

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 29. prosince 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Pr. II. 64100

2

Nález.

Jménem Jeho Veličenstva Císaře!

C. k. krajský soud co soud tiskový v Hradci Králové, nalezl na žalobu c. k. státního zástupitelství v Hradci Králové dne 22. prosince 1900 pod číslem 80-00/2 podanou takto právem.

Obsah v čísle 51., v Hradci Králové tištěného a vydaného periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 21. prosince 1900 uveřejněného článku „K svátkům vánočním“ — — — až u nich nakupovat“ zakládá skutkovou povahu přečinu dle § 302 tr. z.

Podle § a 493 tr. ř. zavádí se v zájmu veřejném řízení objektivní, dle § 489 tr. ř. potvrzuje se zabavení čísla 51. periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 21. prosince 1900, c. k. státním zástupitelstvím v Hradci Králové nařízené, dle § 37 zák. o tisku ze dne 17. prosince 1862 č. 6. ř. z. pro rok 1863 nařizuje se zničení zabavených tiskopisů.

Důvodů:

Obsahem uvedeného článku vybízí se k zášti proti židovské společnosti náboženské, v čemž skutková povaha přečinu proti veřejnému pokoji a řádu dle § 302 tr. zákona spočívá. Bylo tudíž návrhu c. k. státního zástupitelství na schválení zabavení dle § 489 tr. ř. vyhověno.

Další výroky zakládají se v § 493 tr. ř. a § 37 zák. o tisku.

Přijatelnost soudu tohoto zakládá se na ustanovení §§ 484, 486 tr. ř.

V Hradci Králové, dne 24. prosince 1900.

Okenfus.

P. T. pp. čtenářům.

Číslem tímto končí se VI. roč. „Obnovy“. S potěšením sdělujeme svým čtenářům, že letos, zvláště v II. pololetí „Obnova“ se značně rozšířila. Zvláště z diecese budějovické přihlásil se velký počet nových odběratelů, což jest opět důkazem, že snahy naše, které ku zvelebení katolického tisku směřují, docházejí uznání. Také mezi Čechy americkými jsme získali několik přátel, jichž snahou jest, aby „Obnova“ i v Americe se rozšířila.

Děkujeme tedy všem pp. dopisovatelům, kteří nám často zprávy ze svého okolí zasílali; — děkujeme dále všem pp. odběratelům a zvláště pak těm, kteří „Obnovu“ rozšiřovali si neobtěžovali, a prosíme, aby i nadále svoji přízeň nám zachovali.

Vzdor všem útokům nepřátelským, bude se bráti „Obnova“ klidně naznačeným směrem dále neboť pravda a spravedlnost konečně zvítězí.

Protož:

Čtěte!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

Obnovu!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně 2 k 50 h
pololetně 5 k
celoročně 10 k

Konec devatenáctého století.

Po celý rok 1900 byl jsem trápen pochybnostmi, kdo vlastně je naším „sluníčkem“, zdali to těleso nebeské, které, jak se našemu zraku zdá, každého dne nad hlavami našimi vychází a zachází, anebo . . . Prusko. Povídám Prusko, poněvadž v Hradci Králové nyní člověk páchá urážky a štvánice ani se nenadaje. Zdáli vlastně jistou osobu v Prusku myslím, to ponechávám čtenářům k vědeckému bádání.

Ale proč jsem měl pochybnosti o „sluníčku“? — Proto, že jsem se učil ve škole, jak sluníčko učiní světlo, jak světlo na obloze nebeské aby bylo zhasnutím čar, dnů a let.

To slunce na nebesích je tedy k tomu, aby ohom podle něho dělili, měřili a počítali čas čili roky. Majili pravdu hvězdáři — jako že mají — obíhá naše země kolem slunce, a když jedenkrát tuto svou projíždku kolem slunce vykoná, uplynulo 365 dní, 6 hodin bez několika minut, a uplynul rok. Podle toho jsme počítali, že devatenáct setkrát od Kristova narození, jak rok a den jeho mnozí učenci vypočítali, země se kolem slunce otočí až bude poslední den roku 1900 u konce, a že tedy devatenácté století trvalo ještě roku tohoto.

Ale v Prusku to měli jinak. Tam z vysokého rozkazu ukončilo se devatenácté století rokem 1899, a když jsme my ubozí roku 1900 byli ještě v něm, Prusko bylo již z něho pryč. Nový to důkaz, jak německá vzdělanost mít Riesenschritten — obrovskými kroky — ku předu kráčí tak, že si i ze století jednoho do druhého vyskočí, kdy Prusku libo, kdežto my o celé století pozadu zůstáváme. Inu je to tím, že se držíme toho — nevím jak dlouho, ale nejméně šest tisíc let — starého slunce a dle něho si tvoříme časy, kdežto tam mají zcela nové sluníčko.

Ze všeho však je vidět, že takové jsou časy, jaké lidé mají slunce. Jest Osobnost mocnější i nad německého císaře a pruského krále. „Králi králů“ jest jméno jeho a Slunce spravedlnosti jest přilmení jeho, ač vlastně i Tvůrcem slunce jest. Jest to Kristus. A století devatenácté vyznamenalo se právě tím, že se tohle staré slunce zavrhl a neboť se od něho odklonilo. A proto nastaly v století devatenáctém zvláštní časy a poměry. Století to nazýváno bylo stoletím pokroku. Skutečně! Pokročilo v přemnohém ohledu. Vzpomeňme jen na parostroj, telegraf a telefon, na železnice a továrny. Jak pokročil člověk v poznání sil přírodních! Ale právě to strhlo lidi k tomu, že zapomněli na Tvůrce a Původce těchto sil. Jako staří pohané zapomenuvše na Stvořitele silám přírody a věcem stvořeným se divíce je sobě jako osoby mocné představovali a bohy si je učinili, tak se to stalo, ač jemnějším způsobem, v století devatenáctém poznovu. Století to je stoletím zavržení Stvořitele a zbožnění sil přírodních, století nového pohanství. A kdežto pohanští mudrci Aristoteles tak daleko pokročil, že vedle hmoty, z které svět sestává, Boha — jako osobu sebevědomou — poznal, nové pohanství skleslo krok zpět bohem svým učinivši hmotu, přírodu. A tak vedle pokroku stal se krok čili vlastně pád zpět.

Ale jako staré pohanství národy a život jejich do velice smutného stavu přivodilo, tak i nové pohanství století devatenáctého všecko to v životě národů nazpět přivedlo, co zlého pohanství staré působilo.

Nový bůh — příroda — musí především podkopávat mravnost. Mravnost je zachováváním zákonů Božích a odpíráním zlým pudům a vášním v nás. Ale toto odpírání je obtížné, nepřijemné, vyhovování jim je lahodné, příjemné. Proto právě v století devatenáctém dospělo se tak daleko, že po způsobu staropohanských mudrců do života národů vedralo se heslo: Jez a pij a braj (užívej), po smrti není rozkoše. Jenže nové pohanství jemnějších užívá slov a dí: Ať žije rozkoš! A poněvadž, kde se duše lidské otáčí okolo Slunce spravedlnosti, Krista, Boha, nezřízenému rozkošnictví se odporuje, ukázalo se i to, co o starém pohanství vypravují křesťanští tehdejší spisovatelé, že bylo ctěním nejen nejošklivějších vášní, ale i samého ďábla, protivníka Boha vášně tlumícího. Čeho by se nikdo nenadál, stalo se tudíž i v století devatenáctém, že se až i na veřejných schůrkách z nenávisť Boha křičelo: Ať žije satan!! — Jaký úpadek vedle pokroku!

Ale na tom podrytí základu mravnosti, jaký položil Kristus, není dost. Všecky ostatní zjevy starého pohanství se objevily.

Století devatenácté a oblíbené nazýváno stoletím lidu a milnosti. Jest pravda, že se v tom ohledu mnoho vykonalo. Naše nemocnice, útulky, špitály atd. jsou toho dokladem. Ale vedle lidumilnosti jaký zase pád na zpět!

Pro skrovnost místa článku tomuto vykázaného pomijím nově ztročení národů parostrojem, fabrikami, šmejdy bursovními a velkoobchodními, pomijím hromadění peněz do málo rukou a podobné v Obnově uvedené věci, ale ukazují jen na dvě.

Jedna byla názorně představena, když roku 1891 náš císař pán a král navštívil Prahu a výstavu naši, odjel taky do Liberce, a tam v té krajině vlastníma očima s kočáru viděl, jak Němec jeden klečí na prsou Čecha nějakého a rdousí ho, a ani hrozby císaře ve voze povstávajícího a hroícího se neleká. To je obrázek lidumilnosti devatenáctého století. Nové pohanství rozdmýchalo v člověku dřímající zášť národnostní, je tu zase „Říman a barbar“ (cizák, surovec) v novém vydání, je tu zase rdousení slabšího neb „cizího“ silnějšího nebo jiným jazykem mluvícím. A právě v poslední rok „lidumilného“ století hledí obzvláště v Rakousku na prsa kleknouti a rdousiti na zem povaleného Čecha hrdý prusácký Němec, a místo, aby vláda z toho říšského kočáru povstala a pobrozila tomu, kdo nás uškrtiti hodlá, pomáhá sama neli na prsa klekat, tož do srdce národa píchat svými nerozumnými nejnovějšími rozkazy proti Čechům vydanými. — I to jsou ty následky toho, že přestal sluncem býti Kristus a bezbožectví čili nové pohanství stalo se nejnovějším „sluncem“ světa dle vydání berlínského, neboť zardousiti Slovaný ale i Rakousko, to je tak podle chuti — Berlína.

Druhá pak ukázka lidumilnosti věku zmírajícího jest opět to točení se kolem sluníčka — Berlína. To sluníčko to způsobilo, že vymýšlení vražedných zbraní žádného konce není, to sluníčko to způsobilo, že národové stojí proti sobě s množstvím kanonů, ručnic a vojáků a že rvou sobě takřka chléb od úst, jen aby se v čas příhodný děsnou válkou vražditi a muky i bídu lidem neslýchanou měrou připravovati mohli. A přidámeli k tomu, co se děje proti Burům v Africe z nenasycené žízně po zlatě, a že nikde není pomoci a dovolání, a že vůbec právo není ničím, jen kdo má více kanonů, vojáků a koní a méně hloupých generálů — ten má právo; zmínímeli se, jak se právě „vzdělání“ zabijí a zmrzačují v soubojích a státní moc to trpí, tu vidíme, že si století devatenácté prašpatně zasluhuje názvu století lidumilného. A my máme to ovšem smutné zadostiučinění, že bez Krista, v němž jedině pravá lidumilnost se ukázala, půjde vše ještě hůře.

Co pak se týká národa našeho, tu s radostí můžeme vzpomínati, že století devatenácté bylo pro něj věkem podivuhodného jeho vzkříšení a probuzení. Kdo zemřel ještě v letech padesátých a byl živ v našich němčinou prusáckých městech, dnes by se mezi námi ani nepoznal. Ale škoda, škoda! Probuzení naše stalo se za dob zmáhajícího se novopohanství; probuzení naše dalo se s velikou lhostejností k náboženství, ba i se záští proti němu. To husitaření, jehož se taky k probuzení našemu užívalo, není náboženstvím. Náboženství se zamítlo a následek toho byl, že se naše láska k vlasti a naše práce o zvelebení národa u přemnohých smísila s novým pohanstvím, kteréž nikde nemůže býti pevným základem mravnosti pro vyšší věci se obětující — proto porušeno jest vlastenectví sobectvím. Slunce spravedlnosti mělo zhasnouti a proto objevilo se mnoho sluníček jiných na obloze vlasti. Přemnohý „vlastenec“ se učinil buď zemským aneb aspoň okresním, krajinským sluníčkem, kolem něhož se měly točiti ty podřízené planety, voliči a „lid“ a „národ“.

Ale jaký osud! Sluníčka ta začínají taky hasnouti a nová a nová se zavěšují na obloze naší. — Bez žertu řečeno! Nové pohanství znečistivši vlastenectví sobectvím — tonhou po slávě a zisku — roztrhlo a rozsápalo národ ve strany mnohé a vídeňský měsíček se tomu usmívá.

Bohu díky však, že všude pozorovati obrat. To staré Slunce spravedlnosti, Kristus a jeho zákon, přichází znenáhla zase ke cti a to ve všech národech.

A v tom stavu s novým pohanstvím a se smutnými jeho následky — a s touhou srdce mnohých po návratu ku Kristu práhouncích — vykrojujeme z tohoto století, opouštíme ho s nadějí, že dvacáté aspoň při svém konci bude lepší, než mu více bude svítiti to staré Slunce spravedlnosti. A stane-li se tak, zasvitne konečně i národu našemu slunko lepších časů, než dosavad.

Za sto let?! Nebude tu nikdo z nás! Co vše bude diti se na této zemi?! Kdož to ví? Tolik jest však jisto: Jak budou národové přikloněni ku Slunci spravedlnosti, takové budou i jejich osudy.

A pak jisto jest, že země naše bude dále obíhati kolem toho slunce nad námi. Kolikrát to ještě bude? Kolik bude ještě století? To opět nevíme. — Ale jedna věc jest jistá, totiž ta, že tomu obíhání bude jednou konec. Slunce jest oheň a vypotřebuje se jistě. A jak počne hasnouti slunce, tu přijde to, co hvězdáři naší země předpovídají, že zřítí se do hmoty slunce nynějšího aneb srazí se s jinými tělesy nebeskými. Tak učenci! Prostonárodní ale božský Učitel národů vyjádřil to slovy: Slunce se zatmí a hvězdy budou padatí s nebe.

To bude konec všech století! Tu nastane to, o čem církev při pohřbech zpívá: Quando coeli movendi sunt et terra, dum veneris iudicare saeculum per ignem. Až pohnou se nebesa i země, až přijde soudit svět ohněm — až zářem zanítí se svět náš, až zřítí se ve slunce a ve zhoubu země naše s těmi věžemi, komíny, bankami a paláci a s tou celou slávou svou.

Kde budeme při této katastrofě (zhoubné události)?

Křesťan se těší, že tím více osvěcovati se bude a zahřívati Sluncem spravedlnosti tam, kde jen jediným způsobem se mluví, řečí duchů blažených, duchovým způsobem myšlenky si zjevujících, řečí — lásky.

Dopis z Prahy.

V Praze, 26. prosince.

(Sněm království Českého a nové volby do něho. — Divadlo ve „Variete“. — Některé cifry a jiné skutečnosti pražské na prahu nového století.)

V sobotu byl zasedající sněm království Českého panem místopředsedou uzavřen. Toto zasedání jeho znamená jistý pokrok k lepšímu. Ač netrvalo ani celých čtrnácte dní, proto předce i při této krátkosti bylo lépe, než-li kdyby byl sněm svolán pouze na dva, tři dny mezi vánočními svátky a Novým rokem. Potom jsme pozorovali, že ony nezbedné vlny, jež v minulých letech jednáním jeho zmítaly, tentokrát poněkud pontuchly. Jednak němečtí poslanci, kteří zde druhdy s Wolfem v čele své divy prováděli, byli tentokrát v náladě velice stísněné. Pánové k libosti židovských novin začali si hrát s heslem „los von Rom“ a zapomněli, že mají voličstvo — katolické,

jehož chlad začínají prudšími agenti cítiti. Není pochybnosti, že při nastávajících volbách do říšské rady dostane se mnohým z nich poučení, že hausírování s heslem „los von Rom“ nenáleží mezi úkoly a povinnosti poslanců za katolický lid německý v Čechách. Čeští pak poslanci, kteří v letech minulých znemožňovali plodnou práci sněmu podáváním a odůvodňováním neskutečných návrhů, jímž jenom svým voličům chtěli imponovati, letos utichli. Příčiny toho sluší hledati v tom, že intelligence do jisté míry dře s poslanci zemědělci v napjetí a následek toho jest ihned patrný. Zemědělci sami o sobě a bez podpory intelligence nebudou moci ani svým voličům imponovati a ve sněmu budou museti stichnouti, když jim přátelé intelligenti, proti nimž se nyní postavili, nepovědí, co a jak mají ve sněmu navrhovati a mluvíti.

Sněm království Českého v nynějším svém složení sejde se nejvýše jednou a sice z jara snad. Období jeho doprchává a proto možná r. 1901 na podzim budeme míti v Čechách nové sněmovní volby. Upozorňujeme na to v čas, aby se do této doby všichni mužové dobré vůle seřadili a smluvili, aby pak se všemožně nejlepšími kandidáty ve sněmu mohli vystoupiti. Doufáme totiž, že sněmovní volby budou se konati již bez stavovského a stranického zášti a nesváru a spoleháme, že při nich bude voličstvo vyhledávati především jenom to, co je dohromady slučuje a spojuje a že se bude vystřihati všeho, co je dělí a znesvaňuje. V posledních letech spravovalo se při volbách tím posledním, čehož chyba se dnes všeobecně více méně hlasitě uznává. Při příštích volbách budou také nedávno ještě všemocné vlivy mladočeské strany ubohými výsledky její politiky oslabeny a zmařeny; listy a časopisy radikálních frakcí většinou zhynou a zmizí ve dluzích, jež v různých tiskárnách mají a jež je již nyní jednoho za druhým dáví vzdor tomu, že byla časopisecká kauce a novinový kolek zrušeny; kastovnícké agrární a živnostenské kandidatury stanou se také nemožností, neboť jak rolníci, tak i živnostníci dnes uznávají, že vysílali do sborů zákonodárných ze svého středu jenom „figury k zasednutí míst“. Nyní koluje po Praze úsměšek, že je mezi českými poslanci skuro více „hospodských“, než-li doktorů.

To také voličstvo záhy postřehne a své důsledky si z toho vyvodí. Královéhradeckou diecesi na říšské radě ku př. reprezentovali „senkyři“ tři: p. Hovorka z Rybná, p. Doležal z Lomnice a p. Bečvář z Lomnice. — Jindy více.

Počátkem listopadu rozepsali jsme se na těchto místech, že jistými osobnostmi propagovaná myšlenka zřízení „druhého divadla v Praze“ jest mírně řečeno nedopatřením a provedení její že jest snad snem nebo touhou jednotlivců, kteří při tom měli osobní aspirace. Že jsme správně s pražskými poměry počítali, když jsme zde upozorňovali, že zabavování se s podobnými utopiemi jest planou hračkou, na niž škoda času, potvrzuje nám bez našeho vlivu a spolupůsobení rozšířená vážná pověst, že majitelé pražského divadla „Variete“ za-

suggescí, znamenáš pronikavého ducha, vládnoucího širokými obzory. Všechno mluví k tobě zamlouvajícím se kouzlem, cítíš, že obsah vypravování jest lidský a přirozený, ale ze zkušenosti víš, že nikdo před Sienkiewiczem neuměl to tak povědět, tak oduševnit, tak čtenáře strhnout a učinit ho dychtivým interestem vypravovaných událostí a detailů všedního života.

A jak by ne! Jako ve výtvarnictví uznává se přednost dokonalé plastiky, tak tomu i v umění slovesném. Sienkiewicz jest plastikem nad plastiky. Vytvořuje figury plné života, utkvívající mocně v paměti a obraznosti, v malém popise některého méně důležitého zjevu vzbudí již napjetí, líčí bohatými prostředky nejen scenerii života vnějšího, nýbrž i vystihuje hlubiny duše, mstý jen několika slovy naznačuje, ale při té stručnosti fantazie ti vyháňá bujně osení nových představ a dějů.

Ti Skřetůvští, Záglobové, Vladyjovští, Kmiticové jsou tvoji dobří známí, nejlepší přátelé. Sienkiewicz tak mohutným tempem dovede vzbudit illusi pravdy, že básnické fikce si ani neuvedomí.

U Poláků všechny významné osoby v trilogii Sienkiewiczové nabyly popularnosti, jako skuteční hrdinové minulí z masa a kostí. Intenzivní gloriolou této popularnosti obetkán jest zejména statečný husar knížete Jezemiho Višňoveckého, Škretuský, jenž jest ideálem rytíře a vlastence Poláka. Zágloba charakterisuje se všeobecně jako typ polského humoru. Postava tato ovšem člověka vzrušuje (souboj s Burlajem), ale též vynucuje slzy zármutku, který vniká do kostí a drásá nervy (smrt Podbipaty.) Zágloba jest pozoruhodným zjevem psychologickým. Polák Klaczo přirovnává ho k Sancho Pausovi, nicméně však Zágloba jest figurou mnohem mistrnější. A jestliže

myšlejší sestaviti s říditelem Vendelínem Budilem zvláštní elitní divadelní společnost, která by vedle „Národního divadla“ dramatické umění ve větším slohu v Praze pěstovala. Ve „Variete“ má se začít od června r. 1901 hrát divadlo. Možné to jest a kdyby k tomu třeba i nedošlo, již tato možnost úplně postačuje jako doklad a potvrzení našeho mínění, že zafixování jiných divadel v Praze vedle „Národního divadla“ není úkolem celé české veřejnosti, ale že spadá již v obor soukromé podnikavosti. Proto máme za to, až se pánové se svou myšlenkou — ačditi ne drabě, ale vlastně „páté“ divadlo v Praze trochu pomazlí, že se jí zvolna jeden za druhým vzdají, a že se budou bavití nápady jinými, když již kratochvíli, již má celý národ platiti, potřebují.

Ve pražských městech jest nyní daleko více důležitějších otázek a záležitostí, o nichž nanejvýš vážně uvažovati a přemýšleti dlužno. Praha se svými předměstími má obec. dluhů na 100.000.000 korun. Mimo to má Praha s předměstími na nemovitostech soukromníků v télených hypotekárních dluhů 800.000.000 korun, kdežto výnos činí obnáší 44.000.000 korun ročně. Když pak od této částky odečtou se kolik milionů obnášející daně, tu jest patrným, jak Praha a předměstí vlastně hluboko ve dluzích vězí a jak se zde nešťastně hospodaří.

To je jedna z otázek, o nichž se má veřejně mluvíti a jejíž příčiny mají se odstranovati. Když Praha a předměstí musí zaplatiti ročně jenom ze svých hypotekárních dluhů nejméně 15.000.000 korun úroků, když daně a obecní dávky asi okrouhle také tolik obnášejí, tedy jest jasno, že dle číznovního, dnes do nejkrásnější možnosti vyhrazeného výnosu zbývá čistých sotva 15.000.000 korun ročních příjmů z nemovitostí našeho hlavního města.

A pánové na staroměstské radnici vymýšlejí za těchto poměrů nové a nové — vydaje.

Zajímavým jest jejich stanovisko v otázce potravní daně. Potravní daň v Praze náleží státu, který vybírání do nedávna pronajímal soukromníkům. Za doby té ozývaly se v Praze stále hlasy volající po zrušení daně té. Když pak poslední soukromný nájemce její žid Pick zemřel, najala si vybírání to od státu pražská obec, kteráž snaží se z něho vyzískati také pro sebe pramen příjmů a mimo to 12.000 korunami honorované místo pro jednoho člena ze sboru obecních starších. Hlasy po zrušení daně té nyní úplně umlkly a na místě jejich začínají se ozývati náhledy, aby prý potravní daň byla tak upravena, aby uvalena byla také na předměstí, kde doposud zavedena není.

Praha totiž chce je donutiti ke spojení a do vlnku za to přináší jim svých 78.000.000 korun obecních dluhů a upravení potravní daně také v obvodu celé nové velké Prahy.

Než při tom doznati se musí, že v každé obecní správě všech přednějších pražských předměstí zasedá jistě ne-li více tedy alespoň tolik intelligence, jako zasedá dnes na staroměstské radnici a proto otázka velké Prahy ze stanoviska, jak si vyřízení její představují dnes zástupcové Prahy, jest holou ne-

dnes o jednotlivých dílech slovesného umění vyrůstají právě tak objemné knihy kritické, tu Zágloba byl by předmětem rozsáhlé studiijní kapitoly, v níž by se broudila zajímavost za zajímavostí. . . .

Pravilo se kdesi, že jest velikým uměním umístiti nerušivě směšnou figuru ve vážném vypravování a tohoto umění že dosáhl Sienkiewicz měrou netušenou. Soud tento v prvé části není správný, neboť Zágloba není pouze figurou humoristickou, není, jak kdesi bylo řečeno, pouze žaškem a opicem, ale soustředěný v něm jsou ještě jiné vlastnosti, kterými právě onoho organického přilánkování s ostatním dějstvem Sienkiewicz dosáhl. Zágloba srší vtipem, má na pravém místě srdce, vyniká zvláště mnohmluvností a jest obratným diplomatem, kterážto stránka povahová zřetelně rysuje se v „Potopě“.

Význačným dokladem umělecké tvorby Sienkiewiczovy jest také, že dovede téhož člověka vyliciti v rozličných poměrech životních a situacích, zachycuje jeho ideální snahy, jemné záchvěvy citu a eruptivní projevy hrubých vášní a instinktů. Řekněme, že jest to reální pojetí člověka s hlubokým pozorováním psychologickým. V této příčině příkladem budiž Kmitic, hrdina v „Potopě“, jenž duševními převraty a přesně zákonitým vývojem duševním susluhuje, aby byl zdramatizován. . . .

Důkladné pozorování života k hloubavým pracím a k seslání dekorace skýtá Sienkiewiczovi takových prostředků, které u méně dovednějšího byly by pouhým přilepkem celek rušícím. Vzpomeňme jen, jak vhodně užije Sienkiewicz kozáckého hromadného výkřiku: uha! Slyšš, kterák výkřik ten jako uragan nese se stepí a zaléhne v les, cítíš, kterák z tohoto uha! hřmí

FEUILLETON.

K jubileu Sienkiewiczovu.

Napsal Ferd. Vlček.

Sienkiewicz narodil se r. 1846 a do kolébky od Boha za úděl obdržel slávu, tu slávu, „kteřou“ jak dí psycholog století Hello, „jako září pravda klade na hlavu člověka“. V životě slávy ozývá se genius, v životě pověsti jest vše výpočet.

A skutečně, úspěch Sienkiewiczův není složen z nahodilých okolností, nýbrž vyzírá z hodnoty jeho spisů, úspěch ten jest sláva. U příležitosti jeho jubilea, jako po všem vzdělaném světě, tak i u nás o jeho slávě se mluví. U Poláků vzpomínka jubilejní doplněna jest stránkou praktickou, darováním statku. Tento skvělý dar vytvořil se z vděčnosti celého národa, jest to němos nadšení mluvící, kterák Poláci oceniti dovedou kulturní práci svého velikého rodáka, ježž vášnivě ctí a milují.

U nás v jednotlivých kratších pojednáních a feuilletonních úvahách mluví se o Sienkiewiczovi jako o jednom z předních literátů polských, čímž velmi málo řečeno jest, ač často o prostředních jen talentech užívá se výrazů až příliš lichotivých.

Dovolujeme si tvrdit, že Sienkiewicz jest nej přednější současným pěstitelem románu historického a nedáme tak opřádjce se snad o nějaké vyumělkované theorie soudobé kritiky, nýbrž platí o bezprostřední vnímání četbou.

Ohněm i mečem, — Potopa, — Vladyjovský, — Křtíci, — Quo vadis, jsou v tomto ohledu sklady mohutné tvůrčí síly, zdroje krásy, hluboká moře klidné epiky, zaujávají celou duši kulturního i kulturně nevystříbeného čtenářstva. Tu v každé scéně, v každé události poznáváš mistra slova, působícího nepřekonatelnou

možností, neboť předměstí na sebe nebudou přejímati hřibhy jimi nespáchané v milionech dluhů a břemena Prahou jenom rozšířená, jako se stalo s potravní daní, již Praha mohla dávno dohodnutím se se státní finanční správou změnit v jistou procentuální pro ni výhodnou a erár nijak nepoškozující dávku. Ale ona zatím s potravní daně hledí pro sebe těžiti, každého cizince, který do Prahy přijíždí, obtěžuje a pak se diví, že zůstává ve všem pozadu.

Tím vina jest sama. Páni ze staroměstské radnice ku př. nastavili elektrických dráh předměstím, aby tam lidé v Praze zaměstnání mohli bydleti, a nyní spojila zase novým mostem přes Štvanici nejmladší svou čtvrť Holešovice s Karlínem, Žižkovem a Vinohrady, aby odtud valící se proud obchodní a živnostenský vlastní Praze musil se vyhnouti.

Nový most, postavený přes Štvanici, znamenal by pro Prahu zisk a výhody, kdyby spojoval Holešovice s Libní, ale takto prospívá jenom Karlínu, Žižkovu a Vinohradům, kterážto předměstí nabyta v Holešovicích novou oporu, z níž bystrá a praktická jejich zástupitelstva budou brzy hojně těžiti, co zatím na staroměstské radnici budou se pánové tahati o placené obecní úřady.

U Národního divadla na místě řetězového postavený nový most kamenný jest také jenom vlastně škodou. Tudy proud, kterýž takového nákladného mostu potřebuje, nejde, most ten slouží leda chodcům a drožkám na Smíchov, jemuž Praha postavila již most druhý. Bylo na tom dosti, když zbudovala Palackého most kamenný, po němž se ubírají ze smíchovského nádraží do Prahy jdoucí titěž, které ostatně dráha dováží dnes také buď do Nuslí nebo na nádraží Františkovo.

Proto bylo by bývalo hospodářsky správnějším, kdyby byl chatrný řetězový most nahrazen na místě mostu kamenného poměrně zevnějším mostem železným a kdyby bylo bývalo Staré město již dávno spojeno mostem s Letnou, při čemž má Praha své zájmy; jednak by pomohla otvřením této vlastně své nové páté a asanaci Starého města a Josefova, jež by opět oživila a následkem toho ihned nastal by na Letné stavební ruch, kterýž by se tam z Vinohradů od Volžanských hřbitovů jistě okamžitě se svou podnikavostí přestěhoval.

Avšak v této záležitosti, ač architekt Jan Jeger a profesor Koula již řadu let o výhodách její mluvili a mluví, začíná svítati po ohromných škodách teprve dnes.

S takovými těžkostmi vstupuje Praha do nového století, finančně slabá, obchodně chudá, duševně bez rozhledu, ale přec samá pračka, spor a hádka.

Toto jsme pověděli ne z nějaké radosti, ale proto, že se to konečně někde říci musí, aby to, co se na staroměstské radnici v Praze děje, nebylo pořád jenom shovívavě prohlíženo v zájmu osob, jímž se má jejich celková slabost v řízení veřejných a obecních záležitostí hlavního našeho města rovně zcela přátelsky vytknouti, aby nemyslely, že každému všechno projíti musí.

fysická síla a životní bujnost kozačiny v široké, nevázané její svobodě.

My Češi čteme a studujeme Sienkiewicz bez únavy. U Rusů překlady jeho spisů jen se hemží na důkaz, kterak ruské čtenářstvo si ho zamilovalo. Zajímavé však jsou hlasy ruských kritiků, z nichž dva uvádíme z letošní „Osvěty“. Old Gentlman mluví o dvou Sienkiewiczích, o jednom reálním, o druhém jako fantastickém vyprávěči vlasteneckých anekdot; druhého Sienkiewicze zbožňuje Polštka, ale Rusové, Němci, Francouzové a j. nevidí v něm téměř nic více, než zastaralé literární kuriosum nadaného, ale málo svědomitého anekdotáře ve vkuse Alexandra Dumasa otce. Amfiteatrov zase tvrdí, že Křičáci se čtou s nudou, které nebylo při četbě „Ohně i meče“; v Křičácích jsou prý myšlenky příliš zastaralé v podvečer XX. věku. Urážlivá a nepravdivá kritika tato snadno se vysvětlí.

Sienkiewicz v „Ohni a meči“ mistrovským koloritem kreslí události XVII. věku v Polsce. Doba ta vyznačuje se pro Poláky politickou neschopností, vlasteneckou slabostí, desorganizací a úpadkem občanských ctností. V zoufalém chaosu tom však přece nalezeny hrdinové, kteří nesouce v mysl krásu, poesii, a v paži sílu, zachraňují zemi, která probudivší se, všechny útoky nepřátelské odrazila. V „Ohni a meči“ poraženo kozáctvo.

Soudíme zajiště oprávněně, že na nepřiznivě kritice ruské značně podíl zabírá citlivost a národní ješitnost, jelikož vítězství několika tisíců Poláků nad sty tisíci kozáky a tatarů vyznačuje Sienkiewicz v zápalu vlasteneckém rysy poněkud vystouplejšími a co do povahy kozáctva, poněkud strannickými. Možno tu také mluvit o závisti, která přehluší má nepřijemnou skutečnost, že Rusové pro románové zpracování velkého rozma-

Volební ruch.

Naši kandidáti V. kurie: Josef J o h a tkaďec v Hrabákově u Jilemnice za X. volební okres obsahující soudní okresy: Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumec, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice a Jilemnice. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze za XI. volební okres, obsahující: Král. Hradec, Nové Město n. M., Opočno, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police, Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrudim, Nasavrky. Dr. Rudolf Horský, farář v Sárce u Prahy, za XII. volební okres, kde volí: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skutč, Rychnov n. Kn., Kostelec n. Orli, Žamberk, Ústí n. Orli. Josef Hovádek, knihař v Praze za XIII. volební okres, kde volí: Čáslav, Habry, Chotěboř, Přibyslav, Nám. Brod, Polná, Stoký, Humpolec, Ledeč, Dolní Královice, Hora Kutná, Uhřetěves Janovice, Přelouč. Už při volbě volitelů a pak při volbě hlavních ať jsou jména tato heslem společným všech katolíků v naší diecézi!

K volbám doporučujeme co nejvíceji malou brošuru pod názvem „K volbám“. K dostání jest v Cyrilo Methodějské knihtiskárně v Praze. Cena 2 kr.

* * *

Nastávají volby poslanců. Všechny politické strany pracují s horoucím chvatem aby mandáty nějaké ulovily. Také katolíci nechtě nyní, v době vážné osvědčí se jako horliví zastancové své víry, národa a vlasti, nechtě ukáží, že mohou před celým světem rozhodně vystoupiti, aby na základě křesťanské spravedlnosti podvrácený pořádek u nás byl napraven. Povinnost káše, — nuže, chopme se díla! Konejme volbu svědomitě — nikdo nechtě se nenechá odstrašiti hrubými útoky nepřátel. — Agitujeme mezi sebou, aby spravedlivá věc přišla k platnosti. — V den voleb neoponátějme volební místnost pokud výsledek nebude znám. Záleží na tom mnoho, neboť často následkem neuvědomělosti našeho lidu nepřátelé naši svítěžili. Dle nabytých zkušeností při volbách volitelů se řídme — placených žoldnéřů nepřátelských, kteří chtějí v rozhodné době voličstvo zaslepit, se nekekejme. Kdo není ztuhlostí, poctivě a svědomitě všeho toho co žádáme zastávati chce na říšské radě a to také dovede, toho volte! Voličové uvažte, že vy rozhodujete! Jaké poslance si vyšlete, takové zákony míti budete. Nuže volte svědomitě a nitědných ohledů nebuďte. Ať zví svět: že naše milá zem česká chce, by Kristus u nás i na úsvitě nového století žil a královal; že chce, aby křesťanskými řády a zásadami vrátila se stará sláva i čest národa našeho. Ať dostane se národu našemu vážnosti a významu, jaký mu po právu božském, dějinném a lidském přísluší. Ať žije, roste, a skvělá československý, cyrilomethodějský národ náš!

V Jammém zvolen byl za volitele místní vldp. farář a tři rovněž přívrženci strany křesťansko sociální.

V Přibyslavi nezvítězili národní socialisté jak mylně bylo v různých listech uveřejněno — vůbec jich tam není — ale zvoleni volitelé svobodomyšlní i jeden křesťansko-socialní.

Drobná obrana.

Zánik křesťanství ve XX. století. Nepřátelé víry křesťanské vytáhli v hasnoucím 19. věku se vši urputností do boje, používše všech vymožeností vědy a vědeckého bádání proti ní. Jest nahromaděno ve vrstvách lidových tolik nevěreckých hesel a zásad, že na-

chu kozáctva neměli posud tak rozkřídleného epika, jako Poláci pro dobu, v níž jednou logikou byl pádný a ostrý meč, požáry a spousty. Mluví-li tedy kritika ruská o dílech Sienkiewiczových jako o zastaralém literárním kuriozu, jest hlas její úmyslným omylem a elegantně vyslovenou lží.

„Quo vadis“ Román tento líčí světlý průboj nauky Kristovy do pohanského Říma, prosyceného trouchní všeliké mravní a intelektuální dekadence a tmy. Děj jest prostý, jest jako nit, na níž zavlečeny jsou drahokamy oslňujících blesků. Vystupují kolosální a k nejvyšší dramatickosti vypjaté situace, ohromující posunem. Osoby zastesávají se v duši, obsáhnouť doby a významu jejího jest dokonale a exaltace, románem tímto v národech rozlícená, řadí Sienkiewicz do pantheonu světových spisovatelů. Má však „Quo vadis“ neurčitou motivaci činův a řečí jednotlivých význačných křesťanských osob. Tak zní souhlasné kritika. Skutečně poznáš, že osobám jednotlivým něco schází, že se pohybují na nejistém podkladě a tak nejistota té drží a tísní. Zdá se, jakoby chtěl Sienkiewicz činy křesťanů vysvětlit metodou přirozenou, ale zdá se také, že tak nemohl zůplna, stanul na půli cesty mezi přirozeným a mezi náběhem ku nadpřirozenému, odkudž o-a nejasná motivace.

Mimo romány historické dokázal Sienkiewicz románem „Bez dogmatu,“ že rozumí i době přítomné. Vrhel síť a vylovil z proudění společenského figuru Plešovského, na níž demonstroval náboženskou mravní a filosofickou krizi. Poutavým slohem, promyšleně tu vypráví, že Plešovský jest moderní třtina větrem se klátící, chorobný typ kulturní přesycenosti, Kroesus plodnými vlohami, — žebrák vůlí a rozvrhem života.

stávající pokolení bude vychováváno úplně bez víry náboženské. Vádyť r. 1898 socialisté vy-psali zvláštní cenu na školní ústanku, kde se dosavadní „báchorky“ o Bohu, o duši a o věčnosti nahradí „vědeckými“ pravdami. Jaké ovoce přinese tato setba, lze si představit z nynějšího mravního úpadku, ačkoliv jsme byli v mládí svém ještě vychováni v náboženské víře. Což až doroste pokolení úplně nevěrecké? Zaukne snad vůbec křesťanství? Potvrdí se slovo Babelova, že „věda odstraňuje úplně náboženství? Co zamezí tak hrozné nebezpečí křesťanské tisícileté kultury? Nic jiného než praktické, vše odtěné a v životě prováděné křesťanství. Ne učené a vtipné disputace přivedou pobloudilý lid ku křtí Kristovu, nýbrž obětavá láska křesťanská a opravdové náboženské cnosti. O bludech našeho věku platí jistě to, co platilo o bludech 17. věku. Učený kardinál Dr. Perron břitkou logikou překonal mnoho učených hugenotů a přivedl je do lůna církve katolické, nemohl však obrátiti vůdce francouzských hugenotů Dr. Mornaye, ačkoliv jej několikrát ve veřejné disputaci porazil a proto říkával: „Chcete-li zřít bludafeporaženého, přiveďte ho ke mně, chcete-li však jej zřít obráceného, zaveďte ho k biskupu ževnevskému (sv. Františku Sáleskému, jenž svými apoštolskými cnostmi obrátil celé krá-jiny). Láska křesťanská překoná i zatvrzelost věku XX. a proto v tomto znamení vstupujeme do nového století beze strachu před předčasným proroctvím o zániku náboženství.

Politický přehled.

K situaci. Ve vládních a německých kruzích převládá mínění, že poslanci čeští v nastávajícím zasedání rady říšské obstrukce dělati nebudou. Ve příčině konstelace stran v parlamentě pokládají ve zmíněných kruzích za jisté, že pravice bude obnovena, jestliže čeští poslanci uznají za vhodné státi se vládní stranou. Ve straně mladočeské nepohlíží se však na obnovení pravice nikterak s nadšením.

Říšská rada svolána bude podle zpráv, jež s velikou určitostí kolují v politických vídeňských kruzích, na den 29. ledna.

Berlínská panama. Pravili jsme v nedělním úvodníku, že ani pruské stromy nerostou do nebe. Vánoční úvahy všech čelnějších listů jsou velice smutné. Ve vzduchu visí jako Damoklov meč veliký, dosud nevidaný krach hypotečních bank. Na 6000 milard hypotečních papírů je v nebezpečí státi se bezcennou makulaturou. Zatýkáni bankovních direktorů je v Berlíně na denním pořádku. Když policie jednoho takového „ehrenmanna“ ve fiakru vzela do vyšetřovací vazby zrovna vedle berlínské bursy, tu se ve mnohém bursiánu při pohledu na povoz, ozývala se slova: brzo li asi povevou mne! Strana agrární v Německu je ve velikém rozechvění. Velkostatkáři stávají se bez úvěru. Zástavní listy hypotečních bank ze 100 rázem sklesly na 39. Který peněžník bude přistě papíry ty vypláceti? Až do nedávna zástavní listy považovány byly jako hotové peníze, asi jako naši české zemské banky a teď je vůbec nikdo nechce! Na zemědělce v Německu

Andělka s dogmaty jest sobě vědomá povinností a pevnou vůlí je sleduje — Plešovský jest bez dogmat — bez náboženství — a také bez povinností a bez zásad. Tím řečeno všechno. Jest to takový ničerný Baklanov v Pisemského „Rozbrouřeném moti“.

Sienkiewicz v Plešovském naznačil zhoubnost náboženského bezpátečnictví a odtud pochozího malomocenství v životě. Sienkiewicz ve všech svých spisech hledí k náboženství s úctou a oduševněnou vážností, což zapomíná se u nás konstatovat a což svědčí o duchu hotového a vyrovnaném. Ostatně v románě „Quo vadis“ sám napovídá, že nejlepší vodítkem v životě jest Kristus. Tím ovšem líší se od literárních pídimužků, kteří na místo náboženského chtí budovat nový názor světový, jehož složkou bylo by umění, ale zůstávají trčet v pouhé heslovosti. Jiní ženou útokem proti náboženství z drsného vzteku, domnívajíce se také, že protináboženské jejich projevy jsou příznakem chytré hlavy a hlubokého myslitele. A opět jiní jsou v tomto ohledu spekulativní obchodníci, kteří když nemají ku označení své geniálnosti myšlenek a prostředků uměleckých vůbec, snaží se účelu svého dosáti negací věcí nejdrazších a ohromením čtenáře křiklavostí svého náhledu, jarmarečnický vyvolávaného.

Mimo rodinu Polaneckých jsou ještě jiné spisy Sienkiewiczovy, o nichž však referovati, zaujalo by mnoho místa. Opakujeme: Spisy Sienkiewiczovy vynikají nádherou, velikolepostí a krásou, protož, čtenáři, vezmi a čti!

valí se veliká pohroma. Berlínské listy dozrávají, že je to největší skandál, jaký se kdy v Berlíně udál.

Válka v jižní Africe. Několik týdnů již jest tomu, kdy lord Roberts chloubně byl prohlásil, že válka jest u konce. Zatím nezdolán odpor Burů ni v Oranžsku ni v Transvaalsku, nýbrž boj přenešen Bury s úspěchem i do staré osady britské, Kapska. Zatím hlavně do Kapska severo-východního. Sobotní sensační depeše zaznamenaly ještě že situace v severním Kapsku se velice zhoršila. Sdělovaly, že burská jízda přebrodila řeku Oranži, jež Kapsko dělí od Oranžska a že vtrhla na půdu kapskou.

Válka v Číně. Čínský místokráľ Li-Hung-Čang jest velmi churav a oslaben. Vyjednávání o mír jest za tou příčinou přerušeno. — Krvavé srážky a boxery dějí se stále. Dne 25. t. m. udála se větší srážka nedaleko Tientsinu, při které byli dva důstojníci a asi 70 mužů anglického a německého vojska zabito. — Mezi vojskem spojenců nastává ochablost a sklíčenost. Nadšené povolání hraběte Waldersee—a zůstává bez účinku.

Z činnosti katol. spolků.

Katolické jednota v Pardubicích společně se spolkem katol. paní a dívek konala dne 16. t. m. slavnost vánočního stromku v místnostech staré Besedy. Chudé děti podělovány byly rozmáňnými dárky, které se od obětavých členů spolků sešly. K slavnosti té sešlo se mnoho účastníků, a zajisté každému zůstane slavnost ta v milé upomínce.

Z Pardubic. Deputace spolku katol. paní a dívek odebrala se v minulých dnech k J. M. nejdušejšímu Velepastýři našemu s prosbou, aby udělil spolku tak utěšené se rozvíjejícímu Svě požehnání. J. M. ndp. biskup přijal deputaci velice vlídně a projevil radost nad tím, že nový spolek již tak značný počet členů čítá. Ku konci vyhověl milerád přání spolku a udělil mu své velepastýřské požehnání.

Dar. J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. daroval spolku katol. paní a dívek v Pardubicích 10 K, za kterýžto valikomyslný dar vzdávají členky spolku vsoucí dík. Zaplať Pán Bůh!

Ze Sopotnice. Přednáška dp. dra Beyla byla minulou neděli velmi čteně navštívena, neboť skoro celá osada naše shromáždila se ve velikém tanečním sále, aby naslouchala zajímavému vypravování o památkách věčného města Říma. Téžili bychom se, kdyby častěji naše katolická jednota pořádala podobného druhu přednášky a konala častější členské schůze.

Ze Sopot. V neděli, dne 23. prosince konala jednota kat. jinochů a mužů v Sopotech čteně navštívenou schůzi s přednáškou p. A. Drápalíka a p. V. Vlka. P. Ant. Drápalík, studující filosofie na české universitě v Praze, promluvil „o vlastenectví“. Vyvěřliv, v čem pravé vlastenectví záleží, vyvrátil výtky nám katolíkům v tom ohledu činěné. Pan Václav Vlka, učitel v Jitkově promluvil „o alkoholických nápojích“. V dlouhé, půl druhé hodiny trvající, důmyslné sestavené a mnohými poučeními přídomy ze života opeřené řeči ukázal p. učitel škodlivost alkoholických nápojů, hlavně kořalky. Připomenuv, že nezakládají se na pravdě důvody, jež se pro pití alkoholických nápojů udávají, dával vhodné pokyny rodičům, jak si počínati mají, aby jejich děti alkoholiky se nestaly, dával radu manželkám, jak se chovati mají ku svým manželům, jsou-li tito alkoholiky, a dokázal, jaký blahobyt by nastal ve zdejší chudé krajině, kdyby všichni alkoholici dali výhošť. — Obě přednášky byly pozorně vyslechnuty a hojným potleskem odměněny. Další činnosti jednoty: Zdať Bůh!

Z Kostece n. Orli. Příjemný večírek zažili jsme poslední neděli adventní přednáškou dp. dra Beyla: „o letošní ponti diecesanů královéhradeckých do Říma“. Pan řečník ve 2 hodině řeči předvedl památky a příběhy z letošní své ponti, podáváje působivé důkazy o prospěšnosti přátelských styků národa českého s Římem. Přednášku zakončil p. předseda jednoty, vdp. děkan Kaška povzbuzením, aby členové jednoty lnuili vždy s láskou ku hlavě veškerého křesťanstva a varovali se hea. „Pryč od Říma“. Po přednášce prohlédli si hosté ještě stereoskopické obrázky některých památek římských.

Jednota katolických mužů a jinochů v Horním Studenci pořádá v úterý, na Nový rok svoji schůzi s přednáškou p. Ant. B. Drápalíka „o otázce rolnické“.

Vánoční hra v „Adalbertinu“ Jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové, sehraje vánoční zpěvohru ve 8 dějstvích „Narození Páně“ od Karla Zelinky v neděli dne 6. ledna. Začátek v 5 hodin odpoledne. — Konec o 7. hodině.

Zprávy místní a z kraje.

Třidenní oslava konce století devatenáctého a počátku dvacátého. Jeho Milost ndp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych bude mítí době té přiměřené promluvy v katedrálním chrámu Páně s příslušnou pobožností po každé řeči, v následujícím pořádku: V neděli dne 30. prosince t. r. ve 4 hodiny odpoledne, řeč a pobožnost děkovací s prosebnou modlitbou. V pondělí dne 31. prosince t. r. ve 4 hod. odpo. řeč, pobožnost, a Tě Boha chválíme. V úterý 1. ledna 1901 ve 4 hod. odpo. řeč a pobožnost s příslušnou modlitbou.

Diecéšní věstník církevní. V Pánu seznal p. Jan Němec, (Conf. V. Valn.) konsist. rada, b. vikář, děkan v Náchodě, † dne 16. prosince 1900

(nar. 1841, vřev. 1865.) Vyznamenání jsou: p. Filip Šubert, farář v Mileti, a p. Jos. Kavan, farář v Zálohově, obdrželi expozitor. canon. Ustanovení jsou: p. P. Cyrill Kanera, (O. S. B.), kněz. arcib. notář, a duchovní správce v Podáplích složil kanonickou sponi pro faru v Polici n. M. p. Václ. Nepokoj, kaplan v Kostelci u Chrauti, za expozitu do Chlumu, p. B. Krieshofer O. S. B. za kaplana v Polici n. M., pan Frant. Víša, administr. Kunětický, za administr. do Pražova, p. Jos. Valenta, kaplan Lovčický za kapl. do Vrce, p. Bohum. Kulhánek, za provis. fundalista ve Vrchlabí. Uprázdňené místo: Pračov, patron. nábož. uatice od 11. prosince, Náchod, děkanství, patron. kněz. Schaumburg-Lippe od 16. prosince b. r.

Vánoční stromek v opatrovně. Vánoční slavnost v opatrovně těšila se vždy čteně návštěvě, čemuž bylo i letos. Slavnost počil svou návštěvou ndp. biskup Edvard Jan, náměstek purkmistrův, pan Weinhenget, čtené dámy dobročinného komitétu a množství obecnstva. Malíči herci v opatrovně podali opět jako vždy zdařilé výkony a nacházeli tolik obdivovatelů, že by jim leckterý herec z povolání mohl závidět. Po skončené hře byly všechny děti poděleny šatem a dárky.

Vánoční stromek v okresní nemocnici. I mezi chudé a nemocné sávil letos Ježíšek ve zdejší okresní nemocnici. Byl sice, jak to mezi chudými vůbec bývá, dosti chud, ale přišel přece a rozdál všecko, co mu někteří dobrodincové nemocné chudiny svěřili. Přáli bychom nemocným kdyby těch pamatujících bylo trochu více!

Vánoční slavnost v ústavu hluchoněmých v Radošíně, vydařila se dobře. Živé obrazy byly velmi pěkně sestaveny a krátká divadelní hra hluchoněmých dětí zvláště každého dojala. — Domáci této slavnosti zúčastnil se také J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. — Za všechny dary, které šlechtné dámy hluchoněmým dětem věnovaly, vzdává správa ústavu, vřelé díky. Zaplať Bůh!

Sochorův obraz v Hradci Králové. Styk mezi uměním a širším obecnstvem jest stále živější. Kdežto dříve umění i umění milovníci laické musili putovali do jednotlivých středisek umění, aby poznali uměleckou tvorbu, konají dnes umělecká díla sama pouť světem. Umění blíží se lidu ku vzájemnému prospěchu. Tak i veledlo Sochorovo „Srážka jízdy na Sfézetici“ vydalo se na uměleckou pouť a za první stanici zvolilo Hradec Králové, z jehož blízkého okolí látká k obrazu čerpána. Zdařilé dílo Sochorovo doznalo z nejvyššího místa lichotivého uznání a prorazilo vnitřní jazykem ledovou nevěřimavost vídeňákův ku všemu, co jest českého, proto by bylo zbytečno, abychom mnohými slovy krásy ubrasu rozebírali. Můžeme napati pouze, že obraz působí stejně mohutným dojmem jak na znalce svou komposicí a koloritem, tak i na prostého diváka překvapující plastikou a zvoleným motivem. Proto návštěva obrazu při vstupném 30 kr. jest čilou a mnozí cestovatelé kol Hradce jedouc, používají zbylé chvíli k návštěvě výtečného díla. Vystavovatelé vydali též přehlednou skizsu obrazu a krátký popis zobrazeného děje, takže i neznalec může se zájmem a prospěchem dílo přehlédnouti. Máme radost z díla Sochorova, neboť jím jméno české bude v cizině proslaveno. Všecky intriky a umlčování našeho ducha cizinou rozbijí se hravě takovýmito důkazy. Vo dvorním vídeňském muzeu jest Brožíkův obraz „Tu felix Austria nube“ předním skvostem znamenité této obrazárny, k dílu Brožíkově přiřadí se důstojně obraz Sochorův, neboť doufáme, že dílo tak znamenité nezpráchniví někde v nějaké kočovné panoramě, nýbrž že nelesne přiměřené místo. Odporujeme návštěvu co nejvřeleji každému. Žáci našich ústavů měli by podnikati hromadné návštěvy se svými učiteli.

Řád Tovaryšstva Ježíšova opět v Hradci Králové. O půlnocí slavně mái sv. v bývalém jesuitkém chrámu Páně v Hradci Král. letos zahájena byla opět apoštolská činnost řádu Tovaryšstva Ježíšova. Zajisté každý katolík pocítí radost že se koncem XVIII. věku podařilo obroditi, co bylo koncem věku XVIII. na smar přišlo. 127 let zůstala svatyně cti. OO. Tovaryšstva Ježíšova osiřelá; než buď za to Bohu čest a sláva, že právě na vánoce opět se vrátili OO. do svatyně své, aby tu vzdělávali vinici Páně. — Dp. P. Antonín Rejzek, jenž byl po odbytych studiích řádu 15 roků působil jako kazatel, misionář a spisovatel v Praze, načež 6 roků na posv. Velehradě slovanakém, to našem Betlémě, zastával úřad duchovního správce fary a poutnického chrámu, — sávil dne 19. prosince do Hradce Král., jako superior residence, jemně za souduha dán dp. Jan Evang. Kalaš, kazatel a misionář; br. Alois Hercik má na starosti domácnost. Božské Srdce Ježíšovo žehnej, zachovej a provázej dílo toto! — Kromě služeb Božích, jaké byly až dosud v chrámu Páně mariánském, zavedeno kázání s požehnáním v neděli a svátek ve 4 hod. odpoledne.

Ples spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové konati se bude dne 8 ledna 1901 v místnostech besedních. Vstupné 3 K. Čistý výnos věnován bude ku podpoře žáků c. k. gymnasia, c. k. škol reálných a c. k. pedagogia. Hudba c. a k. 42. p. pl.

Sportovní klub pro Hradec Král. a okolí, pořádá ve svých spolkových místnostech sylvestrovskou zábavu pro své členy se zajímavým programem. Začátek o 7 1/2 hodině.

Smrt jeptišky. V pátek, dne 21. t. m. ubírala se ct. sestra Honorina Chrudimská, pěstounka ve zdejší opatrovně, po náměstí. Před lékárnou p. Huběčka klesla náhle k zemi, zachvácená jasně náhlým chrlením krve. Povolán na rychlo lékař, p. dr. Holeček, který již konstatoval smrt. — Pohřeb konal se na štědrý den dopoledne za značné účasti obecnstva. Výkrop mrtvoly a právod do chrámu Páně vedl sám ndp. biskup Edvard Jan Brynych. Záděšní mái sv. obětoval a právod místem vedl ndp. kapitolní děkan Mgr. Dr. Alois Frýdek. Pohřebního právodu účastnila se nejč. katedrální kapitola, četní

pp. duchovní, členové m. nemocnice a p. p. Ulyřhem, p. rada Isakovič, pp. řídící měšťanských škol se členy učitelských sborů, ctihodné sestry s úředního věku a pak četní rodičové malých žáků s opatrovně, kdež bývala zasnulá ct. sestra svědomitou a obliženou pěstounkou. Věnce na rakev položily: pí. M. Špalková, choť obchodník, pí. P. Hanušová, choť obchodníka a sl. M. Vojáčeková. Necht odpocíhá v pokoji!

Vylovená mrtvola. V pondělí, dne 24. t. m. vylovená byla v Orlici u Hradce Králové mrtvola sedmnáctileté sluzky Františky Volákové, která se již od 11. listopadu pohřešuje. Nešťastná dívka vracela se asi téhož dne večer od zábavy z Malčovic do Hradce Králové a na cestě podél Orlice nešťastnou náhodou sklonula se břehu a utopila. Smutný konec taneční zábavy sotva se odstránil služební děvčata od podobných duchaprázdňných zábav, jež se každou neděli v okolních vesnicích pro zdejší sluzky a vojenkou posádku pořádají. Škoda, že si nikdo nevšímá „zábav“ našeho dělného lidu. Návěkem na slušnou zábavu bylo by možno mnohou mladou duší zachrániti. Ženský spolek mohl by mnoho v tom ohledu působiti.

Z Hořic. Zdejší židovka Maunthnerová chodila kupovat k pekaři p. Šilingrovi mouku, housky a p. Mezi tím co pekař vážil mouku, vždy si sama vybírala housky a rohlíky — ale „náhodou“ vždy se jaksi přepočítala — a vzala si jich více. Před několika dny byla ale přistižená — a aby se to neoznámilo četnictvu, zaplatila dobrovolně 10 al. — Tím jest arcí její „pochvost“ zachráněn. — — —

Boj o existenci. Na místo školníka v Červeném Kostelci se slušným K 700 — přihlásilo se dle správy „Našich Hlasů“ 170 šadatelů. Mezi nimi i studující lékařství, kteří právem očekávají by mohli, že místo obdrží!

Zpěvácký spolek „Hlahol“ v Nechanicích pořádá v sále na „Hůrce“ dne 31. prosince 1900 sylvestrovskou zábavu. Začátek v 7 hodin večer.

Z Předměstí n. L. Firma J. Pospíšil & spol. podělila opět jako jiná léta na štědrý den 88 dětek dělníků v závodě jejím pracujících a chudých zdejší obce látkou na oděv, načež podělení volají „Zaplať Bůh.“

Z Dolních Přesílek u Ledče n. Sáz. Jako leckdes jinde, vévodil celou řadu let v obci naši protestant, jen vždy zvolen za starostu. A přece jest zde 67 kat. kdežto mimo nábožádných protestantů zde není. Ničím nevynikal, mimo protestantskou nesnášenlivosti. Přičiněním však jednoho pouze uvědomělého občana byl pro nové období zvolen zástupce obce uvědomělý katolík p. M. Piška. Kéž by ostatní obce, jako Nezdín, Vlkano, Tunochody, toho příkladu následovaly; pak by nemohlo se státi jako v Čihošti, kdež z 291 katolíků, 38 protestantů a 12 židů zasedal ve výboru 1 žid, 5 protestantů a 3 katolíci, vždor tomu, že protestantským tmářstvím poškozen byl basičský sbor o několik set slatých. Dejž Bůh, aby se obce naše v dvacátém věku, ve svůj vlastní prospěch vyzuly z židovsko-pastorské subordinace!

„Pesel z Podhoří“ v posledním čísle chce vyvracet naši zprávu o volbách v Kostelci n. O. ale mimoděk doznává takřka vše co jsme tvrdili: Že obecní písař vyplňoval listky, že se kupovaly hlasy za kořalku, že i policajti museli agitovat, atd. — jen aby „klerikálové“ nevítězili. Ejhle, kde je tedy pravda!

Národní selské noviny, nový čtrnáctidenník, počal vycházeti ve Skále u Hořic. Hned první číslo bylo zabaveno, ale vyšlo v opraveném vydání. Obsah tohoto čísla jest chudický, nic důležitějšího tam není řečeno. Zajímavá jest předmluva: „Bratři rolníci“ — — — by nám nemusili potomci kloucti, že jsme nedovedli uchovatí to, co zachovali nám předkové naši — — — proto jsme se rozhodli vydávati „Národní selské noviny“. — — — K tomu posámek netěba.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Slavný professorský sbor na jubilejní realce oslafe a krále Františka Josefa I. v Náchodě prostřednictvím pana profesora O. Mentherga na uctění památky svěceného vdp. P. Jana Ev. Němečka, děkana v Náchodě na místě vánoce pohřebního věnoval spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě značnou částku, 20 korun. Kéž by tohoto náhého příkladu hojně následováno bylo, aby šlechtný údel dříve dosažen byl. — Dále věnovali: 10 kor. vdp. P. Pelhřim Novák, čestný kanovník a děkan v Novém Městě n. M., 6 kor. 20 h.: důstojný farář úřad v Chroustovicích, 5 kor.: pan M. Hanuš, okres. tajemník v České Skalici, po 2 kor.: pan J. Bednář, stavbyvedoucí v Náchodě, p. Josef Madra, c. k. vrchní poštovní kontrolor na Král. Vinohradech, dp. František Pospíšil, kaplan ve Velké Jesenici a 1 kor.: vdp. Kašpar Felta, farář ve Vlkovicích. Všecky šlechtným dárcům vyslovují se nejvřelejší díky.

Pesměch z českého jazyka u c. k. státního úřadu. Spolek vincenciánský ku podporování chudých v Chrudimi sadal o dovolení, aby směl dáti do loterie obraz ve prospěch chudiny a obdržel tento dopis: Z. 96. Von dem k. k. Lottoamte v Praze. Slavné konferenci sv. Salvatora spolku sv. Vincence z Paula v Chrudimi. Die angesuchte Bewilligung zur Auspielung ber losť auf den 1. Ruf Jeden malovaný obraz představující květiny der k. k. Lottoziehung v Praze dne 16. ledna 1901 gegen Ausgabe von 90 einfachen Losen im Preise von dvě h. wird hiemit ertheilt, nachdem die Taxe mit osmnáct K. entrichtet worden ist. Di erlegte Taxe wird für keinen Fall zurück bezahlt. Von dem k. k. Lottoamte v Praze dne 20. prosince 1900.

Škandál nad škandál!! Osiho národa nikdo se nesmí ani z daleka dotknouti, ani jeho práve i v evangeliu obesažen pojmenování nesmí se již tisknouti; je to hned „nenávisť a štvání“. Ale národ český, který položil základ k říši habsburské, národ, který na přemnohých bojištích krev svou vyléval za tento stát a krvavé daně platí až z toho chudne, ten národ smí vykonávati státní moci z potu jeho žijícími takhle býti urážen, z jeho spravedlivé touhy po rovnoprávnosti tímto způsobem si může účelně posměch tropiti? To vše je možno za slavného panování nestranné vlády? Tam to dopracoval p. dr. Herold, jenž volal hrdě, že si promluví s králem? Kde je tu pan náměstek krále našeho pan hr. Coudenhove, že se tohle smí pod okny hradu královského a před jeho očima tropiti? Žádáme budoucí pány poslance, aby si tohohle škandálu všimli a od státu, jenž nás za tolik peněz v posměch uváděti nechává, zadost učinění vymohli!

Pravý titul „Osvěta lidu“. Posl. Březnovský v 26. schůzi letošního zasedání sněmovního lidu poměry v donucovací pracovně v Pardubicích a šádal zemský výbor, aby donutil říditele Jansu, by šaloval „Rad. Listy“ pro články o poměrech v ústavu tom uveřejněné anebo aby s ním zavedl disciplinární vyšetřování. Právě, že pardubická robotárna jest eldorem židů. Hrách dodává tam Max Pollak z Brna, jiné luštěniny Siegfried Kohn z Brna, plátno firma Gebrüder Jerusalem, dále mají následující židovské firmy v robotárně své pracovny: Samuel Tausig u. Söhne 120 kárančů, firma Fojesch 20 kárančů, Bernard Abeles 30, Michl Löwit u. Söhne 20 až 30, české a křesťanské firmy vůbec v ústavě nejsou. Řečník šádal zemský výbor, aby podal v příští schůzi sněmu zprávu, zakládají-li se výtky činěné pardubické robotárně na pravdě. O této veřejné interpelaci mluví „Osvěta lidu“ jako ryba, ačkoliv jindy neostýchá se vnikati ani do soukromého života, kdykoliv běží o nějakého klerikála. Co jest za příčinou této nápadné zamlklosti? Odpověď poskytl insertní strany „pokrokové“ tohoto listu. Dobrou polovinu insertní části vyplňují inseraty židovské. Honem trochu písku, pane Hajne, tomu národu do očí, aby věděl dále, že máte v čele svého listu nesfalsovaný titul, a že tam nepatří oprava „Osvěta židů“!

Literární miserie. Některé české listy pro „vzdělání a osvětu lidu“, uveřejňují občasně feuilletony, které nemají vlastně žádný jiný účel, leč hanebně znemožňovati českou mluvu a v nichž se vyskytují aproté výrazy — což jest prý — „vtipen“. — Poslední dobou také rychnovský časopis „Posel z Podhoří“ se chytil této „vzácné kuriozity“ — a v ránoční feuilleton jeho začíná: „Bif pozván mylou dehyňi na svádki Věnočný, ratbich seji za to otřádl nákou novynkou strhu knih kupeckýho. Pokud se fšák tyče méj kapsy, je vní jako vimetyno, což mimoděk pro kompletnost konštatuju, nepjest to dost choulotivě a ríegantní atd.“ — A tento časopis, který se již chytá této „novinky“, hned na druhé stráně osměluje se kritizovati „Obnovu“. Tam také stojí: „Obnovo“ — zastíť sobě tvář na štamprli! Špaček, (v Kotelci) je muž jenž nalévaje samozitnou a různé druhy liquerů, patrně veliký má vliv a to právě mezi klerikály. Větší nežli sama svatá jednota pod ochranou sv. Jiří i s Obnovou, pampátary, programy, vnaďami a sliby — atd. Toť opravdu vypadá, jakoby redakce „Posla z Podhoří“ nalézala se v židovské putyce, — kde se péro „osvěceného“ pisatele namáčí místo v inkoustu v — kofalce.

O divadelních hrách v katol. jednotách píše „Věstník kat. duch.“ mezi jiným toto: „Co se týče osob, které náboženské hry představují, tu jest třeba nemalé opatrnosti. Osoby pochybné pověsti, bez náboženského přesvědčení, bez zbožného citu, nemají býti pověřeny úlohou ve hrách náboženských. Proto jsme rozhodně proti tomu, aby dovolováno bylo hry náboženské provozovati lidem, kteří jen ze spekulace a nikoli ze zbožnosti hry prováděti chtějí.“ Zaslouhuvalo k povšimnutí.

Upo...mění. Vip. Jos. Váňa, starší kaplan v Jaroměři šádl nás, abychom prohlásili, že črtý v „Obnově“ uveřejněné pod pseudonymem „J. Časlavský“ pocházejí od něho. — Byly totiž různé domněnky, kdo asi se skrývá za pseudonymem tím a proto vip. Váňa přeje si, aby veřejnost nebyla v omylu.

Za příčinou svátků vánočních vyšlo toto číslo až v sobotu.

Různé zprávy.

Novinářským stoletím mohlo by se také zapadající století de...tenácté jmenovat. U nás v Čechách již pomalu každá vesnice bude mít svůj orgán. A zajisté dobré dvě třetiny z nich nemají pro nás žádného významu a obmesují se buď na vyňatky denních listů a nebo na místní klepy. Mnohé z nich jsou jen proto, aby rozeřvaly pokojné občanstvo a aby pak se kochaly pohledem na sváry, hádky a občanského boje. Jiné opět si libují v skandallizování kněžístva a v nemravných, pikantních historkách, které mají tak shovívavý vliv na široké vrstvy lidu. A každý ten časopis se chlubí, že napomáhá k blahu lidu! Není větší ironie nad tato. — Dobrý český list časem nemůže se udržeti, penězův jest vláde záplava listů jiných a lid nemá těch prostředků, aby mohl vše předplatiti a podporovati. Počátkem nového roku počne opět vycházeti několik nových listů, aby také akčně své štěstí. Kdyby ta záplava bevvýznamných a škodlivých listů nebyla, mohly by se některé dobré listy s vybraným obsahem udržeti, rozšířiti a následkem toho také by předplatné mohlo se snížit. V Německu a v Anglii jsou některé denní listy, na něž

se předplatí méně než na mnohé naše týdeníky, a přece tím nikdo škody nestrpí. Ale u nás — obyčejně rozhoduje mamón — a nebo touha po slávě a popularitě. — Na Moravě k. př. jest jeden známý „nakladatel“, který rád vydává časopisy, — ale jak dokázal, jest mu to úplně lhostejno, jakého druhu jsou. Ať katolické, nebo social.-demokratické, radikální nebo konservativní, to jest mu jedno. Jen když to ponese peníze! — V Král. Dvoře jest opět jedna již starší dáma, která se také zasazuje o založení nového listu. Obšťovalá mnohých redakcí svými „přispěvky“, každý redaktor na první pohled poznal, že žena ta by se hodila do ústavu choromyslných a proto její práce zůstala bezvýslednou. Tvrdila sama o sobě, že „má vzácný talent“ že jen ona dovede spasit národ atd. Ale nic platno. Její přispěvky šly šmahem do koše. — Aby tedy ten svůj „vzácný talent“ uplatnila, chce zakládati nový list a sice „mladočesko-konservativně-radikální“ (1!) Mimo chodem podotýkáme, že dáma ta, ve Dvoře Králové dobře známá, „ystudovala“ a dostatečným prospěchem tříletní venkovskou školu! — Není tomu dávno, co jistá „episovatelka“, uveřejnila v „Krakonoši“ feuilleton, v němž líčila Husa jako mučedníka, kterého „černé stvory mnichů“ upálily. — Hrubě napadala katolické kněžístvo, ačkoliv z každého slova vysvítá naprostá neznalost dějin. — A hle! Ta samá dáma asi za 14 dní na to nabílela svůj veršovaný proslav k cyrilským exerciciím v Jičíně v němž zase opěvovala kněze a katolické snahy vůbec. — Tak tedy vypadá to přesevředení. Vypadá to tak jako za starodávna, kdy byly jistě ženy zvány na pohřby, když neměl kdo nad nebožtíkem plakati. Taková žena se hned vyplakala za celou rodinu. Ovšem, že měla k tomu své taxy. Byl-li pláč menší, stál jistý obnos, — byl-li větší stál o zlatku víc. A proto se pak nedivme, že ten, kdo může nejvíce platit, má také skoro celou žurnalistiku v rukou. — V čí rukou jsou největší světové časopisy? — Každý rozumný soud a uvažuj! — Jeden spolupracovník některého listu se rozněvává se svým kolegou. O příčinách nemluvíme. Jsou to někdy praobyčejné rozhovory při sklenici. — Následuje v některém nepřátelském listě sáhodlouhé „zásláno“ — na to hned odpověď — a konec konců jest, objeví se na obzoru zase nový list — ne snad že by ho bylo potřeba, — ale aby se vyhovělo ješitnosti toho neb onoho vydavatele. A pak čtenáři vezmi a čti, a nechceš-li předplatiti jsi zpátečník, který nemá smyslu pro „pokrok“ — — — Takové tříštění sil znamená úpadek celého národa, zeslabuje jeho zájmy, vysává kapsy jednotlivců, znemožňuje náš postup a ubíjí autoritu a každou jiskru citu a spravedlnosti. Pro osobní roztřísky a nehody trpěti musí celá věc, musí se poškodovati čest a práce národa celého. A tomu se pak říká: „Doba pokroku“ — — —

Nový příklad „umravnělosti“ sociálních demokratů zaznamenávají moravské časopisy. František Garboš v Lovčičkách zuřivý agitátor červené internacionály, zavraždil těchto dnů svého otce — a to jen s té příčiny, že starý otec nechtěl mu pomáhati v „čistém“ snažení soc. demokratickém.

Na Žižkově cirkuloval při posledních volbách následující zajímavý leták soc. demokracie: Provolání k voličstvu sociálně-demokratickému v Praze. Jednota židů v Čechách stávající obrátila se s prosbou na výkonný výbor soc. demokracie v Praze, abychom my sociální demokraté starali se o zániknutí procesu Hilenerova a tou podmínkou, že právě při volbách V. kurie postarají se o vítězství našich kandidátů. Proto kdo jsi přívržencem sociální demokracie, pilně agituj ve prospěch Hilenerův. Nuže, soudruzi ku práci a agitaci, ať zvítězíme! Politický klub sociální demokracie v Praze. (Po přečtení každý to spal, by to nikdo nenašel.) Tak vypadá tedy sociálně demokratický „boj“ proti kapitalismu.

Po smrti zajat. „Národní Politika“ přičela v čísle ze dne 22. t. m. tuto lokálku: Dělník Colombani, který svého času k pětileté káznici byl odsouzen, obvinil na lodi „Montcalm“ svého soudruha Marianiho, že tajemství tohoto odsouzení rozšířil do veřejnosti a vrhnul se naň, uřlil mu do obojí hlavy od trupu. Za vrah zřízený byl hned zajat. Takovéto „duchaplné“ lokálky čteme v N. P. častěji.

Práce Jesuitů. Před několika sty lety promikl Jesuit v Číně i ke dvoru císařskému; česli dali darem obrovské instrumenty hvězdářské veliké ceny. Němci, kteří po krvavých šlepijích jiných vojáků do Pekingu vtrhli, začali šfít svou zářící kulturu tím, že snažili se vzácné předměty pozorovací sebrat a své muzea v říši bázně Boží a dobrých mravů (slodjství patří u nich k dobrým mravům též) jimi obohatit. K zakročení amerického generála však se „kulturní“ tato práce neosetřá asi s úspěchem. Jesuity do říše nepustit, ale vzácný plod jich práce ukrást, to ono! Moderní svodomyslnost. —

V bohaté Anglii vybere se daní pouze z lihovin a tabáku 700 milionů korun ročně. V semí té šije přes 1.200.000 sebráků. A v samém městě Londýně umírá ročně 8000 lidí hladem.

Advokátů je v království českém 446 Čechů, 175 Němců a 432 židů.

Název „starý“ není urážkou. Jistý pomocník byl okamžitě propuštěn proto, že před ostatním personálem dotýčné firmy se vyjádřil „to si nedám od našeho starýho líbit“. Pomocník žaloval za náhradu ublé msdy za dobu výpovědní, kdežto majitel firmy namítal, že pro výraz „starý“ mohl jej okamžitě propustit. Soud sice z výpovědi jednoho svědka usnul, že výraz ten byl od onoho pomocníka pronesen klaskovitě, ale přec to neshledal, že by to byla urážka na cti, protož odsoudil majitele firmy k náhradě.

Sebevraždy v naší armádě. Die statistického výkazu za rok 1899—1900 spáchalo v uplynulém roce neméně než 1896 mužů sebevraždy a mimo to 80 mužů učinilo pokus sebevraždy. K tomu není potřeba poznámek.

Proti ženskému studiu na universitách ustavuje se v některých státech evropských jako: V Rakousku, Německu, Francii, Anglii, Španělsku a Rusku, zvláštní spolek, ku kterému přistoupilo i mnoho šlechticů.

Básník Julius Zeyer nebezpečně onemocněl, je s tíženi ardeční vadou.

Divadlo.

Klieperovo divadlo v Hradci Král. Divadelní společnost Zöllnerová zavdčela se tento týden našemu občanstvu zvlášť krásnou operou „Pochlavci“ Jiráskův román, který libretista K. Šípek učinil podkladem svého díla jest obecně znám. Lístič zoufalý boj svérázných Chodů za stará jich práva a svobodu. Boudrý lid, jenž dýchal po staletí vůni lesů, nemohl pochopiti, že se poměry změnily, že slatá svoboda zmizela, buntil se a krvácel. Tento konflikt spatřujeme také na jevišti, jehož středem učiněn osobitý sedlák z Onjezda, Jan Sladký, zvaný Kozinou. Krátce chceme jen naznačiti obsah libreta. Sedlák Kozina za nedělního rána jest zadumán. Doposud žil jen ženě své Hanči a dětem, nedbaje pranic ruchu mezi Chody, kteří hájí svého práva. Ani mu již nevěří, ačkoliv byl otec jeho rychtářem. U matky jeho na výměnku skrývají privilegia chodská. Marně mu dudák, Jiskra Reháček, vše vymlouvá a zve na „voračky“, masopustní průvod, který pod zámkem trhanovským má skončiti. Hančí vracejíc se z kostela zdržuje muže; ale již přihrne se průvod, který v bujném veselí překvapí zpráva, že se blíží s vojskem Lomikar, Chody tak přezvaný pán na zboží chodském, hejtman kraje pizeňského, Maxm. Laminger z Albenreuthu. Vojsko hledá staré pergameny a nalezne je také u matky Kozinovy; jen dva nejvzácnější podají se v čas zachrániti Kozinovi a Přibkovi, v jehož rodu dědičné bylo praporečnictví chodské; jsou pro odpor jati a odvedeni na zámek. (1. jed.) Na zámku dává Laminger předvolati chodské rychtáře, Kozinu s Přibkem. Přede všemi spaluje pergameny, dává jim však praporec se psí hlavou, vykládaje význam jeho: „Buď věren vrchnosti!“ V tom přinášejí mu však list od krajského úřadu, že spor chodský bude před apellačním soudem v Praze vyřízen. K tomuto soudu odjíždějí rychtáři a Kozina do Prahy, plni jsouce důvěry. Jen Přibek radí ku vzpouře a nesouhlasí se soudem, ale slibuje, že sám ničeho nepodnikne. (2. jedn.) Na apellačním soudě sděluje president, Václav hrabě ze Sternberka, že privilegia chodská jsou zrušena. Na důkaz toho níčí předložené listiny. Laminger přichází a oznamuje, že na Chodsku vypukla vzpoura — způsobil ji Přibek. Soud rychtáře sice propouští, mají však přisáhati věrnost poddanskou Lomikarovi. Kozina a za ním ostatní odporují. Za to Kozina odevzdán jest soudu hrdečnicku, ostatní odvezeni domů. Kozina odsouzen k smrti. V žaláři loučí se s Jiskrou a se svou rodinou. Přichází Laminger, chtěje, aby se Kozina pokoril. Marně. — Kozina jde na popraviště, Lomikara volaje na Boží soud. Po roce jest na záměcku trhanovském lovecká společnost. Laminger vzpomíná a posměchem na slova Kozinova. Náhle však klesá, vida hrozivý stín Kozinův. Když všeobecný smutek ustává, jest Laminger — mrtev. Libretto jest obratně zpracováno. Scény živě se střídají, poskytujíce skladateli dostatek příležitosti k části hudební. — Kovařovic uchopil se práce této s náležitou pietou, neboť šlo o dílo významné. Přednost Kovařovicovy hudby shledáváme zvlášť v náležitějším výrazu hudebním. Jeho linie melodická zůstává vždy v mezích, nevybočuje na srázná úskalí bizarrnosti, aby tam hledala domnělé vavřiny slávy. Instrumentace jest moderní, zajímavá a případně jen někdy nanáší snad barev více než třeba. — Provedení opery té bylo velmi dobré. Všichni spoluúčinkující podali to nejlepší. Pan Tůma zvlášť se vyznamenal. Úloha Koziny bude patřit zajisté k nejlepším jeho výkonům. — Úlohu Lamingra provedl s úspěchem p. Havišček. — Dudák Jiskra našel v p. Šudovi velmi dobrého představitele Z dam jmenujeme passivní úlohu Hančí, této tiché trpitelky, již s pravým pochopením a vroucností přednesla ovědčená umělkyně p. Zöllner-Havelková. Pravý typ ženy chodské, matku Kozinovu představila velice zdařile slečna Pilcová.

Dne 25. t. m. sehráno bylo drama „Marie Stuartovna“, v němž zvlášť p. Braková se výtečně osvědčila. Obecenstvo bylo jasně v pravdě uměleckými výkony dojata. — K úspěchům, kterých společnost Zöllnerová docílila nemůžeme, leč ardečně blahopřáti.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. prosince 1900. 1 hl. pšenice k 21:40—13:50 žito k 12:00—12:70, ječmena k 8:80—10:00, oves k 5:00—5:40, proso k 9:60—10:00 vike k 9:00—12:10, hrachy k 19:00—22:00, jáhly k 19:00—00:00, kroupy k 24:00—28:00, brambory k 2:40—3:60, jetelového semínka červeného k 86:00—104:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 27:50 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 19:00—21:00 100 kg. žitných otrab k 12:00, pšenič. otrab k 11:00. 1 kg. másla k 2:40—2:72, 1 kg. sádla vepřového k 1:80—1:76, tvarohu k 0:32—0:36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 3:60 jedna kopa drobné zeleniny k 1:20—2:00

Listárna redakce.

Žehušice. Odloženo do příštího čísla.
Luže. Ano.
Přibyslav. V příštím čísle!
K. Roveňský. Bude-li možno, šádsti Vaši se vyhoví. Nyní rozhodovati nelze. Posdrav!

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu, dne 2. ledna 1901, o 2. hod. odpo.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřkovská tří-
da č. 800. I. v Hradci Králové.

Účast pp. důvěrníků a členů jest velmi
žádoucí.

Dr. František Reyl, Dr. Jan Soukup,
jednatel. předseda.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Těž velebně

látky na talíře,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž ne spátky bez zvýšení cen!

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Vhodné dárky vánoční.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Vánoční a novoroční dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísečný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv.-Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený
sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakoosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správky se přijímají a levně sshotovují, též
veškeré správkové hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 78.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrádek a po-
zlačování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizem v barvách i krese-
ných, dle zaslaných malých podobizem,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích s přílože-
nými rozpočty.

Paříž, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or

(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a
nabízí:

Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punče
a rummy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudy, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleddstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenařky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dtive v Hradci Králové

odporňuje svůj atelier k provedení všech
dekoračních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

První škola pařížských střihů v Hradci Králové.

Slavným c. k. místodržitelstvím koncess. pro království České od r. 1894.

Ctěné dámy!

Dovolují si Vám oznámiti, že zařídím v Hradci Králové

třetí kurs

vyučování braní míry, kreslení všech moderních střihů, při-
střihování, aranžování a šití obleků.

Tříměsíční kurs započne dnem 7. ledna roku 1901 v horních místnostech v Adalbertinam
vždy v pondělí, úterý a ve středu od 9 hod. ráno do 12 a od 1 do 4 hod. odpo. — Platí se
měsíčně 12 korun. — Dovolují si též upozorniti, že od roku 1894 vycvičil jsem 1250 žáků
a bylo jich více odměněno prvními a druhými cenami a diplomy za práce vystavené při technolo-
gickém a průmyslovém muzeu v Praze.

Přihlášky přijímá z ochoty pan J. Jeřábek v modním obchodě na podlažní, kdež jsou též
vystaveny obrazy prvních pařížských novin.

V účtě se značením

Hanuš Kopecký,

absolvent pařížské akademie a odborný učitel na hospodyňské škole ve Stěžerách.

Kupujte

v I. křesťanském bazaru Čupr.

Velký výběr hraček.

Celoroční výstava nejvкусnějších vánočních a novoročních dárků.
Majolikové a terracotové vazy, poprsí, figury, decor. talíře, hrnce na palmy,
bambusové stolky, alba, trojdielná zrcadla, kuřácké náčiní atd.

Japonské a čínské dekor. předměty.

Prádla bílá a trikové, český výrobek. — Objednávky se rychle a levně
vyřizují. — Novotiny nákrčníků, šál, tobolek, deštníků, cestovních kufrů atd.

Pravé ruské galoše.

Sklad šňěrovaček nejostředčenější facony; též šňěrovačky
secese (miské).

Fr. Čupr v Hradci Král. naproti kavárně p. Fialy v domě p. Špalka.

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

N á b y t e k .

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněny.

Český závod pro výbavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měkkými náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívaní.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliášova třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Odborný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Josef
Štěpán,
závod
pozlačovačský
v Pardubicích
opravuje jako i nové stoličky, oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na simsky a havely z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.
Vzorů k nahlédnutí franko.

Bez konkurence.
Továrni sklad hudebních nástrojů a strun.
HOUSE
výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20-80 zl. Citery, flétny, klarinety a t. d. báječně levné; na př.: koncertní citara v pouzdře 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 13 kapek Fis brejle z nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 5 zl.
Výtečné struny.
Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Objednávky přesné a rychle.
Jan Čermák v Hradci Králové.
Nejlevnější.

VARHANY

úplně pneumatické
a harmonia všech soustav
provádí firma
Möhlrova v Kutné Hoře.
Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859, rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnoh. postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvřeleji doporučit. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.
O další přízeň prosí
Antonín Mölzer.

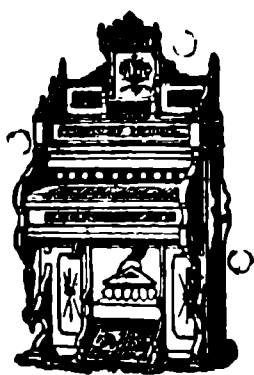
Poskytuji výhodné splátky! Při hotovém placení 2-4% srážky!
Doporučuje přesně dle církevních předpisů aneb v národním slohovém vyšívaní shotovené:
Mešní roucha, pluvíaly, dalmatky, vlna, nebesa, prapery škeříni i spojkové, korouhve, koberce oltářní, přikrývky, alby, rochety s nitěnými krajkami; monstrance, kalichy, patřičky, cibory, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pracované křížové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.
SPECIALITA:
V ohni pozlacení kalicha neb cibore dle ornámentu: 1 krát v ohni 10 zl., 2 krát v ohni 13 zl., 3 krát v ohni 16 zl., 4 krát v ohni 20 zl. i ostatních nádob posvátných
Adresa vždy do slovně úplná!
Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.
JOSEF NEŠKUDLA,
c. a k. dvorní dodavatelství
v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).
Adresa vždy do slovně úplná!
Illustrované cenníky zasílám zdarma a franko. - Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.
Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.
Vaše Blahorodí!
Přijímám můj nejvděčnější dík jak za prapor tak i za zapůjčení věcí ku svěcení potřebných. - Dnes Vám mohu napsati, že prapor se všem úplně samlouvá. V celém okolí nemá prý žádná škola tak krásného praporu jako nyní naše. Jsem rád, že jsem se nedal přemluvit a nekoupil prapor od jiné cizí firmy. Abyste získal zakázky, nepřestane se starat a všude Vaši firmu doporučovat co solidní, pečlivý závod český.
Veskov, 13. července 1900.
Z veškerých cen ilustrovaných cenníků německých firem slevuji 5% sconta!
Inserát tento platí co dokument výhodné slevy percentní!

Čechové!

Bez přízně Vaší darmo se snaží náš mladý průmysl zapustiti hlubší kořeny.
Neříkej nikdo: Já s mými malými zakázkami český průmysl nepozdvihnou! To není správné! Z kapek se skládá moře (!) a z mnoha malých zakázek ožije se i národní průmysl, pak-li že ostneme své zásadě věrni!
Kdo nemá příležitost zajeti si osobně do továrny, nechť obětuje na to jen lístek korespondenční a dostane se mu ihned poučení jak lze nakoupiti koberce, lůžkové přikrývky, žíněny zaručené čistoty, záclony, čalounovaný nábytek atd. atd.
Adresa jest:
Adolf Novotný,
národní kobercový podnik
v Týništi n. Orli.

Sbírejte upotřebené poštovní známky

všech zemí a různých druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému. Za to každý dostane různé pěkné církevní památky, růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. - Dotazy jakož i zásluky adresovány buďtež na kancelář „Beth'chem“ Brogeux (Vorarlberg).

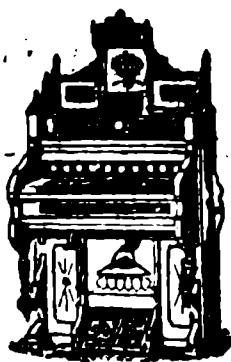

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Fillální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Reunergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevněji a největších výhod poskytné renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečtní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

**VÁNOCE
1900.**

Za dárky vánoční se hodící skvostně vázaná díla básnická, z belletrie, cestopisná atd., alba na pohlednice nejjemnější druhy káseň dopis. papíru, stavebnice, obrázk. a pohádk. knihy pro děti, atlanty, globy, v nejhojnějším výběru doporučí

knihkupectví B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

Obrazy českých mistrů ve skvostných rámečích.

Kalendář paní a dívek 1901 K 2.40.

Do Hradce Král. a okolí!

Po odbytí odborných zkoušek, pochvalným usmáním sl. císa. král. nejvyšší stavební komise vyznamenaných, dovolují si o přízeň prositi. Přijímám veškeré práce v obor můj spadající.

Mimo to: Kde chceš skoušky s některých odborů stavebních složití, obrať se s důvěrou na mne.

V áctě své

J. A. Holinka,

císa. král. místodrž. zkušený podnikatel staveb a stavební znalec.

Ph. Mg. Morávek

Kukleny,

drogueria, výroba sodové vody, likérů a lihovin

přeje svým velectěným odběratelům a příznivcům

šťastný a radostný

nový rok!

Doporučuje se do jejich další přízně.

Nejstarší na 24 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salzburger-gasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované cenníky zdarma a franko.

PETR KOPAL & SPOL.
v Hradci Králové

doporučuje skvostné gázové látky, krajky i pentle, vějíře, plesové blůzky, Entré pláštěnky, hedv. šály, rukavice, pánské plesové košile i nakrčnický.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Král. — Zedp. redaktor Alžběta Vojtěchová-Prodělková. — Dásem blak. knižnický v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatná na čtvrt roku 2 h 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 4. ledna 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

P. T. pp. čtenářům.

Zahajující VII. ročník „Obnovy“ dnes ve východních Čechách týdeníku nejrozšířenějšího, slibujeme, že bude i na dále naší upřímnou snahou „Obnovu“ zvelebiti aby rozšířením obsahu a prohloubením látky do- státi mohla všem povinností které na nás leží a věcně redigovaný týdeník se kladou.

Obracíme se tedy s prosbou na P. T. pp. čtenáře, aby nám přišli svoji zachovali a zároveň aby nás v obraně práv a hájení potřeb a požadavků českého lidu, jakož i sa- siláním všeobecně zajímavých zpráv a ziská- váním příslušných a předplatitelův, podporovali.

Nové adresy, na něž by se „Obnova“ saslali mohla, byly by nám zvláště nyní vi- tány. — V hostincích a kavárnách at žádají naši přátelé časopis náš, což dobře přispívá k jeho rozšíření. — P. T. páni adresáti, jímž jsme „Obnovu“ poslali na ukázkou, pak-li ji sami odebíráti nemíní, nechtě laskavě upo- sorní na ni své známé. —

Zároveň upozorňujeme na inserty v „Ob- nově“, aby se naši přátelé ve svých potřebách na obchodníky u nás inserující obraceli a vždy na list náš se odvolávali. Tím sa- jisté se inserty rozmnouží.

Různé změny v adresách provedou se během t. m. a proto prosíme, aby každý, kdo svoji adresu posměnit chce, nám to ještě sčasem oznámil, prve než se budou nové ad- resy tisknouti.

Na rozhraní dvou věků.

(Dle vánočního pastýřského listu diecése kra- lovohradecké.)

Století devatenácté převzalo smutné ja- kési dědictví od století osmnáctého. — Ku konci století osmnáctého žilo mnoho lidí, kteří v srdci svém nepokojným od Ježíše Krista odpadli a jemu božskou čest odepřeli. Přemnozí neměli dosti na tom, že sami ne- pokojem a nejistotou naplnili duši svou, ale usilovali o to, aby i jiní, ba aby veškerý svět zavrhl Ježíše Krista čili aby přestalo kře- stánské náboženství. Mezi nimi vynikali zvlá- ště francouzští bezbožníci a obzvláště Voltér, kteří vydávali knihy a spisy plné posměchu a rouhání se i samému Ježíši Kristu. A po- něvadž obzvláště církev katolická pevně a ne- vratně držela a hlásala víru v Ježíše Kri- sta, Syna Božího, jak ji od svatých apoštolů přijala, šílili tito bezbožníci obzvláště nenávisť církve, proti které Voltér štváral slovy: Vy- hlaďte tu zlopravěstnou.

Jako nikdy nebyli národové, i když ja- kousi vzdělanost měli, dokonale blažení, dohřeli a velici, dokud nepoznali Ježíše Krista a ne- počali žít dle jeho zákonů, tak přivalilo se vředy hrůzné neštěstí na národ, který poznal Syna Božího, jej zavrhl. To se stalo hned s počátku národu židovského, na nějž přišla krev Syna Božího, tak že po děsných bouřích a zhoubné válce, po neslýchaném utrpení a krveprolití rozmetán byl dle předpovědi Páně mezi všechny národy. Podobně dolehla ruka Páně trestající na národ francouzský, ježž bezbožníci u veliké části k zavržení Ježíše Krista přiměli. Povstala revoluce, bouře kr- vavá, zhouba a spousta neslýchaná v nešťas- né té zemi.

Avšak bouře ta zatřásla všemi ostatními národy. Století devatenácté počalo hrůznými valkami a utrpením národů evropských, a ne- věra francouzská drala se do všech zemí v myslí vzdělaných. A to byl ten odkaz, to dědictví, které století osmnácté zanechalo de- vatenáctému. A ačkoliv po přemožení fran-

couzského císaře Napoleona I. panovníci ostatní Bohu i mezi sebou slib učinili, že budou chrá- niti křesťanství a víru v Ježíše Krista, nestá- lo se tak, ba spíše naopak.

U nás v Rakousku pracovalo se také již v 18. století zvláště pomocí tajných spo- lečností ku vykořenění víry v Ježíše Krista Syna Božího a mnozí byli jen na oko katolíci, jinak však buď úplně nevěřící, a nebo k Synu Božímu lhostejní lidé, z nichž mnozí podloudu- a potají téhož, co se ve Francii stalo, i v Ra- kousku dosáhnouti chtěli, totiž vyhubení ka- tolické církve, té církve, která jako skála vždy pevně stojí při božském svém Spasiteli. Dařilo se jim to dosti. Povstal totiž obzvláště za panování císaře Josefa II. tak zvaný jose- finismus, to jest snaha, aby církev co možná nejvíce podrobena byla moci světské a ne- mohla svobodně a vydatně na lidstvo působiti. Kdežto nekatolíkům dána byla toho času svo- boda, našli se katolíkům domy duchovní i kostely a prodávaly se statky a věci draho- cenné z kostelů i jinověrcům. Kdežto nekatolí- kům přicházeli kazatelové třebas i z ciziny, byli katolíkům kněží řeholní bráni a potlačo- vání, a což obzvláště pamětihodno jest, nebyli katolíci rakouští toho času opravdu členy církve katolické, poněvadž nesměli biskupové volně si dopisovati s hlavou církve, s nástup- cem Petrovým a zákony církve své se sprá- vovati, nýbrž stali se jako úředníky, služební- ky a vykonavateli vůle moci světské, což ovšem Kristus Pán tak neustanovil. Z toho všeho následovalo oslabení náboženství kato- lického v našich zemích a seslání tajemné ne- věry a odporu proti Synu Božímu.

Katolickému náboženství, jaké z toho povstalo, říká se „rakouský katolicismus“. Církev stala se jakousi služebnicí státu, který ji k tomu užíval, aby lid světskou moc ochotněji poslouchal a v pořádku, jak si ho stát přál, udržel býti mohl. A proto lid z vůle světské moci učil se katechismu, ale do hlav vzděla- ných drala se úprkem nevěra, pod jménem osvícení.

Tak dospělo se až k roku 1848. — Hned v století patnáctém a šestnáctém, když nové víry povstaly, počali panovníci mnohých zemí zcela neobmezeně bez ohledu na vůli lidu vládnouti a šlo to v nekatolických zemích tak daleko, že pán poroučel lidu také, že musí mít náboženství jaké on má. Od té doby, co povstala roztržka v náboženství, nechva- vali páni čím dále tím více moc nad lidem poddaným, a v mnohých zemích obzvláště ne- katolických to došlo až tam, že lid maloměst- ský a vesnický byl nejen poroben ale i vlast- nictvím jeho, ba i — jelikož pán lidu i ná- boženství dle vůle bral nebo vnutil — duše lidu stala se mnohde vlastnictvím pánů. Byl to strašný následek odpadu od církve kato- lické, kterážto vždy hájila a hájí důstojnost lidskou a osobní svobodu — ovšem ne bez- účinnost — i nejnížšího a i panovníkům zákon Kristův a odpovědnost před Bohem hlásá.

To neobmezené panování zalíbilo se však i katolickým pánům a vládařům a bylo tedy v mnohém ohledu mnohde udrženo až do ro- ku 1848. Národové chtěli svobodu, hlásali se k ní i násilím i vzpourou, ale vzpoura ta v národech Ježíši Kristu již odcizených směřo- vala i proti náboženství, jehož světské vlády — Bohužel — k udržení lidu na uzdě užívaly a tudíž tu neblahou myšlenku v národech vzbudily, že učení Ježíše Krista jest proti pravé svobodě. A tak se stalo, že propukl ve všech říších, ve všech národech veliký blud devatenáctého století, jemuž se říká *liberalismus*. U nás se mu dává pěkný název svobodomy- slnosti, ale jest to učení, které hlásá, že člo- věk je neobmezeně svobodou, latinsky „liber“, a že je svobodou i od samého Boha a není povinen řídit se ani zákony Božími. Není to již jen odpad od některých nauk Ježíše Krista, jest to úplný odpad od Boha, nové pohanství. A ten liberalismus — ten odpad i od Boha — dostal se i do Rakouska. Roku 1868 vyhlásilo se Rakousko za stát bez vyznání, liberální.

Liberální zákonodárci zřídili dle liberalismu — bez ohledu na Boha — všecko všude ve státě.

Ale zapomněli, že nebylo ještě říše ani národa, aby odpadl od Boha — *bez trestu*. Ja- ko v starém zákoně a brzy po z mrtvých vstání Páně národ israelský, když od Boha odpadl a když Ježíše Krista Syna Božího za- vrhl, pohany ztrestán byl, tak za dob nyněj- ších trestání jsou národové novým pohanstvím, do kteréhož je ženou jistí učení, bohatí a ve- licí tohoto světa.

Nemohu vypočítávati všechny ty metly, kterými nové pohanství šlehá národy. Ale tolik ví dnes každý, kdo jen poněkud se životem národů obeznámen jest, že jak jednotlivými du- šemi, tak i celými říšemi zničit nepokoj.

Nepokojné, nešťastné jsou duše učenců bez Ježíše Krista. Nevědí, co je pravda; neji- stota rozžírá srdce jejich. Nepokojní, nešťastní jsou, kteří nedbajíce na Spasitele svého a na Boha vůbec, rozpálili se žádostmi slávy, bo- hatství, rozkoší; nepokojní jsou, když jich uko- jiti nemohou a nepokojní jsou, když je ukájí, poněvadž přece při tom všem cítí prázdnotu a pustotu duše své.

A právě tyto rozplameněné žádosti pů- sobí, že jeví se nepokoj v životě národů vůbec. Boj jakýsi o požívání a chléb vede se nyní v národech novým pohanstvím od zákonů Bo- žích odvrácených; boj vede se o slávu, boj vede se o nadvládu a panování. Povstává člověk proti člověku, strana proti straně, ná- rod proti národu. Nepokoj prochvívá celou spo- lečností lidskou; a i naši říši — druhdy ka- tolickou — zničit nepokoj, o kterém mnozí se domnívají, že to je nepokoj horečkou až k smrti nemocného. Bez trestu neodpadá se od Ježíše Krista, a více bývá trestán, kdo poznaným Je- žíšem Kristem a poznanou církví jeho pohrdl, než ten, kdo jej a církev jeho ještě nepoznal a nepřijal.

A v tomto všeobecném nepokoji opouští nás století devatenácté, od kterého tolik světla, blaha a pokoje se očekávalo. To jest to dědictví, které toto století zanechává dvacátému; s pře- svědčením, že tak, jako to nyní v duších, ří- ších a národech vypadá, nebude to moci zů- stati, loučíme se se stoletím zmraječím, s tou- hou po něčem novém, co by ztracený pokoj přineslo, vstupujeme do nastávajícího.

Jedna věc však blaživou jakousi nadějí naplňuje nás. Jako při konci století 18. propukl v části lidstva odpad od Ježíše Krista a s tím smutným dědictvím vstoupili národové do století 19., tak zase právě nyní velká část lidstva s novou jakousi živostí vrací se k Je- žiši Kristu Synu Božímu. Právě nyní ku konci tohoto století na povrch proniká přesvědčení, že všeho zla a nepokoje v národech příčinou jest odpad od Ježíše Krista a jeho církve; právě ku konci tohoto století v každém ná- rodě úsilovně pracují katolíci k tomu, aby vymí- těno bylo odevšad záhubné novopohanství a do života i zákonů vrátil se Ježíš Kristus.

Právě posledního roku tohoto století pře- kvapení byli novopohané něčím, o čemž před padesáti neb i méně lety mysleli, že to nebude nikdy více možno. Tam v Římě nastolci Pe- trové sedí stařeček vetchý a po celý rok pu- tují tam zástupové lidí ze všech národů, aby tak vyznali, že věří v Ježíše Krista dle učení Petrova nástupce, dle učení apoštolského, ka- tolického.

I z naší vlasti odebrali se tam přemnozí. I biskup náš s pomocí Boží tak učinil. Nebu- deme mnoho vypravovati o tom, s jakou otcov- skou láskou byl přijat od Otce křesťanstva. Nebudeme se šířiti o tom, jakými slovy Lev XII. vyjadřoval lásku k národu našemu a jak ujišťoval, že si ho váží. Tím méně budeme lí- čiti, jak svatý Otec miluje biskupy a jak jest ochoten zastati se jich proti všem nástrahám a pomluvám, a s jakou bolestí lituje, že v tak mnohé zemi první slovo vedou nepokřtění a pokřtění novopohané nejen snad ku škodě církve, ale i na záhubu národů, říši a trůnu. Ale to všem diecésanům budiž ve známost uvedeno,

že ten dobrý nejen šedinami stáří, ale i učeností, zbožností a etnostmi ozdobený otec náš všem v diecési své apoštolské požehnání uděluje, obzvláště pro poslední hodinku smrti.

Ndp. biskup líčí pak dojmy veřejné audience těmito slovy: Co pak zvláště ještě připomínám, to jest to, že jsem byl přítomen v chrámu avatopetrském, kdež kolem dvanácti tisíců lidí s jásotem hledělo svatému Otci vsťíc, když se tam objevil. Oči mé zvlhly slzami při tom velkolepém zjevu, když Čechové, Němci, Rusini, Vlaši a jiní, každý jazykem svým, ale jako jedním srdcem s takovou láskou a nadšeností pozdravovali nástupce svatého Petra. Co se v duši mé té chvíle dělo, nelze popsat. Tolik jen řeknu, že mne uchvacoval tento obraz té světové církve, která každému národu k síle jeho zvláštní pomáhaje všechny bratřími a syny jediného Otce činí. Bylo to nejen vyznání: Všim v jednu všeobecnou církev, ale bylo to i volání: Já miluji tuto drahou církev svou a její nejvyšší hlavu. A pak jsem si vzpoměl na vlast naši, na Rakousko a tážal jsem se sám sebe: Proč tak nejsou bratřími národové říše naší?

A co srdce mi odpovědělo, uhadnete bezpochyby sami. Nové pohanství je toho příčinou. Tim více však cítím jsem se povinná na hrobech svatých apoštolů Petra a Pavla a u oltáře svatého Václava v chrámě svatopetrském doporučit vám všechny vroucnou modlitbou milosrdenství Spasitele našeho Ježíše Krista. Tim však byl jsem též posilněn v naději, že i na dále bude žítí Ježíš Kristus v srdcích lidí. To nové probuzení života křesťanského v národech katolických zajisté jest poukazáním na to, že dvacáté století ještě více duši k němu přivede, a že v mnohém ohledu vrátí se pokoj do duší, národů a říší.

Ó kéž by nadarmo nevolal svatý Otec v posledním listopadovém listu svém, že pomocí může jedině Ježíš Kristus, jeho učení, jeho zákon, jeho vážnost. Ó kéž by tedy porozuměli všichni, jichž se to týká, slovům pečlivého Otce křesťanstva. Kéž by porozuměli tomu obratu, který začíná se ukazovati mezi katolíky, obratu k Ježíši Kristu. Kéž by už jedenkrát aspoň rozvážnější muži přestali se třásti před slovem klerikalismus, který nám ničím jiným není, nežli tím, co jsme právě vysvětlili, totiž napravením neblahých následků odporu od Boha a sponou liberalismem způsobených pomoci zákonů a zásad Ježíše Krista, bez něhož není pevného řádu ve společnosti ani pokoje. Aspoň tedy s nadějí, že budoucí století tomu porozumí, vykročíme ze století tohoto.

Až potud pastýřský list, k němuž dodáváme. Kéž! náš český národ pozná z dějin svých, že upřímné vyznávání pravé víry Kristovy dávalo lidu našemu nezmarné síly v bojích za své bytí že odpad od katolictví byl vždy těžce zaplacen. Kdyby celou naši českou veřejnost a hlavně vůdčí politické kruhy prochvívalo opravdové náboženství, měli bychom tolik obětavých a ryzích vlastenců, že by se žádná vídeňská vláda neodvážila vejíti v boj s lidem mravně silným. Nahlédnou-li jednou naši lidové poslanci,

FEUILLETON.

V noci novoroční.

I.

Slepec.

At žije veselí! Necht' číse se pění! Naše jest budoucnost, náš svět je celý. Rozkoší znavení provedme starý rok, rozkoší vzpružení zdravme rok nový! . . . Tak hlasy hluboké v skvostném paláci. — Vína se perlí v číších, jež zvoní a barva: i hrají. Stoly se pohnuly, třpyt světél skotačí po zlatých přiborech, na mísách stříbrných se klouže a třítí. Ach, dívčí smích to, či hudba to zvoní . . . ? Jásot tu zavznívá, burácí, hřímá . . .

V kamenném sloupoví sesla se hostů družina skvělá, řády na prsou, bez vrásek čela, — na stech bujný smích! Plýtvá se bohatstvím, pýchou a vtípem . . .

Však skvosty nejkrásnější — útrpnost, láska a soucit s ubohým — zdaž aspoň dnes vešly v ty síně . . . ? Aspoň na samém sklonku celého století osvěty a lidskosti . . . !

Nevím, ach nevím . . . !

Suchý list zavátý hřítčkou je větru . . .

Rozmarem zavál sem osud ku vratům paláce — stařečka slepce. Ne, — jeho starý pes ho sem zavedl veden jsa pudem a lákán vůní a světle.

Bloudili den celý, jak Ahasver poukřtí lakoty, pýchy, svárů a béd, — hladovi u večer usedli u brány zámku.

Nádherná novoroční noc prostřela tiše svá křídla nad parkem bohatce a vesničkou v údolí.

Jen bledé hvězdičky hledí tu na ně — jak tito ubozí čekají marně — staří dva přátelé — a jejich stín.

O lásce, přátelství, o šalbě, klamu lidí snad by vám pověděl slepý kmet mnoho — — vša

že náboženské přesvědčení jest lidu českému pokladem srovná tak drahým jako národnost, a budou-li ctít a pěstovati tento posvátný cit, budeme šikem nezdolným proti nepřátelům všem a století nové bude rozvojem národní síly.

Dopis z Prahy.

V Praze, 2. ledna.

(Z literatury. — Nový adresář. — Praxe chrámy. — Oficiální stránka pod jednou střešinou.

Literární trh pražského letošního podzimku zůstal proti letům předelším velice chudým. Zahájeno bylo sice sešitové vydávání některých literárních spekulací, mezi něž náleží v přední řadě nakladatelství Vilimkovým vydávané „Devatenácté století slovem i obrazem“, jemuž však jest vytýkána nepřítomnost a více vad, jakých se má firma, požívající renomé závodu Vilimkova, ve vlastním již zájmu úzkostlivě vystríhati. Při nakladatelské horlivosti této firmy také litovati sluší, že při své modernosti dala se strhnouti k odětovnému vydávání překladů dávno přešlých a v naší dobu naprosto nevhodných Herlošových spisů „Jan Zizka“ a „Jan Hus“, jež se cpon nyní za padesát skoro let po svém původním vyjití, nynější české mládeži. To namůže pann Vilimkově chváliti ani nejchovlivavější liberál neboť takovéto bezohledné nakládání činí pokrok bádání historické vědy zbytečným, což by mohlo mti za následek, že by se historická věda proti tomu ohradila a pana Vilimka za takovéto literární podniky přisně pokárala. To by mu bylo zajisté velice nepříjemným, kdyby se to na denní pořádek literárních rozhovorů přivedlo.

Nejseriosnějším dílem, jehož vydávání bylo ve právě minulé podzimku zahájeno, jsou „Dějiny umění“, jež píše a nakladem „Unie“ vydává vinohradský farář, monsignore Ferdinand Lehner, odborník v ohledu tom na slovo brany a o dějiny křesťanského umění v Čechách muž nanejvýš znaloušlý. Jeho redakci a nakladem po celé již čtvrtstoletí vydávané časopisy „Method“ a „Cyril“ jsou všeobecně ceněny a znamenají ve svém oboru první dráhy v české literatuře.

Veledp. mag. Lehner překročil již sice šedesátku ušlechtilé a blabovolné straveného svého věku, avšak přes to nachází se na vrcholu svých snah a těší se doposud zdravotním silám, tak že můžeme doufati, že právě započaté vydání souhrnu dlouholetého svého bádání šťastně ku platnému a zdárnému konci dovede, což mu sluší také co nejvřeleji přáti, ano dílo jeho bude ozdobou české literatury a věky přetrvávajícím pomníkem vlasteneckého, platného působení českého kněze.

* * *

Král hl. město Praha ujala se před lety za spolupůsobení předměstských obcí vydávání adresáře města Prahy a předměstí. Adresář jest pro každé velké město jednou z nejdůle-

kdyby o pou chtěl — pláč zdusí slova, zlomí jeho zlykot bñed a vždy znova — vždyť zbyl mu jediný v hñed a žalu — přítel i sluha — a tam ten stín . . .

Ó, noci velebná, plna jsi stínů, ó noci tajemná, plná jsi krás!

Věk jeden umírá, druhý se rodí v hodinách tvých.

Století nálezů a osvěty velikým zvalo se samo; a přece dopouští, by v zimní noci čekal tu nadarmo stařeček hladový — a jeho pes.

Ó kéž se zrodí jen v noci té velebné jak Foenix století omladlé znova. Století veliké soucitem hojným a vroucí láskou. Láskou, jež dělí se o sousto chleba, soucitem, — jenž hřeje i němou tvář; — blaženost se snese na zemí celou, jež se pak promění v křýžený ráj . . . !

* * *

II.

Na poslední stanici.

V špinavé krčmě společnost se baví. Ty tváře osmahlé, zkalené oči, ruce samý mozol. —

A člověk tváře potměšilý, s nosem orličím nalévá jed do nádob plechových — toť lék má býti ujařmených, spjatých lidí . . .

Den ubíhá za dnem, rok za rokem v mlhu se ztrácí a bída stále, útlisky se množí, — rány pyšných, ziskuchtivých pánů, vždy bolestnější dopadají na plece ubohých obětí . . .

A když doba klidu, tu krčma se plní — jed brozný otravuje srdce a duše — zaniká cit, ztrácí se mysl — — jen jedna touha děsivá dří-má v nitru ubožáků . . .

• Krev, krev, pomsta, násilný převrat . . . Noc velebná vznáší se nad krajem — v krčmě výkřiky zoufalé prorývají otrávený vzduch.

Mužové pijí — a v chaloupkách temných lkají ženy — pláč hladových, zanedbaných dětí

žitějších a nepotřebnějších knih, jež se v pokročilých národech vydávají s největší pečlivostí, důkladností a bez ohledu na to, co se za ně utrčí. Knihy tohoto druhu kdyby se darmo rozdávaly, konají své platné poslání. Každá obec, která je vydává, musí spatřovati především svůj zájem v tom, aby vyšly a aby obecnatvo nepletly, ale dobře a správně je informovaly.

Poslední, nejnovější adresář král. hlav. města Prahy a předměstí vydán byl ve dnech před novým rokem. Byl již potřebou velice citelnou, neboť předchůdce jeho r. 1895 vydá-ný nepostačoval již dávno. Praha nachází se v přítomné době ve zaru a kvazu, za náhož se adresy v Praze a ve předměstích během jednoho roku jistě ve 25 procentech změni a promíchají. Proto při vydávání takového důležitě a drahé knihy má se postupovati s největší úzkostlivostí, aby se obecnatvu nedostalo adresáře zastaralého, proto nepotřebného.

Když se právě vydaný nový adresář prohlédne, tu již při povrochní jeho prohlédnutí jest patrným, že při sestavování jeho této úzkostlivosti dosti pilně šetřeno nebylo. Nový pražský adresář jest knihou dnes zastaralou, v níž byly by se nalezly nesprávnosti, kdyby byla již před rokem vyšla. Poukazujeme k tomu a přičinu toho sledujeme především v tom, že tisk její nebyl příslušně prakticky mezi celou řadu tiskáren rozdělen, aby byl co nejnověji sestavený adresář potom rychle během čtrnácti dnů vytištěn a obecnatvu odevzdán. Doplnky a opravy jsou v adresáři nepřipustné. Každý, kdo v něm hledá, spokojí se s prvním datem a je-li toto datum nesprávné, doplněk nikomu více nepomůže, neboť se každý již ústně, marně se cestou dle data nesprávného namáhav. dověděl, co vědětí potřeboval.

V novém pražském adresáři jest tolik starých, neplatných adres a chybi v něm tolik dat, že jest vlastně knihou zastaralou, jejíž cena 16 korun jest mimo to cenou přehnanou. Zastaralost tato, jež byla v Praze všeobecně ihned postřehnuta, se při něm rozhodně od-suzuje, jsouc zajisté jenom následkem toho, že tisk nového adresáře nebyl příslušně rychle proveden. Tento nedostatek a pak předražení ceny způsobí, že nový adresář nebude dychtivě rozebrán a že pražská obec velmi brzy bude ho prodávati jako veteš, třebaš po zlatce, jenom aby se ho zbyla.

Mimo to naplňuje každého podivením, proč se v něm nacházejí českoněmecké inserty, když adresář ten jest úřední knihou obecní a když obce, jež ho vydaly, mají jednací řeč českou. Vždyť přece obcím tím snad o to šlo, aby v adresáři jejich byly inserty německých firem a to také účelem adresáře toho není. V nešetření naprosté českosti adresáře toho prokázána byla slabost, již obcím s českou jednací řečí za dnešních poměrů chváliti ani připouštěti nelze.

* * *

Po řada let jedná se v Praze o všemožné restaurování kláštera bl. Anežky. O naku-tečnění toho stará se zvláštní spolek, jehož chvaly a podpory hodná snaha dospěla za

tvoři hudbu přísernou. —

Století „osvícené“ ustupuje v temno, — století novému lid krčí vsťíc . . .

V krčmě již ustává smích pustý; — přichází žena otrlé tváře — rej nový nastává zas . . . Stud dávno odtud již prchl, — cit záplí se v blubínách otravných . . .

Divoká vášně rozpoutá se prudce, — hle! člověk zvířeti podoben jest; — oheň se zalévá kofalkou dále, obraz tak brozný zjevuje se nám . . .

Přichází opět člověk jiskruých očí, ten pustý obraz zajímá jej snad.

„Soudruzi moji, volá hlasem drsným, celý svět krásný kdysi bude náš! Ty naše zbraně mocné jsou velmi, náš prapor rudý převrátí ten svět!“

„My nechceme Boha, neznáme církev, — blahobyť krví dobudem si zas . . .“

A člověk s nosem orličím nalévá dále, — spokojený úsměv pohrává jeho rty — „fečnicka“ zve do druhé jizby — kde žalba a klam slaví orgie . . .

Z daleka hučí zvony temné, truchlivé — — — — —

Ó století „salávy“, osvíceným jsi zván, ale hrob děsný následek tvůj jest . . .

Kéž v době nové, pravda opět zasáhí, a nebe zamračené usměje se na tuto tvrdou zem. . .

Kéž člověk z bahna vymáni se opět, — kde spousta bñíchů nevěry a béd, — kéž Ten, Jenž učil pravdu znáti a láskou vroucí tento epasil svět, — v tom novém věku více bude chápán, — by spravedlnost, láska, vláda u nás zase a člověk poznal nezkalené pravdy třpyt . . .

Století nové, v rozmachu svých křidel pojímáš opět celický ten svět; — vítáme tebe s nadějí tou přece, že kříž zvířetí napo-sled . . .

Alois M. V. Prosecký.

dněních dnů až tak daleko, že se již s restaurací gotického klášterního chrámu, jenž do nedávna sloužil za skladiště či dílny, započalo. S potěšením to zaznamenáváme očekávajíc, že se také brzy s obnovením chrámu sv. Václava pohne.

V Žižkově právě v gotickém slohu budovaný chrám sv. Prokopa pokračuje rychle ke svému nedalekému ukončení a nyní zajiště se záhy dojde k tomu, aby také zahájena byla intenzivní starost o zbudování poměrům odpovídajícího kostela v Holešovicích, kde vzrůst populace po příslušném tam chrámu hlasitě volá.

Pozoruhodným jest, že Prahou kolují a houčevnatě udržují se pověsti o finanční tísní „Radikálních Listů“, jejichž patronům se podařilo se svými myšlenkami v zemích českých prorazit. Pánové ti vyplouli za zlatým roumem na velikých korábech, ale uvázli s nimi na mělčinách svých programů a cílů tak, že volání jejich široké masy národa zrovna tak nedbají, jako si nevšímají publičitelských snah strany realistické. Přes obě tyto frakce valí se proud veřejného mínění v před, tak že tisk jejich oživuje a ruchem naplňuje pouze tiskařský závod páně Beaufortův, jenž pod střechou svou dovedl soustřediti na jedné hromádce vodu i oheň. Ochotně slouží radikálům, jejich odpůrcům realistům a od obou nenáviděným mladočechům. Radikálům tiskne „Radikální Listy“, realistům „Čas“ a Mladočechům „Českou Revui“. Jest to za našich pražských poměrů zjev nanejvýš zajímavý jak pokud se týče pana Beauforta, že se přes tolik různých směrů dovede přenést k ochotně jim službovolnosti i pokud se týče stran, jež svorně pod jeho hostinnou střechou vyrábějí své časopisy. Pan Beaufort chová patrně nějaké kouzlo, jež dovede patrony časopisů těch pod jednou střechou udržeti. Jedni mají za to, že kouzlem tím jest odvážný úvér, jehož se časopisům těm u p. Beauforta dostává a jiní zase obdivují páně Beaufortova obchodního ducha, který jest tak nad poměry povznesen, že jest mu docela jedno, komu a čemu slouží.

Kam ho to časem dovede a jak se tím rozhraným veřejným poměrům prospěje, jest ovšem otázka velice lechtivá, k níž dříve nebo později jistě velice překvapující odpověď zavzní.

Drobná obrana.

Pán Šádek chce důkazy. Uvedli jsme v 50. čísle „Obnovy“ několik dokladů z historie Janssena o nemilosrdnosti Lutrově ku povstálým sedlákům německým r. 1524. Napísali jsme: „Luter nejdříve ve jménu evangelia sedláky štvál proti knížatům, když pak viděl, že selský lid jest poražen, obrátil svou nevymáchanou hubu proti selskému lidu, jenom aby se zalbil pánům, kteří jeho novému náboženství pomáhali na svět“. Pravdivá historie znamenitého dějepisce Janssena rozčlivila „Hlas z Siona“, takže napsaly proti naší ložalce hrozný dlouhý článek, ve kterém „porazily“ vydání Janssenovo kronikářem panem Janem Jeníkem rytířem z Bratřic, jenž píše o porobě selského lidu v Čechách v době reformace. A když „Obnova“ pan Šádek tak chytře porazil a náležitě jí dle vzoru „muže Božího“ vyčítal, volá slavnostně: „Vybízíme „Obnovu“, aby uvedla jediný jen výrok aneb skutek Lutrovův a jeho přátel, jimiž by se bylo štválo ku povstání nebo něčemu podobnému“. Posloužíme panu Šádkovi některým. Luter kázal: „Všeobecné zničení všech klášterů byla by nejlepší reformace, neboť kláštery křesťanství neprospívají a možno se bez nich obejít“. Prál bych si, aby moje učení nebylo pouze spůsobilé ku zničení klášterů, nýbrž přál bych si, aby již všechny ležely v rumu a v popelí“ (Janssen I. 460.) Sedláci si dobře povšimli tohoto „vládného“ upozornění a také na kláštery šli, ale když byli s nimi hotovi, volali: „My nechceme jenom klášterů a bratřů dobývat, my chceme též do měst běžeti a pány se státi“ (tamtéž 486.) Všichni vrstevníci prohlásili Lutra přímo za mravního původce tohoto hrozného povstání selského a Ulrich Zasius píše n. p.: „Luter, tato morová rána a nejhorší ze všech smrtelníků, uvedl celé Německo v takové zuřenosti, že to každý musí za klid a mír považovati, jestliže zrovna v okamžiku nepřichází o život“ (Tamtéž 488.)

Podali jsme panu Šádkovi jen několik žádanych důkazů, ale jsme jisti, že je zcela klidně sátiže, svým věrným nesděli, nýbrž vytáhne zas nějakou kroniku a bude katolicismu přičítati to, co páchali špatní lidé, ať to katolíci anebo protestanté. Jest to obvyklá praktika pana Šádky, že nedokazuje, nýbrž zavádí pozornost na jinou stranu.

Pan Masařík se umá. Na veřejné schůzi v Brně prohlásil p. Masařík „klerikalismus za

škůdce české věci“. Věřme p. Masaříkovi, že klerikalismus někdy může českou věc poškoditi. Moravský jeden kněz n. p. umožnil panu Masaříkovi, bývalému učitelskému mládenci, že vystudoval filosofii na universitě a že může nyní „vychovávat“ v universitě naši mládež v duchu „humanity“. Kdyby nebylo klerikalismu, nebylo by Masaříka a dra Herbena, jenž vystudoval též v církevním studentském konviktu v Brně. V tomto případě klerikalismus bezděčně národní české věci uškodil a pan Masařík nemusí se ani mnohými slovy k tomu dohlašovati. Každý mu v té příčině věří. Dnes není nikomu tajno, že prusácko-židovský realismus svým neustálým štváním proti všem, kteří učení proroka vinohradského nevyznávají, jest největším škůdcem českého národa.

Politický přehled.

§ 14. „Wiener Ztg.“ uveřejnil hned šest císařských nařízení dle § 14., jež obsahují: Zatímtný rozpočet pro první polovinu r. 1901, účetní závěrku za rok 1900, prodloužení platnosti pro Terst a obec Mugli r. 1895 vydaného zákona o osvobození od daní a poplatků, jakož i zákona z r. 1893 o osvobození obchodních lodí od daní, dále zákona o státní dotaci pro meliorační fond na rok 1901 a zákona o státním příspěvku pro dunajskou paroplavební společnost na 1901. — Tato nařízení provázena jsou delším výkladem, v němž se praví, že zatímtný rozpočet vyřazen dotčeným způsobem na šest měsíců jen proto, poněvadž prý dle známých zkušeností bude snad projednání rozpočtu trvati v poslanecké sněmovně delší dobu. Dále se praví, že k posílení pokladničních hotovostí bylo třeba pojmouti v zatímtný rozpočet zmocnění ku provedení neuhrazeného dluhu až do 50 milionů korun pro případ nutné potřeby. Ačkoli bylo lze dosud vyhnouti se podobným prostředkům, přece jeví se prý už nyní potřeba sáhnouti k půjčce již z opatrnosti.

Z německého bláznince. V „Deutsche Ztg.“ provádí už sylvestrovská nálada, ovšem trochu předčasně svoje rejdy. Jakýsi „politik“ odporučuje tam na odstranění krize nynější následující prostředek: Jestliže Čechové zahájí znovu obstrukci necht se ihned říšská rada rozpustí; císař manifestem k národům rakouským pak prohlásí, že ústava v Čechách a na Moravě se dočasně zrušuje. Hned na to se vyplší nové volby, ale toliko v ostatních zemích, kdežto Čechy a Morava na říšské radě zastoupeny nebudou. Zákony, na nichž se říšská rada usnese, pro Čechy a Moravu platit nebudou. Zároveň pak se začne vytloukat různými prostředky z českých palic obstrukční nálada; tento stav potrvá tak dlouho, pokud Čechové nezměknou. — Ejhle, německá „kultura“.

Srbsko. Přišlo se na stopu vojenského spiknutí příznivého pro nový režim: Milana. Vysocí důstojníci ono spiknutí osnovali.

Černá Hora. Následkem častých potýček na hranicích tureckých zřídila černohorská vláda v Bobotvogrobli zvláštní komisařství, jehož správa svěření jest vyššímu důstojníkovi.

Švédsko. Po příklade jiných států evropských mluví i Švédsko zreorganisovati svoje vojsko. Finanční ministr za tím účelem předložil návrh zákona na vojenské předlohy ve výši 22.350.000 švédských korun.

Válka v jižní Africe. Zprávy z bojiště znějí stále nepřítelivěji pro Angličany. Jakmile pluk Dewettův přešel přes řeku Oranži, byl Kitchener neočekávaným úspěchem velmi překvapen a počal ihned svolávat veškeré rozptýlené sbory na kapské hranice. Přes to že Kitchener poněkud sbory rozpůlil, tyto se spojily a táhnou nyní k jihu, kdež se k nim přidávají holandské úsdlci z Kapska. Vzbouření se šifí, neboť Boerové ohrožují již Kimberley a berští generálové Delarey a Botha pronásledují anglický voj pod generálem Clementem.

Válka v Číně. Jak jsme již minule sdělili, jmenovala císařovna, když dvůr nalézal se v Payonfu, patnáctiletého hochu, jménem Tunghan, novým císařem. Zároveň vydala zákaz nedávati do veřejnosti tuto zprávu. Nový císař přijel ihned do Singanfu. Má se za to, že císař Kvangsu obdržel dovolenou navrátiti se do Pekingu. Císař Kvangsu zpravil prý své přátele o reformní práci a žádá od nich podporu. Oznamuje se, že evropské vojsko v Číně není sto zažehnati pravé zlo, neboť skuteční vinníci rozutekli se do hor a německá pomsta vykonána toliko na nevinných čínských proletářích.

Z činnosti katol. spolků.

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové pořádá v neděli dne 6. ledna 1901 třešním dp. vicerektora D. Orla, docenta církv. správy ve dvoraně „Adalbertina“ vánoční hru: „Narození Páně“. Zpěvohra ve 3 dějstvích. Veršem napsal dr. M. Kovář. Hudba složil fidelit J. Zelinka. Orkestrální průvod obstará divadelní kapela operní společnosti p. Elišky Zöllnerové. Začátek přesně v 5 hod. odpol. Konec o 7. hodině ráda pořádá se letos pouze jednou.

Národní jednota katolíckých paní a dívek v Pardubicích pořádá dne 6. t. m. měsíční schůzi, při níž přednáseti bude vp. Jan Čerof, katecheta z Hradce Králové o tematu: „Na prahu XX. století“.

Katol. jednota v Luči konati bude schůzi v neděli, dne 6. t. m. Přednáseti bude p. Vob. Jda-Prosecký, redaktor „Obnovy“ o tematu: „Náboženství budoucnosti“.

Z jednoty katol. tovaryšů v Příbryslaví. Letošní slavnost Vánočního stromku, pořádaná v neděli 23. prosince večer, vydařila se dobře. Sešlo se na ni od P. T. pp. členů a příznivců Jednoty, 44 čl. 12 kr. Podělovány byly členů a 6 dítek nečlenů. Vp. předseda navštívil s nimi koledu ze staročeských písní rořátních, kterou slavnost zahájena. Potom přednášely dívky básně, zpívány vánoční písně a po promluvě p. předsedy nastalo podělování. Vánočky, jablka a ořechy, menší části datstva a školní potřeby potěšily všechny. Milou zůstane památka na tuto slavnost účastníkům všem. Toť také kus dobrého působení katol. Jednoty.

Z Pardubic se nám píše: J. M. nejdůstojnější pan biskup náš, ráčil dobrotivě schváliti volbu dp. P. Fr. Prokápka, za duchovního rádce katol. nář. jednoty paní a dívek a zaslal jednotě 20 K a nikoliv 10 K, jak mylně bylo udáno. — Dne 30. m. m. konali zde soc. demokraté veřejnou schůzi žen, jejíž následek byl, že hned 10 žen přihlásilo se za členy katol. spolku paní a dívek, tak že nyní čítá spolek 200 členů. — Jak vidět, činnost červených občanů netáhne!

Zprávy místní a z kraje.

Konferenční řeči v Hradci Králové. Na sklonku minulého věku dne 30. a 31. prosince a začátkem nového století dne 1. ledna konal odp. biskup konferenční řeči a přiměřené pobožnosti ku pjeté Spasitele ve chrámu Páně sv. Duchy vždy ve 4 hod. odpol. za hojně účasti věřícího lidu. Zvláště druhá řeč byla navštívena takovým počtem zbožného posluchačstva, že nezbývalo prázdného místa. Všechny řeči účastnili se četní členové městské rady. Nejdůstojnější řečník rozšířil na základě biblického podobenství o marnotratném synu obraz duchových protivnáboženských proudů v minulém věku a vytkl působivými slovy nutnost návratu ku křesť. Kristově. Bude-li všude ve všech povoláních činitelch stejný zápal pro pravou oásvtu, lze doufati, že křesťený tento návrat bude coe proveden v nedaleké době.

Osobní. Vdp. Fr. Tondl, c. k. professor náboženství na zdejší reálné škole a p. V. Čibor, c. k. prof. na téže škole povýšení byli do VII. hodnostní třídy. Gratulujeme!

Dary na „Adalbertinu“ věnovali: vasp. kanovník Pogert 40 K, vdp. prof. Tondl 20 K, vasp. ThO. Novotný, bisk. ceremoniář 10 K, vlp. děkan Šinkora 20 K, vdp. farář Chaloupka 20 K, vlp. far. Hora 20 K, dp. kaplan Náhlík 5 K. Jednotě katol. tovaryšů daroval opět vasp. kanovník Dr. Soukup 10 K a vdp. prof. Tondl 20 K. „Zaplať Pán Bůh!“

Z místního odboru Národní Jednoty Severočeské. Vzácným spolupůsobením sdámského odboru Ústřední Matice Školské vybráno bylo ve městě našem pro chudé děti české ve známém území 205 K. Částku tuto rozvrhl výbor místního odboru N. J. S. ve schůzi dne 20. prosince t. r. takto: Zasláno do Lomů u Duchcova 95 K, do Dubence u Králové Dvora n. L. 20 K, do Žitce u Král. Dvora n. L. 20 K, do Dobřan u Nového Města 20 K, do Břežáněk u Biliny 10 K. Pro menšinu Vrchlabísku ponecháno v záloze 20 K, do Lomů u Dobrušky zakoupeny budou za 20 K školní potřeby pro chudé děti. — O knihovnu ucházely se celkem čtyři obce. Přihlížeje ku místním poměrům a zvláště všelému doporučení jednoho ze sousedních odborů rozhodl výbor umístiti knihovnu v jedné obci.

Ve prospěch Ústřední Matice Školské pořádají v neděli, dne 13. ledna 1901 místní odbory její v Hradci Králové národní beseda ve dvoraně Besedy, o půl 8. hodině večer. Vstupné: Osoba 2 K, rodina 4 K.

Výstava obrazu V. Sechera „Srdáha jindy u Střezetie“ byla od 22. prosince 1900 do 1. ledna 1901 navštívena 2830 osobami a bude prodloužena do 10. ledna t. r. Aby znamenité dílo to mohly si prohlédnouti nejširší vrstvy obecnosty bylo vstupné 1. lednem t. r. počínaje sníženo pro osobu na 15 kr., pro studenty, c. a k. vojsko a dělnictvo na 5 kr. Z Hradce Král. bude obraz Secherův přímo dopraven do Prahy.

Dar. J. M. nejdůstojnější velepastýř náš ráčil uděliti spolku sv. Vincence v Novém Hradci Králové 40 K, za kterýžto dar vzdává konference sv. Antonína Ponst. nejsrdčejší díky a „Zaplať Pán Bůh!“

Dobročinný komitét dam ku slavnosti „Vánočního stromku“ ve zdejší ústavě pro hluchoněmé dne 23. prosince m. r. odbyvané opatřil útrahové obleky pro 6 chlapců a dvojce kalhoty; 35 lokt. modrého barchetu na spodky; 2 klobouky; 7 polo-moldonových a 7 krysovetových jupiček pro děvčata; 10 zástěr, 6 velikých šátků, 80 lok. barchetu na noční jupičky a látky na záplety. — Mimo to poslaly následující dámy ještě tyto dary: Pl. Anna Gaurbová 6 1/2 m. barchetu, 3 m. látky na noční jupičky a 2 knihy pohádkové; pl. Marie Dudková jablka, ořechy a filky; sl. Adéla Elglová 6 párů nátepníků; pl. Božena Franková 6 párů nátepníků a 6 párů punčoch; pl. Julie Ganzová 3 zástěrky; pl. Aloisie Janečková 8 m. barchetu; pl. Karolína Mahrlová 12 párů punčoch, 3 tucty kapesníků, obrázky, ořechy a cukroví;

pl. Anna Nováková 6 jemných kapesníků; pl. Albina Řepilová 11 kapesníků a 6 sátek; pl. Marie Sluková 4 páry nátepučků a 4 páry punčoch; pl. Alžběta Šandová 15 láhví sodové vody; pl. Aloisie Šantrůčková 2 tucty kapesníků; pl. Pavlína Tolmannová 8 teplé jupky pro děvčata, 12 obrázkových knih a 2 vaitkové gratulace; pp. Darchánek, Fiala a Šejnoba darovali cukroví; p. Jindřich Jelínek sasal svíčky na vánoční stromek; p. Albrecht Mahlborg, továrník ve Smiřicích, bednu vína — a p. Vojtěch Rák ořechy a figy. — Dary na penězích zaslali: p. Jan Javůrek 10 K; pl. Anna Škabrádová 10 K; pl. Marie Steinfelldová 5 K; pl. Marie Vrabcová 4 K a ctěný pivovar zdejší 6 K. — Správa ústavu vzdává jménum svěřených již chudých chovanců všem šlechtěným přátelům a dobrodincům, zvláště pak ctěnému komitétu dam aktivě díky a ubezpečuje, že vědecká blachoněmi přiznivců svých povídá v modlitbách pamětlivě budou. Zaplat Bůh!

Dar Rudolfinu. Vážený pan továrník Kar. Schütz se svou chotí Marií darovali za příčinou své svatby stříbrné zdejšímu ústavu blachoněným 2 státní obligace po 200 K, za kterýž dar dostalo se velikomyslným dárcům a velikým přiznivcům ubohých blachoněným od kuratoria ústavu nejvšejších díků. Zaplat Bůh!

Divadelní společnost El. Zöllnerové v městském Klicperově divadle v Hradci Králové zůstane zde až do 15. t. m. — V sobotu, dne 12. t. m. bude mít příjem pan kapelník Procházka, jehož v pravdě umělecké výkony jsou všeobecně známy. — K čestnému večeru tomuto zvolil si krásnou operu „Trubadur“, při které účinkovati bude také oblíbená umělkyně, slič. Hanna Divišková z Prahy. — Dá se očekávat, že naše obecenstvo po zásluze snáší svého umělce odmění a v hojném počtu divadlo navštíví.

Porotní období. Pro první řádné zasedání poroty u c. k. krajského soudu v Hradci Králové, dnem 4. února t. r. počínající, byli jmenováni: c. k. dvorní rada jako předseda krajského soudu Norbert Okenfus za předsedu, pak vicepředseda krajského soudu Karel Kvěch a radové zemského soudu: Ant. Kerber, Karel z Isakovic, Jaroslav Moravec, Karel Botter a Jeroným Barthelmy jeho náměstky.

Černé perly hledala jakási Barbora Vondráčková v noci novoroční na náměstí v Hradci Králové. Přes dvě hodiny chodila kolem sochy Panny Marie a ačkoliv byla chatrně oděná nenechala se přec od kolemdoučích pohnotit aby šla domů. „Já musím černé perly nalézt, tady je ztratila česká královna,“ tak volala ustavičně a nenechala se z práce vyrušovat. — Žena ta často se objevuje v Hradci a dle zvláštního, výstředního počínání dá se souditi, že jedná v návalu choromyslnosti.

Radikální politikem začali nové století dva mladíci, ubírající se ze sylvestrovské zábavy v hostinci „na Střelnici“ kolem hotelu „Merkur“. Hádali se, zdali by bylo lépe, kdyby se císař nechal koranovat, nebo ne. Slovo dalo slovo — a dva „nadějně talenty“ již byli v sobě. — Z rvačky odnášel si každý domů několik modřin.

Pro zhrzenou lásku. V těchto dnech zastihl se ve Vysokém Mýti zletělý knihafský pomocník J. Felix ranou z revolveru od pravého spánku. Příčinou nebláhného skutku jest nešťastná láska.

Zatčím byl na nádraží v Hradci Králové podezřelý mladík, který se vydával za berního adjunkta a velice nápadně si počínal. Rozdával kolemdoučím peníze, a dvěma ženitínám pochybené pověsti nabízel 50 zl. pojedou-li s ním do Pardubic.

Z Králík a Žamberka. (Pokus loupežné vraždy.) Před nějakým časem nalezl byl na poli poblíž zdejšího města zákeřný muž, o kterém bylo zavedeným trestním vyšetřováním zjištěno, že spáchán byl na něm pokus loupežné vraždy. Podezření z činu tohoto padlo na jistého dělníka, Jos. Motýčku z Kunčic, zaměstnaného při stavbě dráhy, který ale náhle zmizel. V těchto dnech byl jmenovaný pachatel v zdejším městě postřelen, zatčen a k soudu do vazby dodán.

Z Vamberka se nám píše: Pruské marky zanechaly také památku u nás. Protestanté koupili dům pl. Fr. Koskové a zřídili si v něm svou modlitebnu. Pastor z Potátny dujždí sem každou neděli a má zde kázání. Strážská práce zanechala zde již dosti patrných stop, ale když se bude z protestantské kazatelny štvátí dále, — v tom sledávají mnozí „vlastenci“ pokrok. —

Z Ném. Brodu. Zdejší okresní nemocnice vždy utěšeněji květvá, což jest zásluhou jednak nemocničních lékařů, zvláště p. primáře MUDr. Frant. Zahradnického, znamenitého operátora, jednak také bedlivých a neuvěřitelně ošetrovatelek cti. sester III. řádu sv. Františka, které od založení v ústavě působí. Své blabodárné působení nejlépe osvědčily o letošních Vánocích. Přičiněním cti. představené, Xaverie, byla slavná v nemocnici překrásná slavnost vánoční. Cti. sestry ustrojily tři vánoční stromčky; jeden v paviloně infekčním, dva v hlavní budově — jeden na mužském, druhý na ženském oddělení. Pod nimi nacházely se četné dárky, které jednak sami dobrodinci na prosbu sester pacientům věnovali, jednak sestry za peníze k tomu účelu darované a neobyčejnou šetrností a svědomitostí pořídky. Všichni pacienti velcí i malíci seškupili se kol stromček, pokud jim nemoc dovolovala, radovali se, spřáli koledy a těšili se a hojných dárek. Nemocní neděle ve své noci u svých rodin, byli jako jedna velká rodina, kterou svedla v jedno nemoc a utrpení a potěšila křesťanská láska a milosrdenství. Šest chudých nemocných chlapců a patnácte děvčat poděleno bylo celými obkly a ovocí; dítka zámožnějších rodičů dostaly hračky, ovoce, cukrovinky, obrázky; též na dospělá pamatováno bylo vhodnými, různými dárky; jablky, ořechy, obrázky nešetřeno a tak každý z pacientů nějakým dárkem byl potěšen. — K vypravení stromčku, k podělení nemocných přispěli: sl. městská spořitelna obnosem 20

kor., sl. okresní výbor, sl. městská rada, sl. obč. náložna a pravováředné měšťanstvo po 10 kor., dále z jednotlivých větších neb menších obnosy: pl. Matěj-ková, choť c. k. okr. hejtmána, pl. Malinová, obchod-nice, pl. Neuzgová, choť advokáta, pl. Niedrmertlová, měšťanka, pl. Šátková, choť c. k. notáře, pl. Štafiš-ková, choť c. k. gym. ředitele, pl. Šubrtová, statkářka, pl. Šubrtová ml., choť sekundárního lékaře, pl. Šupi-ohová, choť inženýra, paní Trnková, obchodnice, paní Wondörťrová, choť městského lékaře; dále pp. Kabeláč, měšťanosta, Vandura, děkan, Dr. Brzorád, poslanec, P. Doffek, profesor, Gottwald, továrník v Praze, Hanek, obchodník, P. Kadeřávek, univerzitní profesor, Kraus, velkostatkář, Kraus, továrník v Dobrušce, P. Kratochvíl, profesor, Neuman, profesor, Pilný, řezník, Rappach, speditér, Riedl, knihtiskář, Rott, továrník v Praze, Rychlík, obchodník v Praze, Stránský, okresní školní inspektor, Stolz, městský radní, Švejda, knihař, Va-vroušek pekař. Celkem sešlo se na penězích as 300 kor. Hotovými obkly, ovocem, cukrovím, hračkami a jinými dárky přispěli: pl. Zahradnická, choť primáře okr. nemocnice, pl. Pampašová, vdova po berním; pp. MUDr. Pachner, MUDr. Musil, nemocniční lékař, Sla-vík, statkář, Zahradnický, bývalý správce c. k. škol-ního knihoskladu v Praze, firma Hajál. K hojnější ve-řeči na štědrý den a obědu na hod Boží vánoční přis-pěli někteří dodavatelé ústavu potraviny: pp. Ne-besař, pekař, Paneký, řezník, Soidl, velkoobchodník, Stránský, pekař, Záruba, uzenář, Zuojemský, řezník. — Za všechnu vzácnou přisaz šlechtěným dobrodin-cům: Zaplat Bůh.

Z Přibyslaví. Máme v našem chrámu Páně letos nově pořízené Jezele za 286 zl. kromě vedlejších výloh. Zhotoveny jsou od známé firmy pražské, pěkně vypadají a těší se veliké pozornosti velkých i malých, kteří také pobožnost při nich vykonávají. Možno pozorovati, že vlněné Jezele svýjsíj značnou měrou slavnost Vánoční, jako působí zase krásný Boží hrob o Velikonocích. — Potěšitelno jest u nás, že osadníci, když byla ohlášena dobrovolná sbírka na Jezele, rádi přinášeli své dary i dárky — ano ani dítka nešetřely posadu — a brzy výše řečený obnos byl sebrán. Blahiti je mžže vědomí, že postavili svému potomstvu památku nejlepší.

Z Vrchlabí se nám píše: S největším nási-lím prováděno sčítání zde již v desetiletí minulém, leč vrchle dostupuje brutálnost německá letošního roku. Mimo jiné podařilo se nám zachytiti sčítací arch jedné rodiny české, devítičlenné, v němž rubri-ka obcovací řeči vyplněná správným „böhmiem“. Váš majitel domu E. Ullman předkrtl údaje ty a napsal do rubriky té jádruším písmem „deutsch“. Podobným způsobem počínají si všichni němečtí ma-jitelé domů, neboť — jak se zde proslyžhá — mají tak od městského úřadu nařízeno. Originál této ukásky spravedlivého sčítání vrchlabského dodán bude k ná-hlednutí městodržitelství kr.lovatří českého.

Výtky byly nám někdy činěny, že nepřesta-jeme rubriku: „Ze soudní síně.“ — Katol. Listy se dne 28. m. m. píší kterať noviny jsou často návodem k nelichetnostem — a mezi jiným tam čteme: — „Šlechtěným a lidumilným činům, třeba měly pro lid-stvo dalekosáhlé účinky, nevěnuje se v novinách nikdy tolik pozornosti, když už vůbec nezůstaly náhodou nepovšimnuty, jako trestným činům vůbec. Románové psané kapitoly dvakráte plní sloupce novin; jednou, když čin byl proveden a spáchán, a podruhé, když projedán byl v soudní síni. A pohřebu, žurnál obhá-je se tu po příslušivých zajiavostech, nestaraje se často ani o správný a věcný podklad věci. A v těchto pečlivě rozešlených statích připravuje se nejedno individuum zajiště ke svým — posledníjm tragickým výstupům na jevišti lidské společnosti, odkud odchází ne za kulisy, ale za ponuré mžže.“ —

Škola stříbná zřízena bude dne 7. ledna v Hradci Králové v Adalbertinumu. Učitelem jest pan Hannuš Kopecký, absolvent pařížské akademie, a učitel na hospodyněské škole ve Stěšerách. — Pan Kopecký získal si již chvalnou pověst v různých městech če-ského východu a již přes 1800 dívek vycvičil v oboru tom a sice dle vzorů moderních. Naškýtá se tu dívkám vhodná příležitost v stříhu a šití šatů se důkladně vyučiti neb zdokonaliti. Litovati toho nebude jistě žádná.

Živého motýla sasal naši redakci dne 8. t. m. vlp. Vinc. Šetina, kaplan kněžický a následující-m přispím: „Dovolují si Vám zaslati živého motýla, kterého mi dne 31. prosince m. r. vřtr otevřeným oknem vešnal do pokoje. Říká se, že objeví-li se v této době živý motýl, bývá to znamením blízkého jara; jen aby se nebyl přišel schovat před nastáva-jící teprv touhou simou.“

Volby. Před závěrkou listu oznamuje se nám že socialisté demokraté, ačkoliv napjali všechny síly, aby několik mandátů ulovili, prohráli na celé čáře. — Také „Čas“ přinesl provolání k volbám — a jak se dalo očekávati odporučoval kandidáty socialistá demokratické. — Inu ovšem, „svěť k svému“. A pak ještě až někdo tvrdí že „Čas“ i celá červená internacionála nestojí v podstatě šidli. Za volební okres královéhradecký zvolen jest pan Formánek. — Podrobnější správy o volbách přineseme v číle příštím.

Úmrtí. V Litomyšli dne 2. ledna zemřel dp. F. Kleiner, senior diecenšho kněstva. Pohřb konal se v sobotu o 11. hodině dopolední. Frant. Klei-ner narodil se ve Strakově v Čechách, dne 16. října 1813, na kněze byl vysvěcen 28. července 1837. Přisobil dlouhá leta v Dittersdorfu a byl vždy horlivým podporovatelem katolické věci. R. i. p.

Různé zprávy.

Z kalendáře. Rok 1901 jest prvním 20. století a obyčejným rokem o 365 dnech. Roku tohoto bude dvakráte a sice 18. května a 11. listopadu sátmén slunce a 27. října sátmén měsíce. Masopust trvá 44 dnů. Popelční středa je 20. února, velikonocní neděle 7. dubna, Nanebevstoupení Páně 16. května,

svatodušní svátky 26. května, Božího Těla 6. června. Dva dny po sobě jsou svátky: 2. a 3. února na svátek Hromnice a neděle, 24. a 25. března neděle a Zvěstování P. Marie, v pondělí 29. a 30. června svátek sv. Petra a neděle. Příští vánoce jsou ve středu. — Židé počítají nyní rok 5661, Mohamedáni 1218.

Husův vzpomínkový týden v r. 1901 měly na zřeteli již v prosinci helvetský „Čas“ a protestantská akademická mládež, skupená ve klerikál-ním spolku „Jeronym“. Celkem 7 různých návrhů jest již pro příští červenec na obzoru a budou posvátní nástupcové „České obce Sokolské, Manevy, výtvarného odboru Umělecké Besedy, nakladatelství pražské a ně- které jiné spolky. Dochází na naše tvrzení, že slavnost Husova jest vlastně oslavováním pražského pro- testantismu, ale to zase nebude vaditi „Sokolské obci“ a jiným „vlastencům“, že poběhnou v letě bez rozvahy za protestantským komandem, ponešou lampiony a budou páliť bengál o překoť. Protestanté budou sice v duši opovrhovati tím bezhlavým davem z řad ka- tolických, ale pro veřejnost dá na tento den „Čas“ všem generální pardon a přisouí všem nosičům lampionů pokročilost a uvědomělost. Až k tomu dojde, neopomeneme se na toto své tvrzení odvolati.

Zpráva novinářská. „Radikální Listy“ nevyjdou „s technických příčin“ ani snad již vůbec jako denník; budou prý vycházeti dále jako týdeník pod jménem „Občanské právo“ nebo „Lidové Noviny“.

„Čas“ vteřňuje provolání k čtenářstvu, aby toto více si „Času“ všimalo. Mezi jiným píše: „Čas“ jest denník stručný a přece úplně zasnamenávající všechny události domácí i zahraniční. — Ta „struč-nost“ zrovna se jeví v číle 1. kde „Čas“ vteřňuje sáhodlouhý článek „Jak pracují klerikálové“, v němž píše se o volbách v jednom městě, kde ti nešťastní „klerikálové“ se dopustili toho „sločinu“ (dle „Času“), že také šli k volbám a volili svého kandidáta. — Za to ale „Čas“ ve své „stručnosti“ úplně pomíjí volební šmejdy sociálních demokratů, nášlil které tyto pá- chali na voličstvu, pomíjí, kterať židé podpláceli agitátory, aby se bojovalo všemi prostředky. Nepíše také o tom, že židé albili soci. demokratům pomoc (k. př. na Žižkově) — budou li se přísti soci. demo- kratičtí poslanci zasazovat o to, aby Hilner byl uznán nevinným. — To jest tedy ten „stručný“ a „přec všechny události zasnamenávající“ list. Kde se jedná o hanobení katolíků, ta jest velice obšírný — kde ale se má poukázati na šidy a červenou interna- cionálu — tu „Čas“ ani nemukne. — Dále tvrdí o sobě „Čas“, že jest denníkem skutečně českým, stá- toprávním a že hledá nahraditi nedostatek populárních knásek. — Této ironii se snad sám pan Masafik máni pousmáti. List který posmívá se českému státnímu právu, který chrlí spousty urádek a hanebných po- mluv na opravdové nešťastné vlastence, který zvláště s bezúšdnou záští napadá vlastenecké kněze, — list který jenom hájí zájmy židů (k. př. proces Hilne- rův) a v něm hlavně inserují židé, — tento list se nasyť listem „skutečně českým a státoprávním“. A jaké to „populární knásky“ „Čas“ nahraditi chce, vyasvitá již s té okolností, že patron „Času“ pan Masafik sám vydal takovou knásku, dle gusta „Času“, v níž se rozepisoval o polenském procesu. Knáška ta vyvolala veliké vzrušení, neboť tak hanebné překu- rování pravdy, lež v moderním šatě oděná, musela způsobiti v národě opravdu myslivím odpor. — A „Čas“ má ještě tolik odvahy, psáti o sobě, že jest listem „nestranným“. Jak vidět, běte si „Čas“ při- klád z „Neue Freie Presse“ o níž napsal jeden opravdu nestranný list francouzský, že kdyby se vypsala cena, který časopis nejlépe umí lhat a nejšikovnějším způsobem veřejnost balamutit, že by cenu tu jistě dostala „N. F. P.“. — A u nás zajiste by to byl „Čas“.

Emile Zola, francouzský spisovatel nemráv- ných románů meškal r. 1892 v Lurdech, aby sebral materiál k svému románu. Když odjížděl, tu byl do- jat a zvolal: „Lurdy jsou krámem dobroty, lásky k bližnímu, obětí a nadšení... Sem musí člověk přijíti, aby zde nalezl útěchu a naději. Lurdy chtějí pollačiti, bylo by spáchatí sločin na lidstvu.“ A po dvou letech vyšla kniha Zolova, která není nic jiného leč pásmo lží, přehrocování, rouhání — a aby sloba díla toho byla dovršena, táhne se celým dílem samilovaná plotka — kněze Petra. Zola svým výro- kem tedy dokázal, že sločin na lidstvu spáchal vlastně on sám. — Pan Šádek v Ranné rád cituje z knihy Zo- lovy, aby Lurdy mohli uvěřiti v posměch. Neškodilo by, kdyby si to, co Zola při svém odjezdu z Lurd pravil, také připomenul!

Divadelní představení v městě Hochtu v Kanašan, zahájeny jsou vždy modlitbou. —

Moderní repertoár divadelní. Divadlo má býti školou života, i říká se, že divadelní prkna znamenají svát. Avšak za dnů našich nemůžeme říci, že by tomu skutečně tak bylo. Dnes lační lidé po dráždících novotách, a tu musí se na jeviště předvá- děti díla rosičioných dekadentů, realistů a nadělověků, aby ta polovičatá intelligence ukोजना byla, dneš vůbec sápomíná se na to, že není možno každou tak svanou „pravdu“, k níž jednotlivci dle svého domněnání došli, lida předváděti, poněvadž lid touto domnělou pravdou na scestí, do propasti, sveden býti může. — Tak nedávno v Národním divadle hráno bylo Tolsto- jovo drama: „Vláda tmy“. Kus tento sepsán byl již v r. 1887 a nese se směrem úplně naturalistickým. Vidíte samé bahno a samou neřest, a toto bahno, tato neřest předvádí se vám ve skvozném divadle na efektlního oavělení při nádherných dekoracích, na tu nevěru manželkou i složinnou sáletnost, dívají se i loď dárky a matky v nádherných toiletách, šasy i dcarky a přisami i a galerií. Všechny, všechny saají ten jed, jenž se k nim ovsádním jakoby elektřinou nabitým nese, nedbajíce pak konečného osudu tragi- ckého. Avšak vláda tmy jest takofka nevířátkem proti sjevům jiným; nešťadatých dramát a obrazů se či- vota máme počet obrovský, jichž obasch je přímo svůdný. Předvádí se vši rafinovaností zakoupená

laska, — a dívka, jež tělo své na hřísný penis prodala, stává se manželkou poutivého muže, přinášející mu tu nešťastnou mazu vědomí. A co máme Hol o prohnané manželce nově? Jeť v každém francouzském kuse na denním pořádku se nalézá? (Tak k. př. novoroční představení v Klášterské divadle v Hradci Králové. „Stella Estella“ skýtalo podobný pohled.) Takhle vypadá skutečný život, tak se celá společnost lidská žije? Což nás obklopuje samá hmiloba, samé bahno? Nikde není pro srdce životní trochu svěží zeleně, kus modré oblohy, čistý mořský vzduch, čímž by tišivě se působilo na obecnost? Tímto způsobem se všichni otravujeme, život se rozpouští, aby se mohlo hovětí vádním, nastává abnormální honba za bohatstvím; potom ovšem se štává pravdou, co praví Balzacův Mercadet, „že všechny myšlenky se odrážejí zpět, a že to jsou peníze, co je rozněhávají,“ že nic jiného neexistuje, než-li zájmy, neboť není více rodiny, užbrá jsou toliko jedinci — baščí po rozkoši, po térné bestii, jež vše kolem sebe dává. Jest-li že k takovým koncům vede dramatické umění, což je to umění špatné, sločinné, a skutečně měla by proti této všeobecné sločinnosti nějaká rozumná „lex Heinze“ vydána býti. Ovšem veliký křik by strhlí všelicti ti domi-monde intelligenti, kteří po podobných věcech lašou, jimi se dráždí, ale vědina rozvášněná by souhlasila, a celkem by se lidstvo prospělo. — Pamatuji na léta studentická, kdy chodili jsme na představení divadelní, jež pořádaly venkovské společnosti, Hamleta, prince dánského. O jakým hněvem naplněno bylo tu srdce, když duch odkryl vlastního syna dčasný sločinn krále — očkima; tu sám bych byl jš strastal a úplně nespokojen jsem byl a jednáním nerozhodného Hamleta, který nemohl se odhodlati k činu a dříve vraždí Polonia, než krále — vraha. — Jak omloval jsem sločinn páchaný Othelem (tenkrát Pacitem), a jak zanevřel jsem se vůči duši svého na zvilého Jaga. Jak mohutným dojmem působil na duši mou tragédie Sofokleovy a Euripidovy, ačkoli jsem je pouze četl; proč v těchto dílech sločinn páchaný se člověku protiví, oškliví, až vidí, že zaviněn je „tragickým osudem?“ Proč v dílech nynější doby sločinná nešet se zamlouvá a jaksi v duši společnosti lidské se ukrývá a k napodobení vybízí? Proč v arci tak mnohé ženy a dívky uvízne jedovaté símě se scény divadelní tam zasety? To jest právě celkový výsledek naší doby, a když se na tu znepravňující sílu poukáže, a náprava se žádá s posměchem se nám vmste ve tvář nadávka: „jesuitští karatelé! My však pravíme, že pokud ve všech směrech nenastane úplná náprava, dotud lidstvo uvnitř i zevně neozdraví, naopak bude sčasnější a rozmaritější než pokolení římské na Nerona.“

Národní listy pořád ještě myslí, že mají patent na vlastnictví. V čele se dne 3. t. m. čteme: „Kdo voliti bude proti kandidátu národní strany svo bodomyslné, sá m se tím vyloučí se společností národní.“ — Tedy kdo nepolekne „N. L.“ není více národovcem, nemá právo na vlastnictví! Této hlouposti a bezmýšlenkovitosti N. L. se zajisté musí každý zasmát. Dnes, po tolika smutných sklamaních, které N. L. již sami doznaly, ježto něco takového tvrdit může jen člověk, který již dávno patří do útvaru choromyslných.

Krvavé romány. „Jizeran“ píše: Na venkově našem objevují se občas kolportéři, roznášející první sešity t. sv. „krvavých románů“. Jsou to spisy vydávané na otnutí lidu a k naplnění kapes nakladatelových. Do nedávna šířeny byly spisy ze známých pražských velikoděn „krvavých“, dnes však i Vídeň vzpomněla si na nás a oblažuje lid český svými fabrikáty ceny více než pochybné. Máli jsme příležitost setkat se s kolportérem, jenž nabízel román „Spanilá pastorkyně“. Sešit stojí 15 kr., při 20 sešitě alibuje vídeňský nakladatel Daberkov jako premi dva obrazy a při konci díla modlitební knihu, — vše zdarma. Sledetný člověk! Táral jsem se kolportéra, proč nerozšiřuje dobré české spisy? A tu dověděl jsem se, že cestuje na výdělek a že musí tedy prodávati věci, na nichž má větší zisk. Zajímavost jest, že vídeňský Daberkov poskytuje mu mu (dle jeho ndání) 45 proc. zisku, jistě pražská firma vydávající podobné spisy 40 proc. známý pražský nakladatel dobrých českých knih 20 proc. a jiný, svou křiklavou reklamou reklamou známý, pouze 15 proc. Tato čísla jsou velmi poučná. Neudělaly by naše nakladatelské velkořemy lépe, kdyby místo drahé reklamy, na kterou bestoho málo kdo se chytí, poskytl prodávacům vyšší procento zisku, aby pak ti mohli rozšiřovat zdřavou četbu mezi lidem? Jest to smutné, vidíme-li při úšasech naší produkci literární a při vrstvá domá-cích firm nakladatelských, že oisinci musí zaplavovat venkov náš svými přec také jen na výdělek vy-počtenými spisy. Ovšem rásem na veliký zisk při literatuře pro lid počítati se nesmí; a to, zdá se mnohé nakladatele naše nejvíce odstraňuje.

Na štědrý večer zastřelil se ve vlaku blíž stanice Okřísko, mladý muž, jehož jméno nemohlo býti dosud zjištěno. Těž byl slušně oblečen a v ná-prsní kapse měl uschováno 400 korun.

Křik v budově pražské university. Rektor university této odstoupil, poněvadž akademický senát v jeho nepřítomnosti rozhodl, aby křik v aule a posluchárnách vyřezány nebyly.

Poslanec s kancem. Na slavnostní myšlenku přišel volební výbor v Sacké v Haliči. Jmenoval kandidátem pro venkovské obce bialské rolníka Krapka. Aby však měli voliči záruku, že kandidát zachová se dle jejich přání, přiměl jej, aby složil kauci 3000 K, která propadne k účelům vlasteneckým, kdyby poslanec vstoupil do polského klubu na Hráské radě.

Smutný zjev. Nikdo neuvěří, že se dnešní doby školní návštěva jest tak sázená, nejen v Haliči, užbrá i u nás. V Haliči jest 300.000 dětí vůbec bez škol. V slánském okrese v říjnu nepřítlo 324 dětí vůbec do školy, a přes 700 jich sázeno bylo po-lovici měsíce.

Veliký tábor lidu odbyván byl dne 18. prosince v Braneu, a tábor tento nabýval se — „Klášterským“ — tu protest proti rozdělení a uloženo předsednictvu podati pamětní spis rakouskému ministru spravedlnosti a poslanecké sněmovně — za odložení křistu smrti. — Uveřejňujem bez poznámky.

Socialistický stát budovenosti v ma-lém. U Hastings Brit. Col. byla před pěti lety založena socialistická osada se 100 osadníky. Každý dal 800 dol. na založení osady, a kdo neměl peněz, odděloval si svůj díl prací na veřejných budovách. — Zvolili 'sobě výbor, který řídil veškeré práce a rozuzloval spory. V krátké době osada vzrostla na 500 mužů, žen a dětí, měla farmy, mlýny, dílny, krámy atd. — Nejprve dostávali všichni stejnou mazu a účenost nepřatila o nic víc, ale brzy jedni se štítili práce a šli s mrazem pracujících. Zavedla se tudíž stupňovaná maza dle zásluhy. Učenci přestali badáti a mysliti ' nevyplácelo to. Nebylo čističství ani soustěže. Někteří šádali peněz zpět, ale nemohli jich dostat. Společné jídelny a ložnice vedly k ne-mravnostem nejpustejšího řádu a pak hádkám, svárám a zářlivostí žen, muži se jich ujali a hnedle pak ani se rvaček a pranic nevyčázeli. Výbor nestál rozuzlovati a raději odstoupil. Nikdo nechťel na jejich místo nastoupiti a zákona nebylo. Členové chodili jinam na výdělek a přišedše domů, měli se dělit se zahaněti. Několik obratnějších začalo konati námezdní práci chudých — socialismus přehnul s osady, přišli všitěle, dluh bylo asi 100.000 dol., peněz nebylo. Bylo tedy vše prodáno, a — socialistická osada praška. Podle tohoto obrázku by se vypadal sociální demokratický stát a obec. Jak sou-druzi dozrávají, jedná se internacionálním židům sotrobníci soc. demokracii jediné o to, aby se vše sproletarisovalo, t. j. aby mimo pány židy soc. dem byli jenom žebráci a aby pak vyvolali velikou revoluci. A k čemu? Snad aby si pomohli zase k ně-kdejšímu majetku? — I toto! — Aby šidlivskému zednářstvu pomohli k panství, k světovládě! — Bohling však praví: „Tyto stromy do nebe nepo-rostou; bída osnovatelům!“ „Jizeran“.

Místodržitelství překvapilo k Sylvestru vydavatele a redaktory pražských listů tím, že po-dalo na ně obžalobu pro přestupek § 18. tiskového zákona, kterého se měli tím dopustiti, že nepřekládali povinný výtiak místodržitelství. Tento krok místodržitelství tím více překvapil, poněvadž by bylo stačilo pouhé upozornění a nad to výtiak ten před-kládá se dle zvyku policejnímu ředitelství.

Gutenberg knizehořským rodákem V roce 1840, kdy celý civilisovaný svět slavil a nadšením čytělatekton památku vynálezce knižtisku, vzbudil velikou pozornost německý spis českého spiso-vatele Vinařického, jenž byl tehdy farářem v Ko-vani. Títal spisu Vinařického zněl po česku: „Jan Gutenberg, v Kutné Hoře (Kuttenberg) 1412 rozený, bakalář svobodných umění na universitě v Praze, promován 18. listopadu 1445, vynálezce knižtiskář-ského umění 1450“. Podnět k vydání tohoto spisu dal prý Vinařickému tehdejší lázeňský lékař v Kar-lových Varech dr. Jan de Carro, jenž byl do r. 1828 praktickým lékařem ve Vídni. Jemu náleží zásluha, že byl první, jenž svedl — ve Vídni r. 1799 — očkování kravkou lymfou, důležitý to vynález Jennera. Tento učený lékař (dr. Carro) přeložil spise Vinařického do franciá a odjel do Bruselu, aby tamněj-šího knihkupce Vandalea přiměl k vydání spisu. V tomto překladu se německý původ Gutenbergův nepoprá; dokazuje se pouze, že rodiče Gutenbergovi v době nepokojů uprchli z Mohuče do Čech a že Gutenberg byl v Praze 18. listopadu r. 1445 prohlá-šen za bakaláře pod latinským jménem: „Joannes de Montibus Catis“.

Dobrý rada. Jistě dívka poslala jednomu pražskému časopisu 2 K, aby jí řekl, jak by si zachovala ruce jemné. Redaktor jí odpověděl: „Namá-čte je do vody ve škopku, v němž se myje nádobí, třikrát denně po jídle, zatím co Vaše matka bude odpočívati.“

Slavnostní pohřeb paa. New-Yorské listy vylicují sevrabné obřady při pohřbu „Booby“, obli-beného paa tamějšho občana Seeburga. Obstarání pohřbu svěčeno bylo majiteli pohřebního útvaru. Rakev, květinami pokrytá, spočívala na dětském vozíku, jež dva nejmladší synové Seeburgovi táhli. Dva páni nešli kraje příkrovu. Hudební kapela hrála smuteční pochody a spustila, když rakev byla do hrobu spou-štěná „Die Wacht am Rhein“. Jeden pár promluvil smuteční řeč, při které Seeburger bočce plakal. Smrt vlastního dítěte prý by se jej tak těžce nedotkla. — Jest-li cituplný tento muž byl potom do blázince od-veden nebo ne, o tom správy mlčí.

Provolání.

Svého času dostal jsem dopis, jehož ob-sah věrně tu podávám: „Velečestojný Pane. Jsem údem „Dědictví sv. Cyrilla a Methoděje“, a proto byl jsem tak šťasten, obdržeti za roční podíl vzácnou knihu „Lurdy“, sestavenou před Vaší Důstojností. Jedna zbožná duše z našeho kraje měla také tu milost od Boha, že roku 1896 vykonala pout Lurdskou, kterou ve svém spisu tak zbožně rádčil Jste vyliciti. Nedávno mne navštívila, aby vypravovala v sdělila se mnou ty duchovní radosti, kterých stala se účastnou. Jen jedné věci bolestně v Lurdech postrádala, že tam totiž není žá-dného ani malého oltáře, zřizového a vyzdobeného se společných obětí synů a dcer národa českoslovan-ského. I projevila tu krásnou myšlenku, aby v našich českomoravských časopisech uveře-jněno bylo svolání, kterým by ctitelé Ne-

poskvrněné Panny Marie Lurdské mezi našim lidem rozšíření a povzbuzení byli k obětavo-sti za tímto velice zbožným účelem. K tomuto dílu nikdo není více povolán jako Vy, vele-čestojný Pane, jenž v dalekých kruzích rádiě býti znám jakožto ctitel Rodičky Boží vůbec — a Nejsvětější Panny Lurdské zvláště. V rá-žencové basilice zřizují se teprve oltáře (bude jich 15, jako jest různecových tajemství); což nedalo by se doufati, že by některý z těch? oltářů zvláště naši vlasti mohl býti přiknut Rečená — nejmenovaná — poutnice Lurdská ložila k tomu účelu do svých rukou 400 korun — pevně důvěřujíc, že zbožná její tužba vzbu-dí radostný souhlas po krajích česko moravských. Časopisy — jako: „Obnova“, „Katol. Listy“, „Maria“, „Anuška“, „Zahrádka sv. Františka“, a jiné — by Vašností dojiata uveřejnění pro-volání neodepřely. — S pokornou prosbou k Pánu Bohu, aby v naší příčině Vaší Dů-stojnosti přispěl svou milostí a požehnal, zna-menám se atd. Pavel Rozinek, zám. kaplan na Skalce u Dobrušky v Čechách.“

Na základě tohoto dopisu psal jsem do Lurd, zdali by mosaikový obraz, představující některé tajemství v různecové svatyni mohl býti zbudován milodary našeho národa, a sice s českým věnováním. Odpověď přišla přisvědčující, a sice že je k dispozici ještě druhé tajemství bolestného různce, avšak udána cena na 30.000 franků, neboli 15.000 zl. Tento obnos zdál se mi býti příliš veliký, a proto jsem odepsal, že národ náš není četný ani bohatý, a že nelze doufati, že by se tak veliký obnos sešel. Nabízel jsem tedy, zdali by nebylo možno, aby v Lurdech postaveno bylo nákladem našeho národa mramorové sou-soší patronů našich sv. Cyrilla a Metho-děje, nebo zdali by snad neurčili sami nějaký vhodný předmět, jenž by však ceny 4—5000 zl. nepřevyšoval. Došla odpověď zni v ten smysl, že pro sousoší patronů našich sv. Cyrilla a Methoděje, nemají místa, že však velmi rádi přijmou dar od národa našeho, a že tedy mi oznámí, až najdou vhodnou vý-zdobu nebo předmět, který by na joslavu Panny Marie Lurdské našim nákladem byl zbudován.

Vznáším tudíž snažnou prosbu ku všem ctitelům Mariánským v celém našem národě českoslovanekém, aby každý na naznačený účel laskavě přispěl nejlépe prostřednictvím p. t. duchovních správů a jejich zároveň prosím, by milodary laskavě přijímali a po čase je pak se seznamem dárců podepsanému zaslali. Snad byse doporučovalo i ošřry na účel ten konati.

Roku 1902. zamýšlí se vypraviti první český poutnický vlak do Lurd, do té doby bude záhodno, aby dar národa českoslovan-ského byl již dán nebo aspoň přichystán.

Zároveň dovoluji si oznámiti, že jsem právě vydal doplněk ku knize „Lurdy a pout do Lurd r. 1896 konaná“ pod názvem „Zda věřiti Lurdům“. Obsah je tento: I. Zázraky Lurdské a věda. II. Zajímavá sázka. III. Zola a Lurdy. IV. Proč se Panna Marie zjevila ve Francii, proč v Lurdech a proč v oné době. Dodatek: Lurdy v našich vla-stech. (Spisek s dodatkem stojí 60 kr. (1 K 20 h); bez dodatku 50 kr. (1 K); poštou o 5 kr. více.

V Předklášteří u Tišnova na Moravě

Leopold Kolisek, farář.

Hospodářská besídka.

Hedvábnictví v Čechách. V prosin-cové výstavě kanárů, akvárií a brouků i mo-týlů v Praze budila nevšední zájem obecnostva nádherná expozice motýlů, kterou vystavil p. František Dvořák z Dejvic v Prahy. V té zvlá-ště zajímavým bylo znázornění vývoje různých motýlů denních, lyšajů i můr, mezi těmi pak nejvíce pozornosti poutal vývoj bource moru-šového, užitečného „hedvábníčka.“

U nás není sice tak příhodné podnebí ku pěstování morušového bource, jako v jižních krajinách, avšak mňže-li být hedvábnictví do-sti vydatné provozováno téměř v celém Ně-mecku a když i v Uhrách se výnosný a záj-mavý tento odbor národohospodářský vůči hle-dzmáhá, mělo by mu býti věnováno i u nás víc pozornosti než doposud. Novinkou hedvábnic-tví v Čechách není. Do čech dle historie za-vedeno bylo vévodou friedlandským Albrech-tem z Waldštýna a sice na Jičínsko r. 1627, kdy mnoho moruší tam dal zasázeti a pak i bource zvláštními dělníky pěstovati dal. Tehdáž dobrá věc zanikla smrtí kavalíra toho a obno-vena byla až za času císařovny Marie Terezie, která 1. června 1762 vydala přímé nařízení proti poškozování moruší (2letý trest káznice) a horlivým pěstitelům naopak dala udíleti od-měny. Po ztrátě Lombardska r. 1859 vznikla v Rakousku snaha, nahraditi úbytek hedvábí v ostatních zemích zavedením chovu bource

V Čechách sestoupila se roku 1861 „Hedvábnická jednota pro království České“ nyní sídlící na Smíchově, č. p. 329, která každoročně sama vybízí ve veřejných listech veřejnost i jednotlivce, aby se hlásili o bezplatné rozdělení semen neb sazenic morušových, jakož i vajíček bource hedvábníka. Činivá tak právě tento měsíc, v lednu a pak v únoru a přijaté přihlášky pak dle vhodné chvíle v čas rozesejla a vyřizuje. Moruše pak je nejlépe si ze semena vypěstiti a vysázeti je jako keře k živým plotům neb na mírných stránkách, kde by prach příliš listů nepoškozoval. Kdo pak má již o list, tedy o potravu pro bource postaráno, může se u hedvábnické jednoty přihlásiti opět o vajíčka bource (grény), kde je dostane buď úplně zdarma, neb za nepatrnou náhradu. Vajíčka bource morušového, zasílá spolek ještě za studeného počasí, aby se za tepla z nich dřív nevylíhly, než se listy na moruších objeví, což bývá později, než u stromů ovocných. Obdržená vajíčka musí se proto také chovati ve studeném, suchém místě až do doby, kdy listy na moruších vypučí. Aby pak ten, jenž se chovem bource zabývá mohl, vědět, kolik asi bourců pěstovati může, tomu slouží na vědomí, že z do spělého stromu morušového možno 40 až 50 kilogr. listů obdržeti, ze kteréhož lze až do zapředení 2000 bourců uživiti. Housenky nutno chrániti před nemocemi, vznikajícími z vlhké potravy, nedostatečným přístupem vzduchu a náhlými změnami teploty, jakož i před nepřáteli, jakými jsou hlavně myši, štěníce, švábi, mravenci, rusi a střevlíci. Listy morušové pokládá neb sype se housenkám na čtvrtky papíru s okrajem vzhůru ohnutým, aby housenky vypadnouti nemohly, kteréž čtvrtky papíru se v místnosti k tomu vyhlídnuté na stoly neb na dřevěné schůdky umísťují. Dospělé housenky zapředou se pak na březových větvičkách, jež do prken nasťkáme, v úhledné zámočky čili kokony. Když v těch zapředené pupy bource horkou parou usmrtíme, můžeme prodati kokony přímo „Hedvábnické jednotě“ vždy na podzim, v září a říjnu, o čemž bývají interresenti zvláštní vyhláškou v denních listech uvědoměni. Na 1 kilo počítá se 600 kokonů, a hedvábnická jednota platila roku 1900 za 1 kg. pěkných zámoček průměrně 6 korun. V novější době následkem neporozumění a nedobré znalosti zacházení s bourci, jakož i napodobením hedvábí z látek jiných, klesl tento odbor. Bylo by však ze mnoha ohledů záhodno, chopiti se střízlivé věci, aby ku zdatu zkvétala a se ostatním hospodářským pokrokem neztěšťovala.

Sčítání lidu.

Upozorňujeme veškeré obyvatelstvo města Hradce Králové, že od 4. do 18. ledna 1901 konati se bude v Hradci Králové sčítání lidu!

Sčítání bude letos diti se sčítacími komissami sestávajícími z členů měst. zastupitelstva a měst. úředníků.

Každý majitel domu a každá hlava rodiny jsou povinni sčítací komissě předložiti správný výkaz všech členů rodiny, podnájemníků, ucelehářů a jich příslušníků i hostů dne 31. prosince 1900 a zároveň opatřiti data o rodišti těchto osob, politickém okresu, zemi, domovském právu, státní příslušnosti, náboženství, stavu, obcovací řeci a povolání.

Zvláště mladici rození v l. 1881—1891, budtež opatřeni výtahy z matriky, kteréžto výtahy musí komissě sčítací býti předloženy.

Žádají se proto všichni majitelé domů, by seznam tento předem si sestavili, aby sčítání rychle mohlo býti prováděno.

V Hradci Králové, 3. ledna 1901.

Starosta:

Dr. Ulrich m. p.

Listárna.

Za četná blahopřání k novému roku, kterých se nám od mnohých čtenářů „Obnovy“ dostalo vyslovujem upřímné díky.

Litomyšl. Odkládám na dobu pozdější. Díky.

Upozornění.

Nemohouce každému ot. odběrateli odpovídati zvlášť, sdělujeme notivě aspoň zde, že žádané pastýřské listy jsou již rozebrány.

Biskupská knihtiskárna.

Volný výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatočních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na mírné měsíční splátky.

Vhodné dárky vánoční.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Ceníky na požádání franko.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci nových vzorků pravých viněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry.

Četné uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na spátky bez sřídění cen!

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jironš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obcenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínskému stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně sshotovují, též veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölkrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859, rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnoh. postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů a přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přizev prosí

Antonín Mölzer.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudy, farář ve Vyprašticích)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

N á b y t e k.
Výrobky dokonalé.
Bohovy. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Kněpr
v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.
Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

První škola pařížských střihů v Hradci Králové.

Slavným c. k. místodržitelstvím koncess. pro království České od r. 1894.

Otěné dámy!

Dovolují si Vám oznámiti, že zařídím v Hradci Králové

třetí kurs

vyučování braní míry, kreslení všech moderních střihů, přistřihování, aranžování a šití obleků.

Tříměsíční kurs započne dnem 7. ledna roku 1901 v horních místnostech v Adalbertinumu vždy v pondělí, úterý a ve středu od 9 hod. ráno do 12 a od 1 do 4 hod. odpo. — Platí se měsíčně 12 korun. — Dovolují si též upozorniti, že od roku 1894 vycvičil jsem 1230 žáků a bylo jich více odměněno prvními a druhými cenami a diplomy za práce vystavené při technologickém a průmyslovém muzeu v Praze.

Přihlášky přijímá z ochoty pan J. Jeřábek v modním obchodě na podlaží, kdež jsou též vystaveny obrazy prvních pařížských novin.

V úctě se znamenám

Hanuš Kopecký,

absolvent pařížské akademie a odborný učitel na hospodyňské škole ve Stěžerách

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,
ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Kouzelné divadlo.

Král magie a nedostižitelný eskamoteur **Viktor Ponrepo** pořádá tři představení dne 6. 7. a 9. ledna v sále Jednoty v Hradci Králové, zde dosud nedávaným programem. Mezi jiným: **Záhadné zmizení člověka. Živá hlava. Taneční kostlivců.** Ku konci každého představení pravý americký

Biograf.

Živé fotografie.

Bližší na plakátech.

8 úctou

Viktor Ponrepo.

Cihelny kruhové

s pecí na 14 klenutých komor, z nichž každá na 9000 cihel jest zřízena a přiléhajícími kůlnami, jakož i rozsáhlým hliněným 4 h. 78 a 13 m s mocnou vrstvou výtečné hlíny, 15 minut od nádraží a 1 hodinu od krajského města s čilým stavebním ruchem vzdálené s jednopatrovým domem lze výhodně nabyti. Také rolnická usedlost s úrodnými tepnými pozemky 20 minut od cukrovaru ležící jest levně na prodej. Podrobnou zprávu podá

Dr. M. Kukla,

advokát v Hradci Králové.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše) doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.

8 úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrové (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákreby v velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Pánům interessentům

nabízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na všechna místa

své chvalně známé, nezmarné patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valchy na prádlo) vlastního vynálezu „Patent Hlaváček“

z karrarského mramoru jemně hlazené a v elegantních dřevěných rámech zasazené, jež předčí bezvadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí vše v oboru pracích přístrojů dosud stávající. Ceny jsou: I. velikost zl. 2 50, II. zl. 3 50, III. zl. 4 50. Dále skvělostně leštěné (sradlovým leskem) mramorové plotny na stoly, pulty (s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způsobu, též různé sesazené kredence, umývadla, noční stoly atd. Též upozorňuji na svůj bohatý zásobný sklad

soch a pomníků

v nejlepším provedení se syenitu, labradoru, žuly, porfyru, mramoru a j. Vše za ceny levné.

Cenníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.

K lašk. zakázkám doporučuji se co nejlépe

C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,

Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

Nejstarší na 24 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Skлады pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orlovská ulice č. 7. Ilustrované cenníky zdarma a franko.

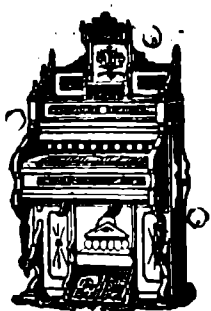

První královéhradecká továrna nábytku.

✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákreby na požádání franko.

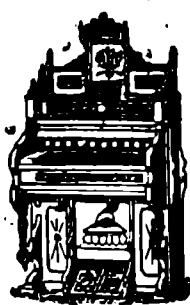
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Odborný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé ho slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Ceníky zdarma.

Josef Štěpán,
závod posilovačský
v Pardubicích
opravuje jako i nové stavi
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na simsky a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.
Vzorby k nahlédnutí franko.

Založeno 1864.

Největší česká
továrna

**PIANO A
Antonin Petrof**

o. a k. dvorní
na

**PIANO
Hradec Králové.**

Přes 12000 klavič
zhotoveno.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětí voskové v jakosi nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízí nejlevněji a největších výhod poskytné renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elein, továrna na voskové výrobky, pečeti vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Českým domácím!

Právě byla vydána starou českou, 73 let trvající firmou

M. C. BUVY SYNA
ve Vysokém Veselí

mátiční káva

ve prospěch

„Ústřední Matice Školské“.

Hojným odebráním tohoto druhu kávy docílíte trojího účelu:

přinesete vlasteneckou oběť,
podporujete český průmysl,
obdržíte zboží výborné jakosti.

Žádejte proto tento druh kávy ve všech závozech.

PETR KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

doporučuje skvostné gázové látky, krajky i pentle, vějíře, plesové blůzky, Entré pláštěnky, hedv. šály, rukavice, panské plesové košile i nakrčníky.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z měštanského pivovaru v Plzni přímo od č. u

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterážto příčinu též se hojněmu, hojotivému uznání P. T. pp. hostů s raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zedp. redaktor Alois M. Vobejda-Presecký. — tiskem ois. knihtiskárny v Hradci Králové.

Příloha „OBNOVY“ k číslu I.

BESEDA.

Dojmy z cest.
Napsal J. Časlavský.

III.

Vělička.

„Černá role podávala
sůl a chléb . . .“
M. Konopnická.

Hořel jsem touhou. Co už jsem se naposlouchal o proslulých dolech těchto solných, co už o nich načel. Křišťálové zámky z tisíc a jedné noci tanuly mi na mysli, oheň dýmů a smaragdů zřel jsem v duchu pláti, rej a ples a hluk a žum podzemních duchů hučel mi v duši tak, jak když jsem kdysi slyšel z úst babičky krásné pohádky . . .

„Vělička! —“ vykřiknul konduktér.

Pramizerné hnědo. Ani krásy krajiny, ani úprava města, ani ruch obchodní neupoutá vaše oko neb ucho. Marné se díváte po lepší budově, marné po hostinci, marné docela po hotelu.

Nikdo na světě by neřekl, že jsou tu státní úřady a státní tak rozsáhlé doly s tolika havlí a úředníky. Nikdo by netušil, že sem přijde ročně tisíce a tisíce návštěvníků. Spíny na všech stranách až běda. A o restauraci a pohodlí turistů docela nepostaráno. Zdá se, jako by návštěva cizinců byla za obtíž a na překážku. To v Němcích to umějí jinak. A když měli tam tak staré, ohromné a bohaté doly, ukazovali by je celému světu a vydělávali by i peníze i slávu.

Solné doly ve Věličce náležejí totiž k největším v celém světě. Již r. 1044 dolovalo se tam na sůl, které až do dnes více než 34 miliony tun se dobylo, aniž úbytek se znamená. Rozsáhlost dolů od západu k východu udává se na 3000 m. a od severu k jihu na 120 metrů. Největší hloubka jest 386 m. a poněvadž městečko samo jest 220 m. nad mořem, sahá tu hloubka v dolech 166 m. pod hladinou.

A tímto solným bohatstvím vinou se chodby jako v labyrintu ve čtyřech poschodích v délce 80 mil, tak že kdyby je někdo prošel, vykonal by cestu z Krakova do Vídně a zpět.

Některé ty chodby jsou hrozné prostory a propasti sepnuté trámovými, podpěrami a klenutím, jiné jsou architektonicky vyzdobeny a okrášleny, jiné slouží za skladiště a v jiných opět černá se voda s kocabkami jako u Charona v podzemí.

V 16. a 17. století byly doly podzemními požáry strašně poškozeny. V listopadu r. 1862 prorazila v jedné šachtě voda v tak silném proudu, že bylo třeba dlouholeté námahy tuto strašnou nepřítelkyni soli přemoci a učiniti neškodnou.

Dobyta sůl, která jest tmavohnědá a pravidelně beze přísady sváží se koňmi podzemními chodbami po železných kolejích k dolu Františka Josefa, odkud se posílá do světa. Koně, které se spouští do dolů na popruhách, více už světla Božího nespasí.

V dolech pracuje asi 1500 lidí, kteří vydolují ročně asi 1,200.000 centů soli. Roční čistý výnos dolů pětí se na šest milionů zlatých.

„Zatím si cestu do Tater tak, abys 18. srpna byl ve Věličce. Jest slavnostní osvětlení dolů při hudbě.“ Tak psal mi přítel. A poněvadž čas mi blíž neurtí a poněvadž snad v celém Krakově nikdo nevěděl, že vůbec možno za ten den do dolů, vyjeli jsme z Krakova hned ráno a přijeli ovšem brzy. Bylo nám čekat do třetí hodiny odp.

Konečně jsme po dlouhém chodění, od vrchního solního úřadu k šachtě korunního prince Rudolfa a zpět obdrželi vstupenky. Úředník nás seřadil, ustanovil poplatek, poslal baví se světlí napřed a už jsme viseli v drátěné kleci nad propastí.

Tma nás sevřela ve svou náruč, uši zaléhaly a my bleskem potápěli se v jiný, neznámý, bájný svět.

Nebyl dychtiv Orfeus na svou Euridiku více, když vstupoval do podzemí, jako já na tuto říši staletých mozolů a prací . . .

Klec se zastavila a my byli mžikem v kapli sv. Antonína.

Jako kdyby ocitnul se v hrobě, kde dřímá Božství, jako kdyby kus poesie do prosy vrazil. — Smekneš klobouk a duše tvá se kofí v skroučenosti před Ukřižovaným, jenž již tu v lůně země králuje . . .

„Za mnou!“ zvolal najednou provázející úředník.

Černá chodba jak šklebící se rána pohltila nás ve svůj zející, rozvětvený jícen a . . .

Neznámý, jiný, bájný svět zahřel zraky našim. Ocitli jsme se zrovna jako by v pohádce. Odevšad tryskají třeptivé barvy, všude hoří světlo, odevšad věje vonný, solný, jako lesní vzduch, přesylený ozonem. Chvějí se šíř, nadra se dnou a srdce skáče.

Byli jsme v tanečním sále. Lustr ohromné velikosti, složený z četných, obroušených volných kamenů na způsob svícnu korunového, vrhá světlo své v obrovskou prostorou širokou a vysokou. A obrovské sloupy nesoucí klenbu toho podzemního kolossu třeptí se a září a kmitají, jako by je proslil samými dýmami.

A v ten čarovný jas a třeptí zaznívají sladké zvuky kolébavého valčíku, nutí vás téměř k rytmickému poskoku. . . .

A nyní skoro jako na vesnici. Z tanečního sálu do — chrámu — do kaple sv. Kunigundy, patronky horníků.

„O dome mystický, schráno stínů a tajů —“ zvolal jsem musil s básníkem, když jsme vstoupili do osášené podzemní svatyně. Zde konány bývaly dne 18. srpna slavné oficiální bohoslužby, ale od důlních požárů v Příbrami a v Kármě od zvyku toho upuštěno.

Stáli jsme chvíli všichni tiše v podzemní této svatyni. A mně se zdálo, jako bych z klenby toho domu slyšel dušené zvuky varhan, jako by sem zaléhaly stlumené akordy hymnů a chval. . . .

Jeho šklebící se Tartarus rozvěfala na nás při dalším pochodu jícen svůj dvě patra vysoká prostory „Michalovic“, plná dřev, podpor a spon. Pohled úchvatný, velebný! Podzemní labyrint. . .

A zase nám vstříc zahlaholila hudba, tentokrát rozpuštěným kvapíkem a my klopýtající přes koleje stanuli jsme v rozmarné osvětlené — „nádraží“ (dworzec koleji železní hrab. Goluchowskiho). I pohlednice byly zde na prodej a mohly se zde hned vchodit „na poštu“, aby z Tartaru zvěstovaly pozdrav synům a dcerám v slavném údolí Eviny.

A tak přicházeli jsme z údivu do údivu po celé dvě hodiny.

Nejvelebnejší a nejdíjlivější však na mne působila jeskyně korunního prince Rudolfa a princzny Stěpánky s malým solným jezírkem, na jehož černých vodách boupal se čtun zvouc ku plavbě.

Také i my do něho vstoupili a při magickém bengálském osvětlení pluli jsme říší bájí a tajů. . . .

A hudba nám hrála jako vystěhovalcům . . .

„Bože, cos Polskie!“ zazvučelo do nedozrých temnot a bolné ty zvuky vracely se ob čas k nám a padaly jako horké slzy v rozčeřenou hladinu jezírka. . . .

Poláci smekli klobouky, sklonili hlavy a my se zbožnou úctou na ně pohlíželi.

Hudba najednou přestala apak zanotovala: „Ještě Polska nezgyněla!“ — Tu při té ohnivé melodii vjel do mne rarách. Zapomněl jsem, že jsem v Polsku a upustil jsem: „Hej Slovane, ještě naše . . .“

Ostatní Čechové se chytli a už to šlo s nadšením. Poláci na nás mohli nechat oči.

„Na zdar! Na zdar!“ bulekali jsme naposled a mávali širaky — na rozloučenou . . .

Neradi velmi, neradi jeli jsme zas na světlo Boží v ruch všedního života. Vždyť prosnili jsme v té říši Haadové kus čarovné pohádky a byli jsme aspoň chvíli šťastni.

Pravím aspoň chvíli, neboť špinavá místnost Kochovy hospody setřela nám z duše všechny pel té úchvatné poesie podzemní v několika minutách. . . .

Literatura.

Orgán katolického bavorského středů „Neues Münchener Tagblatt“ přináší v č. 10. pros. o episu „Der Nationalitäten und Verfassungskonflikt in Oesterreich“ od Rudolfa Vrby následující úvahu: „Již mnoho let jest souasn náš Rakousko, s kterým nás pojí staleté pásky přátelství, s kterým bavorský lid tak často sdílí radosti i žalosti, smířán národnostními spory, kterými všichni národové trpí. Málokdy čteme o tomto zápasu nestranný a spravedlivý úsudek, poněvadž příslušnost národní kal tak mnohým spisovatelům toho oboru zdravý obzor. Radostně vítáme proto dílo Rudolfa Vrby, který přesně dbá nestrannosti a jistě i u nás Němců přispěje k tomu, aby haasný tento spor se mřnil. Znamenitý tento spis odkrývá nám věci, o kterých z nás málo kdo měl nějakou znalost. Kdo spis Vrbův přečte učiní si správný úsudek hlavně o nešťastném r. 1867 v Rakousku zavedeném dualismu.

Všeobecné oblíbení docházejí letošní kalendáře, vydané Cyrillo-Methodějskou knihtiskárnou V. Kotrba. Výprava jejich byla letos i po stránce ilustrační tak zdokonalená, že je opravdu řadíme k nejlepším kalendářům českým. Obsahem svým již dříve zajistily si místo přední. Pokládáme za věc spravedlivou na tyto katolické „poutníky“ ještě znovu upozorniti, neboť v poslední době odporučují se kalendáře, jež obsahem toho méně zasluhují. Jak nám nakladatel sděluje, vytiskl letos vzhledem k nákladné výpravě skoro dvojnásobný počet výtisků i mše, ať odbyt jest velice čilý, i výtisk záskaly obratem vyříditi. — Katolický kalendář má důležitě posláti v lidu, a proto doporučujeme tím ochotněji ty, jež se tak znamenitě osvědčily.

Rádce duchovní. Časopis kněžstva českého-slavanského. Redigoje dr. Jos. Burian, šéfredaktor kanovník vyšehradský. Ročník VII. seš. 12. Obsah: Listy homiletické. Svátek Všem svatých. Svátí v nebi I. jsou jasným vzorem v našem životním boji, II. svou přimlouvaním nám v tomto životním boji pomáhají. Jan Sněšek. Památka všech věrných dušiček. Zemřelí jdou si k nám pro lásku. Frant. Jiří Košťál. Neděle XXII. po sv. Duchu. Proč váhají si máme obrazu Božího — duše své? Frant. Jiří Košťál. Neděle XXIII. po sv. Duchu. O smrti Vincence Drbohlav. Neděle XXIV. po sv. Duchu. Z malých počátků povstávají často veliké věci. František Čech. Neděle XXV. a poslední po sv. Duchu. K čemu nás vybízí shovívavost Boží. Jan Nep. Jos. Holý. — Řeči příležitostné. Olava Rodičky Boží — Panny Marie — na sklonku XIX. století. Rodička Boží 1. korunou slávy, 2. žezlem moci, 3. trůnem milosrdenství. — Listy katechetické. O církvi svaté (Pokrač.) ThC. Mat. Lhoteký. Vzbuzení soudců. Gedon. Jan Nep. Jos. Holý. — Listy vědecké. Kdy mohou dle práva nemanželské děti býti legitimovány. Následky nezákonité legitimace. (Kriticko-právní studie.) Dr. A. Brychta (Pokrač.) — Jak má vykonávati kněz ve spovědnici úřad učitelský, soudcovský a kněžský. (Dokon.) Václav Oliva.

Český jinoch. Ročník VI. seš. 2. S nádhernou přílohou, obrazy a četnými vyobrazeními. Měl by býti v tiskárně po našich školách rozšířen jako zdravá, bezzávadná, v pravdě vzdělávací četba.

Hasnoucí slunce. Povíste z dob Marka Aurela Napsal Jos. Choinski. Přeložil Aug. Kubeš. Sešit 7. Cena 20 kr.

Obrana č. 19. ročník 1900 přináší zajímavé články: Šimon: Zadluženost národů a států — J. Kossina: Veliký orient francouzský a veliký stavitel vědomí. Individuální blaženost. J. N. J. Holý. — Krise ritualistická v Anglii. — Směs politická, umělecká atd.

Rajské zahrádka. Red. V. Špaček. Ročník X. seš. 3. Dvě obrazové přílohy. Obsah: Na hrobě tatěkově (Báseň k titulnímu obrázku.) Památka dobrého otce. (S obrázkem.) Matce. (Báseň.) Hřeb netlaží. Padá list. (Báseň.) Nosteje družky. (S třemi obrázky.) Brok a Stěk. (Báseň.) Na hrobě spolužákově. Matka a děcko. (Báseň.) Krotká čejka. Cestou k rodné chatě. (Báseň.) Plná Bětuška. (Báseň s obrázkem.) Pýcha předchází pád. Rozmanitosti. — Co nejvíce doporučujeme.

„Náš domov.“ oblíbený a nejčtenější český obrázkový čtrnáctidenník zábavně poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatit na adresu: „Náš Domov“ v Záhřebu. Předplácí se pololetně jen 3 K. 40 h., celoročně 4 K. 80 h. i s poštou. — Právě vydán ročník IX. sešit 24.

Zrnka pravdy.

Jediný člověk, který se může exponovat, stává se jímem sopky, chrlicím myšlenky, tužby, přesvědčení a přání set a tisíc jiných, na jejich existenci a spojení s nimi existenci jejich rodičů, bratrů a sester . . . vznáš se Damoklov meč panákové převyby, panákové milosti, panákové otrokářství.

Rozklad v této říši postoupil do krajnosti, ne spokojenost všech proti všem se rozmohla nebývale, vliv a autorita státu doma i za hranicemi poklesly. Jakoby kletba ležela na díle protičeském, na politice namířené proti národu českému.

(Zasláno.)

Panu Frant. Lenkovi
v Žehušicích.

V „zaslání“ ponechal jsem čtenářům k rozhodnutí, kde je možno více vlivu, zdaž z mé strany neb z Vaší a majetných přivrženců. A to psal jsem jen proto, an jsem byl anonymem strany Vaší surově napaden a strana „výsluvná“ viněná z nátlaku na voliče sliby a hrozbami! Nejdříve tedy řekněte anonymu, jenž se nyní hlásí nečes, že při hanobení zapomněl úplně na agitaci strany své, o které zatím nemluví, nebudte pak, p. Lenku, pobouřen tam, kde Vás z nátlaku na voliče ani nyní neviním. Odvlečte sama je vlivem mocným! Jen to Vám nyní veřejně připomínám, an chrást Páně do novin taháte — že Vy jste to, jenž ve své šlechtěné volební „horlivosti“ p. řídícího učitele z agitace nepravdivě obžaloval a mne v tendenčním dotazu u p. c. k. inspektora z nedbalého vyučování vinil, mimo to se neostýchal malých dětí v „kupeckém krámě“ se ptáti zdaž učím. Mluvě v kostele o výchově dětí před rodiči, tam a ne jinde sbíráš děsivé, obhájil jsem se a jménem na Vás dle zásluhy ukázal. Či nazve rozumný, byť i prostý člověk to počinání Vaše „salonním“?

Litoji s Vámi, p. Lenku, že provedení voleb stojí 119 zl. Leč právě strana Vaše k tomu nejvíce pracovala. Přijí každé budoucí správy, by takých sbytečných vydání pod různými položkami neměla. Lež li Vám více než mně zájem obce na ardei, přimluďte se, aby právě Vaší přivrženci 600 K. konečně zaplatili, kteréhožto poddáného dluhu zaplacení nyní již správa se svízely velkými se domáhá.

Doznal jste sám, p. Lenku, v jednom psaní že ne správa obecní, nýbrž osoby správu vedoucí jsou Vám nepohodlné, že chcete více intelligence totiž dle Vašeho programu „svobodomyšlnosti“. Bůh chraň však každou obec takové svobodomyšlnosti, jaká zde vládla za starosty Bucka, jenž ve chrámu Páně si

hvisdal, z církevních právů v „Čas. Pravdě“ posměch si činil, nečestné pak se náležitou padl a jehožto bývalí dobří přátelé na Vaší straně jsou.

Nevšimau si více křivých „saslů“ muže, který má „něhou“ posornost u úřadů školních i církevních prokasoval, jehožto zjevné nepřátelství datuje se od toho dne, kdy ne svým pouličním slibování své straně nestěkal, jejížto anonymus v „Pravdě“ se nyní na to tou největší hrubostí vyznamenal.

Vlad. Žid.

Žerty a vtipy.

Syn (z města, na venkově na návštěvě): Ale tatínku, vy zde máte much — užítaly by mě —
Otec (hospodář): Toma se nediv — voni se áhnou za dobyt看.

Žid dohazoval mladému pánovi nevěstu. „Ale bude-li mi jen věrna?“ tázal se tento.
„Nu, když byla už desíti věrna, bude vám také,“ dotvrzoval žid.

Ona: Ale muži, nač pak kupuješ takovou ohromnou ohnivzdornou pokladnu? Škoda peněz, které přece nemáme na zbyť.
On: Ovšem, že jich škoda! Ale jak pak chceš připoutati ty mladé pány, kteří k nám chodí? A pustit je přece nemůžeme, vždyť máme už dvě dcery na vdání.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. prosince 1900. 1 hl. pšenice k 12.50—13.50 što k 12.00—12.50, ječmena k 8.80—10.00, oves k 5.00—5.50, proso k 9.50—10.00 vřkve k 11.50—13.00, hrachu k 16.00—22.00, jáhly k 19.00—20.00, krup 24.00—28.00, bramborů k 2.40—2.60, jetelového semínka červeného k 86.00—104.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 27.50 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 19.00—21.00 100 kg. křtinych otrub k 12.00, pšenici, otrub k 11.00, 1 kg. másla k 2.40—2.72, 1 kg. sádla vepřového k 1.80—1.76, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 8.60 jedna kopa drobné zeleniny k 1.20—2.00

Vyznamenan na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučíte se do vzácné přímé ctěného občanstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Čáslavský,
zubní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské sálůny.

Odporučuje uctivě své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křtíkové cesty, jesle, Boží hroby, křtíže kasatelny, spovědnice, křtíželny, konsoly, svícny, lustry, pulťiky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Nutná cesta za příčinou zhlédnutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

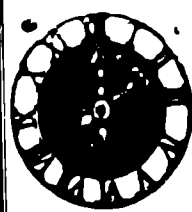
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše učině v ohni zlacené a stříbřené až se ruší. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umovalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má mluše se vykásat četnými poválenými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za kápaní a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svícen, pacifikálů, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké a kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba vážných hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

vážové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouhou letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Poskytují výhodné aplátky! Při hotovém placení 2—4% sračky!

Doporučuje přesně dle církevních předpisů aneb v národním slohovém vyšívání shotovené:

Mešní roucha, pluvialy, dalmatky, vlna, nebosa, prapery škola i spolkové, korechve, koberece oltářní, přikrývky, záhy, rochetty s nitěnými krajkami; monstrance, kalichy, pacifikály, ciboré, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, tech. lustry pro evané křtíkové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA:

V ohni pozlacení kalicha neb ciboré dle ornamentu: 1 krát v ohni 10 al., 2 krát v ohni 15 al., 3 krát v ohni 16 al., 4 krát v ohni 20 al. i ostatních nádob posvátných

Adresa vždy do slovně úplná!

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.

JOSEF NEŠKUDLA,

c. a k. dvorní dodavatelství

v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Adresa vždy do slovně úplná!

Ilustrované ceníky zasílám zdarma a franko. — Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Panu Josefu Neškudlovi v Jablonném nad Orlicí č. 86.

Jas v majetku Vaší zásluky sděluji, že veškerá paramenta a ostatní roucha ve Vašem závodě objednaná v úplném pořádku jsem obdržel. — Líbí se nejen mně ale i všem křesťm je spatřily a zvláště šlechetným dobrodincům. — Jakmile ještě dodatečně věci nám dodáte, zašlu Vám peněžení obnosy a odporučím Vás všude.

Frant. Walter, arciděkan.

Chrudim, 11./11. 1900.

Z veškerých cen ilustrovaných ceníků německých firem slevuji 5% sconta!

Inserát tento platí co dokument výhodné slevy procentní!

Každé
hospodyně
a matce

možno blahopřáti, která z ohledů zdravotních a úsporných a pro její lahodnou chuť, Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy (pravá jen ve známém původním balení) používá.

„Marie Stuartová“ Byl jednou jeden král... atd. toť sájské jsou hry, které tvoří vybraný repertoár. — Hudba, řísením pana Procházky byla pravou pochoutkou našeho obecnstva, neboť jen sřídka kdy máme příležitost podobnou hudbu slyšeti. — Ve spěru se zvláště vynamenal výtečný umělkyně p. Zöllner-Havelková, která při operách a operetách skoro vždy hrála hlavní roli. — Také umělecké výkony sledy Pilcové zasluhuji plného uznání. Pan Tuma, zvláště při „Paoblavcích“ svým zpěvem dokázal, že jako znamenitý tenorista mohl by směle vystoupiti i v divadlech velkých. — P. Zatlánanda rojnéš spíval velice pěkně. — Také činohry byly dobře nastudovány a sjobdivuhodnou přesností provedeny. Pan režisér Filip Zöllner obveselil nás často svým komickým vystupováním, p. Pešková hrála vždy s úplným pochopením úlohu staré šeny, p. Brzková, tato znamenitá tragická steskala si veliké obliby a vždy, kdykoliv vystoupila strhla se po každém jednání bouřlivá, dlouhotrvající salva potlesku. Pan Brzek vyjímá se pěkně v každé době, v které se na jevišti objevil. Pan Vydra dovedl dobře nápodobiti městského hejka, a také v úloze milovníka se obecnstvu líbil. Slečna Sequensová, Pešková, Albrechtová, Merhautová, jakož i paní Josa Zöllnerová zasluhuji rovněž pozornosti a byť i v menších úlohách vystupovaly přes bylo znáti, že jsou to sly vyskousené; zvláště si. Albrechtová svým krásným zpěvem dokázala, že i při menších úlohách lze podati umělecké výkony, které sájské pozornosti obecnstva nenjdou. Přejeme společnosti této, kterou musíme uznati za nejlepší ze všech, které v Hradci již byly, — aby se potkala i jinde s takovým zdarem jako zde a aby se těšila té přízni, jakou ji naše obecnstvo projevílo. Budem se zase těšiti, že rokem příštím společnost tato k nám opět zavítá, což jest sájské přání každého v Hradci.

Osobní: Biak. notář a c. k. profesor a konservátor Dr. Tomáš Kouřil povýšen byl do VII. hodnostní třídy.

Zemětřesení v Hradci Králové. Ve čtvrtek ve 1/4 4 hod. ráno dne 10. ledna bylo pozorováno silné třesení půdy, takže četní obyvatelé města se probudili, nemohouce si ihned vysvětliti tento neobyčejný u nás zjev.

Symfonický koncert uspořádán bude dne 16. t. m. v hotelu „u slunce“ v Josefově, při kterém účinkovati bude proslulá virtuoska slč. Irma Löwová z Prahy a úplná kapela 36. pěšího pluku.

Také odměna. Ve Skutči při volbách polance do V. kurie byl horečně činným tamní tajemník okresního zastupitelstva, který psal voličům listky ve prospěch národního socialisty Křofáče. Pan tajemník jest synem sládka v Nových Hradích a příbuzným neobčianu pana děkana škutečského. Hlavní příčinou vldp. děkana se stal tajemníkem a nyní se stydí za tu „klerikální“ pomoc a pracuje v táboře protikatelickém. Jak vidět podpory „klerikální“ jsou vždycky dobré — ale pak ze samé „vdčnosti“ se bojuje proti nim. — To jest přj, „moderní“ — — —

V Novém Bydžově vychází již osmý rok nepatrný čtrnáctidenníček pod názvem „Stráž na Cidlině“. Směr vlastně nemá žádný a náleží tedy také do řady těch bezcenných, úplně bezvýznamných časopisů, jichž jediným účelem jest otiskovati městské klepy — a touto „duchaplou“ potravou sytiti své čtenáře. A tak to jest i se „Stráží na Cidlině“. Kus papíru, několik zasataralých vytků s jiných časopisů, nějaký bezcenný klep z okolí Bydžova, inseráty — a máte časopis hotový. — Ale v poslední době „Str. n. C.“ emlela si také na „klerikálech“. — Že přj „klerikálův“ chtí poroučet světu, že mladočestí jsou v jich službách; dnešní křesťanství že vůbec křesťanstvím není, atd. Člověk se opravdu musí útrpně ponasmat nad tou hloupostí, bezmyšlenkovitostí takového časopisu, který počítá vlastně jen na hloupost svého čtenářstva. Ale smutné jest, že může vycházeti takový list, který předstírá svým čtenářům samý neomyšl, bezduché frás — a při tom si ještě dává jméno „listu politický hospodářský a společenský“!

Zlomyslnost. V neděli večer stěheli kdosi do osobního vlaku na trati mezi Chrásti a Slatkany. Po původci se pátrá.

Zvláštní úkaz na nebi. Dne 2. o 8. hodině večerní pozorován byl na obloze směrém k Nechanicím zvláštní přírodní úkaz. Nejprve udělal se na obloze jasný modravý sloup, z něhož pak po třikráte rozlétl se bleskovitě po obou stranách klikatý paprsky. Obecnost, jež zvláštní úkaz ten pozorovalo, pokládalo jej se nějaké neblahé znamení. Úkaz na nebi trval několik vteřin.

Divoký kanec v lesích královéhradeckých. Píše se nám z Norého Hradce Králové. V těchto dnech byl viděn u nás v lese divoký kanec, vačný to exemplár v lesích našich. Nevzany host besopchyby utekl a blížné obory.

Z Bohdáně Zelové. Příčinou zdejšího vldp. faráře Kamele postaven byl v chrámu Páně nový krásný oltář, zasazená osobná okna do preabytáře, a nichž zvláště prostřední, hlavní okno vyniká překrásnou, skvostnou malbou, předstávající obraz „Zvěstování Panny Marie“. Na tyto osoby chrámové, jelikož dobrovolná sbírka vzhledem k velkému nákladu daleko nedostačovala, věnoval vldp. farář sám několik set slatých. Také četná mešní roucha ponejvíce se svých peněz pořídil. Slechetná snaha vldp. faráře zasluhuje plného uznání. Při této příležitosti nutno se zmíniti též o p. Hrděm učiteli A. Šnorovi, kterýž velmi důnně péstuje a zvelebjuje chrámový spěv nejen u mládeže školní ale i u dospělých. Přejeme panu Hrděmu učiteli, aby brzy dočkal se nových varhan po kterých již tolik toužil a o ně prosil. Kde by to bylo všude tak, aby kněz a učitel tak navzájem se podporovali, jako u nás. Vždyť to jest jenom ve prospěch každé obce, kde upřímná snaha, dobrá vůle a přátelská choda panuje.

Z Bernardova u Kutné Hory se nám píše. K večeru minulou středu dráel na panákém dvoře

zdejší 66 letý koň Jan Borovský dva mladé bujně koně. Pojednou koně se vzepjali a povallivě stáflka k zemi, k smrti ho pokopali a zdupali. Neobčianu přeražena 4 žebra a hlava rozdupána. Polomrtvý koň byl dopraven na lože, přivolán lékař, ale pomoc lidská byla tu již marna. Borovský v noci vypustil ducha.

Ze Lhoty pod Liběany. Na vnitřní sáisení jubilejní kaple ve Lhotě pod Liběany darovali následující dobrodinci: Jeho Milost nejdp. biskup Edward Jan Nep. 30 K, dšat. pán Jan Svoboda katech. Lomnický cenný misál, pan Jos. Syřáček obvodní lékař v Třebohovicích, rodák Lhotecký 40 kor., paní Emilie Dašková z Hubenic vkusnou věcnou lampu v ceně 220 kor., p. Anna Pířová z Hubenic oltářní obraz se 40 kor. a 20 kor. co příspěvek na lavice, p. Ant. Kubišák obecní starosta červené plyšové podušky, bohatě vyšitě, antependium a oltářní prádlo v ceně 120 kor., p. Jos. Horký 6 svícen se svícemi a květinami v ceně 112 kor., p. Václav Syřáček smuteční nádherné podušky a bohoslužebné prádlo v ceně 120 kor., p. Anna Malířová, krásnou sochu Panny Marie Lurdské v ceně 70 korun, slečna Božena Pacáková oltářní přikrývku a krásné vyšitý pás k zvonku v ceně 20 kor., p. Fr. Klasar obuvník bílé krásné vyšitě podušky v ceně 22 kor., p. Kristina Kratochvílová 20 kor., p. Fr. Tichý č. 57. 10 kor., Jos. Mencák 15 kor., 12 členů obecního zastupitelstva po 10 kor. na barevná okna. Všem slechetným dárcům vzdávají se vřelé díky a srdečné „Zaplat Bůh“!

Z Proseče. J. M. ndp. biskup Eduard Jan Nep. daroval k svátkům vánočním, jako po všechna minulá léta, zdejšímu chudým 40 korun. Bůh sám buď mu odplatitelem.

Z Holle. (Úmrtí). Tragickým způsobem skončil svůj život dne 6. ledna t. r. vzorný učitel zdejší školy chlapecké p. Josef Lupinek, jenž v návalu choromyslnosti, již delší dobu trpěl, dotyčného dne o 6. hod. ráno se podřezal. Tichým a skromným vystupováním jakož i neobyčejnou horlivostí ve škole získal si přízně a lásky všech, kdož s ním do styku přišli. Každého dne obcoval zbožně mái svatě a v době adventu přijal sv. svátosti; zbožností svou dával příklad překrásný! Budiž mu zachována čestná na vždy vzpomínka!

Z Chlumce n. C. (Volba starosty.) Konečně tedy máme starostu. Říká se, do třetice všeho dobrá, ale u nás trpře po páté, podařilo se volbu starosty provésti. Dne 29. prosince po páté sešlo se již v měsíci červnu zvolené obecní zastupitelstvo, aby vykonalo volbu obecního starosty a městských radních. Tentokrát potkala se volba se zdarem. Za starostu zvolen p. tovarník Frič, městští radní zvoleni všeměs ze strany občanské. Strana bývalého starosty kapitulovala na celé čáře. Nic nespomohl alib a rukou dání. Je-li známo totiž, že stoupenci Kozelkovi zavázali se (snad museli) čestným slovem a rukou dáním opět p. Kozelku za starostu voliti. Nebýtí toho, již snad dávno bychom hlavu města měli. A přece to šlo i proti slibu a proti rukou dání, p. Kozelka za starostu nezvolen, ba ani do rady se nedostal. S napjetím očekávan byl výsledek volby. Pan uč. N. po volbě táže se s patronou nedochovostí: „Kdo starostou? Kozelka?“ Odpověď: „Ne, Frič.“ „Tedy aspoň prvním radním?“ Odpověď: „Prvním ani posledním, žádnými!“ Zdešení: „J. . . M. . .“ Mimovolně napadá nás tu jeden výrok kdysi pronesený: „Biskup Bryn. je nemožným, musí do peněz“ (!?) A biskup zůstal biskupem a zůstane až do smrti, ale Kozelka už starostou není, jen tři léta měl tu čest, byl nemožným, šel do peněz bez peněz. Tak se časy mění! A chcete znáti jiný výrok téhož p. starosty? Nuže slyšte: Pravil kdysi: „Já neznám biskupa, já neznám vikáře, já neznám vikariálního sekretáře . . .“ A biskup je, vikář je, vik. sekretář je také a proto je známe, ale Kozelku jako starostu až neznáme. A jak jednal s muštem požívajícím akademického vzdělání? Při jedné příležitosti — kdy to bylo se šetrnosti zde nepovíme — oslovil jej takto: „Především žádám od vás všechen respekt, pamatujte, že před vámi nesedí Kozelka, nýbrž předseda městní školní rady!“ A teď už je po respektu. Škoda ale je to přece. Už nebude moci ředitel měst. školy nejuctivější postoupiti p. Kozelkovi předsednické místo v učitelské konferenci (faktum, stalo se to), už nebude moci p. ředitel v učitelské konferenci, kde jediné on právo má předsedati a jednání konferenční říditi, prositi nejpouhšenější p. Kozelku zvednutím ruky o slovo. Tak se pořád mluvilo o tom, že se to tady v Chlumci musí vyčistiti. Tak už je počátek, jenže na radnici. Konfím: „Kdyby tak teď Kruzman vetal, ten by se as zachechtal!“ (To byl předpředešlý starosta, do něhož se tak nepoctivě a nespravedlivě a ještě strany bilo, že utržen jsa jako jelen, sklácen byl v předčasný hrob.)

Jak se málo společnost bavíto možno nejlépe sledovati v hostincích. — Tak k. př. onehdy v jednom slušném hostinci v Hradci Králové sešla se společnost. Kolem jednoho stolu seděli čtyři páni a dvě dámy. Řeč započala nejdříve počasně, pak se přelilo k povolání jednotlivců — a hned na to o milostných dobrodružstvích, pikantních historkách, které se prováděly „za svobodna“ — o nevěstincích atd. — Přišli noví hosté, jakýsi mladík se svou sestrou. Přisedli — ale pikantní rozhovor vedl se nerušeně dále; páni, ač již starší, poněkvali výrazů, se jaké by se snad i pověsť „Červánky“ stýděly. A dámám pranic to nevadilo; tak jakoby se mluvilo o těch nejnevinnějších věcech, — ano, občas i samy něco připomínaly, aby „zábava“ se udržela. — Kdosi přisedl k pánu a začal hrát „Kde domov můj“. „Ne to my nechtíme“, volala celá společnost, brejte „Na Marjánce“ — „to je lepší“. — Hrála se tedy odtrhovačka „Na Marjánce“ a společnost spívala jednu pikantnější sloku se drabou. Národní hymna byla jim všední, ta nepatřila do jejich „zábavy“. — A pak na veřejnost se vzame vlastenecký kabát, několik frás a řekne se: „My jsme vlastenci, my jsme inteligence —“. To jest jen malá ilustrace „zábavy“ té, tak zvané „moderní společnosti“. Příkladem podobných náli bychom ohromné množství. O jakých s; mluví a opovržením, ale o těch mnohých

slušných hostincích, kam chodí intelligence se ovšem nemůže mluvit nic — — —!

Různé zprávy.

Masopust. tato doba, na kterou se mnoho a mnoho lidí obojího pohlaví těší, již začíná. Neuf divu, že každý rád se obveselí, pobaví, neboť to značně přispívá k ovesnění ducha i těla. — Ale přijde na to, jaké to zábavy obyčejné jsou a jak to s tím obveselením doopravdy vypadá. Ze dnešní společnost z velké části sestává již těch užlechtilých zábav jak bývalo dříve, že libuje si v duchaprásdných zábavách a pranic si z toho nedělá, když zkáza mravů roste, když ubohých obětí nezřízeného života přibývá, — to nemůže nikdo upřít. Radovánky nedovedou se udržovati v mezích všeho vzrůstá, mizí stud, slušnost — a pak ty trpké následky tvoří smutnou dobru. Pronášá se často názor, že přj jsou skazeňena jen města, nebo jen větší města, a naproti tomu mluví se s nadšením o nezkaženém venkovu. To je ale omyl. Nahlédněte jen do několika venkovských „muzik“, pohledněte třeba jen jedenkrát, jakými řečmi se dovede baviti náš venkov (a to prosím nejen opilý „rekrut“, ale i docela střízlivě a na pohled slušné venkovanky), spočítejte procenta nemanželských dětí vesnických — a zmizí vaše představa o nezkaženém venkově. — Ovšem není tomu všude tak, — ale můžeme projít mnoho a mnoho těch osad a dojdeme k jednomu a témuž přesvědčení. — Jsou zábavy, které se vůbec bez práce neobejdou, často již před zábavou se činějí přípravy k rvačkám a násilnictví. V „Kurýru“ řeší se nyní „veleděležitá“ otázka o známotech z plesů; bude-li definitivně rozřešena ve prospěch plesů, pak běda všem odpůrcům. Potom táže se, učitelé i rozumní rodiče, kteří zabíraovali jste a zabírajete nedospělé mládež v návštěvách tanečních zábav. „Pětilivé“ maminky budou mít vyhráno: „I ať je hloupá, jen když bude umět pěkně tancovat, však ona se vzdá“ toť vrchol všeho — vdát se. Ať zabije se její duše, její tělo třeba také, jen když se vzdá. „Ať také (přj) něco nájí takové děti.“ A řekne-li: „Má na to dost času“, odbudou Vás: „Co pak by bylo do holky, aby neměla tancovat, a stará se tancovat nenaučí.“ Proto do desíti, do dvanácti let starší, rozumější šestřičky učí je tomu veleděležitému umění na mládě, a od desíti, dvanácti let skouší to takové nadějně tanečnice u muziky. A ty, učitelé, bráně-li tomu, trestá-li proto, běda ti! Celou takřka ves na sebe pustíš: „Nic nám dětem teď ti učitelové nepřejí atd. Jest-li se při zábavě takové pončí někdo, povnese, na to se nehledí, jen se pobaviti, to je hlavní!“ Bude se tančiti? Bude to hodná k smíchu? Bude dobře působiti tam moje toaleta? To jsou první otázky“. Řekněte „ne“ nelyšíte: „Nic potom. Raději tam ani nepůjdu.“ A proto také opravdu užlechtilé zábavy bývají málo navštěvovány, ale za to tam, kde stud, čest, zdraví vydává se v šanc, bývá účastníků dost. Bývaly doby, kdy naši předkové v masopustě pořádali různé, krásné zábavy o nichž mnozí spisovatelé často se zmínují — a zábavy ty vedly nejen k ovesnění těla a přispěly nemálo k národnímu obrození, neboť užlechtovaly a povznášely mysl — ale při tom hledělo se také na šetrnost. — Ale jak to s tou šetrností vypadá nyní? Mnohý mladík a mnohá dívka vydá celé své úspory na toalety a různé tretky, o „muzikách“ se plýtvá penězi, byt i druhý den cítili nedostatek. Často se dají i peňiny do zastavárny — jen aby se mohlo blýskat na plesu. Proto nutno jest, upozorniti na to, dokud k zachráně ještě jest čas. Chceme-li býti upřímnými musíme si říci pravdu a doznati, že jediné takové zábavy které nepřesahují meze slušnosti a mravů můžou nám prospěti — kdežto zábavy jak nyní na denním pořádku jsou, při nichž se odehráje mnohé, co nese trpké následky jsou vřodem, který hnisá a se rozšiřuje na těle společnosti lidské.

Židé a kříží. Ve Válcích židovský obchodník Friedländer s několika soudruhy v noci štědrovečerní obalil dřevěný kříž před katolickým kostelem slámou a ráno na Hod Boží když lidé šli do kostela jej zapalil. Bylo proti němu zavedeno soudní řízení.

Vánoce v Americe. Americký český deník „Národ“ píše v čísle 311. o vánoční slavnosti v osadě sv. Jana kde Čechevé mají svůj chrám a svého duchovního správce. Z dalekých, až 10 mil vzdálených obcí přišli i starci do kostela na půlnoční. — Kostel nádherně si vyzdobili osadníci a půlnoční máe svatě zúčastnilo se i vojsko. Naši českou, starodávnou ples „Narodil se Kristus Pán“ rádi alýš i Angličané a Němci a i jinováci přicházejí do kostela české písně vánoční poslechnouti. Na opravu a výzdoba katolických chrámů není třeba dlouhých sbírek, jelikož obětaví katolíci dovedou vždy v krátké době potřebný obnos sehnati. O Vánocích v každé české, katol. osadě udělejí se dárky chudé mládeži. Stromečky sice zde se málo strojí — ale za to v mnohých domácnostech se staví ješičky, tak jak tomu dříve i v Čechách bývalo. Jak vidět, vypadá to v Americe trochu jinak než u nás. —

Zeměba u Čičaně pokládá se za povinnost. Každý manželství schopný musí se oženit — podobně jako u nás každý slušný schopný musí býti vojákem. Stará panna neb mládenec považováni jsou za nešťast.

Národní Politika jest vždy bohatou na chyby v tisku. Tak v sobotním čísle jsme mezi jiným našli: Načes soud odsoudil vrata k doživotatmu žaláři. — Slechta holila u Pardubic jeleny. — Herec X. byl v nejnovější flace vyplekán. — Hrabě se dověděl, že to byli jeho vlastní pltomci. — Chytil ryby na ulici. — Zde leží zastřelený hrnce. — Poslední pomoc mu byla poskytnuta vyhlášením pekařem a t. d.

Nestrannost. „Kdo chce mít denník „poctivě“ a nestranně informující o věcech svých i cizích bez přijímání osob.“ má přj si předplatiti Čas od nového roku. Tak píše v čele listu bez usardění správa Času, ačkoliv v č. 89. neuctyčá se líživ tvrditi, že „Rozvoj“ našel „Obnovu“ ve lži. Patrně, že

obchodní „Casu“ má velmi vrstý ráhled. A ta-
kových „neustranných“ informací přináší Cas každý
den hojně.

Vuorný sněm! Bukovinský sněm věnoval
10.000 K na zřízení pomníku 200letého trvání pluku
čís. 41. „Rosvoj“ přib: Dreimal enthusiastisch hoch!

Exekucí prodeje usedlosti a nemo-
vitosti v Čechách bylo v prosinci 260 v odhadní ceně
4.905.248 K, nejvíce malé rolnické usedlosti; dvě tře-
tiny téměř českých, třetina německých.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1901. 1 hl.
pšenice k 12:30—12:40 Bto k 11:40—12:55, jedmera
k 9:00—10:00, ovsa k 5:40—5:50, proso k 9:30—10:00
vřsko k 11:00—12:30, hrachu k 19:00—21:00, jáhly k
19:00—20:00, kroup 24:00—28:00, bramborů k 2:40—2:50,
jetelového semínka červeného k 84:00—104:00, jetelo-
vého semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 28:00
olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 19:00—22:00
100 kg. křtiny otrub k 12:00, pšenice, otrub k 11:00,
1 kg. másla k 2:40—2:72, 1 kg. sádla vepřového k
1:40—1:72, tvarohu k 0:22—0:26, 1 vejce 7 h. Jedna
kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 2:60
jedna kopa drobné zeleniny k 1:20—2:00

Listárna redakce.

Kuša v markrabství. Mnoho práce přáteli, —
nyní nelze. Vzpomínám často na Vaši jednotu. Kde
by se všude tak pracovalo. Pozdrav!

Vl. K. Na osobní podezírání, pomluvy a
mraké lási odpovídám, byle by slyšelo. Vždyť on se
tím odesílá sám. U něho asi se vyplní přelovi:
„Kdo jinému jámu kopá . . . atd.“ Pozdrav!

Různé správy za přímou nedostatků místa od-
kládáme pro číslo příští.

P. T. pp. čtenáře „Obnovy“ snažně
prosíme, aby nám laskavě zasílali zprávy
ze svého okolí, které by se do novin ho-
dily. Čím více dopisovatelů — tím se stává
jist zajímavějším. Poštovné rádi nahradíme.

Krám

ve kterém se po dlouhá leta s dobrým
prospěchem uzenářství provozovalo pro-
najme se v Choceň na náměstí s přísluš-
ným bytem, dílnou a udiřnou. Krám se
hodí též i pro jinou živnost. Blíží se sdělit

Ed. Doskočil
v Choceň.

Dekorativní malíř a posilovací
JAN BARTA,
v Rychnově n. K.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohrad a po-
zlaování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i krese-
ných, dle zaslanych malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny se nejmenší. 200
Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích s přílo-
nými rozpočty.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vládných látek
vlastní výroby
pro dobu podzimní a zimní
Též velejemné
látky na talíře,
Četná usazení zvláště z kruhů veledůsto-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učíte prosím, malou objednavku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na spátky bez sřídění cen!

Morgana.
Pozoruhodná novinka pro
pásky na obleky v barvě
modernej.
Metr zl. 4.—.
Na úplný oblek 3 metry.
Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, sřrchnky
a mežčíkovy jen zaručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.
První český zmař. závod
Ed. Doskočila
v Choceň.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
• služeb vojenských •
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

VARHANY
ápiné pneumatické
a harmonia všech soustav
provádí firma
Mölsrova v Kutné Hoře.
Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučit. Varhany ostatních sy-
stemu s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním doзором. Plány a rozpočty varhan i ceníky
harmonii na požádání zdarma a franko.
O dalším přístě prosi
Antonín Mölzer.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janové náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí a nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.
Správky se přijímají a levně sřhotovují, též
veškeré správký hodinek se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Antonín Sucharda,
sekař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zřození oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též sřho-
tuje sošky světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
ponalčuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.
S áctem veškerou
Antonín Sucharda.

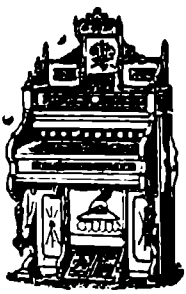
Superfosfáty
národních a minerálních.
Nejlevnější
hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.
Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.
Dále:
Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonný, soli draselné, kalnit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí.
Poštornskou sádku superfosfátovou
k vřohnému hnojení jetelišť a konservov.
chlévků mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude souteže schopné:
Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-
rovou.
Ústřední kancelář **V PRAZE,** Jindřichská ul. 27.
A. SCHRAM
v Březlavi-
Poštorné
a Ládku u
n Rosok.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma
J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě.
za koňak a likéry.
Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a
nabízí:
Koňak, slivovici, borovičku, jeřábíku, punše
a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.
Též v Berlíně obdržela firma t. r.
diplom zlaté medaille.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
odavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodinové umělecké
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Šlatinanech.
Plány, fot. grafie a rozpočty na požádání.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudla, řídíle ve Vyřechlavě)
doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová se užáku
se na požádání franko zašlou.

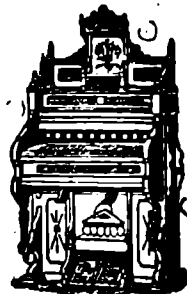
Česká největší trakounsko-uherská ovárna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované cenníky franko a zdarma.

**Odborný velkozávod pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé
ho slohu i provedení
se záručním práce nej-
modernějším poža-
dávám vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

**Josef
Štěpán,**
závod
poslacovačský
v Pardubicích
opravuje jakoli i nové stavi
oltáře, kazatelny, vše
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na šimsky a hve-
loky s čistě ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje
KARL KOCIÁN,
soukenický a první značkový závod
v Humpolci.
Vzorby k nahlédnutí franko.

Založeno 1864.

Největší česká
továrna

**PIANA A
Antonin Petrof**

O. a k. dvorní
na

**PIANINA
Hradec Králové.**

Přes 12000 klavírů
zhotoveno.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí
nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečatní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechnu odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prací mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Novice křesťany milující a modlící se

Českým domácím!

Právě byla vydána starou českou,
73 let trvající firmou

M. C. BUVY SYNA

ve Vysokém Veselí

matiční káva

ve prospěch

„Ústřední Matice Školské“.

Hojným odebráním tohoto druhu kávy
dostanete trojité štěstí:

přinesete vlasteneckou oběť,
podporujete český průmysl,
obstaráte zboží výborné jakosti.

Žádejte proto tento druh kávy
ve všech závodech.

PETR KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

doporučuje skvostné gázové látky, krajky i pentle, vějíře, plesové blůzky,
Entré pláštěnky, hedv. šály, rukavice, panské plesové košile i nakrčníky.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Pízni
přímo od něho

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterémto přičině též se hojněmu, lichotivému
upadá P. T. pp. hosti s i ráhy i s kroje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel a vydavatel: Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zedp. redaktor Alois H. Vohéřka-Franký. — Naklad. tisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 3 k — k

V Hradci Králové, dne 11. ledna 1901.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Je-li hloupost hříchem?

V jisté venkovské škole vykládal p. pater dětem o hříších proti Duchu svatému. Najednou začal jeden hoch plakati a nedal se upokojiti. Křičel se svěřil spolužákovi, který vítězoslavně před celou školou ohlašoval: On pláče, že má těžký hřích proti Duchu svatému, — že byl „hloupej“. — Ale jak ten hoch jen na ten nápad přišel, že hloupost považoval za hřích? Myslím, že ho k tomu přivedlo umění vychovatelské čili pedagogika jeho vychovatelů anebo těch, s kterými žil a se stýkal. Slyšeliť ubožák často výčitku: Ty kluku „hloupá“. A tak se stalo, že myslil, že je pro tu hloupost velkým hříšником.

Celá tato v dějinách vychovatelství pamětihodná povídky mně napadla v nedávno minulé dny. Stalo se totiž veliké pobouření myslí ve Španělsku. Kněz Montana učil tam mladého — v chlapeckém věku dosud se nacházejícího — krále katolického náboženství a opovízel se mu říci, že liberalismus — svobodařství — je smrtelný hřích. To však španělské svobodaře tak rozčílilo, že žádali královnu matku, aby kněz ten krále déle nevyučoval, ba aby taký zpovědníkem královny nebyl. V tom prvním prý královna liberálům povolila.

Novináři svobodařští ovšem tuto jim tak vhodnou věc vzali jak se patří do práce a — jak už to všude stejní jsou — ubohému páterovi pořádně vynadali. To však zase pohnulo katolické listy, aby taký nějaký ten článok o tom napsaly. — Někteří dovozují, že liberalismus — totiž ten opravdový — je hříchem a to velice těžkým hříchem. Povídám ten opravdový. To je totiž ten, který hlásá, že člověk je tak mnoho svobodou — liber — že ani Boha poslušnosti čili že zákonů Božích poslušna býti nemusí. A vezmeme-li jakýkoliv křesťanský katechismus do rukou, nalezneme tam, že hříchu se dopouští, kdo vědomě a s náležitým svolením zákon Boží přestupuje. Tu pak ovšem těžko jest říci, že liberalismus ten není hříchem, když on vůbec každým zákonem Božím pohrdá a učení sice a jinými slovy, ale přece tak mluví, jako to slycháváme v prosté mluvě: „Mně nemá žádný co poroučet“ a „já se nebojím nikoho“. Dle toho je liberalismus nejen hřích, ale v biblické mluvě řeklo by se, že to je „hřích hříchů“. Ono to je ovšem mrzutá věc, že by právě jistí nejbohatší a největší páni byli největšími hříšnými. A obzvláště pak by to byla mrzutá věc, kdyby dle toho sám některý pan ministr, před nímž ohýbají se záda pánů nejmocnějších, ba kterým mnohdy ustupují a podvolují se i králové, měl býti „hříšníkem hříšníků“. Pokud to však pravda jest, že právě liberální ministři bývají největšími hříšnými, nechci já rozhodovati. Sprostý křesťan, který v Boha srdcečně věří a jeho příkazů s něžnou svědomitostí zachovává, sotva se ubrání té myšlence, že n. p. způsobiti vojnu se ziskuchtivostí anebo pro slávu a mnohonásobné přestoupení příkazů: Nežabiješ, Neopkradeš — jest děsný hřích. A s bolestí zabekal ve staré své „veliký“ Bismark, že má na svědomí osmdesát tisíc lidských životů zmařených ve válkách, které vědomě a s úplným svolením proti všemu zákonu Božímu způsobil. Což diva tedy, že kněz Montana nazval liberalismus hříchem, a že mnohé katolické listy povídají, že Montana má pravdu. Ale jak už „klerikálové“ jsou, že prý píší přivrube, tak to učinil i jeden katolický list. Pověděl rozčileným pánům „hříšníkům“: Nemá-li liberalismus hřích, tak je — hloupost.

To je ale opravdu přivrube slovo! Ale prosím za odpuštění, ono to je slovo liberální. Dle jistých liberálů je každý katolík a zbožný křesťan hlupák; jak často dostali jsme to i od nejliberálnějších pod sluncem „Národ. Listů“, „Černé na bílém“, že katolíci žijí v lidu — hlouposti. Tak tedy nic hněvat! Ale naopak se radovat, že se katolíci od liberálů již učili začínají.

Ale jen zda-li liberalismus je hloupost? — Poněvadž vidím, že mezi liberály jsou lidé učení a chytří, bál bych se tvrditi, že liberalismus vůbec je hloupost, ale řeknu, že ten opravdový, ani na Bohu závislým býti nechtějící — liberalismus je veliký blud a sebeklam. — Již dle těla kterak jsme nesvobodní! Potřebuje n. p. zavanouti věterak na zapoceného člověka, přijde zápal plic a brzy na to jsou tu od „pohřebního ústavu“ s nabídkami, že by „milostpánovi“ velice pěkný pohřeb obstarali. — V duši pak každého člověka ožívá se vyšší mocí jí daný zákon o zlém a dobrém, čili do duše lidské, do její přirozenosti vepsána jest ta „závislost“ na zákonodárci, na Bohu. Nežkažený, novověkou „vzdělaností“ nepřepřepřený člověk nemůže býti tím nezávislíkem čili liberálem právě proto, že to zrovna přirozeně cítí, že jím není. A právě proto dokonale, až na dno duše liberálů je málo. Obzvláště když se jedná o to, aby liberálové samému neděla se křivda, tu nechce, aby jiní byli „nezávislí“. A tak je tím více viděti, že liberalismus je blud a sebeklam.

Háče však je, že politický a obchodní liberalismus mnohých pánů jej hlásajících není hlouposti, ale chytráctvím a že není sebeklamem, ale klamáním jiných. Takový liberál hlásá liberalismus, aby se dostal na vrch, aby se plnila kapsa jeho. A proto bije do katolictví pod jménem klerikalismu — jak prý uvádí lidi v hlouposti! Překrásně se to ukázalo nyní při volbách na Moravě na jednom pánovi. Jak o něm slyším, vždycky si vzpomínám, že se na něj hodí porovnání: Padla hodit do vody nic neprospívá; vyjde z ní zase jen pudl, jen že je mokrá. Tak to totiž říkával jeden starý farář o křtění jistých dospělých lidí z národa českého nepocházejících, třebaš i české jméno měli. Že u takového jen „mokrého“ pána liberalismus není hloupostí, to budu všude hájit. Ale hloupost čili mírněji řečeno nevědomost a zaslepenost je na straně těch, kteří takovému věří, jej volí a na něm závislími se učinili. Oni ubozí myslí, že jsou „svobodomyšlní“ a ne ve tmách, svobodní a ne v otroctví, a on se jim směje a v srdci svém je opravdu — za hlupáky má. A není to jen tak na Moravě. Tam už přemnoží ten liberalismus, který lid na takových doktorech a poslancích závislým činí, poznali. V Čechách jejich dosud více, kteří v této nevědomosti věří.

Nuže! Je-li pak tato — nechci říci hloupost — ale dím jen nevědomost hřích? Inu je to s touto otázkou přepodivné. Ten hoch v naší povídance myslil, že má hřích proto, že mu často říkali, že je „hloupej“. Ale u našich přemnohých liberálů je to naopak. Oni myslí, že nemají hřích a myslí to proto, že jim žádný neříká, že jsou hloupí; naopak každý je chválí, jak jsou paviceni a pokročili. A když se k tomu přidá ještě to, že katolíci je hlupáci, ano jak nedávno bylo oblíbeno říkati — katolicismus pod jménem klerikalismu je je blbovina, což divu, že takovému liberálovi, který svou vzdělanost čerpá jen z nějaké „Osvěty lidu“ anebo ze „Záře“, ani ve snách nenapadne, že je hloupý, neřkuli, že by jeho hloupost byla hříchem!

Vždyť sama církev učí, že nezaviněný blud anebo i pevné trvání v nepoznaném bludu není hříchem; ano že takový člověk jednáje dle svědomí tímto bludem řízeného spasen býti může.

Háče je ovšem s těmi, kteří vědomě poznají pravdu odpírají a jiné vědomě do bludů uvádějí, buď jen, aby oblíbený blud od lidí zavřen nebyl, anebo aby se z bludů lidu těžilo a žilo. — Tu křesťanství naše rozhodně povídá, že to je — hřích. — Avšak i na to jest ještě pozor dáti, že mnohý blud svůj zavíjuje, an totiž pravdy nehledá. A tu mám strach, že mezi našimi „liberály“ jsou takových celé zástupy. Jen svůj listek denně si slouskují, anebo vůbec nic nečítají, nižádným pak způsobem nic katolického nečítají, to již předmět samitnosti — to jest obyčejem a zásadou mnohých. A proto sledujeme mezi nimi tak velkou nevědomost a neznalost pravého křesťanství, že se nedivíme, že zmíněný svrchu list nazval takovýto liberalismus hlouposti. A přidáme-li k tomu tu zášť, která se v srdci tak mnohého odpůrce katolické církve zakouřila, že ho zrovna — při ostatní vzdělanosti — slepým činí, tu je otázka naše o hříšnosti takové „nevědomosti“ rozluštěna. Ze známých nám listů vyznamenávají se v tomto ohledu „Hlas z Siona“ a „Čas“.

A když takováhle pedagogika národ náš vychovává a vychovává, což divu, že jsme se na tak smutné konce ve vlasti naší dostali. Kde se přemnohým vstřípilo, že pravý osvícený katolicismus, kterému i mnozí vzdělanci s přesvědčením oddáni jsou, je hlouposti a hříchem na národě, což divu, že se tam po způsobu onoho hochy „brečí“ a řuká, jak klerikalismus mohutní. Mnohý pán katolicismem vychovaný snad opravdu pláče, že má těžký hřích proto, že byl „hloupej“, když byl katolíkem. Dokud ale takovýhle pláč bude u těch, kteří chtějí národ vésti, nebude ve vlasti veselo.

Dopis z Prahy.

V Praze, 8. ledna.

(Potřeba „politických talentů“.) Pražská obec proti jeptiškám do dětských opatroven. — Ilustrátor Karel Krejčík a jeho význam pro mladočeskou stranu.)

Obrovský úpadek a žalostné poklesnutí výše vlivu intelligence v české společnosti vyvolaly důležité faktum, že totiž český ministr ve Vídni, velice důtklivým způsobem v době voleb vyslovuje nanejvýš pravdivou a nalahovou potřebu české společnosti, kteráž však k tomuto vysoce důležitému projevu má méně pozornosti, než li jakou věnuje „zaslánu“ všelijakého politického nicky. Záležitost tuto nesmíme nechati jenom tak zběžně prchnouti v minulost.

Jeho Excellence pan ministr Dr. A. Rezek v těchto dnech, tážán jsa po mínění o české otázce vyslovil se, že by si přál a vítal v české společnosti co možná nejvíce „politických talentů“. Slova ta nebyla zřejmě že pronesena bez předchozího rozmyšlení a nebyla vyslovena proto, aby ten, na koho jsou adresována, o nich příslušně neuvažoval. Pan ministr Rezek, ačkoliv jsou kořeny jeho duše úplné a nade vši poschybnost pevně srostlé s celkem národa českého, jako poměrů znalý pověděl mu, co mu za vhodné říci pokládal, jistě oklikou. Mohl mu to říci přímo a rovně, ale pan ministr taktuplně pověděl české společnosti své mínění zaobalené v oplátce interviewu.

A česká společnost? Jako by ministr Čech nic nepronesl, poslouchá klábosení všelijakého tlachala, kterýž by na světě nejraději zaháel a proto se hlásí za zákonodárce a kandiduje do říšské rady za poslance! Česká společnost nanejvýš významného upozornění svého člena ministra nechává bez povšimnutí, místo aby o něm co nejpodrobnější debatu a nejvážnější úvahy zahájila a zapředla.

U koruny a v nejvyšších kruzích velice oblíbený a důvěry v nejvyšší míře požívající ministr Čech v době voleb prohlásil, že českému lidu třeba hodně mnoho „politických talentů“ a česká společnost od tohoto pro ni nanejvýš užitečného upozornění prchá a ubíhá, jenom aby se o něm řeč nešifila.

Z toho je patrné, že pánové, kteří za dnešních dnů jsou v držení řízení politické správy českého národa, o nějakých „politických talentech“ vůbec ani slyšeti nechtějí. V opětném případě by byli hlas ministra Rezka s největším zadostiučiněním uvítali a také se oň opřeli. Ale pánuvám těm se vlastně „politické talenty“ do krámu nehodí. Že by dnešní říditelé mladočeské politiky byli „politickými talenty“, to oni ani sami o sobě nemají. Vy-

členi ti jsou většinou obratnými „talenty hospodářskými“ a healy „vem kde vem“, nebo „vem jak vem“ a proto také o nějaké „politické talenty“ jim vůbec ani nejde. Oni kolem sebe potřebují zrovna pány toho druhu, jež se za politické správy mladočeské do popředí dostaly ne v zájmu prospěchu národa, ale jako povolené komostvo několika osob, jež se nyní vemena různých politických a samosprávných diet jako připínáči drží.

Proto také nanejvýš časové, tendenční upozornění ministra Rezka, že jest české společnosti za nynější doby především zapotřebí „politických talentů“, nechávají zúmyslně bez povšimnutí a nedbajíce vynikajících, vysoce vzdělaných, na výši doby stojících a výborně v rozmanitých oborech působících mladých inteligentů, vybírají a odporučují pro nejdůležitější a nejzodpovědnější politická místa aběhlé „mnohomluvné“ studenty a „zečtělé“ osobnosti.

Habeant sibi! Důsledky z ovoce toho pámové, kteří se již kolik let neúspěšněji starají, aby v politické a veřejné popředí přišlo co nejméně „politických talentů“, odnesou si v brzké době především sami. Mladočeská strana již hyne následkem toho marasmem, o čemž svědčí dvojí zvolení redaktora Kiofáče za poslance a faktum toto jest počátkem její konci. Kde své poslece udržela a drží, stalo se to především pomocí stoupenců strany katolické a staročeské, kteráž odevzdává své hlasy jejím kandidátům z té jediné příčiny, aby se předešlo příliš náhlému obratu v poměrech a osobách veřejných.

Intelligence česká však napořád vzdaluje se účasti v životě samosprávném a politickém a to jediné následkem ignorování, jehož se ze strany předáků mladočeské strany k veřejné politické činnosti spůsobilo dorostu české intelligence dostává. Ignorování to zrovna při posledně sestavovaných kandidátních listinách do říšské rady až křičelo, tak že upozornění ministra Rezka na potřebu „politických talentů“ bylo nejenom časové, ale ono bylo také vlasteneckým skutkem, kterýž neměl zůstatí bez povšimnutí, neboť původce jeho v přední řadě má ve Vídni v láně vlády příležitost cititi, čeho se Českému národu především ne dostává.

Alle čeští páni vůdcové zůstávají k němu hlubí a to z té příčiny, že sami nikdy „politickými talenty“ nebyli, honíce jenom komára svých osobních zisků a zájmů. Jak se k upozornění ministra Rezka postaví česká intelligence, to jest ovšem otázkou doby. Poměry však dospívají již tak daleko, že „můžem mluvit o tom věku, když kůň jezdí na člověku“.

Své doby jsme na těchto místech věčně a nejvážněji pojednávali o poměrech, panujících na pražské staroměstské radnici. Dle znalosti osob i proudů tam panujících, neradili jsme k tomu, aby správu obce vedla strana, která k tomu nemá dostatek osobní síly a předpovídali jsme jako následek toho nezbytný chaos, nechávající si při tom v péře dodatek, že potom největší škodu z chaosu toho odnesou také zájmy katolické. Měli jsme za to, že postačí, když napovíme, co si každý poměrů analýz doložití dovede.

FEUILLETON.

Nasklonku panování. Historická črta.

Z německého přeložil Alois M. Vobejda-Prosečský

Plukovník Pavel Fondeur, věrný průvodce nešťastného císaře Maximiliana mexického v deníku svém o pádu tohoto císařství, jakož i o posledních okamžicích nešťastného císaře z rodu starobylých Habsburgů, píše následovně:

Počátkem května r. 1867 dostal císař Maximilián zprávu, že republikánské vojsko pod velením presidenta Don Benita Juareza a generála Porfiria Diaza zmocnilo se pevnosti Pueblu a nalézá se na cestě k Mexiku. Celá moc republikánská záležela asi v 40.000 dobře vyzbrojených mužů, proti nimž mohl francouzskou politikou zrazený císař sotva 6000 vojnů postaviti.

Právě v ten den, když tato zpráva došla, měl jsem inspekci ve hrade Čhapultepec, kde císař sídlil a již dle zachmuřených obličejů přichozích vojenských hodnostářů jsem pozoroval, že se stalo něco neobyčejného.

Kolem poledne dostavili se generálové Miramon a Mejia, jakož i rakouský generál Zach, dále belgický plukovník Van Rómpay a jeden ještě plukovník, jehož jsem neznal. Poslední jsem se teprve dověděl, že jest to francouzský plukovník Lopez, jemuž císař svěřil velení nad nejlepšími svým plukem císařských husarů.

Jelikož císařovna již odjela do Evropy objedval císař ve společnosti svých věrných. Také já jsem byl pozván a udeřením jedné hodiny jsem se do císařské jídelny dostavil. — Za několik minut odhrnula se též k zálona postranního

Upozornění naše bylo však marným tak, že katolická strana nechala poslední doplňovací pražské volby bez příslušného svého zakročení a připustila další trvání radničního chaosu. Při posledních volbách došlo to v Praze tak daleko, že monsig. prof. Drozda kandidoval radikálové a katechetu Dandů mladočeskí a katolická strana odevzdávala své hlasy ve prospěch strany, která jest v Praze v sáhmech katolických bezmocnou a nebo se s celou silou nestará, aby nějak netrpěla.

Doklady toho máme za dva měsíce již dva. První, že spravedlivý terno nejd. arcib. konsistoře na obsazení fary Volšanské bylo na staroměstské radnici úplně ignorováno, což od katolické obce pro konsistoř komplementem není žádným a druhým dokladem jest nyní odmítnutí jeptišek, když se o převzetí obecní opatrovny v Holešovicích hlásily. Odmítnutí to provedeno bylo způsobem krutým a bezohledným a umožněno bylo jenom tím, že na radnici staroměstské napanuje pořádek, odpovídající skutečným poměrům v Praze.

Katolická Praha nechce svěřiti ani hlídání a opatrování škole nedorostlých dítek jeptiškám a uvádí pro to křiklavé důvody a dokonce odvolává se na zemřelé osoby, jímž přikládá mínění, proti němuž by se zemřelá pí. Riegrova i dp. farář Nykles jistě ohradili, kdyby je alyšeli.

Osoby ty před desítkami let staraly se o zřízení útulků pro mládež v Praze, jež svěřeny byly opatrovnícím, jaké se zrovna hlásily. Kdyby bylo bývalo k tomu tehdy dostatek jeptišek, jistotně byli by p. farář Nykles i pí. Riegrova útulky ty svěřili jeptiškám a že jich před lety nebylo, proto stojí dnes většina pánů na staroměstské radnici proti tomu, aby se i nyní nabídka jeptišek zamítla proto, poněvadž jsou to jeptišky.

A správu obce pražské vedoucí strana jest bezmocnou, aby tomu zabránila a sice proto, poněvadž se opírá zrovna o frakci, která své zásluhy o obec spatřuje především v nepřiznání ku katolickým institucím, jímž sám dr. Eduard Grégr, jako předsedící zemského výboru ochotně svěřil účast v řízení ústav zemědělských, o něž se hlásily.

Případ tento, kdy snaha jeptišek, dostati správu dětské opatrovny byla v Praze zamítnuta, může míti velice nákažlivý příklad pro celou českou vlast, neboť totéž se může státi také leckde jinde s odvoláním se, že se tak stalo v Praze. Proto jsme se o tom rozšířili a když se to již stalo a když hlava obce tomu předejiti buďto nemohla nebo nedovedla, tedy v moci její zajistě bylo předce tolik, že důvěrná debata o záležitosti této mohla býti vedena formou hladší a že nebylo zapotřebí, aby se podrobnosti této důvěrné debaty, v protikatelické stanovisko přistředné, dostaly do uoivn, jež z toho proti jeptiškám i církvi katolické vytloukaly kapitál. Když již obec pražská nechťela a neznala za vhodné nabídku jeptišek přijmouti, mohla bez všech ovací a jisti vosti zcela mlčky řízení opatrovny holešovické svěřiti po svém způsobu rozmanitým příbuzným a chráněnkám svých starších. Když páni bez uvážení ostatních oferentů zadávají jiné své dodávky podle svého nepolitického systému obyčejně sobě nejbližšímu, mohlo se

vředu a majestátní postava nešťastného císaře se objevila. Byl bled a v očích mu každý mohl vyčísti zármutek. Dle předepsaného obyčeje jsme pozdravili a mlčky zasedli k tabuli. — Ani slovo se při jídle neproněslo. — Teprve po tabuli císař vstal a vážně pravil:

„Tedy, zůstane vše tak, jak jsem pravil. Celá posádka mexická dnes večer nastoupí pochod. Vy, generále Mejio potěhnete přímo na sever a vyčkáte tam příchodu rozřítěných sborů generála Miramona. — Plukovník Lopez se sborem svých věrných husarů zůstane zpět, k mé osobní strážci. Ode dneška za tři dni, uvidíme se s pomocí Boží na ustanoveném místě v Cerro-Gordo. Zatím s Bohem, moji věrní!“

To byla ta poslední válečná porada, kterou císař držel, neboť drama mexické již rychle se blížilo k svému ukončení.

Jelikož jsem byl také k osobní strážci císaře přidělen, přibyli jsme dne 6. května na ustanovené místo, asi 120 anglických mil od hlavního města vzdálené, kde se nalézalo sedm hlubokých studní, neboť bez vody v těchto horkých krajinách by bylo válčení nemožné.

Toho večera také dorazil sem se svým sborem generál Mejia — a druhý den ráno generál Miramon. Rozřítěné sbory mexického vojska odeřpely císařskému generálu poslušnost a tak Maximilián byl odkázán pouze na své rakouské a belgické pluky.

Mejia převal valen na levém křídle — Miramon velel pravému křídlu a generál Zach, pod nímž velel také plukovník Lopez, byl ustanoven veliti hlavnímu jádru celého vojska, u něhož se i císař se svoji osobní strážci nalézal. Celkem bylo zde soustředěno 6000 mužů a 12 děl.

tak podobně stáli i zde aniž se potřebovali velifiky někdo o jeptišky a instituce církve katolické otírat. Tolik ztraceni při nejmenším katolické občanstvo a poplatnictvo Prahy mělo právo očekávati.

Koncem minulého týdne překvapena byla Praha správou o jedné z nejpoulnějších svých osobností. V pátek večer semšel obratný ilustrátor „Humoristických Listů“ a „Šípů“ p. Karel Krejčík. Vysoce nadaný, bystrý, pilný a poměrně mladý tento umělec měl bez odporu největší podíl a také i účast v odevzetí strany staročeské z jeviště politického. Když se ujal v Jos. V. Fričem r. 1887 založených „Šípech“ karrikování, stal se časopis tento ihned jenom následkem pichlavého a štiplavého působení kreseb Krejčíkových tak působivým, že byl přímo postrachem na karrikování i nejlepších svých osob doposud nezvyklého lidu českého. Mladočeská strana, již věrně sloužil, měla v něm jednoho z neúspěšnějších svých zápasníků. Když se jednalo o to, učiniti někoho nebo něco hodně směšným nebo nemožným, odevzdán byl odsouzenec Krejčíkovi a ten se již o to mistrně postaral, že se odevzdáný mu stal brzy mladočeské straně neškodným.

Proto také strana tato, vlastně „Národní Listy“, do jejichž inventáře a arsenálu „Šípů“ náležejí, ztratí zrovna v nanejvýš povážlivé a kritické době Krejčíka, jehož jí sotva kdo tak dobře nahradí. Zesnulý umělec byl poslušným a oddaným spolupracovníkem svého listu a proto také často vykreslil obrázky, jež si katolická strana za rámeček nedávala. Dnes se o tom jenom zmiňujeme, neboť jsme mu to nevyčítali ani za živa. Krejčík vícekrát začal přispívat do „Šípů“ cizích a vždy byl proto jako prý nevlastenec zakřiknut a této výčitky jinak máká a vlastenecká jeho povaha nesnesla. Víděcky do cizích listů přispívat přestal, hmotné výhody toho opustil a konečně se sebezapřením zůstal pouze ilustrátorem politických listů českých. Hrob se za ním zavřel a veselé jeho obrázky budou jednou obžalobou a charakteristikou dob, kdy česká politika byla tak nezralou a naivní, že se dětincky posmívala dokonce i tělesnému zveřvení a tělesným vadám svého bratra!

Drobná obrana.

„Čas“ v poslední době několikrát se drze otěl o kláštery a katol. spolky. Nejednou již prohlásil, že církev katol. jest nepřítelkyní chadiny a lidstva vůbec. Panu Šádkovi v Ranné rovněž dělají kláštery a katol. spolky velikých starostí a proto posloužíme jen několika obrázky.

Milosrdné sestry vzaly počátek ve francouzském městě Nanci a rozšířily se odtud do celého světa. V řádě tomto nacházejí členy ze všech stavů od princezen až k bodrým a prostým dívkám venkovským. Jaká to láska u nich! Vydávají se radostně v nebezpečí smrti, při nákažlivých nemocích oše-

Vzdor tomu, že jsme předem již tušili, že marné bude naše zápolení, přec jsme byli odhodlaní poslední krupěj krve za milého svého mocnáře vycediti.

Dne 7. května přinesl kurýr císaři do ležení zprávu, že republikánské vojsko jest již na pochodu proti nám. Ačkoliv jsme na to byli připraveni, přec nás tato zpráva na okamžik jaksi zarazila. — Teprve když se císař sám mezi námi objevil a srdcečnými slovy nás k zmužilosti nabádal, důvěřilí odhodlanost a statečnost nás opět ovládla. — Toho večera jsem měl náhodou příležitost popatřiti do stanu císaře a tu se mi naskytlo dojemné divadlo. Císař klečel před obrázkem Matky Boží Marie-Cellské a vroucně se modlil... Za krátkou dobu na to objevily se první řady nepřátel. Jako bouřlivý přívál vrhli se na levé křídlo našeho vojska a v prvním okamžiku nebylo ani možno pomysletí na pravidelné válčení. Co zmohla naše děla, co zmohly pušky, když nepřítel jako mušek stále více a více přibývalo: Viděl jsem na vlastní oči, kterak jejich důstojníci až k samým našim kanónům se odvažovali a dělostřelectvo naše obklíčkovali a usmrcovali. Byl to děsný boj — ale snad by se byl přec jinak skončil, kdyby v rozhodném okamžiku plukovník Lopez se neobrátil a se svým sborem neustoupil vzad, čímž bylo jádro našeho vojska roztrženo — a bitva byla úplně ztracena.

Sotva se podařilo císaři s bloučkem svých věrných uniknouti nepříteli a zavřiti se v pevnosti Queretaro, kterou brzy také nepřítel obklíčil. — Mexická tragédie blížila se k svému konci, to citil každý, ano, citil to zrazený císař sám, neboť nebylo ani pomyslení na ubájení pevnosti. Vzdor tomu ale nikdo nepomyšlel na vzdání se. Dle příkladu císaře, který i na rozbouraných vlnách váleč-

trají nemocné, sdílají stále přívětivé a láskavé i k netrpělivým a hrubým. Odkud to? Všecka pokora a odříkání, všecka láska pochází z živé víry.

Pohledněme do nemocnice v Berlíně. R. 1846. založily sestry v tomto sídle protestantismu svoji nemocnici sv. Hedviky, až tam byly nemocnice státní s pohodlným zařízením a hojnými penězi od státu podporované. Dne 3. prosince r. 1886 již byl stotisíc nemocný přijat do jejich nemocnice. R. 1887 ošetřovaly sestry 5014 nemocných, z nichž bylo 3174 nekatolíků, a 383 nemocných ošetřováno bylo bezplatně. R. 1870-1 ve válce německo-francouzské ošetřovaly tyto sestry skoro všechny raněné. A jak láskyplně a příkladně bylo jejich ošetřování, dověděl pruský ministr války slovy: „Bez milosrdných sester nechci vésti více žádné války.“

Blahodárně působí i sestry řádu Božské lásky; řád založen byl r. 1865. V jejich ústavech za 26 let přijato, opatřeno a poučeno bylo 66.666 aluzek bez místa, vychováno bylo 6069 sirotek a 14.227 dívek, ve škole nedělní vyučovaly 8.247 aluzebných; od počátku trvání zaopatřeno 294 práce neschopných a 2901 rekonvalescentek.

V patnácti nemocnicích „Milosrdných bratří“ v Rakousku poskytnuto pomoci 14.448 nemocným za jediný rok 1895.

V Praze za jeden rok u „Milosrdných bratří“ pouze dělníků bylo ošetřováno 3110.

Nejkrásnějším výkvětem lásky křesťanské jsou Vincenciáni, nazvaní po sv. Vincenci, zakladateli svém. Účelem jejich jest podporovati chudé bez rozdílu náboženství. Chodí po domech, hledají chudé a nemocné a donášejí jim podpory.

Vincenciáni založili mnoho sirotčincův, zakládají školy pro zanedbanou mládež, zjednávají místa služebná pro lidi bez práce, zřizují chudobinské záložny, chudinské kuchyně a pod. Jen v r. 1891 podporoval spolek sv. Vincence v Čechách 1289 chudých rodin a 76 studijních tým, že kupoval potraviny, platil úmrtí, živil a šatil chudé sirotky a zanedbané děti; vydal na to 45.213 zl.

Tak ujmá se katolická církev opuštěných nebo v nouzi a bídě se nalézajících členů společnosti lidské. Lež je tedy, že církev katol. je nepřítelkyní chudiny a lidstva vůbec.

Žurnalistická spustlost. Svého času napsali jsme v „Obnově“ o nemravnostech, které se mezi mládeží šíří, a uváděli jsme zároveň několik křiklavých příkladů, kterak zvláště činnost soc. demokratů má v zápatí mravní úpadek. — Tehdy p. Šádek „Hlas“ nazval lokálku naši „žurnalistickou spustlostí.“ — A hle! V posledním čísle „Hl. z. S.“ pan Šádek sám doznává že mravnost velice klesla, zvláště u nás v Čechách, píše o vzrůstajícím se veřejném smilství, nevěstinech atd., zkrátka potvrzuje to, co před krátkým časem ještě u nás nazval „žurnalistickou spustlostí.“ Pan Šádek cituje ze „Samostatnosti“ neboť pro svůj „náboženský“ časopis uznává živé a sprostotou oplývající články pp. Hajnů za nejpráhodnější. — A tu nutno říci, že opravdovou žurnalistickou spustlostí jest, když pan Šádek z úpadku mravnosti a rozšiřování nevěstinech — viní katol. církev, katol. kněze!

ných neztratil odvahu a odhodlanost, přáli jsme si i my raději zemřít na bojišti, než vzdát se nepříteli. — Leč, co z může největší statečnost, když nesplí děsný upír zrady, a tak bylo šlechtěnému císaři souzeno skrze zrādu do rukou nepřátel se dostat.

Byli jsme po několik dní krutých zápasů vtaženi do první cítělady, kterou plukovník Lopez se zrádným úmyslem v noci ze dne 14. na 15. května nepřítelům otevřel a nešťastný císař byl s hloučkem svých věrných zajat. — Byli jsme dopraveni do kláštera de las Chapuchinas. Mezi námi nalézali se i dva domorodci, totiž generálové Miraron a Mejia, jejich osud byl předem rozhodnuti — že totž budou zastřeleni.

Jakmile prezident Juárez, který sídlil v San Luis Potosi, se dověděl o zajetí císaře Maximiliána, rozkázal, aby se ihned postavil před soud. Dne 11. června sešel se republikánský soud v Queretaro. Císař byl churav, nemohl se tedy osobně k soudu dostavit. Vyslovil přání, aby mohl mluvit s prezidentem, neboť neuznával soud sestavený z několika důstojníků za způsobilý. — Ale bylo vše nadarmo. Soud byl sestaven pouze proto, aby se vyhovělo mrtvé formalitě, ačkoliv již předem bylo jisto, jaký osud čeká císaře.

Dne 14. června o 8. hod. večer byl Maximilian, Miraron a Mejia jednohlasně k smrti sešlepeni odsouzeni. My, kteří jsme s císařem sdíleli zajetí, byli jsme na svobodu propuštěni.

V té době, kdy císař padl v ruce nepřátel, uchýlili se válečné rakouské lodě na sever a křižovaly se před Tampicem. Jakmile zde byl osud nešťastného mocnáře znám, svolal admirál Tegetthof veškeré důstojnictvo k poradě, jak by se dalo osvobození císaře provést. Dva důstojníci odho-

Dávodu ovšem žádných nepodává, těch by nenašel, a proto raději sáhá k šťastným poznámkám, kterými obyčejně zakrývá chce vědomé lhaní a hrubé útoky na katol. kněze.

Když katol. kněžstvo v kázáních, na křesť. cvičeních, v časopisech a na veřejných schůzích hlásá zhoubné účinky mravního úpadku, když ohápe se prostředků, kterak by se šíření zla zamezilo, když svědomitě se přičiňuje aby ten lid se odvrátil od záhuby a zakládá ústavy v nichž by se v kalu nepravosti tonoucí osoby zachránily — tu p. Šádek pro vše to má jenom posměch — a výrazy, za které by se mohl každý spustit stydět. — Ale když ti páni, s jejich činností je p. Šádek spokojen a z jejich listů rád cituje, odvracují lid od Boha, v posměch uvádějí náboženství, nesmrtnost duše nazývají nesmyslem, a tím také dávají lidem na srozuměnou, že nejsme za své činy nikomu zodpovědni, — a že tedy lhostejno jest, konáme-li dobré nebo zlé — o tom se pan Šádek ani nezmiňuje. — Nepraví také ničeho o soc. demokratech, jaké ta „volná láska“ nese ovoce, co se děje v židovských továrnách, a co zasazuje morovou ránu celé společnosti lidské, že právě tímto působením mnoho nešťastných obětí se octlo v bahně nečestí a prostopášnosti. — To zajisté jest p. Šádkovi dobře známo, ale to přec mu nevadí aby se neotřel o nenáviděné „klerikály.“

Nuže, zde se opět jeví ta „čistá“ evangelická snaha!

Vypovězení války. Ne sice evropské mocnosti, ale pardubická „Osvěta lidu“ vypověděla nám boj a to proto, že v hradeckém kostele mariánském převzali úřad kazatelský dva členové řádu jesuitského. Příchod dvou fcholníků rozčílil tak hradecké pokroky, že nám vypovídají strašlivý boj. Dosud se s námi mazlili, tak že nám bylo tak milo a teplo v tom něžném jejich objetí, ale teď jest konec s láskou. Začne boj. Válka začala dle obvyklých strategických pravidel dělostřelbou. Z dávno odsouzené historie Bílkovy vytaženy hrubé kusy na náspý a první střely dopadly již na ubohé dva fcholníky. Dle ohlášení židovského žurnálu bude se pokračovati až se vyčerpá „historie“ Bílkova, přijdou na řadu Bambasovi a Kytkovci „krváci“, v nichž jsou obzvláště šťastnaté kapitoly o řádění jesuitů. Pan Hajn a jeho kumpáni budou tedy zcela pohodlně celý rok plnit svůj nápadně nyní hubnoucí žurnál hrůzostrašnými báčkorkami, vždyť znají své krvelačné čtenářstvo, které nyní po ukončených volebních štvanicích musí býti přece něčím v „náladě“ radikální udržováno. My se ovšem boje nelekáme a na střelbu „Osvěty“ také odpovíme kritickým rozbořem Bílkovy historie. Prozatím opisujeme ze Švendy, jenž byl události této očitým svědkem, posudek hradeckého lidu o zrušení toho prý „ukrutného“ řádu jesuitského. „Dne 16. října r. 1773 v sobotu od konsistoře nařizeno bylo všem jesuitům, časné toho dne má se sv. vykonati, a v 7 hodin kostel zavřít. Čeho již celé město (Hradec Králové) známost máje, a dne sobotního obočného trhu, hojný lid do kostela se sešel, když tedy kostel (mariánský) v 7 hodin se uzavíral a lid onen z kostela vyháněn, rozličných řečí i hojného pláče zde slyšeti bylo.“ (Srovnej Fr. Švendy „Příběhy města Hradce“ dílu IV. rozdílu 3. str. 118.)

dlali se k tomuto odvážnému činu a vydali se na cestu do Queretaro.

V noci ze dne 18. na 19. června 1867 zdá se stráž kláštera býti jaksi slabou, což jsem si nemohl nijak vysvětliti, neboť již ráno měla býti poprava vykonána. Nám bylo dovoleno v každou dobu odsouzence navštívit, stráž nám v tom nezábráněvala, — ale útek císaře by se byl dal přec těžko provést, poněvadž brány pevnosti byly obklíčeny silnou stráží.

Pozdě v noci odebral jsem se k císaři, abych se s ním rozloučil. Jeden důstojník mne provázel a když jsme přišli až ku dvěřím, kde císař byl uvězněn, podal mi ruku a odešel zase zpět.

Právě v okamžiku, když jsem chtěl dvěte otevřít, zdálo se mi, že slyším valykot. Zůstal jsem státi a tu jsem zaslechnul silný mužský hlas:

„Ubezpečuji Vás, Veličenstvo, že jsem již vše k úteku připravil. Stráž jest podplacena, inspekční důstojník jest srozuměn, koně čekají za pevností — a již zítra ráno byste mohl dít na lodi.“

„Můj věrný druhu“ s patrným pobutím odvětil Maximilian — „já uznávám velikost Tvé oběti, byť bych ji přijmouti nemohl. Já nemohu a nesmím utéci.“

„Ale Veličenstvo, Vy máte býti zítra zastřelen. Jakmile budete na lodi „Alžběta“, pak mohou všechny republikánské mocnosti proti Vám útočit, admirál Tegetthof se jich nelekne. Učte, Veličenstvo, zachraňte drahý Váš život, a já zde zůstanu na Vašem místě — neboť na mém životě pranic nezáleží.“

„Nikoliv, ty dobrá, upřímná duše, já nemohu tvůj návrh přijmouti, odvětil po delší přestávce císař. — Jděte zase na palubu „Alžběty“ a řekněte mému admirálu, aby plul zase ku krásné

Kdyby byli jesuité skutečně tací kasimírové, za jaké je „Osvěta“ prohlásuje, neplakal by lid při zrušení řádu jejich, nýbrž byl by se radoval. Tak to tedy pájde dosti těžko s tím očerňováním, protože pravá historie mluví jinak, nežli jak pan Bílek to sepal!

Volební ruch.

Volby ve venkovských obcích v Čechách, dne 3. t. m. konané přinesly překvapení; dr. Dvořák a Hl. Teklý a jiní mladíci nalézají se mezi poraženými, kdežto mezi zvolenými agrárníci nalézá se také p. Prášek, proti němuž N. L. tak ostře psal.

Výsledek voleb, komancův za IV. kurii v Čechách jeví se takto: Ve skupině smíchovské odevzdáno bylo 461 hlasů. Agrárník St. Kubr obdržel 232, mladíček Krambholz 302, soc. dem. Zápotocký 16 hlasů. Zvolen tedy agrárník Kubr. Ve skupině karlínské zvolen byl mladíček dr. Servác Heller 458 hl. agrárník Novák obdržel 307 hl. Ve skupině mlado-boleslavské odevzdáno bylo 419 hlasů. Agrárník Prášek obdržel 276, Mladíček Teklý 144 hlasy. Zvolen agrárník Kar. Prášek. Ve skupině chrudimské: Mladíček Fr. Udržal zvolen byl 326 hl. Ve skupině plzeňské odevzdáno bylo 483 hlasů. Mladíček dr. Dyk zvolen 266 hlasy. Agrárník Jos. Žďárský obdržel 219 hlasů. Ve skupině roudnické bylo odevzdáno 456 hlasů. Mladíček dr. Ed. Grégr zvolen 413 hlasy. Agrárník radikál Jos. Toušil obdržel 20 hlasů. Ve skupině jičínské odevzdáno bylo 423 hl. Zvolen agrárník Závorka 216 hl. Mladíček Hofman Janda obdržel 303 hl. Ve skupině písecké odevzdáno bylo 416 hl. Zvolen byl agrárník Jan Bataj 355 hl. Mladíček Josef Kovatík obdržel 33 a rad. pokrokat Kalina 35 hl. Ve skupině kolínské zvolen agrárník E. J. Hrubý 223 hl. Mladíček Jan Barták obdržel 169 hlasů. Ve skupině královéhradecké zvolen samostatný kandidát J. Jaroš 283 hl. Dos. poslanec MUDr. Jan Dvořák obdržel 147 hlasů. Ve skupině čáslavské zvolen mladíček dr. Pacák 315 hlasy; 16 listků bylo prázdných. Ve skupině německo-brodské zvolen byl mladíček dr. Brzobád 300 hl. Samostatný kandidát Hyrš obdržel 147 hlasů. Ve skupině tábořské zvolen mladíček dr. Hyn. Lang 216 hlasy. Agrárník Suhrada obdržel 168 hlasů. Ve skupině rychnovské zvolen mladíček Fr. Hovorka 306 hlasy. Agrárník Padour obdržel 169 hlasů. Ve skupině sedlečanské odevzdáno bylo 387 hlasů, z nichž obdrželi: Mladíček Loula 199 samostatný kandidát Kořmář 134 a agrárník Čepák 14 hl. Zvolen byl tedy Loula. Ve skupině příbramské odevzdáno bylo 327 hlasů, z nichž obdrželi: Mladíček J. König 228 a agrárník Syrový 95 hlasů. Zvolen byl tedy König. Ve skupině budějovické odevzdány byly 402 hlasy, z nichž obdrželi: Mladíček Václ. Dvořák 279, agrárník Srámek 83 a něm. pokrokat Holner 35 hlasů. Zvolen byl tedy Dvořák. Ve skupině liberecké odevzdáno bylo 366 hl. z nichž dostali: Něm. pokrokat Adolf Glöckner 119, něm. radikál Arnold 116, soc. demokrat Pernstorfer 97 a český sdítací kandidát Bernard 30 hl. Při užší volbě odevzdány 332 hl, Glöckner obdržel 303, Arnold 119 hl. Zvolen byl tedy Glöckner. Ve skupině děčinské zvolen něm. pokrokat Gustav Nowak 340 ze 307 hl. Ve skupině žatecké odevzdáno bylo 677 hl. Zvolen byl něm. rad. Fr. Kittl 413 hl. Kromě toho obdrželi: Fr. Albl, přívrženec německé pokrokové strany 52, sociální demokrat Nezdara 6 hl. Ve skupině chebské odevzdáno bylo 376 hl. Zvolen byl něm. rad. Jiří Šehönerer 286 hl. Kromě toho obdržel Pernar, něm. sel. str., 53 a soc. demokrat Habert 38 hl. Ve skupině české-lipské jest potřeba užší volby mezi něm. pokr. Fr. Niesigem a samostatným kandidátem Jos. Köglerem. V užší volbě obdrželi: Něm. agrárník Niesig, podporovaný něm. pokrokaty 186 a samostatný kandidát něm. agrárník Kögler 84 hlasy. 10 listků bylo rozšířeno, 3 neplatné. Zvolen byl tedy Niesig.

mé vlasti a zanesl poslední pozdrav můj vládní modré Adrie a bílé perle, zámku Miramare. Pamatuji, že syn Habsburgů nikdy neutřká v noci jako zločinec. — Nuže pojďte na prsa má, vy oddaní přátelé moji, přijměte pozebnání z rukou mých, — pozebnání u: frajčích. Žijte s Bohem, s Bohem! —

Za několik vteřin otevřely se dvě a dva mužové vyšli. Jeden z nich, měl tak nápadnou podobnost s Maximilianem, že jsem v prvním okamžiku myslil, že císař vsutku stojí přede mnou. Byl to hrabě M., důstojník na lodi „Alžběta“.

Když jsem vkročil do světnice, seděl císař v lenoše, obličej máje v dlaních skrytý.

Když jsem jej oslovil, zvedl hlavu, upřel na mne krásné své oči a já pozoroval, že se mu v nich třpytí slzy. Podal mi ruku a pravil:

„S radostí jsem slyšel, milý Fondeure, že jare váični na svobodu propuštěni. Radím ti příteli, opusť tuto neblahou zemi a pluj do Evropy.“

„Mním tak učiniti, Veličenstvo, přicházím se rozloučiti.“

„Ani nevlá, jak to boří, když se člověk musí loučiti s věrnými druhy v dobách štěstí i slzob. — Nuže buď i ty, věrný můj průvodce šťasten, — žij s Bohem!“

Druhého dne ráno, ještě za šera byli Maximilian, Miraron a Mejia na popraviště odvedeni, kde jedna salva z pušek učinila konec jejich životu. — Tragedie Mexická byla dokonána a dne 15. července vjžděl slavně prezident republiky do hlavního města.

Mrtvola nešťastného císaře Maximiliána byla do Vídně převezena a do císařské hrobky v kóstele kapucinském vložena.

Ve skupině litoměřické odevdáno bylo 373 hlasů. Zvolen byl něm. rad. Kutscher 314 hlasů. Německý pokrokář dr. Bauer obdržel 136 hlasů, mladších Strejcovský 11 hl., Wilhelm a Ústí také 11 hlasů. Ve skupině krumlovské odevdáno bylo 338 hlasů. Kandidát něm. pokr. strany a selské strany Martin Soukup obdržel 195, Josef Dunder, kandidát českých menšin 97, Jiří Kletzenburger (křesť. soc.) 92 a Josef Pöschko (něm. rad.) 10 hl. Jest nutná užší volba mezi Soukupem a Dunderem. Ve skupině pražské odevdáno bylo 217 hl. a obdrželi: Něm. pokr. Václ. Grossel 174, mladších Křoz 118 a soc. dem. Vilém Neubauer 26. Zvolen byl tedy Grossel. Ve skupině plánské odevdáno bylo 398 hl., z nichž obdrželi: Něm. rad. Iro 227, něm. pokr. Schöner 93, něm. agrárník Masser 68 a dr. Peták, mladších 13 hl. Zvolen byl tedy Iro. Ve skupině karlovarské odevdány byly 403 hlasy, z nichž obdrželi: Něm. radikál Klie-mann 291 a agrárník Steiner 107 hlasů. Ostatní hlasy byly rozstříhány. Zvolen byl tedy Klie-mann. Ve skupině stříbrské odevdány byly 343 hlasy, z nichž obdrželi: Něm. pokrokář Čeněk Hoffmann 311 a český sdělač kandidát Emerich Macenauer 16 hlasů. Zvolen byl tedy Hoffmann. Ve skupině trutnovské odevdány byly 314 hlasy a obdrželi: Něm. rad. Jos. Kasper 172, něm. agrárník F. Botter 109, něm. pokrokář K. Staudl 80 hlasů. Ostatní hlasy byly rozstříhány. Zvolen byl tedy Kasper. Ve skupině litomyšlské odevdáno bylo 339 hlasů, z nichž obdrželi: Něm. agrárník Peschka 207, mladších Lenoch 112 a něm. konserv. Schubert 20 hlasů. Zvolen byl tedy Peschka.

Výsledek voleb v V. kurii jest v Čechách následující: V Praze zvolen Březnovský, na Smíchovsku Kolář, jenž v užší volbě dobyl i mandát litomyšlský (dosud zastoupený p. Adámkem). Plzeňský mandát, dosud sociálně demokratický, dobyli národní dělníci. Němci dobyli na sociálním demokratickém čtyři mandáty: chebský, žatecký, litoměřický a trutnovský. Mandát liberální soc. demokraté uhájili, na Stříbrsku v užší volbě české hlasy rozhodly pro německého nacionála (1) — Na Plzeňsku zvolen Mladých Kratochvíl, na Tábořsku Mladých Holaný. — Mandát budějovický opět v užší volbě padl do rukou německých. — Mandát Kolínský získal mladších Karbus, mandát Čáslavský dosavadní poslanec Bečvář, mandát Královéhradecký obdržel Formánek. Na Podlipsku padl v užší volbě J. U. C. V. Choc z Olomouce a zvolen mladších dělník Šrámek. — Na Jičínsku v užší volbě zvolen učitel Jos. Černý. Sociální demokraté v Rakousku měli dosud 14 mandátů. Dobyli tři mandáty v Dol. Rakousku a 1 ve Slezsku. Ztratili dne 3. ledna 8. mandátů.

Úpadek sociální demokracie v Čechách. Sociální demokraté měli do V. kurie roku 1897 v Praze 13956 hlasů přímou volbou, letos pouze 8134 tedy o 5821 hlasů méně. V jiných okresích českých měli r. 1897 2409 volitelů, letos pouze 1265 volitelů, tedy o 944 hlasů méně. Okatě zatracování českých státoprávních snah, aurové tupení náboženství katolického, bezohledné osobní útoky a hlavně dokázaná zaprodanost židovskému kapitálu slábnuly býkáním dosud sociálním ras. Bylo by také smutno, kdyby nevzdělanost měla v Čechách rozhodovati o osudech národa.

Politický přehled.

Ríšská rada. Dne 29. ledna (dle jiných zpráv počátkem února) o poledních prohlášeno bude v soubojových jízddeckých kasárnách rakouského parlamentu — „losi“. Bude totiž svolána říšská rada.

Prime Bedřich Schwarzenberg přednášel v Budějovicích na schůzi voličů. Mezi jiným pravil: „My se sešli, abychom zachovali myšlenku majority, která otřesena byla. Ale ne za každou cenu. Abychom chodili od strany ku straně, to ať se nikdo nemýlí. Snad české poselstvo snáze snese politiku volné ruky než ti, kteří nám hrozí. Máme úplné jasny program, který protivníci nemají. Nebojíme se politiky volné ruky, ale budeme šťastni, najdeme-li přátele. A žádám vás, abyste to uvážili, myšlenku srovnati a spojití veškeré zastupce Slovanské a spravedlivých Němců. Pošetilý jest národ, který použít se v boj, neuvážív dříve silu svou. To je z ada na národu. Ale pevně stůjme na požadavcích svých a hajme je do posledního okamžiku. Tak si představuji budoucí naši politiku.“

K sčítání lidu. Zločinná násil, spáchaná Němci rakouskými na slovanských spoluobyvatelech při posledním sčítání lidu docházejí povšimnutí i za hranicemi. Moskevský list praví, že dlužno se připravit ještě na pěknejší kousky, než které se udály při popise r. 1890, kdy v některých městech, majících na tucty slovanských spolků, nebyl napočten ani jediný slovanský obyvatel. Zprávy o tom, jakým způsobem dále se popis ve smíšených krajích slovanských zemí Rakouska, jsou pobuřující a člověku se ani věřit nechce, že se může dít v Evropě takové násilí, jakého se dopouštějí rakouští Němci.

Příští sněmovně poslanecké co do její činnosti netíhne se velké vyhlídky. Tak pti-nášel „Montagspresse“ z Budapešti zprávu, týkající se našich poměrů. Při posuzování dosavadních výsledků volebních do říšské rady je zde náhled, že Rakousko co do způsobilosti říšské rady ku práci přichází následkem nových voleb z deště pod okap.

Rusko zřídilo právě svůj konsulat v Bombaji. Je to jeho první zastoupení v britské Indii. Generálním novým konsulem byl jmenován státní rada W. Klemm.

Válka v Jižní Africe. Dle výroku Krügrova zamýšlejí Burové vniknout do Kapské zni-

čiti všechny dopravní linie mezi Kapským Městem a hlavním stánem generála Kitchenera, čímž tento má být donucen k vyklizení obsazených států búrských. Generál Botha dobyl opět velikého vítězství nad Angličany. Tři sta Angličanů bylo zajato a mnoho stěpiva a děl Burové ukofistili. U Naamopoortu v Transválsku strhla se také bitva, v níž zvítězili mnoho anglických důstojníků padlo. Anglického vojaka bylo celkem na bojiště vysláno 210.000 a nyní se tato armáda stěnila na 75.000 mužů. Nad novými úspěchy Burov jest v Anglii ovšem pobouřen.

Válka v Číně. Čínský místokráľ Li-Hung-Čang jest těžce nemocen. Vojsko „spojenců“ utavivně má menší srážky s boxery. — Vrah německého vyslance byl popraven. — Hrabě Waldseer odepřel žádost čínských vyjednatelův, aby se vyjednávání o mir upustil od velikých vojenských operací. Čínský císař hodlá přý všechny podmínky Evropanů vyplnit, tak že by dalšího válčení potřeby nebylo.

Z činnosti katol. spolků.

Z ústřední jednoty katol. spolků diecése královéhradecké. Výchovná schůze pořádaná 27. prosince m. r. byla četně navštěvena, i heast z diecése se dostavali. Cíť se všeobecně, že v nynější rozháranosti nutno aspoň v diecézním svazu vytrvale pracovati. Z podané správy o burse práce, již vede p. Jos. Polák st. v Hradci Králové, vysvítá, že v kruzích dělnických jest sice známa, ale v kruzích mistrů zaměstnavatelů téměř nepovšimnuta. Četným poplávám po práci nelze vyhovět, ješto pp. miatři buru naši ignorují. Nařikají si stále na nedostatek spořádaných dělníků, ale nespapadne jim, že si je mají vyhledávati. Korrespondenční dvojtyp listek beze všech poplatků vše spraví. Jest třeba častěji na toto opatření ve prospěch křesťanského dělnictva upozorňovati. Dle správy jednateleaké dopřáno bylo na čtená místa, aby byly založeny nové jednoty. Rozeslané dotazníky vrátilo vyplněné 48 jednot, nevrátilo dosud 38. Během roku bude vydána všem jednotám rozeslána statistika z vrácených dotazníků sestavená. Jednáno o finanční stránce ústředního sdružení, které nemá vůbec žádného fondu. Na to probírány byly vzorné stanovy lidových křesťanských spolků, které budou vedle jednot tovaryšských a sv. Josefských tvořiti třetí skupinu v organizaci katolické. Stanovy budou vytištěny po úředním schválení a na potědání tak zaslány, aby se mohly a nepatrným změnami sadávati. Rokování o stanových valně se protáhlo, takže nemohlo býti projednáno sestavení programové příručky pro našince na základě sjednotých resoluc. Zvolena 3 členná komise, která návrh pro příští schůzi sestaví.

Katol. jednota „Slavata“ v Luži konala v neděli dne 6. t. m. veřejnou schůzi, v spolkové místnosti na úpatí posrátušého Chlumku. Schůze tato byla vzor nepřetržitěmu počasně velice četně navštěvena. I z přilehlých obcí kam byly plakáty rozslány dostavilo se dosti účastníků, takže velká místnost spolková byla naplněna. — Vadv. vikář Vlach zahájil schůzi křesťanským pozdravem a sdělil slovo pozvanému řečníkovi, p. Vobejzovi-Prosečákmu, red. „Obnovy“, který v dlouhé, dvě hodiny trvající řeči pojednal o náboženství budoucnosti; nastívil poměry, v nichž žijeme, poukázal na mravní a hmotný úpadek a pádnými důkazy vylíčil, že k vážné a opravdové nápravě nutno jest, vrátiti se opět k náboženství katolickému. Vysvětlil působení katolické církve, co tato za 19 set let pro lid učinila, — poukázal na mělké základy podvatných živlů nepřátelských. Podobenství o marnotratném synu dojemným způsobem přiroval k poměrům nynějším a ukončil ujištěním, že jedinné náboženství katolické jest náboženstvím budoucnosti. Věcné vývody své oddůvodnil vědy nezvratnými důkazy, takže i přítomní někteří protestanté nemohli ničeho proti tomu namítati a s přednáškou, svláště pro nynější dobu velice důležitou, souhlasili. Jen jeden mladík učinil poznámku o inkvizici jakoby tato byla anahou církve ale p. redaktor opět důkazy výtku tu vyvrátil a citoval jednotlivé výroky nestranných dějepisců, čímž dokázal, že inkvizice nikdy na vrub katolické církve se nepřičítá nemůže. — Dojemnými slovy děkoval vadv. vikář panu řečníkovi za jeho vělou, dobře pročištěnou řeč a kladí přítomným na srdce aby o tom uvažovali — a dle toho se řídili. Vzpomněl také vřelými slovy zásluhy J. M. nejděstojnějšího velepastýře našeho, který na posrátušém Chlumku často kázával a vybídl přítomné aby Jemu provolali „Křesťe, sláva“, což také se stalo. — Krásná schůze tato sčítane s jistotě všem účastníkům v milé upomínce.

„Narození Páně“ v Adalbertinumu. Jak kouzelně působí poesie vánočních svátků na srdce jednotlivce i na krah rodinný, dokázala účast hradeckého i vřelého obecenstva na Zelinkově vánoční hře „Narození Páně“, kterou jednota katolických tovaryšů Hraním dp. místopředsedy Orla pořádala dne 6. ledna ve dvoraně „Adalbertina“. Prostorná dvorana byla do posledního místačka naplněna a mnoho obecenstva zaneslo ani v ní místa. Váské producente tovaryšské jednoty také zaslonila takové závěšty. Vážná, ale zároveň též širším vřelým přístupná, skladba Zelinkova byla svědomitě nastudována a precizně přednesena. Hlavní podíl na celkovém úspěchu mají svláště pí. Řebcová, si. Novohradská a si. Kulhánková, jímž podařilo se v solových partiích rozvíneti vzácný poklad vyškolených hlasů. Z mužských rolí zamlouvali se nám pp. Sváták, Dvořáček, Soudil, Jakubek, Beránek a Černý. Sbory, útajské 80 sil, vysnázovali se svou seovíceností a jistým vystupováním. Orkestrální průvod prováděla dokonale oblíbená kapela operetní společnosti pí. El. Zöllnerové. Mezi 3 a 3 jednáním bylo komponováno 6 živých obrazů, představujících s tajemství radostného růstenc, dle obrazů slatě bible klasiků. Živé obrazy se velmi lí-

bily, svláště Jedlék (dopračka p. oficiála Lukáš) a andělčkové budili senzací. Představení počil jako jiná léta nám ndp. biskup Edvard Jan, vřelovav 20 K, vadv. kapit. děkan Frýdek a mnoho jiných vsácných hostů. Vánoční hra tovaryšské jednoty povznášá se po svůj vzdělávací význam nad obyčejné zábavné produkce, proto může jednota započítati ji směle na účel vzdělávací činnosti. Zdať Bůh! —

Katolická jednota v Kostelci n. O. připravila dne 6. a 7. ledna 1901 uslechlou zábavu a přijemné večery nejen svým členům, nýbrž i širšímu obecenstvu sdejšího města a školní mládeži. Hrály totiž školní dítky pp. členů katol. jednoty vánoční spěvohru „Od jesliček až k lásku“ ve 4 děj. od J. Košťála. Souhra byla tak zdařilá, že P. T. obecnastro, které naplnilo po oba večery prostranný sál a galerii na Rabštejně až do posledního místa, odcházelo dojata, potěšeno a přáním by se podobná představení opakovala častěji. Po nedělním představení poděleny dítky pp. členů počtem 120 pěknými vánočními dárky. Čistý výtědek vřelová sdejší mládeži školní. Žehnaj Bůh další činnosti jednoty kostelecké.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní: V Pánu zesnuli: p. Frant. Kleiner (V. Valn.) senior diecése, četný konsist. rada, atd. farář Jetichovský, na odpod. v Litomyšli † 3. ledna 1901. (naroz. 1813, vřv. 1887.), p. Václ. Matiaský, vik. sekretář, čákan v Teplicích † 8. ledna. (nar. 1844, vřv. 1869.) Vyznamenáni jsou: p. Alois Kopecký, bisk. vikář a farář v Nových Hradech, jmenován četným konsist. radou, p. Mik. Simon, farář ve Svatce a p. Otok. Richter, farář v Pusté Kamenici, četnými děkany; pan Ant. Bartoš, farář v Ranně, pan Václ. Marek, farář v Hlinatku, pan Frant. Míra, farář v Krouně a p. Jos. Selichar, farář v Kamenickách obdrželi Exposit. canon. Ustanoveni jsou: p. Frant. Kutnar, koop. Bernartický, za faráře do Javorníka (Mohren.), p. Aug. Novák, administrator, za faráře v Dobřenicích, p. Václ. Kolář, farář Křelínský za faráře do Licibovic, p. P. Bedř. Vavroušek, O. Praem., složil kanon. sponci pro faru v Jeticích, p. Frant. Jeřábek, farář Vřetšovský za faráře do Čibuzi, p. Karel Kuha, administrator za děkana v Chlumci n. C. p. Ferd. Žofák, kaplan Žehuňský za kapl. do Chlumce n. C., p. Jos. Vojtěch, kaplan za admin. v Náchodě, p. Frant. Vacek, ustanoven definitivně za katechetu na realce v Kostelci n. Orl. Uprázdňená místa: Křelín, fara patron. náboženské matice od 4. ledna, Teplice (Wekelesdorf) fara, patron. Bedř. Faltise z Jamny od 9. ledna, Vřetšov, fara patron. náboženské matice od 9. ledna b. r.

Sebevraždá. Při sekání ledu na Orlici nalezli dělníci dne 10. t. m. mrtvolu A. Andrové, manželky krajčírského z Nov. Hradce Králové, jakož i jejího malého dítka, které bylo v peřince zabořené. Úbohá žena již od nového roku se pokřesovala.

Obstrukce na hradecké radnici. Kdo byl účasten poradních schůzí III. divnostenského sboru před volbami nynějšího obecního zastupitelstva, očekával, že noví lidé do výboru obecního volení rozmnoží řady potřebných pracovníků a zastanců lidových tříd. Dnes však setkáváme se s odchodem 8 členů III. sboru z výboru, čímž odkázaný jsou zájmy menšího poplatnictva zastupcem jiných sborů. Nechceme zde rozhodovati, na kom vlastně spadá vina tato obstrukce, ale nepochybně se nř, ješto vědecky slušní a rozumní lidé najdou společnou půdu, na níž lze se dohodnouti. Trochu dobré vůle, umírněnosti a samostatného úsudku beze všech náseptávajících kazimírů by mohly udržeti naše obecní zastupitelství na té výši vážnosti, jaká mu jako výkvetu občanstva náleží. Nemáme přičiny stotožňovati se s většinou obecního zastupitelstva, ale nemůžeme ji odepřiti snahu po pokroku a zvelebení města. Bez prosavosti a beze vzdělání není však pokrok možný, proto bez „latinářů“ se v obci naší neobejdeme a neobejdeme se též bez svědomitých a srdučných pracovníků, jakým jest n. př. pan rada Rusa. Obec naše jest velkostatkem, má značné jmění a rozsáhlou obecní agendu, k tomu všemu nestačí jen nějaká výmluvnost, nýbrž k tomu je potřebí vřpní a pracovitosti. Dnes musíme se spřáteliti s tou myšlenkou, že salaristé a latináři podrží si v obci vždy přislušnou váhu, proto III. sboru nezbyvá nic jiného, než práci latinářů kontrolovati, spravedlivě požadavky menšího poplatnictva mužné a věcně hájiti. Chybou by bylo hlavou seč proraděti a dosavadní posice opouštěti.

Školní mládež a volby. V těchto dnech chodili po ulicích královéhradeckých chlapi, kteří ještě do školy chodí a nosili velikou ceduli s nápisem: „Volte dra. Křizel!“ Toť opět nová úškaba, jakým způsobem již se reklama jednotlivým kandidátům dává! Tedy již i mládež musí takovým pádnům pomáhati na nohy.

Výstava obrazů V. Sechera „Sráška jásy u Střesovic“ v Hradci Králové navštěvena byla od 22. prosince do 9. ledna 8188 osobami. Zvláště ve dnech nedělních dostavuje se v celých průvodech obecenstvo hlavně s měst českého severovýchodu. Poněvadž oznámeny byly ještě četné návštěvy, prodložena bude výstava se sníženým vstupným včetně do 14. ledna.

Ples o. a k. šikovatelů a obnostrájecký posádky sdejší konati se bude dne 16. t. m. v dvoraně Adalbertina.

Klieperové divadlo v Hradci Král. Společnost Křiky Zöllnerové již jen několik dní potrvá v Hradci Králové načas odeběře do Kutné Hory. — Neradi budem se s ní loučit — a sčkoliv s počátku jevila se k společnosti té jakási nedůvěra, nyní s jistotě není snad nikoho kdo by o společnosti smýšlel nepřívětivě. Celou řadu operních i činoherních představení pořádala na sdejšími jevišti a každý den uchystala nám příjemný večer. „Dalibor“, „Pachlavci“, „Hubička“, „Prodaná nevěsta“, „Radus a Mahalena“,

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt rok 5 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 18. ledna 1901.

Inzeráty se počítají lemně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Amerika.

Ameriku považujeme my v našem díle světa — v Evropě — za zemi nejsvobodnější. Mají prý tam ve Filadelfii „dům svobody“. A v domě tom mají zvon s nápisem: Zvěstuj svobodu obyvatelům této země. Ale mají tam v Americe taky jeden znamenitý pomník, který postavili generálu Washingtonovi. To byl, jak známo, muž, který je původcem svobodného zařízení a ústavy států severoamerických. A když jsem se dočetl, že tomuto opravdu svobodomyšlnému muži postavili pomník, byl jsem zvědav, jaký asi nápis na ten pomník svobody napsali. Čekal jsem na jisto, že tam bude psáno něco takového, jako naše Osvěty lidu přinášívají. Ale zmyšlil jsem se. Na pomníku je velikými písmeny napsáno: Laus Deo! Chvála Bohu. — Na zvoně: Zvěstuj svobodu, a na pomníku: Chvála Bohu!

Divná to věc, ale jaká pomoc. Jedna moje teta přijela po více letech z Ameriky a říkávala: V Americe je „holt“ všechno jinak, než tady. A je to Boží pravda. Už hned, co se týká toho zvonu svobody, je to u nás jinak. Tam v Americe mají jen jeden a my těch zvonů svobody máme plná města, plné vesnice, a plné — krémy. Škoda, že naše vláda neměla ten nápad, aby se při sčítání lidu taky tázala, kolik kde je zvonů svobody. Byl by to pro statistickou vědu veliký pokrok. A raději bych v těch arších ku sčítání lidu vynechal tu „Umgangsprache“ — obcovací řeč — a na místo ní bych dal ten „zvonec svobody“. Předně by to bylo něco, co žádná říše ještě nemá a Rakousko, o kterém povidají, že sláva jeho bledne, by pojednou od nového roku století dvacátého bylo nade všechny státy pokrokem ve vědách povznešeno. A pak s tou „Umgangsprache“ jsou jen mrzutosti, kdežto z těch zvonů při sčítání lidu by ještě povstalo mnoho a mnoho „špásů“ a národové rakouští by se v těchto tuhých mrazech smíchem rozešli. — Jaká však pomoc. Pozdě bychla honit, teď už je pozdě, ale tolik je přece pravda, že těch zvonů svobody máme veliké množství. Jenže jim všude stejně neříkají. Někde se to jmenuje: Osvěta; jinde Zář; v Bydžově tomu říkají: Stráž a jak „holt“ kdo si myslí, že ten zvonec dle jeho jména bude dál v krajině slyšet. Nejlepší je — jak známo — slyšet po celých Čechách „Národní“. Říkávali mu Káčin buben, vymyslel to prý jakýsi Kopal v Praze. Ale to byly jen tak ty hloupé a hrubé klerikální vtipy. Lépe zajistíme poslouchání cti našeho národa, když se budeme moci pochlubit, že nejen Amerika, ale i staroslavné české království má taky Filadelfii a v ní dům a v tom domě zvon. Je to na ulici v Praze — jde se tam z Václavského náměstí — tam je redakce — a z té redakce denně jako „velebným choralem“ zní hlas: Zvěstuj svobodu obyvatelům této země. — Ale abych nezapomněl, my máme těch zvonů ještě taky jiný druh; jenže taky nemají pro ně stejné jméno. Zastaralé jedno jméno jest: Doktor Žvanil. Ostatní se bojím říci, ale obdivuji se bohatosti našeho jazyka. Někde na příklad říkají: Tlučhuba — a jeden starý pán z těch dob, kde jsme se opíčili po němčině, říkával: Hubotluk — z německého Mauldrescher — proti čemu jsem se opovážil namítati, že by se mělo přeložit: Hubomlat. Konečně tak se může — a to ušlechtilěji říci — Mlatihubka.

Mají-li v Americe taky takové zvonce svobody, nevím, protože jsem tam jak živ nebyl, a jen tak doslýchám, že jich mezi tamními Čechy, kteří nechodí do kostela, je taky dost. A vím, čím to je.

Kde není svoboda dle toho pomníku Washingtonova — s tím heslem Laus Deo! Chvála Bohu — tam je mnoho zvonů svobody čili mnoho hluku s tou svobodou, ale pravé svobody tam není. Bez Boha ve smyslu křesťanském, anebo raději bez křesťanství není svobody. Bezbožnictví — atheismus — plodí všude jen svobodu

zlého, svobodu vášní lidských a utlačuje svobodu dobra vůbec, zvláště pak svobodu katolicismu.

Když ku konci osmnáctého století ve velké francouzské revoluci ve Francii bezbožníci o svobodě křičící církevní statky ukrásti či vlastně uloupiti chtěli, řekl jim jeden sněmovník: Pánové! chcete mít svobodu, ale schází vám spravedlnost. A tato pravda na novo se ukazuje nyní na počátku století dvacátého. Během století devatenáctého zmohli se katolíci francouzští tou měrou zase, že je v zemi mnoho mužských i ženských duchovních společností (řeholí, kongregací), a že po okradení církve svobodomyšlnými pány zpáchaném mají něco jmění, poněvadž oděv, příbytek a pokrm nikde zadarmo nedávají a katolíci pouzí duchové nejsou, nýbrž i tělo mají. — A hle! Ten katolicismus a to jeho jmění páli bezbožníky z katolíků — ale hlavně z evangelíků a israelitů — pocházející, a chystá se zase jako ku konci osmnáctého století zákon, jímž chtí katolíky zase okrásti a společnosti ty vyhubiti. Jiní boháčci mají pokoj! To je ta svoboda bez hesla: Laus Deo! Chvála Bohu! A velice krásně to vypadá, když české listy evangelické, jako k. p. Interánský církevník — augšpuráček — na stranu bezbožníků po okradení katolíků práhnuoucích se dává. A co je nejkrásnější, to je to, že bezbožníci svobodáři chtí dáti zákon, který má zapověděti sliby řeholní, osobní chudobu, poslušnost duchovního představeného a čistotu! Tam to pracovali s tou svobodou! Peleše všech prostopášností mají svobodu; nestydět se až pod zvíře může být ve Francii každý, k tomu jsou tam zákonem chráněné domy, ale čistotným dle slibu Bohu učiněného nemá nikdo býti ve svobodné Francii! Tak nemají páni dost, že kradou jmění, chtí krásti i svobodou vláti! Ve Francii smí se lidé modliti jen jak bezbožníci dovolí! Zrovna tak to dělali ti knížecí veličáni, když zaváděli nové církve v 16. století v zemích svých! Námitka pak, že řeholníci dělají taky politiku, neplatí. Ve svobodném státě přece každý dospělý člověk má volnost dělati politiku, obzvláště, když tak ohromné daně platí. I to je ukázka, jaká ta svoboda bez Boha jest. Jen tak smíš smýšleti nábožensky a politicky, jako my, pak jsi svobodomyšlný.

V jednom českém městě byl v jisté odlehlejší části hostinec. Byl pelech špinavý až tak, že se tam dávalo jistým zvířátkům, pro které se musel dát mnohdy odstřihat dlouhé vlasy. Byl to však i pelech špinavý mravní. A tomu hostinci dali jméno — Amerika.

Bylo mi líto té Ameriky, která původně založila svobodu svou na heslo: Laus Deo! Chvála Bohu! Bylo mi jí líto, že takový pelech jejím jménem nazván byl. Ale tolik je jisto, že svoboda bezbožníků dělá z Francie a z každého státu takovouto — „Ameriku“, jakou je taková hospoda.

Krásnou ukázkou té svobody bez katolicismu podal nám při posledních volbách jeden pán, který by se výborně hodil za zákonodárce do nynější Francie. Povidáme „o svobodě bez katolicismu“, poněvadž — jak známo — křesť neudělá vždy žida katolíkem i dle jeho smýšlení. Jak známo, byl do moravského zemského sněmu zvolen na místo mladočecha — rázu dra. Stránského — farář Dr. Stojan. To pana Stránského dopálilo již samo sebou. On je přeci vůdcem „lidové strany“ přenáramně svobodomyšlné a proto má „lid“ volit, jak si přeje Stránský, katolíci vůbec a kněží zvláště nemají dělat politiku. Ale ono se stalo ještě něco horšího. Stojan — katolík — se opovážil po svém zvolení vstoupiti do klubu (sboru) českých poslanců sněmu moravského a byl do něho přijat. A tím se stalo, že mladočeši přestali mít většinu v tomto sboru, a že právě proto budou muset postoupiti jedno místo v zemském výboru, a přijde o něj — Stránský. Ale pozor! Místo to je placené místo. Pan dr. Stránský — ten zvonec svobodomyšlnosti moravské — přijde o ročních 6000 korun! Ale již

před tím provedli to prý katolíci moravští, že advokát ten — dr. Stránský — přišel též o výnosný úřad právního zástupce živnostenské banky. A proto zvonec svobody jeho zavzněl jako zvon na poplach zvůčel, a na místo svobody hlásal — pomstu! A proto při volbách do říšské rady navedl dr. Stránský volitele, aby raději dali hlasy Němci Pamslovi, než českému katolíku! Svoboda bez křesťanství je svoboda vášní — a klamáním lidu.

Bohužel, že dosud za takovýchle zvoncech běží nejen lid, ale i většina vzdělanců českých aspoň do té míry, že katolicismu nedávěří a proti němu se staví. Ale jen pravé křesťanství hláholi velebným zvukem zvonu svobody: Zvěstuj svobodu obyvatelům této země, protože ono jediné pevně drží zásadu Washingtonovu: Laus Deo! Chvála Bohu! Jen tam kde se smýšlením i jednáním vzdává „chvála Bohu“, zvěstuje se a dobývá svoboda pravá. Jen tam povstává Amerika, jako stát svobody, jak si jej myslel Washington. Kde však slovo Bůh se již ani téměř vysloviti nesmí, kde křesťanství jest ubito a uplývá, tam dělají ze států a vlastí — „Ameriky“, peleše špinavé a zponasty.

Dopis z Prahy.

V Praze, 16. ledna.

(Po odbytých volbách do říšské rady. — Návrhy na Husův pomník v Praze a nová říše jeho umístění. — Pohroma spekulantů na burse.)

„Těžký kámen starosti“ svalil se nám ze srdce! Máme po volbách do říšské rady, jež dopadly tak, že se všechny strany z výsledku jejich srdečně radují. Nejvíce však plesá strana mladočeská, která se nemůže ani dosti natěšiti z toho, že při volbách těch neztratila ještě více, než-li ztratila.

Celkem však vážně vzato, českou intelligenci konečný výsledek voleb Čech těšíti zrovna nemusí. Duch volby ty řídící byl na nejvyšší zarmocující. Největší většině voličstva, jež k volbám šlo, nevědělo při nich, aby se mandáty do říšské rady dostaly do rukou lidem těm nejlepší, kteří by byli ochotní břímě jejich a zodpovědnost za ně převzít, ale voličstvo zapomenuvši na důležitou věc, o kterou jde, při volbách těchto se buďto nesnáze kandidátů bavilo, anebo provádělo svůj volební justament. Při volbách těchto v největší většině nešlo především o to, kdo skutečně spůsobilý k tomu má na říšskou radu jíti, ale duch jejich nesl se směrem na nejvyšší nízkým. Snažil se totiž ne z důvodů v pravdě pozitivních, ale ze příčin většinou mělkých, aby ti a ti lidé při volbách propadli.

Dobrá! Jáme naprosto a docela s tím srozumění, že ty a ty osoby bylo včasno a dobře z veřejného života odstraniti, avšak pohledneme-li na jejich nástupce, vidíme již perspektivu budoucnosti. Voličstvo při nejbližších volbách nebude mít zase žádné jiné důležitější starosti, než-li aby se dnes zvoleného pana poslance opětně zbylo. Při odstranění nevyhovujícího nebylo pomýšleno na nic jiného, než-li aby byl odstraněn a opomenuta snaha, aby byl lepším anebo alespoň slibnějším politickým činitelem nahrazen.

Pokud se stanoviska Vídně týče, to právě odbyté volby z rovnováhy nepřivedly. Bude-li parlament v nynějším novém svém složení dělným, odhlasuje vládě její návrhy, jako činil po třicet let před tím a půjde potom zase klidně domů. Víme ze zkušenosti, co se mladočeši naslibovali, nahřmotili a nakázali, co prý všechno ve Vídni dokážou. A zatím byli tou nejspolehlivější vládou stranou! Proto mluviti o tom, že noví poslanci břmotem něco ve Vídni dokážou obzvláště nového, bylo by „těšinskými jablíčky“. Jest-li parlament nepůjde cestou mu vykázanou, bude rozpustěn, státní nutnosti vyřídí „sněmovna paneská“ a pro po-

zdějí doby budou zavedeny volby do říšské rady zase se mění, tak že v poslední době připuštěná zásadní rozšíření hlasovacího práva jsou vlastně zároveň jenom provisorními, jež mohou rázem zmizeti.

České zastoupení na říšské radě ztrácí tři vynikající politiky: dra. Engla, který ne kandidoval ze příslu, jež jsme zde již blíže naznačili; prof. dra. Jaromíra Čelakovského, kterýž jest politikem vážným a proto svou účast na synodě, voličstvem diktované dobrodružné postí do Vídně odmítl a konečně hlíneckého okr. starostu Karla Adámka, který také prozatím zůstal doma. Následkem toho má se v Praze za to, že řízení českého klubu na říšské radě ujme se nejspíše kutnohorský advokát dr. Bed. Pacák, který by se takto z nejrozhodnějšího radikála stal politickým vůdcem jednoho bývalého ministra a tří soudních radů.

Katolická strana při volbách těchto přihlásila se se svými kandidáty poněkud záhy, skoro předčasně. Kandidovala, aniž by dříve terrain opatrně obhlédla, již v Římu, ač měla na to dosti času v prosinci.

Ovšem, volební akce katolické strany měla hlavně vzdělávací ráz, aby katolické voličstvo počalo uznávat volební činnost za svou povinnost. Proto také nebyla rozvinuta taková agitace, jaká jest nutná, běží-li skutečně o dobytí vítězství.

Jednou z vynikajících událostí dne, bylo zde zasedání poroty posuzující návrhy na zbudování Husova pomníku v Praze, jehož podrobnou historii přinesla v posledním svém čísle (prosincovém) „Aletheia“. Návrhů došlo celkem 24, z nichž tři počteny byly cenami. V porotě vedle členů domácích zasedal Rus professor Beklemišev z Petrohradu a Polák professor Godebski z Paříže.

Jako místo pro Husův pomník v Praze bylo své doby obecním jejím zastupitelstvem určeno Staroměstské náměstí, v jehož severní třetině má pomník Husův státi. Netřeba se šířiti o celé této všeobecně známé záležitosti, jenom jako zajímavost uvésti dlužno, že professori Beklemišev a Godebski Staroměstské náměstí pro postavení pomníku Husovi z důvodů uměleckých neodporučují a domácí členové poroty prof. Jar. Čelakovský a prof. O. Hostinský také náměstí to za vhodné pro umístění pomníku toho nepokládají a ve smyslu tom posledně jmenovaní podali také dobrozdání při posuzování návrhů na pomník s výhradou svých názorů pokud se týče vhodného umístění. Cizí umělci však veřejně v ohledu tom své mínění pronášeti, nepokládali se za povoláné.

Proto také otázka umístění Husova pomníku nachází se možná že v nové své fázi. Silná strana stále přimlouvá se za umístění jeho na Betlemském náměstí, ve kterémžto smyslu, (když otázka postavení jeho došla až tak daleko, jak je), vyslovili se také své doby někteří pražští faráři a jiná strana hledá

pro Husův pomník nové místo na Karlově náměstí.

Prostě, ježto dle toho, k čemu informaci svého čtenářstva konstatujeme postup této záležitosti.

Došlé návrhy na Husův pomník, počtem 22, vystaveny jsou v těchto dnech ke shlédnutí ze strany nejširšího občanstva v místnostech umělecko-průmyslového muzea v Radolíně.

Kdo pražský veřejný život v poslední době sledoval, každý postihl, že nanejmen celá řada osobností, které ještě nedávno hrály v Praze zejména v různých, na finanční efekt vypočtených podnikcích hluchou a vynikající roli, zanikla ve svých rodinných sítích. Zjevně byl již déle nápadným a příčinou jeho jsou politování hodné.

V poslední době totiž rozšířila se v Praze spekulace s cennými papíry v rozměrech nanejvýš povážlivých. Mnozí byli ve směru tom šťastnými, ale tím stržení byli ke spekulacím nanejvýš odvážným. V minulých dvou letech rozmohla se v Praze hra na burse, která na konci minulého roku skončila pro celý dav na burse hrajících osobností nanejvýš smutně. V poměry ty zasvěcení tvrdí, že během roku 1900 straceno bylo na vídeňské a berlínské burse přes 200,000,000 korun ponejvíce českého kapitálu, se kterým bylo odvážně, dle výsledku vlastně hloupě spekulováno, tak že se dostalo mnohým našincům nanejvýš drahého a celku národa smutného poučení, že kdo stojí o cizí, přichází o své. Mnohé těžce postižené osobnosti jmenují se veřejně, jež my však rouškou tichého politování zaháláme. Následky těchto ztrát jsou již nyní v Praze citelnými a finanční ruch a podnikavost zde náhle nápadně utichly.

Drobná obrana.

Národní listy zahřmily opět M. J. Hasem. V čísle ze dne 16. t. m. píšou: „Smrt byla nejvýznamnějším a nejslavnějším činem Husovým.“ Zde opět nový důkaz, že N. L. pranic nezáleží na tom co ilus chtěl a co učinil, nýbrž jeho uplácení jest jich hlavním vodítkem aby mohli šíriti zlovolné slms liberalismu. V tom spatřuji zbraň proti „klerikálům“ by i nepravem — ale to jim stačí. — Kdo chce tedy býti dle N. L. slavným, tedy učin „veliký“ skutek — totiž — umři!

Leš o nebo hloupost? „Čas“ v č. 2. píše o účincích „klerikální“ strany na Moravě. Mezi jiným píše: Města moravská mnohem pronikavěji byla poněmčena a i vládkými obchodníky osazena nežli v Čechách — a také teprve se našich dnů proniká u nich český živel k významu. — Ale to „šlechetni“ patronové „Času“ zamlouvají, že kdyby „klerikálů“ nebylo,

hřbitov prostírá, na němž však bohužel také už znáti ruku vandalskou.

A tato vesnička během dvaceti let vzrostla v tak utěšené s dlo polské honorace. Kam pohlédnete, samá villa.

A graciosní Polky v nádherných toaletách tvoří k nim neobyčejné kouzelnou stafáž. Tolik elegantních krasavic nespattili jsme nikde. A sladký hovor, zábava a smích zaznívá odevšad, zejména z cukernic, rovnajících se našim kavárnám.

Zakopanské chaty mají velikou cenu etnografickou a v nich uchovává se kultura tatarská, polská, o níž skoro až do let osmdesátých nikdo nevěděl, až teprve na ni upozornil St. Witkiewicz článkem „Drzwi chaty góralek w Zakopanem r. 1888 ve „Wiste“.

Dr. Stanislav Eljasz Radzikowski ve spise „Styl zakopiański“ označuje temnější lid mikroskopem dávného lidu polského, který zachoval staré tradice nebyv dotčen novější civilizací. Svěrázné stavby, ornamenty zakopanské vzbudily i pozornost cizinců a nábytek zakopanský zalbil se i arciknížeti Rudolfovi, který naň upozornil ministerstvo. A působením ministerstva se stalo, že sloh zakopanský zůstal na tamní odborné řezbářské škole „úředně uznán“ přes nelibost fideletovu, který se o něm vyslovil, že to jest „chlopaki motiv i zu byzantiniach“. Sloh zakopanský vešel v život a stal se i moderním. Již r. 1893 mělo Zakopané první dům Zigmunda Gnotovského bujovaný přesně dle plánů Witkiewiczových.

A pak už to šlo. Během osmi let villy v Zakopaném zrovna rostly jako houby po dešti. Kam pohlédnete, všude se pyšní jako lužné boralky, když přijdou v neděli do kostela.

K raritě a specialitě Zakopaného patří též zvláštní fiakrovství tak zvané „furky“. Jest to zcela obyčejná, dlouhá kára pokrytá plachtou a opatřená vycpaným sedlem. U nás v takových vozích vozí se na trh selata. A kdo takovouto furkou nejel, nebyl ani v Zakopaném. Kočár jest

byla by Morava již dávno s větší částí německou. Mnozí prvníí badatelé českého jazyka na Moravě byli vsměs katolickí křesť. Žijíve jsou, než tak zvaná „lidová“ strana česká se uchýlila, ti nemohoucí „klerikálů“ zachránili svátost moravský venkov před germanizací. Čas „lidové noviny“ orgán to žida Stránského v r. 1894 dohnaly; Nežse upřít, že katolická strana na Moravě připravila půdu dalšimu rozvoji národnostnímu. To však přec „Čas“ nevaří, aby vial „klerikální“ strana z poměmčování a t. d.

„Čas“ v č. 4 s náležitým pise o reformním císaři Josefu II. Reformy ty mělely z většího dílu v tom, že zabavovací byly církevní statky, rušeny kostely a kláštery, čímž mnoho drahocenných památek zvláště u nás v Čechách přišlo na zmar. — „Čas“ se arci nezmítuje, jak škodlivé ovoce měl strom josefinismu, neříká nic o tom, že mnohé ty statky přišly do rukou židů — a také tento „opravdu český“ list (jak sám o sobě tvrdí) ničeho svým čtenářům nepovídá, že právě císař Josef II. chtěl celá Rakousko poměmčiti, tak že kdyby se vyplnila jeho vůle byli bychom již dávno Němci. — To vše zamlouvá svým čtenářům list který má beslo: Rozumnou a poctivou politikou — — —

Politický přehled.

V táboře polském došlo k významnému projevu na schůzi velkostatkářských voličů obvodu krakovského, konané za předsednictví dra. Paszkowského. Všichni řečníci vyslovovali se ve prospěch českých požadavků jazykových jakož i proti jakémukoli spojení s Němci levičáky.

Dr. Engl dle zpráv některých listů, jest pry vyhlédnut za příštího ministra.

Ve Francii jeví se začátek obratu v církevní politice. Ministr vojenství André podal sněmovně předlohu zákona, jímž se ustanovuje, by na příšté chovanci seminářů kněžských konali službu vojenskou výhradně jen při sborech zdravotních. Dosud byli povinni sloužiti, jako všichni ostatní při stálém vojsku. Předloha ta budí v kruzích parlamentárních zájem, ač proti ní opět povstává opposice v — radikálech vládě vyčítajících, že pry tato couvá před klerikalismem. Některé listy míní, že vláda chce opět překlenouti propast mezi Francií a Vatikánem.

Milán, tento démon ubohého Srbska počíná opět kouti pikle. Bělehradská policie zabavila 100,000 výtisků proklamace, v níž pry Milán vyzývá Srby k revoluce proti mladému králi Alexandrovi. Mezi vojenskými hodnostáři kolují dopisy Milánovy a zdá se, že celá armáda jest v jakési pochybnosti, kde se skrývá pravda. Ubohý, nešťastný národ! Král mladík, slaboch, u něhož často rozhoduje více cit a osobní záliba než rozum, — a Milán, zuřivý vášnivec, který se neštítí ani těch nejšpatnějších prostředků, jímž by svoji nadvládu udržel a jmení Srbska po cizině rozehál, toť smutná vyhlídka do budoucnosti. — N. L. uvěřtejnji řeč

tam bílá vrána. Letos začne až do Zakopaného dojížděti dráha a tak i tato horaláka specialita bude vytlačována parou, omnibusey a omezena jen na lokální dojíždky. Škoda!

Přijeli jsme do Chabówki, poslední to možné stanice k Zakopanému, asi k půlnoci.

Půl kopy horalů v širákách, v plstěných gatích a v kožichách, chlupy na vrch obrácených vyhrnulo se nám vstříc nabízejíc furku. Nesmírný zápach z pařících se navlíbých kožichů plnil celé nádraží. Tak jsem se lekl nezvyklých těch figur že jsem se bál světit jim posvátnou svou osobu a tak jsme zůstali raději na noc u blízkého — žida. Také slast, která se jen v Polsku musí zažiti. Nechci o ni ani hovoreti . . .

Ráno, když jsme otevřeli oči, válely se nesmírné mlhy, jako obrovské hrady přes nedaleké vrchy a silnice topila se v blátě po silném nočním lijavci.

A tak přec jen nezbyvalo jiného, než sednout na furku a jeti k Zakopanému. A cesta dlouhá — předlouhá. Šest hodin krčili jsme se pod plachtou vyzrající v pravo a v levo a dychtivě vždy jsme čekali, až budeme moci zase odečísti kilometr. Považte jen, že jsme jich musili spočísti — 42. Cesta to strašná, ještě štěstí, že se můžete baviti s horalem. Po dlouhých otázkách přece se smluvíte. A horal vám řekne vše upřímně. Jest to duše poctivá, nezkázená. Jakmile najmete jeho furku, dá vám svou legitimaci do ruky a už ho máte v hrsti. Zplatíte mu taxu, v legitimaci tištěnou a ani vám nešpetne. Vydrání nezná, byl by přisně trestán a nezměl by jezdit. A toho se horal bojí. Vzpoměl jsem tak maně na Hradec svými fiakry pověstný a usmál jsem se . . .

Až do Nového Targu jest cesta šádní, vaši pozornost nezaujme leč jeden dřevěný kostelík a jeden hřbitov v lese.

Od Nového Targu však, zvláště od vesnice Szafáry jest už cesta romantická. Jedete kolem

FEUILLETON.

Dojmy z cest.

Napsal Josef Váňa.

IV.

Zakopané.

„Tu jsem byl v ráji o němž duše ani kdy v dětství nesm.“
Kaz. Przerwy-Tetmajer.

Tahle slova velikého básníka melancholie a nadšeného opěvovatele Tater stále mi zvoní v duši, když vzpomenu na chvíle proslavené v Zakopaném.

A věřte, kdybych byl básníkem, psal bych nejinak. Ty příkré srázy, ty granitové tesy, rozdrásané větry a přivlasy, ty příšerné rokle, hučící vodopády a proslané sněhem divné vás dojmají mrtvým svým úsměvem a ostrý svit slunce hrající v jizvách jejich jak ve svraštělých lících stařeny působí na vás tak divně, tak klidně, tak melancholicky a přece jen nevýslovně úchvatně a vznešeně.

Zakopané — svéráznost!

Jinak ani nemohu krásné to hnízdo charakterisovati. Všecko jest tu tak zvláštní, tak své, tak prosté, horské, jednoduché a přec tak úchvatné. Poesie dýchá ze všech koutů a mluví k duši tisícerými nárazy. I ten prostý lid takový čistý, uhledný, jasných tváří a jiskrných očí. A duši z těla by vám dal, kdyby mohl. To jsou horalové poctivci, docela jiný lid než ve středu země.

O Zakopaném a o Tatrách do roku 1873 nikdo nevěděl. Třprve tehdy ukázal na ně dr. Chalubínski jako na klimatické místo a udělal ze Zakopaného to, co vidíte dnes a krásy Tater učinil přístupným: oku lidskému. Dnes již tam přijde ročně 4000 stálých hostů mimo turisty.

Zakopané samo původní jest ves 837 m. nad hladinou s několika chalupami a prostinkým, dřevěným, kostelíčkem, kolem něhož se poetický

krále Alexandra při zabíjení skupštiny v Niki; král mluvil nejdřív s nadšením o své ženě, vyličoval rodinné štěstí a mezi jiným pravil: »S radostí vám můj poslanec mohu oznámiti, že Bůh neodepřel svého požehnání mému dílu a že královna se nalézá ve stavu požehnaném. — — — O politických věcích mluvil jen obězně — jakoby potřeby národa nepadaly rozhodně na váhu. Tím dal král na jevo, že vrchol blaha ve své zemi spatřuje jedině v tom, když on sám se cítí šťastným. Celá řeč nevyzněla jako ávba politická — ale spíše jako nějaký milostný román. —

Válka v Číně. Z posledních zpráv pozornosti zasluhuje zvláště ta, že princ Čing a Li-Hung-Čang podepsali v neděli ráno dohodnutí o míru, avšak má se za to, že sotva bude možno odevzdati je hned vyslancům, poněvadž jest obtížno dostati císařskou pečeti, jejíž vydání může se státi jen na rozkaz císařův. Ruský vyslanec Giers popírá zvláštní smlouvu Ruska a Čínou, ačkoliv je prý možno, že o Mandžursko se oba státy dohodnou, kteréž dohodnutí nebude však proti ostatním smlouvám směřovati. Myšl, se že Rusko nepomýšlí na podržení Mandžurska, ale bezpochyby převeze ochranu dráh na nějakou dobu, což bude i ku prospěchu Číňanů.

Válka v jižní Africe. Londýnské listy pojednávají o zhatení se snah výboru pro mír v Pretorii. »Daily News« myslí, že se tomu netěba diviti, poněvadž Anglie nechce nikdy ničeho slyšet o návratích k míru, tak že Burové nyní, kdy Angličané tak četných porážek utrpěli, k novým návrhům se necítí pohnuty. — Z Haagu se oznamuje, že prezident Krüger zamítá rozhodně každé zakročení kanadského předsedy ministerstva a prohlašuje, že posláni jeho jest beznadějně, poněvadž Burové jen na základě naprosté neodvislosti mír učiniti chtějí. — Poslední zprávy z bojůžt sdělují: 800 Burů pod velitelstvím Beyera napadlo třetí nádraží na jihu Pretorie 120 muži hájené. Posádce se podařilo útok odraziti, načež Burové vyhodili železnici na jihu Kaalfonteinu do vzduchu. —

Z činnosti katol. spolků.

Valná hromada jednoty katolických tovaryšů odbyla se v neděli dne 30. ledna o 8. hodině odpolední s obvyklým počtem.

Svatojosefská jednota na Slezském Předměstí koná v neděli dne 30. t. m. ve spolkové místnosti výborovou schůzi ve 3 hod. odp., po níž jednatel dp. Jan Černý k poučení členů v přednášce vysvětlí některé pojmy národohospodářské. Dp. farář poučovací Karel Kotrbalec, zasloužilý předseda náš, daroval Jednotě opět 30 svazků nových knih. Srdečně „Zaplať Pán Bůh!“

Z Humpolce. Dne 6. ledna pořádá zdejší křesť.-social. spolek „Svornost“ schůzi, na které u přítomnosti 73 členů, mnoha hostů, zvláště dam přednášel p. P. Norbert Beneš, kapitulář praem. řádu ze Želiva o tématu „Církev a věda.“ Předseda spolku p. Malát slovy upřímnými uvítal přítomné a p. Beneš, který naváhal v krutém mrasu podniknouti cestu do Humpolce. Dp. řečník vrozeným svým vztěným a nadšeným způsobem, důtky čerpanými s dějin ne-

chatek a sínicí zdobenou stromy. A furky frčí sem, furky frčí tam. A z pod plachet prohlížejí se hosté na vzájem a jeden druhému hledí prokouknouti až do duše.

Osud zdržel nás v Zakopaném přes neděli a zažili jsme mnoho krásných dojmů. Horalé sešli se sem ve svých čistých krojích a malebně kontrastoval širák a balena dobrých junáků s jemnými kožíšky a elegantními úbory městských a šlechtických krásavic.

Zvláštní náhodou ocitli jsme se v hospodě mezi horaly. A tu kozí brada mého bratra pečlivě šlechtěná tak působila na bodré krajany, že nás zvali k sobě do vesnice asi hodinu vzdálené na odpolední tanec. Zatančí prý nám a zaspívají své národní tance a písně. Škoda že jsme nemohli návrh ten přijmouti, jelikož jsme měli již na druhý den vypracovaný nový plán a bylo nám třeba odpočinku.

Když jsem čítával spisy Edvarda Jelínka, zvláště když jsem četl jeho »Zakopaní v polských Tatrách«, ani ve snu mi nenapadlo, že toto roztomilé hnízdo spatřím jednou tvář v tvář a že se mi budou šňítí prsa tím jeho světlým, volným, čistým vzduchem . . .

Chodil jsem krásnými ulicemi jeho jako spít. Bylo těch dojmů mnoho, příliš mnoho a tak najednou . . .

Jste docela ve světě jiném, než kterému jste zvyklí, jste v pohádce, jste jako by začarovaní. Jinak se vám to dýchá, jinak myslíte, jinak cítíte a jinak žijete. A když jste pryč, jen vzpomínáte dále . . .

»Vzpomínám tichých, jasných, zlatých dní — ty se mi zdají blahým dnem jen enem; tu jsem byl v ráji, o němž duše sní když v dětství své.«

avratně dokázal, že církev nebyla nikdy nepřítelkyní vědy, nýbrž naopak víra Kristova plánila tmy nevědomosti a bludů. Věda byla věrnou sestrou víry, sloužící k oslavě Boha a blahu společnosti. Věda zpytá, pohrdla sestrou svou vírou, a to jest začátek úpadku vědy. Dokud věda rukou v ruce krácela s vírou, vedla lid k hmotnému i duševnímu blahu. Když odpadla od víry, bloudí, a saváří listvo do kalu a duševní slázy. Proto dokud věda nepřilne k víře, dotud lidstvo vězeti bude v blátě mravního úpadku. — Přednáška p. řečníka přijata byla s nadšením všech přítomných, jakž patrně bylo z nepokrytého ptání všech, aby »vlebaňček« zas brzy mezi nás zavítal. —

Katolická národní jednota pro Malešice a okolí odhodlala se pro přeskáky, které jí v cestu kladeny byly v provedení úmyslu zříditi vlastní divadlo a hráti divadlo, od toho upustili, ale za to uspořádala veřejné schůze. První byla 9. prosince m. r. V té přednášel pan V. Dvorák z Prahy s neobyčejným úspěchem u přítomnosti 300 osob. V druhé dne 13. ledna přednášel pan Karel Jelínek, učitel se St. Kolína o dějinách posvátného obrazu Panny Marie Staro-Boleslavské. Také tato přednáška byla, ač nepřijemné sychravé počasí panovalo a v místnosti, kterou nelze řádně vytopiti, také ohladno bylo — navštívěna asi 150 posluchači obou pohlaví a s napjatou pozorností a vděkem vyslechána. — Další činnosti jednoty: »Zdať Bůh.«

Dídečská jednota cyrilské v Hradci Králové roční příspěvky členské zapravili p. t. pámové: Frant. Malý, ř. kanovník, b. vikář a děkan v Smidarech 2 K, Jos. Šrámek b. vik. tajemník a děkan v Novém Bydžově 2 K, Vincenc Krátký děkan v Lovčicích 2 K, Aug. Novák farář v Dobřenicích 2 K, Jos. Dítě kaplan v Smidarech 1 K a Ewan. Cibák katecheta v Novém Bydžově 1 K.

Katol. národní jednota paní a dívek v Pardubicích pořádala ve spolkovém sále dne 6. t. m. měsíční schůzi, při níž se velikého účastenství přednášel vp. katecheta J. Černý z Hradce Králové: »Na prahu XX. století.« Přednáška, často bouří potlesku přehlušovaná učinila na každého mocný dojem.

Svatojosefská jednota na Slez. Předměstí pořádala v neděli, dne 13. t. m. divadelní představení ve Slatině. Osvědčení ochotníci jednoty katol. tovaryšů z Hradce Král., sebráli zde veseloheru »Zeměčkové«. Ačkoliv jeviště bylo poněkud malé a primitivně zařízené, dokázali naši ochotníci přec, že dovedou za jakýchkoliv okolností se skvělým úspěchem vystoupiti. Celková soubra byla velice zdařilou. Pan Polák st. v úloze rytíře Radoslava velice se zamlouval. Již první jeho vystoupení dokázalo, že jest již starým vyškoleným ochotníkem, který dovede vždy ve svou úlohu se vřísti a i ty nejnepohodlnější výkony na jevišti s obdivuhodným úspěchem provést. Slečna Novohradská v úloze Miliky přímo okouzlovala sympatickým přednesem své úlohy, dobře voleným kostýmem a taktuplným vystoupením. — Neméně zdařilý byly výkony tří »statkových« rytířů, pp. Beránka, Dvořáčka a Dvořáka, kteří vadycky při divadelních hrách naši tovaryšské jednoty s velikým úspěchem účinkují a naše obecenstvo dobrou jejich snahu již častokrátě náležitě ocenilo. — Zvláštní pozornosti zasluhuje také pan Jakubský (v úloze panobě), který v jednotlivých výkonech ukázal svůj vzácný talent divadelní. Obecenstva bylo hojnost a šádný zájem toho nelitovat, neboť řídka tato zábava ve Slatině zůstane zajisté všem v milé upomínce.

Zprávy místní a z kraje.

Dary na Adelbertinum. Vědp. kanovník Pogert 40 K, vědp. prof. Tondl 20 K, farář Otčenášek 20 K, farář Pínl 20 K, farář Koukal 10 K, far. Mašek 20 K, děkan Kubá 40 K, archivář Kubát 10 K, prof. Fröhner 10 K, ceremonář Novotný 10 K, děkan Ff. Kar 40 K, farář Strnad 10 K, anonymus 110 K 97 h. »Zaplať Pán Bůh!«

Agenda obce Králové-hradecké Podací protokol parkmistrovského úřadu vykozáje v r. 1900 11.750 čísel a c. k. okresní školní rady 1202 čísla. Měst. zastupitelstvo vyřídilo v 11 schůzích 63 článků, městská rada v 55 schůzích 2286 článků a povnost. odbor s měst. radou v 6 schůzích 86 článků. Jak obecní agenda stoupá patrně z těchto několika dat: R. 1870 bylo v podacím protokole 3256 čísel, v r. 1880—4568, r. 1885—4861, r. 1888 již 7141 a po koupi povnosti r. 1893 10 111.

Výstava obrazu V. Sochora »Srážka jřady u Střezetice« v Hradci Králové byla dne 14. ledna skončena. V poslední dny byla velmi četná návštěva, tak v neděli 13. ledna 1208 a v pondělí 14. ledna 797 osob. Celková návštěva výstavy činila 11.089 osob.

Na kluzišti v Hradci Král. jest za nynějších mrazů stále živo. — Jenom ale že ta zábava někdy také přehazuje mezí. Tak v pondělí odpoledne několik mladíků ustavičně se točilo kolem jedné dívky a když tato upadla, tu mladíci počali jí zdědati, ale tak neobetrným způsobem, že to dělalo pohoršení. Zahanbená dívka ihned kluziště opustila, provázená jsouc smíchem všech přítomných. Co tomu pak řekne mládež která se na to dívá — ?

Vražda a sebevražda. Obavník Krakč v Hradci Králové, který každý týde vydělaný groš obracel na kofalku, v noci ze dne 15. na 16. t. m. sestřelil svého třiletého synka a smrtelně zranil svou 12letou dcera, načež sám se usmrtil. — K kroznému tomuto činu dohnala jej bída.

Hoklíkářství Kateřiny Jedličkové, tak čteme na tabuli v jedné ulici v Hradci Král. Takový pravopis dělá městu velkou reklamu.

Lidové lázně. Německá města postřahla sňhy po příkladu měst ruských, francouzských a anglických hygienický význam koupání a čistoty tělesné

pro zdravotní stav obyvatele a v každém poměru vědám městě jsou kromě veřejných lidových lázní lázních zřezeny též lidové lázně sprchové a vánové s teplou vodou pro koupání v době zimní a lid tamai také velice pilně lázni těch používá. Ustátněnáí myšlenky lidových lázní v každém městě a nás a zvláště v Hradci Král. je jistě abodným přáním. — Kde se dílo nového društva, které se za tou přčinou ustavilo — také zdaří.

Na vánoční stromek chudých dítek blachoněmých laskavě přispěli: Po 20 K: Jeho Milost vědp. biskup Ed. Jan N. Brynych. Po 6 K: vědp. Dr. A. Frýdek a pl. Marie Šulcová. Po 4 K: vědp. Barták, vědp. Fr. Fiala, p. K. Habáček, pl. Křechová, vědp. M. Musil, vědp. J. A. Šátek a pl. Weinbenstová. Po 3 K: p. Collino, p. Křech vicepres. z. z., p. Steinfeld, c. k. míst. r. a p. JUDr. Ulrich, starosta města. Po 2 K: p. Barthelý r. z. z., pl. M. B. Čková, p. Bozděch, pl. Čan bůvá, B. Dureňanková, p. Devorecký r. z. z., p. Boř. Franková, A. Faltnerová, T. Ippenová, p. Isakoviz r. z. z., dp. Fr. Juhl, pl. A. Jančová, Al. Janečková, A. Javůrková, p. Jos. Javůrek, Dr. Hodoval, pl. A. Holečková, vědp. Ant. Hrobý, p. Ot. Hubáček, pl. Františka Hubková, Mat. Kemlíková, Frant. Koutníková, p. J. Láblér, Morávek, pl. Matušková, p. Matouš, dp. ThC. Jos. Novotný, p. Okazas, c. k. dvor. r., pl. H. Pilaňková, vědp. Pogert, p. Pospíšil, V. Rejhel, pl. J. Řezáčová, vědp. dr. Ruth, pl. J. Ryšánek, vědp. Vlad. Sekera, vědp. dr. J. Soukup, p. Dr. Scheiner, Ant. Spora, vědp. Dr. Fr. Šale, pl. Anna Šolcová, pl. Pavlína Tolmanová, Aug. Urbanová, Anna Voleňková, Běla Vojtová, Zálčín úv. úst. v Hradci Králové a 2 jména nečítelná. Po 1 K: vědp. V. Bayr, vědp. Dr. F. Beneš, p. M. Blýš, pl. M. Beranková, p. Bergman, Berger, Brož, c. k. říd., pl. Brtnická, E. Badilová, dp. Jan Černý, dp. Řich. Černý, pl. A. Červenková, p. Dix, vědp. Dr. Domabyl, pl. Danovská, Enšpengrová, M. Faltová, Melitta Fířerová, Dana Formánková, p. Formánek, Jos. Fráňkl, vědp. V. Fröhner, pl. B. Jakubcová, p. Dr. Janatka, pl. A. Jelínková, vědp. Dr. Jindra, pl. M. Julišová, p. Dr. Ippen, pl. A. Gerguričová, vědp. Dr. Hejčí, pl. A. Helwichová, p. Dr. Hrouzek, pl. M. Hrnáková, vědp. Kerner, p. Jan Klumpar, dp. Kopecký, pl. M. Koppová, Anna Košťalová, dp. Kvaněčka, vědp. Boh. Kubát, pl. E. Lehká, p. Lendecke, Lukeš, Č. Malý, pl. M. Mandelíková, pan Mareš, Mašek, Moravec, rada z. z., Mrha, vědp. Dr. Mrštík, p. Netti, dp. D. Orel, pl. Pátková, p. Petříček, pl. Zđ. Patachová, p. Ot. Pířchan, Pokorný, pl. J. Plešnivá, Flora Popperová, p. J. Pospíšil, pl. Em. Racková, p. Ráž, pl. Riemrová, vědp. Dr. Rey, p. K. Richter, pl. E. Russová, dp. Jiř. Sahula, pl. P. Singrová, vědp. Suchánek, p. Sommer, Frant. Souček, pl. A. Staňková, p. J. Steinman, Strnad, pl. Šedová, p. Stejskal, G. Stein, pl. T. Steinová, Stráňková, M. Škarvanová, A. Šimková, p. Špalek, pl. A. Šubrtová, 3 jména nečítelná. Po 80 h.: pl. Chrudimská, 1 jméno nečítelné. Po 40 h.: p. Hušák. Dobročinný komitéť dam vzdává velvátěným dobrodincům dítek blachoněmých srdečný dík.

Ples poddůstojnický v »Adelbertinu« náležel k nejlepším plesům, dosud v letošním masopustě pořádaným. Skvělostí dekorace v rakoskách barvách, zajímavé taneční pořádky, oměle vytvořené skupiny rostlých květin a vybraná elitní společnost z kruhů vojenských i občanských, dodaly poddůstojnickému plesu zářivého lesku. Ples navštívily všechny sbory důstojnické s p. generálem v čele, účastnilo se mnoho důstojnických dam, návštěvou potčili ples p. místodržitelství rada Steinfeld a četní zástupcové různých místních spolků a korporací. Že i pftále vířivého tanečního reje na parketách prostorné dvorany adelbertinské náležitě byli uspokojeni, vysvětlilo z jejich čilosti. —

Odvěta. (Dozruky k volbám). V pohorském průmyslovém městě L. odhalovali před nedávnem sobu M. J. Husa. Mluvil mnozí a mnoho. I pan starosta promluvil. Řečnil málo, ale obsah jeho krátké řeči byl vydatný. Zúmyslně nepravdu mluvil v jednom známém vysokém hodnostáři církevním. Zabolalo mě tehdeš, že šádná slavnost těch »Husitů« nemůže se obejít bez zlobčování a tupení církevních hodnostářů o nich se lze vymýšlejí před tisící lidmi přednášaji. — Uplynul rok, nastaly volby. Starosta téhož města ucházel se o mandát V. kurie. Několik dní před volbami seděl jsem v hostině a dostala ve mni do rukou brožura s nadpisem: »Starosta N. N. despota a uduvač«. Brožura neanonymní, ale s podpisem člena městského zastupitelství a ještě jednoho pána, v níž byla podána fakta, že nadpis se zakládá na pravdě. Hned jsem si myslil: »To mu, starostovi« zasadí při volbách ránu smrtelnou«. Kdo seje vítr křídí bouři. A nemýlil jsem se; pan starosta, který si chtěl pomoci na noby tupením církevních hodnostářů, oí vlastních svých stoupenců byl prohlášen a při volbách propadl.

K sčítání lidu došel nás dopis z následujícího znění: Patrně jest snaha naší německo-liberální vlády letošním sčítáním lidu živel český, před cizinou anižiti, za to ale německý zvýšiti. Denat listy zaznamenávají veliký počet až křiklavých případů. Ta nešťastná »Umgangs-Sprache« zvýřá pěkně pčet Němců. Každý Čech i ten, kdo neumí ani slova německy, je zapsán »deutsche«. Mám příklad z Dolního Adersbachu. Správa zánecká je česká — zapsána však německá — lid dělný většinou český — jedna rodina (pan správce sám mi to vyprávěl) teprve přišla, ani slova německy nerozumí — a práce Umgangs-Sprache — deutsche. Finanční pohraniční utíká je většinou česká — zápis však: Němec. Kdo je upřímným Čechem, musí zaplatat nad takovým schválným utlačováním českého národa. Proto mám malý návrh. Nebylo by dobře — kdyby každý duchovní správce byl vyzván, by do Hradce udal skutečný počet Čechů, kteří v je-

ho farnosti byli? Ale poň bychom věděli, mnoho-li Čechů v německém území Hradecké diecese byli — a pak srovnali výsledek tento s výsledkem vlády. To by byla otázka jen z Hradecké diecese. Jak by to vypadalo v celých Čechách? X. Y. jeden s duchovních správců v německém území.

Zemětřesení v Čechách, které, jak již v „Obnově“ bylo oznámeno postihlo ve čtvrtek 10. ledna východní a severní Čechy, jest vážnějšího rázu, než s prva bylo myšleno. Ve většině míst nestaly se sice žádné škody, ale v mnohých městech k. p. v Náchodě a Vrchlabí, kde zemětřesení bylo dosti prudké, panují veliké obavy pro případ, že by se mělo opakovati. Otřes nastal po 3. hod. ranní a byl tak prudký, že v bytech nádob a náčiní se skla a porcelánu překocaním bylo rozbito. Otřes trval asi 10 vteřin a čítal 12 nárazů krátkých. Při tom bylo slyšeti dunění země. Lidé vyběhali plni zděšení ze stavení, neboť něco podobného mnozí ještě nezažili.

Osobní změny u soudů v Čechách. Jmenování jsou: Rada vrchního zem. s. pražského Brůchl viceprezidentem kraje, soudu v Chebu, soudní sekretář Matyáš Rypáček v Praze pro Chrudim a dr. Ant. Klein v Mostě pro týž soud. Rady z. s. jako presidenty okresních soudů sekretář Antonín Stára v Chrudimi pro Pelhřimov, Václav Seldl v Chrástě pro Habru, Antonín Čermák v Litomyšli pro Blatnou, Karel Glossauer v Kutné Hoře v Jilemnici. Soudními tajemníky jmenování adjunkti Kourád Král pro Horu Kutnou, dr. Oskar Worel pro zemský soud v Praze, Stanisl. Zachoval v Kouřimi pro Chrudim, Ant. Janáček v Říčanech pro zemský soud v Praze, Josef Boháček v Pardubicích pro Chrudim, Václav Bosdých ve Ml. Votici pro Litomyšl. Rada zemského soudu v Habrech Karel Klein přesazen do Neveklova.

Krádež. V úterý chodil v Hradci od domu k domu malý, asi patnáctiletý chlapec, který snad v každém vzbuzoval soucit. Oděv jeho byl chatrný, že se chvil zimou. Úbohý tento hoch, který před rokem opustil svůj chudíkův domov, byl o všechny své úspory v jedné vesnici u Hofie okraden a ještě halenu mu neznámí zlodinci vzali. Celý rok chodil od vesnice k vesnici, kusil dosti bídy a strádání a přec se kochal tou nadějí, že skrovné své úspory bude moci saněti své chudíkův matce. — A za jednu, jedinou noc, kdy přenocoval ve stáji jednoho statku a tam byl okraden, musel pohrobiti všechny své naděje, a plahočiti se světem dále. — Jaké odplaty by zasluhoval takový bídař, který ubohého sirotka tak hanebně okradl — — — ?

Schůze kovářů a podkovářů okresu Královéhradeckého koná se dne 20. t. m. v hotelu „Fáborský“ v Tebechovicích ve 2 hod. odp. Každý, kdo chce platně působiti ku zlepšení poměrů v tomto odvětví průmyslu zajistě se do schůze dostaví.

Čeští malíři. Malíř, p. V. Sochor vypravuje: „Z 60 absolventů malířské akademie v Praze, s nimiž jsem i já akademii opustil, věnovali se všichni jinému povolání, toliko já a malíř Jenewein jsme zůstali při malířství.“

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 19. prosince 1900 až do 14. ledna 1901 věnovali po 100 K: p. Čeněk Beneš, městský radní a předseda občanského pivovaru v Náchodě, 26 K. p. Anna Wintersteinová roz. Mejšťáková, choť továrníka v Rumburku, 14 K. 60 h. v kostelních pokladnicích; po 10 K. urozený pán Victor rytíř Wessely, president c. k. vrchního soudu v Praze, p. JUDr. Jos. Hodoval, advokát v Hradci Králové, p. B. Škarda, majitel uměleckého ústavu pro malbu, leptání a broušení skla v Brně, p. Ferdinand Geisler v Náchodě, al. Marie Trátková v Náchodě a dp. P. Josef Vojtěch administrator v Náchodě na místě pohřebního věnce — p. panu děkanovi P. Janu Ed. Německovi. Po 6 K. p. Josef Weymann, města řadní v Náchodě a offera terciářů; po 5 kor. p. Jan Horák soukenník v Býchynově n. K., po 4 K. p. Jan Křil, ve Vysokově č. 48, po 3 K. p. Josef Masák v České Čermě, po 2 K. al. Anna Dítová v Náchodě, dp. P. Ferd. Gottwald, katecheta v Náchodě pan Antonín Junk v Dobrošově č. 47, p. Václav Kulátrunk městský revisor v Náchodě, p. Bohuslav Korda, v Náchodě, p. Václav Mareš c. k. vrchní official soudní v Náchodě, pl. Marie Nývltová v Čas. Čermě č. 2, Antonín Ryšavý, v Brašci a p. Karel Vítak, v Lipi č. 65 a 1 K. dal nejmenovaný jako příspěvek na věnec vdp. děkanovi. Veškerým šlechetným dárcům vyslovují se nejvládnější díky.

Národní listy v posledních dobách avlášť vše píší o srbském králi Alexandru. Často o věci zcela malicherné přinášou hned sáhodlouhý článek, že čtenáři, kteří již „poměry“ N. L. znají, mimoděk v tom spatřují něco podezřelého. Tak v neděli v jednom hostinci v Hradci jeden horlivý čtenář N. L. když právě četl lichotivou zprávu o králi srbském, prohlásil: „I tohle to vypadá, jakoby ten Alexandr dal Nár. Listům nějaký dobře placený inzerát...“ Patrně ten pán již se zkušenosti věděl, jakým způsobem se tvoří u N. L. „veřejné mínění“ — Úsudek jest snadný. Dokud ještě N. L. byly v Srbsku zákazny, psaly N. L. jinak, — nyní ale když se tam mohou rozšiřovati, tak se věci zase změnily. A když dneš tam na trnů seděl sám Hilanar a ptal Nár. Listům, neoprákávaly by se sejiště sáhodlouhé lichotivé články psáti také o něm. — — —

Pan Šádek v Ranné píše o posledním čísle „Hlasů ze Sionu“ o Hmako katol. církvi na úsvitě nového věku. A tu mení jiným tam čteme: „Vyzní na prázdno a málomocné vášnivý povel Voltairův: „Vybudte tu slopovětstvou!“, právě tak jako znělo na pláno jeho prorocství o bibli, již věští brzké neodkladné zapomenutí. Selhaly všechny pokusy provésti povel Voltairův, ať již útoci na ni (církvi Hmako katolické) otrávy póry osvětlať v druhé polovici osmáctého století, nebo krvavými násilnostmi, jež bodlaly oči tisíceletou její budovu na konci století toho. Ze všech sápasů a ze všech poní-

žení vyšlo papežství vítězně a do století devatenáctého vstoupilo s nímbo strážce pokoje a řádu ve společnosti lidské.“ A dodává: „Osa (církvi Hmako katol.) šije, a nejen šije, ona též vládne a panuje i na úsvitě dvacátého století.“ Uvěřujme bez poznámky.

Volby bez gulášů. Pan Šádek a po něm pan Herben několikráte za sebou závistným okem viděli naše katolické voliče seděti za bohatým stolem s hojným gulášem a pivem. Fantasie jejich líčila tak bojně volební kvas, že se dělaly jejich ovečkám jistě laškoviny v ústech. Nevymlouvali jsme pánům jejich ládi, ješto víme, že to leží v jejich nátuře, ale dnes po volbách zaznamenáváme s „Lidového Listu“ č. 21. stesk nějakého křesťanského sociala, jenž těžce nesl, že v den volby do V. kurie v Hradci Králové byli vození voličové v kodárech k volebnímu oesní — křesťanskí socialové neměli prý nikde střediska. Hledali je prý v „Adalbertinu“, ale „o volbách nikdo neměl ani tušení a ze všeho zela zvláštní cizota a neochota.“ Ze slov těch jest patrné, že nebyly připraveny velké zásoby gulášů, ale zase na druhé straně jsou stesky tyto přetřelením nějakého nedůtklivého horlivce, protože v „Adalbertinu“ byli informováni všichni ti voličové, kteří o informaci také stáli. Kdyby p. volitel, přihlídl i správy domu neb v redakci svou návštěvu odpál by stesk v novinách. Připouštíme ovšem to, že pro budoucnost musí býti stížena v každém volebním městě informační kancelář, kamž se musí jmena všech volitelů hned po zvolení ohlašovati, neboť věšedoucnosti není nikdo ani v naší straně obdařen.

Z Náchoda se nám píše: Kancelista okresního soudu v Náchodě V. Celsel vrhl se v návalu choromyslnosti do rybníka. Mrtvola zofalce byla v neděli vylověna.

Z Nosedína a Lečce nad Sáz. se nám píše: U nás existuje jeden „velikán“, který ve své protestantské domýšlivosti chlubí se „velikými zásluhami“ o pořízení obecní stříkačky. Ve své omezenosti ani neví, že jest všeobecné známo že pouze na pastorační komando nebyl proti zakoupení stříkačky v té naději, že si tím pojišť lacinou slávu a zvolení do obecního zastupitelstva. O zakoupení stříkačky má zásluhu ten, kdo opatřil peníze a to je náhodou horlivý katolík. — Ó, jak „dojemnou“ jest ta protestantská snášenlivost. Dnes to již každý vidí, kam to jejich štvání pod vlasteneckým kabátem vede. Proto při nastávající volbě po příkladu Dolních Prosicůk jsou občané připraveni volit jenom katolíky, poněvadž toho protestantského jba se již každý nabašil. Protěstanté to byli, kteří se proti střížení hasičských sborů jak v Nosedíně tak ve Vlkánově stavěli, ne snad k vůli obecnímu blahu, ale jen aby ukázali svoji moc a sílu. K vůli osobním choutkám má trpěti celá obec.

Z Malešova a Kutné Hory. Očekávaný příjezd J. B. Milosti za přičinou generální návštěvy jeví se vikariát Kutnohorským náležitělon snahu při opravách chrámu Páně. Na všech patronátech buď byly nebo jsou chrámy vně i uvnitř restaurovány. I na patronátě našem patřícím do péče urozeného pana barona z Dalbergů přikročeno bylo v poslední době k mnohým šádoucí opravám a mnohé budou ještě počátkem jara provedeny. Hlavní zásluhu o to má vdp. duchovními správci inspektor panství p. E. Teklý, který ochotně jde, pokud lze, p. t. duchovním vstříci. Kapl opraen byl kostel Biskupský, Kotsický, Suchbolský a kaple zámecká v Malešově. Jenom filiální kostely čekají ještě svých dobrodinců. Ale doufáme, že i tām se šelých potřeb ještě dostane.

Z Kutné Hory Volební vlny se tíh. Jenom sem tam stříkne ještě špinavá péna s uklidňujícího se víru hrozené sdejší lajbůrnálem p. Dra. Pacáka na nepohodlné ji lidi, kteří měli tolik odvahy, že nebáli se postaviti proti komandu sdejšího papírového rytíře. Zvlášť směl si na p. farář Petrovický, že agitoval pro kandidáta křesťanské socialní strany. Není divu jest zajisté crimen laesae majestatis agitovati proti Humpoleckému šenkýři, jehož politický vřhla jest nedostupný. Poslední volby ukázaly, že ten tak poslušný kanton Podvysoký počíná míti toho již stého komanda dosti a může se státi, že teď posmívavý a potupou zahrnovaný odporec, který nemaje ani tolik hmotných a rozsáhlých prostředků, podlehl, podruhé může státi se velice nebezpečným. A k tomu ke všemu začíná to i ve čtvrté kurii strážiti agrární stranou. A jsou to protěšťování dosud pánové panující strany, kteří toho ducha vyvolávají. Úpadek toho volebného svobodomyšlnictví jest otřivdný. Kdo má při tom největší vinnu a kdo nejvíce lidí vpravdě rosváňných odráží to ví vedoucí krubhy dobe, ale pomoci si od slouduha toho nedovedou. Má je, jak jest tajemství veřejným, v hrsti a hraje si s nimi jako s marionetty. — Po volebním zápalu začíná sezóna zábav. Nařká se na špatné časy, na bídu a u nás osmácté jest přes 40 plešů v masopustním období. Co tu bude promrhaných a to sbytečně promrhaných peněz. — Dne prvního února otevřen bude okresní chorobinec.

Z Habru. S novým stoletím začíná se u nás poněkud hýbatí dosud namnoze zabírající život veřejný. Rolnictvo sdejší jako vůbec celého chudého podhoří železných hor odkázáno bylo na nekrťné dobrodinečky, kteří toho náležitě dovedli využítkovati. Než i naše rolnictvo počíná rozuměti hezu „svěj k svému.“ Jako první krok k emancipaci provede snad ustavení se hospodářského družstva a desetikorannými podily. Hned při prvé schůzi přihlídl se dosti slušný počet (82) členů. Při horlivější agitaci a rozumném poučení jistě stoupne ještě výše a obejmě všechno naše rolnictvo. Přijeme této akci hojně sdaru.

Z Čáslavi. Veřejnost naše má život ještě zavidělněhodný všemi okolními městy. Mesi tím, co jinde boj sá na názu, u nás ticho a klid. Místo volebních potyček — zábavní večery a večírky, jistě jest věru mnoho. Nemí neděle, svátku ba i všedních dnů, aby se neotavřila příležitost obecnostu k štedrému vyprávění kapes. Jinde se perou o politické programy a zásady a my se bavíme. A jest prý to úplně stejné. Trochu rucho spásobí vědecky aspoň valná hromada čtenářské besedy. Ale i ta strážila již na svoji přitlačlivosti. Navštěvena byla proti jiným ročům slabě, až řeci zase bylo dosti. Vyzněly však na prázdno.

Jsou totiž jediní, kteří nemohou navštívit nějakou schůzi, aniž by se nepokoušeli zablasknouti se fedálníým talentem, který však časem sraží se u některých v pouhé křikounství a boucharonství. Potěšitelou věci zdá se nám býti, že odamírající kat. vzdělávací spolek „Práce“ počíná se svedati k novému životu. Viděti, co dělá slušné středisko — místnost, které dříve dostati přes mnohé námahy nemohl. Zábavy vážné a poučné, jako přednášky i zábavy kratochvilné navštěvovány jsou velmi četně a to nejen členy, ale i hosty, s nichž mnozí dříve nad katolickým spolkem krčili — rameny. Podivnou legraci masopustní vymysleli si socialní demokraté sdejší. Dle dopisu v „Právu lidu“ chtěli voliti proti dr. Heroldovi obecního — pohodného. Jest s toho viděti, jak cítí se zásadou rovnosti všech ke všem. Pohodný jest jim osobou opovrženou. Neať nad socialně demokratické filosofy!

Z Kolína n. Lab. Snad nikdo nebyl tak v bruku stížen krutou Nemesí jako sdejší svobodomyšlný a radikální p. dr. Šil. On, který tak statečně vedl bojovné řiky mladotěšké v otázce Husové, který proslul smutně svým výpadem v otázce této proti straně katolické, akizí nyní trpě oves svého nanaňání. Ti, kterým dříve v potu tváří aš do ochrapnění sloužil, nyní ho odkopávají. Orgán dr. Pacáka v Kutné Hoře vycházející a asi informován svým vůdcem píše o dru. Šilovi v referátě o voličské schůzi: „Nesocházel mnoho, a byl by se zálu vyznašen (rozumějí: vyhozen). Předpovídali jsme tyto konce politického chameleonství Šilova. Proběhl všemi stranami, šádne neprospěl. Koučel, jak zaslužil. Doufáme, že vedení strany naší energicky se nyní o to postará, aby dr. Šil více nepřekročil práh klubu poslanců našich na sněmu. Nepatř tam!“ To je ta odměna. Jme své davi, zda-li opravdu se tak stane.

Z Jičína. (Náles starobylých zbraní). Před nějakou dobou kopáno bylo na pozemku náležejícím ke dvoru v Slavhosticích na panství hraběte Ervína Šlika jižně od památných česovských valů. Při práci té přišlo se na starodávné hroby. Když byla semě odstraněna, kosti se rozpadly v prach. Při hlavách pohřbených, patrně bojovníků, obrácených k východu, nalezeny byly starobílé šelezná zbraň, silné rezi pokryté.

Z Turnova. (Zatčen pro podezření se zblástvi.) Před několika dny vypukl v posudní době noční v přilemnlm domku jistého obdava v Rovensku oheň, který za působení místního sboru hasičského byl uhasen. Po požáru vyšlo na jevo, že pachatelem byl sám vlastník domku, v němž oheň vyšel. Byl zatčen.

Z Holce. (Odeousen pro urážku katechetů). Zdejší „občan“ bez vyznání a náboženství, obuvník Fr. Vohralík, vulgo „Kačoch“, nadal po svátcích Vánočních sdejšími katechetům, pp. Knapovi a Bařantovi proto, že jeden zdejší „vydařený“ šák na něho cosi pokřikoval. Poněvadž se to stalo veřejně a před mnoha šáky, podali pp. Knap a Bařant na zmluvného Vohralíka trestní oznámení. Při líčení, konaném dne 15. t. m. u sdejšího c. k. okr. soudu byl „občan“ Vohralík vsadit tomu, že sapíral a měl obháje až s Pardubic Dr. Koutskýho, paní strážmistrovou Jungovou a 5 šáky měst. školy navědčen a soudcem p. Dr. Jaroslavem Hlaváčem, soudním adj. odeousen do vězení na 10 dní s postem.

Z Lechenic u Přelouče se nám píše: Dne 14. t. m. semřela zde pl. Kateřina Poláčeková narozená r. 1799. Žila tedy ve 3 stoletích. Při vysokém věku státi byla vždy myslí veselá a spokojená.

V Hlinsku šidě při volbách agitovaly srovně pro pana Hajna, protože prý není antisemitou. Pp. Manyh, Fiala a spolencei, kteří jsou všemě antisemity zrovnali zase proti dru. Jandáčkovi, sákoliv jest antisemitou.

Při volbách za kurii měst v Čechách svoleno bylo v 32 okresích celkem 29 poslanců a sice 17 mladotěšků, 1 český konservativce, 3 němece, pokrokaři a 2 něm. lidovci. V českých volebních okresích zůstalo vše při starém. V diecési králohradecké svoleni: Za Jičín p. Malátska, za Trutnov němec. rad. Wolf, za Hradce Král. p. dr. Stáma, za Pardubice p. J. Škol, za Čáslav p. dr. Herold a za Litomyšl p. ryt. Pláček.

Různé zprávy.

V jubilejním roce přijelo do Říma 323 pontanických vládk. Počet pontanů se udává na 600000.

Pontanici z Čech a s Moravy, kteří roka minulého meškali v Římě sáli se častokráte s byv. ministerským předsedou hr. Fr. Thunem, který delší dobu ve věčném městě meškal. A tu při jedné příležitosti prohlásil: „Zdá se mi, že bych se zde cítil nejšťastnějším. — — —“ A nyní se proslychá, že hr. Thun stane se v době nejbližší rakouským velevyšancem v Římě. —

Prusko 300 let království. Prusové připravují se k oslavě 300letého výročího dne prohlášení knížat pruských za krále.

Vádcové české lidové strany na Moravě, šid Stránský při volbách v M. Budějovicích zvolal: „Nám je milejší německý liberál, než český klerikál! —“ Ó, šťastný národ který máš takového vádce!

Pro urážku katol. náboženství bylo v aplijním roce v Rakousku potrestáno 304 osob. — Redaktor „Jehrer“ v Innsbuku byl za pát roku třicetkrát potrestán.

Lidovci mení sobu. Jak známo, měla lidová strana na Moravě také býval sekretáře, který dneš je v Praze. Pražský „Čas“ Masarykův zastupí akaredě dru. Stránskému. Jeho orgán „Lid. Nov.“ odpovídají „Času“ takto: „Pana T., spolupracovníka „Času“ v Praze. Nechtěl byste ve svých referátech o Moravě promluvití také jednou o tom, kam se poděl fund „Věstník šupy krále Jiřího“ a fond výstav ky v Králové Poli?“ — Pájde-li to tak dále, dovíme se

s „duševní dílny“ lidové strany čistých věcí. A ti lidé chtějí umravňovati!

Tři programy. Dr. Klouček je členem sdružení poslanců svobodomyšlných. Je předsedou politického klubu, jehož členové odporučovali kandidaturu radikální a národně-dělnickou. Je předsedou politického klubu, jehož členové volili kandidáta strany agrární.

Souboj v německém vojaků. Oznamuje se s Kolna n. R.: Těm mladíkům z nejlepší rodiny nebyla povolena hodnost záložních důstojníků, považují se jako dobří katolíci zásadně souboj neuznávali. Ministr války srušil dotyčné usnesení důstojnického sboru onoho pluku a nařídil nové jednání, ale i toto skončilo samostatným oněch uchazečů.

Bacillus anarchicus. 30.000 Chrvatů bydlí ve Rjece ale obecné školy nemají ani jediné. Hakatišvé v Berlíně a Pešti i Vídní pracují dle stejného plánu. Heil dem Nedostatek škol jest dostatkem anarchie, soustavného otfášení právního citu v širokých masách lidí. Když se mohou pod pláštěm blahovůle obírat národy, proč by nemohli být obírání jednotlivci Děsná, ale důležitá logika.

O kouření, tomto zlovyku, který otravuje nejen zdraví, ale pohlcuje ohromné miliony peněz, píše K. L. několik příkladů, kterak náruživě jsou mnozí lidé kouření oddáni. Mezi jiným tam čteme: Když která Američanka kdys k vévodovi z Connanghtu obrátila se s otázkou, zda jest přítelem kouření, odvětil jí: Ovšem že! Jsou dvě věci, jichž nemohu postrádati — moje čest a můj — pytlík na tabák. Sultan byl nedávno následkem nepokojů v zemi své velice rozladěn. Jednoho dne vyslovil se k svému prvnímu lékaři starostlivě: „Ach, jak veliké jsou mé starosti! Život zdá se mi neunesitelným, nemám-li svých cigaret!“ Vévoda z Yorku znám jest jako veliký kuřák cigaret. Těs vyprávěl kdys ruskému caru: „Před krátkou dobou připadl jsem na myšlénku, že cigarety mi škodí: umřel jsem si, že se obmezím jen na 5 kusů denně. Prvního dne se mi to podařilo. Druhého dne vykončil jsem však 5 cigaret před snídání a zbytek dne naplnil mne velikou žalostí. Třetího dne rozdělil jsem si oněch 5 cigaret rozumně, ale přec mi pořád cos scházelo. Čtvrtého dne ale nemohl jsem toho snést a vykončil jsem 15 cigaret, abych si vyhnal radost, od jsem v předchozích dnech přišel.“

Zajímavý obrázek. Vyšlo na jevo, že celá řada soudních úřadů v Čechách dluhuje živnostníkům a obchodníkům značné obnosy za práce a objednání zboží. V posledních dnech dokonce podány byly proti dvěma soudům v Čechách žaloby na zaplacení uhlí, již loňského roku odebrané a spotřebované. Celá řada živnostníků pak hrozí dalšími žalobami, nebudou-li jim jich pohledávky zaplaceny.

Hrozné rodinné drama. Ve sv. Mikuláš prodal sedlák Matěj Dobt vola za 600 K. Peníze položil na stůl a někam odešel. Vrátil se do světnice, ušel svého třiletého chlapce, jak právě bankovky náškami na malé kousky roztříhal. Ve zlosti chlapce popadl a utíkal s ním na dvůr, kde mu o špalík hlavu rozrazil a jej sabil. Matka, která v kuchyni s nemluvnětem byla, uslyševši křik běžela na dvůr; když uviděla co se stalo, klela mrtvici raněna k zemi. Nejmladší dítě, které v kuchyni bez dozoru bylo, spadlo do škopku vody a utopilo se. Když otec oběti své zlosti viděl, oběsil se ve světnici.

Ve Vídni přibývá sebevražd. Vloni bylo ve Vídni 500 sebevražd — 392 mužů, 108 žen. Roku 1899 bylo jich 400, roku 1898 jen 370. Nejvíce sebevražd bylo vloni v červnu, totiž 60.

Dražší budou nyní knoflíky, jehly a — sirky. Bohatí tovaršci chtějí „důstojně“ zahájit nové století — a proto tvoří jeden kartel se druhým.

V Rusku bylo r. 1900 celkem 136 mil. lidí. Území, které obývají má 23 mil. km.², připadá tedy na 1 km.² pouze 6 lidí. 19 měst má přes 100.000 obyvatelů; všech měst je 946, venkovských osad 577.600., Rusů je 66 pct., Poláků 7 pct., Čechů 5 pct. Dle povolání je rolníků 81.5 pct., kupců a měšťanů 9 pct., vojáků 6.6 pct., šlechtý a duchovenstva 1 pct.

Strach o děti mají ve Francii; senátor Piot předložil proto vládní předlohu zákona, která má řešiti palčivou otázku. Počet porodů totiž ve Francii stále se menší. B. 1899 bylo napočítáno asi o 10 tisíc dětí méně nežli minulá léta. Německo za to má každý rok dvakrát větší počet porodů nežli Francie a podobně jest u jiných národů. Podle toho v 7 letech bude mít Německo dvakrát tolik vojáků a dělníků. Vzhledem k tomu navrhuje Piot, aby od 1. ledna 1901 všichni muži a ženské svobodné, přes 20 let staré, platili svlátní daň a podobně manšels, kteří po pěti letech po sňatbě nemají dětí; rodiče pak, kteří mají více než 4 děti, nechal dostávají podporu státní a výhody pro děti. Návrh ten arcí vyvolává nyní řadu úvah ve Francii, jeť má strach před německou náplavou.

Proč se může člověk také dostat před soud? H. N. píše: Přihodí se často skutečné malichernosti, které mívají svou dohru před soudem. Ale že by člověk k vůli prokázanému dobrodiní byl volán před soud, jest přece asi vzácný případ. A přece stalo se tak v Břevčově. Bylo to po novém roce, kdy přišel k jednomu knězi v Břevčově člověk, který řekl, že pochází z X., byl ve špitále, že má jeti domů, nemá ani krejcaru v kapse a že neví co si má počít; má-li si vařiti švitol atd. Kněz jej těšil, jak mohl, a nejvíce ho asi potěšil tím, že mu dal na cestu jistou peněžitou částku. Člověk odešel. A tu v sobotu dne 12. t. m. dostal zmařný kněz obelihu k soudu, by svědčil, sdali tomu člověka podporu blahodělnému dal nějaké peníze čili nic. Kněz k soudu šel a tu hned s ním sepsán protokol, jak to s tím dobrodiním bylo. „Proto“ dodává H. N., „nechte-li býti citovně před soud, pozor naposled na — chudáky!“

Výkaz za prosinec 1900.

Členové pol. družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. splatili na příspěvcích dle čísel. Základ č. 9. 30 K, po 30 K č. 30 a 31. č. 11. 10 K. = 30 K. Skut. po 10 K: 31., 47., 168., 208., 226., 254., 261., 284., 288. = 30 K. Přísp. po 5 K: 108., 130., 210., 223., 401. = 25 K.

Dary na Adalbertinum dali pl. t. pánové: po 200 K: Dr. Jan Nep. Soukup, po 40 K: zakl. člen č. 87., po 20 K: Praelat Fr. Fiala, Al. Soukup, f. v Lochnicích, J. Seidl, far. v Černilově, po 14 K: P. Vojt. Kvinke, po 10 K: Jos. Forman, Jos. Ludvík, Fr. Hroneš, J. Vanšček, V. Kudrna, Vinc. Erlebach, Fr. Schmidt, č. kanovník, Fr. Kerner, Dr. Fr. Reyl, Dr. Vinc. Ruth, A. Suchánek, V. Erychleb, Ant. Hrubý, řídící, po 6 K: Jos. Domašínský, Ant. Sysel, Dr. Jos. Mrátek, po 4 K: Dr. Ferd. Beneš, Dr. Jiindra, Dr. Hejzl, J. Novotný, (kapl. v N. Městě n. M.) Vl. Sekera, po 2 K: Jos. Dokonal, Fr. Smetana, V. Bayer, V. Kvanička = 490 K celkem 686 K.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. ledna 1901. 1 hl. pšenice k 13.00—13.50 k 12.30—12.60, ječmena k 9.70—10.00, oves k 8.60—8.95, proso k 9.40—10.00 vike k 11.00—12.50, hrachu k 19.00—21.00, jáhly k 19.00—20.00, krup 24.00—28.00, bramborů k 2.40—3.80, jetelového semínka červeného k 84.00—104.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 28.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 19.00—22.00. 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.00 1 kg. másla k 2.40—2.75, 1 kg. sádla vepřového k 1.60—1.75, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 8.60 jedna kopa drobné zeleniny k 1.20—2.00

Literatura.

Dědictví Malíčkých pod ochr. sv. Karla Borom. v Hradci Králové rozešli podíly na údy připadající č. 44. a sice v oddělení českém povídku „Ve viru života“ od chvalně známého spisovatele Karla S. Zákonického, učitele měst. školy v Hofman. Městci, v oddělení německém životopis sv. Alžběty ve formě povídky: Eine Heidin des Glaubens od paní Antonie de Diorgi. Obě knihy opatřeny jsou titulním obrazem velmi vkusným a umělecky provedeným. Povídka „Ve viru života“ vzata jest ze skutečného života čte se velmi pěkně a baví čtenáře netoliko z krátkých mladistvých výběrů i dospělých. Proto bude tento podíl dobrým přírůstkem pro knihovny farní i školní, a bude dobře působiti na mysl čtenářů. — V povídce německé, líčí spisovatelka slobem velmi úspěšným život sv. Alžběty duynské. I čtená této knihy sloužití bude k zneškodnění srdce mladistvých čtenářů, jímž především tato kniha jest věnována, avšak ani dospělí neubrání se pohnutí při líčení útrap této světnice. — Obě knihy čísl. vydavatelství Dědictví Malíčkých veškerou čest a redakce, již vede vldp. prof. dr. Ferd. Beneš již těmito podíly dokazuje, že se vynasnažila splniti co na konci knihy české slibuje „aby totiž stálo „Dědictví Malíčkých“ na výši doby.“ Přejeme nové aprávé bojného zdaru a co největší počet nových údů, aby úkolům svým všestranně mohla vyhověti.

Zlatá bible klasiků. Dějiny zjevení Božího v starém i novém Zákoně. S barevnými obrazy vytvořenými dle prací mistrů klasičeských a s rodinnou kronikou upravenou dle návrhu cenou počteného. Se schválením nejvyššího kn. arc. konsistoře v Praze. Dva díly. Sepsal Dr. Jan Ladislav Šýkora, c. k. řádný profesor české fakulty bohoslovecké v Praze. Tisťeno ve Vídni. Max Herzig. — Skvostné toto vydání biblické dějepisy v milé řeči mateřské s obrazy překrásnými a velikými co největší doporučené těm kteří domácnost avojí opravdu ozdobiti dle možnosti chtějí. Cena ovšem jest vysoká, neboť jen druhý díl s 66 foliantovými obrazy stojí 75 zl. Ovšem lze ji dostati na splátky měsíčních 3 zl. u kněhkupece M. Herziga.

Na cizí pěstě. Román. Napsal Alois M. Vobejda-Prosecký. Vychází v Moravské bibliotéce rodinné, nákladem J. F. Havránka ve Velkém Meziříčí.

Listárna redakce.

Anonymous. Pýcha a hloupost obyčejné společné chodí. — Byť i zdánlivě úskočnictví vítěsilo, pak jsou to přec jen základy postrádající snahy nepřátel, které se kdysi rospadnou a pravda přijde k platnosti. — Za dopis srdečné díky. Něco svým časem uveřejníme.

J. K. O. Do konce roku 1900. **Libníkovice.** Nelze uveřejnit, jest již zastaralé. Kdybyste to byl zaslal hned po novém roce, bylo by se uveřejnilo.

Abtsdorf. Prostě konstatuji; listek si uchovuám k případnému použití.

Poniklá. Ano. Sdělte jen laskavě adresy.

10.000 čtver. sáhů
stavebních pozemků, které se hodí pro závody průmyslové a domy činžovní, dlelem před nádražím, dlelem blíž dráhy a silnice ke Kukle-nám a kolem školy na Pražském Předměstí u Hradce Králové prodá a kupujícímu výhodné platební podmínky poskytné
Josef Kulík,
ředitel měst. divčí školy v Hradci Král.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Dekorační malíř a poslacovatel
JAN BARTA,
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 79.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-tronátním úřadům
pro malby ohrádů a po-zlacování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-ných, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny se nejmenší.
Plány na malby kostelů vypracuji na posázení ve všech slozích a přílože-nými rozpočty.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.
Odporučuje uctivě své chvalné známé:
Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křídla kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.
Převodní nákresy, ceníky a rozpočty besplatné a franko.
Nutná cesta za příčinou shlednutí a vymě-nění místa v kostele vykoná se besplatně.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MUDr. L. Řeháček,
odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí
ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.
PRAHA,
Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i s kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, poslacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmenších.
8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Bursa práce v Hradci Králové.
Zámečníci 2 pomocníci, jeden obeznámený v pracích na byciklech a jeden na šicích stro-jích obdržel v Hradci Králové stálou práci. Práci u pp. katolických mistrů hledá řezbář-ský dělník, absolvent řezbářské školy, zručný kreslič. Rovněž tkadlec, ženatý hledá jakéko-liv zaměstnání. Příhlašky přijímá pan
Jos. Polák st. v Hradci Kr.

Žádejte na ukázkou i sešit
Josefa Ehrenbergra
Sebrané
spisy zábavné.
K dostání ve všech knihkupectvích zvláště
v Cyrillo-Methodějském knihkupectví
Gustav Franci
v Praze. Palác. městské spořitelny.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejnižší ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dlíve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekoračních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na zpracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a
nabízí:

Koňak, slivovici, borovič u, jeřábku, punše
a rumpy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudy, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleředstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Českým domácnostem!

Právě byla vydána starou českou,
78 let trvající firmou

M. C. BUVY SYNA

ve Vysokém Veselí

matiční káva

ve prospěch

„Ústřední Matice Školské“.

Hojným odebráním tohoto druhu kávy
docílíte trojího účelu:

přinesete vlasteneckou oběť,
podporujete český průmysl,
obdržíte zboží výborné jakosti.

Žádejte proto tento druh kávy
ve všech závozech.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fot grafie a rozpočty na požádání.

Levné, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● **služeb vojenských** ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obrátím pošty.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbení starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svíceně se střížením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pová-
nými přísl. P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelů,
táček na křest, aviců, paciálků, schránek na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Úechy) založena roku 1858.

Fotografie a náčrtky v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují

Provedeno ke 300 oltářů.

Vyznamenan na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší ot sluhu.
Zaručuji ceny nejnižší a poroučejte se do
vzácné přímé otěného obcenstva. znamenám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Čáslavský,

subní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Cihelny kruhové

s pecí na 14 klenutých komor, z nichž každá na
9000 cihel jest zřízena a přístavěnými kúlnami,
jakož i rozsáhlým hliněkem 4 h. 78 a 13 m.
s mocnou vratvou výtečné hlíny, 15 minut od ná-
draží a 1 hodinu od krajského města s čilým sta-
vebním ruchem vzdálené s jednopatrovým domem
lze výhodně nabýti. Také rolnická usedlost s úrod-
nými tepnými pozemky 20 minut od cukrovaru
ležící jest levně na prodej. Podrobnou zprávu podá

Dr. M. Kukla,

advokát v Hradci Králové.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, soli draselné, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konservov.
chlévků mrvy, pícní vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude soutěže schopné:

Továrna na
umělé hnojiva
a kyselinu sí-
rovou

A. SCHRAM

v Břeslavi.

Poštorné

a Lišku u

u Borku.

Ústřední kancelář V PRAZE, Jindřišská ul. 27.

PETR KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

doporučuje skvostné pletené látky, krajky i pentle, vějíře, pletené blůzky,
Entré pláštěnky, hedv. šály, rukavice, panské pletené košile i nakrčníky.

Nábytek. Výrobky dokonalé. Pebovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvik Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žaluzie.
--	--	--

Morgana.
 Poslední novinka pro pány na obleky v barvě moderní.
Metr zl. 4.—.
 Na úplný oblek 3 metry.
 Vzorak této látky, jakos i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menšíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na potěšení k nabídnutí. První český zásl. závod
Ed. Doskočila
 v Chocni.

Odberný velkozávod pro malbu chrámových oken.
 Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.
 Okna chrámová každé ho slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
 Zkrát prvými cenami vysnamenan.
 Cenníky zdarma

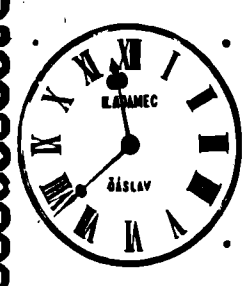
Velký výběr
 zlatých a stříbrných akvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
 hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
 přísežný znalec o. k. okresního soudu.
 Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Bez konkurence.
Tovární sklad hudebních nástrojů a strun.
HOUSE
 výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20-80 zl. Citory, flétny, klarinet a t. d. báječně levné; na př.: koncertní citra v pouzdře 7 zl. flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 13 kapek Fls brejle z nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 190 zl., smyčce od 45 kr. do 6 zl.
Výtečné struny.
 Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přímě laděné a vyzkoušené pod zárukou. Objednávky i správy přesné a rychle.
Jan Čermák v Hradci Králové.
Nejlevnější.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
 zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce
 v Hradci Králové
 sv. Janeké náměstí č. 77.)
 doporučuje ctěnému obcenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1-3 roků za ceny levnější než všude jinde.
 Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
 Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.
Vše za levné ceny.
 Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Pro memoria.
Veledůstojnému P. T. duchovenstvu klaskavé úvaze.
 Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i krásné, svíce stearinové kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytnou renomovaní; na mnohých výstavách nejčelnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:
Fr. Sezemský,
 c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečatní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů
 v Mladé Boleslavi.

První výroba věžních hodin
 v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
 dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

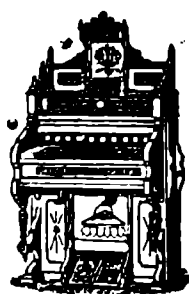

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
 v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti
Pivo z městanského pivovaru v Plzni přímo od čepu
 Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.
Václav Vacek, majitel.

Největší česká továrna
PIANNA A
Antonin Petrof
 o. a k. dvorní na
PIANINA
Hradec Králové.
 Založeno 1864. Přes 12000 klaviér zhotoveno.

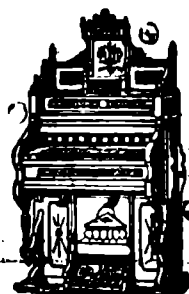
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované cenníky franko a zdarma.

DO PLESŮ

odporučuje

I. křesťanský „bazar Čupr“

svůj bojně zásobný sklad

nejnovějších vějířů, rukavic, imit. šperků, blůz, lakovaných dámských střevíků po 3 až 40 hr.

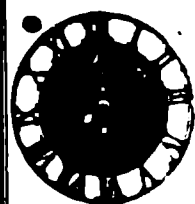
Nejnovejší bílé nákrčníky, košile, límce, manžety, náprsenky, ponožky, punčochy, škrabošky. — Tombolevé předměty po 50 h; 100 kusů 15 K. Spolkům zasílám franko. — Speciální oddělení číselníků v každé velikosti, řada nejnovější a nejlepší. Zaslání míry stačí pouze přes pás na život.

Frant. Čupr v Hradci Králové

Klicperova ulice proti kavárně p. Fialy.

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sázenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofaunu, pláňata atd. Statistické sazenice v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný cenník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé kvalitě.

Rozpočty zdarma.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2-4% sračky!

Doporučuje přesně dle církevních předpisů aneb v národním slohovém vyřívání shotované:

Mešní roucha, plaváky, dalmatky, vlna, nebesa, praporek, šatů a spolkové, korunní, keboce, citátní, přikrývky, alby, rechetky a nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pacifikanty, oboře, svíce, lampy citátní, kadidelnice, lustry, technické pro evange. křesť. ženské cesty a citátní obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA:

V ohni pozlacení kalicha neb oboře dle ornamentů: 1 krát v ohni 10 al., 3 krát v ohni 18 al., 5 krát v ohni 16 al., 4 krát v ohni 20 al. i ostatních nádob posvátných

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.

JOSEF NEŠKUDLA,

c. a k. dvorní dodavatelství

v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Illustrované cenníky zasílám zdarma a franko. — Hotové paramenty zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Panu Josefu Neškudlovi v Jablonném nad Orlicí č. 86.

Jsa v majetku Vaší zásluhy dělož, že veškerá paramenta a ostatní roucha ve Vašem závodě objednaná v úplném pořádku jsem obdržel. Líbí se nejen mně ale i všem kdož je spatřili a zvláště šlechtěným dobrodincům. — Jakmile ještě dodatečně věci nám dodáte, zařídím Vám peněžní obnosy a odporučím Vás všude.

Frant. Walter, arciděkan

Chrudim, 11./11. 1900.

Z veškerých cen illustrovaných cenníků německých firem slevuji 5% sčouta!

Inserát tento platí co dokument výhodné slevy procentní!

40.000 ovočných stromů

v Čechách

nejlepší a lacinější než všude jinde: jabloně, hrušně, třešně, švestky, ořechy, lípy a kulové akáty. 1.000.000 přesazovaných, šlechtění schopných semenáčů. Pp. obch. záhradníkům a pánům sprostředkovatelům dle mírných cen v ceníku 8-10% odměny.

Cenníky zdarma, franko.

Nabízí

J. Valc ve Věkoších
u Hradce Králové.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zveřejňuje na požádání právě vyřazenou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Těž velejemné

látky na talíře,

Čestná uznání zvláště z kruhu veleředstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě se spítky bez sřídání cen!

Pronájem stavby.

Patronátní úřad v Častolovicích zadá

veřejnou dražbou,

konanou dne 10. února t. r. o půl 4. hodině odpolední v krabčím důchodě v Častolovicích, opravu kostela, farní budovy a rozšíření hřbitova ve Voděradech.

Páni podnikatelé mohou též písemné, zapečetěné, vadiem 1200 korun opatřené oferty do 9. února b. r. do 12 hodin v poledne u patronátního úřadu složit.

V podmínky a rozpočet lze nahlédnouti u podepsaného patronátního úřadu v úředních hodinách.

Patronátní úřad v Častolovicích,

dne 15. ledna 1901.

Patronátní komisař:

Václav Malý.

Třeboňský ležák

z pivovaru J. J. knížete Schwarzenberga

čepuje **Hynek Muška**, hostinský „u Vacků“

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Záp. redaktor Alois M. Vojtěch-Precedenský. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 25. ledna 1901.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Konkordáty.

Začínám starou anekdotou. V letech padesátých devatenáctého století povídá hokynářka na tržišti jednoho slavného města českého k chudé vdově, jež se živila posluhovááním v domech: „Paní — voni tak všelikamě přijdou, prosímich, co pak to je konkordát?“ — Odpověď zněla: „Já to taky tak akorát nevím, ale něco ošklivého to musí být. Aspoň pan doktor Š... nedávno na to náramně huboval a že prý nebude pokoj, až ta potvora (pan doktor řekl — nestvůra) padne.“ To si hokynářka pamatovala; a když jedenkrát muž její pozdě v noci domů přišel, rozzlobila se tak, že mu řekla: „Abyš věděl! Řeknu ti, co jsem ti jakživa neřekla: Ty seš konkordát.“ — Na to muž: „Já ti dám konkordát!“ — A následovala domácí vojna. Muž „po ní“ zouvákem, ona „po něm“ hrncem a nebylo pokoje, až všelocky hrnce a talíře byly roztrženy, ba i kamna pobořena. A ráno? — Ráno běžel vítězný muž — nakoupil hrnců a talířů — opravil kamna — a byl rád, když mu žena — k polednímu domů přišedši — oběd ustrojila. — A tak zas nastal v té domácnosti — konkordát.

Ale co to je ten konkordát? Slovo to pochází od latinského concordia (čti konkordya), což na česko je — svornost. A smlouva o svornosti nazývá se konkordát. Dle toho začal konkordát hned — v ráji, když si první manželé Adam a Eva slibovali — lásku, věrnost a svornost. A jak křesťanství uťl, pochází tento konkordát od Stvořitele. Katolické pak křesťanství má za článek víry, že Spasitel tento konkordát učinil svátostí; a platí o něm slovo: Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj. Ale Bohužel! Jak často se toto spojení rozlučuje, jak často nedodrжуje a ruší se tento „konkordát“. A kdo ho vlastně ruší? Zlé vášně lidí.

Konkordát ten záleží totiž v tom, že muž je sice hlava ženy a pán domu, ale žena nemá být otrokyní neb děvkou, ale — jak písmo dí — „pomocnicí“ — v které má muž ctiti tvora svobodnou vůli obdařeného.

A proto, až vohní správa domu patří muži, přece nemá o práva proti ženě tak nastupovati, jakoby nebyla tvorem od Boha svobodou obdařeným. — Naopak! Má pamatovati, že jeho vláda obmezena jest zákonem Božím, a zákon ten že chrání svobodu ženy. A to obzvláště platí o svobodě u vykonávání náboženství, jemuž žena jest oddána.

Jeť asi základní paragraf, čili článek toho nejprvnějšího a svátostného konkordátu. Když tedy n. př. muž „svobodář“ ženě bere svobodu, aby šla na povinné služby Boží, nebo když byl učiněn konkordát, že si žena katolická bude moci děti vychovávat v náboženství svém, a muž popadne dítě a utíká s ním ke křtu k pastorevi, to je nedovolené, násilné, bezbožné často rušení — konkordátu, posvátné té zajiště smlouvy. A když muž utrácí věno ženy a ožebračenou vyhání z domu, to je ještě horší rušení konkordátu. Dělají to vášně lidské. A i to se stalo, že muž se chtěl dát rozvést, an prý nemůže vystat to její modlení. Ale jsou i jiné konkordáty a ruší se.

Jest tu spoližení a spolupůsobení státu a církve. Jak víme stalo se na konci století osmnáctého ve Francii, že bezbožnictvím spitý stát — vlastně jistí uchvatitelé moci světské — počínal si proti církvi jako surový, tyraneký a na konci jako opilý muž. Církev šla před tím se státem v konkordátě, vlastně v konkordii. Jaký ten konkordát byl, vysvětlá n. př. z toho, že církev vždy a vždy hlásala, že moc králův je od Boha, a i když zdánlivě král se církvi podroboval více, než se nám dnes líbí, když korunu na hlavu dostával u oltáře z rukou sluhů církve, nebylo to přece nic jiného, než dojemné poučení národa: Ejhle koruna! Odkaz to moci Bohem dané! Máte ji v uctivosti! Za to zase pravý křesťanský král uznával svobodu a moc církve. Za to on zase volal: Ejhle oltář! Svátá jest tato duchovní moc

a Bohem dána! Máte ji v uctivosti! A jako církev vždy a vždy hájila moc státní učením svým, že moc tato od Boha pochází, tak zase křesťanský král hájil moc duchovní. Církev hájila korunu, král hájil oltář. V noci Božího Narození — abychom jen jeden příklad dali — býval při církevních zpěvech — hodinkách — u oltáře též přítomen s korunou na hlavě — tedy jako posvátná osoba od církve ctěný — král Karel IV., a když se přišlo k pátému čtení, v kterém se líčí boj Kristův proti odpurci Božímu, tu to čtení s vytaseným mečem zpíval král. To byl ten konkordát. Ta jediné rozumná a prospěšná smlouva lásky a svornosti státu a církve. Však taky za tohoto konkordátu byl stát český nejmocnější. Od té doby pak, co se začalo v Čechách s tím, co se v naší dnešní anekdotě litaním zouváků a hrnců atd. naznačuje; od té doby, co porušen tento konkordát, stát český klesal a dnes ho není více, a není Vídní nic tak protivného jako jen mluvení o státě českém.

Takový — jako jsme jej naznačili z dob Karla IV. — býval konkordát všude, tudíž i ve Francii. Ale čím více král církevní moc si osvojoval, tím více blížila se doba „domácí vojny“. A nelétali jen zouváci a hrnce a nebořila se jen kamna v té francouzské domácnosti, ale létali dolů hlavy na popravištích nejprv králova a jeho chotí a pak i hlavy jiných a rozbořena byla monarchie — to jest stát, jehož hlavou je dědičný král. A zvířecí a divošské zuření proti církvi dosáhlo té míry, že který kněz nechtěl přisahati, že přijímá ústavu, dle které se církev děvkou nového toho státu státi měla, přišel — neutel-li — o hlavu. Ano tak daleko to došlo, že „stát“ porav statky církvi zavřel i kostely a vyhlásil, že se zapovídá vykonávání náboženství. Ožebračenou a zneuctěnou choť vyhnal surový muž z domu. Boje domácí tím ovšem nepřestaly, až moc státní uchvatil voják Napoleon a císařem se udělal. Ten dovolil pak vykonávání náboženství, ale papeže věznil a církve děvkou a otrokyní do jisté míry přec činil, až se věc urovnala tak, že se sestavila smlouva svornosti státu a církve — konkordát, v které církve v mnohých věcech od práv svých upustila; k. př. postoupila jmenování biskupův státu; anebo odpustila oloupení statků a důchodů církevních za skrovné platy, které kněžím stát slíbil. Ale celý ten konkordát připadá mi asi tak, jako když farář „rovná manželství“, docílí, že se „smíří“, ale je to, jak lid říká, jen tak „sklizené“. — Vášně by musely ze srdcí a ústa k zákonu Božímu do nich, pak by to byl ten pravý konkordát.

Ale kde řadí vášně a bezbožnictví, tam je to jen klib, a brzo se zase ta svornost rozklíží.

To je vidět dnes opět ve Francii. Konkordát je napsán, ale vášně — zášť proti církvi a proti Bohu vůbec a špinavá žádost statků řadí opět děsné. A nenávist Boha pohání snad více, než žádost statků. Ve sněmovně se již rokuje o oloupení a zničení duchovních společností, a jeden pan radikální „zákonodárce“ to řekl zcela zřetelně, že se usiluje o zničení „ctění Boha“ ve Francii. Dnes to jde jen proti společnostem — kongregacím, pak se odeprou platy farářům a budou se třeba i hlavy zase usekávat.

Co však se bude dít se státem? Páni — ti hloupější — myslí, že posílí republiku. Ti chytrější však si mnoou ruce, neboť vidí, že to ve Francii rozmnoží tím více spoustu, že nastane anarchie — domácí vojna, a ruské noviny varující svého spojence povídají, že pruský šišák půjde do Francie dělat „pořádek“, a že jen Rusko to bude, které se „šišáku“ opře a Francii od něho vysvobodí. Pěkné vyhlídky do dvacátého století! Může z toho povstati děsné „létání zouváků, hrnců a boření kamen“ pomocí kanonů evropských velmocí. A konec? Někdo si tam ve Francii moc zase uchvátí a bude hledět, aby tam do té domácnosti zase přišly „hrnce a talíře a kamna“ to jest to, bez čeho žádná společnost trvati ne-

může, pořádek na základě zákonů Božích; přijde zase konkordát.

V Rakousku byla církev taky děvkou státu učiněna bezbožnými rádci dvorskými. Říkali tomu Josefínismus. Napsal o tom více ještě, než královéhradecký pastýřský list, lublaňský slovinský biskup Jeglič. Škodil prý si tím a nebude excellovat, bude-li tohle dělat, nikdy. Ale v padesátých letech učiněn s církvi konkordát, který však, jak zase Jegličův pastýřský list povídá, jednostranně a nesprávně byl zrušen. Stát si, co mu církev podobně jako kdysi ve Francii popustila, ponechal, ale to, co on církvi na ochranu její svobody slíbil, „zrušil“ skoro všecko. Ba vzal církvi i to, co měla — faru školní budovy atd. atd. Což divu, že v té naší domácnosti bez konkordátu tak veselé žijí národové. Zouváci, hrnce, talíře již létají, kamna se boří. Nedej Bože, aby začaly létat taky hlavy, daleko do toho není. Ale dokud nepříjde nějaký — ne jen ten v Rakousku oblíbený klib, — ale srdečný konkordát, pořádek na základě zákonů Božích, nebude lépe.

Dopis z Prahy.

V Praze, 23. ledna.

(Neslavný skon „Radikálních Listů“. — Društvo lidového divadla v Praze a zastoupení lidí v jeho výboru. — Revise sporů o pravost rukopisů Zelenohorského a Královédvorského.)

Ještě teď rok strana plná pýchy, nadějí, bujnosti, domýšlivosti, troufalosti a prostofekosti krčí se dnes do koutka oněmělá čekající s bázní a s úzkostí, kdo na ni vezme bič, aby ji potrestal a na smrtelném jejím loži vyflákal za ty nezměrné spousty zmatků, nesnází a rozmanitých nezbedností, jež od svého vzniku do svého konce v českých zemích natopila. Ale na to česká marné, neboť skonávající „strana radikální“ nikomu již ani za to nestojí, aby si konce jejího všiml, když celý její život byl vlastně jenom na zbahnělých českých poměrech mžourající bludičkou, od níž mnozí, ve svém nitru záští a nenávistí ke bratru a sousedu proniknutí, mylně doufali, že se rozhoří v plamen, který by mohl býti dokonce strážným ohněm českých zájmů.

Strana radikální byla dcerou strany mladoběské a mimo nejbolestnější vzpomínky, že nespravedlivě a krivě mnohým ublížila, nebývá po ní nic, než-li několik ubohých dítek, komicky vypadajících politických frakcí, kteréž z jejího lůna vyšly a kteréž dříve či později skonají zrovna toutéž smrtí, již skonává nyní jejich maminka.

Strana radikální žila, trvala a působila jedině a hlavně svými novinami „Radikálními Listy“ a život těchto novin závisel od vůle tiskaře, kterýž je tiskl. Jakmile ten řekl: „dost, já dále na dluh tisknouti nebudu,“ noviny strany té umírají a strana se rozprchává do všech stran a konců českých vlastí. Z toho jest vidno, že celá sláva a moc strany, která tak emle v celý život národa zasahovala, záležela jedině na úvěru tiskaře, kterýž tímto způsobem spekuloval na zisk bez ohledu, že na jedné straně touto svou spekulací umožňoval největší zmatky v národě a na druhé straně krutě připouštěl, aby v poměry nezaujatí lidé mu za zřejmý finanční deficit při tom ručili. Své doby jsme na těchto místech upozorňovali, obdivovali jsme odvážlivost úvěru pana tiskaře Beuforta a předpovídali jsme možnost zajímavého divadla, které se nám následkem toho svým časem naskytne, až pan Beaufort „svůj čas“ uhlídá.

A ten čas přišel! Pan Beufort patrně již dávno „Radikální Listy,“ tedy radikální stranu živil na dluh a když ten dluh výše několika tisíc dosáhl, bezohledně „Radikálním Listům“ úvěr odňal a podal žalobu na družinu

pánů vlastních smýšlení radikálního, aby mu tiskem „Radikálních Listů“ vzniklý dluh pěkně zaplatili. Z toho je nyní poprask mezi žalovanými a smích mezi diváky.

Ačkoliv nehledáme v tom žádné mravní výše ani umravněnosti, s níž se radikální strana stále obáněla a předstíráním jejím nejpoctivějšímu krutě pronásledovala a zatím všechen tento povyk jenom na dluh tropila a ať ani v jedné p. Beauforta nevidíme jednání kavalírské, když politickému rejdní úvěr poskytoval a patrně sice jenom dotud, dokud sám nic při tom neriskoval, přede s uspokojením na celou věc tuto pohlížíme.

Předně pád a zaniknutí „Radikálních Listů“ lapidárním a nanejvýš poučným způsobem prokázaly, že pro podobné politické kudrlinky a kotrmelce v českém lidu není ani dosti smyslu ani žádné obětavosti. Proto zajisté budou české poměry dlouho ušetřeny nově podobné aféry, jež v nich „radikální strana“ stropila. A o to postaral se p. Beaufort, který nyní všechny pány, kteří se ke straně radikální přihlásili a za ni ručili, pěkně také ku placení útrat strany té přidržuje. V tom ohledu jedná v zájmu veřejného pokoje a politické bezpečnosti užitečně. Nyní odpadne každému přístě chuť, aby chtěl na dluh politiku provozovati! Když se podá jednou výstražný příklad, že „politické přesvědčení“ vyžaduje také oběti, jistotně v budoucnosti si to dříve každý rozmyslí, než-li bude při zakládání politických stran, vlastně jejich novin nezbedně spolupůsobiti. Darmo. to více nepůjde!

Zajímavé jest, že za možný deficit „Radikálních Listů“ zaručovaly se také osoby, jejichž hmotné poměry podobnou záruku vůbec nepřipouštěly a osoby, jež o novinářství ani poněti nemají. A proto bychom si přáli malou novelku do zákoníka a sice odstaveček, že dluhy z tisku politických novin vzniklé jsou zrovna tak nežalovatelné, jako jsou nežalovatelné dluhy vzniklé při hazardních hrách v karty.

Skon „Radikálních Listů“, jež nikdo neoplašává ale mnoho osob na působení jejich s žalostí vzpomíná, jest v celku pro ozdravení našich veřejných poměrů velice platnou medicinou. Novinářská kauze je odstraněna. noviny kolek zrušen a přede zabynuly a to proto, poněvadž podobná politická dobrodružství v českém lidu nemají žádné půdy, ale jenom ho matou a vážným lidem nesnáze působí. To nyní sluší co nejdůrazněji konstatovati, aby si to všelijací pánové dobře pro přístě zapamatovali.

Pád „Radikálních Listů“, jež český lid sám spůsobil, znamená pro katolickou stranu značný úspěch a klidně můžeme čekat, že brzy vedle nich položí se ještě také i jiné nepřátelé a odpůrcové její zásad a cílů. Jak jsme viděli, spočívá jejich život jenom v rukou tiskařů —

FEUILLETON.

Macharova konfese.

V. — Duše lidská vyznávající sama sebe, jest zdrojem plodných rad a vážných výstrah. Duše lidská pytlavající sama sebe ve všech hříších a důsledcích jejich, ve všech vášních a rozpoutaných náruživostech manifestuje mravní výzralost člověka, jenž v bolestech sebepoznání roztrhává předivo samolásky a jehitnosti. Tímto směrem nesou se konfese sv. Augustina, plné žhavých slz a očistujícího ohně do sebe vnořeného kajícíka. Duch laický, jenž v bezpříkladné kolikráte tuposti všechno náboženské pomíjí, konfese sv. Augustina pojímá a vynáší je stále z minulosti věkům budoucím. Mohutné echo jejich podnítilo Rousseaua, že napal dílo názvem sice podobné, hodnotou však daleko odchylené a o minulých hříších příliš chvastavé.

Takto sv. Augustin byl příčinou určitého literárního útvaru, který označován jest vůbec „konfessemi“, od původního vymezení látkové se dosti rozšířil.

Machar v nedělních číslech „Času“ pod čarou uveřejňuje vzpomínky, které také nazval konfessemi a z nich zajímavý jsou pro nás konfese jeho náboženské. Líbí-li kdo, potřebou vnitřní nutkání, své zápasy o ustálenost náboženského přesvědčení a svého poměru k Bohu a lidem, tušíme tu cos velkého a vážného. Nuže, jaké dojmy a myšlenky vzbuzují konfese Macharovy?

Citujeme „V té době zůřila o mé duši náboženská revoluce. U starého Wabla koupil jsem kdysi malou knížku „Voltaire's Schriften“, díl, nevím kolikátý; líbila se mi pergamenová hříbavá a červený titulek, cena byla 10 krejcarů. Mnoho večera vzal jsem slovník a začal starého pána číst — byl to rozbor Nového Zákona. Ostří, jisklivý, vtipný — ach, a mně již tenkrát byl dobrý vtip milejší než prostřední básně — probouzel, co v duši mé leželo ukonejšeno a ubýčkáno, k životu volal, co ve mně bylo, ale dosud neformulováno,

Své doby jsme zde obšírně vyložili, že pohledy jistě řada páne, (kterí podstatu veřejného působení spatřují, především v tom, aby ctěná jejich jména byla co nejčastěji v novinách opakována), za potřebu času ařízení nového „lidového divadla“ v Praze. Ačkoliv bylo vážně poukázáno k tomu, že „lidových divadel“ jest v Praze úplně dostatek, ač bylo uvedeno, že „Národní divadlo“ jest vlastně divadlem lidovým, ač výstražně upozorňováno na to, že pro nové větší divadlo v Praze není dostatek obecnostva, přede jednou prohozené heslo valí se dále jako aněbová koule s kopce. Příčinou toho není nic jiného, než-li shon po popularitě a horečná snaha někde pro český lid „pracovati“ a sice především ve vlastním zájmu. Nezdramé tyto choutky vmrskaly český lid v posledních letech do celé řady podniků, o jejichž pochybenosti a zbytečnosti není dnes žádné pochybnosti. A jedním z takových obtíží české veřejnosti stává se „Društvo lidového divadla v Praze“, kteréž bez vážného rozmyslu a bez dostatečných kapitálů a záruk se právě v Praze ustavilo k činnosti, která nemůže býti ničím jiným, než-li křivením a překážením podnikům již stávajícím. Účelem jeho je „co nejrychleji zřídit lidové divadlo prozatím, které by za nejlevnější peníz poskytovalo hry širokým vrstvám lidu.“

Pánové, kteří se v čelo tohoto nového podniknutí staví, alyší, že lid volá „o chleba“. A tu patrně ovládly je vzpomínky na leta gymnasiální, v nichž slyšeli, že lid římský volal „o chleba a hry“. A proto, když volá český lid „o chleba“, sami mu ochotně chtějí také „hry“ poskytnouti. Ale při tom zapomínají, že lid volá „o chleba“, nemá naň dostatek prostředků, že hledá práci, vzdělek a že mu „na hry“ ani ten „nejlevnější peníz“ — nezbyvá.

„Društvo lidového divadla v Praze“ zvolilo si již dokonce výbor, jehož předsedou jest pražský advokát p. dr. St. Prachenský. Člů tento pán, jehož zásluhou své doby vzdor kompromisu strany staročeské s mladočeskou, nebyl na Vyšehradě zvolen do sboru obecních starších p. kanovník dr. Burian, tak že proto p. dr. Prachenský i s „Jednotou občanů pražských“ nucen byl vystoupiti, stál teď rok v čele komitétu zařizujícího na akcie pěstování drůbeže a vepřů ve velkém. Podnik tento se mu však nezdařil, působnost p. dra. Prachenského při něm uvitána byla s veselostí, tak že i hovory o něm stichly a proto nyní nanejvýš překvapilo, když se pan dr. Prachenský během roku shostil starostí tak prosaických, jako jest akciové pěstování drůbeže a vepřů a když najednou se oddal ideálnímu starostem o zábavu „širokých vrstev“ za laciný peníz. Zajímavý ráz pak výboru tomu, jenž v čelo postavil se p. dr. Prachenský, dává ta okolnost, že v něm zasedají také dva židé a sice p. dr. Podvinec, advokát z Kolína a p. dr. Arthur Baštyř, zubní lékař v Praze. Pánové ti reprezentují 25% vlivu ve výboru a proto

nevysloveno. Chvillemi bylo mi, že starý filosof s mefistofelským obličejem, jak jsem jej znal z dřevorytin, sedí proti mně v mém pokoji, u pana Randy v Kaprově ulici, a sípavým hlasem a kukajce se smíchem vykládá mi a přesvědčuje. Nalouchal jsem s jakousi ukrutnou rozkoš: rány dopadající na to, co mi bylo dříve nejvčetnějším, blázily mně, jásal jsem při nich — neklamný znak, že revoluce začala. Od té chvíle bylo mi, jakoby nějaká metelice zdvíbla se v prostorách duše mojí: hvízdalo tam, řvalo, úpelo, stýskalo si, jásal, nafkalo, řtilo se v trosky, zvedal se prach, lomily se ruce a hladina bušila do hlav a podstatců a do toho chaosu posílal jsem revoluční nářky posily, jak jsem je mohl sehnati: „Zápisky Jungmannovy“, Byronův „Kain“ (tentokrát po stranné myšlenkové), Voltaireovy Romány, Renanův „Život Ježíšův“, v překladě, V. Bambaša a Mythologii Řeků a Římanův. Ty poslední dvě knihy dokonaly revoluci, sladká moudrost Renanova zbecila mě vztetu k padlému nyní náboženství a svaleným modlům, mythologie Řeků dala mi zorný úhel na nebe, peklo, svaté a svěťice, Trojici atd. . .

Jestliže jsi, milý čtenáři očekával veliké náboženské přerody a zápasy Verlainovy, Haymansonovy, Strindbergovy a j. . . , jestliže jsi očekával úzkostlivé hledání světla posvěcené touhou po pravdě a podepřené vnitřní opravdovostí, sledáváš nyní, že jsi se ocitl kdesi na trhu před poséřakou vyvolavačskou boudou. V té náboženské revoluci Macharové není citu, není pravdy a tedy také ne ceny literární. Anachronismus épí z každého řádku, nemožnosti a odpory křičí a tlačí se navzájem. Všechno to prodělal a přečetl — tercián. Že nemýlíme se co do času, svědčí pokračování konfessi, které dne 1. ledna v „Čase“ počínají takto: „Z Jičínského gymnasia přišel k nám do tercie vysoký štíhlý mladík . . . Takto věru nemá si počínat spisovatel, jenž na svůj titul tak brdým jest, jako Machar. Tercián se svými úzkými obzory v Macharově zářakem vyrosl v moderního Strausse, jenž se záporom kriticismu, s materialismem sloučeného, podává frivolní rozbor v látce,

také souvrači jejich zajisté reprezentují nanejvýš 25% členů družstva. Faktum toto nanejvýš překvapuje a když o jiných choulstivých stránkách výboru a družstva se nešílíme a mlčením je pomíjíme, nemůžeme se přede pro podnik tento nikterak s nadšením rozbíati. Nemůžeme nalésti pro ně ani jediného důvodu, kterýž by nás k němu skutečně oprávněoval. Střízlivě na pražské poměry pohlíže-li, neshledává žádné potřeby k zařizování nového velkého divadla, když stávající neobává lid prázdná, výbor pak družstva není nám zárukou, že by v ohledu divadelním dovedl něco nového zjednat, leda že by nové divadlo pro lid stalo se v Praze zápasníkem proti antisemitismu, jenž by zajisté do divadla toho pp. dr. Podvinec a dr. Baštyř vniknouti nedali. Tím jsme pověděli, co se mělo rozhodně říci již v Praze.

Česká veřejnost byla v posledních letech honěná a štvána od jedné rozčilující a znepokojující komedie ke druhé. Aranžeri nových směrů a nových hesel jenom se v Praze volili. Za patnácte let přečkali jsme zde realisty, radikály, moderny, socialisty, dekadenty, jazykové utrakvisty, filosofemity atd. Rozmanité ty směry a hesla za všeobecného výsměchu dříve nebo později zase zanikají a mizí, ale různé nesnáze, jež spůsobil, zůstávají otřesenou ránou.

Jedním z nejvážnějších vedených sporů poslední doby byl útok na rukopis Královédvorský a Zelenohorský. Příčiny k němu vznikly z pohnutí osobních a smělym útokem, který veden byl spůsobem naprosto nevědeckým, byla to celá česká veřejnost tak překvapena, že na místě, aby zahřmela na útočníky „podejte nezvratné důkazy nepravosti rukopisů těch“, jala se je sama — hájiti. Jedním z nejsmělejších a nejdůležitějších útočníků na rukopisy byl p. prof. Masaryk. Když pak se dnes ohledneme na celou jeho vědeckou činnost, která vyvrcholila v obhajování pana Hilanera, pochopíme, kam poměry naše byly zavlčeny, když bylo pokládáno „za vědu“ aby p. prof. Masaryk pravost rukopisů popíral.

Úvaha o tom leze zase za posledních dob hlavy i mnohým bývalým jeho stoupencům, kteří začínají o tom mluvit, aby podniknuta byla „revise sporu o pravost rukopisů zelenohorského a královédvorského“, pokládajíc to za potřebu a uznávajíc, že spor ten ze strany popěračů jejich pravosti veden byl „nevědecky“ a násilně. Zejména kruhy vynikajících učenců lékařských uvádějí, že proti rukopisům bylo užito daremné metody kategorické negace, která jest ve vědě naprosto nepřipustnou, neboť žádný vědec nesmí říci: „já to a to znám, proto je to falešné“, jako tvrdili popěrači pravosti rukopisů. Co bylo proti pravosti rukopisů uvedeno, to vážná a přísná věda musí odmítnouti jako klep, domněnku a odvážlivé kombinace bez podstaty a oprávněnosti. Kdyby

která má jímati čtenáře novosti, ježto podobné spracování antické mythologie se již vyžilo.

Vyznání Macharovo hodilo by se na nejvýš do nějaké „vzdělávací“ besedy sociálně-demokratické, kdež vždy radostným posměchem uvitány jsou věci nejposvátější, stanou-li se předmětem tupého útoku. Co do věci samé snad i sociální demokraté poznali by nepravdy, jež hálí Machar vzezřením skutečných životních událostí.

Tak hned s tím překládám Voltaira. Machar líčí, kterak před ním, jako před terciánem, seděl šklebivý, mefistofelský Voltair s jizlivým vtipem. Ale to jest literární fysiognomie, kterou mohl sobě Machar sestrojiti: teprve ve věku dospělém a pilnou četbou a vážným studiem, ač i jinak ve vzděláném světě fysiognomie ta právě takto jest ustálena. A připustíme-li, jako že ne, u terciána soud tak dokonalý a pohotový, pak musíme ovšem u něho předpokládat zároveň úplnou znalost jazyka do všech nuancí pojmu a smyslu, ježto jinak nehl ani možno vtipy působivé vyčísti a vyjádřiti. Zkrátka Machar, jako tercián, musil by stanouti tam, kde překládat jest tolik jako tvořiti. Machar však, jak sám vyznává, lopotil se a překládním máje v ruce slovník. Z toho jde, že jazyka dokonale neznal, vtipu „starého pána“ tehdy nemohl vystihnouti a revoluce náboženské neprožíval s tím veškerým lomozem, jak čtenáři chce namalovat.

Předkládá-li však Machar náboženské své vyznání jako člověk v přístě té již vyrovnaný, vystává mu pohroma u vzdělaném směrem nejedním. Předně, jak možno ustanouti ve věku mužnosti na hledisku, které vytvořilo se v letech mládických a k němuž stavivo snášela terciánská inteligence? Kterak s dosažitelnou objektivitou srovnati lze, když literát pro svůj náboženský názor čerpal z pramenů tak jednostranných? Ku všestrannosti vzdělání žádá se v naší moderní době, a Machar zajisté jest člověk moderní, aby byla zachována zásada „audiatur et altera pars“ i ve věcech náboženských. V jedné schůzi učitelské rozproudil se rozhovor o vzdělání a četbě časopisů. Přítomný jeden poslanec mladočeský chtěl se pochlubit, prohlásil, že čte skoro všechny časopisy mladočeské,

přirodní vědy stály se svým bádáním na stanovisku „protirukopisných filologů“, byl by jejich pokrok vůbec zastaven. U lékaře, chemika, geologa, mineraloga, elektrotechnika bylo by to komickým, kdyby při ojedinelém zjevu některého úkazu vědecky prohlásil: „To je nevidět, to neznám, proto je to falešné“ a u protirukopisných filologů bylo toto pohodlné stanovisko — pokrokem vědy.

Tyto úvahy začínají nyní proudit ve kruzích mladší inteligence v Praze a proto s nich přámení touha, aby byla co nejdříve „revizí sporu o pravosti rukopisů“ předevzata an spor ten veden byl ze strany pochybovačů naprosto nevědecky, jenom osobně tendenčně a vášnivě. To jest ovšem teprve počátek nového studia otavřené otázky rukopisné, le správa o něm bude majště všude nanejvýš zajímavou.

Drobná obrana.

Inkvizice. Protestanté velmi rádi křídí církev katolickou jako ukrutnici. Předhazují jí zavedení katanéské inkvizice. Pan Šádek aspoň a pan Herben opakují hrůzy inkviziční spouh o každém kvartále. Nepotřebujeme se bátí dějin a zakrývatí nějaké chyby lidské, které v církvi Boží byly špatnými lidmi spáchány, protože není ve světě díla tak vznešeného, jež by lidé nedovedli svými vášněmi znečistiti. Tolik můžeme však směle tvrditi, že církev sama svým učením a svým jednáním byla dalekou těch ukrutností, které páchali pod rouškou nábožnosti někteří vladařové ve středověku. Církev sama vedla zcela nekrvavým způsobem pátrání (inkvizici) po kacířích dle slov sv. Pavla: „Člověka kacíře po jednom i druhém napomenutí varuj se“ (Tit. 3, 10), ale krvavý znak vtiskla inkvizici teprv světská moc. Bedřich II., nepřítel papežů, zavedl trest smrti na kacíře ve 13. století, španělská vláda zavedla inkvizici politickou ku vypátrání Marránů (pokřtěných židů, kteří obrožovali svými rejdy existenci státu).

Inkvizici zavedli si vůbec vladařové a svobodná města i pro zločiny sprosté a politické, jak to dokazují sbírky mučičích nástrojů v různých městských muzei. Jest to tedy zločinnost, když se nečiní rozdíl mezi církevní a mezi světskou inkvizicí a když se všechna krutost staré doby vrhá šmahem na hlavu církve katolické. Papežové odsuzovali krutost světské inkvizice, ale s nevalným úspěchem. Zrovna tak odsuzuje nyní špiš sv. Otec nesmyslný militarismus evropských států, ale bez výsledku. Až nějaký Šádek bude za 100 let vydávati nějaké „Hlas z Sionu“ připiše válku v Transvaalu a ukrutnosti v Číně na vrub Říma.

Ostatně všechno to líčení katolické ukrutnosti má účelem odvrátiti pozornost od vlastního másla na hlavě. Zakladatel helvetské víry, Kalvín dal upáliti 27. října 1553 španěl. lékaře

a odpovědi mu byl — útrpné shovívavý úsměv přítomných intelligentů.

Podobnou náladu člověku vaucejí nábožen- ské konfesse Macharovy, které nemohou vystupovati s pretensemi, aby se na ně vážně pohlíželo.

Není to úder nové myšlenky, nýbrž umírající vzor a příděchem světoborecké touhy, která u moderních pravidelně též obsahuje snahu po originalitě. Jest to vyvolávání se střech a plané povyky do všech úhlů světa, jest to doklad neopatr- něho prozrazení, kterak možno státi se pasivním produktem nahodilé čestby. Stane-li se však deter- minace taková životním pravidlem, pak veta po všech ideálech, pak veta po záslužné práci pro vlast a člověčenstvo! Hodí se sem slova z „No- vin“ Turgeneva: „A s těmito zásadami chceš vykonat něco velkého a mluvíš obětovat se pro mučičky?“. Hodí se sem též slova Macharova: „Ne, nemám žádných ideálů, mám srdce chladné jako skálu“, a též rada jeho udělena sociálním demo- kratům, aby si nevšímali té macechy — vlasti.

Náboženství jest lidové a má rozhodující vliv na zásady a skutky, at si kdo chce co chce povídá jiného. S matematickou jistotou dokázati lze, že temné stíny životní v úzké spojitosti jsou s náboženským nihilismem či, jak mnozí tomu na- dávají, s moderní filosofií. Odtud vysvětlujeme také dvoji morálku, jeanu pro život veřejné re- presentace s veškerým tím duševním o poctivých snahách a cílech, a druhou pro život soukromý, plný prospěchářské sobeckosti. Odevšad slyšeti hecla co den se množí bez závažnosti provedení — mnoho hluku, mnoho frásí, mnoho boření — a žádný prospěšný skutek! V době, v níž potře- bí tolik silné vůle a práce, přichází Machar, aby mladé duše byly rychleji rozleptány a pak ef- někdo tvrdí, že každý básník jest větštem a vůdcem lidu! . . .

Jinak ovšem, jako tehdy svět se nepolekal, když v hlavě Macharově to hvízdale, bouřilo a řvalo, tak právě nyní s konfessí jeho nestane se nic zlého tím, kdož rozumějí životu a potřebám jeho.

Cerveda, jenž s Kalvínem nesoňhlasil v bludné nauce o předurčení. Kalvín dal tohoto „kacíře“ letivé lapiti ve Vienne a „povolným“ ohněm upáliti, ač Cerveda prosil, aby byl pouze me- chem stát. — Ukrutný čin „muže Božího“ schválil též Melancthon. (Ep. 187 inter Calv.) Beza, Kalvínův žák, sepsal spis o „bludařích, kteří mají býti civilními úřady trestáni“. Za vlády Kalvínovy od r. 1543—1548 bylo v Ze- nevě 68 lidí pro víru k smrti odsouzeno, 76 vyhnanstvím trestáno. Luther, oprávec víry, k ukrutnostem vrchnosti přímo nabádal, neboť psal: „Vrchnost musí luza, sprostý lid pohá- něti, bít, rousiti, věšeti, páliiti, odpravovati, v kola lámati jako divokou zvěř“ (Evers V, 160.) V protestanském Norimberce bylo od r. 1577—1617 s kacířství pouze podezřelých, ani ne usvědčených, odpraveno 356 a zmrzačeno na mučidlech 345. V Anglii dala „panenská“ královna Alžběta pro víru odpravit 142 kněží a to způsobem nanejvýše ukrutným, neboť byli za živa rozpáráni, střeva na žhavé uhlí vyvržena a pak teprv rozčtvrceni. Dle historika Mackintoshy bylo od r. 1660—1685 přes 20.000 lidí pro náboženství uvězněno a 15.000 rodin zničeno. Ve Švédsku bývaly katolické ženy při mučení znecitněny a ještě r. 1854 bylo 7 paní ze země vyháno, že přestoupily na katolickou víru. V Holandsku byli katolíci usazováni do nádob s živými krysy, pod nimiž byl oheň rozdělán, aby se živým tělem katolíků prožraly.

Historik Aubert de Mire vypravuje, že hugenoté se chlubil, že v jediném roce 1562 povraždili na 4000 mniců, znečili 12.000 řeholnic, zničili 2000 klášterů a 90 nemocnic. Uvedli jsme jen maně některé ukázky z pro- testantského stáří, ale již z těch ukázek vy- svítá, že pastor Šádek má dosti zajímavé čestby ve vlastním táboře, takže by se nemusil ani starati o katolické ukrutnosti. My neschvalu- jeme ukrutnosti v protestanském táboře, ale nenapadá nás připsovati je na vrub nábožen- ské nauky protestantské, ješto je zavínil fanat- tismus alych lidí. Když však dnes týž pastor- ský fanatismus, padající přes vlastní zlořády, činí nynějši církev zodpovědnou za chyby ne- spáchané, pokládali jsme za nutné odhaliti škrabočku tomu nevínoňkému beránkovi, hýčkanému protestantismu.

Zda naše odhalení přivede pana Herbena aneb Masaryka ku studiu dějin a zda dějinná pravda posílí přesvědčivým důvodem v „nové“ víře zmíněné pány, ponechávámu pastorn Šádkovi ku přemýšlení.

Konfiskace řeholního jmění ve Francii. Helvetský „Čas“ docela v souhlasu s velikými zakladateli reformace schvaluje chy- stanou loupež na církevním majetku ve Francii. Rozumí takto: „Kdežto pro společnostva soukromoprávná a pro spolky světské prohla- šuje se v předloze zákona úplná svoboda spolčovací, pro spolky klerikální zavádí se výjimečné obmezené právo spolčovací. Vy- jimečný ráz života v řeholích katolických činí je spolky zvláštního druhu a následkem toho je odůvodněno i navrhované zvláštní spolkové právo pro ně“. „Čas“ uznává, že pro v- ji- mečný ráz života v řeholích katolických musí se vydati zvláštní spolkové právo pro ně. Když křesťanské noviny žádaly kvůli zvláštní židovské morálce též zvláštní ochranné zákony pro křesťany, prohlašoval „Čas“ o- právněný tento požadavek za barbarství; pro katolické řehole vyjimečné zákony schvaluje. Pak ještě bude se „Čas“ dušovati, že není listem nenášenlivě protestanským a služebvolně židovským.

Kdyby byl „Čas“ vůbec listem seriousním, musil by zapřítí v sobě helvetství v tomto případě, protože loupež na soukromém řeho- lním majetku páchaná bude sváděti k dalšímu implacitě.

Rozhodně přijdou na řadu millionáři ži- dovští, protože dle Drumonda (Juifs Antisemi- tes en Europe) žije ve Francii 67.000 židů, kteří mají celkem 80 miliard jmění, kdežto celý 85 millionový národ francouzský má pouze 180 miliard. Hratka lidí má tedy celou třetinu jmění národního a desetkrát více, nežli konfiskované kláštery. V krátké době rozdělí se několik francouzských „vlastenců“ o jmění klášterní, a pak se dají do větší ho- mady v bankách. Mimo to vlhké a tmavé cely klášterníků nejsou ani tak vábným pří- bytkem pro francouzskou chudinu, jako by byly světlé a zdravé paláce peněžnické šlechty, která beztoho ani těch pokojů nepotřebuje, potloukajíc se celé měsíce po lázních a po hernách. Dle francouzských zákonů zruší se všechny závětné odkazy klášterům a odkázané jmění vrátí se příbuzným. Zdaž bude patron „Času“ též o to usilovati, aby se zrušily též v Rakousku všechny legaty a odkázané peníze, třeba po sebevrazech, vrátily se zpět, mohl by nám „Čas“ ve své známé jízlivosti povědět. Vždyť vyjimečné nabyté jmění, musí býti zvláštním zákonem regulováno.

Útěcha. Pan pastor Šádek ve svém pře- krucování pastýřského vánočního listu nřp. biskupa píše: „Pro nás je to vždy jistým za- dostačujícím, že nejzřetlivější nepřátele Kristovy vycházejí téměř z církve římské a proti ní především bojí“. K tomu odpovídáme: A nám to jest zádostučiněním, že právě ti nejzřetli- vější nepřátele Kristovy po svém odpadu od církve mateřské nalezají otevřenou náruč — v protestantismu. Od Lutra do Wolfa byly to samé padavky, které protestantismu přišly vý- borné vhod, protože církev tato není nic ji- něho nežli negací katolicismu. Jest tedy rozdíl mezi církvi římskou a protestantskou, že církev římská z protestantismu kořistí skutečně vý- květ uvědomělých a mravních duší, kdežto v protestantismu dochází útočiště právě ten nejhorší brak, jenž nehledá v nové církvi lepší náboženství, nýbrž omluvu svých vášní. Všichni ti „vyklouzové“ jsou toho nejlepšíím dokladem. Slouží-li tento zjev pann Šádkovi za útěchu, nežávidíme mu ji.

O „husitském programu“ píší stále ještě „Národní Listy“. V jednom z posledních čísel čteme jakousi úvahu, která by se dal „původní“ husitský program uskutečnit. Úvaha ta však jest jenom sbírkou planých frásí, ne- jasných názorů, pisatel blouzl o něčem, co nikdy nestává a o čem sám nemá potuchy. — „Obzor“ uveřejňuje v posledním čísle zajíma- vou úvahu, z níž něco uvádíme, co právě by pisatel duchaprázdných úvach o „husitském programu“ v Národ. Listech vědětí měl.

Husitství již v počátcích svých si zasa- zovalo morální rány, jichž důsledkem byl nutný zánik. Vystoupilo s nevyjasněným pro- gramem. Vhodivši do světa heslo svobody, ne- povědělo předem, kam až svoboda hlásaná může jíti, aby nepřela v nesnesitelnou zvlí.

Nezanechal Čechům jasného programu Hus, nenařadil se před fysickou revolucí na jednotném programu husité sami. — Čtyry články, jež považovány za pouto mezi Tábory a kališníky, byly sestavovány z nátlaku a pod dohledem fanatiků, universita se k nim úfe- dně nepřidala, pokud nepoznala že s Tábory nejsou žádné čerty. A pak si každá strana husitská ony články vykládala dle svého. Tá- boři je pro jméno uznávali za základní body své reformace; v skutečnosti byla jejich vě- ronka v rozporu křiklavém s věroučným smy- slem článků oněch. A zda kališníci sami byli svorní, jednalo-li se o výklad pražských článků? Mistři pražští sváděli prudké hádky; některé napadalo, že uchvácení státek církevních jest loupežnou svatokrádeží; ani úřad na trestání veřejných hříchů ustanovený všem se neza- mlouval.

A jak rozuměly obě strany „svobodnému hlásání slova Božího“? Za života fanatického Želivského byl v Praze hotový soudný den, když žádný husita nebyl jist ani hodinu, že nebude od jiných husitů pro své přesvědčení upálen nebo jiným způsobem ntracen. Strana stranu nekřesťanský pronásledovala.

Kališníci zřídili hotový inkviziční appa- ráť na vyhledávání a trestání zavilých Táborů, jemuž mnoho lidí za obět padlo. A Táboři se odvážovali, jak dovedli, tak že kališníci kněží na míle před Tábory přehali. Toť ukázka, zda vystoupili husité proti církvi s jednotným programem, či zda spíše nezavinili neopatr- nými frásami náboženskou anarchii, proti níž rozváznější na čas byli malomocni. Zač vlastně bojovaly obě strany husitské, když se proti vpádu katolických vojáků spojovaly? Co bylo v náboženství tak dalece mezi nimi spoje- něho? Bojovalo se a nevědělo se jasné zař; strany husitské hájily svou krví program, který ještě ne- byl hotový.

Teprve po fysických vítězstvích program husitský nabýval rysů určitějších, jenže bylo nyní již poněkud pozdě. S Tábory nebylo již řeči, roztržka v straně kališné trvala dále a ty body, jež byly nejhouževnatější na jedné- nich s Basileji hájeny, neměly s prvotním pokrokovými a reformačními hesly co činiti. Zůstal ze všeho hlavně kalich jako znak rozkolu, jenž byl později po- hodlným mostem k přechodu do lána — lu- terství. — To snad zatím „N. L.“ stačí.

Politický přehled.

Ministerská rada. Ministři sešli se dne 21. tohoto měsíce o 10. hodině dopolední v paláci ministerstva vnitra k ministerské radě aby pokračovali v rokování, v sobotu pře- rušeném. Porada trvala zase celé tři hodiny, avšak toto pokračování nebylo zároveň dokončením kon- ference. Věci, o které šlo, nebyly dosud vyřízeny a skoncovány, rozpory a konflikty neuklizeny. —

Mladěčeští poslanci s jakousi úzkost- livostí očekávají zahájení nové rady říšské. Ne- mají určitého programu a také „Nár. Listy“ uveřejňují dnes to, zítřka ono. Snad brzy přijdou všickni političtí činitelé k nebláhnému doznání, že

to, co jsme v „Obnově“ před časem napsali, se potvrdilo: „Že máme nedostatek politických talentů.“

Panská sněmovna. Presidium panské sněmovny bude sestaveno zase tak, jako bylo v zasedání minulém. Předseda kníže Alfred Windischgrätz, místopředsedové princ Karel Aueršperg a hrabě Arnošt Hoyos-Sprinzenstein.

Říšská rada svolána. Úřední list uveřejňuje tento patent: „My František Josef I., císař rakouský, král uherský, český atd. vyhlašujeme a dáváme na vědomost: říšská rada je svolána na 31. ledna 1901 do našeho říšského hlavního a residenciálního města Vídně. Dáno ve Vídni 20. ledna r. 1901. v 53. roce naší vlády. František Josef I., m. b. (Následují podpisy ministrů.)

Sjezd rakouských měst, který byl již jednou odložen, svolává se nanovo do Vídně ke dni 23. února. Pozvánky byly rozeslány 33 městům.

Cile Německa. K posledním slavnostem berlínským píše Cornéli ve „Figaru“: „Po dvou stoletích svého bytí stojí zde vítězné Prusko jako jedna z nejsilnějších mocí světa. A u jeho nohou choulí se ostatní Německo. Na počátku přístředního století bude zde snad Německo, jež se bude dotýkati dvou moří, na severu u Kodaně Skagerraku a Kattegatu, a na jihu u Terstu moře Jaderského. A snad i po vzdaleném Bosporu sáhne hrabivá ruka pruská, aby uskutečnila dávný sen Bedřicha Barbarossy. Ale jest tu i jiná možnost, že celá tato budova, umělé zdělaná ze železa a krve, se jednobo dne srovná pod silným přivalem slovanským. At jest tomu jakkoliv, jedna věc jest jistá. 200leté Prusko žilo až posud útvarem, jaký mu dal Veliký kurfiřt, nyní zasadí se však Vilém II., aby položil základy přístředí Germanie.“

Královna anglická Viktorie mrtva. Došla zpráva z Osbornu, že královna Viktorie zemřela. Zvěst vzrušující, ale nikoli překvapující. Od soboty předváděli jsme skon stáří královny, nedávajíc se myšliti občasnými polevami, jež naskytly se v několikadenní chorobě její. Při vysokém věku královnině může býti katastrofa jen otázkou krátkého času. Také okolnost, že přes fyzické znemožnění královně, by vládla napořád, nebylo ustaveno vládařstvo, jak ústava ukládá, utvrzovala nás v mínění, že dlouho choroba stáří královny trvati nebude. Nečekaně, nenadále nedotekla se tudíž zpráva osbornská, nicméně jak děli jsme, dojmem působí mocným i vzrušujícím. Co si tragického jest v tom, že odchází žena, jež vládla přes šest decenníí národu svému a jeho říši světo-ové, právě v okamžiku pro říši tu nejkritičtější, právě ve chvíli, kdy stavbu obrovskou, jež za ní dovedena byla takofka až pod střechem, hrozí schvátiti oheň, jež včera ještě byl jiskrou a zejtra již může býti požárem všeobecným. A není bez dojmu zvláštního i na mysl k romantismu se neklonící, že stáří Krüger po všech útrapách a bolestech stojí zde nezlozen, silně důvěrou ve spravedlivou věc národa svého, kdežto vítězkyně, Viktorie anglická, pod dojmem překrvavých vítězství soldatesky anglické zlomena, pochybou a smutkem duši majíc otrávenou, chýlí se v hrob! Ovšem není hrob ten osamělý, vystlán jest kostmi statisícův, jež skládá do něho imperialism anglický za posledních 60 let, kostmi statisícův, jež mohly by hromaditi se v strašlivý pomník britského šobecní a britské panovnosti, jak projevíly se od let třicátých až po konec XIX. věku.

Viktorie Alexandrina narodila se dne 24. května r. 1819 v zámku kensingtonském u Londýna jako jediná dcera vévody Kentského (čtvrtý syn krále Jiřího) a princezny Marie Louisy saskokoburgské. Vychovaná byla matkou svojí za dozoru vévodkyně northumberlandské ve všech oborech, jako každý jiný k vládě určený princ. Neb smrtí otce svého nabyla práva na trůn anglický. Učitelem státního anglického práva byl jí vhiststický lord Melbourne. Když zemřel bezdětný strýc její, Vilém IV., nastoupila Viktorie dne 20. června r. 1837 na trůn anglický, byla 28. června r. 1838 korunována a provdala se 10. února 1840 za svého bratrance prince Alberta sasko-koburgského. Na počátku vlády své klonila se ku straně whigů, když tito (1840) většinu ztratili v parlamentě, přiklonila se ku straně toryů, by umožnila sestavení vlády ministerstva. Od této doby počíná se její snaha po svobodném obchodu anglickém. Za vlády královny Viktorie vedeno nejvíce válek. V Číně a v Afgstaně, nepokoje chartistů, pak válka krymská (1854); s Indií, kde r. 1857 potlačena vzpoura s napjetím veškerých sil a prostředků; v r. 1865 vedla Anglie vítěznou válku s Čínou. V r. 1867 podniknuta výprava do Habeu a skončena zkázou města Magdaly a smrtí neguše Theodora. Zvláště za ministerstva Gladstonova (po Disraeliovi) nastává ve vnitřních záležitostech přeměna za přeměnou. Odstraněna státní církev irská (1869), upraveno školství v Anglii a Skotsku, skončena válka s Afantý (1874). V tomto roce padl Gladstone a nastoupil opět Disraeli. — Otázka východní (Bulbarsko) upravena na berlínském kongresu (1878), připojena k Anglii Fidže a Transvaal (1879), proklamována Viktorie za císařovnu indickou (1877), posláno vojsko na Maltu (1878), smlouva s Turckem uzavřena ohledně ostrova Cypru (1878), a v témže roce podniknuta tažení do Afganistanu a skončena válka ze Zuly. Roku 1880 vyklizen

Afganistan, s Boery uzavřen mír a uznána jejich samostatnost; ujal se správy vládní opět Gladstone. Roku 1882 reorganizován Egypt, pak přišlo tažení do Sudanu, pád Chartumu a smrt Gordona, resignace Gladstonova a nastoupení Salisburyho. Po všeobecných volbách r. 1885 ujal se vlády opět Gladstone; do té doby padají pokusy o upravení irské otázky, které mělo v zá- pětí opět pád Gladstone a nastoupení Salisburyho. Dne 10. února 1840 zasnoubila se, jak již podotknuto, s Albertem sasko-koburgským, který zemřel 14. prosince 1861. Z manželství toho poslo 9 dětí: princezna Viktorie Adéla Marie Louisa (nar. 21. list. 1840) a zasnoubena 25. ledna 1858 s Bedřichem Vilémem, pozdějším pruským králem Bedřichem III.; 2. korunní princ Albert Eduard, princ Waleský, nar. 9. listopadu 1841, zasnouben 10. března 1763 s Alexandrou, princeznou dánského krále Kristiána IX.; 3. princezna Alice, nar. 25. dubna 1843, zasnoubena 1. července 1862 s princem Ludvíkem beesen-darmstadtským, ona jest matka nynější carevny ruské; 4. princ Alfréd, n. 6. srpna 1844; 5. princezna Helena, nar. 25. května 1846, zasnoubena 5. července 1866 s Kristiánem alexricko holštýnsko-sonderbursko-augustenburgským; 6. princezna Luisa (nar. 18. března 1848); 7. princ Arthur (nar. 1. května 1850); 8. princ Leopold (nar. 7. dubna 1853); 9. princezna Beatrix (nar. 14. dubna 1857). Nástupce královny princ valeský Albert Eduard, přijímá vládu v době pro Anglii nejkritičtější. Šestnáctý měsíc bije se nešťastně Anglie s malým národem boerským, jenž nechce skloniti šíje své pod jeho hrdého Albiona a otázka irská, tento věd na těle konstitučním Anglie není dosud rozluštěna. Princ valeský jest velitelem tří pluků, a kancléřem university cambridské. Studoval na universitě edinburské, pak v Bonnu, Oxfordě a Cambrigu. V r. 1860 cestoval po Kanadě, Americe, r. 1862 po Egyptě a Palestině. R. 1863 se oženil s Alexandrou, nejstarší dcerou Kristiána IX., krále dánského. R. 1875 cestoval po Indii. Má 5 dětí: 2 prince a 3 princezny. Většinu života svého trávil princ valeský na cestách a v — radovánkách. Zda má schopnosti a energii, by ujal se otěží vládních za nynější doby tak vážné, zda vyvede říši svou šťastně z krise, do níž lačností několika zlatochvětvých mužů Anglie byla stržena, ukáže brzo budoucnost. Zdá se, že úmrtím královny Viktorie nastává pro kolosální říši anglickou doba rozpadu i úpadu, že první kdysi moc klesne na stupeň obyčejné moci, která nebude moci již diktovati na moři i pevnině celému světu vůli svou.

Velká Britanie a Irsko jímž král vládne, mají rozlohu 344 618 km² a 39 9 millionů obyvatel, vedle toho ale osady a státy obrovité přes 26 8 mill. km² a přes 321 mill. obyvatel. Kromě Angličanů napočteno 589 985 lidí v Irsku, Walesu a Skotsku, kteří pouze keltsky, t. j. irsky, valesky a galsky mluví, a na 2 mill. lidí, kteří mluví keltsky a anglicky. Dle náboženství bláší se skorem 59 proc. obyvatelstva k církvi anglické, 10 proc. je dissidentů, t. j. rozkolníků, na př. metodistů, baptistů a j., 17 5 proc. katolíků v Irsku samém jsou tři čtvrtiny obyvatelstva katolíky. Od roku 1815—1897 vystěhovalo se ze Spojeného království přes 14 mill. obyv. do Spojených států severoamerických a do kolonií, nejlepší důkaz, že blahobyt ve Velké Británii a Irsku, vzniknuvší z obchodního rozmachu, byl tuze jednostranný. Velikost a moc Velké Britanie spočívá v jejích osadách (v celku 63!). Není národa, který by byl ovládal takový majetek. Týž prostírá se ve všech dílech světa a objem jeho převyšuje objem území mateřského neméně než 73krát, kdežto počet obyvatelstva v osadách pouze 8krát větší jest obyvatelstva v Anglii samé.

K válce jihoafrické. Stále širší kruhy anglické nabývají poznání, že by pokračování ve válce jihoafrické až do krajnosti musilo vésti k podlomení sil Anglie a k nejvážnějšímu nebezpečí. Také liberální „Westminster Gazette“ upozorňuje nejnověji, že by válčení v Jižní Africe mohlo trvati ještě tři léta, a že nijak není jistoty, že by skončilo plným zdoláním Burův. Vše i po skutečně provedené anexi počaly by obtíže znovu. List přimlouvá se proto za to, aby se s Bury vyjednávalo za účelem smíru udělovím plně svézákonnosti. „Tato cesta“ praví časopis, „byla by pro nás zajisté zahanbující dost po mluvě, jakouž jsme až dosud vedli, byla by možná ale ne trvale a do budoucnosti snad méně zahanbující a méně škodnou pro naše zájmy než nynější bezúčelné válčení, kteréž, nebude-li mu konec učiněn, povede nutně k neštěstí, na jakéž ani pomyslití nechceme“ . . .

Z činnosti katol. spolků.

Katel. národ. jednoty pod ochranou sv. Jiří v Kostelci n. Orli. konati bude dne 2. února, o 8 hodině odpoledí spolkovou schůzi při níž přednáseti bude pan Alois Vobejda-Proseďák, redaktor „Obnovy“ o tematě: „Náboženství budoucnosti.“

Spolek katol. žen v Pardubicích čítá již 250 členek. „Osvěta lidu“ v polovici prosince 1899, když jsme oznámili, že jich tehdy bylo 170. — A hned svolávala bleky a hromy do boje proti „kleri-

kálkám“ kterých tolik přibývá. A hle, to žvaní „Osvěty“ proti katol. spolku nese ovoce; za jeden měsíc přibýlo 80 členek. Jak vidět, kde je pravda!

Valná schůze jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové. Dvanáctou valnou hromadu ve svém trvání pořádala jednoty počátkem nového století dne 30. ledna b. r. Z podaných zpráv funkcionářů vysvítalo, že činnost jednoty běže se beze všech okolností přesně vytknou cestou ku vzdělání svých členů. Náboženských průvodů a slavností účastnila se jednoty dle spolkových stanov. Pořádáno 8 veřejných přednášek, jež měli ndp. biskup Edvard Jan, vdp. prof. Veverka, dp. Th. Loskot vp. kaplan Subotka, p. redaktor Vobejda, dp. Dr. Rýl a dp. vicerektor Orsl. Knihovna spolková čítá 438 svazků, veškeré časopisy katolické bývají v čtenárně spolkové vykládány. O slavnou a slavně uchovávanou pečoval hudební, divadelní a zábavní kroužek. Pořádána 4 div. představení, 1 vánoční náb. hra, 1 výlet, 1 ples, 2 záb. a 2. reprezentační večírky na oslavu Kolpingova a na oslavu 25. jubilea práce p. Sluhy. Jednota účastnila se korporativně manifest. sjezdu na oslavu Spasitele v Chrudimi, při svěcení prapore v Heřmanově Městci a sociálního kursu v Praze. Členů bylo 61, podpor onemocnělým vyplaceno 16 K, přicestovalým 10 K. Úhrný příjem byl 706 K 99 h., výdání pak 688 K 89 h. Při volbě po výboru byli zvoleni: pp. Bina, Červený, Dvořák, Jakubský, Jenšovský, Karásek, Lábus, Polák ml., Polák st., Skutil, Sejšek a Soudil. Za náhradníky zvoleni pp. Chrástina, Luštinec, Kalenský a Sváták. Podané návrhy byly přijaty a od-kázány ku provedení novému výboru. Valná schůze skončena byla provoláním slávy ndp. biskupovi, pro- tektoru jednoty. — Zvolený výbor konal ihned prvon schůzi, při níž se ustavil takto: p. Jenšovský zvolen starším, p. Polák ml. jednatelem, p. Sejšek a p. Karásek knihovníky, p. Dvořák praporečnickem, a ho- apodářem, p. Červený správcem divadla, p. Jakubský správcem podpor přicestovalých. Pan Polák st. správ- cem buray práce pro celé diecézní sdružení. Nové činnosti spolkové „Zda Bžh“

Jednota katolických mužů a žino- chů v Horním Studeném koná v neděli 27. ledna b. r. odpoledne o 3 h. svoji spolkovou schůzi v místnostech hostince p. Skokana v Podmoklech, při níž promluví předseda tohoto spolku vdp. St. Schön- berg o tematě: „Zda náboženství jest věcí soukromou?“

Z Čáslavi. Dne 20. ledna konal spolek ka- tolický „Práce“ svoji výroční valnou hromadu. U přítomnosti skoro všech členů zahájil p. předseda jednání, vstaje členy a děkuje jim za dočnou účast, která svědčí, že láska ku středisku katolického snažení v lidu nesa- nikla ani v těch nehorších dobách, kdy nemajíc, kam bychom hlavu svoji ukryli, rostlčkanti jsme byli na všecky strany. — Pak udělil slovo p. jednatele Muišovi, který v bohaté správě prohlíral činnost spolku za minulý rok, uváděje s radostí obzvláště onu laskavou přisluhu, kterou spolku projevili nejdůstojnější arcipastýř J. B. M. při své návštěvě letos z jara konané. Život vrací se do kotůnů spolkového života a tak, dá Bžh, v novém roce novými květy se odjže sdružení čisté a ideální. Zpráva tato přijata byla se všeobecným po- tleskem. Účty spolku shledány v pořádku, ač pan po- kládák měl přání, aby všichni členové vady a v čas povinností svým dostáli. Chválíme jeho snahu, ač někdy mnohemu při nejlepší vůli nelze vyhověti. Při nastávajících nových volbách zvoleni vsměs titěš pá- nové, známka to důvěry věru vzácné. K poslední době ohyatá se řada přednášek. — Jako překvapující ra- dostnou zvěst uvádíme veřejnosti, že naše ochotnictvo spojeno se zpěváckými spolky hodlá provésti na je- višti Huskova divadla „Prodanou nevěstu“. Zkoušky dějí se horlivě a se zdarem!

Křesť. kat. vyděl. spol. „Svornost“ ve Vamberku pořádá valnou hromadu v hostinci p. J. Frydrycha v Záhřebi. Dle zmáňených stanov jsou za členy jednot připuštěny i ženy, jichž se přihlásilo zatím 13. Jednotě této, která musí si trpce račiti cestu existence v rozbořených poměrech zdejších, přejeme mnoho zdaru.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Papežské vyslane- nání. Vysoce důstojný pan Bohumil Hahl, pap. komoří, rytíř řádu Božího Hrobu, majitel ml. zám. kříže s kor., bisk. konsist. rada, b. notář, b. vikář a děkan v Hořicích, jmenován byl od Svätého Otce apoštolským protonotářem. Předsední citel radují se se vznešeného vyslanení, které hlava křesťanstva ctihodnému kmetu-knězi udělil. Kněžské zlaté jubileum, které Monsignor Hahl v tomto roce s pomocí Boží bude slaviti, podá zvláště všem bývalým žákům, kteří nyní sami již ve službě církve i vlasti sedě- věli, vítanou příležitost, svému milému katechetovi v podvečer života jeho vděčnou pietu a lásku ovděčiti. Bžh zachovej v nové důstojnosti ctihodného jubilara na mnohá léta! Vyznamenání: Vdp. Ansel Pa- poušek, definitor provinc. a převor konventu Milo- řdných bratří v Praze, jmenován b. notářem. Usta- noveni jsou: pan Ludvík Souček, katecheta škol měst. v České Třebové, za faráře do Kbelova, p. Vinc. Gottwald, administr. v Javorníku, za kaplana do Ho- stinného, p. Lad. Hensl, koop. Kostecký, za koop. do Sopotnice, p. Adolf Morávek, koop. Kunwaldský, za koop. do Bělé u Pardubic, p. Petr Zavřel, koop. Běl- ský, za koop. do Kunwaldu, p. Adolf Jiříček, admin. Litoběžický, za kaplana do Žehuň, p. J. os. Hoke, kapl. Rychnovský, za koop. do Kostalce u Chrásti, p. Fr., Bílek, kapl. za admin. v Teplíčkách, p. Frant. Pöter kaplan v Hostinném, za koop. do Bernartice.

Při vyplňování sčítacích archů slla nejasné posnomenaných rubrik zavlnila, že někde byly rubriky vyplněny svláštami posnámkami, s nichž ně- které pro zajímavost uvádíme: Pan N. soukromník a majitel domu, do rubriky: „Zda provozuje podnik přecházející neb podobný“ — napsal: „Ano.“ Aby to ale odděloval, napsal do rubriky 31. „Chodí pro šinši k nájemníkům, na gbl“ k „hřevdám“ na pivo stří- davě k „Maxmilianovi“ a ke Kladečkoví.“ — Do

"světlí tabulky" napsal kanára a 3 zlaté rybyčky. Domovník si to udělal stručně. Napsal per extensum de editacích archu: "Martin Král, manžel, jedno pohlaví, Ekronna Králová a dvě děti a sin 4 pohle ví." Druhá partaj napsala se klassicky: Anna Housřková narozená 6. prosince 1864 v půl sedméj ráno. Josefa, 27. května 1874 v 7 hod. večer. "Všichni přítomní." A do rubriky: "Místo kde se nepřítomný zdržuje" napsala ta dobrá paní: "Videň, Galicie, Čechy." Hlavní povolání její bylo: Čistice prádla. Postavení v něm pak: za límeček 3 kr., za manšety 4 kr. za náprsenku 6 kr. Jiná partaj napsala do rubriky vyznání: "katolí pohřbený, pravý" — a do rubriky hlavní povolání: "Pígiuje a mandluje." Do rubriky "vedlejší výdělek" napsala: "Bačkory." Doera této konakribentky pak napsala do rubriky hlavní povolání: "stručně, u pánů" a do rubriky postavení v hlavním povolání: "pak prohlásila, na všecko." Obuvník p. Z... do rubriky "náboženské vyznání" napsal brdů a lapidárně: "švec." Syn tohoto botanika rovněž přesně konakriboval své povolání: asistent u evětrého kolotoče. Švadlena N. udala že je "při skrovnu od rukou živa" — a její otec že je "nedostateční k práci, slabej ve smílu." Bratr její pak napsal: Hlavní povolání: dřvo. Postavení v hlavním povolání: dřtípe. Takových a podobných záznamů nalezneme dost. Byla by z nich celá humoristická kniha.

O. k. skvělá kommissio pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke skoušce způsobilosti učitelské pro období květnové 1901 opatřené náležitými doklady do dne 18. dubna t. r. Žádosti za dispens podány buďtež nejdéle do 18. března 1901. — Žádosti privatistů ke skoušce dospělosti učitelské přijímá ředitelství útvaru do 18. března a žádosti ke skoušce ze šenkových ručních prací do 1. května t. r.

Z purkmistr. úřadu v Hradci Král. Dle usnesení měst. zastupitelstva vypisuje se offertní řízení na dodávání potřeb ku psaní, tiskopisů, práce knihárské a petroleje. Oferty sapečetěné podány buďtež v podacím protokole purkmistrovského úřadu do 30. ledna t. r.

Také, kšeft. Do redakce t. listu přišel v úterý jakýs šidáček, ne sice s rancem, ale s velikou kabelou s lakovaného plátna, a šedál o staré časopisy, z nichž by si mohl vystihnouti kriminální referáty. Na otázku, k čemu to potřebuje, odvětil, že s tím dělá na venkově dobrý "kšeftíček", poněvadž lid o scénách a skandálních historkách se soudní síně rád čte! — Tak tedy s této "umravňující" četby novinařáké, o jejichž zhoubných náledech jsme již často v "Obnově" psali dovede šidák udělati hned "kšeft."

Živého motýla zaslala do redakce t. l. dne 22. t. m. sl. Anna Prošková a Hradce Král. Motýl tu byl chycen dne 21. t. m. v zahradě vesp. kanovníka dra. Brychty.

Ples číšníků z Hradce Králové a okolí, konal se dne 16. t. m. v místnostech besedních. Pořadatelé vynasnažili se všemožně, aby ples tento vyhověl všem požadavkům, a také snaha jejich korunována skvělým výsledkem. — Byla to opravdová zábava, dýšící jakýmsi teplem a mírným uspokojením a nálada ta sachovala se až na konec. Všem účastníkům sajaté zůstane tento ples v milé upomínce.

Ples vojenských vysloužilců v Hradci Králové konati se bude dne 3. února v dvoraně Adalbertina.

Šchůze kovářů a podkovářů okresu Královéhradeckého koná se v neděli dne 27. t. m. v hostinci p. Jandíka v Černilově o 10 h. dopoledne.

Občan Haje chce spasit český východ — Husovými pomníky. Alespoň v posledním čísle svého židovského listku se přimlouvá, aby města Hradec a Pardubice se zasadila o stázení Husových pomníků. — Občan Haje si asi myslí: "Když jsem již s celým svým osvětářstvím ne nevymohl, — nuže, nechť to je aspoň pomník Husův. Až ten bude státi, zmizí rázem finanční tíseň, bída, mravní úpadek, atd. A proto také píše: "Není města v Čechách, který by více potřebovalo pomníku Husova, než je město Hradec. — "Tedy, osvětářský "velikán" pomník Husův považuje za věc důležitější, než kterýkoliv vážný podnik hospodářský, jímž by se našemu lidu opravdu prospělo. Pomník nešťastného muže, který byl příčinou poroby národa českého, jehož působení zanechalo tolik béd a vředů dosud nezacelených na těle českého rozvoje a české slávy — toť ideál "vlasteneckého" a "pokrokatelského" občana Hajna. Kolikrát již pan Haje vytkl Nár. Listům boucharonství, plané, husitáké fráse, — a hle! Nyní, když nepochybně nemá sám o čem psát, když jeho revolverový listek zeje prázdnotou a duševní slabostí, sarachotil také — Husem. A tu mi mimoděk napadá jedna historka. Redaktor jednoho krajinického listu vždy si činil napřed rozvrh, o čem bude psát. V deníku jeho bylo lze čísti: Ledem. — Plesy, obecní volby. — Únor. — Valná broma — trochu tlouci do klerikálního spolku. Březem. — Všeobec. — Dubem. Něco pro hospodáře, — trochu salichotit soc. demokratům k 1. máji. Květem. Přípravy k volbám do zemského sněmu. Psátí o sv. Janu Nep. a vůbec zavděčiti se, poněkud klerikálům, (aby volili našeho kandidáta). Červen. Volby — kritika — po případě něco o klerikálech. Červenec. — Co se hodí — nebude-li alého, tedy o Husovi atd. A Občan Haje to "nebude-li nicoho" snad již uznává nyní. — — — Mímo chodem ještě podotýkáme, že v Hradci již dříve se mluvilo o stázení pomníku, — ne sloz Husova — ale sdejšího rodáka, B. Balbina. — Ale když byl zhotoven model, dal se do masee — a myšlenka o postavení pomníku padla do vody. Již to muže p. Hajnova pomníkovou horečku trochu ochladit a dáti mu na srozuměnou, že ty jeho "nejautentičtější" požadavky jsou zbytečné.

Te je dovoleno? Národní oprávo, "Čas" rozesílá své "Beedy Času" i šákům středních škol a chytráckou pomníčkou na adresu: "K doručení do bytu". Patronům "Času", jakožto školním odborníkům, jest dobře známo, že studující středních škol nemají

odebrati politických listů, ale vador tomu pašují obrátě své sbodí studentům. Kdyby to učinil některý katolícký list, to by bylo volání po c. k. policii na klerikály, bylo by ukazováno na příkladně obmexování klerikálů ve Francii. Co, ale tentokráte sám mravokárný "Čas" provozuje nedovolenou kolportáž, mlčí jako ryba. Inu chytrost!

Když se po dobrém, tedy po zlém. "Čas" stálé se domnívá, že není ještě nikdo tak rozumným, jako jeho patronové. Nejdříve zasílali plakáty do všech měst a vesnic a nabízelí lichotivým způsobem své "čestné zboží." Ale smýšlili se; šidomilství jejich bylo přec jen tak makavé, že dnes nikdo nemůže pochybovati o tom, že "Čas" jest vlastně listem helveticko-šidovským. Nyní napadají jednotlivé obecní představenstva, ovšem svým, "něchtilým" způsobem, — kde se "Čas" neodbírá. Tak v čísle 22. věnovali sáhodlouhý článek Něm. Brodu, kde přý obecní představenstvo podporuje "Obnovu", "Křís", "Marii" atd. A proto snad; jak dále uvádí "Čas" je špatná kanalizace, v jatkách nedostatečná ventilace — opotřebovaná dlažba a p. To "Čas" nepochybně vše přičte na vrub katolíckým časopisům! Takhle kdyby každý odbíral "Čas," to by sajisté bylo vše v pořádku — a snad by se patronové "Času" zasačili ještě o vystavení nové—synagogy. Pak by také na N. Brodu se zalíbením spočinulo oko — pana Masaffka! Jméne převéřčení, že ani hrubá štelba "Času" ničeho nezmuže a že patronové jeho zůstanou vězet na mlčíně!

Jak se provádí "úřední" sčítání lidu. Boj sčítací v poném. území v Čechách skoro dobojován a násilí našich rozmlých soudců ruky v ruce a vynálozem "feči obcovací" elaví svůj vítězný vjezd v říše úřední statistiky. Ta čísla, zjištěná úředním sčítáním v německých místech severočeských, zlekaná a vyudatím všech nezákonných ubraní, násilí, nátlaku i dokonce nemají pro vědeckou statistiku ani té nejmenší ceny a bude přední povinností politických úřadů, by při spracování výsledků sčítání ve svém obvodu co nejpředivěji hleděli vyšetřiti veškeré ty tisícové nesprávnosti, při úředním sčítání páchané a tak aspoň částečně napravití křivdy, násilně na českých našich krajanech v území zněmčeném německými sčítacími komissary provedené, ač nemá-li celý akt sčítací státi se bezvýznamným a besecným. Po opravdivosti volá na statistice českých duší ve zněmčeném území, toudie po tom, by i pro ně platily nařizení a zákony, pro všechny občany říše vydané. . . . Po provedeném letním sčítání jest oprávněná obava, že v severních Čechách bude na př. opět několik obcí, v nichž více českých dítek navštíví školu matečnu, než vůbec Čechů v městě bylo nalezeno! Tam, kde násilí nespomáhá, vypomáhají si soudce naši denunciací. Několik příkladů: Jednou z obcí, kde dle úředního sčítání bude méně Čechů než českých dítek, školu Ústřední Matice školoké navštívujících, budou Rejdice u Tanvaldu. Zde provedeno úřední sčítání dle známé metody německé, sčítací komissar rubriku "obcovací feči" v celých Rejdicích nikde nevypínil, ba ani se po obcovací feči neptal. Tam, kde byl na to upozorněn, odpovídal, "že nemá času", že tasateli "nic pro tom není a že to jest jeho starostí." V Hartě u Vrchlabí ubíhala značná česká menšina přes veškeru násilí práva svého; nejvíce však Němce mrzí, že i velitel místních hasičů pan Havel a bývalý člen obecního výboru Stránský se přihlásili za Čechy. Trutnovský nacionální list vypovídá proti sboru a výše jmenovaným státním Čechům boj na život a na smrt. . . . V Rokytnici u Žamberka začali již Němci s bojkotem těch, kdož přihlásili se za Čechy; první rána dopadla na uv doměško Čecha p. Hamerského, paprskáte v Rokytnici, jenž dodával výrobky své do továrny v Prahu a jomauš na nátlak Němců rokytnických dotčená továrna oznámila, že své objednávky u něho zastavuje. . . . Ostatní živnostníci české v městě očekávají týž osud v nejbližší době, ač nepodlehnu-li domluvám městského úřadu, aby své přihlášení se k české obcovací feči odvolali. V Jedlově u Poličky — kde žije 300 Čechů — nejjistěna ani jediný Čech prostě z toho důvodu, že sčítací komissar se po obcovací feči vůbec neptal a zapsal si každého dle své libovůle. — A příkladů podobných nalezneme mnoho.

Dobrodružný pohledový listek. Vlastním vakutku zajímavého pohledového listku jest p. V. E. Krták, správce cukrovaru v Libeznici. Jakýsi jeho dobrý přítel-humorista zaslal mu pohlednici s adresou: Čing tang tang Vactuan Kutín-Pů, velkým písemem napsáno: Libeznice a malým písemem: moc daleko fon Peking. Listek tento dán byl na poštu ve Smítech dne 16. července m. r. a nešťastnou náhodou místo do Libeznice nastoupil dalekou cestu do Pekingu. Jelikož byl však Peking v době kdy listek dospěl na určené místo, oblešen, tudíž ves škerá poštovní doprava s městem tímto úplná na čas přerušena, poslán byl do Tjencina, kam dospěl 29. srpna, kde teprve seznán pravý omyl. Pošt. zřízení tamnější, znající nepochybně lépe zeměpis našeho králov. než naše pošt. úřady — poslali listek tento zpět s poslánkou: "Autriche-Boheme, Libeznitz"; mimo to nese pohlednice tato razítko tamnějšího něm. pošt. úřadu: "Tientain 26./8. 00. Deutsche Post." Tak nastoupil listek tento opět zpáteční cestu do Evropy, kde konečně 14. září m. r. dodán byl adresátovi v Libeznici. Dlužno ještě podotknouti, že listek tento potřeboval čvrt roku bez dvou dnů ku vykonání cesty ze Smítku do Libeznice. Možno smlele říci, že jest to vzácný případ. Pohlednice jinak dosti nepatrná, získala tím velice na své ceně.

Ke kapitole o české nepednikavosti. Píše se nám: Naskytne li se u nás nějaká výhodná koupě hospodářského objektu, jsou to nejvíce Němci, kteří se o získání jeho ucházejí a v mnohých případech se stávají jeho majiteli. A jakmile sačne o podnikavému Němci dobře dařiti a jeho mooný vliv se pocítuje na všech stranách, obracejí se výtky veřejnosti na toho, od něhož Němce věc koupil a nikdo nevzpomíná netečnosti, a jakou se táž veřejnost při nabízení prodeji zachovala. Nový případ takové netečnosti osnamuje se z Brandýsa. Po smrti majitele valkých mlýnů, pana Šuberta nabídl dědicové inseráty v denních listech přebytkem vodní síla de-

akému podnikateli a zavázali se k tomu, že ku postavení potřebných místností dají zdarma potřebný posemek. Nabídek došlo dost, ale všechny od Němců a Hše a od Němců pražských, kteří činí dědicům nejvýhodnější podmínky, aby lacinou silu pro sebe získali. Až v Brandýse německý šivel rozpustil kořeny a němečtí úředníci sačou zakládali spolek, na posílení a ochránění Německva" potom bude na nřky posdě.

Osvěta lidu uvatejauje v sobotním čísle tento insert: "Hromničky — v oskové svíce prodává Jan Kašpar majitel první pardubické mydlárny atd." Ejhle! Obchodník který počítá na výdělek z katolíckých svátek, dává insert do "Osvěty lidu," která všemi, byť i sebe urputnějšími prostředky proti katol. náboženství bojuje — a pan Haje s radostí to uvatejau, protože z toho kyne "kšeft."

Nové zemětřezení. Z Vrchlabí se nám píše: V noci, se dne 20. na 21. t. m. pozorováno zde bylo opět slabé zemětřezení, které však trvalo jen asi 4 vteřiny.

Přelévárna v Moravanském. Pro 13 českých dětí vydráže z příspěvků, ponejvíce z Německa a "uzavíraného území" v Čechách, místní "Schulerhaltungsverein" německou školu — vito kde? V Moravanském u Dašic. K vůli elevé školného, zdarma půjčeným škol. potřebám a nějakému štědrovčernímu dárku dají čeští rodičové v Moravanském mrzačiti dítky své na duchu v německé přelévárně. Jméne svědavi na výsledek sčítání lidu v Moravanském; kolik na ryzích, kovaných Němců a německou obcovací feči se v této české dědině objeví, neopomeneme o tom přiněsti zprávu.

Pozor na děti! Ve středu m. týdne odešel ovdovělý J. Petr, krajčí ve Rtyni pro vodu. Toho poučila šestiletá dcera jeho Marie, aby si zapálila svíčku, ale nešťastnou náhodou zapálila si rukáv, který v okamžiku zplanul. Strachem a bolestí běhalo dítě po pokoji, až konečně vyrazilo na chodbu, kam právě, křikem jeho vyhláskna, vyšla v témt domě bydlící manželka místního učitele, p. Bourova. Povalila dčvee a hofící šaty na něm umáčkala, a za pomoci p. učitele Sobotky, který takéž křikem povolán, odnesla do bytu, kde potom od místního lékaře p. Dr. Rothbarta oledáno a obvázáno bylo. Děk včasné pomoci zůstane sice na živu, ale bude to trvati více neděl, než bude sto, lížko opastiti.

Z Trutnova. (Okradli policejního radního.) V noci na minulý čtvrtek vtopali se neznámí dosud pachatelé do výčepní místnosti hostince Ad. Fiedlera, policejního radního zde, kdež odcizili řádné věci v ceně několika zlatých. Zajímavo je, že okraden tu byl nejvyšší policejní funkcionář místní. Po pachatelích pilně se pátrá.

Z Chvojna. Jako jiná léta, tak i letos daroval vosekorodý pan markrabě Alex. s Pallavicini na rozdělenou mezi chudé osadníky: dašícké, holické, ohvoynovské a roveňské po 100 kornách.

Z Pardubicka. Sonboj poslance Fr. Udršala se starostou okresu pardubického, Markalonsem se vede v Juhličkových "Neodvialých Listech" ku veliké radosti přivrácenč obou veselo, ovšem jen na papíře. Věsljaké prádlo ptijde před veřejností! Inu není nad snášenlivost. Kdo z nich bude mondřejším a přestane?

Z Chrástu u Kutné Hory. Lonského roku po příkladu jiných obcí založena byla u nás lidová knihovna. Myšlenka tato v obci, která postrádala nějakého povzbuzujícího prostředku v duchovním ohledu byla velmi dobrá a také velmi dobře se osvědčila. Knihovna čítající 180 svazků, většinou darovaných váženými dobrodinci, navštěvována bývá nyní v símních měsících četnými četby milovnými soudsy i sounedkami, které nemohou si toho dosti vynachváliti. Škoda, že někteří občané nemohou se s touto novotou smířiti, vidíce v ní kdo ví co zlého. Jest pravda, že by mohla přiněsti leccáké zlo, kdyby stala se útocištěm četby mravně závadné, ale toho doufáme tu nebude, sajíce osoby v čele stojící, které budou si jistě vády vědomi veliké a obsáhlé mravní zodpovědnosti, křiby došaly se tam knihy špatné. A již proto jich tam nepustí. Ušlechtilé snaze přejeme zdra.

Z Kolína u. Lab. Dosvky volební u nás, kde jest tolik politických veličin nebo aspoň za veličiny se vydávajících osobností, obrátily se v bojkot strany radikální oproti závodům strany svobodomyšlné a naopak. Vážnivý volební boj zachvacuje i samy tabe domácnosti. Tak to daleko došlo nyní. Meta a libovůle dominují. Kam ještě dospěje politická vášně. A v okolních městech ba i vesnicích není lépe. Směšné při tom jest, když orgány svobodomyšlné natíkájí nad seurovením voličů, ač samy tento genre psaní prvé počaly používatí proti straně mladočeské. A zvláště naše město tím smutně proslulo sa pověstného Baláka. Kdo seje vítr, křídí bouři.

Z Kutné Hory. Naši moudří otové nám nyní pekou rozpočet městský. Bude letošní přírůstek obnásěti 28 procent. Zájem bývalý ale již se zcela vytratil. — Provedené právě sčítání ukázalo, že přes všechny překážky populace Kutné Hory stoupá. Obnásí úhrnný počet obyvatel 14778 a domů 923. Varost! tedy o 1262 obyvatelů a 87 domů. — Dlouho přetřásaná otázka, co se starou reálkou, rozluštěná byla v minulých dnech místní školní radou. Budova ta zůstane k účelům školním a bude sa tou příčinou od městské rady zakoupena. Dluhá částka bude splácena počínaje 1. lednem 1902. — Zdejší orgán svobodomyšlný obmyšlen byl snad místem vnohrou popravěho všech nepohodlných příslušníků svobodomyšlné strany. V posledním čísle popravuje Dr. Štla z Kolína, Dr. Kloučka s Jičína a p. F. Doekočila a Kutné Hory. Proč tohoto posledního, to ví každé malé dítě a nebudi to neš útrpný úsměv.

Různé zprávy.

Zákony také v jazyku českém vydala vláda v Texasu, ačkoliv jest tam jen asi 3 tisíce Čechů, — tedy malé procento všeho obyvatelstva.

Báseň J. E. Mr. Fr. Tuma byvalého předbedy ministerstva a ředitelství v Čechách. — s odevšleou hraběnkou Arnoštkou Vratislavovnou s Mitrovic, konal se dne 21. t. m. v domě kapli moribundského paláce na Hradčanech. Štátní po-
šehal sám arcibiskup, bar. Škrbanský.

Česká koruna v klatbě. C. k. okresní hejtmán Strobach v Záběhu na Moravě odepřel vý-
slovením z 19. prosince 1900 klubu českých cyklistů
v Záběhu povolání k užívání apokryfického odznaků,
poněvadž koruna číst odznaků tvořící má podobnost
s korunou království českého. Tak stojí doslovně ve
výnosu, který uveřejňuje bez poznámky „Mor. Sever.“

Vilém II. Maohumlevný, aby utěšil elzy rodinné,
jich členové padli v Číně, namaloval matku Ger-
manii v červeném plášti, s bílým šátkem a vavří-
novým věncem. Obrázek ten se tiskem rozmnožil, a jeden
exemplář se podle truchlivých postřehů. To jim tu
šalost sotva zmenší.

Angličtý mládežník nyní 115 mil. lidí, ruský 80
mil., německý 70, španělský 50, francouzský 45,
italský 30 mil.

Cena uhlí klesá. Jak se dalo již na pod-
zim s ústředním stoupaním cen uhlí následkem horeč-
ného zásobování se nejen tovary ale i jednotlivých
soudů, klesla cena uhlí. Poněvadž jest, velká nadý-
řba a šidlovití uhlobaroni nevědí kam s uhlím našli
penn na 1 q o celých 8 kr. čili 16 hal. Doufáme, že
sleví pondějí i více!

(Zasláno.)

**Poplatkový ekvivalent a osvobo-
zení od něho?** Finanční ministerstvo výnosem
ze dne 14. července 1900 vyslovuje povinnost přiznání
všech předmětů ekvivalentu podrobených. Povinnost
tato váže každého beneficiáře s ohledem na užívání
církveň obroti, jakož i každý patronální úřad ohledně
movitěho a nemovitěho jmění každého kostela.

K tomu účelu také 1. všem beneficiářům a pa-
tronálním úřadům bylo doručeno výzvy k předložení
přiznání, 2. pak § 33. závažnou vyslovuje vyhrádku
slovy: „opomene-li poplatník výše přiznání podati,
má platnost § 80. poplatkového zákona ze dne 9.
února 1860 tím spíše, že se bude po celé desít-
iletí dobu, na které se ekvivalent vyměří, vybiti
ekvivalent dvojnásobný.“

Nastává tu otázka: v jakém poměru stojí na-
proti výnosu povinnosti předložení přiznání pro
vyměření ekvivalentu do 80. dubna t. r. zákonem ze
dne 15. února 1877 f. z. č. 98 vyhlášená výhoda, dle
které beneficiáři, jejich čistý příjem fassovní 500 zl.
= 1000 K nepřevyšuje, jsou od placení daně ekviva-
lentní osvobozeni? —

Závažnost ku povinnosti předložení přiznání
předmětů ekvivalentu podrobených jest „bez vými-
neční“ všechny kostely a všechny beneficiáty stejně
všichni, nechtě dosud požívaly osvobození od ekvivalentní
daně čili nic, jak vysvětlá § 27. minist. nařízení,
jež dokládá: Také držitelé beneficií, kteří podle zá-
kona ze 15. února 1877 žádají za osobní osvobození
od ekvivalentu, povinni jsou přiznati movité a ne-
movité jmění svého benefícia a sadati za úřední uzná-
ní, že jsou, co do své osoby, osvobozeni.“

Nade všechnu pochybnost jest tedyřejmé, že
každý beneficiát jest povinen 1. přiznati movité a
nemovitě jmění svého benefícia „výše“ t. j. do konce
dubna t. r., 2. předložiti žádost ku dosažení osvobo-
zení co do své osoby. Na základě toho beneficiáři,
kteří by tímto zákonem vyloveným podmínkám ne-
vyhověli, strčí právní nároky na osvobození i v tom
případě, že dosaváde osvobození od ekvivalentu po-
žívali s příčinou, že rýsi fassovní příjmy s beneficií
plynouce obnos tisíce korun nepřevyšovaly, výše
vzdávají se v nebezpečení, že budou platiti daň
ekvivalentní po celé desetiletí bez veliké naděje na
náhradu této daně na základě svření doplnku k ná-
boženskému fondu.

J. Kuhn, f. a b. v.

Lístárna redakce.

Dvůr Králové. Nehodí se, díky!

Pan U. Kostelec. Jest příliš osobní, — neu-
veřejníme. Podobná záležitost se může vyřídit snadno
dome — k čemu o tom v novinách psati?

A. Ra. Zprávy, které byly již uveřejněny
v „Č. V.“ neručíme zasílat.

Cihelny kruhové

s pecí na 14 křesťanských komor, s níž každá na
9000 cihel jest zřízena a přístavky křesťanské,
jakož i rozsáhlým hřištěm 4 h. 78 a 18 m.
s mocnou vřstvou výtečné bíliny, 15 minut od ná-
draží a 1 hodina od krajského města s čilým sta-
vebním ruchem vzdálené s jednopatrovým domem
lze výhodně nabýti. Také rolnická usedlost s úrod-
nými řepnými pozemky 20 minut od cakovaru
leží jest levně na prodej. Podrobnou správu podá

Dr. M. Kukla,
advokát v Hradci Králové.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Založeno r. 1850.

Veletčenému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
mouvalacím a stříbrním starších věcí vykoná se rychle a
sálou se již zveřejně se stvrzením jeho biskupské Mi-
losti. Starý návod máj může se vykonati četnými pocoval-
nými přísluší P. T. zákazník a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kaditelnů,
táček na křesť, svíců, paciřtálů, schráněk na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jironš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Sbírejte upotřebené

poštovní známky

všech zemí a různých
druhů i ty nejjedno-
dušší, ve prospěch chu-
dých hochů, kteří se
chtí věnovat stavu kněžskému.
Za to každý dostane různé pěkné církevní pa-
mátky: růšence, medaile sv. Antonína, Pražského
Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adre-
sované buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bre-
genz (Vorarlberg).

Nábytek,

**výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení**

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Paris, exposition 1900,

Grand Prix avec Médaille d'Or
(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoc, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen topou cestou a
nabízí:

Koňak, slivovici, borovičku, jablák, panie-
rummy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaile.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro
pány na obkly v barvě
modré.

Metr zl. 4.—

Na úplný obk 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obkly, svrchníky
a menšíkovy jen saručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

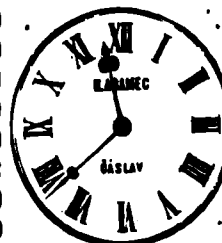
První český zasl. závod
Ed. Doskočila
v Checm.

Statek

k námu patří 45 korců
dobrých polí, táhouných
se v jednom kuse hned
od stavení a 5 korců luk
jest se vším přísluše-
stvím a úplným zařice-
ním i s letadní úrodou
hned z volné ruky
za hotové na prodej.
Stavení kryto je břídiči,
stodola tačkami; stavba
nová.

Blíží správy podé:

Jam Černý,
rolník v Bystrici, p. p.
Solnice.

První výroba
**věžních
hodin**
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Největší česká

továrna

o. a k. dvorní

na

PIANA A

Antonin Petrof

PIANINA

Hradec Králové.

První královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Založeno 1864.

Pro 1900 hlavně
inzerováno.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Párovy

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Pronájem stavby.

Patronátní úřad v Častolovicích zadá
veřejnou dražbou,

konečnou dne 10. února t. r. o půl 4. ho-
dině odpolední v krabčím dýchodě v Ča-
stolovicích, opravu kostela, farní budovy
a rozšíření hřbitova ve Voděradech.

Páni podnikatelé mohou též písemně,
zapečetěné, vadiem 1200 korun opatřené
oferty do 9. února b. r. do 12 hodin v po-
ledne u patronátního úřadu složit.

V podmínky a rozpočet lze nahléd-
nouti u podepsaného patronátního úřadu
v úředních hodinách.

Patronátní úřad v Častolovicích,

dne 15. ledna 1901.

Patronátní komisař:

Václav Malý.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšších)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

40.000 ovocných stromů

v Čechách

nejlepších a lacinější než všude jinde: jabloně,
hrušně, třešně, švestky, ořechy, lípy a
kulové akáty. 1.000.000 přesazovaných,
šlechtitelných schopných semenáčků. Pp. obch.
zahradníkům a pánům sprostředkovatelům dle
místních cen v cenníku 8-10° odevány.

Cenníky zdarma, franko.

Nabíjí

J. Valc ve Věkoších
u Hradce Králové.

10.000 čtver. sáhů

stavebních pozemků, které se hodí
pro závody průmyslové a domy
činnovní, dílem před nádražím, dí-
lem blíž dráhy a silnice ke Kukle-
nám a kolem školy na Pražském
Předměstí u Hradce Králové prodá
a kupujícímu výhodné platební
podmínky poskytne

Josef Kulík,

ředitel měst. div. školy v Hradci Král.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, požitky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliškovská třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Ochranná známka: kotva

LINIMENT. CAPS. COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze

uznává se všeobecně za výborné, ho-
lesti stříšející mazání; za 80 h., kor. 1.40

a 2. — na skladě ve všech lékárnách.

Při kupování tohoto všude oblíbeného

domácího prostředku přijmí jen pů-
vodní lahve v krabici s ochrannou

známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny.

i budeš mít jistotu, žeš obdržel při-
pravek původní.

Richtrova lékárna

u zlatého lva

v Praze, I. Eliškovská třída 6.

Odberný velkozávěs pro malbu
chrámových oken.

Umělecký nástav pro malbu na skle.

B. Škarda, Brno.

Okna chrámová každé-
ho slohu i provedení

se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dákům vyhovějí.

7krát prvními cenami
vyznamenaná.

Cenníky zdarma.

Bez konkurence.

Tovární sklad hudebních nástrojů a strun.

HOUSLE

výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20-80 zl. Citary,
flétny, klarinety a t. d. báječně levné; na př.: koncertní citara v pouzdře 7 zl.,
flétna z grenadil dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil dřeva
18 kapek Fis brejle z nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 1-30 zl., smyčce
od 45 kr. do 5 zl.

Výtečné struny.

Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nej-
lepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Objednávky i správy přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové.

Nejlevnější.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějších prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísekný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltařní svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabíjí
nejlevněji a největších výhod poskytnou renomovaně, na mnoha výstavách nejčelnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečtní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

V. Vacek,

závod

školkářský

v Paměti

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysa-
zování stromy ovocné vysoké
a krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromofadl,
pláňata atd. Statistické sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný cenník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

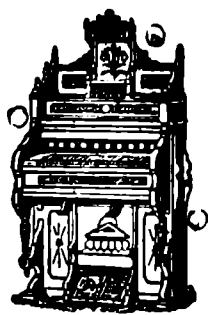
první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

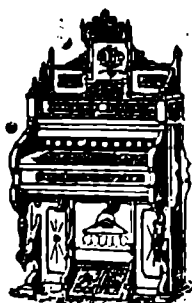
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filliální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.
Illustrované cenníky franko a zdarma.

Prof. Dr. Biederta
přírodní dětské mléko

Prof. Dr. Biederta
SMETANOVOU SMĚS,
Dětské mléko vyrábí pod dohledem
vynálezce ve velkém
J. O. hraběte Harracha mlékárna Mokrýho.

Mléko to jest ode všech lékařských autorit uznáno za nejlepší výživný
prostředek pro malé děti, které buď zcela nebo částečně mateřského mléka
postrádají.

Podává se v pěti různých směsích sterilisované a k pití již připravené.

Možnost výběru dle stáří a zdravotního stavu dítěte jest hlavní před-
ností tohoto jedině osvědčeného dětského pokrmu.

Výroba odpovídá veškerým požadavkům hygieny.

Sklad a prodej u pana Josefa Rážíčky, pekaře a krupaře v Hradci
Králové. Malé náměstí č. 12.

DO PLESŮ

odporučuje

I. křesťanský „bazar Čupr“

svůj hojně zásobený sklad

nejnovějších vějířů, rukavic, imit. šperků, blůs, lakovaných dámských
střevíčků po 2 zl. 40 kr.

Nejnovejší bílé nákrčníky, košile, límce, manžety, náprsenky, ponožky, pun-
čochy, škrabošky. — **Tombové předměty** po 50 h. Umělé květiny 100 kusů až
15 K. Spolkům zasílám franko. — Speciální oddělení **šňůrovaček** v každé velikosti,
fagona nejnovější a nejlepší. Zaslání míry stačí pouze přes pás na život.

Frant. Čupr v Hradci Králové,

Klieperova ulice proti kavárně p. Fialy.

Poskytuji výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% sračky!

Doporučuji přesně dle cír. předpisů neb v národ. slohov. vyšívání shotovené:

Mešní roucha, pluvíaly, dalmatky, vlna, nebosa, prapory školní i spolkové, korešve,
koberce oltářní, příkrovy, alby, rochetty s nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa-
cifikaly, cíbeře, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pro-
vedené kři-
žové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA: V ohni zlatení kalichů neb ciberek dle ornamentů: 1 krát
v ohni 10 zl., — 2 krát v ohni 13 zl., — 3 krát v ohni 16 zl., — 4 krát v ohni 20 zl. i ostatních nádob
posvátných

SPECIALITA: Pro chudé neb filialní ko-
stely zasílám 5 mešních
rouch a příslušenství barvy bílé, der-
vené, fialové, černé a zelené, celé s hedvá-
bných damašků, clacé slatými neb hedvábnými
portami, římského střihu. 5 kusů v celku
za 60 zl.

SPECIALITA: Pro méně majetné kostely
zasílám: 1 úplný para-
ment t. j. 1 kasule, 3 dalmatky a pluvíal
jakékoliv církevní barvy, celé s hedvábného
damašku, clacé slatými neb hedvábnými por-
tami, římského střihu v ceně 75 zl.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

Adresa vždy do-
slovně úplná!

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.

JOSEF NEŠKUDLA,

c. a k. dvorní dodavatelství

v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Adresa vždy do-
slovně úplná!

Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.

Bedničku s mešními rouchy jsem obdržel a líbí se mi, avšak ono skvostné bílé roucho v ná-
rodním slovanckém vyšívání se mi nejvíce líbí. Poněvadž se i obyčejná roucha zde právě
hodila a několik starších bylo třeba vyměnit, podržel jsem veškeré pro obyčejnou potřebu avšak důkladně
provedené roucho a posílám zároveň slovním listem povinný obnos. Za slušné a pékne provedení děkuji
díky, až bude zase něčeho zapotřebí, budu Vás pamětliv a Vás všude doporučím.

S veškerou úctou oddaný

Na Velehradě 31. března 1899.

Edvard Vestánek, rektor.

Z veškerých cen illustr. cenníků němec. firm slevuji 5%, sčítám!

Majitel a vydavatel Politického družstva českého v Hradci Králové. — Zodp. redaktor Alois M. Vobejda-Prosečský. — Fiskem bisk. knihkárny v Hradci Králové.

Krásný kůň

„Jucker“

polokrevný jest velmi levně na prodej, K do-
ptání v Grand hotelu v Hradci Králové.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí s nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně skoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně shotovují, též
veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Vyhláška.

Městská obec Královéhradecká
žadá offertním řízením dodávání
slámy do měst. ústředních jatek
a odebírání mrvy z těchto jatek.

Zapečetěné offertory podány
budtež do 30. ledna do 5. hod.
odpoledne v podacím protokole
purkmistrovského úřadu.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,
dne 16. ledna 1901.

Za starostu:

Weinhengst.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástěnné, jako i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
řádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 4.

Mnoho-li vynáší majetek pozemkový.

Čísla jsou suchopárná sice ale poučná. Málo který rolník má o tom vědomost, mnoho-li vlastně jest orné výnosné půdy ve vlastech našich a jaké jsou užtky z tohoto majetku. R. 1898 bylo u berních úřadů započteno platebních obcí v Čechách 9113, na Moravě 3139 a ve Slezsku 584. Tolik také starostů vybírá od poplatníků daně pro berní úřady. Zdaněno bylo půdy téhož roku v Čechách 5,018,818, na Moravě 2,151,705 a ve Slezsku 498,796 hektarů. Neplodná a proto daní prostě půdy bylo v Čechách jen 10,913, na Moravě 5,097 a ve Slezsku 1459 hektarů.

Tato půda byla rozdělena na parcely a sice bylo u berních úřadů a v knihách gruntovních zaneseno parcel v Čechách 9,628,302, na Moravě 5,345,417 a ve Slezsku 844,863. Poněvadž půdy nepřibývá ale za to dětí, to jest, obyvatelstva, můžeme také stopovati úkaz, že se půda neustále drobí, rozkouskuje a dělí se mezi přibývající počet rolníků, chalupníků a domkářů. Tak přibýlo od r. 1895 v království českém 76,431 nových parcel, na Moravě 31,272 a ve Slezsku 11,457 parcel. Jest ovšem pravda, že v tomto počtu nových parcel bude obsažena také slušná část parcel stavebních v městech. Nicméně máme zde až překvapující doklad, jakým způsobem u nás drobení půdy pokračuje. Pozemkovou daň platilo r. 1898 v království českém 8,511,882, na Moravě 5,511,818 a ve Slezsku 74,359 osob, majitelů to pozemků.

Na stavby, chlévy, stodoly, obytná stavení, dvorky, připadá pozemkové výměry v království českém 36,239, na Moravě 15,225 a ve Slezsku 4,070 hektarů.

Nejnovějším katastrem jest veškerá rozloha království českého odhadnuta na 5,194,768 hektarů, — z toho je zdaněno, tedy úrodné zemi jak již uvedeno 5,018,718 hektarů. Morava má celou rozlohu 2,222,196 hektarů, z toho jest zdaněno 2,151,705 hektarů a Slezsko má 514,677, z čehož jest zdaněno 493,796 hektarů. Práce vyměřovací byly v Rakousku zahájeny r. 1859 a ještě nejsou ukončeny. Pozemkový katastr byl ukončen ve všech zemích českých z toho důvodu, poněvadž jest zde procento naprosto neúrodné a ničím neobdělávané půdy velmi malé a proto si tam erár přispíší, aby vyměřováním pozemků a odhadováním jakosti jednotlivých parcel byl co nejdříve v pořádku. Tak vidíme z těchto čísel, že země české jsou skutečnou zásobárnou Rakouska a zlatou pokladnou rakouského finančního ministeria. A již z toho důvodu pochopujeme, proč tak houževnatě Vídeň se drží centralismu, poněvadž cítí, že by odtrhnutím českých zemí se Vídeň brzy ve své slávě hlavního a říšského střediska, kam všechna dobrá šťáva ze všech zemí hlavně z českých teče, rozpadla.

Berní erár odhadl při posledním odhadu katastrálního výnosu z r. 1886 čistý výnos všech pozemků v království českém na 48,449,430 zl., na Moravě 22,720,953 zl. a ve Slezsku na 3,417,390 zl.

Dle sčítání r. 1890 bylo v království českém od zemědělství živo 2,375,146 osob, na Moravě 1,138,791 a ve Slezsku 249,188 osob. Nyní připojme k tomuto obyvatelstvu právě uvedená čísla čistého výnosu z pozemků, musíme se přiznati, že zemědělské povolání patří k těm nejméně výnosným. Vezměte ten jeden případ. Na Moravě žije rolnického lidu 1,138,791 osob a ty mají z polního hospodaření roční zisk 23 milionů zl. Připadá tedy na jednu venkovskou osobu na Moravě roční příjem 23 zlatých. To jsou ovšem jen čísla okrouhlá a přibližná. A nyní porovnejme s tím důchod jediného člověka, vídeňského Rotšilda, který běže rok co rok ze severní Ferdinandovy dráhy, která protíná Moravu, čistého zisku 12 až 13 milionů zl. Co tu naši socialisté pořáde mluví o bohaté „mrtvé ruce“, o domnělém bohatství kněžstva, kterak tu naši pokrokaři až do omrzení vypočítávají příjmy biskupů českých, ale o milionech židovských kapitalistů neví nic ani pan Hajn, ani občan Steiner, Komprda, Špera a všichni vůdci červené internacionály. A na ten skrovný příjem z polního hospodaření jest uvalena značná daň pozemková. Berní erár předepisuje ročně nyní pozemkové daně v království českém 10,998,026 zl. na Moravě 5,157,651 zl. ve Slezsku 775,747 zl. Přirovnáme-li obnos předepsané daně pozemkové a čistý výnos katastrální vidíme, že rolnictvo musí dnes modernímu státu postoupit jednu čtvrtinu celého užitku z polního hospodářství, kdežto dříve platili rolníci, vlastně odváděli pánům desátý díl toho, co se jim na poli skutečně urodilo. Jsou tedy dnes rolníci na tom lépe než když byla robota? Můžeme směle tvrditi, že robota dosud nepominula, nýbrž panuje dále ale jen páni se vyměnili,

místo starým šlechtickým feudálům musí dnes rolnictvo robotovati státu, bernímu eráru, věřitelům, lichvářům, advokátům a židům. Jestliže byl rolník před sto lety otrokem jen jednoho pána, neví dnes rolník ani sám, kolika pánům dnes otročiti musí! Ale všichni ti páni by rolnický lid nepřivedli na mizinu, kdyby sám rolnický lid nepletl na sebe nejhorší otroctví, které se dnes tak brozně rozšiřuje z města na venkov, míníme tím požitkářství a hýřivý přepychový život. Naši předkové žili skromně a šetrně, nehospodařili v hospodě u džbánu, ale přičiňovali se pilnou prací. Ženy a dívky rolnické pomáhaly statně v hospodářství a neznaly parády, tanečních rejdnů, neštítily se práce a námahy jako je tomu dnes. Vezměte rolnickému lidu mravnost, střídmost, lásku k polní práci a uvidíte, že ani daně, ani věřitelové a dluhy lid ten nezničí tak, jak ho ničí, vnitřní zde pojmenované jeho vlastní necnosti a tudíž jeho nejnebezpečnější nepřítel.

Když nedávno redaktor t. l. v jednom městečku na to upozornil, tu byl hned v jednom pražském „pokrokovém“ listě tepán, že prý „nepřeje tomu lidu ani kousek zábavy.“ Zábava a zábava jest rozdíl; dobrá jest zábava ta která nám prospívá, — ale nemožno přec schvalovati „zábavy“ takové, které nám škodí a nás ničí. Ale tu jest opět ukáзка té „pochvovosti“ mnohých pánů pokrokařů atd. kteří úmyslně lidu pravdu zamlouvají, jen aby ten lid rychleji zdivočil, — a v tom shledávají zbraň proti „klerikálům“. O jiného se jim nejedná.

Besídka.

Dojmy z cest.

Napsal Josef Váňa.

V.

Mořské oko.

„Mrtvá ty vodo z temného kdes zdroje, závidím tobě hluché mrtvo tvoje!“
Kas. Trserov—Těmajej.

Mořské oko!

Ty tolikrát navštívené, tolikrát obdivované, tolikrát popisované, tolikrát opěvované, tolikrát malované!

Díve, zázreku, tajemství!

Něm stojí člověk před tvými vlnami a jako zpít stápi zrak svůj v závratnou hloubku tvou. Hlava se točí, jímá ji závat a duše letí v propast bezednou, v propast šklebící se čím hloub, tím dříveji . . .

Ó mysterium!

Směšný jest člověk před tvář tvou, trpaslík, chromec nemající vlády, idiot malého rozumu a slabé vůle, mravenec . . .

Ó miraculum!

Jazyk oněmňuje, zrak přechází, nohy se chvějí, v hlavě to duní a tlesá, děs, strach, ouzkost, zmocní se duše . . .

Ó secreti atrium!

Jako vyjevení hledíte kolem, chvějete se, držíte se kamen, na němž sedíte a myslíte, že se plní ono hrozné evangelické proroctví: „Hory padněte na nás . . .“

* *

„Bude pán zase malovat mořské oko?“

Tak oslovil mne v Zakopaném z čista jasna jeden převodník tatranský.

Vyvalil jsem naň oči a zůstal vyjeveně koukat. Trochu sice rozumím paletě a dovedu se ohánět štětcem, ale malovat mořské oko a k tomu snad ještě po druhé, ani ve snu mne nenapadlo. „Já nejsem malíř“, odvětil jsem s úsměvem. Nyní zas převodník na mne vytřeštil oči.

„A jak já vím, že pán jest. Vždyť jsem s ním byl u mořského oka a nesl mu malířské věci.“

A převodník nedal se přesvědčiti, že nejsem malíř a že jsem mořské oko jakživ neviděl. Nechal jsem ho tedy při tom klamu a od té doby chodil jsem po Zakopaném už sebevědoměji a nerazil jsem širák na hlavu ještě malebněji . . .

Dejť zdržel nás zbytečně v Zakopaném tři dny. Ubrečené nebo jako by se na nás bylo rozhněvalo. Nechtělo a nechtělo vyjasnití tvář. A jako se nám zdály Tatry za svitu slunce nevýslovně krásnými, tak nyní za stálého lijavce se nám až ošklivily. Nemá na světě nic odpornějšího jako ubřečené, zasněžené Tatry v srpnu . . .

„Zítřka bude pohoda“ prorokoval konečně jeden převodník. Vyrázili jsme tedy na noc k Lysé Polané.

Ráno válela se mlha jako hrady přes Tatranské velikány a vnikala v šat i v hrdlo a dusila nás k zalknutí. Než, vyrázili jsme přec. Jako kamzí škrábali jsme se roztomilým údolím Roztoky k cíli naší zvědavosti. Lýtka bolela, chodidla páčila a když jsme stanuli, zima námi lomcovala jako o vánocích. A hustá mlha jako pytel obkličovala

nás se všech stran a drobný dešť sypal se z ní jako vodopád a vibčil a obtěžkával naše haveloky a širáky. A když se roztrhla, šklebily se na nás příkré skalní útesy a děsné rozervané granitové srázy proslané sněhem.

„Jen chladný, zasmušilý
zřítá granit kolem,
a vítr honí chmury
jak táhnou dolem.“

Děsné pusto, příšerné ticho v klínu těch velikánů. Cítíte se proti těm obrům jako malý, nepatrný červík, který marně se svíjí, marně namáhá, aby odvalil tisící ho bříhmé . . .

Konečně jsme zastavili u Rybího jezera. Jest 1393 m. vysoko a skoro také tak krásné jako mořské oko.

Zadíval jsem se v to úchvatné divadlo a duše má se chvěla, třásla, kořila před rukou Všemohoucí. Cítil jsem ji v bezprostřední blízkosti, cítil dech tvoření, cítil, že ty hory oddychují jakoby bolestí porodní, cítil, že se musí rozstoupnouti a že z nich musí něco obrovského vystoupiti . . .

Věděl sem, že se se mnou něco děje, takový divný, netušený dojem mne uchvátil a přec nemohl jsem si uvědomiti, co to vlastně jest, jaká Bytost tu se mnou zabývá . . .

A najednou jsem měl představu „Vznešena“, vynořila se mi z dušebleskem a . . .

Dech se mi zatajil, uší mi zalehly a opravdu jsem nevěděl, zdaž bdím či sním . . .

* *

„Budu prosit pány, aby zase šli. Jest čas!“

Těmi pravědními slovy vytrhnul mne převodník z duševního vytržení . . .

Po půldruhé hodině stanuli jsme konečně u mořského oka.

Dojem obromný, nevyllčitelný! Melancholie sevře vás a jest vám tak podivno, tak trudno, tak úzko, tak krušno. — Jste nullo! v mrtvém tom tichu a bojíte se i dýchati. Příšerný sráz „Mořské Špice“ div na vás nepadne, aby vás rozdrtil a mlhy letící přes její vrchol šklebí se na vás rozervěným jícnem jako rozčítvaná želma . . .

Otfesete se, oddychnete v úzkosti a balíte se v havelok těsněji, jako byste se báli . . .

Chytíte se za hlavu a sevřete ji křečovitě, aby vám nepraskla. To strašné, to nevyvalné, to nevyllčitelné, to děsné, hluché ticho div vás neusmrtí . . .

„Země pak byla pustá a prázdna a duch Boží vznášel se nad vodami . . .“

Nikde, pravím nikde nenajdete lepší ilustrace pro tato biblická slova. A kdo jim nerozumí, zajdi do Tater, zajdi k Mořskému oku . . .

Mořské oko!

Nemohli lépe horalové tuto mrtvou vodu s příšerně v ní spadajícími útesy skalními nazvat. Jako oko Tartaru stížené děsem a hrůzou šklebí se na vás. Jest pouze 1584 m. vysoko, jiné jezera tatranská jsou výše a větší, ale tento div přírody svojí ponurostí překonává vše. Tisíc velká dolehne zde na vás jak na zločince zlé svědomí . . .

Marně se snažím zachytiti zde pérem, co vše valí se a zmítá duší lidskou v těchto končinách, zvláště za tak pochmurného dne jako my měli. Uvedu zde lepšího interpreta než jsem já, uvedu slova básníka Jana Rokyty, jenž tomuto divu přírody věnoval nejkrásnější báseň svojí sbírky „Lilie z Tvých zahrád“:

„Vlhkostí prosáklý vzduch, že všichni se do pláště

halí,
les zůstal v úvalech dole, sem jen se vyšplhá kleč;
všude kol skalnaté štíty, mlha se po hřebtech valí —
všecko zde zakleto v kámen, na rtech zde tuhé
i řeč.“

V dálí se vodopád títí, zdá se však, mrazem že strnul, do vrásek skalnatých strání napadal bělostný anih — marně zde stará se člověk, z čela by zádumu shrnul, zde, v tomto údolí ticha, nikdy snad nezavzněl smích.

Jaké to jezero smutné leží zde v skalnatém klíně! Bez dna jsou černé ty vody, mlčí jak sama smrt — bez řeči převozník horal pohání pramici líné, Bůh ví, že zdá se být duchem, i jeho vyzábly chrt.

Dívám se za prámem a břehu, lidí, jež nese, marně však snažím se sluchem z úst jejich zachytit hlas —

Hrůza mne pojímá: snad to Charon zde převáží duchy, snad jsou to lidé, jimž včera plamínek života shas . . .

Mlhy, jež zde mnou táhnou, snad jsou jen stínové lidi, kteří zde po tomto světě před věky chodili kdys — ztratili paměť svých losů, vítr jen pohyb jich řídí — A tam ty nad vodou skály — toť je snad věčnosti nys! . . .

V dumách se za prámem dívám. Kdosi tam šátkem mně kyne —

Bože, ty drahé moué ryby, ve větru vlnící vlasí!

Volám Tvé jméno, však běda! Némé jest jezero siné, němé jsou mlhy i skály, v hrdle mi umírá hlas . . .

Literatura.

Pozor na zboží! V tyto dny rozesílají se i na katolické tary Holádkovy „Reflexe z katechismu“ padesát kartonů v sešitech po 6 K. Aby se šádný odebráním tohoto díla nenapálil, uveřejňujeme z „Besed Časů“ č. 17. následující posudek: „Úvodní studii o Holádkovi, jeho ujevu, o jeho umění, pak doprovod všech 50 kartonů napsal náš spolupracovník Gamma. Rádi bychom dnes jen tolik ještě poznamenali. Hned po výstavě rudolfské činěny se strany klerikální pokusy, markovat Holádku za umělce, pracujícího pro zájmy církevní, zejména katolické. Z toho pošestilého domnění se pánové asi po vydání katechismu docela vyhojí. V úvodě Gammově také jim tato illuse je upřímně vsata.“ Po tomto upřímném přiznání helvetického listu snad šádného poctivého katolíka nenapadne vřítati se svými penězi domýšlivému panstvu. Máme dosti jiných dobrých děl a netřeba podporovati tendenciho protikatolického umění.

Rádce duchovní. Časopis kněžstva česko-slovanského. Rediguje dr. Jos. Burián, asistent kanovník vyšehradský. Roč. VIII. seš. 2. Obsah: Listy homiletické. Neděle po Nar. P. O křest. svornosti, J. Baar. — Polední den v roce. Pohled v minulost a budoucnost. V. Šporec. — Nový rok. Hledejme pomoci v trudných našich dobách u Ježíše. R. Schneider. — Nový rok. Co můžeme čekat v novém století? P. K. Fejtl. — Svátek Zjevení Páně. Božství J. K. vyjevila 1. hvězda na obloze, z. svatí tři králové. P. J. Götschner. — Neděle II. po Zj. P. O přímě na stav manželský. V. Pokorný. — Svátek nejv. Jména Ježíš. Proč máme ctiti a vzývati jméno Ježíš? Fr. Grydil. — Neděle III. po Zj. P. (svátek sv. Rodiny). Sv. Rodina nazaretská vzorem rodiny křesťanské. F. Jedlička. Řeči příležitostné. Konec století. Království Boží na zemi. Bohumil Tomášek. — Listy katechetické. Jakých prostředků třeba užívati, aby děti měly učebnice náboženské a při svém výstupu ze školy důkladné modlitební knihy? Frant. Maurer. — Ukázka vyzovování pojmů při náboženském vyučování. ThC. M. Lhotáky 3. Pojem pokání ke hříchu. 4. Pojem příležitosti ke hříchu. 5. Pojem křest. ctivosti. — David. Jan N. J. Holý. Jonathanova láska a Saulova k Davidovi nenávisť. — Promluva k dospělejším studentům na III. neděli po Zj. P. O křesťanském pojmu cti a slávy. A. Svojsík. — Listy vědecké. Kdy mohou dle práva nemanželské děti býti legitimovány. Následky nezákonné legitimace. (Kriticko-právní studie.) Dr. A. Brychta. — Křesťanské cvičení jindy a nyní. Jan Drábek. — Právní přítel a rádce. Soška praktických hlavně ustanovení a rozhodnutí o věcech z oboru práva církevního. Dr. A. Brychta. Kdy jsou ohlášky zamýšleného dvojásobného manželství testny? Manželka, která svého manžela, an ji trýzní, z domu vyháá, před právoplatným rozvedením od stolu a lože svémocně opustila, aneb dokud ji nebylo soudně zvláštní obydlí povoleno, může býti nucena, aby se do bytu svého manžela navrátila? — Zápis matriční s řádovým číslom má účiniti „přeloušná“ duchovní správa t. j. ta, v jejíž okruhu stal se případ občanské směny (Civilstandesfall). Dr. Jos. Mrátek. — Upozorňujeme zvlášť na krásné časové kázání na konec roku. Také časové eucharistické kázání na nový rok bude se líbiti. „Rádce duchovního“ doporučujeme.

Kdo je pedliv o svoje zdraví, zajisté a plným zájmem sáhne po knize slovného odborníka prof. dra. K. Chodounského „O příčinách chorob vnitřních“, kterou právě zabíjen byl (jakožto I. číslem II. roč. Lidových rozprav lékařských, redigovaných prof. dr. L. Haškovec, a vycházejících nákl. J. Otty v Praze. Jednotlivý svazáček prodává se za 30 kr. (60 hal., na ročník (12 sešitů) předplác se i poštou 3 zl. 40 kr. (6 K 80 hal.). Na základě má každé knihkupectví zvlášť nakladatelství J. Otty v Praze, Karlovo nám. č. 24.

Český jinoch. Časopis pro dospělejší mládež československou. Red. prof. Václ. Müller. Roč. VI. Č. 1.—4. Cena sešitu o 16 stranách s obrázkovou přílohou vedle četných vyobrazení pouze 10 h. Tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba v Praze.

Jak si asi mnohý z nás to „sčítání lidu“ představoval, líčí velmi vtipně celým obrázkovým cyklem právě vydané číslo 2. ilustr. týdeníku „Besedy lidu“. Řadě těchto obrázků, rozmarně ilustrujících rubriky sčítacího archu, každý ardečně se směje. Mimo tyto obrázky přináší toto číslo velký, krásný obraz „Odpověď Marie Panie na útěku do Egypta“, Alešův obraz „Jan Sladký Kozina, vůdce Chodů, veden na popravu“, časovou kresbu V. Jakše „Králové v nebespěch“ a j. v.

Přítel domoviny, sbírka románů, vydává Ed. Benfart v Praze. Poslední ročník XVII. obsahuje pokračování románu „Bésové“. Napsal J. M. Dostojevski.

Čítárna českého lidu, sbírka poučných povídek. Vydá Benfart a Kohout v Praze. Sešity 49, 50 a 51 obsahují historické povídky Fr. Chocholouška.

O magnetismu a elektřině, napsal Dr. Vlad. Novák. Vyšlo v České knihovně nákladem J. Otty v Praze.

Násorná květena semí koruny české, se zvláštním zřetelem k jejím životním napsal prof. Fr. Polívka. Nákl. A. Promberger v Olomouci.

Pro mladé přátele zvířat vydal právě „Spolek pro království České v Praze“ jako vhodný dárek české mládeži krásný spisek „Obrázkovou čítanku pro mladé přátele zvířat.“ Bohatě ilustrovaná objemná knížka ta obsahující množství pěkných povídek, básniček, rozmanitostí i poučných článků ochrany zvířat se týkajících a případnými obrázky, opatřena je též úplnou částí kalendářní pro r. 1901, a rozvrhem hodin. Cena pěkného toho spisku je stanovena na pouhou výrobní cenu 10 kr. a té příčinou, aby došel co nejhojnějšího rozšíření, takže možno „Obrázkovou čítanku“ doporučiti jako velice vhodný dárek k hromadnému zakpování. Knížky má v komisi knihkupectví p. A. Reinwarta v Praze, ve Vo-
dičkové ulici. Objednati je lze též v redakci časopisu „Světa zvířat“ v Praze nad Klamovkou a u jednatele „Spolku k ochraně zvířat pro král. České“ pana Jos. Hudba v Praze-III. v Lázeňské ulici.

Umělecká směs.

Divadelní kus „Soucit“, který doporučila brněnská umělecká porota s dramatického konkursu ku provozování, byl brněnskou cenzurou zakázán. Závadný zhlédán celý poslední výstup. Spisovatel tohoto kusu p. Fr. Sokol-Tůma přepracuje závadné místo. — Za účelem vyjednávání s vídeňskými jednotami hereckými ve příčině opravy dosavadního uzavírání smluv meškala deputace českého herectva po 2 dny ve Vídni. Deputace navštívila také ministra Reska a požádala jej za podporu v této záležitosti. — Koncert spolku českých žurnalistů v Praze byl konán 2. ledna večer v Rudolfině. Vedle recitace Heydukova a bry Kubelíkovy byly nejzajímavějším hudebním požitkem plané nejslavnější ruské pěvkyně, paní Jelizavety Michajlovny Děkanovy, jejíž výkony jsou veškerým ruským časopisectvem chváleny miron nejvyšší. Dále působilo české dámské trio a p. Helena Nebeská-Klíčková, virtuoska na harfu. — K Sienkiewiczova jubileu dokončuje Venceslav Černý pěkný dar, krásný obraz, znázorňující závěrečnou úchvatnou scénu z románu „Pan Wolodyjowski“; kněz Kanirski nad rakví pana Wolodyjowského volá Boha, aby ohrožené, opuštěné Polece poslal ochránce — zoufale volá Boha, aby národu poslal náhradu za věrného obránce vlasti, který navždy odchází — a ozářeným vchodem kostela vstupuje pan Sobieski — příští slavný polský král! Proba vřelého kněze patrioty byla vyslyšena. — Dne 5. ledna pořádá „Pražský klub“ v malém sále šofinském raut, které bylo velice četně navštíveno. Škoda však je, že „Pražský klub“ sleduje jen politické tendence jedné strany a že to není klub čistě společenský, k čemuž by měl nejlepší ambice, jak bylo z posledního večera vidno, kde byl creme pražské společnosti. Z zajímavého programu nejpozornější bylo vystoupení paní Mráčkové-Jeřábkové. — Nová správa za vedení dramaturga „Národního divadla“ Jaroslava Kvapila kmábem vrací zadané práce mladých autorů. Prosí se, že mladí autoři obrátí se veřejným projevem na veřejnost. — Nová správa „Národního divadla“ jak se dočítáme právě v „Divadelních listech“ odmítla další podporu veteránu divadla p. Šimanovskému, ač staré družstvo povolilo ještě 600 korun. — K pronikající změně dojde v těchto dnech ve smíchovském divadle. Z rodných příčin odstoupí z dalšího vedení dr. Karel Švanda ze Semčic, známý spísovatel též a další vedení přenechá JUDr. K. Koldinskému, zemskému poslanci. — K. A. Dumasovi přišla deputace s prosbou, aby přispěl 25 franky na pobřež jednoho ubožáka. Dumas optal se, kdo zemřel. Deputace odvětila, že chudý exekutor. Dumas sáhl do kapsy a dal jim 50 franků. „Víte pánové“ dodal, „pochovejte hned dva.“ — Premiéra Boženy Vikové-Kunětické „Přítel“ provedena byla v Nár. divadle v Praze s velkým úspěchem. Právo provozování má spolek českých spisovatelů „Máj“.

Zrnka pravdy.

Podivno, že nejspínavější obchody mívají nejvíce čistého sisku. A. R.

Starosti jsou návaším v hodin života; pohanějí kolečka, aby se hodiny nezastavily.

Nevíme nikdy jak šťastni jsme, vždy jenom jak šťastni jsme byli. M. St.

Při šádném boně není tolik svátečních střečů, jako při boně se štěstím.

Žerty a vtipy.

Soudce: „Co vás přimělo k tomu, že jste přitomnému panu svědku vynadal volů? Obžalovaný: „Prosím on pil s mého piva.“ — Soudce: „No, to přece nedělá šádný vlt.“

Ve vojenské škole vykládal kaprál rekrutům, jak se shotovuje dělo: „Vezme se kulatá díra a obloží se mosazem, neb ocelovým bronzem a dělo je hotové.“

Karlíček: „Tatínku, dej mi krejcar.“ — Tatínek: „Naš pak, Karlíčku?“ — Karlíček: „Já fknu mamince, chce-li té sahanbít, že mně musí dát aspoň dva krejcarey.“

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Piárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 80. Budova sv. Václavské náložny.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křesťové cesty, jesle, Boží hroby, křesťaskatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Přávní nákrety, ceníky a rozpočty besplatně a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se besplatně.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amonatý, soli draselné, kaimit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštorskou sádra superfosfátovou k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. chlěvské mrvy, pění vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude sontěže schopné:

Továrna na umělá hnojiva a kyselinu sírovou v Břevlavi. **A. SCHRAM** Poštorné a Lázku u Borkov. Ústřední kancelář V PRAZE, Jindřišská ul. 27.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákrety u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují

Provedeno ke 300 oltářů.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.

S úctou veškerem

Antonín Sucharda.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučije se do vzácné přísné ctěného obcenatva, znamenají se v hluboké úctě oddány

Josef Časlavský,

zubní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyilou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvlášť z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, mlaou objednávkou na zkoušku.

Při hromadném objednání většl výhody.

Těž na spátky bez sřídlení cen!

Když však jenom na samotnou Prahu popatříme, tak spráskneme ruce. Praha má dvoje vysoké školy a při tom provádí celou řadu vedlejších technických podniků. A ta v řídících věcech jejich zasedají kloboučníci a rukavičkáři a odborné řízení svěřuje se za ohromné peníze technikům a podnikatelům cizím. Po profesorech pražských technik jako by se země slehla!

Zjev tento není nijak potěšitelným, proto jest nanejvýš včasné a zcela správné, když se česká veřejnost začíná, vidouc škody z toho plynoucí, s udivem ohlížeti a ptáti: „Ale proč pána, kde pak vězí naše vysoké školy? Co pak v ohledu národním, politickém, vědeckém a odborném dělají jejich páni profesori?“

Takové naděje byly v aktivování českých vysokých škol kladeny a ony zatím, celá desetiletí již trávíce, nemají ani špetku vlivu na pokrok a směry českého života. Proto není divu, že Němci se českým snahám po druhé české universitě na Moravě jenom po brdlivě nasmívají, poznamenávajíce: „Vždyť pražská česká universita nemá světu ani národu nic co říci. Dle dnešních poměrů dělily by se snad o to nic potom university dvě.“

Při nejrozhodnějším stanovisku, že se nesmí nejpřednější instituce a autority vydávati na pospas všetečným a prostofekým jazykům davů, nemůžeme zamlčeti, že zamlklost a hlemýžďí ukryt našich vědeckých kapacit náš lid těžce nese a že netají se se zklamáním, an doufal od českých vysokých škol více pravého života a vznětu, který by byl národním našemu pokroku vzprahou a veřejnému politickému pořádku regulátorem.

Prostě lítost českého lidu, jež se ho začíná zmocňovati proto, že tomu tak není, konstatujeme, předvídajíc, že proto brzy nastane všeobecná nevole a že ti pohodlní pánové, kteří si pro sebe na těžce dobytých a draze získaných vědeckých výmolenostech českého národa jenom hoví, uslyší mnoho trpkých výčitek a to — oprávněných.

Následkem vzdání se nejpřednějších reprezentantů inteligence z účastenství v rušném veřejném životě přirozeně došlo k tomu, že český život ovládají dnes živlové, které mají býti vlastně ovládnuty, tak že český inteligent ať jest to kněz, lékař, učitel, úředník a i právník dostal se v závislost od činitelů, kteří ve své nezaviněné neprozřetivosti vlastně staví se svým kritikem a domýšlivostí proti všemu co skutečný pokrok a prospěch české věci znamená.

Tuho svědky byli jsme při posledních volbách, jež ukázaly ty hrozné choroby naší národní společnosti, při nichž rozum, rozhled, zkušenosti, občanství musí ustupovati jenom povrchním snům a zlátným projevům troufalosti. Troufalost ta vyblila se z neblahých staro-mladočeských sporů, v nichž dostával se na vrch ten, kdo vedl smělejší řeči a řeči ty se nyní stále stupňují.

Sluch širokých vrstev jest již tak rozmáčen, že mu ani mladočeská směsť frásovitost nepostačuje a ony běží za tím, kdo nejloudnější hovoří, ač v politice mluvení jest jenom dotud přípustným, pokud se ním zakrývají vlastní politické snahy, cíle a myšlenky k nim vedoucí.

Tato rozmáčenost sluchu širších českých

vrstev dovádí naši českou veřejnost k tomu, že jest, za hrozné vřavy ve volbách, skupině nové zvolených českých poslanců agrárníků přijel v těchto dnech do Prahy a zde vyhledal jednoho bývalého starého říšského poslance, aby mu otevřel srdce a pověděl, co ve Vídni chce dělati. Starý poslanec čekal, s čím se mu svěří.

Nový poslanec agrární po rozkladném úvodě konečně dospěl k jádru věci a důvěrně se tážal: „Prosím vás, mám jíti ke tržní řeči ve fraku nebo v čamáře?“

Starý poslanec, překvapen takovou starostí poslance nového, od něhož volební okras kdo ví co čeká, zakýval svou šedivou hlavou a pošeptal mu: „Víte co? Dejte si přišítí na frak místo knoflíků šňůry! A to bude nejlepší!“

Takovéto starosti mají noví poslanci agrární!

A nově zvolená kapacita v oboru živnostenském zase vyzvídala, co nyní má ve Vídni dělati ve prospěch živnostenstva.

Když to nevíte, proč jste se dal vlastně volit?“ zněla odpověď.

Dle těchto otázek stojíme před neblahou politickou budoucností. Mladěší mnoho zadali, opomenuli, ale co nastane dále, až ve Vídni poznají takovéto politické hlavy? Bude je někdo vážně bráti? Nebudou jejich voličové v rozpacích? Bude ve Vídni s nimi někdo počítati? Jaké vlivy budou mít?

Ty a podobné starosti dnes ovládají v Praze všechny vážné muže a všude začíná se jeviti lítost, že v čas nedbáno, aby po převratu mladočeském česká věc k takovýmto koncům nedospěla. Inteligence je svou nestarostlivostí o veřejné záležitosti zavinila, ale také důsledky jejich nejistě ponese, neboť není žádná pochybnost o tom, že politické zastupování českého národa nachází se v rukou nanejvýš slabých. Proto panuje v Praze všeobecná stísněnost, tak že každý se politickým hovorům vyhýbá, aby jenom nemusel se obavami, co nejbližší budoucnost přinese, rozčilovati.

Pražští židé projevíli v posledních časech zvláštní pozoruhodný vlastenecký smysl. Ačkoliv jest v Praze kolik set židovských advokátů, přece svěřila zdejší náboženská židovská obec své zastupování v odporu proti zabrání části starého židovského hřbitova, již má býti (a také doufáme že bude použito) při provádění asanace páté čtvrti, českému advokátu. Šťastný ten advokát jest bývalý pražský primátor a bývalý starosta pražského „Sokola“ p. Dr. Tomáš Černý, který jako právní přítel zastupuje odpor pražských židů proti budoucnosti diktovaným přáním celé Prahy a proti jejímu asanačnímu plánu. Někteří lidé se tomu velice diví, proč právě p. Dr. Černý zastupování to převzal a hájí stanovisko, že židovský hřbitov zachován býti má, avšak jiní se zase z toho velice těší, že se tak stalo, neboť jest to prý důkazem, že všichni židovští advokáti v Praze nejsou dohromady tak chytří a mocní, jako pan Dr. Tomáš Černý, když si ho židé v opomenutím všech svých souvěřců a sice dokonce v záležitosti náboženské za právního zástupce vybrali.

My k tomu nemáme docela nic co říci. Jenom uvádíme faktum, že katolické hřbitovy byly bez pardonu z obvodu měst již před

sto lety odstraněny a postupem doby nahrazeny a že potřebám veřejným i soukromým doby musí ustoupiti nejenom hřbitovy, ale i katolické chrámy. Teď by bylo nejlepší, aby se česká katolická veřejnost opřela proti zbouření chrámu sv. Vojtěcha u Pražské brány, k němuž co nejdříve dojde, až totiž „Živnostenská Banka“ starou kadetní školu začne parcelovati a aby si p. Dr. Černého vzala za zástupce ve případném sporu, aby zase hájil stanovisko, že katolický chrám sv. Vojtěcha zachován býti nemá! Jsou věci, jež již jistě osoby ve vlastním zájmu mají se vystříhati. Opak a nich překvapuje! Deposud: podobné se svým postavením v české společnosti nesrovnatelné věci tropil jenom p. Dr. Herold.

Drobná obrana.

Nemrava z evanjelického buntu (spolku), který rozšiřuje čistě evanjelism tak v Čechách. — Jmenuje se Robert Grossmann, je velikým světlem evanjelického buntu v Norimberce a sepsal spisek o zpovědi, a pastoři ho používají k osvěcování ubohých — ve tmách věřících — katolíků. Jeho vedlejším zaměstnáním je — svádění a ke pádu přivádění mladých děvčat, ačkoliv mu je již 55 let. Veřejně před soudem řekl mu to svědci do očí a dodali, že taký jedno děvče ku křivě přisazoval. A takový nestyda a spustil napřes čmaraninu proti mravouce sv. Alfonsa a proti zpovědi! A za nemravu toho nestydí se pastoři a rozšiřují jeho spisek! A rakouské úřady nezabránily tento škandál! To se jmenuje ochrana církve katolické v Rakousku! — Podotýkáme jen, že ten p. Grossmann nežil — jak p. Šádek říká — v nuceném bezženství po způsobu katolických kněží, a přeci takovou ostudu ženatým pastorům způsobil. Inu, snad jedná následně dle známého jistého hlasatele čistého „evanjelia“, který radil, aby se toho druhu výčitky svědomí dávaly myšlením na hezké děvče, a když ďábel povídá, že je to neb ono hřích, aby se mu odpovědělo: „A právě udělám — tobě na vzdor — hřích, abys věděl, že tomu, kdo věří, že Kristus za hříchy umřel, žádný hřích uškoditi nemůže.“ (Die Augsburger Postzeitung 1895a, das Volk 1901 26/1.)

O požitkářství lidu slovenského píše v posledních číslech „Čas“. V první řadě ovšem napadá katolické kněze, kteří prý „kořistí z hlouposti lidské“ — pak se obrací k lidu, který debašuje celou noc v hostincích — a to prý jest to utrpení lidu podtatranského. — Nevíme, odkud dopisovatel „Času“ tyto obrázky sebral. Snad se mu vykouzlily v hlavě v některé pražské kavárně nebo se mu to ve spaní zdálo — ale at tomu již jakkoliv, skutečný stav věcí slovenských vypadá jinak. V těch chudých, horských osadách, kde v stále bídě a strádání musí zápasiti lidé o ten kousek chleba, tak těžce vydělaný groš musí rodičové použiti k tomu, aby alespoň rodinu svou mohli nasýtit, tam jistě nemožno hledat požitkářství. — Jenom židé, kteří dovedou z mozolů toho lidu kořistiti, mohou si lecos dovoliti — a „Čas“ také nepochybně dle

tem v krutých bolestech pobíhajícího. Před Mostem byl jeden katolík vržen do ohně nespoután, tak že sedmkrát z ohně vyskočil prose o milosrdenství a znovu nelitostně do plamenů s škodolibým smíchem vrhán. (Tomek: Děj. Prahy IV., 194). Podobných příkladů jest mnoho.

To nám Národní Listy nepovědí, že husité nejen katolíků ale i sobě navzájem hranice chystali. Ostatně tehdejší zákony byly vůbec tak vlnivé, že i po husitských válkách zkusil na soudu obviněný při výslechu mnohonásobně více než na hranici třeba jen za krádež. Čteme-li Wintrův „Kulturní obraz“, ztrneme, jak broznými mukami byl často člověk nevinný donucován k přiznání. A to se dělo za zlatého věku husitského. Proto s tím „krutým“ činem jest pomalu; zvláště prohlásil-li Hus, již v Čechách, že neodpírá jako kacíř trpěti, bude-li mu kacířství dokázáno.

Pod sochou Husovou umělec znázornil, jak lid český přisahal pomstu za „krutý“ čin kostnický. To tam měl spíše vyobraziti českou šlechtu, neboť ta to byla která se o vznícení fanatismu nejvíce starala, aby v kalných vodách mohla bezpečně statky kněžské zabrat. Ta první v Praze přisabala pomstu, ač podobně tak znamenitě přisaze své dostala, že ze strachu před křížáky Sigmundovými lid husitský opouštěla a hrnula se pod prapor Sigmundův bojovati proti vlastním souvěrcům. Lid bojoval a šlechta spekulovala; když Sigmund byl Žižkou odražen, pak do panstva českého vjel srdnatost znovu; když pak viděla, že již Táborů nepotřebuje, zaplatila jim bratrsky sláby vykonané řeči lipanskou. Takové byly plody přísahy panské. (Pokračování).

FEUILLETON.

Návrhy k Husovu pomníku s hlediska historického.

Přís. J. S. a.

Tedy celá řada návrhů v nové budově muzejní vystavena. Člověk mělkých vědomostí historických jistě byl uchváten nadšením pro odpraveného mistra, jestliže jen polovici uměním znázorněných myšlenek o Husovi přiřkládá víru.

Národní Listy ovšem neomeškaly prováděti výstavu nadšenými poznámkami; vždyť by se jinak trpělivé čtenářstvo mohlo dokonce domnívati, že „vroucí láska k posvátnému odkazu Husovu“ v prsou redaktorových styduje.

N. L. jsou ovšem daleky toho, aby podrobily návrhy ony aspoň s částí rozumné kritice; nelze to ostatně od husitské redakce očekávati. Ale o to by list ten přece jen měl dbáti, aby jeho slovní výklady nevyzněly až v příliš nerozumný a prázdny bombast.

Teď už to netáhne tolik jako před několika lety, ač móda oslavovati Husa dosud se líbí.

Aspoň několik příkladů, k jakým jalovým frázím vede bezmyšlenkovitost Nár. Listů.

Ku př. k návrhu s heslem: „Největšímu Čechovi,“ poznamenávají, že tam znázorněn akt upálení „největšího hlasatele pravdy Boží.“ Nepochceme tvrditi, že by snad N. L. vyvyšovali Husa dokonce i nad sv. Petra a Pavla, ale dle všeho sv. Augustin, velký Tomáš Akvinský, všestranný myslitel Bernard atd. jsou jim osobami menším než upálený mistr.

Židů posuzuje celý národ slovenský . . . A jak katol. kněz „z hlouposti toho lidu křesťá“, o tom podáváme prozatím jenom malou ukázkou. Farář Starý, který po celých 10 let působil v jedné farnosti v Turčianské stolici, píše: Když jsem se dověděl, že se dostanu odtud pryč, ta zdálo se mi, že nový svět otvírá se mi před očima. Byl jsem až k slzám dojat, — a také to, co jsem zde za 10 let zažil, nikdy mi z paměti nesymizí. Faru jsem měl na spadnutí, etep a světnice musel býti trámy podopřen. V zimě bývalo vlhko, že jsem nejednom z toho onemocněl. Štola mi nemohl nikdo zá vidět. Musel jsem konati takřka vše zdarma, ať pohřby, nebo křty — a od sňatků jsem dostal někdy trochu bramborů. — Lid byl spjat, ujařmen, bída hrozná panovala někdy v těch chaloupkách — a ta často přicházeli lidé ke mně, abych se nad nimi smiloval a něco jim dal . . . Když jsem odcházel ze semináře, měl jsem plnou akříš šatů — a dnes, po tolika letech mám celkem dvoje šaty — a ty již jsou ošumělé . . . Tak asi vypadá to „křesťanství kněží z hlouposti lidské — — —“ Zvykli jsme si sice již na rafinované lži „Času“, ale nyní stává se ta jeho židovská taktika stále drzejší a hanebnější.

Masariček „Čas“ s gustem otiskuje jako „pochoutku“ z Br. Listů následující historku s názvem: Nehoda kazatelova. — Kdesi prý „ve Falcku, (ale kde — nemohl by p. Herben říci?) jedné neděle (které — p. Herben?) přinesl si na cvičení katolický (aha!) kněz vlašský ořech do kostela, a loupaje ho, pravil posluchačům: „Tak nyní vám chci vysvětliti jak je to s náboženstvím. Podívejte se na ten ořech! Zevně kolem je zelená slupka, ta je božská a chutná špatná: to je židovství. Já ji oloupám a teď přijde tvrdá, dřevnatá skořápka; na té není zloha nic: to je protestantství. Ale dejte pozor, co je v ní jádro: to je katolictví. — Hleďte sem! Kněz skořápku otvírá a v ní jádro — černé a shnilé!“ — Vida, p. Herbenovi hodí se do krámu každý nesmysl, jen když je to protikatolické. Milý pane doktore — to, co vy uveřejňujete a co jste na „ozdobu“ svého Času sebral z Br. L. — to je již staré — jenže trochu vtipnější. Přetřete si p. redaktore, v díle „Fuhrot — Materialien“ svazek 4. str. 6. pod titulem „Reichthum“ článek: „Hasehnus“ — a uvidíte, že sbíráte po časopisech smyšlené anekdoty a škváry na potupu katolicismu — a k tomu by se „učený“ doktor-redaktor realistického časopisu propůjčovat neměl!

Oslava svobodného myslitele. Pan Masariček a jeho následové budou oslavovati 50leté úmrtí vyobcovaného kněze Augustina Smetany. Nechceme se dotýkati povahy zesnulého, protože milosrdný hrob dávno již ukryl jeho chyby, ale nemůžeme zatajiti přec podivení nad tím, že u realistů a jiných výtečníků docházejí zastání právě kněží vyobcovaní aneb uprchlí (viz Smetana, Iška atd.), kdežto kněží, povinnosti svého stavu věrně plnící, hývají zahrnování posměchem a jedovatou záští. Nikdy ještě „Čas“ a jeho odrudy nepochválily svědomitého kněze katolického, ač lze souditi, že přece mezi tisíci aspoň jediný by se našel ohlávý hodným, ale výstřední povahy bývají chvála zasypávány. Buďte jest nám jednati se soustavně prováděným řemeslem ku hanobení kněžského stavu, aneb jest nám počítati se zhrdností přeučeného mozku, který musí vždy ujmáti se Hilsnerů a všehi poctivé křesťany. Ale ani padoušství ani bláznovství neklidí ovoce dobrého.

Politický přehled.

Říšská rada sešla se dne 31. ledna. Slavnostní zahájení trůnní řeči stane se ovšem teprve 4. nebo 5. února, načež se provede formální ustavení říšské rady, při čemž neustraněnou dosud obtíž je obsazení předsednictva.

Čeští poslanci sešli se již dne 29. t. m. v budově parlamentu ve Vídni, aby rokovali o společenském postupu na říšské radě. Porádkem předsedal Dr. Pacák. Také ministr Dr. Rezek do poradní sně zavítal.

Polský klub učiní vše, aby sčítavna byla dělnou, při čemž odmítá všechny nekonstituční podmínky. Obstrukci bude potírati všemi prostředky.

Vládní předloha volební. „Reichspost“ oznamuje, že vláda má připravenou změnu volebního řádu ve smyslu všeobecného hlasovacího práva. Osnova vládní je prý podobna volebnímu řádu německé říše také v tom, že se zrušují díly. Volební řád ten bude prý aktivován, ukáželi se sněmovna poslanecká opět nedělnou.

Program Schönererův byl v neděli přijat jako program strany všemi německo radikálními poslanci. Je tedy v rakouské sněmovně poslanecké celá strana, která má na svém praporu — vlastizádu a tato strana má se státi i členem

německého soustavení, jež dnes udává tón v Rakousku. Ubobé Rakousko!

O maďarských poměrech píšou turčianské „Nár. Noviny“. Maďaři páchají násilí na ostatních národech, pronásledují, maďarisují, volby poslanecké provádějí podplacením, žalářem, četníky, prachem a olovem. Tak to vyhlází na počátku 20. století v Uhrách a není naděje na změnu.

Pohřeb královny anglické Viktorie konati se bude dne 2. února. Rakev vezena bude na dělové lafetě. — Nový král anglický Edvard VII. jmenoval německého císaře Viléma polním maršálem. — V proklamaci, jež se týká nastoupení Edvarda VII. na trůn anglický uvádí se také mezi jinými tituly: „Nejvyšší pán Transwalu a nad Transwalem.“ — Zatím ale ještě anglické vojsko bojuje, aby tím pánem opravdu byl.

Na jihoafrickém bojišti. V poslední době docházejí zprávy z jižní Afriky četnější; vesměs obsahují podrobnosti o vpádu burských oddílů do Kapska a o drobné válce nyní na anglické území přenesené. Burové hledí poškodit železniční spojení. Anglická vojska soustřeďují se na rychlo podél železnic; větš oddílů musily ustoupit do Kapska. Z Anglie očekávají se posily. Docházejí zprávy, že angličtí vojáci (nejatší) jsou uvozeni a omrzeli vleklou válkou a že při vhodných příležitostech dávají se jímát do zajetí burského.

Pevstání v Číně. Ruský zástupce v Mandžursku předložil tatarskému guvernéru Čungčiovi v Šenkingu následující podmínky míru: 1. Čínská vláda v Mandžursku zůstane v platnosti. 2. Ruští úředníci budou mít dozor na vládu. 3. Celé Mandžursko bude vráceno Číně. 4. Dozor nad vojenskými záležitostmi připadne Rusku. 5. Všecky pevnosti budou sbourány. 6. Zbraně a vojenský náboj budou vydány Rusům. Výroba zbraní a nábojů jest pro budoucnost zapovězena. 7. Pravidelné čínské vojsko nebude v Mandžursku více připuštěno. 8. Čína se postará o příměnou ochranu pro ruské železnice. 9. V případě války poskytne Rusko Číně podporu. — Generál Čungči zamítnul tyto podmínky. Li-Hung Čang neřídil novému tatarskému generálovi v Hajlungangu, Čotapuovi, aby s Ruskem vyjednával dále.

Z činnosti katol. spolků.

Z Dobrušky. (Hospodářská jednota — Zálodna Raiffeisenova. — Národní kat. Jednota.) Dne 27. ledna 1901. odbyla se u nás valná schůze hospodářské Jednoty, při kteréž známým způsobem promluvil zkušenosť a činný pan Hynek Burian, ředitel hospodářské školy v N. Býdčově, o živinách rostlin polních a o způsobu jakým hospodářové mají dle poměrů místních půdu polní zlepšovati, aby co největší sklizeň se dodělávali. Po ukončení sdělil a duchaplně přednášel, po zodpovězení některých malých hospodářských otázek, p. Ant. Boček, předseda spolku a správce v Sádově, povzbuzoval přítomné hospodáře a rolníky, aby v životě společenském i soukromém co nejvíce v skutek uváděli praktické heslo: „Svůj k svému“ nakupování svých všech hospodářských potřeb a potravín u našich, českých vlasteneckých křesťanů. — Zálodna Raiffeisenova koná svou valnou schůzi dne 17. února 1901. O činnosti této zálodny zmínil se přítomný předseda vdp. Fr. Donda podotýkaje, že vedle zásady „Svůj k svému“ jest a má býti každého Čecha, lidumila, snaha, aby lid český a těsně národohospodářské pomáhati si hleděl svépomocí a sdružováním jednotlivců v celek jednotlivý, pevný, v tom převládající, že jen svorností malé věci rostou a neuvorností ty největší se hynou. Na důkaz této pravdy ukázáno bylo na činnosti naší zálodny Raiffeisenovy, kteráž v ne plně 3. letě své působnosti měla 163.761 K 56 h již peněžního obrátu. Obecenstvo přítomné bylo vysvětleno, aby všemku pomoc v těsní peněžení jen u tohoto ústavu hledalo a v ten svůj peněžení ústav pevně důvěřovalo; má ústav ten spolehlivě a důvěry plně může v čele svém, má vedle předsedy mravenčí plí se vyznačujícího poctivého odborníka, osvědčeného pokladníka p. Fr. Kudrnu, účetního cukrovnu v Sádově. — Vedle národohospodářské činnosti spolku hospodářského a peněžního neustává ani zpět národní katol. Jednota kat. musí a jinouch v Dobrušce — Sádově pořádaje své schůze občas k brobení a osvětlení ducha vlastenecko-náboženského. Tato jednota koná svou valnou schůzi dne 10. února 1901. odpoledne u p. Ludv. Bříšický v Dobrušce, při níž lauskavě promluvil chvalně známý řečník p. Alois Vobejda-Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové, o časovém předmětu: „Církev a humanita.“ Této schůzi, jejíž ukončení chce místní obecenstvo ku počtu posvátného řečníka za Jeho ochotu záabavným večírkem ukončiti, již předem voláme spolkovým helem a pozdravem: „Zdať Bůh.“

Katol. jednota pro Cuslav a okolí pořádá dvě schůze. První dne 2. února t. r. v hostinci pana Josefa Horského ve Velké Skrovnici při níž přednáseti bude vdp. Jan Černý, katecheta z Hradce Králové o thematu: Kristus a osvěta — Dne 8. února t. r. druhou schůzi a zároveň valnou hromadu v hostinci p. Františka Čiháka v Cuslavi, kdež opět přednáseti bude vdp. J. Černý: „Kristus a proletáři“ a vdp. farář Jan Huátek: „Zásady ptirozného štílu dle Šeb. Kneippa.“

Z Červ. Pečok. Náš křesťan.-katol. spolek „Svornost“ konal 20. ledna svou sedmou valnou hromadu od svého založení. Ze spolkové zprávy za minulý rok vyjímáme. Spolek pokračoval v díle předcházejících let, vzdělávaje členy ve vědění pro život užitečným. Konal loni 11 měs. schůzi s přednáškami z oboru náboženského, z vlasteneckých a kulturních dějin,

z oboru národohospodářského, sociálního, školského atd. Přednášky konali téměř veskrze řečníci osvědčení, o jejichž zavítání do našeho spolku má zásluhu p. předseda vdp. Antonín Dvořák, děkan v Nebovicích. Nemožným členům uděloval spolek přiměřenou podporu. Spolkového jmění je 1825 K. 43 h. Spolek čítá 97 členů, 1 přísp. a 1 čestného. Tolik asi podáváme do veřejnosti o činnosti a stavu našeho spolku, jehož dalšímu rozkvětu přejeme „Zdať Bůh.“

Zprávy místní a z kraje.

Lidová knihovna v Hradci Kr. V r. 1900. Půjčeno bylo 2208 čtenářům 6682 svazků. Ode dne otevření 4. října 1896 půjčeno bylo 10.519 čtenářům, 28.980 svazků. Nejvíce čte se v lednu, února a březnu, nejméně od května do září. V lednu února a březnu půjčeno bylo průměrně 240 osobám 760 svazků a od května do září 140 osobám 400 svazků měsíčně.

Koncert komorního virtuosa Fr. Ondříčka v Hradci Králové dne 24. t. m. konaný, vydal se skvěle. Četné shromážděné obecenstvo bylo uchvámeno skvostnými výkony znamenitého umělce. Zvláště sonata D dur od Beethovena a koncert D dur od Paganiniho velice se zamlouvaly.

Ples železničnických zřízenců z Hradce Králové konal se dne 25. t. m. dvoraně Adalbertina. Účastenství bylo vzor nevládného počasí veliké. Pořadatelé plesu postarali se o krásnou dekoraci sálu a p. Kadečka, hostinský v Adalbertinu se velice zavděčil všem přítomným pečlivou obsluhou, vybranými pokrmy a četnými nápoji. Byli mezi účastníky také mnozí, kteří ještě nikdy pro různé, liché představy do restaurace v Adalbertinu nepřišli, ale tentokrát se přecevzdčili, že jenom zášť a nepřítel některých „přítelů“ podobné představy tvoří.

Spolek číšníků v Hradci Králové a okolí pořádá dne 18. února t. r. v dvoraně Adalbertina přátelský večírek, spojený s tanečním vínkem. — Začátek o půl 8 hodině večer.

„Poslední léč.“ Jako roku loňského tak i letos pořádají přátelé myslivosti z Hradce Král. a okolí dne 10. února t. r. ve dvoraně Adalbertina „Poslední léč“ se zábavným pořadem. Účinkovati budou: Paní Jančová, choť vrchního m. ingenieura, — oblíbené Blatácké quartetto, osvědčený komik Sukov, divadelní společnost p. Koláře atd. Průvod píana zapůjčeného c. k. dvorní továrnou p. Petrofovou, obstará ochotně p. Ferd. Knepr. Na počest letošní poslední léče přednese vojenská kapela novinku „Sen myslivce“, (mimo chodem z dálného Bulharska panu lesmistru V. Johmvi v Dol. Přímě věnovanou.) Velká návštěva loňského roku zaslí uctívla v myslivce účastníků neboť „Nimrodové“ dokazali, že se znají také pohybovati na hladké pldě parket. Pořadatelstvo snaží se seč síly stačí — aby letošní poslední léč převýšila loňskou, neboť získané síly dovrší požitek spojený s nenucenou zábavou v míře nejvyšší.

Umravnělost. Na zdi bývalé kolleje jesuitské na náměstí, kde jest nyní hlavní stráž, vykřila se těchto dnů hnusná kresba, která činila opravdové pohoršení mezi obecenstvem. A pod kresbou tou neznámý ničema ještě napsal: „In hoc signo vinces!“ (V tomto znamení zvítězíš!) Ze na takových sarovostech má hlavní vinu zneumravňující tisk, netřeba podotýkati.

Sčítání lidu v území smíšeném. Také na Německobrodsku vyvinuli Němci horečnou činnost, aby svoji „samodržavu“ proti rostoucímu živlu českému uchránili a jako všude jinde našitili se ani zle žádných prostředků, jen když k cili vedly. V obcích: Něm. Vyskytné, Hlávkově, Plančích, Bílém Kamení a Rounku byl sčítacím komisařem František Siegel, rolník z Vyskytné, Němec, který svým nesákonným jednáním vyvolal protesty z české strany proti provedení sčítání. Zajména v obci Rounku přesahovala zlovůle jmenovaného sčítacího komisaře všechny i nejkrajnější meze. Ačkoliv českí obyvatelé důrazně žádali, aby jim české archy popsané byly předloženy, nebylo jim vyhověno a nikomu nedán arch ani ku nahlédnutí ani ku podpisu, taž že za správnost zápisů učiněných nikdo neručí. S komisařem Siegelm úplné „samostatné“ sčítal, či lépe agitoval, syn jeho, lesní adjunkt, ač k tomu nijak oprávněn nebyl. Všichni českí otcové udali svých rodin obcovací řeč českou. Byli však přemlouváni, nuceni, bylo jim hrozeno, že budou vypovíráni, že od obce něčeho nebudou smět požadovati ani užívati, neudají-li něčemu. I podplácej chtěli, aby lid svou řeč zapfl. Nikdo však toho nečinil. Nicméně byla jim zapsána řeč německá a to proto, že prý musí zůstatí Rounek celý německým.

Průmyslové museum v Hradci Králové pořádá letos a sice ve dnech 3, 10., 17. a p. přípalé 24. února v kreslírni musejní (budova c. k. odborné školy sál č. 11.) vždy od 7. hodin večerní přednášky pro živaotníky místní a okolní. Přednášky tyto zabíjí p. MDr. Ot. Klumpar úvahou o první pomoci v pádu úrazu, načež následovati bude přednáška ředitele odb. školy p. L. Haněla o potřebách našeho stavu řemeslného vůbec a o potřebě kreslení zvláště. Vedle toho vyjednává správa musejní o získání sil přednášejících, mimo Hradec se nacházejících.

Humor při sčítání lidu. Sčítací jeden arch byl vyplněn následovně: „Poměr k majiteli bytu,“ stálo:

„Spok jenost s domácím pánem a paní,“

Oscovaci řeč:

„Mladočeská“.

Hlavní povolání:

„Dostavení v oboru povolání hlavní se do-

stavím.“

Postavení v hlavním povolání:
„Poměr ne mnoho, jen v létě mám u mých
pánů práci a co si uspořím, v zimě mám.“
Vedlejší výdělek:
„Malíř v symé písmo nemá nic.“
Znalost ve čtení a psaní:
„Já ji mám, moje ji nemá, je sítě se staro-
dána.“

Dále je ten dobrý pán nepřítomem trvale a
přítomem na čas. Kdežto jeho choť zcela opádná j
„trvale přítomna a na čas nepřítomná“ ačkoliv se
oba po celý čas z domu nehnu.

U své manželky udal jako hlavní povolání:
„Manželka je prachlena, ta viděla tě v símě u
Pána.“

A její vedlejší povolání: „Manželka, jen co
udávám.“

A když byl pan B. s tímto blabokoduchým
přiznáním hotov, napsal na sčítací místo v archu
sčítacím:

„U pana N. D.—a v X.—ské ulici, číslo 12
nové, staré je přebílené a já špatně vidím.“

Mou účtu slavnému
outřadu

J. B. — — —

chudý malíř písmo a stafr, jenom pro
moje pány od obvodu pracuje pana Že-
níška, pana Kostla, pana Gerka atd. —
tém manželka tě.

D. tasník bytový pak obsahoval následující popis
bytu:

Počet pokojů: Pěknou světnici.

Komoru: „Malou“.

Kuchyni: „To je ve světnici.“

Předstí: „To je v kuchyni“.

Na otázku mnoho-li platí činže stojí: „Nestojí
sa řeč. A domácí pán neštágruje. Má cíť s chu-
dým lidem.“

Takový arch se ovšem má uchovávat na památku i

O charakteru poslance Dr. Fr. Kloučka
uveřejňuje p. Helvek bývalý redaktor „Jiř. Obsoru“
v Jiřských Novinách dlouhé „zaznam.“ které vrhá
pravé světlo na obojetnou činnost těch některých pa-
tentovaných vlastenců. Vychází na veřejnost to špi-
navé prádro, které se až dosud halilo hávem „vlaste-
nectví.“ Pan Dr. Klouček byl předsedou polit. klubu
a zároveň i předsedou redakčního odboru „Jiřského
Obsoru.“ Bez jeho vědomí se nasmělo nic do listu
dávati. V „zaznam.“ mezi jiným čteme: „Činnost nového
listu („Jiř. Obsor“) byla mnohostranná. Nebylo snad
osoby veřejně působící, která by v orgánu politického
klubu nebyla bývala napadena, tak že se i lidé ve-
řejně činnosti raději vzdávali pro terror orgánu po-
litického klubu. Z četných případů tyto ukásky: „Re-
daktor zdejšího pedagogika byl požádán o zapůjčení
náhradě tělocvičného Vámi (Dr. Kloučkem) jako starostou
Sokola při sjezdu šupy. Zádostí ochotně vyhověl, ale
již se 14 dní byl v orgánu politického klubu předsti-
ráním, že podporuje šaky uvedeného faráře a že má nad
stolem podobiznu biskupa Brynychy, napaden. Taková
byla odměna za dobrou vůli. Orgán politického klubu,
jehož Jate předsedou, neušetřil ani Vašich kolegův
advokátův. Většina z nich byla v listě vymyšlenými
příběhy a překroucenými fakty v posměch uváděna.
Nebyly ušetřeny v listu ani ženy Vašich kolegův
ani rodiny jiných pánův. Vše se hodilo za politickou
zbraň. Hrubost orgánu politického klubu nesula
mezi. Dáma, o níž obecně bylo známo, že ve Vídni
polybovala se v českých kruzích, dcera bývalého čes-
kého poslance, vyhlášena byla před příchodem svým
do Jiřina za Němku a smyšleny hloupé klepy; vše
aneš papír orgánu politického klubu.“ — A dále čteme:
„Pane poslanče! Byl Jate Staročechem, byl Jate Mla-
dočechem a dle aktuálních radikálů a dle tvárnosti or-
gánu pol. klubu Jate zase Mladočechem věrným. Byl
Jate již u tří politických stran a z jednou, totiž re-
alistickou Jate vyjednával prostřednictvím prof. Masa-
řku.“ K tomu snad posánek netřeba.

Přiznání doby. Poštovník Veselý z Hlinska
hledá poštovního expeditora a nabízí mu celé zaopa-
tření a 10 K měsíčně.

Z vikariátu Jaroměřského. V něme-
ckém časopise „Das Volk“ v Duchcově vycházejícím,
uveřejněn byl 13. ledna t. r. dopis „z Koclefova“ —
ve kterém dopisovatel omlouvá nespravedlivé praesen-
tace zemského továrníka a velkostatkáře pana Josefa
Etricha. „Pan patron praesentoval prý na fary Ko-
clefova a Bokytinů ony kněze, kterých si farní osad-
níci přáli. V případě, že by s kněží šatatelů nebyl
od bisk. konsistoře navržen kněz, kterého by si osad-
níci přáli, mohli tyto vysloviti přání, koho by
chtěli míti farářem a patron by byl ho praesentoval.“ —
Takovému jsou náhledy o novém způsobu praesentace,
které vykonány byly na patronátě p. Etrichově. Kdyby
tento způsob praesentace měl býti prováděn, pak tá-
žeme se p. dopisovatele z Koclefova — „kdo by vlastně
byl patronem a kdo by skutečné právo praesentační
vykonával?“ A jak by si měl patron pořídit, když
by na př. polovice osadníků přála si za faráře kněze
od bisk. konsistoře odporučeného a druhá polovice
zase jiného šatatele, od liberálů nebo dokonce sociál-
ních demokratů navrženého, který třeba na patronátě
ani jedné hodiny neprobíhal? — Při způsobu praesen-
tace, p. dopisovatelem koclefovským schvalovaném,
musili by kněží i nejvíce spůsobilí a od bisk. Ordina-
riatu doporučení dlouhá léta kaplanovati a kněží
mladí, sotva se semináře vyšli, praesentováni by byli
i na lepší benefice, když starosta některé obce a ně-
kolika občany zasedl by si k patronovi a vyslovil jménem
obce přání, koho patron už jmenovati. Takto stal by
se v některé osadě farářem kněz, kterého by osadníci
ani blíž neznali. Kam by to konečně došlo, když by
páni patronové dopouštěli, aby Wolštíni u nás ro-
hodovali, kdo a ve které osadě má se stát duchovním
správcem a kdyby nepřihlíželo se při obsazování obročí
k zásluhám a spůsobilosti šatatelův a k návrhu kon-

sistornímu? Pro nedostatek německých kněží jsou
četní kněží vyřazeni do osad německých a jest jim tu
sápasiti s mnohými obtížemi. Každý spravedlivý pa-
tron ve svědomí jest zavázán praesentovati toho kněze,
jenž plní náležitě své povinnosti, působí na patronátě
a od biskupského Ordinariatu jest jako kandidát nej-
spůsobilejší odporučen — ať je rodem Čech neb Němec.
Kdo těchto zásad nešetří a ovládati se dá vlivem na-
cionálů, někdy i nevěřců, ten právo praesentační ne-
vykonává spravedlivě, ano, právo to porušuje. Proto
záseka v dopisu „z Koclefova“ hájena nesrovnává se
s právem a spravedlností. Česká žurnalistika konala
tudíž jen svou povinnost, když poukázala na nespra-
vedlivé praesentace, jež minulého roku staly se na
patronátě p. Etrichově a které všelikými vytáčkami
nedají se omluvit.

Stavba nového chrámu v Náchodě.

Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Va-
vínce v Náchodě v době od 18.—32. ledna 1901 ve-
novali: 100 K J. M. nejšťat. pan biskup, Ed. Jan
Nap. Brynych Po 30 K: P. Karel Blaas, c. k. stavobní
rada v Hradci Králové, p. Radolf Grešl a choť He-
lenou ros. Šrůtkovou, velkobožovník v Terstu a Jo-
sefa Toldová, slučka z Bakova, — 12 K daroval vldp.
P. Stanislav Hlína, zámecký kaplan v Náchodě, 10
K p. Julius Philipp, c. k. řídící odborné tiskovské
školy v Náchodě, 6 K slečna Marie Treštková v Ná-
chodě, 5 K p. Karel Kocián, majitel továrny na sukna,
lodny a moderní látky v Humpolci a 2 K 60 h pan
B. E. Tolman, knihkupec v Hradci Králové. Veškerým
šlechterným dárcům vyslovují se nejvšechnější díky.

Smělá krádež. V pátek večer o půl 7. ho-
dině zastavil povozník J. Winter se Lhoty u Červen.
Kostelce před hospodou v Hor. Kostelci a nechav po-
voz bez dohledu věšel do vnitř. To vyčítali neznámí
slodějové, vypálili koně a ujeli směrem ke Zběrníku,
kde v jisté usedlosti k ukradenému koni ukradli vo-
zík, a aby nešli a prázdným, vlonpali se do krámu pe-
kaře p. Klepřika a odnesli odtud sedm pytlů mouky
našech ujeli.

Na naše žurnalistiku! Jaroměřský „Po-
laban“ se našel listem „věnovaným otázkám
politickým, hospodářským a společen-
ským.“ Když čtenář sondil, že by se obeh časopisu
shodoval a tím, co v čele stojí, velice by se mýlil.
Několik bezvýznamných vlepů, nějaká správička která
již dávno před tím všemi českými listy proběhla, asi
dvě, neb 3 „ilustrace“, ovšem takové, které již byly
již často otisknuty — inseraty a „časopis věnovaný
otázkám politickým a t. d. je hotov. Aby ale něčím
přece se čtenářstvo navnadilo uveřejňuje „Polaban“
hned na první straně dlouhoun, pobuňtlivou historii o
kacířích, které lidé jako lidi nejcharakternější, o mnoha
„láhvích skvostného vína u Augustiánů“ — o modlo-
službě atd. Jeden neomyšl se druhým předkládá „Po-
laban“ svým čtenářům! Čte se to jako jarmareční la-
mentace o hrozném morduřství a p. Tak si pan Po-
labka představuje úkol venkovské žurnalistiky? Vy-
padá to tak, jakoby vydával časopis jen proto, aby
mohl dobře sponžiti zbytečný papír . . .

**Letní hospodářská škola pro dívky
reálné v Opocně** zahájí letošní pětíměsíční
bžh vyučovací 10. dubna t. r. Sústavem spojen nové
zařízený internát, kde ubytované chovanky jsou pod
stálým dohledem odborných učitelky. Zaopatření v inter-
nátě stojí měsíčně 28 K. Školné činí se 5 měsíčně
20 K. Přihlášky mohou se ústně neb písemně kdykoli
učiniti. Hlavní náznakem koná se 3. a 10. března t. r.
Blíží se i řídící škola v Opocně prospektu, jež
na požádání zdarma a franco se zašlou.

Komité pro úpravu a splavnění střed.

Labo pořadí v sobotu dne 2. února v král. městě
Nymburce velkou manifestační schůzí, pod protekto-
rátem J. J. Ferdinanda princů z Lobkoviců, předsedy
zemědělské rady království českého.

„Ona“ v poslední době se příliš okatě bra-
tříkuje s „Osvětou lidu“. Šlechtně dušně Vědí, že
je sblížíje ono lákavé pouto v podobě židovských pří-
spěvků. A občan Hájů také dobře ví, kde jsou kapsy
pány. Kapsy „klerikálů“ probledávají v novinách —
a kapsy šidů to jen soukromé, tiché, vždyť s těch mu
něco kysne. — — —

Od Čidliny. (Glosy ku sčítání lidu). Zajisté
bude každý „správce matrk“ povděčen, že sčítání
lidu jest ukončeno. Bylo a tím nejen mnoho práce,
ale také obtíží a nepřijemností. Chci některé uvést.
Mnozí žádali neustupně matřiční výtah celého rodiny
že prý to p. starosta obce žádá, ať tomu tak nebylo
— jen zvláštní výtahy brančů, t. j. mladíků v roce
1881—1891 narozených, měly se vydávati. A nejvíce
přicházeli lidé pro výtahy v neděli, když kněz má
nejvíce práce duchovní, kdy navně přichází s chrámu
pásem. Ano i na Nový rok přišli nákteři, právě když
jsem po skončených, velkých slavnostech Božích zasedl
k obědu — a když jim vyhověno nebylo, reptali. Nej-
více nepřijemností bylo s těmi, kteří na osadě jsouce
zrozeni — jinde — v cizině se zdržují. Ti žádali
obyčejné dopisnické matřiční výtah — ale poštovně
nezasílali nikdo. A jak „sdrovile“ mnozí o takový vý-
tah žádali — na př. „Zašlete mi obratem pošty (1).
výtah z křtícího listu (1) jak Vám to zákon nařizuje.“
A když jsem něčeho nezadal, došlo druhá dopisnice
s hrozbou: „Nezašlete-li mi hned od jsem Vás šádal,
budu Vás šalovat u outřadu.“ „Aha — aoclněk“ —
zvolal jsem a nemýlil jsem se. Za několik dní přišel
přibuzný tohoto „sdrovileho“ soclnka a šádal se mne,
proč jsem výtah nezadal. Vysvětlil jsem mu, že
nejsem povinen poštovně někomu platit a že ani
adresa nebyla udána správně — a odevadal mu vý-
tah matřiční, aby jej sám tomu „sdrovilemu“ zaslal.
Jiný — také známý socln — žádal, abyoh jemu sa-
sal výtah celého rodiny do N. a synu teletému do V.
— na poštovně ovšem zapoměl. Zaslal jsem pouze
výtah synu v N. aby jej otcí doručil. Uvedl
jsem některé tyto skutečnosti jediné proto, aby
bylo vidno lidem rovněžným, jak se nyní svět chová
ku knězi, jak si na něho „honká“, domnívá-li se, že
mu kněz to neb ono musí udělat. U svátých úřadů
by asi s takovou sdrovilitostí nepochozil a sotva by
asi tak směle si počínal.

Z Trutnova. (Výbuch benzínu ve škole)
V pátek dopoledne před 10. hodinou explodoval
v laboratoři vyšší reálné školy v Trutnově ben-
zin. Povstaly tím oběti byl záhy uhasen, tak že ha-
siři, kteří následkem ušlešného poplachu na místo se
dostavili, neměli již něčeho na práci. Celá školní bu-
dova naplněna byla hustým dusivým kouřem, tak že
veškeré šatro musilo i s učiteli svými budovu opustiti.

V Lučce semtel po krátké nemoci ochrnutím
plce vážený rolník pan Jan Ryšavý st., bývalý vole-
saslužný starosta obce i okresní. Jeho kolébka ne-
stála sice v Lučce, niemám přece učinil a Lučce druhý
domov, s něhož vytvořil svou energii a dovednost
osadu, jež co do krásy a úpravnosti nemá v širém
okolí sobě rovné. Až vidíme stopy činnosti svéděného
v obci celé, přece jsou to hlavně tři budovy, právě
ve středu obce se nalézající, na nichž počal jeho bla-
hodárné působnosti zvlášť jest vyryta; jsou to: Ko-
stel, škola a jeho vlastní statek. A tu věru těžko roz-
hodnouti, které ze s těchto tří mást jeho obětavosti
více bylo zahrnováno. Nebo jeá výborajm svého do-
mu hospodářem, byl kostelu dovedným varhaníkem,
zpěvákem a nejpřehlasším nářetěvačkem, a ve službě
školy — semtel. Jda do lesa před Vánocemi jakási
dříví na oprava školy vyhledávat, nachádl se a už
s toho nevyšel, až 18. ledna skončil. — Zvěděný byl
upřímaým katolíkem a tak k ostatním vynikajícím
vlastnostem a zásluhám přičítal také tu, že prakticky
dokázal, že pravý pokrok s katolictvím spojití se dá.

Z Hronova. Tiskovské výrobní spole-
čenstvo „Vzájemnost“ v Hronově n. M. koná
dne 2. února svou třetí valnou bromađu.

Z Hory Matky Boží a Králík
(v Čechách). Min. pondělek, 28. ledna, byl pro naši sva-
tyni takřka osudným dnem. Již v neděli večer burá-
cel prudký vítr a v pondělí kolem poledne vzrostl
v děsný víchř, jenž hroznou mocí svou přes výšinu
poutnického místa suřil Mocná budova klášterní
sténala pod mocí děsného divla. Tak suřila bouře
až k 6 hod. odpoledne a spůsobila zde velikou sponetu.
Celá pravá podélní strana kříslové chodby, jež vlivu
bouře nejvíce vysazena byla, byla zbořena. Nejprve
odtrhl vítr plech v ploše as 100 čtv. m. od střechy,
svinul jej jako kus papíru a vrhl daleko do nádvoří
kostela, ano, jednu plochu as 40 čtv. m. až před
hostinac p. Hoeppeho a jinou plochu as 30 čtv. m.
na veliký strom, který před prostraným vchodem do
kostela stojí. Ale i té trámy nemohly odolati. Rozpu-
taný živel hravě vytrhl silně, zlešené spony, jež trá-
my se sdi spojovaly. Celé kusy krova hozeny byly
do prostřed chrámové quadratury a padaly, lámajíce
se, k zemi. Ano i části sdi odtrhly se a klenutí jovi
značné trhliny. Smutný jest nyní pohled na toto pa-
mátné, mnoha pontauky navštěvované místo, které
nyní podobá se zřícenině. Škoda páci se na 4000 K.
Káž zabudí nám Bžh šlechterné dobrodinice v jichž
pomocí nám by bylo lze, svatyni Matky Boží dů-
stojným spůsobem opět obnoviti.

Z Josefova. Dne 26. ledna t. r. správni
soulní dvůr ve Vídni samiti ve veřejném léčení stá-
nosti spofitelny města Josefova, podanou proti roz-
hodnutí ministerstva vnitra, jímž byla arušena výpo-
věď daná 28. června 1897 výborem spofitelny účet-
nímu p. Votavovi. Státnost zastupoval Dr. Pacák,
účetního pana Votava hájil Dr. Bastýř.

Z Č. Skutce se nám píše: Před krátkou
dobou vyskytl se u nás nějaký vztělý pes, který
pokoušel malého synka vdovy Hofmanové. Lékař radil,
aby hoch dovezen byl na kliniku do Vídne. Stalo se,
ale ubohý chlapec tam po mnohých bolestech zemřel.

V Chebce konati se měla v neděli schůze,
svolaná národnímí dělníky, při které přednáseti
měl p. dr. Iška z Prahy. Jelikož ale hejtmanství
schůzi tu zakázalo, uspořádán byl zabavní ve-
čerek, při kterém přec odpadlí Iška si zahovořil.
Ovšem, vykládal starou, od našich liberálů již
často slychanou lamentaci o Husovi, o kleriká-
lech, o novém náboženství atd. Přítomno bylo
80 posluchačů, vesměs katolíků kteří řeč
kněze — odpadlíka, byt to byly jen samé fráse,
přeměřené plány a překrucování dějin — od-
měnili b c uť i v y m o t l e s k e m. Zvlášť jeden
pán se vyznamenal. Neal ochotně lškovi kuř na
nádraží — ale na ulici př c se trochu zastýděl
— a proto vtáhl si beranici hluboko do obličeje,
aby nebyl poznán. Iška odjel s tím blahým
vědomím že zase hodné oveč k získal — ale
zmýlil se. Hned po jeho odjezdu začala řeč o
přednášce — a tu většina těch, kteří před chvíli
ještě tleskali, projevíli úsudek, že to, co Iška vy-
právěl jest jen vypočteno na efekt a že to po-
strádá pravého základu. Smutné ale jest, že mnozí
katolíci dají se ihned uchvátiti řeči leckterého ne-
douka aneb odpadlíka, že rázem zapomenou na
své katolické přesvědčení, což zajisté k jich cti
neslouží. — Dodatečně se nám sděluje, že Iška ko-
nati bude nyní celou řadu přednášek ve východ-
ních Čechách a také snad i v Hradci Králové.
Upozorňujeme opravdové katolíky, aby se nikdy
neostýchali dáti svému katolickému cítění a pře-
svědčení i na veřejnosti průchod, aby různé s-
svědomité hájili své záseady p oti alobě a klamu
— pak zajisté útoky nepřátelské minou se s účinkem.

Z Jilemnice. (Krvavý zápas s cikány.) Mi-
nulý úterý ukradla tlupa cikánů, která v obci Marti-
nicích, zdejšího okresu, se potloukala, mnoho drábešů,
začal byla n kolika státními občany různými před-
měty osbrojenými pronásledována. Při dopadnutí po-
vstala mezi oběma stranami tahá řeč, při které brá-
nili se cikáni okerami. Byli však přemou občané
satičeni, načas se dali na útěk.

Různé zprávy.

Julius Zeyer.

Na Král. Vinohradech zemřel dne 29. ledna po dlouhé trápě nemoci geniální básník náš Julius Zeyer. Ažkoliv známo bylo, že hlavní mistr je nemocen, přece bolestně překvapila celou českou veřejnost zpráva o jeho smrti, již české umění utrpělo ztrátou nenahraditelnou. Julius Zeyer narodil se dne 26. dubna 1841 v Praze a vystudoval reální školy, vyučil se fotební tesařskému a pracoval jako tesařský dělník většinu času Evropy. Vrátil se s cest, věnoval se dalším soukromému studiu a ocvil si nejen všechny antické jazyky, semitických nevyjímaje, nýbrž i jazyky moderní, ruský i většinu jazyků západních, jež znal s takovou seználostí, že byl sto, v kronikách a staré literatuře západní a norské pátrati po svých epických látkách. Ani číselná mu neudala cizí. Roku 1873 stal se vychovatelem u knížete Valjeva na Krymu, v létě r. 1878 konal cesty po Švédsku. R. 1880 vidíme jej směřovat na Rusi jakožto vychovatele u knížete Popova v Simferopoli. Od roku 1881 šel většinou v Čechách v Praze a ve Vodňanech, kde se spisovatel Fr. Herzigem a O. Mokřým prožil řadu šťastných let každodenního styku a pospolitosti. Literární vystoupil až ve zralém věku, r. 1873 povídkou Duhový pták v „Lumiru“, jehož básnického „kruhu“ záhy předním stal se členem. Vydal veršem: Vyšehrad (1880); 2. vydání (1886); Griseida (1883); Poesie (1884); Kronika o sv. Brandanu, Čechův příchod (1886); Z letopisť lásky řada I, II. (1889), III. (1891), IV. (1893); Karolinská epopeja (1895). Proseu: Ondřej Cernýšev (1886); 2. vyd. 1880; 3. vyd. 1888; Novelly sv. I. (1879); Bájky Sošany, Roman o věném příteli Amice a Amila (1880); Dobrodružství Madrány, Fantastické povídky (1883); Gompati a Komurakati, Novelly sv. II. (1884); Rokoko, Seestra Paskalina (1887); Jan Maria Plojhar (1891); Stratonika a jiné povídky (1893); Obnovené obrazy (1894); Tři legendy o krucifixu (1895); Mael-danova výprava, Amparo a jiné povídky (druhá řada „Obnovených obrazů“, 1899); Dám „U tonoucí hvězdy“ (1897); V soumraku bohů (s. f. „O o.“ 1899). Dramata: Stará historie (1883); Sulamit (1885); Legenda z Eriuu (1886); Libušin hněv (1887); Doňa Šanda (1889); Neklan (1893); Tři komedie („Bratři“, „Z dob rážového jitra“, „Lásky div“ (1894); Radúz a Mahulena (1898). Mnohé práce jsou ještě rozptýleny po časopisech a jiných publikacích (Ossianův návrat „Světlozor“ 1886, Šárka „Česká Thalio“ 1887, Pláně na litavské motivy „Květy“ 1889, Ženichův příchod Almanach scence 1896, Ruztem a Sohrab „Květy“ 1898 a v.) Není to obvyklou frásť, tvrdíme-li, že Zeyer byl básníkem nad jiné povoláním, který ty nejdišší a nejrysejší perly umění básnického zřetavil svému národu na památku. Všechny jeho práce provanuty jsou zbožností, jeví se v nich něco nenapodobitelného, což mohlo vyprýstati jenom z duše, planoucí ohněm lásky k Tvůrci Věchomíra, a nořící se v taje neznámých světů, — a proto také každý, kdo čte Zeyerovy čtení byl unesen, mocně pohnut — a dojem takový zajisté nikdy s myslí nevyjmí. — Zeyer nešel ve své literární dráze cestami náhlapanými, ale razil si cesty nové přes výšiny závrtné. Věčná budiš mu paměť.

Umrť. Ve Vídni zemřel dne 30. ledna býv. ministr-krajan a dlouholetý zápasník za práva českého národa Alois baron Pražák.

Hudební skladatel Giuseppe Verdi zemřel dne 27. ledna v Miláně, ve stáří 87 let.

V „Lumiru“ uveřejňuje často spisovatel V. Mrštík své posudky o různých polit. listech které snad se omešili (světe čtení!) o jeho dílech něco jemu nepřiznáváho napeati. Ale pan Mrštík dovede opravdu „uměleckým“ způsobem všem kritikům odpověditi; nazve každého jednoduše ošlem — a má po starosti. Toť opravdu „umělecká“ odpověď. A „Lumir“, časopis pro umění a poučení to otiskuje.

J. S. Machar, který se považuje za prvního literáta „moderního“ věku, nadšený přítel p. Masáčka atd. nevrzbulil v kruzích Čechů vídeňských, v nichž se pohyboval, právě přísnivý dojem. — Svého času octnul se ve finanční tísní — a české spolky vídeňské mu svými sbírkami pomohly na nohy. Za to p. Machar po svém sčítání se jim odvděčil. Vymáhl se jejich snahám a jednotlivým opravdovým snahivcům vynadal. — Vyskytli-li se občas nějaký vlastenecký podnik, v němž právě p. Machar nebyl, jelikož jeho podryvačná práce byla známa, — ta v první řadě se on proti tomu opřel. . . . Toť jen malá ukázka ze soukromé činnosti Macharovy. Poznámek k tomu netřeba.

Kde je pravda? „Čas“ citoval v poslední době některé výroky kněze — odpadlíka Aug. Smotany a psal v tom smyslu, jakoby kat. kněžstvo bylo ve spojení s militarismem a jakoby společenskou svobodu hledělo potlačiti. — Netřeba snad podotýkati, že se jest to drná lež a že právě kat. kněžstvo nejhorlivěji pro opravdovou svobodu a spravedlnost pracuje, ale jak to kněžstvo jest spojeno s militarismem, postavi nejnovější příklad: Minulý pátek večer, byl kaplan vp. Štounář v Březolavi, když se abíral od nemocného jehož byl právě seopatřit přepaden pěti strážníky dragounského pluku Hodoninského a jeden z nich šel na něho šavli. Zašpali kněze sponou hrubých nadávek a vedli jej pak jako zločince k řezě. Zde teprve se rozpřehli. A vojenské úřady v té příčině ani nesavědly pátrání. . . . Kde je tedy pravda? —

Naděšení a „kšeft“. Známý štváč, redaktor něm. rad. v Aši, Karel Tina, vydal koncem prosince „velkonásměcká“ pohlednice, na nichž bylo vytištěno „šlahopřání“ k zvolení Schönererova. Dne 8. t. m. byl Schönerer zvolen — a hned v následujících dnech došel 18.000 takových pohlednic. Pan Tina, dovedl vykolikati naděšení svých přívrženců a vydělal tu hravě na několik set až 500 zl. — Zajímavé jest, že i v jednom českém knihkupectví v Praze pohlednice ty se prodávaly. —

Milionář Rothschild ve Frankfurtě zemřel. Die poslední jeho vůle byl v rakvi obložen ve zlatě jednoduchý a laciný rubáš a také pohřeb konal se bez velkého lesku. — Ve Znojme zemřela švadlena Anna Chalupnická, která šila v bídě — ale ochovávala peníze aby mohla mít skvělý pohřeb. — I nejbohatší šid sčítává věren svému náboženskému pohřebnímu obřadu a dává se pohřbívati v prostém rubáši jako se dob babylonského szejtů. Moderní křesťané předstihují se však v pohřební nádhře jako pohané. Kdo jest klerikálnější?

Dr. Luger na lavici obžalovaných. Vídeňský učitel Rohling podal žalobu pro urážku na cti na vídeňského purkmistra dra. Laeagra. Obhajce žalujícího vede 16 svědků, většinou to členi městské rady vídeňské, mezi nimi i náměstka dra. Strohacha.

Berlínský časopis „Die Woche“ přinesl v jednom z posledních čísel vyobrazení různých korun panovníckých a mezi nimi i korunu rakouskou. Jaké bylo ale naše překvapení, když jsme na ohrásku spatřili naši korunu českou, pod níž stál nápis: „Koruna císařství rakouského.“ — Taková je znalost poměrů a vývoje této říše několik hodin za hranicemi.

Nevoření nadělení. Madridská městská rada nesešla se, každému dítěti, které se dne 1. ledna t. r. v Madridě narodilo, dává do výšku 150 peset (franků). — Tak tedy tomu jest v „tmářském“ Španělsku. — U nás, v „svobodomyšleném“ Rakousku se to jistě nestane.

Majitelé acetylenového osvětlení pozor na oči! Calcium carbid s něž působením vody se plyn ku svícení „acetylen“ vyvozuje, škodí velice zraku; jmenovitě při tloučení jeho by se měly oči šátkem ovlásti.

J. E. ndp. biskup brněnský Fr. Sal. Bauer slavil dne 26. t. m. své šedesátileté narozeniny. Ndp. biskup narodil se dne 26. ledna 1841, na kněze vysvěcen r. 1863 a na biskupský stolec brněnský nastoupil 15. srpna r. 1893. S vděčností, a jakou jen dobrý syn milovanému otci odměňuje a ulehčuje starost a všecku péči, připomíná si nyní diocese brněnská všech duchovních dobrodínů, všeho rozkvětu katolického života v různých směrech, jichž za biskupování J. E. tak hojně se již dostalo a to neustavnou činností, povzbuzením i požehnáním J. E. Kdo nezapomněl by, kolik chrámů Páně bylo postaveno, kolik obnoveno, kolik důstojně vysvěceno na podnět a znalouckou radu J. E.; kolik dnů obrácených, polepšených žehná J. E., že četnými misemi poskytuje příležitost se polepšiti a v dobrém utvrditi; kdo by nevěřel, jak horlivou snahou J. E. pečuje se ve škole o vyučování a výchovu náboženkou, jak spolky katolické i tisk katolický za jeho biskupování utěšeně rostou a se šíří, jak život katolický mohutní a sílí. — A proto také i my připojujeme se k přání zbožných katolíků diocese brněnské, aby Bůh šlechetnému panu biskupu šli! a popřál mu zdraví v téžém úřadě Jeho, aby neúporná práce a šlechetná snaha Jeho korunována byla úplným zdarem a Božím požehnáním.

Počet rolnictva v Rakousku. Dle sčítání obyv. z r. 1890 bylo 2,006,764 majitelů hospodářství, 4,948,210 členů jejich rodin, celkem 6,953,974. Mimo to bylo při zemědělství a lesnictví 22,433 úředníků, 5,615,135 dělníků, 834,894 nádenníků, 35,233 čeládky. Nesamostatných bylo tedy při zemědělství 6,498,375 osob.

Americké vojsko na Filipínech a Kubě dostalo k Vánocům od vlády 50 tun cukrovinek. Někdo jinde, třeba i v „osvícené“ Evropě se za to omlazuje vojínům život šelostnými náramky. —

„Pan Koerber“ pohorl! volají „Národní listy“ — aby lidé si nevšimli, že jim samým hoří nad hlavou! (Čas.)

Slavní šidé. Jak jsme již v „Obnově“ oznámili, počal nakladatel Payne v Lipsku vydávati německé dílo „Hlavní israelští muži a ženy v kulturních dějinách lidstva.“ Aby tato galerie šidovských velikánů byla úplnou, rozeslal p. Payne na redace českých listů dotazníky, v nichž žádá, aby mu bylo sděleno, zdali se snad v tom neb onom kraji nějaký šid něčím neproslavil. — Jáme přesevěřenci, že by náš lid o těch „zásluhách“ šidů mohl mnoho vyprávěti. . . . Jáme ale zvědaví, zdali do této šidovské sbírky zatadní budou také „naši“ velcí šidé, — at přívodem neb smýslením, — zejména Hilner, Masarik, Herben, Bulova, Wobrysek, Hajn atd.

Spotřeba alkoholu. V Čechách připadá na 1 obyvatele ročně průměrem asi 3½ litru alkoholu, na Moravě více než jednou taklik (přes 7 litrů), ve Slezsku dokonce 8½ litrů! Morava a Slezsko předhnoily v tomto ohledu dávno Halič, jež platívala dávno za vlast kořalky, a přece vykazuje jen 4-2 litru na 1 obyvatele.

Prevekační reklama. Jistý hodinář s Pulje nechal si zhotoviti u vídeňské tiskárny Hanne Dorra reklamy v podobě tiskovek, na které čteme následující skandální nápis: „Wann hätt mä 1000 koruny Guldene dann kennst me auf lepacki gegens olewell mit hecky holka. Dass wär betz Grusamechtigel Rosenmisch der Sprach was kümmt's vom Herzl? Wenzel Kralovati.“

Dělnické muzeum satňuje se v Mnichově. Budou v něm vystaveny předměty, vztahující se k dobru dělnictva, jako: rozličná ochranná zařízení v továrnách i závodech, dělnické zdravotnictví v theorii a praxi, jakož i dělnické píseminctví.

Děstojmci, kteří při sčítání lidu přimáli obcovat řez českou, byli die zpráv pražských listů, od svých vojenských představených přinuceni, aby označili obcovací jazyk německý místo českého. — Ó náctě, rakouské „spravedlnosti“!

Jak dráhe přišel Bismarck Evrope? Jenerál Terr, tvůrce korintské přáplevy v rozmluvě s redaktorem listu: „Messenger d' Athènes“ uvedl, že trojchlupý Bismarck svoji politiku vojenského terro-

riemu, jež donutila všechny země až po saby se ozbrojiti a plátni mír ještě dráče než válka, stál Evropu během 25 roků 125 miliard franků. Kdyby jen 1/3 této sumy byly věnovány zlepšení všeobecného blahobytu, broslot otázka sociální, která dnes tíží Evropu jako mra, nebyla by dnes tak ostrou.

Humeká výchova. V berlínském gymnasiu, jak sděluje „Vorwärts“, učili se hoši k 18. lednu, jakožto památnému dni dvěstěletého trvání pruského království, básničku „Malý vlastenec“, kde poslední sloky jsou opravdu k vraždě vybízející:

„A třeba já teď malým jsem,
mám svého císaře přec rád,
a budu, až stanu se vojákem,
střílet a sekat napotád.“

A císaři kdo by co udělat chtěl,
jej zaplohn krátce hned na místě,
do té doby chraň ho osude,
pak potřebí není to zajistit“

A při tom všem potřeboje Vilém stále více a více — policajti kolem sebe. Nechtí se býti navzdor své drátěnné kořili, již nosí, dosti jistým.

V uhelných dolech ostravských vydobýlo se roku minulého 62,000,000 metr. centů uhlí. —

Rusové a opilství. Na Rusi byla vydána nová nařízení trestní proti opilství. Nařízení ta stanoví: „Osoby, které na veřejných místech nalézají se ve stavu zjevné opilosti, jež ohrožují bezpečnost, klid a pořádek, policie odstraní a mohou dle potřeby až do vyšetřování býti zatčeny. Vinnici podléhají trestům: Poprvé vězení až do tří dnů, podruhé vězení až do sedmi dnů neb pokutě až do 15 rub.; po třetí vězení až do dvou týdnů anebo pokutě až do 50 rublů.“ Neškodilo by také u nás!

Osmdesátiletá dvojčata. Řídke jubileum slavili těchto dnů bratři Kristanové, obchodníci dřívím v Opavě. Přibědše jako dvojčata na svět, dožili se těchto dnů v úplném zdraví a poměrně síle osmdesátých narozenin.

Krátá zima. Ve Vídni afizeny jsou v nynější zimě zvláštní svátice, v nichž by se šetráci ohřáli mohli. Minulého týdne dostavilo se do těchto šesti svátic 83,114 osob (21,589 mužů, 12,989 žen a 28,536 dětí), průměrně tedy denně 9016 zimou a hladem strýzaných. Ubožáci ti, kteří většinou zimního štátu nemají, byli chlebem a polévkou častováni. Doposud v 7 týdnech hledalo ve svátnicích těch 540,000 strápených útočiště.

Jak se máme po 30 letech. Jak známo, nejhůř se chrání živobytí. Kdo nemá majetek, neplatí sice daně z něho, ale kdo má šaludek, z toho platí však státu daň, ať je sebe chudší. Kdo by neplatil, musil by zemřít hladem, jelikož by nesměl žádnou potraviny kupovati. Tato nepřímá daň (dík „obětavosti a píněti sociálních úkolů“ k obyvatelectvu ze strany vídeňských vlád) vynese na př. při clech (poplatek na hranicích z obilí, petroleje, mouky, kávy atd.) r. 1868 26 milionů korun, roku 1898 — 57 mil. K; daň z líhu r. 1868 15 mil. K, r. 1898 — 68 mil. K; z cukru r. 1868 16 mil., r. 1898 69 K; z piva r. 1868 34 5 mil., r. 1898 77 mil. K; z tabáku před 30 lety 62 mil. K, r. 1898 62 mil. K. Na tyto daně přispívá i ten největší chudák a proto asi tolik vynese a vzrostly, bohatí lidé by se dojísta stálemu zvyšování opteli.

(Zasláno.)

P. T. dpp. bratřím spojených vikariátů: Kosteckého n. O., Králíckého, Landákrounského a Rychnovského n. K.

Na volné konferenci v Kostecku n. O. dne 20. září 1900 bylo usneseno, aby příští konference svolána byla do Zámberka ku dni 14. února 1901.

Že však toho dne církev sv. svátí sváték sv. Valentina, který v našich horách všeobecně skoro jako zasvěcený sváték se slaví a tím my horští duchovní i ve spovědnici zaměstnaní jsme a služby Boží sloužiti musíme, nebylo by nám lze, nebo ne snadno ku soběsi tése dostaviti. Proto, uradivše se o tom, navrhujeme, aby budoucí volná konference Zámberocká v úterý velikonoční, dne 9. dubna 1901 se konala. Prosím milé dpp. bratry, aby mi jiná snad méněni svá laskavě v čas sdělili, po přibým látku ku konferenci a referát svůj ponavrhli. Program se svým časem oznámí.

V N. Rybné, dne 22. ledna 1901.

Jan Křt. Šrámek,
tajemník vikariátu Rychnovského n. K.
předseda.

(Zasláno.)

Nový podnik. Velká úmrtnost dětí v prvním roce stáří jest všeobecně známa; nejvíce dětí umírá ve stáří od 1—6 měsíců; úmrtnost dětí v tomto stáří jest třikrát větší nežli úmrtnost dětí v druhé polovici prvního roku. A se 100 živá narozených dětí zemře v prvním roce více než čtvrtina.

Ptáme-li se po příčině tohoto hromadného umírání dětí, tekou nám lékati smutnou pravdu, že ve většině případů neapravný, zcela pochopný způsob výživy dětí bývá příčinou smrti.

V rodinách, kde sociální poměry nedovolují vařiti kojnou a matka sama kojiti nemůže, bez rozmyslu sáhne se k mléku kravskému zředěnému či nezředěnému, které jest pro kojení těchto stravitelným a mimo o obahuje mnohem méně tuku než mléko matčino.

Kasein kravského mléka nezáří se působením žlávy žaludeční v jemných vločkách, nýbrž ve velkých hrudkách o snadno zavinití porušení trávení se všemi neblahými následky. Tyto stinné stránky výživy dětí, kravským mlékem nedají se odstraniti ani pečlivým sterilisováním mléka pomocí Soxhletova přístroje, nehlédě ani k tomu, že manipulace s tímto přístrojem je dosti obtížná a vyžaduje mnoho času.

Ještě škodlivější jsou různé dětské moučky, podávající-li se dětem v prvních měsících stáří, ačkoli nezáří se reklamou i za náhradu mléka mateřského bývají prohlášovány.

Již ode dávna byly konány pokusy učiniti mléko kravské pro kojení stravitelnějším, modifikovati jeho chemické složení, aby se stalo podobnějším mléku mateřskému. Rozhodný krok ku předu učiněn byl v tom to směru návrhem prof. Biederta, aby zvláštním praeparováním mléka kravského, zejména jeho rozředěním a přidáním sladké smetany v určitém poměru byl učiněn kasein kravského mléka snáze stravitelnějším a obsah tuků se zvýšil v též poměru jako ve mléku mateřském. Ve své praxi domohl se prof. Biedert s touto t. zv. směsí smetanovou výtěčných výsledků i u dětí těžce nemocných. V našich dobách platí Biedertova směs za jednu z nejlepších náhrad mléka mateřského a vyrábí se pomocí moderních strojů ve vzorných mlékárnách, které se podvolily osobní kontrole vynálezce.

Také mlékárna J. O. hrabě Harracha v Mokrovouších vyrábí Biedertovu směs způsobem naprosto dokonalým, jak sám vynálezce nejdříve potvrdil. Aby skutečně náležitě potřeby bylo vyhověno, zřízen byl sklad sterilisovaných dětských mlék touto mlékárnou vyráběných v Hradci Králové.

Doufáme, že naše publikum dovede oceniti velký význam nového podniku, který zasluhuje úplné důvěry a všestranné podpory.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. ledna 1901. 1 hl. pšenice k 12:00—13:00 što k 12:30—13:00, ječmena k 8:30—9:00, oves k 5:20—5:45, proso k 9:40—10:00 vlna k 10:40—12:00, hrachy k 19:00—21:00, jáhly k 19:00—20:00, kroupy k 24:00—26:00, brambory k 2:40—2:50, jetelového semínka červeného k 84:00—104:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 23:00 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 19:00—22:00 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:00. 1 kg. másla k 2:40—2:72, 1 kg. sádla vepřového k 1:60—1:76, tvarohu k 0:32—0:36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 3:60 jedna kopa drobné zeleniny k 1:20—2:00

Listárna redakce.

a + b. Myšlenka jest dobrá ale vypracování nedostatečné. — Žádáte, aby bylo uveřejněno bez změny; tím by se ale katolické věci neposloušilo a dobrý Váš úmysl by vyzněl na prázdno. Sdělte nám laskavě bližší adresu; oznámíme Vám další dopisem.

Jos. H. v P. Feuilleton o Sienkiewiczovi byl před krátkou dobou v „Obnově“ uveřejněn.

S. Š. Dvůr Kr. V Kroměšví na Moravě.

Hronov. Došlo pozdě. — Bude v příštím čísle.

Kněz v markrabství. Buďte. — Další sdělím dopisem. Pozdrav!

Videh. Některou neděli v březnu. Thema: „Úkol českých katolíků v Dol. Rakousích a budoucnost jejich snah.“

Pardubice. Konec února.

Praha. Bude-li možno ano.

Vlzp. Z. Odkládám zatím na dobu pozdější; až přijedeš, sdělím Ti další. — — —

Prodá se dům

(právozářní)

v Hradci Králové

v jedné z nejživějších ulic, třípatrový, se 3 krámy, v dobrém stavu se nalézající

za výhodných podmínek.

Potřebí jest předem zaplatiti menší částku, načež další po ročních splátkách. — Bližší sdělí redakce t. l.

JAN BARTA,

v Rychnově n. Ka.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, se jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Sbírejte upotřebené

poštovní známky

všech zemí a různých druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému. Za to každý dostane různé pěkné církevní památky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adresovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Brogens (Vorarlberg).

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než vlně jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Bursa práce v Hradci Králové.

Stálá a řádná místa obdrží: Dělník zámečnický který se vyzná v práci na kolech; dělník který se vyzná v kování oken a dveří a jeden dělník obuvnický. — Na dotazy dvojí kor. lístek. — Kde, sdělí

Jos. Polák st. v Hradci Kr.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or (čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplotou cestou a nabízí:

Koňak, slivovici, borovičku, jeřábíku, punše, rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Pronájem stavby.

Patronátní úřad v Častolovicích zadá veřejnou dražbou,

konanou dne 10. února t. r. o půl 4. hodině odpolední v krabčím důchodě v Častolovicích, opravu kostela, farní budovy a rozšíření hřbitova ve Voděradech.

Páni podnikatelé mohou též písemně, zapečetěné, vadiem 1200 korun opatřené oferty do 9. února b. r. do 12 hodin v poledne u patronátního úřadu složiti.

V podmínky a rozpočet lze nahlédnouti u podepsaného patronátního úřadu v úředních hodinách.

Patronátní úřad v Častolovicích,

dne 15. ledna 1901.

Patronátní komisář:

Václav Malý.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medaili a diplomem.

Umělé suhy

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší otelahu. Zaručuje ceny nejnižší a porouče se do vzácné přízná ctěného obecnstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

PETR KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

doporučuje skvěstné gázové látky, krajky i pentle, vějíře, plesové blázky, Entré pláštěnky, hedvábné šály, rukavice, panské plesové košile i náprsenky.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

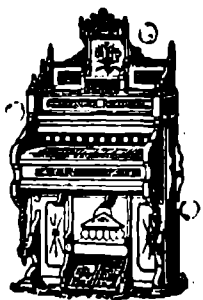
Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle nálnáry.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

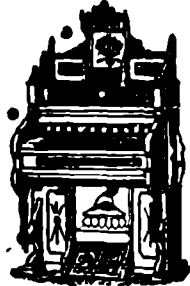

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Prof. Dr. Biederta
přírodní dětské mléko

vyrábí pod dohledem vynálezce ve velkém

J. O. hraběte Harrachů
mlékárna Mokrovousy.

Mléko to jest ode všech lékařských autorit uznáno za nejlepší výživný prostředek pro malé děti, které buď zcela nebo částečně mateřského mléka postrádají.

Podává se v pěti různých směsích sterilizované a k pití již připravené.

Možnost výběru dle stáří a zdravotního stavu dítěte jest hlavní předností tohoto jedině osvědčeného dětského pokrmu.

Výroba odpovídá veškerým požadavkům hygieny.

Sklad a prodej u pana Josefa Běhálky, pekaře a krupáře v Hradci Králové. Malé náměstí č. 12.

DO PLESŮ

odporučuje

I. křesťanský „bazar Čupr“

svůj bojně zásobený sklad

nejnovějších vějířů, rukavic, šperků, blůz, lakovaných dámských střívků po 3 al. 40 kr.

Nejnovější bílé nákrčníky, košile, límce, manžety, náprsenky, ponožky, punčochy, škrabošky, umělé květiny atd. — **Tombové předměty** po 12 h. Umělé květiny, cotillon 100 kusů 15 K. Spolkům zasílám franko. — Speciální oddělení šňěrovaček v každé velikosti, fagona nejnovější a nejlepší. Zaslání míry stačí pouze přes pás na život.

Frant. Čupr v Hradci Králové,

Klieperova ulice, proti kavárně p. Fialy.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% sračky!

Doporučují přesně dle církv. předpisů neb v národ. slohov. vyšívaní shotovené:

Mešní roucha, pluvialy, dalmatiky, voľa, nebesa, prapory školní i spolkové, koreňky, koberec oltářní, přikrývy, záhy, rochetty a nitěnými krajkami; monstrance, kalichy, patkálky, cibory, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky zpracované křížové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA: V ohni zlatení kalichů neb ciberek dle ornamentů: 1 krát v ohni 10 al., — 3 krát v ohni 15 al., — 3 krát v ohni 16 al., — 4 krát v ohni 20 al. i ostatních nádob posvátných

SPECIALITA: Pro chudé neb šliální kostely zasílám 3 mešních rouch s přilučšenstvím barvy bílé, červené, fialové, černé a zelené, celé s hedváb ných damašků, clacé nitěnými neb hedvábny mi portami, fímakého stříhu. 5 kusů v celku za 69 al.

SPECIALITA: Pro méně majetné kostely zasílám: 1 úplný parame nt t. j. 1 kasule, 2 dalmatiky a pluvial jakékoliv církevní barvy, celé s hedvábneho damašku, clacé nitěnými neb hedvábny mi portami, fímakého stříhu v ceně 75 al.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Adresa vždy do slovné úplaty!

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.

JOSEF NEŠKUDLA,

c. a k. dvorní dodavatelství

v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Adresa vždy do slovné úplaty!

Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.

Nové dodané smuteční apparel, pravým slatem a hedvábím vyšívané dle vzoru č. 992 naplňuje každého úžasem, kdož dokonale práci tuto, vynikající svoji nádhrou elegancí a vřelostí na bohatosti tu levnou cenu, ušetel. — Obnos 600 al. poukázán Vám bude v roce 1899.

V Čáslavi, dne 24. října 1898.

Josef Fejta, děkan.

Z veškerých cen ilustr. ceníků němec. firem slevují 5%, sounta!

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Král. — Zodp. redaktor Alois M. Vebajda-Prosedský. — Fiskem bisk. knihkárny v Hradci Král.

Větší partii

trubek odvodňova-
cích různých světlo-
sti, obyčejné tašky,
skřížky, faonové ol-
hly atd. jsou výhodné na prodej u

JOSEFA MANYCHA

v Hradci Králové.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilské ledek, síran
amonatý, soli draselné, kalcit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov.
chlévků mrvy, pícei vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude soustěže schopné:

Továrna na
umělé hnojiva
a kyselinu sí-
rovou
Ústřední kancelář
v Praze, Jindřichská ul. 27.

A. SCHRAM

v Brnělavi.
Poštorné
a Ládku u
u Borku.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Čechy) založena roku 1858.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se nadléží
Provedeno ke 300 oltářů.

Morgana.

Peseruhodná novinka pro
pány na obleky v barvě
moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakou
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, avrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakoosti a v míráyah cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasíl. závod
Ed. Doskočila
v Olomouci.

Statek

k nímud patří 45 korců
dobrých polí, táhnoucíh
se v jednom kuse hned
od stavení a 5 korců luk
jest se vším příslušen-
stvím a úplným zaříze-
ním i s letošní úrodou
hned z volné ruky
za hotové na prodej.
Stavení kryto je břídlíci,
stodola taškami; stavba
nová.

Bližší správy podá:

Jan Černý,
rolník v Bystré, p. p.
Solnice.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Šlatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatné na čtvrt roku 4 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 1. února 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Lak nebo lák?

V novějších dobách píše se o tom, že by bylo zapotřebí, aby český pravopis byl opraven či raději tak upraven, aby byl lehčí, aby se tolik chyb nemadřalo. Zvláště by měli přý odpadnout ty rozličné čárky nad písmeny. To taky zdržuje při psaní. Má-li se některá samohlásková vyslovnost dlouze neb krátce, to by se poznalo ze smyslu. — Přemýšlel jsem o tom, ale shledal jsem, že by z toho pošlo rozličné nedorozumění. Tak n. p. jsem četl minulý týden, jak nebožka anglická královna trestala své děti. Jedna její dcera, když byla maličká, vběhla do kuchyně, sáhla do nějaké nádoby a potřísnila tvář jedné staré děvečky — lakem. Zda-li tedy lakem, kterým se n. p. natírají podlahy anebo lakem z okurek, což by se do kuchyně lépe hodilo? Musela pak přede vším služebnictvem děvečku odprositi a svou „kassičku“, v které své úspory měla, děvečce darovati. Při aynějším pravopisu není nedorozumění možné, lak je látka k natírání a lák je dle samého Jungmana voda z naložených okurek. Tak jsem totiž shledal v Kottově slovníku. Ale to by pro členstvo nebylo tak důležité, čím ta královská dcera tvář děvečky natřela. Ale jiné velice důležité následky měl by ten nový pravopis. Tak bych na p. nevěděl, zdaliž ta svobodomyšlnost jistých pánů je lak nebo lák. Tím více bych přišel do rozpaků, když bych hlubší o svobodomyšlnosti konal studie na to přišel, že se na tu svobodomyšlnost hodí oboje. V lidové mluvě shledáváme, že se místo lháti, balamutiti říká „lákýrovati“ či vlastně lagýrovati. Čech totiž rád k mění v g; tak n. p. slýchám velmi často slovo radigál. Že pak ta jistá svobodomyšlnost lagýruje, to je jistá věc. Tak n. p. je jistá země, kde svobodomyšlnost přilíbavala, že si promluví s králem a že národu vymůže korunovaci, rolníkům, že stát převezme jejich dluhy, neštudovaným slíbila osvětu, dělníkům nebe na zemi (Grégr — pozn. red.), chudým rozdělení velkostatků atd. atd., ano ani na nerozumné hovádka nezapomněla, těm totiž slíbila lacinější dobytčí sůl. A dnes? Dnes se na tu svobodomyšlnost roznévali tak mnozí rolníci, že prý je „lagýrovala“. Národ pak ve svém celku — nebo vlastně většina voličů městských — nechce to říci nahlas, ale mělo-li by se do duše národa nahlednouti, muselo by se obzvláště na jisté velké noviny hezky znale napsat, co jistému pánu, který o Americe po svém návratu od tamté báječné věci vypravoval, kdosi chtěl napsat na byt: „Zde se dobře lagýruje“. Dnes je jistá věc, že národ byl pořádně nalagýrován. Jenže není nikoho, kdo by tu princešku — tu svobodomyšlnost — přinutil, aby národ odprosila a svou kassičku jí dala. V tom ohledu je to naopak. Do kassičky tak mnohého svobodomyšlného pána přidal — národ, obzvláště pak stav rolnický.

To je tedy o tom laku. Ale o láku by se dalo též velice vypravovati. Tak n. p. ptal se kdáns vesnického výrostka: „No Honziku, jak pak jsi užil pontí?“ — „Ale znamenitě. Koupil jsem si dvě okurky, takové ty veliké, žluté, s jádrem“ a řejdlík láku mi přidal“. — Mávám prý ostré pero a Obnova byla svého času kárána, že je „agresiv“, ale jaká pomoc, „když je to pravda“, že českému národu ta svobodomyšlná politika mnoho lepších časů nepřipravila. Co se tam do té Vídně svobodomyšlní páni poslanci již naputovali! A národu, jak pak jsi užil té pontí? Ale znamenitě! Takové ty veliké žluté okurky s jádrem — tak to hezky žilobyti, co z těch polí vytlučeme — to nám přeje — a nějaký ten řejdlík a té vídeňské rovnoprávnosti vyprýtilé vody, toho láku, co se po jarmarce se soudku okurkového na náměstí našich městeček vylévá, když o něj nikdo víc nestojí, to nám přidávají.

Alé mláde — vždyť ono to je jinde taky. Vždyť on Wolf ty německé měšťáky a rolníky

taky lagýruje. Možná! Ba skoro to věřím, když slyším, jak mnoho již dostal do kassičky od lidí, kteří by lépe udělali, kdyby svým dětem po domácku kassičky zařizovali. Ba má se za to, že je Wolf z Prusky placen. Že se o ty pokladny taky jedná, to naznačil jedenkrát te trutnovský pan starosta města Rauch. Po- vídal kdysi, o národnostní věci ať se pan Wolf stará a od obecního hospodářství: Händeweg. Ruce pryč. Naplnilo mne to velikým obdivem, že by v tom ohledu nebylo mezi Němci a Čechy nižádného rozdílu, že by se totiž muselo na jistého druhu pány — ať české nebo německé — volati: Händeweg! Ruce pryč od kass! Ale nabyl jsem tím poučení, že čím více kritiku proti náboženství, tím větší zběhlost — v lagýrování lidu a tím větší nechat sáhati do vlastní kassičky. Když jsme začali vydávati Obnovu, předpovídali nám, že jsme jen nerálové bez lidu. Inu, je pravda. Museli ti, kteří o zachování náboženství usilují a proto Obnovu založili, do svých kassiček sáhati, ale Obnova žije, kdežto Radikální listy zahynuly, jelikož páni — jak se chlubili — byli jenárlové s lidem, ale bez kassy. A bez té to nejde.

Na něco však nesmím zapomenouti. Ne- věřím se tu o natírání vůbec, ale oné děvečce natřela princeška — tvář.

Proč jen se natírají tváře? Jen z dvojího ohledu. Buďto, aby tvář vypadala hezčí, anebo oklikověji.

Četl jsem tyhle dny, že v Prusku při dvoře a v vládě nepomýšlí na zabránění Rakonska. Bylo by prý tím zeslabeno protestantství rozmožněním katolíků, ale i německví rozmožněním Slovanů. To prý jen tak ti nižší politikové křičí o „všeněmecku“. — Ale jen je-li tomu tak, není-li to natírání tváře líčidlem, aby ta berlínská slečinka byla hezčí, není-li to lakýrování Rakonska?

Ošklivější pak že se tvář natíráním dělá, tu pro důkaz nemusíme daleko. Naši, českého národa, však, ustavičně lakem natírají, abychom Vídní vypadali šerední, vlastizrádní a směšní s tou svou korunovací. Je to opravdu bolestné pro národ tak věrný, který tolik stráty krve a majetku utrpěl — pro Rakonsko! Jen tak děvečku z kuchyně máme býti, které zpupná princeška může lakem na podlahu natřít tvář, aby byla zahanbena a šměšná. Ano do nějaké kuchyně Rakonska k živému panstvu strkají český národ, aby jen děvkou byl a oni panovali. O kdy přijde doba, v kterou objeví se mocná osoba a donutí zpupnou lakýrnic, aby odprosila a čest nám vrátila? Kdy pak přestaneme na úkor svého vlastního blahobytu naplňovati pokladny jiných, kdy pak vydána bude nám pokladna, která nám náleží, abychom si za to pořizovali potřebu své?

A ještě někdo jiný tu jest, kterému se lakem pro podlahu, lakem pomlův a špinění zohavuje tvář, ba i směšnou se činí. Je to vira otců našich, je to církev. Co všechno n. p. v Neue freie Presse se smělo vytisknouti o náboženství, co všechno směli namalovati Šípy, aby církev byla směšnou učiněna, jakým lakem zohaviti hledí její tvář leckterý pastor dle vzoru Šádkova! V jak mnohém státě je jistým pánům víra děvkou z kuchyně, která si má i zohavení tváře nechat líbiti! A jak v mnohém státě stojí o statek její, na místo aby navrátila, čím z jejího majetku si hleděli naplniti kasy své! A nikoho není, kdo by, jako k tomu přinucena byla anglická princezna mateřskou a královskou mocí, zadostčinění zjednati chtěl víře zneuctěné?

Ale kde smí dcera domácí děvečky snižovati, tam se rodiče na ní špatně dočkají radosti. Brzo potom vzdoruje, poslušnost a úctu odírá rozhejčkaná panenka i rodičům, kterým nezůstává na konec než ponížení jejich, než bolest a nármutek jejich a častokrát musí k otázkám děveček takřka být matka výhejčkané dcery své.

A není to podobně v mnohých státech dnes? Komu bylo n. p. ve Francii dovoleno špiniti tvář církve po celá století? Je to

„freimaurerie“ — zednářstvo nekřesťanské neb odpadlé! A před kým se třese a komu otročí dnes Francie? A kdybych od Francie šel blíž k nám, způsobil bych třeba u jistých vyšších mrzutost. A tak to ponechávám čtenářům samým. Ale tolik jest jisto, kde se smí tvář církve natírat lakem špiný, tam se stát ocitáje — v láku...

Dopis z Prahy.

V Praze, 31. ledna.

O neúčasti profesorů pražských českých vysokých škol v českém veřejném životě. — Štísněnost intelligence nad jádrem českého poselstva do říšské rady. — Pan Dr. Tomáš Černý a starý pražský židovský hřbitov.)

Jak jsme své doby na těchto místech uvedli, nesou kruhy pražské intelligence velice těžce, že profesoři českých vysokých pražských škol v míře velice jenom nepatrně účastní se veřejného ruchu a života českého. Předpovídali jsme, že svým časem nastane proto v české veřejnosti i oprávněný údiv, neboť tato abstinence nejpřednějších českých vědeckých vrstev nese velikou vinu na neblahém všeobecném zbahnění českých poměrů za přítomných dnů. Pánuvé z university a z techniky na místě, aby se pokrok národa skutečně znamenajícím proudům stavěli v popředí, aby je vědomostmi a zkušenostmi svými prospěšně regulovali a řídili, hezky uchylují se v pohodlné zátěži, z něhož pronášejí leda zdrcující kritiky, ponechávajíc duševní reprezentaci vysokých učení panu prof. Masaříkovi, který před cizinou snad jediný českého ducha „representoval“.

Kdežto německí profesoři pražských vysokých škol hledí hráti ve všech směrech důležitou národní roli, byl z českých profesorů českých kruhů vysokých škol jediný prof. dr. Jaromír Čelakovský, kterýž se po leta exponoval tím, že byl skutečně zasloužilým starostou „Ústřední Matice školské“. Lze ovšem namítnouti, že během desíti let stali se dva profesoři české university ministry, totiž dr. Kaizl a dr. Rezek. Rádi uznáváme, že nepopíratelně důležité a prospěšné toto faktum může být chloubou české university, avšak na druhé straně bylo ze strany vysokých škol nemalou chybou, že jmenování pánuvé byli ve příbojích politického a parlamentárního života ponechání od svých kolegů osamělí. Jak prospěch české věci mohl jinak vyhlížeti a rážověji do budoucna patřiti, kdyby po boku českých ministrů stála řada odborných, vědeckých autorit, kteréž by v českém poselstvu udávaly dobrý a správný ton! Zajisté že by bylo nedošlo k těm zmatkům, k tě bezprogramnosti, k té bezhlavosti, s jakými dnes české poselstvo ubírá se do Vídně, jsouc slabé a nehonosné se vůbec žádnou váhou oproti vládě a oproti jiným politickým stranám. Ideály a dobrá vůle, na nichž českým poslancům zajisté neschází, musí být opřeny také o možnost, aby slova jejich nebyla řečí mluvenou do větru, ale aby stála na základech pevných.

Vzdalování se profesorů českých vysokých škol veřejného života vůbec, an mnozí z nich ve svých zátěších ani vědecky nepracují a jenom si hoví, začíná vzbuzovati nelibost na všech stranách, tak že v poslední době několik listů skoro současně k tomu s rozhořčením poukazuje. Ano, jest to skutečně povážlivý a smutný zjev! K tomu se dá ovšem namítnuti, že vážný muž dnes ve veřejnosti voličstvem vítán není, když by vážně chtěl mluvit a vážně jednati. Avšak k tomu byly především naše vysoké školy povinny, aby se v čas a stále neunavně o to staraly, aby v české veřejnosti štvance, všední ruch a tlach nevířily, ale aby lid veden byl vážně a věcně ku předu.

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 8. února 1901.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Slunce tvé nechť v míru svítí na Rakousko blažené.

Bylo to jedenkrát v létě, když jsem do-
dělával první polovici gymnasia doplniv krátce
před tím čtrnáctý rok „požehnaného“ života
svého. Bylo to před školní písemní prací z
češtiny. Pan professor vstoupil a oznamuje
úkol: Vylište východ slunce za letního jitra.
Sotva to dořekl, zdvihá jeden malý té třídy
učenec ruku a povídá: Tohle já nemohu vy-
pracovat. A proč? — táže se pan professor.
Já jsem v létě nikdy slunce vycházeti nevy-
děl. Ale námitka ta nestačila, pan professor
velel, že musí líčiti, čili básnický v pěkném slohu
popisovati přece.

Na tuhle událost jsem si vzpomněl, když
jsem poslední úterek čelil práci J. E. pana
ministra Körbra s názvem: Trůnní řeč. Těžký
to je úkol popisovati východ slunce za letní-
ho jitra, když člověk jak živ dříve nevstal,
než v šest hodin. Ale ještě těžší úkol jest
sestaviti oslovení poslanců při začátku říšské
rady tak, aby všichni věřili, poslechnouli pana
ministra, že vychází Rakousku konečně slunce
míru. Nás Čechy tato nejnovější práce vlády
rakouské — řekněme to zrovna — opět velice
zabolela. V trůnní řeči totiž učiněna zmínka
o otázkách jazykové, a povídá se, že se vláda
o tu věc stará. A nic není řečeno o tom, že
se o to stará na základě státních zákonů, dle
nichž všechny jazyky, jimiž národové rakouští
mluví, jsou rovnoprávní. Za to však pan mi-
nistr napsal, že vláda má za svou povinnost
jednotu řeči v jistých sférách (snad oborech)
státní správy, jako prý staré a osvědčené satise-
nedůtknutou zachovati!

Samá „Politik“, list, který i když s od-
půrcem jedná, slušně a šetrně píše, praví, že
po tomto vládním projevu český národ tvrdě
bezpráví, kterého se mu od zrušení jazykových
nařízení dostává v tomto okamžiku bolestněji,
než kdy jindy před tím cítili bude. A dokládá:
Dokavad jazykové poměry v Čechách spraved-
livě upraveny nebudou, že na radostnou oho-
tu a práci poslanců našich na říšské radě ani
pomyslet nelze. A my musíme se přiznati,
že nám Politik zrovna se srdce mluví. — Ne-
boť opravdu za srdce nás to vzalo a pravili
jsme si: Čím dál tím hůř! Dříve se o rovno-
právnosti jazyků národů rakouských aspoň
mlavilo, nyní se to slovíčko už ani řici nesmí!
To že má býti to líčení východu slunce míru
nad národy rakouskými? My Čechové jsme
už — jak se zdá — odsouzeni k tomu, aby-
chom si dělali šibeniční humor (veselost).
Dopřejme si ho tedy i po této nové ráně,
kterou nám ve tvář i v srdce zasadila němec-
kých výstředníků zpupnost. Ano dopřejme si
ho, — toho humoru — jiného nám beztoho
skoro nic nezbyvá. A proto napadá mi jiná
událost se sluníčkem, které jsem kdysi svědkem
byl. S důstojníkem — starým pánem — jde
slečinka za podzimního již podvečera a povídá:
Papá — tati — proč pak je dnes slunce
tak veliké? A papá řekl: Ale vždyť to je vy-
cházející měsíc. A tak se mi zdá, že i v té
přetěžké dloze, již musel pan ministr Körber
podstoupiti, stala se osudná mylka. Má to být
slunce — nějaké veliké slunce — a on je to
měsíc; — měsíc, který se chystá osvěcovati
noc Rakouska. A měsícem tím jest to oproti
nám Slovany ano i proti Rakousku to vždy
jen bledé a studené světlo — Pruska. Mermo-
moci má býti Rakousko státem německým.
Ale jak dva státy německé mají za věku na-
šeho vedle sebe žiti, na to se nemyslí. Vždyť
je to věk, v kterém se všude ukazuje snaha,
aby se kmeny těchto jazyků v jeden stát sjed-
nocovaly. Tak povstala „Italia una“ to jest
jednotná, a sbytky Itáliánů v Rakousku nazý-
vaní se Italia irredenta — Italie nevykoupená,
to jest pod cizím jhem ještě trpící, která jen
ku království italskému vyvobozena býti
může. A tak bude Rakousko německé vždy
Germania irredenta, Německo nevykoupené.
Jenně německý stát vedle Německa nebude dráždit

světoznámý dobrý žaludek pruský. Rakousko
musí v národnostním ohledu vedle Německa
býti jakýmsi Švýcarskem, totiž zemí, v které
s jinými národy bydlí Němci, ale jsou dohro-
mady státům ne výhradně německým. A tak
tedy opravdu jest zapotřebí, aby se co nej-
dříve — jako v našem příkladě, — našel nějaký
otcovský rakouský patriot (vlastenec) a té
slečně — té Vidni — řekl: Ale vždyť je to
vycházející měsíc; vždyť je to začátek noci
a smrti Rakouska. A o to se přece té německé
straně jedná, které se tolik ustupuje. A jest-
liže se u těch, kteří prý jsou nad jiné ra-
kouští a císařští, jedná o zavedení němčiny
jako státní řeči, není to jen tak péče o Ra-
kousko, ale o němčinu. Dejme si příklad.
Jednoty řeči jest prý třeba. Dobrá! Udělejme
řeči tou jednotnou jinou, než německou, a
hned povstane křik, že to je smrt Rakouska.
Ale vždyť máte jednotu řeči, kterou jste chtěli.
„Ano — ale není to německá“. — To je to!
Vyslovili jsme jedenkrát jako skrovný náhled
svůj — je-li té jednotnosti řeči tolik třeba
— budíž to latina. Víme, že nepronikneme tak
hned s tímto náhledem. Ale jisto jest — že
by tohle ustanovení jedním rázem všecken
ten křik národnostní v Rakousku nmlčelo.
Zřídte střední a třebas i měšťanské školy tak,
aby se veliká část občanů — budoucích to
úředníků i poslanců — naučila latinsky mlu-
viti a psáti. Komenský píše ve své Didaktice, že
se při dobré metodě vyučovací za dvě, tři léta
může tak naučiti latinsky a odporučí to. Vy-
dejte nařízení, že za deset let bude v těch
nejvyšších sférách, o nichž mluvíte, k vůli
jednotě státu řečí jeho jazyk, jímž se žádné-
ma národem nestrání, a bude dobře. Tolik po
latině nepožene se nikdo, aby tím chtěl živé
jazyky národů rakouských potlačovati. Tím
právě by jazyky národní nalezly tím větší
svobodu v Rakousku, a latina by vám tedy,
když už jinak nechcete, zachránila jedno-
tu státu. — Národům neubližovat, všechny stejně
milovat, každému rozvoj přátli, všechny bratřími
učiniti — je při tom silným jednotným státem
chrániti, to by bylo to slunce, které by v míru
svítilo na Rakousko znovuzrozené. Takhle to
však neptjete a neptjete. Takhle se buď jen
nespokojenost a takhle se vychovávají Klobá-
čové, kteří budou nyní klofati do říšské rady.
Tohle není žádný východ slunce míru, nýbrž
podněcování bouří, vychovávání radikálů če-
ských, a německé to neupokojí, ti nechtě
vůbec žádné Rakousko.

Avšak ani jako katolíci nemůžeme řici,
že jsme s prací páne Körbrovou spokojeni.
— Veliký blud devatenáctého století — libera-
lismus — má býti sluncem Rakouska i ve
století dvacátém. Myslíme tu na ten odatavec
práce páne Körbrovy, kde vychvaluje rakouské
školenství a mluví o mravně-náboženském vy-
chování. Tedy mravy dřív a pak teprv ná-
boženství — čili poznání a ctění Boha. Víme,
že ten přídavek slůvka „náboženské“ k „mra-
vněmu“ jest již zmínění původního školského
liberalismu. Ale je to i tak ještě blud. Pan
ministr chce dřív ovoce a potom teprv kořen
stromu v příhodné půdě zachycený. Kořen
mravnosti jest víra, že Bůh živý, osobní, vše-
vědoucí, dobro milující, zlé trestající dal zá-
kon, a že člověk v budoucím životě bude to-
mu Bohu za zachování zákona odpovídati.
Nyní, když již ta mravnost bez Boha, čili li-
berální mravnost na tak přesmutné konce to
přivedla, nyní, když obzvlášť čtvrté přikázání
— které účtu k vyšším autoritám spolu hlásá
— tukřka úprkem ze života národů mizí, nyní
přichází pan ministr s mravností bez Boha,
anebo s takovou, ku které se může taky při-
dati, chce-li kdo, trochu náboženství. — Ex-
cellence! To není slunce, to je měsíc, který je
určen pro noc národů a států!

Jeden duchovní držitel velkostatku při-
šel v létě na statek, chodil ke škole vždy
jen k plotu a vida přes něj v zahrádce zelené
sazeníčky byl spokojen. Jednou byl však prý
upozorněn, aby vešel do vnitřku a sazeníčky
od země popotáhl. Učinil tak, a vytahovaly

se ze země. Byly to jen větvičky k návštěvě
milostivé vrchnosti uchystané, stromky byly
však podvodně prodány. A vypravuje se, že
hodnostář ten, Němec rodem, při tom řekl:
Tu je nic — a tu je taky nic. — Takovou
školkou založil u nás liberalismus — mravnost
bez Boha — větvičky bez kořenů. A proto
konec konců: Tu je, či dobře český řečeno,
tu není nic — a tu není taky nic. Tu v oboru
mravného ušlechťení není nic — či aspoň jde
to s kopce — a tu v té politice — není taky
nic. Slavná vláda zapomíná, že i pro spravedli-
vé, státu prospěšné, císaři pánu věrné uspo-
řádání naší říše jest zapotřebí té mravnosti,
která má kořen v Bohu. A proto se bojíme,
že ještě dlouho budou v Rakousku řádit
vášně a pak — jako věřící katolíci musíme
řici — že ještě dlouho bude scházeti nám po-
žehnaní Boží. Inu, ono je těžko popisovati
východ slunce, když ho člověk nikdy neviděl.
A dokud neptjete vláda, která si dá práci,
aby viděla východ slunce spravedlnosti nad
Rakouskem, budou se ty její úkoly velice
těžce prospěchů dodělávati. Jen aby nepřišel
z Pruska professor a nedal úkol: Vylište zá-
pad slunce nad Rakouskem.

Dopis z Prahy.

V Praze, 6. února.

(Za Juliem Zeyerem. — Poznámky ke vzpomín-
kám při padesátém výročí smrti Dra. Augustina
Šmolany.)

Na posvátném Vyšehradě z mecenášské
blahovůle bohatce Fischera zbudované pohře-
biště pro vynikající české spisovatele „Slavín“
přijalo prvního svého hosta. Před týdnem u-
ložen byl v hrobku pohřebiště toho český
básník Julius Zeyer, kterýžto spisovatel zau-
jímal v české literatuře své obzvláštní posta-
vení. Zesnulý básník tento byl totiž tak šta-
stným, že byl jako literát mužem na všechny
strany neodvislým a proto hlavně mohl se
úplně oddati kouzlu své nádherné poesie dle
libosti. Hmotně byl dobře situován, o politiku
se nestaral, byl svobodný, vášní neměl, drahých
sportů nepěstoval a proto jest vysvětlitelno,
že potom jako tichý pozorovatel mohl jíti svou
vlastní, exotických květů a magického ozářen
plnou cestou.

Julius Zeyer byl v české literární obci
osobností typickou. Byl postavy spíše drobné,
od třicátých let svého věku již šedivěl, výraz
plnovousem zarostlé tváře jeho byl jaksi sla-
dkobolný a bylo v něm možno vystihnouti
jistě nesmazatelné stopy orientální rasy, z níž
matka jeho pocházela. Zjev jeho byla personi-
fikovaná elegance a jednáni bezvadná noblesa,
tak že by nikdo životopisu jeho neznalý ne-
řekl, že tento distinguovaný a žensky něžný
pán své doby putoval Evropou jako — tesař-
ský tovaryš.

Otec Zeyerův byl v letech padesátých
a šedesátých v Praze známý boháč, majitel
dvou pil a velkoobchodník ve dříví, kterémužto
povolání zasvěcen byl také Julius. Po doko-
naných technických studiích musil se chopiti
tesařské díročiny jako dělník tesařský a jako
takový poslán byl otcem do přístavních měst
evropských na zkušenou.

Avšak mladý tesařský pomocník po na-
bytých zkušenostech v tomto oboru věnoval
se — vychovatelství a sice stal se vychovate-
lem syna ruského ministra Valujeva. Julius
Zeyer jako tesař ve prázdných chvílích sám
se přehorlivě dále vzdělával a dával se vyu-
čovati v celé řadě jazyků, tak že když měl
vstoupiti jako dokonale vzdělaný dřevařský
odborník do závodů svého otce, stál zároveň
na vysokém stupni vědecké vyspělosti, ovlá-
daje kolik jazyků a znaje jejich literatury.
A tu volil pro budoucí své povolání zaměst-
nání duševní a zřeknuv se účastenství v otco-

vých dřevářských obchodců a podnikatelů přijal místo vychovatele na Rusi.

Tehdy však neměl ani zdání, že by se někdy mohl stát českým spisovatelem a k tomu spisovatelem katolickým sympatickým. K tomu doveden byl následovně. Otec jeho chovance, ministr Valujev, byl proslavený kraneolog a těšil se veliké přízni císaře Alexandra II. a byl postrachem celé vznešené Rusie. Stávalo se totiž zhusta, že při různých příležitostech císař naň zavolal a ukázav prstem na toho nebo onoho vysokého ruského hodnostáře, řekl: „Valujeve, ohledej mu lebku a pověz, jaké jsou jeho vlastnosti!“ A Valujev pověděl, co na lebce shledal a někdy k tomu obrátě přidal, co špatného majitel lebky té provedl. —

Proto měl ho císař v oblíbě a okolí jeho se před ním třásl. Když jedenkrát v rodinném svém zátiší zastihl Zeyra pracujícího se svým chovancem, zadíval se na jeho hlavu, pozorně ji omakal a potom k Zeyerovi pronesl: „Človče, vy jste veliký básník!“

Do této chvíle to Julius Zeyer snad pouze cítil, ale nedával na jevo. Po upozornění tomto najednou začal také psát a sice česky. Jednou z prvních prací jeho byl „Duhový pták“ a pak „Ondřej Černýšev“, kterýžto román spůsobil za let sedmdesátých v českém literárním obecnstvu mocné vzrušení a autor jeho postaven rázem v řadu nej přednějších českých spisovatelů.

Vráť se z Ruska do Čech, náležel Zeyer do kruhů v letech osmdesátých ku předáctví v české literatuře spějících „Lumírovců“, s nimiž však v důvěrných stycích do konce svého života obcoval. Když r. 1891 volení byli členové nové zřízené české Akademie, zvolen byl Julius Zeyer svými přátely ve čtvrté třídě za člena mimořádného. Volbu tuto však Zeyer nepřijal, členství v Akademii se zřekl a od té doby obíral se svou poesii ode všeho rušného života literárního vzdálen, zapadaje smýšlením svým ve kruhy literátů katolických, jímž se stal osobou nanejvýš sympatickou.

Zeyer totiž nečinil žádných ústupků modě líbiti se protestansko-liberálnímu tisku, oddal se vřele náboženskému citění ve smyslu katolickém, s nímž se nejenom že netajil, ale okázale to přiznával a tím k osobě své upoutal pozornost a důvěru mladších směrů katolických. Tímto svým jednáním, třebaže se nikdy pro věc katolickou kopí nelámá, zjednal si za přítomných dob předce nepochybně veliké zásluhy o povznesení ducha katolického a to také tělesným jeho pozůstatkům otevřelo doposud uzavřenou bránu vyšehradského „Slavína“, do něhož byl z českých spisovatelů první uložen.

Pěvec míru, shovívavosti, lásky a nejlepší vůle! Muž zajímavý a podivuhodný.

V poslední době z hrobu burcován jest professorem Masarykem a lidmi s náhledy jako on patrně neurovnanými, nestálými a přeházenými, bývalý křesťovník a z církve katolické vystoupivší, resp. vyobcovaný kněz Dr. Augustin Smetana. Dne 30. ledna t. r. připadlo padesáté výročí úmrtí jmenovaného muže, jehož vystupování a předčasný skon vyvolaly v Praze své doby nemalé pohnutí.

Křesťovník Dr. Augustin Smetana byl nade všechnu pochybnost mužem vynikajícím, kterýž však přišel do jistých podrobně neznámých konfliktů se svým představeným, generálem

Řádu křižovníků, drom. Řádem. Dr. Aug. Smetana toužil po tom, aby se stal professorem filosofie na pražské universitě, k čemuž také došel, ale když jako děkan filosofické fakulty r. 1848 měl v týnském chrámu nadšenou řeč při smutečních bohoslužbách za padlé studenty v březnových dnech ve Vídni, byl napotom z university odstraněn. Další podrobnosti toho všeho jsou neznámé. Avšak na jevo vyšlo, že Smetana jel se pak demonstrovati proti svým duchovním představeným tím, že nejprve odložil tehdy u kněží obvyklé „vysoké boty“, že napotom se z kláštera vystěhoval a že konečně z řádu křesťovníckého i z církve katolické písemně vystoupil. Po marných domluvách, aby se vrátil, byl z církve vyobcován a napotom nemoha najíti přiměřeného postavení, stal se redaktorem časopisu „Union“ a jako poměrně muž mladý v lednu 1861 zemřel. Pohřben byl na evangelickém hřbitově v Karlíně.

Všechny spory jeho s představenými, jež nezůstaly utajeny, byly pražskou veřejností sledovány s největší úctou. Odpor jeho proti duchovním vrchnostem všeobecně zajímal, zejména když vynikající a v Praze známá osobnost je vedla. Otec jeho byl v Praze u sv. Jindřicha kostelníkem a to pražské obecnost také ne málo rozčilovalo, když v této své funkci musil s kazatelnou slyšeti, jak je jeho syn kněz z katolické církve vyobcován. Všechno dohromady mělo náter nanejvýš romantický, v němž si tehdejší doba libovala. Proto se stal dr. Aug. Smetana osobností svého času v Praze velice populární, k čemuž také jistá přemíra horlivosti jeho duchovních představených nemálo přispívala.

Když dnes na jeho konání dnešní lidé klidně a v duchu nynější doby patří, tu v něm spatřují jenom osobní romantičnost, již však necení tím způsobem, aby v ní spatřovali něco více, než-li osobní zálibu; Smetanova jednání širších vrstev se nijak do hloubky neteklo a také vyznělo na prázdno. Doznati památce jeho se musí, že byl do krajnosti důsledným a že této důslednosti v obět i svůj život ochotně položil. On své přesvědčení neměnil, ale stále stupňoval, a nijak se poučiti ani o jiném přesvědčení nedal, v čemž jeho zajímavost vyvrcholila.

Proto jest najednou zjevem nanejvýš komickým, že p. prof. Masaryk, kterýž již všechna v Čechách běžná přesvědčení nosil a odložil, nyní také z hrobu dr. Aug. Smetanu cituje a chce o něm a o pohnutích jeho jednání mluvit. Metoda prof. Masaryka důslednost přesvědčení Smetanova vůbec ani chápati nedovede.

Na oslavu a v upomínku padesáté výročí úmrtí Smetanova výdán byl také p. redaktorem Antonínem Hajnem nový překlad jeho „Zápisků kněze z církve vyobcovaného“. To jest literární zbytečnost ze dvou příčin. Předně nynější pokolení má docela jiné starosti, než-li měl Smetana, který bojoval proti osobám dávno již mrtvým a sinnerům dávno zašlým, s nimiž dnešní doba nemá v Českých zemích co činit a proto jsou jí náhledy Smetanovy přirozeně naprosto vzdálené. Za druhé, „zápisky“ Smetanovy byly v českém překladě vydány již počátkem let šedesátých a doposud z jejich nákladu jsou celé haldy nerozřezaných výtisků antikvárně k dostání. Když se však chce p. Antonín Hajn přesvědčiti, že ve svých náhledech žije o čtyřicet let pozadu, nechť si! Řádi mu jeho hračky přejeme.

Avšak tu jistý rozhodný rozpor uvéstí

Leda by podoby obou reformátorů byly postaveny vedle sebe na znamení zbožného přání, aby konečně v naší zemi mezi obojím národem nastal mír. V době kdy protestanské heslo „prýč od Říma“ jest v těsném spojení s velkoněmeckými snahami, má státi národní Hus v české Praze vedle Luthera!

Při návrhu: „Pravda vítězí přý“ u prostřed věrných přátel a následovníků stojí k slupu řetězem přivázaná tělesná schránka slavného mučedníka, kdežto jeho duch — pravda vítězná — se vznášá v podobě anděla, vzletajícího k nebesům. Že pravda Husova se po smrti mistrově rozplynula do větru, to jest jistá pravda. Že by se však byla dostala až do nebe, to nebude nikdo tvrditi, kdo protimluvy Husovy a jeho překrucovaný výklad Písma zná! Hned po smrti Husově ani osobní důvěrní přátelé Husovi neučili tak jako upálený mistr.

Jan Příbram dokonce vytýkal Tábora, že zcela nesprávně se bouří proti moci papežské a dovozoval ze sv. otců, že nutno papežského stolce poslouchati. Ta „pravda“ Husova nebyla tedy vítěznou dlouho; kostnický plamen zmatil nauku, ač přispěl k oslavě osoby.

V návrhu „Z ciziny“ dle N. L. „z dýmu vzrůstá postava Svobody (i. s rozdrčenými okovy, třímající pochodeň osvěty, čímž vyznačen pád zastaralých řádů a obrození lidské společnosti demokratickými zásadami Husovými“. Nu, tohle se teprve povedlo! Kolik vět, tolik protihistorických frází.

Hus kázal, aby šlechta lidi vzpírající se

musíme. Pan prof. Masaryk sepal životopis Havlíčkův, p. redaktor Hajn jest citilem Havlíčkovým, oba na Havlíčkovy zásady přisahají a při tom oběma nyní užlo, že Havlíček Dr. Smetanu nebral nikdy vážně, že proti němu ve svých časopisech ostře polemisoval, že mu činil celou řadu těžkých výdětek, tak že jest ku podivu, když citelé jeho nemají za potřebné bráti jednání Smetanova alespoň s jistou rezervou. To předce oba snad vědí, že pro českou věc a její pokrok jest bez významu a že se popularnost jeho především zakládá na osobním vzdoru k duchovním představeným a duchu jejich doby, což jest pro nynější katolický český lid jako věc dávno odbytá v úplně bez významu a i pro protestanty a oběhny bez konfese bez každé praktické ceny. Proto se zdá, že ani p. prof. Masaryk, ani p. redaktor Ant. Hajn příslušné buďte neznají Havlíčka a jeho zásady, anebo že jeden ani druhý nezná podobně Smetanu a jeho život, anebo že oba dobře neznají ani Havlíčka, ani Smetanu a jenom o nich mluví a píšou, aby zdánlivě něco dělali. Podle toho také dopadne celý výsledek jejich vzpomínek na dr. Aug. Smetanu, jehož životopis jest potřebným, ale k tomu nutno, aby při něm promluvil též archiv křesťovníckého řádu v Praze. To nemůže popřít nikdo. Druhá strana musí býti slyšena, aby soud byl spravedlivý a správný.

Památka Smetanova však nezasluhuje, aby z tragiky jeho života byl povrchu vtlučen kapitál, který ničím lidu neprospěje, který důvody dosavadních záhad Smetanova zajímavého života neosvětlí, který jest jenom jednostranným romantickým vypravováním z let padesátých, vedeným dnes k tomu účelu, aby daleci mu lidé o Smetanově „přesvědčení“ a jeho smrti zvídali a za to p. Masarykovi a p. redaktoru Ant. Hajnovi věčně tleskali. Habeant sibi, když se k tomu ochotní lidé naleznou. Pánové za to zajisté loyálně také uznají plné právo k těmto poznámkám.

Politický přehled.

Trumfí řeč kterou panovník dne 4. t. m. ve dvorním bradě přednesl. Týká se hlavně hospodářské činnosti v Rakous u. Panovník chce, aby se konečně přikročilo k účinné práci, aby parlament nebyl bezvýsledným.

Říšský sněm zahájen byl dne 1. t. m. Řeč předsedy dle stálí dr. Weigla přerušována byla výtky národních socialistů českých, zejména redaktora Křofáče. — V druhé schůzi čteno bylo státoprávní ohrazení mladočechů kteréž podepsali také katoličtí poslanci dr. Huruban a dr. Stojan a kteréž zní: „My, zástupcové českého národa, vstupující znova do poslanecké sněmovny říšské rady máme za svou povinnost, dáti výraz nezvrátnému právnímu vědomí národa námi zastoupeného a prohlásiti, že vstupením na faktickou půdu říšské rady v ničem nezadáme státnímu právu království a koruny české, korunovačními přísahami opět a opět stvrzenému a tolikými státními akty, naposled nejvyšším reskriptem Jeho císa. a král. Apoštolského Veličenstva císaře Františka Josefa I. ze dne 12. září 1871 uznávanému, a že všemi silami o to se budeme zasazovati aby se mu skutečně platnosti a provedení dostalo.

V tomto smyslu přidáváme se k právnímu ohrazení českých poslanců ze dne 23. září 1879,

k večeri Páně násilně honila; vidíme v husitství krvavou inkvisici táborskou, jež čelila neústupně rovněž krvavé inkvisici kališné.

Co krve teklo mezi husity samými jen v Praze za hrůzovlády Zelivského, když již katolíci byli vyhnáni, a dělo se to jen pro nestejnou věru. Kolik životů si vyžádal jen husitský spor o ornáty! I v době pokojné vylučování katolíci z cechů, z městských práv; rozkazování kněžím katolickým podávání podobojí. Rokycana odsuzoval Kapistrána do pekla. jen k vůli tomu, že se tomto slavnému reformátorovi nelíbilo podávání podobojí. A také pěkně dopadlo v husitství „obrození“ lidské společnosti zásadami demokratickými. Co byl za Karla IV. i za jeho syna lid selský svobodný, Lipany zatyly české demokracii žilu na celá století. Panstvo nabyvali úchvaty církevních statků veliké moci, užívalo této již za Jiřího z Poděbrad na zákonné zotročování lidu selského; lid český, byv dříve mocným kněžstvem proti úskokům šlechty bájen, byl v době husitské v zápasu sociálním lehce poražen, jelikož kněžstvo bylo zotročeno svévolí panskou jako prostý lid.

Daleko by vedlo líčení husitské svobody. A „pochodeň osvěty“ avlivší v Čechách za Karla tak mocně, byla převratem husitským téměř úplně zhasla.

Tomek sám se diví, jak ve věku theologickém se mohl státi, že nebylo na universitě ani o řádné vyučování theologie postaráno.

Vyší stavy zkrátka z veliké lásky k osvětě rozebraly jmění universitní, takže nebylo z čeho vydržovati universitní mistry. (Dokončení.)

FEUILLETON.

Návrhy k Husovu pomníku s hlediska historického.

Píše J. S a.

(Pokračování).

Pak s pochutí N. L. zaznamenávají, že ve výši sochy Husovy záznamně v medaillozech „tři největší reformátoři:“ Wiklef, Luther a Jeroným. Nu — jestliže z nevědomosti ublížil takto památce Husově umělec, měla by aspoň učenost „N. L.“ chybu napravit. Wiklef by takto ještě vedle Husa jakž takž mohl obstáti, aby se stále mělo na zřeteli, že Husa naučil, jak církvi vzdorovati. Ale pro Boha! Má tak srovnání vedle Husa býti Luther? Ten Luther, který se cítil dlouho uraženým, když se mu vytýkalo, že si počíná jako husita a Hus sám? Vždyť tvrdil s počátku dokonce i to, že přijímání pod obojí jest věcí zbytečnou, jen aby se nezdálo, že drží z Čechy. Později ovšem, když viděl, jak se mu Čechové diví, jak se k němu pokorně plazí, přišel hned na jiné myšlenky; aby získal hojně přívrženců, bonem začal kalich odporučovati. I české bratry chválil, ač před tím zle proti nim bouřil. Nechtě zkoumá ostatně žurnalista „N. L.“ nauku Husovu a Lutherovu a řekne, zda tyto dvě osoby k sobě patří, hledíme-li na práci jejich pozitivní. Již ten rozdíl bije do očí dost a dost, že Hus byl horlivým mravokárcem a Luther nedůstupně tvrdil, že dobré skutky pro spásu jsou věci vedlejší.

podanému v této slavné sněmovně, majíce pře-
vědění, že loyální letění zaručených a nepro-
mlčitelných práv zemí koruny české přinese blaho
a poselství nejen těmto zemím, nýbrž i celému
státu rakouskému.

Protesty proti volbám. Mezi protesty,
jež byly podány proti zvolení některých poslanců
z Čech, nelézájí se také protesty proti volbě po-
slanců dra. Zdenka Schückra a Klobáče.

Poselství anglického krále Edvarda VII. Král Edvard VII. zaslal osadám zvláštní
poselství, které začíná slovy: „Mému národu za
moje“. Poselství dotýká se pak i nešťastných
projevů, jež král ze všech částí říše došly a
připomíná výrazů uspokojení a vděků, kterými
zvěčnělá matka jeho stále pokroky poddaných své
daleko rozvětvené říši provázela, jakož i pýchu
její nad těmi, kdož hrdinsky pro věc říše v jižní
Afriice zápasili. Poselství praví, že král chová
pevnou důvěru v oddanost lidu svého a svých
zástupců v dalekých osadních obvodech a že bude
s touto drahou podporou pro blaho a bezpečnost
říše pracovat. Král Edvard učinil také prohlášení
obyvatelstvu domácímu, uvedeně slovy „Mému
národu“ a konečně třetí poselství „Knížatům a
lidu v Indii“, jemuž král také hlubokou vděčnost
za projevy soustrasti vyslovuje a slibuje snažiti
se, aby svým posvátným závazkům dostal.

Na Balkáně objevují se prý povážlivé
známky nebezpečného hnutí. Zápalnou látkou
tentokrát prý stane se otázka makedonská.

Válka v jižní Africe. Boerové nezú-
stali dlouho odpovědi dlužni na famózní prokla-
maci v Pretorii uveřejněnou, kterou se král
Eduard vyhlásoval za „vrchního pána Transvaalu.“
Toto „vrchní panství“ je dosti pochybné, když
„anektování“ Boerové mohou v nejbližším sou-
sedství hlavního města nerušeně vniknouti do
Boksburgu a zničiti dva největší zlaté doly. Zdá
se skoro nepochopitelným, že Kitchener se dvěma
ve válečné míře jsoucími divisemi není ani sto
aspoň sousedství Pretorie a Johannesburgu vy-
čistiti od drobných nepřátelských sborů. Patrně
zdravotní stav a unavenost války sytých anglických
vojsk jest daleko větší, nežli zprávy londýn-
ského válečného úřadu dosud připouštěly. Po-
slední dvě srážky skončily porážkami Angličanů.

Události v Číně. Stařík státník Li-
Hung-Čang, „Bismarck Číny“, jak pro své velké
diplomatické umění byl nazýván, onemocněl vážně
před několika týdny, právě kdy ho vlasti nejvíce
bylo potřeba, když měl sjednati mír s dobyvateli
evropskými a zbaviti tak zemi nájezdů „blých
démonů.“ Nejnovější zprávy oznamují poplašnou
pověst po severu Číny se rozletěvší, že slavného
ministrů není více. Některým telegrafním agen-
turám dostává se totiž z nebeské říše ujištění, že
Li-Hung Čang zemřel a guvernér šantungský Y-
uanli-ka že jest pověřen, aby na jeho místě vy-
jednávání o mír dále vedl.

Drobná obrana.

Pravda nebo lež? Nejenom židovsko-
protestantský „Čas“, ale i mnohé krajinské
„svobodomyšlné“ listy s velikou zálibou píší
o zabavení řeholního jmění ve Francii. Jest
až hnusno čísti ty jízlivé narážky na katol.
mnichy — a zvláště na jeptišky. A to píší
časopisy, které o sobě tvrdí, že jsou také
„křesťanské.“ — Ani milosrdné sestry, jichž
dobrá a šlechetný účel ani nejzarytější nevěrci
nemohou popřít, — nejsou ušetřeny jízlivých
vtipů a surových narážek. Projevili jsme již
před krátkou dobou na tomto místě svůj ú-
sudek o podobném bezcharakterním jednání,
dnes uvádíme pouze ukázkou o činnosti těch
„klerikálních“ milosrdných sester ve válce
v Jižní Africe, která dosud žije.

Ve válce té velmi těžce byly postiženy
domy milosrdných sester. Jejich nemocnice a
útulny lehly popelem, avšak největší neštěstí
nebylo s to, jejich lásku k bližnímu zničit.
Když jim nad hlavami hořel klášter, spěchaly
tyto obsluhovat raněné. *Svojí majetek nechaly
hořet a šly pomáhat nejbláhovějším bez chlebu, na
přítele nebo nepřítel.* Anglické listy jsou plny
chvály jejich hrdinné obětavosti. Prostí voji-
nové sepiatýma rukama prosili, aby jim po-
sloužily; důstojníci výslovně si přáli katolické
sestry. Zuřil-li některý raněný v horečce nebo
v bolesti, jež nemohl nikdo ukonejšiti, po-
stačilo slovo, ba jen pohled milosrdné sestry
a zutívec se utišil. *Nesmíliví protestanté domní-
vali se, že vira takových sester musí býti dokonulá, pro-
tože jsou takové lásky schopny. Generál Baden-
Powell poslal představené milosrdných sester
v Mafekingu 98 liber šterlinků — 2300 zl. —
s dopisem: „Vím, že penězi Vaší práci odmě-
niti nelze, přijmete to ale jakožto malé uznání
Vašich služeb. Zasluby Vaše v plné míře může
odměniti toliko Bůh.“ Mnozí vojínové z do-
mova zaslají jim dopisy plné díky. — V Lon-
dýně a jiných místech konají se sbírky, aby
milosrdným sestrám při obléhání pobořeně
nemocnice a školy opět byly zbudovány. Ba
i zjevní neznaboží dávají příspěvky. To do-*

znávají jinověrci. A tak mnozí novodobí ka-
tolici nemají tolik citu a lásky, nemají tolik
nestrannosti, by blahodárné působení řehol-
usnali. Ne rozumějí důvody, nýbrž lhostejnost
a odpor proti náboženství, plytké vzdělání,
chabé vědomosti ve věcech náboženských jsou
té záští příčinou. Tak mnohý čerpá své vě-
domosti náboženské z románů, z knih soci-
álních demokratů a nevěrců. Jak stydlí by se
mnohý, kdyby se neuměl podepsati, kdyby
neznal počítati a nestyděl se mluvit o věcech
náboženských, o nichž ani tolik vědomosti
nemá, co školní dítě míti musí. Suďta ne-
předpojatě!

Duchovenstvo a národní práce. Vá-
žený a bystrozraký politik pražský ve svém
úředníku úmorové „Aletheie“ trpce naráká na
jednostrannost národní české práce a těžce po-
hřešuje skutečný konservativní živel, jenž by
tvořil zdravou protiváhu radikálnímu rozvo-
jovému hnutí. Nemáme prý proto konservativní
strany, protože jí scházejí přirození vůdcové
šlechta a duchovenstvo. Politik „Aletheie“ vidí
hlavní příčinu této malomoci duchovenstva ve
vedení veřejných záležitostí u vedoucích kruhů.
„Starými cestami duchovenské výchovy a do-
savadní běžnou úrovní pastorálního působení
na ní založeného nepodaří se za našich časů
zadržeti žádný nábožensko-podvratný proud,
protože průměrem na straně vědců a strážců
těchto proudů jest vyšší úroveň a větší vše-
strannost vzdělání a intelligence“. — Ve slo-
věch těchto jest mnoho pravdy, neboť nejednou
na katolických sjezdech bylo požadováno shro-
mážděním katolickým lidem a duchovenstvem,
aby ka stoleté straně vynuťovali osnově v se-
minárii bylo přidáno něco praktických věd, a
aby vyučování těchto praktických věd bylo
svěřeno knězi praktikovi a nejenom theoretik-
ům. Pokud přání tomu bylo kde vyhověno,
neumíme zrovna pověděti. Ale jen na výchově
duchovenstva a na vůdčích kruzích pouze všecka
vina této malomoci také nespočívá. Známe
mnoho kněží, kteří svou horlivostí a svým
vzděláním předstihují daleko Klobáče, Hajny,
Herbeny, ale proto přece nepodařilo se jim zís-
kati uznání za sociální činnost v kruzích dělní-
ckých a vůbec lidových. Konservativně smý-
šlející intelligenti obávají se veřejně svůj sou-
hlas projevit s těmito vynikajícími přeborníky
v zápasu s radikálními stranami, a tak se stává,
že unavený zápasník nevidá nikde porozumění
a ocenění, odchází roztrpčen z politického kol-
biště a nezdar jeho odráží na dobro jeho mladší
přátely od podobného „utlučení“. Nedostatek
mužných charakterů v Čechách vůbec znechu-
cuje duchovenstvu práci ve veřejném životě,
neboť i straně konservativní jest daleko při-
jemnějším tichý „muž modlitby“ než-li bojovný
„klerikální kohout“, jenž také chce účastniti
se národní práce. A jak „vyšší duchovenské
vůdčí kruhy“ bývaly ve veřejnosti české res-
pektovány, o tom by mnoho pověděla křížová
cesta nynějšího ndp. biskupa královéhradeckého
Edvarda Jana Nep. Chtěli jsme pořáde biskupa
vlastence a křesťanským demokratismem pro-
chnutého apoštola, a když posleze přišel, shrnuli
se naň radikální živlové zbraněmi surovými i
nečestnými a konservativní živlové se ho ve-
řejně neujali, nýbrž se vzdali pozorovali, jak
to dopadne. Že dnes jméno biskupa vlastence
proniklo do celé říše, toho příčinu hledati
dlužno ne v přátelské pomoci, nýbrž v neoby-
čejné jeho silné duševní a v neohroženém cha-
rakteru. Kdo však druhý by měl tolik síly
duševní, aby si své místo na národním poli
vynutil? Jsou tedy chyby i na druhé straně a
bylo by dobře, aby byly odklizeny dosavadní
překážky ku vytvoření silné konservativní strany,
neboť jest jisto, že ku žádoucímu prospěchu
národa jest nutnou. Duchovenstvo jistě zapo-
mene na dosavadní ústrky a vrátí se opět ku
národní své povinnosti. Tedy méně strachu a
více praktického studia!

Z činnosti katol. spolků.

Z Kostece nad O. se nám píše: Svátek
Obětování Panny Marie, 2 února letos zůstane naší
jednotě v milé upomínce. Konali jsme zde schůzi,
kterou možno počítati jak průběhem, tak i účasten-
stvím za jednu z nejlepších, které kdy naše jednotu
pořádala. — Ačkoliv bylo nevlídné počasí a schůze
byla svolána na předměstí Skálu, přec kolem 4 hod.
naplnil se prostorný sál lidem obojího pohlaví, tak-
že nebylo ani jedno místočko prázdné. Účastníků
mohlo býti asi 400. — Pozvaný řečník, pan redaktor
Vojtěcha-Prosečský z Hradce Králové byl požádán,
aby přednášel o časovém tematu „Náboženství bu-
doucnosti“, čemuž on ochotně vyhověl. Zdejší národní
sociální umluvili se již předem, že schůzi naši roz-
bijou — a proto bylo třeba opatrnosti, aby se záměr
jejich neuskutečnil. Jelikož schůze nebyla veřejnou,
nebyli také do sálu vpouštěni, ačkoliv některý z nich
se tam i násilím dobýval. — Odebrali se tedy do
místnosti vedlejší, kde za dveřmi poslouchali. — Pan
řečník rozvrhl si předmět na několik částí: I. Co jest
náboženství? II. Zdáli mají všichni lidé náboženství
a nebo ne. Základy našich odpůrců a přesvědčení naše.
Některé příklady z dob pohaných. III. Náboženství

židovské, jeho původ a vývoj. Zaslíbení Vykupitele
Jeho příchod a základ náboženství katolického. Pád
židovstva. — Jak vypadá talmudistické náboženství
židovské dnes. IV. Působení katol. církve za 19 sto-
letí. — Jak to vypadalo na začátku jejího působení.
Příklady ze starého Říma. — První pronásledování.
V. Inkvisice. Její vznik a základ. Bezduřadnost tvr-
zení odpůrců, jakoby katol. církve stížená to schvalo-
vala. VI. Počátek reformace. Jakými zbraněmi se proti
církvi katol. bojovalo. Obrázky životopisné některých
reformátorů. Nedostatečný program protestantů. Jak
vypadalo protestantství dříve — a jak vypadá dnes.
— Hus — a novodobí Husité. VII. Atheismus. Snahy
vednásko-židovské. — Úpadek mravnosti. — Sociální
otázka. Katol. církve na prahu XX. věku. — Mnoha
příklady z dějin oddůvodnil p. řečník, že základy od-
půrců postrádají základu, — že hlavně pycha zavilá
atheismus, který konečně ustoupí pravdě a jedině ná-
boženství katolické jest náboženstvím budoucnosti.
Řeč tato, velice pečlivě promyšlená a s nadšením
přednesena učinila na posluchače mohutný dojem.
Socialisté, kteří v druhé místnosti dleli, nemohou-
ce nijak záměr svůj provésti, počali zpívat husitkou
píseň. — Účastníci schůze však zrovna po přednášce,
která trvala téměř 2 hodiny, zapěli s nadšením některé
národní české písně. — Ku konci přednášky zmínil
se p. řečník o působení J. M. ndp. biskupa králové-
hradeckého a poukázal na odpůrce, kteří s rozmani-
tých příčin proti němu brojí. — Zmínka tato vzbudila
veliké nadšení mezi přítomnými a J. B. M. provolána
„Sláva!“ — To zajisté pádným socialistům nešlo valně k
dubě. Proto, když se účastníci schůze rozcáhli, bylo na
ně pokřikováno, házeno sněhem, — čímž vlastně so-
cialisté potvrdili výrok p. řečníka, které mezi jiným
také pravil, že nepřátelé nemohouce důvody proti ka-
tolikům brojiti, — činí tak nadávkami a podezříváním.
Další činnosti naší jednoty voláme: „Zdař Bůh.“

Svatojosefská Jednota katolic. jinochů
a mužů ve Slezském Předměstí a okolí pořádá před-
nášku na Svinárkách dne 10. t. m. v hostinci pana
F. Valseka. Přednáší dp. František Juki, kaplan krá-
lovéhradecký „O českém státním právu“ — a vdp.
Jan Černý: „Boj světa se tmou.“

Z Cudlavě. Schůze katolické jednoty naší, v
předěním čísla „Obnovy“ oznámené, měly stkvělý vý-
sledek. Na 600 účastníků bralo na nich podíl i řeči
dp. katechety Jana Černého zanechaly v srdcích po-
sluchačů hluboký dojem. Rovněž i řeč znamenitého
Kneippiana, dp. faráře Skorenického, Jana Huátka,
zábavným, milým způsobem přednesená, s velikým
zájmem byla vyslechnuta. Oběma dp. řečníkům
vzávěme opět upřímný dík, těšíce se na brzkou s
nimi shledanou. — Ze zprávy jednotelské a pokladní
vyjímáme následující: Členů má jednotu 127, čistého
jmění 49 zl. 77¹/₂ kr., spolkových knih 253 svazků,
časopisů mezi členy koluje za 130 zl. Pořízeno krásné
nové spolkové jeviště, na němž s velikým z darem pro-
vedeno bylo divadelní představení: „Strakonický du-
dák“ od J. K. Tyla, při němž vybráno téměř 48 zl.
Ve schůzích vždy četné navštívených přednášeli ti to
p. t. pp.: Dr. Rad. Horáký, Dr. Frant. Rayl, Václav
Spáček, řídící učitel, Al. Dvořák, katecheta, Jan Huát-
ek, farář, Jan Černý, katecheta, Al. Vojtěcha-Prosečský,
redaktor „Obnovy“, Fr. Sabata, rolník a předseda Fr.
Beran. Po schůzích byla volná zábava záležející v hudbě
solových vystoupech a četní vhodných časových článků.
Rozdávány byly též četné brožury. Ku konci s radostí
zaznamenáváme též, že všichni 4 volitelé ve farnosti
Cudlavské za V. kurii zvoleni, volili za poslance dp.
Dra. Rad. Horákého. — Další činnosti katol. jednoty
„Zdař Bůh!“

Z Chrásti. Dne 3. t. m. odbyvána byla valná
hromada katolické Jednoty v Chrásti ve spolkových
místnostech u České Koruny. Účastenství bylo hojné.
Po řeči p. předsedy, dp. Václ. Hvozdy, podali zprávy
pp. funkcionáři, jež vesměs byly schváleny. Pak pro-
vedena byla volba nového výboru. — Jednota v uply-
nulém roce 1900 snažila se dle sil svých pracovat.
Pořádáno bylo 12 přednášek, z nichž největší účasti
táhly se přednášky ndp. biskupa, k nimž i nečlenové
měli přístup. — Poučení i zábavu čerpali členové z
knihovny, již dosti používáno. Jednota účastnila se
také sjezdu katol. jednot v Chrudimí. — Bývalý pan
předseda, vdp. Jan Kobr, děkan v Chrásti, poněvadž
stal se správcem státnictví Chrástského, vzdal se
hodnosti předsedy a na místo jeho ustanoven dp. V.
Hvězda, bývalý horlivý p. jednatel. — Poněvadž tak
mnozí členové touží po spolkovém praporu, konají se
občas naň sbírky, a již jakási základní fondce jest.
— Po valné hromadě přednesl p. Vincenc Paulus, ře-
ditel školy v Chrásti řeč, v níž ze své, více jak 40ti
leté učitelské působnosti dokazoval, jak mnozí, zvláště
mladí rodičové chybují, osobujíce výhradně sobě vý-
chovu dětí. — Řeč jeho přijata s živým souhlasem.
— Pak oddali se členové volné zábavě, k níž mnozí
pp. přispěli, zejména pp. Mládek, Beran, Meduna, Lich-
tenberg, Svatoš, přednesením pěkných kupletův. I o
hudbu postarano, o čemž mají zvláštní zvlášť pp. Čada
a Směniček. Bylo viděti při této zábavě, že Jednota
by prorážela do širších vrstev, kdyby již své jeviště
měla. — Dle přání celé valné hromady poslán blaho-
přejný telegram ndp. biskupovi. — Další činnosti, po-
kud možno největší, voláme srdcečně „Zdař Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. Václ.
Uhlíř, farář v Přepychách, bisk. vikářem okresu Opo-
čenského, p. Frant. Pecka, děkan v Č. Skalici, správcem
vikariátu Náchodského, p. V. Kudrna, děkan v Bělé,
a P. Václ. Groh, farář ve Verneřovicích, vikariátními
sekretáři. Vyznamenání jsou: p. Josef Semerád, farář
v Potěbách, p. Josef M. lich, farář v Klukách, p. Josef
Teplý, farář ve Vilimově, jmenováni děkány: p. Frant.
Jenček, farář v Chotoušicích, p. Jos. Srobona, farář
v Heřmani, p. Jos. Kracík, farář v Turkovicích, bisk.
notáři; Expositorium canoniale obdrželi: p. Jan Adler,
farář v Mičově, p. Em. Fencel, děkan v Golč. Jenčkově,
p. Ant. Michel, farář ve Zbislavi, p. Jan Lich, farář

arář v Bučovicích, p. Jan Volánek, farář v Beotvíně, p. Josef Polba, děkan v Čáslavi. Farní synodalié: p. Lad. Kalina, kaplan v Čáslavi. Ustanovení jsou: vdp. Václ. Uhlíř, farář v Jeseníci, za faráře do Přepych, p. Alois Ulbrich, farář v Sesemickém, za děkana do Pardubic, p. Václ. Vaško, administr. Rokytický za administr. do Věštova, p. J. Celar, kaplan Přepych, za pros. katecheta do Českého Trbové, p. Václ. Stýblo, administr. Koblavský, za administr. do Křešína, p. Frant. Pospíšil, kapl. za administrátora v Jeseníci. Uprádněná místa: Velká Jesenice, fara patron. kníže. Colloredo Mannsfeld, od 31. ledna; Robousy, nové zřízená fara, patron. kníže. Trautmanadova, od 1. února, Sesemice, fara, patron. Dr. Richarda barona Drasche, od 5. února.

Biskupské město Když nedávno, Osvěta lidu volice se rozhorlila nad tím, že v „Obnově“ byla zmínka o král. věnném a biskupském městě Hradci Králové, ta se snad p. Haja nenašla, že to poneše ovoce, právě pro něho a jeho šidovskou stranu nepřijímá chutně. Jak se dovidáme, dali si někteří obchodníci tisknout obchodní obálky a reklamní listy, na nichž stojí: „V král. věnném a biskupském městě Hradci Králové.“ Jak vidět, štvání „Osvěty“ přináší účinek právě opačný.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Kr. V pondělním zasedání správní rady schválena byla výroční správa za rok 1900. a usneseno navrhnouti valné hromadě, která konána bude dne 24. t. m., aby vedle značnějších dotací rezervních fondů a odepisů vyplácena byla nestančená dividendy 7 procentní také po schválení valné hromady vyplácen bude kupon č. 47. opětně K 28.—

Odber zemské jednoty Soukromých úředníků v království Českém v Hradci Králové pořádá ve prospěch místního podpůrného fondu ve dvou raně „Besedy“ dne 17. února zábavní večer s velice pestrým programem a tanečním věnočkem. Spoluúčinkovatí slibují a nevědní ochotou sledná M. Hájková, sledná M. Nováková, paní Beislová, pan auktant Kvasnička, pan učitel Kalous, sledná Blatěcká quartetto, pak panové K. Holzbach, J. Jeteleš a B. Malina z Nové Paky. Vzhledem k šlechtěnému účelu těší se odbor na hojnou návštěvu. Vstupné: osoba 1 K, rodina 2 K a studující 40 h.

Ples vojenských vysloužilců Královéhradeckých dne 8 t. m. v dvoraně Adalbertina konaný, vydaři se dobře. Ačkoliv toho dne byly v Hradci tři plesy pořádané, ples sedlá se v hojném počtu vybrané společnosti, většinou z kruhů důstojnictva a úřednictva. Zábavní odbor, s pausou předsedou Horákem v čele, vynasnažil se všemožně, aby zábavu na plesu spříjemnil — což se také v plné míře zdařilo.

Dar. J. M. ndp. biskup Ed. J. Brynych věnoval Jednotě českoslov. řidičů kurů 100 K a stal se členem zakládajícím této Jednoty. Zaplatě Bůh!

Počet obyvatelstva v Hradci Králové. Při předběžném sčítání bylo v Hradci Králové 9767 obyvatelů.

Osobní. Pan Lad. Tronček, c. k. místodržitelský koncipista v Mnich. Hradišti jmenován c. k. okresním komisařem.

Národní socialisté. V úterý, tento týden přišel do redakce „Obnovy“ muž, asi třicetiletý, který se vydával za zakladatele strany národních dělníků. Že prý dříve náležel sociál. demokratům pak straně národ. socialistů a nyní, když jej obě ty strany sradily, že v největší bídě, v které se nalézá, utíká se s důvěrou ku straně katolické. Prosil o nějaký příspěvek. Jeho prosba vyhověno načež on se odebral do redakce „Ratibora.“ kde takéž přednesl svoji lamentaci. Pan red. Polina rovněž mu nějaký příspěvek udělil. Na to odešel do hospody, kde statně popíjel a když viděl, že z příspěvků, které dostal mu málo zbývá, odebral se ještě do biskupské residence a šádal způsobem nanejděší neslušným o rozmluvu s J. M. ndp. biskupem. Poněvadž byl již tak opilý, že sotva na nohou stál, nebylo jeho žádosti vyhověno, což jej tak podráždilo, že se obořil na domovníka a používal tak surových výrazů, že musil býti přivolán strážník, aby řádění nevratného hořta zamezil. Byl zatčen, a tu vyšlo na jevo, že má u sebe falešné dokumenty, že se dopustil již různých podvodů atd. Na takovéto oběany může býti strana národ. socialistů hrdom!

Před porotou v Hradci Králové souzen byl v pondělí František Šmída, 30letý býv. rolník v Lipovce u Rychnova, který byl žalován, že pobodal nožem manželku svoji a tím dopustil se zločinu nedokonalé vraždy. Svědeckým výsly tolik polehčujících okolností na jevo, že byl Šmída porotou uznán nevinným a soudem sprosťován obžaloby. V úterý a ve středu souzen byl známý zloděj Jos. Křídlo z Lochenic, kterýž žalován byl pro složená loupeže a celé řady krádeží. Týž uznán vinným a odsouzen na 15 roků do těžkého žaláře.

Pochvalné uznání. Nejdůstojnější velepastýř náš Edvard Jan Nep. ráčil prostřednictvím nejđ. bisk. konsistoře v Hradci Králové vysloviti pochvalné uznání panu Janu Fouskovi, řid. učitel a řiditeli choru ve Vikánici za jeho horlivé a příkladné působení. Gratulujeme.

Obecvači řed. Jistý krajinský list přináší správu, kolik obyvatelstva má Rokytice a vypočítává též různé dobyté jako prasata, koně voly a na ko neo praví že prý váčekni přisnali se k obecvači ředí německé.

Anonymní dopis, plný sprostoty a hrubých urážek byl zaslan redakci t. l. V každém řádku jeví se bezúsná zást proti všemu, co jest katolické, ale marné bychom v tom hledali nějaký důvod. Neznámému pisateli doporučujeme výrok Alexandra Dumaa: „Anonym jest nejjednodušší a zároveň nejlaconější tiskavkou běžné nenávisli. Je to dynamit služek, ničemných mužů, pokleslých ženatín a někdy i paní a pánů — z lepších třídy.“

„Národní Listy“ osamují: — „Na císe púde“, román Al. M. Vobejdy-Procěkého, přeložen

byl do ruštiny. Některé ruské časopisy přinesly o díle tom velice pochvalné správy.“

Neštěstí na dráze. Dne 4. t. m. pohřben byl v Chrásti pan Jan Kindl, hliďač na novém nádraží v Chrásti. Ubíral se jako obyčejně z Hrochova Týnce do Chrásti po kolejkách, byl vlakem však zachycen, kus cesty vlečen a přejety mu byly obě nohy. — Odvezen ihned do Chrásti, kdež v nemocnici poranění svému podlehl. — Zase jeden důkaz, jak obtížná jest služba na dráhách a jaké opatrnosti při ní třeba.

Nemohou se dočkat smrti. Obecní úřad v Radoníně dostal úřední přípis, od c. k. okr. hejtmantství, aby vydal „úmrtí list“ svědčící jistému občanu K. M., který prý před 14 dny zemřel. Mus ten, ačkoli již statek vetchý, byl sice nemocen, ale přece dosud šje. K nůvřzení a přece skutečná pravda. Věru, k smíchu i k sloti, když jest člověk nucen umřít.

Úmrtí. Dne 22. ledna t. r. zemřela v Právo-nině paní Marie Majdalena Kochová, matka děkana a bisk. vikáře vdp. p. Kocha, ve stáří 87 let.

Stodesátileté narozeniny slaví v tomto měsíci v pondělí dne 18. vdp. Josef Čížek zaslaný farář v Dobřém, b. notář a tajemník vikariátu rýchnovského. —

„Samostatnost“ pana Hajna v Prase prý si začíná bráti příklad s „Rad. listy.“ Odběratelů totiž ubývá. Tak odělají některé denní listy. — K tomu se nám oznamuje z Kostece n. O. — „Do hostince „Na Rabštejně“ dochází již dlouhou dobu „Samostatnost“, ačkoliv si to pan hostinský několikrát zakázal. Nejdříve zasílal všechna čísla zpět — a když to nepomáhalo, dopsal redakci, aby list zasílán nebyl — ale nic platno. Pan Hajn si patrně myslí, že může své „duševní plody“ každému vtlučen. — Podobná správa došla nás již dříve z Doulebo. — Úsudek o takovém jednání ponecháváme čtenáři.

Stavba nové chrámy v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 24. ledna do 4. února 1901 ovedli: Nejmenovaná dárky své úspory 40 K. Pl. Marie Dvořáková oboř doktora v Náchodě jménem účastníků oratoria 24 K 60 h. p. František Moc, řidící učitel v Náchodě, 10 K, pan Karel Kohl, řidící učitel v Dobrušce, 5 K, šlechticů příslušci v Náchodě z výstřku plesu 2 K 60 h. Kš by tohoto chvaly hodného příkladu hojně následováno bylo. Dp. P. Ant. Bartoš, farář v Ranné 2 K, al. Františka Dvořáková v Chrásti, 2 K, p. Hynek Endt, městský tajemník v Náchodě 2 K, vdp. P. Mikuláš Šimon, děkan ve Svatce u Hlinska 2 K a p. Alois Valáček c. k. celní berní v. v. v. Bělovsi 2 K. Veškerým šlechticům dár-cům vyslovují se nejvšejší díky.

Nejnovějšímu mušemu nynější doby jest bez odporu poslanec Dr. Klouček. — Alespoň v „Jiř. Obsora“ čteme stále chválu o něm, sáhodlouhá sa-lánska různých „veličin“ plní strany tohoto organu jen aby svět věděl, že Dr. Klouček jest vlastně nej-svědomitějším, nejděchotnějším a nejcharakternějším tvorem pod sluncem. Snad kdyby někdo nám dnes dal státní právo, naplnil zeměkouli a obecní pokladny penězi, zamezil sociální tiseň, — nebyl by v „Jiř. Obs.“ v tak krásných barvách vykreslen — jako nyní „svobodomyšlný“ poslanec Dr. Klouček. A proč? — Inu, Návesníkovy „Jiřinské Noviny“ přinesly, jak jsme již v minulém čísle „Obnovy“ krátce sdělili, na veřejnost trochu toho špinavého prádla, které se vyru-bilo v dílnách „svobodomyšlných“ pána Dr. Kloučka a spol. a co vrhá tak zvláštní světlo na ten liberální charakter! — Podivno jen, že p. Dr. Klouček, ač sa-jistě dobře ví, jaká jest na nejjednodušší cestě když se má porušena čest opět očistiti, přec cesty té ne-použije. Patrně ví proč. Ty nádešené články o jeho osobě v „Jiř. Obs.“ a „Strážní na Cidlině“ zapletly mu mnoho nepomohou, neboť takový způsob obhajování se dovede každý, aniž by to musel býti Dr. Klouček. Politováníhodné jest však čtenářstvo těch listů, které touto „duševní potravou“ se musí sytit — a ještě za to platit.

Název otec o mečování po škole. V Chrásti obdržel jeden pan učitel list od jednoho otce, nádešeného znění: Prosim jich, pane ředitel, našemu mému bochovi, co se do něj vejde, jen mi ho nenechávají po škole. On si tím zvyka na kriminál. —

Z Jičína. Ve dvoře v Oubalaviciích pohádali se minulý týden čeledínové Josef Jirásek a J. Béma. Do hádky vmísel se čeledín třetí, Alois Závazský. Povstala rvačka, při které byl Závazský nožem bodnut načež se několik dní semel. Podobných „zábav“ vykazuje doba masopustní příliš mnoho.

Z Vrechlaví. Minulé pondělí nalezem byl v obecním vězení sdejší 75letý podomní obchodník Václav Klein z Dol. Dvora mrtv. Jmenovaný statec den před tím nemoha nikde obdržeti nocehu, šádal na městské policejní strážnici, aby směl v obecním vězení přespati. Lékař, který mrtvolu ohledal, prohlásil, že statec zemřel smrtí přirozenou, senilostí věkem.

Z Ohotěhoře. (Úmrtí.) Dne 4. t. m. o půl 4. hod. odp. zemřel v věku 48 let sdejší svýř, vše-obecně vážený c. k. okr. hejtmán p. Václ. Petráš, který před čtvrt rokem sem na první působitě své sa-vítal. Mrtvola jeho byla ve čtvrtek o 3. hod. odp. za ohromného účastenství lidí z města i okolí vykro-pena, na to u velikolepém průvodu k nádraží dopro-vosena, odkud byla pak do rodinné hrobky v Ko-stelci nad L. převezena. — Nad úmrtím jeho truchlí celé město, neboť byl muž povahy rysé a upřímné. — R. i. p.

Z Hořic. Zdejší „Nové Hořické Listy“, časopis určený výhradně pro akandálníování každé slušné společnosti, pustily se nyní celou parou do nového hospod. listu, „Nár. Selakých Novin.“ Když již každý, ponekud elušný list přestal vésti polemiku s p. Vla-sakem, poněvadž každé novinářské diskuse s ním byla marnou, tu obrátil své zbraně k novému listu, aby na něm skoušel své surové a sprosté výpady, po nichž on tolik toužil. Doufáme ale, že i „Nár. Selaké No-viny“ budou dálejší výpady p. Vlasáka ignorovat, což by jenom k jich rozkvětu sloužilo.

Z Teplíc. (Wekesdorf) Za velkého účasten-ství pohřben byl zde Václav Matiaske, biskupský vik. sekretář a děkan teplický. Pohřební průvod vedl a farní budovy vdp. čestný kanovník a vikář z Merkesdorfu Frant. Schmied, kterýžto přednesl ná-rověk dojemnou pohřební řeč o horlivé činnosti ráhle zesnulého. Smuteční služby Boží vykonal vdp. J. Sy-tiště děkan z Aderbachu. Průvodu účastnili se kněží z vikariátu broumovského a zástupci řádu sv. Bene-dikta z Broumova, dále vysoce urozený pan patron, Bedřich Faltis šlechtic z Jamny a veškerým patro-nátním úřednictvem, pp. c. k. okresní hejtmán a školní inspektor z Broumova, úředníci c. k. okresního soudu a berního úřadu z Teplíc, obecní zastupitelstvo ze všech přifařených obcí, sbor veteránů, tři sbory ha-sičské a spolek „Svépomoc“ z Teplíc. Dále účastnili se veškeré sbory učitelské se šachtem a předsedá zástupcy lidu z blízká i z dále. Zesnulý vyznamenával se zvlášť praktickou znalostí a horlivou činností v duchovní správě. Jsa činným ve mnoha společ-ných hmotné i mravně, roařřoval dobré knihy a časopisy mezi svými farníky, zvlášť oblíbil si slova písmi, „Domine, dilexi decorem domus tuae.“ podrobiv dů-kladné restauraci oba sdejší chrámy, jak farní tak i mariánský. Vrátil se z daleké pouti z Něma, churavě aš konečně podlehl srdeční vadě. — Nechť odpočívá v pokoji!

Od Vyseké. S potěšením můžeme konstatovat patrně se rozvíjející život našeho rolnictva, které dosti máje planého politování, chápe se nejnovejších prostředků, které by sbědovány stav jeho aspoň po-někud ulehčiti neb povznésti mohly. Hleto svépomoci nalezlo u nás hojněho ohlasu, jak patrně ze dvou sjevů v poslední době u nás se saktivních. Vědono totiž rolnict o náde, že prým a nejjednodušším kro-kem k dosažení samostatnosti jest finanční neodvialost unesalo se v obcích Suchdole a Radboři saktiviti bla-hodárné působící zálohy Reiffeisenovy a také unese-ní toto koranováno bylo sdárným výsledkem. Dase jest na Podvysocku o dvě bašty rolnické svobody více. Prvenství přejala pokročila obec Suchdolská, v níž v lednu konána pro lid přednáška o záložnách Reiffeisenových, která zřídila se čestné ná-vštěvě a skvělému výsledku. Po promyšlené a působivé řeči p. delegáta ústředního spolku záložna Reiffei-senových z Prahy, asist. a výboru Řödinga, přistoupilo hned 24 členů a ve val. hromadě rovněž v lednu v Suchdole odbyvané 37 členů. Tím záložna pro farní osadu Suchdolskou sestavena a do ředitelstva povoláni se vsazenou svorností pp. Smerád Č. rolník, oo starosta, J. Petránek z Dobřen, oo místostarosta, Č. Panů, Fr. Jangl, Al. Horáček oo výboři. Dozorčí rada složená jest z pp. V. Spurného, faráře a maj. slatého zasl. křite Frant. Jos. a koranou, oo předsedy, J. Pevrátila, oo místopředsedy, Al. Lashovského, B. Vosly, J. Pa-tese, J. Kopáčka, J. Smeráda, J. Jelínka, A. Doudy, oo výborů Pokladníkem zvolen p. Tob. Kašpar, učitel. — V Radboři hlavní účasť vsadila přednáška dp. J. Křikavy, kaplana z Ložan a 19. ledna konána i tu valná hromada, v níž konstatováno 31 členů. Zvoleni byli pp. Fr. Tauchmann farář, oo starosta, A. Petránek rolník, oo místostarosta, Fr. Kraus, A. Hurt, J. Skokan, oo předsedci členové. Do rady dosordí: p. Jos. Novotný oo předseda, J. Procházka, Frant. Dolejš, J. Švarc, J. Novák, oo členové. Pokladníkem zvolen p. učitel Fr. Kopáček. Uvědomělým obcem obou těchto farností ne-můžeme neš ptáti co nejhojnějšího sdaru v započatém díle. Kš by i jiné obce na Podvysocku následovaly tohoto příkladu. Snad mnoho sta spásobeného v mi-nulosti by mohlo býti napraveno a mnohá rána vy-léčena. Zs známí přítelůvce našeho lidu to táče nesou, jest na bledni. Neš to nechť nezastřadí niko ho

Z Josefova se nám píše: Milou upomínku zanechaly zde pobožnosti sv. betlémské cesty, kterou jsme zde přičlením našeho vdp. faráře P. J. Vaníčka po celý čas věnovali a sice od Narození Páně až do Hromnic každé neděle a každý svatek odpolodne v našem chrámu Páně konali. Pobožnost tato k uctění dětinatvi Spasitele našeho získala sobě rásem všeobecné obliby u lidu sdejšího i okolního, který ani da-eké cesty neřitoval k návštěvě pobožnosti této, o čemž nejlepší důkaz podán byl na Hromnice kdy po-božnost tato naposled se konala, a při kteréž nás tak prostorný chrám Páně lidem úplně naplněn byl. — Ano přišli i lidé, kteří málo kdy chrám Páně navštíví a i tñm se pobožnost velice líbila. Lid se nerad loučil s touto pobožností a všeobecně se osýřá ptání by náš vdp. farář opět nám nějaké duchovní potěšení spř-sobil, zavedením pobožnosti dalších, by tím křesťanský duch v naší osadě víc a více se oživoval. —

Různé zprávy.

Papežské pošeňání automatem. Pořádného hejla na nos staví české črvi nepřátelské listy po příkladu ctihodného organu „Die Fackel.“ Tento list přinesl senační zpráva, že nalezl se v jedné z vídeňských ulic automat vlastně celá výstava jich, kde možno po vhození 10 h a po stisknutí malé páky viděti serie různých obrásků. Kromě jiných ocitne se návštěvník také v papežské komnatě, aby se stal účasten pošeňání Jeho Svatosti. Vidí tam v živém obrásku papeže rukou zehnaného a na plakátě nad automatem umístěným čte se: „Kardinál Se-bastian Martinelli, apoštolský legát, vyslovil se ohledně vyobrazení sde pošeňání následovně: Je to výras-ným přáním Jeho Svatosti, aby dotyční, kteří zehnaní jeho v tomto obrásku shlédnou, a je o důvěrným srdcem přijímají, táhož štěstí, spasezí a náitku byli podílíky, jako ti, kterým se ho osobně dostane.“ Že tuto tlasou kachnu stěhly a svým čtenářům před-ložily „Národní Listy“, „Jiřické Listy“ a pod., není konečně divu, ale že i konservativní „Hlas Národa“ dal se lapiti na toto sousto, to zaslaná přivlímnutí. Nemluvíme li ani o nemožnosti, aby osvěcený papež takový nesmysl vyslovil a po kardinálovi ho takovém podniku vřakoval, musíme ukázati na okolnost, že „Fackel“ nejmenuje ulici, kde onen automat jest a pak, že vůbec šádný kardinál Sebastian Martinelli

neexistuje! Jsem svědavi, opraví-li liberální listy tuto klivou a sv. Otce urádjící správu, když byly dost lehkomyšlné, aby ji bez přemýšlení otiskly.

Infernální memovist všeho katolického jeví se v univerzitním „Času“ skoro častěji než v „Právu Lidu.“ Z obrásků „Jak pracují klerikálové při volbách“ přicházíme bez mála k důsledku, že dle „Času“ volebním střediskem smí být každá židovská putyka, židovská továrna, helvetický byt pana pastora atd., jen ne — katolická fara. Katolíci vůbec není člověk. Tak se zdá, jakoby „Čas“ rád obnovil barbarské nařizení proti katolíkům, jaká do nedávných dob platila v Anglii, Švédsku, Norsku, Dánsku a jiných zemích „čistého evangelia.“ Aliance israelická smí udávat ton pro volby, ale katolický duchovní — 12. (B — j.)

Ví se proč. Vídeň „Freundenblatt“ prohlašuje, že strana antisemická není totožná s prospěchem Rakouska. Toť se rozumí, že dle přesvědčení jiných kruhů je to strana židovsko-liberální. Ta máš něco říci! —

„Děti slavných Husitů“ totiž vlastenci a pod Rudohofí patrně neklerikálové, tmy římské prosti, bavili se dle správy „Času“ s 9./l. solovými vystupy, jejich názvy volají k ordei: „Český vandrák. Šup, už je tam. Figaro a Cigaro. Syšáci. Na štvanci tam je sakra heč! ti slavných Husitů!“ — Ubohé děti, ubohí Husiti! (Rosvoj).

První zabavení poslanceckých dětí. N. l. přel: Teprve dva dny zasedala rada říšská, a již zabaveny byly jednomu českému poslanci děti. Poslancem tím jest V. Klofáč, vůdce národního dělnictva. Nejsajímavějším jest však při zabavení tom, že děti zabavili mu jeho bratři: Tiskárna národně-sociálního dělnictva v Praze, zapázané společenstvo s ručním obmecením, pro pohledávku 2000 K. Kdo však věci rozumí, dotrhl se, proč se tak stalo. Posl. Klofáč při tom nicoho neustráčí, neboť je to tak, jako když dáme dešátku s levé kapsy do pravé.

Probedení srdce. Dle zpráv novinářských nařídil zesnulý básník Zeyer ve své závěti, aby mu bylo před pochováním probedeno srdce. Přání básnickové bylo vyhověno. Pomijíme osobu zvěčnělého básníka a věnujeme si pouze provedení probedení srdce, jež dosti často bývá v závětech žádáno. Operaci tuto pokládáme za holou zbytečnost v případě, kdy smrt jest zcela prokázána. Bylo by to velmi smutné s naší pokročilou vědou, kdyby nedovedla ani rozoznati skutečnou mrtvolu od člověka zdánlivě mrtvého. Kdyby věda lékařská nedovedla toho, pak bychom rozhodně žádali, aby si osovijila raději znalost těchto obyčejných zjeví dítě, než-li se pouští do rozumářské spekulace o původu a určení člověka. Neří-li smrt nájisto prokázána, jest probedení srdce vraždou, která naprosto znemožňuje, aby člověk zdánlivě mrtvý přišel opět ku vědomí. Neomlouvá tuto zbytečnost aneb někdy hříšnou proceduru ani strach před možným probuzením v pohřbené rakvi, protože případy takové jsou skutečnou vzácností, kdežto vražda zdánlivě mrtvého přihodila se již dosti často.

Te jest dovoleno. Židovský časopis „Neue Freie Presse“ v jednom z posledních čísel přináší zprávu, která počátkem nového století celá řada velkých rakouských firem udělala krach. A jistlivě poznamenává, že výsledek náboženských rozjímání v katol. chrámech na konci století již nese ovoce! To ale neoděluje svým čtenářům, že jsou to téměř všichni židé, kteří udělali bankrot — a tím tisíce lidí zvláště chudých řemeslníků přišlo o peníze. Jenom vídeňští židé Guttman, Kohn, Rubinstein, Hoffman, nadělali dluhů přes 3 miliony — načež prohlásili úpadek. — A to jest dovoleno, aby takovéto padoušství svalovalo se na katolíky.

Krváky. Ve všech denních listech proběhla tento týden správa o „lupičské bandě“ v Klatovech, která sestávala z 16 kluků, 13 až 16letých kluků tak byli rozsloucí krvavými romány, že vytvořili „lupičskou bandu“. Zaopatřili si některé vražedné nástroje a jeden z nich byl vybiřován, aby zavraždil jednoho starce, který měl něco peněz. Když ale hoch vybiřnutí vůdce (16letého kluka) uposlechnouti nechtěl, vypálil na něho tento ránu z revolveru, čímž hoch utrpěl těžkého zranění. — Toť také následek četní krvavých románů. Často již v „Obnově“ jsme vyličili smutné následky zhubné četby, a přec krvavé romány se čtou dál. Každou chvíli čteme v novinách: Syn zavraždil otce — malý chlapec zabil svého soudruha při hraní, — několik nemravnych chlapců spáchalo násilí, žák se pral se svým učitelem atd. O četných krádežích a loupežích pachaných mladší by se mohly již psáti celé kroniky. A kde je vina? Každý, poněkud jen myslící člověk dnes musí říci, že z největší části — v krvavých románech. Ti páni nakladatelé, kteří se radují ze slušných příjmů, který jim z krváků kyne, snad ani nevědí, kolik bíd, neštěstí a zvrhlosti mezi lid zasajou. Máme sice dosti paragrafů, a zvláště na katolické noviny jest jeden jakoby rezervován (— — — skutková povaha přečinu — — — proti nábož. společnosti židovské — — — atd.), ale když židovští agenti chodí po našem venkovu, a nabízejí ákvary, kterými se tolik zla mezi lidmi šíří, o čemž nás mnohé zkušenosti přesvědčují, — na to není paragraf žádný. — Zde je nutno domáhati se co nejrychlejší nápravy!

Také říšský poslanec. Frant. Schreiter z Kasperových Hor, příslušník strany německo-rakouské, byl právě před sestoupením říšské rady postřižen nemilou nehodou. Bylo mu celé domácí zařízení až na poslední židli zabaveno.

Peníze! „Národní Politika“ se dne 3. února přinešla tento insert: „Dobrý sedník, 36 letý, mří se oženiti, s dobrou kněžkou, vzdělanou a. t. d. a vládnoucí alespoň 20.000 zl.“ A hned o něco níže stálo: „Architekt a stavitel, přeje si učiniti známost za příčinou sňatku, s dívkou, dobře vychovanou ve stáří asi 20 let. Jmenní nerozhoduje. Který asi z těch kandidátů ženitvi dostal více nabídek? —

České umění na výstavě pařížské. V 5. sešitě časopisu „Alte und Neue Welt“ pojednává J. Baumberger o uměleckém průmyslu různých národů na výstavě pařížské v palci dekorativních umění. O

českém průmyslu uměleckém vyjádřuje se takto: „Všecka česká taktika Čechům v tomto oboru. Co pražský umělecký průmysl vystavil, tvoří světlou výslovnou vynikající práci s rysy zcela osobitými, jež se neodrovnají ani s Paříží, ani s Vídní nebo Mnichovem. . . . Mistrovským kusem původnosti jest u Čechů malá kaple s oltářem, vše v moderním slohu se svlátním koutem, která přes všechnu modernost tak vážně a zbožně hledí, jako oči dítěte před jesličkami v kostele, — dříve to, že umění náboženské jest uměním všech slohů. Zde dostává ovšem také za vyučenou onen mlýk tlače, jenž by českému národu rád upřel každou schopnost k svéráznému životu kulturnímu. Taci mlýkové sotva as dokážou, co Pražané v Paříži dokázali.“

Slovák poslancem v Americe. Uherští Slováci nemají dosud ani jediného svého zástupce na sněmě uherákem, ale američtí Slováci ve státu Wyoming zvolili si za člena tamnějšího zákonodárského sboru svého krajana Bugoše. Ten přistěhoval se r. 1888. do Ameriky, kdež po osmileté práci v uhelských dolech chodil dvě léta do školy a pak se opět vrátil ku své práci, s které ho poslaneckví vytrhlo.

Pět set operních kompozitů hodlá konkurovati o cenu 10.000 marek, vypozenou dram. Simonem v Královci za nejlepší lidovou operu německou. 800 skladatelů! Šťastné Německo! Nebohá porota!

Divadla v Uhrách. Národní divadlo uherské stojí ročně průměrně 407.000 zl. a přijme se jen 257.000 zl. — ostatní se hraje ze státní pokladny. Vládní návrh subvence venkovským divadlům na 200.000 korun, ale bude ještě svěřen. Vždyť Maďari mají peněz dost. —

Memoiry dra. Riegro. Jest prý rozhodnuto, že příštím rokem začnou se vydávati memoiry staříkého vůdce staročeské stany dra. Frant. Riegro. Doudá s nimi bylo otáleno, zejména se zřetelem na různé důvěrné hovory páně Riegrovy a osobnostmi nejvyšší rozhodujícími jakoli i podobné zřeteli jinaké z hledem k různým jednotlivostem aktuální politiky.

Dvoji loket. V našich čítankách, vydaných minulého roku, čteme: „Rozesnáváme patero částí Prahy: Hradčany s Malou stranou na levém, Staré Město s Josefovem a Nové město na pravém břehu Vltavy. Mimo to druzí se ku Praze obce samostatné Smíchov, Vyšehrad, Vinohrady, Žitkov, Karlín, Bubny, jež co rukazárny jsou pokládají se mohou za části Prahy.“ Tedy Vyšehrad, jenž byl s Prahou spojen r. 1883 t. j. před 18 lety, pokládá se v českých čítankách za obec samostatnou; podobně i Bubny, kde každá uliční tabulka nese dodatek „Praha, VII. část“, uvádí se jako obec samostatná. Patrně tento dodatek má býti korekturou naší čítanky. Zajímavé však je, že čeští žáci v českých čítankách o Praze dočítají se věci nesprávných, za to však musí být správné poučení o Vídní, neboť článek „Viedeň“ jest v té příčině opraven; stojí tam: „Viedeň dělí se nyní na 19 okresů; dříve se skládala z 34 předměstí“. I zde ten pověstný dvoji loket.

Topení popelem. Zhádka kdy jsou kamna neb plotna tak pořízeny, aby uhlí úplně shořelo. Též mnoho drobných kouseků uhlí roztátem propadá a přichází na smar. K hnojení nemá popel z kamenného uhlí pražádné hodnoty a vybazuje se prostě na dvůr. Můžeme ale popel z uhlí velmi dobře zuškovati topením, jak se o tom čtené hospodyňky přesvědčily, a proto neváháme k zuškování popelu nabádati, ať by se to na prý pohled směšným zdálo. Počínáme si takto: Popel dáme do bedničky, pokropíme jej řádně vodou a dřevem jím mícháme, až utvoří se z něho hustá kaše. Když jest pokoj dobře prohřátý a kamna rozpálená, dáme na oheň několik lopatek této popelové kaše a dvířka zavřeme, neboť kdybychom je otevřeli, vnikl by smrdutý dým do pokoje. Popel hoří pak pomalu v kamnech po celý den a udržíme si lacině, stejnoměrně teplo.

Závoj v zimě. Při ohledném počasí a jmenovitě v zimě při mrazu neměly by dámy nositi závoje. Teplý dech z úst a nosu vycházející jest závojem do jisté míry zadržován, ledový vlnou krystalizuje ho v jemném předivě závoje a nos z toho odnese škodu. Velmi snadno může totiž omrznouti, aniž by to majitelka dotyčného nosu v tom okamžiku pozorovala. K ochraně proti prachu může býti spíše závoje používáno, ať i zde lékaři poukazují, že závoj škodí zraku.

Jak povstanou souchotě č. tuberkulóza. Lékaři tvrdí, že souchotě zděděné, vrozené jsou disti vsácné. Poněvadž povstávají tuberkulóza nákazou, a sice v první řadě vdychováním vzduchu nasyčeného zárodky čili baciily hrozné choroby plicní. Chreble souchotinářů obsahují miliony zárodků života schopných baciil tuberkul. Když tyto výměty zaschnou a v prach se promění, větrem, průvanem, sametáním, vlečením dlouhých šatů se rovíří, zvedají se do výše a při vdchnutí do těla vnikají kdež usazují se za příhodných okolností způsobují souchotě. Také bublinkami, jež při kašlání nemocný ve svém, okolí rozšiřují, šíří se nákeza. Rovněž i potraviny nenařazenými tak se děje. Zvláště nevařeným mlékem od krav tuberkulemi postižených a masem se zvířat chorobných, nebylo-li důkladně vařeno neb pečeno. Ptenáš se také souchotě dobytíkem, pakli nečistými prsty se dotýká člověk zanícených, neb poraněných míst sliznatých. V tom ohledu je nebezpečné šplhání dítěte po podlaze, ohmatávání snečičtého prádla, kapesníků a pod. a pak dotek sliznic v nose nebo v ústech bezprostředně následující (olizování prstů, ohryzování nehtů, vrtání v nose prstem atd.). Velmi povážlivý je styk různých předmětů od jiných osob upotřebených se sliznicemi v ústech, jako je použití hudebních nástrojů, dýmek, sklenic, přiborů, talířů atd. a konečně neopatrné rány způsobené ákrábáním, vyraženiny na kůži, vřídky a pod. Znejíce příčiny varojme se všeho, čímž bychom si mohli způsobiti chorobu nad jiné nebezpečnou.

Listárna redakce.

Vambersk. N. Bydžov, Chocov, Předklásteří
Dobro pozdě. Uveřejníme v příštím čísle.

10.000 čtver. sáhů

stavebních pozemků, které se hodí pro závody průmyslové a domy činžovní, dílem před nádražím, dílem blíž dráhy a silnice ke Kukle-
nám a kolem školy na Pražském Předměstí u Hradce Králové prodá a kupujícímu výhodné platební podmínky poskytne

Josef Kulíš,

ředitel měst. dívčí školy v Hradci Král.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudy, řádně ve Výprachtělech)
doporučuje P. T. veledduhojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Prodá se dům

(právnívěroční)

v Hradci Králové

v jedné z nejživějších ulic, třípatrový, se 3
krámy, v dobrém stavu se nalézající

za výhodných podmínek.

Potřebí jest předem zaplatiti menší částku,
načež další po ročních splátkách. — Blíží
sdělí redakce t. l.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pískárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje aktivě své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, kříže
kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákreasy, ceníky a rozpočty besplatně a franko.

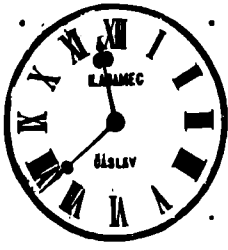
Nutná cesta za příčinou shlednutí a vymě-
nění místa v kostele vykoná se besplatně.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

První výroba
**věžních
hodin**
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a nabízí:
Koňak, slivovici, borovičku, jeřábku, punše a rummy, nejméně 12 let staré a šampaňské víno.
Též v Berlíně obdržela firma t. r. diplom zlaté medaille.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní
Též velejemné
látky na talíře,
Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez svýšení cen!

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Syrové (Ústí) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franco zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Dekorační malíř a posilovací
JAN BARTA,
v Rychnově n. K.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrádek a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, se jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější.
Plány na malby kostelní vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i s kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.
S úctou veškerou
Antonín Sucharda.

**Sbírejte upotřebené
poštovní známky**
všech zemí a různých druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžského. Za to každý dostane různé pěkné církevní památky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i zásluky adresovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bruggen (Vorarlberg).

Prof. Dra. Biederta
přírodní dětské mléko
vyrábí pod dohledem vynálezce ve velkém
J. O. hraběte Harracha
mlékárna Mokrovousy.

Mléko to jest ode všech lékařských autorit uznáno za nejlepší výživný prostředek pro malé děti, které buď zcela nebo částečně mateřského mléka postrádají.
Podává se v pěti různých směsích sterilizované a k pití již připravené.
Možnost výběru dle stáří a zdravotního stavu dítěte jest hlavní předností tohoto jedině osvědčeného dětského pokrmu.
Výroba odpovídá veškerým požadavkům hygieny.
Sklad a prodej u pana Josefa Ráňáčky, pekaře a krupáře v Hradci Králové. Malé náměstí č. 12.

Pro memoria.
Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltární svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytnou renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,
c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodné, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů lešidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů
v Mladé Boleslavi.

Bez konkurence.
Tovární sklad hudebních nástrojů a strun.
● HOUSE ●
výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Citery, flétny, klarinety a t. d. báječně levné; na př.: koncertní citara v pouzdře 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil dřeva 13 kapek Fis brejle z nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 190 zl., smyčec od 45 kr. do 5 zl.

Výtečné struny.
Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Objednávky i správy přesné a rychle.
Jan Čermák v Hradci Králové,
velké náměstí č. 135.
Nejlevnější.

V. Vacek,
závod školácký
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké a krásky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistické sazenic. a zásoch. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dle toho letou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žitěnky.

**Odberný velkozávod pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Skarda, Brno.
Okna chrámová každé
ho alobu i provedení
e zaručením práce ne-
modernějším poša-
davkům vyhovující.
7krát prvními cenami
vysnazenán.
Cenová výstavba.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborné, be-
lestí stříškové mazání; za 80 h., kor. 1.40
a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného
domácího prostředku přijmi jen pů-
vodní láhev v krabici s ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny,
i budeš mít jistotu, žeš obdržel při-
pravek původní.
**Richtrova lékárna
u zlatého lva
v Praze, I. Klášterní třída 5.**

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové

Svatojanské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

**Každé
hospodyně
a matce**

možno blahopřáti, která
z ohledů zdravotních a
úsporných a pro její lahod-
nou chuť, Kathreinerovy
sladové kávy Kneippovy
(pravá jen ve známém pů-
vodním balení) používá.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, soli draselné, kaimit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konservov.
chlévské mrvy, pícní vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude soutěže schopné:

Továrna na
umělé hnojiva
a kyselinu sí-
rovou
v Břeclavi-
A. SCHRAM
Poštorná
a Ládku u
u Rostok.
Ústřední kancelář **V PRAZE**, Jindřišská ul. 27.

Větší partii trubek odvodňova-
cích různých světlo-
stí, obyčejné tašky,
skřížky, faonové ci-
hly atd. jsou výhodně na prodej u
JOSEFA MANYCHA
v Hradci Králové.

Největší česká
továrna
PIANNA A
Antonin Petrof

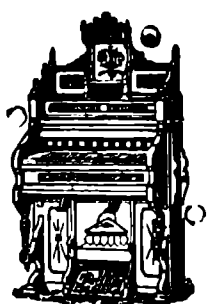
o. a k. dvorní
na
PIANINA
Hradec Králové.

Založeno 1864. Přes 12000 klavírů
zhotoveno.

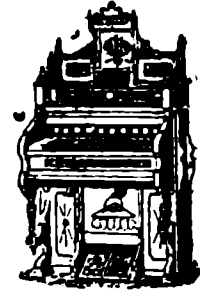
První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.
Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Pozvání
k
řádne valné hromadě akcionářů

kteřá konati se bude dne 24. t. m. o 10. hodině dopoledne
ve velkém sále „Měšťanské Besedy“ v Hradci Králové.

Pořad jednání:

- 1.) Jednatelská správa za rok 1900.
- 2.) Zpráva výboru revisijního.
- 3.) Volba dvou revisorů účtů a 4 skrutátorů.
- 4.) Usnesení o rozdělení zisku.
- 5.) Volby do správní rady.

NB. Dle § 18. stanov mají právo hlasovati ve valné hromadě všichni akcionáři kteří uložili své akcie 8 dní před sejitím se valné hromady do pokladny společnosti. Uplyne tudíž lhůta ku deponování akcií v sobotu, dne 16. t. m. o 4. hod. odpolední.

Právě vyšlo

2. číslo V. ročníku „Časových Úvah“
v Hradci Králové

**Žaloba vydědence
XIX. věku.**

Apologetická čísta Dra. Frt. Reyla.

Stran 82. Cena 8 h.

Spisek předvádí populárním způsobem škody, které utrpělo pokolení lidské v minulém věku bludy materialistickými a dokazuje četnými doklady cenu a důstojnost člověka před hmotnou přírodou. Na několika stranách máte hluboké pravdy podány zajímavým a přehledným způsobem, takže „Žaloba vydědence“ poslouží znamenitě vzdělávací činnosti katolických jednot. Spisek jest vlastně výtahem z přednášek, které autor na mnohých místech konal. Při větších objednávkách 25 proc. slevy a franko.

BYT

pro svobodného pána aneb bezdětnou rodinu

o 1 pokoji, kuchyni a předsíni lze v „Adalbertinu“ levně pronajmouti od 1. března b. r.

Zlatá

bible klassiků

(v řeči německé)

nádherně vázaná s 127 velmi krásnými obrazy, ve dvou dílech (starý a nový zákon) za výhodných podmínek se prodá.

Bible tato vyšla nákladem L. Herzika ve Vídni, a za krátkou dobu nádherné toto dílo vzdor vysoké ceně 75 zl. se rozšířilo v mnoha tisících exempl.

Bližší sdělí administrace t. listu.

Statek

k němuž patří 45 koreč dobrých polí, táhnoucích se v jednom kuse hned od stavení a 5 koreč luk jest se vším příslušenstvím a úplným zařízením i s letošní úrodou hned z volné ruky za hotové na prodej. Stavení kryto je břídlíci, stodola tačkami; stavba nová.

Bližší správy podá:

Jan Černý,

rolník v Byzardci, p. p. Solnice

Chlapce do učení

na holičství a uměl. vlásenkářství z řádné rodiny

za výhodných podmínek přijme **V. Koleč,** holič v Třebouchovicích.

Poskytuji výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% sračky!

Doporučuji přesně dle cirk. předpisů neb v národ. slohov. vyšívání shotovené: Mešní roucha, pluvialy, dalmatky, veta, nebesa, prapery školní i spolkové, korekve, koberec oltářní, přikrovy, alby, rochetty a nitěnými krajky; monstrance, kalichy, paciřkaly, oboře, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pracované křížové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA: V ohni zlatění kalichů neb ciberek dle ornamentu: 1 krát v ohni 10 zl., — 2 krát v ohni 18 zl., — 3 krát v ohni 16 zl., — 4 krát v ohni 30 zl. i ostatních nádob posvátných

SPECIALITA: Pro chudé neb filiační kostely zasílám 5 mešních rouch a příslušenství barvy bílé, červené, fialové, černé a zelené, celé a hedvábných damasků, clacé slatými neb hedvábnými portami, himakého střihu. 5 kusů v celku za 69 zl.

SPECIALITA: Pro méně majetné kostely zasílám: 1 úplný parament t. j. 1 kasulě, 3 dalmatky a pluvial jakékoliv církevní barvy, celé a hedvábného damasku, clacé slatými neb hedvábnými portami, himakého střihu v ceně 75 zl.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.

JOSEF NEŠKUDLA,

c. a k. dvorní dodavatelství

v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.

Obdržev od sl. patronátneho úřadu vykázaný obnos 240 zl., nemohám Vám ten samý s díky a tím podotknutím odeslati, že jak já, tak též sl. patronátňi úřad a prací Vaši úplně spokojeni jsme; neopomeni při každé vhodné příležitosti Vás vřele doporučit.

Polhem Novák,
blak. vikář a děkan v Novém Městě nad Metují.

Z veškerých cen illustr. cenníků němec. firem slevuji 5%, sconta!

DO PLESŮ

odporučuje

I. křesťanský „bazar Čupr“

svůj hojně zásobný sklad

nejnovějších vějířů, rukavic, imit šperků, bláz, lakovaných dámských střívičků po 2 zl. 40 kr.

Nejnovější bílé nákrčníky, košile, limoe, manžety, náprsenky, ponožky, punočky, škrabošky, umělé květiny atd. — **Tombolové předměty** 100 kusů 15 K. — Spolkům zasílám franko. — Umělé květiny a cotillony. Speciální oddělení **šněrovaček** v každé velikosti, fagona nejnovější a nejlepší. Zaslání míry stačí pouze přes pás na život.

Frant. Čupr v Hradci Králové,

Klieperova ulice, proti kavárně p. Fialy.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 6.

Beseda.

Dojmy z cest.

Napsal Josef Váňa.

Povázím.

„A celý obraz srdci tak je blízký:
ty lány polí, žito vlající,
ty v zeleni se skrývající vsíky
a na obzoru lesy mlčící . . .“

Jan Rokyta.

Kdo prý má mlti pravý pojem o Tatrách, musí viděti „Mořské oko“ za počasí chmurného a Strbské jezero na uherské straně zase za dne slunného. Toho prvního nám dobré nebe popřálo, ale druhého nikoli. Déšť, víchřice a snh nedovolily nám překročiti mohutné hřbety Tater a divati se s jejich pyšných hřbetů v kraj, o něm latinář dí: „Extra Hungariam non est vita et si est vita, non est ita.“ Téžil jsem se jako dítě na ty pohádkové kraje Oravska, jež Al. Mrštík tak úchvatně líčiti umí, nemohl jsem se už ani dočkati, jak pookřeju dojemným vlastenectvím v teplém, upřímném kruhu bratrů našich v Turč. sv. Martině a zatím . . .

Musili jsme zcela prosaisky dráhou přes Žywiec a Zwardoň v útulné Povází zrovna do jeho středu a horní jeho tok zcela minouti . . .

Tohle Rakousko jest opravdu Babylon. Přejeli jsme malý jeho kousek a pět jazyků slyšeli jsme v krátkém čase zazpívati. Polský, slovácký, maďarský a ovšem nevyhnutelný německý a sami jsme byli Češi. Pravý Babel.

Blížili jsme se stélou k hranicím uherským v objekt Sudet. Hustá mlha jako pytel zahalovala krajinu v šif i dál a zabráňovala nám v rozbřeském jitrú rozhled. A syčravé chladno roztrásló naše nevyspalé a znavené údy více než třesení rozvyklého železničního vozu. Konečně přec srpnové slunce roztrhlo mlhu, prorazilo ji svými ohnivými šipý a ozářilo celou krajinu. Jako když se na nás usměje krása. Ladná pole zrovna zářila a lesy se zrovna smály. A ty ladné chaloupky! Jako když je vysoustruhuje, jako když je vymydli. Takové čistounké, útulné, upravené. A do vozů přisedali už Slováci v širuchách a širokých plátěnkách a už jsme slyšeli náš hovor.

Bylo asi k deváté hodině, když jsme slezli v městečku Čáča na hranicích uherských nedeleko Jablunkovského průsmyku. Svěží, ranní vzduch ovanul nás mile a působil občerstvujícím způsobem na naše plíce a veselé slunce na čistém nebi rozveselilo nás, ač jsme byli celonočním bděním a jízdou znaveni. Dali jsme se vesele v poklus kolem hučící horské řičky, na níž kolibali se vory jako housátka. A my na ně! Sházely jsme havelky a tlumoky a za veselých poznámek a vtipů dělali jsme ranní toaletu. A tak vymydlení šli jsme do městečka ká trhu.

Zvláštní podivná. Lidí jako když naseje, jablko by nepropadlo a samý Slovák. A hluk a šum, křik a ruch zrovna vás omamuje. A přec zdá se vám, jako byste byli někde o „Dušičkách“ na hřbitově. Tamnější ženy mají totiž prazvláštní kroj, jenž snad není ani slovanský. Černou sukni i punčochy a přes ramena jednu bílou plátěnou loktuši a na hlavě druhou. A hlava je v ní zabalena jaksi podivně. Nehezky to kroj a i ženy i dívky vyhlížejí v tom jako mrtvoly. Na první pohled, když se tak na sta těch obilných hlav díváte, zdá se vám, jako byste byli v Číně. A ještě něco v té krajině jest hnusnějšího. Každý muž, ba i kluk má u sebe lahvičku s pálečkou a připíjí, koho potká, ať je to muž neb žena mladík neb stařec. Hrozná, přišerná, ošklivost a hnus působící podivně. A kofalný a putyky nemečkány a peníze krvavě vydělané plynou do bezedných kapes židovských. V celé Čáče nedostanete ani rohlík, byste nemusili k židovi. Opravdu myslíte, že jste v zemi zaslíbené. Slyšíte slovanské zvuky, ale marně ohlžíte se též po nějakém slovanském nápisu. Jen ve vzorné a čisté obnoveném kostelíku shledáte se se slovanským nápisem.

Když jsme odjížděli odpoledne, bylo nádraží přeplněno spíťými Slováky a nemohli jste jako slušní lidé mezi ně vkročit. Zamyslel jsem se nad ubohým tím lidem. Jest takoveto spustění se dokladem zoufalosti nad ujeřmením maďarským anebo nakládají Maďari se Slováky tak bezohledně proto, že jsou skutečně na tak nízkém mavním stupni — Myslím, že jest to obě a že největší vinu nese pijavice — žid. Ten horský, chudý lid byl by velice inteligentní a vysoce mravně silný a úspěštilý, kdyby jen měl dosti dobrých svých vůdců a vzorů, kdyby měl zejména obětavých, jemu rozumějících kněží. Ale ti jsou velikou většinou maďaroni a co nejsou, jsou ubožáci . . .

Jeli jsme Povázím k Žilně a navštívili jsme od Předmíru i pověstné Súlovské skály. Nelhu, když feknu, že za zastávku nestojí. Kdo viděl Prachov, nebo docela Adersbach a Werkelsdorf, odejde naprosto sklamán. Kus romantiky a historie Roháčovy a nic více.

Ale milounké to Povází jest. Tak vám je lehké u srdce, tak se vám to volně dýchá, tak se tam na vás vše směje, že byste se také hned dali do zpěvu s těmi hochy pastevci, kteří svými kovovými, zvucnými blasy po strmých, hustě stromy porostlých stránkách závodí se zpěvy kosů a drozdů.

Poslouchali jsme obdivuhodné ty pěvce v podvečerní dobu celou tu hodinu. Věru, podivný, čarovný to zpěv.

„Já souzvuk jeho chtěl a rytmus zachytit,
by navdý do srdce a do duše se vryl,
však marně . . . —
jen touha zbýla mně, bych vždy jej slyšet chtěl,
jen snivé nálady mně v duši zůstal vled . . .“

Nocovali jsme v Trenčíně a ráno prohlíželi jsme čistounké to město a pyšný nad ním v rozvalinách mohutný hrad. A divně vás to dojmá, když s vysoké věže jeho rozhlížíte se v šif i v dál, když se díváte v malebně rozloženou stolici trenčínskou, jíž klidně valí se v mohutném toku Váh a z níž k nám ponejvíce uboží drotarové přicházejí.

„A celý obraz srdci tak je blízký:

ty lány polí, žito vlající,
ty v zeleni s: skrývající vsíky
a na obzoru lesy mlčící . . .“

Odtud zajeli jsme do trenčínských Teplic. Lázně rozvíjejí se rok od roku a cizinci až z daleka sem přicházejí. Tak příjemné tam je, tak roztomile se tam chodí, jako v lázních málokde. A ovšem, slyšíte tam jen němčinu a maďarštinu ač to jest v rýze slovanské krajině. V Rakousku to jinak není.

Slavná básnička německá Elsa Gollerová začala prý se učiti češtině v Praze na ulici z nápisů. A nyní už seznamuje Němce „v říši“ s našimi národními skvosty a perličkami, jež prý se jí tolik líbí. I já tedy začal studovati maďarštinu z nápisů, ale mohu říci, že na Petöfioho bych se neodvážil. Prchlo mi to vše z paměti jako ozvěna z lesů a já neznám teď maďarsky než vedöreme — hospoda.

V Teplicích Trenčínských slyšel jsem první cymbál. Cikán mladý, elegantně ustrojený hrál čardáš. Podivil jsem se, co citu, ohně a života do vedl tento syn pustý v tak nemotorný nástroj vložit. Doznívající nejjemnější jako v umírání ztrácející se pianissimo mluvilo k duši k nevpovědění. Celý vyjeven a rozechvěn lapal jsem téměř ty zvuky a celou jeho hru. Ale krásně hráti na cymbál dovedl jen uherské písně. Když za zpropitné začal smět z našich národních, nebylo to nic. Scházal tomu duch a život. Ovšem ten hned měkký ton až k pláči a hned zas jásavý až k rozpustilému veselí, jaký se v našich národních písních ozývá, nemůže nikdy neforemný cymbál svým kovovým úderem tlumočiti. Musí se k němu přidružiti švitofivé gusle, pak jest v tom oheň, duch, život.

A tak asi mistrně hravý nástroj volně pustý neukojil věčně nespokojenou duši mou, „jen snivé nálady mně v duši zůstal sled. . .“

Literatura.

Poplatkový ekvivalent. Pod tímto názvem vydal příručku ku přiznávání předmětů ekvivalentu podrobených a vyplněním vzorci a s úředním výkazem kurzu státních dluhopisů ze dne 31. prosince 1900 vldp. Jan Kuhn f. a b. v. ve Studenci, vlastním nákladem v ceně 84 hal. u něhož lze apis objednat.

„Devatenácté století slovem i obrazem“, vycházející nákladem Jos. R. Vilímka v Praze, dospělo již k seš. 6., kterýž bohatostí obsahu všem dřívějším se vyrovná. V části dějepisné nacházíme dokončené pontavě i neustranně napsané stati o polském povstání r. 1830. Další kapitoly jsou: Irská otázka. — Český národ. Doba probuzení literární jazykového. — Josefsinské osvícenství atd. — Do textu zařaděny mimo jiné následující ilustrace: Odchod polských kosinů do boje. — Uvltání Leopolda II. na hradě. — Podobizny maršala Paaskeviche, Jiff Canninga, Daniele O'Connella a j. a barevný obraz „První parní kladivo“ zabírají část druhou, v níž pojednává se o automobilech a plavbě vzduchem. Text provázen mnohými zajímavými a instruktivními obrázky; zejména jsou tu podobizny českého vynálezce Kadořávka, bratří Montgolfierů, českého cyklisty Kohouta, různé automobily, letací stroje atd. Všeobecně o tomto sešitu jako o všech předcházejících plným právem říci, že splňuje i shby vydavatelstva i obkávání čtenářstva. Cena sešitu 60 hal.

Vlast, roč. 4. Obsah: Z jakých příčin zve P. Chalický M. Jana Viklifa Protivou? Dr. Antonín Leuz. Eucharistie. Báseň od Neznámé. Z říše baltického Triglava. B. Kamarýt. Vladimír Šlastný. Ign. Zháněl. Ratoletní palmový. J. Milota. Naše Slczako. Jan Vybílisl. Duchovní znělky. Báseň. Vzdělá hradě Josef Berchtold. Hádanky světa. Bedřich Jiffšek. Kanonické visitace biskupů litoměřických v letech 1796 - 1822. Podává Ant. Vetešní. Oslavení XX. století. Báseň. P. K. Buriana. Záhady světa a bilance vědy. Prof. Fr. Horáček. Spiritualismus a spiritismus. Přeložil J. Filipi. Literatura slovenská r. 1900. Píše Fr. Peřinka. Z Národního divadla. J. Flekátěk. Skoleký obraz. J. B. Žďarský. Literatura. Drobek literární a jiné důležité

žité správy a úvahy. Paběrky z novin a veřejného života. Spolkové správy.

Gabriely Preissové „První obrázky ze Slovácka“ vycházejí právě v Ottově Lácině knihovně národní. Vyšel seš. 2. a 3. Ottová Lácině knihovna národní vychází nákladem J. Otty v Praze v týdenních sešitech po 10 kr. (20 h) a předplácí se na čtvrtletí (13 sešitů) zl. 1-30 (K 2-60) i s poštou zárylkou. Seš. 1. zašle se na požádání na ukázkou.

Rozhledy po lidumilství, jediného filantropického našeho měsíčníku, vycházejícího redakci JUC. Fr. Cyr. Vika (v Praze, 359.—II.) ve prospěch „Jub. ženského asylu cís. a král. Alžběty“ v Praze na Kampě, vydáno bylo právě 1. 8. IX. roč. s bohatým obsahem. Předplatné (ročně 4 K) přijímá Lotty Trakalová-Kheilová, choť ředitel akademie hr. Štráky v Praze—III.

Zda věřiti Lurdám? Pod tímto nápisem vyšla nedávno zajímavá knížka od L. Kolíška. I v naší literatuře máme dosti napsáno o lurdských událostech. Vyznáváme však, že tato knížka je snad ze všeho, co vyšlo nejlevnější. Zcela klidně, bez jakéhokoli blouznění a upřílišování jsou tu projednány důkazy, jimiž stvrzuje se pravdivost událostí Lurdských. Mnohemu nasvitne skutečné paprsek pravdy, když přečte si jen několik stran pojednání „Zázraky Lurdské a — věda“. Věda obhajuje Lurdy a jaká věda? Lékařská, přírodní, chemik, fyziolog, psycholog — ti všichni nechtě (pravíme: nechtě) potvrzují pravotu Lurd. Co lze na knize Kolíškové zvlášť ceniti, jest, že opírá se o úřední spisy i úřadů světských, o doklady osob dosud žijících, jejich adresy zřejmě udány a k dotazům zcela přístupny jsou. Přejeme knize té největšího rozšíření, jak toho opravdu zasluhuje.

Cyrrill, časopis pro katol. hudbu posvátnou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zároveň orgán Obecné Jednoty Cyrrillské, ukončil za redakce Ferd. J. Lehnery r. 1900 dvacátý sedmý rok svého trvání. Z bohatého obsahu jeho podáváme tuto stručný přehled: Cyrrill přinesl články: Kterak povolání činitelů o to pěstovati mají, aby cír. hudba zvelebena byla. (Dr. J. Mrštík) Kouzla královic čaroděje čili: Výlet do předešlých století ku pramenům hudby církevní (P. Method Nývlt). K dějinám cír. hudby v městě Běle pod Bezdězem (Dr. V. J. Nováček). O mešních zpěvech bohaté melodických. IV. Fractus, V. Sikenice (P. Method Vojáček). Populární pojednání o tónech či modech starocírkevních (Jan Ev. Zelinka). O předešlou hudebním vzhledem ku vícehlasé hudbě církevní (Fr. Jirásek). Kůr chrámový a velkoměstské poměry (Jan Ev. Zelinka). Vzpomínky z ponti římské (Jos. Vomočil). Dvanácté exercicie cyrrillské v Jičíně (F. J. Lehnery). Církevní ustanovení o zpěvu posvátném (Frant. Hrubík). O charakteristice tonin (V. Říbovský). Pro které vydání chorálů knih máme se rozhodnouti? (D. Orel). — Dále jsou tu správy z obecné jednoty cyrrillské 4, z arcidiecése pražské 3, z hradecké: Výroční zpráva diecéšní jednoty cyrrillské v Hradci Králové, z Jičína, Želiva, Miletiny, Dačic, Jaroměř a Golčova Jeníkova; z diecése brněnské 7 zpráv a drobná zpráva: Když muzikanti stávkují. V časopise posouzeno 5 hudebních skladeb a přidány přílohy hudební: Roráte úterní (převod varhan) od F. J. Lehnery (text upraven od Raice). Introit, Graduale, Offertorium a Communio na svátek Rodiny Páně od J. C. Sychry. Graduale a Offertorium na svátek Navštívení P. Marie a Chvalozpěv mariánský Jana z Jenšteina (z latinského přeložil F. X. Dvořák), od J. C. Sychry: Roráte úterní (notový blas pro zpěváky). Za 2 zl. 40 kr. ročního předplatného zajisté že podobno tu přátelům církevní hudby mnoho látky poučné, povzbuzující i praktické. V zájmu reformy církevní hudby jest žádoucné, aby jediný tento český časopis pro církevní hudbu byl bojně odebírán a zásady v něm hajeué aby co nejvíce v skutek byly uváděny. Letošní 1. a 2. číslo Cyrrilla obsahuje následující články: Cyrrillský jednotám (F. J. Lehnery). Úplný seznam odporučených zasluhujících skladeb co premií cyrrillských na rok 1900. Obrana reformy církevní hudby (Fr. Jirásek). Pro které vydání chorálů knih máme se rozhodnouti? (D. Orel, pokračování a dokončení). Kterak možno rozšířiti a uplatniti myšlenku cyrrillskou (Václav Fajka). O mešních zpěvech bohaté melodických VI. Offertorium. (P. Method Vojáček). Jakožto hudební příloha přidány jsou Roráte nedělní notový blas pro zpěváky. Cyrrill vychází šestkrát do roka ve lhůtách dvouměsíčních. Předplatné přijímá redaktor F. J. Lehnery na Král. Vnohradec.

Hospodářská besídka.

Kdy se má káceti strom Jehlénatý. Pokud přirůstá hmoty dřevné, dotud přibývá i jakosti dřeva a když přirůstek ustává, cena dřeva se menší. Jakmile tedy roční přirůstek počíná se nápadně menšit, roční kruhy soustřední se úži, je na čase skácet strom, neboť jakosti dřeva ubývá tím více, čím více mizí roční přirůstek.

Oheňvzdorný nátěr na dřevo. Smíchejme stejným dílem kuchyňskou sůl, ledek či kamenec, vodní sklo a šelan sodnatý se 4 díly vápna a promíchejme vše s olejem lněným. Nabudeme tak oheňvzdorného nátěru, jenž po dlouhá léta chrání dřevo před vlivem tepla. Přidáme-li vhodného barviva, docílíme výtečného nátěru na rámy oken, dveře a p.

Pozor na stromy namrzlé. Za ostřejších mrazů z pravidla puká kůra na polední straně. Pakli taková místa namrzlá v čas neopatříme, povstanou různé choroby a strom hyne před časem. Proto pozor na místa na-

mrala a časné z jara, jakmile je objeveno, zamažeme rány mrazem způsobené menší voskem štápařským, větší blátem hustým z jílů, popelu dřevěného, vápna z hovězích výmětů; povrch se natře dehtem, rozumí se, že povrch rány.

Laciné lepidlo. Znamení odborný list „Svět zvířat“ v Praze vydávaný doporučuje vařené mléko sbírané jakožto výtečné lepidlo, o němž píše: „Prostředek ten je úplnou novinkou a každý zajisté bude překvapen, když se přesvědčí, že kapka svařeného sladkého mléka, štětíčkem nebo prstem na papír natřená je stejně výborným lepidlem jako arabická guma. Cedulky, vařeným mlékem nalepené na nádoby skleněné, plechové i porcelánové drží kolik roků na nádobách a nelze je odlepiti jinak než borkou vodou.“

O hubení hrabošů. C. k. okres. hejtmanství žádá nás za uveřejnění následující zprávy: Velké sucho panovávší v době podzimní loňského roku velmi příznivě působilo na rozmnožení hrabošů, takže v mnohých krajích ohrožují ozimy a jetele. Nepadne-li pak snůh, pod kterým dle zkušeností minulých zim nabytých silně se rozplemenili, nelze pak na hubení jich pomýšleti. Jest tedy nutno, by hospodáři v hubení těchto škůdců se vším úsilím a houževnatě pokračovali, což jest nejen v jejich vlastním zájmu, ale zároveň jest to i jejich povinností dle § 1. místodržitelského nařízení ze dne 16. března 1896, z. z. č. 20. Prostředků k hubení hrabošů jest celá řada, z nichž uvádíme na prvním místě Löfflerův tyfový bacil, který, upotřebí-li se dle předpisů § 1. místodržitelské vyhlášky ze dne 11. dubna 1896, z. z. č. 26, výtečně účinkuje; dále strychninový oves a fosforové pilulky. První, totiž bacil tyfový, působí patologicko-anatomický a bakteriologický ústav c. k. české university v Praze (prof. Dr. Hlava) a c. k. český univerzitní ústav pro nauku o morech zvířecích a veter. policii (prof. Dr. Kašpárek na Smíchovské čp. 791), strychninový oves 1 kilo po 1 K 20 h a fosforové pilulky 1 kilo po 1 K v zaručené jakosti vyrábějí firmy J. Rössler v Praze (II., Jindřišská ul. 7.) a Tomáš Holla na Žitkově. Jelikož těmito prudce jedovatými látkami ohrožena býti mohou veškerá drobná zvířata domácí, jakož i zvěř a polní ptactvo užitečné, doporučuje se, by kladena byla zrnka do trubek trativodních malého kalibru, rozložených podél mezí, neb do brázd vodních, neb by kladena byla přístroji ku kladení přímo do myších děr. Polní hospodáři a štápaři má však i v případě mnoho pomoci v boji proti zhubným škůdcům, jež však z neznalosti krutě pronásleduje, ať mnohý z nich zákonem chráněn jest; jsou to veškerá zvířata myšmi se živící, jako: sovy, výři, vrány, kaňata, lasičky, ježek atd., nepočítaje ani lišky a kočavy, jestřáby, sokoly a krahulce. Dle výkazu c. k. ministerstva orby zastřeleno bylo v Čechách r. 1899 3519 lišek, 174 výrů a 66.455 dravého ptactva, celkem tedy 70.148 kusů. Výkaz tento zajisté ani úplným není. Počítáme-li na 1 kus denně jen 10 myši, — kterážto čísllice vzhledem k dravosti a krvelačnosti zvířat, jakož i k mláďatům není zajisté přehrána — mohlo oněch 70.148 kusů pohltiti do roka úhrnem zaokrouhleně 256 milionů myši, a tím jejich dalšímu rozplemenování přitřez účiniti. Jest tedy na uvážení, zda-li by neměli hospodáři ve vlastním zájmu, nehlédíce ku ztenčení výnosu honitby, pro nějaký čas, pokud nebezpečí myši brozí, upustiti od pronásledování uvedeného zvířectva, jakož i se doporučuje, by do postižených polí a luk puštěny byly kočky a tato též prohlédnuta byla dobrými psy, obzvláště myšary a foxteriery. Postup jednotný v celé obci, po případě v celém okrese jest však hlavní podmínkou zdárného výsledku.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. února 1901. 1 hl, pšenice k 12.00—13.60 žito k 12.30—12.50, ječmena k 9.90—9.60, oves k 5.20—5.95, proso k 9.40—10.00 vlnky k 10.40—12.80, hrachy k 19.00—21.00, jáhly k 19.00—20.00, krup 24.00—28.00, brambory k 3.40—3.80 jetelového semínka červeného k 84.00—104.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 28.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 19.00—22.00 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenice, otrub k 11.00, 1 kg. másla k 2.40—2.72, 1 kg. sádla vepřového k 1.80—1.76, tvarohu k 0.32—0.38, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 2.60 jedna kopa drobné zeleniny k 1.20—2.00

Zrnka pravdy.

„Nejlépe prostředek, bychom byli spokojeni s okolím, jest, nečkatí od okolí našeho mnoho, nechtějí se ho nikdy, na vše slyšet jako na něco alabého, netrvalého, jež samo sebou spadá.“

Krás jest nedostatčným závojem pro chyby mnohé ženy, skrývající se v její duši.

Náprava národů musí s výššího stanoviska býti spočítána: vyšší moc než lidská musí zde na pomoc přispěti, která sáhá každému až do vnitř svědomí, která každého volá k svědomitému plnění povinnosti a to je ta moc, která již jednou spasila svět.

Žerty a vtipy.

Dva ševcovští tovaryši: Co pak je po tam té hospodě, v té není žádná legrace. Pojdme do dolní, tam už se perou!

Roztrátný lékař M. počítal choré dámy údery tepny: „sedm, osm, deset, spodek, svršek, král, esol“

„Takový rozedraný chlap opovahuje se mi tu šebat!“ složil se jakýsi pán na pobudu.

„Snad nemyslejší si, milostpane,“ hájil se táf, „když jdu šebat, že si vezmu sváteční šaty.“

Trachlící syn přišel k městskému lékaři a oznámil úmrtí svého otce.

„Kdo jej léčil?“ ptal se fysikus.

„Matka,“ řekl syn.

„Já se ptám, kterého doktora jste zavolali na pomoc?“

„Prosím, doktor mu nepomáhal žádný, on umřel sám.“

(Zasláno.)

Umělecký ústav pro malbu na skle

B. Škarda v Brně

obdržel za dodané práce v roce 1900 následující doporučení.

Pan B. Škarda, maj. uměl. závodu pro malbu na skle v Brně.

Milérád dovedědnuji, že jsem úplně spokojen a potěšen nad uměleckým i vkusným shotočením obou oken, dodaných Vaším ct. závodem pro presbytář našeho farního chrámu P. Ozdoba, již se dostalo našemu kostelu těmito okny s výraznými postavami našich sv. patronů, sv. Jana Nep. a bl. Jana Sark, a to právě před portál sv. Josefa, nemálo přispělo k oslavě ponti.

Zdař Báh dalším snahám závodu. V úctě Ve Štítově, 2. dubna 1900. P. Alois Filip, farář.

Vaše Blahorodí!

Dodaná okna pro farní chrám Páně v Novém Hrozenkově jsou skutečnou okrasou jeho. Barry, ve kterých obrazy avatých jsou provedeny, ve všech odstínech uspokojí a esteticky krásný celek tvoří. Vzhledem na nízký obnos, který za tato okna požadován byl a vzhledem na výhodné podmínky, kterým jste se ochotně podvolil, mohu Vaši firmu všude co nejvíceji doporučiti.

Projevuje zvláštní spokojenost, znamenám se Jan Štěpán,

emer. gymnas. profesor, nyní farář.

Nový Hrozenkov, 2. dubna 1900.

Stavební výbor pro zbudování nového katolického chrámu Páně na Kladně dovedědnuje tímto ochotně, že umělecký ústav pro malbu a leptání skla pana B. Škardy v Brně provedl pro zdejší, ve slohu románském zbudovaný chrám Páně, malbu devíti figurálních oken a sice tří oken v presbytáři, čtyř oken v lodích a dvou krahových oken nad postranními vchody a to dle úsudku znalých způsobem veškrne dokonalým a co se uspořádání celkového a detailního provedení částí figurálních i ornamentálních těchto oken a rovněž i volby a živosti barev týče, všem uměleckým požadavkům plně vyhovujícím, z kterých příčiny také ústav výše jmenovaný každému ku provedení podobných prací co nejvíceji doporučen býti může, a to tím více, ješto i ceny za okna ta placené byly mírné.

Stavební výbor kostelní na Kladně, dne 16. června 1900, Předseda Dr. Hruška.

Vaše Blahorodí!

Malba oken jest velmi pěkná a ku mé plné spokojenosti provedená a neopomenu Vaše Blahorodí příležitostně co nejvíceji doporučiti.

Dubnice (Uhry), 30. června 1900.

Gustav Reim, architekt.

Vaše Blahorodí!

Úředními záležitostmi zaneprázděn, mohu teprve nyní můj obzvláštní dík projevit za laskavou ochotu, a kterou jste mým přáním vyhověl a vzhledem ku dobročinnému účelu cenu značně snížil, tak i za práci, kterou jste k úplné mé spokojenosti provedl.

Nenamítám pranic proti tomu, jestliže mého nepodmíněného uznání pro veřejnost použijete. V dokonalé úctě Prof. Dr. J. Tittel,

kurátor kníž. arch. sirotčince v Novosadech.

Slavná firma B. Škarda, Brno, speciální závod pro malbu kostelních oken, právě dodala do našeho kostela 2 okna, sklomalbu a obrazy celé postavy „Nejsvětějšího Srdce Páně a Panny Marie“ — dva mistrné kousky — sbožně dojemný výraz postav, jemné odstíny lahodných barev a bohatá ornamentika uchvacuje i cenu se samouhv.

Bračice, dne 10. září 1900.

Antonín Nevala, farář.

Vaše Blahorodí!

Obě malovaná okna s obrazy sv. Josefa a sv. Julie, která jste co krásný dar slovatného našeho starosty pana Josefa Přímody a veletěně jeho paní choti do naší nové upravené hřbitovní kaple dodal, všeobecně se velice líbí a jak k okrase kaple samé nemálo přispějí, tak i ku vřelejší zbožnosti roančí.

Bažte přijmouti srdečné díky za umělecké jich provedení.

V Dačicích, dne 19. září 1900.

Aug. Pospíšil, farář.

Veletěný pane Škardo!

S prací uměleckého ústavu Vašeho, jako též Vašeho pana montéra jsem docela spokojen i neopomenu Vás při každé příležitosti vřele doporučiti. S obzvláštní úctou

P. Engelbert Janeček, visitátor O. O. Redemptor.

Musická (Halič), 13./10. 1900.

Veletěný pane Škardo!

S uspokojením sděluji a Vámi, že jsem s objednanými a mně zaslánými malovanými okny úplně spokojen a každý, kdo je spatřil, též chválí jich provedení. Jakmile mě bude možná, učiním další objednávku.

P. J. Kristič, farář.

Sv. Petr-Čvrtec (Chorvatsko), 5. listop. 1900.

Veletěný pan B. Škarda v Brně!

S dodanými okny pro kostel v Růžkové jsem úplně spokojen, líbí se všeobecně; jsou tak jako by vždy v kostele tom bývala. Srdečné díky! Ve vřelé úctě

Dačice, 9. listopadu 1900.

Veletěný pane!

Malované okna Narození Páně, Vzkříšení a Nebevestoupení Ježíše Krista, která jste udělal a postavil ve farním kostele sv. Kříže v Ogulinu, jsou pěkná a všichni jsme s nimi spokojeni.

Josip Brož, děkan a farář.

V Ogulinu (Chorvatsko), 10. listopadu 1900.

Jeho Blahorodí, pan B. Škarda v Brně!

Dodaná Vámi dvě okna malovaná pro hlavní schodiště budovy umělecko-průmyslového musea obchodní a živnostenské komory v Praze, která dle kartonů svědomitě a technicky provedena byla, došla pochvalného uznání i se strany pp. dárců těchto oken. Jest mi velkým potěšením, že mohu Vašemu Blahorodí zprávu takovou podati. V úctě znamenám se

Prof. Jos. Schulz.

V Praze, 12. listopadu 1900.

Pan B. Škarda, Brno!

S dodaným oknem, s obrazy sv. Anny Č. a sv. Františka Xav. jsem úplně spokojen a děkuji za řádné a umělecké provedení okna tohoto. S úctou

František Kamenický, starosta obce.

Vostopovice, 20. listopadu 1900.

Otčené firmě B. Škarda, umělecký ústav v Brně!

Vzhledem ku ct. dupisu ze dne 27. m. m. sděluji a Vámi, že jsem s provedením na úctě můj do zdejšího chrámu Páně Vámi dodaných dvou malovaných oken, s obrazy sv. Heleny, sv. Františka, celkem spokojen.

Vzdávaje Vám dík za řádné obeloužení, znamenám a ujištěním dalších sakézek dle potřeby v úctě veškeré

Lambert Wichterle.

V Prostějově, 11. prosince 1900.

Veletěnému pánu B. Škardovi, umělecký ústav pro malbu na skle v Brně!

Malované obrazy na skle, sv. Josef a sv. Anna, které jste pro náš farní chrám Páně v Bystrošicích dodal, jsou velmi krásné umělecky provedeny, jakož i cena na ně jest mírná.

Poradím každému, aby nevyhledával firmy cizozemské, ale aby obrátil se na náš domácí český závod: B. Škarda, Brno.

Ondřej Pavlík, farář.

Bystrošice, 30. prosince 1900.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
řádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Veledůstojnému duchovenstvu!

M. J. Říha,

pasíř a pozlacovač v Heřmanově Městci

dovozuje si nabídnouti své služby ku provedení prací kostelních, pozlacování oltářů, polychromování soch, zlacení a stříbření v ohni bohoslužebných nádob a j. Ceny jsou nejmiřejší.

Mnoho písemných uznání, kterých se mi dostalo, opravňuje mne, abych veledůst. duchovenstvu mohl výrobky své doporučiti.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. února 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Překlady a přesazování.

Když jsem v padesátých letech devatenáctého století chodil do Hauptschule (hlavní školy) v jednom slavném městě českém, dostávali jsme, — jak jedna dcera českého národa staršího vydání říka'a — aufkábata — to jest pšemné úlohy. Jeden z nejdůležitějších druhů těch „aufkábata“ — a jako základ našeho vzdělání a neli věčného spasení, tož aspoň časného blaha grunt, bylo „přesazování z českého do německého“ a naopak. Přišli jsme do škol latinských a nastalo přesazování nové — z německého do latinského. Všecko totiž bylo v latinských školách německé. Jen náboženství a čeština vykládána byla česky, a to s dovolením zákona. A pak bylo české ještě hubování českých nezbedů. Bylo to snad taky aspoň ve smyslu zákona. Náboženství se totiž vyučovalo česky, lépe prý vniká do srdce, vykládá li se v jazyku mateřském. A tak proto, aby i to hubování pánů profesorů vnikalo do srdce, udílelo se českým nezbedům česky, ačkoliv úřední napomenutí po konferenci, kteréž přišel číst pan ředitel, uděleno bylo německy. A tím si teprv nyní po tak dlouhých letech vykládám, proč to napomenutí páně ředitelovo právě největším učitelům nejméně k srdci šlo. Měl to pan ředitel „do českého“ aspoň — přesaditi. Ale dobře že nepřesazoval. Byl by špatně pochopil u profesora — češtiny. Ten nám jedenkrát povídal, zahradník že přesazuje, šák že překládá. A tak jsme od té doby nepřesazovali, nýbrž překládali, a hrozné slovo „aufkábata“ nahrazeno bylo slovem úlohy, a některé ctihodné matrony od něho neupustily do smrti. Slyšel jsem je ještě v letech šedesátých.

A nyní, když jsme „přesazeni“ ze století devatenáctého do dvacátého, kdy už dávno jsem probuzen ze sladkého sna mládí, — ež jsem snil za ustavičného překládání němčiny do latiny a řečtiny, nyní, když se mi po tom překládání stýská, přemýšlím aspoň o překladech a o přesazování, zdaliž to byly neb jsou základy blaha o vzdělanosti českého národa.

Je tomu více než tisíc let, co byl vykonán překlad evangelia, tuším že z řečtiny do slovančiny. A velelím čin ten. Byl to zajisté základ vzdělanosti, mravního povznesení, síly a velikosti národa našeho. Svátý Cyrill a Method podavše otcům našim překlad evangelia, přesadili národ náš z neúrodné půdy pohanské do úrodné, vše, co člověka ušlechťuje, plodící půdy křesťanství. Národ náš vzrostl tím v národ vzdělaný a nálehtilý.

Ale přišel jistý neblahý překlad nebo upíše jistě nešťastné přesazení. V Anglii povstal muž, jemuž jméno bylo Viklif. Ze zlosti, že nebyl rektorem vysokých škol a že na faru se odebral, psal knihy proticírkví. — Žeho jen ne pouse rektorem, ale biskupem neudělali! Myslím, že by byl proti církvi nevystopil. Blud totiž tvrdohlavě hájený a dělání stran a rostrůk napochází obyčejně z rozumu, ale ze srdce, a vášní, z nichž první je pýcha. Tak tedy povstal Viklif a psal jízlivé knihy. A Bohužel! Ty jeho knihy, ty výstřelky jeho vášně, přesazeny byly do Prahy, do Čech mu-žem, jemuž jméno bylo Jan. A toto přesazení cizí jedovaté byliny na půdu českého národa či raději do srdcí mnohých Čechů bylo *sdílením našeho neštěstí, našeho úpadku*. Spustošená vlast, zdivočilé mravy, uodstupné a neosměšněné držení zásad a učení nejnesmyslnějších a nebezpečných stalo se jako vlastností a povahou přemnohých Čechů. Za sto let násle dovalo zase přesazení. V Němcích — němec Luther, tuším českého národa, překládal bibli dle svých názorů. A Čechové, na půdu odporu proti víře cyrillo-methodějské a svatováclavské přesazení, připraveni byli v srdcích svých pro německé zboží Lutherovo. A již se ani knihy nepřekládaly. Německé se sem nosily, a německé objevovaly se v knihárnických pánů a měšťanů. Němčina, kterou prý husité vyhu-

bili, přesazena na půdu českou, do hradů a měst, do chrámů a škol. A podíváme-li se dnes na mapu Čech a vidíme-li celý sever a západ hluboko do vnitřku ponémčený — ejhle, toť ovoce toho nešťastného překládání a přesazování Třetina naší vlasti přesazena na půdu německou!

A kdy se zastavilo tohle přesazování? Tenkrát teprv, když z Falcka zaslepenými evangeliky sem přesazený Němec — král Fridrich — z Čech zase „vyezen“ byl. Nejštěchtnější Čechové toho času pracovali úsilím velezáslužným, aby národ český zase nazpět přesazen byl na *půdu svatováclavskou*. A jen tímto přesazením zachráněno bylo, co ještě českým jest. Ovšem nedá se upříti, že vedle toho krok za krokem přesazovaly se kořeny českého království do Vídně, až úplným přenešením sídla vlády z Prahy do té nám dnes nepřátelské, z našich mopolů vzrostlé Vídně bylo přesazení naše dokonáno.

Mezi tím nastal jiný způsob přesazování. Tenkrát dělo se knížkami českými, jež se tišily v Berlíně. Svým vlastním jazykem měl lid český býti navnaděn pro prusácké „evangelium“. Vedle toho se však přesazovalo a překládalo z němčiny v ty časy přece. Máme před sebou n. p. knihu Josefovnu, nově vydanou Dr. Razníčkem k vůli poukázání na to překládání. Je to původně německy sepsaná kniha od mamič, který si dal jméno proroka osmnáctého století. Vydal ji nějaký Zieger, a vytiskl ji Gerle 1783. V knize té jako slohem prorockým předpovídá se co všescko „k odstranění bludů mezi římskými katolíky“ udělá císař Josef II. Kniha ta přeložena do češtiny a vydal ji česky Kramerius v Praze r. 1784.

Byl to zase překlad, kterým se mělo Rakonsko přesaditi na půdu protestantskou a pruskou. A snad proto císař Josef II. sám knihu tu potlačil.

A dnes po více než stu let zase vidíme krásné přesazování. Království české více než kdy jindy přesazeno jest do Vídně. Násladky toho překládání a přesazování, jak se dělo v minulých stoletích, od patnáctého až do osmnáctého, jsou zde. *Tam to přivedli s národem, kteří vytrhali kořeny jeho s půdy svatováclavské. Do cizí půdy národ vsadili, v cizí půdě ho mají*. — Nejhoší pak při tom jest to, že se tato chyba nepoznává. — Když se po roce 1848 probudil národ náš, nalezal se ve svém celku o mnoho více na své přirozené půdě. Vzpomeňme jen na to, že za té doby konala se máe sv. na náměstí svatováclavském před sochou tohoto svíce. Ale právě ti nejnovější buditelé jeho přesazovali zase. S velikým boucharonstvím vytrhávaly se kořeny národního života z půdy jeho původní, na které vzrostl v strom mohutný. K vůli domnělému sesílení národa oživovalo se přesazení jeho na půdu cizího Viklifismu křikem o Husovi, jehož viklifské zásady však nikdo neznal. A vedle toho oživovalo se přesazení národa na půdu německou! Ze samého slepého vlastnění velebil se kde jaký protestantský z Němec sem přinešený, luteránský blud. Vše svatováclavské k smích bylo, vše vlastně německé — z lásky prý k vlasti — se vynášelo jako „víra slavných otců našich“. A k tomu přišlo ještě přesazení německo francouzské nevěry pod jménem liberalismu na štěp svatováclavský. Strana liberální slavila v letech devadesátých své vítězství.

A dnes? Dnes velká část českého studentstva přesazena jest na půdu německo francouzských rozumů Masarikových a směje se i samému vlastenectví. Došli jsme tak daleko, že jistého druhu vlastenci čeští nic jiného neumi, než opáti do duše české slovem i písmem myšlénky cizí. Zvláště v časopisech vychovatelejších velebí se jako neomylná moudrost každý výrok spisovatelů cizích, proto že to jsou — nevěřte! „Překlady“ jsou pokrok, co pak k přirozenosti národa patří, to jest tma. *Komenský odpovídá v pokojí*. — Co to bylo za rámus ještě před několika lety, opovážil li se katolík ukázati na spisy Komenského jako

protestanta. A dnes? Dnes jen ještě katolíci připomínají jeho zásady vychovatele. Co to bylo za hromadu bláta, která se naházela na každého katolíka, který se opovážil jen dost málo uvéstí ze spisů Komenského, co se liberálům a pastordům nelíbilo a umlčeno býti mělo. Fráse „tupení velikánů národa“ finčela v každé křemě, v každém plátku, a dnes? Dnes velikánem tak mnohých je „veliký“ vychovatel Dittes a původce školských zákonů našich Hasner — cizinec a nepřítel národa našeho. To však pánům nevadí, daše do půdy cizáctví přesazená nevidí nikde velikost, leč jen tam, kde se hubí katolický základ velikosti naší.

Což divu, že to s tím nazpět přesazením kořenů našich z Vídně do Prahy nejde, když v tak mnohém ohledu sami jsme se přesadili na půdu liberalismu z Vídně se prýšticího. Velice trpkou v tom ohledu pravdu řekl list známých evangelických kazatelů Kozáka a Pelíška „Hus“ v posledním čísle svém, že témuž doktorovi, kterému je evangelium méně než fajfka tabáku, taky ani státní právo české za fajfku tabáku nestojí (Je to Dr. Grégr, jenž zavínil naše přesazení do říšské rady.) Jsme za tohle slovo pánům z evangelického tábora vděční, jenže ovšem není nám evangelium cizí rozum Viklifův, Kalvínův nebo Lutherův. Za to tím radostněji vítáme obrát, jenž se právě v Moravě diti počal. Volby doktora Hrubana a Stojana ukázaly, že lidu českoslovanskému cizí jest židovsko-německý liberlismus Dra. Stránského, a že kořeny toho lidu jsou v katolickém křesťanství. Dejž Bůh, aby toto přesazení lidu našeho na původní jeho půdu pokračovalo. Neboť to nás konečně vyvede z té vídeňské „Hauptšúly“ a vysvobodí nás od těch „aufkábata“, které nám vídeňské vlády ustavičně ukládají. To přinutí ředitele vídeňské politiky, že nám to své, po konferenci ministerské vypracované, napomenutí nebude povídati jen německy, nýbrž že se s námi nezbedy konečně bude mluvit česky, a to nám zajisté půjde k srdci. Polepšíme se a budeme nejen hodni, ale i v Rakonsku spokojeni a šťastni.

Dopis z Prahy.

V Praze, 14. února.

*(Vše velocipedu na pražské plesy. — K netinno-
sti „Národní rady“ — „Mrazní“ podpřevodní
prof. Masaryka. — Poslacené výstavní medaile
na místě státek.*

Naše pražská zlatá mládež již v lonském masopustě dostala od tančectivého ženského světa „adresu uduvěry“. Dámy, jež se chtěly v masopustě hodné vyskákat, uspořádaly si ples samy pro sebe s vyloučením mužského pohlaví, jež stává se postupem doby na pražských bálech čím dále tím více zbytečným. Naši mladí pánové buďto se tančiti vůbec ne- naučí a když se naučí, ihned, sotva že ucítí na tvářích první chmýří, zahajují éru „mladých starců“ Opravují svět, mudrují a vlastně všude překážejí, když se to má nejzřetelněji a nejsprávněji charakterisovati. Proto od několika let chodí pražští mládenci také na bály jenom překážet. Na místě, aby tam tančili, postaví se jako prkenní, „dělají ostrovy“, lelkují a zívají, následkem čehož chodívá se většina tanečnic na bály vysedět. Mnohá ani sebou nehne. Následek toho pak je, že letošní pražské plesy vyznamenávaly se nápadně malým počtem dam, neboť většina rodin návštěvu bálů nerisikuje, májc za to, že se děvčata mohou vysedět doma bez druhých plesových výloh.

Jest to zvláštní znamení doby, že mužské tančectivé mládeže ubývá již do té míry, že druhy naopané bály lidnou. Ti, kdo nechtějí upřímně přiznati, že mužská mládež je poně-

kud blaseovaná a že si až do míry s komikou hraničí hraje na „usedlé pány“, odůvodňují to tím, že prý tanec vytlačován jest velocipedem. Velocipedy prý pohloují a vyčerpávají veškerou mladištvou sílu, tak že potom z ní na plesy nic nezůstane. Kdo prý se v létě na velocipedu hodně „vytlape“, ten v zimě po tanci více netouží. Proto chodí na plesy jenom lelkovat a nudit se. My o tom učenou debatu nebudeme zahajovati, co jest na věci té pravdy nebo domněnky, spokojujeme se pouhým konstatačním faktem, že na pražský mladý mužský svět je slyšeti hlasité žaloby, že za posledních let nechce tancovat, čemuž letos posazena koruna. Většina pánů byla se v bálech jenom „podívat“.

Loni vznikla v Praze jedna mnohoslibná, všennárodní instituce, již bylo dáno skvoucí jméno „národní rada“. Účely a cíle této „národní rady“ byly dalekosáhlé a proto vstoupili do ní zástupcové všech českých vlasteneckých stran, aby se spojenou horlivostí ujali se vlastenecké práce. „Národní rada“ se tvářila, jako by se chtěla vypraviti dokonce pro zlaté rouno. K životu blásila se pyšně, avšak ke všeobecnému překvapení v nanejvýš důležitých dobách a v palčivých otázkách horlivě a obětavě — složila většina její členů ruce v klín. V tom asi spočívala její jednomyslnost —

Po celý rok jako by „národní rady“ nebylo. Některé časopisy tropí si nyní následkem toho z této ctihodné instituce, která tak brzy dala se doodpočívání, smích. Někteří ze členů její sice vypočítávají, co všechno během roku pro českou národní věc vykonali, avšak tu při největší shovívavosti a blahovolnosti vůči jejím povinnostem nenalezne se v české společnosti ani slušná menšina těch kdo by byli s činností „národní rady“ spokojeni.

Není žádné pochybnosti, že za přítomných poměrů jest v české veřejnosti zapotřebí vážných a vlivuplných mužů, kteří by ve společných jednotných otázkách a záležitostech veřejných o postup v nich se dohodovali. Sbor ten by zajistil mnoho zbytečných sporů, zmatků, kyselosti a nezbednosti učinil již v zárodku nemožným. Naučil by lid hledati jenom záležitosti, které ho spojují a naučil by ho vyhýbat se všemu, co ho rozdvouje, co roztržky působí, tak že by se mohl státi pozhnáním pro rozhraně české poměry. Proto sluší toho upřímně a srdečně želeti, že „národní rada“ ještě ani působnosti své vlastně se neujala a již uvázla na písčíně, kterážto písčina jakoby náhle vystoupila pod celý národ. Na všech stranách se pozoruje, jak mělce se myslí a pracuje, jak hloubka v každém veřejném působení lidem, kteří svou povinnost vlastně na veřejných záležitostech hřeší, stává se odpornou. Největší většina našich veřejných osobností postučuje, když vidí svá jména otiskána v novinách při vylíčených úmyslech, co prý vykonati hodlají. A při tom není nikoho, kdo by přísně a vážně kontroloval, co potom skutečně nevykonaly.

„Národní rada“ v ohledu tom dala velice nešťastný příklad, když se ustavila a potom ihned uvázla na mělčině dobrých úmyslů, aniž by se všemi silami a prostředky o to pokoušela, aby se dostala ku předu.

Úkaz ten není žádným radostným zjevem a svědčí jenom o tom, jak celá řada za vážné pokládaných mužů vlastně lehkovážně o veřejných záležitostech smýšlí spolehajíce se při tom, že proto nikdo ani nemukne. A proč tak činí? Jedině proto, že se přísně nenaléhá na to, aby každý, kdo ve veřejnosti na sebe ně-

ké povinnosti převzme, také povinností těm do poslední písmeny mužně dostál. Následkem toho vzniká v české veřejnosti plno nových institucí, které jsou jenom planými květy jalové fantasie, která na místě aby nějaké věci prospívala, jenom ji poškozují.

Tak své doby sešli se v Praze na staroměstské radnici všichni poslanci českého národa a zástupcové jeho okresních a obecních obcí, aby se uradili o prostředcích na ochranu týraných a pronásledovaných českých menšin. Shromáždění to konáno bylo s hroznou pompou a výsledkem porad jeho bylo usnešení, aby vydána byla na ochranu českých menšin — brožurka.

A víte, co se stalo? Na konec ani tato brožurka vydána nebyla! Tak se u nás polituje a veřejně působí!

A nyní ujala se vedení a správy záležitostí českého lidu za zástupců všech stran složená „národní rada“ a lidu následkem toho přibyla jenom instituce, o jejíž horlivosti a platnosti mohl by malostranský pan Šváb složit veselý kuplet. Snad by to byla nejvhodnější pohřební píseň, když nechce nic intenzivního podniknouti.

V právě minulém týdnu bavila se Praha mrzutým manifestem, jež pan profesor Masaryk v „Čase“ uveřejnil na adresu svých věrných. Nevře dovolával se u nich podpory pro zajímavý tento list a rovněž je žádal, když již nechťají „Času“ tisícovky poslati, aby se naň alespoň předplatili. —

Viděli jsme, jak se jeho věrní manifestu tomu škodolibě posmívají. „Pijal pijel!“ směli se mu, jakoby se p. profesor Masaryk ve finančních nesnázích topil. A tu několik slov.

Zimní činnost p. profesora Masaryka způsobila v české veřejnosti již kolik hluchých poprasků. Profes. Masaryk pustil se do luštění celé řady vážných otázek, jež obyčejně rozmíchá a pak od nich zase prchl. Jednání toto posuzuje se všelijak a nebláh jeho důsledky svalují se obyčejně jenom na něho. Avšak tu třeba také chytiti za pačesy mnohé z pánů, kteří prof. Masaryka naplnili důvěrou a odvahu, aby to či ono začal a když on se pak do toho dal a když to nešlo, se smíchem ho opustili. Veřejnosti zbyly z toho potom jenom škandál a zmatky.

To se p. prof. Masarykovi stalo v rukopisné otázce, toho dožil se ve své protestantské propagandě a nyní opět vidíme, jak se zklamal při zakládání nové „lidové strany.“ Prosil, aby se stoupenci její na „Čas“ alespoň předplatili. Proto by neškodilo, aby při všelijakých výletech pana profesora Masaryka do opravování českých poměrů, podržení byli také na zodpovědnosti ti, kdo ho při tom všelijak „mravně“ podporovali, neboť obyčejně větší část viny z nastalých potom z toho zmatků nesou oni. Zde by neškodila revise s p. prof. Masarykem za to či ono spolu zodpovědných osob, které se ho nyní třebas odříkají, ale zatím dělaly mu štafáž a poskytovaly mu „mravní“ podporu, bez níž byl by se jmenovaný pán k žádným experimentům vůbec neodvažoval.

To jsou sice již „tempi passati“, ale vzpomínka a novinka z nich neškodí. Jak známo, pořádal „Spolek architektů a inženýrů ve království Českém“ roku 1893 v Praze výstavu, o níž se zde ovšem šfítili nechceme. Slavný výstavní výbor poděloval po jejím ukončení některé vystavovatele těžkými zlatý-

chovala husitská církev k jednotě, která se starala o pokrok věd. Bratři ve svém pronásledování se utkali leckde s důvěrou k pánům a kněžím katolickým, aby je Tito proti nátlakům kalíšným chránili. Sám bratr Jan Černý napsal, že nikdy bratři od katolíků takového útisku nezkusili jako od husitů. Tehdy proslulý biskup olomoucký Du-bravius všl silou se sávil proti trestání bratří. A nedlouho na to znamenitý arcibis up Brus otevřeně se vyjádřil, že by nikdy neradil k tělesnému trestání kacířů. Nechtě tedy rozhodne čtenář sám, zda bylo v husitském věku více osvěty na straně husitské či katolické.

Však také osvícenost husitská docházela málo cti v sousedních zemích, i když se již česká aristokracie lutherství oběma rukama chápala. Kुरážní Němci vytýkali husitům zpátečnictví, obojnost, poverčivost a modláství.

Tedy s tou osvětou husitskou se mnoho nechlubme; at ten připravovaný pomník Husův není jednou příštím generacím důkazem jak bláhové si jejich předkové husitský převrat představovali.

Při několika návrzích musil sloužit Husovi za pobočníka — Jiří z Poděbrad. Ten Jiří, který složil přísahu, že celý národ přivede do lůna církve katolické! Ten Jiří, který před smrtí svou slavně sliboval papeži poslušnost a štetění všech rad z Říma přicházejících!

Jiří se ani neodvážil po své korunovaci př-

mi medaillemi a tu se stalo, že v nedávných dnech jeden ze šťastných podělených dal si takovouto obdrženo zlatou medaili oceniti a tu se dověděl, že tato zlatá medaile jest vlastně stříbrná a že je pouze pozlacená.

Poněvadž zmíněný šťastný vyznamenaný obdržel „zlatou medaili“ za zlatou, učinil na příslušném místě dotaz, co to znamená, že dodaná mu „zlatá medaile“ je vlastně „stříbrná“? Tu jsou možnosti dvě. Buďto slavný výstavní výbor vědomě vydával pozlacené stříbrné medaile za zlaté, anebo byl dodavatelem jejich ošizen, že totiž tento na místě objednaných medailí zlatých dodal spolku pozlacené medaile stříbrné.

Vysvětlení této choulostivé záležitosti není doposud známo. Avšak at si vědomě vydával výstavní výbor pozlacené stříbro za zlaté, anebo at si na místě zlatých medailí dodal dodavatel výstavnímu výboru medaile stříbrné, obě stejně nelze chváliti, neboť čpi z toho nádech švindlu a klamu, jež musíme z naší veřejnosti vybičovati. *Ta „poslákem“ klamání byti nesmí od nikoho!* At se má záležitost zlatých medailí výstavy architektů a inženýrů jakkoliv, máme za povinnost o ní nemlčeti.

Drobná obrana.

Missionáři v Číně. Jsou ještě v dobré paměti obžaloby liberálního tisku na činnost missionářů, jimž se připisovala největší vina v krvavé vzpouře čínského lidu proti evropské politice. Toť se rozumí, že i české liberální listy s velikou pochoutkou obžalovaly tyto přinašely, ale zapoměly udati, o jaké missionáře tu běží, a proto obecnstvo české nutně se domýšlelo, že se provinily tak missie katolické, protože nikdy liberální tisk český neútočil na pastory a rabíny, nýbrž jenom na katolické kněze. Málem bychom mnsili i v katolickém táboře zlámati černou hůl nad ubohými missionáři, kdyby nebylo německé, anglické a francouzské časopisectvo nás poučilo, že obžaloba tato týče se jenom a výhradně *protestantských a anglikánských misii*, kdežto na katolické nemůže ani spadati. Liberální brusselský prkmistr Bula, dává skvělé vysvětlení katolickým missionářům při své cestě po Číně slovy: „Celé z řízení katolických misii jest čisté, jednoduché a klášterní beze všeho pohodlí o něž protestantské missie v přední řadě se starají. Otcové Ješuitů jsou především kolonizatorové, pracovníci, kteří se každému řemeslu vyučí, jako Robinson na svém ostrově. Oni nesledují vůbec osobních a politických zájmů. Tím se vysvětluje onen výtečný poměr mezi nimi a osadníky; všickni pracují v téže duchu svornosti a lásky k bližnímu na vinici Páně. Kdežto protestantské missie nezdují se mně býti zpřobílymi k takovému úspěchu, jako katolické.“

Bývalý německý vyslanec na čínském dvoře v Pekingu, Brand napsal: „Protestantským missionářům schází disciplína jejich katolických spolupracovníků. Schází jim křesťanská láska i takt, takže zhusta napadali i missie katolické. Veliká, ne-li největší část záští k cizincům vzniká právě z takové činnosti missionářů.“ Že přece vzor této výtečné činnosti katolických missionářů jest počet obrácených Číňanů skoro tak veliký, jako na straně protestantské, lze vysvětliti tím, že pod ochranu protestantských missionářů utíká se

semně potvrditi, že kalich chce hájiti; teprve později ho k tomu šlechta s Rokycanou přinutila. Jiřího hájil u papežské stolice biskup Jošt; i biskup olomoucký při něm stál. Za něho orodovali páni katolíci nejen v Čechách ale i v Německu. Tyto služby by nebyli prokazovali plnokrevnému husitovi horliví katolíci.

Jiří zkrátka bral poměry jak byly, chtěje obojí frakci náboženskou sblížit; Rokycana mu z přílišné „horlivosti“ ovšem mnoho a mnoho pokazil. Sám protestant Denis dosvědčuje, že byl Jiří kalíšníkem vlažným a že často přemýšlel o přestupu ke katolicismu. Můžeme tedy ctíti Jiřího jako velkého politika, nikdy však jako horlivého průkopníka zásed Husových. Vždyť se mu ani Rokycana nelbil, již proto, že mu svým bezhlavým fanatismem mnoho u římské stolici škodil.

Raději již končíme. Samy „Hlasy ze Sionu“ píš, že ani jeden návrh nemůže býti doporučen; bylo povinností N. L., aby ukázaly, aspoň na některé křiklavé, protihistorické poklesky umělců.

Leč referent mlčí; bezpochyby se ve své učenosti domnívá, že každý návrh tlumočí jen ryzí pravdu. Nu, žijeme ve věku planých frází a malého přemýšlení. N. L. mají o to zásluhu velikou a dokázaly to i nyní.

FEUILLETON.

Návrhy k Husovu pomníku s hlediska historického.

Píše J. S. a.

(Dokončení).

Učenost za zlatého věku husitského v Čechách byla tak veliká, že se i mnohý rytíř sotva dovedl podepsati. Když přišli Ješuité do Čech, posílali do jejich kolleje své děti nejen kalíšníci, ale i protestanté. Z toho patrně, pa jaké výši osvěty universita husitská stála. Husitští mistři se často až bezhlavě stavěli proti vědeckému pokroku z Itálie se šfífcimu.

Nikdy nevládla v Čechách také blaseovanost, požitkářská byrokracie a úzkostlivá zprkennělost, jako u Husitů po bojích Prokopových. Není divu, že se osvěta husitská zprotivila nejen katolíkům ale i bystřejším husitům vůbec; nebo jak mohla vzniknouti jednota českobratrská, byla-li v husitismu pravá reformace a pravá osvěta? Však za toto své odtržení dostali bratři co proto od „žáků H. sových!“ Rokycana bratrům spílal cizoložník, ruřán, potměšilec atd. Bratři byli již za Jiřího z Poděbrad mučeni. V XVI. století byli bratři od kalíšníků pronásledováni jako zvěř, takže zvali své nepřátele muži krvavými. Tak se

smohdy i ten nejhorší brak, ba i lidé kteří vlastně patří do kánie, jak tvrdí professor dr. Schuhmacher v Allg. Zeitung 11/1. 1900. Skoro to vypadá s tou kořistí protestantismu v Číně, jako v Čechách a v Rakousku vůbec za nymějšího hnutí „Přes od Říma“. Dr. Herben a Masaryk nemají být pranic hrdi na své čínské souvěrce. Počet obrácených na protestantickou víru odhaduje se zhruba dle přijetí bible, z jejíž papíru praktičtí Číňané počali v poslední době vyrábět obal na rakety a vracejí je tak za dobrý peníz svým dobrodincům zpátky.

Chechmu-li tedy poznati působení katolických zámořských řádů, nesmíme se omezit pouze na jedinou psanou články Herbenů a Šádků, nýbrž musíme se obrátit poněkud dále za duševní obzor zmíněných pánů, byť si vyhrážovali v Čechách patent na neomylný úsudek. Úvahu svou můžeme uzavřít s dosti učiněným vyňatkem ze šanghajského časopisu „Echo z Číny“: „Jen katolictví přináší pravé missonáře, jako jen ono vykazuje pravé sestry lásky a milosrdenství. Mezi missonáři, ve světě působícími, jest nejméně 1/3 Francouzů. Těch něco málo protestantských missonářů, které Anglie vysílá, jsou v přední řadě zákopníky anglických zájmů. Rozdávají sice bible zdarma, ale razí dráhu obchodníkům. Právě toto nižší ponětí o jejich povolání setkává se též s menším úspěchem. Převaha katolických missonářů spočívá především v celibátě (bezženství). Nic neposkytuje tolik mravní síly, nežli sebeobětí a rekoveného sebezáporu jako celibat. Missonáře, vlast opouštějícího, daleko spíše může potkat mučenická smrt nežli vojáka v poli. Zcela jistě však připadá mu údělné drsné podnebí, trampoty a nepohodlí po celý život. Kázání evangelium šíříce lásku k bližnímu, získávají si katolictví missonáři brzy naší náklonnosti. Pěstují vědy, pečují o pokrok naší země; vyhledávají léčivé rostliny, připravují našim nemocným léky. Pročítáš-li vědecké zprávy učených akademiků, shledáš se na každé straně se jménem některého katolického missonáře“. (H. P. Bl. 1900. Str. 898.) Přechtíme-li toto skvělé svědectví očitých svědků, pak teprve můžeme pochopit mravní zvrhlost francouzské vlády, která usiluje novým zákonem o zkázu pravých těchto pionérů civilizace. Jak obmezeným jest ten duševní obzor různých dopisovatelů v liberalních listech, které tuto vládní surovost odporučují i pro jiné země, jako Masarykův „Čas“ pro Čechy.

Rázné obrázky. Pan Šádek zase bala. muti své věrné ovečky líčením katolické pověry. Tak prý „v Haliči rozšiřují jezuité při svých misích malé, na tenkém papíře velikosti poštovních známek tištěné obrázky Panny Marie k účelu, aby byly pozpívány. Jest zvláště pozoruhodno, že toto nápodobení svátosti oltářní dochází podpory biskupů. Na roveň krakovskému biskupu Puzynovi schválil to také biskup Lukáš Soleský z Přemyšlu. Svou pečeti a svým podpisem pověřil brožuru, kde toto stojí: „Malé obrázky Matky Boží z Campo Cavallo, jež se každodenně při modlitbě mají pozpívat, jeví dle četných nás došlých zpráv účinek ten, že tím opravdu věřící lidé různých milostí nabývají“. Doma a nikoli v kostele sluší tyto obrázky polykat. Jeden takový obrázek Matky Boží z Campo Cavallo stojí 1 kr. Tedy „neviditelná“ milosti jsou prokazány, viditelný jejich prostředek jest zjištěn (papírový obrázek za 1 kr.), schází jen ustanovení — a to jest přístřím koncilu hračkou.“ — Takových výmyslů o katolické pověře přináší „utiskovaný“ protestantský tisk plné sloupce, takže ani nevíme, má-li také katolické náboženství svobodu státními zákony v Rakousku zaručenu. Panu Šádkovi ovšem krejcarové obrázky z Haliče se nelíbí, proto o nich píše, ale o modrých obrázcích, které putují do Čech přes hranice s nápisem „100 Mark“, o těch se nezmínuje. A přece ty praské obrázky tropí u nás daleko horší neplechu, nežli by mohli tropiti vymyšlené krejcarové obrázky v Haliči. Pastoři z Němce pracují ve jménu čistého evangelia v krajinách čistě katolických pro pruského krále, ale o tom Šádek a Herben ani muk. K nejnovějšímu zahraničnímu provolání evangelického hnutí ku evangelické propagandě v Rakousku poznamenává „Kölnische Volkszeitung“ tato pozoruhodná slova: „Toto prohlášení poskytuje zajímavý pohled do dílny režisérů evangelického hnutí v Rakousku a ukazuje zároveň útočný ráz hnutí. A při tom si ještě stěžují režiséři na „nesnášenlivost“ v Rakousku! V Prusku zajisté by se netrpělo, aby protestantské krajiny byly takovým způsobem katolickými cizozemskými agitátory a missonáři zaplavovány; ale Rakousku schází již síla, aby se kladl odpor velezrádným snahám, které otevřeně vystupují. Pěstujeme si hady na vlastní brudi, kteří jsou při své ošidlivé jedovatosti ještě tak drzí, že si tropí z učení katolického řádky. Jak dlouho ještě?

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně bylo dne 12. t. m. čteno prohlášení arciknížete Františka Ferdinanda d'Este, kterým se tento za příčinou svého smrti a hr. Chotkovou vzdává pro své potomky práva na trůn. — Poslanec Gross navrhol, aby se prohlášení to odevzdalo výboru, který by o něm dal zprávu. Četní poslanci uhradili se proti tomu a prohlásili, že nemohou býti pro návrh ten, ani zúčastniti se hlasování, poněvadž jest naprosto mimo kompetenci říšské rady a že v té příčině mohou býti kompetentními výhradně sněmy království a zemí. — Po prohlášení tom strhla se vřava a němečtí poslanci surovými nadávkami častovali poslance české, kteří, když hlasování o návrhu Grossova počalo, opustili sněmovní síň. Dne 13. t. m. podal posl. Stránský návrh, aby na trunni řeč odpověděno bylo adresou. Němečtí radikálové zahrnuli posl. Stránského nadávkami.

Nové zvolené předsednictvo poslanecké sněmovny mělo slyšení u císaře. Předseda hrabě Vetter z Lilie oslovil J. V. císaře krátkou řečí, při kteréž představil mu oba místopředsedy. Císař odpověděl: „Jest mi velikým uspokojením, že volba předsednictva byla uskutecněna tak rychle a poměrně jed omylně. Čerpám z toho naději, že nadějdu nyní lepší poměry v parlamentě. Přistuptež k práci, toť věci nejdůležitější a nejnnutnější. Potom se obrátil císař k oběma místopředsedům, vyslovil svou radost nad jejich opětovým zvolením a téžal se druhého místopředsedy dra. Závky zvláště na poměry ve sněmě markrabství moravského.

Státní rozpočet na rok 1901, kterýž rozdělán byl ve schůzi sněmovny poslanecké, vykazuje úhrnnou potřebu **1.641.161.344 kor.** a úhrnnou úhradu **1.611.997.585 kor.** obnáší tedy přebytek **884.241 kor.**

Býv. král srbský Milan I. mrtev. Z Vídně došla zpráva, že býv. král srbský, Milán I. zemřel. — Něco předčasněho je v tragickosti jeho osudu. Předčasně umřel, v letech nejmůžnější zralosti, ve věku 47 let. Předčasně počal svoji úlohu v světě hrát — předčasně byl k vládě povolán — a předčasně také skončil. „Cítím že umřít už musím; ale přec jest mi velmi líto, že ve věku 47 let už umírám“, tak pravil krátce před smrtí — a ve slovech těch skrývá se kus jeho povahy. Umřel jako psanec, svým vlastním synem v nedávné trunni řeči příkře odsouzen, národem opovrhnut, vlastní vyhoštěn. Všechny noviny, at již směru jakéhokoliv, již řadu let jej odsuzovaly — způsobem svého života žil často ve finanční tísní, milenka jeho, kterou již dávno opovrhl a která hrála podřízenou, obyčejnou úlohu v dobách jeho slávy — stala se ženou jeho syna a královnou srbskou — on byl často pokofen, kompromitován — a přec nerad umřel...

Nyní, kdysmrt ukončila tu podivnou, rozbořenou dráhu jeho života, nechceme se zmiňovati o všech těch jeho nepravých cestách, po kterých krácel — a které zavinily úpadek Srbska že na nedohlednou dobu přestalo býti „Piemontem Balkánu“.

De mortuis nihil nisi bene.

Milán Obrenović narodil se r. 1854 v Jassecch. Na prestol knížecí nastoupil jako hoch 14letý. Byl poslán do Paříže na vzdělání, co zatím v Srbsku správu země vedl vladařstvo trojčlenné: Jovan Ristič, Gavrilovič a Blaznovac. Z nich pouze Ristič byl přítomen při smrtelném loži Milanově.

R. 1872 byl Milán prohlášen plnoletým a převzal vládu. Po 3 letech zasnoubil se s bohatou Natalií Kečkovou, dcerou ruského plukovníka; z manželství toho narodil se r. 1876 Alexandr, nynější král srbský. Manželství toto však záhy nabýlo neutěšené tvárnosti — jednak následkem pařížského způsobu života krále — jednak z příčin politických. R. 1888 metropolita Bělehradský prohlásil tento snatek za rozvedený.

Rodinné tyto poměry měly neblahý vliv na smýšlení lidí.

R. 1876 zapletlo se Srbsko do války slovansko-turecké, načež na berlínském kongresu Srbsku přitknuta nezávislost a rozšíření území o 15.000 km. Hned po tom dal se prohlásiti Milán za dědičného krále srbského. (Před tím měl jen titul knížecí).

R. 1885 vzplanula lehkomyslná válka bulbersko-srbská, při kteréž byli Srbové poraženi — a jen zakročením Rakouska nedošlo k dalším smutným koncům Srbska. Král Milán byl už v zemi nemožným — a proto pomyslel na sřeknutí se trůnu. Také veliké dluhy ho k tomu donutily. Provedl ještě změnu ústavy a r. 1889 odstoupil, načež králem se stal syn jeho Alexander. **Nepokoje ve Španělsku.** Republikańský duch ve Španělsku se úzasně šířil. V Madridě jsou všechny kavárny zavřeny a vydáván republikánského demniku „País“ úředně zastaveno. Došlo k srážkám mezi republikány a vojskem, při nichž bylo mnoho osob zraněno a usmrceno.

Svatba královny nizozemské. Mladistvá královna Nizozemčanka Vilemina slavila dne

7. února t. r. v Haagu snatek s Jindřichem princem Meklenburským.

Anglický král Eduard oplácí císaři německému jeho návštěvu. Úředně se sděluje, že cesta do Německa je velice možná, ale doba návštěvy a ostatní okolnosti nejsou ještě ustanoveny.

Válka v Africe. Anglická vláda s posílami do jižní Afriky posílá i druhého velitele v osobě generálního adjutanta armády sira Evelynna Woods. Tento generál narodil se r. 1838, bojoval na Krimu a prodělal několik válečných tažení v Africe. Všechno vojsko vůbec posláno bylo do Afriky 267.000 mužů. Z nich odpadá na mrtvé, raněné a nemocné 60.000, na posádky v městech a na ohrožených místech 100.000, na bojovníky v poli asi 40.000. Protože Burové mají 15 až 25.000 pohyblivých mužů, otužilých a s krajem obeznámených, Angličané za dosavadního vedení války nepotrou je nikdy. Vrchní velení svěřeno bude Voodovi.

Válka v Číně. Rusko čínská banka z rozkazu ruské vlády rozděljuje dále potraviny a šatstvo chudým Číňanům. Nyní se rozděljuje na 8 různých místech Pekingu více nežli 18.000 porcí važené rýže a od nedávna také rýže syrová a to pro více nežli 15.000 osob. Více nežli 2200 chudých podarováno bylo teplými oděvy. Londýnské listy oznamují, že hrabě Waldersee se hodlá vrátiti v dubnu do Německa.

Z činnosti katol. spolků.

Z Dobrušky. V neděli, dne 10. t. m. konala naše katol. národní jednota svou výroční valnou hromadu, spojenou s přednáškou posvaného řečníka, p. redaktora Prosečského z Hradce Králové. Valná hromada konala se obyčejným pořádkem a po volbě funkcionářů přikročeno hned k přednášce. Pan řečník přednášel o temě: Církev a humanita. V dlouhé, přes dvě hodiny trvající nadšené řeči mnohá důkazy dovedl, kterak jest bezdůvodným terzením našich odpůrců, jakoby církev katol. byla na úkor vědy a lidskosti. Pojednání přewvedlým způsobem o té „humanitě“ nevěřící, a zároveň o činnosti židů a protestantů. — Vldp. farář Douda, horlivý předseda jednoty, poděkovav vřelými slovy p. řečníkovi za poučenou a v nejšší době zvláště důležitou přednášku, zmínil se zároveň o činnosti J. M. ndp. biskupa našeho, načež vysval přitomně, aby mu provolali slávu, což se také za nadšeného souhlasu všech přítomných stalo. Po vyčerpání jednáního pořádku následovala volná zábava, která se pěkně vydařila. Účastenství bylo četné. Mimo rolnictva a živnostnictva navštívili schůzi také pp. úředníci velkostatků J. O. hr. Harracha, jakž i úředníci z cukrovaru. Další činnosti spolkové: „Zlatá Bába“.

Z Černilova. (Dar). Dívky černilovské revalovaly ze své zábavy dne 3. t. m. pořádané 10 K na prapor katolické národní jednoty, načež jim výbor srdečně díky vzdává. Z plese jednoty dne 13. ledna odvedeno bylo jako čistý výtěžek 114 K 68 h.

Z Ouelavi. Dne 10. února sebrala naše katolická jednota s velikým úspěchem divadelní hru: „Lesní panna“ od Jos. K. Tyla. Jako při předěších představeních i při tomto byl sál p. Chábkův přeplněn návštěvníky z celého okolí i ze sousedních měst. Přijem byl na venkovské poměry slušný ano veliký, činil 103 K. 76 h. — Všichni účinkující, dámy i páni drželi se dobře. Výkonům jejich vzdávána všeobecná plná chvála.

Křesť. katol. spolek „Svornost“ ve Vamberku konal dne 3. února v hostinci p. J. Frydrycha v Zářečí za četného účastenství měsíční schůzi, při níž v delší pěkné řeči pojednal dp. Alois Dvořák, katecheta z Kostece n. O. o temě: Liberalismus a naše snahy“. Dp. řečník ukázal, jak soustavně proti církvi se bojuje. Napřed popřena autorita živého slova — tradice od protestantů, potom autorita písmo sv. od nacionalistů, načež materialisté zavrhli samého Boha a cílem — bohem učinili člověka sobě samému. Sobectví a nezávanost dvora francouzského v čele Evropy kráječícího bylo k tomu úrodnou půdou až revolucí prohlášena rovnost, volnost a svoboda — totáž osvobození ode všeho pořádku ve všem směru — správněji — nezávanost. Těto nepravé svobodě v cestě stojí církev a kněžstvem usiluje pořádek a mravní řád zachovati — proto ten boj proti ní a kněžím ode všech liberálů. Za Francií šly země ostatní i naše vlast. U nás k obvyklým činnostem i nečinnostem zbraním přidali, že církev a kněží jsou zářící národa, ať sami titěž nepřátelé znovu a znovu doznavají, že kněžstvo nejvážněji oběti ku blahu národa přináší a pracuje samo a příkladnou horlivostí a láskou. Kněžstvo chybilo, že přilíží důvěřovalo straně staročeské, že ona věci náboženské bude hájiti. Pracujme proto nyní tím usilovněji, nedejme se nitřními útoky odstraniti, aby liberalismus — nezávanost nabržený byly svobodou pravou. — Po přednášce pobavili přítomné někteří p. členové Kostecké jednoty solovými výstupy.

Svatojosefská Jednota katol. žinechů a mužů pro Slenskú Předměstí a okolí pořádala v neděli dne 10. t. m. ve Svinárkách schůzi, při níž za velké účasti mluvil dp. Jakl, kaplan královéhradecký o „Čekém státním právu“, vykládaje historické i přirozené právo státní. Znameníť přednáška přijata s povděkem. — Druhá řeč vp. katechety Černého odpadá pro náhlé osamocnění řečníka. — V neděli dne 17. t. m. pořádá Jednota masopustní zábavu, při níž provedeny budou: „Fotografická dílna v Praze“, šert v 1 jedn. od J. A. Volfa — „Muzikanti“, veselohra v 1 jedn. od J. Stankovského — „Pan Frano“ fraška od J. A. Volfa. — Začátek v 6 1/2 hod. Vstupné obvyklé. Po divadle ta neal zábava.

V Korouhvi u Poličky založila se nová katol. jednota. První schůze konati se bude v neděli,

dne 17. t. m. při níž přednášeti bude p. redaktor
Prosecký z Hradce Králové o významu katol. spolků.

Zprávy místní a z kraje.

Generální návštěva a udílení svátosti sv.
břimování ve vikariátu ledečském, královickém a kut-
nohorském t. r. konati se bude následujícím pořadem:
V dubnu: Dne 10. a 11. Světlá, 12. Smrdov, 13. Ledč, 14. Čihošť, 15. Ledč, 16. Bohdaneč, 17. Chřenovice, 18. Zahradka, 19. Hněvkovice a Křivánský, 20. Krblov, 21. Čechovice, 22. Lukavec, 23. Křešín a Košetice, 24. Viklanice, 25. Borovnice a Pravonín, 26. Zhoř, 27. Královice, 28. Zruš, 29. Portholice, 30. Soutice. V květnu: Dne 1. Kácov, 2. Petrovice, 3. Čestín, 4. Zbra-
slavice, 5. Č. Janovice, 6. 7. 8. Kutná Hora, 9. Záboř, 10. Konárovice, 11. Nové Dvory, 12. Církvice, 13. Zby-
šov, 14. Krblohy, 15. Třebošín, 16. Křesetice, 17. Bykán, 18. Kotic, 19. Sudějov, 20. Sachdol, 21. So-
lopičky, 22. Radboř, 23. Nebovidy, 24. Granta a Kaňk, 25. a 26. Kutná Hora, 27. a 28. Sedlice.

Z průmyslového muzea v Hradci Král.
Druhý, dne 11. t. m. v kreslirné průmyslového muzea
odbyván přednáška pro naše kruhy živnostenské,
vydávati se dobře. Pan profesor c. k. odborné školy
hořické arch. Cechner mluvil o tematě: „O
vlivu různých slohů na umělecký průmysl“. Zajímavá
řeč jeho přednesená byla příjemným, všeobecně sro-
zumitelným, jakož i zvucným hlasem a přijata byla
s všeobecným zájmem přítomného občanstva, mezi
nimiž se již i dámy naše začínají objevovati. Příteli
podělili 18. t. m. v 7 hod. večer uvolil se přednášeti
opět v kreslirné muzejní: „O různých potřebách
stavu živnostenského vůbec a o potřebě kreslení
světla“, ředitel odborné školy zdejší p. Lad. Haněl.
Muzejní výbor doufá se vši bezpečností, že i před-
náška p. ředitele dojde vlnitých povímání, tím
spíše, ješto p. přednášející s poměry stavu řemesl-
ného jest obeznánem a látku svou pro posluchačstvo
přiměřeně dovede upravit a jemu podati.

Svítlí k svému. Jest zvláštním, že závody
jichž z dosti velké části konečným jest venkov,
tak neradimavě chovají se k podnikům rolnickým, jako
jest rolnické skladiště na Králověhradecku. Až dosud
z pivovarů blížších, vzdor opěťovaným nabídkám,
(jakost zboží toho zajisté příčinou není), podařilo se
představenstvu jmenovaného skladiště získati toliko
pivovary p. Schreibera v Novém Bydšově a pivovar
Stěšerky za oděratel. Jest již na čase, aby rolni-
ctvo si toho povšimlo.

Poslední leč. Jakkoliv Hradec Králové
jest majitelem lesního velkostatku, přece by nikdo ne-
tužil, že zvláště naše nejpřednější kruhy jsou tak nad-
šenými pro půvab myslivectvého sportu a lesního ozonu,
protože dlouhé řady nedělních chodců „do lesa“ za-
padávají obyčejně do chládku již „na Brně“ aneb „na
Hrásko“ a kochávají se jenom pohledem na tmavé
hvozdy hradecké. Zdálo by se tedy, že poslední leč
v „Adalbertině“ shromáždí nejvš několik horlivých
Nimrodů, kteří pouhijí výměněčně v tento den po-
volení ku honbě za naprostého ticha nočního čekání,
ale chyba lávky! Adu pak by si dal užití přiležitost,
kdy les přestěhoval se k nám do prostorné dvorany
a uspořil nám dlouhou cestu k sobě! Proto kde kdo
jenom trochu smyslu cítí pro dubový list na zeleném
límci a kdo jen trochu hotel touhou sítí aspoň jednou
za ruk půvabnou laň v houštině lesní, epéchal 10.
února o překrot na poslední leč a byl rád, když se
dostal ve vkusné dekorované dvoraně aspoň pod ga-
lerii. Kdo přišel přesně v hodinu začátku, musil již
vstáti za vděk s vedlejší místností. Byl to večer, který
dovedou připravit jen zkušený myslivci! Náma hra-
deckého odboru byla korunována plným sádem a ko-
fiatí poslední leče byli spokojeni jistě pořadatelé i
účastníci. Záhuňný program vykonával některá skvělá
dla. Zvláště p. Jančová svým příjemným a proclá-
ným přednesem zpěvných písní z „Narmy“ svedla
se velmi znalým umělcem. Naše neuvěřitelně „bleskové
kvarteto“ klidilo opět uznání a vřavny. Přesné vý-
kony vojenské kapely 42. pluku římským p. kapelníka
Riepla přispěly nemalou k dobré náladě večera. Jen
solový výstup o té samolované šabce nám se
mnoho nezamlouval. Raději bychom byli něco slyšeli
z lesa, nežli ze školy. Po vyčerpaném programu začal
vřivý tanec, při němž ovšem vytrvalým a štíhlým
myslivcům junákům připadla první cena.

Duch katolické obnovy. Sbírka ú-
vodních článků týdeníku našeho, vyšla v sešitovém
vydání. Budoucí týden počneme rozesílati na úkásku
našim čtenářům i sešit, jenž obsahuje ve 3 číslech
11 výborných pojednání. Cena sešitu i s poštou 25
haléřů; celé dílo vyjde za 15 sešitů. K vůli po-
hodli vypisujeme předplatné na 10 sešitů, slevnjíce tomu,
kdo peníze předem zašle 20%, tedy 20 haléřů. Po
vyjiti díla sleva nebude poskytována žádná. Kdo si
1. číslo ponechá, považuje se za oděratel. Ujád-
návky přijímá administrace „Obnovy“.

O „Osvěty lidu“ píše Hráský pool. Udržel
v „Nový. Listech“ mezi jiným toto: Záhy po pře-
dílení „O. L.“ do Pardubic, vysyval mne tento list k
jáhlému vysvětlení v příčině úpravy národních platů.
Když jsem byl na toto vyzvání od svých přátel upo-
zorněn, prohlásil jsem na více místech veřejně, že pro
zprávy „Osvěty lidu“ musím po všem tom, co táž o
mne napsala, mít jen nejlubší opovržen, a zároveň
jsem dodal, že ani brvou nepohnu, kdyby mne zas
ve svých sloupkách za bratrovraha prohlásila. Neboť
kdyby psatel všech těchto dravých listů nebyl zbabělým,
jen opovržením mým, jistě by se na své
jméno nestyděl.

Sčítání lidu. Některé denní listy přinášely
již předčasné zprávy o výsledku sčítání lidu, aniž by
se hledělo na to, zdali číselce jsou správné. My to-
pře po důkladné informaci podáváme svým čtenářům
výsledek sčítání v některých místech. V Novém Byd-
šově obnáší počet obyvatelstva 7247 v 786 domech.
Před desíti lety m i Nový Bydšov 7289 obyvatelů
v 641 domech. — Calumec nad Ústí. čítá nyní 2638

duší oproti posledním sčítání v r. 1890, kdy napo-
čteno bylo 2817 tedy o 179 duší méně. Vezme-li se
stetel na odvolance před několika roky vojenskou
posádku, která čítala 142 mužů, pak cukrovat Aned-
čin, který nyní od Chlumce odtržen je a přidělen
k obci Kladruby a počtem 45 obyvatel, jevil by se
přírůstek v městě Chlumci v posledním desetiletí o 8
obyvatelů. V Rychnově n. K. napočteno bylo v 600
domech 5079 osob přítomných, z nichž bylo 2269
mužských a 2710 ženských. V porovnání s popisem
lidu ze dne 31. prosince 1890 jeví se přírůstek 13
domů, mimo budovy tovární a 435 obyvatelů. Dle nábo-
bovací řeči je obyvatelstvo ryze české. Dle nábo-
ženství je 4855 katolíků, 190 israelitů, 24 členů cír-
kve ochranovské, 8 evang. reform. a 1 řecké východní.
Pouchov čítá 1067 obyvatelů, mezi nimiž 3 israel.
69 evangeliků — Slezské Předměstí 667 obyv. mezi
nimiž 44 evang. Rusak 360 ob. (5 israel. a 41 evang.)
Piletice 177 ob. (43 evang.) Slatina 516 ob. (1 evang.)
Svinárky 212 obyv. (38 evang.) Věkuše 335 obyv. (6
evang.) Správnice 69 ob. mezi nimi 2 evang. V Par-
dubicích napočteno bez vojska 16,291 lidí. Vojska jest
asi 600. V Poděbradech napočteno 5512 ob. Jaroměř
čítá 6866 duší, Nymburk 7843, Josefov 3250.

Posení kasární bude letos v Pouchovském
chrámu Páně každou neděli o 8 hod. odpol. konati
se zvláštní ochoty vdp. Dr. Jan Jindra, vicerektor
bisk. semináře v Hradci Král.

Umrť. V Rychnově n. K. zemřel dne 7. t.
m. vldp. P. Val. Guggenberger O. P. S., c. k. profesor
bisk. notář a spisovatel, v 66 roce svého věku. —
Pohřeb konal se způsobem volice slavným. Obyvatel-
stvo s místa i s okolí doprovodilo sváděného velikého
přítele mládeže na hřbitov kde při vkládání rakve
do země, oči mnohých se sarosily. R. i. p.

Osobní. Pan Jan Třešník, prof. státní školy
řemeslnické v Jaroměři, nabýv oprávnění zeměpanských
úřadů ok snalec v oboru účtový, jmenován byl v
těchto dnech dekretem prezidia c. k. krajského soudu
v Hradci Králové stálým předsedným snalcem pro obor
záležitostí účetnických a odbornou revizi účtů a knih
obchodních ve věcech civilních i trestních při c. k.
krajském soudu v Hradci Králové.

Peškování živnosti, at již s příčin
jakýchkoliv, děje se zvláště v poslední době různým
způsobem. Zakládají se sice svépomocná društva, ko-
nají se přednášky o svernosti a hesle „svůj k svému“, —
ale v praktickém životě vidíme jenom zápas, při
němž jeden živnostník druhého potírá, a úmyslem jej
zničiti, — což zajisté není přínasem lepší budouc-
nosti. — Zastaneme-li se například s Předměstí,
ačkoliv v každém městě, ano, v každé vesnici nale-
zneme sjery podobné. — Pan Jan Tvrdek, mistr ta-
sařský s Předměstí, byl od několika svých „přítelů“
vyhlášen za blbece. Pan Tvrdek má totiž mnoho po-
hledůvek mezi zápasníky a poněvadž každému dře-
vobí, nenapadlo mu ani se by kdysi se vyskytla tak
račinovaná leč, která by mu znemožňovala své pohle-
dávky si dobytí. — Nyní musí se obrátit k soudu
aby se dokázalo zdali blbec jest a nebo není.
Zdá se to až neuvěřitelné, že by se takový způsob
poškození živnosti mohl provádět. Toť smutné sta-
není doby. —

Zvláštní nápad měl p. starosta L. v Kozí
Lhotě; — měla se tam totiž konati musika, a po-
něvadž právě v té době zemřel Julius Zeyer přimluvil
se p. starosta aby musika ta pořádkem byla
na počest Julia Zeyera. Z. Kurýra“ vyřet-
hnut obrázek, představující podobiznu básníkovu, přile-
pen na dehturu. — a nejlavnější dekorace sálu
byla hotova. Pan starosta byl pyšným na ten vý-
tečný nápad — a proto pil snad trochu rychleji, než
bylo s praktických ohledů dobře. — Zatím se každý
bavil tanem, musika hrála a nikomu ani nenapadlo,
na čí postu se zábava vlastně pořádá. Tu p. starosta
přišel na dobrou myšlenku. Udržel nějaký „vejklaď“
o Zeyerovi. Dočetl se něčeho v objednaném čísle „Ku-
rýra“ — a myslil, že si to zapamatoval. Ale chyba
lávky. Když začal mluvit, nemohl přijít dále, leč, že
Zeyer byl velký slavný muž. A aby jako hlava obce
přece ukázal, že umí řečnit, upustil o Husovi. Když
byl ještě v úvodu upozornil, že Hus a Zeyer není přece
jedno, pomohl si pan starosta hned; řekl jednoduše,
že řeč o Husovi jest jako řeč o Zeyerovi, že stejně
byli živi a stejně umělci a že tedy když se cití Zeyer,
že se musí cítit také Hus. Ta logika se sice zdála
některým posluchačům podivnou — ale pan starosta
byl za svoji „řeč“ odměněn přec bouřlivým potleskem.
Mezi vřivou hubbou zapomnělo se brzy na „předná-
šku“ p. starosty — ale jakási foryna na ověření
obraz J. Zeyra napsal: „Totol jest Hus —
Zeyer, který se narodil, žil a umřel a
dle výroku pana starosty byl člověkem
ve dvou osobách.“ Obraz pak uchován do
obecního archivu na památku.

**České závody Ústřední Matice
Školské.** Letošního roku byla zavedena na skoušku
nová sbírka pro Ústřední Matici Školskou, která ú-
častniti se mají pouze české závody obchodnické a
průmyslové. Sbírka záleží v tom, že vlastník závodu
zavazuje se odváděti jedno procento ze svého hrubého
příjmu (tržby) v době vánoční. Školy této ujali se
v Hradci Král. pánové: Frant. Čep, obchodní
zbožím. J. Pešina, knihkupec, K. Sigman, obchodní.
V. Špalek, velkoobchod. a B. E. Tollman, knihkupec.

Umravnění soc. demokratů. Píše
se nám: Jel jsem v neděli lok. drahou se Smiřic
do Sádové. Opravdu, rozkošná jízda. Kolik veniček,
tolik stanic. Snad kdyby ještě někde u silnice vysta-
věly pazderna, byla by tam zastávka také. A ta ry-
chlost! Člověku se zdá, že sedí na šebřinovém voze,
ještě táhne krávy. Zdá se, jakoby ta lokomotiva již
zemohla s místa, jakoby státna a vyběhla cestující,
aby sestoupili — a pomohli tlačiti. — Opravdu, ra-
dostné cestování. Ale něco jsem přece při tom našel.
Měl jsem ve voze „vybranou“ společnost. U kamen
(a praktické přičině) seděly dvě dívky s vedle nich
tři děti. Na protějším lavici mne dva mladíci, kteří
svým velice živým rozpravám prozrazovali, že se
drží nálad Marxových. Mluvíli o „nádhavé natutosti“,
o nepotřebnosti bála soc. demokratů. Dvě slečinky se

děly v „přiměřené“ vzdálenosti vedle nich a jaksi
oatřchavě se rozhádely kolem. To nešlo sstanoem
„volné lásky“ a začali se hned dotěrným způsobem
ucháseti o jejich přízeň. Když do jednotlivé jich výře-
ky si na své „vůdce“ a oltovali jednotlivé jich výře-
ky. — avšak co Bebel soudí o ženě a o lásce. Neostý-
chali se mluvit tak nemravné věci, že děvčata sta-
dem klopila zrak k zemi. — Já seděl v rohu u okna
a na druhé straně seděla stará babička, která si
zděmala, což zajisté uznávala při té „rozkošné“ jízdě
za nejprospěšnější. Židé a avšak dívky s velikým
zájmem sledovali hovor nadějného mladíka a spoko-
jeně se namívali. Když ale studem uzarděl děvčata
si sedla k babičce, poznali mladíci, že se jim sáměr
jejich nesdělil a proto věnovali svou „vázanou“ po-
sornost mé maličkosti. Nejdříve padly některé jisklivé
poznámky o „velikých kapech“ kněží, o „tmařích“
— a když jsem si toho nevšiml, nýbrž klidně hleděl
oknem ven, přistoupil jeden z nich ke mně, podávaje
mi láhev se slovy: „Jestli pak by nechtěl dostoutek
slivovice?“ — Odmítl jsem, řka, že libovina nepiji
„Snad mezi námi ne,“ odvrtl drze, „ale na fefe“ o
ano, co? Židé se dali do smáchu, ale když viděli že
neuznávám za vhodné se spustými mladíky vásti ho-
vor, poněkud sváděněli a jeden z nich pravil: „Ale
dejte tomu p. noví pokoj, když on vám nic nedělá.“
To jednoho mladíka rozebělo. „Tak vy ještě ho
sazíte.“ zvolal — „a my, (soc. demokraté) kteří
hájtme lidsy proti klerikálnímu spásebnictví ještě
tobě musíme slýšet — ? Hrom — — — atd.“
Na nejbližší stanici jsem přestoupil do jiného vozu.
Pončení s toho? Čtenář sám se dovítí. To jest jen
malý obrázek činnosti, „umravnění“ a nálad soc.
demokratů. A podobných zjevů naleznete i jinde dost
a dost! K tomu poznámek netřeba.

**Charitativní činnost nasloněného
řádu milosrdných bratří** jeví se utěně
s výroční zprávou, kterou vydal konvent této řádu
v Novém Městě nad Metují. R. 1900 ošetřováno tam
bylo 333 katolíků a 4 evangelici. Z roku 1899 bylo
21 nemocných. Počet roku 1900 ošetřovaných obnáší
tudíž 338, z nichž bylo 234 uzdravených, 54 slepě-
ných, 11 nevytěžených, v dalším ošetřování bylo 29
nemocných. Počet zemřelých obnášel 30, odešlou-li
se zemřelí stáří a tuberkulózou, jakož i ti, kteří
byli co umírající přijati, obnáší počet zemřelých 13.
Počet ošetřovaných dnů obnášel 7637, připadá tedy
na jednoho nemocného průměrně 31 dní ošetřování.
Z konventu lékárny bylo pro chudé nemocné různých
léků upotřebeno v ceně 2428 K 76 h. Ve všech 16
nemocnicích milosrdných bratří rakousko-české řádové
provincie r. 1900 přijato bylo do ošetřování nemoc-
ných 19228, bylo z r. 1899 1298. Počet r. 1900 oše-
třovaných obnáší tudíž 20526. Z nově r. 1900 příja-
tých bylo katolíků 18220, Řeků 35, evangeliků 488,
starokatolíků 3, israelitů 470, mohamedánů 3, bez vy-
znání 2. Propuštěno s ošetřování 18036, zemřelo
1167, na rok 1901 v lébně stálo 1832. Úhrnný po-
čet ošetřovaných dnů obnášel 459384. Zda nezastihuje
otřihodný řád ten nejhojnější podpory všeobecně, by
jea sám chud, tolikých dobrodiní prokazovati mohl
i na dále?

Dar. J. M. adp. biskup Eduard Jan Nep.
ráčil věnovati 100 korun na vystavění chrámu Páně
v Jeníkověch. Bůh radí sám býti odplatitelem ště-
drému dárci!

Reklamace. V poslední době zvláště dochá-
zejí nás stížnosti od některých čtenářů „Obnovy“ a
„Časových úvah“, že časopisy naše pravidelně nedo-
stávají. Přesvědčili jsme se také, že i jiné časopisy
(k. př. Katol. listy) dostávají zvláště nyní stížnosti
podobné. A tu nutno na něco upozorniti. — Expedice
provádí se správně. Každá objednávká neb směna
adresy se vyřídí hned. Nepotřádky se dějí na poštách,
o čemž jsme se již dříve v několika případech pře-
svědčili. A tu postačí, když každý zašle nám ne fra-
kovanou reklamaci — a nikoliv, jak se stává, ko-
resp. listek neb docela vyplacený dopis. Jest povin-
ností samých pošt. úřadů, vázati si přiklá, když
nevypáčené reklamace se množí a o tom po-
dati správa pošt. ředitelství. Nevypáčené reklama-
ce tedy přispějí často k tomu, že nepotřádky na po-
stách se zase napravit.

Z Lábrantů. Náš statečný sbor hanácký
konat v únoru 10. února t. r. v hostinci p. No-
váka ples kterýž nad ošetřování skvěle se vydal.
Z čistého výnosu věnováno 5 korun, co přispěvek na
stavbu kostela v Jeníkověch, kterýž obnos odveden
byl k rukou předsedy komitétu p. Josefa Ludvíkovi
statkáři v Jeníkověch.

Z Lábrantů. V neděli, dne 10. února t. r. po-
řádal zde „Spolek absolventů hosp. školy Opočenské“,
veřejnou soutěž již zahájil se velmi četného účastní-
ctví místopředseda p. Jar. Drahorád a Král. Lhoty.
Po přečtení nápisníku ujal se slova p. J. Heins, ři-
ditel hosp. školy Opočenské a pojednal o semeně, těle
a životě řepy cukrovky. Řečník poukazuje, by
k seti upotřebována byla vždy semena (klubíčka) vol-
kozná a konány byly před setím vždy zkoušky o kíl-
divosti. Dále probírá slouzení řepy cukrovky a upozor-
ňuje na škodlivost (zvláště neopatrného) lámaní sele-
ného chléva. Po předčtení jest se souhlasem byla
přijata; promluvil předseda spolku p. Frant. Krejzl
z úanky o pěstování „pivovarského“ ječmene. Z po-
čátku zmínil se o pokusech s pěstováním ječmene
v Německu a samyáladm svyšení některých cel na
jednom do Německa přiváženy a upozornil na nebez-
pečí jest tím výnos našeho ječmene hroší. V řeči dů-
kladně spracované objasnil čeho nutno dbáti při pěstování
pivovarského ječmene, by má cizí semě
v ječmenářství nedostihly neb čmád nepřesáhly. Po-
suzuhodným byl exemplář ječmene jak felená, jak
nimi pokusy vypěstoval jakož i jiné druhy obilí jak
při té přiležitosti s sebou přinesl. Mělo nás překva-
pilo nakoupení přednášky v němž obořoval zkušenosti
starých zkušených hospodářů a přál si, by tyto odě-
lovány byly s veřejností. I tato přednáška sledována
byla s živým účastenstvím a odpovídány některé do-
tazy. Místopředseda oznámil, že „Časový odbor rady
zemědělské“ usneší se sčítati při spolku absolv. tří
plemenů starostů družstevní svízkova, podávající

zámu zhroutil na návštěvu, technickým se opřed-
nání a prohlánil schůzi za skončenou.

Vraždy. Dne 13. t. m. v poledne savraždil
Josef Pejřimovský z Klokočova 19 letou dívku Boženu
Málkovou z Klokočova, poněvadž se marně ucházel o její
přísob. Matka savražděné nechtěla připsutiti, aby ně-
jaký poměr mezi ní a dočasnou byla zapředen, jelikož
P. nemá práve pákou minulost. Když dívka vraši
nůž do srdce, chtěla se také sám probodnout, ale po-
něvadž jej to bolelo; neprovedl svůj úmysl a byl
ihned zatčen, a do Chotěboře k soudu odvezen.

Výlet na samích. Zdejší „Beseda“ pořádá
v neděli, dne 17. t. m. výlet na samích do Pardubic.
Odjezd o 1 hod. 45 min. z hotelu „Merker“.

Z Pardubic. Josef Němecek vzor svému
mláti — čítá teprve 16 let — jest již vykoukaným
dlouhopřetrákem a seděl již často pro různé hradeš-
„sa mřítami“. V pátek, dne 8. února vplál se nepo-
zorovaně do I. poschodí domu č. 325 v Pardubicích
byl však v „činnosti“ své záhy přerušen, takže odcí-
sil pouze peněženku s 60 h z kupy sukna na pavlačí
vstoupil. Byl přítvolným strážníkem zatčen a soudouřdován.

Nebezpečný průvodce. V Kostelci n. O.
rozrážel nedávno cukrářský učen Bartoš po honeti-
cích cukroví na prodej. Na cestě se k němu přidrůžil
záletý obuvnický pomocník Vil. Kašpar. U hostince
Nucova uchopil učně za krk a počal jej jednou rukou
žertit a mesitím druhou rukou vybral mu z kapsy
všechny peníze a z kóšku něco cukroví, načel přel.
Byv šalován pro složen loupce, ocl se těchto dnů
před porotou v Hradci Král. Porotci však na otázku
hlavní odpověděli „ne“ načel soud vynesl proto roz-
sudek osvobození.

Z Chrásti. Ještě nevymizelo nám z mysl
neštěstí, jež stihlo dělanického strážníka p. Kindla
a již zase z těchto dnů zasnamenáváme nově. V truhlář-
ském závodě p. Siegla pracovali učňové. Kolem čty
práh a paní, a tu praví učně Josef Šmahel svému
spolučce: „Podívej, paní N. a N. jdou z rybníka“
Byl však zasažen spoluzněm třetím Josefem Andrem
který již brzo měl být vyvezen: „Nedívejte se na ně“
Na odpověď Šmahlova: „Což pak nemůžeme se na ně
podívat?“ hodil, A. po něm truhlářským trojúhelní-
kem, ale chybil. Ještě více rozloben tímto nedarem,
uchopil A. díla a hodil jím po Šmahlovi, nevěda asi,
jaké to může mít následky. Díla zasazilo se Šma-
hlovi v nohu se strany spodní nad obím v kolenně a
způsobilo povážlivé zranění. První pomoci poskytl ne-
šťastnému hochovi místní lékař p. Dr. Fr. Bureša dal
jej dopravit do chrudimské nemocnice, kdeš mu 10.
t. m. o 3 hod. odpol. byla odřata noha. Celá událost
ta bude mít dohru před soudem.

Šňatek. Pan Oldřich Horák, hospodářský
adjunkt v Podlázích a sč. Marie Vlčkova z Chrásti
elavili šátek svůj 12. t. m. v děkaněm chrámu
v Chrásti. Blahopřejeme.

Na městelské místo obecní školy v Chrá-
sti dosazen p. Otto Čuda, doposud učitel na Žum-
bce.

Upozornění. Při nedělním myslivčeském
plecu v Adalbertinu konaném byl omylem jednemu
pánovi vyměněn nový klobouk o jehož vrácení slušně
žádá. Může být zaslán p. Kaděčkovi, hostinskému,
nebo p. J. Břanovi, domovníkovi v Adalbertinu.

Různé zprávy.

Krkonošská legenda. Dívne věci se nám
dávaj v Krkonoších. Což je v létě, to ježdě ušel
Ale ne tak v zimě Čechové prý chtě dohonit, co za-
mekkali. Nevím, uvidím, nepředběhli jich jejich přá-
telé sosedé. Aspoň jsem měl o tom vidění, když
cochdy podnikl jsem odvážný výlet na Svatou Janu
kopce neboli Černou hora. Byla to mela! Životem
jsem to moh zaplatit — však duchapřítomnost mne
neopustila. — Co tu hledáš, brouček drabý v takou
selek? Jaka jsm moh seš zavítat! — zvolal Kra-
konos! — Váš co, milý Rybrounku, do nedávna bý-
vala státní vládá v českým Čechům, i k českým Něm-
cům. — Snad také někdy stejné nevidíš? Nezástí
se odporovat; ale opakuj, vždy to bylo vlastenecké!
Co se to ale nyní kutí na třech stránkách a dšolích
v pohorských výškách, ba i v městech, kdo se tím
vinen? Vid, starý známý, že mi to povíš! Nu, když
už se, ukráti tu na místě „arcadio“, které se po-
aleďních let pravdu z okolí zachytilo. Vini! — Cože
„Zaly“ se by první viník byl? Rybrounku osmívaje se,
vece: Milý brachu, kolem Zálého to začalo, na té zá-
padní polovici vlastního svého panství a pak to přelilo
i do východní mé drávy, až jsem sám hlavou nad
tím kroužil, co v tom vlastně vší. Snad mi už ro-
umíš? — Ale kde? — A to je mi pěkný hořel! Celé
akoro Krkonosé tenkrát duchatily, „madýáni“ koto-
vali z bud do bud, „špiritistá“ elavili nábožné schůzky
nejraději v hospodách, dobří prý andělé a duchové
zanamenitých neobdělů se sjedovali, aby napravili ten
zakážený lid i s jeho pastýři — a ty jsi jako blesk-
ček, který po prvé anih padat vidí? Jsem také duch
Krkonošský, a starý a zkušený; ale tohle nemohl jsem
hněd prokouznout. Když však jsem při svých obchá-
kách se dovídal, jak Čecháčkové i Němecové a de-
chafetví k tělesnému i duševnímu pádu přišli, jak
v rodinách pokoj a mrav mizí, jak se úcty k bo-
žským navádějí, jen aby do katolických kostelů ne-
chodili: tu jsem ukočil, že to jen předebrá k vlast-
nímu dějství, k šíření totis „ústého“ evangelia v mé
příi a k opravě či reformě „zakážených“ prý katolických
kostelů! Ušel v těch dobrých duch strážných našich
Krkonoš a pak zvolal: Popať opěť v arcadio! —
Jáko, kominy vysoké se by to též zavínil? Tkví na
povrchu, jen se rozhlédni! Vis tamo při vrch Labi
nejvyšší komin v bronzu tovarnou a krásnou vilou
— raněti český, utučen s moudrě děláno lidu stydí
se tu jasně i více výřek přelstá a poměti. Měti pro-

kloté kačkoví na horách. O jen kdyby těch dílaných
řiditelů a knihvedoucích i úctných odjinud nebylo,
kteří dovedou pány i lid balamutit — mohlo tu být
lípl! A tak to máš i s druhým kominem; tam je teprv
černo, až prý pán tam s jakýms andělem se mušič-
kuje a až šlutý jinak hodnostář tam zavítává. Nediv
se pak, že červenobílá dosud barva máš u třetího
tam komin s červenou na černo se „bíli“, u zistného
zbohatlého učitelka, a to protestantským pořadatelem
německé správy. Uptímně řečeno, to není kvítka
s mé zahrádky, vše to je z čertovy louky! Ani se
tam už nekoukej! Hleď raději vedle na roskočné lány
sousedního údolí! Práv ráj tam druhdy býval —
jakkoli vždy kovaní čerti tam obcházeli. Ale nedávno
— staroušek se samičel. Prasklo to tam, že? Ticho
prostoteká hovorcko sahmal obím hlasem Rybroun-
ka, že jsem málem ducha vypustil. — Nebyť ávandy, po-
kračoval Krkonos, a nestoudných kroušků, nevybuchlo
by to nikde; ale tak v pyše a šízi počátek vsalo
ršíliké zahynutí! Ze starých dob — vši to dobře —
vody moje slato nosávaly ješ se sejfovalo, dobře vy-
píralo či rýžovalo. Toté vítaná příležitost, myslil sou-
sed sejiř, a dal se do praní z nenadáni objeveného
zlata; i jal se s lakomství vymýšlenými slovy s ka-
tolický kupci, aby uvedl sem sekty zatracen! a cestu
pravdy dal v porubání. Pomoc přišla v markách z
evangelického buntu a v zvlášť ávancích z blá-
kého okolí — a že právě katolíci nebyli opatrní jako
hadové a sprostí jako holubice, ale se vzduzu posta-
vili si hlavu: dvojčihodným pánm dobře se začalo
rýžovat, a po vsích i městech „čistou“ víru a „čisté“
mravy šířiti. — Co pak ale soudíš, dobrý duchu na-
ších hor, o celém tom ruchu? — Myslím, že ta bouře
velikých škod nadělala katolickým a znamenitě šla k
dubu protestantským Němcům i Čechům. Ale bez
prospěchu pro obnovu katolický neni; vsduch se vy-
čistil, cizoložné plémě musí vyhynouti, chtějíci sbo-
hatnouti jistě upadnou v osidlo ďáblava. Hamno se
vykliditi musilo, plevy s prachem jsou spáleny! Jásat
sice protestantismus, že konečně otevřeli oči horáci a
hledají pravdu v Němcích. A také jest na postupu
pozor! Protestanté účednice dole i nahore velmi di-
kovně jej podporují — a páni, jakoby neviděli! Po
staletí jsem tu na stráži, ale čím dál těšil mám zde
postavení! Slibuji mi za hory doly, za rosmatité hře-
beny a křede novou císařskou ochot se vší slávu ce-
lého světa; drusobové i tlapači pořád se tu toulají!
— Ale vid, drabý Krkonosí, že se nedáš takovou
řepou uplatiti? Ba že nedám nikdy; do smrti nej-
delší toho nepopouzeu, že mi právě ti pochlebníci tak
okřivě přezdíli. Dobřeš mi to připomenul; na ro-
schodnou tak něco! A než jsem se nadál, satočil Ry-
broun velikým sradlem, až se mi v očích zajehtilo!
Ano dosud jest jiskra naděje, že se tu udržím, svolal
s úsměvem starý pán. A ta že jest? Proti pak si srak,
což nevidíš Čech, Němec — katolík Harrach Cornis. —
A bylo po vidění. Podivné zrcadlo stále mne páli, ale
nedopálo i nmníl jsem si, že to také v tom masopustu
do světa pustím! Posledním slovem strážce Krkonoského
dlouho jsem ve své zpodlosti nehořel, až tu v naší
při kde se vsal, tu se vsal: střed, kterýž katolické
Čechy i katolické Němce zvlášť v Krkonosích jistě
učin opatrnějšími Svátá podar! Ať už několik těch
protestantských modlitebn blás potomkům provinční
předků, Čechů i Němců z konce 19. století. Váš
dokud zbožní Harrachové a Černásové panují na těch
horách — katolíci se nešají.

Čeští a chorvatští Sokolové. Některé
liberální listy české přinesly v posledních dnech ná-
sledující správu: „Biskup Strosmayer — sokolem
Ze Záhřebu se sděluje, že biskup Josef Jiř Stro-
mayer přistoupil jako zakládající člen k „Hrvatckému
Sokolu“ a zaplatil 400 korun. V „Sokole“ tomto jest
již více katů členy, než u nás jest něco tak o-
vého vsácnosti.“ K tomu autno poznamenati:
U nás jest opravdu něco takového vsácnosti — po-
něvadž ti naši páni sokolové se anahami vlasteneckými
spojili také s větším dílu snahy protinábožen-
ské! — Ano, jsou u nás některé spolky sokolové,
jichž činnost vyhradně sestává v tupení a podvržení
náboženství katolického. Jak se dovídáme, rozsměl
v Chorvatku myšlence sokolové trochu jinak. Sbory
sokolové sděstňují se služeb Božích, jdou na církevní
slavnosti a zvlášť, když biskup někým přijede, mezi
jinými spolky, které ho vítají, jest z pravidla i spolek
sokolový. — Ano, chorvatští sokolové dokazují, že se
dá dobře pěstovati myšlénka vlastenecká, a niž by
tím náboženství trpělo. Kdyby si tak i naši
páni sokolové počínali, zajisté by pak si nemuseli na-
řikat, že je naše katol. kněžstvo nepodporuje.

Království. Některé dáno, co nový
italský král dosedl na trůn a již se odhadilo spiknutí,
proti němu Byl již vyvolen jeden anarhist, který
jež měl savražditi. — Die správ některých listů
francozských, také proti novému králi anglickému
osnují se vražedné plány. — Zdeš se zde nepotvrzují
slova jednoho anglického státníka, který pravil:
„Oroce bezbožství se brzy posaz. Ti, kteří klidně
přihlížeti budou, kterak se boří oltáře a chrámy —
snad brzy pak posazají — že po chrámech přijdou na
řadu paláce a trůny. — Bijte kůle — a vychováte
si královsky.“

Vívat justiciu. Die státního rozpočtu
váváno bylo za posledních 5 let na universitě ví-
deňskou 1,400,000 K, pro lvozeu 150,000 K a pro
naš českou 48,000 K. K tomu poznámek netřeba.

V Uhrách — jako v Turecku. Ve
verifikačním výboru uberaké smámovny učinil jeden
poslanec prohlášení že volba Polyaka (žida) jest ne-
platnou — ale baron Banffy odvětil, že Polyak daro-
val vládě 60 000 zl. To ovšem hněd postadilo, že ne-
platná volba byla platnou.

Podivný sjev. Členové orchestru Národního
divadla v Praze jsou velice roztřípeni nad bezohled-
ným jednáním čela opery p. Kováčovic, který při
gymnázích s nimi nakládá jako s nezavedenými kluky.
Z roztřípení to jest oprávněný, vysvitá již s té
okolností, že členové orchestru veřejně prohlásili, že
raději vřelby se ovacha Národ. divadla vynechají než
aby dále brně jednal p. Kováčovic s nimi. — Přá-
pad tento bude předmětem dlouhého jednání dne 17.

t. m. Podivno, že skladatel opery „Pachlavci“ v ně
tak cituplným způsobem dovedl vykouzlití boí uti-
skovaných Chodů, dovede se svými podřizovými tak
urputně a tvrdě zacházeti. To umělci zajisté k veliké
cti neslouží.

Židé a školy. Na rakouských universitách
jest 17 proc. na technikách 17.3 proc., na středních
školách 14 proc. židů. — Židé v Rakou-ku činí
pouze 6 proc. „Věst. kat. duch.“ správně dokládá, že
Rakousko jest klassickou zemí židů.

Třetí universita budou míti v Uhrách.
Žiženská bude buď v Segedině neb v Prešpurku.

**Jak to dopadá v zemi, kde je „kle-
rikální“ vláda?** „Nešťastnou“ touto zemí je Belgie.
Mají tam nejenom v parlamentě většinu „klerikálů“,
ale i vláda je klerikální. To tam musí být všude ne-
vsdělancost, tma, pravá hrůza — pomysli si některý
„lidový“ čtenář. Právě naopak! Zajímavě je seznati
vydání, že Belgie v r. 1897 měla s ústavy školními.
Na školy národní vydala 14,236,628 franků. Na školy
střední 4,172,847 fr. Na školy vysoké 2,080,145 franků.
V péči o rozkvět a umění stojí „klerikální“ belgická
vláda. Kromě státních ústavů řídí kněžstvo belgické
samo: 2 university, 80 kolejí, 66 středních škol, 150
pensionátů pro dívky a velice mnoho škol obecných.
Vedle královské akademie věd, existuje ještě deset ji-
ných společností vědeckých, mimo královskou bibli-
otéku, je v Belgii 690 veřejných lidových knihoven.
— Proto jenom hrrr . . . na klerikály, aby to u nás
naposledy nedopadlo tak jak v Belgii.

Na slovanská vsájemnost! Obecní
úřad v Nymburce zaslal do Babic v Polsku dotaz
v přídě jistého příslušníka tamnějšího a dopis napsal
arci v jazyku českém. Obecní úřad v polských Babi-
cích, — tedy v zemi slovanské — však připsal,
obecního úřadu v Nymburce vrátil nevyřizovaný a po-
známkou, že jazyk tento (český!) jest v polských
(Slovanské!) Babicích úplně neznámý . . . Tak vy-
padá ta slovanská vsájemnost!

Poseruhodný případ udal se na plecu
města Vídně, jehož se i čísti sděstati. Čtíři před-
staveni člen obecního zastupitelstva, rodák český A.
Havránek, který se stydí za svůj český původ a
který kdysi přisahal, že vždy bude hájiti n německý
rás Vídně. — A číst, ačkoliv z počátku rozmlou-
val s Havránkem německy, náhle se jej zeptal český.
„Jste Čech? Umíte ještě český? což pau
Havránek zajisté musel dovtřít. — Jest zajisté za-
jímavě, že číst usnává za potřebu s radním „ně-
mecké“ Vídně na plecu český mluvit.

Plátenníkům nastal těžký rok. V minulém
roku totiž úroda lnu byla velmi špatná a následek
toho jest stoupání cen lnu a lněné přize, jakož i
plátna. Tím se odbyl plátna letos zmenšil a tím také
výroba se obmezí na menší míru. Nemají tedy letos
plátenníci dobré vyhlídky. Minulý rok byl pro ně
velmi příznivý, vyrobené plátno nacházelo znamenitý
odbyt, obvláště v posledním pololetí, kdy vyhlídkami
na špatnou sklizeň ceny plátna stoupaly na nebyva-
lou výši. Za to však bude letos pro tkalce plátna
rok hubený.

Zkouška plátna. Zkoušení plátna, není-li
v něm bavlny, můžeme s dobrým výsledkem pomocí
lněného oleje. Zkoušku provedeme na ústřížku záha-
dného plátna, jež dobře vypere. Navlhčíme-li
ústřížek lněným olejem, stává se lněné plátno přá-
svitným, bavlněné však zbledá; obsahuje-li tkanivo
len a bavlnu, nabude vszvětlení pruhovaného.

Parolední plavbu zavedl r. 1788 Ameri-
čan Faltan Robert, který již od svého mládí se za-
býval myšlénkou sestrojiti důkladnou parolu! A
obtoval tomu nejen všechn čas, ale i své zdraví — a
jmenl. Napřed byl velkým bohatcem — ale když r.
1815 zemřel odkázal svým dědicům 100,000 dolarů —
dluhů.

Spolek „Svatober“ vystavěl na Vyšehradě
hrobku „Slavin“ s přispěvků různých vlastenců. Ale
ačkoliv již hrobka ta několik let stojí a deš, vichřice,
mráz a tající led sanecchají již na stavbě té patrných
stop, přec teprve nyní tam byla jedna mrtvola — a
sice básníka Zeyera vlozena. A přec zrovna vedle
„Slavin“ odpočívají starší vlastenci a spisovatelé,
jako Jablonský, Třebízský, Neruda, Marek, Smetana
— ti věční a ještě mnozí jiní si zajisté zaslančili,
aby jejich tělesné pozůstatky odpočívaly v hrobce
českých výtečků. — Spolek „Svatober“ sám jen roz-
hoduje, kdo tam pohřben býti má aneb ne; což ale
má spolek jen tak málo uznání pro starší české vý-
tečníky? Anebo snad páni, kteří stojí nyní v popředí
spolku toho se bojí, že by tam snad pro ně samé ne-
státalo místo? Přírodné pamětní desky již oměšleho
Pantheonu nepůsobí aspoň na cizince navštívního
Vyšehrad jinak, než — že jsme dosud neměli mate-
riálu pro Slavin; a přece — měli jsme mnoho těch,
na které můžeme býti hrdi!

„Jihočeský Živnostník“ toť název no-
vého týdeníku, který počal vycházeti v Č. Budějo-
vích. — Redakci vede p. Jul. Tvrzník, býř. spoln-
pracovník „Našince.“ Listů takových, které by opravdu
byly věnovány zájmům živnostnictva mnoho nemáme
a proto se sájmem hledělo se vstříct novému listu. Ale
při prohlídce čtyř dosud vyšlých čísel, přišli jsme na
lecos, co jen v sájmě nového podniknu důlno vyt-
knouti. Tak na př. feuilleton „Z úrob tajnosti.“ Pi-
kautním způsobem líčená jest mladá dána, šena ji-
stého čílníka, která navštívila byt svoobodného p.
užite. Následuje milostná scéna — a konec vrcholí
v přání — jen aby muž nevěrně ženy brzy umřel.
— Nevíme, komu chtěl „J. Ž.“ touto historkou po-
sloužit; živnostnictvu zajisté ne — a učitelstvu tím
méně. Když již „moderní“ naše doba prosycená jest
nemravnými sjevy toho druhu, proč ještě o tom psáti
— a sice takovým způsobem, jakoby podobná ne-
pravost byla zcela odůvodněnou a správnou, jakoby
se tím blahu lidstva ještě posloužilo. Vděť právě podobná četba způsobuje nákanu mravů
a zvláště nás doropet se tím strávuje. A nový, odborný
list, který jest určen hájiti nájmý živnostenské
podivné si dává vyvěšeni, když takovým spáso-

Dem chce nápravu kruhů živnost. získati. — Také alob nového listu se právě nezamlouvá. O smrti Julia Zeyera píše: „Julius Zeyer mrtov. Třetí (8) náš básník odešel. Odešel mlčky, právě tak jak přišel. —“ Většina zpráv jest otiaknuta z různých listů. Některé správy byly již před několika roky uveřejněny, tak že nový list vystavuje si vyvádění chudoby. Vlastních, nových myšlenek marně bychom v něm hledaly. Doufáme, že upozornění toto postačí, aby redakce pečlivěji k uspořádání listu přihlížela a aby to byl opravdu cenný list, který by potřebám živnostnictva vyhovořoval.

Zajímavé maličkosti od rakve královny Viktorie. Mrtvola zesnulé královny vystavena byla v zámecké kapli v Osbornu, a tu, jak listy souhlasně vyprávěly, přelázelو přibuzenstvo a zbožné modlilo se za duši zesnulé. Protestantké přibuzenstvo královnino modlilo se za duši protestantské královny, ač učení protestantské výslovně popírá jakoukoliv moc modliteb za zemřelé. — Ještě podivnějším jest zjištěné faktum, že v oné zámecké kapli odtvářen a zvláště zemřelou královnou denně byl navštěvován velký obraz Marie Panny s dítětkem. Hlava anglikánské církve, královna Viktorie, vroucí otitalkou v životě i v smrti božského Matěfství Marie Panny, v které protestantismus nevěřil. Nevypadá to tak trochu jako vltězný výklad oněch slov, jimž Matku Páně církev opívá: „Cunctas haeresses sola interemisti in universo mundo!“ V. K. D.

Americký „Národ“ sděluje: „Dům zákonodárny tennessee přijal státní předlohu, již se zakazuje dovážeti a prodávati ve státě cigarety“. — Neškodilo by i u nás.

(Zasláno.)

Katolické veřejnosti!

Osada Jenkovic (u Třebechovic) měla od pradávnych dob kostel; ten však časem sešel tak, že stal se k opravě zcela nezpůsobilým. Když bývalý patron vzdal se patronátu, byl kostel v takovém stavu, že musil býti stržen (r. 1899). Zbývá jenom ještě věž, také již velmi sešlá.

Opravdu smutný jest pohled na sbohenišť stánku Božího, pro každého, kdo jde kolem; nejmutnější ovšem pro katolíky Jenkovic, kteří tu ještě před několika léty shromažďovali se k službám Božím.

A přece potřeba kostela v této obci je svrchovaná. Důkazem této potřeby je i to, že je nejdůst. biak. Ordinariátem povoleno sloužiti zde 16 mš. sv. v dny nedělní a sváteční do roka; neb farní kostel je velmi vzdálen.

Jak smutné jsou zdejší pohřby, když nad tělem zemřelého nemůže býti konána nejv. oběť!

Tyto pohutky vedly k započatí obřek na vystavění kostelíčka, skromnějšího sice než byl bývalý, ale vyhovujícího nutné potřebě. Sešla se dosti slušná částka, která však daleko ještě nestačí. Neboť připomenouti dlužno, že katolíci obyvatelé Jenkovic (obec čítá kolem 1000 obyvatel, z nichž třetina je helv. vyznání) jsou a velké většiny chudí cihlářští dělníci a nádenníci.

Co činiti?

Když jsme dne 3. t. m. byli u Jeho Biskupské Milosti, který poměry naše velmi dobře zná, řekl nám darovati 100 korun a povzdudil nás, abychom hledali dobrodince veřejným tiskem.

Činíme tak, ač víme, jak často v rubrice této objevují se prosby podobné; prosíme však, aby nám bylo věřeno, že nemísili bychom se v řady prosebníků, kdyby nás nenutila naléhavá potřeba. Přispějte tedy, kdo máte katolické vědomí, a můžete přispěti! Dilo, pro jehož podporu dovoláváme se Vaší štědrosti, je dílo dobré, a dílo nutné. Ať sebe menší je dárek, jímž pomůžete na vystavění stánku Páně, Bůh Vám ho nezapomene, jakožto oběti Jemu věnované a osadníci Jenkovičtí vždy Vás budou vděčně pamětlivi ve svých modlitbách.

Ferdinand Hanousek, děkan v Třebechovicích

Jan Prokop, starosta v Jenkovicích.

Josef Ludvík, radní. Jos. Procházka, radní.

(Zasláno.)

Pan Karel Zavadil, zlatník a pasíř v Chrudimí vykonal pro zdejší farní chrám Páně letos některé práce svého odboru jako: přestřihnutí hlavního oltáře a svíců a nevšední dovedností, pečlivou svědomitostí a při mírných cenách, tak že jeho závod směle se může odporučiti k pracím podobného druhu co závod solidní a přiměřeně laciný.

Farní úřad ve Vilimově, dne 19. srpna 1900.

Václ. Lux,
patr. komisař.

Jos. Teplý,
farář.

(Zasláno.)

Jos. Štěpánovi

pozlacovači v Pardubicích!

Za vkusné pozlacení a polichromování oltáře Rodičky Boží v chrámu Páně Chomutickém, jakož i za jiné práce pozlacovačské při mírné ceně vzdáváme tímto veřejný dik. — Sílží Vás Bůh, abyste po dlouhá léta ebrámy po vlasti naší ke cti a chvále Boží a k radosti věřících okrášlovati mohli.

V Chomuticích dne 31. ledna 1901.

J. Mihan,
patronátní komisař

Jos. Hlavsa,
farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. února 1901. 1 hl pšenice k 12'00—13'60 što k 12'30—13'60, ječmena k 8'90—9'60, oves k 5'20—5'95, proso k 9'40—10'00 vike k 10'40—12'50, hrachu k 19'00—21'00, jáhly k 19'00—20'00, krup 24'00—28'00, brambor k 8'40—280 jetelového semínka červeného k 8'40—10'40, jetelového semínka (inkarnát) k 00'00—00'00, máka k 28'00 olejky k 00'00—00'00, lněného semene k 19'00—22'00 100 kg. žitných otrub k 12'00, pšeníc. otrub k 11'00, 1 kg. mála k 2'40—2'72, 1 kg. sádla vepřového k 1'80—1'78, tvarohu k 0'32—0'36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0'00—0'00, jeden hekt. cibule k 8'60 jedna kopa drobné zeleniny k 1'20—2'00

Listárna redakce.

Caclav. Litoji, že dotazu nebylo náležitě porozuměno. Doba přístí vše Vám vysvětlí. Pozdrav! Chotěborky. V přístím čísle.

Nová Ves. Ano; — připomínám však opět to, co jsem Vám již dopisem sdělil: „Více populárně — —“ Pozdrav!

Lanžov. Došlo pozdě.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimí

svůj hojně zásobený sklad

načiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné nad se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejrychleji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy novozlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stržením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykázati četnými povcalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svíců, pacišků, schránek na Nejevětší, patenek atd. co nejvíce.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku aho ovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též ahotovuje sochy svátých z dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní díly ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějšších.

8 áctou veškerou

Antonín Sucharda.

Veledůstojnému duchovenstvu!

M. J. Říha,

pasíř a pozlacovač v Heřmanově Městci

dovoluje si nabídnouti své služby ku provedení prací kostelních, pozlacování oltářů, polychromování soch, zlatení a stříbření v ohni bohoslužebných nádob a j. Ceny jsou nejmnějšší. Mnoho písemných uznání, kterých se mi dostalo, opravňuje mne, abych veledůst. duchovenstvu mohl výrobky své doporučiti.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské nálohy.

Odporučuje uctivě své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtíle kateřiny, sporčednice, křtíelny, kunsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Nutná cesta za přčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudy, farář ve Vyprachticích)

doporučuje P. T. veledůstoj. duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or

(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a nabízí:

Koňak, slivovici, borovičku, jeřablaku, punše a rummy, nejmnějšší likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četné uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též se splátky bez sřídění cen!

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu. odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Ústky) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

10.000 čtver. sáhů

stavebních pozemků, které se hodi pro závody průmyslové a domy činžovní. dílem před nádražím, dílem blíž dráhy a silnice ke Kuklénám a kolem školy na Pražském Předměstí u Hradce Králové prodá a kupujetmu výhodné platební podmínky poskytné

Josef Kulíš,

ředitel měst. dívčí školy v Hradci Král.

Zlatá bible klassiků

(v řeči německé)

nádherně vázaná s 127 velmi krásnými obrazy, ve dvou dílech (starý a nový zákon) za výhodných podmínek se prodá.

Bible tato vyšla nákladem L. Herzika ve Vídni, a za krátkou dobu nádherné toto dílo vzor vysoké ceně 75 zl. se rozšířilo v mnoha tisících exempl.

Blíže sdělí administrace t. listu.

Oltáře, kazatelny, a t. d. nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Větší partii

trubek odvodňovacích různých světlostí, obyčejné tašky, skřížky, faconové cihly atd. jsou výhodně na prodej u

JOSEFA MANYCHA v Hradci Králové.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spo- lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselné, káin, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštorskou sádku superfosátovou k vrchnímu hnojení jetelů a konšervov. chlévské mrvy, pícní vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude souteže schopné:

Továrna na umělé hnojivo a kyselinu sírovou v Břeclavi- a Lisku u Rostok. **A. SCHRAM** Poštovní ústřední kancelář v PRAZE, Jiadřická ul. 27.

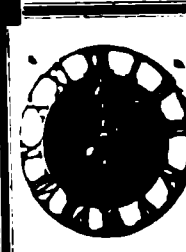

Odborný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborné, ho- testí utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40 a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného domácího prostředku přijími jen pů- vodní lahve v krabici s ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny, i budeš mít jistotu, žeš obdržel pří- pravek původní.
Richtrova lékárna u zlatého lva v Praze, I. Eliášova třída 5.

V. Vacek, závod školářský v Pamětníku u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsa- zování stromy ovocné vysoké a krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný cenník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenán
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. a dle ho- letou zárukou v dokonale jakosti.
Rozpočty zdarma.

Statek

k nám už patří 45 korců dobrých polí, táhnoucích se v jednom kuse hned od stavení a 5 korců luk jest se vším příslušen- stvím a úplným zaříze- ním i s lerošní úrodnou hrad z volné ruky za hotové na prodej. Stavení kryto je bídící stodola taškami; stavba nová.

Blíže zprávy podá:

Jan Černý, rolník v Byzradci, p. p. Solnice

Josef Štěpán, závod

pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové staci oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do- oboru toho spadající práce v nejmodernějším prove- dení a v cenách velmi levných.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mirné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Sbírejte upotřebené poštovní známky

všech zemí a různých druhů i ty nejjedno- dušší, ve prospěch chu- dých hochů, kteří se chci věnovat stavu kněžskému. Za to každý dostane různé pěkné církevní pa- mátky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. — Dřazy jakož i zásluhy adre- sovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bre- gens (Vorarlberg).

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% sračky!

Doporučují přesně dle círk. předpisů neb v národ. slohov. vyšívání šitovené:

Mešní roucha, pluvialy, dalmatky, vlna, nebesa, prapory školní i spolkové, korouhve, koberec oltářní, přikrky, alby, rochetty a nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa- cifikaly, cibory, svícní, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technický pro ované kři- žové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA: V ohni zlatení kalichů neb ciborů dle ornamentu: 1 krát v ohni 10 zl., — 2 krát v ohni 16 zl., — 3 krát v ohni 20 zl. i ostatních nádob posvátných

SPECIALITA: Pro chudé neb filialní ko- stely zasílám 5 mešních rouch s příslušenstvím barvy bílé, červené, fialové, černé a zelené, celé s hedvá- bných damašků, clacé slatými neb hedvábnými portami, římského střihu. 5 kusů v celku za 69 zl.

SPECIALITA: Pro méně majetné kostely zasílám 1 úplný para- ment t. j. 1 kasole, 2 dalmatky a pluvial jakékoliv církevní barvy, celé s hedvábného damašku, clacé slatými neb hedvábnými por- tami, římského střihu v ceně 75 zl.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.
JOSEF NEŠKUDLA, c. a k. dvorní dodavatelství v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Hotové paramenty zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.

Objednané předměty jako: 3 gotické lampy, ciborium, atd. došli řádně ku sv. bitmování. Nej- důstojnější biskupská Milost Dr. Martin Josef Říha vyslovil se nad předměty pochvalně. Valášek se velmi líbila ta velká lampa i cena nezdála se mu tak velká. Ciborium když konsekroval, důkladně si prohlédl a pravil, že jsou dobře vylacené. Ptal se mne, kdo to pracoval a od které firmy, tedy jsem mu vše sdělil a zároveň jsem Vás vše odporučil. Pravil na to: „Mne těší, že domácí závod takové výrobky dodává“. Sbírá peníze na pékaon monstranci, což doufám, že spolu opět budeme mít tu špat se písemně sejití
Štítary, p. Hostouň 1899.

Barbalembj Pubec, farář.

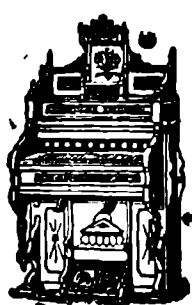
Z veškerých cen ilustr. cenníků němec. firem slevují 5% sconta!

První královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákreby na požádání franko.

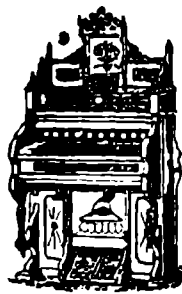

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečtní vosky a smolné pochodoče, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauroji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpčty předloží.

DO PLESŮ

odporučuje

I. křesťanský „bazar Čupr“

svojí bojně zásobený sklad

nejnovějších vějířů, rukavic, imit. šperků, bláz, lakovaných dámských střevíků po 2 zl. 40 kr.

Nejnovejší bílé nákrčníky, košile, límce, manžety, náprsenky, ponožky, punčochy, škrabošky, umělé květiny atd. — **Tombové předměty** 100 kusů 15 K. — Spolkům zasílám franko. — Umělé květiny a cotillony. Speciální oddělení **šňůrovacích** v každé velikosti, fagona nejnovější a nejlepší. Zaslání míry stačí pouze přes pás na život.

Frant. Čupr v Hradci Králové,

Klieperova ulice, proti kavárně p. Fialy.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se křehkými rámy, stěží i osazením.

Veškeré rozpčty, skizy i odborná rada bezplatně bez větší námahy ku dohodě a provedení.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Největší česká

továrna

PIANNA A

Antonin Petrof

c. a k. dvorní

na

PIANINA

Hradec Králové.

PETR KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

doporučuje skvělé gázové látky, krajky i pentle, vějíře, plesové blázky, Entré pláštěnky, hedvábné šály, rukavice, paňské plesové košile i náprsenky.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celá garnitury.

Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněnk.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vzp. redaktor Alois M. Vohézný. — Tiskem v. knižnicí v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatná na čtvrt roku z k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 22. února 1901.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Pověra a koruna.

Ještě před rokem 1848 žili faráři, kteří prý ve svých řečech duchovních neuměli dobře rozeznati prostonárodnost od sprostoty. Tak chtěl prý jeden takový pán působiti proti pověře a proto dával příklady. „Dostaneš škytavku a povídáš: Kdo pak to na mne vzpomíná? Ale já povídám: „Nenacpi se tolik a nebudeš škytat.“ Anebo: „Spadla mi zástěra, copak to je za znamení? Lenochu, zavaž si ji lépe a nespadne ti.“

Chťel jistě mluviti prostonárodně, čili jak učení říkájí populárně a bylo to prý sprosté. Ale proti pověře tím působil jistě; jenže tedy záleží na tom, jak, kdy, kde a před kým se co řekne, sice si může člověk znamenitě škoditi. A na tohle pravidlo jsem si vzpomněl v nedávno minulé dny, když nový anglický král Edvard VII. ve sněmovně lordů (panské) působil proti pověře(?) Kdo totiž v Anglii chce nositi královskou korunu, musí ve své korunovační přísaze — nazvati mši pověrou a modlářstvím. Zdá se mi, že je to zrovna tak zastaralý způsob královského přísahání, jako zastaralý je způsob kázání v uvedeném našem příkladě. Zapomíná se, že žijeme ve století dvacátém a ne v šestnáctém, kde zuřily vášně nových fanatických predikantů (protestantských kazatelů), zapomíná se, že v Anglii žijí zase a to novým životem katolíci, kterým tedy koruna uráží jejich víru. Kdy, kde, před kým se co řekne, na to se má dáti pozor, sice si může člověk znamenitě škoditi.

Právě protestantům na písmo tolik drží, čím se divíme, že se k tak ostrým, nás urážejícím slovům o „mši“ dávají unést. Nechtíce zde učenou bohoslovnou, čistě náboženskou přednášku míti, pravíme jen krátce: Nezvrátne jest dějinami světskými dokázáno, že židovští učenci před Kristem učili a za to měli, že ten celý svět očekávaný Vykupitel bude ko nati obět, při níž bude užívati chleba a vína! A odkud měli tuto podivuhodnou myšlenku? Z písem. Četli o knězi Nejvyššího Melchisedechovi, že podal obět chleba a vína. Četli v žalmu, že Vykupitel bude knězem podle řádu Melchisedechova! — To jest tedy dějepisná událost a jen právě zůmyslnost jí nechce viděti. A k ní se druzí druhá. — Objevuje se v předpověděný čas Osobnost, kterou sám židovský dějepisec Josef Flavius mu-žem jen nazvati se ostýchá a praví o ní, že to byl „podivuhodných skutků (zázraků) činiteľ a že vstal z mrtvých třetího dne. A ten o sobě pravil veřejně i před soudem a s přísahou, že jest Synem Božím.

Nuže! To byl ten nový Melchisedech, který vzav chléb a víno dí: Totot jest tělo mé, totot jest krev má, která se za vás dává. A od té chvíle dle svědeckv dějin a spisovatelův nejstarších věří svět křesťanský, že tu všemo- houcnost jeho proměnila podstatu chleba a vína v podstatu jeho těla a jeho krve, že tu podána byla obět těla a krve jeho, a že je to tatáž jediná jeho obět, kterou na kříži podal, jenže jiným způsobem podaná, v podstatě však tatáž, tak jako n. p. sněh, led a voda tatáž věc jest, jenže v jiné způsobě. Tu pak není nikde ani stopy pověry. Pověra je *víra bezdůvodná*. Zde jsou však důvody, dle našeho přesvědčení, nezvrátne důvody. Pověra jest nedostatek správného důsledného myšlení, zde se však právě důsledné myšlení — logika — objevuje. Je to, jako obyčejně, že se katolicismus rozumu nebojí. Jen slabost rozumu, nevědomost, lenost v přisáhném myšlení, pak obzvlášť vášně a uminěnost toho jest příčinou, že se může proti katolicismu vystupovati. Velice pak ještě padá na váhu hmotný prospěch a politika. A tak to jest i s tou „pověrou a anglickou korunou.“ Myslíme, že Eduard VII. svými potupnými o mši slovy nejen katolíky urazil, ale i „koruně“ škodil.

Dnes obzvlášť je nebezpečeno pověru a korunu dohromady míchati. Nežijeme již v patnáctém neb šestnáctém století, v kterém se

svět hádal o Luthera, Kalvína, Viklífa a Zwingliho. Dnes mají králové jiné starosti. Dnes totiž jsou lidé, kteří mají za pověru i to, že se králové nazývají králi z milosti Boží. Dnes víra v Boha vůbec nazývá se leckde a leckým pověrou a právě proto viklají se leckde „koruny“ na hlavách králů. Právě naopak je zapotřebí, aby král katolictví, které nejrozhodněji drží víru v Boha ne-li rozhodně, podpořoval, aspoň na pokoji nechal. Proč právě ve Španělsku zuřil ti, kteří nenávidí tam království, proti katolicismu? Cítí toto dobře. Kdyby lid měl za pověru katolictví, bude míti za pověru i posvátnost koruny. A proto mnozí radikální „svobodomyslníci“ štvou proti katolicismu, aby oslabili vážnost koruny. Přestane-li lid věřiti po katolicku, přestane i věřiti, že král je z milosti Boží. „Koruna“ vůbec bude mu pověrou, a proti pověře musí se třebas i násilím vystoupiti.

Napadá mi jistý skutečný případ ze života. Ve statku jednom byly rozbroje mezi synem a matkou. Kněz — duchovní správce — začal o tom řeč se synem a napomínal ho, připomínaje mu čtvrté přikázání. Načež syn odvětil: Však právě to je to, co mne ještě drží, že to není horší. Kdybych nevěřil „na čtvrté přikázání“, nevím, co bych udělal. Ale maminka má taky zachovávat Boží přikázání a netrápit děti a nebýt tak zlá. Ráčeji ji taky napomenout.

Dejme na místo matky „korunu“ — posvátnou moc královskou — a na místo syna národ v říši neb v království, a máme z toho pěkný výklad o poměrech v mnohých státech za dnů našich. Tak na př. v Prusku: Od Poláků tamních se žádá, aby milovali krále a stát, ale vláda ve jménu koruny je až k vyhubení utiskuje. A k tomu všemu chť v Berlíně, aby duchovenstvo katolické připomínalo jim křesťanskou povinnost, která jim káže poslušnost a úctu ke koruně. Ale z lidu polského právem může zaznívati hlas: „Ráčeji napomenout taky maminku!“ To jest: Ani vláda nesmí míti za pověru mateřské povinnosti k národu polskému, totiž lásku, spravedlnost a péči o jeho blah.

V posledních dnech přinesla církevní protestantská „Kreuzzeitung“ článek, v kterém projevuje králi pruskému svou nelibost a zármutek německého lidu nad tím, že se král spolčuje s Angličany proti Burm. Mluví jen o nedorozumění a mluví uctivě docela v duchu čtvrtého přikázání, které dovoluje dospělému synu i otce, ale uctivě, napomenouti. A odkud plyne ta úcta, i když se králi domlouvá? Inu z toho, že víra a posvátnost koruny není tam ještě vůbec — pověrou. Ale že v mnohých srdcích již pověrou jest, to vyvstává z toho, že tam — snad nejvíce v celé Evropě — jest soudně trestáno urážek Veličenstva.

Vláda vídeňská je nám často taky tou maminkou z našeho příkladu. Od biskupů, kněží a katolíků vůbec žádá, aby vštěpovali lidu úctu k této „mamince“, a činivá to prý ve Vídni „nemilý dojem“, když i katolické listy na vládu si stěžují. Tak n. p. když se jednalo o právo veřejnosti škole chrastecské, rozhněvání veliké následovalo na vídeňský „Vaterland“, že prý i katolický list je proti — vládě! A články „Obnova“ někdy prý tu naši „maminku“ taky rozčilují. Vždyť přece listy katolické nemají míti čtvrté přikázání za — pověru. Ano, ano! Ale „ráčeji“ napomenout taky maminku“.

Národ český je taky tím synem v příkladě. On má „korunu“ v srdečné aktivosti. Ale ta nedorozumění, ta nedorozumění! A odkud pocházejí ta nedorozumění mezi ním a vládami vídeňskými? — Že tam ve Vídni jsou jakýmsi způsobem pohromadě — pověra a česká koruna. Česká koruna, čili státní právo jest mnohým vídeňským i nevídeňským pánům asi tolik, jako Eduardu a našim pánům pastorm — máš; totiž pověra a zlořečné modlářství. (Srov. Heidelberský katechismus.) — A proto p. ministr Körber do trůnní řeči již ani to slovo „rovnoprávnost“ nedal. Jenže

nežijeme v století šestnáctém, v kterém právě z protestantství vypučela násilnická moc knížat, ale v dvacátém, které volá po právech lidu — mnohde až způsobem — korunám nebezpečným. A proto ani u nás není na čase „korunu českou“ — ten odznak práv národa našeho — za pověru vyhlášovati. Naopak! Jest svrchovaný čas víru v spravedlnost posilniti, aby se nešíkovným vládařením nemnožil počet těch, kterým „koruna“ vůbec je — pověrou.

Až posud se v tom zásluhou vlád vídeňských znamenitě staly pokroky. Ti, kteří v srdečné aktivosti mají korunu, jsou stále ke zdi tlačeni a zarmucováni. A s nenávisťníky koruny se jedná jako s maslem. A co z toho? Veřejně již a nepokrytě na místo koruně vzdává se v samé říšské radě pověrečná a modlářská čest — piklaubně (pruské přilbě).

Dopis z Prahy.

V Praze, 21. února.

(Stávka v Národním divadle. — Vtip s Vídní. — Nové náhledy mladočeské strany. — K pomě-
rům na pražské radnici. — Do třetice všeho do-
brého.)

Ačkoliv za přítomných právě dnů odehrávají se ve Vídni na říšské radě důležité události, přece dnes hlavní péče a starost pražských novin a následkem toho i pražské veřejnosti obrací se na místě toho k bouři ve — sklenici vody.

Členové orchestru, mužského sboru a technického personálu Národního divadla z důvodů, (jež se soudu šíří pozornosti naprosto vymykají, patřice v záležitosti soukromé a důvěrné), dostali se v choulostivý spor s fide-
telstvím a správou divadelní. Členové orchestru odpírají poslušnost svému kapelníku, členové mužského sboru a technického personálu stávkují s nimi následkem své nespokojenosti pokud se týče gáže a mzdy. Při tom všichni dovolávají se sympatií obecenstva žádající, aby se proti správě divadelní postavilo na jejich stranu.

Není pochybnosti, že se nalezne dosti těch, kdo budou tyto nesnáze divadelní správy upřímně přáti a proto budou nespokojené s ní dokonce i k dalším krokům proti ní stále popouzeti, avšak při klidném uvažování o celé té záležitosti nutno především míti na mysli, komu z celého toho sporu vzejde škoda a kdo tím utrpí. O nějakém zisku při úvaze té není ani stopy, ale každý musí litovati, že Národní divadlo jest v nejpřednější řadě touto sférou postíženo. To měli míti páni, kteří se proti jeho správě pozdvihli, především na paměti, jestli sami neřežou ratolest, na níž sedí.

Přes týden trvající stávka nespokojených zahání celé davy návštěvovatelů Národního divadla do divadla Varieté a do divadla německého, tak že z toho Národnímu divadlu vzniká okamžitá škoda finanční a obecenstvo se od jeho návštěvy nejenom nyní odpuzuje, ale také odvyká. Pro budoucnost stávka tato může míti ten důsledek, že počet abonentů „Národního divadla“, stálý a pevný to jeho důchod, citelně klesne z obav, že by se stávky mohly opakovati a že abonenti by to odnesli. Poněvadž kasovní prospěchy jsou prospěchem všech v divadle účinkujících, proto pracovali nyní stávkující sami proti sobě, tak že ze stanoviska rozumu a ze stanoviska šetrnosti, již každému členu divadla oproti obecenstvu dbáti sluší, stávka nyní v Národním divadle provedená, nemůže míti žádných sympatií v soudném, vážném obecenstvu, které hmotně Národní divadlo skutečně drží.

Ze stanoviska autority a pořádku také nebylo možno nikomu rozšířnému na stranu stávkujících se úplně přidati. To přece ani

v divadle nejde, aby obecenstvo čtoucí plakáty, co se dává, šlo do divadla na ohlášené kusy, aby si na ně místo zaplatilo a potom aby si sbor, nebo orchestr ze příčin obecenstva úplně vzdálených a cizích umínili, že nebudou účinkovat v tom, co má být hráno a na co se obecenstvo předplatilo.

Záležitosti, o něž v posledních dnech v Národním divadle bželo, měly být vyřízeny v divadelní kanceláři a nikoliv v nejširší veřejnosti. Záležitosti ty jsou povahy čistě soukromé. Neupíráme ani jednotlivci, ani celku práva, aby se ve případech nutné potřeby hájili, avšak obrana ta jest nepřipustnou na útraty cílů a na škodu státu, jehož rozkvět svou důležitostí přezývá všechny osobníacity. To upravení a urovnání sporů a požadavků, jimiž se právě celá pražská veřejnost bavila, byly v Národním divadle cesty docela jiné, nežli jsou ty, jež nastoupili stávkující. Co se ve věci té stalo, jest obyčejný, zbytečný škandál, jenž nepřinese žádného prospěchu nikomu, ale Národní divadlo citelně poškodí.

Celá pak v jádru svém vlastně komedie tato měla být ihned ve svých počátcích pražskými listy umečkána a původci její, pokud kdo na té či oné straně vinu nese, měli být voláni k pořádku a slušnosti bez ohledu a pardonu. Ať nyní spor ten vyřízen jest jakkoliv, ať jsou s vyřízením tím obě strany jako vítězové spokojeny, tak faktum jest, že Národní divadlo bylo stávkou tou na delší dobu ohromeno, v nepořádek uvedeno, že škodu utrpělo a za to sluší původce toho důtklivě pokárati. Což kdyby potom třeba zase obecenstvo udělalo někdy stávku a řeklo, že orchestr nebo sbor nechce slyšeti? Podobná odveta dala by se snadno uskutečniti a proto nůž nemá se bráti za čepel!

* * *

Z Vídně ze říšské rady docházejí do Prahy zprávy velice málo potěšitelné. Jsou to většinou novinky a stesky osobní povahy. Jak ku př. na nově přibylé členy českého poselstva, ze kruhů socialistických oddaní jejich čeští kolegové publikují, toho zajímavým a charakteristickým dokladem jest povídka, která o nich už do Prahy došla.

Pánové ti jsou čtyři, ale vzdor tomu nejsou jednomyslnými, rozcházejíce se již i v otázce českého pravopisu, tak že prý každý z nich ve slovech „Milý příteli!“ píše ypsilon na jiné místo.

Jest to zajisté jenom z nelásky k nim vtrýsklý vtíp, ale třebaže se se zdá být tvrzení to jenom vtipem, svědčí přece o poměrech v české delegaci ve Vídni panujících velmi nepřívětivě. Vystihuje také velice charakteristicky všechno, čemu se před volbami, když se o tom vážně mluvilo, věřiti nechtělo. Znamenáváme to z toho důvodu, aby voličové do posledního českého poselstva do Vídně předčasné na své dílo nezpyšněli.

* * *

V pražských politických mladočeských kruzích jeví se v poslední době obzvláštní stíněná nálada. Páni cítí, jak ji půdy ubývá a proto oddávají se přemýšlení, která by jí zase nabyli a ve svém vůdčím postavení, resp. při svých synekurách se udrželi. Mnozí z nich, kteří nedávno sedlákům a živnostníkům neunavně hleděli imponovati upozorňováním na důležitost jejich stavů v organizaci národní, najednou zaměnili své nezdolné přesvědčení.

FEUILLETON.

Dějiny z cest.

píše Josef Váňa.

VII.

Špilberk.

„Jeť bolest sloupem žulovým,
jímž život trvá.“

Jar. Vrchlický.

Dnes bych měl vlastně začít jako Maurice Maeterlink:

„Oh, oh! To je k pláči . . .

Mrazí mne, mrazí . . .

Ah! Ah!

Mně bylo jedné chvíle, jako bych musil zemřít v těch nekonečných slujích: málem byl bych padl . . .

Vzduch je tak navlhý a těžký jako olověná rosa, a temnota je hustá jako otrávené těsto . . .

* * *

Ani by nebyl výlet do Polska a do Tater úplný, kdybychom se nebyli zastavili na Špilberku v Brně, kde r. 1845 sto padesát chrabrých synů Polaky původně k smrti odsouzených masili trpěti a strádali, že chtěli vlasti své vydobýti bývalou svobodu.

Byl jsem opravdu žádostiv na tento černý bod kulturního vývoje lidstva. Člověk se tak za-

Jako by byli pilně čili „Obnova“ a jiné „křikátní“ časopisy! Nášlo totiž umínání k háji naše stále stanovisko, že jest nezbytností k účasti ve veřejném životě a k jeho zastupování angažovati především inteligenci a vyhledávati při tom jenom záležitosti, jež ji spojují a vyhybati se podřízeným otázkám, které ji rozdvíhají. Zajímavým a obdivuhodným zjevem při tom jest pan dr. Václav Škarda, předseda výkonného výboru strany mladočeské, který jde ve své obětavosti v ohledu tom již až tak daleko, že i na staročeskou „hlízu“ docela zapomněl a že by nebyl neochotným s troskami strany staročeské zavést přátelský poměr pod střechou společné jednoty.

Staročestí mohykáni ovšem že nad tím vrtí a podivním hlavami, mladočestí horlivci se proto durdí, netajíce se nevolí, proč prý bylo tedy zapotřebí vésti tak mnohé boje proti straně staročeské, když nyní dokonce i pan dr. Engel toto minění sdílí? Že z lásky ke Staročestům tento obrat nenastal, dá se vymakati. Mladočeskou stranu opustily bývalé její bataliony seleké, živnostenské, učitelské, studentské, dělnické a proto dnes ta starostlivost, jak bude zítra.

Nemáme docela nic proti tomu, kdyby jednota národa nastala, kdyby vedení jeho došlo se do rukou nepochybné inteligence, avšak máme za to, že první, kdo by byl této užitečné změně dosavadních poměrů obětován, byl by pan dr. Václav Škarda, jelikož v oněch v Praze i po venkově zvolna a přirozeně v jeden konservativní silný celek splyvajících kruzích inteligence pokládán jest za muže slavné minulosti, jemuž více žádná nová politická budoucnost nekyně. O jeho postavení v české veřejnosti v nedaleké době bude se ucházeti celá řada nových lidí, jejichž vlivy i v Mladé Boleslavi a v Nymburce začínají proti němu pracovati.

Případný smír české inteligence a českých politických stran se nepochybně uskuteční jenom za poměrů, na něž vlivy nynějších politických vůdců budou bezmocnými. Žádoucí shoda ta vyrostla přirozeně sama a proto také sama přijde se svými novými lidmi. O tom ani nemůže být žádného sporu, že i budoucnost ku platné a věcné práci ponechá místa a příležitosti nynějším mladočeským vůdcům dostatek, aniž by je nějak pro dobrou vůli pronásledovala a zneuctívala. Dnes jenom konstatujeme, že námi stále hájená stanoviska politického postupu stávají se všeobecnými a proto jsme p. dr. Václavu Škardovi za jeho smírnou náladu upřímně vděčnými. Kdyby ji dále hájil a propagoval, znamenalo by to od něho vlastenecký skutek a sebezapření.

* * *

Když jsme před půl rokem na těchto místech psali o pražských obecních záležitostech, dle nezměnitelných poměrů upřímně a poctivě jsme naznačili, že na pražské radnici vládnoucí staročeská většina stojí na hliněných nohách. Neradli jsme viděli její justamenty, počítající s možnostmi, jichž jsme se ovšem tak brzy nenadáli. Upozorňovali jsme, že ze vrátek staročeské většiny, může být jedním dnem menšina. Nechceme se o tom šfíti, jak se pro toto minění na nás patřilo. Ale není pro nás také milým způsob, jímž se slova naše vyplnila. Onehdy ztratila staročeská většina na radnici p. dra. Milda a v těchto dnech zemřel p. Kopecký, oba nejprřednější její vůd-

mysl nad sebou samým, nad tím zjevem na povrchu zemském, který si osobuje jméno „člověk“, zamyslí se nad miliony zjevů těch, jak mezi sebou zápasí, jak se nenávidí, jak si škodí, jak se potírají, jak jeden nad druhým panuje, jak ho chce odstraniti, učiniti neškodným a hlava se těmi myšlenkami točí. Velikých obětí vyžaduje pokrok člověčenstva na dráze osvěty a humanity.

Již jako slušent čel jsem spis italského básníka Silvia Pellica „Le nie Prigioni“ (z tyných žalářů). Byl jsem naprosto omámen a fantasie moje kreslila si v duchu všechny hrůzy vězení Špilberského. Spis tento vzbudil všeobecný údiv, neboť byl psán mistrnou řečí a byl pytvou duše do nejtemnějších odstínů.

Hrabě Silvio Pellico přibyl dce 10. dubna 1822 na Špilberk. Byl odsouzen k smrti, ale trest mu byl proměněn cestou milosti v 15 letý těžký žalář. Uvězněn byl počátečně v podzemním žaláři horního patra kasematního v oddílu Josefinském, kde mimo uvedený sepsal ještě truchlohru Leoniero da Destona a jiné drobné básně. Silvio Pellico byl slabého těla a ze stuchlého vzduchu žalářního vyvinula se u něho zimnice, jež měla v zápětí plivání krve. Proto lékař žalářní mu dovolil dáti slavník na dřevěnou pryčnu. Na přímluvu guvernéra Moravy a Slezska přišel Pellico do nadzemního žaláře, kde už dostával stravu nemocnickou a vůbec s ním mírněji zacházeno. Hladu však vytrpěl dosti. Když bezvědomě jednou klesl k zemi, byly mu železné řetězy snaty, ale nebylo dovoleno dáti ho do oddělení pro ne-

cové a jeden den její jest těžce churav. Staročeská většina na pražské radnici jest dnes skutečně menšina a na místě povahy politických zásad, jež měly být zárukou klidného rozvoje našeho hlavního města, nastoupily v řízení obce Prahy jenom nejisté dohody a pomíjející zájmy osobní. Na venek zdánlivě klidné tyto poměry však pod pokličkou vron a bublají, tak že překypění jejich jest jenom otázkou dne. Zajímavo jest, jak se všechny osoby nyní při schůzích obecních zastupitelstva varají říci to, co si myslí, užívajíce řeči pouze k tomu, aby zastřely své myšlenky. Vše tato sleší pokládá za klid před bouří, jejíž vzplanutí se nyní uměle sažehnává a oddaluje vyháním projednávání se i těch nejmenších palčivých otázek.

* * *

O tom, že by nám byla v sobota výborně spravovaná obecní elektrika zajela dokonce i váženého p. primátora dra. Srba, i s jeho primátorským kočárem, se nešíříme. Nechceme rozmnožovati řadu těch kteří dojemně litují, že se mu to do opravdy nestalo na výstrahu všem příštím žalob na obecní elektriku nedbajícím primátorům a darebácký želi, jakou by prý z toho měla Praha světovou slávu, kdyby si vlastní svou výtečnou obecní elektriku do smrti zajela svého primátora. My mu naopak upřímně gratulujeme, že se mu při tom zlámala jenom voj u vozu.

Ale z toho si nemusí nic dělati! Jeho slovu námu předchůdci p. dra. Podlipného stala se zase na výborně pražské díla před českou technikou na Karlově náměstí také podobná primátorská nehoda. Když si jednou vyjel ve svém primátorském voze Spálenou ulicí k Vyšehradu, nemohla drcání v ulici jako lebkami dlážděném snést ocelová náprava jeho kočáru, následkem toho praskla, pan primátor otlil se na zemi a musil dále cupat pěkně pěšky.

Z těchto příhod předpovídají zajímavé a slavné momenty života pražských primátorů studující občané, že nějaké šťastné díla před nehodě neujde ani nástupce nynějšího pana primátora, pan Dr. Vojtěch Frič, který ho prý v nejbližším turnu hodlá vystřídati. Do třetice všeho dobrého!

Drobná obrana.

Pastorské manželství je prý ochrou proti pohoršení. Noviny „Dresdener Nachrichten“ přinesly zprávu, že trestní komora heidelbergská odsoudila 55 letého evangelického faráře Jiřího Wagnera na Wilhelmsfeldu pro nemravné zločiny na tři leta do žaláře. Sedm chlapců, kteří se stali obětí nestydatého pastora, obdrželi tři až čtyry neděle trestu v žaláři. Pastor Wagner je po druhé ženat a jest otcem více nedospělých dětí. — Tak tedy ani druhé manželství není neomylným lékem proti škandálům. — Smutný to — ale pravdivý — doklad, že jak k celibátu, tak i k manželství jest zapotřebí — „bázně Boží“, a bez ní že budou pohoršení i kdyby desetkrát se někdo oženil. — Pravda jest jak jeden list napsal, že lepší jest počestné manželství, než porušený celibát, ale taky pravda jest, že i manželství se „porušuje“ a že porušené manželství jest větší škandál, než co jiného, poněvadž tu děsným způsobem pohoršeny jsou vlastní děti a zneuctěna povátným

mocné. Za to dcel z Vídně rozkaz, aby s ním v žaláři pečlivěji zacházeno bylo. Později na přímluvu hraběte Mitrovského byla mu samovazba zrušena a on na prosbu svou žalářován s básníkem Maroncellim a dovoleny jim i některé knihy. Roku 1830 dostal Pellico milost. Ve svých světoznámých zápiskách „le mie prigioni“ teprve si stěžuje na hrozná muka, jaká v žaláři vystál, ale poctivě a spravedlivě líčí lidské nakládání, kterého se mu dostalo od žalářního služebnictva vzdor přísným zákazům.

Pellico pocítil v celém rozsahu pravdu slov básníkůvých

„Jeť bolest sloupem žulovým,
jímž život trvá . . .“

* * *

Krásnými, nově založenými a pečlivě udržovanými sady vystoupili jsme na Špilberk. Jest to vrch 285 m. vysoký, na němž jakoby přibit sedí pověstný hrad Špilberk.

Tento hrad prý již stál před r. 884. V listinách se děje o něm zmínka jako o hradu župy brněnské roku 1028 až do konce 12. století. Pak byl sídlem knížat brněnských a markhrabat moravských. Později byl shromáždštěm zemských sněmů a zemských soudů a byl vůbec pro všechny doby ochranou a záštitou hlavního města země. Zároveň byl Špilberk často zvaným a obívaným vězením státním, které v novější době uvězněním francouzských revolucionářů a italských karbonářů dosáhlo pověsti světové. (Dokončení příště.)

svazkem manželským posvěcená manželka! — A tu ještě nemluvíme o tom, co jest větší hřích a větší spousta. Jen to jest nám divno, že právě kazatelé „čistého prý evangelia“ takovéhle věci trpí, kteří za pramen všeho zla vyklíkají — celibát.

I protestanté mají svého Iáku. Před-
seda pražského odboru „Husova domu“, pan
Kavka odepřel spolku ev. akademiků „Jero-
ným“ propůjčení spolkové místnosti ku před-
nášce p. Fr. Urbánka, kazatele „neodvislých“
z té příčiny, že by to způsobilo pohoršení,
an pan Urbánek, bývalý helvetský duchovní,
stal se kazatelem nějaké „neodvislé“ církve.
Opatření toto pochvaluje si p. Šádek, ačkoliv
katolíkům vytýká nesnášenlivost, když vylu-
čuje ze svého středu odpadlé Smetany, Iáky
atd. Inu, vše ve jménu evangelické spravedli-
nosti!

**Jíti zpět není hanbou pro bloudí-
cího.** Toto srnko pravdy napsal si nedávno
„Čas“ do svých sloupců snad proto, aby si ho
vlastní jeho čtenáři ani nepovšimli. Tak n. př.
v „Osvětlě lidu“ čteme od jakéhosi Dr. V. P.
posmrtnou vzpomínku na zesnulého básníka
Zeyera, jenž zemřel a pochován byl po kato-
licku, tak nerudnou, že to vypadá jako po-
tupný kámen hrozený na rakev pěvcovu. Dr.
V. P. líčí nejprv bludné cesty básníkovy, jenž
prostudoval mnoho moderních filosofů, klonil
se jednou k materialismu, hledal prý Boha
v křesťanském mysticismu, v židovské kabele
ono i v buddhismu, ale našel ho posléze přece
jenom v křesťanské pravdě, v náboženství
svého mládí. Každý myslící duch by sledoval
v tomto návratu Zeyerově často opakovaný
již návrat velikých duší ku pravdě Kristově
a vzdal by účtu otevřené povaze pěvcově, jenž
poctivě doznal, že „jíti zpět není hanbou pro
bloudícího“, ale pan Dr. V. P. přičítá tento
mužný krok básníkovi slabosti a dlouhé nemoci.
Honem vypočítává, ovšem jenom na prstech
jediné ruky, ty „silné“ povahy, které právě
z chabosti duševní zůstaly ve svých bludech,
aby byla „slabost“ povahy Zeyerovy nápadnější.
Píšeť doslova: „Měli jsme v Čechách mnoho
velkých mužů, kteří přetrpěli strašný poslední
zápas a nepoddali se. Náš nezapomenutelný
Barák, Nerada, Smetana, a posléze slabá žena
Karolina Světlá. Ti lidé jsou nejvíce účty hodni,
kteří ještě v poslední chvíli, dívajíce se smrti
v tvář projevují tolik duševní síly, že vzeprou
se celému světovému řádu, všemožné na ně
útočícímu.“ Nebudeme hájiti povahu básníkovu
proti takovým zmateným náhledům, protože
dosud žádný zdravý mozek nepovažuje to za
hanbu jíti zpět, zabloudí-li. Až následkem ne-
zákřivených cizopásných myšlének české mozky
jednou ztratí přirozenou svou soudnost, pak
možná že bude větší potřeba hájiti nutnost
návratu pobloudilých, jenže se obáváme, že
nám pak dosavadní blázince v Čechách nedo-
stačí.

Politický přehled.

K situaci politické a parlamentní.
Píše se nám z kruhův poslaneckých: Tázáte se,
co jest osou situace? Každý odpovídá: dělnost
sněmovny poslanecké. Já pravím nikoli. Osou si-
tuace jest snaha levice osamotniti tak čísla k de-
legaci českou. A to nejen ve sněmovně, nýbrž i
mimo ni, zejména vůči rozhodným činitelům. Této
snaze slouží vše ostatní za zástěru, za taktický
prostředek. Předstíráním touhy po dělnosti parla-
mentu chce levice pouze klamati nahoru i dolů,
aby vliv, který má fakticky u „neutrální“ vlády
úřednické, rozšířila i na sřemovnu. Ona chce děl-
nost parlamentu, bude-li ona v něm rozhodovati;
nebude-li to možno, ona sama postará se o ne-
možnost parlamentní práce a o etablování abso-
lutismu čili lépe řečeno kusého parlamentarismu
a panskou sněmovnou jako „státní radou“, poně-
vadž touto cestou za pomoci „neutrální“ (?) vlády
Körbroy doufá dojíti svých cílův. Touha po děl-
nosti jest tedy jen předstíraná, pouhým manevro-
váním, v němž jest levice mistrýní. Výpočet je
ten: budou-li Čechové osamoceni, bud uznají se
býti poraženými a podrobí se, a pak p. Střih,
Chlumecský a soudr. budou vévoditi po boku Schö-
nerera, bud sapočnou bezohlednou obstrukci a roz-
bijou parlament a parlamentarismus, pak spadne
vina na českou delegaci, nový režim obrátí se proti
Čechům a dle receptův pruských hakatistův „vše-
němci“ přejetých učiní se český vzor jednostran-
nou změnou ústavy na přilště nemožným, z trosek
staré ústavy vynoří se v nové mohutnosti nad-
vláda liberalismu a germanismu — a pak jásej
Germanie. Jak ale provésti to osamocení Čechův?
— Těť ovšem tvrdý otáček. — Jak vidět nemají
naši poslanci práci snadnou.

Nová ústava? Vídeňský list „Sonn. Mon-
tagsblatt“ sděluje, že v rukou císaře nachází se
již delší čas elaborát nové ústavy. Tato spočívá
prý na spravedlivém volebním řádu.

Maďarův potichu, ale soustavně a vytrvale
provádějí heslo „Svoj k svému“. V Segedině a
jiných uherských městech zakládají se spolky ku

podpoře domácího průmyslu dle vzoru Budapeš-
ského spolku. Zmíněné spolky budou agitovat,
aby se v Uhrách kupovaly výhradně jen uherské
průmyslové výrobky a aby zvláště celý předli-
tavský průmysl byl bojkotován. Vláda hnutí toto
podporuje nenápadně sice, ale důsledně.

Srbsko má již dědice trůnu. Královna
Drága prý porodila prince. Zprávu tu přinášíť
ovšem vídeňské listy, v nichž b v často mnoho
smýšlenek.

Královský titul. Kříže bulharský, Fer-
dinand chce se nechat prohlásiti za krále. Vůči
jistému státníkovi dle Peřských listů se prý vy-
jádřil: „Ano, to se stane, byť i krev téci musela.“
— O zlaté humanito XX. věku!

Mezi Ruskem a Německem nadešlo
jakési napjetí, které by mohlo mít velice neblahé
následky. Jako hlavní příčina uvádí se otázka čín-
ské, že hrab. Waldersee není uznán za vrchního
velitele.

Ve Španělsku ministerstvo Azcarragovo
ohlásilo svou demisi a nové utvořil Silvela. Dnes
panuje všude zdánlivý klid. Zatčení při demon-
stracích byli opět rozpuštěni.

V Číně zabralo Rakousko území u města
Těncinu na obydlí pro příslušníky rakouské. O
tomto rozmnožení říše jistý vynikající vývozc
rakouský se vyslovuje, že poloha získaného úze-
mí u Těncinu jest nanejvýše nepřiznava, poně-
vadž leží za hradbami města vzdálené od čínské-
ho města, na průplavu jen pro prámy splavném,
kdežto settlementy Angličanů, Francouzů, Rusů,
Němců, ano i Belgičanů leží na samé řece a u
samotné dráhy. Jest to nepochopitelné, proč Ra-
kousko, když již si zřizuje osadu svou v Těncinu,
nezřídilo ji tam, kde by skutečně obchod s Čí-
ňany a soutěž s ostatními Evropany byla možná.

Válka anglicko-saválská. Generál
Devett postupuje rychle v Kapské osadě a samy
anglické zprávy připouštějí, že dosáhl již jistých
úspěchů. Než překročil hranice oranžské, vykonal
dobrý lov, který jeho vojnům znamenitě šel
k duhu. Mezi Jagersfonteinem a Sprigfonteinem
zabočil náhle ke dráze a počkal si na anglický
vlak se střílivem a zásobami. Několik vytrhaných
kolejnic postčilo, aby vlak se zastavil. Anglická
četa, která vlak měla chrániti, bez okolů se
vzdala, načež Boerové vlak úplně vydrancovali.
S četnými zásobami překročil pak Devett řeku
oranžskou a generálu Knoxovi, který za ním táhl,
ponechal prázdný vlak, aby dle všeho poznal
cestu, kudy Boerové se ubírají do Kapska.

Z činnosti katol. spolků.

Z Kereuhve (u Políčky). V neděli, dne 17.
t. m. konala se u nás jednota katol. národní první
veřejnou schůzi v domě samfélého p. profesora Mi-
chla. Krátce po 2. hodině zahájil vřdp. farář Jelínek
čestně navštívenou schůzi, smínil se mezi jiným o zá-
sluhách zdejšího rodáka, p. prof. Michla, který svůj
dům a k tomu ještě 30.000 sl. účelí humanitnímu
odkázal a nastínil z jakých polítek uenal se vhodné
katol. jednotu zde založiti. Následovala přednáška
poszaného řečníka, p. redaktora Prosečského z Hradce
Králové, který mluvil o významu katol. spolků. Na-
stinil rozšírané poměry naší doby, vylíčil příčiny,
proč lidstvo na prahu dvacátého věku nalézá se
v mravním i hmotném úpadku. Jest nutné aby byla
náprava, a tu lze provésti na základě křesť. nábo-
ženství. Katol. spolky a tisk, jsou mocnými, velkými
prostředky k dosažení cíle našich tušeb. — Řečník
smínil se o různých výtkách, kterými se odpůrcové
náboženství ohánějí — a na základě historických
a filosofických pramenů odmlít výtky ty. Povzbudil členy
k horlivému konání svých členských povinností, ob-
jevnal společný náš cíl a prostředky k jeho dosažení.
Přednáška ta, která téměř 3 hodiny trvala, byla s po-
sorností vyslechnuta. — Přiblížilo se hned 48 nových
členů. S potěšením lze zaznamenati, že schůzi při-
tomni byli i kněží ze sousední diecese brněnské, kteří
zvláště, když řečník se smínil o zásluhách našeho
nejdůstojnějšího velepastýře, projevili nadšené souhlas.
„Sláva!“ „Ať žije nejv. pan biskup Edvard Jan!“
volalo nadšeně shromáždění, což opět jest důkazem,
že vzor ástvaní jistých lidíček přec lid plně uznává
všech ástuloh, které si aroipastýř náš o český lid a
zvláště o svou diecesi získal. Z přítomných mnozí
vysvětlili řečníka, aby častěji sem zavítal a přednášky
podobného druhu konal, což on oohotně slíbil. Schůze
tato zajisté zůstane všem v milé upomínce. Další
činnosti jednoty: „Zdať Bůh.“

Katol. jednota v Č. Pečkách konati bude
v neděli, dne 24. t. m. schůzi, při které přednáseti
bude p. redaktor Prosečský z Hradce Králové o the-
matě: „Církev a sociální otázka“.

Ze Sopot. Jednota katol. jinochů a mužů
v Sopotech konala v neděli, dne 17. února veřejnou
schůzi, ve které přednášel dp. Ferd. Vlček, farář v N.
Vsi, o otázce agrární. Dp. řečník uvedl vnější i vnitřní
příčiny úpadku našeho rolnictva a trvalé hospodářské
krise. Hlavní důraz položil na nesprávnost, s jakou
nynější liberální zákonodárství pohlíbí na majetek ne-
movitý zacházejíc s ním jako s pohyblivým kapitálem.
Žádá rolnického práva slovanického na podkladě kře-
stiansko-socialismu a uvádí další prostředky, jimiž třeba
bez prodlení rolnictvu pomoci. — Zajímavá a poučná
přednáška tato byla pozorně vyslechnuta a hojným
potleskem odměněna. Zdať Bůh!

Z Nové Vsi. Naši divadelní ochotníci, jako
zábavný odbor hospodářsko-vzdělávací besedy, sešli
dne 17. t. m. veseloheru „Zmatek nad zmatek“. Hrátkon

sohrou a dobrým představením celého děje rásen
dobyli sobě nelíbeného uznání obecenstva, jež z okolí
četně se dostavilo. Zvláště se vysnamenalí pp.: Sláma
Hádek Dvořák Fr. a Dvořák Al., pak pl. Dvořáková,
slč. Výborná a slč. Kostková. — Další činnosti utá-
lené zkrvátajícího spolku přejeme mnoho zdaru.

**Jednota kat. jinochů a mužů v Hor-
mím Studenci** koná v neděli dne 24. února o 8.
hod. odpol. v hostinci p. Pujmana v H. Studenci svoji
spolkovou schůzi. Na programu jsou dvě přednášky:
1. Které jsou příčiny úpadku femesel? přednese
vřp. Schönberg, farář ve Studenci. — 2. „Křesťanský so-
cialismus, kterak mívá otázku femeselnickou rozluštěti?“
přednese vřp. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi.

**Katolická národní jednota jinochů
a mužů v Kosteletě nad Orlicí** pořádá dne
24. t. m. měsíční schůzi, při níž přednáseti bude vřp.
Jan Černý, katecheta z Hradce Král. Thema: „Kristus
a proletáři“.

**Svatojosefská jednota na Slezském
Předměstí** pořádala v neděli dne 17. t. m. div.
představení, které možno nazvati ze všech dosud pořá-
daných divadel nejzdařilejším. Sehrány byly frašky:
„Fotografická dílna v Praze“, „Pan Franc“ od A. J.
Volfa, a „Musikanti“ od J. J. Stankovského. Dle vše-
obecného úsudku souhra byla dobrá — obecenstvo ze
smíchu téměř nevychácelo, dílohy všechny podány byly
precizně. — Pp. J. Beránek, V. Černý a J. Sváták naši
staří známí komikové rozesmáli i nejváznějšího diváka,
rovněž výborně sebráli role své pánové Lábus, Spry-
ňar, Scháněl, Hejman, Štémcha a Dušek a sklídili
zasloužený potlesk od obecenstva. Dámské dílohy byly
v osvědčených rukách sl. Mařenky Němečkové a Fran-
tišky Hejmanové a podány byly tak věrně, tak odu-
ševněle, že ani oko kritika by ničeho vytknouti ne-
mohlo. — Za milý večer, který nám ochotníci uchý-
stali vzdává Jednota srdečné díky.

Zprávy místní a z kraje.

V průmyslovém muzeu v Hradci Krá-
lové přednáseti bude v pondělí, dne 26. t. m. p. ar-
chitekt Jos. Šíma, prof. řemeslnické školy v Jaroměři
o národním ornametu a jeho účtí v průmyslu.“
Začátek přednášky, stanoven na 7 hod. večerní. Vstup
jest každému volný.

Ples v pátek v „Adalbertinu“ Vý-
bor politického dražstva došel zajímavý dopis
z venkova, ježž doslovně uveřejňujeme: „V
Obnově ze dne 1. února 1901. na straně 3.
čteme: „Ples železničních zřízenč z Hradce
Králové, konal se dne 25. t. m. v dvoraně
Adalbertina“. I pomyslí jsem si: Nám kně-
žím jest nařizeno přihlížeti k tomu, by se
plesy etc. neodbyvaly v sobotu — a ejhle
u štábu odbyván ples v pátek, k tomu v domě
zasvěceném sv. Vojtěchu; v pátek je samé
snad radosti nad obrácením sv. Pavla. Soudím
a jiní se mnou zcela správně, že dům ten pá-
vodně k takovýmto zábavám vystaven nebyl.
A děje-li se tam něco co musí urážeti, ať o
tom mluví tisk.“

Dobře míněný tento stesk bedlivého na-
šeho čtenáře postrádá, Bohudík, podstaty, proto-
že příčinu k němu zaval nešťastný šotek
sazečský, jenž zcela nezávadně datum 27. ledna
proměnil na den 25. ledna, učiniv z neděle pátek.

K dopisu váženého čtenáře činíme tyto
poznámky. Dvorana „Adalbertina“ byla zbu-
dována pro schůze a pro katolické represen-
tační slavnosti, kterémuž účelí také slouží.
V prázdné době propůjčuje se dvorana k vůli
nájemci restaurace i ku zábavám vážených
hradeckých spolků, ale jenom v nezávadný
čas. Pátek a sobota jsou naprosto vyloučeny
z tanečních zábav, takže i při přísti možné
chybě tiskové mohou zůstat členové družstva
zcela klidnými v bezpečném přesvědčení, že
zásady katolické jsou v „Adalbertinu“ svědo-
mitě respektovány. Můžeme k uspokojení
členstva sdělit, že právě letos 3 plesy k vůli
dvoraně „Adalbertina“ byly odbyvány v ne-
dělí, kdežto jinde by byly pořádaný v sobotu.

Působením spolkového domu „Adalberti-
na“ nepořádaly se v Hradci Králové mnohé
plesy v sobotu, též i z toho důvodu, že hra-
decké duchovenstvo ze zásady nepřispívá na
zábavy sobotní. Pouze besední společnost po-
řádá z pravidla plesy své v sobotu, snad z toho
důvodu, že intelligence v nynější době nábo-
ženského úpadku má dávatí lidu — špatný
příklad. Snad i v tom pozmění své názory ti
lidé, kteří právě proto svého času klerus
z Besedy vypudili, aby jim nepřekážel v so-
botních zábavách.

Družstvo záložny Králo-Hradecké odbyvá
valcrou hromadu v neděli 24. února 1901 o 2. hod.
odpol. v místnostech „okolovny“. Pořad: 1. Zpr. va
o činnosti záložny r. 1900. 2. Zpráva revisorů účtů
za rok 1900 a volba skrutatorů. 3. Volba 3 revisorů
(dle stanov § 9. odst. 1.) a prozkoumání účtů za rok
1901 a ustanovení odměny revisorům za rok 1901,
kontrolorovi a tajemníkovi za rok 1900. 4. Volba sta-
rosty, kontrolora a tajemníka. Dle stanov § 10., odst.
15. a § 11., odst. 1. odstupují P. T. pánové: Červený
Jaroslav, starosta; Tolman B. E., kontrolor; Kohout
Josef, tajemník. 5. Volba 9 členů výboru a 3 náhrad-
níků. Z výboru vystupují dle stanov § 10. odst. 15.
P. T. pánové: Červený Bob., Formánek Jos. f. Hájek
Jaroslav, Ježek Zdenko, Knypl Ladislav, Mušík Jos.,
Pilnáček Josef, Pinkava Alois, Svoboda Antonín. Ná-

hradecké odstupují: Berna Frant., Laák Alois, Jirásek Stanislav. Odstupující tito pánové mohou opět býti voleni.

Dovůzky masopustní. Ples jednoty kat. tovaryšů v Hradci Králové, poslední nedělní masopustní pořádaný, vydal se jako jiná léta, skvěle. Sešla se velice četná společnost i s kruhů inteligence, což nasvědčuje, jaké oblíbené je jednota naše tady. — Ve středu, dne 12. t. m. pořádali ve dvoraně Adalbertina sdející čtenáři přátelský večer, který byl rovněž čestně navštíven. Na co pak svištěné dlouho upozorniti, že kapela p. Diviša zde s velkým úspěchem účinkovala. Obecenstvo bylo překvapeno krásnou hudbou, kterou někdy ani od velké kapely nelze slyšeti.

Nové lázně v Hradci Králové. Počátkem jara dojde již ku stavbě nových lázní, což jest již pro Hradec naléhavou nutností. Úpsáno jest již 53.000 K. Vzhledem k tomu, že tento podnik teprve před krátkou dobou byl započat, jest zajištěn sjevem potažitelným, že již tak velký obnos se sešel. Jeden podíl stojí 200 K, který možno také spláceti v přiměřených lhůtách.

Petrolejový kartel mimo jiných společností vypověděla i pardubická rafinerie, aby sama rozvoji novým českým podnikům.

Chorvatská sběr. V Litomyšli konal se nedávno ples, pořádaný úředníky velkostatků knížete Thurn-Taxisa. Pozvánky byly ovšem německé a při plesu nebylo slyšet ani slůvka českého. Plesu zúčastnilo se i více „vlasteneckých, českých“ rodin, které arci „mezi pány“ také musely německy mluvit. — O půl noci německy se zpívalo a přinášely se přímky. Jakýsi lesní úředník z Rychbarku, rodilý Moravan přinesl také německý přímek přitomným dámám — a mezi jiným pravil, že prý byl po dlouhá léta nucen žíti mezi necivilisovanou, méně cenou chorvatskou sběří. — — — A ještě „vlastenci“, jako i funkcionáři různých českých spolků mu tleskali. Toť tedy také záslužná „vlastenecká“ práce!

Spolek literátů v České Třebové. dává tímto svému místopředsedovi a prvému zakládajícímu členu spolku vdp. p. P. Ludvíku Součkovu, nyní faráři v Koblouhách srdce a Bohem, s přáním, aby dobrovtivě Běh jej v novém působení sžil a stálým zdravím oblažovati ráčil. Za spolek literátů v Č. Třebové: Frant. Novotný, jednatel V. Gregar, předseda.

Historická přednáška. Výborně redigovaný časopis „Malostranské listy“ přinesl v posledním čísle správu o přednášce dra Zíbrta, kterou konal ve spolku akademiků na Menším Městě Pražském. Přednáška týkala se doby Václava IV. — V Kutné Hoře na věži vládkého dvora nalézáme písmena W. a E. O významu písmen těch kolovalo zvláště na Kutnohorsku mnoho pověstí — a nejvíce pravdy se přikládalo asi té, že písmeno E. znamená jméno dívky, která byla lazebnice a pomohla králi Václavu IV. se zjevit, načež on u ní sešel intimní poměr a všem lazebníkům udělil zvláštní výsady. Tuto verzi označil pan dr. Zíbrt za málo věrohodnou, ano nepravou, neboť lazebnice byly tenkrát příliš opovrženy, než aby se dalo mysliti, že by král dopustil, aby jeho jméno na veřejných budovách bylo spojeno se jménem lazebnice. Ale spíše jest pravdě podobno že písmeno „E.“ znamená jméno královny Žofie, jejíž druhé jméno bylo Eufemie. Také na dukátech krále Václava spatřujeme písmena ta, což opět nasvědčuje, že pověst mezi lidem rozšířená nemá pravdivého základu.

Také upomínka. Pan Popelka v Jaroměři, který vydává „politický“ (?) časopis „Polaban“ přišel na zvláštní způsob, kterak se má vymáhati předplatné. Mezi inserty zmíněného časopisu spatřujeme obraz dámy, která u psacího stolu stojí a jaksi truchlivě zírá do prázdnoty knihy abonentů. A zrovna vodle dámy jest vykresleno srdce, v němž jest vytisknuto: „Račte zaslati předplatné.“ Čtenář na první pohled by si myslil, že jest to nějaké šikovné nabídnutí k sňatku. — Ale jest tomu jinak. Srdce a dáma musí pomáhati panu Popelkovi, aby za svůj „politický“ list dostal předplatné.

Stráž na Oldřimě. list věnovaný klopům Novo-Býdčovským, pustil se také pro obveselení svých čtenářů do řešení úkolů školských. Pravíme pro obveselení, neboť ta „Školá hlídka“ v S. n. C. pěstovaná, opravdu musí v každém myslivci člověku vzbudit útrpný úsměv. Tak v posledním čísle v „Školá hlídce“ marně něco hledáme o škole, ale o „klerikátech“, o inkvizici a různých panovníkách ze středověku. — Pisatel patrně chce psáti nové české dějiny, ovšem, dle svého způsobu, plně nesmyslné a poděravé — a aby to alespoň jistě kruhy vábilo, nadešel to: „Školá hlídka“.

Kolik se prokouří v jedné obci. V jedné obci ve vých. Čechách, která čítá 2600 obyvatel, vykouřilo a vyžúpalo se tabákového zboží za rok 1900 za 13.409 zl. 62 kr Z toho měli trafikanti hrubý výnos 1277 zl. 86 kr.

Smutná svatba. Jan Doucha, 26 letý úředník záložny ve Slaném měl mti v sobotu svatbu s dcerou hostinského v Kralupcech. Za tím účelem vypravil se do Hrochova Týnce — aby vzal sebou své rodiče na veselku. Poněvadž zmeškal vlak, odhodlal se z Pardubic dne 15. t. m. vypravit se pěšky do Hrochova Týnce, vzdáleného asi 8 hodiny cesty. Toho dne byl veliký mráz a když šel pěšáčkami musil si raziti cestu závějemi. Náhle pocítil unavu a klel k zemi. Volal sice o pomoc, ale nikdo jej neslyšel. V zoufalství vzpoměl si na revolver, který vždy u sebe nosil — a střílil se do prsou. V sobotu ráno byl teprve v bezvědomém stavu nalezen a odvezen do nemocnice. Ubohák za krátko na to zemřel.

Rouhání. Jedem-li dráhou z Rosic do Pardubic, zajisté si musíme všimnouti hostince nedaleko teatru na němž čteme: Hostinec u svaté Trojice. V hostinci tom jsou hádky a bouřlivé výstupy proti částo, ohodí tam také socialistické demokracie — a to již každý čtenář tuší, jakým způsobem se červení občané baví. — A tento hostinec nese jméno Toho, co jest každému křesťanu nejvážnějším. — Nevypadá to jako sjevné rouhání se?

Vědomost socialistova. Stará historie.

Vyšel z domova s rodiny vnořené, nešťastná a zdánlivě do světa. Ale upadl do drápy socialistů-Hřídů a ti ho připravili o všechno, o víru, o pobožnost, o zdraví a tím i o spokojenost. Po letech vrátil se domů — umřel. Současně! Ale umřel tak, jak šel. V poslední chvíli přišla k němu žena, která s ním asi 8 let se oddávala žiti, přišla s dítětem proslit, aby dal církevním shatkem svému dítěti jméno a jí skrovnou pensi (byl u úrazové pojišťovny,) ale socialista — několik hodin před smrtí — současně, vstal a napjetím všech sil, vzal hál a hál jako psa bíl tu, která mu všechno obětovala. „Já mu pořádku říkala, aby se dal se mnou oddat, já ho tolik let šílila, než se uchytil.“ — plakala ubohá — „a on se mi takhle odměňuje.“ Dělala dojem jinak ženy hodné. Neříkala, že by byla bez viny, ale upozorňujeme dívky křesťanské, kam vedou známosti se socialisty, kteří holdají „volné lásce“.

Stavba nového chrámu v Náchodě.

Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Václava v Náchodě v době od 5. do 18. února 1901 rehovali: 30 K: pan Bohdan Švec, městský podatel v Náchodě. 20 K: vdp. P. František Pecka, bisk. vikář a děkan v České Skalici. Po 10 K: p. MUDr. Jan Dvořák, zemský poslanec v Opocně, vdp. P. Jos. Musil, kaplan v Náchodě, vdp. P. Petr Slavík, farář v Něm. Brusnici, al. Františka Štúrlerová v Náchodě a vdp. P. František Zima, kněz řádu sv. Benedikta v Emanuelích v Praze. Po 5 K: p. Josef Huátek, soukromník v Hořenicích a p. Václ. Výravský, soukromník v Dobrušce. Veškerým šlechetným dárcům vyslovují se nejvšelejší díky.

Občanská náleha v Laužově konala dne 17. t. m. výroční valnou bromaž. Obrát peněžní obnášel za uplynulý rok 226.358-75 K. Členů jest 200 s 414 podílů. Záložna tato jejmá říditelem jest vdp. P. Jindřich Kůnej za šest let svého trvání docílila velikých výsledků a získává si čím dál tím více důvěry. Kde by si i jiné obce z toho vzaly příklad.

Z Náchoda. V pátek dne 15. t. m. ubíral se strážník dráhy choceňsko-broumovské p. J. Pokorný po své trati z Václavice do Nov. Města n. M. vedoucí, je-li vše v pořádku. Bylo to před 8 hod., kdy z Václavice odjížděl omnibusový vlak do Nov. Města. Pokorný nalezal se právě v prudkém záhybu před motorem a neviděl vlaku za ním již již přijíždějícího a nevyšel aneb si nepovšiml výstražného signálu. Teprve když byl již vlak bezprostředně za ním, ulehl se, chtěl s trati odevolati klouz však, upadl a byl vlakem přejet a okamžitě usmrcen. Zanechal zde vdovu a šest nezapařovaných dětí.

Z Trutnova. (Vlakem přejet a usmrcen.) V neděli po poledni ubíral se tovární dělník Frant. Stránský z obce Souvrat u Hostinného pocházející v stavu opilém před stanicí dráhy severozápadní zde přes koleje v době, kdy právě přijížděl od Vrajta osobní vlak. Strojvůdce nemohl již vlak zastaviti. Vlak přejel opilce přes dolní část těla a tak těžce ho zranil, že ubožák po dopravě do nemocnice za krátko v hrozných bolestech skončil. Jmenovaný František Stránský odevzdával před tím na nádraží zásilku do Liberce pro své dvě dítky v tamní nemocnici v lůžce se nalezající. Na zpáteční cestě k domovu ubíral se přes koleje, kde byl vlakem zachycen. Nešťastný muž tento byl 34 roky star, ženat a otcem pěti nezapařovaných dětí. Následkem učiněného trestního oznámení o případu tomto zavedeno jest u sdejícího soudu trestní vyšetřování.

Z Dašle. V neděli, dne 10. t. m. pořádali čtenářsko-zábavní spolek „Hálek“ ve dvoraně prostorného a útulného městského sálu obcházek, jenž v každém směru se pěkně vydával. První na programu byla přednáška p. učitele měšť. školy chlapecké Č. Netušila o naší přední básničce Elišce Krásnohorské. Pan přednášející způsobem velice poutavým promluvil v předmluvě o ženském a jejím povolání. Dle zásluhy ocenil vliv křesťanství, kterémuž jedině žena děkuje, že s otrokyní stala se družkou a společnicí rovnou svému muži. Práce a vzdělání ducha, že se ženy čini tvora, jenž účty i lásky zasluhuje. Pak přistoupil teprve ku líčení života a působení Eli. Krásnohorské, na níž ženy opravdu hrdy býti mohou. Pěkně probrav působení její na poli literárním i společenském, ukázal p. učitel, že nezdědala i ve slabém, chorém těle skrývá se veloduch. Po přednášce následovala pak zpěvná a hudební část, zvláště „Cikánka“, která došla všeobecné pochvaly. — Poučná a milá zábava tato, o kterou si nejvíce zásluh získal p. Dr. Liebhich zůstane zajiště všem účastníkům v milé upomínce.

Z Jenšovic u Chomstovic. — V pardubické „Osvětě lidu“ objevila se správa s naší osady, v níž jsou přetřásány dosti vášnivě obvyklé námitky proti sv. misii, jež se u nás ode dne 2. března začala konati, a již onen pisatel velmi se děsí. Při tom — jak ani v pověstné „Osvětě“ jinak nemůže býti — sajel si ten o pokoj v kollektu pešivý horlitel i na nejdůst. arcipastýře našeho s tak lichými a se všech stran za vlny přitahávanými vývody, že neuvěříme za vhodné a potřebné jich vyvracet. Jen tolik připomínáme p. dopisovateli, že žádný moudrý člověk, tím méně však katolík nemůže upírati svému biskupu, jakožto nejvyššímu pastýři v diecesi práva k tomu, může li pro své věřící ustanovovati zvláštní — potřebám doby přiměřené pobožnosti, jakou se sv. misie všude skutečně osvědčila. Nechceme dopis onen bráti na přímé vášky, neboť jsme toho mínění, že jest jen výronem starých přednášků a osobních vášní, které pohřbily onen snad „také katolík“ v šidovsko-něvěrecké „Osvětě lidu“ chtěl si ohladiti. Jeme mu proto tou radou, by si nedělal těžké hlavy a obávanými misioňáři a sám — je-li neptěpoutý a rozumným důvodům přistupný — osobně se přesvědčil, že sv. misie do osad přináší se rozbroj výbrů blahý mír duším osadníků dobré vůle i požehnání Boží. Tolik uznali jsme za dobré napsati na obranu svatě věci i na zachování dalšího pokoje v kollektu.

Z Jičína. (Tragičká smrt staré šebračky.)

Před několika dny šla Anna Kabelková, 80letá šebračka se Žeretic do kostela v sousední obci Hradičku na rekviu za zemřelého hrab. Maxe Vrintse a Falkenšteina v naději, že tam obdrží almužnu. Cestou sklousla vlak na břehu mlýnského náhonu a spadla do samrslé strouhy, kde stála ležeti. Na volání o pomoc dostavilo se několik sousedů, kteří ubohou stažen, spola již bezduchou, se strouhy vytáhli a do bytu ji dopravili. Pádem utrpěla těžké zranění mozku a míchy, což smrt její třetí den přivodilo. Pohřbena byla na hřbitově hradičském.

Z Dehonic. Dne 17. t. m. zahájila jednota divad. ochotníků našich svoji činnost veselohrou „Přítel“ od B. V. Kunětické. Ve veselohře nobrazen jest jasně dnešní sociální boj, ta neměrná sebeckost, jež otravuje nejen společnost, ale život rodin i jednotlivců podkopává. Proto byt pravdivá, nepůsobila náladu jako poslední veselohra „Růžová pouta“. — Chybělo také místy hlubšího propilování některých míst zvláště v úloze Snětiny, (p. Thuna) na němž stejné bylo znění, že si dlohu svoji neosvojil. Marně snažili se zakryti nedostatky jeho svými výbornými výkony dědeček (p. Žaček) a Jana (al. Štastný) jež oba sebráli dlohy svoje velice sdařile. Byly to dva milé sjevy, na něž a potěchou jsme patřili. I o všech ostatních úlohách možno říci, že byly sehrány dobře. —

Z Bolehoště se nám píše: Důstojný pan P. Josef Dejl, bývalý farář v Přepýších, meškající nyní na odpočinku v Jabloněm n. Orli, prodal obecné vel. škole v Bolehošti, odcházející z Přepých, velmi levně 16 dílů Ottova Slovníku naučného a slevil pak ještě polovici kupní ceny, umožniv tak opatřiti škole dlo velice cenné. Správa školy děkuje tímto šlechetnému dárci a volá vše: Zaplať Bůh!

Z Hlinska. Naše katol. jednota pořádala zde ples, který se pěkně vydal. Účastenství bylo veliké a veselá nálada udržela se až do konce. — Všichni účastníci ale překvapeni byli krásným osvětlením acetylinovým, které se zvláštní ochoty sdaroma střídl sdející zámečnický mistr p. Jan Sedláček. Jmenovaný pán s nevědní pilí se obíral již dlouho myšlenkou, kterak by se dalo osvětlení sdokonaliti a když sledoval různé pokroky v oboru tom učiněné, počal sám také pracovati a myšlenky své v skutek uváděti. S radostí zaznamenáváme, že docílil již velikého úspěchu — a doufáme, že naše veřejnost si brzy jeho snah více povšimne a následit je osadí. Katolická jednota vzdává jemu, jako i všem, kdo jakýmkoliv způsobem ku zderu plesu přispějí, srdečné díky.

Z Velké Jesenice. Dne 6. února t. r. rozloučili jsme se s naším milovaným duchovním pastýřem, vdp. vikářem a všech přifařených obcí čestným občanem P. Václ. Uhlířem. Bylo to loučení bolestné, neboť odcházející p. vikář působil zde po 11 roků co kaplan a 21 rok jako farář. Ztratili jsme v něm vzorého duchovního pastýře a otcovského rádce nejen v záležitostech duchovních, ale i světských zejména národohospodářských. Před polednem učiněného dne přijeli sousedé z Přepých na šest povozech do Jesenice, aby si odvezli svého nového faráře. Po poledni shromáždila se zastupitelstva obcí Vel. Jesenice, Městce-Veselice, Roztok a Šestovic, úředníci sdející záložny, dále hasičský sbor velkojesenický a šestovický, členové farní jednoty Cyrillské, vzdělávací spolek „Mír“, spolek divadelních ochotníků sdejících, jako i šestvo sdející a šestovickýškoly se svými učiteli a rozloučili se ve farním domě se svým milým duchovním pastýřem. Když vyšel p. vikář s fary, aby vstoupil do kočáru, přednesla mu šákyní IV. třídy sdející školy, Aninka Hofmanová z Vel. Jesenice dojemnou řeč na rozloučenou a podala mu kytiici z čerstvých růží a kamelií. Tklivými slovy rozloučil se odcházející p. vikář s lidem na farním dvoře v útěšném počtu shromážděným a za hlaholu zvonní odjížděl, provázen jsa občany na 13 povozech z osad přifařených do Přepých; veškeré spolky a korporace doprovodili jej až na hranici obce jesenické. — Přejeme vdp. vikáři pevného zdraví, spokojenost a jaré sly, aby i v nové farnosti tak blahodárné působiti mohl, jak činil u nás a v našem celém okolí.

Upozornění. Při plesu katol. jednoty naše se tmavý hedvábný šátek. Kdo ho stratil, nechť se přiblíží v Adalbertinumu.

Různé zprávy.

Z Vatikánu. Dne 2. března slaviti bude sv. Otec Lev XIII. své 91. leté narozeniny a dne 3. března 28 letou výroční svého dočasení na stolec sv. Petra.

Církevní statistika. Dle nejnovějšího sčítání měla v loni katolická církev v Rakousku 2,450,000 duší, s nichž 21,803,000 latinská, ostatní 3,245,000 Řeci a Arméni jsou. Diecézí je 30 latinských, 3 řecké a 1 arménská. Far je 2152, 1419 jiných samostatných míst; 1974 far je řeckých a arménských. Všech světských kněží je 16 752 (mezi nimi 2152 řecko-spojených). Řády utěšené varůstají. R 1893 bylo 479 mužských klášterů s 7698 členy; roku 1900 bylo 511 a 9139 členy. Ženských klášterů bylo r. 1900. 1440 a 9140 sestrami; r. 1893 bylo sester 13.801. Mezi 9139 klášterníky bylo 5133 kněží, kteří hlavně duchovní správou a vyučováním mládeže se obírají. 57 kněží a 100 bratří je v 15 basilánských řeckých klášterech. Nejvíce členů má řád františkánský s více 1460, benediktinů je 1200, kapucínů 1000. Počítá-li se, že v Uhrách je asi 3000 řeholníků a 3000 řeholnic, tak je v celém našem mocnářství 12.139 řeholníků a 24.327 řeholnic v celku, 36,998,227 katolíků, připadne na 898 katolíků vždy jedna řeholní osoba. V Německu je 18 milionů katolíků a v 306 mužských klášterech 4200 a v 2970 ženských 32.700 osob klášterních.

Úkaz doby. Liberální české listy, mezi nimi „Podřipán“ přinesly správu, že litoměřický děkan vdp. Řehák, jest německými časopisy napadán, že přiblížil obcovací řeč českou, ačkoliv není Němců dje. — To by si mohly liberální listy české připomenout, až zase budou psáti o tmářství a beznárodnosti katol. kněží.

Co všechno nás již spasil. V Telči na Moravě podal vycházeči „Rozhled králíkafský“, časopis ku pěstění králíků, věc sama tudíž dosti nevázaná, kdyby s ní nakladatel nedivil ve vydaném prospektu předmět ohromné politické důležitosti. Píše tam výslovně: „1. Jedna počtená vydávati v Telči časopis moravsko-českého lidu ohroženého nenasytným molochem germanisačním, a sice satijně měsíčník pod názvem „Rozhled králíkafský“. Časopis tento bude mít pro naši moravsko-českou věc velkou důležitost atd. atd.“ Jak je vidět kvetou frase nejen v politickém životě, ale i v administraci „Králíkafského rozhledu.“

Nový vynález, totiž stroj, který nahraňuje práci sasečů v tiskárnách, počíná se v Rakousku rozšiřovati, ačkoliv cena jeho jest dosud velká. — Také olomoucký „Nasinec“ již loni oznamoval, že jest získán pomocí nového stroje. Nevíme ale, zdali to viznou stroje, nebo korektora, že od té doby každé číslo „Nasince“ obsahuje spoustu tiskových chyb. Než ani jediné lokálky, v níž by se tiskové chyby neobjevily. V delších statích nalézáme často smysl ručičí věty, které jen jakoby namátkou tam byly vhozeny. Že to ku prospěchu listu neoslouží jest samozřejmo.

Učitelstva ubývá, toť stesk, který se zvedá v poslední době opakuje. Příčina vězí hlavně v postavení hmotném. Absolventi uč. ústavů uchylují se většinou do statních služeb, kde s jistotou mají lepší vyhlídky než u učitelství. Necht' mluví čísla: Státní úředník v XI. tř. má v 1. roku služby 920 zl., v 6. roku služby 1000 zl., v 11. roku služby 1180 zl., v 17. roku služby 1380 zl. Učitel až dosud měl: V I. roku 450 zl., v 11. roku 650 zl. a v 17. roku 750 zl. — Postavení učitele se stále stoupající drahoty není tedy právě utěšené. — Některé učitelské listy, jako „Školský Obzor“ a p. vytýkají časopisům katolickým, že nepřejí učitelům lepšího postavení. Čtenáři „Obzoru“ necht' sami soudit, zdali tomu tak. Jak často již jsme se zmínili o neblahém stavu, v kterém se učitelstvo nalézá, — a nezbývá toho, že učitelé sami v mnohých místech časopisy naše sledují a proti katol. spolům útočí, hledíme aby se stala v tomto ohledu náprava. — Ale radíme „Škol. Obzoru“, aby místo nadávek na „klerikály“ více opravdu užitečných otázek pro učitelstvo si hleděl.

Dělnictvo bez práce. V Pošti jest na tisíce dělníků bez práce. Městská rada je konejší stále jen almušnou. V poslední době odbyvali schůze za účasti 2—3000 lidí a odmítají almušny a žádají práci. Policie shromážděná jen rozháná. Maďarské hospodářství.

„Čas“ v záhlaví uveřejňuje některá čísla českých spisovatelů, dle nichž se chce řídit. Mezi jiným tam čteme: „Kdykoliv jsme vítězili, dělo se to pokadě více převahou ducha nežli mocí fyzickou.“ Ale proto přec sympatizuje „Čas“ se socialistami demokraty, kteří chtějí násilně převrátit, přičemž fyzická síla má rozhodovat. Inu ovšem, soc. demokraté drží se židovských diktátorů — a to „Čas“ jest mnohem důležitější než všechna hesla dohromady.

Slušný způsob psaní bez odporu učí orgán soc. demokratů „Právo lidu“. V posledním čísle časopisu toho čteme tyto výrazy: klerikální otrok, otevírka, trouba, čulpas, blátošlap, mamlas atd. K tomu snad posánek netřeba.

Jediná dvě hlavní města v Evropě nebyla dosud nikdy vojskem nepřátelským obléhána, a to jsou Londýn a Petrohrad.

Drahý smutek. Jeden časopis londýnský rozepisuje se o tom, co asi stál smutek v Londýně při pohřbu královny Viktorie. Při poměrně mírném počtu udává 12 milionů stiatých. Jak ohromná to suma! A přece ročně tolik lidí umírá v Londýně hladem.

Jak roste počet lidstva. Roku 1801 měla Evropa asi 176 milionů obyvatelstva, r. 1901 má více než 392 mil. Rakousko-Uhersko mělo r. 1801 sotva 26 mil. obyvatel, Německo asi 25 mil., Francie 33 mil., Anglie se Skotskem a Irskem asi 16 mil., Itálie asi 17 mil. obyvatel. Roku 1901 mají Rakousko-Uhersko 45 mil. obyvatel, Německo 56 mil., Francie 39 mil., Anglie 41 mil., Itálie 32 mil.

Polské velkostatky. Již přes třicet let nesmíjí Poláci v rukám Polaku kupovat velkostatků a přece je tam hospodářský poměr Poláků k Rusům příznivější pro ruské Poláky, než poměr rakouských Poláků k židům v Haliči. Páje-li to tak dále jako dosud, budou v Haliči za dvacet let dvě třetiny velkostatků v židovských rukou. Příčina vězí v neochotnosti, lenivosti a slabé vůli velkostatkářů. Že i v pruském Polsku se Průšáci namáhají, aby polskou šlechtu o velkostatky připravili, je známo.

Zemí bez dluhů jest knížectví Resauké n. L. Nejen nemá dluhů, má ještě půldruhého milionu marek jmění. Kdyby to tak bylo u nás! — — —

(Zasláno.)

Katolické veřejnosti!

Osada Jenkovic (u Třebouchovic) měla od pradávky dob kostel; ten však časem sešel tak, že stal se k opravě zcela nespůsobilým. Když bývalý patron vzdal se patronátu, byl kostel v takovém stavu, že masil býti stržen (r. 1899). Zbývá jenom ještě věž, také již velmi sešlá.

Opravdu smutný jest pohled na zboření stánku Božího, pro každého, kdo jde kolem; nejsmutnější ovšem pro katolíky Jenkovičské, kteří tu ještě před několika lety shromažďovali se k službám Božím.

A přece potřeba kostela v této obci je svrchovaná. Důkazem této potřeby je i to, že je nejdůst. bisk. Ordinariátům povoleno sloužit zde 15 mš sv. v dny nedělní a sváteční do roka; neb farář kostel je velmi vzdálen.

Jak smutné jsou zdejší pohřby, když na hrobovém místě nemůže býti konána nejv. obřad!

Tyto pohantky vedly k započatí sbírek na vybudování kostelíčka, skromnějšího sice než bývalý, ale vyhovujícího nutné potřebě. Šla se dosti slušná částka, která však daleko ještě nestačí. Neboť připomenouti dlužno, že katoličtí obyvatelé Jenkovic (obec čítá kolem 1000 obyvatel, z nichž třetina je slov. vyznání) jsou s veliké většinou chudí cihlářští dělníci a nádeníci.

Co činiti?

Když jsme dne 9. t. m. byli u Jeho Biskupské Milosti, který poměry naše velmi dobře zná, ráčil nám darovati 100 korun a povzbudit nás, abychom hledali dobrodince veřejným tiskem.

Činíme tak, ať víme, jak často v rubrice této objevují se prosby podobné; prosíme však, aby nám bylo vědomo, že nemáme bychom se v řady prosebníků, kdyby nás nenutila naléhavá potřeba. Přispějte tedy, kdo máte katolické vědomí, a můžete přispěti! Dílo, pro jehož podporu dovoláváme se Vaší štědrosti, je dílo dobré, a dílo nutné. Ať sebe menší je dárek, jímž pomůžete na vybudování stánku Páně, Bůh Vám ho započte, jakožto oběti Jemu věnované a osadníci Jenkovičtí vždy Vás budou věčně pamětlivi ve svých modlitbách.

Ferdinand Hanousek, děkan v Třebouchovicích.

Jan Prokop, starosta v Jenkovicích.

Josef Ludvík, radní. Jos. Procházka, radní.

(Zasláno.)

Velečtenému panu Ant. Suchardovi,
řezbáři a sochaři

v Nové Pace.

Za péknon Vaší práci pro náš kostel, jakož i za upřímnou radu a ochotu, s jakou jste nám ráčil býti nápomocen, vzdávám Vám tímto veřejně díky. Zároveň upozorňuji na Vaši solidní firmu každého, kdo by chtěl v kostele něco opravovati neb něco nového říditi a doporučuji Vás opravdu co nejlépe.

Ve vši úctě oddaný

J. Ruml,

farář v Chotěborkách.

(Zasláno.)

Čtené firmě: Ignáce Neškudla syn zá-
vod kostelních paramentů

v Jabloněm n. Orlicí.

Kasle Vámi zaslané došly v úplném pořádku a musíme vysnati, že bez pochlebování jsou velmi pěkné, tak že veledůstojný pan děkan chce je nechat pro neděle, ač původně určena byla pro všední dny. Při tom ceny jsou vskutku velice mírné. — Buďte ujištěni, že povždy budeme objednávat jen u Vás a také závod Vás co nejvíceji doporučovati i jiným P. T. pádním duchovním a myslím, že brzy dostane se Vám objednávký na podobná paramenta od jednoho veledůst. p. faráře který byl pla udivu nad lác tak pěkných kasul. —

Nemájte mi za zlé když odvažuji se dátí Vám radu: Jednejte tak poctivě, jako v tomto případě s námi i s jinými povždy a pak budete ujištěni, že dostane se Vám přímé veledůst. duchovenstva. Poctivá práce odporučuje se více než křiklavá reklama. Bůh Vám žehná!

Se srdečným pozdravem oddaný

Alois Calka, kooperátor

v Dolní Krupě (u Něm. Brodu) dne 20. února 1901.

Listárna a redakce.

Nev. Bydžov, Nová Ves. Přijde vše na řadu. Boven. Uveřejníme v čísle přístím.

a+b. Ani poslední zaslaná správa se nehodí. — Rád bych Vám vše obšírněji vysvětlil — kdybych znal Vašeho jména a bližší adresy. Proč to zatajování? — — —? Není k tomu žádné příčiny. Opětují: Myslenka dobrá — ale kde jsou důvody? — A pak ten tón! Kolik dopisů by došlo, které by počnaly: „Na základě § 19. tisk. zák. a příslušné novely atd.“ Rádi dáme pravdě platnost — ale dříve musíme býti o pravdě té sami přesvědčeni. Za nevědní ochotu a dobrou vůli srdečné díky.

E. L. C. Ne.

K. L. 55. Jest příliš osobní.

Křesetice. Došlo pozdě.

Konkurs.

Okresní nemocenská pokladna v Hradci Králové obsadí dnem 16. března 1901

místo sluhy

s ročním služným 480 korun r. č.

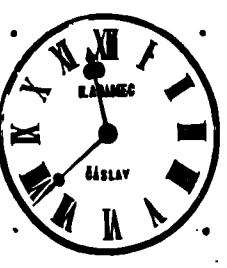
Týž určen jest k vybírání příspěvků a proto složiti musí kauci v obnosu 200 korun. Žadatelé čtení a písma znalí podejte žádosti své s řádným dokladem o stáří, způsobilosti a dosavadním zaměstnání do 15. března 1901 nepsanému představenstvu.

Z představenstva okresní nemocenské pokladny v Hradci Králové

dne 17. února 1901.

Předseda:

Václav Rejchl.

První výroba
**Věžních
hodin**
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Dekorativní malíř a posilovací

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a posilování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreselech, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější. 269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a přílohy nými rozpočty.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jabloněm nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové
av. Janákové náměstí č. 77.)

doporučuje čtenému obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správký se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správký hodinok se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení
v největším výběru za nejnižší ceny též
na **mírné měsíční splátky.**
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové
Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.
Cenníky na požádání franko.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Superfosfáty
animální a minerální.
Nejlevnější
hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.
Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.
Dále:
Kostní moučky, chilský ledek, síran
amoniat, soli draselné, káin, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí.
Poštorskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konservov.
chlévků mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude souběžně schopné:
Továrna na
umělé hnojivo
a kyselinu sí-
rovou
v Břeclavi.
Poštorské
a Lásku u
Rastok.
Ústřední kancelář **V PRAZE**, Jindřichská ul. 27.

MUDr. L. Řeháček,
odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí
ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.
PRAHA,
Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Založeno r. 1850.
Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyhládku. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umocňování a stříbření starých věcí vykoná se rychle a
radou se již svěřené se stvrzením jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázat četnými pová-
nými případy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táček na křest, svíců, paciškálů, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

P. T. obecnstvu!
Dovolujeme si oznámiti, že
dnem 23. února 1901 počneme vy-
stavovati pivo barvy granátové,
rázu bavorského nejlepší jakosti
KRÁLOHRADECKÝ
SALVATOR
k jehož hojnému odebíráni
uctivě zve
Správa pivovaru
v Hradci Králové.

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné č. 612-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské nálohy.
Odporučuje uctivě své ohlasné známé:
Sochy, oltáře, křížové scény, jesle, Boží hroby, kříže
křesťanské, sporáčky, křesťanské, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.
Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a franko.
Nutná cesta za příčinou shlednutí a vymě-
nění místa v kostele vykoná se bezplatně.

Veledůstojnému duchovenstvu!
M. J. Říha,
pasíř a pozlacoř v Hermanově Městci
dovoluje si nabídnouti své služby ku provedení
prací kostelních, pozlacení oltářů, polychromo-
vání soch, slacení a stříbření v ohni bohoslužeb-
ných nádob a j. Ceny jsou nejnižší.
Mnoho písemných uznání, kterých se mi dostalo,
opravňuje mne, abych veledůst. duchovenstvu mohl
výrobky své doporučiti.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. dopl. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Ústí) založena roku 1858.
Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neobtěžují.
Provedeno ke 300 oltářů.

4 1/2 % založené obligace uher.
místních dráh.
Příhlášky na tyto 4 1/2 % obli-
gace, které jsou splatny v plné
nominalní hodnotě, a jejich výnos
podle přihlašovacího kursu 95%,
rovná se zúročení 4 1/2 %, a jež
při vylosování poskytují výtěžek
větší než 4% přijímá až do 22.
t. m. incl.
Záložní úvěrní ústav
v Hradci Králové
u pokladny své směnárny.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přimo od čeru
Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterážto příčině těží se hojněmu, lehotivému
uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.
Václav Vacek, majitel.

PETR KOPAL & SPOL.
v Hradci Králové
doporučuje skvělé gázové látky, krajký i pentle, věšáky, blůzky, Entré pláštěnky, hedv. šály, rukavice,
panské košile i náprsenky.

N á b y t e k . Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Péřovky.	Ludvík Knepř v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné výbavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
--	--	--

Bez konkurence.

Tovární sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Citary, flétny, klarinety a t. d. báječně levné; na př.: koncertní citara v pouzdře 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 18 kapek Fis brejle z nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 5 zl.

Výtečné struny.

Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. **Objednávky i správy přesné a rychle.**

Jan Čermák v Hradci Králové,
velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

V. Vacek,
závod
školní a
v Paměti
místu
a Uhluce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké s kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery, divoké stromy pro stromofad, pláštata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouhou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

VELKÝ DEN.
Modlitby a zpěvy
ku slavnému prvnímu sv. přijímání
upravil
Viktor Zlámal, koop. v Batovicích.

S povolením nejddat. k. a. Ordinariátu v Olomouci, nákladem R. Prombergera v Olomouci. Cena 32 h.
Na deset odebraných výtisků jeden zdarma.

Doporučujeme toto výborné dílko všem pánům katechetům pro potřebu svou a svých svěřenců zvláště v nastávající době svato-
topostní. — Nápěvy upravil sám Josef Nešvera, ředitel kůru a slovný skladatel.

Sbírejte upotřebené poštovní známky všech zemí a různých druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému. Za to každý dostane různé pěkné církevní památky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i zájmy adresovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bre-genz (Vorarlberg).

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boho-
tému figurálnímu provedení a
ste i se železnými rámy, sí-
těními i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez té záruky
ku definitivní objednávce.

Nešetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Poskytují výhodné sponky! Při hotovém placení 2—4% sračky!

Doporučují přesně dle cír. předpisů neb v národ. slohov. vyšívaní shotovené:
**Mešní roucha, pluvíaly, dalmatky, veta, nebosa, prapory školní i spolkové, korouhve, koberece oltářní, přikrývky, alby, rochetty a nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa-
cifikaly, oboře, avicny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pra ované kří-
žové cestý a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.**

SPECIALITA: V ohni zlatění kalichů neb obořů dle ornamentu: 1 krát v ohni 10 zl., — 2 krát v ohni 18 zl., — 3 krát v ohni 20 zl. i ostatních nádob posvátných

**SPECIALITA: Pro chudé neb šiláky ko-
stely zasílám 5 mešních
rouch s přeloučením barvy bílé, čer-
vené, fialové, černé a zelené, celé s hedváb-
ných damasků, clacé zlatými neb hedvábnými
portami, římského stihu. 5 kusů v celku
za 60 zl.**

**SPECIALITA: Pro méně majetné kostely
zasílám: 1 úplný para-
ment t. j. 1 kasule, 2 dalmatky a pluvial
jakékoliv církevní barvy, celé s hedvábného
damasku, clacé zlatými neb hedvábnými por-
tami, římského stihu v ceně 75 zl.**

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.
JOSEF NEŠKUDLA,
c. a k. dvorní dodavatelství
v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Adresa vždy do-
slovně úplná!

Adresa vždy do-
slovně úplná!

Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.
Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.
Zasílám Vašemu Blahorodí poukázku obnos na účet za černou kasuli, kterou jste k mé úplné
spokojenosti za cenu tak levnou shotovil. Přejít Vašemu závodu mnoho úspěchu v poctivé práci Vaší. —
Vádám ještě jednou za řádné vyřízení mé objednávky nejraději díky a trvám ve své účtě
Olomouc, 10. února 1899. Dr. Fr. Popp, sekretář kn. arcibiskupské konsistoře.

Z veškerých cen illustr. cenníků němec. firem slevuji 5% sconta!

Vyznamenan na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894. zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
s, adající přesné a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přízně ctěného obecnostva. znamenám
se v bluboké účtě oddaný

Josef Čáslavský,
zubní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Největší česká továrna

PIANA A PIANINA

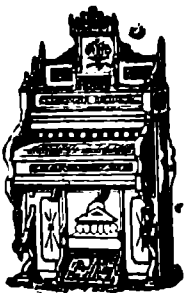
Antonín Petrof Hradec Králové.

První královéhradecká továrna nábytku. Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Založeno 1864. Přes 12000 klavírů
zhotoveno.

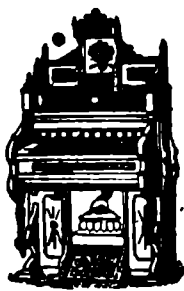

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Hluboce dojata nesčíslnými a nejpříměnějšími projevy soustrasti,
kterých se mi dostalo při úmrtí mého drahého chotě

Václava Petraše,

c. k. okresního hejtmána v Chotěboři,

vyslovuji všem, kdož v této bolestné době můj bol zmírniti se snažili,
nejupřímnější díky.

Zvláště děkuji pp. dárcům překrásných a skvostných věnců a kytic,
veledůstojnému pánu Fr. Kotrbelcovi, biskupskému sekretáři, za vedení
pohřbu v Chotěboři, veledůstojnému pánu Fr. Kubánkovi za obětavou
podporu mně v této těžké době poskytnutou a za tklivou řeč nad rakví
drahého zesnulého proslovenou, veledůstojnému pánu Janu Urbanovi,
děkanu a vikáři v Čakově, za vedení pohřbu a krásnou řeč jeho
v Kostelci nad Labem, všemu veledůstojnému duchovenstvu pohřbu se
súčastnivšímu, P. T. pp. c. k. úředníkům s p. c. k. místodržitelským
radou K. Krejčím v čele, P. T. pp. zástupcům měst Chotěboře, Kostelce
n. L. a Brandýsa n. L., P. T. učitelským sborům měst Chotěboře a Ko-
stelce n. L. za úchvatné zpěvy a všem, kdož svou přítomností při pohřbu
v Chotěboři a Kostelci n. L. poslední poctu nejdražšímu zesnulému
prokázali. —

Zároveň děkuji velectěnému p. MUDr. Janu Baštovi, c. k. okres-
nímu fysikovi, za neunavné a obětavé léčení mého chotě po dobu
jeho choroby.

V Chotěboři, dne 18. února r. 1901.

Jiřina Petrašová,
rozená Věeláková.

**Odberný velkozávod pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký útvar pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu i provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dákům vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Ceníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborné, be-
lestí utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40
a 2. — na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného
domácího prostředku přijmi jen pů-
vodní láhev v krabici s ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny,
i budeš mít jistotu, že obdržel při-
pravek původní.
Richtrova lékárna
u zlatého lva
v Praze, I. Klášterní třída č. 6.

Praktikanta

do knihkupectví, spojeného s obchodem hu-
debninami a uměl. výrobky

přijmu ihned za výhodných podmínek.

Dotazy zodpoví obratem

knihkupectví B. E. Tolmana
v Hradci Králové, velké náměstí č. 26.

Postní kázání

Křesťanská rodina na 6 postních nedělích
a Umučení Páně na velký pátek

P. Matheděje Zaorala

obsaženy jsou v **KAZATELI**
roč. VIII. 1901 seš. 1. a 2. který koncem února
vyjde.

Předplatné Kazatele celoročně K 7.—

Redaktoři Dr. Isidor Zahradník a prof. Dr. Robert
Neuschl.

Nakladatel R. Fremberger, knihkupec v Olomouci.

Uložení kapitálu.

**4½% obligace uher-
místních dráh.**

Episovací kurs 95½%. Úrok 4½%.

V ý n o s

uloženého kapitálu při výše uve-
deném kursu

47½%.

Zisk při vylosování přes 4%.

Příhlášky na tento výhodně zůro-
čitelný a dobře fundovaný papír
přijímá do 22. t. m. incl. u po-
kladu své směnárny

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové.

Prospekty zdarma.

Hledám

byt 4-5 pokojů,

po případě

dva menší byty

(3 a 2 neb 3 a 1 pokoj) v jednom
domě v Hradci Králové.

Nabídky: H. H. pošta restante hlavní
pošta Praha.

STATEK

k němuž patří 26 korců dobré půdy
zrovna podle něho se nalézající a 5 korců
luk se prodá neb pronajme. Bližší sdělí

RUDOLF PETRÁNEK,

hostinský.

Borovnice u Kostelce a Orli.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Olštářní svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí
nejlevněji a největších výhod poskytnoute renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem **Lvem XIII.** vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, oleje
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prac. m. d. a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 8.

Obilní skladiště.

Každá doba vyznačuje se nově nastalými potřebami. Dnešní doba znamená hromadné zápasení malým lidem o svou existenci. Poněvadž jediný člověk by v tomto boji nic nevedl, nutno přistoupiti ku společnému postupu. Tuto myšlenku správně pochopilo rolnictvo v Anglii. Když se zde začaly stavěti továrny, ve kterých s dělnictvem nakládáno hůře jak s hovědy, ta se dělnictvo spojčovalo v tajné spolky (trades unions) a bránilo se tak, že v noci zničilo továrny, rozbilo stroje, vraždilo továrníky a sice bránilo se proto tímto zoufalým a zločinným způsobem, poněvadž se jej nikdo neujímal. Dnes vidíme všude dělnictvo organizované proti továrníkům. Jenom rolnictvo zůstávalo pozadu. Ale i zde se časy mění a rolnictvo počíná chápati, že musí se spojčovati za tím účelem, aby společným úsilím uhájilo si svůj chléb. Ve starých dobách feudálních před r. 1848 zavládly roboty a odvedl rolník svůj desátek a vykonal svou robotu. Dnes musí rolník se sháněti po penězích, musí platit obroměné daně, úroky na dluhy, musí mít peníze na hospodaření, a konečně na živobytí. Odkud si musí dělník zaopatřiti peníze? Patrně prodejem toho, co sklídil a co mu hospodářství nese, tedy užitek z dobytka a drůbeže. Každý, kdo prodává, musí dbáti toho, aby lacino prodal a přece dobře prodal. A to se stane jen tenkrát, když přijdou do styku přímo obě strany, který prodává a který potřebuje věc nabízenou. Přijde-li mezi oba ještě osoba třetí, žid, tu pak ztratí i ten, kdo prodává — rolník, i ten kdo kupuje, konsument, poněvadž žid, obchod hrabou na obou stranách.

Myšlenka sdružování rolníků za příčinou odprodeje obilí vyvinula se potřebou času sama. Dnes totiž malé mlýny, které rolníkům braly malé zásoby obilí, vyhynuly. Dnes pracují velké mlýny, které mají jeden násyp až na 800 hektolitřů obilí. Mlýny by braly obilí na celé vagony a stejné vzorky od bursiánů židů z obilních burz, ovšem na dluh, na směnky. Uvědomělé rolnictvo došlo samo k názoru, že co dovede jeden žid, to že může dovésti dohromady rolnický spolek. Dnes má na příklad Bavorsko rozsáhlou síť rolnických obilních skladišť. Zpráva bavorského ministerstva vnitř v rozmachu obilních skladišť v Bavorsku nám sděluje následující:

Bavorsko má nyní 70 obilních skladišť, z nich je 50 postaveno na nádraží.

Zařízení těchto skladišť jest různé. Kdežto nákladné zbudovaná skladiště se srovnávají se všemi technickými požadavky, opatřena jsou různými stroji čistícími, elevatory, rozdělovači a p. (avšak bez silos), obmezují se úprava malých skladišť tak dalece, že v nájaté místnosti neb v dřevěné vlastní budově postavená jednoduchá decimálná váha, mlýnek na čistění obilí a nanejvýše trieur, uváděný do pohybu rukou lidskou. K pohybu strojů ve velkých skladištích použito motorů benzinových neb petrolejových, jinde síly parní, vodní anebo elektriny.

V Bavořích vůbec při stavbě hospodářských obilnic pozorovati lze smysl pro praktickou potřebu. V krajinách, horských anebo tam, kde nelze očekávati velkého přívozu plovu, staví se skladiště malá s malým stavebním nákladem; tak na př. vyžadovalo skladiště v Ebnathu výdaj 2760 M (as 3300 korun), v Neusorgu 4080 M (as 4900 K), ve Weidenu 4750 M (as 6900 K), ve Vilsacku úprava pronajaté místnosti 1500 M (as 1800 K).

Nákladnější obilnice stojí ve Waldershofu za 14.000 M (as 18.400 K), ve Waldsassenu za 25.000 M (as 30.000 K), v Tirschenreuthu 26.500 M (as 32.000 K), v Lichtenfelsu 30.000 M (as 36.000 K), v Landstahlu 40.000 M (as 48.000 K) a nejnákladnější posud v Rezně za 70.000 M (90.000 K).

V Neusorgu postaveno skladiště ve výměře as 84 m² (7×12); jest to dřevěná stavba bez sklepní na žulové podezdívce, stojící přímo v nádraží. Podlaha přízemku spočívá na zděných pilířích. Má následující přístroje: v přízemí váhu decimálnou, mlýnek na čistění obilí a trieur; v etáži (na půdě) druhou váhu decimálnou, pak váhu zkušebnou a centrifugu. Kládkou, na krově upevněnou a na ruční pohyb zařízenou (bez jeřábu), vytahují se pytle, naplněné obilím, z přízemí na půdu aneb naopak spouštějí shora dolů.

Ve Waldsassenu spatřiti lze skladiště vzorně upravené na ploše asi 330 m² (30×11), mající mimo přízemí také jednu etáž a malou půdu. Podlaha přízemku podobná jest založena jako při skladišti výše dotčeném; jest také bez sklepní. V přízemí zřízena kancelářská místnost a jiná místnost pro benzinový

motor o síle 6 HP. Má tyto stroje: 1. šrotovník, 4 trieury na ječmen a oves, 2 trieury na žito a pšenici, 1 mlýnek a dopravný šroub (Transportschnecke) o třech odděleních, který zde se osvědčuje.

V bruku má se zakoupiti automatická váha a postavití kůlna, aby uměla hnojiva nebyla ukládána k zásobám obilí. Jmenovanými přístroji zpracovati lze denně 20.000 q obilí.

Při skladišti postavena jest etáž pro koně, výhodné to zařízení pro rolníky, kteří se svým povozem delší dobu ve skladišti se zdržují.

Skladiště v Tirschenreuthu o ploše as 300 m² (15×20), založené přímo v nádraží, má mimo sklepy dvě etáže. Stroje poháněny jsou silou elektrickou, již dodává obec. Spatřují se zde váha decimálná, váha zkušebná (Qualitätswaage, Probirowage), elevatory a stroje čistící.

V Mitterteichu stojí obilnice společná dvěma družstvům: Mitterteich a Leonberg, za které příčiny jest uvnitř po celé šířce i výšce rozdělena dřevěnou stěnou a stroje (decim. váhu, zkušeb. váhu, trieur a mlýnek) má každé družstvo pro sebe. Stroje zřízeny jsou na ruční pohyb.

V Rezně měli do nedávna najatou místnost, teprve v dubnu r. 1900 otevřeno nové nákladné skladiště zařízené na 200 vagonů (2.000.000 q) ječmene. Zastavěná plocha činí 600 m², skladiště má sklepy, přízemí, první etáž a půdu; jest celé elektricky osvětleno a přístroje pohybovány jsou elektromotorem o síle 7 HP. Ostatně jsou zde přístroje podobné, jako v jiných skladištích: elevatory, trieury, čistící stroje atd. Do sklepa ukládají se umělá hnojiva. V přízemí zařízena jest kancelář o dvou místnostech. Stavba skladiště vyžadovala nákladu 58.000 M (69.000 K) a stroje 17.000 M (20.400 K), t. j. v celku 75.000 M (90.000 K).

Stavba společenských skladišť obilních podporována jest v Bavorsku vydatně státní správou. Na projektovaná skladiště, rozpočte na částku 122.305 M (ca. 146.760 K), povoleno 15.800 M (18.960 K) subvence a 75.000 M (90.240 K) záloh. Subvence činí tudíž as 11%, a zápojky neb zálohy as 50% skutečných výdajů. Výhodou jest, že v prvních letech po dostavění skladišť nepožadují se splátky záloh. Státní podpora poskytuje se za následujících podmínek:

1. Když obilní skladiště přístupným se stane nejen členům zařizujícího družstva ale i jiným hospodářům příslušné krajiny, ovšem za určitý poplatek;
2. když poměry obilní skladiště upraví se zvláštním statutem a domácím řádem;
3. když obilní skladiště bude mít dostatečné přístroje na čistění a rozřizování obilí a p. a konečně;
4. když se pojistí proti ohni.

Král. bav. ministerstvo podporuje stavbu hospodářských skladišť při nádražích zejména tím, že propůjčuje stavební místa bezplatně a poskytuje všemožných úlev při kladení spojovací železniční koleje. Pokud výdej, spojený s touto úpravou, nepřesahuje při jednotlivém objektu částky 10.000 M (12.000 K), hradí náklad ten král. správa železnic sama; družstvo nese výlohy toliko za kolej používanou výhradně k účelům obilního skladiště, avšak i v tomto případě neúčtuje se družstvu cena vrchní stavby (kolej, pražcův a pod.). Také příjezdová silnice, pokud jde územím dráhy, staví se na útraty správy železniční.

V roce 1899 obstarala železniční správa takových staveb za 54.300 M (ca 65.000 K).

V roce 1898—1899 pracovalo se ve 40 obilních skladištích, do nichž přivezeno 116.315 q a prodáno 103.830 q obilí. V družstvech účastnilo se 19.000 rolníků, v 31 případech propůjčeno skladiště hospodářům stojícím mimo svaz.

Také budiž vytkeno, že 12 skladišť kupovalo obilí od rolníků za smlouvenou cenu a prodávalo je pak na vlastní účet, kdežto 28 skladišť prodej toliko sprostředkovalo (v 21 případech poskytnuta záloha).

Poplatek za skládku účtoval se členům družstva při 1 q obilí k mletí 0—30 f (feni-ků), u obilí na semena 2—50 f, nečlenům 2—30 f a 30—50 f, t. j. za 50 kg. členům 0—86 hal., event. 2—60 hal., nečlenům 2—86 hal. a 36—60 hal.

Zkušenosti, jež členové družstev v obilních nabyli, jsou ve většině případů příznivé, ježto 27 skladišť vykazuje zisk 18.026 M (21.600 K), 3 ztrátu 1505 M (1800 K), tedy průměrně při jednom skladišti zisk ca. 820 K, kdežto ztrátu 500 K. Dík pečlivému čistění, bylo obilí vyhládkováno, kterážto okolnost jest zejména pro malého hospodáře důležitá. Také cen docílono vyšších a to při 1 q obilí k mletí

o 10, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70 f až 1 M a obilí na semeno o 0.50, 1.00, 1.50 až 2 M, čili při 50 kg. 12, 24, 30, 36, 42, 48, 60, 72, 84 až 120 hal., event. 0.60, 1.20, 1.80 až 2.40 K.

Další účinek skladišť jevil se v tom, že obchodníci, kteří přímo u hospodářů nakupovali, byli nuceni — vzhledem k cenám ve skladišti — podati ceny vyšší.

Hlavní odběratelé obilnic byly král. zásobovací úřady, král. hřebčince, král. dvorní hřebčince, velké mlýny, pivovary a různí obchodníci; obilí na semeno odbíraly pak nejen hospodářské spolky, nýbrž i jednotliví hospodáři sami.

Při tom třeba se zmíniti, že výhoda hotového placení neb aspoň zálohy na přivezené obilí, kteráž poskytována ve výši 35, 60, 65, 75, 80 až 90% tržové ceny, všeobecně uznávána od hospodářů za neocenitelnou.

Nemalou výhodou — jak pro rolníky, tak i pro obchod v obilním skladišti samotný — jeví se společný nákup hospodářských potřeb, jako krmiva, umělých hnojiv, soli pro dobytek, semen, strojův a p. Tento společný nákup sprostředkovalo 34 obilních skladišť.

Též šrotovníky se osvědčily, jež zakoupeny do 16 skladišť. Poplatek za šrotování vyměřen 1 ct. 20 až 60 f (při 50 kg. 24 až 84 haléřů). (Pokračování).

Socialní hlička.

Kdo zavinuje prostituci?

V neděli odpoledne šli dva studující jistě bradelské školy kol známé hospůdky s bruslemi v ruce, vracející se z bruslení. Byli ve stáří as 17 let. Tu vyběhla z hospůdky starší, značně již sešlá „sklepnice“ a jala se na jednoho z nich volati: „Venoušku, Venoušku“. Venoušek však se nezastavil, nýbrž se soudruhem zrychlil krok, aby ušel nepřijemnému as odhalení takové známosti. Drzá dívka neohlížela se na okolní chodce a poklusem dohonila v druhé ulici oba studenty, kdež Venouška zastavila a něco mu šepem sdělovala. Veřejné setkání s podezřelou ženštinou vnehalo sice růměnc studu Venouškovi do tváře, zdaž ale týž stud zabránil mu návštěvu vykřičené místnosti za šera nočního, jest jiná otázka. Nás překvapilo, že prostitute rozestírá v městě našem zcela nerušené své síle ku zkáze mladých duší i na veřejné ulici. Vřed společnosti provaluje se povážlivou měrou na venek a volá po nápravě. Kolik již hlasů ozvalo se proti tomuto zlu.

Dosti často sledujeme pojednání o škodlivosti prostituce v časopisech, jejichž autoři prostituci sami velmi účinně podporují jednak odporčováním „volné lásky“, jednak podříváním náboženské víry, která jest bez odporu nejsilnější podporou mravnosti. Proto nás překvapuje, že tací podporovatelé prostituce zasedají čas od času na stolec mravokárců a umývají si ruce rozhořčenými slovy nad rostoucí spustlostí mravů. Pánové tito nelekají se nic vlastního másla na hlavě, nýbrž sáhají zcela drze do davu společenského a vytahují odsud nešťastníky, jimž zcela chladnokrevně připisují zodpovědnost za tuto morovou hřízu společnosti lidské. Hlavně tak zvané „pokrokové“ časopisectvo rádo zapomíná na své vlastní hříchy a vyhledává domnělé vinníky. Co si má rozumný člověk pomysli o žurnalistice, která prostituci připisuje na vrub „katechetům a učitelům“ a činí i české biskupy zodpovědnými za klesající mravnost v národě českoslovanském? (Viz poslední čísla minulého ročníku „Samostatnosti“ a č. 1. „Hl. ze Siona“). V tomto případě lze nejlépe studovati pravdivost přísloví, že drzé čelo jest lepší než popluzní dvůr.

Učení katolické žádá od svých vyznavačů mravnost a to nejenom mravnost v činech, ale i v srdci. Nespokojí se pouze zevnější čistotou z bázně před hroživými následky nečistoty, nýbrž žádá vnitřní přesvědčení, které opovrhne hříchem třeba i beztravným pro jeho špatnost. V celém písmě svatém, v celém katechismu nenaleznete věty, která by nečistotu dovolovala aneb jenom v některém případě omlouvala; Za to na četných místech jest nečistota přísnými hrozbami odsouzena. „Ani smilníci, ani samoprznitelé, ani pederasté nebudou královstvím Božím vládnouti“ (1 Kor 6, 9.) praví sv. Pavel a slovo Boží „nesesmilníš“ vepsáno každé duši lidské nesmazatelným písmem v duši. Učení církevní ku prostituci tedy nespádá, ale ani ji neschvaluje, nýbrž používá účinné záchraných prostředků aby jednotlivé na dráze cnosti udržela, ano, aby i padlé osoby z propasti mravního bahna vysvobodila a vrátila zpět mravnímu životu. V každém větním městě jsou činnými katolické družiny, které pokleslým dívkám umožňují návrat ku spořádanému životu. Ještě skvělejšími výsledky může se vykázati „Mezinárodní ochrana služebních děvčat“, která došla uznání i na pařížské výstavě loňského roku. Spolek tento má hlavní bureau v Mnichově (Teger-

strasse 2, Altstadt) a rozvětven jest po celé Evropě. Členové tohoto sdružení ve velikých městech přicházejí na nádraží ku příjezdům vlaků a zde již ujmají se služebných děvčat, zaopatřují jim místa aneb popřávají ve zvláštních ústavech tak dlouho levného přístřeší, dokud vhodné místo se neuprázdní. Spolek tento vydal pro služebné cestovní knížky, v nichž jsou uvedeny adresy všech filiáltek ochranného tohoto spolku ve všech evropských zemích. Členství «mezinárodní ochrany děvčat» obnáší pouze: K ročně a za ten skrovný příspěvek zaopatřuje děvkám práci. Kolik již duší zachránil spolek tento v době nouze od hanby a bídy, může každý si pomyslet, vzpomene si, že ve velikých městech nezaměstnané dívky z hladu a z nouze stávají se nejčastěji kořisti vykrádečských domů.

Kde se může «pokroková» strana vykázati podobným spolkem? Proč se nepoukáže v «pokrokových» listech na obchod lidským masem, jež provádějí příslušníci privilegovaného národa? Isak Schäferstein, hlava 28 židovských obchodníků lidským masem, pravil při porotním líčení r. 1892 v Krakově: «Do toho slavnému soudnímu dvoru nic není, jestliže já prodávám ovoce, šaty, telata anebo dívky». Každý měsíc chytne policie několik takových hyen, které zavlékají úplně nezkušené dívky do zahraničských brlohů hanby, ale o těch páni radikálové ani muk, nýbrž svádějí vinu na kostel a na školu.

Skoro se zdá, že vlastně pánům neběžl o vyhlazení prostituce, nýbrž o to, aby naši be-ránka, na něhož by mohli snad i své vlastní hříchy složit. Podobným chytrákem jest hlava sociálních demokratů, Bebel, jenž by rád majetné třídy společenské učinil zodpovědnou za prostituci, tvrdí, že zlepšené poměry majetkové odstraní prostituci z hladu. Jedním dechem brojí Bebel proti smilnictví bohatých, ale druhým dechem popřává tučné sousto «soudruhům». Bebel zavrhne mužů lživí, doporučuje «volnou lásku» a ospravedlňuje smilstvo: «Ukojení pohlavního pudu jest osobní záležitostí každého jednotlivce, jako ukojení každého jiného pudu. Nikdo nemá druhému z toho klásti účet a nikdo nemá práva do toho se míchat». (Žena str. 434.) Znamenitý tento muž «vědecky» najednou obhájil prostituci, a pozvnesl vždy odsuzovanou neřest na «přírodní požadavek». Netrváme že Bebel teprv zavedl prostituci, protože dávno i v kruzích dělnických platí pořekadlo: «Bohatí nemají než naše zbytky» ale větou Beblovou jest smilství legitimováno na úroveň ostatních životních potřeb. Že by však někdy některý z pokrokařů Bebla za to káral, nikdy jsme nečetli. Ba professor Masaryk ve své knize «Naše nynější krise» musil své vychovance napomenout, když znepravňující vědu Beblovu chtěli vočkovati českému lidu. Napsal: «Pokud běží o pohlavní poměry, tkví Beblův hlavní omyl v tom, že ukojení pohlavního pudu pokládá za naprosto nutné; je nutné proto, že prý je pud ten přirozený a velmi silný. Popírám tuto hlavní větu našich rozvodníků a přívrženců volné lásky. I jiné pudy jsou přirozené, ale proto se jim má hověti. Pomstychtivost na př. je také přirozená — máme proto zrušiti trestní právo? Po dnes nikde nebyl proveden fyziologický důkaz, že zdrženlivost pohlavní má ty neblahé následky, které jí Bebel připisuje. Jisto je, že předčasné a na mnoze nepřirozené uhlášení pudu pohlavního, jisto je, pravím, že ne-zdrženlivost v zápatí má mnohem citelnější a horší následky nežli zdrženlivost a to při mužských i při ženských. (Str. 31, 32.). Professor Masaryk uznal za nutné svého času zatratiti zlobnou větu Beblovu, která v nezkušených myslích musí vzbudit snadno zápalnou látku smyslnosti.

A podobné takové svůdnictví ku životu nemravnému mělo by se účinně nejenom státním zřízením, ale i pověstnou žurnalistikou a vůbec svědomitými lidmi zamezovati. Tento nevděčný úkol padá obyčejně na bedra církve, která vedle svého slova a příkladu nemá k dispozici té moci, aby mohla naprosto prostituci a smyslnost vymí-titi, zvláště když všickni, kteří z prostituce těží, snahám církevním kladou překážky. Úkol tento jest ohromný a za nynější politické doby přímo nedostizitelný. Co dobrého položí v srdce dětské učitel a katecheta, vyvrže to v krátké době zkažené okolí, které ještě jest tak farizejsky bídné, že nestydí se odsuzovati šmahem všechny katechety a všechny učitele, když tu a tam některý také poklesne. Vychování školnímu podřívá se tím úplně půda, což musí míti v zápatí zlobu neodvratnou, jestliže se zduří dílo hlasatelů nemravnosti.

Horlení za čistotu mravů a ochrana nevinnosti nemá se přenechávati jenom chrámu a škole, nýbrž všickni činitelé povolání mají proti hlize prostituci bojovati, aby nepadali osamocení varovný hlas ze strany církve jako nedůtklivé cizlivostkárství. Tím méně však má býti dopuštěno, aby dosavadním hlasatelům mravnosti byly připisovány poklesky proti ní. Při takovém stavu věcí pro prostituci jenom vzrůstala

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. února 1901. 1 hl. pšenice k 12.00—12.40 žito k 12.00—12.60, ječmena k 9.40—10.00, oves k 8.80—7.60, proso k 9.00—10.00 vike k 11.00—12.60, hrachy k 20.00—22.00, šahy k 19.00—20.00, kroupy k 17.00—40.00, brambory k 2.00—2.60 jetelového semínka červeného k 84.00—97.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 29.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 20.00—22.00 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.60, 1 kg. másla k 1.80—2.00, 1 kg. sádla vepřového k 1.60—1.76, tvarohu k 0.38—0.38, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 6.00 jedna kopa drobné zeleniny k 00.0—0.00

Literatura.

Duch katolické obnovy. Sbírka úvodních článků týdeníku „Obnova.“ Vydává politické družstvo tiskové v Hradci Králové. Sešitové vydání po 26 hal., při hotovém zaplacení 20%, slevy.

V nynější době jsme zaplaveni přímo sponstou potíštěného papíru, takže ho neustále ani počtem vraceti vzor všem všlekým fanfarám reklamy. Obecnost zvyklo si vraceti tištěné publikace i bez povrchního jenom prohlédnutí, takže i vážná díla stihá stejný osud s tuctovým brakem. Tento osud nepotká snad „Ducha katolické obnovy“, protože potlačovati zásady křesťanské reformy znamená sesilovati kroky revoluce a nevěrecké. Dříve se rozkladu společnosti v českém národě, protože za posledních let vzniklo aspoň 10 radikálních, ničivých stran a zanikla úplně strana konservativní, ačkoliv jádro českého lidu a opravdová inteligence zásadám konservativním pjeje. Kde vězí příčina toho rozkladu? Naříkame jenom a zapomínáme, že každá dobrá věc vyžaduje obětí hmotných i mravních. A poněvadž v moderní době jest tisk nejlepším průkopníkem a apoštolem všech myšlenkových proudů, proto nutno i zásady konservativně náboženské šířiti tiskem. Komu není lhostejna budoucnost českého lidu, podporuje katolický tisk a bude odebrati i svezru uvedenou sbírku výborných úvodníků „Obnovy“, jejíž 7leté působení nezástalo beze vlivu na upevnění vlasteneckých a náboženských zásad v národě našem. Úvodníky tyto jsou specialitou v publicistice české a nechybujeme, jestliže náboženský význam jejich srovnáváme s politickým významem Havlíčkových článků.

Duch katolické obnovy jest zajímavou četbou pro vzdělané i prosté čtenáře, jest nevyčerpatelným zdrojem pro časové přednášky ve spolecích a zůstane i po letech cenným literárním památkem poctivé práce českého kněze na obrozeném poli národní. Již první sešit přináší úvahy o důležitosti dne nedělního, o klerikalismu, o reakci, o svobodě svědomí atd. tak poutavým a řízným slohem, že se vám nezdá, že byste četli nějaké výstředky ze starých novin, nýbrž že čtete zbrusu nové myšlenky o časových proudech; nikde žádná nuda, nikde jalová fráze. Vystádej si každý první sešit na ukásku a dás nám za pravdu. Objednávky vyřizuje administrace „Obnovy“ v Hradci Králové.

Rádce duchovní. Časopis kněžstva česko-slovanského. Rediguje dr. Josef Barian, sídelní kanovník vyšehradský. Roč. VIII. sešit 3. Obsah: Listy homiletické. Svátek Očišť P. Mar. Úvod křesťanských matek jest velmi spasitelný. Josef Smrček. Neděle Devítka. Dvojí práce a starost člověka, totiž o duši a o tělo. Fr. Jedlička. Neděle I. po Dev. Nedostatek pokory jest příčinou, že slovo Boží nepřináší užitek. P. Jan Göttschner. Neděle II. po Dev. V čem záleží zasloupenost hříšníků. Jan Podlaha. Neděle I. v postě. Bůh i hříšníkovu odpuštění slibuje a II. na hříšníka shovívavě čeká. Frant. Jirásko. Hříšné proti Duchu sv. Sedm postních řečí. I. O milosti Boží. — II. Hřeš proti Duchu Svatému, kdo na milosrdenství Boží opovrhá spolehná. Bohumír Tomásek. O nepřátelích křesťana. Patero řečí postních. I. Nová — II. Práce nedělní. Josef Smělý. — Listy katechetické. Jakých prostředků třeba užívati, aby dětičky měly učebnice náboženské a při svém výstupu ze školy důkladně modlitební knihy? (Dokod.) Fr. Maurer. — Ukázka vývozu pojmů při náboženském vyučování. ThC. M. Lhoták. (Pokrač.) 6. Pojem božských ctností. — David. Jan Nep. Josef Holý. (Pokrač.) Nábožný král David. Jeho péče o službu Boží — Davidova prorocká o Spasiteli. — Listy vědecké. Kdy mohou dle práva nemanežské děti býti legitimovány. Následky nezákonitě legitimace. (Kriticko-právní studie.) Dr. Ant. Brycha. (Pokrač.) Nejdůležitější druhy řečí duchovních za naší doby. E. Schneider — Právní přístel a rádce. Snáška praktických hlavních ustanovení a rozhodnutí o věcech z oboru práva církevního. Dr. Ant. Brycha. Výraz „křivá přísaha.“ ježod § 204. tr. zák. užívá, obsahuje nejen vykonanou, nýbrž i pouze nabídnutou křivou přísahu. Některá novější rozhodnutí sv. Stolic. Dr. Josef Mršík. Bírati při mši tehloříků. — Umývání rukou při biskupské mši. — Předplatná na „Rádce duchovního“ ročník 4 zl. přijímá knihkupectví Cyrillo-Methodějské G. Franci v Praze. (Melantrichova ulice) — Vychází jednou měsíčně o 4—5 archových sešitech.

O novém sensačním elektrickém vynálezu, Nernstově žárové lampě bez uhlíků, při níž se žárové těleso nalisá ve vzduchu, nespaloje se, přináší nevrubné pojednání nejnovější sešit (10.) zajímavé knihy dra. Vlad. Nováka: „O magnetismu a elektrifin.“ vycházející nákladem J. Ottý v Praze v sešitech po 12 kr. (24 h.).

Karoliny světlé Sebrané spisy, přinášející nejlepší díla nezapomenutelné spisovatelky, obsahují v nejnovějším sešitě (68.) pokračování i rásné povídky „První Češka.“ Sebrané spisy Karoliny Světlé vycházejí v sešitech po 12 kr. (30 h.) a předplácí se na 10 sešitů i počtem sl. 1.80.

Český duch ve století XIX. Sepsal Dr. Václ. Řeank. „Modrá knihovna“ desátého ročníku č. 2. a 3. Kdo chce porozuměti utěšenému rozvoji českého národa ve století právě uplynulém, sahni po výše uve-

domé knize Řeankově, jež srozumitelným a poutavým slohem provádí nyltím pokolení tušbami a zápasu jeho poctivých předků. Zamlouvá se nám hlavně u tohoto spisu, že autor, všemožně vyhýbal se střídu, jež rozmanité události a směry v životě a pokroku českého národa vrhaly, jak sám v doslovu uvádí.

Proto kniha tato povznáší, vybízí k práci a usmíváje, předstihující svým klidem mnoho bojovných a tendenčních spiseb, kterými modní nové strany české vykořisťují historii pro sebe, aby ukázaly světu, že jejich nynější rýpavá činnost jest vlastně pokračováním činnosti Husovy, Chelčického, Kolárovy, Havlíčkovy atd. Spisovatel „Českého ducha“ podává historii minulého věku beze všeho „navazování“ na Adama a ponechává vlastní dušek čtenáři, jenž s vyličeného národního zápasu již sám si vyčte, že třeba i nynějšímu věku svornou a obětavou prací ohrániti drabý odkaz předků. Jsou-li v Čechách též samostatní lidé, kteří dovedou se vymanniti z područí stranických hesel, sáhnou s chutí po Řeankově historii minulého věku, jež nám jest pomalu méně známá nežli století 14. aneb 16. Kniha tato obsahuje nejprv povšechný chronologický přehled běhů událostí, natež v jednotlivých statích probírá stavy a síly národa. Pojednává o šlechtě, městech, venkově, dělnictvu, duchovenstvu a učitelstvu; oceňuje literaturu, umění, politiku, finanční sílu atd. Ze zvláštních těchto statí přijali jsme s povděkem spravedlivě oceněná kulturní práce duchovenstva. Netřeba ani dokládati, že Modrá knihovna vůbec a smíšený „Český duch v 19. století“ zvláště zaslouží vřelého přijetí a hojného rozšíření. Cena spisu 2 K 40 h při obsebné látce není velikou. Objednávky přijímají všechny knihkupectví a administrace „Modré knihovny“ na Král. Vinohradech 347. —

Zrnka pravdy.

Přisloví jde z rozumu a rozum za přislovím.

O nemožných věcech mysliti — samoděk sebe šáliti.

Pověz mi co čteš, a povím ti kdo ješ.

Tři věci jsou obtížny: zachovávatí tajemství, snášeti křivdy a dobře nakládati časem. Chilon.

Žerty a vtipy.

Sedlák (k žebrákovi, který obyčejně chodil s kolovrátkem): Kde pak jste dnes nechal sňadinet?

Žebrák: Dal jsem si ho předstát.

Sedlák: Budete v něm mít bezpochyby nové kousky?

Žebrák: Ano, dva — špalíček a klapku.

Pan Potměšil: Vy mně budete něco povídat, tak otevřenou hlavu nemáte, jako já.

Pan Vyjaanil: To rád věřím, jinak by vám byl nemohl mozek vypadnout.

Cestující přišel na nocleh k „solenému volu“. Prosím, jsem zde „u vola?“ táže se vycházeje do vrat.

Hospodský zcela prostě ho vítá, jako vůbec své hosty, slovy: „I tyto viš, že jsi, pane bratře!“

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or

(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a nabízí:

Koňak, slivovici, borovičku, jeřábísku, punše a rummy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r. diplom zlaté medaille.

Jan Horák,

soukeník v Rybné n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na talíře,

Četné uznání zvláště z kruhů veleobchodního duchovenstva svědčí o poctivé ob-sluzbě mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na spátky bez sřídění cen!

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 3 k — k

V Hradci Králové, dne 1. března 1901.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Komedie.

U Jilemnice — již v Krkonoších — je jedna vesnička, kde mají jen věž na povrchu země a kostel prý mají pod zemí. To jest — mají jen zvoničku v podobě věže a nic vedle není. A proto vtip lidu nadělal na ni klepů, že tam mají kostel pod zemí. Právě v tyto dny jsem si na ni vzpomněl. Jakkživa tam bývala komedie jen „s panáčkama“ čili jak se v knihách říká „s loutkami“. Ale jedenkrát rozletla se netušená v té obci novina a volali na sebe lidé: Pojďte bude „se živejma“. Studenti tam, tuším, uspořádali jednou divadelní brn.

Když pan ministr Körber avolal říšskou radu, povídal jsem si: Pojďte, bude „se živejma“. A skutečně! Vídeňské obyvatelstvo se na galerii říšské rady zrovna v davech cpe. Bývá tam v masopustě nebo v postě — vše jedno — „pravá komedie se živejma“. Když bývala komedie s panáčkama „čili s loutkami“, nesmělo scházeti „pimprle“, malý panáček, který měl za úkol třebas i v truchlohách všecky pány hosty „underholtovat“ — baviti svými vtipy „publikum“ — obecnstvo rozesmávat. Divná věc, že i nyní, když se ve Vídni hraje „se živejma“, přece tam mají pimprle, které se snaží publikum každého dne přerozkoušeti bavit. Poslední sobotu po popelci se to však zkazilo. Říšské pimprle chtělo v truchlohách vídeňské publikum znamenitě pobaviti, zatím však dal předseda říšské rady galerie vykliditi. Obecnstvo muselo pryč. Šlo pomalu a nerado, a nejpomaleji a nejméně rády šly dámy.

Truchlohra — jen v „katolickém Rakousku“ možná — dávala se pouze pánům polancům. Je to opravdu truchlohra, když se může taková komedie stropiti za peníze katolíků s katolickým Světcem, svatým Alfonsem z Ligori čili vlastně s katolickou mravoukou. Říšské pimprle chtělo dokázati, že *katolická církev je nemravová*. Vyřata byla některá místa z mravouky, která jednají o věcech týkajících se porušení stádu a cudnosti vůbec a manželství zvlášť, a čtena byla, aby se lidé tím více štvali k odpadům čili k „Pryč od Říma“ a k nenávisti církve tím vydatněji se rozněcovali. Je to, s krátká řečeno, komedie stropená s nejdražším statkem našim — totiž s náboženstvím a mravností.

Kdo jen poněkud rozumu klidného užívá, ten musí uznati, že se o těch věcech v mravouce pojednati musí. Nemuselo by se o nich jednati, kdyby lidé takové věci nepáchali, kdyby lidé pro takové věci napomínání býti nemusili, kdyby se sami lidé kněží o radu právě o takových věcech netázali, aby úzkostí a výčitek svědomí zbaveni byli. Nemravnost a slabost lidí přivedla tyto věci do knih, které psány jsou pro kněze, aby dovedli varovati, poučiti a upokojiti. A proto i svatý Alfons, jenž psal mravouku, musel o těch věcech poučení pro kněze napíati.

Kdo pak moudrý bude křičeti, že lékaři hlásají nemravnost, když mají pro své studenty sepsané knihy o věcech, s kterými se stud skrývá. — Kdo pak rozumný bude křičeti, že světský zákoník je nemravný, když mluví o smilstvu a jistých jeho přechavných způsobech a o cizoložstvu. A kdo rozumný bude křičeti, že sbor soudců je nemravný, když musí tyto věci vyšetřovati, ba i děti se dotazovati. A nikdo ještě pro tyto věci komedii nestropil. Jen když církevní kniha ne pro děti a nemravý, ale výhradně pro duchovní soudce a lékaře psaná o těch věcech z nevyhnutelné nutnosti jedná, dělávají páni pastoři a říšské pimprle naše po nich farisejskou komedii. Jak známo, vyřítají protestanté katolíkům, že nechť bibli dají do rukou lidu. A právě v bibli jsou pro poučení a vzbuzení ošklivosti nad hříchem — takové věci, které jsou jen pro dospělé. A právě pastor Dušek posmíval se drubdy ve

své „Jednotě“ katolíkům pro tuto věc a psal jizlivě „o farisejském kroucení očí římských“, kteří praví, že se celá bible do rukou dětí dávatí nemá.

Z toho je tedy tím více patrné, že se říšskému pimprleti nejedná ani z daleka o mravnost, ale o komedii, kterou se má v posměch uvéstí katolická církev, aby bylo sehnáno více odpadlíků.

Komedie je tím ďábelstějš, když se ví, jaká byla ta mravouka onoho původce německého protestantství, Luteru. Nedávno přinesla „Obnova“ ukázkou jeho mravouky, dle níž se mají výčitky svědomí *saháněti myšlenkami na hešké děvce*. (Colloquia II, 2256). Dnes připomínáme znamenitý jeho výrok, který se nachází v jeho dopise Lange-ovi dne 18. srpna 1520 psaném: Věřme, že nám k podvedení a zničení papežství všecko jest dovoleno. (De Wette I, 478.). — Ejhle! Luter učil, co se je suitské mravouce podstrkuje, že *údel posvěcuje prostředky*. A pěkné ukázky z jeho mravouky o věcech studu a manželství se týkajících jsou v jeho „řečech u stolu“, které pro svou nedostatečnost ve Vídni, když nedávno na novo vydány býti měly, zabaveny byly. Bojice se, aby se i katolické „Obnově“ pro Luterovu morálku podobného osudu nedostalo, pravíme, že „drabý ten muž Boží“ v těchto řečech u stolu držení se vedlejších žen a souložnic za „*pravé manželství před Bohem*“ vyblánil, ačkoliv prý to pohoršlivo jest, ale „takové pohoršení prý neškodí“ (Tischreden. Jen. Aug. II, 156). — O manželství pak — strhnuv s něho všecku roušku posvátnou — vykřikl: Poněvadž manželství „zevnějš tělesná věc“ jako „jiný světský obchod“ (Handtierung) jest, může křesťan „se pohanem, židem, turkem v manželství vejíti a žiti“. (Kázání ve Witt. Evers Kath. od Prot. str. 412). Ostatní, jak pravíme, nelze uveřejniti, vždyť sám stud tomu brání. Ale jak krásná ta morálka byla, vysvítá z toho kázání, které přišel z Wartburgu r. 1522 především lidem měl. (Opovazujeme se jen latinsky zde obsah jeho naznačiti: Si uxore non vult, veniat ancilla.)

K tomuto Luterevi (!) se tedy svádí lidé komedií v říšské radě; k této mravouce se mají přikloniti lidé farisejským posměchem mravouky svatého Alfonse!

Věra je to komedie „se živejma“, jenže živi čili žijící ve století dvacátém stávají se loutkami Wolfovými a velezradu tropících pastordů.

Což divu, že se říšská rada vůbec stala komedií — „s panáčkama“, s loutkami, s pimprlaty. Jenže se neví, kdo vlastně loutkou jest. „Politik“ praví, že loutkou v rukou výstředních — ba i wolfiánských — Němců je pan ministr Körber. Poláci pak povídají, že pan ministr Körber jen na oko mluví o tom, aby říšská rada pracovala, zatím však že sám stále k tomu působí, aby provozovala „komedie“ a tak se stala nemožnou, by pak pomoci § 14. ústavy říšské mohl vládnouti sám, aby se stali loutkami — národové. — Nám se zdá, že je pravda obojí.

Co pak se týká českého národa, tu je obzvláště zapotřebí, aby on sám taky nebral komedii. Až posud mnoho a mnoho panáčků a pimprlat vystoupilo na politické jeviště. Přemnoho jest u nás lidí, kteří jsou jen loutkami, s nimiž jejich zlé vášně a pak prospěch, sláva a zisk hrají jako „majitel loutkového divadla“ s panáčky. Kam je to popotáhne, tam jsou. Pak ovšem není divu, že celou tu naši lásku k české koruně svatováclavské mají ve Vídni jen za komedii.

A proč jsme tak hluboko sklesli? Proto, že, podobně jako v oné vsi, věže z měst a osad našich ještě vyčnívají, ale „kostel máme pod zemí“ — to jest: rozhodné vykonávání náboženství, řízení se jeho zásadami, potlačování osobních choutek a vášní silou z něho

plynoucí, užívání jeho světla ku klidnému a správnému věci a poměrů posuzování u nás na povrchu země skoro již není. Bohužel, že to je právě cesta, která vede národ — „pod zem“.

Dopis z Prahy.

V Praze, 28. února.

(Něco o hospodářských poměrech na Král. Vinohradech. — Vyhovnění státnosti bratří Šimáčků proti projektované stavbě synagogy — v Jerusalemské ulici. — Šestá abiturientů královéhradeckého gymnasia z let 1871, 1876 a 1881 v Hradci Králové.)

Poměrně dosti klidné přítomné pražské poměry poněkud rozvlnily v tomto týdnu konané volby do zastupitelstva obce Král. Vinohradů. Členství v zastupitelství tom stalo se jaksi dědičné a doživotní, následkem čehož nakupily se na Vinohradech poměry, jež dříve nebo později se samy přirozeně zřítí. Tentokrát doposud na vinohradské radnici vládnoucí pánové postavili na kandidátní listinu zase především sami sebe, proti čemuž ve voličstvu vznikl rozhodný odpor, z něhož patrně vzroste silná opoziční strana, iž jest na Vinohradech za nynějších poměrů nutně zapotřebí, aby zde dosavadními chybami v obecní správě nepovstal těžký hospodářský poprask. Hospodářské poměry na Král. Vinohradech jsou totiž nanejvýš choulostivé a slabé.

Na vinohradských domech a nemovitostech vázne obrovská suma 37,457 758 korun hypotekárních dluhů, jak poslední úřední statistická data vykazují. Domů při této výši dluhů bylo na Vinohradech 975, tak že průměrně připadá na každý 40.000 korun. Ze dluhů těchto při 5 1/2 % průměrné úrokové míře musí vinohradští domácí páni zaplatiti ročně 2.060.176 korun úroků. Daní pak platí Vinohradští úhrnem 2,042.033 korun ročně, z čehož domovní daň obnáší ročně 1.439.776 kor., při čemž sluší míti zřetel k tomu, že v celé dani nachází se pouze 540 domů, 416 jest daní prouto úplně a 96 částečně. Kdyby byly domy v plné dani všechny, tak by hospodářský efekt Král. Vinohradů vykazoval pro jejich majitele vlastně nula. Výnos činže celých Vinohradů zjištěn jest v obnosu 5019.016 korunách, tak že již za nynějších poměrů po odečtení povinností plynoucích z dluhů a daní v úhrnu 4,102.209 zbývá vinohradským domácím pánům pouze 916.807 korun, z nichž musí vybrati opravy a pojistky domovní a ostatní různé výdaje. Podle toho poměry jejich zrovna růžovými nejsou a na Vinohradech také žádní boháčů nebydlí, neboť dle úředních výkazů obnáší zde daň z příjmů pouze 210.244 korun, kdežto na Smíchovské daň tato činí 799 742 korun.

Proto musí býti přední starosti vinohradských majitelů domů, aby si své existenční podmínky udrželi. A podmínky ty jim mimo Vinohrady vydělají a vyslouží jejich nájemníci s kruhů úřednických a živnostenských. Proto kdyby se měla v kruzích těchto zaházditi nespokojenost, k níž na radnici panující pánové neunnavně plno příčin zavdávají a kdyby na jiné straně v Praze náhle vznikl stavební ruch a poskytoval nájemcům poněkud jen lepší výhody, mohlo by z Vinohradů nastati bromačné stěhování, které by mělo pro vinohradské domácí pány nezbytnou hospodářskou katastrofu v zápětí. Kdyby nájemců na Král. Vinohradech ubývalo, klesl by zde stavební úvěr, znemožněno by bylo placení úroků a hrozné toho důsledky byly by jenom ovocem jednání pánů na vinohradské radnici, kteří patrně nejsou si vědomi vážné své zodpovědnosti a nemají zdání o povážlivé hospodářské situaci spravovaného jimi města.

Osud Král. Vinohradů spočívá sa přítomné doby a za poměrů tam panujících v rukou obecní reprezentace král. hl. města Prahy. Kdyby tato

rychle se postarala o spojení mostem Starého Města a Letnou a kdyby na Letné podporovala stavební ruch, čímž by i asanovaná pátá čtvrť zase oživila, nepochybně posbíly by Vinohrady rázem citelného procenta svých nájemníků a celé řada stavebních podnikatelů tamních ocitla by se v nepříkonných jim finančních nesnázích.

Na tyto okolnosti se na vinohradské radnici patrně zapomíná v bezdůvodné pyše, která obyčejně předchází pád. Na Vinohradech dnes panující pánové nevidí před sebe na tři leta napřed. — Pořád jenom blouznějí o slavné pověsti skutečně u nás nevidané rychle vzrostlé své obce a zapomínají, že majitelé její domů ve své většině jsou po krk v hospodářském nebezpečí, na něž německý a židovský kapitál již dávno cílá, dobře prozíraje všechny vinohradské slabé stránky a také s nimi počítaje, neboť si zde židé již předem postavili v Rakousku největší synagogu a mohli vyšší německé gymnasium.

Mlčení o vinohradských hospodářských poměrech znamenalo by strkati hlavu do písku.

Zajímavé jest, že pražským obecním zastupitelstvem zamítnuté stížnosti, již nakladatelé knih bratří Šimáčkových proti stavbě židovské synagogy v Jerusalemské ulici v Praze vyše podali, zemský výbor ve druhé instanci vyhověl a tak obecní zastupitelstvo král. hl. města Prahy zahanbil. Stížnosti té vyhověno v zemském výboru hlasy mladočeskými, což sluší konstatovati, poněvadž stížnost ta ve pražském obecním zastupitelstvu byla zamítnuta pomocí hlasů staročeských, což jsme své doby na těchto místech rozhodně vytýkali. Proto máme za svou povinnost dnes konečný výsledek této záležitosti se svým čtenářstvem sdělit. Tím ovšem není řečeno, že židovská synagoga v Jerusalemské ulici státi nebude, neboť není pochybnosti o tom, že stavitel její nepoloží ruce v klín a že nepřijdou se svou záležitostí vyše. Vše ta tedy u konce není.

Rádi bychom zde učinili poklonu bratřím Šimáčkům, že tak rozhodně v záležitosti této zakročili. Avšak na těchto místech musíme se toho zdržeti z toho důvodu, poněvadž pánové v domě svým pronajali místnost p. Iškovi a jeho ovečkám pro modlitebnu.

Pro východní Čechy a pro Králové Hradec bude zajisté zajímavou zpráva, že abiturienti staroslovanského gymnasia královéhradeckého z r. 1871, dále z r. 1876 a z r. 1881 hodlají v milém Hradci Králové během letošního roku pořádati společně najednou dohromady jubilejní svůj sjezd dokončení gymnasijských studií. V Praze usazení příslušníci ročníků těch již o uskutečnění toho začínají rokovati. Úmysl ten zajisté že bude po celém Hradecu ve kruzích, jichž se týká radostně se souhlasem přijat. Postup a další rozvoj otázky této budeme dále sledovati.

FEUILLETON.

Dojmy z cest.

píše Josef Váňa.

VII.

Špilberk.

„Jeť bolest sloupem žulovým, jímž život trvá.“

Jar. Vrehlický.

(Dokončení.)

Dne 18. července 1820 odevzdáno Špilberské státní vězení z vojenské správy do civilní a roku 1835 bylo nynějším vládařem docela zrušeno a ze Špilberku udělena kasárna.

Koupili jsme si vstupenky a hlásíme se u profousa. Ten na nás po vojensku zaškaredil změřil od hlavy až k patě a když viděl, že jsme jen dva k ničemu se neměl. Abychom prý počkali až jich přijde víc. Ale já jako „smělý civil“ neleknul se mračných pohledů p. profousa a bratr jako „stará vojna“ tím méně. Žádali jsme průvod hned.

P. profous vida nezbytí komandoval nám tedy za průvodce jednu mladistvou oduož svého vojenského pokolení. Hořík vzal klíče a pochodeň a šli jsme.

Nejprve jsme navštívili kasematy na straně východní tak zvaný Josefínský oddíl. Dás a hrůza lomcovala námi v podzemních těch brlohách, které by mnoho vypravovati uměly, kdyby mohly. A nevidíte nic než čtyři holé sklepní stěny. Všechno jest pryč, jako by se ukrutnost lidská sama nad sebou styděla a své stopy na dobro vyhladila. Mimo nějakého kruhu neb řetězu neb výklenku nevidíte nic než na stěně olejomalbu nešťastníka,

Politický přehled.

Říšská rada. Posledně sněmovna pracuje statečně: minulého týdne kopala čtyři schůze se sebou, ve středu, ve čtvrtek, v pátek i sobotu. V pátek projednala celé čtyři návrhy, aby po krátké poměrné debatě jich pilnost zamítla.

Především dlužno jmenovati návrh velikého významu hospodářského posl. Kaštana na zbudování vodních drah, na prvním místě průplavu dunajsko-vltavského a dunajsko-oderského. Přes Kaštanovu řeč, bojnými daty doloženou a přes přímluvu dra Šileného, dra. Luegra, Formánka a dra. Scheinera byla pilnost návrhu zamítnuta. Také Poláci hlasovali proti návrhu. Osud Kaštanova stihl i ostatní návrhy.

Otázka neněmeckých interpelací, jak se zdá, bude pořád na denním pořádku a bratr Weiser nyní, kdy počal prakticky prováděti své rozhodnutí, vidí, k jakým koncům dospěje. Z velikého počtu českých interpelací za posledních 14 dní mohly v páteční schůzi přečteny býti pouze tři v německém překladě. Ostatně leží patrně v redakci říšského zákonníka, která je má překládati.

Následující schůze měla býti teprve v úterý, na návrh poslance Peschka odhlasována však již na sobotu. Sněmovna rokovala v sobotu s vyloučením — veřejnosti! Tak zvaná „ligurijská interpelace“, kterou podali německo-radikální poslanci Stein, Eisenkolb a soudruzi, byla čtena pouze ve schůzi důvěrné neboť byla plna hanebných útoků na katol. církev, avšak celá sněmovna, vyjmajíc německé radikály, hlasovala pro její vyloučení ze stenografického protokolu. Schönererovi se v této schůzi otevřeně přiznali, že podáváním interpelací takových jim jde jediné o agitaci ve prospěch hnutí „pryč od Říma“, jež rozdmýchávají z příčin politických a nikoli náboženských.

Úterní schůze byla již úplně ve znamení obstrukce. Výkřiky, něm. radikálů, hrubé narážky, podezřívání, vířava, — tak se pracuje ve prospěch lidu. — Návrh posl. Šileného, obledně starobního a invalidního pojišťování nenalezl oblasu. — Vůbec zdá se, že se ani nebude moci přikročiti k opravdové práci. — Schůze střeďně však vyvrcholila v pravém buřičství. Při řeči českého posl. Fresla přistoupili „Všeněmci“ k němu a chtěli jej vyhoditi z parlamentu. Čeští poslanci ovšem tomu zabránili načež strhla se pravá prance. — Hodiny ubíhaly a a nedocleno ničeho. Nejrefeješí vyhlášení dnešní situace spočívá ve slovech: Zmatek nad zmatek.

Únorovka. Dne 26. února r. 1861 vydal císař a král František Josef I. listinou z téhož dne datovanou ústavní zákony, kterými počal v říši naší zase život parlamentární. „Únorovka“ slaví tedy své 40leté jubileum. Únorová ústava jest dílem Antonína rytíře Schmerlinga, státního ministra v kabinetu, jehož předsedou byl arcivévoda Reiner a jež nastoupilo dne 4. února r. 1861. Z ministerstva tohoto žije dnes ještě goletý Ignác Plenner, člen panské sněmovny.

Ze Srbska. O králi Alexandrovi se vypravuje, že pozval k sobě nedávno členy skupštiny (sněmu) a řekl jim, by se postarali o to, aby se Rakousko Uhersko při nákupu bojkotovalo. Když mu poslanci odvětili, že to nejde, poněvadž

kte ů ode stěnal a strádal. Vše musí si doplniti vaše fantazie a jen těžký vzduch jako olověná rosa a hrobové, příšerné ticho dává vám cítiti hrůzu těch strašných prostor.

A jdete z jedné cely do druhé a hoch vypravuje: „Zde byl vězněn František svob. pán z Trenčků, c. k. plukovník pandurů . . . Zde Silvio Pellico, věhlasný básník vlásky . . . Zde Václav Babinský, hrozný náčelník loupežníků . . .“

Divné myšlenky probíhají vám hlavou. Opravdu pravzvláštní trojice. Surový voják, ušlechtilý básník a sprostý lupič. A všichni zde v temnotách hrobových strádali, každý svým způsobem a muky a vzdechy jejich přikryla bezohledná země. . . .

„Sem těmito dvěma bývali vězňové vpouštěni a odtud do svých cel rozváděni, aby nevěděli, kde jsou. — A hoch ukazuje na padací dveře ve stropě chodby, jež sem vedou z horního patra.

„Zde odseděla pro velezrádu desítiletý žalář italská hrběnká Filanghiero a aby nemohla spáti, měla na rukou řetěz a strať venku stojící každou čtvrt hodinu musila zatáhati . . .“

Mráz vám chvěje všemi údý.

„Zde císař Josef se dal na hodinu zavřít, aby se přesvědčil, jak ubohým zajatým musí býti u srdce . . .“

A jdete krok za krokem tímto živým hrobem a pomníkem lidské bídý a ukrutnosti a jest vám k zalknutí. Studený pot vyráží vám na čelo a úzkost svírá ňadra. Kdyby byl Dante viděl Špilberk a jeho kasematy, byl by nepsal své peklo děsivěji.

Odtud šli jsme na jižní stranu do tak zvaného Leopoldinského oddílu, kde byly hlavně vězněny ženy. Žaláře ty už nejsou tak příšerné strašné jako v oddílu Josefínském a zdají se býti větší a vzdušnější. Zde nalézá se mučična a vyta-

by se mohlo potom přihoditi, že by Rakousko-Uhersko zapadlo hraniční srbským výrobkům, což by mělo za následek velkou bídu v Srbsku, sašel prý král Alexandr pásti a zakřikl: „Já to chci a tak to musí býti! — Srbské ministři se vespolek prudce ve schůzi pohádali, že se král Alexandr nesdělával pohřbu svého otce. Když bylo po schůzi, sedli se dva ministři v Niti v hostinci. Netrvalo to dlouho a pustili se do hádky. Z neštěstí uchopil jeden z ministrů pohár a praštil jím svého soudruha, ministra orby, do hlavy. (Slovenec.)

Macedonie. Organ Macedonského komitétu „Reforma“ ničím nezastrašen oblaňuje v posledním čísle, že v Macedonii ještě na jaře vypukne povstání, jež bude snad nejkrvavějším, jaké kdy Balkánský poloostrov viděl. Bulhafi jsou odhodlaní podstoupiti za osvobození Macedonie boj na život a na smrt. — To jest odpověď Macedonského komitétu p. Zinovjevu a Rusku.

Válka jihoafrická. Burští vůdcové všechny krásné plány lorda Kitchenera, které po týdny připravoval, zase docela popletli. Již před několika týdny, jak vykládá „Times“, rozdělil anglický vrchní velitel své vojsko na 38 „samostatných“ brigád, z nichž každá na určitém „kvadrátu“ válečné šachovnice měla současně zakročovati „uvnitř i vně, na sever, jich, východ a západ“ (111) Svým vpádem kapským Dewet odvedl část sborů anglických a jejich operačních „kvadrátů“. Kitch ner se odebral do De Auru, aby osobně řídil operace proti němu. Když mu však tento jako obyčejně unikl vrátil se Pretorie, kde ho bylo již potřeba. Burové vyvinuli totiž živou činnost v územích jihozápadně od Pretorie. Lord Methuen měl s nimi v těchto místech větší boj. Opět se ukazuje, že to nejsou Angličané, nýbrž Burové, kteří volí čas a místo srážek, čímž všechny plány Kitchenerovy, ať sebe lépe připraví, v nicem přicházejí.

Události v Číně. Mariál hr. Waldersee telegrafuje z Pekingů: Sbor Hoffmeisterův nastoupil zpáteční pochod z Kuang Čangu do Paotingfu. Zrádý Číňanů, kteří sbor v dobrém pořádku u Kuangčengu napadli, obnášejí více než 300 mrtvých. — Poprava čínského ministra kultu Či-ene a ministra spravedlnosti Hsuehngy byla vykonána v úterý dne 26. února na iomtěz místě, kde vloni státi byli dva hodnostáři čínští cizincům přející; také byli již státi v Siganfu úředníci, na jejichž popravě vyslanci trvali. Co se týče prince Tuana, otce císařova, udržuje se pověst, že poprava jeho bude míti za následek změnu v následnictví. — Meta „kulturních“ států tedy se již provádí. Dle plánů Viléma Monomolvného by ovšem byl zjednáán „úplný pořádek“ kdyby celá Čína byla pod záštitou piklaubny.

Drobná obrana.

Svatá zpověď v parlamentě. Vědyoky křídlo naší liberalové na kněžstvo: „Neplete náboženství do politiky“, ale my odpovídali: „Neplete politiku do náboženství“ a pak můžeme katolický klerus úplně bezstarostně ponechat řízení politických záležitostí. Surový útok prusáckých agentů v parlamentě na svá-

hovacím strojem. Treštníku byly nejprve svázány ruce, na záda staženy a hák od vytřobavila do nich zavěšen. I nohy nad kotníky byly svázány a zločinec strojem pozvednut. Když se vznášel ve vzduchu, zavěšeno mu na nohy závaží nejprve 25 liberů a později 46 liberů. Tím klouby se vymkly a svaly zpřetrhaly. A tento „něžný“ polepšovací a k vyznání nutící prostředek můžete obdivovati zcela zachovalý i s tím závažím.

Oddechli jsme si z hloubi srdce, když ocitli jsme se zase pod širým nebem, na němž slunce se tak roztomile a vesele smálo. A skřivánek nad námi v závratné výši trlikoval jakoby samou radostí ze života srdéčko si vyzpívati chtěl. A vojáci po celém hrade klepali bluzu a pantaloný smáli se a žertovali a někteří docela si i písкали: „Proč bychom se netěšili, netěšili. . . .“

Jeť bolest sloupem žulovým, jímž život trvá“ stále mi znělo v uších, když jsme odjížděli z Brna k Macoše. Teprve zde v tom krásném listnatém údolí zapoměli jsme trochu na hrůzu Špilberské a Macocha se nám zdála docela i oztomilou . . .

V Pardubicích rozloučili jsme se s bratrem zase na rok. Já jel k Jaroměři za povinností a on ještě domů k rodičům . . .

„Ty tuláku, nevíš kde domů!“ vítala ho stará matka. Odnesl to za mne, neboť já vlastně byl celého toho výletu původcem.

Nedivte se. Matky jsou matky, mají o své syny strach a jako prostí lidé takovýmhle libůst-kám svých studovaných dětí nerozumí a nepřejí.

„Jestli pak bych si neseď raději domů?“ do- trvzovala svůj úsudek . . .

„Matko drahá, máte pravdu, ale kdo za peci se dočkal šedé hlavy, polovičním zůstal člově- kem. —

městek starosty města, Jaroslav Červený, továrník. Mimo to jednání o zřízení pensijního fondu úřednictva, kterážto otázka ve správní radě rozlištěna býti má.

Místní odbor Národní jednoty dobrovolné pro Hradec Králové a okolí konal dne 8. února svou výroční valnou schůzi v místnostech Besedy. Do výboru zvoleni pp. MUDr. Leop. Batěk předsedou, J. Janáček místopředsedou, J. E. Durehánek jednatelem, Aleš Andryš pokladníkem, dále pp. prof. K. Bruderhans, říd. J. Kulíš, Ot. Vojta, důchodní MUC. Čamský a K. Halounek, za náhradníky pp. J. Vávrok a Ješek. Revisory účtů: pp. JUDr. Kukla a JUDr. Zimmer. Slavné prarodiny měšťanstvo a slavný záložní úvěrní ústav darovaly odboru po 10 korunách, kteréžto dary výbor odboru a povinným díkem kvituje. Výbor odboru vděčně přijímá předsené české knihy pro lidové knihovny, jakož i přetřené časopisy.

Dar. K uctění památky své milované tetičky slečny Marie Novotné v Golčově Jeníkově věnovala 20 korun pl. Zdenka Škvorová na vnitřní výzdobu chrámu Panny Marie v Hradci Králové. Zaplať Pán Bůh!

Postní kázání v Hradci Králové. V pořádku postních kázání nastaly některé změny. V chrámu sv. Ducha káže se v pátek o půl 8. hod. odpolodní na místo bývalých nedělních řečí a ve chrámu Panny Marie místo v pátek káže se v neděli ve 4 hodiny odpolodně.

Konfiskace. Číslo 3. „Časových Úvah“, jednačtyř „O vládě židovstva“ bylo v celém svém obsahu konfiskováno na základě článku 487 tr. ř. c. k. hejtmanským. Vydavatelstvo vydá v náhradu konfiskované brožury v nejbližších dnech jiný spisek „O trestu smrti“ od J. Koussala.

Vyznamenaní. Za práce a úctastenství a uspokojení rakouského oddělení na světové výstavě pařížské vyznamenali císař mnoho lidí, mezi nimiž i ředitel odborné školy v Hradci Králové p. Lad. Hanšla rytířským křížem řádu Františka Josefa a p. dra. J. Dvořák v Opocně řádem železného kordu III. třídy. Blahopřejeme!

Na bojišti královohradeckém meškalo těchto dnů několik vyšších pruských důstojníků. Jedná se prý o vystavení nového nádherného pomníku, který by na české půdě hlásal slávu Pruska. Jest to přáním císaře Viléma II.

Konkurs firmy A. Novotný v Týništi. Opět jedna nadějná, česká firma, továrna na koberce, p. A. Novotného v Týništi, proslulá zejména svým vývozem na východ, podlehlá konkurenci s cizími firmami a přivedena k úpadku. Passiva její obnáší 300.000 K.

Ta kořalka. „Jaký život taková smrt“. Toť přeloví, které se již často odevdčilo. Kdo by byl neznal v Domašíně rolníka J. Lepše, který považoval kořalku za vrchol lidského blahobytu. Když býval v „kuráži“ tu trděl, že by nechtěl přijít do nebe, kdyby tam nebyla kořalka. — A kořalka také spůsobila že klesal hloub a hloub, že hynul na duši i na těle. Onehdy ubíral se v nepřítomném stavu ze Skalky k domovu, klesl k zemi — a více nevstal. Zmrzl. Kolik výstražných příkladů podobných ještě musí následovati, než ti mnozí přátelé kořalky počnou vážně o shoubných účincích alkoholu přemýšlet?

Podvodníci. Četnictvo pilně pátrá po 18leté podvodnici Albině Faltusové z Kyšperka, která navštěvoje různé vesnice a vykládá, že uprchla z kláštera, že nemá peněz na cestu k domovu atd. Vylákala již přes 200 korun od lehkověrných občanů a dosud vzdor pátrání četnictva své řemeslo provádí. Nyní se nám oznamuje z Chocně: V restauraci zdejšího nádraží seděla v pondělí dáma, černé oblečená, která si stěhovala společenství, že nemá peněz na další cestu — že jede z kláštera domů, do Olomouce. Jeden starý pán jí dal 5 zl. a vyžádal si aby mu sdělila jméno svých rodičů. Když udala, že její otec jest majitelem realit a jmenuje se Beneš odevděl onen pán na telegrafní úřad, chtěje si sňatí jistotu. Netrvalo to dlouho a z Olomouce došla zpráva, že majitel realit jménem Beneš v Olomouci neexistuje. — Neznámý pán sháněl se po „jeptišce“ ale té již zde nebylo. Tušila asi něco podezřelého — a proto zmizela, aniž se ví kam. Nemá asi pochyby že podvodnicí tou byla Faltusová.

Na stavbu kostela v Jeníkově lašské přispěli: Vldp. Ignác Horký, děkan ve výsluhbě v Heřmanově Městci 6 K, vldp. Josef Uhlíř, farář v Skuhrově v Habru 10 K, pl. Anna Rettová, choť přednosty dráhy v Chlumci 10 K, vldp. Jan Macháček, farář ve výsluhbě v Proseči 2 K, vldp. Jan Fr. Seidl, farář v Černilově 10 K, vldp. Tomáš Prusík, farář v Dolních Břežanech 2 K, ctp. Alois Vobejda-Prosečský, redaktor „Obnovy“ 2 K, úhrnem 42 K. Všem šlechetným dárcům vzdávají se vřelé díky. O další přispívky prosí Ferd. Hanousek, děkan v Třebouchovicích.

Vystěhovalci z kraje Kutnohorského a Chrudimského, kteří na podzim minulého roku se odstěhovali do Ameriky, věštivou do státu Nebraska, zaslali redakci t. l. dopis následujícího znění: Velečtý pane redaktore! Od těch dob co jsme opustili svoji vlast, často jsme si vzpomínali na „Obnovu“, kterou jsme tak rádi čítávali. Nikdy nezapomeneme na obsah překrásných článků úvodních, o nichž si často povídáme a sčkoliv žijeme již v jiných poměrech, přec tanou nám na myslí ustavičně ty boje a zápasy, které se v naší vlasti odehrály a k jichž odstranění „Obnova“ vždy pracovala. Odbíráme zde sice výborný český časopis „Národ“, který vychází v Chicagu, a v němž často se sledujeme s články, které z „Obnovy“ jsou otištěny, proto ale přec jsme se odhodlali „Obnovu“ dále odbírat. Račte nám zaslati 10 ex. každého čísla. Může býti, že brzy se počet ten zvýší. Pozdravujeme Vás atd. — Dopis tento jest opět důkazem, jaké oblibě se list náš těší, a že více a více se rozšiřuje.

Společ. a zálož. spolek v Červ. Pečkách vykazují za uplynulý rok peněžní obrát 451.877 K 29 h. Čistého zisku bylo 457 K 27 h. Přiléháme-li k té okolnosti že spolek tento začal s ne-

patrných prostředků působiti, to jest největší újevem potěšitelným že se již dnes máše vykáse tak značným úspěchem.

Sv. misie v Havlově odbyvána bude od 8.—10. března ctibod. OO. Řádu kasatalského svatého Dominika.

Z Heřmanic n. Labem u Jaroměř. Od druhé neděle postní až do třetí bude se u nás konati svatá misie. Budou denně tři kázání a sice ráno a večer vždy o sedmé hodině pro všechny a odpolodně o druhé hodině pro jednotlivé stavy. Dne 10. března bude svácen misijní křesť.

Umrtí. Skutečný rodák dr. J. Melichar, o jehož příkladném působení na poli národního jame svého času v „Obnově“ uveřejnili dlouhý článek, zemřel dne 25. t. m. v Křištině na Moravě ve stáří 80 let.

V Bohemě zemřel dne 23. února mladý kněz, vlp. Josef Lupoměský, kaplan v Pecoce, chráním krve. Vysvěcen byl r. 1898, a v osadě kde působil získal si veliké obliby. Byl to kněz velice nadaný a činný, od něhož se dalo mnoho očekávati. I když cítil, že mu síl ubývá, že zákeřnická nemoc podkopává mu kořeny života, přec ještě horlivě vykonával své povinnosti — až konečně před krátkou dobou musel přec ulehnouti. — Bohužel, v poslední době, kdy svláště jest potřebov horlivých, mladších kněží odchází jedna nadějná síla za druhou. Vlp. Paulus, Slonek — a nyní Lupoměský. Co to stojí píle, práce a strádání, než studie se ukončí a pak, když mladý kněz chce odměniti svým rodičům, kteří snad pro něho vše obětavo aby svého cíle dosáhnul, tu jejich lásku a strádání, když se má státi jím oporou v stáří — již umírá na brázdě, kterou započal. — R. i. p.

Z Čihoště u Ledče n. Sáz. Některé lokálky ze zdejší obce, které se v poslední době v „Obnově“ vyskytly, nadaly zdejšími protestantům dobře spáti a proto vydali zvláštní brožuru pod názvem: „Před sto lety a nyní“. Obrana evanj. filos. sboru augsp. vyzvání v Čihošti proti „Obnově“ atd. — Jest to celkem snůška pezyřezných frází, které již často byly vyvráceny — a proto netřeba ještě jednou se o tom zmiňovati. — Vldp. farář čihošťský, který jest v brožurě té vyzván aby odpověděl, zasílá nám zprávu, kterou ochotně otištěujeme: „Není mým úmyslem na lži v brožurě obsažené obšírně odpověděti; poukazuji jen na spisy J. M. ndp. biskupa královéhradeckého — a na spisy Lenzovy — v nichž jest vyvráceno vše to, co se v brožurě té katolíkem vytýká. — Ale na některé body přec odpovídám. — Kdyby snad byla „Obnova“ o protestantech zdejších uveřejnila něco nesprávného, jistě by byli použili § 19. tisk. zák. a zaslali by oprávn. což by jim přišlo jistě laciněji než vydání brožur. — V brožurě jest zmínka o „dp. duchovnímu správci Michnovi z Opatovic“ — který prý jednou stoloval s biskupem „od Hájí“. Zdejší protestanté patrně tím chtějí zatajit, že se zmíněný Michna vždy podepisoval „pastor“ a nikdy se nechtěl nechat titulovat farářem, neboť byl na jméno pastor opravdu hrým. Také jeho nástupcové Alexandr Andahazy a Prokop Křišťáček se nazývali pastory — ale to páni protestanté, jak z brožury jasně vysvítá, považují dnes za urážku. — Také jméno „protestant“ dali si stoupenci Lutherovi sami r. 1529 když protestovali proti sněmu ve Spyru. Ale i to v brožurě se považuje za urážku! V brožurě jest zmínka o spolku sv. Bonifacia, jehož účelem jest posílati peníze na sv. misie do krajů pohanských — ale to přec našim pánům protestantům nevádí, aby netrdili, že peníze ty jdou do Čech! — Sami se ale přiznávají, že berou podporu od spolku Gustava Adolfa, který zase dostává peníze od Prusáků — a co jest Prusáků hlavní snahou, jest dnes na bíledni. — Ejhle, kde jest ta národnost — to vlastenectví! Když pastori vybiřejí veřejně katol. lid, aby odpadl od římskokatol. církve, — to jest ovšem i zdejšími pp. protestantům milé. Kdyby to tak ale učinil kněz katolický!

Co se týče našich místních poměrů, o kterých byla tu a tam zmínka v „Obnově“ — tu chci jenom sdělit krátce:

V protestantském řízení obecním v Čihošti objevily se nepořádky. To dnes u nás každý ví. — Sesazený starosta Josef Halama, z Dol. Prosiček byl dán „do peněz“ — ale „pravdymilovní“ páni protestanté ho prohlásili „se mrtvého“. V brožurě jest také zmínka o „svěcení“ pastorní, o čemž „Obnova“ svého času přinesla zprávu; — když šli katolíci z kostela o půl 11 hod. dop., hnal se protestantský průvod k pastorní. — Ovšem přítel „čistého evanjelia“ si myslili že katolíkům při tom — pukne žluc. Ale zmýlili se. — Když bylo v katol. kostele počeňání, tančila prot. mládež v hospodě nedaleko kat. kostela — a když jeden občan jim připomenul, aby posečkali, tu hrubě nadávky se jen na katolíky sypaly. — Tot ovšem ovoce výchovy dvojčetihodného pana pastora. Kurator F. L. z Víkanova poslal mi vyhrůžné psaní, ovšem anonymní, ač se přec dokázalo, že to byl on. — Stalo se již panu pastorní něco podobného od katolíků? — Konečně, jak „ušlechtilým“ způsobem se brožury zmíněné rozšiřují. Připevňují se na klíky, rozkládají se domech, po dvorech, jen

aby katolíci čtli jejich škvr, bílý pamflet plný překrucování a lží, že u nás každý podobné hanebné jednání musí odsoudit. Tímto si vystavili protestanté zdejší pravé vysvěštění, na které hrdi býti nemusejí. — P. Langr, farář.

Z Proseče. Naši dobrodružkové z evangelického tábora by nás nejraději samou svobodomyšlností pohltili. Jest jich sice jen 265 proti 829 nás, katolíků, ale tuší se dost, a kdež nemohou nic pravdivého vysádit, nerozpakují se ani dost málo sáhnouti třeba k hrubé lži. Tak v předposledním čísle „Č. Demokracie“ dal se opět slyšeti dobře známý prosečský šifitál evangelické lásky takto: „Uvádí se na paměť stoupencům našim, že o plesu dělnictva obuvnického odbyvaném dne 10. t. m. v místnosti p. V. Petra, týl dopustil se proti stavu našemu sprostých urážek; vyjádřil se, že o naší záležitosti nestojí. Neodporujeme ho obtěžovati našimi penězi.“ Naproti tomu oznamujeme nejříději veřejnosti, že u p. Petra vůbec žádný obuvnický ples se ani neobjíval, a že týl p. hostinský nejen že nikdy nic neslušného o p. t. ctěném dělnictvu obuvnickém nemluvil, ale naopak ke všem pp. hostům svým slušný a vždy uctivým jest a že zpráva tato jeví jen špatně tajemnou záviš, že hostinec zmíněný těší se náležitě obcesavta, a bohdá i nadále těšiti bude. Upozorňujeme p. pisatele, aby jen klidně metl před svým prahem, smeti má dost.

Z Jičína. (Obdržel milost.) Císař promínil 25 trestancům sbytek trestu. Z těch připadá na ne-dalekou trestnici kartouzskou jeden. Tento amnestovaný jmenuje se František Schäfer, jest 42 roků star, příslušný do Heineradorfu, okres frýdlandský. Byl porotou libereckou v roce 1899 odsouzen za zločin též-kého nánození na těle k osmačticíměstámu šáláři. Náledkem podaného odvolání co do výše trestu státním zastupitelstvím libereckým svěřil vnohí semský soud v Praze odsouzení trest ten na tři roky. K vytrpění jeho dopraven byl do trestnice v Kartouzech. Zde pobýl na celé dva roky. V době té pracoval v různých dílnách trestnice a uspořil sobě s výdělků 55 kor. 79 h. Obnos tento byl mu při propuštění s vasy vyplacen. Z Kartouz odebral se pěšky do Jičína a odtud odejel drahou do své domovské obce.

Z Jičína. V tyto dny hojně objevují se v Jičíně a v okolí nabídky kuponů svláštěního druhu. Hodinářská firma švýcarská pod hešlem „Glück auf“ prodává „dobírku“ po 5 kuponech za 6 K. Kdo ná-silku přijme, je nucen odprodati aspoň jeden kupon. Dle toho kolik prodá kuponů, dostane hodiny (vsaeci neb kapesní) neb pouze řetízek. Každý majitel kuponů rád dá kupon zdarma, zaváže-li se odběratel přijmouti „dobírku poštovní“ za 6 K nových pět kuponů. Kdo neodprodá žádný kupon, strání 6 K a poštovné. Kdo prodává (nebo rozdává) kupony, stává se agentem firmy cizí a nuti se aby i jiní jím se stali. Trpí tím domácí průmysl a mnohý připraví se o slušnou částku. Nabídka i kupony jsou německé.

Z Krkonoší. Krutá zima, ješ hory vysokou vrátnou snhu pokryla, vyžádala si mnohou oběť. Nesmíme se o střešných „sportsmanech“, kteří v úboru salonních turistů na Sněžku se odvažují — komu není rady tomu není pomoci. Ve Vrajetu však snh se střechy se sypající sabil muše, kolem jdoucího. — Z Maršova jely minulý týden z povozu s pivovaru do Velké Úpy. Kočmu na sedacích saních spadla rukavice, nahnul se pro ni, dostal převahu, a sřtil se s povolivším sněhem s vysokého náspu do Úpy. Volání jeho předal kočí nešťásl, a sřpení jeho samá dál. Promčený kočí vylezl s nadlidskou námahou na silnici. Údy měl tak sřžahlé, že jen po čtyřech k ani čtvrt hod. vzdáleně „Kreuschänke“ došel, kde mu první pomoc poskytl. Ubošákovi budou muset obě ruce a nohy býti odřaty.

V Pardubicích bylo letos 23 plesů. To největší již stačí. „Pernáštn“ pod čarou uveřejňuje masopustní paběrky. Vtipně navrhuje aby se také pořádal ples „berníko úřadu.“ U kaay by se mohly vybrat hned zastaralé resty. Exekutoři samo sebou se rozumí, by — uváděli. — Takový ples ovšem Pardubice ještě neviděly. — Také čim zmínka o plesu pardubických redaktorů. Je jich tam sice dosti — ale kdyby chtěli mít „nabito“ (totiž v sále), mohli by si posvat své abonenty, kteří jim upravně každé čtvrtletí poštivě — sřstanou dlužní. — Ale deficit by snad nebyl. Pan Hájz ten by největší na to věnoval celou bodnu — vrácených čísel své „Ověty.“ A to by jistě stačilo.

Z Kolína se nám píše: Podivné dojmy smocňují se pozorovatele, přijde-li na zdejší nádraží; skoro to vypadá, jako bychom byli v Aši, neb v některém poněmčelém městě. — Přijedeme do restaurace — a sklepuk napřed přivítá německy. Dáte mu českou odpověď, podívá se dříve na Vás jako nřtěpačně — než řádanou vše přinese. Zeptáte-li se český některého šle-mičního sřizence, kdy odjíždí vlak a p. buď pokrčí rameny, jakoby vůbec český nerozuměl — a nebo mrsutě zamumlá několik slov, jímž snad ani on sám nerozumí. — Peal jsem v restauraci několik pohledových listků; sotva jsem vyšel ven již mne obklíčilo několik mladíků, kteří se ochotně nabízelí, že dají listky ty do sřhránky. — „Nědíte tak,“ varoval mne jeden pán, který se mnou jel, „nebo ti lidé jen proto se nabízejí, aby listky i se známky si ponechali, známky odlepi — a pak sase cestujícím prodali.“ — Jedna stařena tlačila se k pokladně. Patrně mylela, že snad již zmešká vlak. Náhle jí upadl ranec, který držela v ruce, což přimělo konduktéra blížě stojícího k výroku: „Babo jdou si se svým rancem do „aborta“ když neuměješ u pokladny spůsobně chovat.“ — Divíme se, že kolínské časopisy, které přec každý klop kolínský otiakují, těchto a snad mnohých jiných obrázků si nevámou!

Z Želkovic u Hotie. Skvělý příklad přání a lásky ku škole podalo sdružení sousedů a mládenců v Želkovicích věnující čistý výnos plesu dne 17. t. m. pořádaného a snamenitě se vydativěho v obnosu 50 korun škole zdejší na zakoupení pomůcek školních a knih do knihovny zákovské. Správa školy vzdává všem, kteří o zdar plesu se přičinili, neřčený, vřelý děk.

Z Malešova se nám píše: Bůh čim počal a lidé kalendáře! A byl by toho skutečně plný ka-

tenkrát, kdyby jsme začali vypravovat hned od prvopočátku co všechno u nás způsobil onen pán, který se k nám přistěhoval s bojištěm Sádovského. Všecko má však svůj konec: Peruna v Rusku odvěkl do Něvy na koňském ocase, Benedekova sláva skončila u Sádovské a náš hrdina, až dlouho se oháněl hromem a bleskem a mnoho, přemnoho sra způsobil po našem okrese, skončil svoji slávu na silnicích pod Vysokou, brknuv tam přes 333 hromádek šetrku a stratil tam celou svoji armádu až na jediného prý svého adjutanta odkudsi z Db. Jak to přišlo? Povíme! Benedek málo prý vojsko velice rádo, ale on je špatným strategem, proto prohrál. Náš hrdina byl až moc dobrým strategem, ale lidé, — ti se ho jen báli, a proto hned po prvním malheur, celé jeho vojsko vzalo do saječích a on také prohrál! Ale hrdina je hrdina! Křák prý, vojsko prý, ale on komanda se nezdal. Teď komanduje u nás zajíce, — pardon, chtěl jsem říci — podřízky honu! Ale i v tom má smůlu: někteří nechtějí a nechtějí jít pro peníze s honitby a musel jim je policajt roznášet; jiným se to zdá málo; zase jiní říkají, že je nějaký zbyteček z minulých dvou let, tak asi 12 korunek a 76 haléřku také k rozdělání, — a ještě jiní tvrdí dokonce, že to patří, totiž to rozdělávání „hosenfotrovi“ a ne jemu. A tak to na tom světě chodí, tak se třesá nadutost, tak se třesá pycha sama! Jednomu chtěl nastrčit larvu spangrovaného Oberforsta, druhému starostovi z Kř., podstrkoval alabikář, chtěl jej učít alabikovat, a sám, sám končí svoji kariéru — jako generál bez armády! Sic transit gloria mundi!

Z Chlumce n. C. (Volby do městské společenstev.) Máme ještě v živé paměti následující událost: Tenkrát, když Němci demonstracemi, někde i krvavými, hleděli žít český v měsíčních potlačích, bylo to po pádu ministerstva Biedenho, národ český byl nesmírně pobouřen a dával své nevoli průchod dovoleným i nedovoleným způsobem. Zpívaly se národní písně, vytlouklo se sem tam nějaké okno a nosily se národní odznaky. To také dlo se u nás. Ale červenobílá barva na Němce a na žida je jako červený šátek na krocana. Když lidé nemohli se jiným způsobem na českém obyvatelectvu města Chlumce „odškodnit“, udali u hejtmanství učitelstvo, že trpí školním dětem národnostní odznaky. A nic to nebylo, sem tam nějaký konasek stůžky. Ale byly to jen případy ojedinělé, ve kterých učitelé, když na to přišli, dítě vysvali, by to odložilo. — Kdyby tak se daly spočítat ty odznaky německé i všenecké, a kterými děti německých škol veřejně vyrukuji! — Schválně tehdy přijel bývalý okresní šk. inspektor do Chlumce na vyšetřování pro to udání na učitelstvo od šidů učiněné Běda učitel, kdyby se bylo o něm dokázalo, že takovou červenobílou pentličku dítěti strpěl! Jistě by bylo chléb přišel! A neuteklo od těch dob mnohy vody a titěš učitelé, kterým šidé tak pěkně nadrobili, nejen při obecních volbách spojili se se židy a jako jeden šik hlasovali proti jádru občanstva, nejen že demonstrativně jako na potupu katolicismu sčítanili se t. zv. svěcení židovské synagogy, kdež ředitel kůru katol. kostela na školní harmonium spěvy doprovázel, (— spívala se také prý píseň „amah Israel“; zpívá se jako „bere šit bará . . .“) U nás, když je na náměstí dům na prodej, koupí jej žid. Křesťané brzy budou v Chlumci existovat jako nájemníci nebo barádníci; „bere šit bára“ — nejen to tedy učinili naši národní učitelé, ale dlo své korunovali tím, že do výboru městské společenstev volili nájemce pivovaru, který teprve před několika léty do Chlumce se přistěhoval — žida Bondyho proti starousedlému křesťanu, inženýru a továrnicku Macháčkovu. A chcete znáti ty dva vlastenecké učitele? No neměli bychom to povídat, ono je to bude mrzet, ale když to už je pravda, tak tedy jsou to řídící škol p. Procházka a regenschori p. učitel Klenka. Že ovšem občanstvo je proti učitelstvu znova velice rozesleno, lze si pomyslet. Či bylo to s vděčností p. Bondymu, že po svém synáčkovi poslal p. učitelům „Čas“? Pan regenschori jej první čte. Jak pak ne? Bývalý tam skoro vešmě židovské inzeráty, také konkurzy na místa rabínů. Snad napoleody shledáme v „Čase“ vypaění konkursu místa regenschoriho v některé židovské synagoze? No, s Pánem Bohem! — Potom byla volba představenstva společenstev. Tu povstal p. Kozelka a do nebe vynášel dosavadního předsedu p. Doležálka, jak svědomitě pracoval, jakých zásluh si vydobyl atd. Každý tedy očekával, že po tomto magnifikat navrhne p. Kozelka za předsedu zase p. Doležálka. Ale kde! A tedy pánové za předsedu společenstev navrhují sebe? sněš návrh p. Kozelkovi? Nechcete tomu věřit? O přijetě jen do Chlumce a uvidíte jak to tedy sešlo. Nadarmo se neříká „v staroslavném městě Chlumci“.

Z Vrchlabí. — Zdejší kněží řádu sv. Augustina přišli při účtání lidu českou obcovací řeči. Die náhledu slavné městské rady nebudou po tomto činn více sto na mysl německých dětí, jež vynášejí svatému náboženství, blahodárně působit. Tento náhled zdejších Wolfánů přijalo, jak se zdá, za svůj c. k. okresní hejtmanství, pod jehož správou se zde v Lanově valice krásné průsáctví a luteránství rosvíjí. Celá věc udána volební c. k. zemské školní radě v Praze a ta prý stojí proto, aby tyto Češi německé děti nevyhubovali a drží se tedy, jak patrné, náhledu, že na německé děti v Rakousku může zármě působiti jen Němec ducha wolfánského. My však tuto nejnovější pedagogiku pochopiti nemůžeme. Nám by se zdálo, že německé děti mají si všípiti křesťanskou zásadu v katechismu obsaženou, že bližním jejich jest každý člověk třebaš to byl i „Tschecho“. Taký nebudeme moci pochopiti tuto rakouskou politiku pana místodržitele, který by naléháním na odstranění českých katechetů ze škol vrchlabských přispíval k hlubšímu zakořenění průsáctského smýšlení v útlých srdcích mládeže. Škoda jen, že se německých kněží nedostává, jelikož přese všechnu snahu rozhodujících kruhů církevních, skoro nikdo s Němci do semináře nejde. A tak by taký šel, když se takové potupy katolického náboženství a protestantské štvánice obzvláště mezi Němci trpí, ba i tajně podporují. Ne aby čeští kněží nerynučovali, toho není ve Vrchlabí zapotřebí, ale aby jiný okresní hejtmán tam přišel, toho je zapotřebí. A stůstane-li tam dosavadní, tak by pana místodržitel

tele vrchlabští a vůkolní s hejtmanství Čechové prosili, by pana hejtmánovi našli, aby si při úředních funkcích na hlavu dal pruskou pikhaubnu, aby dle jistého přísluší co na srdci bylo i na hlavě a aby český císař pánu a rakouskému státu věrný lid věděl, komu vlastně na Rakousku záleží. Snad by také neškodilo, aby se pan hejtmán šel v té pikhaubně představit do Vídně, aby i tam, je-li ještě možno, otevřeli oči a poznali, že tím ustavičným hejtmánům Němci a pronásledováním Čechů pracuje se proto, aby se pod pikhaubnu dostala i sama Vídeň.

Různé zprávy.

Lurdý r. 1900. Dle posledních vykazů přijelo vloui do Lurd 147 poutních vlaků. Svaté svátosti přijalo 890.800 osob, má svatých 25.350 slouženo. Vloui byli v Lurdech čtyři kardinálové a 80 biskupů.

„Pryč od Říma.“ Importování k nám páni pastotí, místo co by doma v říši kázali „novým pohánám“ mezi svými souvěroji, aneb šli k ubohým divochům do Afriky či Austrálie, loví kal svých štvánio mezi katolíky. Nemají na tom dosti, že smějí kázati ve školách katol. obcí, v „Turnhallech“, po hospodách nýbrž navštěvují i katol. rodiny, kde náhodou, či schválně protestantský dělník neb dělnice bydlí. Tem pak večer „čisté“ evangelium vykládají, a jsouce hladci jako úboři, při lhotejnosti mnohých katolíků, sem tam nějakou padanku uloví. Vzpomeneme-li na případ Wechselburský a na štvánici saakých protestantů proti princí Maxovi musíme se diviti, kde bfuon páni pastotí tolik drzosti, když si za hranicemi na útky „ubohých protestantů“ v Rakouských stěžují. Krokodíli ulzy tam prolévají — dávajíce si je německými markami platiti.

Pozornostný zjev. Obuvník Vultar z Břeclavi stál onehdy před soudem, aby se zodpovídal ze sločinu urážky náboženství. Bylo to každému divným, neboť Vultar chodil pilně do kostela, zdůstňoval se pouťnými procesy — a činil dojem člověka zbožného. — Když mu byl přečten spis obžalovací, — tu podrážděně odpověděl: „Když může každý žid a socialista náboženství naše tupiti — a slavné úřady to trpí, skanl jsem to také já, abych se přesvědčil, zdali to jest jedno, jestli já jako chudý řemeslník a katolík mohu si to dovoliti, co si dovolí ku př. žid — továrník Strakoš v Brně. Já nejsem nepřitelem náboženství — ale dovolil jsem si tuto zkoušku, abych věděl jak vypadá spravedlnost a jaké jsou na urážku náboženství paragrafy.“ — Ryl odsouzen na tři neděle do vězení. Když mu to bylo oznámeno řekl klidně: Nyní to vím — — — K tomu poznámek netřeba.

Neobyčejná píle. Polský spisovatel Ignác Kraszewski psával denně 12 hodin. Za 50 let napsal 188.277 stran, totiž 11.768 tiškových archů se 6 miliony 689.659 řádky a 290 miliony 948.880 písmenami. Kolik kdo ze schopnějších napíše řádků pro krajinský list? Ale chce tam máti zprávy z kraje.

Jinde a u nás. Dle statistických výkazů zhlédáme, že za minulý rok narodilo se v Čechách ze všech minulých let nejvíce nemanšelských dětí. — Kolik ubohých obětí trpí za hřích otcův, jak mnoho bídy, strádání a hanby se tím šíří. — A přec něčeho se neděje, aby se tato morová nákaza nešitila. — V Americe jest tomu jinak. V posledním čísle čas. „Národ“ čteme: Soudec Foster v Chicagu odsuzoval 33letého křeč. pomocníka který vedl 17letou dívku A. Močnickou a pak ji odvedl do domu hanby. — Když obhájce se přimlouval o mírný trest, tu soudec pravil: „Zádná milost svědkům mladých dívek, žádná milost, neboť též oni neměli pro oběti, které uvedli do šivota hanby, žádné milosti.“ A mladík odsouzen byl na 10 let do žaláře.

Konfiskace. „Bránský Drak“ list antisemitský byl nyní již pátýkrát po sobě konfiskován. Inu ovšem, víme proč — — —

Úkaz doby. V neděli dne 17. t. měs. bylo v Morav. Ostravě 40 křtů. Z dětí, které se narodily bylo 28 nemanšelských.

Kde chrání — Rakousko? V rakouské armádě jest všech Slovanů 430.583, Maďarů a Němců 49.464! A tu ještě nutno uvážit, jak se na vojné počítá a že všechno české důstojnictvo, a mužstva pak každý, kdo umí trochu německy neb maďarsky, vřadí se mezi Němce a Maďary.

Vzor žaloby pro urážku na etí. Sděluje se nám opis žaloby, již jistý starosta podal pro urážku na etí na jistého souceda své obce. Zní: „Milostpane okresní úřade co soude! Já nílepaný V . . . P . . . představenstvo obce D . . . pod N° č. 11. — jak následuje vžbec známost činní totis: Roku přišlo c. k. četnictvo k tamnímu představenstvu totiž ke mně, řkouce silným a ohromným hlasem, že pod N° č. 11. musika totiž hudba nedovoleným způsobem totiž bez cedulky se drf, řkouce, aby slavné představenstvo takovou zamesilo. Představenstvo, totiž já, vzalo kazuiku a hůl a šlo N° totis číslo 11. řkouce do dveří silným hlasem: „Holť pánové, dosti!“ Na to vystoupil J . . . N . . . na stůl, řekl slavnému představenstvu totiž mně: „p . . .“ — totiž já: Slavné představenstvo na to dostalo vztek, chytlo hůl a udeřilo J . . . a N . . . a, načež J . . . N . . . ohyli slavné představenstvo, totiž mne za krk a praštil se mnou o kama a dal mně 2 facky, slavnému představenstvu, totiž mně a tuhle ta zamasaná kazuika a hůl co přiloha. — V D . . . dne . . . N. N., představenstvo obce.“

Nové družstvo hospodářské utvořilo se v Hustopečích na Moravě s názvem: Družstvo „Hospodář“, zaslátelský závod v Hustopečích u Hranic, zapsané společenstvo s ručením obmezeným. Družstvo koupilo tamní známý závod zaslátelský a prodává mimo kosey, brousky carbozandové srpy atd. veškeré potřeby hospodářské. Český křesťanský a mnohosiřbný podnik tento zaslouží zajisté pozornosti.

Vyhevěli si! „Gazeta di Venezia“ uvětuje tuuto výměnu dopisů: Veronský malíř Dall' Oca

Bianza dostal od terstského jednoho mecenáše tento zajímavý list: „Terst, 12. ledna. Ctěný pane! Rád bych Vás prosil o nějakou laskavost a doufám, že mi mou smělost odpustíte. Činím si sbírku malovaných pohlednic a velmi by mně lichotilo, kdybyste mně takovou pohlednici vlastní rukou malovanou poslal. Bude to jistě nejceněnější exemplár mojí sbírky a budu moci říci, že jste byl mezi prvními, kteří mne tímto způsobem chtěli poctiti. V pevné důvěře, že obdržíš, zaš šlám, snamenám se atd.“ — Malíř odpověděl: „Verona, 21. ledna. Ctěný pane! Rád bych Vás prosil o nějakou laskavost a doufám že mi mou smělost odpustíte. Činím si sbírku bankovek po tisících franků a velmi by mně lichotilo, kdybyste mně takovou bankovku poslal. Bude to jistě nejceněnější tisícová bankovka mojí sbírky a budu moci říci, že jste byl mezi prvními, kteří mne tímto způsobem chtěli poctiti. V pevné důvěře atd. — Bohužel nedovidáme se, zda obě sbírky patřičnými exempláry byly obohaceny.“

Křesťansko-demokr. spolky. Dle Encykliky av. Otce z 18. ledna t. r. v níž sv. Otec místo názvu „křesť. socialist.“ odporučuje název „křesť. demokratický“, — rozhodlalo se několik křesť. soc. spolků v Čechách pozměnití své jméno ve smyslu Encykliky té.

Ústřední jednotu českých hospod. společenstev v království českém vydala zprávu o své činnosti za uplynulý rok. Jednota čítá 279 činných společenstev Raiffeisenových. Přijímá bylo 7.744.485-07 K. Vydání pak 7.878.842-50 K. — Úřad starosty vykonávali z největší části rolníci a kněží.

Don Lorenzo Perosi, z jehož oratoria „Umučení Krista Pána“ 2 díly budou provedeny o cyrilickém koncertu 10. března 1901 v Hradci Králové, narodil se 20. prosince 1872 v Tortově v Itálii, kde jeho otec byl kapelníkem při Dómu. Od otce naučil se základem hudby a již r. 1888 se skvělým úspěchem podrobil se zkoušce na hudebním ústavu v Římě. Od r. 1890 a 91 byl varhaníkem v Montecasinu. Na to vzdělával se dále v domově, r. 1892 studoval na konservatoři v Miláně, r. 93 a 94 byl žákem fesencké školy pro církv. hudbu a na to krátce byl kapelníkem v Imole. V dubnu r. 94 stal se kapelníkem u sv. Marka v Benátkách. R. 95. byl vysvěcen na kněze. Od r. 98. jest kapelníkem papežské kapely sixtinské v Římě. Perosi jest velice plodným skladatelem. Složil již přes 30 mál, veliké množství menších církevních skladeb. Vynikl zvláště svými oratoriemi: Umučení Krista Pána, Proměnění Páně, Vzkříšení Lazara, vánočním oratoriem, jež letos v Římě v chrámu sv. apoštolů 4krát bylo a velkým účastenstvím občanstva opakováno.

Magr. Dom. Filip. Roku 1876 v březnu založil magr. Dom. Filip v Meránu s mnohými oběmi spolek pro podporu chorých kněží v Rakousku-Uhersku a Německu. Spolek tento slaviti bude nyní 25. ročníci svého trvání. Prelát Filip žije v tichosti odloučen od světa v Meránu (villa Rotheck) a slaviti bude letos také (25. července) své kněžské 50leté jubileum. Zajisté si oni přemnozí členové spolku a přátelé zakladatelovi, kteří během 25 let v krásných spolkových sanatoriích v Ice, v Meránu a v Gorici zotavení a uzdravení neduhů svých hledali a našli, vděčně vzpomenu 75letého milého magra. Filipa a věnují mu při máj sváté memento se srdečným přáním ad multos adhuc annos.

Proč musí býti války? Vždyť není nikde v rozhodujících kruzích muže tak ukrutného, aby lačnil po pohledu na spálené vesnice, na zničenou úrodu a na zpuštěné pole, pokryté zohavenými lidskými těly a kvilejícími raněnými. Na všech stranách omývají si ruce a každý prohlašuje „já nic — já muzikant.“ A přece: Jen kdyby byl příznivý výsledek trochu zabezpečen a kdyby to nestálo takové nekřesťanské peníze! „Revue du Cercle Militaire“ vypočetla, že by válka šesti evropských velmocí stála denně 300 mil. a za měsíc pakatel 9 miliard franků. Nebýti přibližně rovnováhy sil a nebýti nedostatku drobných, jichž prý k válce a k vítězství jedinně je zapotřebí, snad rozpoutal by se nejděsnější ze všech živlů, jimiž trestající nebo postižnoucí může člověka. Uvnitř národů našel se řád a zákon; ale mezi národy neplatí ani slušnost, ani mravnost, ani příkázání Boží. Proto jsou války.

Kočky. Židovský rabín Fuchs ve Vídni jest velikým přítelem koček. Ve svém domě má tři světlice vyhraně pro kočky vyhrazené. Onehdy se dověděl, že v Áradu má jeden živnostník kočku, která má tři ocase. Rabír ihned tam jel — a kočku tu koupil za 2000 sl. — Tuto správu přinesl orgán soc. demokratů „Arbeiter-Zeitung“ bez pazynky. — Kdyby ale něco podobného udělal katol. kněz, tu by se toho hned chytili všechny listy soc. demokratů a psalo by se o „velikých kapečkách“ kat. kněží, kteří místo aby to dali k ulevění bídy mezi lidem, raději se rozhodnou pro kočky atd. Že to byl ale židovský rabín, to ani muk!

Jak dlouho vydrží člověk o hladu. Děti, nedostanou-li ani pokrmu ani nápoje, umírají čtvrtého neb pátého dne. Člověk dorostlý podlehne hladu tehdy, když jednu čtvrtinu své původní váhy ztratí. Jistě žena zemřela po 43 denním hladovění, požívajíc jen vody, a zemřela prý bez bolesti. Lékařské německé listy však tvrdí, že člověk vydrží jen o vodě bez pokrmu dokonce 60 dní, než dostaví se smrt.

Dobročinnost. Když 3. července minulého roku osada Niederhof u Vrchlabí, v Krkonoších byla průtrž mračen hrozně zpuštěna a tamnější duchovní správce u bisk. konsistoře o podporu pro stížené povodní prosil, sešlo se na vyzvání ku sbírkám 1476 korun, které v těchto dnech farnímu úřadu k rozdělení mezi těžce navštívené byly zasílány. Jménem podělených vzdává důstojný duchovní správce osady té v roudě díky všem, kdo přispěli, za křesťanskou dobročinnost, která nehlídá na národnost a řeč v nešťastném vidí jen trpčícího spolubratra. Podpora tato sebrána ponejvíce v českých osadách, jest nejlepší odpovědí na pustý řev: „Loa won Rom“ a na štvání listů, které tak často v sounesatví ceady té se ozývá.

Okrašlovací spolek v Náhoně koná v sobotu, dne 3. března v místnostech hostince p. Nováka přátelský večírek, ve prospěch tohoto důležitého spolku, ku kterémuž všechny příznivce uctívá.

Příloha. K celému nákladu dnešního čísla přikládáme očník ohlasů snázeho závodu JUC. Tomáška ve Vys. Mýtě.

(Zasláno.)

Katolické veřejnosti!

Osada Jenkovic (u Třebachovic) měla od pradávky dob kostel; ten však časem sešel tak, že stal se k opravě zcela nezpůsobilým. Když bývalý patron vzdal se patronátu, byl kostel v takovém stavu, že musil býti stržen (r. 1899). Zbývá jenom ještě věž, také již velmi sešlá.

Opravdu smutný jest pohled na zboření stánku Božího, pro každého, kdo jde kolem; nej-smutnější ovšem pro katolíky Jenkovic, kteří tu ještě před několika lety shromažďovali se k službám Božím.

A přece potřeba kostela v této obci je sverho-vaná. Důkazem této potřeby je i to, že je nejdřív. bisk. Ordinariátem povoleno sloužit zde 15 mší sv. v dny nedělní a sváteční do roka; neb farní kostel je velmi vzdálen.

Jak smutné jsou zdejší pohřby, když nad tělem zemřelého nemůže býti konána nejv. oběť!

Tyto pohůtky vedly k započatí sbírek na vy-stavění kostelíčka, skromnějšího sice než byl bývalý, ale vyhovujícího nutné potřebě. Sešla se dosti slušná částka, která však daleko ještě nestačí. Neboť připo-meno uti dlužno, že katolíci obyvatelé Jenkovic (obce čítá kolem 1000 obyvatel, z nichž třetina je helv. vyznání) jsou z veliké většiny chudí chláptí dělníci a nádeníci.

Co činiti?

Když jsme dne 9. t. m. byli u Jeho [Biskupské] Milosti, který poměry naše velmi dobře zná, řáčil nám darovati 100 korun a povzbudil nás, abychom hledali dobrodince veřejným tiskem.

Činíme tak, ať víme, jak často v rubrice této objevují se prosby podobné; prosíme však, aby nám bylo věsteno, že nemisli bychom se v řady prosebníků, kdyby nás nenutila naléhavá potřeba. Přispějte tedy, kdo máte katolické vědomí, a můžete přispěti! Dilo, pro jehož podporu dovoláváme se Vaší štědrosti, je dílo dobré, a dílo nutné. Ať sebe menší je darek, jímž pomůžete na vystavění stánku Páně, Bůh Vám ho nezapomene, jakožto oběti Jemu věnované - a osadníci Jenkovičtí vždy Vás budou vděčně pamětlivi ve svých modlitbách.

Ferdinand Hanousek, děkan v Třebachovicích.

Jan Prokop, starosta v Jenkovicích.

Josef Ludvík, radní. Jos. Procházka, radní.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. února 1901. 1 hl. pšenice k 12:00—13:40 žito k 12:00—13:40, ječmena k 9:40—10:00, oves k 5:50—7:30, proso k 9:00—10:00 vkrve k 11:00—12:50, hrachy k 20:00—22:00, jablek k 19:00—20:00, krup 17:00—40:00, brambor k 2:00—260, jetelového semínka červeného k 84:00—97:00, jetelo-vého semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 29:00, olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 20:00—22:00 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:50 1 kg. másla k 1:50—2:00, 1 kg. sádla vepřového k 1:50—1:75, tvarohu k 0:28—0:35, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 5:00 jedna kopa drobné zeleniny k 00:0—0:00

Žerty a vtipy.

Milosrdnostím hant. Žebrák proti bohatého pána o almužnu a tak dojemně líčí mu svůj polito-vání hodný stav, že pán zasvonil na komorníka a valykuje poručil: „Vyhoď ho ven — nebo mi pukne srdce!“

Proč nemluvíla. Brusič: „Máte co brousiti? Hospodář k ženě, která několik dní ze vdoru ne-mluví: „Stará dej si trochu nabrousit jazyk, máš jej už několik dní jako tupý.“

Praktický lékař. A. „Lékař mi poručil po nějakou dobu zdržeti se šampaňského.“ B. „Ať na tak dlouho, dokud mu nezaplátíš účet.“

Listárna a redakce.

Podklášteři. Uveřejníme v číle přitím.

Hera Kutná. Nyní nelse, — snad až po svátcích velikonočních. — Na další otázky odpovím sevrubně později.

J. Š. D. K. Ne, „díla“ (?) která místo do ti-skárny přijdou do kofe se jistě nehonorují.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy svátých ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dluží ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-rnějších.

8 úctou velkoro

Antonín Sucharda.

Založeno r. 1850.

Veletěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčinů bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše učině v ohni zlacené a stříbrené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sáhlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-losti. Starý návod můj může se vykazati četnými pocaval-nými příklady P. T. záznamů a doporučuje se tedy k za-koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen, táček na křesť, svíců, paciálků, schránek na Nejsvě-tější, patenek atd. co nejvíce.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1858.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odpo učení! Plány a rozp. čty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Dekorační malíř a pozlacovač

JAN BARTA,

v Bychově n. H.

Staré náměstí č. 75.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby oltářů a po- zlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i krese-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmiřnější.

269

Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích s přilože-
nými rozpočty.

Hledám

byt 4-5 pokojů,

po případě

dva menší byty

(3 a 2 neb 3 a 1 pokoj) v jednom
domě v Hradci Králové.

Nabídky: H. H. poste restante hlavní
pošta Praha.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Veledůstojnému duchovenstvu!

M. J. Říha,

pasíř a pozlacovač v Heřmanově Městci

dovoluje si nabídnouti své služby ku provedení
prací kostelních, pozlacení oltářů, polychromo-vání soch, slacení a stříbření v ohni bohoslužeb-ných nádob a j. Ceny jsou nejmiřnější. Mnoho písemných uznání, kterých se mi dostalo, opravňuje mne, abych veledúst. duchovenstvu mohl
výrobky své doporučiti.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,

nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále:

Kustní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, soli draselnaté, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštorskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov.
chlévké mrvy, pícní vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude souteže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-
rovou

A. SCHRAM

v Březlavi-
Pokorné
a Ládu u
Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE, Jindřichská ul. 27.

N á b ý t e k .

Výrobky dokonalé.
Pobovky. Celé garoitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněsky.

VELKÝ DEN.

Modlitby a zpěvy

ku slavnému prvnímu sv. přijímání
upravil

Viktor Zlámal, koop. v Batovicích.

S povolením nejvyšší k. a. Ordinarátu v Olomouci,
základem R. Prosherga v Olomouci. Cena 32 h.
Na deset odebraných výtisků jeden zdarma.

Doporučujeme toto výborné dílko
všem pápům katechetám pro potřebu svou a svých
svěřenců zvláště v nastávající době sva-
tepeční. — Nápoje upravil sám Josef Nešvera,
ředitel káru a slavný skladatel.

Konkurs

na

zadání stavby filiálního kostela
v Jeníkově.

Podepsané komitě pro vystavění filiálního
kostela v Jeníkově, vypisuje tímto offertní
řízení na zadání stavby filiálního kostela v Jení-
kově, v celku se všemi hmotami, jakož i s prá-
ci řemeslníky, dle schválených plánů a rozpočtu.

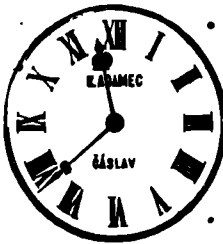
Offerty řádně vyplněné 1 kor. holkem opa-
třen podány buďtež u podepsaného komitětu
včetně do 14. března t. r. do 12. hodiny dopo-
ledne; k offertě přiloženo buďtež ve zvláštní obálce
10% vadum rozpočteného obnosu.

Podepsané komitě si vyhrazuje právo stavbu
zadati nehlédě na nejvyšší podání.

V plány, rozpočty a stavební podmínky lze
zhlédnouti v úředních hodinách u předsedy sta-
vebního komitětu pana Jos. Ludvíka v Jeníkově.

V Jeníkově, dne 25. února 1901.

Josef Procházka, Jan Prokop, Josef Ludvík,
řádní, starosta, předseda.

První výroba

**Věžních
hodin**

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

STATEK

k němuž patří 26 korců dobré půdy
zrovna podle něho se nalézající a 5 korců
luk se prodá neb pronajme. Bližší sdělí

RUDOLF PETRÁNEK,

hostinský.

Berounice u Kozlova a Orli.

10.000 čtver. sáhů

stavebních pozemků, které se hodí
pro závody průmyslové a domy
činžovní. dílem před nádražím, dí-
lem blíž dráhy a silnice ke Kukle-
nám a kolem školy na Pražském
Předměstí u Hradce Králové prodá
a kupujícímu výhodné platební
podmínky poskytne

Josef Kulíř,

ředitel měst. divoč. školy v Hradci Král.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Těž velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěš-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Těž na splátky bez svýjání cen!

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a
nabízí:

Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše
a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Těž v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění i vsazením.

Veskeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně. Beze vší záručenosti
na definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4%, srážky!

Doporučují přesně dle církv. předpisů neb v národ. slohov. vyšívání šitovené:
Mešní roucha, plavičky, dalmatky, véla, nebeša, prapory školní i spojkové, korouhve,
koberce oltářní, příkrovy, stby, rochety a nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa-
cifikaly, cíbeře, aviony, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pro ované kři-
žové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA: V ohni zlatcení kalichů neb oltářů dle ornamentu: 1 krát
v ohni 10 zl., — 2 krát v ohni 15 zl., — 3 krát v ohni 20 zl., — 4 krát v ohni 25 zl. i ostatních nádob
posvátných

SPECIALITA: Pro chudé neb filiální ko-
stely zasílám 5 mešních
rouch a příslušenství barvy bílé, červené,
šalové, černé a zelené, celé s hedvábných
damašků, clacé státními neb hedvábnými
portami, římského stříhu. 5 kusů v celku
za 60 zl.

SPECIALITA: Pro méně majetné kostely
zasílám: 1 úplný para-
ment t. j. 1 kasle, 2 dalmatky a plaví
jakékoliv církevní barvy, celé s hedvábného
damašku, clacé státními neb hedvábnými por-
tami, římského stříhu v ceně 75 zl.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.
JOSEF NEŠKUDLA,
c. a k. dvorní dodavatelství
v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Hotové paramenty zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.
Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.

Konáme milon svou povinnost, abychom osvědčili Vám, že vše, co jste k našemu chrámu Páně
se závodů svého dodal jako: plavičky, kasle, dalmatky, véla, monstrance, kalichy, ciborium, korouhve,
sošku Bl. Panny Marie, zvonky, kadidelnice, konvičky, koberce atd., přesně dle předpisů církevních, s ne-
obyčejnou dovedností a vášnivou umělostí a nádherně sšitoveno jest. Máme tedy na základě toho podle
dobrého svého vědomí i svědomí firmu Vašeho Blahoslaveného, křesťanskou a českou všem veled. p. spolubratrům
co nejlépe doporučit.
V Blavčicích, 27. dubna 1898.

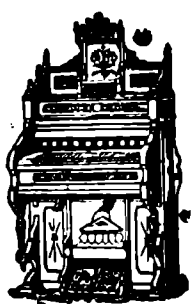
Jan Kratochvíle, čest. kanovník a děkan.

Z veřejných cen ilustr. cenníků námeč. firm slevují 5%, acontal

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

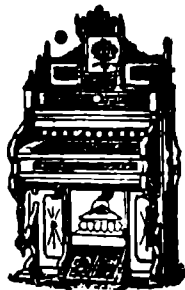

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Odberný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu i provedení se sáručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Ceníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT-CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborné, bolest utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40 a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného domácího prostředku přijmi jen původní láhve v krabici s ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny, i budeš mít jistotu, že obdržel pravěk původní.
Richtrova lékárna u zlatého lva v Praze, I. Eliščiná třída č. 6.

P. T. obecnstvu!
Dovolujeme si oznámiti, že dnem 23. února 1901 počali jsme vystavovati pivo barvy granátové, rázu bavorského nejlepší jakosti
Králohradecký Eliščin granát
k jehož hojnému odebrání uctivě zve
Správa pivovaru
v Hradci Králové.

V. Vacek,
závod školkářský v Pamětníku u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké s kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouhou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

Praktikanta
do knihkupectví, spojeného s obchodem hudebninami a uměl. výrobky
příjmu ihned za výhodných podmínek.
Dotazy zodpoví obratem
knihkupectví **B. E. Tolmana**
v Hradci Králové, velké náměstí č. 28.

Postní kázání
Křesťanská rodina na 6 postních neděl
a **Umučení Páně** na velký pátek
P. Metoděje Zaorala
obsaženy jsou v **KAZATELI**
roč. VIII. 1901 seš. 1. a 2. který koncem února vyjde.
Předplatné Kazatele celoročně K 7.—
Redaktoři Dr. Isidor Zahradník a prof. Dr. Robert Neuschl.
Nakladatel **B. Premberger**, knihkupec v Olomouci.

Pro memoria.
Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.
Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i krájené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytné renomovanou, na mnoha výstavách nejčestnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenanou firmu:
Fr. Sezemský,
c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečetoní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů lektidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů
v **Mladé Boleslavi.**

Největší česká továrna
PIANA A Antonin Petrof
o. a k. dvorní na
PIANINA Hradec Králové.
Založeno 1864. Přes 15000 kládek zhotoveno.

PETR KOPAL & SPOL.
v Hradci Králové

doporučuje skvostné gázové látky, krajky i pentle, věšáky, blůzky, Entree pláštěnky, hedv. šály, rukavice, panské kožlky i náprsenky.

Majitel a vydavatel ročníku družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zedp. redaktor Alois M. Vojtěch-Prosčanský. — Tiskem bisk. knihkárny v Hradci Králové.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 10.

Obilní skladiště.

(Dokončení).

V každém směru příznivý účinek jevila skladiště na čistění obilí, na výběr semen, jakož i na spotřebu krmiva u umělých hnojiv, ježto porozumění malých hospodářů pro tyto potřeby znatelně stoupá. Následkem těchto příznivých výsledků jest třeba zakládati nová skladiště. Ovšem nelze též zamlčeti, že mnozí hospodáři nemajíce posud smyslu pro tato zařízení, přivázejí často špatné obilí do skladišť a lepší prodávají přímo. Mnozí rolníci opět, jímž obchodník skladišti nepřijel nabídnouti poněkud vyšší cenu, prodají raději tomuto, nežli družstvu.

Také některé správy obilnic nestály ve výši požadavků, postrádajíce přehledu cen obilních a trhových se nechávající obilí dlouho na skladě ležeti. Aby výlohy výrobné stlačené byly na míru nejmenší, třeba je založiti skladiště přímo u nádraží a spojití je kolejí a drahou železnou.

Některá skladiště obdrželi později spojení telefonem. Při stavbě skladišť doporučuje se způsob jednodušší, leč tak, aby časem dle potřeby bylo lze je rozšířiti. Radia skladišť menších budiž pak doplněna skladištěm větším, které by po případě bylo sto převzítí zbylé zásoby příslušných menších obilnic. Dříve však, než přistoupí se ku stavbě, třeba uvážiti některé okolnosti.

V té příčině správné pokyny podává Dr. G. Heim z Ansbachu v článku „Genossenschaftliche Lagerhäuser“, uveřejněném ve „Wochenbl. d. landw. Vereines in Bayern 1900, kdež praví: Ve věcech hospodářských nelze pracovati dle šablony. Je správně založené a správně řízené skladiště prospívá, o tom není sporu. Vždyť i velkoobchodník, který upravuje zboží na trh, má své skladiště. Obilnice jest toliko prostředkem k dosažení cíle, proto jest třeba prve, nežli se ku stavbě její přikročí, v menší míře o to se pokusiti v najmuté místnosti, aby získání byly jisté obchodní zkušenosti a aby seznali se nejen dodavatelé, ale i odběratelé. Po těchto zkušenostech zamezí se mnohé chyby jak při stavbě, tak i při správě řízení skladiště.

Postaví-li se na př. obilnice nákladem as 20.000 M (24.000 K) a projde-li jí ročně pouze 3000—4000 ct. obilí (1500—2000 q), tu každý znalec ihned pozná, že skladiště nebude výnosné, ježto se zřetelem na náklad zařízení bylo by třeba, aby jim prošlo ca. 8000 cent. (4000 q) obilí. Proto budiž před stavbou vyšetřeno — co možná přesně — množství obilí, jež dovésti lze, a za druhé budiž zodpověděna otázka: zdali obilí dovezené se prodá? Nesmí se vždy na vzor voliti veliká skladiště, která jen za strojní zařízení vydala 8000 až 10.000 M (9600 až 12.000 K), neboť ta rentují se jen při obrátu 10.000—12.000 ct. (5600—6000 q) plodin.

„Fichtelgebirgs-Verkaufsgenossenschaft“ — nejstarší to družstvo bavorské — trvá 6 roků. V prvních třech letech nestavělo žádné skladiště, nýbrž adoptovalo toliko k účelům svým místnosti najmuté; pak postavilo první, rok na to druhé, později třetí skladiště atd.

Skladiště nestavěna šablonovitě, nýbrž účelně dle potřeby. Jedno na př. má úplné strojní zařízení, pohybované silou motorickou, kdežto jiné pracuje toliko silou lidskou. Největší skladiště stoji v Tirschenreuthu, stálo 26.500 M (31.800 K) a má transit 14.000 ct. (7000 q) obilí, 1400 ct. (700 q) brambor a 4000 ct. (2000 q) jiných hospodářských potřeb, v celku tudíž 20.000 ct. (10.000 q). Hnací síla jest elektřina.

Naproti tomu skladiště v Ebnathu vyžadovalo malého nákladu toliko 2750 M (3800 K), má transit 5000 ct. (2500 q), všechna práce obstarává se zde rukou lidskou. Skladiště toto bude třeba rozšířiti. Avšak lépe jest postaviti obilnici za 2750 M na transit 5000 ct., nežli skladiště za 26.500 M a pak prodati taktéž jen 5000 ct. obilí. Zde vězí chyba některých obilních skladišť bavorských. Vnitřní zařízení upraveno tak, jako by denně nejméně 1000 ct. parou čistěno býti musilo, kdežto bez páry jde to též.

Jiné skladiště — v Neusorgu — postaveno za 4080 M, vykazuje transit 6400 ct.; stroje jsou ruční (trieur, mlýnek, centrifuga) a jednotlivé výkony obstarávají si rolníci sami; plevy, zadrnu, otruby a pod. odvezou si na krmení ihned zpět, což zajišťuje jest výhodnější, nežli kupovati 1 ct. krmiva po 4—6 M (50 kg. po 48—72 K).

Skladiště střední velikosti, jichž transit činí 6000—8000 ct., postavena nákladem 12000—14000 M (14400—16800 K). Kde nelze dodati a prodati nejméně 10.000 ct. (5000 q) plodin

ročně, nebudí stavěno tak velké nákladné skladiště.

Týž zkušený odborník vypočítává dále takto:

Při vydání 10.000 M (12.000 K) na strojní zařízení třeba jest počítati
na opatření strojů 6% . . . 600 M (720 K),
na opravy strojů 2% . . . 200 „ (240 „),
na obluhu, za benzin, neb
sílu elektrickou . . . 400 „ (480 „),
na zúročení kapitálu . . . 200 „ (240 „),
úhrnem . . . 1400 M (1670 K).

K tomu třeba připočítati
zúročení a pojištění skladiště a pod. . . 600 M (720 K),
tak že objeví se celkové vý-

lohy obilnice . . . 2000 M (2400 K).

Počítá-li se na 1 ct. obilí více než 20 f výloh (na 50 kg. 24 h), není při nynějších cenách obilí takřka žádného zisku.

Při výlohách 2000 M jest třeba, aby prošlo skladištěm nejméně 10.000 ct. obilí, při tom však nezapomenouti, že všechna léta nejsou stejná, nýbrž že v jednom roce jeví se výsledek příznivější, v jiném nepříznivější.

Charakteristiku hospodářských skladišť doplňují připomenutím, že podlaha přízemku (na dláčku a péro) založena bývá — aby skládání i nakládání obilí na vozy se usnadnilo — ca. 1.10 m. nad terrainem, patra mají z pravidla výšku 3.00 m., hlavní vchody, obyčejně přístřešky opatřené, as 2.00 m., šir., uzavírají se buď zvednými posuvnými neb železnými dveřmi svinovacími (rolleaux); okna s ventilačními křídly, ca. 1.50 m. nad podlahou, js u někde konstrukce dřevěné, jiné železné; kritina buď tašková neb břidlová. Průčelí spatřuje se obyčejně bez omítky.

R. 1898 bylo odvezeno do skladišť bavorských 462 464 metráků obilí. Dvě skladiště prodala více než po 25 tisících metráků. Má-li se skladiště vypláceti, musí alespoň 10 tisíc q. obilí odprodati. Na stavbu obilních skladišť v Bavorsku bylo dosud vydáno 1.066.000 mar. K tomu přispěl stát 10ti procenty jako darem a 50ti procenty jako bezúročitelnou půjčkou. V Dolních Rakousích podporuje horlivě zemský výbor stavbu okresních obilních spýcharů. Zde jsou v činnosti obilnice v Pöchlarn, Horní Hollabrunn, Mistelbach, Ebreichsdorf, Ziersdorf, Schwadorf, Pullu, Zistersdorf, Stokerava a Kiel. Staví se pak v Herzogenburku, Harnu, Sv. Hyppolitě a Ullensbergu. Tyto obilnice jsou financovány od 467 založen raiffeisenových, které v D. Rak. působí. V Čechách začali horlivě pracovati Němci. Vystavěli si ohromné spýchary v Mostě, Litoměřicích, Bilíně, Ústí n. Labem.

České rolnictvo jde líknavě ku předu. První obilní spýchar rolnický byl vystavěn v Kouřimi. Další stavby se oznamily z Králového Hradce, Pardubic, Jaroměře, Nymburka. Hnutí to jest zdravé a dobré. Hlavní je, aby rolníci nežli započnou stavbu, měli již obilní družstvo a cíl v něm obilní obchod.

Jinak ale by skončily, jako Winkler.

Napřed si musí rolnické družstvo opatřit poctivého obchodvedoucího. Kdysi v letech 70tých se v Čechách stavěly cukrovary, tu si myslelo rolnictvo, že bude mít v cukrovarech zlaté doly. Na miliony zl. vydalo se na stavby rolnických cukrovarů. A jak dlouho pracovali? Rok, dva a pak se prodaly židům a ti v nich nyní hrají si na sverchované pány rolnictva. A proč rolnické cukrovary neobstály? Poněvadž na světě se ještě nepodařilo, aby společnost sestávající z dlouhoprstů se sama živiti mohla. V rolnických cukrovarech okrádali rolníci jeden druhého, a pak se podnik rozpadl. Totéž by se stalo i s obilními spýkami. Nasaďte si do nich Winklery a pak se budou židé rolníkům s plna hrdla smáti. A pak se u nás neustále mluví, že náboženství patří jen do kostelů.

My tvrdíme, že náboženství patří všude hlavně tam, kde se hraje o majetek jiných, jako v záložnách, rolnických družstev. Pak-li obilní rolnická družstva budou se skládati s poctivých katolíky, nábožensky smýšlejících obětavých rolníků — pak budou prosperovati, vždycky.

Hospodářská besídka.

Sázejte a štěpujte jeřáby.

„I dej pokoj s tvými jeřáby“ — tak asi řekne Francek K. ve své sekretářské hodnosti při pohledu na nadpis těchto řádků, jako to řekl tehdy, když před několika lety jsem duchovním pp. bratřím radil, aby na hřbitovech a jinde, kde již žádný tak cenný strom se nedá — sázeli a pěstovali jeřáby.

Sám ovšem se prochází krásnou alejí jeřábů od Žďirce ke Krušemburku, saje v máji do sebe líbeznu vůni jejich květů a pochutnal si jistě loňského podzimu na kvícalách s bramborovou kaší cibulkou posypanou a měl by tudíž pamatovati, že kvícaly právě těmi mnohými stromy jeřábů tam byly přilákány a polapeny. A když někdy přijde z povinnosti cesty z Hluboké neb Nového Ranska upocen a uhmožděn, zajiště nepohrdne kalíškem jeřábinky, která unavené údy vzpruží, přestálé štrapace zapomenouti pomáhá a po přidání i zlé duchy z těla vyhání. Nezbyvá mi tedy, než opět a opět se přimlouvati: Sázejte jeřáby!

Nechť každá farní i jiná zahrada popřeje koutek nějaký skromnému tomu stromu, jehož akcie v nejnovější době stoupají. Již došlo v naší vynalézavé době i na jeřabiny, neboť mlsný jazyček lidský shledal, že kompot z jeřabin výtečný a proto na podzim tvoří v pohorských krajích jeřabiny již hledané zboží. Milé ptactvo, které v nehostinné zimě v plodech jeřábu má svou palmu „chlebovník“ ovšem vychází při této industrii na prázdno a to právě má přátelům přírody být pobídkou: sázejte více jeřábů — neboť zboží jde na odbyt.

Před 25 lety nasázel jsem ve farní zahradě též několik jeřábů, po nichž v kraji se mi stýskalo a nelituji toho posud. V prázdné chvíli i při práci rád oknem pohlížím na jeřáby, jak na jejich plodech ptactvo všeho druhu si pochutnává. Z toho konkrétní by ovšem mnoho nekonkalo, ale přijde sychravý podzim a s prvními mrazíky na jeřábech objeví se houfy tučných kvícalů — jsou to bratři Slované — kteří z nepřehledných lesů Rusi a Sibíře přicházejí k nám na návštěvu — nu a kdo může proti tomu něco namítati, když z těch set a tisíců se jich několik odstřelí neb polapí. Loňského roku již 2. listopadu byla znamenitá večere — jako u Brejšky v Praze — jen že lacinější.

Stromy jeřábové přivábily do zahrady též kopy v hojném počtu, kteří v zimě mimo bobulí hlohu a šípku hlavně na jeřabiny jsou odkázáni a kterých v dřívějších letech v zahradě jsem nepozoroval; jestli kos zamilovalaným ptákem našeho jednoho přítele a již k vůli tomu krmím po celou zimu 3 párky těchto ptáčích „klerikálů“ když dojdou jeřabiny, spokojí se vafenými švestkami a bruskami rozkrájenými, šky a špatnějšími drahmi hrozinek ba i kusem jahelnicu nepohrdnou. Párek kosů z vděčnosti usídlil se i v zahradě a hnízdl — a po celé jaro svým krásným zpěvem obveseloval celé okolí; pro toho kdo nemůže chodit na koncerty jiné, jest to poslechnutí roztomilé.

Kromě zmíněných opeřenců žijí se jeřabinami všechny druhy šýkor, hejl, dlask, zvonek, pěnkava, brkoslav ano i sojky, kavky a havrani pomáhají. Dále je známo, že zvěři vysoké i černé jsou jeřabiny hledanou lahůdkou. Slovem, není tak snadno nalésti stromu, kterýž by tak všestranně poskytoval pokrmu zvěři i ptactvu jako jeřáb. Kdo na podzim cestuje v krajinách pohorských zajiště si povšímnul jeřabin, jež v kyticích visí z lomenic horských chat — a jež tam chlapi tímto způsobem dávají na mráz, aby si v zimě v nedostatku jiného ovoce, na nich pochutnali — a chutnají jim aspoň jako hrzavý cyperské.

V letech posledních objevil se na trhu i jeřáb štěpný, jehož kolébka stojí někde pod Radhoštěm na Moravě; objednal jsem si vrouby téhož a mám v zahradě dva jeřáby štěpné, jejichž plody jsou poněkud větší, chuti sladkonakyslé a chutnají zejména co kompot výtečně. Mám za to, že strom štěpného jeřábu mohl by se státi značným dobrodínem pro horské krajiny, kde jiné ovoce se nedá a kde půda jeřábu znamenitě svědčí — at užitiťkováním doma at odprodáním na výrobu jeřábinky, o okrase, jakou strom poskytuje krajině ani nemluvě.

A tak milý Františku už na ty jeřáby se nehněvej; mou péči na rozšířeném hřbitově vysázeno kolem 30 těchto stromků; když listí všech stromů již opadlo, poskytují jeřáby svým bohatým a krásným korálkovým plodem roztomilý pohled, dokud ovšem ptactvo je neotrhá — s vděčností. Vedou-li se stesky oprávněné že ptactva ubývá, nechť aspoň ti ptáčkové, kteří s námi snášejí nepohodu doby zimní, najdou v zahradách našich prostřený stůl, jenž vždy bude mít hojně abonentů a poskytne každému příteli přírody nevinnou venkovskou zábavu.

Kdo se chce o jakosti jeřábinky přesvědčit, at obrátí se, když ji na způsob višňovky nedovede sám upravit — na náš národní podnik v Třebenicích aneb na českou solidní

firmu pana J. U. C. Tomáška ve Vysokém Mýtu, který vyrábí nejen výtečné cihly a zboží keramické — ale také znamenitou jablanku — a proto ještě jednou: sázejte příštím jarem a šlechtěte ježáby. E. A.

Tržní zprávy.

V Brně Králové, dne 2. března 1901. 1 hl pšenice k 12:00—12:40 sto k 12:10—12:20, jednoduše k 8:40—8:50, ovsa k 5:40—6:00, prosa k 9:10—10:00 vltve k 11:50—12:50, hrachu k 10:00—12:00, jáhly k 19:00—20:00, krup k 16:50—41:00, bramborů k 2:40—280. jetelového semínka červeného k 64:00—88:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 27:00, olejků k 00:00—00:00, lněného semene k 19:00—28:00 100 kg. žitných otrub k 12:50, pšenič. otrub k 12:00. 1 kg. másla k 1:60—1:08, 1 kg. sádla vepřového k 1:60—1:76, tvarohu k 0:28—0:33, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 6:00 jedna kopa drobné zeleniny k 1:20—4:00

Literatura.

„Český duch ve století XIX.“ poučné dílo dra. Řezníčka, o němž jsme již v předminulém čísle „Obnovy“ referovali stojí pouze 1 K. 20 h.

Dějiny sociálního hnutí v zemích koruny české od r. 1840—1890. Napsal Tomáš Jiroušek. Díl. I. Cena 1 K. Dlouholetý pracovník na poli sociálního podává nám přehledný vývoj sociálního hnutí ve vlasti naší jednak na základě pramenů, jednak z vlastní zkušenosti. Dějiny Jirouškovy jsou pozoruhodným zjevem v sociální katolické literatuře, takže se bez nich neobejde, kdo na katolickém poli sociálního pracuje. Ovšem dvacetiletého bedlivého zapisování časových zjevů uložil spisovatel v přehledné, důkladné a přece přístupné práci, která již ve „Vlasti“ budila naslouchanou pozornost. Dílo všimá si bedlivě povrchného vývoje dělnického hnutí v Čechách a oceňuje po zásadě úspěšnou sociální činnost katolického duchovenstva, kteréž právě v kruzích dělnických bývá mylně považováno za nepřítel svých zájmových tužeb. Spis varuje se všeho abstraktního slovního materiálu, uvádí hojnost statistických dat a při tom přece nenavazuje na ciferným suchoparem, jímž často odrážívali statistické doklady. Chválíme družstvo „Vlasti“, že vydalo spis za tak nízkou cenu, že stává se přístupným i nejširším kruhům. Jeť jisto, že praktický a cenný tento spis najde hojnost přátel a odběratelů, neboť toho zasluhuje plnou měrou.

Kniha o českém národu v cizině. Tyto dny obdržel spisovatel knihy „Der Nationalitäten und Verfassungsschicht in Oesterreich“, Rud. Vrba, od dvorní dámy Její c. a k. Výsosti vévodkyně Filipiny Vürtemberské rozené arcivévodkyně rakouské Marie Terenzie dopis, že Její c. a k. Výsost spis ten a velikým zájmem čte a si přeje, aby došel co nejvážšího rozšíření. Tak se podaří, že přece ledová kůra, která se všech stran český lid avírá, bude znenáhla se bortiti a že živé pověsti o českém národu po tolik let hlavně vídeňským tiskem rozšiřované budou před celou veřejností odhaleny.

Prohlášení prince Waleského králem anglickým na burse londýnské, veliký obraz této ceremonie přináší právě vydané číslo 9. „Ilustrovaného Světa.“ Čtenáři našeho listu, kteří zajímají se o současnou událost světovou, neopomenou si najistě prohlédnouti toto vyobrazení anglického obřadu, vyžadujícího od svých účastníků podivného, nyní už ovšem dávno odloženého kroje s parukou ze století XVIII. Bohatě obrazový sešit „Ilustrovaného Světa“ prodává se v každém knihkupectví za 30 kr.

(Zasláno.)

Pout do Lurd. V provolání, jež jsem si dovolil v časopisech uveřejniti za příčinou sbírky na dar našeho národa do svatyně Lurdské, jest zmínka, že roku 1902 vypraví se svlátní český poutní vlak do Lurd. Mezi jinými dotazy v té příčině došel mne také od vdp. k. a kons. auditora a faráře na Skřípově P. Jos. Kadlíčka, jak následuje: „Činím uctivý dotaz, zda na rok na jisto pojedou vlak český do Lurd za Vašeho vůdcovství, neboť nyní dostali jsme velmi lákavé povážení na pout do Lurd přes Itálii-Marseille od Vídeňského komitétu od Františkánů. A Čechů a hlavně Moravanů a Slovanských vůbec účastní se vždy takových poutí v počtu hojném.“ Nemohu na dotazy ty jednotlivě odpovídati, činím tak tímto způsobem. Když jsme byli v Lurdech na pouti r. 1896, zakusili jsme od Němců mnoho příkoří a tu šel mezi námi na společný cestě jeden bláz, aby se za šest let vypravil svlátní český poutní vlak. Vypraví se tedy roku 1902 český vlak na jisto do Lurd. Že k tomu svolen rok 1902 a ne letošní jubilejní, děje se a té příčinou, že si tak přejí mnozí účastníci pouti římské z roku minulého, kteří by rádi pouti do Lurd se účastnili, ale letos by jim to nebylo možno. Co se týče onoho lákavého povážení od Němců podotýkáme, že byla svlátní deputace vyhlášena od Vídeňského komitétu u Dra. Frant. Kolíška, faráře na domě v Brně, žádat, aby jako člen poutního výboru hleděl mezi Čechy a Moravany získati účastníky pro pout onu německou a nabíseli mu zdarma lístek. Avšak Dr. Kolíšek si vše rozmyslil a odtekl všeliké spolupůsobení v této věci máje na světi, že by nebylo dobře tímto způsobem poškoditi onu pout, již národ náš r. 1902 podniknouti hodlá sám pro sebe. Jeť tedy si přáti, aby všichni ti, kteří mají touhu a úmysl Lurdy navštívit, nechal to na rok 1902, aby pout naše byla velkolepým a nadšeným projevem lásky k Rodině Boží celého našeho národa. Kolik Čechoslovanských bylo již v Lurdech, a přece jest tam náš národ napáán, jak výslovně pravil loňského roku jeden z kněží svatyně Lurdské jistěmu knězi — Čechu s Mo-

ravy. „Ale Čechové zde posud nebyli?“ Nedoporučuje se také k pouti doba, jakou si Němci letos zvolili, nýbrž nejvhodnější doba je, jakou zvolí český poutní vlak totiž začátek září 1902, tak aby poutníci byli v Lurdech právě 8. září. Doufám také, že účastníci z našich vlastí bude veliké. Leopold Kolíšek, farář v Předklášteří u Tišnova.

Výkaz polit. družstva tisk. za leden do 15. února 1901.

Členové družstva splatili dle čísel:

Zakládající po 40 K: 56., 86 = 80. K.
Stavující po 10 K: 5., 13., 29., 32., 33., 34., 43., 53., 57. (20 K), 66., 70., 71., 86., 87. (15 K), 88., 89., 92., 93., 94., 95., 97., 110., 111., 113., 114., 115., 117., 118., 120., 127., 143., 162., 184., 186., 189. (4 K), 204., 215., 216., 219., 221., 222., 224., 228., 232., 233. (4 K), 234., 236., 242., 269., 281., 308., 314., 313 (5 K), 320., 346., 350., 351., 354., 356., 357., 366. (5 K), 359., 362. (4 K), 366., 367., 368., vik. Vys. Mýto 79 K = 716 K.

Přijímající po 5 K: 4., 10., 13., 15. (10 K), 11., 28. (4 K), 29., 59., 72., 70., 73., 75., 76., 81. (10 K), 83., 93., 94., 97., 84., 100., 102., 124., 133., 141., 143. (4 K), 145., 223., 225., 226., 234., 268., 269., 282., 299., 312., 314., 317., 336., 338., 350., 352. (3 K), 353. (4 K), 359., 363. (4 K), 367. (1 K), 379. (2 K), 384., 390., 395. (6 K), 372., 397., 403. (4 K), 404. (4 K), 406., 415. (2 K), 416., 417., 418., 418., vikar. Králíky 15 K 50 h = 903 K

Dary na Adalbertinum od p. t. pánů:
Nejmenovaný 110 K 97 h. Monsignore Jan Klein, arcikněz v Činěvsi, 100 K. Nejmenovaný 50 K. Po 40 K: J. Pfeiffer, Ant. Pogorlth kanovník, po 20 K: Jos. Kousal, Fr. Šinkora, Lud. Hora, Al. Chaloupka, J. Mašek, J. Čižák, Fr. Douda, po 10 K: J. Ruml, Jindřich Kušej, Ant. Vlch, po 6 K: V. Floderman, po 5 K: Vojt. Krejčí, Fr. Náhlík, po 4 K: Fr. Stejskal v Janově, Jos. Světlý, po 2 K 80: Dr. V. Čába, po 2 K: A. Honig = 539 K 77 h.

2. Vik. Rychlov. po 20 K: V. Klepřík, F. Audrlický, Jan Urban, po 16 K: J. Šrámek, po 10 K: Ferd. Blecha, K. Fink, J. Janáček, Fr. Král, Dr. Tomáš Kouřil, Fr. Tomášek, po 5 K: St. Kosa, Fr. Kubánek, po 4 K: Jos. Čížek, Jind. Jakubička, Filip Konečný, Frant. Košťál, Jos. Pohl, P. Rozinek, Vinc. Schmid, po 3 K: K. Khun, po 2 K: B. Dokočil, Fr. Hložek, L. Jelínek, K. Kučera, po 1 K: A. Žák = 186 K snáška 1824 K 77 h.

3. Vik. Jitka. po 40 K: J. Sehnal, po 20 K: A. Boukal, J. Hájek, Vinc. Mršík, Josef Příbyl, Fr. Říha, po 10 K: Fr. Balcar, B. Beně, Jos. Brož, Fr. Dohnálek, Jos. Fiedler, J. Groh, Fr. Hlaváč, J. Menčík, Fr. Plichta, Fr. Příkop, Fr. Schrötter, Jos. Synáček, Fr. Tejkl, Ig. Weiss, Josef Vomočil, po 6 K: Fr. Burghardt, Jar. Malý, po 5 K: J. Gabriel, Al. Kovářik, J. Vaněk, po 4 K: Jos. Černý, V. Kouba po 3 K: Fr. Salfický = 328 K

3. Vik. Skut. po 40 K: Al. Kopecký, Št. Dvořák, po 20 K: V. Marek, Mik. Šimon, po 14 K 72 h: Ot. Richter, po 10 K: A. Bartoš, Jos. Bedička, J. Habal, J. Kostkan, Fr. Mimra, J. Němec, V. Nepokoj, V. Oliva, J. Selichar, A. Vobejda, po 4 K: Jos. Nováček, po 2 K: K. Havran = 240 K 72 h.

4. Vik. Nový Bydčov. po 20 K: Fr. Malý, Fr. Hrubý, Fr. Jeřábek, Dr. Jos. Kašpar, Vinc. Krátký, Josef Pospíšil, Jos. Šrámek, V. Šrám Fr. Vintera, po 10 K: Em. Čihák, Jos. Dítě, P. B. Holba, V. Honzák, Vlad. Hornov, Frant. Janák, Fr. Janoušek, K. Khun, V. Kyselo, J. Rameš, J. Šmejkal, po 6 K: P. Sl. Holoubek, po 5 K: J. Dvořáček, F. Matouš, Fr. Rysner, po 4 K: Jos. Píof = 315 K

5. Vik. Polná. po 12 K: J. Laštovička, po 10 K: St. Šönberg, po 5 K: Alf. Hornek, Fr. Knob, Jos. Machka, Mária, Al. Píol, J. Šimek, Fr. Vítek, po 4 K: Ferd. Jehlička, Jos. Ježek, J. Tošovský, po 3 K: Jos. Hypš, po 2 K: J. Holík, Al. Horák, Fr. Moravec, Fr. Poimmon, Jos. Váňa = 82 K

6. Vik. Ledč. po 20 K: Fr. Chaloupka, Vojt. Kameš, po 10 K: V. Frinta, Fr. Illem, Tom. Koutník, P. Langer, J. Musil, V. Šafránek, po 6 K: Jos. Kořínek, po 4 K: Jos. Bartoš, Al. Peměkl, V. Vačkář, po 2 K: Ed. Dobrušský, H. Haaser, Fr. Havelka, Vojt. Kouba, Josef Unger, K. Vimr = 132 K

7. Vik. Lipnice. Ant. Trávníček 7 K, po 4 K: A. Běhal, P. S. Roubíček, J. Vaněk, P. B. Vavroušek, po 2 K: Dr. Ev. Blatenský, V. Hyza, Jos. Kraus, P. G. Křikava, Jos. Matoušek, Xav. Šlégr, Fr. Trávníček, Cyr. Valenta, po 1 K: Jos. Pecka = 40 K

8. Vik. Arnan. po 20 K: V. Fuchs, po 10 K: J. Čefovský, Jos. Hájek, L. Klouček, E. Nyklíček, po 5 K: Jos. Polák, Jos. Schrotek, po 4 K: Konvent Uršulinek, P. R. Kornhofer, Jos. Kovář, Fr. Ondráček, A. Seidl, Fr. Vogel, po 2 K: A. Pohley, J. Schweydar = 108 K

9. Vik. Kotelce nad Orli. po 16 K: Josef Kaplan, po 12 K: Tom. Fiala, po 10 K: A. Klenka, Jos. Portman, G. Sourek, Fr. Vacek,

po 6 K: K. Dvořák, Fr. Beran, po 4 K: Josef Bedrna, Č. Mencl, Jos. Novotný, A. Šindelář = 96 K, snáška 3162 K 49 h.

10. Vik. Pardubice. po 20 K: Eng. Starý, po 12 K: Fr. Podhajský, po 10 K: Fr. Čermák, Fr. Jirásko, Al. Kašpar, Jos. Kašpar, Al. Ulbrich, Ferd. Zajíček, po 6 K: J. Kašpar, Fr. Sial, po 4 K: Fr. Čočetka, R. Čermák, St. Dobrušský, Ot. Hruška, Fr. Janáček, Fr. Langkramer, R. Pablásko, V. Pilnáček, Fr. Prokupek, Ot. Vosáhlo, V. Zörnig = 144 K

11. Vik. Králky. po 10 K: V. Havla, J. Herman, M. Kubek, po 5 K: Jos. Cervenka, po 250 K: Fr. Chvojka, Jos. Jelen, Fr. Morávek, Kl. Němeček, Fr. Světlý, A. Víša, J. Zukrigl, po 2 K: Ant. Hubálek, po 1 K: V. Hanaš, Fr. Hovorka, Vinc. Marek, Ot. Radouš = 66 K 50 h.

12. Vik. Německý Brod. po 20 K: Ant. Vančura, po 10 K: Vinc. Novotný, Č. Jádíl, B. Neumann, po 6 K: Fr. Koten, Vinc. Laštovička, po 5 K: Jos. Břiza, Fr. Rauch, Fr. Stejskal, po 4 K: A. Janáček, A. Herout, J. Klinkáček, Vojt. Lebnáška, A. Mišek, Jos. Ruml, Josef Richter, Štěp. Sova, Jos. Uhlíř, po 3 K: Jos. Brukner, po 2 K: Al. Culka, Frant. Khun, K. Kolářský, Jos. Tuček,

13. Vysoké Mýto, 51 a 54. = 105 K

14. Vik. Broumov. po 20 K: V. Groh, po 6 K: Jos. Franc, po 2 K: Fr. Bílek, Ant. Boháč, P. P. Drechsel, P. B. Christoph, V. Matiaske, P. Alf. Pohl, P. Mauer, Riedl, P. Meth. Rotter, P. V. Rudolf, Eng. Stejskal, Jos. Syřistě, P. C. Treutler = 54 K

15. Vik. Chrudim. po 40 K: Fr. Hájek, po 20 K: A. Brdický, po 10 K: Jos. Barvič, Dr. Ad. Plešinger, Josef Tichý, V. Vykoukal, po 6 K: V. Bartoš, A. Liebich, V. Vostřál = 118 K

16. Vik. Lanškroun. po 20 K: Fr. Krihl, po 12 K: J. Tvrď, po 10 K: J. Lžičák, Fr. Noška = 52 K

17. Vik. Náchod. po 20 K: P. C. Kaněra, J. Otčenášek, po 12 K: Fr. Pecka, po 10 K: Fr. Bakoš, Vinc. Dvořáček, J. Dvořák, Vinc. Jandík, Jos. Krihl, Jos. Kulda, J. Novák, Petr Slavík, Jos. Stejskal, Jos. Vojtěch, po 6 K: K. Hrdina, po 5 K: V. Dědek, po 4 K: K. Bauch, Fr. Prudíř, V. Šitina, Jar. Sourek, po 2 K, P. Fulg. Khunt, P. B. Krishofer, P. M. Laudin, K. Mensinger, Jos. Musil, Em. Novák, po 1 K: Ferd. Donát, St. Hlína = 193 K. Za leden a únor celkem 3896 K 99 h.

Zrnka pravdy.

Uč děti chudých bezplatně, a nedávaj dětem bohatých přednost.

Nabyli-li vědomosti, co ti máš scházet; scházej-li ti vědomosti, čeho máš nabýt?

Měj v aktivnosti syny chudých, nebo oni jsou to, kteří přinášejí lesk vědě.

Žerty a vtipy.

U kasy. Jednooký: Prosím o lístek do partera. Kasír: Zde; jeden slatý.

Jednooký: Dovoďte, já myslím, že to dostanu za polovicku; vždy vidím jen na jedno oko.

Jistý krejčovský pomocník, který z mnoha nemocí byl vyhozen, poněvadž onemocněl cholerou simuloval, byl konečně šalován a sice pro neoprávněné si přivlastňování si cholery.

Při návštěvě kasárna. Generál (k voj. sku.): Jste se stravou spokojeni?

Voják: K službám pane generále.

Generál: Jak to vyhlídá s masem? Nedostává jeden velkou, druhý malou porci?

Voják: Nikoliv, dostáváme všichni malé porce.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(vlast. P. J. Neškudla, farář ve Východě)

doporučuje P. T. veleředňstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na žádání se na požádání franco zašlou.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 8. března 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Spojenci českého národa.

Starší jeden kněz vypravoval mi následující příhodu ze svého života. Byl kaplanem ve venkovském městečku. Po nedělní práci vyšel si odpoledne po požehnání na procházku. Pojednou slyší křik, volání o pomoc a hlasitý pláč. Vycházel z domku, v kterémž byla okna otevřena. Muž tam bil ženu. Pan kaplan vidu to, pozdvíženým a vášním hlasem zvolal na muže, aby se pamatoval a ženu bít přestal. Ale stalo se, čeho by se byl lidumilný kněz nejméně nadál. „Věrná až do hrobu tmavého“ dala se na stranu svého muže proti knězi a vykřikla: „Jdu si svou cestou“. Na to ohnivý ještě mladý pán řekl k muži: „Tak tedy ji řežte dál“.

Nevím opravdu, zdali jsem tuto událost v Obnově již nevypravoval, ale napadlo mi minulý týden, když jsem se v novinách dočetl, že národ český na říšské radě vídeňské našel již spojence.

Když totiž zuřivý nepřítel národa českého Schönerer ohavnou interpelací svátosti pokání v církvi katolické se týkající zadal, přidali se k němu nejen někteří Mladočeši n. p. p. Mašťálka, věhlasný městský tajemník ze Sobotky, ale i páni agrárníci, zemědělci čili čeští rolníci do říšské rady zvolení. Tak tedy! Na jedné straně nejvšestradnější prusáci Němci, kteří veřejně vyhlašují, že nám bude slušeti pruská piklaubna, na jedné straně Schönerer, který, jako surový muž v mém příkladě, v pravém smyslu slova národ český „řeže“, a na druhé straně zástupci českého národa, zástupci českého rolnictva stávají se jako věrnou jeho choti až do hrobu tmavého spojence se s ním proti více otců svých, proti církvi katolické a to právě v té době, kde hlava církve té vydává list za listem, jímž napomíná mocné tohoto světa, aby s nižšími, slabšími, pracujícími, potlačeny nakládali dle zákonů křesťanské spravedlnosti, lásky a lidumilnosti, jímž pobízí kněžstvo, aby horlivě pracovali pro blaho lidu a tak v nejušlechtlejším toho slova smyslu demokraty — dle posledního listu Lva XIII. — „pracovníky pro lid“ se stali. A zástupci slabého a potlačovaného národa, zástupci rolníků, v potu tváří na hroudě, kterou jim nekřesťanský tvrdý kapitál chce vyrvat, pracující, spojují se pojednou s nepřitelem svým proti lidumilnému knězi, jakoby chtěli křiknouti: Jdi si svou cestou!

Musíme říci, že nás tento první zemědělských pánu poslanců hrdinský na říšské radě čím ne snad k vůli nám, ale k vůli nim samým a k vůli ubohému rolnictvu našemu zarmoutil! A nejen vždy z radosti, ale taky ze zármutku dělává člověk vtipy; říkáváji tomu „šibeniční humor (veselost)“. Ano do takového humoru nás to přivedlo a povídali jsme si: Tak už tedy máme spojence! Páni zemědělci zadali taky státoprávní ohrazení, to jest ohrazení, že říšskou radu nemají za oprávněnou, aby pro Čechy dělala zákony, my že jsme královstvím a jediné v Praze že se s námi má jednati. Až posud tomu nikdo kromě nás samých nechtěl rozuměti. Nyní to už půjde. Jakmile se nyní zástupci českého národa a rolnictva přidali k špiniteli víry svatého Václava, není pochybnosti, že — jak se v novinách, na schůzích a na radikálních táborech mluví — nyní již se zaťkvi koruna svatého Václava na hlavě korunovaného — obřadem katolickým — korunovaného — krále našeho. Sláva, sláva, sláva! Nyní to už půjde. Jakmile se rolníci čeští poslanci spojili s pruským rolnictvem, převezmé stát ihned dluhy rolníků našich, easy obilí stoupnou, řepa bude jako v letech šedesátých starý cent aspoň za dvě koruny. A ten ostatní „malý lid“, n. p. ti obuvníci ze Sobotky již mají vyhráno. Pan tajemník ze Sobotky spojil se se Schönererem. Zpověď potupena, obuv půjde ještě lépe na obyt. Je po nouzi. Co pak se naši krajiny královéhradecké týká, překvapilo nás takovéto zacházení s vírou naší obzvláště proto, že jsme to srdečně přáli panu Jarošovi,

že je zvolen. Možná, že má výmluvu, anť prý onemocněl, ale musí odpustiti, že my katolíci jej katolíka se tážeme, proč že vlastně poražen byl Dr. Dvořák, když to má takhle choditi? Právě páni poslanci, kteří jsou opravdu rolníky v našich vesnicích, vidí to přece zcela jasně, v jakém mravním úpadku jest jejich čeleď. Právě ta by potřebovala zvýšení svědomitosti v každém ohledu; právě ten náš čeleď potřebuje, aby mu kněz — vážností čili autoritou zástupce Božího opatřený — přátelské a rozumné slovo promluvil o jeho povinnostech a z bezcesti ho odváděl. Právě ta vesnická služka by ho potřebovala, aby i o té věci, pro kterou wolflani a schönererovci takový farisejský křik stropili, promluvil čili aby ukázal, jakou ohavností jest smilstvo, jak se ho má varovati, čeho n. p. z nočních toulek, muzik, předčasných známostí s nesvědčitými vše slibujícími mladými prostopášníky atd. se obávati. Věra! Nezbyvá nám nic jiného, než trpce zvolati: Kdo může pochopiti, pochop! Kdo může pochopiti tu důslednost, dle které se na jedné straně etýská na spoustu čeledi a na druhé straně se vydává v potupu před celým světem nejmocnější prostředek k udržení mravnosti mezi čeledí a posilnění ve všem dobrém chasy naší, pochop! My to pochopiti nemůžeme. Čím bychom si jediné tuto „důslednost“ vysvětlili, bylo by to, o čem v poslední době křesťan uvažuje, totiž to slovo: Očče odpusť jim, neboť nevědí, co činí.

Musíme však podotknouti, že nejsme snad přátelé té zásady: „Lid musí náboženství mít“ — a vzdělání nebo vzdělanějšího nepotřebují. Ne, nepovídáme to poprvé, nám není náboženství strašidlem lidu, aby se vůbec něčeho bá, to je to nejhorší snížení jeho. Tak to dělají znamenití státníci naší doby, že sprostým vojákům a pak též kriminálníkům nechávají kázat. Nám je náboženství poznání, pocta, poslouchání, milování Boha a sjednocení ducha lidského s ním. A to jest cílem a úlohou každého stvořeného ducha, každého člověka. A není nám velikosti trvati v poklescích, bez nichž není nikdo. Naopak! Hrdinství jest právě u vzdělanějších, přemýšletí o sobě, poznati sebe, uznati a vyznati vinu. Tráští se před vyznáním jest chabostí, neli zbabělost. Právě proto největší muži všech století o vinách svých a poklescích přemýšleli a právě z tohoto hrdinství — nazývejte to třebaš zpovědi — čerpali sílu nejen k zdokonalování sebe, ale k velikým, sebeobětování a potlačení sobectví vyžadujícím — činům pro národ a lid. Ano — pravdu si mluvíme, přátele budme — právě páni poslanci potřebují přemýšletí o sobě, mravní charakter svůj zdokonalovati a síly si dobývat k činům, které nemají býti nic jiného, než obětování sebe. Ano právě to, co Schönerer a s ním páni poslanci veřejnému posměchu vydali, jest něco, co, kdyby se konalo anebo dokonale konalo, zcela jini by byli poslanci i jich volitelé. *Jen lidé nejlepši by byli voleni, a jen lidé nejlepši dali by se voliti*, a tak by nejlepe postarano bylo o národ i o lid. Právě že svědomitost — to jest něžné vědomí, že jsme vyšší bytosti za své činy zodpovědní — svědomitost nejvydatnější se pěstuje tím, proti čemu se „katolíci“ spojili s odpadlíkem!

Snad si to tedy páni pro podružné rozmyslí, že není zapotřebí pruskému liberalismu býti „věrnou chotí až do hrobu tmavého“. Snad si to páni rozmyslí tím více, když se rozpomenou, že ta „svobodomyslnost“ — kterou tím pro všechno na světě chtěli osvědčiti — národu českému a rolníkům vymohla to, čemu jsme říkali — nula — niska. Právě proto se páni zemědělci od „svobodomyslných“ oddělili, aby něco vydobyli, zatím však se dělají svobodomyslnější nad svobodomyslné. Ne, pánové, té svobodnější „svobodomyslnosti“, která vás vehnala do objetí Schönererova, nepatří budoucnost. Ta jen boří a bude bořiti. A když se začne bořiti, tu kapitalista se svou kasou zmizí, rolník však musí zůstati doma a dům jeho bořit se při tem nejdřív.

A po bouřích takových okálení národové hledají pak spojence nového! Je to víra, která pak na novo klade základy k blahu a pokoji. Kéž by národ náš, dokud vůbec žije a dokud není pozdě, tohoto spojence si ku pomoci našel. Nečiníli tak, bude následovati, ne sice z úst pravých křesťanů, ale z úst nepřátel našich: Tak ho „řežte“ dál. A ti ho jistě budou řezati, až ho dořezou.

Dopis z Prahy.

V Praze, 6. března.

(Komise pro vyšetření „nepotismu“ na pražské radnici. — Poměry ve kruzích žurnalistických. — Opelichání fagad na museu království Českého a následky toho. — Něco nového ve přičině literárního trhu.)

V těchto dnech minul rok, co na stolici pražského primátora nastoupil p. dr. Vladimír Srb, respective uplynul již rok od té doby, co přestal býti pražským primátorem p. dr. Jan Podlipný. Pan dr. Jan Podlipný pronesl v zasedání sl. městské rady pronesl v zasedání sl. městské rady předsedal a zbytečně byl při tom drážděn, svou známou výčitku „o nepotismu“ na pražské radnici hnězdícím.

Smělá tato slova a hrozná výčitka z úst odstupujícího primátora zachvěla nejenom v Praze, ale po všech zemích koruny České všemi vážně a poctivě smýšlejícími lidmi. Byly zde jenom dvě možnosti: Buďto dr. Podlipný řekl pravdu, aneb pronesl obvinění křivé. A celá slušná česká veřejnost očekávala, že se reprezentace král. hl. města Prahy podle toho také zachová. Pak-li slova dr. Podlipného „o nepotismu“ na pražské radnici hnězdícím byla nepravdou, očekávalo se že důsledky jejich dr. Podlipný bude donucen odnésti a že bude reprezentací král. hlav. města Prahy přímo vyzván, aby své tvrzení dokázal.

Avšak to se nestalo. Dr. Podlipný za smělé své tvrzení „o nepotismu“ k zodpovědnosti vůbec volán nebyl a slova jeho byla jako na radnici opuštěný ježek, na něhož se nikdo s holou pěstí neopovažoval.

Když však veřejnost důtklivě naléhala, aby slova dra. Podlipného „o nepotismu“ byla objasněna a vysvětlena, tu opatrní a moudří pánové nechali dra. Podlipného, který byl nepovolánějším aby tvrzení své vložil veřejně tak, jako je pronesl, pěkně stranou a sami ze svého středu zvolili si zvláštní komisi, již bylo uloženo, aby prý vyšetřila, co jest na tvrzení „o nepotismu“ pravdy. Předsedou této komise zvolen byl nynější první starostáv náměstek p. dr. Vojtěch Frič.

Nyní se s jistotou očekávalo, že p. dr. Podlipný bude požádán, aby slavně té komisi udal důvody a příčiny svého tvrzení o nepotismu. Dr. Podlipný zajisté že stále, jako zkušený advokát a obhajce v trestních záležitostech, vyzvání takové očekával.

To všechno se dělo loni v lednu a února. Od té doby minul rok a o komisi k vyšetření, co jest pravdy na tvrzení „o nepotismu“, na pražské radnici hnězdícím, nebylo po celý ten čas vůbec slyšeti. Komise ta jako by s povrchu zemského zmizela, ač často bylo po ní voláno, aby výsledky svého šetření širší veřejnosti sdělila. Avšak do dnes se na to čeká marně a podle všeho se zdá, jako by bylo snahou jistých panů na pražské radnici, aby drem. Podlipným cejchovaný „nepotismus“ zakryt byl rouškou shovívavého milosrdného zapomenutí.

Pokud je to ze stanoviska panů na pražské radnici dnes rozhodujících správné a s výhodou, o tom rozhodovati nechceme. Avšak záležitost tato stala se veřejnou, stala se důležitou a choulostivou radniční aférou a proto ze stanoviska mravnosti měla býti dovedena

ke příslušnému konci, neboť bez toho konce smí a může si každý o poměrech na pražské radnici vládnoucích myslit, co chce. Příklad pak, který dala hlava království, matička Praha, v této choulostivé záležitosti všem ostatním českým obcím, když tuto důležitou záležitost nechala usnouti, není chválným. Jest-li pravda nemluvil dr. Podlipný, měl být za slova své bez pardonu souzen a měla-li slova jeho věcný podklad, mělo se proti těm, jichž se týkala, příslušně zakročit. Co se však stalo, není jednání reprezentace král. hlavního města Prahy důstojné a jenom rozháranost a těžké poměry v jejím středu tak rozmnožilo, že dnes panuje na pražské radnici takové dusno, že obecní zástupcové bojí se mítí při svých schůzích již i sirky při sobě, aby ne-nastal výbuch, který čím více bude odkládán, tím bude potom větší.

Pražské poměry jsou na všech stranách tak podivné, že ani zástupcové naší „české velmoci“, žurnalisté, nejsou více v stavu nad ně se povznést ve svém vlastním spolku, který byl před dvaceti lety zřízen za pomoci a přispění celé české veřejnosti pro všechny české žurnalisty bez rozdílu stran a bez ohledu na rozsah listů. Avšak postupem doby znemožněn byl do spolku toho vstup redaktorům časopisů menších, čímž se zejména venkovským žurnalistům stala nepopíratelná křivda. Nyní pak nastaly v pražských kruzích žurnalistických takové neliberální a ne-spravedlivé poměry, že přijetí do ústředního jejich spolku jest některým osobám přímo znemožňováno. My proti tomu nikterak neobjeváme, ale k osvětlení poměrů těch jenom poukazujeme k tomu, že v nedávných dnech bylo přijetí do spolku žurnalistického od-přečeno členu redakce „Hlasu Národa“ knězi p. Emanueli Stránskému a redaktoru „Času“ p. Janu Langnerovi. Poněvadž spolek českých žurnalistů jest spolkem humanním, pod jehož útulnou střechu stanovy jeho zvou a opravňují uchýlit se všechny žurnalisty bez ohledu na smýšlení, naplňuje odmítnutí jmenovaných podivením všechny, kdo spravedlivě soudí.

Minulý týden konáno bylo výroční valné schromáždění členů společnosti musea království českého, k němuž byla vydána musejním výborem sestávajícím ze zástupců sněmu království českého, ze zástupců vlády a ze zástupců členů společnosti musejní výroční zpráva, podávající nanejvýš uspokojivý obraz působení a poslání tohoto znamenitého českého kulturního ústavu.

Ve zprávě té na str. 4 a 5 čteme: „... veleslavný zemský výbor . . . vyhověl všem žádostem správního výboru musea o pořízení mábytku co nejliberálnější. Záležitost upravení platů a pensí úřednictva nepokročila v minulém roce tak, jak správní výbor před rokem doufal. Připisem dne 26. března 1900 č. 92.763 oznámil veleslavný zemský výbor, že jednání

FEUILLETON.

Josef Miloslav Rautenkranc, buditel národa.

(Návěsta u zapomenutého rovu).

Dne 2. března 1901 uplynulo 125 let od narození zasluhujícího buditel národa, rodáka královéhradeckého, kněze Josefa Miloslava Rautenkrance. Jméno Rautenkrance mělo působivou moc na dvě generace před lety padesátými, neboť nadšený tento vlastenec působil v letech, kdy ještě temný mrak neuvědomělosti a malomoci národní příkrýval vlast naši. V tehdejší době již národní vědomí jednotlivcov bylo záslužným činem, oť zasluhující bylo dílo šifřitelů a buditelů tohoto uvědomění. Nedovedeme ani ocenit dostatečně poctěné působení těchto svých milosrdných Samaritánů, ale tolik jest jisto, že bez jejich přispění by nás zde nebylo.

Patří tedy činnosti těchto mužů věčná paměť a proto jest to tím trapnější, že Hradec Králové dosud ani kuskem kamene neoznačil rodny aneb obytný dům Rautenkrancův, ač by toho zasluhoval plnou měrou.

Poněvadž si ani vlastenecké naše spolky nepovšímy jubilejního dne jeho, podáváme několik těchto řádek ku oslavě zapomenutého pracovníka národního.

Josef Miloslav Rautenkranc narodil se dne 2. března r. 1776 v Králové Hradci. Byl vysvěcen na kněžství, kaplanoval několik let, avšak obchuravě byl dán na zatímno odpočinek. I odebral se do svého rodiště, kde vyučoval posluchače nově zřízeného ústavu bohosloveckého češtině. Ale nezůstal dlouho v Králové Hradci a pobyt po té v duchovní správě na několika místech, stal se konečně farářem v Sedlci u Kutné Hory, kde zemřel 22. července r. 1817.

Literární práce Rautenkrancev sáhají skoro do všech oborů písemnictví našeho. Nejprve vy-

platů a pensí úřednictva musejního na ten čas odkládá, protože vnitřní parizování musea a oprava fasád bude v příštích letech ještě vyžadovati velmi značného nákladu, tak že nelze navrhovati sněmu zemskému dalších mimořádných příspěvků. Rovněž tak nebyla splněna naděje správního výboru, že bude státní subvence pro tento rok zvýšena na 20.000 K., kteroužto sumou by se mohla pro počátek provésti úprava platů, a úřednictvo ve svých nadějích zklamáno, musilo se spřátelovati s myšlénkou, že úprava ta bude odročena nejméně na rok, ne-li na déle.

Tímto lapidárním a dalších poznámek nepotřebujícím způsobem tesklivě líčí potavení musejního úřednictva a stanovisko zemského výboru vůči němu správní výbor musejní, v jehož čele stojí jako prezident hrabě Jan Harrach a jako jednatel dvorní rada un. prof. Dr. Bohuslav šl. Jiruš. Poněvadž poměry ty šíří vlastenecké veřejnosti a namnoze ani poslanců sněmu království českého nejsou známy, pokládáme za povinnost i právo opakovati a citovati o nich slova správního výboru musejního.

O „příčinách“ neočekávaného a překvapujícího sejítí „monumentální“ musejní fasády, která během desíti let docela opelichala, rozepsaly se již s nevolí a rozhorčením některé listy pražské.

Jednou z otevřených kulturních nesnází české společnosti jest otázka nakladatelské a knihkupecké. Někteří nakladatelé pokládají literaturu a její pěstování za nějaký svůj monopol a všelijak hledí působiti k tomu, aby se literární podniky a knihy, mimo kruh jejich vyhlé, bojkotovaly. Hlavními zastanci tohoto nezdávajícího a daremného směru jsou ponejvíce pánové, kteří za jeho stěnou vydávají a tisknou knihy, jaké sluší literátů nepíši a nepřekládají. Po leta vedený odpor proti tomu ukázal se býti marným a proto strojí se spisovatelé vystoupiti proti němu způsobem nejrozhodnější, který může býti pro mnohé nakladatelské a knihkupecké firmy nanejvýš citlivým, ne-li dokonce osudným, když bude čínská zeď nakladatelského monopolismu zvrácena a pobořena. Ve spolku českých spisovatelů „Máj“ ustavuje se totiž odbor, který si vezme na starost upravení českých poměrů literárních, jako provedl upravení otázky divadelní.

Kroku toho jest nanejvýš zapotřebí, neboť na českém literárním trhu jsou k dostání ne věci, jež si obecnost přeje, ale jenom věci, které jeho monopolisté chtějí prodávati. Český národ jest katolickým a jděte ku př. jako katolíci po českých knihkupectvích a ptejte se v nich po katolické literatuře, po katolických literárních novinách a tu seznáte, že český literární trh ani cestou správné liberální nejde a že přirozené a vlastní smýšlení českého lidu nerespektuje, hledě si jenom osobního kramářství, které však právě knihkupecká koncese v duchu svém vylučuje. Proto pohnutí

stoupil jakožto básník a přispěl s pravým svým jménem do básnických sbírek Puchmajerových z roku 1797 a 1798 a potom pod jménem „Milosl. Rautovského“ obíral se četnými menšími i většími, namnoze příležitostnými zpěvy a básněmi, a to světskými i duchovními. Básně ty nevynikají sice vždy pravým nadšením básnickým a vyšším vzletem, ale značí se přec upřímným citem, pro-atomyslností, nenuceností a srdečností, jakož i plynností; „mají obsah vždy příjemný a lahodný, a i třeba často nic jiného nebyly než pěkná veršovaná prosa, přece je rádi čteme.“ tak vyjádřil se o nich za let třicátých i slavný český básník lyrický Josef Krasoslav Chmelenský (v „Musejníku“, roč. 1836, na str. 376), když úplná jich sbírka vydána byla r. 1836 nákladem přítele Rautenkrance, Vojtěcha Nejedlého, v druhém díle sebraných básní Puchmajerových.

Známejším z básní Rautenkrancevých jest „Zpěv plesajících Čechův a slavnostní pokoj“, zbsaný v duchu oficiálního vlastenectví za tehdejších válek francouzských, který r. 1814 vyšel o sobě a r. 1818 byl otištěn i v Nejedlého „Hlasateli“ a ballada „Poutnice“ z Bürgera přeložená, která za své doby velice byla oblíbená pro svou zpěvnost. Ballada ta první otištěna r. 1818 v Nejedlého „Hlasateli“, a putovala po Čechách od r. 1818 téměř až do r. 1850.

Jak ballada ta působila na mysl vrstevníků své doby, jeden z nich (Ferd. Schulc v „Osvětě“, roč. 1877, na str. 375 a 376) blaze vzpomíná těmito slovy: „Nynější mládež česká nemá ani tušení, jakou důležitostí, jaké krásné místo ta ballada zaujímá v našich vzpomínkách, jak rádi jsme ji zpívali!“

Vedle básnění Rautenkranc vzdělával i pilně vychovatelské pole domácí, vydav hojně spisů poučných mládeži i lidu venkovskému a vykonal i rozličné práce mluvnické. Také horlivě působil v oboru bohosloveckém a publicistickém.

Ve vznikajícím písemnictví novočeském básnictví mělo převahu nad vědami a naukami. To bystřejší pozorovatelé velmi nemile nesli, a prv,

těmi poměry, ať se přijde ze strany kterékoliv, nemělo býti literárního neprospěšným.

Drobná obrana.

Nedělní práce. „Besedy Času“ č. 23 přináší dopis malíře Menzla, který velice chválí nedělní práci. Práv: Mne jest práce bohoslužbou. Když tu tak stojím u svého podstavce a nedělní vyzvánění mně sem slavnostně zavznívá, jest mi při práci dvojnásob blaze — — — Pro mne jest práce nedělní nejkrásnější prací. Takový pocit prý má i každý rolník když v neděli pracuje a žeň svou zachraňuje od zničení; tím vykonává čin dobrý, zachovává si požehnání Boží. — „Besedy Času“ s gusem tuto pochoutku otiskly. — Ovšem, jmenovaný malíř neudává proč právě nedělní práce jest nejkrásnější, proč ne třeba čtvrtek, pátek neb jiný den? Mezi lidem koluje již staré a osvědčené pořekadlo, že na nedělní práci nelpí obyčejně žádného požehnání. „Čas“ rád sbírá ta přísloví lidu, občas je v učené formě předkládá svým čtenářům, — ale na toto přísloví dojiata zapoměl. — Ale v tom je jiný háček. Církev katol. velí, aby sedmý den v týdnu člověk od práce odpočíval a aby ten den byl Bohu zasvěcen. A protože to církev velí — pak to ovšem musí býti u pánů patronů „Času“ naopak! O nic jiného se jim nejedná, leč jen aby to, co církev praví, byl i pravdu toho celý svět uznával, — vyvrátili a v posměch uvedli.

Tak tedy dle p. Menzla má rolník ty samé pocity. Podivné to srovnání. Rolník má i v neděli pracovati, když se celý týden lo-potil, nemá si ani jeden den věnovati odpočinku, má odpovídati tomu, co církev praví — „aby zachovával požehnání Boží, totiž úrodu“ — — — Tot špasovitý náhled! A „Čas“ jest práce „lidovým“ listem, sám se tak nazývá a aby ta lidovost více vynikala, doporučuje, aby ten lid dřel stále, bez odpočinku, aby ani v neděli od práce neustával. Kde jest zde humanita?

Naposled ještě bude „Čas“ odporňčován, aby se zavedlo zase otroctví — protože jest církev proti tomu. V továrnách „Času“ blízkých přítelích již také to novodobé otroctví se jeví. Proto by to nebylo nic divného, kdyby „lidový“ „Čas“ to „vědeckého“ stanoviska podporoval!

Politický přehled.

Vnitřní situace. Vyjednávání vlády s mladočeskými vůdci jest ukončeno. Nabídky, které se Čechům učinily, jsou dosti důležité; avšak jsou jen finanční a hospodářského druhu.

kdo veřejně vyjádřil se o tom, byl Rautenkranc, napsav v Hromádkových „Prvotinách“ r. 1815 toto: „Horlivý vlastenec, jenž píše, zvláštní má v básních a zpěvích zalíbení, ale zdá se mu, že by již čas byl o jeden krok i dále postoupiti. Svrchovaný čas jest, aby někteří vlastenci k vypracování geografie, historie přírodní, fysiky, umění každému, kdož vzdělaného muže jména zaslužit chce, nýbrž každému, kdo pověr prázden býti a Boží moudrost a dobrotu vždy lépe poznati žádá, tak velmi potřebných — již jednou se přičinili.“

Vůbec pak ze všech literárních plodů Rautenkrancevých viděti je upřímnou snahu, aby řeč a písemnictví naše k lepšímu způsobu byly přivedeny a aby bylo vyhověno alespoň nejplnějším potřebám písemnictví domácího. Co se týče národnosti české, tu Rautenkranc u věci té mluvil a psával tak důtklivě a jednal tak prakticky, jak dosavad málo kdo byl činil, a především ukazoval k bezpráví, které se tehda národu našemu vytlačení jazyka českého ze škol, úřadů a vyšších kruhů dalo, i způsobil tak zřejmá a slovy tak trefnými a ostrými, že se divíme, kterak při tehdejší cenzuře vše to mohlo býti vytištěno.

V dopise svém ze dne 22. března r. 1806, který Nejedlému poslal po vydání prvního svazku „Hlasatele českého“ a který Nejedlý v druhém svazku otiskl, psal Rautenkranc: „Jsem dávno již toho přesvědčení, že dokud učení šlechticové a učenci na vysokých a latinských školách na ten nevlastenecký předaudek stonati, všechno jen v cizích jazycích čísti a psáti a za vše, co česky vyhlíží, se hanbiti budou, darmo na prostý, obecný lid tlačiti budeme, aby on sám české knihy kupoval a četl. Když učení u nás chltice učení psáti, myslí, že by k tomu jazyk český byl nedostatečný, aneb obávají se, že by, nemohouce od cizích národů čtení býti, daleko široko oslaveni nebyli, a tak mnohé výborné známosti, kterýmž se ve vlasti naučili, cizím jazykem nespasí, vlasti jako ukradli: jak neměla literatura i s jazykem i s vlastenectvím hynouti? Jak nemá za-

Národní ústupky se pečlivě dohledávají. Budou-li nábojem podmínky, jež mladočechy vůdcové s vládou ujednali, schváleny, bude třeba dohodnouti také politický výsledek a sice v tom ohledu, že se Mladočeši dostanou konečně z osamocení, do kterého se dostali obstrukcí a že nabudou naproti levici daleko větší váhy.

Mladočeská delegace usnesla se na vypuštění jistých vládních předloh z obstrukčního svého programu a jest hotova aspoň prozatím spolupůsobiti k oživení parlamentární práce a jaksi k upravení parlamentu vůbec. Usnesení to jest zatím spíše provisorní a nevylučuje možnost mladočeské obstrukce později. Než, faktum to jest politicky důležitým a znamená snad přece stavením mostu k další rozvázně a umírněné politice a zanecháním loutkové divadelní hry, jakou každá obstrukce se jeví.

Čestil radikálové učinili se svým prvním pokusem, aby mladočechy zanechanou obstrukci na svůj účet provozovali, nehorázně flásko. Poslanec páté kurie plzeňské Fressl trpí náramně touhou po „vavřínech“ socialistů z r. 1897. Dne 6. t. m. prov. dl. tedy podle vzoru bývalého poslance útok na předsednictvo. Dlouhými kroky ubíral se k předsednické tribuně, na které právě seděl místopředseda Prade a vytřel tomuto z ruky listinu, na které byl zanešen seznam řečníků k prvnímu čtení vládní předlohy o odvodu na rok 1901. Ale pochopil špatně. Ihned se naň vrhlo několik německých radikálů, strhli ho ze stupně, vedoucí k presidiu, tloukli ho do hlavy a do žeber, štkali, fackovali ho a kopali do něho, když upadl. Tu teprve podařilo se vyprostiti ho z rukou rozvážených Němců. Z českých poslanců mu nikdo nepřišel na pomoc, ani vlastní soudruhové z obou radikálních táborů, fídice se patrně náhledem, že směšný jeho pokus o zmaření vládní předlohy nemůže se pojmáti jako vážná politická akce. Co dostal, to měl a na konec mu ještě předseda hr. Wetter udělil přisnou důtku. Mezi Mladočechy a česk. radikály strhla se pak hádka.

Mandáty posl. Kiofáče ohroženy. Posl. Kiofáč zvolen byl ve dvou okresích. Protože proti volbě jeho na Slánsku byl podán protest, příkazána byla tato volba výboru legitimacnímu. Ale sněmovní oddělení, které zkoumalo jeho mandát za liromyslkou skupinu, shledalo, že také tento mandát zadán byl posl. Kiofáci následkem rozličných formálních vad nesprávně. Neschválilo proto této volby, nýbrž navrhuje sněmovně, aby tuto volbu zrušila. Je tudíž dosti možná, že pan Kiofáč ztratí oba mandáty.

Z Jižní Afriky delší dobu rozšiřuje se zpráva, že burský generál Botha byl od Angličanů obklíčen a že se vzdal. Zpráva tato dosud se však nepotvrdila. Druhý přední velitel Burů Dewett, při jeho čestě jest i prezident Steijn, šťastně unikl anglickému vojsku a vrátil se z kapitulace kolonie přes značné rozvodněnou řeku oranžskou do svobodného státu oranžského. Přepravil i vozy se zásobami. Má asi 1500 mužů. Četa trpí prý značnou nedostatkem.

V Číně. Rusko učinilo s Čínou zvláštní smlouvu, dle níž zabezpečuje si vliv na Mandžursko. Ostatní účastníci velmoci kromě Francie

hrada spustnou, jsou od zahradaška opuštěna? Když bude mlti lid obecný příklady a vůdce z vyšších, lehce a brzy se na stupně skvělosti pozdvihne, anobrž sám se ve spolek k tomu povzbudí. Když budou učení spisy své v jazyku psáti a vydávati mateřským, i cizí národové, moudrosti všech národů četniti, našemu jazyku naučiti se dychtí budou.

Rautenkranc však nehorlil tehda jenom slovy ostrými na úpadek národnosti české a ponižení jazyka domácího, anobrž byl i mezi prvními vlastenci, kteříž ukazovali, jak by u věci té mělo a mohlo se platné pomoci, odhaliv zřejmý a bez obalu germanizační snahy tehdejšího školství, jež pracovalo na soustavném vyhubení jazyka českého z veřejného života.

Již r. 1802. v řeci akademické, kterou zahájil své přednášky o jazyku českém na bohoslověckém ústavě královéhradeckém ukazuje na nebezpečí, jaké vzniká národu poněmčujícím systémem školským.

Po změně tohoto násilnického vyučování volá důrazněji r. 1807. v předmluvě svého spisu „Cvičení se k německému mluvení.“ Nejdůležitější protest proti poněmčování národa českého povzněl Rautenkranc r. 1814 ve zvláštním pojednání „Proč by se mělo v hlavních školách království Českého učiti také česky a češtině.“ Pojednání toto teprv po smrti Rautenkrancově vydané jest nejpozoruhodnějším projevem, jenž v prvé polovině minulého století na poli publicistiky české se objevil. Z úryvků pojednání tohoto lze seznati horoucí lásku Rautenkrancovu ku mateřské mluvě.

Rautenkranc slovy obnivými předem ukazuje, že lásku k vlasti nelze oddělit od lásky k jazyku mateřskému a že každou urážku jazyku učiněnou pokládáti jest za urážku na veškerém národě a na veškeré vlasti spáchanou; neboť — praví dále — „kdo potlačuje jazyk národa, potlačuje spolu národ. Tyran, který chtěl podmaněný národ vymazati z počtu národů, hleděl vždy vyhladiti jazyk jeho jazykem vítězného. Že s jmenem

podaly proti smlouvě protest. Vojska evropská chystají se k odchodu z Pekingu. První odejdou Francouzi, po nich Američané, Angličané a Japonci. Zanechají jen něco málo mužstva k obraně svých vyslanectví a železnic. Nejméně chutí k odchodu jeví Němci.

Z činnosti katol. spolků.

J. M. adp biskup Edvard Jan v tovaryšské jednotě. Minulé neděle dostalo se členstvu tovaryšské jednoty a četným hostům zvláštního posílku přednáškou Jeho Blakupské Milosti „O staročeském názvu postních neděl a novodobém duchu“. Slovně adp. řečník sejmavým, sobě vlastním přednesem vysvětlil význam názvu postních neděl, jež dle pořadí sovu se černá, prašmová, kyčavná, družebná, smrtelná a květná a zároveň učinil při jednotlivém výkladě zajímavé srovnání staročeského křesťanského ducha s nynější náboženskou lhostejností. Přednáška tato ve svém vyčteném náboženském rámci dotýkala se společenských a vlasteneckých poměrů a prodchnuta byla tak vřelým zájmem o pravé blaholídce, že přispěla nemálo ku vzpružení náboženského přesvědčení členstva i přítomných hostů. Návštěva vřelého pastýře v tovaryšské jednotě potěšila všechny, neboť dosvědčila opět neličenou náklonnost adp. biskupa ku pracujícímu lidu. Jeť v pravdě biskup kralovohradecký lidovým apoštolským biskupem a předčí svými skutky všechny tak zvané demokratické vůdce, kteří o lidu vědí jenom tehda, když s ruky jeho něco potřebují; jinak však se lidu štítí a o pravé uvědomění lidu nedbají. Lid však všechny nepřímé deklamace jistých pánův o lidovosti již dobře prohlédá, dle skutků řeči tyto posuzuje a odvracuje se bouřně od svých vydrážděných pravých svých přátelů. Kéž jenom více tak obětavých pastýřů vzbudí církev své Bůh v dobách našich! Příklad našeho vřelého pastýře nemůže zůstati bez vlivu na diecézní duchovenstvo, aby též dle hlasu sv. Otce a dle příkladu svého biskupa vycházel mezi lid a zakládalo lidové spolky na ochranu nejdrahších statků lidstva — náboženství a národnosti.

Přednáška. V jednotě katolických tovaryšů bude přednáška dp. Dr. Royl „O domovském právu“ v pondělí dne 11. března v 8. hodin večer. Hostům vstup volný.

Katol. jednota v Dolní Dobručce u Ústí n. Orli. konala v neděli, dne 8. t. m. schůzi, která byla čteně navštívenou. Pan redaktor Vobejda Prosecký přednášel zde o tematě: „Církev na prahu XX. věku“. Dojemnými slovy vylíčil ten boj, který proti církvi se vede, objasnil zásady ateismu, poukázal mnoha důvody na nicotnost a dočasnou jeho snahu. Vylíčil zvlášť kořeny židovského liberalismu — a tu novodobou „svobodu“ pod níž vlastně ten pracující lid utváří a upadá v otroctví. Mnoho krásných příkladů z historie pobavilo a poutilo všechny posluchače a řečníkovi blahopřáno. — V neděli, dne 10. t. m. přednáší zde vldp. R. Vrba, člen redakce „Katol. listů“ z Prahy o tematě: „Žití v obilných skladištích“.

Jednota katol. tovaryšů v Chrudimí koná v neděli, dne 10. t. m. schůzi, při níž přednáší zde p. Vobejda Prosecký, redaktor „Obnovy“ z Hradce Král. o tematě: „Náš úkol na poli sociálním“.

Katolická jednota v Kosteletě n. O. konala svou měsíční schůzi dne 24. úcora v sále na Babětějně. Účastníků bylo přes 400. Dp. katecheta Jan Černý probral důkladně a zábavně thema „Kristus a proletáři“. Proletáři témi byli otroci, žena a dítě.

a jazykem národa přemoženého i duch a povaha jeho skluse, že obě svaté lásky vlastenské vyhasne, a doutná-li přece, že národ vždy srdce truchlivého a vysvobození žádoucího bývá, to dějiny všech takových národů nasvědčují. Může-li pastorek milovati otčima, který mu všechno dědictví po pravém otci odejme, ani památky po něm mu neznechaj? . . . Byl čas, za naší paměti, že nepřátelé jazyka našeho, Němci, i také žell někteří zrádnl Čechové marně usilovali, aby český tak jako polský, slovenský a uherský jazyk utlačen a po všem mocnářství Rakouském jediný toliko německý panující učiněn byl. V Čechách se jim to nejlépe podařilo, poněvadž od dávných časů Němci ze všeho okolo do této krásné a požehnané země pro lepší obživu se hrnuli, aby se v ní usadili, a vladkové čeští ne tak jako polští a uherští vlasti své a zachování jazyka jejího bedlivě a pečlivě byli. Ale Bůh věčný, nřrudův otec, zmařil tento zlý úmysl a zachoval na vzdory všemu nepříteli našich pošetilemu úsilí bytosť, jméno i jazyky národů neněmeckých, žezlem rakouským vspravovaných. Po té Rautenkranc ličil barvami živými všeliké nepřislusnosti a nebezpečí, jež vycházejí národu českému z toho, když mládež ve školách německou se přecpává, a ukazuje konečně obšírně a podrobně ve dvanácti člancích, které proměny ve školách musily by se státi a jak by tyto měly zřízeny býti, aby se vyhovělo právu, slušnosti a potřebě národu našeho. Končí pak toto své pověstné pojednání provoláním k stavům českým slovy, nyní ještě povšimnutí hodnými, takto: „Sněmovně českých stavů za starých časů rokovali netoliko o berních půjčkách a válečných přípravách, ale také o všem jiném, což k zvelebení a k oslavení národu českého přispívalo. I zachování a vzdělání jazyka vlastenského bylo jim předmětem důležitým, jakož to ukazuje sněm r. 1615. odbyvaný. Slavní stavové České země! Nezdává-li tento předmět až podnes sám v sobě tak důležitý, ba není-li za našich časů mnohem důležitější a protož hoden vši pozornosti, hoden, abyste se ho

Uházel nejprv sbědovaný jejich stav v době pohanaké a povnosení jejich za doby, kdy přijali učení Kristovo a své náboženství. Dovedně se dotkl nevděčnosti lidu dělnického, který obyčejně u oltáře nabýval svobody a práv člověka a nyní proti těmž oltářím brojí a naň metá kal. Více než otrok povnosená žena a s toho důsledek, že tím vděčněji se má ukámati náboženství Kristovu. Zakončil povzbuzením, bychom své víry si vážili a nedali si jít od nikoho tupiti. Na konec promluvil vldp. Ant. Kaška o marnosti snah liberálních, v vytrvalosti a síle ducha staříckého sv. Otce Lva XIII., jenž ke konci schůze provoláno bouřlivé „Sláva“ a zpěna papěšská hymna“.

Z Heřmanova Městce. Vzdělávací křesť. katol. sociální spolek konal 3. března řádnou valnou schůzi a ze zpráv při ní podaných uvádíme: Spolek má 2 čestné, 3 přispívající a 100 činných členů, celkem 105. Za uplynulý rok bylo 13 výborových a 9 měsíčních schůzí s přednáškou nebo čtením poučným i zábavným. Členové spolku jako dříve, tak i letos zúčastnili se hromadné církevní slavnosti, vykonali správu Boží a přistoupili k otolu Páně. — Dne 19. srpna konala se velmi zdařilá slavnost posvěcení spolkového praporu; dne 9. září zúčastnil se spolek sjezdu katolických spolků v Chrudimí. Volebního ruchu v 5. kurii jsme se zúčastnili a své volitele postavili. Vynesením sl. c. k. místopředsedství z 22. února 1900 č. 25.222. povolena změna stanov. Jméno spolkové: Přijem byl 285 zl. 76 a půl kr., vydání obnášela 259 zl. 98 kr., z toho připadá na účely spolkové 149 zl. 93 kr. a podpory vyplaceno nemocným členům 110 zl. Máme na hotovosti celkem 603 zl. 92 a půl kr. — Časopisy odebrávají se jako léta předešlá a knihovna rozmnožena 34 svazky, tak že nyní čítá 267 svazků. Zdať Bůh!

Z Lomnice n. P. Předsedou nedělní odbyvána první řádná valná hromada naší katol. jednoty. Předsedou zvolen vlp. Knížek, jednatelem p. J. Kobrle, stavitel varhan. Mladá jednota naše čítá 87 členů činných a 13 přispívajících. Na začátek to zajisté výsledek skvělý. První schůze členská bude 24. března. Zdať Bůh.

Z Častolevic. Národní katol. jednota měla dne 3. března spolkovou měsíční schůzi. Za velkého účastenství mluvil dp. katecheta Jan Černý z Hradce Králové o tematě: „Kristus a proletáři“. Vylíčil smutný stav dělníka — otroka, ženy a dítěte před Kristem, poukázal, jak Kristus povznese tyto stavy a tím rozřeší sociální otázku a že tedy zase jenom Kristus a křesťanství schopny jsou vyléčiti a povznésti chorobnou společnost nynější. S pozorností sledovali posluchači tuto přednášku a ku konci odměnili dp. řečníka hlučným potleskem. Když pak p. Jesina, jež přednesl pěkný výstup a pobavil a rozesmál shromáždění, schůze skončená. Zdať Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Diplomatické umění rak. vlády a biskup Brynych. Pod tímto záhlavím přináší pražská „Politik“ v čísle 65. ze zákulisí politických našich poměrů zajímavou stať, již v doslovném překladu podáváme: „Ačkoliv svrchu uvedený předmět již v roce 1900 v různých listech byl přetřásán, nebude to přece ani tentokráte nezajímavé, jestliže na základě spolehlivých z Vídně došlých informací tuto pro rakouské poměry tak charakteristickou záležitost ještě jednou a to zcela přesně na přetřes vezmeme. — Německo nacionální kněžstvo (!) udalo biskupa u vlády a vláda si pospíšila biskupa v Římě obžalovati, aby mu vymohla od apoštolské Stolice důtku. Ale vysoká vláda míní a Bůh mění.

jakožto věrní opatrovníci práv, svobod, cti a slávy národa českého znova ujali? Dokázali jste mocnáři i v těchto nejnovějších časech skutky, že jste až dosavad věrní Čechové, věrní své vlasti; . . . dejte nový důkaz věrnosti této, ujmouce se českou horlivostí jazyka národu svého . . . Doplněte nedostatky důvodů a navržením mých a přednesete žádost tuto ve jménu veškerého národa králi svému . . . Dobudete sobě věčné veškerého národa památky a slávy, kteréž i co svět světem bude požívatí nepřetržitou stavové království Českého od r. 1615. . .“

V letech 1809.—1812. byl Rautenkranc říditelem školy v Nových Dvorech, kdež předcházal ostatní učitelé svým příkladem v horlivosti u vyučování. Horlivě naváděl mládež ku cvičení písní náboženských a vlasteneckých. Nezanedbával při vzorné výchově d.ševní ani tělesného výcviku, pěstuje hojně tělocvičné hry a jiné dětské vyražen pod širým nebem na světlém vzduchu. Dávno před moderními pedagogy věděl Rautenkranc, že zdravý duch sídlí jen ve zdravém těle. Moderní škola neuznává toho ani nyní po 100 letech. Vůbec škola v Nových Dvorech byla školou vzornou, takže pojistila Rautenkrancovi i na poli vychovatelském zvučné jméno.

Horlivý vzdělávatel zanedbané role národní upadl skoro v zapomenutí. V přehledné historii literatury české uvádívá se jenom jména, ve školských učebnicích není vůbec ani jména jeho vzpomenu, hradeckí rodáci zapomeli naň též úplně. Jenom ve spise Bačkovského „Kněží katolíci“ o písemnictví novočeské zasloužili věnována Rautenkrancovi obšírnější vzpomínka, z níž jsme také některé podrobnosti čerpali. Pokud nám jest známo, pojmenovalo obecní zastupitelství jednu ulici na nábreží Orličném ulici Rautenkrancovou, ale mladší generace ani nebude znáti význam tohoto jména. Povolné kruhy měly by dáti zde průchod spravedlnosti a pamětní deskou pojistiti zasloužilému buditeli trvalou paměť.

Biskupovi, jenž obdržela nunciaturou vídeňskou byla k vyjádření podána, bylo tím poskytnuta vhodná a vítaná příležitost, aby sv. Otci vyložil rakouské poměry a aby dle daného pokynu s Říma přímo Jeho Veličenstvu císaři podal ve formě obšírného pamětního spisu vyvrácení křivé obžaloby. Pokud naše informace sahají, nezůstal tento spis bez dojmu na Jeho Veličenstvo. Neboť domněle „mladočeský a beztákní“ biskup s úctou ku osobě mocnářově a zároveň s biskupskou odhodlaností vyvrátil v obšloubě bod za bodem a pravý stav Jeho Veličenstvu vyložil. Se stanoviska vlasteneckého bylo zvláště s důrazem poukázáno, že vlastenecké stanovisko biskupovo jest katolické, jeho základní zásada jest totožná s příkazem Kristovým: „Co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ty jim.“ Co Čecha bolí, nesmí Němcům činiti, ale i Němci mají dle tohoto příkazu u Čechy jednati. České katolické vlastenectví jest dynastické, neboť nejenom šetří křesťanského národa o božském původu státní moci, ale i výslovně habsburskou dynastii při vykladu českých dějin (na př. bitva na Bílé Hoře) v ochranu bralo a báse, ačkoliv tím strácel popularitu, což platí zvláště o samém biskupovi, bývalém episkopu. Stanoviska českých katolických listů v době zrušení jasykového nařízení se dotýkaje, připomíná biskup, že nebylo možno v tyto dny šádnému poctivému národovci bráti v ochranu vládu. Zvláště obšírně bylo v pamětním spise probíráno domnělé „počešťování Lanova a Trutnova.“ Výtržnosti Lanovských vůči patronkou praesentovanému faráři, ačkoliv návrh konsistoře jinak zněl, házení po něm sněhem a kusy ledu, přivolání císařského pastora, který docela i umírajícího otce jistého katolického kněze k odpadu chtěl svěsti, pak štvárence proti Římu, podporované zahraničními penězi a listy, byly J. V. císaři důkladně vyloženy. Zvláště „počešťování“ Trutnova bylo do pravého světla postaveno, ješto záleží v tom, že české děti státem sřízené veřejné školy vyučovány bývají v náboženské jazykem českým a že pro tyto děti a jejich rodiče zvláštní místnost v soukromém domě se kapli bývá používána, jen aby nebyli Němci drážděni a v náručí věnočnických pastora věchní. V tom záleží počešťování Trutnova! A takové nepravdy byly do Říma referovány! Jaký div, že biskup výslovně ve své obraně praví, že se vláda v Římě kompromitovala, a že otevřeně Jeho Veličenstvo prosí, aby mu siskal zastoupení. Když doznává biskup, že se zrodil v české vládě, že mlava jeho mateřská jest českou, že *„vždy národ miluje, s ním se raduje a s ním truchlí“*: protažte slavnostně proti obžalobám, jakoby si svých biskupských povinností oproti svým německým diecézám nebyl vědom, uváděje, co jako biskup pro německé diecézy vykonal. Na konci psaní biskup, že Rakousko může být jenom tehda sprostěno smetk, do nichž zabředlo, jestliže všichni na veřejné záležitosti vliv vykonávající mužové podobně své vlastenectví založí na křesťanských zásadách spravedlnosti, lásky, jako to činí katolíci české vlastenci. *Katolíci Čechi nejsou lidé nebezpeční*, praví výslovně biskup v rovném pamětním spise, nýbrž nebezpečí to nutno na jiné straně hledati. Slovy: „Bůh zachovej od falešných přátel ohrožené Rakousko“ končí tento spis, jenž dle našeho mínění může přilícnu historikovi dějin českých a rakouských prokázatí vzácných služeb. Zdaž spis tento v ministerstvu kultu jako dosud zůstane na vždy uschován, nevíme, ješto není zrovna naší vládě příjemným, ale jak se dovídáme, chová jeho opis ministr Rezek. I pro náš národ může z tohoto případu býti věženo naučení, že to nemusí býti zrovna útokem jeho politiky, aby byli ublíženi mužové, kteří mají příležitost a odvahu promluvit otevřeně pravdu u samého trůnu.“ Až potom dobře zpravený pražský list, k němuž nepřidružujeme ani slova, neboť věřime pevně, že již ještě v Čechách mužové, kteří uznají křivdy dosud páchané na jednom z nejšlechternějších synů českého národa.

„Zkušební kandidát“ v Kileperově divadle. Hře této byla přisuzována tendence protináboženská, ale úmysl minul se s účinkem. Ošuntělý a nesmyslný darvinismus může jenom polovzdělance strhnouti k povrchnímu úsudku, ale vzdělaný muž má dosti příležitosti, aby se o lichosti nauky darvinistické přesvědčil, rovněž prostý člověk svým přirozeně zdravým rozumem postřehne tuto lichost. Z těch důvodů jsme se před časem ani o „Zkušebním kandidátu“ nezmiňovali, protože to považujeme za práci, kteréž jen chvilkové obliby a na několika zdejších polovzdělancích nám nezáleží. Hra však uráží professorský stav, líčí professory jakoby pravdu žactva akryvali, proto byla návštěva divadla žactvu zakázána. Ochotníci mohli by se urážkám tak důležitých v našem stavu vyhnouti a voliti hry nezávadné. Kdy pak kdo viděl v Hradci Králové posmívati se na jevišti židům? Sami se sebe dorekme si dělat posměch každou chvíli. Ochotníci zdejší sledovali dosud umělecké cíle a vyhýbali se politickému strannictví, snad ani nové předsednictvo nezavleče divadlo naše do areny politické a nepřipraví mu snad osud rozkladu mnohým jiným spolkům již připravený?

Sportovní klub v Hradci Králové. Koná dne 16. t. m. přátelský večírek s bohatým programem, ve své místnosti v Grand hotelu, ku kterémuž naše obecenstvo co nejuctivěji zve.

Poběžnost křížové cesty v chrámu P. Marie v Hradci Králové bude se konati příští neděli jakož i ostatní neděle postrní vždy o půl 8. hod. odp.

„Duch katolické obnovy“ jde díle na odbyt. Ze 1800 výtisků rozeslaných vrácena jen malá část zpět. Několik set odběratelů si předplatilo již celé dílo s velmi lichotivými přípisy. Mnozí kněží zasílají nám adresy svých známých což platí hlavně o kněžstvu s jiných diecézí. Někteří kněží s hradecké diecéze vrátili patrně s nedopatření prý sešit zpět, protože ani cena ani obsah nemohly býti důvodem ku vrácení. Na mnohé osady byly objednány hromadné zásilky, jež se expedují se značnou slevou franko. Naše sbírka úvodníků byla některými listy katolickými dosud ignorována, takže je zahabibil „Cas“, jenž na sbírku naši již upozornil. Ješto rozepisujeme jenom svým abonentům „duch obnovy“, žádáme slušně o udání nových spolehlivých adres.

Osobní. Pán Frant. Špora, c. k. soudní adjunkt ve Frýdku (Slezsko), jmenován byl c. k. soudním tajemníkem tamtéž. Blahopřejeme.

Výbuch acetylinu udál se v pátek večer v hostinci u „Zakoutských“ v Hradci Králové. Ohně v místnosti byla rozbíta, stěny porouchány, některé předměty poškozeny a podomek, který právě v místnosti se nalézal lehce poražen.

Oslava odpadlíka Smetany a „Dobroslav“. Spolek akademiků „Dobroslav“ s „Nerudou“ a se spolkem židovských příruží pořádá v „Sokolovně“ v Hradci Králové za pohostinského vystoupení pana Hajna „manifestaci“ přednáška. Zdálnivě obyčejný sjev, ale nutí k úvaze. Přednáška měla být „manifestaci“, což jest po česku „jřpavá“. Přednášel redaktor Hajn, odpadlí od katolické církve na rožkas mudrce Masaryka, rovněž odpadlího. Zdá se, že česká odpadlíci oslavují proto odpadlíka Smetanu, aby národ věděl, že oni pro své odpadlické zásluhují též oslavy. Proto, národe, honem věnce pleť na skráni slavných vedoucích, kteří se na nic jiného dosud nemohli, než na tupení rodu církve. Byliť sice vědycky srádcové v opovření, ale teď se to musí opravit v duchu humanity. Pořadatelství převzaly: Spolek židovských příruží, což jest při židovské náctě zcela pochopitelné, protože se židé derou všude; rovněž „Nerudovi“ se nedivíme, protože za svou nevědomost nemůže, ale divíme se pánům akademikům, že se blízkají s tak chatrným rozhodem v českých dějinách. Čeští akademici oslavují slavnostně muže, jenž nenapal řádku českého ani jazykem ani duchem. Věcky své publikace, většinou s německé filosofie Heglovy vybrakované, napal slavnostně německy, ba i své nápisčky napal původně německy a teprv prosuluf Bamba přeložil je, jako více jiných „vzdělávacích“ spisů, do jazyka českého. To ovšem ani čeští akademici nevědí, že Smetana neuznal za vhodné psáti v letech padesátých tím opovrženým jazykem českým ačkoliv křesťanský národ český psal. Pro nic a za nic obáněli hradeckí akademikové 8. března oslavu úplně nám lhostejného muže a nechávají bez povšimnutí 3. t. m. kdy letos připadá 180leté jubileum hradeckého rodáka, kněze a buditele národa J. M. Bantekrance, jenž již r. 1809 vydil českým jazykem národ k životu. Tuto nevědomost vlasteneckých dějin pokládáme u našich pánů akademiků za neomluvitelný hřích a myslíme, že ho neumaže ani osvojování značka pokrokovosti. Přese všecek náct pokrokovosti stádvají přese naši občané akademici ku své škodě štafká při obyčejných podmínkách „vzdělání“ národa, ať již to jest jednou mladočeská aneb realistická politika. Doufáme, že se přese jednou vymaň česká studující mládež ze vleku politických dobrodružů a bude si jednou již všimati toho, co jí nejlépe sluší, totiž poučné knihy, jinak strati úplné vědomost u myslících lidí. Tak chabá návštěva „manifestaci“ echťse pány poučila, že hradecké obecenstvo jest důležitě vyspělejší, nežli jeho samozvaní osvoboditelé. Jen více studia, pánové, více studia!

Ztracená existence. Minulou neděli satčen byl v Rudnici pro tuláctví a zbrotnu 41 r. starý, několikrát již trestaný Alfred Karel Zentner, jehož charakter v domovském listu města Kotelce n. Orli označen jest „absolutní filosofické fakulty“. Zatčený uváděl, že absolvoval filosofickou fakultu a byl již učitelem na střední škole, byl prý ale pro nějaký přestupek spáchaný uráskou ministru propuštěn a od té doby se potuluje. Loni již abíral inserty pro adresát předních obchodů a zároveň za něj vybíral poplatky, také subskribční listinou obcházel přednější osoby a abíral příspěvky. Byl odsouzen do vězení na 3 dny.

Dary na „Adalbertinum“. Jeho Milost nđp. biskup Edvard Jan daroval 2000 K, vđp. prelát Hampl 40 K, vđp. farář Císař v Záhrádce 40 K. — Spolku katol. tovaryšů v Hradci Králové daroval vđp. děkan Kuhn s Chlumce n. C. 10 K. Zaplať Pán Bůh!

Dozvěky polenské vraždy. „Kat. L.“ oznamují: Katolický poslanec na říšském sněmu německém advokát dr. Schmitz podal jménem J. M. nđp. biskupa královéhradeckého dra. Bryncha žalobu na frankfurtský list „Kleine Presse“. Předmět žaloby tvoří články řečeného listu o vraždě polenské.

Před porotou v Jičíně odsouzen byl minulý týden býv. obecní starosta v Stránské a bohatý rolník Josef Pekárek, k smrti provázen. Týž uvědřen byl, že najal vraha který, jak jsme se již svého času v „Obnově“ zmínili, zastřelil jeho manželku. Pekárek udržoval již delší dobu známost s hostinkou Bukovskou s Nouzova — a aby mu zůstala manželka v cestě odhodlal se k přišernému činu. Ejhle, kam vede ta — „volná láska“!

Také čeština. Spolek číšníků královéhradeckých zasílá těchto dnů český telegram na číšníka Ulricha v Josefově. Ješto ten den však dostal od telegr. úřadu tuto „českon“ odpověď: „Ihr heutiges 612 an Ulrich číšník Josefou unbestellbar Adressat beim A. Hak, obchod potravin Königgrätz. Tot tedy také úřední čeština. Úsudek o tom ponecháváme čtenářstvu.

Jaroměřský „Polaban“, vlastně p. Popelka, který vydává dva „obrázkové“ časopisy, po dlouhé době mrtvého klidu odvážil se také rýpnouti si do „Obnovy“ a do „Pachu katolické obnovy“. V posledním čísle svého „obrázkového“ časopisu odpovídá „Vojedovi“ a „Obnovy“ aby si vymaloval farskou kuchafku, kostelníka a svěčkovou babu. To se tedy zase jednou panu Popelkovi podařilo. Co již jeho „obrázkové a politické“ (?) časopisy sledujeme, uznalešli jsme v nich nic jiného, lež výstřihky z novin jiných, často i s té „klerikální“ „Obnovy“ a mimo toho, hned na úvodním místě sáhodlouhou lamentaci jakéhos Jandy, který dělá „nové dějiny“ a ukládá jeden nesmysl za druhým v p. Popelkáv orgán. Ten se mu ovšem k tomu nejlépe hodí. Nakladatelé krávků tu to snad odmítli, poněvadž přece ještě myslují, že ten lid má trochu mozek na pravém místě — a proto tuto „důležitou stranu“ přijal pan Popelka — Není tomu dávno, co jsme napali,

že není smd v českých misérnických listech, než jest p. Popelka „Polaban“ — a to vofejně do svédčilo i více misérnických listů. Pohutlivá lampasace o „aklepické Augustiáně“, několik výstřihků z jiných novin, inserty, zelená obálka, — dva „obrázky“ (totiž vypáčené štoky, které již dávno byly v česk. ilustr. listech otisknuty) — a „let věnovaný“ otiskům politickým, hospodářským a společenským jest hotov. A nyní čtenáři čti, odbírej „přítel“ Není-li tomu tak, jest srádcem vlasti atd. Pán Popelka, přec má na vlastenectví patent! A řekneš-li něco, sám se ti to nelíbí, že za peníze chceš opravdu něco dočíst, jest podle logiky p. Popelky „klerikální“, „svěčkovou babou“ atd. Panu Popelkovi se přetně k obraně nic jiného nehodí, lež svěčkové baby. Jeho „obrázkové“ časopisy alespoň tomu nasvědčují. Vezměme tedy jen poslední číslo „obrázkového“ časopisu. Hned na obálce čteme: „Polaban“, „Český Venkov“, „jedinné obrázkové týdeníky krajinné“. (Jesu to vlastně čtrnáctidenníky, v tom se p. Popelka patrně — jak již obyčejně — sám spletl.) Kdo zná, „Besedy Lidu“, „Náš Domov“ atd. hned uhodne, že slovo „jedinné“ u p. Popelky znamená tolik jako „mnohde“. — A srovna vedle toho jest „ilustrace“; dříve má otevřená ústa (to p. Popelka má asi rád) a drží v levé ruce jakési časopisy, na nichž jest jakýsi nápis; znalci písma snad by to četli jako „Berliner Tagblatt“ ale p. Popelka to jistě považuje za „Český Venkov“. Vždyť jsou to „převodní“ (?) ilustrace! Každý s inserentů prý doctil „nejakvšlejších“ výsledků! Pan Popelka si jistě myslí, že seiená obálka má vélice přitažlivou moc, že inserty jeho čte ani kdo snad ještě nikdy jeho „obrázkové“ časopisy neviděl. Není nad obrasot/ornost. Je-li 400 odběratelů, proč by se jich v myslí nevytvorilo aspoň million? Pan Popelka také odporučuje své tiškopisy řádům farním. To ovšem jenom na obálce. Hned na třetí straně listu spatřujeme lokálku, jednou se dlouhý čas „převodně“, kde se nadává „klerikálům“, „páterům“, „kostelníkům“ atd. Není nad důslednost! — Ale něco svlátnutého spatřujeme v posledním čísle přec. Jest tam totiž asi pól stránky krásné a uproštěné čteme: „Zabaveno“. Ale aby to přec neio nějaký výstřek, hned pod tím stojí: „Zašlete laskavě předplatné a objednejte tiš v F. Popelky v Jaroměři“. Tato apokaloka uznává p. Popelka ovšem při konfiskaci za nejdělejší. Jenže nevíme, sdali ten záhadný článek zabavil p. státní návladní a nebo sdali si ho zabavil p. Popelka sám. Každá konfiskace prý jest k reklamě — lista. — A když již p. Popelka na každou konfiskaci se zmocí nemůže, proč by nenechal jednou pól strany krásné a nevytisknul tam: „Zabaveno“. Zašlete předplatné atd. To je lepší než inserát! A ještě něco spatřujeme v posledním čísle. Pan Popelka totiž oznamuje, že se stala v Grand hotelu krádež. Aby však sám v té věci mohl vyniknout, oznamuje, že má v redakci seznam ukradených věcí. To přec stačí, či ne? Ať si se sborí celý svět, — ať ani jeden sloděj není chycen, — jen když má p. Popelka seznam ukradených věcí! Snad se pan sloděj sám u p. Popelky přihlásí! — A takový list má ještě tolik drzosti, že se omdluje hrubě napadat „Obnovu“. Na sprostý útok ten odpovídati bylo by abytečno. Pan Popelka snad to vyhal s „Červánků“ — a „obohatit“ tím svůj list! Opravdu, žurnalistická misernost zde srovna křičí!

Šťastné Rakousko! Příběhy, které se odehrávají v parlamentě mezi poslanci mají zajisté veliký vliv na smýšlení lidu. Škaadální scény jsou zajisté dokladem, že židovsko-liberální záady nemohou nikdy žádnému státu sláhati škůti a úcty. — Nedávno nazval poslanec Scheibel v parlamentě říšskou radu „prasečím ohlívkem“ — a násev ten prošel všemi časopisy. K tomu se nám oznamuje s Chrudimí: Dělníci A. K. a F. K. pohádali se při „pulčiku“, jak to již bývá, pro malichernou přičinu. Když si již vjeli do vlády, tam přišel hostinský a zvolal: Což myslíte že je zde parlament? To je hospoda. (Prosím, byla to puťka — — —!) Šťastné Rakousko!

Dohazovačský sleh. Dohazovač A. G. v K. který rád sprostředkuje sňatky, ovšem když se mu to dobře zaplatí — psal jistěmu rolníku takto: Protože máte holku k vdávání, tedy jak sám uznáte musí se taky vdát. A protože kde je dobrota je taky nouze — a kde jsou peníze je faleš — a kde je dobrota i peníze takovéj si Vaší holku jistě neveme, — uděláte nejlépe, když mne poslechnete a vezmete si jednoho mladíka, kterého Vám zároveň jako doklad zasílám. Mám bohatou záobu ženichů a můžete být jist že dobře smýšlím atd.

V Králově Městě bude se od 10.—17. března b. r. konati sv. misie za vedení ctihod. OO. z Tovaryšstva Ježíšova a to dp. Ant. Rejzka s Hradce Králové a dp. Aloise Jemelky s Prahy.

Z Horního se nám píše: Nejdřív. vrbní pastýř Eduard Jan Nep. ráčil milostivě ve prospěch pokladny dobrovolných hasečů v Horníchčích, okres Čáslav, věnovati 10 K. Za tento dobrovolný údělený dar vzdává sbor nejvřelejší a nejpřímnnější díky.

Z Chrásti. Tamburaši Chrudimští konají se příčinou zřízení chrastecského sboru tamburašského v neděli, dne 10. března 1901 velký koncert v Chrásti, s vybraným programem. Začátek o půl 8. hod. večer. Vstupné 1 K.

Z Vamberka. Založna Raiffeisenova pro farní osadu vambereckou se sídlem v Zářeči, odbyvala v neděli, dne 3. t. m. v místnosti spolkové v hostinci p. J. Frydrycha v Zářeči, svou řádnou valnou hromadu. Ze správy, p. starostou spolků, Václavem Uhřem, rolníkem v Zářeči podané, vyjímáme, že spolek napočal činností dne 1. března 1900, členů čítá 34 doctil a do 31. prosince 1900 peněžní obrát 48.000 K.

Úroková míra se vkladů jsou 4pro. s výpůjček 5pro., je však v zásadě stanoveno, až naplácený budou před- měty sáňovací snážit úrok a výpůjček na 4 a půl procent. Věkroé funkce vykonávají se úplné sderma, jen s vřetanské lásky k bláňmu. Dp. Jan Řasník, katecheta ve Vamberku, sákal si založením Baifci- senky, v rolnictv a řemeslnictv sáejí farní osady sásluh nepopíratelných a mnohý radikál, který se s počátků řemeslné kněžské vysmíval, rád ještě někdy najde cestičku do ml.

Oprava chrámu Páně. Obec Řestoky, pa- tříčí kolaturou do Chrásti, dlouho toužila, by její fi- lialní chrám sv. Václava důstojně byl opraven. Jeť to kostel památný, snajší minulost českou, neboť při- pomíná se již v r. 1115, jako patřící ku klášteru Kla- drubskému. — Touha obce bude nyní aspoň částečně splněna, neboť patron kostela, Jeho Jasnost kníže Fer- dinand Kinský povolil na opravu s patronátního dā- chodu 1000 K. V obci pak samé konána byla dne 26. listopadu 1900 sbírka, jež vynesla úhrnem 470 K. — Všem dárcům na opravu chrámu Páně vzdávají se tímto upřímně díky a srdečně „Zaplať Pán Bůh!“

Z Pardubí. Se nám píše: Nedávno se „Osv. lidu“ hněvala, že prý ji „Obnova“ nadává „Osvěta židů“. V Pardubicích ji jinak nejmenují, ba docela ji říkájí „Noviny Vohryzkovy“, protože každý dobře ví, že p. dr. Vohryzek, lékař a známý obhájce Hilnerův je více v redakci „Osvěty“, než doma. Neať přece tajno, že feuilletony, v nichž míchá se všelijakým mravním bahnem pardubičským ukládá do „Osvěty“ pod zkratkou dr. V. P. tento šid. V temném středověku byla to díloha kata a jeho pomocníkú stavěti na pra- nýť rásné mravní poklesky. V 30. stol. dílohu tu s ne- vědná ochotou vykonává pokrokový list v Pardubicích a dodělal se za přispění žida dr. Vohryzka již podi- vuhodné srůčnosti. Jim se prý etisuje (umravňuje). Ovšem Osvěta „etisuje“ jen křesťany, židé jsou již dávno „etisováni“.

Z Padvysoka. Co to bylo křiku, jaká subvence ustanovena jest pohromou šivalní postře- ným hospodářům našim. A jak to bývá, mnoho křiku, málo vlny, tak i ná. Vidíme to nejlépe, když přijde- me platiti daně na berní úřad. Dle výpočtu odpíraje se všeho všudy hospodářům, kteří utrpěli škody do sot, s míry celých pět krejcarů. Jsou to radostné vyhlášky. K tomu všemu přistupuje nyní neobyčejná sdrůlivost cukrovarů k uzavřec pro rok 1901. uboší rolníci, kteří se domnívali, že cukrovary pracovavši loni s neobyčejným sáskem, letos budou svedomitější, jak se sklámali. Mluví se, že začíná nový kartel, který stlaží cenu řepy na 85 kr. za metrický cent. Kam to dojde ještě, ví Bůh! Dokud nezabnou asi sedláci houfně utíkat se statků, nevěříme si jich nikdo. A doba ta není daleká!

Z Habru. Dlouho se vlekonci otázka střízení měšťanské školy v zastrčeném našem okresením městě domala konečně svého rozřešení. Měšťanská škola jest povolena a občanstvo vědomo velké důležitosti její neděťní něho, aby co nejdříve byla uskutečněna. Protože obec jest celkem chudá, musilo býti přikro- čeno k mimořádnému krytí výloh, což se stalo svř- žením pivního krejcaru. A tu musíme vzdáti chválu sdejšímu občanstv, že nikdo neprotestuje proti tomu. Přikladem jde ovšem napřed velkostatek, který ode- vzdal rukou svého nástupce 5000 K na krytí výdajů. Se zastupitelstvem obce o tento veliký pokrok v du- chovním ohledu se dělí svorně i zastupitelstvo okresní, jehož starosta p. Jos. Bradáč, hospodářský správce v Bačkově významněn byl slatým sásluhným křídlem a korunou. Budí všem, kteří o splnění jedné s nej- důležitějších otázek našeho města se přičinili, zde veřejný dík.

Na dobytčí trh v Hradci Králové, dne 5. března 1901 přivezeno bylo: Koňů 414, krav 235, volů 185, býků 58, telat 29, koz 5 úhrnem 916 kusů. Přítíší dobytčí trh bude v Hradci Král. dne 2. dubna 1901.

Různé zprávy.

„Pryč od Říma“. Mladocheský list „Piz. Obsor“ odasazuje co nejrozhodněji drzé štvání pro- testanských pastord v Radchoff, které zvláště v poslední době dostoupilo vrcholu. — A jakým způsobem bla- satelé „čistého evangelia“ pracují. Několik dělníků v Žatci přemluvili, aby přistoupili k protestantskému, že za to dostane každý pytel mouky, něco bramborů a na hovovosti 10 zl. — Dělníci dali se k tomu pohnouti — ale na slíbené nadarmo če- kali. Aby byli upokojeni, bylo jim řečeno, že za to dočkají se té radosti, že bude v Pudbořanech státi nový protestantský kostel. To ovšem dělníky neu- spokojilo. — Když jeden hlásatel „čistého evan- gelia“ se ubíral po ulici, byl polit sapáchající tekutinou a dělníci chtěli na místě, aby jim slíbenou „vodu“ dal. Pastor se ovšem k tomu neměl, a poněvadž viděl že padanky, kterých stákal udržel jenom penězi, dal každému z nich *dvě koruny*. — Za tento jídácký groš tedy se prodává — na- boženství!

Na chudé. Při výstavě pařížské m. r. byly tu a tam zavřeny ochrány na sbírání dobrovolných dárek pro chudé. Za celou výstavu vybralo se 24 zl. Kolik tisíc bylo zbytečně rozházeno, jak mnoho boháčů výstavu navštívilo — a v pokladnách pro chudé bylo jen 24 zl. Tak rozumí lásce k bližnímu ta „moderní“ společnost.

Co si ministr přivyděláti dovede, o tom píše polský list „Monitor“ toto: Bývalý polský ministr krajn rytíř Jendzejowicz důkladně mštíil si vlastní kapsu na útraty státu. Aby si nabávané své řinanco napravil, prodal svůj statek Slobodka nadaci Hirschové. A hned na to bez jakého- koliv výpěchal veřejně souteže prezidiálním rozhodnu- tím ministerstva orby dostal právo se státních leů ve Wladiatynu a Kaisdwrn na deset let prodá- vati 30.000 krychlových metrů borovic po 3 sl.

43 kr. a 2000 krychlových metrů doubků po 5-30. a hned po uzavření smlouvy prodala rytířka Exce- llence celú to množství dříví obchodník Abba Mählesteinovi v Kalusse, ale rozumí se s rebachem: borovice za sl. 3-50 a doubky za sl. 7-80 metr. Pan ministr vydělal při tom obchodu obratem ruky ma- ličkoš 375.000 K. Vedle toho však podařilo se mi- nistru krajnau najmouti v okresích rzeszowském, glo- gowském, kolbaszowském ve 300 obcích právo kofa- leční propinace. To mu vyneslo zase pakatýlek 80.000 K ročně. Ale tím vším není ještě získalčnost Exce- llence ukojena: má být ještě obdařen dvěma sinekurami a sice místem správního rady v lānderbance a u se- verní dráhy“.

Studentský konvikt a „Samostat- nost“. Pan rada Hlavka hodlá sříditi studentský konvikt v Praze a učinil dotaz v té přičině k mřto- držitelství a církevnímu úřadům, hledaje tu pomocnou radu a pokyny. To ale rozhněvalo pokrokáčekou „Sa- mostatnost“ a boji prý se, že nové kolej takovýto sřisobem naseje mezi mládeží símě nového sváru a zla. Pan rada bude tudíž museti jíti k p. redaktorovi Hajnovi o radu a to bude sájetě podle názoru pokro- káčků dobrá forma pro filantropickou tuto myšlenku.

Z tajemství hřbitova. Ohrobařitrubenském rozeely se tyto dny pověsti, že mřtvolý hned po po- hřbu s rakví vysávine, je avlékne, rakev rozeeká a spálí a mřtvolý pak samovolně do jámy zabře. Jiť sálka, které nedávno umřel muž, chtěla se osobně pře- svědčiti, jestli tomu tak a přišla tyto dni se svou isletoň dcerou ke hrobu. Nalezla jež vektuku otevřený a po rakvi ani stopy. Ihned odebrala se do bytu bro- bařova a činila mu prudké výčitky. Hrobař byl vše- cek v rozpacích a poučil jiťho okamžiku a vzdáil se s domku svého. Když selka s dcerou marně če- kala, až se vrátí, a chtěla pak odejíti, nalezla dvěře zamčeny. S velkou námahou podařilo se jim dvěře vypáčiti, načež obě spěchaly na hřbitov. Tam sástihli hrobaře, jak zahrabával hrob. Byl četnictvem sáťen a bude se mu zodpovídati před soudem.

(Zasláno.)

Ku správě o koncertu Cyrilleké Jednoty, který se koná v neděli, dne 10. t. m. v místnostech Klicperova divadla v Hradci Králové dlužno ještě podotknouti, že čísla, v programu uve- dená mají velikou cenu v všude potkaly se s vel- kým úspěchem. K vůli informaci ct. obecnstva po- dáváme ještě vysvětlění: Oddělení I. K číslu 1. (Jubilate Deo). Jest to bohatě figurované zpracování žalmu 99., jehož krátký obsah jest: Plesajte Bohu všeska země, služte Hospodinu s veselostí, vcházejte před obličej jeho s písním. Chvalte jméno jeho, neboť dobrotivý jest Hospodin, na věky trvá milo- srdenství jeho. Skladatel, dvorní kapelník v Mnichově, (nar. 1779, † 1867), napsal 133 cenných skladeb. K číslu 2. (Zpěvy vánoční.) P. Křtízkovský (narozen 1820, † 1885). Vánoční zpěvy jsou ukázký musy muže, jenž na sesterské Moravě budil živel slo- vanský a Smetanovi ukázal cestu ku české opeře. V 1. dílu pastýři pělí svou píseň večerní, v 2hém oslavují svatou noc, která přinesla lidstvu spásu, v 3. dílu andělé propěvují slávu na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. K čísl. 3. a) (Improperium). Výňatek z žalmu 68. (verš 21. a 22.), jímž kníže hudby církevní Palestrina (nar. 1526, † 1594) ukázal jak hluboké pojetí textu tak i své mistrovství v bohaté důstojné polyphonii. Český text zní: Pohanění očekávalo srdce mé a bídu. A očekával jsem, kdo by se spolu kormoutil a nebylo (nikoho): a kdo by potěšil, a nenalezl jsem (nižád- něho). A dali mi za pokrm můj žluč a v žízní mé napojili mne octem. b) (Gloria). Ukázka ze skladby cenou počténé novověkého reformatora cír- kudby Dr. Witta (nar. 1834, † 1888), jež dočkala se již 6. vydání. K č. 4. (Maria Panno). Ač vý- ňatek to ze skladby světské, tedy přece pro vážný ráz zpěvu toho a z piety k nejpřednějšímu hudeb- nímu skladateli našemu (nar. 1841) připojili jsme jej jako vzácnou ozdobu k čistům koncertu našeho. K č. 5. Koncertní naše blaťácké quartetto předvádí nám kaleidoskop kostelních písní více haluzí knene slovanského, z něhož znamenáváme rozličného ducha, jenž vane v písních toho kterého národa, tklivého v českých, slavného v polské, vzletného v chorvatské písní. Ad a) (Narodil se kralj nebeski) Tuto píseň od pradávna rozšířená mezi lidem chorvatským má 4 rozličné nápěvy, z nichž jeden byl již na programu cyr. koncertu r. 1898 jako sbor smřšený. Ad b) (Když čas přišel). Skladatel Adam Michna z Ota- dovic byl varhaníkem v Jindř. Hradci a náležel k nejsolidnějším skladatelům českým. Píseň vydal 1661. Ad c) (Křesťanská duše). Nápěv této písně (viz »Nápěvy k Oltáři“ str. 20) pochází asi z 15. století. Miřiuského kancionál z r. 1522 naznačuje jej jako píseň starou. Ad d) (O Gospodzie uwiel- biona). »O paní velebná«, píseň z r. 1608, jest ve- lepamátná píseň polská. Toť ode dávných věků píseň čenstochovských poutníků, již nebes Královnu vítali a vzývali millionové zbožných Poláků. Jí ví- tali i krále své. Ad e) (Svatý Václave). Pro hra- decké museum zakoupen nedávno vzácný rukopisný kancionál český z r. 1457, v němž nalézáme i naši posvátnou píseň svatováclavskou v jejím tehdejším znění. Zajisté zajímavá to ukázká zpěvu staročeského.

Oddělení II. K číslu 1. (Pěvec). Skladatel, jenž jest řiditelem c. kr. ústavu učitelského v Przemyslu, za- jímavým způsobem zpracoval básně Vrchlického, v nřž provedena paralela mezi bohem a houslemi, jenž zadumán do hry své nevšimá si vábení přrody a mezi pěvcem, jemuž básník radí: za ideálem duše

vznět obracej jen a celý svět ti bude luzná bájí“ K č. 2. (Zakletá dcera). V. Novák, vynikající oblí- bený skladatel český, šťastnou rukou zasáhl do poesie lidu valašského, vybral sobě k hudebnímu zpraco- vání balladu o zakleté dceři, již matka vlastní za- klela ve strom javorový. Ze zakletí osvobodili ji tři hudeci, kteří ze dřeva javoru chtěli sobě urobiť housle. Skladba vyniká sverážnou a vhodnou tonalitou. K č. 3. (Umučení Páně dle sepaání sv. Marka). Mladistvý kněz skladatel Perosi (nar. 20./12. 1872), jenž již ve věku 22 let stal se kapelníkem při chrámě sv. Marka v Benátkách a jenž v stáří 26 let jmenován byl sv. Otcem Lvem XIII. kapelníkem papežské kapelly sixtinské v Římě, ve své trilogii Umučení Páně hudebně zpracoval 3 zvláště vý- znamné děje z pašijí dle sepaání sv. Marka a to: 1. Večeři Páně (Mar. 14, 17—26); 2. Modlitbu Krista P. na hoře olivetské (Mar. 14, 33—43) a 3. Smrt Kristovu (Mar. 15, 25—37). První 2 části díla toho, jež pozornost všeobecnou vzbudilo, podá- váme na českém venkově poprvé.

(Zasláno.)

Děkuvzdání.

Všem svým vzácným a šlechetným příznivcům a ctitelům, jak z řad p. t. duchovenstva, tak i ostat- ním, kteří mi věnovali vzpomínku o mých šedesáti- letých narozeninách buďte v blahopřejných dopisech, anebo mně osobně navštívili, vzdávám touto cestou nejserdečnější dík a volám z upřímného srdce: Zaplať Bůh!

V Dobřém, dne 25. února 1901.

Josef Čížek,

bisk. notář, vik. tajemník a farář.

Listárna a redakce.

Castolevloe. Nelze dříve, až v neděli, dne 14. dubna. Thema sdělím později.

„Ch. přednáška.“ Až 21. dubna. Do té doby mám všechny neděle již zadané. Souhlasíte-li, prosím o odpověď.

Choceň, Chotusice, Hronov, Jablonce, Hor. Jelení. Došlo již pozdě. Uveřejníme v čísle příštím. Poněkli: Souhlasíme.

Nábytek, výbavý pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ, Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

☛ Cenníky na požádání franko. ☛

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na talíry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj- ného duchovenstva svědčí o poctivé ob- sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při bromaďném objednání větší výhody.

Těž na spátky bez svřžení cen!

Veledůstojnému duchovenstvu!

M. J. Říha,

pasíř a pozlacovač v Heřmanově Městci

dovoluje si nabídnouti své služby ku provedení prací kostelních, pozlacování oltářů, polychromo- vání soch, slacení a stříbření v ohni bohoslužeb- ných nádob a j. Ceny jsou nejmírnější.

Mucho písemných uznání, kterých se mi dostalo, opravňuje mne, abych veledůst. duchovenstvu mohl výrobky své doporučiti.

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.
Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Odborný velkozávod pro malbu chrámových oken.
 Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.
 Okna chrámová každé ho slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
 7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
 z Richtrovy lékárny v Praze
 uznává se všeobecně za výborné, bolestí utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40 a 2. — na skladě ve všech lékárnách.
 Při kupování tohoto všude oblíbeného domácího prostředku přijmi jen původní lahve v krabici s ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny, i budeš mít jistotu, žeš obdržel přípravek původní.
Richtrova lékárna u zlatého lva v Praze, I. Elišská třída 5.

P. T. obecenstvu!
 Dovolujeme si oznámiti, že dnem 23. února 1901 počali jsme vystavovati pivo barvy granátové, rázu bavorského nejlepší jakosti
Králohradecký Eliščin granát
 k jehož hojnému odebírání uctivě zve
Správa pivovaru v Hradci Králové.

V. Vacek,
 závod školkářský v Pamětníku u Chlumce
 nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery, divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Státisíce sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný cenník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
 první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
 vyrábí a dodává
 věšové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

Praktikanta
 do knihkupectví, spojeného s obchodem hudebninami a uměl. výrobky
 přijmu ihned za výhodných podmínek
 Dotazy zodpoví obratem
 knihkupectví **B. E. Tolmana**
 v Hradci Králové, velké náměstí č. 28.

Oltáře, sochy a j.
 ve vkusném a levném provedení
 přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma
Petra Buška synové,
 uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
 v Syhrově (Ústí) založena roku 1853.
 Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.
 Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
 Provedeno ke 300 oltářů.

Pro memoria.
 Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.
Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i krásné, svíce stearinové
 kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí největší a největších výhod poskytné renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem **Lvem XIII.** vyznamenaná firma:
Fr. Sezemský,
 c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parařinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na praz. mydla a krystalovanou sodu. Rafinérie miner. olejů
 v Mladé Boleslavi.

Největší česká továrna
PIANO A Antonin Petrof
 c. a k. dvorní na **PIANO Hradec Králové.**
 Založeno 1864. Přes 12000 klavírů zhotoveno.

PETR KOPAL & SPOL.
 v Hradci Králové
 doporučuje skvostné gázové látky, krajky i pentle, včejše, blůzky, Entré pláštěnky, hedv. šály, rukavice, pauskové košile i náprsenky.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvik Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117 vedle záložny.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
---	--	--

Konkurs na zadání stavby filiálního kostela v Jeníkovcích.

Podpisané komitě pro vystavění filiálního kostela v Jeníkovcích, vypisuje tímto ofertní řízení na zadání stavby filiálního kostela v Jeníkovcích, v celku se všemi hmotami, jakož i s pracemi řemeslnými, dle schválených plánů a rozpočtu.

Oferty řádně vyplněné 1 kor. kolikem opatřen podány buďtež u podpisaného komitétu včetně do 14. března t. r. do 12. hodiny dopoledne; k ofertě přiloženo budiž ve zvláštní obálce 10% vadium rozpočteného obnosu.

Podpisané komitě si vyhrazuje právo stavbu zadati nehlédě na nejnižší podání.

V plány, rozpočty a stavební podmínky lze nahlédnouti v úředních hodinách u předsedy stavebního komitétu pana Jos. Ludvíka v Jeníkovcích.

V Jeníkovcích, dne 25. února 1901.

Josef Procházka, Jan Prokop, Josef Ludvík,
řádní. starosta. předseda.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, soli draselné, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sadru superfosátovou
k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov.
chlévké mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude soutežně schopné:

Továrna na
umělé hnojiva
a kyseliny sí-
rovou
Ústřední kancelář V PRAZE, Jindřišská ul. 27.
v Břevlavi-
Poštorné
a Lísku u
u Restok.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

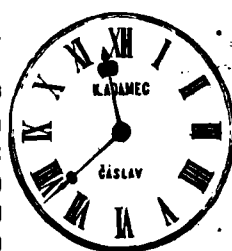
zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbřené až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovzalaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
záklon se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý návod můj může se vykásatí četnými povcal-
nými připsy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k na-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svícenů, paciňků, schráněk na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení věžových věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Bez konkurence.

Tovární sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSLE** ●

výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Citary,
flétny, klarinety a t. d. báječně levné; na př.: koncertní citara v pouzdře 7 zl.,
flétna s grenadil. dřeva 10 kapek s nov. stříbra 12 zl., klarinet s grenadil dřeva
13 kapek Fis brejle s nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 190 zl., smyčce
od 45 kr. do 5 zl.

Výtečné struny.

Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nej-
lepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. **Objednávky i správy přesné a rychle.**

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Velký výběr

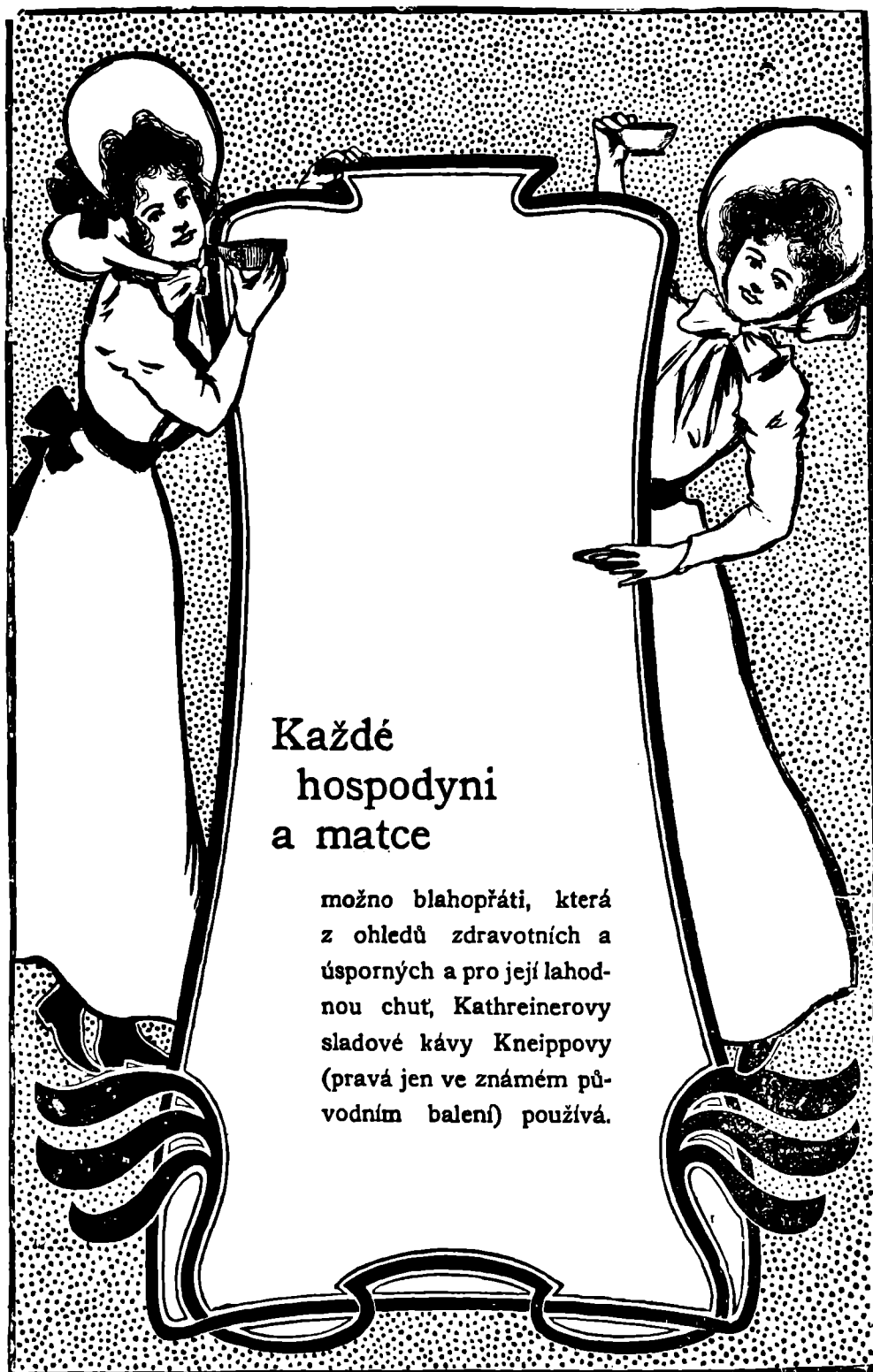
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

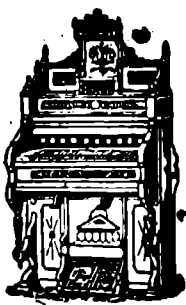
JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

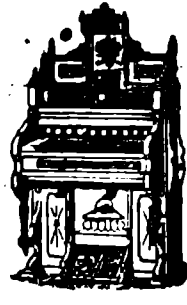

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 1.000.000. — Rezervní a pojišťovací fondy K 450.000.

Provádí:

bankovní a směnárenské obchody všeho druhu. Koupé a prodej cenných papírů, devís, valut a mincí, pojišťování losů proti slosování nejmenší výhrou, revise čísel, inkasso kuponů a tažených hodnot, uschování a spravování cenných papírů, vinkulace a devinkulace, kauční záležitosti, vadia, stavební úvěry, eskont smének, bursovní zakázky, promessy ku všem tahům etc. etc. vesměs za podmínek zvlášť výhodných.

Pancéřové schránky

s vlastním usudkem P. T. klientů na čtvrt roku K 15, na půl roku K 25, na rok K 35.

VKLADY:

na poukázky proti 80ti denní lhůtě výpovědní 4%, na poukázky proti 60tí denní lhůtě výpovědní 4 1/2%. Na knížky vzhledem ku snížení všeobecné sazby úrokové a zejména redukcí sazby banky rakousko-uherské

od 1. března t. r. 4%, ročně netto

na jinak nezměněných podmínkách. Snížení platí pro staré i nové vklady a netřeba knížky ku připsání úroků zvlášť předkládati.

Zálohy na cenné papíry a na zboží ve vlastním skladišti. — Eskont faktur a inkasa v cizině. — Pravidelné spojení s Německem, Anglií, Francií etc.

Veškeré rady odborné a pokyny udílí ochotně směnárna i správa bankovního oddělení.

Česká industrie!

Semilské voby

známé výtečné jakosti 80-82 cm. šir.

23 m. zvlášť jemné al. 6-50	23 m. znač. Pojiseř al. 6-50
23 m. silné al. 6-50	23 m. jemné al. 6-50
23 m. gradus 88-90 cm. al. 6-50	23 m. grad. damažk. 88-90
1 m. prostěradla beze švu	al. 7-60
145 cm. 48 kr.	1 m. bareta tisk. 60
1 m. sypky I ve 4 barvách	80 kr.
90 cm. 32 kr.	1 m. bareta hač. 60
1 m. sypky I ve 4 barvách	80 kr.
120 cm. 42 kr.	1 m. bareta červ. 60
1 m. grisea 64 cm. za 24,	30 a 32 kr.
36, 28 kr.	1 m. šile 14 a 30 kr.
1 m. kanafasu 100 cm. 36 kr.	1 m. oxforde 28 kr.
1 m. kanafasu 117 cm. 42 kr.	1 m. seřira 30 kr.
1 m. lně. damažka 90 cm.	1 m. modráho plátna 45 kr.
62 kr.	1 m. ručníky 30 a 32 kr.
1 m. lně. damaž. 120 cm.	1 kus ručníku 110-50 22 kr.
75 kr.	1 kus utěfek 65-65 15 kr.
1 tučt. látky 75, 84, 88 kr., 1-25 al., 1-35 al., 1-50 al., 2-40 al.	

Ubrusy, ubrousky, ručníky lněné damažkové, ponožky, punčochy atd. nabíjí a při zakázce přes 5 al. franko dobírkou zasílá

První česká mechanická tkalcovna na zboží lněné a bavlněné

Bratři Hamáčkové v Semilech.

Vzorky zdarma a franko.

Josef Štěpán,
závod
poslacovačský
v Pardubicích
opravuje jaké i nové stavi
olítá, kasatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším provedení
a v cenách velmi
levných.

Bursa práce
v Hradci Král.
Stálá a řádná místa
obdrží:
Dva řádní dělníci obvy-
ništi u katol. mistrů.
Kde, sdělí
Josef Polák st.
v Hradci Králové.
(Na dotazy dvojí kor.
lístek.)

10.000 čtver. sáhů
stavebních pozemků, které se hodí
pro závody průmyslové a domy
činovní, dílem před nádražím, dí-
lem blíž dráhy a silnice ke Kukle-
nám a kolem školy na Pražském
Předměstí u Hradce Králové prodá
a kupujícímu výhodné platební
podmínky poskytne
Josef Kulíř,
ředitel měst. divčí školy v Hradci Král.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
av. Janákové náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecnostu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.
**Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.**
Správky se přijímají a levně shotovují, též
veškeré správkové hodinky se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% sračky!
Doporučují přesně dle cirk. předpisů neb v národ. slohov. vyřívání shotovené:
Mešní roucha, pluvialy, dalmatky, vlna, nebosa, prapory školní i spolkové, korouhve,
koberce oltářní, přikrovy, alby, rochetty a nitěnými krajkami; monetrance, kalichy, pa-
cifikaty, ciborje, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pracované kří-
žové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.
SPECIALITA: V ohni zlatění kalichů neb ciborí dle ornamentu: 1 krát
v ohni 10 al., — 2 krát v ohni 15 al., — 3 krát v ohni 20 al., — 4 krát v ohni 30 al. i oltářních nádob
posvátných
SPECIALITA: Pro chudé neb filiální ko-
stely zasílám 5 mešních
rouch a příslušenství barvy bílé, čer-
vené, fialové, černé a zelené, celé z hedváb-
ných damažků, clací slatými neb hedvábnými
portami, himského stříhu. 5 kusů v celku
za 60 al.
SPECIALITA: Pro méně majetné kostely
zasílám: 1 úplný para-
ment t. j. 1 kasule, 3 dalmatky a pluvial
jakékoliv církevní barvy, celé z hedvábného
damažku, clací slatými neb hedvábnými por-
tami, himského stříhu v ceně 75 al.

Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.
JOSEF NEŠKUDLA,
c. a k. dvorní dodavatelství
v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).
Adresa vždy do
slovně úplná!
Adresa vždy do
slovně úplná!
Hotové paramenta zasílají se na ukázkou, když udána příslušná cena a barva.
Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.
Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.
Sloužím Vám k milé vědomosti, že Váš výrobní závod kostelních paramentů, prádla, korouhví
a kovov. chrámového náčiní všude, kde jen příležitost se mi akty, vše odporučuji. Jsem Vaším odbě-
ratelem již přes dvacet let, již jako farář ve Vojslavcích, pak jako děkan v Humpolci a nyní jako opat
v Želivě, a vždy solidně a poctivě dobrým přesně liturgickým zbožím jste mne obsloužil při cenách dosti
mírných. Na krajinské hospod. průmyslové výstavě v Humpolci krásnými výrobky svými jste se zúčastnil,
tak že jednoláskným usnesením jury dostalo se Vám prvního významného diplomu s právem rašení zlaté
medailie. Zajiště dostane se závodu Vašemu, kterýž je toho druhu nejstarší v Čechách, zaslouženého hoj-
ného rozšíření, což poctivě práci Vaši ze srdce přeji.
Premonstr. opatství Želiv, 8./3. 1896.
Ferd. Šarafa, opat.
Z veškerých cen ilustr. ceníků němec. firem slevují 5%, sčenta!

C. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonií
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává
varhany veškerých se nejlepší
umanych soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejníže-
jších a opravy a přestavby
varhan provede za nejnížejších
podmínek,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení a pō-
tiletou zárukou a za ceny mírné,
také pravá americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.
Ceníky varhan a harmonií na požádání
zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 15. března 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Staré i nové vychovatelství.

V jedné — německé — vesnici u Poličky byl za starších dob učitel, který prý měl nyní již velice zastaralé způsoby vychovatelské, čili jak se řeckým slovem říká, velmi zastaralou paedagogiku. Dříve totiž než začal vyučovati, vysázel — a to vždy po pořádku — jedné lavici to jest dětem, v jedné lavici sedícím — „štábrletem“ čili hůlčičkou nebo prutem na ruce, a pak začalo vyučování a vychovávání. Děti tomu tak prý zvykly, že po modlení ta lavice, která byla na řadě, zůstala stát a první na rohu sedící dítě již ruku natáhlo. Jednou prý se stala nespravedlnost. Pan učitel začal „vypláceti“ lavici první a ubohé děti plakaly, že to je nespravedlivé, že dostaly včera, že je dnes na řadě druhá. Osudná ta chyba ihned se napravila. Byla vyplacena taky lavice druhá. O tomto „vychovatelství“ čili o té paedagogice dověděl se konečně pan vikář a chtěl panu učiteli udělití důtku. Ale učitel pravil: Pane vikáři! Když už kluci uličnictví provedli, to je pozdě na ně jíti se štábrletem. Lépe je již předem jim nařezat, pak dají pokoj celé půldne.

To jest tedy ta prastará paedagogika. Ta nejnovější je zcela jiná. Ta ani před uličnictvím ani po něm „nevypálí“ prutem nebo metlou. Ba je tak vznešená, že ani opaku trestu totiž lákání dětí odměnami neužívá. Děti se mají učit a mravní býti proto, že to je tak hezké a prospěšné.

Není dobře vše staré rázem zavrhnout, — obzvláště ne v paedagogice — ale taky není dobře všechno nové předem odmítat. Co je z toho starého dobré, toho se držet, a co je z toho nového dobré, to k tomu starému přibírat, to prý je ta nejlepší paedagogika.

A proto, ať „Politik“ neustále na pana ministra Körbra žehrá, každý rozvázný člověk musí jen „s uznáním“ (mit Anerkennung) pást jeden tichošlápek) hleděti na paedagogiku vídeňské vlády, jak — ne sice v německé vesnici — ale s Čechy jedná. Když by Čechové v té škole rakouských národů totiž v říšské radě to uličnictví — tu obstrukci — jak v červnu roku 1900 — už zase provedli — to by bylo pozdě. Proto vláda páně Körbrova raději před začátkem říšské rady hned v létě a na podzim vzala do rukou to staré osvědčené „štábrle“, tu metličku, kterou je němčinka, a začala jí Čechy šlehati vymítáním posledních zbytků češtin z úřadů a obsazováním důležitých míst Čechům nemilými německými osobami. A pomohlo to. Čeští poslanci se báli a bojí a dávají pokoj již druhý měsíc. Je to ta stará vídeňská paedagogika, kterou se mají Čechové doučovat k mravnímu a pokojnému se chování. Osvědčilo se pravidlo, že se vše staré nemá šmahem vymytati. Ovšem ale nemá se taky při všem starém houževnatě zůstat, nýbrž jen to z toho starého podržeti, co je opravdu dobré. A proto vídeňská vláda z té staré paedagogiky taky nepodržuje všecko. Ona svým „restajícím“ „štábrletem“ nevypálí lavici po lavici, ale — s rozvahou, jak se jí zdá zapotřebí — ona má štábrle jen u Slovany, nejvíce u Čechy. A když Čechové pláčí, že to je nespravedlivé, ihned se to napraví tím, že dostanou Čechové „štábrlem“ ještě jednou k. p. že se v říšské radě nechtou české interpelace.

Ale vláda přibírá do své paedagogiky i zásady nové. Mluví se sice o tom, a to velice tajemně, že se Čechům, budou-li hodni, slibují nějaké odměny. Ale já myslím, že vláda od novověké paedagogiky bez odměn sotva ustoupí. Čechové mají býti hodni, protože je to tak hezké a že to státu rakouskému prospívá — bez ohledu na odměny. Kam by to n. p. vedlo, aby se měl úředník českými penězi placený učit taky česky? To by se stát zbořil. Lépe je, když se naučí německy všickni ku státu rakouskému příslušní a to ne snad až potom, když už mají jazyk češtinou pro němčinu neobehavý, ale raději hned jako děti, neboť ty

se nejlépe učí řečem. A aby však děti učení se dvěma řečem přetíženy nebyly, bylo by nejlépe, kdyby se české děti ani česky nenaučily a zrovna jen německy. To je tiché přání přemnohých pánů „velkoněmců“. A mám za to, že i ve Vídni by tento návrh přijali. — Nahlas se to ovšem bojí říci, ale z toho napomenutí, které národům rakouským při začátku říšské rady Körber udělil, to přece došlo, jak by to bylo krásné, kdyby v Rakousku byla ta Einheitlichkeit, jednota řeči.

Ale jsem snad zbytečně jizlivý. Vláda prý to má s Čechy vyjednáno, že se nám tentokrát odměny dostane. Nevěříme, nevěříme, nevěříme. Leda, že by to byla odměna z té staré doby. Stávalo se totiž, že maminka posílala „premium“ — odměnu — do školy sama, aby při zkoušce pak dána byla jejímu dítěti, na které se vlastně ani nepomyslelo, že by odměnu dostati mělo. A tak se mi zdá, že nanejvýš asi tak to bude s tou odměnou českého národa. Pošle si peníze do Vídně sám, a z nich jako odměna dobrého se chování přijde něco nazpět na upravení Labe a Vltavy. Ale ani v to nevěříme. My věříme jen v to vídeňské „štábrle“, a zdá se nám, že už tak z tupé resignace — poddání se osudu — ruku „panu učitelovi“ natahujeme a to dlaní vzhůru, aby nás „vyplatil“.

To je tedy ta stará a nová paedagogika vídeňská. Je nespravedlivá, nerozumná, roztrpčuje, bere důvěru a lásku, občanské ctnosti a ochotné se chování k státu podrývá.

Ale — a kdo by si toho blíže nevšímal, ani by to nevěřil — i na náboženství, ku kterému se přiznává ohromná většina příslušníků státu rakouského ba i jeho hlava, mají vlády pobotové kantorské „štábrle“. Nebudeme dnes opět uváděti to, na co jsme si již vícekrát stěžovali, že právě církev katolická v Rakousku v mnohém ohledu řízena jest vlastně ministrem, obyčejně liberálem. Ze nepřeháníme, toho dokladem jest krom jiných přemnohých věcí, že se bez dovolení ministrova nesmí ani jediná chalupa z jedné farnosti vyloučiti a k jiné přidati. Kdyby se biskup „opovážil“ bez ministra něco takového chtít učiniti, dostane přes prsty ministerským štábrletem, a povstane pro jedinou chalupu boj státu proti církvi. Kdo by necítil, jak to státu nesluší, takhle církev štábrletem svým v poddanosti udržovat, rozpomeň se, co by povstal za chechtot, kdyby si biskup dělal právo, že nějaká n. p. vojenská kůlna nemá tam a tam státi. Ale rozjímání o těchto věcech vedlo by daleko.

Dnes nám napadá ta stará i nová paedagogika čili raději to rakouské štábrle, kterého se ve Vídni užívá proti neněmeckým biskupům. Když nedávno slezští Čechové nebyli spokojeni s jednáním biskupa vratislavského Koppa, rodem Němce, tu se vídeňské štábrle ani nehnu. Ale když by se mohli hněvat Maďaři, že chorvatský arcibiskup Stadler svůj lid jim v podnoží vydati nechce, když lháři německo-nacionální žalují na biskupa královéhradeckého, tu ihned podle staré paedagogiky pan ministr jde na to se štábrletem. A to podle té nejstarší metody v našem příkladě, před proviněním, před vřetením. (Chtěli jsme o tom pomlčeti a mlčeli jsme loni mnoho měsíců. Ale když to posledně přinesla „Politik“ a „Národní politika“ nejsme již tolik vázání.) Čekali bychom nyní, že naše „nestranná vláda“ vezme štábrle taky na výstředníka německého P. Opitze a hanebné udávané biskupa, ale to by nebylo podle té nejstarší paedagogiky. „Když už kluci uličnictví provedli, to je pozdě na ně jíti se štábrletem“, pravil onen pan učitel. . . . Na takové pány, kdo ví nepůjde-li se s tou paedagogikou, pokud totiž dávala premie čili odměny, kdežto na ty, kteří se nepovažují býti Slovany, se jde s tou novou — bez „premium“. Jeden profesor neřikal „paedagogika“, nýbrž správně dle řečtiny „paidagogika“ poněvadž dítě se řecky jmenuje pais a kmen toho slova je paid. Ale škodil si tím. Žáci jeho začali jeho paedagogice říkati, že je „pajdavá“, to jest kul-

havá, chromá anebo podobně. — Že ta vídeňská paedagogika, jak jsme ji dnes vyličili, je pajdavá, to je těžko říci, poněvadž Obnova dříve než počne vyučování — dříve než vyjde — bývá „vyplacena“ štábrletem, jemuž se říká konfiskace. Novináři říkají, že prý tohle je taky zastaralá paedagogika. Ale zapomínají na dvě věci. Předně, až by už bylo zbouření a rabování — to je pozdě jít na to se štábrletem. Rozhodně je lépe vyplatit předem, tak dají ti katolíci aspoň týden pokoj. — A za druhé: vždyť se s katolickými listy zachází taky podle té nové paedagogiky. Když jsou „hodny“ když mrav, křesťanu, stát, autoritu hájí — tu premium nedostane. A tak proto já svůj poddanský rozum té paedagogice poslušně podrobaji a mlčím. Jen to připomínám, že jeden ruský list „Rossia“ v tyhle dny napsal, že pruský Micht přivedl Rakousko — „na berle“. To by bylo tak něco, jako pajdání. Nám se zdá, že si to dělá Rakousko samo tou — paedagogikou, podle které chodí na nejvěrnější poddané — Slovany a katolíky — se štábrletem.

Dopis z Prahy.

V Praze, 14. března.

Královéhradecký pan biskup — „muž se šťastnou rukou.“ — Kdo tiše upravoval cesty k možným novým politickým poměrům. — Meteorologická stanice v Praze.)

Pražské politické hovory a úvahy právě minulých dnů obíraly se především královéhradeckým panem biskupem, kterýžto vlastněcký hodnostář stojí za přítomných časů skutečně v popředí české národní a politické společnosti jako jeden z činitelů nejvýznamnějších a nejvlivuplnějších. Výborné a vynikající vlastnosti znamenitého tohoto muže cení se na všech stranách s uznáním i radostně, neboť královéhradecký pan biskup dovedl si všeobecnou vážnost a důvěru získati, aniž by ze svého stanoviska a ze svých zisad jako Čech a katolík na některou stranu, ať si na horu nebo dolů, na pít ustoupil a povolil. To při něm všeobecně imponuje a vysoce se cení, tak že dávno náležel v první řadu nejpopulárnějších a nejváženějších českých osobností. Poslední rok jeho působení počinul však královéhradeckého pana biskupa Edvarda J. Bryncha na osobnost historické důležitosti a váhy nejenom v dějinách českých, ale také v dějinách mocnářství rakouského a v historii velkoněmecké propagandy pracující pod heslem „Los von Rom.“ Z Vídně docházely do Prahy již od delší doby zvěsti, jak se tam proti tomuto „mladočeskému biskupovi“ ze strany německé a protestantské pracuje, tak že to došlo až tak daleko, že o tom poslány dokonce až do Říma zprávy, podobné žalobě z bájky, jak prý beránek kali ulkovi vodu.

O čilých napotomních důležitých stycích biskupské residence královéhradecké s Římem, v Praze vůbec nic se netaušilo a nedávna nanejvýš vážná cesta J. M. královéhradeckého biskupa do Říma a jednání jeho se svatým Otcem byly i katolickým pražským tiskem přehlédnuty. Až nyní najednou dochází z Vídně do Prahy překvapující zprávy, že následkem této své římské cesty J. M. královéhradecký pan biskup předložil zeměpánu obsáhlé vyličení českých poměrů, kterýžto jeho skutek již nyní má a nepochybně míti bude v české otázce nejvýznamnější politické důsledky a co jest zajímavé, že zrovna v čas velice prospěl — mladočeským pánům poslancům ve Vídni, tak že v důležité pásmo vídeňských politických směrů zasvěcení vysocepostavení Němci nazývají J. M. královéhradeckého pana biskupa — „mladočeským biskupem“.

V Praze spůsobil vlastenecký mužný čin královéhradeckého pana biskupa, kterýž proti

sobě ze strany německo-protestantské záha-
nou propagandu historicky vážným skutkem
rozhodně nejenom od své osoby, ale od če-
ského národa odrazil, ten nejlepší dojem ve
vrstvách všech. Německo-židovská žurnalistika
nese jeho zakročení s úzkostí a nevolí, neboť
se nenašla, že budou německé pletichy
v Čechách tak vážným činitelem, jako je bi-
skup královéhradecké diecese, před trůnem
odhalený a české kruhy se radostně těší, že
vedle knížete Jiřího Lobkovic a hraběte Jana
Harracha, kteří při adresní debatě v panské
sněmovně tak rozhodně a výstražně o českých
poměrech promluvili, ještě důtklivější výklad
o nich samotnému zeměpánu učinil „muž se
šťastnou rukou“, jak se královéhradecký pan
biskup v Praze v inteligentních a politických
kruzích nazývá.

Královéhradecký pan biskup je totiž po-
kládán za osobu, jehož každý krok a každé
podniknutí obyčejně provází obzvláštní štěstí
a zdar. Jest totiž obdivován, jak přese všechny
překážky, nesnáze a protivensství, jež mu ne-
porozumění a rozmanité okolnosti v cestu
stavěly a jež by sotva kdo druhý zmohl, bravě
a slavně kráčí ku předu a proto se s jistotou
očekává, že také jeho zakročení na poli poli-
tickém, kamž byl žalobami „vlka“, jemuž prý
vodu kalil, vstoupiti donucen, bude pro české
poměry jistotně šťastným a požehnaným. Krá-
lovéhradecký pan biskup náleží dnes mezi
nejoblíbenější a mezi nejváženější vůdce če-
ského lidu, kterýž v něm spatřuje vzácný ideál
rozhodného a dovedného zástupce svých neje-
nom náboženských, ale také národních, vlaste-
neckých a politických zájmů a prospěchů.

Pro českou věc příznivější smýšlení a
obrat ve Vídni, o nichž se nyní začíná mlu-
viti, vyvolány byly především tichou, vlaste-
neckou prací kruhů katolických a konservati-
vních, které bez kyselosti a nenávisti mimo
hluchou arenu voličských a volebních shro-
máždění systematicky a rozhodně v zájmu
české věci v posledních letech pracovaly.

O důležitém zakročení královéhradeckého
pana biskupa a zeměpána promluvili jsme širě
výše a hnutí, které se v poslední době mezi
českou historickou šlechtou jeví a jemuž v ne-
dávných dnech dali výraz v panské sněmovně
nejvyšší zemský maršálek království Českého
kníže Jiří Lobkovic a hrabě Jan Harrach,
značně souvisí s působením revue „Aletheie“,
v níž v lednu t. r. úvodník její univ. prof.
dr. A. Brál ve článku „Po volbách“ pronesl
několik politických pravd, jejichž vyslovení ve
kruzích české historické šlechty nanejvýš ú-
činně a platně působilo. Článek ten rozlíl se
světlým obsahem svým jako osvěžující deštík
po vypráhlých vrstvách smýšlení našeho če-
ského panstva, které se po něm v adresní de-
batě v panské sněmovně tak rozhodně česky
a státoprávně ozvalo, že mladší české generace
naše pány tak vlastenecky mluvíti vůbec ani
nepamatuje.

Mimo to odpověděli čeští pánové v duo-
rovém čísle „Aletheie“ na článek „Po volbách“
článkem „Česká šlechta a konservatismus“. Článek ten, patrně více osobami ze kruhů
nejvyšší šlechty redigovaný, podepsán jest R.
N. t. j. hrabě Rieneck Nostic. V odpovědi té
pánové vykládají poměry dané jim své stano-

visko, kde vyslovují také některá zcela oprá-
vněná svá přání a rozhodně hlásí se pod poli-
tický náš prapor slibující i šádajíce od nás
„dobrou vůli.“

Naše nejširší veřejnost, všimajíc si ho-
hužel více daremných malicherností, v čas
nepostřehla ani vlasteneckého působení králové-
hradeckého biskupa a dala se teprve jeho
ovocem mile překvapiti a proto také jí nšlo
veliké vzrušení a oživení českých pánů k há-
jení českých zájmů a prospěchů, k čemuž
byli přátelsky povzbuzeni v „Aletheii“ ze
strany katolické, která ve přítomné době
kráčí bez hluku a bengálu v čele české poli-
tiky, již dovedla především ona na ty přízni-
vější dráhy, o nichž si pražské listy dávají
z Vídně telefonovati radostné zprávy a právem
honorují se jejich úspěchy.

Nám nelze, než li spolu se těšiti, že snad
stojíme na prahu šťastnějších národních a po-
litických poměrů. Nechceme nikomu upírati
zásluhu, ať skutečně, nebo domnělé, na možném
příznivějším pro nás obratu českých poměrů,
ale nebylo by také správným nuvést, že při
„upravování cest pro ně byly především horlivé
a platné účastníky kruhy katolické a konser-
vativní. Ostatní dříve nebo později stane se
to patrným každému.

Nyní jde jenom o to, aby ohnivý „tem-
perament“ elementů bez fundamentu, kteří
český lid vedou od nesnáze k nesnázi, nepra-
coval německé propagandě do rukou, jako se
již vícekrát stalo. Než dnes náš lid a přede-
evším všechny bystřejší hlavy v něm přecházejí
přes daremné deklamace všelijakých nešťast-
ných existencí k dennímu pořádku, tak že
můžeme očekávati brzké uzdravení českých
poměrů, v nichž rušivé živly stanou se záhy
bezmocným zlomem a sice k vlastnímu svému
prospěchu, jež beztoho především všude hle-
dají. Prozíravější z nich zajisté že již nyní
pokorují, jak se nálada v lidu změnila a jak
tento vidí, že „sliby“ byly „chyby“. A sliby
jest již český lid přesycen, neboť když ve
Vídni Němci českého poslance sfackují, nepo-
kládá předce nikdo za politický úspěch, o
který by se šel jako o „politickou vymože-
nost“ dělit. Osobní přítomnost ministra Rozka
počátkem týdne v Praze měla své vážné dů-
vody a nacházíme zcela správným, že se její
příchýl tentokrát urbi et orbi hluchě nevy-
troubily. V tom jest také pokrok, že se česká
politika přestává dělati v novinách a na ulici.

Nepochybně zajímavou pro nejširší české
a najímě zemědělské kruhy jest zpráva, že se
začíná k tomu pracovati, aby byla v Praze
zřízena zvláštní meteorologická stanice. Krá-
lovství české i Morava byly až doposud odká-
zány ve příčině vědeckého předpokládání po-
větrnosti na předchozí zprávy z meteorologické
stanice vídeňské, které jsou pro země České
namnoze zastaralé. Ve Vídni se totiž z velké
míry předpovídá povětrnost na základě srážek
a deštů v Čechách odbytých, tak že napotom
z Vídně do Čech zprávy povětrnost předpovi-
dající jsou vlastně pro Čechy bezcenné. Když do
Čech předpovídají dešt, tak se zde již vypršelo.
Proto snaha o zřízení zvláštní, všemi moder-
ními vymoženostmi vědy vyzbrojená meteorolo-
gické stanice v Praze jest prací nanejvýš zá-
služnou, s níž se v celých Čechách bude za

úbor, jak v červenci tak o vánocích. — Pro salonní
oblek mají cigáni zvlášť veliký zájem. Často spa-
tíš cigána, bosého, v režných, špinavých plátěn-
kách, v usmolené beranici a — ve fraku! Sklep-
níci, když mají nějaký obnošený frak, který již
rozhodně „nevychovuje“ — vědí hned, že jej mo-
hou ještě zpeněžit, protože cigán tuto vzácnou
„specialitu“ jistě koupí, byt si musel i na to vy-
žebat.

Politováníhodný dojem činí Arméni. Když
jdou po ulicích, jejich ztřeštěný, žlutý obličej
budí v člověku soucit — a také oděv by nasvá-
dčoval že jsou hotovými žebráky. Ustředí-li se
nad nimi — a dá-li některému z nich krejcar,
vědecké jej přijme, — ač jest třeba majitelem ně-
kolika domů! Zdejší Arméni vůbec vyznačují se
velikou lakotou, že není snad v celém světě ná-
roda jim podobného. Židé střech se s Armény
obchodovati, poněvadž vědí, že Armén je v ob-
chodní praxi ještě daleko předčí. Také ostatní
společnost se jim vyhýbá a panuje zde přísloví:
„Boj se čerta a Arména.“

Také „samospasitelnou“ zde možno slyšeti.
Bydlí zde totiž asi 2000 Sasů, kteří se hlavně
živí polním hospodářstvím. Poněvadž ale vědí, že
„samospasitelná“ nejde Maďarům k duhu, vy-
hledávají schválně ulice, kde nikdo nechodí, aby
mohli směle svému národnostnímu cítění dáti
průchod.

Firmy obchodníků jsou většinou maďar-
ské. Také židé jsou ve veřejnosti horlivými Ma-
dary, tak, jako u nás se zdají někde býti nej-
lepšími Čechy. Inu, vždyť vědí proč. V „Tal-
mundu“ přec stojí aby židé používali všech
možných prostředků — a t. d.

Obchody jsou směs „zbožím smíšeným“.

jistě ochotně souhlasiti. Pouze jest si přáti,
aby snaha ta išnad ve svých počátcích, jako
se stalo s mnohými znamenitými úmysly a
podniky, neuvázla a snad s malicherných oso-
bních důvodů nebyla dokonce potlačena.

Drobná obrana.

Pryč od Říma. Po našem venkově roz-
šiřují se brožury pod názvem „Los von Rom“
v kterých se hlavně velebí Luther, který byl
prý mužem „největším“. — Rozháráným
poměrům naší doby prý nebude dříve zpomo-
ženo, dokud se nebudou stavěti pomníky Lu-
throvym místo soch „vybájených“ světců kato-
lických! Podivno, že brožury ty rozšiřují hlavně
obchodní cestující, někde i židé. Netřeba ani
podotýkati, že jest to politika v převlečení
náboženském, o tom již dnes nikdo nepochy-
buje; — poněvadž však jest mnoho i českých
„vlastenců“, kteří z příčin různých na sobě-
zích a v časopisech Luthera hájí, uvádíme jen
několik malých poznámek, jak si ta chvála
„největšího muže“ se skutečnosti odporuje.

Luther sám o svém díle se vyjádřil:
„Věc (kterou jsem utvořil) bez vůle Boží začala
— a proto také nemá dle vůle Boží skončit.“

Že Luther kolísal před a po svém od-
padu, jest známo; kolísal i ti, kteří odpadají
dnes. Jak on sám bojoval při tehdejších heale
„Pryč od Říma“ o tom svědčí jeho vlastní
slova: „Jak často mi prudce bilo srdce a mi
vyčítalo: Jseš ty jen sám tak moudrým? Májí všichni ostatní tak dlouho býti klamáni?“
(Fischer II. 9.)

Ve spisku „Dolů po Rýně“, (Docon the
Rhine) který byl loni vydán, píše anglický
protestant takto:

„Jindřich VIII. a Martin Luther nejsou
ideální zakladatelé nového náboženství, byli
mistrři dvojmyslnosti a nejméně svatí lidé.
Někdy čtenář Luthera jest nucen říci, co
Herrick otevřeně praví o sobě:

„Luthere, ty jsi příliš sprostý pro milování!“

Kdyby byl Luther býval velikým vojákem,
jeho sprostota byla by vykládána jako zna-
mení doby, však my chceme, aby vůdcové
náboženství byli mužové nábožní. Jest těžko
odpustiti sprostotu a svévoli, dvě to hlavní
známky povahy Lutherovy, a srovnati je s po-
čáteční zbožností. Touha býti vlastním pape-
žem jest známku haeresiarchy, ne však kře-
šťana. Tak anglikán ve svém cestopise po
Rýně, kdež též o „Pauluskirche“ praví vyzna-
mná slova: „Museum uvnitř kostela jest něco
neočekávaného, jednoho dne snad turista
najde křesťanský kostel uvnitř musea“. Dokud
se týká protestantů, zcela správně soudil. Celé
to hnutí „Los von Rom“ jest kousek pro
musea kuriosit. Jest to politika v převlečení
náboženském.

Jejich touha jest podepřít „politiku“
svou též náboženským momentem. Tak tomu
bylo už v počátcích protestantismu, kdy Gustav
Adolf podípal budovu Lutherovu. Protestant
Karel Adolf Menzel (lutherán) píše: Třicetiletá
válka nebyl zápas o náboženství, ale o
knížectví a království.“ (Dle V. k. d.)

Tak čteš: „Šklád kukurice, kysaného selé a po-
hřebních rakví.“ — „Dámské obleky, zboží
„obnošené“, a jiné potraviny.“ — „Plátno,
cukr, káva, petrolej, kolomaz, pivo v láhvích a
dámské klobouky.“

Tot ovšem jenom malá ukázka z té směsice
různých nápisů, z nichž by se dala sestavit celá
humoristická kniha.

Ale na „nejdůležitější“ stav v městě nesmíme
zapomínat. Jest to policie! Asi dvacet ozbrojených
„strážců bezpečnosti“ prochází ulicemi — a po-
něvadž ty platy v „svobodné“ Maďarii nejsou
právě skvělé, hledí každý strážník si privydlati
něco způsobem jiným. V putykách (jichž je zde
mnoho), najdeme strážníka nejčastěji. Ne snad
aby dělal „pořádek“, ale aby si také zahrál s vo-
jáky „očko“. Často se stává, že se po „očku“
střhne rvačka a za vojáky letí ku konci také
„strážce bezpečnosti“ ven.

Zkrátka, dojmy, které se mne zmocňo-
valy při těch procházkách v Sedmihradsku, zů-
stanou nezapomenutelnými. . . Dalo by se o nich
mnoho napíati, ale dnes se omezují pouze na to,
co jsem zazítal na květnou neděli.

Uprostřed náměstí stojí nádherný chrám
řecko-katolický.

Byla právě odpolední pobožnost, když jsem
tam vstoupil. Pobožnost ovšem konala se v ja-
zyku mi cizím a také zpěv zdál se mi býti jaksi
urychleným, což jsem dovedl v žádném svatyni ne-
slyšel. Chvilkami se zdálo jakoby varhany vy-
bízely k tanci a také jsem si všiml několika
chlapců u hlavního vchodu, kteří si popěvovali
při tom písničku, která se sice hodila snad někam
jinam ale rozhodně ne do kostela.

Opustil jsem svatyni; zdálo se mi vše tak

FEUILLETON.

Vzpomínka.

Bylo to na květnou neděli r. 1897.

Procházel jsem se ulicemi města Karlsburgu
v Sedmihradech a pozoroval ten čilý rej, který
hlavně na náměstí Košutové a na prostranství
před pevností panoval. Ačkoliv nebe bylo zachmu-
řeno, a všude, i na chodnících plno bláta, přec
to nevadilo obyvatelstvu aby nevánovalo celé od-
půldne procházce. — A opravdu, snad zřídka
v kterém městě naskytá se pozorovateli tak roz-
manitý a zajímavý pohled jako zde.

Zde vidíš skupinu Maďarů, kteří jdou bimoto-
ným krokem stromořadím kolem pomníku Košu-
tova, před kterým smekají, jakoby to byla socha
některého světce. Pohrdlivě se dívají na kolem-
jdoucí jiné národnosti a v těch pohledech lze vy-
čísti sebevědomé: „My jsme zde pány. — — —“
O něco dále spatříš Rumuny, v národním kroji,
jak zjevně se vyhýbají Maďarům, aby snad nemuseli
slyšeti nějakou potupnou poznámku. Každý
koufí z krátké dymky a i děti osmileté mohou
na náměstí bez závary kouřiti.

Tu zase spatříš malebnou skupinu cigánů a
cigánek, u nichž bychom ovšem jakýsi „národní
kroj“ marně hledali, protože každá část jejich
obleku jest jiného druhu. Zvláště cigánky se
v ohledu tom vyznačují. Nohy v hadrech zaoba-
lené, strakatá krátká sukně, záplatovaná jupka,
kterou snad kdysi nosila nějaká městská dáma,
— a co při tom nejdůležitějšího, *pestrý klobouk*
a červený slunečník; klobouk a slunečník tot ide-
álem zdejších cigánek, — a spatříš je v tom samém

Také toto hnutí není hnutí o víru, ale o království. Jenom že schází pochopení že vlastně v nebespeři uváděna jest *říša*, ne však církev.

Mnoho ještě jiných jest obrázků, jimiž možno posloužiti o hnutí „Pryč od Říma“ — a o „nejevětšším“ mnši Lutherovi. Kdyby i čeští protestanté měli pochopení pro pravdu, nemohli by sajisté nikdy tuto akci podporovati.

Politický přehled.

Říšská rada „pracuje“ dál. Těch pilných návrhů jest příliš veliký nával, takže poslanci nemohou se dočkat kdy na kterého z nich přijde řada. Předloha o rekrutech byla již ve středu za veliké bouře odhlasována. V úterní schůzi mluvil poslanec Černý současně s poslancem Freslem, ovšem, že nebylo možno rozuměti ani jednomu ani druhému. Předseda jim odňal slovo — a přijel na řadu návrh jiný. Národ. dělníci vůbec dokazují že nemají ani té nejmenší schopnosti pro práci parlamentární — a že české zájmy jenom poškozuji. Každý, opravdu myslící člověk musí jednání jejich jenom odsouditi. — Ovšem, že mladočechi, kteří se nyní za své kolegy z táboru národ. dělníků stydí, nesou na tom také vinu. Kdo pomohl na př. Freslovi na nohy — a přičiňoval se aby byl zvolen? Byli to jenom mladočechi. Nyní vidíjí ovoce své agitací činnosti. V úterní schůzi mluvil také posl. Kramář — o vlastizrádných snahách Wolfiánů a pravil, že my v Čechách máme nejen povinnost národní ale i povinnost abychom bděli nad evropskou rovnováhou, neboť od té chvíle, co by přes naše hlavy nastalo spojení Německa s tak zv. rakousko — německým územím od Hamburka až do Terstu, byla by rovnováha Evropy porušena. Pak by Německo bylo velmocí první třídy. Posl. Stein: *Tou se také musí stát.* Posl. dr. Kramář: Pak by se Německo stalo nejen srdcem Evropy, ale hospodářsky a politicky srdcem Balkánu a Malé Asie. Považujeme za svou povinnost na to upozorniti. Posl. Stein: To jest přetvářka! Vy jste *právě tak nevládnoucí jako my*, vy nejste žádný vlastenec. Posl. dr. Kramář protestoval proti tomuto výroku a stavil proti všeneckému programu státoprávní program český. Rečník končil za poslešku českých poslanců. — Ejhle, k takovým výsledkům to parlament dopracoval. To rakouské „Justitia regnorum fundamentum“ šmahem zaházeno v prach!

K situaci politické. At poselstvo české na radě říšské dělá cokoli, nezavděčí se německé levici. Ještě před týdnem páni z levice až dotěrně volali po dělnosti parlamentu, dnes hrozí německou cbstrukcí. Dříve láteřili na Čechy, že prý zlemožňovali práci parlamentu, dn s na ně láteřil proto, že práci tu umožnili. Není-liž tím podán důkaz jasný i pro slepé, že celá ta prácečtivost levice byla jen strojená, že byla nalíčena na klamání kruhův rozhodných a celé veřejnosti, že byla nastrojena co léčka, do níž by se chytilo poselstvo české? Ve světle těchto fakt jest zřejmo pro každého, proč levičáci poselstvo české stále provokovali, dráždili a podněcovali, proč je zejména popouzeli svou dolžavou prácečtivostí. Chtěli je vyhláskati z pevné posice rezervy, aby za nimi mohli pobořit všechny mosty. Chtěli docíliti, aby vládní kurs proti nám byl dovršen přítlacením nás ke zdi. Osamotití nás v parlamentě a postavit nám na šíji nohu „pracovní většiny“ aneb německé,

cizé, neutulné, že jsem se nemohl nadchnout k pravé pobožnosti. Spěchal jsem ven — a nevím, jak se to stalo že jsem se octnul u hřbitova, a odtud jsem zaměřil k opuštěné svatyni římsko-katolické nedaleko města.

Jak zuboženě vypadá ten starý, opuštěný kostelík. Okna jsou vytlučena, střecha rozbitá, zdi na mnohých místech pobořeny. — Mimoděk jsem stanul a zamyslíl se. Kostel tento byl kdysi bohatě nadán, králové uherští vždy sem putovali a zde pobožnost vykonávali, také mnoho poutníků procesí přišlo každoročně sem, z celého okolí a zářezný obraz Panny Marie, který nad oltářem visel byl předmětem úcty a opravdové lásky, která v srdcích zbožných lidí vyprýtlá . . . Podivno, že tehdy právě vypadalo to v těchto krajinách jinak, že nebylo tolik bídy, mravního bahna, neštěstí a vzpour . . .

A nyní, zdá se, jakoby ten opuštěný, zanedbaný kostel, ten šedý pomník zášlých dob zvedal rámě k nebesům a prosil o pomoc — smilování . . .

Přistoupil jsem blíže. Zdálo se mi, jako bych zaslechl zpěv, který se uvnitř ozýval, čemuž jsem se podivil. Vždyť kostel tento již skoro 40 let jest opuštěným, nikdy se zde pobožnost nekoná.

A vskutku. Dvěře hlavního vchodu byly již dávno pryč, proto, když jsem se chtěl do vnitř dostat, postačilo jen, abych odstavil dvě prkna, jimiž vchod byl zastaven — a v tom okamžiku když jsem přes práh vkročil, spatřil jsem zvláštní dojemné divadlo. Chrám byl pustý, bez ozdob, na místě, kde kdysi stával oltář spatřil jsem pouze veliký kámen a o něco dále několik suchých trámů. Ale v lodi chrámové ve výklenku

kého absolutismu! To byl cíl a motiv celé té levičácké strategie; „pracovní program“ nové éry „čli páni v kapse. Německý byrokratismus už ani se toho šťastného okamžiku dočkat nemohl.

A nyní nastal obrat. Že však nebude trvale pokoj, je samozřejmo. Ten si Němci nepřejí, jako si nepřejí, aby vůbec poměry v Rakousku zkvétaly. Jen do věcho blít, všechno bořit — aby tím spíše v Rakousku zavládla anarchie! Kdy kon čné jisté povolání kruhy otevřou oči, aby nahlédly, že tomuto řádění vlastizrádců musí býti jednou energickými prostředky učiněn konec.

Vilém II. na něhož byl spáchán nedávno atentát, který však měl v zápětí jen nějakou tu modřinu, octnul se zase v románové borečce. Nejen že vládní listy musí přinášeti podrobné zprávy o zdravotním jeho stavu, ale chce, aby se národu německému dostalo „drahocenné“ památky, totiž aby se o celé aféře napsal román. — Podivno však, že se žádný lepší románopisec dosud k tomu nepřiblížil. — — —

V Srbsku vyšla nyní kniha, v níž se velebí zesnulý král Milán. Král Alexandr rozkázal tuto knihu konfiskovati, neboť v ní spatřoval nárazky na svoji osobu. — Proslýchá se, že se mu již vladaření znechutilo, a že pomýšlí na odstoupení. Královna Draga však co nejrozhodněji proti tomu protestuje.

V Bulharsku, kníže Ferdinand chce provésti důkladnou nápravu v poměrech hospodářských. Tak alespoň prohlásil ve společnosti ministrů. Poněvadž však hlavní váhu klade na titul královský, který se mu dříve musel dostati, utvořilo se již mezi lidem pořekadlo: „*Ne moc, ale titul rozhoduje v osudech národa*“.

Italie a trejspolek. Úmrtím krále Humberta věje v Itálii jiný vítr. Král jest náklonně více Rusům a dává to při každé příležitosti na jevo. Jak se z Říma dovídáme, ve společnosti vyšších hodnostářů král se vyslovil: „*Každý národ pokračuje s duchem času a nelze aby setrval při tradičních zastaralých. Lepší jest ale koutek bezpečný než slibované paláce*“. Kam ta slova mířila, jest ovšem na bliedni.

V Anglicku vyvolal velikou sensaci článek revue „Black and White“, neboť se dokazuje v něm, že královna Viktorie a tudíž také její syn nynější král Edvard VII. jsou *původu židovského*. Věvodkyně z Kentů, matka zesnulé královny byla dle daných důkazů čistokrevnou židovkou. Imenovaná revue dodává, že také výraz obličeje královny i krále nese patrné stopy původu židovského.

V Číně vyslanci velmocí hledají stále viníky. Právě sestavili opět listinu přes 100 vysokých úředníků, kteří mají býti potrestáni degradací, vypovězením nebo stětím. Již dříve proskribovaní princové Tuan a Tunfusiag i jiní přehli a chystají se k brannému odporu. První má 10.000 a druhý 20.000 mužů kolem sebe.

Válka v jižní Africe dle anglických zpráv prý bude v polovici dubna ukončena. Na znovu vystavění boerských farem bude poskytnuta půjčka. Vládní forma republik bude v hlavní věci ústava korunní kolonie, *ale vláda činí důležitý ústupek, že guvernerovi Milnerovi bude přidána státní rada, v níž se budou nalézati vynikající Boerové, jako Botha, Lukás Meyer a Schalk Burger.* (To jsou dnes anglické nabídky, o nichž Botha teprve přemýšlí. Red.)

spatřil jsem sochu sv. Jana Nep. ověncenou umělým kvítím a ozářenou svitem malých, červených lampiček, které se kolem celého výklenku nalézaly. A před sochou klečela skupina lidí, mužů, žen a dětí, jeden stavec předpovídal a ostatní modlili se za ním.

A co zvláštního, po dlouhé době svého bytu v Sedmíhradsku uslyšel jsem modlitbu v jazyku slovanském, neboť ti, kteří zde klečeli, byli Slováci, vesměs to dělníci v továrnách a v nedalekých železných hutích.

Ku podivu, že titu lidé, kteří jsou zde nejvíce opovrženi, na které kde kdo metá kal a hází blátem, vyvolili si opuštěnou, starou svatyni — aby před sochou českého velikého světce se ne rušené mohli pomodlit.

Je v tom kus lidské tragédie, zdálo se, jakoby ten ubohý trpěl lid v těch úpělživých, vroucích modlitbách žaloval na bezpráví a ukrutnosti, které se na něm v „svobodném“ státě pod rouškou osvěty a palmy míru pášou.

Mimoděk jsem si vzpomněl na starý Řím, v době, kdy křesťanství začalo sa tam rozšiřovat, kterak první vyznáváci učení Kristova museli se skrývati v opuštěných, odlehlých místech, aby tam unikli zrakům mocných tohoto světa a aby mohli tam své pobožnosti vykonávat. — To bylo ovšem tehdy, kdy panovalo barbarské pohanství — a kdy teprve ta pravda a pravá osvěta počala mezi lidem svítat — a nyní v době moderní, ve století, které se zove osvíceným, pokrokovým a svobodným, naskýtá se mi pohled podobný — — —

Jaký jest pak rozdíl mezi pohanickou dobou tehdejší — a osvícenou dobou „kulturního“ státu dnes . . . ?

Z činnosti katol. spolků.

Z jednoty kat. tovaryšů v Hradci Králové. V pondělí dne 18. t. m. přednášeti bude dp. dr. Reyl „O křesťanském demokratismu.“ Začátek v 8 hodin večer. Vstup hostům volný.

Bouřlivá schůze v Chrádmi. Jednota katol. tovaryšů v Chrádmi konala v neděli, dne 10. t. m. schůzi, při které přednášel p. Vobejda-Prosečský redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „*Náš úkol na poli sociálním.*“ Poněvadž schůze ta byla již týden před tím na rozích plakáty oznámena bylo účastenství velice četné a dostavil se i značný počet národních dělníků a soc. demokratů. Krátce po 4 hod. zahájil předseda vldp. kat. Šandera schůzi a udělil slovo pozvanému řečníkovi. Hned z počátku, když řečník poukázal na rozhraně poměry nynější, na úpadek mravnosti a na sociální tíseň, ozvaly se výkřiky několika mladíků, ačkoliv to, co bylo řečeno, každý, bez rozdílu polit. přesvědčení uznává. Když řečník mluvil o té rakouské „svobodě“, o snahách židovstva, které sloužily té svobodě národů rakouských za základ, ozvaly se opět výkřiky opětně, což bylo důkazem, že se přítomným soc. demokratům nejedná o přesvědčení, nýbrž jenom o to, aby schůzi rozbili. Ačkoliv řečník mluvil jenom na základě fakt a věchna svá tvrzení dostatečně oddůvodnil, tu přec, když se zmínil o náboženství katolickém co všechno již pro ujařmený lid učinilo a jaký jest náš úkol v budoucnosti, strhla se vřava, že musela býti přednáška na chvíli přerušena. „Inkviseice“, „kněžouť“, „janeiti“ atd. obyčejně to zbraně odpůrců náboženství jen se na řečníka sypaly. Přičiněním několika obětavých členů spolku kat. tovaryšů zjednan byl klid, — ale jen zdánlivě. Sotva že řečník se zmínil, kdo vlastně zavinil inkviseici, co vše ti nenávidění, kaceřovaní janeiti ve prospěch vědy, umění a humanity učinili, nastala vřava znovu. Nespomohly ani důkazy neustranných historiků, a ačkoliv řečník mluvil tónem klidným, mírným a ani jedinému urážlivého slova o jiných stranách neprosel, přec „zastanci svobody“ chtěli svému „svobodomyšlnému“ citění dáti průchod a když nemohli ničeho dokázati uchýlili se k nadávkám! Opět musela býti přednáška přerušena a teprv po chvíli mohl řečník pokračovati. Leč, ačkoliv mluvil přesvědčivě a jasně, vytknul to právě stanovisko, na poli sociálním, přec přerušován byl výkřiky až do konce. Vldp. předseda ku konci podákoval p. řečníkovi za poučnou a časovou přednášku a případně se zmínil o pravé snaze našich odpůrců, která se i v této schůzi ukázala, že totiž, když nemohou důvody, alespoň nadávkami chtí pravdu zlehčovat a náboženství tupit. Toč opět jeden z těch mnohých důkazů kde jest pravda a na které straně se opravdu álechetne více a pak zajisté náš lid otevře oči, a uvidí, jak bojujeme my — a jaké jsou zbraně našich odpůrců. — Na přání mnoha členů podotknouti ještě dlužno, že zdejší „Český Východ“ ani přednášku tu neoznámil, za to však přináší dosti „zajímavých“ zpráv o vepřových hodech atd. Jak jsme se dověděli, zaslalo již více kněží „Č. V.“ zprávy o činnosti kat. spolků ale „Č. V.“ patrně se drží té zásady, že od katolíků nejlépe jest jenom přijímati předplatné. Jméno opět o jednu zkušenost bohatší. —

Katol. jednota ve Vamberku koná v neděli, dne 17. t. m. schůzi, při které přednášeti bude p. Vobejda-Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „*Náboženství a osvěta.*“

Jednota katol. tovar. v Příbyslaví odbývá svoji výroční valnou hromadu dne 25. března t. r. po třetí hodině odpolení v místnostech spolkových, k níž se všickni pt. členové slušně zvou. — Téhož dne přistoupí všickni pt. členové ke správě Boží; za tím účelem bude vldp. předseda v místnostech Jednoty dne 24. t. m. konati náboženské cvičení.

Cosí, jako těžký kámen padlo v duši mou — a nevím, zdali jsem byl kdy v životě mocněji dojat, než právě v té chvíli. V daleké, nehostinné cizině slyším slovanskou modlitbu z úst lidu ubohého, ujařmeného, který s resignací již se podal krutému osudu . . .

A ta socha národního světce českého vzbudila ve mně rázem upomínku na drahý domov na doby zlatého mládí, kdy tak rád jsem klekával před sochou sv. Jana Nep. v poutní kapličce ve Zderazi a vždy se těšil až tam půjde od nás procesí. —

A jedna vzpomínka za druhou, tak jako pestrá panoráma vynořovalo se mi v myslí, co zatím ústa šeptala modlitbu, kterou staříčky Slovák předříkával.

Po modlitbě počal zpěv. Byla to známá melodie, kterou jsem již doma slyšával — ale píseň vyšla mi již z paměti. Teď však jako bych si ji náhle celou připomněl. Podivno, že se ve mne vzbudilo něco tak dětinně zbrzlého, čistého, proč jsem neměl ovšem ani jména ani okamžitého pochopení . . .

Dlouho jsem tak klečel ve výklenku a zdálo se mi přec že zde dlím jen několik krátkých minut.

A když jsem odcházel s hlavou sklopenou do vířivého, hluchého města, tu stále mi ještě znělo v uších:

„Svatý Jene Nepomucký, oroduj za nás . . .“

Ta květná neděle r. 1897 zůstane mi vždy v upomínce . . .

Alois M. Vobejda—Prosečský

Z Chcemě. Dne 3. t. m. odpoledne pořádala „Katolická jednota pro Chcemě a okolí“ v sále na „Panákem domě“ spolkovou schůzi, ku které přítup byl volný i nečlenům. — Bál v krátké chvíli byl plněný. Vldp. Dr. Gustav Domabyl s Hradce Kr. přednášel a tematické: „Církev národní a její stoupenci.“ Slovy pádnými, místy ohnivými dokázal vldp. řečník že na jméno církve národní v Čechách má právo jedině církev katolická, ukázal na to, kdo jsou stoupenci té „nové církve národní“, krátce probral a vysvětlil logické nesmysly v knížce odpadlíka láky. Zkrátka, řeč jeho způsobila hluboký dojem a odměněna byla potleskem. Z četných přítomných „přátel“ lákových k slovu nepřihlásil se ani jediný. — Téhož dne večer sebrali členové katolické jednoty při vyprodaném sále rozmarnou komedii: „Staří blázni.“ Obecenstvo se všech kruhů a vrstev sál naplnivší, se pěkně bavilo. Souhra ladná v některých scénách vynikala nad hru obyčejných ochotníků. Další činnosti jednoty přejeme mnoho zdaru.

**Katolícke-socialní jednota v Her-
mím Jelemí** sebrala dne 3. března snámy Grube-
rův obraz ze života národního „Sedlák křivopřísežník“. Provedení, aš na některé maličkosti, bylo skvělé, čehož hlavní zásluhu přičítá třeba novému režiséru p. Fia-
lovi, který skutečně ukázal, že dílo mu svěšené ro-
zumí. Zvláštní pochvaly zasluhuji dámy: sl. Pecivá-
lovy, sl. Šejnochová a Ryšánková a pl. Michalíková. Ovšem i páni vácni drželi se statně, ačkoliv jsou to
většinou síly mladé. Kéž by ale také obecenstvo pod-
porovalo nás více svou návštěvou, aby se mohlo častěji hrát!

Zprávy místní a z kraje.

Milostivé leto. Jak známo, slavil se rok 1900 jako rok jubilejní čili jak se po staročesku ří-
kávalo, jako leto milostivé v Římě samém. Letošní rok — jako první ve století dvacátém — je letem milostivým pro ostatní katolický svět. V diecési krá-
lovéhradecké počalo prvu nedělí postní a trvá do 17. srpna t. r. Uvědoměný a z přesvědčení k víře otu-
ších našich laicům katolíkům jest rok takový opravdu letem milostivým a bláhlo ho užiti obzvlášť k očištění nadpřirozeného a náboženského života ducha svého. Z té příčiny bude se v městě našem, v starobylém a překrásném chrámu Páně katedrálním konati též zvláštní — obzvlášť milostivému letu slušící osmidenní pobožnost — pod jménem misie, od ne-
děle, dne 24. března až včetně do 31. března t. r. jejíž pořádek se tiskem — i na dvouletých chrámo-
vých připevněných listy ohlašuje. Především, ne-
vědomejší náboženského a vášně práduy, rozvášněn-
těk jedná naproti možným slavnostem té odporujícím řetěz dle zásady: Jdi, poslouchaj, přesvědč se a pak suď sám. A toto pravidlo tím více od-
porujeme, ať známo jest, že řeči při těch slavno-
stech přednášeti budou kněží vlastenečtí z nás po-
cházející, mezi nimiž n. p. kněz Cibulka rodem z Ústí nad Orlicí. — Posledně konala se taková pobožnost v chrámu Páně katedrálním roku 1865 na oslavu dvoušletoleté památky založení biskupství zdejšího. Jed-
ním z kazatelů tehdejších byl nynější vldp. kapitolní děkan Frýdek; ostatní jsou již mrtví. Tehdy těšila se pobožnost ta velikému účastenství všech vrstev oby-
vatelstva zdejšího. Myslíme, že za dnů našich, za kterých všecek mravů řád ve společnosti lidské a i v národě našem klesá, ještě více než tehdy zapotřebí jest oživiti náboženství a posilniti coosti v duších nejen lidí ale i vzdělanců. Kéž by jen všechny snaze této upřímně vstříci se vyšlo a i v díle tomto kus práce pro zesílení národa našeho spatřováno bylo.

Zprávy diecéšní. V Pánu seznali: p. Václ. Heger, kapl. na odp. v Jevíčku, † 24. února, (naroz. 1873, vys. 1898), p. Jan Schembra (V. Valn. D. J. ch.), b. notář, farář v Bernarticích † 27. února, (naroz. 1832, vys. 1887). Ustanovení jsou: pan Mik. Simon, děkan, farář ve Svratce, za faráře do Moravice, p. Josef Jiríček, kapl. Zehušický, za kapl. do Žitavice, p. Jos. John, koop. ve Velké Úpě, za admin. do Bernartic, p. Jan Bauer, administrator Moravický, za kapl. do Luže, p. Frant. Zrzavecký, kapl. v Luži, za koop. do Svratky, p. Jan Kostka, koop. za admin. do Svratky. Úpráda ná ná místa: Bernar-
tica, (Bernsdorf) fara patron. náboženského matice, od 28. února, Svratka, fara patron. kníž. Thurn-Taxis, od 5. března t. r.

O smrti českého kněze v Americe, vldp. J. A. Blaschkeho, rodáka Horno-Dobrončského, který byl v Hradci Králové na kněze vysvěcen, a brzy na to krajin zámokských se odebral, došel nás v úterý z La Crosse Wis v Americe dopis, který pro zajímavost z části uveřejňujeme. — Zaslulý byl jedním z nejobilnějších kněží v Americe. S příkladnou horli-
vostí zastával úkol mu svěřený a zvlášť se staral o české školy. Konal sbírky a sám také všechny své úspory obětoval ve prospěch škol. Byl také nadšeným činitelem nejdp. biskupa královéhradeckého, Brynychy. V kázáních často se o něm zmiňoval a na schůzích předčítal jeho spisy, který se i u nás v hojném počtu kupovaly. Když svého času byl povolán k arcibisku-
povi do Chicaga, který zásluhy jeho velice cenil, tu také veřejně vyslal, že jest hrd na to, že pochází z Hradecké diecése, která má tak výtečného a vlaste-
neckého biskupa. Arcibiskup se ho pak vyptával na některé podrobnosti, jak to v Čechách vypadá. „Skoda, že nemáme zde více kněží z Hradecké diecése“, pravil mu na rozchodnou. Když vldp. J. A. Blaschke umíral, tu si ještě vzpoměl na svou vlasť — a přibuzné, kteří u něho stáli šádl, aby se po jeho smrti do Čech odebrali. Smutný byl jeho pohřeb, neboť každý, kdo jej znal, nemohl se zdržeti slzí. Také kněží aš z dalekých krajin přišli, aby doprovodili svého bratra ku hrobu. Osada La Crosse Wis strčil v něm nejlepšího pastýře duchovního, jehož památka státně nesmazatelnou.

V. D.

Bohoslovci královéhradečtí obdrželi dopis od českého kněze, dp. Lad. Kloučka, faráře v Sev. Americe, který v doslovném znění otiskujeme: Oti-
hodní pánové! V úctě podepsaný žádá Vás o náse-
dující: Jsem farářem úplně české osady; mám hezký kostel, který si osadníci sami sbudovali — ale český a latinský zpěv je zde velmi pozadu. Prosím Vás tedy, milí spolubratři, opíste nějaké české a latinské písně, které Vy v semináři spíráte jako ku př. Pange lingua, O Salutaris Hostia, Panis angelicus, Hospo-
dine pomiluj ny, pro 4 hlasy sbor a nějaké lehké mše evatě jakož i vločky při offertorium (české nebo latinské). Bůh nebeský Vám to odplatí. Češi — pomozte Čechům! Co máte rozvojilo — srdece nerozdvojit! Prosím též o nějaké dvoj — nebo 4hlasé písně národní. Váš Rev. Lad. Klouček, farář. Tlaseh Mills v Manitowoc Co. Wisconsin. America, United States. — Poněvadž proboslovce není to práci právě snadnou, aby mohli prosbě té vyhovět, dá se snad očekávat, že některý z našich laických členů, po-
kud možno žádáns písně amerického kněze našle, čímž zajisté zámožným krajanům našim nemálo pro-
spěje.

Velký koncert diecéšní jednoty cyrillické a pěveckého sboru stadojících c. k. realky, pořádaný v neděli 10. března, vydal se všestranně a nabyl významu velkého uměleckého činu pro Hradec. Zastoupil úplné duchovní koncerty, jinde dobou před-
velkonocně dáváme v kostelích, ba přinesl ještě více. Přes to zůstal po sobě přání, aby některé věci byly opakovány v nové bezplatné produkci v některém se zdejších kostelích; zvlášť oratorium Perosiho „Um-
učení“, dáváno na koncertě jen v prvních dvou částech, vyzývá k celistvému podání v prostorách chrámových, jež dojem takového díla nesmírně podporují. — Podnik připravený a takovou péčí a nákladem sil, za spola-
působení tolika činitelů vzrostl skutečně na koncert „velký“, snad až příliš rozsáhlý. Ale znalecké roz-
středění programu a hospodárné šetření prostředky vneslo do pořadu pestrout obsahovou i zevnější, stá-
lým obměňováním kombinací a barev zvukových. Díl první po vstupním sboru Aiblingrově „Jubilate Deo“ a Křákovského „Zpěvch vánočních“ zabodil v intim-
nější tony sopranového sola („Maria Panno“ a Dvo-
řákových „Svatebních koší“, solového kvarteta (u-
kázky z duchovních písní českých, polských a chor-
vatských staršího data), a vybraného mužského sboru pánů boboslovců (Palestrinovo chlaše „Improprium“ a Gloria z Wittovy mše „u cíti sv. Františka). Druhý díl pohyboval se v rozměrech větších: Diets d'Arma: „Pávec“, Novák: „Zakletá dcera“, L. Perosi: „Um-
učení Páně“ — ale i tu s měnícím průvodem i ob-
měňovanou silou sborů. Zvlášť poukázání sborů různých silných — celkem 4 různé stupně — rostl dílo od sebe vokální výkony, v nemalý prospěch interpre-
tace skladeb i různých zvukových efektů. Neskončeno nad to šablonovitým rozpoutáním všech sil — čelo posledního stálo se tím často nejlépeším — naopak právě sůsání sboru při oratoriu Perosiho na nejlépe kvalifikované síly spůsobilo, že koncert posledním čilem skutečně se vyvrcholil. Podobně i orchestr vystřídá různé obsazení, vyzkly se i housle solové a v průvodu vyměňovaly si úkol harmonium a piano. Pořad vykazoval čela především duchovního rázu, pouze partie ze „Svatebních koší“, „Pávec“ a Nová-
kova ballada tvořily výjimku, a zvlášť poslední z nich svým lidovým, šťastně vystiženým balladickým rásem stala se ovrážděním osou mezi ostatními přímými skladbami církevními a tlučenějších tónů. Nikoliv tedy na úkor celku, a dokonce ne ve vlastní nepro-
spěch: právě v tomto okolí se zvláštní charakter skladby ostře narysoval a odtěnil. Umělecké vedení koncertu měl ředitel spolku dp. P. Dobroslov Orel. Dobil si plného úspěchu jak docílenou účinností celku, tak pečlivým, do posledních podrobností jdoucím propocováním výkonů sborových. Podání skladeb namozno značně obtížných jak po stránce intonační, tak dynamické a zvlášť deklamatorní, jakého bylo dosaženo jeho nastudováním, zasluhuje označení jako výkon vynikající nad průměrný. Nejucelenější působily sbory užší, smíšený v ora-
toriu a mužský pánů boboslovců, již objevili se sbor-
em nanevíc plastickým a přiléhavým pro utajené dynamické obtíže v polyfonních skladbách starých mistrů. Takových sborů věru bychom chtěli slyšet více a častěji. Z velkých sborů nejlepším provedením vy-
kázalo čelo první, přednesené mohutnou silou od vý-
tečné sevicových a tudíž jistých zpěváků. Řízení čela s průvodem orkestrálním převzal a zkušenou, pevnou rukou vedl c. k. kapelník p. Vilém Riepl, jenž v ochotě své šel i dále, napevň instrumentální průvod ku Křá-
kovského „zpěvch vánočních“, vydaným jen s prů-
vodem harmonia. Program proložen též některými úslí solovými. Sopranové solo „Maria Panno“ zapěla paní Jančová s celou dramatickou výrazností svého před-
nesu. Kvarteto blačské předvedlo ukásky starých lidových písní kostelních, z nichž odborníky i laiky zajímala hlavně píseň „Svatý Václave“, transkri-
bovaná s kancionálu s roku 1476, chovaného nyní v muzeu kralohradeckém, tudíž ve starším znění než dosud známá. Harmoniace těchto písní k solovému přednesu mužskými hlasy upravil P. Dobroslov Orel. V oratoriu Perosiho spíval pan Krista pan Komárek, part evangelistů pan Souček, distingovaný a v duchu skladby, čímž nejvíce osvědčili své umění. Menší solový sopran ve Zpěvch vánočních svěšen slečna Pětiošková, jež jej zapěla výrazně a lahodně. Houslové solo v „Pávci“ (vedoucí to z rozhodující činitel ve skladbě), zahrál studující VII. třídy realky p. Ema-
s z Obereignertů velmi pevně a promyšleně. Klavírní a harmoniový průvod obstaral pan prof. Doležil. Kon-
certní klavír i harmonium ochotně sáhlá firma A. H. Lhota.

Při cyrillickém koncertu, o němž po-
sudek přinášíme na jiném místě, bylo divadlo úplně vyprodáno, takže mnozí odejít musili litující, že sbavení byli všemohoucí podniku. Koncert navštívil nejdp. p. biskup, s vldp. kapitolním děkanem a četným duchovenstvem, vojsko zastoupeno p. generá-
lem a mnohými důstojníky, dále zúčastnili se p. mistodržitelský rada Štáinfeld, p. prezident c. k. krajského soudu Kvěch, p. státní návladní Matouš,

s četnými účastci úřednictva, dále náměstek purkmistrův p. Weinbenger s intendantem divadla p. Stan. Červanym, jakožto reprezentanti městské rady, p. c. k. ředitel realky Broš a četní členové státní profesorského a učitelského a mnohstvim studujících. Město Hradec Králové i širé okolí vykazovaly předtím účastníky. Byli zde návštěvníci na př. z Hořic, Chrudimi, Jaroměře, Nového Bydžova, Opocna, z Opatova u Litomyšle, ze Skutče, z Bělé, Dobřenic, Kostelce, Obnístan, Rovné, Smiřic, Třebe-
chovic. Již dlouho nebylo tak četné a animované obe-
censtvo v našem divadle shromážděno jako tentokrát.

Dámská pěvecká jednota „Eliška“ v Hradci Králové pořádá v neděli v městském Klice-
rově divadle 17. března 1901 koncert s laickými spola-
uděinkování koncertní pianistky sl. M. Součkové s Chrudimi, koncertního pěvce p. MUDr. O. Zany z Prahy a mužského pěveckého spolku „Slavjan“. Začátek určité o půl 8. hodině večerní. Ceny míst: Lože 6 K. Křeslo 1 K 40 h. Sedadlo I. třídy 1 K 20 h. Sedadlo II. tř. Balkon I. 1 K 20 h. Balkon II. 60 h. Parket 60 h. Stud. a garnie. Lístek 40 h. Partar 20 h. Zásnomy a předprodej vstupenek obstará se vácnné ochoty knihkupectví p. B. E. Tolmana.

**První koncertní a divadelní kam-
celář** pro království České pořádá v sobotu dne 3. března 1901 velký symphonický koncert v městském Klicperově divadle v Hradci Králové při kterém účinkuje proslulá virtuoska na klavír, slečna Irma Lóvová z Prahy a úplná kapela c. k. p. k. pluků hr. z Browne č. 36. z Josefova, již řídí ka-
pelník p. Max. Heyda. Začátek v 7. hod. večer.

Župní odbor zemské jednoty spo-
lenství pro království České v Hradci Králové vybírá veškerá společenstva živnostenská v okrese Králové-
hradeckém a Nechánickém, které nejsou posud členy zemské jednoty odboru župního v Hradci Králové a chtěly by se zúčastnit župní výstavy uctednické, aby své přihlášky učinili nejdříve do 15. května 1901 u zemské jednoty členské a zároveň též u odboru v Hradci Králové, neb výstavka jest pouze pro spo-
lečenstva v župním odboru sdružená.

Vystěhovalci do spojených států severo-
amerických se rok od roku množí. Také mnohé osady ve východních Čechách mají mnohem méně obyvatelů než před 10 lety. Tak v Dolní Dobrušce jich bylo o 800. — Stává se však také často, že muž odjede napřed, aby si nejdříve nějaké postavení získal — a žena s dětmi zůstane doma. A potom nadarmo čeká na dopis, neví, do kterého místa manžel od-
cestoval a nevídka se stává, že žena taková pak řije v konkubinátě s mužem jiným. V jedné osadě se stal před nedávnem pozoruhodný případ. Muž odešel na již před 10 lety do Ameriky a zanechal doma více-
člennou rodinu v největší bídě. Žena jeho v tom čase zapadla pomě s mužem jiným, který neustál bez následků. Asi před 3 roky došla z Chicaga úřední správa, že muž ten v Americe zemřel. Žena se opětne provdala za muže s kterým již měla dvě děti. A nyní se domněle zemřelý manžel opět ve vesnici obje-
vil. Jakým způsobem se mohla úřední správa o jeho úmrtí z Chicaga zaslat, zůstává dosud záhadou. Pa-
trně to byl omýl následkem stejného jména. „Zemřelý“ muž ovšem se hlásil k svému právu, neboť jenom první sňatek jest právoplatný — ale žena od druhého muže více odejít nechtěla. „Zemřelý“ muž vida, že všechno jeho úsilí zůstává marným, odešel, aniž se ví kam. — Těch rozmanitých obrázků ze života vystě-
hovalců by se našlo dost a dost.

**Pokrokaté přednášky v Pardu-
bicích.** Strana rad. pokrok. konala v neděli dne 10. t. m. v Pardubicích na „Vesela“ přednášky: „O Aug. Smetanovi“ a „o zřízení pomníku Husova v Pardu-
bicích“. První přednášku měl pokrokatý apoštol p. dr. Štemberka z Rychnova. „Humánním“ způsobem vy-
nadal sprostě katol. kněží, „akademický“ prohlásil je prostě za vyvrhlo lidské společnosti a pokrokatý „spravedlivě“ odevzdil je šmahem na hranici. Hra-
nice ty postaví se ovšem z čistě pokrokaté huma-
nity a aštrajet touhy po „svobodě a osvětě“. To byl tenor a tendence přednášky p. dra. Štemberky. Na tuto moderní švanovici přišli se s chvátáním povídat pardu-
bičtí židé a evangelici a též něco sociál přišlo vášně povídat „vzdělání a osvětu“. Proto pan doktor sa-
jistě že veden jsa pokrokatou galantností neosmělil se nadávati ani rabínům, ani pastorům. Noblessa je noblessa. Po „vzdělávání“ řeči o Smetanovi vystoupil p. red. „Osvěty“ a začal známé povídaní o Husovi a o zřízení pomníku v Pardubicích. Po dlouhé námaze sehnalo se 5 členů do komitě. Vynikající pokrokatí složili ihned každý tisícovku, ale zatím jen tu re-
klamní, kterou po krejcaru prodává Hobilkova kni-
hárna. Tím schůze skončila. Počítal jsem, že nás tam bylo všech posluchačů asi 80. Z toho v.děť, že ty rad. pokrok. snahy příliš netáhnou!

**Na stavbu nového kostela v Jeni-
kovicích** dobrovolně přispěli: p. Frant. Tejkl, kaplan v Radmí 4 kor.; Nejménovaný s Týnské 10 K.; paní Marie Blatinová z Nového Hradce Kr. 10 K.; p. Antonín Michl, farář v Zblisavi a Čáslavi 5 K. Srdečné díky vádá a o další milodary prosí: Ferdinand Hanousek, děkan v Třebouchovicích.

Dar. Vdp. Frant. Koten, farář v Čachotíně, daroval jednotě kat. jinoché a mužů v Sopotech pro její nemocnice a pohřební pokladnu 5 K. Zaplat Pán Bůh!

Úmrtí. Dne t. t. m. seznul v Zehušicích pan Jan Edasler, řídící velkostatků a patronátní komisař v Zehušicích, zaopatřen byvatými svátostmi. Pohřeb konán v Zehušicích dne 7. března za velkého úč-
astenství lida místního i venkovského.

K oslavě odpadlíka Smetanovy. Vyslo-
vili jsme předtím svůj podiv nad nevědomostí pánů akademiků, oslavujících muže, jenž všechny své spisy ano i vlastní své záplaky napal německy. Nevědo-
most tato jeví se i u p. Hajna, kandidata poslanectví, neboť on pořádá po českém venkově tyto oslavy. Či není to pouhá nevědomost a p. Hajna? Jest to

snad úmyslné zatajování pravdy? Toto úmyslné šle-
laní českého lidu sá se být pravděpodobnějším,
protože pardubická „Osvěta“ našl vřiku neodvážlivá
se přímo popřít, ale obvinila nás z pavěšného pře-
krucování českých dějin, aby si její čtenářstvo utvo-
řilo falešný názor, že jsme i toho Smetana překrou-
tili. V tomto případě mohou se i prostoduchnější čte-
náři „Osvěty“ přesvědčiti velmi snadno, že dějiny
české vlastně překrucují pokrokoví kandidati posla-
neckí sami a jejich žurnalistika, ve svém osobním
zájmu — neboť dobře vědí, že dějiny české odsuzují
všecky duchaprázdňé hlavy do nepotřebného braku
a přimlouvají se za solidní vůdce veřejných záležito-
stí. Možná, že pana Hajnovi běží dnes jenom o
rozsprodání jeho bratrem vydaných Smetanových
pamětí, a německý přeložený, proto nesmí mlti
„Obnova“ pravdu a Smetana bude na čas alavým
mužem. Takovým způsobem „nemravní“ pokrokoví
mnavokárci sobětlavě naše poměry, ba ještě více je
rosbahni, neboť sami pravdu zatajují a když ji někdo
poví otevřeně, hájí po něm kamenem pomluvy. Spo-
čívá asi celá jejich „umravňující“ politika ve hle-
dání semence.

Z dívčího pedagogie v Chrudimí.
Nedlouho tomu co rozesvůčela se českou vlastní smutná
hrana, by světlovala smrt Julia Zeyra. I do našeho
středu přinesla smutek a žal — cítíme strážu, kterou
národ utrpěl. K účtá a k ošivení v sobě památky so-
smutného genia naspřádaly jsme v úzkém svém kruhu
Zeyerův večírek“ s následujícím programem: 1.) Krát-
kým prolovem připomněla cand. 4. roč. sl. M. Mirová
svým družkám účel večírku i hlavní směr valetu musy
Zeyerovy, končí vybládnutím, by i ony dlonce její vý-
květ, navykaly čerpati sílu pro budoucí své těžké po-
volání u pravzoru učitelstva. „Božského Přítelů dítek“
a Jeho Matky. 2.) Na to dobře promyšlenou a nad-
šenou přednáškou sl. M. Petrákové (IV. roč.) před-
veden život, působení a význam směřu našeho veli-
kého přece. Vzpomenuto, že již nebude ten „duhový
pták“ mohutným vsmáchem peruti ducha svého v ta-
jemné vodití nás nadhvězdí, leč bychom povzbuzeny
bohatým jeho odkazem vždy směřovali se k zása-
dám jediné pravdy, že on bohatýrským duchem svým
hájí. Veliký básník náš jest nám novým důkazem,
že i všeobecné vzdělání a všeobecné poesie dají
se v lahodný spojení celek a pevnou vírou v Krista.
3.) Trojhlasy sbor, „Vodní růže“ na slova ze Zeyerova
„Čechova příchodu“ (sopel II. roč. 4.) Kandidátky I. roč.
překvapily nás velmi zdařilým živým obrazem „Kristus
v zahrádě Getsemanské. 5.) Zprávna od cand. IV. roč.
čtyřhlasy sbor „Vzpomínka“ s textem od J. Zeyra.
6.) Allegorický obraz „Věra, naděje a láska“ při němž
III. ročník zapěl případnou píseň. 7.) Před obrazem
Panny Marie přednesla sl. F. Faltová (I. roč.) dobře
procítěný úryvek z „Rajské zahrádky“ v níž objevuje
nám básník perlu své duše tak zvláštní, tak obdivu
hodnou. 8.) Posledním dílem programu byla básně
„Za Zeyerem“ přednesena sl. B. Malinovou (III. roč.)
Mezi jednotlivými vystupy zpívány národní písně —
„Kde domov můj“ a j. — Večírek tento sčítane sa-
jistě všem v milé upomínce.

Úmrtí. V Mladé Boleslavi zemřel dne 11. t.
m. královéhradecký rodák, p. Jindřich Souček, re-
daktor „Jiserana“ ve věku 37 let. Zemřel vystudo-
vav v Hradci gymnasium, byl také dva roky na bo-
hoslovecké fakultě české, načel se oddal žurnalistice.
Podivno, že zvláště v poslední době mnoho krajín-
ských žurnalistů v poměrně mladém věku umírá.
Není to snad jenom náhoda, ale kdo opravdu a ne-
předpojatě o tom přemýšlí, tu pozná, jaká úloha dnes
na krajinském žurnalistovi spočívá. A když se
úsmrtné, těžké práce jím obětuje své zdraví a spo-
kojenost musí snášeti boje, různá přikolí, ignorování
a mnohé jiné hořkosti, pak se nedivme, že to trpce
působí na nervy a na zdraví vůbec. — Pohřeb pana
red. Součka znal se ve čtvrtek za velkého účasti
stíhání lidu místního i okolního. Zvláště spolky byly
četné zastoupeny. Rodinu zesnulého došlo mnoho sou-
strastných dopisů. R. I. p.

Z Chrudimí se nám píše: Pan Jan Hloušek,
obuvník v Chrudimí byl svého času zapáán u nemo-
cenských pokladny, která jest v rukou soc. demokratů.
Poněvadž ale brzy poznal, jak ta „bratrská“ láska
soudržně vypadá, opustil tuto stranu a jako již mnoho
jiných lidí, kteří se snad na čas dali svesti lákavými
hesly, přistoupil ku spolků katolickému. Nyní mu vy-
čítají socialisté, že pryč jej v nemocí podporovali 3 zl.
60 kr. týdně — zatím on však neviděl ani krej-
caru! Toť opět obrásek z „poctivosti“ červených ob-
čanů. Peníze se sbírají na různé „fondy“, které pak
obyčejně smíží aniž se ví kde a jak.

Z Kutné Hory. Poslední doba přinesla nám
celou řadu koncertů a hudebních večírků. Dne 3. t.
m. konán byl hudební večer spolkem pro podporování
chudých studujících. Sál Sokolovny byl částečně naplněn
a spoludělníci akkordy sálvy potlesku. Zvláště obe-
censtvo okouzleno bylo spěvem koncertního pěvce Zd.
Jarkovského z Čáslavi, jehož obdivuhodný tenor uchvátí
kde koho. Podobně i hra na housle p. O. Fitzena ze
Žleboř byla pravým virtuosním počínkem. Výtěšek jest
velmi slušný. — Rekonstrukce „kamenného domu“,
jímž k řadě památek vynikajících přibude opět jedná
nemalé přitašlivosti, pokračuje zdárně. Na základě
starého, časem zničeného, velmi uměleckého štítu zho-
toven jest nový štít v kamenické huti u sv. Bar-
bory a na jaře počne se se stavbou. Obecní zastupi-
telstvo získá si tím nemalou zásluhu, která svýdaje
se i tím, že v poslední schůzi usneseno bylo působiti
k tomu, aby starobylý rás budov i při novostavbách
byl zachován. — Nemalé vzrušení mezi obecněstvem
i samými zastupci města způsobilo rozhodnutí městské
 rady, že p. Fr. Johnovi nebyl pronajat krám v obec-
ních domech. Nechceme být soudeci v tomto sporu,
ale že jednání toto jest divně nesapto nikdo. Židům
se krámy pronajímají a křesťanů ne. Inu páni musí
mlti s toho rosama, vždyť jsou v radě!

Z Kolína. Chvilýhodný čin učinil okresní
výbor Kolínský. Zastřelil totiž okresní pojišťovnu pro

případ onemocnění sluzeb a čeledínů. Zaplacením po-
jistného dvou korun ročně zabezpečuje se náhrada za
ošetřování při nemoci ve všeobecné nemocnici za něž
dle ustanovení zákona by jinak platiti musil zaměst-
návatel. Dle těchto zákona povinen jest zaměstnávatel
po čtyři neděle platiti ošetření služebných osob, což
dle Kolínského okresní nemocnice vypočítáno jest na
39 K 40 h. Odporúčujeme k přemýšlení i jiným okresům.

Z Kankřku. Čeho by mělo být pamětí každé
msto i větší osada, toho konečně také uchopili se
zdejší povolání činitelé. Usnešeli se sříditi opatrovnu
pro dítky, jímž v našem věštinou dělnictvem ozašeném
horním městě vřazována byla pčte paměť a proto i
pohled na vřetající mládež byl žalostný. Náklad,
k němuž základ již učiněn, ubrašen bude sbírkami,
dary a čistými výnosy zábr. Kšé tato myšlénka brzy
se uskuteční a přinese hojného užtku mravního. Jest
ho nanejšv potěší.

Z Čáslavi. Jako snad i jinde i tu oslavo-
valo národní dělnictvo památku nešťastného kněze
Augustina Smetana. Národnímu dělnictvu se ne-
divíme, že tak činí, neboť program jeho nese se více
méně směřem protikatolickým, či jak říkají protikle-
rikálním, ale divíme se onomu ředník, který přise-
oslavovat kněze odpadlíka a fanatického nepřítelů kat
tolicismu, totiž p. prof. Zdráhalovi z Kutné Hory.
Máme ještě v paměti jeho činnost jako redaktora
Sborníku historického kroužku katolického, vřávan-
ého družstvem „Vlast“, v němž tak psával nadšeně o
církvi katolické. Čím to, že s bývalého redaktora
podniků čistě katolického stal se takový antiklerikál?
Nebylo by lépe a p. profesoru blíží promluvit
msto o odpadlém křesťanů Smetanovi o velikém
učení a vlastenci praemonstrátu Fr. Jos. Smetanovi
jehož výroční posvěcenou památku letos slavíme?
Na muže práce saponíná se pro muže slova — ovšem
zase jenom muší slova. — Novinka savedlo naše
ochotnictvo. Na letošní posní sezónu zavádí před-
platné listky na pět her. Novinka tato obecněstvu se
velmi zamlouvá, neboť strachu, že by abonenti špatně
pochodili, není. Ochotnictvo naše nezná úskoku ani
stávky. — Tělocvičná jednota „Sokol“ zavedla letos
opět řadu přednášek pro ženy a hosty. Přednášky
nesou se vesměs směřem vzdělávacím a duševně po-
vznášečím.

Z Pardubic. (Smrt na kolejích). V pátek,
dne 3. t. m. večer kolem 8 hod. ubíral se Ant. Pleskot,
dělník z Trnovy u Pardubic ze zdejší petrolárny.
Ochtěje si nadajiti, pustil se po trati severo západní
dráhy k mostu Rosického, ale nedaleko mostu byl
zachycen příjezdějším vlakem od Chrudimí. Lomotiva
zachytíla neobohého mezi popelník a sněhový pluh a
vlekl jej přes 600 m. daleko po dráze. Tělo nešťas-
níka bylo nalezeno ještě tu noc blízku konajícím
strážníkům úplně rozrozceno, s bot vysaté a bez mosku.
Zvláštní však jest, že láhev s kořalkou v kapse sř-
stala u mrtvolu neporušena. Také ironie!

Z Javorníku u Hostinného. Minulý čtvrtek
začala se u Raiffeisnovka. Členů přihlásilo se v usta-
vující schůzi 35. Počet jich se zdvojnásobil. Za před-
sedu zvolen vldp. Fr. Kutnar, farář, za pokladníka p.
Jan Schröter, obecní starosta a za předsedu dosud
rady tovarů p. Václav Voves. — V neděli byla mě-
stěná schůze „katol. čtenářsko-vzdělávacího spolku“.
Předseda promluvil o tisku a povinnostech katolika
k němu. Nových členů přihlásilo se 6. Dne 24. března
sehraje spolek divadlo. —

Výstraha. Sl. c. k. okr. hejtmanství zdejší
zasílá nám k uveřejnění následující správu: „Rádiš
laskavě v listu svém uveřejniti následující výstrahu
a tím občanstvo upozorniti na nebezpečí následkem
přímého provádění zákonných ustanovení pro vy-
stěhování do spojených států severoamerických. Dle
zákonných ustanovení platných ve spojených státech
severoamerických jest přistěhování cizozemců záká-
záno, kteří před přistěhováním uzavřeli smlouvu,
kterou se zavazují vykonávati práci nebo služby ja-
kéhokoliv druhu — několik málo zvláštních činností
výjimajíc — ve spojených státech, jejich územích nebo
v obvodu Columbie. Dle nových předpisů není za-
potřebí, aby smlouva byla výslovně uzavřena, nýbrž
považuje se za mlčky uzavřenou tehdy, vyhově-li
přistěhovalec přelánsnému již dříve uveřejněnému
sonkromému vyzvání k přistěhování do spojených
států. Osoby převezené přes tento zákaz posílají se
ihned domů. Dopravní domů může být také během
roku dodatečně uskutečněno, jestliže proti zákazu přis-
těhovalá osoba sice ku přistání byla připuštěna a
překročení zákazu teprve posléji zjištěno. Tato již
řadu let trávající zákonná ustanovení vykonávají se
v poslední době mnohem ostřeji, nežli tomu dříve
tak bylo. Jmenovitě udály se v minulém roce
případy ve kterých chorvatští dčevati po delším po-
bytu v severní Americe po použití zákona o pracovní
smlouvě dopraveni byli domů a tím citelně poškozeni
byli.“

Z Hronova. Dne 3. března pořádal pod-
půrný a vzdělávací spolek křes. socialistů žen a dívek
v Hronově v místnostech hotelu „Slavie“ divadelní
představení „Sv. Julie“, za účáží v pokročilém městě
neobvyklých. Každý o napjetím očekával, nedojde-li
k výtržnostem. A co bylo přčinou? Je třeba
objasnění vřdi veřejnosti, aby nebyla klamně infor-
mována od strany, která vzrušením toho byla přčinou
Poněvadž na jevišti v onom hotelu hraje spolek di-
vadelních ochotníků Hronovských, obrátili se před-
sednictvo výše uvedeného spolku na řiditelství spolku
divadelních ochotníků se slušnou žádostí o propůjčení
oněch místností ku provozování hry „Sv. Julie“. Výbor
ve své schůzi dne 26. února konané sedmi hlasy proti
jednomu místnosti ty propůjčil za poplatek 6 korun.
Konány tedy přípravy, skoušky atd. Jakmile však vý-
aledek výborové schůze přišel do veřejnosti a k sluchu
p. dra. Palečka, rozhorlil se na to velice týž pan
doktor, který je též přispívajícím členem spolku di-
vadelních ochotníků. Oheň byl na střechě. Co? Tohle
by se mělo povolit? „Klerikální“ spolek by měl na tom
jevišti sěhráti takový „reakcionářský, spatečníký“
kus? I složil v tom smyslu oběžník, se kterým
báhal po svých politických stoupencích, kteří jsou
členy spolku divadelních ochotníků, sající do Náchoda

ku c. k. okr. hejtmanství a vymohl si mimořádnou
valnou hromadu, která měla protestovati proti usne-
šení výborovému. Na podnět těchto politických stou-
penců páni Palečkových nucen byl tedy starosta
spolku svolati mimořádnou valnou hromadu, na které
terrorem pana Palečka 19ti hlasy proti 11ti zamít-
nuto bylo usnesení výboru. Výsledek tento oznámen
byl spolku křes. socialistů v sobotu dne 2. března
v poledne, když již všechny přípravy ke hře byly
skončeny, jelikož druhého dne v neděli mělo již být
představení. Co měl nyní spolek dělati? Měl snad vše
odvolati a nechat si líbit úsměšky i útraty vzdele
(neboť na hrazení jich spolkem ochotnických nemohl
čekati, an tyš spolek kapitálu nemá žádného). Roz-
hodl se tedy, že představení uspořádá i přes usnesení
politických stoupenců páni doktorových. Měl záko-
nitě právo: celý výbor až na jednoho člena dal svo-
lení a opádné usnesení mimořádné valné ho-
mady nemělo zákonitě platnosti, poněvadž valnou ho-
madu má dle stanov divadelních ochotníků právo svolá-
vati jenom celý výbor a ne pouze starosta spolku.
Ustanoveno tedy hráti. Ale snad ani o posledních
volbách nebyl výsledek a takový napjetím očekávan
jako toto představení. Po celém Hronově i okolí de-
batovalo se jen o tom. Všeobecné mínění bylo na
straně spolku křes. socialistů, poněvadž každý se na
to představení těšil a tak učinil pan doktor jednáním
svým k tomu představení jenom bezplatnou reklamou.
Spolek ovšem musel být připraven i na násilné pře-
kážení toho představení, poněvadž zná se zkušenosti
jednání některých zdejších pokrokářů, kteří jsou schopni
všeho. Stoupenci páni doktorovi debatovali o tom
celé noci, kupovány trumpetky, píšťály a jiné hudební
nástroje k mimořádnému koncertu; a proto, aby se
zabránilo výtržnostem, oznámil spolek vše c. k. okr.
hejtmanství, které vyslalo sem tu neděli orgány bespe-
čnostní v průvodu p. okr. koncipienta. A také inter-
vence této bylo zapotřebí. Právě před počtem před-
stavení obsadili pp. pokrokáři a p. doktorovi v čele
i s některými stejně smýšlejícími dámami jeviště a
odstranili kulisy před očima připravných již
k divadlu členek. Představení mělo již začáti,
obecněstva nabitý sál a kulisy nyní pryč. Za-
kročení městské stráže bylo marné; teprve zakročení
pana okresního koncipienta, který se na místo obročené
dostavil, pobouřlo po dlouhé chvíli p. doktora, p. Cha-
lupníčka, pp. Zemany, p. Stelcega, p. R. Kociána,
p. Kymra a ostatní jeho kollegy, že bojiště pomalu
opouštěli. Nyní kulisy dány zase na své místo a před-
stavení téměř o 1 hod. opožděné mohlo započíti. Ačkoli
účinkující dámy touto událostí byly rozčileny, přece
provedly úlohy své ku všeobecné spokojenosti. Hra
nebyla dále rušena, ač páni od pokroku měli nástroje
k mimořádnému koncertu naladěny. Pozbyli ze strachu
před možnými nemilými pro ně následky chuti. Účast-
níci počtem několika set zde přítomní dali nejlépe na
jevo, že neberou prašádného pohoršení, když viděli
představení v duchu náboženském, nýbrž naopak
s velikým zájmem sledovali průběh hry až do konce,
a s jistě více užtku z toho měli, než kdyby
viděli hru, ve které se náboženství v lehkost uvádí.
Můžeme říci, že tímto představením dodělal se
spolek jak úspěchu morálního tak i finančního.
Ku konci pokládáme sobě za milou povinnost vzdáti
nejupřímnější díky vltcp. c. k. okr. koncipientu
Eichlerovi z Náchoda za udržení pořádku při
představení, vevěšeným pánům z výboru ochot-
nického spolku, zvláště p. starostovi téhož, p. Josefu
Koutkovi, poštmistru v Hronově a řediteli téhož
spolku, p. Josefu Foglarovi, pokladníku v Hronově,
za občasnou ochotu, se kterou nás přece všechny
terrorismus podporovali, dále p. Fr. Šimkovi, zřizenci
nemocenské pokladny, který převzal ochotné režiser-
ství téhož představení, slč. Anně Vlčkové, učitelce
z Červ. Kotelce, za účinné rady a pokyny, pl. Anně
Klugarové, za ochotné spoludělníctví, sl. Marce
Němečkové za laskavé doprovázení zpěvu na harmo-
nium, všem členkám, které jednotlivé úlohy ku všeo-
becné spokojenosti provedly, pak milým hostům z Č.
Kotelce i okolních míst, jakož i všem účastníkům
z Hronova, kteří v tak nevidaném počtu představení
toto svou návštěvou pocltli a tím přizpěh našemu
křes. socialistnímu spolku projevíli. Zdať Bůh!

Z Jemčovic u Chroustovic. V uplynu-
lých prvé dnech byli jsme ve svém ztížení mile vy-
rušeni. Konalíť ve farnosti naší ode dne 3.—12. března
sv. misii vldp. Bernardin Čáka a František Schrolller
CSSR. Zdálo se, že působení lidí sv. misii nepřátel-
ských a stále trávící bláznivé počasi spikly se proti
tomuto spásnosnému dílu. Avšak vzácná horlivost
obou p. t. pp. misionářů a dobrá vůle farníků zdejších
přemohly všechny stávající překážky, tak že denně
plnily se prostory chrámové lidem zbožným, který
spěchal se všech stran, aby se účastnil oněch hodů
duševních. A Bůh požehnal dílu tomu, neboť daleko
přes 800 věřících přistoupilo v těch dnech ke stolu
Páně, a počet by zajiště daleko byl zvýšen, kdyby
pohoda jou poněkud byla příznivější. Marno tedy bylo
dovolať se pomoci jistému „pokročilému osvěťáři“
v „Osvětě lidu“ proti nenáviděným misionářům, lid
katolický nedal se zmásti vymyšlenými pomluvami a
předsudky, přišel a poznal, kde jest pravda, a byl
ve svém katolickém přesvědčení tím více utvrzen.
Ačkoli úastenství při sv. misii bylo denně překa-
pující, bylo zvláště v neděli o slavnosti evencí mis-
ijního kříže mnohařtí lidu dorud zde nevidaně. S plá-
čem loutčili jsme se a otcovskými přátele svými, za
nimiž vysíláme jen věčné vzpomínky a srdečné „Za-
plat Pán Bůh!“ — a těšime se naději, že snad v brz-
ském čase bude nám dopřáno s nimi se opět shledati.

Z Chrásti. Dne 11. t. m. zaměstnán byl u
u lisu v továrně na obuv Václav Hein. Náhle praskla
ochranná záklopka, lis se roztřel a tak prudce udeřil
p. Heina, že mu přerážena byla čelist. Zraněnému po-
skyl první pomoci p. Dr. Fr. Burš a dal jej zavésti
do nemocnice Chrudimské. —

Listárna redakce.

Kláštersce. Díky; další ratě mi laskavě slé-
lití dopisem.
Ch—c. Došlo pozdě.

(Zasláno.)
Výborová schůze
politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude
ve středu, dne 20. března 1901, o 2. hod. odpol.
v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova tří-
da č. 800 I. v Hradci Králové.
Dr. František Heyl, Dr. Jan Soukup,
jednatel. předseda.

(Zasláno.)
Závod kobercový a všech předmětů
k zařízení bytů, hotelů atd.

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

pracuje dále a oznamuje ctěnému P. T.
zákaznictvu, že svěřené zakázky s dosavadní
pečí a rychlostí vyřízeny budou.

**Obzvláště se upozorňuje na levné
zboží z partie.**

Dobrá rada.

Všeobecný je nářek našich hospodyní, že
nemohou smetany stlouci. Tu je lehká pomoc. Ať
jim hospodář koupí teploměr, jímž před tloučením
ohřeje smetanu v zimě na 13—14° R a v létě na
12—13° R. Velmi úhledné a laciné teploměry pro-
dává „Družstvo Hospodář“ zasílatelský závod
v Hustopečích u Hranic. Cenník zdarma.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. spěvu.
Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. spěvu na
bohosloveckém učilišti v Hradci Králové.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování vý-
nosem ze dne 30. října 1899 č. 25 743 jako pomocná
kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských.

Stran 250 velké 8. — Cena výtisku brož-
ovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletbě vazbě
3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z mi-
seálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a
kantorina marné v jiných příležitostech bledané, jako při
pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické
visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem sva-
tým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanií
k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Neš-
very, Zelinky, Jiráka, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejv. Ordinariátu královéhradeckého,
budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, čteným ilustracím
starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knižtiskárna.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stí-
tými i vsazenými.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vázavosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradeo Králové

Svatojanské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na talíry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Česká industrie!

Semilské vebý

známé výtečné jakosti 80-82 cm. šir.

23 m. zvlášť jemné al. 6-60	23 m. znač. Pojizeří al. 6-—
23 m. silné al. 5-60	23 m. jemné al. 6-—
23 m. gradlu 86-90 cm. al. 6-60	23 m. gradl. damašk. 86-90
1 m. prostěradla beze švu	al. 7-40
145 cm. 48 kr.	1 m. barchetu tišť. 60 cm.
1 m. syčky I ve 4 barvách	90 cm. 32 kr.
1 m. syčky I ve 4 barvách	1 m. barchetu hněd. 60 cm.
120 cm. 42 kr.	1 m. barchetu červ. 60 cm.
1 m. griseu 64 cm. za 24,	30 a 32 kr.
28, 28 kr.	1 m. šile 14 a 20 kr.
1 m. kanafasu 100 cm. 36 kr.	1 m. oxfordu 28 kr.
1 m. kanafasu 117 cm. 42 kr.	1 m. seřira 30 kr.
1 m. lněn. damašku 90 cm.	1 m. modrého plátna 45 kr.
62 kr.	1 m. ručníky 20 a 22 kr.
1 m. lněn. damaš. 120 cm.	1 kus ručníku 110 50 22 kr.
75 kr.	1 kus utěrek 65-65 15 kr.
1 tučet látků 75, 84, 88 kr., 1-25 al., 1-50 al., 1-60 al.,	2 40 al.

Ubrusy, ubrousky, ručníky lněné damaškové,
ponožky, punčochy atd. nabízí a při zakázce přes
5 al. franko dobírkou zasílá

**První česká mechanická tkalcovna na zboží
lněné a bavlněné**

Bratři Hamáckové v Semilech.

Vzorky zdarma a franko.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(sv. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
čin z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

**Veškeré zboží je úředně skoušeno a
značeno.**

Správký se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správký hodinek se vytisují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Dekorální malíř a posilovač
JAN BARTA,
v Rychnově n. K.
Staré náměstí č. 79.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohrad a po-
zlaocování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i krese-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co najímnejší. 269
Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích a přilože-
nými rozpočty.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zasíláme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje aktivě své chvalně známé:

*Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže
kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.*

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vymě-
nění místa v kostele vykoná se bezplatně.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředitel ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázku
se na požádání franko zasílou.

Kondiční kancelář

spolku číšníků v Hradci Králové a okolí

Svatojanské náměstí v „Besedě“

doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů,
kaváren, vináren a restaurací zde i na
venkově řádný pomocný personál zejména:
vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, ku-
chaře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí
za nepřesnější vyřízení všech dotazů.

Správní výbor.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle sádky.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Odberný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu i provedení se sáručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborný, ho-
lesti utišující prostředek; za 80 h., kor. 1.40
a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného
domácího prostředku přijmi jen pů-
vodní láhev v krabici s ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny,
i budeš mít jistotu, žeš obdržel při-
pravek původní.
Richtrova lékárna
u zlatého lva
v Praze, I. Eliščina třída 5.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatocené a stříbřené se se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
mnohaletých a stříbřených věcí vykoná se rychle a
sálou se již avéce se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázat četnými povel-
nými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel-
nic, táček na křest, svíců, paciřků, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky, cena
levná, jakost výborná.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.
Umělé suby
podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a kosám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší otsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přísné ctěného obecnostva, znamenám
se v hluboké účtě oddány
Josef Čáslavský,
subní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
doporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lní obrazy nové
Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracuji a rozpočty předložím.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zho-
tuje sošky světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.
S úctou veškerou
Antonín Sucharda.

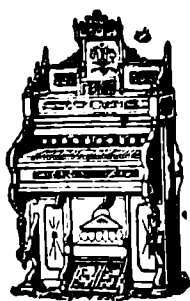
Sbírejte upotřebené
poštovní známky všech zemí a různých
druhů i ty nejjedno-
dušší, ve prospěch chu-
dých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému.
Za to každý dostane různé pěkné církevní pa-
mátky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského
Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adre-
sované buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bre-
genz (Vorarlberg).
Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyan.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vynam. na zemské bulharské výstavě v Plodivě: státní
medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přisežní znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% srážky!
Doporučuji přesně dle círk. předpisů neb v národ. slohov. vyšívání sshotovené:
Mošní roucha, pluvíaly, dalmatky, vlna, nebesa, prapory školní i spolkové, korouhve,
koberece oltářní, přikrovy, alby, rochetty a nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa-
cifikaly, oboře, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pracované kří-
žové ceaty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.
SPECIALITA: V ohni zlatocení kalichů neb ciborí dle ornamentu: 1 krát
v ohni 10 zl., — 2 krát v ohni 13 zl., — 3 krát v ohni 16 zl., — 4 krát v ohni 20 zl. i ostatních nádob
posvátných
SPECIALITA: Pro chudé neb filiální ko-
stely zasílám 5 měsíčních
rouch s příslušenstvím barvy bílé, čer-
vené, fialové, černé a zelené, celé z hedvá-
bných damašků, clacé slatými neb hedvábnými
portami, římského stříhu. 5 kusů v celku
za 89 zl.
SPECIALITA: Pro méně majetné kostely
zasílám: 1 úplný para-
ment t. j. 1 kasulo, 2 dalmatky a pluvíal
jakékoliv církevní barvy, celé z hedvábného
damašku, clacé slatými neb hedvábnými por-
tami, římského stříhu v ceně 75 zl.

Josef Neškudla,
c. a k. dvorní dodavatelství
v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).
Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.
Adresa vždy do-
slovně úplat!
Adresa vždy do-
slovně úplat!
Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.
Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.
Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.
Znae výtečný závod Váš na hotování posvátných paramentů i prádla chrámového za léta a nabýv
poslední svojí objednávkou znovu přesvědčení, že co do solidnosti v každém ohledu nad jiné toho druhu
závoody vynikáte, milerád spravedlivý svůj úsudek slovy těmito na veřejnost dávám a přejí z toho srdce
v mému věci dobré, aby osvědčená působnost Vaše široko daleko po vlasti Československé zvěstala.
Na Vyšehradě, na den sv. Martina léta spásy 1880.
Josef Ehrenberger,
úřední kanovník král. koleg. kapitoly Vyšehradské, kn. arcib. vikář, konsist. rada.
Z veškerých cen ilustr. cenníků němec. firem slevuji 5%, sconta!

C. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává
varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejmi-
nějších a opravy a přestavby
varhan provede za nejmi-
nějších podmínek,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepším provedení a pé-
tilitou zárukou a za ceny mírné;
také pravá **americká harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
nami vyznamenány.
Cenníky varhan a harmonii na požádání
sdárma a franko.

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.
Ladislav Knypl v Hradci Králové.
Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

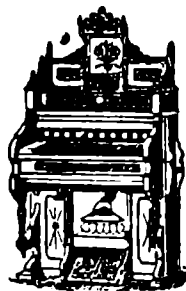

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízí nejlevněji a největších výhod poskytné renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prac. mydla a krystalovanou sodu. Rafinérie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Nákladem knihkupectví J. Ottý v Praze počne co nejdříve vycházeti

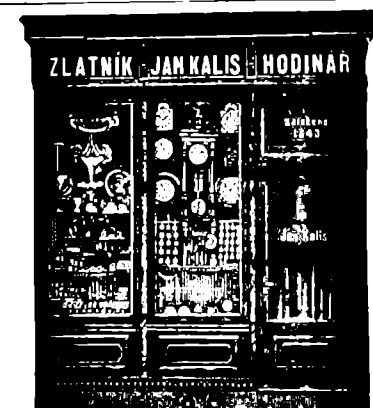
Velký Zeměpisný Atlas.

Pomocí řady odborníků vydává
Česká společnost zeměvědná.

Rediguje prof. dr. Jindřich Netolka.

Potřeba řádného atlantu českého pocítována u nás již od let, a intelligence česká tážce nesla, že až dosud musila poukívatí atlantů německých. Rozhodnutím „České společnosti zeměvědné“, která je v tom směru sajisté činitelem nejpovolanějším, bude nedostatek tomu odpomáheno, i nepochybujeme, že dílo, na němž se už po několik let pracuje, dojde podpory všech vrstev našeho národa. Obšírný prospekt vydán bude později. Zatím dovolujeme si upozorniti, že atlas tento bude jediným dílem toho druhu, v němž na rozdíl od atlantů cizích bude správné názvosloví slovanště.

Předběžné přihlášky k odbírání přijímá již nyní knihkupectví B. E. Tolmana
v Hradci Králové
(velké náměstí č. 26 poblíž lékárny).

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějších provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

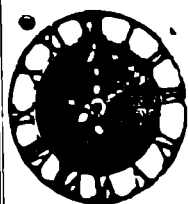
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Pručný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselnaté, kaimit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornou sadru superfosfátovou k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov. chlévské mrvy, pění vápno, dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude souteže schopné:

Továrna na umělé hnojiva a kyselinu sírovou. **A. SCHRAM** v Březlavi. Poštorné a Lžáku u Rastok. Ústřední kancelář V PRAZE, Jindřichská ul. 27.

Založeno 1864.

Největší česká
továrna

**PIANNA A
Antonín Petrof**

c. a k. dvorní
na

**PIANNA
Hradec Králové.**

Přes 12000 klavič
zhotoveno.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

Anny F. Horové v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporčuje ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

jupíček a pláštěnek.

Rovněž jest vždy velký výběr rozličných blaz, dětských šateček, černých a barevných záster na sklade.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Anna F. Horová.

Příloha „OBNOVY“ k číslu II.

Školská hlídka.

V učitelských listech často čítáme velikou chválu moderní školy, takže by se mohlo souditi, že moderní škola připravila celému lidstvu pravý pán na světě. Když ovšem tu a tam některý nespokojenec s moderní školou se ozve a ukazuje na „něco chvilého“ ve školských palácích, obvyklá ho učitelský tisk nadějí, že se to všechno slepí, jen až ještě odstraní se katechetové ze škol i s náboženstvem a naukou a návštěvou kostela a až se ty platy učitelstvu svýdají. Všecky tyto sliby však nenacházejí dosti víry, aspoň ne u soudných lidí a proto steskají na moderní školu jsou pronášeny častěji a častěji, ba mnohem horší obžaloby se hromadí na novou školu, nežli na starou.

Po 30leté působnosti nové školy může se říci, že děti pořádě špatně čtou, píší a počítají a nemůže se popřít, že mravnost a kázeň je daleko horší nežli dříve.

Vzdělání rozumu se nezvýšilo, výchova povah daleko poklesla.

Nechceme viniti novou školu, že úmyslně dovedla se těchto neúspěchů, ale chceme říci, že nová škola vlastně sestává a že je potřebí opravy a to pronikavé opravy. Půjde-li to takto dále, budeme mít více potřebí kázně, nežli škol.

Po opravě volají právě ti, kteří vady nové školy znají s vlastního názoru. Znamenáváme dnes hlas s kruhu učitelů středních škol, kteří nejlépe mohou na svých žácích studovati nedostatečnou přípravu obecné školy pro vyšší studia.

Píseň A. Beneš v d. n. „Věstaňku českých profesorů“ ve své úvaze o XX. století doslovně takto: Minulo opět jedno století. Přehledneme-li aspoň letmo jeho bohatý obsah myšlenek a činů, objeví se výzkum, nadějí a klamů, smochují se posurovatelé city smíšené. Na všech polích hmotné i duševní práce učiněn ohromný pokrok.

Ale stali-li se člověk při tom ovšem také elegantnějším? Jsou-li triumfy vědy, které málem denně se slavily, zároveň triumfy myšlenky etické? — Kdo troufá si říci, že se na obzoru věku XX. počíná jevití duha oné vnitřní harmonie, paprsek onoho míru, jež nám každoročně nad kolébku Spasitelovou vstří plesů vánočních.

Nepoměr mezi vzdělaností ducha a vzdělaností vůle, mezi tím co člověk zná a co chce, trvá dále. Vědění v hlavě se množí, ale ušlechtilost srdce nevrstává. Subjektví věrodí a rádo by popřelo už i rovnocennost lidí a smrtelnou ránu zasadilo nejvyššímu příkasu lásky k bližnímu — humanitě. Strhují se křidé nad hroby mrtvých, jen proto, že mají nápis v jiném jazyce, ale též od Boha zvoleném. Chláb se s úst vytrhají hladovějcím a do bídý se vrhá bezbranný otrok jen proto, že neochce potupiti mateřskou mluku svou. Matky se uvrhají do vězení, se učily dívky vzývati Boha jazykem rodným. A to se učily u barbarů, nýbrž u národů nejvyšší vzdělanosti se honosících. Stav věci veřejných se neshoduje s nadbytkem intelligence, s triumfy práce.

Žijeme nejen ve znamení pokroku, ale i ve znamení fanatismu národního, ve znamení náboženského, společenského a mravního rozvratu.

Při veškeré práci osvětě pokolení analfebětů do dneška nevyvázlo. Na něže říci, že by se jevil čím dál více smysl pro statky duševní.

Národové si do té doby neporozuměli a nepodali si rukou ke společným zájmům kulturním! Přes veškeru osvěcenost našeho věku nejme ještě s dostatkem osvěcení v tom, čeho jest nám nejvíce třeba v pospolitosti zříjmá celého člověčenstva. Slyšeti příliš často učení, že prospěchy jednotlivce jsou vyšší než prospěchy celku. Dle toho pak se také vyvinuly hned několikrát druhý subjektví: a tož osobní, rodinné, stávkové subjektví stran i posléze velikých celků.

Subjektví to pak plodí opět jen zášť a boj všech proti všem. Příliš spletitá a umělé poměry nynějšího společenského života nelze všem regulovati prostou formulí některou.

Ale odněkud musí přijíti náprava. Veliký úkol tu čeká myslitelce, státníky, náboženství; ale veliký úkol čeká i školu. Ano, výchova stane se asi činitelem nad jiné důležitým; neboť mnohé veliké otázky přítomnosti jsou vlastně problémy pedagogickými.

Bude třeba vychovávatí charaktery, má-li ustoupiti nynější neotné a přece společností trpící, ba omlouvavě smlouvání se s okolnostmi, všeobecnou ohlášeni se na vlastní prospěch, které ochotně běže na se veškeré podoby, aby se jen hodilo do všech poměrů a na povrchu se udrželo.

Výchova bude podávati návod k lásce bližnímu, oné božské myšlenky Kristové denně na modlitbách vyřvané a vyznávané, ale více než kdy jindy, ba i od samých hlasatelů náboženství v prach slapané. Láska ta nesmí znáti stran, barv, roucha, víry, jazyka, má-li se jí skutečností říci Boží na směl.

Až potud hlas bystrého pozorovatele poměru. Že hlas tento jest pravdivý, musí doznati každý. Ano, sobáši nám výchova charakterů a ta se nikterak nedocílí, jestliže učitelstvo a jeho noviny budou usilovati o vyhlazení poslední špetky náboženství, které dnes se sice ve škole ještě trpí, ale jako obyčejný přilepek, jenž nemá již ani té váhy v očích některých pedagogů jako tělocvik aneb ruční práce. Pedagogické listy české si ovšem opravy školní výchovy nevšímají, nýbrž jenom úpravy platů a pak policejná schůdná po farních hostincích, proto lze zcela bezpečně doufati, že hlasy po nutné opravě školy povědou se dále.

Různé zprávy.

81letý papež. Dne 2. března dokončil, jak známo, papež Lev XIII. 81. rok svého věku a se-

počet 92. Jen málo předchůdců jeho na stolci sv. Petra dosáhlo stáří podobného. Byl to sv. Agathon, jenž zemřel ve stáří 107 roků, Řehoř IX. a 99, Kliment III. a 92, Řehoř VII. a 91 a Jan XXII. a 90 roky věku svého. Papež Pius IX. zemřel u věku 85 let.

Kněžský seminář pražský byl zavřen, poněvadž se v něm začal šířiti tyfus. Alumnové odejeli domů.

„Lumír“ časopis belletrický, do něhož psala řada nejlepších našich spisovatelů, sotva že přišel do rukou pana Hladíka, jeho sláva rázem přehla. Skoro by člověk nevěřil, že časopis který před několika lety uveřejnil Zeyerovy „Tři legendy o krucifixu“ může tak lehce sestoupiti do mravního bahna, ovšem pod rouškou „moderny“. Děkujeme za takovou „modernu“, která dovede zhasiti přední náš belletr. časopis, kde nyní nezáživné, jádra postrádající články se střídají s polemikou a různými „filosofickými“ náhledy, ovšem takových lidí, kteří svoji „filosofii“ dovedou imponovati jenom panu Hladíkovi. — Tak v č. 32. čteme tam stať o semitismu — a jesuitismu. Židé prý jsou — dnešní jesuité. Jesuité prý zrovna tak si počínají, jako židé dnes! — Jesuité prý zakazovali školy, zakazovali kázeň, zmouchovali se jiných nebojovných řádů. — Každý i méně vzdělaný člověk ví, že to byli právě jesuité kteří povznášeli vědu, kteří konali přednášky a kázeň a všemožně školství podporovali. Přirovnávat jesuity k židům jest holým neomyšlem, který snad by byl „pochoutkou“ pověstných „Červánků“, ale otisknout něco podobného v předním belletr. listě českém, to zasluhuje odsouzení.

„Mnoho nadšení — ale málo pravdy“, tak napsal hr. Tolstoj o společenském životě českém. A mnozí naši spisovatelé opravdu hledí udržeti jenom to nadšení — ale aby národ věděl pravdu, byť i trpkou pravdu, o to se nestarají. To prý nesáhá do uměleckého oboru! Také ženy některé uchytily se této speciality a v jejich literárních plodech nenalézáme často nic, než samé bezvýznamné fráse! To zvláště platí o L. Grossmanové-Brodské; až jest již celou řadu let literárně činnou, přec ve všech pracích, které podniká neobírá se ani tak jádrem a myšlenkou samou, jako spíše frásími. Ovšem, že často také klopýtne. Tak v posledním čísle „Ženských listů“ píše o spisovateli Turnovském. Ku konci, kde píše o pohřbu dodává: S úsměvem na stuhlé lici sláse pohřbívají jame nejlepšího člověka... Tak si s toho vyber čtenáři co chtějí. Kdo tedy měl tu „stuhlou lici“? — Toť ovšem jen nepatrná ukáška; podobných vět najdeme ve spisech G. B. mnoho! Není nad fráse!

Nepřátelé moderní školy? V „nejosvětenějším“ českém listě „Čas“ v čísle 55. čteme steskají na přetěžování mládeže v moderní škole: Toto šálátování dětí, tato tortura moderní, dala by se ještě omluviti, kdyby měla nějaký výsledek. Avšak nikomu není tajno, kdo úmyslně před pravdou oči nezavírá, že výsledek všeho toho klopecení učitelů, toho mučení dětí, všech těch předpisů a formulí, všech těch vymyšleností methodických, byvá dosti smutný. I nejosvětenější z moderního školství, nášorné vyubování, stráci zneuztívalám a přecyováním vši moci, barvy ztrácejí svit a lesk a co má bítí mrazí. Žalobce na tyto moderní mučnické mládeže a na tyto přípravy pro blázince dává se uvěsti docela k návrhu na zmenšení vyučovacího počtu hodin: Kdyby všechny vady našeho školství zůstaly, a nic jiného by se nesměnilo než že by počet hodin denních byl stanoven na maximum dvě hodiny dopoledne a půldruhé hodiny odpoledne, za půl roku byl by pokrok patrný. Zrovna jsme se lekli, když jsme četli tento požadavek z Lichtensteinova návrhu na opravu školek a zabíhali jsme togon svou tvář, neboť i pokrokový „Čas“ spojuje se s klerikály proti vyškolenému mazičkoví a chce anižiti drobné vzrůstání. Ba žalobce z „Času“ přechází do technické zápalu a volá důraznými slovy, jako kdysi starý Grégr po světlých oknech ve škole: Ano, otevřte pořízená blátom okna, otevřte okna stuchlých nádob, aby do nich vnikly jarní paprsky lásky, volnosti a té radosti, po níž svět nyní již touží jak po straceném ráji. Bída, pomyšlil jsem si: Stojí nás ty učebné paláce jenom v Čechách přec takráte tolik než za starých církevních časů a přece jest v nich něco „stuhlého“. Učitelé láteří na dozor, na systém vyučovací, na špatné platy, na návštěvu kostela, žáci stýskají si na učitele, na přetěžování, na kaprálekuou execrkru; obecnostvo stýská na velké školské přisázky, na alabý prospěch šachta, na pánovitost organizovaného učitelstva. Opravy jest potřebí jako soli, napsalely tu opravu provedou přece jenom liberalové dle návrhu klerikálů. Můžeme se dočkati ještě skvělejší satisfakce se ty nesnadné úsudky o staré církevní škole. V návrhu „Časová“ však postrádáme zmínku o nutném zvýšení platů učitelstva, proto se nezavdělá se „Českému Učíteli“ a jiným prosulufm pedagogům. To tam scházíti nemělo.

Adresa. Za minulý rok bylo v Praze zničeno 80.000 dopisů, protože byly nedoručitelné, nemajíce buď žádnou neb nedostatečnou či nečitelnou adresu. Ve Vídni zničeno přec půl drubého milionů, — v Berlíně docela dva miliony dopisů. Kolik závažných třeba důležitých věcí zůstalo nevyřízeno, jak mnoho peněz se zbytečně vydalo, — a to vše zavinuje — adresa.

Milener bude prý postaven před porotou vídeňskou. Tak se proslyché v kruzích, které svého času také první věděl, že druhý proces bude v Pluku. („Čas“).

Rothschild a daně. Jest všeobecně známo, jak velcí peněžníci dovedou se vyhýbati přiměřenému zdanění, zatím co jednotlivci a akciové společnosti veřejnému účtování podroběné, pod tíží daní sotva o existenci zápasiti mohou. Jaký však nepoměr jest ve zdanění domů Rothschildových, jest přímo úžasné. Dám ten udat sám, že kapitál investovaný v bankovním jeho obchodu činí 77.000.000 zlatých. —

Srovnajme menšího živnostníka s Rothschildem. Má-li takový živnostník ve svém podniku jeden tisíc zl. investováno, platí jistě pětadvacet zlatých živnostní daně. Podle toho by měl Rothschild platiti bez ohledu na to, že by jemu daně progresivně stoupají měla, jeden „milion devětkrátstodvacetpět tisíc zlatých“. Rothschild však platí pouze patnáctý díl 125.000 zl. Vyměřeno mu bylo původně 250.000 zl., proti tomu on však rekursoval. Na to snížena cifra tato na 174.000 zl., proti čemuž opět Rothschild rekursoval, načež mu vyměřeno zmíněných 125.000 zl. Osobní daně s příjmy platí Rothschild pouhých 143.000 zl., což není v nijakém poměru k obrovskému jeho příjmu. Uvádějce tento drastický případ ještě k vůli porovnání, konstatujeme, že zemská banka král. českého, která má toliko 6 milionů základního kapitálu a je ústavem nikterak výdělkovým, nýbrž mohli bychom říci finančně humanitní, platila v loň 146.000 zl. daně s příjmy, tedy více než sedmasedmdesátimilionový dům Rothschildův. Živnostenská banka, jejíž základní kapitál činí sotva sedmínu kapitálu v bankovním obchodu Rothschildově investovaného, platí dvakrát tolik co světová firma Rothschildova. Na tento nepoměr v zdanění milionářů musí býti poukázáno. V takových případech by mohl ministr finanční nalésti nové prameny vydatných příjmů a ulehčit za to chudým dělným třídám, daní přetížným.

Český list v pruském Slezsku. V Ratiborci v pruském Slezsku vychází již přes 8 roků jediný český list „Katol. Noviny“ redakci faráře Hulešského P. Josefa Hlubka. Vychází každou sobotu a předplatné, jež v Praze přijímá knihkupectví pouze Hovorkovo, obnáší 1 marku čtvrtletně.

Jaký to rozdíl! Za dob Karla Velikého byl císař zároveň „pánem Židů“. Dnes jsou opět Židé „pány — — —“ toť ten malinký rozdíl.

Hudba a choromyslnost. Velikou jest řada hudebníků, kteří skončili v blázninci. Ander, znamenitý tenorista, rodem Čech z Libitice, zemřel v šílenství 1864 v lázních Vartenbergových. Skladatel Vilém Blodek (nar. 1834), zemřel 1874 v ústavu choromyslných v Praze. Čermák élehtic z Liduša a Rohanů, znamenitý virtuos na housle, nar. r. 1771 v Čechách, zemřel následkem neopštvované lásky k vyvíce postavené dámě v šílenství 1822. ve Vesprimu v Uhrách. Holstein, výtečný německý skladatel z Brunšviku, zemřel po delší duševní chorobě 1878 v Lipsku. Formes, znamenitý tenorista od Rýna, zemřel r. 1874 duševně již churav v Düsseldorfu. Jensen, nadějý skladatel z Královce, zemřel po 12leté duševní chorobě r. 1879 v Badenu. Pierre, oblíbený operní skladatel francouzský zemřel v ústavu choromyslných v Paříži r. 1925. Nourit, hrdinný tenor, nalesl smrt svou vrhnutím se s okna svého hotelu dne 8. března 1838. Piccini, proslavený skladatel neapolské školy, známý soupeř Gluckův, zemřel v šílenství 1800 v Paříži. Prume, Bogličan, virtuos na housle, který s Paganinim stejně vynikal, zemřel duševně churav 1849. Schumann, genialní skladatel esaky romantického směru, zemřel v ústavě choromyslných 1856. Také slavný náš hudební skladatel Bedřich Smetana, tvůrce národní opery české narozen 1834 v Litomyšli, zemřel v ústavu choromyslných v Praze dne 19. května roku 1884.

Byl by zavřen. Ve Velké na Moravě oběsil se obecní strážník Novák. Když přiběhl k mrtvole do světnice druhý strážník, ozvaly se hlasy: „Je ještě živ!“ To nesmí být, to by byl zavřen!“ zvolal rozhorlený strážce zákona. A Novák skutečně byl mrtev, snad se strachu, by nebyl — zavřen. R. L.

Ruční postup Rakouska. Marie Terezie, nařídila reskriptem 9. července 1763 českému guberniu (místodržitelství), aby nadávalo úřady jen osobám český správně mluvícím a píšícím. R. 1791. dne 11. srpna bylo nařízením českému místodržitelství uloženo upozorniti krajské komise, že bude to jeho vina, nebude-li při postupu v úřadu na ně pro neznalost českého jazyka brán stetit. Po krajských a magistrátních úřednících žádaly dekrety dvorské kanceláře ze dne 26. února 1818 a ze dne 27. ledna 1833 úplnou znalost obou zemských jazyků. Císař Ferdinand V. vydal 8. dubna 1848. patent, v němž úplná rovnost češtiny a němčiny zákonitě prohlášena. — A jak tomu jest dnes? —

Spisy Sienkiewiczovy. Naklad. E. Benš. forta v Praze vydá, jak již před rokem oznámilo, všechny spisy H. Sienkiewicze v stejném formátě a téže úpravy za dosavadní levnou cenu. Za tím účelem, nechtě jiných nakladatelství poškoditi, převzalo koupí I. díl trilogie „Oheň a mečem“ od nakladatelství Fr. Šimáčka, před lety vydaný, a přátelskou úmluvou s redakcí a nakladatelstvím „Mátiice Lidu“ postoupen mu také překlad „Rodiny Polanieckých“, pořizovaný MUDrem. Panfyrkem. Jakmile ukončen bude v „Lévně ilustrované knihovně“ „Pan Volodyjovskij“, vyjde v rychlém postupu za sebou všechny, drobné práce Sienkiewiczovy.

Císař do Prahy. Jak se dovídáme, přijede v květnu císař do Prahy, aby byl přítomem slavnosti otevření nového mostu kamenného, spojujícího Ferdinandovu třídu se Smíchovem.

Stáří světa pětí ruský přírodospytec na 10 milionů let. Našel totiž v hloubce 40 stop řeky Dviny zbytky předpotopního zvířete Parisaerusa, ježž stáří na 5 a možná i na 10 milionů let cení.

Inzeráty „Nár. Politiky“. „Onoho pána, jenž osmělil se rostružovati o mně nekoum pověst, vyzývám, by u dal své jméno, jinak viděl bych se nucena uveřejniti ho v listech!“ — — — Vědomost dávám, že mám čest a že jsem právě otevřel bojně zásobený sklad, a sice: dříví, uhlí, pilin, pluku a jiné zeleniny, s kterou stávám v Pražské ulici č. 18933. Ig. Syreček, hokynář.“ — — — „Jest

na prodej kůň a sice v č. 9854 v třetím poschodí, s. dvéře. — — — "Obuvník X. V. odporučuje botky s nejmenší damské kůže". — — — "Chudá vdova, jed zde stála se 7 hlavami, prosí za podporu". — — — "Varuji každého, aby mému synovi Janu Páňkovi na mé jméno žádných peněz nepřijímal. Já nemohu zaplatiti své vlastní dluhy, tím méně ještě dluhy synovy". — — — "Klobouk ještě nánova byl včera v opilém stavu někde zapomenut". — — —

Učí chlapce vařit. V Londýně v Bow. Creechské škole učinili pokus, učít školáky, především synky dělnické, vařit. Pokrmu ve škole uvažené prodávají se lacino rodičům žáků. Zpráva o výsledku tohoto pokusu praví, že hoši snadno a dobře se učí kuchařit.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Václava v Náchodě v době od 18. února do 4. března 1901 odvedli: 60 K. p. Alžběta Hlelle Dittrichová, soukromnice v Krásné Lípě. Po 10 K: sl. obecní výbor v České Cermé a p. Františka Šimonová, choť vrchního inženýra v Uherském Hradišti. Po 6 K: dp. P. Alois Dokonal, farář v Zámruku, konvent milosrdných bratří v Praze a sl. v. k. poštovní a telegrafní úřad v Čes. Budějovicích. 4 K. 08 h. darovala p. Marie Dvořáková, 4 K. pan František Hejzlar v Náchodě, 3 K. vld. děkanství úřad ve Frýdlantě. Po 2 K: pan Dr. Frant. Albert, profesor v Litoměřicích, dp. P. Josef Baner, farář u Sv. Linhartu nad Leay, p. Boš. Hofmannová v Náchodě, oratorium čis. 2., sl. M. Alfonsa Prombergrová, klášterní učitelka v Kutné Hoře, dp. P. Fr. Schmied, děkan v Merseburgu a p. Jos. Wejmann, městský radní v Náchodě; 1 K daroval pan Edmund Anger, c. k. vrchní poštovní v Sušici. Veškerým šlechtným dárcům vyslovují se nejvšechnější díky.

Literatura.

JUDr. František Jolík: Katechismus občanského práva rakouského. (Ilustrovaných katechismů naučných díl II.) Nákladem Hejdy & Tučka. Cena vknusé vázaného svazku o 300 str. 1 K 80 h. Velmi šťastný klíč podařilo se najít Dr. Jolíkovi pro systematictost i pro detailní provedení jeho spisku. Na všech stranách je patrné, že neustálý a bdělý zřetel obrací k partím, v denním životě nejdůležitějším. Potřeby širokých vrstev jsou tu respektovány co nej-avšedomitěji. Vmyslil se neocenitelně do stanoviska laika, jenž nucen okolnostmi, hledá poučení v některých kapitolech občanského práva. Tak zvlášť prakticky, jasně a instruktivně projednáno je právo dědičné a rodinné, špekty výklad věnuje důležitým a pro majetnější, avšak nezbytným pojmům a poznatkům o knihovním právu. Naše rolníky a majitele nemovitostí vůbec musí zvlášť zajímat tato kapitola, psaná srozumitelně a jasně a přístupně. Ale i obchodník i konečně člověk jakéhokoli povolání nalezne tu mnoho, co bude moci snad velmi užitečně někdy potřebovat. Každému, kdo hledí rozšířit obor svých znalostí různými praktickými směry, doporučujeme „Katechismus občanského práva“ co nejvšechnější. Kniha přímě nepostradatelná.

Mor. Biblotéka rodinná, nákladem J. F. Havránka ve Velkém Meziříčí na Moravě vydávaná, přiměla zvlášť v posledním ročníku více zdařilých děl. „Slit“, „Ondy nalezencovy“, „Na cizí půdě“, „Rozmarin kapitoly“ atd. Jest to opravdu zdravá četba a hodí se dobře pro rodinné knihovny. Předplatné na celý rok 4 K. 80 h.

Hospodářská besídka.

Zalesňujte hollay. Nastává jaro, nejvhodnější doba k zalesňování neúrodných pustin. Dřevo v ceně úžasné stoupá. Lesní stromy daří se i tam, kde jiné rostliny se nevyplácejí. Les jest pokladnicí nevyčerpatelnou, jistinou se stálým úrokem velikým. Les zvyšuje cenu statku mnohonásobně. Pamatuje tedy na zalesňování a rok po roce, aspoň kus holé pustiny změňte lesním stromovím.

Husy a jara nepouštějte na osení. Utlačují marazem zkyplenou půdu, zuštipují peroutky zelené a tím rostliny zeslabí, ba často zuštipnou i srdéčko trsu a tak zničí, co sima uživila. Nejvíce však osení tím uškodí, že bestocho z půdy povyzdvižené rostliny úplně vyrvou. Trochu zelené, jež na poli husy ušknou, hospodář zaplatí příliš drahé, a proto na polích osatých oziminou z jara hus ne- trpte.

Národní zelenina a přece nad jiné věčná a zdravá je kapusta pupenatá a kadeřavá. Poskytuje po celou zimu až do pozdní vesny výborný příkrm v době oné velmi chutný, vzácný a zdravý. Také drůbeži zajišťuje na zimu zelený zob. Proto nyní, když v zahradách chystáme se k setbě zeleniny, pamatujeme i na kapustu pupenatou a kadeřavou, jenž po špenátu, ranní brukvi, ranném hrášku, salátě atd. se velmi dobře hodí jakožto druhá plodina pozdní.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. března 1901. 1 hl pšenice k 13:00—13:30 žito k 13:00—13:30, ječmena k 9:55—10:00 oves k 5:40—6:00, prosa k 9:10—10:00 vlna k 13:00—14:00, hrachu k 13:00—13:30, jáhly k 13:00—14:00, kroup k 13:00—14:00, bramborů k 3:30—3:50, jeteleového semínka červeného k 64:00—68:00, jeteleového semínka (žlutého) k 60:00—66:00, máku k 27:00,

olejky k 90:00—100:00, lněného semene k 19:00—23:00 100 kg. žitných otrub k 13:30, pšenice, otrub k 13:00, 1 kg. másla k 1:50—2:05, 1 kg. sádla vepřového k 1:50—1:75, tvarohu k 0:28—0:35, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 6:00 jedna kopa drobné zeleniny k 1:30—4:00

Zrnka pravdy.

Nešťastí je velmi často jen cestou, kterou si hledá štěstí, aby se k nám mohlo dostat.

Ve štěstí nezná sebe sama; v neštěstí nezná ji.

Spokojenost s málem je první stanice na dráze ku štěstí životnému.

Žerty a vtipy.

„Dovolte, pane Rohlíčku, proč pak natahujete hodinky pravidelně po obědě?“ — „Ze zdravotních příčin; lékař mi nařídil, abych dělal vždy po obědě malý pohyb.“

Hostinský: „Stará, napsala jsi už, co vyletnou vypili?“ — Hostinská: „Napsala!“ — Hostinský: „To je dobře; já také!“

Student: „Pane hostinský, nejsou tady kolle-gové?“ — Hostinský: „Nejsou, prosím.“ — Student: „To jsou darebáci; to jistě doma dřou.“

(Zasláno.)

Katolické veřejnosti!

Osada Jenkovic (u Třebčovic) měla od pradávky dob kostel; ten však časem sešel tak, že stal se k opravě zcela nespůsobilým. Když bývalý patron vzdal se patronátu, byl kostel v takovém stavu, že mohl býti strčen (r. 1899). Zbývá jenom ještě věž, také již velmi sešlá.

Opravdu smutný jest pohled na sboření stánku Božího, pro každého, kdo jde kolem; nej-smutnější ovšem pro katolíky Jenkovic, kteří tu ještě před několika lety shromažďovali se k službám Božím.

A přece potřeba kostela v této obci je avšro-vaná. Důkazem této potřeby je i to, že je nejduší. bisk. Ordinariátem povoleno sloužit zde 16 mš sv. v dny nedělní a sváteční do roka; neb farní kostel je velmi vzdálen.

Jak smutné jsou zdejší pohřby, když nad tělem zemřelého nemůže býti konána nejv. oběť!

Tyto pohánky vedly k započatí sbírek na vy-stavění kostelíčka, skromnějšího sice než byl bývalý, ale vyhovujícího nutné potřebě. Sešla se dosti slušná částka, která však daleko ještě nestačí. Neboť připo-menouti dlužno, že katolíci obyvatelé Jenkovic (obce čítá kolem 1000 obyvatel, z nichž třetina je belv. vyznání) jsou z veliké většiny chudí cihlářští dělníci a nádenníci.

Co činiti?

Když jsme dne 9. t. m. byli u Jeho Biskupské Milosti, který poměry naše velmi dobře zná, ráčil nám darovati 100 korun a povzbudit nás, abychom hledali dobrodince veřejným tiskem.

Činíme tak, ač víme, jak často v rubrice této objevují se prosby podobné; prosíme však, aby nám bylo věno, že nemůžeme bychom se v řady prosebníků, kdyby nás nenutila naléhavá potřeba. Přispějte tedy, kdo má katolické svědomí, a můžete přispěti! Dilo, pro jehož podporu dovoláváme se Vaší štědrosti, je dílo dobré, a dílo nutné. Ať sebe menší je dárek, jímž pomůžete na vystavění stánku Páně, Bůh Vám ho započítá, jakožto oběti Jemu věnované. A osadníci Jenkovičtí vědy Vás budou věčně pamětlivi ve svých modlitbách.

Ferdinand Hanousek, děkan v Třebčovicích.

Jan Prokop, starosta v Jenkovicích.

Josef Ludvík, radní. Jos. Procházka, radní.

(Zasláno.)

Do Polničky, Škrdlovic a okolí.

Jsem nucen veřejně oznámiti se pomluvy, které se rozšiřují, jako bych já dal podnět k tomu, že byla kontumace v okolních obcích vyhlášena, náklá-dají se na nepravdě a každého, kdo pomluvou mi škodití chce, považují za na cti utráče.

Josef Kučera.

(Zasláno.)

Dovolují si oznámiti, že spisek „Zda věřiti Lurdům!“ jest týž, jež jsem opověděl na konci knihy „Lurdy a pouť do Lurd“ pod názvem „Zásra-čnost ješkyně Lurdské.“ Připomínám to proto, protože někteří objednavé si „Zásračnost ješkyně Lurdské,“ nyní spisek „Zda věřiti Lurdům?“ vrátili, jiní zase ponechávají si spisek „Zda věřiti Lurdům?“ objedná-vají si ještě „Zásračnost ješkyně Lurdské.“

Zároveň vyslovují nejuctivější díky za pochvalné poselství jak slavným redakcím tak i jednotlivcům.

V Předkládkách u Tisova, dne 6. února 1901.

Leopold Kolisek,
farář.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. řádu Nejsv. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské knihtiskárny.

Stran 614 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhém vazbě celopletené 1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko 3 K 90 h.

Recenzí pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „*Řádce duchovního*“ r. 1896. Casopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čis. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Překlad: „Jméno věčné cítné bisk. knihtiskárny v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsorem* máme knihu tuto za lepší a přehlednější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen *hojnost modliteb*, ale i *myšlenek k rozjímání*, čehož se ve *Walsoru* nedostává. Proto ji *odporučujeme všem* při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, *nepotřebuje dlouho svého modliteb*.“

Knihu obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hrdí se zvláště pro lid, chová se pěkně, jasně a dojemně poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvádí zvlášť důle pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny kniha došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychia.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3:30, poštou K 3:50.

Knihu se schválením Ordinariátním vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající kněžím bez obtíže hledání poučení bez-pečného ve všech pochybnostech každého páso-bení se naskytujících, ve všech oborů vědy theo-logické. Dodatek podává v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefo-vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o cennostech církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-nostech.

Biskupská knihtiskárna

Biskupská knihtiskárna

nabízí školním

1. Střední katechismus

katolického náboženství.

Schváleno na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.

Schváleno na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerské schválení.

Prodej pro prodáváče: knihkupce, kniháře dle se za podmínek týchž jako s o. k. školního knihoskladu (sleva 15% proti hotovému zaplacení předem neb do-bírkou.)

Objednávky vyřídí se obratem poštou, drahou pak aspoň druhý den.

Josef Štěpán,

závěd poslanecký v Pardubicích

opravuje jaké i nové stavy

oltáře, kazatelny, visko druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 22. března 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. pro diecési kralovohradeckou odmítá rozhodně opovážlivé a lživé útoky některých německých poslanců na svátost pokání a na mravonku sv. Alfonse z Ligouri, jakož i veřejně děkuje všem pánům poslancům, kteří ihned mužně odsoudili zneužívání poslanecké nedotknutelnosti k hanebnému tupení katolické víry veliké většiny voličstva na říšské radě zastoupeného.

Za výbor:

Dr. František Reyl,
jednatel.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Když ty tak, tak já takhle.

Moravané mají ve své prostomluvě jedno slovíčko, kterého Češi nenžívají, ač by ho mnohdy velice potřebovali. Je to slůvko „tož“. Obzvláště jeden muž, který velice výmluvnou ženu měl, byl by ho potřeboval. Kdykoliv přišel z hospody domů, následoval velice dlouhý výklad. Dlouho to snášel, až jedenkrát povídal: Když ty tak, tak já takhle. Vrátil se zase do hospody, a přišel až ráno. — Vidíme však, že v jeho různé odpovědi dvakrát po sobě slovo „tak“ — avšak v jiném významu se nalezá. Moravan by řekl: Když ty tak, tož já takto. Ale at již je lepší „tak“ nebo „tož“, v tomto případě to pomohlo. Po druhé totiž žena mlčela, a muž opět dle toho pravidla jednal je řekl sám k sobě: Když ty mlčíš, tož já taky a zůstal doma.

Ale škoda, přeskoda, že o tomhle potlačování přílišné výmluvnosti nevěděli v říšské radě, když pokrytečtí nestydliví učení církve katolické a kněze její tupili. Bylo by to jistě velice prospělo.

Dle toho pravidla jednal na př. již v šestnáctém století znamenitý muž Bedřich Staphylus, professor vysokých škol v Königsberku, protestant luterán, který se však k církvi katolické opět vrátil a tedy obrácením čili konverzitou se stal. Tento učený muž vydal roku 1661 obranný spis, jemuž dal nápis: Christlicher Gegenbericht. Spátnou češtinou by to znělo asi jako: Křesťanská protispráva. Povídam „spátnou češtinou“. Ne-li lepší češtinou, aspoň jistě srozumitelnější by se to přeložilo slovy: Když ty tak, tož já takto.

Milý Staphylus povídá totiž ve svém spisku, že ho k návratu do církve katolické přivedla *skáza mravů*, kterou *Luterovo učení* o samotné víře bez potřeby dobrých skutků *spřesobilo*. Nejprv nezakrytě uznává, že mnozí z katolického duchovenstva tehdejšího — i výše postavení — podle katolického učení nešijí, a že lid má příčinu na to poukazovati, že jinak učí a jinak žijí, že jiné napomínají, ale sami sebe nelepšili. To je v mnohých případech pravda. Ale se skázkou mravů mezi evangelíky, luterány i kalvíny je to zcela jinak. Tu to nezavíhují pouze osoby správně učící, ale jen nesprávně žijící; nýbrž tu to zavíhuje *samo nové učení*! A dává příklad, že Luter učí, že může žena — v jistém případě — s bratrem svého muže anebo s jeho blízkým přítelem tajně — (bez oddavků a svědků) v sňatek vejíti. A táže se, an psal německy: Ist das nicht ein schönes Pflänzle? Není to krásná bylinka? A jaké vydala ovoce? To vydala ovoce, že mezi evangelíky má bratr ženu svého živého bratra; jak to učinil Herodes, to že je nyní mezi luterány velice rozšířeno; ba i to, že žena může (vůbec) více mužů a muž více žen mít, jako to je u Turků, a jak se to i v Německu nejen v městě Münsteru (Münster), ale i na jiných místech veřejně shledalo. Nepochází toto ovoce z toho učení? A dále praví, že Luter bez oddavků, ale i vůbec beze všeho „sňatku“ dovoluje v jistém případě (si non vult uxorem veniat ancilla) mít „děvečky“ jako za ženy. Z toho-

to učení vzešlo to krásné ovoce, že luteránstvo cizoložstvím a smilstvem příliš zasypano jest, takže i luterští predikanti — kazatelové — nad tím křičí a se diví vidouce, že v „papežství“ takové nepravosti nikdy tolik všeobecně nebyly. Dále praví, že Luter sám uznal, že za nového evangelia lidé stokrát horší jsou, než za papežství. Taký připomíná, že nesčetné nepravosti povstaly Kalvínovým učením, že Bůh lidi nutí, aby zlé činili.

Byl to pro ty — jako zlá žena křtící — predikanty trochu mnoho pepřný „Gegenbericht“ čili mnoho pány ty zamrzelo to pravidlo: Když ty tak, tož já takto. Křičeli sice n. p., že Staphylus je veřejný rouhač, křivopřísežník a Höllenhund — pekelný pes, ale katolíkům se otvíraly oči a štvácké řemeslo se přece jen kazilo.

Tak by to bylo bývalo i v říšské radě, kdyby katolíci oproti těm wolfsiansko-schönerevským pomluvám a potupám církve byli v čas přišli s takovýmto Gegenberichten čili: Tož my takto. Ostatně je na to ještě čas, a mají katolíci poslanci dosti příležitosti k interpellaci: Zdali vláda ví, že se Luther i katolickým zákům při líčení dějin velebí a vychvaluje, anebo raději, zdali vláda vůbec to Luterovo „čisté evangelium“ zná. Pranic by neškodilo, kdybychom se i my v říšské radě zeptali: Ist das nicht ein schönes Pflänzle? Není to krásná bylinka? A nemuseli by to být právě klerikálové, kteří by na tohle Pflänzle v Rakousku z Staphylovy knížky ukázali. Neboť Staphylus přičítá úpadek Německa tehdejšího protestantismu, an praví o katolickém náboženství, že právě tím náboženstvím německá říše slavnou a mohutnou se stala a německý národ ušlechťen byl. To vše však že se během posledních čtyřiceti let změnilo a že se s velikou bolestí pozoruje, jak se v říši vše k záhubě schyluje a jak Němci jiným národům k posměchu a potupě jsou.

Za posledních čtyřicet let! Zdaliž pak i v devatenáctém století nebyla jista říše, kde se za těch posledních čtyřicet let vše k záhubě schýlilo? A že dnes ku posměchu celého světa jsme, to nedávno řekla ústa jistě velice vysoko stojící osobnosti. A odkud to? Inu proto, že se právě tato říše mazlí a mazlíla s nevěrou, s protestantismem a ještě jiným . . . ismem, a jen katolickému náboženství nedávěruje a překáží, a tím cit pro právo a spravedlnost sama v srdcích vůbec, zvláště pak v srdcích Němců hubí. Dnes štvanicemi luteránskými k bolesti všech nás vše se k záhubě schyluje a veřejně se o zničení Rakouska a připojení k Prusku křičí. Kdybych byl poslancem v říšské radě, zvolal bych: Excellenci! Ist das nicht ein schönes Pflänzle? Není to krásná květinka to vaše německo-liberalistické vladaření? Ale vláda by mi bezpochyby řekla, že nemá na to zákona. A já bych řekl: Tak si ho udělejte, máte to v moci. Ale toto! V Rakousku energie, silná vůle a odhodlanost? Takhle s prusáckými Němci se mazat, biskupy v Římě udávat, jim dárky dávat, před porotou biskupa hnát, ba i na světce žalovat, to je stará vídeňská praktika. Tak n. p. slavili jsme v minulých dnech svátek blahoslaveného Klementa Dvořáka, který v devatenáctém století ve Vídni kázával. Ten světec byl roku 1819 vyšetřován a vládou vídeňskou odsouzen. Ale papež Pius VII. se ho před samým císařem Františkem ujal jako kněze dokonalého a politování své nad tím, že mu vládními orgány bylo ublíženo, vyslovil. Kde by dnes Rakousko bylo, kdyby se bylo řídilo napomináními a zásadami toho obžalovaného? A kde je dnes, že každé volné křesťanské slovo dusí? Už dnes nemá ani tolik síly, aby Wolfiánům řeklo: Když ty tak, tož já takto. Když ty jsi drzý velezrádce, tož já s tebou jako s velezrádcem zatočím.

Ale i osudy našeho národa připomínají ten dnešní nápis našeho článku. Byly časy, kdy jsme Vídni řekli: Když ty tak, tož my takto, když ta naše ústava s tou říšskou radou může s námi zacházet, jako zlá žena, tož my jdeme pryč. A byly to v celku časy naší největší

moci a síly v celém devatenáctém století. Ve Vídni to mrzelo. A dnes? Dnes ne český národ, ale naopak Vídeň povídá: Když ty tak, tož já takto. Když nepůjdeš do říšské rady a nebudeš se tam chovat jak já chci, tož já tě budu ještě více potlačovat. A kdo umlká? Ten drubdy tak slavný hrdina, český národ. Pěkně tiše „pracuje“ v říšské radě.

Ist das nicht ein schönes Pflänzle? Není i to krásná květinka, ten protikatolický a protikřesťanský liberalismus český, jenž takové ovoce přinesl? Není na čase, aby povstal nějaký novodobý český Staphylus, aby národu ukázal, proč se to i s ním k záhubě schyluje? Kéž by jen povstal, ne však jako jediná osoba, nýbrž kéž by povstal ten český — v ohromné většině — křesťanský katolický lid a zvolal: Již máme dosti na tom ovoci té jedovaté bylinky našeho liberalismu. Ovšem, že predikanti (blasatelé) českého liberalismu hned tu jsou se svým křikem, jako ti luteránští šestnáctého století, Staphylovi pekelných psů nadávající. Vždyť právě v poslední dny, kdy tak krásně v říšské radě mlčíme, vyhnaly se Nár. Listy s křikem, že se zmáhá — klerikalismus. Že se, páni, aspoň trochu nestydíte! Až tam, že se vše s našimi právy k záhubě schyluje, nepřivedli to čeští katolíci. Vy jste komandanti v tom slavném s Vídní boji.

Než! Bohu díky! Naši poslanci, aspoň ti rozvážnější, ač ovšem neopustili prapor liberální, přece mají více rozumu, než redaktori z Národních Listů. Chovají se ku katolíkům o mnoho šetrněji, než jak si přejí Nár. Listy — v březnu — ku konci čtvrtletí, kdy se obnovuje předplatné.

Dej Bůh, abychom si všickni ještě více porozuměli a té jedovaté bylinky slovanské nesvornosti se odřekli. Pak — i kdyby národ český ta hrozná rána zastihla, že by Národní Listy ztratily všechny předplatitele a zašly — pak by se vrátila doba, v které by to naše „když ty tak, tož já takto“ Vídní přece jen nemilé bylo.

Naše duchovenstvo.

Slycháme dosti často za duň našich, že duchovenstvo katolické není národní, že nemá lásky k vlasti. Slova tato lživá slycháme nejen od národních socialistů, nýbrž i od mnohých z naší intelligence, od mnohých, kteří se považují za vzdělance a domnívají se, že mají na národnost, na vlastenectví patent. Že duchovenstvo katolické vždy vlast a národ milovalo, že bylo a dosud je láskou ke své drahé vlasti a ke svému národu prochnuto, to dozná každý nepředpojatý pozorovatel dějin a poměrů. Jak soudí mužové nepředpojatí, v jejich srdci není stranickosti a záští proti duchovenstvu toho důkazem budiž článek vydavatele Modré knihovny který není „klerikálem“. V „Modré knihovně“ čís. 57 seš. 2. „Český duch ve století XIX.“ ve článku: „Duchovenstvo — Školství — Literatura — Umění“ píše: „Devatenáctému století dostalo se do vínku od věku předchozího mody *podceňovati katolické náboženství*, což pokládáno bylo za vymoženost svobody a pokroku.

Není snad větší nesrovnalosti právě nad touto v celém XIX. století, nežli když duch jeho na jedné straně znevážňoval a snižoval náboženství jedno (katolické) a prohlašoval tuto činnost svou za pokrok svobody, na druhé pak straně povýšoval a rozšiřoval náboženství druhé a třetí. Svoboda tato vychvalovaná víře katolické staré chrámy zavírala a *vysnáním protestantským a židům nové modlitebny stavěla*. Tato fakta si odporují, a proto stanovisko, které na jedné straně něco jako zpátečnictví odstraňuje, co na druhé straně jako pokrok zavádí, jest povahy politické, která utiskováním jedné hledí ke svým účelům povýšiti druhé!

Hned za panování císaře Josefa II. zahájen byl boj proti institucím církve katolické. Zařízení josefské odebrala vyšší školy z rukou upřímně smýšlejícího duchovenstva a odevzdala je ve správu germanisujícímu centralistickému systému, který směřoval na sto let zastavení české vědy.

Zrušením klášterů podrasila zařízení josefská také na dobrý sto let nohy českému umění, když se ostatních těžkých hmotných stránek nedotýkáme. Zrušením bohatých klášterů a zřízení chudých bídně nadaných far nebylo také ani českému duchovenstvu, ani českému lidu nijak platně pomoheno. Obrovské majetky zrušených českých klášterů rozprodány byly za satku lacino a stržené peníze za českou pádu, za českou práci odvezeny do Vídně, aby byly z nich zřízeny fondy, jež Český národ pro své země dle svých potřeb a dle svého uznání nespravuje a k jejichž zřízení nebyla různá zbožná nadání českých pánů ustanovena.

Zřízením chudých far, jež v náhradu za to v českých zemích systemisovány, postaveno ustanovené na nich duchovenstvo v poměry tak žalostné, že je sama nynější liberální doba upravením kongruy hleděla poněkud zmírniti.

Náhle rozvrácení po dvě století s největším úsilím upravovaných poměrů církevních v zemích českých mělo pro mravní rozvoj českého lidu následky nanejvýš neblahé. Zámýsly opatření těch byly nepochybně nejvyšší ideální, ale okno utěšitelství vyrážeti, když má být dům provětrán. Cesta k některým potřebným reformám života duchovenstva dala se upravit tak, aby tím náboženství, země i lid mravně i hmotně netrpěli.

A to se stalo, když konec osmnáctého století reformy ty u nás donesl a následky jejich jako své dědictví století devatenáctému odevzal. České duchovenstvo přešlo do něho z věku osmnáctého za poměrů nanejvýš rozrušených a nestálých, neboť změn a nepokojů plní ti časové i nejúšlechtilější myslí odvracely od péče o svěcené jim duchovní blaho věřících ke starostem o nezbytné hájení poměrů existenciálních, jež dlouhé války francouzské ještě zesnadňovaly do té míry, že české chrámy musily vydati také skoro všechno své posvátné nádobí na válečné potřeby.

Tak se stalo, že teprve ve třetím desetiletí devatenáctého věku začaly se náboženské poměry a postavení duchovenstva v zemích českých poněkud ustálovati a blahovolné působení víry opět mohlo se klidně šířiti a upevňovati.

A tu s obdivem třeba usnati horlivost a sebezapření českého duchovenstva, s nimiž se svých úkolů v národě ujalo.

Čeští kněží obětavě a nadšeně oddávali se svému poslání v lidu českém, jež vedli nejenom ke mravnosti, ale také byli mu nejprřednějšími učiteli a vzory lásky vlastenecké. Proto také ti kněží, kteří sluch svůj k hradu lidu přiklonili a tepotu jeho srdce naslouchali a jim se spravovali, vynikají z historie devatenáctého století jako spasné hradby a světlé majáky na pobřeží moře, jež rozviněno divou bouří vášní a zlých událostí. A štěstí pro český lid, že českými citem proniklými kněží matičky české vychovály mu tolik, kolik jich zrovna potřebují.

Působení těchto kněží buditelů národního vědomí a vlastenecké lásky české jest tak veliké, že se kolem něho národní pokrok českého lidu v nejprřednější řadě otáčí, neboť působení vlasteneckého duchovenstva proniklo všechny vrstvy českého národa a sice směry všemi.

FEUILLETON.

Kam se poděly naše písně?

Uvažuje J. Šnejkal.

„Píseň česká slavně znívá, v chrámu Páně když lid zpívá“. Vzpoměl jsem si na ta slova, jež slavný mistr náš Smetana krásnou melodií přioděl, o minulých svátcích vánočních, kdy prostorami chrámovými nesla se zbožná, starodávná, česká píseň: „Narodil se Kristus Pán“. I srdce často se Bobu vyhýbající dotknuto bývá při písni té něžnou poesíí sv. noci betlemské; i ústa, jež Boha neznají — přec si o vánocích zazpívají radostně: Narodil se Dítě Bohu zní dosud píseň v kostelích našich — ale podívejte se do veřejnosti — lid přestává zpívat, zaniká krása české písně a co mezi lidem slyší — stud ti ve tvář vhná. A přec tolik pokladů v krásných písničkách českých máme! Kam se poděly naše písně?

Bývaly u nás časy, kdy lidé „zpěvem si pole rozveselovali“, kdy totiž oráči, ženci a jiní dělníci při práci si prospěvovali a zpěvem spolu rozmlouvali, až kolkolem se rozléhaly hory a doly, pole i luka, les i háj! Písní děkoval český lid Bohu při probuzení — s písní ukládal se k odpočinku. Na podzim, kdy práce na poli přestala i písničky se odštěňovaly do zastopené jízby na přístky. To byly naše původní

Český kněz pěstoval českou literaturu, český kněz ji vydával, podporoval, aby se rozvíjela a vzkvétala mohla český kněz ji šířil, české kláštery do škol vedl, český kněz studenty podporoval, český kněz spolky české sáhládal, český kněz lid k politickému uvědomění budil a pak tu odměnu za to všecko našel, že se politicky probudil lid k němu vždy pyšně obrátil, jako prý proti nepříteli české věci. —

Není v národě druhého stavu, který by byl na povznesení českého ducha a o pokrok národního vědomí v devatenáctém století tolik peněz, tolik nezištné práce a tolik lásky obětoval, jako učinil stav duchovní.

A odměnu za to vzal trpkou! Jen pravda dejme přechod! V žádném odvětví veřejné správy neměl český lid tolik dobrých, a nadšených přátel, jako měl a má ve stavu duchovním a za to se k žádnému s takovou nezávěrou a pohrdavostí nechová, jako k němu a to snad jenom proto, že největší část jeho členů jest jeho vlastní krev.

Český lid působnost svého duchovenstva doposud neocenil, ale on ji jenom podceňoval. Že tím sám sobě škodí, toho nedbal a jenom vyčítavě poukazoval k tomu, že tu a tam usazena byla na vyšší místa církevní českému duchu se protivící osoba, již tam české duchovenstvo nedosadilo a její povýšení v řadách jeho bylo křivdou v nejprřednější řadě na něm samém.

Zajímavé jest, že obyčejné lidé, kteří mnohdy se celou svou existencí českým kněžím jsou díky zavázáni, nejvíce po nich kameny házejí a olítají se posmívají, ač služba při něm jako ministrantů byla mnohdy prvním stupněm k nynější jejich kariéře.

Směry v českém duchovenstvu a jeho působení jsou v minulém století patrné.

Pražský světící biskup Rychlovský, pražský světící biskup a napotomní arcibiskup Lvovský Pištěk, budějovský biskup Jirsák a jeho společník vyšehradský probošt dr. Lenz a jeho předchůdce Štule, královéhradecký biskup Brynych, zamenají nejrazovitější a v přední řadě jasně vyslovené a určité směry vlasteneckého působení českých duchovních hodnostářů vyšších.

Působení kněží Dobrovského, Zieglera, Puchmajera, Ant. Marka, Vinařického, Sušila, Ehrenbergra, Illinky Pravdy, Bol. Jablonského, Beneše Třebitzského, hraběte Pöttinga, Václava Kosmáka, Borového záti jako stkvoucí hvězdy na obloze, pod níž se v temnu a mlhách doby historie českého národa ve věku devatenáctém odehrávala, když o tisících veselosloužilých vlasteneckých českých kněžích v Pánu již sesnulých i živoucích jmenovitě se nezmínujeme.

Co slz rukou českých kněží setřela, kolik slov útěchy ústa českých kněží poskytla, mnoho-li na ulevení bídy a trampot obětovala, kolika lidem kněží pomohli, to ví Bůh jediný sám. —

Kdo chce váhu českého duchovenstva a platné jeho působení v ohledu národním správně oceniti, ten necht se pokusit si je odmysliti, jako by se nebylo stalo, a potom ať si představí, jak by asi dnes český duch a poměry českého národa vyhlížely, kdyby bylo české duchovenstvo nepůsobilo tak vlastenecky, jako po celých posledních sto let působilo. —

Kdo v jeho obrovský národní význam a v jeho zásluhy nevěří, necht se tímto způsobem přesvědčit, jak české duchovenstvo s pokrokem českého ducha v devatenáctém století souvisí.

opery a koncerty. — Teprve od nedávna, od časů, kdy nám dobré nebe popřálo mistrů — jako zejména Smetana a Dvořák, kochá se slovanské ucho i srdce rodnými zvuky už nejen v písni lidové, ale i ve vážné a žertovné opeře, v mohutné symfonii a velkolepém oratoriu a netoliko my doma, ale i daleko za hranicemi jásají cizí národové nad krásou naší hudby. Máme Bohem nadané mistry Ondříčka i Kubelku, kteří slávu a čest českého jména do širých krajů vzdělaného světa rozšiřují. A všechnu chválu snadno lze zahrnouti v prostý úsudek, že je velmi zpěvná a zcela přirozená. I tomu, kdo ji slyší poprvé, přichází všechno v ní milé a známé. — Odkud pak tato zácná přednost naší hudby české? Odtud, že je dcerou naší lidové písně. Smetanova hudba se více potatila po otcí Čechu, Dvořákova se dala více po matičce Moravě. Umělá naše hudba jest jako líbezná rozkvetlá růže na keři naší národní písně. — Kéž by jen tak zůstalo na vždy, aby lid jako za starých časů pěl své písně neporušeně!

Ale škoda, překážka, že růžový tento keř vůči ledně vadne. Když na Moravě v letech 53—60 Fr. Sušil, u nás v Čechách r. 1864—8 sbíral písně české K. Erben, tehdy byl keř ještě hustě vonnými květy písní obsypán. J. Frant. Bartoš na Moravě našel ještě dosti vzácných květů. — Ale ostatní sběratelé po nich našli už málo co za něco stojí. —

Pozdější sbírky nám podávají důkazy,

Bez vlastenecké lásky a obětavosti a bez nadšeného českého ducha českého duchovenstva v XIX. věku jest dnešní poměrně uspokojivý stav a pokrok národa českého naprosto nemyslitelným.

Tak soudí o duchovenstvu katolickém v našich českých vlastech muž nepředpojatý, spravedlivý. A duchovenstvo je téhož ducha vlasteneckého jako bylo dříve, miluje vlast, přiznává, co může v obět své vlasti, svému národu, jen že jeho posuzovatelé se záští a nepřátelství nazývají je nevlasteneckými, ano i vlastizrádnými. Kéž každý tak národ český miloval, tak si ho vážil a tak ctil naši českou vlast, jako to činí české katolické duchovenstvo. Přijde doba, kdy uznána bude pravda těchto slov, kdy pozná se zášť a klam odpůrců našeho duchovenstva.

Drobná obrana.

Ublížil si. Doposud „Čas“ chválil národního dělníka, učitele Černého. Najednou však upadl ubohý poslanec v úplnou nemilost a dle „spravedlivého“ Času a Osvěty Lidu „líbí se prý čím dále tím méně lidem opravdu pokrokovým“, protože spolupodepsal s Březnovským interpelaci o „Rabínu“. Všecko může „pokrokový“ redaktor prominouti, jen nic proti rabínovi, proto chcete-li, pane učitelé, líbiti se, musíte do kola kol zlatého telete s panem Hajnem a panem Herbenem.

„Tmáři“. Není tomu ještě dávno co „Národní Listy“ pro každého kněze a horlivějšího katolíka měly název: „Tmáři“. — V nynější době zvláště páni rad. pokrokaři když již se nemohou ničím jiným vytasiti, tu to okřídlené slůvko „tmáři“ dávají za základ svých „duchaplých“ úvah. — V „Národ. Listech“ však již páni poznali, že by se to slůvko hodilo spíše někam jinam ale rozhodně ne na katolíky — a proto, aby tento název nemusely přenášeti zase na jiné pole, zapomněly naň vůbec. Jen ještě některá odnož „Nár. Listů“ si vzpomene na ten „ušlechtilý“ název, jakoby tím chtěla vzkřísiti tu slávu Mladočechů k novému životu — ale to jest jen taková naděje jako když tonoucí se chytá stěbla. „Národní Listy“ samy v poslední době dozrávají jak to s tou „tmou klerikálů“ vypadá. Uvěřejňují dlouhou úvahu, z níž vyjímáme:

„Již celá výchova či spíše snažení, jímž jsou prochnuti nastávající mladí kněží, bere se novými cestami. Přibodí se vám nezřídka při rozmluvě s některým semináristou, že vyzná se právě tak dobře v konfesích sv. Augustina jako v Schopenhaurově „Svět jako vůle a představa“, anebo v Nietzscheově „Zarathustrovi“. Není také divu: v seminářích zakládají bohoslovci mezi sebou sekce, jež jsou speciálně určeny jednotlivým vědeckým odborům. Mají kroužek literární, sociologický, filosofický. Debatuje se tam, theoretisuje, čtou se časopisy, odbírají se revue. Tak vyrůstá katolický kněz: zatím co náš universitán, svedený hostinci a zábavami, nebo zaneprázdněný udlílením kondic, nenajda času, aby prohluboval své vzdělání, vyspívá v zátiší semináře katolický kněz. Zná celou belletrii posledních desetiletí. Učí se cizím řečem. Čte cizí autory v originálech. Studuje historii,

jak lidový zpěv znenáhla porušení a skazu bře, až i docela zaniká. Lidu přestává zpěv býti skutečnou potřebou; zpívá zřídka, a co zpívá, nejde od srdce; lid přestává svým písním rozuměti.

Jaká pak toho příčina? Má-li pravdu básník, že lidé zlí nezpívají a nemají písní, to zajisté náš lid, který si skládal tolik písní krásných a ušlechtilých, který písněmi mluvil — byl lidem dobrým. Písně ty jsou hlasitým svědkem, jak byl náš lid dobrého ducha, prostého, zbožného srdce, jasně myslí, jemného zrna a zdravého jádra.

Když tedy lid už nezpívá a ztrácí své písně, děje se s ním něco, co odjímá mu chuť ku zpěvu.

A věu, že děje Vizme jen, jak bývalo u lidu a jak jest nyní.

Za starých dob byla lidu rodná chata, osada a kousek polí — celým světem. Tam znal kde kterého ptáka, každé kvítko i strom, kámen, potok. Tu pozoroval planou trnku a brušku v širém poli, tam kalinu ve struze, tu zas lístek na stromě. Vše se mu zdálo býti živé, všechno k němu mluvílo, i on se vším rozmlouval a světoval své myšlenky i city, radosti i žalu.

Rodinný život byl srdečný a základní se na zbožnosti, lásce a kázni. Celá osada žila v sousedské shodě a přátelské lásce, jako jedna rodina.

Mládež zachovala si peť samostatlé ptirozečnosti, jako ta trnečka neb jablíčko na stromě.

biologii, botaniku. Vyzbrojen theoretickými znalostmi, které vzbuzují údiv, vstupuje do svého povolání. Stává se veřejnou mocí, jež nutí k respektu. Brzo bude on jediným vykládačem řecké a latinské kultury. Jako v Německu bude patrně i u nás vyškrtuta ze škol řečtina a po ní latina. Tak se stane 40.000 neb 50.000 kněží posledními cititeli klasické vzdělanosti. Zatím co jejich kolegové z gymnasií a reálék, navádění neustále ku praktickým potřebám života, ztratí se v komptoirrech obchodů a inženýrských kreslárnách, budou kněží pracovat na historii minulosti a filosofickém díle přítomnosti. — Uveřejňujem bez poznámky.

Politický přehled.

Ríšská rada „pracuje“ dál. Chvillemi jest sice klid — ale když se vzbouří krev v Schönererovcích, bývá zase veselá vojna. Dne 14. t. m. srazili se křest. sociály. „Vy jste židovští pacholci volali křest. soc. „Vy jste komedianti a švindléři“, odpovídali zase Schönererovci. Mezi poslancem Steinem a Procházkou došlo k ostrému výstupu, takže se zdálo každou chvíli, že se počnou sackovat. Posl. Stein volal: „Vy a Lueger jste darebáci! Poslanec Procházka: „Vy jste vlezrádci a lumpové!“ Toť ovšem jen malá ukážka té „práce“. Ríšská rada zasedeti bude do 28. března načež se odročí do 18. dubna a bude pak „pracovati“ do konce května. Teprve potom sejdou se delegace a po nich zemské sněmy. Naše informace, jež jsme tlumočili svým čtenářům před týdnem se opět potvrzují.

Klub mladočeských poslanců právě dává prohlásovati, že písmění a vládou uzavřeno pouze do velkonoc, pro pracovní program po velkonocích však neplatí. Tu prý mají Mladočeši zase volnou ruku a jí také využít, jestli vláda v investiční předloze nepostará se o úpravu řek v českém království a v Moravě. Tedy již hrozba ministrapresidentovi. To musí býti sliby vládou Mladočechům dané šlakovitě nespolehlivé, že musí již z další výpomohy blesky a hromy pro strach Körbrův. Ale zdá se, že vídeňským pádnům eventuální hrozba nahнала málo hrůzy, aspoň vláda upravuje pracovní program vesle dále. Dosavadní ministr financí byl dokonce tak laskav, že chce od této sněmovny novou daň; jeho chytrá hlava přišla na nápad, zvýšiti přírážku k daní kořaleční z 20 na 30 K, z toho postoupiti 1/2 zemím k sanování financí a zbývající třetinu státní pokladně k úhradě schodku, jenž vyplýne ze zrušení mýt. Zdá se však, že v tomto případě vláda narazí na tuhý odpor, zejména u Poláků, kteří se domáhají třetiny přírážky pro města, vykonávající přenosnou působnost. Čeští poslanci by jim ovšem stáli po boku. Dle všeho však ze zvýšení vůbec sejde.

Bouře na budapeštské univerzitě arcit přestaly, ale mohou propuknouti každou chvíli znova. Jak známo, zamítl akademický senát university budapeštské před nějakým časem žádost četných akademiků, aby v posluchárních universitních byly zavěšeny kříže. Žadatelé a s nimi také mnozí jiní vyhověli tudíž své žádosti sami. Asi 150 studujících, ponejvíce techniků a právníků táhlo včera k budově universitní a zavěsilo do poslucháren jednoduché, černé kříže, asi půl metru zdělí, ale bez obrazu Kristova. V jedné posluchárně bylo několik posluchaček, kteréž rovněž žádaly, aby v jejich posluchárně byl zavěšen kříž. Prof. dr. Kováč opustil posluchárnu, ve které byl také zavěšen kříž a nařídil universitnímu sluhovi,

Nad údolím modrala se jasná obloha, slunce zlatilo hory, lesy rozléhaly se jásavým zpěvem ptactva, ve stínu večerním dívalo se nebe hvězdami na spící zemi, všude vůně lesů, všude divy Boha všemohoucího. A lid všecko to viděl, slyšel a cítil — a radostně to nazýval svým. Uprostřed několika záhonů chudého pole seděl náš horstý lid v rodném domku a chudém majetku — ale seděl spokojeně, až vesele, protože byl ve svém!

Jak tu nezpíváte? Tehdy se rodily písně jako švehol z hrdla ptáčka a dávaly se jako kvítí na palouku.

Časy však minuly.

Zeleznice, telegrafy, telefony a noviny snáší zprávy z celého světa; okolí mizí před očima, vše domácí zdá se nepatrným a vědním, mysl cizím přecycená nenalezá chuti na domácími. Jak tu ještě mohl by si člověk všimati ptáčka neb lístku na větvici?

Lid poznává cizí kroje a stroje, stydí se za svůj starý kroj, odkládá jej. Údolím zahučí továrna, černý dým zastře oblohu, zahleňne lesy, potok zdaleka páchně jedovatým kalem — pak odlétá ptáček, hyne kvítko, — i píseň.

„Volný duch“ i na naše hory vnikl a zle řádí. Tkalcina už neužívá, za několik set drobných tkalců žije jeden továrník. V obci neupřímnost, sváry, v rodině neposlušnost a zkáza mravů.

Škol a opatrovny blízko těch našich českých hor, staly se skoro mučírny, které pod

aby jej šel. Když pak professor po chvíli se vrátil a spatřil kříž ještě v posluchárně, vystoupil na stolicí a sám jej odstranil. — Očekávalo se, že to bude projednáno v uherském říšském sněmu. Ale nedošlo k tomu. —

Ríšský sněm německý rokuje stále o otázce čínské. Ve schůzi dne 19. t. m. prohlásil kníže Bismark, že by bylo již nejlépe, kdyby se německé vojsko v míru dostalo zase z Číny ven — a nikdy více ji nevidělo. —

Korunní princ německý přijde na zvláštní pozvání císaře Františka Josefa dne 14. dubna do Vídně, kdež pozdrží se jako císařův host po tři dny a bude ubytován v císařském hrade. Na počest jeho konány budou rozličné slavnosti.

V Rusku řádí povážlivé nepokoje studentů. Několik tisíc studentů protestuje proti tomu, že slavný spisovatel Tolstoj jest z církve vyobcován. V Petrohradě, Moskvě, Charkově a v jiných městech odehrávají se před kostely bouřlivé demonstrace, při nichž dojde často ku krvavé srážce s policií. Dne 18. t. m. byl v Petrohradě velitel kozáckého pluku těžce zraněn, 20 policistů pak utrpělo poranění lehké.

Události v Číně. Proti Angličanům v Číně vzrůstá se veliký odpor. — Roztržka mezi Ruskem a Anglií se sice snad již zdánlivě napravila, ale obvyklá hrabivost a ziskuchtivost Angličanů způsobí ještě mnoho pletich a svárů. — Generál Waldersee onedny prohlásil: „*Těško jest veliti vojsku, které vůdce svého poslouchati nemust.* — *Nevím vlastně, k čemu jsem byl do Číny poslán* — — —“ Dle slov těch jest již vidět, že to nadšení s jakým Waldersee do Číny odjížděl již nápadně ochladlo . . .

Z činnosti katol. spolků.

Katol. nár. jednota ve Vamberku konala dne 17. t. m. odpoledne veřejnou schůzi, při které přednášce p. Vojtěcha Prosečskýho redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „Církev a osvěta.“ Probrav důkladně cíl a snahy našich odpůrců, vyřčil řečník zajímavým způsobem, co vše již katol. církve v zájmu osvěty učinila a jak bezdůvodně jest tvrzení odpůrců, jakoby náboženství se přitělo vědě. Mnoha citáty z dějin dotvrzoval pravdu svého tvrzení a ku konci případně podotknul, že pravá osvěta i v budoucnosti se skrývá jedině v náboženství katolickém. Účastníků bylo asi 100 a sjezdě nikdo nelitoval, že se zajímavě a v mnohém ohledu poudně schůze té zúčastnil. Jednota za vedení vldp. kat. Řezníčka utěšeně se rozmáhá a zajisté k osvětlení náboženského uvědomění zde prospěje. — Další činnosti jednoty: „Zdať Bůh.“

Katol. jednota v Jilemnici pořádá v pondělí dne 26. t. m. schůzi, při níž předčítati bude p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „Stanovisko katolíků v práci národní.“

Katol. nár. jednota v Kosteletce n. O. sešla v neděli dne 17. t. m. obilbenou hru „Pasačka z Lurd“. Prostranný sál „Na Rabštejně“ byl plněn. Přišli i mnozí, kteří nikdy nechtěli slyšeti něco, v čemž by se ocoňovalo náboženství katolické. Souhra byla velice zdařilou. Všichni ohoťníci všli se docela do úloh jim svěřených a proto zasluhují plného uznání. — V pondělí, dne 26. t. m. koná jednota veřejnou schůzi, spojenou s přednáškou „O nynějším stavu otázky sociální.“

Katol. nár. jednota „Slavata“ v Luži koná v neděli, dne 24. t. m. schůzi, při které předčítati bude p. V. Myslivec z Prahy.

Z Třeboschove. Dne 17. t. m. přednášel ve zdejší Jednotě katol. tovaryšů dp. Jan Černý o tematě: Kristus a proletáři. Obsah přednášky v stručnosti byl tento: Star dělalka — otrocka, ženy a dítěte

pláštěm dobroty a milosrdenství vytrhují děti z náručí mateřského, mrzačí je na duchu i na mysl i kradou jim i řeč mateřskou.

Svoboda dána lidu, o jehož občanské vychování nikdo nikdy se nestaral, a dána zároveň lidem jen po zisku jdoucím — svoboda ta byla svobodou vlka a beránka. Zanedbaný a nepřipravený lid vydán byl ve brozný, nerovný boj o majetek, — o všechno! — Veselá kdysi mysl poklesla — bída se všíde mezi lidem plazí. Lid přichází o svůj skrovný majetek a třebas seděl v rodném domku — sedl už v cizím. — Jak tu ještě zpíváte.

Takový lid už nezpívá — a když, to jen když se omámí kořalečným jedem. Jaké to asi mohou býti pak písně?

Ta nešťastná kořalka! Jak by ji samo peklo bylo vymyslílo, aby šmahem strhlo zbožný a mravný dosud lid náš v záhubu časnou i věčnou! V Čechách připadá na 1 obyvatele ročně průměrem asi 3 1/2 l. alkoholu, na Moravě více než jednou tolik přes 7 l., ve Slezsku docela 8 litrů. Jakou měrou přibývá, takovou ubývá lidu mravní síly a majetku a vzrůstá se duchovní otupělost a hmotná bída. — Kdo vytrhne lid z rukou vyřídudů a špekulantů, kteří berou mu zbožnost majetek a mravnost — ze srdcí trhají víru a z hrdla řeč mateřskou? Potřeba tu nápravy důkladné — kterou může provést jen práce poctivá a vytrvalá!

ve společnosti pohanek byl strašný. Ne práve, ale tyranství libovůle rozhodovala o osudech ubohých těchto zproletarisovaných stavů lidstva. Právě, svobodu přinesl Kristus, křesťanství; církev pokračovala a pokračuje dosud v Jeho díle . . . Nadšená, ze srdce k srdci vnikající slova řečníkova elektrisovala přítomné posluchače — budiš jménem všech i zde mu vzdán nejdělejší dík. — Po té sehráli členové zábovního odboru dvojaktovku „Dali se do novín“ zdařile za laskavého spolupůčinkování slečny Černé; též ostatní solová díla byla zdařile provedena. Pp.: Luňák ml. a Svaták při prvním vystoupení osvědčili se znamenitě. — Mezi účastníky bylo mnoho dam a hostů z venkova; celkové účastenství však bylo proti jiným dobám slabší. — Dne 19. t. m. účastnila se Jednota korporativně služeb Božích. — Zdať Bůh!

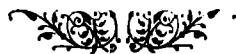
Zprávy místní a z kraje.

Oslava Zeyerova v Borromenu. Na oslavu svěcení českého básníka Julia Zeyera pořádkali chovanci bisk. Borromea v neděli dne 17. března t. r. slavnostní večeř, jehož se zúčastnil Jeho M. ndp. biskup Edvard Jan, vldp. kapitolní děkan Dr. Frýdek, vltcp. státní návladní Matuš, vltcp. náměstek Weinhangst, četní pp. duchovní a pp. profesori zdejších škol. Ve vkusně ozdobené divadelní síni před básnickým obrazem, jež velmi věrně nakreslil chovanec Fejfar, provedena byla s náležitým zdarem akademie, jejíž pořad níže uvádíme. Před počátkem slavnosti přednesl chovanec Sobota ndp. biskupovi veršované blahopřání v předvečer jeho jmenin, začal ndp. biskup otcovskými slovy poděkovat, povzbudil chovance ku následování oslavovaného básníka, jenž nejlepším jest dokladem, že náboženství neodporuje umění a krásu. Při slavnostní akademii střídaly se zpěvy a hudební produkce s deklamací. Řízením chovance Peška přednesl hudební kroužek: Od Havlaay „Davorii na Kosov“, od Boldiena „Overturu ke kalifa Bagdadskému“ a Schönfelderovu „Slavnostní overтуру.“ Pěvecký uměšený sbor přednesl od Hallera: Verbum superum a Aeterna rex. Chlapčský sbor od Drahovského „Vyletěl holoubek.“ Palma večera náležela slovesnému umění. O významu Zeyerovy proslavil vzletlou řeč chovanec Pallas. Bosňokova básně „Za Zeyerem“ přednesl s porozuměním chovanec Vaněk a ekvostnou ukázkou z básnickovy tvorby „Abgar“ zdařile podal chovanec Vodák. Posledním číslem akademie bylo Calderonovo náboženské drama „Kvas Baltazarův“ v překladě Vrchlického. Hlavní myšlenku hry tvořil trest za zneověčení velebné Svátosti. Obříšné této hry sprostili se s největším zdarem chovanci Vaněk, Kaule, Buřil, Reinš, Mergl, Turka a Komárek. Z průběhu celé slavnosti jest patrné, že v církevním ústavě „Borromea“ jest náležitý zájem pro český kulturní život.

Předek při sv. mislil v Kr. Hradeckém kathedrálním chrámu Páně ode dne 24. do dne 31. března 1901. V neděli dne 24. března kázal v 7 hod. a ve čtvrt na 10 hod. Odpoledne ve 2 hod. příprava a sv. zpověď venkovských školních dětí, o půl 7 hod. kázal. V pondělí dne 25. března v 7 hod. kázal, v 8 hod. sv. přijímání venkovských školních dětí, ve čtvrt na 10 hod. kázal. Odpo. ve 2 hod. příprava a sv. zpověď mužské mládeže kromě školních dětí, o půl 7 hod. kázal. V úterý dne 26. března v 7 hod. sv. přijímání mužské mládeže, v 9 hodin kázal. Odpo. ve 2 hod. příprava a sv. zpověď městských školních dětí, o půl 7 hod. kázal. Ve středu dne 27. března o půl 8 hod. sv. přijímání městských školních dětí, v 9 hod. kázal. Odpoledne ve 2 hod. příprava a sv. zpověď ženské mládeže kromě školních dětí, o půl 7 hod. kázal. Ve čtvrtek dne 28. března v 7 hod. sv. přijímání ženské mládeže, v 9 hod. kázal. Odpo. ve 2 hod. příprava a sv. zpověď žen, o půl 7 hod. kázal o nejvřt. Svátosti oltářní V pátek dne 29. března o 7 hod. sv. přijímání žen, v 9 hod. kázal. Odpo. ve 3 hod. kázal Marianské, o půl 7 hod. příprava mužů k sv. zpovědi. V sobotu dne 30. března ráno v 8 hodin kázal o zemřelých a po něm Requiem za v Pánu zesnulou osadníky; dopoledne i odpoledne sv. zpověď mužů; večer o půl 7 hod. kázal. V neděli dne 31. března v 7 hod. sv.

V první řadě připadá tato úloha škole a kazatelně. Lid ač jest spjat, ujařmen, přec jest ještě schopen k nápravě spěti. Dobré símě, zasívané svědomitým učitelem v srdce mladistvá — a důrazné, přátelské slovo kazatelovo nepadnou v zemi neúrodnou!

Vzpomínám svého profesora pascorkaly ThDr. G. Pecháčka. Zpívali jsme mu v předvečer jeho svátku. Vyšel mezi nás a děkoval slovy laskavými. Mluvil nám tak srdečně o české písni, jak lid český rád zpíval — a v písni hledal útěchu v dobách nejsmutnějších. — Zaniká — ztrácí se však píseň z lidu našeho. Přirovnal ji k holubici, jež zraněna myslivcem, do dále zaletěla. Kéz se vrátí k nám uzdravena — čista, kéž lid český zas v blahu žije a zpívá. — „Přičiňte se sami“, tak končil, „aby vrátila se zas čistá krásu české písně mezi lid, mezi nímž se radovati a strádati budete.“ Kéz dp. bratři pokud možno ve spolicích katolických nadchnou členy pro píseň — kéž si pro vzpruhu někdy zaspívají! Kéz aspoň tam ozve se píseň čistá a nezkomolená, aby členové písní se vzpružili, k dobru povzbudili a uslechtili! Vrátili-li se ty ryze české písně mezi lid, zmizí také po čase odtrhovačky, vesměs překlady z němčiny, v nichž se skrývá často tolik surovosti a hnusu, že se tím mládež kazí a zdivočuje. —

přijímání muší, ve čtvrt na 10 hod. svěcení ratolestí s českou promluvou Jeho Biskupské Milosti, načež slavná mše sv. s pašiemí. Odpol. závěrka sv. misie, jejíž čas a způsob předem se ohlaš.

Duchovní hevery jubilejní které otih OO. řádu Tovar. Ježíšova v Hradci Král. v katedrálním ohrámu konati budou a jejich pořad dnes uveřejňujeme, vítají katolíci hradečtí s velikou radostí. Převádějí se opět ti někteří „pokrokaři“ kteří by nejraději odpovídali každého katolíka a zvláště katol. kněze na hranici že víra v arci nádeho lidu dosud nevymizela, ba naopak, že se sílí a rozmnožuje.

K cyrilskému koncertu 10. března pořádanému dodatkem připomínáme, že kapela c. a k. pěšího pluku č. 42. která s blahovůle p. plukovníka Klarnera při koncertu besplatně účinkovala, ukázala velikou svou zdatnost nejenom že pěti p. plukovníka opatřena jest novými, dokonalými nástroji ale že i nově angažovaní členové kapely vynikají posoruhodnou uměleckou výší, což nejlépe dokázali že v krátké době, při jiných svých povinnostech proslavě nastudovali oratorium Perostho s instrumetní právod k němu následkem nepřítelných okolností došel kapelu teprv dne 6. března ráno. Pokládá tudíž diac. Jednota cyr. za svou povinnost, kapela 42. pluku a zvláště p. kapelníka Riepla vědce co nejlépe doporučit.

Darvinismus na jevišti. Divadelní hra „Zkušební kandidát“ byla jak jsme již předešle se zmínili, zakázána žactvu středních hradečských škol. Nikdo rozumný by se nezastavil nad takovým opatřením, když zmíněná hra vystavuje posměchu profesory, liče je, jak potají sice bojují proti školskému systému, ale otevřeně se neozvou. Jenom nějaký mravokárc v „Osvěty“ kárá za to fidalistva škol a přičítá toto opatření jesuitické methodě a vlivu páňů katechetů. Namítá též, že jindy při neuravných hrách censura se tak „přísne“ vytrvale a posorně neprovádí, jen ten darvinistický blašatel přišel na index. Přáli bychom si také, aby též při jiných divadelních kusech šetřeno bylo pozornější censury, ale jsme tuho náhledu, že vychalovaný na jevišti darvinismus jest stejně tak mládeži škodlivý, jako necudnosti, protože nedokázané a tudíž nevědecké výmysly darvinistů o původu člověka s opice podrývají úplně náboženství, nejpevnější základ mravnosti. Že darvinismus není vědeckou pravdou, dokazuje přední jeho blašatel, profesor Haackl slovy: „Darvinismus jest beze vši pochybnosti nedostatečným. Než, vzdor tomu dlouho jej připustiti, poněvadž vynojuje působení božské. To jest jeho neocenitelnou zásluhou.“ (Prof. Jahm, Věda str. 29). Přední vědecká autorita, Virchow potírá opidáckou theorii takto: „Studujeme-li pečlivě čtvrtoborního člověka, jenž by přece opičím předkům našim mnohem přibuznějšími býti měl, docházíme vždy k tomu poznání, že jest to člověk zrovna takový, jako my sami. Ještě před několika lety, kdykoliv nalezena byla v rašelině aneb ve starých jeskyních nějaká lidská lebka, hned na ní nalezeny byly „neomylné známky“ divokého, nevyvinutého stavu. Odevšad vái jen opičí vzduch. Teď již horečka tato ponesla míru. . . . Ne-máme tedy náiti, ne-máme blašati jako objev vědy, že člověk povstal s opice nebo s kteréhokoli živočiha jiného. (Freiheit der Wissenschaft str. 30.) Stává se tedy p dopisovatel „Osvěty“ svým žalospěvem nad zakazováním dávno přežlým darvinismem jenom směšným a ukazuje, že náleží k cechu starých páňů, kteří nemohou se rozloučiti s osunutým cupem, jenž v dobách jejich stadii býval modním healem. Svět, miff pancvé pokračuje a nedá se tak snadno chytiti rozhorlením graduovaného starého pána, jenž pro lepší důraz svých „pedagogických“ rozumu napadá bez přitiny katechety, ješto dobře ví, že vliv katechetů na středních školách není tak všemohoucím, jak se to v „Osvěty“ líčí, nejna ani vlastně takovým, jakým by právem býti měl. Dnes darvinismu na nohy nepomohou ani nadávky na klerikální fanatismus, protože soud o této nauce jest již vysloven. Bývalý darvinista, H. Driesch uveřejňuje v organu mladých přírodopytčů „Biol. Centralblatt“ s r. 1898 tento zajímavý soud: „Darvinismus patřil dějinám, jako jiné kuriosum našeho století, Hegelova filosofie; oba sjevy jsou variací na thema: „Jak se vodí celé pokolení za nos.“ a naše kritické století sotva v očích budoucích věků posvědnu.“ Tak smýšlí o darvinismu neklerikální mladý profesor, staří učenci však z tábora „Osvěty lidu“ drží se svého copu a darvinismus mládeži odporučají. Pan Hajn jim v tom nepřekáží, protože záada darvinismu: „Voditi lidi za nos“ hodí se mu úplně do „pokrokového“ krámu. V táboře „Osvěty“ vládne rozhodně světlo a pravdou!

Koncert „Elšíky“. V nedělní produkci spívala „Elšíka“ pod novým velitelem. A zpívala krásně. Šbory sněhy sýté a uhlazené. Pan dirigent Strelčík perně vládí taktovkou, kterou v uznání za práci dostal od zpívajících dam ve sboru. „Zpěvy lidu českého“ i Martinovského „Vlně se Smetanových oper“ elektrisoval obecenstvo. Sola pí. Jančové, sl. Pětioké, Červené a Salové předneseny s náležitým porozuměním. Škoda, že dámská jednota nepřednesla na svém koncertě více svých samostatných čísel. Předce je známá ochota a vytkolenost hradeckého sboru dámského. Mohlo se jí více využiti na prospěch koncertu. S „Elšíkou“ účinkoval mužský pěvecký spolek „Slaven“, který tentokráte se sešel se velmi hojným počtu. Divili jsme se však, že při něm nefungoval nově zvolený sbornistr prof. Doležil, jenž mohl při této příležitosti uplatnit své hluboké hudební vědomosti. Z cizic účinkujících byla sl. Součková s Chrudimí a p. MUDr. O. Zana z Prahy. Nedovedouce oceniti výkon umělkyně sledny Součkovy nemáme nezastaviti se u zpěvu p. doktora Zuny. Každý těžil se na jeho krásný a vytkolený hlas i předce. Třásný program vykazoval cenné ukázky hudební literatury, které mluvil p. doktor zaspiřati. Kdyby byl setrval při číselech programových, musil by každý vaditi hold jeho umění.

Než p. doktor přidal mimo jiné urážlivý kuplet na kněze. Litajeme ho, že tak podceňoval hradecké obcenstvo. Domníval se snad, že městské Klicperovo divadlo je spěvní síní u Bachů nebo Rozvařilů v Praze, a že obecenstvo zdejší jest na tak nízkém stupni vzdělání esthetickém a morálním, že spokojí se na representativním koncertu své dámské jednoty sprostými kaplety. Za toto vystoupení mu „Elšíka“ asi valně věděna nebude, poněvadž pošramotil slůvě její dobré jméno a sešlabil dojem ostatních pěkných čísel. Máme za to, že ani sbornistr, ani sborové těleso o této bestaktnosti toho pána nemělo tušení. — Za své umění ovšem dal si pan dr. Zana náležitě zaplatiti, takže mohl býti posván ke koncertu raději nějaký operní pěvec s lepším uměleckým vkusem. Zdá se, že zde rozhodovaly více přátelské styky, nežli umělecké ohledy. Při representativních podnikcích však každé strejcovství se špatně vyplácí a zvláště nádeho pokročilého města jest nedůstojno. Doplnující referát o koncertu podotýkáme, že na klavíru se známou rutinou provázela p. Bartheldyová i p. dr. L. Scheiner, protektor „Elšíky“. Návštěva divadla byla ještě slušná.

Čiperný obchodník. Velice rostomilým a posorným obchodníkem jest zdejší klempř Hlávka. Kup si od něho za pár slatých trocha plechových hrnců a dostaneš se do „Osvěty lidu“, jako nedávno kuchař Otěč jesuitů. Kdo stěně na novinářskou chválu, máš k ní krásnou příležitost při nákupu v obchodě Hlávkově. Víme sice, že p. Hlávka mnoho těch obchodních akademií neprošřudoval, ale jest jisto, že svou obchodnickou manýru přetrumfave všechny vyštádyrované obchodníky a že rázem přivábí do svého krámu touto svou vřidnou posorností všechny kruhy zdejší, zvláště katolické.

Pro odbor lit. Jednoty bohosloven pro zakládání lidových knihoven došli nás tyto dary: 40 K Jeho Biskupské Milosti, nejdůst. p. Edvard Jan Nep. Brynych. 10 K vdp. Antonín Suchánek, papeš. praelát a rektor šk. kněž. semináře. 6 K vdp. Matěj Musil, městský děkan a kanovník, Dr. Jan Hojál, spirituál kněž. semináře, Dr. Jan Jindra, vicerektor kn. semináře, Dr. Josef Novotný, bisk. ceremoniář, vld. duchovní apráva v Dobrušce. 5 K Vdp. Tom. Štěpěký, bisk. vikář v Mikulovicích, Dr. Vinc. Roth, profesor bohosloví. 4 K vdp. Dr. Alois Frýdek, psp. protoznatář a gen. vikář, Dr. Jan Soukup, profesor bohosloví, Dr. Frant. Šulo, profesor bohosloví, Dr. Ferd. Beneš, profesor bohosloví, Dr. Gust. Domaby, profesor bohosloví, Václav Fröhbauer, c. k. gymn. profesor náb., Jan Novák, katecheta na rešice v Náchodě, Jos. Fr. Stejkal, farář v Brouné, 3 K megr. Jan Klein, arcikněz v Činěvsi, Dr. Jos. Mrštík, profesor bohosloví, Frant. Kerner, konsist. rada, Dr. Frant. Reyl, rektor Borromee, Dr. Karel Truxa, ředitel chl. paedagogia v Kutné Hoře, Ant. Brdický, farář v Ještovicích, Jan Dvořák, farář v Úpici, Fr. Bečička, farář v Bobárně, Fr. Hansl, farář v Hradištku, Neznámý, Fr. Juhl, kaplan v Hradci Králové. 3 K 80 h Frant. Tondl, c. k. prof. náb. na vyšš. reál. školách. 3 K 10 h J. K. Vaníček, děkan v Josefově. 2 K Dr. Ant. Brychtá, síd. kanovník, Ant. Pogert, síd. kanovník, Jan Barták, síd. kanovník, Fr. Malý, čestný kanovník a děkan ve Smidarech, V. Píhl, děkan v Opatovicích, Jos. Šádek, děkan v Kopidlně, Josef Klapálek, farář v Sloupnici, Fr. Vohnout, farář v Žitonicích, J. Klapal, farář v Nasavrkách, Ant. Boukal, farář v Pecoce, Josef Jáněký, farář v Křivěškové, Fr. Urválek, farář v Koboutově, M. Simon, farář v Morašicích, Jos. Herkner, farář v B. Třemšně, Pavel Langr, farář v Čihošti, Alois Vašítko, farář v Králově Městci, Vinc. Novotný, děkan v Dolní Krupě, Jan Laštovická, farář v Nisákově, E. Starý, děkan v Borově, Jan Kostkan administrat. ve Svratce, J. Kulda, kaplan v Hořicích, Adolf Krejčí, kurát v Šoorn, Stanislav Hlína, zám. kaplan v Náchodě, Václav Zörnig, kaplan ve Voticích, A. Stemberk, farář a L. Opletal kaplan v Branně, Rud. Dufek, kaplan v Hor. Jelení, Alois Černák, kaplan v H. Městci, Jan Řehák, děkan na Opočně a Frant. Barbíř, kaplan, Josef Moravec, koop. v Bystřem, Josef Zuzánek, katecheta v Kutné Hoře, Václav Kvasnička, vikarista, J. Brabec, kap. J. Kopecký, vikar v Hradci Králové, J. Vaněura, kaplan v Chrudimí, Fr. Tejkl, kaplan v Radimí, Karel Hubert, kasatel v Kutné Hoře, Jos. Uhlíř, farář v Skuhrově, Josef Holzman, kaplan ve Vojvanovicích, Jan Biskup, koop. v Libici, J. Schrötter a J. Šimberský, kapl. v Pecoce, Vl. Sekera, katecheta v Hradci Králové, Jos. Veverka, katecheta na učit. útavě v Hradci Králové, R. Černý, vojenský kurát a Jiří Sahula, prefekt učit. konviktu v Hradci Králové, Fr. Říha, farář v Lev. Olšnici, Jan Rožniček, katech. ve Vamberku. 1. K Vinc. Blažek, kláš. spirituál, Ant. Miffek, farář a Jos. Okrouhlický, kaplan v Modletíně, A. Šindelář, farář v Potštýně, J. Jirásko, kaplan v Rovni. Důst. pp. Jan Pánek, farář v Dymokurách, Vojtěch Kameš, farář v Bohdaneči a Frant. Novák, farář v. r. v Opatovicích obdarovali odbor knihami. Všem šlechetským dárcům vdávají bohoslovci upřímné díky a prosí o další podpory.

Noční scéna. Vsrnující scéna odehrála se ve středu o tři čtvrti na 3 hod. rauní před kavárnou Vařkrovou v Hradci Králové. Několik rozjařených pojků pustilo se do hádky s povosníkem Frant. Deničkem. Po hádce následovala rvačka při níž vystal jeden voják 42. pđ. pl. poboční zbraň a povážlivě zranil Denička v obličej. První pomoci raněnému poskytl pan MUDr. Holeček.

Úludná loupežná vražda. Z Týniště n. Orli. se nám oznamuje: Na samých hranicích polit. okresů Nového Města nad Metují a Rychnova nad Kněžnou při cestě u obce Křivice, blíže města Týniště stojí o samotě na 20 kroků na levo od cesty lesní hájovna patřící hraběti Leopoldu ze Sternberka. Hájovnu tuto obývá hajný Josef Špalák, muž řádný ve slůvě sebedůvěry, se svojí na 70 roků starou hospodář. Kateřinou Bypkovou. Domek tento stal se dne 18. března mezi 6 a 9 hod. večer jevištěm hrozného činu. Večer téhod dne byl Špalák v hostinci v Křivicích a po 9té hodině se odebral domů. Při vchodu

mu nápadně bylo, že dvě domovní jsou postavené a hustý šparý dým dare se otvorem proti němu, Rychle vkročil do vnitř, kde se mu naskytlo hrozně divadlo. Předměty ve světnici hafely a na zemi v tratišti krve ležela stará hospodyně Bypková. Byla již mrtvou. Neznámý slosyn zasadil jí nožem ránu do krku, načež spřevracel všechen nábytek, patrně aby našel peníze. Když nenašel ničeho, zapálil postel, patrně s tím úmyslem, aby celý domek shořel a čarý čin nevyšel na jevo. Špalákoví podařilo se oheň uhasiti a celou věc ještě téde noci udal četnictvu. Po slosynu se pátrá.

Z činnosti soc. demokracie. Z Hlinska se nám oznamuje: Dne 16. t. m. večer ubíral se Josef Ludvík křadlec v Hlinsku a hostince pana C. . . Na cestě byl od Josefa Zdráškila, tkalce s Blatné přepaden a bodnut nožem do prou. Bána jest 15 cm. dlouhá, tak že bylo plíce vidět. První pomoci téde zraněnému poskytl p. dr. Ježdík. — Pachatel náleží k „uvědomělé“ straně soc. demokratické. Lidé si vypravují že býv. předseda zdejšího spolku soc. demokratického Růžička, (který jest zatčen) byl smluven o věci té s pachatelem. U krajského soudu v Chrudimí se to však vyvěřilo a přijde mnohé s domácností soc. demokratů na jevo. To je už zde druhý podobný případ surovoati social. demokratů. Po volbách, když soc. demokrati zde ztratili pole, přepadli o půl noci dva zdejší pokojné soueedy, kteří šli domů s hostince a počali do nich tlouci. Ti se bránili ale konečně útlakem se hleděli s nemilé situace vybaviti. A tu jednoho z nich naklil, že vytáhl na ně nůž a o tom jest nyní v Chrudimí přelíčání. Krásný to sještě obrázek socialistům za rámeček. Raněný byl také soc. demokrat ale jinak mírným člověkem.

V návalu choromyslnosti. Frant. Cink, ženatý zámečník s Jimramova, našel se před časem v ošetřování v nemocnici v Poličce, odkudá před několika dny v návalu choromyslnosti utekl. Z rána pak druhého dne nalezen byl jistým mlákařem u Vendolí v kóšili a podvlekačkách na polo smrzlý ležeti, načež byl do obce Ostrého Kamenu převezen, kdež se nad ním rolník Taš smiloval, šatstvem opatřil a do nemocnice ve Svitavách dovezl. I odtud však Cink utekl a potloukal se v okolí, kdež byl za nedlouho smrzlý nalezen. (Nár. Listy).

Na stavbu nového hostela v Jeníkově. Dobrotivě přispěli: dp. Jan Žitík, arcikněz v Merklíně 2 kor.; dp. Vilém Kejslar, farář ve Vidochově 5 k.r.; vasp. Matěj Musil, kanovník a městský děkan v Hradci Králové 10 kor.; Nejmenovaný s Obnícán 1 kor.; pl. Aloisie Havlíková se Sopot 4 kor.; p. Frant. Chradimský, soukromník s Hradce Králové 10 kor. 5 h. Šlechetským dobrodincům srdečné díky vzdává a o další milodary účtívě prosí Ferdinand Hanousek, děkan v Trebochovicích.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Va vřinoe v Náchodě, v době od 8. do 16. března odvedli: 300 K. sl. okresní výbor v Náchodě, 20 K nejmenovaná dárykná, 10 K. J. J. kníže p. Ferdinand Zdeček, dědičný princ v Biltně, 6 K. vlp. Prokop Holý, kaplan v Přibrami, 4 kor. 8 hal. oratorium č. 2., po 2 K.: p. Augustín Hanuš a p. Josef Lokvenc v Náchodě, pl. Josefa Smrková v Lípí a p. Josef Špatenka v Starém Městě. Všeckým šlechetským dárcům vyslovují se nejvřelejší díky.

Z Vamberka. V měšťanské besedě zdejší konal se dne 17. tohoto měsíce večerek na pobes seznulého básníka Julia Zeyera. Program byl velice pestrý. Přednášku o Zeyerovi konal pan Ekeler, který také dojemnými slovy znázornil výnam spíš Zeyerových pro naši literaturu. V koncertní části zvláště se vyasmenala sl. Laškova, která nejen účevatným spěvem ale i krásnou hrou na piano obecněto milo pobavila. Zvláštní pozornosti a oblibě se těšil smíšený sbor „Věj veškrka, věj. — — —“ Klavíry skladby „Rozpomeneš se“ — a „Klekání“ zpívala s citem slečna T. Kostková. Mezi pečlivě a krásně uspořádaným programem podivně se však vyjímala jednoaktovka od Borotinského „Valetem sokolím.“ — Známé Borotinského, že není schopen nějakou opravdu cennou práci napsati, a proto jsme byli opravdu svědavi na jeho nejnovější dílo, o kterém se již tolik chvály v novinách psalo. Ale — jenom sklamáním byly korunovány naděje. Ažkoliv ochotníci provedli své úlohy dobře, přeč naivní scény, mnoho planého, bezvýznamného nadšení, konfuznost a neurovnanost celého kusu nemohlo na řádného, opravdu myslícího člověka přisvěditi působiti. Ale na něco jest práce Borotinského přece dobrá. Alespoň přispěje k tomu, aby lid poznal, že ty snahy mnohých vlasteneckých „volikánů“ jsou jenom poslátkem, že postrádají jádra a základu a že tudíž nemohou míti pro naše celkové zájmy prašdného významu.

Z Králově Městce. V pravdě blaženými byly pro zdejší farnost a celé okolí dny od 10.—17. března b. r., kdy konali u nás sv. misie vdp. Ant. Rojaek a Al. Jemelka s Tovar. Ješ. — Byla to misie vskutku provázená hojným poselstvím Božím. Tak krásně, přesvědčivě a nadšeně tečí vdp. missionářů nešťataly bez účinku a spůsobily v našem městě takové nadšení a probuzení, o němž nikdo ani tušení míti nemohl. Lidé z vesnic neodcházelí domů ani na poledne ano někteří ani na noc; útdy uzavřány byly již před 6. h. odp., dělníci prosili o ukončení práce. A tak zvláště na večer býval prostranný zdejší chrám Páně naplněn až do posledního metřetka, tak že děti v předu stojící třásny byly až na stupně hlavního oltáře a mnozí ještě naslouchali přede dveřmi chrámu. Jak poselstván byla tato sv. misie svědčí hlavať to, že přes 2300 věřících přijalo sv. svátosti. Jaká to byla radost, když každý den několik set ptiklekalo ku stolu Páně. A radost ta ještě tím byla větší, že mezi přijímacími byla mládenec a mužá polovice a velká část inteligence. Vrohole nabýlo nadšení v neděli dne 17. března o slavnosti svěcení sv. křtře. Veliké sháupy mládenců a drašiček malých i velkých seokupy byly kolem sv. křtře a každý závodil, aby alespoň chvílenku sv. křtře násti

možl. Nával lidí z celého okolí dostoupil alespoň 7.000 a poněvadž bylo patrné, že ani třetina lidí do chrámu Páně se nedostane, konati se muselo kázaní současně v kostele i na náměstí. Kde dá Pán Bůh, aby to nebylo nadšením jen na chvíli, nýbrž aby probudilo u nás život opravdu katolický!

Z Heřmanic nad Labem. Naše farní osada byla ve dnech od 8. do 10. března t. r. velice šťastná. Konali totiž v našem chrámu Páně vldpp. Jakob Wieser a P. Ignác Hemmelmayr z čáslavské známé koleje Redemptoristů z Hory Matky Boží u Králík sv. misii. Slovoňat hlasatelé slova Božího dokázali jasně pravdy náboženství katolického a výmluvnými slovy přesvědčili osadníky, jak blaze je člověku zde a na věčnosti, řídili se dle víry Ježíše Krista uložené v církví katolické. Výsledek sv. misie byl velice skvělý. Účastenství na kázaních bylo zcela uspokojivé. Ač Labe vystoupilo, ač bylo deštivo, cesta blátivá, hrnuly se přece s největší radostí zástupy z přilehlých osad Heřmanic, z Běluně, z Krabčic, z Broda a ze Slotova do farního kostela. Farníci a napjetím naslouchali velice výmluvným slovům kazatelů a horlivě brali podílu na sv. misii. Osada čítá 1800 duší a z těchto přijalo 970 sváté svátosti. Zvláště dojat byl každý, když lidem byla láska Rodičky Boží k lidstvu, která i nás chrám Páně si vyvolila za místo, kde na její přímluvu, zázraky se staly a s vroucí pobožností a se slzami v očích osadníci pohlíbili na okrášlený milostný obraz a ozářený oltář Panny Marie, do jejího ochrany duchovní správce a farníci odporučeni byli. Šťastný průběh sv. misie korunován byl dobrým zakončením. Za spěvu a hudby, na účastnictví spolků přilehlých obcí a obecních výborů se konal průvod a osvětleným misionářským křížem, při jehož svěcení přes 100 družiček a nepřehledný dav lidstva přítomen byl. Kázání o lásce Ukřižovaného tak mnohé srdce setrvalo a k hájení víry katolické upevnilo. Bohu buď dík! Naši osadníci a potěšením vzpomínají na uchvatnou výmluvnost misionářů a na hody duchovní. Kdež nebes Pán prováší dšetojné Otce vnde hojnou milostí Svou a je štěstím jejich odplatilem!

Z Ledecské. Nepatrné městečko Dolní Královice rázem stalo se proslaveným a vyniklo nad všechna ostatní menší i větší města v okolí. A čím to? Iou tím, že tam v neděli dne 17. t. m., o neděli družebné, byl konán včeneček „česko-židovských mládeňců“, kteří v celém roce nemají vhodnějšího dne ku pořádání všenečky nad tuto neděli postati. Neří nám známo, zda také katolíci byli pozváni „pocitně“, ale myslíme, že tam vytáhli jen sami židovští Jaitelové a spanilí Bábělky, a že všichni snad posvátí katolíci měli více sřetle k posváté době postní, než p. Lanz, t. č. okresní i obecní starosta, majitel zlatého záslužného kříže a hostinský v Dol. Královicích, který nejen tu židovskou muziku povolil, ale pro pár židovských grošů i místnost k tomu propůjčil. — Od nějaké doby počíná židovstvo ve zdejších krajích vždy drzejí a vysřavějí si počínání, a když katolíci je takto ještě podporují, — pak to tady daleko přivedeme

Z Dašle. Spolek divadelních ochotníků zdejších dával v neděli dne 17. t. m. „Dva světy.“ Kusem tím oslavil nennavný a osvědčený ochotník p. J. Hrdý, rolník z Prácheovic, své padesáté vystoupení na jevišti zdejšího divadelního spolku. Většina účinkujících zhoatila se úlohou svých velice čestné, o čemž nepochybný důkaz podával neutuchající, bouřlivý potlesk, jímž vybrané občanstvo mezi jednotlivými scénami a po jednotlivých kusech na jevo dalo Celkový úspěch tohoto neseadného kusu dokazuje neobyčejnou plli, jakou vřovali jednotliví herci nastudování a promyšlení svých úloh a neobyčejnou, odbornou znalost režiséra p. Dr. L. Liebicha. Školní dítky tentokrát měly návštěvu divadla zakázanou. Dne 24. března b. r. pořádá se ve zdejších m státek sále buďmeří akademie za spolupřičinkování p. t. paní B. Zemánkové, choti lékaře městského z Hulic, pp. Karla Štěpánka z Mátěova a J. Koláče z Pardubic a místního pěvecko hudebního kroužku. Program jest pečlivě sestaven. Těšíme se, že něco pěkného uslyšíme. Zdař Bůh!

Z Moravan. (Neštěstí na státní dráze.) V pátek dne 15. t. m. měl rychlovlak kterýs vyjít po třetí hodině z Prahy samá neštěstí. Před Kolínem narazil na nádražní šutrovník, porouchal stroj tak, že stál dojel do Kolína, kdež stroj mēnil, tím zpozřil se as o hodinu a toto zpozřění mělo osudné následky v sřpěti. Za Přelouči by se byl málem srazil s nákladním vlakem a jen neobyčejné bdělosti strojvůdce sluší děkuvati že se tak nestalo. V Moravanech pak, do tčitice událo se veliké neštěstí. Následkem zpozřění rychlovlaku, vypraveny byly z Pardubic dva vlaky a sice osobní ve čtvrt na šest a za ním hned nákladní vlak; právě tyto dva vlaky, které vždy sž po rychlíku jezdívají, pomátly hlídače nádražní závoř v Moravanech J. Zák, (jenž mimochodem řečeno, jest již starý člověk, otec sedmi dětí, ale při tom prý sočnek červený a neznaoh), jenž maje za to, že již rychlovlak jest dávno pryč, nespustil nádražní závoř, jež silnici vedoucí od Platanic do Moravan usavřá; právě po té silnici jel dva mladíci párem koní, kteří táhli za sebou dva vozy, z nich prvý byl pšechový; byli to koč i tovaryš řezník Houdka, ze Zelašán, Fr. Růžek a Ed. Beneš. Neustále šli vedle vozů až před samou dráhou si sedli oba na vůz a vidouce závoř otevřenou, jeli přes trať; než však přejeli, přispal od Dašic rychlovlak a vrazil na oba vozy; účinek tohoto nárazu byl strašný; oba koně zabiti na místě, koč Růžek nalezem jako strašně zohavená mrtvola a tovaryš Beneš s plachtou vozovou odhosen asi 6 metrů na trať, slomeno mu několik žeber, a utrpl téžkou ránu na hlavě. Na místo neštěstí zavolán Dašický obvod. lékař p. dr. Liebich, jenž učiniv potřebná opatření, odvezl ihned tovaryše Beneše do pražské všeobecné nemocnice, kdež za krátko zemřel. Soudní vyšetřování jest zavedeno.

Z Pardubic. Neří tomu dávno, co jsme strčili našeho milovaného otce duchovního, vldp. Frant. Sloopa. Přesobil v Pardubicích pouze 6 roků, avšak velice horlivě, obětavě a v každém ohledu vsorně. Šlechtem dobročinností svou, kterou všestranně osvěd-

čoval, a která častokrát až na mase možnosti sahala, ostl se konečně sám v poměrech velice smutných, tak že po zapravení vylou v době krátké nemoci, a vydávj pohřebních, nesbylo ubohé, nyní úplně opuštěné matce, téměř ničeho na další živobytí. A proto, s těchto důvodů na radu některých přátel a ctitelů jeho, podnikl spolušák zesnulého, vldp. Frant. Langkramer, katecheta měst. dívčích škol v Pardubicích, obřadný a za našich rozbouraných časů, církví katol. a její předním mužům, tak nepřátelských proudů, máloslibný úkol, všeobecné sbírky milodarů a laaskavých příspěvků na zřizení jeho pomníku. A hle! sbírky tyto, obzvláště srdečnou laaskavostí téměř všech bývalých spolušáků zesnulého z Králové-Hradeckého semináře jímž „Pohřební vzpomínka“ zaslána byla a víceo jiných přátel a známých, podaly krásný a zajiště potěšitelný důkaz pravdy, že myšlenka tato potkala se a všeobecným souhlasem a laaskavou přízní skutkem osvědčenou. Štědrá dobročinnost tato osvědčila, že přece ještě jest dosti čestný zřutop lidí dobré vůle, těch kteří uznávají ve svědomitě a poctivé práci získané zásluhy a je též ve věčné paměti zachovati, laaskavě a ochotně přispěti. A sice: P. T. slovatný p. J. Scheller, c. k. okresní hejtman v Pardubicích 10 zl., JUDr. A. Formánek, starosta města Pardubic 10 zl., p. J. Hübner, továrník 10 zl., p. J. Macháček, mlynář z Vejrova 10 zl. vldp. víhář Tom. Štěpánek v Mikulovicích 10 zl., vldp. děkan A. Ulbrich 10 zl., vldp. L. Vrzák, far. v Bystřě 10 zl., dp. katecheta Langkramer Fr. 8 zl. Po 5 zl. věnovali: P. T. p. c. k. finanční rada Fr. Seykora, p. Fr. Bělohávek, c. k. řed. vyšší reáln. šk. v Kladně, p. V. Lavička, c. k. professor, p. K. Formánek, c. k. fin. sekretář v Praze, vldp. J. Sehnal, c. k. soudní adjunkt v Praze, vldp. J. Šehnal, bisk. vik. v Bělohradě, vldp. J. Učenáček, farář z Hořkvy. — Vldp. Fr. Čermák, bisk. vik. v Ostřetině, vldp. Fr. Kovářík, farář v Bystroci, ctpí. A. Hübnerová, choť továrníka v Pardubicích, vldp. J. Folt, děkan v Čáslavi, vldp. Fr. Jenček, farář a bisk. sekret. v Chotutovicích, vldp. p. A. Štemberg, farář v Branně a vldp. J. Báček, farář v Herálcích 7 koran. Po 3 zl. věnovali: P. T. p. Leop. Štorch, c. k. řed. vyšších reáln. škol v Pardubicích, p. E. Teplý, c. k. prof. p. J. Hruška, duch. spr. donnc. prac., pl. M. Chladová, choť sládky, pl. Val. Svoboda, choť lékaře. Po 5 K věnovali: P. T. vldp. J. Vancura, děkan v Ném. Brodě, vldp. Eng. Starý, bisk. sekr. a farář v Rovni, vldp. J. Kudrna, bisk. sekret. a děkan v Bělé, vldp. J. Klenka, farář v Částolovicích, vldp. Fr. Hanzl, děkan v Hradištku u Jičína, p. J. Markalous, říd. učitel v Pardubicích, pl. Mat. Formánková, choť starosty v Pardubicích, p. K. Šimák, c. k. soudní tajemník. Po 4 K věnovali: P. T. vldp. J. Matějka, farář v Čes. Třebové. dp. Fr. Voříšek, admin. v Sesemčicích, dp. J. Krajčák, kaplan, vldp. J. Červinka, měřtan v Pardubicích, vldp. A. Chmelková, vldp. M. Ploceková, vldp. A. Marek, farář v Rokytnici 3 K, vldp. A. Kosinová, vdova po c. k. zem. šk. inspektoru 2 K, dp. A. Kovářík, c. k. prof. a katecheta v Jičíně 2 K. Další příspěvky věnovali přátelé a známí z dřívějších míst blahodárného přebení v Pánu zesnulého a sice: z farnosti sesemčické 84 K a z farnosti bohdaňské 26 K 50 h. I bude nyní možno za částku tuto, která snad ještě dalšími příspěvky, těch vzdálenějších známých, kteří o této sbírce buď nevěděli, neb snad na uveřejnění tohoto seznamu čekali, zvětšena bude, přiměřený pomník zříditi. Tento bude povždy jasně bláslati, jak přiznají a zásluhy v Pánu zesnulého, tak i blahovolné amýšlení štědrých dobrodinců sřvhu uvedených, jímžto všem vůbec, tím srdečnějš zřdány buďtež díky, čím ochotněji kdo podle možnosti své, k šlechtemu účelu tomtu byli přispěti.

Z Černilovského vodního družstva. Ústřední správa vodního družstva zdejšího konala dne 13. března t. r. schůzi a projednávala, mimo jiné, otázku, kterák opatření potřebné peněžité prostředky, jímž brazem býti má částečný náklad na práce přípravné, a z nichž by také vyplacená byla část honoráře firmě „Köhler a Raynal“ za provedené výkony inženýrské. Finanční komise ústřední správou schváleny této určité návrhy, které ústřední správou schváleny a ku provedení téže komisí přikázány byly. Projednávání s účastníky 18ti zaujetých obcí vykoná komise finanční s evidenční koncem března a počátkem dubna. Výsledek vyjednávání předložen bude valně hromadě, která za tím účelem na měsíc duben t. r. odložena býti musí.

Sjezd ochotního pomocnictva v Kolíně uspořádal na Boží Hod velikonoční 7. dubna 1901 hromada obchod. příručí při obchod. gremiu v Kolíně. O půl 11. h. dopol. bude veřejná schůze ve dvoraně „Sokolny“ s následujícím programem: 1.) Upravení doby pracovní v obchodech. 2.) Nedělní a sváteční klid. 3. Obchodní školství. 4.) Volné návrhy. — Přiblíšky řečníků a volné návrhy přijímá představenstvo hromady do 2v. března t. r.

Různé zprávy.

Odborná česká literatura. Jak „Hlídky“ píše prodalo se Seydlerovy výtečné theoretické fysiky jen 40 až 50 výtisků. Prof. Rayman vydal theoretický výklad cukrovánictví, lihovarství a pivovarství a bylo 68 výtisků rozprodáno. Časopis „České knihovnictví“ též přestane vycházeti, neboť měl celkem 66 odběratelů. Za to však kravé romány mají odběratelů dost.

Zajímavé pohlednice. Národ. katolická jednota na Smíchově vydala serií zajímavých pohlednic, na nichž jsou znázorněny některé děje z pašiových her, které se na Smíchově zásluhou vldp. ThC. Panly ho pořádá. Pohlednice ty zvláště by se hodily katol. spolkům, kde by snad mohly pašiové hry pořádati, neboť skupiny na pohlednicích znázorněné byly by dobrou pomůckou každému pořadateli představení. — **Odporúčieme pohlednice ty co nejrychleji.**

Opět nová strana v Čechách. V Praze utvořil se komitét pro založení neodvislé strany českého dělnictva. Opravdu, to „dělání nových stran“

v Čechách vešlo příliš do módy. — A pak se volá po „svornosti.“

Na Rusi nadšené slavili, 40letou památku zrušení nevolnictví. V semích západních oslavíme brzy památku zavedení kapitalistického otroctví rolníků i dělníků.

Litr piva má 24 gramy alkoholu. V půl litru piva je 15 gramů výživných látek, to je tolik, jako kousek chleba na dvakrát do úst.

Vodní dráhy v Rakousku, které mají býti zřizeny ku rozkvětu průmyslu a obchodu budou vyžadovat nákladu 770 mil. K. Nejdůležitějším jeví se býti spojení Dunaje s Vltavou, regulace Vltavy a spojení Dunaje s Labem.

Obchod s živým masem. Z Halic dochází každou chvíli správa, že se ztratila mladá dívka; dle všeho jde tu o únos aneb o zavlčení dívky na trh s živým masem.

Proti šněrovačkám. V Berlíně konal dámský klub veřejnou schůzi, na které slečna Irena Wattová ohnivě mluvila proti šněrovačkám: Schůze byla velmi bouřlivá.

Drahé doutníky. Anglický král Edvard jest silným kuřákem. Doutníky pro něho se vyrábí v jedné továrně zvláště, a sice platí za 1000 kusů 7000 marek, tedy za jeden doutník asi 8 K 30 halířů našich peněz. Doutníky ty mají délku 7 palců. Jak vidno, má anglický král mnoho potřeb pro svou osobu.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. března 1901. 1 hl. pšenice k 12:50—13:20 što k 12:00—12:50, ječmena k 9:55—10:00 oves k 5:40—6:00, prosa k 9:10—10:00 vltve k 13:00—14:00, hrachu k 16:00—19:00, jáhly k 19:00—00:00, krap 16:50—41:00, bramborů k 2:50—280. jetelového semínka červeného k 64:00—88:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 27:00, olejký k 00:00—00:00, lněného semene k 19:00—23:00 100 kg. žitných otrub k 12:50, pšenič. otrub k 12:00, 1 kg. másla k 1:40—2:08, 1 kg. másla vepřového k 1:50—1:78, tvarohu k 0:28—0:33, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 6:00 jedna kopa drobné zeleniny k 1:20—4:00

Listárna redakce.

Sopoty, Chrást, Hněvčovice, Nový Bydčov. Odloženo do příštího čísla.

H—e. Srdečné díky; — prvý článek jest poněkud zastaralý — druhý však svým časem posíláme.

Česká industrie!

Semilské vebý

známé výtečné jakosti 80-82 cm. šir.

23 m. zvláště jemné sl. 6:50	23 m. znač. Pojizeří sl. 6:—
23 m. silné sl. 5:50	23 m. jemné sl. 5:—
23 m. gradů 86-90 cm. sl. 6:50	23 m. gradl. damažk. 86-90
1 m. prostěradla beze švu 145 cm. 48 kr.	1 m. barchetu tiřt. 60 cm.
1 m. syčky I ve 4 barvách 90 cm. 32 kr.	1 m. barchetu hněd. 60 cm.
1 m. syčky I ve 4 barvách 120 cm. 42 kr.	1 m. barchetu červ. 60 cm.
1 m. grisetu 64 cm. za 24, 28, 28 kr.	1 m. šille 14 a 20 kr.
1 m. kanafasu 100 cm. 36 kr.	1 m. oxfordu 28 kr.
1 m. kanafasu 117 cm. 42 kr.	1 m. sefiru 30 kr.
1 m. lně. damašku 90 cm.	1 m. modrého plátua 45 kr.
52 kr.	1 m. ručníky 20 a 22 kr.
1. m. lně. damaž. 120 cm.	1 kus ručníku 110-60 22 kr.
75 kr.	1 kus utěrek 65-65 15 kr.
1 tucet šátků 75, 84, 88 kr., 1:25 sl., 1:56 sl., 1:60 sl., 2 40 sl.	

Ubrusy, ubrousky, ručníky lněné damažkové, ponožky, punčochy atd. nabízí a při zakázce přes 5 zl. franko dobříkou zasílá

První česká mechanická tkalcovna na zboží lněné a bavlněné

Bratři Hamáčkové v Semilech.

Vzorky zdarma a franko.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Těž velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veldědžojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na spátky bez sřvření cen!

Oltář

6 m. vysoký, 2-80 m. široký, s 5 sochami velmi bohatě řezaný, k jehož dodání následkem úmrtí nedošlo, jest pod výrobní cenou velmi levně na prodej. Oltář možno si u níže uvedené firmy prohlédnouti. Výkres oltáře zašle se ihned na ukázkou franko. — Bližší u firmy

Josef Krejčík,
uměl. závod sochařský a řezbářský v Praze.
Bubna 612-VII. Beloredního třída.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí
ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Jan Kryšpín,

(J. Sylvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních.

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29-
nové blíže Malého náměstí (dříve
před 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně i se dřevěnými rámy, st-
ěmi i vsazním.

Věškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

KONKURS.

Vzdáním se dosavadního účetního, jenž jmenován byl do městské spořitelny ve
Vyškově, obsadí se u naší záložny místo

účetního,

který současně pokladnu vésti má. — S místem tímto, jež obsadí se na vzájemnou čtvrt-
letní výpověď, spojeno je služné 2400 K se třemi kvinkvenádkami po 200 K, jakož i nárok
na pensii dle norem o nichž se právě pracuje; zvolený je povinen položit kauci služnému
rovnou. Žadatelé prokázati jest znalost svou v účetnictví vysvědčeními, že s dobrým prospěchem
odbyl některou z českých škol obchodních a že po delší dobu v peněžním ústavě činným
byl a v něm se osvědčil.

Žádosti s dokladem o stáří žadatelově, podány buďtež s vysvědčeními původními
nebo řádně ověřenými do 15. dubna t. r. podepsanému starostovi.

Nastoupení nejdéle do 15. června t. r.

Ze záložny v Hradci Králové,

dne 14. března 1901.

Jar. Červený, starosta.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí
nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem **Lvem XIII.** vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečtní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prac. mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Dekorační malít a poslacováč

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

**pro malby ohrád a po-
zlacování oltářů**

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

369

Plány na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích a přílože-
nými rozpočty.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakoosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

**Veškeré zboží je úředně skoušeno a
značeno.**

Správký se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správky hodiniek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Violy,
čela, basy, citery, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.: koncertní citara
v pouzdře od 7 zl. flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet
z grenadil. dřeva 14 kapek Fis brejle z nov. stříbra 19 zl., pouzdro na housle
1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakosti nejlepší, přesné laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání
po ruce. **Objednávky i správky přesné a rychle.**

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Největší česká

továrna

c. a k. dvorní

na

PIANA A

Antonín Petrof

PIANINA

Hradec Králové.

Založeno 1864.

Přes 12000 klavírů
zhotoveno.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Odborný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu i provedení ve srovnání práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborný, bolest utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40 a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného domácího prostředku přijmi jen původní láhev v krabici s ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny, i budeš mít jistotu, žeš obdržel při-pravek původní.
Richtrova lékárna u zlatého lva v Praze, I. Eliškina třída č. 6.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčinní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše oltář v ohni zlatené a stříbrné až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými povolenými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k sa-koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svícenů, pacišků, schránek na Největ-tější, patenek atd. co nejvíce.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyho-tování všeho druhu věžních hodin se záru-kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zho-to-vuje sochy světců se dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-r-nějších.
8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Do Kutné Hory a okolí.
Ku sv. biřmování
doporučuje velectěnému obecnstvu kutnohorskému i vokolnímu svůj velký sklad látek hedvábných, vlněných i pracích na dámské i pánské obleky, dámské žakety a límce (peleriny), dětské žaketky, hedvábné a vlněné šátky a šály, slunečníky a deštníky jakož i veškeré zboží do oboru střízného spadající křesťanský a modní závod
E. Keist,
Kutná Hora, náměstí č. 99.
Nejlevnější ceny.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních
maleb kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-lují obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-žádání ochotně vypracuji a rozpočty předložím.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přisežní znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

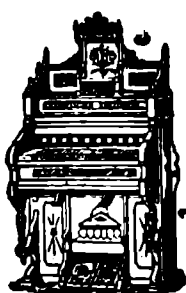
C. k. v. s. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává
varhany veškerých za nejlepší usnanych soustav co nejdokladnější a v cenách nejmi-r-nějších a opravy a přestavby varhan provede za nejmi-r-nějších podmínek,
harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení a pō-tileton zárukou a za ceny mírné.
také pravá americká harmonia (Gottage-Organ) jsou na skladě.
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nej přednějšími ce-nami vyznamenány.
Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Josef Štěpán,
závod pozlaccovačský v Pardubicích
opravuje jako i nové staré
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2-4% sračky!
Doporučují přesně dle cirk. předpisů neb v národ. slohov. vyšívání shotovencé:
Mešní roucho, pluvialy, dalmatky, vlna, nebesa, prapory školní i spolkové, korouhve, koberec oltářní, přikrky, alby, rochetty s nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa-ciflikaty, cibore, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, techniky pro ované kři-žové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.
SPECIALITA: V ohni zlatení kalichů neb ciborí dle ornamentu: 1 krát v ohni 10 zl., - 3 krát v ohni 13 zl., - 4 krát v ohni 16 zl., - 4 krát v ohni 20 zl. i ostatních nádob posvátných
SPECIALITA: Pro chudé neb šliální ko-stely zasílám 5 mešních rouch a přelúčenství barvy bílé, čer-vené, šialové, černé a zelené, celé z hedvá-bných damašků, clacé slatými neb hedvábnými portami, římského stříhu. 5 kusů v celku za 69 zl.
SPECIALITA: Pro méně majetné kostely zasílám: 1 úplný para-ment t. j. 1 kasule, 2 dalmatky a pluvial jakékoliv církevní barvy, celé z hedvábného damašku, clacé slatými neb hedvábnými por-tami, římského stříhu v ceně 75 zl.
Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.
JOSEF NEŠKUDLA,
c. a k. dvorní dodavatelství
v Jablonném nad Orlicí čis. 86 (Čechy).
Adresa vždy do-slovně úplná!
Adresa vždy do-slovně úplná!
Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.
Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.
Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.
Jeho Biskupské Milosti Edvard Jan Nep. Brynych, ráčil sám zvoliti látku pro celý slavnostní parament bílý. Nalézá se na vrchu ve svl. obalu nádepsaném „Chrast“. Jest to látka bílá s trnovými korunami Chrast.
Parament došel vysoké chvály a úplného nspokojení. Peněžní obnos současně se zaslál.
Děkanství úřad v Chrastí.
Z veškerých cen ilustr. cenníků němec. firem slevují 5% sconta!

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.
Ladislav Knypl v Hradci Králové.
Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

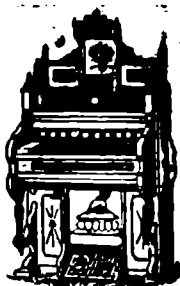
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Díkůvzdání.

Za veškeré přecitlivělé a tklivé projevy upřímné účasti kterých se nám dostalo za příčinou úmrtí miláčka našeho

Aloisia Košťála,

vyslovujeme všem přátelům a známým, zejména váženému panu Dru. Spitzmerovi za pečlivé ošetřování, všem milým hostům, kteří po čas nemoci našeho drahého syna navštěvovali a nám útěchou byli, dále velečestnému duchovenstvu, panu Em. Fialovi, slavnému sboru učitelkám obecné školy zdejší jakož i spolužákům drahého zesnulého, slavnému spolku hostinských, slavnému spolku číšníků, spanilým drážkářům a mládežnicím, váženému p. Jos. Javůrkovi, předsedovi spolku číšníků za jeho nevšední ochotu kterou nám při vypravení pohřbu byl nápomocen, váženému panu H. Richtrovi majiteli pohřeb. ústavu za pečlivé vypravení pohřbu jakož i panu J. Kudrnošskému, zřízenci pohřebního ústavu a vůbec všem, kteří se pohřbu zúčastnili a soustrastné projevy a věnce nám zaslali

hluboce citěný vroucí dík a upřímné »Zaplat' Bůh«.

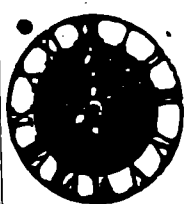
Zajisté že tato obětavost a upřímné projevy přátelství kterých se nám dostalo přispěly nemálo ku smírnění našeho bolu, který nad ztrátou milého našeho syna u nás zavládl.

V Hradci Králové, 18. března 1901.

Jménem truchlící rodiny:

Bohumil Košťál, hostinský.

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery, dlouhé stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poutný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. a dle požadavků sádkou v dokonale jakosti.
Rozpočty zdarma.

První Králohradecký

BAZAR ČUPR.

Zboží modní, galanterní a ozdobné
pro pány a dámy.

Přípravy pro švadleny jako: Vkusné krajky, krajkové a vyšívací látky, stuhy, podšívání, opasnice, muslin, tangeb, organtín, tkanice mohérové a kartáčekové k sukňám, kostice a náhrady za kostice, dutinky atd. Zástěrky, krajkové záclony.

Nejnovější blůzky, pásy, slunníky, spony, rukavice, punčochy, dámské kravaty. — **Moderní šňůrováčky** osvědčené řady v každé velikosti, též dle míry se rychle a levně vytisují.

Vkusné dětské oblečky, šatíčky a střevíčky.

Pro pány: Prádlo bílé, barevné, trikové, turistické pásy a hedvábné šerpy, hole, deštníky. **Nejnovější nákrčníky.** Knožíky do manžet a náprsenek, kožené tobočky a brašny, pouzdra na doutníky a visítiky, šle, patentní věšáky na šaty, střevíce s gumovou a koženou podrážkou.

Pro pány cyklisty: Svetery, štalpny, punčochy, spojky na kalhoty atd.

● Celoroční výstava hraček a dárků ●
ku každé příležitosti se hodící.

Zvláště pro dobu vánoční a velikonoční, dárky k sv. birmování, k poutím atd. — vše za ceny nejlevnější a pevně odporučuje

František Čupr v Hradci Králové,
v Klicperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Pánům studijním 5% sračky.

KLOBOUKY

plstěné i vlněné v nejmodernějších formách a barvách, panské, chlapecké i děcké pro jarní a letní období,

KLOBOUKY

slaměné nejjemnější i nejlevnější v nejrozmanitějším provedení,

KLOBOUKY

lodenové, zaručené jakosti, ručně vyráběné pro pány lesní, správce atd.

Čepice, domácí trepy (Mikado)

má vždy v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,

Kloboukář

v Hradci Králové pod podlouhým.

Ovocné stromky.

Z příčiny zrušení velkého dílu školky prodá více tisíc jabloní, brušek a třešní v ceně zvláště velmi levné **Josef Kulíš,** ředitel měšťanské dívčí školy v Hradci Králové.

Stavební saisona.

Vápno

bílé podolské, hydraulické jakož i kufsteinské, sádku štukateurskou, la. portlandský cement zaručené jakosti, kameninové a cementové roury, šamotové cihly, rákosové rohože na stropy a jiné stavební potřeby v nejnižších cenách doporučí

Podnikatelství veškerých betonových prací a rubežových stěn vlastní konstrukce.

Královrádecká továrna cementových výrobků, strojní výroba rákosových dek a stavební potřeby

Josef Manych

v Hradci Králové.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Ceníky na požádání franko.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 30. března 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Kočky.

Co všechno připomíná mi toto jediné slůvko! Nejprv vynucuje upomínku na leta dávno již minulého dětství. Chodil jsem do školy ještě za starých zákonů školských, za dob, za kterých náboženství nebylo jen na papíře — na vysvědčeních — na prvním místě, ale skutečně a opravdu, ať náboženství pronikalo veškeré učení a i srdce naše. Za dob těch se té nynější popelce, která mnohde ve škole jen překáží a jako na vystrkově jest, tomu náboženství věnovalo trochu více času ve škole, než nyní. A proto zbyla taky nějaká ta půlhodina na četní evangelia ve škole, a ovšem na přiměřené povzbuzení dětí ke všemu dobrému a ušlechtilému na základě toho, co čteno bylo. At jsme i my tenkrát všelicos ukutili, co nelibost „pana kantora“ vzbudilo, přece se mi zdá, že jsme ještě — v celku — dětinnější a vůbec dále dětmi byli, než mládež nynější. Ale nejen děti, nýbrž i všecken lid byl i při těch všelijakých vadách svých dětinnější. Jedním toho důkazem jest maličkost, a přece pamětihodná maličkost.

V českých školních a rodinných knihách — výňatky evangelii dle roku církevního obsluhujících — četli jsme n. p. „Na neděli květnou při svěcení kočiček.“ Nyní se to zdá příliš dětinské, a nahrazeno jest to slovem „ratolesti“; ale jak pravím, dětinná mysl i vzdělanců toho byla příčinou, že jsme my četli: Při svěcení kočiček, ano že i v kostele kněz tak veřejně čítal.

Nemajíce totiž, neřkuli zelených palm, nýbrž ani zelenajících se již ratolesti pro průvod květné neděle, beřeme k tomu aspoň to, co již máme, proutky s květy, jichž povrch podoben jest srsti „kočiček“. Ještě název ten úplně sice z úst lidí nevymizel, ale přece jen, jak je patrné, nelíbí se pokročilemu věku našemu. Jest však otázka, zdali nevede se národu lépe, dokud je dětinný, než když „přemoudřel“. Pomůckou k rozluštění této otázky — nepravé milou — mohlo by snad býti, co i v dosti svobodomyslných listech čítáme, že nemáme žádně mládeže více, anebo nářek na to, jak — obzvláště mezi vzdělanějšími — je nouze o jinocha v pravém toho slova smyslu. Je jich prý mnoho, kteří se dělají odpornými a směšnými svou předčasnou mužností, která všemu na světě rozuměti chce a s chmýřím pod nosem muže dělá. Že i leckterá — panna se už nesmí říkat — slečna příliš rozumnou a směšně rozšafnou se dělá, slychávám taky naříkati. Schází nám tedy ta milá dětinnost. A proč? — Zdá se mi, že evangelium udržuje zdravou a prospěšnou dětinnost národů. Spousta pak náboženská evangeliem pohrdající působí, že národové přezrávají. Přezralé ovoce nazývá lid náš „hniličkami“; a hodí se to velice dobře k této úvaze. Neboť vskutku, kde není v rozumu, v srdci evangelia, tam je mnoho mravní hniloby v národech, tam jsou — třeba i na pohled uhazení — přemnozí, jejichž mravní síla a povaha nejlépe se naznačuje slovem — hnilička. Jak mnoho máme my Čechové hniliček, ještě jsem nezpochyboval.

Ale kam jsem to přišel? Od kočiček k hniličkám. Odchýlení se od vlastních věcí, o které se mluvíti nebo psáti má, jest chybou. Proto spěchám, abych chybu tu napravil a vracím se — ku kočičkám. Slovo to mi totiž za druhé připomíná to, co vlastně naznačuje, totiž to zvířátko, které se tak jmenuje.

Není nic milejšího než kočička, kotátko. Viděti u. p. dvě kotátka, jak si spolu hrají, jak se potýkají, bývá velmi milou zábavou. „Jako kluci, když se žertem porážejí a válejí“, tak jsou ta kotata, pravil kdosi. Přemýšlel jsem o tom a podle své „klerikální“ zanedbálosti shledal jsem, že i ta kočička malá, anebo již dospělá mně hlásají — Boha. Kdo jest ten, který je takové obratnosti a chytrosti naučil? Kdo jest ten, který každému zvířeti dal takové pudy, jakých potřebují k tomu, k čemu jsou? Kdo dal n. p., jak jsem to schválně pozoroval, kočce ten pud, že měří bystře

očima vzdálenost jednoho místa od druhého, má-li tam doskočiti. Nestane se jí, co se přihodí tvoru rozumnému, ba již studovanému. Když jsme byli malými studentky, přeskakovali jsme příkopy a strouhy. Měl-li se skok podařiti, muselo i vám oko povědět, zdali je možno tu šířku přeletěti. Ale mnohý neměřil, a bác k naší veliké radosti a za všeobecného jásotu zblunk do prostřed strouhy. To se kočce nestane. Ona si vzdálenost vyměří a jen tenkrát se ke skoku odhodlá, když jí to pud její poví, že jest možno přeskočiti. Pozoroval jsem to v jednom venkovském stavení, jak kočka z pece na kamna, ač mezi tím prázdno bylo, velice obratně skočila, dříve však očima vzdálenost změřila. Kdo jest ten, který ji tomuto měřictví vyučil? Jest tu pro nezkažený a nepředpojatý rozum vidět, že Původce všeho tvorstva, Bytost sebevědomá, rozumem a moudrostí opatřená, tak učinil. A napadá mi ještě jeden případ. Kočičku můžes zdvihnout do výše a hřbetem dolů pustit. Ale ona ne hned ve výši, to by jí neprospělo, ale nad samou zemí v nejpříhodnější vzdálenosti pojednou se obrátí hřbetem vzhůru, nohama dolů, a neublíží si. Utače pak, jakoby nic, když ji i s věže shodil. Kdo to kotěti pověděl? Nikde to nevidělo, nikdo ho tomu neučil. Kdo obzvláště mu pověděl, že se nemá hned ve výši obrátit — to by neprospělo — nýbrž až nad samou zemí? Jest pravda, že každý i nejpřetrhlší tvor hlásá Stvořitele, Boha jako osobu.

Ale kočičky i kočky mají taky šeredné vlastnosti. V jednom duchovním domě — bylo to právě tam, kde jsem s kotátkem dělal zkoušku, že vždy padne na nožky — říkali kočičce „jidášek.“ Dobré to pojmenování. Má „kočička“ zajisté tu vlastnost, že se nechá hladit a k člověku se lísa, ale z nenadání škrábne a třebas i do tváře. I v tom vidí křesťanský jeden přírodopisec úmysl Boží. Zvíře nemajíc mravního zákona, hříchu, ani zásluhy, ani ctnosti nemá; ale šerednými v našem smyslu vlastnostmi zvířat vyučuje nás Bůh názorem a jako na obraze, jak ohavné jsou nepravosti. V tomto případě učíme se znáti, jak ošklivé je jidášství, faleš, zráda, obzvláště kočičí jidášství, kteréž se lísa a hladí, a po straně škrábne.

Nejvíce jidášství na světě zakouší katolicismus. Jak mnozí se dělají jeho přátely, vidět že oni jsou katolíky, duchovenstva že jsou ctiteli, k osobám katolíků bývají samý úsměv a pozdrav, ale jak mnohá taková lísa — kočička — je jidášek. A není to jen v malém. I mnohý stát je k církvi samá zdvořilost, poklona a úslužnost — ale kdo to zná, myslí si: Kočička, jidášek.

Taky český národ měl už několikrát příležitost poznati takovou kočičku, jidáška. Od mnoha let ta vídeňská politika, když něco potřebuje, hladí a lísa se k národu našemu, že je to prý národ pokročilý, vzdělaný, že ho nikdo potlačovati nechce, že mu jeho rozkvět přejí, a za chvíli škrábne. Nejlepší politikou národa našeho musí tedy býti, s velikou důsledností míti tu kočičku za jidáška. Wolf a jeho sbor na říšské radě je Wolf, vlk. Cení na nás zuby a chce je v tělo naše zatnout a trhat, ale není kočičkou. S ním víme, načem jsme. S jidáškem však jsme v největším nebezpečí, když se k nám lísa a když bychom ho chtěli — hladiti.

Jedna pak ještě věc jest pozoruhodná. Nevím, mámli to napsati. Staré dámy — nejvíce prý slečny — milují kočičky. To je mi tajemstvím. Právě mnohá taková poznala, jakým jidáškem je ten svět. V té tragedii o rytíři Šofonisovi a princezně Mordulně to je zcela jinak. Tu Mefistofelem o ženicha připravená princezna praví: Adié, světe falešný, již se s tebou loučím. Má jediná útěcha je pakli ček utřejcha! Takovou truchlohu hrají nyní s národem českým jistí kanové, kteří rabíny milují, ale katolickou církev nenávidí. Ti kanové a již i přemnozí studenti jimi svedeni chtějí, aby národ český nedbal na svou národ-

nost, aby si hleděl jen prospěchu hmotného atd. — to jest asi tolik jako ta Mordulna, když „vyblízla utřejch“ a umřela, načež opona spadla. Ten utřejch my katolíci národu českému nepodáme nikdy, ale o to usilujeme, aby se snad nestal starou dámou, která na konec se spřátelí i s kočičkou. Ne! O to pracovati budeme, aby národ obnovil svou mladistvou sílu a nedal se ošáliti žádným jidáškem.

Dopis z Prahy.

V Praze, 27. března.

(Pověsti o cestě J. V. císaře a krále do Čech. — Anonymní dotasník medicám.)

Nedávno v novinách rozšířená zpráva o tom, že J. V. císař a král zavítá při příležitosti odevzdávání k obecnému užívání nového, na místě řetězového postaveného kamenného mostu do Prahy, stále se zde udržuje. Ze žádné autoritativní strany nebyla zpráva ta nijak vyvrácena, ačkoliv doposud ani podrobnosti, pokud se týče dohotovení nového mostu, nejsou přesně určeny a mluví se jenom o měsíci květnu nebo červnu. Proto sluší až do podání zpráv určitějších čísti tu a tam kmitající se zprávy o návštěvě Prahy zeměpánem s jistou rezervou. Že návštěva ta stane se skutkem, nebylo úředně ani potvrzeno, ani vyvráceno.

O tom není ovšem žádné pochybnosti, že by matička Praha i celý český národ vítaly císaře a krále ve svém středu rády, upřímně a radostně.

Některé časopisy, jež tuto návštěvu předpovídají a avisují, dokonce napovídají, že uskutečnění zeměpánovy cesty do Prahy bylo by váhy a důležitosti politické a sice znamenalo by nejlépešší stanovisko mocnářovo k záležitostem českým a k jejich rozvoji. V této, pro český národ těžké době, kdy za hraniční agenti stávajícími poměry u nás přímo lomcuje, dosavadní pořádek a stav ohrožující, znamenala by cesta panovníkova do Prahy vážný pokyn a napomenutí jistým důležitým činitelům, kteří za nynějších agitací pražských vpádů do Čech před nezvanými sem hosty zrovna tak, lze říci mizí, jak se dělo r. 1866.

Toto chování se jistých činitelů na nejvyšších místech nese se za dnešních dnů s patrnou nelibostí, čehož nepochybným dokladem jest, že sám J. V. na plesu města Vídně radního Havránka okazale česky oslovil a česky s ním rozmlouval, čímž bylo dutklivé naznačeno, že rozhodující osobnosti přecházejí přes národnostní štanice, jež z jisté strany z politických důvodů jsou živeny a pěstovány, k dennímu pořádku práva a spravedlivosti.

Toho popřítí nelze, že vážnost českého jazyka za posledních dob s kvadratickou rychlostí jako s výše padající těleso se šíří a proto ze strany české třeba na jistý pochopitelný odpor proti tomu, jemuž pomáhá i zahraniční politika, pohlížeti rovněž moudře a střízlivě politicky a dle toho nutno jednati. Pochopení to začíná dnes zejména v Praze pronikati, tak že zde domácí politické kejklářství, rozčilující zejména mládež kukátkem, do něhož dle roční doby nastrokovány Hus, Bílá Hora, španělská inkvizice, Jiří z Poděbrad, francouzská revoluce, ženský papež, pozbývá přitažlivosti.

Klidnému, bedlivému pozorovati se hlavně nynější mládež, ve své většině jeví míti mnohem větší smysl pro ideály, než-li pro fantasmie, jež po leta rozněcovaly všelijaké bludičky na rozmanitých bahniskách, v nichž ohromné procento mládeže ještě nedávno utonulo. Toho dnes není, mládež střízlivě a věcně v předpohlíží, svou budoucnost spatřuje v zítřku, k němuž horlivě pracuje. Proto také jest

v Praze i obrat ve smýšlení širokých mas patrný. Smýšlení to jest daleko věcnější, než-li bývalo dříve a sluší míti jen poněkud trpělivost a dočkat se radostných zjevů, kdy český lid s inteligencí v čele uzná, že fantastický liberalismus připravoval ho jenom o to, co bylo vlastně předním podkladem jeho života a života jeho předků.

Za takových poměrů znamenala by návštěva J. V. císaře a krále v Praze a v Čechách veliké posláné pokoje a míru, s nimiž by jeho osobu obyvatelstvo království Českého radostně a svorně vítalo a kterémužto uklidnění by potom pro budoucí čas zajisté do velké míry uvyklo. Proto by zajisté že každého vlastimila nanejdví těšilo, kdyby se nyní šířené a udržované zprávy o cestě zeměpánové do Čech a do Prahy jako skutečnost potvrdily.

Letos má se v Praze konati třetí zjezd lékařů a přírodopysků. A tu jistě anonymní frakce dorůstající prý lékařské omladiny chtěla při tom spolubásobiti opatřením jistých dat, o jejichž udání komitét její žádal hlavně mediky rozesláním dotazníku, který musí každý rozvázný a slušný muž pokládati za zasýlatelovu nestydatost a za urážení své osoby.

Na otázky, ve slušné společnosti naprosto nepřipustné a nezpůsobné naivní jež dotazník ten obsahuje, „Katolické Listy“ poukázaly v úvodním svém článku způsobem dotazníku toho zcela hodným. Do té chvíle, až byl po straně napořád odsuzován a zamítán, ne odvážil se proti němu veřejně vystoupiti nikdo. Jakmile však jmenovaný deník pronesl o něm své mínění, najednou nikdo o něm nechce slyšet a kde kdo každý od sebe všecku zodpovědnost nebo spolupůsobení při něm nejrozhodněji odmítá. Tím stal se z počátku podle našich poměrů „vázné brány“ dotazník ten aktem nanejdví komickým a ubohým.

Nelze nám reprodukovati hrušných jeho otázek, neboť táže-li se ku př. studenta, „obcuje-li tělesně s paníčkami,“ postačí každému, aby si o něm učinil příslušný úsudek. Avšak nejsme proto, aby jenom tak milosrdné uloženy byl tiše jako pikantní epizoda ad akta, nýbrž máme za to, že by bylo zajímavé zvěděti ctěná jména vážených jeho autorů, mezi nimiž byly prý i konečně dosti závažné osobnosti, jímž se podobná působnost jenom tak lehce promíjeti nemá a jež by se měly z toho zodpovídati a vysvětliti, čeho vlastně dotazníkovou akcí chtěly docíliti.

Dotazníky ty dostaly se také pochopitelně do kruhů studentských, v nichž obsahem svým nanejdví neblaze působí a proto ve vydání jeho spočívá také značná míra nemůžné — nesvědomitosti.

Drobná obrana.

Zpověď je nezkasala. Po berlínském židovském bankéři Sternbergovi, jenž zprzil celou řadu nedospělých dětí, vynořil se na

FEUILLETON.

Abba. *)

Napsal Dragutin J. Ilijč.

Smutné zapadá slunce na jeruzalemské stráně, pozlacuje posledními paprsky vrch hory „Pohoršení,“ jež se ponuře vypíná nad údolím cedrounským, a němě vzhlíží k cimbuří tvrze Antiochovy, nad níž tetelí se poslední červánky západu.

Večerní soumrak pokrývá kopce a údolí, zdumčivě se pouští na staré hroby Josafatu a Avesalomu a odtamtud i na opuštěnou zahradu Getsemanskou. V zpuslém přízemním domku, jenž problemkuje ze skupiny několika věkovitých cedrů, jež svými rozsochatými větvemi takřka pokrývají rovný krov, bylo onoho večera pusto. Nikde nebylo pozorovati živé duše.

Ten osamělý, uprostřed cedrových a olivových stromů stojící domek s dřevěnými okenicemi na nízkém okénku hleděl němě přes potok Cedron na pošmurné hradby Jeruzalemské a na „Zlatou bránu“ vedoucí na Morii. Smutné ticho a samotu, jež panuje nad zahradou olivetskou, jen tu a tam přerušil zatřepetání křídla a slabé zaplínutí ptáček, jež se uchýlilo v husté větvoví k nočnímu odpočinku, nebo zavýřil hyen, jež se rozléhá mezi rozházenými kameny náhrobními, bělajícími se jako aněžné labuti kolem „Zlaté brány“.

V té době bývají již všechny vchody do města uzavřeny, a římská stráž pod kulatými helmicemi opírajíc se o dlouhá kopí stojí před uzavřenými branami a bdí, aby nikdo dopravního úsvitu do města nevesel, ani ho neopustil. Opozdí-li se poutník před městskými hradbami, pak musí celou noc ztráviti pod širým nebem.

„Otče“.

jevo opět nový ohyzdný případ ve Stuttgartě. Ministerský předseda, ministr vojenství a králův pobočník byli na základě předběžného vyšetřování již ze svých úřadů sesazeni pro zločiny proti přírodě. Další odhalení budou horší prý. Stuttgart jest téměř úplně protestantské město, mravouka sv. Alfonsa nemůže obyvatelstvo kaziti, ke zpovědi nechodí a přece taková spousta mravní mezi pány! Pan Šádek má opět nový doklad pro mravní povýšenost evangelického lidu a nový důvod pro odpad českého lidu ku pruské mravouce. Jistě že neopomene ho sděliti svému čtenářstvu, které zná jenom zkázu „řimských“.

Mrtvé domy. Ke konci I. čtvrtletí, kdy se obnovuje opět předplatné, zajely si „Nár. Listy“ a po nich celá smečka liberálních plátečků do církevních konviktů, jímž uštědřily název „mrtvých domů“. Zvlášť zajímavé stanovisko v této věci zaujímá vážný „Čas“. V úterním čísle na první straně ukazuje na Němce, že jinak měří svému studentstvu než-li Češi, protože vydržují pro studenty ve Vídni četné konvikty s úplným zaopatřením, na čtvrté straně však volá s plzeňskými Nezáv. listy: Žádné „mrtvé domy“ pro naše studující! V jediném čísle dovede „Čas“ zrovna již jako „N. L.“ něco chváliti i haněti. A podobným způsobem vedou si jiné listy, Hanobí církevní konvikty a doporučují na výrost sbírky na Husův fond pro podporu studujících. Pomáhají svým odsuzováním založených již studentských konviktů velmi šikovně Husovu fondu na nohy, neboť každý se dovítí, že jsou-li všechny podpůrné studentské ústavy špatny, nemůže býti husitský ústav o nic lepší a vychová národu také jenom „duševně i tělesně zmrzačené konviktisty“. Na místo účinné pomoci, podlamuje tento počestný cech prohané žurnalistiky důvěru obecnstva i ve svůj husitský fond a studentstvu tím hlad neodstraní.

Myslíci student český přece musí poznati rozdíl mezi činností strany katolické a mezi prázdnými slovy jiných stran. Strana katolická založila podpůrné ústavy studentské v Hradci Králové, v Příbrami, v Mladé Boleslavi, v Budějovicích, v Praze, v Brně, v Kroměříži a v Mezitří. ale liberální strany české nezaložily dosud ani jediného ústavu! Studentstvo potřebují čeští politikáři sice za stařák ku svým politickým kotrmelcům, ale když běží o podporu, zastrží ruce hluboko do kapes a nejvš zmožou se na nízkou pomluvu stávajících katolických konviktů, ačkoli mezi svobodomyšlnými jest dosti boháčů. Kdyby pokrokáři, socialisté a liberálové nevydávali tolik peněz na zbytečné literární škváry a věnovali raději peníze tyto třeba svému Husovu fondu, nepotřebovali by hladovici studentstvo sytiti hanobením katolických domů.

Politický přehled.

K situaci. Na parlamentárně politickém obzoru jako by té doby nebylo ani mráčku: sněmovna poslanecká pracuje plnou parou. Pro obyvatelstvo tohoto státu — o českém národu zvlášť ani nemluvě — ovšem se nepracuje, pracuje se pro vládu. Vláda má rekruty v kapse, peníze nyní

Ale o svátku Paschy, kdy se národ z celé Palestiny a ostatních konců světa schází, aby před oltářem v přední chrámové přiušel obět krvavou, jsou městské brány po celou noc otevřeny. Na velbloudech a lehkých nosítkách pospíchají poutníci z dalekých krajů a vstupují do města, jež se rozléhá Davidovými žalmy a zaplavuje pobožností věrných synů Israele.

I onoho večera zůstaly brány dokořán otevřeny, ale proti obyčejí málo kdo jimi vcházel. Proudý četného lidu valily se ulicemi, slévali se před četnými synagogami a sinedriji, kdež se shromažďovaly bezčetné zástupy, tiskly se, blučely a s jakýmsi napjetím na něco čekaly. Z četných lampiónů, jež se nad rozvlněnými davy jako hvězdy třepetají, a z hofících pochodní, jejichžto plamenné jazyčky a smolný dým se vlní nad hlavami národu, jakož i z rotících se skupin Saduceů, již se škodolibě usmívají, šeptajíc neustále o něčem mezi sebou a netrpělivě nahlížeje do předního synedrid, dalo by se souditi, že se tam jedná o něčem nad míru vážném. Ony lampiony čekají na církevní hodnostáře a kněze, aby se v jejich světle kamsi odebrali. Ale kam mní v té době, kdy národ po domech a na ulicích bezstarostně oslavuje svátek „Přesnic“?

Většina lidu, když se mimoberouc to pozorovala, zastavila se, vmlsila se mezi ostatní, i čekala, by se potom sama také přidružila k průvodu kněží, třebaš nevěděla, kam tito půjdou.

A právě v té době bral se rychle bouřec lidí směrem východním z Jeruzalema. Mezi pohraničním náspem Vezetou a tvrzi Antiochovou cestou, jež vede podle samých lázní Vitezda zvaných, dostihli otevřené brány „Ověč“, jižto prošlo zmizeli v krátku mezi náhrobky. Snivý měsíc rozlil své jemné světlo po zemi, i osvěco-

láká z kapes, kromě toho dosáhne asi i zvolení delegace atd., a pak nechť si dělá chorý parlament co chce; nebude-li dělat dobrotu, pošle jej domů a začne opět hospodářství stydlivého absolutismu pomocí § 14.

K politickým kozelcům, které říšská rada za období své amesíční činnosti nadělala, patří zajisté kapitulační předsedy sněmovny před Schönereriany. Stačila pouhá hrozba obstrukcí, neboudou-li jejich interpelace ve sněmovně bez censure v plném znění čteny, aby kurážný pan rytmiistr dal se ne na ústup, nýbrž přímo na útek. Nechceme tu srovnávat stále, bezvýsledné výtky posl. dra. Brzoráda o neprotokolování českých interpelací, neboť bychom dospěli ku poznání, že mezi tím, co z české strany stále hází se brách na zeď, stačí jediná zatatá pěst Schönererova a ultimatum Wolfsovo k bezvýmínečné kapitulaci. To ovšem je způsobilé skrovnou zajisté i v kruzích mladočeských víru v nějaké vládní sliby za upuštění od obstrukce valně oslabiti.

K „úště“ poplatnictva možno nám oznámiti, že nové vyzbrojení dělostřelectva je hotovou událostí. Bude-li šťastným dodavatelem rakouské artilerie pruský pan Krupp, je dosud pochybno, poněvadž při dnešní finanční mizerii, která bez mála kvačí k bankrotu, bylo by trestuhodno 120 milionů korun vyždímati z kapes poplatníků a ještě je strčiti do ciziny. Jinak psáti proti tomuto novému nadělení, je bezúčelné. Jestliže přišli ve Vídni k náhledu, že velmocenské postavení Rakouska udrží a jeho rozháranost i zbídačelé poměry napraví nové kanony, jak jsme se již přesvědčili, jsou snahy časopisů bezúčelné.

Poslanec Klotěš byl vyzván na souboj důstojníkem Budinerem 22. pražského hulánského pluku, protože jej prý ve své řeči ve sněmovně minulý týden urazil. Panu Klotěšovi ovšem v první chvíli bylo, jakoby jej někdo studenou vodou polil — ale jistě z této události bude vytloukat — vavříny!

Pro sněm království českého, jenž se sejde někdy v létě, uchytán byl již upravený rozpočet na rok 1901: zpotřeba obnáší 50.263.879 korun, úhrada 41.760.241 korun, nedostává se tedy 8.533.638 korun.

Na Rusi trvá bouře dále. Tolstoj, který byl z církve vyobcován napsal brožuru, která v tisících exemplářích se dostala do rukou jeho ctitelů a zást proti pravoslavnému sv. synodu ruskému ještě rozplamenila. Na prokurátora sv. synodu Pobědonosceva, který má na pravosl. církev největší vliv spáchán byl atentát revolverem. Výstřely se však minuly s účinkem.

Válka v Africe. Dle zpráv londýnských listů utrpěli Boerové jihu západně od Wendersdorpu velkou porážku. Mnoho jich zabito nebo zraněno, mnoho děl ukořistěno, mezi čimž 320 nábojů, 6 děl Maximových, 15.000 kartačů, 160 pušek a 77 velkých i malých vozů. — Ovšem, jsou to zprávy „anglické“.

Německy korunání prince dle pověstí z Vídne zasnoubí se s arcikněžnou Alžbětou, dcrou po 1. korunním princí Rudolfu a vnučkou císaře Františka Josefa, který prý je ochoten urovňati obtíže, které by vznikly z roznosti vyznání snoubenců.

val náhrobky, jichžto bělost ostře se odrážela v tajemném stínu městských hradb. Houf našich poutníků zahnul po chvíli na cestu, jež mířila k cendronskému městu a odtamtud k zahradě Getsemanské.

Ti lidé skupení jako stáde kolem jednoho člověka, jenž má na sobě bílou sukni a plášť téže barvy, byli vzrušení a náramně rozčileni. Všichni mlčeli, nebo jedva slyšitelně šeptali, jakoby se báli, aby hlasitějším hovorem nepoděsili člověka, jenž se středem nich ubíral. Zatím však, jak oni jsou rozrušení a zkormoucení, zřítí na mírné tváři člověka v bílém rouše tichý smutek a hlubokou zdumčivost. Toliko chvílemi přelétí přes jasné čelo jeho temný mráček, ale kromě toho smutku a pomljející zamračenosti nepozorovatí na ní ani stopy nějaké bázně nebo rozehvění. Kráček odměřeným krokem prozrazujícím odhodlanost a sebedůvěru.

Cesta z Jeruzalema na horu olivetskou, na jejímž úpatí nalézá se zahrada Getsemanská, neměří více než 2000 loktů čili cestu sobotního putování zákonem Mojšiovým dovoleného. V brzku dostihli domku v zahradě.

„Rabbi!“ pravil jeden z poutníků. „Vstoupíme-li do vnitř?“

Člověk v bílém rouše pozvedl oči a němým pohledem, plným nepochopitelného žalu, utkvěl na nich; z očí jeho, jež svítily neobyčejnou měkostí, zářilo cosi připomínajícího bol a žal matčina pohledu, když se loučí s dětmi svými.

Pohled ten dotkl se bouřce tak, že všichni přestrasení na něho se zahleděli. Jeden z provázejících, jenž vypadal nejmladším ze všech a jehož tvář byla neobyčejně jemná a sličná, řekl bys přímo panenská, lílící se silně od tváří ostatních, jež byly plny ostrých a temných rysů,

Z činnosti katol. spolků.

Katol. živa. jednota v Jilemnici. Konala v pondělí, dne 26. t. m. schůzi, při které přednášel p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „Stanovisko katolíků v práci národní“. Účastenství bylo časté. Také z venkovských obcí přišli lidé aby vyslechli poučnou a zajímavou přednášku, která zvláště za našich dob má velikého významu. Řečník rozebral působení různých táh „národních stran“, přesvědčivě vyložil snahy katolíků a zvláště to, jakými zbraněmi se proti katol. církvi bojuje. Dojemným způsobem vysvětlil tu pravou lásku k vlasti, a jak my na národní práci pohlížíme. Velice se zavděl posluchačstvu, že se zmínil také o odpadlíkovi Ang. Smetanovi a správně vysvětlil, jak pošetile si počínají naši odpůrci, když jej oslavují. Ovšem, že odpůrcům nejedná se ani tak o Smetanu, jako spíše o zlehčení a tupení víry katolíků! Při přednášce poukázal také řečník na nevděk, kterého se dopouštějí mnohé třídy lidstva, které by zvláště mohly nejvíce církvi katol. děkovati, že je vymanila z bahna otroctví. Mnohé oko zaslzelo při přednášce té a ačkoliv řečník mluvil přes dvě hodiny, každý si přál aby to trvalo ještě déle. — Zajímavé jest, že ve schůzi byli přítomni i národní socialisté, kteří však ničeho proti přednášce nenamítali a s velikou pozorností celou řeč až do konce vyslechli. Jest to opět důkazem, že katolické snahy nepotřebují frásí a lichého vlastenčení jako mnohé „vlastenecké“ strany ale že zvláště důkazy a nezvrátným přesvědčením lze nad spoustou lží a klamů vítěziti.

Svatojosefská jednota v Proseči koná v neděli, dne 30. t. m. schůzi, při které přednáší bude p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „Církev katolická a novodobé hnutí“.

Z katol. jednoty „Slavata“ v Luži. V neděli 24. března konal v katol. jednotě přednášku p. Václ. Myslivoec z Prahy. Účastenství bylo velké. Obsahem řeči bylo: všeobecný boj proti katolickým snahám a nyníjsí přístoupání socialistů protiv. Přesvědčivě rozebral pan řečník aspoň částečné zásady židovského socialismu a jediné pravé zásady křesťanské směřující jak k zlepšení a spravedlivějšímu upravení poměrů majetkových, tak k povznesení mravnosti. Povzbuzoval k boji za sv. víru katol. a doporučoval sdružení a zbraně k boji tomu. Dlouhá přednáška byla s velikou pozorností vyslechnuta a řečník odměněn bouřlivým potleskem.

Z Lomnice n. Pop. V neděli, dne 24. t. m. sešli se členové naší katolické jednoty ku své členské schůzi. Dostavili se v počtu hojném a přednáška předsedy spolku vel. p. Knížka, jenž promluvil o pravém vlastenectví a pravé lásce k vlasti přerušována byla častým souhlasem a vyslechnuta s velkou pozorností. Pak vypracován knihovní řád a předseda odevzdal v užívání členům knihovnu, k níž sám dal sádkel darovat se své knihovny 90 svazků jak zábavných tak poučných knih. Dárem dár. p. farář Hůlka a pana Theodora Mastného vsrostla na 180 svazků; knihy jsou čile využívány. Dne 21. dubna oslaví jednota památku slavného básníka Julia Zeyera.

Jednota katol. jinochů a mužů v Ů. Kostelec — chtíc býti ohniskem, z něhož má prouditi teplo křesťanské lásky a spravedlnosti uspořádala tyto dny pro sebe i pro širší veřejnost k mravnímu povznesení a vnitřnímu obnovení svému řadu duchovních hovorů. Hovory tyto konal předseda naší jednoty vp. A. Adam, katecheta. Nadšená slova jeho, plná vroucí víry, která na způsob misalí předváděla mocné pravdy našeho náboženství, shromáždila po škráte veliké zástupy žen i mužů, jinochů i dívek z města i venkova do vlastní naší spolkové místnosti a korunnová byla výsledkem překvapujícím; — skoro půl čtvrtá sta nás přikleklo v pondělí na svátek P. Marie ke stolu Páně — Jednotě upřímně gratulujeme

odtrhl se od ostatních a valy kaje padl na prsa muže v bílém rouše.

„Mistře! zaškal mladík. „Co tak na nás hledíš, jakobys nás opustiti chtěl? Proč jsi nám neřekl, kdo jest ten, jenž tě zradí?“

„Upokoj se, Jenel! v odpověď dal Učitel tise.

„Syn člověka jde cestou, kterou mu Otec označil.“

„Mistře, tu jsme sami, a nikdo v Jeruzaleme neví, kde meškáš; nuže, proč bys se nezachránil? Pospěšme přes horu olivetskou do Galileje, tam nebudou tě stíhati.“

Učitel pozvedl jenině blavu učenskou ze svých prsou a něžně na něho pohlédl.

„Nermuť se, Jenel! Hle, přichází hodina, ano, již nadešla, kdy se rozběhnete každý jinam a mne opustíte. Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou!“

„Ach! — zalkal Jan. „Proč nás zarmucuješ? Zdaž je mezi námi někdo, jenž by tě mohl opustiti?“

„Pravil jsem vám, že u mne máte pokoj, odpověděl Učitel učenkům, kteří beztak rozrušení ještě více se poplašili. „Ve světě však čeká vás nevole; než nebojte se, neboť já jsem přemohl svět!“

Udiveně hleděli učenci na svého Mistra. Jeho smutek, jakož i vše to, co se bylo před chvílí ve městě při večerní sběhlo, připadalo jim nepochopitelnou hádankou, již nedovedli rozluštit. Věděli, že proti učení jejich Mistra všichni povatili, nanejmé Saduceové, kteří z nenávisli nemohli na to patřiti, jak se „synem tesařovým“ celý národ jako na rozumu pominutý se žene, by ho spatřil a z úst jeho „slyšel nebeská zjevení. Několikrát se již pokusili obvinil a obžalovati ho, a teď jim ještě to učinil, že mřira trpělivosti jejich překypěla! Šest dní před svátky

a její činnosti a drobné práci na mravním povznesení voláme: Zdaž Bůh!

Ze Sopot. Dne 17. března konala Jednota kat. jinochů a mužů v Sopotech valnou hromadu, ve které po úvodní řeči předsedy obšírně vyložil činnost Jednoty za minulý správní rok jednatelem p. V. Vlk, učitel v Jitkově. Ze správy jeho sdělujeme: Schůze spolkové, z nichž některé byly veřejné, pořádaly se pravidelně první nedělí každého měsíce vždy s jednou neb i s dvěma přednáškami, jež konali vdp. Ferd. Vlček, farář v nové Vsi, p. Ant. B. Drápalík, z Prahy, předseda, jednatelem a jednou též vp. V. Lebduška, kaplan v Chotěboři. Řádné schůze výborové konaly se měsíčně a mimo ty konaly se ještě dvě schůze mimořádné za příčinou určení podpory nemocným členům. Členové účastovali se korporativně o věstích svátčích služeb Božích, doprovázeli ku hrobu choť svého váženého místopředsedy p. Dočekala a v čase velikonočním přistoupili společně ku stolu Páně. Jednota účastovala se deputací svácení praporek kat. tovaryšů v Příbyslavi, slavnosti Nejsvět. Vykupitele v Chrudimi a sociálního kurzu v Praze družstvem Vlasti pořádaného. Členům svým poskytl Jednota během roku 32 K. podpory. Nejdůležitější událostí v Jednotě v minulém roce bylo zřízení podpůrné nemocenské a pohřební pokladny, ku které položil záklád předseda darem 200 K. Spolkové knihovny používali členové hojně a mimo to četli tyto listy: Katolické Listy, Obnova (2 výt.), Český Kraj, Český Východ, Obrana práce a dělnictva, Naše Listy (6 výt.), Hlas svatováclavské, Ludmila, Vychovatele, Vlast, Hlas k. spolku tiskového, Zábavy večerní, Českého Věstaře, Kříž, Marii a Sborník hist. kroužku. Jednu výtisk Obnovy půjčoval Jednotě laskavě vp. Vojt. Lebduška, kaplan v Chotěboři. Jednota měla v minulém roce více dobrodinců, jichž všech bylo vděčně vzpomenu. Ze správy pokladní, kterou přednesl pokladník p. J. Ondráček vysvětlil, že Jednota naše má vlastního jmění 79 K. 78 h. a podpůrná její pokladna 393 K. 65 h., což činí úhrnem 473 K. 43 h. — Na to rokováno mimo jiné o divadle a usnešeno, aby si Jednota pořídila letos divadlo a výbor splnomocněn, aby usnešení to provedl. Potom vysvětlil předseda členy, aby vždy a všude se osvědčovali jako horliví a uvědomělí katolíci, aby nermoutili se proto, že mnozí bojují proti nám mečem potupy, lži a nactiutrhání a přirovnav dobu prvých tří století po Kristu, k době nyníjsí podotkl, že, jako náboženství Kristovo zvířadlo nad pohanství starým, zvířelí i nad pohanství novodobým. Konečně byla Sv. Otci Lvu XIII., Jeho Veličenstvu císaři a králi našemu Františku Josefu, Jeho Milosti nejdůstojnějšímu p. biskupu Eduardu Janu Nep., všem dobrodincům a příznivcům Jednoty provolána třikrát „Sláva“. Další činnost Jednoty „Zdaž Bůh!“

V Rostokách a Jilemnici založena jednota katol. jinochů a mužů. Od nějakého totiž času mnozí lidé neměli nic jiného na práci, než katolickému lidu odnámati úctu ke knězi a náboženství. Na toto soustavné tupení a pranýřování odpověděl lid naší jednotou. Proto voláme novému spolku: „Zdaž Bůh!“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnuli: pan Josef Ditrč, libčanský kaplan na odpočinku v Hronově, † 16. března, (naroz. 1873 v. 1898), p. Václ. Vaněk, (Vln.) jubilar, konstat. rada, bisk. vikář, děkan, majitel zl. zásl. kříže s kor. farář v Záboci † 27. března (nar. 1823, v. 1850). Vyznamenán jest:

velikonočními ubíral se Učitel do chrámu Davida, provázen množstvím národa, jenž mával olivovými ratolestmi, prostřel před ním roucha svá a volal: „Hosana, synu Davidův! Vesel se, dcero Sionská, hle, král tvůj běže se k tobě sedě na oslátku!“

Ale teď, kdy žádný z učenců ani nepomyslil na nějaké nebezpečení, aj, Učitel sám je na ně upomenul. Když po požití beránka lámal chléb a poděloval je vínem, pravil: „Jezto z toho všichni, to jest tělo mé; pije z toho všichni, neb to jest krev má, krev nového zákona, která za vás a za mnohé vylita bude!“ A když učenci požili chléb a uskali vína, tu omočiv sousto v omáčku podal je Jidáš fka přisně: „Učini rychle, co chceš učiniti!“ — Jidáš snědl podané sousto, na to všecek pomačen vstal od stolu a kamsi odešel. Všecko to halilo se před učenký v jakýsi tajemný závoj, jenž zastíral něco blízkého se, něco rozčilujícího, vzrušujícího je; co by to však bylo, to nemohli pochopiti.

„Amen, pravím vám, jeden z dvanácti, jenž omáčí ruky své se mnou v mase, zradí mě!“

Slova ta, jež byl pronesl, když ještě všichni byli za stolem, zněla jim nyní jako osudné tušení v uších. Jeden každý z nich odílal od sebe takové podezření, ale slova jeho vtiskla se jim do srdce a páčila je na duši, jako páliť teřavě uhlí na živém těle.

A když se ubírali sem, kamž Učitel jejich nejraději chodíval, by se na osamělém místě pomodlil, doufali, že jim odhalí tajemství, že jim udá zrádce, ba že se po vykonané modlitbě skryje před svými pronásledovateli.

Ale nastojitel Ani vzlykot ani slzy nejmilejšího učeníka nebyly a to, aby ho přiměly, by jim něco více pověděl. Na jeho rtech spočívala smr-

p. Jan Dvořák, farář v Úpici; jmenován čestným děkanem. Ustanoveni jsou: p. Jan Schmid, administrátor za faráře ve Valteřicích (Nendorf), p. Eman. Ali-ger, koop. za administrátora ve Moravanech, p. Jos. Kolář, za kaplana do Solnice. Na odpočinek vatoupil: p. Karel Poblásko, farář v Moravanech. Uprázdňené fary: Záboc, fara. patron. hrab. Emericha Chotka od 28. března, Moravany, fara patron. náboženské matice od 1. dubna b. r.

Velikonoční sv. zpověď a sv. přijímání dítek obou škol měšťanských v Hradci Králové byla konána letos za příležitosti misalí zde pořádaných obzvláště slavným způsobem. Nejdůstojnější pan biskup Edvard Brynych sám pro děti konal v úterý odpol. ve školní kapli křesťanské cíti a požehnání, ve středu pak podával v katedrálním chrámu Páně dítkám Božského Přítel jejich v Nejsv. Svátosti Oltářní, když byl několik erdečních a vřelých slov k nim promluvil. Slova šlechetského Otce a bývalého hradeckého katechety zřstanou jistě v paměti dítek, a dlouho pamatovati budou na sv. přijímání tak slavnostní v letošním jubilejním roce.

Osvěta lidu — a „pravda“ P. fundatista Rybář z Praskačky zaslal nám následující dopis: Dopis v „Osvětu lidu“ č. 21. dne 13. března „o léčivé vodě v Praskačce“ jest pouhou lží. — Lež jest, že mám jen „nějakou starou žaludeční chorobu“. Pět lékařů odborníků prohlásilo kdysi nemoc mou za „nezhojitelné žaludcové kaménky“. Každý rok nemoc ta vícekrát se objevovala — zde v Praskačce však jsem na druhý rok a jsem úplně zdrav. Druhá lež jest, že obecní výbor s názory dopisovatele souhlasí a na podnik ten s vodou léčivou pohlíží a nedávárou. Pravdou jest pravý opak! Celý obecní výbor sledoval mnohoslibný podnik ten s velkým účastenstvím, a kdykoliv došla zpráva o novém nějakém uzdravení, celá naše milá obec vrátila to s radostným povděkem. Takových případů již je slušný počet, a některé z nich jsou přímo překvapující. Mnozí slovatní znalci prohlásili naši vodu za skvost, jemuž v celém okrese Královéhradeckém není rovno. A úudek ten jest jistě směrnatnější, než „duchaplný“ názor dopisovatele „Osvětu lidu“, kterému patrně se nejedná o věc — ale jen aby svoji osobou vyniknul. Jen aby se mu nestalo brzo to, co již jednou a lidmi podobného druhu, kteří jen společenskému klidu škodí, učinili rázní občané Lhotěští. Zde jest vidět tu pravdu „lidskost“, že to, co ve prospěch lidstva přispívá třeba „klerikálů“ se utvoří, ti páni, kteří horují pro „humanitu“ čistě z osobních důvodů zase zbožiti se snaží. Má-li „Osvěta lidu“ více takových „pravdy“ a „pokoje milovných“ dopisovatelů pak se nedivím, že svým čtenářům posílá často duchaprázdne zprávy a neomyly. Frant. Rybář, fundatista.

Koleda. K žádosti obchodního gremia městská rada dne 18. března t. r. usnešla se aby zakázána byla v Hradci Králové koleda, poněvadž jest veřejnou šebrotou.

Velký koncert konán byl v sobotu, dne 23. t. m. v městském Klicperově divadle v Hradci Králové. Účinkovala chvalně známá virtuoska na klavír slč. Irma Löwyova — jakož i úplná kapela 36. pěšího pluku z Josefova. Program byl velice pestrý a obecenstvo bouřlivým potleskem odměňovalo každý umělecký výkon účinkujících. Virtuoska z paměti, s obdivuhodnou jistotou precisně zahrála některé těžké skladby, že umělsmilovné obecenstvo bylo okouzleno lahodnými zvuky a údiv nad opravdu uměleckými výkony se stále stupňoval. Byl to opravdu milý večer, zajisté vzácný požitek, který nám byl uchystán.

Dary na „Adalbertinum“ P. T. pánové: Jos. Hulata, děkan ve Všenetech 24 K., A. Kristian, kooperátor 10 K., katecheta Jiříčka 6 K., farář Ur-válek 2 K., Fr. Jařánek, děkan v Lukavci 10 K. „Zaplat Pán Bůh!“

Smetana a Havlíček. Pan dr. Štemberka z Rychnova, věčně mlaný pán na křeslo poslancecké přednáší v různých městech o Ang. Smetanovi. Tak

tehná bledost, a toliko hluboký pohled, který tak smutně na nich utkvíval, svědčil, že ta mramorová tvář je živa. —

Jezíš nepronel ani slova více, nýbrž odvrátiv se od učeníků a přitáhnuv si plášť úžeji k oblíčeji zaměřil olivovým sadem k onomu místu, kdež se obyčejně modlival.

Petr, Jakub a Jan sledovali ho v patách. Když se byl maličko vzdálil, spustil Učitel plášť s tváře své, jímž chtěl před učenký zakrýtí hor-kou bolest, jež mu z hloubi duše do oblíče stoupala. Tvář jeho byla bledá, jako by v ní nebylo ani kapky krve, a v očích, jež hleděly v tom okamžiku jako dohasínající uhlíky, zrcadlil se bez-měrný smutek.

Kynul jim, aby stanuli, otevřel ústa, jakoby jim chtěl něco říci, ale rty se mu toliko zachvěly.

„Mistře, co je ti?“ tázal se Jan, patře všecek přestrašen v jeho tvář.

„Smutná jest duše má až k smrti; posečkejte tuto a bděte!“ zašeptal jedva slyšitelným hlasem, i odvrátiv se bral se dále.

Ustaraní učenci provázeli ho svými zraky. Učitel bral se pomalu od nich, ale čím více se blížil místu, kdež se modlival, tím malátnější stá- val se jeho krok, a když místa onoho došel, padl k zemi zakryl si tvář rukama a hluboce povzděchl. Vzdálen jsa cizích zraků mohl tu popustiti vol-ného průchodu tomu, co před učenký, byl skry- val. —

„Abba!“ zalkal bolným hlasem, „Tobé je všecko možno. Přenes tento kalich mimo mne, ale ne má vůle se staň, nýbrž jak Ty chceš.“

(Dokončení přístě.)

v neděli přijel také do Vamberka. Oddeklamoval smýšlené historiky z „Zápisků“ a některé vtipy z „Šípů“ a na konec přivítal Smetanu k Havlíčkovu. Světe smej se! Ubohý Havlíčku!

Po volbách do V. kurie dostali jsme od některých spolků dopisy, v nichž bylo poukázáno na počet hlasů které kandidáti strany křesť. soc. obdrželi a projevem důdek, že strana křesť. soc. při nynějších poměrech dosud samostatně vystoupiti neměla. Odpověděli jsme soukromými dopisy a sice, poukázali jsme na společné svolání katol. stran k volbám, v němž jsou hlavní příčiny proč strana křesť. soc. samostatně vystupuje obsaženy. K tomu dlužno ještě podotknouti následující: V místech kde kandidáti strany křesť. soc. voličské schůze konali, jest dnes jiný názor o důležitosti snahy křesť. soc. než býval dříve. Zvláště v královéhradecké diecézi, kde vlp. Dlouhý—Pokorný konal celou řadu důležitých přednášek a to nejen v kruzích katolických ale i mezi našimi odpůrci, počíná lid jasněji chápati kde se skrývá pravda a kde klam. V některých místech získaly katol. spolky značný počet nových členů, kteří snad dříve byli v táboře nám nepřátelském. — Referáty o schůzích byly z „Obnovy“ vyšetřovány a uchovány, aby se snad v příštích volbách mohly předčítati a lidu znovu připomenouti. Nelze tedy upříti, že poslední volby přispěly značnou měrou k osvícení a vzpružení náboženského ducha a oslily naše řady. A to jest zajisté zjevem velice důležitým.

Schůze v Chrudimi, o níž jsme referovali a kde páni pokrokaři a soc. demokraté se nadávkami hleděli red. „Obnovy“ za jeho přednášku pomatiti, nebyla také vřod „Osvěty lidu“ a proto uveřejnila hanlivý a lživý referát o schůzi té. Na sprostotu podobného druhu nechtěli jsme vůbec odpovídati ale nyní dostáváme dopis z Chrudimi, z něhož vyjímáme: „Jest hrubou lží tvrzení „Osvěty lidu“, že řečník nás bavil nadávkovými útoky na červenobílou a červenou. — Naopak, ani jediné slovo výrazu ostrého nepoužil, — a i když páni z „osvíceného“ tábora mu spílali a sprostě nadávali, zachoval úplný klid — a mírným způsobem v přednášce pokračoval. Lží jest, že jsme přednášku poslouchali, sedíce při dvoulitru, ale pravdou jest, že někteří páni z „osvíceného“ tábora přišli do spolku opilý — patrně, aby měli k nadávkám větší „kuráž“. Jedinou pravdou v referátu „Osvěty“ jest, že výtržníci byli poukázáni na dvěře. — Když však řečník to zpozoroval, tu sám řekl, aby (ačkoliv jenom nadávkami jej zasypávali) v místnosti zůstali a poněvadž řeč svou provázel stále nevratnými důkazy z dějin, aby jenom se vyslovili, co řekl nesprávného. To se ovšem nestalo, poněvadž „osvícení“ ničeho namítnuti nemohli. — Lží jest, že řečník považoval za zádrce národa, kdo zpívá „Hej Slovane“. — Dle stenografických zápisků řečník pravil: „Není to právě důkazem vlastenečství, kdo snad zpívá „Hej Slovane“ a hodí mezi lid několik bezvýznamných frází, čímž snad myslí že národní své povinnosti učinil zadoost. K pravému vlastenečství jest potřeba více, — lásce k vlasti nelze se učiti — ale to musí každý člověk sám cítiti, a také skutky ukázati. — — Pisatel referátu v „Osvětě“ a „Blascech“ považujeme za bíděného lháře“. — Uveřejňujeme bez poznámky.

„Rozvoj“ v posledním čísle přišel delší úvahu o rázném a vlasteneckém působení J. M. ndp. biskupa Bryncha. Případně odpovídá „Času“ na jizlivé, v pravdě židovské poznámky, které o osobě ndp. biskupa přinesl. — Ku konci „Rozvoj“ podotýká: „Ze pan biskup nebude Excellencí ani Eminencí je nepochybné, ač tolik dobrého napsal a tolik dobrého způsobil. Leč v arci lidu bude excellovat“.

„Labské Proutky“, časopis Kolínský, který často církev katolickou napadá a z kněží si dělá smích, propustil přec v posledním čísle zrno pravdy. Ve zprávě „Státní spráche nad náboženství“ horlí proti tomu, že němečtina ve školách se více cení než náboženství a že za hodinu náboženství platí se ročně jen 10 zl. kdežto za německou 17 zl. — Že jest náboženství v tom našem „svobodném“ státě popelkou, toť jest již dávny steskem katol. žurnalistiky — ale páni z těch mnohých vlasteneckých táborů českých, by si mohli připamatovati, že i oni mají veliký podíl na tom, že „státní spráche nad náboženství“. Tím stálým účtením na náboženství sesílili snahy našich nejúhlavnějších nepřátel, a nimiž musíme nyní vésti tak krutý boj. — To by si také L. P. mohly zapamatovati.

Z dívčího pedagogie v Chrudimi. V neděle svatojosefni pořádají chovanky internatu literární večírky spojené se zpěvy a živými obrazy. Předminulou neděli, dne 17. t. m., byl tento večírek II. ročníkem pořádán na oslavu Jeho Svatoosti papeže Lva XIII., který na počátku tohoto měsíce slavil 91leté narozeniny. Program zahájel byl živým obrazem „Večere Páně“. Potom v proslovu uvedla sl. Jiráková hlavní data ze života velikého Otce křesťanstva, v němž ku konci se upřímností vyběsila družky své, aby jako budoucí učitelky učinily si předsevzetí, že budou věstě povati dětem, které jim jednou budou ověřeny, úctu a lásku k Svätému Otci. Pak následovaly dva živé obrazy: P. Ježíš u Piláta a první pád P. Ježíše pod křížem. Sl. Šustrova pak přednesla báseň Sv. Otce „Za Písm IX.“ Šestým a devátým číslem programu byly dva sbory, které chovanky samy velmi dobře nacvičily. Po následujících třech živých obrazech: P. J. potkává Svou Matku, Veronika potkává P. Ježíše a Vzkříšení, zakončen večírek papežskou hymnou. Jistě krásným důkazem pravého katolického a zbožného ducha nastávajících učitelů byla tato domácnost slavnost. Kéž by takovýto duchem proniknutí byli všichni, kdo mají býti jednou i kdo již jsou vychovatelé křesťanské mládeže.

Zalobu kterou podal J. M. ndp. biskup Edward Jan Nep. na německé redaktory časop. „Freidenker“ a „Kleine Presse“ pro hrubou urážku na cti jak „Národní Listy“ sdělují, byla u zemského soudu v Mohuči přijata. Den přelíčení není ještě určen. — Ra-

dosť „Osvěty lidu“, že žaloba u „Amtsgerichtu“ přijata nebyla, byla tedy předčasnou.

Pěvecká a hudební jedn. „Jaromír“, v Jaroměři, pořádá za spolupůsobení sl. Stocké, koncertní pěvkyně z Olomouce v neděli, dne 31. března 1901 v tělocvičném městanské školy chlapecké duchovní koncert následujícím programem: I. Fr. Gregora: Choral: „Zpívej duše“ pro smíšený sbor a průvodem harmonis, tři trombonů a kotlí. „Zalmy Davidovy“ pro smíšený sbor a sola a průvodem orchestru a harmonis. Čís. 1. „Rekl Hospodin“. — Čís. 2. „Oslavovati budu Tebe“. Čís. 3. „Blahoslavený člověk“. — II. Dr. Ant. Dvořák: „Biblické písně“ pro alt a průvodem písní. 1. „Na řekách babylonských“. 2. Bože, přisluhuji zpívatí budu“. 3. „Slýš, o Bože, modlitbu mou“. III. Fr. Gregora: „Zalmy Davidovy“. 4. „C“ „služebník“. 5. „Chvalte Hospodina“. 6. „V“ „služebník“. Choral: „Zbetež s námi“ závěrek. — 7. „ek o píl. 4. bod. odp. Vstupné: Křeslo 1 K. 60 h., a místo 1 K. 30 h., II. místo 80 h., k stání 40 h. Předprodej lístků ve velkoobchodě A. P. Zauzalové.

Slabé zemětřesení pozorováno bylo v noci ze dne 28. t. m. v severovýchodních Čechách.

Malebný hřbitov má obec Kruh u Jilemnice. Na temeni kopce rozkládá se svaté pole, obetkané živým plotem a zdobené pěknými pomníky. Jedeme-li z Paky do Jilemnice, vidíme již z daleka hřbitov ten a každý cizinec, který sem přijde obdivuje krásnou polohu a příkladnou úpravu hřbitova, jemuž obyvatelé zdejší věnují velikou péči. Kopec, na němž se hřbitov nalézá jest tím památným, že zde kdysi stávala tvrz Závise z Falkensteinu. Také král Václav IV. zde sídlil, jak se o tom v dějinách zmínka činí. Před válkou třicetiletou se zde nalézalo pěkné město, které však během války vzalo za své.

Ku zřetěz v Hlinsku, o níž jsme v minulém čísle „Obnovy“ referovali, sděluje se nám ještě následující: Poraněný Jos. Ludvík, zemřel minulý pátek a v neděli měl pohřeb za nevdaného v Hlinsku účastenství. Na 700 a více lidí mohlo býti. Vldp. farář Marek měl promluvu na hřbitově, a sice dojemnou, tak že jedno oko nezůstalo suché. Poukázal na to, že ani ten, který nešťastnou rukou učinil tak mladému životu konec, není tím tolik vinen, jako ti, kteří svými řečmi i časopisy vřív v Boha v srdci jeho podrývají; větší zodpovědnost je padá na ty spodní podvrtné proudy. Nebohy poraněný oslavoval svůj svátek mezi červenými „soudruhy“ — v hostinci mu na zdraví přijeli a sotva že vykročil ven, takového vázaného se mu dostalo. Skutek ten otevřel mnohým, kteří dosud neviděli, anebo lépe řečeno nechtěli viděti, oči. Vrah jest dosud ve výšetřovací vazbě zde, ale bude v těchto dnech odvezen do Chrudimi. Je prý sklíčen, hlas svědomí se asi ozývá. Býv. předseda soc. dem. Růžička, jenž byl v podezření ze spoluviny, byl zatčen, ale opět propuštěn, nicméně soudní vyšetř. i ohledně jeho jest v proudu. Zemřelý J. Ludvík těžil se mezi dělníky lásky a obliby. Dělníci v tovarně, kde zemřelý pracoval o vypravení pohřbu jeho se starali, na věnce a pod. věci mezi sebou sbírkou učinili, zbytek jako na podporu matce zavražděného ponechávajíce. Stájeť jim se to zde díky a uznání. Mimochodem řečeno, zavražděný měl dva bratry, s nimiž zvláště jeden byl „kovaný“ soc. demokratem. Ale teď teprve přichází k pravému názoru. Myslíme že tento odstraňující příklad bude zde mít dobré následky, na zdejší poměry sociální, že bude mnohým výstrahou.

„Osvěta lidu“ a — sv. misie. „Osvěta lidu“ uveřejňuje pořádek sv. misie v Hradci Králové a zároveň po svém způsobu přičiňuje k tomu několik sprostých poznámek, jimiž vlastně myslí lid ještě více pozná důležitost sv. misie — a a sprosté případy odpůrců náboženství. — Ovšem, p. Hajnovi jest daleko milejším urážlivý kuplet p. dra. Zuny než celé náboženství, ale lid zajisté tím více nebyl jasnějších názorů, kde se vlastně skrývá pravda. Sváté misie se těší velikému účastenství. — Jak již bylo nejednou v „Obnově“ napeřeno, že „Osvěta“ činí vlastně katolické věci velikou reklamu.

Z Vamberka. Ve schůzi místního odboru Severočeské jednoty národní přednášel v pondělí dne 25. t. m. p. říditel Lašek o zakládání měst v Čechách. Přednáška byla opravdu velice pečlivě promyšlena a učinila na každého dobrý dojem. — Městská rada zdejší věnovala 100 K. na okrášlení nového hřbitova. Šlechtný tento čin zasluhuje plného uznání.

Z Hněvočova. (Sv. Misie). Od 3. do 10. března konali u nás dp. OO. z řádu sv. Dominika a sice pp. P. Bruno Bárta, říditel misii z Olomouce, P. Jindřich Šaip z Prahy a P. A. Pospíšil z Uherakého Brodu sv. misii s výsledkem požehnaným. Mírným zjevem svým a přesvědčivými, hluboce jímavými promluvami naklonili sobě a ovládli duše všeho obyvatelstva. Chrást farář nebyl by daleko stačil pojmáti všechny, kdyby počasí jen poněkud bývalo příznivým. Prudkými dešti a náhlým táním sněhu rozvodnil se potok Bystřice tou měrou že farář přilehnutím ze Trebovřtic a z Cerekvice přistup do Hněvočova téměř stal se nemožným. Tklivé bylo viděti, kterak lid broděl se vodou a blátem, dychtivě chvátal ku kázáním a ujišťoval: Kdyby jen možno bylo, my bychom přišli všichni. — Kdo důstojně OO. Dominikány ponejprv uviděl, měl pro ně jen slova pochvaly, byl nadšen, unesen, odložil obvyklé předendky proti sv. misii. Obětovná horlivost OO. misijnářů přišla vatřie i obem Cerekvici a Tebovřticím; po dvakráte dojeli do sám. kostela Cerekvického, aby větším umožnili účastniti se hodě duchovních. V posledních dnech přec usmálo se slunečko na Hněvočova. V tichounké jindy všece bylo živo jako v městětku, přijížděl sem lid s cizích osad okolních. Chrást nestačil. Lid téměř bez dechu naslouchal úchvatným s tklivou zbožností předneseným řečem. Velikou přítelstlivostí působily ovčeni jednotlivých stavů a slavnosti, které během sv. misie se pořádaly. V pondělí bylo slavnostní sv. přijímání mládeže školní, v úterý přivedeny byly panny, ve středu jinochové v průvodu, vešmě se rozestály svicemi v rukou do chrámu ku přijetí Těla Páně. Poslední den skončil se způsobem zvlášť slavnostním. Po velké mši sv. se zvláštního obřadu přijímal vldp. říditel

misie 188 údů do bratrstva sv. růžence. Odpoledne bylo posvěcení kříže minjalho roku 1874 postaveného. Loučení se osady s dět. OO. misijnářů bylo velice tklivé. Hlasitě štkání rozléhalo se prostorami chrámovými, nebylo oka, které by nebylo oslono. Ovšem blahodárné činnosti důstojných Otců bylo, že se 2400 duší 1170 sv. svátosti přijalo. Z okolních duší pp. duchovních účastnili se sv. misie vldp. Ant. Kozák, děkan a bisk. vikar. sekretář s Hofiněvsi, dále dpp. Frant. Douda, farář z Dobalického, Ant. Seliger, farář ze Strábova, Jan Vlt, farář z Jelic, Frant. Zajíček, sám. kaplan Cerekvický a Ant. Tesar, kaplan s Hofiněvsi. Zvláštního díky zasluhuje slavn. o. a k. vrchní správa velkostatku ve Smiřicích, která sluhobnictvu při zdejších dvorech poskytla možnost účastniti se sv. misie, při níž i sl. o. k. hospodářská správa Cerekvická a veškerým úřednictvem příkladně se účastnila. Po odchodu duší OO. misijnářů zastavilo se lidu na čemu a vzdychali pšmností: Kéž by ještě týden byli u nás zůstali — kéž by zase někdy k nám zavítali. Doufáme, že dopřáno nám bude s nimi se opět shledati.

V Uhelné Příbrami byla dne 17. t. m. veřejná schůze lidu. Schůze byla tak četná navštívena, že vedle sálu tanečního těsnili se posluchači u otevřených oken v místnosti vedlejší. Dp. farář Vlček hovořil o právní organizaci majetku nemovitého a ukázal na konkrétních příkladech, že nynější liberalistické právo pozemkové uvádí půdu zcela důsledně v podruží kapitálu. Vytkl též prostředky, kterých se má užít nejen zákonodárná, ale také rolnický organizační, aby zemědělstvo s nynější těsně vzrástlo se ku poměrům zdravějšímu. Pan c. k. okres. zvěrolékař Marek zajímavě vykládal o chovu a zlepšení plemenného dobytka a určil význačné známky plemen, která pro poměry okresu Chotěbořského se hodí, a důtklivě žádal, aby zakrásle plémě ponešahu bylo odstraňováno. Po četných dotazech a odpovědích navržena p. farářem Vlčkem tato resoluce: Budiž provedeno sdružení rolnictva zákonem ve směru samosprávném, anýmž zemědělc v Cislajtanii ustanově výměru statků střední velikosti, jak jim to Hráský zákon ze dne 1. dubna 1889 č. 52 f. z. k. svobodně disponici ponechává, budiž usákoněna nezadatelnost kmenových statků a budiž co nejdříve projednána a usákoněna návrh dra. Šileného o vymazání dluhů na selkách usedlostech. Resoluce s nadšením jednohlasně byla přijata a zašle se panu poslanci dru. Packkovi.

Z Litčeti u Uherak. Nedávno konal u nás křesť. cvičení vldp. děkan E. Starý. Po cvičení rozptýl se volná rozmluva a rokováno o nynějších událostech veřejných ač také po delší rozprávě vzpomenu na kapličky, která se zde stavěti má. Poukázáno především na neustálené poměry v zdejší obci, která stavbou silnic ve velké finanční tísní se nalézá, a to tím více ani již po více roků žití pohromy zde řádily. Vldp. děkan odvedal co první příspěvek na stavbu nové kapličky, p. starostovi tamní obce obnos 100 K začesť mu s hloubí srdce voláme: „Zaplať Bůh“. Vnsášíme zároveň snáhou prosbu ku všem lidem dobré vůle, aby nás v díle sápočetém laskavě podporovali. Každý, byť sebe menší dárek bude s díkem přijat a v „Obnově“ kvitován. Víme sice, že se nasetyne dosti šlechetných dobrodinců, kteří nutností svatošatku v jmenované obci nahlednou, a pomocné ruky nám podají. Závily budžet adresovány na farní úřad v Horní Rovni, pp. Moravany okr. Holice.

Ze Lhoty pod Libčany. Pro jubilejní kapli zdejší zhotoví sochařsko-kamenická škola v Hoficích oltář velice cený, proti náhradě hoto-vých výloh; návrh oltáře nám zasláný, jest prád velice umělou. — Pl. Anna Kratochvílová, výminkátka ze Lhoty pod Libčany darovala velmi pěkné obrazy křížové cesty, kteréž byly dne 10. t. m. vldp. kvardšnem řádu františkánů z Hostinného, za asistence vldp. děkana s Libčan slavnostně posvěceny. Za dar tento, který má cenu nejméně 430 korun „Zaplať Bůh“!

Filiálka v Hradci Králové satřdí si pan Ludvík Nejedlý, dekoráční malíř v Novém Bydšově, který již dříve v Hradci býval. Závod p. Nejedlého jest ohvalně znám a zvláště pro krásné malby v kostelích došel plného uznání. Přejemu p. Nejedlému aby v Hradci našel pochopení a příaz.

Různé zprávy.

Na uváženom. Realistický prof. dr. Foustka dokazoval ve schůzi českých mediků, že lze člověku ovládati pud pohlavní. Dle „Času“ Foustka dovodil na základě pšných pouček fyziologických a poznatků sociologických, že přirozená síla tohoto pudu není taková, za jakou se pokládá, ale že ovšem dráždívá a rozčiluje poměry moderního života silu tu nepřirozeně vzrůstající a mnohemu jí činí pak nepřekonatelnou. Ukázal dále, že ovládnutí je nutné, poněvadž instinkty musí člověk řídit, že zdrženlivost je neškodná a za jakých podmínek, dovozuje, že podle vykonaných pokusů fyziologických a dle zkušeností statistických a společenských nepokojuje živoucnost lidskou, naopak že podporuje svědění a sílu tělesnou i duševní. Jest podivné, že realistický profesor a realistický časopis dokazuje možnost ano i nutnost pohlavní čistoty, kdežto jistý kněžský list namáhá se dokazovati, že pohlavní zdrženlivost (celibát) jest neudržitelná. Nebylo by lépe shledávati důvody pro stáleté církevní zařízení, nežli proti němu?

Zatčen pro kázaní. V Linci byl zatčen horlivý kněz, vlp. Schiffman, protože při kázaní, které při zabájení milostivého léta konal dotknul se některých chonlostivých bodů ve správě státní a poukázal na příčiny nynějších rozbrojů v Rakousku.

Papežský palác v Avignonu, který dnes je vojenským obydlím, má býti nákladem města obnoven jak byl ve XIV. století a má se státi městským muzeem. Poněvadž palác jest obromyřích rozměrů, nemá se, že by město Avignon mohlo opravit celý palác.

V hrobech císařské ve Vídni byla minulý týden otevřena rakva císaře Josefa II. — V některých židovských novinách totiž vyskytly se úvahy, že císař Josef není v Rakousku pochován, že jej „mniši spálili“, a že v císařské hrobce jest místo něho uložena mrtvola jiná. — Tato kachna, nepochybně s krvavě červenými, přimělá mocné kruhy k tomu, aby rakvu se otevřela. — K tomu poznámek netřeba.

Prof. Masariček odsouzen. Známý proktor Hilnerův prof. Masariček uveřejnil v „Zeitu“ článek o revisi polského procesu, jímž dle žaloby st. nadvládnictví vykonal vliv na porotce. Proto byl vídeňským senátem zem. soudem odsouzen k pokutě 300 K. a red. „Zeitu“ A. Brenner k pokutě 100 K.

Boj o kříž. Nesmí se nikdo diviti, že na univerzitě české zařítil boj pro kříž. Přihlédneme-li k výsledku sčítání v Budapešti, sledáme, že jest tam celkem 725.000 obyvatel, z nichž jest přes 405.000 židů a toliko 320.000 křesťanů, a že i tito nejsou sami katolíci, rozumí se samo sebou.

Ze statistiky. Evropa má v okrouhlém počtu 180 milionů katolíků, 118 arcibiskupství, 518 biskupství, 248.000 kněží, 148.000 členů mužských a 317.000 členů ženských řádů. Celkový počet obyvatelstva Evropy obnáší 392 miliony lidí.

„Pryč od Říma.“ V poslední době událo se již více případů, že prusáci štváří, kteří u nás hele „Pryč od Říma“ štili, nezemřeli smrtí přirozenou. Minulý rok se otrávil Karel Feldmann v Chebu, známý svým eurovým vystupováním proti víře katolické, — redaktora litoměřického štvářského listu „Leit. Volksblatt“ ranila mrtvice, poštovní úředník Schwarz v Liberci si podřezal krk, snad ze strachu, že byl obžalován pro urážku Veličenstva a rouhání se katol. náboženství — a nyní v Jablonci nad N. oběsil se vůdce tamnějších stoupenců heela „Loe von Rom“, učitel Josef Cimmer. Zoufalý čin spáchal ze strachu, poněvadž byl ve vyšetřování pro podvod a nemravný čin, který spáchal na 13 letě školáče. Toť tedy čistí apokalyptové!

Burský prezident Krüger obdržel již od českých spolků jakož i některých jednotlivců mnoho vzácných darů v ceně asi 50.000 zl.

Mezi vídeňskými Čechy dle „Slovana“ několik výrostků prý ubírává dobrovolnou špiclovskou službu; prozatím ani policie jim úplně nevěří, ač jinak hledí potlačiti svolávání českých důvěrných schůzí.

Daň z koček zavedena byla v Hamburku. Tím se pomohlo hlavně pohodným, poněvadž většina lidí, než aby platila novou daň odevzdala kočky pohodným.

„Přilepšení“ učitelstva. Zemské školní rada výnosem z 13. února 1901, č. 47746 oznámila, že mají okresní školní rady přiené zakázati učitelům vyučování hře na housle, pokud za ně něco dostávají od rodičů a aby každý učitel připočetl si následky neposlušnosti. Zase tedy jedno „přilepšení“. Bylo to sice zakázáno již r. 1898, ale letos tedy přestaly všechny „šerty“ a dolehne se na provádění.

Raiffeisenky. Počet těchto hospodářských útvarů přestoupil již číslo 400. Tou dobou je v Českých krajích v činnosti 415 spojitelských a záložních spolků. Ústřední jednotka hospodářských společenstev těch (v Praze Jungmannova tř. č. 25/28.) udílí porady tiskem i písemně rolnictvu, jež by hodlalo ve své obci Raiffeisenku zřídit. Ústřední jednotou vyrovnávají se přebytky a potřeby peněz mezi společenstvy k jednotě náležitě. Záptěky společenstvům poskytuje se na 4proc. vklady od společenstev, zkoumá účty jejich, vydává každoročně statistiku a vůbec koná činnost poučovatelem a dohládací v míře rozsáhlé. Během roku 1900 vykonáno bylo 258 revízi a 31 přednášek. Zvláštní odbor „ústřední jednoty“ sprostředkuje pro přidružená společenstva společný nákup potřeb hospodářských, jako semen, strojů, hnojiv, paliva, stělní, stroje atd. a sprostředkuje prodej vlastních výrobků společenstev. Ústřední jednotka českých hospodářských společenstev soustřeďuje dle stanov všechna hospodářská společenstva (družstva) v rejstřík společenstev spojené a zájmům obyvatelstva venkovského sloužící, tedy společenstva úvěrní, nákupní, výrobní a odbytová; nákup potřeb hospodářských obstarávají pro členstvo své Raiffeisenky samy prostřednictvím jednoty a jednotka nedoporučuje zakládání zvláštních družstev nákupních atd., kde Raiffeisenka může býti založena. Vysoko zúročitelné dluhy hypoteční konvertuje jednotka na Hypoteční banku král. Českého, aby byly nízko zúročitelné, umořitelné a nevyhovéditelné. Každý přítel této svépomocné organizace obdrží u Ústřední jednoty v Praze v Jungmannově tř. č. 25/28. podrobná poučení buď ústní, buď tištěná, jako soubor tiskopisů k založení, výroční správy atd.

Obrovské dělo. V plzeňských závozech Škodových dohotoveno v těchto dnech obrovské lodní dělo, objednané pro rakouské válečné loďstvo. Jest 12 metrů dlouhé a jícen jeho má světlosti 24 cm. Zadní část děla má v průměru metr. Náboj pro toto dělo váží 251 kg a je metr dlouhý. Prachu jest potřeba k jednomu výstřelu 27 kg. Cena děla jest asi 250.000 K. Zkoušky a dělem konaly se minulý týden za přítomnosti viceadmirála barona Minutilla, vrchního inženýra Jedličky a poručíka řadové lodi válečné Zdenka Kittla. Na zhotovení děla pracováno po celý rok.

Verdi jako katolík. Verdi, slavný hudební skladatel, který nedávno byl pohřben v Miláně byl nejen věřícím katolíkem, ale také horlivým víry své obháječem. Když byl kdysi v Paříži přítomen skouzce svého slavného díla „Requiem“ pravil k němu jistý žurnalista s úsměvem: „Vaše skladba zní tak hrozně, že by člověk myslil, jako byste to mřel a posledním soudem úplně věrně a pravdivě.“ „Ano pane, myslím to zcela vážně a pravdivě, jakož i všechno, co církev katolická učí“ odpověděl Verdi se zápallem. Dodal pak: „Nepochopuji vůbec jak může býti umělec anebo básník bez náboženství. Křesťanství oduševňuje veliké umělecké díla lidská, bez něho

nebyl by Rafael, Michelangelo, Palestrina a Mozart tím, čím se opravdu stali. Má-li pak moje requiem cenu, má ji s jistotou tím, že jest to dílo věřících katolíků.“ Žurnalista je překvapen touto odpovědí řekl: „Já myslím, že jste přítel a obdivovatel Garibaldiho, který byl přece svobodomyšlník.“ Verdi se usmál a řekl: Garibaldi byl zvláštní svobodomyšlník, vždyť měl ve svém vojsku polního kazatele kapucína a věřil na zázrak sv. Janadria a proto dal kapli tohoto svátce v Neapoli skvostný dar. Co se mně týká pravím, že nejsem pobožník, ale rozhodný katolík.

Zvláštní chuť. V Siamu předkládají se mravenčí vajčka jako zákusek po obědě. Při křtu je v Číně obzvláštní lahůdkou. Křisy chovají prý v Číně u nás králíky a požívají je.

„V. kardínál.“ Mezi novými kardinály, kteří budou v nejbližších dnech jmenováni, nalézá se také P. Martin, gen. řádu Tovaryš. Ježíšova. Bude to první případ, kdy generál řádu jezuitského obdrží kardinálský klobouk.

(Zasláno.)

P. T. občanstvu

farní osady vamberecké!

Při svěcení nového hřbitova ve městě Vamberce v měsíci listopadu 1900 projevil důstojný pan farář, P. Jan Urban, ve své slavnostní řeči přání, aby Okrašlovací spolek působil v příčině důstojného okrášení tohoto svatého pole.

Okrašlovací spolek jest ochoten tomuto přání vyhověti. Důstojné okrášení hřbitova bude provedeno moderně dle plánu odborným snalcem zhotoveného.

Poněvadž však úprava tato při velké rozloze hřbitova bude vyžadovati značného nákladu, jež Okrašlovací spolek ze svých skrovných prostředků hraditi nemůže, obrací se spolek ku všem osadníkům a rodákům farnosti vamberecké, jakož vůbec ku všem, jímžto z jakékoliv příčiny na důstojném okrášení nového hřbitova záleží, s prosbou za laskavé složení nějakého milodaru k tcmuto účelu.

Veškeré příspěvky budou rádně kvitovány ve zvláštní správě, kterouž „Okrašlovací spolek“ vydá po ukončeném uzdobení hřbitova. V této zprávě budou podány také podrobné účty všech příjmů a výdání s tímto podnikem spojených.

Všeliké milodary a příspěvky přijímá pokladník spolku pan Frant. Panoch, odborný učitel měšťanské školy ve Vamberce. Doufáme, že povolání toto směřující k ozdobě posud pustého pole svatého, dojde náležitého ohlasu v srdcích všech farních osadníků vambereckých, a že tudíž každý k tomuto účelu milerád a ochotně svoji hřivnou po možnosti přispěje, začez srdečné „Za-plác Pán Bůh!“

Výbor okrašlovacího spolku ve Vamberce,
dne 10. m. března 1901.

Adolf Vysoký, starosta města a člen výboru, G. J. Lašek, předseda, Frant. Boháč, Karel Jindra, František Panoch, Rudolf Roubal, Antonín Stahl, Jan Zeman, Jos. Zeman, členové výboru.

(Zasláno.)

Firmě: Adolf Novotný v Týništi n. O.

závodu kobercového a látek i předmětů čalovnických atd. atd.

Jsem s Vaší záálkou velice spokojen a přál bych našemu českému závodu to nejlepší a Vám Božího požehnání!

V plně účtě oddáný

K. Adamec m. p.

V Čáslavi, dne 19. března 1901.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. března 1901. 1 hl pšenice k 12:30—13:70 žito k 12:00—12:70, ječmena k 9:80—10:60 oves k 5:80—6:20, proso k 10:0—10:40 vlna k 11:30—13:80, hrachu k 16:00—18:40, jáhly k 19:00—00:00, krup k 16:00—41:00, bramborů k 2:40—2:80, jetelového semínka červeného k 64:00—88:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 27:00, olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 19:00—23:00 100 kg. žitných otrub k 12:50, pšenice, otrub k 12:00, 1 kg. másla k 1:40—2:08, 1 kg. sádla vepřového k 1:40—1:76, tvarohu k 0:24—0:33, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 6:00 jedna kopa drobné zeleniny k 1:00—4:50

Listárna redakce.

P. T. pp. čtenářům. Ze příčinou sv. misie které se celý týden v Hradci Král. konají, pracovalo se v bisk. knihtiskárně každého dne pouze odpoledne. Následkem toho vyšlo toto číslo až v sobotu.

Pan J. U. v K. Došlo poslé.

Ž-m. Schůze v Kostelci n. O. v pondělí nebyla veřejnou, nýbrž spolkovou. — Při posledním divad. představení neúčinkoval tamější spolek ochotníků, nýbrž členové katol. jednoty.

Studenec, Třeboschovice. Došlo již poslé, bude v příštím čísle.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přemě dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Čechy) zř. žena roku 1853.

Fotografie a nákre u velik . oběru na přání k na- hle . . . frank . . . me.

Nejlepší odporučen. Plán . . . spočty se neúčtují.

Provedeno ke 8 . . . itář.

Oltář

6 m. vysoký, 2:80 m. široký, s 5 sochami velmi bohatě řezaný, k jehož dodání následkem úmrtí nedošlo, jest pod výrobní cenou velmi levně na prodej. Oltář možno si u níže uvedené firmy prohlédnouti. Výkres oltáře zále se ihned na užazku franko. — Bližší u firmy

Josef Krejčík,

uměl. závod sochařský a řezbářský v Praze.

Bubna 612-VII. Belcrediho třída.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

(Zasláno.)

Závod kobercový a všech předmětů k zařízení bytů, hotelů atd.

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

pracuje dále a oznamuje ctěnému P. T. zákaznictvu, že svěřené zakázky s dosavadní péčí a rychlostí vyřízeny budou.

Obzvláště se upozorňuje na levné zboží z partie.

Dekorální malíř a poslacovač
JAN BARTA,
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrámt a poslacování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jichž aprávné provedení se ručí.
Ceny co nejnižší.
Plány na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Do Kutné Hory a okolí.

Ku sv. birmování

doporučuje veletčnému obecnstvu kutnohorskému i okolnímu svůj velký sklad látek hedvábných, vlněných i pracích na dámské i panské obleky, dámské žakety a límce (peleriny), dětské žakety, hedvábné a vlněné šátky a šály, slunečníky a dešátky jakož i veškeré zboží do oboru střízného spadající křesťanský a modní závod

E. Keist,

Kutná Hora, náměstí č. 99.

Nejlevnější ceny.

Ovocné stromky.

Z příčiny zrušení velkého dílu školky prodá více tisíc jabloní, hrušek a třešní v ceně zvláště velmi levné **Josef Kulíš,** ředitel měšťanské dívčí školy v Hradci Králové.

Zaměstnání

hledá muž prostředních let, vdovec, který se v kancelářských a účetních pracích zvláště vyzná. Dotazy do administrace tohoto listu.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřídil kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zřízení cen!

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Nákladem knihupectví J. Otty v Praze počne co nejdříve vycházeti

Velký Zeměpisný Atlas.

Pomocí řady odborníků vydává

Česká společnost zeměvědná.

Rediguje prof. dr. **Jindřich Metelka.**

Potřeba řádného atlantu českého pocítována u nás již od let, a intelligence česká těžce nesla, že až dosud musila používat atlantů německých. Rozhodnutím „České společnosti zeměvědné“, která je v tom směru zajištěna činitelem nejpovolavějším, bude nedostatku tomu odpomoceno, i nepochybujeme, že dílo, na němž se už po několik let pracuje, dojde podpory všech vrstev našeho národa. Obšírný prospekt vydán bude později. Zatím dovolujeme si upozorniti, že atlas tento bude jediným dílem toho druhu, v němž na rozdíl od atlantů cizích bude správné názvosloví slovanské.

Předběžné přihlášky k odbírání přijímá již nyní

knihupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové

(velké náměstí č. 26 poblíž lékárny).

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spo- lehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselnaté, káinit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sádku superfosfátovou k vrchnímu hnojení jetelů a konšervov. chlěvků mrvy, pícní vápno,

dodávají s přesnou zaručeným obsahem, vědce soutěže schopné:

Továrna na umělé hnojivo a kyselinu sírovou. **A. SCHRAM** v Březlavi. Poštorné a Lásku u Běstok. Ústřední kancelář **V PRAZE,** Jindřišská ul. 27.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29 nové blízko Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loabím) doporučuje se

ku **dodání i klen chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i osazením.**

Věškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bezes vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, věškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Věškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též věškeré správy hodiněk se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbřené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stvrzením jeho biskupské Místní. Starý závod má může se vykazati četnými povodnými příslpy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k sákonení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikvířů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelní, táček na křesť, svícenů, paciňáků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Kondiční kancelář spolku číšníků v Hradci Králové a okolí

Svatojánské náměstí v „Besedě“

doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů, kaváren, vináren a restaurací zde i na venkově řádný pomocný personál zejména: vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, kucháře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí za nejpřesnější vyřízení všech dotazů.

Správní výbor.

První výroba

věžních hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světů se dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posíláje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejnižších.

8 úctou velkou

Antonín Sucharda.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorční malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Česká industrie!

Semilské veby

známé výtečné jakosti 80-82 cm. šír.

23 m. zvláště jemné zl. 6 50	23 m. znač. Pojiseři zl. 6—
23 m. silné zl. 5 50	23 m. jemné zl. 5—
23 m. gradů 86-90 cm. zl. 6 50	23 m. gradl. damašk. 86-90
1 m. prostěradla beze švu 145 cm. 48 kr.	1 m. barchetu tiť. 60 cm. 30 kr.
1 m. syčky I ve 4 barvách 90 cm 32 kr.	1 m. barchetu hněd. 60 cm. 32 kr.
1 m. syčky I ve 4 barvách 120 cm. 42 kr.	1 m. barchetu červ. 60 cm. 30 a 32 kr.
1 m. griseu 64 cm. za 24, 26, 28 kr.	1 m. šile 14 a 20 kr.
1 m. kanafasu 100 cm. 36 kr.	1 m. oxfordu 28 kr.
1 m. kanafasu 117 cm. 42 kr.	1 m. seřiru 30 kr.
1 m. lněn. damašku 90 cm. 62 kr.	1 m. modrého plátna 45 kr. 40 a 22 kr.
1 m. lněn. damašk. 120 cm. 75 kr.	1 kus ručníku 110-50 22 kr. 1 kus utěšek 65-65 15 kr.
1 tučet šátků 75, 84, 88 kr., 1 25 zl., 1 50 zl., 1 60 zl., 2 40 zl.	

Ubrusy, ubrousky, ručníky lněné damaškové, ponožky, punčochy atd. nabízí a při zakázce přes 5 zl. franko dobírkou zasílá

První česká mechanická tkalcovna na zboží lněné a bavlněné

Bratři Hamáčkové v Semilech.

Vzorky zdarma a franko.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
--	---	--

Nové varhany
 moderní stroj s 1 manualem a pedálem se 7mi
 znějícími rejstříky a 4 kombinacemi, nacházející
 se v sále továrny na varhany pana
Jos. Vanickýho v Třebechovicích
 u Hradce Králové.
 prodají se za levnou cenu. Varhany jsou čisté
 naladěné a možno každému P. T. kupujícímu si
 je prohlédnouti.

Ignáce Neškudla syn
 (protokolovaná firma)
 v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
 (bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
 doporučuje P. T. veledděstojn. duchovenstvu
 svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
 Cenníky, vzorky i roucha botová na ukázkou
 se na požádání franko zašlou.

Bursa práce v Hradci Králové.
 Učeň zámečnický, pomocník truhlářský a po-
 mocník obuvnický se přijmou u řádných mistrů
 v Hradci Králové. — Na dotazy dvojí kores.
 listek. — Bližší sdělí
Jos. Polák st. v Hradci Kr.

Velký výběr
 zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
 darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
 druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
 dení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
 hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
 přísežný znalec c. k. okresního soudu.
 Obrázkové cenníky na požádání zašle.

KLOBOUKY
 plstěné i vlněné v nejmodernějších
 formách a barvách, panské, chla-
 pecké i děcké pro jarní a letní
 období,
KLOBOUKY
 slaměné nejjemnější i nejlevnější
 v nejrozmantější provedení,
KLOBOUKY
 lodenové, zaručené jakosti, ručně
 vyráběné pro pány lesní, správce atd.
 Čepice, domácí trepky (Mikado)
 má vždy v nejhojnějším výběru na skladě
Jos. Dvořáček,
 kloboučník
 v Hradci Králové pod podloubím.

V. Vacek,
 závod
 školářský
 v Pamět-
 níku
 u Chlumce
 nabízí pro zimní a jarní vysa-
 zování stromy ovocné vysoké
 s kraky, sazenice pro živé
 ploty, křoviny ozdob. konifery
 divoké stromy pro stromofadí,
 pláňata atd. Statistice sazenic
 v zásobě. Levné ceny. Výborné
 zboží. Poučný cenník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
 první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
 vyrábí a dodává
 věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlo-
 letou zárukou v dokonalé jakosti.
 Rozpočty zdarma.

Milovníci zahrad
 a zejména pěstitelé zeleniny a přátelé květin za okny
 postrádali dosud takového hnojiva, jež by obsahovalo ve
 způsobě lehce rozpustném všechny hnojivé součástky, jež
 rostlina ku svému rychlému vzrůstu potřebuje. Až dosud
 kupovaly se namnoze i bezcenné věci za nekřesťanské
 peníze z ciziny, nanejvýš z Německa, letos však zavedlo
 známé „Društvo Hospodář, zásluhový závod v Husto-
 pečích u Hranic“ univerzální hnojivou směs, jež dodána
 byvši první moravskou roln. továrnou na umělé hnojivo,
 zasluhuje vážného povážení a doporučuje se ke zkoušce.

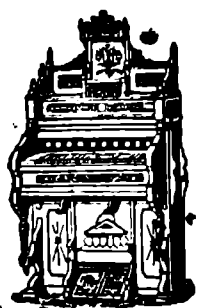
Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
 čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
 okružní výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
 za vystavené varhany na Národop. československé výst.
 v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
 vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá
 státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
 Hoře r. 1900. Přísežný znalec c. k. krajského soudu na
 Horách Kutných.

C. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
 (založeno r. 1889)
 vyrábí a dodává
 varhany veškerých na nejlepší
 uznaných soustav co
 nejdokladnější a v cenách nejmi-
 rnějších a opravy a přestavby
 varhan provede za nejmi-
 rnějších podmínek,
 harmonia všech soustav pro
 kostely, školy a
 salony v nejlepším provedení a pé-
 tilitou zárukou a za ceny mírné.
 také pravé americká harmonia (Gottage-
 Organs) jsou na skladě.
 V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
 a byly tyto na veškerých výstavách nejednoduššími ce-
 nami vyznamenaný.
 Cenníky varhan a harmonii na požádání
 zdarma a franko.

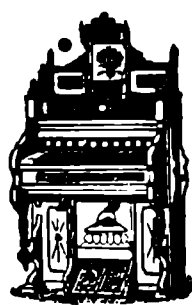
Josef Štěpán,
 závod posilovací v Pardubicích
 opravuje jaké i nové stavi
 oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
 do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
 provedení a v cenách velmi levných.

První Králohradecký
BAZAR ČUPR.
 Zboží modní, galanterní a ozdobné
 pro pány a dámy.
Přípravy pro švadlony jako: Vkusné krajky, krajkové a vyšivané látky,
 stuhy, podsazení, opasnice, muslin, tangeb, organtín,
 tkanice mohérové a kartáčkové k sukním, kostice a náhrady za kostice, dutinky atd.
 Zástěrky, krajkové záclony.
Nejnovější blůzky, pásy, slunníky, spony, rukavice, punčochy, dámské kra-
 vaty. — **Moderní šněrovačky** osvěd-
 čené fagony v každé velikosti, též dle míry se rychle a levně vytizují.
Vkusné dětské oblečky, šatičky a střevíčky.
Pro pány: Prádlo bílé, barevné, trikové, turistické pásy a hedvábné šerpy,
 hole, deštníky. **Nejnovější nákrčníky.** Knoťíky
 do manžet a náprsenek, kožené tobolky a brašny, pouzdra na doutníky a visítky, šle,
 patentní věšáky na šaty, střevíce s gumovou a koženou podrážkou.
Pro pány cyklisty: Svatery, šulpny, punčochy, spojky na kalhoty atd.
 ● Celoroční výstava hraček a dárků ●
 ku každé příležitosti se hodící. — Vše za ceny nejlevnější a pevně doporučuje
František Čupr v Hradci Králové,
 v Klicperově ulici proti kavárně pana Fialy.

První králohradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.
Ladislav Knypl v Hradci Králové.
 Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% srážky!

Doporučuji přesně dle cír. předpisů neb v národ. slohov. vyšívané šitovené:
Mešní roucha, pluvíaly, dalmatky, vlna, nebosa, prapory školní i spolkové, korekty,
koberce oltářní, přikrývky, alby, rochetty a nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa-
cifikaly, cibory, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pracované kří-
žové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA: V ohni zlačené kalichy neb cibory dle ornamentu: 1 krát
v ohni 10 zl., — 2 krát v ohni 13 zl., — 3 krát v ohni 16 zl., — 4 krát v ohni 20 zl. i ostatních nádob
posvátných

SPECIALITA: Pro chudé neb filiální ko-
stely zasílám 5 mešních
rouch a příslušenství barvy bílé, čer-
vené, fialové, černé a zelené, celé z hedvá-
bných damašků, clacé slatými neb hedvábnými
portami, římského střihu. 5 kusů v celku
za 69 zl.

SPECIALITA: Pro méně majetné kostely
zasílám: 1 úplný para-
ment t. j. 1 kasule, 2 dalmatky a pluvíal
jakékoliv církevní barvy, celé z hedvábného
damašku, clacé slatými neb hedvábnými por-
tami, římského střihu v ceně 75 zl.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

Adresa vždy do-
slovně úplná!

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.

JOSEF NEŠKUDLA,

c. a k. dvorní dodavatelství

v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Adresa vždy do-
slovně úplná!

Hotová paramenta zasílají se na ukázkou, když udána přibližná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Pan Josef Neškudla v Jablonném nad Orlicí.

Zasílám obnos za obraz Božak. Vybavitel. Díky za laskavost tuto. Jest to sdařilá práce. Za
cenu tak levnou cos podobného a vkusného k účelům náboženského povznesení lépe se hodícího sotva
lze obdržeti! — Rovněž i veškerá paramenta, jež jste pro sdejší blak. seminář pracoval, dola všestrán-
ného napokojení
Litoměřice 23./3. 1898.

Th. Dr. Frant. Kordač, rektor blak. semináře.

Z veškerých cen illustr. ceníků němec. firem slevují 5% sconta!

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i krásně, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí
nejlevněji a největších výhod poskytné renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečeti vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prac. soda a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Obel a doraz franko. Lhuta 1 rok, neb za hotové se 6% srážkou

Návrh budovy nejlepší a neudržetelnější

Cís. a král. dvorní
destilatoře

Pfan a spol. Rjeka.
KOŇAK.

Sklad u pana

Františka Suchánka
v Chrudimi.

Pekařství

bých převzal v dobrém chodu ve větším okrese
nebo krajském městě. — Nabídka s udáním poměrů
a ceny do administrace t. l.

Právě vyšlo:

PhC. Jan Pauly:

Praktické pokyny o domovském právu.

Populární poučení o tom, co domovské právo jest
a jak možno si je zaopatřiti. Cena 30 hal. poštou
40 hal.

Na skladě v každém knihkupectví.

Nakladatel Jan Kotík,
knihkupec na Smíchově.

Zástupce pro Hradec
Králové a okolí:
František Vodehnal.

Nejlepší kola

a osvědčenou známkou:

The Premier Cycle Co.

Anglický způsob. Mnoho pochv. uznání.

Nejpřednější novinka.

Ceny bez konkurence.

Zástupce pro Pardubice
a okolí:
Vincenc Chomrác.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a ohlasně známý

obchod konfekční pro dámy

Anny F. Horové v Hradci Králové, Klieperova ulice

odporučuje ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

jupídek a pláštěnek.

Rovněž jest vždy velký výběr rozličných bluz, dětských šateček, čerých a barevných nástěr na sklade.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Anna F. Horová.

janekých bodností přusky ve dvorním bradě ve Vídni. A tu mezi jiným pravil: „Při vši náklonnosti a lásce, kterou ku němu mám chováám, nemohu přec klidně patřit na to, jakým způsobem němečtí poslanci proti celistvosti Rakouska a mému trůnu pracují. — Zdá se mi, že nejsem již dosti silný, abych nebezpečí, které hláí hrozí zažehnal — a že bude nutno na trůn rakouský dosaditi sílu mladší...“

Německý korunní princ Bedřich zavítá jak jsme již sdělili v první polovici dubna návštěvou do Vídně, což lze považovati za počátek události velkého politického významu. Jedná se totiž — jak se praví — o sňatek syna německého císaře s vnučkou císaře rakouského, arcivévodkyní Eliškou, dcerou zesnulého korunního prince Rudolfa. — Zda nevnučuje se vzpomínka, že kdysi Jan z Lucemburku jen proto že Přemyslovna Eliška byla jeho chotí, stal se českým králem a stejně i Ferdinand Rakouský byl za českého krále volen jako manžel dcery krále Vladislava? Sňatek mezi princem a princeznou přísně katolického panovníckého rodu Habsburského a protestantského rodu Hohenzollernů byl dosud považován za nemožnost a rozdílné náboženské vyznání za nepřekonatelnou překážku. — Jak se veřejnosti stěluje, postará prý se rakouský císař o odstranění překážek, které se sňatku staví v cestu. — Ze strany ženichovy v náboženském ohledu nepovolí a katoličku do svého kruhu nepřijme, o tom není pochybnosti; jak známo zneptáčil se německý císař s vlastní sestrou proto, že k vůli sňatku se oděkla protestantismu a dosud svou nechuť ke královské rodině řecké nijak netají. — Ze stanoviska čistě katolického nelze přezrálé úvaze uvěřiti, že by se — v době, kdy němečtí emisáři pod rouškou protestantských kazatelů hlásají skázu rakouské říše a upravení rakouských poměrů připravují k dobrému zažití všemohoucí Germanie — přestoupením katolické princezny k protestantismu Schönererovu velezákladní řádění pod heslem „Los von Rom“ dostalo sankce. —

Nepokoje v Rusku. „Slovo Polskie“ sděluje z Petrohradu: Na Návěkem prospektě arotlo se asi 800 dělníků a studentů, kteří zpívajíce revoluční písně táhli k zimnímu paláci. Bylo proti nim vysláno osm setin vojska. Mezi davem a vojáky strhla se bitka, v níž bylo na obou stranách mnoho osob zabito a raněno. Prosířch se, že hrabě Tolstoj bude zatknut a internován.

Průsledování katol. církve v Portugalsku vedlo k roztržce mezi královskými manžely. Královna Amalie z toho těžce onemocněla.

Válka v jižní Africe přinesla v poslední době Angličanům opět trpké zklamání. Vůdce anglického vojska touží již, aby byl uzavřen mír, poněvadž mezi vojskem již se jeví malomyslnost. Do Anglie se posílají správy vyhlášené, jen aby lid nepoznal v jaké situaci se anglická armáda v Africe nalézá.

Události v Óně. „Kölnische Zeitung“ oznamuje z Petrohradu: V Mandžursku vypukly v okolí Čang-thufu zase nepokoje a sice způsobily je loupežnické bandy, čínští vojáci a boxeré. Generál Kaulbars dal vojenské hlídky na trati dráhy z Karbina do Čang-thufu zesílit a požádal generalního guvernéra Grodekova, aby mu poslal větší oddíl do Karbina, poněvadž se na jaře očekává nový všeobecný výbuch boxerického hnutí.

„Ježíše Nazaretského!“ odpověděl setník. — „Já jsem!“ hlásil se Učitel. Ale vojáci ani teď se nehýbali z místa. Jakýsi neobyčejný pocit zmocnil se všech i stáli zmateně vinní před svým soudcem. „Koho hledáte?“ opakoval otázku Ježíš, když viděl, že se nikdo nehýbá. „Ježíše Nazaretského!“ odpověděl setník sám zmaten-laskavým pohledem, jež ho svou mírností zrovna k zemi porážel. „Pravil jsem vám že, já jsem!“ na to Ježíš. „Ještě tedy mne hledáte, nechte těchto, ať odejdou.“

Ale ani po těchto slovech nikdo se nehnul. Jako skamenělí hleděli vojáci na Mistra. Teprve po nějaké chvíli vystoupil ze zástupu Malchus, služebník nejvyššího kněze, a vložil ruku na ramě Učitelovo.

To vidouce oni tři učenci zachvěli se, jakoby je blesk byl projel.

„Panče!“ vykřikl Petr, jehož zrak divoce zaplál, a položiv ruku na meč, táhl se: „Mám bítí mečem?“

A nevyčká odpovědi vrhl se na Malchusa. Ostří meče zablesklo se v měsíčním jase, a krev polila tvář služebníkovu. Druzí dva učenci rovněž tasili meče.

„Nechte toho!“ pravil k nim Ježíš. „Není vám uloženo usmrcovati, nýbrž odpouštět a milovati. Zdaž jsem vás neučil: Udeř-li tě kdo v levou tvář, nastav mu i pravou? A vy, co nyní činite?“

Poráženy Malchus, jemuž naseknuté ucho na žilce viselo, polekav se neočekávaným útokem, skryl se v zástupě. Po tváři kanula mu krev.

Ježíš přistoupil k němu.

Z činnosti katol. spolků.

Z jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové. Na neděli květnou přistoupili členové jednoty korporativně ku sv. spovědi a sv. přijímání. Odpoledne pak účastnila se jednoty korporativně a přeporem a odznaky velkolepého náboženského průvodu při svěcení misijnářského sv. kříže a jubilejního průvodu po avatných hradeckých. Po velkonočních svátcích bude hráno náboženské drama sv. Julie, které na četných místech došlo neobyčejného úspěchu.

Svatojosefská jednota v Proseči konala v neděli dne 30. března veřejnou schůzi, při které přednášel p. redaktor Vobejda-Prosečský o tematě: „Církev katolická a novodobé hnutí“. Účastenství bylo veliké. Lid sdejší rád navštěvuje jednotu, poněvadž přednášky sde každou neděli vldp. far. Martinem konané těší se veliké oblibě; a také tentokráte, když přednášel p. redaktor „Obnovy“ přišli také i se sousedních obcí, aby slyšeli a v každém ohledu poučeni přednáškou mohli vyslechnouti. Pan redaktor jasným a poutavým způsobem vyložil snahy těch novodobých „hnutí“, poukázal na tábory církvi katolické nepřátelské a objasnil původ reformace, jakož i to, jakým způsobem se reformace šířila — a kdo byli ti „jasní“ apoštolové. Podotkl, jak to vypadá s vyznáním protestantismu, kdy již jest vidět, že vyznání to jest na práhu úpadku, že již v mnohých smích povstává mocný odpor proti učení Lutherovu. Přednáška která přes 3 hod. trvala byla s velikou pozorností vyslechnuta a řečník odměněn byl potleskem.

Dvě veřejné schůze konati se budou o svátcích velkonočních ve farnosti Klášterské, při nichž přednášet bude p. redaktor Prosečský z Hradce Králové a sice: V Klášterské, o Božím Hodě velkonočním v místnosti „na rychtář“ o 4 hod. odp. Thema: „Náboženství a lidstvo.“ — V Pastvinách, v pondělí velkonoční, v hostinci pl. Nágnerově o 4 hod. odp. Thema: „Řešení otázky soc. na základě náboženství.“

Katolická jednota v Kosteletě n. O. konati bude měsíční spolkovou schůzi dne 8. dubna v 7 hod. večer v sále na „Rabštejně“. Přednáseti bude sl. Rozsypalová o tematě: „Proč se sdružují křesťanské ženy a dívky.“

Jednota katolických jinochů a mužů v Horním Studenci bude míti dne 8. dubna, v pondělí velkonoční svoji valnou hromadu, která odbyvati se bude ve 3 hod. odpol. v Rovným v hostinci p. Frant. Břez. Pořád jednání bude následující: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Přednáška p. Ant. Ben. Drápaří a: 3. Zpráva jednatele. 4. Zpráva pokladníka. 5. Zpráva knihovníka. 6. Zpráva revisorů účtů. 7. Volné návrhy.

Z Hronova. Svato-Josefská jednota konala dne 26. března valnou hromadu, ve které přednášel p. Ant. Jakl, člen bratrské jednoty v Upici. Schůzi zahájil předseda modlitbou, uvítav přítomné členy i hosty zvláště z Úpice, načež udělil slovo p. řečníkovi, který pojednal o tom, co dobrého a co zlého nám minulá století přinesla a jaké zkušenosti nás mají provázeti ve století novém. Řeč jeho upřímně přijata všeobecně se sblíla a mluve sloužiti k povzbuzení panu řečníkovi, by pokračoval na té dráze a se zdokonaľoval. Také jiní členové našich spolků měli by lépe využíkovat daru řeči, kterým je Bůh obdařil a nechat ty hlavy ležet ladem, ale zdokonaľovat se v řečnické a tím pak hlásat zásady dobré a konat úřad apoštolský. Nemusí sájet lid slyšet povzbuzení k dobrému jenom stále od kněží, vady je to i povinností každého laika, aby šel! dobré a od laika má to vliv mnohem větší. Ze zpráv funkcionářů uvádíme jenom body nejdůležitější. Spolek staral se hlavně o to, aby se straně naší dostalo zde pevného základu, o který by se opírali mohli, a to se jí také chvála Bohu, a pomocí Boží přes všechno sptění živil nepřátelských dat, tak že při svorné poctivé práci jsou naděje na lepší ještě výsledky. Jen pracovat a obati, bez bázně na pravo a na levo, nelekát se posměchu lidí nízkých, kteří si libují v podlostech, darebáctví, konecích kriminálních a jiných modálních cnostech ne-

„Bud bez starosti, mladíku!“ pronesl na to mírně a dotekl se raněného ucha jeho.

Jako nějakým kouzlem ihned přirostlo useknuté ucho, a nebyti na tváři jeho stop prolité krve, nikdo by nebyl myslil, že to ucho bylo zraněno.

Ale to bylo posledním milosrdenstvím, jež Ježíš za svého pozemského života zrakům lidským zřejmě prokázal.

Zástup, jenž až do té doby zmaten stál nemožno se pohnouti, něku li upotřebiti mečů a kyjů jimiž cestou byl mával, když učil krev, začal se rotit a krvelačné bouření nad hlavou Učitelovou.

„Zabte ho! Zabte toho svůdce! Jeho moc pochází od ďábla!“ vykřikl jeden z davu, jemuž vztekem naběhly žlty na krku.

„Mesit! Mesit!“ řval zběsílý dav.

„Co na něho hledíte? Zabte toho svůdce! Krev jeho padni na nás a na naše děti!“ hulákal jako šílený nepřehledný zástup, jenž se v vchodu tlačil, aby prorazil pevnou zeď římských štítů.

Křik nebese porážející otřásl vzduchem jako hrozná rachocení břumu, když uhodí.

Poděšení učenci dali se na útěk.

„Jako na lotra vyšli jste a meči a kyji, abyste mne jali?“ pravil Ježíš stoje klidně a bez jakékoliv známky bázně uprostřed toho úročení a divokého řvaní. „Jako lačni vlci dorážíte teď na mne, a přece denně býval jsem u vás ve chrámě uče, a nejali jste mne. A teď je váš čas a panství tmy. Syn člověka jde jakož ustanoveno jest, ale běda člověku tomu, který ho zradí!“

Jidáš šelš tato poslední slova, ale stávl

*) Mesit = podvodník.

umravných, — a práce potom musí přinést výsledky. — V době voleb pracovala naše strana pilně pro našeho kandidáta, křesťanského demokrata P. Emila Dlouhého Pokorného a získali jsme trojnásobný počet hlasů než při volbách posledních. Dobré zásady se podporují tím, že šee šfíř a odebírá na 300 exemplářů různých novin a tiskopisů. Knihovna čítá přes 600 svazků, které se hojně čtou. Vypůjčeny byly 760krát. Také správa pokladníková uspokojila. Máš spolek na hotovosti 166 korun. Po těchto zprávách objasnil předseda navrženou ve výtorové poslední schůzi změnu stanov, což jednolhasně bylo přijato. Výbor zvolen byl celkem starý, až na p. Vítku a p. Goldmanna, kteří nově do něho zvoleni. Po tom předneseno několik volných návrhů, mezi nimiž zvláště a nadšením byl přijat návrh p. Heřského, aby našemu vrchnímu duchovnímu pastýři Edvardu Janu Nepom. vzdán byl upřímný dík za jeho neohrožené vystoupení u J. V. císaře pána ve prospěch našeho národa českého od Německé barbaršy potlačovaného. Provoláním „slávy“ našemu vrchnímu duchovnímu pastýři a zdaru další spolkové činnosti zakončil předseda schůzi.

Z Proseče. Dne 26. března konal spolek katol. jinochů a mužů valnou hromadu v místnosti spolkové. Schůzi zahájil vldp. Fr. Martinek dojemným proslovem v kterém zmiňoval se o důležitosti katolických jednot a katol. tisku který zvláště v poslední době utěšeně skvátá, a poukázal na to, že před lety neměli jsme skoro žádného kat. listu pro širší vrstvy lidu a které existovaly byly hlavně jenom od kněží odebírány. A právě proto lid dělný nebyl uvědomělm a lehce sedl na vějíčku kterou mu připravili odpůrcové náboženství. Ale nyní vše se obrátilo; rozšířením a působením katol. jednot, také se rozmnožil katol. tisk, uvědomění katol. stoupá a zájem pro naše katol. snahy se šíří. — Pan jednatel podal zprávu o činnosti spolku za uplynulý rok, z níž vyvstává kterak jednota naše v mnohém ohledu se vyvinula. Ze zprávy pokladníka uvěti dlužno, že jednota nyní má 409 K 99 h jmění. Dále podal zprávu knihovník; — od minulé valné hromady bylo vypůjčeno 766 svazků kněh. Odebírají se tyto časopisy: „Obnova“ (3 výt.), „Obrana víry“, „Obrana práce a dělnictva“, „Český kraj“, „Mír“, „Český východ“, „Echo z Afriky“, „Svatá země“, „Devatenácté století“, „Katol. Revue“, „Naše listy“, „Ludmila“, „Český jinoch“ a „Lidový list“. Na to přistoupeno k volbě nového výboru. Do výboru zvoleni byli následující členové: Jednatel p. Jos. Stodola, pokladníkem p. Leopold Křiklava, knihovníkem p. Jos. Rejman, starším p. Jan Feltl. Do výboru zvoleni z mužů: p. Viktorin Večeře, p. Ant. Menc, p. Jos. Filipi; — z jinochů pp.: Jos. Feltl, Jos. Soukal, Rudolf Vobejda. Za náhradníky z mužů: p. Karel Matějčák, p. Jos. Bartoš, z jinochů: p. Jan Menc a p. Rudolf Kulhavý. Ve spolku konaly se každé neděle přednášky ze všech oborů. Přednášky ty konal obětavý a neunavý předseda vldp. farář Martinek, který tím nemálo k osvětlení a vzprušení katol. ducha ve zdejší osadě přispěl. V uplynulém roce zvláště dokázala naše jednota že dokonale pochopila svůj úkol a blahodárný výsledek již se jeví. Přes všechny překážky, které mají často kořeny v náměch osobních krácela naše jednota klidně ku předu a v tiché práci, bez reklamy snažila se, aby ten pravý cíl byl opravdu dosažen. Všem tím, kteří nelitovali práce ve prospěch jednoty, zvláště dp. far. Martinovi stějš zde zaslaný dík!

Z Přelouče. (Měsíční schůze „Svornosti“ přeloučské). Na svátek Zvěstování Panny Marie odbyvala „Svornost“ kř kat. soc. vzdělávací spolek pro okres přeloučský svou měsíční schůzi, při které zvolil se ochotně přednáseti ctihodný pan Milo Zruba, klerik řádu sv. Norberta se Želiva o poučeném tematě: „Naše názory o národnosti.“ Po 4. hodině zahájil dp. předseda četné navštívenou schůzi, načež p. řečník svoji přednášku započal. Thema rozdělil si na dvě části, jež hleděl nejlépe odůvodniti. Za tou příčinou začal do éry staročeské kdy naši nechtěli jíti do vídeňského parlamentu, a vyhlásil arozumitelné opáčné snahy mladěčeské, ukázané čeho ve Vídni nám dobyli a co nám ti pp. mladčeši z Vídně

se, jakoby se ho netýkala. Bez jakéhokoliv hryzení svědomí uchýlil se stranou a se škodolibým uspokojením pozoroval, co se bude dít.

„Svažte ho!“ poručil setník.

Vyléčený Malchus přikradl se ze zadu k Učiteli, strhl mu ruce na zad a spoutal je pevně provazy.

S napjetím všech sil měli Římané co odrážeti rozvášněné kněze a ostatní lázu, jež na Ježíše tak útočila, jakoby ho chtěla na kusy roztrhati. Za hvízdání a zuřivého pokřikování stál Učitel tichý a mírný, co zatím vůkol něho rozléhalo se nadávání a proklínání, zatím co zástup u vchodu do zahrady mával kyji a hulákal: „Vydejte ho nám, ať na něm soud vykonáme!“ on klidně šeptal svou modlitbu. Ani jediný rys tváře jeho neprozrazoval strachu nebo nějakého rozchvění. Zdálo se, jakoby ani nepozoroval vše to, co se kolem něho dalo.

„K. předu!“ ozval se velitelův hlas.

Malchus popadl konec provazu, jímž byl Učitel svázan. Ozbrouží vojáci vytvořili kolem Spoutaného pevný kordon, a průvod se hnul.

Ohlušující řev, jímž byl průvod u vchodu uvltán, dlouho ještě rozchvíval ozvušší, když se kymácení pochodní dávno již gjeneslo za cedronské skály a mrákory vše zahálily.

Smutné ticho, jež před chvílí spočívalo na opuštěné zahradě, nanovo tam zavládlo. Pustý domek vykukoval tajemně z hustých snětí a pohlížel tam na pošmourné zdi jerusalemských hradeb, pod nimiž se běhají náhrobky, a vyplášení ptáci, kteří se byli rozletli, vraceli se s cvrlikáním do svých hnízd, aby pokračovali v přerušném spánku.

přemeli. Zmínil se o jejich těžení se, jak si s králem českým po husitaku promluví ve Vídni, a všechno vymohou atd. a vakutku — nevymohli. Dotkl se Omladiny, svýšení daní s cukru a petroleje, mluvil též o výhodách Maďarův s vyrovnání, o původu strany národních dělníků, a přečetl str. 13. a 14. s programu jejich o vzácnosti nář. dělníků ku šidům a ku straně katolické. Vylíčil činnost p. Křofče a Fressla, ku malé radosti přítomných jejich otčelů. Promluvil Hněš o straně „lidové“ t. j. bez lidu o realitech. Vylíčil snahy jejich očividně potupiti katolickou církev, ale šifiti a hájiti klerikalismus protestantský a šidovský. Zmínil se též o programu heinfeldském soc. demokratů a náležitě odsoudil jejich beznárodnost a nevlástenství hlavně opovrhováním našeho státního práva. Přečetl též názory kat. strany demokr. s programu litomyšlského a pražského a vybědl přítomné ku lásce k vlasti a k rodnému jazyku českému. Na konec 1/2 hodiny vyvěřoval, co je státní právo a jak si je představujeme. Zmínil se o překážkách četných ku jeho dosažení a vybědl ku horoucí a nentuchající činnosti. Obhajoval činnost kněží a šádal bychom sverně a věrně s nimi všichni spolupůsobili. Pak podal s pp. hostům objasnění o národních socialistech a s mnohými díky a s souhlasu všech skončil sa jednoblánného zpěvu písně „Hej Slovane“. O 1/8 večer byla schůze skončena. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Misie v Hradci Králové. — Odpůrcům křesťanství dle vzoru Hajnova a jeho Osvěty lidu podávalo se vzbuditi buď odpor, nebo i chladnost k této slovánské ušlechtilé slavnosti. Avšak účastnictví rostlo každým večerem, třeba i jisté dušičky alldily kolem kathedrály, kdo píše na kázání. Květná neděle ráno s velikým počtem komunikantů, odpoledne tisíce lidí obhajujících průvodem ukáslala, že se všichni lidé nedají ještě ani zasraditi, ani komandovati hloučkem nenávistníků náboženství. I některé s inteligentů bylo viděti v kostele, ba i — světe zbož se — u spovědnice! Ovšem nelze zapřít, že valná část intelligencie zůstala lhostejnou. Ale všeho uvážení hodno jest, že n. p. jistí „inteligenti“ na lidi do kostela jdoucí volali, aby tam nechodili, že se tam stane attentát, že hrozili plákním v kostele, že nechali na blavách stojíce na podloubí, když šel průvod kolem, aš neintelligentní je k slušnosti veřejné napomenuli atd. atd. Náhradou skvělou sa tuto „abstinenční politiku“ byly slay a díky lidu v kostele hlasitě pronesené spolu s přáním, aby se sa rok slavila „obnova“ svatě misie. Snad potom se posnáz, že nikomu ani nejvzdělanějšímu neškodí pomoci řady dárancův promluvy, s kterých ta strašná misie sestává, přemýšlet o Bohu, o sobě, o nemrtelnosti a právě tím povznášati se od všedního hmotářství perušného života k ideálům nejvyšším. Účastníci této křivě náboženské potěchy s pocitu opravdového vděku pohlíbili na povznášející příklad svého Vrchabho Pastyře ndp. biskupa Edvarda Jana, jenž sv. misii vřelou promluvou zabývil i ukončil a společně se všemi jednotlivých pobožností se účastnil. Výraz tohoto hluboce citěného vděku tlumočila svlátní deputace s inteligentních kruhů, která v úterý dostavila se do bisk. residence a Jeho Milosti projevila vroucí díky za duchovně dobrodiní. Rovněž vldp. rektora P. Cibulka vyprovodil jeden s inteligentních účastníků sv. misie aš na nádraží. Jest patrné, že náboženství jest dosud ještě drahocenným ideálem i mnohých vzdělaných a že bez ohledu na několik krůdných povah nutno drahý tento poklad pěstiti a vždělavati.

Propadlý „Zkušební kandidát“. Na trno „Obnovy“ opakovaně darvinistický „Zkušební kandidát“ v Klieperově divadle, ale páni vžor vášnivým „dtkasům“ o vědeckosti osuněného darvinismu pohoteli důkladně. Rosdali sponetu lístka zdarma, ale divadlo zůstalo aš na ty chudinké porce úplně prázdne. My ovšem pánům na jejich deficit nic nepřidáme, ale připomínáme, že se sami přesvědčili o „přitažlivosti“ darvinismu, proto svou kapitolu o polovzdělaných učencích uzavíráme.

Z biskup. kněž. semináře v Hradci Králové. V pondělí dne 25. m. m. ukončen byl v hospodářsko-vělařském kroužku bohoslovců Král. Hradeckých cyklus přednášek „o vělařství“, které se svlátní ochoty pořádal pan Alois Thuma, učitel vělařství na střední hosp. škole v Chrudimi. Na slovo vzatý odborník vědecky a formou zábavnou poukázal na důležitost tohoto ušlechtilého zaměstnání jak po stránce přírodní tak i hospodářské. S velikým zájmem sledovány byly výklady o živozprávě a anatomii včelky, které pan učitel provázel zdařilými ilustracemi. Rovněž pontavým způsobem vyloučen byl racionelní chov včel založený na moderních vymoženostech naší doby. Přednášky pořádané po všechny neděle postní, a velikým zájmem všech byly sledovány. Děkujeme tímto p. Thumovi za poučení a pobavení, rovněž i veledůstojnému představenstvu za uspořádání těchto přednášek i — Bohoslovci.

Úmrtí. Ve středn. dne 3. t. m. zemřela v Hradci Králové pl. Barbora Bayerová, matka dp. J. Bayera, protokolisty bisk. konsistofe. Pohřeb konati se bude v sobotu, dne 6. t. m. o 3 hod. odp. — V Chrásti zemřela dne 3. t. m. pl. Marie Novotná, choť inspektora bisk. velkostatku. Pohřeb konati se bude v sobotu, dne 6. t. m. o 3 hod. odp.

Nemapravitelný „šiperný obchodník“. Upozornili jsme předešle jemným pokynem p. klem-píře Hlávku, že solidní obchodník se svého krámu nemá vynášeti do vináren příběh obchodního jednání se svými odběrateli a že neomí činiti pány zodpovědnými sa přehmaty jejich služb. Ale p. Hlávka pokynu toho neposlal ku své nápravě, nýbrž vlastnorádněm podpisem ve svém osobním šurnále „Osvěť šidů“ potvrzuje na novo slavnostně s krámu svého vynesený klap a slolí se na nás, že jsme dle své šurnalistické povinnosti klesy podobného druhu připočetli na účet jeho obchodnické nevzdělanosti. Dnes po tomto vlastnorádném projevu musíme již klap

tento započítati p. Hlávku na účet slomylivosti a opakujeme své mínění, že takovým způsobem stává se krám jeho postrachem katolických odběratelů. Naši obchodníci stěží si na šilý odbyť šidovských obchodníků a sapomínají, že tento odbyť nevzniká nějakými šarami, nýbrž bezvadnou úslušností šidovských obchodníků. Když pak se poukáže na křiklavou vadu některého našeho obchodníka, ohraňuje se místo vlastní nápravy, že není „patolísal“, nýbrž „přímá“ povaha, ačkoliv veliký rozdíl jest mezi patolísalstvem a obchodní úslušností.

Králohradecký biskup a Berliner Tagblatt. — „Berliner Tagblatt“ píše: „Králohradecký pan biskup Brynch zastal se českého národa u vlády rakouské. Před tránem rávným způsobem dokázal, že se Čechům děje křivda. Jest to řidkým zjevem, že i duchovní hodnostář se tak rozhodně českých „Wenců“ ujímá.“ — „Berliner Tagblatt“ zapoměl ještě podotknouti že i mnozí s těch českých „Wenců“ se ndp. biskupovi odměňují splněním a surovými dtky. Průsácký, nám rozhodně nepřátelský list uznává obě, kterou ndp. biskup přinesl, a „vlastenecké“ české listy jako ku př. „Čas“, „Česká demokracie“ atd. jenom jistivými články snahu ndp. biskupa odměňují.

Výstava obrázků Julia Jelínka. rodáka Nechanického, šáka Pirnera a Hynaise, otevřena bude dne 6. dubna o 9 hod. v měst. divadle Kileperové v Hradci Král. a potrvá přes svátky velikonoční. Vstupné do výstavy té stanoveno pro studentů a vojsko 20 h., pro ostatní návštěvníky 40 h.

Slavnost. V neděli 31. března o 11. hodině dopol. odešel p. c. k. místodržitelský rada Steinfeld rytířský křís Františka Josefa p. Lad. Hanšlovi, řediteli c. k. odborné školy pro umělecké zámečnictví v Hradci Králové. Tichá tato slavnost konala se v nejvyšším jen kruhu sboru učitelského odborné školy ve sborové ústavu, která sa tím účelem vkněné osdobena byla poprvím J. Velichstava, květinami a draperiemi. Pan místodržitelský rada vytknul zásahy oslavence o rozkvět ústavu, který s nepatrných počátků dospěl na výši nynější a těší se věhlasu daleko sa hranicemi. Pan ředitel dojat děkoval za vysnamení řka, že čest jemu prokázána je vysnamením celého sboru učitelského, s jehož horlivým spolupůsobením jedině bylo možno domoci se utěšených přítomných výsledků. Provoáním slávy Jeho Velichstava vznešenému podporovateli školství a blahopřáním pana c. k. místodržitelského rady a sboru učitelského ukončena tichá a dojemná tato slavnost. Srdce se těšíme s prospěchu ústavu tak mnohoslužného a s vysnamením zasloužilého jeho vůdce a blahopřájíce voláme: Na mnohá léta!

Nový předseda berních komisí. Výnosem zemského finančního říditelství pro král. Český v Praze ze dne 20. března byl pan c. k. finanční rada JUDr. Adolf Šimek v Hradci Králové jmenován předsedou všech v šidě c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové sřízených berních komisí. Pan c. k. finanční rada Karel Buchtele pak současně tímto výnosem téže funkce sprotěnen.

Varnější osoba odehrála se dne 29. m. m. na nádraží v Hradci Králové. Anna Tobolková, sluhka s Třebovetic, která v pátek, dne 28. m. m. náhle osklila, dopravována byla do ústavu choromyslných v Kosmonosích. Nešťastná žena, která jest matkou nemanželského dítěte, vyhrožovala svému průvodci zabítkou, chraplavým hlasem vylučovala ohromné besprávi, které se jí přistalo. Tobolková byla vždy pracovitou a svědomitou sluhkou. Nikdy si neostěhovala, nikam do zábav nechodila — a ta náhle počala večer dne 28. m. m. sufiti, že musela býti svázána, aby nespáchala sebevraždu.

Hajštelé zvěřence, který v Hradci Králové naproti novým kasárnám se nalézal, utrpěl těchto dnů značnou škodu. Pošel jim lev kterého sa drahé peníze před časem sčekali.

Nová Raiffeisenka. V Doudleboch n. Or. ustavila se nová záložna dle vzoru Raiffeisenova.

Koncert duchovní v Jaroměři. Pávecká a hudební jednota „Jaromír“ v Jaroměři ve všlase posevadičích úspěchův svéš uvia květ sdatilým koncertem o neděli květné právě podniknutým. V posvátný tento deň naslouchalo v povzneseš náladě četné obecenstvo veleným spěvům šalmisty Páně, Fr. Gregorovi v hudbu uvedeným, stejně napjatě jako třem „biblickým písním“ mistra Dvořáka, kterými všlasy host s Pöttingea, šid. M. Stoeck, poslouchaše ochvátala I solisté muži, pp. prof. Třeták a sbornistr L. Stoeck, všeoben sbor pěvcův i pěvkův a nikoliv poslední vlastní síly hudební výkony své přednesli s vášnou láskou i opravdovým citem; nelze dosti vděčně vzpomenuiti obětavosti těchto občanův jaroměřských a svlátně horlivosti sbornistovy, jehož přesnému vedení taktovky produkce nedělní nové vydalo svědeckví ohvály. Kromě potlesku všem účinkujícím po každém šidě dostalo se š. Stoeck dvou vknutých kytic. Nic nevadila mocnější dojmů nevhodná, prestorem nedostatečná místnost (šidá tělocvična měst. školy chlap.), s toho jdoucí tíseň na sedadlech svlátně patrná, a dušná atmosféra. Nedostatek místa připravil zajisté mnohé opoždné návštěvníky o vášný požitek slavnosti době tak přiměřené. Jako by s jiných Mě, lepších světův v přítomnou skutečnost vkrodití mělo, rozcáhlo se jen volné obecenstvo, když dozně velený chorál:

Zůstaň, Pane, zůstaň s námi,
šidě lidstva přetvoř v chrám,
kde se díky Ti s úctou vždá;

— — — — —
„Tys, ó Bože, šila má!“

Vysnamení. J. V. císař vysnamenal vldp. V. Erychleba, jub. faráře a osob. děkana v Deštném, za šaluhy, kterých si sa šiděšého působení jako farář o osadu získal, šlávým zasluženým kříslem s korunou. Blahopřejeme!

Društvo ku zvelebení chovu debytky okresu Opocenského koná 14. dubna t. r. o 3 hod. odpol. v obecenní hostině v Pohoř valnou hromadu. Na programu mimo obvyklých formalit

nalézá se pojednání o nastěvování výstavách v Opocně a v Praze a přednáška p. Jana Heinze, říditele hospodářské školy v Opocně: „Jak počínati si má rolnictvo při chovu skotu čistokrevného“.

Na stavbu kostela v Jeníkově dobrovolně přispěli: Z města Třebochova. Po 100 K.: slavná občan. záložna, — š. rol. záložna. — Dp. Jos. Řehák děkan na odpotínku 40 K., po 20 K.: šid. Barb. Hladkých, Dr. J. Šyrček s chotí. — Po 10 K.: pp. Karel Kysela kaplan, Fr. Řášíka, V. Dostál mlynář, J. Hájek mlynář, V. Rejchrt, Ant. Králík lékařník; po 6 K.: pp. V. Kantor, Fáborský A. kupec, pl. Šrámková Fr.; po 4 K.: p. Holoubek Fr., paní Rambousková, C. pp. Medek Jan, Urban V. faník, paní Čermáková M., pp. Zoura Fr., Krejtner synovec, Vlašha J., Havlík V., Zeipit K.; po 3 K.: Šolín Jan, Mrha Aug., Probošt J., Mertl Stan.; po 2 K.: pl. Macháčková M., pp. Mrha Frant., Kupka J., Černý J., Freund G., Salásek J., Štřemcha Jos., Černý J., Svoboda J., Fabian J., Kouba J., Staněk J., Kubín Fr., Welner J., Škarda J., Horák V., Staněk A., Bidlo A., Jeronímš, Větríčka J., Kánský J., Svoboda J. kupec, Uhlíř Frant., Kava V., Trunčák J., Klimeš V., Štřemcha J., Hloušek Fr., Kava J., Burian J., Nejměnovaný, Andras A., Vašek V., Podolník Ed., Šole V., Dubeký V., Svobodová A., Probošt Fr., Černý V., (lávecký) Vokoun J., Podstata J., Jaroměřský J., Macháčková, Zelený, Hejman Jan, Dr. Klepetář, pl. Černá Fr., p. Drašnar hajný; po 1 K.: Kalena J., Zemanek J., Probošt, Seidl V., Ferd. Polák přednosta stanice, Samek Fr., Medek A., Vitouškové bratři, Kolenc A., Satrapa A., pl. Práčilová M., pp. Urban V., Podstata J. truhlář, Novák A., Škalda V., Jaki kolář, Pitr J., Štěpánek, Šmída V., Cejnar Fr., Drašnar Fr., Havlík J., Pitr Fr., Jarkovský K., Nejměnovaný, Nejměnovaný, Čermáková A., Vástečka J., Popr A., Štědrý L., Otta J., Satrapa V., Bujec, Vlasák V., Košťál K., Pinkava, Mánek J., Kopecský, Boček, Prokop Fr., Pelikánová A., Michálek, Holub J., Veisbauer K., Bervid J., Hájek Fr., Frei Fr., Novák V., Svoboda Fr., Bous, Boubal J., Vitoušek Č., Židek J., Potáček J., Bruchořil Fr., Frynta J., Práčil J., Světlík K., F. Černý, Řehák Fr., Horák J., Matouš J., Marhouš B. (Pokračování). Za veškeré milodary srdečně díky vždává a o další přispěvky uctivě prosí Ferdinand Hanzussek, děkan v Třebochovicích.

Misie v Jablonci n. Jm. ve dnech 17. — 25. března konali členové řádkašatelského a topp. P. Bruno Barta s Olomouce, ředitel misie, P. Jindřich Šaip s Prahy a P. O. Pospíšil s Uher. Brod. Přes to, že misivě počasí jarní nebylo vždy přímavé a lid s veliké štáti v továrnách je zaměstnán, měla misie výsledky škvělý. Sv. svátosti přijelo 970 kajfenšit, mezi nimiž 6 členů sboru učitelského české školy a četní členové obecního zastupitelstva. Učitelé německí se neúčastnili. Do bratřiva řádenového dalo se zapasti skoro 900 členů. Pobožnosti eucharistické, mariánské a evšenní misiionářského křísle svlátně se vydávaly. Při obou posledních slavnostech, jest možno navzati skvostnou manifestací ducha katolického v našich končinách, bylo význačné do posledního místečka i presbyterium a sakristie a ještě zastupové šidatili venku; chrám, před několika léty rozšířený, nemohl všech pojmuti. Misie naše spůsobily radostný rozruch daleko sa hranicemi farnosti. Lid k „blíým otcům“ přilnul celou duší jako k neupřimnějšímu předtelům. Vlak také dovedli dobývati srdce. Jestliše byla vděčně přijímána jejich slova, pak třeba říci, že jejich takt, plný libeznosti, jejich upřímnost a obětavost apoštolůka nenašliť únavy, přímo okouzlovaly. Dnové jejich pobytu u nás připadají nám jako krásný sen, po němž toužíme, aby se vrátil.

Ovědy. S prvním paprskem jarního slunce dostavila se mládeži naší smušná povinnost branecká. Synové nadějní i nenadějní, namnoze šivitelé a opory starých rodiců, voláni jsou štátem, aby zaplátili daň s krve. Po ulicích měst venkovských jest šivo. Chasníci procházejí jimi, osdobeni sa kloboukem fantastickým květním hodně divokých barev bez ládu a ekladu. Hlava klesá k hrudi, oči zakalené všíř odvodní náladu: nutnou opílot, do které jako do hrdivné módy vpravují se i ti, kteří opilý nejsou. Ze ruce, sa ramena se vedouce, jdou městem sa vřetivého svuku harmoniky, výkajíce a hulákajíce. Mýlí v tu chvíli, že jim patří evš. A špírají. Jaké písně! všechny odrhovačky vojenské vyzní s jejich hrda a zatlačují tak pol písní národních. Jsou mezi nimi také „oenné“:

Bodejš by Vám hrom sapálli
Vaše svědomí —
kurál Pd m . . . nj!“

V koutku odvodní šidě kříd se matka, šekajíc osud svého syna, stojí tam i němě mlá, které láska dříve padla do srdce, nešli vzpomněla, že milý její neodbyl posud povinnosti své odvodní a že dlouhý čas tří let budou od sebe odloučeni. Smutně to obrásky! — Uvádíme je v dobrém dmyslu. Chceš, by svlátně mladá naše generace v našich jednotách a vždělavacích spolecích své draby poutovala o výsnamu branné povinnosti, k níž nejmeně se hodí rozpustilá, lidšlosti se přilíci a důstojnost její ponižují nálada. Tento nešvar musí jednou přestat.

Z Kardašovy Řečice. Byla zde dne 25. března t. r. v 7 hod. večer veřejná přednáška spojena se zábavným večírkem. Pořádala to tělocvičná jednota „Sokol“. Plakát osnamoval: Přednáška: Naš šilofosofický představitel, přednese p. Zvolski ze Soběslavi. V tom dvojí podvod: přednáška byla o Aug. Smetanovi, odpádku, a pan ředitel jmenoval se Kučera, úředník hedvábnického závodu národního podniku ze Soběslavi, též odpádku a snad šilovec. Přednáška byla velice rouhavá a tak apotná, že poslouchači starší a rozvášněnější se při tom študem červnali. A kdo to špekla? Vlastně dva horliví vlasteneckí učitelé a nastrčili na podplý knísečí úředníky, jednatele a starostu Sokola. — Ti však ubozí ani nevěděli oš jde. Když do schůze nepřišel starosta, musil předsedati místostarosta učitel Píšálek a tím se přikřípil. Když poslouchači při takové sprotěšotě urážení církve a náboženství šidali předsedajícího, aby ředitelka napomenul, aby slušněji mluvil, neměl

k tomu kradl a nechal ho dále láti. Párkrát jest se pan ředitel přepal Aug. Smetanovi spis o astronomii, kterýž naposlá pletický promoustrát Fr. Smetana. Posluchači byli ale tak nevědomí, že myslili, že se mluví o Smetanovi, skladateli oper. Přednášku do- ošlám byl pravý opak. Kněžděvo málo býti potupeno a zatím hana padla na podvodné aranžéry. Takovým způsobem prohlubuje se lidové vzdělání.

Biskup Brynch a rituální vražda. Zejména Osvěta šidů z Hradce odštěbovaná přinesla články se umíněným nadpisem. Bylo by pro nás nešťastno považovati něco za urážku, co Osvěta lidu píše. Ale k vysvětlení věci podáváme následující ob- jasnění. Židovský list „Kleine Presse“ ve Frankfurtě přinesl perfidní článek s nápisem „Vražda díky v Polsku“ opsaný prý s freimaurského „Freidenkra“ z Wiesbaden. Článek ten byl poslán p. biskupovi od katolické německých s prosbou, aby „Kleine Presse“ šaloval. Ndp. biskup odkázal vše tu právnímú zá- stupci Schmittovi v Mohuči. Schmitt spracoval šalobu sám neposlav ji k posudku p. biskupovi, který teprv z Osvěty lidu se dovídá, jaké důvody jeho právní zastupce v ní prý uvádí. Kdyby však p. biskup byl šalobu k přehlédnutí dostal, myslíme, snajšce jeho přesvědčení, že by asi zcela jinak sestavena byla. Byl by jistě jiný, snad pádnější důvod k šalobě vybral. Vždyť jsou v článku perfidní láti o sporu, která se z vraždou polenskou ve spojení uvádí a vše líčena tak, jakoby p. biskup byl šarátí Vlčkovi dal právo k rozhodnutí bratra Hřánové, její plátak z vraždy ob- viňuje. Což vše od hůry až dolů je bídná lež. Měně vhodné — ne-li vymyšlené — stýlisce šaloby sepsané Schmittem bez vědomí p. biskupa va bře se za důvod, aby p. biskup mohl být obviňo- ván a dvojakosti, anž prý Obnova dříve zcela jinak o rituální vraždě psala, než prý nyní p. biskup v šalobě píše. My ovšem nemáme té volnosti, jako Osvěta šidů, která o rituální vraždě dle svého penzí vy- louděného „přesvědčení“ psati smí, kdežto nám se za peníze, o které konfiskaci přicházíme, vynucuje mlčení. A proto ani šase nemůžeme — nejméně pak p. biskup — o rituální vraždě mluvit, ale myšlenky nepodléhají konfiskaci. Za to však můžeme bez konfiskace říci, že Osvěta lidu, dokud jí peníze s té známé kapsy poplynou, dvojaká nebude. Jen to je nám divno, že se v Hradci Králové, městě to, které si to za čest klade, že je české, může přes ten vyhasený a hostiností protičká a protikřesťanská „Osvěta“ ještě čísti, a že se naleznou lidé, kterým je pan Hájek šlechtetnějším a nedvojzvěštějším charakterem, než-li biskup, jenž redaktor Osvěty ani pod kotlíky nesehá. — Ostatně by Osvěta musela dokázat, že Schmitt šalobu tu tak stýlisoval. Lživost všelijakých těch plátků jest opravdu neuvěřitelná.

Z Vamberku dostali jsme překry dopis, v němž se nám vytýká, proč jsme uveřejnili referát o veřírku, který na počest zesnulého básníka Zeyera byl ve Vamberku pořádán. Adolfově tučme, kdo asi byl původcem dopisu toho, přec v zájmu pravdy a spravedlnosti nutno veřejně prohlásiti, že spolek, který ku počtu katolického básníka slavnost po- řádal, alespoň v tomto ohledu usiluje usnán. Nám se nejedná o osoby, ale o věc. Chceme-li spravedlnosti od jiných, jsme také dle křesťanské sa- sedy sami spravedlivými. Jinak jsme p. dopisovateli vděční, že si tak horlivě „Obnovu“ všímal a že má dobrou zprávu, byl i nebyl následně uvědoměn o tom, že katolické noviny nejsou jen pro uveřejňování spol- kovských zpráv, nýbrž že spravedlivě posuzují také známou činnost veřejnou, ať již jest směra toho neb onoho. — Prostím konstatujeme, že v poměrech Vamberckých nastává obrát — a že ti, kteří z osob- ních přístín se kat. ruchu stranili, dnes smýšlejí jinak.

Z Cmelavi. — Dne 22. a 24. března komu byl ve farnosti naší přičleněn kat. jednoty praktický hosp. kurs, jež řídil učitel zeměd. rady p. R. Purgart. Při kursu tomto probírány byly následující časové a pro- každého hospodáře důležité otázky: 1. O hnojení orných půd, luk a sadů hnojením chlévkem a strojením. 2. O organizaci rolnictva u nás a v cizině. 3. O chovu ho- vězího a vepřového dobytka. 4. Z čeho máš hospodář v nynější době žítí. — Osvědčený hospodářský řed- ník p. R. Purgart promluvil o všech těchto otázkách prakticky, věcně a srozumitelně a kromě toho zodpo- věděl po každé přednášce i celou řadu hospodářských dotazů. — Důležitost podobných kursů v naší době jest nepopíratelná a proto hospodáři naši v zájmu svém vlastním co nejvčasněji mají jim věnovati pozornost. Přítímu hospodářskému kursu: Zdař Bůh!

Ze Smiřic. Zdejší přecko-ohob. jednotě „Hanka“ podařilo se získati svatozáhmé „České kvar- tetto“, jež uvolilo se dne 5. května t. r. ve Smiřicích koncertovati. Podrobnosti jakož i program uveřejněny budou posléh.

Ze Sepeťnice. Jako roku minulého i letos konala se zde od 12.—18. března pobožnost misio- nární vedením vldp. P. Jana Zimy, benediktina Emanu- akého. Osadníci šli k sv. zpovědi; bylo jich 1800 bez školních dětí. S díky se připomíná, že zpovídat vypo- máhali i okolní kněží, svláště vldp. bisk. vikář Jos. Kaplan a vldp. vikar sekretář Antonín Kaška. Tento měl dne 17. března kázání k mužům. V den jmenin Jeho Bisk. Milosti přistoupilo 400 mužů k sv. přij- mání a modlili se za velepatřte svého.

Různé zprávy.

P. T. pp. členářům.

Uplynulo již I. čtvrtletí tohoto ročníku — a přec nejen že mnozí s P. T. pp. čle- náři předplatné dosud nenaslali, ale i sasta- ralé nedoplatky sa „Obnovu“ a sa inero- vání vyrovnaný nejsou. Také některé upo- mínky které jsme saslali stály bez poští-

mnutí. Jako my hledíme všem požadavkům které se na nás kladou učiniti sadost, pro- stíme důtklivě P. T. pp. členáře a ineroventy, jichž se to týká, aby i oni povinnosti své dostáli.

Velikonoce. Svátky velikonoční jsou pohy- blivé, t. j. na určitý den v roce nevzácné svátky. První neděle po úplku, jež následuje první rovno- dennosti, zasvěcuje se památce Kristova vzkříšení. Tento význam připadl jim teprve na koncilu Nicejském r. 325. Ve století druhém a třetím připomínaly Veli- konoce mladému světu křesťanskému svláště utrpení a smrti Mesiasova. Mohou tudíž svátky tyto nejdříve býti slaveny dne 22. března a nejspoději 25. dubna. Jsou-li svátky nejranější, jest „Popelce“ již 4. února, Zelený čtvrtek na sv. Josefa, Hod Boží velikonoční 22. března, Hod Boží svatoctví 9. května a slavnost Božího Těla 20. května. Posledně se tak stalo r. 1818. a připadne to až r. 2192, žebož se s nás nikdo nedočká. Ve druhém případě je „Popelce“ (10. března), Hod Boží velikonoční na den sv. Marka (25. dubna), Hod Boží svatoctví na sv. Antonína Pad. (13. června) a slavnost Božího Těla na sv. Jana Křt. (24. června). Posledně se tak stalo r. 1886. a přitě se tak stane r. 1942. V nejbližší době budou nejranější Veli- konoce r. 1918., kdy připadne Hod Boží na 22. března a nejspoději roku 1905., kdy Hod Boží připadá dne 22. dubna. Také přitě roku 1902 budou dosti rané Velikonoce, neboť Hod Boží jest dne 20. března.

Peně de sv. země. Letos na podzim vy- praví se dvojitý pouť s Tyrolska do sv. země, v září (od 9. do 30.) pro muže i ženy, v říjnu (od 7. do 25.) jen pro muže. Trvá tedy cesta s Brixenu v Tyrolsku sem a tam 21 dní, a stojí se zaopatřením 170 sl., v I. třídě a 130 sl. ve II. třídě, v čemž už jest zahrnuta částka 5 sl., která se ale poukázkou saše už při přiblížení se na adresu: „Am den Palastina-Pilger-Ver- rein zu Brixen in Süd-Tirol, kamž také se sašou př- padně dotazy písemně, k nimž se přiloží známka 5 kr. na odpověď.

Benedekovy paměti, jak oznamuje „Ra- tibor“ budou v nejbližší době vydány. K tomu pod- týkáme následující: — Jak se nám s kruhů saavčo- ných oznamuje, nebudou to zápisky úplné, poněvadž jistě místa by jistě propadla konfiskaci. Když Bene- dek r. 1806 telegrafoval s Hradce Král. do Vídně, aby rychle uzavřen byl mír, poněvadž viděl, že jest bitva již polovičatě stracenou, tu dostal s Vídně odpověď zápornou. — A ještě toho dne, když rakonské vojsko podniklo útok na Chlum, během 30 minut padlo přes 10.000 rak. vojáků a asi 260 důstojníků, Benedek ve svých pamětech líčí průběh boje a trpes si stáží že nebyl pochopen a kdyby se hned s po- částku svého dbalo, jak on to sám myslil bylo by mnoho tisíc lidských životů ušetřeno. Další poznámky jeho jednající o rozmluvě s J. V. po bitvě, vydány nebudou. Neří pochyby, že zápisky Benedekovy se značně rozšíří.

Pravdivost židovské žurnalistiky. „Neue freie Presse“ uveřejňuje insert následujícího znění: „Obračný žurnalista, israelita, přijme se v naši redakci. Týž má pracovati pro rubriku: Ráns a drobné správy,“ jenom když jest nedostatek mate- riálu aby rubriku tu svou zvláštní žurnalistickou schopností mohl doplniti. Měsíční slavné 800 korun.“ Čtenář sajisté hned pozná, že redakce židovského li- sta potřebuje kachnaře. — Ta „zvláštní žur- nalistická schopnost“ tedy jest uveřejňovati láti a smýšlenky, aby se tím celá veřejnost klamala. A za tuto „činnost“ platí židovské redakce 800 kor. měsíčně.

Řím a Petrohrad. Když český virtuos Kubelík svého času odjížděl do Petrohradu, aby tam před carem ruským koncertoval tu „Rad. Listy“ psaly: „Slavný náš umělec Jan Kubelík odjíždí do Petro- hradu. Radostné povíky smocňují se českého národa, že nejlepší z jeho synů má se objeviti na posvátné Rusi atd.“ — Když však ten samý Kubelík jel do Říma, tu také ty samé „Rad. Listy“ jistivě napely: „Pro papežské požehnání sašel si český houslista Jan Kubelík do Říma.“ Když tedy jel do Petrohradu byl slavným umělcem — a když v posledně době také navštívil Řím degradovaly jej „Rad. Listy“ za pouhého „houslistu“. Opravdu, velká důslednost!

Národní listy — a šid Penálek. Dnes není snad nikomu tajno že v táboře „Národ. Listů“ věje jiný vítr. Neří tomu ještě dávno co psaly: „Každý katolický kněz je zárodek národa.“ A dnes píšou: „Na katolické kněždětro ve věcech národních lze se bezpečně spoléhati.“ Tento obrát Národních Listů pozoruje celá česká veřejnost a v „Obnově“ jsme již častěji se o tom zmínili. Ale podivně se v tom vyjímá činnost spolupracovníka Nár. L., šida Penálka ve Vídně. Tento pán pracuje pro židovské noviny ve Vídně, pro vládní listy v Lvově a v Budapešti a také pro Národ. Listy. Dokud ještě nebyl finančně silným, byl všelým čes- kým národovcem, — a „Nár. Listy“ uveřejňovaly stále celé sloupce jeho fráse a svláště článků — o Husovi. Ubohý Haal! Jistě nepomyšlel kde o něm bude pro český lid psati! Dnes však pan Pe- nálek ukazuje pravou barvu. Tepe každého, kdo se opováží něco napast o Hilanerovi, o židovské „činnosti“ atd. Co mu již záleží na „Nár. Listech“? To vlastenectví mu vynese kapitál dnes je bohatcem, proč by tedy nepomohl také souvěrořím. Kde nemáme písemně, tedy alespoň ústně kaceřuje ve Vídně každého poslance, který se opováží proti šidům něco říci. Celou svou činnost soustředil na otázku židovskou a články, které se v „Neue freie Presse“ o „tmě klerikální“, a o svobodomě státi židovském objevují, jsou z jeho pera! Toť tedy city „národní apoštol.“ — Nár. Listy ku všem sklamáním kterých se již došily mo- hou nyní také přitěti činnost svého spolupracovníka Penálka!

O úpravě platů učitelských pracuje se pilně se účastenství obou ústředních spolků a sice, jak se dovídáme, na základě známých návrhů školské komise a nikoli na základě zrušení jen dvou posled- ních tříd. Jest to také zcela logické, aby všichni uč-

telové se stejnou kvalifikací a při stejné ano na ven kově při obtížnější práci měli stejné slušné a výsledné, tak jako jest věc sařisena u úředníků: adjunkt v Praze má totéž slušné jako adjunkt v Teplicích a Bron- mova, pouze aktivní přidavek jest onomu o několik slatých výše vyměřen, který však na penzi nemá vlivu. Denní listy přinesly v minulém měsíci následující správy o této věci: Zemský výbor (totiž přisedící zemského výboru a referent pro záležitosti školské p. prof. dr. Pražák) vypracoval pro přitěti sasedání zem- ského sněmu tři osnovy zákona, z nichž prvá obsahuje ustanovení, že nejnížší dvě třídy platů učitelských na obecných školách a IV. třída na školách měšťan- ských se zruší (tudíž slušné má činiti 1200 K a 1600), dále že roční slušné učitelele industri- álních obnásí 900 K, a konečně že sařimní pod- učitelé mají míti odměny 900 K a podučitelé se skon- škou spřisobilosti 1000 K, v I. tř. 1100 K; kromě toho obsahuje osnova některé změny ve přitěti přibyteč- ného ředitelů měšťanských škol a správčů škol. — Druhá osnova doplňuje § 26. zák. o právních poměrech učitelstva, vyvětlňuje pojem: „nepřisobil dle povin- nosti“. — Třetí osnova obsahuje pak částečné změny předpisů pensijních. — Ovšem to jest návrh referentův, který členům subkomitětu ku prozkoumání byl podán — a který teprve přijde před sněm, před ten sněm, jenž jednomyslně schválil návrhy školské komise. Zá- roveň je vypočteno, že toto navržené zemským výbo- rem upravení stálo by 2 1/2 mil. korun, čímž by se le- tošní přírůstek zvýšila o 6%, takže by obnásila 60%, neboť na zvýšenou daň s líhu nelze dříve počítati než až do 1. září. Ovšem nedostává se zemských přitěm — to je ustavičný refrain, jedná-li se o úpravu platů učitelských. Je třeba však přemýšleli o nových prame- nech, necht se uvalí třídni daň na velocipedy, na psky- na hon, na věci přepychové a jiné. Kdo provozuje sport, na velocipedu nebo chová přepychové koně jezdecké a kočárové, necht platí dle majetkových poměrů arbi- trů zemskou daň. Kdo chodí po honce a máže to- muto sportu věnovati sta a třeba tisíce, necht platí daň přepychovou. Kdyby se vše řádně za pomoci vý- počtů daně osobní již stávající provedlo a na školství obrátilo, činilo by to kolik milionů korun.

Cena královny. Denní listy — přinesly správu o nových poštovních známkách, které dal král italský tisknouti. Mezi jiným ve správách těch stojí: „Na nových známkách jest zobrazena krá- lova s udáním ceny“.

Blázní byli, kordy měli . . . V Břleku městští úředníci dostanou uniformy; kordy enad také. — Z toho je ovšem veliká radost! Snad kdyby jim ubrali každému dvě stě ročen — a dali uniformu a kord, byl by přec jásot. Páni ministři by si z toho mohli vzíti dobré načení: kdo šaluje na bídu — až se mu dá uniforma.

Útluny pro pijáky. Zemskému komitětu v Čechách, jenž koná přípravu pro VIII. mezinárodní sjezd protialkoholický, předložil pan profesor dr. K. Kuffner návrh, aby stžovány byly v Čechách zvláštní útluny neboli asyly pro osoby, jež následkem zneužívání lihovin prokázali se neochopnými své zá- ležitosti obstarávati, aneb jimiž ohrožena jest bezpeč- nost majetková, veřejná či osobní a sice pokud nejsou stženy takou duševní chorobou, vyžadující léčby v ústavě choromyslných.

Výstraha. Rakousko-uherský konsult v Drá- danech upozorňuje, že následkem slabého ruchu sta- věbního a významu obchodu a živností nedoporučuje se silnější příliv dělníků z Čech.

Proti cizím agentům vystoupila obchod- ní komora v Košici v Uhřech. Napomenula obcho- dníky, aby cizím agentům ukazovali dvéře. Což aby to také naši obchodníci činili? Uherští agenti by po- stěžení byli v první řadě!

Právníci, kteří nesložili třetí státní skoušku, nebudou o c. k. soudě v Čechách a na Moravě jako praktikanti přijímáni.

Retšild nechce šidy. V jeho závodech petro- lejevých v Polsku propustil prý všechny úředníky — šidy. Inu sně je a ví proč.

Finisko prof. Masaryka. Z Prahy se nám sděluje: V neděli měl zde mluvit prof. Masaryk na veřejné schůzi, k níž však se dostavilo mnoho jeho politických odpůrců. Masaryk uvítán projevem nevole a voláním hanby a k slovu se již nedostal. Schůze skončila bezvýsledně.

Francouzské romány vysnačují se ne- jen pikantností — ale také podivným někdy až smé- ňým slohem. Tak román Monseleta „Paměti člověka“ začíná: „Jmenuji se Douval, jsem Douvalův syn a Douvalův vnuk. Tak se jmenuje mnoho lidí. Jako malé děcko jedl jsem kaši. Měl jsem také dusivý kašel. Lékař řekl že přejde — a také přešel . . .“ A jako je začátek, tak jest průběh celého románu. Myšlenka řádná — sloh unavující — a přec román ten se rozšířil v 40.000 výtisků. A u nás opravdu cenné a důležité knihy leží v knihovničkách a stídku kdo je koupí.

Výkaz politického družstva tiskového

od 15. února do 31. března 1901.

Členové družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. splatili dle účel.

Zakládající po 20 K.: 49., 58 (40 K.) 77 jest 80 K. — h.

Skuteční po 10 K.: 49., 60., 106., 140., 154., 156., 157., 158., 178., 212., 230., 241., 252., 258., 268., 288., 293., 296., 297., 311., 325., 326., 348. (5 K.). 258., 265 jest 245 K. — h.

Přispívající po 5 K.: 37., 58., 69., 127., 133., 134., 136., 137 (3 K.), 224 (10 K.), 244., 245., 246., 275., 414 (3 K.), 430 (4 K.) jest 73 K. — h.

Dary na Adalbertinum udělili pt. pánové: Jeho Biskupská Milost, nejdůst. Pan Edvard Jan Nep. Brynch. — 2000 K. — h.

1. Vik. Chrást po 20 K.: J. Kobr, B. Be- ránek, J. Blažek, Ant. Holub, Al. Kovalinka, Jos.

Kubera, Ant. Mrkvicka, Jos. Plocek, V. Šinkora; po 10 K.: V. Gyurkovice, Jos. Holzman, V. Hvéda, Fr. Štěpánek, J. Zifko; po 4 K.: Jos. Najvrt, Fr. Víša; po 2 K.: Jos. Klapka, jest 220 K. —
3. Vik. Trutnov, po 10 K.: Ferd. Kutcher, Jos. Kudrnáč; po 2 K.: Fr. Ringel; po 2 K.: Al. Kreek, Al. Leder, J. Schembera, Fr. Shneider, Ant. Thim; po 1 K.: J. Gottstein, jest 24 K. —
3. Vik. Litomyšle, po 50 K.: B. Pačta, po 10 K.: V. Bier, V. Bek, A. Procházka, Sig. Štěpán, po 10 K.: V. Strnad, Jos. Vlček, po 6 K.: Fr. Křivohlávek, Frant. Krása, Vinc. Marek, Jan Sobota, Jos. Vyhnanek, po 5 K.: K. Macháček, po 4 K.: K. Ján- ský, Vil. Keckstein, Jul. Váňa, po 2 K.: Al. Dobrav- ský, Fr. Laštovička, J. Schmid, jest 203 K.:
Různí: po 20 K.: L. Vichte, po 40 K.: K. Khun, po 20 K.: Al. Pini, Fr. Tondl, po 15 K.: 22 h.: Fr. Kutnar, po 10 K.: Dr. Jos. Novotný, B. Kubát, V. Fröhbauer, Ant. Vitvar, Št. Bobek, Fr. Sychra, V. Vaněk, po 5 K.: Fr. Lang, po 4 K.: Jos. Moravec, K. Pablásko, po 2 K.: Al. Kavan, jest 220 K. 22 h. celkem 2086 K. 22 h.

(Zasláno).

P. T. dp. bratřím spojených vikariátů: Kosteckého n. O., Králíckého, Lanškroun- ského a Rychnovského n. Kněž.

Pozvání ku volné konferenci v děkanství Žambereckém

dne 9. dubna 1901 o půl 2 hodině odpol.
s následujícím pořadem:

1. Dp. sekretář a děkan Kaška, ku výslovnému přání účastníků konference Kostecké prakticky pro- vede „protokol a cvičení snoubenců.“
 2. Dp. farář Konečný, přednese myšlenky o tom: „Co činiti duchovnímu správci, aby u osadníků v za- pomnutí nepřicházeli jeho zásluhy přecházející odpočívající na farmám hřbitovů?“
 3. Dp. kaplan Šeda: „O vyplácení kongruy a remunerační.“
 4. Dp. farář Portman: „O zvláštním zpoždění při schůzích.“
 5. Postavení kněze v pádu nemoci, do debaty uvede podepsaný.
 6. Budoucí konference a volné návrhy.
- Poznámka: Přednášky budou krátké; žádám ale slušné, aby dpp. o jednotlivých bodech přemýšleli, aby o každém krátká, ale věcná a bratrsky vyzní- vajší debata se rozptýlila.

Na faře Nebesko-Rybenaké, dne 19. března 1901.

Jan Šrámek,
tajemník vik. Rychnovského.

Sociální hlídka.

Zdá se skorem, že horečka „dělat pána“ u nás v Čechách již jaksi zdomácněla. Jak mnoho jest těch, kteří se pachtí za titulem, byť i při tom museli mít nouzi. — Národové bohatnou vyráběním statků, nutných k obecné potřebě. Náš národ do nedávna pozůstával pouze ze zemědělců a dělníků, pokud tříd výrobních se týče. Neměli jsme vlastního prů- myslu a máme dosud poskrovnu. Obchod, vý- nosnější a snadnější působnost ekonomickou než je i průmysl, ponechali jsme úplně živlům naší národnosti nepřátelským. Už máme také několik škol obchodních, a obchodníků máme na mále. Mládež naše miluje pohodlí. K čemu se dít za stálých starostí! Mladý pán navště- vuje hospody, kavárny a nějakou tu obchodní školu, nebo dokonce akademii, a jde pak — k poště nebo jinam do úřadu. Samostatná činnost se mu huší, jde raději do úřadu „dělat pána“.

Obchod a průmysl přináší národům bohatství. Zemědělství málo se vyplácí, a jen tehdy, když hospodář osobně a co nejvíce se přičiní, řemesla a živnosti poskytují jen zvláště dbalým jednotlivcům kýženého blahobytu, úředník je člověk odvislý, advokatura pokleslá, lékař je více než nemocný. — smutné to vyhlídky pro národ jako je český, který nemá svého obchodu a svého průmyslu! Zajímavé je, jak i v zemích bohatých a vysoce vyvinutých hromadí se zbytečná in- telligence.

Ve Francii je as 12.500 lékařů, z toho 2500 v Paříži. Z lékařů pařížských sotva třetina dosáhne větších příjmů, za to však ostatní mají dosti nedostatku. Chce-li kdo v Paříži žít jako lékař, potřebuje k tomu slušnou sumu. Má-li méně příjmů ročních, žije „chudě“, a obecnostvo lituje jeho „ubohé“ — pacienty.

Na venkově přec 5000 lékařů má tak skrovné příjmy, že se to nikterak nesrovnává s nákladem na studia a s nabytým vzděláním. A přes to chrlí university francouzské ročně přes 1000 nových lékařů!

Advokátů je v Paříži přes 2000. — A z těch ani 300 nemají z advokacie slušný dů- chod. Ostatní buďto se bohatě dají, nebo — hynou v bídě.

Podobně vyjímá se statistika úředníků s akademickým vzděláním, profesorů, literátů, umělců atd. A to nejsou snad jenom poměry francouzské. Uvádíme Francii proto, poněvadž je to země poměrně nejbohatší. Ale hmotné poměry intelligence v jiných zemích jsou ještě daleko smutnější. A jak u nás to vypadá?

U nás lékaři a advokáti na Moravě a ve Slezsku našli by ještě pořád dosti slušné obživy. Ale u nás mladý lékař a mladý advo- kát chce žít — v Praze. Naš se dít někde, kde čert dobrou noc dává, raději — tít nouzi v Praze.

Náš chudý národ podobných neblahých poměrů by nesnesl. Proto musíme hledět, aby naše mládež od útlého věku již zvykla si na boj o chleba, aby byla skromná, pracovitá a vytrvalá. A aby se vedla k obchodu a prů- myslu, a ne tam, kde hlad kyne s nejistotou!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. března 1901. 1 hl. pšenice k 11:30—12:40 šita k 11:60—12:60, ječmena k 9:60—11:00 oves k 5:60—6:30, proso k 10:0—10:40 vike k 12:40—13:00, hrachu k 16:00—17:60, jáhly k 19:00—20:00, krup 16:50—17:40, brambor k 2:40—2:80, jetelového semínka červeného k 78:00—84:00, jetelo- věho semínka (inkarnát) k 88:00—104:0, máka k 31:40, olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 20:00—22:60 100 kg. žitných otrub k 12:60, pšenič. otrub k 12:00. 1 kg. másla k 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:60—1:76, tvarohu k 0:28—0:36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurk k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 5:60 jedna kopa drobné seleniny k 1:00—4:00

Listárna redakce.

Ohrdím. Nyní není možno, ať v některém čísle po svátcích. Posílám!

P. T. pp. dopisovatelům. Některé zprávy od- kládáme pro číslo příští. Na dopisy, které v poslední chvíli dojdou již se stětel brát nemůžeme.

Do Kutné Hory a okolí. Ku sv. birmování

doporučuje veletčenému obecnstvu kutnohorskému i okolnímu svůj velký sklad látek hedvábných, viněných i pracích na dámské i panské obleky, dámské šakety a límce (peleriny), dětské šakety, hedvábné a viněné šátky a šály, slunečníky a dešátky jakož i veškeré zboží do oboru střížného spadající křesťanský a modní závod

E. Keist,

Kutná Hora, náměstí č. 99.
Nejlevnější ceny.

oborný velkoobchod pro malbu
čárkových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Ozna chránová každé-
ho albu i provedení
se sázením práce nej-
modernějším poža-
dávám vyhovující.
Přítel prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Sbírejte upotřebené poštovní známky

všech zemí a různých
druhů i ty nejjedno-
dušší, ve prospěch chu-
dých hochů, kteří se ch-
tí věnovat stavu kněžskému.
Za to každý dostane různé pěkné církevní pa-
mátky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského
Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adre-
sovány buďto na kancelář „Bethlehem“ Bre-
gens (Vorarlberg).

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

8 úctou velkou
Antonín Sucharda.

Za hospodyní

hledá místo slečna v prostředním stáří,
která jest ve vaření a vedení venkovského
hospodářství úplně obeznanou. Nastoupiti
může hned aneb dle přání. Lask. nabídky
pod značkou „Spravedlnost“ do admin. t. l.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezanin.

Oltář

6 m. vysoký, 2-80 m. široký, s 5 sochami velmi
bohatě řezaný, k jehož dodání následkem úmrtí
nedošlo, jest **pod výrobní cenou** velmi levně na
prodej. Oltář možno si u níže uvedených firmy
prohlédnouti. **Výkres oltáře zasle se ihned na
ukázku franko.** — Blíží u firmy

Josef Krejčík,

uměl. závod sochařský a řezbářský v Praze.

Bubna 612-VII. Belorediho třída.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně shotovují, též
veškeré správy hodině se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

(Zasláno).

Závod kobercový a všech předmětů
k zařízení bytů, hotelů atd.

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

pracuje dále a oznamuje ctěnému P. T.
zákaznictvu, že svěšené zakázky s dosavadní
pečí a rychlostí vyřízeny budou.

**Obzvláště se upozorňuje na levné
zboží z partie.**

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ke **dodání oken chrámových,**
od **nejjednoduššího až k boha-**
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
těmi i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vázavosti
ku definitivní objednávce.

Nezčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Právě vyšlo č. 4.

„Časových Úvah“

Zrušení řádu jezuitského

od Jos. Valenty.

Stran 31. Cena 8 h.

Na základě vědeckých pramenů odhaluje
autor „odůvodněné“ zrušení řádu jezuitského
v minulém století, podává zajímavý obraz
tehdejších nepřátelských proudů proticírkevních.
Že nepřátelé církevní v minulém století
neliší se nikterak ve volbě svých zbraní od
doby moderní, sází láskavý čtenář z výliče-
ného děje. Objednávky vyřizuje obratem

Administrace „Časových Úvah“.

Kondiční kancelář

Spolku číšníků v Hradci Králové a okolí

Svatojanské náměstí v „Bazóde“

doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů,
kaváren, vináren a restaurací zde i na
venkově řádný pomocný personál zejména:
vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, ku-
chaře, kuchařky, kasírky, učené atd. a ručí
za nejpřesnější vyřízení všech dotazů.

Správní výbor.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

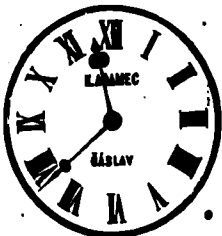
doporučuje svůj ateliér k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauroji staré malby
nástenné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostelů se na po-
žadání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jetky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Ročníci!

Žádejte ceník kos a srpů „Hospodář“,
brousků carbundových a všech hospodářských
potřeb u Drnštva „Hospodář“, zaslátelský
velkozávod v Hustopečích u Hranic. Morava.

Česká industrie!

Semilské voby

známé výtečné jakosti 80-82 cm. šír.

23 m. svládky jemné al. 6-50	23 m. zmaš. Pojiseň al. 6-—
23 m. silné al. 6-50	23 m. jemné al. 6-—
23 m. gradlu 86-90 cm. al. 6-50	23 m. gradl. damažk. 86-90
1 m. prostěradla bese ávu	al. 7-40
145 cm. 48 kr.	1 m. barchetu úšk. 60 cm.
1 m. sypky I ve 4 barvách	90 cm. 38 kr.
1 m. sypky I ve 4 barvách	120 cm. 48 kr.
1 m. griseu 64 cm. za 34,	26, 28 kr.
1 m. kanafasu 100 cm. 38 kr.	1 m. oxfordu
1 m. kanafasu 117 cm. 48 kr.	1 m. sedru
1 m. lnén. damažku 90 cm.	82 kr.
1 m. lnén. damaž. 120 cm.	75 kr.
1 kus utěfek 86-88 15 kr.	

Ubrusy, ubrousky, ručníky lnéné damažkové,
ponožky, punčochy atd. nabíjí a při zakázce přes
5 st. franko dobírkou zasílá

První česká mechanická tkalcovna na zboží
lnéné a bavlnéné

Bratři Hamáčkové v Semilech.

Vzorky zdarma a franko.

**Každé
hospodyně
a matce**

možno blahopřátí, která
z ohledů zdravotních a
úsporných a pro její lahod-
nou chuť, Kathreinerovy
sladové kávy Kneippovy
(pravá jen ve známém pů-
vodním balení) používá.

Založeno r. 1863.

K jarnímu období

bohatě zásobený sklad tu-
i cizozemských

novotinek.

Anglické čistevlnné
Hempepasy

šaty od st. 7-20.

Josef Jeřábek a J. Skala,

modní obchod pro dámy a pány

— v Hradci Králové —

na velké podlaží číslo 143.

Slunníky. 0 Ceny levné. 0 Deštníky.

Vzorky a objednávky zasílají se vyplacené.

Založeno r. 1863.

**Černé modní
ismutkové látky.**

Hedvábné látky

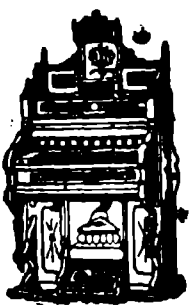
zaručené jakosti.

Hedvábné šály a šátky.

Francouzské batisty.

Různé druhy vlněných látek
počínaje šaty od st. 1-25.

Anglické černé a ba-
rové modry.

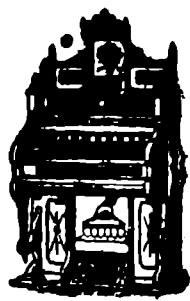

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franco a zdarma.

Speciální závod klatovským prádlem.

Továrna sklad bílého zboží.

Prádlo pro pány i dámy ve velkém výběru, **výbavy pro nevěsty** vlastní výroby,
kněžské kolárky atd. doporučuje

Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSE** ●

výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 sl. Koncertní 10, 15, 20—30 sl. Violy
čela, basy, citery, fléty, klarinet a t. d. velice levné; na př.: koncertní citra
v pouzdře od 7 sl., flétna s grenadil. dřeva 10 klapků s nov. střebra 19 sl., klarinet
s grenadil. dřeva 14 klapků Fis brejle s nov. střebra 19 sl., pouzdro na housle
190 sl., smyčce od 45 kr. do 15 sl.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání
po ruce. Objednávky i správy přesné a rychlé.

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 138.

Nejlevnější ceny.

Učně

z řádné křesť. rodiny přijme za výhodných
podmínek

JOSEF KIESLICH,

závod posilovačský pro chrámové práce a
výrobu rámců

v Hradci Králové.

Pro chudokrevnost, rheumatismus,
dnu, blednutí, lasky, šarlatanu,
nemoci ženské atd.

výteční cvičební, moderní střílny, státní

● **LÁZNĚ VELICHOVKY** ●
u Jaroměřu,

dále lázně elektrické, jednové, jehličkové,
jako i lázně na oděrné lázně lázeňského
lékaře MUDr. J. Poláčky pro nemoci nervové
a míšní.

Převážná krajina, suché počasí, románské
lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečné re-
staurace a stanice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř
při hodině, vasy na nádraží, spojení s Prahou
čtyřhodinové denně.

Řídicelství lázní Velichovky.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěš-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž se spítky bez vyřazení cen!

Založeno r. 1850.

Veletčenému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Ohrudimí

svůj bohatě zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

všechno v ohni zlatem a stříbrem má se ruk.
Vlastní výroba umožňuje velkou objednávku co nej-
levnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umělostní a stříbrní starších věcí vykoná se rychle a
za cenu se již svěřené se stvrzením jeho biskupské Mi-
losti. Starý návod má mít se vyřazení četnými pová-
nými příklady P. T. náhrada a doporučuje se tedy k za-
kupování a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikvářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kadidelnic,
tisků na křesť. svíce, pacifiků, schráněk na Nejsvět-
ější, patenec atd. co nejvíce.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 státní medailí a diplomem.

Změle zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče na nejlepší obaluhu.
Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejí se do
vácné přesné otěsného obcování, zaslaném
se v hluboké vděčnosti

Josef Časlavský,

zubní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

E. KOPALOVÁ

v Hradci Králové naproti hotelu „Merkur“

otevřela 1. dubna 1901

nový obchod zbožím ozdobným a galanterním

jako: krajky, pentle posament. ozdoby a j.

Ceny velmi levné.

OBNOVA

Číslo 14.

Průběh na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 5. dubna 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pondělí v poledne.

Ročník VII.

Kde nám odvalí kámen?

Valkonoe tu! Věřící mysl s dojmem bude naslouchati prostým slovům evangelia o sbožných ženách ku hrobu oslavenému se ubírajících a k sobě starostlivě hkožících: Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových? — Dálešitá to otázka i ve smyslu širším! Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových? tážalo se vzdělanstvo pohanské před velmoči křesťanskou. Kdo nás ujistí, že tušení a touha lidského srdce po nesmrtelnosti jest něco skutečného, pravdivého? Římské hrobky s dob pohanských hlásají nám svými božnými nápisy najistotu v otázce této. Jakmile však přikročíme ku hrobům křesťanským v katakombách (podzemních pohřebištích), zcela jiná nálada lidských srdcí se tu objevuje. Již tu není otázky: Zdá nám kdo odvalí kámen ode dveří hrobových? Naopak! Přeradostná odpověď jest tu vyryta v náhrobky křesťanské, jejíž smysl podán slovy zpěvů církevních: Kámen jest odvalen — alleluja — ode dveří hrobových — alleluja. A odkud ten převrácený smysl, odkud to první přesvědčení, že člověk stvořen jest k životu věčnému? Odkud to, že se alchymického tušení a toužení stala se radostná jistota? Nalešli snad učenci nové důvody a důkazy? Snad se škol proslavených filosofů města Athén vzešlo toto světlo světa? Anebo snad dostalo se lidem vyvrácení námitky obsažené v slovech: Věci ještě nikde odvalily — z opaku světa — nepřítel, se navrátil? K této poslední námitce odpověděno dějepisnou událostí. Vrátil se z hrobu Kristus! — Kámen jest odvalen, ale prostěradlo, v němž tělo jeho zavazuto bylo, a rouška, kterou zastřena byla tvář jeho, nalezena tu přichvátá sem svědky Petrem a Janem. Márně tu rouhání novověkých neverčů rázu po protestantsku pokřtěného žida Hejse. Vše jest sjištěno, ohledáno, plátno, rouška, jizvy po ranách ohledány hmatem, po čtyřicet dní ukazují se Pán „ve mnohých důvodech“. Z báslivých a pochybovačů stávají se svědkové, kteří životem, či vlastně smrtí a krví početi svědectví své, že se „odtamtud živ vrátil Kristus“. A k tomuto svědectví přistoupil zdravý rozum a pravil: Kámen nebyl odvalen jen ode dveří hrobu Kristova, ale spolu s ním odvalen jest i hrob našeho žilí jazyční slovy: Kristovo s mrtvých vstání jest sjištěním nás samých, že jsme stvořeni pro nesmrtelnost, věčný, lepší život. Překrásná dí o tom veliký jeden filosof a řečník — dlouho před tím pohan: O duši jsme byli starotliví, a On i o těle ubespečil nás. Pohanství nedávalo nám první záruky ani o věčném životě duše, ani naděje v něj v nitru našem byla, Kristus však i o tom nás ujistil, že podstata hmoty těla našeho přijde opět ve spojení s duší naší, aby věčně žil celý člověk. To je ta velká obdivuhodná filosofie (mudrcství) našeho vznešeného křesťanství. Obdivuhodná vůbec, obdivuhodnější pak tím, že to je filosofie, která není vyhrazena jen nepatrné části lidstva — učením — nýbrž že i do nejprostší duše vniká, z dítěte i ženy, se kbráka rovněž jako s knížete filosofa činí. Ale není to filosofie, která snad jen rozum člověka si přisvojuje; naopak, to je ta jediná filosofie, která všechny mohutnosti duše lidské ulehčuje, anaf ona to je, která mysl povznáší — srdce potěšuje — vůli posiluje — ctnosti a hrdinné činy sebeobětování plodí.

A tato obdivuhodná filosofie — smíme-li křesťanství tak nazývat — není za dnů našich právě vzdělanci pochopena, — lid vlivem vzdělanosti jest jí částečně též odcizen, rozervanci dle vzoru těch našich „Osvět“ myslí, že ji lze posměšným článkem novinářským a pustým vtípem pivem rozníceného mosku našich mravně skleslých „velikánů“ ze světa sprovoditi. Mýlí se, pánové! Srdce vaše bez odpovědi k té otázce: Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových, jest nepokojno a bez útěchy. A právě i ten nepokoj váš jest upevněním našeho přesvědčení. Neboť

není možno věřiti, že bychom jen pro trápení byli na světě, pro trápení plynoucí z touhy po nesmrtelnosti, kterou však ukojíti nelze. Ne! Pro blaženost a pokoj stvoření jsme. Ale toho pokoje nemáme, dokud radostně nezní v duších přesvědčení: Kámen jest odvalen — alleluja — ode dveří hrobových — alleluja. Jak nešťastní jste! Do pohanství trudného vrátili jste se a po způsobu pohanů ve hrob klesáte nepochopivše cíl svůj nejvyšší. Kde byste aspoň jiným přáli pokoje, jehož jim vznešené a veliké křesťanství poskytuje.

Ale jako to je s jednotlivci, tak je to s národy i říši. Kde nevěrou rozekraný národ bač se také: Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových, anebo po způsobu našich „Osvět“ jen pastou banu má pro křesťanství radostně volající, že kámen jest odvalen: tam musí do národa, do státu vnikati nepokoj, rozrušení, spousta. Je ještě více! Národ, který nerozumí více tomu radostnému duše lidské volání: Kámen jest odvalen ode dveří hrobových, valí sobě sám kámen na svůj vlastní hrob. A proč? Protože musí v něm nastati opak všech těch, dobrých a blahých následků víry v Kristova a naše s mrtvých vstání. V národě takovém méně nebo nic se mysl nepovznáší — srdce se netěší — vůle slabne — ctnosti a hrdinné činy sebeobětování mizí — sobectví, požívatost se plodí. Ze vroucně milovaný národ náš těchto neblahých věcí není zbaven, to může tvrditi jen kdo nechce viděti. Ty „Osvěty“ důjným způsobem provádí zhoubné dílo své. Bojíme se opravdu, že valí kámen ku dveřím hrobu našeho. A s těmi „Osvětami“ v bratrském lásky objetí naleznou se některé listy našich, jak lid říká, pastorů. Některým těm pánům se nedivím. Jsou to páni, kteří se v srdci v té otázce, o které dnes píšeme, od „Osvět“ mnoho neliší a jen ohled na věřící část jejich obcí, na superintendenta a církevní radu (konsistor) jejich vídeňskou je zdržuje. Jiní ovšem za lepšími listy, jakým je dnes časáský toho druhu list, stojící volají s námi: Kámen jest odvalen ode dveří hrobových. Tu není pokřesťanství. Jen toho jest želeť, že nemohou se vzdáti v základě pochybené zásady, že — ne ochrannou nadpřirozenou vedený učitelský úřad církve žilí sbor apoštolů v nástupcích žijící — ale pouhé písmo — libovolným náhledům ve vykládání vydané — jest pramenem víry křesťanské. Pravý opak toho je pravda. Tato neblahá protestantská zásada jest totiž pramenem všeho pochybovačství. Ona hlavně — ať už šikoliv vinou, přivodila naspět do erdů pohanství s bolnou otázkou: Kdo nám odvalí kámen ode dveří hrobových? A proto kdo je dobré vůle, pochopí nás snad. Jen katolicismus nejpevněji drží radostně volání: Kámen jest odvalen. A kde národ toto přesvědčení drží, tam žije. A s toho tedy plyne, že katolicismus náš — to původní naše křesťanství — brání nejbezpečněji přivolení kamene na hrob náš. A tak, jestliže by Čechové proti katolicismu bojovali, pomáhali by tlačiti těm, kteří ten kámen hrobu k nám valí.

A s Rakouskem je to rovněž tak. Pruský luteranismus — ne ten původní — toho už není, jen jméno to zůstalo, — ale ten nevěrou rozekraný luteranismus pod rouškou lepšího evangelia valí se sem. A spolu s ním valí se kámen na hrob Rakouska. Ujišťování německých novin, že Prusko nestojí o zadržení Rakouska, jest právě samo sebou podezřelý; důvěra Vídně v přátelství Pruska nás zrovna děsí. Jen — neli nepřítelství — aspoň opatrnost proti Prusku a rásný odpor proti přivaltu luteranismu jeho může zastaviti ten balvan, jenž se na hrob říše valí. Ale všeho toho Bohužel opak vidíme. V Duchcově mohl vypovězení již pastoři zase zůstat! A spolu s přiznání k luteranismu pruskému žije nevěrecký liberalismus a bojuje pomocí jeho v mnohých případech i stát sám — proti katolicismu! Sem i tam dává se mu nějaká povolka, ale jest to známá rakouská polovičatost a chabost. Tak jako Prusko nedopustí dotknouti se pro-

testantismu, tak by mělo Rakousko státi při katolicismu. Ale povidal kdysi jeden již zesnulý hradecký pán: Těžko to těm pánům vnuťti, když se hamají v erdci. Ano, těžko, těžko! Ale kdyby na místo o Staatsprache Rakousko se staralo, aby to páni zase do srdce dostali, to jedině by odvalilo kámen ode dveří hrobových. Aspoň my čeští katolíci se starajme přese všechno neuznání o to, aby národ radostně volal: Kámen jest odvalen! Jen tím zabráníme přivolení jeho na hrob náš.

● otázce židovské.

(Interpolace posl. Schneidra.)

Poslanec Schneider a soudruzi podali v sezení rakouské poslanecké sněmovny 20. února 1901. následovně odůvodněný dotaz:

Rozsudek z 16. září 1899 a poznova z 14. listopadu 1900 nad židovským vrahem Leopoldem Hilsnerem vyvolal zájem veřejného mínění široko i za hranicemi naší vlasti.

Cím byl pověstný Dreyfusův aloin ve Francii, tím hrozí státi se proces proti polenským vrahům.

Jako židé ve Francii každého prostředku použili, aby veřejné mínění splatili a prvý rozsudek proti Dreyfusovi zvrátili, a jako se pokoušeli i tajnými zločiny všeho druhu toho dosáhnouti: tak i u nás v Rakousku přitahují se nejneuvěřitelnější okolnosti, aby rozsudek o polenských vraždách objevil se jako nepatřičný, skutečnosti neodpovídající, a tím aby se pokud možno dokázalo, by Hilsner byl osvobozen, a za obět justiční vraždy prohlášen.

Důvody, které k tomu židovstvo nutkají, jsou každému myslivému jasny. Každý znatel poměrů, každý, kdo jen tušení má, že krev jest svátostní krví, a že racy národů mají vlastnosti, jež nižádným způsobem nějakými sofismaty a teoriemi se světa odstraniti nelze, uzná, ví a potvrdí, že mezi židy, ariji a ostatními národy světa rozdíl jsou, které naprosto nedají se překlenuiti.

Tisíce let uplynulo, a tisíce let lze stopovati boje mezi židy a ostatními národy země, těmi „amme haarez“; a pátráme-li po příčinách těchto bojů, vylíčky přicházíme k poznání, že vědomí žida — že je totiž neustále ještě vyvoleným synem božím a miláčkem Jehovy, je mu všichni národové země podrobeni býti musí — to jest, staví jej v naprosto nepřekonatelný odpor k ostatním národům země.

Pronásledování, jež byla židům po 2000 téměř let trpěti, nelze naprosto, jak historicky dokázáno, přičítati zákonu Mojžíšovu.

Jako nástupce Kalifa Osmana ben Assana ve svém díle „Jdh — har — ne — ilagg“ (sjevení pravdy) na prospěch semitského Islamu (Svazek I, str. IV., Paříž 1880) dokazuje, že Islem je přiznáním božím, a proto jako pravda vůbec, nutně vylučným: tak především tvrdí semitské židovstvo, že ono po Kristu jako před Kristem jediné jest pravdou, jedinou božskou institucí světa (zřízením), s kterou u porovnání ostatní národové, zvláště však křesťané v hluboké tmě bludu a zhoubné pověry vězí, proč je nutno všemi prostředky potříti, podrobiti nebo zničiti se vším, co jsou a mají.

Příčina pronásledování židů záleží v tomto boji židovstva proti nežidovskému zvláště křesťanskému světu, k němuž židovstvo pohání zpurná myšlenka, že jest pořád ještě vyvoleným národem božím; a tento boj vedou židé bez přestávky po 2000 let s plnou zatvzeleostí své racy.

Tvrzení, které často se oyzývá, a jež v tom vrcholí, že židé pronásledováni, jež trpěti, tím se stali, čím jsou, není nic jiného než záměna příčiny s účinkem.

Vždyt pronásledování toto jen proto povstalo, že židé jsou takovými právě, jakými jsou. Nepřítelé totiž všech národů, poněvadž

jako domnělé dívky světla, stvoření satanova potlačiti si osobují. Tento blud pevně podrželi, na vzdor všemu poučování, jež jim klidně a trpělivě slovem i příkladem dáno bylo.

Vždyť jsou přece v dějinách příklady, které dokazují, že židům poskytnut byl čas i příležitost, aby se mezi národy, uprostřed kterých žili, zjinačili, aby své *drsné* vlastnosti zúšlechtili, a vlastnostem domácího obyvatelstva, jež jim pohostinství prokázalo, *přispěsobili*. Ale nečinili toho. Ve Španělsku po tisíc let požívali netoliko plné rovnoprávnosti s domorodým obyvatelstvem, ba i sami králové přednost jim dávali před domácími lidem. A přec konec písničky: vyhnání jich a *pobití*.

Žid po dvou tisících letech jest týž, a lidění, jež Tacitus ve své páté knize o židech a jejich organizaci podal, totéž lidění mutatis mutandis může se podati o dnešních židech.

Tyto historické zjevy, které židé časem vyvolali, *tytéž zjevy budou se tak dlouho ještě opakovati*, pokud budou židé, kteří si hrají na národ boží, a kteří si osobují právo vylučnosti, jež jenom pravdě vlastní jest.

Proces s Dreyfusem má proto symptomatický význam, poněvadž v něm supina ztělesněn jest boj mezi Izraelem a Francouzy.

Šlechtný národ francouzský v nedobře pochopené humanitě daroval židům *plnou svobodu a rovnost práv*, a za to tržil jen pokoření za pokořením.

Genius Francouzského národa však procitl, a lid počíná se sbírat, aby se třásl ohavného, které mu Juda nastrojil. Zrada žida Dreyfusa zranila národní pychu Francouzů na nejcitlivějším místě, a židé v *instinktu své rasy* vlastním předvídají, že *konfiskace* jejich statků, jakož i jejich *vypuzení z Francie* blíž se neodvratně. Tomu chtějí zabrániti, a proto rozsedek proti Dreyfusovi měl býti anulován.

To se jim však *nedarilo*, a světové dějiny dříve snad, než kdo očekává, zaznamenají tragedii, ve které znovu hrati bude Abasver hlavní roli.

U nás v Rakousku dozrává vůčižhledě ovoce činnosti Izraele a co jsme tvrdili před desítkami lety, to se nyní splňuje: *třeba jen jedinou rituální vraždu* *viditelně dokázati*, a lavina, která smete Israel, přijde neodvratně.

To židé poznávají a odtud námaha zamotati polenský proces, a za zločin Hilsnera a soudruhů jiné zodpovědnými učiniti.

Proces, jenž se vede proti Hilsnerovi, jest právě tak eminentně symptomatického významu, a proto namanuje se otázka: Máme pokládati *vraždy, jichž se Hilsner účastnil*, za vraždy takové, jichž se lidé obyčejně dopouštějí z lakoty, pomsty a pod., neb se zvláštní nějaké zvrácenosti, či třeba o nich jinak souditi?

A tu odpovídáme: Vraždy, které Hilsner a soudruzi spáchali, nelze posuzovati jako vraždy obyčejné. Hilsner, ačkoliv v mládí svém učil se příkázání: „Nezabiješ“, přece nespáchal vraždy na příslušníku svého národa, nýbrž na příslušníku *ciho* kmene, poněvadž jest stoupencem učení, že *čini skutek libý Bohu svému*, usmrtili li pannu, a zmocni-li se krve její k účelům rituálním.

V tom jest jádro věci, v tom jest to hrozné, co dodává tomuto zločinu zcela zvláštní rámeček.

Vědomí, že mezi námi jsou individua, která uznávají obět krevní za náboženské

dogma, v tom spočívá hrůza tohoto zjevu, a národové Rakouska, a ne tolika Rakouska, nýbrž celého světa mají právo žádati, aby tajné učení židů bylo odhaleno, a aby židé pod zvláštní zákony byli postaveni.

Tisíciletími jako červená nit táhne se dějinami Izraele obviňování židů z krve a můžeme uvéstí příklady toho z nejprvnějších století. Chceme se však všeho toho zříci, poněvadž střetáme se boje s oněmi *lži-učenci*, kteří ve své naduté humanitě a zvyklí odříkavati, co jim liberální noviny napíší, vědomky neb nevědomky ve službách Izraele jednají, a kteří by nás otřepanými a dávno vyvrácenými frazemi napadli.

Omezíme se proto na citování dějin dokázaných fakt. Poněvadž židé vždycky rádi nějakého papeže citují, a poněvadž r. 1899 rabbi Gúdeman to znovu učinil, budiž nám tedy dovoleno nejdříve také na jednoho z papežů se odvolati:

16. ledna r. 1204 psal papež Innocenz III. Filippu Augustovi francouzskému že židé se neostýchají v křesťanských zemích, jež jim poskytli pohostinství, vražditi děti. (Vide: „Annales ecclesiastici“, od Baronie).

Jak známo nemohou děti se svatořečení bez předchozího vědomí papežů, do jichž vlády spadají, a domnívaje se, že nám citovati dovolí oni učenci, kteří na jisté výnosy papežů se odvolávají, když se jim tyto výnosy právě hodí do krámu. A proto budiž nám dovoleno jmenovati svatě, kteří od židů, jak dějinami dokázáno, rituálně zavraždění od katolické Církve *na oltář postaveni byli*. Máme tu: Svatého *Richarda* z Paříže v r. 1179 (viz Bollandisty, březen, str. 591, svazek 3); svatého *Roberta* pařížského (Bollandisté, 26. březen, str. 589); svatého *Dominika* de Val, z rodiny bývalého španělského vyslance ve Vídni (viz Hispania illustrata, 3 svazek, str. 657); svatého *Hugona* z Lincolnu (Bollandisté, 6. červenec, str. 494); svatého *Rudolfa* bernského (Bollandisté, 2. svazek dubna); svatého *Onáfoje* z Rionu u Inomostí (Bollandisté, 3. svazek červenec, str. 462); svatého *Šimona* z Trientu (Bolland. červenec 1875) atd. Aby však naši protivníci netvrdili, že se dovoláváme jen knih církevních, dovolujeme se některé případy z novější doby uvéstí. Tu máme nejnovější zavraždění patera *Tomáše s Damasku* (viz Achille Laurent: „Les Affaires de Syrie“). Laurent vyňal svá sdělení z akt, která v zahraničním ministerstvu v Paříži jsou deponována, a proces doslovně uvádějí.

Židovský kupec Harrari sám k zločinu se přiznal, a sedm židovských kupců výslovně doznalo, že židovský rabbi několik dní před vraždou, která se stala 5. února 1840, vyzvání učinil, aby opatřena byla křesťanská krev k blízkým velikonočům. Židé z celé Evropy dali se do práce, aby bratři Harrari-ové byli osvobozeni; kanceláři francouzského konsulátu za osvobození bylo nabídnuto 200.00 piatrů a jednomu advokátu 500.000 piatrů. Když všechny pokusy selhaly, odcestoval praesident Alliance Israélite, Cremieu na východ, a pomocí peněz z Anglie vymohl na Muhamedu Alim následující ferman: Z žádosti Cremieu-ovy, delegáta všech evropských znalců mosaismu, seznať jsme, že si přejí osvobození uvězněného; a poněvadž by bylo neopatrným žádost tak četného obyvatelstva (Evropy) nevyhověti, nařizujeme propuštění uvězněného.“ (Dokončení příště.)

žtěl, a krutý bol svíral mu srdce, jakoby se do něho zabodávaly železné hroty.

Husté snění cedrové, jež se rozprostíraly nad jeho hlavou, pohybova y se u mírném vánku; ale ani šum větví ani lehounký vánek, jenž ovládal jeho čelo, nebyly to, aby chladným dechem oblažily rozpáleného čela a toho prudkého žáru, jenž ho ažiral. Jako zrna brachu tak veliké krůpěje potu polily mu čelo, i kanuly v zprášenou trávu vůkol něho bující.

„Jidáší, vrať se mi! Jidáší!“ zalkal tesklivě, sepal třesoucí se ruce a oči plné bolu obrátil k nebi.

Nad jeho hlavou plál měsíc stříbrným jasem a jeho tajemné paprsky zádušně se rozlévaly po cedrových kmenech, jejichžto stíny daleko se prostíraly a svými křídlyma přikrývali husté kře olivové. Zamyšlené sblížil měsíc na Učitele, jenž na kolenu nafíka za stracceným učenkem, a prosil nebeského Otce, by ho posílil.

Tichá modlitba, jež se mu na rtech chvěla, čím dále tím více jej žímala, až pomalu, pomaloučku žalostně lkání z ní zaniklo a onen hluboký zármutek, jenž ho před chvílí ovládal, počal mizeti jako poslední záblesky dohořívajících plamenů. Tichá spokojenost rozlila se mu po údobách, zasílala mu v očích, zastívala se na tvářích a zapudila z pich i onu bledost, která je za modlitby pokrývá.

Pod otřepným křovím nalezl učenky pohroužené v tvrdý spánek.

„Šimone!“ pravil Učitel. „Tak-li bdíte? Vstaňte a pojďte, neboť zrádce už přichází.“

Učenci vyskočili a vyjeveně hleděli kolem

Drobná obrana.

● *sonkromé spovědi* a *coelibata* *rozepisuje* se posledního zvlášť horlivě „Čas“. Ovšem, jak jinak snad u „Času“ nemůže býti zvykem, velice jízlivě. „Čas“ kdysi chválil velice protestantského filosofa Nietzscheho a uváděl ho za příklad všem učencům. Také jeho názory o církvi „Čas“ úplně schvaloval.

Nietzsche stal se mnohým katolíkům model a nejvyšší autoritou myšlení a jednání. Naši autoritou není, ale poněvadž mnozí se na něho odvolávají v jiných věcech, choeme poskytnouti jim možnost, aby věděli jak soudil o celibátukatol. kněží a o soukr. spovědi. „Luther“, tak psal, „vrátil knězi pohlavní obcování se ženou; avšak tři čtvrtiny úcty, jaké schopen jest lid a obzvláště žena, mají základ ve víře, že člověk, jenž výjimkou jest v té věci, bude výjimkou i v jiných; právě tato okolnost posiluje co nejjemněji a nejvůdušněji u lidí víru, že jest v člověku něco nadlidského. Když dal Luther knězi ženu, musil mu vsítí soukr. spověď — to by bylo psychologicky správné; ale tím zničili základ křesťanského kněze, jehožto nehlubším užitkem vždy bylo: býti uchem svatým, mlčící studnicí a hrobem pro tajemství“. K témuž mínění přidá se nejen věřící katolík, ale soudně myslící člověk a jenom nepřítel církve zvikláti chtějí kněžský celibát (bezženství kněží), vědouce dobře, že zničením jeho otfesou i důvěrou lidu ke svátosti pokání, v níž i nejnešťastnější dosud našel kase pravého pokoje.

Politický přehled.

Pe sněmování. Je po sněmování ve Vídni. Poslanci se rozjeli, když si byli řádně své diety vybrali. A jaké jsou výsledky dvouměsíčního sněmování? Pro poslance i pro vládu velmi malé. Ba pro poslance ještě méně než-li pro vládu jest bilance potěšitelná. — Všecky listy obírají se úvahami o uplynulém zasedání. Hledme, jak se vlastně na říšské radě „pracovalo“. Bylo od 31. ledna do 29. března 31 schůzí. Stenografický protokol obsahuje 2295 stran. Návrhů bylo podáno 646, z nichž 80 bylo návrhů pilných. Vláda podala 110 vládních předloh. Petic podáno 707. Interpelací na ministry podáno 701, z nichž předseda ministerstva zodpověděl 27, min. vyučování pouze 4, min. orby 2, min. obchodu 6, min. spravedlnosti 58 (49 týkalo se *konfiskací*), min. železnic 10, min. financí 6 a min. zeměbrany 5 zodpověděl. — Zůstává tedy 579 interpelací nezodpověděných. Mluvil 685 řečníků. Sněmovna zvolila 23 výborů. Diety obnášely 510.000 K. Do stenografického protokolu dostalo se též 61 českých a chorvatských petic a 44 čes. interpelací. A co bylo projednáno? Pouze zákon o rekrutech, jenž byl 15. března vyhlášen, aby se mohli konati odvod, dále projednán byl zákon o sirotčích pokladnách, novela k dani rentové a dvě smlouvy a sice literární s Německem a světoznámá smlouva poštovní. To je přec prachudská bilance, chatrná sklizeň. — Sliby, které prý mladočechi od vlády dostaly, nemají pevného základu. — Ale proto přec N. L. dle svého způsobu malují české veřejnosti tu nejkrásnější budoucnost.

Feneruhodná slova. Na neděli květnou přijal J. V. císař návštěvu několika vysokých vo-

sebe. Najednou zaslechli silný hluk a křik, a před očima se jim zablesklo. V pozadí zahrady vlnily se četné plameny, jež osvětlovaly davy lidu, jež se tlačily u vchodu do zahrady, chtějce se prodrati do vnitř, ale pro stráž, kteráž byla vstup obsadila, nemohly.

Rota ta naplňovala vzduch křikem a blukem. Strach a zděšené přepady na učanky, když spatřili pronásledovatele, tak že ti, co byli u domku zůstali, rozprchlí se jako stádo ovcí napadených vlky.

Toliko Učitel stál klidně a tiše uprostřed stezky a hleděl na houfec asi dvaceti kněží a starších lidu, kteří se v průvodu říšské stráže k němu brali. Petr, Jakub a Jan podstoupili poněkud stranou a vyfťestěnými očima zírali na blížící se.

Když se houfec byl tak dalece přiblížil, že bylo možno rozeznati jednoho každého tvář, vyrazil z něho muž a chvatným krokem přistoupil k Učiteli.

„Zdráv buď Místěle“ zvolal, a při těch slovech ho polbil.

„Jidáší! Políbením zrazuješ syna člověka?“ zvolal Učitel a káravě pohlédl na zrádce.

Kolem rtů Jidášových objevil se škodolibý úsměv. Ustoupil stranou, aby propustil stráž, jež po tom políbení poznala tobo, ježok hledala.

Teprve nyní spadl učeníkům s očí závoj. Tož tedy on to byl, on, jemuž Mistr podal omočené sousto! On, jehož vlastní rukou byl nakrmil, on ho zradil!

„Koho hledáte?“ táhl se Ježíš vojáky, kteří se pomátli, když ho spatřili.

FEUILLETON.

Abba.

Napsal Dragutin J. Ilijč.

(Dokončení).

Cítil na duši své velkou tíhu, jakoby skála na ni byla ulehla. Cítil, jak se jako děsná přístěra blíž poslední okamžiky, kdy mu bude trpěti za to, co blámal. Ale jakkoliv cítil tíži té nemilé doby, přece viděl jasné, že v tom nespočívá všechna ta úzkost, jež ho svírala. A třebas slabé tělo toužilo po životě pozemském, přece steak ten oněmoval před druhým, mnohem větším a prudším, jenž ho jako nezdolatelný žár pálił a rozdíral mukami nepředstavitelnými. Krutý bol rozdíral prsa jeho při myšlénce, že se právě v jeho stádci, mezi jeho vyvolenci, jež si byl vybral a po tři leta připravoval na to, by spásu přiměl duším pobloudilým, našel marnotratný syn, jenž ho zradil!

„Ať se vyplní Písmo!“ vzdychl si z bluboka. „Ale proč právě on! Jidáší! Jidáší! Což se na skále duše tvé nenašlo ni jedinkého mística vnímavého pro to smé, jež jsem do ní zaséval? Jidáší, učeníku můj! Zdaž ruka tvá musí se vzáhlouti na nevinou krev?! Otče!“ zadpěl bolestně. „Což slova a skutky mé neměly ani tolik moci, abych aspoň duši učeníka svého vyprostil z otroctví dáblov?“

Čím dále tím mocnější dmula se mu prsa návaem zármutku, jenž mu z hloubi duše vyprý-

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatit na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. dubna 1901.

Inserty se počítají samé.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Nález.

Pr. IV. 20/1-2.

Jménem Jeho Veličenstva Císaře!

O. k. královský soud se soud tiskový v Hradci Králové nalezl na žaloba o. k. státního zastupitelství v Hradci Králové dne 6. dubna 1901 pod čí. 8a. 18/-1 podanou, takto právně:

Obžal v číle 14., v Hradci Králové tisknutého a vydávaného periodického tiskopisu „Obnova“ se dne 6. dubna 1901 uveřejněných nadepsaných: „Pozornostě slova“ a Německý korunní princ“, zakládá obžalovkou povahu sločinu uražení Veličenstva dle § 83 tr. z.

Podle § 493 tr. f. zavádí se v zájmu veřejného mízení objektivní, dle § 489 tr. f. potvrzuje se zabavení čísla 14. periodického tiskopisu „Obnova“ se dne 6. dubna 1901 o. k. okresním hejtmánstvím v Hradci Králové nařízením, dle § 493 tr. f. zapovídá se další rozšiřování těchto a dle § 87 zák. o tisku se dne 17. prosince 1862 č. 6. f. z. nařizuje se zníčení zabavených tiskopisů.

D a v o d y:

V uvedených obou zprávách porušuje se účta k císaři, v čemž skutková povaha sločinu uražení Veličenstva dle § 83 tr. z. spočívá.

Bylo tudíž návrhu o. k. státního zastupitelství na schválení zabavení dle § 489 tr. f. vyhověno.

Další výroky zakládají se v § 493 tr. f. a § 87 zák. o tisku.

Přislušenost soudu tohoto zakládá se na ustanovení §§ 484, 486 tr. f.

V Hradci Králové, dne 6. dubna 1901.

Isakovice.

Bankrot.

V jednom českém venkovském městě žije jeden pán a jmenuje se Pick. Že by to již podle jména musel být žid, neřekl bych. Je totiž jeden pán, který se taky tak jmenuje — jenže nevím, píše-li se Pick nebo Pik — a prodává katolické „svaté“ obrázky a veřejně bylo v novinách, že to je firma čili obchod křesťanský. Jaké a zdaž vůbec nějaké náboženství onen p. Pick, o němž jsem začal mluvit, má, nevím. V katolickém kostele jsem sice ho nikdy neviděl, ale to nevadí, to jsou jiní mnozí, kteří nejsou židé a taky je nikdo nikdy v katolickém kostele nevidí. To by tedy nebylo důkazem. Do židovského chrámu zase nechodím já a tak se nemohu ani tímto způsobem o náboženství toho pána přesvědčit. Ale ani to by zase nebylo důkazem. Jsou páni — katolíci — a když se zasvěcuje nějaká synagoga — modlitebna, sbornice — israelitická, jdou tam taky a poslouchají kázání pana rabína, ačkoliv katolického kněze kázání neslyšeli již dlouhá leta. A tak chodění a nechodění do toho nebo jiného kostela pranic o náboženství některého člověka nedokazuje. A vůbec náboženství je věc vnitřní, duševní a tudíž neviditelná. A poněvadž duši toho pána Picka nevidím, což divu, že nevidím ani jeho náboženství. Tělo jeho, tvář jeho vidím a ta by už mohla podati důkaz nějaký. Ale já — jako to často i úřady některých evropských států dělají — nepletu dohromady národ a náboženství. Když se n. p. řekne „žid“, myslí páni hned, že se tím míní člověk náboženství Mojžíšova a jak se něco nepěkného řekne o židovi, ihned se z toho dělá urážka „státem uznaného vyznání“. Že to je omyl, vysvětlá z toho, řekne-li někdo, že spáchal něco Čech, že to není urážka náboženství katolického, ku kterémuž se většina Čechů přiznává. Slovem žid myslí se tedy člen onoho národa, který z praotce Abrahama pochází.

Ale začal jsem daleko. Chtěl jsem říci, že ten pan Pick, jehož náboženství jsem nikdy neviděl, jedenkrát povídal: Křesťané nemějí dělat bankrot. Nedávno jeden sice bankrot udělal, ale jen na šest tisíc zlatých; to nestojí za to.

Ačkoliv dobře vím, že k poslušnosti občan rakouského nyní patří, žádám pána Pickovi neodporovat, musím přece v téhle věci neposlušněn být. Jest totiž opak toho, co pan Pick povídal, pravda. Křesťané umí dělat důkladné bankroty.

Stati pohané bájili, že je pták Fenix, který, když stárím anebo jinak sešel, vrhá se do ohně a z toho ohně s novou silou, omladlý a svěží vychází. Je mi to obrazem toho bankrotu, z kterého leckterý (obchodník) „kšeftsman“ vychází buď kriminálně anebo ani ne kriminálně jako Fenix a jako majitel nového většího obchodu a domu na náměstí. Takový bankrot já nemyslím. A tak jaký? Takový, jaký dělají křesťané. Ale jaký tedy dělají? Bankrot pravý je úplné schudnutí, úplná ztráta majetku, statku. Jsou však i statky vyšší, než ten mamon, jest to pravda, mravnost, právě ušlechťení člověka. A v tomhle ohledu dělají křesťané velice důkladné bankroty. Křesťané — totiž pokřtění lidé — devatenáctého a dvacátého století udělali bankrot nejprv tím, že se připravili o pravdu čili o pravé poznání Boha a toho, co a k čemu je člověk. A to je paměťhodno, že právě největší bankrot v tom ohledu udělala — intelligence (vzdělanci, učení lidé). Převeliká část naší intelligence neví ani co je Bůh, co je člověk, ani proč vlastně člověk na světě je. Divná to zajisté věc, že intelligence neví, co každé křesťanské dítě ví. Ale je tomu tak a ne jinak. Veliká část naší intelligence udělala důkladný bankrot, přišla o ten nejdražší statek ducha lidského — o pravdu.

Ale zbankrotili i oboru pravdy intelligence velice sebevědomě hlásala, že odpadem od katolického křesťanství její věda zvýší a vyčistí — mravnost. Ale i tu přivedla to k bankrotu, který, mám-li mluvit jako onen pan Pick, již za to stojí. Dostal se nám do rukou list plný otázek — dotazník, — který má vysvětliti — krom jiných věcí — též mravní poměry českého studenta. Bez podpisu sice, ale přece má tu každý student písemně vykonati jakousi zprávu. Některé otázky jsou takové, že se je stydíme sem napsati. Student — ovšem chce-li — má se vysnati, jaké smilné činy a jak často koná! Z otázek samých již vysvětlá, čím se ten jistý „český student“ zabývá. Právě ty otázky odhalují již oponu, kterou se obyčejně kryje mravní epousta tohoto druhu. Právě ty otázky ukazují, že valná část intelligence udělala bankrot i v mravnosti. — A poněvadž obzvlášť mravnost tohoto druhu jest zdivočením člověka, vidíme tu děsný bankrot i v oboru ušlechťení a pravého vzdělání části naší intelligence!

A takováto intelligence, k tomu všemu velice povýšenou nad lid se dělající, hlásá, že jí „katolická církev nevyhovuje“. Ovšem! Největším hrdinám v mravnosti všech věků právě církev vyhovovala; těm, kteří se v tom dotazníku k tomu — budiž odpuštěno to slovo — svinutí přiznají, nevyhovuje. Ovšem se řekne, že všichni katolíci nejsou taky mravní, ale ohromný rozdíl je v tom, že katolické učení takové věci má za hříchy, který kárá, z něho pozdvihuje a vůli kleslého sílí, chce-li se jemu vedení podrobiti, kdežto novověká protikřesťanská „věda“ Boha ze srdce rvouc, žádného vůbec práva nemá něco hříchem nazývat, odprání pudům hlásati, a to tím více, anť právě ona bez síly a vlivu na vůli jest. Jestliže snad právě po tom bankrotu s tím dotazníkem jeden pan professor řekne, že se má až do manželství čistota zachovati, zapomněl na dvě věci. Předně zapomněl na odpověď, proč bych si odpíral, co mi dělá rozkoš? Nevím vůbec proč. Jsem-li jen hmotou, jest to naopak cílem a úkolem mým, abych „přikázáním hmoty“ — těm pudům — vyhovoval! A za druhé zapomněl pan professor říci, kde vzít sílu, aby mladý člověk nízké pudy překonával. Pouhé proslovení, že se překonati dají, hrozně málo tu vydá. V silných pokušeních pomůže tu jen živá víra, bázeň a milost Boží. Pan professor bude jistě o našem tvrzení přemýšlet, dodáme-li, že jsou v Německu již professoři, kteří v knihách — zcela veřejně — hlásají, že se podle nynějšího stavu vědy tak zvané šesté přikázání bude muset „modifikovati“ (to jest jinak upravit). Jak si intelligence již předem v praxi šesté přiká-

zaní „modifikuje“, odhalil nám s ký dotazník.

Zkrátka! Jako vůbec, tak obzvlášť v oboru šestého přikázání udělala část intelligence bankrot.

A tím právě bankrotem se vysvětluje ten odpor proti odvážnému mravokárci — katolicismu. Jako obyčejně v městech, tak i v Hradci Králové odporovali jistě „intelligenti“ pobožnosti, která sluje missie. Je to řada řečí, které vedou člověka k tomu, aby v sobě oživil pravdu — poznání Boha a sebe — aby přemýšlel o svých poklescích, jich se oděkl a s novou silou mravní zákon zachovával. To je ten oheň — zápal pro pravdu a dobro — do kterého se má návodem té missie vrhnouti duše, aby jako „Fénix“ obnovená, sesílená ve všem dobrém vyšla a vzhůru se vznesla. Ale naše skutečná a domnělá intelligence valnou svou částí nemá, jak je vidět, žádného porozumění více pro pravdu a pro obnovení mravnosti. Bankrot je veliký. Osud intelligence takový jest tím více politováníhodný, že ona o statky nejvyšší oloupěna o jich nové sobě dobytí nedbá a právě ušlechťení, drahé poklady pravdy nechává lidu. Víme, že tu hraje velikou úlohu ostychání se, ohledy na noviny atd., ale právě to ukazuje, že „intelligence“ nemá mravní síly ani v těch vrstvách, kde se zevně ještě na mravní slušnost dbá. O těch, kteří si šesté přikázání, manželství a vůbec deset přikázání již zmodyfikovali, nemluvíme. Jen to jest smutné, že se právě tolik ohledu na takové zbankrotylě beře. Bude to státi mnoho práce, než se z toho bankrotu povzneseme. Ale to je paměťhodné, že — jako to bylo v ohledu jazykovém — z lidu vyjde obnova a intelligence zvolna bude klusati za lidem.

Depis z Prahy.

V Praze, dne 8. dubna.

(Ke dvacetiletému působení Ústřední matice školské. — Z pražské radnice. — Henryk Sienkiewicz.)

Pantheon velkolepé budovy Musea království Českého v Praze byl na květnou neděli jevištěm důležitého shromáždění. Konala se zde slavnostní jubilejní valná hromada Ústřední matice školské, která letos ukončila svou dvacetiletou blahodárnou působnost. O účelích a šlechtných cílech důležité této národní instituce netřeba se dnes rozepisovati. Ty s národním našim životem jakoby již rostly a dobrovolné příspěvky k docílení jejich odváděné nejsou v českých zemích nikomu žádnou daní obtížnou. Radostně lze na dvacetiletou působnost Ústřední matice školské, jejížto půda jest snad jedinou, kde český lid byl a je svorný, zpět pohlížeti. Přes hory nesnázi, protivenství, obtíží pevným krokem kráčel jednotu tato ke svým cílům, jež jsou ohromné a proto také za dvacet let výsledek práce Ústřední matice školské jest poměrně překvapující, znamenitý.

Slezsko germanisaci vyrvala, Moravu v ohledu národním o svých padesáti letech předu pošlula a v Čechách národnostní rozhraničení působnost její v nejpřednější řadě znemožnila. Bez dvacetiletého působení Ústřední matice školské byli bychom dnes v ohledu národním o padesáti let pozadu. Zrovna v městech a městech, kde by těchto ztracených padesáti let národnostní poměry v neprospěch jazyka českého rozhodlo.

Ústřední matice školská jest při tom ústavem lidovým, jemuž jenom nepatrný zlomek osobností buď rodem nebo postavením vlivuplných zaslouženou a upravedlivou pozornost věnoval. Náklady její uhrazuje většinou jenom štědrá ruka vlastenecky smýšlejícího českého lidu a mravní posily dostává se jí hlavně od duchovenstva, jež působení její v národnostně

ohrožených místech co nejplatněji podporuje. Stkvoucím příkladem mravní podpory působení Ústřední matice školské, aby ve školách její mateřským svým českým jazykem odchovaný lid dále nebyl ponechán vlivům pro něho i pro národ a celou společnost neblahým, jest královéhradecký pan biskup, jehož vlastenecké i loyální smýšlení dovedlo překonat všechna protivenská a odpor, aby české duše jeho diecése nebyly prusáckou agitací od chrámu, od Boha a od svého jazyka odpuzovány. Jeho zásluhy v ohledu tom poměru známými jsou nanejvýš ceněny a proto netřeba uváděním jejich denunciovat ho velkoněmeckým politickým hausrádkům a židovským žurnalistům.

Působnost Ústřední matice školské, až vyvolána byla známými přehlídkami zaručených práv, jichž se v mezích zákona dovolává, jest dnes působností nejenom český vlasteneckou, ale ona jest působností eminentně loyální a dynastickou, jsouc jednou z nejmocejších hrází proti přívalu politické akce, skrývající se za heslem „los von Rom“ čili do češtiny přeloženo „pro velké Německo“.

Ze hlediska toho se na činnost a zásluhy Ústřední matice školské již nyní všeobecně poblíží a proto také zemský výbor království Českého propůjčil k obdivování její jubilejní valné hromady musejní pantheon, v němž jest místo pouze pro kulturní elavnosti nejprvnějšího řádu. To sluší také s potěšením vyznačiti, neboť to znamená v našem národním a politickém ruchu a zápase důležité faktum, znamenitý pokrok.

Správa obce král. hl. města Prahy octla se opět v nemalých rozpacích a nesnázích. Uherský podnikatel p. Gregson dostavuje nový kamenný most u Národního divadla a pražské obci vznikají různé drabé trampoty a starosti, jakoby podrobné, detailní plány mostu toho, jak se ho pan podnikatel do poslední dlaždičky zbudovati zavázal, neměla po ruce. Pan Gregson činí totiž námitky proti společnosti některých prací. Jak se dovídáme, chce prý připlátek za provedení hranatých kůželek v oplocení mostu a odvolává se, že prý v původních plánech byly kamenné sloupky v oplocení tom kulaté; dále dle veřejné známých zpráv nechce most vydlážditi na betonovaném podkladě, že prý to v původním plánu nebylo; mimo to prý došly na radnici účty za nějaká mostní lešení, jež si byl pan podnikatel povinen sám stavěti. Na radnici jest z toho všeho zmatek a vyskytnují se zde osobnosti, mezi nimi prý náměstek starosty p. dr. Frič, který pro uvarování se procesu s panem Gregsonem nemají dosti kuráže, nejrozhodněji proti němu zakročiti.

Stavba tohoto mostu jest jedním z nejsmutnějších obrazů, jež Praha nejenom sobě, ale celému národu v poslední době poskytl. Afery s plány jeho, jež „vyhotovil“ obecní vrchní inženýr Soukup, potom afery s přestavováním pilířů jsou dosti známé; byly to příhody nanejvýš pohoršlivé a konec stavby mostu toho hrozí nyní korunovati — proces.

FEUILLETON.

On.

Psychologická črta.

Kdo byl on?

Na první pohled obyčejný úředník, který ale své povinnosti svědomitě, někdy až s obdivuhodnou obětavostí konal, který se lidi stranil, se soudruhy styku nevyhledával a nikdy na nic si nestěžoval.

Jestli se může říci že vůbec něco miloval, tedy to byla samota. Vždy tichým, uzavřeným, na pohled zcela klidným — tak zdál se býti soudruhům.

Pracoval často více než povinnost kázala, ale neuměl se lichořit a vyslapávat stezky nahoru, nechtěl chodit do zábav, kde sám velkomožný pan rada díval — neměl žádných přátel. — Pan rada zvláště k němu byl bezohledným, úředníci se mu tajně vysmívali a i ten sluha si dovolil často vůči němu dosti hrubou poznámku.

On vše na oko klidně snesl — ale kdo by jej byl stopoval do jeho bytu, malé to, neútluné světničky, tu by byl viděl jiný obraz.

Obyčejně se vrhl na pohovku, zakryl si obličej dlaněma a v těch chvílích často něco zazářilo, co prozrazovalo duševní rozčarování.

On žil bez přátel, bez lásky — a bez radosti.

Jako dítě chudých rodičů napravova se již dosti, byl vždy obětavým, neunavným — a za to vše — trpká odměna.

Když viděl, že soudruhové, kteří své zásluhy předatřali plnými ústy, kteří dovedli vyšlapat si stezku nahoru, kde je čekala panská přízeň, když — jeden za druhým z nich postupovali — a on zde zbyl sám, zapomenut, tu jakýsi divný úsměv

jež pražská obec při osvědčeném svém štěstí, jaké v soudech obyčejné má, může prohrati, nemá-li totiž detailní plány, podle nichž se p. podnikatel stavěti zavázal, dobře do podrobnosti provedené, pověřené a pečlivě nechované, aby se mohla o ně bezpečně opřít.

Vedle této nepřijemné „drobnosti“ zpražské radnice sluší postavit fakt, za jehož důsledné provedení náleží pražské obci uznání. Již vícekrát zmínili jsme se na těchto místech, že v pražských židovských kruzích vznikl nejrozhodnější odpor proti asanačním plánům páté čtvrti t. j. Josefova, kde má obecnému dobru posloužiti kousek starého židovského hřbitova. Na místě tom projektována jest stavba nové budovy pro c. k. akademické gymnasium staroměstské. Reprezentanti židovské společnosti utíli všech prostředků, aby tomu předešli a starý hřbitov zůstal nedotknutelným. Ale pražská obec v otázce této stála chvaly-hodně na zákonem přijatém asanačním svém stanovisku, tak že zmínění reprezentanti konečně nabízel 60.000 zl., aby svůj justament proti asanačním plánům provedli. Avšak pražská obec i přes to trvá na jednou přijatých plánech asanačních, což budí v Praze všeobecné uspokojení, jež ochotně rádi správě obce pražské připsujeme k dobru spolehajíce, že na tom svém stanovisku pevně setrvá.

Literární kruhy v posledním týdnu bavily se zde rozhořčením nakladatele pana Beauforta, jehož za nynější doby neobyčejná „tolerance“ pod jednou střechou soustřediska jinde všude vášnivě potírající se živly „Radikální Listy“, realistický „Čas“, mladočeská „Česká Revue“ nalezly v jeho závodě přátelský útulek a pokladna jeho byla jim do kofán otevřena.

Pan Beaufort jest podnikavý a výborný obchodník, který ví, že na penězích v kapse není znáti, od koho pocházejí. A tu byl redaktorem „Času“ p. Langnerem upozorněn, že by díla polského romanopisce Sienkiewicze mohla v českém překladě zlatem kvést. Společně se o to pokusili, pan Langner překládal, pan Beaufort nakládal a výborně se při tom oběma vedlo.

Než tu p. Langner dal do nákladu jednu z prací Sienkiewiczových firmě jiné a firma ta uvedla ji na literární trh, což pana Beauforta tak pohněvalo, že z toho vyvolal ohromnou práci v novinách, vydávaje se za rytířského ochránce knihy Sienkiewiczovy, na niž chtěl mít monopol.

V literárních kruzích toto vystoupení způsobilo ovšem jenom smích, širší česká veřejnost musila vyslechnouti kroniku špinavého prádla a mezi Poláky jest z celé té věci pohoršení, neboť celý ten nejhlučnější vedený spor ze strany páne Beaufortovy jest polské noblesse velice vzdálený a proto v polských literárních kruzích nevzbudí o českém nakladatelství žádné dobré mínění, neboť i u nás byl odsuzován jako ostuda.

se mu zjevil na rtech — ale jen na okamžik; pak zdálo se zase, že v duši jeho zavládl klid.

Doma často počal také psáti, chtěl vrhnouti na papír vše to, co v něm bouřilo, co ztrpčovalo mu každou chvíli života — ale když posléze posuzoval to, co se v duši jeho odehrálo, tu viděl, že vyličil vlastně jenom několik bolestných vzdechů — ale že jest bezmocným — slabým.

Co kolem sebe viděl, vše se mu zdálo melicherné, zbytečné, ve všem spatřoval přetvářku, zvrácený pořádek, šalbu a klam.

Nestaral se o vývozy učenců, nepřemýšlel co bude dále a jen jednou myšlenkou se občas zabýval, že totiž přijde smrt, která učiní konec jeho bezvýznamnému, fádniému životu. A tu, když si na to vzpoměl, cítil tu opuštěnost nejvíce, neboť dobře věděl, že jej nikdo nebude oplakávat, síla nižších úředníků bude s nadějí se hlásiti o uprázdněné jeho místo — a snad jen ten sklepník v hostinci, kam na stravu chodil nebude rád, že mu ubyde několik šestáků měsíčně zpropitného —

Jak rád by byl vyvázl z toho hrubého boje, jak rád by mysl povzněl výše, tak jako orl když mocným rozmachem křídél vznese se v mračné výše — ale těžko, těžko — byl spjat, připoután k té hrozdě zemské, která se mu stávala stále odpornější.

Byl mučedníkem svých myšlének, a zdálo se mu, že jest to hrozná nemoc, které se více nezbaví.

Dříve často sníval o štěstí. Nyní již poznával že štěstí pravého docíliti nelze. V čem záleží štěstí?

Snad v bohatství? Ne; v tom jistě ne. Jméni bře člověku chutí k práci, — zmocňuje se jej nuda. Nuda jest nejhorší stav, — lenost pak pramenem všech nepravostí.

Anebo v slávě? Ta jest pomfjející, nastane pak nezbytně někdy zklamání. A čím větší slávy

O otázce židovské.

(Interpelace posl. Schmiedra.)

(Pokračování.)

Tento ferman neobsahuje nic, o dokázané, třeba později, neviné bratři Harrari a Cremieux neučinil také žádné kroky za tím účelem aby nevina byla dokázána.

R. 1831 veden byl v Petrohradě proces pro zavraždění vojenského důtky židy, při němž následující vyšlo na jevo:

1. Dva soudci uznali židy za usvědčeny z vraždy k účelům poválečným.

2. Jeden ze soudců prohlásil židy za úplně usvědčené, žádal však za smírnější trest, protože dopustili se zločinu v míru, *že konají skutek Bohu milý*.

3. Vrchní prokurátor souhlasil s rozsudkem prvním úplně. Když potom v četných případech, které se v Uhrách udály, zjištěno bylo, že zavraždění od židů právě v čas židovských velikonoce byli usmrceni, udála se 1. dubna 1882 v Tisza Eszlaru ona hrozná vražda, která na krvavý obřad pozornost celého světa obrátila.

Jak známo následovalo potom 3. srpna 1883 uznání nevinu vraždníků s paměti-hodným důvodem, že žaloba *že vražda jest úplně neodůvodněná, a že vražda rituelní vůbec neexistuje*.

A přec byla ubohá Estherka Szolimosey skutečně zavražděna.

R. 1882 bylo děcko židy z předměstí Galaty (Cařihrad) zavražděno.

R. 1883 bylo ve Tnujné krátce před velikonoce dítě zvržených rodičů židy zavražděno. Když potom mrtvola ubohého dítěte byla nalezena, byla tisíci bodnutími jehlou rozbodána, jako mrtvola Šimona z Trientu.

8. dubna 1891 byla zavražděna na Corfu nebohá Marie Desilla, a v domě židovského košeráka úplně bez krve s napřím rozříznutým krkem nalezena.

15. března 1892 byla v Port-Saïdu Helena Vasilicova od židů zavražděna.

V březnu r. 1894 zmizela z domu žida Brettnera v Kolíně Anna Hlavinová, a byla po několika týdnech z Labe vytažena. Mrtvola nebyla naduřena, a také ne červená, nýbrž bleďošedá, což od rybářů z okolí, kteří mnoho utopených z Labe vylovili, uváděno jako důkaz bylo, že byla zavražděna, prve než byla do Labe hozena.

Připomínáme-li ještě případy z Xantenu, Skurce a Konie, činíme tak proto, abychom ukázali, že otázka: *Kam se poděla krev zavražděných?* znovu a znovu se vynořuje.

Ale také v Rusku se udály v dřívějších stoletích podobné případy.

Roku 1690 ve vesnici Sverki (Hrabství Zablutov) byl jak dokázáno, chlapec Gabriel Hovdel od židů k účelům rituelním zavražděn.

Míníme, že uvedením těchto případů můžeme prozatím náš seznam ukončiti, a budeme se nyní zabývat některými knihami.

V r. 1803 publikoval jeden bývalý rabbi

člověk dobude, tím trpčeji zklamání na něho působí.

Snad v lidské přízni? Ach, ta jest chvilková. Dnes jsi miláčkem — a zítra tě budou kaceřovat, učiní jen jediný chybný krok a přátele tvoji již se přičiní o to, aby tě po straně vyličili v barvách nejčernějších, co zatím do očí ti budou snadli-chotit.

Vzpomínal na leta uplynulá.

Nebylo hned tak druhého, který by se byl na takovém stupni přízně nacházel — jako on, a hle kde se nyní octnul!

Tupen, pomluven, zavržen.

Mimochodem si často vzpoměl slov otcových: „Jasněmu nebi — a lidské přízni nevěř — nevěř! Ta jest jen chvilková.“ —

A v nitru jeho to bouřilo, tak jako v jícnu sopky, srdce krvácelo, v duši se odehrával děsný zápas — ale tvář ta zůstala věčně bledou, klidnou; — obcovali někdy s lidmi, byl se mu i do duše protivili, viděl lež, šalbu, úskočnictví kolem sebe se plaziti — ale neměl již síly — scházelo mu zbraní proti těm jedovatým hadům, — byl zrazen, opuštěn — bez přátel.

Zdálo se mu, že vidí samé příšery kolem sebe, které po něm sáhlí, chť se ho zmocní — na druhé straně že slyší zase zpěv syrén — a před sebou temný jícen propasti.

A bylo jen málo okamžiků, kdy rozvířené vlny chorobných myšlének na okamžik ztlachly — rozum, ten věčně klidný, chladný rozum pravil:

Tot nepravý zápas, — proč se exponuješ, proč se mučíš, proč ty boje, zápasy, bouře, proč to vše — — —?

Jdi klidně svou cestou, vyšlapuj si stezky jako to jindy činil, vprav se do poměrů a ovzduší v němž žiješ, — nebo padneš, zakrníš — a pak — — — pak se řekne: Byls' blázen . . .

Chorobná vášně tebou zmítá — nejlí ci-tům, pohled kolem sebe, — vidíš tu bládu, ten boj a zápas — o ten drahý chléb.

velice zajímavou knihu, ve které o rituálních obyčejích židů zvlášť pamětně sdělení učinil. Kniha byla od Giovanniho di Giorgio do novořečtiny přeložena, potom do arabštiny, posléze také v rumunské a italské řeči vyšla čtená její vydání.

Ale všechny tyto knihy brzo smizely z knihkupeckého trhu. Ve vydání „Il sangue cristiano nei siti ebraici della moderna sinagoga. Rivelazioni di neofito ex rabbino monaco greco per la prima volta pubblicate in Italia. Versione dal greco del Professore N. F. S. Segue un'appendice storica sopra lo stesso argomento. Prato. Tipografia Giachetti Figlio c. C. 1888“ jsou účely, ku kterým židé lidem krví potřebují, vypočítány a obšírně vyloženy. Židé popírají sice, že sdělení Moldavo-va spočívají na pravdě a označují Moldava jako optice. (Viz „Neue Freie Presse“, 28. listopadu 1896).

Drobná obrana.

Země klášterů. Na helvetském „Čase“ lze nejlépe studovati, že vášnivá zášť oslabuje rozumovou soudnost. Ve svém úvodníku v č. 95. o klášterech španělských dává si „Čas“ v šlo svého pojednání uličnický popěvek „o šeládce liné“, aby vzbudil ve čtenářstvu přiměřenou náladu a vzbudil dojem, že skutečně bude jednáno o lenosti španělských řeholů. Během však svého pojednání vypočítává „Čas“, kterak řehole věnují se vyučování mládeže a „školy jejich jsou lépe vypraveny nežli státní“ a kterak řehole pečují o národohospodářský rozvoj, neboť „všecky větší podniky a závody, jako banka španělská, saatlantická společnost paroplavební, monopol tabákový jsou v rukou jesuitů“. Na to vypočítává „Čas“ podle vídeňského „Zeitu“ závody a živnosti, které jsou v rukou čilých mnichů španělských, takže čtenář „Času“ na konci hledá důkazy pro tu ohlášenou lenost mužskou, neboť vyučování mládeže a pečování o národohospodářský rozvoj nepovažuje dosud normální člověk za lenost, nýbrž za práci. Pověrou helvetskou zaslepený „Čas“ podobá se Balámovi; vyšel hanobit katolické řehole a zatím je vychvátil. Kdyby list tento nebyl fanaticky pověřeným, pochopil by, že odsuzováním práce řeholnické odsuzuje též práci svých patronů. Člověk i ve mnišském hávu a v klášteře žijící má zrovna tak právo poctivě se živiti, jako universitní profesor. A jestliže „Čas“ vychvaluje své patrony, že oproti ostatním intelligentům jsou čilejší a podnikavější, měl by stejně chváliti španělské řeholníky, že lenivému obyvatelstvu španělskému dávají svou čilostí dobrý příklad. Pověřečná nesnášlivost realistů počíná býti již křiklavou!

Škoda těch starých časů. Pan Šádek nemůže pochopiti, že noc nedělní jest daleko vhodnější ku taneční zábavě, než-li noc před nedělí, kdy unavení tanečníci z pravidla zaspi

Bud diplomatem, užij všech prostředků které ti přimátnout skýtá, ty sám jsi sobě nejbližším, zabezpečíš si hmotný blahobyt jdi, konej tak, jak to jiní činí . . .

Ale to byly jen krátké chvílky zdánlivého upokojení.

A duše — ta duše — ta trpěla dál . . . S těmi nejkrásnějšími ideály uchopil se práce, v práci hleděl nabýti uspokojení a zapomenutí — ale marně.

Brzy poznal kde vytryskl ten pramen bořkosti, který jej donutil vzdáti se všech nejkrásnějších nadějí — a aby zmizel z jeviště života, s tím trpkým, plně rozvitým květem zklamání, který vyklíčil v jeho duši . . .

Bylo to na Veliký pátek. Vkročil do chrámu aby dle zvyku před tmavým postranním oltářem svého patrona se pomodlil. Podivno, že kdykoliv zmocňovala se jej jakási úzkost, když duševní boj se stupňoval, táhlo ho cosi neznámého do toho starého, zasmušilého chrámu, kde jakoby utvářen, vysílen klesl před známým černým oltářem, aby zde hledal osvězení. Často zde klečel celou hodinu — ale ani slovkem modlitby neprošlo přes jeho rty. Klečel zaduman, ale přec zdálo se mu, že duše jeho se vznáší výše, že ne ústa ale ta duše se modlí; a když popatřil na obraz svého svatého patrona, o němž již častokrát v staré knize četl, že za dobrotu kterou trpícím prokazoval byl z vlastní vytráven — a v cizině umučen — tu vždy se mu zdálo, že cítí jakési ulehčení, že ty svazky, které ho pojí s tou drsnou hroudou zemskou se rozvazují — a on apíše tam, kde jest jiný, záhadný svět, kde věda lidská umlká a ovdušší jiné, krásnější a dokonalejší započíná.

Nemodlil se ústy, ale byl pevně přesvědčen, že to, co si v té době myslil, tam k trůnu Vládců nejmocnějšího přec zaletě, poněvadž k němu obracel svou trpící duši . . .

V presbiterii abor kněží trval na modlitbách.

čas k aluzbám Botim určený, proto dle své osvědčené již manýry rejpl si do církve katolické, tvrdě, že „prý církev svými pontěmi a posvicenými naučila lid den Páně znešvácovati.“ Škoda že starý tento pán nemá té moci policejní, jako jeho předchůdce Kalvin, který dal v Ženě obědava Favra i dceru jeho do žaláře vsaditi, že si o svatbě zatančili; a když ženich uvězněné své nevěsty, kapitan Perria, Kalvinovi učinil vřtku, byl s úřadu sesazen, uvězněn a když odtud prohl v obraze upálen! Kdyby to tak šlo vše dle Kalvina a Šádka, zatočilo by se s „Adalbertinem“ trochu jinak, ale takhle nezbyvá panu Šádkovi nežli kroučiti mravokárně očima nad tou akázou světlých římských.

Politický přehled.

Císařský dar Praze. Tvrdí se z Prahy a Vídně, že v nejbližší době uveřejněn bude vlastnoruční list císařský, jímž zřizuje se v Praze umělecká galerie nákladem císaře a krále. Galerie určena býti má pro umělecká díla umělců obojí národnosti. Spravována bude zvláštním kuratoriem, v němž oba národové zastoupeni budou stejným počtem členů. Zpráva tato vyvolala ve vídeňských kruzích uměleckých nepochopitelnou závist. Vídeň prý nemá, čeho Praze dostati se má. Co však Vídeň všecko dostala, o tom se nepíše. Zřízení umělecké galerie štědrosti panovníka uvítáno bude zajisté všude s povděkem.

Předseda min. dr. Arnošt Šlechtilé Koerber vyznamenán byl velkokřížem řádu Leopoldova. Vysoké toto vyznamenání jest dru. Koerbrovi odměnou za to že dovedl sněmovnu učinit práce schopnou a že nastalo jisté zlepšení vnitropolitických poměrů v říši.

Říšská rada sejde se opět 18. dubna a zasedati má do konce května, po případě ještě v prvních dnech června.

Sněmy zemské sejdou se k dalšímu zasedání v červnu. Sněm český, haličský a tyrolský bude zasedati naposledy. Na podzim budou nové volby. Na Moravě budou zemské volby příštího roku z jara.

Změny ve správě haličské. Polské listy ohlašují, že v nejbližší době zemský maršálek hr. Stan. Badeni odstoupí. Nástupcem jeho označuje se David ryt. Abrahamovič.

Nový trojspolek, ale nikoli Rakouska, Německa a Itálie, nýbrž Ruska, Francie a Itálie objevuje se čím dál tím v určitějších rysech na politickém obzoru evropském. Věc není dosud jista, ale velmi pravděpodobno jest, že r. 1903, kdy dosavadní trojspolek smlouva Rakouska, Německa a Itálie vyprší, trojspolek obnoven už asi nebude. Itálie nestojí už o přátelství Rakouska s Německem nacházející daleko účinnější a vydatnější opory v Rusku a Francii.

Otázka immunity poslancecké hnula poněkud politickými kruhy rakouskými. Vyvolal ji známý případ posl. Seitze. Sněmovna ji prakticky sice nerozřešila, ale projevila nutnost probrati ji řádně i kodifikovati nějakou vyhovující normou.

Státní kněz, který klečel v čele sboru a o němž bylo známo, že má mnoho nepřátel a že úmorné práce, které ve prospěch lidu vykonal, sklídil již mnohý nevědek, — právě tklivým hlasem se modlil za nepřátele. — To jej vyrušilo. Vstal, volným krokem přiblížil se až ku kazatelně, kde právě lid se kupil, aby dobře bylo vidět na hlavní oltář. Paprsky sluneční prorážely zasmušilou malbu oken — a odrážely se od dláždění chrámového, a v záři těchto paprsků klečel také kněz — stařec skloněn nad těžkou knihou v níž byly obsaženy dojemné žalmy a modlitby které se jeho ústy vlnily prostorami chrámu.

A lid kolem kazatelny se kupící a v předních lavicích sedící pohyboval horlivě ústy, byt i myšlenky třeba tékaly jinde.

Zvlášť paníčky a slečny z předních rodin městských v nádherných šatech hedvábných s jakýmsi sebevědomím rozhlížely se chvílemi kolem, jakoby chtěly zkoumati, zdali nepřichází do prvních lavic někdo, kdo „mezi ně“ nepatří. Jedna chudá stařena, která snad již přes hodinu klečela na studené dlažbě vstala a bylo viděti, že slzy ji opustily. Poněvadž v lavici první místo bylo prázdné, sedla si tam. Ale v tom přišla mladá slečna, v nádherných šatech. Jediný její velitelský pokyn stačil — a stařena s horečným chvatem opustila své místo — aby si urozená slečinka mohla sednouti; šla pak stranou a zase klekla na studenou dlažbu . . .

On zpozoroval vše — a duše jeho naplnila se novou hořkostí. Vždyť viděl, kterak i stařec kněz klečel a vroucně se modlil za všechny lid, dobrý i zlý, jasně poznával tu pravou pokoru a opravdové cítění — co zatím mnozí z lidu šeptali modlitbu, ale duše — ta duše snad dlela jinde —

A tu mimoděk si vzpoměl, co kdysi četl: „Velké neštěstí, pod nímž mnoho lidí sténá, není toliko v tom, že lidé vedou zlý život, jako spíše v tom, že nežijou podle svého svědomí, podle svého svědomí. Lidé, na místě svého svědomí

Uznala totiž, že disciplinárním stíháním a trestem vysloveným školními úřady nad Seitzem jako učitelem, nebylo právo immunity Seitzovy jako poslance dotčeno, ale usnesla se na návrhu Marchetovu po zákonné úpravě této věci. Stojí proti sobě v celku názory dva, jeden chce jen ochranu před každým stíháním úředním a jen pro řeči pronesené z úřadu poslance, nikoli také pro skutky, druhý žádá ochranu před každým stíháním úředním a nikoli jen pro řeči pronesené ve funkci poslance. Oba mají něco do sebe dobré, rozumí se, že nelze slušně brát v ochranu skutky, jejichž stopy by byly zaplaveny krví třebas na podlaže sněmovní, ale zase nelze nechat poslance bez ochrany proti chykanám se strany mimosoudní, které mají třebas citelnější následky, než je desítka pokuty nebo týdenní vězení. V zájmu svobod občanských a rozvoje bylo by si přáti co největšího rozšíření immunity; ovšem, v tom případě připadne hlavní díloha voličům, aby vysílali do parlamentu jen lidi vzdělané, kteří by se sprostých činů dopustit nedovedli.

Čínská válka je skoro u konce. Hromady čínských lidí popraveny, porubány, čínské ženy a dívky znásilněny, utráceny a k sebevraždám dohnány, množství pokladů odvezeno. Všude klid a mír, ale cizinecká vojska zůstávají. Proč? Nejspíš se pustí spojenci zase do sebe ze závisť, aby některý z nich nedostal příliší veliký podíl na kořisti.

O situaci v Jižní Africe docházejí zprávy Boerům velice příznivé; oba boerští velitelé spojili prý se na půdě transvaalské a disponují asi 13.000 lidmi, chystají se k větší akci proti anglickému vojsku.

Z činnosti katol. spolků.

Zajímavé schůze katolíků konaly se o svátcích Velikonočních ve farnosti Klášterské u Žamberka. Již týden před tím rozeslány byly do všech okolních obcí plakáty, aby účastenství bylo co nejčastější. Poněvadž zde dosud není katol. jednoty a veřejné schůze katolíků se zde dosud nepořádaly, byly schůze tyto novinkou, která přivábila také mnoho národních i beznárodních socialistů, ne však z farnosti Klášterské, ale hlavně ze Žamberka, Kyšperka a Ústí nad Orli. Ti „šlechtní“ zastanci svobody si umínili již napřed, že schůzi rozbijou, ať již způsobem jakýmkoliv. — Na Hoř Boží Velikonoční bylo již po poledni v hostinci „Na rychtář“ živo. Nár. socialisté, soc. demokraté a také asi dva židé obsadili první místa a vytvořili polokruh kolem místa, kde bylo řečnické. Každý ovšem třímal v rukou bílý, aby snad mohli lépe hájit zásady „humanity“ — a aby také měli k „blahodárné“ činnosti značnou „kuráž“ zašli si již dříve „na kapičku“ do protějšího hostince. Svolavatel schůzi, důst. kaplan Ciner uvítav přítomnou, hned v úvodu podotknul, že schůze tato jest katolická a že tudíž navrhuje za předsedu jednoho uvědomělého katolíka. Pustý řev socialistů byl mu odpovědí. „Klerikální lžo,“ — „tmář!“ atd., celá ta „mluvnice“ červených hned byla surovým způsobem předsedena. — Když socialisté chtěli míti předsedu ze svého středu bylo jim vyhověno, když se však tento šťastným slovem zavázal, že schůzi bude řídit nestranně a že nedopustí, aby povolany řečníci p. redaktor Prosečský z Hradce Králové byl vyrušo

berou si za pravidlo nějaké svědomí jiné, stojící výše než svědomí jejich, což jest pro ně něco nedostizitelného a často i nepochopitelného. A protože patrně v sobě nalezají síl, aby žili podle toho nepochopitelného svědomí, nežijou ani podle svého — tedy žijou vůbec docela *bez svědomí* . . .

Popatřil na obraz Ukřižovaného.

V té tváři krví zbrocené shledával tolik klidu a míru, ať tak velí é to byla drama, které se od zahrady Getsemanské až ku kříži Golgotského odehrálo. Vykupitel trpěl — v bolestech umíral — a ještě prosil za nepřátele . . . Zdaž možno, aby člověk byl schopen tak veliké lásky? A zdaž v době naší, kdy již pravda zvítězila nad poban-skou tmou kdy svět bál v osvětě a lidskosti nenalezlo by se i mnoho těch, kteří s modlitbou v ústech, ale se zradou v srdci by znovu Učitele lásky a spravedlnosti ukřižovali . . .?

Tolik muk božský Vykupitel vytrpěl, než smírné dílo dokonat a přec to utrpěl ani tolik citu v lidu nevzbudilo, aby poslechnul hlasu svého svědomí.

Čím déle o tom přemýšlel, tím více se vyjasňovala jeho tvář a nový život svými paprsky vnikal do jeho duše. Přicházel k přesvědčení, že kde jest pravda, tam jest také Golgota, že ale lehko, spokojeně se umírá, když má člověk svědomí klidné, které mu praví že dobře činil. Poznával, že není sám který trpí — ale že také tisíce jiných kráčí trnitou cestou, kterou lidská zloba utvořila.

A tu se mu zdálo, že se cítí dosti silným, aby snesl ještě mnohé bouře a útlisky, které snad se dostaví, že v duši jeho usídlil se jakýsi teplý, uspokojivý pocit, který rázem zaplašil chorobné myšlenky. Cítil, že tím se alespoň od mnohých jiných lidí že má svědomí, své vlastní svědomí.

Osvěžen a upokojen opouštěl chrám.

A. M. V. Prosečský.

ván. Thema přednášky bylo: „Náboženství a lidstvo.“ Sotva že se řečník v úvodu jen zmínil o neblahých poměrech nynějších, na nichž lidé nesou velkou část viny, již bylo ale. Strhla se bouře na straně červených, což přítomnému lidu bylo jasným poučením, že soc. demokracie a lidé jsou úplně za jedno. — Když řečník po chvíli mohl pokračovati, rozvinul působení katol. církve a uvedl způsob, jakým katolíci chtějí nápravu zbedňovaných poměrů dosáhnouti. Ale ani to socialisté neunesli. Hrubě, urážlivě poznámky i osobní narážky na řečníka jen se vypaly. Dp. kaplan Ciner namáhal se aby získán byl klid, způsobem mírným domlouval socialistům, aby názory své až po schůzi přednesli — ale marně. „Ať nám něco řekne o inkvizici a o Husovi“ volali socialisté „pak musíme shromáždit posnutí tu klerikální cháska atd.“ Řečník odvětil, že sice nemá nikdo práva jej nutiti se má mluvit — ale aby socialisté se přesvědčili, že katolíci nebojují surovostmi nýbrž důvody a přesvědčením, že přání jejich vyhovějí. Na základě věrohodných pramenů vysvětlil vznik a přičiny inkvizice a poukázal, že to byla věštáká moc, která inkvizici zavedla, nikoliv však duchovní. Vždyť papežové i ostatní katol. kněžstvo neochvalovalo inkvizici a přičiňovalo se, aby tato byla zrušena. Socialisté po tomto výkladě spustili sponu nadávek na novo. Nemohli ničím vyvrátit tvrzení řečníkovo, leč jen obligátním: „To je lež, vy jste tmář, tyrani atd. Bouře dostoupila vrcholu, když řečník mluvil o Husovi. — Ovšem, že celý jeho řeč byla ustavičně přerývaná hrubými útoky — ale on nevámal se i toho klidně mluvit dál, až socialisté byli tak rozličení, že se chápali holí a vyhržovali ranami těm, kteří smýšleli jinak než oni. Ejhle, teď čistá „svoboda“ kterou se stále ti páni chlábí. Řečník citoval něco z dějin Palackého, který přec nebyl katolíkem, uvedl přičinu tehdejších nepohádek v církvi a poukázal na působení Husova. Když vyjmenoval jeho dobré vlastnosti, předvedl ale také bludy kterým Hus učil — a které pak odvolati nechtěl. — „Dost, ani slova více“ volali socialisté jako posedlí — a předseda schůze sám vyřval a po dal předpřisovati řečníkovi co mluvití má. Toto surové jednání konečně také popudilo přítomné katolíky, kteří jednání neurvalců co nejostřeji odsoudili. Strhla se taková vřava a křik, že to bylo daleko odtud slyšeti. Bylo patrné, že schůze za takových okolností dle trvati nemůže — a proto byla uzavřena. Ale ještě téhož večera konala se schůze důvěrná na „rychtě“ dp. Cinerem svolaná, kde pan redaktor teprve nerušeně mohl přednášku konati, která učinila na každého milý a mocný dojem. Druhý den, v pondělí velikonocní měla se konati schůze v Pastvinách, v hostinci pl. Nágnerové. Poněvadž však se správně předvíдалo, že socialisté, byli by tam ve většině a že se již umlouvali, kterak „klerikály zmažou“ — aby se zabránilo rozbití schůze a mnohým výtržnostem, svolána o hodinu později opět důvěrná schůze do statku nadšince p. Bruny v Pastvinách. Účastností bylo veliké. Nejen v prostranné světnici, ale i venku před okny těsnili se lidé z Pastvin a z Klášterce a z velikým zájmem sledovali přednášku p. redaktora, který mluvil o tematě „Řešení otázky sociální na základě náboženství.“ Zatím co řečník mluvil šekali socialisté v hostinci pl. Nágnerové netrpělivě, kdy schůze začne. Teprve později se dověděli, že schůze již se koná v místnosti jiné. Ihned se vzbouřili a táhli ku statku p. Bruny kde jim však vyšlo vstříc -íce uvědomělých katolíků, zvláště pan Bruna, pan Břiza, páni bratři Doleškové, Fischerové, Tomanové, místní pan finanční naddozorce atd. a různým způsobem zamezili jim vstup do světnice. — To červeně doplálo. Jako posedlí přilili se kolem statku, ulevovali si nadávkami a spíláním, což však schůzi uvnitř nikterak nerušilo. — Teprve když viděli, že jest všechno úsilí marným, zasmáčené a nepokřivenou odešli... Schůze tedy přes všechny překážky a obtíže se obě zdařily skvěle a účhavě přednášky pana redaktora potkaly se zde a velikým úspěchem. — Socialisté myslili katolické snahy hned zašlapat a zničit — ale zatím docílili výsledku právě opačného: lid jest rozhořčen a dokonale přesvědčen, jak podlé a nicotné jsou snahy těch národních a beznárodních socialistů, — a jak naproti tomu vypadají zásady katolické. Socialisté takto přispěli mimoděk ku skvělému morálnímu vítězství katolíků že i mnozí, kteří snad dříve byli jen vlažnými katolíky, dnes cítí jinak a stali se rozhodnými odpůrci těch láživých proroků z táboru socialistů kteří jenom fráseli a láli balamutí lid — a když nemohou důvody, tedy alespoň nadávkami a násilím proti nám bojují. — Zajímavé však jest, že mezi surovými výtržníky bylo i několik obchodníků žamberckých, kteří v Žamberku i do inteligentních kruhů chodí; zde ukázali alespoň pravou barvu. Jak to „přesvědčení“ národních socialistů a sociálních demokratů v pravdě vypadá, vysvětlá také z toho, že jeden z nich, poštovní služba za peníze ochotně nalezpoval plakáty ku schůzím těm — a za peníze pomáhal také výtržníkům křičet a nadávat. — Jiný socialista zase prosil, aby byl připuštěn k důvěrné schůzi v neděli večer, že prý nesouhlasí se soudruhů a že jim pomáhal křičet jenom proto, aby nebyl z jejich podpůrného spolku vyloučen. — Jakýsi úředník žid, od severosápadní dráhy, který v nadávání nad soudruhů vynikal při schůzi dokazoval, že Komenský působil současně s Husem! Jistý kmotr Jable, který své „učení“ prý sebral od jednoho „malého pána,“ také si ulevil svému „svobodnému“ cítění „ušlechtilými“ slovy: „Táhno, klerikální bando.“ — Toť ovšem jest nepatrná ukázka, že směsice té činnosti našich odpůrců. O pořádání těchto schůzí ziskal si velikých zásluh dp. Ciner, jakož i p. hostinický „na rychtě,“ p. Katzer a p. Bruna. Panu redaktorovi, který během dvou dnů tři tak poučné a významné přednášky konal a i ve vřavě, obklopen jsa odpůrci zachoval obdivuhodný klid, za jeho upřímnou snahu a plii, která bohda zde ponese dobré ovoce, vzdáváme veřejný dík a srdčné: „Zaplat Bůh.“ Také obyvatelé Klášterce, kteří s p. starostou v čele proti cizím vetřelcům rázně vystoupili, zasluhují plného uznání.

Katolická národní jednota Častolovická konati bude v neděli, dne 14. t. m. schůzi v Čo-

stovic, při které přednášeti bude p. Vojtěch-Prosešský, redaktor „Obnovy“ s Hradec Králové o tematě: „Svoboda a křesťanství.“

Jednota katol. žminech a mužů v Horním Studenci konala dne 8. dubna 1901 odpovídající valnou hromadu. Po případném zahájení schůze předsedou podávali funkcionáři své správy. Ze správy jednatele vyřizá, že jednota od svého vzniku před sedmi měsíci měla 10 různých přednášek, zúčastnila se diecéšního sjezdu v Chrudimi, k společnému ev. přijímání přistoupila na zelený čtvrtek. Pan pokladník oznámil všechny příjmy a vydání a jak při začátku ani jinak býti nemůže přebytek jest několik slatých. Rovněž i p. knihovník uvedl že spolková knihovna jest teprve v plenkách, letošní smlu s půjčováním knih ani započítati se nemohlo poněvadž knihy jsou vesměs nevázané. Z časopisů odebírány „Naše listy“ (v 7 ex.), „Křesť“ a „Maria“ (v 7 ex.) „Český kraj“ (v 5 ex.) Výsledkem na to následovavších voleb byl tento: Místopředsedou pan Fr. Cimpr, jednatelem p. Václ. Břiza, pokladníkem p. František Břiza, knihovníkem pan Josef Čulek mladší Výbory: pp. Josef Pátek, Josef Chyba, Josef Čulek starší, Fr. Málek, V. Stehno. Náhradníky: Jan Drápalík, Ant. Marek, Fr. Mareš. Revisory úcty: Václ. Bačkovský, Fr. Plapal. Po skončení valné hromady sdělil předseda slovo panu univ. studujícímu Ant. Drápalíkovi, kterýž mluvil o tematě: „Jaké jsou různé názory o hospodářském výměnku.“ Treš této přednášky byla asi tato: Mezi přičiny nynější krise agrární pokládati musíme výměnek. Ale instituce tato jest tak důležitá pro rolnictvo, že zastraněním jejím nápravu rolnictva pťivéstí hned tak nelze. Pro výměnek mluví důvody velice závažné, proti nimž staví se ovšem zase stranky stinné, které kotví v povaze výměnku samého. Bedlivý pozorovatel musí uvážiti jak stranky světlé tak stinné a dle toho otázku výměnkářskou řešiti. V tom směru nesla se celá přednáška při čemž podány informace o semském pojišťovacím fondu císaře Františka Josefa, jehož význam pro rolnictvo jest veliký.

Z Úpce. Svatojosefská jednota naše konala dne 24. března t. r. svoji IX. řádnou valnou hromadu a přednáškou našeho milého p. předsedy dp. Vinc. Jančíka „o potřebě katol. spolků.“ Přednáška jeho byla všemi přítomnými pozorně vyslechnuta a ku konci odměněna potleskem. Na to přečtena správa jednatele, pokladníka, knihovníka, staršího a agitacíního odboru, což bylo a dohodováním a pochvalou schváleno. Potom přistoupeno k volbě nového výboru do kteréhož zvoleni byli pánové: Fr. Hejtlejš, Cel. Lokvenc, Albin Pavlinek, Jos. Sedláček, Ant. Ják, Ant. Hejtlejš, Ant. Melčík a Jos. Středa. Za náhradníky: Pp. Rezníček, Barvinsk, Jan Šustek a Jos. Pohl. Za revisory úcty: pp. Frant. Vacek a Václav Nyklíček. Nově zvolený výbor zvolil sobě za funkcionáře: Jednatelem p. Jos. Středa, pokladníkem p. Albin Pavlinek, I. knihovníkem p. Ant. Ják, II. knihovníkem p. Ant. Hejtlejš, starším p. Cel. Lokvenc. Ku návrhu p. Frant. Hejtlejša byla svolána třikrát „Sláva“ J. M. ndp. biskupu Edvardu Janu Nep., za jeho neobrozené zastání se českého národa. V neděli, dne 14. t. m. přednášeti bude v naší jednotě p. Lokvenc o sociální otázce.

Z Kostelce n. O. se nám sděluje: Naše cíl katol. jednota připravila nám a zvláště našim dámám pravou poučenkou v pondělí, dne 8. t. m. Toho dne totiž přednášela zde sl. Rozsypalova, o tematě: „Proč se oduzují křesťanské ženy a dívky.“ Mnoha příklady z dějin ukázala kterak působení ženy mělo vliv na mnohé vrstvy lidu, kterak křesťanství pozvedlo ženu z bahna otroctví — a jaký jest úkol katolických žen v době nynější, kdy nevěrecké snahy chtějí zničit společenský řád a mravy a kdy jest nutno ještě více dbáti o dobrou výchovu v rodinách. Místnost byla v pravém slova smyslu přeplněna. Účastníků mohlo býti přes 600. Po pěkné a poučné přednášce byly předneseny některé básně a zapěno několik písní.

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Jeho Milost ndp. biskup Edvard Jan opustil dne 7. dubna Hradec Králové, vydav se na visitační cestu po vikariátě Ledčském, Královickém a Kutnohorském.

Nedělní klid. Advokáti i c. k. notář v Hradci Králové zavědli po dobu od 14. dubna do 13. října 1901 ve svých kancelářích úplný klid nedělní.

Jednota divadelních ochotníků „Klicpera“ s akademickým spolkem „Dobroslov“ v Hradci Králové konala ve čtvrtek dne 11. t. m. slavnostní večer k uctění památky Julia Zeyera. Účastenství bylo četné. O působení velikého básníka promluvil vzletně p. K. Novotný. Pan Němec recitoval „Krále Kofetna“ z „Obnovených obrazů,“ nadež provedena biblická hra Jul. Zeyera „Z dob ráčového jitra“. Ochotníci hráli skvostně. Plného uznání zasluhuje v první řadě pl. Paulová. Škoda, že obecenstvo nedostavilo se čteněji ku uctění českého pávoce. Zeyer toho zasluloval.

O slavnosti „Vzkříšení“ dostali jsme dva krátké dopisy, které pro zajímavost uvádíme: Z horské vesnice. Dojemný byl u nás průvod po náměstí. Ve všech oknách byla světa ano někteří oadníci postarali se také o pěkné transparenty. Školní mládež se sborem učitelským tvořila první část průvodu. Oba dva zdejší spolky, hasičský a čtenářský, ač nejsou právě katolického smýšlení, průvodu se zúčastnili i s prapory a hudbou. Členové obecního zastupitelstva nesli baldachyň nad velebnou Svátostí. — Opravdu, celá oada se přičinila, aby lesk katolické slavnosti byl zvýšen. — Druhý dopis: Z města (čtenářům t. l. dobře známého.) Ať máme u nás hodně mládeže obecných a vyšších škol, přec při slavnosti, Vzkříšení jsme takřka řádnou neviděli. Spolky je zde také sluhá část, (snad asi 100) — ale ani jediný se neukázal. Při svých zábovách které pořádají, vždy apeluji na kapey katolíků a běda kdyby tito je odmítli, hned by byl díánek v jistém revoluzerovém plátku:

„Sobectví klerikálů atd.“ Ale když mají také ku slavnosti katolické přispěti, tu se samé „moderní sluhosti“ stáhnou doma. Tichý a malý byl průvod po náměstí. „Vybrané“ obecenstvo raději se procházelo na promenádě, aby se mnohý pochlebil veřejnosti svým novými jarními šaty. — Mnoho domů „také katolíků“ bylo neosvětleno. Mnozí nimi se vyjímali avšak jeden dům, kde jsou vertheimky a v nich peníze katolíků uloženy. V druhém poschodí bydlí jeden velkomožný pán. V tomto domě jistě nebyla nouze o svědky — ale se samotného „výkusu“ bylo tam přec tma. . . Uřešujme bez poznámky.

Jarní záplava Labe roku 1900. Na své trati od Jeroměř ke Mělnsku zaplavilo na jaře r. 1900 Labe 7987'05 hekt. pole, 7284'95 ha. luk, 560'32 ha. pastvin, 3115'37 ha. leš, 431'83 ha. zahrad a 399'14 ha. neplodné půdy. Úhrnná škoda na pozemcích obnáší 8,059'411 korun. Na Hradec Králové připadá z toho 81'380 K.

Divadlo v „Adalbertinumu“, Jednota katol. tovaryšů pořádá v neděli, dne 14. t. m. za láskavé spolupůčastě damského sboru divadelní hur „Sv. Julie“. Začátek o půl 8. hod. Náboženská tato hra docílila vřude kde byla pořádána veliké obliby.

Kostel vylétí do povětří. Čáslavská „Pravda“ píše: Nějaká bídná kreatura zaslala s Prahy. Král. Vinohrad a Vřovic několik dopisů jistým zdejší osobám, jež ujišťovala, že na Velký pátek vylétí děkanský chrám Páně v Čáslavi do povětří. Lotrovská správa tato velmi rychle ujala se mezi občanstvem nejen v Čáslavi ale i v okolí a bylo dosti osob, kteří tomuto bídnáckému vtípu věřili. Následkem toho nebyla v dotýdný den posvátný taková údať z chrámu Páně a byl to zejména venkov, který tentokrát do Čáslavi tak četně nepřišel. Tím utrpělo i zdejší obchodnictvo. Zdejší policejní orgány pilně pátrají po dotýčeném pisateli, který jest asi zdejší, neboť poměry zde velmi dobře zná. Dopisy jeho ovšem některý známý s Prahy a z uvedených míst do Čáslavi zaslal. Jest si přáti, aby zločinný tento pokus byl vyšetřen a pisatel dopisů těchto vypátrán.

Krvavé drama odehrálo se na bílou sobotu u Chvojence. Téhož dne o 9 h. večer šel pytlák Píša s Chvojence na šňahanou do revíru t. zv. Žernov. Byl však dopaden hajným Hemelíkem. Píša se nleknul ale hned uchopil pušku a střílil svého soupeře, těšce jej poraniv. Potom běžel domů kde se oběsil. Hajný Hemelík byl dopraven následujícího dne do nemocnice.

Národní socialisté — a mravnost. V Klášterci jest truhlářská dílna p. Vašíčka. V dřině té zaměstnáno jest asi 14 dělníků, vesměs to podařených národ. socialistů, kteří patrně si vzali příklad ze soc. demokratů. Alespoň on se týče „volné lásky“ v tom jsou si jistě za jedno. Nejedna zdejší dívka stala se již matkou nemanželského dítěte — a otcové jsou ti „epoštoloové“ svobody, resp. volné lásky. — A ti lidé chtějí mluvit o mravnosti.

Léčivá voda v Praskačce nabývá stále většího věhlasu. V poslední době uzdravilo se opět několik lidí, kteří byli již dlouho nemocí stíženi. — O věhlas léčivé vody v Praskačce přičinila se také „Osvěta lidu“ svým štváním. Neboť proti čemu pan Hajn šve a nadává, to obyčejně nalézá obliby a štvání p. Hajna potkává se s účinkem opácným.

Národní listy a pardubické továrna na petrolej. V minulém měsíci hnuly se kry ledové na Labi. Od té doby Labe vydává odporný zápach petrolejový. Voda jeho zvláště v sátochách a jako omatěna. V Týnci n. L. a v Láovicích ryby z Labe tak zápachaly petrolejem, že nebyly ani k jídlu. K přídlu a napájení dobytka nelze vody labacké nyní vůbec užívati. Ano i luka se jí otravují, na než voda se rozlila. Otrava ta vychází z pardubické petrolejky Fan-tovy. Ozývaly se a ozývají hlasy proti tomuto zlu, ale bez výsledku. Před několika týdny řádala labakotýnecká továrna Pernerova některé pražské listy, aby uveřejnily „zasláno“ článek proti otravování Labe petrolejkou pardubickou. Mezi listy, které o to byly požádány, byly i „Nár. listy“. Ale „N. listy“ zasláno neuveřejnily. Co je tisícům zacháchem, to je patrně „N. L.“ vůní! Záleží ovšem na nose. Za peníze dá si i ten nos fci. Nos ten je velmi citlivý, jedná-li se o „klerikály“, ano čenichá a cítí, kde něčeho není — ale jde-li o žida, tu mají nos docela jiný. Kdyby tu šlo o katolíka, to by funěly, praskaly „N. L.“, ale žida zakryjí pláštěm mlčení. Ovšem „žid chleba jíst, toho pšev zpívej!“ Židovské inerty je drží; žid Pen-nísek-Münzelas je vlastně Hdí. To otvírá oči mnohým, kteří dříve přisabali na „N. L.“, tak že přestávají býti evangeliem a dostávají vyhazov šmahem. Jako „N. L.“ má také nos i „Osvěta lidu“ i ona mlčí, ač je srovná u pramene zápachu. Zastupitelstva postižených míst měla by podati hromadné interpellace proti onomu zlu. Snad by se našel v poselstvu českém přece jeden poslanec, jenž by se zastal tisíců českých rolníků a divnostníků proti jedinému židu. Či i v tomto případě záleží příslušným orgánům více na jednou židu, než na tisících našich?

Ubohý Hus! Národní socialisté a soc. demokracie kteří v Klášterci o Božím Hodě velikonocním rozbíjeli katolickým schůzi sešli se svorně v pondělí večer v jednom tamnějším hostinci, kde při musice sňetali až do rána. Již k ránu, kdy alkohol u nich jevil účinky, vzpoměli si také na Husa a chraplavým hlasem zaspívali mu ku počtu „Na břehu Rýna“ — — Také beznárodní soc. demokracie přiznukovali. V tomto stavu zapomněli úplně provést svůj úmysl, přepadnouti totiž redaktora „Obnovy“ na cestě z Klášterce do Žamberka. Jen jeden z nich, který se potácel na silnici k Žamberku vedoucí, když spatřil redaktora který v noci z Klášterce odjížděl, ulevil si „svobodomyšlnému“ smýšlením výkřikem: „Však té přece jednon smážeme gloriálé.“ A zasotoval si přeseň: „Na břehu Rýna . . .“ Ubohý Hus, k d o jej již oslavuje.

Hraběcí správa Anenských slatin. mých lázní v Bělohradě povolila redaktorům a jich rodinám pro vždy besplatné užívání koupelí a lékařského ošetřování v lázních.

Spolek na podporu chudých studentů c. k. real. a vyš. gymnasia v Nov. Bydčovicích koná v neděli dne 14. dubna 1901 k účelu dobročinnému akademii v sále „na Kopetku“. Začátek o půl 8 hodině večer.

Pří sv. misii v Jablonci n. Jiz. Přistoupilo ku stolu Páně 1970 osob a ze 970, jak v minulém čísle mylně bylo udáno.

Dar. Vldp. Leop. Franci, bisk. notář, osobní dárka a hornostudenský farář na odpočinku v Ledči obmyšlil chrám Páně sv. Václava v Hor. Studenci velikomyslným darem. Vánoť právě na velký pátek na výdobu stánku Božího 400 K. Šlechternému darci Bůh sám budí štědrým odplatitelem.

Na stavbu kostela v Jeníkově dobrotní přispěli: (Pokr.) Z města Třebechovic. Pot K. p. Burian kostelník, Nejmenovaná, Kolečová A., Novotná M., Erben E., Projsa R., Hušek Ant., Lanšamařová M., Lukáš J., Lorenc K., Vrávský V., Košťák Fr., Loosman V., Hejlsar Fr., Bervid Fr., Joudalová A., Joudal Jan, Mach J., Fluser N., Borovec K., Probošťová. 1 K. 60 h. J. Slabá, Roubal V. 1 K. 30 h., Srámek J., 1 K. 40 h., Honěk Ant. 1 K. 30 h.; po 80 h.: Fryml Jos., Kopecký J., Barviřová; po 60 h.: Kubeš J., Roubal J., Sustr A., Necvil J., Habásek M., Kobosová A., Kavová Anna, Pitr Ant., Šmíd V., Kolenc J., Drašner J., Koleč Fr., Moravec J., Hájek Fr., Špaček J., Jelenová M., Čermák A., Jirout J., Hálka A., Černý K., Doláček V., Polák J., Kiliňg K., Kolenc K., Kouba J., Šmíd Jan, Jeníková Fr. 64 h., Satripa K. 60 h., po 40 h.: Poláček K., Hladíková K., Podolník J. 60 h., Šmída N. 60 h., po 40 h.: Horák A., Brych J., Peca V., Teplý Jul., pl. Černá Ant., Špalíková D., Stáček J., Hradecký A., Dostálová Fr., Standa, Svoboda, Martinová, Nejmenová, Řehák E., Kupka, Kupka J., Novák V., Prokeš J., Krausová, Bednář, Barviř F., Podolník A., Černý J., Podolník J., Dostál J., Čermáková K., Burianová M. Švadlák K., Strekl J., Loosman, Kroupa F., Barta J., Barůková A., Velimská J., Nejmenová, Koleč V., po 80 h.: Nechvilová A., Beneš J., Bidlo F., Černá M., Strekla E., Šubrt Fr., po 20 h.: Ferd. Císař, Šramar A., Toman V., Prokop A., Daková M., Puzr J., Melicharová, Vondráčková T., Hampel K., Kavová E., Hrubá B., Hovad J., Císař J., Tobiášková A., Bednář F., Mráz A. 10 h., Špičková A. 70 h. Kotvaldová M. (z Hradce Král.) 4 K., Ferd. Hanousek, děkan 20 K., Ladislav Kunto, kaplan 10 K., Dr. Jan Soukup, kanovník a profesor bohosloví z Hradce Králové 2 K., Josef Světlý, katecheta 10 K., farní úředník Kukulny z K. (Pokračování). Za veškeré milodary srdečně děkuje a o další příspěvky utvrdil prosí Ferdinand Hanousek, děkan v Třebechovicích.

Na varhany. V pondělí velikonoční konala v Čes. Třebové občanská záložna řádnou valnou hromadu. Při volných návrzích vyřizování žádosti různých spolků za podpory, kteréžto byly bez debat uděleny až na jednu. Jednalo se totiž o žádosti farního úřadu, za příspěvek na nové varhany. Již při čtení žádosti bylo znáti na některých členech nespokojenost. Po přečtení žádosti ujal se slova pan J. V. a vřele se za přiznání vyřizování žádosti přimlouval. Jako příspěvek navrhl částku 200 K. a žádal, aby i tato žádost přiznání a bez debat přijata byla. Avšak se řad „uvědomělých“ vyspal se již výtky: „Co je nám po tom, ať si koupí varhany farář sám, my na kostel nic nedáme“ a podobně. Po utišení dal ředitel hlasovati. Přítomno bylo 74 členů, pro hlasovalo 31, proti 19, 24 členů nehlasovalo, mezi nimiž i hrdina schůze A. Kr. který proti udělení příspěvku hučkal nejvíce. Tento byl za své vzorné poúnání si při celé schůzi se společenstvem záložny vyloučen.

Nová spojevací dráha Chlumec—Králové Městec. Mnohému bude snad známo, že se v loni v květnu započalo se stavbou lokální dráhy Chlumec—Králové Městec. Dráha tato jest již skoro dostavěna a začne prý doprava osob i zboží na ní 15. května b. r. Jest asi 14 kilometrů dlouhá a má dvě malé stanice v Lovčicích a Běrníciích. V čele konsortia, jež koncesí ku stavbě dráhy obdrželo, stojí p. Karel Frič, továrník a nyní purkmistr v Chlumu. Stavbu dráhy prováděl p. Jan Pavlíček, podnikatel staveb na Král. Vinohradech, jež neděle a zejména zasvěcené svátky velice zneuvěcoval. Měl zde 6 téžkých povozů svých, které každou neděli a svátek plesk a štěrk obce Lišic na trati vozily. Rolníci domácí — ku cti jim to budí řečeno — až na malé výjimky — v dny zasvěcené plesk nevozili. Všecky vnitřní práce řemeslnické na stanicích (truhlářské, malířské atd.) konali řemeslníci z Král. Městce bezohledně v neděli. Nejtrapnější však každého upřímného katolíka došlo, když podnikatel i v den sv. Václava a na slavnost všech Svátých dělníky katolíky nechal veřejně na trati pracovat, ač tito prý pracovat nechťeli. Víme sice dobře, že takový podnikatel staveb jest obyčejně největší náboženský lhotejník, jemuž běží jen o jeho výdělek — ale myslíme, že by přece neměl tak neohrovně náboženské cíty katolíků věřících urážet a zachovávali dosud zdejší lid dělníky tak demoralizovat.

Velký požár vypukl na velký pátek večer v Radkovicích, v usedlosti p. Václava Drnky. V usedlosti té bydlí čtyři nájemníci, z nichž jeden byl koncem března odveden do vyšetřovací vazby, poněvadž naň bylo uvaleno oprávněné podezření, že chtěl využít posledního požáru v obci na pokus založení ohně ve stavení jím obývaném. Plameny v rychlosti zachvátily celou budovu a lidé jen s těží se zachránili. Hasič Šanda o. l. sboru Třebíčského vynechal z děti ze špýcharu když již pod nimi začalo hořeti prádlo. Po vyhození jich špýchar se sesul. — Nájemníci veškeré chudí lidé utrpěli značné škody, neb co se zachránilo je rozbito.

Výstava plemen skotu v Opocně koná se v neděli dne 5. května 1901 a vystavovatí mohou chovatelé skotu z VI. okresu odměňovacího radou zemědělskou ustanoveného. Výstava ta spojena je s trhem a možno tam čistokrevný skot simenský a jeho křížence k chovu koupiti. Přihlášky chovatelů do 20. dubna t. r. Vstupné na vyztaviště 40 h. Ka-

talog prodáván bude u kasy výtavní. Na výtavišti koncertuje hudba.

V Hmátnici od 21.—26. dubna bude dít. otec Bedemptoristy z Českých Budějovic konána sv. misie.

Ze Záběho u Kutné Hory. Dne 30. března byla osada naše svědkem dojemného, tklivého a velkolepého pohřbu. K věčnému odpočinku ukládán byl náš milovaný pan děkan, věrný sluha Páně a jubilovaný kněz velečestný pán Václav Vaněk, asessor, konsistorní rada, biskupský vikář střídnictví kutnohorského, významný slatný záslužný křesťan a korunou, který po třinácti lety nemocí jaterní zaplaven svatými svátostmi umírajících sesnul v Pánu ve 8 hod. ráno dne 27. března 1901 v 78 roce věku svého. Pohřbu světného účastnil se Jeho Milost, vldp. generální vikář, který zavítal sem z Hradce Král. zároveň s panem konsistorním radou Kernerem a p. archiděkem Kubátem, aby vedl pohřební průvod. Vldp. Jan Marek, kanovník od sv. Víta v Praze sloužil zádušní mši svatou. Dojemnou a krásnou pohřební řeč přednesl vldp. Antonín Dvořák, bisk. vikariátů sekretář a děkan v Nebovicích. Celkem 41 kněží doprovázelo svého milovaného spolubratra k poslednímu odpočinku. Pohřbu účastnil se s hlubokým zármutkem a vroucí zbožností i vysoce urozený p. Emerich hrabě Chotek, patron farnosti zdejší spolu s p. fideletem panství Böhmem, p. nálesem Jos. Slavičkem a p. Aug. Tichnou, důchodním panství Novodvorského. Okresní výbor Kutnohorský zastoupen byl čestnou deputací dvou pánů od Svaté Kateřiny. Též patronátní úřady jiných panství zastoupeny byly četnými deputacemi, z nichž důlnou připomenouti obzvláště p. fidele Sedleckého Také okresní p. inspektor Kutnohorský Karel Kovář přítomností svou utěl nehynoucí památku světného kněze. Páni učitelé z mlata, obcí přifařených i z dálného okolí ze Hřezí p. Háděho učitele Záběhošského Jana Zadravila krásnými zpěvy přispěli k zvěřejší dojmů. Také ze všech přifařených obcí páni starostové a páni radními zúčastnili se pohřbu miláčka svého. Rovněž i sl. sbory hasičské ze Záběho, od Svaté Kateřiny, z Habrkovic a Lišic v plném počtu se dostavili. Díky všem účastníkům pohřbu tlumočil vldp. děkan Nebovický Antonín Dvořák.

V Žemli byla konána ve dnech od 27. března do 1. dubna obnova sv. misie vldp. Otců Bedemptoristy z Prahy, P. Bernardina Čáky a P. Josefa Jandy z výsledkem skvělým. U sv. přijímání bylo zbožných věřících jedenácte set. O této pobožnosti byla konvertitka Marie Čechová slavně do katolické církve přijata.

Ze Semetěje. Dolovací horečka na uhlí na Čáslavsku, ač dosavadními pokusy žádný zdar její prokázán nebyl, neutuchla. Společenstvo pro hledání uhlí se svými 124 podílůky konalo v minulém měsíci schůzi, ve které konstatováno, že původní objevy uhlí neklamaly ale zároveň oznáměno, že nové vrtní na místě se 2 kil. od původního vzdáleném počíná probouzet jistou naději, ježto složení půdy jest totéž jako u Radnic. Složené peníze na hledání byly již vyčerpany a proto neneseno složití nové. 20 K připadá na jednoho podílůky. Přijeme sice této akci všeho zdaru ale různým nadějším se neodáváme. Kdyby aspoň práce tyto, když ne uhlí aspoň něco jiného užitečného vynesly, dosti bude. Ale to nešťastné kdyby!

Z Tachetie u Kutné Hory. Po příkladu jiných obcí uzeno se uvědoměle zastupitelstvo naše zrošití školní plat. Usnesení to přivítáno všemi kruhy občanstva mile.

Ze Zbraslavic. Naše město jest jako popelka. Zastrčené, zapomenuté a samý ústrk. Znáji ho jenom tehdy, když něco potřebují. Jinak se o nás nikdo nestará a každou maličkost musíme si pracně vybíjovat. Teď ale zdá se, jakoby bylo jinak. Zrovna dva princové přicházejí, ale žel že to budou asi jen princové s pohádky. Jsou to interesi dráhy z Kutné Hory do Zbraslavic a z Čáslavi do Zbraslavic a připojením ku trati dráhy Posázavské ku Zruči. Princové ti, ač mnoho mluví a v „Podvysockém“ orgánu svém dávají občas prohlášení, co se všecko stalo, dávno strátili naši důvěru, protože dobře jsme si vědomi, že jest to jenom na oko, aby se neřeklo, že se nic nedělá. Víme také proč, křídí se to s plány a osobními prospěchy jistých známých pánů. Aspoň trošku důvěry máme k druhým — Čáslavským, ale i ta jest slabá. I tu není dostatek energie a co hlavního, přimluvěch na kompetentních místech. Ti, kteří zastupují Kutnou Horu, zastupují i Čáslav a ti ji nepřijdou na ruku už proto, že by doma strátili půdu pod nohama. Inu princové s pohádky! Jeden by mohl a neches, druhý by chtěl a nemůže. A proto zůstaneme popelkou!

Z Ném. Brodu. Neuvážnou snahou kuratoria hospodářské školy přikročeno bude v nejbližší době ku stavbě nové školní budovy s příslušnými hospodářskými staveními. Stavba tato, jejíž náklad vypočten na 80.000 K musí býti do 15. září hotova a naložati se bude v místech nynějšího dvora čís. 33, který obec za příspěví okresu zakoupila. Ku stavbě jmenované školy přispělo ministerstvo orby 40000 K a zemský výbor taktéž 40000 K. Na zakonpení mlata a vnitřního zařízení věnovalo město a okres 20000 K. K též této budovy vzejde řada pravých českých hospodářských, skvělých se čestmi svých bývalých českých, poctivých „paňmaminek“!

Z Křesetic. Konečně dostalo se nám toho, čeho jsme se domáhali úsilovným bojem a pro co jsme vládní byli v nepřátelských listech — svého zdravotního obvodu. V posledním sezení zastupitelstva usneseno bylo přijati návrh na rozdělení obvodu malešovského na malešovský a křesetický. Mužům, kteří se o to přičinili a kteří za to mnoho zkusili pohan a posměšků dostává se tím skvělé satisfakce. Nechceme připomínati minulosti, jenom tolik podotýkáme, že jest to s podivem od orgánu svobodomyšlného, který plše si na prapor sloužiti lidu, když stává se proti tomu, co lidu jest zvláště na prospěch. My víme dobře ovšem, proč se to dalo, ale zavíráme nad tím knihu. Myšlenka dobrá zvláště.

Ze Buchdola u Kutné Hory. Nechceme se chlubit, ale tolik můžeme říci, že naše obec drží krok

s obcemi pokročilými, ovšem v tom dobrém slova smyslu. Jest to hlavně zásluhou našich vzdělaných a řádných občanů rolníků. Jako význačný poslední čin připomínáme usnesení, dle něhož nákladem 30000 K má býti postaven řádný a praktický obecní dům, v němž sídlo své míti bude obecní úřad, záložna dle vzoru Raiffeisena a četnické velitelství po případě i jiné korporace. Půjčka na dům schválena byla v minulém sezení okres. zastupitelstva a přikročeno bude co nejdříve ku stavbě.

Z Beneva n. Dobruvkou. Těže byje se v rukou péro, když má psáti smutnou správu. A zprávou takovou jest stráta našeho dobrého pastýře vldp. děkana a býv. vikáře Frant. Vacka. Po krátkém pobytu odchází od nás do Budějovic do klidu klášterního. Když rozhlásilo se, že nás opustí, se všech rťů znělo: „Škoda ho! Byl tak dobrý, tak laskavý! S každým dovedl nésti dobré i zlé“. Odchází na předčasný odpočinek! K též Pán Bůh prováží ho na této cestě a dá mu dočkat se toho klidu, který zde nebyl mu údělem. Provážíme ho žehnáním na té cestě do útulku pokoje a míru a prosíme, aby zachoval nám tu lásku, kterou ukazoval vždy, jako my zachovávali mu lásku svou! Byl dobrý pastýř, předobýř, škoda ho!

Z Malešova. Dnes oblaňujeme úmrtí muže, který byl v celém Podvysocku i daleko za hranice osobností velice známou a časem snad i obávanou, MUDra. J. Metelky. Muž tento, který získal si řízností svou název „malešovského hejtmána“ nebyl naším stoupencem ač v posledních letech vždy víc a více klonil se k zásadám strany konservativní, vida jak ten boucharonský radikalismus dodělavá v bahně vlastních frází. Zemřel po dlouhé nemoci, věnuje poslední čas povzneseší naší obce, kterou chtěl učiniti obcí pokročilou a za to zasluhuje čestné vzpomínky. Byl sloupem a průkopníkem strany svobodomyšlné na Podvysocku a snad mnohý pán nebyl by tam, nebýti jeho. Sám držel se zpět, zvláště od té doby, kdy poznal, že do strany té vlonidly se živly, které tam hledají jenom osobní prospěch. Často si na to stěžoval, jak špatně se odloužili ti, kterým dopomohl k synekuře. Nad hrobem však budí vše zapomenuto. Toho vědomi byli si také ti duchovní, kteří ho ku hrobu doprovázeli. Jako zvláštnost připomenouti sluší, že tento sloup mladočeství na Podvysocku, o němž budou věchni pěti chvalospěvy jako o muži excelentně svobodomyšlném, přál si dočkat se příchodu J. B. Milošti do Malešova, neboť stal se jeho obdivovatelem. Nedočkal se toho! Umřel v nejlepším mužném věku. Odpočívaj v pokoji!

Pěkné pohlednice na nichž jsou zobrazeny různé druhy ovoce, které se u nás mohou pěstovati, vydal vldp. farář Zámečnick v Opocně. — Pohlednice ty hodily by se dobře pro školy, hospodářské a okraňovací spolky; doufáme, že hospodářská snaha vldp. faráře se potká s účinkem. Cena 10 ex. 50 kr.

Různé zprávy.

Proti českému faráři. Dvě německé obce Kutnov a Hlubočany u Výchova na Moravě vyslaly tyto dni deputaci k moravskému místodržiteli se žádostí, aby farář tamnější byl přezazen, poněvadž jest Čech. Místodržitel vylechnuv žádost deputace dle „Hlasu“ odpověděl: „Nechcete českého faráře, a svého kaplana jste nedávno chtěli bít při školní slavnosti, ačkoli jest pouhý Němec, a chtěli jste jej do vody hoditi!“ Tableau, dlouhé tráje a nosy!

Čestný kříž pro pontafiky de Svaté zemi. Jak se z Říma oznamuje, založil sv. Otec čestný kříž pro pontafiky do Svaté zemi. Kdo poňt jedenkrát vykonal dostane medaili, kdo dvakrát nebo vícekrát ve Svaté zemi byl, obdrží stříbrný čestný kříž. Vyznamenání nosí se na šitobílé stužce.

Trnkova divadelní společnost zahájí v neděli, dne 14. t. m. cyklus představení v Hradci Králové. Smetanovu operu „Prodaná nevěsta.“

Dluhy rytmistrovy. Ve Velké Kikindě v Uhrách odejel rytmistr hrabě P. zanechav dluhů na 200.000 K bez dovolení do Ameriky.

Zatčený pastor. Bývalý pastor Dianeký, ze Lvova, který byl svého času pro šmejdy a krádeže svého úřadu zbaven, byl minulý týden ve Věličce zatčen poněvadž na něm lpl podezření že zabil finančního strážníka Schwarze, když chtěl propašovati přes hranice nějaké zboží.

Tělesní četníci císaře německého budou nyní ozbrojeni pikami a s těmito jej budou při výjídce provázeti.

Žárlivost. V obci Vrstovaci u Zomborn otrávil vdova Rozsityová ze žárlivosti svou osmnáctiletou dceru, načež se sama zprovodila se světa. Obě ženy milovaly jednoho a téhož mladíka a matka, která nechťela ustoupiti, odhodlala se ke strašlivému skutku.

Knihy a časopisy. V Rakousko-Uhersku vyšlo r. 1900 v celku 2700 knih, z nichž skoro 300 českých. Novin politických vycházelo 2187, z nichž 362 českých.

Pro vlasť a národ! „Klerikální“ Cyrillo-Methodějská záložna v Brně věnovala na národní účely z loňského čistého výtěžku obnos 15.665 K 32 haléřů.

Poslanec Křesetic snad se samé radosti, že již tak mnoho vymožeností národa českého získal odjížděl z Vídně, jak jeden pražský list sděluje, v damské společnosti. A poněvadž horuje také pro „umravení“ lidu, ukázal tu svoji „umravenost“ takovým způsobem že to snad bude předmětem soudního vyšetřování.

České umění v cizině. Pařížská výstava, jakkoli národ náš se v ní reprezentoval jen zlomkovitě a sporadicky, pomohla znamenitě i našemu umění reprodukčnímu, které zahájilo na celé čáře konkurenci s největšími ústavy cizozemskými. Tak se dovidáme že v poslední době vyznívaly reprodukční ústavy

„České grafické společnosti Unie“, jejichž říditelem jest dr. rada Jan Vilím, pozoruhodné objednávky s Kábrý, Varny, Lublína, Düsseldorfu, Tiflisu, Taškentu, Lipska, Londýna a Paříže.

„Novinářský“ sloh si dojísta osvojil pan Kasalý, redaktor Dačických Listů. V posledním čísle jmenovaného listu se hájí proti někomu, kdo mu poslal anonymní dopis. A tu čteme: „Všechno tito přibíjí na pranyj onoho hulváta, který mi zaslal anonymní paličský dopis. Hulvát ten se podobá na vlas slotfilému banditovi atd.“ Opravdu skvozný to novínář, ten p. Kasalý. Přibíjí někoho na pranyj, ale vlastně ani neví kdo to jest. A pak ten jemný tón! To se pak nazývá „novinářský sloh.“

Čikánů načítáno v Uhrách 274.940. Z těch je dětí školou povinných 58.747, avšak 40.634 dětí občanských škol vůbec nenavštěvuje.

Modlitba před prací v továrně. Anglický továrník H. Greager zavedl ve své továrně, že každodenně počíná se práce modlitbou a vykladem, což dohromady trvá asi 15 minut.

Do kláštera vstupní portugalská královna Amálie, která již jest 15 let vdanou a matkou dvou dětí.

Literatura.

Do rosmaru i do pláče. Sbírka reminiscencí Pavly Moudré. Nakladem Hejdy a Tučka v Praze. Cena 1 koruna 60 haléřů. Nové nakladatelství Hejdy a Tučka vydalo již celou řadu pěkných a cenných publikací. S radostí vždy saháme po knize jmenovaným nakladatelstvím vydané — a tak i tomu bylo, když se nám dostala kniha Pavly Moudré do rukou. Ale tentokrát jsme se zklamali. Neznali jsme spisovatelku, leč jen z některých feuilletonů v pražských listech. Jak pp. nakladatelé sami oznamují, kniha „Do rosmaru i do pláče“ jest první výtisk práce spisovatelky. Lebké črty, místy dosti unavující střídají se s přehnanou satyrkou, která rozhodně neodpovídá pravdě. Zdá se, jakoby spisovatelka čerpala látku ze sbírky zastaralých anekdot, a aby to bylo zajímavější, přidala k tomu některé příběhy ze svého života. Ovšem, ty příběhy jsou tak obyčejné že nikoho to nemůže zajímat, leč jen snad spisovatelku sama. Pikantní historky, které líčí z doby za svého pobytu v klášteře, cenu knihy ještě zmenšily. V črtě té jest naneseno tolik pravdě odporujících scén, že i neuvědomělý čtenář nad tím zavrtí hlavou. Z celého díla jest patrné, že spisovatelka vzala si za vzor mnohé fráze, dávno již přežité názory — a proto také napjala prvu knihu, pro myšlené veřejnost českou naprosto bezcennou. Bylo by dobře, kdyby čilá nakladatelství Hejdy a Tučka bylo v příštích dobách u výběru literárních děl opatrnější.

„Náš Domov“ oblíbený a nejlacinější český obrazkový čtrnáctidenník zábavně poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatit na adresu: „Náš Domov“ v Olomouci, Laudonova ulice, č. 13. Předplatit se poloročně jen 2 K. 40 h., celoročně 4 K. 80 h. i s poštou. — Právě vydán ročník X.

„Vlast“ roč. XVII., časopis pro poučení a zábavu, redaktor Tom. Škrdl, vyšlo č. 4. s tímto obsahem: Z jakých příčin jmenuje Petr Chelčický M. Jana Viklíka protivou? Píse Dr. Ant. Lenz. (Pokr.) — Dokonáno! Báseň od J. Miloty. — Z Mše baltického Triglava. Historický obraz z doby obrácení Pomocanů od Bedřicha Kamaryty. (Pokračování.) — Když růže kvetly. Báseň od Vlad. Hornofa. — Pražské katechy. Napsal prof. Al. Kašpar. — Rámáryna. Předklad obsahu stejnojmenného díla P. Alex. Baumgarte nera S. J., pořídil Vilém Sladomel, kněz církevní. — Naše Slezsko. Napsal Jan Vyhřídál. (Dokončení.) — Za slávu cechovní. — Obraz ze života. Napsal Al. Dostál. — Slzy Kristovy. Báseň od R. Stupavského. — Záhady světa a bilance vědy. Píse duch. prof. Fr. Horáček. (Pokr.) Jak to v našich obcích chodívalo. Kulturní obraz z doby poddanství na Dymokursku od F. J. Čechotky. — Gethsemani. Báseň od R. Stupavského. — Kanonické visitace biskupů litoměřických v letech 1796—1822. Podává Ant. Vetešník. (Dokončení.) — Valná hromada družstva Vlast. — Literatura slovenská 1900. Píse Fr. Peřinka. — Literatura. — Drobné literární a jiné důležité zprávy a úvahy. — Spolkové zprávy. — Úmrtí. — Předplatné na „Vlast“, roč. XVII. obnáší: ročně 10 K, půlletně 6 K, redakce a administrace „Vlasti“ jest v Praze, v Žitné ul. 670-II.

Rozhodů po lidumilství, jediného filantropického měsíčníku, vycházejícího redakcí JUC. Fr. Cyr. Vika (v Praze, 369—VII) ve prospěch „Jub. ženského asylnu cís. a král. Alžběty“ v Praze na Kampě, vydáno bylo právě 3. č. IX. roční. s tímto bohatým obsahem: Text: Ferdinand Jan N. Kalous, světitel biskup pražský: Almužna jest větším požehnáním pro toho, kdo ji dává. — B. Ledvinková: Žij nám dále! K desátému výročí úmrtí Marie Riegrové-Palacké. — Fr. H. Zundálek: Valle di Pompel. Vzpomínka z cest po Italii. (Část další.) — G. Leroy: Práva dítěte. Vyňato ze spisu: „Droits de l'Enfant“, přeložil J. Kosina. (Část další.) — Zprávy. — Rozmanitosti. — Přemýšlení. Vyobrazení: Hanuš Schwaiger: Bída. — Valle di Pompel. III. Ústav pro hluchoněmé v Litoměřicích: Malá domobrana. Milosrdný Samaritán. Cordelia: Hraběnka Amalie. Z italské knihy „Vita intima“ přeložil Dr. Frant. Jakubův. — Marijan Gwalewicz: Duše v odietu. Novela z pamětí mladého lékaře. Autorisovaný překlad Václava Kredby. (Část další.) — Mosaika: Z denníku vinceaciánova. Vetešník a Mozart. Jdi a číš totéž! — Droby z čebty. Listy střídmosti. V. Trümmel: Snahy o rozšíření střídmosti. Jich důležitost, úkoly a prostředky. (Část další.) Předplatné (ročně 4 K) přijímá Lotty Trakalová-Kheilová, choť ředitelky akademie hr. Straky v Praze—III.

Domovské právo. Jest zajisté ještě mnoho lidí, kteří jednak z neznalosti tohoto nového zákona, jednak z línosti svojí vlastní, nešádlí o domovské právo. A přece jest pro každého občana znalost nového zákona na toto nad míru důležitá. Praktickou

a při tom levnou a každému srozumitelně psanou brožurku o „Domov. právu“ vydal p. Jan Kotík, knihkupec na Smíchově, se které snadno každý se doví, co zákon ten obsahuje a jakým způsobem domovského práva lze nabýti. Cena tohoto spisku jest 30 h. poštou 40 h. a dostati jej lze všude u knihkupců.

Zpráva umělecká. Proslulý obraz „Dokonáno jest!“ od Gabriela r. Maxa, s přesvědčující pravdou pojímající světodějnou událost na Golgotě u velikém jejím významu vyšel právě jako nejúspěšnější ozdoba pro chrám, školu a dům ve velké a menší barevné umělecké produkci péčí uměleckého nakladatelství Mikoláše Lehmannova v Praze. (Velké vydání: 118 cm. vys. a 90 cm. šíř., zarámované sl. 22. — 3 menší vydání: 60 cm. vys. a 30 cm. šíř., zarámované sl. 6.)

Hospodářská besídka.

Prostředek proti obtížnému hmyzu u drůbeže. Učíme prášek z 1 dílu pravého prášku na hmyz, ze 3 dílů sirného květu, ze 2 dílů dřevěného popela a z takového množství usušené peluže, jak máti chceme; neboť právě peluž (pelyněk) hmyz velmi omamuje a dá se, je-li řádně usušena, snadno na prášek utlouci. Nežli tohoto smíšením vyrobeného prášku k posypání drůbeže upotřebíme, ohřejme ho trochu! Při posypávání samém at jedna osoba drůbež na nějaký rozprostřený, třeba starší šátek položí a ji na něm i podrží; druhá osoba nechť pak drůbež posypává. Kus byl-li již náležitě posypán, zabalme pevně do podložené látky a ponechme ho tak několik minut. Když ho pak rozvineme a pustíme, bude se vytřásati a setřese tak se sebe všechny at již mrtvé nebo jen omámený hmyz. Nebude také zbytečno, ani má-li již drůbež hmyz na sobě, ani chceme-li ji před tímto pouze ochrániti pak-liže vždy občasné posypeme místa, na kterých se drůbež v pisku nebo jinde popelívá, tímto smíšeným práškem.

Kyselé mléko jako prostředek proti plivání krve. Jeden z venkovanů doporučuje z vlastního pokusu kyselé mléko a píše následovně: „Byl jsem letos stížen pliváním krve. Povolal jsem si lékaře, ten mi dal prášek a léku za 30 zl. — než můj stav se horšil čím dál tím více. Jednoho dne, maje velkou žízeň, prosil jsem o mléko kyselé. Prášky a léky přestal jsem užívat. Napil jsem se mléka a cítil jakési ulevení. Bral jsem na to každou hodinu jeden malý hlt a na večer cítil jsem, že mi málo krve vyšlo. Druhého dne jsem opět „užíval“ kyselé mléko vždy po hodině. Na večer byla slina čistá bez krve. Od té doby jsem úplně zdrav a zůstanu vždy věren kyselému mléku.“

Med jako lék proti neštovicím. Provedenými pokusy bylo zjištěno, že i nejhorší neštovice zmizí a horečka ihned pomine, dá-li se nemocnému užívat med s vodou. Tento prostředek objeven byl náhodou jistou, těžce onemocnělou dívkou, která svou žízeň tajně medovou vodou hasila. Pozdravila se tímto divotvorným způsobem. Týž prostředek byl pak na vojíně neštovicemi onemocnělých vyzkoušen.

Názejte a štěpujte jeřáby. Z Tyníště se nám píše: Hospodářská besídka Vašeho ctěného listu ze dne 10. m. přinesla pod tímto záhlavím mnohá zrnka pravdy, ku které co doplněk tyto řádky si navázati dovoluji. Jedlá (štěpovaná) jeřabina byla do Tyníště před 11 roky z Moravy p. lesním Ant. Hamanem přinesena. Tenkrát pan lesní platil jednotlivý stromek 2—4 zl. za kus. Během doby rozmnožily se zde také příčiněním okrašlovacího spolku v Tyníšti značně a máme zde několik set kusů dobře urostlých stromů jeřábových, které krásné, velké a sladké plody nesou. Známá česká firma J. Fáborského v Tyníšti která se s konzervováním ovoce, hub a brusi-nek zabývá, zaváží též tyto jedlé jeřabinky do cukru, co chutný a zdravý kompot. Kdo by se o jedlé tyto jeřabiny zajímal je pan J. Fáborský v Tyníšti ochoten proti zaslaní 2 K. za láhev tyto poslati. Peněžní obnosy za jeřabinky věnuje p. Fáborský spolku ku postavě chrámu Páně v Náchodě a v Jeníkovicih u Třebechovic na kteréžto spolky objednávky i peněžní obnosy zasílány bůdtež. Firma ta zakázky pokud zásoba stačí vyřídí. Co však se vroubí jeřabinových týká, rozesílá tyto spolek okrašlovací města Tyníště n. O. kus za 25 h za zaslaný obnos předem. Nyní právě jest nejlepší doba ku štěpování mladých divokých stromků a štěpování děje se tak jak u stromů ovocných.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. dubna 1901. 1 hl. pšenice k 11:30—13:30 žito k 11:30—12:40, ječmena k 9:30—10:30 oves k 5:40—6:30, proso k 9:50—10:30 vike k 11:30—13:30, hrachu k 15:00—26:00, jáhly k 10:00—00:00, krup k 15:50—44:50, bramborů k 2:20—28:00, jetelového semínka červeného k 62:00—84:00, jetelového semínka (inkarnát) k 88:00—104:00, máku k 21:40,

olejky k 08:00—00:00, lněného semene k 29:00—29:50 100 kg. žitných otrub k 12:50, pšenič. otrub k 12:00. 1 kg. másla k 2:40—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:40—1:78, tvarohu k 0:28—0:22, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 9:00—0:00, jeden hekt. cibule k 5:00 jedna kopa drobné zeleniny k 1:00—4:00

Zrnka pravdy.

Lítost, a dobré nápady dostavují se často příliš pozdě.

Kdo chce lidskou podlost důkladně poznati musí buď velmi mnoho anebo velmi málo psaně mlti.

Největším a snad i spásným prostředkem pro darebáky byla by věčná paměť; ale ďábel jim pomáhá lehkomyšlností.

Žerty a vtipy.

Všechno je v kalendáři. Po zatmění slunce přiběhne hoch k mamince. „Jak to jen mohou vědět, kdy má být zatmění slunce?“ — „Ale jdi, hloupý, škoda že chodíš do školy. Což pak to není v kalendáři udáno?“

Hrozba. Tulák: „Pane starosto, do vaší dádiny již vícekrát nevkrócím. Tak miserná štlavy, jak vy tu máte, nikde jsem ještě neviděl!“

Ze školy. „Co máme dělat, než jdemo spát?“ ptá se pan učitel ve škole. Hoch mlčí. „Co pak děláš tvá maminka večer?“ — Hoch: „Čeká, až přijde tatínek z hospody a pak mu nadává!“

Listárna redakce.

Hronov. Ano, — až na první neděli v květnu. Thema oddílů později.

X. 20. Znáte přísloví: „Kdo cti nemá... atd.“ Po skutech jejich poznáte je...

S. M. Š. Drár Králové. Děkuji, neposlejte mi něho.

Pan B. C. Poltka. Inset nebylo možno již do minulého čísla vřaditi, poněvadž došel až v pátek, kdy již celý náklad byl vytisknut.

Pardubice, Sopoty, H. Jeleni, Předměstí. Došlo pozdě.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení státek, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců se dřeva i s kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posílaje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.

S účtů velkoreu
Antonín Sucharda.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brycht.

Stran 542 — 8. — Cena broš. K 320, poštou K 350.

Kniha se schválením Ordinariátu vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávaje knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiktiofých, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicas sedes“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Učně

z řádné křesť. rodiny přijme za výhodných podmínek

JOSEF KIESLICH,

závod pozlaccovačský pro ohrámové práce a výrobu rámoň

v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.

Utiňte prosím, malou objednávku na zkušičku

Při hromadném objednání větší výbody.

Též na spátky bez svýho cen!

Sbírejte upotřebené

poštovní známky

všech zemí a různých druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých hochů, kteří se chtějí věnovat studiu kněžskému.

Za to každý dostane různé pěkné církevní památky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i zápatky adresovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bregenz (Vorarlberg).

Dekorální malíř a pozlaccovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrámoví a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejníže.

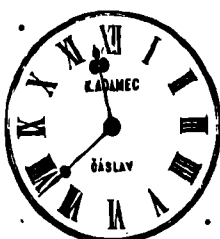
Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Josef Štěpán,

závod pozlaccovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stoli

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

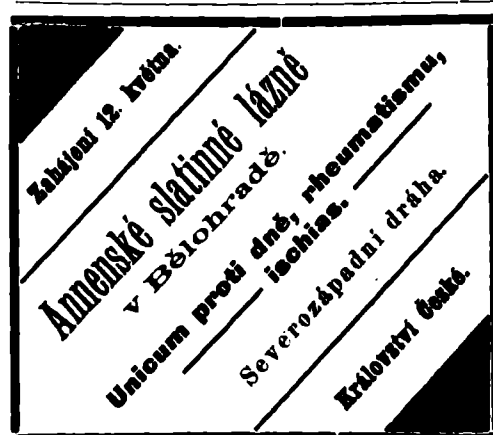
Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Právě vyšlo:

PhC. Jan Pauly:

Praktické pokyny o domovském právu.

Populární poučení o tom, co domovské právo jest a jak možno si je zaopatřit. Cena 30 hal. poštou 40 hal.

Na skladě v každém knihkupectví.

Nakladatel Jan Kotik,
knihkupec na Smíchově.

Pro chudokrevnost, reumatismus, dna, bledňku, ischias, skrophulosu, nemoci ženské atd.

výtečně osvědčené, moderně zařízené, slatinné

● LÁZNĚ VELICHOVKY ●
u Jaroměře,

dále lázně elektrické, jodové, jehličnaté, jakož i massage za odborného řízení lékařského lékaře MUDr. J. Pelučky pro nemoci nervové a míšní.

Převážná krajina, suchá poleha, rozsáhlé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní a telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř půl hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Ředitelství lázní Velichovky.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorální malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporňuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

malb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěží i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně. Beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Speciální závod klatovským prádlem.

Továrni sklad bílého zboží.

Prádlo pro pány i dámy ve velkém výběru, **výbavy pro nevěsty** vlastní výroby, **kněžské kolárky** atd. odporčuje

Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

Anny F. Horové v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporčuje ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

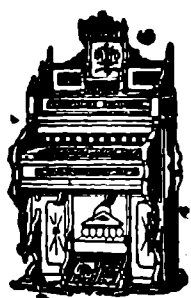
jupiček a pláštěnek.

Revač jest vždy velký výběr rozličných bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na sklade.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Anna F. Horová.

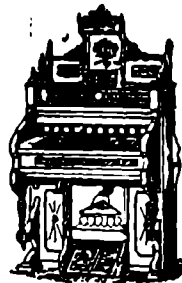

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.
Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Založeno r. 1863. K jarnímu období bohatě zásobený sklad tu- i cizozemských novotinek. Anglické čisticí vlákna Homespons; šaty od zl. 7-20.	Josef Jeřábek dříve J. Skala, modní obchod pro dámy a pány — v Hradci Králové — na velké podlažní číslo 148. Slunníky. Deštníky. Ceny levné. Vzorky a objednávky zasílají se vyplacené.	Založeno r. 1863. Černé modní i smutkové látky. Hedvábné látky zaručené jakosti. Hedvábné šály a šátky. Francouzské batisty. Různé druhy vlněných látek počínaje šaty od zl. 125.
---	--	--

VARHANY
soustavy kůželové i pneumatické
důkladně spracované
doporučuje majitel c. k. výsady a zásluž-
ného kříže hudební akademie belgické
stavitel varhan a harmonii
Bedřich Čápek v Poličce.

Kondiční kancelář
spolku číšníků v Hradci Králové a okolí
Svatojánské náměstí v „Besedě“
doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů,
kaváren, vináren a restaurací zde i na
venkově řádný pomocný personál zejména:
vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, ku-
chaře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí
za nejpřesnější vyřízení všech dotazů.
Správní výbor.

Rovná klenba
dle patentu Blažkova
jest nejvýhodnější, jelikož jest levná při nej-
větší bezpečnosti. neboť, jak úřední komisi zjištěno,
při zatížení 1 m² 68 metr. centy úplně zůstala
neporušenou. Zde se lehce a rychle od ruky bez
ramenát. Cihly tyto nabízí a licenci k výrobě
jich dává
kruhová cihelna hraběte Františka Kinského
v Kostelci nad Orlicí.

Díkůvzdání.

Za příčinou úmrtí naší milované matky, paní

BARBORY BAYEROVÉ,
vdovy po c. k. okres. tajemníku

dostalo se nám četných projevů soustrastí a nás blažících důkazů srdečného účastenství v našem těžkém
zármutku, že pokládáme za svou povinnost, všem vůbec a každému zvlášť, kdož jakýmkoli způsobem
v Pánu zesnulé naší matce v posledních chvílích života a nám při úmrtí její milou účast projeví, vzdátí

díky nejsrdečnější.

Zejména uctivý dík činíme vysocedůstojnému pánu kanovníkovi a měst. děkanu **Musilovi** za
obětavě poskytovanou duchovní útěchu v Pánu zesnulé v posledních její dnech jakož i za vedení pohřeb-
ního průvodu, veškerému P. t. **duchovenstvu** za doprovodu v Pánu zesnulé na poslední její cestě,
velečtnému p. MUDru **Ot. Klumparovi** za pečlivé ošetřování v nemoci, dárům krásných věnců, všem
účastníkům pohřbu a vůbec všem, kdož jakkoli bol náš zmírniti se snažili. Všem skutky lásky jejich
k nám hojně

✿ Zaplať Pán Bůh! ✿

V Hradci Králové, dne 10. dubna 1901.

Jménem příbuzenstva
VÁCLAV BAYER,
protokolista biskupské konsistoře,
syn.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatná na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 19. dubna 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Jaro.

Není nic lehčího na světě, jako vzít noviny do rukou a mrzutě je odhodit se slovy: E, tohle nebudu číst. O mnoho těžší však věc jest článek tak napsat, aby ho lidé všech povolání a stavů četli. Stalo se mi totiž, že jsem napsal kdysi do Obnovy článek s nápisem: Povětrníky. To jsem si dal. Jeden pán se mi přiznal, že si v duchu řekl: E, tohle nebudu číst. Myslel, že to je nějaký zastaralý článek — hospodářský. Zatím to byl článek velice časový a ličil, jak jistí velikáni naší povahou svou jsou — povětrníky. — A tak se bojím i dnes, že se naleznou mnozí, kteří tento článek zavrhnou se slovy: E, kdo pak by tohle četl. Bude tu jako žáček ličiti, jak se příroda probouzí ze svého spánku, jak slunko mile hřeje, jak ptáček zpívá své líbezné melodie, jak broučkové vylezají ze země. Ale, prosím, račte mít jen malé strpení. Nebude to nic tak příliš žáčkovitěho ani hospodářského, ale bude to něco, o čem právě za dnů našich se mluví má, poněvadž se na to málo myslí.

Jaro v přírodě vrací se každého roku a bude se vraceti, dokud, jak se říká, svět světem bude. Ale hůře je to s jarem — u člověka. Počítáme-li za jarní měsíce březen, duben, květen, nalezneme velikou podobu lidského života s těmito měsíci. Březen — to by tak byl člověk — v plénkách, v peřince, v kolébce, jak pak leze po zemi, na nohy se staví, mluví se učí, ale mnoho spí, mnoho „vřeští“, stůně, ale již se taky ob čas usmívá. Duben, to by byl čas, kdy kluk již hodně roste, se učí, ale dnes jako jarní sluníčko tatíka s maminkou obveseluje, a zítra brečí, vzdoruje, hlouposti nerozumné dělá — jako ty přebáňky v aprílu. Máj — jinou — kvetoucí, ale běda mu, jestliže přijde mrázek — lhostejnost ke všemu vyššímu, anebo horko vášní se probouzejících, hmyz a housenky — hříchy — květ požírající. Takové je to jaro lidského života, — ale jen jedenkrát přáno jest člověku. Odešlo — nevrátí se víc, a pospíchá si k zimě čili, jak se na našich úmrtních návštěvách čítává, „k věčnému spánku“.

A nyní právě přicházím k tomu, čím se snad nezavděčím. Neboť nejen o povětrnících se řeklo: E, tohle nebudu číst, ale právě proto, že je za dnů našich mnoho povah povětrnických, ihned se noviny odstrčí nebo vůbec zamítají, které přináší články o věcech vážných, ba řekli bych nejvážnějších.

A takovou nejvážnější věcí jest ten „věčný spánek“. Vim, že se úmrtní návštěvi upravují třebas v pohřebním závodě, a že „věčný spánek“ jest u mnohého jen „básnictví“ čili moderní fráse. Ale přece to ukazuje na povrobnost našeho věku, který nerad — myslí. A tak, prosím, račte mít malé strpení se mnou, když povídám, že u člověka žádný „věčný spánek“ není.

V hlubinách lidské duše — nezkažené — jest vědomí, že právě smrt jest probuzením k novému životu. Umíral jeden z francouzských rouhačů z doby první revoluce. Žena i děti jeho plakaly u lože, a on — ač za dnů zdravých něco jiného křičel — pravil: Neďávejte si to loučení se ode mne tak bolestným. To, co ve mně vás miluje, věčně žiti bude. Za dnů zdraví, když vířily vášně, když se stálo o slávu a chválu, mluví se jinak, když pak je čas k vážnému přemýšlení, vytryskne z duše lidské na povrch to, co jí Stvořitelem jako nějaký přirozený pud vtisknuto jest, totiž to vědomí, že duše lidská jest bytost k věčnému žiti stvořená, nesmrtelná. A proto obyčejnému člověku není ani potřeba tuto věc snad dokazovati. Duše jako přirozenosti svou sama to pocítuje. A co je hlasem přirozenosti, jest jistě pravda.

Tak jako zrovna přirozenost duše naší sama sebou cítí rozdíl dobrého a zlého, tak taky sama sebou cítí, že jest zodpovědnost v budoucím životě. Neníť zajisté duše lidská jen sílou, která oživuje tělo, jako u zvířat, ale

jest bytostí, která práhne po pravdě, po dobru a kráse a nemá pokoje jen jako zvíře nasyćením tělesným, nýbrž jen právě těmito vyššími, čistě duchovými věcmi sytí se, což — ať se jí toho zde jen v nepatrné míře dostává anebo vůbec neposkytuje — z ní samé, z jejího nitra vyluzuje vědomí, že bude nasyćena, až se tělo zbaví.

A tak čeká duši jiný, nový, lepší život. Jen krátké a jediné jaro života tohoto pozemského jest nám zde údělem, po zimě smrti následuje věčně nevadnoucí jaro z poznávání a milování nejvyšší bytosti plynoucí. — Ovšem, ovšem něco samičeti nelze, že, ač duše všech věčně žiti bude, život všech duší jarem rozkoše nebude. I to je v hloubce duše lidské rukou Stvořitelovou zapsáno a jest to tak jisto, jako že zlé a dobré jedno není.

Ale co tělo? Zdaž to neklesá ve věčný spánek, ve věčnou zimu? Aspoň tušení, že i tělu lidskému přijde jaro, je rovněž v duši lidskou vryto. Nejlepším svědectvím toho je k nezkažené přirozenosti lidské patřící účta k lidské mrtvole, hrobu a hřbitovu lidí. I divoch v Africe hájí si hroby předků svých. Jen v Evropě jsou „doktoři“ a nedoktoři, kteří o lidském těle mluví jako o mrše zvířecí. Avšak, kde vzít sílu k tomu, aby toto tušení nezvrátilo předsvědčením bylo? Příroda se svým jarem k životu novému vše probouzejícím jest sice obrazem, podobnostním, ale ne zárukou.

Záruku v tomto ohledu poskytuje jedině křesťanství. Nezvrátitelnými dějinnými svědectvími jest dokázáno, že Kristus vstal z mrtvých. A proto potom není žádným skokem v myšlení, anebo odvážným tvrzením nápis jednoho pomníku na hřbitově římském: Christus resurrexit, et ego resurgam! Kristus vstal z mrtvých, i já povstanu! A proto „přijde jaro, přijde“, tato sladkobolná píseň o jare v přírodě jest sladkou písní pokolení našeho vzhledem k oživení těla našeho, či vlastně vzhledem k tomu, že duše lidská, která, ač duchem jest, přece jen taký tělo ožívovala, opět tělo oživovati bude, tělo ovšem s jinými lepšími vlastnostmi, tělo věčně jaro slavící.

Nevím, zdali se takovou úvahou zavděčuji, nevím, zdali se nenalezne, kdo řekne: E, tohle nebudu číst. Ale že bychom o mnoho lépe činili, kdybychom novináři i čtenáři takovými — opravdu nejvážnějšími věcmi se zabývali, než když stále tu prázdnou slámu té politiky mlátíme, jest jistě věc.

Ale abych této modle našeho věku přece něco kadidla na pánev nasypal, přicházím k tomu, že se i o národech mluví, že mají jaro, poledne, večer nebo jaro, léto, podzim. O národech románských — latinských se povídá, že podzim mají, o německém, že žije již v létě svém, o Slovanech pak, že jaro mají.

Mé přesvědčení jest v tom ohledu následující. Příchodem svatého Cyrilla a Methoděje nastalo českoslovanskému národu jaro. Doba svatováclavská a pozdější vývin křesťanství pohanství překonávající byla jistě podobná jaru v přírodě. Přišlo léto, čas síly, ale i bujnosti, doba otce vlasti. A po létě dvoustoletý podzim s bouřlivými větry vášni a roztržek náboženských; list za listem té staré slávy a velikosti opadal, až v národnostním a politickém ohledu přišla zima počínající bitvou na Bílé hoře, až do doby novější. Zdálo se, že nikdy více nevzejde jaro nám.

Ale právě v zimě, kdy v mnohém ohledu je mrtvý klid, pracuje se na venkově tiše v domácnostech, a když není radosti v přírodě, tichým radostem života náboženského n. př. v adventě, o vánocích, a dětinným radostem života rodinného ku př. čtením kalendářů, povídek, oddává se lid náš, aby na jaře s novou pružností a silou pracoval a radoval se v přírodě.

Takovou zimu trávil národ náš. Mrtvý — jak říkájí — ale zdánlivě mrtvý klid nastal mu v době pobělohorské. Stará národní a politická sláva odpočívala spánkem zimním. Ale nejlepší a nejnaděšnější přátelé národa našeho pracovali prací tichou, neuznanou, ale k nové-

mu životu, k jarnu připravující. Byla to především práce náboženská; na půdu svatováclavskou vracel se národ, okřival mravně, neboť jen na pevné půdě staré víry utišily se před tím rozpoutané chťiče. Byla to však i práce jakoby rodinná. Knížka česká, i když to jen ten kalendář byl a nějaká ta starorytířská nebo loupežnická povídka, působením kněžstva katolického přece jen dostávala se do rukou lidu, jehož jazyk ve chrámech hlaholil.

A tak přišlo jaro probuzení i národnostního a radostně pje každé české srdce: Přišlo jaro, přišlo.

A v kterém asi jarním měsíci žijeme dnes? Zdá se mi často, že jsme právě v nějakém aprílu, buď že sami aprílové kousky svou často — budiž to odpuštěno — chlapeckou bujností a nemravností děláme, anebo že nás aprílem posílají rozliční ti „vůdcové“ naši, zvláště pak Vídeň. Snad jsme již v máji. Ten mráz té škrobenosti jistě částí našich studentů, ty housenky té bezcharakternosti a spousty ničích květů naše. A to je, co vášnou naplňuje starostí.

Tím více jest povinností naší o udržení jara doby svatováclavské pečovati.

O otázce židovské.

(Interpelace posl. Schneidra.)

(Pokračování.)

Jest tu též methoda, které tito pánové obyčejně užívají, když si z jistých těžkostí nemohou pomoci.

Zapírá-li židovský zločinec, tedy eo ipso (tím samým) se už zločin nestal, přizná-li se, je blázen, učiní-li žid nějaká sdělení, jest zločinec, který vlastní hnězo poskvřňuje, a je-li případ takový jako byl v Damašku, pak se použije peněz. Zkrátka židé jsou nevinní za všech okolností.

Co bylo s dívkou, která r. 1883 od židovských manželů Ritterových v Haliči zabita byla?

Tři soudní dvory, které vídeňský ministr spravedlnosti delegoval, shledaly vinu manželů Ritterových, a přece z Vídně došlo osvobození vrahů, poněvadž, jak se říká, byla obava, aby Poláci popravu Ritterových nepokládali za znamení, aby pobili všechny židy.

V zmíněné knize exrabína Moldavy na stránce 36 se sděluje, že tajemství o krvi mezi židy z otce přechází na syna, a máme za to, že není bez zájmu vědět, co Moldavo v té věci sděluje. Píše:

Když jsem byl star 13 let, v kterémžto věku židé svým synům jakousi korunu na hlavu kladou, vzal mne otec na stranu, a (prve když mi byl záští proti křesťanu jako věc Bohem rozkázanou na srdce vložil, a výklad učinil, k jakým účelům křesťanské krve užívati třeba, důtklivě připomenul, že od samého Boha přikázáno jest křesťany zabiti pro jejich krev), dal mi polibek a pravil: „Synu můj, tímto učinil jsem tě svým nejintimnějším důvěrníkem“. Na to šířejí vykládal mi toto mysterium (tajemství) krve a vysvětloval, že je Bůh sám židům zjevil, a že jeho plnění židům samým Bohem přikázáno jest. Po té ještě doložil, že tímto jeho sdělením stal jsem se vědomým nej důležitějšího tajemství židovského náboženství a zapřisáhl mne následovně, abych tajemství toho střežil: „Synu můj, zapřisáhám tě při všech živlech nebes a země, abys tajemství toto vždycky ve svém srdci choval, nikomu ho nesdělával, ani svým bratřím, ani sestřím, ani matce, ba ani manželce, žádné živé bytosti, zvláště žádné ženě. A kdyby se i stalo, že bys měl jedenáct synů, nesdělíš tohoto tajemství všem, nýbrž jen jedinému, tomu totiž, kterého za nejmoudřejšího a nejschopnějšího k zachování tohoto tajemství uznáš, jako to činím nyní já tobě. Pozoruj také zdali tvůj

syn věrně a horlivě našel víry se drží. Opakují ještě jedenkrát: Střež se tajemství to ženám sdělit, ani svým dcerám, ani své ženě, ba ani matce. Jen syna v ně zasvěť, kterého k tomu za hodna uznáš. Synu můj! Celá země ať odepře tělu tvému hrob a nedopřeje ti po smrti přijetí, jestliže kdykoliv a v jakýchkoliv okolnostech, a třeba i nejhroznějších, toto krve tajemství zjevíš jinému, než koho jsem ti označil. A kdybys i z vlastního zájmu neb z jiného nějakého důvodu křesťanem se stal. Střež se dobře zraditi svého otce tím, že bys tajemství, jež ti dnes sděluji, odkryl. Má kletba stihnuť tě na místě, a ať provází tě až k smrti na věky."

Moldavo uvádí za důvod pro užívaní křesťanské krve mezi jinými také očišťování (od hříchů) a tu tážeme se: jakým právem popírají Hirsch Hildesheimer a druhové pravost překladu Moldavova? Mějme přeci na zřeteli, že kandidát rabbinatu Bernstein ve Vratislavi 21. února 1889 na tři měsíce uvězněn byl, poněvadž z křesťanského hocha před osmi léty, jak sám doznal, krev čepoval, aby se jí očistil.

Vzhledem k té okolnosti, že v tomto dotazu nelze celou knihu Moldavovu in extenso uvádět, musíme se s tím, co řečeno, spokojiti a k tomu ukázat, že důvěrou papeže Řehoře XVI., tedy nástupce od židů citovaného papeže Řehoře X., za bibliotékaře Propagandy ustanovený *exrabbi rytíř s Drachou* ve svém díle „La harmonie en l'église et la synagogue ancienne (Paris 1844)", str. 167. svaz. 1., výslovně se vyjádřil, že podle rabínských principů (zásad) život a tím více majetek nejdůležitějším k dispozici (k užívání) jest.

Ať jsou ostatně tato sdělení pokřtěných židův tak zajímavá, ačkoliv tak poučená jsou procesy, jež při rozličných rituálních vraždách byly vedeny, ačkoliv jest příliš nápadno, že v c. k. ministeriem schválené „věrouce a mravouce židovské", takové poučky, jako na př. následující jsou, aniž justiční úřady a úřady kultu o jejich smyslu se starají: Židovstvo uznává vedle psaného zákona v Thore od Mojžíše (1) vyšlé ústní podání, tradici, která zákon psaný vysvětluje a bližší ustanovení pro praxi uvádí (Vide: „Israelitická věro a mravouka", rukověť náboženského vyučování israelitické mládeže. Od Leopolda Breuera, učitele ve výslužbě ve Vídni. 5. vydání. Vídeň, 1876 Vilém Braunmüller. První oddíl: O rituálních a obřadních zákonech. Strana 88. O zákoně ústním (tradici), 2. odstavec par. 4.), a ať jest sebe jasnější a pochopitelnější, že židé všechno zkoušejí, aby dokazali, že ritus (obřad) krve žádný není, a zvláště že z knih jejich dovoditi se nedá, přece nemůžeme si odepřít, abychom neukázali na jedno místo Talmudu, které se nám jeví zvláště velmi instruktivním. (Pokračování.)

FEUILLETON.

Vojna a mír.

Musikantské idylla se staré školy. — Vlad. Hornov.

„Rektor Macháček pobruchoval si spokojeně hlubokým basem, kleče nad baldou partesí, které vylovil z nitra veliké černé almary. Almaru byla jeho pokladem, dědictvím jeho otce a věnem pro jeho děti. Kdo spočítal by všechny ty titěrné hlaavičky, stíněné do tisíců řad pěti linek a spící tichý sen v lůně červotočnou prožrané muzikantské vertheimky. Návštěva rektora Macháčka probudila notové pidimužky ze spánku. Prčtáhly zkrivené nozičky a zvědavě pohlížely z partesí na vážné naladěnou tvář svého patrona, v napjetí čekající, kterou partituru položí stranou se spokojeným úsměvem. Ten však bral partituru za partiturou, nahlídl — a sotva že notové hlaavičky radostně mu zatancovaly před očima ze žlutavých polí hrubého papíru — zavřel je mrzutě a vložil zpět do almary.

„Rektore!“ — zavzdychaly notové hlaavičky — „tak jsme se těšily, že po dlouhém čase proskočíme se zase po klávesách, zabučíme v pedále, roztančujeme se po strunách, zabručíme v base, zabfšíme v štěbencích, zatřepetáme se v trumpetách, vyrazíme zděšeně v hornách, zatoučíme ve flétách, zasmějeme se v sopránech, zaplaveme si v altech, uškrtíme se v tenórech, utopíme se v basech! — O, rektore!, a ty's nás odsoudil zas do temnot almary!“

„Spěme sestry!“ zabručelo hluboké „C“.

„Tobě se to řekne — mrzoute!“ zavzdychalo v sopránu vysoké „C“. Ostatní rozhovor zdusila balda partesí, která na ně dopadla, nenalezl rovněž milosti před přísným soudem rektora Macháčka.

Tiché „bēda nám!“ ozvalo se šerem almary — a vkouté rozbitá trumpeta zachraptěla: „Tacet!“ V tom rektor spokojeně se usmál.

V ruce držel „general bas“. Noty a číslice, sept, sex, quint sex — akkordy mihaly se před očima radostně rozšířenými. Rektor zvyšoval, sni-

Drobná obrana.

Čeho chléb jít, toho píseň zpívej. Národní dozorce „Čas“ velmi se na nás v č. 99. horší, že jsme uveřejnili interpelaci Schneiderovu o různých židovských vraždách a obviňuje za to ndp. biskupa kralovohradeckého, že prý tím šíří pověru o rituální vraždě. Na konec pak odsuzuje paušálně římský klerikalismus, že prý zůstane si vždy důsledným v ohlupování lidu. Nebudeme se s Časem přiti, zdali uveřejnění zjištěných fakt jest ohlupování lidu protože každé dítě ví, že ohlupování lidu jest vlastně utajování pravdy, jež provádí Čas a jeho patron Masařík. Když se utajuje pravda a lidu se sype písek do očí z nevědomosti aneb z falešného názoru, lze skutek tento ještě omluviti, ale když klame se lid vědomě a za mrzkou mzdu, pak jest to zločin neomluvitelný. Čas bude opět zapírat, že by neval 30 stříbrných, ale jeho řeč ho podezřelým činí.

Jak katolíci poučují lid, pod tímto záhlavím píše „Čas“ zprávu o přednášce pana učitele Jelínka v katol. spolku v Č. Pečkách, který mluvil o obrazu Rodičky Boží Staroboleslavské. Té jizlivosti, která se již stupňuje v žurnalistickou spustlost jest ovšem „Čas“ a jeho patron Masařík schopni. Každá přednáška, která jest katolickou hyt i její pravdivost celý svět doznával nedá „Času“ pokojné spáti. Všechno nazývá bludem, tmon atd. Jak ale pan Masařík poučuje lid, o tom svědčí jeho přednášky, které nedávno v „lidových“ spolcích konal. Bezbožectví, dráždění nízkých pudů, tato vnaidila jimiž si hledí prokřestiti cestu mezi lidem vzbudila u mnohých jeho posluchačů mocný odpor. Jen malá část nedospělých hochů mu tleskala. Nejedna dáma odcházela ze schůze s hlavou sklopenou, s tváří uzardělou a styděla se pohlednouti na kolemjdoucí. — Takový účinek má to poučování p. prof. Masaříka. — Když katol. schůze v Pečkách se skončila bylo pozorovati mezi přítomnými posluchači, že přednáška p. učitele Jelínka zanechala u nich mocný dojem, že jen neradi opouštěli místnost a v povznesené náladě se rozcáhali. To byl zase účinek přednášky katolické, kterou se lid umravňuje a vzdělává. Nepředpojatý pozorovatel již z toho zajiště dozná, že kdo lépe poučuje lid, zdali katolíci a nebo p. prof. Masařík, resp. jeho „Čas“.

Politický přehled.

Členy panské sněmovny stali se pan dr. Antonín Dvořák, profesor konservatoře pražské a dr. Emil Frida (Jaroslav Vrchlický), univerzitní profesor.

žoval hlavu, bručel, tremoloval, pošupoval brejle, svasřoval obočí, rozpouštěl jeho mřsky ve vyjasněnou klenbu čela — položil konečně generalbas a příslušným svazkem partesí na stoličce, přitížil je pikslou a ostatní vše vložil do almary. Vstal, vzal vyvolený mistrovský kus pod pažď a vítězoslavně kráčel s ním do pokoje. — Byla to „missa solemnis“ — „slavnostní mše“, zvlášť vybledlá, fenomenální kousek pro kubíka na varhany, jakým byl rektor Vavřina, soused a přítel Macháčekův, který v pedálech byl nezranitelný! Když vstoupil do pokoje, ovanula jej vůně posvícenských předtuch, blaženého to úšviu rajského do statku, zářícího jednou za rok do zachmuřených listů všedního života školní kuchyně. —

Před školou ozval se veselý smích a hovor — to šly soprány, zoufalé odkášání zatřepetalo se v přední — tenor se blížil, rychlé kroky — první housle, bouřlivé kejchnutí oťáslu školou — do dveří vsunula se basa. Rektor Macháček rozložil partesy po pultech a za chvíli škola zněla, zpívala, břměla!

A kdo v slavný den posvícenské produkce neptišel? Fundament — brdina „missae solemnis“ — rektor Vavřina. Vojna — zle bylo zle! Missa solemnis padla. Fundament, pedály, varhany scházely. Basista bojoval ještě tři takty po Credo; bojoval a zdržet se nedal. Bojoval jako infanterist Lipo u „Laipcku“. Tři dny Napoleon byl už v prachu a on pořád bojoval. A přijede k němu generál pan „Švancipurk“ a povídá: „Lipo, co tady děláš?“ — „Pane generál Švancipurk, bojuju!“ — „Dyt už je tři dny po boji!“ — „Pane generál Švancipurk, nechal mě! Když jsem v tom, tak jsem v tom!“

A basista když byl v tom, tak byl v tom a teprv když rektor sadřel mu ruku, utřel si s čela krůpěje potu a vzdych: „Tak teda když myslíš — tak doš!“ A rektor měl se co držet, aby basistu Novotného nepřehodil i s basou na literácký kůr.

Macháček šel celý zoufalý z kostela. Nejedl, nepil! — Vavřina, starý kamarád Vavřina ho zradil. Byl z toho hněv — hrozný hněv, velká vojna. Dokázalo se, že Vavřina nepřišel protože jeho žena

byla ve vídeňském úředním listě v neděli ohlášeno. V prohlášení J. V. císaře stojí, že by bylo dobře, kdyby každé hlavní město pomoci sbírek uměleckou galerii získalo. Suma, kterou císař věnuje udává se asi na 2.000.000 korun.

Říšská rada sešla se včera k dalšímu zasedání. Očekává se všeobecně, že bude dátnou a že všechny své střetel obrátí výhradně k důležitým otázkám národohospodářským. — Ovšem, jsou to jen krásné naděje, kdo ví, jaká bude skutečnost.

Sjedná katolická uherských konati se bude letos v Hjnu. — V září budou nové volby do říšského sněmu uherského.

Mladoboschá strana dala v těchto dnech profesorovi dru. Frant. Fiedlerovi, sestavití pracovní program agrární, o němž před málo dní měl prof. Fiedler v klubu svobodomyšlné strany rozpravu, kteráž prý v nejbližší době vyjde tiskem. Základní osnova programu sestává z desíti odstavců, jež jsou: 1. otázka scelování pozemků (zákon kommassační); 2. otázka občanského statku a 3. otázka drobných meliorací v souvislosti s otázkou scelování; 4. pojišťování zemědělské; 5. jednotný výzkumný ústav zemědělský; 6. úprava veřejného chudinství; 7. vybudování hospodářského školství českého a zřízení vysoké školy zemědělské; 8. akce společenství; 9. regulace cen obilních; 10. otázka selského práva.

Boj za kříž v Uhrách. Katolíci studenti, kteří se sesazovali aby v universitě pěstské byly kříže, z čehož povstala trapná aféra, která skončila vítězstvím studentů protikatolických, chtěli těchto dnů položit na rakev císařovy Alžběty v kapucínské hrobce ve Vídni věnec v jehož středu nalézal se z protěže sestávající kříž. Nejvyšší hofmistrovský úřad však to nedovolil, že prý se to děje z ohledů politických. Výnos tento způsobil arcit trapné podivení.

Slavného uvítání dostalo se německému korunnímu princovi ve Vídni. Na nádraží uvítal jej císař a všichni arciknížata. Na Okružní třídě vystaveny byly slávohrány jež svým nákladem postavilo město. Pan purkmistr Lueger sám se o to přičiňoval. Sbor průběžných horlitelů s Wolfem v čele vítal německého prince nadšeným voláním: „Hoch“ a tu a tam bylo také voláno: „Los von Rom...“

Turecký bankrot. V tureckém ministerstvu pracuje komise, sestavená se 4 bývalých ministrů financí, na tom, aby sestavila materiál, na základě jehož bylo by možno prohlásiti státní — bankrot.

Válka v jižní Africe. „Press-Association“ došla z Exeteru soukromá depeše dle níž Boerové za mlhy zajali generála Franche a 500 Angličany. — Bruselský dopisovatel „Standartu“ oznamuje, že v okolí Krügerově se tvrdí, že prezident jest odhodlán předložití haagskému rozhodčímu soudu pamětní spis o jihoafrické otázce.

Válka v Číně. Čínskému plnomocníku bylo sděleno japonským vyslancem, že návrat cí-

nechtěla ho pustit a žena nechtěla ho pustit, protože rektorka Macháčková ji pomluvila, že prý neměla o posvícení pěkně vypečenou kachnu! Vojna, velká vojna — čímž končí se první kapitola.

Ale tenkrát nebylo možno dlouho bojovat. Macháček a Vavřina, takoví kubci in instrumentis — a hněv mezi nimi! Kam by se děla všechna bratrská láska? V kantorových rodinách bylo jako v příbuzenstvu. Porušenou rovnováhu dobré shody cítili všichni U rektora Macháčka bylo první posvícení a dusná atmosféra hněvu. Byla špatným znamením pro zdar posvícenských hodinek, které čekaly potěšený kout chrudimského kraje.

„Kde bude Vavřina — nepůjdu já!“ prohlásil resolutně Macháček, když jej soused bratr Velinský zval na výpomoc. Rektor Velinský schytil zachmuřen hlavu.

„Ale — ale, pane bratře! Jaký pak hněv v našem stavu?“

„Rekl jsem a na tom trvám! Což pak se nepamatujete na „missa solemnis“? Jestě slyším tu vávu. Toble se u nás ještě nestalo!“

„No, jak chcete! Vavřinu tedy zván nemám?“ — Rektor Macháček rozpačitě se probíral v tabatěrce.

„Ne — tak to nejde. Bylo by to nebratrské. Ale — mhm — takhle! Řekněte, že jsem na jisto slíbil, že přijdu. Snad nebude mlti tolik smělosti, aby mi na oči přišel!“

Rektor Velinský div si nevýskl, když ocitl se venku ze školy. Znal Vavřinu a věděl, že nic na světě ho neudrží, aby nešel k němu na posvícení. Měl nově pořízené varhany, nejlepší z celého kraje — na ně bylo „pohráničko“. Kdyby měl Vavřina přes Macháčka list k varhanám — tak přijde, jistě přijde.

A přišel! — Rektorovi Macháčkovu až v očích se zakalilo, když viděl pana bratra Vavřinu, toho zrádce. Před znakem se mu zjevil basista Novotný — tři takty zoufalých „ryc“ zaskřípěho mu do uší — a měl se co držet, aby se do pana bratra Vavřiny nedal.

Mše sv. byla slavná. Macháček brál „prim“

saže jest naléhavě nutným a že ku sjednání pořádku v Mandžursku musí býti posláno čínské vojsko. — Ukončení vyjednávání s Čínou očekává se, jak se petrohradský dopisovatel „Daily Mailu“ dovídá, za 6 neděl, načež se čísař čínský navrátil do Pekingu a vládu převzme. Princ Tuan již prý se nalézá na svobodě a nebyl vypovězen za hranice, nýbrž s Tungfuhsiangem v severním Kansu. — Jest odůvodněna domněnka že hlavním kusem amerického návrhu o peněžité náhradě, která má se požadovati od Číny, jest, aby úhrnný obnos byl rozdělen mezi mocnosti na základě počtu vojska, účastnivšího se skutečně jen osvobození vyslanců v Pekingu. Dle tohoto návrhu zaujímala by první místo Anglie, druhé Japonsko a třetí Spojené Státy.

Z činnosti katol. spolků.

Z ústředního sdružení katolických spolků diecése královéhradecké. Nákladem sdružení vytištěn byl návod ku zakládání jednot a vzorné stanovy lidového křesťansko-socialního spolku. Stanovy tyto umožňují založiti spolek i tam, kde duchovní správců nemůže jako předseda vésti spolek, protože vyžaduje se pouze, aby duchovní byl pouze rádcem spolku. Budou tyto spolky vedle tovaryšských a Svatojosefských novým bojovníkem na půdě křesťanské a založení jejich nebude spojeno s takovými obtížemi, jak tomu bývalo dosud. Stanovy byly vypracovány výborem sdružení a došly církevního i státního schválení. Ústřední svas zašle každému na požádání návod i stanovy. Budiž přílohou 20 h známka na expedici.

Katol. Jednota Čestelovická konala v neděli, dne 14. t. m. schůzi v Čestelci při níž přednášel p. Prosecký, redaktor „Obnovy“ o tematě: „Svoboda a křesťanství.“ Účastenství bylo vsdor ne- jistému počtu velice četné. Dlouhá a poučná přednáška byla s velkým zájmem vyslechnuta, načež po srdečném doslovu vlp. Bedř. schůze skončena. Jednota naše bude nyní častěji v příslušných obcích schůze konati, což zajisté bude vždy s povděkem uvítáno.

Katol. Jednota v Chrásti koná v neděli dne 21. t. m. večer o 7 h. v místu. n. „české ko- runy“ schůzi, při které přednášeti bude p. Vojtěch Prosecký, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „Křesťanství a osvěta“.

Katolické Jednota Jinochů a mužů v Pardubicích současně se spolkem katol. paní a dívek koná v neděli, dne 21. t. m. odp. o 2 h. schůzi, při které přednášeti bude p. Prosecký, redaktor „Obnovy“ o tematě: „Boje proti náboženství a jich původ.“

Katol. Jednota v Kosteletě n. Orl. odbývá svou spolkovou schůzi dne 21. dubna v 7 ho- din večer v sále na Rabštejně, při níž bude lauskavé přednášeti p. řídící učitel Václav Špaček o tematě „Děti šťastní rodičů“.

Katolické socialní Jednota v Hor- ním Jelení sebrala v pondělí Velikonoční pěkný obraz ze života venkovského „Sedlák kmotr Soudil“. — Provedení celkové bylo skvělé, poněvadž hra vý- borně byla nastudovaná řízením člena p. Fialy, který již podruhé ukázal svůj zvláštní talent jako režisér.

zrovna vedle varhan, ale na Vavřinu se ani ne- podíval. Teprve když páni bratři u oltáře dávali si „pax“, políbení pokoje, šublo mu to u srdce a musil se podívat na Vavřinu. Ten měl nachý- lenou hlavu a vypadal smutně. Varhany zrovna plakaly pod jeho rukama: „Dona nobis pacem — uděl nám pokoje“. Neslyšel ani, že již naň kývá rektor Velinský, aby začal „Agnus Dei“. Teprv po chvíli se vzpamatoval a jak pozdvihl hlavu, setkal se jeho zrak se zrakem rektora Macháčka.

V tom dopadla taktovka rektora Velinského a začalo „Agnus Dei“.

Macháčkovi píchlo u srdce. „Dona nobis pacem — uděl nám pokoje!“ žalovalo to jeho houlemi, nařikalo to akordy varhan. Ruka se mu chvěla a když „Agnus“ doznělo, oddechl si z hluboka. Jen tak jako ve snu zaslechl „Ite missa est!“ — a pak zabouřily varhany. Vavřina rozvinul závě- reční fugu. Bože, to byla fuga! Jakoby se prova- lilto vše, co v duši bylo ukryto. Kostel hřměl, duše se chvěla: „Ite missa est!“ — Oběť jest skončena! Ve vlnách fugy zdálo se, že valí se zástupy lidu se srdcem naplněným láskou, která seastoupila k nim s oltáře, že hřmí v nich velkolepá hymna nesmrtelných tůžeb, hymna prorážející klenbu chránovou, jásající k nebesům, strhující duše, za- chvacující je v jedno objetí. —

Rektor Macháček zapomněl všeho. Zapomněl zůřivě vojny v „missa solemnis“, zapomněl „tři taktů po Amen“ — zanícen nadšením přisto- pil ani nevěda k varhanám, podepřel se v stolici, na- chýlil se k Vavřinovi, chyť se sluchem i duší ná- dernou konstrukci rozvíjející se fugy — a když Vavřina zastavil se v závratí mistrovské extase na jásající dominantě — stiskl mu rameno: „Vavřino, tohle mně musíš zahrát u nás na přesokl!“

Vavřina pohlédl naň — měl slzy v očích — kývl hlavou.

„Bratře, zahraj!“

O! oltáře zavzněl zvonek.

Chrámem zajasalo před Velebnou Svátostí: „Pange lingua!“ —

Všichni shoostili se úloz svých s prospěchem zná- mitým. Bohoť důkazem hojný potlesk, jehož se jim dostalo. Zvláštní pochvaly zasluhuji ovšem dámy, a to al. Ryšánková, al. Šejmohová, obě al. Pecivalovy, al. Tučková a Janebová. Ovšem ani na pány nesmí se zapomenouti! Ačkoliv mnoho z nich je sil dosud mladých, přece ukázali, co dovede píle. Nejvíce líbil se starý známý Kajetán Chlubil, obecní strážník, kte- rý svým humorem celý děj obveseloval. Co by se dalo ale mnohým vytkati, jest to, že někdy až příliš rychle mluví. —

Dramatická legenda „Svatá Julie“, provedená dámským divadelním odborem jednoty kat. tovaryšů ve dvoraně „Adalbertina“, dosazla vřelého přijetí u obecenstva. Zvlášť stříbrně jednáni smrt sv. Julie působilo hlubokým dojmem. Titulní úloha v rukou al. Novohradské byla výtečně provedena. Pl. Řebcová podala s uhlazenou elegancí pohanskou kaštanu. Sl. Kulháňková zamlouvala s nejmenem svým spěvem, ale i bezvadnou hrou. Sl. Luštinová, obě al. Špičhalové, al. Halova, al. Náhliková, al. Jankova přičinily se svědomitě ku zduar večera. Ano i sač- tednice slečny Bubnova a Soudilova vedly si na po- prve dobře. Výprava hry byla efektní, kostymy byly bohaté. Obecenstva sešlo se sice hojnost, ale přece vadilo očekávané návratě současně pořádané před- stavení v Klieperově divadle společností p. Trnko-ou. Hudební kroužek jednoty přednesl v mezidíli několik dobrých skladeb.

Svatojosefská Jednota katolických jinochů a mužů na Slezském Předmostí sebrala v neděli, dne 14. dubna 1901 ve prospěch po- hořelých členů ve Statině v hostinci p. Jos. Spryňara čtyry rozmanité jednoaktovky a to: Deputace od Jos. Wolfa, Mlésta od Ferd. Lorbera, Studentský kousek od Jiřka Řádkého a Oba dva v pasti od E. Z. — Všichni účinkující hráli výborně a rozesmáli svým uměním každého diváka. Známí komikové pp. Berá- nek, Václ. Černý a J. Sváták jako vždy nezarmoutili nikoho; rovněž i p. V. Jakubský sklidil zaslouženou pochvalu. Avšak i ostatní účinkující pásové: Spryňar, Štímecha, Scháněl, Zilvar, Hejčman a Labus zaslou- žili si plnou měrou bouřlivý potlesk obecenstva. Rov- něž vřelě díky vzdáváme slečnám Hejčmanové, Ha- vílkové a Jakubské, které vesměs výborně obdržely partie své sehrály. — Rozmarný večer divadelní zů- stane nám v milé paměti a těšme se na slavnou de- putaci z Velkých Bouchalovic, že zavítá též 28. t. m. do Podhůří. Vidte p. Suchomele, že tam přijdete lé- čiti své suché lázně! — a vy mladí Josefové, že si ještě v Podhůří zamlsáte? A pro pana dragona Ob- rýska se též něco najde! — Naše na shledanou! —

Svatojosefská Jednota katolických jinochů a mužů na Slezském Předmostí koná dne 21. t. m. výborovou schůzi, po níž v míst- nostech spolkových bude jednati vp. Josef Černý po- kračovat v rozhovoru: O základních pojmech ústrojí státního.

Ze Sopot. Jednota katol. jinochů a mužů v Sopotech konala v pondělí velikonoční schůzi, ve které promluvil jednatel Jednoty p. Václav Vlk, učitel v Jitkově o „škodlivosti kouření“. Vylíčil dě- jiny tabáku ukázal, jak prudkým jedem jest nikotin v tabáku se nacházející a jak koutením škodí si člo- věk nejen na těle ale i na duchu. Uvedl celou řadu případů, jak proto bylo za starých dob kouření ta- báku zapovězeno a na odstrašení jiných trestáno. Ale záporů ty a tresty nepomohly — snad proto, že za- povězené ovoce nejlépe chutná. Tabák pěstuje se nyní asi na 25.000 hektarech výborných polí. Co lidí by se obživilo, kdyby polí těch užilo se k pěstání rostlin k výživě lidské sloužících! Kdo je na vykl kouření a nechceš neb nemůžeš kouření hned zanechat, kuř méně a zakuř si na procházce, na dvoře neb ve zvláštní světnici, nikdy však nekuř v rodinném příbytku, kde se spí, kde jsou nemocní a malé děti. Jest třeba, aby hlavně matky synky své o škodlivosti kouření poučovaly a bylo by žádoucí, aby i u nás jako v ná- kterých jiných zemích zakázáno bylo zákonem kouřiti lidem mladším než 16 let. — Po poučné a zajímavé přednášce té provedli členové Jednoty některé zábavné výstupy a sebrali jednoaktovku „Uzel na šátku“. — Velice nás potěšilo, že nás mimo jiné pocítil návštěvou se svou paní též p. F. Vesner, správce školy v Ci- botíně, kterýž nám celou řadu kabinetních kousků i zábavných kupletů zazpíval. Další činnosti jednoty: „Zdař Bůh“.

Z Vamberka. Křesť. soc. spolek „Svornost“ pořádal v hostinci p. Jos. Frydrycha dne 14. dubna schůzi, v níž přednášel vlp. Ladislav Kunte, kaplan z Třebosovic o tematě: „Náboženství ve veřejném životě“. Přesvědčivá slova oblíbeného tečnicka vřítala se hluboce v srdce posluchačů — nevyzněla na prázdno, nýbrž nutí každého k přemýšlení dalšímu a k prak- tickému provádění zásad hlásaných.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. v Pánu zesnul: p. Fr. Vomáčka, (V Válo.) rytíř řádu Frant. Josefa I, bisk. vikář, děkan zlebký na odpoc. † 11. dubna (naroz. 1826, vřev. 1849.) Vyznamenání jsou: pan Karel Vorlíček, b. notář, arciděkan jmenován správcem vi- kariátu Kutnohorského, p. Karel Nickel, farář v Har- rachově, jmenován děkanem, pan Frant. Kuřil, farář v Chotěbřích a p. Al. Vašátko, farář v Králově Městci, obdrželi Expositorium canonicale, p. Fr. Kuhn, kaplan v Kopidlně, farář synodální. Ustanovení jsou: p. Alois Stemberg, farář ve Branně, za faráře do Velkých Petrovic, p. Fr. Černý, farář v Lukové, za faráře do Rudoltic, pan Em. Aliger, koop. za administrátora v Moravanech, p. Jos. Kotláš, za kapl. do Solnice, p. Jos. Hoke, koop. za administrátora v Kosteletě u Chrásti, p. Jarosl. Malý, kapl. za administrátora v Nové Pace. Na odpocinek vstoupili: p. Fr. Vaček, b. vikář a děkan v Ronově, p. Frant. Fiedler, děkan na Nové Pace, p. Jan Blažek, děkan v Kosteletě u Chrásti, p. K. Pablásko, farář v Moravanech. Upráznila se: fara v Ronově patron. fundace Millesimovské, od 1. dubna, fara v Nové Pace, patron. kníže Trautmannsdorf od

1. dubna, fara v Kosteletě u Chrásti, patron. nábožen- ské matice od 1. dubna, fara v Moravanech patron. náboženské matice od 1. dubna, fara v Branně, patr. hrab. Harracha, od 1. dubna, fara v Lukové, patron. téže osady od 10. dubna.

J. M. ndp. biskup v Ledči. Z Ledče se nám píše: Nezapomenutelnými zůstanou naší osadě dnové právě minulé, ve kterých hostilo naše město ve svém středu Jeho Milost, nejdůstojnějšího pana bi- skupa Královéhradeckého, Edvarda Jana, jenž zavítal sem, aby zde a v sousedních farnostech konal kano- nickou visitaci a uděl sv. biřmování. Ačkoliv v pátek dne 12. dubna bylo počasí nepřítivné a prudký déšť, jenž odpoledne se spustil, hrozil prokaziti veškerou slavnost, přece shromáždilo se zde množství lidu ze všech příslušných obcí, aby svou přítomností při uvítání osvědčili svou úctu a lásku, kterou chovájí ku svému vrchnímu pastýři. Četné banderiny, vedené ad- junktem c. k. velkostatků zdejšího p. Hájkem, vyjelo J. B. Milosti vřelě daleko za hranice naší osady. Po páté hodině odp. přijel nejdůstojnější arcipastýř, do- provázen vřep. ThDrem Jos. Soukupem, kanovníkem a vdpp. bisk. vikářem Chaloupkou a bisk. cerno- nátem ThDrem. Novotným, do své obce naší osady Hradce, kdež u slavnobrány pozdravili jej zástupcové c. k. Teresianského ústavu slechticem na Hradčanech, jenž jest majitelem velkostatků Ledčského a patronem zdejšího beneficia, p. inspektor Klöckner a p. ředitel Hraš a doprovodili jej pak do Ledče, kdež u druhé brány, městem abudované, očekávalo vznešeného hostě veškeré c. k. úřednictvo, městské zastupitelstvo a všechny spolky. Po uvítání p. c. k. okr. hejtmánem Boumou a starostou obce p. Herešem, ubírala se pak J. B. M. za blaholu zvonů pěšky ulicemi praporey ozdobenými ku kostelu, kdež u třetí brány, zbudov- vané c. k. velkostatkem dle návrhu pražského archi- tekta Šafaříka, očekávalo J. B. Milost duchovenstvo. Školní mládež tvořila ulicemi špalí. U brány uvítal J. B. Milost pohnutými slovy místní děkan vdp. Jos. Musil a jménem školní mládeže krásné a dojemné po- zdřavila J. B. Milost A. Dichtlova, žákyně V. třídy. Na to odebral se nejdůstojnější vrchní pastýř do dě- kanského domu a obléknuv se v roucha bohobslužebná krácel pak do chrámu Páně, kde po obvyklých mo- dlitbách promluvil k lidu srdečnou řeč, v níž ukázal, že jen sv. víra je člověku světle, sílou, útěchou a ži- votem a to však ne kterákoli víra, nýbrž jen ta, která od Krista vzříšeného pochází a která se chová ne- porušená v té církvi, jež na skále, na Petru založena jest. — Na to modlitbami za mrtvé a požehnaním zakončen první slavnostní den. Druhého dne v sobotu bylo biřmování dospělých; v neděli odjel J. M. ndp. arcipastýř do sousední osady Čihoště, v pondělí pak bylo zde biřmování školní mládeže, spojené se zkuškou z náboženství. Ač po všechny ty dny bylo počasí ne- příznivé, přec bylo účastenství vřelých nesmírné. I z obcí nejvzdálenějších spěchali lidé do chrámu Páně, aby uzteli milovaného vrchního pastýře, aby poslechl z úst jeho slova útěchy a přijali od něho požehnání. — V následujících dnech vyjžděl ndp. biskup do sousedních farních osad, a v pátek dne 19. t. m. odebral se od nás do sousedního vikariátu dol- nokrálovického provázen jsa díkem, láskou a modlit- bami dobrého lidu našeho, jenžž dny právě minulé sotva kdy z paměti vymizí.

Pěvecký spolek Slavjan pořádá v so- botu dne 20. t. m. v 8. večer v městském Klieperově divadle velký koncert. Lauskavé spoludítkojí: Česká dámská trio (piano: al. R. Žákova, housle: al. M. Nesslerová, čello: al. M. Ptáčeková) dámská pěvecká jednota „Eliška“ pl. Anna Jančová a p. J. Kvasnička.

Divadelní společnost Trnkova zahá- jila v neděli dne 14. t. m. v městském Klieperově divadle v Hradci Králové cyklus divadelních před- stavení Smetanových operou „Prodaná nevěsta“. V pon- dělí dávána „Sabeká královna“, v úterý „Červená karkulka“, ve středu „Othello“ a ve čtvrtek „Vega- bundi“. Umělecké výkony společnosti Trnkovy jsou v Čechách i na Moravě chvalně známy a proto ne- třeba ani podotýkati že i zde pobavily mile obecenstvo precianím provedením svých úloh, jakož i lahodným vysokoleným zpěvem. Nejlépe se zamlouvala pl. Kur- zová-Rudolfová, která svým krásným hlasem a sym- patickým zjevem obecenstvo okouzlovala. Nemenší pozornosti se těšila al. Fr. Procházková, jejíž vzácný talent vzbuzoval veliký obdiv. Z pánu pákným zpě- vem zvlášť vynikal p. Bochníček, a p. Král. — Ná- věštva mohla býti lepší, jak si toho společnost Trn- kova právem zaslouhvala. — V neděli, o 3 hod. odp. bude dávána Kovařovicova opera „Pachlavci“. Večer pak drama „Červený talár“. V pondělí 21. t. m. opera „Faust“ a v úterý Štolbova veselohra „Moráká panna“.

Omdlela na jevišti. Při pondělním před- stavení „Sabeká královna“ v městském Klieperově divadle, omdlela na jevišti při třetím jednání pl. Kur- zová-Rudolfová, která hrála v úloze královny. V opo- řu této jest tolik vzrušujících scén a úloha královny jest zvlášť opravdu velice těžkou, což obě asi vy- světluje příčinu pro výtečnou pávkyně padla do mdlob.

Acetylenové světlo. Dle usnesení měst- ské rady v Hradci Králové ze dne 1. dubna t. r. upozorňuje se, že každé zařízení acetylenové musí býti z důvodu veřejné bezpečnosti a policie požární purkmistrovskému úřadu oznámeno.

„Vzorná“ čeština. Pan Hladík, majitel trafiky v Hradci Králové prodává špičky na doutníky, na nichž jest následující nápis: „J. Hladík c. k. trafika nejvčetně vřelých pohledů Hradec Krá- lowé“. Toť opravdu škandál, že takový pravopis mož- no spatřiti v rýze českém Hradci.

Z touhy po svobodě. Antonín Kubišta ze Smidat který odpývá ei svůj trest pro tuláctví u zdejšího c. k. okres. soudu, pokusil se o útek při procházce trestanců dne 10. t. m. Pronásledován jsa uchýlil se do hradeb u nových kasáren odkud již ne- mohl uniknouti, jelikož z jedné strany mu bránily vysoké hrady a z druhé příkop vodou naplněný. Byl chycen a zpět odveden.

Uznání „Obnovy“. Nejmenovaný dároce vř- noval listu našemu nedávno 100 K. Tyto dny opět

nejmenovaný dárců daroval Obnově 400 K z toho dávodu, že jsme se zastali kdysi se žurnalistické povinnosti jeho napadení cti. Umění toto bude nám náhradou za různé ústřiky a neváimavost v některých kruzích. Oběma dárčům „Zaplat Pán Bůh!“

„Osvěta lidu“ a slušnost. Neradí se bývámé listem, jenž nemá svého vlastního předsední, vybrá poslání každému, kdo zaplatí. — Víme dobře, že bývá redaktora takové veřejné národní tabule do cti krušno, když se pár stříbrných musí mlčet i ke křiklavým špatnostem, ale otázka žaludku nutí zaplatiti často požadavek mravnosti. Z toho důvodu prominuli jsme „Osvětu lidu“ již mnoho a mnoho poklesek proti společenské slušnosti, proti bezpečnosti osobní cti ano i proti sájmům národním a jen křiklavé zjevy přibíjíme na prany, aby udivilost potrokových novinářů se nedominvala, že pro ně neplatí vůbec žádná mravní zodpovědnost. Tak jsme to předložili ušimní list „Osvěty“ adresovaný odp. biskupovi v přičině rituelní vraždy. Za tento odraz flosemitaké sofistiky aplá nám „Osvěta“ dle obvyklé své manfry slovy nejvybranějšími, ale obraňuje se, že přj nemůžeme nikoho urasiti. „Osvěta“ chce nás učiti slušnosti, ale od ní bychom se slušnosti sotva naučili. List tento hemá se zrovna klackovitými výrazy. Vezmeme jen třeba sobotní číslo „Osvěty“ a čteme tam celý slovník „slušných“ výrazů jako: „klerikální zpátečnictví, šosáctví,“ „tém psům katolíkům budem pálit šibenici na čela,“ „starostliví sprostáci,“ „ničema,“ atd. A takový list chce mluvit o slušném tónu novinářském. „Osvěta lidu“ chce důkazy, že ji nepřelíbná název „Osvěta lidu,“ domnívá se, že jsme zapomněli, kdo byl hlavním náseptávácem jejím v Hradci Králové, a kdo ji teď oavěnuje v Pardubích. I prostý čtenář jediným pohledem na insertní část a na ta starostlivou péči v jejich lokálkách o vyvolení lidu pochozí, komu „Osvěta“ sluší, a hned učiní si další důsledky z toho, že se toto všechno neděje zdarma, protože ani křto darmo nebrabe. My p. Hajnovi jeho oddanost k judaismu nevymlouváme, jen se divíme, že se za ní pořád omlouvá. Inu byti flosemiton a chtíti byti vědcem českého lidu jest přeco jenom těžká věc!

„Levy klerikalismu.“ Pod tímto titulem přišli radikální pokrokové „Samostatnost“ překroucenou zprávu o katolických schůzích v Klášterci a Pastvinách, o nichž jsme v minulém čísle referovali a v nichž červení socialisté bratráky a národ. dělníky a rad. pokrokové surovým způsobem hleděli schůze katolické rozbít. „Samostatnost“ píše: „Pan páter Ginner vyrozumoval (uspořádání schůze) a Hradecký metropolitista poslal jednoho ze svých věrných, aby vykonal tuto misi-onátickou výpravu na veř. schůzi, — p. redaktora Obnovy, Vobejdu. Oba pánové naučili se na paměť celý lexikon nadávek nístých promluv a sprostých lží, z něhož ukázky již delší dobu objevují se v „Obnově“ a který p. Vobejda slíbil přj svým ovečkám vydati v bisk. knihtiskárně ti-skem.“ Uvádíme tento citát doslovně aby všichni účastníci schůzí věděli, jak hanebnou lži si „Samostatnost“ ve své „vlastenecké“ práci pomáhá. — Katolici Klášterci dobře vědí, že se schůze pořádaly jenom na jejich přání, a nikoliv na pouhý pokyn jednotlivce. Všichni účastníci schůze mohou smlele dokázati, že red. Vobejda ani jedinné příkré slovo nepronesl, a tím méně že by se k nadáv-kám uchýlil. Ano, když červení občané mu spílali, surovými výtky jej chtěli umlčeti, mluví jim odpovídal a s historického stanoviska jejich výtky ohledně Husa, Smetany a inkvizice vyvrátil. Osadníci Klášterci bez rozdílu polit. přesvědčení, kteří schůzi přítomní byli prohlásili toto tvrzení „Samostatnosti“ za sprostou lž! Další lži jest, že řečník hrubě napadal Husa! Když vyšli všichni dobré vlastnosti Husovy jen se zmínil o spisech Vilklofových, kterých se Hus uchýlil a citoval některá místa se spíš těch, tu hned se strhla vřava a „evobodni“ občané holema chtěli řečníka umlčeti, až jej dříve sami vyblizli, aby o Husovi mluvil. — Jako při schůzích dokázali odpůrcové náboženství, až již národní nebo beznárodní, jakými surovostmi si chtí získat autoritu, tak také lživá zpráva „Samostatnosti“ dokazuje že naši odpůrcové se neštítí ani těch nejhanebnějších prostředků, jen aby církvi mohli škoditi. Obě však značnou měrou pšipšlo k osvětlení náboženského ducha a k poznání kde jest pravda. Mnozí páni, kteří jen z pohně zvedavosti schůzím přítomní byli ale snahy katolíků považovali až dosud za věo lhostejnou, jsou nyní ochotni k utvoření katol. spolku v Klášterce farnosti vše napomáhati. — Ze „Samostatnosti“ vyznívá jenom zášť, že schůze vzdor všem překážkám se přec zřadily — a že všechno úsilí těch „národních“ i beznárodních zůstalo marno. Na zprávu v „Právu lidu“ ohledně schůzí těch vůbec neodpovídáme, poněvadž bychom pokládali za nečest na surovosti a lži zrna nejhrubšího odpovídati a s listem tak podlým polemizovati.

Šťastná Chrudim. V 8. 30 „Osvěty lidu“ jest velice „cenný“ úvodník, jehož obsah lze prostě zahrnouti ve slovech: „Chrudim, ta „klerikální“ Chrudim jásá, že má nyní „Osvětu lidu“ blíže a že tím již učiněn veliký úspěch —“ Pan Hajn je přeco jenom chlapík! Ve své živé obrazovnosti se domnívá, že jeho „Osvěta“ má účinky přímo záračné. Ale nezapomene si, že Chrudimské „Hlas,“ tedy list a „Osvěta“ apšisený mušel právě saniknouti, poněvadž nikdo nechtl čísti a předplatci hrubě a surově výuady proti kněstevu a za to lichotivé články o šidech! Inu, p. Hajn byl nepochybně v aváteční náladě a neodolal aby rážovou perspektivou budoucnosti, jak si jí on v duchu koukal nepřehodil svým čtenářům k dobrému sešiti.

I v Pardubické pracovně oděn byl — jak se náhodou dovidáme — svatý Velikonoční týden letošního roku poprvé ve velice dojemné a slavnostní roucho. Tklivé spěvy pašjový, denní dojemné pobožnosti a úchvatné proslovy a výklady neunavně horli-

vše dp. P. Hrašky stíždaly se domá u nádherného Hrobu Božího, který za nevšední obštavosti a nábožné horlivosti samotného ředitele útstavu pana Janey v kapli útstavní letošního roku poprvé a to neobyčejně byl vystrojen. „A věta,“ pravil nám odtý svědek, „že nesašli jsem hlubšího dojmu v celém svém životě, jako když stal jsem se nahodilým pozorovatelem toho, jak nástup sbíoudilých káranů v rodné haleně a rukoma sepiatými a se saroseným okem před osáženým Hrobem Božím šepotal své modlitby, jak jeden po druhém se skláněl před zasnalým tělem Kristovým a líbal ty svaté jeho rány. — Tu sřiti mohl každý moderní nevěrec, jak působit umí a může víra, byt i v duši otrlí a hluboce jiš poklelé.“ — Nad jím však okázale přj slavena slavnost „Vskřšení.“ Od Hrobu Božího za slavného spěvu šalunů a dojmavých spěvů sborových neesna nejavětší Svátost Oltářní pod nebesy duchovněm správce útstavu dp. P. Hraškou dvory útstavními, kde udlíeno pšehánání shromážděným ta káranům. V průvodu kráceli mimo ředitele pana Janau a ostatní úřednictvo a jich rodiny, všichni dozorci a část káranů. Slavnost zakončena ohlavošpěvem sv. Ambrože „Bože ohlávme Těbe“ a chorálem staročeským „Hospodine učitj nás.“ Úchvatné, velice dojemné a účinné byly to obfady církve svaté a sanechaly jak bylo patrně hluboký dojem v duších káranů. Žehnáni sebou ssesi se za to za osvícenou hlavu věšného ředitele pana Janey, jehož nevšední obštavosti a náboženské sančení jest pouze co děkovati, že ku tak úchvatné a účinné platnosti přišly dojemné obfady svatého týdne konané nad jiné snáživým a horlivým duchovněm správce útstavu panem P. Hraškou. — Šlechetha snaha tato rozkvěej utěšeni i do budoucna! —

Ochotnický spolek v Předměstích nad Lab. odloží z důležitých přčin divadelní představení Hanzl Vejvara se dne 14. na 21. t. m.

Zpěvácký spolek „Hlahel“ v Nechanovicích obfytati bude svou výroční řádnou valnou hromadu v místnostech spolkových v zahradní restauraci „na Hřte“ dne 28. t. m. o druhé hod. odpol. Kdyby se nesešel k této valné hromadě dostatečný počet členstva (jedna třetina všech členů) obfytati se bude v těchto místnostech téhož dne o třetí hod. odpol. druhá valná hromada, která jest oprávněna jednati a usnášeti se bez ohledu na počet členů k ní se do stavivších.

„Hranice vuplála“ . . . tak popěvoval si v neděli jistý veliký vlastenec v nádražní restauraci v Chocni, chtěje tak dáti důkaz, jak si velice váží „nejlepšího“ Čecha Husa, a jak mu jest odporou ta „maichů rota líná.“ Byl právě v nejlepším, když k němu přistoupil jakýsi šid, který sice česky znal, ale oslovil nadšeně „vlastence“ německy. — A světe div se; „Husita“ se šidovi uctivě uklonil, a spustil také německy. Z rozmluvy, kterou spolu vedli, svířšé pozoruhodné jsou věty: „Náboženské boje značně oslabují obchod,“ pravil šid, narážaje patrně na heslo: „Svůj k svému.“ „Máte pravdu,“ odpovídal „Husita,“ ale u mne nejhlavnějším náboženstvím jest toto (pti tom ukazoval na kapsu.) „Hranice vuplála.“ . . .

Umrtí. V Sádové žemtel dne 19. t. m. pan Bohdan Marek, sládek J. O. hrab. Harracha v 82 roce věku svého.

Sebevražda milencek. Dělník J. Štěpánek, z Pasek u Jilemnice, 21 let starý a šletá M. Soukupová vrhli se těchto dnů v sebevražedném úmyslu do řeky Jizery. — Mrtvoly jejich byly taprve za několik dní nalezeny. Soukupová byla ve stavu pšehnaném. Přčina sebevraždy jest asi ta, že otec dívky beznadějněmu poměru bránil.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 17. března do 9. dubna t. r. ovedli: 100 K. p. Boh. Ryšavý, stavitel v Rokycanech. 24 K. p. Karel Dostrašil, o. k. okres. hejtman v Náchodě. 20 K. p. JUDr. Max Wellner, c. k. notář v Náchodě. 10 K. slavný spolek divadelních ochotníků na Kremloš. Po 5 K.: p. J. Prašák v Želkovicích a vdp. P. Fr. Baika, vicektor bisk. semin. v Litoměřicích 3 K. dp. P. Ferd. Gottwald, katecheta v Náchodě. Po 3 K.: p. Otokar Kasalický, c. k. rada zemského soudu v Jičíně a vdp. P. Jan Kaska, farář v Kuklenách. Veškerým šlechethm dárčům vzdávají se nejvtěejší díky.

Z Hlinska. Ke správám z Hlinska v předlo-žích číslech „Obnovy“ uveřejněných oznamuje se nám dále, že Vít Zdražil s Blatna, vězněný u kraj. soudu v Chrudimi pro savražední svého soudruha Jos. Ludvíka z Hlinska, pokusil se o útěk. Uprchl z vězení chrudimského, kde se ve vyšetřovací vazbě nacházel, a skryl se v komíně blízkého domu. Tam byl však záhy vypátrán, čestnky zatčen a do vězení naspět odveden, kde je souzeným dozorem nyní střežen. K vřli zajímavosti zaznamenáváme ještě že zabity Jos. Ludvík dostal na svůj svátek ráno, tedy právě v ten den, kdy se mu tak smutného v-azaného dostalo, pohledový lístek, na němž byl zobrazen malý človíček, kterak silněmu, velkému muži náš do prou vráží. Bratři i matka varovali ho, aby nikam nechočil, ale on nepřikládal tomu žádně váby. Následkem zmíněné smutné události, která život lidaky v obě si vyžádala a která ani ne tak pachatelí samému, jako spíše těm, kteří ho k takovým zá-sadám přivedli, na vrub přičítati se musí, byl, že zdejšímu soc. dem. spolku ubylo nových 10 členů, tak že sláva jejich vůdčehledně bledne. Nejštěejší snad druhdy v Hlinsku a dobře organizovaný spolek seovrkl se v krátkém čase na nepatrný počet členů. I z dosavadní spol. činnosti své v Hlinsku byli vy-povězeni, a tak není nyní v celém Hlinsku hostince pro stranu, která ještě nedávno ve všem hrála prim. „Všeho do časa, Pán Bůh na věky.“ Čili jak méně pobožní říkají: „Každému hraji jen chvíli“.

Z Dobrušky. Dosti dlouho trvala v naší sa-dě svornost a láka občanská, dokud se nestal staro-

stou p. Špálek. Po jeho nástěžení se rázem vše smě-milo, neb kdo mchce tančiti, tak jak on pšeká — sřim se potáše. Tan se octne u okraňního, neb až i u kraj-ského soudu anš by věděl proč. Zvlášť se ale vynám ve vykonávání své parkmistrovské moci. Dne 22. března t. r. svolal schůzi obec. výboru; sřkoliv nás se sešlo k usnášení se dostatečný počet, rozpustili schůzi, poněvadž nebylo přítomno dostatečný počet jeho stoupenců. Dne 12. dubna svolal tedy schůzi podruhé a zároveň nám vyhrožoval, sřdali se do schůze nedostavíme, že usije §. 44. obec. Hmání. Věak světe div se — my do schůze přišli pšesně v čas, na který schůze svolána byla; avšak pan starosta již odešel a nechal nám pouze vřkaz, že již je poně. Proč tak učinil víme! Toho všeho jest mocen vše-mocný pán, který jest členem okresního výboru, okres. školní rady atd. Takovéto počínání si p. starosty dle trpěti nemůžeme a protož vše jsme ohlásili okresnímu hejtmantví v Hobe Kutné, doufajíce, že jednou již takovémuto neeprávnému a nešlechethnému jednání se strany p. starosty přitřá učiněná bude. Co se týče honitby podáme vřejnosti na světo; jak mile nás dojde rozhodnutí slav. zemského výboru pro království české.

Ve Vřechu u Kopidima byl vysnám-nán Hřidil učitel p. Janata od nejd. b. konsistofe po-chvalným dekretem za horlivě pšetavující círk. spěvu a hudby a za náboženské vedení dítek. V této osadě počne dne 20. dubna t. r. obnova sv. misie před 2 lety konané, kterou povedou dva kněží se řádu Nejsv. Vykupitele z Prahy.

Z okolí Chlumu n. C. Po dlouhé, kruté zimě dočkali jsme se přecoe milého jara, po němž každý vřele toužil. Věak ta letošní tuhá zima svířšě v měsici únoru mnoho škod a svířšě spšobila; ne-boť mnohým zmrazil semáký k sězení, jiným nastýdl dobytak, an takové mrasy v únoru nikdo neočekával. Asi v polovici března začalo se jaro jako ukazovat — ale tu z nenadání nastaly opět mrasy a padal snh každý den, tak že jsme se již obávali, že osim bude opět podpařením zničen jako vloni. Na štěstí — díky Bohu nestalo se tak. Žita i pševíce jsou letos v kofenu sřrávy a začínají se následkem dažstých de-šť krásně zelenat, až byly od myšl, jichžto v zimě mnoho zhyaulo, velice rozřity a pokřoseny. Jarní seš již započalo, ale následkem stálých dešť musí se opět v pracích polních několik dní ustati. Nejvtěší nouze jest nyní o píci pro dobytak, zejména o slámu krmnou, která je letos nesmírně drahou a nelze ji ná ani sehnati. Proto každý toužebně čeká na píci sele-nou, která však v okolí našem také valnou nebudě, neboť jetele jsou zde špatné, řídké a smělka, kterou skoro každý letos sřti bude, doroste ponědji. Nejltěpe je na tom, kdo má dosti vojtěšky, neboť ta již roste.

Z Neve-Břdžerova. (Závašný výnos o. k. okresního hejtmantví.) K sakročení JUDr. Bednáře, advokáta v Novém Kolíně jakožto pravního zástupce přifažených obcí kolatury Žitelské rozsuzalo nedávno o. k. okresní hejtmantví v Novém Břdžově všem patronátním, farním a obecním úřadům politič. okresu výnos se dne 2. března b. r. 8. 20.060, jímžto se zástupcům místních obcí přinnává právo, že mají mítí též úřadstvení ve správě sřádušního jmění na základě §§. 41., 42., 43. a 53 zákona se dne 7. května 1874. Při tom poukazuje zmíněný výnos k nařizení vys. c. k. ministeria knětu se dne 31. prosince 1877, jímž se ustanovuje, že mají, dokud svláštím zákonem náboženské farní obce konstiturovány nejsou, sřádušnosti katolických farních osad spravovati zástupcové obcí místních. Výnos tento překvapil všeobecně a až se zdá formálně býti správným, přecoe jsme to-ho mšření, že měl býti vydán úřadem vyšším, na p. c. k. místodržitelství pro celou zemi a nikoliv pouze pro jeden okres. Patronátním úřadům spš-sobí tento výnos obtíže velice, neboť má-li některá farnost mnoho místních obcí (třeba 8—10) budou se muset sřádušni úřty všem těmto obcím k nahlednutí a pousození zaslati, žím se agenda této sřádušnosti nesmírně zřráí a výsledek bude stejný, t. j. přijmy sřádušni se tím nezvýší, ani vydání nesniží, vřdyt každý patronátní úřad musí věsti sřádušni úřty správně jelikož přisně revisi vyšších dozordích úřadů podléhají. O tom se zástupcové obcí řvy přecovědli. Myslíme tudíž, že se s touto věcí mohlo počkati, až ty bu-doucí farní obce náboženské konstiturovány budou.

Z Čáslavi. S probouzejícím se jarem začíná se probouzeti i činnost našeho okrašlovacího spolku. Velmi chvalitebně myšlenky podjal se spolek tento, že vzal si za úkol prověsti úpravu okolí kostelního. Loni upravil náměstí kostelní a letos má v projektu i ostatní strany děkanšského chrámu Páně náležitým způsobem spořádati. Rozpočteno jest to na 980 K. Ještě kdyby se našel dobrodinec, který by chudému sřádušni pomohl obléknouti starobylý chrám v nové roucho! Ale to bude trvati asi ještě dlouho! — Ne-malý interes vzbuzuje tu nové přecověsté stavba no-vých pátých kasáren. Neznámým anonymům dalo to podnět k vydání tiskárna neoznačených plakátů, které se občas objevují nalepeny na dřevích a vratech do-movních po městě a v nichž městská rada jest „apa-dána pro různé machinace a protekci-onátství.“ Ano-nymita vůbec u nás hraje důležitou roli. Na tu si jistě část lidiček potpří. Klid rodin, společností, jed-notlivců opovraňují se títo smělci svým bídným, skry-tým a lřáským perem ničiti v jedné minutě. — Pékné překvapení chystali sřdají ochotníci obecnstvu a sice: Prodanou nevěstu. Nešli ale mohli překvapiti obecn-stvo, překvapení byli sami — sřkazem, jehož se do-stalo spolúčinkujícím a to hlavním z řad úřednictva od samého p. ministra. Teď přj se to může ocitnouti v řadě interpelací českého poselstva. Jme na přbřh a dokončení svřdavi. — Výstava učnických prací hodlá uspořádati svláštím pořadatelstvo od 28. dubna do 5. května. Práce učnické již se počaly a pokračují utěšenou měrou. Výstavka sřibuje mítí výsnam nemalý a výsledek značný. Svřm časem neopomeneme se o ní zmíniti zvrubněji.

Obce farnosti Žitelské jsou rostrpě-ny, že mají platit novou daň na ředitele křtu a far-

Židovské káru. Řádky těmito pokusím se vysvětlit, jakým způsobem se stalo, že se nová židovská muzeola. Židovské káru v Žiželovicích utvářeli od nepamatli — vědy — za svou kostelní službu. Asi 15 koraň polí, které původně farními byly, jež kse posadí obec Židovské chytřím způsobem při revití katestra na sebe přivedla. Když pak asi r. 1886 svoleno bylo nové zastupitelstvo obce směra radikálního, vzalo ředitel káru ona pole a pronajalo je soukromníkům a dříve, že to jsou pole obecní a že si s nimi obec může dělati, co chce. Z toho povstala dlouhotvá, nákladný spor soudní, neboť patronátní úřad Chlumec-cký hájil u všech instancí právo ředitele káru, na pole ta, a z jich vědy za svou službu kostelní nářval. Spor dopadl konečně ve prospěch města Žiželice, neboť úřady soudní nemohly jinak rozhodnouti než dle vločky katastrální, když právo fary a záduší na pole ta dávno již bylo proměněno.

Úmrtí. V novinách obyčejně uveřejňují se po smrti vzpomínky o lidech, kteří se někdy proslavili a pro lidstvo něco dobrého učinili. Dnes oslavujeme úmrtí muže, který sice nebyl širší veřejnosti znám a tím méně oslavován, ale který jako prostý rolník přec v osadě, kde šil dovedl si dobrotou svou každého nakloniti. Jeť to pan Václav Soukal, rolník v Podměstí (okr. Skutč), který dne 11. t. m. ve věku 69let náštěm plíc zemřel. Odchodu jeho lituje osada i široké okolí, neboť to byl muž poctivec, jakéhož bychom nyní sotva našli. Byl to dobrák, který lidem činil dobrodiní a chudina v něm strácl horlivého podporovatele. Byl to rolník, jemný práce a dřenív poli byla údělem, i v posledním již takřka smrtelném zápasu pamatoval na svou roli, radil ještě kde se co má stí, sázeti. Vynikal neobyčejnou skromností po celý věk, neuhlíř v pravdě ničeho, odepřel si často i v práci obžerstvení. Bád čítával noviny, hlavně „Obnovu“, celá nedělní odpoledne pročítal a netonil po zábavě jiného druhu. Byl také zvlášť velkým čteníem J. M. ndp. biskupa Brynjoha, na jehož kášaní jímž v Proceci býval přítomen si vědy vzpomínal a modlil se, aby Bůh šlil jej, když k úřadu velepastýřskému byl povolán, aby diecési svou ještě dlouhá léta mohl spravovat. — Účastenství při pohřbu bylo nesmírné. V osadě nepamatují již dávno podobného pohřbu. Je to zajisté důkazem, že zenulý požíval lásky i úcty. Čest budiž ieho památce.

Dary na „Adalbertinum“. P. T. pp.: J. Martinec, farář v Plotiščech 10 K, P. Cyrill Valenta, farář v Senožatech 20 K, Al. Vašíčko, farář v Král. Městci 20 K. Anonymus věnoval 100 K a politickému družstvu též 100 K. Zaplať Pán Bůh!

Příšerý mlaec. V zahradě býv. učitelského ústavu v Hradci Král. ve hloubce asi 3 m. nalezena byla dne 18. t. m. kostra člověka, který měl lebku kopím proráženu a část kopí věsela dosud v lebce té.

Různé zprávy.

Kardinálem jmenován byl dne 17. t. m. J. M. ndp. arcibiskup pražský, svobodný pán Skrbenský.

Václav Brožík. † V Paříži zemřel slavný malíř český, Václav Brožík ve stáří 50 let. České umění výtvarné strácl v něm největší sílu, národ pak jednoho z nejlepších synů svých, který i za hranicemi a pýchou se vždy hlásil k tomu slavnému jménu Čech! Čest budiž jeho památce.

Pan Machar, dle „Času“ nejlepší český spisovatel uveřejňuje stále ještě v „Času“ své memoiry. Jeon to většinou pikantní, samilované historky které Machar prošel v dobách studí. Musely to být opravdu veselé, poety důstojné studie! Jednu milenkou za druhou vodil p. Machar dle vlastního přiznání za nos, noční dostaveníčka byla mu daleko milejší než návštěva kostela! Sám o sobě tvrdí, že jednu milenkou svou velice obelhal, poněvadž se její lásky již nasytil a pranic si z toho nedělal, když pak se trápila. — Zdá se, že se od těch časů Machar pranic neschmnil. Alešpoň co se spustilctví o opovrhování náboženství týče, v tom je dosud chlapsk. Jeho spisy tomu nasvědčují. Jinak by ovšem nemohl býtí jedním z hlavních sloupů „Času“, listu to „humanního“ prof. Masaríka.

Židovské odměny. Mezinárodní spolek židovský, který vládně ohromnými miliony, odměňuje právě, jak některé berlínské listy eděluji, novináře, kteří zvlášť pro židy něco záslužného učinili. Pan Masarik asi také nějakou tu cenu dostane, vždyť má na ní plné právo. Pan Haja z Pardubic by se také mohl hlásit. Jistě by nějakou desítku „za zásluhy“ shrábl.

V Kurýru k pobavení a „vzdělání“ čtenářstva vychází již skoro rok román „Zločin tajného oddělení.“ Vředy lidské společnosti jsou zde tak drasticky předváděny že mnohá místa zvlášť mezi našim dorostem dělají pohoršení. Spisovatel této hrůzostrašné a pikantní lamentace arcí ubezpečuje své čtenáře, že román jest psán se skutečností. Toť ovšem tvrdí každý autor krváků. A v číslu 101 Kurýra jsou uveřejněny dopisy některých čtenářů Kurýra kteří si přejí, aby román se již ukončil a dávají spisovateli sami radu, jak to ukončiti má. Opravdu, toť již výmluvným dokladem ceny románů, když čtenářstvo již samo si přje aby román se dále nerozmazával. — Jen více takových „duševních pošteků“ a český národ takovými „umělci“ bude brzy v neuměleckém mravním bahně.

O blbě a o dojmech na poli válečném píše v „Opavském Týdenníku“ p. architekt Chaura. A tu mezi jiným tam čtemo: Nuž, nastával rej pekelný a v té vřavě bylo třeba trochu opanovati sebe a sobě svěřené vojny. Bože co takový prostý vojín vydany ráud pušky asi přemítá. Mysliti nesmí, to je věci jiných pánů a hlavu má jen proto, aby mu „halapint!“ s krku nepřelézal Dnes kryjí blava moji šediny a já

jen s láskou vzpomínám těch nesmorných lidí a vojáků, kteří plnili svoji povinnost šlesnou, jako Leonidas v Thermopylách. Báh to napraví! V podobných okamžicích sezná člověk, že je prostým, nicotným atómem, který vyhlednut je, aby vykonal a — šel.

Zastřelil se ve vlaku. Píše se nám: Byvalý redaktor olomouckého „Nářince“ p. JUC. Svoboda, zastřelil se 16. t. m. ranou s ostře nabitého revolveru ve vlaku na cestě do Ruska. Přčinou prý je nešťastná láska. Minulý týden byl ještě v Hradci a navštívil také redakci „Obnovy“.

Zlatá loterie. Malá loterie zavedena v Rakousku r. 1787 a za dobu trvání svého (118 let) prodáeno 3500 milionů korun. Stát vydácl 950 milionů korun. Tak se zbytečně krmí státní pokladna.

Oběti alkoholismu. V Belgii při s a půl milionu obyvatel hyne opilstvím každoročně 20.000 lidí, což je jeden případ na 325 úmrtí. Druhé místo zaujímá Finsko, kde ročně opilstvím 60.000 osob hyne, což je poměr 1 : 420; třetí místo náleží Škandinávii, kde při 10 mil. obyvatelstva ročně 12.000 opilstvím umírá, šli jeden z 830; ve Francii je jedno úmrtí s alkoholismu na 900, v Anglii a Švýcarsku na 1000, v Německu na 1120, v Rusku bez Finska na 1856 případů smrti.]

Kde je hrubost? Redaktor „Nár. Listů“ p. Josef Anýš zaslal redaktorovi t. l. soukromý dopis, v němž si nářká na „hrubé útoky“ které „Obnova“ proti „Národ. Listům“ podniká a zvlášť se obraňuje proti tvrzení, jakoby N. L. neuveřejnil „zasláno“ firmy Pernerovy ohledně pardubické továrny na petrolej. Millerádi dáváme průchod pravdě, co se „zasláno“ týče a p. red. Anýš zajisté sám uzná, že omylem, resp. přehlédnutím mohla lebec povstati podobná domněnka, a zvlášť pak, když inserť Národ. Listů opravdu se podobají šidovskému šematismu. Ale rozhodně odmítáme od sebe výtku, jako bychom podnikali „hrubé útoky“. Kdo vezme jen jedno číslu Nár. Listů do rukou a počítá všechny ty hrubé výrazy, kterými svobodomyšlný orgán horlivější katolický poctívá, a vezme zase „Obnovu“ kde pouze k obraně katolických zájmů se vyvracíjí lži a potupné poznámky těch jistých „svobodomyšlnků“ tu teprve si dovede učiniti úsudek kde je hrubost! Nejednou již jsme spravedlivě konstatovali, že „Nár. Listy“ již dnes trochu slevily co se surových výpadů proti nám týče — ale tím ještě není řečeno, že spravedlivě naše snahy pochopily a v boji proti těm nenáviděným „černým bratřím“ ustaly. Dnes vypadájí Nár. Listy tak jako aprílové počasí. V jednom číslu usnávají záslužnou práci katolíků — a hned v druhém číslu již nás zahrnují hrubou střílou nadávek.

(Zasláno).

O léčivé vodě v Fraskáče.

Pan dopisovatel v novém dopise v „Osvěť lidu“ píše, že mně slyšel mluvit jen o churavém žaludku! Naši domácí páni docházejí do hostince s tím úmyslem, aby se po lopotení denním pobavili. Myslejte, že bych vyličováním své těžké choroby radost jim způsobil? O takových věcech se ve společnosti slušně nemluví!

Měl-li Jste přesvědčení, že podnik ten s vodou zdravotní bude úplně bezvýsledný, tu tážu se Vás: Proč pak Jste mi nabídl do podniku toho za vysokou cenu po 5 kr. 50 špinavých láhví?

Ovšem kdyby Jste měl hodné tisle láhvi na odbyť, kterých mi je nyní nesmírně zapotřebí, tak by Jste nemluvil proti podniku.

Ve Vašem dalším dopise je nářeček, kterým naprosto nerozumiím. Citujete písmo svaté tak příkladně, jako by Jste kazatelem byl. Ta známost písma svatého u Vás mne velmi překvapuje — ale nestačí písmo svaté jenom znát, ale důlžno též snažit se dle něho život svůj zaříditi. A to je věc každého jednotlivce a jeho zásluha. Nemyslejte? Což mea culpa?

Že voda léčivá je, dokázal veřejně p. řídící učitel Josef Hájek na odpocinku v Třebouchovicích, který byl nemocen a uchystán na smrt, a jen naše voda v době nejkratší způsobila mu plné uzdravení.

Přijďte se podívat, takových dopisů mám přes dvacet v době velmi krátké!

P. Fr. Rybyšár.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. dubna 1901. 1 hl pšenice k 12:10—13:00 što k 11:60—12:50, ječmena k 9:60—10:00 ovce k 6:60—7:00, proso k 9:40—10:00 vřtve k 11:80—12:20, hrachu k 15:00—26:00, jáhly k 9:40—12:50, krap 16:50—44:40, bramborů k 2:20—2:28, jetelového semínka červeného k 70:00—86:00, jetelového semínka (inkarnát) k 88:00—104:0, máku k 21:40 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 20:00—22:50 100 kg. žitných otrub k 12:50, pšeníc. otrub k 12:00. 1 kg. másla k 2:28—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:60—1:66, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 2:30 jedna kopa drobné zeleniny k 1:30—2:00

Listárna redakce.

Některým pp. dopisovatelům. Zprávy, které přijdou až ve čtvrtek v poledne odkládáme vždy pro číslu následující.

Police. Ano, poledním vlakem.

Do N. V. Zpráva jest již zastaralou; schůze se konala již před 3 týdny a teprve nyní dostáváme referát. Litujem, že nedošel dříve.

Sbírejte upotřebené poštovní známky

všech zemí a různých druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému. Za to každý dostane různé pěkné církevní památky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adresované buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bregeuz (Vorarlberg).

Prodá se

pěkné akaciové dříví

hodící se pro soustružníky a koláře.

— Blížší sděli administrace t. l. —

Pro chudokrevnost, rheumatismus, dna, bledňčku, tachyas, akrophulosu, nemoci ženské atd.

vřtečně osvědčené, moderně zařizené, státní

● LÁZNĚ VELICHOVKY ● u Jaroměře,

dále lázně elektrické, jedové, jehličnaté, jakož i massage za odborného řízení lázeňského lékaře MUDra. J. Poluňky pro nemoci nervové a míšní.

Převážná krajina, suchá poleha, rozsáhlé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Josefov-Jaroměř půl hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Říditelství lázní Velichovky.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi.

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejrychleji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umovuzáčení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již avěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými povcal-nými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen, táček na křest, svíců, paciálků, achránek na Největ-tější, patenek atd. co nejvíce.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze : čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské chorratské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulbarské výstavě v Plovdivě: zlatá státní medaile 1892. Juror krajinské výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční zalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých a nejlepších uznaných soustav co uježděkladněji a v cenách nejmiřejších a opravy a přestavby varhan provede za nejniřnějších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepším provedení s pé-tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-nami vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Křestní listy

(ex offo) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

M. KOPAL

Hradec Králové

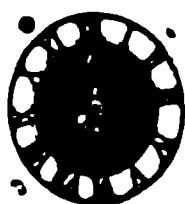
Jiřkova třída naproti hotelu „Merkur“

doporučuje svůj od 1. dubna nově zařízený

obchod zbožím ozdobným a galanterním,

jako: hedvábí, krajky, pentle, blůzky, slunečníky, deštníky a jiné. — Ceny velmi levné.

V. Vacík,
závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofaunu, pláňata atd. Statistické sazenice v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. v.átní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věšové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. a dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

(Zasláno).
Závod kobercový a všech předmětů k zařazení bytů, hotelů atd.

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

pracuje dále a oznamuje ctěnému P. T. zákaznictvu, že svěřené zakázky s dosavadní péčí a rychlostí vyřízeny budou.

Obzvláště se upozorňuje na levné zboží z partie.

KLOBOUKY

plstěné i vlněné v nejmodernějších formách a barvách, panské, chlapecké i děcké pro jarní a letní období.

KLOBOUKY

slaměné nejjemnější i nejlépejší v nejrozsáhlejší provedení,

KLOBOUKY

lodenové, zaručené jakosti, ručně vyráběné pro pány lesní, správce atd.

Čepice, domácí trepy (Mikado)

má vždy v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,

kloboučník

v Hradci Králové pod podlouhým.

Byt k pronajmutí.

Zdravý, světlý byt s pékou a velkou zahradou jest k pronajmutí v Slatinanech u Chrudimi; byt nachází se v prvním patře, pozůstává ze tří pokojů, arkýže, předstí, kuchyně, spíže a příslušenstvím. Krásná vyhlídka; vzdálenost nádraží asi 10 minut. Tichý čistý dům; v přízemí bydlí pouze jedna tichá rodina. Krajina lesnatá, zdravá. V místě rozsáhlý koňský park, přístupný. Celoroční nájemné 250 zl.; bez zahrady stojí byt pouze 200 zl. — Bližší zpráva podá se v domě č. 21 v Slatinanech. Byt jest okamžitě k pronajmutí a doporučuje se zvláště pro pp. pensisty.

Rovná klenba

dle patentu Blažkova

jest nejvýhodnější, jelikož jest levná při největší nosnosti, neboť, jak úřední komisi zjištěno, při zatížení 1 m² 68 metr. centy úplně zůstala neporušenou. Zdi se lehce a rychle od ruky bez ramenatů. Cihly tyto nabízí a licenci k výrobě jich dává

kruhová cihelna hraběte Františka Kinského
v Kostelci nad Orlicí.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

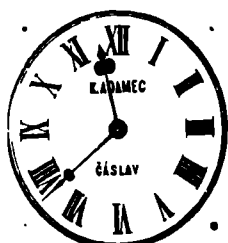
látky na tahty,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Utiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spátky bez svržení cen!

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věšové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vytočení všeho druhu věšních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i ve železných rámy, střešních a osazením.

Všechny rozpočty, akvizy i odborná
rada bezplatně. Beze vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Kondiční kancelář

spolku číšníků v Hradci Králové a okolí

Svatojánské náměstí v „Besedě“

doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů,
kaváren, vináren a restaurací zde i na
venkově řádný pomocný personál zejména:
vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, ku-
chaře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí
za nejpřesnější vyřízení všech dotazů.

Správný výbor.

Jak se časy mění. Pomalu sice, ale jistě stá-
váme se ve všech směrech
samostatnými, t. j. počínáme se obcházeti i bez
našich „přítečků“. Tak příkladně ještě před málo
lety měli židovští obchodníci z Vídně a ze Lvova
veškerý obchod s kosami ve svých rukou a marně
by se byli nařinanci namáhali učiniti do této př-
vičeje průlom. Až teprve „Družstvo Hospodář“
zasílatelský závod v Hustopečích u Hranic, učinilo
svým výborným zbožím znamenitý tah contra ideu
a Lvov - zvítězilo na celé čáře svou všeobecně
za nejlepší uznanou kosou „Hospodář“, již nyní
obchodníci šmahem zavádějí. Kdo dobroty její
dosud nezkusil, piš si o ceník.

Zástupce pro Hradec
Král. a okolí:
František Vodehnal.

Nejlepší kola

s osvědčenou známkou:

The Premier Cycle Co.

Anglický způsob. Mnoho pochv. uznání.

Nejpřednější novinka.

Ceny bez konkurence.

Zástupce pro Pardubice
a okolí:
Vincenc Chomrác.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Josef Štěpán,
závod posilovačský v Pardubicích
opravuje jako i nové stoly
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
provedení a v cenách velmi levných.

FLAMÉ
Novinka pro pány na obleky v mod. barvě.
Metr zl. 820. Na úplný oblek 3 metry.
Vzorek této látky jako i bohatý výběr moderních druhů
na obleky, svrchníky a menšíkovy jen zaručené jakosti a
v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko pošlou.
První český zástupce
Ed. Doskočila v Choceň.

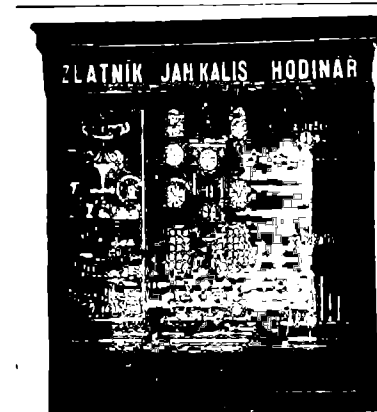
Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Ústí) založena roku 1858.
Fotografie a nákrepy u velkého výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nesplácí odporučení! Plány a rozpočty se neobtěžují.
Provedeno ke 300 oltářů.

LUDVÍK NEJEDLÝ,
dekorativní malíř
v Novém Bydžově
dříve v Hradci Králové
odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních
malbě kostelů
při trvanlivé malířské technice.
Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenkové, jako i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.
Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

**Odborný velkozávod pro malbu
chrámových oken.**
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno
Okna chrámová každé
ho slohu i provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dákům vyhovující.
7krát prvními cenami
vysočmenán.
Cenníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Riechtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborné, ho-
lesti utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40
a 2. — na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného
domácího prostředku přijmi jen pů-
vodní láhev v krabici s ochrannou
známkou „kotva“ z Riechtrovy lékárny,
i budeš mít jistotu, že obdržel při-
pravek původní.
Riechtrova lékárna
u zlatého lva
v Praze, I. Ellátna třída 5.

Učně
z řádné rodiny, za výhodných podmínek
prijme
Antonín Nádvorník,
civilní a vojenský krejčí v Hradci Králové.

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec o. k. okresního soudu.
Obrázkové cenníky na požádání zašle.

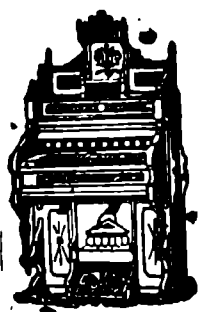
Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádě ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**
Cenníky, vzorky i roucha botová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Zahájil 12. květen.
Annenské slatinné lázně
v Bělonhradě.
Unicum proti dně, reumatismu,
Ischias.
Severozápadní dráha.
Království české.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy svatých se dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jako i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.
8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Pro memoria.
Veleduštojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.
Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i krásné, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí
nejlevnější a největších výhod poskytné renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:
Fr. Sezemský,
c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prací mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů
v Mladé Boleslavi.

Podporujte křesťanský závod!
obchod konfekční pro dámy
Anny F. Horové v Hradci Králové, Klieperova ulice
odporučuje ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí
jupiček a pláštěnek.
Rovněž jest vždy velký výběr rozličných bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na sklade.
Za laskavou přízeň prosí v úctě nejblubší
Anna F. Horová.
Solidní obsluhou
vždy osvědčený a ohlasně známý
Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

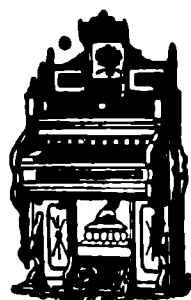
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle nároží.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žaluzie.

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Veškeré potřeby pro krajčí a švadlony. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šicovaček, blánek a nástěr.

Ceny nejlevnější.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSLE** ●

školní $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Violy, čela, basy, citary, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.: koncertní citara v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 kapek Fis brajle z nov. stříbra 19 zl., pouzdro na housle od 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Bubny pro obecní úřady, hasičské a penecenské trubky.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání po ruce. Objednávky i správy přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv.-Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnému hojně zásobný sklad klenotů, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní a nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně skoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré opravy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

První královéhradecká továrna nábytku.

✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Speciální závod klatovským prádlem.

Tovární sklad bílého zboží.

Prádlo pro pány i dámy ve velkém výběru, **výbavy pro nevěsty** vlastní výroby, **kněžské kolárky** atd. doporučuje

Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

Založeno r. 1863.

K jarnímu období

bohatě zásobený sklad tu-
i cizozemských

novotinek.

Anglické čisté vlněné

Homespans;

šaty od zl. 7-20.

Josef Jeřábek

dříve J. Skala,

modní obchod pro dámy a pány

— v Hradci Králové —

na velké podlaží číslo 146.

Slunníky. Deštníky.

Ceny levné.

Vzorky a objednávky zasílají se vyplacené.

Založeno r. 1863.

Černé modní i smutkové látky.

Hedvábné látky
zaručené jakosti.

Hedvábné šály a šátky.

Francouzské batisty.

Různé druhy vlněných látek
počínaje šaty od zl. 125.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 17.

Práce našeho rolnictva.

Chceme-li si učitíli pojem, jakon práci koná rolnictvo do roka, musíme si prohlédnouti bližší číselné doklady o rozměru ročně a nás obdělání půdy a výsledek žni. Práce rolníka se skládá celého výroby všeho národa. Rolník totiž opatřuje národu potraviny. Bez práce a námahy rolníka by ostatní výrobní stavy, řemeslníci, dělníci, továrníci a obchodníci nemohli konati práce svého oboru.

Když byli učencové v prvních počátcích kultury nebyla práce rolnická a řemeslnická od sebe tak rozloučena, řemesla počala se samostatně vyvíjet asi v 10tém století.

Na příklad farmáři v Americe neb na Sibíři, kteří jsou na sta mil vzdáleni od města jsou nuceni mnohé potřeby životní sami sobě urobiť, které jinde dělá řemeslník. Během času se práce třídila, výrobní stavy rolnictva, řemeslnictva a kupectva se vyvíjela a tak máme společnost lidskou nyní složenou z různých tříd a povolání, kde živobytí jednoho závisí od živobytí druhého. A tu máme všeobecnou zkušenost, že nemá-li rolník, jsou-li špatné žně, nemají i druzí, máme pak bídu všichni. Základem tedy národního příjmu rolního jsou rolníkovy žně. Od nich pak závisí dobré časy v továrnách, řemeslnických dílnách a kupeckých obchodech. Podíváme se tedy na práci našeho rolnictva. Máme poslední čísla z roku 1898. V celém Rakousku bylo osevo a obděláno hektarů půdy: pšenice 1,065.939, žito 1,831.376, ječmenem 1,167.944, ovsem 1,901.170, zemáky 1,181.098. Osevní tato plocha se každého roku mění ale ne valně. Zajisté se použijeme, že největší osevní plochu v Rakousku mají oves a žito, pšeničné půdy máme tedy poměrně málo.

Co se týče osevní plochy zemí českých máme z r. 1898 následující čísla. Dle toho bylo osevo a obděláno hektarů:

	v Čechách	na Moravě	ve Slezsku
pšenice	2,272.95	903.02	148.99
žito	5,105.42	2,261.55	470.11
ječmenem	4,065.82	1,752.50	193.22
ovsem	4,837.86	2,078.54	591.43
zemáky	3,478.68	2,064.66	394.05

Nejsilnější procento osevní půdy má tedy v Čechách a na Moravě žito, ve Slezsku oves, nejslabší pak všude pšenice, která vyžaduje všude dobrou, těžkou a teplou půdu.

Proto se výsev pšenice obmezuje, na kraje úrodné a požehnané. Zajisté nám také bije do očí silné procento obdělání půdy zemáky, chlebem to chudiny. Bylo by zajímavé stopovati, jak obdělání půda zemáků u nás roste v procentu, jest to i měřítkem sociálního blahobytu nebo bídy. Vizme nyní mnoho-li rolnictvo na této obdělání ploše zpracované půdy sklídilo.

Sklizeno bylo v celém Rakousku metrů:

pšenice	12,761.351	13,562.320
žito	20,264.226	21,636.785
ječmene	13,822.400	15,927.376
ovsa	18,691.326	?

Zde máme přibližný odhad sklizně celého Rakouska. Oba ročníky byly dosti obstojné. R. 1897 byla sklizeň skorem o čtvrtinu menší, na mnoha místech byla ještě chudší. Bude zajisté čtenáře naše zajímati, pakli jim podáme obraz některých sklizně polních plodin zemí českých. Vyjmenujeme jen hlavní plodiny, menší sklizně vynecháme z toho důvodu, abychom čtenáře naše netrápili přílišným počtem číselic.

R. 1898 bylo sklizeno metrů:

	v Čechách	na Moravě	ve Slezsku
pšenice	3,566.932	1,238.196	168.608
žito	6,822.638	2,418.638	485.415
ječmene	6,333.914	1,763.833	348.562
ovsa	5,856.364	1,830.573	629.140
zemáků	28,746.400	16,582.185	4,819.079
cukrov.	32,663.680	11,683.673	691.676

Jak se samo sebou rozumí máme zde ten přibližný odhad, jelikož na podrobně se sklizeň ve skutečnosti vyšetřiti nedá. Máme však zde alespoň obraz práce našeho rolnictva. Snad asi pátý díl sklizně bude patřiti velkostatkářům a čtyři pětiny ostatnímu menšímu rolnictvu.

A přece vše to, co rolnictvo naše ročně nyní sklídí daleko již nevystačuje na výživu lidu neustále se množícího, my dnes vyvážíme se zemědělských plodin hlavně do Německa ječmen a slad a ostatních plodin ještě kupujeme a to hlavně z Maďarska. Rakousko platí Maďarům ročně přes 400 milionů korun za odebranou od nich mouku, obilí, zemědělské plodiny, maso a dobytek! Jak se časy změnil! Na příklad r. 1891 jsme z Rakouska prodali za hranice 7,896.599 metrů vlastního obilí a proti tomu jsme koupili z ciziny obilí

cizího jen 1,017.600 metrů. Za to r. 1897 když jsme měli špatnou sklizeň koupili jsme cizího obilí 6,780.131 metrů. R. 1891 stržili rolníci Rakouska za své do ciziny prodané obilí 80,394.949 z. a r. 1897 byli jsme nuceni vydati cizině za obilí koupené 40,186.270 z. R. 1899 koupili jsme z ciziny 2,960.679 metrů obilí, za které jsme zaplatili 16,658.121 z. A k tomu ještě přijde jak jsme již pravili naše poplatnictví za odkoupené plodiny z Uher.

R. 1886 jsme zaplatili Maďarům za obilí, mouku a zemědělské plodiny od nich koupené 98,366.000 z., r. 1896 jsme platili jim již 182,254.000 z. a nyní dostoupil prodej Maďarů nám za plodiny jak již řečeno přes 400 milionů korun. Bude-li dále obyvatelstvo se množiti, jako dosud, že ho přibude za 10 let okrouhle o 8 procent, budeme nuceni více a více plodin na výživu lidu kupovati z ciziny. Bylo by jen žádoucí, aby rolnictvo také došlo za svou námahu řádné odměny, to jest, aby stržilo za sklizené obilí takovou cenu, aby polní hospodářství mohlo každému zemědělici poskytovat slušnou existenci. Než tomu není tak. Ceny obilí sice od r. 1897 trochu stouply, ale nedosáhly oné výše, aby mohlo rolnictvo si libovati, že polní hospodářství dnes dobře vynáší. Jak známo klesly ceny obilí nehlouběji r. 1895. Porovnejme tyto ceny.

Na vídeňské plodinné bursy platilo se za jeden metr:

	r. 1885	r. 1895
pšenice 9 zl.		7 zl. 40 kr.
žito 7 zl. 70 kr.		3 zl. 47 kr.

Kdyby si někdo dal práci může si vypočítati, mnoho-li rolnictvo ztrácí na příjmech při cenách obilí r. 1895 oproti cenám obilím z r. 1885 a přece daně, dluhy, úroky a životní potřeby neustále stoupají, chasa a dělnictvo žádá větší mzdu.

R. 1897 kdy jsme měli špatnou sklizeň ceny obilí stouply a sice pšenice na 10 zl. 80 kr. a r. 1898 v květnu platila dokonce 15 zl. 47 kr., nyní ovšem máme opět ceny nižší. Rolnictvo v Německu prosadilo vyšší ochranné obilní clo pro obchodní smlouvy na r. 1903 aby zachránilo ovoce své práce a obilní ceny zůstaly na výši. Po té naše vláda bude nucena činiti podobně.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. dubna 1901. 1 hl. pšenice K 12:30—13:30 žito K 11:30—12:30, ječmene K 9:20—10:20 oves K 8:50—9:50, prosa K 9:00—10:00 vlna K 9:50—13:00, hrachu K 17:50—19:50, jáhly K 10:00 kroup K 16:50—44:00, bramborů K 2:40—3:40, jetelového semínka červeného K 80:00—84:00, jetelového semínka jínkarnat K 00:00—00:00, máku K 30:00 olejky K 00:00—00:00, lněného semene K 19:00—24:00 100 kg. žitných otrub K 12:50, pšenič. otrub K 12:00, 1 kg. másla K 2:16—2:32, 1 kg. sádla vepřového K 1:50—1:76, tvarohu k 0:34—0:32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hekt. cibule K 4:20 jedna kopa drobné zeleniny K 1:30—2:50.

(Zasláno.)

Proti kořalečnímu moru.

(Vyšlo z vědecké státi, uveřejněné v č. 25. časopisu Narodnie Noviny v Turč. Sv. Martině.)

Otevřený list dár. bratřím kněžím a učitelům.

Vynalézavost lidská napomáhá a usnadňuje člověku dosažení žádán cíle. Kněžstvo naše vytáhlo si za cíl: ku střízlivosti přivést dobrý a nábožný lid české slovanaký a oslovoditi ho od království. Cíle tohoto nelze jinak dosáhnouti, leda odnaučíme li ho navštěvovati krmu; ale musíme mu nahraditi požitky krmové něčím, co je zdravé i příjemné a snadno mu přístupné i dosažitelné. A toto nedo jsou žumivé limonády — malinové bombony. Já jsem zkoušel pár roků a s dobrým svědomím doporučuji je každému. Pohár 3—4 decil. výtečného nápoje s bonbonku takého stojí 2 kr., pítí: dva krojce. Šumivé bombony tyto vytiskly z užívání pálené nápoje v továrnách, dílnách, v kancelářích ve Francii a Německu svojí láci a výbornými účinky, neboť mají příjemnou chuť, podporují zdraví, napomáhajíce stolici a nahrazují drahé lihoviny. Užívání těchto bonbonů odvede, silně donám, lid náš od piti keřalky. V tomto očekávání doporučuji drahým pp. bratřím, aby n lidu svého s tímto Božím darem učinili pokusy. Dajte si předné donéstí cenník o těchto bonbonech, z kterého se obíráteji o nich poučíte; žádejte ho na p. Maršnerovi z Prahy, Ferdinandova tř. č. 85; za druhé povzbuzujte lid svůj, aby si opatřil čerpáky, nádobky dřevěné, které by s sebou nosil, aby tak včasy, včase v každém samostatném lidském křde přijde k vodě, příjemný, chutný nápoj připraviti si mohl. Bonbon do vody puštěný za 1—2 minuty se rozpustí, čistým náčím i proutkem se samíchá, a šumivo s milým požitkem se vyplje.

„Na zdraví“.

Rem. Zaymas, farář v Bytčici na Slovensku.

Zrnka pravdy.

Nevděčníci jsou to, kteří často nejhlasitěji stádují si do nevědy.

* * *

Ve štěstí práce je zábavou, v neštěstí útěchou.

* * *

Kdo nemiluje lidi, nemá se odvažovati je posuzovati.

* * *

Bouře pravila kdys: Znám svět, nebo jej rozšubávám. I vece mráz: Znám svět blíže, nebo jej utlačuji. A slunce se posmálo: Mnohem lépe znám svět, nebo jej obšťastňuji. Carmen Silva.

Žerty a vtipy.

Soudce: „Proč jste neodvezl nalezenou toboleku hned na policii?“ — Obšalovaný: „Bylo již pozdě večer.“ — Soudce: „A druhý den ráno?“ — Obšalovaný: „To už v ní, prosím, nic nebylo.“

* * *

Hejtman: „Vojáci! Zjutra přijde pan generál na cvičení; nic se ho však nelekejte. Generál je člověk jako my, jenom že má červené kalhoty.“

* * *

Profesor: „Dle čeho byste rozeznal mossz od zlata?“ — Žák: „Došel bych do zastavárny a nač by mně tam půjčili, to by bylo zlato.“

Dekorační malít a poslacovat

JAN BARTA,

v Bychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrád a pozlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslanych malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plán na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozech s příloženými rozpočty.

Nejvyšší vyznamenání na zemědělské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemědělské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá státní medaile 1892. Juror krajinické výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs.

továrna

na stavbu varhan a harmonií

Jana Tučka v Kutné Hoře

(salošeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých a nejlepší

nejdůležitější a v cenách nejnižších a opravy a přestavby

varhan provede za nejnižších

dodánek,

harmonia všech soustav pro

kostely, školy a

salony v nejlepší provedení s

tříletou zárukou a za ceny mírné.

taky pravá americká harmonia (Gottage-

Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími cenami vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonií na požádání zdarma a franko.

Ignace Neskladla syn

(protocolované firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neskladly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojna. duchovenstvu

svých osvědčený a často vyznamenáný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku

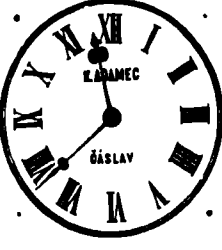
se na požádání franko zašlou.

První královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Světově známé
klatovské karafiáty

12 druhů K 4, 25 druhů K 8, 100 druhů K 20 a 100 míchaných K 10. **Velkokvěté anglické pelargonie** krásné odrůdy s poupaty 12 druhů K 4. **Velkokvěté válečkové růže** 1 až 1 1/2 m. vysoké, v libovolných druzích. 12 druhů K 11, 12 kusů 1 m. vysokých K 8. **Fuchsie** s plnými květy 1 kus 10 h, pěkné vanilkové prvky po 16 h, hrncové růže po 40 h, jiriny po 20 h nabíjí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, maťou objednávkou na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Rovná klenba
dle patentu Blažkova

jest **nejvýhodnější**, jelikož jest **levná** při **největší nosnosti**, neboť, jak úřední komisi zjištěno, při zatížení 1 m² 68 metr. centy úplně zůstala neporušenou. Zdi se lehce a rychle od ruky bez ramenát. Cihly tyto nabíjí a licenci k výrobě jich dává

kruhová cihelna hraběte Františka Kinského v Kostelci nad Orlicí.

Podepsaný František Benoni, řezník v Hradci Králové, prohlašuji obviňování učiněná před panem starostou JUDr. Frant. Ulrichem a panem měst. radou Jos. Pilnáčkem, ohledně p. Jos. Řeháka, městského zvěrolékaře v Hradci Králové, za nepravdivá, lituji toho a odvolávám je, jak jsem také před soudem učinil.

V Hradci Král., dne 22. dubna 1901.

František Benoni,
řezník.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Prodá se
pěkné akaciové dříví
hodící se pro soustružníky a koláře.
— Blíží sdělí administrace t. l. —

Veškeré práce s odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění **malování kostelů** v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fasádních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na velkém náměstí č. 38 vedle bisk. residence.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím), doporučuje se

ku **dobře oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a vše i se klenbovými rámy, stěmi i usazením.**

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závanosti ku definitivní objednávce.

Nezávadná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Zástupce pro Hradec Král. a okolí:
František Vodehnal.

Nejlepší kola
s osvědčenou známkou:
The Premier Cycle Co.
Anglický způsob. Mnoho pochv. uznání.
Nejlepší novinka.
Ceny bez konkurence.

Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrác.

MUDr. L. Řeháček,
odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí
ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.
PRAHA,
Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Kondiční kancelář
spolku číšníků v Hradci Králové a okolí
Svatojanské náměstí v „Besedě“
doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů, kaváren, vináren a restaurací zde i na venkově řádný pomocný personál zejména: vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, kucháře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí za nejpřesnější vyřízení všech dotazů.

Správní výbor.

KLOBOUKY
plstěné i vlněné v nejmodernějších formách a barvách, panské, chlapecké i děcké pro jarní a letní období,

KLOBOUKY
slaměné nejjemnější i nejlevnější v nerozmanitějším provedení,

KLOBOUKY
lodenové, zaručené jakosti, ručně vyráběné pro pány lesní, správce atd.
Čepice, domácí trepy (Mikado)
má vždy v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník
v Hradci Králové pod podloubím.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé sudy

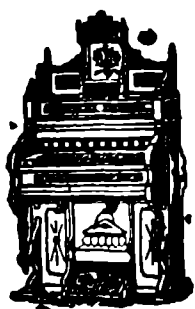
podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a koum veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejte se do vaší příslušné ctěného obecnosti, sňmanám se v hluboké úctě oddaný

Josef Čáslavský,
subní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

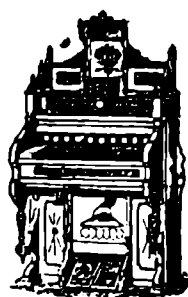
Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti
Pivo z městského pivovaru v Plzni přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.
Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Odborný velkostřed pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.

Okna chrámová každého slohu i provedení s sáracením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z **Richtrovy lékárny v Praze**

uznává se všeobecně za výborné, hojící střílejší mazání; za 80 h., kor. 1.40 a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného domácího prostředku přijmí jen původní láhev v krabici s ochrannou známkou „kotva“ z **Richtrovy lékárny**, i budeš mít jistotu, že obdrželš přípravek původní.
Richtrova lékárna u zlatého lva v Praze, I. Eliášova třída 5.

Provolání.

Katolická národní jednota v Černilově pořádá ku přecetným práním i letošního roku

společnou Velikou pouť na posvátná a památná místa do Prahy a na sv. Horu u Příbrami.

Bude to pouť milostivého léta letošního, při níž účastníci vyplní podmínky k dosažení odpustků plnomocných roku jubilejního — přijmou svátost pokání a společně přistoupí ke stolu Páně.

Předběžný pořádek pouti:

V sobotu dne 8. června v 8 hod. ráno vyjedeme zvláštním vlakem z Hradce Králové. Poutníci mohou přistupovati i na stanicích za Hradcem Králové, kdež pak pro ně vlak zastaví. Lístek i s příspěvkem na společná vydaní stojí až do Příbrami 3 zl. 50 kr., pro děti 2 zl. 40 kr. Lístky ze stanic bližších Praze budou poměrně levnější. O ubytování dobrovolností zvláštních příznivců bude postaráno.

Návrat bude v pondělí dne 10. června o 8^{1/4} hod. večer do Hradce Králové.

Podrobný program obdrží každý účastník pouti s lístkem jízdním v čas.

Přihlášky dějí se zasláním obnosu za jízdu nejdéle do 20. května. — Později při nejlepší vůli nelze nikoho ve vlak poutní přijati. (Minulého roku velký počet nemohl již býti přijat.) Spolky zúčastní se s odznaky.

Prosíme uctivě vele důstojné duchovní správy (i předsednictva spolková) o dobrotivé ohlášení této pouti a laskavé spolupůsobení: zúčastnění se u pořádání pouti osobně i ve přijímání přihlášek.

Dotazy ochotně zodpoví a čeho třeba sprostředkuje

katolický farní úřad v Černilově
dne 22. dubna r. 1901.

Každé hospodyně a matce

možno blahopřáti, která z ohledů zdravotních a úsporných a pro její lahodnou chuť, Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy (pravá jen ve známém původním balení) používá.

JAN VOGNAR,

obchodní a umělecký zahradník

v Pouchově u Hradce Králové

doporučuje své velké zásoby květin pro zahradu jakož i ku pěstování v pokoji.
Ceny mírné, obsluha přesná.

Cenník na lask. požádání franko.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a nabízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v **Berlíně** obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

J. HROMADA. (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Veškeré potřeby pro krejčí a švadlony. Hojný výběr elegantních slanečníků. Velký sklad šněrovaček, blánek a zástěr

Ceny nejlevnější.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvík Knepř v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné výbavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
--	--	---

Byt k pronajmutí.

Zdravý, světlý byt s pékou a velkou zahradou jest k pronajmutí v Slatinanech u Chrudimi; byt nachází se v prvním patře, pozůstává ze tří pokojů, arkýže, předstínek, kuchyně, spíže a příslušenstvím. Krásná vyhlídka; vzdálenost nádraží asi 10 minut. Tichý čistý dům; v přízemí bydlí pouze jedna tichá rodina. Krajina lesnatá, zdravá. V místě rozsáhlý knižecí park, přístupný. Celoroční nájemné 250 zl.; bez zahrady stojí byt pouze 200 zl. — Bližší zpráva podá se v domě č. 21 v Slatinanech. Byt jest okamžitě k pronajmutí a doporučuje se zvláště pro pp. pensisty.

Zahradní 12. květen.

Amenské slatiné lázně
v Běloubrdč.

Unioam proti dně, rheumatismu, ischias. Severozápadní dráha. Království české.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj bojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše učině v ohni zlacené a stříbrené má se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy snovzalaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý návod má se vykásati četnými povál-nyal příslpy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k sa- koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelon, táček na křest, avicad, paciňkála, schránek na Nejsvě- tější, patenek atd. co nejvíce.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Royal

Jarní novinka pro pány na obleky, moderního vzoru a barev.

Metr zl. 3'90,

na oblek 3'10 m. za 12 zl.

Vzorek této látky jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen saručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasl-telecký závod

Ed. Doskočila v Chocni.

Josef Štěpán,

závod pozlaccovačský v Pardubicích

— opravuje —

jakož i nové stavit

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

V. Vacek,

závod školkářský v Pamětníku u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké s kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlotholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějšších.

S účten veškerou

Antonín Sucharda.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytné renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečatní vosky a smolné pochodné, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prac nvidia a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

Anny F. Horové v Hradci Králové, Klieperova ulice

odporučuje ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

jupíček a pláštěnek.

Rovněž jest vždy velký výběr rozličných bluz, dětských šateček, černých a barevných nástěr na sklade.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejblubší

Anna F. Horová.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 26. dubna 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Mozek.

„Má účta pane rado“, povídá sklepník. „Servus“, odpovídá pan rada a dokládá: „Co pak dnes máte?“ „Mozček pane rado, čerstvý, šetřili jsme ho pro pana radu.“ „Tak ted, mozček“ — poručil si pan rada. Bylť, jak patrně mozček nejoblíbenějším jídlem pana rady. Ale páni bratři, čili denní hosté z toho hostince se usmívali. Uměl prý kdosi v kuchyni mozček taky falešný z hovězího masa dělati a pan rada neuměl prý mozek od hovězího rozeznati. Nevím co na tom pravdy, ale dvě věci vím. Předně, že znám skutečně člověka — muže, který se mi chlubil, že umí z hovězího masa dělat mozček, že to tak lehko nikdo nerozezná. A za druhé vím, že jsou lidé, kteří nedovedou rozeznati mozek od duše a pletou tyto dvě přerozdílné věci dohromady tak, že brzo mozek je jim duší, anebo duše mozkem.

Je to veliký blud nevěreckých professorů a doktorů i „doktorů.“

Že duše a mozek jsou dvě od sebe rozličné věci, lehko se každý přesvědčí, kdo chce o sobě přemýšleti.

Mozek cizí na talíři není jistě mou duší. K poznání této pravdy není tuším veliké filosofie zapotřebí. To dobře vím a cítím. Můj mozek není sice na talíři, je v mé lebce, v mé hlavě, ale přece dobře vím a cítím, že je mozek hmota v mé hlavě, ale já že nejsem ten mozek, takže, když si myslím a představuji mozek, ještě něco zbývá, totiž to „já“, a to je právě ta má duše. Mozek je hmota, mrtvá hmota, duše je pak myslící, živá bytost, — duch. Že však lidé nemohou mozek od duše rozeznati, to pochází z toho, že ačkoliv lidská duše jest duch, není člověk — jak malé děti z katechismu vědí, — pouhý duch, to jest jen duch, nýbrž že duch lidský a jeho tělo, tudíž i jeho mozek jsou tajuplným způsobem v jedno sloučeny a na sebe vliv mají.

Povídám tajuplným způsobem. Všecko kolem nás jest tajemstvím, ale my sami sobě jsme největším tajemstvím. Duše jest, o sobě ví, myslí, ale jak se to dělá, aby člověk myslil, co to jest ta myšlénka, kd : to ví? A jestliže tedy i myšlénka tajemstvím jest, což divu, že i sama duše, ba i to spojení duše s tělem tajemstvím jest.

To nás tedy nesmí zarazet. Jisto pak, že duše myslí pomocí mozku tím způsobem, že jí mozek přivádí z toho všeho, co kolem nás jest, představy — obrazy, duše však že na základě jejich činí úsudky, myslí. Pracuje-li mozek správně, dodává-li duši správné představy, pracuje i duše správně. Předvádí-li však mozek duši obrazy nesprávné, přeludy, soudí duše podle těch přeludů, ale ovšem nesprávně, člověk blázní. Jakmile se však mozek uzdraví a správně pracuje, ihned také duše správně pracuje.

Ovšem i to se musí připustiti, že jisté vlastnosti mozku dávají duši možnost, aby bystřejší soudila, pracovala a říká se, že ten člověk má „dobrou hlavu“, nadání. — Přes to vše však nikdo rozumný nebude myslit, že konsek hmoty, která je zcela podobná té, kterou pan rada rád požíval, o sobě ví, myslí. — I to je pravda, že když mozek jest porušen, duše tak málo pracuje, že člověk ani o sobě neví, ale jako to, že o sobě víme, jest tajemstvím, tak i to, že ve snu nebo v nemoci o sobě nevíme, jest tajemstvím.

Když pak pozorujeme, že duše má v sobě pojmy, n. p. co je zlé a dobré, právo a bezpráví, tím méně budeme moci říci, že ta hmota, která se mozek jmenuje, ten zákon alého a dobrého, práva a bezpráví v sobě má.

A jen ještě podotýkáme, že duše, ten Bohu podobný duch, jsouc v těle, jest jakoby v poutech a okovech, a že od těla oddělená dekonalejším způsobem bude dostávat představy, aby mohla mysliti.

Tolik aspoň o této tajuplné, ale předléžit věci měl by vědět každý člověk, ale především ten, kdo o ní chce mluviti. Ten pan rada neuměl prý rozeznati mozek od hovězího. Zdá se mi, že v podobném osudu jsou, kteří chtěli lidem namluviti, že, čím větší mozek, tím více a to lepšího myšlení. Náhodou má vůl větší mozek než člověk, takže se zde skutečně taky něco dohromady plete s hovězínou, jenže to je o mnoho hrubší omyl, než ten toho pana rady, jelikož zde se nerozeznává od hovězího — duše. Stalo se, že v jedné vesnici byla schůze lidu, a řečník „sociál“ vykládal lidem o mozku a pletl ho dohromady s duší. Povstala pak hádka tak veliká, že jeden křesťan milému socialistovi řekl, že je vůl. To socialistu urazilo a žaloval. Pan soudce chtěl křesťana odsouditi a pravil — nahlédnuv do seznamu slov, která v té krajině jsou urážkou neb nadávkou — že řici někomu „vůl“ jest urážkou. Křesťan se bránil a vypravoval, jak je tam na té schůzi socialista ze tmy vyváděl a tvrdil, čím větší mozek, tím lepší myšlení. „A tak já — ponížene prosím — jsem vylezl z té tmy, v které mne prý až posud farář držel, a když jsem tu nesmírnou moudrost toho pana řečníka slyšel a na svého vola doma v chalupě s jeho velikánskou hlavou si vzpomněl, jinak jsem nesoudil, než že ten pan mudrc jest jistojistě vůl. Pan soudce změnil svůj rozsudek a řekl panu socialistovi, že si ten název vola tou řečí zcela spravedlivě zasloužil. Ale napadá mi jiná myšlénka, zlá, velice zlá, černá, klerikální. „Co pak dnes máte?“ — tázal se ten pan rada. Mozček čerstvý, šetřili jsme ho pro pana radu. — A tak — či vlastně jen podobně, a tudíž trochu jinak — to bývá v našich hospodách s jiným mozkem. Mozek — jak jsme dle pravdy řekli — pomáhá duši k předstávám, a tudíž k samému myšlení. A tak bývá v našich hostincích, kavárnách a podobných místnostech něco, co mnohým dělá představy a k myšlení pomáhá. Jen že se to nejmenuje mozek, ale všude jinak k. p. Osvěta, jinde Právo nebo Pravda atd. A to jistě pomáhá lidem k myšlení, obzvláště, když to je „čerstvé“, řekl bych ostré, hrubé. Bývalo mi to taky tajuplnou věcí, proč n. p. některý „pan rada“ anebo i „doktor“ — nejen — jak se u Bydžova říká — „z cesty“, ale zrovna jako blázen mluví. Dnes mi to není žádným tajemstvím více. Jaké představy se duši dodávají, dle toho ona myslí. Když ten mozek — Osvěta, Právo atd. — dodává takovým pá-nům představu, že n. p. katolík je tmář, církev vražednice lidu atd., tu se nedivím, že duše toho rady nebo doktora soudí, že katolík musí být potlačen, církev vyhubena; ba nedivím se, že jako blázen zuří proti — náboženství. Když n. p. chorý mozek představuje šílenému, že jeho lékař, vlastně tedy jeho nejlepší přítel, je čert a proto se ho děsí, což divu, když mozek — Osvěta, Pravda — představuje katolika pod jménem jezovity, jako ďábla, že se ho takto přeludem osálený děsí a vším na světě, kdyby to muselo být, třebaš i phanem Jaitelesem by byl, jen ne klerikálem, aby ho snad jezovita do pekla nestrl. Ale když se mozek uzdraví, a správné představy duši dodává, přestává — bláznovství. Tak když se nechá Osvěta anebo jistých „řečníků“ a jde se člověk na klerikála, na biskupa, kužeze missionáře podívat, jej poslechnout, a jej sezná, tu se mu nepředstavuje více jako čert, pozná v něm často lékaře svého duševního, svého nejlepšího přítele, a přestává se ho báti. A proto myslím, že jako vřbec k rozeznání duše od hovězího a od mozku, tak i ku správnému myšlení je zapotřebí nenechati si dávat představy těmi různými Osvětami a mluvkami, třebaš i národními, ale klidně, pilně, s rozvahou a upřímaou touhou po pravdě hledat pravé představy o katolicismu a duše bude jistě brzy správně mysliti.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 24. dubna.

(Přehled všeobecné nynější české politické situace.)

Situace českého národa nabyla za poslední doby povahy pro české zájmy nanejvýš výhodné. Na výhodách těch má své zásluby více činitelů. Především uzrání jejich uspišilo „vše-německé“ vystupování protestantských agentů v zemích českých, dále rozvoj jejich vydatné podporyvali čeští ministři ve Vídni a půdu pro ně ovšem upravit hlavně postup hospo-dářských poměrů českého národa se širokými svými důsledky. Český národ octl se náhle opět v postavení, že o jeho síly a zdatnost začíná se opíratí rámě nejpřednějších a nej-mocnějších činitelů v říši.

Zajímavé je, že protestantsky a šmokov-sky liberálně naladěné, český psané časopisy tuto vážnou a důležitou situaci již vycítily a ihned ji po svém způsobu označily bedným titulem: „Připozdívá se!“

Avšak při všem zaslepení a nedostatku rozhledu a prozíravosti jisté části české žur-nalistiky nalezne se v ní daleko větší počet listů, které změnu tuto vítati budou srdečným plesem „Svítá!“ Proto netřeba se na naše jenom pro sebe liberály, jímž se stýská po „egyptských hrncích“ zmatků v národě, ohlí-žeti a za přítomných dnů lze nám radostně s blahými nadějemi pohlížeti v před vstříc lepší budoucnosti.

A kdyby nám přišli dnové donesli jenom spravedlivý úrok toho, co za kapitál svého práva a požadavků svých poměrů pokládáme, můžeme býti zatím úplně spokojeni. Když se nám ochotně poskytne spravedlivý úrok z ka-pitálu našich práv, to znamená, že práva ta nejenom žijí, ale že se kapitál jejich uznává a na dovednosti naší politiky záleží, aby se přišť nestarala o situace, v jejichž spletnosti a nesnázech by se tento úrok k naší škodě promlčoval.

Zamýšlená cesta J. V. našeho císaře a krále do Prahy; jeho dříve při žádné příle-žitosti takovou velkolepou a překvapující měrou ještě neosvědčená přichylnost k naší matičce Praze, již svým královským darem na zřízení umělecké galerie ve král. hl. městě svého věrného království Českého obyvate-lstvu jeho okázale prokázal; rozhodná odmít-nutí po leta tropené agitace s heslem „Los von Rom“ a příslušné jeho označení ze strany jasného následníka trůnu; důtklivý pokřik ruských vládních i neodvislých novin, že všechny meze překračující velkoněmecké agi-tace v zemích koruny Svatováclavské jsou marnou prací, jelikož zájem Ruska nikdy ne-připustí, aby se v Evropě velkoněmecké sny uskutečnily; nezdár německé výpravy do Číny, která nejenom státní prostředky vy-čerpá, ale také důvěru v pozebnání militari-smu v Německu otřese a Německo v Evropě již na dlouhá leta oslabilo a pravou ruku jeho v Číně připoutalo — to všechno, když dále ve vypočítávání zajímavých údělů nového století nepokračujeme, lze ve knize dějin na bílé listy budoucnosti českého národa napsati v jeho prospěch.

A kdyby nám již zlý osud, kterýmž Pro-zřetelnost český lid zkouší, opět třebaš nové zklamání donesl, kdyby postup dějin z nyní nastoupené cesty zase na jinou stezku odsko-čil, nebo se zastavil, tak můžeme se těšiti z toho vědomí, že v budoucnosti jednou bude nutno zaměřiti k výhodnému pro nás rozlu-štění otázek, jež nyní z nejvyšších míst a z nejzávažnějších stran byly napokryté a sro-zumitelně naznačeny. Stručně řečeno, jedná se o to, učiniti českému národu po právu. A to se stane nanejvýš snadno a pro celé naše státní ústrojí velice lacino. Českému ná-rodu netřeba činiti žádných ústupků, jenom se nyní jedná to, zaraziti proud oněch agitací, jež se již od kolika století přes hranice zemí českých do nich loučí a ze strany povolanců

k tomu činitelů nebyla tomu doposud přiluhánská žádoucí hráz stavěna. Český národ bude v tom okamžení jedním z národů nejšťastnějších, když v jeho zemích pro cizí říše a pro cizí dynastie tropené agitace budou zastaveny a příští netrpěny. Tím se ihned poměry v zemích českých obrátí a sice ve prospěch říše i panujícího domu, jehož členům dnes všemohoucí štěstí pod imunitou parlamentu chtějí upírati dokonce i právo, jež v této říši přísluší i tomu nejposlednějšímu občanu, aby směl totiž své mínění svobodně pronášeti.

Jenom jednoho se dnes obáváme! Jest li totiž jest v českém národě dnes tolik zdatných a moudrých politických hlav a mužů, aby tuto výhodnou situaci pro nás dle možnosti nejenom využili, ale aby z ní také dle možnosti ještě kořistili. Situace tato vyvinula se ze všeobecných poměrů na základě velice širokém, tak že jednotlivci na zmaření její sice nepostačí, avšak i za takových poměrů třeba opatrnosti a na všech stranách jest nezbytno zachovati klid, čekati co nejméně a bráti raději něco, než-li nic. Dvakráte, třikráte něco je dohromady mnoho.

Důležitá jest, že tentokrát stojí naše česká národní otázka s otázkou náboženskou rukou v ruce. Ve Vídni zdvižený odpor proti heslu „los von Rom“, který znamená rozhodné pozdvižení náboženského smýšlení většiny obyvatelstva, nekřídí se v zemích českých v ničem a nikde s pokrokem a rozvojem české myšlenky národní a politické, která má tentokrát se smýšlením náboženským společného a téhož odpůrce ve provádění hesla „los von Rom“.

České dějiny nové doby doposud nevylučují momentu, aby členem dynastie a nástupcem trůnu rozhodně vyslovená myšlenka a potřeba tak se kryla se přirozeným politickým přáním a národním pokrokem českého národa, jako se stalo v poslední době, kdy jasný následník trůnu uznal za říši nebezpečné provádění hesla „los von Rom“, kterážto heslo také jest předním útokem na národ český a na jeho státní dědictví, o němž po tisíc let ve svých chrámech v písních ke sv. Václavu pějeme, tak že naše státoprávní ponětí jest se smýšlením náboženským srovnatelné, jedno druhým projaté.

V odporu a boji proti heslu „los von Rom“, ve svém národním boji nestojí tentokrát český národ osamocen, anobrž v čelo jeho staví se dědic trůnu sv. Václava, což musí býti a bude pro český lid, an se to děje v blízkosti a za souhlasu samotného zeměpána, blahým potěšením. A kdyby společný boj ten byl prohlášením následníka trůnu ukončen, českému národu dostalo se již tím posily, jež celé jedné generaci postačí, aby na ni s nadšením a důvěrou pamatovala.

To vše, co jsme zde stručně naznačili, jsou ovšem pouze červánky na obzoru se jeví. Fakta, jež dnes se v české otázce na všech stranách jeví, jsou povahy trvalé, totiž příčiny jejich nepominou a kdyby snad červánky ty zastřel mrak nějaké nenadálé okolnosti, která by nám byla nepřiznivou, český lid může býti bezpečným, že červánky

ty na obloze nebeské za tím mrakem, který se brzy přehlene, dále porostou v jasný den, jehož se konečně české země dočkají, ať černé, ze severu jako v německé agitace hrnoucí se mraky odplavou, neboť také může dle poměrů čekati, že do nich zaduje mocný vítr východní, jemuž na Hradecku říkájí „rušák“.

Nyní všemu českému lidu se doporučuje, aby myslí netřásl a netrátil a doufal, že ve Vídni nastala ve smýšlení pokud se české otázky týče, nanejvýš vážná změna, k níž také nemalý podnět dal historický důležitý rozbor českých poměrů podaný královéhradeckým biskupem J. V. císaři a králi a jeho českému ministru dr. Rezkovi, nad něhož dovednějšího a obratnějšího politika nová doba české historie nevykazuje. Tím jsme pověděli, co si mezi sebou říci máme.

O otázce židovské.

(Interpelace posl. Schneidera.)

(Pokračování.)

Péči jednoho rakouského učenice podařilo se v babylonském talmudu „Tractat Kethubot, Folio (102), Str. (2) benátské vydání 1527“, naléztí místo, které přesně souhlasí s vydáním amsterodámským babylonského talmudu z r. 1645, jehož fotografický snímek tuto reprodukuje (uvádíme). Místo podle udání zmíněného učenice zní následovně:

„Mi schemet veheniah ben katan leimmo, jorsche haab omrim: jehe gadal eglenn, weimmo oméreth: jehe beni gadol ectil meni chin otlu egal raiie lejorscho: maaseh haja, weeschathatahu ereb happesach“.

Po česku: Když někdo zemře a zanechá syna nedospělého matce, a dědicové, kteří by po otci dědili, řeknou: Ať doroste u nás; a když jeho matka řekne: Ať doroste u mně: tu bývá ponechán u matky, a nenechává se u těch, kteří (po zákoně) ustanovení, po něm by dědili; faktum jest, že by jej košerovali v předvečer velikonoce.

V této větě jest nepopíratelně dokázáno, že židé v předvečer velikonoční košerují.

Po uveřejnění této věty snažili se židovští spisovatelé této větě podstrčiti jiný význam, nežli význam rituálního zabítí. Obzvlášť se ukazovalo na to, že se tu jedná o chlapce židovského, který k vůli možnému dědění byl by zabít.

To jest ale klamné. Při uvažování této okolnosti, musí se nejdříve na to mysliti, že u židů chlapci tak dlouho „k amme haarez“, tedy k národům země jsou počítáni, pokud v pohlavním obcování nebyli a pokud k neznalým (tajemství) náležejí. Pokud ještě židovský chlapec k kacham nenáleží, potud může v nedostatku křesťanského amme haarez jako obětí baránek zabít býti.

Dále bylo hleděno vysvětliti usmrcení nedospělého žida jako zabítí z lakoty od těch, kteří „ustanovení jsou, aby po něm dědili“,

tem a bez povzdachu krvavými dlaněmi chleb vezdejší dobývající, ač bol zmítá jeho srdcem — setře nepozorované slzy, obrátí se a přece odpoví: „Ne, nechci vzpomínat, na uic se nepamatuji . . .“

* * *

Dolák často čítával knihy. Knihovna, tot bylo to jediné, co dovedlo aspoň na okamžik zaplašiti trudné myšlenky a ve chvílích kdy četl zdálo se mu, že jako hřejivé paprsky dobrotivého slunce osvěžují přírodu, tak „aké v jeho nitru že nastává obrát.

A když knihu odložil, počala se jej zase zmocňovati ta sklíčenost; tu rozčileně vyběhl ven, do volné přírody. „Ne, nechci vzpomínat, — jsem dosti silným, abych se přemohl.“

Ubohý! Zapoměl, že nadarmo člověk po celý den v panciř lhostejnosti se skrývá! Nadarmo krčce rameny říká: „Silnější jsem nad to vše; nadarmo silou své vůle namáhá se umlčeti v sobě bijící vřelé srdce, a snaží se namluviti si, že to, co prchlo, více se nenavrátil, co zemřelo, více nevstane.

Nadarmo! Zapadne slunce, panciř lhostejnosti promění se v ploučící mlhu a za těch šerých, trapných hodin, které zvolna jak vůně se přikládají, zanikne věčná hrdoost, zledovělé rty roztávají, srdce počíná prudceji tlouci, hlava mimovolně hledá opory, oko mdle se zavírá a v temnu noci hledá — hledá . . .“

* * *

Byl jasný, červený den.

Z blížské osady ubíralo se procesí ku starému, setlelému kříži na stráni. Jak milý to byl pohled. Ten lid který jest spjat a připoután k broudě zemské, jemuž jen utrpení denním jest údělem, s tváří veselou, za zpěvu zbožných písní jde tam nahoru, k tomu kříži, který tak vážně již dlouhou řadu let strá na chudou horskou

to jest, kteří po zákonn Mojžíšově oprávnění by byli dědit.

Avšak to jest jenom vědomá vytáčka. Kdyby se jednalo jenom o pouhé zabítí, nebylo by užito slova „schachat“, ale tím méně by slovo „schachat“ bylo ve spojení se slovy „ereb happesach“ (v předvečer velikonoce). „Schachat“ ve spojení s „ereb happesach“ má význačné a nepopíratelné rituální charakter.

Zabítí ve smyslu vraždy z lakoty, z pomsty, anebo jako zvíře se zabíjí, jest „harag“. V Isaiši kap. 27. verš 1. „V ten den navštíví Hospodin mečem svým tvrdým, a velikým, a silným Leviathana, hada sochora, a Leviathana hada ztočilého, a zabije (harag), který v moři jest.

Toto zde znamená zničení veliké světové říše (říše Bohu nepřátelské) pod představou zabítí zvířete.

V Isaiši, kapit. 22, verš 13, kde o zabíjení telat jest řeč, stojí pro zabíjení výslovné slovo „harag“.

Ale když někdo i slova „schachat“ v obyčejném slova smyslu užiti chtěl, asi jako „harag“, „tabach“ anebo „kalal“, přece o užívání slova schachat ve smyslu obyčejného usmrcení nemůže býti již řeč, jakmile bezprostředně na to následují slova „ereb happesach“.

Ostatně pohledněme jen do brožury bývalého rabína Dr. Fischera (Talmud a Schulchan. Lipsko. Nákladem vlastním Anenstrasse 45.)

Tato brožura zabývá se hlouběji citovaným místem z Traktatu „kethubot“. Na str. 109 píše Fischer, když byl toto místo poznámkou opatřil: „ . . . nám židovským talmudistům, když při čtení na toto místo (Beraithe) přicházíme, jest tak, jakoby nám šel při jídle písek mezi zuby,“ a vysnažuje se, jak sám praví, emendaci (opravu, vymazání) ze slov: „Schachathu ereb happesach“ slova — „schechathu haazaph“ učiniti, a těmto slovům také zcela jiný smysl podstrčiti.

Ze smyslu: „Zabili jej v předvečer velikonoce „fabrikuje“ a „zničila jej hrozná touha (po matce)“!

Dr. Stracke zanechal emendaci po zptě sobě Fischerově a omezuje jen na to, že udání času jako úplně lhostejné uvádí.

Právem vysvětluje prof. Rohling, že toto udání času nebylo by v Talmudu, kdyby bylo úplně lhostejné, a že právě snaha Fischerova, toto časové udání z Talmudu odstraniti, jest důkazem proto, že právě toto udání času nejzávažnější z tohoto místa Talmudu jest.

Zvlášť zajímavé jsou důvody Fischerovy na str. 66. a násl. Tu šíří se o poměru židů k nežidům a mezi jiným praví: I já musím se vám přiznati, že tato místa už dávno se mi nelíbila, a na jiném místě praví doslovně, že teprve toho za člověka pokládá jest, jemuž radost činí, jinému radost učiniti, a že ten, jehož bolest bližního se boľně nedotýká, ještě ani nezačal býti člověkem, ale že ještě na stupni zvířete stojí.“

(Dokončení.)

krajinu, který byl svědkem různých zjevů, dobrých i zlých.

Proč putuje ten lid, vlivem neblahých poměrů stísněný, proč zpívá si píseň nadšenou, když rty uvyklý již pronášeti stesky, tak často bolestnými výkřiky lemovaná; proč spěchá k tomu kříži, který snad byl kdysi svědkem lepších dob, kdy ještě blahé slunko štěstí ozařovalo celý kraj, kdy ještě nevypučel ten zhoubový, jedovatý květ nespravedlnosti, který přivodil mravní i hmotný rozvrat a touhu po násilném převratu.

Jsou mnozí, kteří třeba neblahými poměry si zbudovali hmotné štěstí — a ti tvrdí, že poutě jsou bezúčelné; posmívají se těm, kteří k místům památným putují, co zatím sami vyhledávají rozkoši a radovánky v hnilobě mravního bahna a tím se domnívají býti povznešenějšími a důstojnějšími. — Ale snad kdyby utrpení bylo zanechalo v srdcích jejich patrné stopy, kdyby uvykli strádání a lopotení, soudili by jinak!

Dolák sice nepatřil k druhu těchto lidí, ač nebyl také horlivým přívržencem těch, kteří v náboženském citění hledají útěchu a posilu.

Ale když spatřil průvod, odhodlal se jíti sebou, ani ne tak z touhy po nějakém vnitřním upokojení, jako spíše ze zvědavosti, aby pohledem na tu různou směsici lidu se pokochal. Znal ten lid dobře, věděl řadu let mezi nim žil. Ty rodinné spleteniny, sváry a boje o ty drobné skvry chleba byly mu známy, jak vůbec život venkovský ve všech odstínech pozorovateli se jeví. Ve viru městském unikne zrakům lidským mnoho a mnoho vědů života rodinného a mnohý člověk, který svědomí své má porušené mnohou skvrnou, před světem přec často hraje úlohu nejkrásnější. Ale ventov této tajnosti nezná. Každá vada, která se vyskytne, rychle se vyčenicí, zveličí a hodí se třeba mezi vlastními bratry v příhodné době na přetřes, aby z toho mohl dobře těžiti jiný, který snad nejméně toho zasloužil . . .

FEUILLETON.

Procesí.

Když starý Dolák vracel se z denní procházky ku svému domku, toulčmu se ku lesnaté stráni, vždy se mu zdálo, jakoby jim zima lom covala a ten domek připadal mu jako broživá přišera.

Zdálo se mu, že každé to okno broživé na něho pohlíželo jakoby mu zabráňovalo vstup do vnitř, do těch nehostinných místností, kde druhdy panovalo štěstí a mír.

Jak se vše během dvou let zde změnilo.

Měl rodinu, kterou velice miloval — ale v krátké době za sebou odešli všichni tam, odkud již není návratu; měl značné jmění — vše příčiněním nesvědčomých lichvů a častých i nešťastných podniků o většinu přišel; požíval přízně a úcty v celém okolí — a dnes nikdo si jej více nevšímá!

Snažil se sice trapné dojmy, které se jej zmocňovaly potlačiti, bránil se vzpomínkám — ale tyto se přec dostavovaly. Ach ano, ty vzpomínky! Ti kteří nechťi pamatovat, ti pamatují nejlépe. Všichni podlehnou vzpomínkám, ať v purpuru si hovoří, ať nahotu svou hadry zakrývají. I velmožové vzpomínkami se baví, i chudá dělnice, hledící na vychladlou kolébku mrtvého dítky.

Mnohý potřásá hlavou, jakoby chtěl říci: „Ne, na nic se nepamatuji, nechci se pamatovat.“

Však není tomu tak, pod hrubou balenou tiskne se zpracovaná ruka na prudce bijící srdce a před očima toho, který „na nic se nepamatuje“ uprostřed kolébky rysuje se postava dítky, které kletě na kupě bělostných peřin, rozespaly mhlou odříkával večerní modlitbu . . .

A on, třeba člověk živící se vlastním po-

Drobná obrana.

Práce pro pruského krále. Novinami roztřela se správa o okřídleném slově následníka trůnu, p. arcivévody Františka Ferdinanda, jenž pastorskou agitaci ve prospěch „čistého“ evangelia osnažil pravým jménem. Dosti dlouho pod heslem „Pryč od Říma“ prováděly se politické reje „Pryč od Rakouska“ a náboženství sloužilo vlastizrádné práci za zástěru. Závažné slovo z úst povolaných přišlo v pravý čas, ale vzdor tomu postižení velezrádci hrají si na uražené. Spousta dávno vyvrácených lží o klerikální nespášenlivosti zakalí na čas vodu, aby lid nepovířil si dostatečně váhy těchto slov. Ale všechny tyto pomlavy a štavnaté nadávky zaprodané žurnalistiky *nevyradí historicky dokázanou pravdu, že pruskí králové již od r. 1732 tajnými agenty připravovali si v Čechách pádu pro svou vládu.*

Již zmíněného roku kazatel Jan Liberda verboval lid český ku stěhování do země pruské na přímé vyzvání krále pruského Bedřicha Viléma I. Od těch dob pruská vláda nespouštěla království české se zřetele a placenými agenty rozdmýchovala nespokojenost a zášť v Čechách proti dynastii Habsburské. Tyto intriky pruského dvora prohlédla dobře císařovna Marie Terezie a vyznala je otevřeně v listě r. 1752 po zkušenostech, získaných za vpádu Bedřicha II. r. 1740 do Slezska. Lid byl tehdy v Čechách získán pro pruskou politiku, že sedláci na Opocensku při práci veřejně zpívali popěvek:

„Brandeburku, podej ruku,
a my tobě více,
játra, srdce, plíce;
Branderburku, podej ruku“ atd.

Zmíněný Liberda se 6 soudruhů vyslán byl v r. 1741 do Čech a obdržel 200 tolarů za svou misijnářskou působnost, která vynesla Braniborsku asi 2000 vystěhovalců z Čech. O králi pruském vyprávěly se celé legendy a bylo o něm věno, že přijde do Čech „rozvrátiti dvanácte sloupů víry papežské.“ Roku 1775 zaslali nekatoličtí obyvatelé kraje Chrudimského pruskému králi prosebný list, aby se „pozvěděl jako Gideon a mocí vojenkou a potře nepřátel Boží mocí ozbrojenou.“ K tomu kroku alibovali mu nekatolíci býti nápomocni životy i statky svými. List končí památnými slovy: „Nepřestaneme dříve na modlitbách pomádati ruce k nebesům, dokud Hospodin celé království české pod moc a šelo Vaší královské důstojnosti nepřivede“ (Viz dra. Reška Dějiny prostonárodního hnutí náboženského str. 133.)

V takových tradicích byli vychováni předkové nynějšího hnutí „Pryč od Říma“, proto se nelze diviti, že i učelivé potomstvo pracuje dále pro pruského krále. Co se u nás považuje všelijakých kazatelů různých protestantských svobodných i nesvobodných církví. Platí si drahý byt, častují posluchače čajem a kávou, nic nedělají a mají přece peněz dostatek. Odkud ty peníze a proč ten náklad, když mezi těmi „věřícími“ jsou sami učňové a členové sokola? Každý se dovtipí, že těch několik

Místo těch krásných, zlatých pohádek, jimiž se venkov kdysi bavil, a jimi byl obohacen, těch pohádek, které arostly z životem venkovským a vytvořily mu milý věnec čistoty a neporušenosti, dnes jen ty rodinné spleteniny a sváry jsou na denním přetřesu, které v bujném květu již otravují útlá srdce dětská, že cit odumírá pod nátlakem ctižádosti a touhy po zisku.

Podkopáváním kořene náboženství, podkopán i mravní a hmotný blahobyt venkova.

A kde naléztí záchrany, kde možno ještě vzbuditi cit a smysl pro vyšší lepší snahy, aby člověk chápal, že není zde jenom proto, aby jedl a pil, aby na neštěstí bližního budoval svůj hmotný blahobyt?

Lid putuje . . .

Průvod stanul.

Dolák rozhlížel se kolem. Viděl ustaralou ženu, která zaslzené oči upírá k obrazu Ukřižovaného. Žena ta byla kdysi velice šťastnou. Rodina její považována za příklad jiným a to ji naplňovalo pýchou — ale trpké rány které na ni dopadly, způsobily, že předčasně sešedivěla. Nadějný synové jeden po druhém umírali — a muž oddal se opilosti. Podivno, že ta žena dosud nepozbyla síly, že všechny ty rány snášela statečně a tiše.

Ona putovala . . .

Opodál klečela dívka, na kterou mnozí rodáci pohlíželi s opovržením. Byla svedena člověkem, který se chlubil moderními zásadami, který napřed způsobil, že přestala věřit v moc náboženství — a pak ji zneuctil a opustil, aby snad jinde ty moderní zásady zase vštěpovati mohl.

Jaký duševní boj, jaké utrpení musela dívka ta snášet když viděla svoji budoucnost zmařenou a přec v těch očích které k obrazu Nejvyššího Trpítele upírala bylo tolik něžnosti a oddanosti, a bylo znát, že utrpení vzbudilo v ní touhu po lepší, dokonalejší životě . . .

lik „duší“ by církev protestantskou nevytrhlo, proto běží pántům jistě o vyzvědačskou stanici pro pruskou politiku. Tohle pochopí i prostý rozum ale nechápu to různí vůdcové národa, nechápe to „vlastenecká“ žurnalistika, ba nepochopí to ani ministerský předseda Körber, jenž neuznal za vhodné obhájití ve sněmovně důvodnost zmíněného výroku pana arciknížete nýbrž prohlásil výrok ten za soukromý náhled. Krátkozraká, ba přímo slepá politika vídeňská nemůže ani jinak mluvit. Ale jaké budou jednou konce této zaslepenosti, když ani historie ani makavá skutečnost nesejme bálmo s očí vůdčích kruhů? Bázeň před „věrným“ spojencem dělá nás směšnými před celým světem, ale „věrný“ spojenec umí jinak točit s českými dělníky, když si ohtějí práci chléb v Německu vydělávati.

Politický přehled.

Politický přehled parlamentární.

Zasedání říšské rady bude prý trvati do konce května, načež čas brzy nastoupí ihned cestu do Prahy. — Dne 22. t. m. zasedal železniční výbor, který zaměštnával se investiční předlohou. — Program povelikonočního zasedání, máme (na zřeteli jen to nejdůležitější,) je velmi bohatý. Ve výborech připraveny jsou: poplatková novella, zákon o obchodních komorách, zákon margarínu, předloha o kořaleční dani, zpráva o deklaraci arciknížete Františka Ferdinanda. K tomu se druží investice, očekávaný návrh o vodních dráhách, zákon o lokálních drahách, dokončení prozatímního státního rozpočtu. Ku provedení toho všeho má parlament k dispozici nanejvýše 30—40 dnů, bude-li zasedati do 15. června, což není jisto, jak svrchu jsme naznačili. Kromě toho 20. května počíná zasedání delegace, které obdávány budou současně se zasedáním v parlamentu a trvati budou asi 3 neděle.

Ve schůzi říšské rady dne 23. t. m. došlo k tuhé srážce mezi křesť. sociály a něm. lidovci. Malou ukázkou podáváme: Poslanec Wölkl vytýkal poslanci Wollmayerovi, že podal interpelaci o kraj, soudu ve Sv. Hypolitě, které obsahuje samé lži. Wollmayer se hájil. Posl. Malik: Fuj tajf, to je nestydatost! Wölkl na Wollmayera: To je perliční chlap. Vy jste hanbou a ostudou své strany, v Hypolitě bych na vás ani nevyplivl. Posl. Prochaska na Wölka: Vy jste hlupák. Wölkl na Prochasku: Přestaňte, vy kluku! A na Wollmayera: Vy jste nejsprostší hlupák na celém světě. Wollmayer: Přčtete si moji interpelaci. Wölkl: Takové babatví nelze čísti. Vy jste špatný chlap, Vaše rodina se za vás stydí. Posl. Wollmayer: Já jsem nenapadl soudce v Hypolitě. Posl. Wölkl křičí: Wollmayer jest blázen, podívejte se, jak se mu oči svíří. Posl. Stein volá na Wollmayera: Vy patříte mezi opice do Schönbrunnu. Ve sněmovně rozléhaly se stále výtky: Kluci, višváci, hlupáci atd. — Krásný to obrázek!

Výrok arciknížete Františka Ferdinanda o hesle „Pryč od Říma“ uvítal český tisk s tou největší radostí až na novinářské hyeny

A v ústraní klečel muž chudického zevnějšku, o němž bylo známo, že nevině nejkrásnější leta svého věku ztrávil v žaláři a tím podkopáno bylo jeho zdraví a jako odměna za utrpení byla mu souzena žebrácká hůl . . .

Klečel tu a tam i lidé kteří horlivě pohybovali ústy a horlivost náboženskou chtěli tak dát na jevo — ale jen aby se řeklo: „To jsou dobří lidé. Ti se jistě nemodlili srdcem, nebvo to povzneseň mysle k Bohu, — ale jen touha po vážnosti a cti.

A e ty trpící bytosti svorně zde klečely před jedním obrazem a hledaly útěchy, zapomenutí a síly v modlitbě.

Bylo na mnohých znáti že jenom utrpení udělalo z nich lidi, lepších a ušlechtilějších zásad než byli druhdy. Utrpení to bylo, které je také přiblížilo k tomu kříží, na němž jenom z lásky k lidstvu Spasitel vykřácel . . .

Dolák pozoroval vše — a v duši jeho zavlilo něco, co dosud ještě ani nechápal, ale přec to bylo něco tak klidného, uspokojivého.

Viděl tolik trpících bytostí kolem sebe, s jakou oddaností zírají na obraz Ukřižovaného, slyšel ty modlitby úpěnlivé, které lid pronášel, a když přešel „Svatý kříží, tebe ctíme“ rozvlnila se kolem, tu jako tajemnou sílou puzen klekl a sepal ruce. Podivno, že se v něm probudilo něco tak dobrého a krásného, jež zušlechťovalo tohoto povrchního ledového muže, něco tak dětině zbožného, proč ovšem neměl jména ani okamžitého pochopení . . . Polohlasně dal se do zpěvu a přizvukoval svým suchým, drsným hlasem; sám pro sebe zpíval a ještě to cítil pro někoho jiného, vyššího a čistého, jenž mu jistě porozuměl protože k němu obrátil svou trpící duši . . .

Bylo mu jako ve snu. Zdálo se mu neustále, že se musí probudit, a že to, co cítl, jak mu duše tlačí a tlesá musí býti pouhým snem, a něžně se probudí k novému životu, k novému štěstí . . .

„Čas“ a „Právo lidu“. Velice vše psaly „Rad. Listy“. Také mladočeské listy bez rozdílu psaly nadšeně. Uvádíme na doklad z mladočeského „Plzeňského Obzoru“ z úvodního článku několik slov.

List píše: „Stalo se něco, co by sotva kdo byl očekával po činu hraběte Goluchowského, že sám arcivévoda František Ferdinand, přítel panovník rakouský a král český opel se proti agitaci velkoněmecké. Lidem, jímž na existenci Rakouska, na samostatnosti této říše záleží, dávno bylo již tesknó, že v kruzích vysoké byrokracie se před velkoněmeckou agitací dovedou jen krčit a před hrabivostí Průdků se jen třást. Ale slovem se ozval z kruhů byrokratů neucínil dosud ani k tomu povolaný hr. Goluchowski ani kdo jiný, tak že z vysoké šlechty historické ozývaly se vzdechy, že snad již nikomu nezáleží na přístích osudech Rakouska. My proto s radostí vítáme odvahu přítelů českého krále, který s takovou rozhodností a okázalostí vystoupil proti pruské agitaci v Rakousku.“

Poslanec opat Treutinfels na říšské radě poukázal na to, že v protokolu je obsažena interpelace podána Schönererovi, obsahující místa z konfiskované knihy v níž se neslýchaným způsobem zlehčuje náboženství katolické. Jediná tato oprávněná stížnost stačila, aby velkoněmečtí poslanci spustili spoustu hrubých nadávek na náboženství a kněžstvo katolické! Posl. Stein zvláště se bezúdnou záští vyslovil se proti arciknížeti Frant. Ferdinandovi, pro jeho výrok, směřující proti štvanci pod heslem „Pryč od Říma“.

Hrabě Vetter, předseda říšské poslanecké sněmovny zanášl se úmyslem, jak některé listy oznamují, podati demisi.

O znovuzrození staročeské strany přináší vídeňská „Information“ delší zprávu z Prahy. Mezi jiným píše: Znovuzrození staročeské strany nezdá se již býti žádným klamem neh pohádkou a jest již jisto, že zotavená strana ta též ve volebním boji do zemského sněmu se svými kandidáty vystoupí.

Mesi Rakouskem a Mexikem navázány budou znova diplomatické styky, které byly přerušeny r. 1867 následkem nešťastného konce někdejšího mexického císaře Maxmiliána, na jehož památku postavena byla vládou mexickou v Queretaru v Mexiku kaple.

V Srbsku 19. dubna král Alexandr slavnostně prohlásil novou ústavu. Je sestavena dle vzoru belgického a má 107 článků. Současně jmenování byli členové horní sněmovny.

Anglický rozpočet. Anglie může býti hrda, píše p. Cornelly ve „Figaru“, že tohoto roku má největší rozpočet celého světa a všech dob. Neboť výdaje jsou rozpočteny na 4 miliardy, 700 millionů franků.

Protiřeholní štvárlce v Portugalsku dosáhla, jak jsme již uvedli, takového vrcholu, že král potvrdil nařízení ministerstva, jímž na základě dřívějších zákonů zrušují se náboženské kongregace. Neměla tedy pražádného výsledku velká deputace katolíků z rozličných měst, v jejímž čele stál sam kardinál patriarcha v Lisabonu, jež odevzdala králi Carlosovi petici, žádající za upravení poměrů církevních kongregací. „Liberální“ král slíbil sice, že petici, opatřenou tisícerými podpisy, tuto odevzdá ministerstvu

Vzpoměl zase na minulost.

Ale nebyla to již vzpomínka která drásá srdce a naplňuje jej zoufalstvím, ale něco tak zušlechťujícího, a uspokojivého co člověka činí lepším a dokonalejším.

Jak mnoho lidstva trpí nezaviněné daleko horší muky nežli on, jak mnoho béd, strádání a bojů zmítá životem lidským, jímž když člověk projde podobá se zlatu, které ohněm vyčištěno bývá.

A ti lidé, kteří náboženství znáti nechťi, pro pobožnosti a poutě mají posměch, nechť jdou se podívatí — a přesvědčí se proč ten lid se modlí, proč putuje — a jaký účinek zvláště to zanechává v duších trpících.

Často na ruinách vlastních snů a tužeb stane člověk neštěstím zničený a zvolna v sutinách těch se probíráti začne. Možno se diviti, že šílenství se on pokouší, vida v troskách svoje práce tak nadějně započaté? Počítá, počítá kolik nejlepších let života takřka bezúčelně zmařil, co času ztratil budováním toho, co lidé uvyklí nazývati nejvyšším štěstím. Každý zvrácený kámen jest jejíci ranou v duši kdys jak démant čistě a po čistotě toužící.

A tu obyčejně mezi bložím ukrytým v srdci drobounký kvítek akvete.

A květem tím jest — pravé cítění náboženské. . . .

Lid putuje dále . . . A starý Dolák vždy zúčastní se procesí, ne více ze zvědavosti, ale z přesvědčení. V osídlé domácnosti jeho zavládl nový život, utěšenější než druhdy. Setlély kříž na stráni bývá po celé léto čerstvým kvítím ověnčen, o což Dolák pečuje. Často zde sedává a neodhání více vzpomínky od sebe, ale těší se jimi neboť ví, že ve chvíli, kdy i srdce bolestí naplňují popřávají zároveň chvílek šťastných.

Al. M. V. Prosečský

k uvážení, ale co se stalo? Pouze tolik, že náboženským dobročinným a výchovacím ústavům byla povolena šestiměsíční lhůta k dobrovolnému jejich sekularizování. Ve vyšší sněmovně dostalo se na přetřes u spojený s hnutím, namířeným proti duchovním řádům, působení katolických misíí v afrických osadách portugalských. Předseda ministerstva prohlásil při té příležitosti, že podle názoru vlády tyto misie, a sice jako ty, kteréž vycházejí z duchovních seminářů, tak i ty, kteréž vysílají kongregace, patří k nejvzácnějším živlům, kteréž podporovaly portugalské panství v osadách. Ale co na plat! Také tyto misie musejí býti zrušeny, protože prý jsou nebezpečné — obecněmu dobru.

Z Číny. Telegrafická zpráva z Pekingů přes Londýn dne 23. dubna došla sděluje, že Čína zaplatiti má válečnou náhradu 450 mil. taelů = 3420 milionů korun.

Z činnosti katol. spolků.

Katol. jednota v Chrásti konala v neděli, dne 21. t. m. schůzi v místnostech „u české koruny“ při níž přednášel p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové o tematě: „Křesťanství a osvěta“. Účastenství bylo značné a schůze se vydařila v každém ohledu dobře.

Katolická jednota v Polici n. Met. konati bude v neděli, dne 28. t. m. spolkovou schůzi, při které přednášeti bude p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Král. o tematě: „Kristus a proletáři“.

Z Kostece n. O. Zpěvem hymny „Svatý Václave“ začala zdejší schůze katolické jednoty dne 21. dubna. Pan řídící učitel Václav Špaček ukázal v jasné světle svoji katolickou pedagogiku a svůj skvělý řečnický talent o tematě „Děti štěstím rodičů“. Proč máme nyní tolik drastických případů nevděku ba surovosti dítek oproti rodičům? Nebyli dobře vychováni, nepoznaly, co jest autorita rodičů. Autoritou rodičů nelze rozuměti toliko moc, nýbrž i vášnost a úctu k této moci otcovské. Autorita pochází od Boha. Proto nutno, by dítky učily se co nejdříve ctíti autoritu Boží, byly od nejútlejšího mládí navykány k praktické zbožnosti a byla jim vědomána vědu přítomnost Boží. Nutno, by ctily autoritu církve zachovávaním příkazů její, by pilně chodily do školy, kde by si bylo co nejrovnoucněji přitahovaly ze strany učitelstva s duchovenstvem. Celou přednášku propletil p. řečník příklady ze života jež celé řeci dodaly ceny veliké. — Na to za veselé nálady předneseny básně a zpěvy. Po případném doslovu vldp. předsedy schůze za velikého nadšení skončena.

Z Ústí n. Orli. Sv. Josefská jednota zdejší, pořídila dne, 21. dubna divadelní představení: „Pašáka z Lúrd“. Něsný, náboženský důstojný tento kus divadelní, vsbudit značnou pozornost ve městě našem tak, že již týden před jeho provozováním, byla všechna místa vyprodána. Prostorná dvorana v hostinci pana Franta. Zajíčka, byla naplněna do posledního místa obecněstvem. Očekávání nesklamalo. Dámský sbor celý, zahrál pevně nastudované úlohy precizně, oč také velikou zásluhu má režisér, p. Robert Andras. Poněvadž hra všeobecně se líbila, bude dne 28. dubna opakována všem příznivcům jednoty; budí za to srdečný dík tímto vzdán. V době, kdy ani nejvzácnější věci nejsou urážkami nejspřístupnější od lidí zlomyšlných, působí divadelní kusy tohoto druhu velice dobře. Bylo by věru žádoucí, aby sv. Josefská jednota zase podobným představením nás potěšila.

Zprávy místní a z kraje.

Parkmistrovský úřad v Hradci Králové vybírá zvláštní vyhláškou majitele psů, aby daň z nich, která v městě zdejší do polovice měsíce ledna se každý rok napřed má býti zaplacená — nejdříve do konce t. m. v měst. úřadě důchodenském vyrovnali. Po uplynutí této lhůty bude povolán pohodný, který konati bude obvyklé obchůzky a jenž každého psa, kterého by bez známky přistihl povinen jest po 3 dnech utratiti. Chycený pes vydá se majiteli jen tehdy, když týž v této lhůtě zaplatí předepsanou pokutu 4 K, event. neohlásil-li psa a neměl-li daň zapravenou, — mimo to dvojnásobnou dávku ze psa.

Výstava prací škál průmyslové školy pokračoval v Hradci Králové otevřena bude v neděli dne 28. dubna 1901 v budově zdejších reálných škol ve II. patře od 10 do 12 hodin dopoledne a od 2 do 4 hodin odpoledne. Udělování odměn pilným a hodným škálům této školy, jakož i rozdělování vysvědčení konati se bude touž nedělí o půl 12. hod. dop. tamtéž.

Velký koncert ve dvoraně Adalbertina konati se bude dne 12. května. Účinkovati bude úplná kapela c. a k. pěšího pluku č. 18. z Olomouce. Program sdělíme později.

Koncert pěvecké jednoty „Slavjan“ pořádaný dne 20. dubna 1901 v městském Klíperově divadle v Hradci Králové, vydařil se ku plné spokojenosti jak účinkujících tak i účastníků. Koncert vynikal svou rozmanitostí za řízení tří dirigentů, kteří mezi sebou závodili ve snaze, by obecněstvem to nejlepší co nejlépe podali. Zejména s radostí jsme spatřili u palu dirigentského profesora c. k. reálních škol p. H. Doležila, jenž v městském divadle hra-deckém po prvé jako dirigent vystoupil a svou zvuknou pověst hudební dokonalemi výkony svými i jako dirigent potvrdil. Dirigoval a plným pochopením Boh. Jeremiáše smíšený sbor „Český prapor“ a smíšený sbor Bezděv „Ebrejská elegie“. Kdežto první sbor

přímou obecněstvem elektrisoval, druhý vsadil chmur-nou náladu s nešťastným osudem národa biblického, jenž za viny své střeštěn jest — „nemít vlasti, klnout sebe, světem bloudit ve soufání“. Oba sbory provedly sdružené jednoty Eliška a Slavjan. Sám pro sebe vystoupil Slavjan v náladové skladbě J. Waneche „Světání“ a v rozmanitém sboru V. Blodka „Starý ženich“, řízením ředitele svého p. J. Waneche. Při obitných poměrech, s kterými Slavjan zápasiti musel, podala jednota tato výkony, které zasluhují veškerého uznání a jen přáti si jest, by Slavjan na nastoupení dráze pokračoval a brzy nás tak sdařilou produkcí opět překvapil. I dámská jednota Eliška za řízení sbornístra svého, p. učitele Stréglu přispěla velice ku sdaru večera jak ochotným spolupůsobením ve sborech smíšených, tak i v samostatném číle, jež skládalo se ze dvou skladeb Ed. Treglura: a) „Sen“ a b) „Jarní dešť“. Jest vsácná ochota i hudební vyspělost zdejších pěvků známa, neboť vždy obitné skladby v brzké době nastudují a dokonale provádějí. Ch. Gounoda duo pro soprán a tenor ze zpěvohry „Romeo a Julie“ dojemně zapěly naše jak v umění pěveckém tak i v ochotě ovděčené koncertní pěvecké sly: paní A. Jančová a p. Fr. Kvašníčka. Obecněstvem s napjatou pozorností sledovalo oduševnělý zpěv obou pěvků. Pěvecká jednota „Slavjan“ zavdala se ve svém koncertu obecněstvu i tím, že pozvala k společníkování chvalné známé české dámské trio, jehož členky: sl. R. Žáková (piano), sl. M. Nešleerová (housle) a sl. M. Ptáčeková (cello), přednesly Jos. Haydna klasické „Trio v G dur“, moderní „trio op. 63“ Hannse Sitta a Dr. Ant. Dvořáka „Dumky“, ve kterých čístech ukázaly co spojenými silami při stálém a vytrvalém studiu a cvičení dá se vytvořiti. Přejeme ct. dámskému triu, by i jinde dostalo se mu takového uznání, jako na koncertu „Slavjana“. Právě klavír a harmonia při zpěvních čístech koncertu obstarali našemu obecněstvu známí umělci: p. M. Bartheldyová, pianová Dr. L. Scheiner, H. Doležil a Frant. Knepr. Piano a harmonium zapůjčila firma Al. Hugo Lhota. Obecněstvem sešlo se četné.

Obecní spolků Literární a řečnické jednoty bohoslovců v Hradci Králové pro zřízení knihoven lidových v nábožensky a národně obrozených krajích zaslány byly dále tyto příspěvky: Vldp. Frant. Kvěch, konsistoriální rada a děkan ve Sviněšanech 5 K, vldšt. duchovní správa v Kukleněch 6 K, vldp. Jos. Beran, bisk. vikář a děkan ve Dvoře Králové z K, vldp. Jos. Kučera, farář v Seči z K, vldp. Vinc. Klepřík, bisk. vikář a děkan v Rychnově z K, vldšt. duchovní správa v Něm. Bělé z K, vldšt. duchovní správa v Červ. Kostelci z K, vldp. Jos. Portmann, farář v Chlencích z K, dp. Jos. Profous, kaplan v Dol. Královicích z K. — Všem šlechtatným dárcům vzdávají srdečné díky.

Divadelní společnost Trnkova opustila Hradec. Z her, které byly zde dávány největší pozornosti se těšily opery: „Prodaná nevěsta“, „Saská královna“, „Othello“, „Pohlavci“ a „Faust“. Není našim zvykem psáti dlouhé úvahy o jednotlivých uměleckých výkonech, ale postačí, když zcela určitě tvrdíme, že společnost Trnkova v pravdě zasluhuje plného uznání. Ta největší místa v jednotlivých operách podána byla s obdivuhodnou jistotou a možno právem říci, bezvadně. Hradecké obecněstvem nerado se loučí se společností Trnkovou a přáním každého bylo, aby ještě déle zde zůstala. Až o všech členech společnosti možno napsati jenom chválu a uznání, přec koruna uměleckých úspěchů patří hlavně sl. Procházkové a p. Buchučičovi. Návštěva, ač zdála se býti z počátku poněkud slabou, dostoupila přec značné výše, že tedy horlivá snaha ředitelstva divadla byla odměněna úspěchem.

Knihovny v obcích, kde toho jest nutně zapotřebí založiti mluví bohoslovci Králohradečtí. — Žádosti a vylíčením poměrů zaslány budíž na odbor liter. jednoty bohoslovců. — Zároveň žádají bohoslovci o zaslání zpráv, kde již přičiněním jejich knihovny založeny jsou, kterak nalézají povímnutí.

Místní odbor Ústřední Matice škol. v Hradci Králové s veškerými členy a příznivci svoje k valné hromadě, jež koná se s obvyklým programem v sobotu, dne 27. dubna t. r. o 8. hodině večerní v místnostech Besedy zdejší.

Krádež. Ze soboty na neděli vytrhali neznámí pachatelé v zahrádě měst. a obecných škol zdejších, 32 keří angreštu a rybize a zanechali tam jen háčky do semě zastrčené. Stopa vede k Věkošům a Pouchovu.

Občanská záložna v Červ. Kostelci koná v neděli, dne 28. t. m. valnou hromadu — Z pokladni správy vyjímáme. Stav rozvášněn stoupl v r. 1900 o 103.538 K 91 h. Obrat peněžní byl 1.398.479 K. 8 h. Počet členů jest 2762. Členský podíl jest 10 K.

De pentlické kaple „Na borách“ u Č. Třebové vloupal se minulý týden nějaký dareba, od pokladniček urazil zámký a peníze jež zbotní lidé na opravu této kaple věnovali z nich ukradl.

Holsbach „mrtvý“ Obecněstvem Hradce Král. a okolí dobře znám jest obecní střísnec Holsbach; tyto dny obcházal jistý muž okolní vesnice a oznamoval rolníkům že Holsbach zemřel a jelikož nezanechal žádných peněz, prosil, s „čistě“ lásky k bližnímu o příspěvky na pohřeb. A skutečně tímto způsobem několik příspěvků vylákal. Zatím se ale vysvětlilo že to byl „čistý“ ptáček, který si chtěl pomoci lehkou peněžím jelikož Holsbach jest živ a zdrav. V podvodníku tom poznán byl obecní střísnec Králický. Soudní vyšetřování proti němu jest zavedeno.

Také boj proti alkoholu. V obci B. konala se schůze, při které přednášel blava počestné obce, p. starosta J. Š. o zásadách protialkoholických. Větinou se tomu naučil na paměť s „Franského Deníka“. Již při přednášce sousedé statně popíjeli ko-

řalku, a když starosta dokončil, se samé radostí, že se mu to podařilo, pil také. Hostinský praví, že nikdy ještě tolik kofalky nevyženkoval, jako při té schůzi, která měla býti protestem proti alkoholu!

Školské sestry — a hrab. Pötting. Ažkoliv již často byly i v časopisech církvi katolické jinak nepřátelských mnohé úvahy o působení jeptišek, kteréž jak v útavech lidumilných, tak i ve školách s obdivuhodnou vytrvalostí a sebezapřením zdárně pracují, přec se naleznou ještě mnozí, kteří zásluhy jejich uznati nechť a kde jen mohou, rozšiřují o nich pověsti nepřátelské. Tak i v polit. kalendářu, vydaném u Batova v Praze jest úvaha, v níž jakýsi filowof od-suzuje práci školských sester, jakoby nesměřovala k žádnému úspěchu. Cituje také výrok známého lidu-mila hr. Pöttinga, který vystavěl divěl ústav v Olomouci, a který prý se také proti školským sestrám vyslovil. — Jest sice pravda, že v Pöttingu olomouckém nebylo vyučování svěřeno sestrám klášterním, ale v tom působily zcela jiné proudy, o kterých snad ani pisatel neví. Jest ale v kruzích zasvěcených známo, že bylo staříckému hraběti jistými lidmi namluveno, jakoby klášterní sestry o vyučování v novém ústavu nestály, jakoby celý podnik ignorovaly, ažko-li to nebyla pravda. — Ale že by se byl hrab. Pötting proti školským sestrám nepřátelsky vyslovil, to by pisatel asi sotva mohl dokázati. — Nechtě se ale jen jde přesvědčit třeba do Chrudimě neb do Slatinan, kde školské sestry tak znamenitě působí a v jejich útavech celá řada dívek nabývá věsterného vzdělání. Tak pozná, že i mnohé ústavy, kde jsou druze placené sly učitelské nemohou se tak skvělým výsledkem pochlubit jako ústavy školských sester, kteréž svědomitě, nezištně své povinnosti konají a celá jejich práce jest jen prospěchu bližní věnována.

Nádražní restaurace v Chrudimi. Jistý červený občan zaslal naší redakci vyhrášený, anonymní dopis, v němž spílá redaktorovi t. l. sa to, že nejen v „Obnově“ ale i ve svých přednáškách na „čistě“ působení soc. demokratů poukazuje. Mezi jiným píše: Dostalo se mi náhodou jedno číslo Váého časopisu do rukou v nádražní restauraci v Chrudimi. . . . Když to červený občan psal, tu si zajisté nevspo-měl, že v Chrudimi vůbec žádná nádražní restaurace není. Ale dle toho, jakým píše dá se spíše souditi, že dopis ten psal v nějaké putyce, když již kufalka mu dodala kuráž . . .

Na obecně jubilejní škole reálné císaře a krále Františka Josefa I. v Náchodě (s právem veřejnosti a reciprocity) obsadil se počátkem šk. r. 1901. — 1902. následní dvě místa: 1. místo skutečného učitele přírodopisu jakožto hlavního a přísluš-ných předmětů redlejších a 2. místo skutečného učitele zeměpisu a dějepisu. S těmito místy spojeny jsou stejné platy, jako na státních školách středních. Obě tato místa v případě, že nebude žadatelů zkoušených, mohou býti také zadána žadatelům nezkoušeným s ročním platem 2000 K za 20 hodin týdněního vyučování.

Brožík v Hradci Králové. Zmuvlý malíř Brožík dlel r. 1894 několik dní v Hradci Králové a odtud podnikal výlety zvláště na bojiště. A tu projevil přání, že by si přál stará leta zde strávit. Bohužel, nedočkal se toho.

„Převodní“ správy. V č. 30. „Osvěty lidu“ čteme, kterak p. Hajnova „Samostatnost“ uveřejňuje právě životopis Dra. J. Melichara. „Osvěta“ uveřej-ňuje výňatek z životopisu toho a sice jak se probouzel český život v Chrudimi. — Čtenářům „Obnovy“ jest dobře známo, že „Obnova“ již v měsících září a říjnu minulého roku uveřejnila životopis Melicharv a že citát, jež „Osvěta“ předkládá svým čtenářům již tehdy v „Obnově“ doslovně byl obsažen. A tedy tento životopis přináší teprv nyní „Samostatnost“ české veřejnosti jako práci původní, jako novinku. „Obnova“ byla první, která z českých listů na zásluhy Melicharovy poukázala. Teprve později psaly o něm Národ. Listy, Katol. listy — a mnoho krajinských listů z „Obnovy“ správy o Melicharově čerpadlo, ovšem, bez udání pramenů — Zvláště jistý moravský list vystřihne z „Obnovy“ nejen snad nějakou lokálku, ale často celé sloupce. Jest nám to sice milé, že se správy „Obnovy“ těší takové pozornosti, ale mnozí ti páni redaktori by si mohli zapamatovat, že není radno cizím perem se chlubit a že by při otiskování bylo častnějším, kdyby se citoval list, v kterém původní správy byly obsaženy byly.

Pozor při pojistování. Vzájemné pojišťovací spolek proti poškození obnám venkovských obcí Rychnova, Rokytnice, Zamberka, Nového Města a Králík má za předsedu Josefa Dittricha v Německé Rampuschi pošta Zdobnice, kterýž ač mnoho česků přilácali společnosti, přece neuznal za dobré český korespondovati. Pojištěn byl u zmíněné společnosti rolník p. Jos. Katsar a Klášterce a tu vyhořela mustodola v r. 1899 v září a 1/2 roku bylo mu čekati na náhradu ale marně. Tedy šloval — pohorělý zajistě každý čeká na náhradu jako na Boží smilování — ale dosud celou náhradu nedostal. Pochopí snad po tomto český rolník, zda ještě hodna jest tato společnost, aby se nehledělo k heslu „Svůj k svému!“

Dar. Velsdúst. p. děkan Fr. Vacek daroval při odchodu svém z Ronova zdejšímu katol. spolků „Rovnost“ spofitelni knížka s obnosem 100 K za nés vzdáváme upřímně: Zaplat Pán Bůh!

Novinářské. Redaktor „Labačkůh Proudů“ v Kolíně p. F. K. Schnep vadav se řízení jmenova-ného listu, převeze od května redakci časopisu „Jizeran“ v Ml. Bolešlavi.

Mladší kněz pensista, jenž by chtěl vyučovati dítky v německé šlechtické rodině nechtě dopis o bližší vysvětlení P. Frant. Macháčkovi, kaplanu v Zlboch.

Na stavbu kostela v Jeníkovicích dobrotní přispěli: (Pokračování) Obec Jeníkovice, Pp. Ludvík Jos. 1000 K. Archleš Václav 800 K. Po 400 K. Prokop Jan, Řísek Jos., Špingar Jan. Po 200 K. Novák Václav, Prokopová M. odka, Prokop Václ.,

Procházka Jos., Hejmanová Ant., Janko Jan, Kalemka Jan, Kynssová Fr., Frynta Jan. — Pámr Jan 180 K. Medek Jan 120 K. Švora Jan 100 K. Kopecký Frant. 90 K. Hovorka Jan 40 K. Po 40 K.: Štandera V., Švora J., Bohlena Jos., Frynta V., Kotland Jos. — Po 30 K.: Grulich Jos., Duška Jan, Banátek V., Hrubý V., Bratár Jos., Lukášek V., Pláčilová A., Hájková A., Bohlena Jan, Houbalová K., Horák Fr., Petera Jos. Po 14 K.: Kašpar Jan, Hovorková Am. Po 10 K.: Bašová M., Světlík V., Špetla V., Kupka Jos., Štandera Václav, Šolín Jos., Němecek Jos., Macsek V., Němecek Jan, Beneš Jos., Voltr Jos., Banátek V., Hamáček Jan, Banáteková K., Marek Jos., Dražnarová A., Hejstlar V., Bašová Alžběta, Kašpar Jos., Běhák Jos., Dolešal Jos., Sláma V., Krejčí Václav, Lukášek V., Nejmenovaný, Horák Jan, Javárek Jos., Horáková Ant., Krejčí Jos., Konečný Jos., Šrámek Jos., Horák Jan, Hlavcovi Fr. a A., Lukášek Jos., Šmída V. Po 8 K.: Horák V., Petr Jos., Černý V., Pafisek Jan, Kříž Jan, Valášek Jan, Šesták Jos., Kincel Fr. Po 6 K.: Kupka V., Patrný Jos., Banátek Jos., Vrahec Jan, Hamerák Ant., Kavalír Jos., Daněk Jos., Po 4 K.: Šimera Fr., Šmída Jos., Slezák Jos., Běhák V., Dlesek Jos., Kotlandová A., Charvát A., Rosum V., Hejman Jos., Korí Fr., Konečná A., Kavalír Jan, Šrámek Jan, Sejkora J., Grus V. Po 2 K.: Šrajbr J., Paštiková M., Jan Baše, Lukášková A., Andrysová A., Paštiková. (Pokračování.) Za veškeré dárky nejednotnější díky vdává a o další milodary uctivě prosí: Ferdinand Hanoušek, děkan v Třebouchovicích.

Missa v Roncicích Labských konána byla od Bílé soboty do Bílé neděle OO. Redemptoristy z Prahy, důst. pp. P. Ber. Čáka a P. Kar. Soukeníkem za tak velké účastenství, že chrám P. zvláště při večerních kázáních a pobožnostech byl do posledního koutku naplněn. Sv. svátosti přijalo 1204 kněžníků, z nichž bylo téměř polovina mužů. Nadšení lidí každým dnem rostlo a dosáhlo vrcholu při sv. svátosti misie. Lidu z širokého okolí sešlo se tolik, že se ani čtvrtina do kostela dostati nemohla. Právdu, jejíž pp. misie sami seřadili, účastenství se také školní mládež všech škol a pp. učitelé, sbor dobrovolných hasičů, přes 140 mláďenců a drážiček. Všichni mládenci a drážičky byli okrášleni růženci na krku. Před drážičkami brála z ochoty úplná kapela rosiček při zpěvu písní: „Sv. křtí Tebe otče.“ — Ku konci poslední kázání konaného v posvěceného a již vstříbeného kříže před kostelem, kdy se dp. P. Čáka loučil, slyšel celý představený, pro svatou víru nadšený zástup.

Z Černilova. Při volbách obecních zvolen byl zde opět za starostu p. Jan Vach, který moudře a spravedlivě již přes 30 roků úřad ten zastává. Z toho patrně jaké důvěře těší se u zdejších občanů a jak uznávají jeho zásluhy v obci poměry tak rozhraných, různých vysnání a v smýšlení si odporujících. Přijeme mu všichni zdar v jeho obtížném úřadování a aby i nadále neustránil a spravedlivě záležitosti obecní řídil.

Pro oltář v novém kostelíčku klášterním v Hote Kutné darovali: Jeho Biskupské Milost nejdp. Eduard Jan Nep. Brynych 100 K., vysocedhat. p. prelát a rektor semináře Ant. Suchánek nejnovější misál. Zaplať Pán Bůh!

Z Českého Škalce. — Od osmého až do 10. dubna konala se v osadě zdejší obnova sv. misie: za vedení vdpp. E. Vostatka, A. Ostrčilka, a A. Jemelky, která v srdcích kněží i lidí zanechala dojem nevyhladitelný. Nepřehlédnutelné zástupy lidstva těnily se v prostorném chrámu Páně našem a opouštějce své samostatné pospíchaly, až počal bylo špatné, k nohoum Páně. Milé a vlídné chování otců Ješuitů, jejich ohniva ze živé víry plynoucí výmluvnost dojalý tak mnohé, že zpozděnice od úsvitu až pozdě do noci obleženy byly. Představenstva obcí přifařených, měšťané i venkované, bohatí i chudí překvapující počet mužů a mláďáků, přistupovali ku stolu Páně. Jak mnohé duši tato sv. misie skýtla úlevy, v jak mnohé rodině smělila rozvážené mandle, v jak mnohém arci dětském rozsvítila plamen lásky k rodičům, svědčily slzy v očích kněžníků a z hloubi duše plynoucí úcta k otcům misijním. Tito zastávající zlekalí si nekonaných zásluh o znovuzrození farní osady naší zčeš. Bůh jim budiž odplátcem. — Nemenších zásluh sfikal si i zdejší pan děkan vdpp. Fr. Pecka, který až již před měsícem ustanoven za děkana do Náchoda, přece osadu svoji neopustil dokud by ji až do konce neposloušil. Kéž Bůh dílo toto pošeň aby užitek přineslo stonásobný.

Ze Restek. Již od delší doby touženo u nás po tom, aby náš starodávný kostel filiální, který připomíná se již r. 1115 v nadaci litině kláštera kladrubského a který ze všech okolních kostelů nejchudobnější jest vypraven, byl uvnitř restaurován. Toto přání zdejších osadníků dojde nyní žádoucího splnění. Za účelem obmyšlené opravy vykonána byla letos příčiněním velebného pána P. Václava Hvězdý v obci naší sbírka dobrovolných příspěvků, která varostla skvělým darem Jeho Janosti knížete Ferdinanda Kinakého na obnos 1000 K. Zřejmě o věc dotčenou jeví se i mezi zdejší osadníky dojde nyní žádoucího splnění. Za účelem obmyšlené opravy vykonána byla letos příčiněním velebného pána P. Václava Hvězdý v obci naší sbírka dobrovolných příspěvků, která varostla skvělým darem Jeho Janosti knížete Ferdinanda Kinakého na obnos 1000 K. Zřejmě o věc dotčenou jeví se i mezi zdejší osadníky dojde nyní žádoucího splnění. Za účelem obmyšlené opravy vykonána byla letos příčiněním velebného pána P. Václava Hvězdý v obci naší sbírka dobrovolných příspěvků, která varostla skvělým darem Jeho Janosti knížete Ferdinanda Kinakého na obnos 1000 K. Zřejmě o věc dotčenou jeví se i mezi zdejší osadníky dojde nyní žádoucího splnění.

Z Liblce. Dne 21. dubna pořádá u nás okr. hospod. spolek Chotěbořský schůzi, jejíž řadí se k ostatním, ku probuzení rolnictva našeho okresu směřujícím, váným průběhem a důležitostí proslavených myšlenek. Těsně hospodářská pohybuje tajemnou posavad nespokojenosti našeho rolnictva, které povstává k organizaci jednak za účelem svépomoci, jednak k uplatnění svého výnamu na příslušných místech. Důležitá zásada moderního hospodářského vývoje, zásada sdružování, razí si cestu do myslí i v našem Chotěbořském okrese. Pan učitel Linhart z Malé přednášel o obilních skladištích a p. farář Vlček z Nové Vsi hovořil o nutných opravách selaského práva. Po přednáškách rozpravena zajímavá debata, které se zúčastnili pp. učitele Sedlický, Neuderský, Linhart a p. farář Vlček. Přítomní byli i místní p. t. duchovní — což by mělo být vždy.

Z Malého v Kutné Hory. Dne 14. t. m. konala záložna Raiffisenova svou výroční valnou bromažu, v níž zvolen za předsedu dp. Fr. Macháček, místní zámecký kaplan a farář ve výslužbě. Konečně teď počíná občanstvo naše tedy dýchati volně a vyznameno s hrázovládí jednoho muže obracet se k těm, o nichž ví, že nezlátné a poctivé povedou zájmy jeho. Doufáme, že jako v této korporaci tak i v obci najde nyní zdravý smysl a mužná rozvaha své místo a že i na uprázdňené místo obecního starosty zvolen bude muž řádný a svědomitý, jenž bude především o blaho obce a obyvatelstva. Jako příznak času uvádíme, že na místo obvodního lékaře, až ještě není ani konkura vypán, hlásí již přes třicet žadatelů, někteří již značného stáří a široké praxe. Jest obvod zdejší považován za jeden z lepších a nyní má být rostrán, neboť Křesetice domahají se nového obvodu a v Suchole sousedním konali okolní starostové schůzi, při níž uneseno podobné ucházení se o lékaře obvodního. A k této akci stejně stojí se i Červ. Janovice. Takže, kdyby žádostem těm mělo se dáti slechu, mělo by nejbližší Podvysokko — obvodů čtyři. Vše ovšem záleží bude na okresním zastupitelstvu.

Z Křehlebo v Čáslavi. Novou manýru zavádí u nás nájemce Švarcenberského dvora p. V. Na neděli dne 21. dubna dal svým čeledínům rozkaz, aby konali práce. Ač letos pro nestálé a nepřiznivé počasí práce polní jsou zdrženy, přece myslíme, že není třeba rušiti den sváteční polní prací jako setím a vláčením. Byl dotčený pán byl evangelik, přece i pro něho myslíme platí příkaz o sv. svátosti dne nedělního. Jáme svědci, co řekne tomu Čáslavský „Hus“, který přece klade takový důraz na praktické provádění křesťanství, zdaž klepne tohoto pána přes prsty. Ovšem snad morálka jeho mu to dovoluje, protože dává to konati čeledí katolickou. Uvádíme případ tento u veřejnost, protože jsme alyšeli, jak někteří kolemjdoucí se na to zlobili, domnívajíce se, že se to koná „katolické vrchnosti Švarcenberské“.

Z Čáslavi. V pravdě senesčního úspěchu domohly se u nás dne 20. a 21. pořádané představení „Prodané nevěsty“ nastudované pěti našich pěvců a pěvků. Po oba večery bylo Duskovo divadlo vyprodáno a viděti jsme hoaty ze značné dálky. Pilná a nezlátná snaha přes všechny kladené překážky slavila tu své triumfy. Dlouho studovaný provedení zpěvohry ale práce nebyla marná. To, čeho jsme byli svědky, není pouhý pokus ochotnický, v tom značí se již vyšší aspirace, v tom viděti umění a proctěnost do posledních detailů. Hlavní úlohy spočívaly v rukou pravých umělců. Matenka pi. Jazymová, obetává by skvěle i na prknech jevišť velkého města. Nevíme zda i ten nejskarohlavější kritik by jí dovedl co výtknouti. Jenž nalezl vhodného interpreta v p. kom. Peckovi; až s počátkem nezvyklé okoli těnilo našeho tenoristu, přece dovedl se zhostiti po několika taktach velice bázně a hrál a zpíval výborně. A což Vašek p. Moráček? To nebylo nic odkoukaného, to byla vlastně a šťastná studie. Stejně dršel se s nimi Kecal a ostatní vynikající představitelé. Zvláště překvapila nás pí. Skřivánková, jež jest nejen znamenitou interpretkou úloh prosaických ale i zpěvých. Výprava byla skvělá i do nejmenších podrobností správná. Jak nadšeno bylo občanstvo tímto pokusem předvedeným po dlouhé době na prknech našeho jeviště patrně z toho, že až byly ceny velice zvýšeny vzhledem ku značným výlohám, přece mnoho odcházelo zarmouceně bez listků. Bude se proto konati ještě dvojí představení dne 27. a 28. dubna. Jak doslycháme vyjednává se s našimi ochotníky, aby operu provedli i v městech sousedních a došel i připsa, aby odebrali se do Vídně uspořádati pohostinskou hru vídeňským Čechům. Přijeme jim již předem hojně vavřínů, o nichž nepochybujeme.

Slavnost sv. birmování ve Světlé n. S. Dne 10. a 11. dubna t. r. zavítal J. M. ndp. biskup náš doprovázen jsa vdpp. kanovníkem Dr. J. Soukupem a dp. Dr. Jos. Novotným, ceremonátem poledním vlakem z Chrast do Něm. Brodu, kde očekávan byl slav. městskou radou se svým purkmistrem města p. Václ. Kabeláčem, p. c. k. okresním hejtmánem a vdpp. Ant. Vančurou, bisk. vik. tajemníkem a děkanem a ostatním městským duchovenstvem, odkudž po krátkém odpočinku odebrali se do Světlé. Již v polovici cesty v Okrouhlici byl pozdraven a uvítán velečestným panem p. patronátním komisařem z Častolovic, vdpp. vikářem lipnickým Ant. Trávníčkem. Rovněž hojnost praporů již v Okrouhlici bylo. Banderium z Nové Vsi a z okolí doprovázelo J. M. B. již z Nové Vsi. Na hranicích farnosti Světlé očekávalo banderium počtem 30 pánů měšťanů ze Světlé a rolníků z okolí. Po 4. hod. odpol. zahlaholily zvony a povoz J. M. stannul ve Světlé a velice vkusně brány u sámků, již nechal postaviti patronátní komisař p. K. Seidler, fidiel velkostatků Světlé-Habry. Vdpp. vikář Frant. Chaloupka uvítal vanešeného arcipastýře srdečnými slovy a představitel pana patronátního komisaře Karla Seidlera, který jménem J. E. p. brab. a Thun-Hohenšteinsk-Salmů jej uvítal a představitel ostatní pány úřed-

níky. Na to představení p. c. k. okr. hejtmán Buuma z Ledče, okresní starosta p. Jos. Kolář z Kocánova a starosta města p. Václav Červenka z městskou radou. — Od brány směrem k mostu stála špalírem veškerá mládež ze Světlé a okolí, jejich jménem oslovila J. M. B. zákyne V. tř. Marie Nováková ze Světlé. Uvítání se zúčastnily oba živnostenské spolky s prapory, sbor dobrovolných hasičů ze Světlé a z Nové Vsi. — V kostele bylo pak posehnutí a dojemné kázání J. B. M. Svátosti sv. birmování přijalo celkem 1278 osob. Krásný byl pohled . a slavnost večerní, kdy dlouhý průvod s hudbou a lampiony od radnice vyšel a před budovou děkanství ku počtu J. B. M. zapěno bylo několik skladeb. Všechna okna byla osvětlena, před kostelem vypálen byl krásný ohňostroj. Lid byl velice nadšen a nadšení to dostoupilo vrcholu, když se J. B. M. mezi ním objevil a slovy láskyplnými za ovace děkoval! Když zase nejdůst. arcipastýř odjížděl zarosilo se oko mnohých. Tolik jsme se natěšili na tu dobu — a tato uběhla tak rychle jako milý sen — a bylo nám opět e tvář milého velepastýře se rozloučiti. Ale vzpomínky na tu dobu Jeho přítomnosti se vždy zachovají zde v paměti.

Ze Smrdova. Den 12. dubna letos byl velikým svátkem celé naší farní osady, neboť zavítal k nám na svých apoštolských cestách náš milovaný arcipastýř ndp. biskup královéhradecký Dr. Eduard Jan Nep. Brynych, aby odbýval generální visitaci a udílel svátost sv. birmování. Osada naše v ten den oděla se v slavnostní háv. Veškeré budovy ozdobeny prapory, postavena slávohrána s nápis: „Láska dítě, Tebe otče vítá“ a „Ejhle velekněz.“ J. B. Milosti vyjelo čestné banderium vstříc až daleko za hranice kolatury do sousední obce Kunemile za velmi krásné sluneční pohody. Při příjezdu do Smrdova byl uvítán nejd. velepastýř nadšenými slovy patronátního komisaře zdejšího, pana Hugona Görlicha rytíře z Görlicshurgu, na to od místního faráře Eduarda Dobrušského, pak ve jménu všech přifařených obcí od místního starosty pana Jana Šemka. Na to přednesla uvítání zákyne Božena Šemíková, podává J. B. Milosti skvostnou kytiici a po ní jménem učitelstva všechny škol zdejší farnosti vítal J. B. Milost řídící učitel obecné školy Smrdovské pan Václav Němecek J. M. ndp. biskup pohnut poděkoval na každé z těchto přednesených uvítání zvlášť a odebral se do farního domu, odkud v slavném průvodu dítek školních, vedených učitelstvem, sboru hasičského, duchovenstva a nešetného zástupu lidstva za blaholu zvonů a střelby z hmoždíků do chrámu Páně vkusně vyzdobeného. Po vykonaných modlitbách za země, obvyklém kázání J. B. M. a katechesi školních dítek uděloval J. B. M. svátost sv. birmování 573 birmovančím. Při odchodu z kostela do fary přednesla poděkování zákyne Zádínova Anna. Odpoledne odjel J. M. nejd. velepastýř za blaholu zvonů, střelby z hmoždíků, provázen banderiem a sborem hasičským do Ledče, zanechav u všech farníků zdejších svým milým zjevem a přesvědčujícím a uchvatným kázáním nezapomenutelný dojem. Kéž do brotí Bůh zachová nám ještě mnohá a mnohá léta při zdraví a síle ku blahu naší diecése a ku prospěchu svaté církve a naší milé vlasti české J. B. Milost.

Ze Chřemovic u Ledče. Dlouho očekávaný den sv. birmování nastal nám 17. dubna. Hasičský sbor zdejší nedal si brániti, ale vyšel a hudbou vstříc Jeho Milosti až do Jedle, kde u brány velitel p. Josef Novák krásně přivítal nejdůst. pana biskupa. V průvodu, za střelby a hudby provázen ndp. biskup do Chřemovic. Zde u slávohrány na kraji obce uvítal Jeho Milost dp. farář Svoboda uctivými a srdečnými slovy a p. starosta Šimek předpouou řečí. U druhé slávohrány u školy pěkně přednesla zákyne A. Šimková příležitostnou vltací báseň. S bedlivou pozorností naslouchal zbožný lid ve chrámu Páně apoštolským slovům Jeho Milosti. Vlídne a otcovské jednání Jeho Milosti s dítkami při katechesi budilo nelicný obdiv. Při odjezdu opět sborem hasičským a hudbou ndp. biskup vyprovoden. Když zbožný lid zdejší již před příchodem naplněn byl úctou a láskou k Jeho Milosti, dojemná promluva z kazatelny, otcovské napomenutí k birmovančům, celý zjev Jeho Milosti rozlil tuto jiskru v mocný plamen nadšení. Bůh Jeho Milost na cestách dalších provázej a milostí svou ochraňuj!

Z Bohdanece Zelené. Pokračuje ve své visitační cestě po vikariátu Ledčském, zavítal ndp. biskup dne 16. dubna do Bohdanece. Ač deštivé, nestálé počasí dubnové nemálo vadilo, připraveno Jeho Milosti přece uvítání slavné. Již ve Vrboce postavena slávohrána, u níž pozdravil Jeho Milost p. starosta a p. řídící učitel. Rovněž i v Třebetíně, kde zastavil se ndp. biskup v kostele filiálním, vyzvěna slávohrána a p. starosta Fr. Vošáhlo uvítal Jeho Milost, dokládaje, že těšili se všichni na tento den, kdy poznají svého biskupa a zastávce sv. víry i českého lidu. Za střelby z hmoždíků blížil se ndp. biskup k Bohdaneči, kde u slávohrány, zdobené prapory, vlajicemi na vysokých stožárech, očekávali Jeho Milost: duchovenstvo, pp. starostové a řádní všech přifařených obcí, učitelstvo, sbor hasičský a lid. Jménem všech Jeho Milost přivítal dp. farář V. Kameš; pravil, dáváje pravdě svědectví, že celá osada váží si sv. víry a proto s hlu-bokou úctou pohlíží ke svému biskupu, jež vítá i a láskou jako věrného syna českého národa; že slova Jeho Milosti, pronesená ve Vídní: „Proti českému národu nebudu jednati nikdy“ všichni hluboko zapali si do srdce. — Ano, mluvil dp. farář nám všem ze srdce, když prosil Boha, aby Jeho Milost ku prospěchu sv. církve a milé vlasti dlouhá léta zachoval. Za dítky přivítala J. B. M. Kar. Dvořáková přilohou básničkou. Když ve chrámu Páně, těsně lidem naplněném, vystoupil ndp. biskup na kazatelnu, a upjatou pozorností sledováno jeho kázání, které na všechny mocný učinilo dojem. Bylo v pravdě skvělou duchovní hostinou zbožným duším. Nehledanými, však dojemnými slovy mluvil ndp. biskup k rozumu i srdci, což divu, že mnohé oko zaslzelo. Za krásný zpěv při mši s-tal řádil ndp. biskup p. řídícímu Smorovi vysloviti uznání a pochvalu. Po sv. birmování poděkovala Al. Tripišová jménem birmovančů. Slavný den tento nevy-mizí nám z paměti. Úctou a láskou k Jeho Milosti uchvácano bylo ardue všech. Praví se, že ndp. biskup

na svých cestách vítězí nad protivníky svými, sotva že vystoupí na kasatelnu a promluví několik slov. Zde však nebylo žádných odpůrců, zde byli všichni věrnými dítkami apoštolského velekněze. S nadšením a nelíbenou láskou mluví nyní každý „o našem p. biskupovi;“ jest v pravdě náš! Bůh jej posiluj a zachovej!

Z Čihoště u Ledče nad Sáz. Dne 14. dubna odbyla se u nás gen. kan. visitace. P. Fr. Podaný, starosta obce uvítal J. B. Milost slovy: „Jak o tom starobylé pověst vypravuje, přišel kdysi kníže z rodu Přemyslova na hranice obce naší a tu távalo se více obcí okolních zároveň s našimi předky: „Či host bude?“ On pak přijal pohostinství obce naší.— Nevím zdaž v průvodu jeho, jak obyčejem bývalo, nalézal se biskup Dětmar neb svatý Vojtěch; ale radost z toho byla prý veliká, neb na věčnou paměť od události té obec naše jméno své odvozuje. — A neméně dnes tyto slovanaké lípy radostí želestí a obec blahem náší, že dopřáno nám vítati velekněze, o němž rovněž slavná pověst se nese, že králův v šlepičích mužů nejstatečnějších, kteří kdy po této české půdě chodili, by ukazoval nám cestu k blahobytu a což vzácnější jest, ku branám nebeským. — Přijmeťte proto Vaše Biskupské Milosti nejpokornější hold této skromné avšak starobylé obce, vyjádřený slovy: „Bůh aprova-sej, silíš a žehnaj Vaši Bisk. Milost na posemeké pouťi po mnohá a mnohá léta!“ Tím vyvěstěn byl nápis na bráně: „Či? host? Netuší se dnes! Kníže kdysi, dnes Velekněz!“ a „Čihošť Svěmu Hosti!“ na straně druhé. Za učitelstvo vítal J. B. M. pan Rud. Kopecký, řídící učitel v Čihošti a za šachtu Marie Karlova. Den ten stane se pro nás velepamětným.

Z Hněvkovic (vikariát Dolno-Královický.) Památný stane se pro naši malou farnost den 19. dubna 1901. Zavítal k nám na své letošní visitační cestě našim vikariátem milovaným arcipastýřem náš Edv. Jan Nep. S radostí těšili jsme se všichni na příchod J. B. Milosti, vždyť ještě snad nikdy náměstek apoštolský v našem chrámu Páně nepobyl, aby v něm našim farníkům svátost sv. biřmování udělil; ale jinam, obyčejně do sousedních Dol. Královic museli k biřmování choditi zdejší biřmovanci. Až teprve J. B. M. nynější vrchní pastýř náš ve své známé horlivosti a péči o spásu svých diecesanů a chtěje všechny farnosti bez rozdílu navštívit a o jejich prospěchu u víře se předséstiti, ráčil i k nám zavítati. Záhy z rána sa krásného počasí, které nám Pán Bůh popřál ke dni tak radostnému, oznamovaly slavnostně zvony naše příchod J. B. Milosti. Banderium Ledčské vyprovázelo ndp. biskupa až do naší obce. V průvodu J. B. M. nalézal se vedp. kanovník Soukup, vldp. sekretář Novotný, vldp. děkan Ledčský, slov. pan c. k. okresní hejtmán z Ledče, biskupský vikář vldp. Kock a vlp. Vačkář. U brány uvítal J. B. M. nejprve místní duch. správce jménem svým a svých farníků, pak obecní starosta jménem zdejšího občanstva a šákyně III. třídý jménem žactva, načež se průvod ubíral obcí branou u kostela po-stavenou k farnímu domu. Pak sloužil J. B. M. mši sv. měl dojemné kázání a vykonav modlitby za mrtvé přešedl se o prospechu šáků ve sv. náboženství. S radostí vzpomínají žáci i farníci na ten v pravdě otcovský spůsob, kterak J. B. M. se šáky si vede. Poslévť nejdřít. arcipastýř oltář Lurdské P. Marie udělil 280 biřmovancům svátost sv. biřmování a do-jemnými slovy je vybízel k plnění povinnosti biřmo-vanců, jichž jménem pak šák III. třídý J. B. Milosti po-děkoval. Památný a radostný tento den byl celé far-nosti světkem, neboť, ač byly pilné práce polní, po celý ten čas množství farníků zbožně obcovalo se obřadům. Na památku toho slavnostního dne zřízena v kostele našem z dobrovolných darů socha Panny Marie Lurdské s ješkyní a celý oltář nově opraven, jakož i nový svatozářník na hlavním oltáři zřízen. Kolem chrámu Páně duch. správce s panem řídícím učitelem zdejšími v paměť tohoto dne zasázeli lípy, aby budoucím osadníkům zdejšími hlásaly tak vzácný a všem milý pobyt uježdět. arcipastýř v naší farnosti. Lou-čice se s J. B. M. odcházejícím od nás na svou další visitační cestu, voláme s té duše: všemohoucí Bůh milostí svou posiluj, ve zdraví zachovej milovaného arcipastýře našeho Edvarda Jana Nep. v jeho vnoše-ném ale v přítomných dobách tak obtížném úřadě a žehněj v míře nejvyšší blahočným snahám a pracem jeho, které k zvelebení naší svaté víry katolické a naší milé vlasti české vykonává. Na mnohá a mnohá léta!

Ze Zahrádky. Dne 18. dubna přijížděl J. B. Milost sborem hasičským a banderiem doprovázen do Zahrádky, kde u slávoobrány uvítán byl vyslůp. vikářem Dolnokrálovickým Kockem, místním du-chovním správcem, čestně shromážděným duchoven-stvem, pány Al. Čermákem a Alb. Herzeselem co ná-stupci knížete z Auerspergu jakožto patrona a drá-tele panství Dol. Královic, starostou obce Zahrádky a jinými hodnostáři. O něco dále vítala J. B. Milost šákyně Marie Hájkova případným proslovem a vše-chen sbor učitelský, za něž promluvil p. říd. učitel. Od slávoobrány šlo se při hubbě městečkem bojně prapory ozdobeným do farního domu a odtud do chrámu k vykonávání posevntých obřadů. J. B. Milost patrně potěšen ze srdečného přivítání, kteréž bylo projevem lidu, a uznáním se vyslovil o lidu tom dosud nezka-šeném, zdravé jádro v sobě chovajícím.

Z Košlé. Dne 18. t. m. zavítal J. B. Milost z Ledče též do filiálního kostela v Košlé. Počasí bylo sice toho dne nepříznivé, ještě rozmarň apríl pokryl semi hojnou vrstvou sněhu, nicméně však zbožný lid ve značném počtu uvítal nejd. vrchního pastýře. Ban-derium, vedené bodrým starostou obce Košlé, p. Pfef-frem, přijelo vatřic až k samé Ledči, a doprovázelo pak povoz J. B. Milosti do Košlé, kde u slávoobrány shromáždilo se k uvítání celé obecní zastupitelstvo, sbor hasičský, školní mládež se svými pp. učitelý a veliké množství osadníků. Po srdečném uvítání, jež přednesla doeruška pana leonho Toboláše, odebral se ndp. biskup do chrámu Páně, o jehož výzdobu nema-lych zásluh získal si p. Karel Kopecký, měšťan v Ji-hlavě a jeho bratr p. Ant. Kopecký, místní řídící učitel, rodáci Košelští; tam pomodliv se za mrtvé i živé osadníky, udělil nejdřít. arcipastýř všem přítomným apoštolské požehnání. Dojemný byl ten okamžik, když J. B. Milost vyslovil vrchnopastýřské uznání i dík

oběma svrchu zmíněným dobrodincům chrámu Páně za všechno, co ke cti a chvále Boží upřímně obětvovali. Veškeren lid těžil se srdečně z toho, že mohl ve svém středu aspoň na chvíli hostiti svého všle milovaného vrchního pastýře a upřímným: S Pánem Bohem! roz-loučil se s ním; banderium pak doprovázelo J. B. M. až do Zahrádky.

Různé zprávy.

Proces s Hilnerem dospěl k jednání před kasacním soudem ve Vídni. Líčení bylo veřejné. Jednání dále se německým jazykem. Referent dvorní rada Dreier přednášel věc i bylo snáti, že klade velký důraz na okolnosti, které svědčí pro nevinnu Hilnerovu. Obhajobu vedl dr. Aufenitsek. Zástupcové soukromých účastníků dr. Baxa a dr. Pavný ne-byli vůbec k líčení pozváni. Po delším líčení vy-mesen rozsudek, jenž zamítl stížnost dra Aufenit-seka a potvrdil rozsudek porotního soudu pi-seckého.

Nehody „Času“. Denník několika univer-sitních snadivců, pod komandem prof. Masaffka sto-jících pracuje svědomitě k tomu, aby českému lidu vodkoval pověrobný názor o církvi katolické, ačkoliv v potu tváře se namáhal kdysi o odstranění „pověry“ polenské. Po několika měsících přinášel hrůzostrašné po-vídky o klášterech francouzských a španělských podle bádání věhlasného spisovatele krváků Bambasa. Již doufal, že jeho balamcení zapustilo dobrých ko-řenů, jako kdysi v lehkověrných posluchačích před-nášky mistra Masaffka. Ale tu nenadále „Radikální Listy“, tedy list protikatolický, odesoudily nemravné fesele realismu a původem dopisem z Francie do-kazují, že „kongregace prokazují Francii na poli hu-manitismu a v císně na poli národnostním nesmírné služby, takže jejich škása byla by národní pohromou“. Takového odhalení se „Čas“ nenadál, a protože jest uvažován z podvodu, pomáhá si zářadčováním „Rad. Listů“, háze jim na hlavu — klerikalismus. Drahá nehoda potkala realismu nedávným okřídleným slovem následníka trůnu: „Přýd od Říma znamená: Přýd od Rakouska“. S neobyčejnou blahovůlí sledoval „Čas“ volezradné rejdy pastorské v naší říši a sám dr. Her-ben, český redaktor, odpadl na počátku této pruské agitace k helvetství. Najednou s nejvyššího místa do-padá rána na pruskáko-helvetickou redakci, která rá-zem očiťuje se na lavici obžalovaných z volezradý. Nejeme zlomyslní, ale takový studený obládek na hlavu volezradných realistů, kteří z věští čelí berou svůj plat z c. k. státní pokladnice, přišel srovná v čas. Pánové mohou ještě jíti do sebe a přijíti k náhledu, že stát za své peníze srovná nemusi volezradné agi-tace podporovati. Měla tedy strana realistů několik mrzutých příhod, a přičteme-li k tomu blamáž po-lenekou, demonstrace studentské a sfalšované rodné měno obdivujeme pevnost nepravých rukopisů, které dosud jako ochranný pás drží již po leta tyto snaživé pány na povrchu. Kdyby tak náhodou pravost rukopisů přišla opět do mody, pak — nechceme ani hroznou tuto myšlenku dopasati. Jisto jest, že bychom měli méně svedené mládeže a méně nevěreckých sobců na učitelských stolicích našich škol.

Kavalerický čin. Uherský kavalér Esterházy propůjčil své jméno židovské společnosti, která vyrábí likéry a do světa je rozesílá pod značkou: „Ester-házy liker“. Za to se mu zavázali židé platit 4000 zl. ročně.

Odsouzený redaktor. Pod tímto záhla-vím přinesly některé listy zprávu, že red. „Obrany práce a dělnictva“ odsouzen byl k pokutě 200 K a ku náhradě soudních útrat v obnosu 186 K pro urážku na cti, spáchanou tiskem. Tato zpráva by celkem ne-byla ničím tak zvláštním, neboť podobné případy ob-jevují se častěji, ale nutí to přec ku aralé úvaze, zdali podobné případy listu prospějí čili nic. „Obrana práce a dělnictva“ měla již více procesů — a podivno, že skoro všechny pro urážku na cti. Urážlivá zpráva poslední týkala se p. Tita Kašky, který byl znám jako člověk konservativní, který nikdy proti náboženství nevystupoval a o obec v ní působil získal si velikých zásluh. Když semtel, tu hned se vyskytl v „Obr. pr. a d.“ „telefon“ — že se obžal. Takové a podobné „telefony“ arcif nikdy ku cti listu neslouží. Ale zde mimo neopatrnost redaktora nutno hlavně bráti na váhu nevědomitost a proľhanoť do-pisovatelů, kteří mnohdy z osobních přičin na ně-kom se očíť v novinách pomstít — aby pak redaktor sám to odpýkal. — Když jest redaktor stihán proto, že snad napsal pravdu, ovšem takovou, která se dle nynější „spravedlnosti“ napsati nesmí, pak to arcif slouží listu jenom ku cti, byť i redaktor hmotně byl poškozen. Ale když stihán to jest pro leš a urážku na cti, pak nomá redaktor žádného práva vaditi si korunu mučednickou na hlavu. Mezi mučednictvím a trestem oprávněným jest přec veliký rozdíl. Nepra-víme to snad jako nějakou výtku, ale spíše jako přá-telezké upozornění, které by si mohli mnozí dopisova-telé a novináři zapamatovat.

Nepovolání „kritikové“. Příběhy a o-brasy“ toť název pěkné knížky z pera Fr. Xav. Svo-bodny. — Jest ale trapným sjevem, že naše cenné li-terární publikace jsou posuzovány lidmi, kteří nemají vlastně o literatuře ani zdání. Kollár pravil: „Blas-novství jest rukou nemistovnou sáhat v běhy mě-síců“ — a to bláznovství se stalo opravdu moderní nemocí jistých nízkých velikánů. V jednom pražském listě čteme o díle tom kritiku muže, který jako fe-meeulník raději se přichytil novin. To sice nevyznáš mnoho peněz — ale papírovou slávu. Neupřímně mu, že umí snad dobře lepit pásky na noviny, psát adresy, opisovat z jiných listů lokálky — ale podati literární kritiku o zaslončím spisovateli Fr. X. Svobodovi a k tomu jež ještě odsouditi, to přec jest jako psát na oko! Divíme se jen, že česká žurnalistika takovou „kritiku“ směšných lidiček zcela vážně uveřejňuje.

Žena XIX. věku. V knize „Rozklad v Zyciu v literatuře“ již předkládá obstarala redakce „Roz-voj“ nalézáme mnoho pěkných studií, které jasné osvě-

tlují stav moderní civillice. Také o ženě jest tam pozoruhodná stať, a které něco neváháme otiaknouti: Žena XIX. století připomíná si, že „byla v ponížení“, po dlouhou řadu věků jako „otrockýn mušova“, i doufala od všemohoucího rozumu úplné rovnopráv-nosti s mužem. Usilujíc urychlití rozvoj události, vy-pověděla boj minulosti, ohraničující její svobodu a domáhala se vytváře „práce a vědy“. Ovšem určila příroda ženě velice obšírné pole činnosti, rovněž tak užitečné jako mužovi, ale emancipované dámy našich dnů nemají o povinnostech a ideálech: ženy, matky, učitelky, hospodyně. Je trápí, že svyk a právo nedo-volují jí vstup do oborů: lékařství, advokáta, profes-sora, inženýra atd., a že jí odháná jest možnost vlivu na běh záležitostí veřejných. Ano, ona bila i do ve-řejných pro ni bran vyšších ústavů vědeckých, a když dobyla si několika universt, oddala se dychtivě vě-deckým studiím. — Po nějaký čas triumfovala plně krásná. Avšak nadšení netrvalo dlouho. Neboť hle, ukázalo se, že věda není tak snadnou, jak se ženě zdálo. Podrývá zdraví, mládí, sílu, štádá noční bezsených, celých let velkého úsilí, ano i hlada a různých jiných obtíží. A když si vyučila někoho jasné osvěcené paní věda, zachází s ním jako macecha. Vyhání lékaře, právníka, filosofa v daleký svět a káže mu hledati mezi nehostinnými lidmi vlastního kontu, nedáje mu na cestu ani tu nejhodnější výpravu. Chléb hořký jest často pokrmem odochovanů univerzitních, chléb ro-botníků, placených od kuen. Diplom ukončených studií nezaručuje ještě blahobyt. Vyhodnějším věru jest aná-šeti rozmary jednoho muže, než útišky a neléchtos-tí mnohých ohledobárců. A na konec . . . I nej-nadšenější emancipovaná žena nepřestává býti ženou. Když s ní vyprchá první klamivý půzab vzpoury, — tenkrát oave se v ní ardece nevěsty, srdce milenky, ženy, matky. Marný byl boj a moudrostí přírody. Žádná věda, žádné umění nenahradí jí lásky. Z oněch několika tisíců žen evropských a amerických, které v posledních dvaceti letech zaujaly místa v lavicích univerzitních, vytrvalo do zkoušek sotva několik set (a snad ani ne tolik). Z těch pak zase, které nabýly diplomů, tři čtvrtiny zapomněly při rodinných krbech rychle na sny mládí. Na druhé straně pak s nepa-trného počtu, jenž skoro beze stopy utonul v převaze mužské, s několika doktorek medicíny, práva, filosofie, říjících se svého řemesla, má věda velice málo pro-spěchu a útěchy. Nemáme, aby se žena byla vysna-mensila a vynikla v některém odvětví vědy. Hnutí emancipační nesrodilo ani jednoho znamenitého že-nského filosofa, matematika, chemika, botanika, práv-níka, lékaře. Ani v politice nevynikla žádná žena neboť s takovou směšnou křiklounkou, jako Ludvíka Michelová, nepochlubí a nebudou se chlubit jistě ani nejradikálnější přátelé. Poněkud k lepšímu výsledkům dospěla činnost ženy v literatuře krásné. Pustivše se do psaní románů a novel, popsaly ženy několik tisíců rýst papíru. Hlavně v Anglii a Německu vytlačily autorky autory s rubriky časopiseckých feuilletonů. Ale i v tomto oboru nepřevýřily talentů mužských. Iniciativy a reformy literární nevyšly a nevycházejí od nich. Někdoť rozmově tvořivostí nepřehléš ženě ani té nejmenší újmy, neboť rozum není hlavní její předností. Vsať ona při rozdílení darů, jimiž Pro-řtetelnost opatřila člověka, úděl lepší, totiž srdce — sřídlo štěstí, dobroty a lásky. Určením jejím jest: doplniti muže, utvořiti spolu s ním bytost a celek dokonalý, dáti mu to, co mu bylo odepřeno . . . , jemnost citění a mravní vkus. Povinností mušova jest: zbudovati domácnost a udržovati ji, povinností ženy: vybřáti ji a spřijemnit. Muž myslí a pracuje, žena miluje a hospodáří. Leč tomuto článku ženy emancipované nevěří. Zavedené sliby nezávislé, svo-bodné vědy, snahy se převrátiti přirozenost svoji. Nej-zapísláhlejší s nich hlásají nenávisť k silnému pohlaví a pohrdání ke otcemstev a touhám nevěsty. Pastily se a takovou vášní „práce do budoucnosti“, že se zdálo, že v prach svrátí všechny dosavadní pořádek civiliceované společnosti. Hory pracovaly k porodu — narodila se maláčká myš. Jako po oevčených Říman-kách a doby Cesarů, tak pravděpodobně ani po našich emancipovaných ženách nešťastane pro vědu a umění nic takého, co by budoucnost musila respektovati. V každém případě pak nevyšší ovoce pozitivní práce žen 19. století následky jejich práce negativní.

Proti „Lumíru“. Studentstvo některých středních škol v Čechách zahájilo boj proti časopisu „Lumír“ který sa redakce p. Hladíka s umělecké výše hluboko kleal a ti kteří dnes plní jeho sloupece, libují si jen ve štváreckých polemikách, jistivých vtípech a „moderních“ črtách, kterým snad ani oni nerozumí tím méně lid.

Učitelstvo a realisté. Všecky politické strany v Čechách dosud domohly se vřhlého vlivu v národě pomocí českého učitelstva a to dosti lacině. Za pouhý slib čili za pouhé nic posloužil ochotně český učitel politickým dobyvatelům. Nelze se diviti, že i nová „lidová“ strana čili staří realisté ujmají se učitelstva a pomáhá mu na nohy skvělým svým pro-gramem, tedy zase jenom potíštěným papírem. V člá-vě slibuje „Čas“, že se musí škola „odcirkveniti i odstátniti, vliv na „vyučování i na výchovu evří se učitelstvu samému,“ jenom placení školských při-rádek ponechává se velkomyslně poplatnictvu. Že ani ten nejposlednější venkovský učitel neuvěří „Času“, že by poplatnictvo za své miliony na školství věno-vané vsdalo se naprosto na dozoru na školu a ponechalo si jenom placení přirádek, netřeba podotý-kati. Realisté musí se však státi „lidovými“, proto se bude učitelstvu slibovati.

Redaktorem Vilímkuva „Devate-máctého století“ stal se p. Jan Klecanda: Pl-seňský redaktor p. K. Jonáš se redaktorství této pu-blikace vzdal „pro oční chorobu, která mu další na-máhavé spolupracovníctví již dále nedovolila.“ V Pl-sni na p. Jonášovi není přednou oční choroba pov-o-rovat, spíš možno souditi opak, poněvadž se stal ne-dávno členem takového sportovního spolku, kde je třeba zdravých očí a dobrého zraku!

Hlasající vředy moderní společnosti. Královská kurie uherská prohlásila šňatek hraběte Rudolfa Kinského s manželkou jeho, roz. hr. Wilen-kovou za definitivně rozvedený. Hrabě Kinský vejde

ve snálek s bývalou zpěvačkou dvorní opery Benardovou. — — —

Mimo dílo a pruských příspěvků dostane se také často pruskému štváři Wolfovi i něco méně příjemného. Tak posledně ve Währinku u Vídně byl — sfackován, poněvadž hrubě urasil křesť. sociály.

Dvanáctiletý vlastizrádce! Na Slovákku vyhodili v Kolomeji z měšťanské školy Vítka Hrušovského, žáka třetí třídy, hochu tichého, pilného a širotka. To stalo se proto, že složil po slavnosti trikoloru (ovšem maďarskou) a odhodil ji jako věc, která vykonala již svoji povinnost. Hoch okázale vyhozen a nad zachráněním vlasti je velká radost v Kolomeji a Budapešti (správněji Judapešti). Maďarští vlastenci plesají a rebelantským Slovákům poukazují na společnou „drahou vlast“ jako vzor svobody. Vždyť jinde vlastizrádců prý nevyhasují ale vedou je zrovna pod šibenici (ovšem v Rakousku též ne) a Slováci musel být rádi, že se stalo jenom to. Takhle kdyby byli policajti prohlédali byt toho nebezpečného hošíka, byli by tam našli dojísta vážné, vlastizrádné průkazy a přišli by snad na stopu spiknutí, na dopisy od ruského cara atd. V tom „dělání“ vlastizrádců se uher. policie vyzná.

Z vojenských krahů. Z Přemyšlu se oznamuje, že má být z rakouské armády odstraněna tornistra s teletiny a na místě jí má být zaveden vak s nepromokavé látky, podobný vaku, jaký nosí alpské turisté. Kotlík pro vaření a misky na jídlo mají být zhotoveny z hliníku, čímž váha bude úplně polní výstroje pro jednoho vojáka snížena na 30 kg.

Rytířské choutky. Vilém Mnohomluvný se nechal vymalovat v bílé říze a s věncem uvitým s pomněnek na hlavě. V ruce drál palmovou ratolest a stojí na břehu jezera, které jest právě rozbořeno. Kolem jeho hlavy je jakási záře, tak jak to vidáváme u obrazů světců. — Tento obraz vzbudil i u nejděnnějších přátel Vilémových útrpný úsměv. Tam na obraze stojí jako anděl míru a ve skutečnosti ohřívá zbraněmi, chce celý svět přivodit pod područství kanonů a bodáků, — na obraze se tak něžně dívá v dál — a ve skutečnosti udílí kruté rozkazy, o čemž svědčí již jeho známý výrok „Žádného pardonu nedávám!“ Oheďky ve společnosti rakouského velevyšlance prohlodil: „Hledám stále jistou cestu, která by ale byla vydlážděna lidskými těly“. Opravdu, toť „šlechotná“, rytířská choutka.

Pro psa. Při požáru císařského paláce v Pekingu, kde evropské generály sídlili, uhořel německý generál Schwarzhoff. Ačkoliv vyběhl ven na místo bezpečné, vzpomněl si na svého samilovaného psa, který se dosud v hofci budově nalézal. A odvážil se vniknouti do hofického stavení — při čemž zahynul.

Nástroj sebevraždy. V Berlíně vyráběl šidlovský továrník Friedländer zvláštní dlouhé, úzké a velice ostré nože, na kterých bylo napsáno: „Pro sebevrahy“. Opravdu, zvláštní to nápad. . . Nevíme sice kolik žid Friedländer již takových nožů prodal, ale jisto jest, že by je byl nevyrobil, kdyby jich potřeboval nebylo. Tedy i ze sebevrahů se dá udělat „křesť“.

Laciný časopis obrázkový je „Čtení besedy“ v Brně. Půlletní předplatné pouze 1 K 60 h. — Časopis tento hodí se znamenitě pro každou společnost a krásné, zajímavé články v něm se nalézají spíše se pro lid hodí než pražské „Besedy lidu“.

Co znamená monopol? Krupp v Essenu jediný v Německu vyrábí ocelové desky ku stavbě obráňných lodí. Německá říše musí platit Kruppovi o 23 marek při metr. centu více než Amerika, neboť v Americe má Krupp konkurenty, v Německu ne.

Jaro. Přijde jaro, přijde, bude zase máj . . . Pomalu vrací se nejkrásnější doba v roce. Se vzkříšením Krista, vzkřísila se i příroda. Do polí, lesů a luk vdechlo se probuzení; nastal nový život, zářivý, lahodný život jarních radostí, život nové práce. Zasmušilá příroda odkládá se sebe temný a smutný rubáš a začíná na sebe a chvatem oblékati šat nový, šat sytý zeleně. Vzkříšení slaví své vítězství. Všude míří prázdnota a teklivý nádech zimy, nastupuje vláda ruch, zpěv, práce. Na polích ukazují se oráči, na lukách skotačí děti, z lesů zaznívá radostný zpěv ptactva. Všechno ožívá, všechno se raduje. Ó, jaro! Kolik poesie skryto v tvém slůvku? Kolik radosti, kolik milých upomínek obnovuje se v duši tvým příchodem? Obeplnás nás svými lahodnými křídly, zahánáš svou teplotou, svým šarmným úsměvem trudnost a žala i se srdce a vdechuješ nám nový život, novou naději. Nechuť k životu polibkem svým zahánáš a vtiskuješ v srdce naše lásku, lásku ke všemu. Kdo stíšen bolestí, toho v náručí svým uzdravuješ, kdo hledá útěchy, toho zavádíš do svých lesních paláců, kde krásným spěvem ptactva zanášáš v duši jeho mír, kdo raněn láskou, tomu vdechuješ novou naději. Jak nádherná jest tvá krásna; všude samé kouzlo, samý jas, samá poesie. Nechť si oko zablédne kamkoli, všude uslí život jary, bujný, život vítězí nad smrtí. Duše naše při pohledu tom zalétá k té modrojasné obloze, kde třepotající se aktivánek svým milým spěvem velebí Tvůrce toho krásy a vysílá nekonečný dýk za to, že vlii Jsi příchodem jara tolik blaha do duše člověka, Ty Tvůrce Nejvyšší.

Školská hlídka.

Nebezpečí kantorismu. Každého myslícího člověka překvapovaly neobyčejně prudké útoky učitelských liberálních listů na katolické náboženství v posledních letech. Neustále ani osob ani západ, všechno šmahem odsuzováno. Nejenom učitelské, ale i krajinské listy byly plny náských soustavných útoků na katolickou církev. Zdálo se, že nějaká organizovaná společnost lupičů dobrého jména provádí dobře rozdělenou práci. Poukázali jsme již často v našem listě, že ty různé „Budče“ jsou pro své nesnášenlivé kantovnické stanovisko ostudná a záhubná učitelské

ho stavu. Liberální učitelstvo vytvořilo zvláštní výlučnou kastu, která osobuje si nejenom úplné právo na školu, nýbrž i neobmezený vliv na veřejné záležitosti. Bylo potřeba učitelský stav v očích lidu povznést na výši posvátné nedotknutelnosti, proto se musily všechny jiné stavy, zvláště duchovenský potupiti a anihilati. Krátce měl se vytvořiti zvláštní proud v národě: kantorismus, jenž by ovládal celou veřejnost a zanedbával vlastní své původní určení výchovu mládeže. Škola neměla být pádou pro výchovu mládeže, nýbrž vhodnou pomůckou ku získání vlivu na rodiče prostřednictvím dítek. Krátce hrozila záplava kantorismu výlučného, nesnášenlivého, sobeckého a nemravného. Že bylo pracováno liberálním učitelstvem ku vytvoření kastovní učitelské nadvlády, dokazuje tajný oběžník, rozestlaný loni důvěrníky učitelstva na všechny spolky učitelské, jež letos v březnu byl nucen uveřejniti časopis „Český Učitel“ ve svých sloupkách. Z oběžníku uvádíme význačná místa: „Žádáme vás, abyste . . . využítkovali místní a osobní fevniosti a ješitnosti místních velikánů na prospěch svého vlivu, aby v rozhodném okamžiku, když by bylo třeba projevu na podporu našich požadavků, abyste tento projev dovedli sobě opatřiti způsobem, jakoby vyšel popud k němu od kteréhokoliv jiného člena. — Buďte pamětlivi toho, že z lásky k nám (jako stavu) málo kdo co udělá; proto musíme pracovati k tomu, aby tak činili aspoň z respektu před naším vlivem a ze strachu před důsledky, které by nepřiseň jeho mohla mít v zápětí. N jakou zbraň nesmíme zahazovati, žádné posice opouštěti, nýbrž vždy a všude musíme v konání svém směřovati k tomu, abychom vlivuplně hodností okupovali, když ne pro sebe, tož aspoň pro výslovné příznivce . . .“ Dle tohoto tajného oběžníku mohli jsme se došití krásné záslužné činnosti našich vychovatelů mládeže a bojíme se, že dnes i po odhalení jeho u některého pokročilejšího pedagoga zůstane obsah v dobré paměti. Z města našeho a v okolí rozhodně píšou páni do „Osvěty“ dle svého naznačeného receptu, ale nyní se otevírají oči našemu lidu, aby seznal, že někteří chytráci dovedou „využiti osobní fevniosti v obci na prospěch svého vlivu“ a že často nasetří nějakého slona k vytahování horkých kaštanů. Učitelstvo naše samo nahlédlo, že sverbu uvedené tajné instrukce jsou nejspůsobilejší k tomu, aby podryly úplné důvěry v jeho působnost a proto vykonalo samo ortel nad nimi jejich uveřejněním. Kéž dospěje se i k tomu poznání, že liberální proudy vůbec nejsou činnosti učitelstva na prospěch, pak bude více spokojených lidí v jeho řadách. Každý přítel vzdělanosti musí si vážit tichého průkopníka kultury v obecné škole a musí se starati o slušnou jeho odměnu, ale liberální, nesnášenlivý a sobecký politik ve škole bude vždy postrachem svědomitých rodičů. Kantorismus najde vždy v národě hojnost vášných odpůrců.

Literatura.

„Cestou kříže“ zve se nádherné album V. Forstrera, obsahující čtrnáct reprodukcí obrazů křížové cesty, které vydala Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba v Praze. Je to obhacení našich uměleckých reprodukcí. Ostatní předčí svou neobyčejnou laciností pouze 5 kor. Dle Forstrera není pouhé snad formálně dokonalé dílo, představující úchvatný děj umučení Páně, ale právě jeho hlubokým pojetím a oduševněním jednotlivých scén. Jest v tom něco mysticky hlubokého, jak k nám mluví z děl Bilkových. Doufáme, že dílo, o němž přístě obšírně promluvíme, nalezneme největšího rozšíření, jak zaslouží. —

Dr. Vlad. Mladějovský: Otylost, dna, cukrovka. Bibliotéky lékařských spisů populárních svazek II. (Rediguje Dr. D. Panýrek.) Nákladem Hejdy & Tučka. Cena 80 h.

Henryk Sienkiewicz: Listy z cest. (Črty americké.) Dílu I. svazek II. Autorizovaný překlad J. J. Langnera. Nákladem Hejdy & Tučka. Cena 80 h. Ve druhém svazku „Listy z cest“ zapřadá se, možno-li ještě poutavěji pestrá ať živých epizod a roztomilých scén z americké přírody. Ličení stává se detailnějším, pozorování se přibližuje, belletristické živly stále více se uplatňují o tomto cestopise. Cesta divokým pohorím a pláněmi vyprávěna je s hřídkou feuilletonickou jiskrou. Jemný humor podbarvuje namnoze velmi šťastné drobné příhody na cestách. Mistrným cause-riem ukazují se tu Sienkiewicz. Nakladatelství pp. Hejdy & Tučka dobře volilo, uváděje k nám cestopisné skizy velkého polského prosaiteura. Zůstane mu vždy zásluha, že předvedlo našemu literárnímu obecenstvu Sienkiewicz z nové stránky, — totiž jako jiskřivého cause-riistu a poutavého cestopisce.

F. V. Krejčí: Julius Zeyer. Kritická studie. Nákladem Hejdy & Tučka v Praze. Stran 120. Cena 1 K. 30 h. Příjemné překvapení uchystalo literárnímu našemu světu mladé nakladatelství Hejdy & Tučka. V době kdy se o samotném básníku Orientu, mystiky a všeho exotického pořádají přednášky, uveřejňují essaye i vzpomínky v nejrozličnějších listech, kdy mocná vlna piety vyzdvihuje umělecké dílo Zeyerovo do popředí všech okamžitých zájmů, — v té pravé chvíli vyšlo nám čilé knihupectví vstřího s cennou, nade vše výstižnou studií F. V. Krejčího. Odporučujem co nejvšlejší.

Rádce duchovní. Časopis kněžstva česko-slovanského. Rediguje dr. Josef Burian, sídelní kanovník vyšehradský. Předplatné ročně 4 sl. přijímá knihkupectví Cyrillo-Methodějské G. Franci v Praze. (Melantriova ulice). — Vychází jednou měsíčně o 4—5 archových sešitech.

F. J. Čebotka: „Od kolébky do hrobu.“ Lidopisné obrázky z Poděbradska. 8 42 vyobrazení. Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba v Praze. Praha 1901. Cena 3 K. Objemná kniha, čítající 246 stran 1181 ve dvaceti kapitolách celý život národní od kolébky do hrobu. Čteme tu velmi plasticky psané stati: V kolébce, Koledníci, Dětské hry, Muziky, Namlouvání, Svatba, Bez diplomu, kde se rozmarně líčí tajnosti ženhaček. Lidové názory o zjevech přírodních, Domácí hospodářství, Jidelní lístek našich předků, Chléb náš vezdejší dejž nám dnes, Významné dny v lidovém podání, Vánoce, Jak náš lid vypravuje, Lidové legendy o sv. Prokopu (sv. Prokop pocházel z Chotouš v Kouřimsku), Několik archů starého psaného verbáše, Kofenátky, Ranhojící, Poslední chvíle života, smrt a pohřeb, Památky z minulých dob na Poděbradsku, Kulturní obrazy z doby poddanství. Již pouhý tento seznam svědčí o bohatosti obsahu této velezájímavé novinky. K tomu však ozdobena jest kniha 43 obrazy, z nichž osm jsou celostranné přílohy. Úprava knihy, která jest ozdobena orig. titulní kresbou mistra Aleše, je vkusná a pečlivá, a slouží jistě typografickému útvaru V. Kotrby ku cti. — Co by se snad dalo vytknout jest, že spisovatel jednou třeba nepatrnou věcí se někde přilíší dlouho zabývá a že tím se stávají některá místa pro čtenáře unavující. Také to, že hned na první straně jsou vyjmenovány všechny pomůcky a přístroje porodní báby když jde k porodu, což mohlo být i v zájmu mládeže vynecháno.

(Zasláno.)

Veškerým veledůst. vikariátním úřadům.

Předloha o změně § 3. katechetického zákona ze dne 17. června 1888 č. 99, která čilým farářem a říšským poslancem dp. J. Žičkarem v předchozí říšské radě podána byla, nedošla svého vyřízení pro „nedělnost parlamentu.“ V nynější říšské radě, jak oznamuje vídeňský „Correspondenz-Blatt“ opět podal tutěž předlohu dp. Žičkar, odvolává se na křiklavé nepřistojnosti § 3. na různých místech duchovních správ vzešlé jakož i na četné petice předchozí říšské radě zasláné, jež za změnu § 3. žádají; též zemské sněmy ze Štýrska a Krajiny vyzvaly vládu, aby se postarala o změnu katech. zákona.

Jelikož předloha páne Žičkarova jest dobrými a pádnými důvody opatřena, dostačí když naše petice na říšskou radu adresované, jen krátce sepišeme as v tomto rozum: „Podpsaní přistupují k předložce dp. farářem Žičkarem podané, která domáhá se změny § 3. zákona ze dne 17. června 1888 č. 99, v plném smyslu její znění a důvodů uvedených.“ Čím více petie, tím větší váha předlohy.

Protož žádám snažně jménem naší paltivé otázky katechetické veškeré veledůstojné pány vikáře, aby jak ehora uvedeno, krátkou petici napsali, tutěž do svého vik. obvodu circulovali k podpisům (se vším možným urychlením) všemu farnímu duchovenstvu zaslali si neobtěžovali a potom buď dp. Žičkarovi nebo mně zaslali ráčili.

P. Tomáš Střebský,
ohrudimský bisk. vikář v Mikulovicích,
p. Pardubice.

(Zasláno.)

Všem dárcům na pomník milého zesnulého P. Petráně, apirituála aděluji, že pomník prostý na hrobě zemřelého našeho představeného již stojí, anot nebylo tušeno, že budou se konati sbírky.

Co bylo sebráno na pomník, obráceno tedy na zřízení fundací v seminárii a v kollektuře zesnulého. Sebráno 400 korun a z toho sřízeny fundace v seminárii 2, v roditišti zemřelého P. apirituála také 2 — ročně.

Všem dárcům vzdávám srdečné Zaplat Pán Bůh!

František Jirásko,
kaplan v Rovně.

Listárna redakce.

Některým P. T. pp. interesentům: Rukopisy redakci zasláné se nevrací. Bývá to jen u belletr. časopisů, že se rukopis na žádost autora vrátí, ale jen tehdy, když si přiloží známku na frankování. Ku zkracování neb měnění rukopisů jest redakce oprávněnou; výjimku v tom ohledu tvoří jen placená „zaslání“ neb inserty.

A. B. C. Vldp. vikář Uhlíř jest nyní farářem v Přepychách.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

☛ Cenníky na požádání franko. ☛

Místní konkurs.

Při obecní zastavárně v Hradci Králové obsadí se:

- 1.) místo odhadce látek a šatstva;
- 2.) místo sluhy.

S místem odhadce spojena je roční odměna 1000 K.

Zvolený odhadce bude povinen před svým nastoupením složit kauci 2000 K.

Plat sluhy ročně obnáší 720 K a příspěvek na byt ročně 240 K a kauce 1000 K.

Kompetenti o místa tato v Hradci Králové, usdílí podejtež žádosti své opatřené doklady své způsobilosti do 6. května t. r. do 11. hod. dopoledne v podacím protokole purkmistrovského úřadu.

V Hradci Králové, dne 23. dubna 1901.

Za starostu:
Weinhengst.

Pro chudokrevnost, rheumatismus, dnu, bledničku, lachyza, skrophulosu, nemoci ženské atd.

výtečně osvědčené, moderně zařízené, slatičné

● LÁZNĚ VELICHOVKY ● u Jaroměře,

dále lázně elektrické, jodové, jehličnaté, jakož i masáže za odborného řízení lázeňského lékaře MUDr. J. Peluňky pro nemoci nervové a míšní.

Převážná krajina, suchá poloha, rozsáhlé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní a telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř pól hodiny, vory na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Říditelství lázní Velichovky.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Sbírejte upotřebené

poštovní známky

všech zemí a různých druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému.

Za to každý dotane různé pěkné církevní památky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adresovaný bndtež na kancelář „Bethlehem“ Bregeuz (Vorarlberg).

KŘESTAN

Největější Svátosti Oltářní posvěcený.

Seřadil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a fed. ústavu Nejv. Trojice v La Marche. Dle III. vydání přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Nákladem biskupské knihtiskárny.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné 1 K 80 h, franko 2 K; v ládi 2 K 60 h; franko 2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy viz v červencovém sešitu „*Rádce duchovního*“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (Hjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek skvělý. Přítel: Jméno vědění ctěné bisk. knihtiskárny v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsorem* máme knihu tuto za lepší a příhodnější pro členy věčného klanění nežli onu, poněvadž podává nejen *hojnost modliteb*, ale i *myšlének k rozjímání*, čehož se ve *Walsoru* nedostává. Proto ji *odporučujeme všem* při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, *nepotřebuje dlouho svého nošitelé*.

Knihy obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hrdí se zvláště pro lid, chovaje pěkně, jasně a dojemně poučení o N. S. O., o máj avatě, o sv. přijímání, hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke máj avatě; z té příčiny kniha došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření. Biskupská knihtiskárna.

● Učně ●

z řádné rodiny, za výhodných podmínek přijme

Antonín Nádvorník,

civilní a vojenský krejčí v Hradci Králové.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

av. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodinok se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitelé kůrn, varhaníky a přátele církv. spěvu.

Seřadil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. spěvu na bohosloveckém účelišči v Hradci Králové.

Schváleno a. k. ministeriem kultu a vyučování výnosem ze dne 30. října 1899 č. 35.743 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavech učitelských.

Stran 250 velké 8°. — Cena výtisku brožovaného 2 K, vázaného v ozdobné celoplošné vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy spěvů, s mší, s rituálu, graduálu, pontifikálu, vespérálu a kantorina marné v jiných příručkách hledané, jako při pohřebch, různých svátcích, při gener. kanonické visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nové posv. sborem obřadů povolenou litanií k nejv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky a spora odborníků: řed. Nešvary, Zelinky, Jiráka, P. Albana O. S. B. a j.

Knihy má schválení nejv. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, čteným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materialium et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychtz.

Stran 641 — 8°. — Cena brož. K 3 20, poštou K 3 50.

Knihy se schválením Ordinariátním vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávajíc knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborn vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna

(Zasláno).

Závod kobercový a všech předmětů k zařízení bytů, hotelů atd.

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

pracuje dále a oznamuje ctěnému P. T. zákaznictvu, že svěřené zakázky s dosavadní péčí a rychlostí vyřízeny budou.

Obzvláště se upozorňuje na levné zboží z partie.

Dlouholeté renomé. — Závod založen roku 1834.

K jarnímu a letnímu období

doporučuje svůj obrovský sklad

nejmodernějších soukenných látek

na svrchníky, obleky a damské kostymy.

Zaručeně české výrobky lodenové

na obleky cestovní a pro užitek vůbec.

Volejemné látky na taláry.

Chvalně známá čistě vlněná látka za zl. 2.40 metr na lehké kleriky a kabáty jest opět na skladě.

Barevná sukna

k účelům ohrámovým.

Dodávky pro jednoty Sokolské a stejnokroje vůbec co nejkulantnější a zboží našeho původu.

Sukna a látky kočárové a na kulečníky.

Speciální sklad voskových plátů a linozem.

Vše pouze zaručených jakostí, čerstvé moderní zboží a nikoliv staré, neb na oko pracované bezcenné hadry.

Ceny pevné avšak nejlevnější.

Vzorky se na požádání ihned zašlou.

Obchodní dům se sukny **V. J. Špalek Hradec Králové.**

Wolf se při této příležitosti tázal, jak se stalo, že „Neue Freie Presse“ otiskla podstatnou část této předlohy dříve, než byla rozdána poslancům. Hr. Vetter odkázal ho na předsedu ministerstva.

Situace v parlamentě. „Sonn- und Montagstag.“ píše o situaci na základě informací vládních tisků: Přes mnohé obtíže a příhody, které se v poslední době udály, není smýšlení přece nikterak pesimistické, třeba že se nesmíme oddávat žádným klamům, že nelze ani pomýšlet na to, aby pracovní program Baernreitherův byl projednán, ježto ve 23 schůzích, které sněmovna bude konati, nelze celý materiál nikterak spracovati. Během tohoto týdnu každým způsobem nastane změna scény. Není pochybnosti, že parlament tuto těžkou zkoušku šťastně přestojí. Mladost si sice k otázce o prozatímním rozpočtu nezaujali určité stanovisko, ale má se za to, že nikterak nebudou vyvolávat ohrožení parlamentní práce. Obtíže mohou nastati v nejbližších dnech jen z konfliktu mezi katolickou stranou a německými radikály, ježto jak katolická lidová strana, tak i antisemité jsou odhodláni netrpěti dále urážek německých radikálů. Přes to se však situace nemusí posuzovati pesimisticky. Každým způsobem však třeba počítati s možností, že investiční předloha dostane se před plenum sněmovny a v tomto zasedání jen ve výboru bude projednána.

Interpelace buď jen dotazem. „Information“ poukazuje na skandální zneužívání interpelací vládním necudností a urážek do nich. Především jest úplně oprávněn požadavek, aby se učinil konec soustavnému tupení náboženství a církve. Ale tu se nesmí sněmovna a její předsednictvo schovávat za státního zástupce. Celému zlořádu tomu učinil by se zkrátka konec, kdyby stanoveno bylo pravidlo platné v obou sněmovnách francouzských a v parlamentě italském: že totiž dotaz smí býti jen dotazem. Nikde se pravidlo to tak přísně neprovdává, jako v Anglii. Interpelace nesmí tam obsahovati ničeho, nežli jen dotaz na ministra. Každé slovo odůvodnění, každý dodatek jest naprosto zakázán a zapisovatel sněmovny je za kontroly spekra (mluvčího) škrtne. To by mělo býti zavedeno také u nás. Dotaz měl by býti dotazem. Pak by se samo sebou zamezilo, aby se dotaz stal pohaněním v.

Německý císař Vilém dával minulý týden svého syna, korunního prince, zapisovati na universitu v Bonnu. Potom účastnil se i komersu studentů a měl tam řeč, v níž studenty pobádal k nadšení pro Německo a jeho poslání. Připomenul též Bismarkův výrok: „My Němci bojíme se Boha a ničeho více na světě. Německé národní sebevědomí finulo se tu z úst všech.

Válka v jižní Africe. Zdá se, že Boerové přes nepříznivé počasí, jaké v jižní Africe zavládlo, ve své čilosti neochabují. Když se také tu i tam Angličanům nějaké to odděleníčko boerské zajati dá, stává se mnohem častěji opak, že boerské čety často přinutí i oddělení anglická, jak Angličané sami to doznati musí, ke kapitulaci. Tak se to stalo většímu oddělení anglickému právě tyto dny u Kronštatu. Kolik ale takových nehod se světu zamlčí, to nelze říci. Velice nepohodlným je Angličanům přepadání vlaků, v čemž jsou Boerové pravými mistry.

Od Číny vyslanci požadují úhrnnou náhradu více než 65 mil. lib. st.. Rusko požaduje 16.9 mil. odškodného za válečné útraty, poškození za mandžurské dráhy a 1.2 mil. za ztráty

mniši z kláštera Břevnovského a za opata Bauera r. 1294 vystavěn byl veliký kostel. Obě budovy byly ve válkách husitských zapáleny, načež po dobách husitských za opata Otmaru Cínka opět zřízeny tak, jak je dosud spatřujeme. Z původního kostela spatřujeme ještě presbytář a hlavní portál.

O mniších řádů sv. Benedikta, kteří zde působili jest v historii často zmínka. O lupu Kladskou dobyli si zásluh neocenitelných. Učili lid vzdělávat pole, provozovati řemesla, založili školy a také věhlasné gymnasium Broumovské, na němž celá řada vynikajících lidí studovala, a které i za dnešní doby se těší chvalné pověsti, jest jejich dílem. Z řeholníků mnozí vynikali uměním a učedností. Také na poli národnostním dobyli si neocenitelných zásluh. Zvláště řeholník Bon. Pitter, v dobách, kdy germanizace se počala v Čechách šířiti co nejrozhodněji českého národa se zastával a Němcům v jich počínání překážel.

Znamenitým učencem byl zdejším převor Matouš Sobek z Bielenberka, který se později stal biskupem Královhradeckým a pak arcibiskupem pražským.

V 17. století zde byla založena Mariánská kongregace, o níž se také Jirásek v některých svých spisech zmínuje. Každoročně konaly se zde veliké slavnosti ku cti a oslavě Panny Marie, že v celých Čechách nebylo jim rovných. Z daleka přicházeli lidé, aby tu pobožnost svou vykonali a dojemných slavností se zúčastnili. Ve velkém sále klášterním za války a Pruskem sídlil generál Laudon a později také nějaký čas císař Josef II. V roce 1875 byl klášter na rozkaz císaře Josefa II. zrušen a řeholníci museli se rozejíti. A tu v historii čteme, kterak lid z celého okolí truchlivě vyprovázel šlechtetné kněze a když Tito naposled mu žehnali propukl v pláč. Mezi lidem byli i

soukromníků. Za každý měsíc po 1. dubnu 1901 požaduje se dalších 200.000 lib. st., Itálie požaduje za odškodné 2.800.000 lib. st. a 100.000 lib. st. za každý měsíc po 1. květnu 1901 a dalších 1.600.000 lib. st., nebude-li Čína vyklizena před zimou a 1.140.000 lib. st. odškodného. — K poměrum se oznamuje: Na všech stranách lze pozorovati hrozivé jítření mezi Čínany. V Chau-Hai-Kuanu, ležícím na severu v zálivu Liatongu, utrpěla angloindická kolona porážku. Jest obava, že tento neúspěch vojska spojeneckého bude mít neblahé následky v zápětí v kraji, kde vzpoura boxerů nabyla v loni tak velikých rozměrů.

Drobná obrana.

Útlék ze zrušených klášterů. Dosti hluka natropilo pověstné Proudhonovo heslo „Majetek jest krádež“ a dosti jeho hlasatelů odpýkalo žalářem revoluční své choutky, protože společnost lidská musí hájiti nedotknutelnost soukromého majetku. Není tedy radno šifiti revoluční zásadu, že majetek měšťácký a židovský jest krádeží, ale lze zcela volně horliti pro zabrání církevního majetku. „Čas“ aspoň a jiné protestantské listy nemohou ani naléztí dosti obdivu nad svobodomyšlností francouzské a portugalské vlády, která právě ruší náboženské společnosti a zabírá jejich majetek, ačkoli jiné vyřídunské společnosti ponechává nerušené při obrání lidu.

Potomek československé humanity sice odporučuje všele tuto násilnost i rakouské vládě, ale u nás netřeba se konfiskace klášterního jmění mnoho obávat, protože by to opatření hrozné mnoho státní pokladnici pomohlo. Řehole naše nevzpamatovaly se dosud z konfiskační praxe josefinské politiky, proto kromě starých budov a něco spuchřelého kostelního harampátí nedalo by se nic jiného zabrat. Ještě tak židovští agenti vydělali by něco při licitaci, jako se to stalo před 100 lety. Historie tehdejší konfiskace klášterů jest velmi poučnou. Odhadování budov, statků, klenotů klášterních, prodej jejich a hospodaření s nabytým jménem bylo v pravdě podivuhodné; při tom panovalo surové vandalství a neslýchané porušování výkonných orgánů. Jakási židovka Schendl-Dobrušková z Brna předložila r. 1788 císaři II. plán, dle něhož cizozemská společnost židů chtěla skoupiti všechny statky zrušených klášterů za 20 milionů zlatých. Ačkoli statky klášterní nebyly této společnosti prodány, přece bylo rozhodnuto, aby židovce Dobrušce byly prodány všechny posvátné klenoty a nádobí kostelní. Jak se tyto památky umělé a posvátné prodávaly, svědčí malý příklad. V klášteře vídeňském poblíž císařského hradu byly všechny kostelní poklady prodány dle úředního výkazu za 36.000 zlatých, ačkoli za jedinou monstranci platil zlatník Holbein 50.000 zlatých dle kvitance, jež dostala se do rukou mocnářových. Když před zrakem mocnářovým dály se tak hanebné obchody vládními úřady, jak to teprv vypadal dále, kde nebylo se třeba obávati kontroly. Mariánský obraz v poutním místě Waldrastru v Tyrolsku byl obrán ve jménu zákona o drahocennou brilantovou ozdobu a

mnozí starci, jimž byl klášter jedinou oporou, kde nalézali ochrany a podpory ve stáří; ten lid nemohl pochopiti proč ty moderní, reformační snahy odnímají jim útěchu a oporu, proč rušeny jsou řehole, které po staletí se přičiňovaly o blaho lidu, které škytaly lidem pramen výživy, založily školy, zavedly řádnou výchovu v rodinách pěstovaly umění a vědu, naučily lid řemeslům a práci rolnické, zkrátka, které vykonaly ohromný kus práce v kulturním vývoji lidstva.

A což kdyby ten lid byl věděl, že těmi šperky, které snad kdysi zdobily sochy svatých se leckde krážděly bohaté židovky, že drahocenné předměty ze zrušených klášterů dostanou se do rukou cizinců a i židů, kteří již v tehdejší době svým jednáním vzbuzovali odpor. A peníze přišli tam, odkud zvláště národu českému nejméně přízně klye . . .

Ten lid uznával plně zásluhy řeholů, sbíral na stavbu kostelů a klášterů, okrašloval oltáře a sochy, poněvadž byl pevně přesvědčen, že činí práci zásluhnou nejen v zájmu náboženství, ale i ku prospěchu a obohacení vlasti — a tu arcit nechápal, proč to vše má přijít na zmar, proč se tím, co on nashromáždil má obohatit cizinec, proč ten český národ má býti zbaven svých nejuprávnějších rádců a učitelů a oloupen o drahocenné památky. . . .

I v Polici, ač přičiněním opata Rautenstraucha statky klášterní zabaveny nebyly, přec panovalo veliké rozhořčení a zvláště proti Vidni se vznášal veliký odpor. Z toho se dá již vysvětliti, proč mnozí mladíci utkali do ciziny aby na úkor vlády vídeňské bojovali pod cizími prapory.

Po odchodu řeholníků zavládla mezi lidem nespokojenost, která se stupňovala rok od roku a která dostoupila výše, když druhý kostel v osadě, jenom z příspěvků zbudovaný byl na vyšší rozkaz

za nějakou dobu objevila se v plesu žena jistého člena konfiskační komise s touto ozdobou na hrdele. Věci drahocenné a památné jako n. př. meč vévody Albrechta, člena císařského rodu, byly prodávány po zlatkách a odváženy židovskými agenty za hranice. Z klášterů a chrámů nadělány kasárna, věznice a tovární dílny.

Chudina z celého lupu neužila nic, protože z licitace vytěžené peníze stačily na výlohy různých komisí. Zlořády při prodeji klášterních pokladů panující porušily na mnohá leta mravnost úřadů. Státní pokladně nepřibýlo z loupeže církevní nic dle výroku samého císaře Františka I., jenž odsoudil tento přehmat slovy: „Já pro svou osobu nenesu žádné viny v této věci; předkové moji to učinili; financím však nemůže to přinéstí žádného štěstí, neboť nespravedlivý krajcar pohlcuje zlatý“ (Viz dra. Kryštůfka, Dějiny církve katolické str. 165.) Tak jenom židovský chabrus těžil z konfiskace církevních statků před 100 lety a mohl by i nyní něco vytěžiti, proto lze pochopiti, proč filosemitské listy usilují o nové zrušení klášterů.

Z činnosti katol. spolků.

Diecéšní jednota cyrilská v Hradci Králové koná ve středu dne 8. května 1901 o 8. hod. večer v spolkové místnosti v Adalbertinu svou výroční valnou hromadu. Program: 1. Zprávy funkcionářů. 2. Doplnovací volba výboru. 3. Volné návrhy podané výboru do dvou dnů před valnou hromadou. Výbor jednoty činí tímto P. T. členstvu k valné hromadě účtívě pozvání se zúčastniti prosbu za čestné účastenství.

Nový politický klub křesťansko-demokratický zakládá se pro hejtmanský královéhradecký se sídlem v Hradci Králové. Stanovy došly mistodržitelakého schválení a ustavující valná schůze koná se v neděli dne 5. května b. r. o 3. hod. odpo. v hostinci p. Šprýžara na Slezském Předměstí.

Schůze katol. jednoty v Polici n. M. Z Police se nám píše: Naše katol. jednota konala v neděli, dne 28. m. m. velice zdařilou schůzi. Závítal k nám p. Prosečský, redaktor „Obnovy“, z Hradce Králové který působivě probral thema: „Kristus a proletáři.“ Účastenství bylo velice čestné. Přišli lidé i ze sousedních obcí, ano i z Hronova se asi 10 členů tamnějšího katol. spolku dostavilo. Jak působila přednáška p. redaktora, a jaký zůstavila zde dojem, o tom nejlépe svědčí závěrečná slova vldp. B. Krieshofra, který po dlouhé, skoro 2 hodiny trávající přednášce vřelými slovy p. řečníkovi děkoval a mezi jiným pravil: „Slyšeli jsme pravé slova, která tak dalekosáhlý význam mají i pro naše poměry. Slyšeli jsme, jak bezdůvodně jsou boje proti katolickému náboženství, a jakých zbraní odpůrcové naši proti nám používají. Z historie citoval nám p. řečník mnoho důležitých dokladů, které nás mohou dostatečně přesvědčiti, že boje proti našemu náboženství jsou pomíjející a že pravda přec zvítězí. Objasnil nám podle základy hnutí „Pryč od Říma“, a uvedl, že protestantismus takovým způsobem vlastně urychluje svůj pád. Neboť takoví lidé, kteří se dají za blůný groš od své víry odloučiti, nemohou nikdy býti oporou náboženství jiného, ba naopak, urychlují vlastně jeho zánub. Přesvědčivě rozebral p. řečník otázku národnosti, zmínil se také o nejvíce napadaném ndp. biskupu královéhradeckém, který podal již tolik důkazů, jak vřele i národem svým ctí. Zajiště mluvím ústy

zmenšen, že totiž loď chrámová byla zbořena a jen presbytář (nynější hřbitovní kaple) státi zůstala. Lid viděl, že se to děje jen z osobních choutek, že kostel nikomu nepřekážá a že jen protináboženská politika šíří spoustu a dává podnět ku vzpouřám. Ten lid dobře tušil, že bouráním oltářů a chrámů podkopána bude i autorita světská a že po chrámech přijdou na řadu i trůny, což se v pozdější době vyplnilo. Neprozřívá politikové chtěli zeslabením církve utvořiti pokrok a netušili, že se tím rozbijí stát a že ta jejich práce přivodí jenom proudy krve, nespokojenost, násill a vzpoury, které mohou základy samého trůnu podkopati. —

V době nynější jest Polický klášter často navštěvován. Přicházejí sem zvláště spisovatelé, kteří zde berou často látku k historickým povídkám. Klášterní a zároveň farní kostel jest krásně upraven. Nedaleko odtud rozprostírají se romantické skály Adrbašské a Teplické, kam průměrně 12.000 turistů ročně zavítá. Jest tedy Police zvláště v letě hojně obydlenou. Před klášterem stojí kamenný sloup, na němž spočívá pozlacená zeměkoule a kříž. Sloup ten postavil z vděčnosti k měšťanům Polickým opat Wolfgang Selender, když byl svého času z Broumova vypuzen a v Polici nalezl útulku.

U hřbitova, v bezprostředním sousedství kláštera nalézá se malá kaplička Panny Marie, pod níž prýští pramen. Jest to místo, kde v šedé dávnověkosti stávala poustevna. Voda té příkladá lid záračnou moc a i z daleka přicházejí sem lidé, aby se zde pomodlili a vody té se napili.

Klášter obkliččen jest stromovím a šedé jeho zdi malebně se vyjímají v zeleném věnci akací.

Milčky kráčel jsem v průvodu kněze řádu sv. Benedikta, B. Krieshofra po místech, z nichž

Vás všech, když p. ředitelovi za jeho krásnou přednášku všude hluboce ctěný dík! — A obrátiv se k p. ředitelovi, vřel. Kriehofen pravil: Budte ubezpečeni, ctěný pane řediteli, že lid zde přítomný, až třeba si musí dobovati vesedějí chleba, přec nikdy svoji víru neopouští. Víra sílíla jej ve všech bouřkách které se nad krajinou touto přihnaly, víra bude mu i záštitou v bojích nastávajících. — Hluboce dojmuti loučíme se s Vámi s prosbou, byste vyřídil nejdůležitějšímu arcipastýři našemu, že lid zdejší nikdy neuváží osetmetným snahám jeho odpůrců, že vždy s láskou vzpomíná i modlití se bude za nejlepšího Čecha, nejhorlivějšího biskupa, za J. M. n. p. biskupa Eduarda Jana Bryncha . . . Schůzi přítomní byli i někteří národní socialisté, kteří vlastně přišli s úmyslem dělat „repliky“ — ale po přednášce neměli žádné chuti své zásady projevit.

Přednáška. Z Nov. Bydžova se nám píše: Zdejší katol. jednotě konati bude v neděli, dne 8. t. m. o 7 hod. večerní schůzi, při které bude přednášeti ctp. Alois Vobejda-Prosecký, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové, který na naši žádost zvolil thema: „Svoboda a křesťanství“. Jelikož přednáška o tomto tom, kterou p. redaktor již v katol. jednotě Častolovické konal jest velice působivou a zvláště na naše poměry se hodící, žádáme všechny členy, aby se v hojném počtu dostavili a hosty sebou přivedli.

Z Nového Bydžova. V neděli, dne 28. m. m. přednášel v katol. jednotě naši jednotel vřel. Jos. Šmejkal o tematě: „Křesťanství práci posvětilo.“ V řeči své poukázal, jak práce u pohanických národů se potupa považována byla: ne obrovských stavbách starých Babylonů, Egyptů i Římanů lpěla kletba a tlesceré proklínání oněch tisíců nešťastných otroků, kteří bičů poháněni, stavby ty konati museli. Přišel Ježíš Kristus — až do třiceti let dlel v dílně svého pěstouna, pomáhal mu při práci, sňal z ní kletbu Hospodinovu pro hříchy Adamův na ni uvalenou, posvětil ji a povýšil za nejčestnější povinnost. Dlouhá Nazaretacká byla věra jako druhý rájem, rájem práce. Než, jako u první ráj připravil lidstvo ďábel a sám, tak o druhý ráj — ráj práce — připravují lidé s ďáblem spojení, kteří seřadění jsou pod prapor liberalismu, socialismu, anarchismu a j. Ke konci té řeči vyhlásil četná shromážděná, aby nedali se strhnouti nevěreckými hesly. Nešťastný v své chudobě, že Bůh na té zapomněl, že bohatství nedal tobě — jestliže jen málo máš — mnoho mti budeš — budeš-li v tom málu věren Bohu a svým povinnostem. Posvěťte si práci svou modlitbou, a modlitba nám takřka poslatí každé zdvižení ruky, každý krok. — Po přednášce sešli se chutí naši ochotníci a to velice zdařile jednootkovko: Studentský trojlistek. Za výborné výkony odměněni hluchým potleskem. K osvětlení zábavy přispěl pan řed. kůru a pp. Balcar, Bartoš, Šenk, kteří shromážděné svými zdařilými výstupy velice obveselili. Sběrka na prapor 70 zl. vynesla. —

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. V Pánu seenal: p. Vinc. Slavík, koop. v Slavoňově, † 27. dubna (narozen 1872 vs. 1899). Ustanovení jsou: p. Frant. Pecka, děkan v Č. Skalici, za děkana do Náchoda, p. Karel Neuhil, kaplan za administrátora v Ronově, p. Frant. Nentvich, koop. za administr. v Harrachově, p. Frant. Kratochvil, kaplan za administr. v Záboří, p. Jindřich Kolář, administrátor za kaplana ve Vel. Petrovích, p. Karel Bláha, kapl. Petrovický za koop. do Prohluzi, p. Leopold Opletal, kapl. za administr. ve Branně, p. Frant. Král, koop. Třebovický za administr. do Lukové, p. Arnošt Portel, administr. Lukovský za kapl. do Lanškrouna, p. Josef Unger, kapl. Kácovský za exposita do Libřic, p. Jan Sňáček za koop. ve Sv. Kříži. Uprázděná místa: Česká Skalice, fara patron. knížete Schaumburg-

každý kámen hlasá kus historie. V té chvíli těžko bylo mluvit, vždyť myšlenky zabíhaly do minulosti a před očima zjevoval se mi obraz těch zastaralých dob. Jiz jako chlapec četl jsem se záněním historické povídky Jiráskovy a prosecký pan farář Kopecký mi je zvláště doporučoval. „To čti hochu,“ říkával, „abyš v bojích života nikdy nezapomněl na své náboženství a na svou vlast.“ Ten dobrý, předobný duchovní otec! Až tolik bojů a útoků se přeneslo přes jeho hlavu, až utrpení bylo denním jeho údělem, přec zůstal věren vždy svým zásadám, pečoval o blaho svých farníků a zvláště nám, dítkám věnoval velikou péči. Bůh ví, jestli v tom jest od mnoha lidí ten nenáviděný cit — a nebo ten chladný, vážný rozum, ale vždy kdykoliv si na něho vzpomínám, mám oči plné slz. . .

Netušil jsem tehdy, kdy jsem jako chlapec o Polici v Jiráskových spisech četl, že kdysi budu moci kráčet na té samé půdě, kterou tak uchvatně ve spisech svých líčí, že na vlastní oči spatřím místa kde takřka každý kámen jest památným.

Přišli jsme na hřbitov. Můj průvodčí upozornil mne na staré náhrobky, které jsou do zdi vtlačeny; jsou to vzácné památky staročeské, jen žel, že zub času již patrné stopy na nich zanechal. Pláno jest nechtěné a plakovcové figury deštěm valně poškozené.

Uprostřed malebného hřbitova jest spousta nádherných, mramorových pomníků. Se zájmem sledoval jsem jednotlivé z nich a tu překvapen spatřil jsem mezi nimi prosté, dřevěné kříže, černou barvou natřené.

„Zde odpovídají zdejší duchovní správcové,“ pravil mi můj průvodce.

Dojat, stanul jsem.

Lippe od 1. května 1901. Harrachov, fara patron. náboženské matice též od 1. května. Na odpočinek vstoupil: p. Kar. Nickel, farář v Harrachově.

Osobní. Dp. viceraktor Orel, spisovatel „Rakověti chorál“, vykonal v Praze státní zkoušku ze zpěvu s vyznamenáním.

Dámský odbor Ustřední Matice školské v Hradci Králové pořádá v sobotu, dne 4. t. m. akademii na lašavého spoludělníkůvání pl. M. Bartholdyová, al. E. Scheinerová, al. F. Vocásková, al. p. v. jednoty „Eliska“, al. jednoty divadelních ochotníků „Klicpera“, pp. prof. H. Doležila, L. Knepra, M. Nepeleného, J. Nepeleného, J. Stréglu, Dra. L. Scheinera a prof. J. Vanšury. Pořadí: 1. Živý obraz, znázorňující „Ustřední Matice školskou“. 2. S. Čajkovský: Sbor dívek (a opery „E. Oněgin“; napěje „Eliska“. Řídí p. J. Strégl. 3. Prolog k dram. pohádce „Radúz a Mahulena“ od Zeyera a melodram. průvodem houslí a klavírem od J. Šuka. Deklamuje al. F. Vocásková, housle p. L. Knepr, klavír al. E. Scheinerová a p. drem. Scheinerem. (Úpravou skladatelem samým, k tomuto večeru se vsácnou ochotou přijetno pl. Zdenkou Elavkovou, chotí presidenta české akademie.) 4. Zd. Fibich: Klavírní kvartetto E moll op. 11. a) Alegro moderato, b) Thema con variazioni. Zahrají pp. H. Doležil, M. Nepelený, J. Nepelený a J. Strégl. Na to: Nepatrné prostředky. Veselehra v 1 jednání. Lemoine, Labiche a Deouzele. — Regisseur J. Macák. Začátek určité o půl 8. hodině. Předprodej lístků obstará knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Valná hromada III. živnotenského společenstva v Hradci Král. konala se dne 28. m. m. v hotelu „u černého koně“ za velmi slabého účastenství. Dostavilo se ze 120 členů pouze 14 účastníků. S podivením konstatujeme toto slabé účastenství našich živnotníků na poradě společenstva, která se pouze jednou za rok odbyvá. Pan předseda Formánek sáháiv schůzi přednesl zprávu jednatelem a účtů. Stanovy společenstva se změnou inkorporační taxy z 10 zl. na 6 zl. jakož i stanovy hromady pomocníků byly c. k. místodržitelstvím schváleny. Naproti tomu nebyly schváleny stanovy nemocenské pokladny pro mistry, pro formální chybu an při nasazení se o nich nebylo přítomno 40 procent členů společenstva k platnému nasazení potřebných, z kterých přičiny i tentokrát o tom předmětu jednání býti nemohlo. Také s toho důvodu nepoložil p. předseda jednání toto na program této schůze, poněvadž dle doslechu řezníci a usenáci, dále pak hostinští satizují každý o sobě svláštěm živnotenského společenstva a bude tudíž sáhodno jednání o sřizení nemocenské pokladny pro mistry při III. živnotenském společenstvu až později obnoviti.

Spolek pro udržování vojenských pomníků z r. 1866 na bojišti královéhradeckém konati bude valnou hromadu dne 19. t. m. o 9. hod. dopol. v místnostech Grand-hotelu.

Spolek číšníků v Hradci Králové a okolí koná svoji měsíční schůzi v pondělí, dne 6. t. m. v měšťanské besedě, o 3 hod. odpol.

Úmrtí. V úterý 30. dubna pohřbena byla na hřbitově poučovském pl. Frant. Bitnarová, matka konsistorního kancelisty p. Frant. Bitnara. Kondukt pohřbení vedl spirituál bisk. semináře vřel. Dr. Jan Hejdl.

Jem „pokrokové“. Pardubická „Osvěta“ v č. 33. vyzývá královéhradecké hejtmanství, aby vystoupilo proti panu lokalistovi v Praskačce, že lidem odporučuje tamní vodu. Denniceace náleží rozhodně k „slušnému“ tonu pokrokového listu. Proto ať šije pokrok!

Odpadlivost v životě katolíků. Odpadli od katolické víry redaktori, Hájka a Herben aří sírou a ohněm proti katolickým vídeňským, že nespůsobili 31. dubna velikolepý průvod v chrámech vídeňských na slávnost jubilejních odpustků. Tak daleko sahá zvrhlost nevěreckých novinářů, že nechťají

Tedy zde odpovídají kněží — trpítlé. Jak prostý a jednoduchý byl jejich život, tak i po smrti jen prosté a jednoduché kříže jejich rovy zdobí.

Jaká to pokora se v tom jeví. Člověk, který třeba něčeho nevykonal, co by lidstvu mohlo prospěti, který třeba nežil tak, aby si mohl nějakých zásluh získati, přec má u svého rovu nádherný pomník, kdežto duchovní správce, který i v dobách nejkrutějších vykonával svědomité úřad mu svěřený, který nelenil, kdykoliv se jednalo o pomoc ubohým a trpícím — ten dříve věčný sen pod rovem, jen prostým, dřevěným křížem zdobeném.

Když jsme vycházeli ze hřbitova, všimnul jsem si dvou starých žen, které klečely před kapličkou Panny Marie. — Slunce právě zapadalo a soumrak aněšel se nad tichým poborským krajem, jakoby závojem svým zastítili chtěl dobré i slz. . .

Žena jedna se modlila:

„Rozpomeň se, o nejláhodoslavenější Panno Maria, že nebylo slyšáno od věků aby Jsi koho byla opustila, kdo Tebe o pomoc vyzval a neb pod ochranu Tvou se utíkal. . .“

Opět nový dojem. Vzpomněl jsem těch dob, kdy u nás v Proseči kázával nejdůstojnější arcipastýř náš Eduard Jan Nep. když ještě jako profesor tam jezdil — a tuto modlitbu vždy po úchvatných kázáních se modlival. . .

A když večer jsem se ubíral na lože ještě z okna cely jsem se zadíval na hřbitov a poslední můj pohled utkvěl na kapličce Panny Marie.

Kolik lidí trpících již sem se utíkalo a zde o přímělu Matku Boží prosilo. Kolika ubožákům kteří v boji životním nalezli zklamání bylo toto místo jedinou útěchou, kde čerpali sílu a naději,

dopřáli katolíkům ani svobodně vykonávání náboženského přesvědčení státem uznaného! „Osv“ píše docela při této příležitosti něco o černých notopýrech. Nezávislost suřivých nevěroů musí vybarcovati k sívota nejospalejšího katolíka s jeho dřimoty, v níž dosud snil, že katolíci mohou volně bez surových útoků vykonávati veřejně své náboženské povinnosti.

Souboj mezi dobrovolníky. Z Pardubic se nám oznamuje: V sobotu odpoledne konal se v již zdané halánské pluku v Pardubicích souboj mezi jednoročními dobrovoláky hul. Hugon ryt. Wesselym, přibuzným presidenta vrch. zem. soudu a dragounem E. Mayerem, synem šidovského továrníka v Praze. Oba se těšce šavlemi araniili, takže krví sbroceni museli na připravených vozích domů býti dopraveni. Mayer má svláště štákom ránu na hlavě, Wessely araneh je na krku. Příčina souboje byla „oitelná“ jakási urážka, již Wessely v hostinci učinil šidovi Mayerovi. Dobrovolníci jsou mladíci asi 30 leti.

Vypovězení Jihošlovanců z říše německé. Do haanecké stanice v Pardubicích bývají nyní každou chvíli přiváděni veliké nástupy přes 100 osob čítající Srbů a Chorvatů. Ubodí hnání jsou potrkem se Saaka a s Baska kam si přišli za výživou do svých rodných obcí v jižním Rakousku. Svého času mluvil o tomto bromadném vypovídání rakouských příslušníků poslanec dr. Engel. Ale, až jest to již hodné dávno přece se s rakouské strany dosud v té příčině nic neudělo. Systematické toto vyhánění cizinců z Německa souvisí patrně se strachem císaře německého před atentátem.

Ztratil se. Žákyně I. Hřda měšťanské dívčí školy v Pardubicích M. Veronáková, dcera vojen. puškače odešla před několika dny z domova a posud se nevrátila. Byla to dívka lehkomyšlná, která ráda mlsala a uměla přes své útlé mládí dělati dluhy na účet rodičů. Povést dí, že se utopila.

Útopená. V pondělí odpoledne nalezena byla v Labi u Svítova mrtvola mladistvé dívky, v níž poznána byla M. Čapská, dcera uhlíře z Pardubic. Nešťastná dívka zapletena byla svého času také s mnohými jinými dívkami a Pardubice do jisté nekalé záležitosti zdejší a když vše bylo vyzrazeno, zaslala si Odešla asi před měsícem z domu, aby ve vinách labských „utišila“ svědomí. Tak kouř lehkomyšlnost a špatný dohled rodičů. —

Obecní zastupitelstvo solnické — „Osvěta lidu“. Ze Solnice se nám píše: Kdykoli přechtu „Osvětu lidu“, vždy se divím, kterák možno, aby list tak zbídačený mohl mítí ještě čitatele. Lež, jizlivé poznámky, hrabost, toť obrásek „Osvěty“. V č. 33. „Osvěty lidu“ našli sobě solnický p. dopisovatel na obec. zastupitelstvo, že nepokračuje s dobou. Pan dopisovatel má oči a nevidí. Kdo má svůj vlastní úsudok, diví se přímě, a jakou píli a obětavostí p. měšťanova Hlaváček a obecním zastupitelstvem pracují. Necht formuluje blíž nepokojený p. dopisovatel, co vše by si na obec. zastupitelstvu přál, co by chtěl při více jak ohudých poměrech majetkových obce solnické a při snámych výhrádkách mnohých občanů pro přepad, že by obecní přirášky se měly svřítiti. Z logiky p. dopisovatel mnoho neochytil. Přije si totiž pokroku a hned v zápětí zaplínáhá obec. zastupitelstvo, pokud se týče opatrovny, aby nedopusťilo uvaliti na obec takové břemeno, ať opatrovna náleží k nejmodernějšímu požadavkům paedagogickým i společenským. V očích p. dopisovatele by naše zastupitelstvo bylo tehdy pokrokovým, kdyby dalo zbořiti kostel a postavilo cirkus. Ta opatrovna tedy toho pána velmi páli a to nejvíce proto, že jistý álechetný dobrodinec věnoval ne 8, nýbrž 10 tisíc korun na její vydržování a podmínkou, aby v ní působili oth. sestry. Dráhý pane! Nemá nad sestry! Jsou daleko levnější než svěťaké opatrovnice; nikdy se nevzdají a proto nemysli ani na parádu. Tím spíše věnují se celou duší svému celoživotnímu úkolu, vědouce, že jiného na tom světě nelze jim čekat. Sestry nikomu neublíží ani politikům z „Osvěty lidu“, ještě se nezabývají ani politickými ani obecními záležitostmi. Časem si dají na ulici při

aby pod nátlakem zbédovaných poměrů neupadli v zoufalství.

„Rozpomeň se . . .“ znělo mi stále v uších a uvažuje o rozbáraných poměrech nynějších, kdy tolik podvratných snah se šíří jichž jedovatě sálmé otravuje ten kdysi bodrý, nezkažený venkov, kdy pod rouškou vědy a lidskosti odnímá se lidu to nejdražší, co mu i v dobách nejbouřlivějších zbylo, jeho víra a pod rouškou národnosti vítěpují se ty samé zásady které kdysi vlastně přivodily úpadek národa, — tučím dál, čím určitěji jsem poznával že dnes více snad než kdy jindy jest třeba v modlitbě hledati opory a posily, neboť ona jest nejmocnější zbraní, kterou katolíci i v dobách nejkrutějších vítězili.

Nastává máj, doba to, kdy příroda odívá se sličným hávem zeleně, kdy vše se probouzí k novému životu — a tento měsíc zasvěcen jest uctívání Matky Boží. Zdaž ten nový život, který v přírodě se probouzí nenaplnuje nás touhou po obnově katolického života, aby po bouřích dešivé mraky se rozptýlily, a nové jaro míru a pokoje lidu vzešlo. — A zdaž možno toho dosáti?

Lid volá:

„Rozpomeň se o nejláhodoslavenější Panno Maria, že nebylo slyšáno, aby Jsi koho byla opustila kdo Tebe o pomoc vyzval a neb pod Tvou ochranu se utíkal. . .“

• • •

Bylo zachmuřené jitro kdy jsem opouštěl, Polici, která na mne tak mohutný dojem učinila. S výše věže ozýval se právě zvuk umíráčku. . .

Al. M. V. Prosecký.

potkané trpělivé bez odvěty nadati od lechtarého alfa-
nka, jasně do „Osvěty lidu“ o nich referuje. Jedinou
jejich „chybou“ dle „O. l.“ jest, že při děti modlitbě
a základním pojmem o Bohu, což činí místo zmat-
nané matky. Tak tedy vyhlíží ta nebezpečná stvoření
ty sestry. Nemocnice celého světa by vám pověděly
ještě více. Činnost sester uznala nejradikálnější města
v Čechách jako k. p. Nová Paka, jež si sestry váží,
ano v mnohých místech obdržely sestry diplomy usna-
losti. I Solnice hodlá tedy „na věčné časy vydržovati osy
„povolání nepovolání“ dosudkyň děti,“ aby ne-
sázala se Rychlovem souhlasným posadu. Co se týká toho
chování po doměch, tu odpovídáme, že p. děkan chtěl,
aby občanstvo solnické, ač nemajetné, mělo též ná-
sluhu na postavení opatrovny, by se nemuselo s han-
bou říci, že celý náklad sehnán byl v cizině, jak
tomu dosud pěti destinami jest. A také hromničky p.
dopisovatele mrzí! Podívejme se! Katolíci solničtí
schvalují jednání katolické radyho p. Ferd. Hrušky,
že si hromničky podržel. I to jest od něho hezké, že
na děkan usnulosti své obci korunu sa ni sahal. Jest
to pěkný obyčej, že naše katolická obec dává tyto
hromničky světu a věnuje je členům zastupitelstva.
Většinu s nich jest to jediný dar za celoroční činnost
a trpělivost, a jakou si tu a tam od „Osvěty lidu“ a
spol. dají nadati, nechť se hanobiti se s o u r o d á-
kem svým, redaktorem „Osvěty lidu“. Posléze přá-
telek radu: Až budete podruhé appellovati na obec,
zastupitelstvo pamatujte, že bezdůvodného urážení
jeon schopni svléstě nličníci, kteří k tomu jistě nepo-
třebují „diplomatický takt“.

„Obnova“ a „Magyar Hirnap“. Uher-
ský denník „Magyar Hirnap“ kam se i „Obnova“ vý-
měnou zasílá přinesl těchto dnů překlad části dvo-
níku z č. 18. „Obnovy“ a k tomu přidružuje poznámku:
„Jaro lepšího života spatřují tedy čeští katolíci v ob-
novení náboženského ducha. To jsou však jen naděje
na papíře. Čechové svým husitstvím dokázali, že jim
nejde ani o náboženství, ani o praktickou politiku na
poli národním, jako spíše o velikášství, hromobiti a
u některých jejich vůdců, alavomaz a ziskuchtivost.
My (Maďari) můžeme k tomu přilhlsteti klidně, poně-
vadž ta česká politika, zdali ji věbec politiku nazý-
vati můžeme, nám v ničem neškodí, ba spíše prospěje!“
Tento úsudek nám nepřátelského listu nelze ovšem
váti jako bernou minci, ale přec nuti to k úvaze
záli zde uherský list nepověděl kus trpké pravdy...

Časové úvahy na říšské radě. 3 čísto
„Časových úvah“ které obsahovalo stručnou úvahu
M. Záruby „Vláda lidovstva“ bylo svého času v ce-
lém snění státním návladnictvím v Hradci Králové
sabaveno. Dne 18. m. m. podali posl. Hruban a sou-
druzi interpelaci na říšské radě ohledně konfiskace
té. Vyjde tedy došlovný obsah interpelace v jednom
z příštích čísel „Časových úvah.“

Nový Jack — rozparevač. V Krkono-
ských horách nalezeny byly těchto dnů mrtvoly dvou
divků v nichž poznány slauka Eliška Vocašková a
švadlena Barbora Heršanová z Prahy. Obě dívky
byly oděvu zbaveny a hnusným způsobem neznámým
sloynem usmrceny. — Četnictvo zavedlo pátrání.

Zpronevření. Pekafský pomocník Jar.
Klušeček z Příbyslavi zpronevřel svému chleboďáři
28 K. načež prchl. Byl však sáby vypátrán a zatčen.

Také žurnalista. Jak jsme v minulém čí-
sle osámili, stala se v redakci kolínských „Labakých
Proudů“ směna, odchodem red. Schnepa do Mladé
Boleslavi. Vše to na první pohled nepatrná — ale
přec nuti k úvaze. Pan Schnep byl sice v Kolíně jen
krátkou dobu, ale celá jeho činnost rovnati se může
nule. Trochu toho radikálního boucharonství, které
vabovalo útrpný úsměv u lidí opravdu myslících,
několik městských klepů a nejapných titérných pole-
mik, to byla celá práce pana Schnepa. Aby pak ve-
řejnost věděla, že umí psát také dopisy, uveřejňoval
často svou korespondenci nezáživným způsobem v
„Labakých Proudech“, ač to byly dopisy často rázu
čistě soukromého. Co záleželo p. Schnepovi na tom,
že lidé na to reptali a nechtěli ty výplody jeho ducha
číst? Dle jeho názoru byla povinnost odběratele jenom
platit — a bezky mlčet! A hle, tento pan Schnep,
který ve své velikášské domýšlivosti si myslil, že těmi
radikálními frásami obrátí Kolín vstůru nobama, od-
cháší nyní k časopisu úplně bezbarvému, který
jako soukromý podnik knihtiskate v Mladé Boleslavi
v první řadě musí respektovati zákannky, ač si jsou
již nápad a náhled jakýchkoliv. — Vypadá to jako
ta historka, která se přihodila v redakci židovského
„Tagblattu“ ve Vídni. Žurnalista Dick, který byl znám
svým suřivým upadáním antisemitů přišel do ředí
s antisemitem Gregorigem a tu prohlásil: „Dáte-li mi
o 80 sl. měsíčně víc, budu vám psát jak chcete!“ — Ale
ještě jedno překvapení pan Schnep na rozloučenou
svým čtenářům udělal. Napsal feuilleton, v němž se
dardí na Kolínské dámy, že při si o sobě moc myslí
ač. V tom může mít p. Schnep pravdu; ale to není
jen v Kolíně, takových sjevů najde p. Schnep i jinde
dost a dost! Za jediný rok co při v Kolíně pobyl
jej chtěli lidé devětkrát zemit! Nevíme, jestli to
pan Schnep psal s routrpění anebo, po svém oby-
klém způsobu jako chloubu, že se těšil takové pozor-
nosti. — A nebo to byla politika jeho čtenářů, kteří
tím chtěli docílit, aby ožením se trochu ve své ra-
dikální horě ochladl a přišel aspoň poněkud k rozumu!
A za takovou dobrou snahu by mohl p. Schnep těm li-
dem ještě poděkovati. Vždyť by toho moc potřeboval!

Národní listy vyanaly ve své „vlaste-
necké“ práci zase jednou za dobré zabouřiti trochu
na „Obnovu“. Ne a neceť jim byl po chuti. Vždyť
již si naklonily jeden známý, pražský list, který kdysi
také jejich husitkou horečku odsuzoval, a dle toho
domnívaly se, že také „Obnova“ před ními padne na
kolena! Zapoměly ale, že „Obnova“ sice přinesla správy,
že v redakci jejich věje jiný vítr, že mnoho a mnoho
se svého „husitkého“ přesvědčení elevíly, ale tím že
ještě není ředeno, jakoby „Obnova“ již vše schvalo-
vala co se v redakci N. L. utvoří. Na útok N. L. ne-
třeba odpovídati. Svě stanovisko vůči ními jsme již
často vytkli. My stojíme na těch samých zásadách
jako dříve — a tedy nepodobáme se apilovému počasí

jak tomu v redakci N. L. a i jiných, třeba nám na
oko spřádaných listů jest.

Z Trebechovic. Dne 8. května b. r. bude
odpoledne ve 3 hod. posvěcen základní kámen ku
stavbě kostela v Jenkovicích. Na kostel tento do-
brotitivě přispěli: (Pokračování) Pl. Anna Soukupová
s K., vlp. Jos. Světelský, katecheta 10 K., Školák
sestry v Nov. Bydčově 4 K., p. Jos. Práček s Karou
20 K., Nejmenovaný kněz se Staré Boleslavi s K. —
Z obce Kráovic: Po 2 K. pl. Kynosová M., pl. Ba-
šková A., p. Kynos J. č. 1., p. Zemánek V., p. Černý
J., p. Ugrád A., p. Kopecký J., p. Ránátek V., p.
Novák J., Po 1 K.: p. Luňák J., p. Falta, p. Vokoun
V., p. Novotný A., p. Martinec Fr., p. Šotola V., p.
Kynos J., po 40 h. pl. Frant. Tomášová, pl. Věti-
šková A., p. Tlaškal 10 h. (Pokračování). Za milodary
srdečně děkuje a o další přispěvky prosí: Ferdinand
Hanousek, děkan v Trebechovicích.

Z Horního Studeného. Dne 28. dubna
pořádali u nás okresní hospodářský spolek Chotěboř-
ský veřejnou schůzi lidu. Pan farář Vlček z Nové
Vsi hovořil o drobné činnosti svépomocné; obilní skla-
diště jsou svépomocí nad jiné důležitou, protože ro-
lnictvo může se dodělat vyšších cen obilních. Pojišťo-
vání pro stáří jak rolníků tak dělníků zemědělských
jest taktéž důležitou akcí svépomocnou. Potřebné
předlohy zákonné pro pojišťování kroupitné, ohňové
a dobytčí posud leží v zemském výboru, ač již měly
dávno býti zněm předloženy. Pan okresní svěrolékař
Marek hovořil o nákazách dobytka. Obávrně pojednal
o nemoci, v našem okrese často se vyskytující, sněti
aleznání. Zajímavě vyloučil posluchačům očekávání po-
kusem a čistě kultury bacillové.

Ve Vrselích u Kopiclína byla konána
ve dnech 20. — 28. dubna t. r. obnova sv. missie.
Přes to, že jarní práce letos opozděné v plném proudu
byly, přece účastenství při nich bylo veliké. Sv. svá-
tosti přijalo 616 věřících. Zaplať Bůh nadšeným mi-
sionářům vdp. pánům P. Bern. Čákoví, Fr. Bláškovi
a Jos. Jandovi, redemptoristům z Prahy za všechna ta
slova lásky a útěchy.

Z Úpice. (Křesťanství.) Dne 8. května t.
r. před velkými službami Božími bude a povolením
nejdůstojnějšího biskupského Ordinariátu do katolické
církve přijat a po udělení křtu sv. přistoupi mezi má
sv. k stolu Páně israelita Gustav Willig, 47letý man-
dílský pomocník v Úpici. Kmotry při křtu sv. budou
p. MUDr. Ant. Čapek, městský lékař a p. Jos. Těmín,
majitel mandle, oba z Úpice.

Z Čechovic. Nezapomeneme nikdy na ty blahé
doby a chvíle, kdy mezi námi dlel milovaný arcipa-
stýf náš Edv. Jan Nep. Brynych. Zavítal v tiché
pohoraké městečko naše, provázen jím vdp. kanov-
níkem Dr. J. Soukupem a dp. Dr. Jos. Novotným,
bisk. sekretářem, aby odbyval generální visitaci, udí-
lel svátost sv. břimování, a jak sám pravil, aby pro-
mluvil k lidu od srdce k srdci. Bylo to 20. dubna
b. r., kdy po 5. hod. odpolední zavítal k nám Jeho
Bisk. Milost ze sousedního Křivčanova; a ač celý
den skoro špatně panovalo počasí a dešť hrozil
skazit slavnost, na kterou lid se tak těšil, přec po
4. hod. vyjasnilo se nebo, a lid v proudech ze všech
stran hrnul se, aby uvítal J. B. M. — Nejdřel. Vele-
pastýř přijel bránou do města, kde u sochy Rodičky
Boží, v loni z přispěvků zbožného obyvatelstva a na
pomocí Jeho Jasnosti knížete Františka z Auers-
perku za 2800 K postavené, byl uvítán. Zde
shromáždilo se obecni zastupitelstvo a pány Aloisem
Čermákem a Alb. Hergeselem co zástupci knížete
Frant. z Auersperku, sbor dobrovolných hasičů, školní
dětky se svým učitelstvem, četné shromážděné duchoven-
stvo a mnozí zbožní lidé. Nejprve uvítal J. B. M.
jménem kolatury místní duchovní správce, pak zá-
stupcové J. J. knížete, místní pan starosta a žákyně
IV. třídy Marie Čašarova. Dojemná byla slova miste-
ního starosty, inženýra p. Doubka, který vítal Jeho
Bisk. Milost nejprve co velekněze, a pak vítal jej
co věrného a neobroženého zastance lidu českého a
svatých jeho práv, který za lid svůj doveďe promlu-
viti v čas a na pravém místě. Na to bral se právod
městem hojně přepory ozdobeným do farního domu,
odtud do chrámu Páně, kde stála u vchodu druhá
brána s nápisem „Ecce sacerdos magnus“. V chrámu
Páně konány předepsané obřady — katechese a Jeho
Milost ndp. biskup promluvil k lidu slova, jež výrazem
byla lásky otcovské, která objímá všechny. Večer bylo
slavnostní osvětlení města, na něž J. B. M. provázen
p. měšťanem podivati se ráčil. Druhý den, v neděli
ráno 21. dubna b. r. shromáždily se školní děti
před farní budovou se svým učitelstvem, načež
ubrali se u slavnostním právodu do chrámu Páně,
kde při mši sv. J. B. M. promluvil k lidu, který
protory chrámové přepřáhal. Věra „Jeho slova moc-
na byla — na srdce všech působila“. Po mši sváté
následovalo udělení svátosti sv. břimování. Na to jel
J. B. M. do sousední osady Křesína, aby i zde svá-
tost sv. břimování udělil. Vrátil se do klidného zá-
tíží městečka našeho, pobyl mezi námi až do 27.
dubna, vyjížděje vždy ráno do sousedních far udíleti
svátost sv. břimování. Byli jsme šťastni, a ta milá
otcovská tvář J. B. M. věštila, že i On jest
spokojen, mezi lidem jemu cele oddaným. Toho nej-
lepšího důkazem, že dříve než opustil nás, v pátek
dne 26. dubna osobně zajel rozloučiti se na radnici
a obecním zastupitelstvem, při kterém příležitosti za-
nechal pro chudé 40 K. Po odchodu J. B. M. sepaán
o významném tom aktu svléstní protokol, který na
věčnou paměť vepsán do pamětní knihy a uchován
v archivu. A již odjel, a nám uzbývá víc než vzpo-
mínka na ty blahé chvíle, kde ten veliký, blechetý
biskup mezi námi dlel, a vroucí modlitba, by dobro-
titý Bůh, na přimlavení Rodičky Boží Jeho Bisk.
Milost provázel, chránil a opatroval.

Z Pertoltic. Dne 29. dubna byl pro naši
tichou pohorakou vesničku dnem slavnostním neboť
vítali jsme svého vrbního duchovního pastýře J. M.
ndp. biskupa Edvarda Jana N., za přčinou kanonické
generální visitace, které v našem chrámu Páně byla
poslední r. 1867. Byl to opravdu milý pohled na
zástupy věřících, jak od časného rána všemi polními
cestami spěchali k farnímu chrámu do Pertoltic odkud
vstříc vlály jim prapory i s těch nejmenších chatek.
O půl 7 hod. vyjelo sa stěhlby a hudby chvalné
známé kapely p. Chaloupky, četné banderium přifa-
řených rolníků pod velením p. J. Práška, statkáře
z Vlastějovic směrem ke Zruči, odkud o půl 8 hod.
přijeli s nejdř. velepastýřem spět k Pertolticům, kdeš
u slávobrány očekávali J. B. M. místní spolek dobr.
hasičů s velitelem p. J. Jaklem, sbor dobr. hasičů
s Kounic, velitel baron Hugo Csercsinar, rytíř z Bier-
nitzu, školní mládež se svými pány učiteli, obecní
zastupitelstva a zástupové věřících. J. B. M. uvítal
místní duchovní dp. V. Šafránek, patronátní komisaři
pánové Alois Čermák, vrchní lesní, Albert Hergeseil,
správce a J. Havlík, vrchní lesní, starosta p. Skra-
movský jménem všech přítomných zastupitelstev, fi-
děl učitel p. B. Kopecký a žákyně Kamila Prochá-
zková, načež celý průvod bral se k chrámu Páně. Se
slzou v oku naslouchali jsme otcovským slovom
svého vrbního pastýře, který promluvil k břimovan-
cům, vybízaje všechny k životu dle svaté naší víry.
Odpoledne navštívil ndp. biskup i filiální kostel
ve Slavčově, kdeš uvítán byl patronátním komisařem
p. J. Havlíkem, fidiám učitelem p. Edvardem Nová-
kem a starostou obce p. J. Čisákem. Uvědomělý lid
katolický uvítal svého horlivého arcipastýře a vla-
stence po katolicku a volal: „Pán Bůh nám Jej
dlouho zachovej!“

Z Pravonína (vikariát Dolno-Královický).
Dne 25. dubna zavítal J. B. Milost, náš nejdůstoj-
nější Velepastýř na Svě visitací cestě do naší osady.
Již po mnoho neděl jsme se těšili na veliký ten pro
nás svátek, kdy obec naše bude hostiti svého dra-
hého Velepastýře. A proto také v ten den oděla se
jindy klidná usada naše ve slavnostní roucho a
v duše všech osadníků i lidí z okolí ahočila se
radost. Když J. B. Milost přijel ke bráně, na níž
skvěl se ctihodný křesťanský pozdrav „Pochválen buď
Ježíš Kristus“ a u které očekávala ho celá ta shro-
mážděná osada, uvítal ho srdečnými slovy vysoce-
důstojný pan vikář a farář v Pravoníně J. Kocak.
Pak pozdravili J. B. Milost veledůstojní páni, vikář
Louňovický, děkan Nečeradecský a farář Kondracký,
pak pan starosta Vrtík a p. fidiel Vykulil. Za
dětky uvítala J. B. Milost Ludmila Jirková, žákyně
II. třídy. — Nejdůstojnější Velepastýř vykonal všechny
svaté úkony spojené s gen. kan. visitací za účasten-
ství knězstva i osadníků domácích a okolních. Všichni
jame byli nadšeni a všem jistě utkví v duši otcovské
slova Arcipastýřova jako drahá památka. Zvláště
dětky jistě byly dojaty tou něžnou otcovskou láskou
J. B. Milosti, která vyznívala z Jeho slov k nim, a
jistě splní co slíbily: že totiž se budou snažiti, aby
dím dále tím lépe poznávaly svého Spasitele. — Pří-
tomní důstojní pp. duch. správce v pražské arcie-
diecése vyslovili svůj podiv nad tím, jaké hluboké
odpovědi dávaly děti se sv. náboženství podle Oltáře.
Rovněž společně hlasitě modlitby při mši sv. a zpěvy
dle Oltáře valice se jim líbily, ješto povzbuzují ke
společné nadšené pobožnosti. — Krásná tato slavnost
stala se také J. B. Milosti vhodnou příležitostí, aby
vymámenal za četné práce vlezalozvláštního zděšního
duchovního správce a bisk. vikáře veledůst. p. J.
Kocka, jmenovav jej skutečným bisk. konsistorním ra-
dou a assessorem. Při tom vzpomněl, jak učil se jako
bohohlovec od veledůst. p. vikáře tehdy kaplana
v Kutné Hoře obětovati pro povolání své vše pozem-
ské. Byloť to v roce 1866. a 67. kdy chodil ve-
důstojný p. vikář denně často více než k 20 chole-
rou nemocným, přinášaje každému z nich Božského
Těšitele. — K nové důstojnosti všech i mu srdečně gra-
tulujeme. Bůh všemohoucí račiž provázeti drahého
Velepastýře našeho Edvarda Jana a šlehné práci Jeho.

Z Křesína. Dne 21. dubna zavítal J. M.
nejdř. biskup Eduard Jan N. Brynych provázen vdp.
kanovníkem Drem. J. Soukupem a dp. ceremonářem
Drem. J. Novotným do nepatrné vsi Křesína, oče-
káván ohromným zastupem lidu z celého okolí. U
slávobrány uvítal Jeho Bisk. Milost místní admini-
strator dp. Václav Stýblo, p. c. k. okresní hejtmán
z Ledče V. Bouma, za přifažené rolnictvo promluvil
p. A. Kos z Mohelnice a za školní mládež Jos. Pe-
terka žák II. třídy. Radostné bylo to přivítání, všichni
se na J. B. M. těšili a proto také slzou žalosti a
zármutku uaroseno bylo oko všech, když za krátko
na tu J. B. M. s námi se loučil. Bůh šlehné a za-
chovej J. B. M. na dlouhá a dlouhá léta!

Z Víkramtic. Den 24. dubna byl pro nás
dnem radosti. Naše chudá, tichá vsiaka hostila ve
svém středu hostě vznešeného, Jeho Milost nejdř. bisk.
Eduarda J. N. Brynych. U brány při přjezdu uvít-
tal Jeho Bisk. Milost dp. farář Bob. Dvořák, zástupce
přifařených obcí p. Frant. Mendl z Nového Smrdova
a před kostelem dceruška p. fidielcu učitele Marie
Havlová, žákyně II. třídy. Uvítání na chudičkou osadu
bylo velikolepé.

Různé zprávy.

Slavného uvítání dostalo se J. E. kard.
L. bar. Škrbenskému, knížeti arcibiskupu pražskému,
když přijel z Budapešti do Prahy. Nelze nám vyličit
příběh slavnosti, o to se již dostatečně postaraly
„Katolické listy“ jen to podotýkáme, že mladý kníže-
arcibiskup za krátkou dobu svého působení v Praze
svým milým, sympatickým sjevem, mírnou, náležitou
povahou a dobrotou srdce doveď si získati lásku
všech katolických své arcidiecése. Z povýšení nejde
že se radují všichni katolíci jeho arcidiecése, ale
přec celý národ český, že nástupce slavné paměti

hard. Schönborna dosáhl hodnosti jaké se těšil i Jeho
vznešený, nezapomenutelný předchůdce.

1. květen. V některých městech, kde před
10 lety se nejokázaleji slavil 1. květen jako dělnický
svátek počíná již vát jiný vítr. Tak z Berlína do-
chází zpráva, že tam dělníci obuvníci, kováři a
koželužníci se nanesli 1. květen více nevěstiči. V Mn-
chově manifestacího průvodu dělníků zúčastnilo se
jen asi 800 osob, kdežto ještě před 2 roky bylo jich
4000. V Brně usnesli se typografové, z nichž někteří
druhdy stáli v čele soc. demokratů neslaviti první
květen — a proto se také v tiskárnách pracovalo.

Misie v Königsbergu. Píše se nám z Kö-
nigsbergu v Německu: Byly zde konány právě sv.
misie OO. redemptoristů z Králov. Kostel byl den
co den přeplněn. Přicházeli i protestanté na kázání
a misijníci nalezli zde veliké obliby. Protestantští
náčelníci policie sám se přičinili, aby ulice před ko-
stelem v době misie byla prázdnou, a aby dle oby-
čeje nestály zde vozy, které by rušily pasáž. — Tak
četné se tedy nakládá s misijními v protestantském
městě v Německu. Mnohá města v katolickém Rakousku
by si z toho mohla vzít příklad.

**Vádcové hnutí „Pryč od Říma“ a
mravnost.** Poslanec Schönerer, který jest jedním
z hlavních sloupů hnutí „Pryč od Říma“ jak již bylo
v mnohých časopisech uveřejněno, má ve Vídni bordel,
do něhož se lákají nezkušená děvčata, aby se tam
věnovaly životu nemravnému. — Nyní se dovídáme,
že Schönerer i druhý svůj dům v bezprostřední blí-
zkosti katolické svatyně věnoval témuž účelu, protože
to přý vynášá — hodné peníze! Toť tedy čistý apo-
stol protestantské propagandy.

O křesťanství píše Tolstoj: Učení křesťan-
ské má hluboký metafyzický smysl; je to široký
smysl, jenž celé lidstvo objímá; ale jest též jasný,
prostý a praktický, přizpůsobený životu každého
člověka. V mravouce křesťanské jest pramen štěstí.

Století humanity. Ve válkách v uplynu-
lém století padlo přes 30 milionů lidí.

Zločinnost. Z Vídně se nám oznamuje: Ve
středu večer nalezena byla na schodišti arcibiskup-
ského paláce puma, kterou sem neznámý zločinec
položil.

Cigarety. Ač v novinách a vědeckých knihách
varuje se bez ustání lid a zvláště mládež od kouření
cigaret, přec se zdá, že všechny ty snahy jeví u nás
účinek právě opačný. Letos v prvním čtvrtletí pro-
dalo se o 144,958,829 cigaret více, než v prvním
čtvrtletí roku loňského.

Jed nikotinu. Waldeck-Rousseau, předseda
min. francouzského je nemocen a musil se podrobit
operaci na jazyku. Choroba jeho lžena byla jako
lehká. V pravdě však trpí prý Waldeck-Rousseau ra-
kovinou jazyka, již způsobil si nemravným kouřením
otravou nikotinem.

Také nepřítel alkoholismu. Nedávno
slavil bavorský finanční ministr dr. von Riedl 50.
slavnost — totiž jubileum, že chodí 50 let do jednoho
a téhož pivovaru. Hosté i hostinský uspořádali mu
veliké slavnosti. Statistické mnichovské vypočítali,
že za těch 50 let nejméně 60.000 mázů bavorského
piva vypil.

Smutný zjev. V Anglii úžasným způsobem
se rozmáhá opilství u žen. Počet dívek, které ještě 20
let neměly a pro opilství zatknuty byly počítá se na
několik tisíc. Mnohé z nich v naplém stavu mnohem
zdravěji si počínají než muži. Tak minulý týden asi
30 opilých žen a dívek vytlouklo v Londýně okna
nočních kaváren, — některé z nich rozbíjely svítlny,
u chrámu sv. Marka otloukly sochy a v jedné bu-
dově se pokusily založiti oheň. — Že opilství žen
také jejich mravnost a čistota trpí, netřeba snad
zvláště podotýkati. Většina žen opilství oddaných
patří k straně soc. demokratické.

Co, stojí děla? Na výzbroj rakouského
dělостřelictva 4000 děl potřebovalo se 134 milionů
kornů.

Pro umrlčí lebku. Nedávno přišel 31ti letý
nádeník Karel Sokolovský poněkud podnapilý na
hřbitov ve Velké Polomi, kdež hrobař Jan Moravec
kopal zrovna hrob. Když hrobař na okamžik odskočil,
Sokolovský vzal vykopanou lebku a šel s ní domů.
Teprve po několika hodinách ji přinesl zpět. Byl ža-
lován pro zneuctění hrobu a odsouzen na 3 dni do
vězení. Vymlouval se, že lebku šel ukázat domů ženě,
aby viděla, jak bude vypadat po smrti.

Car ruský do Karl. Varů. Petrohrad-
ský list oznamuje že car ruský hodlá letos navštívit
Karlovy Vary.

Dreyfus zase začíná. Dne 1. t. m. vyšly
„Memoiry kapitána Dreyfusa“ současně ve všech ev-
ropejských řečech. Jak viděti, dovedou židovské kapitály
pracovati velmi účinně a promyšleně!

(Zasláno.)

(Dopisovatel „Osvěty lidu“.)

Ještě jednou chci se péra, abych Vaše lži vy-
vrátil — na pole sprostoty Vás však následovat ne-
budu. Na Vaše štvání více neodpovím!

Vyzýváte všechny možné úřady, aby proti mně
zakročili, že z toho podniknu bohatnou! Vidíte, jak si
sám odporujete! V prvním dopise jste tvrdil, že se
voda dodává za výlohy reální. Zeptejte se svého
žagira, který první záskyly obetarával — a když po-
rovnal mé příjmy s výdaji, shledal, že musím ještě
8 zl. ze své kapsy dopláci. Dnes pak mám z toho
tolik, že při úmorném dopisování nemám krejcaru
výtěšku!

Zaslání vody nezabráňte, aniž u Vás o milo-
stivě dovolení budu se ucházet!

Vy byste k. př. objednávali si od hajného ze Šu-
mavy denně 1 l. suchého špendlíč za 10 zl. — zjistil
byste totiž, že několikrát vykoupání denně ve spa-
ném špendlíči vašemu „jazyku“ dělá dobře, že Vám

totiž po každé koupeli mnohem lépe „jede“; kdo může
zakazovat hajnému, aby Vám to nedodával, a Vám
abyste tolik za to neplatil?

Šlechtně připouštíte, že voda ta je neškodná —
ale ať se Vám to líbí nebo ne, musíte připustit ještě
více. Případů je na 20, kdy voda naše působila ob-
divuhodně. Jeden z nich byl uveřejněn. Dnes uvádíme
ještě jeden. Pan M. učitel Jos. Hájek, trpěl velkým
neduhem; třikrát denně musil volat lékaře. Sotva naši
vody se napil ihned cítil úlevu a od té doby lékařské
pomoci není mu více třeba.

A dnes, ač byl na smrt nemocen jest úplně zdrav.
I ten nejspodilejší musí uznat, že v té vodě
musí být ještě něco jiného, než pouhá neškodná
voda, jak Vaše moudrost neodvolatelně rozhodla.

Vy že byste měl z toho radost, kdyby ledivost
naši vody byla prokázána? To je lež, neb o Vás každý
ví, že největší radost máte, když můžete někomu spů-
sobil mrzutost a boj, zvláště když ten někdo je kněz.

Jak celá veřejnost o Vás a Vašem jednání smýšlí,
sám jste se mi přiznal, když na mou otázku, proč
nešláďte o jiné místo, jste odpověděl:

Není možné, všude mně znají a pro mé rypalství
se mně obávají. Ano pravdu jste řekl, pro své štvání
a rypalství jste osobou všude obávanou a nevídanou.

A jak naše milá obec k Vám pro Vaše neopráv-
něné štvání se zachová, o tom ještě uslyšíte i Vaše
Osvětu! A proč ten dopis v „Osvětě“ svým
jménem nepodpíšete? Patrně, že se za své
dílo stydíte. Věřím Vám i všichni, kteří
to znají!

P. Frant. Rybář.

(Zasláno.)

Jelikož jakýsi Mádr vydává se za cestujícího
pro „Vzájemnost“ v Hronově a hledí vylákati po-
porny upozorňujeme, že žádného jednatele toho jména
nemáme, nýbrž našim cestujícím dosud je hlavně pan
Zelený a částečně i p. Stelcig.

„Vzájemnost“ v Hronově.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. dubna 1901. 1 hl.
pšenice K 12.80—13.80 žito K 11.80—12.80, ječmena
K 9.60—10.50 oves K 5.70—6.80, prase K 5.00—5.100
vike K 9.60—13.00, hrachu K 17.50—19.50, jáhly K
10.00 krup K 16.50—44.00, bramborů K 2.40—3.40,
jetelového semínka červeného K 60.00—84.00, jetelo-
vého semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 30.00
olejky K 00.00—00.00, lněného semene K 18.00—24.00
100 kg. žitných otrub K 12.50, pšeníc. otrub K 12.00.
1 kg. másla K 2.20—2.40, 1 kg. sádla vepřového K
1.60—1.78, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 6 h. Jedna
kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hekt. cibule K 4.20
jedna kopa drobné zeleniny K 1.80—2.50.

Listárna redakce.

Solnice, Kolín. V příštím čísle.
Bolehošť. Ano, dne 27. t. m. Thema: Pro-
testantství a hnutí „Pryč od Říma“.
Hronov. 2. června. Thema sdělím později.
Praha X. Ejhle, dovtípil se!

**SPISY
SOFIE
PODLEPSKÉ**

vřele doporučujeme
jako ušlechtlou zábavnou
ČETBU LIDOVOU

Vycházejí v sešitech po 30 hal. Žadejte sešit na
ukázku v každém knihkupectví jakož i v nakla-
datelsví **ČESKÉ GRAFICKÉ SPOLEČNOSTI-UNIE**
v PRAZE.

P. T.
Dovolují si ct. obecnostu zde i v okolí
oznámiti, že otevřel jsem

obchod s ptactvem

tu- i cizozemským.
Zároveň upozorňuji že přijímám
vycpávání
ptactva a zvířat všeho druhu.
Pravé Karaské kanáry.
Všechno se rychle, levně a solidně vy-
řídí. Těše se předem na přích P. T.
ctěn. obecnostu znamenám se v hl-
boké úctě

KAREL GÜNTHER,

v Hradci Králové vedle nových kasáren.

Právě vyšlo č. 5.

„Časových Úvah“
přinášející historickou studii
„Husitství a svoboda“
od Jiřího Šahuly,

jenž o době husitské napsal několik již zajímavých
spisů. — Stran 32. Cena 8 h. — Spisovatel do-
kazuje, kterak Hus rozuměl svobodě svědomí a
kterak husité přáli jiným svobodné vyznávání ná-
boženského přesvědčení. — Objednávky vyzívají
obratem

Administrace „Časových Úvah“.

Poznámka. Máme na skladě ještě několik
set výtisků z druhého nákladu „Husovy oslavy“
od F. R. Skalického. Spisek tento, jakož i srohu
uvedený hodí se ke bromažnému šíření, ježto se
poskytuje 33% slevy.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
(av. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
čin z nového a českého stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

**Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.**

Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Dekorační malby a posilacovat

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohradů a po-
zlaocování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i krese-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější.

Plán na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích a přílo-
nými rozpočty.

Antonín Sucharda,
sechat a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se k zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje
sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.
8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Ignáce Neškudla syn
(protokolevaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Založeno r. 1850.
Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudimí
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné sad se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umovněním a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již avčasně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými povál-
kami písemny P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, svíců, pacišků, schránek na Nejvá-
tější, patenek atd. co nejvíce.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Alexandra

Novinka pro pány na
obleky v moderních
barvách.

Metr zl. 1.60.

Na úplný oblek 3 m.

Vzorek této látky jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menšíkovy jen zaručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahléd-
nutí franko zašlou.

První český zaslá-
tecký závod

Ed. Doskočila
v Chocni.

**Josef
Štěpán,**

závod
pozlacovačský
v Pardubicích

— opravuje —

jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSLE** ●

škola 1/4, 3/4, 1/2, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15,
20—80 zl. Violy, čela, basy, citary, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.:
koncertní citara v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra
12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 kapek Fis brejle z nov. stříbra 19 zl. Kytary,
mandoliny, brací stroje. Pouzdro na housle od 1.90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Babny pro obecní úřady, hasičské a ponocenské trubky a veškeré
plechové hudební nástroje za cenu výrobní.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání
po ruce. **Objednávky i správy přesné a rychle.**

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Nouze o slámu

dotírá letos zle na ze-
mědělce. Největší jest o
slámu pěknou, jaké třeba
na povíslu. Tu radíme, aby se užilo výborných
patentních povísel provázkových, jak je zavádí
„Družstvo Hospodář“, zaslátelský velkozávod
v Hustopečích u Hranic (Morava). Jsou pevná,
lacinější než slaměná a vydrží až 8 let. Kdo zmi-
něnému „Družstvu“ zašle 20 kr. (40 h) obdrží na
ukázkou vyplacené pět povísel a jeden roubík,
jakož i cenník.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamen. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá
státní medaile 1892. Juror krajinové výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejmi-
nějších a opravy a přestavby
varhan provede za nejmi-
nějších podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení s p-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravá **americká harmonia** (Gottage-
Organa) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejprřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

První Králohradecký

BAZAR ČUPR.

Zboží modní, galanterní a ozdobné

pro pány a dámy.

Přípravy pro švadleny jako: Vkusné krajky, krajkové a vyšívané látky,
stuby, podsazení, opasnice, muslin, tangeb, organin,
Zástěrky, krajkové záclony.

Nejnovější blůzky, pásy, slunníky, spouny, rukavice, punčochy, dámské kra-
vaty. — **Moderní šněrovačky** osvěd-
čené faqony v každé velikosti, též dle míry se rychle a levně vytizují.

Vkusné dětské oblečky, šatičky a střevíčky.

Pro pány: Prádlo bílé, barevné, trikové, turistické pásy a hedvábné šerpy,
hole, deštníky. **Nejnovější nákrčníky.** Knoflíky
do manžet a náprsenek, kožené tobočky a brašny, pouzdra na doutníky a visítky, šle,
patentní věšáky na šaty, střevíce s gumovou a koženou podrážkou. — Střevíce pro
bru lawn-tenisu.

Pro pány cyklisty: Sweatery, štulpny, punčochy, spojky na kalhoty atd.
Ozdobné předměty ku okrášení pokojů, pisáren a salonních míst-
ností, jakož i rakety.

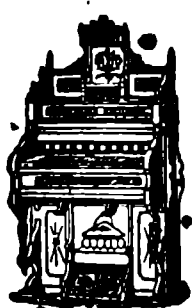
● Celoroční výstava hraček a dárků ●

ku každé příležitosti se hodí. — Vše za ceny nejlevnější a pevné doporučuje

František Čupr v Hradci Králové,

v Klicperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Mnoho pochvalných uznání.

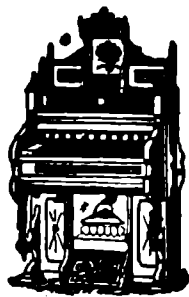
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni** IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Dlouholeté renomé. — Závod založen roku 1834.

K jarnímu a letnímu období
doporučuje svůj obrovský sklad

nejmodernějších soukenných látek

na svrchníky, obleky a damské kostymy.

Zaručeně české výrobky lodenové

na obleky cestovní a pro užitek vůbec.

Volejenné látky na taláry.

Chvalně známá čistě vlněná látka se sl. 2-40 metr na lehké
křídly a kabáty jest opět na skladě.

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek Hradec Králové.

Barevná sukna

k účelům ohrámovým.

Dodávky pro jednoty Sokolské a stejnokroje vůbec co
nejkulatnější a zboží našeho původu.

Sukna a látky kočárové a na kulečníky.

Speciální sklad voskových plátů a Linoleum.

Vše podle zaručených jakostí, čerstvé moderní zboží a nikoliv
staré, neb na oko pracované bezcenné hadry.

Ceny pevné avšak nejlevnější.

Vzorky se na požádání ihned zašlou.

Sbírejte upotřebené

poštovní známky

všech zemí a různých
druhů i ty nejedno-
dušší, ve prospěch chu-
dých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému.
Za to každý dotane různé pěkné církevní pa-
mátky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského
Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i zásluky adre-
sovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bre-
gens (Vorarlberg).

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

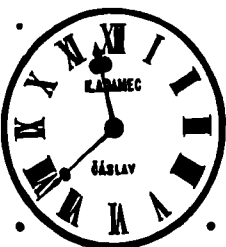
Těž volejenné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na spátky bez svržení cen!

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Světově známé

klatovské karafiáty

12 druhů K 4. 25 druhů K 8. 100 druhů K 20 a 100 mí-
chaných K 10. Velikověsté anglické pelargonie
krásné odrůdy a poupavy 12 druhů K 4. velikověsté
ušlechtilé růže 1 až 1 1/2 m. vysoké, v libovolných
druzích. 12 druhů K 11, 12 kusů 1 m. vysokých K 8.
Fuchsie a plaméní květy 1 kus 10 h. pěkné vanilkové
pruty po 16 h, hrncové růže po 40 h, jiliny po 20 h nabídní

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

(Zasláno).

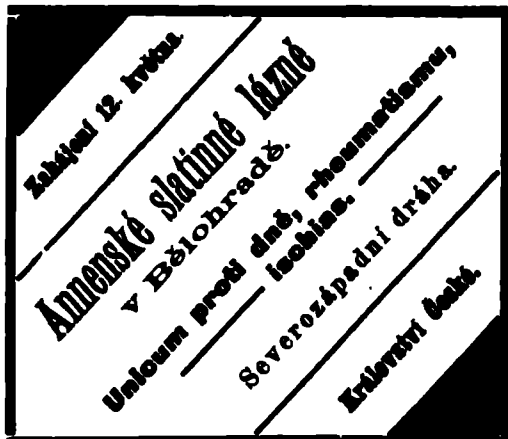
Závod kobercový a všech předmětů
k zařízení bytů, hotelů atd.

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

pracuje dále a oznamuje ctěnému P. T.
zákaznictvu, že svěřené zakázky s dosavadní
péčí a rychlostí vyřízeny budou.

**Obzvláště se upozorňuje na levné
zboží z partie.**

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Všecké potřeby pro krajčí a švadleny. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šněrovaček, blůzek a nástěr.

Ceny nejlevnější.

M. KOPAL

Hradec Králové

Jiříkova třída naproti hotelu
„Merkur“

doporučuje svůj od 1. dubna
nově zařízený

obchod zbožím ozdobným a galanterním,

jako: hedvábí, krajky, pentle, blůzky, slunečníky, deštníky a jiné. — Ceny velmi levné.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Král. — Zodp. redaktor Alois M. Vobejda-Prosečský. — Fiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 3. května 1901.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Císař a katechismus.

Jednoho dopoledne v březnu roku 1811 zavolal k sobě Napoleon I. císař Francouzský bratra své matky, kardinála Fesche, několik jiných hodnostářů církevních, kněze Fontanu a Emery-ho k poradě. Císař totiž násilím byl se zmocnil papeže Pia VII. a chtěl z mužů k sobě povolovaných vynutiti schválení svého násilnictví. Když byli tito na císaře dvě hodiny čekali, objevil se konečně obklopen hodnostáři státními a začal hned obviňovati Pia VII. z tvrdohlavosti a neústupnosti. Nastalo mlčení snad s bázní před císařem. Proto se na konec císař sám obrátil ku knězi Emery-mu, starci osmdesátiletému, a tázal se ho, jak on o tom sporu císaře s papežem a vůbec o té věci myslí. S vážným pohledem na císaře a kolemstojící odvětil velebný stařec: Já nemohu nic jiného říci než to, co jest v katechismu. A v něm se dočítám, že je papež hlava církve zástupce Kristův na zemi. I myslím, že jako tělo nemůže býti bez hlavy, tak ani my — kteří jsme tělo církve — nemůžeme neposlušností odtrhnouti se od nejvyšší hlavy své, nechceme-li porušiti právo božské. — Katechismus? — řekl utlumeným hlasem a mrště císař. Když pak Emery ještě více mluvil, že papež území římské od Karla Velikého obdržel a nikdo právo nemá mu ho bráti, tázal se zamklý císař ostatních hodnostářů, zdali, co Emery z katechismu řekl, pravda jest; tito přisvědčili a někteří z nich osmělivše se tázali se císaře, zdaliž snad Emery nezbudil nelibost císařovu. Napoleon odvětil: „Nikoliv! On mluvil jako muž, který svou věc zná a já to mám rád, mluvili se se mnou otevřeně.“ Tím se porada skončila, Napoleon odešel pozdraviv Emery-ho, ale dle katechismu *nejednal*, až teprv mocnostmi evropskými přemoučen v zajetí svém na ostrově Heléné — zbaven jsa trůnu i moci — o katechismu více přemýšlel.

I v jiných říších bylo a jest zapotřebí, aby se našel někdo, kdo by měl odvahu hlavám a správcům jejich odporučiti křesťanské zásady spravedlnosti — katechismus. Jenže ovšem nepostačí jen na katechismus upozorniti, nýbrž je nutno dle něho i jednati. Kde veliči tohoto světa vyslechnou učení katechismu, a třeba i o tom, kdo je na malou ale znamenitou knížku tu upozorní, řeknou, že promluvil jako muž, ale nic více, tam následuje vždy nějaký ostrov Helény, pád dynastie, zničení říše anebo aspoň těžké rány na stát a národ.

Rakouská vláda dostala to roku 1900 písemně, že se zmatků v říši nezbaví, leč bude-li vládnouti dle katechismu, to jest dle zásady: Co nechceš aby ti jiní činili, nečiň ani ty jim. Ale až posud pranicího nepocítujeme, že by si to byla k srdci vzala. Naopak! Čechové nesmí míti tolik jako Němci, to dle ústavy z roku 1862 stále se provádí a páchá. Napoleon sice nevrle si zabručel: Katechismus? — ale Emerymu za zlé neměl, naopak uznal, že promluvil jako muž. Videh sice ode dávna je nevrlý, když se jí připomíná — katechismus, to jest rozhodná křesťanská spravedlnost, a nevíme, že by to byl v oblíbě u vysokých pánů daleko přivedl ten, kdo jim odporučil katechismus, ale vím o případech, že se jako druhdy za Napoleona I. takové „vystupování proti státní moci“ nazvalo ne sice tvrdohlavostí a neústupností, ale bestaktností (nevhodným, nešikovným jednáním.) A jsou či byly státy, kde jejich hlavy ku př. král Herodes Antipas pro cizoložství Janem Křtitelem káraný, v srdci si dosti vaří toho, kdo mužně na katechismus poukáže, ale zůstává na nejvyšší při prvním dojmu a nestane se nic; ba mnohdy se tím více na katechismus zanevře vlivem nějaké dvorské Herodiady, anebo tančící dcery její. Což divu, že — Napoleon stěhuje se pak na ostrov Helény, ale katechismus vítězí.

Ale nejen Napoleon I., nýbrž i Napoleon III. byl ve zvláštním poučeném poměru ke katechismu. Když se po domácku oblekl do žu-

panu, zabýval se svým synem Ludvíkem, jemně maslivě říkali Lulú, a zkoušoval ho taky — z katechismu. Jako císař dbal na katechismus pramálo. Spískat vojnu, v které se děsně hřeší proti katechismu s jeho Nezabiješ, Nepokradeš, to mu tak mnoho úzkosti svědomí nepůsobilo. A pamětihodno, že i tento Napoleon k Pia IX. prašeredně se zachoval, ale doma dělal katolíka, Lulú musel mu katechismus odříkávat. Ale to nepostačilo. Jako Napoleon I., že „bručel“ na katechismus, přivedl to až do zajetí na ostrově Heléné, tak zase Napoleon III. — třeba v rodině osobně katechismus nezamítal, přivedl to až k zajetí pruskému u Sedanu, ba i chudás Lulú zahynul v Africe.

A tak myslím, že proto jistě státy n. p. Itálie, Španělsko, hynou tím, že Lulú sice katechismus odříkává, ale vladaření že se vede proti zásadám katechismu. Což divu, že slunce takových států zapadá? A co nejvíce pozoruhodno jest, že nekřtění i křtění zednáři a liberálové, chtě-li říši ničiti, začnou nejprv tím, že ve veřejnosti, v zákonodárství katechismus se zabazuje, ale aby to nešlo tak náhle, Lulú se prý může katechismu učiti. Ale když i rodiny se zkazí, pak už vši moci usilují o to, aby se ani Lulú katechismu neučil, pak vypovědí náboženství ze školy vůbec. A když se národ brání a řídí si školy s katechismem na své útraty, tu se upletou zákony, aby i tyto školy potlaštěny byly. Vidíme to ve Francii. Ovšem jde tím celý národ na ostrov Helenu anebo do Sedanu, v područí boháčů a cizáků, ba až do záhuby. Ale to právě ti, kteří veřejnou moc uchvacují nebo řídí, chtějí.

V Rakousku se Lulú — to jest děti — ještě katechismu učí. Ale předně jest o to znamenitě postaráno, aby se mu neučil mnoho a za druhé jsou mezi vykonavateli státní moci takoví, kteří katechismu, i pokud jen Lulú se mu učí, valně nepřejí, ba mu i překážejí. Ale ostatně v životě státním, v zákonodárství, ba i ve vykonávání zákonů je katechismus něco neznámého. K. p. katechismus mluví o „svěcení“ neděle a to obzvláště dopoledne, stát vyškrlí ze svých zákoníků „svěcení“ a zná jen „klid“ — a jen odpoledne pro zábavu a hospodu. Jak znamenitě toho klidu nedělního dosahuje, je patrné z toho, že n. p. pražská policie nejvíce těch „klidných“ pochyta a pozavírá právě na pondělek, anebo i z toho je to patrné, že právě v neděli nejméně klidu mají u c. k. politických úřadů, aniť právě v neděli příslušníci státu nejvíce neklidni bývají a čtvrté příkazní katechismu, jímž se i úcta k vrchnostem přikazuje, přestupují.

Ne já — ubohý klerikálčík — ale jeden svobodomyšlný Američan pravil nedávno, že lidstvo, máli býti klidno a šťastno, musí se zase naučiti žíti dle deseti příkazů, tedy dle katechismu. Ale já pravím: Říše a národové musí též dle katechismu býti spravováni.

Znamenití politikové naši povídají, že Rakousko nebude moci déle trvati při této dosavadní nespravedlivé ústavě. Sem i tam se již mluví a píše, jaká by ta nová ústava měla být. Ale dějiny a zkušenost učí, že do správy a zákonů národů nutně patří katechismus čili křesťanské zásady o mravnosti z Boha plynoucí, o právu, spravedlnosti, lásce a svědomitosti.

Jak dějiny učí, klesají v nivec císařové bez katechismu a to i ti, kteří ve svých komnatách nechají mluvit o katechismu. Ale i republiky a vůbec národové bez katechismu hynou.

Proto, bude-li kdo pracovati novou ústavu, dojde-li naše vroucné přání o znovuzřízení českého království svého vyplnění, nesmí ústava ani národ nevrle chovati se ke katechismu; naopak císař, král, prezident republiky, poslanec, úředník a katechismus musí býti v nejlepší shodě.

O otázce židovské.

(Interpelace posl. Schneidra.)

(Dokončení.)

Těmito slovy staví se Fischer zcela na stanovisko, které žid dle talmudu vůči nežidům vůbec zaujímá, totiž na to stanovisko, že všichni, kteří židy nejsou, ne za lid, nýbrž za zvířata pokládání býti mají, ano on doznává, aniž tomu ovšem chtěl, že nedospělý židovský hoch také jako obětní beránek zabiti býti může, „ereb happesach“, v předvečer velikonoc.

Těchto sto vět, které v Zrcadle židů od dr. Justa uveřejněny byly, a které vědeckým bádáním dr. Jakoba Eckera (viz Zrcadlo židů, Paderborn, 1874. Tiskem a nákladem Bonifacius druckerei) a prof. Gildemeistra („Moje posudky o Schulchanu“ u Neussra, Bonn), soudně zjištěny jsou, obsahují četné důkazy, že židé podle Talmudu a Schulchan Aruchu (Schulchan jest kompendium Talmudu) a jiní židé nejsou, nám lidem být člověkem vůbec odpírají.

Těchto samotných 100 vět již dostatečně ukazuje oprávněnost otázky, zdaž židům má býti ponechána rovnoprávnost čili nic.

Připojujeme ještě, že židé na den smíření „kol nidre“ odříkávají, která podle vydání od M. Landana, strana 25, zní následovně: všech slibů, závazkův a přísah, jakož i těm podobných trestů, ku kterým od tohoto dne smíření až do budoucího, (jenž šťastně nás dojde) se zaslíbíme, zapřísaháme, připovíme a tím závaznými učiníme, těch litujeme všech. Ať jsou zrušeny, odpuštěny, zavrženy a zničeny a nadobro neplatny. Tyto sliby ať nejsou žádné sliby, takové zřeknutí ať nejsou žádné zřeknutí, a takové přísahy žádné přísahy. Tvrzení židů, že „kol nidre“ se vztahuje jen na závazky uložené vlastní osobě (jako n. p. když někdo pouť do Sadagory „k záračnému rabbimu“ a podobně si uloží) ne ale na závazky, vůči osobě třetí, jest prázdňá výmluva na oklamání křesťanů. Na oklamání za prvé praví, jako by se jednalo jen o nepředložené sliby, přísahy a pod, protože text všeobecně a ne o pouhé nepředloženoosti mluví; na oklamání za druhé praví, jako by slova asaru. al nař schatna byly vymezením vlastní osoby. Tato slova znamenají prostě totiž: ukládáme si, zavazujeme se a jsou tedy zcela všeobecná: kdyby se mínila nějaká povinnost v nějaké záležitosti tykající se jen vlastní osoby, musil by v textu býti tomu odpovídající přídavek. A proto konvertité, jako rytíř z Drachu, kteří literární historii „kol nidre“ prostudovali, dokazují, že se tu míní třetí osoby a sice nežidé (jakož i ti židé, nad kterými Kahal pro-neal Cherem).

S tím souhlasí to, že židé kol nidre uvedli i v hudbu na př. Max Bruch — Moses Baruch, v Berlíně u Simrocka, anebo M. Deutsch, vrchní zpěvák velké synagogy ve Vratislavi, u Hainauera a tyto komposice nastudované vojenakými kapelami rádi křesťanům ve veřejných koncertech předvádějí. Jenom blázen mohl by věřiti, že hraje se tu, kterak žid se veselí, že nějakého nepředloženého postulho slibu jest sprostěn, anebo aspoň že může býti sprostěn. Ve skutečnosti hraje hudba vítězný pochod židů nad gojimy, při němž si židé představují, že skrze kol nidre všech závazků vůči nežidům a jich soudruhům jsou prosti. Proto pochopitelný jest frenetický potlesk, v který židé propukají, když kol nidre pochod se provádí. Ubodí křesťanů, kteří jsou přítomni, netuší ani, že onen hromový potlesk Israele jest vysměchem jejich dobromyslnosti, a zcela naivně se taží, proč židé při tom kusu kol nidre jsou tak nesmírně veselí. Proto každý uzná, že požadavek jasného a ne dvojmyslného překladu talmudu a Schulchanu spravedlivý jest, a že národ jako jest židovský pod zvláštní zákony postaven býti musí.

Kanonické zákony církve musí také od států opět býti uznány. Pro katolíky ovšem jsou zá-

vaznými neustále, třebaž i stát nižeho učiniti nechťel; poněvadž jest nemožno, aby byly abrogovány (nezávaznými učiněny) pro křesťanské svědomí nešetřením jich, ježto všichni právníci a všichni moralisté učí, že abrogace jest jen tehdy možná, když zvyk něco nezachovávat křesťanskému lidu jest prospěšný. Ale každý ví, že toto nezachovávat nám vždy bylo ku škodě.

Činíme proto dotaz: Slavná sněmovno račiž se usnísti: c. k. vláda se vysývá, aby způsobily a schopnými osobami náboženské spisy židů, zvláště talmud, přeložiti dala.

Zároveň s překladem talmudu budtež podány statistické výkazy o změně majetku od času emancipace židovské v Rakousku.

Budiž tedy konstatováno, v čí rukou se pozemky a půda a zvláště nemovitosti před židovskou emancipací nacházely, a v čí rukou půda, pozemky a nemovitosti nacházejí se dnes. Budiž dále vyšetřeno kolik židův jest lékaři, kolik židův advokáty, kolik židův učitelé a professory, kolik židův obchodníky, kolik židův studuje na vysokých školách, kolik židův jest soudci, kolik židův úředníky a v jakém postavení, kolik židův důstojníky, a jaké postavení zaujímají ve vojště, kolik židův žurnalisty?

V jakém percentuálním poměru jsou židé sčítáni na zločinech?

Kolik židů provozuje obchod s děvč. ty?

Krátce, statistické výkazy zahrnujež všechny obory veřejného a společenského života, aby se zjistilo, v jakém percentuálním poměru židé vzhledem ku křesťanům participují (účast mají) na národním jmění a veřejném životě.

M. A. Z.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 1. května.

(Proč pražský starosta při reprezentačním vystupování nemusi mluvit německy. — Výklad nálezavé potřeby sloučení Prahy s předměstími.

Krajní choulostivost politické situace přítomné doby charakterisována jest nejmarkantněji rozpačitou rozmrzelostí židovsko-německých žurnalistů. Pánové ti nevědí, na koho se sápati, aby nesáhli, kde svírá. Komičnost jejich rozpaků dosahuje až stupně směšnosti, když se ku př. židovsko-německý tisk pražský nyní rozčiluje a durdí, proč prý pražský starosta nevítal Jeho Eminenci, knížete arcibiskupa pražského při jeho slavnostním vjezdu jako kardinála, také jménem jeho stoupenců také po německu.

Dr. Srb vítal Jeho Eminenci v zastoupení voličstva, o které se dnešní reprezentace král. hl. města Prahy opírá. Voličstvo to jest napořád národnosti české, jelikož se německý zlomeček pražského obyvatelstva všech voleb v Praze, páton kurii vyjímajíc, neúčastní. Proto dle těchto stávajících poměrů není žádná osobnost s nynější reprezentace král. hl. města Prahy se „pražské Němce“ mluvití oprávněna, nemajíc k tomu od nich žádnou legitimaci. Pražští Němci sami

svou abstinenci a svou indolenci v následnostech obecních od let již projevují dobrovolně přání, aby se s nimi v Praze vůbec jako s činitelem zde zastoupeným nepočítalo. Z toho důvodu vydal by se každý, kdo by proti tomu jednati chtěl, v nebezpečí, že by se židovsko-německý tisk proti tomu ohradil, kdyby se také jménem jeho stoupenců německy slova ujal.

Ostatně židovsko-německý živel v Praze jest příležitostně dle potřeby výborně reprezentován vrchním rabínem p. Kischem, který se již o to dovede postarati, aby se mohl příslušně vysloviti, kdykoliv to za výhodné uzná. Proto jest také starost židovsko-německých žurnalistů o reprezentaci českého obyvatelstva Prahy sbytečnou, když jejich stoupenci mají svou reprezentaci vlastní v osobě vrchního pana rabína. Z toho důvodu sluší jednání pana primatora dra Srba jako nanejvýš taktičtí a tolerantní chváliti, že se do reprezentačních práv zmíněného hodnostáře neplete a nejšířší pole pro jeho reprezentaci mu ponechává. Chválíme mu to a souhlasíme, aby vrchní pan rabín primátorem slovanské Prahy nebyl ve svých reprezentačních právech, kde tato mají přijíti ku platnosti, nijak zastupován a tím zkracován. Pražští židovsko-německí žurnalisté uvádějí, že prý měl pražský starosta pana kardinála vítati také německy proto, poněvadž do jeho diecese patří — hrabství kladské. Naposledy se za dnešních poměrů z pražských židovsko-německých žurnalistů stanou ještě zůviti státoprávníci a koranři a přítknou pražskému starostovi dokonce právo mluvit i za — pruské Němce. Tak jsou zmateni!

* * *

Praha s jistotou očekává návštěvu Jeho Veličenstva a při tom se zde všeobecně mluví o možnosti, že při příležitosti této budou připojena předměstí ku Praze, což jest v zájmu stran obou. Proti tomu mohou činiti námitky pouze jednotlivci, kteří mají z nynější rozdrbenosti osobní zisk, o němž se šifiti nechceme. Potřeba celku káže však spojení, neboť ku př. poměry Prahy a předměstí jsou v takovém stadiu, že nutno postaviti je na společnou bási, aby mohly býti urovnány. Praha a předměstí totiž klesají pod tíhou hypotečních dluhů, jejich umofování vyžaduje, aby Praha a předměstí zbaveny byly alespoň obrovských výdajů na nutné všeobecné žádoucí potřeby a závody. Závody a potřeby tyto náleželo by zaplatiti státu a ve Vídni jeví se ochota, Praze vydatně z prostředků státních pomoci tak, jako se pomohlo obci vídeňské. Avšak aby se to státi mohlo, potřeba jest dříve spojení Prahy s předměstími, kterýžto celek napotom má býti státem po řadu let vydatně podporován a velikých obecních výloh a nákladů na všeobecné žádoucí potřeby zbaven, aby se mohli majitelé domů vzpamatovati.

Hypotečních dluhů koncem r. 1898 dle úředních výkazů měla

Praha	203,089.346 korun
Karlín	17,282.862 „
Smíchov	23,757.920 „
Král. Vinohrady	42,060.800 „
Žižkov	26,921.638 „
dohromady	313,122.566 korun

A když básně vyšly, jeden pan profesor v Praze, který je kritisoval, mi napsal:

„Bude dobře když odvrhnete od sebe cit. Ten pravému umění neslouží. Básničky jsou ještě ucházející, ale až uposlechnete mé rady, budou jistě lepší.“ — A ten pan profesor snad ani si nepomyslel, že to „něco“ co mne k tomu přivedlo abych vůbec něco psal byl jenom cit.

Ať jsem se od té doby namáhal, abych rady pana profesora použil, přec se mi to nezdánilo. Aspoň ne tak, jak si to on myslel. Bůh ví, proč to je tak těžké, cit ze srdce vyrvatí. Člověk třeba o sobě tvrdí, že nezná citu, že jenom chladná rozvaha a vážný rozum u něho vedou — a podivno, že přijdou přec chvílky kdy se v něm něco ozve, co se potlačiti nedá, co ani rozum zaplašiti nemůže, to jest síla citu . . .

A tak také, když jsem kráčel chodbami mohutného kláštera benediktinského v Polici n. M. zdálo se mi, jakoby něco neznámého avíralo mi hrud, duši naplňovalo teskností a do očí vhnalo slzy . . .

Ty opuštěné cely, šedé chodby, mohutné sloupky, černé, zubem času ohlované obrazy, věčné ticho, to vše učinilo na mne mocný dojem.

Ta budova věkem seilá, jak mnoho by mohla vypravovati z dob dávno uplynulých, kolik bouří již se přehnalo přes ní, které v tomto království zanechaly vždy patrných stop; ona byla tichým svědkem dob veselých i trudných, kdy národ jásal a korouhev svato Václavské vesela vlála čistým nezkaženým vzduchem, a kdy zase děsivé mraky přivodily mravní rozvrat, hrůzné boje, spoustu vzpour a zklamání, jímž květy české slávy obyčejně byly strhány, sotva že se počaly rozvíjeti . . .

A v těch opuštěných, tmavých celách kolik

V to nejsou zahrnutá předměstí Libeň, Vysočany, Vršovice, Měchl, Nusle, Pankrác, Podol, Košíře, Tejnka, Dejvice a Babeneš, kde se také několik milionů dluhů shledá.

Výnos číže obnáší pak ve výše uvedených městech v Praze a čtyřech předměstích 44,385.454 korun ročně.

Z tohoto výnosu platí se daně pozemkové a domovní 13,437.710 korun ročně a 6%, úrok obnáší 18,787.853 korun; dohromady tedy 32,225.063 korun, takže Praze a předměstím z výnosu číže zbude ročně pouze čistých 12,160.391 korun, ze kterýchžto částky mají majitelé domů a realit přispívati ještě na všeobecné důležité potřeby, aby Praha a předměstí stály na výši veleměsta. K tomu ovšem přispívají procenta některých jiných druhů daní, avšak v sumě poměrně tak malé, že největší tíha držeti Prahu na výši veleměsta, spočívá na majitelích realit, kteří se pod dávkami tak prohýbají, že jest podpora státu tak potřebnou, že dalšího dokazování nepotřebuje.

Proto spojení Prahy s předměstími jest vlastně životním zájmem obou činitelů a tu musí se přes osoby bez ohledů na jejich soukromé zájmy. Když by byla Praha spojená, má se jí dostati státních subvencí na celou řadu potřebných jí zařízení a potřeb, jež nyní obce buď s největší obtíží uhrazují, anebo bez nichž Praha žije a živoří.

Uvedené číselice bez dalšího krásorečnické dokazují, že jest spojení Prahy s předměstími nálezavou nutností a prospěchem všeobecným a proto odpor proti němu musí býti zlomen. Vláda sama to uznává a proto se o spojení to stará, aby oddalováním jeho nedošlo v Praze a ve předměstích ročně skoro sto „exekucních prodejů“ domů (změn v majitelích je ročně na 800) a při těchto exekucních prodejkých prodává se obyčejně hluboko pod odhadní cenu.

Rozepsali jsme se zde o potřebě sloučení Prahy s předměstími šíře. Poněvadž otázka ta dere se stále na denní pořádek, pokusili jsme se potřebu jeho vysvětliti ne z nějakého vlastněckého nadšení, ale důkazem faktické jeho potřeby, aby stát, který ročně z Prahy a předměstí dostává skoro 60,000.000 korun, také měl příležitost, pro tohoto poplatníka něco učiniti, což nyní vláda slibuje, činit to závislým od sloučení Prahy s předměstími.

Že asi padesáti osobám, které dnes na různých předměstích hrají prim, není to vhod, toho nelze dbáti, když celek a ochrana národního jmění na sloučení to přímo nalezají a zdravý rozum se za ně přimlouvá.

Politický přehled.

PH volbě poslance na Kladensku na místo red. Křofáče zvolen byl národní socialista JUC. Choc.

Bílská rada. V pátek 26. dubna předložena byla poslanecké sněmovně vládní předloha o vodních stavbách. Jinak schůze tato byla z největší části věnována poměrům v armádě, jmenovitě žalobám a steskům na týráni vojáků. Z poplatkové novely bylo vyřízeno 8 dalších článků, načež podal předseda ministerstva dr. Körber průvodní výklad k předloze o vodních cestách. Posl.

upřímných synů této země modlilo se za svou vlast, kolik duší čistých, álechetných cítilo s tím trpce zkušeným národem, když jeho vlast změněna byla ve zboží sirotčí.

Z každého kamene slyšel jsem tajemnou jakousi mluvu, dorážející až k duši a plnící oko slzami . . .

Zdaž může se člověk v takovém okamžiku ubrániti dojmům, kdy historie mluví hlasem mohutným, kdy ta opravdová láska k vlasti se vznítí v mocný plamen, a duše naplněna jest rojem teskných vzpomínek . . .

Původ kláštera Polického sáhá již do doby, kdy křesťanství teprve se počalo v této zemi rozšiřovati.

Dva poustevníci jménem Jurik a Vitalis zde se usadili a zbudovali si poustevnu a malou, dřevěnou kapličku.

Znenáhla přicházeli sem i lidé ze středu země a když poznali, že poustevníci nejen že vynikají příkladnou zbožností, ale že také znají léčivou moc bylin a dovedou z různých rostlin výživu získati, počali se zde usazovati. Poněvadž celá krajina byla zarostlá lesem, byly káceny stromy a z těch budovány prosté chaloupky; na místech, kde les byl vymýten přičiněním poustevníků utvořeno pole které obyvatelstvu poskytovalo pramen výživy. Také jméno „Police“ se prý odvozuje od „poliček“, které zde na místo lesa se založily.

Za doby Přemysla Otakara I. byla již zde větší vesnice, s dřevěnou kaplí uprostřed.

Opat kláštera Břevnovského, Chuno, dověděl se o tom, žádal krále aby mu pomezí krajinu tu přenechal, což se také stalo. Během 40 let vystavěn zde klášter, do něhož posláni

FEUILLETON.

Benediktinský klášter v Polici n. M.

„Kamení bude volati . . .“
Luk. 19, 4.

Jsou mnozí lidé, kteří odpuzují od sebe cit a brání se dojmům. Zavrhnou každého, kdo jest citlivým a tvrdí, že cit musí býti nabražen rozumem. Podivno ale, že i ti nejrozumnější a věhlasní učenci podléhali někdy citům, a často jenom cit to byl, který dal podnět k jejich snažení. „Nemohu si mysliti rozum bez citů“ pravil kdysi Gladstone a Tolstoj k tomu dodává: „Člověk opravdu rozumný cit nikdy zavrhovati nemůže. Marné byly a budou boje proti citu, byť i lidstvo stálo na výši rozumové dokonalosti. Jenom cit s rozumem spojený dovedou lidstvo přivésti k pravému cíli. Jako cit bez rozumu někdy škodí, tak také rozum bez citu nemůže lidstvu prospěti.“

Bylo to r. 1895, kdy jsem vydal ve Vídni první sbírku svých básní. Nevím ani jak to přišlo, že jsem se pustil do veršování — ale co mne k tomu táhlo bylo něco, co jsem si nemohl jasně vysvětliti, co bylo zastřeno závojem mlhy. Jakási nespokojenost se mne zmocňovala, něco jako těžký kámen spočívalo na mé duši — a tu, jako tajemnou sílou puzen, utíkal jsem na osamělé místa, tam, kde ani živé duše není k spatření — a tu jsem psal své první básně . . . A když jsem se pak ubíral zpět do víru velkoměsta, cítil jsem, že mi jest ležčej, jako by tam na té samotě balvan ze srdce mi spadl.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 18.

Beseda.

Májová královna.

Ze sbírky lidových legend o Matce Boží.
Z polštiny přeložil F. Kahlík.

Nejkrásnější měsíc v roce, luzný máj, zasvětila církev katolická účtů nejvznešenější ze všech žen, Marii Panně. Probuzená ze sna příroda sype hojnost libovonných květů na oltáře májové královny, jejíž vznešená bytost byla na zemi květem nejnádhernejším neporušené čistoty a heroických cností. Nelze se diviti, že nádherný tento květ, vypuštělý z ušlechtilého kmene Davidova, byl vždy předmětem zbožného obdivu a nadšené úcty vybraných synů a dcer Evy a že srdce lidská o závod s přírodou přinášejí k oltářům Matky Panny vzácné květy dobrých předsevzetí a ušlechtilých snah. Lidu českému byla vždy Panna Maria milou, jakož vůbec kmeni slovanskému úcta k Matce Boží jest hluboce v srdce zakotvena. Zvláště těžce zkoušená větví slovanské, národu Polskému důvěra k Bohorodičce jest záchranou před zoufalstvím, proto mysl polského lidu něžnou láskou lne ku Pomocnici křesťanů a činí ji hlavní hrdinkou své lidové poesie. Ukázku této zbožné poesie podáváme níže.

L Panna Maria v nebi.

Z pozemských nížin Panna v nebe vzata po tichém, skromném, chudinském životě, tróní teď v slunném, věčném jase; zde na tom světě s ubohými žila, chudobu sdílíc chudáků, tam v meještětí skvoucím jest královnou, již k nohám v prach se nebe celé kofí.

Zde místa pro Ni v chatě veské není, když Boha Syna měla poroditi — tam strou se pro Ni všechny nebes slně hvězdnatých končin nekonečný prostor, ves ráj Ji blázně s vděčným plesem vítá.

Zde v chlévě bídném, ušlavlší Mu v seně neměla odít žím robátka Svěho — tam v hvězd koruně po pravici Syna nádhrou září všech pokladů rajsých a bezpočetné zástupy andělův patří Ji v oči pokynu žádající.

Zde na moldánkách prostř pastuškové roběti bráli koledové písně; — tam cherubů hříbí a serafů hymny v jichž jásot hvězd se družný souzvuk mísí.

Zde prchat Ji bylo před silným a slídým okem ukrutných krále Heroda pochopův — tam všechny moci pekél v hloub se řítí před jedním bleskem z meče archandělův.

Zde slzy smutku, žalu prolévala, — tam rozjasňuje Její úsměv nebe a z Jejich zraků milostných a jasných linou se duhy přes prostranství nebes.

Zde osaměla šla a opuštěna za Syna Svěho skrvaveným sledem, tam prováz Ji andělů roj šumný, pějících písní na čest Ji a chválu:

„Nad nebe jasnější Jsi o Maria, nad slunce jasnější Jsi, o královno i nad měsíc Jsi, Panno Nejsvětější i nad hvězd stříbro. Paní lásky plná! — Nad zoru ranní, nad obloky jasné i nad lesk moře jasnější Tys' vezdy i zářivější, Dívko děv, Maria! — — —“

„Jak lilie z niv rajsých kveťe stále a vědky Tvoje neuvadnou nikdy a vůni Tvoji pookřívá nebe, jak vzduchem čistým zemských tvorů tluhy — — —“

Ty mezi ženami Jsi požehnána, neboť Matkou Boží na zemi zde byls, a královnou Jsi na nebeském trůně!

II. Palác nebeský. — Hierarchie svatých. — Nejsvětější rodina. —

Duše člověka musí udýchána letěti dlouho, než letíc stihne ku hranicím nebes; podaří-li se jí očistec minout a předsíň rajskou proletěti míhem, pak teprve stane u jedné z bran sedmi, v palác jež nebes zlatoskvoucí vedou.

Palác nebeský vystavěl Bůh sobě z klenotů země nejdrahoccennějších, v jichž směsí perla jak lichá smet leží mezi cihlami z rubínův a brillantových tesů, mramor nashrazující.

Rozměry stavba ta má obrovité; na sta mil v šíř, na sta v dél se táhne a stěny její skví se světlem takým, že při něm slunce, měsíc, hvězdy — stín chorý místo lesku vyzářejí.

Nemožno lidem zírat v světlost takou a zrak by lidský nesnes toho jasu, pročť Bůh záclonu stkal z chmur a mraků, aby lesk nebes zastíraly zemi.

Z bran sedmi, jimiž do nebe se vchází, Abrahamova přední jest a hlavní; zde svatý Petr s Pavlem svatým sedí, klíčníci bdělí nebeského bradu.

Uprostřed toho stánku blaženosti sedm se křídů do výše pne světlé, a na nich sami nebes vyvolenci.

Na prvním zdola nábožní preláci a mnichů přisných abory, jež na zemi již církev sama nazývá svatými.

Na druhém vyšší zásluhou i stupněm zkladatelé ctní duchovních řádů.

Na třetím sami papeži, biskupi v zlatých tiarách i v infulích zlatých, na čtvrtém zase sami

poustevníci, co marnostmi když světa opohrdli a život žili v dobrovolné nouzi.

Na pátém čistých paníců a panen zástupy stojí v sněhobílých řízách a za nimi zřít mučnická davy, životem kteří specetili víru.

Na sedmém kůře apoštolům pouze, Kristovým druhům, Bůh vyhradil místo; zde svatý Petr zlaté chová klíče, kterými blaženým nebe otvírá.

S knihami v rukou u podnoží trůnu evangelistů čtvero stojí ladně tak, jak ve chrámech stojí při oltáři.

Na blavách světců září aureoly, jak zlatá slunka ve velebné slávě a z nich paprsků kaskady deští stále a oblévají všechny stupně kůru záplavou světla.

Na samém vrcholu té pyramidy Božích světců roje andělů běloskvoucích se tlumí, jež jako sloupy alabastru skvěle na křídlech svých nesou náš herný trůn Boha a na němž sedí sám monarcha světa, nebe i země Pán, Vládce a Tvůrce, Bůh Otec a žezlem v ruce ve vši velebě svého majestátu.

A po pravici Syn mu sedí Jeho, s odznaky krvavého umučení, vzepřený o kříž s beránkem na kříž, tvář máje plnou milosti a smutku zableděl v prostor bezmezný, v němž visí na láse Boží zavěšena země.

Jak malé děčko ze všech nejmilejší, miláčka od všech v domě hýčkaného, Bůh Otec chová na kolenou Svojich přesvatou Pannu roditelku Boží, neposkvrněnou děvů děv, Marii — — —

S otcovskou pečí pěstí Ji a něhou jak Otec dceru Svoji nejmilejší, aby vidělo celé nebe zřejmě že Ona v láce u Něho nejvěšší a Jeho srdci Božskému nejbližší.

A Panna svatá, královna nebeská, sepiatě ruce má ku modlitbě a jako v zbožné pohroužení city sklopených očí nepozvedá vzhůru.

Nad nejsvětější Rodiny hlavami vznáš se pouze holubice bílá, Duch svatý, v takém světla jasu tona, že ani oči andělů v Něj patřit nemohou.

Serafů kůry a Cherubů pětí na počest Bohu převehlebné zpěvy, sféry nebeské jak varhany zvučí a jako zvony z křísťálu a stříbra vpádají v hymnus:

Svatý, svatý, svatý! — — —

Literatura.

Farní osada sv. Vojtěcha v Počáplích Historické zápisky P. Cyrilla F. Kanéry, člena řádu sv. Benedikta a faráře v Polici n. M. Poutavým slohem líčí tu autor vznik a rozvoj farní osady, v které působil. Kniha tato nezajímá snad jen toho kdo v krajině té žil, ale historickými příběhy, které z větší části ještě nikde napsány nebyly bude zajímaví každého. Odporujeme co nejvříveji. Cena 1 K. 60 h. Objednávky vyřizuje P. C. F. Kanéra v Polici n. M.

Advokátovo svědomí. Tak zove se hluboce jímavá kniha francouzského romanciera a advokáta Massona-Forestiera, kterou přeložil M. Tuček a vydalo právě nakladatelství pp. Hejda a Tuček. Toto dílo, vedoucí bezohledný řez do chorob dnešní justice, šlehaající nemilosrdně farní nejství v toistech spravedlnosti, přestřihající palčivé etické problémy, které dnes útočí na svědomí každého právníka, vzbudilo ve Francii bouři polemik a líčeného rozhořčení. Vyčítalo se autorovi, že interní věci advokátního povolání zavleklá před forum veřejnosti, že tupí komoru a uvádí v opovržení celý stav. Vzdor těmto prudkým nájezdům se strany jisté advokátské kliky zjednotila si umělecká i etická cena díla vítězného oficiálního nadostatočného cenou francouzské akademie. Přední advokát patřičný, nejpopulárnější kluky komory, slavný právník a politik p. Raymond Poincaré, napsal k poslednímu vydání „Advokátovo svědomí“ sám předmluvu. Cena 2 K.

Nová rukověť správné češtiny. Zvláštní zjev pozorujeme ve veřejném našem životě: českých škol hojně přibýlo, časopisectví aspoň co do množství dostoupilo nebývalé výše rozvoje; den co den v různých končinách české oblasti na světlo vycházejí nové spisy české, národní vědomí eselilo, avšak v jazyku českém rozmohla se nebývalá zdivočelost. Vymizela sice z konverzační mluvy skomolená německá slova, ale místo nich zahnízdilo se plémě francouzské a jiné. V několika řádech české knihy abledáme dobrou polovici cizích slov: referát, rekomandace, rekurovati, relace, reminiscence, remuneration, renomé, renovace, reparatura, reputace, resignovati, resistance, respektovati, restrikce, revidovati, revise, rezie, rigorosní a tak bez konce čteme neustále. Myslí by člověk — a Nečech mysliti musí, že čeština, ta drahá naše mateřština, je tak chudá, že pro tyto pojmy nemá českých slov. A zatím? Jedni z pohodlí, jsouce tak zvyklí čísti v němčině, neznají se vyjádřiti po česku, jiní z hloupé přehy, aby ukázali, že jsou obeznámeni s „moderním“ návoslovím, tak kusé své vzdělání dávají na jevo. A ještě horším zlem jsou nečetná úloví, pravidelně německá, věrně a doslovně překládaná do češtiny. „Raďte vsít místo“ sdá se býti salonějším, „neustává důvod“ „škola byla vydvořena“ všeho „se užívá“, lidé „vycházejí“ a penězi, studenti „odbyvají“ skoušky, nemocní „berou“ prášky atd. vyslovují vzdělanci, aniž je napadne, že kruté se prohřešují proti správnosti jazykové, ba uražení by byli, kdyby jim někdo vytкну, že mluví neoprávně. Ještě potěšitelným sjevem by

bylo, kdyby příčinou byla malá znalost němčiny. Generace dřívější, pokud nepozbyly na školách národního vědomí, neucily se němčině a dobře rozeznávaly, co je české a co je otrocký překlad nebo opičení se. Dnes toho nerozeznávají nebo nedbají. — Tento úkaz není výhradně český, zlořád bují i v němčině zejména co do používání cizích slov, avšak tam nastal až i boj: spolky, společnosti, časopisy vznikly, aby jej potíraly. Tak Westmannovy knížky „Allerlei Sprachdummheiten“ rozprodáno do roku 1892 padesát tisíc výtisků! S radostí pozdravujeme tuto novou knihu Fr. Bartoše, dávného zápasníka za správnost jazykovou, která si vytkla za úkol tomuto nešvaru odpírati, škarové bejít, jež z neporozumění a pošetilosti se rozmohlo vpletí. Nová rukověť správné češtiny patří do rukou všech našich vzdělanců, kteří činí nárok, aby pokládání byli za česky vzdělané lidi. Uspořádání je ve formě mluvnice a slovníku tak přehledné, že každý ihned se v ní vyzná a dovede se pak vytkřhati smělosti. V kancelářích, na stolcích studentů, učitelů, všude by měla býti příruční knihou, do níž by nahledli, kdykoli jsou na rozpacích, zda to či ono úloví jest české. Lid venkovský, zejména pokud nečte, mluví svým krásným nářečím, a „vzdělanci“ mluví a píší přecasto česko-německo-francouzskou směsicí slov. Kéž splní se očekávání autorovo a všech přátel čistě mluvy. Zbraň se podává všem do rukou, jen třeba chopiti se jí. Rukověť vyšla tyto dni nákladem knihkupectví Emila Šolce v Telči na Moravě a prodává se za 3 K.

Zrnka pravdy.

Jenom ta kniha je dobrá, která nutí čtenáře, aby ji četl pomalu.

* * *

Největší daň platí hloupost.

* * *

K zalíčování pravdy se spotřebuje víc papíru než k vyličování.

* * *

Kdo se shání po slávě, lapá svůj stín.

Žerty a vtipy.

Pán: A jak to přijde, že za dva měsíce máte tři služby.

Služka: Což mohu já za to, když po každé po mém nastoupení paní zemřela.

Pán k manželce: Viď drabál tu si vezmem!

* * *

Dvě spolužačky potkaly se, když provdány již byly a nemohly se poznati: Tu jedna z nich o tom setkání vypravuje: „Já na ni koukám jako tele a vona na mne jako druhý a nemůžeme se poznati!“

* * *

Ze školy. Vzorové znázornění telegrafu. Myslete si táci kočku, která je tak dlouhá, že ocas má v Praze a hlavu ve Vídni. V Praze se střípe do ocase, ve Vídni otevře hubu, zamáčkne a tak se to má podobně a telegrafem. —

Pro chudokrevnost, rheumatismus, dnu, bledněku, lachyza, skrophulosu, nemoci ženské atd.

výtečné osvědčené, moderně zařízené, státně

● LÁZNĚ VELICHOVKY ● u Jaroměře,

dále lázně elektrické, lodové, jehličnaté, jakož i massage za odborného řízení lázeňského lékaře MUDr. J. Peluňky pro nemoci nervové a míšní.

Přívábna krajina, suchá poloha, rozsáhlé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stauice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Josefov-Jaroměř půl hodiny, vory na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Říditelství lázní Velichovky.

Hostinec

„ŠUMAVA“

v Proseči,

pěkný, jednopatrový s tanečním sálem a host. místnostmi jest z volné ruky na prodej. — Bližší zprávu podá majitel téhož Václav Petr.

Bursa práce v Hradci Králové.

Práci obdrží: dělník truhlářský, obuvnický, zámečnický a krejčovský; chlapci se přijmou do učení na zámečnictví, na truhlářství a na provaznictví. — Na dotazy dvojité kores. listek. Bližší sdělí

Josef Polák st. v Hradci Kr.

N á b ý t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle nálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žinánky.

Odborný velkozávod pro malbu
chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu i provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poša-
dávám vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborné, be-
lesti utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40
a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného
domácího prostředku přijmi jen pů-
vodní láhev v krabici s ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny,
i budeš mít jistotu, že obdržel při-
pravek původní.
Richtrova lékárna
u zlatého lva
v Praze, I. Elládova třída 5.

JAN VOGNAR,

obchodní a umělecký zahradník

v Pouchově u Hradce Králové

doporučuje své velké zásoby květin pro
zahradu jakož i ku pěstování v pokoji.
Ceny mírné, obsluha přesná.

Cenník na lask. požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslivé, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosi nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí
nejlevněji a největších výhod poskytnou renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prac. mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamět-
níku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní vysa-
zování stromy ovocné vysoké
a krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromofa-
ní, pláňata atd. Statistické saze-
nic v zásobě. Levné ceny. Výborná
zboží. Poučný cenník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dle tho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.
Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na káži.
Práce a objednávky
přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce
Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

Kondiční kancelář
spolku číšníků v Hradci Králové a okolí
Svatojánské náměstí v „Bosodě“
doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů,
kaváren, vináren a restaurací zde i na
venkově řádný pomocný personál zejména:
vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, ku-
chaře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí
za nejpřesnější vyřízení všech dotazů.
Správný výběr.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.
Továrna vyrábí vše jen topnou cestou a na-
bízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punke
a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.
Též v Berlíně obdržela firma t. r.
diplom zlaté medaille.

Speciální závod kletovským prádlem.

Tovární sklad bílého zboží.

Prádlo pro pány i dámy ve velkém výběru, **výbavy pro nevěsty** vlastní výroby,
kněžské kolárky atd. doporučuje

Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

První královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

a nejpřímějším projevem úcty, lásky a oddanosti. Přijížděla Jemu vřelá bandiera rolnictva, vycházely naproti průvody dítek, žáků a lidí; vítali Jej zástupcové úřadů, spolky, sbory, zástupitelstva; domy osdobované prapory, zelením; konány byly nadšené uvítací řeči; zněla hudba a střelba a na mnohých místech bylo i večerní osvětlení. — Tak tomu bylo v hojně míře i v Kácově. Dne 30. dubna podvečer přijel nejdvalepastýř na náměstí branou, na níž byl nápis: „Rodičtěstě Jirskovo vítá svého arcipastýře“ a tam přivítal J. B. Milost nejprve p. okresní hejtmán Kutnohorský Schapka za celý obvod Kutnohorský, pak za c. a k. patronátní úřadnictvo a celý velkostatěk pan vrchní správce Viktor Mareš a p. c. a k. vrchní lesní správce Hosaue a za místní a přifašené obce a jejich starosty a veškeren lid p. měšťanosta Beudl. Tento vyslovil velikou touhu všeho lidu osobně spatřiti svého milovaného arcipastýře, o němž známo jest, že jest činitelem Kácovského rodáka biskupa Jirského a miluje český lid. Za přítomné duchovenstvo projevil přivítání místní farář dp. V. Frinta, za místní a přifašené učitelstvo p. řídící učitel Fr. Klíma, za sbory hasičské p. Paříšek, za spolek různých živností p. Noha, za hospodářské spolky a stav rolnický p. Bezadinský. Potom pronesla žákyně V. třídy M. Jakoubkova vzletnou báseň na přivítanou a podala hýti. J. B. M. ráčil všem vlídně děkovati. Na to byl uspořádán průvod do kostela, který je sevzné i vnitř obnoven. Průvod ten byl dlouhý a krásný, zástup dítek, žáků a lidí byl veliký. Prostorný chrám Páně byl až do posledního místa plný. Po vykonaných obřadech bylo kázání, které začal J. M. ndp. biskup slovy: Rodičtěstě Jirskovo vítá svého arcipastýře — a povělel vzpomínce na biskupa Jirského přelst na slova básníka: „Láska k Bohu a k vlasti ty dvě seesterky v mojích pojích se řadí, každá má srdce mého půl, každá má celé“; a dovodil, že kdo miluje Boha, ten miluje i bližního i vlast, a kdo nemiluje Boha, ten miluje — sebe; a nadšenými slovy povzbuzoval k následování Krista Pána a k ctioatnému životu. Již tato slova vznítla plamen lásky k nejdřt arcipastýři v srdcích všech. Večer bylo slavnostní osvětlení a hudební zastaveníčko, při němž se J. B. M. objevil a dojemnými slovy poděkoval. Druhého dne konala se v chrámu Páně slavnost sv. biřmování obvyklým způsobem. Avšak před samým biřmováním přinesen byl k oltáři krásný a cenný prapor školní mládeže Kácovské s křížem na hrotu a na látkce s obrazem sv. Jana Křtitele a beránkem. A tu J. M. nejdvřt. Velepastýř ráčil pronésti krásnou řeč v níž mládež povzbuzoval k stálosti u víře a k milování a následování Beránka Božího; potom ráčil posvětit prapor, satlonci hřeb a pronésti heslo: „Nechte malíčkých přijíti ke mně“. Matka praporu paní Marie Marešová pronesla heslo: „Vám i budoucím k památce!“ a upevnila skvostnou etubu na prapor na níž jsou vyřtá slova: V upomínku na den 1. května 1901. — Starosta Kácovský pronesl heslo: „Mládeži! Budoucnost patří Vám!“ Řídící školy pak: „Školou pro život, život pro vlast!“ Prapor pak byl odevzdán správci školy a od toho duchovnímu správci k uchování v chrámu Páně. Žák Otradovec pronesl k praporu a k obrazu na něm se vztahující zdařilou báseň a ujišťoval Jeho Biskupskou Milost díky mládeži a její věrnosti a stálosti ve víře a ctioatnému životu. Dejt to nebeský Pán Bůh! Mládež Kácovská má sájeté viditelnou památku na slavný den 1. května 1901 a na svůj slib, který v ten den učinila před svým vrchním pastýřem. Dne 2. května ráno byl odjezd do Petrovic. Bůh rači J. B. M. šťastně, doprovázeti a ochraňovati!

Ze Zbraslavic. Dne 4. t. m. ukončil J. B. M. visitaci a biřmování v střídnictví ledečském a odebral se do Kutnohorského. — Jak zprávy zněly z ostatních již visitovaných farností, byla cesta J. B. M. od místa k místu triumfální a ten triumf dosáhl v Zbraslavicích svého vrcholu. Naše město vyřádalo si tu přednost, aby mohlo J. B. M. napřed pozdraviti, jaksi k zadoistutinění za jiná města v minulých letech, která tuto čest svému vrchnímu pastýři odepřela. Letos se to nikde nestalo. Po oslovení starostou města, děkanem, patronátním komisařem, řídícím učitelem a žákní zdejší školy zazněla biskupská hymna nejen hudbou, ale i zpěvem, která se sta hrde v špalíru za slávrobranou stojících spolků: živnostenského, hasičského a veteránského, dítek a osadního lidu se ozývala. Nadšené se rozutílo, když lid dobrý uasýřel po evangeliu mše sv. svého ndp. biskupa způsobem mu vlastním nenuceným, ale dojemným, s plně převědčením srdce plynoucím, k sobě mluvití. Stál-li tu na kazatelně jako pravé kněze apoštolské, byl uprostřed dítek při katechisi mládeže jako otec uprostřed malíčkých, volající: „Nechte malíčkých přijíti ke mně!“ Biřmovanců bylo k 600, kterým všem byl ten den svátkem slavným. Však i nejdřtějšímu arcipastýři byl ten den svátkem, — neboť slavil 55leté narozeniny. Proto místní farář a d. děkan dovolil si J. B. M. při dopolední hostině osloviti při čemž zvláště na jeho poctě hnanou spolkovou působnost v diecési narazil. Ndp. biskup poděkoval, svou touhu, aby mohl býti při korunovaci českého krále opakovat, a městu blahopřál; načest přítomný p. starosta Jemu jako zastanci národa českého ještě připil. Hudba hrála hymnu bisk. a jiné zdařilé knsy při stole a o 4. hod. nastalo boletné loučení jako dítek od milovaného otce. Špalír stál jako dopoledne na celém náměstí. Ndp. biskupu p. starosta velmi tklivými slovy jménem celého města poděkoval a J. B. M. patrně pobnut místnímu duchovnímu správci se vyjádřil, jak boletné se se Zbraslavicemi loučí. Hudba, spolky a množství lidí a bandierem v čele, které Mu ráno až k Četčinu vřelě vyjelo, doprovodili Ho daleko za hranice osady. Nyní další své triumfy slaví na Kutnohorsku, kde rovněž lid s nadšením vítá svého dobrotvivého arcipastýře.

Z Křivčanova. Náš jinak tichý městy a přifašené osady zdejší radostně byly varušené příchodem J. B. M. nejdvřt. vrchního Pastýře Eduarda Jana Nep. dne 19. dubna 1901. Za velebuého blaholu svou a hluché střelby přijel dopoledne o 6 hod. milový náš vrchní Pastýř, by svátost sv. biřmování udělil, doprovázen četným bandierem našim a hasičským sborem místním. U slávrobrány uvítal J. B. M. jménem celého farní osady místní duchovní správce ob-

klopen četným duchovenstvem, pak složili vřelý svůj hold knězi patronátu páni úředníci, načest vystoupil a kruhu shromážděné městské rady a celého zástupitelstva šlechtitý místní starosta pan Josef Mareš a s vroucím záplem pronesl své uvítání kteréš tlumočilo láska a důvěra nezlomnou milovanému vrchnímu Pastýři a končil vzletnými slovy: „Jama, sdstaneme povědy pravými, horlivými katolíky a do posledního dechu bude naším healem: „Bůh, církev a vlast.“ — Hned za slávrobranou proslovem J. M. B. vítala A. Matějková, žákně 4. třídy jménem všeho řactva. Nepřehlédný dav doprovodil J. B. Milost k farnímu domu a odtud do chrámu Páně, který přičiněním Jeho Jasnosti kněze Pána Františka Josefa z Anerspergu nádherně byl vnitř opraven. V kostele promluvil neunavný náš vrchní Pastýř slova vroucná, úhoatná takže každý s napjetím poslouchal, by ni jedinkého slova předrahého nepřeslechl. Při zkoušce škol. dítek se sv. náboženství každý pozoroval, že nejen dorostlí, ale i ta drobota s celou duší přilnula při prvé m setkání k J. B. Milosti. O nějaké bázi — jak u dítek bývá — ani potuchy, neboť tuily se kol něho a s očí zářala radost, že mohou odpovídati; postřebliť sájeté, že k nim mluví katecheta Bohem nadaný. Večer bylo celé město volkovéš osvětleno; i v okének nejhudší chaty plála světlá. Za střelby a řasných pochodů hudebních blížil se průvod hasičů a obecnstva se zářícími lampiony k řadě, kdeš v kruh světlý pojat byl sbor zpěváků kteří pod vedením vlt. pana řídícího učitele a pomocí ostatních páků učitelů dovedně zapěli zastaveníčko na počest J. B. Milosti. Stejně slavný — ovšem se s počty boletného loučení — byl i odchod milovaného vrchního Pastýře. Až k vstu doprovodili předrahého, svědomitého náměstka apoštolského všichni členové měst. zástupitelstva s panem starostou v čele, sbor hasičů, dítky školní a pp. učitelé, zástupci farníků, bandierum, by na rozloučenou ardeš „S Bohem“ vydechli s prou bolem stěsných. — Pobyt J. B. Milosti sdstane všem farníkům Křivčanským v nejdřtější a trvalé i blahé paměti.

Různé zprávy.

Svátok sv. Jana Nepomuckého. Úcta k českému svátku vsmáhá se rok od roku nejenom v zemích koruny české, ale i daleko hranicemi. Vnde se mnozí sochy sv. Jana Nepom. a kostelě jemu zasvěcených stále přibývá. — V diecési šlechtitného a vlasteneckého biskupa Strossmajera téměř v každé osadě spřítíř sochu sv. Jana Nepom. — Ve Francii jest katol. rodinách zvykem v den 16. května pokud možno od práce ustávati a na modlitbách trvati. Ten den se také mnohé rodiny poští a zdržují se sbytečného mluvení na znamení, že sv. Jan Nepom. pro mlčenlivost dosáhl koruny mučednické. — V Americe většina nových katol. svatyní jest zasvěcena sv. Janu N. Také v mnohých osadách tamnějších se světl 16. květen jako zasvěcený svátek. — Na Sibíři, kde vypovězení jsou v větší části v dolech zaměstnáni zaveden jest v ten den sváteční klid. V Rumunsku na podnět královny, známé spisovatelky Carmen Sylvy, sbudovány v horách, na místech nebezpečných kapličky sv. Janu Nep. zasvěcené. V cestopisných úvahách dra Holuba a J. Keřenského čteme, že i na místech pustých, mezi divočky nalezeny byly obrazy sv. Jana Nep. misionáři tam zanesené. Mnoho a mnoho přikladů svědčí, že úcta k sv. Janu Nep. stále vzrůstá, což může mnohým našim „vlascencům“ býti důkazem, že jejich snahy, aby místo soch sv. Jana Nep. se stavěly sochy J. Husa, přínášejí účinek právě opačný.

Oběť pevelámí. Katolický kněz Hugo Seemann v Mediáři v Uhrách byl v noci ze dne 4. na 5. t. m. povolán k nemocnému do osady Szakázce, se hodinu vzdálen. Na cestě byl přepaden několika slozyny, kteří se na něho vrhli a zasedili mu do hlavy několik ran. Krví sbrocen, v beavědomí ležel kněz uprostřed cesty a teprve do dlouhé době se ze mdlob probal. A tu s napjetím všech sil ubíral se dále, aby nemocnému poslední útěchu mohl přiněsti. A přišel ještě v pravý čas. Nemocný, druhdy střív odpůrce náboženství, byl ještě při vědomí. — Ale sotva byl obětavý kněz s posrtným úkonem hotov, klel na lavici a semel dříve než těžce nemocný, jenž poslední útěchu udělit.

O smrti Lutherově napsal v „R. d.“ důležitou studii Václav Oliva. Protestanté totiž Luthera konali jako svátce a také jeho smrt byla pry „blaženou“. — Že ale Luther vedl život velice nemravný, bylo již v „Obnově“ častěji mnoha doklady odděvného; a že jeho smrt nebyla právě tak blaženou, vysvětlá již s toho, že Luther umřel v Eislebenu, v noci 18. února 1546, oběsiv se. Otázka, umřel-li Luther smrti přirozenou či samovraždou, vyskytla se hned po jeho smrti. Oficiální správa o „blažené“ smrti reformatorové byla sice všemožně od lutheránů šířena, než byli i mnozí a to nejen katolíci, ale lutheráné sami, kteří o „blažené“ smrti Lutherově pochybovali. První pochybnost vznikla v Eislebenu ihned po smrti jeho, v městě zcela protestantském, v Lutherově rodišti a druhá v Sasku, v „koléboce“ protestantismu! Zprávy o násilné smrti „reformatorové“ nabývaly vždy více a více víry, ješto byly dotzrovány hodnověrnými svědky. Účenci a mužové vládní správám těm věřili. Věřejnosti byla podána první zpráva o násilné smrti Lutherově r. 1592 ve spise Tomáše Bosia: „De signis ecclesiae“ (v Římě a Kolíně r. 1592 a 1593), ve svazku druhém, knize XXIII., kapitole třetí. Z Bosia přijal ji Cornelius a Lapide v komentáři složeném ke slovům sv. Petra v epištole 2. kap. 2. verši 12. — pseudoprophetae in corruptione sua peribunt; dále Martin Becanus, Tympius, Faber, Loricinus, Windeck, Dosch, Pistorius, Malvenda, Segneri, Orlandini, Seisser, Kreutzer, Kwiatkovič, Surina, Scherer, Groszer. Druhá správa o násilné smrti „reformatorové“ byla uveřejněna od Jindřicha Sedulie v díle: Praescriptiones adversus haereses Anteprieae 1808 cap. XVIII. § 27. Ze Sedulie přijali ji: Theodorus Petrejus v „Catalogus haereticorum“ v Kolíně r. 1629, Maenhardus, Martin a Cochema, Petrus de la Faille a jiní. Tak stalo se, že již

na počátku XVII. století, alespoň kraby katolíky byli přesvědčeny, že Luther neskončil smrtí přirozenou.

Mravní svrhllost. Dne 7. t. m. bylo v Praze odezeno několik děvčat 10—15 letých, které se již věnovaly životu nemravnému! — V Řadu řád Weiser dával chudým rodinám na dluh, pod tou podmínkou, když mu dají své nedospělé dítky na jisté chvíli „k dispozici“. — V obecné škole v Engelzellu scházelo se několik žáků a žákyň po dopoledním vyučování pod záminkou, že si chtě tam domáci dítky vypracovati, jelikož doma k tomu nemají dosti klidu. Zatím však se vysvětlilo, že školní síň jim sloužila k skutkům nemravným. Toť tedy krásné obrázky „moderní“ výchovy.

K čemu také slouží divadlo. Z Vídně se nám píše: V Prátru ve Vídní nalézá se Janachovo divadlo, kde se hraje jenom v době letní. V posledních dnech stalo se toto divadlo jevištěm akandálních scén. Co obecnstvo v partu, v ložích a na balkonech se nájmem hledívalo na jeviště, zatím v poslední galerii se prováděli hnané kousky a děvčaty. Galerie byla denním dostaveníčkem spustlíků a svrhlych děv — a co zvláštěho, docházel tam i jeden v kruších aristokratických dobře známý šlechtic, přestrojen jsa za veřejného posluhu. Brzy na to přišla policie, která této „zábavě“ udělala přitř. —

Vraždy nemluvněť se stále více a více množí. Ale co zabuzuje nyní pozornost jest, že v posledních době udála se celá řada případů, že krkavčí matky, které se před soudci s lidu zodpovídaly se sloidin, — byly úplně svobozosny, až ku vraždám se přiznaly. Tak k nedávným případům ku př. ve Vídní a Annou Kochovou, v Kroměš s šlechticem Rosenthalovou, v Brně s Marií Kaiserovou atd. které zavraždily své dítky a byly propuštěny na svobodu, druhá se nyní i případ s šletoou komptoiristkou Adellou Kochovou s Prahy, která své novorozené vyhodila oknem do světlíku kde zabynulo. Dne 6. t. m. soudpovídala se pro sloidin ten před porotou — a byla pro na svobodu . . .

Také „apoštol“. V Kritzenzerfu v Dol. Rakousích šílil již po nějakou dobu hešo „Přýč od Říma“ neznaný jakýsi muž, který každému kdo odstoupil od katol. církve sliboval dva pytle uherské monky a 4 koruny na penězích. Podatilo se mu sáekati několik dělníků, kteří však marně na „odměnu“ čekali. V té samé době přihodilo se v místě samém několik krádeží. Částnictvo zavedlo pátrání a tu přišlo se na stopu, že pachatelem jest onen „apoštol“ protestantismu. A tu se objevilo, že jest to již často trestaný sloděj, který, jak sám doznal, se propůjčil nyní k šíření hešo „Přýč od Říma“ — a jelikož se svou „apoštolskou“ práci dostával od protest. spolku jen malý honorář, uchýlil se ku krádeži.

Novinářské. Pan V. Myslivec býv. redaktor „Lidového Listu“ a stoupence mladší strany křesť. soc. stal se spolupracovníkem „Katolických Listů.“

Jak kde překládají, nebo-li: co je to „Ranchwaare“? Z Lipska rozletěla se v těchto dnech do světa správa, že vývozní firma Perlmann, vyrábějící toto záhadné zboží, ohlásila konku. V „Hlasu Národa“ oznámovalo jest onen „apoštol“ protestantismu, že vývozní firma usenářského zboží Perlmann zastavila platy; „Lidové Noviny“ psaly o majiteli na tabákové zboží Perlmannovi, „Ostravský denník“ o úpadku firmy s knížeckými rekvizitami. Zatím však toto „Ranchwaare“ byly — kořističky, což již se slovníku snadno svědětí možno.

„Lákavý“ inzerát uveřejnil jistý newyorský list. Zněl takto: K čemu plahočiti se tvrdoséjně bídným tímto životem, když možno dát se pochovati s opravdovou nádhrou za pouhých 50 dolarů u Johna Blacka, majitele pohřebního útavu, 6 Ave 24.

Vivat Justitii! Za posledních 40 let vystrídalo se v Rakousku 153 ministrů, s nichž bylo pouze 5 Čechů.

O žemích slezských přednášela těchtodnů v Praze pl. Matulová, říditelka měšťanské školy v Mor. Ostravě a tu mezi jiným pravila: „Konverzační mluva našich Slezanek jest německá a jejich touha lásky je také německá. A tak plynou peníze a bohatství českých slezských rodin posvlna do kapsy německých šenichů. Taková stráta národního majetku zvláště mne dojmá na našem Ostravsku, kde starouosdlý domácl lid je celkom sámotasy přimávan náhodou a to hlavně prodejem pozemků na stavební místa rychle zbohatl. Toik národní škřtěných manželství, jako jest na Ostravsku, nemajdeme anad v žádném jiném kraji.“

Pešta sv. Otce. Sv. Otec dostává každodenně až 32.000 dopisů a novin.

Manifestační návštěva na posv. Velehrad pořádá letos dne 30. července ve slavnostních dnech „Apoštolatu sv. Cyrilla a Methoděje“ „Jubilejní spolek katol. Praha“, ku které návštěvě zve celou českou veřejnost. Výhody, ješ se všem účastníkům tonto návštěvou skýtají budou jisté co možno největší. Pobídkou k účasti. Vypraven bude zvláštní vlak při cenách co nejlevnějších a o pohodlí po cestě jakož i o pobyt na Velehradě bude co nejlépe postaráno. Zároveň návštěvníci Velehradu budou moci popřítati si výlety na památný Hostýn, historický hrad Buchlov, do slovácké Salaje v Chřibech atd.

O měsíci květnu pannaže mezi lidem mnoho pořekadel, které zvláště mezi lidem venkovským vsaly svůj původ. Některé s nich uvádíme: Je-li máj už zahradníkem, není stodol milovníkem. Když máj vláhy nedá, červen se předá. Jestli v máji nepříš, tedy to červen převrř. V máji až neosobne v plodě kál a pastýře hál. Co červen nezal, to sed polke (květ vime v máji). Májová voda vypijí víno. (t. j. mnoho deště vínamu kefi ákodi.) Květnová rosa šíní zelený lah i háj. Když pavouci pilně předou venku, očekávat lze stále pěkné počasí, nepředou-li, brzy se časy mění a stává-li se tak při dešti, pak brzy doš končí. Bouřka v máji „na zdar“ volají. Když se orve v máji hrom, ohyt kámen nebo strom, budeš silným jako hrom. V máji hřmoty nadělají trampoty. Kam se nose prvn

bouřka, tam ostatní na ní táhnou. Mácho chroustá v máji, dobrý rok. Boj, který se v máji rojí, na plný vůs sena stojí. Když v květnu boby, ale o chleby — kvete-li mák, to již jinak. Až přijde máj, pošleme kovy v háj, staré baby za kamna, mladé ještě za nima. Když máj trn rozkvětlá, máj se již vymetá. Svatba v máji — volá na máry. (Již staří Římané považovali máje květen za svatbu nepřítelů.) Kdo v máji, když poprvé práh, vyjde bos, bez čapce a bez kabátu na dešť a točí se do kola, tomu porostou rychle vlasy. V máji má vůbec každý jít na dešť, aby mu vlasy hodně rostly. Za nešťastné dny v měsíci květnu se považují: 7., 8., 10., 16. a 18. květen.

Sjezd delegátů spolků křesť.-sociálních českých žen a dívek koná se v pondělí avatodušní v Praze. Pořad rokůvání: 1. Stanovisko katolických žen k otázce náboženství. 2. Křesťanská žena a národnost. 3. Organizace katolických žen a dívek a stanovisko jejich k ženám svobodomyšlným, pokrokatkým a národně-sociálním. 4. K otázce sociální.

Herečka a herečka. Herečka Woltrová ve Vídni za 80 let svého vystupování na jevišti si nahromadila na půldruhého milionu jmění. Herečka Moserová, která souhlasí s ní na téže jevišti počala svoji uměleckou kariéru, šla téměř v bídě a když před nedávnem zemřela zanechala 20 000 sl. dluhů.

Klerikalismus chce bořit trány — tak papouškují realističtí „Nezávislé listy“ po svém otci „Času“. Jsou brosné rozhořčeny nad tím, že známým výrokem arciknížete Franta Ferdinanda o healu „Přel od Říma“ tento následník trůnu sjevně odsoudil bídné choutky věšenců, kteří šířením protestantismu usilují o rozdrobení Rakouska. Tím chtějí říci, že katolíci jsou trůnu a dynastii nebezpeční. — Ty samé „Nezávislé listy“ před krátkou dobou ještě psaly: Když nebylo klerikalismu, nebylo by trůnů, nebylo by despotů. Klerikalismus zavedl autoritu, sbuildoval trány atd. V tom se již jeví důslednost páni realistů. Dnes napíšou něco, zítra ale to vyvrátí, jak se jim to hodí do krámu. Kde jest přesvědčení? Ovšem, jim se jedná jen o potření těch nenáviděných kleriků a proto jest jim každá zbraň dobrá.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. května 1901. 1 hl. pšenice K 13 00—13 60 žito K 12 00—12 60, ječmena K 9 70—10 10 oves K 8 00—7 00, proso K 10 00—10 80 vike K 9 40—13 60, hrachu K 19 00—22 00, jáhly K 10 00 krup K 16 00—43 00, bramborů K 2 00—2 30, jetelového semínka červeného K 60 00—84 00, jetelového semínka (inkarnát) K 60 00—60 00, máku K 30 00 olejky K 20 30—22 00, lněného semene K 19 00—24 00 100 kg. žitných otrab K 12 00, pšenic. otrab K 12 00. 1 kg. másla K 2 20—2 24, 1 kg. másla vepřového K 1 60—1 78, tvarohu k 0 32—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hekt. cibule K 4 80 jedna kopa drobné zeleniny K 0 60—4 00.

Listárna redakce.

JUC. R. Vídeň. Piš častěji. Původní správy vády jsou vítány. Posdrvi! Čestín, Bydžov. Došlo pozdě. F. K. O sporu pivovaru s městem přineseme delší úvahu v příštím čísle. X. Y. Museli se správa zkrátit, neznamena to ještě, že by byla zkomolenou. — Milerád bych vyhověl každému dopisovateli a uveřejnil zaslané správy beze změny kdyby to listu samému neškodilo. Co by tomu rekla většina čtenářstva?

Právě vyšlo č. 5.

„Časových Úvah“

přinášející historickou studii

„Husitství a svoboda“

od Jiřího Šachy,

jenž o době husitské napsal několik již zajímavých spisů. — Stran 32. Cena 8 h. — Spisovatel dokazuje, kterak Hus rozuměl svobodě svědomí a kterak husité přáli jiným svobodné vyznávání náboženského přesvědčení. — Objednávky vyřizuje obratem

Administrace „Časových Úvah“.

Poznámka. Máme na skladě ještě několik set výtisků z druhého nákladu „Husovy oslavy“ od F. R. Škalického. Spisek tento, jakož i svrchu uvedený hodí se ke bromažnému šíření, ješto se poskytuje 33% slevy.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

NOVINKA.

Slavným farním a patronátním úřadům!

Patentní čísláky ku hrobům a výstražné tabulky na hřbitovy jsou neobyčejně praktické a téměř nevyhnutelné; usnadňují okamžitý přehled a umožňují nejrychlejší vyhledání hrobů dle čísla. — Cenníky a vzorky zašle na požádání franko

strojírna a slévárna železa i ková
A. Votruba v Hořicích.

Místo strojnické

v továrně neb větším průmyslovém závodě hledá zkoušený topič a strojník, 27 let starý který se může vykáhati dobrým vysvědčením. Laskavé nabídky buďtež adresovány do administrace tohoto listu.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprahticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Vyhláška.

Městská obec Královéhradecká zadá offertním řízením:

1.) Vybírání dávky z piva dle pravidel schválených výnosem zemského výboru král. Českého ve srozumění s c. k. místodržitelstvím ze dne 8. května 1900 č. 34.080 na jeden rok od 16. května 1901 do 15. května 1902.

2.) Vybírání dávky z vína na tutéž dobu jednoho roku od 16. května 1901 do 15. května 1902 dle pravidel schválených výnosem zemského výboru král. Českého ze dne 19. března 1896 č. 16.985.

3.) Vybírání dávky z kořalky a lihovin na dobu jednoho roku od 16. června 1901 do 15. června 1902 dle těchto pravidel jako dávka z vína.

Uchazeči mohou ve všechny tyto podmínky v úředních hodinách a místnostech nahlédnouti.

Zapečetěné offertory buďtež podepsanému úřadu purkmistrovskému odevzdány do pondělí dne 13. května 1901 do 11 hod. dopoledne. K offertám budiž ve zvláštním obalu připojeno vadum 10% nabídnuté sumy. Městskému zastupitelstvu jest vyhrazena úplná volnost rozhodnutí o podaných offertách.

Starosta:

Dr. Ulrich.

P. T.

Dovolují si ct. obecnstvu zde i v okolí oznámiti, že otevřel jsem

obchod s ptactvem

tu- i cizozemským.

Zároveň upozorňuji že přijímám

vycpávání

ptactva a zvířat všeho druhu.

Pravé karešské kazáry.

Všechno se rychle, levně a solidně vyřídí. Též se předem na přání P. T. ctěn. obecnstva znamenám se v bluboké účt

KAREL GÜNTHER,

v Hradci Králové vedle nových kasáren.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Slavným patronátním úřadům a velectěnému duchovenstvu doporučuji se k malování chrámů

jakoukoliv technikou přesně dle slohu.

Oprava starých obrazů, jakož i malování nových, křížových cest a p.

Oltáře k Božimu Tělu na plátně i na dřevě malují v každém slohu.

Plány a rozpočty zdarma.

Závod pro umělé a dekor. malířství

J. St. Ottmar

Ústí nad Orli.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Letní byty

jsou levně k pronajmutí u

Františka Žaby

v Novém Hradci Král.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv.-Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu bojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a českého stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správkové hodinky se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Vyhláška.

Kuratorium diécesního ústavu pro hluchoněmé (Rudolfinum) v Hradci Králové vypisuje veřejné offertní řízení na zadání prací: zednické a nádennické s nosiči, kamenické, tesařské a pokrývačské pro

stavbu nového diécesního ústavu pro hluchoněmé v Hradci Králové

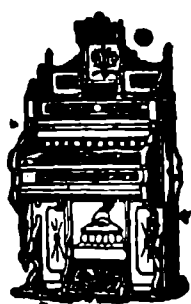
a sice dle offertních podmínek Kuratoriem ústavu sepsaných, jakož i dle plánů a rozpočtů vynesení vešl. zemského výboru ze dne 7. května t. r. č. 28 999 schválených, ve které nahlédnouti lze od 8—12 hod. dop. v úředovně správy Rudolfinu v domě čp. 186. 190. 191.

Pisemné offertory dle offertních podmínek řádně sepsané (s označením procenta, slevy z jednotlivých cen rozpočtu nebo požadovaného příplatku) a zapečetěné podány buďtež správě diécesního ústavu pro hluchoněmé vřetně do 24. května 1901 zároveň s předepsaným vadím.

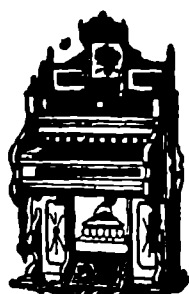
Podotknuto budiž, že dle § 4 stavebních podmínek Kuratorium není vázáno na ofertu nejnižší.

Kuratorium diécesního ústavu pro hluchoněmé (Rudolfinum) v Hradci Král. dne 9. května 1901.

JUDr. Frant. Ulrich, Th. Dr. Alois Frýdek, starosta král. v. n. města inf. kapitulní děkan, Hradce Králové, člen Kuratoria, místopředseda Kuratoria.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.
Illustrované ceníky franko a zdarma.

Dlouholeté renomé. — Závod založen roku 1834.

K jarnímu a letnímu období
doporučuje svůj obrovský sklad
nejmodernějších soukenných látek

na svrchníky, obleky a damské kostymy.
Zaručeně české výrobky lodenové
na obleky cestovní a pro užitky vůbec.

Volejemné látky na taláry.

Chvalně známá čistě vlněná látka sa sl. 2-40 metr na lehké
kleriky a kabáty jest opět na skladě.

Barevná sukna

k účelům ohrámovým.

Dodávky pro jednoty Sokolské a stejnokroje vůbec co
nejkulantněji a zboží našeho původu.

Sukna a látky kočárové a na kulečníky.
Speciální sklad voskových plátů a Linoleum.

Vše pouze, zaručených jakostí, čerstvé moderní zboží a nikoliv
staré, neb na oko pracované bezcenné hadry.

Ceny pevné avšak nejlevnější.

Vzorky se na požádání ihned zašlou.

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek Hradec Králové.

Sbírejte upotřebené poštovní známky

všech zemí a různých
druhů i ty nejjednodušší, ve prospěch chudých
hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému.
Za to každý dotane různé pěkné církevní
památky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského
Jezulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adre-
sovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bre-
gens (Vorarlberg).

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

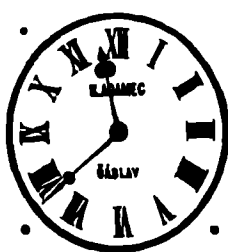
Těž volejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na spátky bez svržení cen!

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jetky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Světově známé

klatovské karafiáty

12 druhů K 4, 25 druhů K 8, 100 druhů K 20 a 100 mí-
chaných K 10. **Velkokvěté anglické pelargonie**
krásné odrůdy s poupaty 12 druhů K 4. **Velkokvěté**
ušlechtilé růže 1 až 1 1/2 m. vysoké, v libovolných
druzích. 12 druhů K 11, 12 kusů 1 m. vysokých K 8.
Fuchsie s plnými květy 1 kus 10 h, pěkné vasilkové
pruty po 16 h, hrncové růže po 40 h, jirky po 20 h nabízí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

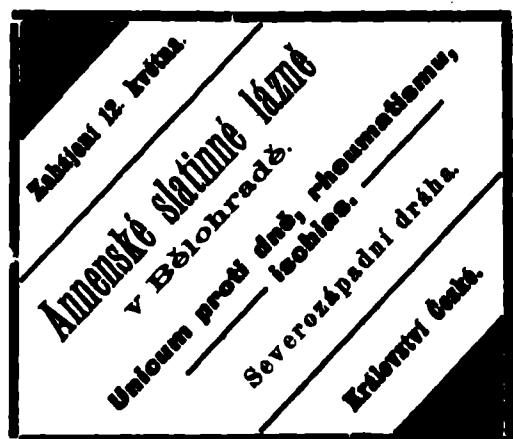
uměl. návod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1858.

Fotografie a nákreby v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

J. HROMADA (dříve Kopál & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Všecké potřeby pro krejčí a švadlony. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šicovaček, blůzek a sáčků.

Ceny nejlevnější.

M. KOPAL

Hradec Králové

Jiřikova třída naproti hotelu
„Merkur“

doporučuje svůj od 1. dubna
nově zařízený

obchod zbožím ozdobným a galanterním,

jako: hedvábí, krajky, pentle, blůzky, slunečníky, deštníky a jiné. — Ceny velmi levné.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor Alois M. Vobejda-Prosečský. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatel na čtvrt roku z k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 10. května 1901.

Inzeraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Právě se dovídáme, že Svatý Otec ráčil jmenovati nejdůstojnějšího našeho pana biskupa *Svým praelatem domácím, assistentem trůnu a římským hrabětem*. Vyznamenání to naplní upřímnou radostí veškeré duchovenstvo i věřící lid širé diecese naší a přemnohé i v diecesích jiných.

Hlava křesťanstva s pochvalou uznává neúnavnou práci v úřadě apoštolském, práci, která nezná odpočinku, ba ani oddechu, nezná pohodlí. Z místa nejvznešenějšího způsobem nšlechtilým schváleny snahy apoštolského biskupa, ale zároveň dáno pokynutí, že ani pomlavy ani denunciacie nezastřely oko otcovského nástupce sv. Petra. I ti v diecesi, kdož snad jinak smýšleli dostali nyní z autoritativního místa na srozuměnou, že jako Náměstek Krista všechny národy stejnou obejímá láskou, tak i nejdůstojnější pan biskup jsa věrným synem svého národa, je spravedliv ke všem, kteří jeho pastýřskému řízení jsou svěření. Kéž by přesvědčení to rozptýlilo mnohou mlhu a odstranilo stíny, které na působení apoštolské až dosud se kladou! Pak by mnohé oko, snad dosud zkalené vášní prozřelo, a pravda by slavila nové vítězství! Dežž Bůh, aby to bylo co nejdříve!

Jazyk.

Zbožná jedna stařenka, dojata kázáním mladého velebníčka, pravila: „Aby mu Pán Bůh ten „jazejček“ pozlatil.“ Myslela to dobře. Vždyť církev nasývá výmluvného druhdy biskupa cefiradského Janem Zlatodutým a biskupa ravennského Petrem Zlatoslovným. Ale aby se to mělo bráti do slova, to by si ten velebníček asi nepřál. S pozlaceným jazykem by tomu řečnění mnoho neudělal.

Jazyk, ačkoliv se mu též říká mluvný jazyk a k ochutnávání pokrmů a nápojů slouží, jest nástrojem, jehož k mluvení, čili k vyřezávání jistých souhlásek potřebujeme. V obojí obědu jest jazyk, jako tělo naše vůbec a každý jeho úd, sám sebou velikým kazatelem čili hlasatelem — Stvořitelem. Celé jeho ústrojí, ta jeho pohyblivost, aby se jím souhlásky tvořiti mohly, ta dvojí věc, k vůli které nám dán jest, hlásá, že jest tu — po lidsku řečeno — proveden rozmyslený plán. Ale vymysleti plán, rozměry a prostředky k jistému cíli vedoucí, nemůže mrtvá hmota, to může právě jen myslící bytost, duch. A tak ten jazyk sám sebou hlásá: Bezbožecké hmotatství není pravdou; původcem našim jest nesmírně moudrý a mocný duch, jemuž říkáme Bůh. A tak vlastně každý jazyk zaslubuje, aby byl pozlacen, to jest, abychom si ho nad zlato vážili jako výmluvného kazatele moudrosti a moc Boží hlásajícího.

Ale v tyto dny by měl každý rozvázný člověk v království českém přemýšleti o jazyku, který, ač mlčí, přece nade všechny jiné hlásá slávu Stvořitele a jeho pravdu. Jest to jazyk sv. Jana Nepomuckého. Jako vůbec k náboženství, tak i k tomu nadpřirozenému zachování tohoto jazyka chovají se přemnozí jako známý proti katolicismu bojující trojspolek — čili aliance. Mocnosti — vlastně však nemocnosti — spojené slují: Nevědomost, Lenost, Uminěnost.

Nevědomost! Již vícekrát byli jsme i v samé Obnově nuceni poukázati na to, že o věcech náboženských panuje — a obzvláště „v lepších třídách“ a v „intelligenci“ (mezi vzdělanci) veliká nevědomost. Proti náboženství proto jest tolik odporu, že ho lidé neznají, nic důkladného o něm nevědí.

Lenost! V katechismu nachází se toto slůvko mezi sedmi hlavními — hříchy. Ale nemíní se snad jen to, co se obecněji leností jmenuje, lenost v práci, ale míní se lenost v duchovních věcech, pravdy, dobra a Boha se týkajících. Jest to ovšem taky lenost v práci,

ale v práci, kterou má se všemi jejími obtížemi podniknouti lidský duch k vůli pravdě, dobru a Bohu.

Uminěnost! Nevím, jak bych to nejprostónárodněji řekl, ale lid v takových případech říká: Akorát ne! Anebo: Just ne, abys věděl! Proto se taky té uminěnosti říká: Justament.

Tato tedy aliance stojí proti náboženství vůbec, ale proti jazyku sv. Jana Nepomuckého zvlášť. Málo kdo totiž ví, jak to vlastně s tím jazykem bylo a jest. Málo kdo ví na př. o těch dvou komisech k ohledání hrobu toho světce ustanovených, které nejen snad z duchovních osob, ale z lékařů a právníků, učenců i dělníků sestávaly. První z nich konána dne 15. dubna 1719. Toho dne byla kostra těla Janova z hrobu na stůl kladena a z lebky vypadl jazyk, který dle přísedního svědectví doktora lékařství Šebestiána Fuchse „vyhlížel právě tak, jakoby ze samých útů člověka právě zemřelého vyňat byl.“ Ale aby ani dost málo pochybnosti nezůstalo, vzal si lékař Jan Schutzbrett dovolení a nařizl jazyk lékařským nožikem a shledal uvnitř všecko ústrojí — cey, svaly, nervy, jaké v živém jazyku člověčí jsou. Druhá komise dne 27. ledna 1725 shledala, že jazyk r. 1719 nalezený a v schránce pod pečeti nechovaný jest ještě neporušen, ba pozorováno a svědectvími přísedními stvrzeno, že k odstranění všech barvů měl a otvor z r. 1719 rozšířoval. Celé knihy byly již o těchto věcech sepsány (Votka, Brynych, Dr. Rayl), ale kdo o nich ví? A k této nevědomosti druzí se lenost. Kolik lidí v Čechách a to mezi intelligenčí tu jest, aby si vzali práci jen o věci této přemýšleti, neřkuli na hrad pražský se odebrati a jazyk ten tam v kostele svatovítském ohledati. Ale kdyby i té lenosti nebylo, je tu konečně — uminěnost. Zámyslné ne! Kdybych tomu přisvědčil, všechna má filosofie je jedním rázem na hromadě. Musel bych uznati všemohoucího Boha, musel bych ho také ctíti a poslouchati. A ono se to bez Boha lehčeji žije. Zámyslné ne! Kdybych tomuhle přisvědčil, musel bych býti katolíkem, neboť tento čin všemohoucnosti Boží stal se patrně na potvrzení náboženství katolického s jeho zpovědí a vzýváním Svatých. Musel bych přestat do toho náboženství rýpat, nemohl bych zůstatí evangelikem, obzvláště ne protestantským kazatelem. A proto ne — a ne! Udělám na to raději nějaký vtíp na „římekou pověru“ a dost.

Obzvláště naši vlastenci měli by z tohoto trojspolku vystoupiti. Myslíme, že naše katolické přesvědčení aspoň za přemýšlení stojí. My totiž v této podivuhodné sice, ale dějepisně nad přemnohé jiné události zaručené záležitosti vidíme veliké Božské jazykové nařízení. Směj se tomu lehkomyšlný, upřej to bezbožník, tup to náboženský radikál. Ale rozvázný člověk nechť se zamyslí a uvažuje, že tu vyšlo velikolepé nařízení Všemohoucnosti Boží k zachování jazyka, kterým se česky mluvilo, ale spolu též katolicky mluvilo. Jest mi to jakýmsi obrazem jiného jazykového nařízení rovněž od Všemohoucího pocházejícího. Jazyk český mluvil po protestantsku a hynul. Bouře a roztržky náboženské protestantstvím způsobené přivedly po bitvě na Bílé hoře jazyk český ve spánek, i vlastencům zdálo se, že ve spánek smrtelný. Před samým počátkem bouře těch, když už jiný Jan žil, roku 1393 vložen do hrobu ve velechrámě svatovítském jazyk Jana z Nepomuku a odpočíval tu přese všechny bouře, až v století osmnáctém, kdy Čechové krom malých výjimek byli zase katolíky, povstává z hrobu jako živý předznak, že i řeč česká z odpočinku hrobového k novému životu povstane, což se skutečně stalo v století devatenáctém. Bohužel, že ale právě v druhé polovině toho století usilovati počali mnozí o to, aby se vrátili zase roztržky náboženské a že není porozumění pro to podivuhodné jazykové nařízení, o němž mluvíme. Jan z Nepomuku potupen a posměchu vydán. A co následovalo? Nelze upříti, že právě ku konci století devatenáctého zaražen jest postup národa našeho k plnému vzkříšení našich práv vůbec a práv jazyka našeho zvlášť.

Právě od loňska s větší prý námahou bude vlivem protestantů oslavován nešťastný původce roztržek náboženských a počátek našeho úpadku bude v osudném buď sebeklamu nebo v nepotivém shonu po vlivu, slávě a zisku veleben jako síla naše.

Kéž by nastávající dne 16. t. m. „národní svátek“ byl jím opravdu. Kéž by nejen lid, ale veškerý národ slavil den ten jako podivuhodné jazykové nařízení Všemohoucímu vydané. Kéž by u hrobu toho přepamatného tam na hradě pražském národ český — zástupy zbožných zastoupen — k Všemohoucímu vroucnou prosbu zaslal: Zachovej ó Pane ten drahý nám jazyk náš!

Kdo — je-li věrný Čech — nepřál by si toho? V tom jsme jistě svorní. Ale kéž bychom pamatovali, že zachování jazyka našeho souvisí s katolicismem. Proto s vroucím přáním, aby zachován byl jazyk, musí se spojovati — jak to dělají Poláci — snaha, aby taky zachována byla víra otců našich. A k tomu jest především zapotřebí vystoupiti z neblahého trojspolku nevědomosti, lenosti a uminěnosti.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 7. května.

(Zajímavá ukáзка změny obecného smýšlení. — Jak na politický rozvoj poměrů sluší dle pravdy a skutečnosti pohlídnouti.)

Jak rychle se české obecné smýšlení změnilo a jak rychle se mu náhledy intelligence podřídily a přispůsobily, toho obzvláště markantním dokladem jest v Praze otázka postavení r. 1890 s Karlova kamenného mostu při povodni do vln vltavských sřítivších se soch sv. Ignáce a sv. Františka. Od katastrofy této dovrší se letos jedenáctý rok, most Karlův jest již devět let opraven, ale povodní shozené sochy sv. Ignáce a sv. Františka nejsou dosud ani zpět postaveny ani jinými nahrazeny. A proč? Vícekrát se o znovupostavení jejich začalo jednati a mluvit, avšak pokaždé intelligence pro umálení křiku a povyku zázku tu z různých předstíraných důvodů z denního pořádku odstranila jediné proto, poněvadž se jednalo o sochy sv. Ignáce a sv. Františka, kteřížto světci v jisté části českého tisku netěší se přízni. A proto také ihned i velká část intelligence bála se ve příčině znovupostavení jejich soch na Karlův most rozhodně se vysloviti, tak že následkem toho otázka ta zůstala po celých dlouhých deset let nevyřízenou.

Abyste však konečně prázdnoty na mostě po stržených odtud sochách byly vyplněny, aniž by se proto strhl rámus, ovládlo jisté kruhy (a doznati se musí že mladočeské) to blahovolné mínění, aby stržené s mostu sochy byly restaurovány a postaveny na vhodných k tomu místech v Praze jinde a aby na mostě nahrazeny byly sochami patronů českých, k nimž by současně umění příslušné modely opatřilo. Tím mělo se do jisté míry posvátému rázu Karlova mostu vyhověti i rozvášněná proti sv. Ignáci a sv. Františkovi mysl měla býti uchláholena. Myšlénka ta nabývala dosti stoupenců, avšak zatím čas letěl, náhledy davů rychle se měnily a tu najednou slyšíme, že se proti opětnému postavení soch sv. Ignáce a sv. Františka na most, jejichž svržení odtud nazval při jedné debatě na staroměstské radnici p. dr. Černohorský „prstem Božím“, nejvíce žádný odpor, naopak ozývají se ze kruhů, které nedávno ještě sochám sv. Ignáce a sv. Františka jejich právo na postavení na mostě urputně popíraly, hlasy, jež si návrat těch soch na most rozhodně přejí a zamítají všechny sprostředkující návrhy, o nichž jsme na těchto místech ještě před půl rokem psali.

Zaznamenáváme zde tento zjev jako symptom naší doby. Pro oposici proti Vidni své doby žalářované osoby dostávají vysoké

řády a významnosti; lidé kteří ještě před desítky lety vytlučením oken dra. Fr. Riegrovi tleskali muže toho nyní zbožňují a páni, kteří jména sv. Ignáce a sv. Františka ještě před pěti lety slyšeti nemohli, hájí právo jejich soch na mostě a zajisté půjdou zbožně na procesi, až sochy ty budou na mostě restaurovány a odhaleny, dojde-li k tomu brzy a nenastane-li zase během desíti let nová změna obecného mínění. Želeti jenom sluší, že se této obecné nálady v Praze pro zorganizování konservativních živlů velice málo a málo obratně a obětavě užívá.

V Praze byl onehdy sice veřejně vysloven návrh, aby prý se konservativní velkostatek obklopený stranou katolickou, spojil se stranou staročeskou v novou konservativní organizaci. Návrh tento jest nanejvýš choullostivý a tůvaha o něm těžká a nesnadná proto, poněvadž vycházel z naprosté neznalosti stávajících poměrů. Proto při rozpravě o něm nutno držeti se jenom fakt a nedotýkati se ho žádným subjektivním náhledem, aby vyslovené mínění o něm zůstalo objektivním konstatováním stavu věcí, z něhož by nikdo nemohl vyvozovati ani urážku a ani animositu. Pokusíme se objektivně se o návrhu tom, ale o stavu věcí pojednati.

Pravdou u nás jest, že konservativní velkostatek a velkostatek vůbec má nejpřednějšího a nejbližšího svého přítele v katolickém smýšlení lidu. Bez tohoto mocného přítele stály by výsady velkostatku ve vzduchu, jsouce bez pevné opory. A pravdou jest, že velkostatek na sesilování a upevňování tohoto katolického smýšlení poměrně zapomíná a zapomínal, tak že z práce rukou svých žijící organizace socialistické a dělnické ročně desetkrát více obětují na vypracování tohoto katolického smýšlení tiskem, nežli na jeho upevňování ročně věnuje velkostatek, který nevidí, jak tím sám na sobě hřeší, když se o pevnou půdu pod svými výsadami nestará.

Proto návrhy na spojení se velkostatkem s katolickou stranou a se Staročechy dle skutečnosti a pravdy jsou pouze libeznou řečí. Kdyby čeští velmožové stávající poměry znali, je uvážili a správně jim rozuměli, tedy půl milionu korun snadno by mezi sebou ročně po zemích českých sebrali a věnovali na tisk, který by hravě za rok dokázal a potom dále udržel úplnou obnovu smýšlení pokoje a míru, když ostřeji se nevyjadřujeme a vědomí, že nám každý rozumí.

Úpadek smýšlení konservativního v českých zemích zavinili v přední řadě páni velmožové nedbáním jeho pokroku a nestaráním se o jeho sesílení. Bez hmotných obětí na tisk a agitace vůdčí postavení velmožů v zemích českých samo se více nenavráti. Strana katolická a strana staročeská, kdyby se dokonce ochotně celými svými podstatami postavily po bok politice velkostatkářů, tak sobě jenom uškodí a velkostatkářům se tím nepomůže. Organizace ta znamenala by boj a vojna bez peněz je předem hotová; porážka a ztráta toho, co se doposud drží.

Ostatné budoucnost strany katolické se již sama bez velkostatkářů otvírá a Staročechi za sebou již knihu dějin zavřeli, nazvavše se — Mladočechy.

FEUILLETON.

Z ráje novinářského.

„Tak ty vaše noviny jsou nák moc vážný,“ naříkal si onehdy strýček B. z Librantic, když jsem se s ním sešel na trhu. „My tak rádi čteme zase něco veselějšího.“

Mimoděk jsem si vzpomněl na ta slova, když jsem včera četl dopis jednoho pana učitele, který by sice „Obnovu“ radši viděl někde v Arabii, aby ji tam nikdo nemohl číst, — ale proto přec nemůže se nikdy ani dočkat pátku, až ji dostane. A teď najednou uznal za dobré redakci toho „klerikálního plátku“ také poslat dopis. A jaký! Pan učitel jistě není ve slovech vybíravý! Inu, říká se: proti gustu žádný dišputát.

„To klerikální vaše camráni (To je „moderní“ čeština? P. r.) je jen omaštěno humorem. Vážného nic nepřinášíte. Pryč s humorem! Ten se do novin nehodí. Lid chce něco vážného. Ale ovšem, vy jste „černí“, jste zabeďnělci a jen nadáváte jiným.“

Toble se p. učiteli podařilo. Již tímto dopisem by si zasloužil, aby mimo svých dvou domů, které má, získal ještě více. Vždyť mnohý by mu jich přál třeba 25.

Pan učitel jest také dopisovatelem „Školského Obzoru“. Inu ovšem, ten se mu hodí. Jedna strana jest věnována bídě učitelské, druhá farským kuchyním, třetí denuncování katolických učitelů, čtvrtá klepům z kraje, — několik židovských inserátů — a má „vážený“ list hotový. A nyní čtenáři vezmi, čti — a co hlavněho, plať! Ne-li, jsi zrůdcem národa, klerikální zabeďnělec a t. d.

Věc ta má se dle pravdy následovně. Když Staročechi vlastní vinou a hříchy některých obojetných svých osob o důvěru v národ přišli a když národ řízení svých veřejných záležitostí odevzdal straně mladočeské, tu jistě dobré dvě třetiny Staročechů přidaly se k Mladočechům, tak že dnes strana mladočeská jest již kolik let vlastně stranou staročeskou a mezi Staročechy a Mladočechy není dnes žádných valných rozdílů, když počítáme s taktikou a ohtěněními. Mladočechští ministři dr. Kaizl a dr. Rezek jsou vlastně Staročechy a předseda výkonného výboru mladočeské strany dr. Škarda a většina jeho členů do r. 1890 také ke straně Mladočeské nenáležel. Více uváděti netřeba. To je pravda, kterou je všude viděti a cítiti, že Mladočechi „sestárlí“, čili stali se Staročechy, kteréžto faktum otevírá budoucnost straně katolické.

Až na poměrně malé výminky a za poměrně nestejné práce ze strany katolické, již vážně politicky ceniti lze hlavně v diecesi královéhradecké, vidíme, že nedávno nábožensky chladné smýšlení lidu začíná se měniti, že obecný proud není více svému katolickému náboženství nepřátelským, že začíná nové chrámy stavěti, staré opravovati, všechny navštěvovati, že se se svou vírou tiše a radostně zvolna smiřuje, tak že se tímto procesem lid sám ke svému náboženskému smýšlení vrací. Tím se zvolna stává na stanovisko konservativní, které nutně si opatří samo silný rámec katolický.

Tak mají se věci dle pravdy a skutečnosti. Dnes boje o náboženské náhledy jsou dobojovány, Wolf se svým „Los von Rom“ v zápasech těch valně spolupůsobil a nyní jde jenom o to, aby lid nebyl ze žádné strany v nové zápasy honěn. Obecně se již nahlédlo, že nás v zemích českých více zájmů spojuje, než-li dělí, to se uznává a proto protivy, nedůvěra, zlost a vášně mizí a hasnou.

Věřme rádi, že velkostatek při tomto procesu, kdy obecný lid všech tříd začíná si rozuměti, zůstává ke své hrůze stranou oamocen. Ale to jest ovocem jenom jediné jeho politiky. Za málo peněz dnes lidé málo hrají! S tím musí počítati, a ihned pozná, proč konservativní náhledy v jeho velkostatkářském smyslu mají tak málo stoupenců, tak málo váhy. Spojenství s ním jest za nynějších jeho sporůvých a velkopanských náhledů pro každou stranu jenom obětí a škodou, již z vlastního měšce nebo života a práce v jeho zájmu hraditi omrzí brzy plebejčika každého.

Toto všechno si takto přátelsky jemně a nobl povědětí byla potřeba již dávno a jest-li pánové chtějí mítí pokoj od nepřijemných jim novin a lidí, ať si jednájí šikovně osoby, které je budou hájiti, neboť mezi obecným lidem, ať si smýšlí konservativně po katolicku nebo po staročesku nenaleznou se dnes více ochotníků, kteří by se dali v panáky sloužit darmo a bez penze od socialistů a radikálů utloukati.

Co jsme zde napsali, není míněním a stanoviskem naším, my zde pouze uvádíme, co jest pravdou a skutečností, s nimiž musí každý, kdo chce dnes v českých zemích v politickém koncertě spolupůsobiti, chtějí nechtějí počítati.

Proto ideální řeči a přátelské návrhy jsou i v politice dnes, kdy jen vlastní práce nebo

Onen pan učitel, který nás tedy svým „vázným“ dopisem potil, to má tak rád. Sám se pěkně uvelebil na balkoně, objemný džbánec plzeňského má vedle sebe, spokojeně si pokuřuje havana — a bystře pohlíží na každého kdo jde kolem. A vidí-li svého chudšího kolegu, kterému nebylo dopřáno býti majitelem dvou domů, jít na faru, hned má latku k lokálce:

„Učitel N. N. chodí se uklánět panu faráři, aby mohl něco obilnou z farské kuchyně a t. d.“

A když má málo látky, to jej nesdržuje být „literární“ činným. Napíše třeba:

„Bída učitelstva je veliká! Ani najít se do syta nemůže. Nikdo mu neposkytne ruky pomocné a t. d.“

A při tom svažuje poetické hrdlo řízným plzeňským — a jak mu to panečku chutná! Psát o bídě jiných když on sám má všeho dost, to přec nejlepší požitek! Vždyť přece jest obhájcem „humanity“!

A když k němu některý chudší kollega přijde a stěžuje si, že byl v novinách proto, že se zúčastnil hostiny na fše, že přec není žádnou hanbou přijmouti pohostinství kněze, který snahám učitelským pranic nepřekážá, tu „osvícený“ hlasatel „svobody“ řekne:

„Ano, ano přítelku, máte poměry opravdu bídné, nežijete ovšem jako — tentononc, ku příkladu já, ale víme, podpory můžeme přijímati od kohokoliv jenom ne, víme, — od klerikálů . . .“

A když chudý učitel namítne, že přec ti „klerikálové“ nejsou tak strašní, jak je „Školský Obzor a comp.“ vylicují, že nejsou pokroku na závadu, — tu přec slyší odpověď:

„To nic, to nic, kdyby byli jako anďálé — jsou to přec jen klerikálové . . .“

k jistému účelu pojednání důležitý úspěcha se dodělají, hlasem volajícího na pouť.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně v páteční schůzi projednána novela zákona o margarínu proti padělání přírodních výrobků a celý zákon schválen. Na začátku schůze podal posl. Demel ostrý dotaz proti soudním úředníkům v Skočově, Strumeni a Bohumíně. — Posl. Michajda nazval dotaz jeho lž, z čehož se strhla vřava. — V úterý přišla na řadu debata o deklaraci arciknížete F. Ferdinanda. Charakteristickou jest pro tuto debatu a pro smýšlení valné části zastupců německého lidu zůřivá nenávisť, jakou sdílaly všechny projevy všenněmců naproti spravedlivému a správnému odsouzení, jehož se vlastizrádnému hnutí „Pryč od Říma!“ a důslednosti jeho „Pryč od Rakouska!“ dostalo od vznešeného nástupce trůnu. Již proti řeči posl. Bianchiniho, který prohlásil své plné zadostučnění pro skutek, že pan arcivévoda převzal protektorát tak zasloužilého spolku, jakým jest katolický školský spolek, došlo k výbuchům zůřivosti, jež však dostoupily svého vrcholu, když zpravodaj, polský poslanec Starzyński, poukázal na nevlástecké a velezrádné cile hnutí, vystupujícího pod heslem „Pryč od Říma!“. Řvaní rozdápaných Průšáků bylo tak hluché a vytrvalé, že největší část výkladů zpravodaje nebylo slyšeti. Místopředseda Prade, který právě předsedal, vůči tomuto hrubému porušování svobody slova zachoval se tak, jakoby se ho to netýkalo. Bylo potřebí zvláštního zakročení, nežli se Prade odhodlal k mírnému napomenutí všenněmců, aby řečníka nevyrukovali. Když však tyto začali řvati „ven s Pradem“, byl tento tak ustrašen, že se již neodvážil proti rušitelům zakročiti. Netřeba podotýkati, že socialisté „všenněmcům“ hluchně přizvukovali. Spojuje je stejné nenávisť ku katolické církvi. Čeští velkostatkáři, čeští poslanci lidoví a poslanci chorvatští zdrželi se hlasování, a sice prvnějš proto, že dle jejich náhledu záležitost tato vůbec nenáleží před žádný zákonodárny sbor, druhí proto, že v té věci považují za příslušný sněm království českého, či sněm království chorvatského. Na konec přijat návrh výboru velikou většinou.

Částečná krize ministerská se označuje v Uhrách. Ministr obchodu Hegedůs, který jako velký akcionář paroplavební společnosti Adrie zabezpečoval této velké vládní subvence 1 mil. K jako zkompromitovaný musí odstoupit. Také postavení ministra kultu a vyučování Vlasice, který vlády nadržoval židům a nekatolickým je prý oteseno a nejvyšší kruhy upozornily jej prý na jeho povinnosti v katolických Uhrách.

V Prusku-Německu se dějí v posledních letech divné věci. Pruská a německá politika jest naprosto nevypočitatelná a nespolehlivá uvnitř i za hranicemi. Tím ztrácí Německo cenu pro spojence a není také směrodatným pro odporce. Jak známo, poslán byl stáříčský generál Werder do Petrohradu, aby tam rusko-pruské přátelství opět sklíčil a přivedl do starých kolejí. Jako osobní přítel carského dvora byl přijat sice od cara, carské rodiny a ruských ministrů a vybranou zdvořilostí, ale o tom, jak v Petrohradě požídal,

Tak tedy bodrý strýček z Librantic, který jest horlivým čtenářem „Obnovy“ již dle toho se přesvědčí, že mnozí lidé vážné věci berou za veselé — a naopak zase veselé za vážné. Ano, znám jednoho pána, nyní bydlí v Pardubicích, který v té „vádné“ činnosti udělal již hodně „komických“ kotrmelců. Inu, když ty kotrmelce jsou již tak moderní!

Ale chtěl jsem vlastně psáti o ráji novinářském. A je to opravdu ráj! Jen co je pravda. Jenom že v tom ráji také nechybí hadů. Jeden básník, byl to tuším Rubeš, napsal: „Přenešťastný světa tvor, jesti český redaktor.“

Zažijme jen jeden den v redakci — a pak si utvořme o tom úsudek.

Sednu ke stolků. Cnci psáti nějakou časovou úvahu.

Přemýšlím, přemýšlím, — ale než na očtem se ustanovím přijde první pošta. Přehlédnou haldu novin, a abych nestratil mnoho času pročítám došlé dopisy jen sběžně. Myslím, že to vše může počkat, až budu se svoji úvahou hotov. V naději, že přijde hodné zpráv z kraje, které pak mohu dle tisku upravit, otvírám nejdříve ty dopisy z nichž očekávám něco „redakčního.“

Ale často mohlo bych volati s Vrchlickým: „Z tužeb zbylo — zklamání.“

Ótu první dopis: „Napsal jsem onehdy lokálku do „Obnovy“. Shledal jsem, že Jste „Či“ vytiskli s krátkým „i“ a že máte „Vojtěch“ svatý“ Jste vytiskly „svatý Vojtěch.“ Upozorňuji, že jsem psal již pro lidi vyříbenějšího vkusu než Jste Vy — a že se od ledakoho opravovati nenechám“ (Originál máme po ruce. P. r.) Co dělat? — Ač byla ta nejlepš snaha, rukopis upravit tak, aby v něm „puntičkáři“ nenalezli vad, jest přec lépe pomyslet si:

historie mlčí. Protože ruské časopisy smí si dovolit ostrou kritiku řeči a skutků císaře Viléma a jednání pruské politiky v Číně a v Malé Asii, tedy se z toho soudí, že posláni generála Werdera skončilo fiaskem.

Na srbsko-tureckém pomezí lupičské roty Skipetarů stále přepadají a loupi osady srbské. Na obou stranách bylo mnoho osob raněno.

V Číně prý se poměry zlepšily tou měrou, že německý polní maršál hr. Waldersee, který zatím bude bydlet na lazaretové lodi „Gera“, v červnu se vrátí do Německa. Za to misijní londýnské misie praví, že dle zpráv z provincií je tam horší nespokojenost, nenávisť a hrozby proti cizincům, nežli před obléháním vyslanectví v Peking. Odvolání velmocenských vojsk z Číny bude prý znamením k povraždění všech domorodých křesťanů. Německo žádá po Číně náhrady: za opevnění Cingtanu na Kiaučau 3 mil. marek a za pořízení a opravu kabelu ze Šanghaje do Cingtanu a Čifu, jež stálo 3·7 mil. marek, amortizační kvotu 145.000 marek.

O situaci v **Jižní Africe** píše pařížský časopis „Temps“: Válka tato pozbývá vady více oněch vlastností, jimiž se vyznačuje válka mezi civilizovanými národy, a podobá se spíše výpravě proti divochům, neboť konfiskují se statky i oněch občanů, kteří se války neúčastní a kteří se v polních stanech drží v zajetí. Země pustoší se ve velkém rozměru. Nezmenšili-li lord Kitchener brannou moc v jižní Africe, což nezdá se býti pravděpodobno, budou činit roční výdaje na vojsko anglické půldruhé miliardy na dobu nedohlednou.

Drobná obrana.

Sv. Jan Nep ve tmě pověr. Žádný Čech netěší se takové účty v celém katolickém světě jako sv. Jan Nepomucký, jehož četné sochy lze nalézt v každé zemi. Naši jsme n. př. pěknou sochu národního našeho světce až na břehu přístavu neapolského. Cizina si váží českého světce, za to však v Čechách vyskytli se mnozí, kteří chtěli jasnou postavu světce znešvarovati českému lidu celou spoustou pověřivých povídek a nestoudných pomluv. Mnozí „vlastenečtí“ spisovatelé jako Arbes, Šule a jiní snížili se k tomuto potupnému fomeslu, ale všechny přetrumf realista Herben, neboť podnikl útok na památku světce ve jménu „vědy a kritického rozumu“. Dokud nepoznala česká veřejnost „vědeckou“ činnost realistů, dovedly „vědecké“ útoky Herbenovy proti účtu svatojánského pomásti hlavu mladší generaci. Ale když přišlo na jevo vlastní přiznání realistů, že účelem jejich jest rozbití stávající poměry a když posléze ve jménu „vědy“ hlava realismu, professor Masaryk ujal se židovského vraha proti dvojímu nálezu lidového soudu, není již nikdo na rozpach, co si má mysliti o té „vědecké“ svědomitosti realistických snaživců. Professor Masaryk vzal si do hlavy, že nám pokácí všechny modly v Čechách a proto se chutě pustil s Herbenem do každého, kdo v Čechách vzbudí nějakou vášnost měl at byl živ anebo mrtv. Nebylo tudíž ušetřeno ani národních světců, sv. Vojtěcha a sv. Jan Nep. na jejichž

hrobích proveden ohryzný hygienismus. Ale pravda nesná ustoupiti slově, proto všechny darebné útoky realistů neotřáslý účtov svatojánskou, nýbrž přispěla jenom ku hlubšímu studiu života a svatořečení světce. Dnes žádný Herben nemůže zatlačovati nález dvou komisií, které r. 1719 a 1725 našly neporužený jazyk světce po 320letém trvání ve vlhkém hrobě. A tento nález zázračně zachovaného jazyka sv. Jana jest stěžejním kamenem celé účty svatojánské. Dokud se nepodaří vyvrátiti z dějin tuto historickou pravdu, zůstanou všechny „vědecké“ důkazy Herbenovy o bezpředmětnosti účty svatojánské zrovna tak lichými tvrzeními, jako jsou lichými důkazy Masarykovy o nevině Hilsnerově. Na procesu polenském lze nejlépe poznati, kam až se odváží zaslepený rozum ve jménu „vědy a humanity“. Dnes již v celá česká veřejnost, že ctižádostiví realisté sfalšovali si i rodné jméno, proč by si nemohli dovoliti falšovati události v historii sv. tojánské, proto dnes se docela jinak hledí na „bádání“ jejich, nežli před lety v době jejich rozkvětu. Dnes jsou realisté již hotovi, ale vzor tomu jest nám předce litovati, že se podařilo svého času nesvědomitým štvárcům nakupiti kolem historické osoby světce tolik utrhačských lží a malicherných pověr na úkor pravdy. Jest tedy naší povinností abychom nevěreckou pověru rozptýlovali, pak vynikne zářivým jasem posvátná postava světce, k jehož svátkům pojí se nejvýznamnější události z našeho národního znovuzrození.

Z činnosti katol. spolků.

Nový spolek. V neděli dne 5. května nastal se nový založený politický křesťansko demokratický klub pro hejtmanství královéhradecké se sídlem v Hradci Králové za účasti členů katol. jednot z Hradce Králové a Slezského Předměstí. Z Černoš a z Třebochovic byly vyslány deputace, jenž oznámily čilý zájem ve svých jednotkách pro nového zápasníka katolického, jímž učiněn zásadní krok v organizaci křesťansko demokratické strany na českém východě. Schůzi zahájil jménem svolavatelů dp. Dr. Reyl delší řečí, v níž odůvodnil nutnost a časovost politického klubu. Z programové této řeči uvádíme jen několik myšlenek. Křesťansko demokratická strana má právo na svou existenci, proto má též právo na zákonitě prosídky, jimiž lze v konstituícím státě existenci strany udržovati a hájiti. Všecky zákony dobré i své vycházejí z horlé politické arény, proto nutno i naší straně vejíti do této arény v zápas s jinými stranami. Politika jest dle Janeta snahou „učiniti lidi šťastnými“, proto nemůže žádná katolická strana vyhybat se politické činnosti, nechce-li sama zahynouti na chudokrevnost. A poněvadž politika řídí se nyní námnoze zásadami sobeckými a nemravnými, jest pro katolickou stranu v politice vždy vítaná příležitost aby potírala tuto porušenost a vnesla do politického života zásady křesťanské spravedlnosti. Řečník rozebíral program jednotlivých českých stran a přichází k výsledku, že žádná strana nejmá se zásad křesťanských demokratů, proto jest nutno, aby starali se sami o sebe a neztráceli čas lehkovrnným epoleháním na blahořící jiných. Přetvářené stanoviny došli souhlasu, pročť přistoupeno ku sápisu členů, a k volbě výboru. Přihlásilo se a zápisné vložilo 40 členů, mezi nimiž pp. Fr. Černý, stavitel a J. Černý, cestující stali se členy zakládajícími vkladem 10 K. Do výboru byli zvoleni pp. Fr. Černý, stavitel, Ant.

Toman, rolník, Václav Žoudlík, hrnčíř, Jos. Černý, hostinský, Jos. Řehák, rolník, Jos. Netuka, truhlář, V. Moupic, rolník, Ad. Vachek, zeměměřič, Al. Vobejda, redaktor. Náhradníky byli zvoleni pp. V. Jenšovský, řezbář, Jos. Polák, strojmistr, Fr. Fajtek, rolník, J. Jondal, koželuh. Při volných návrších rozpředla se živá debata o výši příspěvku, jenž stanoven byl posléz na 40 h. ročně se zápisem 40 h. Pan Polák ml. navrhl zaslání blahopřejný telegram ndp. biskupovi ku vysokému církevnímu vysnemenání. Pan Vachek navrhuje konati časté schůze. Pp. Žalický a Fait navrhuji střízení ředitelského odboru ku výcviku členstva v umění ředitelském. Návrh se odkazuje výboru ku provedení. K návrhu p. Jenšovského přijata resoluce proti drzým útokům všenněmeckých poslanců na katolické náboženství. Resoluci tuto přinášíme na jiném místě. Ku konci schůze poděkoval p. cestující Černý p. dru. Raylovi za práce se založením politického klubu spojené. Tím ukončena ustavující hromada politického klubu, jenž jistě nezůstane ojedinelým, protože organizace křesťansko demokratické strany měla býti již dávno ve všech okresech provedena. Po schůzi konal nový výbor schůzi, v níž předsedou zvolen p. stavitel Černý, jednatelem p. redaktor Vobejda. Návrhy předsedovými zvoleni pp. Vachek, Černý a Řehák, pokladníkem p. Netuka. Nového bojovníka vítáme křesťansko demokratickým pozdravem „Ždať Bůh!“

Katol. jednota v Novém Bydčově konala v neděli dne 5. t. m. schůzi, při které přednášel pan redaktor Prosecký z Hradce Králové o tematě: „Křesťanství a svoboda“. Ač nebylo účastníků, jak bylo očekáváno, jelikož se právě konala pouť v nedalekých Mlýnskořech přes schůze byla velice zdařilou a přednáška p. redaktora sňstavila zde mocný dojem. Po přednášce provolána byla J. M. ndp. biskupu Královéhradeckému třikrát „Sláva“.

Katolická jednota jinochů a mužů v Pardubicích koná v neděli dne 12. t. m. spolkovou schůzi při které přednáseti bude p. redaktor Prosecký z Hradce Králové o tematě: „Které náboženství nejvíc přejí svobodu?“

Z Libče m. C. V neděli, dne 12. května ve 3 hod odp. se koná u nás ustavující schůze nového: „vzdělávacího a podporujícího spolku katolických jinochů a mužů pod ochranou sv. Josefa a Vojtěcha.“ Ve schůzi má mluvití pan Václav Myslivec, bývalý redaktor „Lidového listu.“ Novému spolku přejeme všeho zdaru.

Z Dol. Dobrušky. V neděli dne 12. května o půl 4 hod. odpol. bude přednáseti ve zdejší katol. jednotě dp. Rudolf Vrba „Ostřizování obilních skladišť.“

Zprávy místní a z kraje.

Katolická hierarchie. Ve sboru církevních hodnostářů, jenž zove se též papežskou kapellou mají přední místo kardinálové, za nimi řadí se nejbližší patriarchové a biskupové, asistující papežskému trůnu. Za nimi následují vicekomři, asistující kněží, papežští vysocí úředníci a teprv na devátém místě uvádějí se arcibiskupové a biskupové, kteří nejsou asistenty trůnu. Každý patriarcha jest již svou hodností asistentem papežského trůnu, arcibiskupové a biskupové bývají teprv pro zvláštní zásluhy hodností touto pověřeni. S hodností touto nejsou spojeny žádné zvláštní odznaky, nýbrž právo při slavnostech církevních přisluhovatí sv. Otci a seděti na stupních papežského trůnu.

Císař do Hradce Králové? Nedávno sdělili jsme svým čtenářům, že na bojišti Královéhradeckém dílelo několik pruských důstojníků, za účelem postavení nového pomníku na bojišti, což se má státi, jak jeden z důstojníků redaktoru t. l. sám sdělil, na přání císaře Viléma. A nyní čteme v „Berliner Tagblattu“: „Zamýšlené postavení nádherného pomníku

Mlčky beru si kytičku a zap atím babě šesták, neboť dám-li mně, pomluví mne po celém městě. Sotva odešla, přijde sluha od jednoho vlasteneckého spolku. Spolek ten sice „Obnova“ moc v láce nemá — ale jedná-li se o příspěvky, tu v první řadě na ni appelleje!

V rubrice: „Kolik dal?“ již u mého jména stojí 2 K. Nezbyvá tudíž nic jiného, než pěkně 2 K dát — a držet hubu! A na to ti páni z těch jistých vlasteneckých kruhů nejvíc drží! — Přichází sluha od soudu.

Před takovou osobou musí míti člověk respekt. Nabídnou mu sesli a čtu obsilku:

„Redaktor N. N. se vyzývá, aby se dne . . . dostavil ku přelčení skrze článek „Glossy ku procesu Hilsnerovu atd.“

Když sluha odešel odhodil jsem „laskavé“ pozvání stranou, abych těmi až příliš prosaickými věcmi si nezkažil čistě poetickou náladu.

Právě píšu: „Člověk často stane na rozhlížení vlastních snů a tužeb — a zvolna se rozhlížení začne. — — —“

V tom příběhne jeden mladý obchodník: „Ale prosím, ten inserát nebyl tak, jak jsem si myslil, nebyla obruba, nebylo větší písmo, a to si líbiti nenechám, strhnuji hned z ustanovené ceny 2 zl., abyste nemyslel, že jsem takový „čulpas“ a nechám si všechno líbit atd.“

Tu máš! Teď vidíš ty „ruiny vlastních snů a tužeb“!!!

Upokojím pana inserenta a začnu psáti dále: „Člověk nikdy není úplně dokonalým. A byt i v některém odvětví vědy se vyvinul, byt i dobyt si slávy a věhlasu, př. c. úplnou dokonalostí se chlubit nemůže. Přijdou přec doby kdy pozná — — — to ostatní jsem již nedopsal; přišla jakási babička a hned u dveří spustila:

„Mea culpa . . .“

Druhý dopis:

„Za ten inserát, co jsem si u Vás objednal Vám budu platit jen polovicí, protože jsem dosud žádnou vyhovující objednávku na brambory nedostal.“

Tak tedy dotyčný pan inserent myslí, že jest to jenom vina novin, když vyhovující objednávky nedostane.

Čtu dále:

„Jako odběratel Vašeho listu žádám Vás o rychlé sdělení zač se prodává v Nechanicích oves, — neboť mám a t. d.“

Teď honem běžet do Nechanic a zeptat se, zač tam prodávají oves, abych „rychle“ mohl odpovědět.

Další dopis:

„Referát o poslední naší schůzi nebyl tak vytisknut jak jsem jej napsal. To je trestuhodná nešetrnost vůči mně atd.“

Zatím ale p. dopisovatel zapomněl, že ru kopia, který v poslední chvíli před vyjitím čísla do redakce přišel, byl tak moderně psán, že jsem jej ani já ani sezeč nemohl vůbec předčísti.

Dále:

„Humoresku „Čert a jitřnice“ kterou jsem Vám poslal a žádal, abyste ji uveřejnil v rubrice „Žerty a vtipy“ jste patrně hodili do koše. Ač jsem si to hned myslil, přec jsem doufal, že mně, jako dopisovateli „Švandy Dudáka“ neodepřete a t. d.“

Otevřu objemný dopis, který byl poslán „expres“ a shledávám konečně něco, co by se hodilo „do tiskárny.“ Jeden dopisovatel píše o veteránském výletu, který se v jeho osadě pořádal, a aby referát byl „důkladný“ napsal toho hned na 12 stránek velkého formátu, což by právě vy-

plnilo celou stranu „Obnovy“. A ještě k tomu blahosklonně dodává:

„Dle svého vkusu a libovůle můžete si to ještě rozšířit což nám bude vítané a t. d.“

Nevím ještě co tomu ten p. dopisovatel říkal, když jsem z celého jeho referátu uveřejnil pouze malou lokálku. Ale at již tomu jakkoliv, přec snad doznal, že byla to jistě práce jeho celý rukopis předčísti a teprve to nejdůležitější uveřejniti.

Přišla na řadu „reklamac“.

„Reklamuji poslední číslo „Obnovy“, které nedobře, protože jsem jej dal sousedovi V.“ — atd.

Další dopis:

„Neznám lichocení, ale přec mohu doznati, že „Obnova“ nyní se vyvinula na vyšší doby. Sleduji se zájmem atd.“ A hned druhý dopis na to:

„Žádám o rychlou odpověď, proč nebyla uveřejněna správa o valné hromadě hnízda kosů v K což má míti Váš list na zřeteli, jinak budu nucen další odebrání „Obnovy“ zastavit.“ (Zpráva ta vůbec zaslána nebyla. P. r.)

A teď anonymní dopis:

„Vy mamlase jeden, Vy sprostáku, Vy klekální čumile, proč jen proti naší straně (nepochybně soc. dem. P. r.) jste tak zaujat atd.“

Konečně jsem všechny dopisy přečetl. Začínám psáti odpovědi tam, kam jsem uznal za nutné. Brzy jsem byl hotov. Jest již pomalu poledne, a teď teprve začínám psáti svoji úvahu.

V tom příběhne hoch z tis árny.

„Prosím o rukopisy.“

Rukopisy! A já teprve začínám pracovat! Spěchám, abych vás dohonil a zvláště tiškárnu upokojil. Ale nepracuji dlouho, kdy přijde baba s fialkami.

„Prosím ráčej si koupit; jsou to fialky ze lánů.“

na bojišti Králohradeckém bude snad příčinou, že svazky Německa a Hří Rakouskou se ještě více upevní a chmurné vzpomínky národů rakouských na r. 1866 nabudou jiné tvářnosti. K odhalení pomníků nepochybně sávitá sám císař a snad i císař rakouský svou návštěvu neodpře, aby právě na těch místech, kde krvavě se metilo nepřátelství upevnil se svazek stálého míru. — Co na správu té pravdy, vysvětlí budoucnost.

Pokladní hotovost záložny Králohradecké koncem dubna t. r. obnáš 9213 K 42 h. — Během měsíce dubna bylo 334828 K 70 h. příjmů a 332843 K 68 h. vydání.

Ochotnická Jednota v Hradci Králové sehraje v městském Klíperově divadle dne 11. t. m. novinku „Bez odpovědi.“

Feštré pohlednice vidíme v několika výkladních skříních v Hradci Králové. Jenom že jsou takového druhu že při pohledu na ně zvláště mladé vstoupí krev do hlavy. Mají-li snad dotyční obchodníci v takových „specialitách“ zálibu, nemusejí myslit, že se to i jinému líbí.

Zpěvácký spolek „Hlahol“ v Nechanicích pořádá v sále zahradní restaurace „na Hůrce“ v Nechanicích v neděli, dne 12. května 1901 přednáškový večer s postrým programem. Začátek o 8 hod. večer.

Kalendář „Štít“, jehož celý náklad roku minulého byl v krátké době rozebrán, vyjde letos v 8000 exempl. Jelikož již v krátké době se s tiskem sápoče, bylo by záhodno, aby obchodníci, kteří insert do „Štítu“ dají msní učinili tak pokud možno nejdříve. Mnohým obchodníkům byly zaslány zvláštní nabídky insertů s udáním ceny. Doufáme, že se nám dostane brzy laskavé odpovědi, aby se inserty nejdéle koncem června do tisku daly mohl. — Netřeba snad ani poukázovati na důležitost inserování vůbec a v kalendáři zvláště. Každý jest sájet přesvědčen, že v kalendáři, který po celý rok v tolika tisících exempl. v rukou lidí se nalézá a na venkově zvláště stává se knihou důležitou, která jest jakýmsi nerozlučným společníkem rodiny po celý rok, inserování má význam dalekosáhlý. Ceny insertů jsou následu: Celá strana 32 K, půl strany 16 K, čtvrt strany 8 K a osmina strany 4 K. — Insertní agendu kalendáře „Štítu“ obstarává redakce „Obnovy“ kamž také všechny objednávký adresovány buďtež.

„Nejrozsáhlejší“ listem jest přj „Osvěta lidu“. Tak aspoň v posledním čísle osobě tvrdí Ona přjest zvláště čtena v Hradci K. Litomyšli, Vys. Měst. Chocni atd. — K tomu mohl ještě p. Háj do- dati: Jednoho odběratele máme také v Zlámáně Lhotě, jednoho v Doudlebách, jednoho ve Václavě a zkrátka měl tam uvést celý adresář. Ten by jistě nebyl dlouhý — a p. Háj by měl o jednu lokálku víc — Pan Háj si asi myslí, že jeho rýze pokrokové pravdy bude někdo věřit, ale snad neuzná, že tvrzení, jakoby „Osvěta“ byla listem „nejrozsáhlejší“ jest při nejmenším nesmysl, jemuž se musí každý zasmát.

Nesprávné podezření. Důst. p. katecheta Kysela z Chlumce n. C. sděluje nám, že jest jedním p. učitelem tamnějším podezříván, jako by on byl původcem dopisů z Chlumce, které se v „Obnově“ vyskytly. — Prohlášíme co nejrozhodněji, že podezření to se nezakládá na pravdě.

Protest proti poslanecké zdivočlosti. Politický křesťansko-demokratický klub pro hejtmanství králohradecké přijal na své ustavující valné hromadě tuto resoluci: „Klub odsuzuje co nejostřeji surové útoky věneměckých poslanců na katolické náboženství pod záštitou poslanecké nedotknutelnosti provozované a vyslovuje nelibost a politování tím českým poslancům, kteří z falešného liberalismu zapírají všecek národní cit a podporují svými hlasy drzé tupitele náboženských citů katolického voličstva českého na říšské radě zastupovaného.“

„Já prosím jdu na poradu, vono totiž jaksi špatně chodí a nic mu nechutná, tak se bojím abysme vo něj nepřišli. Snad tady v slavné redakci věděl co mu schází.“

„Myslíte nepochybně Vaše dítko?“ ptám se.

„Ale kdepak, voni si snad myslí, že toho nemanželského chlapce co sem měla mně můžou hned předhodit — aby si mě dobrali, voni jeden . . . Babička začala jaksi plakat.“

„A kdo tedy špatně chodí a nic mu nechutná, ptám se opět.“

„Ale copak, nerozumněj, přece naše tělo“ povídá horlivě stařena a jaksi podivně se na mně podívala.

Upozorňuji, aby se obrátila na zvěrolékaře, že totiž v redakci v tomto ohledu nemůže se dáti správného vysvětlení, že bychom se tím mšchali odborníkům „do kšeftu“ atd.

„A tak, dyť já myslela že v redakci musej vědět přece všechno . . .“

Stařenka udeřila bouchle ovšem hodně dveřmi a já chtěl dokončit větu:

„Přijdou přec doby, kdy člověk pozná — — — nevím, co jsem již chtěl napsat — ale po tom, co se právě odehrálo mi napadlo, že bych mohl říci:“

„Kdy člověk pozná — že nerozumí ani teletu . . .“

Bylo již po poledne. Přiběhne Václav z hospody, má-li již přinést oběd.

„Ne“, odpovídám mrzutě, „až budu hotov.“ Václav se usmál neboť věděl, že to nebude, jak někdy již se stalo, až večer.

Sotva odběhl, přichází zase baba s fiškami, která jde již jednou byla.

„Koupěj si, koupěj . . .“

„Ale osobo, vždyť jste zde byla před polednem.“

„Dyť já to vím, — ale myslím, že fišky už maj z zavadly“, a při tom se podívala na stůl,

Veliké oblibě u patronů „Času“ dosly „Žerty a vtípy“ v „Obnově“ uveřejňované. Jak v čís. 124 spatřujeme, že když nemohou jít s nížim proti nám vyrakovati, postarají jim k tomu jednoduchý vtíp! Inu, nedivme se, jsou to špásovití páni . . .

„Čas“ a biskup Brynnych. V čísle 124. a guatem otiskuje „Čas“ posudek „Rozvoje“ o jmenování arcibiskupa pražského kardinálem a projevuje svou nelibost nad tím, že toto jmenování otřásl o citem pro spravedlnost. Tak píše: „Ku přání Vídně bylo třeba rozmnožit počet kardinálů. . . Brynnych to být nemohl? Před ním Jirek? Byl by tím purpur treife?“ — Kde pak se teď najednou vzalo tolik lásky u patronů „Času“ k tomu nejvíce od nich kaceřovanému biskupu Brynnychovi, že by mu přáli purpur kardinálský? Opravdu, ta důslednost „Času“ tvoří pravé zártaky!

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 10. do 30. dubna 1901 odvedli: 100 K. dp. P. Josef Vojtěch administrátor v Náchodě. 40 K. p. MUDr. Jindřich Stránský primární lékař okresní nemocnice v Náchodě. Po 2 K.: p. Karolína Hradecká učitelka škol v Náchodě a p. Marie Ptáčekova v České Čermné. Po 1 K.: dp. P. Ignác Löhl v Chlumu a dp. P. Emil Dlouhý Pokorný kaplan v Praze. Šlechtným dárcům vyslovují se nejvláštěj díky.

Na stavbu kostela v Jeníkově. Dobrotivě přispěli: (Pokračování). Obec Stěnkov: Po 4 K.: pan Veverka V., p. Krbová K. Po 2 K.: p. Krbová M., p. Baroš Fr., p. Zemánek V., p. Legner V., p. Chudý. Po 1 K. 40 h.: p. Čistický. Po 1 K. 20 h.: p. Hovorka J. Po 1 K.: pp. Bartoš Fr., Loosman, Štandera, Jedlička J., p. Šolínová, p. Matuška J., pan Petina František, p. Legnerová M., pan Mráz Jos., p. Pašil Frant., p. Zahálka, p. Vašatová Fr., p. Kain J., p. Hlasek Fr., p. Stodůlka J., p. Jarkovská 80 h., p. Havlíčková 60 h., p. Kopecký J. 80 h., p. Tuček J. 88 h., p. Barva 80 h., p. Falta 80 h., p. Ficena 40 h., p. Pekař 40 h., p. Kovář 40 h., p. Opa J. 20 h., p. Stodůlka B. 20 h., p. Urbanová M. 20 h., p. Scháněl V. 80 h., p. Čáp 25 h., p. Matuška 60 h. Obec Jílovce: pan Frynta J. 22. 10 K., p. Černý J. 8. 81. 4 K. Po 2 K.: p. Černý J., p. Černý Jan 8. 48., p. Černý Jan, p. Mach J., pan Archleb J., p. Procházka V. 1 K. 40 h. — Po 1 K.: p. Fňouk F., p. Černá A., p. Archleb V., p. Voltr V., p. Čáp Jan, p. Spaček J., p. Kánský J., p. Archleb Jiří, p. Zemánek V., p. Švoro Jan, p. Kupka M., p. Čáp V., p. Hejzlar V., p. Hejzoman Fr., pan Kosař J., p. Šrám K., p. Archleb J., p. Frynta V. — P. Čáporá A. hostinská, 80 h., pan Čáp V. 80 h. — Po 80 h.: p. Bartošová A., pp. Šolc Fr., Čáp Fr., Černý V., Horák J., Němeček J., Přibyl Jos., Kašpar V. — Po 80 h.: pp. Šolín V., Trnovský V., Černý V. — Po 40 h.: pp. Němeček J., Marek Jan, Šolc Václ., Lukášek V., Černý Jan, p. Šolínová A., p. Čáporá M., p. Slánský J., p. Trnovský Fr., p. Grasoř A., pp. Vavřinka J., Hedvičák J., Lorenc J., Tyš V., Stěh V., Kole J., Šafář J., Šafář V., Horák A., Šmída V. — Po 80 h.: pp. Doležal V., Hebičák J. — Po 20 h.: pp. Boukal V., Procházka V., Čáp Jos., Puna J., Macek J., Samek J., Tuček V. (Pokračování). Za všechny milodary upřímně díky vzdává a o další příspěvky prosí Ferd. Hanousek, děkan v Třebohovicích.

Ta kořalka! V obci Málavě kdysi bohatý rolník Fr. Procházka, 48letý vdovec, kterého přivedla na mizinu jenom kořalka prodal v poslední době poslední kusok pole a sbytk hospodářského nářadí. Sousedům předtíraje, že si zavede obchod kořalkou, nakoupil si za stržené peníze několik sudů kořalky kterou pak nalil do kousek vany a v ní se utopil. Toť tedy zase nový prostředek k sebevraždě.

Z Pardubic se nám píše: Bolestné se nás dotknula správa, že bude se nám loučiti s milým katechetou, dp. Prokřepkem, který jest jmenován farářem v Práche. Ta léta co u nás působil státnou nám

kde kytička ležela na tom samém místě, kam jsem jí byl před polednem položil.

„Nekoupím ničeho.“

„Tak mně aspoň poraděj, kam mám jít, dyť voni maj nejvíc chudýmu člověku pomáhat, dyť jsou tak dobří křesťané“, odpoví baba vyčítavě.

„Tak jděte k p. H. v II. poschodí, ta snad něco koupí.“

„Tam jsem už byla, tam už koupili.“

„Tedy jděte k panu asistentovi K., ten má květiny rád.“

„Ten mě prosím — vyhodil . . .“

„Tak můžete jít k p. S. na velkém náměstím.“

„Ten se prosím už vodatěhoval do Kuklen.“

„Tak jděte — pravím již rozmrzeně —“

„kam chcete.“

„A to mně nemohl říci hned?“ jízlivě probodila babka — a již zmizela.

Za chvíli přišel zas mladíček a jaksi osty- chavě žádal o insertek.

„Panu P. v „R.“ jsem za něj platil 50 kr.“ povídá — „a protož Vy jste katolický list, myslím, že to bude tady lacinějš.“

„Dobrá, dáte 45 kr.“

„Prosím, to já myslela překvapeně povídá mladíček, že jako — mně to budou počítat . . .“

„Laciněji, vždyť jste sám řekl“, odpovídám.

„Ovšem, — ale já myslel, že jako Vy, katolický list — jako — sadarmo . . .“

Chudák, snad si ani nepomyslel, že katolic- kému listu se nespou peníze s oblak — a že musí tek své výlohy kryti, jako každý jiný. Přál bych si tak, aby byl právě přítomen býval jistý kollega z Pardubic, aby si to připomněl, až bude psát o „velikých kapsách“ kleriků . . .

Při pravě: — Jest to sice hezké státi na výši lidské přízně, pohybovat se v ovzduší

vždy v drabě upomínce. V jednání byl vždy upřímným, šlechtným, nelitoval nikdy obětí, když se jednalo o pomoc trpícím. Svou uštraou povahou naklonil si srdce všech. — Při úmorné práci ve škole nezapo- minal také na katol. spolek jinochů a mužů a nový spolek katol. žen, který tak utěšeně se rozvíjí jest vlastně jeho dílem. Volné chvíle které potřeboval ku zotavení obětíval zase práci spolkové, která byla až obdivuhodnou. Až přejeme mu všichni s plná srdce snad lepšího postavení, přec s bolestí pomýšlíme na to, že v nejbližších dnech bude se nám s ním rozlou- čiti. Za všechny ty práce a oběti, které ve prospěch náš nikdy nelitoval přinášeti voláme upřímně: „Zaplať Pán Bůh!“ Kde nalezne i na novém působišti tolik lásky a pochopení, kde ruká všemohoucího šelhá jeho pracím na další cestě životem.

Vážený „Čas“ otiskuje zcela vášně histor- ky a anekdoty ze „Šrandy Dudáka“.

Humor „Čas“ V č. 126. „Čas“ v rubrice „Kronika dne“ (tedy ne „Žerty a vtípy“) šteme: Jednou spali pohromadě po velké pitce kapucín holiš a sedlák. Holiš v noci vstal a se šertu oholil sedlá- kovi hlavu. Vyburcován podomkem a tvrdého spánku, mákl si sedlák na hlavu a zaklel: „Ten hlupák probudil důstojného pána místo mne!“ pravil roskořtaně, nečel lehl si a spal dál až zaspal trh. Jednou spal zase pěták s kavalistou a t. pod. Co se jistě aba- tiši přihodilo, ani nelze napsat. Kdyby tak opravdu se té abatyši něco přihodilo, co by jí mohlo udělat směšnou, tomu by jistě „Čas“ věnoval celý úvodník. Ale takhle, nezbývá „Čas“ nic jiného, než krmíti své čtenáře smýšlenými historkami.

Zajímavé provedení uveřejňuje „Školský Obsor“ v č. 19. Sbor mladších učitelů žádá v něm starší kollegy o rady a pokyny. A tu mezi jiným ti páni učitelé sami o sobě tvrdí: Neznáme rozumných a správných, přec tak důležitých zásad života pohlav- ního, neznáme vůbec zásad náležitě životasprávy. Ne- známe životního úkolu člověka, aniž známe a byli jsme poučení o cestách a prostředcích ku vy- tvoření jeho. Nemáme jasno v otázce o nábožen- ské, neznáme sebe aniž společnosti lidské. My tá- peme neustále v nejistotách a temnotách v každém ohledu. Při „životě“ udržujeme se jen šťastnou ná- hodou. — „Věru, trapné to domnění. — Dalšíh po- známek k tomu netřeba.

Ze Zbraslavi. Snad jsme přec přliš černé brejle si nasazovali domnívající se, že projekt dráhy Kutná Hora — Zruč někam zapadl v práce zapome- nutí. Dnes to rádi odvoláváme uznávající, že šťastně se to vyřídilo. Jak právě vydaná správa nás přesvěd- čuje pojata jest dráha tato do projektů lokálních dráh vládou předložených a tak v nejbližší době dočkáme se již toho, co dlouho bylo našim vroucím přáním. Bude to prvý krok k rozkvětu našeho města a celého okolí!

Z Křesetic a Kutné Hory. Po příkla- du jiných obcí zřídilo si zdejší občanstvo záložní a spořitelní spolek pro Křesetice a okolí. Představenstvo skládá se z těchto pánů: p. Buňaty, starosta, Dra. Vodičky, náměstka, Fr. Sekery, J. Vepřka a Fr. Říhy předsedících. Závodní podíl 10 K. Jest to opět nový spolek záloženský dle vzoru Raiffeisenova, v kterém naše zubožené poměry hospodářské nalésti mohou vy- datnou svépomoc. Zdráv Bůh!

Z Jeníkově. Dne 5. t. m. o 8 hod. odpo- lední byl slavnostně zde posvěcen základní kámen ku stavbě nového kostela národního. Církveň obřad ten vykonal vldp. děkan Třebohovičský za asistence vpp. kaplanů a dp. katechetů. Slavnostní promluva měl vp. kaplan Ladislav Karta s takovým úspěchem, že zasnilo se oko mnohých, když byl podotknul, jakých útech jim v době radosti i zármutku skýřával přívěšší chrám Páně a jakých žalostí zakončení museli zvláště při pohřbívání jejich miláčků, když ani ta nejvšestjší oběť sa spásu jejich duší nemohla obětována býti,

prosyceném láskou a něžností ale — — — tu najednou přichází chlapík jako hora se zamrače- ným obličejem — a co hlavního, s tlustou holí v rukou.

Pozdravil jen ledabyly — a ptal se:

„Jste vy ten p. redaktor?“

„Prosím.“

„Tak já jsem ten N. N. co jste o mně při- zvali tu lokálku, víte, o tej práce — a já se jdu s vámi vypopádat. . .“ A při tom udeřal holí takový posunek, že mi až mráz šel po těle.

Teď jsem ale tu poetickou náladu ztratil na- dobro. Vyskočím a co nejzdravěji, jako bych vřítal svého nejmilejšího přítela nabízáím chlapčkovi seli.

„Prosím, radte jen odložit, udělat si pohodlí“ povídám, a při tom jen tak jako mimochodem jsem pohlédl na tu brozouu hůl . . .

Ano, jenom ta hůl!

Ale chlapík se hned k tomu neměl. Ta moje zdvořilost jej jaksi zarazila.

Teprve po chvíli si dal říci a odložil zinník — a co hlavního, tu hůl, kterou jsem s největší úslužností donesl ne ke dveřím ale do koutka za kamna.

A nyní jsem již dýchal volněji.

„Tak, přicházíte tedy ohledně té záležitosti“ povídám, „a to mně právě těší, že mám tu čest Vás poznati.“

„Jo, jo“, odpovídá můj roztomilý host, „ohledně tej rvačky. Já Honzu Trávníčkova parkrát přetáh“, a vono mu to nebylo echt, a kdopak za to může, že hospodskéj, ten lump, si pak poslal oučet za rozbitý vokna! A proto to přijde k vsteku, dyž naše sdělová přijde no novin, dyž po tom nikomu prach nic nejní.“

Vysvětluji, že se žádá od novin, aby přinášely vědijaké příběhy, kteří se kde stanou, že jsou

Al. M. V. Prosečskij.

Insertní příloha „OBNOVY“ k číslu 19.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích krobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejumnějších.
8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Royal
Jarní novinka
pro pány
na obleky, moderního
vzoru a barev.
Metr zl. 3.90,
na oblek 8-10 m. za 12 zl.
Vzorek této látky jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menšíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.
**První český zatlá-
telský závod**
Ed. Doskočila
v Chebu.

Josef Štěpán,
závod
poslancevačský
v Pardubicích
— opravuje —
jakož i nové stoly
oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlacené a stříbřené až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy umozulacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými pová-
nými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
táčků na křesť, svícenů, paciřkáků, schránek na Největší,
patenek atd. co nejvíce.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

KLOBOUKY
plstěné i vlněné v nejmodernějších
formách a barvách, panské, chla-
pecké i děcké pro jarní a letní
období,
KLOBOUKY
slaměné nejjemnější i nejlevnější
v nejrozmantějším provedení,
KLOBOUKY
lodenové, zaručené jakostí, ručně
vytvořené pro pány lesní, správce atd.
Čepice, domácí trepy (Mikado)
má vždy v nejhojnějším výběru na skladě
Jos. Dvořáček,
kloboučník
v Hradci Králové pod podloubím.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší o službu
Zaručuji ceny nejlevnější a poroučaji se do
vzácné přízně ctěného obcenstva, znamenám
se v hluboké úctě oddány

Josef Časlavský,
zubní technik
Palackého třída č. 77 v Hradci Králové.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
chorvatské výstavě v Záhřebu: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1896 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajinové výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přisežný znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

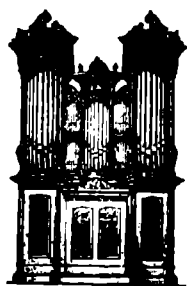
C. k. v.ys. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejumněj-
ších a opravy a přestavby
varhan provede za nejumnějších
dodmínků,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení a pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravá **americká harmonia** (Gottage-
Organe) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tylo na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
nami vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Pro chudokrevnost, rheumatismus,
dnu, bledničku, lachyzu, skrophulosu,
nemoci ženské atd

rychle osvědčené, moderně zařízené, slatinné

● **LÁZNĚ VELICHOVKY** ●
u Jaroměře,

dále lázně elektrické, jodové, jehličnaté,
jakož i **massage** za odborného řízení lázeňského
lékaře MUDr. J. Poluňky pro nemoci nervové
a míšní.

Přívábna krajina, suchá poleha, roześlé
lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečné re-
staurace a stanice poštovní i telegrafní

Vzdálenost od nádraží **Josefov-Jaroměř**
půl hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou
čtyřikrát denně.

Říditelství lázní Velichovky.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jironš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

První Králohradecký

BAZAR ČUPR.

Zboží modní, galanterní a ozdobné
pro pány a dámy.

Přípravy pro švadleny jako: Vkusné krajky, krajkové a vyšívané látky,
stuby, podsazení, opasnice, mušlu, tangeb, organin,
tkanice mohérové a kartáčkové k sukům, kostice a náhrady za kostice, dutinky atd.
Zástěrky, krajkové záclony.

Nejnovější blůzky, pásy, slunníky, spony, rukavice, punčochy, dámské kra-
vaty. — **Moderní šněrovačky** osvěd-
čené fagony v každé velikosti, též dle míry se rychle a levně vytváří.

Vkusné dětské oblečky, šatičky a střevíčky.

Pro pány: Prádlo bílé, barevné, trikové, turistické pásy a bedvábné šerpy,
hole, deštníky. **Nejnovější nákrčníky.** Knoflíky
do manžet a náprsenek, kožené tobočky a brašny, poudra na doutníky a vištky, šle,
patentní věšáky na šaty, střevíce s gumovou a koženou podrážkou. — Střevíce pro
hru lawn-tenisu.

Pro pány oyklisy: Svetry, štulpny, punčochy, spojky na kalhoty atd.

Ozdobné předměty ku okrášení pokojů, pisáren a salonních míst-
ností, jakož i rakety.

● Celoroční výstava hraček a dárků ●

ku každé příležitosti se hodící. — Vše za ceny nejlevnější a pevné odporučuje

František Čupr v Hradci Králové,
v Klicperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Mnoho pochvalných uznání.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle sádky.	Úplné výbavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žinětky.
---	---	---

Odberný velkozávod pro malbu chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na sklo.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.
7krát prvními cenami vyznamenán.
Cenníky zdarma!

Ochranná známka: kotva
LINIMENT. CAPS. COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborný, hojící a zmírňující mazání; za 80 h., kor. 1.40 a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného domácího prostředku přijmi jen původní láhev v krabici s ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny, i budeš mít jistotu, že obdržíš přípravek původní.
Richtrova lékárna u zlatého lva v Praze, I. Elišvina třída 6.

JAN VOGNAR,
obchodní a umělecký zahradník
v Pouchově u Hradce Králové
doporučuje své velké zásoby květin pro zahradu jakož i ku pěstování v pokoji.
Ceny mírné, obsluha přesná.
Cenník na lask. požádání franko.

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec c. k. okresního soudu.
Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.
Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fasádních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.
Práce a objednávky přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce
Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na velkém náměstí č. 36 vedle biak. residence.

Pro memoria.
Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.
Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevněji a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:
Fr. Sezemský,
c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečeti vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechnu odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na práci mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů
v Mladé Boleslavi.

V. Vacek,
závod školkářský v Pamětníku u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery dřevoké stromy pro stromofadé, pláňata atd. Statistické sazenic v glásové. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný cenník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věškové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

Kondiční kancelář
spolku číšníků v Hradci Králové a okolí
Svatojanské náměstí v „Besedě“
doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů, kaváren, vináren a restaurací zde i na venkově řádný pomocný personál zejména: vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, kucháře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí za nej přesnější vyřízení všech dotazů.
Správní výbor.
Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or (čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma
J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.
Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a nabízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.
Též v Berlíně obdržela firma t. r. diplom zlaté medaille.

Speciální závod klatovským prádlem.
Tovární sklad bílého zboží.
Prádlo pro pány i dámy ve velkém výběru, **výbavy pro nevěsty** vlastní výroby, **kněžské kolárky** atd. doporučuje
Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.
Ladislav Knypl v Hradci Králové.
Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatní na čtvrt roku z k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 17. května 1901.

Inserty se počítají samé.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Hofrath (dvorní rada) ze šestnáctého století.

Jeden — jinak dosti dobrý člověk a když to šlo doopravdy, i věřící křesťan, zaměstnáním sládek čili „pan starý“, byl nemocen, dlouho nemocen. Když nemoc dlouho trvala, dostal zvláštní chuť podívat se do zrcadla na svou tvář, čili jak vypadá. Paní manželka jeho však co nejvíce možno dávala pozor, aby se mu zrcadlo do rukou nedostalo. Jednou však přece, když paní při tom nebyla, podala mu služka zrcadlo. Poslal ji pryč, pohlédl do zrcadla, spatřil svou tvář — a zrcadlo rozbité leželo na zemi. Ukázalo mu chorou tvář, upozornilo ho na jeho nemoc. Ale dobrý následek to přece mělo. Když ho potom navštívil farář, neodporoval a jako pravý katolík připravil se na smrt, která tehdy již daleko nebyla.

Jak podivný osud má zrcadlo! Dokud ukazuje tvář hezkou, je oblíbeno, opovíží-li se však ukázati tvář chorobnou, leží na zemi.

Ale jak často bylo by zapotřebí nějakého zrcadla, aby se lidé poznali, jací ve skutečnosti jsou!

Takové zrcadlo podal vysokým pánům a mocným tohoto světa jeden hofrath, — česky dvorní — rada Jiří Eder roku 1573 svým spisem: „Vyšetření pravého a nepravého náboženství.“ Spis ten byl opravdu zrcadlem, v kterém se jistí pánové zhlédli ve své skutečné podobě. Milý „hofrath“ líčil v něm velice případně „dvorní křesťany“ a „neutralisty“ (k žádné straně se nedávající obojetníky). Napsal na př.: „Mnozí jsou v srdci luterány a na venek se dělají katolíky.“ „Jiní chtějí býti na polovic luterány, na polovic papežskými, ale přece se žádnou stranou opravdu nedrží, nýbrž točí plášť po větru.“ I proti těm horlil ten znamenitý dvorní rada, „kteří vlastně nejsou ani katolíky ani luterány“ ale dělajíce se smířlivateli „obě strany proti sobě štvou, takže si — tyto dvě strany — vjíždí do vlasů a bouře i krveprolití působí.“ Byli to „dvorní křesťané“, které by však Eder, jak pravil, raději buřiči nazval. Konečně pak povídá, že obyčejný člověk velmi rád se řídí tím, co na knížecích dvorech shledává a se domnívá, že i v náboženských věcech „páni“ nejlépe jednají, „ale — aby se pravda řekla — ještě nikdy to v křesťanstvu tak špatně nestálo, jako v těch časech, za kterých se náboženství z chrámů na svět ských pánů dvory, se škol do kancelářů dostalo.“

Jak známo, byl císař Maximilián II. nakloněn luteránství. Avšak i mnozí jiní pánové kolem něho byli tímto spisem „dvorního rady“ velice roztřepáni. Vyšel dvorský rozkaz dne 2. října 1573, kterým se Ederovi nařizuje, aby — nechce-li upadnouti v nejvyšší nemilost — budoucně všeho psaní o náboženství zanechal. Všecky výtisky spisů svého měl Eder vydati vládě, darované nazpět požádati o vládu vydati; a vůbec byl spis jeho zapovězen a zabaven. (Srovnej Dějiny Janssen. V. 416, 417 a Wiedemann Reformation und Gegenreformation, 2; 152—155.)

Zajímavá to dějepisná událost, zajímavý hofrath! Podal pánům kolegům (spoluprávníkům) zrcadlo, ale že ukázalo pravou tvář, muselo se jím mrštiti na zem, aby nemohlo nic ukazovati.

A co dále? . . . Nic. Jen na to sazeče upozorňují, aby na místo šestnáctého století nevytiskli devatenácté nebo dvacáté. Mohlo by se to lehko státi, jako na př. nedávno jeden sazeč vysázel, že svatý Jan byl utopen roku 1893. Tak tedy pozor! Ať nejsou žádné mrzutosti. Šestnáct není dvacet, třebaš si to někdo myslil, že by to nebyla tak veliká chyba, an si takové chyby každý čtenář v duchu sám opraví.

Ale to slovo hofrath přivádí mne na zcela jiné myšlenky. Bylo totiž některým vlastencům českým přezdíváno „hofrathů“. Chtělo se tím říci, že stojí příliš o vyznamenání z Vídně a za to že opouští a zrazují národ. Bylo vyčítáno, že Čech má zkaženou povahu, jakmile dostane zlatý límeček, anebo aby jej dostal, že zvláští a

že ohýbá hřbet svůj před vládou. Inu je pravda. Je k tomu zapotřebí veliké síly mravní, aby ubohý smrtelník, třeba to byl syn husitského národa, jen tak proto, aby ho Národní Listy chválily, pohrdl na př. úřadem ministra. Takový pán má mnoho tisíc zlatých čili jednou tolik korun ročně. Udržel-li se několik let a je-li šetrně živ, může si koupit velkostateček a k tomu všemu má ještě penzi. A kdyby takovým podlým člověkem byl, může potom zase býti hofrathem dle vzoru Ederova a podávat vládě zrcadlo k nahlédnutí, jak churavou tvář má rakouský stát.

A kdybych se měl vyjádřiti, co tomuhle „hofratování“ našich vlastenců říkám, odpovídám: Nic. Jen tolik bych si přál, aby národ měl takové zrcátko pro tuhle potřebu, které by ukazovalo choré tváře, či raději povahy našich velikánů. Domnívám se, že by se často největší radikál ukázal světu jako „hofrath“ — totiž jako takový, který by náramně zkrotl, kdyby mu Vídeň hodně výnosné místo nabízela. Ba ani tolik by nebylo třeba. Jak mnohý, který jiné hofratoval, pyšnil se s metálem na prsou.

A pak ještě něco. Nejen snad dvory, ale i taký „národové“ — to jest ti, kteří právě národ „vedou“, nemilují hofráty druhu Ederova. Jak mnohý ne sice hofráť, ale upřímný přítel a rádce národa upadá v nejvyšší nemilost vládnoucí strany, opovížíli se jím samým podat zrcadlo k nahlédnutí na jich vlastní tvář. Jak mnohý upadl v nejvyšší nemilost jistých redaktorů, doktorů, profesorů a pastorů, že psal o náboženství katolickém. S jakou vášní hledí takového člověka zhaněti, ztupiti, umlčet. Obzvláště to „roztřepuje“, když obhajce náboženství katolického ukazuje na chyby domnělých velikánů protikatolických. Tu je tak zle, že tohle zrcátko, v kterém se ukazují chorobné tváře model, musí na zem, až se roztrhne, rozbije. Ba tak daleko to dojde, že upadá takový i v nemilost takových, kteří vůbec ani tolik vzdělání nemají, aby mohli dobře posoudit, oč se jedná; jdouť slepě za listem, který čtou. A stává se, že se pak zrcátko rozbije o půl noci v krémě.

V příkladě na prvním místě dnes vypravovaném pravil jsem, že ten „pan starý“ po prvním pohledu do zrcadla se sice rozhněval a jím o zem mrštil, ale právě tím poznáním svého chorobného stavu k nejvážnějším myšlenkám a k poznání sebe samého dospěl. Lépe mu posloužila služka, jež mu zrcadlo podala než paň, která až z lásky, ale nevhodně, bránila, aby se do zrcadla podíval.

Tak je to i s velikými tohoto světa i s celými národy. Z lásky či snad spíše z nevhodné bázně, aby se nepřišlo o přízeň, nepodává se jim zrcadlo, by své vady poznali. Naopak! Jako to dělávají nemocným, vymlouvá se vše, přisvědčuje se, že není tak zle, že bude zase dobře. Ovšem se za to takovým zastíráním dostane „hofratství“, to jest přízeň a oslava, ale říší a národům se tím škodí. Běda říši, běda národu, kde pravý a rozhodný rada upadá v nemilost, a kde se opravdu odměňuje falešné hofratství. Proč každého upřímného občana a národovce přáním musí býti, aby bylo více takových mužů, jakým byl ten dvorní rada Eder. A čeho obzvláště jest zapotřebí, to jest poukázání na to křesťanství, které uvnitř je liberalismem, ba mnohde až odporem proti náboženství, a na venek k. p. o Božím Těle, je katolicismem. To jest to, co obzvláště káral Eder, an pravil, že jsou páni, kteří točí plášť po větru. Nyní v dvacátém století se už plášť nenosi, leda některý ze staršího vydání kněz odívá se ještě pláštěm. Tak tedy plášť nepatří do století dvacátého, a přestane tedy přislovit: kam vítr, tam plášť; a Eder — hofráť — se stal nepotřebným. Ale na místo pláště je nyní velice oblíben, obzvláště u studentů, havelok. Inu lehká pomoc. Milý Eder by řekl jednoduše: kam vítr, tam havelok a nelhal by. Neboť právě za dob haveloků je čím dále tím více nouze o lidi, kteří pevně se drží slechetných zásad. Nás pak novinářů křesťanských jest tím více dlo-

hou následovati hofráta Edera a na to točení haveloků upozorňovati, ať to zrcátko na zem letí, nebo neletí.

Protikatolické snahy ve Francii.

Kolínský katolický list „Kölnische Volkszeitung“ přinesl tento týden slíbenou vlastní korespondenci, k níž podnět zavedla zpráva protest. listu „Christliche Welt“, jež přepjatě vylíčje vzrůst protestantského ruchu protikatolického v Belgii a ve Francii.

Pokud se Belgie týká „Köln. Volksztg.“ podotkl už tehdy, že protestanté zabírají pro sebe všechny belgické socialisty, a co tito činí z odporu nábož. vůbec, vyhlašují onino za hnutí protestantské. Také všechny případy, v nichž socialističtí a liberální rodiče dítky nepřiblížili do náboženského vyučování — jsou jim, protest. listu, zjevem potěšitelného probuzení ve smyslu „čistého evangelia“!

Co pak Francie se týče, tu zpravodaj „K. V.“ teď praví: Protestantská propaganda ve Francii trvá s úsilím znatelným tak asi od let 30tých. (1830) Leč úspěchů valných míti nemohla, protože počet protestantů zůstává stále stejným, přes to, že mnoho protestantských rodin z Německa, z Anglie se během minulého století nastěhovalo. Že úspěch propagandy té nebyl valný, vidno též z toho, že si v celé Francii protestantů nikdo po celý minulý věk nevšímal. Až Dreyfusova aféra obrátila na ně širší pozornost. A tu obdobně s ruchem nacionalisticko antisemitským vyvinul se i ruch nacionalisticko protiprotestantský. Byl to však ruch radikálních politiků a s náboženskou stránkou neměl co činiti. Protestanté jako městský živel během času domohli se ve slobodných povoláních a úřednickém stavu velmi vlivného postavení, všude navzájem se fedrujíce. Stalo se jedné doby, že většina přednostů v ministerstvu vyučování byla protestantská. To rovněž před několika lety způsobilo mezi politiky ruch obranný proti protestantské nadvládě, ale odbylo se vše tiše na poli parlamentárním a v zákulisí. — Protestanté svou propagandu činí trojím způsobem: novinami, přednáškami a školami.

Novin a časopisů protest. vychází jen v Paříži samé 25, většinou týdeníky a měsíčníky; listy ty rozesílají se do domů katol. a dávají zadarmo na ulicích. Hemží se vulgarními a ošepanými útoky a podezřívky proti katol. církvi. Leč přes to nikdo si jich nevšímá, nikdo se po nich neptá a v nejlépe zásobených skladech novinářských nelze jich dostat. Své evangelické přednášky pořádají nejen v kostelích přerůzných sekt, ale i sály si k tomu pronajímají, před sálem postaví si svého verbíře, který okolojdoucím vstupenky nabízí a zve je k přednášce. Mnozí katolíci ze zvědavosti vstupují a po chvíli odcházejí. Takové přednášky pořádají hned v oné čtvrti Paříže. V Paříži pro 60.000 protestantů na vše různé sekty rozdělených stát vydrží na 50 pastorů a kazatelů protest. — pro 3 miliony katolíků však 210 farářů a kaplanů.

Ve školách, o něž se starají a všim je zařizují, kde ani dítek dostatečný počet nemají, působí hlavně podporami, rozdělujíce peníze, šatstvo a pod. chudším dětem.

Z listů denních jediný „Le Siècle“ jest listem činným protestantů propagandu. Dle tohoto listu, jenž zaznamenává zvláště pilně všechny odpady kněží katolických, prý v posledních 30 letech odpadlo ve Francii od církve 451 knězů kalol., kteří většinou přešli ku protestantství. Leč v tomto seznamu jsou i vystoupilí seminaristé a kněží, kteří vůbec kdy nějakou potyčku se svou vrchností měli, třeba dobrými kněžími a katolíky do smrti zůstali.

Socialisté a mnozí liberálové z trucu proti katolicismu, zvláště tam, kde mají obecní zastupitelstvo v rukách, povolávají protest. ka-

zatele a jsou jim při přednáškách nápomoční. Leč tím způsobem protestanté teprv nikoho, leda velmi pochybné ovečky, získávají. Takové obecní rady často i katolické kostely a farní budovy, pokud na ně mají právo, na čas sádávají protestantům, jako se stalo nedávno v Sav gnac Lédrier.

Dle téhož „Le Siècle“ prý zvláště to vše v departementech Gironde, Corrège, Charentes, Dordogne, kde protestanté mají prý velkou naději na úspěch mezi katolíky v městech i na vsích. Tak prý jen v Périgueux a okolí za leta 1896 až 1900 vystavěny modlitebny a chrámy na 4 místech, a bohoslužba se koná na 17 místech, již obcuje průměrně 700 osob. A toto množství lidí prý ve směr z církve katolické vystoupilo a přešlo k protestantismu.

Leč jak i tu v těch okresech obyvatelstvo je protestantismu nakloněno vysvitá odtud, že na jedné takové bohoslužebné schůzi chtěli přítomní účastníci kazatele lynchovat po jeho řeči plné úřátek proti katolické církvi.

Protestanté se svou propagandou uchylují se zvláště často do okresů s hustým dělnickým obyvatelstvem jakož i do okresů v pohorí Cevennes, kdež ještě hugenotské tradice docela nevymřely, ale ani tu valnými úspěchy se vykazati nemohou. Lidé snad jdou na jejich přednášky, dají se od nich podělovat spisky a dárky — ale k jejich sektám nepřistupují. Také během několika let nebylo nikde zaznamenáno, že by nějaká vznešenější, vlivuplná osoba byla přestoupila ku protestantismu, vyjma jediného, jistého bývalého ministra, jenž přestoupil k vůli bohaté nevěstě. Naopak noviny zaznamenávají časté návraty znamenitějších osob z protestantismu k církvi katolické.

V obraně protestantismu proti nevlástelectví za nedávného rachy Dreyfusovského napsal ostatně protestant Gaston Mercier, že ve Francii žije 400 000 protestantů (z 600 000), které nelze stotožňovati s tou úzkoprskou, záštiplnou a fanatickou smečkou protestantskou, která se ve všem zapala vládě — totiž W. Rousseanově. — Tedy úsilí protestantů francouzských, vyvolat hnůt protikatolické, jest sice veliké, ale úspěchy velmi pochybné.

Politický přehled.

Z říšské rady. Schůze poslanecké sněmovny dne 13. t. m. měla průběh bouřlivý. Mimo nadání když se jednalo o udělení podpor v nouzi socialista Daszynski podnikl hrubý útok proti polským klubovním poslancům. Předseda mu v tom nepřekážel. Jest arci pochopitelné že polští poslanci v této příčině nezachovali se tak chladně jako při otázce, má-li se dále trpěti hanobení katolické církve se strany všenečků. Na dotaz Daszynského, zdali to pravda, že mistodržitel haličský nepoužil úvěru na práce z nouze, jež mu vláda poskytla, odpověděl předseda ministerstva, že mistodržitel se podle rozkazu vlády zachoval, ale mnozí v nouzi postavení — zdáli se vykonávat práci, která jim byla vykázána. Poslanci Gniwusz a Wielowiecki ohrazovali se

FEUILLETON.

Aprilová pohádka.

Vypravuje K. Satorján.

Ritoušovské tetky dovářely svým tatíkům večere a ač na plotnách svítilo jim jen trochu bramborů, zelňáček aneb úkrop, chalupy přece svými odrcenými komíny dýmaly, kouřily a čoudily, až celá ves byla jako mlhou zalehlá.

Není hezká podívaná na Ratoušov, když jeho, nekřesající páni dli se do hulení, ale zapavá-li při tom slunce, bylo rozkoší hleděti s kopců na čudící ves s jejím ozářeným okolím

Pěkný takový pohled byl ku př. letos, právě 1. aprila. Kdo by byl tenkrát stál na Josífkovém vrchu, mohl se kochati dvojím způsobem: pozorovati slunce, zahalené v královský purpur a na druhé straně prohlížeti českomoravskou krásu hvězdovitě rozloženého pohorí, jeho hluchivé, západem obronzované hvozdy, dá e jasné stříbrnou zář skalnatých pánů milovských, Perniček cikáneckých, mohl viděti, jak v tom čudu blýskají okénka chat nejen ratoušovských, nýbrž i zámecké dědiny Kalátýnské a hradišského městečka Svatky, vůbec byl by zastihl pohorí v rozkošném pávabu mladého jara.

A kdyby to byl dávák trochu bystrozraký a všetečný, byl by na návisi zahlédl ještě lesklou hladinu rybníka a u ní dva černé body. Stáli to tam dva poplešatělí, sesivělí tátové, kteří sem tam přecházeli, prohlížeje břehy, prudkým jarem potírané. Byli zabráni touto komisaní prací tak, že ani nechtěli vřelé polibky rozesmátého slunce, ani si nevědomi, jak mají jeho třpytem oděné

důrazně proti útokům Daszynského. Dne 14. t. m. pokračováno dále v rokování o dani z lhu.

K situaci píše „Hlas Národa“: Ministerký předseda dr. Korber a ministr železnic dr. Wittek odjeli do Budapešti, aby podali císaři zprávu o parlamentní situaci. Tato cesta obou ministrů a okolnost, že přes dlouhé a těžké vyjednávání nebylo dosaženo dohodnutí v otázce průplavé kompromisem, který by zaručoval pravidelný postup prací ve sněmovně, jsou nepopíratelným důkazem, že parlamentní situace jest velice vážná. Kdyby v poslední hodině přece došlo ke kompromisu, byla by tím krise jen odročena, sotva však úplně zahnána.

Zajímavé pověsti o návštěvě německého korunního prince ve Vídni. „Jihočeské listy“ pší: Do vídeňské veřejnosti derou se rozličné pověsti z doby návštěvy německého korunního prince u vídeňského dvora. Svěho času zpravili jsme čtenáře že Jeho Výsost arcivévoda František Ferdinand dle německých listů za svého pobytu v Berlíně v březnu t. r. políbil ruku císaře Viléma jako rytíř řádu černého orla, ač rytířové toho řádu, pokud jsou členy rodin panujících cizích, nejsou vázáni k políbení ruky krále pruského. Dle pověsti zde obíhající stalo se tak na výslovné přání císaře Františka Josefa, že dědičný princ habsburský v mužném věku políbil ruku panujícího Hohenzollera. Za to dostalo prý se arcivévodovi Františku Ferdinandovi z Berlína veliké urážky v čase návštěvy korunního prince německého ve Vídni. Korunní princ totiž byl toho času pozván na hostinu k arcivévodovi, ale z Berlína došel prý rozkaz, že korunní princ smí na tu hostinu jen v tom pádu, že se jí nesúčastní choť arcivévodovy, vznešená kněžna hohensberská, poněvadž tato nepochází z rodiny panující aneb rovnorodé.

Rusko. V Moskvě bylo zakázáno nosit nůž. Kdo se proviní, bude pokutován. — Nový ministr vyučování gen. Wannovskij přijel do Moskvy a navštívil universitu i techniku, kdež ku studentům promluvil smířlivě a ke klidu je vyzýval.

Španělsko. V Barceloně revoluční ruch se již utišuje. Situace však je stále vážná. V zatlakání se pokračuje. Vzpouře podněcovaly hlavně ženy a děti.

Čína. 3000 povstalců boxerakých vniklo prý na Koreu a způsobili tam veliký rozruch v obsazených obvodech.

Válka v Jižní Africe. Anglické zprávy rozepsaly se tyto dny o vítězstvích generála Babingtona u Hartbeestfonteinu. Jak se nyní dočatečně oznamuje, našezali Burové pod Delareyem Angličanům tak, že prozatím válečný sbor Babingtonův není schopen dalších bojů.

Drobná obrana.

Revise úcty svatojánské. Úcta svatojánská byla od některých nevěřců brána v pochybnost, jakoby byla bezpředmětnou, anž prý osoba Jana Nepomuckého nikdy nežila. A přece málokterá historická událost z dějin českých jest tak vážnými a četnými svědky dokázána jako historická osobnost sv. Jana

kožennice krásné pozlacené, šišky na hlavách i perculánky v rukách ve stkvoucí stříbro náhle proměněné a tváře — kornaté, vráscité pěkné zhlazené a k úsměvu a radosti rozzářené.

Tak veliký div učinilo s nimi zapadající slunce a tátové byli přece tak nezdvořilí, že si ani nepovšimli kouzelné změny a slunce nechali zcela lhostejně padat za hory. Kdyby byli alespoň zvolali: „Umlá to, slunéčko, umlá!“ snad byli by je upokojili a odvrátili tak od sebe neštěstí a hanbu, do níž ještě téhož večera upadli. Kmotrové rozvažovali, rokovali a rozmýšleli dále, jak by zase vše do pořádku uvedli. Kolčavský hledal neustále vadu na kostrbaté střeše své stodoly, neboť nejčastěji směrem k ní se obracel a radní Radešín zahlídel zase do dáli kamsi mezi chalupy. Pozvědal chvílemi těžkou beranici která mu při jednom takovém pozvědnutí z ruky vypadla a Radešín kameněl, kameněl, až stuhl. Spatřil totiž krvavou, ohnivě rudou zář nad Vříšťákovým gruntem a pohled ten zabalil ho na okamžik rozumu. Škubl rty, oko stáhl, zase rozráhl, obličej svráčil a zase zjasnil a konečně hrůzou semknuté útroby jeho jekly: „Jozko hoří!“

„Kde?“ vzkřikl zaleknutou Kolčavský. „Nevidíš plameny? Nevidíš zář? Vříšťák je v plamenech! Hoří! Hoří!“ řval Radešín a již cválali kmotři přes potoky, kaluže a bahna vzhůru pro hasiče, zvoníka, serbusa, ponocného, letěli dědové celí postříkaní a zablácení, provolávajce popláché: „Hoří!“

Radešín vletěl do školy a zuřivě zařval: „klíčce!“ Paní řídící leknutím vypadla žehlička z ruky — padla jedna rána, Radešín třeskl železnou pěstí do stolu, zvolal: „Ani pořádného policajta ve vsi nemáme,“ — padla druhá rána a řídící Pondělíček, zaslechnuv v kabinetě dvě bromové rány, bouchl za sebou dveřmi, — padl.

Nepomuckého. Sv. Jan Nepomucký byl jistě živ, protože r. 1719 byla vyšetřující komisí nalezena jeho kostra a jeho neporušený jazyk. Osoba vymyšlená nemůže mítí těla, proto by ani její kostra nemohla býti nalezena. Janu z Pomuku náleží zář svatosti, neboť papežskou bullou z r. 1729 byl za svatého prohlášen a to na základě 4 dokázaných zázraků. Ku svatořečení dostačí dle starých předpisů církevních 2 zázraky, nebyla tedy při kanonisaci sv. Jana učiněna žádná odchylka od všeobecně platných předpisů. Že zemřel sv. Jan Nepomucký jako mučedník za víru katolickou, nechtěje zraditi zpovědního tajemství králi Václavu IV., svědčí dva starobylé spisy a to kronika vídeňského profesora Ebendorfa z roku 1449 a pak Správovna Židkova z r. 1471. Oba tyto spisy jsou napsány dříve, nežli vůbec řád jesuitský do Čech přišel, nemohla tudíž býti příčina smrti Jesuity vybájena, jako muozí polovzdělanci se domnívají. Ničemně pomluvy spisovatelů (!) českých Sulce a Arbese o nedůstojném životě Jana Nepomuckého naprosto odsuzují současní svědkové jeho života: arcibiskup Jan z Jenštejna a jeho kaplan, kteří zovou Jana „svatým mučedníkem.“ Rovněž nejstarší letopiscové čeští a historik Palacký přiznávají Janu Nepomuckému neúhonný život. Dovoluje-li si tedy někdo bráti v pochybnost neúhonnost života sv. Jana Nepomuckého, není to již vědecká neznalost, nýbrž je to zlomyslná ničemnost a rouhání. Krátce celý postup při svatořečení Jana Nepomuckého dle se zcela obvyklým církevním řádem na základě veřejně provedeného šetření. Jen v legendárním životopise světcově přihodil se skutečně omyl, neboť udán byl nesprávně rok smrti světcovy a životopis jeho byl jenom polovičně vyličen. Mýlka tato netýče se nikterak neomylného dekretu papežského o svatosti Janově, neboť byl Jan Nep. ne na základě historických zpráv, nýbrž na základě dokázaných zázraků za svatého prohlášen, včdyť výslovně se podotýká v kanonizační bulle, že ze života světcova jenom něco se uvádí. Uvedlo se ze života světcova jenom to, co bylo tehdy známo. Bn jenom polovina udajů ze života světcova byla pojata do legendy, protože kronikář Hájek jednu historickou osobu světcovu rozdělil na 2 Jany a Řím neměl v době svatořečení tolik vědeckého materiálu pohotové, aby chybu Hájkovu opravil a oba Jany Hájkovy sloučil v původní jednu osobnost. Dnes při větší znalosti pramenů životopis světců známe daleko lépe, než před 180 lety, ale historické toto vědění opravuje sice legendu životopisnou, nemajíc vlivu na dekret kanonizační, založený ne na historii, nýbrž na dokázaných zázracích. Není tedy volání po „opravě“ kanonizačního procesu svatojánského ničím jiným, nežli štváním proti církvi katolické u nevěřců a jinověrců, u katolíků však jest to hříšnou nevědomostí. Ne svědectví lidí, ale svědectví Boží tvoří neochvějný základ úcty svatojánské.

Za dva zlaté protestanty. Pod tímto názvem přinesly „Hlasy ze Siona“ lokálku, v níž viní všechny „klerikály“ ze lži, pro tvrzení, že všenečmecká agitace pod healem „Přechod Říma“ si pomáhá penězi a že leokde se

třetí rána a nyní teprve se vzájemně vysvětlilo, že hoří, že pan radní běží pro klíček, který zavěs nad šatní římou.

Přiběhl Radešín k zamčené stříkačce, ale klíček třaslavou pravici nemohl pro zděšení nasaditi a když požár rozružený kovář, jenž zastává v Ratoušově zvoníka, začal podtrhávati a šturmovati, pak teprve se ukázalo, že rozstěmované praty Radešínovy klíček do zámku nedostanou, proto s ochotou podány panu řídícímu, jenž učinil nesnázím konec.

Ponocný, poplášený Kolčavským již vytrboval, ale na serbusa dosud mlátil, protože nebyl k probuzení. Chrupal, jako když pilou řezá, v černé komoře, přemožen Vavřínkovými samečkami, které ho srazily na šišto. Konečně mu jeden třesk přece trhl zanesenými ušima, vyskočil a zaslechnuv kovátovo šturmování strhl s bidla buben a v minutě chvíle se již třetina pod rozdrnčenými paličkami, jimiž třepetaly zděšením elektrisované luce starého serbusa.

Bylo troubení, zvonění, bubnování, bluku a křiku, když za všeobecné hrůzy Štorkova kobyla práskaná Radešínem letěla se stříkačkou k požáru. Dolení tati zaslechnuvše šturmování, poděšení bubnem a zvoněním, vyběhali od kouřící zelňáčky a sladkých zeměků jeden za druhým. Poblédli nejprve na své střechy, zda snad jim neokrhá na nich červený kohout a když ničeho neviděli, teprve rozblížili se po chalupách jiných. Ale ani na nich ničeho neznamenal, proto pustili se silnicí vzhůru na druhý konec vsi, kde dle jejich domněnání muselo hořet.

Zděšení jejich dostoupilo nejvyššího stupně, když uviděli proti sobě běžící zástup a hasiče se stříkačkou. V malé chvíli davy se srazily a se sterých hrdel bylo slyšeti: „Kde to hoří?“ a sterá hrdla zařvala: „U Vříšťáka!“ „Tak u Vříšťáka!“

podplácejí katolíci, jen aby přistoupili k protestantismu. Hnutí „Pryč od Říma“ leze klerikálům za nehty“ píše jízlivě pan Šádek — „a když nemohou na to poslat kapucíny, inkvizice, jezuitu atd. aspoň podezřívají a ostouzí.“ Jak vidět že pan Šádek když něco má vidět, co mu není vhod, — raději zavře oči. Ze protestantští agitátoři skutečně nabízejí peníze, aby některou tu padanku ulovili, o tom svědčí případy z Žatce, z Aše, z Chebu, Kritzensdorfu, Engelszellu atd. o nichž jsme již také „v Obnově“ referovali. Případy ty zde znovu uváděti bylo by zbytečno. Pan Šádek prostě nechce věřit a dost! A byť i celý svět byl o tom přesvědčen, byť i v úředních protokolech to bylo zaznamenáno, to vše nic neplatí — pravda jest jen jedna — a tou jest pan Šádek! Je vidět, že pan Šádek stárne. Ale to by nebylo ještě nic zlého, kdyby se nestával čím dále tím více směšnějším. Vezměme jen několik starších čísel jeho „Hlasů ze Siona“. Co tu je vlasteneckých frází, husitského nadšení — a hle, dnes ten samý list schvaluje všenněmecké choutky pod healem „Pryč od Říma“ šířených, o nichž se sám Wolf vyjádřil, že jest to vhodný způsob, aby těm českým „Wencům“ směkly palice! — Že pravý účel štvánice „Pryč od Říma“ i následník trůnu dobře vyčítl a svým známým výrokem to na jevo dal, není ovšem p. Šádkovi také vhod. Jízlivě píše, že výrok ten měl v zápětí že poslanec Klicman vystoupil z církve katolické — a že takových odpovědí na známé oslovení protektora „Katol. škol. spolku“ přijde ještě více!

Ale p. Šádek zapomíná, že rozmnožili se řady protestantů takovými padankami, kteří za groš dovedou zapřít i a zraditi svou víru, pád protestantismu se je ještě urychlí. Lidé takového druhu budou jistě jenom protestantům na škodu — a že náboženská anarchie, která u nich již nyní zavládá, dostoupí svého vrcholu.

Jest jisto, že hnutí „Pryč od Říma“ protestantství poškodí, jelikož základy jeho se brzy otřesou a trpké následky pocítí protestanté sami“, tak napsal protestantský profesor dr. Klausmann v Berně.

Pan Šádek píše, že dle „klerikální“ zásady „účel posvěcuje prostředky“ ale zatím schvalováním heala „Pryč od Říma“ si dává vysvědčení, že mu v jeho hlavním účeli, totiž potírání „klerikálů“ jest prostředek každý vítaný, byť i to byla vlastizrádná, národu českému naprosto nepřátelská štvánice.

Z činnosti katol. spolků.

Politický křesťan-demokratický klub pro hejtmanství Kralohradecké konati bude v neděli, dne 19. t. m. schůzi v Blešné v hostinci p. Huška o 4 hod. odp. Přednáseti bude dp. Dr. Fr. Reyl o tematě: „Náboženství a politika“.

První výborová schůze polit. křesťansko demokratického klubu pro hejtmanství Kralohradecké konati se bude v sobotu, dne 18. t. m. o 7 h. odp. v hostinci pana Šprýhara na Slezském Předměstí.

Katol. jednota v Pardubicích konala dne 19. t. m. schůzi, která byla čtená návštěvou. Pan

Chudák! litovali jednotlivci svého souseda.

„U mne přece nehoří! zaduněly dubové útroby svalnatého Vříšťáka, jenž též letěl vzhůru pomáhat při hašení. „Vždyť jsem obhlídl dobře stavení a nikde nebylo nic,“ pokračoval dále, ale volání jeho bylo marné. Troubení, zvonění, řvaní, klapání dřeváků zadusilo spravedlivou pravdu Vříšťákovu úplně.

Konečně přiběhly zástupy k jeho statku, ale o ohni, o nějakém požáru nemohlo býti řeči.

„Teda kde hoří?“ volali zmatené hasiči, z nichž přemnozí hrabali již na půdě a stodole a výsledek pátrání byl, že vyplašili tam kocoury a v kurníku rozehnali usnávající již slepice.

„Tak nehoří?“ tážal se starosta — velitel Liška zástupů.

„Ne!“ rozkřikl se Vříšťák a vyběhl všechny k rozchodu.

„A pane veliteli, to nevíte, že je dnes apríl?“ — chechtavě dotazoval se puhodný Krystýňák. Všichni dali se do hluchého smíchu, při čemž p. Liška, Radešín a Kolčavský zabořeli jako pi-onky.

Zástupy se na to pomalu rozcáhely až u Vříšťákova gruntu nezbylo než několik kluků, kteří si prohlíželi mokré hadice a nové nalakovanou stříkačku.

Přestali bubnovat, přestaly šturmovat, jen troubit ne, vždyť jeden na druhého hleděl s tajným podezřením, že celou ves podved. Pátrali, vyzvídali zvláště hasiči, aby donutili původce poplachu alespoň k odvezení stříkačky, ale patrali marně. Se zvoníkem a serbusem, kteří by to snad byli vyzradili, nebylo již řeči; zamkli se a nikomu nešli již otevřít z hněvu nad tím, že byli také podvedeni!

Již se setmělo, hvězdy zabořely, měsíc vyšel a stříkačka ještě stále u Vříšťákova gruntu.

„Já tu mašinu u sebe trpět nebudu. Buďte

redaktor Prosečský s Hradce Králové přednášel sde o tematě: „Které náboženství nejvíc přeje svobodě“. Působivá přednáška zde již známého pana Fečnicka zanechala u všech účastníků mocný dojem a až mluvil téměř s hodiny nikoho to nennavolo, ba naopak, přáli jsme si, aby přednáška trvala ještě dále. Další činnosti jednoty: „Zdať Báh“.

Křesť. soc. spolek „Svornost“ v Přelouči konati bude v neděli, dne 19. t. m. spolkovou schůzi, při které přednáseti bude p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ s Hradce Králové o tematě. „Křesťanství a čestí realisté.“

Živnostenská katolická jednota v Jilemnici koná v pondělí Svatodušní dne 27. t. m. jubilejní slavnost v upomínku na desetileté trvání spolku. — Katolické spolky, které se slavnosti té zúčastniti míní, nechtě to oznámiti nejdříve do 24. t. m. jednátě Jilemnické zároveň s udáním, kolik asi členů přijede. O bezplatné noclehy a laciné obědy jest postaráno.

Svato-josefská jednota katol. žimo-cká a mužů v Proseči sešla dne 12. května dosti nenaaděho „Majitele hutí“ od Ohneta. Vzbudilo všeobecné překvapení s jakou rutinou jednotlivé úlohy byly porozuměny a sehrány. Rovněž naše, již jinak velmi vkusně jeviště objevilo se nám po svědectví opony v nevidané jindy bohaté úpravě. Obecnost výborně animované setrvalo až do konce kusu v napjaté pozornosti. A tak Svatojosefská jednota stárává i na dále toutěž důležitou tepnou našeho společenského života v Proseči, jakou již dříve po léta se osvědčovala.

Katol. Jednota v Kosteletě n. Orli. pořádá svou měsíční spolkovou schůzi dne 19. května t. r. v 7 hodin večer, při níž bude přednáseti Vldp. Dr. Gustav Domabyl o tematě „Církev národní a její hlasatelé.“

Z Dolní Dobručky. Zdejší katolická jednota rozvíjí utěšeně svou spolkovou činnost. Od nového roku pořádala již čtvrtou slavnostní schůzi. Dvakrát přednášel její mistopředseda vp. F. Seda, v třetí schůzi vctp. A. Vobejda, redaktor Obnovy a minulou ned- li dne 12. května dp. Rud. Vrba o časovém tematě: „Zřizování obilných skladišť.“ Četní rolníci z místa a z blízkého okolí dostavili se do této schůze a sledovali s napjatou pozorností slova zkušeného odborníka. Dp. Fečnik zamínil se nejprve o vzniku a historii stavu rolnického v naší vlasti, líčil jeho postavení v různých dobách a přešel až na dobu přítomnou, ve které ocitl se stav rolnický působením zlobného liberalismu a záplavou cizího obilí téměř na mizině. Nemá li tento důležitý stav na dobro vymizeti, třeba jest chápati se v čas záchranných prostředků. Jedním takovým prostředkem ku povznesení stavu rolnického jest také zřizování obilních skladišť. Účelem jejich jest, aby se v nich rolnictvo združilo, aby co možná nejvýhodněji své výrobky hospodářské zpeněžilo a aby vymýtilo onen křesťá-ký stav, který jako pijavice esaje krev z rolnictva a krev z obecnstva kupujícího, který se vsunuje mezi rolnictvo, producenty a mezi obecnost, konsumenty. Avšak jako každá věc má své světlé a stinné stránky, tak i uvedení takových skladišť v život jest opojeno s mnohými obtížemi. Obilní družstva potřebují především peněz na stavbu sýpek a čistících strojů, ona musí se též postarati o dostatečný obchodní kapitál. Aby takováto družství rolnictvu prospívala, musí zavládnouti mezi ním svornost, důvěra a láska. Velice záleží též na tom, aby obilní družstva měla dobrého a spolehlivého obchodvedoucího a aby v dozorčí radě zasedali sami nezištní a poctiví mužové. Aby se toho docílilo, jest třeba rolnictvu nutně i mravního obrození. Sebe lepší organizace nic neprosypje, nebude li rolnictvo pečovati o své vlastní zasloužitě. Chceme-li stav rolnický povznést a zachrániti, zjednatí mu blahobyt, dáti mu svobodu a práva politická, musíme ho především obroditi nábožen-ko-mravně. Ke konci

ji odklidíte anebo . . . vřesťel Vříšťák, kterého tajně pozorovali z dálky Radešín a Kolčavský; stále nedůvěřovali ještě, že by opravdu to nebyl plamen, který před chvíli viděli. Když zaslechli Vříšťákovo volání, věděli, kdo musí stříkačku odvést Dloubo se nerozmýšleli a když u Vříšťáků shasli, zapíhli se a za lunné záte táhli mašinu vzhůru ke kůlně. Hlavy i uši měli smutně schlplé a zatím co plesnivinami jejich čísek pohrával si sestudenělý, večerní větrík, hluboce oddychovali. Nemluvíli, aby se neprozradili a aby Trojského koně chyťte zpět po tichu na místo dostali.

Bylo by se jim to podařilo, vždyť byli již na poloviční cestě, ale náhle z putyky Špinkovy jako když vyřetěl, vyvalil se dav opilýh rekrutů, kteří stropili nad strmácenými bengsty smích a ještě strašnější hluk, až to po celé vsi houkalo. Z ulekanych kmotrů teklo, únavou klopýtali, ale přece nepovolili a stříkačku šťastně na místo dovlekli. Když pan Radešín za přítomnosti řídčího, kůlnu zamýkal, pravil: „Ale je to šelma ten děda Min-dourků! Jest-li pak by to řekl, pane řídčí, že on to všechno spláhl?“ Věřim Vám, Radešín, věřim- chytrácky odvěti řídčí, ale druhý den, když vysvětloval dětem vznik požáru a vykládal o odrazu světla, při tom odrazil též několik slov za rozrazenou žehličku o pana Radešína, kterého sám viděl z okna, jak běžel s Kolčavským přímo od rybníka bláskati truchlivou zvěst, že hoří.

Druhý den nemohlo sluncečko pro smích ani z Kalíštynského vrchu se zvednouti, tak se mu apríl vydařil!

Zapletlo si jen trochu své zlaté vlasy schválně do Vříšťákovy rošty a kostrbaté, slámenné stodoly a Radešín s Kolčavským byli trop. — Proč byli včera k sluncečku tak nezdvořilí?

avé přednášky odměna byl dp. Fečnik hluchým souhlasem a potleskem přítomných rolníků.

Zprávy místní a z kraje.

Valná hromada diecéšní jednoty cyrilské v Hradci Králové konána v Adalbertinu dne 8. května 1901 po 8. hodině večerní. Dle jednatelelské zprávy čítá jednota členů 444 (loni 219). Přibýlo tedy členů v tomto roce 225. Členů platících bylo loni 160, letos však 382, z nich zakládajících jest 42 (loni 33), skutečných 103 (loni 66), přispívajících 237 (loni 62). Členů účinkujících bylo loni 59, letos 62; z nich náleží sboru liturgickému 18 pánů (loni 16) a 32 dam (loni 28) a literátakému sboru letos 12 (loni 15) členů. Členové sboru liturgického zpívali při slavných službách Božích v kathedrále, odbor literátní měl na starosti každodenní ranní služby Boží v kostele Panny Marie a po celý rok zpíval o půl 11 hod. při nedělních a svátečních mších v kathedrále a mimo to obstaral i liturgický spěv latinský při zpívaných mších o 6 hod. ranní někdy sloužených, jakož i zpívané litanie při některých slavných odpoledních pobožnostech v kostele Panny Marie. Za řízení ředitele jednoty dp. Orla a za účasti předsedy vdp. dr. Mrštíka zpívali ctih. pp. bohoslovci při svěcení kostelů v Miletičské (7. října 1890) a v Zaloňové (18. listopadu), mimo to zpívali i při koncertu cyrilském (10. března 1901). Cyrilské exercicie byly odbyvány v Jičíně od 31. července do 3. srpna 1900. Exerciici těch účastnilo se 158 hostů, z nichž bylo z hradecké diecése 139, z pražské 11, z litoměřické 4, z budějovické 1, z brněnské 2 a z olomoucké 1; mezi účastníky bylo 44 kněží, 40 učitelů a ředitelů kůru, 27 příslušníků jiných stavů a dam 47. Večerní zábavy při exerciciích těšily se veliké účasti a oblíbě. Dne 10. března 1901 pořádala naše jednota veliký koncert za účasti pěveckého sboru studujících c. k. realky, koncertní pěvkyně paní Jančové, p. t. blašáckého quartetta, pěveckého sboru pánů bohoslovců, úplné kapely c. a k. pěš. pl. č. 42. a chovanek zdejšího pensionátu ctih. školních sester, takže všech účinkujících bylo 260. Velikolepý úspěch koncertu jest dosud v živé paměti. Hudebnia přibýlo lelos v ceně 155 K. 21 h. Mimo čtené nové členy měla jednota i štědré dobrodince: Ndp. biskup jako jiná léta daroval opětů značný obnos 20 K. a svolil, blahosklonně, by páni bohoslovci při koncertu účinkovali, nejř. biskupská konsistoř ochotně odporučila návštěvu cyr. exercicií v Ordinariátních listech, sl. městská rada propůjčila jednotě pro koncert bezplatně městské Klicperovo divadlo a velkodušně přidala otop a světlo, p. c. a k. plukovník Klarner ochotně svolil, by c. a k. vojenská hudba pluku č. 42. zdarma při koncertu účinkovala, p. c. a k. vojenský kapelník V. Riepl nejen že podjal se namahavého navržení orchestru s orchestrálních skladeb, ale i případný hudební průvod pro Křížkovského vánoční zpěvy ochotně napsal. Též dp. vicerektor Orcl mimo všechny nezměrné práce se studováním a řízením skladeb spojené zharmonisoval písně pro p. t. blašácké quartetto. Firma Lhotova zapůjčila ke koncertu harmonium a klavír. O zdur cyr. exercicií v Jičíně nevěšdní zásluhu měli pan ředitel kůru Jirásek a starší kaplan dp. Vomočil, s liturgickým sborem jičínské farní jednoty cyrilské, jakož i pánové kteří obětavně konali tam odborné přednášky. Vys. dp. pap. praelát Klein, ač již zakládajícím členem jednoty jest, opětně daroval 30 korun a vsdp. kone rada a vikář Štefěbák podobně opět přispěl obnosem 20 K. Mimo to darovalo 12 dobrodinců menší obnosy. Všem těmto spanilomyslým přiznivcům jednota vzdává vroucí dík. Zpráva pokladní vykazuje následující data: Zůstatek za správní rok 1899—1900 obnášel 755 K. 44 h., nový příjem byl 1144 K. 30 h., takže úhraný příjem za rok 1900—1901 obnášel 1899 K. 74 h. Výdání obnášelo 649 K. 23., takže hotovost pokladní na konci správního roku posledního činí 1250 K. 51. h. Proti loněkému správnímu roku, v němž vykázan zůstatek 755 K. 44 h., přibýlo tedy 495 K. 7 h. Při volbách za mistopředsedu zvolen na místě odstěhovavšího se do Pardubic professora p. Krčmaře pan c. k. finanční rada dr. Šinek. Dle stanov vylosovaný p. pokladník knihkupec B. E. Tolman opětně zvolen, místo p. V. Jenšovského, jenž opětně volby sobě nepřál, za člena výboru zvolen p. J. B. Holzbach, majitel domu a závodu medovým chlebem, vesměs s Hradce Králové. Jednota zamyšlí letošního roku nsporařadati třídenní exercicie cyrilské v Německém Brodě jednodenní v Dašicích, Opočně, Chocni a Polné. Káž exercicie ty přispějí k dalšímu rozvoji myšlenky cyrilské!

O sporu Kralohradecké obce s právovárčním měšťanstvem v příčině vody pivovaru do-dávané aděluje se nám z kruhů obecnstva: „Jak známo, spotřebuje se v pivovaru ročně 32.000 m³ vody, což tvoří sumu 1900 zl. Obec má svůj reservoir ve věji, jejíž kuhovním vlastnímkom jest právovárční měšťanstvo, avšak obec jest za to povinna věš v do-brém stavu udržovati a vodu z dárma pivovaru do-dávati. Kdyby obec platila z věže nájem, obnášel by asi přes 200 al. kdežto právovárční měšťanstvo by bylo nuceno mětu nejméně 1900 zl. odváděti. Tím ovšem obec celou řadu let o slušnou sumu ročně přišla — až dlouho se již vleče spor o to, zdali v ů b e e věš patří právovárčníkům neboť věš ta patří-vala obci. Nechceme nikterak o tom psáti a shodlouhou úvahu anebo předpovídati jak spor skončí, ale jedno

máme na stěti, co se týká totiž nás poplatníků. My nejme majiteli domů, nejme právníci ani jako malostránské musíme si vše draze zaplatit — a benky mlčet. Nám se nesloví ničeho. A kdo poměry v Hradci zná, kdo ví ku př. jak drahé jsou byty a životní potřeby, ten s jistotou uzná, že se nalezne asi střední místo v Čechách, které by proslulo takovou drahotou jako Hradec. A tu naskytá se otázka, co bude dál, jestli snad obec, jak se všeobecně předpokládá, spor vyhraje, a jestli pivovar bude nucen na vodu platit. Jak to již mnohých závodů toho druhu bývá, že když se zvýší výlohy, zdraží se i výrobky. A kdyby i pivovar pak mohl podobným způsobem většinu své výdání uhradit — jak se již v městě proslýchá — odnesli bychom následky sporu jenom my, kteří jakž takž musíme s drahými poměry zápasiť. Jak by pak k tomu přišly ty chudé vrstvy lidu, zvláště dělnictvo, řemeslnictvo, vojsko atd. aby se snad pivo zase zdražilo. Na drahotu piva hradeckého nařkl se již dnes. V jiných městech východních Čech jest cena 1 hl. obyčejně 7 zl. 60 kr. a jak jsme se přesvědčili, (a o tom jest všeobecný úsudek), že jest pivo z některých těch pivovarů ještě lepší jakosti než pivo hradecké. V Hradci ale stojí 1 hl. 8 zl. 40 kr. tedy hned o 80 kr. více než jinde. Místo toho obnáší pivní krejcar z 1 hl. 1 zl. 75 kr. Kdyby tedy, jak již někteří páni se vyslovili, pivo se mělo ještě zdražiti, mohlo by se snadno stát, že by ta osvědčená přiležitost hradeckého obyvatelstva k domácímu závodu jaksi utuchla, jelikož by mnozí byli nuceni kupovati pivo jiné, lacinější. A tím by si náš pivovar jistě neposloužil. A dejme tomu, že by snad páni právníci se rozhodli aby se šetřilo materiálem a tím hodnota piva klesla. I tento prostředek by se špatně osvědčil, a trpké následky pocítil by jenom náš pivovar sám. K tomu dlužno na váhu vzít i tu okolnost, že jest společnost, která jest o poměrech zdejších informována má v úmyslu buď zde, neb v bezprostřední blízkosti postaviti pivovar nový který by zajištěl našemu domácímu podnikovi zásadu blubokou ránu. Kdyby tedy naši právníci měšťané zamýšleli učiniti nějakou změnu na úkor konsumentů, bylo by to vítaným prostředkem pivovaru novému, který by tím si existenci mohl zabezpečiti. Upozorňujeme tudíž na tyto okolnosti dokud ještě čas, jak nám to povinnost velí.

V obecní zastavárně v Hradci Králové bylo během minulého roku půjčeno na zástavu 268069 K. Jmenní zastavárny obnáší 95988 K 18 h.

Ve výboru zemské jednoty řemesel a živnost. společenstev pro království České nesešeno pořádati v Hradci Králové krajský sjezd řemeslnictva, kdež by se i zároveň valná hromada zemské jednoty odbyvala.

Sbírka. Při vědírku c. a k. rezervních poddůstojníků v Adalbertinuu minulého týdne pořádaném účinná sbírka na Ústřední Matici Školek, která vynešla 4 zl.

Úmrtí. V Holohlavech zemřel dle 13. t. m. vldp. Alois Nývlt, konsistorní rada a asesor, bisk. vikář em., majitel zlatého záslužního kříže s korunou, a děkan Holohlavský ve stáří 81 let. Pohřeb konal se dne 15. t. m. za veliké účasti duchovenstva a lidu místního i okolního. Byl vldp. děkan pravým otcem všech svých farníků a upřímnou, ryzou svojí povahou a obětavostí naklonil si srdce všech. — R. i p.

Úmrtí. Dne 13. t. m. zemřel v Hradci Král. pl. Anna Fialová, měšťanka zdejší ve stáří 83 let.

Před porotou v Kutné Hoře odsouzen byl těchto duň tulák Josef Peřimovský k smrti provazem, jelikož zavraždil svou milenkou 18letou Boženu Málkovou z Klokotova.

Krupobíť které se dne 11. t. m. strhlo učinilo v některých krajinách mnoho škod na poli. Tak zvláště v Kyšperku, z Dol. Dobrouče, Ústí n. O., Třebouchovic, Týniště atd. přicházejí zprávy o značných škodách, prdkým krupobíťm způsobených.

Slavnost dokončení stavby a otevření celého průmyslového muzea císaře a krále Františka Josefa I. pro východní Čechy v Chrudimi, konati se bude v neděli dne 19. května t. m.

Neštěstí v rodině. Z Litomyšle se nám oznamuje: Na začátku letošního roku zemřel v Haliči majitel velkostatků pan Jan Černý, rodák vysokomýtský. Manželka jeho pochází z Litomyšle a byla také mrtvola pana Černého do Litomyšle převezena a zde pohřbena. Náhla smrt pana Černého a okolnosti z ní související účinkovaly na dvakrát jeho, pana Josefa Stránského, váženého měšťana litomyšlského, tou měrou, že sešlel a musil býti dopraven do útavu pro choromyslné. Tyto dny přiblížilo se nové neštěstí v této rodině. Tehán p. Stránského a p. Černého, 90 letý kmet p. Gusta, starý měšťan, ubíraje se na ranní mši sv. do špitálského kostelíčka, sklouzl na prahu tak nešťastně, že upadl a vyrazil si oko. Neštěstí nechoť po horách.

Resignace. Vldp. farář J. Seidl z Černilova vzdal se těchto duň předsednictví vodního družstva, kterouž funkci již po několik let s obdivuhodnou pilí a vytrvalostí zastával. Vodní družstvo nerado přijalo resignaci svého p. předsedy a vyslovilo mu za všechny úmorné práce, které již ve prospěch jeho podnikli zaslanoucí dík.

Hospodářská jednota pro Dohalice a okolí konati bude valnou schůzi v neděli dne 19. t. m. o 2 hod. odp. v hostinci p. Jana Krejčího na Dohaličkách.

Bláženou chvíli zasílá oheďdy p. knihtiskař Popelka v Jeroměři. Dle posledního čísla jeho „Polabana“ se dovidáme, že se vyskytla jedna milosrdná duše, která — avšak žasní, ohlédla inzerování v „Polabana“! A on, p. Popelka to sám slyšel! Jaká to fídká událost! Proto honem s tím ještě se tepla do listu, aby si mohl p. Popelka na tu fídku, blaženou chvíli pořád vzpomínat. Ovšem, kdo ví, kdy se zase taková milosrdná duše vykytne!

Professor Masaryk — kovářem? Z kruhů obecnstva Hradce Králové se nám oznamuje: „Když tak slyšíme o anabách p. prof. Masaryka, který chce české politice udávat tón, tu vpo-

mináme si kdý svého času p. prof. Masaryk u nás na „Štelnici“ přednášel a tvrdil, že jeho otec byl kovářem — a že i on sám se kovářství učil. — Tak to alespoň ten pán sám o sobě řekl — a proto podivně na nás působila v novinách správa, kdýs ten samý pán v nejnovější době tvrdil, že jeho otec byl panským úředníkem!“ Tento projev hradeckého obecnstva uveřejňujem bez poznámky.

Mrávní svrhllost. Na trati mezi Chrudimi a Slatiňany přistihena byla v neděli jedna dáma, která sama díla v dámském coupé, kterák nošíkem vyfázala na stěně vozu oplislé obrázky a hnusná slova. — Případ tento ovšem není ojedinělým, ale „illustrace“ podobného druhu obyčejně tvoří spasilci a uličníci; že by se však dáma k tomu propůjčila, to přec mnohemu asi známo není. — Mravní svrhllost se opravdu javí způsobem úhasným. Podívejme se jen do těch železničních vozů, kolik takových obrázků tam najdete, popatřme do pisoiřů, zvláště na železničních stanicích, kolik hanebných vět, hanušných kreseb tam spatříte! A nikdo se o to nestará, aby podobné kresby se sabilily, tak jako by to již býti muselo. Tento zlořád již jaksi zdomácněl, že nikdo ani na odstranění nepomýšlí. Ale i v restauracích, kam obodí intelligence shledáváme v záchodech podobné kresby, což jasně svědčí o mravní svrhllosti nejen v kruzích nízkých, ale i mezi inteligenty. Pro příklad bychom ani nemusili daleko jíti. — Leckde v těch pisoiřech jsou také načmárány věty, jimiž se surově uráží náboženství, rouhavé výroky o Panně Marii atd. To již jaksi vede na stopu pachatelů, aspoň jakým kruhům náležejí. A to se vše trpí, o odstranění takových nápisů a „illustrací“ se nikdo nestará. Poněvadž to jest veřejným pohoršením, měly by se popované kruhy o to starati a natřizovati, aby podobné neplechy vždy se odstranily.

Požár vypukl v neděli, kolem 9 hod. večer v usedlosti rolníka p. J. Kuřátka na Slezském Předměstí. V malé chvíli strávil zhooubný živel obydlí, kůlnu a stáje.

Knihovna moderní dámy. V Vys. Mýta se nám píše: Jistě, v kruzích zdejších dobře známá dáma, která se považuje za velice učenou a „moderní“ byla v neděli v inteligentní společnosti tázána, jaké knihy zvláště čte. Odpověděla: „Nejlepšími nakladatelstvem, kterého uznávám jest Šolc v Telči. Od něho kupuji všechny krásné knihy, které velice baví“. „A které jsou to?“ ptal se jistý pán. — Dáma udělala vážný obličej a odpověděla: „Čaroděj Bosko“, „Spolehlivý průvodce pro dámy i pány“, „Konsulař“, „Květomluva lásky a přátelství“, „Láska, její vznik, vývin a cíl“, „Listonos milujících“, „Malá květomluva“, „Gratulant“, „Veselý společník“, „Tajemník lásky“, „Rádce milenců“ atd. „Toť opravdu velice „vzdělávací“ četba“ prohlodil pán — ale není známo jestli „moderní“ dáma mu správně porozuměla.

O důležitosti přednášek píše se nám z venkova: Máme, žel Bohu, i v těch tak zvaných uvědomělých osadách jestě velký počet lidí neuvědomělých, kteří jestě ani tu nejjednodušší národní abecedu neznají. Mnoho těch, kteří ani neví, co jest naše Ústřední Matici, kteří ani nečiní rozdílu mezi přitelem a odpůrcem. Přčina leží hlavně v tom, že takoví lidé ničeho nechtou, o pokrok duševní se pranic nestarají. Mnozí vř. snad podrobně, kdy Navrátilův Honzík si učinil známost a Kateřinou Ondráčkovou, neví ale ani nehlavnější části českého dějepisů. Mnohá vř. na jeden běh, co dala paní Křepelková od uší svých šatů, ale neví o lidech o národ neb umění, vědu a průmysl zaslaných. Ovšem tu žvihne některá jazýčkem, že to poslednější si přece pamatovat nemusí, ale to první jest druhu tak podřízeného, že to nemá toho nejmenšího vlivu na dějiny naší obce, tím méně na otázku se samé kolem sluuce. Vedle novin a knih, které nás nad tu vědomost povznášeti mají, jsou bez odporu přednášky Živě slovo přednesené v pravou dobu působí často závažně. Vedle novin hýbou přednášky světem a jest na nás, bychom navštěvovali ony, o nichž víme, že nám půjdou k duhu.

Musica sacra. Při pontifikální mši sv., kterou v seminářském chrámu Páně o sv. Janu obřetoval J. M. nřp. generální vikář Dr. Al. Frýdek, přednesli bohoslovci Wittova čtyřhlasnou mši s. Francisci, a proměnlivé části chorální; k offertoriu vlastním přídáno „Non duplices“ od Witta.

Zvláštní „prorectví“ bylo proneseno v neděli v jednom hostinci pardubickém. Jistý starý pán pravil: „Rostou-li již záhy hřibky, bude ten rok hojnost — táborů lidí“.

Na stavbu kostela v Jeníkově dobrotivě přispěli: (Pokračování). Obec Vysoký Újezd: Dp. farář Štěpěk 5 K., p. Větrník J. 1 K. 60 h., p. Makula J. 1 K. 40 h., Po i K. pp.: Volf Fr., Přihoda, Makula J., Kašpar J., Šimera V. — Po 60 h. pp.: Kupka V., Bohák J., Očenášek Fr., Jedlička V. — Po 40 h.: p. Čtvrtečka J., pl. Černá A., p. Havel J. — Po 30 h.: p. Novák V. — Obec Podolí: p. Horák V. 1 K. 60 h., p. Koucký V. 60 h., p. Havel V. 60 h., p. Hedvičák 40 h. — Obec Mítrov: p. Hroch J. 3 K., p. Zilvar J. 3 K., pl. Burešová Fr. 1 K., p. Kryštof J. 1 K. — Obec Polánka: pan V. Zákravský 5 K., p. Ješek J. 3 K., p. Lukášek V. 3 K., p. Marvart V. 3 K., p. Mládek V. 3 K., p. Jelen Jan 1 K. 30., p. Lukášek J. 1 K., p. Herzán J. 1 K., p. Fejtek A. 1 K., pl. Pavlíková A. 40 h., pp. Baše V. 60 h., Kupka J. 60 h., Kašpar J. 60 h., Pámr 40 h., J. Kupka 40 h., Kánáky Jos. 80 h., Kánáky J. 30 h., Bláhová 30 h. (Pokračování). Za všechny milodary upřímně díky vzdává a o další přispěvky prosí Ferd. Hanousek, děkan v Třebouchovicích.

O spolkové činnosti sděluje se nám s jednoho venkovského města: „U nás jest lid dobrý, jádro jest zdravé, podvrtné snahy odporů náboženství zde nenaslázají ohlasu. Náš spolek by mohl býti silným a činností velkým. Ovšem kdýby nebyly okolnosti, které tomu brání. Uspořádáme přednášku. Přijdou hosté — a členové zůstanou s větší částí doma. Inu, není také divu. Jsou zde i kněží, kteří po celý rok

o spolek ani nezavadí. A mnozí členové se také domnívají, že nemusejí nastřikovat záda všelijakým novinářským jialivostem, kterým jest katol. spolek trnem v očí. Uspořádáme divadlo. Tu se nám hned sjeví neuvornost na celé táto. Zvláště v tom vynikají naše dámy. Titulní, pěknou dílnu chce každá. Úlohu podřísenou nechce žádná se žádnou cenou hrát. Také v tom rozhoduje, jaký která má mlti kostým. Vystoupit na jeviště jako stařena s berlíčkou neb jako chudá venkovanka, to se žádná nechce, byť i celý kus byl sebekrásnější. — Ochtěli jsme uspořádat symfonický koncert. Ale kde pak! Jsou mnozí výborní hudebníci — jenže mají jedinou vadu — totiž nezdravé vědomí své virtuosity, fixní idea svého veličáství. Takový hudebník při vysvání, aby účinkoval v orchestru nvažuje: Já mám hráti v orchestru — s jinými, kde není sola, kde nemohu okázati svou techniku, svůj vřelý přednes a svoje umělecké nadání? A kdýs ptá se ho na rozhodné slovo, bude-li účinkovati — šili nic — odfekne. Ve druhé řadě sestavení se symfonického orchestru — stojí na závodu naše maloměstské kastovníctví. Mnozí výborní hudebníci hráli by velmi rádi, jen kdýby spoluhráči jejich byli stejného vzdělání a rovného společenského postavení. Toť opět nemožno. Kdyby všickni si toho byli dobře vědomi, že mají pracovati pro věc a ne pro osoby, byly by všechny překážky odstraněny. Kdo není schopen oběti, ten účty hoden není“ spíval Hálek a měl pravdu. Právě přesvědčení, svornost a obětavost, toť jsou hlavní sloupy každého spolku a zvláště tyto vlastnosti mají se každému členu vštěpovati“. Uveřejňujem bez poznámky.

Veřejné pohoršení. S probouzejícím se jarem nastává také v každé téměř osadě činnost kolotočů, různých círků, svěřinců atd. Kde se slaví pout, jestě tam nalezneš několik plátěných bond, na nichž jsou vymalovány hrůzostrašné obrazy v křiklavých barvách. Ale uvidíte také na plakátech těch různých círků a menagerií že nic nevypadlo při malování jich tak skoupě, jako ať hořešek či dolejšek odvěš všelijakých těch krasojedzkých a krotitelek. Mládež i lid dospělý s dychtivostí se dívá na ty obrazy — a nechce se od nich ani odtrhnouti. — Snad i nezkušenému člověku napadne, že takový způsob malby k umravňení mládeže i dorostu jistě nepřibí — ba, že mají často zhooubný vliv na nezkusěná. Nedávny případ v Dubicích, kde při muzice o pouti sranil jeden mladík svoji milenkou nožem — a pak před soudem domal, že se přilil sadíval na obraz před panořamou a že to chtěl nápodobiti, nás již jasně přesvědčuje, že obrazy takového druhu jsou pohoršením, o jejich odstranění by se měly kruhy povolane starati.

Zkoušky způsobilosti učitelské v Hradci Králové. V období květnovém pro školy obecné bylo uznáno způsobilými 19 kandidátů a kandidátek prostě, 2 s vyznamenáním a 3 z jazyka německého. Pro školy měšťanské přisouzena způsobilost 9 kand. prostě, 3 s vyznamenáním a 11 s jaz. německého. Z jaz. francouzského uznány způsobilými 2 kand., z náboženství 1 a s hospodářství 3. Reprobování 3 kand. pro školy měšťanské a 1 z jazyka německého.

Pomník Erbenův. Z Miletína se nám píše: Družstvo pro postavení důstojného pomníku pěvci „Kytice“, našemu nejváženějšímu básníku K. J. Erbenovi v Miletíně blíž se k touženému cíli. Již dne 28. července t. r. ustanovena slavnost odhalení pomníku, jež provádí pan J. Říha, sochař na Smíchově a jenž dle posudku odborných kruhů jest dílem umělecky dokonalým. Přípravy ku slavnosti této, která má býti slavností všenárodní, jsou již v plném proudu a výbor družstva vědom si významu slavnosti té stará se, aby skutečně také den ten výraz svého plně došel. K tisícovým kvěťm, jimiž příroda odívá nyní dítky své, vážeme nádherné a nevadnoucí květy „Kytice Erbenovy“, posylajice je všude i tam, kam líbá vůně jich snad ještě nezavavula. Ty nechtě mluví za nás a svěťují všemu lidu československému, že blízka jest doba, kdy budeme moči sbudovati slavnému básníkovi „Kytici věčnou“. V den ten zavijete každý v rodné město básníkovy do Miletína, a proměťmeš den ten v den svátku věčného lidu československého.

Z Hořic. (Náš kostel.) — První osobou obce jest dojiata chrám Páně. Město Hořice má dům Boží jistě krásný; stavěl jej znamenitý stavitel as r. 1740, Kilian Vinzenhofer, mistr v renaissance, od něhož mnohé jiné stavby v Prase pocházejí, jako chrám sv. Mikuláše na Starém Městě Pražském (nyní kostel ruský), sv. Jana na Skalce a mn. j. Kostel Hořický mocně působí na každého, kdo do něho vkročí, svým vkusem, ušlechtilým slohem (tvar křídla) a svou souladností. Posledně poněkud opraven byl již roku 1859., a byl to mladší kaplan zdejší, P. Al. Effenberger, který se ho ujal, se plátnětiho tlesce vyprosil a jakž takž jej opraviti a s částí i vymalovati dal. Od těch dob nestalo se nic; jen jedenkrát byl vybiřen. I stál tu za posledních dob v takovém stavu, že jsme se v duši styděli, vidouce, jak všude ve vůkolí chrámy se králí a ozdobují. I neustali jsme prositi a dárámě k tomu poukazovati, jak velice potřebí jest i chrámu Hořického se ujeti a opravu jeho provésti. Tu povolilo místodržitelství pražské a c. k. správa státních leů a statků ve Vídni přálísesta tisícové slatých (rozpočet byl na 7500 sl.); ostatní přidal benešiat a dobrodinci. Toto uveřejňujeme proto, abychom dobrodincům i veřejné poděkovali a jiných povzbudili, aby příkladu jejich následovali, neboť krásný chrám jest dojiata nejkrásnější osobou obce. Znárodnější dary k ozdobě chrámu jsou: sl. záložna Hořická 100 sl., Dr. Karel Raml, rodák Hořický 25 sl., † Dr. E. Levit 10 sl., MUDr. Jos. Sommer, advokát 10 sl., p. MUDr. Alois Tomeš, purkmistr 5 sl., p. JUDr. Jos. Kovář, advokát 5 sl., p. JUDr. Běšek, o. k. notář v Rovni 5 sl., p. JUDr. Pára, advokát 5 sl., sl. spořitelna Hořická 25 sl., cukrovar Baňnický (p. Müller) 30 sl., ostatní pak dobrodincové, kteří uveřejnění býti nechtějí, dhrnem 153 sl. 85 kr., což vše dohromady činí 383 sl. 85 kr. Hořický chrám Páně

nyní krásně a vkusně ozdoben jest a slouží ku cti celé obci. Malby figurální provedl známý Novobydžovský malíř, pan Ludvík Nejedlý, podobně pak malování p. Rudolf Tomásek, malíř bytem nyní v Hradci Králové. Vedle biak. residence; práce ty zásluhy pochvaly. Zaplať Pán Bůh každému, kdo jakýmkoli způsobem k tomu přispěl, že svatyně naše, která takové opravy zasluhovala, tak vkusně upravena jest.

Ve Střížově ve farnosti Sopotské pořádá okresní hosp. spolek Chotěbořský veřejnou schůzi dne 12. května. Schůze byla četně navštívena rolníky z místa a okolí. Pan správce velkostatků z Nové Vsi Jirásk přednášel se svých zkušeností o mrvení umělými hnojivy a p. farář Vlček o nálehavých potřebách nárohoospodářských. Přítomem byl též delegát rady zemědělské p. Novotný a všechno učitelstvo z místa i okolí. Jen takových schůzí více.

Ze Dvora Králové n. L. Místní zastupitelstvo zdejší usneslo se ve schůzi své, dne 9. května konané, vysloviti ndp. nademu vrchnímu pastýři Edaardu Brynychovi blahopřání k jeho zaslouženému vyznamenání, jehož se mu dostalo od sv. Otce za vynikající zásluhy a neúnavnou jeho činnost. Blahopřejný telegram byl téhož dne p. biskupovi zaslán do Kutné Hory, kde meškal při generální návštěvě. — Jako v Hradci Králové má město spor o vodu a právovládním měšťanstvem, tak i městu zdejšímu vznikl spor s Frant. Klazarem st., majetníkem pivovaru, jenž před 30 roky jej koupil od obce; šlaluje nyní obec pro srušení jeho práva na vodu z městského vodovodu jenž již r. 1817 zřízen byl pro město. Následkem podané žaloby koná se první stání dne 28. května u c. k. krajského soudu ve Dvoře Králové.

Z Petrovic u Čestína. Nesapomenutelným bude nám den 2. května, kdy ndp. biskup Ed. Jan Nep. Brynych uděloval ve zdejší osadě sv. břimování. Uvítání bylo na naše poměry skvělé, průběh celé slavnosti krásný. Již časně s rána procházela hudba naší dědinou oznamující, že slavnostní den nastal. Veliká četa statečných jezdců jela až daleko za hranice osady vstříci. Jeho Milost uvítal nejdříve c. a k. lesní správce p. Jím Hosasena pěknou promluvou, a přednesl zdejší uvítací řeč vůdce banderla pan Josef Petrásek z Kasanic. Mezitím seřadily se školní děti a veliký počet osadníků na silnici blíže Petrovic. Všichni toužebně hleděli ku křížku na návrší, žádostiví jsouce co nejdříve viděti svého arcipastýře. Konečně zahřměly rány s hmoždítků na znamení, že vznešený host se blíží, a již bylo viděti kočáry a řadu jezdců tryskem s návrší ujdějítoch; a za malíčkou chvíli již zastavil kočár před školní mládeží, jménem její ndp. biskupa uvítala dočasná pana řídícího učitele Olga Nováková. Potom pak pan řídící učitel Adolf Novák pronesl jménem sboru učitelského krásný pozdrav. Na to jme šli v průvodu až ku první bráně postavené před farou, kde rozestaveny byly sbory hasičské pod velením pana Šourka ze Zderadín. Jménem obcí přivítaných přivítal J. B. M. pan Václav Petrásek, starosta z Kasanic, příležitostně básní pěkné přednesenou, a konečně oslovil J. B. M. místní farář dp. K. Vimr. Posvátné obřady vykonány za vzorného pořádku. Nejvíce nás dojmalo krásné arcipastýře našeho a jeho laskavost, a jakou při skoušce z náboženství jednal s dětmi, které s radostí a bez bázně na ndp. biskupa hleděly a až k němu se tlačily. Odpoledne pak poděkoval člen obecního zastupitelstva pan Fr. Petrásek z Petrovic J. B. M., který pak provázen banderiem odjel do Čestína druhou branou, na níž skvěl se nápis: „Kříže pokoje, žehnej nám!“ Na první bráně byla slova: „Láska Tě k nám vede, láska Tě vítá!“ Svou první návštěvou u nás získal si náš velepastýř lásku a úctu všech, a těšíme se, že brzy k nám zase zavítá posvětit nám nový kostel, kterýž, jak doufáme, štědrosti J. V. nejjasnějšího a nejmilostivějšího patrona za nedlouho se počne stavěti. Sám ndp. biskup přilíbil, že bude svojí přmluvou podporovati žádost za tou příčinou k Jeho Veličenstvu podanou.

Z Čestína u Kutné Hory. Dne 2. t. m. odpoledne zavítal na svých návštěvních cestách nejd. pan biskup také do našeho městečka, aby požehnal nám a posílil ovesky své ve víře sv. katolické. Kolem páté hodiny, kdy opouštěl faru Petrovickou, strhl se prudký déšť, ale to nevadilo nic našemu zbožnému lidu, aby nenákal lásku k vynikajícímu bojovníku za pravdu Kristovu a v dešti v zástupcích očekával ve vzorném pořádku ndp. biskupa. J. B. M. biskup doprovázen vesp. kanovníkem Th. Dr. Soukupem, vldp. Th. Dr. Novotným, biak. ceremonájem, vldp. vikářem ledobským uvítán a doprovázen četnými banderiem, sbory hasičskými z Čestína, Čenovic a Hodkova, zastaviv se u slávohrány, uvítán byl panem starostou. Na to oslovil J. B. M. krásnou a erdečnou řeč pan Ant. Kunte, měšťan zdejší a pak šel ndp. biskup provázen spolký a špalírem, jež tvořila školní mládež ku faře. Na cestě přivítán byl p. řídícím z Čestína a z Hodkova a konečně vešel do krásně ozdobeného farního domu. Zde za přítomnosti četného duchovenstva, c. k. úřednictva, c. k. lesní správy v čele s patronátním komisařem uvítán byl J. B. M. šáky IV. třídy Jindřichou Birnbaumovou, dcerou zdejšího čestního str. žmístra a místním dp. farářem Hofmanem Haasem, který v nadšené řeči své poukázal k tomu, že „Čestín“ klade sobě za „Čest“, uvítati tak neohroženého hajitele církve Páně a rozvedl smysl slov napesných na bráně: „Požehnaný ješ se . . .“ Ndp. biskup vřelými slovy poděkoval a po kratinkém oddechu ubíral se průvod s fary do svatyně zasvěcené sv. Petru a Pavlu, kde J. B. M. překvapen byl sborem spěváků a pěvkých přednesenou písní: Ecce sacerdos magnus. Potom vystoupil ndp. biskup na kazatelnu a ve známé své výmluvnosti v přesvědčivé řeči vylodil účel svého přijezdu, promluvil o sv. Petru a Pavlu a všimnuv si z ooh na hlavním oltáři sv. Václava a sv. Jana Nep. vylíčil ve vlastenecké řeči vznešený význam těchto sv. patronů naší milé vlasti české; vykonav pak mo-

ditby se zemřel, skončil pobožnost přípravou. Ráno v páté se blaholu zvonů a dunění ran se hmoždítk ubíral se ndp. biskup do chrámu Páně, aby udělil svátost sv. břimování. Při skoušce dítek mluv o církvi, velmi vhodně smínil se o falešných penězích a dobrých chťaje poukázati na církve falešné a na jedinou pravou. Potom udělil ndp. biskup svátost sv. břimování a slavnost zakončila písní „Te Deum.“ V sobotu ráno nastala doba loučení. J. B. M. velepastýře oslovil nedřív místní dp. farář a prosil, aby J. B. M. nezapomněl na věrné dítky obce čestínské a po uděleném požehnání vyslechl J. B. M. ještě erdečnou řeč p. řídícího učitele a p. Jana Petráska, rolníka z Čenovic; — rozloučil se tak s námi, aby na svých apoštolských cestách dále pokračoval. Nesmazatelný dojem učinila řeč ndp. biskupa, kterou promluvil na přivítanou, v níž ukázal znova své vlastenecké smýšlení; všichni s nadšením vypravují si o tom milém biskupu Brynychovi, na něhož vzpomínají mladí i staří, na něhož vzpomínají děti, nemohouce zapomenouti na láskyplné se k nim chování hosta tak převzatého. Všichni s hloubi srdce svého přeji a denně při májové pobožnosti vzpomínají v modlitbách, aby dobrotitivý Bůh na dlouhá ještě léta zachoval nám dobrotitivého Otce a nepfekonatelného hajitele práv církve a vlasti.

Z Konárovic u Kolína. Den 10. května t. r. sčítane v milé upomínce všem osadníkům našim. Jeho Biskupská Milost ndp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych zavítal k nám aby udělil svátost sv. břimování. Dlouho připravovali jsme se na ten den, abychom ve svém středu uvítati mohli tak horlivého bojovníka za pravdu Boží a vlastence na slovo vzatého. V malé naší vesničce na písčitém pobřeží Labském shromáždili se obyvatelé i z obcí mimo farnost ležících z Kolína i Labské Týnice v počtu největším a s těch mnohých tvář ustaralých a vráskami sbrázděných aťby bylo radostné očekávání. Jeho B. Milost uvítán byl za přivítanou obec Hřidvorskou četou banderia, vedeného starostou místní obce p. Kadečkou, jenž první nejdůstojnějšího Pastýře erdečně uvítal. Když pak kočáry a nejdřív. panem biskupem, vldp. vikářem, arciděkanem Vorlíčkem, z Hory Kutné a úředníky patron. úřadu Kutnohorského přijeli, provázeny banderiem ku dvoru „Labu“ v Konárovicích, kde postavena byla pěkná brána ověšená svěží zelení, okrášlená prapory a nápisem „Vítejte nám“ — pozdraven nejdůstojnější host starostou obce Veleťovské p. Rajským, a obce Hřidvorské p. Kuklou, hasičskými sbory, místními školními radami všech tří obcí přivítaných a přetčetným obecenstvem. Na to ubíral se průvod za zvuku hudby ověšené kapely p. Knoch z Kolína, do osady. Chudé přibytky zdejších osadníků byly ověšeny a prapory ozdobeny, neboť lid náš vynasnažil se, aby co nejdůstojnější oslavě dostalo se tak vzácnému hosti. Věru, až slzy zaleskly se v očích pánů průvodců nejd. pana biskupa, když spatřili v malinkých okénkách nepatrných baráček rozžaté svíce v lampíonech — patronou to snahu nápodobiti skvělá uvítání ve velkých městech — jimiž na jevo dává se oddanost a úcta mužům nad jiné zaslaným. Blíže sámu ku druhé bráně na níž skvěl se nápis: „Rjhle velekněz přichází“ uvítán byl Jeho Milost nd. velepastýř domácí farářem dp. Čenským, jenž ve vzletné latinské řeči projevil oddanost a lásku svých oveček ku vrchnímu Pastýři apoštolskému, na kteroužto řeč odpověděl nejdřív. pan visitator také jazykem latinským velmi přívětivě. K latinskému uvítání přidružil domácí dp. farář české uvítání, jež pro dospělou družičku sl. Kadečkovu, (dceru p. starosty) v rouše básnickém napsal a jež ona přednesla zvucným hlasem a podala nejd. p. biskupovi nádhernou kyticí z růží. Procítěnými slovy uvítán byl na to nejd. pan biskup panem c. k. okresním hejtnanem Kostkou z Kolína, p. c. k. inspektorem školním J. Lobickým, který v delší odůvodněné řeči prosil Jeho Milost, aby k tomu pracovati ráčil, by duchovenstvo z učitelstvem svorně ku blahu a rozkvětu obcí i vlasti spolupůsobili. Zástupce nepřítomného pana patrona, pan správce velkostatků a patron. komisař vyřídil J. B. M. erdečný pozdrav i úctu pánů patronů Zitlových; následovalo pak uvítání pánů zástupců patronátu kutnohorského, městských rad, p. JUDr. Koníčka, kost. referenta, p. Sýkory měst. radního, říd. učitele a říd. křru p. Buba, a celý průvod na to ubíral se za zvuku hudby, znění zvonů, střelby z hmoždítků, za družičkami špalírem sborů hasičských, dítek školních a všeho obecenstva do farní budovy nádherně ozdobené svěží zelení, prapory, znakem biskupským, jakož i nadživotní věrnou podobiznou Jeho Biskupské Milosti. Odtud pak po nějaké chvíli za zvuku národní hymny hnal se průvod u vzorném pořádku ku kostelu, kdeš vítán byl nejd. Velepastýř školní družičkou, která mu podala kyticí. Po vykonaných obřadech vystoupil ndp. biskup po evangelium na kazatelnu, kdeš promluvil ku přítomným sbožným posluchačům velmi účinnou řeč. Nelze vylíčiti a jakým zájmem naslouchalo slovo Božímu množství lidu v přeplněném chrámu Páně, jenž skvěle vyzdoben byl zelení a květinami, — a jakou radostí patřili farníci na Toho, jenž nejlepším přítelem jest školní mládeži, a ná tak opravdu otcovsky rozmlouval. Po třetí hodině odjížděli vysocedůstojní páni hosté a zástupcové patronátu Kutnohorského do nového krásného gotického kostela ve Veleťově provázeni jsouce opět hasičskými sbory. Ve fil. osadě Veleťovské připraveno bylo opět vše k důstojnému uvítání Jeho Milosti a sice promluvil velitel tamního sboru při vjezdu do obce a kočáry jely opět za zvuku hudby, zvonů a střelby ku bráně naproti kostelu vysvěcené. Když Jeho Milost nejd. Velepastýř s kočáru sestoupil, vše uvítán byl zástupcem starosty p. Horáčkem, a po uděleném se požehnání v tamním kostele nastala prohlídka těchto. Všem vznešeným hostům sčítane zajiště na dlouho v paměti tento skvostný dům Boží, který jest pravou perlou mezi venkovskými kostely a jenž nákladem 80.000 korun byl před 3 roky zbudován. Při odchodu z kostela poděkovalo bylo Jeho Bisk. Milosti školním žákem, domácím farářem a řada kočárů jela s obce Veleťovské na spátní cestu Labskou Týnici do

Kutné Hory; — v Labské Týnici opět rozesvázely se svony chrámové, hlásající že městem tím projíždí kníže apoštolské. Odjíždějího nejvyššího Velepastýře doprovázeli povzdech mnohých srdcí zbožných soustředěný ve slovech: Odchází Velekněz, jenž ve dnech svých líbil se Bohu, kš provodí Jej Bůh a popřeje mu mnohých let ku blahu církve a ozdobě naší drabé vlasti české!

Různé zprávy.

V knihovně „Samestatnosti“ vyšel před 2 roky spisek o školství, z pera zarytého odpůrce všeho katolického, Antonína Hajna. Spisek ten byl již s katolického stanoviska odsouzen a náhledy v něm projevené vyvráceny. Nyní však se k spisku tomu vrací „Rozvoj“ a tu mezi jiným píše: Pan Hajn je fanatic „pokroku“! Pochopíte už, že nesná a nezná na církvi nic dobrého. Katolicism — on říká klerikalism je mu největším nepřitelem a škůdcem národa českého. Ano, tak daleko jde ve své nenávisti, že raději by viděl, aby národ český se poněmčil než „poklerikalismoval“. (Str. 8.) A chťiti jej přesvědčiti o tom, že církve katolické, jak sám protestant Palacký řekl, více dobrého spůsobila v Čechách po celý čas bytí svého než zlého, bylo by zbytečno. Jeho nepřesvědčíte. Neuvěří vám, poněvadž nechce vidět a nechce věřit. Tu je zbytečná polemika, zbytečná hádka.

Proti nemravům pohlednicím a korespond. listům ostře vystupuje krakovský zemský jako trestní soud. Netknilo by i u nás.

„Čas“ v insertní části odporučuje „Palestýnu“. Snad židovským svým odběratelům . . . ?

Z židovské činnosti. Rabin dr. Grünberger v Hamburku byl těchto dnů zatčen, jelikož byl navěštěn, že byl sprostředkovatelem obchodu a dáváty. — Židovský obchodník Aron Spitzmann ve Vídni udělal krach. Dluhů jest 200.000 zl. O peníze přijdou všemě malozivnostníci, kteří mu zboží dodávali. — Na říšské radě bude co nejdříve podána interpellace v přičině zločinu spáchaného na křesťanské služce na letním bytu poblíž Vídně. Žid, v jehož domě dívka sloužila, byl zatčen, ale ve vězení se oběsil. Byl na ní spáchan podobný zločin jako v Olomouci na služebné dívce M. K., která se dosud neuzdravila, nýbrž stále spí a málo kdy je u vědomí.

Rakouská specialita. Jistý pán byl dopaden a udán, že rozšiřoval brožuru o novém právu domovském. Okresní soud uložil mu pro přešpek § 23. tisk. zák. pokutu 2 K., tak mrnou proto, že šířil věc, která slouží k šíření znalosti zákonů a nemá prašadné politické tendence. Krajský soud na odvolání c. k. státního zastupitelstva trest zvýšil na 5 K. Rakouského občana neznalost zákona neomlouvá, musí je znát, ale chce-li přispět k znalosti rakouských zákonů, musí si připravit nejméně 5 K na pokutu!

Odpadlík láka ve svých přednáškách jmenuje Husa jako starokatolíka. — O hesle „Přýč od Říma“ se s opatrností ani nezmínuje. — Dotýká se obřadů církve římsko-katolické a kritizuje je takovým způsobem, že i malý školák může jeho náhledy vyvrátit. A při tom ještě vinná redaktory „Katol. Listů“ z neznalosti — theologie. Opravdu, pýcha a hloupost, kdyby byla zastřena sebe více účelnými frásami, přec se nedá echovat. — Při poslední přednášce, kterou láka v Praze měl, odešlo několik žen (a nebyly to jistě „klerikálky“) ještě před ukončením ze sálu a prohodily: „Ten člověk snad chce z celé Prahy udělat blázinec“.

Proti pijáctví. Jednota lidumilů na Moravě se sídlem v Brně vydá v několika barvách provedený obraz „Varuj se první sklenice“, jenž představuje zhoznbné účinky pijáctví.

15 letů tuhého žláze pro pět kornů odsouzen za znemožnění porotou mnoho-krát již trestaný Jan Stiedl. Přepadl a oloupil mladého muže o 5 korun a vyhrožoval mu smrtí.

Upozornění. Dnešní číselo zasíláme již na nové adresy, které dle zaslaných změn byly znovu opraveny a vytisknuty. Jestli snad ještě někde jest adresa neúplná neb chybná, prosíme dotýčné pp. odběratele aby nám to v době nejkratší laskavě oznámili.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. května 1901. 1 hl. pšenice K 12-10—13 60 žito K 12 20—12 60, ječmena K 9 60—13 00 oves K 6 00—6 60, prosa K 9 60—10 00 vkrve K 9 40—13 60, hrachu K 19 00—21 00, jáhly K 19 00 krup K 16 00—42 00, bramborů K 2 00—2 30, jetelového semínka červeného K 00 00—00 00, jetelového semínka (inkarnát) K 00 00—00 00, máku K 27 50 olejky K 00 00—00 00, lněného semene K 20 60—22 80 100 kg. žitných otrub K 12 00, pšení, otrub K 11 60. 1 kg. másla K 2 16—2 80, 1 kg. sádla vepřového K 1 60—1 76, tvarohu k 0 28—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hekt. cibule K 6 60 jedna kopa drobné seleniny K 0 80—1 20.

Listárna redakce.

P. Dr. K. Vídeň. Děkujem za projev uznání. Jest nám milé že „Obnova“ mezi vídeňskými Čechy nalézá oblíby — ale kdybychom projev Váš uveřejnili, vyskytla by se jistě leckterá „osvětářská“ duše, která by v tom shledávala kámen úrazu. Hned by byla lokálka: „Klerikální ješitnost atd.“

P. T. pp. čtenářům. Různé správy odkládáme do čísla příštího. Za příčinou svátku sv. Jana se ve čtvrtek v tiskárně nepracovalo a příloha do tohoto čísla zhotovena býti nemohla.

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Veškeré potřeby pro krejčí a švadleny. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šatek, blánek a zástěr.

Ceny nejlevnější.

Dlouholeté renomé. — Závod založen roku 1834.

K jarnímu a letnímu období
doporučuje svůj obrovský sklad
nejmodernějších soukenných látek

na svrchníky, obleky a damské kostymy.

Zaručeně české výrobky lodenové

na obleky cestovní a pro užitek vůbec.

Volejemné látky na taláry.

Chvalně známá čistě vlněná látka sa zl. 2-40 metr na lehké
kleriky a kabáty jest opět na skladě.

Barevná sukna

k účelům ohrámovým.

Dodávky pro jednoty Sokolské a stejnokroje vůbec co
nejkulantnější a zboží našeho původu.

Sukna a látky kočárové a na kulečníky.

Speciální sklad voskových plátů a linoleum.

Vše pouze zaručených jakostí, čerstvé moderní zboží a nikoliv
staré, neb na oko pracované bezcenné hadry.

Ceny pevné avšak nejlevnější.

Vzorky se na požádání ihned zašlou.

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek Hradec Králové.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
dobí z nového a českého stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

**Svétoznámé
klatovské karafiáty**

13 druhů K 4 25 druhů K 8 100 druhů K 20 a 100 mí-
chaných K 10 **Velkokvěté anglické pelargonie**
krásné odrůdy s poupaty 12 druhů K 4. **Velkorostlé**
uštěchlité růže 1 až 1 1/2 m. vysoké, v libovolných
druzích. 12 druhů K 11, 12 kusů 1 m. vysokých K 8.
Fuchsie a plamén květy 1 kus 10 h, pěkné vanilkové
pruty po 16 h, hrncové růže po 40 h, jiriny po 20 h nabízí

JOSEF VOZKA,
zahradník v Klatovech.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

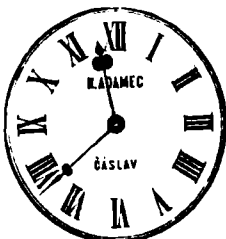
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné se roší.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má mluve se vykázati četnými pová-
nými přispívá P. T. zákazník a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křesť, svíců, pacifikálů, schráněk na Nejsv.-
tější, patenek atd. co nejvíce.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jironš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamen. na zemské bulharské výstavě v Plodivě: zlatá
státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísežní znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmírněj-
ších a opravy a přestavby
varhan provede za nejnižších
dodmínků,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení a pé-
tilistou zárukou a za ceny mírné.

také pravá **americká harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Podporujte křesťanský závod!

**Solidní obsluhou
vždy osvědčený a ohlasně známý**

obchod konfekční pro dámy

Anny F. Horové v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporčuje ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

jupiček a pláštěnek.

Rovněž jest vždy velký výběr rozličných bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na skladě.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejblubší

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Anna F. Horová.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné výbavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
--	--	--

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec o. k. okresního soudu.
Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Spolková místnost katol. Jednoty.

Příchozím do Příbrami,
zvláště putujícím na Svatou horu,
dovoluji si doporučit svůj hostinec, a ujišťuji o solidní obsluze. O levné noclehy bude vždy postaráno. Pro případ většího počtu poutníků vyprošuji si laskavé oznámení o nějaký den napřed.

Antonín Hendrych,
majitel hostince v Příbrami, Březenická ulice.

Spolková místnost křesťansko-sociálního spolku ženského.

JAN VOGNAR,
obchodní a umělecký zahradník
v Poučově u Hradce Králové
doporučuje své velké zásoby květin pro zahradu jakož i ku pěstování v pokoji.
Ceny mírné, obsluha přesná.
Cenník na lask. požádání franko.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosi nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem **Lvem XIII.** vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,
c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečetní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštědel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prá: mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů
v Mladé Boleslavi.

Kondiční kancelář
spolku číšníků v Hradci Králové a okolí
Svatojánské náměstí v „Besedě“
doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů, kaváren, vináren a restaurací zde i na venkově řádný pomocný personál zejména: vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, kuchaře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí za nejpresnější vyřízení všech dotazů.
Správní výbor.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma
J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.
Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a nabízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše a rummy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.
Též v **Berlíně** obdržela firma t. r. **diplom zlaté medaille.**

V. Vacek,
závod školkářský
Pamětník
u Chlumce
posílá pro zimní a jarní výsadbu stromy, ovocné vysoké a krásky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Sazence sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Proučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

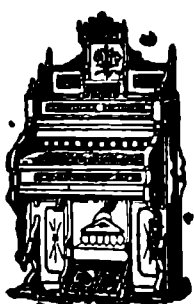
Speciální závod klatovským prádlem. **Tovární sklad bílého zboží.**

Prádlo pro pány i dámy ve velkém výběru, **výbavy pro nevěsty** vlastní výroby, **kněžské kolárky** atd. doporučuje

Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.
Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

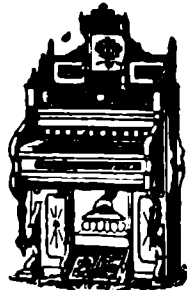

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Viňní IX.** Harmoniegasse 8.

Ilustrované cenníky franko a zdarma.

První Králohradecký

BAZAR ČUPR.

Zboží modní, galanterní a ozdobné
pro pány a dámy.

Přípravy pro švadleny jako: Vkusné krajky, krajkové a vyšívané látky, stuhy, podsazení, opasnice, mušlí, tangeb, organín, tkanice mohérové a kartáčkové k sukňím, kostice a náhrady za kostice, dutinky atd. Zástěrky, krajkové záclony.

Nejnovější blůzky, pásy, slunníky, spony, rukavice, punčochy, dámské kravaty. — **Moderní šněrovačky** osvědčené fašony v každé velikosti, též dle míry se rychle a levně vytisují.

Vkusné dětské oblečky, šatičky a střevíčky.

Pro pány: Prádlo bílé, barevné, trikové, turistické pásy a hedvábné šerpy, hole, deštníky. **Nejnovější nákrčníky.** Knoflíky do manžet a náprsenek, kožené tobolky a brašny, pouzdra na doutníky a vialky, šle, patentní věšáky na šaty, střevice s gumovou a koženou podrážkou. — Střevice pro hru lawn tenisu.

Pro pány cyklisty: Sveatery, štulpny, punčochy, spojky na kalhoty atd.

Ozdobné předměty ku okrášení pokojů, pisáren a salonních místností, jakož i rakety.

● Celoroční výstava hraček a dárků ●

ku každé příležitosti se hodící. — Vše za ceny nejlevnější a pevně odporučuje

František Čupr v Hradci Králové,
v Klicperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Mnoho pochvalných uznání.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. velečtějšímu duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

NOVINKA.

Slavným farním a patronátním úřadům!

Patentní čísláky ku hrobům a výstražné tabulky na hřbitovy jsou neobyčejně praktické a téměř nevyhnutelné; usnadňují okamžitý přehled a umožňují nejrychlejší vyhledání hrobů dle čísla. — Cenníky a vzorky zašle na požádání franko

strojírna a slévárna železa i hroty

A. Votruba v Hořicích.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSE** ●

školní $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, výborné se amyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Violy, čela, basy, citery, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.: koncertní citra v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil, dřeva 10 klapků z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil, dřeva 14 klapků z nov. stříbra 19 zl. Kytary, mandoliny, hrací stroje. Pouzdro na housle od 190 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Bubny pro obecní úřady, hasičské a pomocenské trubky a veškeré plechové hudební nástroje za cenu výrobní.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání po ruce. Objednávky i správy přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umělé církevní; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejumnějších.

8 úctou velkou

Antonín Sucharda.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojanské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Slavným patronátním úřadům a
velečtějšímu duchovenstvu doporučuji se
k **malování chrámů**

jakoukoliv technikou přemě dle slohu.

Oprava starých obrazů, jakož i
malování nových, křížových cest a p.

Oltáře k Božímu Tělu na plátně
i na dřevě malují v každém slohu.

Plány a rozpočty zdarma.

Závod pro umělé a dekor. malířství

J. St. Ottmar
Ústí nad Orl.

Nejstarší výroba jemných

Lomnických sucharů,

desertek Karlovarských,

oplatek a mandlových věnečků

v jakosti neobvyklé i v lepších kruzích oblíbené.

1 kg. velejemných sucharů		zl. 1.20
1 kg. mandlových sucharů		zl. —.90
1 kg. dobrých obyč. sucharů		zl. —.60
1 kg. mandlových věnečků		zl. 1.20
1 kg. obyčejných věnečků		zl. —.70
10 kusů trubiček máslových		zl. —.50
10 kusů karlovarských oplatek		zl. —.50
50 kusů vafle velké		zl. 1.—
50 desertek plněných		zl. 1.—

M. Pekárek,

Výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Kosa „Hospodář“

jest nejvýznamnější v Rakousku. Tak uznal sbor soudců na pařížské světové výstavě r. 1900. Stejně dobré jsou srpy „Hospodář“. Bronzové carberundové jest nejlepší na světě. Žádejte zvrubný cenník u Društva „Hospodář“ zasíláteleký velkozávod v Hustopečích u Hranic (Mor. va).

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatní na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 24. května 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Radix peccatrix — Kořen hříšník.

Nafíká se za dnů našich na „hltní“ knížek, to jest, že jsou lidé — ponějvíce mladí lidé — kterým je čtení vášní, takže do sebe knihy zrovna hltají bohužel že bezcenné, napínavé, škodlivé romány (zamilované povídky). Tato vášně má pak dvojí zhoubný následek. Předně, že se čte velice povrchně, a pak, že se knížka jednou zhltnutá vícekrát do ruky nevezme. Za mého dětství bylo to jinak. Tehdy bylo českých knih po skrovnu; a proto se stávalo, že se každý podzim vynesly z truhlice anebo s půdy na světlo knížky již vícekrát čtené a vždy ještě se v nich se zálibou a myslím že i s užítkem četlo.

A tak jsem v tyto dny otevřel jednu prastarou, nyní zapomenutou a neoblíbenou knihu, za „šedého starověku“ sepsanou a dočetl jsem se tam, že asi tři sta let před Kristovým narozením žil král, jenž se jmenoval Antioch Epifanes, a kniha, v níž jsem o něm četl, dává mu nepěkný titul (název) — totiž: Radix peccatrix, — kořen hříšník.

A toho titulu si opravdu zasloužil. Epifanes je na česko asi tolik, jako — Osvícený. Ale brzo změnili mu jméno. Místo Epifanes — osvícený — začali mu říkat Epimanes — zběsilý. Ba, jak jsem již pravil, přidali mu titul radix peccatrix — kořen hříšník. A on si opravdu těchto názvů zasloužil. Byl to násilník, ukrutník a neznaboh. A zvláštní zálibu měl v tom, že národům sousedním bral jejich náboženství — a jejich národnost.

Tento Antioch dávno již zemřel, ale obzvláště ve století devatenáctém objevil se na světě v nové podobě, ale se starou svou „náturou“. Vystoupil jako „osvícený“, ale na konci se ukázalo, že je násilník, že běže lidem náboženství a národnost, ba mnohdy vystupuje jako zběsilý.

Podívejme se do Pruska a nalezneme ho tam. Vystupuje nejen jako osvícenec, nýbrž i jako pramen osvěty a kultury (vzdělanosti), ale Polákům bere náboženství i jazyk čili národnost.

Ve Francii obzvláště řádí jako násilník, který bere náboženství. Jenže tam říká, že potlačuje katolické náboženství, jemuž říká „klerikalismus“, aby zachránil vlast. Ale s tím zachraňováním vlasti jde mu to špatně. Cestující, kteří byli loni na výstavě v Paříži, povídají, že národ francouzský stůně marasmem, sešlostí věkem; my bychom řekli vyžilostí. Tamní Antioch zapomněl, že on sám je radix peccatrix — kořen hříšník. Zapomněl, kde byne náboženství, tam se sešlují nemravnost, požívatost, podplatnost, ziskuchtivost. Zapomněl, že je hříšník, čili vlastně, že je kořen hřešení proti zákonům mravním, na kterých lidská společnost spočívá. Ale kdo umí latinsky, ví, že slovo radix — kořen — jest v latině ženského rodu, a peccatrix že je hříšnice. I to se dobře hodí. Ta francouzská filosofie, která si posměch ztropila z Boha, byla radix peccatrix — hříšnice od kořene, která zasadila kořen nemravnosti do srdce toho národa, jenž dnes stůně vyžilostí. Kdyby v únoru řekl jeden český poslanec vídeňského purkmistra Luegrovi, aby se, chce-li rozumět, oť se v říšské radě jedná, učil česky. Ale pan Luegr povídal, že to s tím učením nepůjde a že on se naučil řeči národa 45 milionového. Myslel jazyk francouzský. Bylo mi pana Luegra líto, že umí řeč národa cizího, a řeči ve Vídni domácí, totiž české, učit se nechce. Je to nebezpečná věc. Kdo se naučil mluvit řečí některého národa, nikdy proti němu tolik vášnivě nebrojí, ba všelicos se mu potom na tom národě líbí. A tak se bojím, aby se křesťanský sociál nespřátelil s tím francouzským Antiochem, který hubí náboženství. Křesťanství a ten francouzský kořen hříšník špatně jdou dohromady. A právě proto, že neumí česky, je pan Luegr vlastně velkým přítelem rakouského Antiocha. I Rakousko má totiž svého Antiocha, který

by národům německým rád vzal jejich národnost a náboženství jejich potlačuje. I u nás hraje si na náramně osvíceného a slouží by rád Epifanes. On totiž myslí, zrovna jako ten pruský, že je pramenem světla i pro nás Čechy a bez něho že není kultury. A právě proto on v Rakousku osvojil si katolické školy, aby mohl taky tlačiti náboženství, jehož je nepřitelem, jež mu je — tmou. Ale vedle toho potlačuje všude i jazyky národův násilně, nespravedlivě a ještě se nestydí v Rakousku si dávat jméno „liberalismus“, přítel a šířitel svobody. V posledních časech stal se taky Epimanesem, zběsilcem. Kdo by ho chtěl poznati, ať si koupí podobenku poslanca Wolfa. Jsou si nápadně podobní. Jeden velký malér se mu však stal právě s tím Wolšem. Rakouský Antioch myslí, že bude jen on osvěcovati a jen on Slované ke zdi tlačiti. Zatím se Wolf tomu vyhlazování národu tak dobře od něho vyučil, že chce vyhladiti i Rakousko.

Je to mrzutá věc. Vyhlazování bylo výsadou Vídně a teď takový redaktér se jí plete do řemesla a vyhlazuje taky on, a je tak nezbedný, že vyhlazuje i vyhlazovače — Vídeň. A aby se to dařilo, vyhlazuje i katolické náboženství a náklonnost i úctu k rodu panovníckému. Co teď? „Víte co“, tak povídají tam, co od jakživa Čechy tlačí ke zdi. „Nesmíme se dát od něho zahanbit. Aby on přestal vyhlazovati nás, budeme Čechy ještě více tlačiti, ale katolickou církev taky nepustíme z úzdy. A tak budou s námi v Berlíně spokojeni, Němci v Čechách budou spokojeni, a tak mu překážíme jeho vyhlazování. Češi, Slované, katolíci budou ovšem nespokojeni, ale kdyby ti nebyli potlačováni, nemělo by Rakousko žádného Antiocha, jehož by se báli. Páni! Antioch je dobrá věc. Ten drží na úzdě Čechy i katolíky. Neboť kdyby ti se zmohli, neměli bychom naposled koho osvěcovati, neměli bychom kam kulturu nositi.“

Tak ve Vídni a jinde. Ale rozumný člověk ví, že i ten rakouský Antioch je radix peccatrix — kořen hříšník. I on naučil národy hřešiti proti zákonům mravním a právě on způsobil velikou spoustu v říši. I Rakousko má svou radix peccatrix — hříšnici od kořene. Je to francouzsko-německá bezbožnická filosofie, vlastně spustlá nevěra. A to je ten kořen, z něhož vychází všechno zlo v Rakousku, i tudíž nekřesťanská nespravedlnost k národům. Ustoupilo se od toho, který sluje Radix David — Kořen Davidův — Kristus, a proto proti duchu jeho učení se v Rakousku vládaří a hospodaří. Jen proto byl možným jistý neblahý odoz — čili jak staří říkali a mladí mnohde podnes — oblégro toho vlastního kořene všeho zlého u nás. A co je tím oblégrem?

Je to dosavadní ústava státu rakouského, která založena je na nespravedlnosti k německým národům. A poněvadž je ženského rodu, sluší jí obzvláště název radix peccatrix — hříšnice od kořene. A dokud tato radix — tento jedovatý, Bohu a křesťanství odporný kořen bude zasazen v srdci Rakouska, nemůže z něho nic jiného vyrůstati, než jedovaté ovoce svárů, křiků a nespokojenosti, ba musí i Rakousko stonati marasmem, vyžilostí. Tento kořínek musí tedy býti vyrván ze srdce Rakouska a nový zdravý — radix David — z křesťanské spravedlnosti pocházející zasazen.

Na podzim — v říjnu, i když jest jasný den, bývá mi jaksi smutno. Listí opadá, babí leto motá se nám kolem tváří a očí, jedovatý, ač dosti sličný ocún kvete na lučinách. Bojím se, že Rakousku nastal podzim, a je mi často smutno, pomýšleti na jeho budoucnost a s ním na budoucnost našeho národa. Mnoho jest dosud řeči, jakou jsme velmocí a líčí se všelicos ve světle jasném. Bojím se, že je to světlo slunce říjnového podzimního. Vždyť list za listem z moci a blaha Rakouska odpadává, babí leto staré pruské falše se nám motá kolem hlavy, a jedovatý ocún bezbožnického a vlastizrádného liberalismu kvete krásně, modře barvou — dle

církevního obyčeje — času smutku. Dokud pak se ten ocún od kořene z půdy Rakouska nevyhubí, bude vše marno. Ale hospodáři nám řeknou: Ocún z louky vyhladiti, je velmi těžká věc; vždy a vždy se zase znova ukáže. Ano, ano! Ten rakouský ocún snad se už ani vyhladiti nedá, a to je právě to, co i na dále bude dělati podzim, ne-li zima — Rakouska.

Boj o slávu.

Je tomu již řada let, kdy u nás v Proseči se konala jakási slavnost. Mělo vyjít k večeru procesí na náměstí. Toho dne sešel se celý „sbor“ ministrantský — mezi který i já tehdy patřil — v sakristii a každý z nás chtěl nésti korouhvičku. Korouhvičky byly dvě a nás osm. To byla těžká volba. Tu přišel pan farář Kopecký a když všichni jsme se kolem něho obsypali a o „korouhvičku“ žádali, mou-dře rozaoudil:

„Kdo chodí ministrovat celý rok, i na roráte, ten ponese tedy korouhvičku“. Já napřed zajásal, neboť jsem byl mezi těmi vyvolenými. Ale byli zde i „kollegové“, kteří jen v neděli a ve svátek ministrovat chodili, a z těch se dal jeden do pláče. Bylo mi ho líto. Vždyť již celý týden se těšil, že ve své ministrantské hodnosti se „celému světu“ ukáže — a nyní takové zklamání. Byl jsem ihned rozhodnut. Stekl jsem se ve prospěch svého plačícího „kollegy“ korouhvičky a bylo dobře. To ale neušlo panu faráři a proto se mého „nástupce“ zeptal: „Proč chceš rozhodně nésti korouhvičku?“ A on již s vyjasněnou tváří pravil: „Velebný pane, dyž to je taková sláva . . .“ Nedořekl. Dostal pohlevek — a já druhý. On že po té slávě dychtil — a já že se ji dobrovolně sřekl. U něho tím potrestána byla ješitnost — a u mně — neposlůšnost.

Na tenhle případ jsem si vzpomněl právě když jsem četl v posledních dnech o těch českých vymoženostech. Kde která strana hlásí se o zásluhu, kde kdo „chce nésti korouhvičku“ ač si o věc samou ani nejmenší zásluhu nedobyl. Zřízení umělecké galerie v Praze, cesta císařova do Prahy, laskavý tón, kterým panovník v delegacích s českými zástupci hovořil, několik návrhů, které v říšské radě byly projednány — to vše podněcuje ty různé politické strany české k tomu, aby se celému národu chlubil, že to jest jenom jejich zásluha. Vezmněme jen do rukou mladoboleslavské „Národní Listy“, realistický „Čas“, radikálně pokrokovou „Samostatnost“, národně dělnickou „Českou demokracii“ a i soc. demokratické „Právo lidu“, všude spatřujeme, že každá ta strana se uznává za nejschopnější, českému národu prospěti, každá si osvojuje právo na vítězství. Jest to boj o slávu, o tu „korouhvičku“.

Zvláště v tom ohledu vyniká poslanec Křofáč, red. „České Demokracie“, který tu svou slávu staví celému světu na odív. Chce tím ovšem zastřít svou neblahou příhodou s panem Farkem, afféru soubojovou atd. ale myslí si, že ten bodrý český národ mu dá za pravdu. — Šel přec na říšskou radu jako zástupce toho bodrého českého lidu, — kdo pak za to, že znesnadnil práci politickou, že svým boucharonstvím, obstrukčním methodou mařil práci vážných politiků — on si dobyl slávy a dost! A o jiného se mu nejednalo. Ten bodrý národ český může ještě čekat, ten ve své trpělivosti to vydrží jen když on, pan Křofáč, dobude si vavřínu, bouchně do „tichých vln“, to postačí. A byt i o výsledek českých vymožeností měli zásluhu jiní, to je jedno, jen když „tu korouhvičku“, totiž tu slávu odnese on sám!

Podivno ale, že ty některé politické strany zapomínají, že hned před zahájením

Říšské rady panovník kladl váhu na *svědomí*, a dovolával se pomoci *Boží*.

A také kdo sledoval jednání říšské rady v tomto období musí doznati, že opravdovou práci ztěžovaly jenom snahy *protináboženské*, zvláště *protikatolické*. Schönerer, Wolf a jich soudruzi, jímž se nejedná vlastně o žádné náboženství leč jen o úpadek této říše namáhali se, aby potupením náboženství katolického svým vlastizrádným choutkám dodali váhy.

A co psaly v té době naše „vlastenecké“ listy? „Čas“ hrubě napadal sv. spověď, „Česká Demokracie“ odsuzovala veřejnou práci katolíků, „Samostatnost“ jízlivě psala o katol. náboženství vůbec a o katol. poslancích zvláště. Národní Listy, ač tonou v morálním i hmotném úpadku, přece chtěly oživit svou slávu špatnými vtipy o klerikálech, — zkrátka, všechny ty strany ukázaly, že v protikatolickém boji jsou ochotny pomáhati i německým štváčům a vlastizrádcům, jen aby své slávy docílily. — A přec panovník kladl hlavní váhu na náboženství, na *katolické náboženství*. Z čeho vyplývá pak i jeho snaha, že se přičinil, aby národu českému za jeho obětavost alespoň nějaká odměna dána byla — leč jen z pramenů náboženství katolického, které velí a hlásá spravedlnost?

„Česká Demokracie“ psala:

„To ještě by k úpadku národa scházelo, aby se nám kněží míchali do veřejného života.“ — Na to případně se hodí výrok Dra. Linsennanna: „Není sice úkolem mravouky, určovati mzdu práce, cenu zboží a p. ale přes to že musí požadovati, aby nad činností národního hospodářství stály věčné zákony *pravdy a spravedlnosti*; a proto jak píše Riehl, ať neučí Písmo sv. zásadám politickým a národohospodářským, nýbrž mravním, musí přece v pravé politice hospodářské obsažena býti morálka“ (mravouka.)

Také výrok, že náboženství jest *veřejně malichernou*, jímž se hlavně čelí proti *náboženství katolickému*, jest naprosto nesprávný! — Ale, že náboženství židovské, neb protestantské moderním státům liberálním a stoupencům zásad podvrtných není v cestě, *patrně s nápadně přilne k těmto náboženstvím*.

Zásada, jakoby náboženství vůbec bylo věcí malichernou jest úplně lživá. Dokazují dějiny že náboženství u všech národů u jeho všech řádů co nejučinněji zasahovalo, že národové dotud byli šťastnými a mravně silnými, pokud náboženství si vážili a jím celý život svůj spravovali. Platí-li to o náboženství *tak zvaném přirozeném* — starých pohanů — pak platí to měrou svrchovanou o náboženství *křesťanském*. Tvzení to možno dokázati zvláště na náboženství *přirozeném*, slavného národa římského.

Salust, Livius mnoho krásného napsali o zbožnosti starých Římanů.

Sv. Augustin píše, že Bůh Římanům za jejich přirozené ctnosti dal panství světové.

FEUILLETON.

O významu Cyrillských jednot.

Vyňato z jednatelelé správy Cyrilské jednoty v Želivě.

Stojíme na prahu nového století. Nový věk nové naděje budí do budoucnosti. Nový věk má býti jakýmsi oživením uslechtilých snah, které si sdružená síla lidská ku prospěchu svých spolubližních vytkla. Jednota naše má takový šlechetný cíl a měla jej od samého počátku. Jednota naše vytkla sobě za účel nejen příjemnou učiniti nějakou hodinku společenského života, jako to činí jiné pěvecké jednoty, nýbrž účelem naší jednoty jest učiniti našim spolubližním tu právě hodinku milou a příjemnou, která věnována jest Bohu, která věnována jest službě Boží. A více ještě: jednota naše má uslechtilým zpěvem i povzbuditi tu duši přicházejícího na místo Boží, aby z toho trudu každodenních starostí a prací, z těch pozemských péčí povznese se k Hospodinu, aby na perutích právě zbožnosti zalétla blíže k nebesům, aby ponořila se v oceán nesmírné veleby a dobroty Boží. Nebo v tom právě záleží modlitba, jak jsme již v katechismu slyšeli, v pozdvížení mysli k Bohu. A z tohoto povznešení čerpáti má zas duše lidská nové síly a nové odvahy k plnění rozličných povinností stavu svého, ku snášení těch nepočetných každodenních svízelů vzdejšího života. Nevím věru, kde by jinde mocnější vzpružiny pro ducha svého nabytí mohl člověk, než na místě Božím, než v opravdové vroucí modlitbě. Má tedy uslechtilý zpěv kostelní, když k takové modlitbě doprovází, zásluhu ne pouze o duchovní stránku bližního, ale i o tu hmotnou, nezuschleňuje pouze duši jeho, ale posiluje i fyzickou sílu jeho, neb aspoň zachovává tím, že jí vyšetřností chrání, tím že člověka skrze modlitbu lepším činí.

Uslechtilý zpěv kostelní neslouží ale toliko lidem, má ještě vyšší cíl, slouží samému Bohu,

Prof. Ihering, nejlepší znatel národa římského, svláště práva jeho, dí: „Že podle názoru starých Římanů byl stát s celým řádem svým v jistém smyslu domem Božím, na němž bez vále boht, kteří dům ten obývali, nic nesmělo se změnit.“ Římané jediní z celého pohanstva měli v účt i ctnost čistoty a to opět v zájmu státním — an zavazovali v chrámě Vesty 6 kněžek od 10—40 let k čistotě. Horem pádem však šlo to dolů s mocí a slávou tohoto národa, když počal míti náboženství v neváženosti a jím pohrdati. Obraz zkazy, zvrhlosti, zoufalství a úpadku všech řádů společenských a státních, jak nám jej líčí souvěci spisovatelé: Juvenal, Plinius, Livius, Lukan, Seneka, Tacit a j. je přímo hrozný.

Také život se omrzl, hromadné sebevraždy (jak praví známý přítel Židů Massaryk) vynikajících mužů, jako byli u Řeků: Aristarch, Demosthenes, Diogenes, Empedokles, Isokrates, Lykurg, Themistokles, Zeno, také prý Pythagoras a Aristoteles! u Římanů: Brutus, Cassius, Cato, Lukan, Mark Antonín, Nero, Petronius, Scipio a j. svědkem jsou zoufalství zmírajícího světa pohanského — zvrhlého.

Rádi porovnááme dobu onu s dobou naší protože jsou si velmi podobny — než jeden rozdíl je tu a to: tam ubohému pohanstvu stalo se křesťanství archou záchranou, ale co bude nynějším národům tou archou, národům, kteří křesťanstvím pohrdají, je zamítají, poslední pilíře řádu křesťanského dobou rávaří!

Když tedy již náboženství přirozené (nezjevené) tak mocným osvědčilo se býti činitelem všech řádů společenských národa římského, podmaňuje blaho a štěstí jeho, naopak neváženost, úpadek života náboženského v zá-pěti měly úpadek živlů těch a konečně i pád velestátu římského; mělo by náboženství křesťanské, to nejvznešenější a jedině pravé, to „světlo k osvětlení národů“, ten „kvas“, který proniknouti má všechen lidský život, zdroj vědy, umění a vzdělání, to mělo a mohlo by býti beze všeho vlivu a účinku na život lidský? Tak mluviti může jen člověk velmi omezený anebo zlomyslný.

„Nuže,“ řekne nám někdo, „nějaké tedy náboženství musí člověk míti, to však jest jedno, jaké si zvolí sám.“

Na to odpověděti mu nutno otázkou:

Je role jako role, dům jako dům, kabát jako kabát? Falešná, padělaná desítka jako pravá? Pozlátka jako zlato? Jenom jedna může býti pravda. Může býti oboje pravdou, že 2 krát 2 jsou 4 a zároveň b? A že všechny víry Boha mají a uctívají — ale jakého boha a jak ho uctívají?

Bůh dle Kalvína je ukrutný — an mnohé, nehlédě na život jejich, již předem odsoudil, dle Lutheru je nespravedlivý — že člověka trestá, an tento je zbaven svobody (prý), Syn Boží, podle Talmudu je zločinec a p.

Je obětování dítek, vraždy nepřátel, ne-

slouží Tvůrci nebes i země, přímo a bezprostředně. Za všech věků a u všech národů užívalo se při bohoslužbě zpěvu, poněvadž zpěv mocnější na jevo dává, co nitro naše cítí, čím srdce naše hárá, než pouhé slovo. Zpěvem doprovázeli za nejstarších časů ctitelé pravého Boha své oběti, které Bohu přinášeli; zpěvem oslavovali Hospodina, zpěvem děkovali Tvůrci za obdržení dobrodiní, zpěvem vyprošovali si darů nových.

Proč to vše jest uvedeno ve zprávě jednatele? Proto, abychom na důležitost zpěvu kostelního nezapomínali; p o to, abychom na ten cíl, který si jednota naše vytkla, stále pamatovali. My se nesešli v jednotu jen, abychom se bavili, náš cíl je vyšší, uslechtilější a důležitější než pouhá zábava. Nechceme tím říci, že by žádné ceny neměl zpěv pouze zábavný; uslechtilá zábava, kterou zpěv spolkový poskytuje, má také svou cenu a důležitost — kdyby žádnou jinou, tedy aspoň tu, že nahrazuje zábavu méně uslechtilou a důstojností lidské často méně přiměřenou. — Jen tolik chceme říci, že cena pěkného, uslechtilého zpěvu kostelního a zásluha jeho o všeobecnost jest větší než zpěvu pouze zábavného.

Pravda, že pěkný zpěv kostelní vyžaduje obětí. Ale bez obětí nějaké není zásluha ani před Bohem ani před lidmi. Není to nic příjemného navštěvovati zkoušky, když venku pěkná pohoda na procházku láká, aneb když jirá snad příjemnější zábava má se k vůli zkoušce opustit neb zkrátit. Není to nic příjemného, jednu a tutéž věc několikrát cvičit, až, ne-li dokonale, aspoň slušně se povede. Pro toho, kdo je zběhlější, není to nic příjemného tak často opakovat a pro toho, kdo je méně zběhlý, není to také právě proto, že je méně zběhlý, nic milého. Ale, jak jsme již pravili, bez obětí není zásluha a bez obětí nějaké nelze si žádný spolkový, ba ani vůbec společenský život ani v obci, ani v domácnosti, ani v nejužším kruhu přátel myslit.

Zpěv nemůže obejít se bez cvičení, má-li to býti zpěv aspoň slušný. I to řemeslo se zapo-miná, necvičí-li se, tím spíše umění. Naopak cvikem i ten, kdo je méně zběhlý, nabývá zručnosti

oudnosti Baccha a fenické Astarty uctívání Boha hodné?!

Jen špetku rozumu! Jenom jedno učení víry, jedno učení mravů, jednu pouze bohoslužbu oznámil a ustanovil Syn Boží a proto jen jedno je pravé a všechny lidi svažující náboženství.

Že pak zvláště náboženství katolické jest důležitá pro stát a zřízení jeho, toho nelze upřít. Autorita (moc nejvyšší) naprosto jest nutná v každé společnosti. Autorita světská jen tenkrát pevně stojí a účinně poroučí, *když se od Boha odvoluje*. — Proto také vlády již leckde doznaly, že ubíjením náboženství ubíjí se autorita vůbec a kde bylo přípustno aby se bouraly oltáře — došlo brzy i na trůny.

Stát má tudíž ve vlastním zájmu hájiti především autoritu *církve*, nebo kdyby té nebylo, nebylo by ani autority státní.

Náboženství jest nejmocnější baštou pořádku svým mravním zákonem — příkazání desatera od 4. až do 10. mají veliký význam sociální . . .

Čím více totiž bude mizeti náboženství křesťanské ze života veřejného, tím méně spolehlivých mužů budou míti státy ve službách svých. Ať nenamítá nikdo, že si je stát zaváže k svědomitosti přísahou! Přísaha v moderních liberálních „státech bez Boha“ je prázdným paškvilem! A úřední název, který liberální státy samy si daly, je: „stát bez Boha.“ V koho tedy skládá se přísaha v těchto státech? A jaká jest to komedie, přísaha třeba před soudcem židem, který v Kristu vidí zločince, jehož národ židovský slavně se zřekl a posud zřiká! Věru, že pak státy nemají práva stěžovati si, když takovéto přísahy se nezachovávají . . .

Zašel jsem trochu daleko, a proto nutno vrátiti se k věci samé.

Tak tedy, těm kteří bojují dnes o slávu a kteří se chlubí svými vymoženostmi může sloužiti k poučení, že ne jejich křik, ne liberální fráze, ale spíše pravé, poctivé snahy katolíků to jsou, které dovedou nahoře utvořiti obrat, aby se s národem českým počítalo tak spravedlivě, jak to náboženství katolické velí.

Nahoře dobře se postřehlo, kam ty protikatolické snahy vedou, a do jakého úpadku klesá celý stát, jakmile se odchýlí od zásad katolických. A proto, jestli heslo na bráně císařského bradu ve Vídni napsané „Justitia regnum fundamentum“ to jest, že spravedlnost jest základem říší, přijde plně k platnosti, pak jest to jen *jedině* zásluhou *náboženství katolického*.

Také ta okolnost, že před nedávnem Králohradecký pan biskup ve Vídni rázným způsobem promluvil to, co celý národ český dobře cítí, nasvědčuje, že příznivý obrat v české politice lze přičísti jen na vrub těm černým, nenáviděným „klerikálům“.

A opět se vracím k příkladu, který jsem již v předu uvedl. Ten boj o slávu, totiž o

i jistoty. Horlivý člen našeho spolku, p. učitel B . . . , který až z K . . . , hodinu cesty, na cvičení přicházel a přec málo které cvičení vynechal, říkával sám o sobě, že právě při těch našich cvičbách ve zpěvu se utvrdil.

Jestliže tedy, činnost naše v poslední době trochu ochábla, obnovme ji počátkem tohoto nového věku, oživme v sobě snahu, přispěti hřívnou hlasu svého k povinné účtě Hospodina, ku povznešení zbožné mysli osadníků i k radosti a útěše naší vlastní; nebo z dobrého skutku sám ten, kdo jej koná, největší účchu čerpá. Rozpo-meňme se na počáteční horlivost svou, s kterou jsme tolik skladeb navcvičili, že z té zásoby až posud vybíráme. Ale nezapomínejme, že zásoba, ze které se jen vybírá a nic neptidává, konečně přece se dobere. Jest málo takových skladeb, o kterých možná říci, že zůstávají „věčně krásnými.“ Většina i těch na poslech nejpěknějších časem přece sevední. Proto třeba navcvičovati dílem skladby nové, dílem staré už známé zdokonalovati, propracovati, vyleštiti, aby vypadaly zas jako nové. Ale to všecko bez cvičení, bez obětí se nedokáže.

Podle úmyslu ndp. biskupa mají též osadníci o svůj kostelní zpěv nějakou starost a nějakou péči míti a proto bylo jeho přáním, aby zakládaly se v osadách farních tyto cyrilské jednoty ku pěstování a zvelebení zpěvu církevního, aby bojným přístupováním k jednotě za členy činné, kteří nic neplatí, ale za to spolupůsobí a zpívají, neb za členy přispívající, kteří dle našich stanov za celý rok platí jednu korunu, aneb za členy zakládající, kteří jednou pro vždy platí 10 K., aby takovým, pravím, bojným přístupováním k jednotě podporovali účel její, tak zdatilý, uslechtilý zpěv kostelní. Spolek a žádný člen jeho nevyhledává nějakého zisku pro sebe, ba ani cti nevyhledává pouze pro sebe, nýbrž pro celou osadu. Nebo jest to zajisté čest pro celou osadu, když v kostele jejím pěkný, přesný zpěv se ozývá.

* * *

„koruhvičku“ skončil — poličky. Byla tím potrestána ješitnost — a neposlušnost.

Tak se to má i nyní v naší politice. Bylo by dosti těch, kteří za balamucení národa a zisku a slávyochtivé choutky, které pod rouškou vlasteneckou se prováděly, aniž by se k opravdové, pozitivní práci přikročilo, zasloužili — notný poliček.

Když tulák, který se namáhavě práce štítí, někoho oklame a má z toho zisk, jest zavřen, řekne se: To je lump, dobře mu tak. Když ale leckterý ten pan „vlastenec“ bez práce dopustí se klamu, za nějž třeba celý národ pyká, když u něho rozhoduje sláva a zisk — tomu se říká: „Praktická politika“. A že ve státě, kde se má jednati o křesťanskou spravedlnost ten poliček přijde na řadu, jest nepochybné. Neboť spravedlnost vyžaduje také pokoreni — a trest.

Als pravil jsem, že byla potrestána i neposlušnost. A toho bychom zvláště my v diecési Králohradecké měli býti v přední řadě pamětlivi. Mnohý katolík třeba chodí do kostela na kázání, chodí do spolků, čte katolické časopisy zvláště „Obnovu“ — ale to, co se mu řekne — neposlechne. Neuznává to za vážné, a jedná třeba zcela opáčně. A ně třeba se domnívá býti dobrým katolíkem, přec snad ani nepomyslí že spravedlnost ani jeho trestu neušetří. Neposlechne-li vyšší autority, nedbá-li upřímných pokynů nejen že „neponese koruhvičku“, to jest, nedocílí za práci svou žádné odměny — ale dostane poliček, či jinak řečeno, bude stejně pokoreni jako jeho odpůrce „v boji o slávu“.

A. M. V. P.

Politický přehled.

Delegace. Dne 21. t. m. byly přijaty delegace císařem. Na řeci předsedů delegací odpověděl císař mezi jiným: Se zvláštním potěšením mohu také tentokrát poukázat na náš nezměněný ardečný poměr ku říším s námi spoleným, jakož i na naše důvěryplné a úplně přátelské styky se všemi velmocemi a odvozovat z této potěšitelné situace politické oprávněnou naději v další zachování míru. Moje správa vojenská obmezila na přístli rok výdaje na míru nejkratnější. V pokusech se zavedením nových děl bude pokračováno. Bosna a Hercegovina uhradí jako dosud své správní výlohy z vlastních příjmů. S českými delegáty mluvil panovník velice vlídně a vyslovil jim díky za změnu taktiky, již umožněna dělností parlamentu. Del. Pacákovi pravil: Vaše chování je rozvážné, rozumné a patriotické. Dokázali jste veliké dílo, jest mně dobře povědomo, s jakými obtížemi. Musím tento váš postup jen s pochvalou uznávati a zůstanu vám zavázán vděčností. Při tom několikrát panovník pronesl, jak velice

Tento úryvek z jednatecké zprávy Cyrilské jednoty Želivské snad stačí, aby důležitost Cyrilských jednot náležitě byla oceněna.

Jest mnoho mluvit v naší diecési, kde buď málo a nebo vůbec nic k povznesení chrámového zpěvu se nepracuje. A přece právě Hradecká diecése dle úsudků časopisů z diecési jiných jest tou, kde téměř nejvíce se o církv. zpěv péče jeví. Nuže, když již snahy naše jsou oceněny, když vidíme, že v některých místech činnost Cyrilské jednoty utěšeně se rozvíjí, proč by nemohla zavládnouti tatáž ušlechtilá snaha i jinde? Není k tomu potřeb velkých, snad nemožných obětí, nýbrž trochu dobré vůle a pochopení. Jsou jednotlivci, kteří prázdný čas věnují pouze prospěchu Cyrilských jednot, ale přes všechny jejich oběti nejme v tomto ohledu dosud tam, kde bychom již býti mohli, kdyby všude alespoň trochu pochopení pro tuto myšlenku měli.

A jestliže již dnes Hradecká diecése jest uznávána jako přední středisko církv. zpěvu, nabyla by pak jistě tím větších zásluh, kdyby ve všech farnostech zájem pro Cyrilské jednoty se jevil. Jsou osady, kde snad dříve církevní zpěv utěšeně zkvětal — a dnes se tam nedělá ničeho.

„Poměry to nedovolují“, zní obyčejně vyhýbavá omluva — ale jest jisto, že by ty poměry nekladly tak velikou překážku, kdyby zde vlastně neplatila slova: „Nechce se nám do toho.“ — V každé farnosti jest snad někdo, kdo by zpěvu cvičiti mohl, ale ovšem, záleží také na tom, aby měl s kým.

V jednom městě horlivý přítel církev. zpěvu týden co týden přicházel večer do mlstnosti spolkových, aby zpěvu cvičil. Než obyčejně buď tam málo kdo přišel, aneb kdo přišel — pak do kostela nešel, aby tu, co nacvičil, dovedl uplatnit. Má-li se tedy opravdu pro dobrou věc pracovati, jest rozhodné třeba tu obvyklou línost odložit a s chutí do práce se pustiti. A že práce Cyrilských jednot vskutku přinese i potěšení těm, kteří se jí ujali, netřeba ještě podotýkati.

se na Prahu těší. Del. Heroldovi slíbil že navštíví národní divadlo. Dr. Herold pravil, že se budou při návštěvě J. V. v Praze dávat ukázky z děl Vrchlického a Dvořáka, nových členů sněmovny panské.

Cesta císařova do Čech nalezla příjemné celou českou veřejnost. Císař přesvědčil se znovu o lásce a oddanosti českého lidu k nositeli koruny svatováclavské, přesvědčil se o tom i předseda ministerstva dr. Körber. Zarejduje politická loď do vod nám příznivějších? Bude míti cesta císařova vliv na změnu vnitřní politiky aspoň v tom smyslu, že národu tak kulturně vyspělému a svému králi oddanému přislouží právo, aby jazyk jeho v rodné vlasti byl respektován a tatáž moc i vliv mu přisloužely, jako jazyku německých přistěhovalců? Roku 1899 o manévrech v severních v Čechách návštěva císařova v našem království měla v zápětí zrušení jazykových výnosů; kž letošní návštěva přinese národu našemu vrácení jeho zákonem mu zaručeného práva na rovnoprávnost v úřadech! Také tenkrát byl ministr vnitra dr. Körber tím, který bral, teď by mohl jako ministr-president býti mužem, který vrací.

V uherské delegaci velitel námofnictva, který není sice ministrem, ale svůj odbor zastupuje samostatně jako ministr, přišel s účtem již dne 22. t. m. Nepovoluje žádné slevy, nanejvýš jest ochoten postaviti požadavek na stavbu některých válečných lodí do mimořádného rozpočtu, což pro poplatníky, kteří nemají žádné mimořádné kapsy, ze kterých by mohli čerpati, je velice slabou útěchou. Práce v delegacích má se popoháněti ne parní, ale elektrickou rychlostí, aby hned po svátcích mohly býti ukončeny.

Poslanecké sněmovně připravil v pondělí min. financí Böhm-Bawerk zvláštní překvapení. Podal jménem vlády předlohu, již se zavádí daň z jízdních bloků železničních za dopravu osob. Na hlavních tratích činí 12 proc. jízdného, na lokálních 6 proc., za malých drahách 3 proc. Za to odpadne dosavadní 2 proc. poplatek z jízdních lístků. Vláda, která doufá, že nová daň vynese 11 mil. K, chce užiti této sumy jako náhrady za zrušení mýt, pak pro diurnisty a pro vdovy a sirotky po úřednících, kteří zemřeli před zavedením nového pensijního regulativu. Předloha tato přijata s velkou nedůvěrou, poněvadž jest sto, aby ohrozila a zmenšila dopravu osobní.

Společný rozpočet vykazuje potřebu 367,814,966 K (+ 780,360 K více proti loňsku). Výnos cel obnáší jen 110,541,299 K (méně o 14,497,950 K). — Ministerstvo záležitostí zahraničních požaduje 10,754,357 K (+ 334,373 K). Ministerstvo vojenský potřebuje 342,568,552 K (+ 450,022 K) s z toho připadá na řádný vojenský požadavek 275,858,619 K (+ 2,399,447 K), na mimořádný 20,019,103 K (+ 5,149,425 K). Řádná spotřeba námořnictva činí 30,803,200 K (+ 2,281,540 K), mimořádná 15,887,620 korun (+ 918,460 K). Spotřeba na vojsko v obsazeném území činí 7,367,000 K. — Rozpočet pro Bosnu a Hercegovinu vykazuje potřebu řádnou 41,477,737 K, mimořádnou 3,074,559 K, dohromady o 1,990,845 K více než loni. Úhrada činí 44,846,281 K (více o 2,056,400 K než loni).

Zadlužený královský manžel. Princ meklenburský, kterého mladistvá královna nizozemská Vilémína oblažila svou rukou, jako pruský oficer nasekal miliony dluhů. Královna však prohlásila, že dluhů jeho platit nebrže a že mu také na dluhy ani groše nepůjčí.

Události v Srbsku. Již před sňatkem svým prohlášoval král Alexander, že královna Draga — jest těhotnou, že se tedy Srbsku dostane brzy následník trůnu. — Ruský car již slíbil kmotrovství — celý národ s radostí očekával radostnou událost v královské rodině — a nyní najednou přichází zpráva, že to byl klam, že královna vůbec těhotnou není, ač sama o sobě tvrdila, že je v jiném stavu. Z toho panuje v Srbsku veliká rozčilení. Vystává mocná strana, která naléhá na krále, aby škanďal ten napravil — rozvodem. Král ale prohlásil, že raději se trůnu zřekne, než aby se nechal s Dragou rozvést. Mnozí se domnívají, že to byl schválně předstíraný klam královny Dragy, aby snadněji byla národem srbským za královnu uznána. Z kruhů lékařských se zase sděluje, že jde tu o sebeklam, vyvětlitelný v případě, kdy ženě zdá se, že jest těhotna a představa tato jest tak silná, že u ženy jeví se příznaky těhotenství.

Válka v Číně. Londýnské časopisy oznamují z Peking: 400 až 500 Číňanů utvořilo v krajině Wenu sdružení za účelem pronásledování křesťanů. Před týdnem napadli křesťany a mnoho jich zranili.

Drobná obrana.

„Čas a lež“. Čtenáři Času se divili, že Čas neustále vzdor všem opravám tupil bývalého primatora pražského, Dra. Podlipného, že prodával darované lososy. Každý by byl

soudil, že Čas vystupuje tak sebevdomě dle spolehlivé zprávy, zatím však soudní žaloba přinutila početný list k prohlášení, že „primatorský losos“ byla ničemná lež ku týráni politického odpůrce vymyšlená. Pak bude ještě Čas viniti Obnovu ze lži!

Vášem nenahradí vzdělání. V „Osvětě lidu“ spílá nějaký dopisovatel „v původním dopise“ missionářům, že prý si stěžovali s kazatelnou. „Celý venkov přišel, aby svaté svátosti přijal, ale kdo nepřišel to jsou páni úředníci a učitelé“. Dle zkušenosti, že se obyčejně ten ošivá, koho svědčí, můžeme uhodnouti, kdo tento vášnivý dopis psal a můžeme ho připočísti na účet tajného loňského obětníku na všechny učitelské spolky, jimž bylo pražským štábem ukládáno: „Nijakou zbraň nesmíme zahazovati.“ Dle toho mravního stanoviska pana dopisovatele víme, co si máme mysleti o volání po policajtovi do kostelů před kazatelnou a o jeho čistém „nezfalšovaném“ náboženství. Takové věci v „Osvětě“ se již ověřily, proto na ně ani neodpovídáme. Milý pane dopisovateli, starými frásami lid se nedá již osleptiti, neboť vzdělání lidu stoupá, proto vám radíme, abyste raději dříve studoval a pak teprv na veřejnost vystoupil, neboť vztek na kněze nedělá ještě člověka spisovatelem.

Práce pro pruského krále. Nedávno překvapen byl svět zprávou, že v pruském Slesku v pevnosti Nise utvořil se spolek z vysokých úředníků státních a vojenských, který má pomáhati „náboženským“ potřebám protestantských souvěrců v Rakousku. Takové „pomáhání“ prohlásil jasný následník trůnu za velezrádný rej, ač pruskými markami podplacené noviny to slavnostně popířely. My věříme slovům Jeho Výsosti, poněvadž stoletá historie nás poučuje, kterak Prasko umělo vždy pod rouškou náboženské ochrany rakouského protestantského obyvatelstva šířiti myšlenku prusáckou. Nedávno jsme podali z Rozkrových dějin doklady, že již od roku 1788 mají čeští protestanté nepřetržitě spojení s Berlínem, ačkoliv se stále ohánějí svým ryzním vlastenectvím a ostonují katolíky, že prý chtějí Rakousko zašantročiti v otroctví Říma. (Viz Herben, Šádek atd.) Nejen v Čechách, ale i na Moravě ujmál se pruský král svobodě náboženské na Valašsku. Když se strojilo Prasko v r. 1750 a později k válce s Rakouskem, vždy Valaši vystupovali se svými stížnostmi náboženskými, které pro svou bezpředmětnost nesly patrný ráz zahraničního štvání. (Viz dra. Kryštůfka dějiny církve katolické v Rakousku str. 92 a n.) Toto hnutí evangeliků v dobách těžkých pro rod habsburský jest skutečně více nežli věcí nahodilou a proto v době nynější po známém výroku p. arcivévody všecky výstřahy Času a Hlasů ze Siona před strážákem klerikálním nejsou nic jiného nežli chytrácké sypání písku do očí. Nám Čechům nemůže býti lhostejna ona pozorná péče, jakou věnuje Prasko „náboženským“ potřebám rakouských protestantů, protože ještě z r. 1866 chováme v čerstvé paměti „rytířské“ konky nynějšího svého spojence. V osudném tomto roce nestydělo se Prasko vojenských uherských zajatců v pevnosti Nise sváděti ku vlastizradě. Uherský emigrant, hr. Th. Csaky za přitopenosti pruského pevnostního velitele pobuřoval uherské zajaté vojáky proti rodu habsburskému a podněcoval je ku oddanosti šlechtěnému rodu hohenzollernskému, jenž prý chová nezištné sympatie k národu uherskému a chce dopomoci Uhrům k samostatnému království. Po této řeci přihlásilo se ihned 400 mužů ze 8000 uherských zajatců ku Klapkové legii, která měla za zády rakouské armády rozníti vzpouru v Uhrách. Pruská vláda nejenom propustila na svobodu tyto svedené vlastizradce, nýbrž nucenou těžkou prací a bídnou trestnickou stravou snažila se dosud číšťi věrné vojáky ku velezradě dohnati, takže ještě dalších 800 mužů zpronevěrou vyhnulo se snrovému týráni. A tyto zrádce v legii Klapkové bojovníci vedl sám pruský generál hr. Stolberg proti říši rakouské i po uzavřeném příměří. Dějiny válečné neznají skutečně větší bídnosti nad svrchu vylicené pravdivé události (viz dějiny př. pl. č. 2.). A dase po 35 letech opět v pevnosti Nise utvořil se z pruských civilních i vojenských hodnostářů výbor na „ochranu“ potlačovaného evangelia v Rakousku, což u jistých vlastenců budí radostný souhlas. Pokolení Jidášů ještě nevymřelo!

Z činnosti katol. spolků.

Schůze politického křest. demokratického klubu pro hejtmanství královéhradecké v Blšně. Nový politický klub si vede čile. V neděli, dne 19. t. m. pořádná v Blšně u Třebechovic schůze, již zahájil za čestné účasti místního i vřkolního posluchačstva (as 200 osob) předseda klubu p. stavitel Černý, udělil slovo pozvanému řečníku p. dra. Reylovi, jenž v delší řeci přes 1 a půl hodiny trávící vyložil politické zásady české křesťansko-demokratické strany za čestného souhlasu posluchačstva. Pan řečník poukázal na zvrhlost a prodajnost politiky bezbožské a odůvodnil nutnost nového základu české politiky na zásadách nábožensko-mravních. Odmítl sdatilým důkazem lichost běžné pomluvy, že čeští katolíci hodlají národ český zavést ve tmou a porobu papežského státu, poukázav, že katolická politika nemůže bráti se ani jinou cestou, nežli každá ji. á poctivá politika t. j. ku prospěchu lidu. Řečník promluvil o projektované přelose vodních staveb a zahájil tím debatu o tomto předmětu, se-staviv posléze petici poslanecké anémovně, v níž sdáno, aby před stavbou vodních drah bylo přikročeno ku regulaci řek Labe, Úpy a Orlice, ku melioraci zavodňovaných pozemků a ku vydání ochrany cel proti

záplavě císaře obilí. Petice byla po některých doplňcích jednohlasně přijata a byla zaslána říšskému poslanci Dr. Bedřichu Schwarzenbergovi, jenž vynikajícím způsobem hájí zájmy zemědělců českých proti hrabivosti velkého průmyslu. Po sdělení této schůzi přistoupili četní rolníci za členy klubu a projeveno bylo přání, aby klub podobné schůze konal často. Příteli schůze bude se konati v Královicích u Třebechovic. Zdař Bůh!

Schůze výboru polit. křesť.-demokr. klubu Kralohradeckého konala se v sobotu, dne 18. t. m. na Slezském Předměstí. Schůzi zahájil předseda, pan stavitel Černý načel jednání, pan red. Vobejda-Prosecký po přečtení protokolu podal jednotlivé návrhy k odhlasování. Uneseno, aby klub co nejčastěji přednášky konal, schůze výborové aby byly svolány každých 14 dní, stanoven počet tiiskopisů, určen honorář spolik. službů a učiněn rozvrh další práce. — Za spolkový orgán jednohlasně přijata „Obnova“. Aby i finanční stav klubu byl dostatečným uneseno požadati nějakou záhru; sestavení programu svěřeno p. jednání. Schůze ukončena byla modlitbou.

Katol. jednota „Svornost“ v Přelouči konala v neděli schůzi, která byla dosti čteně navštěvována. Pan redaktor Prosecký z Hradce Králové přednášel zde o tematě: „Křesťanství a česká realita“. Výtky, které realisté katolíkům činí rozebral a na základě fakt jejich bezdůvodnost objasnil. Uvedl, kterak realisté smýšlí o náboženství vůbec a jasným, srozumitelným způsobem naznačil, kde vlastně kořen celé činnosti realistů vězí. Ku konci vytknul naše stanovisko a význam veřejné činnosti katolické. Přednáška, která 2 hodiny trvala, byla s velikou pozorností vyslechnuta a řečník odměněn potleskem.

Katol. jednota v Bolechosti u Opočna konati bude v neděli, na Hod Boží svatodušní schůzi, při které o otázce národohospodářské přednášeti bude p. Prosecký, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové.

Jednota katol. mužů a dívek v Horním Studenci konati bude dne 2. června o 3 hod. odpol. ve Strážnici v hostinci p. Tlapala spolkovou schůzi s těmito přednáškami: „Církev katolická pokroku nebrání“ přednese dp. St. Schönberg, předseda této jednoty. „O otázce řemeslnické“ pohovoří p. Ant. B. Drápalík. — Za týden na to dne 9. června odpol. ve 3 hod. v obci Oudavěch v hostinci p. Lupoměského koná schůzi opět s dvěma přednáškami. Dp. St. Schönberg promluví: „Zdali nevěra může se něčím honositi?“ p. Drápalík „O domovském právu“. Konečně též jednota společně s jednotou Sopotskou uspořádá schůzi odpolně v pondělí svatodušní v Sopotech u p. Ondráčka. Zde řečníti bude p. Ant. Drápalík načež někteří členové jednoty Sopotské přednesou pro obveselení solové výstupy.

Svěcení praporu katol. liter. spolku v Ostřetíně bude se konati dne 27. května. Prapor posvěti dp. Fr. Čermák, konsistorní rada a bisk. vikář.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnuli: pan František Trávníček, farář v Branišově † 2. května (naroz. 1833, yvav. 1861), pan Alois Nývlt, V. Valn. majitel zl. zásl. kříže s kor., konsistorní rada b. vikář a děkan a v Holohlavech † 12. května (naroz. 1820, yvav. 1846); p. Jan Klinský, b. notář, děkan, farář ve Sv. Kříži † 21. května (naroz. 1838, yvav. 1864). Ustanovení jsou: p. Stanislav Červ, administrátor, za faráře v Nových Dvorcích, p. Karel Neundžl, kaplan za admin. v Ronově, p. Frant. Nentwich, koop. za admin. v Harrachově, p. Frant. Kratochvíl, kaplan za admin. v Záboci, p. Jindřich Kolář, admin. za kaplana v Petrovicích, p. Karel Bláha, kaplan Petroviců za koop. do Probluzi, p. Leop. Opletal, kaplan za admin. ve Branně, p. Frant. Král, koop. Třeboviců, za admin. do Lukové, p. Jan Snížek, koop. za admin. ve Sv. Kříži, p. Em. Novák, kaplan za admin. v Č. Skalici, p. Fortunat Kořínek, koop. Svojanovský, za koop. do Sopotnice, p. Josef Pácal, koop. Mlýčenský, za koop. do Svojanova. p. Ant. Bartoš, koop. za admin. v Branišově. Uprázděná místa: Branišov, fara patron. Spolitelny/Liberecké od 9. května, Holohlavy, děkanství, patron. Jeho Veličenství od 13. května, Sv. Kříž, fara patron. městské rady o Ném. Brodě od 22. května b. r.

Osobní. Vldp. Dr. Josef Mršík, profesor bohosloví v Hradci Králové, byl J. V. csařem jmenován arciděkanem v král. věnném městě Chrudimi. Blahopřejeme.

Beneda v Hradci Králové pořádá v sobotu, dne 25. května t. r. v místnostech městského Klicperova divadla koncertní večer tamburášského odboru zpěv. spolku „Tovačovský“ ve Vídni za účelováním pěveckých jednot „Elišky“ a „Slavjana“ v Hradci Králové, jakož i vídeňských umělců sl. M. Volavých, koncertní pianisty, p. Rud. Volánka ml., koncertního houslisty, a p. J. Hási, člena symphonického orchestru. Začátek o půl 8. hod. večerní.

Anonymní dopisy byli obdařeni někteří páni v Hradci Král. Neznámý pisatel sděluje, že ve v nejbližších dnech stane v Hradci něco neobyčejného co snad bude mnohého mrzet atd. — Takové anonymní dopisy nejsou v Hradci ovšem žádnou novinkou. Co chvíli jest jimi někdo obdařen. Ano, jsou jednotlivci, kteří to provádějí jako veselý sport a radují se s toho, když mohou někoho hodně rozlobit. — Kolik svárů v rodinách, co žárlivosti, společenských roztřásek atd. již anonymní dopisy způsobily. Také cizinci, kteří třeba jen krátkou dobu v městě našem dlí, dostane se brzy toho potěšení že jest obdařen nějakým anonymním dopisem. Je-li ale slyšeti mladý a hlavně má-li hezké šaty dobře si jej všimnou v davu okřídlených dámy; pátrá se pak po jménu a a bydlíšti — a hned se fabrikuje anonymní dopis.

Jistý pán, který 3 měsíce v Hradci pobyl, nám sděluje, že v té době dostal 27 anonymních dopisů, které si vzal sebou do Prahy na památku, aby si tam mohl vzpomínat na Hradec — a tuto svlaštň jeho kuriozita.

Očkování. Hlavní očkování dítek dosud neokřovaných provede městský lékař ve dnech 30. a 31. května t. r. vždy odpolně od 1. do 3. hod. v místnosti Sokolovny (vchod s Kavčího plácku). Přehlídka letos očkováných, jakož i očkování další konati se bude ve dnech 7. a 8. června v tuže dobu a v téže místnosti. —

Cyrilské cvičení pořádá cyrilská diecéšní jednota kralohradecká s farář cyrilskou jednotou opočenskou na Opočn v úterý svatodušní dne 28. t. m. Cvičení začne o 9. hod. ráno a ukončí se o 5. hod. odpol. O 9. hod. ráno v děk. chrámu Páně zpíváná mše sv., při které hlavním místním ředitelem choru p. Lud. Taichmana zapěje jednota opočenská má ke cti sv. Václava od Fr. Z. Skuherského. (Gloria a Credo z Missa brevis téhož skladatele. — Vydal Fr. Urbánek v Praze). — Proměnlivé mentí části a Pange lingua provede sbor ctihod. pp. bohoslovců z Hradce Král. řízením dp. Dobr. Orel, docenta círk. zpěvu na theolog. ústavě tamtéž. Po mši sv. přednese místní jednota výběr z Lehnerových rorálních zpěvů upravených ke mši sv., s mešní plně obecně: Kyrie a Sanctus („Oltář“, str. 230.), smíš. sbor: „Ty, kterýž mocně kraluješ“ (harm. L. Taichman) a církevní hymnu. Na to bude v sále hotelu „Holub“ předseda diecéšní jednoty vasp. professor dr. Jos. Mršík přednášeti o tematě: „V čem záleží reforma církevní hudby?“ Po přednášce provede dp. Dobr. Orel chorální cvičení s účastníky. O půl 1 h. společný oběd v hotelu „Holub“. (Ouvrť za 1 K.) Odpolně: Od 2 do půl 4 hod. pokračování v cvičení chorálním a pokud čas stačí, i v polyfonním. O 4. hod. odp. pobožnost v děk. chrámu Páně. Při ní zapějí pp. theologové: 1. Gloria simplex z Ordinarie missae. 2. „Patrem“ z dvouhlasé mše od Perosiho s průvodem varhan. 3. „Křesťanská duše“ čtverhlasá na motiv z nápěvů k Oltáři. 4. „Kyrie“ a „Benedictus“ z Wittovy 4 hl. mše „in honorem acti Francisci“ s průvodem varhan. 5. „Sanctus“ čtyřhlasý od Jos. Renna ml. 6. „Impromperium“ 5 hl. od P. Al. Palestriny. 7. „Sv. Václave“ čtyřhl. dle melodie z r. 1407. (harm. D. Orel). Potom při vystavené Nejsv. Svátosti: „Ve jménu Otce“ (nápěvy k Oltáři str. 106.), „Pochválena a posravana“ (náp. k Oltáři 107.), „Litanie k Nejsv. srdci Páně“ (dle dodatku k náp. Oltáře), „Pange lingua“ chorální, a po sv. polehnutí: „Anděl Páně“ dle nápěvů Oltáře str. 106.

Socha sv. Jana Nep. v Pardubicích. Mladoběcké „Neodvislé Listy“ v Pardubicích píší: „Socha sv. Jana Nepomuckého na náměstí, která dříve ve dnech svatojanských bývala hojně kvítím okrášlena letos byla zcela opuštěna. O výzdobu tu s příkladnou pečlivostí staral se druhdy provazník zdejší pan Rožek, týž však tráví nyní jeseň života u svého syna na venkově a s jeho odchodem jako by vymizela ze srdcí zbožných lidí láska k tomuto světcí“. K tomu dodáváme: Ačkoliv jest nám to velice divné kde se nejednou tolik zbožnosti a úcty k českému světcí u Neodvislých Listů vzalo, přec tento projev nutí k přemýšlení, proč se ani nikdo z katolíků nenalezi, kdo by byl opuštěnou sochu okrášlil. Na věci často zcela bezpředmětné vydá se i u katolíků často peněz dost a dost — ale na veřejný projev úcty k největšímu českému světcí se zapomíná.

Z Pardubic se nám oznamuje: Dp. katecheta Fr. Prokůpek se na naší obecné novoměstské škole již rozloučil. Byla to tichá, ale dojemná slavnost, kterou sbor učitelů s panem fidelem Vosykou v čele v neděli o půl 10 hod. připravil svému milému a upřímnému katechetovi na rozchodnou. Shromáždění žáci v tělocvičně zapěli nejprv pěknou píseň na rozloučení. Pan ředitel Vosyka na to ve jménu celého sboru učitelského rozesehlým hlasem loučil se s milým druhem, vzorným a šlechtným knězem, neuvěřitelně a plným katechetou. Poukázal zvláště na společný cíl práce kněze i učitele ve společnosti lidské — totiž na zúčastnění a povznesení lidské povahy přítích generací. Žák 5té třídy J. Řeja pěknými slovy děkoval jmenem všech žáků svému učiteli náboženství za všechny oběti, které tento po 9 roků svým žákům přinášel. Sl. okr. školní rada poslala k této slavnosti jako zástupce pana ředitele J. Svobodu, a sl. místní školní rada p. J. Haratického. Oba dp. oslavenci blahopřáli. Na konec promluvil dp. katecheta, nyní farář na Pračově. Tklivými slovy děkoval všem za veškerou lásku a ochotu, s kterou mu p. učitelové vždy vstříci přicházeli, povzbuzovali mocné díky k lásce Bohu a k vlasti, ku práci a šlechtným cílům. Děti usedavě zaplakali a nám všem přítomným satřpytla se slza v oku. Slavnost skončila zapěním hymny rakouské a hymny národní. Oslavenci s plna srdce volám ještě jednou: „Zdař Bůh!“

Úmrtí. V Medlešicích zemřel v pátek Hugo svobodný pán Wiedersparger s Wiederspergu o. a k. komoří, poslanec zemský a majitel velkostatku Medlešice. Nádherný pohřeb konal se v neděli na hřbitov v Mikulovicích. — V Třebechovicích zemřel 23. května vldp. Josef Řehák, farář Třebechovický na odpouštění a osobní děkan v 68. roce věku. Vrátil se několik dní před tím s pouťi Lourdebském osamocněl zánětem plic, kterému podleh. Pohřeb koná se v úterý o 10. hod. na hřbitov v Třebechovicích.

První slavnost dělnictva textilního koná se o svátcích svatodušních v Náchodě; jednati se bude o založení svazu zemědělského, případně říšského.

Česká továrna na pilníky zřizována byla v lednu v Křížkách u Svratky. Továrna patří firmě Ludvík Hájek a spol. Česká živnostníky na to upozorňujeme.

Perly národního učitelstva se Žamberka a okolí, pan Haber a p. Malý scházejí se u perličko moku, u perly žamberckých šidů, šída Parlhofra (ve fořtovně.)

Slavnost otevření průmyslového muzea v Chrudimi, v neděli konána, vydařila se skvěle. Pontifikální mši sv. sloužil J. M. vasp. kapit. děkan dr. Al. Frýdek, za asistace domácího duchovenstva a přítomnosti vldp. prof. Dra. Jos. Mršíka a vldp. vikáře Střebekého. Od kostela za svuků hudby pak šel průvod spolků k budově muzea kde nejprve k četným shromážděným promluvil jednatelem stavebního odboru, lékařník zdejší pan Labler a odevzdal budovu náměstku starosty, p. dr. Havelkovi. — Slavnostní řeč měl p. poslanec Adámek, který vztátně vyhlásil význam muzea. — Při hostině bylo přítomno přes 200 osob. První přispětek který přinesl pan Dr. Havelka patřil J. V. císaři.

Hus netáhne. Blíží se 6. červenec a naši Husité zase vybízejí český lid k oslavám Husovým. Pro „husitáké“ časopisy jest to pravou pochoutkou. V mnohém tom novinářském mosku vzplane hranice, se sklenice říšského pizeňského vyvstane postava „evatého“ mučedníka Kostnického, kvůli většinu nadšení vezme se nějaký krávk, v něm jsou obsaženy hrůzostrašné neomyšly v klášterních sklepicích, inkvizici a o těch černých klerikálech — a již se to vesele plše pro ten bodrý český lid, že s toho pak jde čtenářům až hlava kolem. Jsou mnohé listy, které by bez té husitácké horečky nemohly býti ani žurnalisticky živý. Ale letos pozorujem přec, že některé z těch listů již s těch husitáckých frází selevly. Patrně přišly k přesvědčení, že jest to zbytečno, že Hus přišli netáhne a slyšeti že ti „husitáci“ vůdcové naší doby avon činností a způsobem života tu nadšení, které kdysi ještě pro Husa bylo, sami valně seelabili. — Tak pardubické „Neodvislé Listy“, tedy časopis mladoběcký z pro Husa nadšený letos uveřejňuje úvahu jak ty oslavy Husovy leckde vypadají. Přičiněním několika fanatiků zapálil se hranice, lid stojí kolem, mluví o vědeckých věcech — a na Husa si nikdo ani nevzpomene. Ba mnozí ani nevědí proč ta hranice hoří. Pak se jde hezky do hospody, je velká „legrace“ a Husovu oslavu máš hotovou. Když svého času katolické časopisy takovým způsobem ty oslavy Husovy dle pravdy líčily, bylo jim hned spláno, že „uráďejí český cit“ atd. — a hle, nyní mladoběcký list donávrá to sám. Pisatel těchto řádků, když byl ještě žurnalisticky činným na Moravě, měl také příležitost obcovati před 2 roky oslavě Husově. V Blazicích přičiněním jistého zfanatisovaného rolníka uzenalo se obecní zastupitelstvo v předvečer 6. července zapáliti hranici. Vyšlo se na kopec, kde již policajt připravil kápu rošť a slámy; poněvadž se ta práci dostal 60 kr. neopomenul si vzíti sebou láhev kořalky, aby se na tu „oslavu“ posilnil. „To bude ohnisek“ libovali si kluci, jichž se dostavilo na kopec nejvíce. „To by se při tom pekly brambory“ toužili někteří s nich. Když tedy již se hranice zapálila, kochali se souseď pohledem na oheň a vyprávěli si, že to hoří lépe než když hořela Bartoňova stodola. Kluci skotačili, smáli se a doráželi na policajta, aby udělal ještě jeden takový oheň. V tom přiběhl zfanatisovaný rolník Kvěšala a a křičel: „Lidičky, vádýť přece oslavujem Husa. —“ A počal cosi klábasit o Husovi a o klerikálech. Sotva ale začal nadávat kněštvu, přistoupil k němu pan učitel a pravil: „Slyšáte, chodíte do kostela?“ „Já to nepotřebuji,“ odekl on. „Chodíte na pouť?“ „To bych se musel stydět!“ „Modlíte se?“ „To je moje věc — a ostatně, já nejsem klerikálem, nepotřebuji se modlit.“ „Nuže“ důrazně pravil učitel, „Hus to ale dělal — a tudíž také schvaloval. A když vy to zavrhujete — jete Husův nepřítel!“ Sousedé křvali blavou — a rozkurážený Kvěšala jaksi ochladl. Zabruchel cosi o zpátečnictví — a šel sapjet slout — do hospody. Podobných obrázků se jevílo dost i jinde. Odtud také lze si vysvětliti, že ta husitácká horečka v mnohých časopisech ochladla a že ti páni již domávaj, že ty oslavy jsou jen holou komedií na balamucení lidu.

Upozorňujem pp. čtenáře t. l. na splek „Oslava Husova“ v níž srozumitelným způsobem jest pojednáno o bezdůvodnosti oslav, které se každoročně ku počtu Husově v některých místech konají. Objednávky vyřizuje administrace t. l.

Třináctiletý smřivec. V Čajkovicích u Jičína probodl dne 11. t. m. 13letý Fr. Kulicha zámečnického učedníka Fr. Podzimka. Oba chlapci na sebe již delší čas nevraždili.

Osobní vstátník učitelů. Na trvalý odpočinek dán: Karel Hladík, řídící učitel v Česově (šk. okr. jičánský). — Ustanoveni byli při měšťanských školách učitel náboženství: P. Jan Řezníček, ve Vamberku (šk. okr. okres. rychnovský), P. František Hodura v Králově Městci (šk. okr. okres. poděbradský); — při obecných školách řídícími učitel: Josef Dvořák v Telecím (šk. okr. okres. poličský), František Voříšek v Blatně (šk. okr. okres. chrudimský); — učitel, pokud se týče učitelkami: Ed. Lidmila v Červ. Janovicích (šk. okr. okres. kutnohorský), Otakar Nigra v Petrovicích II. (šk. okr. okres. kutnohorský), Ant. Košťál v Zálesí (šk. okr. okres. rychnovský), Jindř. Grubhoffer v Telecím (šk. okr. poličský), Josef Gabriel v Šachově (šk. okr. okres. rychnovský), Josef Podolský ve Voděraděch (šk. okr. okres. rychnovský), Jindřich Stahl v Čestvicích (šk. okr. okres. rychnovský), Josef Kubias v Černíkoviciích (šk. okr. okres. rychnovský), Josef Frýbl v Javornici (šk. okr. okres. rychnovský), Alois Řehák tamže; — podučitelé pokud se týče podučitelkami: František Moravec v Suchdole (šk. okr. okres. kutnohorský), Johana Kramlová v Hoře Kutné, Emilie Němečková tamže, Ant. Löfler v Kteseticích (šk. okr. okres. kutnohorský), Františka Brtounová v Bystřem (šk. okr. okres. poličský), Karel Paukert v Bohoně (šk. okr. okres. poličský), Amalie Černáková ve Vamberku (šk. okr. okres. rychnovský), Marie Vichova v Kostelci nad Orlicí (šk. okr. okres. rychnovský), Adolf Obst v Týništi (šk. okr. okres. rychnovský), Josef Be-

zámek v Solnici (šk. okr. rychnovský), Antonín Lejaek
ve Vysočém Mýtě.

Posvěcení nového kříže tak zv. „Božích muk“ ve Velkých Běcharech u Kopidlna, kterýs na svůj náklad vysokorodá paní hraběnka Gogina a Ervin hrabě ze Šliků, majitelé panství postaviti dali a obci Běcháře věnovali, konati se bude dne 2. června o 2 hod. odpol.

Tamburaši chrasteční pořádali v neděli, dne 10. t. m. Zeyerův večer. Hudební křesla programu provedli tamburaši tak precizně, že to vzbuzovalo obdiv všeho obecana. Jen krátký čas uplynul od té doby, co spolek tamburašů se ustavil — a již tak překvapivě účinek. Je vidět, že všichni pp. členové a opravdoví zápalci nžali své činnosti a pro Chrasteční společenství život získají si zajištění velikých zásluh. Návštěva a místa i okolí byly volice četná. Z čistého výnosu bylo věnováno 30 K ve prospěch chudé mládeže.

Z Hlinska. Na neděli, dne 19. t. m. ohlášena byla v našem městě veřejná schůze lidu. Již v pátek před tím oznamovaly volající červenobílé plakáty na roszích, že v neděli savitá do Hlinska nový apasitel národa českého, poslanec Kiofáš, aby pojednal o pol. situaci a poměrech nároshospod. Kdo jen poněkud pana poslance zná, tžšíl se, že zase jednou uilýř ohnivou, vše drtící, bombastu pínou řeč. Neš stalo se něco jiného. Bratr Kiofáš se nedostavil, ani se neomluvil a místo něho přijel bratr Kovařovič, aby za námo lálal kopl. Při zahájení schůzi o 10. hod. dop. p. Chmelíkem, byli voličové Kiofášoví mesi přitomnyí v mendiě, taprv pondžji do schůze se dostavujice, takže vyzvání p. zahajovatele, aby za předsedu byl zvolen sdějící purkmiř p. Fiala, vyznělo na prázdno. Na tuto okolnost dobře asi počítali sdějící social. demokráte, kteří dostavili se záhy v plném počtu, jejičá uniovně snase podarilo se prorazit svoje předsednictvo. Tím ovšem řečník octl se v poněkud nemilé situaci. A ačkoli v řeči své, pojednávalje o poměrech na říšské radě, počínal si dosti opatrně, aby nenarazil, přece přel ta chvíli byl předsedou zakřikován. Po něm přihlásil se k slova social. demokrat Ackermann, vytýkaje jmenovitě poslanci Kiofášovi bezcharakternost, obviňoval jej že se dává uplácti octi s i z jiných s mravopodstatnosti se zrovna nerovnávajících kousků. Tak se dostali národní s beznárodními do řečnícké potyčky a z obou stran vyšlo špinavého prádla až až dost na povrch. Schůze octe které jistě křaby tolik očekávali, skončena k nevelké radosti národních dělníků, kteří na svého poslance jsou velmi roztřpeni.

Z České Třebové. V neděli, dne 19. května t. r. pořádala „Občanská beseda“ v Parníku u České Třebové veřejnou schůzi, na níž přednášel p. Dr. Štěpán Berk a „rolnictvu a jiných stavech v národě.“ Těmito „jinými stavy“, jsou nejspíše klerikálové, neboť se po schůzi ok jiném nemluví, než jak pan Dr. „rozal klerikály“. Pan doktor rozebral též školekou otázku klerikálů a tu rozumí se samo sebou, že tyto chtí udržeti lid ve štetí nevědlostnosti čehož důkazem jest, že žádají čestiletou školní docházku na místě dnešní osmileté. To však pan doktor zapomněl říci že tato žádá se jen pro školy takové, kde učí děti několik roků sedí ve třídě jedné při té největší pilnosti — pro školy jednadvoutřídní. V náhradu, za stracená dvě letá žádá se však čtyřletá návštěva opakovacích hodin, což všecko pan doktor buď neví nebo věděti nechce. Rolnictvu odporučoval záložny Raiffeisenovy a při tom zase zapomněl, že klerikálové nejvíce záložny táce založili. Při tom mimochodem podotýkáme že „ovčeni“ pan doktor při přednášce pro katolíky měl jedinou výraz totiž: „Černí zakuklenčí“.

Z Damníkova u Lauškovna. Od 1 do 17. t. m. konali v Damníkově tři kněží Redemptoristů ze Svitav renovaci sv. misie se akvélým v sledkem; ze 2018 dnů přistoupilo 1138 ke stolu Páně. Těch několik nepřátel a vlašných katolíků, kteří bohužel v obci nyní na špičce stojí a proti misii ložáků roku bez výsledku buntují, zachovali letos, aby se op neblamovali, úplný klid. Náboženské nadšení v lid jeví se zvláště, když konáno jubilejní procesí z Damnífkova do sousední obce Rudoltic. Nepřehlédá fada mužů, ten i mládež účastnila se této pobožnosti. Bylo to divadlo uchvacující, kterému i zarypříteneč zásad Volfových účtu odepřiti nemohl.

Ze Svinčanu. Velkou jubilejní manifestací pout pořádá duchovní správa ve Svinčanech ze strany Vápený Podol, Helfmanův Městec, Choltice a Přelouč v sobotu dne 1. června b. r. přes Prahu do Staré Boleslavi.

Z Banima na Polěšsku. Obnova svaté missie dšet. otcí řádu Božského Vykupitele ze Svítav od 6. do 10. května t. r. konaná neminula se z výsledkem. Mnoho lidí a mezi nimi i naši páni učitelové přijali sv. svátosti. Ranní kázání měl dp. P. Fr. Bureš, večerní hledaný missionář P. Jan Meister. Zvlášť dojemná byla slavnost křesťanská která nám nikdy z paměti nevymizí. Bylo to milé volebné okamžiky, kdy duše jacobu opouštěla tyto vědní strasti, které denním jsou našim údelem — a přiblížila se k Tvůrci všeho blaha, k Bohu.

Z Kutné Hory. Snad nikde s větším napjetím nebyl očekáván příjezd J. B. M. jako na Kutnohorsku a to zvláště z ohledu tom, jak zachová se staroslavné královské město Kutná Hora, ono město, které hned na počátku činnosti své J. B. M. prohlásil za místo své rodné. Bylo sajisté všem v dobré paměti, jak před dvěma lety za příležitosti nejed. pastýře do Kutné Hory u příležitosti svátců chrámu Páně Nejav. Trojice tajně i veřejně agitováno bylo proti jakémukoliv uvítání spolkového náměstka, který přicházel konati funkci posvátnou. Chvála Bohu posledn. pobyt J. B. M. otevřel oči plemným a jeho tak křivo osvědčena láska k národu i těm ostatním. Dnes možno říci „Veni, vidi, vici“. Přišel jsem, viděl jsem, zvířtil jsem. Dnes konečně uznáno bylo, že slechetné snahy je ho vlastenecké i náboženské nesou se za jediným cílem, povraždění národa našeho a také zmaření jeho slavné v Kutné Hoře bylo manifestováno. Máme tedy, že Kutná Hora postavila se ze všech měst první v řadu těch, jež dlouho stíhaného, podceňova-

nábo a hamoběného miláčka lidu skvěle rehabilitovati nábo. My, kteří jsme byli účastníky příjezdu J. B. M. dne 6. května, nemohli jsme se ubrániti hlubokému dojmů, vidouce to skvělé přivítání, jehož se mu dostalo. Slavná městská rada v čele s p. purkmistrem a poslaneckem Macháčkem, všechny spolky s prapory, zástupcové všech úřadů a škol, mládež i dospělí a duchovenstvem a jásosem vítali svého pastýře dobrého, láskou k lidu svému planoucího. Nešťastné zástupce lidstva do mnoha tisíců vrombil cestu kudy od Červených Janovic přijeti měl povoz, vezoucí J. B. M. Stránskýmu, kteří s p. pol. radním Hrabákem udržovali pořádek, stáli dafilo se udrželi v klidu ty tisíců se davy věřících ve skvělé osobnóhých ulicích. Jako moře počalo se vlniti množstvím to, když objevil se ndp. biskup a všichni valili se blíže, aby Ho ušřeli, aby Ho alyšeli. Sestoupiv u kostela sv. Jana blízko kamenné kašny vítán byl p. purkmistrem, který vyjádřoval své pětšení, že možno mu přijati tak osvěděného českého biskupa ve sděch staroslavné Kutné Hory, která vždy byla katolickou a katolickou i bude. Stejnou všu kladl i na náboženaké přesvědčení obyvatelstva p. arciděkan Vorlíšek jménem věřících a shromážděného duchovenstva, které se všech stran se sjelo. Provázen p. purkmistrem dal si představití ndp. biskup jednotlivé korporace všude jsa uvítán a láskou patronou. Sl. Benešova podala Mu skvoznou kytiici. Když pak všichni funkcionáři představení byla sice předsedou a rostové všech živnostenských spolků, fomeslnické jednoty, sboru ostrostřeleckého, veteránského, obou dobrovolných sborů hasičských a jiných, hnal se průvod ku chrámu sv. Jakuba. Tu uvítán byl ndp. velepastýř zástupci středních škol a před samým chrámem zapěna píseň „Svatý Václave“. U dvěř chrámových drůšička jménem šákyn novou podala Mu kytiici a poté v naplněném do posledního místečka chrámu měl J. B. M. kázání, jež zanechalo dojem hluboký svou sílou a přesvědčivostí jakož i úchvatným, J. B. M. vlastním přednesem. Po kázání následovalo birmování studujících. I oba následující dny byly dny svátečními pro Kutnou Horu a kdekoliv J. B. M. se objevil všude uvítán byl a láskou v pravdě oddanou a s vroucí přichylností. Město po všechny ty dny oděno bylo v háv slavnostní a v některých domech skvěly se i obrazy J. B. M. Byly to nezapomenutelné dny a v nich teprvé ukázala se Kutná Hora v pravé podobě města skrz naskrz katolického. To nejsou červánky jitra, to plné radostné jitro probrzení katolického ducha. Kutná Hora se opět nalezla a jak zahanběné král se vedl ní ona města, která po duši tak ušlechtilou, po mše tak na výost povzneseného, po svého obětavého vřtečného syna neměla ničeho, leč ledový chlad nebo hrubé výpady. Kutnohoranům a jejich zástupci pře jeme: necht květa a mohutní ten duch, který tu tak záživé se osvědčil. Víme, že tato manifestace zástupců města najde své nepřátely, že budou snad kaceřován a na pranyř stavění, ale to až je nezalekné. Proti jed notlivcům mají za sebou všechno občanstvo, které j dověde obhájeti a každou hanu a urážku tím větš přichylností a láskou odmění!

Ze Zábřeha. Dne 9. května zavítal k nám nejšťastnější náš arcipastýř Eduard Jan Nepomucký Brynych. Uvítán byl slavně. Na hranicích farnosti zábřehské a Novodvorské uvítalo nejšťastnějšího pana biskupa banderium čítající 40 mužů ve stejnojmenné Pípadnou řeč pěkně proslavil Jeho Biskupské Milosrdnosti Habrkovičky pan Václav Vobořil, jako náčelník banderia. Při vjezdu do osady Zábřehské hasiči se Zábřeha, od Sváté Kateřiny, z Lišic a Habrkovic společně s hudbou uvítali milovaného arcipastýře u slavnostně zbudované pod dohledem a péčí p. Františka Tomkové cestmistra v Zábřehi; za všechny obce jichž pp. starostové a radní v plném počtu se dostavili, uvítací řeč J. B. M. přednesl pan Karel Rosický, když umlklí jásavé fanfáry vítající našeho vrchního pastýře. Pán místní administrátor P. František Kratochvíl uvítal nejšťastnějšího p. biskupa jako otce nás všech katolíků, jako neochráněného zastance sváté naší víry jako velkého syna našeho milého národa. Za školní dívky oslovila přiměřeným uvítáním J. B. M. žáky třetí třídy zábřehské Anna Káčovská. U kostelního jasný a otcivý patron kostela Zábřehského Jeho hraběcí Milost Emerich z Chotků a Wognauů připadnou řečí uvítal vznešeného hosta, Jenž všecek pohout mohl všele poděkoval. Ve Svém kázání mezi mládí svato poukázal milovaný náš arcipastýř na to, že jen jediní mají pravá víra, již jako drahý klenot neporušeně střeží matka naše církev katolická. Vyzval nás katolíky, abychom věřili i svatého náboženství, abychom neustyděli se zaň, abychom hnuli láskou synovskou k sváté církvi naší. Při skoucení před dokázal J. B. M. jak dovede hned zláskati si srdce dítek a jak hravě přivede dítky k odpovědím i na věci nejtěžší ze svatého náboženství. Krásnými zpěvy zpívanými na 40 děvat, a dovedným doprovodem na varhany dojíždě srdce všech místní p. řídící učitel Jan Zdražil. O poledne zase za velité části zbožného lidu a za slavného průvodu banderia odjížděl vznešený host z útrob obce naší. Kéz Báh ještě dlouho nám zachová B. M. kéž ještě několikrát za přičinou svatého barmování dopřeje Mu navštívit kollikturu naši, v všichni od největšího až k nejmenšímu, od bohaté až k tomu nejchudšímu k Námú Ineme láskou dětinám

Z Křehlob u Čáslavi. Dva krásné dny prošla naše osada ve dnech 13. a 14. t. m. Uvítání mohla ve středu svým vznešené hodností a vkusnějším množstvím národních, byli to J. J. Kaňka ze Svarcenbergů, J. M. nejd. p. biskup Edvard Jan a vya. důst. p. kapitulní vikář Dr. A. Frydek. Sjel se vynikající tito mužové u nás u přiležitosti udělování sv. birmování. Již dne 13. odpoledne odpočinutí se celá osada v slavnostní roucho, neboť ten den p. jiti měl dědičí rodák a čestný občan vya. důst. p. děkan Dr. A. Frydek. Zastaviv se na krátkou dobu v Čáslavi zavítal k nám k osmé hodině večerní v vítání jva čestným občanstvem, které spolu s hasičskými sborem uspořádal mu zašavenčí s lampiony, hubičkami a stříblov. Dojat děkával vesp. kapit. děkan pozdravemě, že oslava tu ne pro sebe běže, ale že doslova cíť, že platí nejd. p. biskupovi a celé církvi a společnosti všelky, aby tomuto biskupu a církvi věřili sůstali. Celý lesk slavnosti zasáhl ale dne 14. t.

Již časně ráno burcováno bylo obyvatelstvo mehatnými ranami mhojádřít, které oblažovaly, že započíná den veliký, na nějž kde kdo se těšil. O páté 8 hod. přijel p. patron J. J. Karel kníže ze Švarcenbergů a k 8 hod. přijel adp. biskup směrem od Močovic, provášen banderiem, hašiči a bratrským spolkem s praporem, kteří doprovodili milovaného pastýře s velmi krásné odobené osoby své do osady naší. U brány shromáždilo se již zatím nečetné množství lidí s duchovenstvem, p. patr. komisařem K. Slavítkem důchodcem ze Sedlice a s pp. starosty z Krehleb a ze Žák, Václ. Duškem a Frant. Klosem. Jak u brány odobené napsy: „Vznešený veleknězi, veliči Čechu, budíši vítán!“, „V křesí naše spása“, „S vírou jest láska“, a „apoštolské práci Tvé řehnej Báh“, stanul povoz J. B. M. vystoupil vsdp. kap. děkan a hlasem pohotvým vital J. B. M. na prahu své rodné vesničky. „Již po třetí“, tak pravil, „mohu uvítati velepastýře v Krehlebach. Poprvé jako žáček a biřmovanec jsem vítal, po druhé jako rektor semináře (1877) a nyní po třetí jako kap. děkan. Po reminiscenci této ujišťoval adp. biskupa, že jeho rodáci zřetunou věrni církvi zastojí. J. B. M. pohnut děkoval za krásná slova a katol. i pravdivá. Na to předstoupil duchovní správce a jménem osady a biřmovanec po uvítací řeči své pronel přání aby Pán Báh J. B. M. dlouhá leta zachováti ráčil. Jménem dítek uvítala žákyňe Antonie Procházková ze III. třídy. Přívod hnal se ku kostelu, kde J. B. M. nechtěl vřimlouvati svoji všechny přítomné. A jako dospělým v srdce dovedl se vmluviti nejd. p. biskup tak i dítkám. S jakou radostí odpovídali. Biřmování bylo 318. Po dokončených obřadech děkovala J. B. M. žákyňe Anne Dušková v procištěné básni. O 6. hodině odpolední vracel se nejd. p. biskup zpět do Kutné Hory doprovázen díky a žehmáním všech. Květa dāt. p. gen. vikář odejel druhého dne 18. května do Hradce Králové, zanechávaje nejen posilu duchovní rodákům svým ale i pomoc hmotnou. Pán Báh račiž oba naše nejryššř hodnotnější církevní dlouho, dlouho zachováti. Ku konci jest se nám zmíniti, že chrám Páně zastřkvěl se v rouchu novém, již vnitř i vně obnoven. Přispěl na to J. J. pan patron kníže, vsdp. gen. vikář Th. Dr. A. Frýdek a benefi. ciāt. Všem dobrodincům vrouel díky!

Z Křesetic u Hory Kutné. Dne 16. května zavítal J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych do Křesetic, by udeřoval sv. biřmování. Mezi ta četná letošní ardečná a upřímná přivítání jakých se ndp. arcipastýři dostalo, patří vším právem též přivítání v Křeseticích. Bylot v pravdě upřímná a ardečná, jaké připravili osadníci Křeseticůi svému čestnému občanu. Již kolem 7 hod. očekávali ndp. arcipastýř u slavobrány, již zdobil nápis: Velekně vítěj nám! J. B. M. vyjelo vstříc rolníckých banderům majje v čele p. Volného s Křesetic a p. Skálě s Chrástu. Za zvuku papežské hymny přijel J. B. M. doprovázen vedp. kanovníkem Drem. Soukupem dp. Dr. Novotným, bisk. ceremonářem a dp. vikářem Karlem Vorlíčkem. Nejprvé uvítal J. B. M. místní profesor Al. Novák případnou fečí, v níž zmínil se o návštěvě J. B. M. před 3 roky, o zásluhách jeho jež získal si ndp. arcipastýř zřizněním duchovno správy v této obci. Pak uvítal ndp. biskupa pan Ondřej Gerlický, patr. účetní, jako zástupce vysokorodé pl. patronky, pak p. starosta Al. Vlasák jménem zastupitelstev všech obcí, dále p. řídící učitel A. Kmoníček. Jménem spolku uvítal J. B. M. pan Jan Jelínek, velitel hasičského sboru a dcernka jeho ž. kyné Antonie Jelínková uvítání přednesla za školní dítky. Za zvuků hudby ubíral se ndp. biskup doprovázen spolky, hasičským a živnostenským s praporem jakož i množstvím lidu do farního domu a odtamtud pak do chrámu Páně, před nímž uvítala J. B. M. též sama vysokorodá pl. patronka Johanna ze Schöbrunn paní na Dumoulině. Ve chrámu Páně měl ndp. biskup feč, v níž účvatnými slovy líčil vznik účty k patronce českému sv. Janu Nep. a vybízel všechnu osadníky, by ždělali vždy věrní sv. víře katolické a níž sv. Jan trpěl, kteron sv. Cyril a Metoděj, a Václav a otec vlasti Karel IV. vyznával. Dítky škol ukázaly vědomost o pravdách sv. náboženství i neboť na každou otázku J. B. M. správně odpovídal. Obzvláště pochválil J. B. M. vhodný zpěv dítek p. mái sv., což horlivěmu p. řídícímu zajisté ke slonží a jež jen těšiti může. Biřmovanců bylo 330. Po obřadech navrátil se ndp. biskup do budov farní doprovázen opět hudbou a spolky. K hostině dostavila se též vysokorodá pl. patronka, a ta chvilu odpočinku byla velmi srdečnu a nenucenou zábavou. Kolem 4. hodiny rozloučil se ndp. biskup a odejel do Kutné Hory. Pouty J. B. M. mezi námi zůstánám v milé paměti a jenom sobě přejeme, by d. brotlivý Bůh — zachoval nám toho mužného obránce sv. víry, biskupa v pravdě lidu českému oddaného dlouhá a dlouhá léta k ozdobě sv. církve katolické a drabě vlasti české, aby věku nástupce Petrova Lva XIII. dosáhl.

Z Bykámě. Za svěžího jitra dne 17. t. scházely se davy lidstva z rozsáhlé naší farnosti, svého vrchního pastýře, ndp. biskupa, který to dne na Bykáně ku generální návštějce zavití má dostojeň přivítaly. J. B. M. vyjelo vstříc četné baderium provázené hudbou a sbory hasičské tr s hudbou. Se slavností, mohutné, věžovité bráky kynul J. B. M. vstříc nápis: „Na Bykáně Pastýř dobrý vítán buď! Tráť duch se sklání nám k poobnání a víru seje v naší bradř!“ Když J. B. přijel ku bráně, přivítal jej místní pf. farář Jo. Vašák za duchovenstvo, p. Edvard Teklý, inspektor panství svob. pána Bedřicha z Dalbergů v Malešově jako zástupce patrona, potom p. Jos. Chalupa včelky přifařené obce a p. Josef Moravec, řídící tel. z Malešova za sbory učitelské. Za školní dnu přivítala J. B. M. zákyně M. Pospíšilová. Ko

pak lákyně M. Klímová J. B. M. pěknou kyticí podala, ubíral se ndp. biskup pod klenbou seleně mohutných lip, dále řadami mládeže školní do fary, odkud po chvíli duchovenstvem provášen kráčet do kostela, který velké ty sástapy lidu nikterak pojeti nemohl. Až ndp. biskup toho dne byl churav, házel přec slovo Boží, plně vroucí víry způsobem právě apoktolakým. I mládež školní skoušel tak mile, že získal si srdci všech. Břimovaně bylo přes 600. Odpoledne pak navštívil ndp. biskup i zámeckou kapli v Malešově a pouťal kapli Rodičky Boží v Rostěti. Zajímavé, že děd J. B. M. po přelstí, Karel Kamper, byl před r. 1890 panství Malešovského fidelelem. K tomu odnášela se slova uvítání drážnický K. Cirklové v Malešově:

„Na půdě našich otců staroslavně nám, Velekněti, vroucně vítán buď!
Malešov Tvoje hostil předky slavné,
což blahem naši plní hruď. —
Niv selen bujnou, moře zlatých klad
srak jejich s těch obzírál:
těch správu měli svého času —
než Ty jdeš k nám co duši král!
Osení Boží seješ v srdce uivy,
by na nich skvetl něžný víry květ,
cít lásky k Bohu vroucí, čarostklivý,
pro dobro nadšení a svatý valet!
Skrvot svatě víry i dar fočí sladký,
Svatováclavské naše dědictví,
jež všípily nám v duši zbožné matky,
i heslem Trým se hrdě avětu ství!
Buď vítán v dávném sídle předků Svojích,
jež milou zveme naši odtěnou —
Kde zraky Tvoje s láskou spočinou,
Ti třeba zkvítej v roji péčí Tvojích!

Z Dobrušky. I naše obec přinesla hold J. B. M. při jízdě do Solopisk, až již jmenem jejím vítán byl ndp. biskup v Suchdole. Celá obec ozdobila se prapory a zelení a obecní zastupitelstvo s p. starostou Spinkou očekávalo J. B. M. a prosbou, aby ráčil navštívit starobylý kostelíček jejich, zasvěcený českému knížeti sv. Václavu, který obec svým nákladem dala vně i vyzdobiti; ndp. biskup překvapen touto láskou vyslyšel prosby ty a vykonáv návštěvu chrámu, v němž odpovídá rod bývalých p. Dobrušských, odebral se pak k Solopiskům, zenechá- vaje věčnou vzpomínku v srdcích občanů našich.

Z Vítku u Kutné Hory. Na cestě vísitací do Košic projížděl nej. p. biskup i uvědomelou obcí naší. Naše občanstvo, které v nej. p. biskupovi našlo dobrého vyslyšitele proseb svých, připravilo mu uvítání co nejrodechčejší. Ze všech obydlí vlály prapory národních barev a na kraji obce sbudována byla nádherná slavoobrána, u níž vítali nej. velepastýře zástupcové obce, spolek dobr. hasičů a množství obecnstva. Na to s láskou celý ten veliký zástup hnal se za nej. p. biskupem a vedl ho do Košic, kde na hranicích přijalo banderium J. B. M. do svého středu a doprovázelo ho k slavoobráně, u níž zastupitelstvo obecní, duchovenstvo, školní mládež a pp. učitelé a množství osadaňků s jásotem ho přivítali. Byl to nezapomenutelný den pro celou farnost, která slavila ho jako největší svátek. Bůh šehnej a zachovej Jeho Bisk. Milost!

Ze Suchdola u Kutné Hory. Již dávno před přijedem J. B. M. sešli se starostové všech obcí farnosti zdejší a to o své újmě, bez jakéhokoliv popudu cizího, aby porokovali, kterak nejlépe a nejslavněji přijati J. B. M. na vísitací cestě jeho. Uneseno reprezentovati se co nejúctěhodněji, jak sluší před tváří takového muže jakým vždy osvědčuje se již od počátku J. B. M. A také uneseno to vykonáno s chvá- lyhodnou pozorností. Mohutná slavoobrána při ústí silnice česáské na náměstí plně zeleně hlásala, že přijede J. B. M. bude přijedem vítězoslavným. Oby- vateletvo v povznesené, slavnostní náladě scházelo se již od časného jitra, kdy otkáající rány stěhly spo- jené s budičkem oznamovaly, že den tento jest pro celou osadu dnem velikým. Rolnictvo vedené p. Vitem mladším, synem statkáře a c. k. důstojnickým zástup- cem na švarné vyzdobených koních, počtem padesáti, vyjelo na hranice farnosti k Přitoci, kde spolu se zástupci obce Miskovické očekávali J. B. M. Hned, jak stanul povoz J. B. M. popojel ku předu p. Vít a vítal slovy srdečnými velepastýře, jež pak neméně vše přijal na hranicích obce p. starosta z Miskovic Čeněk Pauš, tlumče v řeči své onu nečlenou radost, že jim obyvatelům Miskovickým dopřáno té cti první J. B. M. uvítati. „Račte přijmouti“, končil vítání své pan starosta, „jmenem všech pevně ubezpečení lásky a tr- valé úcty naší a spolu prosbu, aby V. B. M. jako dosud i nadále neobroženě hájila zájmy sv. Církve a drahé vlasti naší a povždy vítězně čelila čestným ne- přátelům milovaného nezlíného království Českého.“ Všecka obec Miskovická oděla se hávem slavnostním, domy, škola i kaple ozdobeny po celé tři dny, kdy projížděl obcí J. B. M. v samou zeleň a prapor. Na křižovatku pod Vysokou vyšla vstříc průvodu hudba a tak za veselých svuků a za blaholu svonů vjížděl J. B. M. k Suchdolu. U brány případnou řečí přivítal nej. pastýře p. farář a jmenem p. patrona vysokoro- děho p. barona z Dalbergů zástupce p. inspektor Ed. Teklý s úřednictvem zdejšího panství. Jmenem zastupi- telstev všech obcí přifařených promluvil p. Pěvratil, starosta městský a jmenem hasičstva Suchdolského, Mi- skovického a Dobrušského p. Č. Poapřil statkář a před- seda sboru z Miskovic. Drážička Aloisie Skalová, doc- ruška správce velkostatků podala J. B. M. yticí a vítala jmenem šáků a p. říd. učitel E. Bayer jmenem učitelstva. Břimovaně bylo na 620. Pohnut děkova ndp. biskup za tyto projevy lásky, které jdou tu od srdce, jak dosvědčila promluva J. B. M. jež uchvátíla všechny a i mužům do očí vtiskla slzy radosti a nadšení. Jest-li občanstvo zdejší již dříve ludo k J. B. M. horlivě čítajíc jeho spisy a zvláště překrásné úvodníky „Ob- novy“, pak nyní tato láska zvláště rosou požehnání apoštolského přinese užitek veliký. Slyšeli jsme, kterak

i ti, kteří dosud stranou stáli, nemešli si dosti vy- nachvátiti láskavost, dobrotu, erdečnost ndp. biskupa a šel jeden hlas: „Pro takového biskupa bychom šli do ohně.“ Když pak o 4 hodině J. B. M. ubíral se zpět vystoupil p. starosta z Dobruš a člen okr. ná- stupitelstva a okresní školní rady a děkova J. B. M. pravě: Byl jsem požádán osadaňky farnosti Suchdolské, abych dále V. B. M. tlumočil upřímný hold našich obcí. Plním uložený mi příkaz hluboce dojat, neboť vím dobře, že díky naš neplatí jen našemu velepastýři, nýbrž také upřímnému, velkému Čechu, který v tebké době neleká se sástatí se lidu českého na místech nejvyšších, který ukásal se býti vsorným mluvčím svého národa, k němuž hrdě jako věrný syn se hlásá J. B. M. Za to vše ráčíš přijati V. B. M. náš vroucí dík a naše ubezpečení, že toho vědy věčné vzpomí- nati budeme a vroucím přáním, aby V. B. M. i na- dále lid český a jeho svatá práva přisní svou prová- zeti ráčila.“ Řeč tato končila se hlasitým provoláním „slávy“ a když povoz J. B. M. za svuků hudby se hnul ke Kutné Hoře dlouho a dlouho ještě pobíhali všichni za nej. velepastýřem šehnajícím Mn v duchu, aby Pán Bůh ho chránil a zachováti ráčil.

Náhle úmrtí. V noci ze dne 22. na 23. t. m. raněn byl mrtvici pan Tomáš Vaško, c. k. poštovní pokladník v Hradci Králové. Dne 22. večer byl ještě na pobožnosti svatojanské v kostele seminářském. — Byl to úředník svědomitý a u všech kdo ho znali oblíbený. Vynikal také příkladnou zbožností. R. i. p.

Různé zprávy.

Z Litoměřic. Dne 18. t. m. zemřel zde ndp. kapitulní děkan dr. Rahák. Zemřel narodil se 8. května 1811 v Mnichovu Hradišti a na kněze vy- svěcen byl 4. srpna 1834.

Katolíků přibýlo vloni ve Spojených seve- roamerických státech o 645.000 duší; jsou to většinou výtěžňovalci. Všeck katolíků jest tam 10—11 milionů. V severní Africe na počátku minulého století bylo die- pastýřského lidu biskupa z Constantiný 16.000 kato- líků. Nyní jest jich tam pát milionů.

Svatojanských pouťníků přijelo do Prahy na třicet tisíc.

Smíchovský text pašijových her v Americe. Anglické listy v Chicagu vycházející přinesly v těchto dnech obšírné zprávy, že v Chicagu v divadle Thalia provozovány byly hry pašijové die textu J. Paulyho ve velikém úspěchem. Hry hrány byly denně po celé dva týdny za velikého účastenství jak ze strany české tak i anglické a vzbudily takový zájem, že budou provozovány též na jiných místech v Americe.

Nový způsob konfiskace časopisů zaveden byl v Belgii. Stává se totiž často, že konfi- skace přijde, když již celý náklad jest vytištěn aneb z větší části expedován. Aby v davatelé nebyli nu- ceni činit nové vydání, jsou die přání vydavatele zá- vadné články pouze vystřihány načež jest možno čísti bez závary expedovati.

Německé pošty. Již několikrát se nám stalo, že dopisy, které jsme zasílali do Německa, do- šly zpět s německou poznámkou, že prý úředníci če- ské adresy nerozumí. Tak jedna adresa zněla: Ctěný pan Ant. Schelle, optik Berlin, Lindenstrasse 48. A této adrese, která z větší části jest německou úřed- níci berlínský nerozumí. Zášť Prusáků proti všemu českému jest opravdu úžasnou. Kdyby si některý če- ský úředník něco takového dovolil, to by bylo hned obžalob a bouří. Ale ti boží Čecháčkové si mají ne- chat líbit všechno. Vždyť si páni od nich nejvíc přejí: Platit — a hesky mlčet.

Občan Millerand, socialista a min. ob- chodu ve Francii má 9000 fr. jako poslanec, 60.000 fr. jako ministr, 170 000 na reprezentaci, dohromady 239.000 franků ročně čili 20.000 fr. měsíčně a 700 fr. denně. Ubohý proletář.

Smutné zjevy. Ve Val. Meziříčí zastřelil 17letý žák odborné školy Fr. Kotáčka svou 23letou milenkou Štěp. Rackovou — a pak usmrtil sebe. — V dopise který zanechal přše, že člověk zabíjí to, co má nejmilejšího. S úplným klidem prý se při- pravuje na svůj čin — a také milénka že jest se vším srozuměna. Mrtvoly jejich nalezeny byly v bytě Rackové na loži. Ona měla hlavu ovinutou myrton a nad ložem visel obraz kterak anděl smrti unášá dvě milující se bytosti. Kotáčka byl vášnivým čte- nářem „Moderní Revue“ a „Nového Kultu“, tedy časopisů to moderních. Také dopis psán jest slohem dekadence a připomíná některé úvahy z „Nového Kultu“. — Marie Ketrková, 16 letá dcera domkař- v Oubolících porodila dítě které nechala ležet na dvorku tak že zahynulo. Snad některé listy i tyto zjevy nazvou — pokrokem.

Kultura v Prusku. R. 1899 v Prusku uza- vřelo šatek 2009 mužů a 3428 žen, kteří se neumějí po- depšati. Pašti se vůbec neučili. Kdyby tak Prusko bylo zemí klerikální to by listy pokrokové, které pro- testanství všude sedrují, lástily.

Die úředního čítání jest napočteno ve Vídni 102.973 Čechů, 1446 Poláků, 1829 Slovinců. Němeč pak 1.385.955. Die soukromého čítání napo- čteno však Čechů třikrát tolik.

Tábor lidu v noci. Sociální demokraté z Floridsdorfu a Nasdorfu chtěli na výšině Leopoldské pořádati tábor lidu. Poněvadž jim to bylo odepřeno, sešli se tam v noci. Právě o půl noci začala přednáška. Ale než řečník ukončil byla již tu jásná policia z Vídně, na telegrafickou žádost z Nasdorfu povolána, která soudruhy a soudruhy rozebírala a řečníka satkla. V referátu náčelníka policie jest mezi jiným uvedeno, že policie zastala soc. demokraty, kterak poslouchajíc řečníka leželi na zemi v milostném objetí se soudrud-

kami. Takový tábor lidu při němž se hned máše přetovat „volná láska“ jest soudruhům a soudruškám nad jiné vítaným.

Lidské bestie. Manželé Bratukovi v Bra- sadorfu v Štýrsku savraždili své vlastní dítě, načež die vlastního pítanání mrtvolu upekli a snědli.

Natiční zápalky vyrábí pouze pan V. Scheinost v Sušici a jsou označeny slovy „Ve prospěch Ústřední Matice Školské“ a podobiznou Komenského.

Sloh „Jizerana“. Red. Schnep, velíkán Kolínský který nyní vede redakci „Jizerana“ odpo- vídá nám coš na naši lokálku kterou jsme svého času jeho vsácně osobě věnovali. Jenom že s tím slohem si to p. Schnep trochu spletl. Tak v posled- ním čísle „Jizerana“ čteme: Ostatně seriosní list něco podobného jako „Obnova“ posledně propoští na základě pravdy — a o té se měl redaktor její přesvědčiti, snad potom by p. dopisovateli něco jiného řekl. — Tak a teď si z toho vyber co chceš. — My ale jsme si z té odpovědi pana Schnepa nemohli vybrati ničeho. Inn ovšem, on má „moderní“ sloh!

Novinářské. Jak realistický „Čas“ sděluje, předsdl dosavadní jeho zodpovědný redaktor p. J. Langner do Vídně a bude tam vídeňským dopisova- telem staročeského „Hlasu Národa“ . . .

Největší stávka světa hrozí vypuknouti v Anglii. Konference delegátů avazu uhlokopů nenesla se jednohlasně zahájití stávku. Dojde-li k ní, zastaví práci 700.000 uhlokopů. Záleží na vládě, jak se za- chová. Die všeho neměla by stávka dlouhého trvání.

Pomníky Košutovy. Vádec maďarských oposičkářů s r. 1848 a hlavní původce práv a svobod kterých se Uhrám od vlády vídeňské dostalo, Ludvík Košut, jak známo jest v Uhrách veleben jako národní mučedník. V Uhrách a v Sedmíhradech jest 27 jeho pomníků a jak se dovídáme v Munkáči, kde jako re- daktor prvního oposičkářského listu maďarského byl vša- něn, má se vystavěti několik soch, znázorňujících některé výjevy z jeho života.

(Zasláno.)

Panu Bedř. Čápkovi,
staviteli varhan a harmonii v Poličce.

Nové varhany, jež Vaše p. t. firma pro zdejší chrám Páně se 14 rejstříky a 7 spojkami shotovila, jsou „male, dovedné a die nejnovější soustavy sestro- jené. Die udání znalých vyhovují úplně všem poža- davkům, které kladené býti mohou, a přetrvaly mi- nulou zimu, aniž by sebe menší vady utrpěly.

Zvláště se podotýká, že hlas v pianu jest opravdu jemný, krásný a velebný; ve fortě objemný, mohutný, vektuku chrámový. Rejstříky „Gamba a Voix Celestia“ zasluhuji zvláštní pochvaly; vždyť ten jejich milý, dojemný hlas posluchače přímo uchvacuje.

A co říci o zařízení crescendového, pneumatica, čistě intonaci, o důmyslně sestrojeném hracím stoleku? To nelze sebe chvalnějšími slovy vyjádřiti, to možno jen posouditi okem, sluchem. Celé sestrojení jest ve- lice praktické, provedení moderní a v každém ohledu dokonalé.

Z příčin právě uvedených zasluhuje Vaše ct. firma všeho uznání a nejširšího odporučení.

V Černé Hoře, dne 4. května 1901.

Aug. Vaněk, farář.	Frant. Kanýs, obecní starosta.
J. Kunz, feditel a zást. patronátu.	Jos. Delečal, předseda konk. výboru
Frant. Hladil, ředitel kůru.	

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. května 1901. 1 hl. pšenice K 12:00—12:30 što K 12:30—12:50, jedmna K 9:40—10:00 oves K 5:30—6:40, proso K 9:00—10:50 vikev K 9:40—14:00, hrachu K 18:00—21:00, jáhly K 19:00 krup K 18:00—40:00, bramborů K 18:00—2:30, jetelového semínka červeného K 00:00—00:00, jetelo- věho semínka (inkarnát) K 00:00—00:00, máku K 29:90 olejky K 00:00—00:00, lněného semene K 17:00—21:00 100 kg. žitných otrab K 12:00, pšeníc. otrab K 11:60. 1 kg. másla K 2:30—3:60, 1 kg. sádla vepřového K 1:60—1:76, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hekt. cibule K 7:60, jedna kopa drobné zeleniny K 0:30—0:00.

Listárna redakce.

„Kaprál.“ Bylo již mnoho látky. Uveřejňme přístě.

Pi. W. v Praze, Kostelec n. Orli Tynlště, Podušany. Došlo již pozdě.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprahtelích)
doporučuje P. T. veleděštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.
v Chrudimi.

Ústav se skládá ze čtyř ročníků, přípravné třídy a cvičné školy, jest tudíž přijetí každého roku možné. Do přípravné třídy přijímají se dívky, které vychodily měšťanskou školu a dobrým prospěchem a dosáhly 14. roku svého stáří.

Do I. ročníku přijímají se předem získané a přípravné třídy, které za způsobilé uznány byly.

O přijetí žákyň jiných, které se na začátku školního roku do I. ročníku přiblíží a zákonné stáří 15 roků mají, rozhodne přijímací zkouška. Zápis a přijímací zkoušky konají se ve dnech po 10. září. Při zápisu jest se kandidátce vykázáti křesťanským svědomím, posledním vysvědčením školním, vysvědčením o tělesné způsobilosti, vydaným od lékaře státním nebo zeměpanským úřadem ustanoveného, výkresy, krasopisnými sešity, ručními pracemi a po případě vysvědčením o mravní zchovalosti od farního a obecního úřadu. Tohoto posledního vysvědčení netřeba však těm, které ještě téhož šk. roku, kdy o přijetí do ústavu se ucházejí, školu navštěvovaly.

Dívky, nemající měšťanské školy, mohou navštěvovati pokračovací kuru v ústavě Slatiňanském (u Chrudimi) a takto nabyti způsobilosti ku přijetí do přípravy.

Při ústavě zřízen jest internát pro dívky nemající rodičů v Chrudimi.

Obchodní škola.

Při ústavě jest obchodní škola, aby se v ní dcery obchodníků, továrníků a vůbec všechny, které se stavu obchodnímu věnovati chtějí, nejen odborně (v účetnictví, vedení knih, pracích komptoirních) k zastání rodičův a příbuzných vzdělaly, ale i dle zásad mravních a výchovatelejších se nabyly, aby vstoupily v řádné ženské povahy (přístěch manželek a matek.)

Do obchodní školy přijímají se dívky, které dosáhly 14. roku věku svého a vychodily měšťanskou nebo jinou obecnou školu a dobrým prospěchem. Žákyním bydliti jest v internátě při ústavě zřízeném.

Nejstarší výroba jemných Lomnických sucharů,

desertek Karlovarských,
oplatek a mandlových věnečků
v jakosti nedostupné a v lepších kruzích oblíbené.

1 kg. velejemných sucharů . . .	zl. 1.20
1 kg. mandlových sucharů . . .	zl. —.90
1 kg. dobrých obyč. sucharů . . .	zl. —.60
1 kg. mandlových věnečků . . .	zl. 1.20
1 kg. obyčejných věnečků . . .	zl. —.70
10 kusů trubiček máslových . . .	zl. —.50
10 kusů karlovarských oplatek . . .	zl. —.50
50 kusů vafle velké . . .	zl. 1.—
50 desertek plněných . . .	zl. 1.—

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Vyhláška.

Ježto mnozí se stěžovali, že mnozí jednotlivci i hostinští vyhýbají se placení dávky z piva, upozorňujeme, že dle „Pravidel“ platných v Hradci Králové pro vybírání této dávky a výnosem zem. výboru král. Českého ze dne 8. května 1900 č. 34.080 v souladu s c. k. místodržitelstvím schválených, musí platiti: a) každý, kdo kdekoli v odkudkoli, buď pro svou, své živnosti, své domácnosti vlastní potřebu od kohokoli pivo si opatruje a sice potud, pokud toto pivo v obvodu města Hradce Králové dávkou z piva již stíženo nebylo, dále b) kdo kdekoli v odkudkoli pro svůj obchod neb živnost k dalšímu seizení jakýmkoliv způsobem pivo si opatruje. Každý, jakmile pivo obdržel, jest povinen, dříve než složí je buď do sklepa neb jiných k tomu určených místností, „Právověrečnému měšťanstvu“ jakožto nájemci dávky z piva, o tom opovědění utinit a obecní dávku z piva zaplatiti. Kdo podnikne něco, aby se placení dávky vyhnul, bude potrestán dle zákona ze dne 24. října 1899 č. 97 z. z. c. k. okresním hejtmánstvím pokutou peněžitou od 2 do 200 korun, pokud se týče vězením od 6 hod. do 14 dnů.

Starosta:
Dr. Ulrich.

Ochranná známka: kotva LINIMENT. CAPS. COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze
uznává se všeobecně za výborné, ho-
teštili utišující mazání; za 80 h., kor. 1.40
a 2.— na skladě ve všech lékárnách.
Při kupování tohoto všude oblíbeného
domácího prostředku přijími jen pů-
vodní láhve v krabici s ochrannou
známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny,
i budeš mít jistotu, že obdržel při-
pravek původní.

Richtrova lékárna
u zlatého lva
v Praze, I. Elišvina ulice č. 6.

Odborný velkovývod pro malbu
chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
B. Škarda, Brno.
Okna chrámová každé-
ho slohu i provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
davekům vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.

KLOBOUKY

plstěné i vlněné v nejmodernějších
formách a barvách, panské, chla-
pecké i děcké pro jarní a letní
období,

KLOBOUKY

slaměné nejjemnější i nejlevnější
v nejrůznějších provedení,

KLOBOUKY

lodenové, zaručené jakosti, ručně
vyráběné pro pány lesní, správce atd.

Čepice, domácí trepy (Mikado)

má vždy v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,

kloboučník

v Hradci Králové pod podloubím.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

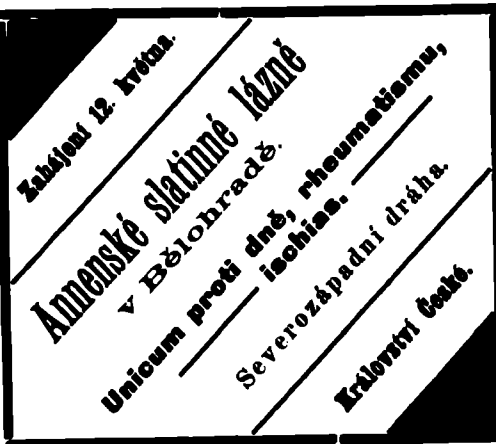
Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Zabývá 12. května.
Annenské slatinné lázně
v Bělohradě.
Unicum proti dně, rheumatismu,
ischias.
Severozápadní dráha.
Království české.

(Zasláno.)

Společnou pouť do Prahy a na sv. Horu

nastoupíme určitě v sobotu dne 8. června o 8. hod.
ráno zvláštním vlakem z Hradce Králové a vrátíme
se tamže v pondělí u večer o 8 hod. 11 min. dne
10. června.

Cena jízdních listů pro jízdu tam i zpět
obnáší: z Hradce Králové, Prácheň, Urbanic a
Dobrušky 3 zl. 50 kr., z Karanic, Chlumce a Ži-
želic 3 zl. 10 kr., z Libňovic 2 zl. 70 kr. a z Vel.
Oseky 2 zl. 50 kr.

Určitý program uveřejníme příště.
Počet poutníků již nyní obnáší o 150 více
než žádá dráha, možno však ještě, jak bylo s drá-
hou ujednáno, přihlásiti se nejdéle do 28. t. m.
zasláním příslušného obnosu, jež do toho dne
přijímá

katolický farní úřad v Černilově.

Nábytek

všeho druhu, trvanlivě vkusně a umělecky
provedený za mírné ceny doporučuje

F. J. Matějček,

truhlář na Slezském Předměstí.

Sklad v Hradci Králové,

Divadelní ulice.

Objednávky vyřizují se rychle a
pod zárukou.

Také na splátky!

Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění **malování kostelů** v různ-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomásek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

JAN VOREL

v Náchodě (království České).

Zboží bronzové a niklové. Novinky
z nepravého kovu v ohni zlatené.

Imitace napodobené pravých věcí.

Brože, řetízky k hodinkám double pro pány a
dámy, náramky, jehly do kravat, náušnice, kno-
fičky k náprsenkám, vroubené nepravými kameny
od pravých k nerozeznání. Zaslá se též na výběr.

Zástupce pro Hradec
Králové a okolí:
František Vodehnal.

Nejlepší kola

s osvědčenou známkou:

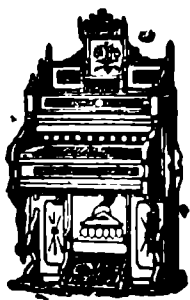
The Premier Cycle Co.

Anglický způsob. Mnoho pochv. uznání.

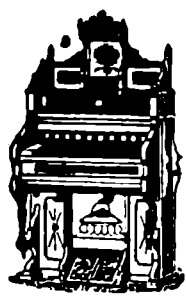
Nejprůběžnější novinka.

Ceny bez konkurence.

Zástupce pro Pardubice
a okolí:
Vincenc Chomrů.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 16; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.
Illustrované cenníky franko a zdarma.

Velmi řídká příležitostná koupě
čistě viněných látek na obleky pro pány.

Získav náhodile velmi levným nákupem velkou partii jemně česané vlny, dal jsem z této vyhotoviti novinku pod názvem

„ORLICE“

Cenu látky této stanovil jsem pod úroveň a sice metr na zl. 3.—, na úplný oblek 3 metry za zl. 9.— ač při běžné ceně vlny stála by látka daleko více. Zvláště připomínám, že látka je nejmodernějšího vzoru a ve 3 různých moderních barvách a že tutáž s dobrým svědomím co výbornou jakost doporučiti mohu.

Vzorky od této jakož i jiných látek v bohatém výběru na požádání franko k nahlédnutí zašlu.

První český zasílatelský návod soukromého zboží

Ed. Doskočil v Chocni,
království české.

ORDRE rem. hodinky
s rubín. kotvou, a dvojitou korálkou, chod přesný, elegantní fagony, z jemného niklu zl. 8.50, z jemného stříbra s vnitřním stříbr. pláštěm zl. 12.50. Ceny vzhledem ku preciznímu provedení levné, pevné, za hotové neb na dobírku. Záruka 2. roky. Zák. chráněné.

Otakar Štastný,
hodinář c. k. stát. drah v Praze, u Pražské brány.

NOVINKA.
Slavným farním a patronátním úřadům!

Patentní čísláky ku hrobům a výstražné tabulky na hřbitovy jsou neobyčejně praktické a téměř nevyhnutelné; usnadňují okamžitý přehled a umožňují nejrychlejší vyhledání hrobů dle čísla. — Cenníky a vzorky zašle na požádání franko

strojírna a slévárna železa i kovů
A. Votruba v Hořicích.

Pro chudokrevnost, rheumatismus, dnu, bledničku, lachryas, skrophulosu, nemoci ženské atd.

výtečně osvědčené, moderně zařízené, slatinné

LÁZNĚ VELICHOVKY
u Jaroměře,

dále lázně elektrické, jodové, jehličnaté, jakož i masáže za odborného řízení lázeňského lékaře MUDr. J. Peluňky pro nemoci nervové a míšní.

Půvabná krajina, suchá poleha, romáblé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř pól hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Rieditelství Lázní Velichovky.

První Králohradecký
BAZAR ČUPR.

Zboží modní, galanterní a ozdobné
pro pány a dámy.

Přípravy pro švadleny jako: Vkusné krajky, krajkové a vyšívané látky, stuby, podešazení, opasnice, mušlin, tangeb, organin, tkanice mohérové a kartáčkové k sukňím, kostice a náhrady za kostice, dutinky atd. Zástěrky, krajkové záclony.

Nejnovější blůzky, pásy, slunníky, spouy, rukavice, punčochy, dámské kravaty. — **Moderní šněrovačky** osvědčené fagony v každé velikosti, též dle míry se rychle a levně vytvářejí.

Vkusné dětské oblečky, šatičky a střevíčky.

Pro pány: Prádlo bílé, barevné, trikové, turistické pásy a hedvábné šerpy, hole, deštníky. **Nejnovější nákrčníky.** Knošky do manžet a náprsenek, kožené tobočky a brašny, pouzdra na doutníky a vizitky, šle, patentní věšáky na šaty, střevíce s gumovou a koženou podrážkou. — Střevíce pro bru lawn-tenisu.

Pro pány cyklisty: Sveatery, štulpny, punčochy, spojky na kalhoty atd.

Ozdobné předměty ku okrášení pokojů, pisáren a salonních místností, jakož i rakety.

● Celoroční výstava hraček a dárků ●

ku každé příležitosti se hodící. — Vše za ceny nejlevnější a pevné doporučuje

František Čupr v Hradci Králové,
v Klicperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Mnoho pochvalných uznání.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení eltiářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějšších.

8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Syrové pravé lososové pstruhy

též dříve marinované, dobře upravené, ve vaničkách od 3 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zasílá

J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Pízni přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterýchto příčině též se bojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtyři roky s k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 31. května 1901.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Kanály.

Celou českou zem — prý — budeme mít co nejdříve provrtanou. — „Ale co pak vás to napadá?“ — Co by mně ubohému sprostému člověku mohlo napadnout. Je to nápad o mnoho větších pánů, než jsme my oba dva dohromady. Vymyslel to prý ten pán, co je vrchní nad ministry. Jak pak mu honem říkají? — „Körber“. — Ano tak nějak. Je taky doktor a dostal za to nedávno nějaký veliký metál. — „A tak?! Vy snad myslíte to, že chce stavět ty kanály?“ — Ba právě, ty kanály. „A vy to neschvaluje?“ — Inu, já tomu nerozumím; jen jsem tihle kdysi zaslechl, že na to huboval sám pan starosta, že, až ty kanály budou hotovy, že pak teprv obilí nebude nic platit. — „A věříte tomu?“ — Věřím a to proto, že — co jsem tak pozoroval — ještě nikdy mnoho do toho nebylo, co tam ti vysocí páni ve Vídni na nás nastrojili. — „Ale proč by mělo obilí mít ještě menší cenu, když by se postavily ty kanály?“ — Inu, dost mi to hlavu nalámalo, ani spát jsem dobře nemohl. Byl tady kdysi p. ředitel Dumek a vykládal, jak si rolníci škodí, že nechávají hnojívku ze dvorů svých v stroužkách po vsi vytékat. A teď ti páni nadělají kanálů a to teprv všechna hnojívka z celé země vyteče; a když nebude čím hnojit, nic nám neporoste a nešťastí bude hotovo. — „Ale to by bylo obilí dražší“. — Inu to je právě to, co můj rozum nechápe. Ale že to nic dobrého nepřinese, to si přeje jen myslím. — „A tak vy byste kanály nestavěli?“ — Ó stavěl, ale docela jině. — „A jaké?“ — Inu, jak jsem tihle jednou řepu, zastavil se u mně pan páter a taky jsme si začali o těch kanálech. Já, že jako mám starost o českou zem, až z ní všechna hnojívka vyteče, co potom? A on, víte, on se rád těm velkým pánům, co fídlí svět, zasměje, ale s námi to dobře myslí — a on povídal: „Matěji, poslední haléř bych na to sám dal, kdyby se takové kanály postavily, aby jimi všechna to jistá hnojívka z českého království vytekla“. Ale jak povídám, on se rád těm velkým pánům zasměje, on mi potom vysvětlil, že tou hnojívkou myslí zcela jinou shnilotinu a jině smradu, než já, a to jako — však vy víte — no zkrátka, všechno, co je ohavné, co nám škodí, co je nespravedlivé, co nás ožebračuje a hloupými dělá.

Tím pak končím ukázkou tohoto venkovského politického hovoru a pravím nyní, co si o těch kanálech myslím já sám. Pokud je řeč o kanálech, jako o průplavech čili o umělé vykopaných splavných řekách, myslím, že je skutečně obava, aby tím rolnictvo malé i velké neutrpělo poslední smrtelnou ránu. Bude se totiž po těch vodách o mnoho laciněji, než po železnicích všeliké zboží nejen ven se země vyváží, ale taky sem přivážeti. A jestliže již nyní právě proto, že se sem mnoho cizího obilí přiváží, ceny jeho stále klesají, co se bude dít potom? Bojím se opravdu, aby nám ty kanály nebyly novou „švejskou vojnou“, která způsobila, že sedláci ze statků utekli a že celé krajiny neorány ladem ležeti zůstaly. Brániti by se tomu dalo velikými cly. Ale jak pak počneme celní válku, když s Pruskem žijeme v ustavičném máji, o němž Mácha zpíval, že to je „lásky čas“? Zrovna zázrak by se musel stát, aby Rakousko proti „věrnému spojenci“ rázně vystoupilo. — To je jedna věc! A druhá? Ta je velice rabulistická. Českému národu se nyní bláská, že se Vídeň o něj v hospodářském ohledu stará, jen to však že chce, aby v politickém a národním ohledu byl konečně jednou již „hodný“, jak mu již sami páni poslanci jeho dobrý příklad dávají. Kanály že budou jako druhdy ve školách „premiu“ čili odměna „pilnosti a dobrých mravů“ národa našeho. Ačkoliv právě my v Obnově často připomínáme, že národ mravně a hmotně slabý proti Vídni ničeho nevyvede, tož přece v tomto případě upozorňujeme, aby se národ náš nám vždy nepřátelskou Vídni klamati nedal. Ty kanály nebude nám stavět

Vídeň, nýbrž ona dá jen dobrotivé svolení, abychom si je *sa své ohromné peníze* sami vystavěli. Tak pozor!

Ale ať už by bylo s těmi kanály, pokud po nich budou jezdit lodě, jakkoliv, přece musím říci — třeba i pan Dumek mně odporoval — že by nám velice prospěly kanály, kterými by z naší říše a země vytékala hnojívka, ale ta mravní. Prozatím máme jen kanály, po kterých se nám hnojívka do země valí, a odtéká-li co od nás, je to právě to, co by nám prospělo a co říše i národy velikými činí.

Tak n. p. valí se k nám z německé říše prusácká vlastizrada pomocí odpadů od církve katolické. A jak lacině by se postavil takový kanálek, po němž by ti zuřiví pastoři od nás zase vyplavali. Jen potřeba, aby p. okresní hejtman poslal do jeho bytu četníka, ten aby mu koupil lístek „Berlin, zweite Klasse“ — a bylo by to hotovo. A kdyby se to udělalo p. Steinovi a několika jiným, za jak málo peněz by celé proudy té prusácké hnojívky ze země vyplavalo!

Nedávno jsem četl, že se v jedné zemi — nedaleko od Rakouska — jedná o takového druhu kanály. Dějí se totiž veliké porady národohospodářské, má-li se té jistě nelibě páchnoucí hnojívky více do země pustiti, anebo ne. I dostávají radu, aby jí tam nepouštěli a bude-li se pro to — nechci užiti toho příliš obecného slova „smrad“ — i ta hnojívka, kterou tam už mají, ze země valiti, aby se toho páni nelekali, nýbrž naopak, aby na ten výtok ještě hodně peněz přidali. Skoda, přeskoda, že to je vedle Rakouska. Že u nás na takovéhle kanály není ani pomysleno, víme bohužel všichni.

A snad ještě více než tato věc jest politování hodno to, že v Čechách máme již mnoho kanálů, kterými odtéká už i naše vlastenecké. Z celého toho původního zápalu vlasteneckého zbývá tak mnohemu jen touha po jeho obohacení se a po jeho slávě. A právě tyto kanály umí prý dobře stavěti pan ministr Körber. Právě proto prý pracuje až se potí říšská rada, že je mezi Čechy mnoho takovýchto — kanálů. Což divu, že si Vídeň dělá naději, ať dojde k těm průplavům nebo ne, že je v Čechách již dnes prokopán kanál, kterým na vždy odplave státní právo české, — korunovace, ba i rovnoprávnost naše.

Ale na takové konce přivedou národ každý vždy vůdcové, kteří, aby se na vrch dostali, prokopali nejdivů kanál, jímž odplavala víra — ten jediný základ pevné povahy; tam to přijde s národem, kterému se za něco velkého hlásalo, že má kanál, kterým do srdce jeho plyne hnojívka bezbožnického pohrdání náboženstvím. Ovšem jsou dnes poměry o něco lepší. Kanál, jímž se z Prahy — z redakce Národních Listů — valí hnojívka bezbožnictví, již tolik sponsty nepůsobí, jako z počátku. Dnes již, ať po tichu, přece aspoň poněkud přemnoží poznávají, že katolictví národu nijak nepřináší nebezpečnosti, dnes nebezpečným je z Pruska se sem valící luteranismus. Ale dlouho, dlouho to bude trvati, než se povahy naše dostanou zase na základ náboženský, a tím na novo zase vzplane zápal upřímný pro právo vůbec, a tím i pro právo naše národní. Nestane-li se to však, pak — je po naší slávě a snad i po naší řeči — na vždy!

Mír.

V delegacích letos byla řeč o nových lodích a zdokonalení děl. Má to sice státi nové miliony, ale ty se již nějak z poplatníků přec vyžítají.

Jeden pražský denní list, který jinak není militarismu příliš příznivý, tentokrát napsal: „Nu ovšem, k zachování míru musí být také pohotové válečné moc. A když se ta stane silnou, pak to jest jenom míru na prospěch.“

Nevíme opravdu, jak si ti mnozí mocní páni ten mír představují. Mír pod záštitou bodáků a kanonů, kdy sebemeuší vzplanutí malé jiskřičky postačí, aby smrtící střely hned tisíce lidí smetly, takový mír který stojí poplatníky čím dál tím větší miliony peněz, že mnoho jest těch, kteří sténají pod tíží daní a různých těch přirážek, kdy bída stoupá a ze všech krajin jeze nespokojenost, bída, zoufalství a zárodek vzpour, pravím, takový mír nemůže nikdy národům přinésti pozhledání, či jinak řečeno jest to mír v němž právě nejvíce *míru* schází.

Povídá se o jednom roztržitém lékaři, který prý se rád chlubil svými zkušenostmi a mezi jiným také pravil:

„Léčil jsem jednoho mladíka. Z počátku jsem sice nevěděl co mu schází. Ale později jsem objevil, že má jakousi zvláštní nemoc vnitřní, kterou ještě věda lékařská nezná. — A hle! Já jej počal léčit dle vlastního důmyslu a šlo to. *Mladík sice zemřel ale nemoc přestala úplně!*“

Tohle se tak skoro podobá tomu našemu míru. Jsou páni, kteří hledají, kde by měl léčit, jaká jest ta hlavní nemoc mezi lidem, totiž, kde by nejlépe a nejučinněji se mělo pomoci — ale oni, buď před pravým poznáním klopí zrak — anebo lečí takovým způsobem — že to má v zápětí smrt, totiž, jinak by se to mohlo říci, že *národy sice hynou — ale ten náš mír jest zabezpečen*. — Ovšem ti mnozí páni zapomínají, že takový mír, při němž se jeví na všech stranách hrozná bída a děsný úpadek nelze vlastně nazvati mírem — ale záhubou!

Jest mnoho těch vědů ve společnosti lidské, mnoho takových nemocí, k jichž poznání a léčení není sice zapotřebí medicíny — ale jenom rozumu — a svědomí. Ale když ten rozum pod nátlakem jistých okolností se zatemní, když cinkot jistého vzácného kovu umlčí hlas svědomí, pak se nedivme, že ti jistí páni používají všech možných léků k „šťěstí“ národů jenom ale ne těch, které by použití měli. — Prof. Kohlman v Berlíně případně se o těchto poměrech nedávno vyslovil: „Podivno, že ta moderní doba při všem svém bájení o lidskosti miluje více mrtvou hmotu, než živé tělo. Vidíme to zvláště na tom úžasném zbrojení. Když zavzní zoufalé výkřiky, že tisíce dělného lidu nemá co jíst, — aby se něco učinilo — dají se třeba policii — nové revolyery.“

Když pohromy živelní zničí úrodu a tím rolnictvo upadne v záhubu — pomáhá se mu — novými kanony.

Když mravní náказа se šíří, lidé spustlých a surových přibývá — postaví se několik kriminálů a náprava je hotová.“ — Že ovšem taková „náprava“ není sto opravdu něco napravit, jest na bládní. Zapomíná se tu však na jedno velké a mocné pravidlo, kterým by se daly zbědované poměry vyléčit — totiž na *spravedlnost*! Spravedlnost jest ono mocné kouzlo, jímž může býti nezdravý, shnilý vzduch vyčištěn aby národové za své práce a obětě dle zásluh klidily odměnu, aby ne jen o spravedlnosti se bájilo, ale aby ve skutečnosti vstoupila v platnost. Dejte lidu spravedlnost a netřeba se báti že budou hourány trůny, že bude podvrácena autorita, dbejte o řádnou výchovu, jednejte spravedlivě a dejte každému což jeho jest a ubyde nám zločinců, vrahů, povstalců, pak bude položen základ k pravému míru. — Ale žel, že na tento lék se zapomíná — a raději se pomýšlí na — kanony.

A že ty kanony a všechna ta válečná moc vůbec vzrostla měrou netušenou, vysvítá již z několika čísel:

R. 1877 nosil každý voják v torbě 84 patron, dnes jich nosí 200. V jedné minutě může jich vystřeliti 78. Před rokem 1870 roztříštila se vystřelená dělová koule na 80 kusů — v nynější době se roztříští na 240 částí. — Válečná síla hlavních států evropských jest:

Německo má 2,550.000 mužů, Rakousko 1,304.000, Itálie 1,281.000, Francie 2,554.000, Rusko 2,800.000. Již z toho počtu vojska

Ize souditi, že až v přítomné době není v Evropě války, klesají přec národové pod tíží vojenských nákladů. Aby měli čtenáři přehled, jak drabé jsou válečné lodě, podáme zde jen malý obrázek. Válečná loď „Magenta“ stála 21 milionů franků. Loď tato má 120 velikých děl, a každé dělo stojí 412.000 franků. Jediný výstřel z děla stojí 4160 franků. Vystrlí-li pak každé dělo 400 střel denně, pak se nedivme, že ty lodě přijdou poplatníkům tuze drahé.

A jako v době ozbrojeného míru lid sténá pod tíží daní, tak i v době války ty těžké následky odnese jenom sám.

V době války by padl průmysl, živnosti a zemědělství neboť největší část pracovních sil by musela na bojiště. Doma by zůstali pouze starci, ženy, děti, mrzáci a nemocní. Obchody a dílny by se zavřely, pole by se přestalo obdělávat, nastala by drahota, bída a hlad. Domácí zásoby nejsou tak veliké a naše moderní hospodářství spočívá jen v obchodování s cizinou. Z války by měli užitek pouze šejdiři, obilní baronové, buršáci, kteří by ještě mohli lacino nakoupiti a pak za ceny ohromné prodávati. — Nemožným jest udati počet všechobětí války. Pro války devatenáctého století obdržíme čísla následující: Války Napoleon ské (1799 až 1815) 3.000.000 Francouzů a 5.000.000 jiných. Válka Krymská (1854) 800.000. Války v Itálii 800.000. Občanská válka v Severní Americe 500.000. Válka prusko-rakouská (1866) 600.000. Válka německo-francouzská (1870) 800.000. Válka rusko-turecká 400.000. Války občanské v Jižní Americe 500.000. Války koloniální (Anglie, Mexiko, Alžír, Habeš, Transvaal, Java, Madagaskar) 300.000. Uhnem padlo 15.200.000 lidí. V to nejsou počítány války malé, k. p. v Bosně atd.

Generál Moltke kdysi pravil: „Přijde ještě čas, kdy národové evropští nebudou více sto, tíží zbrojení unesí. Válka musí opět válku odstranit.“ A císař Frant. Josef pravil:

„Kdo si může dnes přát válku? Snad nikdo! A jsou-li lidé, kteří by válku chtěli, pak nemají citu v těle, neboť válkou trpí vše v říši.“

Vydání na vojsko jen u nás v Rakousku obnáší ročně nejméně 100 milionů zl. nepočítaje v to vydání mimořádná, která každého roku rostou a někdy i 30 milionů obnášejí. Námořnictvo pak stojí přes 10 milionů ročně. Rozmnoží-li se děla neb lodě, pak pochopitelným způsobem značně suma ta vzroste. — Kdyby ty peníze jen jeden rok se obrátily k účelům lidu prospěšným, jak mnoho bída, sociální tísně dalo by se zmírniti, čímž by se k zjednání opravdového míru daleko více pomohlo, než zakupováním smrtících nástrojů.

Odstraněním starých pušek utrpěl stát, či vlastně poplatníci 80 milionů zl. škody. Ty jako by byly do větru vhozeny. Vynalezen-li se třeba zase nějaká lepší puška než nynější manlicherovka, zavede se zase — a miliony peněz se zase k tomu účelu vyhodí. *A to vše má být ve prospěch míru.*

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná črta od Fr. R. Skalického.

[Nepraktický cestovatel. — Přes Prahu českým jímhem do Lince].

Měli jsme na gymnasiu spolužáka, jenž za vyučování několikrát dovoloval se ven, aby se trochu prošel. Školní vzduch byl mu příliš drsným, takže zdržoval se na chodbě i v době obvyklé přestávký často déle než bylo dovoleno. Přicházel k vyučování obyčejně pozdě, a zvěčnělý náš katecheta říkával mu, že má boty z toulavého telete. Vzpomínám si často na bývalého katechetu. Byla to rázovitá povaha jako ze žuly vytesaná. Zlaté srdce, ale neuprosné spravedlivé jednání. Byl otcem studentstva, ale též postarchem lehkomyšlných jednotlivců. Vzdor tomu však důsledný charakter katechetův nám imponoval, a dodnes nesešel jsem se ani s jediným kolegou, jenž by s uznáním nevzpomenul na vzácného profesora, jakých nebývá vždy nazbyt.

Pamatuji si mnoho různých výroků zvěčnělého katechety a proto i výrok „o botách z toulavého telete“. Často se mně zdá, že snad jsem také někdy z takové kůže boty oblékl, neboť vždy o prázdninách napadne mně cestovatelská horečka, takže se mně zdá být hradecký vzduch nesnesitelně úslavným a nemám pok. je, dokud ne kolik tisíc kilometrů cesty neprojedu.

„Všecky nemoce jsou prý nezdravy“, říkával náš profesor matematicky, ale moje cestovatelská horečka není snad ani tak nezdravou jako nákladnou, protože rok od roka musím voliti větší vzdálenosti, abych užíval opět něco nového.

Ostatné s tou nákladností není to u mně tak zlé, protože jsem se sešel s lidmi, kteří cestují mnohem dříve a neuvidí toho ani polovičku

Zřízení pevnosti v Hradci Králové stálo 90 milionů. Pak se zase za milion zlatých hradby prodaly — aby se zbořily. A jaký byl z pevnosti prospěch? Že město zůstalo ve svém rozvoji pozadu, že se nemohlo rozšiřovati a v zájmu průmyslu a obchodu platných služeb poplatnictvu prokazati. — Každý myslící člověk uzná, že tímto podivným hospodářstvím a vysáváním kapes poplatníků vede k veliké nespokojenosti, která již dnes na mnohých místech dostupuje vrcholu. Vypadá to vakutku tak, jako ta historka s tím lékařem. Léčí se neduh člověka, to jest národu a pranic se na to nehledí jestli národové zahynou, jen když bude mír, ovšem takový, který by pozůstával jenom ve velkých armádách — a kanonech!

Haagská konference míru která bohužel zůstala v hlavním směru bezúčelnou, přec lecos osvětlila v tomto ohledu, že i někteří panovníci projevíli svůj úsudek v tom smyslu že stálým zbrojením národové hynou. A proto přespodivně se vyjímá úsudek českého listu, když tvrdí, že rozmnožením zbraní se zabezpečí — mír.

Redakci t. l. dostalo se častěji již vyžvání aby v tomto ohledu nějakou úvahu nveřejnila. K náležitému rozvětvení a vyličování nestačila by ovšem ani celá kniha, ale doufáme, že stručný nástin tento k osvětlení této palčivé otázky aspoň přispěje.

Drobná obrana.

Odepřený církevní pohřeb sebevrahům. Velmi často zlou krev působí katolický předpis zakazující církevní pohřeb přičetným sebevrahům, jimž lékař nevystaví vysvědčení duševní poruchy. Jak často vytýká se církvi katolické tvrdost ku pozůstalým, ač chce odstrašiti od zločinu svým zákonem. Letošní český konvent helvetské církve odhlasoval rovněž velikou většinou odepření slavného pohřbu sebevrahům slo vy: „Pohřeb sebevrahů nepřičetných konej se ve vši tichosti, jak toho tak smutný případ vyhledává. Zvonění a zvlášť hudba naprosto odpadní“ (Hl. ze S. str. 150.) Tedy ani nepřičetným sebevrahům nepovoluje protestantská vrchnost slavného pohřbu, ale výtek krutosti se nemusí obávat od liberálního tisku, protože to odnáší pausálně církev katolická.

Chytrý evangelík a hloupý katolík. Tato zajímavá fraška hraje se rok co rok v krajínách českých kolem 6. července s Hussem. Chytrý evangelík toho dne vedou zástupci hloupých katolíků v různých rolích ku hranici Husově proti vlastní církvi s náležitým zdarem, takže tento zjev zasluží povšimnutí. Také letos již od počátku roku spolek evangelických akademiků a všechny protestantské listy rozdávají úlohy katolickým dokolům, městským radám a vlasteneckým spolkům ku důstojným oslavám mučnického

z toho, co by měli vlastně spatřiti. V městečku rakouském V. nalezl jsem n. p. letos krajana, prof. Sejkorku, jenž byl n. nejlepší cestě utopiti se v jezeře aberském, kdyby totiž měl k tomu odvahu. Seděl zde v útulné sice krajince, ale celý svět ho mrzel. Byl 14 dní na cestě, utratil 200 zl. a nyní neměl na cestu domů. Telegrafoval příteli o 20 zlatých, třetí den již čekal na odpověď, a ono dosud nic. Hostinský skoro již nevěřil, že by p. professoru mohly dojiti peníze a podle této nedůvěry se také choval.

„Jak pak jste mohl již 200 zl. utratiti?“ táží se udiven. „Jste teprv pár mil' od vlasti; tutíž cestu troufal bych si s 80 zl. znamenitě podniknouti.“

„To zavinila moje nezkušenost“, odušil bolestně cestovatel. „Cestuji poprvé v životě, jakkoliv mně táhne již na čtyřicetku. Lékař mně radil, abych zjel si se svou nervositou do alpských zemí a zde ji někde pochoval. Jel jsem z domů beze všeho plánu, zdržoval jsem se bez přičiny v bezvýznamných městech, platil jsem několikrát za krajany útratu, nakoupil jsem si za 30 zl. různých pohledů a projel jsem mnoho ve fiakrech.“

„Za takových okolností ovšem jste se dostal ještě dost daleko, ačkoliv jste mohl se 200 zl. býti nejméně měsíc na cestě a doraziti někam dále, než jenom do Horních Rakous. Obyčejný turista nemůže se voziti ve fiakrech, jako židovský tovarník, jenž chce Rachel na odív vystavovati celému světu“, poučuji p. profesora.

„Mám příliš mnoho zavazadel, takže bez vozu nemohu ani krok,“ hájí se můj kraján.

„A co všechno sebou vozíte?“ táží se udiven

„Prádlu na 6 neděl, dvojce šaty, láhev vína, šunku, knihy poučné i zábavné a posledně několik set fotografií prošlých již městy“, vykládá p. profesor.

„To již vám věřím, že jste poprvé na cestě. Vízte můj tlumok. Unesu ho bravě v ruce, ale

kostnického. Helvetský list „Čas“ aspoň si hrdě vyhraňuje přede všemi listy zaslahu, že „lidová“ strana pana profesora Masařika památku Husovu katolickým Čechům náležitě objasnila. Píšeť „Čas“ doslova v č. 104. „Od nového roku pozorovat v listech českých i jinak ve veřejnosti živější vzpomínky na Husa, na českou reformaci. Už teď připravují se slavnosti, v některých spolcích pořádají se už teď skupiny přednášek o Husovi a Chelčickém; nakladatelé ohlašují novinky knižního trhu ke vzpomínkovému týdnu. Věnde vidět snahu vzpomínku Husovu položit před 6. červenec, tak aby se výroční den jeho upálení jen vrcholila — a ne, jako dosud, aby tím dnem teprv počínala. *Všecko toto hnutí je v duchu úvah veřejných r. 1900 ve dnech husových v „Čase“.* To musí stoupence české lidové strany naplátnout uspokojením — a podněcovat k další horlivé činnosti.“ Helvetští realisté za chránili tedy národu Husa zrovna tak šťastně jako žida Hilenera, proto neopomene národ býti vděčným této straně při příštích volbách. Na stejnou vděčnost národa počítá též výkonný komitet strany radikálně pokrokové, která dosud všady se svými nezdařenými kandidáty při volbách pohořela. Proto strana těchto zkrachovaných bývalých studentů vydala v „Osvětě lidu“ (č. 40) suřivý manifest ke dnům Husovým, v němž vyslovuje naději, že „příslušníci strany nebudou v tom ohledu letos o nic méně horlivější, nežli byli léta minulé, naopak, že vyvinou, hledíce k nebespěti klarihalismu, horlivost i obětavost ještě větší“. Ne tedy ta „posvátná a čistá postava kostnického mučnicka“, ale sláva pana Masařika, prospěch nakladatelů spisů Husových, protestantští pastoři, pohořelí kandidáti poslaneckví poženou opět katolické dobráky ku oslavě Husově. Že i ctnostný Klofáš ponese šakuli k uctění mravní čistoty Husovy, domýšlí se každý, neboť říza Husova ukryla již větší darebnosti různých velikánů před zasloužným výpraskem. Dle všech známek sblédáme se u hranice kostnické se zajímavým výběrem českých vlastenců a proto v několika následujících státech hodláme vyšetřovati, zdali by i uvědomělí katolíci měli si vzíti role v připravované frašce „Chytrý evangelík a hloupý katolík“.

Politický přehled.

Předseda ministerstva, šl. Körber je vesel. Všechny plány, které měl, se mu podařily. Svou hospodářskou politikou učinil parlament práce schopným a zabezpečil si důvěru u kruhů rozhodujících. Ovšem nelze určit, jak se vyplní jeho sliby. Nyní urovnával a hládl — není však jisto, že tak hladce to odbude v zasedání příštím.

V panské sněmovně jednalo se dne 25. t. n. hlavně o zákonu hornickém, o dani z kořalky, a o finanční pomoc zemím na říšské radě zastoupeným. Šl. Plener uznával, že jest požadavek,

vystačí mně na celý měsíc jeho obsah. Prádlu si dávám práti v hotelu během 24 hodin, víno aneb potraviny koupím si v každém městě, a knihami se morím celý rok doma a z fotografií koupím jen ty nejvýznamnější. Tlumok si dopravím do hotelu, aneb nechám u portýra na nádraží za nepatrnou odměnu a tak úplně svoboden prohlédnu si za několik hodin město, o jehož památkostech jsem se již před tím doma poučil. Cestování jest také uměním, dodávám ku svému výkladu.

„To nahlížím také“, přitakal nezkušený cestovatel. „Lituji jen, že jsem dávno v mladších letech nepřestoval tento sport; nemusil jsem teprv letos učiniti tak drahou zkušenost. Teď zde sedím a nemohu sem ani tam“, hořekoval kraján.

„Neztrácejte hlavu“, těším ubožáka, nedojde-li do večera odpověď, vypracuji vám cestovní plán na zpáteční cestu a založím vás, ovšem s tou podmínkou, že mně to pošlete telegraficky do lky, kamž za 5 dní dorazím.“

„Do smrti vám budu vděčným“, děkoval vysvobozený. „Pojeďu li ještě jednou na cestu, dožádám si od vás rady a některých pokynů.“

„Milerád ji poskytnu, ale doufám, že letošní zkušenost vás také již dosti poučila. Škodou se učíme. Kdybyste byl začal dříve cestovati, nebyla by skouška tato tak trpkou, těšil jsem nemocného.“

Připad tento mně byl k útěše, že cestovní sport může někdy přijíti velmi drahou, jestliže se podniká z nutnosti bez předchozích menších zkušeností. A proto tím ochotněji chopil jsem se péra, bych popsal cestu, kterou jsem podnikl po rakouských nejkrásnějších jezerech za celých 150 zl. během čtyř neděl. Uvedu proto sem tam cenu některých věcí, abych podal důkaz, že možno projíti hezký kus světa za levný celkem peněz a přitom přece žiti přiměřeně svému stavu.

Mnozí cestovatelé vylíčí vzletnými barvami krásy prošlých krajín, při tom ani zmínky nečiní o způsobu, jímž by bylo lze i jímým po-

aby se zemím finančně pomohlo, oprávněný, a pravil, že by bylo technicky nejspříhodnější, kdyby se stát účastnil velkých výdání zemských, poněvadž by tím získal nejen finanční, ale i administrativní zkušenosti na dotyčných odvětvích správy.

V delegacích polemisoval Průdk Pommers a delegátem Kramářem. Německo a německý řízení Rakouska musí přijít ve světové politice rukou v ruce.

Křesťanský sociál Axmann pravil Pommrovi, že hnutí „prýč od Říma“ jest politické a že má za účel německé země rakouské připojení k Německu. Dr. Kramář lituje, že vláda nemá odvahy vystoupiti proti říšským německým listům, které napadají hrubě člena české rakouské rodiny a podporují hnutí velkoněmecké.

V říšské radě začalo dne 29. t. m. jednání o vodní předložce. Přihlásilo se 47 řečníků. Nejtrapnější působila řeč Wolfova, který ani jedinou vážnou myšlenku neproponoval, ale za to samé fráze a nadávky. Při vstupu schůzi ztupili všichni hluchou scénou.

O příští taktice mladočeských poslanců vyslovil se poslanec Kramář, že o nějaké fundamentální změně taktiky nemůže být ani řeči. Dr. Herold pravil: že rozumná politika národa nebude viděti nebezpečí až se v plné síle zjeví, nýbrž ona sama bude vyhledávati prostředky, aby se nezjevilo. V politice výčitky ještě nikoho nepřesvědčily. (A přece sám dr. Riegrov činil výčitky co nejlepší Red.)

Sněm království českého seje se dle zprávy „Bohemie“ 18. nebo 19. července a bude přý zasedati 14 dní, nejdéle čtyři neděle. Sněm vyřídí přý jen prozatímní rozpočet a osnovu zákona o plstech učitelských.

Spravedlnost v Německu. Obecní zastupitelstvo ve Friedrichshagen povolilo 225 000 marek na stavbu protestantského kostela. Vláda pak 75.000. Na to ovšem musejí platit také katolíci — ačkoliv to samé obecní zastupitelstvo odmítlo nedávno jejich žádost aby věnovalo 150 marek ročně na vyučování katol. náboženství. Podivná to „spravedlnost“!

Také atentát. Předseda ministerstva francouzského Waldeck — Rousseau byl poctěn pomezančovým atentátem. Jakýsi výrostek z rozspatlosti hodil do vozu, v němž jel, pomeranč, který přý dle denních listů způsobil malou konfusi. Věc jinak nepatrná — ale to nevedl denní listů aby o tom nepřinášely sáhodlouhé zprávy!

V Srbku jsou zatýkáni mnozí vynikající mužové — pro úrazku královny Dragy. Srb-ký národ již tuší, že se mu následníka trůnu více nedostane a proto přetřásá se otázka, kdo má po králi Alexandrovi zaujmouti trůn. Z rodiny Obrenovičů má právo na trůn syn Elišky Obrenovičové, Feodor, člen uberské horní sněmovny, který jest ženat s židovkou Vilemínou Hirschovou.

Čína. Evropská vojska se již napáchala v Číně ve jménu kultury dosti ukrutností a poněkud vracejí se domů. Stála výprava do Číny každý stát se účastnívísi hrozné miliony a výsledku pozitivního vlastně není. Nejnověji se oznamuje, že odtažnou Němci se svými obránci a že bude zrušeno německé vrchní velitelství ve

kochati se těmito krásami přírodními. Budi se tím nespokojená touha a celé lidčení zjedná čtenáři více trpkost než blahý pocit. Na celé své cestě nesejí jame se a četnými krajany, takže se zdá jako by Čechové neměli dosti smyslu pro cestování. Nevidím v tomto zjevu nedostatek smyslu, jako spíše nedostatek zkušenosti. Však i v této věci nastane brzy náprava, neboť začíná se již ve studující mláděti pístiti chuť k cestování. Turistickému spolku nleží za to vděk, že pečuje o vzdělání dorostu. Za mých dob studentských nebylo o cestovním sportu ani potuchy a kdyby nebylo v mém rodišti několik ideálních soudruhů, kteří podnikali o prázdninách kratší vycházky po severních Čechách, nebyl bych si také zvykl na cestování. Doufám, že za několik let nebudou Vlaši považovati češtinu za nějaké nářečí francouzské, jako se to mně stalo za posledních cest.

Z letní cesty mívám požitků téměř celý rok. V měsíci květnu a červnu vymýšlím směr cesty, sestavuji si cestovní plán, studuji mapy i cestopisné knihy a připravuji potřebný finanční materiál. V zimních měsících trávím z cestovních dojmů a konám v různých spolicích i ve společno-stech zábavné přednášky.

Ku cestování doporučuji monografie, které vyšly ve sbírce názvem „Städte Bilder.“ Obsahují praktické pokyny, přehledné mapy i obrázky zajímavých předmětů a jsou přý tom laciny. Jednotlivá monografie stojí průměrně 60 kr.

Cestuji nejraději sám, poněvadž jsem úpiným pánem sebe sama a mohu pozornost svou úplně věnovati pozorování okolí, když však naleznu společníka, jenž se podílí zcela mému cestovnímu plánu, cestuji i ve společnosti. Letos přidružil se ke mně starý přítel, jenž dosud podnikl nejdéle cestu na 50 km dlouhou a dosud nikde v cizině nespál.

Připadl mně tím záslužný sice, ale málo vděčný úkol vychovatele.

východní Asii. Ku potěše všem lidem dobré vůle se oznamuje, že císař čínský přý prohlásil, že chce mír.

Válka v Jižní Africe. Aby Angličanům lord Kitchener z Afriky nepráskl do bot, dal mu německý císař honem fád černého orla. Než dle dosavadního stavu přítomnost Kitchenerova v Africe přilší ku zdraví Angličanům sloužití nebude. Jak se oznamuje z Kapského Města, je stav na severu Kapské osady stále horší a horší. Boerové a Holanďané pod vedením Hertzogovým v síle 3000 mužů postupují bez překážky ku předu, opírajíce se o Zuurské pohory. Na jiné straně se hýbá Devett, ta metla Angličanů a má již a Dradích hor soustředěno na 2000 mužů a čeká se na vpádu do Natalu.

Z činnosti katol. spolků.

Výborová schůze polit. křesť. demokr. klubu pro hejtmanství Králohradecké odbyvá se v sobotu dne 1. června o 7 hod. odp. v hostinci pana Šprýhara na Slezském Předměstí.

Katol. hosp. jednoty v Beletěchovi konala v neděli, dne 26. t. m. veřejnou schůzi, která byla četně navštívena. Pan redaktor Prosečský z Hradce Králové přednášel zde o některých otázkách národohospodářských, které svléká v nynější době mají dalekosáhlý význam. Přednáška byla a velikou pozorností vyslechnuta a učinila na účastníky mocný dojem.

Katol. jednoty v Hřimově konati bude v neděli, dne 2. června odpoledne schůzi v místnostech spolkových. Přednášeti bude pan redaktor A. M. Prosečský z Hradce Králové o tematě: „Význam veřejné práce katolíků.“

Katol. jednoty v Bělé a Přelouči konati bude dne 6. června t. r. schůzi, při které přednášeti bude pan redaktor Prosečský z Hradce Králové o tematě: Politická situace nynější vzhledem k českému národu vůbec a nám katolíkům zvlášť.“

Z Vamberka. Křesťansko-soc. spolek „Svornost“ pořádal 27. května měsíční schůzi, ve které za hojně účasti členů, členek i hostů přednášel p. Milo Záruba, Ord. Praem., o národním programu křesťansko-demokratickém. Řeč jeho vyslechnuta byla s bedlivou pozorností a odměněna hluchým potleskem. Po té řečník vyhlásil shromáždění a přítomné hosty, aby učinili, mají-li nějaké dotazy nebo námítky; leč přítomný, duševní vůdce zdejších mladočeských továrník p. Zeman prohlásil, že proti vývodům řečníkovým ničeho namítati nelze, a že jen zarytý odpůrce všeho katolického vytýkáti může katolickému lidu a kléru českému nenárodnost a nevládnost. Předseda dp. Řezusček zahájil po té rozhovor o „t. zv. katolických“ státech evropských a poměrech v nich panujících, načež schůze skončena, ač mnozí dlouho ještě setrvali v spolkových místnostech v přátelské výměně náhledů o některých časových otázkách.

Z Libče m. C. Dne 12. t. m. konal u nás vzdl. a podpor. spolek katol. jinoců a mužů nstavující schůzi. Mezi hosty přišel také p. říd. učitel Jirásek a přivedl sebou pan říd. učitele Straširubu z Pátku, p. učitele Čepku z Vokvínska a pana dra. Řihu z Poděbrad. Po zahájení schůze ujal se řeci vedp. ThDr. C. F. Blásek, děkan zdejší který vzletně promluvil o významu křesťanství. — Po té p. Václ. Myslivec z Prahy mluvil o smutné době nynější a význa-

Ža východiště zvolil jsem maticku Prahu, poněvadž letos použil jsem okružního lístku, jehož jsem dosud nebyl přítelem, ješto činí z cestovatele vlastně hnance s předepsanou maršrutou. Není to však v Rakousku tak obtížno s okružním lístkem jako v Itálii. Tam nutno na lístek okružní psáti datum a před nastoupením jízdy vyžádati si vidimaci od přednosty stanice, byt se i jméno stanice nalezalo na našem lístku. Opomenuli jsme tak jednou učiniti, ale vzdor tomu na pozdější stanici přednost nám poznamku tuto dodatečně učinil ovšem s otcovským napomenutím, abychom na to nezapomínali. Napomínal nás sice vlašsky, čemuž jsme vlastně nerozuměli, ale vážnost jeho obličej vzbudil v nás přiměřené dobré předsevzetí.

Z Prahy jsme vyjeli dne 22. července roku 1898 za překrásné pohody drabou Františka Josefa do Lince ranním rychlíkem, jenž týmž rokem saven byl pro letní 4 měsíce.

Doplátili jsme přiměřené percentuální doplatek na rychlík, protože rakouské státní dráhy nedovolují při třetí třídě okružního lístku použití rychlíku, leč s přiměřeným doplatkem. Všecky ostatní však dráhy nečiní rozdílu mezi osobním vlakem a rychlíkem.

Máikem přejížděti jsme zajímavým krajem k Benešovu, odkudž počala krajina nabývati rázu viednosti. Bohatá úroda však, tak toužebně všemi očekávaná, zptijemňovala nám tuto jednotvárnost.

Můj přítel zaháněl státnost svou fotografováním frapantních předmětů a utíral každou minutku své z svého zánovního klobouka. Upozornil jsem ho na Sysyfovou práci a poučil jsem ho, že pravý cestovatel nemůže na nějakou sazi obracet svou pozornost.

Začal jsem tedy dosti brzy úkol informatora.

Z Veselí do Budějovic dostali jsme nového průvodčího vlaku, jenž mimo vše očekávání přihlásil se nám jako bývalý člen pražské mariánské družiny. Byl to uvděmý katolík, jménem Kos, s jakým zřídka kde se setkáš. Vypravoval s veli-

mu a úkolu katol. spolků. To ale nebylo jmenovaným pádným hostům vhod a vytýkali p. řečníkovi, že rozešval celou osadu. Předseda schůze dobře pochopil, že se pádným tím jenom jedná o rozbití schůze — a proto, když přednáška skončena, prohlásil, že volné návrhy budou až po přijímání členů. Těch se přihlásilo 48. Když se pak nikdo ku slovu nehlásil schůze skončena.

Z Jilemševce. Důstojným způsobem oslavila katolická živnostenská Jednota své 10leté trvání. Již o Božím Hodě svatodušním dostavily se deputace z různých katolických spolků okolních. V pondělí ráno o 10. hod. shromáždili se všichni účastníci slavnosti v městské dvoraně, načež odebral se průvod na zvuků hudby středem města do chrámu Páně, hdež konala se slavnostní kázání a bohoslužby. Kázatelem byl Jar. Rouček. Slovy úchvatnými promluvil tento po vlastech našich známý řečník na slova sv. apoštola Pavla: „Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru jsem zachoval.“ Po službách Božích, jež konal děkan jilemnický, odebrali se účastníci ku společnému obědu. Odpoledne o 2. hod. konala se slavnostní schůze v síle městské dvorany. Zahájil ji za hojného účastenství p. P. Procháčka. Když byl jednotel p. Fl. Štýc přednesl stručné spolkovou činnost během uplynulého desetiletí, ujal se slova red. Václav Myslivec z Prahy. Vzpomenuv doby uplynulé a prací, jež spolek jubilační vykonal, promluvil o dalších úkolech spolku v budoucnosti. Zejména obšírněji obíral se řečník heslem „Přýč od Říma“, jež sobě vedle Wolfa a Schönerera i českí „národní“ dělníci na svůj prapor napsali. Po skončené řeči poděkoval místopředseda p. Frant. Buchar všem účastníkům a schůzi ukončil. Ostatní část dne věnována byla koncertu, jenž následoval večer taneční vínek. K doplnění sluhá dodati, že mezi přítomnými byl J. Koucal, farář mlčenský a 20 delegátů, Dohnálek, farář v Libštátě se 6 delegáty. Dále vyslaly své delegáty následující spolky: Hradec Králové (5 s praporem), Úpice (6), Stádeneč (28 s praporem), Nová Paka (11), Semily (16), Rostoky (30), Štěpanice (4), Křtálice (4).

Z Ostřetína. Zdejší kat. liter. spolek slavil dne 27. května svčcení svého praporu pořízeného hlavně příznivci spolku a členy. Již z rána za krásné pohody oznamoval budíček kapely Hornojelenek neobyčejnou slavnost a až do 10 hod. bylo všle. f. přibylých spolků a hostů. Dojímavé bylo když zavítaly dvě velké procese jubilejní a to z Horního Jelení vedené dp. Duřánkem a z Rovné a vp. Jiráskem v čele, kteří vykonali před svčcením praporem v zdejší chrámu Páně jubilejní modlitby. Po 10 hod. seřazen průvod a zahájen havičtvm okolním a zdejší (s praporem) dále kat. jednoty z Horního Jelení, (s praporem) katol. jednoty z Rovné, (s praporem) 16 družiček ne-onci na stuhách prapor, vid. duchovenstvo, matka prapora p. A. Neděsaná, kmotry prapora p. F. Habáčkova a p. A. Palatova, liter. sbor a velké množství lidu. Za blabolu zvonů a hudby odebral se průvod na místo svčcení ku soše sv. Jana Nep. uprostřed obce kdež byl umístěn bohatý upravený oltář. Slavnostní řeč měl vp. V. Halama jež učinila na všech hluboký dojem. Na to následovalo svčcení jež vykonal zdejší duchovní správce vldp. Fr. Černák, rytíř řádu F. J., konsistorní rada a bisk. vikář. Při svčcení zapěl liter. sbor řízen p. řidičho učitele vhodný chorál. Po zatlučkání hřebů sloužil vp. Halama měi sv. a po ukončení odebral se průvod do chrámu Páně, kdež bylo slavné „Tebe Bože chválíme“; dopolední slavnost se ukončila dšilováním spolku před nově vyvěšeným praporem. Odpoledne ve 2 hod. bylo slavné pozhánání jehož se účastnily všechny spolky a obě jubilejní procese. Při odpoledním koncertu kapely Hornojelenek v zahradě pana Peirle panovala nenucená zábava ačkoliv byla částečně přerušena deštěm. Další činnosti a rozvoji spolku přejeme všeho zdaru.

kým nadšením o katolickém ruchu pražském a s povděkem vzpomínal na vůdce tohoto ruchu.

Stěžoval si také, že za své přesvědčení zkouší dosti útržků od svých soudruhů, ale ubezpečoval nás, že na vzdory tomu zůstane vždy „stud.ným.“

Ne bez pohnutí loučil jsem se s tímto poctivcem, jenž při všle své zbožnosti jevil neobyčejně bystrý úsudek a značný stupeň intelligence.

Jak často na nízkém stupni duševního rozhledu stojí tupitelé náboženského přesvědčení, kteří z nedostatku vlastního duševního fondu papouškují výpotky novinářských nádeníků! Máme sice dosud malý poměrně počet horlivých stoupenců, ale to nám slouží k útěše, že jsou to lidé uvědomělí a cíle svého znali. Čerpejme z toho naději v budoucnost a pracujme vytváre na vzdělání lidu. Ne okázalý křik, ale drobná práce přinese nám lepší doby.

Za Budějovicemi začala opět krajina utvářeti se zajímavěji. Mírná rývárš, uděná tmavým hvozdem a prorývaná svěžím pažitem idyllických údolí, stoupala tím více, čím jsme se blížili k hranicím zemským.

Stojí tedy i na jihu mocný věnec horský na stráž česko rakouské, aby nepřítel ve vlast se nevzloučil. Bohužel, že nebyly ty naše hory vždy dosti bdělými a propustily zvláště myšlenkovy cizácký brak v českou vlast, kde se plevel zahraniční ujímá vždy dobře na úkor rázovitého ducha českého.

Od poslední stanice české Heršláku řtil se vlak z výše 800 metrů s neobyčejnou prudkostí, až se dech tajil. Jako v kaleidoskopu mňhaly se nám výstavně hrady na strmých útesech skalních, chrámové věžky a rozptýlené chaloupky na bocích horských. O 1. hodině dosupěl parostroj do Lince, kdež jsme chtěli zbývajících 4 hodin použití k občerstvení a ku prohlédnutí místních památek.

(Pokračování).

Z Kostelce n. O. Skvěle vydařila se schůze kat. jednoty dne 19. t. m. Účastnictví bylo veliké. Vldp. Dr. Domabyl pádnou řečí ukázal, která je církev národní česká. Zde ta, která přivedla bouře, nepokoje, vraždění, zaprodala Čechy Němcům jako husitů a všechny její odrudy, či ta, která vlasti české přinesla pravé světlo Kristovo, vzdělanost, založila Čechům školy vysoké, biskupské, klášterní, farní, zachovala jazyk český a hájí až dosud samostatnost koruny české, jako církev katolická. A proto církev římskokatol. je naší národní českou církví jako je národní všech národů, kteří Krista neopustili. Když tedy nyní láka přichází a národní církvi, která se má odtrhnouti od Krista a náměstka jeho, přichází s lepem, na nějž by nepochybně dávalo a lehkovážně, bloupné lidi a zavřel je do veliké klece prašácké. Dp. řečník pak rozebral některé místa s lásky brožury „O církvi národní“. Jen něco na ukásku: Die něho základem víry národní je Písmo sv. a 7 prvních oekumenických sněmů, a základem tímto nesmí se hýbat. A na třetí neb čtvrté straně potom základem tím hýbá sám. Pro něho stačí spověď když všichni lidé v kostele řekne: Zřekl jsem slovy skutky, myšlenkami a přece víme že Pán Ježíš ustanovil spověď soukromou každého jednotlivce; potírá primát biskupa římského a zapomíná, že ho Kristus ustanovil, zapomíná, že prvních 7 sněmů církevních obecních a usnešení jejich mělo jen tehdy platnost když je potvrdil biskup římský. Prosrazuje velikou nevědomost historie, když praví že lid ustanovil biskupy a kněze. Vždy to byl jen představený duchovní, který každé světil, ustanovoval a tážal se jen lidu, sdal něco sloho o něm ví, jako se děje i nyní dříve než je kdo vysvěcen. Pan láka mohl napsati brožuru těm, kteří neznají dějů, vnitřního zřízení církve, Písma sv., a nikoli pro ty, kteří s úsudkem čtou jeho vznešený (?) výplod duševní a prohlédají ihned, že to nemají upřímně, že žertuje a chce býti novým spasitelem aneb aspoň samostatným patriarchou národním. Pan láka to dobře ví všechno že lže, ale on pravdy nemůže potřebovati a proto kráčí statečně za heslem Voltairovým „lži a hodné lži, něco přece zůstane.“ Přednáška byla s velikým zájmem vyslechnuta a učinila na každého mocný dojem.

Přednáška. V neděli dne 2. června t. r. pořádá katol. jednotu v Kostelci n. O. svou spolkovou schůzi, při níž přednáseti bude dp. Emil Dlouhý-Pokorný z Prahy o tematě „Žena a otázka sociální.“ Začátek přesně v 7 hod. večer v sále na Rabštejně.

Zprávy místní a z kraje.

Svěcení na kněžství. Dne 25. července t. r. budou v Hradci Králové svěceni na kněze následující ctitelští pánové: Baier Celestin z Kaila (rodilý), Čerman Josef ze Staré Paky, Černý Karel ze Sadek, Červinka Josef z Obory-Lipovky, Demel Václ. z Pohory, Dostál František z Turova, Egrt František z Vyškova, Eisler Frant. z Krásné Hory, Hampel Jan z Vel. Úpy, Herych Vojtěch z Ústí n. Orl., Hubáček Bedřich z Cholina, Klášek Jan z Křibru, Kollert Ant. ze Suchbodu, Kráčmar Frant. z Břestce, Pavel Josef z Velké Jesenice, Picha Josef z Borové, Reiniš František ze Svratoucha, Roháček Jan z Trstě, Römer Josef z Břestce, Rib Jan z Věstez, Smíšek Jos. z Vojvanovic, Stránský Gustav z Freiheitu, Svoboda František z Čanovic, Šimek Josef z Křenovic, Velebný František z Chudimí, Zelinka Josef z Litomyšle. Záruka Milo z Prahy.

Vzácná návštěva. O svátcích svatoctných dleli v Hradci Králové dva čestní kněží z Ameriky, dpp. J. Odstrčil a Václ. Janík, kteří v samostatných krajích již řadu let působili. Nyní přijeli do Čech, aby zde několik neděl ztrávili. Navštívili také redakci „Obnovy“ a vyslovili se, že velice rádi list náš čtou a že u nich vandrova z ruky do ruky.

Koncertní večírek pořádá se v sobotu dne 26. t. m. v městském Klicperově divadle v Hradci Králové. Zavítali k nám vídeňští hosté, mezi nimiž i tamburášský sbor s názvem „Tovačovský“ ve Vídni, jakož i virtuosa na klavír, již Volavých. Program byl pestrý a všeobecně se líbil. Na jevišti odevzdal p. městský rada Stanislav Červený hostům věnoval a jménem obecnosti Hradeckého je připadně uvítal. — Jest jen co litovati, že divadlo bylo velice slabě navštíveno.

Koncert Rudolfa Frimla virtuosa na klavír v předvečer slavnosti Božího Těla, konati se bude v městském Klicperově divadle v Hradci Králové. Jméno Frimlovo v našich kruzích, jichž převážná majorita je dobrými hudebníky a cititeli Mus, je známo co nejchvalněji. Jméno přesvědčení, že nedá si nikdo z čtenářů ujíti té příležitosti, by návštěvou koncertu nerozhodil dav cititelů hudby a nešel poslechnout „Kubelku na klavír“. Předprodej lístků obstará pan Petina, knihkupec na náměstí.

Jízdní řád a ceník povozníků v Hradci Králové byl sice městským úřadem vydán, ale jak se zdá, minul se s účinkem. Píše se nám: Na Hod Boží před 8. hod. ranní jsem vstoupil na Svatojánské náměstí v Hradci Králové do kočáru č. 18. a řekl povozníkovi aby mne zavezl na nádraží. Sotva jsem vyšel do ulice, obrátil se povozník a tak aby to i kolemjdoucí slyšeli, zvolal: „Ale jinak jich tam nepovezu, neš nejmenší se slatku“. — Dal jsem mu šádaný obnos ale táhl se. — „Jest dovoleno, aby takovým spůsobem pasažér byl vydrán, když řád pro povozníky existuje?“ — Uvěřujujím bez posměchu.

Na nádraží v Hradci Králové našla se v podřelí svatoctná jízda stará žena, v průvodu dvou

nevěstek, které již svým šatem dávaly pohorlení. Žena ta jest již starou kuplířkou z Pardubic a „litráje“ holky „do křesla“ totis do domů nepočestných. Až svádí mladá neukázaná děvčata, nikdo ji v tom dosud nebránil a tato „divnost“ provozuje celou řadu let.

Z Pardubic. Sbirka pro postavení pomníka velezasloužilému p. děkanovi a bisk. sekretáři Frant. Šloapovi, obnáší již 850 K. A protož bylo tyto dny postavení pomníku od komitěta svěřeno chvalně známému zdejším mistru, p. J. Standa. V komitěta sasedají: Vltsp. Edvard Scheller, c. k. okr. hejtmán, vldp. děkan A. Ulbrich, dp. J. Krajček a dp. Fr. Langkramer, jenž i pravé bratrské lásky a upřímné kolegiálnosti celou tuto sbírku s mnohými obětmi byl vykonal. Po dohotovení pomníku, uspořádána bude zvláštní pohřební slavnost posvěcení pomníku toho, jenž bude i posledním vědom hlásem, jak o zásluhách, tak i o nevědní oblibě seznáme, a to ve všech vrstvách obyvatelstva jak v Pardubicích tak i v místech dřívejšho blahodárného působení jeho.

Lidová slavnost č. 1. V Pardubicích konala se v pondělí svatoctná pěkná slavnost, v místnostech katol. spolku. Za příchodem odchodu horlivého jednatele a duchov. rádců, dp. katechety Prokupa na faru Práchevskou, usnesl se závažný odbor spolku pořádati slavnost tu, která zajisté všem účastníkům zůstane v milé upomínce. Prostranný sál se krátce před zahájením naplnil. Z duchovenstva dostavili se vldp. děkan Ulbrich, vldp. profesor Teplý, dp. katecheta Vosáhlo, dp. katecheta, nyní farář Prokupa a dp. kaplan Krajček, který, jako předseda, zahájil slavnost ardečními slovy, v nichž poukázal na zásluhy dp. Prokupa. Následovala přednáška p. redaktora Prosečského z Hradce Králové, který se napřed zmínil o účtech, které se na katol. kněze podnikají a pak jasným způsobem vyložil zásluhy katol. kněžstva o lidstvo vůbec o národ český pak zvlášť. Přesed pak k slavnosti sám, poukázal na práci a upřímně snažení dp. Prokupa, zakončil křesťanským helem „Zda Bžh“. Na to odevzdán byl dp. Prokupovi diplom čestného členství, začal on, dojat, ardečními slovy děkoval. Hudba zahrála národní hymnu načež následovaly zpěvné čísla programu, jakož i pěkné vystupy, při nichž se hlavně osvědčily slečny Roškova a Klášeková a pp. Klivický a Masánek. Po každém čísle hrála hudba. Posledním číslem programu byl případný živý obraz. Byla to opravdu milá, upřímná slavnost, dýchající jakými teplem a spokojeností, což bylo již ve tvářích všech účastníků snáti.

Lidová slavnost č. 2. V nedělní vesnici od Pardubic odbojvala se také lidová slavnost v pondělí svatoctná. Na jménu nezalší, bylť již též den podobných věcí. Na této slavnosti počalo se o půl 4. hod. odpoledne v prachu a vedru tančit, pít, kouřit a opět tančit, pít a kouřit. Místo řeči povzbuzujících k dobru byly tam nadávky, místo národních tanců rozjařená děvčata a opilými chasníky šoupala valčíky, místo zpěvu krásných písní třešňovým hlasem se zpívalo: „Na Marjance, na Marjance tam se tanče . . .“, místo klidného rozhovoru rvačky a sprostoty. Co následuje po takové „lidové slavnosti“ v noci, když děvčata jdou ve společnosti rozjařených chasníků domů, krásno připomínati. — Praví národní píseň: „Musiky, musiky, vy pěkně hraje . . .“ neš o muzikách, jaké nyní venku jsou, se to věru říci nemůže, a bylo by již jednou na čas, aby pořádkem slušných zábav se proti tomuto znečištění dělilo.

Jen nic katolického. Katolické spolky v Pardubicích darovaly svému horlivému rádcí a jednateři dp. Prokupovi dvě krásné skupiny podobizen. Knihkupec p. Machač a sklenář p. Svoboda byli požádáni, aby skupiny ty ve svých výkladních skříních na nějakou krátkou dobu vystavili, jak to i jiným spolkům uchová dělají; ale poněvadž skupiny podobizen představovaly jenom katolíky a členy katolických spolků, jmenovaní páni snad měli strach před „moderními“ neshobami — a proto žádost katol. spolků odmietli. Katolíckým pardubickým jest to zajisté dostatečným pokynem, jak se vůči těmto obchodníkům mají zachovati.

Ověta židů proti jeptiškám v pardubické nemocnici. Jsou dobře známé styky žida Dra. Vohryska s „Ovětou lidu“ proto snadno lze si učiniti případný úsudek o uličnickém výpadek proti milosrdným sestrám v pardubické nemocnici. Okresní výbor měl by se sám ujeti napadených řeholnic proti židovské drzosti, která se ujímá nevěstek a tupé řeholnice. Lidem samozřejmě jest snadno opatřiti si v nemocnici pečlivou obsluhu, ale háže jest to e chudštem ve veřejné nemocnici, kdež často ordinující lékaři ukáží se jenom pro jméno. V takovém útvaru jest svědomitá milosrdná sestra nejenom opatrovníci, ale i lékařem, proto přeje chudším také lidské ošetření a sápete v sobě již k vůli lidské bídě surovou nezášlenivost k řeholnickému rouchu.

Průzká děšť. Z Rosic se nám oznamuje: Veliký liják strhl se v pondělí svatoctná odpoledne v našem kraji. Ačkoliv netrval dlouho, byly přec něžiny úplně zaplaveny, na trati stála vysoko voda, a cesty se rázem proměnily v potoky.

Velky v Josefově, dne 26. t. m., měly výsledek následující: V I. sboru do výboru zvoleni: Vanček Jan, děkan, Votava Jan, učitel, Kostecký Josef, maj. domu, Rayman Jan ml., maj. domu, Schneider Ondřej, pekař, Jarolímek Ludvík, droguista, za náhradníky: Čadek Václav, holič, Müller Štěpán; rukavičkář, Zpěvák Josef, holič. Ve II. sboru do výboru zvoleni: Vrbáček Rudolf, c. k. poštovní správce: Fürst Karel, řídící učitel, Uhlíř Emil, maj. domu, Hlavka Alois, kupec, Kuhn Josef, maj. domu, Chmelík František, řezník; za náhradníky: Korancuk Vojtěch, pekař, Vopřada Karel, truhlář, Guhl František, fotograf. Ve III. sboru do výboru zvoleni: Rayman Ludvík, maj. domu, Šrámek Alois, maj. domu, Šalo František, maj. domu, Holan Ed., kočárník, Šlesák Antonín, knihář, Bartoš František, kupec; za náhradníky: Hojda Karel, hostinský, Novák Václav, klempíř, Rohák Aug., krejčí.

Vylovená mrtvola. U mostu Elištinyho v Hradci Králové vylovena byla v úterý, mrtvola muže, v kterém poznám byl dělník Černošický, z Plotiště.

Návrat do církve. Z Černilova se nám píše: Na Hod Boží svatoctná učinila ve farním chrámu Páně Černilovském význam vřvy avg. h. v. Anna Volencová, dcera po rolníku z Librantic. Přijata byla do církve slavnostně a hojně slasy věřících, jimiž byl kostel přeplněn, svědčily o mocném dojmu a úkone posvátného. Letos jest to druhý případ v osadě Černilovské, odpadn nebylo.

Sebevraždá vojína. V Čáslavi zastřelil se na Hod Boží svatoctná vojín 12. pluku zeměské obrany, Antonín Feitk z Nečkarovic, a bázně před trestem.

Požár. Ze Záběže se nám píše: Dne 19. května t. r. o osmé hodině večerní vypukl požár u rolníka Václava Čecha v č. 22. Poževnědř panovalo bezvětrí, obzemil se požár jen na toto šlo. K ohni dostavil se místní sbor hasičský i také hasiči ze Sv. Kateřiny, Habrdovic a Lišic.

Vzácné stáří. V lázeňském městě Bohdaneči, kamž v těchto dnech v hojném počtu hostí přibýlo, se před 14 dny semřeli dva každodenní „bratři“ hrábě „France Foux“, pp. Jan Peška 83 r., Frant. Peška 86 roků a neunavný knihc Alois Ráliš 61 roků. Úhrnem 260 roků stáří!

Ta mládeži! Z venkova dochází nás následující dopis: „Surové násilí se nyní mnohde nazývá hrdinstvím. Obrátme kroky kamkoliv, všude zvláště u mládeže shledáváme se s tímto sjevem U dítek nasaktuje se nám první a nejdůležitější příležitost poučování, varování i kárání. Zdá se nám snad malicherně napomínati rvačky milované klouče, když soudruhu svému natluče; ale pomněte, že tato bojovná vlastnost s bohem roste, že se stává čím dále tím větší a nebezpečnější vřevem, až konečně dospěje ke zločinu. Podívejme se na výrostky! Ve společnosti venku i v hospodě vidíme, kterak s nimi to hrdinství roste. Pasté hádky, divé rvačky bývají tu zábavou zcela všední. Po kolik dní chlupí se hrdina, kterak svému kamarádovi natloukl. A podivno, neovze se ani jeden hlas, který by to za sprostáctví prohlásil. Tak se na mnohých místech ta naše mládež bez překážky tuší. Jen tehdy, když rvačka nešťastně dopadla, když čestník vráče odvádí, jen tehdy se mnohý rozpome a odsuzuje zločinné jednání. Škola i kněžstvo čine obyčejně svou povinnost, ale rodičové a celým veřejným míněním podceňují tato práci, chovají se u výchově netečně, ba pracují často opáčně. Proto na venkově tolik surovosti. Přicházíme do vsi. Jindy dítky uctivé s hravými, dnes ne všechny. Ty děťátko hry po většině již zanikly, slyšíte ale řeči, vzrusující vaši nelibost. Klení i jistá triviální slova, jakýchž v posledních dvou číslech i „Rozvoj“ snad na výstrahu poukázal, svědčí o nízkém stupni duševní ušlechtilosti naší mládeže. Jaký pak div, že vyrůstá nám tolik hulvátů! Co děcko kamž zábavu svých mírnějších soudruhů, tam mladík se pere v hostincích, tam i muž bžhá i do jiných vesnic rozhlíjeti ochůze a ukazovati své surové násilí, neš chtěla-li — hrdinství. Duševní převaha, šlechtnost srdce i vzdělaní nejví se v násilí, nýbrž v rozvášněm, rozumném jednání. Či myslíš, že jsi hrdinou, když dase surové vystupuješ proti knězi, který tě učil všera Boha snáti? Myslíš, že jsi hrdinou, když jsi zaměnil nauku křesťanskou se „Září“ a „Červánky“? Myslíš, že jsi hrdinou, když bes jakéhokoliv duševního vzdělání umlčíš muže se vzdělaným akademickým? Myslíš se! Třeba se ualeznou lidé, ovšem tobě podobní, kteří s tebou souhlasí, třeba i bídný výstup tvůj pochválí, přece to na věci samé ničeho nemění: zůstáváš jen pouhým sprostáctvem.

Na stavbu kostela v Jemtkovicích dobrotní přispěli: (Pokračování). Obec Tošov a Skřivice. Po 4 K.: pp. Samek J., Domašánský J., Dostál V., Archleb J., Uhlíř Jan s K. Po 3 K.: Pavlát J., Samek V., Trunčák J., Hájek J., Merta V., Po 1 K. 40 h.: Roubal J., Novák J., Po 1 K.: Kašpar J., Světlík Jiří, Trizel J., Němeček J., Přibyl J., Janda Fr., Němeček J., Svoboda J., Vaňková Fr., Horák K., Čejnar J., Hubáček J., Vaněk V., Tlášek Fr., Archleb J., Dostál J., Rubek Ot., Šlášek J. 1 K. 20 h. Andrš J. 80 h. Po 40 h.: Hynek V., Cinka J., Vašata J., Hovorka V., Baše Václ., Archleb J., Šolín J., Po 60 h.: Hovorka J., Uhlíř J., Šlášek 20 h. Po 2 K.: Duka V., Hušek. (Pokračování). Za všechny milodary upřímně díky vzdává a o další přispěvky prosí Ferd. Hanousek, děkan v Třebouchovicích.

Z Třebouchovic. V minulém čísle Obnovy oznámemo již bylo úmrtí bývalého duchovního správce trebuchovického vldp. J. Boháka, děkana, kterýž vrátil se s Lourd onemocněl zánetem ledvin a plie a v krátko zemřel. Pohřeb jeho odbyval se v úterý 26. t. m. za velikého účastenství všech vrstev lidu. Duchovních bylo 28. Kondukt vedl spojující seznulého vldp. kanovník M. Musil, requiem sloužil taktéž jeho spolusták, vldp. vikář Frant. Rybčík. Před zádušními službami Božími měl řeč vlp. Kunte v níž poukázal na obtíže, které knězi dobrému na cestu se stávají a hledí jej svěsti s cesty enosati. Lidil dobročinný život seznulého, jeho zbožnost; avšak účtu k P. Marii, od níž vyprosil si, jak doufáme, v Lourdech šťastnou smrt. Průvod jeho zahájilo šactvo vedeno svými pp. učiteli, zúčastnily se téměř všechny spolky z svými prapory, čímž dáno na jevo, jaké účty seznulý se těšil. Duchovní správa děkuje důstojnému duchovenstvu, sl. sborům učitelským měř. a obecné škole, všem spolkům, a vůbec všem, kdož pohřbu seznulého se zúčastnili.

Z Vamberka. Dne 28. t. m. vyhořel zde dům v Pekelské ulici. Požár byl založen nádeníkem Šulcem, který byl již zatčen a odvezen k soudu do Býchanova.

Z Homší u Chocebska. Neunavnou péčí vldp. Jana Čvrka, děkana Chocebského byl šliáním chrám Páně v Homši již před 8 roky vknau opraven a nádherně vyzdoben. — A letos byl obnoven chrám náš dvěma krásnými sochami, na které vldp. děkan sbírku učinil. Dne 19. t. m. konalo se slavnostní svěcení soch

těch, za účastenství v každé, dlouhé řady družiček a mnohdy i lidí místního a okolního. Byla to slavnost krásná, dojemná, která sajíste nikomu s paměti nevymizí. Ku všeobecnému ptání buděj. zde vldp. Janu Cvrkovi, děkanu a vik. tajemníkovi od občanů obce Hemší a Březnice veřejně díky vzdány za jeho nannavnou plii, kterou chrám Páně na Hemších tak umělecky a přehledně slobově vyzdobil, že se mu sotva který kostel v Měm okolí vyrovná. — Kšd dá jemu P. Bůh ještě dlouhá léta života pozemského a popřeje mu, jako doud, tolik síly a čilosti, aby spatřil splněné ptání své a ptání duchovních ctitelů Rodičky Boží, aby totiž ještě za jeho duchovní správy konána byla na Hemších velikolepá slavnost posvěcení a svěcení velkého svatou, pro něj na vědi již přes 200 let stolic zřícena jest. —

Z Deštného u Nev. Města nad Met.
Dne 19. května t. r. konala se zde Hdká slavnost: slavnostní odevzdání slatého záslužného křtí s kořmou zdejšímu dp. farši, čestnému děkanu a čestnému občanu obce Deštného vldp. Váciavu Erychlebovi. Již o pěti hodinách ráno slavnostní budíček ohlašoval rvanost dne. Opál osm sloužena ranní mše sv. v.ys. dp. bisk. vikářem Václ. Uhlířem, faršem a Přepych, na to konána akonka z náboženství se školní mládeží za valice čestné účasti věřících. O půl desáté h. rány z hmoždíř ohlašovaly příjezd c. k. okresního hejtmána z Nového Města n. M., kterýžto na kraji obce uvítán byl obecním zástupitelstvem. O 10 hodině hnul se veliký průvod ku chrámu Páně, kde p. o. k. hejtmán za dojemné řeči připsal vldp. inilantovi slatý křtí na prsa. Vldp. děkan pohnut až k slzám děkoval za udělení mu významného, po čemž vldřet. pan farš z Bystřého, Vincenc Erlebach v delší řeči objasnil lidu význam dne a slavnosti, kteroužto řeč lid až k slzám pohnut byl. Po řeči této sloužil pan inilant za asistence vldpp. duchovních slavnou mši svatou. Vldřet. p. děkanovi přejeme ze srdce, by významná ono dlouhá a dlouhá ještě léta zdobilo prsa jeho a on ještě dlouho ku blahu časněmu i věčnému dluž sobě svěcených v obci Deštném přisobil.

Ze Slatín u Jičína. V neděli 12. května byl nádherný chrám Nanebevstání Panny Marie svědčím Hdké slavností — totiž: svěcení varhan. Svěcení vykonal se vzácné ochoty vldp. Jan Tichý, bisk. vikář, za přisluhy místního duchov. správce a za přítomnosti p. t. p. Karla Hoffmanna, patronálního komisaře a velikého množství věřícího lidu. Když o spívané mši sv. savaný po dlouhé přestávce nové varhany, uchrácení byli všichni přítomní mocným dojmem čarokrásných zvuků jmenovitě rejstříku „vox celestia“. Nový stroj ten přitáhl chvalně známý varhanář p. Jos. Koblitz z Lomnice n. P. za 3600 korun. Dejá Pán všem, kteří jakkoli přispěli ku zvýšení lesku oné slavnosti, za to své hojně pošeňnání!

Z Radboře. Den 22. května byl celý farností naší dnem radosti, dnem slávy. Hostilaf toho dne hosta znameného — savřel také k nám ndp. biskup královéhradecký na svých apoštolských cestách, aby přinesl nám požehnání a u víře katolické posil. Jelikoh již 24 let tak vzácný host ve farnosti zdejší nebyl, vynaložila farnost vše, aby J. B. M. uvítán byl skvěle, čehož také docílila. Veliká četa statečných rolníků baderistů, vedených p. Hransem, rolníkem z Hofenice, provázena hudbou, hasičskými sbory z Hofenice a Pašinky, spolkem živnostenským, očekávala vzácného hosta na hranicích farnosti naší, u Boštic. Tam uvítal J. B. M. nejdříve jménem všech osadníků a obecních zástupitelův starosta spojených obcí Radboř — Hofenice p. Novotný. Průvod, maje ndp. hosta ve svém středu, za zvuku jásavé hudby ubíral se ku předu, až stannl v Radboři samé u krásné, svěží zeleni, květy a prapory vlnavé zdobené brány a nápisem: „Vítá Tě láska.“ U slávoobrány uvítal J. B. M. jménem farní osady místní duchovní správce, obklopen okolními duchovními; pak složili všelij svý hold pan c. k. okresní hejtmanu V. Koetka, c. k. okr. školní inspektor p. J. Libický a majitel velkostatku zdejšího. Po uvítání panem patronálním komisařem H. Drbalem, třídícím učitelem p. Jos. Skokanem a družičkou Annou Zdeňkovou, deernkou rolníka z Pašinky bral se J. B. M. do farního domu za zvuku hudby, střelby a pak hnul do chrámu Páně vkusně upraveného, před nímž stála slávoobrána druhá a nápisem „Ejhle velekněs“ opatřena. S vroucím nadšením poslouchali jsme všichni výmluvná, otcovská slova svého vrchního pastýře, který promluvil k břimovancům; jistě navždy utkví jeho drabá památka v srdcích našich. Odpoledne vyhověl ndp. biskup posvátné dp. farše Lošanického a odejel s celým průvodem svým shlednouti před několika roky pod patronátem města Kutné Hory vystavěný chrám Páně v Lošanech. Při odjezdu J. B. M. do Lošan, jakož i při spáteční jeho jízdě osadou Radbořskou do Hory Kutné tvořily sbory hasičské špalír a oblíbená kapela Jirsova zahrála ještě naposled „Kde domov můj.“ Dobrý lid zdejší poznal svého vrchního pastýře a vždy rád vzpomínati bude dnů, kdy veliký, šlechetný biskup ten mezi námi dlel. —

Z Třebonína u Čáslavi. V milé upomínce zůstane všem osadníkům farnosti naší den 16. května, kdy savřel do středu našeho toulčbné odevkávav pastýř náš ndp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych, aby po 12 letech udělel zde svátost sv. břimování. Dlouho připravovali a těšili jsme se na ten okamžik, až tvří v tvář popatříme svému milému pastýři, statečnému bojovníku za víru svatováclavskou, vlastenci a spisovateli na slovo vzatému; v tom smyslu také uvítal jej náš duchovní správce, dp. Jan Petr u brány, na níž stkvěl se nápis: „Vítej nám statečný štíte víry!“ Dojemnými slovy uvítala jej dále školní družička, jež podala mu květiny, pak starosta obce třeboňské, jako zástupce celé kolatury. Provázen baderiem, hasičskými spolky, družičkami, školní mládeží a velkým zástupem osadníků za zvuků hudby ubíral se J. B. M. do osdobené svatyně sv. Matouše, na níž stkvěl se křesť. pozdrav: „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus!“ Chudičká a pustá svatyně naše nastkvěla se neunnavnou péčí a obětavostí dp. farše Jana Petra v lesku a kráse na naše poměry obdivuhodně. Po dotkauti dlešně, že skoro celá renovace podniknuta byla se sbírek dobrodřinců, našich kolaturníků, kteří

v namáhavém podniku svého pastýře věrně a štědře podporovali. Ohodě přibytky osadníků byly odevčeny a prapory osdobeny, neboť lid náš se vynasnažil, aby co nejdřívejší uvítán byl náš dobrý a milý velepastýř o němž tolik předem slyšeli a jehož dosud neznali. K lesku uvítání přispěla zvláště přítomnost J. J. kněžky Karla Schwarzenberge, kněž. nádešního Václ. Rončky, c. k. okresního hejtmána místodrá. rady J. Krejčího, kteří slovy ardečnými J. B. M. uvítali. Mezi obřady vystoupil nejdřet. pan biskup na kazatelnu odkud dojemnými slovy promluvil ku četným posluchačům o výšim cíli člověka, — směřujícím k věčnosti, což hluboce vrylo se v srdce přítomných věřících. Sou první návštěvou u nás stkal si náš velepastýř lásku a úctu všech osadníků, kteří také v řeči na rozloučenou, pronesené školní družičkou, slibili, že věrně státi budou pod tím praporem svatováclavským, jež jako kdysi sv. Vojtěch v dobách pro náš národ trdných statečných třímá biskup náš. Všichni z hloubi srdce přejí a všemohoucího prosí, aby na dlouhá léta nám zachovalí rádií dobrotivého pastýře a vítězného obránce církve i vlasti!

Z Nebovid. Dne 23. května savřel na svých visitačních cestách nejdřet. pan biskup také do naší osady, aby nám pošeňněl a posilil nás ve sv. víře katolické. Již mnoho neděl napřed těšili jsme se na ten den jako na svátek předcházející konaly se pilně přípravy ku slavnostnímu uvítání našeho velepastýře. V den pak samý oděla se obec ve slavnostní roucho a v duších osadníků uhořila se upřímá radost. Jeho B. Milosti příjezdějícím z Kutné Hory jeho čestné baderium naproti až k Hofanům a uprostřed cesty přidržily se hasičské sbory přifašených osad, hudba — a jimi provázen dojel nejd. p. biskup až ku skvostné bráně, na níž stkvěl se nápis: „Ejhle velekněs, Bohu i lidem milý.“ U brány uvítal J. B. M. vldp. děkan Antonín Dvořák tlumoce přání lidu posnati osobně svého velepastýře, kterého posud zná jen z jeho listů pastýřských. Na to uvítal jej místní starosta pan Bernard Baládek zároveň a ostatními starosty obcí, pak p. Hdký učitel Josef Žilka jménem učitelstva a škyně III. třídy Josefa Žilkova krásnou básní za své spolusky. Průvod ubíral se do prozatímního farního domu, kde byl nejd. p. biskup uvítán patronem kostela Jeho Milosti p. baronem Hrubým z Jelení. Z farního domu ubíral se průvod špalírem, který tvořily sbory hasičské, spolek katolický do chrámu Páně, kde konány předepsané obřady. Mezi mši sv. měl nejd. p. biskup promluvu k lidu, ve které zvláště břimovancům kladl na srdce, by se ničím nedáli od Krista odtrhnouti. Se vzornou pozorností obacely se zraky všech posluchačů v přepíněném našem kostelíčku k J. B. M., dychtivě sejece do svých srdcí otcovská slova svého vrchního pastýře. Dlouhou chvíli katechizoval nejd. p. biskup s dětmi školními, které bez otyyhu dávaly na jeho radost, že dovedou otázky dané zodpovídati. Na to udělil nejd. p. biskup svátost břimování. Po uděleném požehnání vylechl nejd. p. biskup slova škyně III. třídy Marie Moravové, která k nám promluvil z Bisk. Milosti za otcovská slova, která k nám promluvil za udělení svátosti břimování, kterou nás ve víře posilil a za veškerou námahu, se kterou savřelán Jeho k nám bylo spojené. Po skončených obřadech odjel nejd. pan biskup a veškerým duchovenstvem do vrchnostenského zámku v Červ. Pečkách, provázen přáním lidu, aby dobrotivý Bůh na dlouhá ještě léta zachoval nám vrchního pastýře ku blahu církve a ku osdobě naší české vlasti!

Z Hory Kutné. O Hodě Božím Svato-dušním posvětil Jeho Bisk. Milost nejdřet. pán Eduard Jan Nep. Brynych nový klášterní kostel. Dříve než uložil sv. ostatky do schránky oltářní, promluvil nejdřet. pan světitel před chrámem k četné shromážděnému lidu o významu svěcení katolických chrámů. Když svěcení dokončil, konána slavná pontif. mše sv., při níž sapěly chovanky III. ročníku ústavu ku vzdělání učitelé latinakou mši, připojující zpěvem nebo recitací dle pravidel chorálu Hmáského všechny částky připadajícího formuláře mešního, což se všeobecně líbilo. Po pontifikální mši sv. nejdřet. pan biskup oznámil ještě odpustky, které obyejné při této příležitosti se probírají a povzbudil k hojně návřetěv kostela nové konsekrovaného. J. B. Milosti za všecku velikou námahu, jaká i vesp. kanovníku Janu Nep. Soukupovi a všemop. t. vldp. duchovním s vldp. vikářem, Karlem Vorlíčkem, místním arciděkanem, za ochotné účastenství odplatil dobrotivý Pán Bůh!

Různé zprávy.

Hilsner dostal milost. Co dalo se předvídati stalo se. Jak se s Vídně telefonuje, doporučil nejvyšší soudní dvůr na smrt provazem odsouzeného Leopolda Hilsnera nejvyšší milosti a rozhodnutí v tomto smyslu již se stalo. Trest smrti změněn v doživotní žaláf.

Vrah sebevrahem. Minulý týden přinesly denní listy zprávu, že vrah italského krále Humberta, Bre-ci, který k doživotnímu tčikému žaláři byl odsouzen, v žaláři cele se oběsil.

Zlaté Amerika! Dne 15. t. m. projednávalo se v New Yorku před soudem jenom 119 manželských rozvodů. Soudce úřadoval od rána do půl noci a podařilo se mu 38 párků rozvésti. Má pevný úmysl úřadovati ve dne a noci, až všech 119 párků šťastně rozvede. Ó zlaté Ameriko!

Poslední majetek. Dělník Josef Kuhn v Dráždanech dostavil se těchto dnů na radnici a prohlásil, že nemá co jíst — a že jest ochoten prodati poslední svý majetek — sedmiletou dceru. „Snad ji někdo koupí?“ dokládal, „a až vyroste ať si a ní dělá co chce.“

Z domácnosti sociál. demokrátů. Socialistů Rob. Werner ve Vídní smrtelně srnil svou ženu proto, že chodila do kostela. Právě o Hodě Božím svato-dušním vrazil do kostela sv. Michaela, kde žena jeho v koutku klečela, a vrazil ji až do srd.

— Ve Floridsdorfu odhalená byla zvláštní taneční síň, totiž pod zemí, kde soudruzi a soudružky z tábora červených se večer scházeli a úplně nazí tančili. — Soc. demokrat dělník Štika v Plzni opatřil ženu a šest dětí a udržuje milostný poměr s nejstarší svou dcerou, která jest již v šestém měsíci těhotaví.

Košalmy. V Rakousku bez zemí uherských bylo roku 1900 128.676 kofalen. Věch škol bylo 18.206. Přijde tedy průměrně jedna škola na šest kofalen.

Nejlepší poplatníci v Rakousku jsou: 1. Lotaristé, kteří odvedou do roka asi 18 mil. sl. 2. Kutáci, kteří odvedou asi 100 mil. sl. 3. Pijáci, jejichž nepřímá daň s lihu činí též asi 109 mil. sl. Daně tyto dostává c. k. erár zcela dobrovolně, aniž by potřeboval exekutora k vymáhání jich na lidu.

Řjendu křest. soc. žen v pondělí svato-dušní v Praze konaném zúčastnilo se přes 700 dam a ještě asi 600 jich musilo odejti poněvadž se do místnosti nemohly vejti. Z Hradecké diecese zúčastnily se některé katol. ženy z Pardubic, Hronova, Pečak, Vamberka, Kostelce nad Orli., Sezemice atd.

Císař pán přijede do Prahy určitě ve středu 12. června. Družina dvorní bude se skládat ze 200 osob se 60 koňmi, pro něž má sámecký hejtmán již rozkaz dát zaříditi stáje.

Srbská královna Draga odeběře se na léčení do Františkových lázní.

Vražda kněze. Katolický kněz Bruno Bábl v Kološi stal se obětí vraždy, právě když se procházel večer městským parkem. Zastřel jej žid Julius Löbl, předseda židovské náboženské obce, který jest z vraždy podezřelý.

(Zasláno.)

Porádek

společné ponti na sv. Horu u Přibrami ve dnech 8., 9. a 10. června.

V sobotu (dne 8. června): V Černilově o půl 4. hod. ráno mše sv., nastoupení ponti. Dle možnosti sejdou se poustaici o půl 7. hod. ráno u nových škol v Hradci Králové, odkud půjde se průvodem na nádraží. Odjezd zvláštního vlaku o 8 hod. ráno, týž zastaví v Fraskatce, Dobřenicích, Chlumci a Libňovsi. Příjezd do Prahy o 11. h. 25 min., načež ihned seřadí se průvod na Smíchovské nádraží; půjde se ve čtyřstupu, v čele sv. křtá, dále děti, muži, členové spolků s odsaky, duchovenstvo, ženy.

Ze Smíchova odjezd o 1. hod. 50 min., ve Zdicích delší zastávka, příjezd do Přibrami o 4. hod. 28 min., načež ponti na sv. Horu v téže pořádku jako v Praze, uvítání. Řeč promluví dp. farš z Černilova. Nato pobožnost dle okolností. U večer slyšení sv. zpovědí těch, kdož by ji doma vykonati nemohli. Noční odpočinek v Přibrami v domě spolkovém, i v domech soukromých proti skrovně náhradě.

V neděli. Ráno o 5. hod. společné sv. přijímání, nato mše svatá a mezi nimi kásaní vp. Jos. Mynářka; o 10. hod. zúčastníme se průvodu Božského Těla na sv. Hoře.

Odpoledne o 2. hod. dle vhodnosti: pobožnost k účtu N. S. O., křesťové cesty, sv. řřzenice, kásaní vp. Fr. Jos. Říba, o 5. hod., uctění Matičky svatohorské, její Zdráva, požehnání a rozloučení se se sv. Horou.

V pondělí. Ráno o 4. hod. cesta na nádraží, odjezd vlaku o 5. hod., příjezd na Smíchov o 7. hod. 33 min.

Návěštva posvátných a památných míst pražských: basiliky sv. Václava, milostného Jezulátka, velechrámu sv. Víta, kdež u hrobu sv. Jana bude obětována mše sv., návěštva Lorety, blahosl. Elekty, chrámů na Menším Městě Pražském, sv. Jana na Karlově mostě, radnice staroměstské a památným orlojem, uctění Rodičky Boží písní, Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ tamže, dále navštíví se i jiná místa dle možnosti.

U večer o 4. hod. přibudeme na nádraží severozápadní a odtud vyjedeme o 4. hod. 40 min. (Zdržeti se v Praze neb jeti jiným vlakem nebylo povoleno.) Příjezd do Hradce Králové o 8. hod. 11 m., načež cesta k domovu.

Poznámka. Poustaici vezmte s sebou „Oltář“ a písně Marianské. Listky obdržíte ve vlaku, při čemž tento pořádek ponti bude legitimací a dodá se Vám buď poštou neb kdykoli ve fare Černilovské, v nejnnutnějším případě na nádraží (v Hradci půl hodiny před odjezdem vlaku od některého vůdců průvodu). Listky stracené nelze nahraditi aniž jiné koupiti. Ve vlaku budou se pěti nábožné písně, konati modlitby. Zpěvy řřditi bude p. Jan Vanický, řřditel kůru. Sbírky pořádati za jakýmkoli účelem se nedovoluje. Všichni účastníci ponti obdrží po pamětním obrázku a sice před uctěním bl. Rodičky Boží v neděli o 5. h. odpol.

Katolický farní úřad v Černilově,
30. května 1901.

Vůdcové ponti:

Jan Fr. Seldl,
farš Černilovský.

Frant. Jeřábek,
farš Žehuňský.

Josef Mynářik,
kaplan Černilovský.

Josef Paulus,
koop. v Kuklenách.

František Jos. Řib,
koop. Opatovický.

Engelb. Daniel,
koop. na Poučově.

Listěrna redakce.

Nový Bydšov. Přijde vše na řadu; jen strpení. **Jaroměř.** Srdečné díky. V jednom s přítích čísel. **Sziget. Ano.**

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. května 1901. 1 hl.
pšenice K 12:00—13:00 žito K 12:10—12:50, ječmena
K 9:40—10:00 oves K 8:50—9:50, prosa K 9:50—10:50
vívce K 11:50—12:40, hrachy K 18:00—21:00, jáhly K
19:00 krup K 16:00—40:00, brambory K 1:30—2:30,
jetelového semínka červeného K 00:00—00:00, jetelo-
vého semínka (inkarnát) K 00:00—00:00, máku K 29:20
olejky K 00:00—00:00, lněného semene K 17:00—21:00
100 kg. křídových otrub K 12:00, pšeníc. otrub K 11:50,
1 kg. másla K 2:40—3:50, 1 kg. másla vepřového K
1:50—1:75, tvarohu k 0:32—0:40, 1 vejce 6 h. Jedna
kopa okurek K 0:00—0:00, jeden hekt. cibule K 7:50
jedna kopa drobné zeleniny K 0:40—2:00.

Veškeré práce z oboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.
Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fasádních fresových, maleb
na skle, na dřevě a na kápi.
Práce a objednávky
přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce
Rudolf Tomásek, malíř
bytem v Hradci Králové
na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

ORDRE rem. hodinky
s rubín. kotvou, s dvojitou ko-
rekcí, chod přesný, elegantní
façon, z jemného niklu zl. 8.50,
z oxid. ocele zl. 9.—, z jemného stříbra s vořítkem
stříbr. pláštěm zl. 12.50. Ceny vzhledem ku preciz-
nímu provedení levné, pevné, za hotové neb na do-
bírku. Záruka 2. roky. Zák. chráněné.

Otakar Štastný,
hodinář c. k. stát. drah v Praze, u Pražské brány.

Nábytek
všeho druhu, trvanlivě vkusně a umělecky
provedený za mírné ceny doporučuje
F. J. Matějček,
truhlář na Slezském Předměstí.
Sklad v Hradci Králové,
Divadelní ulice.
Objednávky vyřizují se rychle a
pod zárukou.
Taky na splátky!

Josef Štěpán,
závod pozlacenářský v Pardubicích
opravuje jako i nové stoli
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
provedení a v cenách velmi levných.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
ňuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.
S úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
chovatecké výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamen. na zemské bulharské výstavě v Plodivě: státní
medaile 1893. Juror krajské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Předseda snáze c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonií
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává
varhany veškerých na nejlepších
uměleckých soustav se
veřejnostními v omách nejmodernějších
a opravy a přestavby
varhan provede za nejvýhodnějších
podmínek,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejjednodušším provedení s p-
řístroji nádhernými a za ceny mírné.
také pravá americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejúspěšnějšími ce-
namí vyznamenány.
Cenníky varhan a harmonií na požádání
zdarma a franko.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
sv. Janské náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému občanstvu hojně zásobený
sklad klenotů, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
dobí a nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré stříbrné a stříbrné hodinky první
jakoosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roky za ceny levnější
než vůdce jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Zahájení 12. května.
Annenské slatiné lázně
v Běloubracích.
Unikum proti dně, reumatismu,
ischias.
Severozápadní dráha.
Království české.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ
zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec c. k. okresního soudu.
Obrázkové cenníky na požádání zašle.

The Premier
Cycle Co. Ltd.
Coventry (Anglie)
Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Wladimířgasse 18,
Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vedeňal.
Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

NOVINKA.
Slavným farním a patronátním
úřadům!
Patentní čísláky ku hrobům a výstražné
tabulky na hřbitovy jsou neobyčejně praktické
a téměř nevyhnutelné; usnadňují okamžitý
přehled a umožňují nejrychlejší vyhledání
hrobů dle čísla. — Cenníky a vzorky zašle
na požádání franko
strojírna a slévárna železa i kovu
A. Votruba v Hořicích.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyřazenou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro dobu jarní a letní.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěš-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez sřídění cen!

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pobovky. Celé garnitury. Pěrovky.

Ludvík Knepř

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Velmi řídká příležitostná koupě
čistě vlněných látek na obleky pro pány.

Získav náhodile velmi levným nákupem velkou partii jemné česané vlny, dal jsem z této vyhotoviti novinku pod názvem

„ORLICE“

Cenu látky této stanovil jsem pod úroveň a sice metr na zl. 3.—, na úplný oblek 3 metry za zl. 9.— ač při běžné ceně vlny stála by látka daleko více. Zvláště připomínám, že látka je nejmodernějšího vzoru a ve 3 různých moderních barvách a že tutíž s dobrým svědomím co výbornou jakost doporučiti mohu.

Vzorky od této jakož i jiných látek v bohatém výběru na požádání franko k nahlédnutí zašlu.

První český zasílatelský závod soukromého zboží

Ed. Doskočil v Chocni,
království české.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

škola 1/8, 3/4, 1/2, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Violy, čela, basy, citery, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.: koncertní citra v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 kapek Fis brejle z nov. stříbra 19 zl. Kytary, mandoliny, hrací stroje. Pouzdro na housle od 1.90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Bubny pro obecní úřady, hasičské a penecenské trubky a veškeré plechové hudební nástroje za cenu výroby.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání po ruce. Objednávky i správy přesně a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové,
velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Dělníka

na výrobu cementového zboží zručného a pořádného přijme

Josef Karpišek
v Poděbradech.

Pěkný domek,

důkladně stavěný v obci Malšovicích na Náhoně jest za výhodných podmínek na prodej. — Blíží sděli redakce t. l.

Východní Čechy.

Monumentální ilustrované dílo. Společnou práci spisovatelů a umělců českých vede Alois Jirásek. Nakladatel J. Otto v Praze. Vychází ve velikých nádherně ilustrovaných sešitech po K 1.80. Velikolepé dílo „Čechy“ známé každému vlastenci, počíná nový samostatný díl, jenž obsahuje popis malebného kraje, zajímavého svými památkami, rázovitým lidem, slavnými dějinami svých hrdých zámků, hradů, zname nitých měst i osamělých skal a paloučků — popis východních končin našeho království. Každý rodák východočeský s optimnou radostí uvítá skvostné toto dílo, jímž bohudík se konečně dostane zastoupení důstojného v nádherném literárním podniku „Čechy“, v němž slovom i obrazem vylišený jsou všechny přednosti a krásy drabé naší vlasti. Právě vydaný 1. sešit „Východních Čech“ obsahuje v části textové zajímavé psaný úvod přírodopisný z pera Theod. Nováka. Na to Tereza Nováková uvádí nás do východních Čech rozhledem po významu těchto končin v minulosti i v době nynější načež seznamuje nás s okolím lanškrounským. Jmenovitě navštívíme dědiny Vorlíčku, Čenkovice, Valteřice, Rydrovice, Heřmanice, Laudon, Výprachtice, Albrechtice a Čermnou. Nádherná je část obrazová, která obsahuje vesměs původní reprodukce obrazů známého českého krajináře Karla Liebschera. Sešit obsahuje mimo veliký karton Pohled na Maria Zell k Čermné celkem 18 obrazů a vignett. Z obrazů uvádíme: Staré domy v Lanškrouně, Buková, Vorlíčka pod Černou Horou, Čenkovice, Krajina u Bystřce, Údolí Vorlíčky, Švédské šance nad Lanškrounem, Heřbortické údolí, Partie na Sázavě, Albrechtice, Maria Zell nad Čermnou, Kostel v Maria Zell a j. v. — Doporučujeme nádherné toto dílo všem svým čtenářům co nejvšeji; budeť každému vzácnou a nad jiné milou památkou na rodný kraj, knihou, v níž se rád bude vždy opětně probírat, jí se kochati a utěšovati. Zejména naše spolky, jednoty, ústavy, úřady nechtě pamatují, aby vzácné to dílo bylo jako chloubu našeho kraje odebíráno nejen jimi, ale i každým jich členem. Cena díla vzhledem k nádherné úpravě je mírná — za velký sešit pouze 90 kr. (K 1.80). Odebíráti lze je v každém knihkupectví, zejména v nakladatelství J. Ottý v Praze.

Pro krajinské zastoupení

hledá se spolehlivý obchodník. Vyžaduje se víceletá obchodní zkušenost, předběžné vzdělání, bezúhonný charakter, pilná, čilá povaha a přední reprezentace. Místo jest spojeno s pevným služným a provizí, tak že zajišťuje výnosnou a trvalou existenci. Žadatelé kauce schopní, rodem Češi, katolíci, nechtě podají své nabídky s udáním stáří a desavudního zaměstnání pod zn. „Existence 1000“ do insertní kanceláře Jana Grégra v Praze Jindřišská ul. 19.

Pro chudokrevnost, rheumatismus, duu, bledničku, lachymu, skrophulosu, nemoci ženské atd.

výtečné ovládnuté, moderně zařízené, slatinné

● LÁZNĚ VELICHOVKY ●
u Jaroměřce,

díle lázně elektrické, jedové, jehličnaté, jakož i massage za odborného řízení lázeňského lékaře MUDr. J. Poluňky pro nemoci nervové a míšní.

Převážná krajina, suchá poleha, rozsáhlé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř pól hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Říditelství lázní Velichovky.

Nejstarší výroba jemných

Lomnických sucharů,

desertek Karlovarských,

oplatek a mandlových věnečků

v jakosti nedostupné a v lepších krucích oblibené.

1 kg. velejemných sucharů . . .	zl. 1.20
1 kg. mandlových sucharů . . .	zl. — 90
1 kg. dobrých obyč. sucharů . . .	zl. — 60
1 kg. mandlových věnečků . . .	zl. 1.20
1 kg. obyčejných věnečků . . .	zl. — 70
10 kusů trubiček máslových . . .	zl. — 50
10 kusů karlovarských oplatek . . .	zl. — 50
50 kusů vafle velké . . .	zl. 1.—
50 desertek plněných . . .	zl. 1.—

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Syrové pravé lososové pstruhy

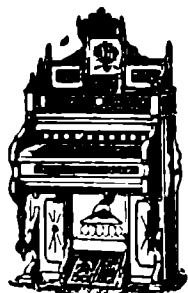
též donně marinované, dobře upravené, ve vaničkách od 3 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zasílá
J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

První královéhradecká továrna nábytku.

✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

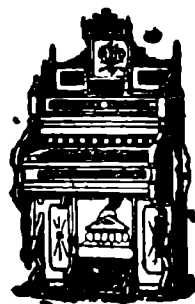
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Dlouholeté renomé. — Závod založen roku 1834.

K jarnímu a letnímu období
doporučuje svůj obrovský sklad
nejmodernějších soukenných látek

na svrchníky, obleky a damské kostymy.

Zaručeně české výrobky lodenové

na obleky cestovní a pro užitek vůbec.

Volejemné látky na taláry.

Chovalně známá čistě vlněná látka za zl. 2-40 metr na lehké
kleriky a kabáty jest opět na skladě.

Barevná sukna

k účelům ohrámovým.

Dodávky pro jednoty Sokolské a stejnokroje vůbec co
nejkulantnější a zboží našeho původu.

Sukna a látky kočárové a na kulečníky.

Speciální sklad voskových plátů a Linoleum.

Vše pouze zaručených jakostí, čerstvé moderní zboží a nikoliv
staré, neb na oko pracované bezcenné hadry.

Ceny pevné avšak nejlevnější.

Vzorky se na požádání ihned zašlou.

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek Hradec Králové.

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Veškeré potřeby pro krejčí a švadleny. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šněrovaček, blásek a sástěr.

Ceny nejlevnější.

Za upřímné projevy soustrasti, zvláště pak za přehojné účastenství, které
nám za příčinou úmrtí našeho drahého nezapomenutelného manžela, otce, bratra
a švakra, pana

TOMÁŠE VAŠKO,

c. k. poštovního pokladníka v Hradci králové

v den pohřbu jeho dne 25. května projeveno bylo, vyslovujeme všem

díky nejvřelejší!

Zejména děkujeme důst. P. T. duchovenstvu za pohřební výkony církevní, velev.
úřednictvu c. k. poštovního a telegrafního úřadu Hradec Král. město a Hradec Král.
nádraží, velev. P. T. úřednictvu c. k. okresního hejtmanství a c. k. hl. berního úřadu,
slovutnému p. purkmistru Dru. Fr. Ulrichovi, veškerým P. T. c. a k. vojenským, státním
a samooprávným úřadům, velect. c. k. poštovním správěům z N. Bydžova, Rychnova,
Josefova, Jilemnice a Pardubie, velev. úřednictvu c. k. poštovního a telegrafního úřadu
město a c. k. poštovním zřízením zdejšími za věnované krásné věnce a vůbec všem,
kdož nám při pohřbu drahého zesnulého jakýmkoliv způsobem soustrast svéji oovědčili.

Zvláštním díkem zavázání jsme J. M. ndp. kap. děk. Dru. A. Frýdkovi, za sloužení
omuteční mše sv. za spásu duše zvěčnělého.

Budiž všem nejsrdečnější

Zaplat Bůh!

Jménem celého příbuzenstva:

Jan Vaško,

c. k. poštovní asistent
syn.

Pohřebnímu ústavu p. H. Richtra v Hradci Králové vyslovujeme plné uznání za
správné a solidní vypravení pohřbu.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. června 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Je to trápení!

Tak vzdychávala jedna babička, když už jednoho svého vnuka unést a jím zvládnouti nemohla. Dostala dobrou radu od své dcery: A tak se s ním netahaj'. Ale netahat se, nemaslit s vnučátkem, toho nemohla snést. A proto i k radě dceřině odpověděla: Je to trápení! Takovou babičkou zdá se mi, že je — Vídeň. Rozhejčkala si vnučátko, Michlíka. — Kdysi v říšské radě milý Michlík dupal, všestěl a křičel, že on na klín babiččin nepůjde. „Je to trápení“ — vzdychala vlada vídeňská. Dostala dobrou radu: „A tak se s ním netahaj', nemazlej'.“ Ale nemazlit se s Michlíkem? — Je to trápení! To raději napeřeme Čechům. A stalo se tak. A tak to chodí stále. Vyhejčkaný Michlík křičel výslovně v říšské radě: My chceme do Pruska! A co babička? „Je to trápení!“ Ale netahaj' se s ním. Vezmou rákosku a vyženou ho do Pruska, když tam chce. Ach — to nejde! To by bylo pro babičku trápení. Snad to půjde bez rákosky přece. Michlíčku, buď tak hodný. Od Říma můžeš jak chceš katolíky odtrhovat, jen neříkej, že nemáš rád babičku, Vídeň.

Ale — je to trápení! Do Litoměřic — toho původně československého a dosud částečně českého města — čekají vznešenou návštěvu. Rozhejčkaný Michlík tam křičel, jakoby tam byl sám, a že babičku rád nemá. A tak se s ním netahaj'. Ach, to by bylo trápení! Aspoň tentokráte, Michlíčku, budeš hodný, víd? Černo-červeno-zlaté prapory nevystrčíš při vznešené návštěvě. Udělali to před sedmi lety v Lanškrouně, kde na pokyn purkmistrů „für diessmal“, pro tentokráte, vztýčili jen černožluté, buď tak hodný udělej to taky tak. Ale litoměřický Michlík, že prý ne. Lístek tam vycházející pustil se proto do purkmistra Funkeho, a že prý proč ne? A že Funke v hospodě řekl, kdo si to nepřeje, ale na radnici že se chce mlčením z toho dostat. — „Je to trápení!“ — Jaký já jsem, dal bych Jeho Excellenci panu Körbrovi tu radu: A tak se s ním netahaj'. — Roku 1880 byl Hradec Králové vznešenou návštěvou počten. A na domě pana Pajkra, v němž je nyní kavárna — na svatojanském náměstí — byl vztýčen trojbarevný prapor, ale slovenský. A musím doznati, že je v Rakousku rovnoprávnost. Aspoň tenkrát se s panem Pajkrem taky „tahali“, totiž tak, že přišli do domu, a že ten prapor musí dolů. A musel! Jak to dopadne letos v Litoměřicích? — Myslím, že konec konců bude: Je to trápení!

Ale jen spravedlivě všem měřit, a nemluvit stále jen o Vídni. Tuhle o svátých svatodušních měl kdosi v Karlíně řeč Dr. Herold. Jak jsem ji v novinách přečetl, hned mi napadlo ono babiččino slovo: Je to trápení. Pan doktor pravil prý, že má svou politickou kariéru (nejvyšší stupeň hodnosti) za sebou. Stává se tedy jakýmsi politickým „dědečkem“, a má tudíž s vnučaty „trápení“. Národ i jeho přičiněním v nekázeň a nesvornost přivedený, nechce už v postroji mladočeské strany „choditi“. Je to trápení. Hůře je však, že panu doktorovi nikdo jako té babičce neříká: A tak se s ním netahaj'. Naopak! Když jste národ český do toho bahna, v kterém byl před čtyřiceti lety, zpět zavedli, tak ho zase ven tahajte. Utíkat z boje se sladkobolným naříkáním, že už máte politickou kariéru za sebou, tím nepotřídí se nic. Měl bych ale jistou dobrou radu přece. Pan doktor před deseti lety volal sebevědomě: My si promluvíme s králem! Tamhle za Kutnou Horou je jeden kaplan a jmenuje se Král. A byl tuhle kdysi kýmsi tážán, zdali s ním doktor Herold už mluvil? — Že prý ještě ne. — Chyba, chyba, povídám si. Právě nyní by bylo zapotřebí s takovým Králem si promluvit. Pan doktor sám hlásá, že je zapotřebí, aby celý národ proti svým odpůrcům svorně vystoupil. A právě proto je zapotřebí, aby si p. doktor s takovým Králem, jako je ten kaplan, promluvil čili — bez zertu —

právě nyní je zapotřebí, aby p. doktor Herold nejen v pokoutní schůzi a jen tak, aby vůbec něco řekl, ale před celým národem zvolal: Kdy pak bude konec těm štvanicím proti katolíkům?! Promluvíme si taky s nimi upřímné slovo; je mezi nimi mnoho mužů vzdělaných, národ nesitelně milujících, obětovných; ať i oni mohou pracovati pro vlast a národ atd. atd. Ale — „Je to trápení.“ — Tím by přestala mít vrch jedna strana v národě! A proto, pane doktore, to mluvení o svorném a jednotném působení národa při té neustávající štvani proti katolíkům a jejich náboženství pod jménem klerikalismu je jen mluvení. Vzkřikněte přece: „Kdy pak přestane ten směšný švindl, který lidé bez víry, bez mravů, bez charakteru tropí s Husem, jen aby se na vrch dostali oni! Ano pane doktore, to jsou ta vnučata českých liberálů a proto: Netahaj' se s nimi. Ale netahati se, nemazlit se s těmito vnučaty? — To je trápení — není-li pravda?“

Na Smíchově vyhlíhl se list „Vzájemnost“ — a má, ač není ještě babičkou, „trápení“. Církevní hodnostáři byli prý napomenuti, aby se zřekli svých příjmů a „residencí“, ale oni nic. „Je to trápení“. Panu Masaříkovi ta Vzájemnost náramný vysekla kompliment (poklonu), jak bude šťastná, bude-li jí zasílat dopisy. Povidám: Tohle bude trápení. Pan professor Masařík předně veliké jmění vyženil, za druhé katolíci na polích tak málo užítku vydávajících se drou v potu tváří, aby se mohly platiti ohromné příjmy panu Masaříkovi za jeho „přednášky“ na vysokých školách a příjem ten mnohých tisíců ročně beře pan ten za něco málo hodin týdně a to ne po celý rok, neboť na vysokých školách je, jak kdosi pravil, školní rok krátkým přerušením prázdnin, ba když studenti pana Masaříka vypískají, udělá si prázdniny i ve školním roce a tisíce beře přece a Vzájemnost bude tedy muset říci i panu Masaříkovi, aby to dělal laciněji, anebo zadarmo, když se tak dobře oženil; ba ještě více: Vzájemnost bude muset říci panu Masaříkovi, aby si zvolil úplnou chudobu, ne-li jako Kristus Pán, nad kterého ti páni jsou povznešení, tož jako filosof Krates, anebo, aby měl svou residenc v sudě jako Diogenes — a to bude trápení. A až to provede sám, pak řekne nepokřtěným: Zřekněte se svých příjmů a paláců a pojďte se mnou do sudu. A to nebude trápení, nýbrž veselá „vzájemnost“ boháčů a stkvělé placených kazatelů humanity a chudoby.

Ale trápení ze světa nevymizí. Tuhle nedávno nařikal „augšpuráček“ čili luteránský evangelický církevník, že to „přýč od Říma“ děje se jen mezi Němci, a mezi Čechy že valem přízně biskupu královéhradeckému přibývá.

Je to trápení! Němce Lutera, nenávistníka Čechů, nechť Češi, a biskupovi své krve věnují svou přízeň! Ale „augšpuráček“ ví o dobré pomoci. Bude prý on taky českým. Jak to ale „postaví“, nepovírá. Námectví udělati česťstvím — to bude trápení.

A klerikalismus — to jest katolické náboženství — prý roste, křičí všude „Osvěty“. Je to trápení. Lid počíná poznávati, že u vás, páni, není klerikálem jenom spustlý rozervanec a proto otvírá oči. A čím víc do náboženství tiskáte, tím více probouzejí se katolíci. Je to trápení!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 5. června.

(K náležitě císaře a krále v Praze.)

Praha nyní po ukončení sjezdu českých lékařů a přírodopytčů soustřeďuje veškerý svůj politický, národní i společenský zřetel k nadcházejícímu uvítání císaře a krále Františka Josefa. Na všech stranách konají se

různé porady, po ulicích staví se již slavo-brány a obchod také již nabízí celé řady předmětů s vítací výzdobou a slavnostním osvětlením souvisejících.

Váha a důležitost této královské návštěvy cítí se na všech stranách. Německý tisk se zatajeným dechem zlobně čeká, co dále následovati bude, neboť tato cesta panovníkova do Prahy a do Čech znamená na všechny strany nejvýznamnější pokyny, aby nebylo nikde nějakého omylu ve smýšlení. Pro nás Čechy spočívá hlavní těžiště prospěchu královské této návštěvy u vědomí, že podnikána jest po známém vlasteneckém výkladu českých poměrů ze strany královéhradeckého pana biskupa a zejména pak hlavně že jako český ministr provázeti bude zeměpánů rozhodný a pevný Čech ministr Rezek, jež všichni nepřátelé českých zájmů jako výborného politika a historika v radě koruny velice neradi vidí.

Na celou tuto, již předem lze říci velice důležitou historickou událost sluší pohledu nanejvýš vážné a zraky politicky prozíravými. Vždyť i pro naše nejhrošlivější národní radikály jest výhodnější, když se míněním jejich nechává volný proud a když každou říznější myšlenku nestihá žaloba a politická persekuce. Proto nynější utišení a blahovolnou shovívavost k českému tisku a jeho snahám sluší více ceniti, než li opozičně rozbourané vlnění poměrů. Opírajíce se o nevyvratná fakta pokládáme nynější příměří s Vídni za prospěšné unaveným poměrům českým. Máme za to, že vše dobré, co v našich snahách, pracích a tužbách klíčí, spíše pevně se v dané tomu klidné půdě ujme, aby dále rostlo a sililo. Máme zkušenosti toho nejbolestnější, že rozčeňené poměry, a třebaž se k tomu bylo dosti pochopitelných důvodů, obyčejně na přirozený náš postup a vyvoj působily zhoubně, jako krupobití, při čemž ještě „náhradu škody“ trati naši odpůrci, kteří nás schvalně do opo-vice, bouření a lomození honili, našim papírovým protestům a lamentacím se posmívající a jenom nás ještě pomocí jejich ošerující a sobě na mlýn nahánějící.

Proto sluší po nábytech zkušenostech každou změnu poměrů klidně bráti a nutno z ní chladně kofistiti. Politická chytrost našich odpůrců spravovala se zásadou: „teď my budeme jísti a Čechové se budou dívat a pak se budou zase Čechové dívat a my budeme jísti.“ To musí konečně přestat a my musíme začítí dělat politiku a ne rámus, který obyčejně národu nic jiného nežiskal, nežli trochu nových poslanců, kteří na konec prohlásili, že svržení jejich předchůdcové měli pravdu, nemohouce jinak jednati, než-li jak jednali. V politice znamená úspěch bráti vše, co se získati dá. A proto sluší příležitost k tomu radostně vítati.

Osoby, dnes českou politiku vedoucí, zcela právem posuzovány jsou různě. Ale zde se nyní nejedná o osoby, neboť nynější poměry vytvořily se skoro proti vůli a ponejvíce i bez působení nynějších poslanců, což znamená poučení, že veřejné prospěchy nejsou odvislými výhradně jen od osob poslanců. Proto při nynější politické situaci netřeba k poslancům přihlížeti. Ani s chválou, ani s tupením. Situace ta jest výslednicí vyšší nalehavé potřeby, aby se poměry v Čechách vyjasnily. A toho jest zapotřebí, neboť začíná zde chodit všechno vzhůru nohama.

Z toho důvodu jest nutno, aby se rozbourané a zmatené myslí utiřily, aby černé nevydáváno za bílé, aby sluha neporoučel pánovi, aby pomalu se nehlásalo, že práce a její ovoce jsou krádeží, aby podvodné štváctví nestávalo se výnosným řemeslem a aby se nestalo heslem, že kdo nepije je mezulan.

Nastalý právě klid v českých poměrech přinese každému počestnému člověku jenom prospěchy a potrvá-li déle, až by se zkalené vody ustály, může býti vlastní naší poctou. Neboť potřebujeme, aby bylo viděti, kdo jest zde najatým kazimírem a žravým trubcem.

Zpráva o cestě mocnářovně do Prahy a do Čech tentokrát působila na rozjářené mysli jako kouzelný proutek, spory zde panující tichnou, drzost se zde roztahující ustupuje a všude nastává vážné uvažování a souhlas, že tak to dále jíti nemůže, jak to šlo.

Cesty panujícího našeho krále, císaře Františka Josefa do Prahy a do Čech znamenaly vždycky pro české poměry nemalé prospěchy a sesilení. A jenom toho železi sluší, že ze strany českých, povolanych k tomu činitelů nebyly šťastné ty chvíle někdy dosti politicky moudře vykořisťovány.

Již první návštěva vládaře našeho, ještě jako šestnáctiletého arciknížete, když do Prahy zavítal se svým mladším bratrem, nešťastným mexickým císařem Maximilianem, znamenala pro Prahu nemalé vzrušení a potěšení tím, že arcikníže František Josef rád a okázale výborně český mluvil, což za tehdejší před březnové doby znamenalo pro české snahy jako požehnaný májový déšť. S nadšením a radostí bylo to uvítáno a s největším potěšením r. 1848 přijato rozhodnutí císaře Ferdinanda Dobrotivého, když tento v Praze největší lásku a popularitu těšícího se arciknížete Františka Josefa, který plynne český mluvil a o české poměry se zajímal, ustanovil za místokrále v Čechách, k čemuž následkem neblahých dalších událostí napotom nedošlo, any těžké poměry vložily na hlavu mladistvého prince všechny koruny říší jeho předků, posadivše jej na trůn císařský.

Jako krále českého vítala Praha císaře Františka Josefa r. 1854, když sem krátce po svém sňatku, šťastím záře, zavítal se spanilou svou chotí císařovnou Eliškou. Jásala mu větřic s plesem a blahopřáními nejerdečnějšími a český národ to nebyl, kdo tomuto panovníckému pánu na další cestu životem tolik trní nastlal. Naopak! Těžkými událostmi zkoušený vládař napotom mezi Svě věrné Čechy do Prahy přijížděl obyčejně pro utěšení a ujištění věrnosti.

Tak vzpomínáme roku 1866, kdy po válce se svým bývalým spojencem do naší vlasti zavítal, aby své věrné Čechy potěšil a Sobě mezi nimi ulevil. Když ho deputace k návštěvě této ve Vídni zvala, radostně ji uvítal a pronesl k ní tato památná slova: „*Nedbal jsem nikdy na podezřívání věrného obyvatelstva Českého. Naopak, obdivuji se věrnému a sebeobětavému se chování věrného města Prahy a celé země české.*“

Náš král tehdy projel celým Hradeckem, od měst, městeček až ke vsím, jež byly litici válečnou navštíveny. Je nás ještě dosti, kdo oněch pro Hradecko velkých dnů jsme pamětníky. O dušičkách r. 1866 viděl český lid na Hradecku svého krále na bojišti sádovském plakati, když napotomní královéhradecký kanovník Antonín Zima zde nad čerstvými hroby tisíců za vlast a krále život obětovavších uchvatnou dušičkovou řeč promluvil. V Hradci Králové v biskupské residenci udílěny královské audience. Mnohý ze přijatých tam tehdy rolníků ještě dnes žije a v čamaře králi představitel se tehdejší řiditel královéhradeckého gymnasia přijat byl co nejblaho-

sklonněji a zajímavě, že počátkem školního roku 1867 stala se česká gymnasia vlastně českými.

V Praze zdržel se císař tehdy celých šest dní a při příležitosti té vítali ho zde starostové nově do života velkých okresních zastupitelstev, k nimž pronesl, že uznává, že pouze na upevněné půdě samosprávy rozkvetá pravá svoboda která jest požadavkem naší doby.

Než napotomní rok 1867 donesl v poměry říše rakouské události, jichž stíny byly napotom dlouho patrné a chlad jejich doposud v Čechách studí.

Hned na to r. 1868. zavítal mocnář dne 21. června do Prahy ke slavnému svěcení nového třetího mostu přes Vltavu, jenž obdržel jméno „most císaře Františka Josefa“. Cesta zeměpánova, jak bylo veřejným tajemstvím, měla však za hlavní účel politickou anahu, smířiti roztřpčený český národ s cislařtánskou vládou. Avšak to se státníku Benstovi tehdy nepodařilo. Praha tehdy císaře nevířala, ulice byly prázdné a studentstvo způsobilo na staroměstském náměstí, (byl zrovna výroční den hromadné popravy r. 1821), obrovskou demonstraci, prozpěvuje zde staročeskou velebnou píseň „*Hospodine, pomiluj nás!*“ A odpoledne, připadla zrovna neděle, ostentativně táhla celá mladá Praha na bělohorské bojiště.

Císař se od svěcení mostu na královský hrad více Prahou neodebral, ale zjel tam zpět přes Letnou. Konané napotom rokování mezi českými vůdci Palackým a Riegrem z jedné a Benstem ze druhé strany nevedlo k žádnému smíru, tak že císař pán dne 23. června opustil Prahu nespokojen, čímž se netajil a ministr Benst ztratil od té chvíle ve Vídni půdu.

Ve Vídni uznána jeho nešťastná ruka, již do rakouských poměrů zasáhl a když se r. 1871 vracely vítězné německé voje z poražené Francie a skutečně rakouští politikové prozírali důsledky toho pro Rakousko, zavzněla s trůnu k hraběti Hohenwartovi památná slova „*Zjednejte mír mezi mými národy*“, do Čech vyslán byl třináctiletý, mladistvý králevič Rudolf, který plynne český mluvě libezným svým vystupováním všechna česká srdce si získal, vydáno bylo slavné královské poselství sněmu království Českého, avšak blahý tento rok mimo radostné vzrušení nedonesl v poměry české žádného uspokojivého rozluštění.

Teprve až r. 1874 navštívil v září císař Prahu opětně sám, jsa zde nanejvýš skvěle uvítán, věnoval pozornost všem tehdy ve vzrůstu nacházejícím se podnikům českým, zejména prohlédl si staveniště „*Národního divadla*“, obdivoval štědře mnoho kulturních českých útavů, avšak při tom překvapen byl přívalem adres ze všech stran Čech, jež žádaly o vyrovnání na zásadě královského poselství z r. 1871. Při tom však byl sněm český Čechy *neobeslán*.

Mezi tou dobou meškal císař František Josef v Čechách vícekrát. Zejména r. 1880 dlel v Hradci Králové, sídle v biskupské residenci a navštívil tehdy světoznámý závod Červených, jak památní deska na domě jejich v jeho přítomnosti zhotovená o tom paměť za-

počato roku 1862 dle plánu kolínského architekta Vincence Statze v čistém gotickém slohu.

Největší pozornost poutá votivní kaple mariánská, která jest sama pro sebe značné prostorným chrámem. Gasarova Madona z jemného pískovce, prastarý kříž na oltáři s mozaikové obrazy náctenné jsou v pravdě uměleckými památkami.

Votivní kaple ověncena jest osmi jednoduše ale velmi vkusně provedenými oltáři, které jsou vzorem katolického obětinného stolu.

Hlavní oltář velesvatyně jest ozdoben velkým umělecky litým křížem, jehož rozměry jsou asi vypočítány pro celou délku budoucí svatyně.

Vedle pěkných varhan a malovaných oken poutala naší pozornost velká socha sv. Petra, sedící na porfyrovém trůnu. Jest to patřičká věrná kopie památné sochy z velechrámů svatopetrského v Římě. Zbožná úcta soše této, věřícími prokazovaná, svědčí, že idea papežská nalézá v lidu hornorakouském náležitě pochopení. Ne bez pohnutí sblédli jsme pěknou hrobku dvou vynikajících biskupů: Františka Rudigiera, zakladatele domu a dra. Müllera, jeho nástupce.

Pastýřská obětavá činnost těchto dvou biskupů penese bohdá i v budoucnosti dobré ovoce a nebude paralysována nikdy hlodavým proudem liberalního radiklismu, jenž i ve věrně smýšlejících Horních Rakouských snaží se propagandu činititi za vůdcovství známého křkolouna Wolfa.

Poblíže domu vypíná se nový v gotickém slohu zbudovaný palác pro kanovníky, takže za řízení toto odpovídá původnímu způsobu života středních kanovníků.

Při delší návštěvě neopomene nikdo navštívit starý stolický chrám a pak nové museum Karolinum. Kdo viděl musejní sbírky v Praze, v Drážďanech a ve Vídni nespěchá nikdy s návštěvou menších museí, leč by se významněvala některými raritami. Cestujeme více pro zotavení,

chovává. Lid na Hradecku s jásotem ho vítal a provázel, v Hradci Králové dny tohoto královského pobytu oslavil způsobem nejelavnějším, čehož většinou pamětníků dosud žije.

Do Prahy však zavítal císař teprve zase až r. 1891 na naši jubilejní výstavu, již radostně obdivoval a chválil. Odtud zjel do Liberce, avšak při tom udála se veřejně nikdy podrobně nevysvětlená příhoda. V Rosenthále před Libercem vybuchla pod železničním mostem puma zrovna v době, kdy mohl tudý dvorní vlak s císařem jeti. Česká žurnalistika ani politika tajemnou tuto událost nějak nevykořistila a blahověle mocnářova přeneala se přes ní klidně k dennímu pořádku. Avšak přes to v historické evidenci věsti ji sluší.

Roku 1899 zastavil se císař v Praze na cestě své k manevrům a při příležitosti té osloven byl tehdejšími pražským starostou drem. Podlipným pouze český, a čehož nastal v německo-židovské žurnalistice povyk, ačkoliv císař toto výhradně české oslovení nejblahošklonněji vyslechl a přijal, odpovéděv na ně delší řečí český. Připojiv také několik slov německých.

Dr. Podlipný vítal císaře tehdy český proto jenom, poněvadž neměl od žádných německých korporací plnomocenství a oprávnění, aby mluvil také jménem jejich. A bez takové legitimace, jsa k tomu nespłnomocněn, cizím jménem mluvit nemohl. Podotknouti při tom dlužno, že Němci pražští obecních voleb se okázale vzdaloj a že jejich žurnalistika Prahu nanejvýš tupí, tak že sama má tu největší zásluhu, když nový německý příliv obyvatelstva se zde nejví, jak poslední sčítání lidu dokázalo. V Praze napočteno 18.000 Němců a tu sluší uvážiti, že v počtu tam jest několik tisíc *vojáků*.

Nyní pak čekáme opětnou královskou návštěvu, s radostí, ochotně a těšíme se, že přinese v těžkých vážných dobách do rozmícháných poměrů uklidnění, jemuž snad, Bůh dej, bude následovati žádoucí, požehnané objasnění bezdůvodnosti příčin tak mnohých trpkých, neblahých sporů.

Bůh žehnej a dlouho zachovej nám našeho krále, jemuž nejen naše Praha, ale celé České království jásá vstříc, s nadšením vítajíce ho ve svém středu a přejíce, aby Jeho průvodce a rádce, Jeho Excellence pan ministr Rezek šťastně dokončil, co za potřebné za nynějších poměrů v zájmu svého národa uznal, tak, aby tato návštěva mocnářova znamenala nejšťastnější počátek historie Českého národa v XX. věku.

Politický přehled.

V poslanecké sněmovně mluvil posl. Gross v národnostním míru. Aby ten mír byl tuším, dotknul se hrubé Čechů — a vytknul jim veličáství. Gross a vytkat veličáství! Německý liberál Löcker také si přeje mír, jen pod tou podmínkou, že Češi od svých požadavků upustí, nechají Němce jednat — a budou hezky zticha. Opravdu, není nad německou šlechbetnost! — V dele-

než pro poučení, proto uvítáme vždy vděčněji ladný obrázek přírodní, než sebe bohatější sbírky v dusných síních. Ovšem musea velikých měst opomenouti nesmíme. Linecké museum jsme vynechali a spokojili se pouze s pohledem na jeho zevnějšek, spěchajíce na nádraží, abychom o 4. hodině nastoupili cestu do rozkošné a pověstné Solní komory.

Za vychodiško zvolili jsme lázeňské místo Gmund, ležící na jezeře Trauenském. Do Gmundu lze dospěti buď ze stanice Lambachu lokální drahou, aneb z Attnaugu státní drahou. Zvolili jsme raději cestu přes Attnang, poněvadž cesta tato poskytuje více zastávek a vede rozhodně zajímavějším krajem. Jinak ovšem obě cesty trvají stejně dlouho a přivádějí nás teprv po 7 hodině večer na místo určené. Lze tedy doraziti z Prahy do Gmundu během jediného dne. Cesta poněkud namáhava, ale pouze tento první den bude tak unavujícím, všechny ostatní dny budou příjemnějšími. Překrásný letní den, poskytující jasný pohled na věnec alpských obrů slibuje nám aspoň příjemnou cestu po jezerech Solní komory.

Majíce doporučený hostinec „U zlatého jelena,“ vsedli jsme na omnibus a dali se dopravit pod ochranný krov zlatého paroběha, jenž nás také v důvěře neklamal. Hotel tento leží již v samém městě opodál lázeňského ruchu, ale poskytně každému laciný a dobrý útulek.

Majitel a majitelka hotelu měli se k nám, jako ku kněžím velice pozorně a projevovali potěšení nad naší návštěvou. To také můžeme ku cti hornorakouského lidu poznamenati, že si váží velmi i cizích kněží. Méně zdvořilí byli Tyroláci, a nejméně zdvořilými byli Vlaši. Všimli jsme si, že v Itálii nikdo na celé ulici nepozdraví ani kněze vlastního, jakkoliv chodí tito neustále v talaru.

Upravili jsme „U jelena“ svůj zevnějšek a ještě honem jsme spěchali na břeh rozkošného jezera, střeženého typicky formovaným Trauen-

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná črta od Fr. R. Skalického.

[Linec — Gmund — Trauenské jezero].

(Pokračování).

Linec jest přívětivé město, rozložené na pravém břehu veletoku dunajského, jenž zde již budí svou šífkou náležitý respekt. Zrovna proti Linci na levém břehu Dunaje leží město Urfař; tvořící s Lincem vlastně jediné město, jemuž ve značné výši vztyčený Pörschingberg dodává typický ráz.

Navštívil jsem Linec již jednou před 5 roky, proto tentokrát jsem jen vlastně prohlížel, oč Linec za tu dobu pokročil. Ale kdo i poprvé do Lince zavítá, může město snadno během 4 hodin prohlédnouti. Od letošního roku probíhá elektrická dráha hlavní ulicí města, takže v 10 minutách jsi ve středu města, kdež vlastně pozoruhodnými jsou jen 3 budovy: starý i nový dom a zemské museum. Nejcněnější památkou Lince jest dosud nedokončený nový dom, započatý zvěčným biskupem Rudigierem.

Jakkoliv dosud vystavěno jest pouze presbyterium a pak polovina věže, tu přece lze již z hotové stavby tvořiti si úsudek, že celá stavba bude pravou perlou stavitelského katolického umění.

Kdybys v Linci neuzřel nic víc, než nový velechrám, zasvěcený Rodičce Boží, stálo by to za to, abys učinil zde zastávku na své cestě. Chrám tento nemá sice žádné věkovité historie, jeho chrám sv. Vítaky, ale celým svým uspořádáním tvoří vzor katolického chrámu. Velebnost, zbožnost, náboženská obětavost a umělecký vkus vane velkolepou svatyní mariánskou. Se stavbou

gacích dr. Herold mluvil proti některým zřezáním ve vojsku. Odsuzoval souboj, žádal opravy vojenského trestního řádu, poukázal na sebevraždy atd. Páni, jichž se to týkalo při tom skoro dřímal. Inu ovšem, jejich uši jsou zvyklé jen na „šturm“ a hřmění děl.

Posl. Pommer pravil, že v Uhrách užívají vojenské úřady ve styku s obecními úřady maďarštiny. A takový zločin ovšem nemůžeme rákouským Němcům snést! Vidět když se nebude mluvit jen „deutsch“ — přijde to s celou armádou dolů, ba i ve válce by se všechno rozprášilo, kdyby tam nezahřmelo světoznámé: „Hier“.

Do c. k. karabáče vpleten bude zase nový temíněk; nová daň z dědictví. Tak to hezky půjde dále — protože ta voda (průplav) bude vyžadovat 75 milionů korun. Ty „vymoženosti“ se hezky draho zaplatí — ovšem, z kapes poplatníků. — Arcikníže Otto přestěluje do Prahy ovšem, ne jen aby tam bydlil — ale aby tam konal službu vojenskou. — V Německu založen bude výpomocný spolek židů. Bude to nové středisko kapitálu — a pomůže lichvářům a vyděračům. Ovšem, plátek celého podniku ponese barvu dobročinnosti.

Voda pomohla panu Körbrovi na nohy. — Pomohl „Národ. Listům“ k nadšeným úvodníkům o „vítězství poctivé české práce“, pomohl Uhrám a Pruskům, poněvadž finanční prospěch z průplavů budou mít oni — a konečně pomohl poplatníkům — od posledních grošů! — Neobyčejné sucho přimělo již nyní německého kancléře Bülowa uchystati podporu rolnictvu. Rakouská vláda chystá také — ale nové daně! — Vilém Mnohomluvný má prý chut se podívat do Ameriky. Bud aby si tam zařezal — anebo aby našel nějakou citlivou duši — která by dovedla zdokonaliti nehumánnější nástroje světa — kanony. — V Itálii kolébka zmohla víc než celý sbor diplomatů. Na všechny palčivé otázky se zapomnělo sotva že se narodila princezna. Jistý list římský věnuje sáhodlouhý článek — popis novorozenátka. Jenom hlavička věnuje skoro půl strany. Podivno však, že popis ten byl uveřejněn ještě o několik hodin dříve, než dítě bylo na světě. — Španělská vláda zatýká anarchisty, — ale jen ty nepravé. Před těmi pravými má policie strach. — Kulturní posláni evropských vojsk v Číně končí službou — policie. Princ Tuan chystá nové vzbouření, a čínské úřady vyzvaly evropské vojska aby konala službu — policie. Ovšem, piklaubny dělají dobré policajty. Waldersee bude mít ještě snad to potěšení — státi se policejním komisařem! Ale Čína je uzalou; dá spojencům 450.000.000 taelů honoráře!

Drobná obrana.

Hus a protestanté. Jak již v předěleém čísle bylo zmíněno, pořádají protestanté čeští každoročně ve velikém slohu národní frašku a oslavou Husovou pod případným názvem „Chytrý evangelík a hloupý katolík“. Katolíkům v této frašce připadá velmi nevděčná role dělati štafáž, nositi lampiony a páliť stará košťata, kdežto evangelíci řeční,

steinem. Vystoupili jsme k úpatí vrchu Kalvárského a ponořili jsme se v pozorování rozkošného obrázku, jakých jest na světě pomálu. Ve smaragdové vodní ploše shlíželi se, zlatem zapadajícího slunka ozdobení, staří zasmušilí velíkáni horští, přijímající s patrným zadostiučiněním náš blažitý hold nelicézného obdivu. Pozvolna vystupovaly v pozadí z boků horských tmavé stíny a starostlivě přikrývaly pečlivě střežený smaragdový skvost jezerní, jenž ukládal se po celodenní skotačivé hře ku klidnému spánku. Blíž a blíže přistupoval mlhavý závoj, zastíraje vyhlídku i na malebně rozložené město Gmund. Ticho velebné rozhostilo se po kraji, jenž na povel jasných zvonnů kostelních vzdával hold zbožným „Ave“ nebes královně.

Zatím však dole na přístavišti rozžehla se tisící elektrická světla, a kouzelně osvětlená pobřeží esplanáda vábila nás, abychom shlédli večerní život bavícího se světa. Neodolali jsme tomu lákadlu a vmlsili jsme se v proud vířivého obecenstva, jež o kráse svého okolí bylo jistě přesvědčeno, neboť by zde tolik peněz neutrácelo.

Nechtěli jsme však býti považováni za bohaté churavce, proto jsme dosti brzy opustili vířivý tento vír se všemi jeho lákadly a zašli jsme si do svého důtku, abychom zcela měšťanskou večerí dali též tělu přiměřený cestovní požitek. V krátké době seznali jsme že se vrací rovnováha naší zemlené tělesné schránce, proto jsme chvíli poseděli v hostinské sni, dávající na pohledových listcích zprávu svým přátelům o vykonané dosud pouti.

Slobová tato cvičení zpříjemňoval nám domácí umělec, jenž čas od času třákal do rodinného pianu. Když nic jiného nedocílil tento virtuos, měl přece aspoň tu zásluhu, že jsme nealybohli mnoho s politickými řeči jistého zdárného syna velké matky Germanie, jenž působením dobrého piva projevoval hluché sympatie Wolfovi a

zástupy katolické komandují a smějí se do dlaně při zduchu chytře nalíčené hry. Protestanté čeští dávno pochopili, že jak Luther, smilný a nešťádný mnich německý, tak Calvin, fanatický palič svých náboženských odpůrců, jsou velmi málo k tomu spásobili, aby mohli vyznání protestantskému získati popularitu v národu českém, proto chytli se Husa a dušují se, že jejich náboženství jest vlastně ovocem Husovy reformace. Má to pruská propaganda šikovně zařizeno. Německé obyvatelstvo v Čechách láká k protestantismu, protože jeho zakladatelem byl veliký německý muž Luther a českému obyvatelstvu činí opět učení toto sympatickým pod záštitou Husovou. Jest to čistý vybarvený „klerikální“ manévř ve prospěch pruského krále, prováděný s takovou rafinovaností, že by ho skutečně ani žádný „jesuita“ tak šikovně nevymyslel. Páni pastoři hledají pořád klerikalismus u římských, aby ho svět nehledal a nich. Ale marné dušování, německé marky „klerikální“ jejich choutky dokazují.

Jest to ovšem veliká opovážlivost Husa prohlašovati za protestanta. Liší se od nich mnohem více nežli od katolíků. Hus učil, že jest třeba „všecka přikázání Boží zachovávat“; Lutr tvrdil, že „zákony Boží pro věčného křesťana platnými nejsou“ a desatero Boží nazval „stokou všech kacířství“. Hus věřil v 7 svátostí, protestanté mají jenom 2 svátosti, a ty ještě prý neprávem se svátostmi nazývají. Hus učil slovem i svým životem, že třeba víru v Pána Ježíše skutky osvědčovati, sv. svátostí dle potřeby užívati a za duše v očistci se modliti.

Protestanté tvrdí, že pouhá víra úplně ku spasení stačí, kající skutky prý jenom zásluhy Kristovy zlehčují. Hus píše: „Milostivý Spasitel čtyřiceti dní nám posvětil, abychom se postili 40 dní“, protestanté však žádných postů nezachovávají. Známe, ba nerosovatelné neshody v učení i v životě jsou tedy mezi Husem a nynějšími protestanty, a sám pastor Košťat napsal o Husovi, že „nevýbředl ještě z bahna ustanovení a vynálezů lidáckých“, protože věřil Hus v očistec. Prohlásil tedy p. Košťat Husa za bludného tmáře, který ještě nedospěl ku světlu učení luteranského. Tehdáž ovšem pánové nevěděli, že Hus hodil se dobře za agitační heslo mezi českými katolíky ve prospěch pruské politiky, proto se upřímně řeklo, že Hus „nevýbředl ještě z bahna“, dnes však se takové maličkosti, jakými jsou věroučné a mravoučné zásady, odkládají stranou a Hus jest najednou největším helvetem.

Při všech těch oslavách Husových zůstávají protestanté hezky klidně při své konfesi helvetické a augsburské, při svém katechismu heidberském, při své organizaci německé a „národního“ z Husova učení nepřibrali si dosud nic. Nectí tedy protestanté čeští Husa jako duchovního svého původce, nýbrž z příčiny zcela jiných. Hus dodává jim svou národní popularitu lacinou lidové sympatie a zastírá konejšivě politickou pruskou propagandu. Při takovém stavu věcí jeví se oslava Husova ze strany protestantské jako

nelibost Čechům. Poněvadž tyto politické projevy čpěly příliš alkoholem, dal mu posléze hostinský na arozuměnou, aby se šel raději domů prospat ze svého nadšení. Děláme my Čechové, přece jen velké bolesti hlavy svým roztomilým sousem. Toť se rozumí, že nám německá džbánková politika ani v nejmenším neporušila příjemnou náladu, takže druhý den z rána jsme si na ni ani nevzpomenuli, protože jedna vlastovka nepřinášejaro a jeden vyšetředník nezastupuje německý lid.

Ranního chladu použili jsme k tomu, abychom prohlédli památnosti města, které čítající přes 6000 obyvatelů, hostí v době letní vždy 3000 stálých hostů lázeňských, mezi nimiž mnozí patří k vysoké ano i k nejvyšší šlechtě rakouské a německé, které má zde stálé villy. Malebné okolí láká letní dobou ohromné množství turistů, jichž projde městem nejméně 10.000. Památek uměleckých Gmund ani nemá, jestliže nepřehlédáme farního kostela žádné umělecké ceny. V kostele tomto jest pozoruhodnou prací řezbářskou hlavní oltář, a historickou cenu má válečný meč Papenheimův, jenž r. 1626 porazil sročené protestantské sedláky v krvavé bitvě poblíž Gmundu, takže 4000 odbojníků, zůstalo na bojišti. V upomínku tohoto vítězství zavlál císařský general svůj válečný meč ve farní kostele gmundenském. Prohlédnuvše farní kostel, sešli jsme na frekventovanou esplanadu, kdež právě lázeňská kapela se produkovala. Stinné stromofády hemžilo se lázeňskými hosty, jichž veliká část používala velocipedů.

Nikde jsme dosud neviděli tolik velocipedů a velocipedistek jako v Gmundu. Není pochyby, že v budoucím století vymizí ze slovníků úplně slova „choditi“ a „procházka“, neboť nebude zdravého člověka, jenž by se plahočil tímto pozemským prachem pěšky. (Pokračování).

znamenitě nalíčený „klerikální“ manévř. To však nezadrží vlastenecké naše pulmisty, rozšafné městské rady a čilé spolkaře, aby si nevzali obohotné role v nastávající frašce „Chytrý evangelík a hloupý katolík.“

Z činnosti katol. spolků.

Politický klub křesť. sociální přejímanství Kralohradecké konati bude scházeti Královicích, v neděli dne 9. t. m. o 4 hod. odp. Přednášet bude v.ř.p. Th. Dr. Rayl.

Katol. jednota v Hromově konala v neděli, dne 2. t. m. odpol. ve spol. domě „Adalbertina“ schůzi, která byla čtená navštívena. Po zahájení schůze modlitbou, ujal se slova p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Král. a v dlouhé, skoro dvě hodiny trvající řeči věcné a působivé pojednal o thematě: „Význam veřejné práce katolíků“. — Po vřelém doalovu v.ř.p. Šetiny přednesly některé členky jednoty několik básní a žertovných výstupů, což se všeobecně líbilo. Zvláště alečna Bandyšová svým krásným přednesem a milým, lahodným zpěvem velice se zamlouvala.

Kat. hospod. jednota v Bělé u Přelouče konala ve čtvrtek dne 6. t. m. schůzi, která byla dosti čtená navštívena. Zvláště sbor učitelů byl čteně zastoupen. Pan redaktor Prosečský z Hradce Králové přednášel zde o politické situaci. Mluvil půl drabé hodiny a přítomní s velikým zájmem poslouchali věcná, přesvědčivá slova jeho, která učinila na každého mocný dojem. Pak mluvil hospod. učitel p. Josef o krmění dojníc a odstavování telat. Také tato poučná přednáška těšila se pozorností veliké. — Účastníci odměnili oba řečníky potleskem.

Katol. jednota v Knežbuzích u Král. Městce konati bude v neděli, dne 16. t. m. veřejnou schůzi, při které přednášeti bude p. Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hrad. Král. o thematě: „Církev a politika.“

Z Nové Paky. Katolická vzdělávací jednota uspořádala dne 21. dubna t. r. veřejnou přednášku, které se zúčastnilo na 800 osob. V.ř.p. Frant. Burghardt přednášel o cestě po Itálii, kterou v listopadu m. r. s poutníky hradeckými podnikl. Zdařile nám líčil krajinu a lid italský a popsal Řím, zejména pak audienci u sv. Otce, Vatikán a chrám sv. Petra. Po krátké přestávce pokračoval v popisu chrámů římských a zejména katekomb. Pro pokračování dobu nedokončil přednášející úplně a slíbil, že později nám popíše Vesuv a cestu zpáteční. Za krásnou a poučnou přednášku v.ř.p. Burghardtovi vzdává výbor vřelý dík. Po doalovu jednatele v.ř.p. Malého, který oznamoval konání valné hromady, byla schůze po 6 hod. skončena. Zdat Bůh.

Ze Sopot. Dne 27. května pořádala jednota katol. jinoců a mužů v Sopotech velice čtená navštívenou veřejnou schůzi, které se zúčastnily též bratrské katolické jednoty z Krucemburku a z Horního Stundence. Po zahájení schůze promluvil p. Ant. B. Drápalík z Prahy o povinnostech katolíků za našich dob. Ukázav na moderní liberalismus jakožto na největšího nepřitele katolické církve, jehož účelem jest odvésti společnost lidí od Boha, připomennl, že povinnosti katolíků zase jest návrat ku křesťanským zásadám, jež uplatňovati a hájiti máme jak v životě soukromém tak i veřejném (tisk, spolky, volby). Na to promluvil v.ř.p. Vojtěch Lebduska, kaplan v Chotěboři, o ženě křesťanské a o ženě sociálně demokratické. Dovediv, že žena jest základem rodiny a rodina státu vyhlíží poměr v jakém se nalézala žena v dobách před Kristem, kterýž svým učněním ji k pravé důstojnosti povznesl. Jak smutný jest to tudíž zjev, když vidíme, že sociální demokracie svými plány chce ženu do bývalého otroctví uvrhnouti, v jakém byla u pohánů, což čtenými citáty ze spisů předáků sociálně demokratických doložil. Obě přednášky byly pozorně vyslechnuty a hojným potleskem odměněny. Na to jednohlasně usneseno, aby projeveny byly Jeho c. a k. Výsosti p. arcivévodovi Františku Ferdinandovi díky za jeho osvědčení katolickému přesvědčení. — Potom přednesli členové jednoty několik solových a dramatických výstupů a legrační jednoaktovku „Arnošt a Běla“. — Vlastenecký řídící učitel obecné školy v Sopotech p. Weissner zúčastnil se i se svou paničkou divadla, kteréž v týž den v Sobinově hráli vlasteneckí sociální demokraté. Jan, svýj k svému!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vysvědomění jsou: p. Sigmund Stepan, farář v Litrbálcích a p. Josef Vlček, farář v Č. Hofmanicích, jmenování jsou děkany; p. Karel Macháček, farář v Opatově a p. Jos. Kapálek, farář ve Sloupnici, vikariátní sekretáři. Ustanovení jsou: p. Frant. Tejkl, koop. v Radimě za faráře do Křesína, p. Jos. Kubel, katech. v Chrudimě, za faráře do Slatiny (u Žamberka), p. Václ. Vaňko, administrátor za faráře ve Vřetově, p. Fr. Prokůpek, kat. v Pardubicích, za far. do Pračova, p. Fortun. Kořínek, koop. Svojanovský, za koop. do Sopotnice, p. Frant. Frydrych, kaplan za administr. v Holoblověch, p. Jan Sáfáček koop. za administr. ve Sv. Kříži, pan Václ. Stýblo, adminst. Křesínský, za koop. do Čechovic. Zemřel: p. Josef Rahák, děkan na odpol. v Trebechovicích † 13. května (naroz. 1822, vřav. 1888.) p. Ladisl. Hensl, koop. Sopotnický, vstoupil na dočasný odpočinek.

Dar. J. B. M. nejdáť. p. Ed. J. N. Brynych daroval 20 K k jubilejní slavnosti katol. spolku v Jilemnici dne 27. května t. r. konané, začal spolek vzdává vřelou díky a upřímně: Zaplať Pán Bůh!

Nový spolek „Alliance Française“ v Hradci Králové, rozesílá právě nabídky ku přistoupení za členy. Roční příspěvek obnáší 6 K. —

Spolek ten vedle svých stanov má za účel šířit a buditi lásku a známost řeči, literatury, umění a vědy francouzské, bude konati francouzské přednášky, pořádati přátelské večírky a franc. konverzací v smluvném období, zřídí čítárnu a knihovnu dle výše hmotných prostředků. Přihlášky přijímají Jiří Tolman, prokurista a Jan Stejskal korrespondent v Hradci Králové.

Slavnost Božího Těla v Hradci Králové konala se za překrásné pohody a za veliké účasti katolického lidu. Průvod vedl J. M. ndp. biskup Edvard Jan, zavítav sem k vůli tomu z letního svého sídla chrastického. Průvodu účastnila se nejč. katedrálai kapitola, důstojnický sbor s praporem pěchoty, městská rada, úřednické sbory se svými přednostmi, všecky vzdělávací ústavy se řádem a učitelskými sbory. Ze spolků pouze jednotu katol. tovaryšů a cyrilickou jednotu spatřili jsme v průvodu. Náboženská manifestace při největší slavnosti katolické neslá se býti mnohým spolkům dosti zásluhou. Pak přj nemal náboženský cit z lidu.

Hrubost. V minulém čísle poněkud jsme na nevědomitost majitele pozovu č. 18. na Svatojanském náměstí — a dnes dokládáme k tomu, že tyš povozník dne 3. t. m. na nádraží hrubě se obořil na redaktora t. l. pro to, že novin dával. Podobně hrubě počínání si není ovšem na zdejších nádražích žádnou výsadou. Co chvilu může býti pasažér přivrazen, že se mu dostane hrubosti od některého povozníka. Snad by bylo dobré, kdyby policie místo na peronu spíše dlela u povozníků a chránila pasažéry před drzími výpady, aby ty hrubosti konečně přestaly.

Anonymní dopisy. Do redakce t. l. byl zaslán opět anonymní dopis, plný hrubosti a sprostectví. Jeon jistě hradecké figurky, které nemají nic jiného na starosti, leč ohánět každý bezvýznamný klop, a z toho dělat líživé urážející „novinky“, které se pak naplno do anonymních dopisů. A tento „sport“ neprovazují snad jen spustil výroci, „fbr“ jak se přilo na stopu, i páni, kteří se pohybují v lepších kruzích. Pro příklad bychom nemuseli z redakce t. l. ani daleko jít. Také v lečtých těch společnostech tož se hovor jenom kolem vědních klepů, které se přibarví pikantními historkami — a máš „zábavu“ hotovou. A kdo těch pikantních historek více ví — a o klepy městské se stará, jest brdinou té neb oné stolové společnosti. A často, kdy již Hradec vstupuje do hlavy, vezme se papír — a již se píše anonymní dopis. Člověk opravdu charakterní, by i třeba byl v dělnické kasajce, se k tomu nikdy nepouští.

Spolek absolventů hospod. školy Opatovské pořádá dne 3. června hospodářskou schůzi ve Vrchovinách. Po přečtení protokolu jenž bez námity schválil, pojednal p. Jar. Drahorád ze Lhoty Králové o pěstování ovočného stromoví. S potěšením konstatujeme přednášky mladých zemědělců sdružených ve spolku absol. neboť není snad ani jediný z nich, neznámil by se o všemohoucí Třtvo. Jsouce skromní ve svých požadavcích a působení, mají vždy v účtě zkušené hospodáře jejich praxi velice cení, jeonce při tom svorní. Netajíme se tím, že jest to právě ona příkladná skromnost jež stala se poslední doby (jak z volného rozhovoru bylo lze vyatihnouti) předmětem zájvu a poděkování. Mladý zemědělcům sdruženým ve spolku absolventů ješ drží se zdravých a pevných zásad křesťanských, dáváme na trnitou cestu, kterouž jest se jim ubíratí srdečně „Zdař Bůh.“

Loupež. V noci ze dne 4. na 5. t. m. byla malá kaplička „na Rožberku“ u Slezského. Předměstí jevištěm bohaprázdného činu. Neznámí sloynové vypálili dvéře a některé předměty poškodili. Při tom pátrali po penězích — ale v pokladnici bylo jen několik krejcarů. Policie zavedla pátrání.

Objevené fresky. V kostele na Pouchově objeveny byly za hlavním oltářem cenné fresky které znalci posoudili jako práci velice uměleckou. Představují oltářní obraz kálicího sv. Pavla, kolem krásné ornamenty s baldachýnem vrchu, při němž osm andělů se vznáš.

Na Slezském Předměstí byl v neděli, dne 3. t. m. slavnostně posvěcen nákladem obce obnovený sv. křt. Účastenství bylo veliké a průběh slavnosti úchvatný.

V nebezpečí života. Ze Dvora Král. se nám píše: Nehoda, která mohla mít v zápětí následky nejvážnější, stihla dne 4. t. m. zdejšího poštovního asistenta pana Viléma Biera. Za časného jitra koupal se ve společnosti několika kolegů v Labi pod splavem. Ačkoliv jest znamenitým plavcem, opatřily ho síly právě v okamžiku, kdy chtěje přeplouti ku splavu, nalezal se nad prohlubní, a k úžasu svých soudruhů zmizel a výtkikem pod hladinou. Jen odvážnému úsilí dvou přítomných pánů podařilo se tonoucího zachránit.

Útomi. Z Libice n. C. se nám píše: V pondělí, dne 3. června asi okolo 8 hodin odpoledne jako blekem rozléla se po naší osadě smutná zvěst, že se Jaroslav Kolbaba, šák III. tř. zdejší školy obecné při koupání v řece za val utopil. Zpráva ta každému poněkud jen citlivějším obyvateli vynutila slzy uplíné soustrasti. Svou tichostí, mírností, skromností, vřidností a přichylností si získal lásku všech a proto všichni ho také jako vlastního oplakávají. Pečlivě a vzorná matka jeho vidouc dítě své najednou zápasiti v prohlubni do níž ho voda strhla, nerozmýšlela se a skočila za ním a byla by svou obětavou lásku mateřskou také zaplatila vlastním životem, kdyby druhá dítě její Oldřich, šák IV. tř. zdejší školy obce, neměl tolik duchapřítomnosti a ruku svou ji podav na břeh ji nevytáhl. Rodiče strátili nejmilejší dítě, škola nejhodnějšího žáka. Dědouněk-kostelník obzvlášť ho šel a oplakává, vždyť to byl i náš nejoblíbenější a nejhodnější ministrant.

Meta. V noci ze dne 3. na 4. t. m. neznámý pachatel zabil p. hostinskému Havlasovi v Černilové i již větších housat a naházel je do louže na dvoře.

Kostelní sloděj. Dne 29. května navštívil Pardubice elegantně oděný kostelní sloděj který podle všeho obešel všechny zdejší kostely a vybral pomocí

lepem namazaných tyčinek peníze z kostelních pokladnic. V kostele sv. Jana na hřbitově byl však při svém nekalém zaměstnání ženou kostelníka přistižen. Dal se sice hned na útěk, ale policii se podařilo sloděje lapiti a uvězniti. Poznáva byl v něm prohnáný šejdiš V. Drbohlav, který je v podestěni, že tímto „sportem“ už dávno se živi na různých místech a krajích českých. Proto byl fotografován a na to odveden ke krajskému soudu do Chrudimi.

Zatčená jeptiška. Dne 29. m. m. chodila v Pardubicích po domech jeptiška, vybírající zde dobrovolné příspěvky na katol. školy. Protože chodila sama, což zvykem nebývá, uvalila na sebe podestěni, že je jeptiškou nepravou a fantasie lidí uvedla ji hned ve spojení a kostelním slodějem. To bylo příčinou že byla policií předvedena na hejtmánství, ale tam seznán omyl a jeptiška byla propuštěna. Průvod policajta s jeptiškou způsobil ovšem rozruch mezi lidem, ošklivé a jízlivé posmávky vůči řeholnicím a jeptišce sase nemilé rozpaky.

Sociální demokraté ve spojení se židovským velkokapitálem. Dne 2. června v Pardubicích byl toho smutným svědkem, v jakých rukou spočívá náš český dělník. Byla totiž volba delegátů do okres. nemoz. pokladny. Žid Dr. Wohrysek, obhájce Hileneriady, rád by se snad dostal za lékaře do pokladny. K tomu ovšem dají se propůjčiti jen sociální demokraté a s nimi dělný lid u židovského velkokapitálu nejen najatý ale i jemu zaprodaný. Opomíjíme úvahu zda jest to důstojná hodnota doktorák, takovíto způsobem vyhnutí collega a domáhati se existence. Dr. Wohrysek obcházel a dával hezlo: voliti za delegáty demokraty, jeho věrné stoupence. By toho spíše bylo docíleno, poslali si židovští zaměstnavatelé své dělníky doma pracující, by v ten den do Pardubic určitě se dostavili, proti náhradě cestovního. Stáží zde ukáza takového svého korespondentského listku: Michael Löwita Sohn — syn jun. Schuwaaren Fabrik — tovarná na obuv — Pardubice. Tímto Vás žádám, aby Jste v neděli, dne 3. června 1901 dopol. pro nutnou záležitost do mé tovarny dojístati se dostavili; výlohy, totiž cestu Vám zaplatím. S úctou Löwita syn jun. — A ku podivu čeští dělníci nejen že téměř všichni přišli, ale dle přání jejich židovských zaměstnavatelů zúčastnili se volby a volili sešidovštělé demokraty. Tak si vůči český lid a dělník svého volebního práva, které prodá židovi za 50 kr. — a nelituje ani cesty ani maršného celodenního prosahání. Ubohý, zaprodaný lid. Běda tomu, kdo nechce se řídit tímto komandem. Když nestáli peníze, vítězily nad vůli lidskou nože a sklenice socialistů — a dle vůle židovského kapitálu tekla krev. —

Dar. Administrativní úřednictvo firmy Hübner a Opitz v Pardubicích věnovalo k uctění památky zesnulé pl. Vall. Svobodové choti obvod. lékaře v Pardubicích, na místě věnce obnos 10 K. krejcarovému spolku ku podporování chudých dětí školy novoměstské, za kterýž dar vsává výbor srdečný dík. Zaplať Bůh!

Bahno pardubické. Pod tímto názvem zaznamenává jeden krajský list novou škandální historku, která se v Pardubicích odehrála. Podrobnosti vyličitovat nebudeme. Ale jen to nutno konstatovati, že v poslední době ty pikantní historky města Pardubic se svláště rozmnožily a že to mravní bahno pardubické měrou netušenou se rozšiřuje. A nejsem v něm snad jen prostítenky — ale jak se dokázalo i dívky z lepších rodin — a rovněž i páni, kteří jinak se rádi i o „klerikály“ otou — mají na tom podíl. Nedávny případ v „adamitické“ tanečnici jasně to dokazuje. — Zde by měla pardubická „Osvěta lidu“ vhodnou pádu k umravňování, místo aby se zastávala prostitutek a láleřila na „klerikály“.

Chovaný senkromého ústavu ku vzdělání učitelů v Kutné Hoře pořádaly v úterý 4. června 1901 v upomínku na desítileté trvání ústavu akademie za laskavého spolupůčinkování sl. Narcissy Kolihové, operní pěvkyně, sl. Z. Kostkové a více pp. ochotníků. Program byl velice pestrý a vřelými účinkujícími zasluhují plného uznání. Čistý výnos věnován byl na výsadbu nového klášterního chrámu nejsvětějšího Srdce Páně.

Jičínské volby do městského zastupitelstva vypadly ve prospěch dra. Klouška a jeho věrných. Byly to v pravdě maďarské volby, neboť se podplácelo, přemlouvalo atd. Volily také osoby, které byly již vícekrát trestány. — Vítězství dra. Klouška vrhlo na něho i celou jeho stranu mnoho temných skvrn, které ani švaní Jičínského Obsoru nedovede zabládit.

V Jičíně zemřel Al. Světlý, člen divadelní společnosti Trnkovy, který nedávno ještě v Hradci Králové hrál.

Podvodník. Jičínský krajský soud úsilovně pátrá po jakémsi Buřilovi, který před časem v městě bydlel a různé podvody spáchal.

Vamberžští penzionci vesměs od Pardubic a Písečce, čekali v neděli nějakou dobu ve Václavcích. A tu po celou dobu vedli rozhovor jenom v osobě J. M. ndp. biskupa. „Aš dojdem do Vamberže, jistě se za něj pomodlíme“ pravila jedna žena a jeden rolník pravil: Ba, ať mluví kdo chce, co chce, takového biskupa jsme nikdy ještě neměli. Jen aby nám ho ještě Pán Bůh zachoval! ráčil“. Někteří protestanté, kteří seděli v hostinci naslouchali tomuto rozhovoru — a bylo jim to asi divné, jaké láce se táh ten tak od nich tupený biskup. Naslouchali mlčky a neosmělili se ani jedinou poznámkou vyvrátiti s rozmluvy ten zbožný lid. Snad pochopti, kde je pravda — — —

V snižování. Z Police nad M. se nám píše: Když zde nedávno přednášel pan Prosecký, redaktor „Obnovy“, tu na schůzi šel také jeden socialista, který sice neměl odvahu přímo se svými názory se vyjádřiti — ale na to, když bylo po schůzi, láleřil na pana redaktora a na všechny „klerikály“ vůbec. Při tom čim více pil, tím se etával sniživějším — aš si ulevil tím, že rukou rozbil okno. Ale to mělo v zá-

pět třet! Neboť ruka se mu sančila — a on musel býti odvezen do nemocnice.

Otrávené koblihy. Z Hliněna se nám oznamuje: V Kamen. Sedlístěch u Proseče udál se v těchto dnech zvláštní případ. Tamníž soused Pečanec a jeho syn téžce onemocněli za příznaků otravy. O životě jednoho z nich se pochybuje. Sebrali přj kdeai v sousedství otrávené koblihy. Událost tato uvádí se v ústech lidu ve spojení s událostí před nějakým časem v téže vesnici se udávši. Zemřely za příznaků otrávení jiné dvě osoby, muž a žena, a sluska přj odnesla to nebezpečnou nemoc. Více ověří vrhne do této události soudní vyšetřování.

Ničemí stromků. Z Proseče se nám oznamuje: Před krátkou dobou sřídil se v Proseči spolek ku okrášení městečka a okolí. Jaký účel takový spolek má, je zajisté známo. Spolek zdejší počal vysazovati stromofadí na silnicích a okáel v krátké době dlouhé stromofadí vláskými ořechy a jiné stromofadí jabloněmi a švestkami. Než však hned v prvním roce sřídil naprosto neznámý škádce 26 ořechů, v druhém pak roce 30. Spolek ve své nilechtilé snaze vysázel vždy a jara slomené ořechy, maje to mínění, že slomyslník ustane ve své sločinné práci. Neustal však! 29. května v noci sřídil nadějných stromků asi 70. Pohled na slomené korunky, z nichž mnohé byly již velmi krásné, byl takový, že bylo neuvěřitelné trpké, bolno — aš k pláči. Věru trpké a bolno, neboť nicema ten připravil členy spolku o práci, o čas a o peníze, které spolek musel takřka po krejcarích sháněti, aby dodělal se větší částky a pak mohl něco provést. Po škádci se plně pátrá.

Výletní místo. Z Proseče se nám píše: Uposorňujeme tímto na rostomilou krajinu, velmi bohatou na krásy přírodní. Jeť to městečko Proseč, ležící uprostřed mezi Vys. Mýtem, Litomyšl, Poličkou a Hliněnem. Městečko obklopeno je leas, do nichž jest jen několik málo minut. Velmi pěkná údolí (Váivice, Karálky, Vranické údolí a j.) skýtají bojnost skvotných-zajímavých partií. Viděti tu skály Adersbáňské v minulata. Jeon již mnozí z Prahy, kteří zamílovali si tento krásný kouteček vysokiny českomoravské a kteří tráví zde celé léto. Také z blízkých osad konají se sem velmi často za doby letní výlety jednotlivci i spolky. Kdo by nereflektoval na rozsáhlý a nádherný byt a chtěl mile strávití léto v čilém jinak městečku, ten nechť předem učiní dotaz na zdejší spolek okrášlovací. Také ohledně výletů jednotlivců i spolků podá potřebné informace spolek ten.

Veřejná koupelna. V Hronové srovná vedle silnice od nádraží k městu vedoucí naléas se splav, kde za nastalých veder se stále někdo koupe. Tak v neděli dopoledne ubíralo se mnoho pánů a dam z nádraží do města a tu musili spáťiti, kterak se několik úplně nahých výrostků srovná vedle silnice koupá. Že to k umravňení nepřispěje netřeba ani podotýkati. Bylo by záhodno, aby toto veřejné pohoršení se zanesilo.

Z židovské činnosti. Žid Alois Polák v Křečíně má již pět nemanželských dětí a dívkami křesťanskými — a nyní se teprv žení — a židovkou. — Žid Hugo Breitenfeld v Rapotíně prodává lidem obrázky svatých ane i řádcene. — Žid Moric Schödl baner v Málavě koupil si nyní čtyry domky, které byly na prodej a k tomu i zahrady. Za 10 let, co zde je již si nahromadil tolik peněz že by více než sto rodin z toho mohlo pěkně žít!

Ztráta. Chudý člověk utratil cestou z Kuchlen do Dobřenic 130 K (60 zl.) i prosi, aby poctivý nálezece na farním úřadě v Dobřenicích je odevzdal, kdeš i zákonitou odměnu obdrží.

K památce stoletých narozenin hudebního skladatele české národní hymny; „Kde domov můj?“ Františka Škroupa, odhalena bude, jak již oznámeno, deska pamětná na rodném jeho domě (škole) ve Voticích, — okresu pardubického — Dne 14. července b. r. Hymna tato jest majetkem národa československého. Ač Fr. Škroup přj průvodcem první české spěvohry (Dráteník), ač sánelal mnoho dobrých skladeb všeho hudebního oboru, — stačí tato jediná píseň, by jemu památka v srdcích českých ustavičně zachována byla. Ač zvláštní slavnostní výbor již přes rok ve věci té pracuje, sedlo se aš posud na připrácích sotva tolik, aby náklad na desku — (500 K), — se uhradil. Jiní ještě povinnost česká svého vyřinai. Oslavuje-li se syn, nesmí se také zapomenouti na otce téhož, Dominika Škroupa, bývalého učitele votického a vřetěného hudebníka. Podstatky téhož odpovídají na hřbitově voticském. — Hrob jeho značí křt, který se rospadl. Výbor hodlá postaviti nový, chudíčký sice, však důstojnější pomník. Bude-li nějaký přebytek, položí se základ k nadaci Škroupově pro nadaného hudebníka k dalšímu se vzdělání. Výbor obrací se ještě jednou s úctivou žádostí ku všem vlastencům, sl. spolům, peněžním ústavům, průmyslovým závodům a obecním úřadům, by podník ten laskavě pokud síly stačí, — podporovali. Přispěvky přijímá Augustin Weisbauer, řídící učitel ve Voticích, pošta Dobřenic Syrovátka. Zároveň vzdává se uctivý dík za příspěvky již zasláné. Které spolky, neb jednotlivci by přítomností svou slavnost poctiti chtěli, jakož, kdo by si přál, aby oběd zajištěn mu byl, nechť laskavě do 1. července t. r. u jednatele výboru p. Fr. Činera, učitele ve Žďánicích, p. Bohdaně u Pardubic, přihlášku učiní.

Divadlo. Z Lukavice se nám oznamuje: V pondělí Svatojánská hra námi dívkami dramatické legenda „ev. Julie.“ Čistý výnos z představení měl býti věnován k osdobení sochy Paany Marie Lurdské v kostele. Trpkostí ale naplnilo nás to, že ačkoliv obecenstvo mohlo býti s provedením úplné spokojeno, přece sřídil ještě značný deficit. Tak málo ocenilo ulečtilou snahu pořadatelů. Jest naří povinností nadehnouti ochablé mysle a vyspružiti je k další práci. Doufáme, že vytrvalostí a láskou k dobré věci vedeni dobudou sobě jak ocenění svého na-

mohání, tak i hmotných vřelostí. Jméno jim ještě ton radou, by v případech podobných volen byl kus s levnější výpravou.

V Annenských slatinných lázních v Bělohorské obnásel počet hostů užívajících koupelí slatinných až do 31. května 1901 (nečítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 88.

Na stavbu kostela v Jeníkově dobrovolně darovali: (Pokračování.) Obec Mezifíř. Dp. Jelfnek J. děkan, 10 K. Ředitelství cukrovaru s K; po 2 K. pp. Hájek M., Eliáš J., Karlová A., Mareš Jan, Němeček J., Vaníček V., Domašinský, Trnovský A.; Po 1 K. pp. Špulák J., Čoborna K., Hrušík K., Šule J., Čechová A., Boubal V., Mareš J., Kuchař J., Svatoň J., Janeček J., Červený Jos., Trnoveček J., Plínka A., Bonšar J., Mačková, Bašová M., Smída J.; p. Benek Jos., 90 h.; p. Kombová A., 70 h.; po 60 h.; pp. Otáášek Fr., Němečková A., Holanec J., Vavřinka, Špaček J., Bukáč K.; p. Mervart V., 66 h., p. Němeček V., 50 h., p. Šolc K., 50 h., p. Svatoň J., 50 h.; po 40 h. pp. Malý Fr., Němeček J., Kotyčková A., Kašpar J., Němeček Jos., Červený J., Samek V., Dvořák Fr., Hofman J., Němeček V., Petrák A., Klouček J., Němeček V., Štěpán J., Andryš V., Tošovský Jos., Fryatová A., Širotek J., Širotek V., Uhlíř V., Mervart J., Jirášek Jos.; po 30 h. pp. Leip A., Černý B., Němeček J., Kárník J., Chmelíková Fr.; p. Němeček Fr., 34 h.; po 20 h. pp. Nejmán J., Křečková A., Králíček J., Šolc J., Sochor J., Kašpar Fr., Řízková A., Svatoň Jan, Žďárský Jos., Světlík V., Bohlena, Širotek J., Širotek J., Baše J., Žďárský V., Trnovský V., Bartoš Jan; pl. Košková Kat., 10 h., p. Jindra J., 10 h.; p. Dětender, správce v Tokově, 2 K. Za všechny milodary ardečné díky vzdává a o další podpory prosí Ferd. Hanousek, děkan v Třebochovicích. (Pokračování.)

Úmrtí. Ve středu dne 6. června t. r. zemřel dp. Jan Rottler, farář ve Zlaté Olešné u Trutnova. Mrtvola jeho bude v sobotu dne 8. t. m. o 7. hod. ráno vypořena a po zádušních službách Božích ve Zlaté Olešné převezena do rodiště zemřelého, Žacléře, kde o 10 hod. bude pohřbena. Účastníci pohřbu dostaví se do Žacléře.

Insertní agenda. „Osvěta lidu“ nímá se obchodníků Machače a Svobody, o nichž jsme v minulém čísle napsali, kterak snad se samé slechetnosti se za katolický obraz — stýdli. — „Osvěta“ jest to ovšem vhodná příležitost, k sňatkům insertní! Nož, „ani křte darmo nehrab“ — a toho se p. Hájek jistě drží!

Z Kyšperského Občanského besedy. V pondělí svatodušní k nám zavítala z Prahy virtuosa na harfu slečna Anetka Falladová a svoji v pravdě mistrovskou hru jako i svým skromným, důstojně milým zjevem vřelě posluchače okouzila. Již pověst o nevídané umělkyni této přivábila z okolí mnoho umělníkůvých účastníků. Královský nástroj v rukou tak schopných zaujme lidáckou tklivou duši úplně, tu jsme pozorovali, když slečna svůj koncert „Fantasii na Prodanou nevěstu“ ukončila, tu po bouřlivém potlesku, kolikrát ohlasem vyvolání umělkyně, se nikde s místa nehýbal, až přec bylo všem známo, že již program je vyčerpán. Podobně jsme obdivovali neobyčejně dokonalé výkony p. ředitele A. Jeřábka z Kostelce n. O., který nám několik piec na violoncello přednesl. Srdečně nás pobavil roztomilými písněmi p. K. Toman, úředník dráhy též z Kostelce. Nemalým díkem za vzácnou ochotnost při doprovázení na piano jsme zavázáni i nadě všechny obětavé p. A. Saxlové z Kyšperka, která ochotně veškeré doprovázení převzala. Nemůžeme jinak nežli projevití dík ct. výboru ob. besedy, že nám tak bohatý stůl duševních požitků připravil a jsme toho přesvědčení, že mnohé ostří poměrů zdejších by se otnulo častěji tímto stykem občanstva Kyšperského v zápasení o krásné a dobré.

Přítelem odpadlíka, dra. Augustina Smetany jest také známý spisovatel A. K. Viták, býv. odborný učitel v Poličce. V „Učitelství Novinářů“ uveřejňuje dlouhý článek, v němž Smetanu velice — ovšem, jen hlavně proto, že byl odpadlíkem. Podivno, že pan Viták na stará léta má o náboženství zcela jiný pojem než dříve, kdy ještě redigoval „Jihonku“. Jeho články bývají vždy provazny duchem náboženství a byt i někdy to husitství u něho se jevílo, pak to bývalo jen okamžitě vzplanutí aneb snaha, poměrem, v nichž se nalézal vyhovět. Pan Viták si může vzpomenout že kněží katol. často se jej zastali — a ještě v době, kdy byl vládním paragrafy pro své vlastnictví krutě stíhán, byli to jenom kněží, kteří mu přátelství neodepřeli. — A nyní — ten samý pan Viták zjevně vystupuje s článkem katolickým rozhodně nepřátelským. Tot tedy také vděk!

O „Školáckém Obsoru“ nám píše jeden učitel z venkova: „Ač nenáležím spolku kat. učitelů a nejsem rozhodně straníkem, musím přece doznati, že pusté štvaní a surové útoky „Školáckého Obsoru“ otištěné základy celého stavu učitelského. K čemu jest vlastně „Školácký Obsor“? Pan Hofrychtr, který ani tolik způsobilosti neměl aby své učitelské místo mohl zastávat, nyní poučuje učitelstvo. A jak! Snad si myslí, že jediným cílem učitelstva jest zlehčovati kněze, podřizovati katol. náboženství a tím indirektně napomáhati šidům?“ — Projev tento nepotřebuje poznámek.

Otrava. V pondělí zemřel v Hradci Králové kamnář Ant. Bohdanecký za příznaků otravy.

Relnická schůze. Ve Velké Losenicí v okrese Přibyslavském byla v pondělí svatodušní veřejná schůze lidu, spojená s výroční valnou hromadou okr. hosp. spolku pro okres Přibyslavský. Rolníci přišli z venčí až dvě hodiny vzdálených. Byli přítomni dp. duchovní katolíci a evang. farář ze Štavy, četní učitelé, také až s Přibyslavi velký počet rolnictva. Pan předseda spolku vlp. Vinkler zahájil schůzi, načež po jednateleškové zprávě uděleno slovo p. faráři Vlčekovi z Nové Vsi u Chotěboře. Řečník rozvinul celou národohospodářskou otázku

zemědělskou a vytkl, čeho rolnictvo musí se domáhat určitou zákonnou formulací seláckého práva a čeho dosáti lze svépomocnou organizací, která má čeliti velkoobchodu, velkotříb a vládu donutit, aby se stfelem na rolnictvo uzavírala obchodní smlouvy a stanovila vhodná cla s obilí a s předměty zemědělských věbec. Na základě zkušeností a statistiky dovozil řečník že sdružení musí býti obligatorné, ješto svoboda individualná nemá místa, kde se jedná o zájem celého stavu. Po řeči nastala živá výměna názorů. Debaty zúčastnili se vlp. Vinkler, p. učitel z Přibyslavi, pan pokladník hosp. záložny Pleva, p. starosta z Velké Losenice a přítomný šid Filip, jenž již průběhem řeči nespokojenost projevoval zejména co se obilních skladišť týkalo. Úsilná opozice byla vedena proti kmenovým statkům. Řečeno, že to bylo zafixování staré, že na dnešní poměry se nehodí, ješto by zavádělo otroctví a mnoho jiného. Dp. Vlček předeem rozebral pojem svobody a vytkl že svoboda v zemědělství jest heslo velmi nebezpečné. Mnohá hesla devatenáctého století již se vynechala a musí se též odhodit a samezit svoboda naprosté dělitelnosti seláckých usedlostí. Každý zákon jest obmecením jednotlivce a naprosté svobody není nikde. Naopak, kdyby ponechána byla svoboda o zacházení půdou, utvoří se stav otroctví. Uzná-li se svoboda neobmezené dispozice půdou může nastati doba, kdy půda se všemi plody stane se výhradně vlastnictvím privilegovaných rodin. Rodiny nové s dalšího nabytí vlastníctví nemovitého byly by na vždy vyloučeny. Nemohly by se jinak ušití, leč ve službách rodin starých, čímž nastává vláda kastovní a na druhé straně otroctví šidnou půdu nemajících. Za tou příčinou třeba utvořit kmenové statky, aby tak zakotven byl střední selácký majetek a aby bráněno bylo stálému rozdrobování. Na to řečník vyvrátil vývody šida Filipa. Obchod obilní musí rolnictvo dostat do svých rukou, to jest potřeba, která se nedá zadržeti, byt různá dobrodružnicková družstva obilními rolnictvo strážili. Proč dává p. Filip rolnictvu více za obilí, než družstvo ve Žďáře? Učinil tak snad jednou, ale stále by to nevydržel, protože s prodělkem šidů šid neobchoduje. Na konec schůze bylo usneseno, že okreení hosp. spolek Přibyslavský začle potici zomskému výboru, aby zřízen byl zeměský ústav pojišťovací a aby organizace rolnictva provedená byla zákonem. Schůze byla vysokého momenta výchovného a vzdělanostního, ješto mnohé věci rolnictvu se vyjasnily a dány pokyny, kterak ve svých poměrech taklicky mají si zemědělci počínati.

Z Opocna. Dne 28. května t. r. vykonáno bylo na Opocně jednání cyrilské církve, které pořádaly dvě jednoty cyrilské společně a to: děčenská Králové-Hradecká a farní Opocenská. Obě jednoty vyanašly se ze všech sil, aby zdar a úspěch církve toho byl dokonalý, což se jim i šťastně podařilo. Církvi započalo o 9. hod. ráno slavnými službami Božími, při nichž jednoty Opocenské řízením místního fidele choru p. Lud. Taichmanna krásně zazpívala má od Skuherského ke cti sv. Václava, proměnlivé části mešní a Pange lingua provedl chorální sbor pp. bohoslovců z Hradce Králové. Na to přednesla místní jednotu písní rořatů, upravené od Lehnara a jiné sbory die programu. Z chrámu Páně odešli účastníci do dvoraný hotelu „Holub“, kde se jim dostalo slavného uvítání od městské rady Opocenské ústy starosty města p. Wolfa Ad. Ihned potom přednášel předseda diec. jednoty p. prof. dr. Jos. Mrštík o tematě: „V čem záleží reforma círk. hudby“; přednáška ta byla velice poudná i poutavá, zvláště když pan řečník způsobem rozmarným líčil různé nešvary, které se místy ne chorech trpí. Po této přednášce provedl účastníky praktické cvičení v chorálu i v polyfonii p. Dobroslav Úrel, docent círk. zpěvu na theol. ústavu v Hradci Králové, přednesl krátce a srozumitelně základní pravidla zpěvu chorálního. — Odpoledne o 4. hod. byla pobožnost v děk. chrámu Páně, při níž pp. bohoslovci řízením p. D. Orla přednesli s dokonalým pochopením různé sklady církevní jedno — i včlehlé, mezi nimiž zvláště sklady od Porosioho, Palestriny, Jos. Rennera ml., Witta a j. Celé cvičení skončeno spívanými listanými k Božímu Srdci Páně a požehnáním. — Účastníci bylo hojně přes 130, většinou odborníků, a to s míst i vzdálených — ku př. z Chrádimi, z Dašic, Chocně, Borohradku, Nov. Města, Náchoda, Hronova, Police, Machova, Vel. Jesenice, ze Skuhrova a skoro ze všech okolních obcí opocenských — a ti všichni jak krásnými zpěvy, tak i přednáškami se poučivše a náležitě pobavivše ve snahách cyrilských ješto více utvrzeni byli. — Jest si jen ještě přáti, aby účastníci myšlénce cyrilské vědy a neúnavně oddáni stáli a aby myšlénka ta pronikla i tam, kde dosud buď s neznalostí, neb nedbalostí, nebo zloby porozumění nedošla.

Z Grunty u Kutné Hory dochází nás zpráva, že v této nové stěžené a skrovné farnosti uvítán byl nejd. p. biskup na své visitační cestě ardečně a mile jako otec a pastýř přicházející mezi lid svůj. Bylo sježno, že všechen lid ardečně váží si tak vzácné návštěvy tím více, ješto není pamětníka, aby noha biskupova byla kdy přebročila práh kostela zdejšího, jenž byl do poslední doby filiálním a věru dosti opuštěným. Podobně i při rozloučení bylo znáti dojemným způsobem tuto náladu v myslí všeho lidu, když napoleod obetoupil pastýře svého podobně jako děti obstupují odcházejícího otce. Pozorovali jsme, že nejd. p. biskup byl dojat ardečným uvítáním a všemi projevy lásky a soucítění, že i nám chtěl projevití svou upřímaou lásku a potěšení, neboť v kázání svém učinil zmínku o tom, že by mu působilo radost, kdyby se dočkal brzy nového kostela zdejšího a mohl jej sám posvětit. Doufáme v p. Boha a budeme Ho prositi za to, aby dal nejd. p. biskupovi i nám všem dočkatí se radosti této.

Ze Svatky (u Hlinaka). Od 26.—30. května konána ve farnosti Svratecké, pětí vdp. administratora

J. Kostkova obnova sv. misie, jež loni musela býti odložena. Obnovu sv. misie konali zde duchovní synové sv. Alfonse P. Bernardin Čeka a P. Jos. Janda. V době, kdy v samé anémovně stal se nealýchaný útok na zakladatele řádu Redemptoristů a jeho vědecké spisy náboženské, náleží sajisté tím větší dík a uznání Otčím tohoto řádu za jejich neúšnou a úmornou práci. Toto uznání našli vdp. misio-náři v přehojném účastenství osadníků farních jak při misijnárních kázáních, tak v přijetí sv. svátostí. Přes 1600 věřících za ten krátký čas vykonali svoji katolickou povinnost přistoupivše k sv. spovědi a k sv. přijímání. A co potěšitelného právě při takovéto příležitosti vychází na jevo, jest to, že ve Svratecké farnosti není onoho sobeckého kastovnictví, na jaké si natikají jiné města. Intelligence až na malé výjimky, předchází dobrým příkladem, tím roste její vášnost u lidu, a duch vzájemnosti se utvrzuje. Pokud budou svrtečtí váditi si svého náboženství, budou svorní. Humbuk láhusitů, při němž jednotlivci chtějí sebe oslaviti, zde půdy nenaleznou.

Z Kamenického (u Hlinaka.) Letošní pouť Nejev. Trojice Boží byla zde vzácným způsobem oslavena. Na tento den podnikli sem totiž jubilejní průvod katolíci z farnosti Ranneké se svými vdp. duchovními, počtem jistě aspoň 1000 pouťníků. Zají-mavým, až již ničím novým jest, že nekatolíci takovéto duchovní radosti katolíkům nepřejí, čehož důkazem bylo roztřašování živých správ, jakoby v Kamenických byly rozšířeny nemoci, pro něž průvod účastníků pojmonti. Při spívané na to má sv. domácnímu dp. faráři jiní kněží přisluhovali, a chor znamenitě se osvědčil. Byli jsme opravdu nadšeni a posilnění ve víře vším tím, co jsme viděli, slyšeli a pocítili v této malé farní osadě. Na hřbitově psal si někdo poznámky z řeči kazatelovy. Ostatní lid vyčetl v něm nějakého pfitěle židů a nebo hevětů, jenž snad přišel na špehy. Pravilo se, že je to nějaký socialista. Posluchači dali pisateli na jevo svou nelibost, a špehy se vzdáli. Napadlo nás: zdali pak vysílají z redakce „Času“, „Práva lidu“ a podob. listů špehy také do protestantských neb židovských modliteben?

Různé zprávy.

O stavu české politiky promluvil také staročeský předák, dr. Matuš v Českém klubu. Poukázal na Mladoběchy, kteří dnes vlastně jsou na té samé dráze jako drubdy Staročesi byli; co se toho s mladoběcké strany naslibovalo ale výsledky byly nepatrné. Řeč končila napomenutím, abychoť svorně čelili nebezpečí, jež národu hrozí a to především tím že svěřování chceme nejvážnější zájmy národa v Hši, zemi, v okresech a obcích mužům čestným, nezištným, schopným práce a pokroku milovným.

Novou synagogu dali vystavěti dědicové Richarda Wagnera v Mnichově — a sice z toho důvodu, že přj šidě jsou největšími pítately oper Wagnerových.

„Pryč od Říma“. Ve Vídni v Prateru bude prý na podzim veliká slavnost, kterou uspořádají původcové hnutí „Pryč od Říma“. Bude to prý slavnost „protestantského vítězství“, k níž se sejdou mnoho těch, kteří od katol. církve odpadli. — Jestli k tomu dojde, to budou mít Vídeňáci příležitost vidět dosti těch padanek, kterými se všemohoucí honosí. Lidé, kteří na úkor své cti a svého charakteru za jidášský peníz přistoupili k protestantství sejdou se, aby vykonalí první „slavný“ skutek ve prospěch nového vyznání — totiž aby se napojili řisným švechatekým. Při té slavnosti náleží snad p. Schönere také poukázat na své dva domy ve Vídni — v nichž bydlí samé prostitutky. Ty přce na jeho pokyn také přistoupily k protestantství — a za to platí menší nájem. V době protestantské, všemohoucí slavnosti jistě udělají dobrý kšeft.

Na židovské gymnasium v Liptovském Sv. Mikuláši povolila vláda 60.000 K. Jakýsi žid Hara dal 500.000 K. Nyní pak se konala sbírka v Uhrách, která až dosud vynesla přes 730.000 K. Mesi dárce jsou také katolíci velkostatkáři. Tak se upevňuje vláda židovstva v Uhrách, — co zatím 2 miliony Slováků nemá ani těch nejnuznějších škol!

Rabín stavitelem. Židovskému rabínu Rohatynovi ve Zloczově v Haliči zadána byla právě stavba již třetích kasáren. Rabín počítá si už nyní 29 procentový rabach. Šťastná Halič!

Na reklamních listech cirku Barnum a Bailey čteme: 1000 pánů, dam, koní!

Samovraždy. „Vzájemnost“ píše: Vlady a hrůsu pozorují vzrůst samovražd. Jaká jejich příčina? Jak jejich vlnobití utišit? O těchto otázkách skoro najednou rozeptaly se úřednické osoby v Americe (U. Arreguine), ve Španělsku (J. Garcias Ramero de Tejada), ve Francii (Proal), v Itálii Federici, který udává několik prostředků, jimiž zameziti možno hrozný počet sebevražd. Jsou to prostředky známé a staré. Ale rádi je znova slyšíme z úst úřednických. Prostředky všeobecné: těsné spojení vyučování a náboženství; starati se o to, aby nebylo ve státě individual bez určitého postavení; zameziti rozvod manželů, kterým se rozšířá mravní hniloba a ničl pořádná výchova dětí. (Na mnohém rozvodu má mnohdy více podílu špatné okolí, nežli strany účastnenské.) Mezi prostředky zvláštními proti samovraždám uvádí spisovatel: trest za podněcování k vraždě tiskem; zákaz uveřejňovati kde jakou samovraždu (takový pokyn by neškodil dle Národního Politice); zakládati soukromé spolky na podporování chudých a nešťastných; vypisati odměnu těm, kdož jakýmkoli způsobem pracují o zamezení samovražd atd.

Na budově hlavního berního úřadu ve Vídni vyskytli se ráno, dne 2. t. m. tabulky na nichž čte-

ské, německé, maďarské a polské fešáky stálo: „C. k. rakouský karabáč.“ Tabulky ty byly ihned policií odstraněny.

Odmítnutá ochota. Vídeňští herci a dvorního divadla projevíli milostivě ochotu, sáhají si v létě v Krakově a ve Lvově. Poláci však jejich nabídku nepřijali.

Nové kostely. Americký „Národ“ oznamuje v čísle 102. stavbu nových katol. svatyní v Americe. V poslední době se postavilo přes šedesát kostelů, které vesměs jsou budovami nádhernými. V Chicagu za jediný den bylo svého času sebráno 300.000 dolarů! Jak dlouho by se u nás dalo sbírat, než by obnos ten byl sebrán!

O měsíci červnu praví lidová pranostika: Když je červen studený — sedlák krčí rameny, netřeba o dešť studený — přijde, jak budou kositi. Červenové vše rojení — nestojí za svonění, aneb: který roj se v máji rojí, za plný vůz senna stojí; červenové vyrojení nestojí za svonění. Panují-li v červnu severní větrové, zdaří se úroda. Byl-li studený a mokrá červen, bývá pak celý rok již zkažen. Červen není mláďatům domácí drůbeže přízniv; co se v červnu vyhlásí, vše pohyne. Jestli v máji nepřík, tehdy to červen plevrší. Jacu-li pěkná senna, jsou pěkné žně. Červen-li více suchý než mokrá panuje, dobrým vínem naše sady naplňuje. Mnoho ryb — málo zrna. Dlouhý den — krátká nit. Je-li červen mírný, bude prosinec též mírný. Vlhký a teplý červen obohacuje rolníka. Hřímá-li v červnu, bude žně bohatá.

„Čtení besední“. Pod tímto názvem vychází v Brně nový, obráskový časopis, který opravdu zasluhuje povšimnutí. Až máme více podobných podniků v Čechách, přec, co se rozmanitosti a zajímavosti týče, tu „Čtení besední“ zaujímá první místo. Poučné články střídají se s vybranými povídkami, humoreskami, atd. Zvláště zajímavé jsou čtení hospodářské. Vše jest psáno takovým slohem, jaký se nejlépe hodí pro všechny vrstvy lidové, což u mnohých podniků toho druhu obyčejně nehlédáváme. — Pálčetní předplatné obnáší 1 K 60 h.

Chráníme starostlivostí a vsácností veteránů, neprodáváme je různým cizáckým agentům, darujeme neb prodáme je našim muzeím. Podobně při vykopávkách a nálezech budeme opatrní a žádný předmět ať dělníci nerozbijou, nýbrž zavolají učitele a osmami nález muzeím.

Wolf v paneoptikumu. Z Königsberku se nám oznamuje: Je zde právě jeden kouzelník, který také ukazuje „tři nejzajímavější mušle světa.“ Šli jsme se také podívat kdo jsou to tři „nejzajímavější“ — dali jsme 5 feníků a spatřili jsme voskové figury: Wolf, Bismark a — Hugo Schenk.

Mohamedánů jest na celé zeměkouli 197.000.000, což činí více než 14 procent veškerého obyvatelstva.

Zvláštní ústav stádní miní Dr. Freiman v Marburku a sice pro horkokrevné lidi, kteří se nedovedou opanovat. — Takový ústav by měl jistě i v Čechách dosti klientů.

Zprávy hospodářské.

Proti úplavici cukrové, choroby nad jiné zhubné a bolestné, doporučuje se za léčivo odvar z listů borůvkových či thá borůvkové. Listy sbírají se za tím účelem před uzráním bobulí, a třeba dvě přehrástle na dva litry vody, z nichž se odpařením docílí jeden litr odvaru. Denně užívá se litru odvaru, a sice půl z rána a půl k večeru asi po 4 neděle. Z řídlatého listku se vymítí všechna jidla škrobovitá a moučnatá.

Pozor na housenky! Housenky mohou způsobiti při dotknutí nejen vyrážku na lidské kůži, nýbrž že se i sliznice, zvláště spojivka na očích, přijde-li v styk s chloupky housenčími, může zanítiti. By dostanou-li se jemné chloupky housenčí do ústrojí dýchacího, mohou zavinit i dost nebezpečné nemoci.

Studená voda způsobuje koním nebezpečnou koliku, zvláště jsou-li uhláti. Za nápoj se hodí voda nejméně 8—9° R. teplá. Pozor na to zvláště v létě, kdy napájení ze studené vody mnohdy škodí nejlepším koněm.

První pomoc při otravě. Dokud lékař není na místě, třeba otrávenému poskytnouti pomoci, neboť záchrana z pravidla závisí od toho, rychle-li jed z těla se odstraní a než lékař dojde, bývá z pravidla pozdě, aneb aspoň stav nemocného se svévolně zhorší povážlivě. Za léčivo čili protijed se doporučuje sůl a hořčice. Vezme se plná lžice kávová obyčejná sůl kuchyňská, půl lžice hořčice, obě se vype do sklenice teplé vody nebo studené, rychle se lék rozmíchá a vypije. Léčivo způsobí okamžité prudké vrhnutí, čímž žaludek se vyprázdní a zbaví jedovatiny. Na to churavý vypije bílek v silné černé kávě, čímž ničí se účinky mnohých jedů.

Utržené květiny delší dobu svěží uchovávat je velmi těžko. Kytice, v níž je rezeda, brzo hnuje a ani hřebík, který někde do vody dávají, hnilobě té nezabrání. Hnuje-li stonek, zhyne ovšem přirozeně i květ. Doporučuje se tudíž do vody pro utržené květiny určené dáti špetku chillského ledku, což se každého

dne, kdy vodu měníme, opakovati musí. Tím způsobem podaří se nám i 14 dní květiny svěží a čerstvé udržeti.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. června 1901. 1 hl. pšenice K 12 20—12 00 što K 12 25—12 50, ječmena K 9 20—10 00 ovsa K 5 60—6 20, proso K 9 40—10 40 vřes K 11 60—12 00, hrachu K 17 50—21 00, jáhly K 18 00 kroup K 16 00—40 00, bramborů K 4 80—5 20, jetelového semínka červeného K 00 00—00 00, jetelového semínka (lakárná) K 00 00—00 00, máku K 29 20 olejky K 00 00—00 00, lněného semene K 17 00—21 00 100 kg. žitných otrub K 12 00, pšenice, otrub K 11 60. 1 kg. másla K 2 40—2 60, 1 kg. sádla vepřového K 1 60—1 76, vřesku k 0 22—0 40, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0 00—0 00, jeden hekt. cibule K 7 60 jedna kopa drobné zeleniny K 0 60—2 00.

Literatura.

„Náš Domov“, oblíbený a nejčtenější český obráskový čtrnáctidenní zábavně-poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatiti na adresu: „Náš Domov“ v Olomouci, Landonova ulice, č. 18. Předplácí se poloročně jen 2 K 40 h., celoročně 4 K 80 h i s poštou. — Právě vydán ročník X. sešit 10.

Henryk Sienkiewicz: **Listy z cest. Díla II. sv. 2. („Nášich knih“ sv. VIII.).** Nákladem Hejdy & Tučka v Praze. Str. 80. Cena 72. Poslední svazek pozoruhodného cestopisného díla Sienkiewiczova posílá nám jedna z nejčtenějších pražských firem. Tento článek čtení jsou dokončeny čtení a skizy americké, které v cestopisných pokusech slavného polského romanciera znamenají nejlepší, nejzdařilejší partii.

Hr. L. L. Tolstoj: **Chopinovo preludium.** Z ruštiny přeložil K. Štěpánek. „Nášich knih“ sv. IX. Nákladem Hejdy & Tučka. Cena 70 h.

Dr. V. Walter: **Manželství a jeho vliv na přítomné a budoucí pokolení.** Zdravotní úvaha. „Bibliotéky lékařských spisů populárních“ svaz. III. (Redaktor Dr. D. Panýrek.) Nákladem Hejdy & Tučka. Stran 112. Cena 1 K 10 h.

Spory s čeledí jsou na venkově zjevem neobyčejně častým. Pátráme-li po původu jich, tu sledujeme, že ve většině případů vznikají z neznalosti čeledního řádu. Právě nyní vyšla kniha, která do jisté míry obsahem a praktickým seřazením zamezí namnoze neurovanost čeledních poměrů. Jest to „Čelední řád“, systematický výklad českého a moravského čeledního řádu opatřený příklady náleží ve sporech čeledních, napsal Josef Čadek, c. k. soudní adjunkt ve Vodňanech. Vyšlo v Pisku nákladem Theodora Kopeckého, knihkupce, cena 70 h, poštou 80 h, za kterouž částku předem zaslano dodá spis kterékoli knihkupectví nebo uvedený nakladatel. —

„Besedy lidu“, laciný prostonárodní obráskový týdeník. Red. Eug. Mužík. Nakladatel J. Otto v Praze. Vyšlo číslo 32. s četnými zajímavými obrazy.

O sv. Mikulášovi v legendě a lidových pověstech a zvycích. Sestavil Jan Michal-Dvorceký. Vyšlo u p. Kotrby v Praze. Stran 240, cena 66 kr. Nákladem vlastním. Spisovatel zavedl se spisekem tímto české veřejnosti. Jedná o nejoblíbenějšího slovanského svatce a o pěknyh zvycích o svátku jeho. Jest tu obsažen kousek národního života slovanského. Psán jest sv. Mikuláš slohem populárním i povstávým. Doporučujeme jej přízní českého obecnostva nejen pro literární cenu jeho, nýbrž i vzhledem k dobročinnému účelu, proč byl vydán. Přejel si spisovatel věnovati čistý výnos gymnasiální Matice Zábřehské, již třeba se všech podniků vlasteneckých nejvíce podpory. Objednat lze spisek o Mikulášovi v každém českém knihkupectví.

Český jluoch. Časopis pro dospělější mládež československou. Red. prof. Václav Müller. Ročník VI. Číslo 9. Tiskem a nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny (V. Kotrba) v Praze. Mimo četné obrazy v textu je tu příloha: pečlivě provedená zinkografie Vlaskeho dvora v Kutné Hoře, starobylé památky stavitelského umění. Mezi obsahem slovesným, v něm jsou články cestopisné, přírodopisné, povídky, atd., zvláště zajímavé popis pověstného Velehradu. Doporučujeme ho nejvíceji. Roční předplatné 1 K.

P. B. Dühr Bálky o Jesuitách. Autor. a doplněné vydání. Sešit 4. a 5. Cena 1 Koruna. (Vyděl. knihovna katol. svaz. XX.) Nakl. Cyr.-Meth. kniht. a nakl. V. Kotrba v Praze. Dnes, kdy řádové katolíci stávají se opět předmětem vášnivých útoků, hlavně v zemích románských, jistě poskytne kniha tato hojně látky ku poznání působnosti jednoho z nejzářivějších a zároveň nejzářivějších řádů katolických, totiž Tovaryšstva Ježíšova. Přivítali jsme s radostí vydání díla tohoto a dnes, kdy máme před sebou pět sešitů, každý jistě uzná co zajímavé a potřebné látky je tu nashromážděno. Nechtějte opakovati, co o dřívějších sešitech řečeno, připomínáme, že v posledním dvou sešitech ukončena jest stať vypracující báiku, že Jesuité byli původcové války třicetileté, stať která se dotýká značně také naší vlasti.

Zrnka pravdy.

Naděje jest to poslední, co s člověkem umírá.

Nejistější bývá ta sázka, kterou jej učiniti chtěl, ale nečinil.

Jak mnohému přitělo v bídě postavenému se ochotně dovoluje, aby si pomohl sám.

Žerty a vtipy.

Vysloužilý voják vypravuje o svých hrdinakých činech v bitvě: Bylo vám to strážné. Naše setnina ležela v bouřině v záloze. Každých pět minut svolal náš setník: „Děti nyní přijde řada na nás!“ a tu jsme vždy udělali notný důšek z útory a připravovali jsme se k smrti. To trvalo od rána až do večera. Tu konečně přiklusal pobočník a zvolal, že jsme zvíťazili“.

Známý židovský lichvář najímal si siakra. Tento ale nechtěl jet, a když se lichvář tápal, proč, pravil: „Hleďte, pane, jednu-li s vámi, ihned křičí lidé: Viste, viste! Tu jede ten darebák, ten sloděj! A já pak nevím, týká-li se to mne.“

Soudce: Kradl jste již jedenkrát? Obžalovaný: Jen jedenkrát, milostpane — jen jedenkrát a sice ukradl jsem naší šafáře hrnek podmáslí — ale lítal jsem toho pak náramně, neboť mně bylo po něm hrozně ale.

Listárna redakce.

Jarembě. V příštím čísle! Hera Kutná. Přiležitostně použijeme. Štígl. Přijde brzy na řadu. — Za laskavost srdečné díky. Těšíme se na slíbené! Dp. K. Jen brzy! Snad máš nyní trochu volno. Posdrav!

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 12. června 1901, o 2. hod. odpo. v diecičním polkovním domě „Adalbertinu“, Jiřkovská třída č. 800 L v Hradci Králové.

Dr. František Reyl, Dr. Jan Soukup, jednatel, předseda.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I. v Chrudimi.

Ústav se skládá ze čtyř ročníků, přípravné třídy a cvičné školy, jest tudíž přijetí každého roku možné. Do přípravné třídy přijímají se dívky, které vychodily měšťanskou školu s dobrým prospěchem a dosáhly 14. roku svého stáří.

Do I. ročníku přijímají se předem zákyně s přípravné třídy, které za způsobilé uznány byly.

O přijetí žákyň jiných, které se na začátku školního roku do I. ročníku přihlášely a zákonné stáří 15 roků mají, rozhodne přijímací zkouška. Zápis a přijímací zkoušky konají se ve dnech po 10. zář. Při zápisu jest se kandidátce vykázáni křesťanským listem, posledním vysvědčením školním, vysvědčením o tělesné způsobilosti, vydaným od lékaře státním nebo zeměpanským úřadem ustanoveného, výkresy, kresbami sešity, ručními pracemi a po případě vysvědčením o mravní zachovalosti od faráře a obecního úřadu. Tohoto posledního vysvědčení netřeba však těm, které ještě téhož šk. roku, kdy o přijetí do ústavu se ucházejí, školu navštěvovaly.

Dívky, nemající měšťanské školy, mohou navštěvovati pokračovací kurs v ústavě Slatiňanském (v Chrudimi) a takto nabyti způsobilosti ku přijetí do přípravy.

Při ústavě zřízen jest internát pro dívky nemající rodičů v Chrudimi.

Obchodní škola.

Při ústavě jest obchodní škola, aby se v ní dovedy obchodníků, továrníků a vůbec všechny, které se stavu obchodnímu věnovati chtějí, nejen odborně (v účetnictví, vedení knih, pracích komptoirních) k nastání rodičův a příbuzných vzdělaly, ale i dle zásad mravních a vychovatelejších se uštěchtily, tak aby vyspěly v řádné šenkové povahy (přístich manželů a matek.)

Do obchodní školy přijímají se dívky, které dosáhly 14. roku věku svého a vychodily měšťanskou anebo jinou obecnou školu s dobrým prospěchem. Žákyním bydlení jest v internátě při ústavě zřízeném.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 80 haléřů nabízí Biskupská knihtiskárna.

Vysnáménán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučeje se do
vzácné přízně ctěného obecnstva, znamenám
se v hluboké dětě oddaný

Josef Časlavský,
subní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Dělníka

na výrobu cementového zboží zruč-
ného a pořádného příjme

Josef Karpišek
v Poděbradech.

Sbírejte upotřebené poštovní známky

všech zemí a různých
druhů i ty nejedno-
duší, ve prospěch chu-
dých hochů, kteří se chtějí věnovat stavu kněžskému.
Za to každý dotane různé pěkné církevní pa-
mátky: růžence, medaile sv. Antonína, Pražského
Jesulátka a t. d. — Dotazy jakož i záskyly adre-
sovány buďtež na kancelář „Bethlehem“ Bre-
gens (Vorarlberg).

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výpračticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neděluji.
Provedeno ke 300 oltářů.

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.
Staré náměstí č. 73.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

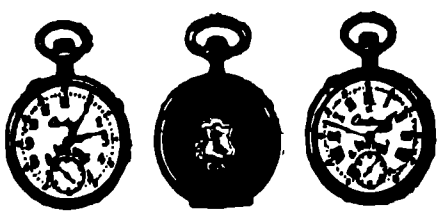
**pro malby ohrádů a po-
zlacování oltářů**

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejníže.

Plán na malby kostelů vypracuji na
požádání ve všech slozích s přílo-
nými rozpočty.

ORDRE rem. hodinky

s rubín. kotvou, s dvojitou ko-
rekcí, ohod přasný, elegantní
fagony, z jemného niklu zl. 8.50
s oxid. ocele zl. 9.—, s jemného stříbra s vnitřním
stříbr. pláštěm zl. 12.50. Ceny vzhledem ku preciz-
nímu provedení levné, pevné, za hotové neb na do-
bírku. Záruka 2. roky. Zák. chráněné.

Otakar Šťastný,

hodinář c. k. stát. drah v Praze, u Pražské brány.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Slavným patronátním úřadům a
velečtěnímu duchovenstvu doporučuji se
k malování chrámů

jakoukoliv technikou přesně dle slohu.

Oprava starých obrazů, jakož i
malování nových, křížových cest a p.

Oltáře k Božímu Tělu na plátně
i na dřevě maluji v každém slohu.

Plány a rozpočty zdarma.

Závod pro umělé a dekor. malířství

J. St. Ottmar
Ústí nad Or.

JAN VOREL

v Náchodě (království České).

Zboží bronzové a niklové. Novinky
z nepravého kovu v ohni zlatené.

Imitace napodobené pravých věcí.

Brože, řetízky k hodinkám double pro pány a
dámy, náramky, jehly do kravat, náušnice, kno-
fílky k náprsenkám, vroubené nepravými kameny
od pravých k nerozeznání. Zaslá se též na výběr.

Veškeré práce s odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salónů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na sklo, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 86 vedle bisk. residence.

NOVINKA.

Slavným farním a patronátním
úřadům!

Patentní čísláky ku hrobům a výstražné
tabulky na hřbitovy jsou neobvykle praktické
a téměř nevyhnutelné; usnadňují okamžitý
přehled a umožňují nejrychlejší vyhledání
hrobů dle čísla. — Cenníky a vzorky zašle
na požádání franko

strojírna a slévárna železa i ková

A. Votruba v Hořicích.

Jan Horák,

seukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých víných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větš výhody.

Též na spítky bez sřídání cen!

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

kola	Premier	Nejlepší	kola
Nejlepší	The Premier Cycle Co. Ltd.		kola
Coventry (Anglie)			
Cheb a Vídeň VI. (Čechy). Windmühlgasse 38.			
Zástupce pro Hradec Králové a okolí: František Vodehnal.			
Zástupce pro Pardubice a okolí: Vincenc Chomrak.			
kola	Premier	Nejlepší	kola

Kondiční kancelář

spolku číšníků v Hradci Králové a okolí

Svatojánské náměstí v „Besedě“

doporučuje P. T. pánům majitelům hotelů,
kávaren, vináren a restaurací zde i na
venkově řádný pomocný personál zejména:
vrchní číšníky, číšníky, sklepmistry, ku-
chaře, kuchařky, kasírky, učně atd. a ručí
za nej přesnější vyřízení všech dotazů.

Správní výbor.

Nejstarší výroba jemných

Lomnických sucharů,

desertek Karlovarských,

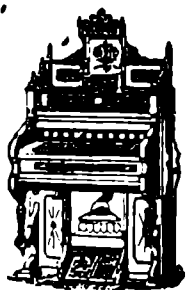
oplatek a mandlových věnečků

v jakosti nedostižné a v lepších kruzích oblíbené.

1 kg. velejemných sucharů	zl. 1.20
1 kg. mandlových sucharů	zl. — 90
1 kg. dobrých obyč. sucharů	zl. — 60
1 kg. mandlových věnečků	zl. 1.20
1 kg. obyčejných věnečků	zl. — 70
10 kusů trubiček máslových	zl. — 50
10 kusů karlovarských oplatek	zl. — 50
50 kusů vafle velké	zl. 1.—
50 desertek plněných	zl. 1.—

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

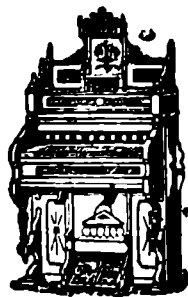
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pro včelaře!

Královny za 5 K franko. Roje za 11 K franko. Za živé dodání se ručí.
Včelařský spolek Loučeň.

Právě vyšlo
č. 6. „Časových Úvah“
od M. Záruby

Vláda židovstva.

Interpelace říšského poslance Dra. Hrubana
po úplné konfiskaci tohoto spisku.

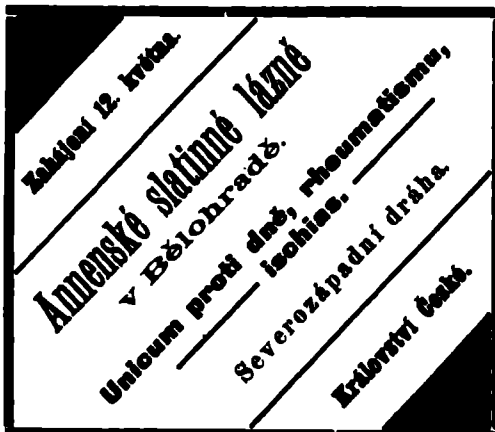
Stran 30. Cena 8 hal.

Při hromadných objednávkách po 6 hal.

Časový spisek provádí čte náře po všech od-
větvích společenské práce a oceňuje zásluhy ži-
dovstva o blahobyt křesťanských národů.

Objednávky obratem vyřizuje

Administrace „Časových Úvah“.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Josef Štěpán,

závod pozlacenářský v Pardubicích

opravuje jako i nové staré

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
provedení a v cenách velmi levných.

Syrové pravé lososové pstruhy

těž denně marinované, dobře upravené, ve vaničkách
od 3 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zasílá
J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

8 úctou velkou

Antonín Sucharda.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d'Or
(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a na-
bízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše
a rummy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
messanin.

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Veškeré potřeby pro krejčí a švadlony. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šicovaček, blásek a nástěr.

Ceny nejlevnější.

Dlouholeté renomé. — Závod založen roku 1834.

K jarnímu a letnímu období

doporučuje svůj obrovský sklad

nejmodernějších soukenných látek

na svrchníky, obleky a damské kostymy.

Zaručeně české výrobky lodenové

na obleky cestovní a pro užitek vůbec.

☛ **Volejemné látky na taláry.** ☛

Chvalně známá čistě vlněná látka sa zl. 2-40 metr na lehké
kteriky a kabáty jest opět na skladě.

Barevná sukna

k účelům chrámovým.

Dodávky pro jednoty Sokolské a stejnojmenné vůbec co
nejkulantnější a zboží našeho původu.

Sukna a látky kočárové a na kulečníky.

Speciální sklad veskerých plátů a Linoleum.

Vše pouze zaručených jakostí, čerstvé moderní zboží a nikoliv
staré, neb na oko pracované bezcenné hadry.

Ceny pevné avšak nejlevnější.

Vzorky se na požádání ihned zašlou.

Obchodní dům se sukny V. J. Špalek Hradec Králové.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor Alois M. Vobejda-Prosečský. — Tiskem oisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. června 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Rakouské „adlety“.

Minulý týden jsem omládl. Pojednou se vidím ve venkovském městečku „na rynku“ za lavicemi, z prken na stoličky položených utvořenými, a těmi, co zaplatili, obeazenými. Sám stojím ve sboru nadějně mládeže mužské, která každé chvíle byla hotova uprchnouti, až se bude vybírat. To nebylo ovšem vždy praktické. Lépe bylo zůstat opodál, až bylo vybráno, a pak se přiblížit. Tak mohl člověk beze strachu, že přijde o čepici, aspoň kousek komedie vidět — „zadarmo“. Přišel tím o ty „špásy“ paňácovy, které bývaly počátkem komedie, za to však mohl vidět, co největší vzbuzovalo obdiv. Pan „patron“, nyní by se řeklo ředitel divadla, oznamoval, že se ku konci představí „tuplované adlety“. Prosím vás, co to bylo? Tenkrát jsem tomu taky nerozuměl. Ale dobře že je na gymnasiích řečtina; tou jsem na to přišel. Athlét byl silák, bojovník, který na podívanou porážel soupeře. A proto se za mého dětství na rýncích našich měst představovaly taky siláci. Nejsilnější komediant se postavil a roztáhl ruce jako na kříž. A na ně se mu postavili jiní dva. Unesl je, udržel. Byl to silák, athlét. Ale to ještě nebyly ty „tuplované adlety“. Teprv, když na ty na rukou toho siláka stojící dva se ještě aspoň dva kluci postavili, jmenovalo se to dvojnásobné — tuplované adlety. Ale když bylo představení slavnostní, tu ještě na ty kluky nejvýš postavena byla holčička. Při tom se zapálil bengál a panenka na hoře posílala kol kolem „pusinky“. Ach! To je krásné, to je krásné! Ten má sílu, povídali někteří. A to dítě na hoře! Chudinka, má strach, že spadne a ještě posílá všem pusinky!

Zajisté, že byste se mnou taky omládli, kdybyste pojednou v září bengálu spatřili „tuplované adlety“, jako se mi to stalo minulý týden. Dávaly se ve Vídni v říšské radě. Nebylo to ovšem „skorát“ tak, jako druhdy na rynku. Předně jsou tyto adlety pořádně zaplacené a páni berní nedají nikomu utéci. A pak tím athletem, tím silákem bylo zcela něco jiného, než „komediant“. Tím athletem, který to vše sám svou silou vzhůru držel, byly — kanály. — „Ale dejte pokoj!“ — Inu já to nemám ze sebe, ale povídal to pan ministr Körber. Kanály — no a bych nechal — národohospodářské peněz a zisku se týkající věci, že mají v Rakousku „sjednocující sílu“. A skutečně. Na základě těch kanálů se prováděly jakési rakouské tuplované, ba snad triplované — adlety. Jakoby na nějakých ramenou toho siláka stáli v sjednocení mladočeši a Němci, a na nich Poláci a jiní. Všecko bylo jako jeden živý obraz a nejvýš jakoby v září bengálu nade všecko to povýšen stál pan Körber a posílal všem sladké pusinky. Nejsladší poslal ovšem Němcům, an pravil, že proti Němcům vládnouti nebude. Obzvláště sladkou dal pak Wolfovi, když ujistil, že jeho odtrhování katolíků od Říma nijak překážeti nebude. Tu poslal na levo. Druhou — už ne tak mnoho sladkou — poslal na pravo, že ani proti jiným národům vládnouti nebude. (Němcům tedy, ač jsou v menšině, dvě, všem ostatním dohromady jednu, ať se o ní rozdělí.) A třetí poslal do prostředka — katolíkům. Má prý církev sama ze sebe síly dost a nepotřebuje, aby ji stát proti pastorům z říše bránil, a pak, že její správa je v dobrých rukou. (O tchle pusinku měli se tedy rozdělit katolíci vůbec s biskupy.) Ach! To je krásné, to je krásné. Ty mají sílu ty kanály! A ta dušinka nahore! Chudáček má stále co dělat, aby nespadla, a ještě posílá všem pusinky!

Zajisté, zajisté je to krásné v tom Rakousku. Jenže mám strach, že ty adlety nejsou u konce. Stalo se totiž za mého mládí, že se po té kráse a po těch pusinkách té chudinky tam nejvýše milí athletové večer na svém nocehu pohádali a seprali. A byla nová krása. Ráno celí otrhaní a jede kluk s poškrábaným — prý od té chudinky — obličejem

táhli z města dál, aby zase jinde představovali své tuplované adlety. Jedna stařenka šla právě z kostela a zahubovala si slovy: Pána Boha to nezná, je to živo jako ta němá tvář, bodejt by se to mezi sebou nežralo a nepralo.

A jak to bude po těch rakouských triplovaných adletách a těch pusinkách páne Körbrových? Kanály mají prý sjednocující sílu a církev chrániti prý netřeba. Rád se na tu sjednocující sílu podívám. Už nyní je vidět, že se národové rakouští co nejdříve dostanou zase do sebe. Národní a politická pralice nastane co nejdříve. Vždyť Němci — totiž ti výstřední — nejsou spokojeni již ani tím, co si roku 1900 o letnicích poroučeli. A bude to tím horší, jelikož na místo pusinek národ český, až Němci budou vzdorovat, jako obyčejně dostane škráb přes tvář a to právě z Vídně, odkud nyní ty pusinky vycházejí. Střízlivý zajisté, loyální a slohem vždy uhlazeným psaný denní list „Politik“ volá panu Körbrovi: Slovo bylo dost; skutky musí následovati.

Jaké asi skutky čili vládní činy budou následovat? Po Praze kolovala právě ve dny blízké se návštěvy Jeho Milosti Krále našeho a císaře rakouského znamenitá listina místodržitelství pražským vydaná, v které se arcibiskup pražský nazývá německy: Primas von Böhmen a česky: primas český! Pro místodržitelství pražské a jak patrně pro Vídeň není žádného království českého více! V katalogu arcidiecése pražské nazývá se arcibiskup: Regni Bohemiae Primas! Království českého primas!

Tak to je po těch adletách, ve dny, na které se národ český tolik těšil, v kterých na novo osvědčuje svou oddanost a loyálnost ku vznešenému panovníku!! To jsou ty pusinky! Ten dobrák český národ škrábnut je do tváře — ve dny, v které se chtěl radovati! Proti ostatním národům se prý vládnouti nebude, a už to tu máme. Budou k tomu nynější vůdcové mladočeské politiky mlčeti! Budouli mlčeti, dostaneme takových pusinek více. Nebudouli mlčeti, nastanou zase zajímavé rakouské adlety podobné těm večerním po tom představení v mém příkladě.

A to bude ta páne Körbrova sjednocující síla těch kanálů, rvačka na novo! A co jest hlavní její příčinou? Ona stařenka to naznačila slovy: *Pána Boha to nezná*. — V Rakousku je Pán Bůh, ten věčný pramen práva a spravedlnosti, zapomenut. Pan Körber vyhlásil na novo Rakousko za stát beznáboženský, když se neostýchal veřejně říci, že toho „Pryč od Říma“ si vláda všimati nebude. Lev XIII. napsal na sklonku roku 1900, že je státům zapotřebí Krista, že státy mají aspoň překážky — vlivu křesťanství na život národů bránící — odstraňovati a že zase okřejou a novou silou ožijí. Ale kde pak? Naši silou jsou kanály a proto nevěřící pastoři ze říše — pastoři bez Krista, ba již i bez Boha — ať si tu řádí. Jaká to slepota! Poslední zbytky té pravé v Kristu a v pravém křesťanství spočívající síly necháte si z říše vytloukati a chcete míti pokoj a umírnění vášní a spravedlnost a právo?

Nikdy! Nikdy! Nezačneli se vládnouti ve Vídni rozhodně dle zásad křesťanských, „adlety“ — totiž ty večerní — budou se provozovati dále a ochuzení, zbídnělí národové navzájem se potírající budou představovati Rakousko, jež bude povrhelem Evropy.

Co pak se týká národa českého zvláště, proč pak by Vídeň pomýšlela na křesťanskou spravedlnost k němu, když n. p. pokřtěný žid Stránský pomýšlí na spojení s německými *ne-madoby*!! A proč? Inu proto, že, kdyby lid českoslovanský prohlédl a poznal, že jen křesťanské zásady nám mohou vrátiti spravedlnost ve Vídni potlačovanou, pan Stránský a s ním mnozí jiní ze sněmoven by zmizeli. Bohužel! Dostud daleko je lid náš od poznání té pravdy, že i nám musí navrácen býti Kristus, dosud třesou se před křesťanstvím, které chytráci „klerikalismem“ nazývají, i athletové naši a právě

proto škrábeme jeden Čech druhého do tváře a z Vídně posílají nám k tomu sladké pusinky, při nichž království naše už i z paměti lidské tichounce mizí. A dokud tyhle adlety nepřestanou, nebude lépe. Ale nepřestanou, dokavad se Čechové upřímně nevrátí ku křesťanství, které jedině překonává vášně a sobectví vypuzuje ze srdcí „vlastenců“, které vůdce lidu činí poctivci nad vlastní zisk a slávu povznesenými.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 13. června.

(Zemský inspektor p. Kotsmich jde na odpočinek. — Návrhy na jmenování nových mimořádných profesorů české university. — Opravený omyl řečníka nad rakvi přítele. — Několik slov k národní podnikatelské horečce.)

Pro české střední školy zajímavou událostí poslední doby jest odchod zemského školního inspektora p. V. Kotsmicha na vyžádaný odpočinek. Zmíněný pán požíval na českých gymnasiích pověsti velmi přísného dozorce a býval po čas svého úřadování skoro postrachem jako předseda při maturitních zkouškách. Pokud pověst ta zakládala se na důvodech oprávněných, nepřináležej nám zkoumati, avšak jestli někde při maturitě neprošel každý, kdo projíti chtěl, bylo suad pro něho samého lépe, neboť dostalo se mu tímto pokynem možností, že se chopil něčeho praktického díve, než-li by byl potom na universitě několik drahých let promatil. Přísnost při maturitách byla tedy vlastně konečně snad dobrou stránkou odstupujícího zemského pana inspektora Kotsmicha. Jest-li však českému gymnasiijnímu školství prospělo faktum, že za doby dozorství jmenovaného váženého hodnostáře obzvláště rychle vynikla řada profesorů, kteří především dali se ochotně přesvědčiti o nepravosti rukopisu královédvorského a kteří mimo to nepokládali za svou vlasteneckou povinnost státi rozhodně při tradicích, jimiž se starší „předmasarykovské“ profesorské generace vyznamenávaly, jest otázka jiná, pak-li totiž zásluha o to náleží jemu. Zemský pan inspektor Kotsmich důležitou svou roli dohrál. Pokud a jak se v lidech mýlil, to pozná a ucítí nejlépe sám neboť si ho z těch, jež se mu ještě včera klaněli, zítra nikdo více nevzpomene ani oceněním jeho zásluh, ani vylíčením jeho markantních paedagogických zásad. Zapadne v brzké zapomnutí a vzpomínati na něho budou leda jenom ti, kdo v době jeho dozorství nějak trpěli. A podle toho budou paměti o jeho působení vypadat. Kdo se jeho přízni těšili, ti budou hleděti co nejrychleji zalíbiti se zase jeho nástupci, který podle všeho, jak slyšíme osobnosti k tomu vyhlédnuté jmenovati, bude většinou zcela opácných náhledů, než-li jaké choval a jakými se spravoval on. Proto podle toho můžeme očekávati na českých gymnasiích jistou změnu „větru.“

Na filosofické fakultě české university vycházejí nedávně ještě vlivy také z mody. Změnu to způsobilo hlavně exponování se známého profesora v záležitosti vraha Hilsera, což mu přátelství i nejlepších jeho kolegů valně ochladilo, neboť nyní konečně i v ouších kruzích se poznalo, že věda není sportem k získávání jakékoliv popularity. Proto návrhy na jmenování nových mimořádných profesorů české university již značně odchylují se od bývalé šablony. Ke jmenování tomu sborem profesorským navrženi jsou: gymn. prof. dr. Hynek Vysoký pro klasickou filosofii, docent dr. Josef Pekař pro rakouské dějiny, prof. dr. Jindřich Barvič pro petrografii, prof. dr. Jaroslav Vlček pro českou literaturu a dr. Moh-

pro moderní filologii. Jako jistě a hraké čeká se jmenování dra. Pekaře, který od odchodu dra. Rezka do Vídně uprázdňenou po něm stolicí supluje. Ostatní jmenování jsou otázkou času a poměrů. Na právnické fakultě navržen jest za mimořádného sekretáře pražské spořitelny, dr. C. Horáček pro sociální a národohospodářské vědy.

Nanejvýš zajímavým a poučným symptomem pro úsudek o poměrech panujících ve kružích mladé státoprávní a radikální generace české jest aferka, jež se přihodila při nedávném pohřbu jednoho ze předních a vynikajících její členů a již nyní také jistý list pražský prozvučuje. Onen zesnulý mladý muž byl člověkem horlivým a ohnivého temperamentu. Poctivě pracoval všude, kde práce se ujal a v radikálních kružích byl zejména proto vítán, že vystoupil ze III. ročníku bohosloví. Na základě toho pokládán byl za nepřitele náboženství a za protiklerikála. On však nikomu náhledy o sobě nevyvrsoval, horlivě pracoval; pořádal tažení proti byrokratickému zpátečnictví, kde toho potřeby viděl a na konec stal se soudním askultantem. Do úřadu toho vstoupil zajisté že s nejjistějším idealismem. A škoda, že předčasně zemřel!

Nad rakví jeho ujal se slova jeden z politických jeho mladých přátel. Právem oceňoval mnohé krásné vlastnosti zemřelého a tu prozradil svou krátkozrakost. Mezi zásluhy zesnulého chtěl započísti také jeho prý protiklerikální a protikatolické smýšlení. A tu když domluvil, jako by na to byl připraven ujal se slova pohřební obřady konající kněz a řečníka opravil tímto důkladným prohlášením: *Pomní jsem nemocného jako horlivého katolíka, jenž vykonával předpisy církve jako novosvěcený kněz; sám přihlížel se k velikonoční spovědi a přijal svátosti umírajících.*

Nechť se v této delikátní záležitosti jmén zúčastněných osob dotýkáti, omezujeme se pouze na konstatování fakta, které jest nanejvýš zajímavé a svědčí, jak se mnohdy nejlepší přítel ve smýšlení přítelově mylí, neboť nechceme míti za to, že by někdo nad rakví přítelovou, (když mu tento mrtvou rukou ústa více zakrýti nebo řeč jeho odmítnouti nemůže), chtěl o něm opak mluviti a zrovna převrácené jeho smýšlení líčiti.

Potěšitelným a pokrokovým zjevem poslední doby v českém životě jest činorodá snaha po hospodářském osamostatnění a zvelebení se živlu českého. Snahu tuto sluší nejenom s upřímným potěšením vítati, ale jest také povinností každého, s úsilím ke zdaru a rozkvětu jejímu pracovati a přispívati. Avšak hospodářské snahy jsou povahy nanejvýš choulostivé, tak že třeba při nich zachovati nejenom přemíru opatrnosti, ale nezbytným činitelem jest zde také rozhled a zkušenost. A toho namnoze se u nás rozmanitým „podnikatelům“ nedostává. Různí pánové vymýšlí nové a nové podniky, opentlí je národními barvami,

vyparádí je zvůčnými vlasteneckými hesly a podnikům daří se leda jenom v novinách. Ve skutečnosti dopadá vše zcela jinak. Ve finančních a obchodních záležitostech jest nutnou nejevědomitější úzkostlivost, aby místo úspěchu nebyla ovocem jejich škoda, zejména když podnikatelé pod vlasteneckou firmou pracují s penězi cizími, jež jim byly s důvěrou obyčejně nejchudší třídou naší společnosti svěřeny.

Pokládáme za svou povinnost této otázky, jež se u nás nyní často na denní pořádek dere, si všimnouti. Nutí nás k tomu smutná zkušenost. Nechceme se dotýkáti zkušeností, jež zažila česká veřejnost se třebenickým ovocnářským závodem, který snad konečně se ze svých nesnází propracuje, aby na místě utítku nevyžadoval jenom nové a nové oběti a konečně práce a starosti jednotlivců. Avšak o jednom pomlčetí nelze.

Před několika lety přišel naivní feuilletonista „Národních Listů“ Beta na nápad, že by národ, lid český měl se státi napořád továrníkem, akcionářem a do tohoto svého nápadu snadno vznětél české obecnstvo takřka vbičoval, tak že následkem jeho žurnalistické agitace vznikl akciový „podnik národní“ na vyrábění tužek a inkoustu. Nevíme, jakou obrovskou sumou peněz a jakými obchodními a výrobními zkušenostmi se p. Beta při podniku tom, od něhož národu celý Urál zlata sliboval, sám zúčastnil, jak se o toto své dítko staral, ale ze zpráv, jež některé pražské listy raději ani neuveřejnily, se dovidáme že milý náš národní podnik letos pracoval s citelným deficitem.

Nechceme nijak fakta toho užítí, abychom se tomu škodolibě smáli. Naopak! Srdečně litujeme přičinění, práci a obětí oněch pánů, kteří horlivě se vynasnažují, aby z celého toho podniku nestala se zřícenina úplná. Ceníme jejich zásluhy, vážíme si jejich nejlepšíh snah, avšak nelze nám při tom zamlčetí toho, že hned při vzniku národního podniku ozvaly se proti nápadu p. Bety varovné hlasy, aby se nikdo nedával ržůvými fantomy a idealismem sváděti na netoprosnou půdu úselic a obchodních nezbytností. Těšíme se, že snad přede bude postupem doby národní podnik udržen a zachován, aby soustředěn v něm český kapitál nerozplynul se v samých škodách. Avšak důtklivě poukazueme k tomu, že na hospodářském poli, zejména u nás, třeba největší opatrnosti. Zde vidiny, domněnky jsou nanejvýš nebezpečné a theorie bezcenné, neboť praxe skutečně vyhlíží zcela jinak, než-li jak si ji pánové v pražských kavárnách nebo redakcích zkonstruují. Proto poukazueme na zkušenosti, které velí, aby se po reklamě a po popularitě žáncl pánové v podnikatelské horečce umírnili. V obchodě a v průmyslu může se úspěchu dodělati skoušený, přičinlivý a poměrů znalý jednotlivec, ale vlastenecká hesla a novinářské deklamace obyčejně přivedou řadu důvěřivých a nadšených jednotlivců ke zkušenostem dráham. Když jest podnikavý jednotlivec podporován, tím prospívá také

národ, který nemusí se předce celý k tomu sbíhati, aby nvařil hektolitr inkoustu, nebo usnul metrák švestek. To by nesnamenalo náš průmyslový a hospodářský pokrok, ale spíše jeho slabost.

Politický přehled.

Sněm království českého seje se dne 18. června. Učitelstvo se snad přece dočká že sněm jeho platy zaplácí. Jistý učitel v Praze již k tomu účeli zhotovuje pamětní spis, který by budoucím věkům hlásal co to stálo práce a úsilí, než se českému učitelstvu něco přidalo. — V panské sněmovně byly sice schváleny podané předlohy o místních drahách, 15 předloh o prodeji nemovitého státního majetku, o upravení platů státních zvěrolékařů a o rentové dani — ale za to důležité předlohy o změně živnostenského řádu, a zrušení erárních mýt a o statistice práce vyřízeny nebyly. — Říšská rada jest odročena; poslanci rozjeli se na letní prázdniny. Celá rada předloh se vyřídila — a předseda ministerstva, šl. Koerber mne si radostně ruce. Co si přál, stalo se. Čeští poslanci dokázali, že jsou ochotni vládu podporovat — jak tomu již častokráte bylo — ale buď-li nám to ku prospěchu, není jisté jisto. Snad návštěva císaře v Praze lecos osvětlí. — Proti kartelům vystoupil na říšské radě ryt. Jaworaki a soudruzi. Vláda měla již dávno osnova zákona v té příčině vydati. — Ve Vídni bude zřízeno ústřední říditelství pro vodní stavby jehož předsedou bude hrabě Kilmanseeg. Není sice odborníkem — ale zlatý límec má — a to stačí; či ne? — Mezi oběma společnými ministry, hr. Galuchovskim a p. Kállay-em odehrává se již po léta zákulisní boj. Nu ovšem, onen jest germanisovaný c. k. Polák a tento kovaný Maďar; nedohodnou se v mnohém — a proto ta tajná zást. Prosíchlá se, že Goluchowski v nedalekém čase bude nucen odstoupit. — Polský poslanec Stojalowski jest před šesti měsíci přišel, že setrvá v boji se stančíky — a dnes již jest v Kole polském. — Z Bosny se vystěhovalo za posledních 23 let 150.000 domácího obyvatelstva. To jenom proto, že kulturní snaha jistých činitelů tak velice se o blaho lidu stará. Správa Bosny a Hercegoviny podržela daně, které za času vlády otomanské vybírány byly; jen jeden rozdíl zavedla, že je o 50 až 200 pet. zvýšila. Na železnice a jiné podniky v Bosně platíme největší měrou i my — a přec to vše nestačí aby v zemi té bylo zavedeno správné hospodářství. Inu, praktická politika! — Bulbarský kníže Ferdinand zasnohl se prý s černohorskou princeznou Xenii. — Na Černé Hoře v Cetyni vystaví se katolický kostel. Židovské listy, mezi nimiž ovšem i „Čas“, se ozývají proti tomu; inu nedivme se, vždyť známe tu jejich lásku ku všemu, co jest katolické. „Čas“ ale ještě by musel čekat mnoho času, než by přišel čas, aby jej vážní činitelé brali na váhu. — Samá obchodní politika se pěstuje v anglické

ben, takže důstojně reprezentuje církev katolickou před jinověrci. Kromě staré latinské desky, svědčící o tom, že Římané v těchto krajích měli své kolonie, nebonosí se kostel žádnou zvláštní památkou. Lázeňský park, jakož i léčebný salon jest přiměřen ohromnému počtu přibylých hostů. Na císařskou villu nebylo nám ani dovoleno se podívat, proto jsme po dvou hodinovém pobytu viděli v lálu dosti, a tuším, že každý, kdo nechce zrovna okusiti drabotu tamnějšího léčení, nezdříš se také v lálu déle, než do nejbližšího vlaku, popřáváje bohatým churavcům divotvorný tento vzduch.

Od několika let probíhá denně úzkokolejnou drabou mezi lálem a Solnohrady 20 vlaků, jejich vozy mají pouze prvou a třetí třídu. Pro cestování jsou pohodlně zařízeny, majíce hojnost širokých oken.

Z lálu vypravili jsme se za značného vedra na další jezero sv. Volfangské čili aberaké. Dospěli jsme až do stanice sv. Volfang, odkudž jsme chtěli ještě v týž den dosci vrchole Šafberku, jenž jest přístupen i nezkušeným alpinistům, poněvač vede naň ozubená dráha. Pro tuto mlou okolnost odhodlali jsme se též jednou podniknouti výlet do výšin alpských. Ze stanice sv. Volfang přepravuje parník obecnstvo na pravý břeh jezera aberakého do stanice ozubené dráhy, dotýkáje se též přistaviště městysu sv. Volfanga. Vedle tohoto přepravního parníku brázdí celé jezero po délce dva parníčky, které z pravidla mají připojení ku křižujícím vlakům, poněvač jsou též majetkem státních drab.

Vůbec poznamenáváme na tomto místě, že si turista po Solné komoře musí koupiti zvláštní illustrated jízdní řád za 5 kr., v němž jest daleko spolehlivější udání, než ve velkém jízdním řádu. Bez tohoto malého spisku nelze se ani obejít, protože velké jízdní řády vykazují na př. dvě plavby po jezeře a zatím jest spojení třeba desetkrát za den.

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná črta od Fr. R. Škalického.

[Ort. — Slavnost Božího Těla na jezeře. — Lá. — Volfangské jezero. — Výstup na Šafberg].

(Pokračování).

Před 10. hodinou vstoupili jsme na parník a podnikli jsme zajímavou plavbu po jezeře rakouských jezer, kterýž čestný název travenskému jezeru také všim právem náleží. Jezero jest 12 km. dlouhé, 3 km. široké a nabývá ve svém středu až 191 m. hloubky. Voda jezera jest sytě zelená, takže se podobá smaragdovému draho-kamu; příkré stěny lysého Trauensteinu (1691 m.) a bájeami obestřené Sonnsteinu (923 m.) a četných jiných velikánů horských tvoří divokrásnou scenerii

Parník v několika minutách zaneš nás do hravých vln, takže možno zcela pohodlně přeblednouti malebně rozložený Gmund. Mijíme zajímavý městys Ort, jehož názvu použil ku pseudonymu dlouhá léta již zmizelý arcivévoda Jan z Toskány. Nejenom tajemný osud Jana z Ortu, ale i typická poloha tamnějšího kostelíka, hluboko do jezera na malém ostrůvku položeného, vzbudí ve vás živý zájem. V krátké čtvrthodině plujeme pod příkrými stěnami Trauensteinu, jehož hvězdy jsou obilbeným honebním revírem J. V. císaře. Na to brázdí parník hladinu jezerní napříč, míře ku osadě Trauenkirchen, již na strmém skalním ostrohu utkvělý kostelíček sv. Jana dává nemalého půvabu. Ne bez pohnutí patříte na tohoto svědka staré křesťanské kultury, kterou zde od roku 900. pěstily zbožné panny klášterní. Mimovolně vzpomeneť si na romantickou pověst o Leandrově a Heře, jejíž dějství spatřuje na tomto místě. Mocný zážeh lásky dodával silnému rytířovi dosti síly, aby každodenně přeplaval

značné širokou plň vodní, by spatřil vyvolenou srdce svého, která zatím nuceně z vůle rodičů trávila trdné dny v kobce klášterní.

Divý příboj vln podlomil jedné noci síly odvážného plavce a vyvrhl na břeh jeho mrtvolu, jejíž pohled usmrtil nešťastnou Heru. Romantický nádech obestřá malebně položené město, které dodnes vyznamenává se zvláštní církevní slavností. Boží Tělo koná se totiž na jezeře u oltářů zbudovaných na lodním voru. Vzácné slavnosti účastňují se tisícové na četných, slavnostně vyperkovaných lodkách, takže téhož dne velebí i hlubokosti vodní Spasitele světa. Slavnost tato jest dle svědectví očitých svědků velikolepou manifestací katolickou. Od Trauenkirchenu objíždíte strmý Sonnstein, jehož zalesněné boky jeví dosud stopy velkého požáru z roku 1894. Vrchem tímto vede tunel státní dráhy téměř 1 1/2 km. dlouhý. Koncem utěšené hodiny přirazíte v Ebensee u malého nádraží, kde se zatím ahromáždilo již hojnost turistů, aby nejbližším vlakem dorazili ještě na oběd do lálu. Vmísili jsme se do zástupu a pozorovali jsme dlouhé alpské hole s bodcem, jež vozili s sebou i tací touristé, kteří celý čas nevystoupili ani do výše 100 m. Hál si však koupili a přivezou ji domů, aby byla předmětem němeho obdivu cestovní zdatnosti majitelovy. Za 20 kr. může si každý této chlouby dopřáti.

Během krátké doby zaneš nás vlak do světového lálu. Ve voze seděli s námi členové ruského pěveckého sboru Nadeždy Slavjanské, která se svým židovským impressariem šlfi po světě ruské umění, pořádajíc právě v týž den koncert v lálu.

Lázeňské místo lál děkuje za svou pověst ne tak své kráse, jako tomu, že jest letním sídlem vídeňského císařského dvora a vysoké šlechtý. Jest pravda, že lál snadno poskytne do roka přístřeší 7000 stálým hostům a téměř 20.000 touristům, ale něco zvláštního v lálu není. Farní kostel z minulého století jest pěkně ozdo-

dolní sněmovně. Peníze a zas jen peníze. Posl. Herbert Roberts pravil: „Kdo není obchodníkem, není vůbec člověkem“. U nás se za to říká: „Každý pořádný člověk — musí být vojákem“. Co jest lepší? — Američané v hospodářské politice jsou chlapci. Neznají frásť — ale odhodlají se hned k činu. U nás to je ovšem naopak! Ve francouzské sněmovně prohlásil poslanec d'Estournell že hospodářské snahy Ameriky stlačují Evropu, což zvláště se jeví na clech, které Amerika ustanovila na evropské vývozní výrobky. Má se proto zříditi víceevropský, hospodářský spolek. — Slavný „vítěz“ hrabě Waldersee se vrací z Číny. Koňák nenese sice žádnou — ale za to pokazený žaludek. Před svým odjezdem do Číny prý již měl vyhlédnout v Berlíně místo, kde se mu postaví pomník — až se slavně z Číny vrátí. — A nyní, na tom samém místě se stává — ne sice pomník — ale boudka na sodovou vodu. — Burský generál Botha prohlásil, že dříve mír učiněn nebude, pokud nebude zabezpečena nezávislost obou republik. — Anglický Lord Kitchener, jenž má již málo vojska — bez přestání vyhrožuje, že Afriku opustí. Velice se hněvá na Roberta, který za rozkouskovanou práci dostal vysazenání — a tu práci nyní musí on pracně dodělávat. —

Drobná obrana.

Ke dnům Husovým. Poukázali jsme předešle na zajímavou národní frašku „Chytrý evangelík a hloupý katolík“, v níž chytrí evangelíci odporučují mému chytrému katolíku Husa za příklad, ale sami z učení jeho nepřijímají nic, nýbrž setrvávají stále při svém vyznání augeburském aneb helvetském. Projevili jsme mínění, že tento křiklavý rozpor evangelických chytráků mezi slovy a skutky nikterak nebude vaditi vlasteneckým pulmům, aby nesedli na lep a nevzáli si o dnech Husových lampion do ruky ve slavnostním průvodu. A mínění naše se již vyplnilo. Denní listy přinesly provolání „spojených“ stran s podpisy jejich předáků ku prohloubení Husových oslav a mezi podpisy čteme podpis pražského primátora dra. Srba. Až opět nějaká křesťanská duše bude Obnovu ve Vaterlandu obviňovati, že nadřazuje „husitskému“ dru. Podlipnému, budeme moci tomuto politickému věhlasu čeliti nejnovějším husitským projevem dra. Srba.

Nemá si skutečně lid katolický v čem vybrati. Horečka husitská zachvacuje i lidi inteligentní jako n. př. rektory vysokého učení pražského, takže podpisují zároveň se všedními politickými agenty vyzvání ku husitským štvanicím a přece aspoň tito inteligentní lidé musí věděti, že v těchto štvanicích slávi triumfy jenom nevědomost a zvučná ústa. Inteligentní tito předce musí pozorovati, že jeví se v Čechách ohromný rozpor mezi životem i učním Husovým a mezi životem a věrou

Radostně jsme opustili žhavý vzduch železničního vozu, abychom se ochladili na parníčku libým vánkem chladivého vzduchu jezerního a již v duchu jsme se viděli na vrchu Šafberku, zraje se výše 1780 m. na proslavený kraj Solní komory. Zatím však pocítili jsme, že křžený vánek vede si trochu divoce, čítil dráždivé vlny, klonil povážlivě lodí a přihnál na okolní vrchy podezřele černé mraky, které věštily jistou bouři. Zdálo se, že z výletu na Šafberk nebude nic; a také nebylo. Jen jsme přerazili jezerem napříč ku městyso sv. Volfsgangu, strhl se strašný víchr, jež usilovně potácela se loď ponořiti ve vlnách jezerních, obzor se zahlíil úplné hustými mraky, jenž počaly chrliti spousty vod a elektrických jisker na rozčeřenou hladinu vodní.

Byli jsme povděční, že jsme našli zrovna u přistaviště hotel „Bílý kůň“, pod jehož ochranný krov uchýlil se značný zástup stejně postižených výletníků.

Nebylo nic jiného než zamluviti si pokoj a obdivovati se z pohodlné verandy sile rozpoutaných živlů. První dojmy tohoto nuceného obdivu nebyly zrovna příjemné. Ztracené půldne hatilo nám dosti povážlivě vypracovaný cestovní plán, bylo tedy třeba učiniti na nejbližší den nové dispozice. Času jsme měli dosti a poněvadž po dvouhodinovém lížku posleze nabyli jsme naděje, že aspoň druhý den umožní nám výstup na Šafberk, navracovala se opět dobrá nálada, která přecházela až v nadšení, když zapadajícímu slunko podařilo se částečně nakupeně bílé mraky roztrhati. Trává sytá zelen lesních strání snoubila se s něžným nádechem karmínové zabarvených liseých čel velikánů borských, jež čas od času zachmuřovaly bělavé páry fantastických tvarů, rysůvících se ostře na blankytném ezuru nebeském. Ladná tato harmonie barev sblížila se v jeaném již zrcadle jezerním, odměňující nás za několik mrzutých hodin, ztrávených v beztvárné mlse. (Pokračování).

moderních novohusitů. Moderní tito husité vychvalují katolickému lidu učení Husovo, ale sami dle něho se neřídí.

Hus žádá od pravých křesťanů víru, to jest „spůsob, jímž rozum hotov jest věřiti pravdě Boží, která jest nad rozum lidský.“ Věřící křesťany zove „žáky Božími“, nevěřící pak „žáky ďáblůvými.“ Kolik by Hus těch „žáků ďáblůvých“ našel mezi odpadlými redaktory ve zmíněném provolání!

Hus žádá od pravých křesťanů svěcení dnů svátečních, uče: „V neděli máme spasení svého pilné hledati... do kostela choditi... k svatému kázání běžeti a bližnímu pomáhati.“ Moderní husité namnoze ráno v neděli dodělávají buď práce aneb vyspávají sobotní občerstvení. Místo kázání pořádají bludné schůze aneb dělají politiku ve vinárně. Odpoledne jdou na výlet aneb pěstují v hospodě karban, nic nedbajíce na to, že Hus takovým svým ctitelům hřmí do duše: „Běda nám, že ve svátek neobíráme se zákonem Božím, ale tělesným zbožím. Bídno a ohavné hřeší, kdo opustí díla tělesná, občerstvím, opilstvím, opilým hraním, kostkou, šachováním, frejováním, tancováním a jinými péčemi tohoto světa se zaneprázdní.“ Podívejte se pánové trochu do tohoto Husova zrcadla a máte-li čisté svědomí, doneste ten lampion k soše Husově; neshodujete-li se však svým životem s učením mistrovým, pak se raději ze zástupu ctitelů Husových vytraťte, aby se na vás nemohlo prstem ukazovati, že své vady zakrýváte čistotou řízou Husovou.

Chcete, pánové, prohlubovati oslavy Husovy, my pak budeme prohlubovati naukou samého Husa mravní zodpovědnost národních vůdců a budeme žádati, aby i jejich život byl též spravován mravními zásadami prozatím ústy velebného mistra Kostnického.

Prozatím odporučujete učení a mravnost Husovu jenom tomu prostému lidu, jemuž vůbec náboženství ještě přejete, aby byl trpělivý a řádně platil. Sami jste z Husova učení nevytěžili pro svou nevěru a zhyralost nic, nejvýše čistý výtěžek z prodaných brožur a spisů Husových. Dlouho tuto komedii s Husem nepovedete. Čím více prohloubíte oslavy Husovy, tím větší rozdíl se ukáže mezi Vámi a Husem. Lid sám bude též i od Vás žádati mravnost a náboženskou víru, kterou dosud jenom jemu odporučujete. Prohlubování Husových oslav nám ukáže, jak ďácko jsme již se odchýlili od křesťanství Husova, jemuž katolický lid jest daleko bližší, nežli celá řada svobodomyslných vlastenců a od viry odpadlých redaktorů.

Z činnosti katol. spolků.

Schůze kralovohradeckého politickéhokřesťan. dem. klubu v Královicích.

Cílý politický kralovohradecký klub pořádá lidovou schůzi v Královicích u Třebechovic za hojné účasti místních občanů i přespolačích hostů z Třebechovic. Schůzi zahájil a řídil p. Vachek z Hradce Králové, udělil slovo řečník dp. dra. Reylovi, jenž proslavil časovou politickou úvahu „O základě zdravé politiky“. Řečník navázal svou řeč na nedávný bla. dra. H. Rolda, volajícího po svorné národní práci a dokázal nutnost společného základu pro tuto svornou práci, protože v Čechách právě neukojenosti Mladobeské strany vznikla celá řada z brusu nových stran s různým programem. Za jedině spoehlivý základ národní práce prohlásil p. řečník katolické náboženské přesvědčení, poněvadž jest vyznáním celého národa až na nepatrný zlomek jinověrců. Pásobivými příklady dokázal plodný princip náboženství katolického v sociálním a kulturním vývoji národů a z historie mravního úpadku národa českého před bělohorskou bitvou vysvětlil nutnost jednoty u víře, anť dle výroku Goethova celý dějinný vývoj založen jest na boji víry s nevěrou. Zajímavými byly doklady, jimiž snaží se čeští politikáři katolické víře vpáliti potupný ocejch klerikalismu, aby lidu vlastní jeho víru zlehčili. Řeč založená na obšířných vědomostech historických i sociálních strhla posluchačstvo k živému souhlasu a účinný její dojem nepodařilo se setřiti ani výpadem známého socialistického agitatora Pokorného z Hradce Král., jenž ku posvátné třebechovické sociálně-demokr. organizaci schválně do schůze s mnohými stoupenci se dostavil. Poukázaje dobrovolné udělení svobody slova útočil socialistický řečník prudce na celou stranu katolickou, vytáhnal do boje všechny oavědčené řečnícké slágy o inkvizici, škodlivosti klášterů, bohatství duchovenstva, špatné mzdy na statcích biskupských, letivosti a špatnosti klerikalismu atd. Byly to věci již mnohokrát opakované a katolickému posluchačstvu známe, ale poněvadž byly podávány v rousě historické pravdy a efektním řečníckým pathosem, přihlíšeli se po této dlouhé polemice dp. dr. Reyl ku delší replice, v níž řízně a věcně odbyl celou kopu těchto nahromaděných výtek proti církvi katolické za bouřlivého souhlasu katolického obecanstva. Po ukončení replice hlásili se k slovu ještě jiní řečníci ku různým věcným i nevěcným posnámkám, takže schůze nabývala ducha bouřlivého, v němž nahromaděné duševní napětí hledalo svého vyrovnaní. Schůze trvala přes 4 hodiny a byla posleze za značného varušení ukončena bez přijetí resoluce.

Za soumraku již rozbáslali se účastníci se zajímavé schůze a hradečtí hosté děkovali jen svým velocipedům, že se dostali ještě před úplnou noční tmou domů. Příteli schůze bude se pořádati v Třebechovicích. Zdat Bůh!

Národní katolická jednota v Častolovicích pořádala v neděli dne 2. června t. r. měsíční spolkovou schůzi. Za čestného účastenství promluvil vldp. Th. Dr. Gustav Domaby, profesor bohosloví z Hradce Králové „o církvi národní“. Vldp. řečník ukázal, že církev katolická jest jediná tou církví národní českou i všech národů, nebo náboženství římskokatolické zachránilo nás několikráte v našem národním bytí a povznášelo nás do řady národů kulturních. Vldp. profesorovi za jeho slova a námahu voláme ještě jednou srdečně Zaplať Pán Bůh! a další činnosti jednoty naší: Zdat Bůh!

Jednota katol. jinechů a mužů v Horním Studenči konala po svátcích dvě schůze: prvou ve Stružnici 2. června, kdež dp. předsesta St. Schoenberg promluvil o tom, co jest pokrok a čtenými důkazy dovedl, že církev katolická nejen pokroku nebrání, ale i byly doby, kdy byla jedinou reprezentantkou pokroku. Po té následovala přednáška p. Antonína Drápalíka, kand. prof., o otázce farního schůze, kdež vložil, v čem jeví se krise farního schůze, které jsou toho příčiny a jak je odstraniti. Mezi volnými návrhy čten dopis zasláný ze středu bratrské jednoty Kruceburské, jenž co do obsahu schváln, neboť usneseno o resoluci, již vybízeli se přislíbené kruhy, by pečovaly o to, aby v Chotěbčích, v Borové, Libici, Bělé a Ném. Brodě založeny byly katol. spolky, neboť jen takráte doufati můžeme v intenzivnější výsledek katolického hnutí v našich okresech, když síť katolických spolků bude zde nej hustší.

— Za týden pořádána schůze v Oudavcích, kde loni soc. demokratickým podučitelem Hladkým a jeho kumpány byla rozbita, a tito přátelé vzdělání — třeba bez svého vůdce — provedli svůj záměr i letos, Z širokého okolí sešli se národní dělníci z Trh. Kamenice, jež rádi trouli rozumem aspoň po okolí, když doma jich nikdo neposlouchá, socialisté demokraté z Podmoklan, Kruceburská a j., nechtěje v to domáci soc. dem. odbor jednoty Pošumavské. Mezi bratrskými hosty byla četná deputace jednoty Sopotské a dp. farář Nepokoj z Chlumu, jenž s mnoha rolníky opět k nám zavítal. Při první přednášce dp. faráře Schoenberga, jenž věcně, ale přesvědčivě ukázal, že ani nevěra nevychází z ničeho dobrého ani nic dobrého z ní, marně snažili se odváti „občané“ Urbanové Josef a Antonín schůzi přerušiti, pak ale pustým řevem činili překážky takové, že soc. dem. i evangelíci je oklikovali museli. Po třetí dp. předsesta uděleno slovo soc. dem. Malému z Krucebursku, jenž věcně hájil stanoviska svého — blá to vrána — a proto všeobecného docházel uznání pro tento křtiny způsob debaty, ačkoliv zásady jeho v několika replikách dobře a důkladně vyvrátil dp. farář chlumský Nepokoj, jenž ukázal na četné chyby pracujícího lidu který též nese část viny své bdy, jakož i přesvědčivě obhajil církev katolickou, že nikdo protestovati se neodvážil. Rovněž s nездarem potkaly se útoky na osobu ndp. biskupa Ed. Brynycha, které dp. farář Schoenberg a hlavně dp. Nepokoj odrazili a vyvrátili. Když mělo přijíti k druhé přednášce, strhli Urbanové, Voják a j. takový řev, že schůze musela býti ukončena. Členové kat. jednoty odešli, když „šumati“ začali se po bratrsku pěstmi, sklenicemi atd. oblažovat, a večer matky resp. ženy vodily rváče a řváče s košťaty a polínky domů. Pro Urbana bude míti schůze dohra u soudu.

Katolický podpůrný a vzdělávací spolek „Dobročín“ v Mikulovicích u Pardubic, slaví dne 23. června 1901 ve 2 hod. odpoledne slavnost posvěcení spolkového praporu. Prapor posvětil vldp. vikář Tom. Střelický, č. kons. rada a děkan v Mikulovicích. Po návratu s chrám Páně koncert v zahradě p. Jos. Syručka v Mikulovicích. Účastenství katolických spolků vítáno.

Ze Sopot. Předseda zdejší katolické jednoty jin. a mužů zaslal arcikněžeti Frant. Ferd. projevděku za to, že přijal protektorát katolického spolku. Na to došla jednotě tato odpověď: „Jeho ctnostná a královská Výsost nejjasnější pan Arcivévoda František Ferdinand ráčil mně nejmilostivěji uložit, abych vyslovil Jednotě katolických jinechů a mužů pro Sopoty a okolí Jeho nejserdecnější díky za loyální a vlastenecký projev, který nejjasnější pan Arcivévoda s velikou radostí vzal na vědomí. Ve Vídni dne 4. června 1901. Nejvyšší hořmistr: Nostitz, polní podmaršálek.“

Zprávy místní a z kraje.

Osobní. Jeho Milost nejdp. biskup Edvard Jan Nep. odjel ve středu ráno do Prahy, aby se zúčastnil přivítání Jeho Veličenstva.

Spolek pro udržování vojenských pomníků na bojišti kralovohradeckém rozeslál právě n 8 mecké výroční zprávy, dle níž vydán za uplynulý rok obnášelo 5717 K 24 h. Příjem činil 17409 K 86 h. Zbývá tedy v pokladě 11692 K 62 h. Nejvíce přispěvků přišlo z Čech.

Sdružené podpůrné spolky, dráhého a čtvrtého živ. společenstva v Hradci Králové, pořádají ve prospěch svých pokladen koncert v měšťanských sádech na „Střelnici“.

Zkoušky způsobilosti. Minulý týden mětkalo v Hradci Králové 7 chovaneč z ústavu školských sester ve Slatinanech, aby zde vykonalý zkoušky způsobilosti pro industriální učitelky měšťanských škol. — Jak se dovidáme, odbyly zkoušky ty s úspěchem dobrým, což zajisté ústavu Slatinskému slouží ke cti.

Oheň v měst. lesích. V měst. lesích Královohradeckých opět, poslední však v revíru Svinarském, láh 13. vzníkl 19. května t. r. oheň nepochybně odhozením

hořelého doutníku nebo sirky. Mláti borové na plotě asi 500 m² bylo tím s 1/2, sníženo. Měst. rada a přičiny té upozorňuje, aby v měst. lesích se nekouřilo a hořící doutníky a sirky se neodhazovaly. Kde bude postížen že proti zákazu tomu jedná, bude pokutován.

Záložna královhradecká koncem května měla pokladniční hotovost 5288 K 67 h. Členům půjčeno bylo 79378 K 03 h.

Šťastné město. Jistý, v Hradci Králové dobře známý pán v jednom hostinci zdejšího povídal: „Co nám schází v Hradci? Němců zde nemáme — nemůžeme tedy vést štátní boj. Židů je zde málo, různých spolků dost, pivo domácí, školy jsou v místě, atd.“ — Dle toho by se dalo ovšem soudit, že Hradec jest městem nejšťastnějším. Ale že to štěstí není tak úplně, posná každý, kdo jen trochu v Hradci se okoukal. Nejlépe zde sílí mezi Čechy a Němci, ale za to jest těch vnitřních bojů ve vlastním táboře dost a dost. — Židů zde sice mnoho není ale podívejme se na jejich obchody! — Máme hodné spolky, leč jaká jest činnost? Mnohé z těch spolků se sejdou jen jednou za rok — buď aby šli členové na ples anebo na výlet. V národohospodářském snažení kolik těch spolků vyniká? A jenom pořádáním sábkav se věci samé neprospeje. Jsou spolky, jejich účel sice jest krásný ale nikomu ani nenapadne ve smyslu tom pracovat. Ano, vyskytne se i dosti spolků, kteří se domnívají jenom tím vyniknouti, že rozdmýchají občanské třenic. Neplatí to sice o spolkůch všech, ale o veliké většině. Záležitosti čistě osobní jsou často vtažovány do spolků a vyplní všechny čas rokůvání. A vyskytne-li se opravdový snaživce, jenž nezáleží na osobách jako spíše na věci, tu ihned ze samé „bratrské lásky“ bývá uškrcen, ovšem jen aby se neoctl v nebezpečí — docílit varů! Jest u nás třeba hodné práce, mnohého úsilí, než by ty naše vnitřní poměry vypadaly tak, jak si je ten pán již dnes představuje — aby se mohlo mluvit o šťastném městě!

Slasti nájemníků. Sděluje se nám: Již třetí měsíc tomu, kdy staré schodiště a záchody v domě č. 158 v Tomkové ulici v Hradci Králové p. Jos. Pátkovi, byl; sbourány k tomu účelu, aby starý dům do náměstí a nový dům ložského roku postavený (však dosud neupravený) spojeny byly schodištěm novým, společným. Schodiště dosud není hotovo a o záchodech není dosud ani slohu. Kam mají jít nájemníci v čas potřeby, zvláště v noci, kdy okolní domy jsou zavřeny? Kde se mají vyprázdnovati noční nádoby? Mimo to se nastřádá v domácnostech hůstě špíny a pod, a opět kam s tím? V domě jsou děti, studenti, služky, snad asi 26 hlav a není ještě dnes naděje, že budeme mít záchod alespoň za 14 dní, možná že se to protáhne třeba ještě celý měsíc, poněvadž pozorujeme všichni nájemníci že p. stavitel Kolman s touto nutnou záležitostí asi nepospíchá! Šťastní nájemníci!

Konec. ve spěších chudé mládeže v Hradci Králové, odbyval se ve středu odpoledne na „Střelnici“. Hrál hudba 42. pěšího pluku. Účastenství bylo více četné a průběh zábavy příjemný.

Úmrtí. V Uhersku zemřel dne 12. t. m. p. Josef Hájek, nájemce knižecího Thurn-Taxiského velkostatků Uherska.

Náhle zemřela. Není tomu dávno, co na náměstí naproti býv. hotelu „u beránka“ v Hradci Králové k zemi jeptiška a v několika okamžicích zemřela. V úterý navečer na tom samém místě klesla k zemi p. Události mášťanka zdejší — a když odnesena byla do příjezdu domu — zemřela.

Na kole. Učitel měř. školy v Chrudimi pan V. Budinský jel na kole z Pardubic. Nešťastnou náhodou spadl a zůstal těžce zraněn na silnici ležeti. Byl odvezen do všeobecné nemocnice v Pardubicích a odtud odevzdán své rodině.

Konhač. V úterý velkonoční veden byl průvod s Nejv. Svátosti v Nov. Městě n. M. jehož účastníci veliké množství všeho lidu. Ant. Mihalha, litograf v závodě p. Böhma neuznal za vhodné prokázat povinnou úctu Nejv. Svátosti a když byl knězem vyzván, aby smekl, ještě potupně dal doutník do úst. Za toho hrubě rouhavé jednání byl dne 12. t. m. odsouzen k trestu 10denního tůžného vězení. Co nejdříve bude projednán druhý případ, kdy truhlářský dělník Huml, před knězem jdoucím k nemocnému nezmekl — a byv vyzván, odpověděl „já jsem evangelík, tedy nemusím“.

Mrtvíci raněn byl v pondělí 33 letý Frant. Kubina, hudebník v Náchodě, právě když se ubíral po náměstí. V několika minutách byl mrtav.

Sebevraždy. Minulý čtvrtek z rána nalezena byla na trati mezi Starou Pakou a Jilemníci mrtvola železničního zřízence Jana Prokápka ze Staré Paky, který byl vlakem přejet. Z dopisů, které u sebe měl vysvitá, že neutěšené poměry domácí v kterých žil, dohnaly jej k sebevraždě.

V soufalském. Z Jičína se nám oznamuje: V pondělí, dne 3. t. m. díle ve zdejšího hostinci na nádraží konduktor Frant. Hanzlík. Proti svému obyčejí vypil několik čítek koňáku. Pak beze stopy zmizel. V těchto dnech teprv byl nalezen na trati mezi Svíjany—Podolí a Turnovem — na stromě oběšený. Mrtvola nalezla se již v pokročilém stavu hniloby. Za příčinou sebevraždy uvádějí se domácí svary.

Všeobecná střílnost nyní je, že šidovité majitelé neb pachytí panských dvorů, nešetí posvátného klidu nedělního, že dávají o svátcích zasvěcených a nedělních pracovat i bez potřeby na polích, a tak pohoršení dávají všemu lidu křesťanskému. Jestliže takové jednání zasluhuje veřejného pokárání, zasluhuje je vřchnost, která se nazývá katolickou. Především čtvrtek na dan Božího Těla měl jsem příležitost viděti a dvora Drhotina, patřícímu baronu Bezdružického,

že na lukách táboř dvora se pracovalo tak jako by byl den všední. Jestliže tedy lidu dělnického nepropeje se ani na tak slavný Bohu zasvěcený den jako je Boží Tělo, aby dal Bohu co jest Božího, jak může pak takový katolický kavalír řádati, aby pracovat lid nechal co jest kavalírov; že mu na polích a lukách a lesích škodí? A při tom ještě opovrhá se takový kavalír řádati faráře, aby odepřel rozpuštění tomu, kdo by se spovídal, že se dopustil krádeže na majetku kavalírovu. Jestliže lidu nepropeje se času, aby slyšel kázání, pak lid myslí, že při malém platu na který ještě mnoho neděl čekati musí, nežli se mu dá za práci jeho, možno se odškodnit jménem práce; nepovažuje krádež ani za hříh. Popřejte lidu co mu patří a dá vašemu pokoj!

Černilovský orgán. V Černilově u Hradce Králové počíná vycházeti nový list, pod názvem: „Obzor kulturní a národohospodářský.“ — Každý kdo poměry zná, sice nahlédne, k čemu potřebuje vesnice Černilov svůj vlastní orgán — ale když vezmeme dvě dosud vyšlá čísla do rukou, ihned shledáme, že ten list opravdu po černilovsku vypadá. Několik výtisků z denních a hospodářských novin, tu a tam nějaká ta lokálka — a aby byl celek úplný — nářáka na „eti hodnou Obnovu“ a černilovského pana faráře. Uvěřejnili jsme svého času, že se pan farář vzdal předsednictví vodního družstva — a že mu byl v sloven družstvem zasloužený dík! Zprávu tu nám nedodal pan farář, jak se snad mnohý ten pán černilovský domnívá, nýbrž jistý člen družstva samého.

A toto postačilo, aby černilovský orgán hned jizlivě napadl pana faráře a „Obnovu.“ Pisatel nechal se zmiňují o činnosti pana faráře v družstvu! Když byl tedy činným nebylo ani jedinému stesku — a nyní když na místo předsednické resignoval tu se teprv nechvalně jeho jednání kritizuje. Při rozsáhlých pracích a obřících, s kterými družstvo počítá není místo předsednické závidlivým. To uzná každý. Pan farář věnoval své síly dosti dlouho prospěchu družstva — a za to má odměnu — jistýv článek v novinách. Snad kdyby nebyl katol. knězem, jednalo by se jinak, — ale když ten kněžský stav tak mnohého horlivě hrozná pálí. Černilovský „Obzor“ tedy velice čestným způsobem zahajuje svou „kulturní“ práci. Také jeho redaktor, p. Pavlík se ukazuje velice šlechetným. Necht si vzpomen, že jeho vlastní bratr má jenom pana faráře černilovskému děkovat, že v těžké době mu byla podána ruka pomocná. Pan farář se ho ujal, jemu pomohl a nyní ta „moderní“ odměna!

Nepráti! Stále naříkají rolníci na veliké encho, čímž úroda hrozně trpí. „Kdyby nám Pánbík dal trochu deště,“ to jsou denní lamentace rolníků. — Ale trapné tu působí na člověka, když vidí o velikých svátcích lid pracovat v poli. Na Boží Tělo bylo vidět kolem Hradce, Opatovic a Bozic pilně v poli pracovat. — Zapomíná se na třetí Boží přikázání — ale pomoc od Boha se žádá přec!

Úmrtí. vypukl včera o 11 h. v noci v chlívě pana Jana Karla v Nevém Hradci Králové a zachvátili taškami krytou stodoou a sousední domek pana V. Šejdy. — Připěním obecnosti a hasičů podařilo se zachrániti protější a okolní domky které již z několika stran chytaly. K požáru mimo místního sboru hasičského, dostavili se i hasiči z Hradce Králové.

Dar. Jeho Bisk. Milost ráčila přispěti 10 K kraslovecům spolku ve Vamberku na osudu nového hřbitova. Spolek vzdává tímto Jeho Milosti upřímný dík za jeho pozornost, jakou dala tímto na jevo naší snaze.

Z Ostřetína. J. M. nejdříve. Velepátný náš Edvard Jan Nep. Brynych, daroval 20 K. na obnovení prapor kat. liter. spolku v Ostřetíně, začež vzdává spolek vroucí díky a upřímně: Zaplať Pán Bůh!

Společná jubil. pouť na sv. Horu u Prahy. Ve dnech 8.—10. června konáno za vedení 4 kněží jubilejní procesí z Černilova a okolí, jehož účastníci se na 600 osob severovýchodních Čech: třetina účastníků byli mužové. Nekonečný průvod ubíral se ve vzorném pořádku z nádraží severozápadního na Smíchov. Na sv. Horě bylo slavnostní uvítání, promluva dp. faráře Černilovského, modlitby odpustkové, načež konali pouťáci sv. spověď a druhého dne přijali Tělo Páně. Ráno vroucími slovy promluvil k dojatým zástupům vlp. J. Mynář z Černilova — kteří na to nenesli se poslati telegram od danosti a lásky Jeho Biskupské Milosti, která ráčila na to pouťákům udělit apoštolské požehnání, které vzbudilo u všech účastníků tak mohutný dojem, že všichni téměř slzeli. Celý den konány pobožnosti, u večer nadšená promluva vlp. J. Paulusa z Kuklon utvrdila účastníky v dobrých předsevzetích. Následovaly posléz modlitby odpustkové a loučení se se sv. Horou. Druhého dne v Praze navštívili jsme Milostné Jezulátko pražské a hned na to následovalo druhé procesí jubilejní do 4 chrámů, jež se svolením J. B. M. pro diecesany Hradecké mohly být určeny: kostel sv. Mikuláše, sv. Kajetána, sv. Víta a v Loreť — kde všude vykonány po dvakrát odpustkové modlitby. Skvělého uvítání dostalo se nám ve velechrámě od vsp. kanovníka J. Sedláka a asistence. Řeč vsp. hodnostáře utkví v myslí naší. Při mši sv. u hrobu sv. Jana přistoupila ke stolu Páně druhá část pouťáků. Mezi polednem prohlédli pouťáci velechrám, klenotnici Loreťanskou a navštívili blahoslavenou Elekta. Cestou po Hradčanech spívaly písně mariánské. Odpoledne vykonali jsme pobožnost na staroměstském náměstí u bl. Rodičky Boží a spěv tam šel zvláště se srdce všem a působil mocně. Ve chrámu Týnském závěrečnými modlitbami a slavným požehnáním ukončen průvod jubilejní, na jehož památku obdrželi účastníci po obrázku. Se slzami v očích loučili se pouťáci — a dá Bůh, že takové jevné, nadšené vysnání víry katolické posílí i je i povzbudí osady, z nichž jako zástupcové vyslání byli. — Rodička Boží mocnou přímou odplatí všem, kdo o tak skvělý výsledek jubilejního průvodu se přičinili. Vykonána navíc mše — jenž posílí nás v těžké bojů naší misie.

Denní jízdní pouť na St. Boleslav. V neděli dne 31. července ve 12 h. 40 min. odpoledne vyjede z Jičína zvláštní vlak uschytaný pro 800 pouťáků přes Velešiby do St. Boleslavi a vrátí se dne 32. července v 7 h. 39 m. večer naspět. Kdo by se chtěl pouťi té účastniti, nechť si zakoupí na děkanství v Jičíně lístek s třídou za 3 K. 30 h. v Jičíně za 3 K. 80 h. v Kopidlně za 3 K. 60 h. a tamnější nádražní pokladny počínaje 30 červnem, nejdříve do 18. července, ovšem, pokud zásoba stačí. Kázati bude proslulý kazatel Pan Alois Jemelka z Prahy. Vldpp. duchovní správceové se řádají, aby pouť ona v neděli laskavě ohlásili. —

Také „křesťan“ V posledních číslech „Osvěty lidu“ ámahem odsouzeny byly: pouť, spověď, slavnost Božího Těla, návštěva chrámu Páně. A pak pan Hájna ještě chce mluvit o správném křesťanství! — Při tom velebí Husa! O Husovi praví historie: Dánné navštěvoval několikráte kostel, často se spovídal, chodil na pouť, zvláště do Staré Boleslavi atd. Pane Hájna, kde jest důslednost?

Díván zbraň. K malicherné poznámce „Osvěty lidu“ v posledním čísle o jménu redaktora t. l. prostě se říkáme: Není pseudonym „Prosečský“, kterého redaktor t. l. vedle svého rodného jména již po několik let používá, jmenem české? — Považuje pan Hájna tuto malichernou osobní nářáku jako zbraň proti nám? — Ubohá „Osvěto“! I tímto „osvěcuj“ své čtenáře?

Školský Obzor přináší správu o schůzi hospodářského spolku v Bělé u Přelouče, kde předsedal redaktor „Obnovy.“ Píše, že učitelstvo z Bělé a z Vápná přišlo odrázi útoky na školy a svůj stav. — K tomu podotýkáme, že přítomné učitelstvo nemělo prášdné přičiny k „odrázení“ neboť když bylo po předsádku, bylo celé shromáždění vyzváno, aby kdo chce učiniti nějakou námítku, se jen přihlásil. Ale nikdo to neučinil poněvadž potlesk, jež řečník akličil navzděchoval, že shromáždění se všemi jeho vývody úplně souhlasí.

Lidová schůze v Rokytně. Z Rokytne se nám píše: Ve čtvrtek na Boží Tělo bylo u nás v Rokytně živo. Páni učitelé z okresu Sezamického pořádali zde lidovou schůzi. Na programu byla přednáška o domovském právu a o zakládání lidových knihoven. První přednáška byla velmi pkná, byl to předmět ale známý, domovské právo my známe, kdo do obce nepatří, nepřistojné se tam chová, to my víme, že se poše pro čtení a sebere se. Dálejší bylo o těch knihovnách. Pan řídící učitel ze Chvojence podjal se toho úkolu: o knihovnách toho mnoho nepověděl, ale za to o Husovi, Bělé Hoře, emigrantech a to se rozumí, že také o jesuitích. Ti nešťastní jesuiti všechny ty knihy popálili, tak že jak sám pravil, jako dravci se na ně vrhali. A pak dříve toho Husa za lotra měli, až on lidem oči otevřel, a teď, — jak se chlubil, — každá již babička ve dne, v noci si říká v jeho spisech — patrně jeho zásluha. Dojemná byla apostrofa na Bílou Horu, když povýšeným hlasem volal: Bílá Hora, horo soudu, mohyl spouta, kdo to pomatí! Při těch slovech jsme byli celí u vytržení a nadšené naše se stupňovalo, když slovy dojemnými, srakem zaroseným líčil emigranty, líčil utrapy jejich, jak po lesích se achovávali, do dír zalézali, až jim těla chlupy obrstla, jak je nepřátelé z těch dír za ty chlupy vytahovali, do pluhu sápalovali a jimi tahali. Třikrát nám to opakoval a když to chtěl říkat po čtvrté, tu mu jazyk slábnu vypověděl, my jsme trnuli a hučí kůže nám strachem naskakovala, že by také nám chlupy na těle narůst mohly a povídali jsme si: však jsme nevěděli, kdo byli ti emigranti; — ještě jsme čekali, že nám toho více poví, škoda, že již přestal ale omámením zůstali jsme jako bez sebe a teprve ve dvě hodiny v noci jsme se sebrali. A pak, když jsme se ubírali domů, povídalo se jenom o přednášce pana Hájna — škoda že to nevyšel. Byl by slyšel moc hezké věci. Takovými nesmysly se tedy sytí lid. Tak mluví řídící učitel.

Bezvýznamnými dopisy obtěžuje nás již delší dobu jakási Marie Štoudová ze Dvora Králové. Téměř každý den dojde do redakce nějaký její dopis, v němž ustavičně o sobě tvrdí, že jest velkou umělkyní atd. Při tom hrubým způsobem napadá mnohé české spisovatele. Zatím ale její liter. příspěvky kterými nás zaplavuje nejen že naprosto postrádají ceny, ale je v nich tolik nesmyslů a smatenin, že to vypadá, jakoby autorka byla choromyslnou. — Ač jsme jí již dali vícekrát na jevo, aby nás svými dopisy, které někdy oplývají hrubostí, neobtěžovala, zdá se, že jest to bezúčelným. Nyní se dovídáme, že i jiné redakce obtěžuje a zvláště Novojičínský „Nový Život.“ Vráť-li se ji dopis zpět neotevřený, nechť si napest adresu rukou cizou, jen aby redakci oklamala. Snad nyní, když jsme nuceni veřejně její jednání odsouditi ustane — a ponechá si dopisy, o které již nikdo nestojí — pro sebe. Jestli snad dle svého zvyku odvolávala se někde na odporučené redakce t. l. pak to byla lež kterou ona obvykle se obhání, o čemž jsme se dostatečně přesvědčili.

Pedvysecké listy, orgán to dra. Paolka to již tak daleko dopracovaly že již ani „Labské Prouty“ s nimi nechť polemizovati.

O duchovním koncertu v Jaroměři, přinesl svého času „Polaban“ správu, v níž pisatel hrubě napadá vldp. Štěpánka. Ačkoliv „Polaban“ nám výměnou zasílán jest, přec právě ono číslo nebylo nám zasláno, nepochybně jen proto, abychom na správu tu neodpovídali. Nyní teprve se nám náhodou dostalo do rukou. Dopisovatel stěžuje si, že vldp. děkan Štěpánek nedovolil koncert pořádati v kostele. Ať již k tomu byly příčiny jakékoliv, jisto jest, že vldp. děkan dobře věděl, proč to nedovolil a zvláště, když se to mělo dít v týdnu pašijovém. Jsou také mnohé okolnosti, které po aralé úvaze značně přispěly k tomu, aby zákaz ten v tomto případě vydán byl. Nuže, co soudí „Polaban“. V první řadě utíe napadá vldp. děkana, nazývá jej indirektně nevzdělanec atd. Nevíme, jestli ale pisatel vůbec ví, co jest to vzdělání a nebo si myslí, že dosti jest, když

„Vzdělání“ — Ze své „vzdělání“ děláme výrobek: „Vzdělání pro katolici“ jest, že kněžstvo čím dál tím více strácí na vášnosti. Nuže, to přešedlo, kdo usiloval o to, aby koncert byl pořádán v kostele. — To bude tedy štěstím pro církev, když její přední hlasatelé budou lidem opovrženi — a někteří polo-vzdělanci neb i nevěrci budou v kostele udávat tón! Podivno ale, když to kněžstvo strácí na vášnosti, proč chrámům čím dál tím více se plní, a spovědnice stále velikými zástupy spovědníků bývají obleženy, což zvláště platí o Jaroměři. Kdyby to kněžstvo strácelo na vášnosti, jistě by ten lid k němu neměl tu důvěru — a prostě do kostela, kde kněžstvo působí — by nechovil. — Jestli snad pisatel sám do kostela nejde, to ovšem jest jeho věc — a chtěl-li tam jít jenom na koncert, pak bylo dobře, že chrám k tomu propůjčen nebyl. Dobří katolíci jdou do kostela hlavně k výkonu pobožnosti, ti mají kostel v úctě v každé době, aniž by v něm potřebovali koncertu. A jinověrci, neb takoví katolíci, kteří jinak o kostel ani nesavadí, mohou slyšet koncert jinde, kam častěji chodí — a nepotřebuje se k tomu účelu pouštět svatyní katolickou. — Pisatel dále uvádí besedu „Přátel od Říma“, jakoby odtěhl vyhrožovat odpadem, — ale při tom si nepamýlal, že takový katolík, který jím je jenom dle jména a jest ochoten pro nepatrné, malicherné příděly svou víru sradit, — ani jinému vysnání nebude žádnou oporou, že takové padanky více apíše škodí, než prospějí. — Konečně to „vzdělání“ pisatele jest pozorovat na listku, který vldp. děkanovi poslal. Přilepil tam výstřižek z Národa. Listů, v němž se čte, že v jednom pražském kostele se konal koncert, ovšem za jiných okolností, než tomu bylo v Jaroměři. K tomu připsal pravopisně: „Na vědomí! Vánde možná jest zde! O bahoslavení — — — — —“ O ostatním se zmiňovati netřeba. Jisto ale jest, že dopisovatel si tím sám vystavil krásné vysvědčení, kterého mu jistě nikdo záviděti nebude.

Slavnost Božího Těla — a Osvěta lidu. Slavnost Božího Těla v Hradci Králové, věnována „Osvěta lidu“ celý feuilleton. Inu ovšem, tak ulavý průvod, tolik lidí, kteří za veřejný projev náboženský se nestydí, to nedalo panu Hajnovi dobře spát. Jeho šlechtěná duše sajíste při tom pocítila sármut, že ta „Osvěta lidu“ potkává se s výsledkem právě opačným. Jak by to bylo krásné, kdyby podobný průvod šel na 6. července ku hranici roští, někde do volné přírody, kde by si nikdo nepovímal, že ti známí dobrodružnickové prodávají — (ovšem, k vůli udržení nadšení) soudky kofalky, (Lomnice n. P.) kdyby se provolala hanba „klerikálism“ — a pak sverně se šlo do hospody, ten šár z hranice (a také z něčeho jiného) zase ochladit! To by byla ovšem podle „Osvěty lidu“ oslava důstojná, jaké není nikde rovnou. „Osvěta“ vždycky za hlavní důvod v boji proti náboženskému uvádí oslátko. — Ovšem, to se jí nejlépe hodí. Co jí záleží na náboženství vůbec, — k čemu jsou církevní obřady, proč znáti historii církve a účinky, kterými se církev může honositi, — jen když je to oslátko! To jest to jediné, co si pan Hajn z bible ještě pamatuje. Nu ovšem, jsou lidé, kteří si pamatují právě jen to, co s jich povahou těsně souvisí. Kdyby tak někdo panu Hajnovi řekl, aby přijel z Pardubic do Hradce na oslátku — nevim, jestli by poslechl. O to oslátko by v jeho redakci nebylo sice sle — ale k čemu to zbytečné se ukazováni v pravé barvě na veřejnosti, či ne? — Nedávno jsem četl o židovské manifestaci v Pešti! A byl to průvod, jen co je pravda! Napřed nesl vrchní rabín desatero, z kterého ovšem sedmé přikázání bylo vyřazeno a nahrazeno jistým paragrafem z talmudu, pak šli pápata, za těmi rabíni, kantoři atd. — a hned za nimi židé, kteří uměli toho jistého paragrafu z talmudu nejlépe využít. Konec tvořily dámy. — Pan Hajn ve svém feuilletoně tvrdí, „že každý ukazuje co má“, že se tedy „Obnova“ pro to nepotřebuje durtit“ atd. — a ty židovské dámy s vystříhými šaty tam v Pešti opravdu okouzly, co měly! — To je ovšem dle zásad „Osvěty lidu“ úplně správné, to se jistě nepokárá, takový průvod vyhovuje jejím účelům. A na to pan Hajn ve své „humanní“ snaze nejvíce hledí. — Celkem vzato, p. Hajn již dávno dokázal, že vyřkl oile člověka jsou mu věci neznámou — a jen ty vědní, materiální zásady ulávají celé jeho politice tón! —

Sv. misie. Ze Sebranice u Litomyšle se nám píše: Ve farnosti zdejší konány byly ve dnech od 12. do 20. května t. r. sv. misie. Konali je vel. Otcové řádu sv. Dominika: řídící misie P. Bruno Bárta z Olomouce, P. Konstant Pechof z Prahy, P. Laurenc Pírk z Vídně, P. Odilio Pospíšil z Uherákého Brodu. Hned jakmile rohlásko se, že sv. misie konati se budou, těšily se na ně duše zbožné, jichž ve farnosti zdejší, Bohudí, převážná jest většina. Než, jako všechno snažení církevní, tak i misie byly hned před časem také dosti nepřívětivě posazovány a přetřásány jazykem několika lidí malé neb žádné víry. Uváděno, že misie jsou na újmu vášnosti domácího kněžstva, že lidem hlavy popletou a je poblázní brozením peklem, a jiné podobné útržky pronášeny. Sotva však vel. Otcové misijního úkolu svou započali, umlkly rázem všechny představy. Učastenství věřících jak z farnosti tak i z okolních osad bylo nad očekávání časté. Chrám sv. Mikuláše, ačkoliv dosti prostorný, byl denně naplněn a v některé dny ani nestačil pro návrat pobožných i z jiných farností sem chvátajících. Obyvatelstvo osad i v okolních navštěvovaných misijních kázání a přijímání sv. svátosti (sv. svátosti přijalo 1120 lidí a celá farnost dítá něco přes 4000 duší) skvěle dokázalo, a jak velikou úctou, důvěrou a láskou přilnulo k dpp. misijnářům, kteří horlivým kázáním slova Božího a podivuhodnou ochotností se slyšení sv. spovědi všeobecně oblíbenými se stali. Ku bratrstvu sv. růžence přistoupilo 1200 členů. Vel. pp. misijnářům za neuvěřitelnou horlivost jejich vzdáváme

slavnou vzpomínku a všichni spojujeme srdečné přání, aby je Bůh posílával, by s pomocí Boží mnohá léta k osvětě a šílení ducha katolického vydatně pracovali po osadách naší milé vlasti.

Osobní věstník učitelů. Na odpovědi dání: František Bátička, učitel při obecné škole v Cholticích (šk. okr. pardubický) a Josef Jambor, podučitel při obecné škole ve Vrblci (šk. okr. poděbradský). Ustanoven byl při měst. škole nátlakem: Josef Kujal v Náchodě; při obecných školách: Václav Říha v Kostomlatech (šk. okr. poděbradský), Oldřich Straka ve Vel. Zboží (šk. okr. poděbradský), Frant. Novák v Křinci (šk. okr. poděbradský); podučitelé, pokud se týče podučitelkami: Frant. Pinkas v Litné (šk. okr. rychnovský), Josef Bátička v Dymokurech (šk. okr. poděbradský), Jaroslav Hora ve Měsíci (šk. okr. poděbradský), Jan Chmelík ve Skřehleboch (šk. okr. poděbradský), Karol Kovář v Běranicích (šk. okr. poděbradský), Jan Moravec v Opouchci (šk. okr. poděbradský), Josef Mírka v Žehuni (šk. okr. poděbradský), Mathilda Boháčková v Pečkách, (šk. okr. poděbradský), Emanuel Podhráský v Chrudimě, Fr. Teller v Králově Městci (šk. okr. poděbradský).

Tamburaři chrastetští. Z Řestok se nám oznamuje: Krásný, příjemný večer připravili nám v neděli tamburaři chrastetští, kteří u nás uspořádali koncert a sice ve prospěch opravy zdejšího, starobylého kostelíčka. Krátce po 8 hod. naplnil se prostorný sál p. Hrdličky obecnostem. Ku chvále p. hostinského nutno hned uvést, že poskytl všem účastníkům dobré pokrmy a čerstvé nápoje, což každý doval. — Dostavil se i značný počet účastníků z okolních měst a obcí, zvláště z Chrásti. Koncertní program byl velice pědivě uspořádán. Zvláště se líbilo třetí číslo „Triumf“ od Václava Kaplana. — Chorvatská hymna „Lipa naša domovina“ dojala každého svou krásnou melodičností. — Tamburaři chrastetští hráli opravdu skvělou a umělecky. Jest se co diviti, že za tak krátký čas co se ustavili již tak překvapujícího úspěchu se dočkali. Koncert vynešl 160 korun. — Konečně milou svoji povinnost vzdávajíc upřímně díky pánům těm, kteří naši obec svou návštěvou potčili, tak milý večer připravili a o podporu ve prospěch opravy našeho kostelíčka se přičinili.

Nová dílna strojnícko-zámečnická (A. Čihák a spol.) otevřena bude dnem 1. července v Novém Městě n. M. a sice v budově bývalé továrny na leštido.

Samovraždy židů. V sobotu navečer byl v Pardubicích na nádraží nalezen v budce brzdáře na železničním voze oběšený žid. Byl v něm poslán J. Steiner, 19letý syn košalického obchodníka z Bileho předměstí. Proč si tak podivným způsobem soufal, není známo. Ale známo jest, že to souvisečím jeho působilo nemalou mrzutostí. — V Přestavlkách u Chrásti, oběsil se v noci se dne 7. na 8. t. m. žid Wiener. Samovraždy u židů jsou věci sajíste velice náhon.

Stíhaná kuplířka. Nebespečnou avádkyní mladých a nezkušených dívek jest 27letá světošleha Anna Koholová, přislaná do Velkého Třebošova u Náchoda. Její vyhrančí činnost jest shánění „materiálu“ pro různé brohy. Neuvědomitá ženšтина, potloukající se dle všeho na venkově, stíhána jest nyní zdejší policií i četnictvem.

Podvodník. Theodor Strouhal, který svého času spáchal podvody v Hradci Králové, Pardubicích, Hlinsku, Náchodě, v Kutné Hoře a jiných místech, byl dne 11. t. m. porotou brněnskou odsouzen na 6 let do žaláře. Po vytrpění trestu přijde do robotárny.

Opět samovražda vojína. V Kutné Hoře zastřelil se vojín 21. pluku na cvičišti. — Přičina, jak to již u vojska občejejně bývá, není známa.

Uličnícké kousky. K anonymním dopisům o nichž jsme se již častěji zmínili, dlužno také zařaditi „žurnalistickou“ činnost jistých pánů kteří podvádějí redakce. Do redakce přijde třeba v poslední chvíli před uzavřením listu nějaká zprávička. Je-li řádně podepsaná a neobsahuje-li anad nějaké osobní útoky každý redaktor nemá žádné přičiny ji hoditi do koše. — A pak se třeba vysvětlí, že to byl holý klam. Dopíše-li se pak na adresu toho, kdo se na správu podepsal, přijde dopis zpět, s poznámkou, že jména podobného v tom neb onom místě vůbec není. Tedy pod nepravým jménem takové zprávy jsou časopisům zasílány. — Redakci t. l. přes všechnu opatrnost která se dopisům nesmámy jmény podepsaným věnuje podařilo se přec jistému pánu ze Dvora Králové tímto způsobem oklamati — a sice zasláním zprávy: „V nebezpečí života.“ v minulém čísle obsažené. Ve zprávě té se uvádí, kterak p. asistent Bier při koupání tonal — což se zakládá na nepravdě. — Pan asistent nám píše, že asi taš, kdo onen pán jest — a že jest to jenom jeden článek v řetězu uličnických kousků, které již pán ten provedl. — Doufáme, že se nám podaří přijíti takovým pánům na stopu, kteří provosují tento „sport“ na úkor svých bližních.

Z Pardubic. Pinkovský a velitel hulán. pluku č. 11. v Pardubicích, Maximilián svob. pán z Falkensteinů, procházej se v sobotu odpoledne dne 8. t. m. kolem náhonu, klesl pojednou k zemi raněn jsa srdečně mrtvici. Jestě týž den skonal ve věku 51 r. Slavný vojenský pohřeb se přítomností generality a okolní šlechty konal se v úterý odpo. na nádraží pardubické, odkud mrtvola převezena byla do Modré v Uhrách, na panství seznalého.

Z Kalíšě u Humpolce. Dne 2. června o svátku Nejevětšího Trojice Boží odbývala se u nás vsácná slavnost svěcení nových s oltářů, kazatelny i jiných předmětů uvnitř kostela, které vykonal vldp. Fr. Trávníček, bisk. vikář z Kránsé Hory. Až doend bylo v našem kostele vše chudé a jednoduché ale — díky Bohu — chudoba z něho již zmizela a nyní celý náš kostel vnitř i vně stkví se takovým leskem a nádherou, že by mohl býti ozdobou i mnohého většího města. Osadníci jsou téměř okouzleni, a všeobecně se mluví: Těšili jsme se na opravu kostela, ale že by tolik nádhery se sem dostalo, toho jsme se ne nadáli. Za tu všeobecnou radost nám způsobenou díky v první

radě bud vadná velevášenému c. k. okr. hejtmanovi p. Matějkovi a velevášenému c. k. okr. inženýrovi p. Jos. Šimkovi, oběma v Ném. Brodě. Oba tyto pánové ukázali ku kostelům svlaštini přineš tím, že oba, ač jsou v Ném. Brodě teprv 4 roky, všechny kostely i fary náboženské matice uvedli do vsorného pořádku. Všemohoucí Bůh buď jim odměnitelem! Celé vnitřní zařízení vesel. c. k. místodržitelství v Praze svěřilo firmě „Petra Buška synové“ v Sychrově, která se vyrovná i těm nejlepším firmám cizosazemským, což budí doporučením těm, kteří budoucně budou do kostela něco říditi.

Z Běchar a Kopidlana. V neděli dne 2. t. m. zavítal k nám vldp. Jan Tichý, vikář z Ostružna, aby posvětil nám krásný sv. křt. vznešenou rodinou hraběcí ze Šliku obci Běcharům věnovaný. Hlubokému dojmu neubráníl se žádný, kdo popatřil na nepřehlédlný dav věřících, dítek a dospělých, přemnoha spolků i vsácných hostů, ubírajících se v středu vldp. světitelem a místními duchovními za zbožných písní a modliteb k místu, kde sv. křt. postaven a důstojně okrášlen byl. A byl-li již každý dojat tou opravdu skvělou účastí celé obce i široho okolí, ještě mocnější dojala nás všechny krásná a dojemná slova — jež promluvil zde u sv. křt. náš vld. pan farář Karol Jedlička. — Vroucní díky provášíme ještě ony výše uvedené šlechtěné hraběcí dárce sv. křt. a vld. p. světitele, jež nám jej posvětil. Zároveň vldý dík vzdáváme velevášenému panu Karlu Hoffmannovi, patronátnímu komisi, blahorodému panu rytíři ze Šlechtů a z Hrochova jakož všem vldp. úředníkům vrchnostenským za laskavé účastenství. Taktéž sluší vzděti vldé díky pp. starostům okolních obcí, kteří se ve valném počtu slavnosti naší byli zúčastnili a tím křesť. katolické smýšlení veřejně osvědčili. Plně uznání a zvláštní dík vyslovujeme vld. panu centr. říditeli Jar. Rajarovi za práce, které a postavením křt. byly spojeny a které on ochotně vedl. Zaplať Bůh

Různé zprávy.

Císař v Praze. Téžko jest v týdenníku rozpazati se široce o slavnostním hávu, v který se Praha v posledních dnech oddala aby důstojně uvítala Jeho Veličenstvo, císaře a krále. Téžko jest vyličovati ty dojmy, které se však účastníků zmocnily. Když stářícký císař vstoupil na půdu metropole Čech. Jsou pamětníci, kteří přežili již dosti slavností v Praze — a ti tvrdí, že ještě nikdy nespátřili hlavní město království českého v tak nádherném rouše, jako tentokráte. Denní listy byly přeplněny zprávami o dekoraci domů a ulic, o nádherných slávohranách a o přípravách ku dnům slavnostním. — Ten český lid dokázal, že i doby nejkrutějších zápasů s láskou a důvěrou lne ku své dynastii, k tomu trůnu, v nějž skládá svoji důvěru v bojích s odpůrci nejsarytějšími. Kolik bouří, kolik zápasů bylo již tomu českému národu prodělati, kolik bespráví od vídeňských vlád zakoušeti, ta celá politická činnost jeho podobala se trnitě cestě tolikým zklamáním a bolem lemované. . . A hle, nyní jakoby znovu potěšit. Trpělivě snášel křivdy — a sebestenší projev přátelství, který ti kdo věnuje zpřelíš vděčností a opravdovou, obětavostí ochopnou láskou. . . Král náš tedy dří v Praze. Nemozno vyličo atí průběh uvítání — bylo by toho mnoho. Podáváme svým čtenářům nástin nejstručnější: První stanice na pomezí českém kam císař zavítal byly Hrdlořezy. Již tam vlály prapory, domy a cha-loupky byly slavnostně ověšeny. Tak tomu bylo i v Suchbale, Chlumci, Třeboni, Lomnici, Vessli, Soběslav, Táboře, Benešově a Vřovicích. Na nádraží císaře Františka Josefa v Praze byly ohromné zástupy lidu, a na peroně schromaždili se mnozí hodnostáři. Císaře provázal ministerský předseda šlechtic Koerber, místodržitel hr. Condanhove, kříd. pobočníci hr. Paar, a šl. Bolfras, dva adjutanti, sekční šef, sekční rada a jiní. Celá dražina císařova která do Prahy zavítala obnáší 340 osob, počet to neobyčejný. S tak velkou dražinou ještě náš císař nikdy nejel. Na nádraží uvítal J. V. starosta dr. Srb srdečnou řečí, napřed česky, pak německy. Na to J. V. odpověděl rovněž napřed česky, a pak německy, děkuje za milé uvítání, jehož se mu dostalo. Pak byli J. V. představeny některé osobnosti, s nimiž J. V. srdečně rozmlouval. Následovala triumfální cesta do královského hradu. Obromné zástupy lidu těsnily se ve skvostné ozdobených ulicích a odevšad jako bouře ozývalo se volání: „Sláva“, „Hoch“. Byt to opravdový jásot, jímž J. V. byl mocrě pohnut — a z kočáru věrnému obyvatelstvu královské Prahy kynutím hlavy neustále děkoval. Tak český lid vld svého krále. Neutuchající jásot provázal panovníka až na Hradčany. S hraběd Marianských zavazovala děla a s věš všech chrámů pražských rozzevučely se zvony. V královském hradě uvítal J. V. oděn purpurem J. Em. kardinál bar. Škrbeneký. — Tím první den skončen. Slavnostní představení v Národním dle zle ku počtu vznešeného panovníka konalo se ve čtvrtek večer. J. V. byl s výsledkem velice epokoven. V neděli večer bude se konati regata na Vltavě, která sajíste přivábí mnoho tisíc účastníků. Přípravy jsou veliké. O dalším průběhu pobytu J. V. v Praze přineseme zprávu v čláku příštím.

Hranice vsplála . . . Ve Strynském Hradci vydána byla právě kniha o reformaci. — Sečna, kterak Jan Hus šel na popraviště lícna tam následovně: „Kolem vlní se zástup lidí různých národností. Ku hranici vedou vojínové muže který křesť. pohybuje ryt. Nešťastný! Posledně se v jeho nitru vzprá pýcha — a vítězí na povinnosti. To vědomí, že umírá ne sice za přesvědčení — ale pro vavřín slávy, aby jméno jeho bylo v historii zaznamenáno — byt i třeba netušil, jak mnohých obětí za jeho sláva bude kdysi vydávati, to vítězí nad svě-

domům které v kritické chvíli mocně se osyvá. — A nedaleko stojí zástup kněží, a v oblíbení mnohého z nich jeví se zármutek, který až elsy s očí vynucuje, zármutek nad jedním straconým spolubratrem, který jenom svým přičiněním hranici si zapaluje — Jak velice líbí se tato úvaha nepředpojatého autora od nadšených článků našich moderně husitáckých listů, které staví Husa, nad všechny světoce, při jehož smrti „mnichů rota líná“ jásala a stropila „pekelnou vřavu!“

Důslednost protestantů. V Lilienbergu byl zatčen protestantský blašatel heala „Pryš od Říma“, Josef Schwarz, poněvadž učinil na mladou selku Annu Gloknerovu nemravý útok. — Protestanté viní katol. církve že ona navádí ku smilstvu.

Velikým ctitelem císaře Josefa II. jest poslanec Wolf. Hlavně proto, že panovník ten srušoval kláštery a kostely a při tom usiloval jen, aby zavedena byla jen jedna řeč — totiž němčina. — A mnozí čeští vlastenci přáli by si rovněž aby doba josefinská se vrátila v čemž jsou s Wolfem za jedno. Ze samé vlastenecké snahy pomohli by sice pod krásným heslem — český národ ubít!

O vytrvalosti v práci píše S. Smiles takto: „Státní člověk nedá si vzít odvalu, nýbrž pokouší se a pokouší pořád, až dojde úspěchu. My bychom rádi měli viditelný úspěch, jehož někdo dospěl, ale zapomínáme námah, útrap a nebezpečí, kterým býval před tím úspěchem vydán. Jednou přál maršálu Lefevrovi (čti Lefevrovi) kterýsi přítel štěstí k jeho jménu, a tu maršálek odpověděl: „Zavíďte mi snad? Nuže, můžete to vše mít laciněji nežli já. Pojďte se mnou na dvůr. Tam se vzdálenosti třiceti kroků stílel na vás dvacetkrát a nezašťelil-li vás, je všechno vaše. Jak, nechcete? Nuže, vězte, že na mne stíleli víc než tisíckrát a s menší vzdáleností, nežli jsem se domchl toho postavení, v němž mne vidíte dnes!“

Katolické spolky. Stává se často, že mnohý kněz nechce ve své osadě katol. spolek založit, byť i bylo dosti takových, kteří by si to přáli. Obvyčejné uvádí důvod: „Mám nyní na osadě svatý pokoj, a kdybych založil katol. spolek budu mít buj.“ Na to správně odpovídá „Věstník katol. duchovenstva:“ Kdo jest katolické věci příznivý, ten do boje proti katolickému spolku nepřijde, a kdo jest katolické věci nepřítel, a tím se bojující maší. Ten shnilý mír má mnoho škody katolické věci na svědomí. Dnes více než kdy jindy vládne naší společnosti náboženská lhostejnost a to jest tou nejhorší hlíza a morovina. Nechť tedy nastane katolickým spolkem šílený duch, bude to jen na prospěch dobré věci. A s těmi přáteli, kteří se kněze z ohledů společenských drží jen potud, pokud se o náboženství nezavádí, nechť kněz nikdy nepočítá. Takový mír a takové přátelství dávno za nic nestojí; neboť přátelé tohoto druhu opustí kněze a nechají jej samotného, jakmile jen o prospěch katol. věci savadí.

Co jest katolický kněz. V době, kdy na všech téměř stranách šve se proti katolickému kněžstvu, zajiště charakteristická jsou slova, jež promluvil šlechtický Tomáš Burke. Právě takto: „Kněz je muž, který ve dnech mladosti, když probouzejí se vášně, když přirozenost co nejúspěšněji svých požadavků se domáhá, praví sám k sobě: Přinesu v obět své srdce, své náklonnosti, svůj život, své tělo a svou duši. Koma? Samému Bohu! Ne! Neodchází na poušť, ale odevzdává se ve službu lidem, uchopuje ruce všech, kteří ho obklopují, tiskne jim ruce a upřímně praví: Náležím Bohu a vám. Nikdo není tak zasvěcen jen spásu člověčenstva jako právě kněz, an zasvěcen jest spásu člověčenstva samým Bohem při svěcent! Není nikoho, na koho by celý národ počítati a spoolehnoti se mohl, jako právě na kněze. Neboť, když mor v městech řádí a smrt a ohavnost spustí se sebou přináší, každý smí utéci, a svůj život zachrániti, jen kněz nemůže, ano on nemá odejiti, on náleží Bohu a lidem, svým spolubratřím!“ Hle, toť tedy jest ten katolický za dnešních dnů tak kecovaný, nenáviděný kněz!

Vilém II. — a divadlo. Král. dvorní divadlo v Berlíně ztrácí rok od roku obliby, přičiněním samého císaře Viléma. On chce, aby se brály jenom kusy, v nichž jest hodně kadidla, byť i postrádaly naprosto umělecké ceny. Oceněno berlínské však se již nasytlo těch nezábavných her — a proto přestává dvorní divadlo navštěvovati. Když se při dvorní hostině minulý týden o tom mluvilo, Vilém prohlásil: „A kdyby se to celému světu nelíbilo, jen když mně se to líbí“. Dle toho se může dočkat té radosti, že bude dvorní divadlo navštěvovat jenom sám.

Reklamu dobře dovedou využít majitelé ohromného, amerického cirku Barum a Bailey. Než zavítají na některé místo, zaplaví celé široké okolí svými plakáty — a v novinách nechají otisknout celostranní inserty. A vektuku, ta reklama dělá pravé divy. V Čas. Budějovicích k. př. byli jenom jeden den a vybrali nejméně 70.000 K.

Kojná novorozené italské královské princezny bude šťastnou ženou. Jak italské listy sdělují, obdržel žena ta, selka Magdalena Cieli jako mzdu 150 lir měsíčně a mimo to vždy po 10.000 lir při prvním zubu, prvním slově a prvním kroku princezny Jolanty. Po vykonané službě obdržel kojná 20.000 lir odbytného a doživotní penzi 100 lir měsíčně.

Lištárna redakce.

Hořice. Došlo již pozdě; v příštím čísle!
Nová Ves. Srdečné díky.
Roudná Jee: příliš osobní. Nehodí se do novin.
Dp. P. v S. Bylo příliš dlouhé.

Sbor učitelský činí active pozvání k AKADEMI, již pořádají

kandidátky divního pedagogického císaře a krále Františka Josefa I.
V CHUDINĚ,

ve čtvrtek, dne 20. června 1901 ve slavnostní
síní ústavu ve prospěch chudého jeho žákovstva.

Pořad:

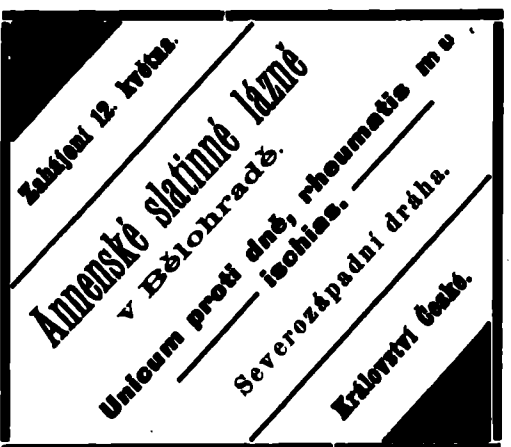
- 1.) Šárka: Živý obraz.
- 2.) „Bůh v přírodě.“ Frant. Schubert. Sbor.
- 3.) „Jeníček a Anička.“ Dvojpěv.
- 4.) „Jen jedinkrát.“ Bohumil Vondra. Sbor
- 5.) „Zastaveníčko v ráji.“ Kaj. Tyla Deklamace.
- 6.) „Salve.“ Jan Keller. Sbor.
- 7.) „Modlitba na Čerchově.“ Eliška Krásnohorská. Deklamace.
- 8.) „Česká svatba.“ Karel Knittl. Sbor.
- 9.) „Hod Bedř. Smetanovi: Živý obraz.
- 10.) „Vínec ze Smetanových oper.“ Fr. Bauer Martinkovský. Sbor.

Ceny míst: Křeslo 1 K 60 h, sedadlo 1 K, místo ku stání 60 h, studentský lístek 30 h.

Předprodej lístků obstará ochotně obchod p. Boh. Keile na náměstí. Kromě toho lze dostati lístky v ústavě u pokladny.

Začátek o půl osmé hodině večer.

(S potěšením zasnamenáváme, že kandidátky vychovávacích ústavů školských sester v umělecké snaze pokračují. Slavnosti v ústavech těch již pořádané nalezly veliké obliby. Z toho již vidět, že žákyň pedagogie nejsou vedeny jen k „pobožnostkárství“ jak mnozí „dobrodinečkové“ tvrdí, nýbrž že zde jest opravdová snaha, všestranného vzdělání jim poskytnouti. Pozn. Red.)

■	kola	Premier	Nejlepší	■	
Nejlepší	The Premier Cycle Co. Ltd.				kola
Coventry (Anglie)					
Cheb a Vídeň VI.					
(Čechy). Windmühlgasse 28.					
Zástupce pro Hradec Králové a okolí:					
František Vodehnal.					
Zástupce pro Pardubice a okolí:					
Vincenc Chomrak.					
■	kola	Premier	Nejlepší	■	

Ph. Mg. B. V. Morávek
Kukleny.
Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.
Doporučuje se co nejlépe.
Josef Štěpán,
závod pozlaccovačský v Pardubicích
opravuje jako i nové stavi
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou za sl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabíjí a vzorky ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od které doby počíná trvá.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: šestý diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské chorrataké výstavě v Záhřebě: šestý diplom. Nejv. vyzn. na vystavené varhany na Národop. českoslovanaké výst. v Praze: šestý diplom 1896 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přisešní znalec c. k. krajakého soudu na Horách Kutných.

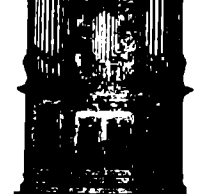
O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

veškerých za nejlepší varhany uznanych soustav co nejdokladněji a v cenách nejmírnějších a opravy a přestavby varhan provede za nejmírnějších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepšímu provedení a péřiletou sárkou a za ceny mírné.

také pravá americká harmonia (Gottage-Organs) jsou na skladě.

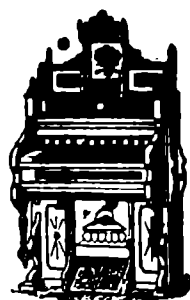
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejřednějšímí cenami vyznamenány.

Cenniky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

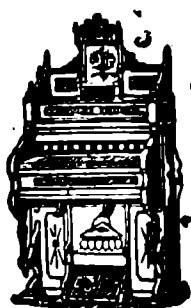
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Dekorační malít a poslacovat
JAN BARTA,
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí čis. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrádní a pozlaccování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejmírnější.
Plán na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozech a příloženými rozpočty.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění ořezávacího; též zhotovuje sochy světoch se dřeva i s kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, poslacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.
8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Nejstarší výroba jemných
Lomnických sucharů,
desertek Karlovarských,
oplatek a mandlových věnečků
v jakosti nedostižné a v lepších kruzích oblíbené.
1 kg. velejemných sucharů . . . zl. 1-20
1 kg. mandlových sucharů . . . zl. — 90
1 kg. dobrých obyč. sucharů . . . zl. — 60
1 kg. mandlových věnečků . . . zl. 1-20
1 kg. obyčejných věnečků . . . zl. — 70
10 kusů trubiček máslových . . . zl. — 50
10 kusů karlovarských oplatek . . . zl. — 50
60 kusů vafle velké zl. 1-
60 desertek plněných zl. 1-
M. Pekárek,
výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.
Illustrované ceníky franko a zdarma.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečná, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Syrové pravé lososové pstruhy

též dozně marinované, dobře upravené, ve vaničkách
od 3 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zasílá
J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

školní $\frac{1}{8}$, $\frac{2}{8}$, $\frac{4}{8}$, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15,
20–80 zl. Violy, čela, basy, citery, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.:
koncertní citra v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 klapků z nov. stříbra
12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 klapků Fis brejle z nov. stříbra 19 zl. Kytary,
mandoliny, hrací stroje. Pouzdro na housle od 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Bubny pro obecní úřady, hasičské a penecenské trubky a veškeré
plechové hudební nástroje za cenu výrobní.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání
po ruce. Objednávky i správy přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Veškeré potřeby pro krejčí a švadleny. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šněrovaček, blůzek a sáster

Ceny nejlevnější.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na talíře,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při bromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez sýdění cen!

JAN VOREL

v Náchodě (království České).

Zboží bronzové a niklové. Novinky
z nepravého kovu v ohni zlatené.

Imitace napodobené pravých věcí.

Brože, řetízky k hodinkám double pro pány a
dámy, náramky, jehly do kravat, náušnice, kno-
šféky k náprsenkám, vroubené nepravými kameny
od pravých k nerozeznání. Zasílá se též na výběr.

Pro včelaře!

Královny za 5 K franko. Roje za
11 K franko. Za živé dodání se ručí.

Včelařský spolek Loučeň.

Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Destaveničko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Díkůvzdání.

V těžkém zármutku, jímž jsme byli z vůle Nejvyššího stížení, byly nám zvláštní útěchou přečetné projevy upřímné soustrasti, jichž dostalo se nám za příčinou úmrtí vroucně milované moji manželky, dotyčně sestry a tety paní

Marie Slukové roz. Dvořákové

měšťanky Kralohradecké,

jakož i za přehojné účastenství při pohřbu jejím, takže máme za povinnost svoji vzdáti za ně všem a každému zvláště své

nejvroucnější díky.

Zejména citíme se díky zavázání: Vysocedůstojnému panu **M. Musilovi**, kanovníku a městskému děkanu, jakož i ostatnímu veledůstojnému duchovenstvu za vykonání pohřebních obřadů, veleváženému panu **M. Okenfusevi**, c. k. dvornímu radovi a presidentovi krajského soudu, veleváženému panu **H. Steinfeldovi**, c. k. místodržitelskému radovi, slovutnému panu JUDr. **Fr. Ulrichovi**, starostovi města a slav. **městské radě** i slav. **obecnímu zastupitelstvu**, slav. **Záložnímu ústavu a úřednictvu**, slav. **správě měšťanského pivovaru**, pp. MUDrům **O. Klumparovi** a **L. Tvrzkému**, jež pečlivě zesnulou ošetřovali, vysoce ctěným **dámám dobročinného spolku**, družkám zesnulé v dobročinění, velectěné rodině p. **Jindř. Jelínka**, za všechny přátelské služby, ctihod. **školským sestrám**, slav. **správě ústavu hluchoněmých**, **všem**, kdo nám osobně, písemně a telegraficky soustrast projevili, všem **dárcům krásných věnců**, milým **přátelům** a **známým** jakož i velectěnému **obecenstvu** jež v tak okázalém počtu naší drahou nebožku na její poslední cestě doprovodilo,

všem „Zaplat Bůh“!

V Hradci Králové, dne 5. června 1901.

Antonin Sluka,
manžel.

Panu H. Richtrovi, majiteli pohřebního ústavu v Hradci Králové, budiž za vzorné obstarání pohřbu náš upřímný dik.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 24.

Ubývání obyvatelstva v horách Orlických.

Národohospodářské myšlenky živnostenského spolčenstva v N—ři.

Každý cestovatel, který pro sáhraví své neb k vůli nalezání pevného stanoviska pro živnostenskou činnost svou již více horských krajin poznal, přesvědčil se, že nedostatek větších ploch orné půdy, nerovnost a kamenitost její, nerozvíjí u žádného národa ponatá náklonnosti, co možná nejdále setrvati na půdě zděděné po otcích svých. I v Čechách jest v mnohých krajinách horských lidnatost a zámožnost obyvatelstva větší, nežli v rovnějších polohách jihu a západu našeho. Průmysl, pracovitost, spořivost a obchod obyvatelstva horského nabývá mu více než dostatečně všechny hmotné výhody, které prozřetelnost Božská poskytlá krajinám jiným.

I půda tak úrodná, jak se jí honosil starý Egypt a Palestyna, může národem každé namáhavější práce se vyhýbajícím v několika stoletích tou měrou vyssátá býti, že pozdějším pokolením ukazuje se býti půdou pouště, jejíž dřívější bohatost a krásu si přítomné lidstvo ani představití neumí. Národové tací rozprchávají se potom buď do všech koutů světa, neb vysílají jednu částku svou v podobě ozbrojených kobyek mezi národy sousední, by si z nich nadělali dostatečný počet otroků pracujících za ně.

Ku takovým národům nenáleží však ani Češi ani ta částka Němců, která jako spoluobytelé našich hor Orlických zůstala vždy věrna katolickému přesvědčení svému a svým zvláštním jazykovým výrazům. Obyvatelé vysokých hor to byli, od nichž se naučili jazyk svůj snadno proměňující obyvatelé nížin německých té tak zvané vysoké němčině; — obyvatelé horských chaloupek slováckých a hor česko-moravských to byli, kterým má Praha co děkovati za nejvíce slov namáhavě sebraných v Jungmanově slovníku, bez něhož by nebylo možno dokázati, že v těžkých dobách národního úpadku tu ještě nějaký života schopný český národ žil, který se osměliti mohl hlásiti se o svou universitu Karlem IV. založenou.

Obyvatelé horských krajin, nechtě si již náležejí ku národnosti kterékoliv, neztrácejí tak snadno svoji víru a lásku k půdě potom svých otců skrápěné, jak se domnívají ti, jejichž bůžek se musí zlatem třpytiti a krvavým mečem stále mávati, aby si naklonil lásku svých věrných otelů a krotiti mohl všechny ty nesčíslné vášně svých — opilých a bojovných otroků, které musí udržovat ve stálé slepotě a navzájem se ničící činnosti, aby zůstal vždy v lesku té nejvyšší svobodomyšlenosti ukrytým, neviditelným bohem svých viditelně bezhlavých otelů.

O národnostním boji, o nějakém pošnování jazykových hranic v Orlickém pohorí za duň našich nelze ani mluvit. Čech se učí německy a Němec česky stejně ochotně a žádný se nebojí o ztrátu svého jazyka mateřského. Ani ty nejpřepodivnější rodinné a krajinářské slovní zvláštnůstky, které žádný jazyk svůj třibící národ do svých tištěných slovníků nepřijímá, horák Čech a horák Němec nezapomíná. On obohacuje jazyk svůj ve škole výrazy novými, kterých užívá v dopisech a při rozprávě s učeními měšťáky, ale nejdražší mu slova starého otce svého a matky své beze změny svého bydliště zapomenout, to jest mu věcí nemožnou!

Že obyvatelstvo hor Orlických pilné jest a pracovité, o tom se každý náš host velmi rychle a snadno přesvědčí. Tu vidí na jaře a na podzim něco, co se rolníkům v kraji ani ve snu nikdy nezdálo, totiž orání a vláčení příkrých strání, na nichž by žádný těžný dobytek již chodit neuměl, pomoci do pluhu a do bran zapřažených mužů žen a dětí! I v našich chaloupkách dosud ještě klepající starodávné tkalcovské stavy jsou toho svědkem, že chudší obyvatelstvo hor Orlických rádo se uspokojí s každým dost malým výdělkem, který je nenutí opustiti svou domovinu a ten poslední zbytek svého rodinného majetku přenechat rukou cizím, které by si ho neuměly dostatečně vážit.

Bezpečnost majetku jest zde tak veliká, že obdiv vzbuzuje u každého cizince, který si povšimne, jak mnoho tu věcí leží neuzavřených, kolem tak mnohých po různu stojících stavení, z nichž se skládají naše obce venkovské. Mnohý zámožnější kupec z kraje, který se tu stane majetníkem nějaké usedlosti, a ještě neví jak daleko se svou důvěrou na počtívat a svědomitost všech svých sousedů

jíti smí, někdy snad spozoruje, někdy snad ani nespozoruje, že se mu stratila nějaká maličkost. Tu však mezi svým majetkem spatří nějakou věc, na kterou se nemůže ani upamatovati, jakým způsobem by bylo možná, že se dostala mezi věci náležící jemu. — Žádný se k ní nehlásí! — Když se pak takové případy opakují, a on pozorováním svého okolí pozná, jak umí svatá zvěř působiti mezi katolíky horskými, tu konečně pochopí ten hluboký smysl prstonárodního pořekadla zdejší krajiny: „Pořádnému člověku se nic neztratí!“ Tu pozná, že zdejší lid počítá i s věčností! On neztratil dosud víru, a neztratil také úvér, který se mu poskytuje často v míře hojnější, nežli to rozvášněnější živnostníci mezi námi schvalují.

Továrny mnohých zemí zasypávají nás svými lákavými nabídkami tak, že kdyby jsme jen polcevičku jich přijali a zaplatili, byli by jsme v krátkém čase hotovými žebráky. Co zkušený a dobře počítající starší obchodník náš nepřijme, to nabízí se nezkušeným rolníkům a chalupníkům, aby zřizováním si nějakého domácího obchůdku prý si něco přivydělali, an úřady jim v tom žádné nepřekročitelné meze nekladou. Tím vzniká tolik novopopených obchodníků mezi námi, že mnohostrannou nabídkou zdánlivě laciného zboží, chudší obyvatelstvo našich městysů a vesniček sváděno bývá ku přepychovým koupím, které je v krátkém čase připraví i o ten poslední zbytek rodinného majetku a z nich se stanou stěhující nádeníci tovární.

Poskytováním úvěru svědomitým katolíkům, kteří si ještě nějakého rodinného jmění zachovali, nepřijde továrník ani o haléř. Ukrytím svého zboží pod střechami domů a chaloupek svých důlníků, uspořídá vydaje na rákladná skladiště, které by pozornost finančních úřadů a po případě také i věřitelů na se obracely a pochybou učinily některou výhodu, kterou mu poskytuje každé dobře střežené tajemství jeho knih obchodních. Všecko nebezpečí, poplatky assekurační, dávky zemské, okresní a místní, svalí se na bedra úvér přijímajícího. Zadluženost knihovního majetku u nás stále stoupá a tím i počet obyvatelstva počíná ubývati.

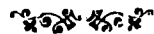
Čím se honosily před šedesáti lety hory severních Čech nad horami východu? Krásných skal a mohutných kmenů rozsáhlých lesů bylo na obou stranách stejně mnoho, zalidněnost byla na obou místech stejně veliká. I občanské ctnosti českého a německého obyvatelstva Orlického nebyly a nejsou dosud méně cenné, nežli občanské ctnosti Němců severních. Svěpomoc se na obou místech stejně ozývala a pracovala, ale na severu byla vlivem silnějších činitelů stále podporována a živena a na východě podobným vlivem stále zdržována a ničena, tak že ani rok 1866 všechny tu spolupůsobící strany nepoučil, co umějí cesty, pohraniční hory protínající při nedostatku cest vnitřním potřebám země sloužících, které by v nevelké vzdálenosti od země sousední rovnoběžně s hranicemi vedené byly! Proč není na českém východě možné to, co se na severu způsobem hravým provedlo?

Kdyby se vystavěla z počátku jen úzkokolejová dráha spojující Kyšperk, Nekoř, Klášterec, Žamberské lesy, Rokytnici, Ouřim, Hrádek s Náchodem, zvedl by se domácí průmysl náš tak, že by nesloužily naše hlavy a ruce více zámožným cizím a v krátkém čase narostlo by této dráze tolik křídle, že by později velmi snadno určiti se dalo, kudy by jíti měla též potřebná tu dráha širokokolejná. Především křídlo od Nekoře a Klášterce pod Žamberskými lesy ku Bartošovicům a Kronštatdu vedoucí by bylo tak výhodné, že použitím přebytků síly divoké Orlice s velmi malým nákladem by se tu dala postaviti dráha elektrická, která by spojovala Bartošovice s výše ležícím Kronštatdem i s Kyškem a Žamberkem a beze všech velkých nároků na pomoc státní dříve provedena býti mohla, nežli nákladnější část strategicky vedlejší tratě od Rokytnice přes Ouřim a Hrádek k Náchodu.

Nevelkým nákladem a svorným spolupůsobením všech majitelů lesů a živností, na pravém břehu divoké Orlice mezi Kronštatdem a Žamberkem položených, obohatili by jsme se svou vlastní prací tak, že by nám nebylo zapotřebí děti naše snižovat ku nevlastenecké práci toulající se továrních úředníků a dělníků, sloužících kapitálům cizozemským!

Tu čeká věčná práce na naše odborníky! Tu jest čestné místo pro vlasteneckou činnost našich poslanců! Zvláště na jaře jest přebytkem tu vodní síla tak veliká,

že by i ty nejtěžší suroviny našich hor Orlických, kterých nyní cizozemsko používá, obráceny býti mohly ve prospěch našeho průmyslu domácího.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. června 1901. 1 hl. pšenice K 12.60—13.30 žito K 11.40—12.40, ječmena K 8.60—9.60 oves K 6.80—8.60, proso K 9.50—10.00 vikev K 11.60—12.00, hrachu K 17.00—22.00, jáhly K 19.00 krap K 16.50—24.00, brambor K 1.90—2.00, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 31.50 olejky K 00.00—00.00, lněného semene K 18.50—21.50 100 kg. žitných otrab K 12.00, pšenice, otrab K 11.50, 1 kg. másla K 2.30—2.60, 1 kg. sádla vepřového K 1.60—1.76, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hekt. cibule K 12.40 jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—2.00.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

av.-Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně shotovují, též veškeré správy hodiniek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

VŠEM,

která si chtějí osvojití správnost jazyka českého v slově i písmě, doporučujeme právě vyřlou

Novou rukověť
správné češtiny.

Sepsal **Fr. Bartoš. Cena 3 K**, poštou 3 K, 20 h.

Místo každého doporučení uvádíme zde slova, která napsal autor ku konci předmluvy k této knize:

„Podávalo li by se mi vzbuditi tímto spíkem v našem národě trochu lásky a šetrnosti k čistotě a správnosti jazyka mateřského, byl bych za svou práci dosti odměněn.“

K dostání v každém knihkupectví a zejména u nakladatele

Emila Šolce v Telči na Moravě.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v. Syhrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velkém výběru na přání k nahlédnutí franco zašleme.

Nepřepí odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zářivky.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
--	---	--

Velmi řídká příležitostná koupě
čistě vlněných látek na obleky pro pány.

Získav nahodile velmi levným nákupem velkou partii jemné česané vlny, dal jsem z této vyhotoviti novinku pod názvem

„ORLICE“

Cenu látky této stanovil jsem pod úroveň a sice metr na zl. 3.—, na úplný oblek 3 metry za zl. 9 — ač při běžné ceně vlny stála by látka daleko více. Zvláště připomínám, že látka je nejmodernějšího vzoru a ve 3 různých moderních barvách a že tutáž s dobrým svědomím co výbornou jakost doporučiti mohu.

Vzorky od této jakož i jiných látek v bohatém výběru na požádání franko k nahlédnutí zašlu.

První český zasílatelský závod soukromého zboží

Ed. Doskočil v Choceň,
království české.

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery, dřevoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Stále se sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č.

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. a dle požadavků sádkou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, střešními
a vsazením.

Věškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polovoskové, hladké i krásné, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostupném nabízejí
nejlevnější a největší výhod poskytnoute renomovaně, na mnoha výstavách nejčestnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem **Lvem XIII.** vyznamenaná firma :

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
praž. mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou.
Pro nemožnost obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Volectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
smotuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zálohou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti.
Starý závod můj může se vykazati četnými povodnými
přípisy P. T. sákasníků a doporučuje se tedy k zakoupení
a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek
na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť,
svícenů, paciálků, schránek na Nejsvětější, patenek atd.
co nejvíce.

Rakouské kosy překonaly dnes na trhu světovém
veškerou soutěž a jejich vývoz do cizozemské
roste denně. Z rakouských kos byla zase na světové
výstavě v Paříži za nejlepší uznána kosa „Hospodář“
již vede známé „Družstvo Hospodář“ zasílatelský
velkozávod v Hustopečích u Hranic. Ještě tedy dle
soudu nanejvýš směrnatného kosa „Hospodář“ vůbec
nejlepší. Družstvo rozesílá také stejné dobré srpy
z téhož materiálu. Dovídáme se, že kosy „Hospodář“,
které těší se v zácné oblibě v Rusku, letos
vyvážejí se i do Anglie pravlasti nejlepší ocele.

Pro chudokrevnost, rheumatismus, dnu, bledňku, lachyzu, skrophulosu, nemoci ženské atd.

výtečně osvědčené, moderně zařízené, slatičné

● LÁZNĚ VELICHOVKY ●
u Jaroměře,

dále lázně elektrické, lodové, jehličnaté, jakož i
masáže za odborného řízení lázeňského lékaře
MUDr. J. Poluňky pro nemoci nervové a míšní.

Půvabná krajina, suchá poleha, romáhlé lesy,
moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace
a stanice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř pól
hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou
čtyřikrát denně.

Říditelství lázní Velichovky.

První královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 21. června 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Kalich či cibule?

V pondělí byl císař pán a král náš v Litoměřicích. To původně české město chtělo se Jeho Veličenstvu ukázat jako „kerndeutsch“ (ryze německé). Spolky české se neměly ani ukázat. Musel pány z radnice donucovati okresní hejtman, aby jim a české škole vykárali místo. Sokolové, že se nesměli ve svém stejnokroji ukázati, nepostavili se na náměstí, ale na své cvičiště.

To se děje v tom městě, v kterém mají na radnici podivnou věž a nevědí, co to vlastně jest. Táral jsem se jedenkrát jednoho vznešeného pána, co si Němci litoměřičtí o té věži myslí. I bylo mi zcela vážně řečeno: Oni si myslí, že to je cibule. Štěstí, že si to myslí, dávno by to bylo z radnice pryč. Ona to totiž není cibule, ale je to ohromný kalich. Je to důkaz, že Litoměřice by'y městem českým. V tom ohromném kalichu konávala se prý tajná zasedání českých druhdy otců města.

S bolným dojmem patřil jsem na tento pomník české — *nesvornosti*. Kalich stal se jak známo znamením rozkolu náboženského ve vlasti naší a jest jím až posud. Bohužel ani z daleka nenapadlo husitům, že právě „kalich“ bude znamením našeho úpadku, ba skoro naší smrti. Z počátku ovšem utíkali Němci před vojskem, na jehož černém praporu byl vyobrazen rudý kalich. A po dnes se hledí na husitství jen z tohoto stanoviska. Ale přece zase jsou dnes mnozí mezi námi, kteří — ať i nejsou rozhodnými katolíky — změnili valně náhled svůj a litují velice bouří a rozkolu, jehož znamením byl kalich. Předně proto, že kalich se stal znamením děsných válek občanů — boje bratra proti bratru, který seelabil národ náš a zpusťoval vlast naši. Ale pak hlavně proto, že pod znamením původně jen husitského — a to tedy jaksi aspoň částečně českého toho kalicha dralo se sem za sto let po Husovi evangelictví *německé* a to tak děsnou měrou, že celé krajiny naše staly se německými. A právě ten ráj království našeho od Litoměřic až k Děčínu ztracen pro nás protestantstvím. Ovšem se sem v 17. století vrátilo zase katolictví, ale jazyk český se již nevrátil. A tak by ani litoměřičtí, kdyby věděli, že ta jejich cibule je kalich, nemuseli ho odstraňovati. Může jim býti zcela vhodně znamením „poněmčování“ vlasti naší.

A v tom znamení poněmčování vlasti naší počíná se právě od lonska zase s větším úsilím boj — prozatím jen duchovní — Čechů proti Čechům. Husitské slavnosti pod vedením „radnic“ budou se zase slaviti a mají se konati silněji a silněji až do roku 1915, do jubilea smrti Husovy. Kdo jen něco málo rozvahy si zachoval, musí toho želeť. Víme ovšem, že kalich s krví Páně a mnohá „radnice“ daleko a daleko jsou od sebe. V pozadí stojí to odvážné neštěstí naše — protestantství. A z církve dosud nevystoupil „katolíci“ myslí, že se jedná jen o posilnění národa našeho. Otročení pastorem mají za svobodu národa! Avšak ani takoví nejsou věřící! Přemnohému je národ a vlast to poslední. Udržení se na čestných nebo výnosných místech, to je dnes ten kalich tak mnohých pánů na radnicích našich. A proto musí se pod jejich záštitou hráti — Bohužel — hra s věcí nejnevětší. Výmluva, že to jest jen národní slavnost, na první ráz se vyvrací, když se nemluví o vlastenci, ale o mučeníku. Je to v kořeni svém štvance proti víře otců našich, proti základu velikosti naší, proti původnímu křesťanství, a to je opět a opět boj Čechů proti Čechům.

A právě za těchto časů vše jiné je spíše žádoucí. Kalich luteránských Němců dere se k nám zase a kalich novohusitů rází jim cestu v myslích Čechů!! Jazyk náš ještě dělí, ale „kalich“ vás dělá přáteli s úhlavními nepřáteli našimi! A myslíte, že si Němci nechají kalich svůj a vy taky svůj? Dějiny učí a radnice litoměřická to hlásá, že sami k tomu slepetou svou pracujete — aby z kalicha do-

stalo se vám — cibule. Nemyslím tu plotištěkou, ale tu, která štípe do jazyka českého. A proto by bylo vhodné k letošním slavnostem husitským rozdávat obrázek nebo peníz. Na jedné straně kalich s letopočtem 1601 a v něm čeští radní páni litoměřičtí a na druhé straně cibule 1901 s panem Funkem, velkoněmeckým pulmistrem tamním. Anebo snad radnice s černým praporem a rudým kalichem s letopočtem 1901, a jak z oken její hledí purkmistr v čamaře a na druhé straně tatáž radnice s letopočtem 2001 a na vrcholu jejím — pruský šišák. Nezamítejte, že přeháním. Kde pak se mohli Litoměřičané století šestnáctého nadíti, že z kalicha jejich bude cibule. Vždyť oni právě se domnívali, že vyhlazní Němce z Čech.

O minulých slavnostech v Praze povídalo se v Praze, že to vznešenému panovníkovi našemu není ani neznámo, ani milo, že „se sem ti ní pastoři přes hranice derou“ a jeden pan ministr z těch, kteří císaře pána do Prahy doprovázeli, pravil prý: Čechy musí zůstat katolickými. Jenže chyba, chybal Pan ministr Körher vyhlásil, že tomu „Pryč od Říma“ nebude se překážeti. A slovo dělá muže! Právě na den Božího Těla vítězoslavně vedral se kalich Luterův do Lanova. Několik cizích pastorů kladlo základní kámen k protestantské modlitebně. Stala se při tom veliká věc. Pan okresní hejtman vrchlabský při tom nebyl. Tím jsou ovšem pastoři na hlavu poraženi, a leknou se toho nesmírně. Nám však se zdá, že byli ještě rádi, mohli volněji smradit pruskou cibulí!

A ještě něco bylo letos při vznešené návštěvě císaře pána pozorováno. Roku 1891 byli pastoři k audienci ve španělském sále uchystáni a přítomni spolu s duchovenstvem katolickým a hned po něm připuštění. Letos byli zvlášť, až skoro naposled, když už židé taky na řadu přicházeli.

Bylo-li to znamením nejvyšší nelibosti, nevím, ale to vím, že se živel protestantský brozně málo hodí do říše — habsburské. Ty vlastizrádné rejdy jistých pastorů jsou aspoň nejčernějším nevděkem k velikomyslnému císaři, za jehož panování dokonáno dílo jejich rovnoprávnosti. Nebylo by divu, kdyby srdce jeho bolně dojata bylo. — Ale kam jsem to zašel? Ba právě. Mám mluvit o kalichu a cibuli, a došel jsem až — k česneku.

Ano, ano až k česneku, jenž vydává vůni, o níž už Tacitus před mnohými věky věděl, když o jistém národu psal, že to jest „gens foetosa“ (národ smradlavý).

Ale od kalicha přes cibuli až k česneku? Jaká pomoc! V Litoměřicích mají na radnici místo kalicha cibuli. A mnohá města česká — velice osvěcená a husitské slavnosti provozující — budou prý mít již co nejdříve na místo věže ohromný česnek. A tomu začínám věřit. Kde „svobodomyslní“ křesťané svým zaslepeným bojem proti křesťu, tomu odznaku katolického křesťanství, hrnou sami peníze, domy, velkostatky do rukou onoho národa, jež pohan Tacitus „ani cititi“ nemohl, tam ať se stkví na radnicích — česnek. Jenže se musí do pamětních knih takových obcí zřetelně zaznamenati, že klerikálové o tohle slavné česneku na radnicích měst českých vztyčení pražské zásluhy nemají.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 19. června.

(Po návštěvě panovníkové v Praze.)

V právě minulém týdnu užila a seznala Praha, co to znamená býti městem sídelním, městem, v jehož středu přebývá zeměpán, císař a král. A byl tedy staříčský panovník bláhově dlel pouze návštěvou, tak již i tato krátká Jeho přítomnost zde celé město oživila a dodala mu lesku, váhy a důležitosti,

jež ochotně uznávali v minulých dnech i ti, kdo je ještě nedávno popírali. Všechna zemská — tedy i ústavovérná — šlechta se sem sjela, vysocí hodnostáři všech druhů meškali poblíže osoby panovníkovy a matička Praha ve svých zdech hostila i pány, kteří se jí jindy schválně vyhýbali. Z toho souditi možno, jak veliký dosah pro město znamená, je-li sídlem panovnického domu a dvora a naproti tomu také možno seznati všechny nevýhody a škody, když panovnický dům s hlavní městem země žádných styků nemá, a když vladař a blízké mu osoby jenom zřídka sem přicházejí. A proto jest zcela pochopitelným vroucí přání všech měst pražských, aby se sem opět vrátily doby odpovídající časům, kdy v Praze sídlil nebožtík korunní princ Rudolf a potom nynější následník trůnu arcikníže František Ferdinand. Císař a král byl o to žádán a žadatelům bylo nejmilostivěji slíbeno, že na tento trvalý styk král. hl. města Prahy s panovnickým domem bude pamatováno.

Dnes Praha svůj slavnostní skvělý háv svléká a po skvělém uvítání a nejdůvěrnějším se sblížení s panovníkem vrací se opět ke svému obvyklému všednímu zaměstnání a snažení. Tohoto důvěrného, přátelského styku s panovníkem Praha nanejvýš potřebovala a sice v nejvlastnější svém zájmu. Různé štvání a nepokojní živlové dovedli to, že politické poměry českého národa uváděny byly ve stav, který rozvoji českých prospěchů k duhu našel. Ze strany českému národu nepřátelské a z kruhů českých, jejichž nešťastná neprozíravost práva na děláni politiky je zbavuje, po leta chráněny byly stíny a okolnosti, z nichž těžili pouze živlové českému národu a říši habsburské zlé ukládající. Těžká mračna, jež se mezi českým národem a staříčským panovníkem za těchto neblahých poměrů nakupila, byla jeho návštěvou Prahy rozehnána a nad českým královstvím nastalo jasno i přes usilí, jež tomu chtělo zabrániti.

Panovník se za neobyčejně dlouhého pobytu v Praze a s podivuhodným při svém vysokém věku zájmem o všechny důležité záležitosti přesvědčil o pravém a skutečném stavu, jak se zde národní, politické, kulturní, umělecké i hospodářské věci mají. Skutečný stav věcí těchto stal se mu nade všechnu pochybnost zřejmým. Praha představila se mu jako pokročilý, eminentně české město, v jehož středu spoločené národnosti jiných při nepatrně jen své dobré vůli mohou požívatí výhod nejpříjemnějšího domova. Přes to, že nečeskému zlomku pražského obyvatelstva, jenž jest mimo to v každém ohledu na kapse českého lidu závislým, přáno bylo, aby se před panovníkem do poslední své nohy reprezentoval, aby domy a byty své podle své vůle ozdobil, ukázalo se, že nečeských živlů v Praze vůči hledně ubývá. Praha ukázala se panovníkovi jako město české, které přes národnostní rozbroje přechází k dennímu pořádku. Český lid, vida tentokrát poprvé svůj obrovský početný vzrůst, vrací se po návštěvě panovníkové ke svému zaměstnání v té naději a s tím uspokojením, že ze žádné strany nebude více o skutečném rázu měst pražských, (jehož nečeský zlomek obyvatelstva tvoří dle úředního zjištění jednak hlavně několik tisíc odjinud příslých sem židů a pak vojenská posádka), pochybováno způsobem, jež by národní cit český musil těžce nésti a dokonce za krivdu pokládati.

Panovník i vláda Jeho viděli v Praze ty statisíce českého lidu, jež příliv venkovanů v těchto dnech zdvojnásobňoval, (tak že lze říci, že v době královské návštěvy Prahou milion Čechů proudil,) jak jest to národ pokročilý, pořádku a pokoje milovný, přívětivý a dvorný. Panovník projížděje ulicemi měst pražských vítán a pozdravován davy svěží mládeže, kvetoucích mužů a pěkných žen, viděl tu mocnou oporu trůnu, již český národ znamená. Krásní duové růžového měsíce června se svou nádhernou pohodou, dojmy ty jenom zvyšovaly, tak, že staříčský panovník pohnut

a dojat vřídlostí, pozorností a láskou Svou zahrnoval každého, s kým do styku přišel.

A ze strany českého lidu uznáno, že politika vzájemného dohodnutí se s panovníkem jest pro prospěchy a pokrok jeho zájmů daleko výhodnější, než-li stanovisko, jež se může státí pramenem nedorozumění, jakými se v posledních letech česká politika potácela. Neblahé ty doby různých hořkých sporů na dlouhé časy snad i ne-li na vždy, přešly a požehnané ty hlavy, jímž se podařilo nyní klidnou situaci ve vlasti naší zakročením svým zjednat!

Dovedeme-li po řadu let klid nynější situace udržeti a průběhem jejím na vlivuplná místa a do rozhodujících úřadů dostati další řadu upřímných a čínorodých našich, jako jsou ti, kteří o nynější zjednání pokoje a snesitelnějšího stanoviska Vídně oproti Čechům mají hlavní zásluhu, potom moc a význam českého národa v říši dojde nepochybně toho uplatnění, jež mu ve správě a v radě její národů právem náleží. Avšak při tom musí každý vážný muž s rozhodností odmítnouti onu nešťastnou krátkozrakost některých našich lidí, kteří spatřují vlastenectví v tom, když pronásledují spíláníma podezříváním ihned každého svého rodáka, který se stane ministrem, biskupem, dvorním radou a vůbec mocným činitelem. To by byla přístě chyba, kdyby se naše celá veřejnost nedala právě cestou opačnou a kdyby ráda nevítila každé povýšení nášince na důležitý úřad, neboť právě v tom spočívá pokrok vlivu a moci národa. Dnes, kdy biskup Čech na stupně trůnu položil vážný výklad českých poměrů a situace pokud se týče hesla „Los von Rom“ a dnes, kdy po tom ministr Čech vede panovníka a nejpřednější členy jeho vlády po Praze a po Čechách, aby se zde všichni přesvědčili o pravém a skutečném stavu poměrů a když bedlivě k tomu přiblíží, aby nikdo nikde nebyl tendenčně nebo dokonce nesprávně informován, nebude pod českým nebem rozumného člověka, který by nechápal a necenil význam toho, co znamenají pro české poměry upřímní naši vlivuplných úřadech a hodnostech.

Proto také chvástává „politika — džbánku“ a naivní slohová cvičení v radikálních novinách po nynějším objasnění poměrů, v něž nastávající zasedání sněmu království českého ještě další intenzivní světlo vrhne, pozbývají své přitažlivosti, ustupujíce konečně politice skutečné, politice úspěchů, politice rozumu. O tom není sporu žádného, že pravda a skutečný zájem musí další kroky českého lidu vésti, že každá nepřísliřnost a každá daremnost, musí býti vyličována a odstraněna, avšak při všem tom musí býti přihlíženo nejprve k tomu, aby si každý zamekl především před vlastním prahem a nechtěl býti soudcem těch, v jejichž rukou jest vlastně právo posuzovati a odsuzovati skutky a nedostatky jeho. —

Z nynějšího objasnění poměrů, jež návštěva panovníka v Praze způsobila, očekáváme objasnění tomu odpovídající výhody pro rozvoj českých poměrů. Spolehnáme, že více neuslyšíme o mrsácní škorpiony, ani o tlačení ke zdi. Máme za to, že tato stanoviska jsou pro vždy u nás překonána. A to znamená pro český lid vítězství v boji, jež po roce 1848 zahájili jeho dědové a teprve za dnešních dnů vidí vnuci červenobílá své prapory postupovati v před na místa, odkud se pořád působilo a vládlo proti nám. Státisíce vlastenců v boji tom trpěli, padlo, půlstoletí prožil český lid v čekání a doufání, že mu nadejde chvíle,

kdy si padne se svým zeměpánem v nárad. —

A to se stalo v těchto dnech! Vzpomínáme mrazivých prosincových dnů r. 1897, kdy na Václavském náměstí v Praze tábořilo vojsko se zásobou ostrých patron v kartuších a s bodáky na puškách, kdy z Dolních Rakous přijela sem četa německých dragounů, kdy po pražských ulicích vytrubováno bylo stanné právo a dále vzpomínáme luzných, rázi plných dnů červenových roku letošního, kdy po Václavském náměstí tom a ulicemi oněmi jel zeměpán vítán a pozdravován statisíci nadšeného českého lidu, jenž staříčkému císaři a králi s nadšením jásal vatříc a kdy stáříčký panovník se zrosenými zraky lidu tomu děkoval, kynul a srdce své mu na vzájem podával.

Sud, kdo je správného úsudku schopen, který se dnů těch jest lepším, pro českou věc prospěšnějším? Netřeba hádati, pro který ze dnů těch bude většina. A proto není více nijak sporným, jaká politika jest pro nás užitečnější a jakých osob a mužů v popředí našich národních, politických a hospodářských zápasů jest nám zapotřebí v Čechách i ve Vídni, na místech důležitých a rozhodných. A politika ta také další způsob našeho postupu — trpkých přesvědčujících zkušeností o hořkosti a nemodernosti jeho opaku máme zajisté více než-li jsme potřebovali — určuje a naznačuje, abychom celému světu nepřipadali pořád jako uvězněná a hlídaná verberka točící kulatou klesci.

Máme za to, že se česká politika octla na správné cestě tvrdé sice skutečnosti, k níž mnohdy třeba mnoho sebezapření a vytrvalosti. A tu nutno, aby z cesty té odstranění byli všichni, kdo se snad z nedostatků jiného zaměstnání hodí vymluvností svou k doprovázení panorámy nebo zvěnce a vzděláním svým k lomcování klikou flašinetu, ale ku provozování politiky potřebných vědomostí, zásad a oprávnění si nijak nezjednali, pokládajíce politiku leda za pohodlný prostředek ke své obživě a obohacení a spolehajíce na to, že se lid dá od nich balamutit a kašparovat.

To snad konečně nyní přestane!

Drobná obrana.

Mučeníci bělohorští. Naše „vlastnecká“ historie pohybuje se pohodlnou, vyjetou kolejí, takže její znalost nevyžaduje na novém pokolení mnoho duševní námahy. Otcové naši ji vtiskli ráz nedotknutelného dogmatismu, čímž zbavili potomky povinnosti kriticky mysliti. Do řady takových „historických“ nedotknutelností náleží též památka „mučnicků bělohorských“, popravených dne 21. června 1621. Každý by z názvů „mučnicků“ soudil, že popravení utrpěli nevinné smrt buď za přesvědčení náboženského aneb za přesvědčení vlastnecké, ale ani jedno ani druhé u zmíněných provinilců neshledáváme.

Popravení pánové netrpěli za náboženské přesvědčení, protože nikdo jich nemutil, aby se víry své nekatolické zřekli, těšíce se svobodě náboženské dle královského majestátu z r. 1609, jehož četřiti zavázal se přesežď i Ferdinand II. Tedy o náboženském nějakém mučnickovi, nemůže býti ani řeči.

Snad popravení pánové trpěli za své češství? To as sotva, protože mezi poprave-

nými byli Češi i Němci, kteří vůbec ani jazyka českého nebyli mocni. Dle zachovaných soudních protokolů vyšetřující komise z dubna r. 1621 lze se přesvědčiti, že direktori Bohuslav z Michalovic, Martin Fruwein z Podolí, Otta z Losu, šťastný Václav Pětipeský z Chýbce a Egerberka výpovědi své složili v jazyce německém. V jakém jazyku vypovídali ostatní, pověděti neumíme, poněvadž se protokoly nezachovaly, ale známo jest, že dr. Jesenský byl Maďar, který český se nenaučil, a že Jáchym Šlik z Holešje vstoupil na popraviště v průvodu německého predikanta M. Davida Lippacha, který i Jesenia připravoval. Rovněž tak známo jest, že polní maršálek „českých“ stavů Linhart Kolona z Felsen — který včasnou smrtí ušel osudu popravených — maje 26. srpna 1619 na sněmu odevzdati první hlas při volbě nového krále, nechtěl tak učiniti omlouvaje se, že není mocen jazyka českého tou měrou, aby hlasování své řádně mohl odvodniti. Tedy ani národními mučnickými nebyli popravení pánové, protože Češi i Němci hy-nuli na popravišti. Ježto ani náboženství ani národnost nepřipravily popraveným pánům zář mučnickou, patrně z toho, že za mučnický nemohou býti považováni, nýbrž za obyčejné velezrádce, kteří utrpěli spravedlivý trest za svou vinu.

Stavové čeští vypověděli zvolenému králi Ferdinandu II. poslušnost, aby svou vlastní stavovskou moc povznegli. Ani prospěch státu ani zvelebení jejich nekatolického náboženství nevedly stavy české k této revoluci, nýbrž kastovní sobectví. Lid český, úpící v tubém poddanství pánů, nabízel se zvoleným direktorům, že bude konati služby vojenské proti císařskému vojsku, jestliže bude sprostěn osobního poddanství, ale tato ochota selaského lidu nebyla přijata, takže lid se bouřil a potíral sám loupeživá najatá vojska českých stavů. Vzpouru svou vedli pánové čeští s takovou lehkomyšlností, že se dal žalostný konec snadno předvídati. Všichni chtěli ze vzpoury těžiti, ale nikdo nechtěl bojovati a nikdo platiti. Když po hodinové bitvě na Bílé Hoře bylo lze klásti ještě tvrdošíjný odpor nepříteli a vymoci aspoň mírnější podmínky smíru, uprchli někteří vůdcové české vzpoury ze země, jiní pak šli se plaziti pokornými prosbami před vítězem místo řádného boje.

Buřičové, kteří nechtěli padnouti za své revoluční choutky na bojišti, musli buď zhy-nouti na šibenici aneb setlíti v šalářích. Nemůžeme tedy pohlížeti s obdivem na neslavný konec schátralé politiky panské a tím méně můžeme gloriolou mučnickostí ověňditi hlavy zbabělých rebelů. Jen trpkost v duši budí červenová vzpomínka na tehdejší schátralé vlastenectví, které slepě připravilo království české o samostatnost. A co zavinilo takovou bezcharakternost a přímo zbabělost bojovníků bělohorských? Nedostatek pevného přesvědčení náboženského, neboť tehda panoval hrozný zmatek ve věcech náboženských a hádky náboženské otrávilý celou českou veřejnost. Že nám novou Bílou Horu strojí nejnovější štvavnice husitské a pruská propaganda pastorská, netřeba ani dokládati.

Jak dlouho ještě budeme posměchem? Smutným zjevem jest zajisté znásilňování menšiny většinou, neboť svědčí vždy o hrubém sobectví většiny. Ale ještě smutnějším zjevem jest znásilňování většiny menšinou, protože svědčí o duševní schátralosti a otrocké

což také císařovna Alžběta učinila. Jak již zmíněno, podstoupili jsme cestu z silné huště mlhy, která se mohla vyrovnati pověstné mlze u Sadové r. 1866. Ve výši však as 1900 m. otevřel se nám překvapující pohled na stranu severozápadní, takže jsme shlédli aspoň část jezera Volfgangského a Měsíčního a nejbližším vncem sousedních vrchů. Použili jsme několikaminutové zastávky Šifberské salaše, abychom dalekohledem uviděli, co se spatřiti dalo. Na to nastoupena zrovna cesta a tu již úplné lysým vrchem, jehož boky zdobily tu a tam nízká klet, sporá tráva a alpské vzácné rostliny; projeli jsme také v této značné výši dosti dlouhým tunelem, poblíž něho odbočuje cesta do malých jeskyň, jež jsouce elektrickým světlem osvětleny poskytují prý dosti zajímavý pohled. Navštívil jsem již před lety avětové jeskyně sloupské na Moravě a postojské v Krajině, proto jsem si nechtěl ani kaziti dojem několika malými kumbálky.

Dospěli jsme posléze na samý vrchol k upravenému a pohodlnému hotelu, jenž může poskytnouti as 100 cestujícím slušné a dosti levné přístřeší. Očekávali jsme onu proslavenou vyhlídku na 14 okolních jezer, na ladný kraj až ku hranicím českým a bavorským; v duchu těšili jsme se na vzácný pohled na věčně posněženou skupinu ledovců Dachsteinských; měli jsme již na přehledné mapě poznámenány všechny vrchy znamenitější a zatím neviděli jsme nic než — mlhu, obromnou, hustou, neproniknutelnou... Nechceme ani očím věřiti, že by nemohlo býti nic spatřeno, když přece náš cestovní průvodce

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná čísta od Fr. R. Skalického.

[Výstup na Šašberg. — Rozhled na Solnou komoru] (Pokračování).

V dobré naději uložili jsme se ku klidnému spánku, jsouce kolébáni tlumeným šumotem podřimujícího jezera. Časné z rána však rozpaky naše téměř vzrostly. Na nebi sice tu a tam jevil se azurový blankyt, ale byly to jen sporé skuliny v šedivé hmotě oblakové. Jezero za to celé bylo pokryto hustou, neproniknutelnou rouškou, takže bys hledal v těch místech spíše jícen sopky než vodní pláň. Ježto však služební personál nás ujišťoval, že mlhy po chvíli zmizí, zašli jsme hbitě do chrámu Páně, kdež již o 6. hod. sloužena byla mše sv. Byla neděle a loď chrámová byla zbožným lidem v těchto ranních hodinách přeplněna. Lid nezpíval, nýbrž modlil se růženec, čehož i mužové silným svým hlasem se účastnili. Bylo patrné, že ani hojný příval vřelých cestovatelů neporušil dosud zdravé jádro lidové. Kostel sám jest velmi pozoruhodnou stavbou v čistém gothickém slohu z 15. století. Zbudován byl na místě vyhořelého kostelíka, jež založil biskup fezenský sv. Wolfgang, jenž v 10. století vedl na jezeře poustevnický život, propůjčiv své jméno obývanému okolí. Dle legendy zachráněn byl sv. Wolfgang na místě nynějšího chrámu od úkladu ďábla, jenž mrštil po světci

otapělosti většiny. Takové snášlivování katolické většiny, provozuje protestantská menšina v Čechách bohupustým štváním ve svých listech proti katolickému náboženství. Vezmi do rukou helvetský „Čas“, „Hlas z Siona“, interanekého „Husa“ a nenalezneš ani jediného čísla, v němž by katolíkům nebylo epiláno tmářů, modlářů, mahomedánů a jinak. Listy tyto tropí si stálý posměch z katolických obřadů, z pouťi, z misalí, z kněžstva, ze sv. svátostí a vůbec z každého veřejného projevu náboženské víry katolické. A vezmi do ruky listy pokrokové n. p. „Osvěta lidu“, „Škol- ský obzor“, „Českého učitele“ a nalezneš že, mezi nimi a listy protestantskými jest nápadná shoda. Všecky nadávky a potupy katolické otiskují zmíněné listy vzájemně, takže jest zde patrna neviditelná třetí ruka, která celou smečku těchto novinářských štváčů účelným a promyšleným plánem vede nepozorovaně k ji- stému cíli. A která jest to tajná ruka? Odpo- věď naleznete ve výkazech podpor pruského evangelického spolku Gustav Adolfové. Účelná práce pro pruského krále vede se chytře pod zástěrou boje proti „klerikálnímu nebezpečí“ a zatím buší se do katolické víry. Štváči tito tvrdí, že bojují proti klerikalismu, jenž zne- užívá náboženství ku zotročování lidu, ale ne- uvádějí speciální případy takového zneužívání, nýbrž obvyklé výkony náboženské jako n. p. procesy, návštěva bohoslužby, pouť atd., prohlášení za klerikální nebezpečí. Před štvá- ním protestantské menšiny bojí se již katolická většina hlásiti se na ulici ku svému nábo- ženství. Tak daleko jsme to v Čechách dopra- covali, že dle úředního výkazu napočítaných 142.586 protestantů terrorisuje 6 millionů ka- toliků. A čím podařilo se tak nepatrné menšině spoutati ohromnou většinu? Cílou agitací a novinářským tiskem! Protestanti mají své úředomělé lidi v každém povolání, v každém věku a dovedou svým myšlenkám získati v širších kruzích pomocníky a dovedou na tisk něco obětovati. Na katolické straně jest mnoho pohodlí a malá obětavost ku katolické- mu tisku, proto začátkem věku dvacátého, octli jsme se v otroctví helvetském a nesmíme již veřejně choditi ani na proces! o Božíh Těle ze strachu, aby si z nás některý novi- nářský uličník v protestantském listě neučinil posměch. Tak daleko to dopracovala naše hni- lobá, která k urážkám jenom stále mlčí. Za- sloužíme, aby se s námi tak zacházelo, neboť s každým se jedná tak, jak si to zaslouží. „Ze všech kletab otročiny, již vás stihl Bůh, nejtrappnější, nejhroznější otrocky jest duch“. (Sv. Čech).

Politický přehled.

Sněm království českého sešel se dne 18. t. m. Nálada byla dobrá — a jenom Wolf a Iro, nepochybně trochu v noci „přetáhli“ — a proto místo do sněmovny — šli do restaurace. Tam je ovšem pro ně vhodnější místo. — Sněm obíral se rozpočtem na r. 1901. Potěšitelným není. Má býti zase zavedena zemská přírůžka na národní školařství ve výši 57 proc. — Zároveň má býti učiněna zemská vypůjčka 6,000,000 K. Náklad na zvýšení platů učitelských obnáší 10 532 462 K. — Z návrhů

vyličeje tak úchvatně vyhlídku ze Šařberka. Ne- věříme očím, čistíme skla dalekohledu, čekáme 5 minut, čtvrt hodiny — avšak nevidíme leč vzácné hustou mlhu a cítíme již v kostech vlhký chlad. Nestývá nic jiného, než zajít do restaurace, sednouti poblíž kamen, v nichž se to- pilo, a pít ze zoufalství drahé víno. Z dlouhé chvíle pročítali jsme podpisy v knize cizinské, v níž podpisů českých nenašli jsme ani tolik, kolik bylo spravedlivých v Sodomě. Pěknou básničku českého učitele touristy, jenž as 2 dny před námi Šařberk navštívil, přeškrtnal neznámý německý fanatik, aby zachránil ohroženou Germa- nii. Nedostatek českých podpisů svědčil buď o tom, že Češové nemají dosti národní hrdo- sti, aby se podpisovali česky, anebo že vůbec ne- cestují mnoho. (Pokračování).

Za † Aloisem Nývtem.

V direktáři (kalendáři kněžském) mám na celý rok předem poznamenána jména osob, jimž gratuluji k jmeninám. U jména Alois četl jsem včera poznámku: Alois Nývt, — jenž již měsíc na hřbitově holohlavském odpočívá a kterému každo- ročně přání k svátku jsem posílával. A dnes slaví svátek poprvé v nadhvězdých výšinách! — Nývt! — Myslím, že celý kraj zná jméno tohoto dobrého stáříčka, na jehož tváři stále jen úsměv kvetl, jehož dobré oko ku konci života svého zlým ne- duhem zkalené, jen láskou zářilo, jehož vysoké čelo neumělo se mračiti . . .

Byl miláčkem kollatury i vikariátu. Holo-

byly podány: O nespravedlivém sčítání lidu v Če- chách, o podporách některým obcím na Žatecku a o zákoně o vodních stavbách. — J. V. císař zaslal místodržiteli král. českého dopis, v němž vřelým způsobem ze upřímné a dojemné projevy oddanosti českého lidu děkuje. — Na stavbu no- vého semináře v Brně, povolila vláda 600.000 K. — Německý ministr války při posledním sčítání lidu upozoroval, že je v německu „přebytek- lidů. Proto honem s nimi do dvojího sukna, pod piklaubny. — V Holandsku po nových volbách budou míti katolíci ve druhé sněmovně většinu asi 14 hlasů, ač v Holandsku jest 60 proc. pro- testantů a jen 35 proc. katolíků. Z toho vidět, jaké výsledky nese svornost — a vytrvalá práce. — V Srbsku zamítlo sborní položku 70.000 franků, na subvenci pro katolický seminář. — Trvání Italie v trojspolku bylo v italské sně- movně schváleno většinou pouze 10 hlasů. — Jak vidět, nepoživá trojspolek veliké obliby. — Čtvrtou dceru porodila carevna ruská Alexandra. Muž- ských potomků carští manželé dosud nemají. — Ve sněmovně zástupců spolkového parlamentu australského bylo uneseno, každou schůzi zahájit modlitbou. — To jest v „neosvícené“ Austrá- lii. U nás v „osvícené“ Evropě zahajuje se leckde rvačkou. — V jižní Africe boj postupuje dále. V bitvě u Wilmanarustu ztratili Angličané 280 mužů — a celé jejich ležení ukořistili Boerové. Lord Kitchener který se chtěl vrchního velitel- ství v Africe vzdáti, byl králem vybidnut aby se- rval — ať to již dopadne jakkoliv. Boerové prohlásili, že jsou dosti silnými, aby ještě aspoň dva roky vydrželi válčiti. Za to ale Anglie jest nucena v době nejbližší učinit mír.

Z činnosti katol. spolků.

Křesť. sociální spolek v Kněžské u Král. Městecku konal v neděli dne 16. t. m. veřejnou schůzi lidu, která byla velice četně navštívena. Schůzi zahájil místní dp. farář Němeček který také za před- sedu schůze jednolhasně byl zvolen. Zapisovatelem zvolen vlp. Šitina. Hlavním jádrem schůze byla před- náška redaktora „Obnovy“ p. Prosečského, který v dlouhé, přes dvě hodiny trvající řeči působivě po- jednal o tematě: „Církev a politika“. — Přednáška učinila na všechny účastníky veliký dojem a byli bychom rádi p. řečníka ještě déle poslouchali neboť jeho jasný sympatický způsob řeči, zajímavé důvody opírající se na historii, to dovede každého udržeti v stálém napjetí. — Jelikož volných návrhů nebylo, pokračoval pan farář ardečnými slovy p. řečníkovi a schůzi ukončil.

Z Lemnice n. P. Spolek náš sděrně kráčí ku předu. Dne 22. dubna pořádkem Zeyerův večer, dne 20. května konána schůze členská, při níž p. J. Kozák přednášel o počátku a konci světa, jak nás o tom poučuje věda a víra a reagoval také velmi pěkně na „čistě vědeckou“ přednášku o též tematě ve spolku jiném proslavenou. Večer oživen našim spol- kovým triem, jež zahrálo několik láskových čísel z Bethovena a skončen veselou scénou již pěkně před- nesli pp. Sucharda a Haranba. Předšlou neděli dne 16. června ochotně zavítal k nám dp. Josef Vomočil, kaplan Jičínský a přednášel o tom, co viděl a zažil v Italii. Promluvil nejprve o Římu a jeho památkách pohanských, pak slovom úchvatným líčil Řím kře- stanský — katekomby — Vatikán — slyšení u sv. Otce. — Po malé přestávce zavedl nás do Neapole a na Vesuv a líčil místa ta tak zajímavě, tak plasticky, že každý takřka cítil se unesena v ty dálné krásné kraje. Byla by ovšem přednáška tak krásná a zají- mavá zasluhovala více posluchačů — ale za to měl pan řečník posluchače vděčné, kteří dlouho na počitek, jež přednáškou svou jim připravil budou vzpomínat.

hlavy v něm měly pravého otce a proto se mu chudinkovi odtud nechťlo. Bylo to prošení a do- tazování, když před 3 roky se proslechlo, že ho- lohlavský pan děkan půjde do pense k svému bý- valému kaplanu, nyní faráři kdesi u Prahy. Ale za 45 roků kněžské horlivé služby na vinici Páně byla mu nabídnuta královská odměna 500 zl. Bylo to ovšem tenkrát dle staré měny, dnes na koruny počítáno, by měl jednou tolik. Ale dobrý stáříček nereptal — dal se uprositi od osadníků a pense nepřijal — aspoň země mezi svými.

A zemfel! — Zemfel mezi svými dětmi, které si odchoval, vždyť v Holohlavech byl dě- kanem plných 25 let a též jako kaplan hned po vysvěcení r. 1846 nějaký čas tu působil. Z Ho- lohlay poslán byl za kaplana do Vrby u Po- děbrad, pak do Poděbrad, načež stal se farářem v německé osadě Bělé (Bieley) a Vel. Zdobnici na Rychnovsku. Odtud povolán byl na místo prvního svého kaplanování do Holohlav, kde působil 25 roků jako děkan, 6 roků jako vikář okrsku jaro- měřského, kde také slavil r. 1896 své padesátileté jubileum kněžství. Zemfel mezi svými dětmi — otec laskavý — a že otcem byl své kollatury, o tom svědčí láska chudiny i bohatých, prostých i vznešených, láska všech osad přifařených. A že ho rádi měli dokazuje jeho čestné měšťanství ve všech snad přifařených obcích.

Zemfel dobrý tatíček, a jeho děti, ba celé okolí spěchalo, aby se rozloučilo s tím dobrým stáříčkem. Viděli jsme při pohřbu na 32 kněžů z blíže i z dále, mezi nimi vsdp. kanovníka J. Bartáka, který v dobrém přátelství se zesnulým žil a dle přání jeho kondukt vedl a přítele svého

V Počkách u Nebovic bude přednášeti v katolické jednotě dp. Jan Černý katecheta z Hradce Králové o tematě: „Kdo rozřeší otázku sociální“ dne 28. června t. r. o 4. hod. odpovídá.

Zprávy místní a z kraje.

Úmrtí. V Hradci Králové zemřel v noci se vše- rejška na dnešek vsdp. kanovník Šrůtek. Pohřeb konati se bude v neděli odpol. — Podrobnější správu přístě.

Audience zástupců Hradce Krá- lové na hradě pražském. V pátek dne 14. června 1901 byli na hradě pražském od Jeho Veli- čenstva přijati ve slyšení zástupcové města Hradce Králové a sice starosta p. Dr. Ulrich, náměstek sta- rosty p. Viktor Weinhenget a městský radní p. Jos. Pilaáček. Přijetí bylo velice milostivé. Jeho Veličenstvo projevil své potěšení, že mu byl tlamočen hold věrné oddanosti našeho města. Zajímaje se o jeho vývoj, zejména o postup prací demolačních a usnávaje vřidné velikost obětí, které město rozkvětu svému přineslo, ujistil císař a král nás, jemaž podán byl pamětní opis o nejbližších potřebách města, zástupce jeho všemožnou milostivou podporou.

Z Hradce Králové a nejbližšího okolí bylo v Praze při návštěvě císaře 480 účastníků.

Dlecesní jednota cyrillická v Hradci Králové za účasti koncertního houslisty, pana c. a k. kapelníka V. Riepla, a kapely c. a k. pěš. pluku č. 47. pořádá v sobotu dne 22. června o 8. hod. večerní ve velké dvoraně „Adalbertina“ na rozloučenou se svým zakladatelem a předsedou, vys. důst. panem ar- ciděkanem Th. Dr. Josefem Mrštíkem budoucí večer. Diriguje: Dobroslav Orel. U klavíru profesor H. Doležil a finanční rada Dr. A. Šimek. Pořadí: I. Oddělení. 1. Rossini: Overtura k opěře „Vilém Tell“. Orchest. 2. Rubinstein: Sonata op. 13. (I. věta Moderato con moto a IV. v. Finale). Houslové solo s prů- vodem klavíru přednese p. Vilém Riepl. 3. Novák V.: Zakletá dcera. Ballada pro smíšený sbor a klavír. 4. Wag- ner: Finale z opery „Lohengrin“. (Orchestr). 5. a) Grieg E.: „Vypnutí“, solová píseň. 6) Smetana: Za hory slunce zapadá. Dámský trojlhas solový. 6. Dvořák: Slovanské tance č. 3. a č. 1. 7. Blodek V.: Z opery „V studni“ solový kvartet č. 3. 8. Smetana: Fantasie z opery: Pro- daná nevěsta. Orchestr. — II. Oddělení. 1. Dietz L. d' Arma: Přec, smíš. sb. s průvodem houslí a klavíru na slova Jar. Vrchlického. 2. Novotný J.: Ohlasy z hájů moravských. Solový kvartet dámský s průvodem klavíru. 3. a) Kaiser: Sen krále pleau. b) Komzák: Perpetuum mobile. Intermezzo pro smyč. orchestr. 4. Novák: Zazu- lenka a Dobrá rada. Písničky s průvodem. 5. Smetana: Přiletěl vlaštovičky, ženský trojlhas. 6. Riepl: Kouzlo lidsky. Valčík. 7. Komzák: Směs z českých písní orchestr. Vstup mají zvaní členové a jimi uvedení hosti zcela bezplatně — při restauračním zařízení stolním.

Obecná kuchyně v Hradci Králové konati bude valnou hromadu ve středu dne 26. června t. r. o 8. hodině odpoledne v místnostech spolkových.

Spolek „Alliance Française de Hra- dec Králové“ odbyval dne 12. t. m. ustavující valnou hromadu v Grand hotelu v místnostech spolkových. Po zahájení předsedou zat. výbora panem prokuristou Jiřím Tolmanem a vysvětlení, jak a kde myšlenka, zříditi franc. kroužek v Hradci povstala, schváleny jím vypracované a místodržitelstvím schválené sta- novy a přikročeno k volbám. K návrhu předsedajícího zvolen předsedou říditel filiálky rak.-uh. banky pan Dr. Boh. Jířík, místopředsedou pan Dr. Leop. Baták, jednatelem p. Jiří Tolman, pokladníkem p. Stejskal, korrespondent, do výboru slečna Zdenka Gabova, pp. Dr. J. Hruška, prof. a Valeš jr. obchodník semeny. Náhradníky pp. Dr. Šimek, prof. Racek a V. Beran. Revisory pp. Pátek, disponent a Jos. Fér. Výbora uloženo připravit program večerůk pro zimní sezonu

pochoval. Viděli jsme zástupce úřadů, c. k. okr. hejtmána, c. k. okr. inspektora, továrníka Čerycha, úřednictvo — ba i ředitel velkostatku rychnov- ského p. Včelák, přítel zeměřel z dob, kdy on v okolí Rychnova působil, přišel, aby ku hrobu ho doprovodil. Viděli jsme nesmírné zástupy lidu, které ani prostora chrámová v sebe pojati nemohla, a každý chlel ještě jednou viděti tu dobrou tvář, a slzou skropiti rakev jeho. V pravdě loučily se děti s otcem. Ten plač na hřbitově mluvil řečí nejlepší o lásce, než vybraná slova. Bylo to tklivé loučení!

A dobrý stáříček cítil, že dny života jeho sečteny jsou, proto sám rozloučil se svými dětmi.

Poslední čas nemoha choditi na obvyklou procházku, objednal si vozík pro nemocné a dával se na něm voziti — a tu rád porozprávěl s osad- níky a přispěl kde mohl radou, potěchou i skutkem. Jakoby cítil, že hodinka jeho blízka jest, v sobotu dne 11. května uvečer dal se ještě naposled voziti po svých známých a dojemně se s nimi loučil. . . A v neděli na to jeho šlechetná duše s Bohem dala osadě na vždy . . .

Zapadly hroudy — zaduněly o rakev — a každý ten úder jako rána hřeb do srdce tlukoucí. — Za zvuku písně „Kde domov můj“ a za hla- síteho pláče přítomných zavřel se hrob nad do- brým otcem duchovním. Ale památka na dobrého tatíčka — šlechetného kněze tak brazy nevymizí ze srdce oveček svěťených . . . Odpočívej v po- kujil . . . — Č.

ještě počnou dle stanov, ke konci září; budou se ob-
bývat francouzské přednášky, rozhovory, křesťanské zpěvy
a hudbu, po případě i recitace neb divadelní kusy.

Balon svládního druhu sestrojil a v úterý
u městské plynárny v Hradci Králové použil zdejší
pan professor Hron. Balon má tvar slona a obecnost-
stvo, které přítomno bylo s napjetím čekalo jak
„slon bude lítat v povětří.“ Ze sem tam padly vše-
líjaké vtípy, netřeba zvláště podotýkati. — Ale „slon-
na“ se zajiště nechtělo do mráček vstoupit a proto,
což se vznášel asi na 70 metrů praskl — a vrátil
se zase mezi smějící se obecenstvo.

Pohřeb. Ve středu konal se v Hradci Král.
pohřeb pana Josefa Putrého, inženýra c. k. státních
dráh v Praze. — Mrtvola byla z Prahy do Hradce
převážena a z nádraží na hřbitov na Zámeček za ve-
lice četného účastnictví lidu dopravena.

O slavnosti Božího Těla v Dobřenicích
se nám píše: Nebyli jsme vskutku dosud svědky
v naší tiché osadě tak imponujícího průvodu při
Božím Těle, jako právě letos. Vše tak ladně spo-
řádáno, takže oko diváka a potěšením patřilo
na tento vsorný pořádek. Zde opět se ukázalo, co
dovede dobrá vůle osadníků a horlivost duchovního
správce. V té příčině vyniká náš dp. farář Augustin
Novák, který v krátké poměrně době svého působení
na zdejší osadě získal si sympatií nás všech. Kdo-
koliv zavítá k nám a navštíví chrám Páně, chvalně
vyslovuje se jak o čistotě a výdobě těchto, tak o
krásném zpěvu církevním, o němž opět zásluhu má
oblíbený náš p. řídící učitel K. Bič. O každém téměř
velkém svátku máme zde slavnou zpívanou mši sv.
a asistenci, což ovšem dříve nebývalo. Vše to napl-
ňuje nás radostí — a jsme dp. farář za to vděč-
nými.

Dva nové kříže postaveny byly v obcích
Lubná a Sebranicích u Litomyšle. Slavnostní svěcení
křížů těch konalo se v neděli, dne 2. t. m.

Obnova sv. misie v Nekoři vyvolala
se nad očekávání znamenitě. Bylo skoro 2000 komu-
nikantů, mužů přes pět seta sta! Práce misijní
Tovaryšstva Ježíšova dpp. Zimmerbuka a Ostrčilka
měla účinek v pravdě obdivuhodný, začal jim tuto
veřejně voláme: Zaplať Bůh za všechny práce a ná-
mahu na osadě naší! — Zaráží nás jen ten zjev, že
několik pánů, kteří před 2 roky se všichni činně sv.
misie účastnili a svaté svátosti přijali, letos se
úplně spásně chovali, ač jsou živi z peněz poplat-
níků katolických a stýkají se jen s katolíky, což se
za to stydí? Stydí se snad za to, že katolíky vůbec
jeou? Inu bláhá bázeň před soudruhy, co? Charaktery?

Pouť do St. Boleslavi. Dne 7. července
o 1 h. 46 m. odpoledne vyjede vlakem z Jilemnice ju-
bilejní procesí do St. Boleslavi; pouťníci mohou při-
sedati ve všech stanicích. Do St. Boleslavi přijede se
o 6 h. 27 m. večer, odkud povede se průvod do sva-
tyňské mariánské a pomodlíme se litanie loretánské.
Druhý den vykonají si pouťníci sv. zpověď, o 8. hod.
bude mši proslulý kazatel vdp. P. Alois Jemelka há-
sání a ndp. biskup Kalous má sv., při kteréž kajco-
nici přistupovati budou k stolu Páně. Pak podá se
zarážející obraz Božího k polibení. O 10. hod.
povede se jubilejní průvod do svatyně sv. Václavské,
vykonají se jubilejní modlitby a následovati bude u
oltáře sv. Václava mše sv. Po 2. hod. odp. sejdou se
pouťníci opět ve svatyni mariánské a po obdržení po-
žehnutí nastoupí cestu zpáteční; vlak vyjede ze St.
Boleslavi asi o 3. hod. Lístky vydávati se budou na
stanici od 30. června.

Na stavbu kaple v obci nábožensky smí-
šené Horních milostivě věnovali: J. B. M. nejdp.
Eduard Jan Nep. Brynych 20 K., velelúst. p. Tomáš
Střebáky, vikář z Mikulovic 100 K., dp. Václav Bar-
těk, farář ve Zdechovicích 80 K., dp. František Jen-
ček, farář v Chotanicích 20 K. Monsignore Dr. Alois
Frýdek, kapit. děkan v Hradci Králové 10 K., vdp.
Frant. Šek Krčeh, děkan ve Sviněanech 6 K.; po 5 K.:
vdp. Dr. Josef Mrstík, arciděkan v Chrudími, J. B. M.
ndp. Dr. Martin Josef Říha v Budějovicích, vdp.
Antonín Suchánek, řídící bisk. semináře v Hradci
Králové; po 4 K.: vdp. Dr. J. Marek kanovník u
sv. Víta v Praze, vdp. Matěj Musil, děkan v Hradci
Králové, vdp. Dr. Frant. Král, prelát u sv. Víta
v Praze, vdp. Antonín Michel farář ve Zbišlav; po
3 K.: vdp. Dr. Anton. Lenz probošt na Vyšehradě,
vdp. Jan Klein, arcikněz v Činčevsi; 2 K.: vdp. Dr.
Fr. Reyl, rektor Borromea v Hradci Králové. — Všem
šlechtným dobrodincům vzdává nejvroucnější díky a
o další milodary co nejpokorněji prosí: Farář úřad
ve Zdechovicích.

Ve farnosti Čermilovské jest 50 odbě-
ratelů „Obnovy“. Kdyby tak všude i ve farnostech
vítali a hmotně silnější byl takový zájem pro ka-
tolický tiisk, pak by jistě katol. snahy našly více
ohlasu a pochopení.

Zakázaná schůze. Vefejná schůze lidu
měla se v neděli pořádat v Týništi n. Orli., kde měl
přednášeti pověstný křikloun Klotác. Schůze ta byla
však okres. hejtmanství v Kostelci n. O. zakázána.

Mladěčeská horečka. Nasledovali jsme
již delší dobu „Národní Listy“ a tudíž nebylo nám
známo, jak lichotivé se o „Obnovu“ smiňují. Ovšem,
přibližuje se 6. červenec, horečka husitská zase v re-
dakci N. L. musí vzplanouti — a když se již všechny
patrony vystřílely, musí se sáhnout za k těm starým,
otřepaným frásím, které se již ve fabrice Nár. Listů
vyrobily. Na malicherné a směšné útoky, které proti
některým lokálkám v „Obnově“ jsou namířeny odpo-
vídati, by bylo zbytečno. Máme N. L. zase povídati
to, co jim tak často již bylo řečeno, že totiž jako to-
noucí stábla se chytá, tak i sbankrotělým N. L. jest
každá sebeopatrnější příležitost vhodnou, aby zase
tu „protiklerikální“ písečku si mohly saspívat. —
Taková jejich odozva, „Šípy“ mají ve svých sloupcích

blbě rýmovavky, a nichž některé věnují se „vzácné
ochoty“ také „Obnově“. Podáváme jen jednu ukádku
z „duchaplňného“ toho listu: „A Obnova Brynychova,
zásadnou moc v sobě chová, kdo chce být plně
zdravý, ten nalezne u nás pravý elixir, mudrý há-
men — musí však být hlupák-amen.“ — Tohle se
„Šípům“ podařilo. To by se jistě aspoň nějakému jar-
marečnickému knipletáři hodilo. Vypadá to, jakoby
takové „svobodomyšlné“ rýmovavky se vyráběly někde
v putyce — kam ostatně slavná redakce „Šípů“ nemá
daleko. — Za reklamu, kterou našemu listu tím dě-
lají, jsme jim ovšem vděční, vždyť to jest lepší nežli
inzerát. Obyčejně ty útoky „Šípů“ mají doinky právě
opáčné. Kdyby nás „Šípy“ chválily, pak by-
chom to spíše mohli vaříti za urážku!

Hlas z obecnosti. Pan J. Č. z Hradce
Králové nám píše: „Obnova“ přinesla již několikrát
zprávy o vzájemném se „sportu“ anonymních dopisů.
I já, ač jinak do společnosti nechodím a jenom své
rodině se věnuji, nejsem jimi ušetřen. Z nepatrné
maléčkosti, která ani za řeč nestojí, vyvodil poznámý
padouch urážející děj, v němž byly přetvářeny věci,
o kterých jsem neměl ani zdání. Dokud jsem bydlel
v Jiřině měl jsem pokoj a moha říci, že jsem také
a tamnějšího obyvatelstva byl oblíben. Nepravím to
k své chvále, nýbrž jenom v zájmu pravdy. A co jsem
v Hradci, jakobych najednou se stal bídákem, ač
také jinak nežli, než dříve. Mám četnou rodinu, ne-
mohu se věnovati společnosti, nemohu vysedávat do
rána v hostincích jak to snad mnohý ten anonymní
dopisovatel činí, nejsem zvyklým vésti tak „náležitý“
hovor, jak to i v lečterém slušném hostinci spatřu-
jeme — a proto snad jsem v nemilosti u lečterých
těch Hradeckých „fošáků.“ — Takový anonymní do-
pisovatel dovede udělati z cnoti padouchství z člověka
šlechtného nejspíšého hrnce, zkrátka, každý ta-
kový člověk, který se stydí za to co napsal, a proto
se nepodepíše, a jen jedno má na zřeteli, jinému
škodit, podobá se dravci, který svou obět zakašnický
přepadá, aby ji mohl zničit — ve svůj prospěch. Tak
soudím já o anonymních dopisovatelích.“ — Uveřej-
ňujeme bez poznámky.

Nový druh pohlednic ovocnářských vy-
dal dp. farář Ant. Zámeček, t. č. v Prašské. Již
první pohlednice které vydal těšily se veliké oblibě
— a zvláště pro školy, spolky hospodářské atd. byly
zakupovány. Doufáme, že i tento nový druh krásných
pohlednic nalezne všude oblibu. Objednávky vyřizuje
Ant. Zámeček, farář v Prašské.

Výlet do Husinec podniknouti chtěl so-
kolský spolek v J. — Členové se sešli v slavnostní
náladě a pan Dr. V. měl již nastudovanou řeč, kte-
rou v rodišti Husově přednese. Ale nepřednesl. Hned
v první stanici za J. švarní sokolici vystoupili a po-
něvadž vlak několik minut čekal, odběhli si pro tro-
chu káráže do hospody. Ale chmelovina jim šla
k duhu — a oni směřali vlak. Co dělat? „Sokol
vždycky radu má“, sapěl kdosi a vskutku rada přišla.
A šalamounská: „Zůstat sedět — a pít dál.“ Zvolalo
se „Na zdar“ a veselo se to bavilo dále. Druhý vlak
jel až večer. Švarní sokolici vlak do té doby byli
již tak rozkuráženi — že si nikdo na Husinec ani
nepomněl. A když přijel vlak, tu jeden horlivý člen
spolku zvolal: Bratři! Já bych navrhoval, nechme
toho. Bez nás, vlastně bez toho Husince bude ještě
Hus Husem! My mu, chudáky už málo pomůžeme.
Dejme si ještě jednu — a pojedem radši domů.“
Tento návrh byl přijat voláním: „Na zdar.“ — Druhý
den pak ve vinárně Š. sapěl švarní sokolici výsměch,
jehož se jim dostalo.

Revolverový novinář. Již častěji jsme
se zmínili na tomto místě o Hořickém revolverovém
novinář, J. Vlasákovi. Člověk charakteru pochybe-
ného, který se nemohl udržeti ani jako obchodník, ani
jako správce okresní nemocnice, odkud byl vyhnán pro
nepořádky s penězi, „umravňuje“ již několik let Ho-
řický obecnost. Kdo chce být před jeho svrovnými
útoky uchráněn, musí mu nejdříve zaplatit — a tak
se „vykoupiť“. Jinak, byť i byl nejoblíbenějším člo-
věkem jest zasypáván jistými zprávami v „Hořických
Listech“ — dokud se p. Vlasákovi nepodá, totiž dokud
se „nevykoupiť“. Kolik lidí účtyhodných bylo již v „Ho-
řických Listech“ pošpiněno, kolik svárů a roztržek
misi obyvatelstvem tím zaviněno, jak mnoho mravní
náklady zvláště mezi mladý lid vneseno. A tento list,
jehož „čistý“ redaktor bez přestání pro urážky na cti
sadí ve vězení, zvláště hnusným, svrovným způsobem
peal o zdejší kněžstvu, které ovšem neznalo za je-
dinou zachranu prostředek — se „vykoupiť“. Dokud
však hlavně kněžstvo bylo předmětem jistých útoků
Vlasákových, tu se k tomu přidalo, — „svobodomy-
slná“ šuralistika nikdy ani slůvkem zákeřnické jed-
nání to nepokárala a i mnozí Hořičtí páni měli z toho
tajnou radost. Na ovšem, kněz to vyděl, na toho se
může vše nalozit. — Nedávno ale napadl Vlasák
řed. Valentu a tu hned „Nár. Listy“ přinesly dlouhý
referát o bídáckém jednání revolverového novináře
Podivno, že Vlasák napadá nyní také ty, kteří ho
kdysi podporovali a v jeho štváckém řemesle posilo-
vali. Zdá se skoro neuvěřitelným, že se takový štváč
zde mohl udržeti, ale jak to již bývá, že se vyskytnou
všude lidé jímž jest boj občanský a škandální správy
o jednotlivých pravou pochoutkou — a zvláště, jed-
ná-li se v takové správě o knězi. — Ti jistí pánové,
kteří se Vlasáka kdysi sastávali nyní vidí, že si upletli
bíl vlastní sami na sebe. Proto také v „Nár. Listech“
přiznávají: „Mělo se dlouho k jeho řádění a to byla
chyba, protože tím vzbudilo se domnění, že má snad
přece pravdu a každý se ho musí báti.“ — A dále
přikou: Spatné světo by to vrhalo na občanstvo města
Hořic a okolí, kdyby trpělo dále takové štvání a olu-
pování o čest řádých spolupůbanců a to od člověka,
jakým je Vlasák. Komu záleželo na dobrém jménu města
Hořic, na prospěchu občanského života, nechtě koná
svou povinnost.“ — Nuže, dlouho to trvalo, než jistí
pánové zdejší přišli k pravému poznání, ale přišli ko-

nečně přec. — Ovšem, kdyby byl Vlasák pouze na
kněžstvo byl útočil, nestalo by se to nikdy. Vždyť i
zde jest ten pověstný dvojný loket.

Zatčom byl, jak „Hlas“ oznamuje, v Brně 20
letý cestující Jos. Valáček z Opatovic u Hradce Král.

Nález dítěte. Z Drakačovic u Vajvanovic se
nám píše: Dne 11. t. m. kolem 3 hod. ráno byli
obyvatelé domku v Drakačovicích probuzeni plátem
dítěte. Vyšli ven a tu spatřili u svého domku dítě
v pelince zaviazuté, avšak bez opatrovníka! Vzal
dítě do světnice a pátrali, komu náleží. Však nikdo
se nepřihlásil. Záhy s rána rozhlásilo se o tom po
vesnici a okolí, avšak pro dítě si nikdo nepřihlásil
a stopy nějaké po tom, kdo tam dítě položil, nebylo
také lze najíti. Jenom lesní hajný pravil, že viděl
ráno toho dne nějakou ženou osobu jíti lesem
směrem od Drakačovic. Den pak před oním nálesem
viděli lidé jakousi mladou ženčinu s dítětem u Úřetie
a plakala prý. — Záhada tato přihoda jest ovšem
od četnictva vyšetřována a po nasmě osobě, jež
dítě, se týden staré odložila pátráno.

Prodej kofalky. V redakci „Obnovy“
stavili se onedý večer někteří pouťníci Vamberčtí
a vyprávěli: „Noclehy byly drahé a bylo nám zažiti
dosti útrpků a posměšků. Židé nás uváděli do blůž,
židé docela prodávali řázence, obrázky svatých a to-
šky. — Českého nápisu jsme nikde ve Vamberčcích
nenalezli, leč jen u putyk, kde také stálo: „Pro-
dej kofalky! To je jako na posměch. Tak ani
v pouťních místech v Německu není žádný ohled na
ten veliký příval českého lidu, který tam putuje.“ —
K tomu lutno podotknouti: Jest mnoho pouťních míst
v Čechách a na Moravě, kde jako na domácí půdě
lze rovněž tak dobře pobožnost vykonati, jako kde
jinde. K čemu zanášet peníze našim hlavním nepřá-
telům? Když ani místa posvátného se nešetří, aby
se šidovské obchody vzmohly, a nepřátelství Němců
k nám se osvědčilo, pak jest jistě pouťníkům lépe,
když putují na místa, kde naleznou více přátel a Jo-
konalého porozumění, než mezi Průšáky.

V Pardubicích konala se dne 12. t. m.
volba policejního komisaře. Zvolen byl **aktivní nad-
poručík** zeměbraneckého pluku z Benešova, pan Jan
Sedláček.

Osvěta lidu ve veřejném čisle uvádí
„rozhovor“ lidu o „Obnově“. O „prstu Božím“ prý
se zase zmíníme, až někoho, kdo od víry odpadl, —
kopne kobyla. — Pan Hájek patrně si vzpomněl na
jednu lokálku toho druhu, která v jednom pražském
lístě, ne tedy v Obnově byla uveřejněna — ale to
mu nevaří, aby v „rozhovoru“ lokálka tu nepřičetl
na vrub „Obnově“.

Zastřelil se. V pondělí dne 17. t. m. za-
střelil se s revolveru Alois Drabý, 41 letý, ženatý
trubičský dělník zaměstnaný v továrně p. Ant. Pe-
trofa na Brně v Novém Hradci Králové. — Aby si
smrt pojistil, vypil před vypálením rány z hrnčkové
kyseleu sírovou. Má se za to, že příčina zoufalého
skutku byl nevléčitelný rheumatismus.

Z Kolína se nám píše: Byl jsem v sobotu
večer v restauraci Hutlově v Hradci Králové. Pře-
kvapilo mně, že při placení vždy vrchní číšník hostům
řekl: „Pán Bůh naděl.“ — Na Moravě a na českém
jihu sice křesťanské poděkování není v hostincích
zvykem — ale v Hradci jsem tím byl překvapen.
Proto na mne učinilo to tak milý dojem, a zajiště
takový sklepník, který i ve svém zaměstnání používá
zvyků křesťanských a za ně se nestydí, zasluhuje po-
chvaly.

Z Hostinného. Dne 17. t. m. zastřelil zde
zámečnický pomocník Frant. Zeip o rok starší ženu
kovaře Galla, která byla již matkou sedmi dětí. Vrah
pak vypálil si dvě rány do prsu — a těžce zraněn
odvezen byl pak do nemocnice, kde vyznal, že se
s Gálovou měli velice rádi — a poněvadž jim
v láce byly kladeny překážky, že se odhojili zem-
řiti. Dopla, který Gálová zanechala rovněž potvrzuje
výrok zoufalce.

Z Ústí n. Orlel. (Sebevraždy, vodovod,
schůze.) Nedávno dvě sebevraždy rozrážily klid zde-
jšího obecnosti. Starý jeden dělník, už 60letý, oběsil
se z bídy a padoucnosti po mnohá leta stížená sva-
bobná dělnice, asi 30letá, se poděsala. — Nově stří-
zený vodovod městský počal dne 13. června prac-
ovati. Nákladný tento podnik, který značných obětí
vyžadovati bude od zdejšího poplatnictva nestojně je
vítán. Dobrá však a čistá voda bude dojísta milou
všem. Čas to všecko ukáže. — Veliké, strakatými kvě-
tinami moderní secese ozdobené plakáty ohlašovaly
na neděli dopoledne dne 16. června o pát 10. hodině
schůzi, ve které měl řečniti p. učitel Habálek z České
Třebové. Schůze byla navštívena slabě. O pát desátě
bylo asi 30 lidí v prostorném sále hotelu Frimlova,
a teprve o 10. hod. sešlo se celkem asi 120 lidí. Z nich
mnoho bylo socialistů, obojí barvy. Předmět řeči byl
„Národ a škola“. (Přednáška tuto měl p. učitel také
v České Třebové dne 15. t. m. ale potkal se, jak se
nám oznamuje, se špatným úspěchem. Pozn. red.) Pan
učitel neopomenul rýpnouti do klerikálů, že prý dychtí
po nadvládě, jak se prý o tom leckde dočítati lze, a
že církev, od doby vydání školních zákonů nabyla
velkou moc ve škole. — Socialisté, kteří až dotud
mlčeli, slavnostně přivzrukovali. — K těm myšlenkám p.
učitele musí se podotknouti, že je to vroucí přání ča-
sopisectva, kruhům učitelským velice blízkého, aby
náboženství vůbec se škol vyhozeno bylo. Tak by
byly školy ves Boha, právě tak, jako je to ve Francii.
Ale už liberál Julius Simon řekl: „Škola bez Boha,
odchová nám lotry a slozyny“. A co se té velké
moci církve ve škole týče, s tím už dejte pokoj! To
si aroviť myslí pak o té moci církve, kdo ví co. Měl
jste se vyjádřiti urditi, měl jste avšak výrok poctivě
odůvodniti, a věřte, že by každý soudný poslouchav

na to křtí: „To toho je málo“? Církev, jako Bohem ustanovena učitelka národů, nemůže předešle býti lhostejnou k tomu, jak žijí učitelové a jím svěcená katolická mládež. Neodůvodněně bylo již dokázáno, že se církvi jedná nikoliv o nadvládu despoticou, ale o to, aby zákony Kristovy vládl. A to je právě to, co leckterý plátní nechce. A ještě něco. Dobří katolíci vidí to neradi, když se konají schůze v den nedělní dopoledne, protože se tím odvádějí lidé od návštěvy služeb Božích. To bude také jedna z těch příčin, proč schůze dne 16. června slabě navštívena byla. Na takové schůze, bylo by odpovídá, taký čas dost. Tím jste se tedy p. učitelé sdejším obecnostu nezachoval. Ostatně celá vaše řeč směřovala k tomu, aby se učitelství slepšily platy. Přijeme vám zlepšení vašich příjmů, ale na to stouchnutí do „klerikálů“ a církve? K čemu ty otázky? Měl jste hned říci, od vám vlastně běží. Řečník pravil, že podobné schůze teď častěji pořádky budou. Dobrá, uvidíme! A taky si jich všimneme, budou-li za to státi.

Z Třebouchovic. Dne 30. června připadá letos 60leté výročí úmrtí šlechtického vlastence, rodnáka trebechovického Dra. Jana Helda Orebekého. Přineseme příště o znamenitém muži tomto několik životopisných dat, abychom připomněli k uctění památky jeho. V Trebechovicích se pomýšlí v kruzích některých výročí toto oslaviti. Bylo by žádoucí, aby se celé město oficiálně ujalo tohoto podniku a ukázalo, že má v úctě život velikých svých synů.

Ze Lvých pod Libčany. (Dary pro jubilejní kapli ve Lvotě pod Libčany.) Ve své závěti odkázal pan František Šrajr jako první příspěvek na varhany 4000 korun a manželé Píškovi z Hubenice darovaly drahocené korunní v ceně 160 korun, slav. jednota k utváření klanění se Nejsvětější Svátosti oltářní v Praze akvostýn smuteční oltář. Všem dárčům budíž Bůh bojným odplatitelem.

Z Koumle u Dol. Kralovic. Tichá dědinka naše, jež odloučena daleko od kostela, svědkem byla v neděli dne 9. t. ruchu svátostního, neb dvojí konala se u nás slavnost, která předčasně hosty z okolí přivedla k nám. Konalo se v den ten posvěcení nového pěkného kamenného kříže, který mezi lipami takměř kapli tvořícími uprostřed obce byl nákladem této postavě — a veřejně šupní evidenci hasičského sboru místního za přítomnosti 146 hasičů ze šupy dolnokralovické i okolí. Průvod spřádáný z hubnou ubíral se z nádvoří zámku uroz. p. Hugona Biernitze za přítomnosti četných dráček ku kříži, kdež vp. farář Václav Šafránek z Pertoltic ku přítomným nadšeně a vzletně promluvil. Po krásné řeči této vykonáno posvěcení kříže s přiměřenou pobožností. Po návratu průvodu do nádvoří zámeckého vykonáno místním sborem veřejné cvičení k úplné spokojenosti hostů přítomných, kteříž toliko těžce nesli, že s předávkou šupních šupních evidenci toho se nezúčastnili.

Z Petrovic u Kácova. Jeho Veličenstvo nejmilostivější patron zdejšího kostela císař František Josef I. ráčil povolit rozšíření a novou úpravu zdejšího farního kostela a sice úplně na účet své soukromé pokladny bez většího příspěvku osadníků, jímž tím veliké dobrodíní bylo prokázáno. Práce již započala.

Z Uherska. Jak již bylo oznámeno, zemřel zde dne 12. t. m. p. Jos. Hájek, rytíř řádu Františka Josefa, nejednoe kněžského Thurn-Taxiského velkostatků, čestný člen mnoha spolků, osvědčený vlastenec, lidumil. Celý život v Pánu zeseného, jeho působení lze znamenatí slavným písemem pro obec Uherskou i širší okolí. Nemaje sám dítě a máje četné bohatství vytkl si za úkol právě chudinné činiti dobře; v Uhersku zakoupil domek pro chudé rodiny; do Vys. Mýta, rodiště své paní daroval 2000 sl. na chudobinec — jeho ruka štědrá ráda udělala — a starý pán vždy radoval se z toho, kdykoliv chudému mohl pomoci, nikoho necenil. Proto plným právem zasluhoval si název: „Obec chudinný“. Při tom byl dobrým občanským vlastencem, u nějž slova: „vlastenectví, osvěta“ nebyly planými frázemi, ale hmotně rád podniky národní podporoval. Za své veliké zásluhy vyznamenán r. 1898 u příležitosti panovníkova jubilea rytířským křížem řádu Františka Josefa. A až bohat nestydl se za náboženství, dokázal, že náboženství a vzdělanost mohou velmi klidně spolu sloučený býti — plnil své domnělé své povinnosti náboženské, dával příklad na sobě jak svému úřednictvu a služebnictvu, tak ostatnímu občanstvu. — Proto úmrtí jeho vyvolalo veliký rozruch na okrese Vysoko-Mýtském a ku pohřbu tak zasluhovalého pána sešlo se veliké množství jeho ctitelů, přátel a známých. — Pohřeb konal se v 10 hod. v pátek. — Pohřební obřad vykonal P. T. vesp. bisk. vikář a notář Jan Vlach z Luže, za asistence domácího dp. faráře Karla Janáčka a ještě 7 duchovních. Zúčastnili se: Vldp. bisk. notář a profesor M. Dušek z Vys. Mýta. Z Rovné vldp. E. Starý, děkan a vp. Fr. Jirásko, kaplan; z Chroustovic vldp. A. Richter, děkan a vp. J. Oliva, kaplan; vldpp. faráři Vojt. Balcar z Radhoště, J. Habal z Rychmburka. Věrný přítel zemřelého vldp. J. Zeman, farář z Újezda se nedostavil — pro churavost. Po skončení modliteb a provedení spěvu veden impasantní průvod do svatyně; před rakví králův věrný služba zemřelého pána nesa na vkušené černé podušce vyznamenání od nejvyššího panovníka — rytířský kříž, — za rakví králův v hluboký sármutek pohřbení přátelé, mezi nimiž vynikal bratr neobčickův Bedřich šl. s Hájků, c. k. dvorní rada m. sl. ozdoben řádem šlechtě koruny a řádem Leopoldovým. Z ostatních četných hodnostářů pozorovali jame P. T. c. k. okresního hejtmana J. Haase, c. k. notáře Poplera, Dra. Šimáka, vesměs a Vys. Mýta; dále zúčastnili se okresní starosta vysokomýtský p. J. Cejp z Tisovic; zástupcové všech okolních velkostatků, P. T. úřednictvo z kněžského panství z Rychmburka, ředitel p. L. Geisser, účetní p. K. Neuber, p. nadlezní Nikodem, z Litomyšle p. ingénieur Malec, pan důstoj. Karas, přemnoho jiných. Průvod volně procházel špalírem, jež tvořila školní mládež se sborem učitelským a celá spolek hasičský. — V chrámu P. vystoupil na kazatelnu místní farář P. Karel Janek

a slovy od srdce jasnými po násluze ocenil život svěceného pana Hájka, jež vytkl jako pravého vlastence, katolíka, šlechtice, při čemž mnohé oko se zaslzilo. Zajímavé jest, že svěcený pán daroval kostelu při ukončení století 19. krásnou sochu: „Srdce Páně“ a pohřeb se vykonával právě v pátek, kdy se slavila památka kostelní „Největšího Srdce Páně“; i uchopil se tobo kazatel a přál ku konci, aby srdce svěceného se srdcem Spasitelným na věčnosti spojeno bylo. Po kázání slouženo requiem, při němž spěvy precizně provedeny byly sborem regenta choru p. Tamchyny. — Po zápisu „Libera“ a „Do ráje nebes“ — vynešena mrtvola na hřbitov, by uložena byla do rodné hrobky Hajkovské. R. i. p.

Z Křemčovic. Přiznává počasi táhne mnoho turistů do našich hor. Většina jich je z „říše básně Boží a dobrých mravů“, odkud se k nám „kultura“ nosí. Chudáci, kultura po světě lidem vnučí, a pak sami žádnou nemají. Proto se chovají často drze, majíce potkatí katol. kněze, jdoucího k nemocnému, aneb v jiné funkci. Každý slušný člověk smekne, potká-li sluhu kteréhokoli náboženství v bohoslužebném rouchu. Kdepak ale takový „nadhlovák“, ten je nad slušnost povýšen, a teď z toho bude mít pan Goluchowski opletání. Kaplan Voříšek v Maršově dal totiž sjítit národně dvou pruských turistů, kteří die vlastního doznání „ironicky do očí se mu smáli“, když šel k nemocnému. A konec historie? — Ten „hekaplan“ tím bude vinen. — Proud turistů také uesmíro „umravňuje“. V mnohých boudách je přes leto „ženka“ obeluha, jež jen na „diskreci“ je odkázána. Horský lid na to hubuje, ale časem si zvukne, a ztratí ten starý křesťanský mrav, na němž dosud houčevnaté drží. Farář jeden na to kdysi upozorňoval četníka; za odpověď dostal: „Ten člověk musí platit daň, tak se nesmí ve výdělku omezovat. Ovšem, když někomu chybí tabulka na voze, to je něco jiného. Vůbec se to teď v našich horách dívne točí. Jako paron se pracuje z „říše“, aby naši horalé byvše v protestantské omáče naloženi (moření) pro pruský žaludek se stali stravitelnými. Hlavním fedrovatelem hnutí tohoto jsou ve Vrchlabí vycházející „Deutsche Nachrichten“, redaktor Glabischeg — jehož děd asi sotva tak „čistě“ germánským jménem se honoiv. Ostatní listy mu přiznávají. „D. W.“ jsou takofka úředním orgánem protest. pastora. Celá čísla věnována jsou nábož. rozhovorm atd. Kdyby to tak některý katol. list udělal. To by byl hned „orgán pro kostelníky a evítkové báby“. Při tom dělají protestantům reklamu přímo barnumskou, a kydají hanu na církev katol. die receptu jich arcioctce Luthera. Máme protestantů od Broumova k Rokečnici sotva 1% všeho obyvatelstva a ti dělají hluk, jako by byl poměr obrácen. Ten dojem to musí na vzdálenější činit. K tomu si zvou pastory z Německa, před nimiž pak na útky nafkají, až vlastně, katolíci by nálek věsti měli. Na Boží Tělo kladli v Lanově základ k protestantské modlitebně. Pět pastorů z Německa, a jeden z Holandska k tomu přijelo. Slavnostní řeč měl vrchní kons. rada Dr. Dibellius z — Drážďan. Co pak by tomu páni říkali, kdyby tak katolický kněz z Rakouska v Německu něco podobného si dovolil? Zvláště v krajině s 99% protestantů? Vidět zakázali saskému princí Maxovi v Sasku kázati — Rakusana by poslali šupem. Aby ostudu svou zvětšili dali do základního kamene po číle „Österrische Rundschau“, „Deutsch. Nachrichten“, „Trant. Zeitung“ a historii protestantského hnutí v Lanově. Pak si páni na kámen klepli, pronášejíce „kernspruchy“. Nábožné to všechno nebylo, ale jen když to katolíky kloplo. Velice se mi líbilo heslo jakéhos pana „Kulhanek“. Ten byl moc nadšen a proto prozradil vlastně účel celého hnutí, totiž — popohánění lidí. Řekl totiž: „Ohne Juda, ohne Rom, wird gebaut Germania dom.“ Juda znamená volfovcům celou bibli — křesťanství vůbec. Učítel Rohling to ve svém listu „Freie d. Schule“ stejmo a otevřeně vyznává. Po svěcení byl „rodinný večer“, t. j. léč na chytání katolíků. Zpívala se „Wacht am Rhein“, „Bismarklied“ die Mädchen von heute, mlávil drážďanský pastor o lásce k rakouským odpadlíkům, atd. A k tomu všemu měl přijít c. k. okr. hejtmán, na něhož se „D. N.“ zlobí že jim nepřihel dělat k jich vlastizrádnému počínání štáfá. Účastníků bylo při slavnosti die „Tr. Z.“ 3000, die „D. N.“ 4000, die „Tr. W.“ 5000. Kdo má pravdu? Divíme se však různým spolkům, že jich katol. členové šli svou hanu poslouchat. Redaktor Glabischeg horaje pak o „vyšokém mravním výsledku a ceně“ slavnosti. To mu však nevdí v insertní části doporučet: „Kdo svou paní miluje a ku předu přijíti chce, či Dra. B. Bucha: „Malá rodina...“ (Kulha ta přesycena jest nemravností. Poznámka pisat.) Krásná mravnost. Ovšem, Luther musil se „avatbon“ pospíchat sice by byla Kačenka reformátorskou činností Lutrova přilíš „křiklavá“ ilustrovala. Tomu chce snad pan redaktor odpomoci. Než, ke konci něco potěšitelého. Ve Vrchlabí konal sv. missie P. Opitz S. J. (ne ten Wernsdorfský). Účast byla veliká. Nejlépe však demonstrovali Vrchlabští a okolní horalé proti protestantské štvanci při slavnosti Božího Těla. Tolik lidstva na procesi Vrchlabí ještě nevidělo. Glabischegovo popírání a malomocný vzték připadá jako štěkáni na měsíček.

Z Teplíc. (Wekelsdorf). (Svěcení praporu hasičského sboru.) Pěť zdejšího zámožného občana pana Jana Šolce, pořízen byl letos nový prapor sboru hasičského s krásně vyšívaným obrazem sv. Floriana. Když všechny přípravy ku dni svěcení 16. t. m. byly hotovy i sátní kaple s oltářem pro polní mši sv. v zahrádě pana Šolce sřízena, pokusilo deštivé počasí slavnost venku, takže celá odbyta v kostele. Dostavily se sbory hasičské z celého okolí a s nimi množství obecnstva, takže přes všechnu nepohodu byl prostranný chrám Páně vesměs naplněn. Svěcení praporu vykonal tamnější administrator pan Frant. Bílek, kterýž ve svém proslavu poukázal na povinnost hasičského sboru, jež obšaty ve slově „Bděteli“ Po zatlučení hřebů zápis ambrosiánský chvalospěv, jímž (kostelní) slavnost skončena.

Na stavbu kostela v Jeníkově. Dobrotivě darovali: (Pokračování.) Obec Roženič. Pp. Štěpán Jiří s K., Slezák Jan s K. 30 h., po 1 K.: Duben V., Brych V., Tomek J., Tláškal V., Dohnal V.; Rohák A. 60 h.; po 60 h.: Štěpán St., Duben Fr., Duben J., Rejchrt V., po 40 h.; Dohnal J., Kulhánek J., Hladík J., Dohnal J., Duben J., Dohnal J., Balcarová M.; Andryš V. 60 h., Kačírek J. 30 h.; po 20 h.: Slezák V., Andryš V., Cejnar V. Obec Slavětín. Po 3 K.: Pp. Novotný J., Dašek Č., po 1 K.: Tláškal Jan, Dašek A., Mačková A., Chaloupka J., Zvoníček Č., Fabian J., Zvoníček J. 80 h., po 60 h.: Rabiška J., Kubíček A., Trutnovský K., Tláškal Jos., Šubrt V., Hejzlar J., Čihák J., po 60 h.: Zvoníček J., Simon V., po 40 h.: Světlík V., Fejtek Jos., Fabianová Alž., Kirpka V., Čihák Jan, Čihák A., 3 nejménovaní; po 30 h.: Jaklová A., Mňuk J., po 20 h.: Brejtr J., Hronovská Fr., Sochor V., Baše J., Zikmund J. (Pokračování.) Za všechny milodary ardečně díky vzdává a o další podpory prosí Ferdinand Hanousek, děkan v Trebechovicích.

Různé zprávy.

Císař v Čechách. Nadšené přijetí, kterého se císaři našemu v Praze a v předměstích dostalo, nevymizí zajisté nikomu z paměti. Nedělní regata na Vltavě, která přitáhla mnoho tisíc lidí, byla opravdu slavností velkolepou a úchvatnou. — Také v Litoměřicích a v Ústí n. L. byl panovník náš přijat slavně, — jen že někteří Němci přec nedali si užití této příležitosti, aby nevyvěsili velkoněmecké prapory. Císař byl a návštěvou v Čechách velice spokojen. Při odjezdu z Prahy se vyjádřil: „Děkuji za všechno krásné uvítání. Dny zdejšího pobytu strávil jsem šťastně a spokojeně, téžím se opět na brzký příjezd“. Na projevené přání zastupč. českého národa, aby v Praze sídlil některý člen rodiny panovnícké císař projev svůj souhlas a slíbil že se přičiní, aby se tak stalo. Násle nám vyličovati průběh slavnosti — o to se již denní listy dostatečně postaraly. Slavnostem obcoval také náš nejdušejnější velopastýř Edvard Jan Nep. s nímž panovník při dvorní hostině rozmlouval. — Zidovská žurnalistika německá ovšem s nelibostí nese, že tak slavně a srdečně český lid vítal svého panovníka a poněvadž jest v ohledu tom malomocnou, alespoň jizlivými vtipy hledí svou zášť na jevo dáti.

Císařovy dary. J. V. císař a král daroval při svém pobytu v Praze chudým pražským 6000 K, chudým v Karlíně 2000 K, na Smíchově 2000 K, v Žižkově 2000 K, na Král. Vinohradech 2000 K, v Litoměřicích a Ústí n. L. po 2000 K. — Úhrnem 18.000 K.

Reprodukce obrazu „Srážka jízdy u Střezovic.“ který byl také v Hradci Králové vystaven, vydá grafická společnost „Unie“ v Praze.

Manifestační schůzi. pořádk. komité pro úpravu a splavnění Středního Labe od Jaroměřu ku Mělníku v neděli dne 23. června 1901 o 10. hodině dopol. v místnostech velké zasedací síně obchodní a živnostenské komory (Purkyňova ul. č. 6) v Praze.

Sociální demokraté v praxi. Soc. demokrat Fiskálík z Mor. Ostravy býval jako dělník velice horlivým soc. demokratickým agitátorem. Poněvadž si ze všech tří hešel soc. demokratů zapamatoval jenom „volnost“ zařídil si „obchod lidským masem“ (nevěstinec) kam vlékal více nezkušených, mladých děvčat. Tento obchod mu vynesl za 6 roků 60.000 zlatých. — Nyní již jezdí v kočáře, jeho žena jest plná šperků — a na své soudruhy soc. demokraty si vzpomene jenom — s nadávkou a opovržením. Kdyby tak dnes k němu jeden z nich přišel a spustil něco o tom „dělení“ tu by ho při nejmenším — vyhodil. — Tak vypadáji soc. dem. v praxi.

Proti celibátu vystoupila nedávno „Moravská Orlice.“ Že list tento není naprosto kompetentní otázky církevní řešiti, — to zná každý. Ale potěšitelým zjevem jest která duchovenstvo moravské bromadně zasílá novinám veřejné projevy jímž se celibát bře v ochranu. Dává se tím na jevo, že kněžstvo samo nechce, aby celibát byl zrušen, — a ne, jak i u nás v Čechách někteří listy tvrdí, že si zrušení celibátu přeje kněžstvo.

Úprava platů učitelských. Subkomité v zemském výboru přijal většinou hlasů, jak jsme již sdělili, elaborát, který vykezuje základní službu: Na obecních školách zatím učitelé se zkuškou dospělosti 1200 K, učitelé II. třídy na školách obecních (základní služba) 1600 K, učitelé na měšťanských školách (základní služba) 2000 K. Dále naseal se subkomité, aby přídatky aktivní byly jen v místech přes 10.000 obyvatelů, a to v místech od 10.000 do 30.000 obyvatelů 20proc., přes 30.000 obyvatelů 30proc., v Praze pak 40proc. základního služného. Kvinkvenálek má býti na školách obecních šest po 200 K a na školách měšťanských šest po 250 K.

Konkurence. Z Uher se vyvážá do zemí rakouských 21.910.865 metr. centů obilí, luštěnin a mouky (ječmene na př. 3.229.714 q), zeleniny, ovoce i rostlinných částí 2.890.216 q, odpadků 1.399.006 q (otrub atd.), svítekých výrobků 646.862 q mlieka 258.627 q, vajec 220.097 q, tuku 203.632 q, potravin 171.872 q, vína 643.662 q atd. Hlavní konkurenci nám dělá tedy Uhersko a nikoli Amerika, která k nám tak levně dovážeti nemůže.

Také vysvědčení. Do redakce „Weltblattu“ ve Vídni, přišel těchto dnů bývalý spolupracovník listého krajinického listu — a hlásil se za lokálkaře. „Máte nějaké vysvědčení?“ táhal se zástupce vydavatele. „O prosím, svolal nadějný novinář — a při tom ukazoval na modřiny na hlavě!“

Úkaz doby. Vídeňský „Extrablatt“ přináší tento insert: „Kdo mi zapůjčí 400 sl. které nevymutelné potřebuji, tomu se odměním má huska domá svojí láskou?“ po celou tu dobu, než obnos ten zase zaplatím.“ — Smutný to úkaz doby.

Ve Vamberčích, poustám místě mariánském v Kladsku vypukly černé neštovice. Rakousko i Prusko zakázalo úředně procesy!

Cirkus Barnum a Bailey za dvoudenního pobytu v Plzni vybral přes 120.000 K. V Praze pak měl příjmů průměrně 90.000 K denně.

Důležitý časopis. Jak se nám sděluje, bude na Smíchovské vydáván nový illustrovaný měsíčník „Čechie“ za redakce Th.C. Jana Paulyho. Časopis ten jest určen pro naše katolické rodiny, bude obsahem bohatým a vedeným v duchu naší oblíbené sbírky lidové Ludmily. Mimo rubriku zábavnou, která bude převládati, bude obsahovati hlídka dámech a besídku dětskou, zkrátka vše, co by katolické domácnosti s prospěchem působiti mohlo. Takového časopisu, který bude se podobati valice rozšířenému časopisu „Alte und neue Welt“ jsme posud neměli a jest ho tím více třeba, poněvadž anciai. demokraté založili podobný list „Rudé květy“, kterým budou ůtočiti na naše katolice rodiny. Proto jest v zájmu naší katol. věci, aby co možná nejvíce tento časopis byl v našich katol. domácnostech rozšířen. Za tou příčinou žádá vydavatelstvo všechny, kterým na podniku tom záleží, aby adresy těch osob, o nichž by se dalo doufati, že časopis tento odbratí budou, laskavě administraci Čechie na Smíchovské oznamovali, aby časopis ten jim mohl býti zaslán na úkazku.

Neuvoje jsou také v módě mezi divadelními herci. Ovšem, také divadelně vždy dopadnou. Ozhedy se konal podobný souboj v Londýně, kde operní zpěvák Burkhardt protřelil svému soku cylindr — k o-rý byl ale již hodně obořeny. Souboj byl u konce — a pak šli svorně do hospody. — V berlinském městském divadle nastala mezi dvěma herci rozepře — ku které dala podnět jistá dáma. Rozepře ta musela ovšem skončiti „kavalírsky“ — byl souboj. Ale páni neměli velké chuti si nechat provrtat tělo — a proto to odbyli jednodušeji. Dali si před sekundanty po facce — a souboj byl hotov.

Upil se šampaňský. Divadelní manager M. J. Flynn v Chicagu vypil v těchto dnech vešer třia-dvacet láhví šampaňského. Byl odnesen s hotelu do nemocnice Washington, odkud záhy vydána správa o jeho úmrtí.

Jen rychle. V „Kuryru“ uveřejňují se již dlouhou dobu posudky o různých otázkách, které redakce klade. Jsou to většinou otázky pro mladé lidi, o ženitbě, o ubývání snatků atd. Nyní právě otiskují tam „vele důležitou“ věc: posudky čtenářů a zvláště čtenářek, jakého by která chtěla ženicha — a zase jakou by chtěla kdo nevěstu. Vskutku, velice to „důležitá“ čítba pro lidi „Kuryru“ si bře přiklad s šidovského „Extrablattu.“ Což na tom, jaká čítba jest, jen když to lid rád čte. To je to hlavní. Ale něco poučného v těch sáhodlouhých dopisech přece spatřujeme; jest to velká, až horečná honba za ženichy. Jenom se rychle vdát — toť první snaha dosrávající panny. Ať již přijde kdokoliv, jen když vůbec přijde. — Není to již nic uového, neboť i v nejbližším našem okolí spatřujeme zjevy ty samé. Nejdřív je ideálem důstojník, pak, když nějaký rok uplyne panenka sleví, vzala by ráda i nějakého „fóla“ — ale jde to dál — až by ráda vzala i „praobyčejného civilistu“, jenom kdyby ten ji chtěl. — Dostat se pod čepce, to je jedno, jen když bude již pod čepcem. — Tak jedna dáma „Kuryru“ píše: „Pošlete mi ze své zásoby jako rychlozboží na dubírku nějakého ženicha. Ať si jest jakýkoliv atd.“ A jiná: „Jen když bude trochu „fešák“ a bude umět tancovat, vezmu ráda atd. Jak veliký se jeví rozdíl i v tom ohledu mezi dobou dřívější — a tou moderní dobou dnešní!“

(Zasláno.)

Drazí pp. spolubratři roku 1886 vysvěcení!

Letos je tomu 15 roků, kdy posvěcení na kněžství v Hradci Králové, rozešli jsme se do diecése pracovat na vinici Páně.

Navrhujeme Vám: Sejděme se tedy po 14. červenci buď v Hradci Králové nebo v Chrudimi, bychom se uviděli po 15 letech, navzájem se potěšili a k dalším pracem posilnili.

Kdo se zúčastniti mníš, dopiš do 14 dnů podepsaným a udej přání, kde by se měla zamýšlená schůze odbyvati.

Josef Melichar,
farář ve Vratslavi.

K. Janský,
farář v Uhersku.

(Zasláno.)

Živý růženec bohoslovců královéhradeckých hodlá věnovati letos chudému kostelu meščí kalich. P. T. duchovní správa, jež by kalicha toho pro svoji chudou svatyni potřebovala, račiž zaslati žádost dp. dr. Janu Hejčlovi, spiritualovi.

(Zasláno.)

Hrozná neštěstí postihlo dne 3. června t. r. obec Žďár v okrese hejtmantství rychnovském. Dne toho krátce po poledni vypukl neznámým dosud způsobem oheň v čp. 51. náležejícím Janu Kubátovi. Silným od jihovýchodu dmoncím větrem a suchem jsa podporován, rozpoutal se dravý živel a v necelých 10 minutách zachvátil 19 stavení, jež jsouce většinou slamon a šindelem kryta, lehla v krátkém čase popelem. Vše, co rozkácenému živelu v cestě stálo — bylo jím zničeno. Mnozí s ubožáků pokoušeli se sice zachrániti něco ze svého majetku však i to v rukou se jim vzhalo a tak nezbylo jim jiného, než by aspož útekem nejrychlejším hleděli zachrániti holé životy. Mnozí hrozná popálení — nejvíce dělník a podruh Josef Bartoš, jenž ožehnut obličej, hlava a ruce. Těž sestra jeho utrpěla četných popálenin. Nábytek, šat, peřiny, úspory peněžité, všelk množství drobnějšího dobytka a drůbeže zničeno dravými plameny. Jen Bohu jest děkovati, že aspož život lidský v divém smatku onom nebyl zmařen. 36 rodin — po většině to chudých dělníků, fomeslníků neb chalupníků vesměs četnými dětmi obdařených — zbaveno přístřeší, ošetraceno naprosto o vše, co jim náleželo. — Úhrnná škoda znalci odhadnuta na 70.000 K; pojištění je nepatrné. Kdo jen poněkud zná chudou, přešitou krajinu při dolním toku Orlice Tiché, a chudé tamnější obce, z nichž postižená obec Žďár snad právě ta nejuznější — každý nahlédne, že ubohým pohotělým nezbyvá nic jiného, než obrátiti se k širší veřejnosti a prositi dobrou, soucinná srdce za pomoci a smilování a to tím spíše, ješto mnozí z pohotělých již v dřívějších letech požáry postiženi byli. Nuže, komu dosud neuhlašla v srdci láska k bližnímu a soucit s ubohými — pomozte, pomozte pro Boha a podejte ruky pomocné ubohým! Vše, ať dárek peněžitý, ať šat, ať potraviny bude ubožákům vhod a vítáno. Dary přijímá a veřejně bude s díky kvitovati obecní úřad ve Žďáru u Borohrádku.

Václav Macháček,
učitel.

Josef Škop,
starosta.

Josef Provanský,
člen výboru.

Výkaz za duben a květen.

Členové pol. družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. splatili.

Členové zakládající dle čísel: 66. 10 K., 72. 20 K. úhrnem 80 K. Členové skuteční po 10 K.: 12., 36., 37., 72., 100., 105., 122., 124., 125., 126., 127. 128., 129., 130., 131., 132., 146., 152., 164., 187 (6 K.), 172., 185., 199., 207., 273., 287., 292., 303., 323. jest 276 K. Členové přispív. po 6 K.: 42., (2 K.), 64., 65., 66., 86., 113. (7 K.), 138., 142., 162., 165., 171., (2 K.), 177., 239., 255., 327., 378., (2 K.), 382., 391., 401., 421. (4 K.), 422 (2 K.), 423 (2 K.), Vik. Králky: 15 K. 50 h. jest 121 K. 50 h.

Dary na Adalbertinum splatili p. t. pánové:

1. Vik. Kutná Hora: po 30 K.: J. Záruha, po 20 K.: Ant. Dvořák, Jos. Vašák, po 13 K.: Jos. Hovorka, Jos. Sedláček, po 9 K.: J. Štíka, po 6 K.: M. Mára, Al. Novák, Dr. K. Truxa, po 4 K.: K. Hubert, Fr. Müller, J. Zuzánek, po 2 K.: J. Petr. jest 186 K.
2. Vik. Hořice: po 20 K.: Boh. Hák, V. Kaláš, Fr. Kašák po 10 K.: Fr. Dunda, Fil. Šubert, J. Vít, po 2 K.: Jos. Procházka, Al. Stemberg, Vaško, po 1 K.: Bláha, Fr. Melich, Jos. Nosek, Leon. Sychra, Ant. Vik. jest 101 K.

3. Vik. Lipnice po 4 K.: Jos. Kraus, J. Báček, R. Bezděk, Fr. Kameník, po 3 K.: Ant. Trávníček, po 1 K.: J. Pecka jest 10 K.

4. Vik. Polička: po 10 K.: J. Hejtmánek, V. Dvořák, Fr. Horáček, Ant. Kupka, J. Lotošník, Ant. Rejzek, Jos. Stemberka, Leop. Vrzák, po 6 K.: V. Jelínek, J. Procházka, po 5 K.: Fr. Dittrich, V. Fre-

unth, Jos. Hladký, J. Janisch, Fr. Pachmayer, V. Říha, po 4 K.: J. Lašák jest 126 K.

5. Vik. Králky: po 20 K.: J. Nosek, po 10 K.: V. Hlavsa, Jos. Poláček, po 6 K.: M. Kubek, V. Havia, J. Herrmann, po 5 K.: Jos. Červenka, po 2 K. 50 h.: Fr. Chvojka, Jos. Jelen, Fr. Morávek, Kl. Němec, Fr. Světlý, Ant. Víto, J. Zukrigl, po 2 K. Ad. Hubálek, po 2 K.: Novotný, po 1 K.: Ant. Vích, Ot. Radouš, Hovorka, V. Hamš, jest 89 K. 50 h.

6. Vik. Chrudim: po 100 K.: Tom. Stebáček, po 40 K.: Fr. Kvěch, po 20 K.: Al. Broul, K. Krátký, po 10 K.: V. Bartoš, Jos. Barvíř, K. Mikulecký, po 6 K.: J. Brukner, Al. Černík, Fr. Klapal, V. Šal, J. Steffánek, Jos. Tajovský, Jos. Vaněček, po 4 K.: Jos. Kubeš, J. Šandera, Ant. Vančura, jest 264 K.

Odkazy: † V. Vaněk, bisk. vikář v Zábři 200 K.: Ferd. Fridrich, farář v Nových Dvorech 90 K. jest 290 K.

Z různých vik.: Anonym 40 K., Jos. Hulata, děkan ve Věstarech 24 K., Al. Vašátko, farář v Král. Městci 20 K., V. Fuchs, bisk. vikář ve Vraťtu 18 K. 50 h., po 10 K.: Fr. Šafránek, děkan v Lukavici, V. Vojnar, farář v Slavonově, Aug. Kristian kaplan ve Věstarech, Jos. Martinec, farář v Plotištích, Vilém Sladomel, farář ve Slatinách, po 6 K.: Petr Jiříček, po 3 K.: Fr. Salsický 59 K. celkem 1608 K. 50 h.

Listárna redakce.

D. Krupá. S radostí — do tohoto čísla přišlo však pozdě.

Dp. G. K. v příštím čísle.

„Kaprál.“ Prozatím odkládám; jest poněkud nejasná.

Klásterec. V „Obnově“, nebylo nic podobného. Snad insert toho druhu přinesl list jiný! Pozdrav! „Inulius“ Vím to, vím; ale kde bojuje rafinované sobectví a vášně se šlechtotnosti, obyčejné to dlouho trvá, než pravda zvítězí. Za laskavé upozornění srdce děkuji! Dopis zaslán později.

„Zasvědáv.“ Stále vzrůstající počet odběratelů jasné nasvědčuje, jaké oblíbené se „Obnova“ těší. Kolik krajinických i pražských listů z „Obnovy“ otiskuje? Jest jich celá řada. Kdopíše tedy práce původní? — Vím, že ti jistě „přítelůskové“ „Obnovy“ by nejraději viděli, kdyby tato sestávala ze samých „výstřiků.“ Dobře citujete: „Bože brah mně před mými přátely, před nepřátely se již obráním sám.“

Některým pp. inserentům. Inseraty které se do tohoto čísla nevhadili, uveřejníme v čísle příštím.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. června 1901. 1 hl. pšenice K 12.90—13.40 žito K 11.60—12.60, ječmene K 8.60—9.10 oves K 6.80—7.40, proso K 9.50—10.00 vikev K 10.80—12.00, hrachu K 17.50—21.00, jáhly K 19.00 krup K 16.50—24.00, bramborů K 1.40—2.00, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 31.50 olejky K 00.00—00.00, lněného semene K 16.00—20.50 100 kg. žitných otrub K 12.00, pšenic. otrub K 11.50. 1 kg. másla K 2.20—2.60, 1 kg. sádla vepřového K 1.40—1.70, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jeden hekt. cibule K 12.40 jedna kopa drobné zeleniny K 0.40—2.00.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Vroucí dík

vzdávám všem kdož nad bolestnou ztrátou našeho milovaného syna, bratra, strýce a švakra, pana

Josefa Putré-ho

inženýra při o. k. státních drahách v Praze,

jakýmkoliv způsobem svoji soustrast nám projeвили a tím nezměrný zármutek náš zmírnil.

V Hradci Králové, dne 20. června 1901.

Jménem rodičů a příbuzenstva:

Karel Hubáček,

lékárník.

N á b y t e k .

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle nároží.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněnky.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablčonné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velebdůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Nejvyšší vyznamenání na zemědělské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
na vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamen. na zemědělské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajinové výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmiřej-
ších a opravy a přestavby
varhan provede za nejmiřejších
dománek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení s pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravá americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejprřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

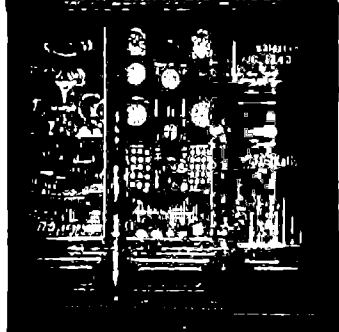
Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

ZLATNÍK JANKALIS HODINAR

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším provede-
ní a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přisežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákreby u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvlášť se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v různ-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přisežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv.-Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu bojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
čin z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou
za zl. 2.40 metr, jakož i bohatý výběr jiných
druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlev-
nějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle
obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,

Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za
vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od
které doby poctivě trvá.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrozd
a veškerých potřeb umění církevního; též a ho-
tuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — S
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmiřej-
ších.

8 úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů velebdůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

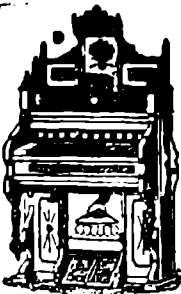
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez svýžení cen!

První královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákreby na požádání franko.

Česká největší rakousko-uherská továrna na

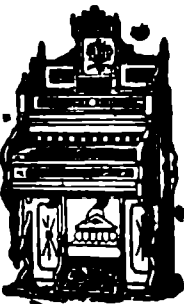
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Vroucí díky všem,

kdož nad bolestnou ztrátou našeho milovaného bratra, strýce a švakra, pana

Josefa Hayeka,

nájemce knížecího Thurn Taxiského velkostatku, rytíře řádu císaře Františka Josefa I. atd.

jakýmkoliv způsobem soustrast nám projevíli a tím nezměrný zármutek náš zmírniti se přičinili.

V Uhersku, dne 15. června 1901.

Truchlíci pozůstali.

kola
Premier
Nejlepší

The Premier

Cycle Co. Ltd.

Coventry (Anglie)

Cheb a Vídeň VI
(Čechy). Windmühlgasse 38.

Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.

Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

kola
Premier
Nejlepší

Syrové pravé lososové pstruhy

též denně marinované, dobře upravené, ve vaničkách od 3 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zasílá

J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

Jan Kryšpín,

(J. Šyvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, střešními i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bezes vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Josef Štěpán,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavit

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
provedení a v cenách velmi levných.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství

v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Zahájení 12. května.

Annenské slatinné lázně

v Bělonradě.

Unicum proti dně, rheumatismu

Severozápadní dráha.

Království české.

Pro včelaře!

Množme včely uměle. Více úlů dá více medu. Královny za 4 K franko. Roje přirozené za 11 K franko. Za živé dodání se ručí.

Včelařský spolek Loučeň.

➡ Pevné ceny!

➡ Pevné ceny!

Velký příležitostní

PRODEJ

J. Hromada Hradec Králové,

Velké náměstí vedle hlavní trafiky.

Následkem pokročilé sezony **odprodávám** zásoby svého zboží, výtečné jakosti, **za báječné levné ceny!**

I.

Blůzky prací a glotové od 70 kr. výše.
Zástěry prací i glot. od 30 kr. .
Dětské zástěrky . . . od 30 kr. .
Sukné spodní mohairové zl. 120.

II.

Slunníky všeho druhu od zl. 125 výše.
Deštníky pánské i dámské od 60 kr. výše.
Rukavice nitěné . . . od 12 kr. výše.
Pásky dámské kožené i stuhové od 28 kr. výše.
Dámské kravaty . . . od 30 kr. výše.
Sněrovačky od 60 kr .
Peněženky od 8 kr.
Letní střevice pro pány od zl. 105 výše.

Letní střevice pro dámy od 95 kr. výše
Letní střevice pro dívky od 70 kr. výše.

III.

Zvláště upozorňuji na báječné levné ceny stálobarevných punčoch dámských i dětských jakož i ponožek pro pány ve všech barvách od 8 kr. výše.

Dále doporučuji co nejhojněji zásobený sklad krajk, vložek a aplikací bavlněných i hedvábných. — Stuhy všeho druhu. — Švýcarské vyšívání. Pánské prádlo a kravaty. Turistické košile. — Hedvábi na ozdoby i celé blůzky. — Podšívky a veškeré přípravy pro P. T. pp. krejčí a švadleny za ceny nejlevnější v nejhojnějším výběru.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. června 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Zastaralý velociped.

Učený jeden pan professor odebral se do odlehlé horské vesnice na prázdniny čili na letní byt. Ale aby ten venkovský ráj nebyl jednotvárným, vzal si s sebou velociped, na němž ob čas do sousedních měst a městeček dojížděl — na pšenišské. To proto, že vzduchem sebe více čistým člověk se při životě neudrží, ba naopak venkovský vzduch tím více tráví, čím více se ho člověk nadýchá, a pak, že podměšlí pánům z města dělá — bolení.

Ale to dělal pan professor jen proto, že člověk má tělo a nejen ducha. A komu čest, tomu čest. Pan professor na tom letním bytě zaměstnával i svého ducha. Studoval čili zkoumal lid. A tak se stalo, že se pouštěl do hovoru s jedním dědouškem. Spřátelili se spolu tak mnoho, že se ho šmejkali „děda“, jak mu ve vsi říkali, jedenkrát otázel: A poněkud prosím, jak pak tomu říkají, co na tom ráčej? Jezdit bez kobyly? — Velociped, dědečku. — „M“ — nevrle dělal opposici dědeček — to je jistě latina. Kdo pak si to má pamatovat? — Tak vám to vyložím česky. To „veloci“ — to je od slova velox — na česko rychlý a to „ped“ — to je od slova pes — noha. A je to tedy asi tolik, jako rychlonožník. — A když to nemá nohy? — Ty má, kdo na tom sedí, a když jimi čerstva šlape, tak to rychle ujíždí. — Tak tedy rychlonožník, rychlonožník; no, dej Pán Bůh dobrou noc. — Ale stalo se, že jedenkrát měl pan professor zavlázanou ruku, pošramocený nos a na čele močidlo. — Děda se přišoural a povídal: Šelma šelmovská ten rychlonožník, mně se zdá, že on je rychlopád. To za mých mladých let nebylo.

Ano to za našich mladých let nebylo. A proto jsem si tuhle v neděli ráno v sedm hodin liboval, když jsem, ačkoliv je již století dvacáté, spatřil rychlonožník z našich mladých let. Chodím tu po zahrádce zamyšlen a konám studie o „Šipech“, že to musí být brožné učení pánové v té redakci, co dělají ty písničky na „Obnovu“, a že já — jako — kam bych se hrabal, abych se jim — v sprostáctví — (zdali ve svém nebo jejich, to ponechávám pánům čtenářům a čtenářkám) chtěl rovnati. A z těch studií vytrhl mne rachot. Kočár to nebyl, vůz to nebyl. Spěchám ku kraji. Vidím jak v kalupu ubáhl malý vozíček, na něm v zadu člověk, před ním putna — a jede to bez kobyly. Chudák pes to vše táhl, a k tomu tak rychle. Povídám, to je ten rychlonožník z mých mladých let, zastaralý velociped. — A když jsme „v osmé latinské“ studovali o duši, učil nás pan professor, kterak se v duši naší jedná myšlenka k druhé druží (idearum associatio) a proto mi hned napadl jeden jiný rychlonožník. Na dvoře byl vozík, jak si jím děti hrávají. A byly tam tři děti. Největší holčička — Kačenka — povídá: Hrajme si na mlékaře. — No tak si hrajme, — povídají dvě ostatní, chlapec Vašíček a děvče. — No tak — povídá ta první k Vašíčkovi: Ty budeš pes, Aninka bude putna a já budu mlékař. Chvilinku to šlo, ale pak povídá hoch: Teď zas Kačenka bude pes a já budu mlékař. A já putnou taky pořád nebudu, hlásí se Aninka; a bylo po svornosti, lásce a hře. A rychlonožník zůstal stát.

Až potom bylo mé myšlení, jak se mi „sdružování myšlenek“ v hlavě rodilo, zcela nevinné. Ale pojednou se přidružila myšlenka velice zlá, rabulantská. Napadá mi: „Tenhle rychlonožník je obrázek — Rakouska.“ Ty budeš pes, ty budeš putna (s mlékem), to jsou ti ostatní, a wolfiánský a třebas i Pradeovský Němec — to je ta — Katynka. Jenže dobře nevím, kdo je ten pes a kdo je ta putna. Podle toho, jak slyším, že je kdesi velice oblíbeno českým synům anebo i jiným říkali „böhmscher Hund“ — český pes, myslím, že do toho rakouského rychlonožníku zapřažen je Čech. A tou putnou je — aspoň tak soudím — rolník, který obstarává mléko a vůbec výživu ostatním.

Ale pojednou — bylo to n. p. loni v říšské

radě, povídá Čech: „Teď zas Katynka at je pes a já budu mlékař.“ A rychlonožník zůstal stát. A rolník taky volá: A já putnou taky pořád nebudu. Co teď? Aby Katynka taky jednou táhla a Čech seděl, na to není pomýšlení. Co jen teď, co jen teď? Na chvíli pomohl rychlonožník, jak jej jeden chytrák sestrojil, je tomu bez mála třicet let. Byl to vozík. Tam, kde je voj při voze, byla vztýčena hlá do výšky, od ní šla vodorovně nad vojí jiná tyčka, ale delší než voj a než postráňky. A na jejím konci visel — cerbulát. Když pak se vyhladovělý pes do vozíku zapřáhl, stále a stále se namáhal, aby se dostal k tomu cerbulátu, ale nemohl, že postráňky krátké byly, avšak právě proto vozík s velikou rychlostí ubáhl ku předu.

A takovým spůsobem opravil se letos rakouský velociped. V říšské radě vyvěšen byl ohromný jakýsi cerbulát ve spůsobu průplavu. A mělo to téměř závažný účinek. Katynka i Vašíček se dali zapřáhnout do vozíku, jen aby se k cerbulátu dostali, a říšský náš „farberk“ velice rychle ku předu ujížděl. — Na chvíli to pomohlo. Ale jak to půjde dál? Již dnes se ozývá hlas: A já putnou pořád nebudu. Je to stav rolnický; velcí i malí rolníci volají: Co z toho budeme mít my? My se obražujeme proti těm průplavům; nás to zničí nadobro. A tak i tahle nejnovější hra na mlékaře předpovídá, že co nejdříve bude po té tak umělé panem Körberem sehnané lásce a svornosti rakouských národů.

Ono je vlastně už nyní po ní. Jeden obrázek mne o tom poučil. Nahore jsou vyobrazení Němec, Čech, Polák jak vysekávají radosti nad těmi průplavy. Dole však jede kdosi na jistém volnonožníku s dlouhými ušima a má prapor s nápisem Rothschild, a za ním jdou ještě tři takoví volnonožníci — nepovídám právě že jeden je Němec, druhý Čech a třetí Polák — ale vlekou za ním pytle s miliony, které Rothschild při těch průplavech vydělá tím, že nám na jejich vykopání — půjčí. A tak, co jedni jmenují rychlonožníkem, druzí nazývají volnonožníkem, a co jedni mají za velikou chytrost — nechci říci čí — druzí, jak patrně, považují to — za oslovství. Já sám, jako pokorný, poddaný se ovšem bojím říci, že by v Rakousku něco bylo oslovství; ale i ten velociped, na němž se posledně říšská rada hnala k Rothschildovi s prosbou, aby byl tak dobrý a několik milionů na nás vydělati ráčil, je velice zastaralý, to je pravda. Ale jen abych nechal Rakousko na pokoji, a pohlédl se v českém království. Mohl bych odpověděti: Prosím vás, kady se tam jde? Nejvyšší státní páni znají už jen Čechy; mají to tak černé na bílém na úředních papírech, které se za naše peníze kupují. A tak je tedy velice těžko do království českého jíti, když se ztratilo, a žádný neví kam. No ale, je bezpochyby někde u Prahy, protože v Praze na nádraží samému panu místodržiteli zrovna do očí bylo dne 12. června t. r. v šest hodin večer řečeno, že tu je české království. — Tak tedy tam v té zemi v Praze a kolem ní se poohlédnu a naleznu tam prý taky hezky starý — velociped, totiž ten mlékařský. Je taky u nás jistá Katynka, která sama chce být mlékařem čili na vrchu sedět a opratě v rukou mít. Ti poplatníci mohou být tou putnou — a tím psem je jim — katolík. A povídá-li, že už jím nechce být, tak se tomu říká klerikalismus a to prý je největší neštěstí národa, je to prý touha po zotročení národa, panovačnost hierarchie, tyranství ducha atd. atd. Katolík je dobrý jen k tažení toho národního velocipedu. Mlékařem musí zůstatí liberál neb helvet a putnou at je rolník.

Říci někomu, že je pes, je velikou urážkou, ale ubohý pes má přece jen jednu velice vzácnou vlast, on je věrný. I když ho pán zkopál, lísa se k němu zas; i když ho krmit hladem, ba — což vlastně proti přirozenosti jeho jest — i když ho zapřáhne do vozíku, iště svého pána brání, škůdce odhání, pána vozí. —

Nuže! Tyto dobré vlastnosti má i český katolík. Urážen je denně a v očích mnohých „vlastenců“ jest zrovna psem, ale i když ho kopají, národu svému věren zůstává, a pomáhá tahati ten národní volnonožník, svými novými národ brání, škůdce odhání. Ale co za to má? Inu osud — psa.

Což tedy konečně divu, že se v některých krajích aspoň katolík ozývá a praví: A já pořáde psem nebudu, já pořáde liberála a helveta tahat nebudu. A to je právě — ten klerikalismus.

Ostatně nejen katolík, ale oproti Vídni a Němcům má Čech vůbec tyto dobré vlastnosti. Zapřažen je již po mnohá desetiletí, ačkoliv to proti jeho přirozenosti jest, vždyť je to „rekogných otců syn.“ Ale i když ho zkopali, i když hladověl, zapomíná brzy na vše, vine se k Rakousku a Vídni zas, brání říši tu a škůdce její odhání; a dělá to, i když ví, že na vypřažení jeho není naděje, i když se bojí, že ho budou kopati zase. Je to právě to, o čem píšu, je to ten zastaralý velociped.

A zdá se mi, že pan dr. Körber i na dále hodlá na něm jezdit. Slibů a úsměvů je dost. Na podzim bude říšská rada. Začnou-li — a budou snad brzy muset, budou-li chtít obstát — čeští poslanci taky nějaké národní výhody vymáhati, tu: „Dej Pán Bůh dobrou noc!“ Tu to tak rychle nepůjde. Jenže — jak i to v Rakousku je zastaralým nezpůsobem — se může stát, že ten rychlonožník shazuje dolů a konec konců, že je: Šelma šelmovská, mně se zdá, že on je — rychlopád.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 26. června.

(Velká Praha a první její primátor. — První český „doktor“ v Praze a platné zákony a řády. — Jak se českým menšinám pomáhá ke větším trampotám. — Křesťanská ruka“ reklamní firmy „Smělý a Wolf“ a dr. Podlipný.)

Když jsme nedávno na těchto místech číselně dokazovali a předpovídali hospodářskou nezbytnost spojení kr. hl. města Prahy s předměstími ve „Velkou Prahu“, zdálo se mnohým a dokonce i zdejšími „vinárenským politikům“, že píšeme pouhé zbožné přání do vzduchu. Pohlíželo se na naše informace s nedůvěrou. Avšak dříve, než-li jsme se sami nadáli, učinila otázka „Velké Prahy“ obrovský krok do předu. Hlavně k největšímu překvapení pražských předměstských notáblů podala sama vláda poslanecké sněmovně říšské rady osnovu zákona, který se týče upravení přechodní doby a výše daní pro pražská předměstí pro případ jejich spojení s Prahou. Tímto skutkem, jež všichni poměru znali obyvatelé Prahy i předměstí její rádi vítají, vlastně připojení předměstí ku Praze jest zahájeno a obecní hrůzovládě, která miliony rozhazovala a byla semeníštěm nepotismu v Praze i ve předměstích, ze strany vlády dán první srozumitelný pokyn, aby všude bylo všechno v čas uvedeno do pořádku a aby lidé k samosprávě se nehodící zvolna sami se uklidili v ústraní dřívě, než-li budou „knihy otevřeny“ osobami, jejichž zájmem není vzájemné se podporování na útraty různých obcí.

Nechť se se podrobnostmi a účelem tohoto „moratoria“, které bylo vládou blahovolně dáno jistým činitelům a sněmům, jimiž byly Praha a předměstí do hrozných finančních kalamitů zataženy, obrátí, pouze jako zajímavost uvádíme, že se již jmenuje první primátor „Velké Prahy“ a sice v osobě přisedlího zemského výboru a poslance p. Dr. Jos. Herolda, jemuž se zejména vinohradští jeho stoupenci a přátelé diví, proč tomu připojení svým vlivem a politickou svou dovedností nepředešel

K tomu však dodati sluší, že p. Dr. Herold jest dávny horlilem pro připojení předměstí ku Praze o tom také nemůže býti žádného sporu, že bude konečně také raději primátorem Velké Prahy, než-li konšelem na Vinohradech. Tímto faktem zdá se býti také postaráno o nástupce nynějšího pražského starosty p. dr. Srba, jestli totiž dnes panují sméry a pravdy politického a veřejného života setrvačností svou alespoň dvě léta ještě potvrzují. Znalci poměrá právě z nedávného prohlášení páne Heroldova, že prý má svou kariéru již za sebou, vystihují tajně jeho přání, aby na veřejnost zvolal: „to ne, vy musíte býti ještě prvním primátorem Velké Prahy“. Když to chce slyšeti, jsme k službám, neboť tak čili pánové, jako je on, s padesátkou věku na výměnek a na pensi nechodí. My mu nevěříme, že by se chtěl při nejbližších příležitostech svých veřejných úřadů vzdáti proto, že „má již svou kariéru za sebou“, ale dovolujeme si za to mti, že jako obratně počítal s poměry do dnes, že s nimi počítá i pro budoucnost. Jak mu bude štěstí a nová generace, již on více nenáleží, přáti, jest ovšem otázka jiná, k níž se noviny zajisté že ještě vrátí.

Ženská otázka obula si i u nás sedmimílové boty a všemi možnými prostředky se stará, aby byly ženy také u nás oddáleny vlastním svému ženskému poslání a povolání. Na luštění ženské otázky pohlíží se u nás rozmanitě. O tom zde mluvíti nebudeme. Zdá se nám však, že moderní ženská emancipace k nám šťastně došla zrovna v době, když v moderních národech a státech ženská emancipace moderní otázkou již býti přestala. V Americe, kde k ženě největší vážnost a shovívavost panuje, již po kolik let zaujato stanovisko proti tomu způsobu luštění ženské otázky, jaký současně zaváděn jest u nás jako pokrok. Po Americe zní hlas: ženských doktorů, ženských úředníků, ženských dělníků máme dost, ale ženských máme málo! A ve Švýcarech, kde v Evropě první doktorky byly prohlašovány, nesmí se státi doktorkou — švýcarská občanka! Uvedením předeslaného ovšem že jsme neřekli, že nás právě v těchto dnech na filosofické fakultě české university obytá první promoce dámy „za doktora“ nepotěšíla.

Všechna čest a úcta náleží té vzácné slečně, již fakulta „doktorem“ prohlásila. Avšak když se to již stalo, tu teprve nastávají nyní vážné úvahy o důsledcích toho, neboť se na jedinou vyskytuje v této záležitosti mnoho nedostatků, tak že vlastně promování žen na universitách jest u nás vlastně *nerozumnou věcí*! Celá řada nejváženějších mužů jest totiž toto mínění, že promoce dámy za „doktora“ jest nonsens. Tu předem měl býti změněn a upraven universitní promoční řád, který do dnes promuje pouze „za doktora“ t. j. muže a tu dovolujeme si malinkou poznámku, že totiž ani rector university z dámy „doktora“ t. j. muže hubičkou nebo podáním ruky uděláti nemůže.

Že máme pravdu, tomu svědčí, že dáma „doktor“ universitou udělených jí práv jako „doktor“ u nás namnoze užíváti nemůže, poněvadž platné naše zákony a řády znají jenom „doktory“ muže a proto celá řada doktorských privilegií podle nich *pro ženu* neplatí. Ku př.

pražský obecní řád udílí při volbách doktorům jisté výsady a vedle toho ženy napotád od volebního práva vylučuje. Jak to teď dopadne, když slečna „doktor“ vedle platného zákona příslušejících jí práv vedle jiného platného zákona jako žena užíváti nesmí?

Z toho následuje, že otázka promocií dam za doktorky u nás doposud nedozrála a že některým nedopatřením a ukvapením došlo ke zmatkům, které teprve celá řada novel ke stávajícím zákonům bude museti upravit a urovnati. Urovnání to mělo promocii předešléti. Dříve mělo zákonodárství v otázce graduování žen promluvit, nežli promluvil universita. Jak dnes skutečné poměry jsou, universita prohlásila ženu za muže t. j. za doktora. A tu se mělo čekati, až jí zákonodárství dá souhlas s prohlášením ženy za doktorku, jako učinilo se zavedením žen učitelek. Je to sice hezké, když se může říci, že česká universita promovovala v Rakousko-Uhersku první ženu za „doktora“, ale nyní nastává chonlostivá otázka, co tomu řeknou jiné university a celá ostatní veřejnost, neboť jest faktum, jehož naše universita přehlížíti neměla, že totiž zákonodárství v této otázce bylo do velké míry ignorováno. A to se státi nemělo, neboť nyní, jest-li se slečna „doktor“ neuchýlí v zátíši a bude-li chtíti udělených jí universitou práv užíváti, musí si dříve opatřiti — různé nové zákony a opravy různých řádů. České universitě vzejde z toho nyní mnoho starostí, v nichž ani v jejím lůně jednomyslnosti docíleno nebude.

V sobotu večer dne 22. t. m. konána byla na staroměstské radnici protestní schůze proti letošnímu sčítání lidu v tak svaném uzavíraném území. Stejsky, jež na schůzi té byly předneseny, jsou velice smutné a data při tom uvedena nanejvýš zajímavá. Avšak jak každý víme a známe, pracuje se hlavně z Prahy ve prospěch našich menšin pouze ohnivými řečmi, kteréž na místě aby našim pomohly, většinou z nich zapalují střechu nad hlavou. Naši odpůrcové totiž podle takových řečí poznají naše slabiny a naši vlastní vinou potom dovedou své další jednání ještě citelněji zaříditi. Z naší strany zůstane pravidelně jenom při krásných řečech, jež obyčejně stav českých menšin ještě zhorší a znesnadní. To bude také asi jediným ovocem sobotní protestní schůze zrovna tak, jako byla znesnadněním postavení českých menšin před čtyřmi lety v Praze konaný velkolepý manifestační sjezd českých měst, okresů a poslanců, který po dlouhých řečech a deklamacích unesl se ve prospěch českých menšin vydáti — brožurku a na konec ani tato lapalie (malíčkost) se nestala a nikdo z kolika set účastníků sjezdu toho proti takovému „politizování“ se neozval. Poněkud jsme k tomu, jako k velice smutnému úkazu našeho veřejného života, v němž celá řada lidí pořád jenom chce viděti své jména tištěná a proto ustavičně dere se na řečnickou tribunu a tropí tím celku jenom škodu. Plané řeči nás nespasí a faktické prozrazení nejcitlivějších našich míst jenom naznačuje, kam má odpůrce silnější sáhnouti.

„Křesťanská ruka“, kteréž redakce „Obnovy“ již sama onehdy přes prsty klepa a kře-

ráš prý náleží vzájemně se podporující reklamní firmě „Smělý a Wlk“, sídlící na staroměstské radnici, přes tu ohýlí buď v „Čase“ nebo v „Právu lidu“ s rozhořčením si etýká, že „Obnova“ nemá jedním ze článků svého programu stále dorážeti na bývalého pražského primátora dra. Podlipného.

K tomu máme za potřebné uvéstí několik slov. Program „Obnovy“ leží v její jméno, proto nezabývá se adorováním a podporováním panstva, které vedle rozsvícené jedné svíčky andělíčkoví, pro dobrou vůli rozsvěcuje ihned druhou také čertíčkoví. „Obnova“ informuje o stávajících poměrech a faktech své čtenářstvo bez ohledu na osoby a dobrou věc nesnížuje ani při muži, jehož mezi své stoupence nepočítá. Touto spravedlivostí a správností svých sdělení nabývá čím dále tím větší váhy, plně důvěry a pilného čtenářstva. Zásadou v redakci její pěstovanou spravují se také dopisy z Prahy. Pokud spočívaly na pravdě a na správných informacích, přesvědčili se jejich čtenáři. Jest-li pisatel jejich neměl dosti důvodů někoho za platné skutky snižovati a jiného pro nic vyvyšovati, znamenalo to šetrnost ke čtenářstvu, jež zprávami z Prahy nebylo klamáno, ale vždycky po možnosti správně informováno. Jest-li zprávy ty v Praze mnohým pádným působily stěsnání mysli, to jest vedlejší. Avšak byly správnými! A byt jsme se se smýšlením dra. Podlipného ve mnohém rozcházel, tedy přes to spravedlivě musíme přiznati, že jeho české stanovisko jako primátora pražského jest bezvadné, že v náboženském ohledu jako pražský primátor vedl si nanejvýš opatrně a ku katolickému náboženství a jeho duchovenstvu taktně a pokud se týče zvelebení Prahy, upřímně bychom jeho panu nástupci dra. Srbovi přáli, aby on svému nástupci mohl odevzdati tolik dohotovených nebo k dohotovení upravených obecních podniků, jako jemu odevzdal jeho předchůdce dr. Podlipný. U přítomnosti panovníka v Praze, sám předseda ministerstva dr. Körber dr. Podlipnému výslovně řekl, že je známo, že ta velká obecní díla, jež dr. Srb králi ukazoval, započata a provedena byla za primátorování jeho t. j. dra. Podlipného. Dr. Podlipný nechtěl se u nynější vlády žádně láce a když její náčelník u přítomnosti panovníka pravdu o něm konstatuje a přiznává, tu naše čtenářstvo vidí, že jsme je o jeho dobrých skutečích správně informovali přes to, že „Obnova“ mu na jiné straně vždycky co nejrozhodněji pověděla své smýšlení, když toho byla potřeba.

Tím právě „Obnova“ stává se oblíbeným, hledaným a vlivuplným listem, dovede stejně vážné a spravedlivě dobré oceniti, jako dovede se ozvati proti všemu, s čím se zásady její nesází. Tuto její vlastnost cení a uznávají i její odpůrcové a jest-li „křesťanské ruce“ reklamní firmy „Smělý a Wlk“ se to nelíbí, zůstává nám lhotejno. Nám jde o správné a spravedlivé informování nejširší veřejnosti a proto pláštěm shovívavosti a strannictví pravdu přikrývati nebudeme. Případně pustíme elektrický reflektor na tajemnou reklamní redakci firmy „Smělý a Wlk“, která bez toho nedávno strachy umírala, aby známý „primátorský losos“ z „Času“ nedostal se do soudní síně před porotu. — Škoda, že se tak nestalo!

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná řita od Fr. R. Skalického.
[St. Gilgen — Mléčné jezero.]
(Pokračování).

V restauraci sdílelo dosti turistů stejný a námi osud, mnozí byli na tom ještě hůře, poněvadž slézli vrchol Šaferku pěšky. Zvláště společnost tří mladých dam se svým otcem a bratrem prožila na boku Šaferka včerejší hroznou bouři a nyní za vše namáhání musí vzít za vděk tírou mlhou. Poněvadž sdílený bol zdá se nám býti menším, vpravili jsme se do trudné situace, zvláště když jsem poznamenal, že jsem již dvakrát navštívil Sněžku v Krkonoších a vždy jsem dopadl jako dnes. Ježto se blížil odjezd nejbližšího vlaku, odhodlali jsme se vychvalovaný Šaferk opustiti, any mlhy na něm mohly by třeba 3 dny potrvati. Naposledy jsem ještě vystoupil na nejvyšší bod strmého jeho téme a natrhal jsem si za ochranným zábradlím kytici alpejských růží, pomněnek a rozrazilů. Bylo sice třeba přidržovati se jednou rukou zábradlí, ale bez upomínky nechtěl jsem Šaferk opustiti.

Dosti neochotně vstupujeme opět do vlaku a sjíždíme opět stejnoměrným tempem z nevďčného vrchu. Sotva jsme však ujeli as 300 m. shledáváme, že prudký víchr rozbíhá mlhové oblaky a klesá cestu nesmělým paprskům křehkého slunka. Neměli jsme přece beze všeho požitku cestu podniknouti; příznivý vítr zvláště již v dolní oblasti vzduchové, podstupoval ví-

tězný zápas s tvrdohlavými mračky i v našem pásmu, takže otevřela se nám čarokrásná vyhlídka na jižní a západní okolí Šaferku. U nobou našich probouzelo se z klidného spánku malebné jezero Wolfgangské, jehož nejbližší pohraničné vrchy zvědavě přehlížely v modravé dále malebnou skupinu Mrtvého pohoří, Dachstejnských ledovců a Kameného moře. Jako Kolumbus zemí, tak i my radostně pozdravili jsme zlaté paprsky sluneční, nabyvše nádeje, že aspoň ladnou spodní půdu Šaferka budeme moci příznivě procestovati.

Jen jsme dorazili se svým krkolomným vlakem na poslední stanici, již očekával nás parník, aby nás převezl podél jezera ku městy St. Gilgen, které leží již v Solnohradsku. Přivítiv tento městy jest pro svou příznivou a malebnou polohu oblíbeným letním pobytem četných hostů, takže letní dobou velkoměstský život stěhuje se zvláště z Vídně do těchto útulných dědin. Ze si nejvíce židé dopřávají nejnádhernějších vil, nejdražších vagonů a nejbýkavějších požitků, netřeba ani podotýkati. Kdyby cizinec posuzoval obyvatelstvo Rakouska dle nejnápadnějších turistů, pak by úsudek jeho nesněl asi pro nás pochlebně.

Křesťanský professor, učitel a obchodník krčí se ve III. třídě a vyhledává hotely „občanské“, žid si ale dopřeje přepychu. Přál bych zavisitvým odpůrcům měšťáckého majetku podivati se do lázeňských míst, aby poznali, kde vlastně jest přepych. Ostatně, tuším, to vědí také, vždýl ponejvíce židovské podpory udržují štáb socialistické strany pohromadě.

Ze St. Gilgenu poskytuje dráha vděčný pohled na celou délku jezera Wolfgangského a

provádí nás zajímavým krajem až k Mléčnému jezeru. Rozkošné krajinky střídají se před zrskem našim, jako v pohádce. Se zalíbením spočine zrak váš na nádherném hradě Hüttensteinu, majetku vrchního ředitele státních drah, jehož palác značně se liší od prostých strážných domků železničních, v nichž obyvatelé mají nemenší zásluhu o bezpečnost železniční dopravy než majitel Hüttensteinu. Řádi byste zarazili let vlaku u idyllického jezera jež v hloubi útesů skalních slibuje vám osvěžení ve svých tmavozelených vodách. Projedete několik kratších tunelů a vyrazíte na jedinou z tmavého sklepení na bok skalní stěny, takže téměř hlasitý útes vydere se vám z úst, neboť ve značné hloubce zřítte opět šírou vodní pláň. Jest nádherné jezero Mléčné, jemuž toto jméno udělil zbožný vévoda bavorský Odilo již v polovině 8. století. V loveckém zápalu sledoval Odilo prchajícího kance až do nočního soumraku, takže ani nespozoroval, že se ocitl ve vodách hlubokého jezera. V tom však prorazil paprsek luny zamračeným nebem a ozářiv stříbrem svým pláň vodní, ukázal vévodovi zpáteční cestu z vln jezerních ku pevnému břehu.

Z vděčnosti nad svou záchranou zbudoval zbožný Odilo benediktinský klášter u místa své nehody a převedl r. 748 z Monte Kassimo syny sv. Benedikta, kteří mají o kulturu okolních krajín nekonečné zásluby. Klášter v Mondsee prožil mnohý loupežný vpád nepřátelských vojáků, ale teprv liberální doba Josefa II. zasloužilému křesťanskému pracovníku vyměřila ortel smrti. Opuštěného kláštera použil císař Napoleon I. k tomu, že jej daroval i s klášterními statky svému maršalkovi Wredovi, bývalému bavorskému lesníku, jenž

Politický přehled.

Ve sněmu království českého jednalo se dne 25. t. m. o «krvavé exekuci» v obci Skalici, kde rolník Kubovi pro nezaplacení daní byly vzaty dvě krávy, při čemž, poněvadž se četníkům vzepřel, byl on i jeho žena živi zraněni. — Brněnský «Hlas» tvrdí, že při budoucích volbách do zemského sněmu sloučí se strana staročeská a mladočeskou. — Školská komise sněmu českého konala dne 25. t. m. schůzi při níž přijat návrh, že místa pedagogická se směšují na místa učitelská II. třídy. — Také co se úpravy platů týče byly přijaty návrhy již v předcházejícím t. l. uveřejněné. — Rad. Listy oznamují, že úprava platů těch ani v tomto zasedání se nestane skutekem. — Za příčinou návštěvy J. V. císaře v Čechách bude asi 200 osob vyznamenáno. — Dr. Srb, starosta pražský obdržel komtureký kříž řádu Františka Josefa s hvězdou, dále poslanec dr. Herold obdržel též řád bez hvězdy; náměstkové starosty dr. Frič a Neubert, dále ředitel německého divadla Neumann řády železné koruny III. třídy; členové Národního divadla Seifert a Šmaha rytířský kříž řádu Františka Josefa; umělkyně Sklenářová-Malá zlatý záslužný kříž s korunou. — Hospodářská politika se provádí ve sněmu moravském. Poslancové Ševčík, Stojan, Škora a soudruzi podali návrh ve příčině zrušení všech přímých daní a zavedení jediné všeobecné a stoupající osobní daně z příjmů, jakož i zavedení vysokopokropevních daní z b. rovin příjmů. — Místopředseda říšské sněmovny Prade v Děčíně prohlásil, že vláda Křibova nemá určitého a jasného politického programu. Největší chybou jest, že poměr k Uhrám upraven jest vždy na 10 let a že neustále přicházejí na povrch ústavní otázky, které ztěžují hospodářsk. u. národní i sociální politiku. — Novým místopředsedou v Čechách má býti dle sdělení některých listů Dr. Jaroslav hrabě Thun kvasický. — Rakouská vláda nařídila, aby se dvě rakouské lodě v Číně s mužstvem vrátily zpět. V Číně zůstanou jen lodě «Maria Terezia» a «Aspern» a asi 100 mužů. — Denními listy roznesla se dnes zpráva, že J. V. císaře učiněn byl vražedný atentát. — Dle posledního sčítání lidu jest v Haliči 63% analfabetů. — V Pozňanku jsou v poslední době krutě pronásledovány — polské děti — pro svoji národnost. Tot také kultura — pruských barbarů. — Na zřízení katol. chrámu v Cetyni na Černé Hoře věnoval italský král Victor Emanuel 20.000 lir. K témuž účelu věnoval švédský mecenáš slovenského jihu, biskup Strossmayer 10.000 korun. — Francouzský senát přijal zákon o kongregacích 173 proti 99 hlasům; k práci neschopným členům kongregací má se došláti pense. — Vilém Mnohomluvný chce 25.000 vojáků víc. Různé strany jsou proti tomu — hlavně co se počtu tisíc týče. «Germania» píše, že by si jich 25 zaslouhoval. — Bulharsko tone ve finanční krizi. Jedná se o vypůjčku 100.000.000 franků. — Ruský car přijede k německým manevrům do Gdansk. — Král srbský oheďdy prohlásil: «Lépe jest býti sedlákem, než v Srbsku králem». Co by tak ku př. rolník Kubů ve Skalici, který byl při exekuci četníky zraněn, tomu řekl? — Protikatolické výtržnosti ve Španělsku trvají dále. V Alkoly bylo opílo chátrovi přeřadeno katol. procesí; knězi byli vyvrženi křižíky a rozbiti. Nastala vřava, při níž několik osob bylo zraněno. — Turecký sultán není již ani ve svém paláci bezpečný. Již i palácová stráž pokusila se o vzpouru. — Sultán má stále ostře nabitě revolvery u sebe. Turecký pohled! —

Dr. Jan Theobald Held-Orebský.

(Návštěva rovu zasloužilého rodáka třebechovického)

Píše V. K. Orloický.

Zpráva Obnovy o blízkém výročním dni úmrtí Dra. Helda-Orebského vzbudila v Třebechovicích oblas a konají se již přípravy, aby památka zasloužilého rodáka a lidumila došla náležitého účtění. Dr. Held skutečně zasloužil vědeckou vzpomínku svých rodáků. Narodil se dne 11. prosince r. 1770 v Třebechovicích jakožto syn lékaře Fr. Helda. Hned v dětském věku dostalo se mu důkladného literárního a hudebního vzdělání. V 11 letech svého věku přednášel nadány hoštků skladby dosti obtížné. Zhy však osiřel, ztratil otce, tak že jenom milosrdenství cizích lidí umožnilo nadějnému hoškovi dráhu studijní v Praze.

Po obdržení hlavní školy u Piariátů nastoupil studia gymnasiální, kdež znamenitý prof. Josef Grün, poznav záhy v něm neobyčejné nadání, zjednal mu státní stipendium po celou dobu studií. Na vysokém učení Pražském pěstoval Held pilné hudbu a zpěv, v čemž jej podporoval Prokop Trautner, farář u Křížovníků, poskytnuv mu bezplatně stravu a byt. Roku 1797 ukončil

Drobná obrana.

Jak máme slaviti Husa? Naše předchůzci dávají o každoroční husitské frašce «Chytrý evangelík a hloupý katolík» řady do živého. Čas ujal se inteligentů, kteří společně s politickými agenty vyzývají zvláštním povoláním český lid ku velikým štvanicím v den Husově proti katolické církvi, a Hl. ze Siona dokazují mermomocí české veřejnosti, že vzdor tomu, že z Husova učení nemají čeští evangelíci ani zbla, přece Hus jest a také prý zůstane prvním evangelíkem, protože Hus poprvé prohlásil základní pravdu protestantismu: «písmo sv. jest jediným základem víry». Pan Šádek nám připomíná s pastorem Košutem, že Hus sice ještě «nevýbředl s bahna ustanovení a vymáleků lidských», ale jinak prý patří jen a jen protestantům. Klerikálům prý Hus nepatří, jeť prý jejich «zlým svědomím». Pišeť doslova pan pastor: «Co by za to dnes dali naši klerikálové, kdyby sami mohli pořádati slavnosti Husovy a využítkovati instinktivní (vrozené) úcty a lásky českého lidu k památce tohoto velikána duchem i srdcem ve svůj prospěch, kdyby sami mohli zneužiti ho za fangličku, za kterou by vábili nemyslivé houfy ve své síť, jako to činí dnes s takovým úspěchem, když vztyčují prapor bílý a červený».

Pastor Šádek potvrzuje naši řeč, že katolici nemohou pořádati slavnosti Husovy a že hrají velmi smutnou roli v husitských slavnostech, aranžovaných tou dobou v Čechách evangelickým buntem a nevěreckými redaktory. A tohle jsme trdili vždycky! Vzdor tomu, že Hus svým vzdorem proti autoritě církevní vyloučil se z lůna církve a zahájil tím staletí trvajících odboj ducha lidského proti zjevné pravdě Boží, přece jenom musíme Husa hájiti proti takové společnosti, která si z řízy jeho dělá fangličku k nekálým záměrům. Můžeme to učiniti tím spíše, protože čistá pravda nemůže církvi katolické ublížiti. Proto zde prohlášíme: Hus svou věrou i svým životem stojí mnohem výše, nežli celé řady nynějších svobodomyšlníků a odpadlíků. Svým učením jest Hus katolíkům mnohem bližším, nežli protestantům. Hus učil i smýšlel celkem pravověrně katolicky až na tyto čtyry bludné články: 1. Církev jest sborem od Boha ku věčné spáse předřazených lidí. 2. Důstojnost papežská jest od císaře založena a není třeba věřiti, že ten který papež římský jest hlavou církve, leč by ho Bůh k životu věčnému předřídil. 3. Poslušnost církevní od kněží jest vynalezena, nemajíc žádného základu v písmě svatém. 4. Nikdo není pánem světským, nikdo biskupem, jestliže se ve smrtelném hříchu nachází.

Odsouzeno bylo sice ze spisů Husových celkem 45 Vkliefových vět a 30 vět jemu vlastních, ale tyto zavřené věty jsou povšechně vyjádřeny svrcha uvedenými čtyřmi články. Kdo srovná učení protestantské s učním Husovým, sezná, že jest skutečně Hus nám velmi blízkým, ale proto přece církev katolická nemůže používatí národní obliby Husovy ku «rozestírání svých sítí», protože má mnohem větší úctu ku své nauce, nežli jí mají čeští protestanté, kteří se dovedli proti římským spojovatí nejenom s Husem, ale třeba i s mohamedány. Kdyby církev katolická skutečně hledala nadvládu světskou, našla by snadno cestu k Husovi, aby vyzála ho za fangličku k vábení

Held studia, a téhož roku slavně na doktora lékařství povýšen byl.

V tomto čase počíná skladatelská činnost jeho datelská. Máme před sebou svazek zachovalých písní: Šeptalové, Ranní píseň, Večerní píseň. Pán Ježíš přitel dítek, Řádný chlapec, Dobrý Karlíček, Pracovitost, Chování dobrého dítěte ráno, v poledne, večer a po cestě a j. v. Písně tyto budí v mládeži chuť k učení, budí smysl pro pořádek a ctnostný život.

Po dvou letech byl jmenován Held správcem nemocnice Milosrdných v Praze, kterýžto úřad 30 let zastával. Zde otcovsky staral se o nemocné a léčil nejvíce dle své vlastní zkušenosti. A že metoda jeho byla dobrá, svědčí ta okolnost, že hlavní lékařové jako Rust, Krombholz, Conrad žádali, by směli navštěvovati nemocnici jeho.

V době epidemie tyfové roku 1804. vynikl Held neobyčejnou obětavostí, neboť nejenom radou a pomocí lékařskou sloužil ve dne v noci nemocným, nýbrž i služně své téměř celé rozdál chudým na léky.

V dobách národního úpadku Held působil horlivě ve spolicích a budil lásku k mateřské řeči.

R. 1871 3. března na táboru lidu pravil o něm prof. Pinkava: «Tvé jméno slavné, české budou tvým dítkám vyprávěti, děti své za příkladem tvým vlast nejdražší matku učiti milovat.»

Lidumilnost dokázal Held při častých příležitostech. Pohořelým v Třebechovicích i v okolí posílával hojně podpory. Na stavbu kostelíčka «Božího Těla» v Třebechovicích 926 zl. věnoval, a sám plán nakreslil. Obraz nad hlavním oltářem, malovaný ředitelem akademie Valdehrem, pořízen jeho nákladem. Založil nadaci pro hudební

nemyslivých houfů, ale církev hlásá neporušené učení Kristovo, proto nemohla dovoliti Husovi, aby učení to libovolně porušoval a proto nemůže ani dnes připustiti, že učení Husovo bylo správným a že jen z omylu aneb ze zášti byl mistr odsouzen. Proto den odsouzení Husova 6. červenec nesmí oslavovat žádný katolík, jenž se nechce s církví svou rozejíti. Proto ponech, lidé katolický, nevěřící, svobodomyšlníci a protestantům den tento ku nájezdům proti své mateřské církvi a nepropůjčej se ku nedůstojné úloze v šikovně nalíčené hře «Chytrý evangelík a hloupý katolík». Chceš-li Husa slaviti jako vlastence a spisovatele, pak si nalezní jiný významný den ze života mistrova, ale nikdy 6. červenec, jenž znamená neblahý odboj mistrův proti církvi Kristově. Vlastenecký a literární význam Husův nebude nikomu v národně českém lhostejným a oslava mistrova bude pak skutečně národní slavností a přestane odporné a hausné vykořisťování památky Husovy ku nekálým záměrům sobeckých lidí.

Z činnosti katol. spolků.

Večer cyrilské diecéšní jednoty na rozloučenou a vdp. arciděkanem ThDrem. Josefem Mrtíkem měl průběh vřelý, srdečný a stal se svým zdařilým programem hudební produkci prvního řádu. Slyšeli jsme úsudek znalců, kteří s nadšením vyslovili se o zdaru večera. Sředem večera byla obilovaná osobnost vdp. arciděkana, který po 13 letém pobytu opouští město Hradec Králové, osvědčiv se býti mužem vytrvalé, obětavé práce a společenského takta. Zasluby oslavencovy o založení a rozkvět cyrilské diecéšní jednoty vylíčil vzletně vdp. prof. Veverka za hlubokého souhlasu předsedního občanstva, které ze všech vrstev občanstva se účastnilo této všeobecné ovasce. Pokročilá sezóna letní a všednost podobných večirků budily částečně obavy u pořadatelstva před malou účastí, ale již čtvrt hodiny po začátku byla prostorná dvorana «Adalbertina» nadobro obsazena, takže by se večer tento v jiné hradecké síni ani pořádati nemohl. A výborný program také dlouho udržoval všechny účastníky v jaré náladě, neboť poskytl umělecký požitek. O zdar večera zasloužil se především sbor cyrilské jednoty řízením osvědčeného svého abormistra dp. vicerektora Orla; zvlášť dámské sbory došli bouřlivého přijetí. V obtížném koncertě Rubinsteinově na housle a průvodem pianu představiteli se nám p. kapelník Riepl a p. finanční rada Dr. Šimek jako umělci prvního řádu. Precienní přednes hudebních čísel utvrdil na novo dobrou pověst vojenské kapely 43. pěšího pluku. Že i drazí solisté jako all. Pštioká, Kulhánekova, Novohradská a pp. Doležil, Komárek, dr. Rejl a Sabula došli uznání za své výkony, připomínáme k úplnosti svého referátu. Krátce můžeme napsati, že cyrilská jednotka opět dokázala své předáctví v hudebních našich kruzích. Večer poctily návštěvou vynikající osobnosti jako p. místopředsedla rada Steinfeld, pan státní návladní Matuš a choť, pan subtitut Dr. Habáček a choť, pan náměstek Weinhengst, pan ředitel Brož, vdp. profesoři theologického ústavu, četní kněží, úředníci, důstojníci a mnoho jiných. Krátce, málokterý kněz při svém odchodu mohl by se loučiti s toliká lidmi, jako vdp. Dr. Mrtík při svém večírku. Přijíme vdp. arciděkana, aby získal si tytéž sympatie veškerého občanstva v novém působení.

Katol. vzdělávací spolek «Práce» v Olšavi konati bude dne 29. t. m. schůzi, při které přednášeti bude p. Vobejda-Prosecký, redaktor «Obnovy» o tematě: «Křesťanství a národnost.»

školu v Třebechovicích, kterou řídí s nevšední péčí zasloužilý ředitel Stan. Mertl, a kde každému chudému žákovi volno církevnímu zpěvu a hudbě se přiučiti. R. 1826 zvolen byl za rektora vysokého učení v Praze, r. 1841 udělen jemu od císaře Ferdinanda za zásluhy název c. k. rady. Ve Vídni byl zvolen od spolku lékařů dopisujícím členem. Město Plzeň a Třebechovice zvolilo jej svým čestným občanem.

R. 1847 slavil Held 50leté jubileum svého povýšení na doktora lékařství. Nedlouho po této řídké slavnosti dokončil svůj obětavý život. Zemřel v Praze 30. června r. 1851 v 81. roce věku, a na výslovnou svoji žádost byl převezen dne 4. července do Třebechovic a ve chrámové hrobce na Orebu uložen k věčnému spánku.

Při odhalení pamětní desky pravil o něm prof. Dr. Jan Vinter:

«V Heldovi schledali jsme obětavého lékaře, pilného pěstitele hudby, jenž na počátku století první pochopil krásu a hodnotu prastarodní písně české, shledali jsme v něm opravdového lidumila, jenž laskavými příspěvky podporoval každý podnik, směřující ku všeobecnému dobru.»

Dne 30. června 1901 bude tomu 50 roků, co odešel na věčnost slavný lékař a vlastenec.

Chudina ztratila v něm štedrého podporovatele, nemocní laskavého a učeného lékaře a rádce, národ náš jednoho z předních buditelů a Třebechovice slavného rodáka a dobrodince.

Odešel sice chud na věčnost, ale za života svého postavil si nehynoucí pomník v srdci vděčného potomstva, které jistě nepřipustí, aby památka života obětavého klesla v moře zapomenutí.

Zprávy místní a z kraje.

†
Josef Ant. Šrůtek.

Jak již v minulém čísle oznámíme, zemřel v pátek ráno zasloužilý kněz a vlastenec, infalovaný arcijáhen Josef Ant. Šrůtek, který svláště vynikal literární činností a velikou láskou k rodné zemi. Narodil se 3. září roku 1822 v Náchodě, studoval benediktinské gymnasium v Broumově, filosofii v Praze, a theologii v Hradci Králové, kde byl 26. července 1846 na kněze posvěcen. Pak se stal vikariem, později protokolistou bisk. konsistoře, načež postupoval rychle v hodnostech, které mu za zásluhy udíleny byly. V Hradci strávil plných 59 let. Již roku 1847 jal se spisovati „Rymovaný slovník nového druhu,“ načež vydal díla „Loterie a pověra“ (Hradec Králové 1847), „Překyné“ (1849), „Rukověť k farní intallaci“ (1850), „Liturgika“ (1852), „Svatopostní epistoly a evangelia“ (1853), „Modlitební kniha a mešní zpěvník“ (1855), „Dívka z českých hor“ (1854), „Život Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista“ (1854), (z latiny přeloženo) „Kdo se slzami rozlévá, a plesem pak satívá“ (1856), a mnoho jiných povídek neb vědeckých úvah. Dle toho již lze soudit, že byl zasnulý vesp. kanovník Šrůtek aš horečně činným. — Zároveň byl redaktorem prvních hradeckých novin „Polabského Slovana“ a pak založil časopis „Školník,“ první to český list učitelův. Nejtrvalejší památku pak zanechal po sobě založením „Dědictví Malíčských“ roku 1860 kteráž až do roku 1899 tedy celých třicet let redigoval a o prospěch jeho se svědomitě staral. Mimo toho byl činným při časopisu, který z jeho popudu hospodářský spolek kralohradecký vydával. V té době, kdy Hradec byl přeplněn odrodilci, kdy česká řeč byla odstrkována, byl to vesp. Šrůtek, který v první řadě stál mezi průkopníky českých snah; Roku 1852 — 53 zdarma vyučoval jazyku českému na gymnasiu a učitelském ústavě zdejších, aby tak v mládeži mohl vznítiti plamen lásky k národu českému; Byla by toho objemná kniha, kdyby se vše mělo napsati, co vesp. Šrůtek pro lid vůbec a národ český zvláště dobrého vykonal. Pohřeb konal se v neděli odpoledne na hřbitov Pouchovský. Již v sobotu odpoledne zavítal za tím účelem do Hradce J. M. ndp. biskup. Ačkoliv v neděli nebylo tak snadno duchovenstvu venkovskému do Hradce přijeti, jak by to bývalo ve všední den, přec přijelo asi 34 kněží, aby k poslednímu odpočinku doprovodili zasloužilého arcijáhna. Duchovenstvo kralohradecké dostavilo se v plném počtu, jakož i bohoslovci zdejšího semináře. Žactvo obecných, měšťanských a středních škol se svými pp. professory se dostavilo v počtu značném; sbor důstojnický čestně byl zastoupen, neméně ak úřednictvo a městská rada. Ohromný zástup lidí místního i cizího končil průvod. Pohřební obřady vykonal J. B. M. ndp. biskup a vedl průvod až k novým školám kde vesp. monsign. kapitulní děkan Al. Frýdek jménem katedrální kapituly J. B. M., el. městským radám z Náchoda a ze Stádku, kde zasnulý byl čestným měšťanem, jakož i všem kteří se pohřbu zúčastnili poděkoval, načež sám průvod vedl až na hřbitov Pouchovský, kde předepsané obřady u hrobu vykonal. Odchodem zasloužilého kněze strážil církev horlivého pracovníka navinici Páně, národ jednoho z nejzasloužilejších a nejčinnějších svých synů a naše město svědomitého měšťana, který o jeho povznesení a počestnosti si dobytí zásluh nehynoucích. Odpověď v pokoji.

Úmrtí. Obětí zákeřné nemoci stal se opět nadějný bohoslovec III. ročníku zdejšího semináře et. pan František Kazda. Pln síly stal se klerikem — úbytě však přervaly mu vstup na vinici Páně. Zachvácen byv chrlením krve, dožrpl dne 26. t. m. zaopatřen sv. svátostmi, oplakáván jea krutě zoufalejšími rodiči.

Zprávy diecéšní. V Pánu zasnuli: pan Jan Rotter, (V. Vuln.) farář ve Zlaté Olešnici, † dne 5. června (naroz. 1833. vyv. 1886). Monsignore Josef Ant. Šrůtek, (V. Vuln.), jubilar, archidiakon infalovaný, pap. přelát, bisk. úřadů diecéšních assessor, b. kommisar na školách reálných, člen českého muzea, zakladatel Dědictví Malíčských, atd. † 21. června (nar. 1822, vyvřecen 1846). Vyznamenání: Dolno Kralovický farní kostel povýšen na děkanství a pan Ant. Mokříš, bisk. notář a farář v Dolních Kralovicích, jmenován děkanem, p. Frant. Klapal, farář v Kladrubech, bisk. notářem. Ustanoveni jsou: p. Frant. Holmann, kaplan v Koclétově, za faráře v Červeném Potoku, pan Jan Procházka, administ. ve Slatině, za katech. do Pardubic, p. Al. Schembra, kapl. Trutnovský, za admin. do Zlaté Olešnice, p. Frant. Víša, admin. Pračovský, za koop. do Nákova, pan Josef Filipi, koop. Damníkovský za proz. koop. do Dolních Libchav. Uprávnila se fara ve Zlaté Olešnici, (Goldenola) patron. náboženské matice, od 6. června, prebenda Bischofstěinská při katedrální kapitole od 22. června b. r.

Čestné jmenování. „Oliva“ spolek absolutně obchodní akademie Hradce Králové, jmenoval s usnesením mimořádné valné hromady obdývané dne 27. března t. r. velezasloužilé pány: Adolfa Vohánku, presidenta pražské obchodní a živnostenské komory, Bohumila Bondyho a Frant. Sebara, velkoobchodníky a průmyslníky v Praze v uznání nerměrných zásluh o rozvoj pražské obchodní a živnostenské komory jakož i českého obchodu vůbec, svými čestnými členy.

Na paměť 25ti letého čestného založení v Hradci Králové zřizena byla roku 1888 nadace pro nejstaršího, schůdlého, zachovalého i besuhonného člena této záložny, jak mušského tak i ženského pohlaví. 6ti procentní výnos kapitálu al. 1000 — bude udělen výborem záložny dne 6. července. Žádosti o tuto nadaci podány budčtí členy záložny náležitými doklady opatřené nejpozději do 5. července do 11/2 hod. dopoledne.

Se svým bývalým professorem Dr. Jos. Mřítikem, nově jmenovaným arciděkanem chrudimským rozloučili se jeho žáci při poslední přednášce 26. června. Pan professor překvapen vstoupil do čtvrtého ročníku, který plní vědeckých záků bohatě byl dekorován květinami a draperiemi barev národních a papěských. Po skončení přednášky vystoupil a řad bohoslovců praefekt kom. pan Stránský, a slovy plnými citu a pochopení tak vážné chvíle děkoval panu arciděkanovi za vše, co jako professor vykonal pro bohoslovecký dorost. Dojat, povzbuzoval p. professor k lásce drahé matky Círky a její jednoty, srazící se ve spojení biskupa a apoštolskou stolicí. Jako Jakob a Benjaminem, tak i on loučí se s posledními milovanými žáky a přeje jim na cestu do života hojnost zdaru a Božího požehnání. Slova tato neustála bez účinku. Slzy kanonci po trváčích nastávajících mladistvých služb Páně, nejlepšími byly důkazem, jak milovali svého profesora. Tak rozloučili se žáci se svým učitelem, přítelem a otcem, kterému vadycky milou zachovají vzpomínku.

O minulosti Hradce Králové. V poslední době došli nás některé dotazy ohledně některých památek v Hradci Králové, zvláště přívodního hradu a kostela sv. Klimenta. Opovíráme jen stručně: V rukopise zelenohorském a to v Libušině soudu jest již v Hradci smínka. Libuše prý vypravila posly tam, kde „Orlica Labe pije, kde sídlí Lutobor. — Týž Lutobor se připomíná mezi kmety na soude Libušině. Původně se Hradec nazýval Chlumec Dobroslavův. Teprv od postavení hradu přijal jméno Hradec nad Labem. — Kostel sv. Klimenta založen byl od Bořivoje prvního křesťanského panovníka v Čechách. — Hrad stával na místě, kde jest seminář a budova c. k. hejtmanství. Z celého hradu zachovala se jen jedna menší místnost, která dnes slouží za oratoř, kde konávají bohoslovci své ranní a večerní pobožnosti. — Kněžna Markéta, dcera krále Vratislava II. a jeho manželky Jitky se v hradě Hradeckém r. 1296 narodila. — V X. století vládl v Hradci rod Slavníkovců, s něhož pocházel sv. Vojtěch. — Kralovským věnným místem se Hradec stal za Elišky, vdovy po králi Václavi II. a Rud. Habsburském; královna ta zde sídlila a lid prostě ji nazýval „královnou z Hradce“. — Z bývalého kostela sv. Klimenta nezbylo žádných památek, leč, jak se aneclí domnívají, oba české křesť. které na severní věži katedrály se nalézají. — Na ostatní otázky odpovíme později ve feuilletonu.

Do 1. třídy c. k. realky v Hradci Králové zapisování budou žáci před prázdninami dne 14. a 15. července od 8 — 9 hod. dop. v ředitelně. Přijímací zkoušky konají se dne 15. července po 9. hodině dopolední.

Jednota svat. Methoděje ve Vídni obrala si za úkol starati se o české bohoslauby a o nábožensko-mravní vzdělání Čechů vídeňských. Slachetný úkol ten máše jednota tato zdárně řešiti poně tehdy, když se jí dostane vydatné podpory. Dne 7. července v neděli čestou po sv. Duchu budou se konati v kostelích diecése kralohradecké obvyklé sbírky pro tuto jednotu. Kdo tedy máše, nechť štědře přispěje k účelu tak dobrému!

Pravoslavný vojenský kněz pan Ivan Jankovič z Přemysla v Haliči, který dlel nějakou dobu v Karlových Varech, zavítal na apáteční cestě do Králové Hradce. Vůči red. t. l., který s ním měl příležitost v Grand hotelu mluvit, mezi jiným se takto vyslovil: Na svých cestách k mnohým posádkám vojenským setkávám se s vojáky různého vyznání. Ale a obdivem vždy patřívám na příslušníky náboženství římsko-katolického, kteří v téšším postavení neustálejší smysl a jeví se u nich podivuhodná vytrvalost. Zřídka se stane, že by sebevraždou spáchal vojín vyznání římsko-katolického, ačkoliv sebevraždou vojáků v Haliči není řídkým zjevem. Jsem úplně přesvědčen, že katolické vojáky jenom ze svého náboženství čerpají útěchu a sílu. — Nejen já, ale mnoho kněží pravoslavné církve přeje si, aby trblina, která nás od Říma dělí se překlenuje. — — — Rozmluvě této obceval také jeden důstojník, který již několik let v Haliči pobyl — a ač sám jest protestantem, úplně potvrdil slova pravoslavného kněze.

Osobní. MUDr. Jos. Veverka, rodák Králové-dvorský, specialista nemocí ženských a dětských, asistent porodnické kliniky profesora Dra. Rubešky, externí lékař c. k. všeobecné nemocnice a dětské kliniky pražské, lékař nemocenské okresní pokladny pražské, zahájil lékařskou a porodnickou praxi dnem 1. července 1901 v Praze na Hradčanech, čís. p. 166 I. poschodí.

Jmenování. Jeho Milost ndp. biskup budč-jovický jmenoval vesp. P. Ferdinanda Burika, opata praem. řádu v Želivě, čestným konsistorním radou budčjovickým.

Čestné měšťanství Hradce Králové. Zabezpečení regulace a kanalizace středního Labe od Jaroměře do Mělníka položen byl vysoce cenný základ k rozvoji čestných měst našeho Polabí, mezi nimiž též Hradec Králové. V uznání vynikajícího spolupůsobení v této akci jmenovalo městské zastupitelstvo v Hradci Králové ve schůzi dne 21. t. m. ministra krajana J. Exc. p. dra. Antonína Reaka, dále předsedu klubu poslanců lidových na radě říšské p. dra. B. Pačka, jakož i říšské a zemské poslance J. Exc. p. dra. J. Kaizla a p. inž. J. Kařtana jednomyslně čestnými měšťany Hradce Hradce.

Jenom ten titul! V neděli na nádraží v Hradci Králové rozněval se jistý pán na jednoho pasažera, že jej neoslovil jeho titulem, nýbrž prostě jménem. Scéna ta byla ovšem komickou a kolemdonců se aspoň zasmáli. Jest to opravdu s tím titulováním u nás již směšné. Jděte na procházku, slyšíte bez přestání: Ruku, neb ručinku líbám, milostpani, nejuctívější služebnictek, atd. Z praktika se udělá hned pan adjunkt, z písaře asistent, domovníkovi se řekne „pane domácí,“ se sklepníka se utvoří „pan vrbník“ atd. Zvolejte třeba na nádraží „Pane inspektor“ — a jistě se vám ohlédne hned několik hlav.

Ovšem, ten inspektorský titul si přilepí dnes kde kdo. Agent pojišťovací společnosti, dílovedec v továrně, účetní v některém závodě atd. Jděte do společnosti a mluví-li se o někom nepřítomném, stále slyšíte: To byla milostpaní doktorová, radová, továrníková, řídícílová, atd. Kdy se ke všem všudy již tato sjevná nepřítomnost odloží? Do očí samý titul, samé, až komické přehánění a po straně samý klop, samé pletichy, že se s toho člověku poměrně neznajícího dělá na nic. Jen trochu opravdovosti, přímé tváře, a ne ustavičně ty kosourkovské sjevy které vzbuzují štrpný úsměv.

Útopení. V sobotu, dne 22. t. m. utopil při koupání v Orlici u mlýna na Sleském Předměstí šák zdejší průmyslové školy Filip Veber, syn c. k. gymn. profesora z Domašlic. — Dne 21. skočil do Labe v sebevražděném úmyslu kočí Josef Syehra ze Lhoty u Kostelce, který poslední čas rozbiel štěrk na silnici v Pětidomí. Mrtvola jeho byla teprve 25. t. m. vytažena. — Dne 25. utopila se zase sluzka p. dra. Klumpara, Anna Chládková, která si vyhlédla v Labi místo, kde by mohla prádlo vymáchat a při tom nešťastnou náhodou sklouzla a v dravých vlnách zahynula. Týž den byl dopaden jeden muž, který právě v úmyslu sebevražděném ohtěl do Labe skočiti. — Těmito případy, které v několika dnech se zde odehrály, bylo obyvatelstvo Hradecké nemalo varušeno.

Pokrok? V Hradci Králové počíná se po taji mluvit i jistě škandální historie, která se měla již delší dobu odehrávat v jednom — ne sice vyřčeném domě, ale v dosti dobré pověsti potírajícím místnosti. V historku ta zapleteno jest i více inteligentních pánů i dam — ano i děvčat sotva škole odrostlých. — Celá událost, jak se proslýchá, bude snad předmětem soudního řízení. Jest to novým dokladem mravní vrcholosti, která se i v kruzích těch tak svaných „fešáků“ jeví. Když v „Obnově“ často jsme poukázali na různé slohové tu a tam se vyskytující, hned se v těch jistých kruzích řeklo: Nepotřebujeme té jesuitické morálky, k čemu to píšou? A hle, ta jejich „svobodná,“ resp. beznáboženská morálka již i v našem městě křiklavým způsobem jeví účinky! Tak jen dál, pánové a brzy budete sami tonout v mravním bahně. A nebo, má to být také „pokrok“?

Zmije. Desítkami listy proběhlý správy o velkém množství smijí na Policku. Ale i z jiných krajů přicházejí tytéž správy. Tak kolem Ustí n. Orli., Potštýna, Brandýsa, Chocně, Kutné Hory objevuje se letos mnohem více než kdy jindy jedovatých plazů. Zbraslavický učitel p. Rohavský pochytil již 3000 smijí. Ve svém bytě pak chová 26 živých těchto plazů, jichž život bedlivě pozoruje. Zajímavost jest, že smijie bez potravy a nápoje vydrží až 16 měsíců.

Léčivá voda v Praskáčce nabývá čím dál tím více obliby. Den co den přicházejí tamnějšímu duchovnímu správci, dp. Rybářovi ládosti, aby voda tu v lahvič rozesílal, neboť v poslední době opět uzdravilo se několik lidí, kteří léčivou vodu praskáčskou pili. Dá se očekávat, že voda ta v době nejbližší ještě více nabude věhlasu, což by si každý jenom mohl přát.

Posemek za 10 haléřů. Některé listy přinesly tuto skoro neuvěřitelnou správu: V Máchově (okres Polický) nalézá se u čísla p. 94. malý nepatrný kousek posezku, který prý dřívější majitelé přes 50 let užívali. Nynějšímu starostovi p. Ant. Beněši, jenž jménem obce vedl spor o posemek tento, podařilo se posemek ve prospěch obce vysouditi a konána byla dne 26. května veřejná dražba. K dražbě dostavilo se pět kupců, z nichž p. Frant. Martineš z Nákova-Srbek posemek ten za 10 haléřů vydražil. Útraty sporu obnášely ovšem částku daleko větší.

Socialní demokráte Wirth a Bofek, dělníci z pardubické petrolejky často hrabým způsobem napadali náboženství a katolické obřady. — Katolíci dělníci dlouho aněšli tyto nadávky — až konečně vše celá udána soudu — a čisti soc. demokráte odsouzení byli do žaláře na dobu 14 dní.

Z kapitoly „mravnosti.“ Do obce Kláštera u Opočna přistěhovala se nedávno odkudsi s hor rodina Marečková, aby zde výživu hledala; byli dříve ve dvoře jako deputatni. Rodina ta má 13ti letou dceru Marii, školou povinnou, která však na žádost rodičů byla od návštěvy školy osvobozena, s toho důvodu, že prý má součotiny. Nyní též 13 letá šakyně stala se matkou dceryšky.

Osava Husova v Čechách má být zdrojem příjmů pana láky. Jak se dovidáme, několik „vlasteneckých, spolků v Kralohradecké diecési má úmysl pozvat si láku za slavnostního ředníka. Ale někde s toho již eslo — protože při hlasování narazilo se na překážku — a tou jsou finance. Dle toho asi pan láka si nechá hesky draho své husitské nadšení zaplatit!

Milost dostal vrah své ženy Josef Pekárek ze Stružnice u Lomnice n. P. který byl k smrti provazem odsouzen. Nejvyšší soud vyměřil mu trest doživotního těžkého žaláře.

„Slasti nájemníků.“ Ke správě v č. 24. „Obnovy“ o slastech nájemníků v domě čísla pop. 156 v Tomkově ulici v Hradci Králové, zasílá nám polír p. stavitele Kollmana, pan Řehák doplněk s žádostí, aby uveřejněn byl. Dříve nežli přikročeno k sborění starých záhodů, nechal p. stavitel sňatkovití služby náhod dřevěný, který ale na několik dní byl v noci rozbít. Jeden z pachatelů při tom si noubu vyvrtnul, ale přec se nepochlubil. Takovéto dobyvací pokusy opětovaly se třikráte, až nyní, kdy na stavbě je v noci hlídač je trochu pokoj. Neat ale správnou domněnku nájemníků, jakoby se se stavbou nespěchalo. — Dělá se co jen možno, o tom mohou dělníci sami podat správu, neboť jest pochopitelné že abytežně se práce protahovati nebudě.

Různé zprávy.

Dobou husitskou počala doba rozboje, která český národ velice poškodila. Když stoupenci učení Husova počali se v národě šířiti, tu počalo prvé ono mravní klesání, které vedlo k bitvě bělohorské. Kdyby se bylo podařilo, aby celý národ byl se ku katolické víře vrátil, nám se to, že by to bylo bývalo ku prospěchu národa.

V. V. Tomek.

První řádný sjezd terciářů československých odbývá se bude, jak již oznámeno bylo, na posvatném Velehradě s tímto programem: V pondělí dne 1. července t. r. odpol. shromáždí se terciáři na posvatném Velehradě, večer průvod od Cyrillky za zpěvu písní „Bože, cos ráčil . . .“ do svatyně, kde bude kázání na uvítanou (vidp. P. Ettl). V úterý dne 2. července t. r.: Ráno o půl 6. hod. slavná mše sv., při níž společníci sv. přijímání. V 9 hodin zahájení sjezdu vidp. vikářem Hejtmánkem, volba předsednictva, čtení došlých dopisů a telegramů. Po té řeči, jež přednesou: 1. Dp. dr. Rob. Neuschl, terciář a prof. theologie v Brně: „Čím byl sv. František dobř své a čím býti mají stoupenci a ctitelé jeho dobř naší.“ 2. Dp. Ignác Janák, terciář a vikář v Kroměříži: „Kněz v duchovní správě a Třetí řád.“ Po té společný oběd a o 3 hod. odpol. další řeči: 3. Pan Jan Hlavica, terciář a úředník v Olomouci: „Dobrý příklad terciářů v životě soukromém i veřejném.“ 4. Pan Ant. Drápalík, terciář a kandidát prof. s Prahy: Úřad noviciemistra a jeho důležitost pro Třetí řád.“ Po každé řeči debata o předneseném thematě. Večer opět průvod do svatyně a večerní pobožnost. Ve středu dne 3. července t. r. o půl 6 hod. slavná mše sv., při níž přistoupí ostatní k sv. přijímání. O půl 9 h.: Zpráva a návrhy výkonného výboru, návrhy volné a volba výboru. Po té kázáním (dp. P. Bezdek) a zasvěcením se B. S. P. ve svatyni sjezd se ukončí. Rozhodnuto o odjezdu na posvatný Hostýn. Zvláštní vlak z Březové-Bránce bude i letos vypraven a to v pondělí 1. července v 7 hodin ráno. Účastníci se stanic od Prahy do Bránce použijí osobního vlaku, jenž odjíždí z Prahy v neděli v 7 hod. 35 min. večer, a v Březové-Bránce přesejdou na zvláštní vlak.

Jubilejní průvod vyjde v neděli dne 30. t. m. odpolodně o půl 4. hodině z katedrálního chrámu Páně sv. Ducha v Hradci Králové do kostelů zdejších.

Jak obyčejné. V poslední době věnovaly noviny zvlášť pražské sáhodlouhé zprávy americkému cirku Barnum & Bailey. To bylo vše velkolepé, ohromné atd. A nyní, když cirkus již odjel, tak se teprve začíná na tu nadávat. — Teď najednou to je švindl, vydírání zbytečné peněz atd. Proč noviny tak nepešly dříve? V Čechách je to již tak obvyklá metoda. —

Vražednice osvobozena. V Dubrovniku souzena byla těchto dnů Lucie Limcová, pro vraždu svého nevěrného milence. Člověk, který dovedl opakovat všechny krásky v městě, který když jednu dívku zkažil, ihned si našel jinou, byl zastřelen na ulici rukou proutě, zrazené děvy. Porota dívku tu sprostila obžaloby. Obscenství bylo s rozsudkem úplné spokojeno a dávalo blůdně počítat porotcům na jevo.

Mizermost „Času“. Dabobáctvím nutno nazvat lokálku Času v č. 188., jež doslovně začíná: „Panské mravy. Je vidno, že rakovina prstonpila už široké vrstvy společenské. Stačí uvést: Praha (několik afér za sebou), Pardubice, Olomouc, Brno atd. atd. A chcete-li ještě jednu skvrnu: okres nechanický . . . A hlavní úlohy v těchto špinavých věcech hrají po pravidlu: důstojníci, kněží a značná část blahobytné buržoasie. Nový doklad toho osnamuje se z posledních dnů z Plzně. Hrdinou nemravné aféry byl nadporučík Petříč od 36. pěšího pluku, o němž všeobecně bylo známo, že lákává do svého bytu sotva škole odrostlá děvčata.“ Načes dále píše Čas o jedné nadporučíka Petříče a píše se nestydlé napsati orgán univerzitního profesora, že „hlavní úlohy ve špinavých věcech hrají po pravidlu: důstojníci a kněží“. Z nemravného jednání nějakého nadporučíka vrhají kněžství tak sprostou urážku ve tvář dovedou jenom ničemoři z redakce Času. Pro takovou mizermost není jiné odpovědi nežli „Fuji!“

Sokolovna bez okrasy. Z Prahy se nám píše: Podivno, že při návštěvě císaře v Praze sokolovna zůstala bez okrasy, ačkoliv císař jel kolem, k nemocnici dětské. Dne 11. t. m. vztýčeny sice prapory — ale již druhý den zmizely. — Zdejší listy se o tom však nezmínily. Máme oprávněnou obavu, aby elet všeokolský, který se bude zde konati neměl ráz demonstrativní. Mnozí paní z řad sokolstva mají ale spouš k tomu mnoho chutě aby se mezi davy zase zabývaly policajtské šavle a četnické bodáky. Neřeba ani podotýkati, že by to zvlášť v nynější době české věci škodilo a dojem, který si panovník a Čech odnášel by byl ten tam. — Máme nepřítel dost, k čemu jich ještě přidělávati. Přiléhavou ukvapeností a často horkokrevností bylo pokaženo již často mnoho — a dobré jméno české jenom tím trpělo. Nejen nadšení jest třeba — ale i rozumné politiky. Německým listům, které to těžce nesou, že panovník tak skvěle v Čechách uvítán byl, jest by to bylo pravou pochoutkou, kdyby se nějaká demonstrace při eletu vše sokolském stala. Stváčť nikde neschází — a mohlo by se lehce státi, že to, co jen jednotlivci zavíní, snadno by se mohlo přičítati na vrub všeho sokolstva.

Nové dějiny trojí „učence“ pochybného zrna, Hejret, který ku duším oslav Husových odporučuje svého „Husa“. Myšlící člověk opravdu musí politovati čtenáře toho „duchaplného“ díla neboť to románové povídání, smyšlenky, nepravdy obaleny jsou jen lehkým pláštěm frází. To se pak nazývá „vědecké“ dílo! Mezi jiným píše Hejret, že prý původ husitismu vyšel z Moravy — že Hus byl učněm Milíče z Kroměříže. Tímto nesmyslem se pan Hejret ovšem zalichotil mnohým „Husitům“ na Moravě, — že totiž mohou říci: „Ejhle, Morava byla původkyní „slavné“ doby husitské . . .“ Tak, pane Hejrete, jen tak dál, spustte trochu nadšení — a tím zakryjete hloupost!

(Začíná.)

Všem, kdož společně slyšeli neb přítomnosti svou ku zdaru hudebního večera, pořádaného dne 22. června 1901 na rozloučenou s odlepaným v Adalbertinu v Hradci Králové přispěli a tak lásku svou a přispech k němu dojemným způsobem na jevo dali, vrací dík vzdává a všem svým milým přátelům a příslivcům, s nimiž pro napravný nedostatek času osobně rozloučiti se nemohl, srdečně „s Bohem“ vzkazuje v hluboké účtě věčně oddáný

Dr. Josef Hrděk,
arciděkan chrudimský.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. června 1901. 1 hl. pšenice K 12.00—13.50 žito K 11.80—12.50, ječmena K 8.70—9.10 oves K 6.80—7.55, proso K 9.40—10.00 vike K 10.70—11.80, hrachy K 17.50—20.00, jáhly K 19.00 krup K 16.50—24.00, brambory K 2.20—2.40, jetelového semínka června K 00.00—00.00, jetelového semínka (jakarát) K 00.00—00.00, máku K 21.00 olejky K 00.00—00.00, lněného semene K 21.00—00.00 100 kg. žitných otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50, 1 kg. másla K 1.54—2.74, 1 kg. sádla vepřového K 1.50—1.76, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 12.00—0.00, jeden hekt. cibule K 14.40 jedna kopa drobné seleniny K 4.00—6.00.

Listárna redakce.

Většina různých zpráv se musela vynechat. — P. T. pp. dopisovatele prosíme, aby zasílali správy nejdříve do čtvrtka.

Dp. Z. Do tohoto díla nebylo možno, přísti týden to uveřejnime.

„Pravda.“ K čemu to? Pro několik křiklounů strácat mysl? Těško jest bezprávi anášet — ale i na to si člověk vyžkne. — Jen vyčkat času — pak se objeví, kdo byla pravda. — Pozdrav!

Vysvědčení a odporučení.

Pan Ferdinand Stufesser, stavitel oltářů a sochař ve sv. Ulrychu, Gröden v Tyrolsku dodal pro náš poutní chrám novou křížovou cestu. Křížové stanice jsou jemně ve dřevě řezány a krásně polychromovány. Ozdoby jsou pravým zlatem pozlaceny. Křížová cesta jest krásnou okrasou našeho domu Božího. Pan Ferdinand Stufesser pracuje reálně, levně, jest pevného náboženského přesvědčení a samým Svatým Otcem Lvem XIII. odporučen.

Milerád firmě této tímto veřejně díky vzdávám a ji vřele všem odporučuji, kteří něco trvalého a krásného v kostele míti chtějí.

Farní úřad v Heřmanicích n. L. blíže Jaroměře,
na den sv. Antonína, 13. června 1901.

L. S.

Petr Pavel Polreich,
farář.

První výroba
Věžních hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svěť hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše elinné v ohni zlacené a stříbřené zá se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy anovzalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svěcené se stvrzením jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázáti četnými povcalnými přísply P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k zákopání a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svícen, pacičkářů, schránek na Nejevě též, patenek atd. co nejvíce.

Pro chudokrevnost, rheumatisma, dnu, bledněku, lechym, skropštěnu, nemoci ženské atd.

vřetelně ověřená, moderní zařízení, slatičné

● LÁZNĚ VELICHOVKY ● u Jaroměře,

dále lázně elektrické, jedové, jehličnaté, jakož i masáže za odborného řízení lázeňského lékaře MUDr. J. Petráňky pro nemoci nervové a míšní.

Převážná krajina, suchá poleha, romáblé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jeseňov-Jaroměř při hodin, vony na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Řídítelství Lázní Velichovky.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 184/186 cm. širokou za sl. 3.40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle obchodní dům se sukný

V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od kterých doby poutivě trvá.

Jan Horák,

soukeník v Rybné n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Těz velejemné

látky na tašary,

Četná uznání zvlášť z kruhů velejdůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu

Učíte prosím, malou objednavky na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těz se splátky bez sřídění cen!

Dekorální malíř a posilčovač

JAN BARTA,

v Rybné n. K.

Staré náměstí č. 78.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrámků a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Omy se nejmeněji.

Plán na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv.-Janské náměstí č. 77.)

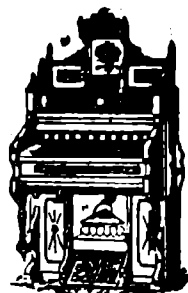
doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, slatičků, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní s nového a činského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1.—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodiněk se vytvářejí.

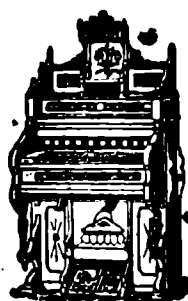
Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.
Illustrované ceníky franko a zdarma.

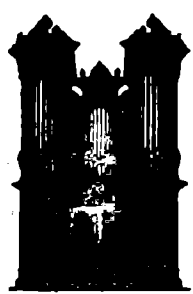
Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na Římské
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. českoslovanské výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajijské výstavy v Kutné
Hore r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajijského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonií

Jana Tučka v Kutné Hore
(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává
varhany všech soustav co
nejdokladněji a v cenách nejumírně-
nějších a opravy a přestavby
varhan provede za nejumírněnějších
dodávek.
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepším provedení s
pětiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravé **americké harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závědě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na všech výstavách nejprvejšími ce-
nami vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonií na požádání
zdarma a franko.

Všecké práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění **malování kostelů** v ruz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fašadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na káži.

Práce a objednávky

přijímá pro svou malířskou dílnu, která
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, svůj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

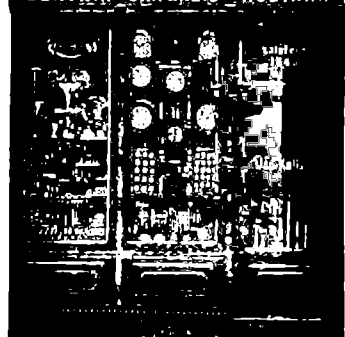
bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 86 vedle bisk. residence.

Syrové pravé lososové pstruhy

těs denně marinované, dobře upravené, ve vaničkách
od 8 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zašle
J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějších prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přisežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltařní svíce voskové, polevoskové, hladké i krásné, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabí-
zejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem **Lvem XIII.** vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prací mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v **Mladé Boleslavi.**

Antonín Sucharda

sechař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se k zhotovení oltařů, Božích hrobů
a všech potřeb umění církevního; též zho-
tuje sochy světců z dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejumí-
rnějších.

S úctou, velkou
Antonín Sucharda.

Řádné dělníky

přijme

František Matějček,

truhlář

Hradec Král. (Slezs. Předměstí).

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

školní $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15,
20—80 zl. Violy, čela, basy, citary, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.:
koncertní citara v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra
12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 kapek Flis brejle z nov. stříbra 19 zl. Kytary,
mandoliny, hrací stroje. Pouzdro na housle od 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

**Bubny pro obecní úřady, hasičské a penecenské trubky a veškeré
plechové hudební nástroje za cenu výrobní.**

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání
po ruce. **Objednávky i správy přesné a rychlé.**

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Díkůčinění.

Kathedrální kapitula v Hradci Králové vzdává tímto za laaskavé účastenství při pohřbu zvěčného vys. důstojného pána kanovníka-arcijáhna

Josefa Ant. Šrůtka

i za dobrotivé zřejmé vyjádření dotyčné soustrasti povinné díky Jeho Biskupské Milosti nejdůstojnějším Vrchnímu Pastýři Edvardu Janu Nepom. Brynychovi, anť sem schválně zavítal k vedení církevního průvodu, všechněm vysoce ctěným zeměpanským, vojenským i samosprávným dikasteriím, slovným ředitelstvím i professorským a učitelským sborům zdejšího školstva s příslušnou svěcenou mládeží, jakož i pl. t. pp. jednotlivcům stavu duchovního, vojenského a občanského i obou pohlaví z města i mimo ně vůbec.

V dlouho trvavší pacientově nemoci pečoval oň ochotně a dle poměrů prospěšně pan c. a k. vojenský lékař m. sl. Spitzner, a vypravení pohřbu opatřil ku všestranné spokojenosti p. Jan Richter.

Pán Bůh račíž veškerým účastníkům mnohonásobně odplatiti!

V Hradci Králové, dne 25. června 1901.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

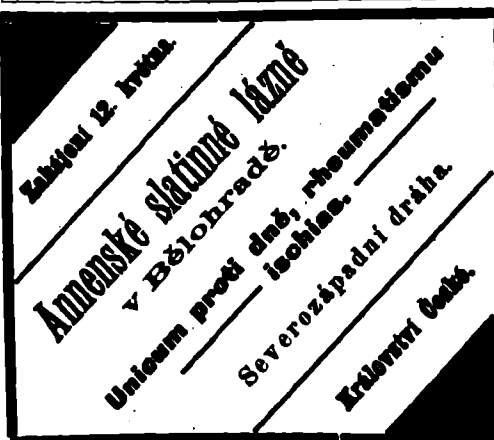
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, sí-
tění i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Pro včelaře!

Množme včely uměle. Více úlů dá
více medu. Královny za 4 K franko.
Roje přirozené za 11 K franko. Za
živé dodání se ručí.

Včelařský spolek Loučeň.

Josef Štěpán,

závod pečlivostný v Pardubicích

opravuje jako i nové stoly

oltáře, kazatelny, všeho druhu secky a veškeré
do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
provedení a v cenách velmi levných.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Pevné ceny! Pevné ceny!

Velký příležitostní

PRODEJ

J. Hromada Hradec Králové,

Velké náměstí vedle hlavní trafiky.

Následkem překročené sazby odprodávám zásoby svého
zboží, výtečné jakosti, **za báječné levné ceny!**

I.

Blůzky prací a glotové od 70 kr. výše.
Zástěry prací i glot. od 30 kr. .
Dětské zástěrky . . . od 30 kr. .
Sukné spodní mohairové al. 120.

II.

Slunníky všeho druhu od al. 125 výše.
Deštníky pánské i dámské od 60 kr.
výše.
Rukavice nitěné . . . od 12 kr. výše.
Pásky dámské kožené i stuhové od
25 kr. výše.
Dámské kravaty . . . od 30 kr. výše.
Sněrovačky . . . od 60 kr. .
Peněženky od 8 kr. .
Letní střevice pro pány od al. 105
výše.

Letní střevice pro dámy od 95 kr. výše.
Letní střevice pro dívky od 70 kr. výše.

III.

Zvláště upozorňuji na báječné
levné ceny stálodávných punčoch
dámských i dětských jakož i ponožek
pro pány ve všech barvách od 8 kr.
výše.

Dále doporučuji co nejhojněji zá-
sobený sklad krajk, vloček a aplikací
bavlněných i hedvábných. — Stuh
všeho druhu. — Svýcarské vyšívaní.
Pánské prádlo a kravaty. Turistické
košile. — Hedvábi na ozdoby i celé
blůzky. — Podšívky a veškeré přípravy
pro P. T. pp. krejčí a švadleny za ceny
nejlevnější v nejhojnějším výběru.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatní na čtvrt roku 5 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 5. července 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Tímto číslem počíná druhé pololetí VII. ročníku „Obnovy“. Pročtení své čtenáře o laskavé zaslání nedoplatků, jakož i o obnovení předplatného.

V posledních dobách zaslali jsme mnohým pánům, kteří v „Obnově“ inzerují, upomínky, které však až na některé výjimky zůstaly bezúčelnými. Uposorňujeme, že budeme takto nuceni vybrati si zaslání, čtenářské dopisy pošlou nám přiklady, čímž pánům tím nové vydání vzejde.

Administrace.

To bylo moje neštěstí.

(Upřímné slovo k lidu českému ke dni 5. července.)

Ty naše chaloupky! Tak zvolal, nevím již, který náš spisovatel. Ano, ty naše chaloupky! Co je v nich radosti, co je v nich štěstí! A co i pro celé národy poučného a výstražného se v nich děje! Právě v tyto dny napadá mne jedna výstražná tragédie (hra se smutným koncem), jak se odehrála v jedné chaloupce na Bydžovsku. Do fary venkovské odlehle obce vstoupil otec a prosil, aby pan farář domluvil jeho dceři, by ustoupila od snatku s jistým mladým sice a hezkým, ale k pití a nepořádku života nakloněným člověkem. On — otec — že s ní ničeho více svěsti nemůže. Jejího miláčka že lidé jen pomlouvají, haní a jí ho nepřejí. Nevěřila jen jemu. Měl rád ji a ne její peníze, jak lidé lhou. Nadarmo říká jí otec: Měj přece rozum! K takovému napomenutí že mu poslední odpověděla: Kdybyste měl moje srdce, mluvil byste jinak. To otce dohněvalo tak, že jí v rozčilení řekl: „Srdce! Daj mi pokoj se srdcem! Perníkáři mají srdce!“ Za to otec pan farář poněkud domluvil, že se totiž nemá na takové děvče jíti po zlém. „Je pravda, je pravda“ — přivědčoval tatík, „a tak prosím rádeji to s ní zkusit po dobrém!“ Ale ani panu farářovi, ani kaplanovi se nepodařilo sebe rozumnějšími důvody dívku od lásky k jejímu miláčkovi odvrátiti. Otec a kněží měli rozum, ona si nechala srdce. Ale asi za půldruhého leta přišel starý kostelník do fary, že bude potřeba promluvit s jistou nemocnou. Je to ta, co ji muž utýral bitím a jmění její rozházel, až pak přišla domů. Má ten „obcerunk“ (souchotě) — šel tam kaplan. Jako zcela jiná osoba vypadala, zbláznělá, ubohá. A netrvalo to dlouho a řekla kaplanovi: Ach! Že jsem jich neposlechla. To bylo moje neštěstí. Za chvíli zvonětku hlas ozýval se po vsi vybízeje k uctění Největšího a za několik dní s věže zněl — umíráček. A brzy se slzami v očích vyprávěl tatík ve farně, jak ho odprosila a jak i jemu řekla: Že jsem vás neposlechla! To bylo moje neštěstí!

Ty naše chaloupky! Ty české chaloupky! To české srdce! Ten český národ! Ta drahá naše vlast!

Zalíbilo se jí v miláčkovi, který v patnáctém století svými kázáními proti „zkáze v církvi“ a svým působením proti Němcům vydobyl si srdce vznešlivého lidu českého. Že bylo ukazováno na slabé stránky miláčkovi a na bludné jeho učení, n. př. o nezměnitelném předurčení jistých lidí pro věčné zavržení, o tom, že se má vzít majetek i moc tomu, kdo je v hříchu, o tom, že vrchnost světská má násilím lidi „pudit“ ku přijímání, to nic nepůsobilo. Nadarmo volali rozvázní: Měj přece rozum; tohle není učení Kristovo. „Dcerka sionská“, jak on český národ nazýval, věřila jen jemu. Mnichové a kněží ho pomlouvají a haní ze msty! Bohužel, že císař Sigmund nevyhověl prosbě biskupů v Kostnici sněmujících a život mu nedaroval, nýbrž že dle zákona světáckého k smrti ohněm ho odsoudil. Škoda, že se „šlo na něj po zlém, po nejhorším.“ Srdce „dearky sionské“ se rozpálilo tím více! — Katolíci měli rozum, husitská část národa šla za svým srdcem, ale k ní přidali se, kteří práhli po statcích a moci. Za krátký čas „dcerka sionská“, naše vlast, celá zbláznělá, spustožena,

souchotěmi zachvácená. Po téměř dvacet let prolévali Čechové krev bratří svých a zuřili proti tomu, co bylo dílem umění a sídlem vědy i pobožnosti. Sto devět sídel umění, vědy a slávy naší bylo husitskými válkami zničeno. Dvacet a jedno město a vesnic bez počtu bylo vypáleno. A padl staroslavý Vyšehrad, když výšiny i údolí kolem něho posety byly mrtvolami výkvětu — národa. A právě nová husitská církev, která povstala horlením na skázu v církvi katolické, které otec vlasti Karel IV. tolik oddán byl, hynula souchotěmi nekázne a nemravnosti svých kněží, držena jsouc při životě uchvatiteli statků nejen církevních, ale i spoluobčanů katolických. To uznávali pozdější vystřílivší husité sami a snažili se s „Římem“ a s církví otců svých se smířiti. Byli tu brzy mnozí, kteří vidouce to spustošení vlasti a to klesání národa volali: To bylo naše neštěstí! Ten rozkol náboženský, to, že jsme šli jen za srdcem svým, nedbajíce na rozum, to zubožilo naši vlast, tím počala klesati sláva a síla naše, to byl zárodek souchotí našich.

A uбудeme opakovati, co vícekrát v Obnově bylo řečeno, že srdce Čechů od té doby nakloněno bylo odporu proti vůli Karla IV. a svatého Václava a milovalo rádo náboženské bludy cizí. A podivuhodnou věcí jest to, že srdce Čechů, jichž miláčkem byl Hus, zastance národa našeho proti Němcům, za sto let na to miláčkem si učinilo Luthera, Němce; z husitů, hubitelů Němců, stali se valnou částí luteráné s Němci duchem spřízněni a jazyk jejich si oblíbnuli. Tam to přivedli Čechové, že šli za cítem chorobně rozvázněného srdce a ne za hlasem klidného rozumu.

A dnes? Dnes po tolika stoletích opět a opět rozplamení srdce národa našeho, aby nezapomnělo „na miláčka“. Výslovně tak mluví, že Hus je miláčkem národa našeho. A skutečně! Srdce — jinak dobré, anebo právě proto, že je dobré — naslouchá hlasům těm zase. A jsou to zase katolíci Čechové a sem i tam i některý konservativce z katolíků, kteří volají: Měj přece rozum!

Měj přece rozum a rozvaž si to dobře, že miláček učinil něčemu, co nemůžeš za pravdu míti a co by muselo vésti k hrůzným rozvratům a bouřím. Či snad můžeš za to míti, že Bůh spravedlivý a milosrdný proto některé stvořil, aby — beze své viny — věčně byli mučeni! Či snad se dá provést, aby se vzala moc i majetek tomu, kdo je v hříchu? Dá se to posouditi?

Měj přece rozum a rozvaž si to, že nemůže pravdou býti, co spustošilo vlast a položilo základ ku zničení samostatnosti naší a k poněmčení celých krajů.

Měj přece rozum a podívej se lépe na ty lidi, kteří dnes zase srdci tvému odporují duchovní sňatek s tím „miláčkem“. Jako k husitství prvotnému přidali se lidé, kteří ho užili k obohacení a vyvýšení se, tak to máš po dnes. Dnes, kdo stojí o to, aby zůstal nebo byl poslancem, výborem a hodnostářem, myslí, že nejlépe pochodí, začne-li velebiti Husa. Mrzkou a bídou hru hraje se srdcem tvým, lide český. Tak n. p. postaví někde sochu Husovu a řekne a křičí. A proč? Poněvadž se chtí udržeti na radnici. Aby ten neb onen byl purkmistrem, radou, poslancem, bázil jim na komedii, kterou s Husem tropí. Ty si odnášíš v srdci nechuť k vůli otců svých a on vyhovuje pýše své a plní kapsu svou. Posledně postavili sochu Husovi někde u Semil s nápisem: „Pravda vítězí. Zpět ku Kristu!“ V tisících sběhli jste se tam, a řekli tam Dr. Klouda z Pardubic. Dr. Klouda z Pardubic a „zpět ku Kristu!“ Kam ti vlekou to tvé dobré srdce? Nejeji, vlasti má, podobná té, která ani otcí ani svým nejlepším rádcům nevěřila, že miláček její hrál hru přesmrtnou s jejím srdcem a jen její peníze vlastně miloval? —

Ó jak mnoho se křičí o lásce k vlasti, jak mnohý dokládá se před omámeným zástupem svým „poctivým českým srdcem“. A nejlepší odpověď by mu bylo: Perníkáři mají srdce! Ano perníkové a naprodej mají srdce tak

mnozí ti nyní „husité“. Kdo dá víc, tomu náleží, anebo se prodává té i druhé straně najednou.

Ale kde se takovéhle věci tropí, tam je obava, že národ náš hraje zase tragedii — hru se smutným koncem, — hru, o které právě ten nejlepší, ten s tím nejlepším srdcem byne a smírá. Kde se takovéhle věci tropí, kde na novo srdce lidu vášní zhoubnou se rozplaměňuje, kde zář se vlévá do srdce proti tomu, co nás učinilo velikými, totiž víra svatého Václava, kde jen a jen roztržky se tropí a bouře chystají, kde na jedné straně se velebí Hus a na druhé straně z každého náboženství smích se tropí, tam „dcerka sionská“ souchotě si chystá. Katolíci z čistě lásky k vlasti varují, ale není jich dbáno. Jen aby nepřišla doba a ubohá vlast nezvolala: Ach! Že jsem vás neposlechla! To bylo moje neštěstí!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 3. července.

(Čtvrtý slet sokolský a jeho význam. — Naše poznámky ke správné o smně osoby místopředsedy království českého.)

Sotva že Praha poněkud odvykla ruchu a šumu vznešlých královských, znovu oživena byla od 28. června do 1. července prouděním, jež s účastenstvím sledovala celá Evropa a jež bez povšimnutí nezůstalo ani za Atlantickým oceánem v Americe. V Praze ve dnech těch konán IV. slet českoslovanského Sokolstva, k němuž všichni slovanskí národové své zástupce vyslali a při němž dleli jako hosté gymnasté francouzští s prezidentem městské rady pařížské v čele a sjezd ten obeslali také i Dánové. Všechny slovanské, francouzské a dánské časopisy o sletu tom se rozepisovaly, ale nejvíce o něm uměly povídati listy — německé. Matička naše Praha zaokvěla se v bíločerveném jasu národních našich barev, všeslovanský blahol a jasot plnily její náměstí a třídy, všude kypělo nadšení, klíčila budoucnost, jejíž dějiny vypučí ze bratrsky a přátelsky spjatého náručí národů, kteří pochopili, čeho jim pro příští doby zapotřebí. Toho se německý tisk lekal a když nemohl o tom sbratření národů v Praze nic špatného povědět, referoval o něm falešně. Tím nám ovšem že neublížil. Když již židovskými šmoky obsluhovaný německý tisk nic jiného nedovede, ať si německé své čtenářstvo dále podvádí! Co tím v ohledu národohospodářském dokázal, to právě vidíme opět v pádu lipské banky, pod jejíž sutinami na léta hyne podnikatelský a finanční ruch německý. A není žádné o tom pochybnosti, že stejně, jako v Praze se všemi bratrskými národy slovanskými a se zástupci národů, jež německá politika dravostí svou poškodila, ku práci míru a lásky. Scházíme se, abychom se seznali, abychom přátelství své utužili, abychom společné svazky poutem společných zájmů utužili a upevnili.

Tato velká událost sbratření evropských národů v Praze, musí býti především u nás všeobecně pochopena. Němci netřeba více při tom uváděti, než-li že kdo nebyl ve dnech těch s námi, jest proti nám. To postačí, aby lapidárně bylo naznačeno, co sokolské dny v Praze znamenaly a jak evropskou situaci objasnily.

Zásluha o to náleží, bez odporu české sokolské organizaci. A tu třeba jistě míry

všeobecné politické opatrnosti, shovívavosti a prozíravosti. Pokud se sokolských stanov a zásad týče, ty jsou celkem bezvadné, náležitě, avšak tu a tam pouze některými bloudícími osobami šířený názor vede u nás k některým vzájemným nedorozuměním. Nedorozumění ta pak způsobují u nás jistou míru formální a snadno odstranitelné řekněme nepřiměřenosti. Sokolské zásady ku př. nenavádějí ku pěstování náboženských myšlenek a proto se sokolové vyhýbají na jedné straně všemu katolickému a ihned na druhé připouštějí, aby sokolny byly protestantskými modlitebnami. A podobných, pouze z osobních názorů plynoucích nesrovnalostí mohli bychom uvést více. Avšak jsouce vzdáleni všeho, co by v naše poměry, nesvár, nelásku a rozstrk mohlo přivoditi, loyálně doufáme, že čas svými zkušenostmi přivodí i v tom změnu, že vlivy a názory veškerých osob v sokolstvu změni se v tom smyslu, že jako polští a slovinci Sokolové i naši bodří junáci rozšíří své bratrství a svou důvěru k činitelům, jejichž vlastenecká vělost není menší, než-li jakou jest vlastenecké nadšení sdružené pod prapory sokolskými, pro něž jsou všechny naše chrámy otevřeny při příležitostech všech. To není v zájmu národa, jeho jednotlosti a síly, aby se některé osoby v sokolstvu stavěly na výlučné stanovisko, jež zbožnému duchu národní naší povahy neodpovídá a jež rozvoj a vliv sokolstva jenom zdržuje a zmenšuje. Mezi sokolstvem a náboženstvím jest pouze papírová stěna, již tvoří několik časopisů. Kdo jsi četl, jistě rozumíš, neboť to máš každý sám na jazyku. Nám rozum káže hledati všude jenom to, co nás spojuje a vystřihati se všeho, co nás dělí. Proto také výstupky a odpor některých Sokolů proti náboženství nemáme za činy moudré, nemáme je za účel sokolské organizace, ale pokládáme je za odpustitelné a odstranitelné názory jednotlivců. Máme za to, že chrám a sokolna mohou všude vedle sebe státi při nejmenším bez nepřátelství, k němuž není ostatně žádných zásadních příčin. Doba jistě toto mínění potvrdí. To bylo potřeba říci.

Bohatý a štědrý dešť významenání a uznání, jež královskou návštěvu v Čechách následoval, v sobotu určené k tomu osobnosti potěšil. Vyznamenání ta ovšem platila v nejvýše přednější řadě pokroku, jež mocnář v Čechách seznal a pochylovali za dobré uznal. A tu jedno jest pozoruhodné. Na straně německé vyznamenán byl značný počet osobností vyznání mojžižského, což zřetelně naznačuje, jaký vlastně význam mají židé v Čechách pro živel německý. Faktum to antisemitistické časopisy

FEUILLETON.

Přípravy „k prohloubení“ oslavě Husově.
Páe J. S — a.

Již bije hodina, kdy papíroví vůdcové národa se mohou zase jednou dosyta vypovídati. Tahle oslava Husova by měla být nejméně dvakrát do roka; jestliže trpělivý čtenář našich liberálních listů celý rok s nudou odkládá duševní chlebiček „pokrokovými“ redaktory nabízený, ve dnech Husových přec jen proutce z dímoty a hlta s pochutí nabubřelé fráze o „největším světcí národům.“ A čím fráze tyto více jedu na katolictví stíhají, tím se zdají neuvěřlivému čtenářstvu krásnějšími a bystřejšími. Čekali jsme, že hlásané „prohlubování“ bude prováděno aspoň poněkud opravdově, leč již nyní oznamujeme své zklamání. Ku př. naše milá „Osvěta lidu“ na místě klidného poučení vyrukovala s haldou frází již dávno ostře-lých. Prý lid český toužil za doby Husovy po „víře národní“, po svobodě svědomí a vyznání. Pro koho to, pane Hykši, píšete? To byla pěkná žízeň po svobodě svědomí, jestliže pražští husité Táboři upalovali a jestliže naopak Táboři v jižních Čechách rozprášili kněze kališné a mocí nutili bezbranný lid, aby si u nich dával své dítky křtít. K vůli pouhému sporu o ornáty teklo mezi husity samými krve dost a dost. Kališníci považovali Táboře za zřejmé bludaře a zřídili hotovu inkvisici na jejich vyhledávání a trestání dávno před bitvou lipanskou. A když se sami kališní mistři s katolíky na sněmch o víru hádali, stále se odvolávali na sněmy církevní a na svate otce. A myslíte v skutku, že byli husité tak upjatí proti „zvyklému ultramontanismu“? Vzpomeňte si přec, že hned po vítězné bitvě na Vítkově počínali s poraženým nepřitelem vyjednávati o spojení s Římem; vzpomeňte si na ty časté cesty do Říma k vůli navázání nového přátelství. Jestliže mistr Přibram proti Táborům hájil autoritu Říma, jestliže někteří husité i to nelibě nesli, že jejich spolu-bratři epistolu a evangelium recitují u oltáře jazykem českým, nedokazovali tím právě snahy protifilské. Po stvrzení kompaktat se ujal duchovní správy v Čechách člen poselstva basilejského, biskup Filibert. A hle, Čechové rádi nad sebou strpěli uvážlivého ultramontána a nad jeho předčasnou smrtí plakali.

německé nijak neoděklamují, že bez spolupůsobení židů německý živel hlavně v Praze by se úplně tratil.

Zeměpán byl se svými poznatky v Čechách nanejvýš spokojen, jak udělená práva neobyčejně četná a vysoká vyznamenání jasně naznačují. A proto setkal se se všeobecným podivem, že vysoká osobnost, která v nejvýše přednější řadě mohla nejvyšší uznání očekávat, když panovník z království tak spokojen odešel, v popředí vyznamenanců se nenacházela. Na místě toho šíří se nejenom ústně, ale již i tiskem zprávy, že po seznání skutečného stavu věcí v Čechách jak zeměpánem, tak i vládou, dá prý se očekávati brzká změna osoby v úřadě mistodržitele království Českého.

Že by se to skutečně však stalo následkem cest panovníkovy do Čech, o tom nemůže býti zatím ani řeči, neboť ty důvody, proč se stal nynější zeměsprávce mistodržitelem v Čechách, nikterakž nepominuly. To jest však ovšem že nepopiratelné faktum, že za doby posledních let, rozmohlo se v Čechách měrou nanejvýš nebezpečnou provádění hesla „los von Rom“; to jest dále faktum, že české kruhy na všech stranách a ve všech vrstvách trpce si stýskají z nebyvalých důvodů na nejrozměnitější úřední nedopatření; to jest faktum, že ku př. „Česká spořitelna“, provokuje českou veřejnost tak směle a opovázlivě, jako as jenom dovoluje si činiti nějaký ústav, který před svým dozorcem nemá žádného strachu; to jest faktum, že státoprávní postavení království Českého přes odpor národa a samo-správných korporací ustavičně měněno jest ve „Provinc Böhmen“; atd. To jsou však všechno dohromady takové maličkosti, které by za našich politických poměrů nemohly býti žádným důvodem ve změně, již některé časopisy předpovídají. Avšak faktum jest, budou-li konati nové nastávající volby do sněmu království Českého za nynější nálady proti zeměsprávě, tedy může se skoro s jistotou očekávat, že vládní strana t. j. mladočeši utrpí takovou volební porážku, že se stanou pro vládu stejně nepotřebnými, ano obtížnými, jako byli Taffovi před dvacíti lety Staročeši. To ovšem bude mít potom také nepochybný vliv na postavení Mladočechů na říšské radě. A tomu-li chce nynější vláda předejiti a Mladočechy jako spolehlivou a silnou vládní stranu si zachovati, tu v Čechách panující poměry rozhodně vyžadují, aby se duch na pražském mistodržitelství dnes zavládající co nejdříve vystřídal směrem, proti němuž by voličstvo české nestálo tak rozhodně, opozičně, jako by stálo (což již při posledních říšských volbách ukázalo), kdyby se v nejvyšším politickém úřadě českém nestala žádná pronikavá

Sám pozdější správce českého husitstva, mistr Rokycana, uctivě prosil často papeže za stvrzení na arcibiskupa. A byl to husita horkokrevný; tak vášnivý ovšem přece nebyl jako nynější jeho obdivovatelé. A o tom husitském demokratismu jest nejlépe nepsati; jest to věc zatroulené choulostivá. Že za zlaté doby Karlovy měl demokratický živel veliké slovo, jest pravdou nepopírnou; ale tét jest jistou věcí, že právě za doby husitské byl prostý lid ujařmen nevolnictvím.

To sami protestantsí historikové prozrazují, že šlechta pod záminkou kalicha hlavně bojovala za uchvácení statků kněžských a že hleděla již za boje ujařmiti jak stav selský tak městský. A povello se jí to stkvěle; živel demokratický, reprezentovaný Táboři, pomáhal chutě panstvu jmenití církevní zničit. A když mouřením služby své vykonal a čekal odměnu, připravena mu krvavá lázeň lipanská a pak — na těch místech, kde demokraté kláštery bořili, počtíli panský karabáč. A domníváte se posavad, že aspoň tito demokratičtí Táboři byli v skutku „Božími bojovníky“?

Nesmíte zapomenouti, že již Žižka se počal za ně stydět a že kališníci kypěli hněvem proti „rotě loupežníků“, kteří českou zemi hubili víc než země okolní. A kdybyste jim chtěl něco vykládati z pokrokových věd, odbyli by vás slovy, že „misterské vynálezy“ nepřijímají a že hřešíte smrtelně, holdujete-li „zpothanilým vědám“. Jim se spíš líbilo, jestliže mohli „umýti své ruce v krvi protivníků Božích.“ Štěstí pro Husa, že se jejich řádění nedočkal. Kdyby je byl chtěl ve válce tak poučovati, jak to činili osobní jeho přátelé, nebyl by na konec před jejich hroznou svobodomyšlností životem bezpečen jako Přibram, Prokop z Plzně, Jakoubek a jiní. V tom nalézáte veliké hrdinství, že se Hus odvážil vésti spor s autoritou Říma! Na to nebylo potřeba zvláštního nadání; a pak se klamete, že to bylo něčím novým. Arius, Donatus, Wiclef a jiní již dávno Husovi úslapali cestu. Víc než smělé jest tvrzení, že byl kacířem uznáván proto, že nechtěl chváliti církevní zločiny. Tyto tepal av. Jeronym, Bernard a jiní hezky ostře a — byli církví uznáni za svaté. Jen si přetěžte některé bludy Husovy a sám se těm výmyslům jeho usmějete a uznáte, že jejich církev trpěti nemohla. Vždyť to uznal sám přítel Husův Jeronym. A že vystoupil „bezohledně proti autoritě světské“? Bylo by ovšem

směna. Ta ovšem státi se může i bez vystřídání nejpřednější osoby. Avšak dočasný duch z pražského mistodržitelství vanoucí mladočeské t. j. vládní volební chance v Čechách přímo ohrožuje a ve voličstvu šíří důvěrnou náladu opoziční ve směrech všech. Pražské mistodržitelství jest dnes rozhodujícím činitelem pro vládu. Pak-li duch jeho sám se rychle nezmění, smění lid dosavadní své nástupce, aby ti se o to další postarali, jako se své doby stalo mistodržiteli hraběti Frant. Thunovi. Tímto způsobem sluší na situaci patřiti a proto rozuzlení jejímu vsťíc pohlíkáme značně jinak, než-li přední politikové mladočeští, kteří se nyní mezi sebou tahají o chomout, v němž své doby „Šípy“ se zvláštní oblibou malovaly dvorního radu p. dra. Mezínka. Podle našeho mínění může Jeho Excellence pan mistodržitel klidně spáti — o něho se zatím nejedná, ale dříve běží o mladočeské mandáty. Zprávy o jeho vystřídání jsou sice známkou mladočeských strachů a projevem jejich zbožného přání, avšak mladočeská přání mají obyčejně tu smůlu, že vyzní na prázdno. Ostatně není známo, jest-li některý mocný činitel si nepřije jistou změnu v osobách českých poslanců, aby se mohlo zase třebaš proti nám vládnouti a proto jsme zvědaví, jak novinářská výprava v otázce: změny osoby mistodržitele království Českého dopadne. Přes mladočeská přání zůstane asi při starém, což by znamenalo, že není nemožností a že není vyloučeno, že se na přesrok poměry uchylí zase drobátko doleva, aby pro dobrou vůli měli zase na nějaký čas sólo Němci. S tím sluší počítati a obsazení českého mistodržitelství s tím také úzce souvisí. Kdyby se měl totiž na místě úředníka státi mistodržitelem království Českého politik nebo státník, který by chtěl čísti v minulosti a dle toho počítati s budoucností a který by asi deset let důstojnost systematicky zastával, není pochybností, že by akcie všenněmeckých odrod nejen v Čechách, ale i v Rakonsku vůbec vyšly z kursu úplně a že by zde nastaly časy a poměry spravedlivosti a skutečnému stavu správně odpovídající. O tom se však zatím nemluví a proto ostatní povídačky o změně zeměsprávce jsou mluvením a povídání, jež může českou věc leda poškoditi. Tak se politika nedělá!

Drobná obrana.

Bojí se o Husa. Dobrý obchod udělali opětně letos čiperní pastoři s Husem. Vyvedli celé zástupy „vlasteneckých“ spolků do horečné oslavy „svého“ muže. Německý Gustav-

rozhodně neškodilo, kdyby byl promluvil králi Václavovi pořádně do duše. Král, který byl zhýřilý do nejvyšší míry, který i svou bibli měl „ozdobenu“ oplzlými obrázky, potřeboval jistě důrazného napomenutí. Ale — ruka ruku mýla. Hus odkazoval Václavovi kontrolu nad církví, činil panovníka správcem nad kněžskými statky; Václav zase za odměnu nechal Husa řečniti dle jeho libosti. Pod zástítku Husových náků na hierarchii královi milci pohodlně kláštery odráli. Za to Hus v příslušné „horlivosti“ nepřestával tepati ctnostného arcibiskupa Zbyňka, doktora Páleče, Stanislava a jiné; zde si to vynahrail. Sami husité Zbyňka pokládali po smrti za svatého a Václavovu mrtvolu naopak potupili s nepěknými poznámkami o jeho pijáctví. Tedy tito sami bezděčně dokázali, že Hus ve svém moralisování užíval lžte dvojího. Ostatně — odpustíme mu to; takých „opatrných“ reformátorů jest v naší vlasti nyní víc než dost. A proto raději, pane Hykši, zvoltejte rozumně: „Ty mrtvý nevstávej a lež“ a neberte jméno Husovo nadarmo —.

Čas si to navlékl trochu chytřeji. V žále „Besed Času“ navlíhl plno citátů Husovi lichotících bez vlastní kritiky; citáty nepřiznivé prostě vynechal. To bychom mu konečně ještě promíнули. Leč omluviti se nedá, že k vůli zvelebení Husa užil citátů některých, kterým jistě ani sám nevěřil. Prý Hus vykonal (dle Emile de Bonnehose) v oboru náboženství a mravnosti to, co později ve světě zevním, fyzickém vykonal Kolušus. Leč skutečnou pravdou jest tolik, že již v prvních bojích husitských vystrkovaly rážky snahy hamizné a že lid se rozhodně nestal mravnějším než jak byl před Husem. Sám Rokycana vzpomínal, že za jeho mládí byla mravnost a zbožnost daleko větší než po revoluci. Panstvo s počátku činilo vášnivou agitaci pro husitství; vyhánělo kněze konservativní i proti vůli lidu a dosazovalo husitské.

Když se pak Sigmund ke Kutné Hoře blížil, skoro všichni husitští páni předli z veliké ardnatosti do tábora jeho, jsouce ochotni bojovati proti souvěrcům. Po vítězství Žižkovu ovšem zase dělali husity „rázné“.

Anebo snad v nelidském řádění a krvavých exekucích tábořských lze spatřovati skutečnou zbožnost? Jestliže byl Hus odsouzen soudem řádným, činili Táboři nad knězi katolickými ža-

Adelář spolek neopomene tento dobrý obchod dvojčlenným pádem honorovat. Výborný přímo obchod učinil professor Masařík se svou „lidovou“ stranou. Chytil na svou husitskou komedii pražského primátora dra. Srba, oba rektory vysokého učení pražského a ještě několik veličin. Ztráta, kterou utrpěl Masařík obhajováním vraha Hilanera, jest touto loveckou kořistí částečně hrazena. Kdyby ročně aspoň čtyřikrát bylo lze slaviti Husa, mohl by býti Hilaner Masaříkovi nadobro pardonován. Hojně vody nažene Husova oslava též na mlýn letos propadlých kandidátů radikálně pokrokové strany. Na 15 místech ve východních Čechách bude přednášeti 7 těchto slavných mužů, které dosud národ nepostavil ke kříže němu žlabu poslaneckých diet. Hus pomůže posleze kde které padlé okresní a místní veličině a umožní jí zabýsknouti se opět pravým ryším vlastenectvím v záři hranice kostnické. Někteří veličina přitlačí se velmi blízko k plápolavé hraniční záři, protože jest známo, že pod avicnem bývá nejvíce tma a útrpného pláště tmy jest tak mnohým ctitelům Husovým zapotřebí. . . . Hus tedy mnohým a mnohým pomohl a pomůže, proto se nelze diviti, že se tyto pánové o Husa počínají báti, aby jim ho klerikálové nepřebírali. Hlasy ze Siona, Čaa, Osvěta lidu, Samostatnost a všechny jiné listy okřikovaly poslední dobou zděšeně Obnovu, protože na Husovi uznala dobrým to, co také dobrým bylo.

Tu to máme! Národu se stále bláší, že se škarohlídství svého odsuzujeme „miláčka národa“ a když chceme Husův význam vyličit v pravém světle, okřikují nás pánové ze strachu, aby nepřišli o Husa, jak si ho dle svého kopyta vytvořili.

Neodsuzujeme šmahem dějinného Husa, nýbrž pouze jeho bludů, ale osoby jeho litujeme. Vlastenecký význam jeho uznáváme, ale protestujeme proti tomu, aby každý politický dobrodruh dělal si z Husa berana proti katolické církvi. Dnes štvou se masy lidové proti mateřské církvi, jako by byl Hus nevinně odsouzen a jakoby za středověké násilí měla býti dnešní církev poháněna k zodpovědnosti. Celé to hnutí husitské má podkladem politickou agitaci s povahou sociálního nebezpečí. Snadno jest lid rozeštvati k nenávisti a k nepředloženým činům, ale těžko jest rozvázněný dav přivesti k rozvaze. Proto se velmi obdivujeme té rolnosti při pořádání nočních průvodů a nezbedných výtržností střelným prachem, kdežto klidný průvod pokojných katolických občanů ulicemi za bílého dne třeba jenom k bohoslužbě vyžaduje kolkovaných žádostí. To jest ovšem starostí úřadů. Katolický

lobce i soudce zároveň. Kněží konservativní musili zhynouti často pro ten jediný „hřích“, že svému konservatismu zůstali věrni. Svým pražským sp.jencům trhali Táboři z přílišné horlivosti úpravně vousy kleštěmi a „sestry“ trhaly Pražákům se šatu všechny ozdoby. Ale — několik dní na to se „sestry“ i „bratři“ spili až do omečnění. To byla podivná zbožnost. Anebo to bychom měli zváti umravněním, jestliže samy „sestry“ v Lounech upálily sta měšťanek, svlékše je před tím ze všeho? Na tyhle věci nemáme zapomínati. Co teprve říci o hanebných krutostech, jež byly páchány na pokyn Jana Želivského; žádný pokojnější Pražan nebyl svým životem za tyranie Želivského jist. V stopách Husových tedy nešlo umravnění ale serurování, ač si ovoce svých řečí Hus takto nepředstavoval.

Prý učení jeho (dle Hilferdinga) se neneslo k dogmatickým formulám. Proč tedy Hus spisoval objemné dílo „de ecclesia“? Proč se pouštěl do dogmatických hádek s učenými pražskými doktory? On, pouhý bakalář bobosloví, mermomocí chtěl porazit doktora Štěpána Pálce. Byl-li k tomu povolán, aby luštil těžké otázky theologické (o milosti, ospravedlnění, předurčení) samostatně i proti názoru učenců daleko seštějších? — Než již končíme. Čekáme, že po horkých výlevech lásky k Husovi budeme míti konečně nějakou církev husitskou přec. Dříve však se musí přenesť na jisto postavit, zda všechna slova Husova jsou bernou mincí; pak se musí ustanoviti pevné základy věrouky i mravouky. Kdo však bude za nynější rozháranosti sociální tím husitským pápežem, jehož by všichni ostatní „husité“ poslouchali? Jednota a autorita rozhodně v církvi té vládnouti musí. A nebude-li zvolen za hlavního rozsudího Masařík, bude zle, velmi zle. Všecko se shroutí; a moderní husité budou do sebe sekat jazyky tak znamenitě jako staří husité do sebe bratrsky sekali mečem a cepem. A němčecká „lásky“ k husitskému národu i k Husovi samému se ovšem — zvýší.

Dle našeho prostého soudu bude daleko líp, až přijde do módy tichý genius, jakým byl Tomáš Štítný a slavný Arnošt z Pardubic, který reťor mluvil horlivě — ale zcela jiným způsobem než Hus. Tenkrát se spíše spojíme v jeden svorný šik. V nynější přípravě na oslavu Husovu vidíme spíše prohloupení než prohloubení.

lid však nahlédne přece jednou, že Hus slouží za fangličku politickým dobrodruhům, aby mohli udati své duševní dary, s kterými by se bez nářeru husitského nesměli odvážit na veřejnost. Katolický lid k tomu mínění přijíti musí, bude-li čísti spisy a knihy, vydané katolickými spisovateli o Husovi dle pramenů historických a nebude-li se živiti stále literárními škváry, psanými nepřáteli katolického náboženství. Dr. Lenz napsal již před 25 lety objemnou knihu o Husovi; tedy dříve nežli si naň vzpoměli protestanté a realisté, proto ne třeba nám pravdu hledati v kalném zdroji, nýbrž ve své církvi.

Mistr Jeroným o Husových bludech
Soudruh Husův, mistr Jeroným píše z Kostonice panu Lackovi z Kravař dne 12. září 1415 o učení Husově takto: „Slyším, že drabná bůře byla v Čechách i v Moravě pro smrt Husovu, jakoby byl křivě odsouzen a kvaitem upálen. Já jsem myslil, že se mu křivda stala, ale když jsem mi dány byly ty kusy jeho (zavržené 30 článků) ku ohledání, pro kteréžto byl potupen, ohledav je velmi pilně a rozmítav v rozumu i sem i tam ne s jedním mistrem, úplně jsem to shléd, že z těch kusů některé jsou kačičí, některé bludné a jiné spůsobiví pohoršení a škodliví. Ale ještě jsem vždy některak pochyboval, nejmaje za to, že by jeho nebožička ti kusové byli, ale nadál jsem se, že by to byli úrobokové (zlomky) jeho řečí a útokové (zkomoleniny), kteří by smysl změnili. I počal jsem státi pilně o vlastní knihy jeho, i dalo mi k ohledání koncilium jeho vlastní rukou pravé. A tak s mistry písmu sv. velebnými ty kusy, pro které jest upálen, srovnal jsem a přirovnal ku knihám jeho vlastní rukou psaným a nalezl jsem ty veškeré kusy tak úplně a v těch smyslech státi v knihách. Nemohůť řéci jinak spravedlivě, než že nebožiček mnohých kusy psal bludné i škodlivé, a já, který jsem byl přítel jeho i svými ústy obráncem cti jeho na vše strany, shledav toto, bludů v těch neochci obráncem býti, jakož jsem také dobrovolně vyznal přede vším sborem“ (Palacký, Documenta 598). Mínení soudruha Husova o učení jeho ovšem nezadrží polovzdělance a nevzdělance od paponškování diktanda Masaříkova a Hajnova, ale takovou společnost smete s povrchu jednou náležitě vzdělání národa.

Politický přehled.

Redaktor t. l. měl v neděli v Praze na Žofině příležitost mluvit s mladočeským, zemským a říšským poslancem p. drem. Brzorádem. Z rozmluvy něco uvádíme:

Red. Co soudíte, pane doktore o očekávaném kompromisu mezi staro a mladočechy?

Dr. Brs. Ačkoliv se již Staročeši značnou měrou z politického kolbiště vzdálili, přec jsou činiteli vážnými, s nimiž se musí počítat. Nynější taktika poslanců mladočeských velice se podobá taktice poslanců staročeských, tedy ta trhlina, která je od sebe dělila se v hlavních místech překlenuje. Proč tedy by nemohla nastati shoda úplná? V těchto těžkých dobách jest nám potřebí sloučení všech sil a všech státoprávních stran českých, neboť jenom tím se činnost poslanců na říšské radě usnadní.

Red. Co zamýšlejí mladočeši v příštím zasedání říšské rady činiti a jakou taktikou se řídit?

Dr. Brs. To se ještě určití nedá. Často byl vypracován důkladný program, nepřiznivé okolnosti jej zvrátily. Taktika se zařídí dle okolností, s nimiž nutno počítati. Ač nyní náš poměr k vládě značnou měrou k zlepšení politické situace přispěl, což český národ zajisté bez rozdílu politických stran jenom musí s povděkem vítati, přec jest možno, že budou poslanci nuceni opět do opozice vstoupiti, ovšem jen v tom případě, když by se jednalo o náš neprospěch a když by nebylo jiné cesty k obhájení našich práv.

Red. Co soudíte, pane poslanče, o způsobu jednání národ. soc. poslanců na říšské radě a ve veřejnosti vůbec?

Dr. Brs. Myslím, že brzy dojdou ku přesvědčení, že ta jejich taktika neponeše kžéných výsledků. Najednou se vítězství docíliti nedá. Dnes jest sice mnoho lidí, kteří se politikou obírají, ale za to málo jest politiků vážných a prozíravých. Ale když třeba mladý, nadaný člověk se ujme politické práce a myslí, že vše to, co dlouholetí pracovníci před ním učinili, postrádá úplné ceny, když domnívá se býti mnohem chytřejším, pak to obyčejně nebývá příznakem dobré politiky. Jest potřebí práce, úsilovné práce, byť i výsledky jen zvolna se jevily. A národní socialisté se jistě o tom také přesvědčí.

Ráznou politikou by se dalo ovšem v zbédovaných, zpuchřelých poměrech našeho parlamentu co se otázek národních týče mnoho docílit, *kdyby ale nebyla spousta otázek jiných*, které voličstvo svým poslancům klade a o vyřízení žádá.

Nedávný případ, když se jednalo o sestátnění severozápadní dráhy nás o tom poučuje. Bylo v Čechách mnoho lidí, kterým, jak se zdálo, se o to více jednalo — než třeba o české státní právo! Jsou-li tedy poslanci zahrnuti spoustou práce druhu rozdílného, pak se nemůže veškerá činnost pouze na jediný bod soustředit. Jen kdyby bylo v Čechách tolik trpělivosti, aby se nechťelo od poslanců vše najednou.

Red. Jaký jest asi program vlády pro příští zasedání říšské rady?

Dr. Brs. Těžko určit; ale dá se očekávat, že návštěva J. V. císaře v Praze značně přispěje k tomu, aby vládlo jiné, příznivější smýšlení oproti Čechům.

Red. A což heslo „Pryč od Říma“ — s nímž i mnozí čeští protestanté soublesí?

Dr. Brs. Naše stanovisko vůči této viénemské agitaci jest známo. Posl. Kramář to pověděl jménem nás všech. Není ani nejmenší pochybnosti, že politický význam hnutí toho jest rozhodně nám nepřátelský. Čeští protestanté bohužel viděli v Prusku svou záštitu a ochranu a Prusáci to dobře dovedli užít; osobili si jakési právo nad nimi — podporovali je penězi — a nyní jeví se ty následky. — Ale i ze stanoviska čistě náboženského nutno hnutí to odsoudit. Proč bráti lidu jeho víru, v které vyrostl, z které čerpal sílu a útěchu i v dobách nejtěžších? Myslím, že nemůže býti opravdového Čecha, který by hnutí to schvaloval!

Red. A což pan professor Masaryk?

Dr. Brs. Jest to člověk inteligentní, ale svou činností ukazuje se býti jakýmsi *protestantským agentem*. On dobré věci neprospívá, spíše škodí, byť se i domníval, že koná věc záslušnou. Také jeho vliv na studentstvo univerzitní nenese ovoce právě prospěšné. Nedávna akce dotazníková o tom každého myslícího člověka přesvědčí. To mladému lidu neprospěje ani tak ku vzdělání, jako spíše k znemravnění. Není to také potěšitelným zjevem, že inteligentní dorost chce již dnes v mnohém ohledu udávati tón celé veřejnosti, ač mu schází mnoho životní zkušenosti. To sebevzdělání, které se mu vštěpuje spíše poměry české rozdílné, než uklidní.

Staří, zasloužilí pracovníci, kteří již dávno věděli to, co inteligentní dorost — a jen životními zkušenostmi a stálým prohlubováním nových myšlenek nabyli jistých jasných názorů, nyní aby snad kapitulovali před nezkušeným dorostem.

Jest sice dobře, když nové myšlenky vznikají, když se jeví čilost mezi studujícími a chuť k práci národní, ale když meze se přestoupí a pak se zapomíná na opravdovou, promyšlenou práci, nýbrž jen v stálých roztržkách a ignorování starších pracovníků se shledává pokrok, pak to zajisté nikdo nemůže schvalovati. —

Další hovor pak se přesínil na věci méně důležité.

* * *

Ve sněmu království českého byl návrh hrab. Bonquonya, ohledně změny řádu voleb do sněmu za velkostatek přikázán 18tičlenné komisi. Proti návrhu hlasovali všickni Němci. — Poněvadž sněm nemohl dosud vyříditi zemský rozpočet, byl rozpočtovou komisí vypracován rozpočet provisorní, v kterémž také stojí, aby zvýšené platy učitelské vyplácely se již od prvního července t. r. — V moravském zemském sněmu podána správa o zemském rozpočtu. Řádný požadavek obnáší 178 milionů, řádné ubrazení 21 milionů korun. — Vyznamenání jenž za příčinou mocnářovy návštěvy v Praze doporučila vláda, dopadla čistě po Křiborovsku. Ze 168 osob petičních bylo sice 101 Čechů a 67 Němců, ale ze 73 nejvyšších hodností a řádů připadlo 36 na Čechy, 34 na Němce a 3 na konservativní velkostatkáře.

Soc. demokrat dr. Adler ve Vídni stal se zemským poslancem. Ze samé radosti upotřebili sociální demokraté přátelský večírek — ku kterému byl i dr. Adler pozván. On sice nepřišel — ale za to po půl noci jim poslal *pět soudků kořalky*! Inu, on sná své lidi! — V dolnorakouském sněmu dostali najednou strach. A brozný strach! — Viděť se sice ještě nezobí — ale jiné neštěstí, světe záni — přibývá tam Čechů. A z toho Němcům bolí žaludek. A jak by ne; taková „Wenclové“, ještě by snad naposled chtěli českou školu — a když by jich bylo v Rakouscích více než Němců, jak se to podobá, ještě by se mohli opovážit říci, že Dolní Rakousy jsou zemí smíšenou. A proto bonem byl přijat návrh Kolísků, že ve všech rakouských školách jest *jedině němčina* řečí vyučovací. O vy patrioti! Vy hlasatelé „spravedlnosti“! — Soc. demokr. poslanec Sombat, ve francouzské sněmovně, který neúsilovněji agitoval o zabránění jmění kongregací jest majitelem dvou bordelů — a sám žije s pěti ženami. — „Král, král, na dudy brál“ mohl by si zazpívatí srbský král Alexandr. Celá jeho sláva podobá se dudám, ale hodně rozakřipáným. Sice ještě hraje — ale těm posluchačům ne a ne se to líbit — a proto dělají nové „noty“ ve způsobu padělaných státních smének a revolučních letádků, které po celé zemi rozesílají. —

Na Černé Hoře byl letos poprvé uveřejněn rozpočet na rok 1902. Vydání na vojsko obnáší celých 30.000 zlat. Protože Černá Hora čítá pro čas války 37.000 mužů, připadá na muže vydání ročně jen 81 kr.; jest černohorská armáda jistě ze všech nejlacnější. To by tak bylo něco pro naše pány, s těmi

slatými límcí, 30.000 slatých, to jest třeba u nás jenom gáse jednoho s nich. — Turecký sultán jest nemocen. Leží — a při tom, snad pro zábavu, střílí své sluhý. Podivný to sport — ovšem v Turecku ne neobyčejný. Povídá se, že sultán má dva sbory vyzvědačů, kteří jej o mořském spiknutí v Říši spravují. Velitelé těchto sborů se na smrt nenávidí a jeden druhého chce více předčít a nabýti u sultána obliby. A poněvadž se jim k tomu nenaskytá příležitost, kuji pikle sami. Pomalu to vypadá tak jako leckde u nás u těch „mocných“. — V Číně jest na pohled klid, ale nová bouře se připravuje zas. V Turkestanu shromáždí se znovu odbojné čety a připravují se k dalšímu plánu. — Čínský dvůr se více do Pekinga nevrátí — a sídelním městem stane se Kaifong. Peking byl městem sídelním od r. 1270. —

Z činnosti katol. spolků.

Katol. jednota „Práce“ v Úslavi konala v sobotu, ve svátek sv. Petra a Pavla schůzi, která, až se právě v městě odbyvala pouť, byla dosti čísně navštěvována. Pan redaktor Vobejda - Prosečský pojednal zde o tematě: „Křesťanství a národnost.“ Poukázav na národy pohanské, zajímavým způsobem nastínil vývin křesťanství, pravidla, kterými se u všech národů řídilo a na blahodárné účinky, které lidstva přineslo. Vysvětlil správný pojem slova „národnost“ a jak se má v pravém smyslu národnost pěstovat. Mnoha citáty z dějin dokázal, kterak křesťanství zvláště ujímalo se národů utlačovaných a jmenovitě národ český v mnohém ohledu má mu co děkovati. Vzhledem k nastávajícím slavnostem Husovým zmínil se také jak my katolíci na Husa pohlíkáme a učinil porovnání, co Hus dobrého a zase slého pro národ český učinil, že tedy nemáme pražádné příčiny jej oslavovati. — Přednáška, která přes půl druhé hodiny trvala vyloučena byla s velikou pozorností a technicko odměněn bouřlivým potleskem.

Z Mikulovic. Nový náš katolický spolek „Dobročín“ si pořídil skvostný prapor, jenž v neděli 23. m. m. odpoledne byl slavnostně posvěcen. Slavnost vydařila se skvěle. O 2. hod. odpoledne vyšel ze spolkové místnosti průvod čítající do tisíců. Ozdobou a jádrem jeho byly katolické spolky: dámský a mužský spolek z Pardubic, jednota katolická z Chrudimě a z Hermanova Městce, podpůrný spolek „Rozsels“ z Chrudimě, jež všechny ulehčily průvodu svylovaly svými prapory. K nim se družily slavné sbory dobrovolných hasičů z Medlešic a Blata, Dražkovic, Ostřezan a Tanečhod. Veden hubou Dřevnickou ubíral se průvod Mikulovicami hojně prapory vyzdobenými do chrámu Páně, kde vystoupil na kazatelnu místní kaplan dp. Josef Vaněček a v duchaplné, mistrné řeči objasnil význam slavnosti a povinnost členů nového spolku. Potom posvěcen prapor od vedp. vikáře Tomáše Střebekého a vykonáno zatlučení křížů, při čemž překrásná hesla vyslovila matka praporu velect. pl. Olga Tichá, choť majitele kruhové cíhelný v Blatě a kmotr spanilomyslné slečny Pavla Spanelové a Anna Vlasáková. Následovalo odevzdání praporu matku praporu praporečnicku panu V. Starému a konečná účelná promluva vedp. vikáře Střebekého. Slavnost ukončena litaními a požehnáním nejvyššího Svatosti, jež konal vedp. vikář za asistence místního kaplana dp. J. Vaněčka a zástupce jednoty Rychmburské P. J. Elitzera a jednoty Heřm. Městecké a Chrudimské P. Al. Černíka a Joe. Šandery. Průvod pak se odebral do zahrady p. Stráčka, kde byl koncert kapely Dřevnické. Členové „Dobročína“ radostí byli naplněni po sdu slavnosti a vřavají ardečným dík všem účastníkům a spolkům, kteří přítomností svou slavnost zvýšili, jmenovitě též vedp. vikář Střebekému jakož i matce a kmotrům praporu. „Zaplať Pán Bůh.“

Přednáška o Husovi pořádá jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové v pondělí dne 8. července ve spolkové místnosti. Přednáší dp. Dr. Rayl. Začátek v 8 hodin večer. Vstup hostům volný.

Výlet na Kunětickou horu pořádají pardubické katolické spolky v neděli odpoledne dne 14. července b. r. Žertovné výstupy a koncert hudby rosičké. Výklad historických památek bude podán. Z Hradce vypraví se členové katolické tovaryšské jednoty povozy k téže zábavě. Sedadlo na voze pro obě cesty za 30 kr. nutno zapřaviti předem dopoledne dne 13. července u p. Jakubského v Adalbertinu. Odjezd od Adalbertina dne 14. července o 11 hod. dopoledne. Za nepřiznivého počasí odloží se výlet na 21. července. Sejde-li vůbec s výletu, vrátí se sloučený obnos za sedadla zpět.

Jakým právem dovolují si Mistr Jan Hus oslovovati nověrci a indiferentisté, jímž křesťanství je ničím? Jak by se asi Mistr, který při velkém svém poblousení až do smrti své o Španělsko našem s křesťanskou úctou mluvil, proti spojenství s těmi ohrožoval, kteří dle Ředna nevědecky na Krista Pána pohlíkají? Jak dárám vysvětlit Hus křesťany k častému přijímání sv. svátosti, k obcování mši sv. a k modlitbě. A kolikrát asi přistupují k sv. svátostem a jak málo chodí do chrámu toho, kteří jméno Husa mají stále v ústech? Hus napomínal k častějšímu postu v týdnu, a kles, jeho oslovovatelé se ani jednou v týdnu nepostí a s postu si číní posměch!

Zprávy místní a z kraje.

Ústřední Matice školská oznamuje ve svém věstníku s tohoto měsíce všem svým příznivcům, že jest v současné době ve veliké tísní peněžní, neboť schodek vykázan jest číslem 47.391 K 83 h. Stav tento mohl by zárnou činností matiční za všleku dobu dvaceti let úplně ochromiti a zničiti všleko ovoce dlouholetého jejího úsilí. Příčinou neblabého tohoto poměru jest, že Ústřední Matice škol. nucena jest udržovati stále ještě ve své řadii také ony školy, které by za normálních poměrů dávno byly již převzaty do správy veřejné. Že se tak neděje, způsobeno jest nebyvalými průtahy, jimiž anemotňuje se zřízení škol veřejných i v takových místech, kde všem nákonným požadavkům úplně jest vyhověno a kde tísní se sta českých dětí v přeplněných místnostech školních. Tu nezbyvá Matici ani jinébo, než věsti i nadále obrovský náklad na školy tyto a domáhati se úsilovně, by tyto školy menšinové postavila na pevný základ. Kdo zná a dovede oceniti vřanem Ú. M. šk., nebude zajisté v této době vádně otálet se svým příspěvkem. Příležitost není daleká. V neděli dne 7. července pořádá budou místní odbory matiční v Hradci Králové slavnost, kde může každý upřímný Čech položit i malý dáreček na oltář vlasti a dokázati tak, že si jest vědom onoho nebespělí, jež nyní národu hrozí. Doufáme pevně, že slavnost tato stane se schůzkou všech vrstev vlasteneckého obecnstva našeho, jež osvědčilo ve mnohých dobách vytrvalou svoji dobročinnost a zajisté ani tentokráte neopustí svých ohrožených menšin na rozhraní národnostním, prvích to břehův, jež stavi cestu vlnám moře cizího. Dejž Bůh, aby vřvání toto nevysnělo na prázdno!

Z místního odboru Národní jednoty Severočeské pro Hradec Králové a okolí. Opět byla vypravena jedna knihovna do území ohroženého. Stále však docházejí nové žádosti o knihovny a přetěsně časopisy a takovéto žádosti, svědčící o zdravém hnutí osvětlovém lidu stieněného, ani by neměly býti oslyšeny! Mnoho dárno přetěsných knih považuje se v našich domácnostech v zásuvkách a skříních, časopisy již druhý den se zahazují jako bezcenná věc — a s obcí ohrožených stále osývá se volání po knize, po novinách. Výbor snažně prosí o dárání knih i časopisů, které buďteš laskavě posílány buď předsedovi odboru panu M. Dr. Leop. Bačkovi aneb jednateři J. E. Durčákovu. Pan Fidiel Dr. F. Rayl daroval 15 svazků; peněžitých darů dostalo se odboru od těchto sl. spolků a korporací: Právovarecká měšťanstvo 10 K., Sokol 15 K., Záložna 30 K., Spolitelna 20 K., Záložní úvěrní ústav 10 K., a Č. O. B. 10 K. Všecky tyto dary kvituje výbor s aktivním díkem.

Městská rada a oslava Husova. V č. 51—52 „Osvěty lidu“ čteme suřivý článek jakéhosi fanatika, adresovaný městské radě krajohradecké. S bezúsrdečnou sádk, jako perem v jedu namočeném napadá členy městské rady, že prý, světe šasní — neuznali za potřebné vyříditi adejli obecnostu, aby osvětilo své přibytky v řeu Husův. To je ovšem v očích vášnivého, banalického fanatika velikým sločinnem. Každý, kdo střílivě na věc pohlíkí by usnal, že podobného vřvání v tomto případě třeba není. Kdo chce své přibytky osvětliti, někdo mu v tom nebrání — a kdo nechce — pak ani vřvání městské rady jej k tomu nepřinutí, neboť to není řádnou povinností. — Městská rada prý má strach před rezidencí a „Obnovu“! Tvrazení tímto dopouští se Osvěta hrubé lži, protože dobře ví, že ani jediný městský rada spojení s Obnovou neudrží, kdežto s Osvětou mnozí páni radové jsou důvěrně spřisázaní, rozumy s ní čerpajíce. Jména nemáme uváděti, jsouť známa. Nečítáme proto povinnost městskou radu hájiti proti justamentu pouličních husitů, ale myslíme si, že členové městské rady sdílejí se násovy historika českého, dra. Pekatě, že stále „švančí“ o Husovi stává se v Čechách u vzdělaných lidí překonaným stanoviskem. Polovzdělaným a hlupochům bude Hus ještě dlouhá léta akřtati přiležitost ku „vlastenecké“ zásluze. — V Hradci má Hus pomoci některým odstaveným veličinám ku místům v obecním zastupitelství, proto ta námaha s Husem a ten boj proti městské radě. Kdo sledujej politiku sklamanyh a zneuznaných kapacit, osvěť okno. Dá si aspoň vysvětliti shabělosti a dnes baby docházejí obdivu v Osvěti. Kdo jsi mžeš a nedbáš na komando sdájejích nul, budeš se říditi městskou radou. Ostatně s tou přímá městská rady ke katolické straně není to tak valné, neboť se již o to starají vlivuplné osoby na městské zastupitelstvo. Když své doby byl pořádán v Hradci katolický sjезд, tu jeden pán „Osvěti“ přibuzný chodil od domu k domu a naléhal na obyvatele, aby sdali prapory ze svých domů. Jest to také svobodomyšlnost? Dopřovatel „Osvěty lidu“, vyhróžuje městské radě přítímti volbami. Těch přivřeneč „Osvěty lidu“ bylo v Hradci napočtem celkem 45! A před těmi se má městská rada třást! Opravdu, není nad frásel! Mimoděk tu napadá něco co se píše o vlastnostech křeska.

Plukovní slavnost konati bude středa pátá pluk 6. 43. v Hradci Králové. Dnes zavítal sem se tím účelem vévoda z Guberniand, který jest majitelem pluku.

Podpora chudým. V Hradci Králové je zvykem, že po pohřbu zámožných lidí se rozdává almužna chudým. Tito lidé se tak drze a nealinně chovají, že si mezi sebou již ustanovují co ten neb onen mohl dáti neb již dal a pak v řadách na postel stále dorážejí. Tak dlelo se po více dní po pohřbu vedp. kanovníka Stráčka. Když se rozhlasilo, že se bude almužna na děkanství rozdávati, tedy mysleli, že obdrží každý při nejmenším slásku. Šle se mnoho lidí chudých, mezi nimiž bylo dosti kořalečnicků, všelijakých pradel, poslahovatek i dětí, lidí mladých kteří pracovat mohou a almužny ani nepotřebují; také

lidé s venkova i špitálníci přišli. Nechal se práce a kde kdo běžel na děkanství, kde se rozdávala almužna po 10 kr. A ta hrad bylo vřejně slyšeti: „To jsme se vytrhli!“ „To nám za to stálo;“ „Šestáček!“ „No, propíjem to!“ „To se napíjem atd.“ To bylo místo „Zaplať Pán Bůh!“ A řádný saješ se za sepnalého ani nepomodli. Jest zapotřebí, aby podobnému nealinnému jednání byl učiněn jednou konec. Kdo chce aneb máse almužna dáti, učini lépe, když to dá spolka sv. Vincence aneb na chléb sv. Antonína. Funkcionáři spolků těch vyhledávají opravdu staré, nemocné a k práci neochopné lidi a almužna jim ros dávají. Každá sebekenná almužna spolkm prospěje aby mohly lidi opravdu nešťastné podporovat. Zajisté každému dárci bude modlitba nešťastníků díkem nejlepším.

Spolek hostinákých v Hradci Králové a okolí stal se podlínskem Národního domu v Trutnově, načež obdržel od družstva pro postavení domu toho následující přips: 8 radostí přijmli jsme et. dopis Váš a vřelě díky saletaji k Vám za vlaste neckou snahu nám věnovanou tím, že přistoupili jste ku podniku našemu, veeledčelstému. Potvrzujeme a díky ardečnými přijem obnosu 40 kornu a sazláme Vám v přilose dotýčný podlíni list. Kdáž najde se více následovníků u Váš a v okolí Vašem!

Dary na Adalbertinu. Vldp. arciděkan Dr. J. Mršík 30 K., vldp. farář Vašítko 30 K., vldp. farář Sladomel 10 K., vldp. P. Cyril Kašera O. S. B. 60 K., dp. duchov. správce Jelínak 10 K. Továřské jednotě daroval vldp. arciděkan Dr. Mršík 10 K. Zaplať Pán Bůh!

Bursa, spolek bohoalovců v Hradci Králové oznamuje tímto všem bývalým členům, že stala se činným členem Ústř. Matice školské zakoupením 200 korunového diplomu.

K oslavě Husově. Pardubické „Neodvialé listy“ píš: „Čtené obecnost v podvečer velikého dne Husova zajisté osvětlí okna a ozdobí je transparenty z obrasů Husových. Krásné právivité obrasy mají na sklade páni obchodníci a papírem.“ Tak vida, taková lokalka vyhoví trojím účelům: Moderním „busitům“ se to bude velice líbit, obecnostu se poskytnou podivand — a co hlavního, papíračkam se sdělí reklama, aby s Husa byl dobrý „kšeft.“ A to je to hlavné. Př insertní agendě se to pana redaktorovi hodí. Kdyby tak při katolických slavnostech si určovalo obyvatelstva čes mají osdobiti své přibytky, to by hned bylo hromobití ze strany těch jistých „svobodomyšlnků“.

Odhalení vojenského pomníku na Václavcích, kde také roku 1866 bývalý arcibiskup Schönborn jako nadporučík bojoval, dalo se jak již oznámemo, ve čtvrtek, dne 23. m. m. Mezi hostmi nalézali se arcivévodové František Salvátor, a Jindřich Ferdinand, generálové Reinsch, Pfígel, K. z Kleinfeld-Koburg, Kunz, Bioger, Eisenstein atd. Jakýsi socia, lista, který se mezi četným obecnostvem nalézal a vřstředně se choval, byl zatčen. — V Náhodě byly všechny domy osdobeny prapory v barvách českých a cizáckých. Jediné pohoršení vřaboval velko-německý černo-červeno-slazý prapor pana Linhartu na Kramolně — a ignorování zemských barev v obydlí pana Dra. Dvořáka na domě c. k. okresního soudu a a pana Dra. Basera.

Ještě lidové schůze v Rokytě. — Pardubické „Neodvialé listy“ přinesly také správa o lidové schůzi v Rokytě. Velebily pana říd. učitele P. který tam přednášel a uvedly část přednášky té, v níž bylo označeno, že pan řídící mluvil o klerikálním spáčetnictví, jesuitcké tůž atd. Pan řídící pořádal nás o opravu referátu souhlasného snění, kterou jsme ochotně aveřejnili. Dle opravy té p. řídící ojeuitcké nemluvil a na klerikalismus, neoprášal Kdo má, ayní pravda? Pan řídící aneb „Neodvialé listy“

„Moderní“ učitel. Jakýsi J. Portman v „Osvěti lidu“ sle se durdi, že učitel musí věsti dozor nad dětmi při právdobch, v kostele atd. Z článku, který aveřejňuje jasné vysvětlá, že by si přál, aby učitel byl neanabohem, který se nemodlí, nechodí do kostela, dětem haní jejich náboženství atd. Takový „moderní“ učitel by pak měl vyučovat katolickou mládež.

Dámský odber červeného kříže v Hradci Králové pořádá — jak se nám sděluje — v pátek dne 13. července 1901 obvyklý koncert v děstojnickém parku ve prospěch jubilejního fondu císar Františka Josefa. — Zčátek o 8. hodině. —

Z univerzitní extenze v Náchodě. „Osvěta lidu“ přináší v posledním čísle výhatek z přednášky prof. Masařka v Náchodě. Až thema přednášky bylo čistě vědecké, přce pan Masařk dle své známé metody zabáhl si na ten nenáviděný „klerikalismus.“ Mezi jiným také pravil: Církev musí se smířiti s vývojem věcí, ty nepředělá. Jestliže starala se dřív o školství — tož není toho třeba dnes. O to staré se stáť. O bezpečnost staré se dnes pollece, o mnoho jiných věcí, o něž pečovala kdysi církev, staré se dnes stáť a jiné korporace, krátce: úkoly náboženství jsou dnes jiné, než byly. K tomu podotýkáme: Čím by byl stát bez náboženství? Jaká by byla výchova dětí ve škole, kdyby o školy se starala výhradně třebas nevěrecká vláda? Zda možno si představit pravou bezpečnost mezi společnostmi lidakou bez náboženství? — Každý stát, který vyspěl do jisté výše a získal si jména státa kulturního a spravedlivého, má za to děkovati jenom náboženství. Zákony, policie nic by nebyly platnými, kdyby člověk přestal býti ovládan jiným, mocným čtem, který tlumí jeho vášně, který jej vede k vyšším cílům a šlechotnějším snahám, aby neuhlédával životní svůj cíl

v pouhém hmotství. — Než tomu času, co polí-
cia v Barceloně místo aby udržovala bezpečnost a
evangelizovala svůj úřad konala, přidala se k povstalcům.
Zdaš by se to mohlo stát, kdyby se byla řídila ná-
sadami církve? — Divíme se opravdu nepředstaviteli
(anab slomyslnosti) pana profesora Masfika, který
nechce připustit, že církev byla a jest hlavním slo-
pom pokroku a vůbec všeho, co k prospěchu lidstva
jest utvořeno.

Novým purkmistrem v Chrudimě
svolen byl v pondělí pan Dr. K. Havelka, který svou
chvalnou činností veřejnos všeobecně jest znám.

Kde vlastně pořádá husitů. Stále
se tvrdí, že láka k Husovi lidé českému jest vro-
zena, ať my tvrdíme, že tato agitace husitů jest
umělé působení chytrými agenty. Nedávno se čas
v upřímné chvíli podíval (v čísle 180) a připsal
Jeronymu, spolku protestantských akademiků,
zásluhu o husitů. „Roku 1899 získal Jeronym vět-
šinu studentův spolků k pořádání velké akade-
mické slavnosti Husovy, jež se vykonala se velikého
účastenství veškerého studentstva i obecnstva praž-
ského. Letos pořádána byla již po třetí. — Činnost
Jeronyma každým rokem se rozšiřuje a prohlubuje.
Tak letos podnikl šířší a rozsáhlejší akci na
odivnění vzpomínek reformátorů v celém českém ná-
rodě.“ Tedy přece odehraje se opět letos po třetí
franka „Chytrý evangelik a hloupý katolík“

Čas na námluvách u Staročechů.
Masarykův čas těles nese, že Obnova nemá ve svém
programu chytání „primatorských lososů“ ku snižo-
vání bývalého primatora Dra. Podlipného, proto vědy-
cky neradně se chová, kdykoliv se děje smírka v listě
našemu o Dra. Podlipném a hledí toho vykořistiti, aby
staročeskou stranu popudil proti straně katolické.
V čísle 180, napsal čas: „Pro mladobýčy je přínášeno,
že jeden z jejich čelných lidí a vlastně představitel
pražského mladobýčství máše docházet oblihy u nej-
křesťanštějšího českého listu, ba že může docela být
stavěn za vzor staročeskému — a Staročeši jako stra-
na se přece dožad nevybavili z vlivu šlechtického kleri-
kálního — nynějšímu starostovi.“ Důsledkem si již
staročeská strana s rozkládá „Času“ učiní. Vybaví
se z vlivu šlechtického klerikálního a vrhne se v národ
straně šidovsko-realistické. Kdo vyseká Hilanera
s takové záplavy „pověry“, ten již národ k blahobytu
dovede!

**Zápis nových náků do I. třídy obecní ja-
bílce** vyřel školy reálné císaře a krále Františka Jo-
sefa I. v Náchodě dříti se bude v sobotu dne 13. a
v neděli dne 14. července t. r. Zapisovati se bude
v uvedeném dni v 8.—10. hod. dopoledne; hned
po zápisu konati se budou zkoušky přijímací od 10.
—12. hod. písemná a o 2. hod. odpoledne ústní. Kaž-
dého dne po ústních zkouškách bude o přijetí žáka
definitivně rozhodnuto.

Z Nové Vsi a Chotěboře. Dne 29. června
konala v Nové Vsi župní hasičská sjed. Pohoda při-
vábila mnoho účastníků, kteří již ráno do místa je-
zde zavítali. Hasičské spolky v župě sdružené stáčet-
nily se po většině více méně četnými delegacemi,
které od jitra až do desíti hodin přijeli svůj třepe-
tářmi a jasnými svyky trubek od všech stran
oznamovali. Na to v deset hodin konaly slavné služby
Boží, po nichž promluvil ke shromážděnému has. četru
pan farář Vlček. — Pak konána valná schůze župní,
v níž rokováno půl třetí hodiny a v níž svolení župní
funkcionáři. Odpoledne ode tří hodin byl koncert
v „kaštanec“, k němuž přišlo mnoho hostů z okolí,
sejměna pak mnoho honorace chotěbořské. Zároveň
dán podnět, aby brzo konána byla v Nové Vsi ná-
rodní slavnost ve prospěch „Ústí Matice Školácké.“

Z Hradčovic u Král. Dvora. (Živelni
pechovna.) Po dlouhém tropickém vedru rozpoutala
se v těchto dnech nad sjezdovým okolím mocná bouře,
površená průtrží mračen, při čemž sjezděl velice
přehled obilní úroda na polích téměř úplně byla zni-
čena. Škoda tím způsobená jest ohromná.

Křkavčí matka. Z Červ. Kostelce se nám
píše: V měsíci červnu t. r. přišla návštěvou k panu
Ladyslavu Traubovi, obchodníka kořalkou, přítelkyně jeho
al. Zany Traubova z Uher, dříve asi 16 let. Dívka
v domě sloužící posoruje její nevěstěnek myslila si, že
je to mladá paní. Když asi týden sdílela se „mladá
paní“ sama v pokoji prvního posorování, odjela v ne-
dělí dne 28. června do Náchoda — pryč k přítelkyni.
V pondělí však ráno dne 29. června jel se svým po-
vozem rolník p. Kahler do dvora p. L. Trauba, aby
— protože se k desíti připravovalo — vyřádal mo-
dřvu, kterou má na celý rok pronajato. Jaké bylo
však jeho zděšení, když odkryv šampa našel v ní
dítku navorenou, o němž soudní komise posdělji
přivolaná prohlásila, že přišlo na svět živé, pak
však zdušeno a před málo dní do šumpy vhozeno
bylo. Ihned oznámil p. Kahler příslušný náles svůj
místnímu starostovi p. A. Drtinovi a též četnictvo
bylo a věci spraveno. Poplaskaná správa nálesu v rú-
ných kombinacích letěla městem a lidé sám si již šep-
tali jméno křkavčí matky. A vše bylo podporováno
ještě tím, že choť p. L. Trauba — jenž téhož dne je-
na obchodem nebyl doma — hned po nálesu sehnala
povoz, do Náchoda jele — odkud pryč al. Zany s plá-
chem ve 2 hod. odpol. pryč do Uher odjížděla. Z před-
bíděného pátrání četnictvem zavedeno se ví, že stará
paní Traubová sama prala oči (což před tím
nikdy nečinila), že dívka na Traubě sloužící si my-
slila, že návštěvou jest nějaká mladá paní. Ze soudní
komise, jejíž členem byl Dr. Fischer, šid, mluví
se: že shledána byla na dítku sličná podoba šid-
ovské, což však pro odpor Dra. Fischera do proto-
kolu dáno býti nesmělo. Lid posoroval, že rodina
p. Trauba několikrát byla v Náchodě. Teď však je
těcho a po matce křkavčí máti se dále. Když vyše-
třitel orgánové (v předbíděném vyšetřování na obec-
tář) byli upozorněni, aby si Zany dali telegraficky
názkou a lékařsky by se její nemoc zjistila — odta-
hli, k tomu se nemají práva!

Hraví svrhlst. Marie Borávková, 22ti
letá manželka Josefa Borávků, domkáře s Ústí —
okres Novopacký — šla dne 1. t. m. do lesa
aby tam nasbírala dříví. O půl jedenácté hodině do-
polední, ačkoliv vůkol lidé pracovali v poli, byla na-
padena neznámými silami v lese mezi Čistou a Vel-
kou Borovnicí, poblíž městečka Pecky, kteří ji chtěli
zabít. Unikla jim, ale ne docela. Nedaleko lesa
byla zachycena a při nadlidském se bránění, aby
ubránila svou čest, silami na ni vypálili dvě rány
s revolveru tak, že klesla mrtva k zemi. Mladí pe-
chatelé po vykonané vraždě unikli ke Král. Dvora a
má se za to, že usilují přehnouti přes pruské hranice.
Jak četnictvo s Pecky sjízdit, jmenují se prý Jindřich
Bleýl a Haidenlamu a Fr. Pöder a Krümlova v Saaku.
Noc před sloučením přenocovali v hostinci paní Cer-
manová v Kalné a tam jména své zapsali. Jeden z nich
je starší asi 28 roků, postavy velké a štíhlé a byl oble-
čen v tmavozelený oblek a černý klobouk. Druhý
s darebů byl také mlad, postavy prostědní, obličej
kulatého a ošed byl tmavým kabátem a světlými kal-
hotami, klobouk na místě činu mu byl nepochybně
arašen zápasem ženou. Nicemové jsou Němci a pouze
jeden z nich mluví lánaně česky. Celé okolí jmeno-
vané krajiny šid, aby každý, komu možná, podal
o nich správy orgánům bezpečnostním, aby potrestána
mohla býti zsmravnost a smlost surovců, které
podlehla nevinná žena a vsorná manželka.

Z Chlebu v Nymburku. Dne 28. m. m.
byla ve sjezděm chrám Páně křtem svatým do církve
přijata bý. israelitka al. Anna Liebermanova, dcera
nájemce dvora na Lipce u Nasavrk. Jest to v krátké
době již třetí člen této rodiny, který přijal víru ka-
tolickou.

*Hus nebyl upálen podle zákona církevního,
nýbrž podle starého zákona státního již s dob
císaře Bedřicha II. zavedeného, jehož přece nikdo
nemáše naraziti přítelem papežů. V tomto zákoně
byl na kacířství stanoven trest smrti upálením.
Při tehdejší příležitosti násoroji i zákon státní
k církevnímu posazoval se náboženský kacíř také
za politického buřtice. Ostatně i Jan Žižka dal
některé křesťany upáliti. Za našich časů jest na
svrácce vlastní smrt oběšením, za oněch byla upá-
lením. Církev pak nemáše moci zákony státní mě-
niti. Zdá-li se veku nynějšímu smrt Husova kr-
toun, dlouho uvažiti, že stojíme 500 roků dále od
ní a jiné hladisko máme, než tehdejší poměry byly.
Dost možná že za 500 roků po nás i nynější
moderní státní kacíř stejně krutými se budou sdíti
budoucím, jak nám smrti upálením.*

Různé zprávy.

Vzpomínka. Jistý starý šivostník, rodák
Jihlavský nám vypravuje: V státním boji proti nábo-
ženství katolickému vidím jenom prospěch šidů. To
jest stejné. Domácí naše rázně a svislé rozsmásky
náboženské vědecky sešili jenom šidovstvo. — V Ji-
hlavě v letech šedesátých nebylo ani jediného šida.
Město se mohlo právem nazývati městem katolickým.
Byval tam sbor soukenických mistrů, který přes 600
členů šital a ten vlastně tvořil mocnou hradu proti
šidům. Sbor ten každou neděli a každý svátek s hud-
bou chodil do chrámu Páně a každého čtvrt roku
se šlo k sv. spovědi. Mimo knih a časopisů zakupo-
valy se i šivotní potřeby pro chudé dělníky, což ne-
málo přispělo k vzájemné shodě a láce mezi pra-
dáci a dělníky. — Ale když se podalo proti nábo-
ženství katol. útočit a svislé sbor sborových mistrů
slebovat nastaly rozmásky — s kterých kofistili šidě.
Sotva jeden šid šel do města dostal, již získal půdu
také jiným — a posvázal okolnosti jim cestu do
města dovolily, v něk ika letech se zde značně vymo-
hli. A podíváme se na Jihlavu dnes! Židě mají v ru-
kou celý taťka obchod, šidě jsou majetníky největ-
ších domů, šidě mají německé školy — a katolický
lid, svislé šidovstvo a malodivnostnictvo v područí
jejich šivot! Jest s dějin známo, že národ český na
své síle a majetku utrpěl válkami husitými. Dnes
již války husitké síce v pravém slova smyslu nejsou,
ale husitství, ovšem to „moderní“ pracuje k úpadku
českého lidu a k povzneseš šidovstva dál. Pod plá-
tkem národním rozdmýchují se vapoury, pštenuje se
nenávisť proti katolické církvi — a tím soustavně se
pracuje rukou v ruce s šidovstvem. A jako neblabě
boje husitké neptinešly národu českému šidovského po-
stehnutí, tak také nynější „moderní“ husitství přispěje
jenom k zeslabení jeho síly, jak mravní tak hmotné.

Pravda a klam. Liberální listy české na-
sývaj Husa svatým mučedníkem — za to ale popí-
rají světský sv. Jana Nepomuckého. Janů Husa pro-
hlásila za „svatého“ pražská univerzita r. 1417
aby se zachovala husitským vášnivostem — ačkoliv
neměla ani tato nejmenšího práva a spásobilost k to-
mu kdešto sv. Jan Nepomucký za svátce prohlášen
církvi katolickou po dlouhých úvahách, nestran-
ném bádání a na základě zásluhy a janykem světo-
coš ani nevěrošití učení nemohli popřít! — Anna
Gaislova v Nár. Listech nazvala Husa „největším“
mužem po Kristu, protože pryč byl oprávcem ja-
nyka českého; jiný důvod k tomu neuvádí! Nuže,
die toho každý, kdo mluvníci českou opraví, zasluho-
val by si název nejmenš „svatý.“ — Doba válek hu-
sitských nasývaj naši moderní „husitů“ velebnou,
znad proto, že dobu tu velebila cisina, která nejvíce
s boji husitských posdělji kofistila, neboť husité při-
vedli národ na pokraj úpadku. Anebo byly velebnými
okamžiky, když nábožník husitů Jan Žižka páčil mě-
sta a brady, když nelitoval ani šivotů vdor a dítek,
aby své hrdinství ukázal. Tak ku př. v Berouně ka-
sal Žižka české obyvatelstvo pobíti a 27 katol. kněží,
kteří se tam utkali, upáliti. — V Chomutově byly
vyvedeny ženy a panny s města ven, kde byly svis-
čeny se šidě, oběšeny o paníse, smetčeny od husitů
— a pak společně v jedné ohni upáleny. To bylo
tedy také „velebné“?

Vítěství kapitálů. Kdo jede dráhou
s Nymburka do Prahy, najistě si všimne v Lisé n. L.
dvou budov; na mírném návrší stojí šedý, opalčovaný
zámeček staré šlechtické rodiny Rohanů — a o něco
výše rozkládá se nádherný velkolepý zámeček — šidá
Laitenbergra. Stojí tu jako pomník, který hlásá:
„Vláda šidovstva“!

Také „poslanec“. Poslední šidlo „Mor. Ob-
zoru“ přináší o p. posl. Pavlovi s Hrosnové Lhoty
a Strádnice hrozné věci. Píše se tu o nepravdách
při vybírání daní, a motivosti p. poslance — skrátká
věci k neuvěření. Že mistr Úprka se chtěl s Hrosnové
Lhoty odstěhovati, jelikož za starostování p. Pavlice
nebyl šivotem svým jist, je známo. Uveřejňujeme jen
dopis jmenovaného poslance p. Úprkovi zasláný: „Pan
Josef Úprka maleš v Hrovo. Lhotě Pane Úprko jak
budete počat tak tu našu obec špinit tak vam ten
vaš barak aj s vama dolůtu viodíme vi se děláte
vzdělany velice ale ste hlupi nadoty ohlap a veliki
oseš.“ — Vzor poslance a starosty — zajistě!

„Čas“ v tisku. Dr. Veselý z Benešova ro-
sesláš okružník ve prospěch „Času.“ Potřebujou se
peníze — a těch zde není. Okamžitě jen 24.000 K.
posdělji anad víc. V okružníku stojí, že prof. Masa-
ryk a dr. Herben žádného jmění nemají, jinak by byl
„Čas“ již zabezpečen! Proto nyní honem, kdo cítí
s Masarykem, Hilanerem a židy vůbec konej svou
povinnost a šidli příspěvek na „Čas.“ Dá-li hodně,
synové Israele té obdarí diplomem neb alespoň „po-
chvalným uznáním.“ V okružníku dále stojí, že znalec
poměrů o budoucnosti „Času“ pochybovati nemohou.
— Věříme, ale jen tehdy, dokud šidě budou od šidů
své příspěvky, a usnadní tak „Času“ další existenci.
Ale mnozí vážní pozorovatelé tvrdí, že od odsouzení
Hilanera „Čas“ jest méně od šidů podporován a
kdyby se chtěl bez šidů udržeti, že by to bylo věci
nemožnosti. — Doufáme, že se mezi katolíky naleze
málo těch, kteří by na potupu svého náboženství
pouporovali list, který celým svým programem smé-
ruje k tomu, aby kořeny náboženství katolického byly
podvráceny.

Tajný výnos. Ministerstvo vyučování obno-
vilo opět loňský tajný výnos, kterým se nařizuje, aby
šidci venkovských ústavů nebyli přijímáni do středních
škol pražských.

O agrárních českých sdružených kol
posl. Kubra a Hrubého bylo těchto dnů psáno i v ci-
zozemských časopisech. A ta mezi jiným čteme:
„Jednotlivé proti sobě stojící strany mají se zajistě
cítit a bojovat za své převeděné důvody věcnými,
avšak největší vadou protivné strany je, že když
přijdou mezi rolnictvo, nefektnou mu pravdu, proná-
šejí jen bombastické fráse, aby strhli rolnictvo na
sebe, když se však mají svému protivníku tvář v tvář
postavit — mlčí.“

Četnické piklhaubny. Pro nejbližší dobu
chystají se změny ve výbroji četnictva a s ní mají
nezapadné smizeti i nedávno zavedené piklhaubny,
protože se neovědčují. Každá stála 14 korun.

Jen vysoké! Jsou některé denní listy, (a
svisléš na Prahu bychom mohli poukázat) které po-
važují každý menší list vůbec a krajinský svisléš,
byť i tendenčně s ním byl spřízněn, za věc úplně ne-
patrnou. Jen a vysoka se na něho políhají, články
v něm obsažené se bagatelizují — a šid často ten
menší list má daleko větší cenu a pro lid značnější
význam než leckterý ten denní; Když ti páni re-
daktori (a u denního listu je jich obyčejně k tomu
dost) napřáou za den několik sloupečků, myslí že to
jest již práce, které se šidná jina nevyrovná. Ale
stává se, že často vezmou také ten krajinský list,
když potřebují látky — a již se to vesele z něho
vytřihuje — aby pak štenáti denníku měli „př-
vodní“ správy. Že ovšem nečinují pramen, netřeba
svisléš podotýkati. Kdepak, hlavní redakce denníka,
by se pochlubila že vytřihuje i z toho „kraj-
nského plátku“. To by škodilo na popularitě. Jsou
sice některé výjimky, ale těch je málo. Sledujeme-li
denní listy třeba pražské, tu vidíme, že lokálky pro-
běhnou skoro v stejném známí všemi denními listy.
Kdo šte tři neb čtyři denníky, má to potěšení třeba
jednu nepatrnou bezvýznamnou zprávičku čísti
v každém z nich. — Tak se to má i s politickými
správy. Samostatných, úplných svých myšlének, šle-
dáme u leckterého menšího neb krajinského listu
často více, než v redakcích leckterých těch denníků.
Ale to nevadí, těm jistým pántům, aby v přední řadě
neměli na šteteli pravidlo: Jen hodně vysoké!

Dva rozsudky. Cikán Karel Kloc, bespo-
štukráte pro krádeže a loupeže trestaný, který nedávno
také v Hradci vězen byl, stál těchto dnů před po-
rotou pražskou — aby se zodpovídal se sloučením vražd,
které se na svém soudruhovi dopustil. A šid byla vina
dokázána, odsouzen byl na tři roky do žaláře.
— V Opavě porotou odsouzeno bylo 15 letě hladové
dívče, J. Engliechová pro slodinu „loupeže“, totiž, že
hladem jsouc puzena uloupila několik buchet
malému děvčeti, na dobu tří roků do žaláře.
Čisť však trest ten smíral na dobu tří měsíců
našed dívka bude dána do polepšovny. — Jak různé
se soudí!

K charakteristice dra. Jana Helda
(Vis teulleton v posledním čísle „Obnovy.“) ro-
dáka třebechovického čteme ve spise dra. Václava
Ranníčka „Český duch v XIX. století“ na stránce 10.
a 11. následovně zajímavou epizodu: „Při příležitosti
své návštěvy Prahy po ukončení francouzských válek
cisář František prohlásil al a navštívil také různé ve-
fejná a humanit. ústavy. A tu přišel do nemocnice mi-
loardných bratří, již tehdy spravoval uvědomělý a ho-
rlivý Čech dr. Held, rodák s Třebechovic u Hradce
Králové. Když cisář nemocnicí tou provázal, došli
také na oddělení pro choromyslné, jež bylo přeplněno.
Cisář František byl tím nanejvýš překvapen a támal
dra. Helda, co toho přičinilo, že je v Praze tolik
bláznů? Dr. Held neváhal cisáři die pravdy k jeho
otázce odpovědět: „Vaše Valičenstvo, toho přičinou

jest finanční patent z roku jedenáctého, řekl. Císař vysvětlil, že bez posádky vylechl a provázející ho ministr Mettrich v odměnu za ně podržel v kapsě pro dra. Helda připravené vysoké vysazení a zůstal jeho upřímné pravdomluvnosti také pro přístě pamětlivým, že na výsoce zasloužilého lékaře a lidumila toho nebylo ze strany vlády nikdy více nějakým zasloužilým uznáním pamatováno.

„Svobodomyslnost“. „Svobodomyslné“ listy — ať již náležejí té neb oné frakci, uvily si již psátí jméno Bůh a malým b. — Chtějí poučovat lid o náboženství a nemají ani tolik účty, kdy jméno Tvůrce světa psaly a velkým B. — V Prostějově vychází „národohospodářský“ list „Hlas z Hané“. Důkud byly Mzeny panem Horákem, byl to list opravdu národohospodářský — ale nyní, kdy se redakce ujel jakýsi Drobný — pěstují to „národohospodářství“ — bojem proti náboženství. A aby daly svému besnáboženskému čtení průchod, píší, jak v jednom z posledních čísel v lokálce „Snášlivost křesťanská“ čteme, jméno Kristus a malým k. — Nejen že jest to hrubá nevěst ku Kristu — ale odporuje to i všem pravidlům českého pravopisu. — Tak se tedy pěstuje ta „svobodomyslnost“.

Následujte jich. V Přívze u Mor. Ostravy vadali se místa čtyři učitelové na něm. škole přeplněné českými dětmi; učitelové neumějí česky a výsledek jejich úmorné práce školní nebyl žádný. To jim učitelování tak znechutilo, že vstoupili do služeb severní dráhy. Kdyby tak mužně jednali každý německý učitel v Čechách, na Moravě, ve Slezsku, Rakousku, snad by okresní i zemští dozorcové školní, ba i samo ministerstvo vyučování počali konečně uvažovati, zda přece jen není správnou zásada českých pedagogů: „České dítě patří do české školy“, a nečinili by překážek těm, kdo tuto zásadu šíří.

Jenom kritika. Po odjezdu císaře z Čech přináší mnohé noviny různé posudky o cestě té. — Jsou lidé, kteří jako ve všem shledávají něco špatného tak i návštěvu císařovu si vysvětlují v barvách černých. My již jsme projevíli svůj úsudek co se návštěvy císařovy týče a proto dnes o tom šifiti se netřeba. Ale u nás jsou lidé, kteří deset, dvacet let píšou do novin, ale za celou tu dobu o nikom nenapsali ještě něco chvalného. Pro ně každý vzdělaný člověk je hlupák a zrádce národa, každý policajt zloděj a vrah, každý soudce prodejní čeledín. Jsou to lidé, kteří sami jsou otráveni a celý svět otravují, lidé, kteří neuznávají jiného pořádku na světě, než takového, jaký panuje v zalehlých hospodkách, v kavárnách kam třeba oni denně zapadají. Stakovými lidmi je těžko se pít.

Nejvýnosnějším domem v Praze jest Hlávčkův, (ve Vodičkově ulici) nesoucí roční číne 106.000 korun, což jest skoro 300 K denně.

Otec a manžel. Podivná událost stala se v Meranu v Tyrolsku. Tamnějším měšťan Englbart Bauer v minulých dnech zemřel a ve své závěti své mladé ženě, která jest o dvacet let mladší než on, sděluje — že on jest vlastně jejím otcem — — — Když byl mlad udržoval poměr s jednou pradelnou — a poměr ten nezástal bez následků. Zrazenou ženu tu pak opustil — a na dítě, které se narodilo pouze nějakým větším obnosem přispěl. Po 17 letech teprv se nasytil mládenectvím — a oženil se — s vlastní dcerou, jejíž matka již před tím zemřela. Z tohoto manželství vzešlo pět dětí.

Co má každý rolník vědět. Má-li rolník účelně říditi statek svůj a těžiti přiměřeně, třeba mu vědět všechno, což podmínkuje zdar všech odvětví zemědělství. Kromě jiných vědomostí má v první řadě vědět: Co má a co mu po zapravení všech povinností zbývá. Mnoho-li denně, týdně, měsíčně, ročně tráví a přijímá-li převážně vydání. Jak si počínati, aby hospodářství bylo řádně uspořádáno a řízeno. Pro jiná stavová postoupí v otázkách stavovských jednotné a pro rolníky tak nečiní. Proč klesá seleký stav, které přičiny způsobují klesání cen výrobků zemědělských. Jak mohou svépom cí rolníci se povznést bez drabé pomoci jiných. Kterak se chránit před vysočným nekřesťanských advokátů a lichvářů. Jak lze dluhy sjednotit a úrokování snížit, a tím břemeno dluhů zmenšit a kterak dluhů vůbec zbavit se může. Kolik v domácnosti se spotřebuje a které opravy jsou nutné. Jaká nová odvětví lze zavádět k zvýšení příjmů a která vedlejší zaměstnání jsou prospěšná. Čím a jak lze zvýšiti cenu plodin. Kterak nejlaciněji opatří si různé potřeby nejlepší jakosti. Co může od vlády žádati v době pohrom živelních. Co se děje ve sborech zákonodárných a co činí poslanci, jež tam vyslal. Které změny platných zákonů jsou potřebné. Obsah nejdůležitějších zákonů k zemědělství se vztahujících. Kolik platí daní přímých a mnoho-li nepřímých odvádí dobrovolně. Jak si potídl nejlaciněji a nejtrvanlivěji nutné stavby hospodářské. Jaké věno dětem a výminek sobě smí požadovati, aniž by tím nástupce byl uveden na mizinu. Jaký význam seleký stav má ve státě a má-li každý patřičné sebezvědomí bez chorobné seleké pýchy. Vychovány-li dívky seleké za rozumné hospodyně, anebo za polovzdělané městské slečinky. Jak synům opatří nezbytné vzdělání a znalost všech výkonů v hospodářství potřebných. Které jsou přičiny, že je česle nedostatečná, nespolehlivá a příliš drahá. Jak sestaví rozpočty, účty a podání bez drabé pomoci jiných. Kterak a kde obhájí ohrožená práva. Co prospěje více: nevěsta bohatá anebo chudobnější žena ctnostá a rozumně vzdělaná, řádná hospodyně, anebo vzácná dáma a konečně: hodí-li se na statek s dítětem nejloupežnějším anebo hlava nejbystřejším. Toto všechno má rolník vědět a umět a pak může říci, že je sedlákem vzdělaným, uvědomělým a pokročilým.

(Zasláno.)

Stavba nového chrámu v Náchodě Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Václava v Náchodě v době od 30. května do 14. června 1901 věnovali: 100 K vlcip. Bedřich Procházka, ře-

ditel jubil. reálky císaře a krále Františka Josefa I. v Náchodě, 37 K 50 h z kostelní pokladny, 20 K zápisného a 70 h křesťanského; po 10 K; pan JUDr. Marián Dvořák, c. k. adjunkt v Kadani, paní Anna Drejschuhová, vdova po c. k. voj. účetním oficiálu v Náchodě a pl. Josefa Borůvková v Kramolně, 4 K pan JUDr. Václav Rázníček s choť, spisovatel v Praze, 3 K nejmenovaný a po 2 K pan Josef Glugar ve Vysokové a p. Al. Vintera, c. k. s. official v Semilech. Veškerým šlechtným dárcům vyslovují se nejvteřejší díky. Při valné hromadě tohoto spolku dne 2. června 1901 byli na místě i pana děkana P. Jana Němečka a na místě odeslého pana P. Josefa Stejskala do výboru zvoleni: Vdp. P. František Pecka, děkan v Náchodě a dp. P. Josef Vojtěch, kaplan v Náchodě. Za revisory účtu zvoleni byli p. František Moc, fidicní učitel a p. Antonín Tichý, majitel domu v Náchodě. Dle poslední zprávy jeví se jmění spolku dnem 2. června 1901 úhrnem pr. 44076 K 04 h kterážto suma ovšem ku stavbě nikterak nevystačuje, proč se žádá snášenlivost, aby k tomuto šlechtnému účelu úsilovněji se přispívalo.

(Zasláno.)

Zemřel nedávne v naší diecési chudí kněz — farář. Jméno jeho se šetrnosti nechci stavěti na veřejnost; kdo by si přál bližší informace, nechť obrátí se na redakci t. l. Když byl na mizerné faze, dokud byl zdrav, jakž takž vyšel. Ale poslední dva roky churavěl. Mimo běžné vydání přistoupilo vydání na lékařské, lékárne, výpomoc v duchovní správě. Kř div, že nemohl vyjít, že ku konci života neměl na neustálý trpěl citelný nedostatek! Zemřel jako žebrák, ba hůře nežli žebrák, nebo zůstal po něm povinnosti, kterým dostati nemohl. Máme my kněží utěšené hmotné postavení, zvlášť v době nešťastí! A pak se nám ještě závidí! Kněz ten několik dní před smrtí — chudák již slab a celý oteký — dovlék se ještě z postele ke stolu a napsal třesoucí se rukou list tohoto znění: „P. T. duchovenstvo diecése Králové Hradecké! Umíraje v pravém smyslu slova bez jmění a zanechávaje povinnosti nemohu než na Vaše milosrdenství se obrátiti. Život jsem věru neverd ekvostný. Jak mu asi muselo býti? — A máme tou hlas ubohého umírajícího oslyšeti, máme my kněží připustiti, aby po strasti plném životě ani v hrobě neměl pokoje, aby hřbáno bylo jeho popelem, aby klauto bylo jeho památkou? Drazí p. t. páni bratři! Neoslyšte poslední prosbu umírajícího chudí kněze spolubratra, nedopouste, aby známá obětavost duchovnatva byla zklamána! Proto prosím, a pro Boha prosím: „Račš komu je možno, aspoň něčím přispěti!“ — Okolní duchovenstvo uspořádalo sbírku a bylo věru obětavým, ale to nedostačuje. Přspěvky buďteš dobrotvivě zasílány administraci „Obnovy“, kdež budou i kvitovány. Necht na poukázkách jest účel zasláního obnosu označen, aby se předešlo možnému omyslu, že by obnos ten mohl býti připsán k dobru zasílatele jako předplatné. — Kněz — odchovanec a přítel zemřelého.

(Zasláno.)

Druhý výkaz milodárů pro pohofel ve Žďáru u Borohrádku od 18. do 22. června t. r. V. Barborka, prof. v Kroměříži 10 K, J. M. z Mladějova 2 K, obě. zál. v Úpici 10 K, obě. zál. v Ústí n. Orli 20 K, J. Nosek, strojník v Plasi, 1 K, V. Bruno Praha 2 K, J. Klíma Plzeň 10 K, J. Tesovič Praha 3 dětské obleky, děkan. úř. v Ústí n. Orli 6 K, obec Police 10 K, Fr. Vaníček, horník z Rapic 3 K 60 h, J. Jureček v Jedli 4 K, J. Maršálek, soustruž z Choltic 2 K, Kubín, pošt. ofic. Král. Vinohrady 3 K, obec Dobruvice 10 K, J. Potocký z Vídně 10 K, malostranská záložna v Praze 10 K, K. Peisker, sbírka II. lázen. hostů v Bělohradě 11 K 35 h, P. Jos. Čapek, evang. farář z Třebohovic 4 K, V. Háek z Plotiště 5 K, Ant. Láznovský z Pcher, důl. čis. 8. 11 K, obě. záložna v Lysé n. Lab. 10 K, v Červ. Kostelci 10 K, v Hrochově Týnci 20 K, měst. úřad v Luži 10 K, v Ústí n. Orli 10 K, městská rada Brandýs n. Orli 5 K, N. N. 183 v Přibrami 4 K, P. Al. Stěpina Loukov a Holešova 2 K, Doudlebská rafinerie cukru K. Stumma 20 K, kostelní sbírka v Týništi n. Orli 30 K, okresní výbor v Úpici 10 K, rolnická záložna v Třebohovicích 50 K, kostelní sbírka v Chlencích a dar spol. sv. Vincence 28 K, P. J. Rejzek, děkan v Nymburce 8 K, J. Chalupa, okres. zvěrolékař v Kostelci n. O. 5 K, okres. výbor v Karlíně 50 K, obec Polička 20 K, A. M. Ledec, chalcovna v Rychnově 10 K, kostelní sbírka v Borohrádku 14 K 66 h, P. Ant. Svatoš z Červ. Kostelci 4 K, obec Castolovice 20 K, P. A. Skokon, děkan ze Zámku 4 K, J. Jiříkovec Plzeň 4 K, obec Trhové Kamenice 10 K, V. Bartoš Buřany 3 K, Továrna v Liebštáti 110 m. látky na košile, kostelní sbírka v Rychnově 25 K 60 h, kostelní sbírka ve Voděradech 22 K, obec Křehot u Kolína 10 K, obec Sebranice 11 K 40 h, město Chotěboř 10 K, město Kladno 20 K, obec Běloves 8 K, Spol. továrna na cukr v Dol. Cetni 10 K, ob. záložna v Karlíně 50 K, úhrnem 667 K 83 h. Za milodary vřelé díky jménem ubohých pohofelých vzdává podepsaný. Kéž milosrdenství toto vzbudí ještě hojných následovníků ku šetření bdy a nouze 34 rodin o 137 členech. Další milodary přijímá Josef Škop, starosta ve Žďáru u Borohrádku. —

Tužní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. června 1901. 1 hl. pšenice K 13:20—13:30 Hto K 11:30—12:30, jedmena K 8:30—9:00 oves K 6:30—8:00, prosa K 10:00—00:00 pšivka K 14:70—15:90, hrachu K 17:00—19:50, jáhly K 19:00 krup K 16:50—24:00, bramborů K 2:20—2:30, jetelového semínka červeného K 00:00—00:00, jetelového semínka (jinkarnát) K 00:00—00:00, máku K 31:00 olejky K 00:00—00:00, lněného semene K 21:00—00:00 100 kg. žitných otrub K 13:00, pšenice. otrub K 11:00. 1 kg. másla K 2:20—2:38, 1 kg. sádla vepřového K 1:44—1:50, tvarohu k 0:38—0:33, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 15:00—0:00, jeden hekt. cibule K 9:40 jedna kopa drobné zeleniny K 0:50—1:20.

Listárna redakce.

Dp. E. Škola trpělivosti! Podobných dopisů dostal jsem již značný počet — a divím se, že to jest již tak známo. Nenamáhejte se; uznávám plně velikost Vaší oběti, byť bych jí ani nemohl poukřiti. Nem třeba; dlouho to snad bude trvati, než pravda přijde ven, — ale stane se to přec. Proto pravím: „Škola trpělivosti!“

Něm. Brod. Během času něco svažejíme. Nyní nemozno!

Dol. Krapá. Pro nával látky bylo vždy odloženo. Račte odpustit! Třebohovice. Došlo pozdě.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

v pondělí, dne 8. července 1901, o 2. hod. odpol.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřkově třída 3. 300 I. v Hradci Králové.

Dr. František Beyl,
jednatel.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

(Zasláno.)

Muži práce! Křesťané! Čechové!

Katol. jednoty Podkrkonošské

pořádají

v neděli dne 14. července 1901 v místnostech
hótelu „Slavie“

první krajský sjezd křesťansko-sociální v Semilech.

Pořad slavnosti:

Dopoledne:

1. Od půl 8. hod. do půl 9. hod. uvítání spolků a hostů.

2. O 10. hod. seřadění se spolků v hótelu „Slavie“ a manifestační průvod s hudbou do chrámu Páně.

3. O půl 11. hod. slavnostní kázání a zpívání mše svatá.

4. Průvod z kostela do spolkových místností.

Odpoledne:

5. O 2. hod. zahájení sjezdu.

Řeči:

a) Mistr Jan Hus a jeho oslavovatelé, promluví br. V. Koleč z Prahy.

b) Řeč al. učitelky Augusty Rozsypalové.

c) O naší organizaci, promluví br. J. Hovádek, redaktor „Lidového Listu“.

d) Národohospodářská situace, promluví br. Václ. Myslivec.

6. Poslavy, telegramy a dopisy.

7. Zakončení sjezdu.

8. Přátelský závazný večírek při stolech.

Poznámka: Členové a členky jednot katolických a spolků křesťansko-sociálních mají vstup volný; hosté však nechť vykáží se legitimací.

Za výbor sjezdový:

Josef Filler,

kaplan v Semilech.

Pro chudokrevnost, rheumatismus, dna, bledňčku, lechtyas, akrophulosu, nemoci ženské atd.

vřetně osvědčené, moderně zařízené, slatinné

● LÁZNĚ VELICHOVKY ●

u Jaroměře,

dále lázně elektrické, jedové, jehličnaté, jakož i masáže na odborného řízení lázního lékaře MUDr. J. Pelučky pro nemoci nervové a míšní.

Převážně krajina, suchá poleha, rozsáhlé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní a telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř půl hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Říditelství Lázní Velichovky.

Právě vyšlo

č. 7. „Časových Úvah“

„Pryč od Říma“.

Nábožencko-politická studie od A. M. Vobejdy-Prosečského.

Stran 24. Cena 3 h.

Časová tato studie oceňuje po zásluze průšacké štvance, které pod ronšskou náboženství interánského pracují na zkázu nedělního království českého. Četné doklady a citáty dávájí práci nemalé ceny. Spisek tento hodí se výborně pro smíšené osady a pro katolické spolky.

N á b y t e k .

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Párovy.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Zíněny.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Nejvyšší vyznamenání na zemědělské výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školní chorvatské výstavě v Zářežbě: čestný diplom. Nejv. vyzn. na výstavě varhan na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemědělské výstavě v Plodivě: státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec o. k. krajského soudu na Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává
varhany veškerých a nejlepších
usměrných soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejmiřejších
a opravy a přestavby
varhan provede za nejmiřejších
dodávek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení a pátiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravá americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejprvejšími cenami
vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v různých
případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních frescových, maleb
na skle, na dřevě a na káži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle biak. residence.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,

úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

ZLATNÍK JAN KALIS, HODINÁŘ

kola

Premier

Nejlepší

The Premier

Cycle Co. Ltd.

Coventry (Anglie)

Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 38.

Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.

Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

Nejlepší

kola

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nově blíž Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bere při závažnosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přisečný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové
av.-Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obcenstvu bojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
čin z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodinok se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějších prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přisečný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Syrové pravé lososové pstruhy

též denně marinované, dobře upravené, ve vaničkách
od 3 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zaslá

J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

Zahájení 12. března.

Annenské slatinné lázně

v Bělohraždě.

Unicum proti dně, rheumatismu

i schias.

Severozápadní dráha.

Království české.

Pro včelaře!

Množme včely uměle. Více úlů dá
více medu. Královny za 4 K franko.
Roje přirozené za 11 K franko. Za
živé dodání se ručí.

Včelařský spolek Loučeň.

Josef Štěpán,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
provedení a v cenách velmi levných.

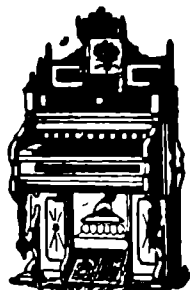
Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
ňuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
řejších.

S účtou veškerou

Antonín Sucharda.

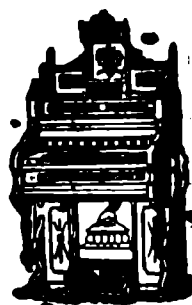
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Budapest: VIII. József körút 15; v Brně, Nová ulice č. 8; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

JOSEFA SOUDILA

řezbářský závod

v Hradci Králové.

Doporučuje slavným správcům škol a
dět. farním úřadům svůj hojně zásobený
sklad řezaných křídél pro školy, kostely i
domácnost v pěkném provedení a levných
cenách. Rovněž zhotovuje veškeré práce
řezbářské v každém slohu jako pro pány
truhláře zářezování obrazů a fotografií,
věšáky na ručníky, klíče a p. věci pro
domácnost, vše v cenách nejlevnějších a
a v čistém provedení.

Objednávky vyřizují se v čase nej-
kratším.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou
za sl. 240 metr, jakož i bohatý výběr jiných
druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlev-
nějších cenách nabízí a vsorky ochotně zaše
obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,

Hradec Králové.

Vyznamenan Obchodní komorou Pražskou za
vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od
kterého doby poctivě trvá.

Jan Horák,

soukenník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřazenou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Těž velejemné

látky na talíře,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě na splátky bez zvýšení cen!

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vpračticích)

doporučuje P. T. veleúctojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1850.

Veleúctojnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudimě

svůj hojně zásobený sklad

náčinů bohoslužebných

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše alimé v ohni zlatené a stříbrné má se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřizovat. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umocnění a stříbrání starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho blakupaké Mi-
losti. Starý závod máť máše se vykásat četnými poci-
valnými příklady P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k na-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
látek na křesť. svícen, padělků, schráněk na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Podnik na sušičkování ovoce
v Hradci Králové

odporučuje výtěčný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemický a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablčonná, borův-
ková, rybízová, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na sušičkování plodin v Trebenicích.

Pro memoria.

Veleúctojnému P. T. duchovenstvu k taskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, pekovoskové, hladké i křídlené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízí
nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na cerasin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečutní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na ošev, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prac. mydla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Pevné ceny! Pevné ceny!

Velký příležitostní

PRODEJ

J. Hromada Hradec Králové,

Velké náměstí vedle hlavní trafiky.

Následkem pokročilé sezony odprodávám zásoby svého
zboží, výtečné jakosti, **za báječně levné ceny!**

I.

Blůzky prací a glotové od 70 kr. výše.
Zástěry prací i glot. od 30 kr. .
Dětské zástěrky . . . od 30 kr. .
Sukné spodní mohairové sl. 120.

II.

Slunníky všeho druhu od sl. 125 výše.
Deštníky pánské i dámské od 60 kr.
výše.
Rukavice nitěné . . . od 12 kr. výše.
Pásky dámské kožené i stuhové od
28 kr. výše.
Dámské kravaty . . . od 30 kr. výše.
Sněrovačky od 60 kr. .
Peněženky od 8 kr. .
Letní střevíce pro pány od sl. 106
výše.

Letní střevíce pro dámy od 95 kr. výše.
Letní střevíce pro děti od 70 kr. výše.

III.

Zvláště upozorňuji na báječně
levné ceny stálobarevných punčoch
dámských i dětských jakož i ponožek
pro pány ve všech barvách od 8 kr.
výše.

Dále doporučuji co nejhojněji zá-
sobený sklad krajek, vloček a aplikací
bavlněných i hedvábných. — Stuhy
všeho druhu. — Švýcarské vyšívání.
Pánské prádlo a kravaty. Turistické
košile. — Hedvábi na osedlo i celé
blůzky. — Podšívky a veškeré přípravy
pro P. T. pp. krejčí a švadleny za ceny
nejlevnější v nejhojnějším výběru.

OBNOVA

Číslo 28.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. července 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Moderna dle minulosti.

Byl jeden pán a měl paní. On byl konservativní čili rád stával při starém; ona však se ráda chytala všeličehos, co bylo nové. Ale ačkoliv pán byl konservativní, nebyl, jak by se myslelo, právě přihlouplý. Jedenkrát se ho tázal jeden přítel: Ty, jak se jmenuje tvoje paní, já bych ji rád přál ku svátku. — Moje paní? Ta se jmenuje moderna. — Moderna? — divil se přítel. Kdy pak je sváté Moderny? — Každý měsíc, příteli, vždy prvního — to chce moje žena vždy nový moderní klobouk. — A tak to vakutku bylo. Ale pán, jak jsem pravil, nebyl právě přítelem moderny, a zatvrzoval srdce své a zavíral uši své oproti moderním požadavkům své paní. Třikrát n. př. povídala mu kdysi paní: Muži, můj klobouk vyšel z módy, koupíš mi moderní, víd? Muž nic; a to poprvé nic, po druhé nic, po třetí nic. To milou paní dopálilo a zadrželo jí, chtělo odpověď. Na to řekl muž: Co pak nevíš, že nedoslychám? — To byla jeho zbraň proti moderně. Ale to bylo proto, že byl až příliš konservativní. Kdyby byl minulý týden — jak dle výroku jedné stařenky s tím Hussem bláznili — šel na pražskou radnici, mohl se dovědět lepšího prostředku proti moderně.

Tam totiž řečnil pan učitel a poslanec a radikál, Černý o Husovi a dle „Politik“ řekl, že máme být moderními křesťany, a že život náš moderní musí se přizpůsobovati — minulosti, „nejlépe prý — Husovi. Tuto, jak se nyní říká, prohloubenou husitskou moudrost, nemůžeme my, co tak rádi stáváme při starém a co p'ý oproti všemu modernímu máme prý srdce zatvrzelé a nedoslýchavosti trpíme, ovšem pochopiti. Přemýšlel jsem o ní mnoho, a co mi nejprve napadlo, to bylo to, že by onen pán mohl své moderně vždy „prvního“ odvětit: Holečku od slavnosti Husových 1. P. 1901 je to všechno jinak, můžet být, ba snad máš být moderní, ale musíš se přizpůsobovati — minulosti, a tak ti zatím ještě postačí klobouk z minulosti. Jsem jist, že pan učitel Černý bude mít všechny muže na své straně, za to ale že všechny všude dámy, krom jeptišek, budou se proti jeho husitství ohrazovati.

A já — jenže ne tak akorát každému slovíčku — přisvědčuji panu Černému. Nynější husité jsou skutečně moderními křesťany. Moderní křesťané — čili pokřtění lidé nynější — mají zcela moderní křesťanství. Jeho katechismus, či raději jeho věrouka má jen jeden článek a ten zní: Každý věří, co chce, jen katolické církvi nesmí věřiti. A to může být, třebaš byl své vystoupení z té církve panu hejtmánovi neohlásl, což ovšem bez obtíží obzvláště u učitele není. Pan Černý taky pravil, že máme být čistými křesťany (dle Politik). Kdo pak by si přál být zamazaným? Jenže někdo je zamazán proto, že se nerad myje, a někdo proto, že na něj nějaký uličník hodil bláto.

To první jest obyčejem moderních křesťanů. Právě to náleží k mytí duše, jako je příkazuje katolická církev, se jim nelíbí. A to druhé, házet po každém jen poněkud lepším katolíkovu bláto, to je taky oblíbeným buď hlavním, je-li na př. redaktorem časopisu, anebo vedlejším, je-li n. př. katolíky placeným vykonavatelem nějakého úřadu, zaměstnáním leckterého moderního křesťana.

Ale nejen čistými, nýbrž i mravními křesťany máme dle napomenutí pana Černého být. Jenže u přemnohých moderních křesťanů je i mravonka velice krátká. Každý dělá co chce, jen když zachová veřejnou slušnost.

Je patrné, že to moderní křesťanství jest opravdu „čisté“ křesťanství. Nevyrovná se mu ani čisté evangelium pánů pastora, ač taky moderními být chce. Znám jednoho „pána“, který vída, jak se jeden vzdělaný evangelík z jeho stádečka kloní ku katolicismu, jemu psal, že evangelictví je přece modernější náboženství. Idu, modernější je než katolicismus, ačkoliv heidelbergský katechismus dávno z módy vyšel

a proto to opravdu moderní křesťanství jest ještě modernější. Jaká jest právě móda v smýšlení, takové chtějí mít mnozí křesťanství. A poněvadž je dnes módou kolem šestého července být husitou, a při tom třeba taky katolíkem anebo neznabohem, tak i leckterý dost konservativní člověk maštrkuje vedle šestnáctiletého sociála a křičí „sláva Husovi“, „hanba“ tyranům. A je to velice pohodlné. Člověk při tom zůstane křesťanem, jenže je tím moderním. Katolické učení zapomněl, o mistru Janu Husovi neví ani, kterého řemesla mistrem byl — no, ale křesťanem je, a že to je móda chodit po náměstí na oslavu Husovu, tak je tím moderním křesťanem, a přijde-li to do módy, bude o svatém Janu Nepomuckém okna taky osvětlovati.

A tak z té letošní husitské řeči na radnici pražské povstane nedorozumění. Mohlo by se totiž mysliti, že Hus takové křesťanství hlásal. A to by byl veliký omyl. Vždyť právě Hus měl o mnoho více článků víry, než ten jeden moderní. Vydal spisek dvanácti „článků“ a napsal, že církev nemá žádného spolku... s kacíři; jestli se jich učení kdo přidrží, hned bývá nakažen jedem smrtelným a neobrátil-li se, duše jeho i s tělem zahyne. Ale ještě lepší věc napsal Hus: „Kacířové, kdyby byvše poučeni a napomenuti od svých bludův ustoupiti nechtěli, na hrdle trestáni býtí mají.“

Dle pana Černého máme být moderními křesťany, ale přizpůsobovati se minulosti, nejlépe Husovi.

Budou-li ti husité, kteří na pražské radnici pana Černého poslouchali, jednati dle písma svatého, a budou-li tedy „činitelé slova a ne posluchači toliko“, uvidíme ohromný pokrok, a kterým i každý jiný „černý“ — to jest klerikál — bude spokojen. Páni totiž přijmou dvanácte článků víry. Ovšem zahyne tím to „moderní křesťanství“ s tím jedním článkem víry, ale bude to moderna dle minulosti.

A ja-li ctihodná radnice pražská ku tleskání nedůslednostem, to je taky, o čem by se přemýšleti mělo.

Jen za to prosím, aby se ta moderna s tím přizpůsobováním minulosti a obzvláště Husovi mírnila. Povstalo by totiž děsné krveprolití, proti kterémuž husitské války anebo poprava odbojných pánů dne 21. června 1621 před radnicí staroměstskou je pouhá hračka, kdyby dle Husa každý kacíř, to jest poučený a napomenutý upíratel a odpůrce pravdy křesťanské, na hrdle trestán býtí měl. Ministerstva, úřady, vysoké, střední, měšťanské i obecné školy, advokátní kanceláře, hostince, byty — zkrátka města i vesnice by spustly jako po moru, kdyby každý dnešních dnů „kacíř“ měl býtí na hrdle trestán. Ano — dle Husa — právě nynější husité by šmahem přišli o krk. A to je příčina, proč jsem pravil, že panu Černému přisvědčuji, jenže ne tak akorát každému slovíčku.

Ale abych prý tolik strachu neměl, kdyby dnešní husitští hrdinové měli přijíti pro „kacířství“ o krk, tu prý by se v celých zástupcích hrnuli k odřikávání tridentského vyznání víry a ani na pana Masařika bych si nechtěl vsaditi. Bylo by šmahem po moderně, po minulosti i po „ívanění“. Ale dokud by se k Husovi hlásili, ani ceknouti o násilí by nesměli. Husova to byla zásada, a dle zásady Husovy by se jim dělo.

Jak minulý týden těch patnáct řečí husitských na českém východě se konalo, přihodilo se veliké nedorozumění. Přišel totiž s takové přednášky jeden domů a přiznal prý se ženě, že to bylo „šaký divný“. Pořáde tam mluvil o prohloubení Husa.

On ten pán mluvil sice o prohloubení Husa, ale člověku mimoděk napadá prohloubení. Ano je zapotřebí prohloubení Husa, to jest hlubšího a pravého jeho poznání, poněvadž dokud Hus tak málo je prohlouben jako dnes, prohlubují posluchači řeči o něm a politování hodní oslavovatelé jeho.

Více však jest zapotřebí prohloubení čili hlubokého poznání Krista a jeho učení. Čím

více bude tohle se dít, tím méně bude se mluvíti o moderním křesťanství. Neříť ono podobno moderně, která každý měsíc jinou módu shání, ale, jak dí apoštol, Kristus včera i dnes, onť i na věky. Ne Kristus moderně ale každý věk musí se přizpůsobovati Kristu a v tom právě smyslu pracují nepochopení katolíci čeští nynější čili moderní; o to usilují, aby, i když mění se poměry a způsob života, vždy a vždy zase nezměnitelným Kristem se vše řídilo. A v tom smyslu ať žije moderna dle minulosti.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 10. července

(Několik slov ku „prohloubení“ oslav M. Jana Husa.)

Sedm let se „Obnova“ ustavičně a při každé příležitosti vynasnažuje, aby památky a významu M. Jana Husa vzpomínáno bylo českou veřejností způsobem, kterýž by pravdě a skutečnosti odpovídal a tím také pro dobu přítomnou byl platným a užitečným. Dovolávala se toho, aby přednášek o životě a významu Husově ujmaly se osoby, které o Husovi skutečně něco podstatného pověděti dovedou a které by svým veřejným postavením za pravdivost pověděného ručily. Dovolávala se toho, aby povolané k tomu kruhy vykonaly svou dávnou povinnost a postaraly se o scházející v české literatuře důkladný životopis a věcné ocenění působení Husova. Až v této otázce mohlo se mnoho státi ze strany katolické, pro uvarování předhůzky, že vypsání života Husova jest „stranické“, vyzývala k tomu kruhy a činitele nejliberálnější, aby o to pečovaly. Dovolávala se citováním ve stech případech proti rozmanitým nesprávnostem mínění Husových, tak že dokázati můžeme, — což ostatně každý ví — že „Obnova“ náleží mezi listy, které nejvážněji a nejhorlivěji se přimlouvají, aby doposud podrobně historicky neprobádaná a dějepisně nespracovaná doba Husova a následující jí hnutí staly se předmětem nejpilnějšího odbornického studia a dějepiscké práce.

Pohlížíme na Husa a jeho dobu jako na kus nejvážnější historie české, ze které napotom další osudy a dějiny státu a národa Českého vypramenily. Proto upřímně a horlivě stojíme na stanovisku, že doba Husova má býtí očištěna od veškerých bájek a historických povídaček. Pokládáme to za povinnost a potřebu časů přítomných, jež by ve provedení toho jenom mnohonásobný, poučení o pravdě plynoucí užitek nalezly. Ale neunavné snažení, aby M. Jan Hus byl konečně vlastním svým národem postaven v dějinách jeho na místo, jež mu právem náleží, aby historický jeho význam byl správně doceněn, po celou řadu let zůstává hlasem volajícím na poušti. Mravní síla, nábožným smýšlením, vlasteneckou horlivostí a pracovitostí, až ve plamenech hynoucí důsledností a neustupností vynikající muž na místě, aby byl ve svých ctnostech a lidských poklescích správně a vážně oceněn, stává se každoročně na čtrnácte dní ve vlasti své hračkou nezralé mládeže, politických tatranů a ignorantů v dějepise českém.

Tato těžká výtka není pronesena námi. Právem vyřkli ji ti, kdo se v posledních časích o „prohloubení“ prý oslav Husových starati za potřebné uznali. Ti sami prohlásili, že nynější způsob oslavování památky a významu Husova jest jeho pohaněním a urádkou této bez odporu důležité a směrodatné historické osobnosti. My výtku tu pouze jako všeobecně uznané faktum opakujeme. Ovšem že proti ní nepolemisujeme. Avšak při tom se hned tážeme, jakým způsobem bylo za potřebné uznané „prohloubení“ oslav Husových letos provedeno?

Pomíjme komičnost a málokdy povolení, jest pánové, kteří se o „prohloubení“ oslav Husových starali za potřebné uznali, vydali. Oni totiž vyžádali v novinách jiné, aby se ku přednášení o Husovi „u nich“ přihlásili a přispěvky na uhašení všech jím výloh „jim“ posílali! To zde ještě nebylo! Místo, aby buď sami šli o Husovi přednášet, když o něm tolik vědí a nevědoucím povědět dovedou, že přednášení o něm „prohlubovati“ mají za potřebné, anebo aby otevřeli své portmonky a za vlastní své peníze honorovali dovedné přednášeče, zvali a nutili k tomu jiné! Provolání to svorné podepsali pánové, kteří se na jiných stranách tak milují a návidí, že najednou bratrsky vedle sebe stojí jejich jména působila mírně řečeno komicky. Všude jinde jako zjevná a zásadní odpověď páni dr. Baxa, prof. Blažek, dr. A. Hajn, dr. Herben, dr. Podlipný, primátor dr. Srb, rektor magister dr. Štupický atd. v uctívání Husa sešli se najednou kolem jednoho stolu, při čemž byli prý p. drem. Herbenem častováni nedávno chlapecky odvolaným „primátorským lososem“ a pentličkou.

Ani z daleka nám nenapadlo tuto radost a práci najednou bratrsky svorným páním těm nějak kaziti nebo strpčovat. Někteří z nich pěstují Husův kultus po svém způsobu již dávno a proto zrovna především sami proti sobě toho „prohlubování“ se dovolávali. Ale když král. hl. město Praha podpisem svého primátora a když česká universita podpisem svého rektora magnifika k pořadatelům prohlubovacích oslav Husových se přidaly, tu vzhledem k těmto vysoceváženým činitelům měli jsme za to a také jsme to právem očekávali, že král. hl. město Praha spojené s univerzitou v záležitosti prohloubení oslav Husových učiní něco, co by vážnosti jejich skutečně odpovídalo.

Ku př. měli jsme za to, že universita požádá ze svých členů na ten čas nejlepší a nejkvalitnější znatele působení Husova, kteří vzhledem ku svému postavení a věku nemají vyslovením pravdy nic co ztratiti, ani jejím zatajením co získati, aby ku př. univ. prof. rytíř V. V. Tomek vyloučil význam Husův po stránce politické a vyšehradský probost dr. A. Lenz po stránce náboženské. Vlastenecké působení a osvědčené národní smýšlení páni těchto bylo by nejbezpečnější zárukou, že svému národu upřímně sdělí v otázce Husově poznatky, jichž po půlstoletém probírání a uvažování dějin českých nabyli. Jiní, mladší členové university, mohli případně k těmto poznatkům své mínění přičinili a takto autoritou university, jejíž rektor potřebu „prohloubení“ oslav Husových podepsal, opřeně vyhlášení života a významu Husova mohla obec král. hl. města Prahy pro poučení celého národa vydati tiskem, když její pan primátor vážně „prohloubení“ názorů na Husa uznal za potřebné. Zjistěte že tak učinil za plného souhlasu konservativních katolických páni obecních starších, kteří ho proti husitovi Podlipnému na primátorský stolec posadili. Možná však také, že se časem dočteme, že se staro-česko-katolický pan primátor dr. Srb přidal v otázce oslavování Husa k husitovi dru. Podlipnému a k dru. Herbenovi následkem

nátlaku — mladočeského; jako jsme se o něm dočteli, že císaře pána vítal německy jenom následkem prý také mladočeského komanda.

Ale jenom co je pravda, pánové se „prohlubování“ oslav Husových nepotrhali, ba ani nezapotili. Universita ani technika si jich prostě nevšímaly, ač rektori jejich „prohlubování“ za potřebné uznali a město Praha půjčila svou sasedací síň pro manifestaci slavnosti Husovu. Přednášku při tom konanou, pražská ani vědecká, ani měšťanská elita neobslala, tak že ji zahájil jistý podřízený úředník a o Husovi zde přednášel, poněvadž z pražských vysokých a středních škol by to nikdo nedovedl a o Husovi žádný v Praze nic neví, jistý pan učitel z Padova nebo z Nového Bydkova. Pražanům to bylo ovšem že docela jedno, neboť poslouchati ho nešli.

Celkem upřímně řečeno vzpomínky na Husa vypadly a vyzněly letos „prohlubování“ jeho oslav zrovna tak, jako vypadly jindy bez prohlubování. Povolání řečníků o něm bylo velice poskrovnu a hlavní úlohu mezi nimi hrál známý pan Iška. To postačí. Litujeme toho, že vzpomínání na Husa v takové cestě zabočilo, a že dětinsky se nadýmá a rozkřikuje, jako prý boj proti „klerikalismu“ —

To jest naivní domněnka, že výkladem o Husovi něco proti církvi katolické se dokáže, nebo proti kněžím její se provede. Kultus Husův jenom katolické smýšlení utvrzuje, při čemž ovšem poznamenati dlužno, že některé nezbednosti při oslavování Husa na účet jeho památky tropené katolickým kněžím k libosti býti nemohou docela stejné, jako nejsou k libosti žádnému rozumnému muži a to je známo, že nynější způsob oslavování Husa jako kněží katoličtí stejně posuzují i inteligentní a vážní pánové mezi pastory protestantskými.

Vážné a pravdivé výklady o Husovi ostatně nejmenší jeho citelů ani poslouchati nechtějí. Když r. 1897 prof. dr. Flajšhans, který klerikalům nijak nenadřuje, o Husovi ve klubu národní strany svobodomyšlné v Praze přednášel a jenom o něm mluvil a nikomu při tom nenadával, docela nic se posluchačům nelíbilo a spůsobil překvapení, jakého prý to Husa najednou lidu maluje. A když loni r. 1900 univ. docent dr. Pekář ve Slaném o Husovi přednášel, vyvolal tam také udivení, jak on Husa líčí, ač ku klerikální straně nepatří a „čas“ mu za to vynadal. A jmenování pánové jsou v stavu o Husovi něco skutečně věcného povědět. Avšak některé naše směrodatné osobnosti mezi lidem představují si kultus Husův zcela jinak, než-li jak má vypadati. Dobří ti výtečníci chtějí mítí Husa takovým, jakým oni by si ho mítí přáli a nechtějí slyšeti o něm tak, jak se o něm skutečně dle pravdy mluvíti má.

Tolik měli jsme za vhodné a časové ve stručnosti povědět, při čemž poznovu nejdůležitější opakujeme, že jest naléhavou potřebou doby, aby pořízen byl nejdůkladnější a nejvědomitější redigovaný Husův životopis, aby nynější způsob jeho oslav, při nichž pánové Iška a Šlechta — Křivoklátský nejprůběžnější úlohu hrají, nahrazen byl vážným poji-

v plné své velebě. Sledovali jsme s účastí jeho lysé těmé, ale přece osten tajemného bolu bránil nám v projevování nějakých sympatií vůči nevděčnému vrchu, tak nevlídné nás ráno přijavšmu. Starý velikan však snášel se chybou svou napraviti a proto zůstal po celé odpoledne již ve svátečním úboru a kynul nám i ze značné dálky, když jsme nadobro opouštěli utěšenou oblast Solné Komory. Během krátké hodiny dorazili jsme do stanice See, ve východním cípu Měsíčního jezera a vstoupili hnedle do připravených již omnibusů, které sprostředkují přepravu cestujících mezi jezerem Měsíčním a Atterským, jež bylo posledním cílem dnešní naší cesty.

Omnibusem projeli jsme velmi pohodlně horským sedlem mezi zmíněnými jezerem ve společnosti dvou pouze dam, ačkoliv vůz jest vypočítán na 9 osob. Dámy mluvily spolu německy a měly s sebou malého psa, jenž neustále kňučel. Teprv když jsem česky probodil ku svému společníkům, že by bylo záhodno psa toho vyhoditi ven, počala starší dáma česky vymlouvatí svého miláčka, že prý není zvyklý na cestování. Uvěřili jsme tomu a již jsme měli shovívavost a nezkoušeným pasažerem.

Na pokraj jezera Atterského do stanice Muterachu dorazili jsme tak časně, že nám zbylo dosti času na občerstvení a na procházku po březích jezera, které jest ze všech jezer Solné Komory nejdelší, měříc 20 km. délky. Mnohými cestovateli bývá jezero Atterské srovnáváno s jezerem Gardským, ale toto srovnání mohlo by platiti nejvýše o jižním břehu jezera Atterského. Jinak však srovnání toto silně pohulňává. Jižní a jihovýchodní břeh jezera Atterského jest skutečně majestátní, neboť vystupují tu přímo z hladiny vodní výběžky Pekelého pobřeží do výše 1800 m.

máním významu tohoto důležitého činitele v české historii.

Máme toho jistotu, že s námi v ohledu tom souhlasí každý seriózní muž, ať si je smýšlení jakéhokoliv a že při tom těžce nese jak památky Husovy, tak jeho smýšlení nedůstojný a národa našeho nehodný způsob oslav jeho, jež jsou banální, frivolní komedii, která by mohla konečně již ustoupiti něčemu rozumnému. To nepovíráme pouze my, ale to jest míněním všeobecným. Avšak nyní se zase o Husovi mluvíti přestane a za rok opětně začne se na jeho jméno věšet řada páni, aby týden si s ním hráli a dělali reklamu — sobě. Kdyby nešlo o vážnou věc, skončili bychom břítkým vtipem.

Politický přehled.

Dr. Fr. Lad. Rieger o sokolských dnech vůči dopisovateli polského listu „Gazety Narodowej“ vyslovil se o politické situaci mezi jiným takto: „Mám aspoň účehu, že můj program nezůstal zapomenut a že Mladočeši tento program opět vzali za svůj. Mně se však nejedná nikdy o osobu, nýbrž o všeobecné blaho mého národa. Proto nemám proti nikomu hněvu, naopak jsem pro to, aby se naše národní strany, zejména v tak vážné situaci jako nyní, spojily a své síly sjednotily. Pracuji také v tomto smyslu, ale dorozumění doposud nebylo lze docílit. Vůči všem stranám, zejména vůči radikálům jsou Mladočeši skoro v téže pozici jako jsme byli my Staročeši svého času proti Mladočechům“. Mladočeši dali svým dnešním nepřítelům sami dobrý příklad, když proti nám jednali dle zásady: Klid se, abych mohl na tvé místo! — Sněm království českého vyřídil v sobotu 6. července předlohu o úpravě platů učitelských ve třetím čtení a přijal opravu volebního zákona, dle níž zavádějí se na venkově přímé volby do sněmu a to tak, že každá obec s více než 500 obyvateli bude volebním místem, z obcí menších budou od místodržitele dělány volební skupiny. Potom byl prohlášením místodržitele odročen a seje se opět mezi r. a 15. zářím. — Papež Lev XIII. zaslal dne 29. června generálním převorům řádů a duchovních ústavů list, v němž uvádí, že těmto jest právě v nynější době těžkých bojů zapotřebí obzvláštních důkazů opatrné a láskyplné péče papežovy. Přikročí a bezohlednosti, s jakou vystupují někteří národové proti duchovním řádům a ústavům, jest papež bolestně dojat a vyličuje dále, jak se namáhal, by odvrátil tak nedůstojné pronásledování a zároveň, aby zachránil ony národy před neštěstím právě tak velikým. Pobádá pak napadené řády k tím větší horlivosti. — Bývalý třetí německý kancléř kníže Ludvík Hohenlohe-Schillingsfürst zemřel ve věku 82 let 5 července v Ragazu ve Švýcarských ochrnutím srdce. — V Rusku chystá se rozsáhlá oprava středního školství. Střední školy mají mítí jednotný ráz se sedmiletým kursem. Řecký jazyk bude vyloučen a latinský bude se vyučovati jen ve čtyřech vyšších třídách. Za to bude zavedeno vyučování vědám přírodním, dvěma moderním jazykům a vlastivědě; vyučování ruské a všeobecné literatury a matematice bude rozšířeno. Výjimky z jednotného rázu budou připuštěny jen při školách jež nejsou

Cím dále k severu však mizí romantika pobřeží, až posléze po dvouhodinové plavbě rádi vystoupíte v Kammru na plochý břeh jezerní. Vzdor tomu však není plavba po Atterském jezeře nezajímavou, ale odporoučí se rozhodně podniknouti ji směrem opačným, totiž od severu k jihu. Zájem váš bude stále stoupati, až dostoupíte svého vrcholu na konci plavby v Auterachu.

Téměř v 7 hodin dorazili jsme do krásného Kammru, abychom se zbavili příšerného hosta, jenž hartusil již ale ku konci trochu dlouhé plavby. Uchýlili jsme se hnedle také do lázeňské restaurace, kdež nás tamní duchovní uvedli zdvořile ku svému stolu a postarali se, abychom v přesně vyměřené hodině obdrželi řádné to, po čem jsme již dávno toužili.

Tato úslušnost našich spolubratrů duchovních byla nám milou, neboť byla nám projevem v době, kdy následkem itvanic německých nacionalů panovalo dosti citelné napětí mezi Čechy a Němci. Restaurací park byl přeplněn lázeňskými hostmi, kteří bavili se koncertem lázeňské kapely, takže se nám ani hrubě z restaurace nechtělo. Než cestovní plán, jednou již včerejší bouří porušený, velel dále a my poslechli. Lokální dráhou dostali jsme se do Vöcklabrunku, odkudž nás dopravil bříty rychlík do 11. hod. v noci do Salcburku, jenž dosud byl oživován čilým ruchem velkoměstským. Uchýlili jsme se v náručí hotelu „Tigr“, kdež jsme našli poměrně skvělého přijetí. Stále deště a citelné chladno zdržovaly bývalý přívál passantů, takže bylo lze i o půlnoci nalézt i ve chvalné známém hotelu dosti místa. Když jsem před 5 lety navštívil Salcburk, nemohl jsem v několika hotelích naléztí přístřeší. Dostí z rána vydali jsme se na obchůzku městem, abychom si zopakovali staré dojmy. (Pokračování.)

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná řita od Fr. B. Skallického.
[Atterské jezero — Měsíční jezero.]
(Pokračování).

Zastavili jsme ve stanici Blumberku, kdež hodlali jsme odbyti právě vhodný čas k obědu a posečkati až do 3. hodiny odpolední, kdy nás parník měl přepraviti na východní cíp jezera do stanice See. Byli jsme tak zabráni v pozorování krás jezera Měsíčního, že by byl náš vlak málem zanesl ještě za Blumberk a jen včasný seskok z vlaku nás vyprostil z této nucené situace. Přivítivý nádražní hostinec splnil úplně naši naději a umožnil nám i po nedělním obědě zkusiti v nedalekých lázních zelenavou vodu Měsíčního jezera zrovna pod strmou, téměř 1200 m. vysokou Dračí stěnou, která silně svým tvarem mně upomínala na pověstnou Martinskou stěnu v Innsbuku. Do hostince scházeli se svátečně oděni horalé, jejichž stepilé postavy byly vk. sně oděny krátkou tmavou kazajkou, vysívanou vestou se širokým opaskem, krátkými spodky, pouze ze kolenům sahajícími a zelenavými punčochami a nízkými střívkami. Nezvykle překvapí vás, že jsou kolena nepřikryta. Usnadňuje se tím stoupání do hor. Po jezeře Měsíčním sprostředkuje pravidelnou plavbu poměrně malý parníček, takže při větším návalu bývá dosti nouze o vhodné místo. Třetí toto jezero námi navštívené, dovedlo nás přece upoutati obrubou svých břehů, která vykazovaly opět četné charakteristické zajímavé tvary. Mezi ně čítáme zmíněnou již Dračí stěnu a pak severní svah Šufberku, jenž odpoledne zhostil se nadobro svého mlhového závoje a ukazoval se

vydržován výhradně jen nákladem státním. Re-formy budou zavedeny r. 1905. — Černo-horský princ Mirko zasnoubil se s vdovou po vévodovi s Aosty, princeznou Leticí, sestrou prince Na-poleona. Sňatek konati se bude na podzim. — Španělsko postoupilo Němcům předkupní právo na ostrov Fernando, při západním břehu Afriky. Ostrov tento patří geograficky i hospo-dářsky k německé državě v Kameruně, je úrodný a dosti zdravý. Bude ho použito ku pěstování kakaa. Německo mělo již teď na ostrově uhelnou stanici a zřídí tam i přístav, jichž je při afrických březích nedostatek. — Turecké vojsko násilím si vynucuje zadrženou mzdu. Také vojenští hodno-stáři hrozí vládě okamžitým odstoupením nevy-platili se jim gáse. Idu, turecké hospodářství. — Do jižní Afriky dle anglických úředních zpráv od 1. srpna 1899 do 1. srpna 1900 posláno bylo 255.192 mužů. Dříve tam bylo jen 9940 mužů. Od 1. srpna 1900 do 1. dubna 1901 bylo tam posláno dalších 82.529 mužů, tak že celá anglická válečná moc čítala 347.661 mužů. Dne 1. dubna t. r. zbývalo z nich 8468 důstojníků a 240.948 mužů. Zráty obnášejí tedy skoro 100.000 mužů.

Drobná obrana.

Oslavy mučedníka. Uplynulý týden byl věnován oslavě kostnického mučedníka, jenž umřel za své přesvědčení a tím prý poskytl Čechům vzor hrdinného ducha. Neškodí sku-tečně naši zbabušlé době čas od času před-vesti před očí statečnou povahu, protože muž-ných charakterů nám stále ubývá. Protože pak více vzorů více působí, vybrali jsme z histo-rie ještě jednu hrdinnou postavu, kterou se chceme zavděčiti zvláště panům pastorem, ve-lebicím tolik statečného Husova. Mníme tím španělského lékaře Michala Serveda, který v Basileji r. 1581. vydal bludný spis o Trojici Boží, jenž byl odsouzen ostře Kalvinem, za-kladatelem nynějších helvetů. Od těch dob vznikl mezi Servedem a Kalvinem theologický spor, jenž vedl k tomu, že Kalvín dal Serveda lativě polapiti a v Ženevě před helvetskou in-kvisicí postaviti. Process trval celé tři měsíce a vypadl zcela nestranně (!) dle přímého po-kynu „křesťanského“ reformatora Kalvína, jenž ve svém dopisu dne 20. srpna r. 1563 vyjádřil naději, že rozsudek bude zníti na smrt.

Dne 26. října byl také Served odsouzen pro své bludy na smrt upálením. Served prosil, aby byl místo bolestné smrti pouze mečem stát, ale soud chtěl mu popřáti tuto milost jenom tehdy, jestliže bludy své odvolá. Servet však odmítl a šel statečně ku hranici. Ještě na hranici byl vyzván k odvolání, ale marně. Hranice byla zapálena a celé půl hodiny tr-ovala bolestná smrt nešťastníka, jenž v dě-sných bolestech vydával srdcervoucí nářek. Toto nelidské divadlo odehrálo se 27. října r. 1563, tedy o půl druhého století později po upá-lení Husově! Pro přesvědčení náboženské byl upálen člověk od muže, jenž si hrál na soudce svědomí lidského, ačkoliv sám nesl si na ple-cích vypálené potupné znamení pro spáchaný sodomský hřích ve svém rodišti. (Srovnej spis Saiseetřův, Pünjerův a Willisův o Ser-vedovi).

Tak vděčná látka obsažena v tragickém skonu Servedově ku večernímu osvětování oken a ku paličským řečím proti helvetskému kle-rikalismu, stejně dle professora Massaryka zhooubnému. Herbenovi, Hainům a Šádkovi na-skýtá se vděčná látka ku podzimním prote-stům proti fanatismu náboženskému. Served rovněž neodvolal své bludy jako Hus, byl souzen mužem fanaticky zaslepeným a mravně notoricky spustlým, zahynul na hranici ve sto-letí 17., kdy již zásady humanity vítězily nad barbarskými zákony středověku. Krátce, máte zde mučedníka, jakého pouliční dav potřebuje! Že byl Served cizinec, jest lhotejno. Husa také neoslavují Němci, Angličané i Francouzové pro český původ, nýbrž pro smrt na hranici. Doufáme, že si naše časopisectvo nedá ujíti tak vděčnou příležitost ku protiklerikálnímu štvání a sahají o předmětě tom rozpravu.

Z činnosti katol. spolků.

Z Cmelavi. Zdejší katolická jednota měla své slavnostní dny 29. a 30. června. Přednášeli tu pře-dáči českého, katolického učitelského spolku; p. řídící učitel ze Žiškova Josef Flekšček, známý spisovatel pohovořil v Borovnici o době bělohorské. Celá výborně nastudovaná přednáška poskytla obraz, který pávně nekatoličtí náboženství podali, cílem pak bylo ulou-pení korný české. Bylo to tehdejší: „Pryč od Říma.“ Nikdo nedokáže, že národ náš v době rostrásk nábo-ženství byl šťastnější, nežli v době, kdy jedna ka-tolická víra celý národ spojovala. — Pan učitel Frant. Jelínek promluvil o vzdělanosti. Ukázal nejprv, co vzdělanost není, jako třeba pouhá znalost němčiny,

sevní uhlazený mrav a p. Ukázal, žebo třeba, by páda byla vzdělána. Co orání pro pádu, to potřebné vě-domosti pro rozum, jako vláha sjemňuje pádu, tak i srdce člověka musí býti snázechováno. V chladu ne-rostou pestré, vonné kvítky, tak i člověku třeba slunce pravdy křesťanské. Mrasem páda se kypří, zkušeností a utrpení třbí povahu. Že i ku vzdělanosti třeba skromnosti, tomu nasvědčují slova nímrajského New-tona: Máj duch pohyboval se na okraji neznámých pravd. — Přednáška téhož pána o tisku byla lidová, pří-klady ukázal na ovoce dobrého a špatného tisku. Za doby nynější jest mnoho tiskáren a tu tiak uchováva nejen cenné výplody ducha, ale i velice mnoho padanek. Uvedl výrok Palačského a Havlíčka, kteří odsuzovali špatný tisk. Po přednášce přihlíželi se mnozí k odebí-rání katolických spisů. Ku přednáškám dostavili se mnozí s Ústí, Horního Jelení a Brandýsa. Přítomní vzdali díky horlivým, vzdělaným katolickým učitelům. Druhého dne byla opět četná schůze v Seči, při které důkladně promluvil p. předseda českého, katolického učitelského spolku, velesaal. p. řídící Karel Skultěty, „o rodinném vychování“. Mluvil jasně, kterak příka-zuje Bůh rodičům, by o tělo i duši svých dětí pe-čovali. Katoličtí rodičové mají dítka katolicky vcho-vávati, škola jest pokračováním rodinné výchovy, tedy pro katolické děti katolické školní vychování. Že i ji-nověrci na náboženskou výchovu velkou váhu kladou, ukazuje tím, že zřizují si školy náboženské, by do škol našich dítek posílali nemohli. — Ku přání přítom-ných promluvil přítomný dp. Jan Hnátěk, farář v Sko-renicích o zásadách otužování a léčivých bylinách dle Kneippa, při čemž jsme se přátelsky pobavili. Další činnosti jednoty: „Zdať Bůh.“

Z Třeboskovic. (Opozděno.) Dne 23. června konala zdejší Jednota katolických tovaryšů slavnost desátiletého svého trvání. Průběh slavnosti byl impo-santní. Ráno v 6 hodin světoval budíček její zahá-jení. Během dopoledne sjížděly se deputace bratrských spolků; v 10 hodin pak konán průvod do chrámu Páně na kazání a služby Boží. Odpoledne o 2. hod. shromáždily se spolky na náměstí, kde je jménem města pozdravil a srdečně uvítal p. purkmistr Frant. Mrha. Na to odebraly se spolky za průvodu hudby do zahrádky místnosti hostince paní K. Jarkovské. Když byl předseda uvítal hosty z blízka i z dále při-spěchávali a vzdal dík sl. městské radě a sl. pávečkým jednotám „Orebu“ a „Libuše“, které se korporativně slavnosti účastnily a přispěly k ní krásným spěvem, proslavil p. redaktor V. Myšlavec pěknou řeč o úkolu katolických spolků na poli národním, náboženském a sociálním. Potom předseda předložil dopisy a telegramy, jež zasílali: vdp. děkan P. Hanousek s Kar-lových Vár, p. Vilém Koleč, katol. Jednoty s Chru-dimi, Prahy, Čáslavi a dp. A. Jemelka ze akademického Mariánskou draštinu pražskou. Po té počal se koncert chvalné známé kapely p. Jaroměřského; mezi hudbou přednesl pávec. jednoty „Orebu“ a „Libuše“ krásné sbory; o prodej květin, doutníků a zábavnou poštu postaraly se rovněž dámy ze spolku „Libuše“; budíž oběma spolkům vzdán zaslaný nejserdečnější náš dík. Slavnosti se účastnily bratrské spolky s následujícími míst: z Dobrušky, Kostelce n. Orli, Hradce Králové, Litomyšle, Vamberku, Čatolovic, Cernilova, ze Slez-ského Předměstí, z Červeného Kostelce, z Úpice, Pa-rducic - buď korporativně, buď delegáty. K té slav-nosti tato přispěje k oslavení katolického ruchu v našem městě. — Zdať Bůh!

Dar. Vldp. Frant. Poimom, bisk. konsistorní rada, bisk. vikář a notář na odpočinku v Polné, da-roval Jednotě katolických jinoců a mužů v Sopotech pro její nemocenskou a pohřební pokladnu 20 korun. Zaplať Bůh!

Přednáška o Husovi v jednotě katolick-kých tovaryšů v Hradci Králové dne 8. t. m. konána, byla dosti četně navštívena. Přednášející dp. Dr. Reyl vyložil Husa dle jeho spisů a dle nejlepších pramenů jako vlastence, spisovatele a reformatora a nasnažil v jakém světle si představují Husa naši protivníci a v jakém my. Přednáška byla velice zajímavou a sů-stavila mocný dojem.

Zprávy místní a z kraje.

V dnešní schůzi městského zastu-pitelstva Kralohradeckého bude se jednati: 1. Roz-hodne se o žádostech za udělení práva domovského. 2. Udělí se tři porce špitálské eventuelně porce krá-lovské. 3. Udělí se nadace Urbánkova. 4. Rozhodne se o žádosti p. Boh. Čámského, kandidáta medicíny, za ponechání nadání Jos. Bartušky pro doktorát. 5. Dá se vyjádření o žádosti p. Antonína Hanuše za udě-lení koncesse ku provozování živnosti hostinské v domě čp. 74. 6. Stane se usnesení o žádosti velitelství c. a k. divaného dělostř. pluku č. 27 za ponechání sta-rého dělostřeleckého oviště ještě pro rok 1902 za dřívějších podmínek. 7. Sdělí se výsledek dražby na vyhrání poplátků o truhlářských a výrobních. 8. Stane se usnesení o postavení studné šlezné, c. k. ministerstvem kultu a vyučování věnované, na velkém náměstí. 9. Žadost majitelů domů v Pospíšilově třídě za prodloužení užitkového vodovodu. 10. Vyřádká se schválení nákladu na opravu filtrů ve vodárně. 11. Stane se usnesení o závazcích, jichž od obce vyša-duje c. k. místodržitelství stran pitného vodovodu, vedeného tělesem erární silnice. 12. Verifikace proto-protokolů. 13. Dotazy.

Výroční sněmka chovanců ústavu pro hluchoněmé (Rudolfina) v Hradci Králové konati se bude dne 15. července t. r. Začátek o půl deváté ho-dině dopolední.

Slavnost 43. pěšího pluku. Každoroční plukovní slavnost 43. pěší. pluku na památku hrdin-ského boje v Ogruně slavena byla letos okazaleji než-li jíná léta, protože tou dobou návštěvou dlel v Hradci Králové mladistvý vévoda z Cumberlandu, syn maji-telů pluku. Muštvo účastnilo se dopoledne polní mše sv., již obžoval dp. voj. kurat R. Černý. Po té pro-mluvil vřele k mužstvu p. plukovník Kladner načež pluk defiloval před četnými hosty z kruhů úřed-

nických i občanských. Odpoledne bylo muštvo vyša-stováno a večeř pořádkem byla na dvoře kasárn se-jímaná zábava při skvělém osvětlení. Vévoda z Gum-berlandu bydlel od pátku až do úterka v Grand ho-telu, kde také dvakrát a sice v pátek a v pondělí hrála vojenská kapela.

Výstava ručních prací dívčí obecné a pokračovací školy v Hradci Král. poskytla opět hojně důkazy, že náš dívčí dorost za pedlivého ve-dení ctib. školských sester naučí se všem potřebným uměním a pracím. Četné práce žákyň pokračovací školy vykazovaly vytříbený umělecký vkus a smysl pro užitečné dívčí zaměstnání. Jako jíná léta, tak i letos našli jsme na výstavě několik novinek. To svědčí, že kráčí ct. sestry s duchem času a sledují tak dobře moderní požadavky, jako kterákoliv jiná svátá škola. O dě-lazech přesvědčilo se četné obecenstvo návštěvou mě-ro-u a neukrblilo nikterak zaslaným uznáním.

Matiční slavnost, v neděli na „Štřelnici“ v Hradci Králové pořádkem, přivábila mnoho účast-níků, jak z města tak i z okolí, ačkoliv počasí bylo nejisté. Chrudimská kapela, která účinkovala, došla všeobecné pochvaly. Dík a plné uznání zasluhuji vši-chuň, kteří při slavnosti té účinkovali, zvláště pak některé dámy z Hradce Králové které se prodejem květin, lístků atd. ve prospěch Ústřední Matice Škol-ské zabývaly a tak značný obnos do pokladny matiční odvedly. Cirkus Barnum & Bailey pro obveselení obecenstva sestavený, ač byl „dřobáčko“ menší než pověstný cirkus kde účinkuje „1000 dam a koní“ (dle plakátu), přec došel pochvaly. Jenom se mnozí účastníci divili, že u pokladny před vehodem do tan-čírny vybíral přispěvky pro Ústřední Matici Školskou — *hř!*

C. k. ústav ku vzdělání učitelů v Hradci Králové. Zápis do cvičné školy koná se ve dni 18. a 19. září 1902. do I. ročníku dne 14. září a (dopoledne) 15. září, do ostatních ročníků dne 16. a 17. září. Zkouška přijímací počne dne 18. září o 8. hod. ranní. Žáci do I. třídy školy cvičné vtu-pují, provázeni rodiči nebo jich zástupci, vykáží se křesťanským listem, žáci postupující školní zprávou, cho-vanci postupující vysvědčením. Ti, kdo chtějí přijati býti do I. roč., vykašte se školním vysvědčením s po-sledního pololetí (s příslušnou klasou), vysvědčením o fyzické způsobilosti vydaným od lékaře ve veřejných službách postaveného, pak listem křesťanským; komu ne-bude do 18. září 1901 patnáct let, necht předloží žá-dost za dispens ředitelství ústavu do 5. srpna 1901. Ke zkoušce přijímací, do I. ročníku přineseť si žá-datelé potřebné psací, výkresy a písanky.

Pokrok? Pod tímto názvem uveřejnili jsme v jednom z posledních čísel „Obnovy“ lokálku, která jednala o jisté, příliš intimní záležitosti v Hradci Králové. „Osvěta lidu“ ve své známé denaucké činnosti ihned vyhlásila úřady, aby v té věci zakročili, neboť to by byla jednou pro pana Hajna pochoutka, aby tak redaktor t. l. byl odsouzen! A ještě jiný časopis, od kterého bychom to nejméně očekávali, z této příčiny proti „Obnově“ vystoupil. — V té věci uzná-váme za dobré sdělit následující: Lokálka ta již svou první větou naznačovala že jest to hlas obe-censtva, že se vše ta v Hradci *proslýchá!* Co na věci té pravdy, dosud nevíme. Ale jisto jest, že kdyby celá záležitost přišla na veřejnost, ihned by se řeklo: „Ejhle, ta mravokárná „Obnova“ o tom mlčela a snad to ještě schvalovala!“ Proto jsme uve-řejnili lokálku tu jen a největší rezervou — a nic určitého jsme nejmenovali, dokud sami nebudeme mít v celé záležitosti jistotu. Kdo poměry Hradecké zná a veřejný život sleduje uzná, že by toho bylo mnoho, co by se mělo změnit a zvláště o tom jistém, choulostivém bodu měla se zavést vážná reforma. Hra-decké nevěstince jsou toho důkazem. „Osvěta lidu“ sajisté to dobře ví, — ale poněvadž se jednou jedná o „Obnovu“ pak ovšem musí zahájit útok proti ní a k tomu je jí *každá* sbratř vitanou. V tom případě, kdy máme v té neb oné záležitosti jistotu, neváháme jistě dáti průchod pravdě. Kde ale té jistoty není a uveřejní se to, co vlastně takřka z úst lidu jest vzato pak třeba jen opatrným způsobem na věc upozorniti. Ale když někdo chce činiti za to sl. městskou radu zodpovědnou, pak jest to holý nesmysl, který jistě každý myslící člověk odsoudí.

Debrodini antikvariátů. Jakmile se při-blíží jarní rovnodennost začínají zdejší kněhkupec před-hánky v koupi starých školních knih, ačkoliv jest dobře známo, že studenti potřebují školních knih až do posledního týdne. Vyzvání ke koupi knih „za nej-vyšší a slušnou cenu“ jest tak lákavé, že mnohý stu-dent prodá pod cenou nejenom již nepotřebné, ale i potřebné knihy, aby je zase po prázdninách o 50proc. koupil draze na útraty svých rodičů. Zlekané peníze obyčejně promarní. Víme i o zjištěných případech, že studenti kradou svým kolegům knihy a zanášejí do antikvariátů. Zlořád tento musí přestat, nemá-li stu-dentatvo naše úplně se zdormoralisovati. Řiditelé škol mají nad tím bděti, aby se ještě před koncem roku vykonala všeobecná přehlídka knih. Bude to užiteč-nější, než-li neplodné vyučování po provedené již klas-sifkaci ke konci školního roku; opatření své sdělí pp. ředitelé knihkupecům a dají jim výstrahu před před-časným kupováním. Kdyby výstrahy dbáno nebylo, přenechá se záležitost policii. Vede se dozor nad ve-tečnickými obchody, proč by se neměl dít dozor nad antiquariáty, které podporují lehkomyšlnost i zločin-nost. Vylučujeme sice všecek zlý úmysl při dosazování praxi knihkupeců, ale musíme upozorniti na zlo, jež nelze mlčením pomljeti.

Po Husových slavnostech. Tak již je zase po všem. To co udržovalo „husitaké“ noviny v slavnostní náladě, co plnilo alonpce těch jistých šur-nálů, které by bez Husa ani nemohly existovat — zase minulo — a vrací se vše do vědního života. Ještě tu a tam nějaká ta přednáška o Husovi a pak zase budou ty jisté listy jenom vzpomínat — — —!

Poslední „Osvěta lidu“ nasývá naše články o Husových oslavách křesťanskou výpravou. Minulé číslo „Obnovy“ jest prý plné Hasal! A p. Haja se tolik o něho bojí, vždyť si myslí, že nikdo jiný nesmí o Husovi psát leč — on a duše mu spřízněná. A proto se bude jistě zase slobit, že ještě dnes věnujeme v „Obnově“ nějakou tu smůlku o oslavách které se konaly, kdy se uskutečnila ta známá, v „Obnově“ již často jmenovaná fraška. Ale nejen „Osvěta lidu“, nýbrž mnoho listů českých v této době s bezpříkladnou surovostí napadalo „Obnovu“. Ten „nejklerikálnější“ list (dle „Času“) pomátl trochu těm jistým pánům hlavy — a nemajíc jiné zbraně, propůjčili se k nadávkám a jistlivým poznámkám. Toť ovšem již u nich zbraň obvyklá. „Obnově“ to ovšem jen slouží k reklamě, že ona ze všech katolických časopisů se těšila největší pozornosti. Tak bezděčně ti páni přispěli ještě k jejímu rozšíření. —

Husova oslava v Hradci Králové. Hradeckí výstřední živlové oslavují Husa již po kolik roků v domněnce, že byl Hus také nějakým výstředníkem jejich zrna. Nikdo se tomu počínání nedivil, protože někdy se musí výstřední povaha vybojiti. Letos však si pánové vzpomněli, že by měl celý Hradec Králové odletit nápadu zneužívání kapacit, proto posádali městskou radu, aby komandovala obyvatelstvo hradecké ku všeobecnému osvětlení z respektu ševce Hanouška a truhláře Hájka. Když městská rada odmlála toto vnášování se do vnitřního přesvědčení občanstva, vydal známý dodavatel obecních starších palíšek provolání, v němž síra a oheň metá se na hlavu městských radních a občanstvo ve jménu třetího sboru vysává se ku osvětlení. Provolání toto však obsahuje některé podpisy falšované (o čemž máme důkazy), vyznělo celkem na prázdno, neboť uložilo jenom několik židů, kteří ze strachu před vytlučením oken osvětlili. Na ten rámus dopadlo to s osvětlením celkem slabě. Dojemná shoda panovala ve svědkovém vlastenectví u židovských obchodníků a u některých advokátů. Jsou třídy občanstva, které s Husem mají mnoho zajímavého, neboť také za své „přesvědčení“ mají — škodu. Ze i někteří majitelé nevěstiček přihlásili se k Husovi, nelze se diviti. Při dosavadním pochopení husitských oslav, mohli by třeba mohamedáni osvětlovati okna. Čtenářstvo nám promine, že nevnujíme této husitské frašce delší místo. — Upozornili jsme již před časem na každoroční frašku v „Obnově“ již častěji jmenovanou, proto si vtipný čtenář již sám povsími těch hloubavých duchů, nesoucích lampióny na komando helvetaké. Zašli jsme letos opět „prohloupení“ husitské oslavy!

Židé a Hus. Pozoruhodným zjevem při „oslavě“ Husově v Hradci Králové byla osvětlená okna všech židovských obchodníků a svlátní parádní loď židovské omladiny při večerní regaté na Orlici. Židé a Hus! Slaví snad židé v Husovi vlastence českého? To by neměli ostentativně mluviti na náměstí německé v ryse českém městě. Slaví v něm snad českého literáta? Pak by nemohli důležitou potravu čerpati z německé Bohemie a z Neue Freie Presse. Cítí snad v Husovi docela křesťanského reformatora? Pak by se museli odříci Mojžíše. Pravou příčinu těchto oslav každý se pozná a proto si snadno zodpoví otázku: Kdo více strčí při židovské účasti na oslavě mučnické kostnického, Mojžíše či Husa?

Hus — Gumbertland. V sobotu večer konaly se v Hradci oslavy dvě slavnosti a sice plukovní a Husova. Jistý venkovan přišel také k večeru do Hradce, aby viděl tu velkolepou slavnost Husovu, ku které „Osvěta lidu“ zvala kde koho! Poněvadž se v Hradci ještě nevyznal, šel tam, kam nejvíce lidí šlo — a odkud zaznívala hudba — totiž na prostranné nádvoří v nověch kasárnách. Tam viděl celou záplavu lampiónů, vojenskou kapelu a mnoho lidí. Bylo mu to sice nápadným, že hraje vojenská hudba a že to jest v kasárnách — ale přec se domníval, že to jest oslava Husova. O plukovní slavnosti totiž nicoho nevěděl. Teprve když před zraky jeho se objevil malebný ohňostroj, trojhlavá slova „Hoch Gumbertland“, tážal se několika zdejších pánů, jak ta slova se k oslavě Husově vztahují? Páni se dali ovšem do smíchu a vysvětlili mu jeho omyl. Zároveň mu řekli, kde se oslava Husova koná — ale on odvětil: „Já to je jedno, slavnost jako slavnost, to já už většinou tady —!“ Myslím, že takových lidí, kterým jest vůbec lhostejno, jaká slavnost je, jen když se hezky pobaví — účastnilo se Husovy oslavy mnoho!

Soc. demokraté a Hus. Z několika míst docházejí nás správy že při oslavách Husových blavní roll hráli — židé a soc. demokraté. Národní a beznárodní se bratřičkovali, bylo hodně házeno frásami a k udržení nadšení ovšem bylo zapotřebí hodně chmelového moku. Bez toho by snad vůbec oslava Husova nemohla být. Ne však jenom soc. demokraté, ale i těm „národním“ šlo hlavně o to, způsobit demonstraci *protikatelickou*, — a Hus k tomu měl pomoci. Tak to zvláště vypadalo v Pardubicích. Dr. Klouda měl nejdříve přednášku, která, jak „Osvěta lidu“ sama doznává, byla „ostrým projevem proti klerikalismu“. Ten „ostrý projev“ by se spíše mohl nazvatí surovým útokem na katol. kněžstvo a zvláště katol. hierarchii. Když tak to šlo podle slov p. dra. Kloudy, muselo by přijít všechno kněžstvo šmahem na hranici — ovšem ne na tu Kostnickou — ale na tu „svobodomyšlnou“, českou! „Svobodomyšlné“ by se páliho až radostí! Přitomným soc. demokratům se to ovšem líbilo, neboť nadáváním kněžstvu jim trefil p. dr. Klouda do noty. Oni sice pro náboženství vůbec mají jenom výsměch — ale taková „slavnost“ Husova se jim líbí přec! — Aby pak slavnosti dodali také lesku, seškupili se před budovou děkanství a banebnými výkřiky dávali svůj vstek na jevo. Bylo mezi nimi vidět i muže, kteří již alkoholem přebírali a sotva na nouhu se mohli udržeti — ale hučeli veselo dál. Také mnozí z těch „národních“ spokojeně přisluchovali. Když přišli policajti, rozprohli se dav do hospod a zdejších bordelů, aby pokračoval v oslavě nešťastného Husa. „Osvěta lidu“ o tom píše: „Po-

dobné demonstrace neochvalujeme, dává se tím nepřátelům zbraň do rukou a úřadům sámluka k přísti záporů. *To oslavu píše, jen aby se neřeklo.* Ihned ale projevuje svoji radost nad slavností slovy: „Všude bylo štít nadšení.“ (Spíše sňívou vášeň, alkoholem podporovanou. Pozn. red.) „Kalt Husův věal hluboko v arcei lidu... Máme pro budoucnost nejkrásnější naděje, že se námlavy Říma s českým národem přece jen rozbijí.“ To se zase panu Hájsovi povedlo. Inu, není nad jeho důslednost! Hulákající, besnárodní a besnáboženská lusa tedy bude panu Hájsovi pomáhat v boji proti Římu. Ale máže být ubezpečeno, že právě tímto způsobem lid ještě více přijde k rozumu a pozná pravý účel Husových oslav, že totiž to jest jen rafinovaným způsobem ualčený boj proti klerikalismu. Kdyby tak byl Hus spatřil v Pardubicích kdo jej oslavuje a jakým způsobem, jistě by se byl s odporem od lidí těch odvratil!

V Chrudimí, podobáš jako v Pardubicích při oslavě Husově v noci s pátku na sobotu táhla lusa pouličních křikounů k budově arciděkanské a provolávala banbu Římu atd. Tato cháska chtěla tak ukázat novému arciděkanu „co všechno umí“, (bylo to již umluveno) aby měl jako před ní respekt — ale nevěděla, že vldp. arciděkan neměl tu radost, vzácnou jejich návštěvou se těšit, jelikož ještě před tím večer odjel do Hradce Králové, aby se v sobotu účastnil zkoušek bobolovců v bisk. semináři.

V Maléšovicích v Hradci Král. uznal za dobré také mladý pan J. Jelinek promluvit o Husovi a sice na náhonné, kde se nejvíce husy pason. Jeden pán, který byl přítomen, o té „přednášce“ vypravuje: „Předešl jsem již dosti nestranných dějepisných děl o Husovi — ale to, co nám p. Jelinek povídal, jsem přece neslyšel. Ty jeho dějiny mají v sobě něco pravdivějšího, poněvadž se z rámce historicky dokázané pravdy vymykají a sdají se býti pouhou fantasií. To je snad ta moderní husitská specialita.“ K tomu poznámka netřeba.

Z Pardubic. V neděli dne 30. června, konána byla u nás svlátní slavnost, avěšení pomníku nad hrobem v Pánu zesnulého děkana Frant. Sloupa. Obřad avěšení za asistence všech místních duchovních vykonal biskup vik. tajemník pan V. Kudrna farář s. Bělá, za velikého účastenství pardubického občanstva. Ve své slavnostní řeči poukázal pak p. vik. sekretář — jak láska, zase láskou jest splacena. Nevymizelať opravdu láska ze srdcí osadníků k jejich duchovnímu, byť mrtvému — i za hrob jde jejich láska, a nad hrobem pomník stává. — Plnou měrou všeho uznání jest hodno obecnostvo pardubické. Tragickým skonem odešel neobčít p. děkan nezanechav ni peněz ni majetku. Zůstala po něm chudák matka, již ujal se nyní p. děkan Uibrych, a jf v děkaně budově přibytak daroval. Aby pak i nad hrobem t p. děkana pomník byl sbudován, o to zase a bratrskou láskou staral se p. katecheta Fr. Langkrauer, vydav knížku, pohřební vzpomínku na p. děkana Fr. Sloupa — jejíž čistý výnos věnován byl ku zřízení pomníku. — Pěti a vytrvalosti p. katechety se-staveno pak za tím účelem komitě, jehož předsedou zvolen p. okresní hejtman E. Scheller. Sebráno více jak 800 K — a k účelům trvalé památky t p. děkana „vystaven náhubný náhrobek, o němž lze říci, že jej vystavěla láska osadníků, a láska bratrů kněž. Při obřadu avěšení zapělí studující reálných škol dva případné sbory s nevědní píli nastudované. A všem těm, kteří jakýmkoliv způsobem, at p. nésní at práci přispěli — všem těm volá ten náhrobek jak dobře řekl p. vikar. sekretář srdečné a upřímné „Zaplať Bůh.“

Archeologický sbor „Vecel“ v Hoře Kutné oznamuje, že galerie nad hlavní římsou vysoké lodi a rohové pilíře a obloky velechrámu sv. Panny Barbory nákladem 67.959 K. 44 h. provedeny a tím práce s venčí ukončeny. Také klenba západní dostavby provedena, ku staré klenbě připojena a popravníky empor rekonstruovány. Klenba vysoké lodi — práce celé restaurace nejbezepečnější — byla zleštěna, nové omalutau, trhliny vyspárovány a znaky oživeny. V opravě nalézá se právě nejvzácnější část velechrámu, klenba presbytery, jehož osm oken rozměrů nesmírných opatřeno bohudroinci bohatými koberci, střední pak nad hlavním oltářem bohatou malbou figurální.

Z družstva Erbenova v Miletimě se nám oznamuje: Cíl náš dosažen. Krásný pomník K. J. Erbena vypíná se do výše 8 m. a každý, komu doptáno bylo v té době, než ronáku zahalen byl, pohleděti naň, byl překvapen. Autoru avěmu, p. Jindřichu Říhovi, akad. sochaři na Smíchovské slouží jen ku cti a možno říci, že krásné toto dílo, jak znalci se vyjádřili bez zisku postavil. Můžeme směle tvrditi, že všichni, kdož přijdou vadáti hold svůj tváři vzešlé „Kytice“, v plné míře uspokojeni budou. Nechtě také každý kdo cti velikého našeho přece, neopomene Miletim navštívit a na sochu popažit. Jistě toho nikdo liovat nebude. Odhalen bude se konati dne 27. t. m. Plakáty i posváni jsou rozeslány. Však bolestně došlo se nás, že došel připi, podepsaný samým starostou města, že slavný městský úřad v Čáslavi, ve své národní uvědomělosti plakáty nalepí tehdy, až mu družstvo pošle poplatek i K. 80 h. za poukázání návštěvních tabulek, které si město samo pořídilo. Po 18 roků stádkalo družstvo po haléřích potřebný kapitál k účelné velkému národního básníka a kdyby po Čáslavsku jiná česká města jednala, muselo by družstvo místo slavnosti pořádati novou sbírku na zapravení úctě dle Čáslavi, kdež některí předáci asi cenu K. J. Erbena uznati nechtějí, aneb snad nedovedou, kdežto jiná města sama již před časem se o plakáty hlásila.

Nový arciděkan chrudimský, vldp. Dr. Josef Mrštík byl v novém svém působení slavně

uvítán. Městská rada v její čele stojí nyní slov. pan dr. Havelka přičinila se všemožně, aby přijed osvětlo duchovního správce byl slavností, a níz by se těšilo veškeré obecnostvo. To však savdalo příčina k jleilvému článku v sobotním čísle „Osvěty lidu“ kde dopisovatel posměšně se zmiňuje o slavnosti té a přičiňuje hrubou poznámku, že vldp. arciděkan ještě týž den vedl pohřební průvod, a že ani ná ten výdělek nenechal kaplanovi! Poznámka tato osvětluje jasné vlastní jádro „Osvěty lidu.“ Jenom tapit a zase tapit — o jiného se zde nejedná. Každý soudný člověk uzná, že jest to jenom chvályhodné, když nový arciděkan ihned po svém příchodu úřadu svého se ujal a to zvláště když místo arciděkanů tak dlouhou dobu bylo neobsazeno. Vldp. arciděkan, jak o něm všude, kde působil a zvláště v Hradci známo jest, svědomitě své povinnosti konal a také tím, že ihned se ujal práce, dal na jevo, že přední jeho snahou jest *pracovat* na úkol mu svěřeném. A co došlo všeobecného uznání a veškerého obecnstva, to jest v očích dopisovatele „Osvěty lidu“ prospěcháťstvim. Opravdu, to miserné, bescharakterní štvaní „Osvěty“ které zvláště v poslední době již dostupuje vrchole zabuzuje hnus a opovření v každém, jen poněkud vážně myslícím člověku!

Návrat do církve. Dne 6. t. m. skládal při vojenských službách ve chrámu Páně Josefovském vyznání víry jeden evangelík, voják 42. pl. pěchoty. Jak s námi sděleno bylo, odhodlal se ke kroku tomu s čistého úmyslu. Když letos o velikonočních v jednom pokoji zdejší voj. nemocnice kde s jinými, kteří nemohli účast bráti na společné velikonoční pobožnosti, nemocen ležel a nedobrovolným posluchačem byl přípravných promluv ku přijetí sv. svátostí, vznikla v něm touha státi se katolíkem. Po delších vnitřních bojích světil se o úmyslu svém na patřičném místě. Nasnaženého pak dne s blaženým pocitem snahu svou a touhu po pravdě, jakož i práci přípravnou korunována viděl, složiv do rukou vldp. kurata A. Honiga přísahu a vyznání víry. Svědky viděl jme p. štábního lékaře Dr. V. Nováka a lékaře zástupce Dr. J. Manhala.

Oslava Helda-Orebackého v Třebelchovicích. — Jak jsme již oznámili, odhodlala se městská rada v Třebelchovicích na naše upozornění v „Obnově“ oslaviti věhlasného svého rodáka, v den, kdy tomu jest právě 50 let, co zemřel. V neděli, dne 14. t. m. přijde průvod do městských leš (Boru) za účastenství všech spolků zdejších, kde v přednášce na život dra. Helda se poukáže, načež následovati budou spěvy a hudební produkce. V pondělí pak bude sloužena v hřbitovním kostele slavná zádušní mše sv. které se všechny spolky a korporace zúčastní. Po mši sv. přijde se ku hrobu dra. Helda, kde městská rada položí věnec a místní kaplan dp. Kante učiní případnou promluvu. Obecnostvo Třebelchovické zajisté zúčastní se slavnosti té a domy své osdobí, čímž bude dáu důkaz, že cti vzpomínku na svého zaslužilého rodáka.

Radikální listy — a sluznost. Již dlouhou dobu nevěřili jsme si „Radikálních listů“ pražských, poněvadž vážná žurnalistika surový způsob jejich psaní již dávno odezdnila. Takový list, který místo věcných důvodů jenom kal a spínu hází na lidi mu nepohodlné opravdu si ani povšimnutí nezaslubuje. — Ale v jednom s posledních čísel jasněji než kdykoliv jindy osvětlují R. L. své miserné pozadí: jen nadávat — a zas nadávat! Lokálka nadepsaná: „Fuj!“ vstahuje se na správníku, nedávno v „Obnově“ uveřejněnou pod názvem: „Sokolovna bez okras“, že totiž za pobytu císaře v Praze státa tamnější sokolovna bez ozdob, a že jsou mezi sokolstvem jednotlivci, kteří celou politiku spatřují jenom — v demonstraci. Rad. Listy sice nic neopravňují, naší správu nevyvrací — a prostě — nadávají. Dotykem toho „králohradeckého listku“ se prý obecnostvo zneuctívá, fíkový list prý nestačí k satisfakci náhody „klerikalismu“ atd. — Jen co je pravda; v nadávání jsou páni s R. L. chlapci. Škoda jen, že se alespoň tak dobře nenaučili dělati — správnou politiku! To by snad lidu více prospělo. Způsobem psaní by se mohly R. L. již dobře vřaditi mezi „Právo lidu“, „Červánky“, „Rašplí“ atd. Ubohá žurnalistiko!

„Labaké Proudý“ uveřejňují v posledním čísle uadšené staté o Husovi. Mezi jiným tam čteme: „Z hranice kostnické vyvěhl plamen, který *strašný vznítí pahár* po vlastech českoslovanckých. Lid český sbíhal se v tábory, válečné vory srážely se v nedobytné vozové hrady, *tvrde hrady rospádávaly se, města lehla plamenem* a to vše dokázala hrstka „božích“ bojovníků...!“ O ukrutnostech, kterých se Husité na katolických dopouštěli se „Labaké Proudý“ sice nezmiňují — ale přec ten jejich referát vzbuzuje trpkou ironii. Napsaly tak bezděčně to, co i my katolíci již často jsme citovali, když jsme poukázali na činnost těch „božích“ bojovníků! Jenom nevíme, jestli čtenářové „L. P.“ to pálení českých měst a hradů budou pokládati za věc slavnou — jak si to jistě „L. P.“ přejí — a nebo jim napadne něco o barbarství a ničení této země!

„Stráž na kladském pomníku“ takto listek úplně bezvýznamný v poslední době, kdy mnoho listů suřivě se vrhlo na „Obnovu“, přišla také se svou troškou do mlýna. Ale je to troška hodně miserná, která nezaslubuje ani jiného, než aby každý čtenář s ošklivostí se na ni vyplivl. Tento listek nám vytýká, že brojíme proti Husovi. Mezi „složitými“ kterých jsme se prý dopustili na Husovi jest také to, že Husa jeho čerou a životem stavíme mnohem výše, nežli celá řada nynějších svobodomyšlnků a odpadlíků, že Hus jest katolíkům bližším než protestantům a že Hus učil i směřoval celkom pracovně katolicky! Jest k tomu opravdu hodná dávka

hospodství třeba, aby toto mohl někdo popřít — a taková redakce, která o nálem píše co ani nemá nezastaneho nic jiného, než při nejmenším útrpný úsměv!

Z Nového Bydčova se nám píše: V jednom z posledních čísel „Osvěty lidu“ způsobem neobvyklým dravým napaden byl milovaný náš školní inspektor pan Jan Coufal. Duševní nemocí učitele pana Jana Buběnka ze Smidav bylo jako úvodu použito k tomu, aby některý radikální socialistický učitel okresu Novo bydčovského mohl svou nelibost svému inspektoru dát na jevo, aby se na něm nějakým způsobem pomstí! Jakkoli to mra odvážly podestřívati, že duševní nemocí učitele p. Buběnka jest pan inspektor vinen. Pisatel těchto řádků mluvil o banálním článku tom s jistými pp. učitelé, kteří jej odsoudili co nejrozhodněji. Jeden po přečtení u přítomnosti více učitelů, vyplivl se na zem a pravil: Jest to bestialita, zákeřnictví, neštěstí jednoho použití k tomu, aby inspektor, jenž nikomu dosud na okresu neublížil, byl takovým způsobem lotrovským zahanoben. Dnes pak vychází na jevo, že učitel, pan Jan Buběnk, jenž jest poněkud choromyslný má organickou vadu — jak sám jeho tohán, lékař Smidarský prohlásil. Tím odpadá ono lotrovské podestření, jaké uvaleno na pana inspektora Coufala, jakoby on byl příčinou, že, jak praví „Osvěta“ p. uč. Buběnk sešlel. Učitel Buběnk měl vadycky strach před inspektorem a sice každým, ne jenom nynějším a to hlavně od té doby, co k návrhu zasnulého zemského inspektora Tilleho od okresní školní rady pochvalným dekretem byl vyznamenán. Míval strach, aby něco u něho nebylo sledováno, co by vyznamenání jeho činilo illusorním. Byl učitelem řádným a příčinlivým. A jeho neštěstí dovede zákeřnický, revolverový list využít jako zbraň proti muži, který v celém okolí požívá veliké obliby.

O návštěvě školy v létě se nám sděluje: Ty úlevy, které se školu v době letní povolují, nezesou žádných blahých výsledků. Mnoho tříd jest takřka prázdných. Tak k. p. v Chleněch u Kostece nad Orli. v V. třídě místo 73 žáků — chodí jen 18. A jak to pak vypadá, když taková škola přijdou zase do školy? Učitel se s nimi musí zdržovati, aby alespoň částečně dohnali to, co se vyučovalo, čímž zase školu, po celý rok pilně do školy chodící trpí, neboť se nemůže dále pokračovat. A pak ty mravy! Děti, školou povinné použijí úlevy k výdělku na polích, zvláště u velkostatků, kde se stýkají s dělníky dospělými a nalyší a uvidí leccos, co by dítě ještě znáti nemělo. Také si navykají na pití kořalky. Proto se stává, že když zase do školy přijdou, zaslechne učitel leckdy oklika slova, nemravné rozhovory, čímž se i ostatní děti kazí. Ony však se již vážné hlasy, které upozorňují, že takovýto způsobem se mládež demoralisuje a vyučování nemůže nésti žádoucích výsledků.

Pohlednice jsou dnes nejvýznamnějším sportem, který se se zvláštní oblibou pěstuje. Tak v Praze v době všeobecného slotu bylo zasláno přes milion pohlednic. Ale mnozí majitelé papírnických závodů mají na prodej pikantní pohlednice, které skoro nejvíce jdou na obdyt. Jistý knihkupec nám sdělil: Pohlednic krajinářských se neprodá ani třetina jako pohlednic s pikantními obrázky. Již není fidkým zjevem, že studenti mají ve svých sbírkách výhradně pohlednice nemravné U výkladních skříní (třeba v Hradci) kde jsou pohlednice s nahými ženštinami se kupí nejvíce mládeže. Netřeba zvlášť upozorňovat, že takový druh pohlednic jistě k umravnosti nepřispěje. Má-li mládež již zálibu v pohlednicích, pak nechť jsou to pohledy z kterých se čerpá nejen zábava, ale i poučení. A tu upozorňujeme na pohlednice všeho druhu ovoce, které vydává dp. A. Zámečnick, t. š. v Práskově u Hradce Králové. Sběrka takových pohlednic znamenitě se hodí pro školy, hospodářské spolky a p. Provedení pohlednic těch jest skvostné. Objednávky vyřizuje obratem dp. A. Zámečnick.

Jmenování. Ministr kultu a vyučování jmenoval pro tříleté funkční období od počátku šk. roku 1901—1902 až do konce šk. r. 1903—1904 členy c. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové: ředitelem J. Nováka, řed. učit. ústavu, jeho zástupcem prof. Ed. Beránka, členy profesory Eman. Miřkovského, Jana Veverku, Fr. Zdražil a Karla Feierabend, okr. šk. inspektora Jana Dumovského, učitele cvičné školy Ant. Přibíka, K. Smrče, Jos. Tittelbacha, učitele hudby Stan. Dobše a ředitele měst. školy v Třebohovicích Ed. Erbena.

Důvěrná schůze. Selská politická jednota pro Pardubice a okolí konala v neděli o 10. hodině dopoledne důvěrnou schůzi v měšťanské besedě v Pardubicích. Přítup měl pouze, kdo byl opatřen legitimací. Při schůzi mluvil poslanec Údřal: O politické situaci a poslanec St. Kubr: „Vysvětlení sporu českých zemědělců s poslancem Údřalem.“ Na to se konaly volné rozhovory.

Neopatrné zacházení se zbraní. Ve Stičanech u Hroch. Týnce stříleli z pistol mladíci, aby si tak uchránili chvíli a udělali nedovolenou zábavu. Jeden z nich měl pistol asi hodně zarezavělou, protože nemohl kohoutkem pohnouti, aby rána vyšla. Dal tedy pistol A. Babasovi, svému spoludruhu, aby sám zkoušel, adas rána vyjde. A rána skutečně vyšla, jakmile A. Babas pistol do ruky vzal — ale na neštěstí celý náboj vnikl Babasovi do nohy v stehenní části. Nešťastný mladík byl na to ihned vzestaven do nemocnice v Chrudimi, ale na cestě již zemřel. Dne 9. července pochován byl na hřbitově ve Vojnovicích. — Škoda mladého života! Opětná to výstraha, aby nikdo nezahrával si se stelnou zbraní!

Bleskem zranění. V neděli odpoledne strhla se kol Pardubice prudká bouřka. Několikrát uhořelo. Špalek, chalupník z Jeaničánek nahlavoval se svou ženou seno na louce u „tribuny“. Před bouří schovali se do kupy sena. Najednou padla rána a mandel Špalkovi k semi srazení bleskem. Špalek je silně spálen na ruce a nose a Špalková stratila řeč a nemohla býti přivedena posud k vědomí.

Z Kutné Hory. Dne 8. t. m. zastřelil se v Kutné Hore setník st. pěšího pluku J. Pomeřil.

Blesk udeřil oheňdy v obci Svídnici u Chlen do chalupy chudého tesáka Hudonka. V malé chvíli strávil požár celé stavení, tak že nemohlo býti ničeho zachráněno. Rodina Hudonkova ocitla se v největší bídě. Zvláštním však jest, že blesk udeřil právě do údolí, kde chaloupka stála, kdežto kolem na výšinách stojí několik větších statků.

Požár vypukl dne 8. t. m. v noci v Malém Potřel u Náchoda, ve statku pana Fr. Hejzlara. Nejen statek, ale celé sásohy hospodářských plodin, nábytek a mnoho kusů hovězího dobytka shořely. Rolník Hejzlar byl jen na nepatrnou část pojištěn.

Oběsil se. Dne 10. t. m. oběsil se v Opatovicích dělník J. Richter, který teprve krátkou dobu byl ženat. Příčinu k sebevraždě zavadly domácí sváry.

Ze Staré Paky. (Na kolejích zachvácená padoucní.) Před několika dny klesla jistě žena zachvácená náhle padoucní na kolejích dráhy severozápadní na trati mezi Starou Pakou a Trutnovem a stála tam v bezvědomí ležet. Po chvíli přijel v místě ona vlak se sjezdů staniice. Strojvůdci podali se vlak v čas ještě zastavit. Ubohá žena byla vložena do vozu a odvezena až do nádraží v Trutnově, odkud byla dopravena do tamní nemocnice.

Ředitelství hospedářské školy ve Stěderách rozesílá právě pozvání ku slavnosti ukončení školního roku, jež odbyvána bude dne 14. t. m.

Na stavbu nového kostela v Jemlovicích dobrovolní přispějí sbírkou následující obce: městy Krčín 25 K. 90 h; Černice 8 K. 30 h; Bohuslavice 41 K. 81 h; Pohor 32 K. 60 h; Bolehošť 111 K. 50 h; Střetice 12 K; Probulz 3 K; Neděštitě 4 K; Pláčice 10 K. 10 h; Vičkovice 4 K. 20 h; Práskava 9 K. 12 h; Urbanice 4 K. 90 h; Voznice 2 K. 80 h; Libčany 11 K. 30 h; Řipko 4 K. 60 h; Vyřava 51 K. 90 h; Hořeňoves 17 K. 30 h; Chlum z K. 40 h; Čistoves 8 K. 40 h; Lupa 7 K. 20 h; Králová Lhota 45 K. 60 h; Jásená 73 K. 52 h; Nový Pleš 18 K. 70 h; Černilov 56 K. 10 h; Libnikovice a Pustina 68 K. 70 h; Oujezdec, Cibuz a Hubiles 31 K. 44 h; Smrčov 5 K; Lejšovka 18 K; Libřice 29 K. 30 h; Předmětice 16 K. 40 h; Sandralsice 9 K. 20 h; Málavědy 13 K. 30 h., za které milodary erdečné díky vyslovuje a o další přispěvky aktivě prosí Ferd. Hanousek, děkan v Třebohovicích.

Ze Želiva se nám píše: Kdo by o minulosti města Hradce Králové i o dějinách diecése královohradské obšírnějších zpráv sobě přál, dočte se jich v knize: „*Dějiny Hradce Králové nad Labem a biskupství hradeckého. Sepsal a vydal J. J. Solár.*“ Spis ten obsahuje 580 stran velké osmerky a stal původně 4 zl. 50 kr. Pokud zásoba stačí, prodává se nyní za velmi sníženou cenu, pouze 3 K, u správy klášterní knihovny v Želivě.

Odsouzený redaktor. Redaktor frankfurtského časopisu „Freidenker“, který ve svém listě hanlivě se dotknul J. M. ndp. biskupa Královohradského a dp. faráře Vlčka z Nové Vsi ohledně aféry Hilsenrovy, odsouzen byl těchto dnů k vysoké, peněžité pokutě a k veřejnému odvolání správy té.

Různé zprávy.

Světícími biskupy v Čechách jmeno vaní jsou kanovníci: Vasp. Dr. Frant. Král a vasp. Franti v Praze. Prvý zůstane v Praze jako pomocník arcibiskupův — a druhý, přijde do Litoměřic, jsa asi vyhlášen za nástupce státnického biskupa Schöbbla. Máme tedy v nynější době v Čechách sedm biskupů, což nikdy ještě nebyvalo.

Cyrilometodějská schůze v Praze. Slavnostní schůze na oslavu sv. apoštolů Cyrilla a Metoděje dne 8. t. m. v měšťanské besedě konaná, měla skvělý průběh. Čestným předsedou byl krabě Vojtěch Schönborn, skutečným p. Václav Kotrba. Slavnostní řečník vdp. děkan Jan Vychodil ze Želechovic líčil zásluhy sv. věrověrných slovanských, zmínil se o encyklyce „Graude munnus“, o významu ponti velehradských, o dávném a nynějším kultu sv. Cyrilla a Metoděje, kteří zachránili nejen Čechy a Poláky, ale také die Pogodina ruský národ. Jejich svátek měl by se zavést také v Čechách Říšský poslanec dr. Hruban pravil, že bůhdá Češi přílnou k Moravanům, jako tito se cítí s Čechy za jedno. Sv. Cyrill a Metoděj navrátili a dali národ sobě, pojistili mu budoucnost. Náboženství jest zdrojem duchovního života, vzpružinou a oporou národa. Ku zdravému vývoji národního života třeba hájiti náboženství, národnost a statky a to stejnoměrně; náš zápas politický točil se dosud jen za národnost a to bylo chybou, zanedbávalo se náboženství i majetek. Náboženství není a nebude nikdy věcí soukromou, náboženský život nelze oddělit nikdy od soukromého. Náboženství nepatří jen do kostela, nýbrž i do svědomí. Náboženství musí pronikati i do politiky. V pokřtěném světě našich předků záležela otázka jejich existence. Tak praví Palacký. Heslo „prýd od Říma“ bylo by pro nás osudným a „prýd od Říma“ je též kult Jana Husa. Hus má dělati pláštík, pod nímž se má heslo „prýd od Říma“ prováděti. Katolíci budou hájit vždy svou víru, národnost, rovnoprávnost a národní směr. Selská půda mizí s rukou našich; proto musíme hospodářsky sesilít. A my hájíme vlast, kde kráčí sv. bratři, staráme-li se o hospodářské seslání lidu. Schůze za jásootu skončena.

Časopisecká správa. Hlas Národa oznamuje: Ze spolehlivého pramene se nám sděluje, že od příštího Nového roku mají „Katolické Listy“ přijati jméno dřívějšího časopisu „Čech“, jehož chef-redaktorem bude p. Spáčil Žeravanský, člen redakce brněnského „Hlasu“. Majitelem listu bude pak p. V. Kotrba, jenž za určitou roční subvenci zabezpečí jistý vliv „Družstvu sv. Vojtěcha“, jež jest nyní majitelem „Katolických Listů“. Pochybujeme, že správa tato jest pravdivou a ten „spolehlivý pramen“ H. N. se asi skrývá v onom vládkém zákoutí, sarostlém lupením klepů a pomluv.

Rozšíření spisu o české státopisovatel knihy o české otázce pod názvem: „Der Nationalitäten und Verfassungssconflict in Oesterreich.“ Rudolf Vrba zaslal spis ten od podzímka loňského roku v počtu 2500 výtisků vynikajícím osobnostem, především všem členům nejjasnější naší panovnícké rodiny, duchovenstvu ve zmíněném území, do vídeňské říšské rady, kam bylo zasláno 400 exemplářů, politickým úřadům a redakcím cizozemských listů. Tuto namáhavou práci vykonal za krátký čas spisovatel sám. V rozesílání spisu toho spisovatel pokračuje dle možnosti dále.

Paměti Benedekovy, které vřány byly, neobchází zápisky z doby války aneb plány, které měl, nýbrž jest to čistě soukromé jeho korespondence. Ale jest zajímavý ji pročíst. Až dosud jevil se Benedek vážně většinou rakouského obyvatelstva jako generál neschopný, despot, a ten jeho pověstný „tajný plán“ byl předmětem stálých vtipů. Nyní však, kdo „Paměti“ jeho přečte, jistě se zamyslí, neboť pozná, v jakých poměrech Benedek šil, jak vzdorná a neposlušná se k němu chovali podřízení generálové, kteří také nešťastný konec bitvy zavinili atd. Neméně zajímavou je Benedekova závěť! Až mnozí a zvláště vysoké kruhy těšce mu ublížili, až se dožil jednoho sklamání za druhým, přec odpustit všem a pokorně vyzývá nejvyšší autoritu — Boha. S počtami vojenakými nepřál si býti pūchován. — Není pochyby, že kniha ta značně přispěje, aby všeobecný úsudek o nešťastném Benedekovi byl jemu příznivější.

Děk socialistickým demokratům. Čechové vídeňští pomáhali při poslední doplňovací volbě do obecního zastupitelstva socialistickým demokratům. — Kdyby byli odevzdali své hlasy kandidátu křesťansko-socialnímu, byl by tento zvítězil. — A za to se dostalo Čechům krásné odměny. Soc. demokratický list „Arbeiterzeitung“ hned po volbách o slavnostech akademických v Praze napsal: „*Zbídačelé maloměstáctvo, lumpácký proletariát pražských předměstí v nejhorší nouzi sdegenerovaní, studentstvo, šovinistické výtržnosti sesurované z části sešmokované, to byli živlové, se kterých se skládají všecorejší řvouni „Hurá!“ a dnešní kráklouni „Na zdar!“ Čechům vídeňským bude to zajisté poučením, jak se mají na socialistické demokraty spoléhat.*

Konkurs uvalen byl opět na jednu nadějnou českou firmu, pan Fr. Sezemský, c. k. továrna na zboží voskové v Mladé Boleslavi. Podivno, že k úpadku firmy přispěly z velké části — klepy. Neptátele pana Sezemského rozšiřovali o něm zprávy nechalné, tak že v krátké době byl p. Sezemskému obvyklý úvěr odepřen. Ač obchod šel dobře a byla naděje, že brzy se ještě zlepší, přec pomoci hanebných pomluv a klepů se stalo, že na jednou všichni věřitelé své pohledávky požadovali, čímž ovšem nastala katastrofa. P. Sezemského každý lituje, neboť to byl obchodník svědomitý a příčinlivý.

Nepodjatost úsudku při zkouškách aspirantů operních jak H. N. oznamuje, snaží se docílití pokrokovějším municipální rada marseillského novým způsobem. Z obavy, aby sličné či nevzhledné zvěřejšky konservatoriatek pány soudce nemátly, posadila kandidátky do jednoho, porotu do druhého sálu a zavřela mezi nimi dveře. Copatřti soudci však nechťeli si poslechnouti zkoušku za dveřmi, a zavrhuje tuto novotu, vzdali se svých úřadů.

Vojsko na žně. Aby se hospodářům v době žní vypomohlo pracovními silami, budou od 1. srpna na čtrnáctidenní dovolenou propuštěni všichni vojáci a zeměbranci, kteří o to žádají. Opatření to platí proutím pro Čechy a bude, ovidě-li se, v příštích letech zavedeno také v jiných zemích rakouských.

(Zasláno.)

Vyhlaška.

Jelikož výtahy pro rok 1901 v příčině veškerých osob v obvodu c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králové osobní dani z příjmů podlehajících zhotoveny jsou, mohou páni poplatníci do téžbe v době od 6. včetně do 19. července 1901 v úředních místnostech berního referátu c. k. okr. hejtmanství v Hradci Kr. v úředních hodinách po předložení příslušného prákasu nahlašdouti.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. července 1901. 1 hl. pšenice K 12.80—13.40 žito K 11.60—12.30, ječmena K 8.60—9.00 oves K 8.90—8.00, proso K 10.00—00.00 vikve K 14.70—15.90, hrachu K 17.00—19.50, jáhly K 19.00 krup K 16.60—24.00, bramborů K 2.20—2.80, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 31.00 olejky K 00.00—00.00, lněného semene K 31.00—00.00 100 kg. žitných otrab K 12.00, pšeníc. otrab K 11.00. 1 kg. másla K 2.20—2.68, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 15.00—0.00, jeden hekt. cibule K 9.40 jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—1.20.

Listárna redakce.

„Kapitola Práskavská“. Co nejříve! Pozdrav! Louček. Srdečné díky za upozornění. V některém čísle se k věci té vrátíme!

„Kaprál“. Snad se něco hodí. Odkládáme pro příští číslo. Pozdrav!

Časlav. „Podvysocké Listy“ vůbec nečteme. Polemiku? Skoro bychom se styděli s listem tak mizerného srna se obrátit.

Žádáme zdvořile, aby dopisy bisk. tiskárny se týkající nebyly po dobu prázdnin zasílány na osobní adresu nýbrž jediné na

Biskupskou knihtiskárnu.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orli. č. d. 86
doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vysazovaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
pořádání franko se zasílají.
Adresa vždy došlovně úplná.

Bursa práce.
Přijme se několik učňů na různá řemesla za velmi
vhodných podmínek u řádných mistrů, též dělníci
různých odborů jakož i jeden cestující. Přihlášky
přijímá Jos. Polák st. v Hradci Králové.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Látku na kleriky
a letní kabáty, čisté vlněnou 134/136 cm. širokou
za sl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných
druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlev-
nějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle
obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.
Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za
vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od
které doby poctivě trvá.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce.
v Hradci Králové
sv. Janek náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobný
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré ekvosty se kupují a vyměňují.

Syrové pravé lososové pstruhy
též donně marinované, dobře upravené, ve vaničkách
od 3 do 10 kg. nabízí za nejlevnější cenu a zasílá
J. N. Nováka vdova ve Vys. Mýtě.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 20
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku **dodání oken chrámových,**
od **nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a**
ste i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.
Veškeré rozpočty, akviz. i odborná
rada bezplatná, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

The Premier
Cycle Co. Ltd.
Coventry (Anglie)

Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 38.
Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.
Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

Dekorační malíř a poslacovač
JAN BARTA,
v Bychově 2. Kz.
Staré náměstí č. 73.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům
**pro malby ohradů a po-
zlacování oltářů**
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny se nejmenší.
Plán na malby kostelů vypracuji na
pořádání ve všech slozích a přílo-
nými rozpočty.

B. Škarda, Brno.
Oken chrámové každé
ho slohu i provedení
se zaručením práce nej-
modernějším poža-
dávám vyhovující.
7krát prvními cenami
vyznamenán.
Cenníky zdarma.
odborný velkovýrobce pro malbu
chrámových oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.

Zabývá 12. letkem.
Amenské slatiné lázně
v Bělohradě.
Unioam proti dně, rheumatismu a
ischias.
Severozápadní dráha.
Království české.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syhrově (Čechy) založena roku 1858.
Fotografie a nákreasy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.
Zvláště se doporučuje speciální zeslost
u provádění **malování kostelů** v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na skle, na dřevě a na káži.
Práce a objednávky
přijímá pro mou malířskou dílnu, která
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce
Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na velkém náměstí č. 26 vedle bisk. residence.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení
v největším výběru za nejlevnější ceny též.
na **mirné měsíční splátky.**
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové
Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.
Cenníky na požádání franko.

Pro chudokrevnost, rheumatismus,
dmu, bledničku, ischias, skrophulosu,
nemoci ženské atd.
výtečné osvědčené, moderné zařízení, slatinné
● LÁZNĚ VELICHOVKY ●
u Jaroměřě,
dále lázně elektrické, jedové, jehličnaté,
jakož i **massage** za odborného řízení lázeňského
lékaře MUDr. J. Peluňky pro nemoci nervové
a míšní.
Převážná krajina, suchá poloha, rozsáhlé
lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná re-
staurace a stanice poštovní i telegrafní.
Vzdálenost od nádraží Jaroměř-Jaroměř
při hodině, vozy na nádraží, spojení s Prahou
čtyřikrát denně.
Říditelství lázní Velichovky.

Pevné ceny! Pevné ceny!

Velký příležitostní PRODEJ

J. Hromada Hradec Králové,

Velké náměstí vedle hlavní trafiky.

Následkem pokročilé sezony odprodávám zásoby svého zboží, výtečné jakosti, **za báječně levné ceny!**

I.

Bílky prací a glotové od 70 kr. výše.
Zástěry prací i glot. od 30 kr. .
Dětské zástěrky od 30 kr. .
Sukné spodní mohairové zl. 120.

II.

Slunníky všeho druhu od zl. 125 výše.
Deštníky pánské i dámské od 60 kr. výše.
Rukavice nitěné od 12 kr. výše.
Pásky dámské kožené i stuhové od 28 kr. výše.
Dámské kravaty od 30 kr. výše.
Sněrovačky od 60 kr. .
Peněženky od 8 kr. .
Letní střevíce pro pány od zl. 105 výše.

Letní střevíce pro dámy od 95 kr. výše.
Letní střevíce pro dívky od 70 kr. výše.

III.

Zvláště upozorňuji na báječně levné ceny stálobarevných punčochů dámských i dětských jakož i ponožek pro pány ve všech barvách od 8 kr. výše.

Dále odporučuji co nejhojněji zásobený sklad krajk, vloček a aplikací bavlněných i hedvábných. — Stuhy všeho druhu. — Švýcarské vyšívání. Pánské prádlo a kravaty. Turistické košile. — Hedvábi na ozdoby i celé blůzky. — Podšívky a veškeré přípravy pro P. T. pp. krejčí a švadleny za ceny nejlevnější v nejhojnějším výběru.

Každé hospodyně a matce

možno blahopřát, která z ohledů zdravotních a úsporných a pro její lahodnou chuť, Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy (pravá jen ve známém původním balení) používá.

Oltáře, kazatelny, a t. d. nabízí

František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, ředí ve Výprachtelích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. na vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přisekání znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává
varhany veškerých za nejlepší uznávaných soustav co nejdůkladnější a v cenách nejmiřejších a **opravy a přestavby** varhan provede za nejmiřejších podmínek,
harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení s pětiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravá **americká harmonia** (Gottage-Organ) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími cenami vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Těž veřejné látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Volectěnému duchovenstvu

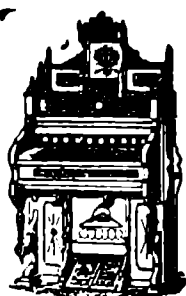
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlatené a stříbřené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy movutací a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými poválenými příklady P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikvířů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť, svícen, paciálků, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

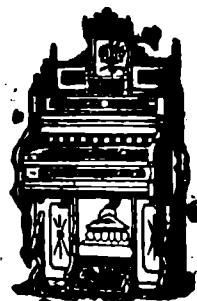

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 16; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 38.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Do Hradce Králové a okolí!

Za příčinou přesídlení mého sochařsko-kamenického závodu do nové postavených vlastních dílen v ulici Čelakovského, nabízím hotové v zá-
sobě se nalézající

NÁHROBKY

z pískovce, různých mramorů, žuly a sienytu za
ceny velice mírné, některé i pod cenou výrobní.

P. T. pánům truhlářům, řezníkům, usenářům
doporučuji svůj závod k dodání mramor. desek na
nábytek, stoly a pulty, zařízení pro kavárny,
cukráře, koupelny, desky pro košeluby atd.

Ceníky na požádání zašle kamenická dílna na
zboží mramorové a pomníky

Zdenko Ježka v Hradci Králové.

Dětskou houpáčku

prakticky a vkusně zpracovanou ku koupi za
mírnou cenu nabízí

Frant. Pavlík,
zámečník v Hradci Králové.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

školní $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15,
20—80 zl. Violy, čela, basy, citary, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.:
koncertní citara v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra
12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 kapek Fis brejle z nov. stříbra 19 zl. Kytary,
mandoliny, hrací stroje. Pouzdro na housle od 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

**Bubny pro obecní úřady, hasičské a penecenské trubky a veškeré
plechové hudební nástroje za cenu výrobní.**

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných usnutí
po ruce. Objednávky i správy přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

**Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.**

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterážto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská

výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouhou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje
sochy světů se dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ruší, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

8 úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Josef Štěpán,

závod penlačovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stoly

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
provedení a v cenách velmi levných.

Byt k pronajmutí

v Hradci Králové č. 321. (proti obch. škole)

kuchyně čtyři pokoje, předstíh, dva záchody, spíže,
koupelna, sklep, půda, za 28 zl. měsíčně.

Blíže sdělí majitel domu **Jan Škála** v Hradci
Králové č. 146.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský lodek,
sírna amoniat, soli draselné, kaínat,
speciální hnojivo pro stěbliny a oke-
paniny (kuloviny).

Podle zkušenosti sádku superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování
chlévké mrvy, pícní vápno

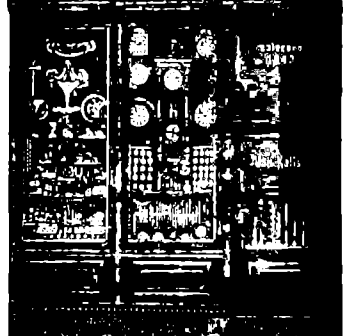
dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sí-
rovou a umě-
lá hnojiva

Ústřední píárna: **PRAHA**, Jindřichská ul. 27.

A. SCHRAM v Břeclavi.
Poštovní
a v Lásku.
Rostokách.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINAR

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Kněpr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žitěnky.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — 1

V Hradci Králové, dne 19. července 1901.

Inserty se počítají zvlášť.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Když bylo nejhůř, kdo byl nejbliž?

Je tomu ne-li úplně, tož jistě bez mála třicet let, co jsem jedenkrát na podzim šel procházkou ovocnou alejí. Chudý sadař, jenž si byl od vrchnosti koupil ovoce, promluvil ke mně, znám-li jejích pana pátera S. . . . ka. Aby ho Pán Bůh pozdravil a zachoval. Umřela mi dcera a šel jsem k němu o pohřeb, že pro chudobu musím udělat jen „výkrop“. Ale velebný pán povídal, to že nemůže být. A přišel do domu a zaplétl spěvákům i zvoníkům. Na to řekl jsem: „Ale jsou tam u Vás páni, a ti ho nemají tak rádi. Je prý „jesovita“. Na to odvětil sadař: „Ale to jsou ti, co do kostela nechodí, a žádnému nic nedají.“

Odešel jsem od dobronámého člověka smutčen. Zdař nehodil se na tuhle událost slova páně: „Když jest nejhůř, Ty jsi nejbliž, Ty znáš v bídě přispěti.“

A ještě jiná událost mi napadla. Starému baráčníku a ponocnému přišel aya domě ze světa. — Zdá se mi že z Vídně, se soucho- tami. Navštívil a navštěvoval ho farář a denně posýlal mu jídlo, obzvláště silnou masovou polévku. Chudák tatík tak byl pohnut, že přišel do fary a pravil — trochu prostóná- rodně: „Oni lidé o alch všelicos povídají, ale já jsem povídal, že nejsou „takovej“. Kdo pak by tohle udělal?“ Bylo to totiž ve vsi, kde byl jeden tak mnoho osvícený, který říkal, že by raději potkal čerta, než kněze. — A já opět připomínám slova: Když jest nejhůř, Ty jsi nejbliž.

Ale neplatí to jen o jednotlivých, nouzi, nemocí a smrti strápených, nýbrž platí to i o českém národě.

Bylo to n. p. ku konci šestnáctého století. Úpadek českého národa po válkách husitských, roztráskami náboženskými byl již značný. S protestantstvím drala se němčina měrou povážlivou do bradů i měst. Toho času — r. 1584 — vyšla knížka s nápisem: Kratičké obléhání. — A hle! Čeští bratři vyčítali spisovateli, proč že to nespasí německy. A spisovatel odvětil: „Proto, že by nebyla věc rozumná Čechům německy nebo řecky psáti“. A kdo byl ten spisovatel? Byl to ten, který před- mluvil svého jiného spisku s r. 1582 končí blahopřání Vilému z Rožmberka prosbou k Bohu, aby mu pro počestnost (čest a slávu) národa a jazyka našeho českého požehnal. Ale kdo to tedy byl, jak se jmenoval? Byl to „jesovita“ Václav Šturm.

To bylo ještě před „Bílou horou“. Ale jak vidět, bylo s řečí naší a národem českým již hodně zle, a kdo mu byl blíž?

A po bitvě na Bílé hoře, když bylo nej- hůř, jak to tenkrát bylo? — Nedávno seznalý svým časem i k mladočeské straně náležející ředitel Emanuel Tonner vydal na novo spis roku 1672 sepsaný s nápisem: O šťastném někdy, nyní však přezlaceném stavu krá- lovtví Českého, zvláště pak o jazyka českého či slovanského v Čechách váženosti, též o zá- hubných na jeho vyhlazení úmyslech a jiných věcech k tomu se táhnoucích rozprava krátká, ale pravdivá. O spisu tomto praví Tonner: Neznám spisu, kterýž pocházejí z časův pro vlast naši nejmudnějších, nýbrž by se na záhubu odsouzené národnosti naší zřejměji, výmluvněji a srdnatěji, než tento spisek. Tak mladočeský druhdy Tonner. Ale kdo je tím spisovatelem? Je to v Hradci Králové ze sta- robylého rytířského rodu r. 1621 narozený Bohuslav Balbín — jesuita! Když jest nejhůř, ty jsi nejbliž.

Aspoň několik slov ze spisu toho zde uvádím: „Neptěš na ničt škodu; neobviňuji žádného jazyka, všecky miluji . . . toliko to zastávám, že nelidským to a zcela barbarským zločinem jest nenáviděti jazyka, jehož vlast od tolika věkův utívala, a jeho záhubu chtíti. — Jsouť nyní lidé, na něž přetm by možná bylo ukázati, takovou nenávistí k jazyku slo- vanskému předpojatí a rozpálení, že slyší-li koho v Čechách český mluvícího, považují to

za urážku váženosti své a podobní krocánům ješí hřeby a křídly pádu metou, nemohouce toho poslouchati a poroučeji, aby se mlčelo a neb odešlo. — A na jiném místě píše: Nade všecko nebezpečnější jest, když se zákony směřuje na potlačování některého národa. — Záhubu strojí rodu královskému, kdožkoli strojí potlačení národa a k bezpráví radí . . . Pouhým cizincův do rad soudcův, sněmův na újmu lidu domácího a pokoje veřejného uvá- děním hyne velebnost království celého. Tak jesuita Balbín. Což divu, že sám Tonner nasývá jej muštem *(tichodným a celeným, jedlým s nej ostřejší osidlo vlasti naší)*.

A ještě jeden příklad z toho století. Roku 1675 napal kněz T. J. Jan Kofínek spis: Staré paměti kutnohorské. V předmluvě k to- muto spisu praví: „Abych tuto knihu vydal v českém jazyku, troji příčina mne dohnala. První, abych dokázal, že se se řeč mateřskou (jakž mnozí nepotají Čechové dělají) mluvíme.“

A aspoň jeden ještě příklad ze století osmnáctého. Je to obzvláště znamenitý příklad. Uvádí nám ho Antonín Rybička ve spise: Přední křisitelé národa českého. Je to Sta- nislav Vydra, kněz z Tovaryšstva Ježíšova, professor. Praví o něm Rybička: „Vydra záhy obrátil zřetel svůj k dějinám vlasteneckým a obeznámiv se důkladně pilným čtením starších knih českých s naším vzácným jazykem svato- václavským, zamíloval sobě jazyk ten pro jeho bohatost, ohebnost, jadrnost a libovůcnost v té míře, že jej měl za největší poklad ná- rodní a za nejdražší dědictví po ctihodných předcích mu zůstavěn. Uváznv se v stolici učitelce, užíval všeliké příležitosti k tomu, aby mládež domácí povzbudil a přiměl k lásce k vlasti a vzdělávání národnosti a řeči ma- teřské; ukazoval slovy ohnivými, příklady trefnými a důkazy nevýratnými, jak svatou povinností to jest každého, zvláště pak vzdě- laného člověka, milovati vlast, národ a jazyk a přilhliti k jeho zachování.“ — Podotýkáme, když už mnozí nedoufali, že by jazyk český byl zachován, že Vydra vedle Krameriusa „u věci té mysli nepozbýval, nýbrž pevně doufal, že nelze, aby věc tak spravedlivá ano svatá mohla padnouti“. A výslovně praví Rybička: „Vydrova vlastenecká horlivost a upřímná láska k národu a jazyku svému nezůstala bez platného účinku na jeho posluchače, známé a přá- tele, ježto právě jeho přemlouváním a vyučo- váním z veliké části získáni byli národnosti naší onino mužové, kteří ke konci 18. a na začátku 19. století byli nej přednějšími dělníky na poli literatury naší tehdejší ladem ležící, i zajisté bychom pohřešovali až podnes lekte- rého z našich Nejedlých, Hučkovských, Jungmanů, Rulíků, Marků, Rautenkrandů, Zieglerů v řadě spisovatelů a vlastenců českých, kdyby oni nebyli druhdy bývali žáky Vydry našeho.“ Tak Rybička na důkaz slov: Když bylo nejhůř, katolický kněz — ba dokonce právě ten jesuita — čili, jak se nyní po pasto- rech sžívá, „Řím“ byl nejbliž.

A v století dvacátém? Odpadlík od „Říma, protestant“ a obhajce židů, Masariček — taky professor — jak asi ten povzbuzuje k lásce k vlasti? *Přimknutí k národu německému* — lidumilnost s vyloučením katolíků z důsto- jnosti lidové — reformatorská zášť všeho ka- tolického hlásá se a ukazuje v jeho listě Času. Je vidět, že je veliký rozdíl v professo- rech. Professor katolík z osmnáctého století zrovna hoří láskou k vlasti; dobře ji spojuje s vírou svatováclavskou, ba z ní tu nadšenost čerpa, a v století dvacátém professor odpadlík šíří „realismus“, lhotejnost k národnosti.

V století osmnáctém „jesuita“ probouzí naději v naše vzkříšení, a v století dvacátém „katolík“ olomoucí dávají se dne 5. července probouzet pastorem Duškem.

V století sedmnáctém v Hradci Králové narozený Balbín, katolík, hřímá do duše utla- čovatelským národa, a v století dvacátém „ka- tolíci“ užívají židů k protikatolickým, ale prý národním štvancím.

V století sedmnáctém byli čeští katolíci národu, jehož úpadek zavinili němečtí a s Němci spojení protestanté, nejbliž, a v století dvacá- tém láteři spolu s Němci volfiánskými zapři- sáhlými nepřátely našimi na Řím — kde jen jaký pastorský, helvetický a židovský plátek. Podobné poměry, jako v šestnáctém a sedm- náctém století se vyvinuly. Chladnost k ná- rodnosti, frásovitá vlastenčení s nenávistí víry svatováclavské, to jest co se šíří v století dvacátém. Co z toho může pojití? Nový úpa- dek národa. A jako v století sedmnáctém štváci zmizeli, a katolíkům ponechali úkol národ křisiti, tak to bude, jak se zdá, zase. Až zase strašné rány zasadí národu fanatičtí nepřátelé víry svatováclavské, až mu bude zle, až mu bude nejhůř, budou katolíci opět nejbliž.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 17. července.

(Mladočeské starosti o svornost v národě.)

Kdyby se jenom poněkud politicky vážně u nás mysli, troufáme si tvrditi, že ani po- lovina omylu a nedopatření, v nichž náš ve- řejný život za přítomné doby tone, nebyla by možností. Avšak u nás docela klidně touže osobou prohlašuje se dnes něco za černé, co včera prohlašováno za sněžné bílé; usvědčený dnes šelma zítra klidně opětně usedá v ho- dnosti a úřady, s nichž byl včera sehnán a odstraněn; osoby i mínění postrádají pod sebou pevné, tvrdé půdy podstatné skutečno- sti, na místě na skále stojíme na bahně.

Nejžalostnější roli v tomto zmatku pojmů, přesvědčení a v tomto popletení pravdy se líí hraje od několika posledních let strana mladočeská. Tvrdíme to beze všeho hněvu a nějaké závisti, ano ostatně postavení mlado- českých pohlavářů závidění hodným není nijak. Postup politiky mladočeské nebyl žádným přímým, účty, obdivu a vážnosti hodným po- litickým pochodem, ale to bylo metání ko- selců, jež zrovna respektu nikde nenaháněly. Nebýti ženské prozíravosti a chytrosti paní poslancové Šilené z Tišnova, která chápejíc vhodnost situace, přinesla do vídeňského pa- rlamentu náruč a ještě nuši různých hřmo- tidel, čímž mladočeskou obstrukci uvedla zde v náležitou platnost, honosila by se mlado- česká politika jenom tím blažícím vědomím, že se dala ve Vídni několikrát napálit a že v parlamentě vlastně umožňovala to, proti čemu tam státi byla vyslána.

Vzpomínáme dob před patnácti lety, když jsme v Čechách začali z tichého reptá- věho nesouhlasu přecházeti ve hlasitý odpor proti politice staročeské a jejímu „čelednímu řádu“. Celý český národ byl do jisté míry taffovskou odkládavostí ve vyhovnění sprave- dlivým požadavkům a potřebám českým tak unaven a domrzen, že rozhodnou oposici proti tomu vedoucí straně mladočeské bylo velmi snadno staročeským poslancům mandáty po- brati. To se zapřítí nedá, že se páni ti sta- rostí o věc národa nikdy nepotrhlali, že v pa- rlamentě obyčejně ve své většině scházeli, že netrpělivý lid buď jalově chlácholili anebo se naň zlobně utrhovali, dovolávající se *svornosti* jako záračného proutku v politice.

A tu vzpomínáme, jak proti tomuto sta- ročeskému dovolání se svornosti v národě od města k městu jezdil řečníci p. dr. Herold. Tisíce doposud žijí, kdo ho proti svornosti bouřiti slyšeli a kdo mu tleskali, když na místě pěstování svornosti odporučoval v po- litice pokusiti se o šťastí junácké, sliboval paláce blahobytn, mluvil o promluvení si s králem.

Lid takové rázné řeči ovšem že rád po- slouchal a když tak advokát řečnil, také věřil, že to mladočeská strana provede, co posel

její po českých městech před tisíci svědky slibuje. On jezdil s tím jako s flašinetem o jednom jen válečku a jedinou písničkou proti svornosti.

Ten čas minul! Pan dr. Herold stanul se svou mladočeskou stranou na výši politického štěstí. Vše národa octla se v rukou jeho a v rukou jeho přátel a lid čekal, co se nyní dále dít bude. A co se stalo? Předáci mladočeské strany rozdělili se o placené hodnosti ve veřejném životě, léta přebíhala, staří umírali a mladí rostli, až stojíme opět před volbami do zemského sněmu království českého.

Avšak co slyšíme? Na místě plešu a jasotu nad úspěchy politiky mladočeské pozorujeme, jak se proti jejím vyrábětelům na všech stranách mobilisuje, aby byli svých mandátů zbaveni a bez vděku a pense k odstaveným poslaneckým veteránům staročeským připočítáni. Proč to? Mladočeská strana ztratila v národě důvěru do té míry, že proti „lidu a voličům“ dovolává se pomoci i zbytků strany staročeské, s níž je ochotná se spojití především proto, aby jistí pánové své honorované hodnosti neztratili. Po našem mínění jest to „vlasti a národu“ jedno, kdo důchody z hodností těch bere, jenom když je to počestný, pracovitý a dokonalý nášinec. Tedy vlastně o osoby neběží, když se jedná o věc, aby totiž za poslance zvoleni byli ti nejlepší z nejlepších kandidátů, jak před třinácti a dvacíti lety p. dr. Herold ve svém boji proti svornosti uváděl.

Avšak z p. dr. Herolda je zatím staříčkový pán. Sešedivěl, zkušeností nabyl, světa běh poznal. Jeden by myslil, že se na události kolem něho postupem času defilující divá střízlivě a chladně. Ale on zatím najednou opět dává se do cestování po Čechách jako před třinácti lety.

A jako před třinácti lety „svornost národa“ odsuzoval, tak nyní začíná se zase „jednotnosti národa“ dovolávat. Musí na tom patrně velice záležeti, když takové dvě nesrovnalosti ve svém životě provozuje. Ovšem! Před třinácti lety leckomus „svornost národa“ zavírala vstup do zemského výboru a do fideletství zemské banky atd. a nyní by to mohla při volbách leckomus provést zase „nesvornost národa“, že by totiž nebylo zvoleno tolik poslanců, kteří by těmi hodnotami na leckoho pamatovali.

Pokládáme za potřebné k tomu exemplárně poukázat, jak se u nás v politickém životě jedná. Před několika lety byla „svornost v národě“ věcí prospěchu jeho zhoubnou a dnes byla by prý opět „nesvornost v národě“ jeho škodou.

A to tvrdí jedna a táž osoba. Podobné lehké přehášení se přes přesvědčení jest předním a největším neštěstím našeho veřejného života. Přehášení to plyne po většině jenom z osobních důvodů a bylo jednou z nejpodstatnějších příčin, proč strana mladočeská kráčí vstříc další své budoucnosti již o berlách.

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná čísta od Fr. R. Skalického.

[K jezeru gardakému.]

(Pokračování).

Jezero gardské, římský Lacus Benacus, rozlévá se na hranicích tyrolsko italských v ladné kotlině alpské, vroubené na východní straně protáhlým hřbetem Monte Balda (2200 m) a na západě strmými výběžky judikarských Alp. Délka básničky zhušta opévaného jezera dosahuje 52 km a severní šířka jeho 4 km. rozpíná se na jihu na 16 km. Značnou plochu 366 km² zaujímá tento jezerní skvost, jehož pouze 1/10 patří na severu Rakousku, kdežto ostatní plocha náleží Itálii, která vlastně si vede zde jako výhradní majitel celého jezera. Paroplavební společnost jest vlášská, přijímá jen peníze vlášské a při vstupu na parník podrobujete se již kontrole vlášských finančníků. Jezero poskytuje pohled téměř hladiny mořské, poněvadž při jeho délce jsou jižní břehy ze severu pouhým okem nesnadno rozeznatelné. Celou tuto ohromnou nádržku vodní zasobuje hlavně ledovcová skupina Adamelo, vynalézající z východního boku svého řeku Sarku, která při svém výtoku z jezera u Peschieri úplně se povlašťuje, zvouc se Mincio. Voda jezera nikdy nezamrzá, ztrácejíc v zimě teplotu pouze jenom do 6° C., a skýtá okolnímu obyvatelstvu hojných darů svými výtečnými pstruby, lososy, úhoři, kapry atd. Jest to skutečně charakterní jezero, neboť jeho zevnějšek krásu snoubí se s bohatými dary niternými. — Ze Solnohradu vede cesta k jezeru gardakému krajem svrchované zajímavým přes Innsbruck, sedlo brannerské a Trident. — Ohled na únavu čtenářstva v nynějších parnech mně nutí, aby přelétl myslí přes všechny zážitkové dojmy po této cestě a abych čtenáře zavedl přímo do poslední stanice v jižním Tyrolsku, odkudž lze nejdříve ku Gardě se dostat. Stanice tato jest městečko Mori.

Nechceme jí toho vzpomínati, nechceme se p. dra. Herolda nijak právem dotýkati a skutky jeho posuzovati, ale poukážeme jenom ihned k další nesrovnalosti jeho řeči se skutečností.

Pan dr. Herold dovolává se jednotnosti a svornosti v národě. Činí tak zajiště jménem strany, v jejíž čele spolustojí, činí tak zajiště na základě usnesení strany té, činí tak ze přesvědčení, že toho je alespoň na ten čas potřebí. Proto se tážeme, jak to přijde, že se mladočeská vědecká dovolávají svornosti a jednotnosti v národě jako věci potřebné a že současně celá řada na mladočeské straně existujících odvolávacích činitelů v národě štvou, popouzí a svornost tu nemožňuje?

Tato dvě fakta se nekryjí, ona si odporují a to sluší včasné vytknouti. Ve přítomném, v národě panujícím zmatku týká se volání po svornosti ovšem že především strany agrární. A tu není nevhodno také několik slov pronést.

Pracovníkem strany agrární jest známý nedostudovaný filosof a nyní najednou sedlák Alfons Štátný z Padofova a proto odporučuje se každému, kdo program strany té pečlivě neprošel a nepromyslel, aby si ho opatřil a důkladně ho prozkoumal. Nalezne v něm mnoho, co lze vzhledem k materiálním poměrům oběma rukama podepsati, avšak podepsati se to nedá ze stanoviska moudrosti vlastenecké a tím méně ze stanoviska náboženského, na jehož důležitost a váhu zrovna strana agrární jaksi zapomněla.

Toho si jistí činitelé měli a mohli již dříve všimnouti, než-li se s ní důvěrně obímat začali. Jsou však také lidé, kteří se s Alfonsem Štátným nebudou líbati jedině proto, že snad nenávidí Mladočechy. Ta neopatrnost se může leckomu velice špatně vyplatiti. Kdo jsi četl, rozuměj, dokud je čas. Moudré, objektivní, na láce opravdu založené a záhy připravené zakročení při nadcházejících volbách do sněmu při nejmenším může donést to, že vzhledem ke prohlašované, žádoucí „svornosti v národě“ nebude z opatrnosti kandidován a nemusí býti zvolen nikdo, proti němuž by byly ze stanoviska katolického námitky. Taková je situace! Proto ať není prohraha, jako se stalo o posledních volbách říšských.

Drobná obrana.

Královéhradecká konsistoř jindy a nyní v „Čase.“ Vábný tento nápis přináší nedělní Čas v čele zvláštního článku, takže čtenář právem očekával nějakou důkladnou opravu, poněvadž list tento řídí se prý Havlíčkovým heslem: „Rozumnou a poctivou politikou“. Zatím však kritika královéhradecké konsistoře dckazuje, že se redakce Času ne-

Z Mori vede do Rivy úzkokolejná dráha, která zrovna tak zařizena jest ku pohodlí obecnístva jako dráha kol jezer Solné Komory, poskytuje však ještě cennějšího požitku cestovatelského. Nevylíčitelný pohled naskytne se vám hnedle za stanicí Loppio u jezera stejnojmenného. V divoké roklině norské rozlévá světlé zelenavé vody rozkošné jezičko s romantickými skalnatými ostrůvky, ozdobenými šťavnatou zelení. Dráha v mocných křivkách objíždí tento jezerní skvost, takže několikrát objíždíte luzný tento kout zemský, ale zdá se vám, že příliš krátce zde meškáte a nabýváte přesvědčení, že by v tomto zátíší měly by vám dny života úžasně rychle. Tím více litujete dva své sousedy, Němce, kteří jsou zabráni v tak horlivou kritiku křiklavých „útlaků“ německé národnosti v Rakousku, že z celého luzného kraje nespátí ani jediný obrázek. Nechipete, proč tací lidé vydávají se na cesty, když týž jalový hovor mohou doma vésti v každé hospodě. Neradi loučíte se s idyllickým jezerkem Loppijským, když najednou u stanice Nago otvírá se vám ze značné výše nezapomenutelný pohled na nepřehlednou ozarovou hladinu, jak na italskou klenbu nebeskou. V úžasu uvědomujete si tento nenadálý pocit zrakový; již si tvoříte úsudek: „Zřítě Lago di Garda“. Nikde žádné jezero, žádné moře neoplyvá tak sytě modravými vlnami jako jezero gardské. Radostně pozdravujete jeho blízký břeh a v dobrém naději, že užítě ho v malé půlhořině, dáváte se unášeti spěšným vlakem k blízkému již lázeňskému městu Arko, jež pod ochranným bokem Monte Brione poskytuje zimního času chorým plícím výtečného zotavení. V Arku jest též villa v r. 1895 zemřelého arcivévody Albrechta, vítěze Custozského, jenž z oken svého přibytku mohl patřiti na dějiště svých slavných dnů.

Ležít totiž Custosa poblíž jižního břehu gardského V Arku sledáváte bujnou jižní květinu. Rozlehlé háje olivové se stáletými exempláři zájímají vždycky syny severu. Vlak probíhá jižní část města, v němž jsou četné nádherné villy pro

správu ani rozámem, poněvadž by nepropustila na veřejnost takové nesmysly, a že nedbá ani poctivosti, protože by neuvěřila, že patrně lži. Běže tedy Čas podle vzoru svého patrona Havlíčkovy jméno nadarmo, jak to hnedle dokážeme. Čas uvádí z r. 1829 článek z časopisu „Přítel mládeže“, v němž odporučuje královéhradecká konsistoř kněžstvu přátelský poměr k učitelstvu. Za tento projev Čas bývalou konsistoř hradeckou po sluze chválí, ale obratem začíná nynější konsistoř tapiti nemaje ani nejmenšího dokladu z něhož by tuto hanu mohli vyvážit. Jaká jest to logika, když se stará konsistoř chválí pro veřejný projev a nynější haní bezdůvodně? Časopis univerzálního profesora zabíjí logiku do žita a po způsobu nepřítelů lidí plete páté přes deváté. A jenom kdyby Čas chybil zde s hloupostí! My máme odůvodněné podezření, že Čas chybil zde schválně, čili že dopustil se podvodu. Čas podezřívá nynější konsistoř, jakoby nepřála dobrému poměru mezi kněžstvem a učitelstvem, uváděje pro své tvrzení jen smýšlenky a lži. Tak a. p. neostýchá se tvrditi, že konsistoř hradecká vydala monitum secretum, kdež prý zájímavým jest odstavec o poměru kněze a učitele. „Kněz prý nechtě bedlivě, ale nenápadně pozoruje privátní život učitele, jak plní rituelní (snad se plete p. Herben s nějakou židovskou konsistoř). Pozn. sazeče) předpis, co čte, jakého jest přesvědčení politického atd. Materiál takto sebráný bude se dobře hoditi, ať se bude jednati o odstranění nepohodlného učitele. Toto biskupské monitum secretum svou policejné detektivní tendencí učinilo každý čestný poměr učitele „a kněze nemožným“. Žádný tajný výnos nebyl vydán z konsistoře ku kleru, aby učitelstvo špehovalo anebo s ním žil v nepřátelství. Právě naopak, vybízí církevní úřad hradecký duchovenstvo vždy ku nejlepší shodě a snaží se mravními i materiálními prostředky žádati tuto shodu mezi kněžstvem a učitelstvem udržovati. Každoročně udílí se peněžité podpory z konsistorních fondů chorým učitelům a vdovám po učitelích, děti učitelův přijímají se levně do studentského i učitelského konviktu na studie. Tohle všecko jest veřejnosti známo a Čas se přece odvážá líčiti církevní úřad jako nepřítel učitelstva.

Není pochyby, že hradecká konsistoř na zák. § 19. přinutí prohaný Čas, aby tohoto „konsistorního lososa“ slavně se odfekl, jako svého času onoho „primatorského“. Neboť jest jisto, že toto darebáctví Času otisknou co nejdříve dvojice Hajnovská a ctihodný Šádek, kteří se přičiňují všemi silami, aby v Čechách stalo se svorné působení duchovenstva s učitelstvem naprosto nemožným dle křiveného hesla Laveleyova: „Každý řád ný (l) učitel stane se proti farářem“. Nechceme předbíhati právním krokům, ale považovali jsme za povinnost poukázat na mravní pokleslost listu, jenž byl přece profesorem Masarykem založen k tomu, aby české poměry umravňoval a nesprávné napaďaných se ujímal. Dnes plave Čas úplně v kalných vodách, lapá bakáše na všech stra-

zimní období a smírňuje svým pohybem citelné vedro, které vládne hlubokou horskou útlabinou. Dorazíte dosti časně před polednem do stanice Rivy, ležící u břehu Gardy, takže můžete pohodlně prohlédnouti památky města a poobědovati před odjezdem odpoledního parníku.

Riva jest úhledné město s tak šťastnou polohou, že dochází stále rostoucího významu jako vhodný zimní pobyt. Ze všech stran jsouc horskými vysokými hřebeny obklopena jest pouze přístupna jižnímu větru „Ora“, jenž dostavuje se s nezměnitelnou přesností každodenně o polednách, aby mrtvé vedro svým lehkým vánkem cívtil. Za našeho pobytu však zdálo se nám, že Ora běže to trochu důkladněji, neboť rozečtila značné vlny jezerní, které se potom již ani po celou naši plavbu neupokojily, bráníce značně postupu parníku. Riva nynější prostírá se na půdě bývalých osad římských, jak dokazují četné vykopané nápisy. Jakožto část církevního knížectví Tridentského, prožila Riva všechny osudy svých církevních pánů, kteří často válečným mečem hájvali své právo proti četným uchvatitelům. Zvláště mnoho vytrpěla Riva ve válkách mezi Benátkami a Milánem na počátku 15. století. V dobách těchto provedli Benátčané smělou válečnou operaci, která připomíná přechod Hanibalův přes Alpy. Poněvadž nebylo lze pouze z pevniny dobyti Rivy, nutného klíče ku jezeru gardakému, připadli Benátčané na odvážnou myšlenku napadnouti město Rivu též ze strany vodní. Za tou příčinou dopravili Benátčané v prosinci r. 1438 válečné loďstvo 6 trojveslicích a 25 menších člunech po řekách Pádu a Adigi až k městu Mori, odkudž lodě po válečných 2000 voly vlečeny byly nejprv k výše popsanému jezeru Loppijskému a na to přes kopcovitou a skalnatou půdu přes město Nago ku Tobolu, kamž za 14 dnů smělý tento transport dorazil.

(Pokračování.)

nách, jednou u kříd, podruhé z rajchu. Pochleboval kdysi Mladočechům, dnes lže se ke Staročechům a „ujímá“ se všeho učitelstva. Proč asi? Strana realistů potřebuje několik mandátů poslanceckých a učitelstvo vždy ochotně držívalo panství řebřík k těmto hodnotám. Této úsluhy mohlo by učitelstvo poskytnouti i obhájcům Hilnerovým, proto se musí za každou cenu všechny ostatní strany prohlásiti za pravé košeráky učitelů, aby nikdo jiný učitelstvu přítelem nezbyl, leč helvetsko židovská strana realistů. Odhalili jsme sice konfuznost a podvodnost Času, ale jsme jisti, že list tento i nadále bude se pyšnit healem Havlíčkovým „Rozumnou a poctivou politikou“, protože drží čelo v Čechách odedávna vyvážilo poplašení dvůr.

Politický přehled.

České denníky, které pro nedostatek jiného materiálu věnovaly celé strany politickým zprávám, mají nyní velikou nesnáz. Říšská rada uzavřena, zemský sněm odročen, slavnosti při návštěvě císaře v Praze pomínuly, o čem tedy psát? Ještě dobře, že ta buršská vojna dosud trvá, vždyť pro spoustu „kachena“ z bojiště, v nynější době v dennících místa dost. — Říšská rada sejde se zase v polovici října. — Císař se vyslovil v Solnohradě o předsedovi ministersava dr. Körbrovi velice pochvalně.

Kompromis českých stran stále více a více zaujímá mysl válečných politických činitelů. Tak o vstupu Staročecha dr. Riegra do zemského sněhu u samy mladočeské listy píší, že taková oavícená blava více vyváží než několik tuctových Mladočechů. Také dr. Engel vyjádřil se v tom smyslu.

Dolnorakouský sněm přijal návrh o učitelských pensích. Podáváme jen malou ukázkou z průběhu jednání:

Posl. dr. Ofner byl stále přerušován posl. Schneidrem, kterýž žádal, aby židovské peníze byly skonfiskovány za tím účelem, aby tím byly výlohy tohoto zákona uhrazeny. Posl. Ofner nazval posl. Schneidra alkoholikem. Posl. Schneider zlostně vyskočil a křičel: Vy svinský žide! Vy ničemo! Vy všiváku! Několik facek bych mu měl dát!

Posl. Gregorig volá: 5, 7, 63! (Egyptský snáh dáva k číslům těmto výklad znamenající velkou potupu židů.)

Mandát poslance p. dra. Brzoráda nabízi mladočeská i staročeská strana p. Plevovi ze Skrejsova u Polné. Přitáh se o věci té šleji rozepíšeme.

V Solnohradě odhalen byl dne 15. t. m. pomník císařovny Alžběty. Slavnosti té obcoval i císař s členy panujícího rodu. Sotva rouška s pomníku spadla, propukl mocná pohnutí v pláč.

Dcera Jeana Jaurésa, vůdce socialistických demokratů francouzských, který jest velikým boháčem, vstoupila do kláštera — a právě nyní, jak francouzské listy oznamují — přistoupila ku prvnímu svatému přijímání. Otec jest ateistou, bláší boj na život a na smrt všemu náboženství — a dcera katolickou řeholnici.

Francouzský tisk věnuje nyní více pozornosti českému národu a jeho záležitostem, a posuzuje je velice sympaticky.

V Belgii dle úředních výkazů 121.000 dětí nemá žádného vyučování.

Císař ruský sejde se letos v Mohuči s císařem německým a králem anglickým.

Z jižní Afriky anglický vrchní velitel lord Kitchener sdělil ang. vládě, že z bojiště může býti odvoláno několik pluků pěchoty. Za náhradu místo nich žádá větší počet jízdního vojska. Ztráty anglické dle úředních zpráv od 4. do 10. července obnášejí: 37 mrtvých, 81 raněných a 7 zajatých. Mimo to zemřelo 38 mužů a důstojníků, 156 onemocnělo.

Zprávy místní a z kraje.

Po 25 letech. Dne 15. t. m. sjeli se v Hradci Králové kněží, kteří zde před 25 lety byli vysvěceni a sice vldpp: Ant. Boukal, farář v Pecoce, Václav Dždek, spiritual v České Skalici, Jan Herman, farář v Čes. Petrovicích, Václav Hlavas, farář a bisk. vik. sekretář v Rokytnici, Fr. Horáček, c. a k. vojenský farář a profesor ve Sv. Hypolitě, Alois John, farář v Králíkách, Fr. Kašák, farář a bisk. notář v Soběčích, Václ. Lechman, farář v Borovnici, Dr. Jos. Mrátek, b. notář a arciděkan v Chrudimi, (byl vysvěcen v Budějovicích) J. Ptáček, far. ve Věradicích, Petr Slavík, farář v Něm. Borovnici, Fr. Teichertner, b. notář a děkan ve Vrchlabí, Alois Vašítko, farář v Král. Městci a Ignac Weiss, farář v Chotči. Báno shromáždili se jubilanti v seminářském kostele, kde se konaly mešní hodinky a kněz jubilant dp. Rejsek, řádu Tovaryšstva Ježíšova měl tklivou promluvu, načež všichni vykonali sv. spověď. Dne 16. t. m. sloužil v této svatyni slavnou mši evatou vdp. mgr. Dr. Al. Frýdek, bisk. gen. vikář, při níž všichni jubilanti přistoupili ku století Páně. Společný oběd byl v restauraci Adalber-

na jehož se laskavě účastnili jako hosté vdp. kapitulní děkan a dp. superior Rejsek.

Dodatkem k naší lokálce „dobrodružní antikvaritě“ posnámáváme, že knihkupec pan Fukaš v Hradci Králové řádných starých knih nekupuje.

O Hradci Králové píše „v Hist. Rozhledech“ J. Picha Zavádil mezi jiným takto: „Již v době dávné nenedostávalo se Hradci Králové mužů proslulých, i nebude jich sajisté ani sobáseti v době příští — v době nové — když rozšířenému městu starobylého a staroslavného „Dobroslavova Chlčmci“ kyns rozvoj a život nový, aby mužové této chopili se díla a věhlasem svým městu k nové cti a k nové slávě dopomohli a sobě i svým potomkům šťastnější budoucnost založili.“ — V sloviniském časopise „Soča“ o Hradci čteme: Jako česká Praha budi mocný dojem v každém Slovane svou slavnou minulostí a starobylými památkami, tak také jedno z nejstarších měst českých, slavný Hradec Králové skýtá bohatý materiál k hloubání v minulosti. Toto město, jemuž v českých dějinách po Praze první místo se přisuzuje, až bylo zničeno tolikými bouřemi a boji, přec uchovalo si ještě se značné části rás starobylý ooz každého cizince nemálo sajmá. — Německý „Kathol. Volksblatt“ přinesl také nedávno pod čarou popis našeho města a končí slovy: Nejpatnátejšími budovami města jsou budovy církevní. Kathedrála, bisk. residence, seminář, kollej jesuitická, bílá věž, kaple sv. Klimenta, kostel Panny Marie a p. A jako to i jinde bývá, tak i v tomto městě neschází lidí, kteří sice se honosí památkami města, ale svým smýšlením a protináboženským bojem dokazují, že si nedovedou vážit toho co zásluhou církve k ozdobě a věhlasu mnohých měst a tedy i Hradci Králové se utvořilo.“ — Úryvky tyto uveřejňujeme bez poznámky.

Na c. k. vyšším gymnasiu v Hradci Králové bylo koncem školního roku 1900—1 302 žáků. Mezi nimi 285 katolíků, 11 protestantů a 6 židů. Vysvědčení třídy první a vysvědčením obdrželo 63 žáků. Zkouškám maturitním podrobilo se 17 žáků. Z těch bylo approbováno 18. — Dva dostali opravu a dva reprobování na rok.

Na c. k. reálce v Hradci Král. bylo v uplynulém školním roce 426 žáků, mezi nimiž 401 katolíků. Vysvědčení třídy I. s vysvědčením obdrželo 61 žáků. Zkoušek opravných povoleno 24.

Spolek Alliance Française v Hradci Králové rozceřil jakési francouzské tlakopisy, z nichž člověk jazyka francouzského nenaslál asi sotva se něčeho dovít. Spolek, který teprve vchází v život a v jehož středu jest snad jen několik jednotlivců, kteří franciisnu znají — by snad lépe učinil, kdyby již k větší účelnějšímu jednání používal zatím posvánek a provolání českých, aby každý věděl, co to jest. Jest sice dobrá snaha spolku, učiti své členy franciisně, ale to přec jest stejné, že to nejednou nejde a že nemáte každý přes noc umět francouzsky.

Židé a oslavy Husovy. „Osvěta lidu“ velice se durdí, že jsme dle pravdy konstatovali, že při oslavě Husově v Hradci Králové byli sčastašně židé. Že tomu bylo i jinde tak, přisnávejí samy mladočeské Neodvisele listy svou správou o oslavě Husově v Holicích. Píší doslovně: „Ve starých Holicích přednášel o Husovi prof. Masaryk. Dvě věci byly pozoruhodné. Předně přišlo na schůzi množství židů s Holic, Sezemice, Dašic, Pardubic, Horního Jelení, Litomyšle atd. Židé tito, kteří, mimochodem řečeno, bavili se jen v samospasitelích, nepřijeli jistě s pletky k Husovi, vždyť mezi špinavými čachrači a Husem není té nejmenší souvislosti. Přijeli samozřejmě jen potěšiti a posiliti „českého Zola“ To se ví, že ten se jim revanšoval husarskými výpady proti stranám národním. Za druhé se ukázalo, jak žáci volekněze Humanitu nezapoměl, že mají pěst. Jednomu muži, který osmělil se reagovati na slova Masarykova, hrozil výprask, kterému předešel jen rychlým odchodem. Benešov, na němž „Čas“ pořád jezdí, byl tedy přetransmut Holicem!, nota bene při příležitosti, kdy každá surovost jest neomluvitelnou profanací.“ K tomu poznámek netřeba.

Ještě o slavnosti odhalení vojenského pomníku na Václavicích. Pan Dr. Fr. Dvořák z Náchoda zasílá nám následující prohlášení: „Není žádná pravda, že o slavnosti odhalení vojenského pomníku na Václavicích vojním r. 1866 padlým bylo ignorováno zemských barev v obydlí Dr. Dvořáka. Neboť na domě, v němž se toto obydlí našlo a jehož dekorování přelulší majiteli domu, byly vystřeny dva prapory zemských barev a jeden barvy císařské, čehož důkazem svědectví p. dr. Jos. Seidla, advokát, koncipienta a p. Josefa Kropáčs sollicitatora v Náchodě. Besprávné pranýřování vrhá se tedy křivému anonymovi, jemuž se patrně o sobecké osvětování jedna, zpět! Zpráva o ignorování zemských barev p. drem. Dvořákem byla a veřejněna v několika časopisech. Dle všeho byl pisatelem správ těch člověk, kterému se slavnost dobře hodila k osobním štvanicím k láivému podezřívání.

Primice. Ctp. Josef Rössler z Čáslavi, bude obětovati první svatou v neděli dne 28. července o 10. hodině v chrámu Páně v Říčanech u Prahy. — Pan Vojtěch Alois Hernych, rodem z Ústí n. Orlicí, obětovati bude první mši sv. v pátek dne 26. července t. r. o 9. hodině v kapli sv. Vojtěcha v Adalbertinumu.

Útok káranec s pardubické donucovací pracovny jest již věcí tak častou, že by se jim mohla v novinách již věnovati stálá rubrika. Přes tu chvíli čteme o útoku káranec. V posledních dnech uprehli opět tři muži a sice Josef Müller z Ledče, Bedřich Stafla ze Souvrat a August Zuber z Kyšperka.

Slavnost Škroupova ve Voticích, v neděli pořádaná, vydařila se dobře. Na domě kde se skladatel Škroup před 100 lety narodil jest mrmo-

rová pamětní deska. Slavnosti účastnilo se mnoho spolku a korporací, jako i velké zástupy obecnstva. Ku koncertu propůjčena farská zahrada. Mimo obec sousední zastoupena byla města: Praha, Hradec Králové, Pardubice, Chrudim, Chlumeck, atd. Slavnostní řeč pronesl p. řídící učitel Filip. Byla to řeč vlasteneckým duchem prodchnuta a učinila na každého mocný dojem. Původně bylo projektováno, že slavnost zahájena bude slavnými službami Božími, jak tomu jinde jest — ale proti tomu opřeli se páni, od nichž by se toho byl nikdo nenadál. Při slavnosti bylo tu a tam slyšeti hlasité reptání proti pántům těm, kteří se tolik těch bohoslužeb bojí.

Dr. Brzorád v nemilosti. Sotva jsme uveřejnili rozhovor poslance dra. Brzoráda s redaktorem t. l. ihned se vrhlo mnoho listů se vší sufiostí na toho „radikála“, který prý se stává „klerikálem.“ V přední řadě „Právo lidu“, pak „Čas“ a za nimi řada venkovských listků přišla také se svou troškou do mlýna. Dle „Času“ prý dr. Brzorád se chce stát starostou v Něm. Brodě — a k tomu že potřebuje „klerikálů.“ Tuto kachnu, které se musí každý poměřá znalý člověk zasnáti, přináší zcela vážné svým čtenářům. K tomu se nám píše z Něm. Brodu: „Pan poslanec dr. Brzorád nikdy se ani v nejmenším nemámhal, aby se starostou města stal. Nepřekvapila nás skoro rozmluva, kterou měl s p. redaktorem „Obnovy“ a kterou jsme v „Obnově“ četli, neboť, pokud p. doktora známe, mluvil tak vždycky a přál si sjednocení stran, překlenují trhlín mezi nimi, aby česká politika se brala cestou účinné práce. Že není přítelem hnutí „Pryč od Říma“ a tuříž že nemůže schvalovati činnost prof. Masaryka jest na bludni. Který pak Čech, byť i ani tím nenáviděným „klerikálem“ nebyl by mohl něco podobného schvalovati? Němečtí štváci, kteří se přičinili o zrušení jazykových nřizení, mají snad ještě býti podporováni českými poslanci — ve svých prašáckých choutkách? „Čas“ svými jizlivými poznámkami opět doznává, že jest listem který jistě nehájí národnost — ta jest mu věcí vedlejší, — nýbrž že jest jakýmsi služebníkem židovsko-helvetských snah!“ K tomuto projevu vážených občanů Německobrodských netřeba přičiňovati žádných poznámek. „Právo lidu“ šířejí odpovídati, bylo by zbytečno. Jest známo, že soc. demokraté tžší jenom z růžnic, které v politických stranách českých jsou a kdyby těch nebylo, pak by „Právo lidu“ mohlo jít do pensu. Proto jest účelem tohoto červeného listku plamen sáští ještě rozdmýchovati a pospolitě, účinně práci českých stran zabrániti. To dokázal zvláště při poslední návštěvě panovníka v Čechách, kdy s nelibostí nesl, že se počínají poměry v Čechách poněkud uklidňovati.

Pomník zasloužilého rodáka chrudimského, Viktora Kornela ze Věhrd, který na náměstí Věhrdovu v Chrudimi stojí, bude koncem září t. r. slavnostně odevzdán obci.

De básnění se pustily kolínské „Labské Proudě.“ Není divu; jejich politika, tak jako aprilové počasí proměnlivá nikoho nevábí, ty zprávy místní dopadají také velice blbě — co mají tedy čtenářům předložit? Pan Ptáček se tedy rozhodl pro básně! Ověem „lyrické“, na ty se nejvíce roztoužený lid chytí. Jak ale ten první básnický výrobek Labských Proudů vypadá, podáváme jen ukázkou: „Přišel rozkaz k Macháčkovi, od Bědy Pacáka, aby všichni Mladočeši, šli vítat Brynychu.“ — Úsudek o takovém způsobu „básnění“ ponecháváme myslícímu čtenářstvu. K takovým rymovačkám se propůjčuje list, který o sobě tvrdí, že jest časopisem vážným. Komickým jest, že v téže čísle L. P. jest uveřejněn feuilleton o — „lidek hlouposti.“ Stojí tam doslovně: „Hloupost lidek jest nedozrálá a nevyčerpatelná.“ To řekl L. P. pravdu. U nich se to ale kapitálním způsobem jeví.

Vodoměry v Hradci Králové. Voda se u nás měří nestejným „loktem“. Staré domy v Hradci platí paušálně za vodu po celý rok 15 až 30 zl., byť by potřebovaly kolik tisíc kubických metrů vody, kdežto u některých nových domů měří se voda půlilitry. V Adalbertinumu n. př. ukazuje vodoměr za 1/4 roku na spotřebu vody 178 korun, ješ musí dům zaplatiti. Se spolehlivostí těch vodoměrů jest to dle p. obecního staršího Hlávky velmi pochybné, proto mělo by se jednou v obci naší provésti jednotné měření. Buď všem „spolehlivým“ vodoměrem, aneb zvýšeným jednotným poplatkem! Do sud se však měří nestejným loktem a to nevzbuzuje důvěru ve spravedlnost správy obce.

Novinářská polemika je rozkoš, je-li věcná a staví-li důvody proti důvodům.“ Tak napsala „Osvěta lidu“ přičiňující k tomu ještě několik eurových poznámek o „Obnově“ a jiných listech, na což vůbec neodpovídáme. List který tak bídnou zbraní, nízkým podezříváním, nadávkami a lži bojuje, zasluluje, aby každý, aspoň poněkud myslící člověk se naň vyplivil. Ale ta první věta „Osvěty lidu“ zasluluje přec pozornosti. Kolikrát jsme již dokázali nejen Osvěte a Času, ale i jiným listům nepravdu, kolikrát jsme podali celou řadu pádných důkazů proti štvanicím těchto „šlechetných“ duší — a to vždy zůstalo bez odpovědi. Když Osvěta neměla již ničeho, čeho by se chytila, postačil jí pouhý vtíp, neb zcela obyčejná lokálka k novým jizlivým útokům. Má ve svyku hanobit, a žádné důvody nepodati. Všeméne jen dorukou poslední číslo, co tam stojí lži a tendencně zbarvených zpráv. Obnova prý dobře ví, že nemluví pravdu! Obnova nemá prý důkazů, že provolání komitétu pro oslavu Husovu bylo opatřeno některými falšovými podpisy. Řeč dra. Kloudy v Pardubicích nebyla prý protikato-lickou, atd. — Pane Hajno, kde jsou ty důkazy?! Ostatně, k čemu šfítiti slovi! Osvěta zůstane Osvětou, kdyby lži a podezříváním si nepamohala z kalu v kterém tone, pak by jistě nevyhovovala židům — a tím by nemohla vycházet. K tomu podotýkáme, že budem odpovídati jenom na poznámky věcné a vážné, ale osobní podezřívání, nadávky, jizlivé vtípy budem ignorovati. — Nechtě si „Osvěta“ zapamatuje co nyní o novinářské polemice napsala a sama se toho drží.

A ještě schůze v Rokytě. Pardubický „Neodvlehlý listy“ ještě stále se zabývá lidovou schůzí v Rokytě. Jich dopisovatel mermomocí chce, aby se o přednášce p. u. P. více psalo v novinách, než o nějaké velice důležité politické akci. Jednou pro vždy sdělujeme N. L. následující: Lesť jest tvrzení, jakoby „Obnova“ dohnána byla do úkych, zveřejněním druhého referátu o schůzi té. Učinili jsme tak jen na prosbu ředitele samého. Ostatně dle dodatečné správy v posledním čísle „Českého Východu“ vysvítá, jestli byla naše původní správa o schůzi té pravdivou anebo ne. Když „Neodvlehlý listy“ nyní tvrdí, že se ředitel o katolické straně ani neměl, pak samy doznávají, že jejich původní referát (23. června) byl lživý neboť v referátu tom píše, že ředitel mluvil o jesuitech, kteří ničím českých knih šifrovali svou nevědomostí povráty atd. atd. Dle toho tedy uvědomujeme si N. L. se lži samy — a to stačí. Tím také polemiku v této záležitosti končíme.

Ve schůzi městského zastupitelstva královéhradeckého, v pátek konané usneseno, aby vybrání poplatků na tržích dáno bylo p. Bukovi za 2812 K. — Staré dělostřelecké oviště ponecháno ještě pro rok 1902 svému účelu. Před kostelem Panny Marie na Velkém náměstí postavena bude železná studně. Nadace Urbánkova dána studijnímu VI. tř. řecký J. Vanickému. Žádosti pp. A. Hanuš a Ot. Urmara za udělení koncesse hostinské, doporučené k přímému vyřízení. — Po vyčerpání programu stěhoval si pan Valeš, že pitná voda jest příliš teplá. Učiněn návrh, postaviti nad vodárnou lednici. — Zajímavá debata rozpěla se ohledně městského sfísenice p. Macháčka, který, ač má být od města vyměřen plat pod tou podmínkou, že zanechá před vukromých, podmínku tuto nedodržel. Celá záležitost ponechána komisi disciplinární.

Svebodní nedělní z Liberce zúčastnili se dne 7. července t. r. v Hradišti Choustníkovi odhalení pomníku hr. Frant. Ant. Sporcku a položili na pomník věnec s německým nápisem. Slavnostní řečník prof. Paszauk (něm.) z Liberce velebil hr. Sporcku jako neohroženého Němce, jenž statečně bojoval proti — klerikalismu, při čemž nedal si ujiti příležitosti aby surovým způsobem od těch nenáviděných „klerikálů“ nezabýšil. Zkrátka, němečtí nacionalové počínali si tak, jakoby město Hradišti byl nedaleko Berlína a tak, jakoby toliko hodinu cesty vzdálen od českého města Dvora Králové. Jest to až úžasné, že bestrestné mohou němečtí nacionalové tupiti katol. církve — v českém, katolickém kraji!

Osobní. Pan Oldřich Červený, asistent c. k. okr. soudu v Chrudimi, rodák Česko-Třebovský, bude dne 23. t. m. na universitě pražské za doktora práv veřejně prohlášen.

Zkouškám diecéšním na farní obročí podrobilo se v červencovém období 18 kandidátů skouškám pro aptobilitu katechetkou podrobilo se 8 kandidátů. Pp. Kondurenti v b. Borromeu ubytovaní věnovali na Adalbertinum 18 K. 40 h. a na novostavbu Borromea 20 K.

Zlaté jubileum kněžské slaví Magr. Dominik Filip, papežský prelát a apoštolský protokolář, v zlatém věku daleko od vlasti v Obermau u Meranu, ale přece ne tak daleko, aby čtením jeho čtenářům nebylo lze vysloviti blahopřání svým spolkem o choré kněze zaslanému jubiláru. Zaslal Filipa dovědět náležitě oceniti jen ten, kdo našel na jihu v jeho sanatoriech ztracené zdraví. Ani v pokročilém kmetství nenal přelát Filip dobře čínil. V paměť svého zlatého jubilea daroval nově budovanému konviktu Borromeu krásné votivní okno do kaple v ceně 1600 K. Bývali i nyní chovanci Borromea podali bývalému svému řediteli k jubileu umělecky provedenou adresu s čestnými podpisy. Nechtě dojde se zaslanému jubiláru děmantového jubilea v svém zdraví!

Jestli oslava Husova. Osvěta lidu ale se durdí, že jsme přinesli o slavnostech Husových referáty, které rozhodně radikálně pokrokovým choutkám nevychovují. Pomijme surový způsob psaní v „Osvěte lidu“ — ale poukazuje na pardubický list „Pražský“, který není „klerikální“ a v něm také hanebně štváre protikatolické pod rouškou oslavy M. J. Husa, se rozhodně oduzuje. Mezi jiným „Pražský“ píše: Letošní Husova oslava v Pardubicích podala jasný důkaz, jak lze způsob podobné oslavy upravit tak, by každý slušný člověk s opovržením odvrátil se od podobného způsobu oslavy. Věru nemůžeme býti větší vysvátě troulfauš, nemůžeme býti větší tahání na „rozum“, když řekne se, že „tento“ způsob oslavy byl — důstojný. Většího zhanobení dne tohoto nedovědli bychom si věru předtaviť než stalo se roku letošního a máme se to, že občanstvo naše nedalo by se věru vícekrát ve svém přeuvědomění náboženském tak bezohledně urážeti jako stalo se roku letošního.

Požár vypukl dne 12. t. m. ve Skutči v domě pekaře p. Tlustého. Vádro tomu, že sbory hasičské z místa i z okolí se namáhaly, aby se zhořelý dům nerozsáhl, shofelo přec celkem osm stavení v sousedství se nalézajících.

Český kavalír! Chudá česká obec Lomy ve farnosti Doberské, jež spředená jest v nepřiměřené jho jedné politické obce s německou osadou Mnichovon (němečtí nacionalové to překroutili na „Müchovie“) jest konečně po tolikém jednání a po mnohých i překážkách před důležitým krokem, jenž znamená záchranu českého života v těchto končinách na vždy. Jest před stavbou nové české školy! I jedna s českých okolních obcí spůsobila závalu i odklad ve stavbě! Než konečně přec přikročilo se k základům stavby! A kdo vydatně umožnil Lomům, chudé této obci a usnadnil stavbu tu? Český šlechtic, majitel rychnovského panství hrabě Bohuslav z Kolovratu! Mimo to, že on bude platiti nejvíce školních příspěvků, věnoval šlechtě chudé té obci všechny stavební materiálu své svých lesů! Dar ten převyšuje obnos 3000 K.

Urasová pojistovna v Praze. Pan Jan Hanuš, tesácký pomocník z Černilova, který pracoval v Třebohořích přišel v březnu t. r. při práci k těžkému úrazu, tak že až dosud práce schopen není. Po-

nešťavě byl u úrasové pojistovny pražské pojistěn, a měl tedy dle stanov právo o podporu se hlásit, učinil tak — ale byl odmítnut. Žádost jeho byla oprávněnou a také potřebné dokumenty byly zasílány — ale úrasová pojistovna na to nedbala. K čemu pak platit dělník třeba po řadu let pojistěn? Dováme se, že p. Hanuš bude nucen svého práva si vymáhati soudně.

Jubiläum. 40 leté kněžské jubileum slaviti bude dne 28. t. m. vldp. František Klupal, farář a bisk. notář v Kladrubech nad Labem.

O dopisování. „Nastává doba kyselých okurek a hubených novinářských správ“, tak napsal v těchto dnech jeden pražský list. Tato věta nutí k úvaze, neboť opravdu vážné většinu českých časopisů v přítomné době seje prázdnotou a sloupce se plní po většině referáty o záhřevích, výletech a p. A přec by tak nemusilo být. Jeon sice časopisy, které se psají jen po senačních správách, jenom proto, aby obecnost byla něčím překvapena. Aby se vzdělala a uvědomila, jak úkolem žurnalistiky také jest, o to se arciž ty mnohé redakce nestarají. Jenom senační, — a více nic. Proto také každá vražda, milostné drama, krádež a podobná události jsou časopisům těm vítanou pochoutkou, aby vše v pestřích barvách mohli čtenářstvu přinášeti. Takové časopisy považují arciž každou správu, třeba dosti poučnou — ale málo senační za malichernou. — Ale jsou listy zase jiného druhu které se snaží úkolem poctivé žurnalistiky dostat. Jich úkolem jest, čtenářům mimo zábavy poskytnouti také poučení a vzdělání. Ale i tam slyšíme stesky na nedostatek romantických správ. Jsou to hlavně listy krajanské. I my můžeme konstatovati, že správy z kraje jsou nám málo sasyány. Převládá jme se, že mnohý se domnívá, že může poslati správu do „Obnovy“ jen tehdy, když jen se jedná o nějakou slavnost církevní. Také v poslední době asi jiných správ církevních nedojde. Má-li ale list být zajímavým, musí, pokud možno, rozmanitě a pro všechny třídy lidu náležitě věci přinášet. Není to pak snadnou práci pro redaktora, když sám musí po správách z kraje páditi, na vankov jendit a sám všechny správy zpracovat, jelikož i vnitřní záležitosti redakční a rozsáhlá korespondence mnoho času vyžaduje. A přec ani v každém místě jest něco, o čem by se dalo v každé době něco napsati. Dlouhých článků od dopisovatelů nikdo nečte, listu se prospěje i stručnými správami místními i okresními. Na pti o obecních záležitostech, důležitějších schůzích, výnamných a neobvyklých slavnostech, o vadách a potřebě škol, příklady o dětských onemstech, o kázní rodičů, o vystrašných vadách dorostu, o zásluhách skutečných jednotlivců, o úmrťi zaslaných mužů neb žen, o volbách místních a okresních, o stavu obecního jmění, o projektech regulačních a melioračních, o potřebách staveb mostů a silnic, o přáních a stížnostech občanstva, o veřejné bezpečnosti, o mravnosti, o umášení se místních i okresních školních rad, o nehodách a neštěstích, o řádné parcelaci a lichvářích, o slodějství a podvozech, o návrších ve prospěch průmyslu a obchodu, o rozmanitě smyšlené obecnosti o otázce sociální, o útlacích v továrnách neb vřících průmyslových závozech, o tržích, o stoupání a klesání obilí, o nákladách dobytka, o stavu osení, sni a obdělávání půdy, o stavu úrasových a dělnických poklad, o úvra záložen a spořitelén atd. Jest mnoho těch pramenů, o nichž by se dalo v každém místě něco napsati — aniž by to muselo býti snad nějaká skandální historika, jimiž se mnohé listy jenom vyhradně zabývají. Rádné úvahy, satyrické poznámky jsou nám vždy vítány. Nechceme vystřihovat z jiných časopisů poněvadž to nikdy ku prospěchu listu neslouží. Jenom samé původní správy listu prospějí. Leckdo si stýská na nedostatek správ z kraje, ale sám ještě nikdy se ku zasílání nějaké správy neodhodlal. Obvyčejně jest slyšet odpověď: Nejsem tomu vyklým, neumím psát do novin“. Nežádá se, aby každý stylisoval správu tak, jak by do listu přijíti měla, nýbrž postačí jen prostě napsati o čem se jedná; správu z toho si utvoří již redaktor sám. Někdo zase proto nechce dopisovati, že mu snad redakce referát někdy zkrátíla aneb jinak stylisovala. Obsahuje-li správa něco opravdu vážného a pozoruhodného jest redakce tomu popřete místa více. Je-li to ale správa, která může zajímati jenom tu obec, kde se to stalo, pak jest vždy lépe, když správa ta jest stručnější. Komu tedy záleží na tom, aby katolický tisk se zvelebil a zvláště, aby „Obnova“ jako list, který pro hradecoun diecési má největší význam, byla stále zajímavá a se zájmem čtenou a aby se kruh její čtenářů rozšířil, ten snad uchopí se pera a alespoň občas nějakou notičku do „Obnovy“ zasle. Kéž by řádky tyto přispěly k tomu, aby dopisovatelů přibýlo a aby bylo více pochopení a lásky pro katolický tisk! Pak by jistě nenastala nikdy doba „kyselých okurek a hubených novinářských správ.“

Z Chrastí. Tamburaši Chrastští hráli dne 7. července v síle u „České Koruny“ před ndp. biskupem. J. B. M. mile byl překvapen a o všech účinkujících se pochvalně smínil.

Z Brčkelu u Chrastí. (Slavnost svácení kaple.) Dávno již toužila obec naše, by ve středu jejím stála útulná kaple. A touha ta vyplněna byla obětavostí všech občanů, jakož i dary jasného kněze pána, Ferdinanda Kinického, a ndp. biskupa královébradeckého, Eduarda Jana. Dne 7. července t. r. odevzdána kaple naše službě Boží posvěcením, kteréž vykonal sám ndp. biskup. Celý nejdůležitější den i předvečer již vzaly na sebe rás slavnostní. Kaple i domy ozdobeny byly prapory a na pokraji obce stála vkusně ozdobená brána. V ústřety vyjelo panna biskupovi banderium s obcí válečnických, v čele mající pana Františka Modráčka. U brány čekali občané, drážičky, školní děti se svými pp. učitel, spolky a obcí válečnických a mnoho lidstva. Jméno obce uvítal J. M. ndp. biskupa p. Josef Kysela. Pak za zvuku hudby veden pan biskup ke kapli, kdež vstoupou řed promluvil si. Anotázle Dostálková podala ndp. biskupovi krás-

nou kytku. Po té vystoupil J. B. M. na kramelnu a mající se úctivě slova Jeho vyřkl se v arde neobětavých poslušností. Po kásní posvětil ndp. biskup kapli ke cti Rodičky Boží, Panny Marie, zvláště poděkovala Mu lákyně III. třídy, Ladmila Polívková a ndp. biskup rozloučiv se srdečně se všemi, odjížděl do Chrastí. V nově posvěcené kapli obktoval první mlí svatoz vdp. vikář z Chrastí, Jan Kobr. Dojem slavnosti svřčen také i procesím, které přivedl vldp. Augustin Richter, děkan z Chroustovic. — Mile vždy vzpomínati budou Brčkelo na dnešní den. — Činíme svou milou povinnost, když všem, kteří jakýmkoliv způsobem přispěli ku sběrování kaple a ku svřčení slavnosti svácení, voláme se srdece: „Zaplat Pán Bůh.“

Ze Zahrádky. Dne 12. t. m. konal se zde pohřeb zesnulého dp. faráře, jehož se zúčastnilo 16. kněží, sbory učitelské, spolky, mládež a mnoháství lidu místního i z okolí. Měli účastníky byl i vldp. Albert Hergesell, správce a Dolních Královic v zastoupení Jeho Jasnosti knížete Frant. a Anerspergu a Robert Hruš, řídící panství Ledebčského. V kostele dojemně promluvil p. farář Kalistický, při čemž mnohé oko se saroilo. Byl seanný duchovní správce v pravdě otcem svých farníků a svou milou upřímnou povahou získal si všeobecné oblíbení. R. l. p.

Z Třebohořovic. V neděli dne 14. t. m. uspořádala zdejší městská rada slavnost na počest 50 leté pohrobni vzpomínky na slovatného rodáka zdejšího pana **MUDra. Jana Theobalda Helda**, bývalého rektora magnifika university Prahaé. — Byl to opravdu národní svátek. Náměstí i ulice ozdobeny čestnými prapory. V neděli ráno v zasedací síni radnice byly vystaveny památky po věhlasném oslavenci. Odpoledne promenádni koncert a seřaděn všech místních spolků na náměstí. Potom lidová slavnost v „Boře“ městském to parku, při níž činný byli zvláště místní sledy v národním kroji. Při návratu večer byl vypálen na náměstí pěkný ohňostroj. — V pondělí dne 15. t. m. sloučená ve hřbitovním kostele „na Orebě“ za asistence místního duchovenstva slavná sádní mše sv. za svečného oslavence, načež vykonalý smuteční obřady u hrobu Helda. Zde položen věnec od městské rady, a vdp. kaplan P. Ladislav Kante promluvil pohrobni řed, v níž poukázal na tři zvláště vlastnosti, jež zdobily věhlasného rodáka našeho; byly to: *Jeho hluboká učenost, Jeho umění a především Jeho šlechtná, sbožná povaha*. Slavnost u hrobu zakončena zpěvem „Hospodine pomiluj nás“, načež se hnul přávod před radnici, kde pan purkmistr Frant. Mrha přebeti došlo pozdravné telegramy a dopisy a poděkoval všem, kdo svoji účasti přispěli k slavnosti této. Kéž se obnoví slavností touto živá paměť šlechtného lidumila a vlastence **MUDra. Jana Theobalda Helda**. —

V Prosečném u Hostinného otavřa byl dne 18. t. m. nový poštovní úřad, který se obírá službou pošty listovní a povozné, jakož i přijímáním a vyplácením vkladů poštovní spořitelny.

Ze Seelice se nám oznamuje: Oslava Husova v našem městě nabýla jenom ohlasu u těch spodních proudů, které nejistě nemají ani tušení, kdo jest Hus a jen v demonstracích protikatolických shledávají zálibu. Inteligence většinou se slavností nezúčastnila a také okna neovertčila. Celá „manifestace“ obmezila se hlavně na hulákání a demonsttrační projekce křikounů. Ze opylých lidí nescházelo, dá se lehce při slavnosti podobného druhu souditi. Kdepak by byla oslava Husova, kdyby nebylo alkoholu!

Z Kojice. Dne 7. července o 2. hodině odpoledne měl v naší obci útlanu, avšak jak doufáme aspoň pro nás katolíky bezúčelnou přednášku o „mučedníku Kostnickém“ — Janu Husovi, známý evangelický fanatik, pastor angpůrcký Hrojsa z Trnávky. Co se pána toho, jenž má v naší obci jen as půl třetinu kuseku svých beránků, přimělo, aby u nás řečnil? Inu chtěl, jako i jinde páni pastoři to dělají, setřítí z víry angpůrcké náter německý a chtěl jí dáti polituru ryse českou a myslil, že i u nás povede se mu snad jako někde jinde, nějakým hloupým katolíkem, jehož by řeč svou omámil a k odpadu přemluvil, rozmanosti své nepatrné stádečko. Nejen pan pastor dobře umí řeč převáděti, ale i souvěrci jeho to dovedou, ovšem se zase jiným způsobem. Vynajdou si nějakou ovčku katolickou, udělají si z ní známost, a když vidí, že by po dobrém angpuračkou se nestala, postarají se jí o rodinu a pak jen tehdy si ji, o čest připravenou, vezmou, stane-li se angpuračkou. Pan pastor na hloupé katolíky má políbeno i tím, že — o div se světo — pro děti evangelické vystrojí první večeři Páně, aby ukázal, že mnoho se ta jejich čistá víra od té římské nelíší. A někteří katolíci jsou tak na hlavu padlí, že s dětmi svými, což při prvním svátcem přijímání svých dětí nečiní, jdou se podívatí na malé beránky posřavající večeři Páně a pak chválí plným ústama, což by při svém náboženství katolickém jistě nečinili. Ale my uvědomili katolíci, a jest nás dosti, známé předobře ledné choutky páne pastorevy a lásky jeho souvěrců na nás a proto na vějčku jim neesedneme, a také bohda nečiníme, abychom jim díky své zaprodali a si pevně umiňujeme, že i jiné vladnější katolíky před ním a jeho viky v rouše beránčím varovati budeme a nikdy tak činiti nepřestaneme. Tedy, pane pastore, marně jsou a budou útlané řeči vaše — ony nás neomámí a neoslepi a proto podružné usťetete si cesty do Kojice a zůstaňte si hezky doma v Trnavě a když vám to nedá a přece budete chtít řečniti, povzte si své Kojické beránky do Trnávky a tam jim řečněte.

Ze Sváté Kateřiny. Dne 10. července v poledne uhořel na poli v bouři 82 letý hlídač Václav Pilař. Zapálil si po obědě dýmku a spokojeně kouře usnul; dontnejší obas dýmky vysypal se v trochu slámy, v bouři se nalézající, od které vznála se dřevěná bouda, v níž stařec spal. Uhořál byl odpoledne téhož dne jako bestvárná, znelutalá kmota

nejsem, do jednoduší rakve vložen a dne 12. července na hřbitově Svatokateřinském do země, v němž spánek nalezl se památný penis, k věčnému spánku uláčen.

Ze Svaté Kateřiny. Dne 12. července skončil se pro dívky na škole naší školní rok. Dívky byly v sobotu dne 12. července přítomny slavnosti Bůžku v Záboří, kde 14 letý šák školy Svatokateřinské vysádl evangelistko-helvetického Jan Moravce, přestoupiv k náboženství katolickému, poprvé šel ke sv. spovědi a ke sv. přijímání před sraky svých spolužáků, což dojem velkých na všechny přítomné učinilo. Dne 14. t. m. odpoledne pak o 2. hodině uspořádán za hudby náboženské dětičky výlet, při němž dívky deklamováním, hrou a spěvem sebe i všechny přítomné velice pobavily.

Z Rychnovské. Nemí tomu dávno, co v saském pivovaru opatřil se dělník ve várec piva, a nyní zasmenávané nové neštěstí. Minulý týden přijel do saského Lihovaru šlechet Antonín Hron s povozem pro výpalby. Při nalévání jich akousi a spadl do jámy vřelými výpalky naplněné. Ačkoli pomoc byla rychlá, byl Hron s vafcí láně na pole upraven vytažen. Při svlékání obleku padaly s jeho těla cáry kůže i masa. Nešťastník byl dopraven do chrudimské nemocnice, kde během několika dnů po strašných bolestech zemřel.

Různé zprávy.

Katolický sjезд konán bude ve dnech 25., 26. a 27. srpna t. r. v Kroměříži na Moravě, letním to sídla J. M. n. p. knížete arcibiskupa olomouckého. V svolání, které jest podepsáno celou řadou katolíků ze všech vrstev lidových, mezi jiným stojí: Katolíci! Opravdu jest srovnávaný čas, abychom jako jeden muž se postavili na obranu těchto drahocenných statků, od nepřátel tak ohrožovaných! Jeden nebo dva něčeho nedokáží, tu třeba spojených vyvířených sil všech! Až doposud bojovali jsme po ruce, každý pro sebe, nejvíce se hes jednotného postupu. Nyní chceme se naučiti bojovati silami spojenými, sverným postupem, drab draba snáje, dr. h. e. draba se opíraje. — Dá se očekávat, že sjезд bude velice četně obelán.

Husova slavnost v Mladé Boleslavi. „Prohloubení“ Husovy oslavy mělo se také dít v Ml. Boleslavi. Ustanoven výbor a rozděleny funkce. Ale krátce před oslavou, vzdali se někteří páni svých funkcí — a redaktor „Jiserana“, který měl hlavní věs na starosti — odjel jednoduše do Prahy. Tak s Husovy oslavou sešlo. Nyní se lid směje, jak vypadalo to „prohloubení“. Celou tu akci ku oslavě Husově končí nyní sáhodlouhá zaslána v místních listech, v nichž se pánů pořadatelé jeden přes druhého omlouvají, což ještě směřnost celé věci svěřuje!

Malíři do obuvnických továren. Nová moda vyskytla se opět v krusích dam, totiž mačované botky. Na bílé kůži neb satinu jsou mačované pomněnky, růže, reedy neb postře kytice s květy lučních. Rozumí se samo sebou, že tento nový zjev dámy láká a že botky takové, až jsou velice drahé se kupují. Při sletu všesokolském v Praze bylo viděti dosti dam, které takové botky již nosily. V některých továrních obuvnických byli již přijímáni malíři, kteří za slavný honorář podobné věci malují. Tak tedy dvacáté století přináší výtvarným umělcům nový obor působnosti — v obuvnických továrnách.

Učitelky v Čechách a na Moravě svolaly v posledních dobách několik důvěrných schůzí, v nichž se radily, zdali by nebylo lépe, kdyby jim bylo dovoleno se vdávati, ovšem, ve svém úřadě při tom setrvaly. Výsledků neptněly tyto schůze žádných. Většina učitelů s tímto návrhem nesouhlasila.

Kalendář „Pikantního světa“, který pro hanbu české literatury již několik let vychází a kde nalezneme čtenář jenom nemravné vtípy a ilustrace odporující „nejořešej“ českému čtenářstvu nejen mladoběžské litry s „Národ. Listy“ v čele — ale i staroběžské „Hlas Národa“.

Vysvětlění. V té naší moderní době vyskytují se vždy na konci školního roku správy v novinách, buď o sebevraždách studentů, kteří dostali špatné vysvětlění neb o dětku, kterým obtížili trestu užití. Tak Národní Politika uveřejňuje inserty, kterými rodiče svou své syny zase domů, že vše jest odpuštěno. Jeden insert zní: Jaroslave, vrať se! Když jsi propadl, dobře! My Ti odpouštíme. Rodiče. — Bylo by dobře kdyby se rodiče již dříve hleděli převeděti o prospěchu svých synů a ještě zavčas varovali syny před skutky nerozvádnými. Špatné vysvětlění sajisté neslouží žádnému studentu ku cti — ale aby bylo přiblíženo k samovraždám, o to by se měli rodiče svým vlivem již dříve postarati.

Před porotou pražskou stáli dne 15. a 16. t. m. tři vydatní synáčkové rolníka Slaněčka z Nov. Sázavce. Synové ve srovnání s vlastní svojí matkou která již měla 18 dětí zabili otce sekerou, protože jim bránil v jich lehkomyšlném životě. Dva ze synů odsouzeni byli k smrti provazem, nejmenší pak, který ku vraždě nápomáhal na 15 let do tiského žaláře; k témuž trestu odsouzena byla i matka obžalovaných, poněvadž o záměrech svých synů věděla a je schvalovala. Tragický to obrátek rodinný.

Nový časopis mladého kněze českého má být založen v Českých Budějovicích. Název listu bude „Světlo“.

Husitství netáhne. Husitký časopis „V boj“ sděluje, že výbor pro „prohloubení“ účty Husovy na rosenlané proebné listy dostal všeho vklady 10 K od města Poličky. Týž komitét pořádal slavnostní představení v Národním divadle, jež skončilo deficitem 1269 K 20 h.

Láka v Brně. Známý odpadlík láka přišel také kámat o Husovi do Brna. Jak „Hlas“ oznamuje, pronajal si za tím účelem sokolovnu za 5 sl. — Poněvadž ale chtěl tam konati ve vši tajnosti starokatolickou mši, vrátili mu sokolové těch 5 sl. — a sokolovnu navrátili. Toto charakteristická jednání slonů sokolům bráňákým jenom ku cti.

Veselý boj. Facková aféra, která nedávno pobavilo obecenstvo budějovické, má nyní dohru před soudem. Jak jsme již oznámili, dostal redaktor „Jihoběžského Živnostníka“ facku od knihkince Dubáckého. Na to zase Dubáček dostal ve veřejné restauraci dvě facky od Hlábkého poslance Holanického. Přítomný redaktor „Budivoje“ byl zase veřejně nazván „vářivým klukem“. To se vše odehrálo v jednom dnu — podmět k tomu daly zprávy novinářské. — Veselý tento boj nepochybně nevesele skončí před soudem.

Veřejná koverna v „Kurjru“, kde se celé sloupce věnují besvýznamným a malicherným dopisům, došla také povímání a časopisě cizozemských, které si s toho dělají posměch, že takovými malichernostmi a až smělými dopisy se baví český lid! Bylo by lépe, když již „Kurjr“ má tolik abytočného místa, aby veřejnou kovernu věnoval otázkám důležitým a nestával se tak listem pouze starých pasen a bab.

Háme-li inserovat nebo ne? „Vlast“ píše: Co soudili slavní obchodníci o inserátech? Lord Macaulay praví: Inserát jest pro obchod to, co pára pro masinu, velká pohyblivá síla. Benjamin Franklin poučoval svého syna: „Synu můj, drž se obchodu s lidmi, kteří inserují v novinách, neboť to jest znamení, že jsou to lidé moudří a že na nich neustratíš.“ Vanderbild píše: „Jak má svět věděti, že máš něco dobrého na prodej, když toho pro další veřejnost neoznamuješ? Stránil-li jeden dolar do nějakého podniku, měl hotov hned druhý dolar, by se podnik ten obeznámil.“ Steward: „Hojné a stále inserování přineslo mi to, co nyní mám.“ Barnum: „Inserát pracuje pro tebe, když spíš.“

Dehet, tekutina to temněhnědá, páchnoucí, již nabýváme pálením uhlí bez vzduchu v plynárnách jako vedlejší spodu při výrobě plynu k svícení, byl až do roku 1860 považován za věc škodlivou. Když vznikaly plynárny, tu dehet, jako vedlejší jejich spodina byl všelijak ničen, i do řek jej pouštěli a vozu otravovali. Teprve lučebník Bedřich Range prozkoumal jeho složení a zenal jak potřebné a důležité součástky dehet obsahuje. Skvostná barviva anilínová, olej, naftalin, barviva alizarinová, fenantren, s něhož se zase tvoří drahocený lék morfinum, chinin, konečně s hmoty v kotli destilačním vyrábějí se cihly k topení, dlažba a krytba střech. Průmysl dehtový v Evropě vynášá nyní 125 milionů franků ročně. A muž, který průmyslu tomu dal základ prozkoumáním dehtu, Bedřich Range, zemřel jako šlechr. r. 1867 v Oranienbergu. Teprve po jeho smrti zasadili dehtu na dům, v němž nechal jej hladem zemřít!

Úmrtí. V Třebouchovicích zemřel dne 16. t. m. pan Matyáš Putr, měřan Kralohradecký a Třebouchovický, ve stáří 77 let. Pohřeb konán dne 18. července.

Blaho a zdraví dítěte jest největší starostí všech rodičů a vychovatelů. Prostředky k jeho podporování a zajištění jsou velmi jednoduché a sice pokud možno bodné pohybu na čerstvém vzduchu a přiměřená výživa. Při této jsou denní potřeby a vyklousti rozrůznujícími. Ráno a odpoledne jest mléko ovšem nejlepší nápoj, dítě potěší je však často a nechtěl, a od této k trvalému odporu není daleko. Tu stává přímo ideální přísada, a sice Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy, která silně připravena a s mlékem smísená, nejvýtečnější denní nápoj tvoří a při tom na zdraví a silení těla co nejblahodárněji působí. Nápoj tento nehodí se pouze pro děti, nýbrž pro každého, jmenovitě též pro osoby, nervovými a žaludečními chorobami trápené, jakož i pro dámy, pro něž uklidňující, ale zároveň i výživný nápoj potřebným jest. Tyto přednosti Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy jsou dnes světoznámou věcí. Káva tato používá se již téměř všude jako přísada k srnkové kávě, její škodlivé účinky ruší a přichutí lahodnější čini. Neměla by proto na žádném stole scházeti, neboť slučuje nedostupitelným způsobem oblíbenou vůni srnkové kávy se zdravotními vlastnostmi sladu. Co pečlivě hospodyňka při denně potřebném předmětu si přje, totiž dobrou chuť, zdravou věc a úsporu, toho všeho dosáhne používáním Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy.

Zprávy hospodářské.

Prospějí vodní stavby rolnictvu? Páni poslanci odhlasovali na Hlábké radě stavbu vodních průplavů délky 1600 km. nákladem 770 milionů K., pak šli k Sachrovi a pili ohampaňské navzájem se okukující, dokonce polští poslanci pozvali k sobě Dr. Körbera a zde se před ním přímou plasil.

Povítko si nyní blíže na to „velké dílo“, které také naši poslanci si přičítají za velikou zásluhu a vymoženost. Podestěle na celé věci jest, že pro stavbu vodních dráh se nejvíce namáhali poslanci obchodních komor, hlavně pověstný Dr. Hallvich, který nemohl pochopit, proč rolníci brojí proti průplavům, pak židovské noviny a světová burza ve Vídni. Pravda je, že v některých zemích vodní průplavy konají dobré sláuby rolnictvu, jako v severní Americe, kde farmaři svázejí po vodě do obilních trhů pšenici. Nesmíme však zapomenouti, že farmaři sev. Ameriky mohou ročně prodat 40 až 60 milionů metrů pšenice do ciziny, kdežto u nás v Rakousku musíme již kupovat cizí obilí, poněvadž naše domácí sklizeň již k výživě množství se lidu nestačí. Ze

stavby vodních průplavů mají v přední řadě velikou radost již dnes Maďaři, kteří hlavně do semí českých dovážejí ročně 16 milionů metrů obilí a mouky. Jakmile bude vodní průplav s Pešti do Prahy ukončen, budou Maďaři k nám dovážeti po vodě jeden metr obilí o 2 K. laciněji než jak dnes mohou po dráze dopravit. Haličským pak průplavem bude mít k nám otevřenou lacinou cestu ruské žito. Stavbou vodních průplavů umpňíme k nám cizímu obilí tu nejacinější cestu. Jaké to bude mít následky na naše rolnictvo, nelze ještě dnes ani zdaleka odhadnouti. Jestliže dnes rolník náš dostává za jeden metr pšenice a žita nyní nanejvýše 16 K. a když i při této ceně obilí musí hynouti, co potom nastane, až dovozem obilí uherického, ruského a amerického zlacíněním po vodních průplavech bude cena jednoho metru pšenice a žita stlačena o několik korun? Odkud bude náš finanční ministr v stavu vybrati nové daně, které nutně bude potřebovati na zúrokování a splacení vypůjčeného ku stavbě kapitálu, který vzroste jistě při nejmenším na 1000 milionů K., jestliže se všechny projekty vodní skutečně provedou? Jestliže bude u nás platit pak jeden metr domácí pšenice a žita pouze 12 neb 14 korun, pak nezbude rolnictvu nic jiného, než se statků utíkat. Následky toho budou hrozné. Dnes ani Mladoběžci nemají zdání o tom, že vlastními dýtem vykopali strašný a záhubný hrob.

Vláda jest dosud v naprostém vleku buray a továrnicků. Jakmile rolníci řádněji, aby bylo zvýšeno obilní clo, již továrníci a od nich zakoupené a prodané dělnictvo socialistické křičí, že je to — chlebová lichva. Jakmile řádněji rolníci na vládě clo na bavlnu a vlnu, aby doma se mohl pěstovati len, křičí komínoví rytíři, to nesmí býti, naše továrny by zahynuly. Žádají-li rolníci krajů vlnatých, aby zavazeno bylo clo na italské víno, křičí italská irendenta, že se to nesmí státi, poněvadž by tím byl rostrán trojspolek. Žádají-li rolnictvo o sákas dovozu rumunských a uherických vepřů, odpovídá se mu, že se nesmí připustit sdružování masa.

A tak nemůže rolnictvo na vládě chřtiti ku vlastní obraně a zachování ani jeden požadavek, poněvadž vliv a moc buray, továrnicků a špekulantů jest daleko větší než životní potřeby několika milionů rolníků v Rakousku. Vláda má pro rolnictvo jen aliby a šádá od něho, aby samo sobě pomohlo zakládáním družstev, ale když rolnické družstvo se ustaví a šádá o podporu, dostane krátkou odpověď z ministerstva orby, že nelze od ministerstva financí na podporu družstevního ruchu rolnictvu ničeho šádati, není peněz. Jestliže rolnictvo žádá o podporu pro školy rolnické a vzdělávací běhy, nebo o podporu na zvelebování dobytka, obmezení a zničení dobytčích nákaz, krátce až se obrátí o podporu k vládě pro nutné opravy a pokroky v sájam svého stavu, odpovídá se mu krátce — není peněz. Vytká se rolnictvu, že ono neustále šebře o podpory. Ale ptáme se, zda není stát a celá společnost povinná přinášeti nějakou oběť na zachování základu národa, jakým rolnictvo bez odporu jest a zřeteno?

Jestliže jiné nebezpečí hrozí našemu rolnictvu stavbou vodních průplavů. Stavba má trvati 20 let a kdo ví, nebude-li trvati déle. Následkem toho bude na venku ještě větší nouze o pracovní síly. Dnes to přišlo již tak daleko, že nemá-li rolník dosti četnou rodinu, která ráda pracuje v hospodářství, že rolníci nemohou obstarati některé nutné práce na vlastním hospodářství, nemohou za živý svět sehnati čeledě a nádenníky. A co bude potom, až stavba průplavů bude vyžadovati na tisíce pracovních sil? Co si počne rolnictvo, když následkem ubývání pracovních sil stoupne mzda u čeledí nové i nádenníků budou požadovati větší mzdu. Odkud rolnictvo na ni vezme?

Těto hrozné břemeno jest uvaleno vodními stavbami tím, že země kde vodní průplavy budou stavěti, musí 12½ procent úroků a splátku za vypůjčený kapitál ročně spláceti. Z toho vysvítá, že vzroste tím ohromné roční platební břemeno hlavně zemím českým, jejichž zeměské hospodářství nemusí býti již zbědňovanější. Není celá tato hospodářská politika taktka hospodářskou urážkou, spáchanou hlavně na stavu rolnickém?

Jakmile se započne se stavbou vodních průplavů, stoupnou značnou měrou zeměké výdaje. Odkud pak se vezmou na to peníze? Když dnes se musíme každoročně dlužit? Rolníci budou muset platit ještě jednou tak velké zeměké přirážky ale továrníci budou mít se stavb průplavůch zlaté žně, oni budou mít ohromné dodávky železných konstrukcí a staveb.

A proto se již dnes burza celá nedočkavostí třese. Finanční ministři obléhají také v říšské sněmovně, že jest nucen vyhledávati nové zdroje státních příjmů, že tedy nutno pomýšleti na nové daně, aby stát všem těm obrovským stavbám a plátnům do budoucna mohl zadost učiniti. Z toho se všeho kouká sice bohatá šň kapitalistům ale bída rolníkům a všem chudším pracujícím třídám.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. července 1901. 1 hl. pšenice K 12.00—12.90 žito K 11.00—12.00, ječmena K 9.90—9.80 oves K 6.40—7.60, proso K 00.00—00.00 vliv K 11.60—14.00, hrachu K 17.00—20.60, jáhly K 19.00 krup K 16.60—24.00, bramborů K 2.30—2.80, jetelového semínka červeného K 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 31.00 olejky K 00.00—00.00, lněného semene K 31.00—00.00 100 kg. žitných otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.00. 1 kg. másla K 2.30—2.66, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 15.00—0.00, jeden hekt. cibule K 9.40 jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—1.20.

(Zasláno.)

Posvátným a milým místem každému Čechu katolíku jest zajištěn památný Velehrad, odkud zasáhl po všech vlastech českých světlo vznešené víry Kristovy, vřít to Cyrilo Metodějské a sv. Václavské.

Místo toto jest také posvěceno tím, že v lánu svém chová ostatky jednoho z velikých apoštolů slovanských, sv. Metoděje.

Celá Morava putuje každoročně na místo toto, aby vzdala hold těmto o národ náš zasloužilým světcům. Jest záhodno, aby také království české v projevení úcty k apoštolům slovanským za družnou Moravou posadu nesáhávalo.

Letos také připadá 30 letá ročníce pouti Čechoslovanské do vědného města Říma, kterou konali aby projevili svůj dík Jeho Svatosti Lvu XIII za velkolepou encykliku „Grande munus.“

Z té přítiny pořádá jubilejní spolek katolický „Praha“ manifestační výpravu na posvátný Velehrad dne 30. července t. r. zvláštním vlakem ku schůzi apoštolů a naakty se tedy všem českým katolíkům vhodná příležitost aby svému náboženskému a vlasteneckému citu dali výrazu.

Abyste pak pokud možno nejvíce obyvatel král. českého této manifestace zúčastniti se mohli, sestaví poutní vlak v několika stanicích, jak zvláštními vyhláškami v novinách a zvlášť plakáty oznámeno bude.

Všem kdož mají porozumění pro ideu Cyrilo-Methodějskou kteráž jest eminentně slovanskou voláme: Na shledanou na posvátném Velehradě!

Peřadatelstvo.

(Zasláno).

Do Chrudimě!

Jméno svých kolegů i jméno svým vyslovuji nejserdecnějším dík p. t. panu městskému radovi a lékárníku Lablerovi a panu říditeli průmyslového muzea Poseltovi za vřelou ochotu a láskavost, a jakou nás průmyslovým muzeem prováděli, a na památku této upozorňovali.

V Hradci Králové, dne 19. července.

Dr. Gustav Demabyl.

(Zasláno).

Včera, dne 18. t. m. dostal jsem do mého usnášedního závodu správce zdejších jatek p. zvěrolékař Řehák a policejním komisařem a zabavil veškeré ku prodejce se nalezající zboží, z čehož povstaly v městě různé domněnky, které závodu mému nejsou nikterak lichotivé. Aby veřejnost kralohradecká nebyla v omylu, prohlašuji, že celá věc spočívá pouze na tom základě, že se ode mne žádá nový poplatek z výrobků, ačkoliv poplatek správce městských jatek za porážení a prohlédnutí dobytka správně zapravuji a mimo to jest p. zvěrolékař v právu, každou dobu můj závod navštívit a o všem se přesvědčiti. Poněvadž včerejší scénou nejen že jsem utrpěl hmotnou škodu, ale i dobré pověsti mého závodu bylo nškozeno, jsem nucen cestou soudní satisfakci si získati.

V Hradci Králové, 19. července 1901.

J. Hutla,

velkozávod usnášedním zbožím.

Listárna redakce.

Lysá. Srdečné díky za správu.

Číst. Do minulého čísla přišlo pozdě. Pozdrav! Číst. Zaráží ovšem to zjevné, ač okaté ignorování — ale nečinili jsme o tom v „Obnově“ zmínku, poněvadž by to leckde nebylo správně vykládáno. Jen vyčkat času, snad se to zase jinak obrátí.

Anonymous. Dopis, který nejsou podpisem opatřeny uveřejniti nelze. Ostatně, přesvědčili jsme

se, že poměry v městském chudobinci zdejším jsou poněkud jiné, než jak Vy je líčíte. Dáme vždy rádi průchod pravdě, ale pronáší neřimlím kritiku, aniž by k tomu byla příčina, to se nikdy se citi neosrovnává.

Některým pp. dopisovatelům. Dopis anonymních, jak jsme již častěji oznámili, nepřijímáme. — Dopisy buďtež zasílány přímo na redakci „Obnovy“, není tedy potřeba zasílati prostřednictvím osob jiných, jak se to v poslední době častěji stalo. Hodí-li se zaslaný referát, bude vždy uveřejněn — jestli ale postrádá výsadu, pak se neuveřejní ani tehdy, zašle-li se prostřednictvím osoby jiné!

Řádná

valná hromada

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové

konati se bude v pátek dne 26. července 1901 ve dvoraně „Adalbertina“ s obvyklým pořadem o 8. hodině ráno.

Dr. Fr. Rýl,

jednatel.

Dr. Jan Soukup,

předseda.

Pozn. Nesejde-li se dostatečný počet členů, bude se schůze konati o hodinu později za jakéhokoliv počtu členů.

Konvikt

pro katolické kandidáty učitelství

v Hradci Králové,

Adalbertinum.

Do konviktu se přijímají žáci na zdejšímu paedagogiu studující na celé zaplacení.

Mimo jídelnu, zvláštní studovny, ložnice a umývárny mají kandidáti k dispozici hudební sál s pianem a harmoniem i jinými hudebními nástroji.

K písemným žádostem dlužno přiložiti křestní list, poslední vysvědčení a výkaz majetkových poměrů žadatelů.

Žádosti podány buďtež nejdéle do 10. srpna prostřednictvím a s doporučením příslušných farních úřadů nejd. bisk. konsistori.

Roční poplatek činí pravidelně 320 K.

Případné dotazy na bližší podrobnosti zodpoví

správa konviktu.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na sklo, na dřevě a na káži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čisté vlněnou 134/136 cm. širokou za sl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vsorky ochotně zašle obchodní dům se sukný

V. J. ŠPALEK,

Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od kteréž doby poctivě trvá.

C. k. státní medailí vyznamenán

první moravská

výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

vševé hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Respekty zdarma.

Česká největší rakousko-uherská továrna na

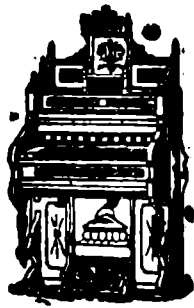
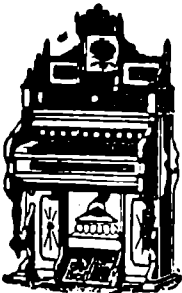
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Budapest: VIII. József körút 15; v Brně, Nová ulice č. 8; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované cenníky franko a zdarma.

Přesídlení.

Dovolují si velectnému obecenstvu oznámiti, že jsem svůj nejlepší pověsti se těšící

závod kloboučnický

rozšířil a do nových místností na podlaží do domu p. Pajkrova č. 163. vedle obchodu p. Raže přeložil.

Vlastní výroba

plstěných a vlněných klobouků, velký sklad jemných plstěných klobouků od c. k. dvorní továrny J. Hückl. Též velký sklad slaměných klobouků od české společenské továrny A. M. Veider v Praze. Valašské papuce s kotvou. — Veškeré opravy se vyřizují rychle.

Ceny levné.

Vzdávaje uctivý dík za přízeň až dosud mi prokázanou, prosím aby mi nadále zachována zůstala.

V úctě

ALOIS PINKAVA,

kloboučník

na podlaží v domě p. Pajkrova v Hradci Králové.

Josef Štěpán,

závod penlacevačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stoli

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných

Pro chudokrevnost, rheumatismus, dnu, bledničku, lachym, skrophulosu, nemoci ženské atd.

výtečně osvědčené, moderně zařízené, slatičné

● LÁZNĚ VELICHOVKY ●

u Jaroměřu,

dále lázně elektrické, ledové, jehličnaté, vedlejší jakož i massage za odborného řízení lázeňského lékaře MUDr. J. Pelušký pro nemoci nervové a míšní.

Přívábna krajina, suchá poleha, rozsáhlé lesy, moderní pohodlí, mírné ceny, výtečná restaurace a stanice poštovní i telegrafní.

Vzdálenost od nádraží Josefov-Jaroměř při hodiny, vozy na nádraží, spojení s Prahou čtyřikrát denně.

Říditelství Lázní Velichovky.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

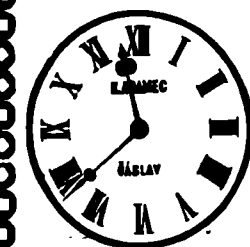
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
lémi i osazením.

Veskeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

První výroba

věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Neflektní doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Ignace Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Podnik na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

odporčuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Nejvyšší vyznamenání na zemědělské jub. výstavě v Praze
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školní
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
na vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1896 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemědělské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hole r. 1900. Předseda anal. c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepším provedení a p-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na všech výstavách nejednoduššími ce-
nami vyznamenaný.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Těž velejemné

látky na talíře,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o pověsti ob-
služe mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě na splátky bez zvýšení cen!

Dva studující

z nižší střední školy v Hradci Králové přijmou se
za výhodných podmínek od začátku nového škol-
ního roku na celé zaopatření do pěkného bytu
ve středu města v úřednické rodině, kde dostane
se jím řádného dozoru a všestranné péče. — Blíží
edělí administrace t. l.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a všech potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmir-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

■	kola	Premier	Nejlepší	■
Nejlepší		The Premier Cycle Co. Ltd.		
		Coventry (Anglie)		
		Cheb a Vídeň VI. (Čechy). Windmühlgasse 28.		
		Zástupce pro Hradec Králové a okolí: František Vodehnal.		
		Zástupce pro Pardubice a okolí: Vincenc Chomrak.		
■	kola	Premier	Nejlepší	■

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Veskeré potřeby pro krejčí a švadleny. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šmérovaček, blůzek a sáster.

Ceny nejlevnější.

Díkůvzdání.

V těžkém zármutku, jímž jsme byli z vůle Nejvyššího stíženi, byly nám zvláště útěchou přecetné projevy upřímné soustrasti, jichž dostalo se nám za příčinou úmrtí vroucně milovaného manžela, dotyčně otce, tchána, dědečka, pana

Matyáše Putré,

měšťana Kralohradeckého a Třebechovického,

jakož i za přehojné účastenství při pohřbu jeho, takže konáme svoji povinnost, vzdávajíce všem a každému zvlášť

nejvroucnější díky a srdečné „Zaplať Bůh!“

V Třebechovicích, 18. července 1901.

Terezie Putré-ova,
manželka.

Nejstarší výroba jemných
Lomnických sucharů,
desertek Karlovarských,
oplatek a mandlových věnečků
v jakosti nedostupné a v lepších kruzích oblíbené.

1 kg. velejemných sucharů . . .	zl. 1.20
1 kg. mandlových sucharů . . .	zl. —.80
1 kg. dobrých obyč. sucharů . . .	zl. —.60
1 kg. mandlových věnečků . . .	zl. 1.20
1 kg. obyčejných věnečků . . .	zl. —.70
10 kusů trubiček máslových . .	zl. —.50
10 kusů karlovarských oplatek .	zl. —.50
50 kusů vaře velkých	zl. 1.—
50 desertek plněných	zl. 1.—

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

POZOR!

Veletěnému obecnstvu v Hradci Králové a okolí
oznamujeme uctivě, že upravili jsme pohodlně a nejlépe
opatřili v Hradci Králové na Velkém náměstí
v I. patře domu p. Hutty

Mezinárodní panorama.

Lze v něm viděti celek tvořící cesty kolem světa
v největší přirozené věrnosti, plastice a perspektivě a bude
každý týden jiná cesta na odív vystavena.
Od neděle dne 14. července do soboty dne
20. července:

**Moskva. Slavnost korunovace cara.
Neštěstí na Chotěnském poli.**

Vstupné osoba 30 h.

Vojsko od divokatele dolů,
studající a děti 20 h.

Otevřeno od 9 hod. ráno do 10 hod. večer.

O hojnosti přisáhá prosí

Ředitelstvo.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísečný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veleředitel duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vysnamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlevozní špiná.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezanin.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Založeno r. 1850.

Veletěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlacené a stříbrené až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
znevratných a stříbrných starších věcí vykoná se rychle a
zároveň se již svěcené se stíráním jeho blakupské Mi-
losti. Starý závod máj má se vykásat četnými povale-
nými přístupy P. T. nákazník a odporňuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kněžílen,
táček na křest, svíců, pacišků, sochánek na Největ-
šího, paternek atd. co sevíce.

OBNOVA

Číslo 80.

Předplatná na čtvrt roku a k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 26. července 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Zalepené listy.

V červnu prvního roku dvacátého století toho dne v který byl očekáván císař pán a král náš do Prahy, přesvědčil jsem se, jak velice zvýšeny jsou vědomosti a ušlechtilý mravy naší studující mládeže, a jak veliký jest rozdíl ve vzdělání, jakého se dostalo nynějším starým a nynějším v chlapeckém věku se nacházejícím lidem. Vystoupil toho dne z vlaku státní dráhy katolický biskup český. Hned u vchodu do nádraží budovy stál jeden šedí, namí již ozdobený, k českému národu se hlásící statkář a ten se před očima všeho občanstva hlásil uctivě k biskupovi. Opodál stál však „student“, který aspoň šest let bude muset na své první podnosové chmýří čekat, a ten hodně hlasitě „přivítal“ biskupa slovem: Konyáš. Nadšení k tak hrdinskému, vlasteneckému — k osvobození národa z pout otroctví — činu, dodal chlapecký biskupův — kloubek. — Nechej tvrdit, že to, co je na tom kousek uličnického, je právě zásluhou dvacátého století; uličnicko bylo v každém století dosti, ale to slovo Konyáš ukázalo, jak se dnešní mládež zastírá pravda dějinná.

Je snad známo, jak se znamenitý řečník Veith stal křesťanem. Jeho otec — žid — zalepil v bibli nejznamenitější proroctví Daniele o Kristu. Ale právě že to místo zalepeno bylo, dostal chlapeček chuť odlepiti svrchní papír a předčísti si proroctví. Dostal za to pohavek — ale stal se za to přemýšlením o tom zalepení — křesťanem.

Ale zalepování nelibých míst v knihách nedělali jen židé. Byl totiž jeden panovnícký dvůr, u něhož žili „osvíceni“ křesťané, kteří zalepovali některá místa v katolických knihách obřadních. Při „visitacích“ musela se dít inkvisice, má-li farář i kaplan ty závadné listy opravdu zalepeny. Dnes v novějších vydáních jsou ovšem zase nezalepena místa ta, ale v knihovnách farních i biskupských nalezájí se vydání stará s místy dle výroku státní inkvisice jak se patří zalepenými.

A dnes? Dnes ne sice mazem knihařským, ale osvětou protestantsko-liberalistickou zalepují se listy dějin, pánům nemilá místa obsahující.

Doklad toho podal ten chlapeček na nádraží se svým Konyášem. Ten list dějin, na kterém jest psáno, že Konyáš vyhledával a páčil knížky, ten se naší mládeži dává čísti; ty listy pak, na kterých je psáno, že to byly knížky literární bezcenné, podobné nynějším plodům pokoutních tiskáren, že to byly taky knížky německé, zvláště pak, že Konyáš se náhradou sám české knihy psal a v lidu rozšiřoval, ty listy jsou protestantsko-liberalistickou inkvisicí zalepeny. A kdo se opováží je odlepovat — ten od snášenlivých a osvícených proti klerikalismu bojujících, dostává morální — pohavek.

Ale není to jen s Konyášem. Je to s přemnohými listy našich dějin. Všecky ty listy od svatých Cyrilla a Methoděje až do dob Husových jsou naší mládeží zalepeny. — Sláva, vzdělanost a velikost národa začíná mnohým teprv — od boření všeho, co na základě prvotního u nás křesťanství zbudováno bylo. Ale i listy, dějin doby husitaké a Husa samého, jsou z veliké části zalepeny.

Jako Konyáš je mnohým jen jezovitským fanatikem a jeho ctnostný život, jeho láska k lidu českému, jeho české spisy jsou úplně neznámy, tak zase naopak vidí se na Husovi a husitismu jen světlejší stránky, ale děsný fanatismus náboženský dob těch se nevidí. Ty černé listy dějin dob těch jsou — zalepeny. A bída tomu, kdo je jen poněkud odlepil. To byl až posud vždy tapitel velikánů národa a „pohlavkování“ v novinách, na schůzích a při pitkách dostalo se mu za to měrou vrchovatou, ačkoli dlužno říci, že dnes již odlepování listů těch poněkud pokročilo. Ani svým očím člověk nevěří když se dočítá, že časopis „Studentský sborník“ napsal: Hus stál

nás naši samostatnost. Ovšem daleko a daleko jsou páni ti od pravdy, ale ve slovech: Hus stál nás naši samostatnost, je pravdy mnoho. Je to znamenité odlepení zalepených listů dějin našich. Jsme žádostivi, jaké, kdo, komu bude za to udílet „pohlavky“.

Ale jako to s dějinami vlasti naší, tak je to i s dějinami vůbec. Všecko to, co velikého učinila církev katolická pro národy, ta veliká pravda, že jen a jen působením církve staly se z národů divokých národové vzdělání, to vše jsou dnešního dne listy zalepené. A to, co za duň našich vlivem náboženství a úmor-nou prací katolického duchovenstva pro pravé ušlechtilí lidu se děje, to se velice horlivě zalepuje. Ale to by ještě snad méně škodilo, jen když se pro vzdělání pracuje. Avšak jest tu něco o mnoho více politování hodného. Dnes taky to se korlivě zalepuje, co lid vůbec a národ český hubí a ošebračuje. Má-li někde katolík kousek chleba více, tu se mu to zavidí a štre se proti němu. Jak ale n. p. v bývalých židovských čtvrtích měst našich bydlí křesťané atd. atd., to se zalepuje právě těmi, kteří nejvíce křičí o blaho lidu.

Vůbec se mi zdá, že jsou páni, kteří by nejraději zalepili evanjelium vůbec. Kdo se za duň našich jen zdaleka odváží odpovídati listy evanjelia — na toho se snově ženou s nadávkou klerikalismu. A daří se jim to právě proto, že mnohým evanjelium už celé zalepeno jest. A řekne-li někdo jen to, že se aspoň obecnému lidu nemá zalepovati evanjelium, už i-to je klerikalismus, až je to vlastně zalepení očí vzdělanců, kteří pravdu nechávají lidu a sami tonou v bahně liberalismu.

Ale ani na zalepení evanjelia nemají dost. Jestli jedna velká kniha, jest to kniha přírody. O jak mnoho má listů kniha tato, na nichž napsáno jest: Všemohoucí učinil mne! Ale jak pevně mazem mudréké pýchy zalepeny jsou listy ty! A kdo se osměluje a poněkud list ten některý odlepí, hned jsou tu „s pohlavky“, že to je „zastaralý názor světa“ — a klerikalismus.

Často však odpůrci sami nutí, aby člověk ty jisté nemilé listy poodlepil, trochu nazvedl, a co pod svrškem nalepeným jest, nespatri. Tak n. p. povstává v Čechách od několika let nová sekta evanjelická, a dělá se pobožnější než helvetská; má už taky list „Bethanii“. Ale na místo, aby obracela ty slepé modloslužebníky — ty papežské — dějí se odpady k ní — od helvetů. To je pro pány mrzutá věc. A časopis „Hus“ napsal, že ta evanjelická zásada o volném zkoumání písmá má své slůvy, že dělá — sekty a roztržky. — Ano, ano! Dělá to sekty! Jsou toho plné dějiny, ale byly to taky zalepené listy. Avšak čím více budeme odpovídati, tím více posloucháme pravdě a blahu národů.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 24. července.

(Nakladatelství spolku „Máj“. — Z kroniky prací a agitací „pro krále pruského“ v poslední době.)

Na podzim r. 1887 založen byl v Praze několika tehdy mladých českých belletristických spisovatelů spolek k hájení literárních zájmů a ke společné ochraně a podpoře pod jménem „Máj“. Spolek ten za dobu svého působení soustředil pod svou střechou téměř celou českou belletristickou literární obec a uvěsti dlužno, že zásadní stanovisko jeho není v žádném směru nějak protikatolické. V „Máji“ jest soustředěno nejvíce spisovatelů, kteří v náboženském ohledu katolicky smýšlí a členy jeho jsou též i spisovatelé kněžští, pokud se na základě stanov ke spolku přihlásili a podmínkami přijetí vyhověli. Jest-li snad někteří členové „Máje“ přišli do některých na-

shod s jinými literárními kruhy, sluší neshody tyto přičítati jenom na osobní vrub obou v tom či onom neshodujících se osob.

Spolek „Máj“ po dobu svého trvání prokázal nejenom svým členům, ale i celé české národní společnosti nemalé a platné služby. Prostředky ke službám těm nevynucuje závdáním všelijakých nových „vlasteneckých“ daní, anobrž opíraje se literární vlastnictví svých členů nepřipouští více, aby ze prací literárního činitele ostatní společnost bezprávně darmo těžila. Spolek ten hájí především a jenom to, co jeho členům ve veřejném životě dle vlastnického práva a dle zákona náleží. A práce jeho jest skutečně poctěná. Požalilo se mu jednak ze příspěvků svých členů spisovatelů a pak hlavně zorganizováním vybírání autorských poplatků při divadelních hrách, jež se nyní žádnému neodpouštějí, založení značný penzijní fond, který celé řadě členů „Máje“ hledí zabezpečiti jistý starobní důchod, na jehož docelení musí si však každý účastník sám polovici ročního poplatku skládati.

To byl první krok k sesamostatnění českého spisovatelstva, k jeho vybavení z rukou nakladatelské „podnikavosti“, která z obchodního svého stanoviska spravovala se nejčastěji „vkusem davu“ bez ohledu na vlastní vznešené účely literatury.

Zavedením vybírání autorských poplatků z divadelních her a nezbytným při tom příslušným sledováním toho, co se kde na jevišti dává, prokázal „Máj“ platné služby nejenom sobě, ale také veřejné mravnosti a dobrému vkusu, neboť když se obecně ví, že se z povolaných kruhů repertoire pilně sleduje, nedostane se na jeviště více tak snadno všelijaký brak, jako se to dlo dříve. V tom ohledu má „Máj“ svou vážnou zásluhu a důležitost že i přístě z českých divadel a jevišť mnoho, nešťastí vypudí. Tichá a pronikavá tato jeho činnost není šíře známa a proto zajiště leckdy se rozběskne, co bylo vlastně příčinou, že jest v divadelním směru u nás nápadnou změna k jeho lepšímu, jejíž dovršení bude ovšem vyžadovati ještě velmi mnoho práce a péče ze strany „Máje“.

Když pak se „Máji“ šťastně podařilo zavedení jisté dobré počátky ke zvelebení tvorby dramatické a k vážnějšímu jejímu pěstování a provozování, přikročuje letos k založení vlastního svého knižního nakladatelství. Nakladatelství to má ovšem své základy především ve hmotných zájmech členů „Máje“, avšak ovoce a působení jeho bude důležitým a platným pro celou národní společnost. V nejbližší řadě učiní jistě konec nynější literární anarchii, která ochotně hovoří vášním a smyslným chťičům nejširších mass, chrlíc na literární trh celé spousty rozčilujících a otravujících knih nečistých a pak knih nezralých a prázdných a nedokonalých překladů. Když se však na literárním tržišti najednou objeví činitel tak silný, jako je „Máj“, který vládne hoto-vým kapitálem, jakým se poměrně hotově žádný druhý český nakladatel vykazati nemůže a který znamená středisko padesáti nejprřednějších literárních sil, tu bude nucen každý druhý konkurent, aby závod jeho rázem nestal se pověstným pěstovatelem literárního smeti, posláni nakladatelské poněkud jinak pojímati a pěstovati, než-li se u nás dlo doposud.

My totiž také očekáváme, že česká literární obec, když se bude nakladatelské činnosti účastniti, právem uzná za vlastní svůj zájem nejrozhodnější opřiti se nezřízenému tištění a šíření knih, jež za pravidelných poměrů na literárním trhu více neobstojí, tak že tato nakladatelská organizace „Máje“, aniž by slušné nakladatele nějak poškodila, stane se během času osvoboditelkou občanstva, jež jest dnes planým, jalovým, zbytečným literárním brakem obtěžováno a ona také nepochybne učiní přítrž vydávání rozmanitého, s odpuštěním, literárního — pravitu.

Soudíce podle toho, co „Máj“ ve dramatickém ohledu dobrého zavedl a vykonal, nemáme jeho nakladatelské snaze hleděti vstříc

nijak jinak, než-li s důvěrou, že poslání své pojímá vážně a šťastně. Ovšem že činnost jeho sluší sledovati bez vší konkurenční nebo dokonce malicherné stranické předpojatosti, jež mnohdy nejspřavedlivější věc nejvíce poškodila a na místě aby katolické myšlenky prospěla, zjednala jí řadu silných nepřátel jejichž vliv a váhu nepředložený horlivec napotomní svou obyčejnou leností nebo další opatrností nijak nevyvážil.

Pobyt císařův v Praze a následující mu značná změna ve stanovisku nejřednějších kruhů vůči českému národu přivádí prusofilskou politiku a agenty její v postavení nanejvýš nepřijemné a těžké. Jarní pont korunního prince německého do Vídně nedopadla tak, jak by byli němečtí politikové rádi viděli. Program návštěvy té nebyl dočerpán a zejména nešlo, že náhle sešlo z uspořádání veliké vojenské parády, jež se měla na počest německého korunního prince konati. Sensaci pak způsobilo a všude radostného ohlasu a uvítání našlo otevřené vystoupení následníka trůnu arcivévody Františka Ferdinanda proti průběžné politice, halící se v heslo „los von Rom“, o němž se zmíněný arcikníže zcela srozumitelně vyslovil ještě v době, kdy ve Vídni jako host meškal korunní princ německý. To znamená, že mu to povědělo do očí, aby to doma vyřídil. Celkem zájezd budoucího císaře německého do Vídně zklamal všechny, kdo od něho posílení německé politiky v Rakousku očekávali.

Německé listy začaly proto zuřiti a začaly psáti o arciknížeti Františku Ferdinandovi způsobem, jaký německé vlády trpěti neměly. Poněvadž však ruské a francouzské noviny rozhořčené vystoupení rakouského následníka trůnu proti rozpínivosti pruské nejenom že schvalovaly, ale také prohlášovaly a uznaly za akt politické moudrosti, prusofilské a protestantské listy stichly trnouce ještě novým překvapením, jež v Německu cesta císaře Františka Josefa do Prahy a do Čech způsobila. Cesta ta byla především uznáním vlastněckého pokroku českého národa a pokynem do smíšeného území, že nenáleží k Prusku.

Pruský tiak začal již zlobně zubu ceniti, vida tuto změnu situace, jež v Rakousku ve čtvrt roce nastala. A byl by se býval zajisté že velice rozezlil i proti osobám nejvyšším, kdyby v tom okamžik nebyly jej ohromily zprávy o naprostém nezdaru a mravnosti slavné německé výpravy do Číny a zprávy o ohromném finančním krachu po celém Německu. Jak znatelné poměry německých tíže teskní, nescházela se Francie r. 1871 po válce s Německem v tak brozné finanční situaci, jako se nachází letos Německo následkem své pýchy, která je národohospodářsky zničila, tak že se německá finanční rovnováha drží jenom umělé sbrůzou, jak dlouho její „prázdný pytel“ bude rovné státí. Akcie prusofilské náhle hluboko klesly a klesají stále. A proto má tomu odpomoci soused, — — Rakousko.

Listy německými, kterými ještě nedávno dům habsburský a jeho nejřednější členové byli znevažováni, nyní najednou proskakují nedově sladě zprávy, že prý se totiž císař Vilém II. vypraví počátkem srpna do Říma za

císařem rakouským, aby ho poslal k velkým manévřům německých voják a doufají při tom, že císař František Josef pozvání tomu vyhoví.

Tímto touhám v tlesni německé politiky dnes každý velice dobře rozumí. Německo celý svět si znepřátelilo, hospodářsky skrachovalo a proto soused má pomoci, aby se zdálo, že Rakousko neví, jak německá politika již na jeho konto počítá. Ale v Rakousku vane dnes docela jiný vítr, než-li pruská politika tuší.

Císaři Františku Josefovi nejbližší a nejmilejší kruhové a osoby nepokládají totiž za potřebné, aby staříčky, tíhou nejhoršího skoušek života souženým vládař v jedné sedmádesátém roce Svěho věku na pruské manévry jezdil, zde celé dny v sedle na koni se trmácel, celý Svůj dům a celou říši ve starost o své zdraví uváděl aby se o išláký pohov a pohodlí leta připravoval jenom k vůli tomu, aby německou politiku svou přítomností z její nesnázi a opuštěnosti vytáhl snad proto, aby ona potom ve svém uvolnění v Rakousku dle své vůle mohla řádit. Proto císaři rakouskému nejbližší a nejmilejší mu osoby nebudou raditi, aby se dával se Svěho išlákého klidu německými manévry vyrušovati a pozvání k nim přijímal.

Naopak, jest-li německý císař do Říma zavítá, bude prý k jeho průvodu učiněn z povolání k tomu strany důtklivý dotaz, jak to přijde, že celé řady hanebných spisů jako jsou: Kronprinz Rudolf, Des oesterreichischen Kaisersobnes tragisches Ende, Fürstin und Märtyrerin atd. jsou s Německa, kde se svobodně tisknou a prodávají, zejména do německých krajín království a zemí habsburských nejřednějším způsobem jsou dopravovány, aby zde vážnost a účtu k habsburskému domu ničily a hubily. O tom německá vláda věděti má a věděti může a ona o tom zajisté ví a knihy ty schválně nekonflikuje, nakladatele a spisovatele jejich nestihá, neboť jest to patrným článkem „německého přátelství“ k Rakousku, aby zde v německém lidu podkopána a vyhubena byla vážnost a účta vídeňskému císařskému domu.

Ostatně ostrý dotaz, proč rakouské ministerstvo zahraničních záležitostí proti tomuto nejhoršímu a politicky tendenčnímu zlehčování rakouského panujícího domu německým tiskem dávno již nezhrozněji nezakročilo, se již připravuje pro sněm království Českého i pro říšskou radu, kde se poněkde k tomu, či především vinou celé severní Čechy hemží se spíaj, knihami a markami, jejichž způsob a příčina rozšiřování spadají pod §§ trestního zákona, týkající se vlezrady. Okresní páni hejtmáné J. Ex. pana místodržitele zajisté že na tento úkaz pruské agitace doposud nepozornili a nevědí o něm, jako nevědí o německém vývozu nijak nevycelených pruských, politických, protestantských pastorů do Čech. Někteří lidé, stojící ve službách státu rakouského, činí svým jednáním dojem, jako by zde byli agenti politiky pruské a trvají při tom přímo vyzývavě i když následník trůnu za souhlasu samotného mocnáře zřetelně a okázale naznačuje, že tuto pruskou politiku těžce nese a rozhodně odmítá.

obrazy jsou mistrná díla slavných umělců italských. Připomínám jen obraz Ukřižovaného od Quido Reni.

Jsouce dosti brzy hotovi s památkami Rivy a nemohouce věnovati čas na návštěvám okolních zajímavých zřícenin, nastoupili jsme hnedle odpovědně plavbu po celém západním břehu jezerem až do města Desenzano. Mnozí důkladní cestovatelé objíždějí celé jezero, což jest vlastně zbytečností, poněvadž parník nedrží se nikdy jen západního břehu, nýbrž dvakrátě brázdí jezero na příd. Lze ovšem také cestovati jen podél východního břehu do Peschieru, ale kratší plavba (5 hodin) do Desenzana též se pro svou zajímavost vítá oblíben u turistů. Proměnili jsme si v Rive peníze rakouské za špinavé liry italské, které mají docela agio, ačkoli ani to schůdnému obyvatelstvu sjednocené Itálie nepomáhá. Dali jsme též podrobiti své zavazadla celní prohlídce, abychom vládní zřízení přesvědčili, že neprospájeme obávané rakouské doutníky, které musí zůstatí vládkým kuřákům zapovězeným ovocem, jinak by své slavné smotky nekouřili. Ignoti nulla cupido.

Na našem parníku bylo hojnost cestujících, vesměs Němců, s kterými jsme se potom v Itálii několikrátě setkali. Také s námi cestovately z milosrdné sestry, z nichž jedna mohla by sloužit za model svěťce. Tak pravidelný a slušný obličej, v němž zračila se dětinová nevinnost a vroucí zbožnost, spatřujeme jenom na klassických malbách. Sestry tyto uedly nejprv na palubě, poněvadž v krytém salonu nebylo již místa, když však vysoko stříkající vlny z paluby je zapudily, nabídky jsme jim v salonku své sedadla, což pohnulo dva Vlasy, že nám přepustili opět svoje místa. Parník zamířil nejprv směrem východním ku Torbole, nad nímž v pevném kasteiu blízku udržuje rakouské vojsko. Na to podnikli jsme plavbu směrem

Drobná obrana.

Omyvá moučeníny. Předpovídali jsme vytloukání kapitálu z osoby Husovy dávno ještě před 6. červencem a naše předpovědi se splnilo. Slavnost Husova byla vykořisťována „intelligentními“ výrostky z pokrokových stran ku surovému tapení katolického duchovenstva, takže čtáme nyní i ve svobodomyšlných listech odsouzení takového sprostáctví. Národ se přesvědčil z vlastního názoru o pravdivosti našich výsrah a sotva se najde as budoucího roku alašné město, kde by se fanatická zášť ke katolickému kleru mohla tak volně projevovati jako letos. „Národní Listy“ odesazují n. p. „přednášku“ radikála Choe, jenž nestydl se ani před dámami v Berouně vypočítávati s nějakého starého kalendáře počet nevěstek, nasazených v Kostnici v době procesu Husova. Dámy se rděly při takové pozornosti p. Choe k choullostivým zjevům dávno uplynulé doby, a musila to býti příliš šťastná porce, neboť dopisovatel z Berouna píše doslovně: „Jest nás daleko, býti snad obranci kleru tehdejšího, avšak přičítati na vrub kleru snad i pokleslost doby nynější, nesmíme nikterak připustiti, a proto útoky na duchovenstvo, v řeči této činěné, odmítáme a připomínáme mu, že právě českému duchovenstvu máme za naše probuzení a obrození co děkovati.“ A podobně znějí správy o jiných slavnostech Husových, jež pořádali Hájnové, Kloudové, Macháčové a j. na našem venkově. Výsledek všeho toho „prohlubování“ oslav Husových jest všeobecný huas nad takovým úpadkem společenské slušnosti. IV Hradci Králové byla všeobecně „přednáška“ o Husovi odsuzována pro svou nevědeckost a pro stále rypání proti katolickému duchovenstvu. Kde který slušný člověk v Čechách odsuzuje řádění polovzdělančů kolem 6. července. Jenom Čas, organ universitního profesora, omlouvá tuto náskost. Možná se sám Čas stýdí za své dílo, k němuž dle svého chlubného tvrzení položil v Čechách nejširší základ, aneb nepovažuje dobu ještě za tak zralou, aby se uličníctví mohlo nechávati úplně bez pokárání. Ale omyváni moučeníny jest práce sbytečná.

Snadná odpověď. Čas se brozí opět nového katolického internátu sv. Prokopa v Praze a dává si v zoufalství otázku: „Co se děje ze stran svobodomyšlných proti klerikalnímu duševlovství?“ Na to odpovídáme: Částečně se nadává těmto vzdělavcím ústavům částečně se kazí svobodomyšlnky mládež v katolických ústavech vychovaná. A co by se mělo díti? Měli by n. p. patronové Času místo spílání sáhnouti do kapsy a postaviti též nějaký konvikt ku výchově mládeže. Ale spoň by se mohlo pak posouditi, který ústav lépe jde k duhu mládeže.

„Intelligence“ Čas. „Čas“ vytýká Mladobuchům, že se špatně pochopěné snahy autonomní nestarali se, kterak v alpských zemích ut.že se klerikalismus. Intelligentní člověk nemůže politické spojenství Mladobuchů s alpskými katolíky na říšské radě ve slé vykládat. Spojení toto nazývá sloz „Čas“ sesilováním klerikalismu, ale rozpoznání jeho považujeme potud za planý žvast, pokud nebude dokázáno,

jihozápadním ku stanici Limbne, kdež spatřili jsme již pověstné sady citronové pod širým nebem pěstované na stupňovitých terasách, aby v době nenadálého mrazu mohly býti citlivé stromky prkny přikryty. Ze silného kolísání překročili parník ve vzdálenosti 7-5 km hranice rakouské a tak ocitli jsme v zemi „kvetoucích citronů“.

V malém zálivu limonkém kotvilo několik dělových a torpedových člunů italských, které v době míru hájí hranice celni před podloudnickými lodicemi. Nad námi v závratné výši po strmé skalní cestě ubíraly se malícké postavy domorodců a jejich dobytčat. Zdálo se, že není možnou cestu v těchto místech. Okolí stávalo se stále zajímavějším, čím dále jsme od hranic rakouských se vzdalovali, až u místačka Tremosine dostoupila divoká romantika svého vrcholu. Parník plul pod strmými, divoce prorvanými skalními stěnami, které do výše několik set metrů zvědaly se nad azurovým zrcadlem vodním. Divuhrásný a malebný obraz tento upomínal nás na ladné jezero trauenské, které také, jak již vzpomenuo bylo, omyvá příkré a vysoké horské hráze své. Od stanice Campione, o němž již Dante ve svém Pekle (XX. zp.) zmínku činí, že leží na rozhraní biskupství Tridentského, Brescianského a Veronského, ztrácely pobraniční stěny na své divokosti, až tím nepozbývaly své zajímavosti.

V městečku Gargnano byly ještě zbytky saděných kul dělových, kterými rakouské válečné lodice bombardovaly v r. 1866 město toto. V Gargnanu vystoupili někteří spolucestující, aby do města Salo podnikli povozem 15 km dlouhou cestu pobřežní silnicí ve stínu štihlých cypřů a obrovských aloi. Cesta tato jest velmi vědnou partii a nevynechá ji nikdo, kdo dělá dobrou hodinu trávení na březích gardských.

(Pokračování).

FEUILLETON.

Na rakouských jezezech.

Cestopisná řita od Fr. B. Skalkického.

(Na jezeře gardském.)

(Pokračování).

Přeprava tohoto loďstva vyžadovala sice mnoho námahy a mnoho peněz, ale pojičila republice benátské vládu nad celým jezerem gardským, neboť ze dvou stran obležená Riva vzdala se po hrdinném odporu r. 1440. Dosud v Rive lze sledovati na četných místech kamenného lva, znak republiky benátské, ačkoli panství toto trvalo pouze do r. 1509, kdy opět Riva připadla knížectví Tridentskému. Tím ovšem po 200 let těšila se Riva klidu, až opět r. 1703 Francouzové pod maršálem Vendomeem ve válce o dědictví španělské města se zmocnili a při svém brzkém nuceném odchodu valně poškodili. Za 100 let hostila opět Riva nezvané francouzské vojsko za Napoleona ve svých zdech, až posléze od r. 1813 trvale přivtělena jest říši rakouské. Ačkoli Garibaldi v roce 1866. snázili se města pro sjednocenou Itálii získati, neměl přece revoluční pokus jiného úspěchu, než krvavé potlačení tohoto dobrodružného podniku. Riva jest a bohdá zůstane přese všechny pokusy irredenty na historické půdě tyrolské.

Vedle několika starobylých věžních staveb, které jsou trosky bývalých opevnění, zasluhuji zvláště chrám marianké, Assunta i Inviolata pozornosti. Chrám Nanebevzetí Panny Marie z minulého století má pěkný titulní obraz na hlavním oltáři. Inviolaty svatyně chovaje milostný obraz marianský, upomíná stavbou mohutné své kopule na náš Karlov. Svěho času býval vnitřek silně zlatem a obložnou štukaturou vyzdoben. Dnes však ozdoby tyto volají silně po důkladné opravě. Oltářní

že poměrem tím spíše byl nějaký programový požadavek katolický. Ano, zasetí se posud ani přirozených požadavků společenské slábnosti, protože katolickému kněžstvu den se dne spíláno způsobem nejradšovanějším. A ve všestranné surovosti a ničemnosti stejného bude i „Čas“, čehož dokladem jest nedávné jeho prohlášení, kdež ve smilném pychu z posledních historik našich měst vedle děstojalů jmenuje i kněze. Řadí pak věříme, že zshledem k španělským bouřím protikatolickým a protifranckým zřehou francouzskému kněze nedočkáme otázky: „kdy stane se tak i u nás v Rakousku?“ Říše tygr, jenž s vyceněnými zuby a prohnutým hřbetem krvavě chystá se ke skoku! Ejhle, kterak „Čas“ svůj vstet nemůže často v kolejších sofistických tástěpách ani udržeti, propukaje ve válečný řev komunardů! A zase klesá v toninu nesadavého nářku, že v národním záse s 11 českých stran 8 jsou otevřené klerikální, na táborech že mluví klerikové se jásota posluchačstva a na schůzích klerikální bojovníci navrhují důvěru mladočeským poslancům. Proč toho strachu tolik, když Masarik ve Velimí jasně prohlásil, že katolická církev vládne na světě politickou moc stráci? Či snad jest to závist, že pohlaví realistické v národní radě nezasedají a že vrchní diktátor z četných schůzí byl tak přesvědčivě vypískán? Mladočeši prý smířují se s finanstrism a hledají u něho ochranu proti německví, jakoby prý nedovedli pochopit, že stejný boj proti finanstrismu jako proti německví plnil všechna česká minulost. Všenecké helvetské agitaci, jež politické a národní tašky protirakouské náboženskými sájmý ověšaje, nemožno přece žádným prostředkem účinněji čelit, nežli katolicismem, jenž národní jazyk a individualitu s bouří časových nám zachoval. Mladočeši nemožno hledati pomoci u realismu, jenž professoráckými formulacemi a bojaunými tužbami nejen dle pozitivního národa v boji s německvím dáti nemůže, ale nad to ještě s hnutím Schönererovým sjevně sympatizuje. A ještě ke všemu „Čas“ avádí na paměť Mladočechům minulost. I Saul mesi proroky! Co tu bylo utených, pojmových a zásadových výkladů o přehnaném historismu, a tu najednou historism má hráti úlohu moučení. Avšak i ta marné „Čas“ dovolává se historie, neboť věda tato, pokud jest objektivní, dokazuje, že protestantism by nás byl poněmčil. Intelligenci umavněnost svou „Čas“ dokumentuje dále tím způsobem, že vyčítá „Národním Listům“, kterak při příležitosti berounské oslavy Husovy volali, aby se neúčtilo na klerikály. Brzordí hovořil s redaktorem Obnovy a JUC. Podolák ohraňuje se proti tomu, aby se účtilo na katolické kněžstvo, má-li se vystihnout výsnam Husův. Kdyby to ale byly jen útoky, které vede slušný protivník proti straně opačného přesvědčení! Takové útoky parlamentní formou vedené, nežliže přispívají k vyvíšení sporných zásad a ke posazení posluchačstva. Ale řetci při oslavě Husově promluvené byly po většině pustými švančácmi, urážlivými cit a rozum. Tím způsobem suřil Choc takto milostí Kloučovou poslanec, tak zejména lílely davy, posívané Kloučou v Pardubicích. A byl to sejitý silný tabák, když svědomí jednotlivců, naši veřejnosti již dosti otepene se vespole s před takový kanibalismem varovalo. A hle, toto humánní odsouzení nelíbí se orgánům, jenž hlásat humanism považuje za svoji privilej. Vy časovští tariseové, vy obilní hrobové, vy plémě jektérčí! Slušnost kopete, po spravedlnosti řídovky praktá, mravnost podřezáváte, protože se tu jedná o katolické kněze. „Čas“ tím dokazuje že jest vlastně ve službách ne intelligence, ale spíše mravní svrhlosti.

Politický přehled.

Mnoho mladočeských poslanců si přeje, aby kompromis mezi Staro- a Mladočechy uzavřen byl. Volá se po svornosti, na schůzích se řeční o spojení českých stran — ale Národ. Listy, jakoby ani to neviděli — leckdy brutálním způsobem zase všechny naděje maří. Sami mladočeskí poslanci žasnou mnohdy, když se taková puma z Mariánské ulice vyfílí — aby veškerý směr v Čechách zemožňovala.

Za příčinou blízkých voleb do zemského sněmu svolána bude národní rada v které bude 11 politických stran. — Při příštích zemských volbách bude také kandidovat ministr dr. Rezek ve skupině jindřichohradecké. — Císař vyslovil své potěšení nad tím, že v Čechách má dojíti ke kompromisu mezi Staročechy a Mladočechy. Sněm za sněmem zavírá své brány. Letošní zasedání neuplynulo bez vzrušujících scén, které na sněmu dolnorakouském nabýly vrcholu. Podivno, že ve středu říje, kde sněm se skládá jenom z Němců, a to v říšském a sídelním městě odehrály se škandální bitky — které by se spíše do putyky hodily. — V Uhrách vchází v život nová strana pod názvem: Křesťanská strana zemská. — Bodři Tyroláci rozhněvali se se svým diktátorem drem. Grabmayerem, který jedinně se považoval za schopna udávati Tyrolsku tón. Touto osobní ctižádosti zavlekl do poměrů tyrolských mnoho sporů, které jistě žádných blahých výsledků nepřinesou. — Dle zpráv některých listů má prý Rakousko chut zmocniti se Albánie. — Židovským státem nazývají všeobecně naši Říši Slované balkánští. — Německo chce zavésti nový tarif na obilí do říše dovážené. Rakousko by tím ovšem utrpělo — ale Německu

již dávno na tom nezáleží, je-li co Rakousku vhod anebo ne. — Ve Francii při volbách do krajských zastupitelstev zvíťazili a většíní části republikáni. — Italské ministerstvo poněvadž vidí, že mu půda mizí pod nohama — a že u radikálů, republikánů a socialistů nepožívá obliby — bonem se usneslo na předloách o rozvodu manželském s právem, vatoupiti v šatek nový, v boji proti kongregacím atd. Ministerstvo zná své lidi a proto dle toho jedná. Jestli morální bahno, které již jakž takž v Itálii se šíří, nabyde rozměru ještě větší, na tom ovšem nic nesejde — jen když se ministerstvo udrží na nobách. — Hrabě Waldersee se vrací z Číny a 10. srpna se sejde s Vilémem II. Proslýchá se — že bude povýšen do stavu knížecího (aby se neřeklo!) a pak — půjde do pensie! — Bratr císaře čínského, princ Čun nalézá se na cestě do Berlína, aby Viléma II. odprosil za zavraždění jeho vyslance — a snad i účivě poděkoval za „kulturní“ práci evropského vojska v Číně!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: Monsignor Bohumil Haki, pap. prelat, protosolát, bisk. vikář, děkan v Hořicích, p. Al. M. Kafka, sídelní kanovník král. kolleg. kapitoly na Vyšehradě jmenování skutečnými konsistorními rady a asesory; pan Josef Ludvík, farář na odpoutku v Č. Skalici, p. R. Schmidt, farář na odpout. v Teplicích, (Vekelsdorf), a p. Alois John, farář v Králčích jmenování čestnými děkany, p. Jan Herman, farář v Petrovích a p. Ant. Hrubý, ředitel bisk. tiskárny v Hradci Králové, obdrželi expositorem canonice, p. Vl. Sekera, katecheta na ústavu blouchných v Hradci Králové, farář synodalie. Ustanovení jsou: p. Frant. Voříšek, administrator za faráře v Sezemovicích, p. Dr. Jos. Mrštík, prof. theologie, prosyn. examinátor, b. notář, za arciděkana do Chrudimi, p. Josef Honek, kaplan v Onyaslavicích za kaplana do Karlí. V Pánu seznali: p. Václ. Vaigl, farář v Sopotnicích † dne 9. července (nar. 1848, vysvěcen 1872), p. Felix Bárta, farář v Zahradce, † dne 10. července (naroz. 1846, vysv. 1873). Uprázdňené místa: Sopotnice, fara patron. pl. Anny baronky Dobřenské z Dobřenic, od 10. července, Zahradka, fara patron. kněž. Annersperga od 11. července t. r.

Z diecése. Dne 18. t. m. navštívil J. M. nejvyššího Velepastýř náš s Chrásti do Hradce Králové. V sobotu posvětil v kostele sv. Klimenta 60 olátních kamenů. — Vyšší svěcení udělil 17 letošním ordinandům a sice dne 21. na podjáhensství, 23 na jáhenství a 26. na kněžství. — Společná duchovní cvičení (exercie) konala se česky od 22. do 26. t. m. v bisk. semináři za přítomnosti J. M. nřp. biskupa. Vdcom těchto duchovních hodů jest vřdp. P. Cibulka s Velehradem. Účastníci byli asi 174. Na Hofe Matky Boží u Králík konala se cvičení tato ve dnech od 15. do 19. t. m.

Jubileum. Dne 26. t. m. slavili vsácné jubileum kněžské vedp. kanovník, papežský paelát a rytíř Bošho Hrobu — Fr. Fiala s Hradce Králové a vedp. čestný kanovník a děkan Novoměstský Pelhřim Novák. Jest tomu právě 60 let co byli na kněze vysvěceni. Vedp. paelát Fiala narodil se r. 1817 v Čáslavi a 26. července r. 1841 byl od tehdejšího biskupa Hanla na kněze vysvěcen. Krátký čas byl vikaristou v biskupské konsistoři načež se stal kaplanem ve Smidarech r. 1860 farářem tamtéž. Pro své horlivé působení a ryzé vlastenecké smýšlení byl často vyznamenán a záhy se stal miláčkem celé kolatury, kde působil. Již jako farář stal se čestným kanovníkem vyšehradským. R. 1879 jmenován sídelním kanovníkem v Hradci Králové. — Podporoval horlivě všechny vlastenecké a humánní podniky, byl členem a předsedou mnoha spolků upřímným rádcem a pomocníkem mnoha lidem, kteří se často na něho obraceli, rozdával hojně almužny a nikdy neotíkal obětí jednalo-li se o sáchrannu lidí trpících. Některá místa, kde zvláště dobročinnost jeho ve veliké míře se jevila, jmenovala jej svým čestným měšťanem jako Čáslav, Smidary, Lhota a j. Vedp. paelát až jest již stařečkem 84letým těší se sdruví — a sajisté každý, kdo měl příležitost jej posazati přeje mu, aby jej Bůh ašil a dlouhého věku dopřál. Letní dobu trávívá na Novém Hradci Králové. Bád si vzpomíná na doby uplynulé, na kollegy s mládí, s nichž již většina není na živu. V rozhovoru často se smiňuje o svých kaplanáckých letech, o primici, kterou v Čáslavi slavil, při níž mu vynášej vedp. kapitální děkan, J. M. mgr. dr. Frýdek, tehdy jako chlapec desetiletý ministroval. — Vedp. Pelhřim Novák, konsistorní rada, čestný kanovník, rytíř Bošho Hrobu, asesor církevního soudu, čestný občan Novoměstský a Královský a děkan Novoměstský, narodil se 4. února 1816 v Rychnově. Na kněze vysvěcen byl 26. července 1841. Dřmantové jubileum slaví v úplné svělosti a sile takřka mladitvě. Vykonnává všechny funkce duchovní a obdivuhodnou vytrvalostí a chutí. Skoro se zdá, že jest o třicet let mladším. V celém římě okolí jest osobou velice oblíbenou, nejen pro svědomité konání svých povinností, ale i pro svou příjemnou a veselou povahu. Jest též po 80let místopředsedou „Čtenářské Besedy“ a členem jiných vlasteneckých spolků, o jejich rozkvět se vždy staral. — Padesátileté jubileum slaví letos také vedp. papežský paelát, mgr. Boh. Fr. Haki, rytíř Bošho Hrobu, bisk. notář, děkan Hořický atd. Narodil se r. 1827 v Branně u Jilemnice. Studoval gymnasium v Jičíně, filosofii v Litomyšli a bohosloví v Hradci Králové, kdež byl r. 1861 na kněze posvěcen. Byl nejvyšším vikaristou, poslédi supletem na realce a pak na ústavě učitelkém. Od r. 1865—61 byl vedp. Haki katechetou při c. k. vojenském vychovávacím ústavě v Belluně v Itálii, odkud povolán za profesora na gymnasium Králohradecké. R. 1870 stal se farářem v Hořicích, kterážto fara povýšena byla r. 1882 na děkanství. Vedp. Haki nejen že v nevědní práci věnuje konal povinnosti svého stavu, ale podporoval všechny podniky národní a zvláště o rozšíření a oblibu če-

ského jazyka se staral. Činnost jeho v tomto ohledu jest dalekošláhloní! Při tom byl ale také činným literárně. Vydal celou řadu vědeckých i zábavných spisů, které s oblibou jsou čteny. Přispíval také do mnohých časopisů v kterážto činnosti ještě nyní neochabuje. Při své veliké plši zachoval vedp. Haki skromnost a nerad kdy o zásluhách svých mluví. Jest jisto však, že zásluhy ty oceniti musí každý, kdo poněkud aspoň jeho život sledoval. — Všem jubilantům dostalo se hojnost blahopřání, jak od kněží, tak od laiků. J. M. nejvyššího Velepastýř náš srdečným způsobem jubilantům gratuloval. — I my připojujeme své neupřímnější přání, aby Bůh šlechetné kněze — jubilanty ještě dlouhá léta zde ponechal a aby vešer jejich života korunován byl plným uspokojením a nerušeným blahem.

Diecéšní jednota cyrillická v Hradci Králové a farní jednota cyrillická v Německém Brodě uctívě svo P. T. členy své i ostatních cyrillických jednot všech diecése, veškeré duchovenstvo, ředitele kůru, učitelstvo a vůbec všechny přátele přesné hudby církevní na cyrillické exercicie, jež společně uspořádají ve dnech od 5. do 8. srpna t. r. pod protektorátem st. městské rady v Německém Brodě. Program. V pondělí dne 5. srpna. V 8 hod. večer uvítání P. T. hostů v městském divadle p. starostou Kabeláčem. Na to dle zvláštního programu pěvecko-hudební zábava. V úterý dne 6. srpna, dopoledne: V 8 hod. zpívání mše sv. v děkaněm chrámu P., při kteréž, řízením místního ředitele kůru p. Karla Ungra, zapěje liturgický sbor zdejší farní jednoty cyrillické: „Missa brevis in stylo facili“ pro smíšený sbor 4hlasý od Jana E. Zelinky op. 12. (vyd. u Fr. Urbánka v Praze). Introit, Graduale, Offertorium a Communio chorálně. Pange lingua pro smíš. sbor od Dr. Fr. Witta. Po požehnání píseň: „Andělský chlebo.“ Nápěvy k Oltáři, str. 64. O 9. hod. ve školní budově, kde všechny přednášky a praktická cvičení konati se budou: Zahájení exercicií vikariátním jednatelem cyrillickým pro střídnictví německobrodské, dp. Ant. Vančarou, děkanem místním a b. vikar. tajemníkem. Na to o půl 11. hod. theoreticko-praktické cvičení chorální, jež provedou s P. T. účastníky: dp. Fr. Horák, kaplan z Golčova Jenkova a dp. Václ. Gyrkovice, kaplan z Chrásti. Od 11. hod. do 12. hod.: Přednáška dp. Jana Nováka, katechety reálních škol v Náchodě: „Církevní zákony o chrámové hudbě jsou jen přirozeným požadavkem a uplatněním základních principů umění hudebního vůbec a třeba tedy i s (moderního) uměleckého stanoviska snažiti se o reformu církevní hudby“. Odpoledne: Od 2. do 3. hod.: Přednáška p. Fr. Hrubíka, kapitálního obřadníka a předsedy křesťovnické jednoty cyrillické u sv. Františka v Praze: „Některá církevní ustanovení o liturgických povinnostech sboru chrámového“. Od 3. do půl 5. hod.: Pokračování cvičení chorálního (Gyrkovice, Horák). Od 5. do 6. hod.: Cvičení vícehlasých spěvu ke mši sv. 3. dne, kterou provedou P. T. účastníci exercicií, řízením p. Karla Ungra. O 6 hod.: Večerní pobožnost v děkaněm chrámu Páně, při kteréž zapěje místní liturgický sbor následující spěvy: 1. Část rorálních spěvů nedělních dle vydání Mons. F. J. Lehnera. 2. Jos. Foerster: „Adoramus Te Christe“ pro smíšený sbor. (Vydáno u Fr. Urbánka v Praze). 3. Otom. Smolík: „O salutaris hostia“ pro smíšený sbor. 4. Jos. Foerster: „Ave Maria“ pro smíšený sbor. Na to výstava Nejv. Svátosti, pak litanie k B. Srdci Páně dle předavku k Nápěvům Oltáře, „Pange lingua“ od J. P. Palestriny. Po požehnání: „Ždrávna Královno“ dle Náp. k Olt. str. 84. V 8 hod. večer společná pěvecko-hudební zábava dle zvláštního programu v městském divadle. Ve středu dne 7. srpna. Dopoledne: V 8 hod. zpívání mše sv. v děkaněm chrámu Páně, při kteréž řízením místního ředitele kůru domácním sborem cyrillickým provedena bude Otom. Smolík: „Missa in honorem a. Stephani“ pro 4hlasý smíšený sbor. (8. a 9. přiloha Cyrilla roč. XIII. 1881). Proměnlivé části mše sv. a Pange lingua zapívají se chorálně. Po požehnání dle Náp. k Olt. str. 37 píseň: „Tobě Pane, na výsosti“. Od 9. do půl 11. hod.: Chorální cvičení (Gyrkovice, Horák). Od 11. do 12. hod. přednáška novověvce Fr. Eislera z Krásné Hory: „Jak se modlíme, tak zpíváme“. Odpoledne: Od 2. do půl 4. hod.: Cvičení chorální (Horák, Gyrkovice). Od půl 4. do půl 5. hod.: Vícehlasé cvičení ke mši sv. 3. dne. (K. Unger). Od 5. do 6. hod.: Cvičení ve spěvu lidovém a domácním P. T. sborem literáckým a s P. T. účastníky provede p. Fr. Horák. V 6 hod. v děkaněm chrámu Páně večerní pobožnost, při níž domácí sbor řízením pana K. Ungra zapěje: 1. Část rorálních spěvů nedělních, vydaných Mons. F. J. Lehnerem. 2. J. Cainer: Offertorium Dominicae in Sexagesima „Perfice gressus meos“. (Přiloha Cyrilla roč. X. 1883). 3. Dr. P. Müller: „Hymnus in honorem s. Joannis Nepomuceni“ „O lingua coeli“ pro 4 dámské hlasy a smíš. sbor. (12. přil. Cyrilla roč. X. 1883). 4. J. Rinek: „Agnus Dei“ se slavnostní mše, op. 91., pro smíš. sbor. (Vydal Martin Cohen v Řesně). 5. Jos. Foerster: „Salve Regina“ pro smíš. sbor. (11. přil. Cyrilla roč. VI. 1879). Na to výstava Nejv. Svátosti a zpívané litanie lauretánské od V. V. Hausmanny. „Pange lingua“ od J. Foerstra, E. dur. pro smíš. sbor. (Cyrilla, r. VI.). Po požehnání zapěje domácí P. T. sbor literácký s P. T. účastníky dle Nápěvů k Oltáři: píseň „Sv. Václave“ (str. 62), „Anděl Páně“ (str. 106) a „Pochválena a posravana“ (str. 107). Po 8. hod. společná pěvecko-hudební zábava dle zvláštního programu v městském divadle. Ve čtvrtek dne 8. srpna. V 8. hod. zpívání zádušní mše sv. v děkaněm chrámu Páně, při kteréž P. T. účastníci zapějí přelulánské spěvy, jež při cvičeních navštívili dílem chorálně, dílem ve vícehlase. O 9. hod. přednáška Jana Maximoviče, učitele a ředitele kůru v Golčově Jenkově: „Pokleslá hudba a chorál“. Na to zakončení exercicií promluvou předsedy diec. jedn. cyr. vřdp. dr. Jos. Mrštík, arciděkanem Chrudimským a po té prohlídka města. Exercie konají se besplatně, dobrovolné přispěvky na uhrazení výloh vděčné však se přijmou. Nocolety bude lze obdržeti zdarma aneb v hostincích za mírnou cenu. P. T. účastníci nechtě se přihlásit v čas, nejdříve do 2. srpna s udáním, jakého noclehu si přejí u dp. Fr. Raucha, ml. kaplana v Něm. Brodě (děkanství), po příchodu pak do Něm. Brodu v hotelu „u černého

oria" (u Století), kde jim byly blíž naznačeny budou. V táme hotelu obdrží P. T. účastníci obědy po 50 kr., neb v mírných cenách dle jídelního lístku. Také o večere bude v divadle městském postaráno za ceny mírné. Ku cvičení chorálu jest třeba, aby každý účastník měl v rukou: 1. Theoreticko-praktickou rukověť chorálu římského od Dobr. Oria. Cena výtisku nevásaného 3 K, vázaného 3 K 60 h. 2. Epitome o Graduali Romano, vydané u B. Pusteta v Řezně. Cena výtisku nevásaného 3 K 16 h, váz. 3 K 36 h. Ku cvičení v kostelním spěvu lidovém užívá se Ná-pěvů k Oltáři. Cena výtisku broš. 30 h, váz. 44 h. Litani k Božskému Srdci Páně stojí 4 h. Tyto knihy, jakož i jiné hudebniny pro reformu církv. hudby potřebné v době exercicií bude mti na skladě knihkupectví p. G. Dvořáka v Nám. Brodč. Aby se mohl dostatečný počet výše uvedených knih v čas objednat, žádono jest, aby P. T. účastníci při přihlášce své k exerciciím spolu poznamenali, kterých knih si přejí a zda vázaných neb nevásaných.

Církevní slavnost. Ve středu dne 31. července slaviti se bude v mariánském chrámu Páně v Hradci Král. svátek sv. Ignacia z Loyoly, zakladatele řádu Továr. Ježíšova, s plnomocnými odpustky. V předvečer v 6. hodin litani s požehnáním; slyšení sv. spovědi. Ve středu ráno slyšení sv. spovědi — v 6 hod. mše sv. s požehnáním. Odpoledne v 6. hod. slavnostní kázání, kteráž vykoná posvátný slovatný kazatel; na to slavné požehnání a aktivání sv. ostatků.

Politický klub křesťanské demokracie konati bude v neděli, dne 28. t. m. schůzi na Slezském Předměstí v hostinci p. Sprýhara, při níž o politické situaci promluví p. Vojtěch Prosecký, redaktor „Obnovy.“ Začátek o 4 hod. odp.

Hudba chrámová. Při slavnosti 50ti letého kněžského jubilea msgr. Boh. Hákla, papežského preláta a děkana v Holicích, dne 28. t. m., provedeny budou tamnější sborem chrámovým tyto skladby: „Ecce sacerdos magnus“ pro 4hl. smš. a varh. od Hallera, „Veni sancte“ pro 4hl. smš. od A. Rubliče, mše „In memoriam Concilii Oecumenici Vaticani“ pro 4hl. smš. a capella od Fr. Witta, „Te Deum“ pro 4 hl. smš. a varh. od Fr. Witta, „Pange lingua“ pro 6—8hl. smš. od Ig. Mitterera.

Na vyšší obchodní škole v Hradci Králové bylo letos 178 žáků, z nichž 165 katolíků. Během roku vystoupilo 14 žáků. — Vysvědčení a vysuznamenání obdrželo 81 žáků. Posluchačů divního kursu bylo 47, z nichž 25 obdrželo vysvědčení a vysuznamenání. Jak žáci uskočují, byl výsledek letošního roku velice uspokojiv a lze se nadíti, že příštím rokem počet žactva ještě vzroste. V kursu divním nacházelo se i několik žáků, které jvi talent spíšeovatecký, což ukázkami svých prací v několika časopisech českých dokázaly, zvláště alč. Pavlína Čechovská.

Dar. Absolventi III. b. ročníku obchodní akademie v Hradci Králové věnovali čistý výnos věnečku svého na rosloučenou, jakož i větší sbírku celkem K 50 — podpůrnému fondu „Oliva“ spolku absolventů obchodní akademie bradecké.

Premoce. Pan MUDr. Rudolf Zippe rodem z Hradce Králové byl v pondělí 22. července 1901 na c. k. české univerzitě v Praze na doktora veřejného lékařství veřejně povýšen.

O valné hromadě dobrovol. sboru hasičského v Hradci Králové, dne 20. t. m. konané, svolení byli: Za starostu: p. Alois Soukup, za místostarostu: p. František Hlávka. Do výboru pp: Rokos František, Skrovný Karel, Procházka Jaroslav, Mužik Josef, Sturmhaus Josef, Matek Antonín, Kotek Josef, Buk František. Za náhradníky pp: Souček Jan, Vrabec František, Kulhánek Jan, Snyder Frant. Revizioři účtů jsou pp: Smutný Karel a Hruška Václav.

Sjezd abiturientů. Abiturienti gymnasia královéhradeckého z roku 1871, sjedou se po 30 letech v našem městě ve dnech 3. a 4. srpna. První přátelská schůze v sobotu večer (3. srpna) v sjezdovém Grandhotelu. Abiturienti bylo tehdy 47 a z nich vynikli na roli literární prof. a škol. rada Alois Jirásek, t. Bob. Jelínek, řed. Vinc. Vávra a professor Jelek. V pondělí, dne 5. srpna, bude v kostele Panny Marie sloužena mše svatá za zemřelé druhy mládí. Účast přilbil: Berni Bělský, vrchní kontrolor Drahoš, řadč. Doorděk, Dr. Hromádka, rada Jírásek, prof. a arcibisk. notář Jelek, soudce Kneip, c. a k. major Pavlík, vrchní berni inspektor Sokol, rada Turdý, řed. Vávra, prof. Víravský a jiní.

Sv. misale v Bysterci u Jabloného n. O. konána byla ve dnech 7. — 16. července t. r. OO. Redemptoristy z Prahy, dšt. pp. P. Bern. Čáka, P. Karlem Soukeníkem a P. Jos. Jandou. Byla to první sv. misale zde od zřízení samostatné duchovní správy v Bysterci a vyvolala se nade vše očekávání skvěle. Hned od počátku bylo účastenství hojné a rostlo každým dnem. Horlivost dostoupila ale svého vrcholu při slavnosti svěcení missionárního kříže. Tu průvod se sv. křížem čítal několik tisíc hlav. Svaté svátosti přijalo 1244 kajcníků (Bystřice čítá dle nejnovějšího sčítání lidu 1414 duší). Školních dítek bylo u svatého přijímání 135, ač právě mezi nimi panoval černý kašel a následkem toho návštěva školy byla chatrná. Starosta obce se zastupitelstvem obecním předcházel celé obci dobrým příkladem. Jen několik málo bylo těch, kteří ostentativně sv. misale se nesúčastnili.

Sv. misale. Ode dne 14. do 21. t. m. konána byla ve farnosti Skalské, něco přes 1500 duší čítající, sv. misale dšt. ocel z Tovaryšstva Ježíšova a sice P. Janem Kaládem z Hradce Králové a P. Ondřejem Soppem z Hostýna, s výsledkem velice požehnaným. Účastníků bylo po všechny dni tak hojné, že prostory chrámové nestačily. Dp. missionáři svými mistrovsky promyšlenými řeči působili na rozum i srdce posluchačů tak mocně a přesvědčivě, že si je-

lich lásku úplně získali a tudíž také skvělého výsledku dosáhli, neboť 1300 kajcníků (1 pp. učitelové) přistoupilo ku stolu Páně. — Byly to právě body duchovní, které navdý sňatanou a věčně paměti sdejících chudých sice, ale posud sbožných osadníků.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 2. do 14. května 1901 odvedli: 80 K. p. Josef Moucha, obchodník v Náchodě. Po 20 K.: p. Jan Fibler, řezník v Náchodě a dp. P. Josef Musil, kaplan v Náchodě; po 15 K.: Magr. Dominik Filip, praetel v Meranu a spolek křesťové cesty u sv. Michala v Náchodě; 10 K.: První česká parní vozkárna B. Imlaufova v Novém Městě, 6 K. dp. P. Hynek Hraše farář v Zhoři, u Pacova; Po 4 K.: p. Antonín Mazák, z Č. Černý a pl. Mathilda Neumannová z Pihova; Po 2 K.: pan Václav Čelovský, sochař v Náchodě, a p. Antonín Rada, s obecního pivovaru v Náchodě. Veškerým šlechetským dárcům vyslovují se díky nejvšejší.

Dávnému nedostatků na památném Chlumu, který každoročně četní hosti navštěvují, aby učinili projev úcty a lásky na brotech padlých vojínů ze dne 3. července 1866 odpomoženo, že uznáhodným přičiněním a smloubov p. c. k. místodržitel-ského rady Steinfelda, okr. hejtmána v Hradci Králové a známého otce vojenských hrobů na bojišti královéhradeckém z roku 1866 p. hejtmána Jana Steinského sňazen zde poštovní úřad v domku p. Jana Kašparovského, c. k. šikovatele, t. š. strážce pomníků vojenských na bojišti, na jehož přibytu jest schránka na psaní umístěna. Zpráva tato potěšila okolní obyvatele sdejší a bude zajisté vítána všem četným navštěvovatelům bojiště na Chlumu.

Na c. k. vyšším gymnasiu v Jičíně bylo během uplynulého školního roku 221 žáků, z nichž 213 náboženství katolického. Vysvědčení i. t. s. vyznamenáním obdrželo 53 žáků. — Ředitelstvo upozorňuje rodiče a dozorce žáků že jest jejich právem a povinností, by častěji vyžádali si sčítání ústní profes-sorů odborních, třídních neb ředitelových o mravním a vědeckém prospěchu synů (světenců) svých.

O požár v Novém Bydčově, který strávil minulý pondělí 25 stavení a 7 přístavb se nám ještě sděluje: Asi 50 rodní vesměs chudých dělníků jest bez přístřeší. Lidé ti jsou hotovými žebráky. Ač se doufá, že šlecheta dobrodinců věnují něco ve prospěch chudších, přec to bude ještě dlouho trvati, než rána, chudému tomu lidu v existenčním boji sasazená se opět zahojí.

Nadějná existence. Před čtyřlenným se-nátem v Jičíně odsouzena byla v pondělí 14. led. Anna Soukupová pro sločin krádeže na 7 neděl do žaláře.

Odsouzený žid. Pro urášení katol. náboženství odsouzen byl krajským soudem Kutnohorským židovský obchodník Edvard Kohn z Hlinska na šest neděl do žaláře.

Pokřivená rodina. V Mladotčicích u Ro-nova porodila v těchto dnech manželka domkaře a tesaře J. Z. 17t6 dítko. Malý František pln jsa radostí nad malým bratříčkem zvolal: Maminko to nás bude jako za krejcar máku! Tato výpověď může skoro du-jiti splnění, neboť matce je teprv 39 roků a že do-brému zdraví se těší svádějí již to, že ku příkladu loni třetí den po porodu mláďa a pekla již sama chléb.

Podivný „maršák“. V úterý odpoledne cho-dil v Hradci Králové jeden žebrák od domu k domu a vždy jinak kulhal, jednou na levou nohu podruhé na pravou, a v kráměch se dokonce nemohl ani na nohou udržet. Před každým krámem čekala jeho žena s ran-cem, což obchodníkům dělalo zábahvu. Týž byl posději viděn, jak statně kráčí se svou ženou z města, neboť almužna, kterou sebral zajisté měla tak záseračný úči-nek, že byl okamžitě zdráv a více nekulhal!

Za tmy. V noci z neděle na pondělek byla pobodána od vojáků služka hokynáře p. Matušky v Hradci Králové, které vojáci přezdívali „Regiments-mutter“. Byla odvážena do nemocnice. O jejím uzdra-vení se při pochybuje.

Nalezený poklad. Dne 19. t. m. vykopá-val pan J. Volhejn, majitel hospodářství ve Rýně u Úpice, keře u cesty. Při tom vykopl nádobku — dle dírký ve duš soudě květináč — z něhož se 243 kusů pražských grošů původního typu z roku 1800 vyku-tálo. K penězům přiložen byl malý, železný svícník na louče. Snad z tohoto a pak se střepe nádobky dalo se souditi kdy poklad byl zakopán.

Dámský odbor Ústřední Matice Školské v Jaroměři pořádá v nedělí, dne 28. t. m. „jarmark“ v zahradní restauraci p. V. Hejny.

„Čas“ již patrně počítaje dobu „kyselých okurek.“ Na úvodním místě v č. 202 sáhodlený článek věnuje jistému knězi, který prý obháloval jed-ného čeledína, že nesmekl před Tělem Páně když šel k nemocnému. O tomto případě, který v dnešních „moderních“ dobách není právě svlátní specialitou, dovede „Čas“ napsat celý úvodník. Ovšem, čeledín byl nevinen — a hlavní vinu nesl kaplan. To ani dle „Času“ jinak nemá být.

„Resumen a pectiven politikem“, toto heslo má „Čas“ ve svém záhlaví. Totéž asi pravil mladočeský poslanec dr. Brzorád vůči redaktoru t. l. — a za to jej již „Čas“ nazývá — „otevřeným klerikálem“ (v č. 201) a nepřestává na něho úto-čiti. Ovšem, p. dr. Brzorád projevil přání, aby se trhlíny mezi českými stranami přehlenuly, aby národ byl sjednocen — a při tom odsoudil heslo „Přýd od Říma“. Ale to jest právě to, co si „Čas“ nepřaje. Protidynastické a protičeské hnutí mu vynáší peníze — a kdyby se tak strany spojily — a tím nenávi-děným „klerikálem“ se také přisoudilo kousek toho práva, o čem by pak „Čas“ měl psáti? Čím by vypl-ňoval své sloupce, kdyby nebylo boje proti kleriká-lům? Vždyť by redaktor Času nemohl býti ani šur-

nalistický švrl. „Čas“ dobře ví, že jen s římc, bojá a osobních třenic mu kyné prospěch — ale to mu ne-vadí, aby ta svou činnost semestl pláštěm „roz-umné a pectivé politiky“.

Z Pardubic se nám píše: Zdejší „Sokol“ zařídil si veřejnou čítárnu, kterou ponajvíce studující navštěvují — a ta v své řadě vyloučen jsou socialisté demokratické škůlky jako: „Červánky“, „Ráplie“ a p. Čech „Sokol“ tímto způsobem umravňovat lid?

Z Přelomě. Dne 21. července t. r. slavil sbor dobrovolných hasičů v Přelomě jubileum zletého tr-vání. Za tou příčinou sešli se všechny sbory řupy hasičské již ráno před 9. hodinou společně a míst-ními spolky: smišeným, c. k. vysloužilců a „Svo-noostí“ a hudbou a shromáždili se na právě nové vydlážděném náměstí před souhou sv. Jana s Nepo-muku, kde vedp. děkan Frant. Hajler a asistentel sloužil tiehou mši svatou, při níž hudeba p. Fr. Ptáčka hrála přesek meňt: „Před Tebou se klaníme“. Pak vše oslovil sbor hasičský p. děkan a vysvětlil zástupům shromážděným příčina vačné slavnosti. Přes 30 sborů bralo účastenství, nejčetnější sbor s Dasic a hudbou p. kapelníka Vejdy. Odpoledne bylo veřejné cvičení na náměstí, pak defilování před veli-teli, na to výlet „do Hájků“ a večeř veselek.

Z Čestína — Kostela. Před lety — v le-tech osmdesátých, byl zde založen přičiněním tehde-jšího Hdičského, pana Em. Bayera, hospodářský spolek, jenž, jak to již bývá, s počátku blahodárně působil, avšak posději, avšak kdys některé funkcionáři odeli, jaksi v činnosti své ochábl, až konečně, či vinou, to neradno povídati, docela usnul a jako se v pohádce vypravuje, dlouhá léta spal. Když se roku 1899 měla zde založiti přičiněním pana Antonína Kunte, rolníka sdejšího, Raiffeisenka, byla také při valné hromadě řeč o sdejším hospodářském spolku, že totiž jest a přece také není. To jaksi spolkem hnulo; avšak přece ještě jej neprobudilo. Když však Raiffeisenka sdejší, která přičiněním pana pokladníka utišené skvělá, prostřednictvím hospodářské Besidky v Pertolticích objednala umělé hnojivo, tu přec hospodářský spolek konečně se vzohopil se své dřimoty. Zvolil nové před-sednictvo podal svoji činnost a jal se sprostředkovati společné objednávky. Aby se pak dokázalo, že nové předsednictvo má dobrou vůli, v činnosti své skutečně pokračovati a členy své kolem sebe shromáďovati, uspořádalo na den 21. t. m. v hostinci pana Kasníka schůzi, ku kteréž pozvalo dp. faráře s Pertoltic, by měl přednášku o zájmech hospodářských. Ačkoli se s jistě strany proti té schůzi dělaly překážky — (mlu-vilo se o klerikálech) — a savdalo to i přičinu k bouřlivé scéně za doby noční, přec se schůze sda-řila. Jakkoliv právě o jedné hodině saburácela bouře a byl liják, přec v dešti a v bouři přijel dp. farář s Pertoltic. Byv přivítán předsednictvím v místnosti, kde již členové hospodářského spolku jakož i jiní občané velmi čteně se shromáždili, jal se dp. farář mluvití svým milým a srdečným způsobem ku shro-mážděným o tom, co rolníka tíží, kde ho, jak se H-kává, bota tíždí, jakož i o tom, jak té tízni hospo-dářů lze odpomocti. Dp. farář jsa sám zkušeným ho-spodářem, — jenž ve své osadě Hdi Besidku hospo-dářskou, s velikým úspěchem ve svém okolí mívá časté přednášky, mluvil od srdce k srdci, přesvědčivě a byl odměněn hlubokým potleskem, ukontiv řed svou. Kš by k jeho slovům přistoupily také skutky sdejšího hospodářského spolku. A aby se tak stalo, jest pře-devším třeba svornosti jednoty, a varovati se všech malicherných třenic. K tomu, aby byla svornost a jed-nota, má působiti na venkově Raiffeisenka i hospodář-ský spolek, k čemuž pádně také ve své přednášce poukázal dp. farář, podav několik makavých dokladů, jaký prospěch plyne ze svorného, společného působení obou těchto spolků. Avšak ob bývá na záradu pre-spěšného působení, jest na venkově, kde nemívá spo-lek svoji svlátní místnost — otáka nikoli hospo-dářská — ale hospodská. Vykytne se často osoba, která ředruje jednu hospodu a která svým vystupo-váním terorizuje celé okolí a chce, aby vše se dělo dle její vůle. A tím potom se vyvolávají třenice, buď se a udržuje rostropěšnost a níž se každá dobrá věc, která by prospěla celku. Lze se nadíti, že hospodářský spolek v Čestíně nastoupiv znova svoji činnost bude v ní dále utišeně pokračovati a v při-hodném čase opět uspořádá po společné úradě novou pondnou přednášku s oboru polního hospodářství.

Z Pecky. Také u nás tělovičná jednota „Sokol“ oslavovala památku mistra Jana Husa. Téže jednoty starostou jest žid Adolf Popr. Žid a jest sta-rostou „Sokola“! Jesté že dobře ví, že neumí cvičit a když mluví, vlastně řečt, že šeptá jen v zátiší, aby ho nikdo neslyšel. Celá slavnost byla zakončena písní: „Darovalo mně ponpátko“. A mládež se smála, ba vý-skala, zatím co slyšeti bylo hlasy: To jest oslavování dětinaké a jiné hlasy: To jest komedie židovská. —

Po savráždění mladistvé ženy Marie Borůvkové, kolují stále nové a zajímavější správy, že prý v lesích sdejších se skrývají němeští lupiči. Zvláště ženy jsou velmi postrašeny, nechodí do lesa na dříví, aby ne-byly napadeny od surovců z Německa, jako Marie Borůvková. A hajní, kteří správy ony prý rozšiřují, zajisté mají radost, že ženy nechodí do lesa. —

Slavba místní opatrovny velice pokročila. Mno-há rodina se těší, že opatrovna bude útulkem pro je-jich děti a děkují šlechetskému zakladateli, Josefu Pá-těmu, za krásný dárek. —

Josefa Čelovského při církevním průvodu provo-kovala místního kaplana a v tyto dny byla odsouzena čtyřlenným senátem v Jičíně do těžkého žaláře na 10 dnů, sotřeného dvma posty.

Při první mši sv. kterou po návratu z Říma obštovoal cthp. Alois Kudrnovský, Hdiil spěv členové známého pražského „Hlaholu“, kteří do Pecky k vůli tomu z Prahy přijeli. Mladému knězi zajisté to bylo milým překvapením!

V Jičíně v krahové cihelně p. Vašky usmroen byl v sobotu trestanec z Kartouské věsnice Alois Brandejs, při kopání hlíny. Tři s trestaností podkopali si větší vrtvu semě a do ní pak nahore vrasili dva dřevěné kolíky za tím účelem, aby hlína spíše se roz-

pedla. Dole zaměstnáni byli Brandeje nakládáním hlíny na vozík. Pojednou se hlína s vrchu sesula. Padající balvan její šest kubických metrů obnášející zasáhl Brandeje, přirazil ho na okovaný vozik, takže si lebkou roztříštil a v několika okamžicích zemřel. Byl to mladík silný, pro kradení trestaný, s Rychmova n. K. rodilý a do Voděrad přelátný.

V Rosicích m. l. při sobotní bouři nabíl blek tříletou dívku Aloisii Hochovu při pázení hus blíž nádraží. Blek udeřil tělo do velkého komínu tamní raffinerie na cukr a poškodil jej nepatrně; též uvnitř továrny poškodil vedení elektrická. — Sotva se bylo po bouři, roznesla se Rosicemi druhá smutná správa: Václav Rosielek, svobodný tovární dělník, šel vzduch přelátný — přes železniční most k Pardubicům; poněvadž proti němu jel vlak od Chrásti, uskočil rychle na druhý most, kde jej však hned zachytila lokomotiva, samostatná sestavou nákladního vlaku. Rosielkovi byly přejaty obě nohy pod kolony a na hlavě i na rameni má smrtelná poranění. Týž vlak svezl jej do nemocnice pardubické. Stav jeho jest beznadějný. — Při této bouři napálil blek nedávno postavenou stodolu p. Adolfa Šola, kováře v Trnově. —

Ze Dvora Králové m. l. se nám píše: Židovská firma Feldscharek, která od tkalcova a bavřien zboží bavlněnou kupovala a ve velkém prodávala, zastavila platy. Passiva obnáší na milion korun. Mesi poškozenými věřiteli jsou firmy domácí: Deutsch je Vorlechu u Dvora Králové n. L., H. Meyer, J. Gerber, tkalcova K. Kaisera v Borovnici, J. Kudrnovský, soukromník ve Dvoře Král. (se 67.000 K) a j. Nemine žádné desítky, aby zde některá židovská firma neobhlásila úpadek. Za nedlouho dočkáme se asi úpadku jiných firm.

Z Chmelovic. V neděli, dne 21. t. m. konala se u nás radostná slavnost. Byly toho dne odpoledne posvěceny nové kamenné sochy a t. j.: Svat. kříže, jenž nákladem obce byl zřízen, Panny Marie a sv. Jana Křtitele, které s odkazu zemřelých manželů Jana a Barbory Poddáných byly postaveny. Sbor dobrovolných hasičů z Podolí a Chmelovic zavítal na odpolední pobožnost do chrámu Páně v Petrovicích, odkud pak veden byl právo do Chmelovic k novým sochám. Před obcí Podolískou připojilo se ku průvodu mnoho drážíček a školní mládež, vedena panem správcem školy Josefem Stránským. Vldp. Jindřich Kolář měl nejprve přiměřenou promluvu, ve které vyslal četné shromážděné posluchačstvo, by životem svým ukázalo, že jest vroucně učitelem Krista ukřižovaného, matky Jeho a předchůdce Páně. — Po promluvě posvětil vldp. farář Alois Štemberg nové sochy a vykonal první pobožnost k uctění svátých. Konečně děkova za tento krásný dárek náboženského smýšlení celé osady, odevzdával sochy pod ochranu obce a štátní, by bláhla je vždy v pořádku držeti a u nich k pobožnostem častěji se scházeti.

Ze Lhoty pod Líbčany. Minulou neděli zavítal k nám jubilejní průvod s farářem chrámu Páně Libčanského. Po vykonané pobožnosti bylo srdečné varhan, korunová a sochy sv. Jana Nepomuckého, již darovali manželé Abalčovi. Šlechterným dárcům vzdává kostelní výbor upřímný dík a srdečné „Zaplať Báh.“

Slatinné lázně Veličkovky u Jaro-
měře. Vždy více a všeobecněji poznává se blahodárný účinek železitě slatinny pro rheumatismus, dna, iachyas různé nemoci ženské atd. a zejména slatinné lázně „Veličkovky“ vykazují výsledky nejkvělejší, neboť 12 až 18 lázní obyčejné postati, aby nemocný do lázně přivezený neb donesený, nedůlnu svého se zbavil a lázně zdrav a svěží opatřil. Mimo lázně slatinné sařízeny jsou též lázně elektrické jehličnaté, jedové a vodolázebné, vše velice čisté, elegantní a všem moderním požadavkům přispůsobené. Jest tedy pochoptitelné, že lázně ty též se velice oblibě a navštěvuje cizinců ustavičně varšavě.

Různé zprávy.

Radostná událost. Dne 24. t. m. porodila kněžna s Hohenberka, roz. hrab. Chotkova arciknížeti Frant. Ferdinandovi holčičku.

Židé a katakomby. Židovské „Neue Freie Presse“ uveřejňuje jizlivý článek, který jedná o stavu katol. církve v přítomné době. Podivno, že si žádny z českých listů toho nevšimli, a případně na to neodpověděli. Dalo by se delší úvahou na to odpovědět v denníku jest to věc těžkou. Jenom krátce se o tom zmíníme. Židovský list se špatně tajemnou radostí předvádí štenářství účinky „hnutí „Los von Rom“, protikatolické štvánice ve Španělsku, sabráni žeholních státek ve Francii a konečně návrh o sabráni římských katakomb (podzemních chodeb) které jsou v rakou papěží. Když již všechno cípková jménem bylo vládnou italskou sabráno, to jménem, z něhož tisíce dobročinných a humanitních ústavů se vydržovalo — přišla také řada na podzemní aluje, kde sice není ukryt žádný poklad, nýbrž ostatky mučedníků — pohřebiště. Dle své židovské metody vypočítává „Neue Freie Presse“, že vstupné do těchto katakomb by činilo ročně přes 2 mil. lir. Netřeba ani podotýkat, že „N. F. P.“ hlavně si přeje, aby to byl zase nový „káfe“ — kterým by se obohatala — ne snad vláda italská — ale nějaká společnost židů. Jest namo, že v Dánsku některé dříve katolické svatyně jsou nyní v rukou židů. Drahocenné památky židů ze vysoké vstupné ukazují a to, co každému katol. křesťanu jest svaté — slouží židům za pramen příjmů. Židé dobře vědí, že všechny ty útoky, které na katol. církve směřují, by i od stran židů nepříteľských byly podnícány, — vždycky konečně židům prospějí. V době josefinské, kdy v Rakousku bylo smahem konfiskováno církevní jmění — měli největší prospěch z toho židé. Hrabivost italská, které i církevní území padlo v obě, — pomohla židům značně

na nohy. Také v protikatolickém hnutí ve Francii spatřuje každý myslící člověk přespěch židů. Hnutí „Pryč od Říma“ sesíljuje vliv židovstva v našich zemích. Ta talmudistická morálka židů čím dál tím více se vtrhává do všech národů a přec máme ještě mnoho takových lidí, kteří toto nebespědí postehnouti nechť — a sá sami proti židům jsou sanjati, přec rakou v ruce s nimi na společném úkolu pracují.

Úpadek. Během minulého roku učinilo bankrot v Rakousko-Uhersku 1031 obchodníků, ve Francii 2800, v Anglii přes 4000. — Úvěr jest takřka všude snížen. Obchodní krize světová přikvačuje čím dál tím rychleji.

„Česko židovské listy“ které pod pláštěm národnosti pěstují tu pravou židovskou politiku velice se rozduřily na „Obnovu“, že psala o oslavách Husových, již se zúčastnili židé. A tu podotýkají: „My (židé) neoslavujeme Husa jen jako hrdinu, nýbrž i bojovníka proti autoritě římského papežství.“ To jest vlastně to hlavní těžiště celé židovské politiky. Kdo jest proti Římu, s tím se žid brzy spojí. Zde se plně uplatňuje talmudistická zásada, že židé mají proti katolíkům neuhouzenější bojovat. Jenom církve katolickou zničit podkopáním kořenů — a pak vláda židovstva bude mti volné ruce. Jest opravdu úžasné, že jest mnoho takových lidí i s vlasteneckých českých táborů, kteří věří té národní roušce českých židů — a považují je za přitele Čechů. Není hroznějšího klamu nad tento! Národ český měl již dostatek přiležitostí převáděti se o té „citlivé“ stránce židů — že kdykoliv se jednalo v národa českého neprospech, tu v rozhodných dobách, židé od nás se odtrhli! Vidíme to při volbách, při petičním ruchu a národohospodářském snažení vůbec. — Vliv židů u nás mstil se již mnohonásobným způsobem na nás samých — a bude se mstiti ještě více jestli i ty mazobé české kruhy ještě v čas nebezpečí, které nám hrozí, nepostihnou. Jaké jest to přátelství židů? Asi takové: V mnohých vsi jest žid králem, sedláci jsou zadluženi buď za kořalku neb odebrané zboží a půjčování peněz, což pak přivádí jeden statek za druhým na hubu. A v městě půjčují žid na směnky, napočítá si vysoké úroky. V továrnách zaměstnává tisíce křesťanských otroků, jímž dle libosti utrhuje se mzdy — a děvčata leckdy navádí aby si přivydělala peníze způsobem nepočestným (Bleichröder). Co by řekl takovým lidem Hus?

Zlaté Husitě. „Prakticky“ musíme provádět čisté evangelium,“ tak napsal jeden husitský list, (jehož redaktor jest hebrej), při oslavách Husových. To „praktické“ provádění asi má vypadat tak, jak tomu bylo ve válkách husitských. Jen malý obrázek: V husitských válkách bylo 109 klášterů zrozkotáno a drachocené památky buď zničeny neb pokradeny. Zahynuly nejpřednější a nejstarší památky křesťanské kultury, jako klášter Zbraslavský, Sázavský, ba ani Velehradu nebylo ušetřeno. Na sta měst, vesnic a památných chrámů bylo v rum obráceno. Vyvrácena byla města Benešov, Beroun, Bělá, Loupy, Žatec a jiná. Rozbořen chrám sv. Víta, staroslavny Vyšehrad a chrám staroboleslavský. Co tu drachocenných, uměleckých památek zničeno. V klášterech zneuctěno, poškozeno a umučeno na tisíce řeholnic a řeholníků, v mnohých městech nebylo ani ten a děti ušetřeno před krvelačností husitů. To nám dokazují dějiny. Bylo tedy to „praktické“ provádění „čistého“ evangelia Čechům na prospěch? Čti i dnešní husitě, ať si již hebrejského neb židovského vyznání také na základě krve, spousty a úplného zničení této země — tak „prakticky“ stavěť? Myslivci člověka tu mimoděk napadne, že takovéto husitství zavádí nás vlastně v revoluci, bratrovražedný boj — z čehož by, jak se již často dokázalo — kořistili jenom — cizinci.

O Husových oslavách píše v malém brožáku okresní tajemník p. JUC. Podolák (Mladoběch), což i v obodomylné listy bez poznámky oznamují, takto: „A u nás posalu bude se všecko dělati jen pro popularitu, pro davy, zrovna jako poníční kult Husův v posledních dnech. Myslíte, že snad naši knihkupci neatačí v této době vyřizovati objednávky spisů Husových? Toto. I ve větších okresech městech objedal si nějaký spis Husův nebo brožurku o Husovi jen slavnostní řečník a nanejvýš nějaký ten vzácný sáněivec, který hledí se důkladně poučiti o působení a životě muže, jenž epochálním způsobem zasáhl do života a dějin národa českého a sanechal stopy své působnosti i v další cizině. Za to však každý přinese sebe větší oběť na transparenty, illuminaci a pod., poněvadž by se mohlo říci, atd. Takový způsob oslavuje památku Husovu žid vedle katolíka, Němec vedle Čecha, a pak se tomu řekne, že oslava dělá se důstojně a srdečným způsobem! A takovouhle neupřímnost jinde tomu říkáj komedianství) podporují vědomě naši přední lidé a listy, které mají lid vzbuditi!“ Uveřejňujom bez poznámky!

Obrovská stávka v Americe. Z New Yorku docházejí zprávy, že stávkuje již 130.000 horníků. Hmotné škody, jsou obrovské. Stávkou utrpí všechn americký průmysl. Zejména továrny na ocelový průmysl, v nichž též dělnictvo stávkuje a jež nemají žádné zásoby ocele, úplně přestaly pracovati. — V Pittsburgu stávkuje 60 tisíc dělníků. Denně stojí stávka dělníky i jejich zaměstnavatele 10.000 liber. Ztráta na kursech papírů ocelového průmyslu obnáší v posledních 14 dnech 70 mil. slatých.

Staročeský „Kurýr“ přináší v čís. 200 nadšený článek o malíři Utamaru, který většinou maloval nahé tělo. Obráz „První pokus na ženách“ představující nábe postavy muže a ženy v „rozkoši lásky“ líčí „Kurýr“ tak drasticky, že každý čtenář se nad tím musí pozastaviti a diviti se, že takový článek, který by snad byl „odpověď“ „Pikantního světa“ — spatřuje v — „Kurýru.“

Německý ráz Vídně nejlépe se počíná jevit v insertní části vídeňských časopisů. V oddělení pro služby a práce nalézá se nyní hojně insertů, kde

od sklepařů, obchodních příručích atd. žádá se „služnost obou zemských řečí.“ Tu je zcela přirozený důkaz, že Dolní Rakousy nejsou zemi německou, nýbrž německo-českou. A Vídní sotva již pomáhá páne Luagrav vynález, že každý, kdo chce se státí tamním měšťanem, musí skládati slib, že věrně bude hájiti německý ráz města, když sami němečtí živnostníci, chtějí-li naléhavě potřebě vyhověti, hledají personál, jenž je mocen „druhých zemských řečí“ — řeči české.

Veloměsta říše Rakousko-Uherské. Také počet měst říše Rakousko-Uherské o jedno se rozmnožil, tak že měst, která přes 100.000 obyvatel čítají, jest osm a to: Vídeň 1.676.000, Budapešť 731.000, Praha s okolím 472.000, Terst s okolím 179.000, Lvov 160.000, Štýrský Hradec 138.000, Brno 190.000, Segedin 101.000.

Rehelnice v Achilleonu. Zámek nebožky císařovny a královny Alžběty na ostrově Korfu stal se nyní majetkem bohatého vládeckého bankéře, který přý usadí v zámku 12 řeholnic, jímž oloveno bude opatrovat zahrady a denně čerstvými květinami zdobit kapli královny Alžběty a v kapli se modlit za spasení duše nešťastné panovnice.

Mlékařství vynáší v Německu přes 1626 milionů marek. Jest to tedy nejvýznamnější živnost. Jest tam 1800 mlékařských družstev. Kdyby i u nás mlékařství se znova byla větší péče a povážilo se, jak lze a průmyslu toho zbohatnouti, byla by opět část sociální otázky rozřešena.

Zprávy hospodářské.

Exekuce dlužníků nedoplatků
daní. Smutný případ ve Skalici u Tábora, kde poctivý a pracovitý rolník Kubů pro nedoplatek daní 68 zl. byl od četníků smrtelně raněn, jelikož se postavil na odpor, aby mu nebyly zabaveny ze stáje 2 býčky, obrátil na sebe celou veřejnost. Na sněmu českém popíral místodržitel hrabě Coudenhove veškerou vinu četníků. Vymáhání daní a berních nedoplatků patří do pravomoci okresního hejtmanství na základě starého předpisu kontribučensko-exekučního. Dne 4. prosince 1818 vydalo finanční ministerstvo předpis všem berním úřadům, jak si mají při vymáhání nedoplatků daní počínati.

Předpisy ty byly vydány jen provizorně a přece za 43 let dosud žádné časovým potřebám přispůsobené předpisy dosud nejsou vydány. Podivno jest, že ani vláda ani sněmy nenaslily dosud času, kde důležitou záležitost zákonodárnou cestou upravit. Dle dosud platných předpisů oznámí berní úřad nedoplatky mu daní hejtmanství, které na základě toho pošle dlužníku 1) upomínku 2) provede zabavení anebo nařídí prodej některého svraku neb jiného předmětu 3) provádí na vlastní vůli sekvestraci. Okresnímu hejtmanství jest dbáti o to, aby dlužné daně vymohly se co možná nejmenšími výlohami, aby dlužník nebyl citelně poškozen a mohl živnost svou dále prováděti. Dále se nařizuje, že úředníci berního úřadu v případech zaviněné nedbalosti nevymáhají dlužnických daní sami osobně pak ztráty s toho bernímu úřadu všecké hraditi musí. Z toho následuje, že úředníci berních úřadů jsou z jedné strany povinni šetřiti zájmů dlužníků, na jedné straně ale musí bernímu úřadu osobně ručiti za to, pak-li některý berní nedoplatek nelze vymáhati. Nyní si všimneme jak těžko jest berním orgánům hlavně u rolníků přede zněmi, kde v celém domě není po několik týdnů ani krejcaru, posílají berní exekuci na krk. Jestliže berní úředník hledí si přinejmenší své povinnosti a předpisů, nemůže se ohlížeti na poměry poplatníků a hledí chrániti svou vlastní kůži. Pak-li že je mírný a má srdce a ubohými poplatníky, zase jest špatně zapsán u pana berního inspektora a vyšších úřadů. Kterak jest možno v případech povážlivých, aby podobné výjevy se neopakovaly?

Zde bude asi nutno, aby berní orgány vyslaly k podobným výkonům vzdáleného úředníka, buď z berního úřadu nebo z okresního hejtmanství, aby týž dlužník vyložil veškeré následky, které by naň dolehly, pak-li by se zdáral nedoplatky daní zapraviti. Zde by také mnoho pomohlo, kdyby i místní duchovní správce byl od berních orgánů požádán, aby v té věci učinil nějaké opatření, dlužníka upomenul na jeho povinnosti, jej poučil, jak má podati žádost na berní úřad, aby mu bylo s placením ještě poshověno, aby předešel tomu, by dlužníka se nezmocnila vzdorovitost a jakási zpravná zoufalství.

Ovšem byrokracie naše má příliš mnoho nemístné pýchy v sobě, a jest toho názoru, že autorita státu se musí za každou cenu hájiti a že k tomu účelu jsou zde šandarmové.

Mnozí páni okresní hejtmáni sebevědomě o sobě praví, že byrokracie jest základem a sloupem státu, lidské společnosti a myslí, že tento sloup se musí podepíratí o bodáky četnictva. To jsou názory, které bohužel dnes užce souvisí s celou výchovou našich právníků, kteří vychází z nynějších univerzit. Zde se hlásá sytém, že jest stát všemohoucí, že jest stídlem všeho práva a že občani poplatníci nejsou k ničemu jinému zde, než se dítí na daně.

Dnes jsme to tak daleko dopracovali, že již nikdo neví, zda úředníci státní jsou zde pro veřejné blaho, pro lid, anebo zda platí lid jest zde pro úřednictvo. Než nechceme se zde šifiti o těchto otázkách již z toho důvodu, poněvadž bychom propadli konfiskaci. Tolik jest jisto, že podobnými případy, jaký se bohužel stal ve Skalici, byrokracie u lida lásky nezíská. Či snad se chce naše byrokracie říditi výrokem staropohanských Římanů, kteří se řídili oproti uhštěným národním healem: odernat, dum metuent, ať si nás nenávidí, jen když se nás bojí? Dle našeho předsvědčení jest finanční ministr povinen, aby dal berním úřadům cestou administrativní náležitě předpisy, aby případ Kubů se vůbec opakoval nemohl a žádáme také aby se zaslali o to, aby při vymáhání berních nedoplatků velká četnická asistence byla na dobro odstraněna, právě tím se

živý jen hluboká zášť v lidu proti veškerému státnímu řízení a revolučním ideám se tu činí ta nejlepší příprava.

Ostatně musíme tu ukázat na to, že si zde berní orgány nepočínají všude stejně a se stejnou přísností. V tom ohledu vyniká Hališ s pověstnými řídí, kteří jsou v obcházení elavného c. k. berního úřadu pravými mistry. O tom daly by se psáti celé kroniky. Vždyť samo finanční ředitelství ve Lvově přiznalo se veřejně, že v obvodu finančním východní Hališe se sídlem ve Lvově jest za posledních několik let přes 100 milionů korun nezaplacených daní. A kde že jsme alyšeli a četli, že by kde v Haliči u Tarnopolu nebo jiného města byl zastřelil četník nějakého šida pro nezaplacené daně? O tom jsme ještě nikdy nečetli a nemysleli.

Jiný případ se vypravuje veřejně o poslanci Holanckém. O tom jsou poslední čísla „Badivoje“ přímo přeplněna. Jmenovaný list ten veřejně tvrdí, že poslanec Holancký osobně došel si k finančnímu ministru nařadu a požádal jej o poshovění dluhových daní, které co prý mají činiti u poslance Holanckého několik tisíců. A žádosti jeho bylo vyhověno. Zde máme opět doklad, že v nynější době na toho chudáka a malého muže všeho tou největší přísností doléhá, ale na ty větší boháče jest v praxi všude shovívavost, krátce paragrafy i veřejná a nímí spojená morálka berní a trestní se vykládají dle toho, jaké kdo používá postavení a jak kdo na venek platí za velkého kapitalistu.

My se v té věci nelišíme v podstatě od Činay. My nemusíme ani posměšně psáti o čínských mandarinech. O té věci psal již proslulý náš Havlíček, který v boji s byrokracií byl pravým mistrem, sčkoliv jako slabší jedinec v boji tom naprosto nerovněm podlehl. Ku konci naší úvahy poukazuje hlavně naše duchovenstvo a obětavé katolíky laiky na zdárnou činnost záložen Reiffeisenových na venkově. Jestli že je rolník neb chalupník tak v úzkých, že nemůže sehnati na daně tu není nic lepšího a snazšího, aby místní záložna Reiffeisenova rolníku takového svou pomocí nabídl. Jestliže je rolník ten snazší, poctivý a pracovitý a to vše snáží dobře členové správní rady záložny Reiffeisenovy, nebudou mít žádné námitky, aby se takovému rolníku v podobných případech nepřišlo na pomoc potřebnou půjčkou peněz.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. července 1901. 1 hl. pšenice K 12.00—12.76 žito K 11.15—12.00, ječmena K 8.90—9.60 oves K 6.00—7.30, proso K 10.00—10.20 vikev K 18.00—15.00, hrachu K 16.50—21.50, jáhly K 19.00 kroup K 16.50—24.00, bramborů K 1.80—2.00, jetelového semínka červeného K 36.00—44.00, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máta K 30.00 olejky K 17.80—18.50, lněného semene K 31.00—00.00 100 kg. křtinych otrub K 11.00, pšenice, otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.30—2.40, 1 kg. másla vepřového K 1.44—1.76, tvarohu k 0.28—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 2.40—4.00, jedna kopa cibule K 0.50 0.80 jedna kopa drobné zeleniny K 0.20—0.90.

(Zasláno.)

Volná konference

spojených vikariátů: Kosteckého n. Orl., Králčického, Landškrounského a Rychnovského n. K.

bude dle posledního usnesení na děkanství v Kyšperku ve čtvrtek, dne 1. srpna o půl 12 dopol. Pořad:

1. Ascetickou úvahou začne dp. farář Portman.
2. Postavení kněze onomocného, v úvahu přivede podepsaný; zkušenosti doloží a přelstný návrh učiní dp. farář Jakubička a sám kaplan dp. Kubánek.
3. Zkoušku snoubenců, vřdp. děkan Kaška.
4. Kdy a kde budoucí konference.
5. Volné návrhy.

Zvu dpp. bratři všechny upřímně, aby hojným účastenstvím dokázali, že se milujeme a jedno jsme! NB. O oběd o 2 hod. odpol. v „Besedě“ raději každý se přihlásiti korespond. listkem u vřdp. vikáře v Kyšperku, jehož tímto co nejuctivěji žádám, aby dle počtu přihlášených, tolikrát obědů jednoduchých v Besedě laskavě objednal a konferenci naší pod útulnou střechou svou přijal.

V Nebecké Rybné, dne 12. července 1901.

Jan Šrámek,
tajomník vik. Rychnovského, předseda.

(Zasláno.)

Kdyby si kdo z P. T. duchovních neb světských pánů ptal duchovní cvičení v soukromí konati, nechat se přihlásiti u superioratu T. J. v residenci u Panny Marie v Hradci Králové, kde se mu co nejochotněji vyhoví.

Listárna redakce.

„E.“ „Znak pravdy.“ použijeme v některém z příštích čísel. Častější správy budou nám vítány — jenom prosíme o laskavé udání celého jména, které se nikomu nevysadí.

Panu Lad. Náglvi, říd. učitelu ze Staré Vody ochotně doovědčujeme, že žádného dopisu od nás neobdržel a tudíž jej nemohl také nikomu dáti. — K tomu připomínáme, že všechny dopisy, které do redakce přijdou se po přečtení buď spálí a neb dobře uschovají.

Akcie

„První Králohradecké továrny nábytku a stavební truhlářství v Hradci Králové“

➡ Jisti vydáno bude 1000 kusů
po 200 korunách

majiteli svědčících (au porteur) k uhracení

akciového kapitálu 200.000 korun

možno již nyní upisovati proti složení zálohy 85 K a zbytek dle ustanovení satísujícího výboru.

Prospekty, upisovací listiny, výtah ze stanov obdržeti lze na požádání v Hradci Králové u „Záložního úvěrního ústavu“, u „Městské spořitelny“, „Záložny“ a mimo to u koncesionáře p. Ladislava Knypla, továrníka v Hradci Králové, jehož od r. 1858 stávající závod společnost převzítí má.

Lhůta do 30. srpna 1901.

Krám

v domě č. p. 163 na Sv. Janském náměstí „na podsíní“ (na schůdkách) tudíž v nejživějším místě Hradce Králové, kde jest nyní největší pasáž celého města, jest od 1. srpna t. r. k pronajmutí. Blíží se dělí majitel domu.

Josef Štěpán,

závod pozlaccovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi

olštáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Veškeré práce z odboru malých umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na sklo, na dřevě a na káti.

➡ Práce a objednávky ➡

přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

POZOR!

Veletčenému obecnstvu v Hradci Králové a okolí oznamujeme aktivě, že upraveni jsme pohodlně a nejlépe opatřili v Hradci Králové na Velkém náměstí v 1. patře domu p. Huřky

Mezinárodní panorama.

Lze v něm viděti celek tvořící cesty kolem světa v největší přirozené věrnosti, plastice a perspektivě a bude každý týden jiná cesta na odív vystavena.

Od neděle dne 28. července do 3. srpna:

Pařížská výstava v 19. století Oddělení I.

Vstupné osoba 30 h.

Půjčka od biskupské dotě, studující a děti 20 h.

Předprodej (na 8 cest za 2 koruny) obstará a případné dotazy zodpoví p. K. Sigmund, droguista v Hradci Králové, Malé náměstí

Otevřeno od 9 hod. ráno do 10 hod. večer.

O hojnou přízeň prosí

Ředitelstvo.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kuklenny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína. Droguerie. Materiální obchod.

➡ Doporučuje se co nejlépe. ➡

Založeno r. 1850.

Veletčenému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše oliné v ohni zlacené a stříbrené má se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy movutlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svému se stvrzením jeho biskupské Mlosti. Starý závod máj máše se vykazati četnými povcavalnými příklady P. T. zákazník a odporučuje se tedy k nakoupení a opravě kalichů, monstranci, ciborij, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křesť, svíců, pacíkůlů, schránek na Nejevě-tějí, patenek atd. co nejvíce.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbřník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní a nového a čínské stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré slaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodiniek se vyřizují.

➡ Vše za levné ceny. ➡

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Konvikt

pro katolické kandidáty učitelství v Hradci Králové,

Adalbertinum.

Do konviktu se přijímají žáci na zdejší pedagogiu studující na celé zaplacení.

Mimo jídelnu, zvláštní studovny, ložnice a umývárny mají kandidáti k dispozici hudební sál s pianem a harmoniem i jinými hudebními nástroji.

K písemným žádostem dlužno přiložiti křestní list, poslední vysvědčení a výkaz majetkových poměrů žadatelů.

Žádosti podány buďtež nejdéle do 10. srpna prostřednictvím a s odporučením příslušných farních úřadů nejd. bisk. konsistoři.

Roční poplatek činí pravidelně 320 K.

Případné dotazy na bližší podrobnosti zodpoví správa konviktu.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orl. č. d. 86

doporučuje P. T. veleřřst. duchovenstvu svůj vřdeř ovděčený a mnoha doporučenými nejčastěji vřznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

vřech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání řřřřř se zasílají.

Adresa vřdy došlově šřpná.

N á b y t e k.
Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr
v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle záclony.

Úplné vybavy nevěstám.
Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ke **dodání oken chrámových,**
od **nejjednoduššího až k bohatému**
figurálnímu provedení a
sice i se kolebnými rámy, st-
těmi i vrasením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatná, bez vší námahy
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumers a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerakým se dne 19./6 t. r. veškeré ky-
selny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
avedeny byly, jsou zakázány, jelikož sdraví lidákému
co škodlivé uznány jsou.
Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtěsný a vydatný
ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.
Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodů v Třebenicích.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení
v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové
Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.
Cenníky na požádání franko.

První výroba
věžních
hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

O. k. v. s. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává
varhany veškerých soustav co
nejdokladněji a v cenách nejmně-
jších a opravy a přestavby
varhan provede za nejmnějších
dodmínků,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení a pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné,
také prava **americká harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejmnějších co-
namí vyznamenány.
Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

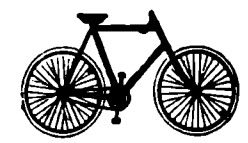
Látku na kleriky
a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou
za sl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných
druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlev-
nějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle
obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.
Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za
vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od
které doby poutivě trvá.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro dobu jarní a letní.
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veledušoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, mloou objednavku na
zkoušku.
Při hromadném objednání většl výhody.
Též na splátky bez srážení cen!

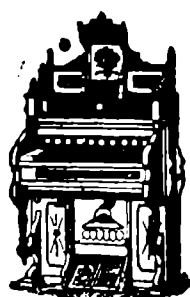
Antonín Sucharda
sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sečky světů se dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmně-
jších.
8 áctou velkeros
Antonín Sucharda.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídící ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Byt k pronajmutí
v Hradci Králové č. 321. (proti obch. škole)
kuchyně čtyry pokoje, předsíň, dva záchody, spíže,
koupelna, sklep, půda, za 28 sl. měsíčně.
Blízkost sdělí majitel domu Jan Škála v Hradci
Králové č. 146.

kola Premier Nejlepší
The Premier
Cycle Co. Ltd.
Coventry (Anglie)

Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 38.
Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.
Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.
kola Premier Nejlepší

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)
Hradec Králové, velké náměstí.
Veškeré potřeby pro krajčí a švadleny. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šněrovaček, blázek a zástěr.
Ceny nejlevnější.

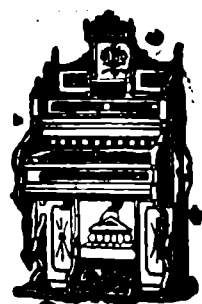
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Přesídlení.

Dovoluji si velectěnému obecnstvu oznámiti, že jsem svůj nejlepší pověstí se těšil

závod kloboučnický

rozšířil a do nových místností na podlaží do domu p. Pajkrova č. 163. vedle obchodu p. Raže přeložil.

Vlastní výroba

plstěných a vlněných klobouků, velký sklad jemných plstěných klobouků od c. k. dvorní továrny J. Hückl. Též velký sklad slaměných klobouků od české společenské továrny A. M. Veider v Praze. Valašské papuče s kotvou. — Veškeré opravy se vyřizují rychle.

Ceny levné.

Vzdávaje uctivý dík za příchod až dosud mi prokázanou, prosím aby mi nadále zachována zůstala.

V úctě

ALOIS PINKAVA,
kloboučník

na podlaží v domě p. Pajkra v Hradci Králové.

Na kupectví

přijme se hoch z řádné rodiny do učení u **Josefa Svobody** v Trebechovicích.

Dekorativní malíř a posilovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 70.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrádek a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plán na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský lodek, síran amoniatý, soli draselné, kaolín, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny).

Posílnou sadru superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

dožívají s přesnou zárukou obsahu

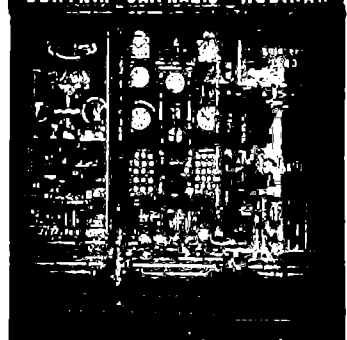
továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva

Ústřední píárna: **PRAHA,** Jindřichská ul. 27.

A. SCHRAM

v Břeclavi.
Poštovní
a v Ládku.
Restorákch.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

Do Hradce Králové.

Uvádím v obecnou známost, že jsem od 1. července t. r. přeložil prodej svých na mnoha výstavách nejvyššími cenami vyznamenaných výrobků: **koňaku, slivovice a různých likérů** do obchodu a domu p.

F. Chrudimského,

č. 16 v Hradci Králové.

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů

ve Vys. Mýtě.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSLE** ●

škola 1/2, 3/4, 1/4. výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—30 zl. Violy, čela, basy, citery, flétny, klarinetky a t. d. velice levné; na př.: koncertní citra v pouzdře od 7 zl. flétna z grenadil. dřeva 10 klapků z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 klapků Fis brojele z nov. stříbra 19 zl. Kytary, mandoliny, hrací stroje. Pouzdro na housle od 1.90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Bubny pro obecní úřady, husičské a penecenské trubky a veškeré plechové hudební nástroje za cenu výroby.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání po ruce. Objednávky i správy přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

OBNOVA

Číslo 31.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 2. srpna 1901.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Bez moci.

Byl jeden otec, úředník, otec čestnější rodiny, ale byl vždy bez peněz — bez moci. V rodině jeho bylo právě bezvládní. Když už i jemu samému toho bylo trochu mnoho, co páni synové jeho tropili, říkával jednomu nebo druhému: Počkej! Já ti dám — zítra. Zítra však, žili pořádně proti klukovi s rákoskou vystoupení, nenastalo nikdy. Což divu, že v rodině té měli moc rozpustilců, a otec byl bez moci. Co však podotknouti sluší, to jest to, že slaboch tatík byl bez moci proti všem, bez rozdílu, což mu ne sice omluvu, ale aspoň politování dobromyšlných lidí přinášelo.

Ale jest jedna velká „rodina národů“, a jest jedna země, kde dva národové bydlí. Jsou pod otcovskou péčí jistých pánů — úředníků — a otcovská tato péče jest taky bez moci — ale ne proti všem. Na jisté věrné poddané dovede si dupnouti, ale proti zpro-
nevěřilým jest obyčejně — bez moci.

Znameníť případ toho druhu stal se r. 1874. Stáříský biskup královéhradecký Hanl nemohl již biřmovati. Byl tudíž požádán biskup Dr. Forwerk ze Saska, aby tuto službu katolíkům diecése královéhradecké prokázal. Svůli a 11. srpna t. r. přijel do Hradce a ubytoval se v semináři. Ráno dne 16. srpna t. r. měl biřmovati v biskupském chrámu královéhradeckém. Když pak on sám i lid katolický k slavnosti té uchystán byl, přišla telegrafem od místodržitelství záповěď toho obsahu, „že biskup Dr. Forwerk z Drážďan jako cizinec není oprávněn v Rakousku účinky duchovní konati“.

Tak stalo se českým katolíkům a katolickému biskupovi l. P. 1874. Tu byl stát náš plný moci a síly.

Jinak to jest l. P. 1900 a 1901. Přes padesátě pastorů cizozemských koná tu účinky duchovní; v Lanově cizozemec, superintendent kázal při kladení základního kamene k proušácko-luteránskému kostelu. A kde byl a je rakouský stát, kde jest jeho otcovská péče, kde je nějaký rakouský ministr, kde bylo místodržitelství? Naproti německo-pruským veleznárcům zůstal stát náš — bez moci. Jen na to se zmohl, že okresní hejtman nebyl přítomen. Komu napadá ten mravní silák, ten tatík: Počkej! Já ti dám — zítra.

Vzpomeňme na zrušení jazykových nařízení, na vysvívavé tehdejší vystupování buršáků, na náhlý soud proti pražským Čechům, na víření bubnů a ulice vojskem obsazené, na těšení se jistých dobrodinečků, jak na Karlově náměstí brzo objeví se šibenice na veleznárcé Čechy. Proti komu bylo tu ráznosti, moci a síly až na zbytek, a kdo byl ten synáček, kterému se řeklo: Počkej! Já ti dám — zítra. Dáme příklady posledních dnů. V Aši vychází německo-štváčeký listek, který si v tyto dny dělá posměch z českého jazyka — slovo mluviti n. p. překládá jakoby do němčiny slovem „powidalen“ — štve proto, že se tam na náměstí dva Češi opovážili promluvit česky a křičí: Ven s Čechy! Kde pak jest tatík stát, aby vystoupil proti nezákonnému tomu štvání? — Není ho tito! Počkej! Já ti dám — zítra? „Politik“ k tomu dokládá: „To se děje ve znamení doby, kteráž sluje Coudenhove. A ukazuje, jak kdosi oproti Němcům studentům v Plzni mluvil o jejich právu.“

Což divu, že za doby, která sluje „Coudenhove“, stala se věc znamenitá v Trutnově. Na národní dům tamních Čechů dal hostinský tabulku s českým nápisem. Asi stopadesát veleznárců Němců se shluklo a žádalo, aby hostinský tabulku dal pryč. Policie, četníci, stát byl — bez moci, a to tak mnoho, že dle noviny tabulku dal dolů — policajt. Jak pak by ne? Na Čechy má kuráž i ten policajt. Na Čechy třeba náhle právo a šibenice, ale rozhejkalý veleznárců... na toho, až — zítra, totiž nikdy.

Už se tedy nedivím, že právě „Politik“

tak často tvrdí, že mezi úředníky jsou příznivci Všeněmců.

Už se však taky nedivím, že v té přestátné rodině rakouských národů mají moc „rozpustilci“. Jenže, tatík stát není ani jako v předslaném případě hoden politování dobromyšlných lidí. Tu to totiž se strany těch jistých pánů není snad jen slabost — vždyť proti Čechům a katolíkům mají síly a moci dost — ale je to umíněnost, vědomé potlačování živlu českého i katolického. Je to důkaz, že se státní moci užívá k nespravedlivému posilování živlu německého a protestantského. Potlačené, kteří v potu tváří pracovati musí, aby vydělali platy, jimiž se udržuje stát a z nichž žijí úředníci, — potlačené — pravíme — to bolí, ale což je pánům do bolesti Čechů a katoliků. Proti těm mají moci až dost.

Jenže páni zapomínají, že celý stát náš je za jejich slavného proti Čechům a katolíkům panování bez moci nejen uvnitř ale i na venek, obzvláště proti Prusku.

Na to nejdou páni ani s tím: Počkej! Já ti dám, zítra.

Toho se bojí a zrovna jako pro Boha prosí, aby se neránilo hněvati. Spojený s námi stát chystá na nás celní předpisy, že by je žádný nepřítel lépe vymysleti nemohl. Ale dokud budou takové osoby otcovskou péčí o nás se starati, které oproti každému kýchnutí Prusáků jsou bez moci, nestane se nic, a národové rakouští budou pot svůj a mozoly své posílají do Pruska.

Nejnověji pochválil zase vznešený arcivévoda František Ferdinand činnost hornorakouských katolíků a pravil, že je to taky práce pro Rakousko.

A tak tomu jest skutečně! Nemá-li ubohá tato říše i na dále býti bez moci, musí se opustiti bludné cesty německo-liberální ne-
spravedlnosti a utlačování nejvčetnějších a nejspolehlivějších občanů. Jen přesné a rozhodné vykonávané zásady křesťanské mohou říši vrátiti její bývalou moc.

Že pak by jisté osoby musely zmizeti z úřadů na dobro, a lépe smýšlející — avšak nyní pod tlakem nespravedlivým sami sténající — úředníci moc do rukou dostali, jest samozřejmo. A proto by měla práce zástupců nás utlačených i k tomu směřovati, aby daň platící lidé měli taky vliv na volbu a ustanovování úředníků. V tom ohledu jsme ovšem bez moci, a proto se může i samé zášti proti nám úzda ponést. Jen tato moc dá nám moc proti moci stranuické a nespravedlivé.

Pozoruhodná slova.

Nelze upříti, že v dnešní době zvláště skoro veškerý tisk německý s bezpříkladnou zuřivostí napadá Čechy, a rozmanitými, byť i nejbídnějšími zbraněmi chce zničití jich práva. Skoro se zdálo, že cesta pamovníková do Prahy rozřešené poměry poněkud uklidní, ale to právě bylo německému tisku příčinou, aby soutil ještě více nenávisť proti Čechům. A tu právě jest pozoruhodným, že aspoň jeden poctivý list německý měl tolik odvahy přinést o národu českém zprávu pravdivou. Jest to mnichovský „Bayerischer Vaterland“, jenž píše:

„Dojista není na celém světě národa, o němž tolik bylo nahláno a proti němuž uspořádána byla prudčí štvavice, jako národ Čechů, tvořící v rakouských korunních zemích, v Čechách, na Moravě a ve Slezsku většinu. Žádný národ, nevyjímaje snad ani Irčany a Poláky, nebyl po celá staletí tak potlačován a žádný není právě německému publiku, zakládajícímu si tolik na svém obšířném školním vzdělání, tak málo dle skutečnosti znám. A pakliže se Čechové od té doby, co jim dán Fr. Palacký, vlastenec právě tak nezištný a

šlechtný, jako veliký učenec a muž, na jakého nejen Češi, nýbrž celé lidstvo s pýchou hleděti může, pozdvihli z nehlubší bídy 17. a 18. věku k dnešnímu svému vývoji a květu, je to právě důkazem, jaká náplň síly a dobrých vlastností v intelligentním slovanském kmeni národním žije. Téměř všecken německý tisk, sotva bez výminky tisku katolického středu a sociálně demokratického, živí zášť proti tomuto národu, na fanatismus hraničící, ba přišlo to již tak daleko, že ve mnohých krajích rakouských na Čecha pohlížejí jako na osobního nepřítel a mnohý Němec, který by byl rád ve svých mladších letech navštívil zlatou stověžatou Prahu, již lze čísti právem k nejkrásnějšímu městům světa, upustil od toho v pošetilé domněnce, že by jej tam „polodili“ Češi se zelím snědli. Kdežto o skutečné Němcům nepřátelském smýšlení Maďarů (t. j. také jen panující třídy, nikoli lidu) čteme jen velmi zřídka, jsou všechny listy naplněny pobuřujícími zprávami o české nenávisti proti Němcům. Co si má vzdělaný člověk pomysliti, když všenečtí trotlové světem táhnou a lidem namlouvají, že Češi co do kultury nacházejí se na stanovisku Hottentónů (výrok všenečtího poslance Franka Steina v restauraci „Münchener Kindel Keller“), národ, který za času Karla IV. zaujímal první místo v Evropě, a který má literaturu, kterou dlužno až nazvati obdivuhodnou. Všeňečtí potulni soustružníci železa (narážka na Franka Steina. Red.) a pekařští tovaryši označují Čechy jakožto národ dráteníků a obchodníků s pastmi na myši, národ to, o němž Meyerův konverzační lexikon píše: „Tisíceletá námaha, aby svou vlastní bytost proti mocnějšímu německému zachovali, vtiskla Čechu mnohý charakterní rys, jiným Slovanům cizí. Nedůvěra, v sebe uzavřenost a jakousi jistou rozhořčenou národní podrážděnost. Jeho povaha však honosí se s mnohými krásnými vlastnostmi: „Čech je pracovitý, důkladný voják a úředník, jest nadán přirozeným rozumem a fantasií, rád provozuje hudbu a poesii.“ Vývoj země, v níž orba a průmysl ve správném, zdravém poměru jsou rozděleny a která nazývána jest pokladnicí Rakouska, dovozuje správnost toho tvrzení, Čechům nedovoluje se však a velice se jim zamlouvá, co se jiným národnostem přiznává jako jich dobré právo. Když němečtí turnéři v Rakousku Prusáky vítají, nikdo na tom neshledává nic nápadného. Když však české tělocvičné spolky vítají pokrevně spřízněné Rusy, Srby a Poláky je to ohromný zločin. Pakliže je při tom řeč o přátelství s Ruskem, státní, jemuž Rakousko mnohem více zavázáno jest, než li Prusku a který se vždy osvědčil věrným a spolehlivým přítelem Rakouska, je to hned zeměráda. Když pak Všeňečtí pod ochranou immunity v parlamentě (i bez ní mimo parlament! Red.) přivolávají nepřátele vlasti a náboženství — i... blátem pohazují, nerozčiluje se nad tím německo-nacionální tisk ani dost málo. O Čechích nikdo nic podobného neslyšel, neboť ode vždy prokazovali svou loyálnost vynikajícím způsobem. Kdo pročítá slavné dějiny rakouských pluků, shledá, že Češi náleželi vždycky k elitním vojskům rakouské armády, že vykonali divy hrdinství a oddanosti k vlasti a že z nich vznikla řada nesmrtelných vojevůdců, vždyť i rekovná postava otce Radeckého vzešla z jich národa. A pakliže Češi ve svém vlastenectví nejsou žádnými přáteli Bismarkova trojspolku, nýbrž s Francouzi sympatisují, kdo jim k tomu může upírati práva? Či snad v Rakousku protivnictví proti trojspolku podmiňuje nedostatek vlastenectví? Mnichovský list končí svoje vývody napomenutím, řka: „Kdy nahlédnou všichni rakouští vlastenci, že nikoli německá hegemonie, nýbrž toliko spravedlivé vyrovnání na základě rovnoprávnosti všech národů, jak je v ústavě garantována a lidskostí i rozumem podmíněna, může přinést kýžený mír a Rakousku zabezpečit první stupeň v řadě národů mu příslušící.“ — Takle píše o Čechích poctivý německý list a proto hlas jeho nenalezne asi

mnoho souhlasu mezi ostatním tiskem německým, považují tam poctivost již dávno není domovem.

Politický přehled.

Z Prahy přicházejí samé překvapující zprávy: Dr. Kaizl prý se stane fidelem císařských statků, — intendantem Národ. divadla se stane bývalý jeho feditel, F. A. Šubert — a starostou Velké Prahy, jak již bylo v „Obnově“ oznámeno, dr. Herold. — Oznámili jsme, že Staročechi i Mladočechi nabízejí mandát p. dra. Brzoráda p. Plevovi ze Skrejšova. K tomu se nám oznamuje že p. Pleva nabídku tu nepřijal. — Čeští radikálové a posl. Baxou v čele postaví v příštích volbách do zemského sněmu své samostatné kandidáty. — Čeští protestanté jsou nyní zuřivými nepřáteli Mladočechů, — hlavně pro známé výroky poslanců Kramáře a Brzoráda o hesle „Přechod Říma“. — Říšská rada svolána bude počátkem října. — V Uhrách zeměl náhle vynikající státník Desiderius Szilagyi, který býval druhdy ministrem spravedlnosti. Právě když se vrátil z Karlových Varů ulehl — a více nepovstal. Szilagyi byl osobou v kruzích uherských velice známou. Od židů byl zvláště ctěn, poněvadž jím v mnohém nadřezoval. — Dcera následníka trůnu Frant. Ferdinanda pokřtěna byla na zámku Konopištěm na jména Zofie, Marie, Terezie, Františka. — Zprávy o neobyčejně vysokých sazbách německého celního tarifu, kterými má být rakouský vývoz do Německa téměř úplně zamezen, způsobily u nás trapný dojem. Ano, jsou vážní činitelé, kteří prohlásili, že za takovýchto okolností další setrvání v trojspolku je nemožno. Jest to snad poprvé, že se v Rakousku posuzuje samostatně a neodvisle od politických vlivů nepříznivé chování Německa naproti Rakousku v otázce nanejvýš důležité. — Italský státník Crispi leží na smrt nemocen. Při tom prodává strašný duševní zápas, který se na něm jeví. — Itálie letos bude konati manevry na Jaderském moři. Na slepo válčiti se bude — proti Rakousku. Co trojspolek trvá, podobných manevrů Itálie ještě nekonala. Jest vidět, že kruh, který trojspolek svíral, čím dál, tím více povoluje. — V Itálii se přišlo v poslední době na více podvodů, které prováděli — vyšší státní úředníci! Pomalu to vypadá již tak jako v Turecku! — Protestantsko katolické ministerstvo utvořeno bylo v Holandsku. Předseda jeho jest zarytý protestant. — Z jižní Afriky vrátí se lord Kitchener zase do Anglie. Jeho nástupcem bude generál Littleton. Tedy již třetí vrchní velitel anglického vojska v Africe.

Drobná obrana.

Nesnášenlivost náboženská. Jak daleko poklesla v naší „osvícené“ době nábo-

FEUILLETON.

Na rakouských jezerech.

Cestopisná čta od Fr. R. Skalického.

[Na jezeře gardském.]

(Dokončení).

Jen jsme z Gargana vypluli, překvapily nás tmavé děsivé mraky, jež prudký víchř přivedl nenadále z horského úkrytu na obzor. Nezbylo nic jiného, než uchýliti se do kajuty, kde rozpředl s námi rozhovor neznámý Věděk, dle názoru as přívrženec lidové strany německé. Byl to vzdělaný muž, jenž procestoval již značný kus světa. Ostré odsuzoval nyní napjaté poměry mezi Čechy a Němci v Čechách a vinu toho přičítal novinářským štvanicím a pak ziskuchtivosti politických vůdců obou stran. Rozhovor ukončil řízným obratem: „Nebude dříve klid v Rakousku, dokud se nepotřebují všichni tak zvaní vůdcové političtí a dokud nebudou tříditi zájmy v parlamentě hájiti poslanci z lidu.“ Drasticky chtěl sice tento muž situaci rozsvítiti, ale kus pravdy jest v tom přece. Až bude zasedati v parlamentě více poslanců lidových a méně 12 procentových advokátů, budou se zaváděti zákony ku povznesení hmotnému blahobytu občanstva, a ubude nemotorných bojů o každou národnostní školu.

Zatím se však bouře tak rychle vzdálila, jak spěšně překvapila, čímž se také i přirozeně skončila naše nucená politická rozprava, takže ovšem ku škodě politické veřejnosti nemohu více z interview tohoto uveřejniti, pročť přidržím se dále lícně nestranné přírody.

Kol 3. hodině odpoledne přirazili jsme k Toscolanu, prastaré římské kolonii, kde býval Jupiter v podobě býka uctíván. Větší důležitost mělo město toto ve středověku první lombardskou knížecí a pak Paganini a výrobou výtečného papíru, jenž dodnes udržel svou dobrou pověst. Osada tato, jako všechny osady na březích Gardy má malebnou polohu. Horaké hřbety, sázející na severu vody gardské, uvolňují ladným vlnkám

ženská anášenlivost, vysvítá z nejnovějšího štvání helvetského času proti veřejnému uznání katolické víry. Čas ujímá se kde kterého surového čeledína, že pro potapení katolického náboženství byl zasluženě odsouzen. Přes doalova v č. 208. „V mnohých státech zastavili dávno mnohé to konání pobožnosti po ulicích a mají svatý pokoj. Naš jsou kostely! I jiné pouliční obřady, jako návštěva nemocných dají se zjednodušiti bez újmy jejich vážnosti, jako se jinde zjednodušily ty hrozné pohřební parády, jimiž se chlubil na př. Praha, a jímž nadřazuje i sama městská rada, hovic a ušle marnivosti. Jest na čase, aby se tím pořádně hnuilo, třeba že se kostelníci a kněží dají do křiku. Prozatím měl by vydán býti nějaký „Návod, kterak ujtí lze klerikální rasu.“

Vizte tu zlobu helvetskou!

Základní zákony rakouské ústavy z r. 1867 zabezpečují každé zákonem uznané církvi svobodu ve vykonávání veřejných a společných náboženských úkonů (§ 15), proto nejenom židé a helveti, ale i katolíci smějí konati veřejné průvody a návštěvy veřejné nemocné.

Poskytuje tedy základní zákon rakouskému občanu též ochranu před každým rušitelem tohoto zaručeného práva ku svobodě přesvědčení zrovna tak, jako zabezpečuje každému majiteli ochrana proti lupičům jeho majetku. A tu najednou vyskytne se časopis universitního profesora a volá způsobem afrického kanibala: „Vezmeme katolíkům svobodu v projevech náboženského přesvědčení, protože tyto projevy dráždí surovec ku provokacím a svádějí ku trestům.“ Kdyby se odvážil universitní profesor volati: „Poberte bohatým majetek, protože dráždí lupiče ku loupežím a zavádí je do kriminálů“, vysmál by se kde kdo popletenému filosofu, ale obměšlené zkracování svobody náboženské neběže se na tak velkou váhu.

Přibijíme na pranyř tyto otrokářské choutky helvetských fanatiků a připisujeme je k dlouhé již řadě dražích provokací, jaké si v nynější době dovolují v Rakousku protestanté proti ohromné většině katolické. Nevyláme po policii, protože katolicismus dle výroku prvního strážce ústavy má prý dosti vnitřní síly, aby setřásl se seba parasy z Němce do Rakouska přivandrovalé, proto prý ochrany státní nepotřebuje, ale upozorňuje lid katolický, že se hraje o jeho svobodu svědomí. Mají se vrátiti opět doby protestantských násilností a surovosti, které páchali evangelici všude na katolickém lidu tam, kde zmocnili se otěží vlády. Neotavrou-li ani svrchu uvedeného kanibalské návrhy Času katolickému lidu oči, pak skutečně ochrana státní by mu víru jeho otců nezachránila. Videant consules!

Statistika mravnosti. Pan pastor Šadek chce se pochlubit světu, že mravnost evangeliků jest větší nežli katolíků. Cituje n. p. ve svém orgánu č. 30. pruský list „Ost-

pevnou vazbu, rozestupující se stále k jihu a přecházející posléze na jižním břehu jezera v úrodnou nížinu. Břehy oživují nyní již četné villy bohatých šlechticů italských, až posléze v Gardone Riviera naleznete celé lázeňské místo, kde v zimě tráví se příjemné jaro. Věřte ochotně, že choť nabývají straceného zdraví, neboť s takovým poselským rájem nechce se rozloučiti žádnému smrtelníku.

Parník zabočuje do půvabného zálivu salského, a jehož obrazem setkáváte se na reklamních plakátech v nádražním oznamovateli.

Pod nevysokým Monte Bartolomeo (568 m) stráží ladný záliv tento město Saló, jež jest sídlem zeměpanských úřadů a okresního soudu, jakž nás poučila eskorta karabiníků, vyvádějících z dolních prostor lodních mladého, dobře spoutavého, zločince. Ztracený život! Z přístavu měli jsme dobrou vyhlídku na několik kroků vzdálené náměstí Napoleonovo, jež jest střediskem Salá. Útvar náměstí tohoto s vůkolními veřejnými budovami upomínal mně na náměstí sv. Marka v Benátkách. Poblíž gotického, znamenitého chrámu Svaté Panny uřelí jsme ve farním domě mladého kněze s brevifem v útulné kaplance, těsně nad hladinou vodní umístěné. Zjistěte příhodné místo ku nerušené vroucí modlitbě!

Opouštějce půvabný záliv salský, domníváte se, že ukončila se již všechna zajímavost jezera gardského, neboť pozorujete, že břeh jezerní ztrácí se již kvapem v úrodné síce, ale málo zajímavé rovině lombardské. Nenadále však vynoří se vám za ostrožnou salskou idylický ostrůvek Isola di Garda, jehož zjev čtíte v úžasu k nejlepším partitím Gardy. Téměř z km dlouhý tento ostrůvek přilákal svým půvabem sv. Františka z Assisi, takže na něm roku 1220 vystavěl klášter, jenž udržel se až do konce minulého století, kdy zřícení klášterní přestavěl hrabě Lecchi v nádherný zámeček uprostřed bujného parku. Nyní jest majitelem této perly jezerní rodina Borghezio. Nemůžete se odtrhnouti od ladičného ostrůvka a litujete, že parník unášel vás kol bývalého loupeživého

Protestant“, jenž píše, že r. 1895 bylo uznáno v pruských křesťanských poměrně o 30 procent více katolíků nežli evangeliků. I kdyby tyto cifry nebyly vyhlásky, nevěděly by přesné o složitosti katolických Prusů, protože jest známo, že v Prusku tvoří Poláci katolické poddané a že bývají tiito od „mravné“ protestantské vlády i proto uvědomováni, že dávají dítky své vyučovati náboženství v mateřském jazyce! Svědčí tyto smutné cifry více o protestantské surovosti nežli o katolické složitosti. My však pochybujeme i při tomto svém výkladě o správnosti cifr p. Šadekových, protože známe jeho „obratnost“ v citování. Pan pastor totiž zrovna v témže odstavěku tvrdí, že prý „katolíci zvláště četné jsou zastoupení v počtu deliktů, spáchaných se surovostí a pohlední smyslností“ a uvádí, že „co se týče počtu nemanželských dětí, vykazují katolíci země západní Evropy zvláště Portugals, Francie a Belgie nejvyšší a země protestantské zvláště Anglie, Nizozemsko a Švýcars nejnížší procento.“ Nemáme sice po ruce statistiky z výše uvedených zemí, ale uvádíme z bližších nám zemí protestantských zajímavé cifry z německého Knosova spisku „Vliv náboženství na mravnost.“ Tam čteme:

V království pruském připadá z nemanželských porodů na katolíky 6-5 procenta, a na evangeliky 10-3 procenta.“ Kde tedy nemáme pruský policajt řádití svými žaláři, tam stojí katolíci v Prusku ve mravnosti mnohem výše, nežli jejich přelaskavá vrchnost. Z těchto zajímavých cifr vysvítá pro p. Šadeka moudré naučení, že není radno choditi s máselem na slunce a národu našemu z toho lze posouditi, jak by to byly radostné časy pod rákoskou pruskou, kdybychom pro oslavu luteránské mravnosti plnili kriminály o 30 proc. větším počtem, nežli naši helvetskí sourodáci.

Zprávy místní a z kraje.

Valná hromada politického družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové. (Dne 26. července 1901.) Víde slavený svátek sv. Anny a četné primiční mše sv. pp. neomysť byli příčinou poměrně slabé účasti při valné schůzi, již zahájil o 9. hodině dopol. vsdp. předseda, kanovník Dr. Soukup ardečným proslovem, vřav díky diecéznímu duchovenstvu za jeho obětavou podporu a p. t. pp. bisk. vikářům za jejich vačné služby, jež politickému družstvu při všech příležitostech prokazují. Vyslovuje důvěru v další neochabující sájem duchovenstva a zvláště vyslovuje naději, že svyřší se sájem mladšího duchovenstva o rozvoj diecézního důležitého politického činitele. Po zahajovacím proslovu přestl jednatel, dp. Dr. Reyl sápienská minulé valné schůze, k jehož vysvětlení poznamenal vsdp. vikář Uhlíř, že loňský návrh dp. Víšy o přesném výpočtu úhrnůch darů každého jednotlivého člena nelze provésti bez

hradu Maderby k poloostrovu Sermione, předposlední stanici vaší pouti. Sermione, staré Sirmio, jest rodiště římského básníka Catulla, jenž lepoou vlast svou nadšenými verši opěvává. Pozornost vaši budí dobře zachovalý starý hrad se středověkým cimbuřím, jenž poskytoval útulek císaři Diokletiánovi a Maximilianovi, tvoře důležitou stanici vojenskou na cestě do Gallie Zalspáské. V nynější podobě ovšem pochází ze 13. století z dob italských velmožů della Scala, jímž celý tento kraj patřil až do počátku století 15.

Na lodi přítomní vlastní cestující vysvětlovali nám ochotně, kde se nalézá jeiskyné Catullova, seznává, že nejame Němci. Pomocí latiny a trochem vlastiny jsme dobře si porozuměli.

Jeiskyné Catullova není vlastně obydlím básnickovým, nýbrž jest dle novějšího bádání zbytkem starých lázní slrých ze století 4. Dosud se nalezají na poloostrově sirmijském vřelé prameny sírné, které teprv v novější době bývají s výsledkem používány v různých kožních chorobách.

V krátké době dorazili jsme přesně o 5. hodině odpoledne do poslední stanice Desouzana, jež jest proslulé svými obilnými trby, nevykazujíc kromě své starobylé půdy žádné zvláštní zajímavosti. Prohlédnete snadno v několika minutách celé městečko a ježto k večernímu vlaku do Verony zbývá nám několik hodin, můžete zcela pohodlně usednouti na taras některého přímořského restaurantu a přehlížeti velebné jezero gardské, jež vám tolik vděčných poetiků poskytl.

Každá cesta však i sebe zajímavější unaví cestovatele, trvá-li příliš dlouho. Tím více platí to o popisu cestovním. Proto končím s popisem rakouských jezer v západní části naší říše a přeji svým trpělivým čtenářům, aby se mohli vydati jednou na kontrolní cestu a přesvědčiti se očitě, že skutečnost nebyla daleko vystižena mou cestovní črtou.

uvádění pohledního desátníka a zápisník bývalých jednatelů. Dr. Reyl poznamenává, že evlečná škola varhanická nebyla zřízena pro nedostatek hudebních prostředků. Po těchto vysvětlivkách byl zápisník schválen. Na to podána jednatelešká správa, s níž některé údaje uvádíme: I. Jednatelešká správa za rok 1900—1901. Nově zvolený výbor ustavil se hnedle v den svého zvolení následovně: Předseda zvolen Th. Dr. kanovník Jan Soukup, místopředseda bisk. vikář Václav Uhlíř, jenž bude zároveň pokladníkem, jednatelem Th. Dr. František Reyl. Do odboru zvoleni byli: a) do ředitelství a agitace pl. tit. v. p. Dr. Domabyli, sekretář Dvořák, děkan Hájsek, Dr. Kašpar, katecheta Dvořák, Dr. Reyl, farář Seidl, Dr. Hejčí, katecheta Hornov, b) do správního a finančního pl. tit. v. p. Dr. Mrštk, děkan Hájsek, ředitel Hrabý, děkan Hanousek, vikář Uhlíř, c) do redakčního pl. tit. v. p. Dr. Mrštk, Dr. Domabyli, děkan Hanousek Dr. Reyl, Dr. Hejčí. Revisory účtů družstva: pl. tit. pp. Dr. Mrštk, děkan Hájsek. Revisory účtů tiskárny: pl. tit. pp. Dr. Mrštk, děkan Hájsek, vikář Uhlíř. Výbor měl 8 řádných schůzí, jednotlivé odbory měly častěji schůze dle potřeb časových. Uplynulý správní rok vyrovnává se svou činností letům předchozím. Spolkový dům „Adalbertinum“ vyžadoval více opět bedlivé péče zvláště po stránce finanční, ale přece péče tato nebyla tak intenzivní jako v době stavební katastrofy. Od provedení rekonstrukce během dvouletí neukázala se dosud nikde ani ta nejmenší známka, která by vstříbila novou pohromu domu. Lze tedy v technickém ohledu oddávati se nejlepší naději. Finanční fond však vyžaduje stále štědré dobročinnosti p. t. diecézního duchovenstva, protože dosud nepolepšil se výnos domu tou měrou, aby mohl vlastní silou prosperovati. Dobročinnost tato však má v přítomné době zdravý motiv, protože jest zcela zabezpečeno, že věnované dary nepřijdou jednou ve prospěch císařské majitele a protože jest zřejmo, že dům hledí dostati svědomitě svému původnímu určení. Jeť ohlaskem katolické literární a kulturní práce, jeť pracovním pomníkem náboženských a vlasteneckých uvědomělostí duchovenstva diecézního na rozhraní dvou století. K té neochabuje zájem v kleru o toto kulturní diecézní ohniisko a k té nikde nevyznačuje tohoto katolického bojovníka ze své dobročinnosti, když k novému roku přichází s možnou prosebníka a žebte o milodar pro existenci! Spolkový dům poskytl příležitosti politické i kulturní činnosti družstevní. Jeť ovšem v plénkách dosud politická činnost českých katolíků, ale na této skrovné roli vyrostlo družstvo naše širokou brázdou při jarních volbách do Hláské rady. V kralovohradecké diecézi za účinné pomoci družstva a družstevního orgánu „Obnova“ vystoupili 4 katolíci kandidáti při volbách do Hláské rady, kdežto v ostatních 3 diecézích kandidovali pouze 3 kandidáti. Nedobyli jsme žádného mandátu, ale četné voličské schůze mobilisovaly naše voličstvo a mělo naň myšlenku v katolickém lidu. Při dosavadní politické neuvědomělosti katolických voličů a při skrovných volebních prostředcích můžeme býti se ziskavými hlasy uspokojeni, protože budí naději, že opětovány pokusy docílíme přece úspěchu. Bez předchozího ověření a přípravné práce nelze douhati v obrát poměrů. Politika naše nemá dosud vykazati se nějakým zřejmým úspěchem, poněvadž není dostatek pěstování drobné práce v jednotlivých okresech. Aby tato vadě bylo odpomoceno hodlá politické družstvo zakládati politické kluby pro každé hejtmantství. Vznosné stanovy a zřizovací náklad opatří družstvo, záleží tedy na duchovenstvu aby uznalo nutnost spolku, jež mohou v menším okruhu buditi a uvědomovati mnohem lépe lid, nežli to jest možno samé aneb diecézní organizací. Není ani nejvyšším cílem naším poslanecký mandát, ale nevyhnutelné jest pro nás, aby s námi bylo počítáno jako s činitelem vážným a vlivuplným. A toho lze docíli jen účastí na politickém životě, jenž v ústavním našem státě rozhoduje nejenom o hmotném ale i duchovním blahu občana. Věnujeme tedy politice větší péči! Vzdělávací a agitací činnost rozvinulo družstvo letos tou měrou, že se mu nemůže ani jediná korporace katolická v zemích koruny české vyrovnati. Během roku pořádalo družstvo celkem 70 lidových schůzí na různých místech diecése. Řečníci: Jeho Blahopřeká Milost v Chrásti (2), v Hradci Král. (1), dp. katecheta Dvořák v Kostelci nad Orlicí (2), v Ličně (1), vdp. Dr. Domabyli v Chocni, v Částolovicích, vdp. Dr. Soukup v Chrásti (1), redaktor Kratochvíl v Chrásti (1), vdp. Dr. Reyl ve Vřetovicích, v Poltářsku, v Nové Pace, v Černilově, v Sopotnici, v Kostelci nad Orli, v Hradci Králové, na Slezském Předměstí, v Biešné a Krhovicích (10), vdp. farář Seidl v Černilově (2), dp. katecheta Černý v Pardubicích, v Černilově, (2) v Kostelci, v Bukovině, v Třebouchovicích (6), vdp. Dr. Kašpar v Bydžově (1) vdp. Kante v Ličně, v Libančovicích, v Částolovicích (8), vdp. Hornof v Pečkách (1), redaktor Vobejda Proseč (2), Hradec Králové, Velká Skrovnice, Částolovice, Lejšovka, Sopotnice, Divce, Lično, Kostelec n. O. (2), Hlinsko, Pardubice (8), Horní Jelení, Láze, Dobruška, Korouhev, Červené Pečky, Dolní Dobruška, Ohradim, Vamberk, Jilemnice, Klášterec, Pastviny, Čestice, Chrást, Police nad M., Nový Bydžov, Přelouč, Bolehošť, Hronov, Bělá, Kněžice, Čáslav, Slez. Předměstí (37). Uvádíme jenom přednášky a schůze, které byly za podpory družstva aneb členy ředitelství odboru pořádány. A jako politická a agitací činnost živým slovem byla se zdarem pěstována, tak a ne menším zdarem rozvíjena byla činnost tiskem. Obnova, orgán družstva, též se pro programový svůj postup soubhuu u přátel a pozornosti u nepřátel. Za sedmileté působení vynutila si ve veřejnosti české

respekt. Dnes máme stálý okruh čtenářstva a počet odběratelů zvláště pro cenové úvodníky stále stoupá. Potřebujeme jenom čilé dopisovatele, kteří krátkými a věcnými správami by list obohacovali. Časové úvahy“ rozšířily svým pátým ročníkem téměř 200.000 dobrých brožur po všech zemích království českého. Obu tyto podniky nepřinášejí sice žádný hmotný zisk, ale stojí již na vlastních nohách a odměňují svým morálním úspěchem bývalé hmotné naše oběti. Nový bojovník pro vše katolickou, diecézní kalendář „Štít“ vykonal letos prvu svou pouť po diecézi. Pouť tato dopadla ještě dosti šťastně ve hmotném ohledu. Ale mohla by dopadnouti ve prospěch našich slabých finanční mnohem lépe, kdyby každý člen družstva byl si toho vědom, že šířením družstevního kalendáře podporuje též prospěch družstva. Ale toto uvědomění vždy u svých členů neobhlídáme. Někteří rozšíří mnoho tučtů všelijakých kalendářů, ale obsahem i formou vybraný domácí kalendář sčítává nepovímanut snad proto, že žádný pokrok ve své vlasti nebyvá vážen. Doufáme v nápravu této vady. Literární události prvního řádu bylo souborné vydání náboženských úvodníků „Obnova“ ve zvláštním díle s názvem „Duch katolické obnovy.“ Dílo uvítáno bylo na mnohých místech s nadšením, jak o tom svědčí pochvalné kritiky a písemné doklady. Jméno toho náhledu, že by nemělo dílo toto scházeti vůbec v žádné knihovně farní a lidové. Proto jsme požádali větší náklad, aby i po ukončení bylo lze dílo si opatřiti. Družstvo koncem správního roku může výkazem avrhu vyličené činnosti hleděti klidně vříc posudku veřejnosti. Pracujeme tiše, ale pracujeme stále a vytrvale. Ovšem přáli bychom si, aby zvláště mladší generace duchovenství projevovala o družstevní podniky větší zájem, nežli se dalo dosud. Během dvou let odstraněny byly snad více nežli s důstatek všechny pochybnosti o sdružení družstva, vyslovované namnoze s neznalostí, proto pracujeme všichni na programu družstva v tom vědomí, že budujeme sobě i lidu svému šťastnou budoucnost. — Jednatelešká zpráva vyslechnuta byla s uspokojivým zájmem a došla schválení. Účetní správu nemohl pokladník vdp. vikář Uhlíř pro urychlenou dobu valné hromady přivřítí k tisku, proto se omezil na stručném rozkladu finanční správy, dokázav, že při svědomitém plnění upsaných závazků pp. členy jsou poměry finanční zcela uspokojivé. Účetní správa k tisku připravená bude srevidovaná a bude rozeslána každému členu na posud. Po účetní správě poslal jednatel jménem výboru návrh na pořádání sociálního kurzu v Hradci Králové ve dnech 28. a 29. září společně s ústředním diecézním svaem katolických spolků. Návrh byl přijat a porokováno o programu. Principiálně byl schválen jednatelům navržený postup. V sobotu na den sv. Václava bude odpoledně v 5 h. kurs zahájen a bude podán přehled o nynější situaci katolické sociální práce v Čechách. Po té poskytnuta bude přítomným delegátům příležitost ku projevu a k debatě. Schůze ukončena bude přednáškou „O poměru národa k jiným stranám.“ Večer bude přátelská schůze v tovaryšské jednotě. Druhý den v neděli bude ráno v katedrále máe sv. pro účastníky kursu, načež budou odpoledne dvě přednášky o zásadách politiky křesťanské sociální a o ženské otázce. Odpoledne ve 3 hodiny bude pojednáno o významu spolku vzdělávacích, o spolcích odborových a výrobních a ukončena bude schůze závěrečnou třívou o našem úkolu. Sjezd nebude manifestačním, nýbrž pracovním, proto jest žádoucí, aby ke kursu byli vysláni delegáti uvědomění. Po ukončení debaty bylo přikročeno k volbám a zvoleni byli do výboru tyto pánové: Dr. Jan Soukup, č. kanovník, Václav Uhlíř, bisk. vikář, Ant. Dvořák, děkan v Nebouřech, Alois Dvořák, katecheta v Kostelci nad Orli, Ferd. Hanousek, děkan v Třebouchovicích, Dr. Jan Hejčí, sprítai b. semináře, Dr. Jos. Kašpar, gymn. katecheta v Novém Bydžově, Th. Dr. Jos. Novotný, b. ceremoniář, Dr. Fr. Reyl, ředitel b. Boromea, Jan Seidl, farář v Černilově. Za náhradníky byli zvoleni pánové: Dr. Ferd. Beneš, prof. theologie, Dr. Gustav Domabyli, prof. theologie, Frant. Hájsek, děkan v Přelouči, Jan Černý, katecheta v Hradci Král. Při volných návrších zvolen byl zasloužilý literát český a jubilační kněz, vdp. Bohumil Hahl, pap. prelát a biskupský vikář v Hořicích jednolásečným členem družstva. Uneseno též, vyslati delegata do Kroměříže na sjezd katolický. Družstvo bude zastupovati pan děkan Hanousek. Po některých ještě návrších valná hromada byla ukončena. Zdať Bůh!

Politický klub křesťansko-demokratický pro hejtmantství Kralohradecké konal svoji schůzi v neděli, dne 28. m. m. na Slezském Předměstí. Po zahájení schůze ujal se slova jednatel klubu, p. Vobejda Prosečský, redaktor „Obnova“ a promluvil o politické situaci. Probral nejdůležitější otázky, které se na politickém jevišti v poslední době objevily a vysvětlil, jak si máme počínati a co v první řadě sledovat, aby společný náš cíl byl dosažen. Schůze ukončena byla přáním, aby členové klubu ve větším počtu do schůzí se dostavovali, zvláště aby aspoň členové výboru přítomni byli.

Z Hořic. Dne 28. července slavil vdp. Mons. Bohumil Hahl, papežský prelát, protonotář, bisk. okresní vikář a provostkan Hořický v městě Hořicích své kněžské druhotiny. Slavnost měla průběh zvláště důstojný a povznášející. Živé účastnatelství svědčilo o neobmezené úctě a lásce, již těš se vynikající, všestranným působením nejchvalnější známý hodnostář. Na radosti oslavence, jež Sv. Otec vznešenou důstojností apošt. protonotáře, město pak udělením čestného měšťanství byli poctili, dostavil se ku slavnosti jeho jubileu valný počet vrstevníků i duchovních hodnostářů. Uvádíme pouze bratra jubila-

lantova Jana Hahla, velkoobchodníka a držitele velko- statku Studeneckého, c. k. místodržitelského radu a okr. hejtmána Steinfelda s Hradce Králové, zástupce patronátu c. k. vrbního lesního radu Schindlera s Vídně, velkové c. k. úřady Hořické, c. k. okr. škol. inspektora Jana Danovského, okresní a městské zastupitelstvo, říditelstva c. k. odb. školy i škol měšťanských a obecních, zástupce c. k. vojska; vyjmenovati četné jiné vynikající osobnosti neptipouští ohromenost místa. Ku vyřšení slavnostního dojmu ráčil ve své blahosklonnosti nejplataěji přispěti milovaný nejdůstojnější náš vrchní pastýř Elv. Jan Nep. — Jeho B. Milosti vyjeli vřící bratr p. jubilanta se zástupcem patronátu, vládní rada Vilém Dostoupil s náměstkem okr. zástupitelstva Fr. Pourem a městský rada Alois Valenta s Jos. Wimrem členem okr. výboru. Krátce po 9. hodině osnamoval hlahol svou nepřehlédnutelnou zástupu, který s místními živnostenskými spolky a četnými bíle oděnými družičkami seřádně stál před děkanstvím, tóněbně očekávaný přítel J. B. M. který doprovázen vdp. kanovníkem Dr. Janem Soukupem a ceremoniářem vdp. Dr. Josefem Novotným uvítán byl zasloužilým purkmistrem MUDr. p. Al. Tomson, jenž vřelými slovy projevil radost města nad příchodem milovaného biskupa s prosbou, aby potěšil se s lidem věrně Mu oddaným a slova Jeho apoštolická aby působila blahodárně. Před započetím obřadů přednášlo přítomné duchovenstvo vdp. jubilantovi svoje blahopřání: jménem bisk. vikariátu Kralovohradeckého vdp. Jos. Šerana, děkan a bisk. vikář, jménem vikariátu Jičínského vdp. J. Sehnal, bisk. vikář a děkan Bělohradský a jménem vik. Kralovohradeckého vdp. Josef Hulata, děkan Všecký. Jménem bývalých vědeckých žáků oslavence na gymnasiu Kralovohradeckém proslavili blahopřání vdp. František Kerner, bisk. konsistoriální rada, P. Jan Zima, benediktin Emauský a p. J. Ruml, duch. správce z Prahy, odevzdávše darem krásnou infuli a slatý nápremi křís s nápisem: Od bývalých vědeckých žáků svému katechetovi. Sekretář vikariátu Hořického vdp. Václav Kaláš, děkan v Hvězděvsi blahopřál jménem nejd. bisk. konsistoře a doručil oslavenci dekret skuteč. konsist. rady, posléze promluvil delší blahopřejnou řeč za shromážděné duchovenstvo vikariátu a prosbou, aby p. jubilant přijati ráčil na důkaz lásky a vděčnosti kněžstva stříbrný kalich a uměle provedenou adresu, v níž nalézala se krásná básně od těchto p. sekretářů. Z děkanství ubíral se průvod, maje ve středu svém jubilanta, za zpěvu písně „Tisíkrát pozdravujeme Tebe“ do krásného, nádherně obnoveného chrámu, jehož rozsáhlé prostory záhy až do posledního místa se lidem naplnily. Nastalo všeobecné překvapení, když nejdůstojnější vrchní pastýř na kazatelnu vystoupil. Slavnostní řeč, již promluvil byla skrovná a velice případná. Nejdůstojnější kazatel vzpomenuv letošního všeobecného jubilea, přelšel na slatě jubileum oslavence a vylíčil krátce život i působení jeho, spůsobem jediné sobě vlastním velice důmyslně, poutavě a jímavě mluvil o sv. úřadu kněze jako obětníka, učitele a vůdce lidu křesťanského. Veleknězem našim, pravil slovný řečník, jest Ježíš Kristus. Jakých obětí bylo mu přinést, aby stal se veleknězem našim! Hláse nám je hora Olivetská, cesta křížová, utrpení, muky největší, nepravdivý soud, ukrutná smrt. Tak při knězi až dosud, přináší sv. kněží velkých obětí. I on má svou horu Olivetskou, bývá zrazen, hanoben, smykán, nepravdivě souzen, trpí, mnohdy i krev svou cedí. Avšak má potěchu jakou měl i Ježíš Kristus. Vidí přece kolem sebe duše dobré, soucitné, duše milující, kněz jest záchranem, učitelem. Souťi svědomí, vinou stíšeného neustálý svět, útěchu že Bůh jenom skýtá, hrůzy smrti zaplaňuje jediné rozhořčení kněžské. Kolik synů zbloudilých, kolik decer zpomenujících vrátilo slovo kněze zase jejich rodičům, kolik rodičů přivedlo ku poznání, ku polepšení. Kněz hlásá spravedlnost a poslušnost k zákonům Božským i lidským, on jest ochráncem pokoje a pořádku. — Kněz vede lid láskou, láskou vládne. Jsou synové a dcery, jenž zapomínají na 4. přikázání Boží. I křesťan může zapomenouti, že kněz jest otcem, matkou jeho a dře se tak bohužel nezřídka; ale přec najdou se duše, které plní ku knězi 4. přikázání Boží. Uměli-li dobří duchovní pastýři, lid naučit, pláče, slzami skrápí hroudy sypající se na rakev jeho. Lásku jest vládnou, panováním kněze. Kdo by chtěl takového panování zazlívat, musel by důsledně odsouditi i vládu otce, matky v rodině. — Výmluvná slova uchvacovala a dostoupila vrchole, když prosil: Drahý lide můj, nenásleduj těch, kteří tě od Ježíše Krista odtrhnou. Měj důvěru ku knězi. On tě jen k dobrému vede, ku pravému štěstí tvému. Pamatuj čím bys bez náboženství byl. Kdo vlivu posílá, hled vady a vnde, aby náboženství, které jediné šťastným činí národ, přicházelo k platnosti. Víme, že drahý náš lid nikdy nebude úplně bezbožným, lid český, lid slovan- ský, který má srdce šlechetné. Ku konci vysněla úchvatná řeč v blahopřání p. jubilantovi, neobyčejně tklivě, že nejen kněžstvu avšak i laikům oči se zalézaly slzami. Následovala máe sv. již avněným hlasem zpíval vdp. jubilant. Místní jednotu Cyrillská Hzenám na slovo vsatého říditele kůru p. Ceňka Pilaře přednesla a precizností a silou některé skladby, již v minulém č. „Obnova“ uveřejněné. Po slavnosti církevní odebral se J. B. M. s účastníky do děkanství, kdež pronesl první zdravici Jeho Svatosti a nejjasnějšímu zeměpánu. Purkmistr města připil p. jubilantovi a tento zdaru a rozkvětu města. Pozdravných telegramů došlo neméně než 18, zejména od Jeho Excellenci, hraběte Jana z Harrachů, JUDr. Fr. Lad. evobodného pána Biagra, avob. pána z Gagera, opata benediktinů Čtrvtecký, probošta vyšehradského Leuze, gen. vikáře Dr. Al. Frýdka, kanovníků: Kuldy, Barana, Kachynky, Kotána, Skočdopole a Rodlera, Dr. Srba, purkmistra pražského, vrch. štáb. lékaře J. Kersle, Dr. J. Vrchlického, prof. Dr. Jos. Dardíka, prof. Dr. Ceňka Strouhala, Th. Dr. Ferdinanda Beneše, Th. Dr. Gust. Domabyli, dr. Kordáče, dr. Josefa Nováka, Dr. Taifla, prof. Fierlingra, cis. rady Schwarze, mag. rady Tvrdého, Jos. Svobody voj. komisaře, ústavu ctih. sest. v Slatiňanech, děkanů Falty, Krátkého, Letošníka atd. Nemenší byl počet blahopřejných příspěvků s mnohými vzácnými cennými dary, jako od barona Gagera, od vrchního lesního radu Schindlera, od vládního rady Dokoupila, prof. Weinzelita, od firmy Miller v Teplících, která

naslala pro chrám dracocenný koberec, od archeolog. muzejního spolku, od dp. Ruzla, od otčih. šedých se- star, od fotografa Bicišty a mnoha jiných. Přijeme vasp. jubilantů aby na krásnou slavnost pohlídel jako na odpěnu záslužné činnosti své. — Báb dobrotivý popel, aby večer života jeho dlouho trval ozářen světlem klidu, štěstí a zdraví na mnoho a mnoho ještě let Panu Bohu ke cti a slávě, ovekám ku spáse a nám všem ku potěše.

Svedomé studentstvo. Hradecký spolek akademiků „Dobroslav“ pořádá 4. srpna studentský den. Jakým duchem se slavnost tato poneše, vysvitá z divadelního představení, které bylo ku slavnosti svoleno. Bude se hrát „Elektra“, tendenčně sabers- vený kus proti katolickým fcholím. Dlo toto nemá žádné ceny, protože jest to jarmareční snůška beze všech uměleckých pravidel sepsaná, ale rozplamenuje vášně ohně, jak o tom svědčí nymější protinabo- ženské bouře ve Španělsku. My se ovšem v Hrad- ce nebojíme pouličních kraválů již z toho důvodu, pro- tože protektorem slavnosti jest zdejší městský fysik Dr. Klumper, muž avou neustrannosti všeobecně známý, jenž asi z nedopatření pro nával svých služebních povinností propustil tuto átrváckou hru na jevišti. Dostala se tedy hra tato na jevišti z nevědomosti as pánů akademiků, kteří zrovna z téhož důvodu z bfeznu oslavovali Němce Smetanu. Majíť naši mladí pánové trochu smůly se svými podniky a to proto, že si vždy vezmou za rádců lidi, kteří sami dobré rady potře- bují. Ostatně této vadě lze odpomoci. V rokovaci schůzi bude se jednati o místních úkolech akademiků a ta dovolujeme si skromně upozorniti, že prvním úkolem hradeckého akademika jest, míti vlastní pře- svědčení a nesloužiti za plechový nástroj místních nul, kterým teprv v popředí stojící cifry dodávají význam. Mladému muži nesluhí cíl chomout, proto, pánové, postavte se na vlastní nohy a pak usnáte, že jest „Elektra“ novhodným kusem pro vaši slavnost, jako by byla nevhodnou pro vás nejnovější smutná veselobra „Polda Hilsnérů v práci“, protože by po- lovička členstva vašeho spolku musila zůstatí k vůli svým rodičům doma. Abyste se přesvědčili, že jest to bezcharakterností dělati si na divadle posměch z instituce vlastního náboženství, dejte na program budoucí slavnosti něco o Hilsnérovi a pak hleďte v Hradci slušného člověka, který by převzal protek- torát vaší slavnosti a kollegy mosaického vyznání, kteří by s vámi hráli. Zkoušku tuto vám vše odporučujeme, protože nejsme nikterak nepřáteli vašich snah a upřímně to s vámi smýšlíme.

Pemienát císaře Františka Josefa naproti školám v Hradci Králové postavený, bude dne 18. t. m. slavnostně vysvěcen. Svěcení vykoná sám J. M. adp. biskup Edv. J. N. Brynych. — Jest to pěkná, moderní budova, které si sajisté každý cizinec poví- me. Mohutný posálený křís na nejvyšším místě bu- dovy vstýčený malebně se vyjímá, zvláště když slunce zapadá a zář červánků se po obloze rozleje.

Uprázdňování nadace. Při studentském na- daní, které založeno bylo měst. zastupitelstvem král. věnn. města Hradce Králové na počest prvního rektora české university Karlo Ferdinandaké a rodáka Králo- věhradeckého Václava Vladimíra Tomka, obsadí se místo s ročním posítkem v obnose 210 K od 1. října 1900 podléhá. Na nadání toto v první řadě mají nárok rodáci, ve druhé řadě pak příslušníci Královéhradeckí, kteří na světských fakultách české university v Praze s dobrým prospěchem studují. Posítek nadání trvá, tento dobrý prospěch předpokládaje, po dobu studií universitních a vyplácen bude vždy 1. října předem důchodenským úřadem města Hradce Králové. Zada- telé podejte žádosti svoje, doložené listem křesním nebo dokladem o příslušnosti, vysvědčením o majetku a vysvědčením o dobrém prospěchu ve studiích uni- versitních do 30. září 1901 úřadu purkmistrovskému v Hradci Králové.

Jem praktický! V Grand hotelu v Hradci Králové jest vyložena „Osvěta lidu“ na téžé rámu, na kterém jest humoristický list „Švanda Dudák“, snad proto, aby si ji pfeč někdo přečetl. Jest známo, že „Švanda Dudák“ jest dosti čtem — a proto musí také napomáhati „Osvětu lidu“ — aby ji vůbec někdo vzal do rukou.

Oprava „Času.“ Před několika dny přinesl helvetický Čas článok, v němž tvrdil, že vydala králo- věhradecká konsistoř tajný výnos duchovenstvu, aby špehovalo učitelstvo. Zpráva ta byla vymyšlena, jak svědčí oprava, uveřejněná v Času čís. 268: „Není pravda, jak se v Čase č. 102 v článku „Královéhra- decká konsistoř jindy a nyní“ tvrdí, že nyníšší bis- kupské konsistoř královéhradecká vydala nějaké moni- tum secretum, ale pravda je, že se zde o nějakém tajemném napomenutí o poměru duchovenstva k učitel- stvu vůbec neví. Není tudíž pravda, že by existoval nějaký zvláštní sajmavý odstavec, kterým by se kněží nařizovalo, aby bedlivě, ale nenápadně posoro- valí privátní život učitele, jak plní rituelní předpisy, co čte a jakého je přesvědčení politického, a není tudíž ani to pravda, co se v Čase z této nepravdivé premisse o nemožnosti dobrého poměru učitele ke knězi a „o duchu, v jakém vedeno jest kněžstvo v diecési Brynychově“ vyvozuje, ale pravda jest, že při každé příležitosti se duchovenstvu klade na srdce, aby dobrou shodu s učitelstvem zachovalo. Biskupské Konsistorium v Hradci Králové, 27. července 1901. František Hampl, konsistořní rada a kancelář. Antonín Pogert, konsistořní rada.“ Opravu tuto doprovedil Čas místo kajícího uznání své prohanosti tvrzením, že i bez tajných výnosů šije prý kněžstvo a učitel- stvem na štiřu. Jest to ovšem opět panáční lež, která dnes již v Času nepřekvapuje. Prohaností stal se Čas již pověstným!

Slovanské barvy. Jako slovanské dekorace jistě hradecké kanceláře slouží červené, modré a bílé láhve od sodyky. Tato dekorace byla také vystavena v okně v den oslavy Husovy. Kdoš s procházejícího

se obecnostva tehdy prohlásil: „To se podívejme, k čemu je také Hus dobrým. Aspoň dělá reklamu — sodykou!“

Nám. Brodské Graduale. Návští o knize Trčkovské, obsahující latinský kanonál, šili jak se na posledním listě nasyvá Graduale — psáno od P. Mělnického, akončeno r. 1606 dne 17. února. O té knize jde po- věst, že ji dal městu Brodu Německému tehdejší pán tohoto města (Burian) Trčka z Lupy na Lipnici, tak bohatý, že prý nevěděl kolik dvorů má, pročež po- ručil, aby s každého dvora odvedlo se jemu jedno tele, z jichž kůží dal udělati pergament a z těch per- gamentových listů zhotoviti tuto knihu. Listů napo- čítáno roku 1638 396. Chována byla ta kniha v dě- kanském kostele Nanebevstání Panny Marie až do r. 1871 — pak se chovala v obecním úřadě ve vlašátním pulpitě, nyní od r. 1900 se chová v městském pro- státním muzeu. Doufáme však, že kostela opět vrácena bude, jelikož k němu patří, an v inventáři kostelním se co majetek kostela nalézá, což tuto kon- statováno budiš. Památná kniha tato vásána jest ve dřevěných deskách koží potažených, na rozech, v prosředí i po stranách osdobených kováním mosazným. Výška listů obnáší 61 ctm., šířka 42 ctm., kraje po stranách 3 ctm.

Na hespodyňské škole v Německém Brodu bylo v uplynulém školním roce 8 chovaneč. Škola zřízena bude pro 24 chovaneč jelikož sakou- pena byla budova obecního dvora, kteráš po přestavbě svému účelu bude odevzdána.

Na hespodyňské škole ve Stěšerách bylo v uplynulém školním roce 63 chovaneč. Kurs šili šatů, kreslení stříhu a p. návštěvovatelů 21 cho- vaneč. Přijem školy obnášel 21698 K 86 h. Vydaní pak 20656 K 63 h. — Nový školní rok počne 16. září t. r. Za celé zaopatření v internátě platí každá cho- vanka 32 K měsíčně. S potěšením zasnamenujeme, že škola stěšerská utušeně skvstá a nabývá všeobecné obliby. Všichni, kteří se o její zvelebení přičinili, za- sluhují plného uznání.

Recept na blahobyť národní. Pan Hubka, pokladník ústředního komitétu Husovu a s ním celá garda pravých i nepravých helvetů lamentují nad fiaskem letošního ohlasování — pardon, prohlubo- vání Husovy památky v Čechách. A kdo by se také nenobíli. Od loňského podzimu, tedy po 9 měsících bub- nováno bylo na národní buben ve prospěch evange- ličských kleriků a zatím lid český poučil pány, že není ještě pro pikhabuty srážl. Pouze jedině ven- koveké město, Polička sedlo na lep a poslalo celých 6 sl. komitétu na bengál, — divadelní představení skon- čilo deficitem 1269 K. Za tento nedar neobviňuje se p. Hubka sám pro svou neznalost českých poměrů, nýbrž viní národ se špatněmictví, jež prý kulhá na ostatní národy v rolnictví, ve školství, v samosprávě atd. Vidíš, národe, co se všechno na tobě ukázalo tem- nější, že jsi neposlal více pfeč komitétu do Prahy a že jsi nepropálil více bengálů a kalafuny o 6. ber- venec! Proto rolníci, učitelové, obecní starší a jiní vlastenci čeští, osvětlujte okna, pošlete peníze ko- mitétu do Prahy a všechno se vám rázem polepší. K blahobyti národnímu otevírá se nám snadná cesta a štěstí pro národ, že má ještě tolik obětavých mužů, kteří sa tu jednu pětku přidepsali tak výtečný pro blahobyť recept.

Kde jest spravedlnost? Na Národním domě v Trutnově, tedy majetku to českém, nalézala se česká tabulka se jménem hostinského. Dne 26. m. m. vešel na rozkaz policejníka strážníka byla rozvášněnou německou lizou strážena. Jak dlouho budou ještě povolane krahv klidně přilhlst k tak surovému tupení české národnosti?

Akademická drznost. Dne 30. července přišli do bytu kaplana v T. dva mladí pánové, aka- demici a proskou za příspěvek na jakousi slavnost. Týš samotářská jsa nutnou prací, dal mladým páním příspěvek, aniž si podrobneji všiml posvázky, kterou mu mladí páni zanechali v náhradu. Teprve později prohlásje ji, shledal ku svému překvapení, že přispěl na agitaci, protihak slavnost akad. spolku „Dobroslava“ v Hradci Kr. — při které š, sajisté ku povznesení (!) českého umění, dává pověstný dramatický pamflet „Elektra“. Nu, ten příspěvek pány nevytrhne. Jen to je s podiváním: že lidé, kteří chtějí katolickou církev tupit a tupí ji, nemají ani tolik studu, aby neohodili alespoň ke kato- lickému knězi — šbratí!

Také činností! Jak známo, jmenovalo město Polička ministra dra. Reuka svým čestným městem. To savdalo opět některým radikálním listům českým podnět k jialivým poznámkám, což zvláště spatřujeme v Labských Průdách. Polička prý tím dala na jevo, že drší s vládou, atd. Jest opravdu u nás již jakousi nemoc, že každý našinec, sanjme-li vyšší nějaké stanovisko jest hned saypán útoky druhu nejrozmanitějšího. Dokud vyšší po- stavení nemá, jest třeba nasýván dobrým vlastencem, svědomitým pracovníkem — ale pak najednou se karta obrátí. Jakoby se takový muž přes noc úplně změnil. Snad všechny české strany si přály, abyohom měli Čecha v ministerstvu, který by pro naše zájmy mohl účinněji působiti než Němec. V tom smyslu psaly také všechny časopisy, tedy i Labské Průdny. A když se to stalo, ta hned se proti ministru — Cechů ob- rátily české zbraně. Tato nedůslednost stále prová- děná národu českému sajisté ku prospěchu není a oinaia se tomu jenom jialivě amje! Kdy konečně přestanou ke všem všudy již ty švanice politických čarlatánů, ta kočourkovská nafoukanost a bezúspěšná zář, což jest jako hnusající vřed na těle národa.

Jem opravy! Kolínské „Labské Průdny“ mají i v době „kyseých okurek“ dosti sprá — ave- řejnají totiž horrepádem samé opravy na základě § 19. — Čtenářstvo to jistě nesmírně sajímá!

Regulace Labe. V Jaroměři provádí regu- lací Labe od Etrichovy továrny až k mostu železnému a

stavitel p. J. Čermák. Vysoká hráz na pravém břehu zabrání na věčné časy nebezpečí ono zavodňování pražského předměstí a stálé poškozování majetku ob- čanů tam usedlých. Náklad výpočtem jest na 12.000 korun, nepočítaje v to vydání za vykonání k regulaci potřebných pozemků. Podobným způsobem mají se upravit i břehy Úpy, aby netrpělo předměstí jakubské, jež bylo letos zaplaveno jen pětkrát. Ostatně v čase nejbližším bude se regulovati celý tok Úpy až k Č. Skalici.

Karl Jaromír Erbenovi básníku českému, odhalen byl v neděli v Miletíně pomník. Slavnosti účastnila se dcera svěceného, choť ministra dra. Reuka, slg. učitelka Blahena Erbenova a deputace Prahy pp. dr. Čelakovský, Kasalický a Brod. Slavnostní řeč, pinou nadšení měl spisovatel Rais s Prahy.

Pro 9 korun. Frant. Bartůšek, rolník z Je- níkova u Hlínka oběsil se těchto dnů — protože šena co chvíli mu trpce vyčítala, že musel před ča- sem zaplatit 9 korun když se soudil se svým sou- sedem Laštůvkou.

Nebezpečná hra. V Král. Městoí nastíleli 10letý chlapec hajného Vojtěcha Černého 11letou dí- venku, Boženu Šemberovu. Hráli si samotni v svě- tlici, při čemž chlapec, chtěje se pochlubit, že také umí zacházet se zbraní, uchopil otcovu pušku a na vzdálenost 2 m. na děvčátko vypálil. — Tento případ sajisté jest novým odstrašujícím příkladem, že není radno děti nechávat osamotě — a zvláště, kde jsou nebezpečné předměty.

Utomula. Aloisie Bíšková, žena železničního střízence na trati mezi Skutčí a Hlínkem, skočila v se- bevrážedném úmyslu do rybníka, nedaleko jejich domku se nalézajícího. Mrtvola její byla teprve drahý den nalezena.

Tragičká smrt. Nadějný český učenec a spolupracovník několika vědeckých listů p. Phil. C. Theodor Novák, syn české spisovatelky Terezy No- vákové podnikl dne 26. m. m. botanickou exkurzi na Krkonoše. Cestou k Chlumci n. C. zastavil se v Poděbradech, odkud podnikl vycházku do lesa Huslíku — odkud se však již nevrátil. Při koupání v Labi utonul.

Úras na Směšce. V neděli dopoledne ba- vilo se několik pruských příslušníků na Směšce spá- sobem, jakým se nejraději ti praví Průdáci baví, totiž, nadáváním katol. knězev, jialivými vtipy o katol. obřadech a p. Mezi nimi nalézaly se i dámy, které si počínaly příliš drze — a bylo na nich znát, že jsou to šenštiny, lehké které jsou vůbec bez studu. Na zpáteční cestě rozjařená společnost počínala si jako divá svěť — a konečně došlo ku přece, jejíž vý- sudek byl, že jakýsi Frant. Hoffman si slomil nohu, jeho společník Weber utrpěl několik ran sasamených okovanou holí — a jedna dívka byla zraněna v obličeji.

Ze smy. V Hlívatech u Ústí a. O. prodával minulý týden p. Šembera chléb otrávený otrávkou z čehož několik lidí bylo zachráneno pražkými bole- stmi. Z činu je podezřelý dělník p. Šembery, který se tím chtěl pánu svému pomstít.

Nálem. Na cestě mezi Slatiňany a Přísovem na malém návrší vykopány byly tři kostry dospělých lidí. Mimo toho vyhrabány byly se země dvě železné dýky, 30 cm. dlouhé, které asi pocházejí se 17. století.

Z Prahy. V neděli, dne 30. m. m. přišel k nám také redaktor „Osvěty lidu“ — aby zdejší hel- vety poučil o Husovi. Netřeba ani podotýkati, že byl sem posván jenom helvety a zvláště takovými, kterým nejvíce leží katolíci „v žaludku“. Ti dobrodi- nečkové! Pod rouškou národnosti a osvěty propagují čile helvetická hesla, kočourkovské poměry místní chtě- rásem zastítní rouškou moderny — ovšem takové, která by svůj původ vuala s těch, tak svaných „tvr- dyň“. A k tomu měl pomoci člověk, kterému již dávno jest náboženství vůbec věcí vedlejší, red. Hajn. Revolverový novinář, s nímž každá všaná novinářská diskuse pro samé jeho klučkové výpady a osobní útoky se jeví marnou — přišel mluvit o Husovi, s jehož celého uzení sám ani abla nezachovával, přišel poučovat helvety — kteří svými zásadami ani s de- leka se nemohou Husovi rovnati. Z katolíků se ochotně účastnaly jen asi s osoby a to jen se svědavostí. Měl tedy p. Hajn kolem sebe „své věrné“. Trešť jeho před- nášky, jakož i celou řadu neamyslů, kterými se nabýval přineseme někdy jindy. — Po přednášce procházel se p. Hajn s helvetickými pohlaváry po náměstí — a tu, aby zdejší katolíčkům dal přec svou „lásku“ na jevo, tak, aby to procházející se katolické obecnostv dobře slyšelo, prohlásil: „Mezi evangelíky jest více vědět všude pokrok a vzdělání — než u katolíků“. Tento výrok ovšem naše helvetické pohlaváry náramně po- těšil a to zvláště když jim to taková znenamán „veličina“ řekla. Na podobné výroky oni pfeč nejsou vyklí a proto, ať již přednáška dopadla jakkoliv, jen když je p. Hajn pochváli, již to stačí. Jan, není nad hlou — či vlastně — skromnost! Proslýchalo se, že po přednášce bude muzika. Ale snad z toho sedlo. Jistý helvet chtěl mermomocí trumpetu. Povídal, že „troubit“ umí dobře, na to je prý již zvyklým. Ostatně, dalo se očekávati, že by se mezi nimi nalazlo ještě trumpetů víc. Po odchodu pana Hajna bavili se někteří s jeho otitělu v hostinci — a tu, přilý na řadu — praobyčejné babeké — klopy. Ovšem, na takové smý- slené povídačky, ku kterým snad sám p. Hajn dal podnět odpovídati bylo by abyččno. Tu byl asi celý účinek přednášky p. Hajna!

Z Vejvamevce. Dne 28. července konala se u nás slavnost primiciů. Vlp. Josef Šmídek, rodák zdejší, obětoval v ten den poprvé oběť máe sv. na as- sistence duchovenstva a bohoslovce. Vldp. Boh. Be- ránek, místní duchovní správce, promluvil před tím k p. primiciantovi v jeho rodném domě a když vp. novověsencem vyřádal si počeshaání od svých rodičů, ubíral se právod, cestavany s mládeží školní, se sboru dobrovolných hasičů, s družiček, duchovenstva a ostat- ních věřících na spěvu písní. Tislokrát pozdravujeme Tebe“ do chrámu Páně. Slavnostní kázaní měl dp. Fr. Morávek, farář a Klášterce. Při máe sv. přistoupili k sv. přijímání rodiče a příbuzní p. primicianta. — Pře- jeme vlp. novověsenci, aby s pomocí Boží se sdarem pracovali na vinici Páně!

Z Hliniska. Zdejší tov. mistr P., jenž se těšil až domů pověstí řádného a svědomitého člověka, opatřil manželku a dvě své děti a uprchl do Vídně, vzav sebou všechny peníze své i své manželky na hotovost, když si dříve ještě byl vydlužil větší i menší obnosy od dělníků a takových chudších, kterým těch pár slatých pracně nastřádaných bylo celým kapitálem. Stopa jeho zmizela ve Vídni, kamž se sebou vyhlákal jednou tovární dělníci. Tě však, když hlasu jeho poslechla a do Vídně přijela, se vůbec ani neukázal. Všechno patrání po něm bylo dosud bez výsledku. Má se za to že uprchl do eldoráda podobných švingulantů, do Ameriky. — V pondělí odpoledne smešle se nad zdejší krajinou prudká bouře. Vydutý déšť, při němž tu a tam prosakovaly kroupy, zavlášil vyprázdnou zemi, a vzpružil poněkud myslu těch hospodářů zdejších, kteří posbývali již vší naději, že jaké otavy letos jim vyroste. Kolem Krnošburku, Vortové a Ranné způsobilo krupobití značnou škodu na polích. Smutná vyhlídka do budoucnosti. Bylo-li v loni málo krmení, bude ho letos ještě méně. A na čem uhošpodář rolník nějaký ten krejcar, nepřihospodaří-li ho na kousku dobytka? — Laskavou péčí zdejších slečen Leok. Pantůčkové a M. Vebrové za souhlasu duchovního správce sebráno bylo 65 sl. na nejvšší již potřebnou opravu sochy sv. Jana Nep. na Bráčovské silnici; smládným slečnám stájeť za to zde zaslané děky.

V Králíkách v obecním vězení oběsil se těchto dnů jistý sloděj, který byl přistižen při krádeži ovce. Nepohybně strach před trůstem přiměl jej k sebevraždě.

Z Hrádku u Nechanic. (Utonul.) V sobotu, dne 27. července utopil se zde dvouletý chlapec kostelník František Petrůška. Téhož měla na starosti 12letá jeho sestra. Mezi tím, co otec jmenovaného dítěte byl v mlýně, rozemohla se matka tak, že musila ulehnouti. Chlapec vyšel ven a v malé chvíli v nedaleké kalužině nalezl byl utonulý. — (Nedělní práce.) V neděli, dne 28. července pracovalo se v celé obci, jakož v okolí o přetřás, v jedné obci se mělo i mlátiť parním strojem. Jiná léta, na úrodu jakož i na sklizeň třeba horší, hleděli vždy obyvatelé, aby se sčítanili službě Boží, ale tentokrát již časné ráno se všude sekal obilí což jindy nebylo. (Podobných správ dostáváme i z Librantic, Třebchovic, Vástar, Práskachy atd. Pozn. red.) Ale odpoledne se stalo něco, co každého zarazilo. Rolník František Souček, který již časné ráno sekal obilí, avšak totéž, smeknul se a nahomá se dostal pod sadní kolo, které mu obě nohy přejelo; pravá rozdracná v pravém slova smyslu nad kolenem a levá taktéž silně pohmožděna. Odvezen rychle k lékařskému ošetřování do Zbořic. Obyvatelé stáli nad pohromou tou cel ustrašení, což zajisté bude pro ně velkou výstrahou, by budoucně nedělních sbytečných prací se vystříhali, o čemž všeobecně hovořeno.

V Nových Hradech u V. Mýta spíval v neděli v kostele sv. Jakuba býv. první tenorista národního divadla, p. Burian a paní, kteří sem jako hosté zavítali. Zpěv byl opravdu krásný, dohvacný a katolíků zdejších přichytil tím byl vášný posítek, kterého jen aťdka kdy se jim dostane.

Různé zprávy.

Vzpomínka. Letos, dne 10. m. m. bylo tomu právě 25 let co vydáno bylo pamětné provolání pruským velitelstvím v Praze, kde opováděli se vítězní Průšáci tvrditi, že přicházejí jako — přátelé. Napsali: „Obyvatelé slavného království českého! Následkem války proti našemu příteli (?), císařem rakouským vedené, přicházíme nikoliv jako nepřítelé a dobyvatelé, nýbrž s plnou úctou pro vaše dějinná a národní práva na vaši vlasteneckou půdu.“

A dále: „Daleko jest od nás vzdálen úmysl, spravedlivým vaším tužbám po samostatnosti a volném národním vývoji, odpor činiti.“

A konec provolání byl: Zvítězí-li naše spravedlivá věc (totiž věc Průšáků, pozn. red.), tak naděje snad také Čechům a Moravanům save okamžik, ve kterémž by jako Maďarů svoje národní tužby mohli uskutečnit. Nechtě pak šťastná hvězda jejich štěstí navždy zalozí.“ Pruské vrchní velitelství.

Zvláštní bylo, že v českém úředním listě zároveň prohlášení zní jinak:

„Naděje Čechům a Moravanům okamžik, ve kterémž by svůj budoucí osud rozhodnouti mohli. Nechtě pak šťastnější hvězda tuto válku ozáří a jejich blaho napotřeb zalozí.“

Manifest tištěn a přítomností pruského vojska v Chrudimi (6. července).

Bylo jisto, že Průšáci chtěli s našimi předáky vyjednávat, ale s našimi nikdo Bismarkovi nesedl na lep. Na tento vzkutku vlastenecký, loyální čin českých národovců nemělo by se nikdy ve Vídni zapomínati! Jinak se současně chovali politikové v Uhrách a — ve Vídni.

Havlíčkův. Dne 29. m. m. bylo tomu právě 45 let, co zemřel známý publicista český, Karel Havlíček Borovský.

Nový časopis dostal se nám do rukou. Jest to Jindřichohradecký týdeník „Štít“. Hned ale s prvního čítala lze souditi, že název ten k obsahu listu se nehodí. List volá se život a hrubými útoky proti „klerikálism“ čimž jest míněn každý dobrý katolík vůbec. Redakce „Štítého“ patrně ještě neví, co jest katolictví — a co jest klerikalismus. Dále nadává list straně svobodomyšlné — a přec zase slibuje podporovat strany státní. Celkem neprosazuje dosud žádnou barvu — ale zdá se, že to bude listek sloužící jen několika pleměným jednotlivcům k jejich osobní obraně, v němž se budou pěstovat místní švanice — tak jako to činí „Osvěta lidu“.

Český denník založen bude ve Vídni. Vyjednává se již s různými jednotlivci, kteří by k tomu chtěli diti potřebný kapitál.

Nový seminář postaven bude se v Hradci — ale v Brně. Moravské mistodržitelství oznamuje, že stavba bude stát asi 600.000 K., ačkoliv dá se s jistotou očekávati že se alespoň 40.000 elevi. Starý, plesavý dominikánský klášter, který až dosud za seminář sloužil, svou sešlostí již naprosto se obydlí budoucích kněží se nehodí.

Příjmé dané v Rakousku za rok minulý vynesly 301,707.000 K — nepřímé pak 777,728.000 K což dohromady činí 10,791,438.000 koran.

Němci v Polsku. V Polsku jest asi 600.000 Němců a 82 pct. z nich jsou přistěhovalci z Pruska. Tito kolonisté německí jsou ve velké většině zámožní rolníci, řemeslníci, obchodníci a továrníci; tak na příklad mají ve svých rukou 18.629 realit venkovských nebo městských, jejich cena převyšuje 400.000.000 rublů. Také celá hranice severozápadní kol do kola je obtočena řetězem německých kolonů v počtu asi 6000. Nejlepší půda, nejlepší továrny, nejvýnosnější řemesla a obchody jsou v německých rukou.

Inserce. „Vzal kosel to inserování, nic to nevynáší,“ tak prohlašoval někdy jeden pán v Hradčském Grand hotelu. Poněvadž jsou i jiní, kteří jsou téhož náhledu uvedeme několik citátů — které jasně důležitost inserť osvědčují: Žid Rothberger ve Vídni, který vydá přes 300.000 K. ročně za inserování, prohlásil: „Co já si hovl ve Vídni, inserty za mne pracovaly po světě. Není nad inserování.“ Milonář Zumbusch v Paříži napsal: „Inserování jeví dalekosáhlý účinek, je-li stá le. Inseroval jsem dva roky, a zdálo se mi že to nejví účinných účinků. Skoro jsem chtěl přestat — a tu teprve jsem počal značnou měrou na základě inserť dělat dobré obchody. Od těch dob jsem inseroval nepřetržitě, a mohu říci, že peníze které jsem na to vynaložil dalekosáhlou měrou se vyplátlí.“ O inserci kalendářní přinesl „Linzer Volksblatt“ správu: „Nerolučným společením mnoha tisíc rodin jest kalendář „Štít“, který v září se vydá na druhou pouť do světa, by si plnou měrou zaslonil, aby mu naši obchodníci věnovali pozornost. Inserty jsou laciné — a zajisté se dobře vyplátlí. Objeďnávky přijímá administrace „Obnovy“.)

Národní spíčky dentníkové zavádí do obchodu podnikavá firma R. Kadla a spol. v Olomouci. Novotou touto má dostati se Ústřední Matice nový zdroj příjmů a cizím, hlavně německým firmám, řádný konkurent.

Pamětný dáň slavného umělce Michaela Angela v Římě, má býti sbořen — aby prý bylo místo pro pomník Viktora Emanuela. — Tak si tedy všl Italové drahocenných celému světu památek.

Atentát na kněze. Dne 27. m. m. sloužil děkan Lvovský, mgr. Hausman mši sv. při níž vrhl se na něho pomatený jakýsi člověk, jménem Basiliszewski a buřl bodcem opakovaně povážlivě jej zranil, tak že děkan celý krví přerocen klesl k zemi. Útočník byl zatčen.

Úmrtí. Nedávno přinesli jsme správu o úmrtí známého divadelního herce, Al. Světlého, který ještě letos a Trnkovu společnost v Hradci meškal. A nyní zemřela jeho choť, Anna Světlá, která rovněž při divadle byla činnou a dostalo se jí všude zasloněného uznání. Zůstaly dvě nedospělé děti, které jsou nyní odkázány na milost cizích lidí, jelikož žádného jmění jim rodiče nezanechali. — Opět nová ilustrace smutných poměrů českého herectva.

Hrabě Jindřich Taaffe, syn po zemřelém bývalém ministru presidentu rakouskému, chystá prý se k politické kariéře, jak některé listy sdělují. Týž jest majitelem rozsáhlé korespondence svého otce a panovníkem a čelným politiky všech stran a národů rakouských. — Nyní jedná o koupi panství Nových Benátek za cenu 4,600 000 K.

Havíři na Horním Slezsku vydělali dle statistických údajů v r. 1900 průměrně 1300 marek, kdežto v r. 1899 jen 1169 marek. Za těchto pětiletých tedy loni průměrně 4:29 mk. Zdá se však, že letos i na horním Slezsku práce ubývá. Nedávno byli tam agenti z Ruska, kteří havíři hornolezských verbují pro práci havířek do jišního Ruska. Potřebují prý tam 10.000 havířů. Mnozí mladí havíři skutečně odjíždějí místo do Westfaleka do Ruska.

České dívky v Hamburku. V Hamburku byl těchto dnů zatčen jakýsi Felix Laußman, který se našel ve společnosti asi sedmi dívek — s nimiž „obchodoval“. Svedené dívky jsou vešmé s Prahy a jedna s Pardubic.

(Zasláno.)

Všechném, kdož dne 28. m. m. mne ut štátně, anebo písemně a pomocí telegrafu, v lásce vzpomněli, vsádném tímto dít nejvděčnější.

Boh. Haki,
p. pracl. b. vik. a děkan.

Hořice, dne 30. července 1901.

(Zasláno.)

V posledním čísle „Ratibora“ ze dne 27. července uveřejněno „zaslání“ správu měst. jatek, že nebyl onen konflakční pokus v mých závodech proveden k vůli nezaplacení poplatku z usen. zboží, nýbrž prý ze zdravotní stránky dle jatečného řádu § 34—35, podávám veřejnosti toto na objasnění:

Veškeré maso z kterého se moje usen. výrobky apracují, jest poráženo na městských jatkách a tudíž již řádně prohlédnuto a za zdravé uznáno bylo; mimo toho zvláště honorují měst. zvěrolékaře p. Řeháka za zdravotní dohlídku v mých závodech

jak ve městě tak i v továrně na Pražském Před-městí, kam má kdykoliv mu libo, jak se i stává přistup.

Tuto dohlídku vyřádal jsem si sám v zájmu svého velkého vývozu mých světoznámých, hledaných a výtečných usen. výrobků jež zasílám do nejvýznamnějších lázeňských míst a hlavních měst Rak. Uberska jakož i Německa, Švýcar, Francie a Anglie.

Není tudíž zapotřebí nové a zvláštní prohlídky za kterou snad jest pan správce jatek veřejnosti aneb sám sobě zodpověden, dle jatečného řádu který není ani dosud schválen vyšší instancí prováděti, a jeví se úplně sbytečným, což též dobrým důkazem jest, že po ta léta co svůj závod ve zdejších městě mám, neměl jsem nikdy žádných konfliktů se zdravotními úřady.

Že prohlídka ta stala se ne snad z nařízení městské rady aneb z vlastního popudu správy jatek, nýbrž ze zdejší pověstné konkurence, jest mi známo.

Proč neprohlídá správa jatek denně všechny závody ze zdravotních ohledů? — Pak by se zajisté našlo lecos, co tam nepatří a prohlídka usen. zboží vzala by jiný výsledek a obrat.

Abych vyvrátil domněnky, jakobych snad podplácel p. měst. zvěrolékaře Řeháka sděluji, že i před jeho působením a než měst. jatky otevřeny byly, konal svědomitě na moji žádost tuto zdravotní dohlídku v mých závodech po dlouhou dobu c. k. okresní zvěrolékař p. Frydrych a že nikdy nic závadného v mém závodě nalezeno nebylo jakož i že vzorná čistota jako nikde jinde v mém závodě panuje; to musejí oba jmenovaní pánové vždy potvrditi.

Obcházení zákona nesmí se v „zaslání“ tvrditi, jelikož správa měst. jatek na prvním místě se nesmí k takovým výkonům propůjčiti a ode mě žádáno toho nikdy nebylo.

Tímto jest objasněno ct. obecnstvu „zaslání“ datované ze dne 27. července správou měst. jatek v Hradci Králové, p. J. Řehákem, měst. zvěrolékařem podané.

JAN HUTLA,

první česká továrna na zboží umělecké a výtes šunek
v Hradci Králové.

—
Listárna redakce.

Bolehošť. Vaše správa o schůzi v Přepychách přichází již pozdě. — Že socialisté schůzi rozbili, to není již nic neobvyklého. Jest to známá jejich metoda. Kde nemohou bojovati věcnými důvody — tam použijí násilí!

Líblec, Miletin, Líbeň, Potátný, Kánina.
Došlo pozdě.

Praha. Sjezd abiturientů kralohradeckého gymnasia z r. 1871, konati se bude dne 3. a 4. srpna. Schůze bude v zdejším Grand hotelu.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiae et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et sacerdotum iuxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychtia.

Stran 441 — 8°. — Cena broš. K 3 20, poštou K 3 50.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávaje knězi bez obtíže hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se soukynjících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v authentickém znění regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevazany za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

 Dekorativní malíř a poslacovač
JAN BARTA,
 v Rybné 2. Kz.
 Staré náměstí č. 72.
 doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
 tronátním úřadům
**pro malby ohrad a po-
 zlacování oltářů**
 a veškerých potřeb kostelních.
 Malby podobizem v barvách i kresle-
 ných, dle zaslauých malých podobizen,
 za jichž správné provedení se ručí.
 Ceny co nejnižší.
 Plán na malby kostelů vypracuji na
 požádání ve všech slozích s přílože-
 nými rozpočty.

Nejstarší výroba jemných
Lomnických sucharů,
 desertek Karlovarských,
 oplatek a mandlových věnečků
 v jakosti nedostižné a v lepších kruzích oblíbené.
 1 kg. velejemných sucharů . . . zl. 1-20
 1 kg. mandlových sucharů . . . zl. —90
 1 kg. dobrých obyč. sucharů . . . zl. —60
 1 kg. mandlových věnečků . . . zl. 1-20
 1 kg. obyčejných věnečků . . . zl. —70
 10 kusů trubiček máslových . . . zl. —50
 10 kusů karlovarských oplatek . . . zl. —50
 50 kusů vaší velké . . . zl. 1-
 50 desertek plněných . . . zl. 1-
M. Pekárek,
 výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Levně, ihned, správně
 všechny reklamace, rekursy, poptávky
 týkající se
služeb vojenských
 vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
 (býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
 ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
 Na venek obratem pošty.

Byt k pronajmutí
 v Hradci Králové č. 321. (proti obch. škole)
 kuchyň čtyry pokoje, předstih, dva záchody, spíže,
 koupelna, sklep, půda, za 28 sl. měsíčně.
 Blíží sdělí majitel domu Jan Škála v Hradci
 Králové č. 146.

**Odberný velkoobchod pro malbu
 chrámových oken.**
 Umělecký útvar pro malbu na stě.
B. Škarda, Brno.
 Okna chrámová každé-
 ho slohu i provedení
 se sarchovním práce nej-
 modernějším poše-
 davkům vyhovující.
 7krát prvními cenami
 vyznamenán.
 Cenníky zdarma.

Konvikt

pro katolické kandidáty učitelství
 v Hradci Králové,
 — Adalbertinum. —

Do konviktu se přijímají žáci na
 zdejší paedagogiu studující na celé za-
 opatření.

Mimo jídelnu, zvláštní studovny, lož-
 nice a umývárny mají kandidáti k disposici
 hudební sál s pianem a harmoniem i ji-
 nými hudebními nástroji.

K písemným žádostem dlužno přiložit
 křestní list, poslední vysvědčení a výkaz
 majetkových poměrů žadatelů.

Žádosti podány buďtež nejdéle do 10.
 srpna prostřednictvím a s doporučením
 příslušných farních úřadů nejđ. bisk. kon-
 sistoři.

Roční poplatek činí pravidelně 320 K
 Případné dotazy na bližší podrobnosti
 zodpoví správa konviktu.

Nábytek,
 výbavy pro nevěsty,
 úplná zařízení
 v největším výběru za nejlevnější ceny též
 na mírné měsíční splátky.
 Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
 Hradec Králové

Svatojanské náměstí a u pražského mostu proti
 hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Pozor!
 Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
 pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
 nosem ministerkým ze dne 19./6 t. r. veškeré ky-
 seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
 jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
 uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidákému
 co škodlivé usazeny jsou.

**Podnik na zužitkování ovoce
 v Hradci Králové**
 odporučuje výtečný a vydatný
ocet ovocný vinný,
 chemicky a bakteriologicky skoušený,
 jemnou slivovici vlastní výroby,
 ovocná vína jako jablečné, borův-
 kové, rybízové, ovocný cognac,
 višňovku, jeřábinku atd.
 Různé druhy likérů, marmelád, kom-
 potů, jeť na skladě máme od české akciové
 továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Akcio
 „První Králohradecké továrny nábytku a
 stavební truhlářství v Hradci Králové“
 jehož vydání bude 1000 kusů
 po 200 korunách
 majiteli svědčících (au porteur) k uhracení
akciového kapitálu 200.000 korun
 možno již nyní upisovati proti složení zálohy
 85 K a zbytek dle ustanovení zářijového výboru.
 Prospekty, upisovací listiny, výťah ze stanov
 obdržeti lze na požádání v Hradci Králové u „Zá-
 ložního úvěrního ústavu“, u „Městské spořitelny“,
 „Záložny“ a mimo to u koncessionáře p. Ladislava
 Knypla, továrníka v Hradci Králové, jehož od
 r. 1858 stávající závod společnost převzala má.
 Lhůta do 30. srpna 1901.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
 nabízí
František Jirouš,
 závod řezbářský a umělé truhlářství
 v Slatinanech.
 Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Krám
 v domě č. p. 163 na Sv. Janském náměstí
 „na podsíni“ (na schůdkách) tudíž v nejži-
 vějším místě Hradce Králové, kde jest nyní
 největší pasáž celého města, jest od 1. srpna
 t. r. k pronajmutí. Blíží sdělí majitel domu.

Slavným patronátním úřadům a
 velenému duchovenstvu doporučuji se
 k malování chrámi
 jakoukoliv technikou přesně dle slohu.
 Oprava starých obrazů, jakož i
 malování nových, křesťovských cest a p.
 Oltáře k Božímu Tělu na plátně
 i na dřevě maluji v každém slohu.
 Plány a rozpočty zdarma.
 Závod pro umělé a dekor. malířství
J. St. Ottmar
 Ústí nad Or.

Oltáře, sochy a j.
 ve vkusném a levném provedení
 přesně dle předpisů církevních v každém slohu
 odporučuje firma
Petra Buška synové,
 uměl. závod řezbářský a sochařský pro
 práce kostelní
 v Sychrově (Čechy) založena roku 1853.
 Fotografie a nákrety u velikém výběru na přání k na-
 hlédnutí franko zašleme.
 Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
 Provedeno ke 300 oltářů.

**The Premier
 Cycle Co. Ltd.**
 Coventry (Anglie)

 Cheb a Vídeň VI.
 (Čechy). Windmühlgasse 38.
 Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.
 Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

Josef Štěpán,
 závod poslacovačský v Pardubicích
 opravuje jako i nové stavi
 oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré
 do oboru toho spadající práce v nejmodernějším
 provedení a v cenách velmi levných.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Péřovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žitěnky.

Právě vyšlo
č. 8. „Časových Úvah“
a přináší cestopisné a kulturní črty pod názvem

„Blíže k Římu“

s pera Dra. Fr. Rojla, vůdce loňské výpravy
hradeckých diecézních do Říma.

Stran 32. Cena 8 h. — PH větší objednávce
33%, slevy a franko.

Spisovatel v rámci cestopisu líčí kulturní
styky národa českého s Římem a líčením římských
památek dokazuje, že má národ český dosti dů-
vodů, aby naproti odštědivým snahám zvolil si
heslem snahu „Blíže k Římu“. — Objednávky
vyřídí obratem administrace v Hradci Králové.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký ústav
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 20
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boka-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská

výroba vězních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

věkové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Divoč

vyučovací a vychovávací ústav

Uršulinek v České Skalici.

Ústav obsahuje mimo místnosti výchovné
také osmiletou školu obecnou s vyučovacím ja-
zykem německým s právem veřejnosti. (Osno-
va učební jest v 6., 7. a 8. třídě tatáž, jako na
trojitídní měšťanské škole.) Chovanky obdrží vedle
předepsaných školních předmětů na přání také
důkladného vyučování v jazyce českém, francouz-
ském, anglickém a vlášském; v malbě, v hudbě,
(ve hře na piano, housle, citeru, varhany); pou-
čování „o pohybování se ve společnosti“, příležitost
„vyučování v tanci“ a „vedení domácnosti“. V-
zrostlejší chovanky mají zde také příležitost
vzdělání se ve všech jemných ženských ručních
pracích, ve vaření, v připravování prádla a
v žehlení.

Ústav má velmi krásnou polohu, jest co nej-
prospěšněji zařízen a vyhovuje všem nynějším
požadavkům úplně. Nejlepší doporučení pro ústav
jest návštěva ústavu od pánů rodičů neb poru-
čníků. Chovanky platí měsíčně pouze 40 korun; za
vyučování v hudbě ale zvlášť; přihlášky se přijí-
mají v každý čas.

Nový školní rok počíná 15. zářím b. r.

Blíže zprávy podává s ochotností

představená Uršulinek.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou velkou

Antonín Sucharda.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Též velejemné

látky na talíře,

Četná uznání zvlášť z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Každé
hospodyně
a matce

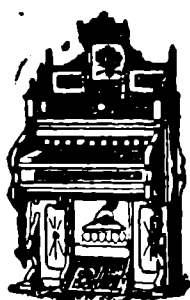
možno blahopřátí, která
z ohledů zdravotních a
úsporných a pro její lahod-
nou chuť, Kathreinerovy
sladové kávy Kneippovy
(pravá jen ve známém pů-
vodním balení) používá.

J. HROMADA (dříve Kopal & spol.)

Hradec Králové, velké náměstí.

Všecké potřeby pro kroje a švadleny. Hojný výběr elegantních slunečníků. Velký sklad šmírovaček, blůzek a zástěr

Ceny nejlevnější.

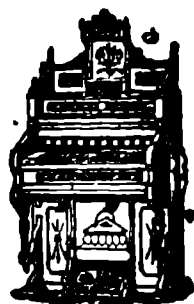
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Přesídlení.

Dovoluji si velectnému obecnstvu oznámiti, že jsem svůj nejlepší pověstí se těšil

závod kloboučnický

rozšířil a do nových místností na podlaží do domu p. Pajkrova č. 163. vedle obchodu p. Raše přeložil.

Vlastní výroba

plstěných a vlněných klobouků, velký sklad jemných plstěných klobouků od c. k. dvorní továrny J. Hüchla. Též velký sklad slaměných klobouků od české společenské továrny A. M. Veider v Praze. Valašské papuče s kotvou. — Veškeré opravy se vyřizují rychle.

Ceny levné.

Vzdávaje uctivý dík za přízeň až dosud mi prokázanou, prosím aby mi nadále zachována zůstala.

V úctě

ALOIS PINKAVA,
kloboučník

na podlaží v domě p. Pajkrova v Hradci Králové.

Na kupectví

přijme se hoch z řádné rodiny do učení u **Josefa Svobody** v Trebochovicích.

Velectnému pánu

Josefu Stan. Ottmarovi,
malíři kostelů

v Ústí nad Orlicí.

Nížepsaný vzdává tímto p. Josefu Stan. Ottmarovi, malíři kostelů, jménem všech osadníků vroucí díky za krásné a umělecké vymalování chrámu Páně Narození Panny Marie v Korbě u Svitav.

Zároveň doporučuje výše jmenovaného pána k vymalování kostelů všem slavným patronátním a důstojným farním úřadům.

Farní úřad v Korbě

dne 16. července 1901.

Josef Kubík,
farář.

Vyhláška.

Úpadková podstata dělnického potravního společenstva v Kuklenách prodá z volné ruky veškeré zásoby zboží i s inventářem, které se nalézají jednak ve hlavním závodě v Kuklenách v domě čp. 186 a jednak ve filiálce závodu na Pražském Předměstí.

Odhadní cena veškerého zboží obnáší 7280 K 73 h.

Nabídky koupěchtivých s udáním výše tržebné ceny a podmínek placení, které se mohou vztahovati pouze buď na veškeré zboží v závodě hlavním, neb ve filiálce se nalézající, aneb na veškeré zboží v obou závodech přijímá nejdéle **do 8. srpna 1901 do 5. hod. odp.** konkursní správce.

Kdo z koupěchtivých by chtěl si prohlédnouti zboží, které v hlavním závodě neb ve filiálce se nalézá, nechť se přihlásí u konkursního správce, avšak pouze **dne 5. srpna 1901 ve 2 hod. odpoledne.**

O nabídkách rozhodne výbor věřitelský dle své vůle.

V Hradci Králové, 1. srpna 1901.

JUDr. Jaroslav Kavalír,
advokát v Hradci Králové,
co konkurzní správce.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. velečistému duchovenstvu

svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína. Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Velký výběr

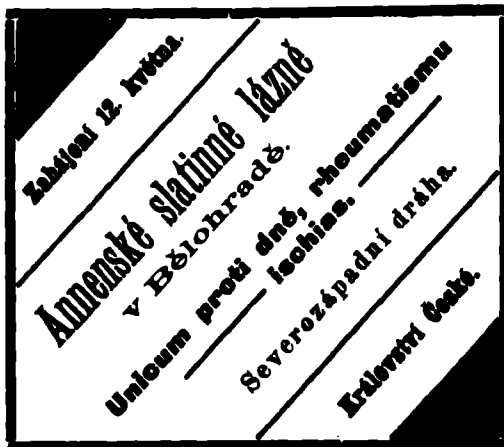
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějších provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Dva studující

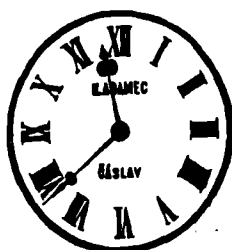
z nižší střední školy v Hradci Králové přijmou se za výhodných podmínek od začátku nového školního roku na celé zaopatření do pěkného bytu ve středu města v úřednické rodině, kde dostane se jim řádného dozoru a všestranné péče. — Bližší sdělí administrace t. l.

Slavným patronátním úřadům
aneb odborníkům, varhanářům.

Za příčinou úmrtí svého chotě prodá
nížepsaná lacino

nové varhany Grejstříkové

pro menší kostel. Páni reflektanti obrátte se na paní Annu Hányšovou, vdovu po varhanáři v Rychnově nad Kněžnou.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Do Hradce Králové.

Uvádím v obecnou známost, že jsem od 1. července t. r. přeložil prodej svých na mnoha výstavách nejvyššími cenami vyznamenaných výrobků: **koňaku, slivovice a různých likérů** do obchodu a domu p.

F. Chrudimského,

č. 16 v Hradci Králové.

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů

ve Vys. Mýtě.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 31.

Zprávy hospodářské.

Pití lihovin.

Na podnět tak zvaných sociálních politiků a podporou vlády byl pořádán v dubnu ve Vídni sjezd proti pití lihovin. Přetřásána tu jedna stránka nynějšího sociálního života, která nabádá každého upřímného přítele lidu k vášnému přemýšlení. My křesťanští sociálové neustále tvrdíme, že otázka sociální jest v základech svých otázkou mravní, otázkou náboženskou. Důkaz tvrzení našeho, které jest od liberálů a náhledů tvrdějijsích popíráno, jest náramně snadný.

Řekněme to krátce: Každá náruživost stojí peníze! Za ukojení náruživosti, ať se jmenuje jak chce, vydá každý, kdo ji má, značné obnosy, kteréto výdaje způsobí pak přirozeně nouzi. A čím hromadnější jest některá náruživost u lidu, tím všeobecněji pak přivádí ochudnutí lidu. Vezměme ten případ z praktického života. Jistý samožný mlynář poblíž Prahy dojížděl často do Prahy do různých nepokojných místností a konec konců bylo, že za tři roky se bývalý mlynář octnul mezi metatí pražských ulic. A takových případů jest na tisíce a statisíce. Pravda jest, že člověk strácí jmění také nešťastím ale případy ty jsou přece jen v menšině oproti případům, kde lidé sami sebe přivádí v nivec, jelikož slouží jako otroci vlastním svým neřestem. A z toho všeho nahlédneme, že kdyby obrovská většina lidí šla mravně, dle předpisů náboženství, že by zmizela z veliké části sociální bída. Učinte člověka mravnějším a učiníte ho — samožným. Tyto pravdy, které zde pronášáme, nepopře nám ani ten nejzvrhilejší nepřítel kleriků a mravokárců vůbec. Nyní ale přijde jiný háček. Proč pak zůstali pohanští kněží baalští proti Danielovi? Poněvadž Daniel je připravil o bohaté hody a příjmy, které jim sjednávala modloslužba Baalu. A tak i dnes bohatnou jistí lidé z náruživosti a prostopášnosti jiných. Kofalečkáři žijí od kofalů a bohatne z mozolů těch nejchudších čeledních zemědělských nádenníků, kteří každý groš donášejí do židovské kofalny.

Nedivme se tomu, že na příklad na Slovensku katoličtí kněží vidouce skázu slovenského lidu pitím židovské kofalky, křezou proti kofalce a pak se to bývají od židů i na životě obrošování a od vlády pokutování i žaláři, že zkracují život kofalečkářům židům. Otázka pití lihovin jest důležitou proto, že lihoviny nejsou ničím výživným, nýbrž otravným předmětem, za který lid vydá na sta a tisíce milionů peněz do roka.

Vezměme jen království české. Zde vydá obyvatelstvo ročně nyní okolo 220 milionů K. a za kofalku asi 140 milionů K. Cílela ta jsou přibližně, ve skutečnosti budou tyto výdaje ještě větší. Považme, co by se mohlo za tyto ohromné peníze získat u nás? Kdo z těchto peněz bohatne? Z piva bohatnou ohromné akciové pivovary, které zůstaly v posledních letech na sta malých pivovarů a které jsou v rukou ponejvíce židovských akcionářů jako jsou především pivovary v Plzni. Akcionáři smíchovského akciového pivovaru berou ročně přes půl milionů zl. dividendy. A o tyto peníze se připravuje do roka pracující lid a tím chudne. Muž všecko vydá na chléb a žena a děti nemají co jísti ani ohleba ani trochu mléka. Následkem nerozumného a přímo zbláznělého pití lihovin, které nemají prášdné výživné ceny, vidíme že lid špatně se živí, místo mléka, toho nejvýživnějšího pokrmu a nápoje zabírají místa piva a ještě zhubnější kofalka. A kdo šije z kofalů? Jen židé! Židovští kofalečkáři v Čechách mají z kofalky a její výčepu alespoň 40 milionů K. čistého výdělku. Václavští kněží v Čechách dohromady nemají ani 4 milionů K. příjmů. Naši červení sociálisté, kteří jsou hláskali, že chceme spasit dělnictvo, proč pak neosvobodíte ty ubohé čeledíny ze spárů židovské kofalky?

Pití lihovin stalo se všeobecnou sociální porobou, která hrozivou mrou ohrožuje budoucnost i celých národů, jest to všeobecná nákazlivá nemoc, která jest v účincích svých mnohem horší, než morové rány, které ve středověku občas přicházely do Evropy. Aby tato hrozná choroba byla obmezena, k tomu musí spolupůsobiti církev, škola, stát, obec a kdo jaký jednotlivec. Zde musí se učiti všech mravních, náboženských a společenských prostředků, aby sociální této chorobě byly kladeny brázy. Boj proti pití lihovin není omezen jen na obyčejnou kofalku, které jest oddán nejchudší dělnický lid hlavně na venkově. K lihovinám nápojem nutno čítati také pivo. Kdo vypije na příklad 8 litrů piva, vypije srovnatelně tolik lihu, jako by vypil jeden litr sprosté kofalky. Nejméně nebezpečnější jsou pak pálené jemné lihoviny, jako koňak, stery, desertní vína a likery, které obsahují prudké dávky lihu. Výdaje na pití lihovin nápoje v jednotlivých zemích jsou přímo obrovské. V Anglii se vypije ročně asi za 8600 milionů K. našich peněz lihovin nápoje. I to malé Švýcarsko, kde je přeci horský střídmý lid, vydá ročně na pivo 70 milionů franků a na všechny lihoviny nápoje 200 milionů franků, kdežto za mléko strácí jen 60 milionů franků ročně. V Německu vydá lid za chléb, obilí, mouku a zemáky ročně asi 3100 milionů marek a z piva a lihovin 2800 milionů marek. Tedy výdaj na lihoviny nápoje jest skoro tak veliký jako na potraviny. Kterak tu nemá lid soustavně chudnouti? U nás v Rakousku se vydá ročně za pivo asi 700 a za kofalku asi 400 milionů K. Toto nesmírné a přímo hrozná zhubnutí pití lihovin nápoje má dva strašné následky pro lid: 1.) lid strácí peníze pro nákup sdravých potravin a tím stává se jeho výživa nedostatečnou, lid chřadne na těle a stává se k práci neschopným 2.) to má za následek, že vázne výroba zboží ať v dílnách řemeslníků nebo v továrnách.

Pití lihovin má tedy za následek všeobecnou skázu lidu. Lid nemá pak následkem ochudnutí

žádných prostředků, aby se hmotně pozvedal a padá hloub a hloub do otroctví kapitalistů židů. Důkaz toho podávají Slováci, Halič, Uhry, částečně Morava a mnohé okresy v království českém. Pití lihovin nebo kvašených nápojů jest již velice staré. Na příklad před válkou třicetiletou bylo pijanství v Čechách tak rozšířené, že sedláci propjeli v hospodách svůj majetek, zrovna tak, jak se děje dnes.

Tázáme se tu, jak osvobodíme náš lid z této strašné zhouby? Především musí jeden každý z nás dávat lidu příklad střídmosti a šetrnosti. Obzvláště mužové musí si odvykati, aby v hospodě hledali jiný druh domova a rodiny krb sanedbávali. Naším dívkám musí matky dáti jinou výchovu, aby dovedly muže udržeti doma. My musíme lidem tiskem, slovem, na kasatelně a ve škole i ve schůzích objasňovat zhubnost lihovin nápoje a poučovati ho o rozumné a zdravé výživě. My konečně musíme žádati na státu obmezení kofalů, výčepů a hostinců, jelikož je dokázáno, že pití lihovin se rozšiřuje rozmnožováním kofalů, výčepů a hostinců. O jiných mravních a náboženských prostředcích proti pití lihovin se zde rozepisovati nemůžeme. Církev katolická má neohrožené bojovníky pro střídmost ve svém kněžstvu, které má dávat lidu příklad střídmosti a sebezapírání. Bez těchto dvou ctností marně se budeme sháněti po nápravě sociální bídě.

Beseda.

Z úsvitu života.

Píše Josef Váňa.

I.

Proti choleře.

„Utíkejte Prazi jdou, už jsou tamhle za vodou . . .“
Popévek z r. 1866.

Ó mládí, útlé, dětské, zlaté mládí! Ty's kvíték, kopretina, chvějící se pod polibky slunce v moři jarní zeleně. Se zálibou se člověk vždycky k tobě nakloní a trhá listek za listkem z něžného květu tvého jako z kopretiny.

A ku podivu. Všechny ty dojmy, všechny ty vzpomínky ústí u teplého, zlatého krbu domova jako bílé, nevčasné listky kopretiny ve třpytné žluti společného lůžka. A vzpomínky ty letí hlavou jak bzučící větry rozkvetlou třešni a kmitají se pamětí jak pružné vlny vzduchu sluncem prohřátého. A všechny je zlatí úsměv mateřský a všechny je lemuje teplý dech její lásky.

Bylo překrásné ráno v červenci r. 1866. Oblouha hrála v jasnu slunce do hluboké modře a jiskřila se třepetajícím se vzduchem jako hladina vodní rozčeřená jemným dechutím vánku. A vlastovičky samolibě se koupaly v té záplavě sluneční a mrštně obracely se s veselým švitořením se strany na stranu jako dovedný plavec v objetí křišťálových vod jezerních. A bylo tak klidno, tak ticho v té naší dědině na Českomoravsku, že bylo slyšeti koncert cvrčků z nedaleké stráně až do chalupy a na náves.

Matka moje sázela právě do pekárny chléb. Přinášel jsem ji ho k peci ze světnice na ošatkách. Líbá vůně, sytá, chlebová, teplá, silící, rozlévala se kuchyní, síní, světnicí, dvorem až vysoko nad doškovou střechu chalupy a snášela se přes ní ve sluncem zalitý, dlouhý sad. „Tará, tarará tarará!“ zahlaholilo z ne-nadání a z čista jasna tichou vesnicí a třepelavý zvuk vojenské polnice zaletěl jako blesek až i do nejdolejších koutů její.

„Maminko, už jsou tu!“ vyjelo ze mne v úzkostech a poslední bochník chleba ležel přede mnou rozplácený na zemi.

„No vidíš nemotora!“ hněvala se na oko matka, ale viděl jsem dobře, jak i jí taky nohy se zachvěly a jak zbledla.

„Maminko já se uchovám, to jsou Prazi!“ — A už jsem běžel do světnice, čtyřmi skoky byl jsem na peci a jako střela vjel jsem do chlupů dědečkovy kožichy. A zuby mi jektaly, zima mnou třásla a vlasy div mi na hlavě nestály.

„Už jsou tu, už jsou tu!“ stále mi znělo v duši a v úzkostech jsem ještě i v útrokách kožichy tajil dech. A na čele mi naskočil studený pot a v uších a hlavě mne zvonilo, jako když mlýny na prázdno jdou . . . —

Ani nevím, jak dlouho jsem ve spásonosném útluku dědečkově vězel. Musilo to asi hezkon chvilku trvati, neboť mi tak začínalo být jaksi k zalknutí. Udělal jsem tedy malý otvor pro vzduch a pomalu jsem počínal vystrkovati hlavu. Ale málem bych byl padl do mdlob. Celá světnice byla plná cizích lidí a jakých lidí! Měli na sobě takový podivný šat, jaký jsem dosud jak živ na nikom neviděl a brebentili mezi sebou tak podivně, že jsem nechápal ani slova.

„To jsou tedy ti Prazi!“ opakoval jsem si dále v duchu a hltal jsem je téměř očima. „To jsou tedy ti ukrutníci, před nimiž měli lidé takový strach!“ Bloudil jsem očima z jed-

ného na druhého, abych si je dobře prohlédnul, neboť bylo mi tehdy pět let a jakživ jsem vojáka neviděl, neřkuli Prajza. A pořád a pořád mi při tom zvonil v hlavě ten známý popévek: „Utíkejte Prazi jdou . . .“

V tom jeden vonsák zamířil k peci, natáhl ruku a nazdvihl kožich.

Úzkostlivý výkřik rozlehnul se světnicí a . . . Do dnes nevím, co se se mnou dělo. Upadnul jsem ve mdloby do zimního, divokého polosněžení . . . —

Prazi odtáhli a dědina utichla zas. Stíchla, ale jen na pohled. Přes její střechy letěl host, který kam zavítal, působil hoře, žal, zármutek a kvilnutí. Nákažlivá cholera kosila životy mladé i staré. Umíráček nepostačil zvoniti a trudné „miserere“ denně zaznívalo ze smutných průvodů pohřebních.

Bylo srpnové jitro. Slunce házelo své paprsky jakoby v rozmaru na doškové střechy a hrálo na nich tisícovými barvami v nesčetných rosních krůpějkách. A jemná pára vznášela se ze dvorů k oblakům jako dým ranní modlitby k trůnům nadoblačným.

„Pantáto, pasák vám na pastvě umřel, jděte si pro dobytek!“

S těmi slovy vrazil k nám do světnice nějaký cizí člověk. Otci, jenž právě snídál, vypadla z ruky lžice a nakousané sousto nedojedl. S úzkostí jen podíval se na mne.

„Poslouchej, jak pak tento, tož by taky tuhle . . .“ začal najednou trhaně mluvit k matce a významnými posuňky ukazoval na mne.

Matce se zalily oči slzami a pokrčila rameny.

„Co teď?“ ozval se po chvíli zase tatík. A bylo ticho zas. Tvář se mu zasmušila, na čele naskočily rhy a bylo tak mrtvé ticho ve světnici, že tikot hodin zdál se býti hlasem umíráčku . . .

Jsem jist, že Benedekovi uenadělá osudný šeptý červenec toho roku u Hradce takových starostí jako já svému otci a matce v onen neblahý den srpnový . . .

A výsledek!

Neodvratné usnesení rodinné znělo takto: „Očekávání a naděje slávy naší a rodu našeho musí přes pole. Uteče před cholerou a tím vyhraje. Vojsko naše prý to u Hradce provedlo podobně.“

Odpoledne mne matka přistrojila do šatů světců.

„Půjdeš s tatínkem k babičce“ povídala mi a při tom mi cpala do kapsy buchty a nemohla se litoati ani na mne podívat.

„Tatínek tě tam donese. — A neběhej tam mezi kluky.“ Slzy nedaly jí dále mluvit.

A tadyhle v té kapse máš libeček. Ten je dobrý proti choleře. Vždycky si jeden špalíček vezmi, dej do úst a pomalu koušej. A až to rozkousáš, řekni si babičce o jiný.“

Matka mne políbila, tatík si mne posadil na záda a už jsme putovali k babičce do vesnice asi půl hodiny od nás vzdálené, která mne dle rodinné rady měla zachrániti před cholerou.

Sotva jsme byli za humny, sáhnul jsem do kapsy, kam mi matka složila buchty. Nacpal jsem si plná ústa a jedl do zalknutí. Ale v tom vzpomněl jsem též na libeček. Zabočil jsem rukou do kapsy a po tichu, tajně, aby tatík nepozoroval, vyházoval jsem kousek za kousem, až jsem v kapse neměl nic . . .

U babičky bylo dobře. Ale methoda rodičů se neosvědčila, choleře jsem neunikl. Chytila mne všemi desíti a stýrala mne tak zákeřnický a nemilosrdně, že mne babička obnesla už hromničkou a poznamenala svatým křížem — —

„Pantáto, vzkázala vás naše babička pozdravovat a že máte dát Pepíkovi odzvonit umíráčkem a hned tam k nám jít. Dostal choleru a ta ho zadávila.“

Jobovu tu zvěst oznamoval pasák od babičky mému tatíkovi.

Ten zblednul, skřivil ústa a mozolnou pravici rozmáčknuv slzu v oku. Mžikem měl v ruce hůl a jak byl běžel s pasákem k babičce.

Do světnice vrazil celý upocen a uřícen. Ani nepozdraviv, ba ani na nikoho nepohlédnuv hnul se přímo k posteli, na níž jsem ležel.

A ku podivu. Jako by mne byla jeho přítomnost vzkřísila. S námahou otevřel jsem zamodralé oči a hlasem jedva slyšitelným jsem zašeptal: „Tatínku, vy jste tu? Co dělá maminka?“

Otec div mne nezadusil. Stále na mne jen v úryvkovitém vzlykání volal: „Mé dítě, tys mi tedy neumřelo! — Není to tedy pravda?“

Pak sepal ruce, pohlédl v roh světnice,

kde pšel Ukřizovaný, slábní hlava v nepatrné vroucné: „O dík Tobě, všemohoucí Bože, Ty's přece jen dobrotvu...“

A já mermomocí chtěl jsem slabé tělíčko pozdvihnouti a povéstí se otci na krk na důkaz, že mi už nic není. Ale nešlo to...

Když jsem přišel domů, věřila matka na jisto, že mne od chelery vysvobodil jen onen líbeček, který mi nastrkala do kapsy. Bála jsem se jí přiznati, že jsem ho všechen cestou vyházel. A od té chvíle pěstovala a sázela ho před okny v zahrádce jako drahou maš kadoročně.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. července 1901. l. hl.
pšenice K 12:50—13:70 žito K 11:10—12:00, ječmen K 9:00—10:00 oves K 7:30—7:40, proso K 10:00—10:20 vlna K 15:40—16:00, hrach K 25:00—26:00, jáhly K 19:00 kroup K 16:50—17:00, brambory K 1:80—2:00, jetelového semínka červeného K 36:00—44:00, jetelového semínka (inkarnát) K 00:00—00:00, máku K 30:00 olejky K 17:80—18:50, lněného semene K 31:00—00:00 100 kg. žitných otrub K 11:00, pšenič. otrub K 10:00, 1 kg. másla K 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového K 1:44—1:50, tvarohu K 0:38—0:52, 1 vejce 8 h. Jedna kopa okurek K 2:40—4:00, jedna kopa cibule K 0:50 0:80 jedna kopa drobné zeleniny K 0:80—0:90.

Literatura.

„TH obrázky z našich hor.“ O tomto názvu vyšly právě (Praha, Ludmila 8. 5. roč. III.) povídky, jež napsal František Jiří Košťál, farář ve Skuhrově. Všecky tři ve sbírce ob sazené obrázky jsou zajímavé a budou odběratelům a čtenářům „Ludmily“ zajisté milými! Prvých z nich „Střední večer“ učitel a kněze na hornaté samotě, v zapadlém Rozkopcí! Oba dva tu na sebe odcházejí muž nejsem nijak ve stěží pochopitelné! Učitel je prosťáčkem a kněz jako administrátor, čili jinak řečeno, miserátor, také! Oba nemají mnoho — a přec mají zlata dost! Ve svém srdci! A toho tolik až z něho rozdával! Je to tak měř idyla trampoty v trampotě! Druhý obrázek „Prosté srdce“ líčí dvojí zklamání v lásce prostého muzikáka a pantofláře, jež prvé zklamání vyháší z rodné vsíky a druhé až i ze života! Třetí „Dědeček a babička“ jest zase idyla stáří a i umírání dvou manželů, kteří jako se nepohodli v mládí, aby se za to později tím více měli rádi, tak také děťatky poškorpili se i ve stáří, aby pak v jednom objetí — zemřeli! Doporučujeme!

Rozhledá pro lidumilství, jediného filantropického našeho měsíčníku, vycházejícího redakci JUC. Fr. Cyr. Vika (v Praze, 359.—VII) ve prospěch „Jub. šenského azylu cis. a král. Alžběty“ v Praze na Kampě, vydáno bylo právě 7. č. IX. ročníku.

Pro každého: Znalost cizé řeči jest každému prospěšná a tím prospěšnější znalost jazyka sousedního národa t. j. řeči německé. Kdo se učí, učil a nedoučil anebo se chce teprve učít sám bez učitele německy, tomu všude doporučujeme právě vydanou výbornou novou knihu známého odborníka řeči Fr. Vy-mazala, nazvanou: „Lidová učebnice němčiny dle nové metody nejlepších vět“. Kniha tato se líší všim od ostatních podobných, zvláště školních. Je originálnější na každé stránce, učí se z ní snadno a rychle nejen mluvit ale i správně bez chyby psát a hodí se proto především samoučím. Také navádí čtenáře, jak se má sám vzdělávat. Cena knihy je K 1.40 za nález. a K 1.90 za vázaný výt. a k dostání je všude u knihkupců; poštou o 20 h. více. Kde by kniha nebyla na skladě, málo obratem každému nakladateli Jan Kotík, knihkupec na Smíchově u Prahy, kdo obnos předem zašle. Jeliž se vyskytne více spíš podobných, dej každý bedlivý pozor při koupi na boření titul knihy, aby nedostal spis jiný.

Bible a nejnovější objevy v Palestině, Egyptě a Assyrii. Sepéal F. Vicoarosc, přeložil Dr. Ant. Podlaha. Nakladatel V. Kotrba Praha II. 200. Sed. 48. Oběh: Prvotní monoteismus Egyptanů, Chaldejců a Kádanejců. Monoteismus Hebrejů. Různá jména Boží v Písni sv. Dílo toto všude doporučujeme.

Mnohým pobloudilým rodičům, kteří dávají dítku do škol německých otevřela již oči, mnohého odrodilce napravila znamenitá brožura „Poznáme se a napravíme“. Odporučujeme spisek tento co nejvšeji k hromadnému rozšiřování před zápisem do škol. 10 výtisků 90 h, 100 výt. 7 K 60 h vyplacené. Jednotlivě 10 h, poštou 14 h zašly redakce „Zájem lidu“ v Brně.

Anarchisté a jich učení. Napsal JUDr. F. Herman. (Po konfiskaci nové vydání.) Sedit 7. za 15 kr. V sešitě tomto líčí spisovatel anarchickou propagandu tláskem a stanoví poměr mezi anarchisty a soc. demokraty. Doporučujeme dílo to. K dostání v Cyrillo-Meth. knižnickárně v Praze.

Zrnka pravdy.

Kdo se ctnotmi vychloubá, podceňní vabuzuje.

Nepřikladej mysli ke všemu co oči tvé vidí.

Jak často očekáváme něco, toužíme po něčem a obdivujeme to, přejeme si, abychom toho byli svědci.

Zertý a vtipy.

Profesor ukončit oddíl o otuvar dobytka a pravit k žákům: „Dobře se tedy připravte; přístě bude zkoušet dobytek.“

Učitel: „Co je duha?“ — Žák: „Duha je znamení!“ — Učitel: „Jaké znamení?“ — Žák: „Že je po dešti a že se mohou paraplyta zavřít.“

Do jedné advokátní kanceláře přišel nedávno zloděj, prose, aby mu hájil před soudem neodepřeli Chef doporučil jej přítomnému tam doktoru práv slovy: „Pane kolego, zde budete mít kousek práce!“ Na to obrátil se zloděj k obháji slovy: „Prosím, pane kolego, radče mne jen vysekat.“

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablenném nad Orli č. d. 88

doporučuje P. T. veleříd. duchovenstvu svůj vřadně osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlově upíná.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské chovratké výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. na vystavené varhany na Národop. českoslovancké výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: alata státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší ujednání a v cenách nejmiřejších a opravy a přestavby varhan provede za nejmiřejších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení a pětiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-Organ) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejprvejšími co námi vyznamenaný.

Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přisečný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv.-Janě náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní a nového a čínského stříbra, osudobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně sshotovují, též veškeré správy hodinak se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

Založeno r. 1850.

Velečtému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše dílně v ohni zlatené a stříbrné už se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyříditi. Platit možno též ve lhůtách. Opravy znovnačení a stříbení starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má měšce se vyřizují čestnými poválenými přísluhy P. T. záznamů a odporučuje se tedy k zkončení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť, svícenů, pacíků, schránka na Nejevější, patenek atd. co nejvíce.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malovaných kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na sklo, na dřevě a na káti.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

POZOR!

Velečtému obecnstvu v Hradci Králové a okolí oznamujeme účtově, že opravili jsme pohodlné a nejlépe opatřili v Hradci Králové na Velkém náměstí v 1. patře domu p. Hutty

Mezinárodní panorama.

Lea v něm vidíte celek tvořící cesty kolem světa v největší přirozené věrnosti, plastice a perspektivě a bude každý týden nová cesta na celou vystavena.

Od neděle dne 4. srpna do 10. srpna b. r.

První cesta Bosnou-Hercegovinou.

Veškeré osoba 30 h. Vojáko od likovatele dolů, studující a děti 20 h.

Předprodej (na 8 cest za 3 koruny) obstará a případné dotazy zodpoví p. K. Sigmund, droguista v Hradci Králové, Malé náměstí.

Otevřeno od 9 hod. ráno do 10 hod. večer.

O hojnou přispech prosí

Ředitelstvo.

Latku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/186 cm. širokou za sl. 2:40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabíjí a vzorky ochotně zašle obehodě dům se skny

V. J. ŠPALEK,

Hradec Králové.

Vyznamenan Obchodní memorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od kteréš doby počtově trvá.

OBNOVA

Číslo 82.

Předplatit na čtvrt roku 2 h 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 9. srpna 1901.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Otec spousty.

Před mnohými lety kráček vlašský malíř ulicemi svého rodného města a spatřil chlapce tak velice krásného, že pln obdivu zůstal státi a sám k sobě řekl: Podobiznu — obraz — tohoto chlapce bych chtěl mít. Nabídl tudíž chlapci, že by ho vymaloval, k čemuž hoch rád svolil. — Jednoho dne opět kráček ulicemi města, a spatřil mladého jakéhosi muže, jehož tvář tak odporná a ošklivá — ba jak se mu zdálo — ďábelská byla, že se nad tím zarazil a státi zůstal. A opět řekl sám k sobě: Tento obraz bych rád vymaloval a vedle obrazu onoho nevinného chlapce v bytě svém vyvěsil. Byla by to protiva, jakou jen málo kdy viděti bývá. V tom okamžiku přistoupil k němu onen mladý muž a žebřal od něho almužnu. Ale malíř mu řekl: Pojďte se mnou do bytu mého a nechte se ode mne vymalovati, já vám za to zaplatím. Mladý muž svolil. Ale když z bytu malířova odcházel, všiml si obrazu onoho chlapce. Zůstal státi, zbledl a počal plakati. Co je vám? tážal se umělec. — Teprv po chvíli a s přestávkami pověděl mladý muž: Je to má podobizna; před dvaceti lety jste mne maloval. Ach! Tenkrát a nyní! Tenkrát jsem byl nevinné šťastné dítě a dnes jsem rozervaný člověk. Tenkrát jsem byl *sbožný* chlapec, a dnes jsem takový *spustilák*, že se lidé ode mne s ošklivostí odvracují.

Tento příběh napadl mi, když jsem se onehdy dočetl, jak jeden venkovský list, se nestyděl napsati, že klerikalismus — a tím míní pánové katolicismus — je otcem skleslosti našeho lidu! Tak tedy to veliké a vznešené náboženství otců našich, to nám tak drahé, obecné a původní křesťanství, ten katolicismus je otcem spousty!

Opravdu! Těch našich nejnovějších osvěcovatelů lidu chytá se už nejen fanatismus, ale hotové — šílenství.

A proto jsem se odhodlal vyprávěti příběh právě uvedený, aby se ukázalo, kdo je otcem spousty. Krásný až ku podivu ba andělsky nevinný byl ten chlapec, dokud byl *sbožným* chlapcem, a spustlíkem až s ďábelským výrazem tváře se stal, když přestal býti — *sbožným*. Katolicismus, dokud dle něho chlapec Boha se bál a na paměti měl, učinil duši jeho andělskou, a když se chytil svědů — bezbožníků — stal se spustlíkem. Kdo byl tedy otcem spousty?

A tak to je podnes! Podívejte se n. p. na našeho leckterého chlapce, na naše leckteré děvče, dokud vedeno je katolicismem! A jděte v poledne nebo podvečer na ulici, když jdou z práce, z dílny, z dílny liberálovů nebo židů. Podívejte se dobře na jejich tváře, naslouchejte nepozorovaně jejich hovorům za poledního odpočinku, jděte tam, kde se baví. Dříve tvář a duše k malování, a nyní — spousta. Kdo je otcem té spousty?

Ale není tomu tak snad jen u lidu. Kdyby tak bylo možno vymalovati duši některého našeho studenta, který nedávno vyšel z rukou pravé katolické matky a jest ještě v nižších třídách střední školy, kdyby bylo možno vymalovati duši tu, obzvláště když přijímá s celou vážností a dětinnou ještě vírou svátosti, jaká by byla, komu byla by podobná? A vymalovati ji, když se studentka se stal „akademik“, a nebo „zkažený student“, a třeba i osvěcovatel lidu! Jaký to u mnohého rozdíl! Komu asi podobná jest duše ta se svou rozháraností, se svou mravní spustlostí, se svou zlobou? Snad by se sám sebe lekl, snad by se zamyslel a poznal, co z duši dělá katolicismus, a kdo je otcem spousty v duších.

A jako s jednotlivými dušemi, tak je to s celými národy. Kdyby bylo možno vymalovati národ — řekl bych — v jeho mládí, čili dokud se ve všem všudy řídil katolicismem a vymalovati jej, když jej odtrhli od katolicismu bezbožnictvím, jaký to rozdíl! V „mládí“ vyšší vzlet pro vše dobré, šlechetné, krásné a

božské a potom? Brodění se v požívavosti, tělesnosti, mamonářství čili skrátka — spousta. A kdo jest otcem jejím?

Ale při takovýchhle výkladech jsou tu páni hned s poučením, to že oni otcem spousty nazývají jen — *klerikalismus*. Ještě před ně kolika lety mohli jsme se domýšleti, že páni nazývají klerikalismem jen užívání náboženství ku zlému, k nadvládě, k tyranisování lidu atd. A takový klerikalismus jsme zavrhovali s nimi. — Vidíme totiž jak v dějinách, tak v době přítomné jeho ošklivost a neváhali bychom říci, že takový klerikalismus jest otcem spousty. Právě naše vlast jest toho smutným dokladem. Na počátku sedmáctého století n. p. němečtí i čeští evanjeličtí pánové, čili stavové hlásali do světa, že se jim jedná jen o svobodu jejich víry, ale že se pomocí evanjelického náboženství domáhali moci vládařské oproti králi, že se pomocí evanjelického náboženství domáhali *nadvlády německého jazyka nad českým*, to neřekli. Ale to se dnes už ví, a proto v ošklivosti máme takovýto klerikalismus. — A když potom po bitvě na Bílé hoře, Vídeň a nové vrchnosti nebo jejich úředníci víry katolické, násilím zaváděné užívali k upevnění své moci, takový klerikalismus zavrhoval obzvláště arcibiskup Harrach, neustáváje psáti do Vídně, aby se toho zanechalo a my nyní klerikalismus takový klerikalismus zavrhuje s ním.

Ale jen to dnes není už klerikalismem. Dnes je klerikalismem každé *opravdové náboženství* — *křesťanství*. Poučil nás o tom p. profesor Masařík, který mluví o klerikalismu — protestantském. Kdo totiž dnes věří ve zjevení Boží v písmě svatém obsažené, Kristem Synem Božím dokonané — ten je dnes klerikal. Ba je, dnes je klerikalismem všechno, cokoliv jen z daleka ukazuje náklonnost k víře. Zastaví-li se někdo s knězem na ulici, anebo zachová-li evropský obyčej a posmekne-li klobouk, potká-li kněze — je klerikal. Ano už i pečené a pivo, pojiže-li se ve saře je — klerikalismus. — Nechce-li dnes někdo býti klerikálem, musí nejméně býti k nejvyšším statkům lidstva, k nejdůležitějším otázkám — o původci světa — o své duši — o životě věčném — aspoň lhotejně, a mravním otupělcem. Lépe však je, když je při tom na jedné straně katolické učení neznanec, čili náboženským nevědomcem, ale na druhé straně proti všemu katolickému se obražujícím (protestantem). Vrcholu pak v neklerikalnosti dosahuje, když má tak v srdci svém proti katolickému náboženství a proti hlasatelům jeho alespoň zášť a zlobu, při čemž pastormi ještě na nějaký čas pardon dávatí může, ale židy v ochranu bráti musí.

Ale na něco páni zapomínají. Je to to, že právě oni tohoto svého neklerikalismu užívají k tomu, aby *odládli myslí lidu, aby se domohli vynikajících míst, a si důchody a příjmy pojistili*.

Jak se svět divně točí, říkával starý Bartoň v Zákonovicích, když se o posvěcení hraly capáry a hromádka peněz se od představeného odštěhovala k němu. A opravdu! Divné se ten „svět“ točí. Klerikalismem bývalo zvané užívání náboženství k získání moci a peněz, a dnes se k těm věcem užívá neklerikalismu. Dnes n. p. pokřtěný žid Stránský na Moravě — se chtěl dostat do zemského výboru. Největší neklerikal se ukázal největším klerikálem, pokud se totiž klerikalismem nazývá nesprávné shánění moci a peněz. Jak se ten svět divně točí! Dokonalý nekato-licismus se stal dnes klerikalismem.

A tu vydávám svědectví pravdě, že tenhle nejmodernější klerikalismus — je otcem spousty. Patříme-li totiž na tu spoustu charakterů, jakou v nejnovější době ukazují ti různí osvěcovatelé a vůdcové lidu, kteří aby se moci a peněz domohli, tupí lživě náboženství katolické, pomlouvají jeho kněze a obrance i nejšlechetnější, za to však lidi sobecké, právě vysávané rolnictva a dělníků velebí — tu ovšem se nám oči otvírají a vidíme — toho pravého otce spousty. Je to odpad od náboženství vůbec.

Pan doktor Stránský nebyv zvolen do zemského výboru, kde se několika tisíci ročně za to v něm sedění a občasi za nesedění platí, ulehčil si slovy, že ti sedláci — to byli katoličtí jeho nevolníci — jsou obmezenci. Ale dnes se svět opravdu již počíná na druhou stranu točiti. Dnes se poznává, že otcem spousty je židovsko liberální klerikalismus. A má-li se národ při síle zachovati, anebo vlastně na novo omládnouti, pro vše opravdu vznešené a ušlechtilé se nadchnouti a tím nad škůdci vítěziti, že mu bude třeba *k otci vředlanosti evropské* — k ryzímu a čistému katolicismu — se navrátiti, třebaž za to obmezenci nadávali.

Návrat ten stane se však jen tenkrát, budeme-li právě my katolíci, lidu našemu ukazovati obraz národa „zbožného“ a obraz národa bezbožnictvím spustlého.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 7. srpna.

(K poměrům v obci pražské. — Počátky volebního ruchu do sněmu království českého. — Stálá nutnost v Čechách.)

Když se začnou dny krátit a večery natahovat, začíná Pražanům každoroční starost. Musí pečovati o provedení doplňovacích voleb do sboru obecních starších a potom sázeti novou městskou radu. Čtenářům „Obnovy“ jsme na těchto místech postupem doby poměry, vlastně nepochopitelné, na pražské staroměstské radnici panující přesně dle pravdy a skutečnosti dostatečně vložili. Následkem kapesní toužebnosti jistých mladočeských pánů, kteří chtěli se státi náměstky starostovými a administratory potravní daně, zdvžen zde justament volby „Staročecha“ p. dra. Srba za starostu, kterýž bez ohledu na nespolehlivou trvanlivost a stálost své většiny, jež již dávno jest menšinou, po předchozí dvoudenní nemoci volbu tu přijal a když Mladočech p. dr. V. Frič, touže se státi starostovým náměstkem, ve mladočeské straně na radnici spustil roztržku, šťastně až dosud na primatorském křesle se udržel hlavně snad proto, že jako Staročech spravuje se, jak ve staročeských novinách čteme, mladočeskými pokyny a že v radikálním smýšlení a husitsví hledí svého předchůdce přetrumfovati a předstihnouti. Za takovýchto okolností, když na radnici honí stoupenci tří stran především po většině své osobní zájmy, ovšem o pokroku a rozvoji města Prahy za přítomné doby mluvití nelze. Nehybnost a stranlost v Praze panující jest již nápadně patrnou. Všechny za dřívějších starostů zahájené obecní podniky dospěly zá- konem mnohdy drahé setrvačnosti ke svému ukončení a nyní již pan starosta, ač má dobu pro své starostování nanejvýš příhodnou, nemůže se za dvě leta svého působení jako starosta vykáhati ničím větším, co by jeho vlivem a důvtipem v zájmu obce bylo ku provedení zahájeno, ač jest sto věcí, jež na své uskutečnění čekají a z nich padesáte lehce — právě konservativní starosta mohl provésti. Jediné, co snad za jeho vlády na staroměstské radnici bude v Praze provedeno, bude nejspíše že zdrátování t. j. zohyzdění kamenného Karlova mostu, po němž dnes, kdy 500 kroků vedle jede elektrická tramway po novém mostě Františkově, elektrika vedena býti nemusí z důvodů žádných. Toto zbytečné zdrátování „klenotu města Prahy“ budeme mítí snad po něm na památku.

Tyto těžké radniční poměry, za něž však p. dr. Srb jedině sám zodpověden není, nesený jsou v Praze s hořkostí. Naše deni, která mnoho v ohledu společenské snášlivosti pokročila a výbuchy osobní zloby odauzuje, ne- bouří sice více tak, jak by se za podobných okolností dělo ještě před 10—15 lety. Plně to schvalujeme a připisujeme to k dobru osob, jež ač byly radničními machinacemi přímo potu-

peny, předce p. dru. Srbovi ani stábla v cestu nepoložily, aby jeho působení nějak překážely. Trpělivost a mušná taktčnost ta nese již své ovoce, což své doby staročeský předák, chef redator „Hlasu Národa“ p. dr. Baštyř nanejvýš prosířavě předvídal a proto když „staročeská strana“ na pražské radnici vůči osobě předchůdce nynějšího pana primatora přes hranice politického rozumu zabíhala, vzdal se svých hodností ve správě obce, aby za přehmaty ty nebyl zodpovědným. To sluší s uznáním o p. dru. Baštyři uvést. A sice proto, poněvadž dobře počítal s poměry, jež se již v určitých obrysech v Praze z panujícího zde chaosu vyvíjejí.

V největší pražské čtvrti na Novém Městě zřízen byl v poslední době „Občanský klub“, jenž se bude o obecní a veřejné záležitosti pražské starati a pod střechu svou zvolna soustřeďuje veškeré vážné živly, které jsou s pražskou radnicí šlamastikou nespokojené. Předsedou klubu toho zvolen pražský advokát a známý obhájce p. dr. Karel Šebesta, muž nanejvýš seriózní a počestný. Dr. Šebesta, jehož smýšlení nebude nikdy katolíkům nepřijemným, požívá ve kruzích živnostnictva největší důvěry, tak že může se snadno státi, že v novém klubu kolem něho skupí se za nových poměrů, jež v Praze také sloučení její s předměstími přivodí, mužové nové, lepší pražské budoucnosti. Netvrdíme to s určitostí, ale může se to státi, že nové založený „Občanský klub“ bude východištěm ze stávajících pražských zmatků, zejména pak-li při nejbližších doplňovacích obecních volbách vystoupí s kandidátní listinou, z nichž bez pardonu a milosti všechny „soběhráby“ a umíněné omezence vyloučí. Na tyto červánky sluší upozorniti.

* * *

O mandáty při nadcházejících volbách do zemského sněmu království Českého nastane také na mnohých místech vážný zápas. Dosavadní mandát p. učitele Sokola pokládá se pro tohoto pána za ztracený. Bude se oň ucházeti více velice vážných kandidátů. Mandát p. dra. Krajníka (Čáslav, Chotěboř a Golč Jeníkov) bude prý nabídnut bývalému fideletu Národního divadla spisovateli p. Šubertovi, který ve skupině té čítá mnoho osobních přátel. Mandát královédvorského p. dra. Moravce má se dostati ve městech jeho skupiny, nebude-li kandidovati zasloužilý královéhradecký starosta p. dr. Ulrich, oblíbenému pražskému advokátu p. dru. Ladisl. Klumparovi. Kandidatura p. dr. Šila bude také zbytečností. Města skupiny kolínské rovněž více p. dra. Baxu voliti nebudou. Rychnovský poslanec p. Kratochvíl nebude více vůbec kandidován a na svou pěst si mandát asi nevybojuje. Tolik o městech. Jest-li pak ve venkovských obcích konati se budou volby hlasováním přímým, tu není

FEUILLETON.

Z úsvitu života.

Píše Josef Váňa.

II.

Visitace.

„Svaté chvilí! Kdy se vrátí? Všecko padne času v plen, vždy však budem vzpomínati...“
J. Vrchlický.

Rozblabolily se zvony na vížce chudého našeho kostelíka slavnostněji než kdy jindy. Rozblabolily se a vlny velebných kadencí, linuly se jasným jarním vzduchem jako slavná zvěst dál a dále, až zapadly v šumné koruny rozkvetlých lip za doškovými stodolami. A zatřásl tam těmi stoletými větvemi až včely v nich se polekaly a v padly svým bzukotem v blahol plešajících zvonů.

„Už jede, už jede!“ zašumělo v řadách čekajících dítek školních před kostelem.

Přihřela starodávná bryčka a z útroh jejích vynořila se shrbená, vysoká postava v černém taláru. Stříbrem posetou hlavu kryl široký, černý klobouk se zlatými třapcemi a na ramenou věvodil modrý plášť asi paterým vkládaním. Pan farář přiskočil a již se líbalo dvě bratrů upřímně trojím políbením na oholených lících.

„Pan vikarius! Šeptaly dítky a natahovaly krky jeden přes druhého.

„Pozor, pěkně hezky v řadě a tiše do kostela. A at mi hezky zpíváte“, vytrhnul je pan učitel ze zvědavosti. A už se dítky ubíraly ve dvojicích do svatyně. Za nimi ministranti s korouhvičkami, pan farář a pan vikarius.

Dítky usedly v lavicích, zvonek u sakristie zazněl a pan učitel spustil na varhany. Moře akordů rozlilo se nízkou klenbou chrámovou a zdálo se, že i ty staré jeho varhany dnešního dne nějak jasněji hovoří než o jiných dnech.

„Vskroušenosti srdce svého“ začaly dítky pěti a vyrovnaný, ušecný zpěv finul se z útroh dítek a vznášel se až k výšinám nadhvězdňým ke trůnu Nejvyššího.

pochybnosti, že agrární strana dostane se s nynějšími svými poslanci na důkladné řečeno. A právem! To předce největší přítel českého rolnictva a největší odpáree politiky mladočeské bez mučení dozná, že valná většina nynějších rolnických poslanců na zákonodárné luštění a zastupování stávajících poměrů při své nejlepší vůli a ochotě nepostačuje.

* * *

Jak jsme předpovídali, novinářský pokřik o změně na místodržitelském stolci království Českého velice brzy utichl a ukázalo se, jak takovéto politisování jest nezdravým.

Ovšem že jest záležitostí jinou, když ve kruzích nejvážnějších politiků českých stále roste a mohutní náhled, že se stává vzhledem ku panujícím poměrům v Čechách státní nutností, aby v čele zemské správy stála co nejdříve osobnost, jejíž rodinné postavení a dynastická příslušnost by a limine vylučovaly všecku další shovívavost ku protidynastickým a protistátním agitacím v českých zemích, jež zde byly pod heslem „los von Rom“ rozvinuty a importem černobíle po prusku mazaných a z Pruska vydržovaných pastordů jsou udržovány. Tato nutnost, jest-li jí nebude v čas jinak vyhověno, bude odůvodněna na sněmu království Českého. Úspěch této akce, aby totiž v čele zemské správy v Čechách stál člen panujícího domu a královské rodiny, jest nepochybně zaručen tím, že J. V. císař a král, když byl při poslední návštěvě v Praze reprezentací král. hl. města Prahy o to žádan, aby zde některý člen panujícího domu sídlil, k žádosti té odpovídal tak, že se odpověď ta pokládala za její příznivé vyřízení, jež pouze od času záviselo.

Poměry v Čechách vyvrcholily ve stav, kterýž nezbytně potřebuje brzkého hladkého vyřízení a urovnání, jakých může bez všelikých zbytečných křiků doociliti usídlení se člena panujícího domu v Praze, jehož osobní zakročení v zemské správě ihned by přivodilo změny, které jinému zeměsprávci nenasnadno jest zjednati v poměrech, s jakými v Čechách musí započít.

To ovšem vytknouti třeba, že dnes v politickém a národním zápase v Čechách z české strany zúčastněny jsou pouze noviny a že politická reprezentace českého národa v tak povážlivé době hraje smutnou úlohu kapra. Naši političti lvové nedovedou nic jiného, než li jeden na druhém slabosti a nedostatky vyhledávati a pak se jim dětincky vysmívati. Komu lid nejzávažnější svou moc svěřil, ten ji drží. —

Bylo po svatých obřadech. Dítky vycházely zase v řadě z chrámu a braly se ke škole. Pan vikarius jim ze sakristie nadešel. A tvář jeho se usmívala a bylo viděti nelčenou radost na věkem sešlých lících.

„Františku, dnes jste to nabíral slavnostně!“ pravil pan vikarius, když ho pan učitel došel. Oslovoval vždy tak pana učitele, neboť ho znal od dob dětských a jeho vlivu měl vlastně pan učitel své postavení děkovati.

Fuga od Váňhala, reverendissime a mezibry Vításkovy.

A ovšem neocenitelný Tomášek to ostatní doplnil, s úsměvem vysvětloval pan učitel.

„Máte dobře, že studujete naše mistry. Jest v nich přece jen kus originelní myšlenky a pak... no o melodii ani nemluví. Škoda, že tak málo si jich naši hudebníci všimají. Proč pořád chodit do ciziny pro vodu, když u nás máme křišťálové prameny.“

Reverendissimus pořád ten starý patriota i v umění hudebním.

„Jak by ne, Františku, když se tolik na naše nadání a na náš pokrok ustavičně hřeší. Slyšel jste už, jaké věci napsal Smetana!“

Slyšel, reverendissime. Ó to je genius! Nová hvězda české muziky. Jen že pořád jsou nám ty jeho věci nepřístupny. Málo jich dosud vydáno. Škoda, opravdu škoda.

Za hovorů došlo panstvo ke škole. Malé dítky odebraly se do třídy a několik větších udělalo špalír u dveří po chodbě.

Sotva pan vikarius vstoupil, ozvalo se v tonové stupnici chodbou: „Pochválen Pán Ježíš Kristus — přišel nám pan vikarius.“ A dítky sezpívaly ve škole C dur vzestupně a sešupně krásně ona nacvičená slova.

Pan vikář se zarazil, podíval se s radostným překvapením na pana učitele a zdál se býti v rozpacích. Pak zaskýval pochvalně na dítky hlavou, usmál se a pevným hlasem zazpíval zrovna tak jako dítky: „Až na věky věkův. Amen — přišel jeden k vám na examen!“

Nyní se zas prodloužila tvář panu učiteli. Brejle se mu svezly až na špičku nosu.

„Rátíl jste mne překonati, reverendissime.“

Politický přehled.

Dnes bude odbývati výkonný výbor národní strany svobodomyšlné v Praze poradů, v níž dr. Stránský podá referát o vyrovnávací akci na Moravě.

Ve příčině zemských voleb v Čechách předložili již storočestí důvěrníci Mladočechům návrh o společném postupu. Širší výbor, jehož nejbližší porady účastní se dr. Rieger, jednati bude o eventualitách dohodnutí.

Nedělní tábor českého lidu ve Vídni měl na 5000 účastníků. Rokováno o rovnoprávnosti všech národů rakouských a vysloveno přání po organizaci veškerých Slovanů rakouských za účelem společného postupu.

Sjezd důvěrníků slovinských bude se konati 22. t. m. v Mariboru. Na programu jest porada o požadavcích Slovinců jihoštyrských.

Ve schůzi istrijského sněmu z 3. t. m. prohlásil poslanec Spintič při debatě o školském rozpočtu, že slovanští poslanci budou hlasovati proti, poněvadž vláda nadržuje ve školství Vlachům na úkor slovanské většiny obyvatelstva.

Do Vídně přijela deputace haličských Rusů sestávající z říšských poslanců Barvinského, Romančuka a přisedlího zemského výboru Savčaka, aby dru Kőrbrovi přednesla různé stížnosti haličských Rusů.

Vyvrací se pověsti, že bývalý ministr financí dr. Kaizl jmenován bude generálním fideitem císařských statků. Dr. Kaizl je prý odhodlán setrati v činné politice.

Rozpočet na rok 1902 byl již vypracován ve všech resortech až na jeden. Podstatných změn prý v rozpočtu není. Definitivní rozpočet celkový sestaven bude v ministerstvu financí v září.

Bývalé císařovna německá Bedřichova, Viktorie, matka panujícího císaře zemřela 5. t. m. večer o 6 a čtvrt hod. v zámku Cronberku. Narodila se 21. listopadu 1840 z manželství Alberta prince Sasko-Koburského a královny anglické Viktorie. Zarputilým jejím nepřitem býval Bismark.

Německý císař a ruský cár sejdou se 10. září v Gdanskú. Při té příležitosti bude přehlídka lodstva a námořní manévry 12. a 13. září.

Pařížský jeden list uveřejňuje interview s prezidentem Krügerem. Dle něho nehledal Krüger dosud žádného sprostředkování, ani neucínil více návrhu na čestný mír. Před zajištěním své neodvislosti neodložil Burové zbraní a jsou odhodláni ku všem obětem.

Z Pekingú oznamuje se dne 3. t. m., že diplomatický sbor přivoliil, aby 3000 mužů pravidelného čínského vojska utábořilo se ve vzdálenosti 20 li (li = 442 m) od blavního města. — Část císařského paláce byla již uprázdňena a úplně vyklizení Pekingú bylo úředně stanoveno na den 15. srpna. — Vládě čínské vyhrožují boxeři novým velikým povstáním, počne-li vybrati nové daně,

Jak není učenník nad mistra, ale dokonalejší bude, bude-li jako mistr jeho.

„Františku, vy jste čtverák! Inu hudebníkům už se musí něco promínouti.“

Pan vikář a pan učitel vstoupili do třídy. Tam bylo dětí namacháno. Plné lavice, za lavicemi, po stupínku a vlně. A ve dveřích tlačili se zvědavé rodiče, jak budou jejich malí mudrcové odpovídati.

Já se bál strašně. Měl-li jsem odpovídati před někým cizím u přítomnosti rodičů, jakživ jsem nic neuměl. A na neštěstí jsem zahlédl ve dveřích i otcovu tvář.

Přišlo počítání a já si troufal. Vystrčím nesměle ruku a hlásím se. Ale to mi bylo osudné. Seděl jsem na kraji lavice a jak jsem zdvihl ruku, souseď mne strčil a už jsem se válel jak široký, tak dlouhý na zemi. Ohromným brekotem doplnil jsem nemilou tu situaci.

„Mlč“, konejšil mne pan učitel — „a pojď počítat.“ Konečně jsem se utíčil a šel k tabuli, ale počítání mi už nešlo. Než přes to premii jsem dostal přec. Byl to malý lístek, na němž byli natisknuti modří ptáčekové. Tehdy jsem myslil, že mám milion a zrovna jsem domů s tím letěl chlubit se mamince.

Premii tu hledal jsem pak v studentských letech mezi lejtary na špychaře, ale bohužel ne našel jsem ji...

Bylo po zkoušce. Děti dostaly premie a pan vikář je pochválil všechny. Byl spokojen náležitě. Uchopil ruku panu učiteli a gratuloval mu k tak skvělým výsledkům.

„Díky reverendissime!“ — To všecko mám jen děkovati vám!

No, no, Františku, jen ne být tak skromným. Já dal podnět a vy jste ostatní doplnil. Bůh nám žehnej a posiluj Vás a pamatujte v obtížném svém povolání na to, že to vlastně pracujete pro vlast a pro národ. — Víte, co píše náš Čelakovský?

„Nevím, reverendissime, co račte mluvit.“

„E mlčte, vždyť znáte Stolišku nazpaměť. Tam stojí: „Nepaměti do prop stí klese pustý darmochleb, blab, kdo pěstoval své vlasti jednu růži, jeden štep!“ —

„Komu pak los méně skvoucí padl, aspoň

jichž výnosu užito býti má k úhradě odškodného (válečné náhrady) evropským mocnostem.

Drobná obrana.

Ještě k opravě hradecké konsistoře. Čas se diví, že teprv „on dostal opravu, kdežto prý již přede 2 lety „Školský Obzor“ uveřejnil celý obsah tajného výnosu konsistorního. Neumíme pověděti, zdaž to není pouhá výmluva Času, ale jisto jest, že by Školský Obzor byl přinucen také svůj tajný výnos odvolati, kdyby byla tato publikace vešla ve známost. K poznámce Času, že konsistoř se nepřiznává, jakoby mladí kněží odnášeli si svého času z Hradce po svém vysvěcení vedle breviáře ještě jednu „pěknou knížku“ na vinici Páně, „Sbírku škol. zákonů a nařízení.“ Tu možno sdělit k této bublinovité námitce, že podobnou knížku žádnému novosvětcenci konsistoř nedává, nýbrž si ji každý může koupiti u spisovatele p. dra. Mrštíka za 2 K, jak by se o tom redakce Času slušnou ohlednou mohla přesvědčiti. My se jen divíme, jak může sbírka nynějších škol. ských zákonů nazývána býti „pěknou knížkou“. Nikdy bychom si nepomysleli, že dojdou zákony nynější moderní školy tak opovrhlivého odsouzení v Času, jenž vždy tak horuje pro moderní školu. Krátce uzavíráme polemiku o tom nevydaném tajném oběžníku: Žádným vykrucováním ani výmluvami nepodaří se Času dokázati pravost podvrženého „tajného“ rukopisu, ačkoliv Čas o Hankovi myslí, že jest snadno rukopisy podvrhovat.

Interview dra. Brzoráda. Uveřejnili jsme již, jaký rozruch mezi protestanty vyvolala rozmluva dra. Brzoráda s redaktorem t. l. „Čas“, „Osvěta lidu“, „Právo lidu“, „Samostatnost“ Česká demokracie“ a více jiných časopisů neustále o tom píše a heslo „Přechod od Mladočechů“ co chvíle se přetřásá. Nelze se tedy diviti, že i pan Šádek přijíchal se svou troškou do mlýna — a v posledním čísle věnoval tomu celý úvodník. Ovšem, že vyzněl v ten smysl, aby protestanté se od Mladočechů odtrhli. Ale něco důležitějšího z článku toho se přece dovídáme. Pan arcipastor Dušek z Kolína, který jest příliš citlivým, ovšem, jen tehdy, jedná-li se o protestanty, ihned dopsal panu dra. Brzorádovi, a činil mu výčitky, proč takových výroků pronesl. V dopisu tom mezi jiným stálo: „Své straně nijak neprosplíváte, evangelikům českým nohy podrážíte (!) a sloužíte jenom všem oplývajícími klerikálům, dočasně snad svým spojenčím!“ A dále píše: „Pak bych pochybovati musel, že vůbec víte, jakým má národ býti a k čemu ho chcete dovésti.“ V těch slovech se

pro budoucí poutníky a poutnice urovnávej silnice.

„Rád pracuji, reverendissime, a v tom jest i má spokojenost. A po práci oslezuje mi živ. t. hudba.“

„Jste stále stejný snilek Františku a zůstanete-li tak vždy, nepracoval jsem nadarmo.“

„Reverendissime, ráche odpustiti, že se osměluji. Ale to jsem koupil housle! Stradivarius Antonius! Devět Mus v jejich nádrech zpívá. Sázím krk, že jsou pravé.“

Vikář se naň podíval úkosem a samým údivem mu zůstala ústa pootevřena.

„Není možno, Františku, ukaže je!“

Pan učitel přinesl housle. Čtyřero očí zabodlo se v jejich tvary a poznámám nebylo konec. Pan vikář vsal smýtec, přešel struny, zahrál několik akordů v rozličných pozicích a kroutil hlavou.

„To jsou tónky, to jsou tónky“ stále si jen lehodil a obracel housle ze strany na stranu. „Jako mášlo! — A jak vyrovnané ve všech pozicích. — Františku, ty vám opravdu závidím.“

A zas zahrál několik akordů a zase se divil. A opět a opět díval se do vnitř a stále si jen pobručoval: „Antonius Stradivarius!“

Pan učitel radostí jen bořel.

„No víte Františku, vám je přeji, vy s nimi dovedete jak se patří hovořiti.“

Dávno již nebolí blava ani jednoho ani druhého toho snílka — muzikanta a Antonius Stradivarius kdož ví, v které komoře prachem jest zabalen, ale památka jejich trvá dále v pokoleních. Všechno padne času v plen, jenom ne sámé dobrých kněží a učitelů, jež rozhodili v úrodnou půdu chápavých dětských srdíček a tak i těchto dvou mužů památka jich nesmrtelná, třeba jejich jména nebyla v knize veřejných dějin.

Ať odpovídají ty staré hlavy v pokoji! — Než co by tak říkali nyní naši české hubbá a co by tak říkal pan vikarius nyní, kdyby tak četl v novinách, že mistr Kubelík dostal od anglické millionářky Palmerony Stradivarius za 50.000 fr. To by si musel šedivou blavu ukrotit a říkat v údivu do věčnosti:

„Hm! Antonius — opravdu Antonius Stradivarius!“

opět jeví pravá povaha českých protestantů. O svobodě hájili — ale svobodu uznávali jenom pro sebe. Tedy ve prospěch těch „klerikálů“ nesmí žádný poslanec promluvit — ale jenom ve prospěch protestantů. Svoboda poslanců má býti omezena, — poslanec nesmí dát průchod svému svědomí — ale má tancovat tak, jak protestanté pískají. Když katolíci jsou hrubě a nespravedlivě již od listků úplně beznáboženských napadáni, tu protestanté se z toho radují — a ještě ve svých časopisech, zvláště v „Hlasích ze Siona“ horempádem protikatolický boj utužují. Vzpomeňme jen, jak psaly mladočeské listy ještě před několika lety! To bylo samé bratříčkování a protestanty — a samý hrubý útok proti katolicismu. To bylo ovšem českým protestantům vhod. Nyní ale, když některý ten mladočeský poslanec přichází k přesvědčení, že ta svoboda nemá platit jen pro protestanty, ale že i katolíci na to mají nárok, když vycítí, že čeští protestanté jsou bližší vlastizrádných choutek pod heslem „Los von Rom“ tu hned jsou protestanté vzhůru! „Svobodu chcem, svobodu, ale jen pro nás — pro katolíky hranici!“ Pan Dušek svou větu, jakoby dr. Brzorád nevěděl jakým má národ být jasně naznačuje, že by si přál, aby celý národ byl v lůně protestantismu, který zarputilými cizinci byl hlášen — a tím také aby se více přiblížil k tomu, oč vlastizrádní štváči usilují, k protestantskému Prusku. Nevyznívá z toho již nový doklad, že čeští protestanté vsakutku heslo „Los von Rom“ schvalují? Vždyť „Hlas ze Siona“ píše: „My evangelici čeští nadále se stranou mladočeskou jíti nemůžeme, nechceme-li se spronevřiti na svých vlastních zájmech a na své vlastní cti. Stanoviskem svým, které zaujala strana mladočeská proti heslu „Los von Rom“, objevila se nám v takovém světle, že dnes žádný uvědomělý a své náboženské cti dbalý evangelik nemůže a nesmí s mladočestvím míti ničeho společného. Na jednom místě „Hlas ze Siona“ popírají účastenství při buně „Los von Rom“ a na druhém se jasně k tomu přiznávají. Měl tedy p. dr. Brzorád pravdu a nebo ne? Není tomu dávno, co „Čas“ napsal něco o „klerikalismu protestantském!“ A tu byl také pan Dušek hned na nohou! Stále byl „Čas“ jeho nejzamilovanější četbou, stále schvaloval jeho způsob psaní a radoval se kterak surově útočí na práva katolíků — ale jakmile se také dotknul klerikalismu protestantského, již bylo zle. Pan Dušek se hned chopil pera — a svým obvyklým, drzým způsobem hájil — protestanty. Inu ovšem, klerikalové jsou jenom mezi katolíky, kdepak, aby se našli také mezi protestanty! Klerikalismus jest zneužívání kteréhokoliv náboženství k nešlechetným neb osobním účelům — ale protestanté každého horlivějšího katolíka vůbec nazvou klerikálem“ — kdežto klerikalismus protestantský uznávati nechť. To jsou jen samí čistí beránkové, ti zneužívají svého náboženství k nekvalitním účelům, — klerikály jsou jen — katolíci! Toť opět novým, jasným dokladem že pod tou rouškou svobodomyšlnosti protestanté vlastně propagují své, národu českému nepřátelské choutky a udržují boje proti katolíkům — ale když ta svobodomyšlnost opravdu nabývá svobodomyšlného rázu, pak to protestanté nemohou potřebovati. To se jim nehodí do krámu. Páni poslanci by si to mohli zapamatovati, kdo vlastně nejvíce ohrožuje svobodu smýšlení. Pan Dušek ukázal nyní v praxe světle celou tu nahotu protestantismu, vlastně klerikalismu protestantského.

Z činnosti katol. spolků.

Z katolických spolků v Pardubicích. Sdružené katolické spolky pořádají své první prapore dne 8. září b. r. Prapor posvětil nádp. biskup kralovohradecký.

Z ústředního sdružení katolických spolků diecése kralovohradecké. Výborová schůze koná se v neděli dne 11. srpna o 2. hodině odpoledne v „Adalbertinu.“

Katolická jednota v Debrážce koná se v neděli, dne 18. t. m. schůzi, při které přednáškou bude p. red. Vobejda-Prosecký z Hradce Králové, o tematě: „Husitství a svoboda.“

Jednota katolických mužů a jinochů v Horním Studené pořádá svoji spolkovou schůzi v neděli dne 11. srpna o 4. hodině odpoledne v hostinci u pana Františka Březky v Romém. Po zahájení schůze předsedou promluví pan Antonín B. Drápalík „O domovském právu.“

Svatojosefská Jednota katol. mužů a jinochů na Sileském Předměstí pořádá za laick. spolupašobení členů bratrské jednoty kralovohradecké v neděli dne 11. srpna 1901 v zahrádě p. Josefa Šprýhara na Sileském Předměstí velkou zahradní slavnost.

V tovaryšské jednotě v Hradci Králové dlel návštěvou ve středu dne 7. srpna nádp. P. Miné-

ra, předseda vídeňských spolků katolických. Přinesl pozdrav od J. Em. kardinála dra. Grunahy, kníže arcibiskupa vídeňského.

Zprávy místní a z kraje.

Dívčí pensionát Františka Josefa I. v Hradci Králové. Stále rostoucí snaha opatřiti i dívce větší vzdělání, svýjae den ode dne požádka po přiměřeném a bezpečném vzdělávacím ústavě, takže dnes dosavadní počet podobných ústav nepostačuje. Časová tato nutnost přivedla i kongregaci sjezdských školských sester ku vystavění velkého sdravého ústavu, jenž by vyhovoval i všem sdravotním požadavkům. Ústav tento nesoucí název „Pensionát Františka Josefa I.“ vystavěn jest proti obecným školám uprostřed veliké zahrady, jež přistápen ze všech stran vzduchu i slunci. Zevnějškem svým, zvláště architektonickým provedením průčelí předního risalitu, patří pensionát mezi nejkrásnější budovy v Hradci Králové a rovněž vnitřní úprava jest vzorná. Ústav má světlé, široké chodby, vysoké síně, vytápěn bude ústředním topením, má lázně s vanami i sprchou, má zimní i letní tělocvičnu a osvětlován bude acetylenem. Do pensionátu přijímají se chovanky nejenom pro vyšší vzdělání literární, hudební a pro vzdělání společenské, nýbrž i žákyne navštěvující měšťanskou aneb obchodní školu budou přijímány na byt a v opatrování. Zvláštností pensionátu bude kurs pro vzdělání pěstounek do opatroven a dětských jeslí, jenž jest tou dobou pouze v Praze. Absolventky tohoto kursu po vykonaných zkouškách v kursu dosáhnou způsobilosti ku vyučování na sdravu zmíněných školách. Dne 18. srpna o 8. hodině ranní bude pensionát nádp. biskupem vysvěcen a účeli svému odevzdán.

Sjezd abiturientů gymnasia v Hradci Králové m. r. 1871. Odbýván byl po 80 letech v Hradci Král. dne 3. a 4. t. m. Sjezd ten neobmezoval se pouze na ty, kteří v roku 1871 po obdoby studií gymnasiálních zkoušce maturitní se podrobili, nýbrž přiváženi byli k němu všichni, kteří společně navštěvovali vyšší gymnasium neb některou třídu jeho v letech 1867—68 až 1870—71. Přátelský večer dne 3. t. m. odbýván byl v Grand hotelu, kdež druhého dne následoval společný oběd. Účastenství bylo dosti četné, dostavili se z 46 na živu jsoucích kolegů, jejich adresy byly známé 22, tedy téměř polovica, a jeden z nich, prof. Zbraslavský dokonce až z Moskvy. Dostavili se tito pánové: Dr. Bednář Em. advokát ve Vys. Mýtě, Bělský Frant. c. k. berní oficiál v Kolíně, P. Dvořáček Jan, farář v Babicích, Hojás J., učitel v Jeseníku, Hromádka B. kand. advokacie a řed. kanceláře v Praze, Jásenský Ant. řídící učitel v Strážnickovicích, P. Ješek Jan, kn. arcibiskup. notář, prof. v Praze, Jirásek Al. c. k. školní rada, rytíř řádu cís. Frant. Josefa, v Praze, Kleiner Jos. c. k. pošt. kontrolor v Praze, Kneip Frant. c. k. soudní tajemník na Smíchově, Pavelska Frant. c. k. major v Budějovicích, P. Pohl Josef, farář v Javorníci, Šaál Jos. c. k. pošt. správce v Hradci Král., Tvrý Adolf, rada řed. hypoteční banky v Praze, Vaněk Karel, notář, úředník v Hradci Kr., Vávra Čeněk c. k. řed. gymn. v Písecku, Vávra Fr., c. k. prof. v Píseku, MUDr. Veselý K., lékař v Jířimově, Viravský V., o. k. prof. v Praze, Zbraslavský Jan, c. k. prof. v Moskvě a Zyg J., řid. kůru v Chrástě. Při přátelském večírku dne 3. t. m. přivítal dostavivší se druhý prof. P. Jan Ješek, který druhého dne v studentkém chrámu Páně zároveň s kol. farářem Dvořákem a Chmelíčkem měl sv. čtení, při ním vzpomenu bylo zesnulých učitelů a kolegů. Na přátelském večírku vzpomenu kol. Kneip vřelými slovy zesnulých, jejich památka účtána byla povětráním se sedadel. O schůzi přátelské vyrozuměn byl deputací býv. ředitel gymnasia p. Jan Klumpar, vynikající věrný přítel a podporovatel studující mládeže, který se schůze po skončení obědu účastnil, přivítán byv nadšeně od všech účastníků, při kterýchto příležitosti dokázal, že vřelost jeho paměť věkem zeslabena nebyla. Bývalým profesorům, p. šk. radovi Končickému, pap. prelátu M. Haklovi, Slavíkovi, dr. Taftlovi a Votrubovi zaslány telegramy, na něž týž den ještě odpovědi i pozdravy došly. Při společném obědě nejen obnoveny byly přátelské styky s mláďi, ale užito bylo příležitosti té, aby oslaven byl v první řadě milý druh, vždy věrný přítel a věhlasný spisovatel český, p. školní rada Alois Jirásek, který slaví tento měsíc své 80leté narozeniny a kterému platil první od p. ředitele Čechů v Praze pronesený příspěvek. Přátelská schůze, při níž proneseny mnohé příspěvky a pozdravy, skončila dne 4. m. večer v hotelu u černého koně.

Vojenská posádka kralohradecká odešla se dne 16. t. m. na manevry, které budou v okolí Skutče a Litomyšle konány, — a vrátí se asi 20. září zase do Hradce zpět.

V záložně Kralohradecké byl koncem července t. r. pokladní obřez 566.769 K. 82 h. Počet členů 676, počet vkladatelů na knížky 1372 a počet vkladatelů na běžný účet 151.

Studentská nocielárna, zřízená pěti kluby českých turistů a umístěná v tělocvičném obchodní akademie v Hradci Králové, byla následkem nedostačujících s řádné zařízených postelí se svolením p. St. Cerveného, měst. policejního rady rozšířena ještě o 3 postele z nouze. Poukázky k použití této se nevzdávají žádně. Stačí pouze předložiti školnímu legitimaci K. Č. T. řádně vystavenou zároveň, posledně studujícím navštěvovaným. Není-li této, stačí vyvěščením s letošního druhého běhu. Pan policejní komisař vykonává toliko potřebný dozor.

„Elektra“, dramatický pamflet, který v sobotu dáván byl spolkem akademickým „Dobroslav“ na jevišti Klicperova divadla v Hradci Králové, nebyl dáván celý, nýbrž byla některá místa, která by

vabovala pohorlení při ceně seškrtána. Představení obceval lidstvo Národního divadla z Prahy p. Schmoranz, jakož i episcopat Jirásek a p. dr. Pippich.

„Místní a-ekolní veřejnosti“. Pod tímto názvem uveřejnil spolek akademiků v Hradci Králové sdělovací „zasílání“ v „Osvětu lidu“, v „N. Listech“ (a snad ještě v jiných) v něm pravdě „akademickým“ způsobem se vrhá na „Obnovu“. A jak by také ne; protože „Obnova“ nepohlovala proti katolickému pamflet „Elektra“, protože se divila té akademické troufalosti, že ve prospěch této protikatolické útvarnice se vybiřá i na farách — a že spůsobem slušným dala akademikům pokyn, že by mohli své slavnosti konati i takovým spůsobem, aby se to všemu obecenstvu zamlouvalo beze vš. provokace a uražení náboženských citů většiny našeho obecenstva. Poněvadž v celém „zasílání“ kromě čistě akademických hrubostí a radikálních výrazů žádných věcných a dostatečných důvodů nespátujeme, neřeba také odpovídati — a soud ponecháváme naší veřejnosti. Jest to již za nynějších dob zvykem, že mladí páni, kteří třeba rok na universitě stráví, přicházejí pak na prázdniny, aby všem svým rodákům ukázali, že jsou něco více než ani, že tedy dovedou jinak také ve veřejnosti jednat, byť se to ani s jich přesvědčením ani neshodovalo — a u vášňových lidí to budilo útrpný úsměv. To „hrdinství“, či vlastně hloupé furiantství těch „velodůležitých“ kapacit jest již známé — a proto každý si o tom učiní dostatečný úsudek sám.

Renovace Grand hotelu v Hradci Králové dospěla právě k svému zakončení. Pan hotelier Morávek, který vše svým nákladem nechal zříditi, přičinil se všemožně, aby místnosti byly skvělé, ozdobeny, což se také stalo. Skvělost práce štukatérské, vkusné malby, v nichž nešetřeno posláncenými ozdobami, nádherné vázy a umělémi květinami atd., to vše nyní spatřujeme v Grand hotelu. Nenalezlo by se nyní v Hradci nádhernějších místností nad tyto, ano i v Praze tak pěkných místností hostinských jen málo nalezneme. Netřeba ani podotýkati, že to našemu městu sluší jenom ku cti.

Ozdrávka koní. Povězníky hradecké potkala vážná nehoda. Ve stáji hostince u „Modré hvězdy“ ujměny 4 případy ukašlivé ozdrávky, takže 2 koně usazené p. Zákavského a 2 koně povozníka p. Dolčela byly ihned zastřeleny. Kromě těchto utrácených koní jest ještě 7 koní v karanténě a pohodného. Rázněm zakročením úřadů snad se podaří tato morovou nákazu omezit na svrchu uvedeně případy. Stáj, v níž choroba se objevila, podrobena pláně desinfekci.

Stavitele v Královéhradeckém polit. správním okrese. Představenstvo Jednoty stavitelů v král. Českém nám sděloje, že se v Královéhradeckém polit. správním okrese nalézají následující stavitelové: Václ. Bahrík, Fr. Černý, Jan Friš (úřad. aut. geometr), Jan Janča (stavb. inženýr), Josef Jihlavský, Josef Melzer, Frant. Plešný, Frant. Potůček, Frant. Staněk (aut. geometr), Tomáš Suhrada, Viktor Weinbengat v Král. Hradci; Otto Kudrnáček v Hořicích.

Úmrtí. Opět jeden nadějný kněz stal se obětí zákeřné choroby plicní. Vzp. P. Engelbert Daniel, kooperátor Pouchovský zemřel v Kruševské po delší trápě nemocí, v náručí svých rodičů dne 7. srpna 1901 v mládí věku 39jar; na kněze byl vysvěcen 25. července 1897. R. i. p.

Úmrtí. V Solnici zemřela dne 30. července p. T. Kola Košťálová v 76 roků věku svého! Zvěstná byla matkou oblíbeného spisovatele dp. Frant. Jiřího Košťála, faráře ve Skuhrově a P. Accursia Košťála, kvardiána a definitora řádu sv. Františka v Zásmukách.

Z Kladrubach slavil dne 28. m. m. čtyřicetileté jubileum kněžské vldp. Fr. Klapal, bisk. notář a vikář v Kladrubach. Jubilat narodil se r. 1837, na kněze posvěcen r. 1861, načež působil jako kaplan v Dešné, Novém Městě, České Třebové a Chrudimi. R. 1881 ustanoven farářem v Kladrubach, kde nyní celých dvacet let ku blahu svých kollekturků a neúnavnou plní a příkladnou horlivostí pracuje. Vldp. jubilat jest majitelem slatého záslušného kříže a koruny — a čestným občanem Kladrubachským.

Na desce rukopisné knihy spisů Tomy ze Střitického z roku 1466, chované v muzeu království Českého pod sign. III. B. 6 nacházejí se tato dvě stará posnamení: I. Žádný lakomec tyto tři věci svým lakomstvím uboniti nemůže: první nemá, kdo by za něj stonal, druhé nemá, kdo by za něj umřel a třetí nemá, kdo by za něj do pekla přišel. II. *Čirkev svatá* když souzena jest, tehdejší route, když protivníky trpí, tehdejší kvete, když potupena jest, tehdejší oprosívá, když trestána jest, tehdejší srozmívá, když zabita jest, tehdejší vítězí: *tehdy stojí, když se sáá býti přemohena.*

Učitelé a katecheti. Pisatelé jistivého článku „Učitelé a katecheti“ v „Osvětu lidu“ musíme připomenouti, že žádný kněz se nestane katechetou, který maturity nemá. Tudíž každý katecheta nárok na akademické vzdělání má, třeba mu to i pan učitel, který absolvoval měšťanskou školu popíral. Proto třeba dítě o věci lépe se informovati, přve než-li začnete psáti. Ostatně akadem. vzdělání pan redaktor to jest dobře ví, ale jeho stanovisko citu a spravedlnosti přece dovoluje, aby tuto nepravdu nechal otiaknout. Kromě toho pan dopisovatel dobře ví, že katecheti zase na druhé straně skráceni jsou tím, že nemohou se státi řediteli. Ale pan dopisovatel toho se ani nedotekl.

Kojické evangeliky ale rozšířila správa Obnovy o přednášku Husové v Kojicích. Sháněli display i u katolíků, aby jim doveděli, že Trnavský pan farář mluvil jako anděl míru a ne jako apoštol německo-evangelického hecla „Přýd od Říma“. V tom smyslu bylo uveřejněno i lokálka v „Času“. Jest vyčerpání! Když evangelický pastor tupí katolickou

čirkev v katolické vesnici, to je dle nás smyšlenost, ale když se katolíci hájí, to je již nesmyslnost a nadává se „švábské“ Obnově. Víra máte německou. Nemá váš pojem o smyšlenosti a rovnoprávnosti také německý? Němec a evangelík chce všude panovati. Ty katolíci Vašku, když ti nadávají a bijí tě, mš a snázej to trpělivě, neboť to je evangelicko-německá „smyšlenost“.

Uznání „Rad. Listů.“ List říčních státoprávníků, jak je čas a oblibou nazývá, přináší v rubrice „Vláda tmy“ pochvalné vysvědčení divišmu pedagogu školních školních sester ve Chrudimi. Ani nejkatolickéjší list nemohl by tak věcně a všestranně referovati o osvětlové, vlastenecké a humanitní stránce tohoto výtečného říšeného katolického útvaru, jak to činí v č. 52 „Radikální Listy“. Uznání toto jest nice vynuceno § 19. tiskového zákona, ale proto přece jest velmi cennou reklamou pro klerikální pedagogium chrudimské. Rázně toto obhájení dobrého jména útvaru sluší ke cti tamní správě a mělo by býti povzbuzením i mnohým mstským správcům, aby též postoupily při pomluvách výhod § 19. ku reklamě svých útvarů a nerydávaly svou nevlídností čest svých útvarů na pospas pomluvačům.

Otevření „Školského Obsoru.“ Z „Katolických Listů“ se dovidáme, že „Školský Obsor“ přináší teprve nyní jistivě články o přednášce redaktora „Obnovy“ v Bělé u Přelouče. Nečetli jsme článků těch a proto dnes jen poukazueme na některé okolnosti, které jsou na „charakter“ Školského Obs. ukazují. „Školský Obsor“ jest nám zasílán výměnou, jak tomu i v jiných redakcích jest. Ale právě ta poslední čísla, v nichž články ty uveřejněny byly nás *nedobře*. Stalo se to snad na radu dopisovatele, který se uad bál, aby v „Obnově“ na jeho výroby *nebylo reagováno*? — „Školský Obsor“ u-tavičně něco bájí o otevřeném boji. Nuže, kde jest ta otevřenost, když se zde bojí, aby se o jeho duchaplných člancích v protivném táboře nedovládlo? To pak není otevřený boj — ale zákeřnictví. — Dále jest nápadným, že správy o schůzi té uveřejňuje „Školský Obsor“ teprve nyní, kdy *celá dva měsíce* od té doby uplynuly? Nebyla zde patrně snaha, aby účastníci schůze již na přednášku trochu pospóměli — a aby si dopisovatel mohl napíati ne co bylo řečeno — ale co sám chce? Prozatím opakujeme jen to, co jsme hned po schůzi uveřejnili a sice: Schůzi té přítomno bylo asi sedm učitelů. Po přednášce vyval redaktor t. l. všechny účastníky aby pronesli své námítky. Když se nikdo nehlásil, ba naopak slyšeli byli souhlas, *opřel své vyslovné obrácen jsa k pp. učitelům*. Ale ani oni se neozývali. Kde je opět ta *otevřenost*? Proč nepronese dopisovatel „Školského Obsoru“ své námítky hned? Ostatně, „Katolické Listy“ velmi působivě a obratně narážky „Školského Obsoru“ vyvrátily a správnost výroků redaktora t. l. potvrdily.

Veliké sucho, které na jaře panovalo má za následek časté bouře, krupobití a veliké lijavy, které úrodu ničí, tak že v mnohých místech hospodáři a velkou obavou hledí do budoucnosti. Zprávy toho druhu stále nás docházejí, jako od Sedce, Hluka, Chocně, atd. Kde ještě úroda stálým suchem jakž takž se zachovala, tam zase již níže živelni pohromy.

Lázeňští občané jsou tmáři a spáteníci. Hádejte proč? Proto, že svatí neděle a svátky odpocinkem od práce a návštěvou chrámu Páně. Je ten dopisovatel z Týnice v Labkách Proudech přítelštěm lidu a osvěty! Jemu by bylo milejší, kdyby se v neděli dopoledne hodně dělali na poli a odpoledne šli se Sokolem na výlety a tam hodně platili. Pak by byli ovčienými vlastenci. Kdeasi bylo prý totiž slavné prohlášení, kdo hodně platí na Sokola, že je dvojnásobným vlastencem. Víme proč, pane dopisovatel! Ví to celá Týnice. I vy sám to víte. Loňská jednatele správa Sokola se o tom trochu smiňuje.

Na motoru z Karlových Varů do Pardubic. Dva lázeňští hosté vyjeli z Karlových Varů v neděli večer o půl 10 h. na pěkném lehkém francouzském motoru a přijeli do Pardubic v pondělí v 7 hod. ráno. Odtud poslali telegram do Karl. Varů a ihned obrátivše, vrátili se na motoru zpět.

Otrávení vody v Labi děje se dle odpadky továrny na čistění petroleje firmy David Fanto et Comp. v Pardubicích tak, že nejen ryby v Labi hynou, ale že i lidé kolem Labě bydlící labké vody ani pro dobytek upotřebiti nemohou. Za tou příčinou přibyla do Prahy k ministřiřitelství deputace zástupců obcí kolem Labě bydlících a podala zde proti tomuto otrávení a znečištění Labě protest podepsaný zástupci měst Přelouče, Kolína, St. Kolína, Týnice, pak obcí Lány, Valt, Opočinek, Semín, Lhota, Rosice, Sukojeď a Křehle. Ale „Osvětu lidu“, která tvrdí že stojí na stanovisku citu a spravedlnosti se o tomto ani nezmínila. Ona dobře ví proč. O té lidověké drzosti!

Ničení památek. Jedna z nejstarších památek českých, staroslavná Hora Kunětická utrpěla v poslední době opět škodu tím, že majitel velkostatku pardubického, milionář baron Drásko, nechal vybiřati kámen z čedičových útvarů Kunětické Hory, čemuž padlo za oběť kus starých hradeb na západní straně. Příčiněním tohoto pána, stráci stará Hora Kunětická na své historické ceně rok od roku víc a více. Což nelze tomuto vandalismu učiniti přitř? Má celý český národ klidně přihlížet, kterak staré památky jeho rukou cizincova níží? Bylo by vhodné, aby povolání kraby v době nejblíže se postaraly o to, aby se podobné věci, nad kterými celý český národ jest rozhořčen více neděly!

Šedesátileté jubileum kněžské slaviti bude dne 18. t. m. staříky, zasloužilý děkan vldp. František Poimom, býv. farář a děkan v Dešné (dioc. brněnská) bisk. kons. rada, atd. který stál v řadě badí telů moravského lidu a jak na náboženském, tak i na národním poli zikal si zásluh velikých. Byl také lite-

rárně slavný a *směšný* jeho *slavný* spáta Poimov vldp. v literárních kruzích posrboost. Přijeme vldp. jubilatovi, aby se v spokojenosti a ve zdraví ještě dlouho těšil zaslouženému odpočinku.

Útulna svatě Alžběty v Kyšperku. Minulý čtvrtek, totiž dne 1. srpna t. r. vysvěcena a svému účelu odevzdána byla zde nová útulna pro dívky. — Vznešenou tu myšlénku pojala a skutkem s velkým nákladem provedla šlechtácká comtesa Ellice ze Stubenbergů. Tato šlechtice, ryse katolickým duchem proniknutá je katolíčkou i ve skutečích, která se o tu malou drobotinu stará jako pravá matka, ba více než některá matka, protože počaje ne pouze o časně blaho dětí, ale i o vychování jejich náboženské, čehož mnohé naše matky „po mšátku“ naneobdávají. Po mnoho let odívá mnoho dítek šatem, v šímě staré se jim o pokrm, sama dítkám rozdávaje a nyní vlastní domov dítkám decala zřídila. — Po loňském požáru ona značně mírnila bol nešťastných, poskytnuvše jednotlivým rodinám značné obnosy. — Báh sám at je štědrým odměnitelcem této štědré, šlechtácké dámy, ona také od světa vděku neočekává. (Dalo by se mnoho vyprávět o vděčnosti některých Kyšperckých!) Správu útulny povedou 2 řeholnice z kongregace Nejevětší Svátosti oltářní, povolane s mateřského domu z Čes. Budějovic. Úmornou práci podstupují tyto andělé v lidském těle, když den ode dne, od rána do noci se zabývají asi sto dětmi od 2—6 roků. Pro naše město to bude úleva veliká, dobrodini neocenitelná. — Kéž poštěnní Boží spočine na práci jejich a pronikne skrze srdce dítek i do srdcí otců! Vím zcela jistě, že po nějaký čas a možná dost dlouho, budou některé otcové, až pouhijí dobrodini této katolické instituce, na schůzích bouřiti proti církvi, proti řeholím, proti náboženství a klábovit, že kněží a řeholníci nedělají nic a jen se mají dobře; — jděte a přeověďte se! Jsouť zde exemplary takových, kterým tento podnik je trnem v oku, bojí se, aby trochu toho jasného, blahodárného světla praktického učení Kristova nepropadlo do lidu a nepřišly k platnosti Kristovy zásady i u nás. — Nechť se sebou pánuv, co Vám řeknu: neškodil by u nás ani čistě katolický spolek, aby konečně spadly mnohým šupiny z očí, a s nevěstičích Šarlů se stali osvícení Pavlové, které by nedovedly omámit ani bengaly o č. červenci, jichž morálním strážcem nebyl vlastenec, ba ani příslušník našeho rodu křesťanského! Ať vzrůstá a šíří se praktický duch křesťanský mezi námi a pak v nás křesťanská láska spěšně i občanskou svornost!

Z Králík. Nešťovice v Králíkách o nichž se hned v novinách psalo, měla jen jedna osoba, která však se již uzdravila. Desinfekce přibýtku a náctím jest provedena a tudíž nebezpečí nakažení je odstraněno. To se následkem nalezení o. k. hejtmanství v Zámberku se dne 1. t. m. č. 18922 tímto všestranně ve vědomost uvádí. Úřad parkmistrovský v Králíkách, se dne 5. srpna 1901. Jan Kretschmer, parkmistr.

Neštěstí. Z Radmí se nám píše: Nedostatek vody na nově založeném hřbitově radimském přiměl kollekturu ke stavbě studně hřbitovní. Práci tu vykonávalo několik pšepolních dělníků, kteří docházeli každého dne domů. Obtížná jejich práce byla znesnadněna tím, že přišli někdy na akálu, kterou se jali lámati prachem. Při tom se objevil ve studni kyselíčník uhlíčitý. V sobotu, dne 3. srpna okolo 7. hod. večerní připravili dělníci ještě 4 patrony k výstřelu. Dvě rány vyšly, ale na druhé dvě marně čekali. Proto pustil se jeden z dělníků, A. Jirásek, do studně v okovu, ale ku podivu ostatních se dlouho nevracel aniž by se ozýval. To poboulo druhého dělníka J. Urbana, že se spustil za ním. Když ale ani ten se nevracel, volali ostatní do studně. V odpověď slyšeli jen těžké oddychování. Tu nastalo zděšení mezi svědky smutné události, ale nikdo z nich nedovládil se více do studně sestoupiti. Na volání o pomoc oběhlo se množství lidu a celá osada byla přihodou tou zaujata. Jeden z přichytáváčů sem, p. V. Horáček, sestoupil po šebřiku právě přinešeném do studně, ale jelikož mu bylo uvaziti nevolno, musil se vrátiti. Mezitím p. Frant. Krátký, oblíbený zpěvák kostelní a evidující zdejších hasičů, ovásal si otvory dýchací mokřým dákem a ustoupil sám do studně, když p. Horáček vyšel. Tam přivázal nejprve A. Jiráka k okovu a vyšplhal se ven. První nešťastník byl vtažen. Silný tento muž téžce oddychoval a pomatně mluvil, když asi za čtvrt hodiny k sobě přišel. Na těle měl četná poranění a musil býti přítomnými obelhován. Mezitím ale p. Fr. Krátký po druhé do studně, aby ještě J. Urbana zachránil, což se mu s nasezením vlastního života podařilo. Když se vracel ze studně a chtěl již na zem sestoupiti, zavrátoral a byl by také sám spadol do studně, kdyby nebyl okolostojícími zachrán. Na to byl vtažen druhý nešťastník. Tento byl velmi téžce zraněn, měl proraženou hlavu a poraněnou hlavní tepnu. Ležel v bezvědomí téžce oddychuje. Tomuto byla udělena místním p. farářem svátost posl. pomazání. Byl také povolán nejblíže lékař ze Železnice, který neobdálkům poskytl první pomoci. Bylo zhlédáno, že jsou oba téžce zranění a ožrání kyselíčníkem uhlíčitým. J. Urban kromě toho *šerpá* silně otřesení mozkem, neboť jak se všeobecně soudí, spadol, když chtěl svému soudruhovi pomoci, s okovu po hlavě do studně při sponutí. Na to byl Urban odvlečen do nemocnice jižněké a A. Jirásek na svou zádoost do obydlí svého v Bobousích a povolán k němu lékař. Z výroků obou dělníků, kteréš před několika dny pronesli, dá se souditi, že měli o tom jakousi předtuchu. Oba nešťastníci byli dobrými dělníky a otcí čestných dítek, které jich s toužebností a matkami velmi očekávaly. Odvážný a obětavý skutek pana Frant. Krátkého zaslouží plného uznání. Dá se očekávati, že A. Jirásek se posdraví, ale J. Urban zaplatí svou ochotu snad životem.

Milestná drama. V Dolanech u Pardubic udržoval celeký synek Fr. Hruška již několik let nedovolný poměr s vdanou hostinkou Singerovou,

kteří také nepatral by náležitě. Těchto dvě dostavil se Hraška do hostince — a na svoji milou vypálil pět ran z revolveru, načež pechl. Hostinská utrpěla těžké zranění.

Na cestě se málo leccos přihodilo, ale sotva člověk vyjde na hranice do Pruska, ta má k tomu nejlepší příležitost. Tak pan J. R. z Pardubic nám sděluje: Vyjel jsem si také jednou za hranice, abych se podíval jak se tam našim „bodrým sousedům“ daří. Z Hor. Aderbachu jsou šel ptáky. U celního domku, kde se mi zjevili pruskí strážníci, jsem musel nechat prohlédnouti svůj vak. Průšák, který jej prohlížel, patrně hned posazl že jsem Čechem a proto neustále cosi brněl do vousů. Když byl hotov zabručel zase něco, čemuž jsem nerozuměl. Šnád to znamenalo, že jest jako hotov — ale když jsem se nehybal, uchopil vak a hodil mi jej a tak rostomilým posunkem na náda, že bych byl lakunatím málem upadl. Poněvadž jsem věděl, že jsem v „Má kázně a dobrých mravů“, poděkoval jsem slušně na tento „rostomilý“ projev přátele a šel dál. Hned v první vesnici mu uvítalo několik mužů. Ale pravých pruských mužů. Odháněl jsem je od sebe, ale nadarmo. Idu, právě pruská povaha! Jako by již ti psi tušili, že přicházím z Čech — a proto mi věnovali svou vašnou pozornost přes celou vesnici. Šel jsem do hostince. Stěžuji si, že u nás v Čechách jsou již ochranná opatření, aby pocestný nebyl takovými hřany znepokojován — ale ten náš pan hostinský mi odpověděl: „Děste hubu, u nás jsou psi lepší, než u vás lidi.“ — Podobných případů jsem zažil více. Proto jsem zase z té „kulturní“ říše utíkal — zase přes hranice do toho „Wenzelslandu“.

Sebevraždy v hostinci. V Kamenici u Králík sedlo ohnědy několik rosjátených hostů, mezi nimiž i místní hajný. Bavili se nenuceně — a když byli v nejlepší, poodělal smějící se hajný do kouta a prohodiv ještě několik vtipů k obveselení společnosti, uchopil svou pušku a k velikému překvapení všech hostů — se zastřelil. Opravdu, v dnešní moderní době pádu se sebevraždy a tak lehkou mysl — tak jako by se jednalo o zastřelení koroptve!

Chameleoni. Z kruhu obecně králové hradeckého se nám oznamuje: Máme sice v našem městě dosti chameleonů, kteří mění barvu dle okolnosti — ale zvláště naša poukázati na jednu takovou „charakteristickou“ osobnost, která konečně zašla již v lechtých hostincích zdejších všelijakého ne právě příjemného „odchodu“. Jméno prosazím nevyrazujeme, ale bude-li nutno, uveřejníme i to s příslušnými daty, týkající se hlavně minulosti a spůsobu života této speciality. Člověk ten byl snad divadelním hercem. Alespoň jeho vystupování o tom svědčí. Dnes hraje v „Loupežnických“, sítu zase ve „Svědomí“ a posílá třeba v „Troubadouru“. V tom posledním se zvláště vyniká. Jistě poděšené místnosti by mohly o tom dát svědectví. Také jeho vzezření něco s „Troubadourem“ společného má. Sejde se s ním, septe se té hrad, jakého jsi smýšlel. — Odpověď — a hned máš jeho úsudek. Ovšem písničky. Nadá té straně, která je ti nepřátelskou. Sejde-li se s rad. pokrokařů nadává „Obnovu“. A umí to propíjet pikantními historkami, které nepochybně sbíral s „Pikantního světa“, neboť takové časopisy nejraději čte! Přijde-li mezi katolíky, upuští zase na „Osvětu lidu“, ovšem tak, jakoby on sám byl přesvědčen o těch nejtažnějších záležitostech redakce. Na „Ratibora“ si vzpomene také, dosti často, dle toho, jakou má společnost. Dnes se mu vysmívá, zítra zase jej obviňuje. Tak to dělá a každým časopisem! Také v anonymních dopisech jest mistrem. Nepohodlné mu osoby dovede dobře na příslušných místech očerniti. Bude prý také redaktorem, lepší tomu rozumí, než kdo jiný. Tak alespoň o sobě tvrdí. Dovidáme se, že zkusil svého štěstí již na různých místech, u listů katolických, bezbarých, mladobělských, radikálně-pokrokových a p. To jest mu jedno. Bude obrátit prý dobře loňský a o nic jiného tu nejde. K čemu potřebují čtenářů něčeho jiného, jen když vědí klepy s města i s okolí. Jeden pán ho chtěl šelovatí pro urážku na etě, kterou o něm šířil. Sotva se ale přesvědčil co to za urážka jest, upustil od šaloby — řka, že urážka takového člověka za urážku bráti se nemůže. A to stačí. Mnoho prý čestoval. Nevíme ani v kolika dílech světa. A umí toho vypravovati hodně, — ovšem, že jsme to již dávno četli v článcích. Více také povídá zemi. — Umí také více řeči, ovšem, dle vlastních domněnek — neboť jak jest znám, umí dva draby: český balamutit — a český nadávat! A tento člověk, ve své písničce hodnosti a bezpříkladnou drzostí vtrá se do společnosti lidí vážných a charakterních, aby i tam své švárské řemeslo šířil. Uveřejňujeme bez poznámky.

Slušnost „Radikálních Listů“. „Radikální listy“, jak již na jiném místě uvedeno, musely na základě § 19. odvolati živou a urádlivou správu o paedagogii školských sester v Chrudimi. Poněvadž ale oprava ta vydala o 7 obyčejných sloupových řádků více než živá správa sama, účtovala si to administrace R. L. jako inserát — a poslala za to účet, znějící na 7 korun. Kdyby to opravdu bylo považováno jako inserát, pak ani u toho nejneuvěřitelnějšího, šidovského novináře by se nepočítalo více než 1 koruna — ale u antisemitských R. L. se počítá hned 7 korun. Každý řádek korun! Pane Baxo, vzpomeneš si na to, až budete zase psáti o vyřídlování šidů!

Návy hostinců. Když se cestuje od dálných k dálným a od města k městu, přijde se na různé hostince, které mají často komický — někdy i veselý název. Nejvíce podobných sjezdů uvidíme v Krkonoších, kolem Litoměřic a v Rudohoří. Jen ušáků: „U osla“, „U všiváka“, „U nemravy“, „U vši“, „U kalbo“, „U tučného praseta“, „U slatého hubička“, „U hubičkové (!) hvězdy“ atd. V těchto dnech byl jeden takový název v jednom hostinci blízko Trutnova úderně zakázan, jelikož byl příliš nemravný! Opravdu, podivná to reklama!

Svěcení dne svátečního. Takový „husitský“ listy české, které přinášejí všechny možné i nemožné správy o výletech, celodenních výletních a p. ještě nikdy své čtenářstvo neuposorňovaly, jak si

Hus přál, aby se den sváteční svétl. Ano, mnohé z nich kacířují každého, kde se raději v neděli sdělnosti služeb Božích než některého toho výletu neb sjezdu. Nebude proto škoditi, uvedeme-li citát, jak Hus o svátečním dne svátečního smýšlel. „Já jsem ve „výkladu víry“ pověděl, že máme v čase nedělním zvlášť citi milého Pána Boha, krmlo a okraňující duši ctnostmi; neb jinak neděle neovládme, jedné nejprve cíce Boha, druhé připravuje duši a nejspoleže tělo. A dodavkem jsem napsal: „Bídě a ohavné hřeš, mňjice, by v svátek svétli, kteří opustlo díla tělesná, obstaratím, opilstvím, mrskomluvením, marnomluvením, oplzlým hraním, turnováním, kolbou, koutkou, šachováním, frejováním, tancováním, lakomým tržením, a jinými pčemi se toho svátečního zaneprázdní.“

Z venkova se nám píše: Starým slovykem venkova je nepřátelství k přespání chaze. Jakmile domácí mužská omladina sví, že některá dívka má nápadníka ze sousední vsi, ihned jsou pořádány hony naň, ješ končívali dosti smutně jak se dočítáme před soudy a o kriminálech. Ačkoli každý musí nahlédnouti, že jest to výron duševní nízkosti a zvrhllosti, přece ještě slyšíme i starší občany s nadšením o podobných sprostácko-barbarských kouscích vyprávěti, ba i mladší naváděti. Každý řádný mladík se podobných brutálností vystrhává, nic nedbaje na to, že mnozí ve své hlouposti ohvívá něco, zaž by se pořádný člověk měl stydět. Kousky podobné vždy prozradí špatný stav nitra člověka, ješ jinak se zdá býti mravným a rozumným.

Z Bitovan. Dne 3. t. m. odpoledne strhla se nad obcí Bitovanskou hrozná bouřka, liják a krupobitím, jeden blesk stihl druhý, a v malé chvíli bylo viděti v okolí tři ohně. V obci Bitovanech udeřil blesk do topola vedle ohlva p. Fr. Tesar. V chlěvě stálo 7 kusů hovězího dobytka. Blesk vnikl do chlěva a sabil tam jalovici; stáje nad nimi byla zásoba sena okamžitě byly v ohni. K počtárů tomuto dostavil se v několika minutách domácí sbor dobrovolných hasičů i obyvatelé obce. Lze jenom těm poděkovati, že se oheň ohmčil pouze na těchto stájích. Domovní stavení jest vzdáleno od těchto stájů pouze na 5 m. Stodola i domovní stavení jsou doškama kryty. Hořící došky litaly téměř k samému kostelu.

Z Holic. Ve zprávě o jubileu vdp. praelata Hahla v minulém čísle „Obnovy“ uveřejněné, nebyl správně udán počet blahopřejných dopisů a telegramů. Telegramů došlo 74 a dopisů kolem tří set.

Z Liberce m. C. se nám píše: „Osvěta lidu“ přinesla odtud vyhlášenou správu, která překypuje drzostí a sprostotou. Nechceme se šířeji tímto listkem obrátiti, omezujeme se na několika větách. „Osvěta lidu“ lže, když tvrdí, že ve spolkové místnosti jest hešo: „Šenkýři hluchý, litr je suchý.“ Nápis ten nalézá se v místnosti jiné — a platí nepochybně pro ti, kteří se nejjizlivěji o katol. spolek tčou. — „Osvěta lidu“ lže, uváděje, že všechny časopisy v hostinci se nalézející vykládá fara. „Obnova“ a „Katol. Listy“ si platí spolek, jiné listy dávají tam někteří členové spolku. „Osvěta lidu“ lže, když jizlivě oznamuje, že místní kaplan ve spolku cvičil papežskou hymnu. — Ve spolku dosud nikdo ani na to nepomyslel. „Osvěta lidu“ lže tvrzením, že noviny, brožury se z fary sypou do otců i okolí. Spolek dostal od jistého dobrodince 50 exempl. pojednání o svátosti stavu manželského, ješ si členové rozebrali; to ja u tedy ty noviny a brožury.“ Z celého dopisu logickými nedůslednostmi se samé poctivosti a lásky jest patrna snaha popuditi, terrorisovati a rozseřiti p. starostu, hostinského („prostodůšného“ šenkýře) a vdp. děkana, všechny, obviňaje pak vlašněji katolíky proti předsedovi, spolku a každé dobré věci katolické vůbec. Co jest při tom urážení nejhodnějšího, že jsou to myšlenky (s) známého takakotolika, koncipisty podobného projevu důvěry představenému evangelického sboru. Označených 3 věci znaly a rozumný člověk si to tuším každý dobře rozmyslí poslouchati přednášky takového učitele snášenlivosti a „pravého náboženství.“ To „pravé jeho náboženství“ musí býti velice dokonalým, když sám jeho původce takovými způsobem je mluví šířiti. Gratulujeme jeho stoupencům.

Z Čermilova se nám píše: Již po 300 let slavila se zde pout svatoštěpánská — až v loni přišlo obecní naše zastupitelstvo na akvostní nápad, přeložiti tuto pouť na druhou neděli v červenci, aby to, jako k. p. v loni, vypadalo jako oslava Husova. A přičina? Aby prý se tím doba šaf nerušila. Jest pochopitelné, že nad ustanovením tím vzrušená byla veliká nevole, která se stupňovala tím více, čím houževnatěji naše obecní zastupitelstvo na svém ustanovení trvalo, ačkoli v řad obecních byly podány tři protesty, které však byly zamítuty. Katolické obyvatelstvo, které jest zde ve značné většině, aby srovnalo starodávny způsob, konalo svou poutní zábavu v přifašené obci Bakovině — aniž by to polní práci vadilo. Nelze upříti, že poměry u nás vůbec nabývají rázu husitského. Protestantská rozpínatost pokračuje zde měrou úžasou. Tak při posledním gen. očníh hašičském přednášel také šupní čvídětel Josef Soukup s Hradce Králové — a tu provolával slávu černilovským Husitům a Táboritům. Zatím si ale nepomyslel, že mezi hasiči jest velika část katolíků, kteří již to těles neši, že podobná slavnost nepočala službami Božími, jak tomu drahdy bývalo. Letos také poprvé páčila se hranice roční ku počtu Husové — ale aby to bylo „vydatnější“ a katolíci byli potěpeni, zapálen byl také oheň přede dveřmi farář budovy. — Jest na sdejších katolících, aby důlevojněji než kdykoliv jindy hájili své práva, aby samasili drzé rozpínatosti protestantské, která čím dál tím smleji se u nás jeví.

Z Krkonoš. Poslední článek pod tímto záhlavím došel usnutí vrchabských „Deutsche Nachrichten.“ Tak se jim zdábil, že ho přeložený celý otiskly. Šnád jim ho některý český pan pastor přeložil a poslal. Jinak si nelze vysvětliti, že by ho devátý den již i s poznámkami i a půl sloupce dlouhými otisknouti mohli. V 21 poznámkách účel red. Glablišti proti článku našemu, avšak chabě a běra

na pomoc nadávky, čímž ale ani jedinou větu nevyvrad. Dostal ale na to Hanou odpověď v časopise „Volk“, což katolické kruhy německých osad uvítaly s povděkem. A nyní zase dále: Turisty se hory nyní jen hemží. Sem tam člověk těš české slovo uslyší, ale jen po straně. Bojíme se doma, ve vlastním — provokace. V knihách cizinců se mnohý Čech zapíše jako „Kerndenteich“, obává se snad, že by naň s patra konkali, aneb k jeho jménu rásné poznámky činili, jak sem tam nacionální střelčenci činí. Jinak neschází však českých střelčenců, kteří se domnívají, že se proslaví, připlíce k jménu svému nějakou ne-místnou narážku. Tím se nám neposlouží. Z komára se udělá velbloud, a hned s toho je nebespečí pro celou Germanii. — V Trutnově není dosud ticho pro českou firmu besedního domu. Divíme se, že dosud nedali odstranit český nápis na oboje na náměstí. Jde-li po Trutnově slyšíš všude český hovor, Čechů je v Trutnově na 3 tisíce. Vyrvali-li však českou tabuli, je to provokace. „Tr. Zeitung“ píše o velikém rozhorčení, sběhu lidu, nebespečí atd. „Wochenblatt“ však píše asi o 60 mladých, nezralých lidech, kteří pěstí v kapse hrozili. Celá věc je uměle vyvolána. Navědčuje tomu plakát nacionál, který však vyvěsiti nemohl. — „Techechliche Frechheiten“ se dopustilo několik českých plavců vorů, kteří s fangliškou v slovanských barvách jeli po Labi. „Deutsche Wacht“ v tom vidí nebespečí pro Dráždany, a naříká bolestně, to že vláda trpí, štváče však, pastora Bräunliche, ješ nemaje doma komu kázat a do Rakouska nesejde, v českých vesnicích podle hranic českých o hnutí „Los von Rom“ po hospodách hovoří, a proti rakouské říši žve, četníky hlídá necha. Jak vidno, páni trpí změkknutím morku.

Sl. e. k. státní zastupitelství zasílá nám následující opravu: „Na základě konaného šetření žádám odvoláje se na ustanovení § 19. zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862 č. 6 f. z. si. 1863 za uveřejnění následující opravy správ pod značkou „Pokrok“ a „Z kapitoly mravnosti“ v č. 26. ze dne 28. června t. r. v časopisu „Obnova“ uveřejněných. „Není pravda, že by již delší dobu v jednom — ne sice vyřčeném domě, ale dosti dobrých pověstí podírající místnosti, odehrávati se měla jistě škan-dální historka; není pravda, že by v historku tu zapleteno bylo i více intelligentních pánů i dam — ano i děvčat sotva školou odrostlých; naopak jest pravda, že o takové nějaké historky nic známo není.“ — „Není pravda, že by byla 13letá Marie Marečková, která a rodiči svými do obce Kláštera u Opocna se přistěhovala, k šádostí rodičů od návštěvy školy osvobozena, a není pravda, že tato 13letá šákyně byla se stala matkou dcery; naopak jest pravda, že manželé Frant. a Františka Marečkovi i se svoji 13letou dcerou Josefou Marečkovou odstěhovali se s Kláštera do Provedova a se Josefou Marečkovou jest bezúbožná, ale poněkud tělesně slabá děvče. C. k. státní zastupitelství v Hradci Králové, dne 2. srpna 1901 Matouš, m. p.

Uveřejňujeme opravu tu, upozorňujeme své dopisovatele zvláště s řad šivnosten, aby nám zasílali správy jenom pravdivé. Přijde-li zpráva v poslední chvíli před vyjítím čísla, nezbyvá redakci času o pravdivosti se přesvědčiti a tu obyčejně se spoléháme úplně na svědomitost dopisovatelů. Není to zajisté pro redaktora žádnou pochoutkou bát se soudu a po pří-padě platit pokuty, když se ukáže býti nějaká správa nepravdivou.

Různé zprávy.

Biskup Strossmayer, staříkly vlastenec a miláček národa chorvatského přijal těchto dnů v Rohatci deputaci Chorvatů a Slovincův ze všech krajů vlasti. Deputace vsadla mu hold celého národa. Poněvadž ale obliba biskupova a zvláště jeho ryzý, vlastenecký smýšlení jest jistým krokem trnem v oku, došlo i tentráte k trapnému intermezzu. Při banketě, na počest biskupovu uspořádaném, dostavil se do sálu — strážník a kázal sokolské hubě, aby šhla se svých nástrojů chorvatské trikolory. Na tuto provokaci bylo ovšem náležitě odpověděno a také barevné stupy na nástrojích zůstaly.

Náš Jirásek. Ku dni 50letých narozenin spisovatele českého Al. Jiráska, vydal nakladatel jeho sebraných spisů, J. Otto v Praze, illustrovanou brožuru, pojednávající o literárním významu Jiráskově pro český lid. Alois Jirásek stojí v předvečer padesátiletí svého života. Jeho život jest práce ducha a srdce, a práce ta nebude přerušena až smrtí jeho. Dvacet devět dílů jeho sebraných spisů mluví za něho řečí mohutnou. Na ně může ukázati, na ty knihy, které odebly jeho lebkou a předčasně zkazily jeho srak, ale nemohly podlomiti svědomí jeho ducha a udušiti lásku jeho srdce, která jako besedná studnice křesťalová jest stále hlubší a jasnější, čím více z ní se nabírá. Celý český život ve všech dějinných i kulturních epochách svých lesí rozestřen v knihách a pracích Jiráskových. Kolik tu tklivých, dojemných, srdcovroucích obrazů starodávne slávy i poníženi, krvavých zápasů i vítězných bojů, rekoveného úsilí a vy-pjetí až k nejvyšším mezím lidské dokonalosti českého ducha a srdce, a potom pád, pád veliký do propasti nejhlubší, zkad zaf to smutnými tony umírajícího. Ne s palčivého varřinu krvavých vítězů, ne s vadnoucí myrty šťastných milenců, ale z listů květu milé domácí lípy budíš vlnak jeho!

Honorář půl milionu korun za čtyřměsíční uměleckou činnost jest unikum, jímž honouiti se může jen všude oslavovaný náš mladistvý mistr Jan Kubelík. Jak se dovídáme, podpsal Kubelík americkou smlouvu s nejpřednějším impresariem Ameriky, Danielem Frohmanem, ješ k tomu účelu spojil se s Hugonem Görllitzem, bývalým impresariem slavného pianisty Paderewského; dle smlouvy té obdrží Kubelík za čtyřměsíční tourné po severní Americe honorář půl milionu korun, vedle něhož započten mu i per-

centrální podíl se zisku. Mimo to zaplatí podnikatelé amerického tourade cestovné za Kubelku, jeho impresaria p. Julia Skřivana, jeho průvodce na pianě pana Ludvíka Švába, a také za sluhu, jenž přídělem bude umělců k osobnímu pohodlí. Impresariové sárali se dále, že opatří Janu Kubelkové salona váš k cestování po Americe.

Oslavovatelé Husa. Slánské „Světlo“ vyžádá k 8. červenci psalo: „Chlubíme se Husem, ale dluh jeho neděláme čest. Oslavujeme jej, ale nejednou právě tou oslavou se spronevřujeme jeho duši. Hus byl charakter, dnešní nejeden jeho ctitel je polovičatý obojetník, špihaec a prospěchář; Hus byl proniknut náboženstvím, moderní Husita je malý svobodomyšlník, frásista a boucharon. Jaký div potom, že se Husovi protivníci vysmívají falešným jeho ctitelům. Mají pravdu a budou mít právo vysmívati se dokud Husův cíl se nestane naší touhou.“

„Spravedlnost.“ Hajnova „Samostatnost“ přinesla správy, kterak spolek českých žurnalistů zaslal prosby k arcibiskupovi pražskému a olomouckému o udělení podpory. Arcibiskup olomoucký žádost zamítnul a arcibiskup pražský jí vyhověl a podporu zaslal. „Samostatnost“ ve své známé „spravedlnosti“ přisílá jistě poznámky o obou duchovních hodnostářích — bez rozdílu, jestli který z nich prosbě vyhověl — anebo ne. Z toho vidět, že se „Samostatnost“ o nic jiného nejedná než o štvání a nenávisť proti kněžstvu, a že i ten nejšlechtetnější čin, pak-li jej kněz vykonal, hrubě odsoudí.

Veřejným knihovnám zasle zdarma brožurku o koktavosti odborná a spisovatel Fr. A. Fibinger na Král. Vinohradech, Moravská třída č. 4.

Novinářská kachna. V posledních dobách vykytla se v německých novinách zpráva otištěná s italskou listu „Italia“, že vláda rakouská podala žádost ku sv. Stoliči aby nřp. biskup Brynych byl sesazen. Jaká to různá přání mají ti naši němečtí přátelé.

Mladá babička. Jak anglické listy oznamují, je jistě paní Champbellová, jež žije se svým manželem v chudobné chýši v horách severní Karoliny, až čítá teprve 26 let, už babičkou. Provádala se v 11 letech a stala se ve 12 letou matkou. Dcera její provádala se v 13 letech. Paradoxní, ale přece pravděpodobno v krajích, kde ženy mnohem dříve dospívají, než v našem pásmu, kde ovšem zase poměrně velice stárnou. Paní Cambellová je tudíž se svými 26 lety snad v pravém slova smyslu babičkou, starou nebo aspoň stárnoucí ženou.

Zprávy hospodářské.

● pojišťování hovzího dobytka.

Podává Václ. Vojnar, farář ve Slavohově.

V době této, v níž doporučil se rolnictvu, aby nečekajíc na pochybnou pomoc odjinud, zakládáním svépomocných družstev samo hledělo si zlepšiti svůj stav, mluvím a píše se mezi jiným o pojišťování hovzího dobytka.

Zařízení takového pojištění ve velké obci aneb ve více menších obcích společně není tak neznámé, zvláště kdyby rolnictvu byl dán jakýsi návod, aby též se zkušeností spolků podobných již stávajících, zařídilo si své pojištění tak, jak by dle svých zvláštních poměrů místních usnalo se nejprospěšnějším.

Toto pojednání pak má za účel tento návod podati a proto bude v něm dosti podrobně vysáno, dle jakých zásad řídí se družstvo naše založené pro Slavohov a přifažené obce, a jakých zkušeností jsme během trvání spolku zažili, aby dle toho mohli se řídit tam, kde by hospodáři podobný podpůrný spolek si chtěli zaříditi.

Dříve však než podrobně věc bude probíráti, předešlu o pojišťování tomto úvahu všeobecnou.

Prospěšnější jsou menší družstva, než příliš veliká, ačkoliv zase příliš malá mohou někdy velkým btemenem býti stížena. Nejlépe by mohla prospívati o 100 až 200 hospodářích.

My máme 108 členů se 360 kusy dobytka v ceně se 50 tisíc korun pojištěné summy. Jest to podobné se jako u založen dle vzoru Reiffenstena, kde se též menší družstva odporučují.

Združení hospodářů ku vzájemné pomoci pro případ onemocnění a pádu dobytka nemusí mít stanovny zeměpanskými úřady schválené. To jest vidno z tohoto případu: Jedna obec na okraji Nové Město n. M. zařídila si toto pojištění, žádala za schválení stanov svých. Když však stanov pro mnohé přý nedostatků schváleny nebyly, žádala za zaslání vzorných stanov od některého spolku podobného.

C. k. místodržitelství žádalo zemědělkou radu za dobrozdání, ta však — ku podivu!! založení podobného spolku nedoporučovala, i obrátilo se c. k. místodržitelství k ministeriu orby a tu shledalo, že posud žádného podobného úředně povoleného spolku neztává a působí-li na mnoha místech podobné podpůrné spolky, že trvají jako svépomocná, podpůrná sdružení.

Z toho jest vidno, že zeměpanské úřady o činnosti podobných spolků vědí a že činnosti této nepřekážejí, proto se žádné podobné sdružení nemusí obávat, že by pro své působení mělo s úřady nějaké potížení, zvláště když před rokem c. k. místodržitelství samo zvláštním vyzváním vybídl farní úřady, správy škol a snad i jiné v obcích vliv mající osoby, aby hleděly svého vlivu užiti k zakládání družstev v oboru národohospodářském důležitosti majících. —

To jest pro podobná družstva velikou výhodou, neb nejen že není jeho založení spojeno s takovou prací a i také s výlohami, ale že dle nabytých zkušeností mohou si své stanovny lehce změnit, což by nešlo tak snadno, kdyby o každou změnu měla vždy žádati.

Poněvadž všechny funkce ze spolkové činnosti plynoucí konají se bezplatně, není při tom žádné rešie a proto jest to vůbec nejlcinnějším pojišťováním i přes to, že stráta na dobytku o mnoho jest častější a možnějš než škoda apšobovaná požárem neb krupobitím. — V našem družstvu k. p. jsme letos platili u hra-

zení škod celého roku pouze 50 haléřů se 200 korun pojištěné ceny, tedy pouze 1/4%.

Kdyby všechny obce v okrese takového pojištění si zavedly, mohly by se pak sloučiti v pojišťovnu okresní za malou remuneraci za vedení účtů, po případě, by se pak okresy mohly sloučiti v pojišťovnu zemskou a tu by pak mohla se náhrada dávati i v těch případech, které jsou posud většinou s pojištěním vyloučeny, totiž v případě požáru aneb hromadného pádu dobytka.

Z příspěvků pojišťovacích mohly by býti poskytnuty společně různé nástroje k zachráně neb léčení dobytka (k. p. jení roary, trokary, svislovače) ješ jednotlivý hospodář nikdy sám si neopatří. Také by mohly býti zakoupeny knihy o chovu a léčení dobytka jednající a ve přednáškách by mohly lidu srozumitelně býti vykládány.

Při oceňování dobytka za účelem pojištění seznal by také hospodář přibližně cenu jednotlivých kusů, dle čehož by se při prodeji mohl řídit a ujiti škod, jakou často utrpí při mnohomluvných ústech řečníků a handlířů.

Kdyby rolnictvo bylo soustředěno ve družstvech, mohlo by samo míti jakýsi vliv na cenu masa, když by se uamlvilo, pod kterou cenou prodávati nebudou.

Poněvadž dobytek občas se prohlídí, tu každý jeho pěstitel již jakousi otiřadostí bude veden k tomu, aby si svého dobytka lépe hleděl, by při prohlídce nebyl shledán nejspatnějším a na vyskytlé nedostatky mšle při občasných schůzích býti upozorněno a proto i s této stránky má činnost spolková blahodárný účinek.

Abý ti, kteří spolek vedou, měli usnadněnou bezplatnou svoji práci a potřebné seznamy, vyhlášky a oznámení lacino se pořídily, odporučuje se pořízení hektografu, s nímž každý lehko dle daného návodu dovede zacházeti. Povolení k jeho užívání udělí c. k. okr. hejtmanství, když k žádosti opatřené 1 korunovým kolmem přiloží se 2 korunový kolek na povolení; ačkoliv firma Winter-Pietech v Praze nabízí (za cenu se 5 zl. se vším příslušenstvím) hektograf, k jehož užívání není přý potřebí úředního povolení.

Přistoupíme nyní k vypisání vlastní činnosti spolkové a na ukásku uvádím úmluvu, dle které se řídí spolek náš založený pro Slavohov a přifažené obce. (Pokračování.)

(Zasláno.)

Všem, kdož k mému vysnamení a čtyřicetiletému jubileu kněžskému v těchto dnech ústně, písemně nebo telegraficky mi v upřímné láce blahopřáli, vzdávám tímto nejvšelejší díky.

P. František Klupal,

farář, bisk. notář a majitel násl. kněse a korunu.

V Kladrubech n. L. dne 5. srpna 1901.

(Zasláno.)

První královéhradecká továrna nábytku a stavebního truhlářství Ladislava Knypla v Hradci Králové, která nyní v nadějný akciový podnik se obrátí, což jenom ku prospěchu a rozšíření závodu přispěje, oznamuje, že již třetí díl akcií jest rozbrán zvláště od peněžních ústavů venkovských. Jest na našem podnikavém obcenstvu, aby tento mnoho-slibný podnik podporovalo a odebíráním akcií k jeho rozkvětu přispělo.

Listárna redakce.

Rebousy, Skuhrov. Došlo pozdě.
Bítovany. Ostatní v čísle přístím.

Josef Štěpán,

záved penlacevačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Konvikt

**pro katolické kandidáty učitelství
v Hradci Králové,**

Adalbertinum.

Do konviktu se přijímají žáci na zdejšímu paedagogiu studující na celé zapoatření.

Mimo jídelnu, zvláštní studovny, ložnice a umývárny mají kandidáti k dispozici hudební sál s pianem a harmoniem i jinými hudebními nástroji.

K písemným žádostem dlužno přiložiti křestní list, poslední vysvědčení a výkaz majetkových poměrů žadatelů.

Žádosti podány buďtež nejdéle do 10. srpna prostřednictvím a s doporučením příslušných farních úřadů nejd. bisk. konsistoci.

Roční poplatek činí pravidelně 320 K
Případné dotazy na bližší podrobnosti zodpoví správa konviktu.

Nejstarší výroba jemných
Lomnických sucharů,
desertek Karlovarských,
oplatek a mandlových věnečků
v jakosti nejlepší a v lepší krucha omlác.
1 kg. velejemných sucharů 1.20
1 kg. mandlových sucharů 1.80
1 kg. dobrých obyč. sucharů 1.00
1 kg. mandlových věnečků 1.20
1 kg. obyčejných věnečků 1.70
10 kusů trubiček máslových 1.50
10 kusů karlovarských oplatek 1.50
50 kusů vafle velké 1.50
50 desertek plněných 1.50
M. Pekárek,
výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Antonín Sucharda
sechař a tesbař v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sečky svěcené ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejumnějších.
S úctou velkou
Antonín Sucharda.

Slavným patronátním úřadům a
velečestnému duchovenstvu doporučuji se
k malování chrámů
jakoukoliv technikou přesně dle slohu.
Oprava starých obrazů, jakož i
malování nových, křížových cest a p.
Oltáře k Božímu Tělu na plátně
i na dřevě maluji v každém slohu.
Plány a rozpočty zdarma.
Závod pro umělé a dekor. malířství
J. St. Ottmar
Ústí nad Orli.

Superfosfáty
animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.
Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.
Nonahraditelné
k podzimní setbě
jeť nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.
Dále: kvasný moučkový, chlévký ledek, vápno smetané, soli draselné, kyslík, speciální hnojivo pro stáhliny a ekspanimy (kulovatiny).
Podrobnou sadru superfosfátovou ku vzhátnu hnojení jetelů a konservování chlévké mrvy, pícní vápno
dodávají s přesnou zárukou obsahu
továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva
A. SCHRAM
v Břeclavi-Pokorné a v Lásku-Bentokách.
Ústřední píárna: PRAHA, Jindřichská ul. 27.

Ph. Mg. B. V. Morávek
Kuklenny.
Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína, Droguerie. Materiální obchod.
Doporučuje se co nejlépe.

**První výroba
věžních
hodin**
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Látku na kleriky
a letní kabáty, čistě vlněnou 184/196 cm. širokou za zl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.
Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od kteréž doby poctivě trvá.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyřídil kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro dobu jarní a letní.
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Užijte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Těž na splátky bez zvýšení cen!

Do Hradce Králové.
Uvádím v obecnou známost, že jsem od 1. července t. r. přeložil prodej svých na mnoha výstavách nejvyššími cenami vyznamenaných výrobků: **koňaku, slivovice a různých likérů** do obchodu a domu p.
F. Chrudimského,
č. 16 v Hradci Králové.
J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů
ve Vys. Mýtě.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyšších Lázních)
doporučuje P. T. veleúctojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Do bytu
prijme slušná menší úřednická rodina děvčata na celé zaopatření od 15. září 1901. Podmínky dle dohodnutí. Značka „Pořádek“ 33.
Poste restante Hradec Králové.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
sv. Janské náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, slatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správkové hodinek se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatinanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Zahájen 12. května.
Amenské slatinné lázně
v Běloubracích.
Unioium proti dně, reumatismu
Severozápadní dráha.
Království české.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská
výroba věžních hodin
Frant. Moravusa
v Brně, Velké náměstí č. 6.
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

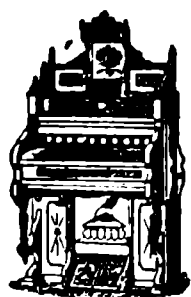
Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše alimé v ohni zlatené a stříbrné až se rudí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umocňování a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykásat čistými povaly. nými přísluhy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k sa koupání a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kadidel, táček na křesť, svíců, pacišků, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i osazením.
Veškeré rozpočty, skiasy i odborná rada besplatně, beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orlicí č. d. 88
doporučuje P. T. veleúctojn. duchovenstvu svůj vřadně osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zašlou.
Adresa vždy došlovně úplná.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení
v největším výběru za nejlevnější ceny též na **miřné měsíční splátky.**
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové
Svatojanské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.
Cenníky na požádání franko.

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerakým se dne 19/6 t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různým pojmenováním, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému co škodlivé uznány jsou.
Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
doporučuje výtečný a vydatný
ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby, ovocná vina jako jablčné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.
Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

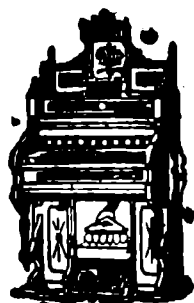

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Budapest: VIII. József körút 15; v Brně, Nová ulice č. 8; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Cesté garnitury. Pérovky.

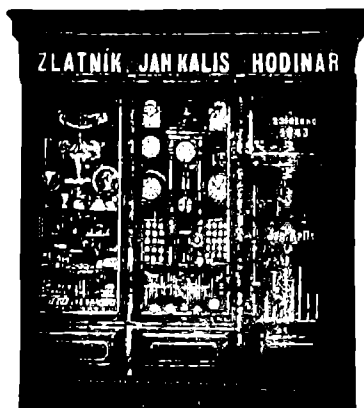
Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle mlátoz.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

K pronajmutí.

V bývalé pražské, nyní Palackého ulici, v Hradci
Králové v domě č. 78 jest k pronajmutí krám,
jakož i byt v 1. poschodí o 2 pokojích a kuchyni
se vším příslušenstvím, za výhodných podmínek.
Blíže sdělí majitel domu.

Na knihařství

se přijme mravný chlapec do učení
u Frant. Kohoutka na Pražském
Předměstí u Hradce Králové.

Nemoha pro chu-
ravost všem poděko-
vati, jenž mně jak
k mé sekundici tak i
k mým jmenovinám
své blahopřání proje-
vili, vyslovuji tímto
za veškerou přízeň a
lásku srdečné

„Zaplat Pán Bůh!“

V Meranu, 5. srpna 1901.

Praelát Dom. Filip,
apoštolský protonotář.

Pěkný domek,

obsahující kupecký krám, pekárnu (pro pekaře se
hodící), čtyři byty, komoru, sklep a prostranný
dvůr jest na prodej. K domku přináleží také půl
druhého korce polí a dvě zahrádky. Domek ten
nalézá se v pěkné zdravé krajině v bezprostřední
blízkosti Hradce Králové. Cena jest nízká a tudíž
koupě pro každého výhodná.

Blíže sdělí administrace č. 1.

Nejlepší	kola	Premier	Nejlepší
Nejlepší	The Premier Cycle Co. Ltd.		Nejlepší
Premier	Coventry (Anglie)		Premier
Cheb a Vídeň VI. (Čechy). Windmühlgasse 38.			
Zástupce pro Hradec Králové a okolí: František Vodehnal.			
Zástupce pro Pardubice a okolí: Vincenc Chomrak.			
Nejlepší	kola	Premier	Nejlepší

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

školní 1/8, 1/4, 1/2, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15,
20—80 zl. Violky, čela, basy, citery, flétny, klarinety a t. d. velice levné; na př.:
koncertní citara v pouzdře od 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra
12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 14 kapek Fis břeje z nov. stříbra 19 zl. Kytary,
mandoliny, hrací stroje. Pouzdro na housle od 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

**Bubny pro obecní úřady, hasičské a penecenské trubky a veškeré
plechové hudební nástroje za cenu výrobní.**

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných uznání
po ruce. Objednávky i správy přesné a rychlé.

Jan Čermák v Hradci Králové,
velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školní
chorvatské výstavě v Záhlavě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamen. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísežní znalec o. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává
varhany veškerých se nejlepších
uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmiřej-
ších a opravy a přestavby
varhan provede na nejmiřejších
podmínkách,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepším provedení s pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava **americká harmonia** (Gottage-
Organa) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejprůběžnějšími ce-
namí vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Holičského učedníka

přijme za výhodných podmínek z řádné rodiny
za plat **Jos. Vaněk**, kadeřník v Náchodě.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví o. a k. setník

Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své o. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem poštou.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přemě dle předpisů církevních v každém slohu
odporuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Čechy) založena roku 1858.
Fotografie a nákreby u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatná na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 16. srpna 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Hledající.

V jedné vsi u Starého Bydčova žil druhdy jeden chalupník, který si často zabručel a rád kouřil. Jedenkrát chodil po světnici z kouta do kouta, jakoby něco hledal. Chvilu mlčel, pak se zlobil, skoro už křel. Žena jeho povídá: Co ti je? — Dej mi pokoj, dí on. — Ale co ti je? — Povídám ti dej mi pokoj. — Ty něco hledáš! — Nedopaluji mne. — Ty hledáš fajfku? — No tak, co se ptáš, když to víš? — I, vždyť ji máš — v hubě.

Tenhle jednoduchý případ z venkovského života mně tak občas napadne, když někdo něco hledá, co, ne-li v ústech, tož, jak se po sprostou říká, u huby má.

Posledně mně to napadlo, když berlínský, pastorský „pravověrný“, to jest luteránský list „Kreuzzeitung“ (Křížové noviny) psal, že pastoři z Němce jdou na pomoc „hledajícím katolíkům“ (suchende Katholiken) v Čechách. Tak tedy v Čechách jsou suchende — hledající — katolíci. Co to asi hledají? Fajfku asi ne, jako ten chalupník od Starého Bydčova. Kreuzzeitung totiž nepovídá, co hledají. Ale kdo tak poněkud pány pastory zná, uhodne, že se berlínští „služebníci slova“ (Diener am Wort) domnívají, že v Čechách jsou katolíci, kteří hledají — evangelium. Že se nemýlí, to mi dokazují i čeští dvojčetníci. Dle nich je s katolíky proto tolik ale, že nemají — evangelium.

Když jsem tohle poprvé četl, náramně jsem se tomu divil. Vždyť sotva že jsme se čísti naučili, každou sobotu jsme ve škole čítali evangelium, a již v obecné škole jsme měli tak horlivého pana kaplana, že nám evangelium taky každou sobotu vyložil. V kostele rovněž i v mnohý všední den jsem slyšel evangelium v českém jazyku čísti a vykládati a což mne obzvláště dojmalo, že evangelium na květnou neděli a na veliký pátek docela i zpívalo se.

A tak se mi zdá, že ti „suchende“ — hledající — něco hledají, co mají u samých nosů svých, — jenže pochybují, že taková hledající vůbec jsou. Spíše věřím, že vůbec žádných evangelium hledajících není. Století dvacáté zdědilo totiž po devatenáctém celé zástupy, snad miliony takových, kteří vůbec nic vyššího nehledají. A právě z těch, kteří nic nehledají, než nějakou tu pruskou marku, zdá se mi, že se jich něco žene za pastory z říše německé.

Ostatně kdyby i evangelium u pastora hledali, byl by to kus krušné práce, poněvadž je těch evangelii, která pastoři károu velice mnoho, a poněvadž i křesťanskými slovy zakrytá nevěra, hlásá-li ji pán v pastorském taláru a s pastorskou čepicí na hlavě, nazývá se evangelium. Byla by to podívaná, aby se tak ti „hledající“ vydali opravdu na cestu do světa hledat evangelium. Vydali by se — dejme tomu — na cestu tu z Hradce Králové do Černilova. Jeden by se zastavil hned v prstřed vsi u p. Szalatnaye a řekl by: Prosim, hledám evangelium, je ho tady možno dostat? — Prosim, jen dál; jsme k službám — zněla by odpověď. S jakou radostí zvolal by ten až do té chvíle hledající, jako onen řecký učenec: Heuréka, to jest, našel jsem. — Druhý by však zašel více na levo; i tam ještě v téže osadě je pán, jenž hlásá evangelium. A hle! I tam by byl od pana Nagy-e obsloužen. A přestal by býti hledajícím a i on by zvolal: Heuréka — našel jsem. — Radostně se vrací s nálezem, a chlubí se jeden druhému. A ten první povídá: Brachu! Co to máš za evangelium? Vždyť to je zcela jiné, než to, co já mám. „Moje jest to pravé“ — povídá druhý. „Ne — moje jest to pravé“. A tak se chvíli hádají, a slyší je třetí, jenž v téže osadě přišel od kostela horního, a povídá: „Mně se zdá, že jste nenalezli nic“. — Zamlčeli se a kráčeli smutně k Hradci, a jsou zase „hledající“. A že jsou hledající, vydali se na cestu ještě jedenkrát. Jeden se vydal do Ranné k Šádkovi a druhý

do Tábora, tam co vydávají Bethanii, která helvety od pastora jejich odlučuje. Ten, co z Tábora přišel, povídá: Tentokrát jsem našel. A ten, co z Ranné přišel, byl smuten. Ten zůstal „hledajícím“, poněvadž tamní pán sám neví, co se věřit má — je racionalista. Ale ten, co z Tábora přišel, zašel s tím evangeliem do Čáslavi, tam co tiěknou „Husa“ s otázkou, co že tam říká jeho evangelium. Ale zle tam pochodil. Povídali mu: Ti v Táboře nesprávně vykládají evangelium, dělají sekty a roztržky. A tak i ten z Tábora zůstal hledajícím. A z toho všeho vysvítá, jak ta berlínská Kreuzzeitung valice je špásovitá. Selma! Povídá, že jdou do Rakonska pruští pastoři k hledajícím katolíkům, zatím však vychází na jevo, že pastoři sami ještě nic nenalezli a že oni by měli býti hledajícími, a že by našli pravdu v církvi od Petra a apoštolů pocházející. A mají ji tak blízko — zrovna „u huby“. Ale kdybych jim to řekl, hněvali by se, jako onen chalupník, jenž odbyval ženu slovy: Dej mi pokoj! Nedopaluji mne!

Poněvadž pak tomu takto jest, mýslím by každý rozumný člověk, že „katolické“ Rakousko řekne pastorům: Dříve naleznete vy, a pak pojďte k hledajícím. Ale děje se právě naopak.

A já se tomu pranic nedivím, protože i mezi ministry katolických států jsou hledající. Loni na podzim byla velká sláva v Černovicích. Týkala se university čili vysoké školy tamní. A byl tam taky jeden ministr jednoho druhdy katolického státu. A měl tam řeč a povídal, to že je sláva vysokých škol, že ony hledají — pravdu. Jak jsem to přečetl, dopustil jsem se snad těžkého občanského hříchu. Opovázil jsem se ovšem jen sám a sám v pokojíčku při lampě porovnat pána toho s chalupníkem od Starého Bydčova, a než jsem se mohl náležitě vzpamatovati a rozvážit, co to páchám, vyklouzlo mi z úst slovo: I — vždyť ji máš — v hubě! (Totiž ten chalupník tu fajfku.)

A proto bych radil pánům pastorům, aby nehledali „hledající“ jen mezi nižší třídou, a nebo ve všech jako v Lanově, ale aby vnikali do paláců ministerských, kde „hledající“ opravdu jsou.

Pak by to konečně snad šlo k nějakému konci s naším Rakouskem. Ono totiž celé je suchend — hledající. Přes čtyřicet let nejméně tomu je, co ono „hledá“ spravedlnost ke všem svým národům a občanům. A počíná si přitom, jako páni pastoři s tím evangelium, co hlásá, to je vždy spravedlnost. Jakmile stará vláda je rozpuštěna přijde nová a volá: Heuréka — našla jsem. Ale sotva že mnohdy jen několik měsíců pobude, již chudáček jde smutně jako ten od Šádka. — Nenalezlať ničeho! Rozbroje trvají dále a Rakousko je na novo — „hledajícím“. Tak je to nyní zase. Pan Körber měl nápad s těmi kanály a zvolal: O, kanálové! Vy jste to konečně, kterými upokojím národy! Vás dám na místo spravedlnosti, a bude pokoj. Ale i pan Körber dočká se své hodinky a „půjde“ smuten jako ten od Ranné k Hlinsku. A tak to bude stále chodit. A tím déle to bude chodit, čím déle stát náš bude těm, kteří to s ním dobře míní, volati: Dej mi pokoj! Nedopaluji mne!

Ale moc divná věc, že stát náš dlouho jest hledajícím — tu spravedlnost? — Já se tomu divím, kde vysocí páni hledají pravdu — tam potom se hledá taky spravedlnost.

Ale pravda jest tak blízko. Jest v Kristu a v církvi od něho k jejímu zachování zřízené. Není třeba daleko ji hledati. A jakmile Rakousko nechá hledání a vrátí se k pravdě Kristově, pak se přichýlí i ku spravedlnosti. Liberalismus — to „hledání“ pravdy všude jinde, jen ne u Krista, ten jest to, který páchá nespravedlnosti na národech.

A na konec mám chuť ještě něco pověděti. Začal jsem totiž s fajfkou. A jak slyším o fajfce, tu mi mimoděk napadá p. Dr. Grégr — a náš národ. I národ náš je dosud tím

„hledajícím“ to královské právo své, a daleko máme do jeho nařezení.

A není mi to pranic divná věc. S tím „hledáním“ pravdy všude jinde, jen ne v církvi katolické jsme to přivedli tak daleko, že mnohým mezi námi již je celé to státní právo „fajfkou tabáku.“ Když to ale takhle daleko s námi přivedli, pak je strach, že konečně ani vůbec to právo „hledajícími“ nebudeme.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 14. srpna.

(Poučení s procesem Rudolfa Farka.)

Počátkem právě minulého týdne odehrával se před pražským zemským soudem smutný akt, který těsně souvisí s rozhranými politickými a společenskými poměry českými doby právě přítomné. Želati sluší, že akt ten byl pražským časopisectvem pouze povrchně popsán, aniž bylo k jeho poučenému důležitějšímu významu se příslušným důrazem poukázáno. Proto máme za svou povinnost dodatečně pronést několik vážných slov, která v české společnosti zajistí své místo a schválení naleznou.

Počátkem minulého týdne postaven byl před senát pražského zemského soudu Rudolf Fárek, obviněný ze svádění ku křivému svědectví, ze zločinu urážky J. V. a ze zpronevěry dělnických peněz.

Kdo jest Rudolf Fárek? Jméno osobnosti té vyskytalo se velmi často v českém časopisectvu. Poprvé objevilo se r. 1890 vedle jména dra. J. Herolda, když tento v Olomouci na veřejném shromáždění lidu vykládal program strany mladočeské. Stalo se to ovšem bez viny dra. Herolda, neboť po jeho řeči objevil se na tribuně p. Rudolf Fárek, „stavitel“ ze Stápanova u Olomouce a nejradiálnějším způsobem začal odsuzovati jednání českých poslanců moravských. Mladistvý, poněkud zakoktávající řečník, oděn v úhlednou čamaru, máje těžký slatý řetěz na vestě, vyhlížel velice elegantně a vedl si sebevědomě a troufale, tak že až chorobná demagogická jeho vystupování zdálo se vytrýskovati z vlasteneckého rozhorlení nad stávajícími bolavými, moravskými poměry a proto byla také jeho řeč shovívavě vyslechnuta, časopisy učinily o ní vlivné zmínky, čímž se Rudolf Fárek stal osobou známou.

Avšak brzy potom objevilo se jméno jeho v moravských novinách poznovu, avšak ve zprávách ze soudní síně. Rudolf Fárek byl odsouzen pro krádež na delší dobu do žaláře. Následkem toho na nějaký čas z veřejného působení zmizel, pozapomnělo se na něho, zapomnělo se na příčiny jeho ustranění se v zátiší, až zase najednou r. 1894 objevil se v Praze. Jak jest nám známo, žádal některé pražské osobnosti, když vyšel ze žaláře, o podporu a určitě víme, že byl mezi nimi také zesnulý dr. Julius Grégr, který podporu Farkovi ku přimluvě tehdejšího člena redakce „Národních Listů“ p. poslance Křofáče po svém štědrém způsobu udělil. Pan Křofáč byl napotom přátelsky upozorněn, aby Farka, jehož patrně dobře neznal, více neprotežoval a dříve se o něm náležitě informoval, jako učinili v Praze před tím lidé jiní. Avšak p. Křofáč neměl podle všeho za potřebné, aby přátelského upozornění toho dbal a Farka se vystříhal.

Ten pak vida, že pražská společnost jest tupou oproti cti a zachovalosti ve veřejnosti vystupujících osob a že nikdo nevykazuje ho dle zásluhy tam, kam patří, jal se hrati nemalou politickou roli. Odložil čamaru a eleganci, prohlásil se za jednoho z vůdců dělnictva a po několik let, pokud mezi tím nebyl pro urážku Velčenstva zavřen, čímž snad v jistých kruzích ještě větší důvěry získal, bylo o něm pořád něco slyšeti.

Fárek navštěvoval schůze vlasteneckých spolků, kde řevem svým a svých kamarádů rozumná a věcná jednání mařil, rozmanité kandidátní listiny rozšiřoval a škandály tropiti pomáhal. Nechceme jmenovati pány, jejichž prapor táhdy nešl. Pánové kolem „Radikálních Listů“ tehdy seskupení zajisté že ho znají velice dobře! Fárek náležel mezi pořadatele pontí dne 8. listopadu na Bílou Horu, Fárek pěstoval oslavy Husovy po pražských ulicích, sváděl kravaly s policií, pořádal veřejné schůze, mluvil o theoretickém anarchismu a praktickém socialismu. Zkrátka, kde se v Praze a ve předměstích nějaký nepokoj šustl a kde šlo o shlukování se nevyspělé mládeže k demonstracím, obyčejně Fárek nescházel.

Bez odporu náležel mezi vůdce a řiditele neblahého mládiového a dělnického ruchu let devadesátých v Praze. Účastníci jeho, až je věk a leta ve knize zkušeností života čisti naučí, budou na něho vzpomínati asi neradi.

Při této své rozvratné činnosti, která byla tu a tam rozhodně i radikálními a socialistickými listy odsuzována, stále zaujímal Fárek vynikající místo ve kružích dělnických a demokratických, tak že přišel i často velice blízko poslanci Klofáč, který ve svém neopatrném nazírání na stávající poměry a osoby vychoval si v něm zlého nepřitele. Když totiž byl pan Klofáč na dvou místech zvolen za poslance na Říšskou radu, založil Rudolf Fárek list „V před“, v jehož prvním čísle učinil na čest a dobré jméno poslance Klofáče bezpříkladný útok. Nemáme docela žádné příčiny poslance Klofáče bráti nějak v ochranu, ale v zájmu veřejné slušnosti a mravnosti musíme prohlásiti, že útok naň učiněný byl hnusný, pustý a nemravný. Když pak se posl. Klofáč chtěl hájiti, tu časopisy, v jejichž redakcích má staré přátele a kollegy, z malicherného osobního záští přijímaly proti němu „zaslání“ od — Rudolfa Fářka. To jest jeden z nejžalostnějších symptomů choroby, jež pražské časopisectvo v poslední době jeví. Zde se nejednalo o osoby, ale šlo o věc a slušnost, a na ty bylo zapomenuto a pro krádež atd. trestaný člověk měl otevřené veřejné hovorny nejvážnějších listů, aby v nich čest a soukromé poměry zástupce českého lidu nepřipustným způsobem ostouzel a hanobil.

Fárekem ztopený poslanec Klofáč podal na něho žalobu a tu se najednou karta obrátila. Fárek, máje provéstí důkaz pravdy o svých tvrzeních, vyhledával svědky, kteří by mu je proti posl. Klofáčovi dosvědčili. Činil to pak způsobem, který poslance Klofáče sprostil povinnosti, aby Fářka soudně stíhal. Každý muž, kdyby se mu to stalo, co se ze strany Fářkovi stalo poslu. Klofáčovi, nejednal by jinak, protože s takovým člověkem by se souditi nemohl. Podotknouti dlužno, že to, co Fárek o posl. Klofáčovi tiskem tvrdil ať právem nebo neprávem, mohlo by se učiniti každému neprávem, na základě klepů a překroucených tvrzení, proti nimž je i ten nejpoctivější muž konečně bez obrany a beze zbraně. A přece vyskytli se lidé, jež Fářkovo vy-

stoupení těžilo. Zajisté že zapomněli na dělníky, kam by trpění a schvalování podobného novinařství mohlo celou českou společnost vésti.

Na místě Klofáčovy minulý týden pohnal Fářka před soud státní zástupce pro svádění ku křivému svědectví, s čímž spojeno ještě stíhání Fářka pro složin uražení Veličenstva, atd. Ať si byl výsledek přelíčení toho jakýkoliv, — Fárek odsouzen byl na 18 měsíců do žaláře, — to jest zde věcí vedlejší, zejména když bude stíhán ještě pro další případ svádění ku křivému svědectví. Zde jest rozhodujícím a nejvážnějším obraz, jehož pouze cípek byl při přelíčení tom odhalen.

Viděli a slyšeli jsme kus historie skutků jednoho z politických lidových agitátorů poslední doby. Člověk ten, mládež k velezrádným projevům vedl, takt při spěvu nestetných písní dával, politiku pokládal za fámulo a živnost. Nechceme se o tom šířiti, co všechno na jevo vyšlo. Je to ostatně známo.

Ale poukazyjeme k tomu, že Fárek není jedinou osobností v Praze, která se „politickému působení“ věnovala, usedajíc na soudnou stoličku, ze které drze a opovážlivě ostatní společnost chce napravovati, majíc k tomu tuto kvalifikaci: že trestána byla pro zaviněný úpadek, pro krádež, že je otcem nemanželského dítěte, o něž se nestaral atd. Takto kvalifikovaný člověk chce býti soudcem jiných, chce býti mravním učitelem a politickým vůdcem lidu! A žel, on není sám, třebaž že jini podobní politikové, kteří stále slyšeti se dávají a přirozený rozvoj společnosti ruší, v rukou spravedlnosti obyčejně jen následkem nemístné shovívavosti ostatní řádné společnosti nevázali.

Ani nám nenapadá oproti podobným zjevům nějak příkře vystupovati. Ze existují, toho největší vina nachází se na straně řádné společnosti, že jim poskytuje dvůr, že se s nimi mazlí, že s nimi vyjednává na místě, aby vážné a rozhodné obrátila se k nim zády. Avšak strach o popularitu, bázeň před vydáním velkou většinu našich předáků vede až ke zbabělosti oproti individui, jež každý rozhodný muž pouhým přisným pohledem nebo netajeným opovržením ihned přivede k pochopení postavení, do kterého náleží.

Rozháranost dnešních poměrů, kde všelijakí Fářkové smejí a mohou hrati vynikající roli politických kapacit a vůdců, zavinila hlavně až s nemravností související shovívavost mnohých osobností a činitelů, kteří svůj vliv a poslání ve veřejnosti dle svých povinností nekonají a připouštějí tak, že na ně samotné rostou metly v rozmanitých schátralých, nešťastných osobnostech, jež k řízení veřejného života nejmeně jsou povolána.

Rudolf Fárek podal toho snad dostatečný důkaz a viny od něho spáchané nespádají pouze jenom na něho, nýbrž za ně mají se alespoň stydětí především osoby, jejichž nedbanlivostí o čistotu a vážnost veřejného našeho života došlo k tomu, že on po celá leta směl v Praze hrati úlohu politického vůdce lidu a soudce skutků a snah také takových

netrpíme také, aby naše děti trápily se a byly otupovány ve školách německých.

Němci a židé zřizují německé školy pro naše české děti, obětují na školy tyto tisíce. Děje se tak snad z lásky k českému lidu? — Nikoliv; jedná se jim jediné o to, aby náš lid nepřišel k vědomí o své síle, věděl, že kdyby měli před sebou lid uvědomělý, vzdělaný, bylo by se židovskými a německými jejich podniky průmyslovými a obchodními zlé, neboť uvědomělý a vzdělaný člověk by nedělal jim nohaleď a dovedl by se snadněji na noby postaviti.

Kamkoli ve vlastní naší pohlédneme, vidíme továrny, průmyslové závody, velkoobchody atd. ponejvíce v rukou židovských a německých. Cizinci tito nabyli tu majetku — z ničeho. Nedávno četli jsme opět jeden takový obrázek ze sta mnohých. Pro zajímavost uvádíme ho tu doslovně:

„Otec něm. poslance Pohla, jenž dosud je živ, přišel před časy z Pruska bez balíče a dnes má jeho syn, pokud víme: 1. v Mohelnici škrobárnu, 2. ve Svinově továrnu grafitovou, 3. v Opatovicích továrnu na šamotky, 4. továrnu v Březnici u M. Třebové, 5. továrnu v Dol. Rakousích, 6. pronajaté panství v Žadlovicích u Loštice a j. Takových císařů u nás jest bobužel více než dost...“

Ano, přistěhovalým cizincům německým a židům ponecháváme nejvýhodnější místa u nás doma a zatím sami děti, místo abychom je vybíjeli slušným vzděláním, by dovedly cizinci čeliti, dáváme do německých škol, a pak školou německou otupené posíláme sloužit nebo pracovat do Vídně a jinam do ciziny. Tot obrázek náš bídy, bonění se za pozlákem, za němčinou! Žel jenom, že jest mnoho takových, kteří toto nebezpečí postřehnouti nechťi.

Známe tisíce případů, že české děti v německých školách zakrnlý.

R. 1893přítel ndp. biskup brněnský do německé školy v Ivančicích a tu se přesvědčil, že

muž, jímž nebyl hoden ani řemínak u obnovi rovenání. Bez nemístné, nemravné shovívavosti vůdců a řiditelů veřejného života českého byl by Fárek a osoby jemu podobné jako političtí, šaralističtí a veřejní činitelé nemožností. Tyto typy vypěstovala pouze slabost a pohodlnost našich politických vůdců.

S tímto naším tvrzením zajisté že polemizovati nelze nikomu, kdo vážně a poctivě veřejné záležitosti pojímá.

Drobná obrana.

Myje moučenína. Pastor Šádek dokazuje v pota tráve, že peníze s Němco posílá na evangelické štvance v Rakousku spolkem Gustava Adolfa, jsou zcela nevinnou věcí. Spolek tento na podporu evangelické církve v Rakousku založen jest prý již v r. 1896 a přivolením státu (!) a řízen jest prý i vysokými státními úředníky (!). Podpory tyto prý nejsou žádné státní peníze, ani žádné peníze soukromých nějakých sdružení neb spolků politických a zejména ne pruských. Nikdy prý neví o pruských penězích, daných na podporu českých protestantů s úmysly zrádnými atd. Tak a podobně omývá p. Šádek německé marky, neostýchaje se k vůli lepšímu důkazu odváděti pozornost veřejnosti od německého zdroje na jiné pole a táže se pln tajuplností „což kdyby někomu napadlo pátrati po tom, odkud jsou peníze mnohých klerikálních ústavů a kam jdou peníze z Čech prostřednictvím klerikálů?“ Otázka tato jest velmi naivní, protože p. Šádek sám dobře ví, že neustále pátrají po klerikálních ústavech lidé jemu velmi blízcí a že by i dávno již vyčlenili klerikální zahraničnou podporu, kterou by každou chvíli vytrusili proti německým markám, kdyby vůbec katolické ústavy podpory podobné docházely. Napomáhá tedy pastorům ani klevetivá denunciacce, aby ruce své očistili od zahraničných úplatků, protože na tom nezáleží odkud se statisíce marek do Čech posílá, zda ze státní pokladnice aneb ze soukromých kapes, ale to jest důležitá, k čemu se jich v Rakousku a zejména v Čechách používá. Že by to bylo jenom ku posile náboženství, nemůže věřiti nikdo, kdo zná české dějiny a čte soublesné časopisecké zprávy o nynějším řádní pruských kočujících pastorů v zemích rakouských. My nepovažujeme ani p. Šádka za tak naivního, aby věřil sám svým „důkazům“ o nevinnosti německých peněz, proto nevěříme, že by vůbec někdo v Čechách nepoznal v práci Šádkově bezúčelné umývání pruského moučenína.

Účinky horka. Na redakci „Hl. ze Slova“ jeví se účinky velkého horka. Přestává soudně mysliti a stává se hloupou. (Pozn. saz. Snad to bývá i v zimě?) „Katolické listy“ sdělovaly dle své informace, že podpisy dra. Srba a rektora Stupeckého octly se bez vědomí jejich na provolání k prohloubení husit-

české děti tam sice něco z katechismu odříkati umí, ale že tomu ani za mák nerozumí.

A tu se vyslovil: „Jsem deset let již biskupem a za ten čas více než ve 100 osadách jsem visitoval a přítomen byl zkouškám sv. náboženství — avšak tak bídného výsledku jsem nedo-žil nikde jako ve škole této.“

Jistá učitelka německé školy v Č. Budějovicích raději se vzdala svého místa, než aby vyučovala děti, které ji nerozuměly. A tu mezi jiným napsala: „Těm pánům, kteří německé školy v českých krajinách zakládají, nejedná se o to, naučí-li se české děti něčemu ve škole, ano že jim běží jen o to, aby měli ve školách bodné děti a mohli se tím chlubit.“

A dále píše:

„Zmoudřela, předčasně sestárla jsem, v této trpké škole, tak že se ve mně jen zdvihá otázka: „Kdo zavinuje neštěstí tolika dětí i neštěstí moje, kdo bude před Bohem a lidskou důstojností za ně odpovídat?“ A kdokoli se mne bude ptát po výrazě mých prvních zkušeností, budu mu jen opakovati jediné své přání: „Dejte mne kam patřím a ty ubohé děti dejte také škole, které patří!“

Jak bolná, přesvědčující jsou tato slova německé učitelky, promluvená se zkušeností!

Tak kdyby ještě t kovycho ubohých dětí bylo jen několik, avšak počet jejich je, jak nedávno noviny psaly, jen v Čechách, v jedné zemi, 23.000! Jak hrozná to číselce! Třidvacet tisíc dětí v Čechách! Kolik na Moravě a ve Slezsku byne na duchu vinou neprohlédavých rodičů svých?!

Voláme proto silou celého přesvědčení s onou učitelkou: Dejte ty ubohé děti takové škole, které patří — škole české! Působ každý ve svém okolí, poučuj, a nenadejati nám nepřítelé naši z českých dětí duševních mraček, nemyslivých, nevzdělaných otupělců.

FEUILLETON.

České školy.

Němečtí agenti, kteří zvláště od německého školského spolku jsou placeni, se zase činí — aby hodné českých rodičů k posílání dětí do německých škol přiměli. Jest to opravdu smutným zjevem, že lidé takoví dovedou zneužiti té bídy a sociální tísně jednotlivců — jen aby svým germánským choutkám získali platnost.

Rok co rok v této době přináší české časopisy dlouhé úvahy, v nichž se poukazuje na velikou chybu, když české dítě přijde do německé školy, rok co rok získáváme nových a nových dokladů, kterak takové dítě zakrnlí na těle i na duchu, že německá škola se pro něho stává mučivou ale přec rok co rok nové zástupy českých dětí do německých škol se hrnou.

Němec Fischhof praví: „Národ roste i upadá, žije a umírá se svou řecí mateřskou, a proto jest lhostejnost při hájení práv mateřštiny známkou skleslosti a vlastního ponížení. Proto také nižší vzdělaný národ nedopusť a nesnese zmrazování a obmezování práv své řeči ve škole.“

Každý, ať Němec, Francouz, Ital, Angličan posílá děti do školy svého jazyka; a jen u nás máme býti tak zpozdlými a dávatí děti do škol jinojazyčných, kde dítě prospívati nemůže? Co žádá národ na světě netrpí, to my máme klidně snášeti, sami přispívati k tomu, aby z našich dětí nebyli lidé vzdělaní, nýbrž duševní mrazení?

Po krejčárku sbíráme na Ústřední Matici školakou, abychom umožnili českým dětem navštěvovati české školy, aby se dívky ve svém jazyku mateřském mohly vzdělati, a zatím najdou se ještě četní rodičové, kteří dobrovolně dívky své do škol německých posílají! Matici školská nepřijme do svých škol žádného německého žáka; jsouť zástupci její přesvědčeni, že jen vyučování v jazyku srozumitelném má žádoucí výsledek; proto

ských slavností, kdežto „Obnova“ nemajíc autentičného sdělení o tomto faktu, vyjádřila své podivání, že se na provolání tomto octly v dojemné svornosti živly jinde naprosto sobě odporné. Z těchto dvou správ dokazuje helvetická redakce, že prý „Katol. Listy“ byly námi ze lži navědčeny. Nalézáme v „Hlasích ze Slona“ vřelíjaké nesmysly, ale takovým švašením by přece neměl p. Šádek obaluhovati své věrné. Máli jsme ho za chytřejšího.

Politický přehled.

Poslanec Dr. Engel měl těchto dnů rozmluvu s dopisovatelem Neue Freie Presse a na otázku, zdali nyní již kompromisní vyjednávání se Staročechy se vztahuje toliko na volby do sněmu, či zdali je při tom účel jednotného postupu též v otázkách jiných, odpověděl: Nemohu se nyní jednatí toho účastniti, neznám tedy stavu jeho. Proto že však asi změněné zásady „Národní rady“ budou přijaty, myslím, že později se dospěje k modu vivendi — a to nejenom se Staročechy. — Z časopisů německých stále přesvědčivěji vyvstává zajímavý fakt, že Karlovarské demonstrace proti české byly uspořádány víenněckou stranou tamější, která by ráda při budoucích volbách obecních strhla na sebe v Karl. Varech vládu a proto popularity se domáhá oproti panující tam straně německé, které Víenněmci vlažnost a netečnost v národních věcech vyčítají. Za demonstranty, kteří byli i penězi podporováni, stojí citlivostiví pánové, kteří nemohou se již dočkatí dědictví po straně pokrokové, v Karl. Varech ještě panující. Podobný cíl mají též bezpochyby víenněcké demonstrace proti české v Trutnově a jinde, kde dosaváde panují buď pokrokové nebo lidovci němečtí. Mnozíci se bouří proti české v poněmčených městech jsou pouhou ouverturou k nastávajícím všeob. volbám do českého sněmu, při kterých Víenněmci s oběma ostatními něm. stranami v Čechách podniknou boj až do krajnosti, chtějí je vytlačiti ze všech posic a připraviti je o všechny mandáty.

V Uhrách probouzí se nápadným způsobem duch nekázně a odboje proti všemu pořádku a zákonu. Sotva že zprávy o hrůzovládě v Kološi octly se v novinách, již zase z Uher docházejí zvěsti o shluknutích lidu a vzpírání se jeho četnictvu i vojsku násilnostmi krvavými. Za bouře v Kološi ztratila správa města hlavu měrou tak povážlivou, že po celý den tam panovala anarchie, za které lůza zotavřala žaláře, aby osvobodila vězně. Teprve vojenská mocí podařilo se tam opět zjednatí pořádek a vrátiti městu klid. —

Srbsko odbylo si zase jednou všeobecné volby do skupštiny, při kterých zvítězila vláda následkem roztržky v straně radikální (národní). —

Italský státník Crispi, který svou špinavou, zločinnou politikou zavlekl Itálii do brozné bíd, těchto dnů zemřel. Ještě na smrtelném loži posměšně se zmiňoval o Bobu. —

Turecku, kde panuje brozná finanční tíseň, ubyl opět nový pramen příjmů. Bulharsko totiž odešlo dále platit obvyklý roční poplatek 200.000 tureckých liber sultánovi, k němuž bylo zavázáno smlouvou berlínskou. —

Přes všechno opácné ujišťování oficiálních listů jest jisto, že se v poslední době poměr mezi Rakouskem a Itálií zhoršil. V Itálii obávají se, že Rakousko chová ve příčině otázky albánské plány zájmům italským se příčící. Vyslání lodí do vod albánských a různé jiné kroky Rakouska týkající se Albanie, vzbudily v Itálii největší nedůvěru. Vypravuje se, že v italských arsenálech je poslední dobou veliký ruch, pracuje se tam s největší rychlostí na doplnění výzbroje italského vojska. Opatření to vysvětluje se kritickým stavem otázky albánské.

Kolikrát již oznamovaly noviny že válka v jižní Africe se již končí — ale vždy to nebylo pravda. Burové v Kapku stahují své voje v jeden mocný šik a Angličané co chvíle utrpějí nějakou porážku. Vrchol velitel anglický, lord Kitchener, rozmrzen nad nezjarem vrátil se v nejbližší době do Anglie, a vrchol velení přezveze generál jiný.

Zdá se, že válka může trvati ještě několik let. — Anglie zakročila u velmocí, aby pro Bury neplatila práva válčící strany. Velmoci ale přání Anglie odmítly.

Z činnosti katol. spolků.

Z výběrové schůze ústředního diecévního sdružení katol. spolků dne 11. srpna b. r. Po přečteném protokolu sděluje p. jednatel, že bylo rozesláno 100 vyzvání na duchovní správy, aby založily spolky ve svých osadách. Pouze 30 vyzvaných odpovědělo, 80 nechalo vyzvání bez odpovědi. Založeny byly v posledním pololetí 4 nové spolky a sice v Libici, v Bostokách, v Korouhvi a v Mikulovicích. Během práce má nyní větší nabídku práce od zaměstnavatelů nežli poptávku. Členové dělníci, h. a. s. e. v. p. J. Poláka st. v Hradci Králové o práci dvojího korrespondentním listem. Sprostředkování práce děje se úplně zdarma. Rovněž místa pro učně

jeou k sadání. Ústřední svaz položil sjezd diecévní spolků a valnou hromadu do Pardubic, na den evčeni spolkového praporu dne 15. září b. r. Sdružené spolky stanoví již nyní ve svých výborových schůzích obsazení tohoto sjezdu a hlase účast svou přímo pardubické katolické národní jednotě masů a jinochů. Ústřední svaz pořádá společně s politickým druzstvem tiskovým sociální kurs v Hradci Králové ve dnech 28. a 29. září. Bližší program bude v nejbližších dnech vydán. Při volných návrzích předneseno upozornění vídeňského centrálního předsednictva, že každý člen katolického spolku má míti na cestách cestovní knížku spolkovou řádně podepsanou a odporučením před sedy opatřenou, chce-li dostati při hledání práce podpory a přístřeší v katolických spolecích. Pouhá legitimace nestačí. Cestovní knížky má na skladě biskupská knihovna po 40 hal.

Ze Sopot. Dne 4. srpna konala Jednota katolických jinochů a masů v Sopotech schůzi, ve které promluvil nejprve dp. Ferd. Vlček „o dědičném právu“. Vyloučiv, že právo dědičné jest částí práva občanského a v čem zůstává pftomné, jak vyhotoviti se musí poslední vůle, aby platnost měla před úřady. Na to pojednal p. Ant. B. Drápalík, kand. prof. o časovém thematě „Přechod říma“. Příteli schůze bude v neděli dne 1. září. Zdař Bůh.

Zprávy místní a z kraje.

Cyrillské exercicie v Německém Brodě. Diecévní jednota cyrillská v Hradci Králové a farní jednota cyrillská v Německém Brodě uspořádaly ve dnech od 5. do 8. srpna t. r. cyrillské exercicie v Německém Brodě. Účastníků, kteří brali podíl na exerciciích, bylo hojně, nejen z Čech, ale i z drasné Moravy. Blahopřejný telegram zaslal nejvyššího pftomně, jak vyhotoviti se musí poslední vůle, aby platnost měla před úřady. Na to pojednal p. Ant. B. Drápalík, kand. prof. o časovém thematě „Přechod říma“. Příteli schůze bude v neděli dne 1. září. Zdař Bůh.

nejvyššího pftomně, jak vyhotoviti se musí poslední vůle, aby platnost měla před úřady. Na to pojednal p. Ant. B. Drápalík, kand. prof. o časovém thematě „Přechod říma“. Příteli schůze bude v neděli dne 1. září. Zdař Bůh.

od J. P. Palaestriny „Pange lingua“, a po udělení požehnání „Zdrávas královno“ dle nápisů k Oltáři. Tím skončeny exercicie toho dne, a my spěchali zase do divadla poslechnout vybraný program. Druhý den, 7. srpna sloužil spívanou mši sv. vldp. P. Method Nývlt, převor ze Želiva. Liturgický místní sbor spíval Otom. Smolika „Missa in honorem s. Stephani“, která vyšla v příloze Cyrilla v r. 1881. Máe ta jest neznámá, ale provedena do všech detailů. Proměnlivě části spívané chorální. Po požehnání dle nápisů k Oltáři zapěna píseň „Tobě Pane na výsosti“. Po mši sv. v budově školní pokračováno v theoreticko-praktickém cvičení chorálního, po němž přednášel novoučencem p. Fr. Eisler z Kráns Hory, který svou vzetnou, ba básnickou řečí posluchačům takřka vžil lásku k chorálu. Odpoledne pokračováno ve cvičení chorálního a zhlaseého requiem od Hallera, a p. ředitelem K. Ungrem navčičeno zhlase „Libera“ od Sychry. Na to vlp. Fr. Horák cvičil a mštním P. T. literátským sborem a P. T. účastníky lidový spév. Zdejší sbor literátský jest četný, horlivě pokračuje zásluhou svého cvičitele, p. Františka Pospíšila. Při vederní pobožnosti zase provedeny cenné církevní skladby a před Největší Svátostí spívaný lauretánské litanie od V. V. Hausmanna, podobným způsobem jako dne předěšlého. Pak zapěl sbor literátský a P. T. účastníci navočené písně a sice „Svatý Václave“, a pak střídavě s p. Dr. J. Mrštíkem „Anděl Páně“ a „Pochválena a pozdrava“. Večer na to zase byla pěvecko-hudební zábava v městském divadle. Třetí a poslední den exercicií sloužena byla zádušní mše sv. od vlp. Karla Pokorného, kaplana v Babicích na Moravě u Mor. Budejovic. Při ní provedeno navčičeno o exerciciích chorální requiem, některé části z zhlaseého requiem od Hallera a Sychrovo trojhlasé Libera. Provedení bylo zdařilé a líbilo se. Na to poslední ubírali jsme se do školní budovy, kde přednášel p. Jan Maximovič, učitel a ředitel kůru v Golčově Jenkovic, který ukazoval na krásu chorálu, a poukázal zvláště na hudbu, která snad dala by se snést na jevišti, ale která nepatří do chrámu, domu to Božího. — Na to ujal se na rozloučenou slova předseda diecévní jednoty cyrillské Dr. Josef Mrštík, děkoval všem, kteří jakýmkoliv způsobem zasloužili se o zdar cyrillských exercicií. Ze života svého dával návod, jak si jest počínati při reformě církevní hudby. Ne náslušně, ale povolna musíme pracovati. Tím cyrillské exercicie v Něm. Brodě skončeny. Po rozloučení se s mštními P. T. účastníky prohlášeny památnosti města. S ochotou nevědní prováděli nás místní velební páni a s ochotou nemění vůde nám valčí vycházeno. V muzeu městském zajímal nás zejména památný a cenný kancionál. — Milé strávili jsme v Něm. Brodě chvíli. Různého povolání, z různých končin, ale všichni za jedno v reformě o hudbu církevní. Kdež zřetelnou ty ideály, které jsme odnesli si z cyrillských exercicií v Něm. Brodě, navždy v srdcích našich, aby po vlastech našich zase rozestvél se chorál radosti a míru. —

Zprávy diecévní. Ustanovení jsou: P. Jos. Okrouhlický, koop. v Modletíně, za faráře do Bobous, p. Josef Stříbrný, farář v Poniklé, za faráře do Branné, p. Al. Doubravský, farář Střížnický, za faráře do Svatky, p. Al. Leder, farář Markonovický, za faráře do Teplic (Wekelsdorf), p. Jos. Kovář v Novém Hrádku, za faráře do Jesenice, p. Jos. Stock, kaplan za administr. v Zahradce, p. Frant. Víša, koop. Nízkovský, za administr. do Sopotnice, p. Fort. Kofínek, koop. Sopotnický, za kapl. do Borohrádku, p. Leop. Opletal, admin. Brannský, za kapl. do Jablonce, pan Al. Kavan, kaplan Rokytický, za adminiatr. do Poniklé, pan Engelb. Stejskal, kaplan Verneřovický, za administr. do Markonovic, p. Frant. Holčák, koop. Kunatatský, za kapl. do Rokytice. Neomysté: p. Frant. Egert, za kaplana do Branné, p. Vojt. Hernych, za kaplana do Čermné, p. Josef Cerman, za kaplana do Mládkova. Zemřeli: p. Jos. Kučera, farář v Dol. Libchavách † 24. července, (naros. 1866, yvav. 1889.), p. Engelb. Daniel, koop. na Pouchově, † 7. srpna (nar. 1878, yvav. 1897.) Uprázdňená místa: Dol. Libchavy, fara, patron. kněž. Lichtensteina, od 25. července, Poniklá, fara, patron. hrab. Harracha, od 30. července, Střížnice, fara, patron. kněž. Thurn-Taxisa, od 31. července, Markonovice, fara, patron. náboš. matic, od 5. srpna, Nový Hrádek, fara, patron. kněž. Colloredo Mannsfeld, od 7. srpna b. r.

Pokřeb. Minulý pátek konal se v Krucemburku pohřeb mladistvého kooperatora Pouchovského vp. P. Engelberta Daniela. Kondukt vedl z piety k zesnulému za assistance 22 duchovních místní duch. správce vldp. P. Frant. Kotrbeloc, který i dojemnými slovy se nad otevřeným hrobem rozloučil se zesnulým knězem. Z Pouchova přišli vzáti poslední počtu svému bývalému kaplanu vldp. P. Karol Kotrbeloc, místní učitel v čele a velect. p. Háděm učitelem Jos. Pochybou, starostové přífařených obcí, deputace besedy „Turinský“ a deputace kat. jednoty ze Slona. Předsedti, již byl zesnulý obětavým jednatelem a již též vnoval polovinu své knihovny. R. i p.

V Hradci Králové upravuje se cesta od nádraží až na konec Komenského třídy. Aby se tato poněkud zvýšila a všechny překážky odstranily, navrženo sem dostatek kamení žulového, které sloučeno s plátem a urovnáno válcovým strojem tvořiti bude hladkou plochu, tak že si obecnostvo nebude muset nikdy nakřkat na bláto, které jsme tam zvláště na jaře spatřovali.

Poslední trumf „Osvěty lidu“ proti „Obnově“ vyvrcholil v čtvrtedním čísle v sprosté lži, kterou se měl red. t. l. potupit. Té misernosti jest schopna jenom „Osvěta“. Prohláším se vší určitostí že všechno tvrzení „Osvěty“ jest s náhrou klepá a lží a že redaktor t. l. cestou právní si siská sadostučinění.

V Novém Městě m. M. konala se dne 10. t. m. volkové slavnosti, na památku 400letého trvání města. — Ku slavnosti té přinesly „Národní Noviny“ úvodní slánek, v němž dle známé metody mladobesky „Nár. Listy“ — píší se o Nov. Městě — ale o jesnitech, o válkách husitských, o Bílé Hoře

a pod. — a aby to bylo vhodné „moderní“ — také o klerikálech! O těch ovšem píše nejraději, poněvadž si mohou pořádně od plic bouknout. Ty duševní výplodky „Nach. Novin“ jsou tak chatrné, že se musejí sstříti tou „moderní“ rouškou protiklerikální.

Léčivá voda v Práskově. Píše se nám: Zavítal jsem v neděli náhodou do Práskovy. Až jsem slyšel již o léčivé vodě, která tam pramení, přec jsem neodcházel, že vodou tou docíleno bylo již několik překvapujících výsledků. Lidé s okolí i se vzdálenějších míst stále přicházejí pro vodu tu — a i do ciziny se rozeslala. — Ve vsorném hostinci u p. Dolanského seděl jsem se s několika pány, kteří mi sdělovali, že již více lidí, kteří snad již dlouhou dobu trpěli, léčivou vodou v kratičkém době se uzdravili. Dp. farář Zámečanský má po ruce více pochvalných připisů vácných pánů, kteří dosvědčují, že jenom vodě Práskové mají co děkovati, že se uzdravili. Zde nejsou tedy pouhé domněnky — ale fakta. Proto veškeré strání proti tomuto prameni státně bez výsledku.

Snad to půjde. Pan Popelka v Jaroměřu přišel na svlátní spůsob, kterak by získal více odběratelů pro své „duchaplné“ listy „Polaban“ a „Český Venkov“. Co se toho již napsal, že jeho časopisy vynikají, že jsou snad vrcholem dokonalosti — ale patrně mu to nepomohlo. Ne a ne se ten nějaký odběratel chytit. Ale nyní to již půjde. Pan Popelka totiž získal — na rášovém papíru! Tož specialita, kterou se nemůže ani jeden český list chlubit. Teď pan Popelka asi již, jak svým důmyslem celou českou žurnalistiku přetrumfne. Jakou důležitost to má, vysvětlí již s výrokem jedné selky v Práskově. Když totiž spatřila „červeného Polabana“ pravila: „Ó jeju! Tohle je přece jen nápad. Teď budem moci aspoň s tejbhle novina vystřihovat papír na polici — — —!“

Výsledek maturity na dívčím pedagogiu v Chrudimi. Kandidátek bylo přihlášeno 88. Jedna nebyla k maturitě připuštěna, jelikož mladý věk ji k tomu dosud neoprávněval. Z absolventek obdrželo 19 vysvědčení dospělosti a vysnamenáním, ostatní vysvědčení dospělosti. Také vyšly první absolventky s obchodní školy při dívčím pedagogiu ošle Františka Josefa I. v Chrudimi. Většina absolventek má přičlenění aboru učitelského již místa. Odporučují se i nadále přísl. p. t. pánů obchodníků, továrníků a majitelů závodů vůbec. Dary: Při zakládání sbírky pro zbožňalství, oavděčily následující slavné firmy vzácnou štědrost a ochotu darování svých výrobků obchodní škole této. Z Prahy: 1. W. Boesefleischee nást. 2. L. G. Bondy, 8. Bratři Trnkové, 4. Alfred Donebauer a Fr. Reitter, 5. Ludvík Engob, 6. Filialka rakousko-americké továrny na pryžové zboží ve Vídni, 7. Národní podnik obchodní a průmyslový, 8. Vilém Pick a synové, 9. František Procházka, 10. Roubitzek a Fischer, 11. Steur & Friedländer, 12. Wohanka a spol., 13. Bratři Janouškové, Karlin, 14. Bratři Holý, Zatec, 15. L. a O. Hartmuth, Budějovice, 16. Adolf Jelínek, Libeň, 17. A. Maršner, Král. Vinohrady, 18. Tkalcovní výrobní společenstvo, „Vzájemnost“ v Hronově n. M., 19. Ferd. Vondráček Terst. — Ředitelství vzdává tímto veřejně uctivé a vřelé díky všem laskavým dárcům a prosí je aby i na dále vzácnou přídě škola této věnovati ráčili.

Řolnická škola v Kosteletě n. Ori. **Spojená s internátem** ustávním rozeslala právě svoji šestou výroční zprávu, jejíž obsah svědčí plně o tom, že ústav tento zdatně ku předu pokračuje za vytknutým cílem, že odpovídá měrou nejlepší účelu, za kterým byl zřízen. Škola sama má za účel vychovávat samostatné rolníky, nájemce dvorů a zřízení pro velkořádky. Vyučování, které trvá 2 roky rozděluje se na vyučování theoretické a sice jak odborné, tak i všeobecné vzdělávací a na vyučování praktické. Ústav má vlastní krásnou budovu, bohaté sbírky školní, školní statek, velkou školní zahradu a skuhobné pole, chov čistokrevného, plemenného, ušitkového i tašného dobytka, dluhu řemeslnou, jakož i veškerá potřebná — moderně zařízená — stavení hospodářská. Na ústavě působí kromě ředitele dva zvlášť ustanovení odborní učitelé, sedm učitelů výpomocných — odborníků — a tři mistři pro práce rukodlné. Ústav navštěvovali letos 42 řádní chovanci, jež většinou ubytováni byli ve vzorně zařízeném internátě ústavním. Při ústavě pořádan byl letos první český kurs rybářský, jehož se účastnilo 25 posluchačů. — Za příčinou usnadnění návštěvy školy žákům nemajetným poskytují četná okresní zastupitelstva žákům svých okresů nadace a podpory. — Nový školní rok počíná dnem 1. října t. r. Zápis písemně i ústně až do 30. září t. r., ovšem s ohledem na omezenost počtu žáků, jež mohou býti přijati. Přijet může býti každý, kdož vykáže se propouštěcím vysvědčením aspoň ze školy obecné a státní 14 roků. Ředitelství zasílá ochotně na požádání výroční zprávy sdarma a odpovídá ku všem dotazům.

Co jest lepší? Ve „Věstníku kat. duch.“ listý kněz píše: Na bílou neděli kdys zaopatřoval jsem v jedné vesnici dva nemocné v různých obydlích. Vstupím se Sanctissimem do příbytku prvního a jsem neobyčejně mile překvapen. Na stěně v čele světnice zavěšen sv. kříž, práce lepší, pod ním obraz sv. Otce Lva XIII. a po stranách obrazy Rodičky Boží, sv. Anny, sv. Václava, sv. Jana Nep. a j. Vědu cisto, útulno, vykonal jsem úkol svůj, zaopatřil otce rodiny, jenž pokorně, pobožně a důvěrně přijal sv. svátosti. Za svátého úkonu celá rodina chovala se vzorně; pozoroval jsem, že i na přítomné protestanty, — bylat to osada nábožensky smíšená, kde i při zaopatřování nemocných bývají přítomni i evangelici, — učinilo okolí jakož i úkon sám hluboký dojem. Pospěchám ke druhému nemocnému.

Sotva vstupám do dveří, již mi vstříc nečistota, neoulad; na stěněch obrazy světské: v čele Marx a Lasalle, po stranách: Napoleon v čele vojáka, hejno koruptví, stíles a pes; po křídli marné se ohlíšelo. Rty šeptají: „Deus in adiutorium meum intende! Ave Maria!“ Zastávám s nemocným sám; počíná příprava na sv. spověď... kus perné, ale blaživé práce u otce socialisty, člověka, jehož záhyby duše již dávno a dávno — od svatby — neotevřely se spovědníku... Konečně po delším vzdoru a jakémisi odporu, aly v očích nemocného a lítostná slova: „Byl jsem sveden...“

Na cestách. Pan H—g z Hradce Králové, který se právě vrátil se své cesty Německem a Švýcarskem vypravuje o dojmech, které tam našel mezi jiným takto: „Divil jsem se velice, že tam skoro každý chlapec a každé děvče historii svého města dobře zná. Malý školák ví, kdy asi bylo město založeno, která vynikající osoba tam sídila, jaké jsou památky města a p. Co v Čechách v malých městech se věnuje čas bezvýznamným povídkám a klepům, tam se hledí každý co nejlépe informovati, aby historické události svého rodiště dobře poznal a cizinou se tím pochlubit mohl. Ptejme se u nás nejen děti — ale i lidé dospělých, kteří třeba řadu let v tom neb onom městě strávili, na podobné věci — a dostane-li se vám vůbec odpovědi, pak se buď obmezuje na neznámější fakta — a nebo se prostě řekne: „Kdo pak by se o to staral. Ať to už bylo jak chtělo!“ Na svých cestách jsem poznal mnoho pánů, kteří většinou cestovali jen za tím účelem, aby se vzdělali a dle historie toho neb onoho města své studie konali. U nás se cestuje také — ale velice často ne za účelem vzdělání — ale za přičinou požitkářství a pobavení se. Co jest lepší? Nebylo by lépe, kdyby se vždy příjemné spojovalo s užitečným? Myslím, že se uvážení to stojí.“

Následky snátek smíšených. Z Kániny u Libice se nám oznamuje: Koncem minulého měsíce zemřela zde statenka Alžběta Hrodková, která pak byla vykopána dva hroby — a sice na hřbitově katolickém a evangelickém. Hrodková pocházela se zbožné rodiny katolické. Teprve když se měla vdávat, tu s celá řada nápadníků vybrala si evangelíka Václava Petršilku, který v celé osadě byl znám jako člověk nesešnělivý, který proti katolíkům rád ůtočil. Ačkoliv činil nátlak na svoji mladou ženu, aby i ona přistoupila k protestantismu, nestalo se tak. Státenská žena nejen že sama byla i nadále horlivou katolíčkou, ale i jejím dítčím dostalo se katolického vychování. — Po dvaceti letech odvděla — ale brzy opět zapředla poměr s Václavem Hrodkem, také evangelíkem, který vedl k novému snatku. Poněvadž ale její nový milenec pevně stál na tom, aby přistoupila k protestantství, po dlouhém zdráhání ohodlala se k tomu — ale jen do té míry, že u c. k. okresního hejtmanství podepsala listinu, že přistupuje k protestantství; odmítla však rozhodně vysvětlit, aby byla veřejně přijímána do lána protestantismu v protestantské spjatyni. Vzdor tomu však je helvetský pastor roku 1872 kopuloval. Ale od svatby Hrodková více do protestantského kostela nevstupovala. Chodila dále do kostela katolického, několikráte za rok přistupovala ku stolu Páně, ačkoliv ji bylo zakoušeti četných příkoří. Když podruhé odvděla, vedla zvlášť život velice zbožný a častým přijímáním svatých svátostí dokazovala, která si katol. církve váží a s ní čerpá útěchu a posilu. Ze kdysi podepsala zmíněnou listinu na hejtmanství více nevzpomínala, považuje to za věc úplně lhostejnou. A nyní, když zemřela, přibuzní její nechali vykopati hrob na katol. hřbitově — kamž ale uložena nebyla, poněvadž se ukázalo — že jest vlastně protestantkou. Odpovídá tedy na protestantským hřbitově — kterému se tolik po celý život vyhýbala. Případ tento jest novým článkem v řetěze těch pohutlivých scén, kterými opírají smíšené snatky — a mohl by sloužiti mnohým k poučení.

Literární horečka, při nastalých prásninách její se měrou úsasnou. Co chvíle dojde do redakce t. l. nějaký „literární přispěvek“, který nese sluhuje něčeho jiného než — hození do koše. Jsou to většinou práce, v nichž ani jedinná zdravá myšlenka obsažena není, samé sentimentální povídky, v nichž se jedinné jeví chorobná touha po slávě, po velikáství. A jak ty rukopisy vypadají! Samé alohová i pravopisná chyba, že by to již šaci obecné školy lépe napsali. Lépe by mnohý z těch „literátů“ udělal, kdyby čas, který bezvýznamnému tvoření věnuje, raději použil ku čestné vzdělávací práci, aby neš něčoho chce poučit dříve sám poučením čorpál.

Z domácnosti „Národních Listů.“ Nelibost proti „Národním Listům“ v samém táboře mladočeském jeví se zvlášť na Hradecku čím dál tím více. Nejen že „N. L.“ stávají se obyčejným, tučovým listem, který s nedostatkem opravdu cenných a zajímavých zpráv zakrývá svoji chudobu již dávno otepanými frásemi, ale celý jejich nepraktický postup v přítomné situaci řádný prosířavý politik schvalovati nemůže. To se i v kruzích mladočeských poslanců veřejně povidá. Netřeba tu ani podotýkati, že tím počet odběratelů „N. L.“ valně klesá. Také „Šípý“, na jehož rozšíření se druhdy nejvíce počítalo, nejen že dosud žádného čistého zisku nepřinesl, ale ještě vyřadovaly a vyřadují deficitu. — Od těch dob, co Krejčík zemřel, stávají „Šípý“ bez povážlivosti — a kdyby vůbec nevycházely, nikdo jich postrádati nebudě. A nyní, kdy „N. L.“ padají z výše své slávy hloub a hloub vzpomněme, jak si finančně stály v době svého rozkvětu, totiž, kdy husiták horečka a protikatolický boj jim plnily pokladnu. Ještě za rok 1897 činil čistý výdělek „N. L.“ 86 663 sl. Druhy rok však již měli skoro o 10 000 sl. méně. V den smrti dra. Jul. Grégra měly „Šípý“ deficit 1578 sl. 95 kr. Roku 1898 vzrostl deficit Šípů již na 3748 sl. 98 kr. A nyní deficit jest ještě větší. Také čistý zisk „N. L.“ měrou velkou klesá. — Za života dra. Julia Grégra obnášelo slušné deseti hlavních redaktorů 24 300 sl. připadlo tedy na každého průměrně 2400 sl. Když majitel listu shrábnul ročně 86 tisíc z listu sám, pak gáše redaktorů, kteří mu vlastní list tvořili byla nepatrnou. Ale časy se měnily. Dnes „N. L.“ vidí, že

klesají a že jim nelze více tak uštvé si počínat jako drahdy. Ta jejich taktika se přejedla. A proto jako rouška jejich nitra jsou ještě vydávány „Šípý“, které nenosou — leč dešit. Tam si ještě pohovořejí od srdce. Všecko podlost a sprostost ukládají do „Šípů“. Tam vidíme pravou duši „Nár. Listů“, obnaženou, bez studu. Kde mohou nepřítele a svláště „klerikála“ pospíchnouti špinou, to všechno se pod titulem vtípů a satyry uloží v „Šípěch“. Pro „Obnovu“ svláště mají tam permanentní ilustraci. Kostelníka a Obnovu v ruce. To má býti také vtíp! — Redaktor t. l. v neděli v Praze měl příležitost mluvit s jedním vácným činitelem mladočeským. A tu mu bylo mezi jiným řečeno: „Ne směna politických poměrů, se vzrůst jiných stran přimělo „Nár. Listy“ ku směně taktiky — ale směna směna ve finančních poměrech! Kdyby toho nebylo, budou „N. L.“ ku škodě českého národa ve své již dávno odsouzené taktice pokračovati dál“. Proto nechtě se páni od „N. L.“ nediví, že na jejich útoky buď v „N. L.“ anebo v „Šípěch“ v slušných listech se již sřídka odpovídá. Poznala se již ta mělká půda, na které stojí — a proto netřeba jich vtípů a jaslivé narážky bráti vážně.

„Besedy Času“, které vycházejí jako příloha „Času“ plínášeji v č. 28 hned na první stránce dva články, které se ale nápadně od sebe liší. První článek „Píliat“, vylihuje scénu, kdy Josef, pán s Arimaty jde prosit o tělo Ježíšovo. Článek ten s pára Jana Karafiata přesvědčujícím způsobem znásorňuje božství Krista, který umřel za hřích lidu. Článku podobných jsme dosud ani v „Besedech Času“, tím méně v „Času“ samém nečetli. — Ale hned za tím jest článek pana Masaffka o ideálech humanitních, v němž p. Masaffk píše o Bohu, jako o nějaké báchoře, a s něhož vysvětlí naprostá nevěra. Kterak se tyto dva články shodují? Opravdu, vypadá to tak, jako by páni realisté byli jako aprilové počasí. Dnes tak, zítra jinak. Ostatně, svou nedůslednost dokázali již dávno.

Poleuměloem nasvaly „Besedy Času“ malíře Sochora, jehož obraz „Sráka jindy u Střesetic“ i v Hradci Král. byl vystaven. Obraz ten samloval se všude, i v cizině, ale čeští páni realisté museli ovšem o obrazu tom plíněti správu nepřisnivou, kterou nyní německé listy s gusem otiskují. Tak se oceňují snahy našich umělců ve vlastním českém táboře — by i cizina je ocenila jak toho zasluhují. Realisté tvrdí, že jsou stranou národní! Jest to tedy také národní činnost, když se národ dělá směšným před cizinou?

Lupiči v kostele. Z Mesifíci se nám píše V noci ze dne 12. na 13. t. m. vloupali se nesešnělí lupiči do našeho útulného kostela a uloupili z tabernákulu monstranci i se Sanctissimem a ciborinm, s něhož sv. hostie na oltář vysypali. Vše v kostele přehrabali a rozházeli, hledajíce něco cenného, co by se dalo odnésti. Škodů spáchali nejen odcizením cibora a monstrance, ale též tím, že vyřímali v sakristii dveře, kterými do kostela se dostali. Ze sločinu jsou podezřelí z muží, kteří v pondělí okolo 4 hod. odp. procházeli se obci, břitov si prohlíželi a potom s obou se vytratili, a v noci o 10 hod. s kufíkem v ruce od Opodna k Mesifíci krátcejší vidění byli. Jeden z nich jest bez voutů, asi 26 roků stár, druhý o něco starší s vousem.

Praktický kurs o spracování a sušitkování ovoce i zeleniny v domácnosti pořádá všimní hospodářská škola v Opodně v sále hotelu „Holub“ v Opodně, ve dnech 26., 27. a 28. srpna t. r. vady o 2. hod. odpol. 1. den: O důležitosti ovoce vůbec, zvlášť v domácnosti a o vlivu jeho sušitkování na výnosnost ovocnictví. O potřebném nářadí, nádobí a náčiní při spracování ovoce v domácnosti. Vysvětlí se a prakticky provede: výroba ovocných šťáv, huspenin, marmelád, povidel a past. 2. den: Zavření ovoce v páře, do cukru a medu. Nakládání ovoce do líhu, rumu, koňaku a octa. Výroba ovocných vín i ovocného octa. 3. den: Sušení ovoce rozličného druhu, zvlášť pak jablek na způsob americký. O důležitosti zeleniny v domácnosti. Jak lze přechováti zeleninu vůbec a jak zachováti zvlášť zeleninu a nakládání? Na kursu přednáší známý odborník p. J. Havránek, řídící hospodářské školy v Jičíně.

Na letním bytě. S lehoukou myslí odcházela pl. L. Freulerová s Prahy na letní byt do Nového Bydžova. Zdálo se, že chce užít volné přírody a pokochat se pěknou krajinou — ale nikomu ani nenařadlo, že by se šla do Bydžova — otrávit. V neděli odpoledne byla nalezena na půdě domu čis. 57 jako mrtvola. Co přimělo paní tu k sebevraždě, není dosud známo.

Neštěstí stalo se v pondělí na trati mezi Předměsticemi a Smiřicemi. Jakási žena, asi třicetiletá, chtěla s trati odehnati husy, aby snad nebyly blížícím se vlakem usmrceny, při čemž přispával vlak jí zachytil a pod kola vhodil. Když strojvůdce vlak zastavil, nalezena byla na trati pouze strašně zohavená mrtvola.

Zabil se. V úterý dne 13. t. m. spadl se střechy školní budovy v Lochovické pokřývá Frant. Langr, a sřstal mrtve na zemi ležeti. Týž byl velkým pijákem, který těžce vyřazené peníze věnoval — na alkohol.

Z domácnosti sázkulhoi. Smiles praví: Žena může svým vlivem udělati s mužem člověka nejpohodnějšího — ale také bestii v podobě lidské. — Jsou časté zjevy, že muž, který za svobodna byl člověkem lehkomyslným, který hovořil svobodně, požitkářství a mnohým neřestem, se ožením stal člověkem pořádným, pracovitým a mírným. Ale také bývá často opak. Tak před několika dny oběil se v Čisté u Nové Paky chalupník Josef Četovský, který byl znám, jako muž svědomitý, přičiňující a laskavý. A k hromadnému dnu dohnaly jej domácí sváry, k nimž velkou příčinu savdala — jeho žena.

Nález starověkosti. V Ústetích u Vejvanovic nalezeno bylo při kopání v ohalbě p. J. Kopisty asi 63 hrobů s popelníci z dob pobanských. V některém hrobě bylo až 13 popelníků, naplněných buď zola, aneb s částí popelem. Jeden pak hrob ob-

naheval v sobě kostra, a odborníků „okřeh“ svanou, která uložena byla v ten způsob, že kolena její dosahovala téměř až k spodní části hlavy, k bradě, nachýlená do předu a podepřená rukama. Zvláštností významnou pak jest, že v hrobech s popelníci uloženy byly ke straně východní nádoby, do kterých dávány byly pokrmý. Pokrmý tyto měly sloužiti k vyživě duší dle názoru pohanského. Z této okolnosti vysvítá, že i staří pohané věřili v nesmrtnost duše a v život její posmrtný. — Na náležišti tomto pracuje se dále na dozor Dra. Píse z Prahy. Nalezená kostra a popelnice dopraveny byly do muzea v Chrudimi.

Z Chrastí. (Divadelní představení.) Dne 11. t. m. pořádali zdejší studující v sále p. Františky Opletčilové divadelní představení, a sice veselohru Edvarda Součka „Před sjezdem.“ Návštěva byla velmi četná a mladí umělci odměňováni byli hojným potleskem. A věru, asaluhovali si toho pinou měrou. Viděli jsme mnohé síly poprvé na jevišti, ale k jejich cti budiž řečeno, žeť se k hercům již routine novaným. — Doufáme, že bujaré naše studentstvo co nejdříve zase pobaví město naše i okolím. — (Městské museum.) Všem návštěvníkům města Chrastí doporučujeme, by neopomenuli navštívit školní a městské museum. Museum toto nalézá se v budově školy obecné, a směle stává se po bok museum v městech větších. Vznik vsalo pečlivostí a horlivostí p. ředitele obecné školy, Vincence Paulusa. Tyž ochoten jest každého v museum uvést a podati příslušné vysvětlení.

Z Robous u Jičína. Dle popisu diecése Práské, mezi r. 1344 a 1350 učiněného, byl v Robousích kostel farní již v 14. století. Náležel k dekanátu Jičínskému v arcidiecési Hradeckému. Fara ve válkách husitských zanikla. Za časů Valdštejnových konali sluby Boží v Robousích Jeuité s Jičína. Až do nynější doby náležely Robousy k dekanátu Jičínskému. Občané Robouští vyžádali sobě novou faru. Dnem jest v roce 1900 nádherně postaven a nový prvofarář letos jmenován. Uvítání jeho bylo velkolepé. Každý se těšil, kdy v obci naši uvítáme otce duchovního, který by nám byl pastýřem dobrým, rádcem šlechetným, který by s námi cítil a snášel dobré i zlé. — Nejen na kostele a škole, ale i na soukromých domech vyvěšeny byly prapory. Na bráně blíže fary stálo se nápis: „Vítej nám pastýři náš.“ Druhá brána stála u obce Náchodská. Mimo sbor učitelský, školní mládež, řadu družiček, dostavili se i lhotsko-náchodští hasiči s hubbou, zástupcové příslušných obcí a množství lidí z místa i z okolí. Když p. prvofarář přijel k bráně u Náchodsku uvítal jej nejduv p. starosta lhotský, pak p. Háděl učitel s Lhoty Kacákovi a jedna družička. Hudba hrála „Kde domov můj“. Dp. farář Okrouhlický vítědně a laaskavě poděkoval, načes průvod se ubíral k Robousům. U sochy sv. Vojtěcha uvítali dp. faráře, p. starosta Robouský, všichni páni učitelé a několik družiček a nichž doerška p. starosty podala mu pastrou kytici. Po příchodu, vřelé řeči pana Háděho učitele hnu se průvod ku kostelu. Za zvuků zvonů hudby, spěvu a střílení s hmoždíky vstupoval p. farář do svatyně. Před tím ještě odevzdala družička, doera pana Hád. učitele, dp. faráři klíče od fary. V kostele vystoupil dp. farář na kazatelnu a slovy láskyplnými a dojemnými ku všem shromážděným promluvil. Po poslechnutí se zástupové shrom. rozešli. — Přijeme dp. faráři, aby se mu u nás líbilo, aby veškeré jeho práce v náš prospěch konané korunovány byly zdarem a blahým uspokojením.

Z Bitovan se nám píše: Často bývá naříkáno na to, že na selkých honitbách svěť hyne a že za krátký čas budou v Čechách ukusat sajíce jen v museu. Jen kdyby všude tak šetřilo se sající jako v Bitovanech, za krátký čas naše řepy a brambory svěť jen by se hamžily. Úroda by pak byla jenom pro sajíce. U nás totiž již druhý rok nesmí se svěť dle usnesení slavného honebního výboru střílet, ještě prý jest nebezpečí, že při známé dovednosti domácích pánů stílečů svěť by byla vyhubena. Honitba proto dva roky nebyla pronajata a ještě prý se na pronájem ani nepomýšlí.

Ze Žlebech. „Nedělní klid zachovává lesní správa ve Žlebech. Každou neděli dopoledne jest vidět, kterak trakař za trakařem se suchým dřívím vyjíždí z knížecího háje,“ tak ušlel. Jsem kohosi povídat. Mám za to, že by snad lesní správa nedala své povolení k tomu, aby lid v neděli dopoledne v lese pracoval a že lesní správa ani o tom neví.

Z Chrudimska. (40leté kněžské jubileum.) V minulé úle „Obnovy“ jsme se již zmínili o jubileu vldp. Fr. Klapala, dnes uveřejňujeme dopis, který nám byl v té příčině zaslán: Šlechetné činy mužů, kteří zasvětili život svůj Bohu i lidstvu, bývají v době naší milým předmětem vděčné oslavy. Toho dokladem byla tichá jindy osada Kladrby Labské, která právě tyto dny ne sama, ale s celým okolím podala díky, kterak srdce lidské přistupno jest citům vděčnosti a lásky. Byl to den 28. července t. r., kdy slavil 40leté kněžské své jubileum vldp. Frant. Klapal, bisk. notář a farář v Kladrubech. Čtyřicet let života slavného v povolání věčném — dlouhá to řada, ale údechypný pohled naspět v léta v práci strávená. Již před svým příchodem do Kladrby blahodárně se jevila činnost vldp. jubilara, jehož důkazem jsou mnohá vysnmenání, mnoho pochval zasloužených nejen od vrchností duchovních, ale i od společenstev jiných. — V Kladrubech pak se objerilo, co učiniti může dobrý kněz pro Boha a lid mu svěřený. S velikým úsilím staral se vldp. jubilitant o okrasu domu Božího a o uvědomění lidu katolického nešetě pti tom oběti. Nechceme a nebudeme se o obětech těchto zmiňovati, bylo by to proti skromnosti kněze šlechetného, dosti, řekneme-li, že záhy se stal otcem, rádcem a pomocníkem své osady. Jest otcem především chudiny, která ví, že dostane se jí pomoci, u koho odmítána nebude. Jest rádcem nejen prostých, ale i učených: přímou, ryzost povahy získává si při prvé setkání srdce každého. Jest otcovským pománekem osady: kolik mužů již jeho přičiněním a zásluhou pracuje na vzdělání a povznesení národa našeho. A hle! s těch tak mnoho dostavilo se, aby radovali se v den slavný s otcem

svým — jako to zasní zaslulh zasloužených. Jest i podporovatelem účelů dobrých, stálým jest pracovníkem v oboru svém. Zásluhy jeho byly také všestranně uznány: od Jeho Velčenstva ke dni jubilea byl vysnmenán slatým záslužným křížem s korunou, J. B. M. již dříve osadil jej exposit. can., nyní pak vysnmenal hodností bisk. notáře. Osadníci sami odvážili se svému milovanému otci, jak mohli nejvíce — jmenovali jej čestným občanem. Aby pak i školní mládež, mládež, láskou upřímnou se šlechetným jubilarém spojila, jeho i v budoucích letech pamětliva byla, do stalo se jí od místní školní rady listu pamětního, osdoběného zlatou podobiznou Oslavencovu se stručným curriculum vitae. Život jeho plný záslulh bude sajisto každému vorem! V předvečer slavnosti dne 27. července t. r. odevzdali úředníci c. k. velkostatek kladrubského vldp. jubilitantu akvotné album, v něm vložený podobizny: na prvé místo J. Krol. knížete s Liechtensteinu, nejvyššího hofm. J. V., dále všech c. k. úředníků z Kladrby, s Lipice a mnohých v Vídně. U večer shromáždili se účastníci slavnosti ve farní budově — počtem na 80 — u přátelské hostiny; s večerem samým uspořádána velkolepá serenada, průvod lampionový s hubbou, spěvy sborové ješ přednášlo p. t. učitelstvo kladrubské a přeloučské za vedení pana Jana Pelikána, říd. učitele z Kladrby. — Milým dojmem působilo záživé, dlouhotrvající divadlo ohňostrojuvé. Z rána v den slavnosti samé sešli se opět nepřehlédlné zástupy lidstva, více kněží, i sám vldp. Tomáš Štefánek, bisk. vikář a děkan v Mikulovicích, nejen z úcty a přátelství k jubilitantovi, ale i jménem vikariátu chrudimského. Bylo tu úřednictvo panství kladrubského v počtu plném, předsední páni učitelové, různé spolky, zástupitelstva obcí atd. K deváté hodině vyšel průvod s fary s množstvím družiček a milovaný jubilar uváděn ve středu duchovenstva a osadníků k jubilejní mši sv. do chrámu Páně, který v slavnostní háv oděn, slavnostně uvítal svého jubil. duchovního správce. Slavnostně řeč proslavil dp. Václav Bartoš, farář ze Zdechovic, mistrně poukázav na vážné chvíle přítomné slavnosti. Za pěkné provedení spěvů celebravou hluboce jsa dojat vldp. jubilitant svoji slavnou jubil. mši avatou za asistence duchovenstva. Následovalo „Te Deum“ a pošechnutí N. S. O. Následně a upřímně blahopřání projevily jednotlivé korporace, úředové i jednotlivci ješ ve chrámu Páně. Na konec pak se usedařovo pláče všech přítomných děkoval jeden vděčný odchovanec a šák, rodák z Kladrby, vldp. jubilitantu jménem svým a celé osady za všechna jeho dobrodíní a lásku, kterou za 40letého působení svého v Kladrubech vždy na jeho dával. Odpoledne uspořádána na počest vldp. jubilara v cis. sámu hostina, při níž krásné, salonní sklatby přednášela kapela p. Ptáčka, s Přelouče. Mezi hostinou proneseny mnohé vzletné a doře promyšlené pitipitky i řeči. To asi byl průběh, celé slavnosti, která ukázala jak dovede si lid náš vážit svého kněze. Co toho dne Kladrby viděly, stídka kde se opakuje. — Upomínka na den slavnosti nevymizí z myslí osadníků, kterýchá všech doista jest vřoucími ptáním: „Otče náš dobrý, Pán Bůh nám Tě dlouho dlouho ve zdraví a spokojenosti zachovej!“

Desavky oslavy Husovy v Pardubcích. „Samostatnost“ v čís. 64. přináší zajímavý dopis ze sokolských kruhů pardubických. Dopis říká se měsíční členské schůze „Sokola,“ kde podán byl návrh, aby vyslovena byla neřbost nad letošní pardubickou oslavou Husovou. Lepší, inteligentnější a slušnější lidé v „Sokole,“ když viděli kam vedou oslavy, při nich hlavní slovo vedou lidé řázu Hajnova a Kloudova a jejich publikum tvoří i pouliční povalovači a nevěstky — nemohli jinak než veřejně dáti svému spravedlivému rozhořčení průchod a protestovali proti takové oslavě. To ovšem nedal si užití příležitost umravňovatel Hajn a vystoupil jako obháje takových oslav — jako byla pardubická. Doslavné pravil: „slavnost Husova i s tou rekrimovanou řečí dra. Kloudy byla zcela pěkná a bouřili se nad ní zdejší šosáci (roz. lidi, jimž mravnost a umravňování lidí jsou něco více než pouhá slova), vy toho nebudte. . .“ Ale, ačkoliv všechny síly vynaložil, přece výprava se nezdařila a 12 hlasů proti 10 vyslovena byla neřbost nad takovou oslavou Husovou, jako byla letošní. Dobré zažití páni radikální pokrokáři! Pravda vítězí!

Úmrtí. V Žiželicích zemřel dne 18. t. m. vldp. Fr. Hrubý, farář tamnější. Narodil se v Jilemnici r. 1842, na kněze vysvěcen byl roku 1868. Byl to kněz, který i v dobách nejtrudnějších neztrácel myslí, odhodlaně a svědomitě konal úřad mu svěřený. Od celé osady byl velice vážen a ctěn. Pohřeb koná se v neděli dne 18. srpna t. r. B. i. p.

Různé zprávy.

Staročeské kandidatury. Zajímavou správou přineslo „Právo Lidu“ v čís. 220., kde uvádí kandidátní listinu staročeskou pro volby do zemského sněmu. Ve zprávě té jmenují se tyto kandidáti: Dr. Zátka, Bear, Rožánek, dr. Rieger, (za Železný Brod a Semily), dr. Matuš, dr. Bráf, F. A. Šubert, Jan Sedláč, František Křížák, Dr. Bařtýř, dr. Srb (za Staré Město), dr. Cyril Horáček, rolník Prokúpek z Kutlíř a Pleva ze Skrejšova, dr. Seidl s Domažlic, dr. Zeis z Tábora, Ant. Rosol z Pelhřimova, redaktor „Politik“ Srb a jistý pražský učitel. — Stranou agrární má prý býti do sněmu kandidován dr. Körner.

Sociální demokracie v Anglii nemá, ačkoliv plnou parou pracuje a ani peněžních obětí nešetří, s místa. Příčina? Dělnictvo anglické v silných odborných spolecích zorganizované z vlastní zkušenosti přichází k přesvědčení že nesprávnou jest theorie marxistická o „zbědačení“ lidstva a proto nepopřává sluchu soc. demokracii. Když zpívá čítí písničku o ráji v státě socialistickém. To vidí i vůdcové sociál.

demokr. a proto vždycky čas od času některý aktíse soc. demokracii záda a vzdá se činnosti. V poslední době tak učinil Hyndman, dlouholetý vůdce soc. dem. jen na výroční konferenci soc. dem. do Birminghamu zaslal následující přips, jímž vzdává se činnosti. Píše: „Nevidím v anglickém dělnictvu třídního vědomí, bez něhož nemůže býti vykonáno nic dobrého. I a členů výboru soc. dem. zdává v tom ohledu mnohé nespíněným přáním. Jakožto člen vzdělaných majetných tříd jsem zcela udiven nad nevědomostí a netečností svých krajanů a velice smalomyšlně, nad výsledkem naší dlouholeté agitace.“ — Zpráva tu vsali jme s „Práva Lidu“ které se k tomu jistě nerado dosnává — ve skutečnosti pak bude mítí psadí a podklad ješ horší. Kdy problémne dělnictvo české?

O dani z alkoholu byla vydána c. k. zemským finančním ředitelstvem v Praze zvláštní vyhláška, s níž na žádost c. k. okresního hejtmanství Kralohradeckého uvádíme následující: Dodatečné dani v obnosu 20 haléřů za litr alkoholu podléhají mimo výjimky níže vypočtené, veškeré pálené líhové tekutiny, které dne 1. září 1901 v území platnosti zákona ve volném obchodu se nalézají, jakož i ony, které v zemích koruny uherské a v Bosně i Hercegovině v době před 1. zářím 1901 přijemcům v území platnosti zákona zaslány byly, ješ ale teprve po 1. září 1901 v toto území dojdou. K páleným líhovým tekutinám dani dodatečné podléhající, náležejí jmenovitě též arak, rum, koňak, líhové essence, umělé ovocné essence, ješ připraveny byly z různých étherů, líhu a jiných látek: éthery, ovocné likéry a jiné připravované pálenky, dále voňavky alkoholem bohaté, jako voda koňská, alkoholem bohaté tinktury léčivé a trestí, jakož i každá směs vína a líhu, jejíž obsah alkoholu přesahuje 15 objemových procent. Od daně dodatečné jsou osvobozeny: 1. pálené líhové tekutiny, ješ jsou majetkem živnostníků, kteří sprostředkují obchod pálenými líhovými tekutinami (výřec, prodej, drobný obchod atd.) ve množstvích ne větších deseti litrů; dále ješ jsou majetkem jiných přednostů domácnosti ve množstvích ne větších pěti litrů alkoholu. Tato množství zůstanou i tehdy od daně dodatečné osvobozená, nalézají-li se u živnostníků, dotyčné přednostů domácnosti větších zásoby. 2. Kořalka, která již dle dosavadních ustanovení osvobozena jest od státní daně z kořalky.

Lázně. Píše se nám: Jak jest dokázáno, dbali naši předkové velice na čistotu — a v každé skoro osadě bývaly lázně. A v dnešní „osvošené“ době tento způsob jako by byl také považován za spátečnický. Kolik měst, nekuli ani osad, nemá vůbec žádných lázní. Vždyť jsou mnozí, kteří lázně považují za zbytečnost! Jsou také lidé, jimž ani nenapadne, jednou za rok se jít vykoupat. Lékaři, kteří v nemocnicích jsou zaměstnáni by mnoho mohli vyprávěti, že i lidé na první pohled inteligentní, když jsou přivezeni do nemocnice mají často na těle celou vrstvu špíny. V hostincích často slycháváme věty: „Já se bojím vody,“ — nebo, „voda nás neživí,“ „vykoupám se v pivě“ a pod. Jsou to ovšem poznámky obyčejné žertem řečené — ale bohužel, často se ve skutečnosti potvrzují. A přece, jak prospěšný vliv má časté koupání se na zdraví člověka, jak mnohé choroby by se předešlo, kdyby si každý hleděl čistoty. Proto bylo by dobře, kdyby všude lázně byly zřizovány.

Vino z angreštu. Plody ačesají se před úplným dozráním, načes se na stě drobné bobulky a jiné smeti odstraní. Asi 20 kg. takových plodů dá se do škopku, rozmackají se a polijí 20 litry vody, načes se vše v rukou důkladně propracuje, až se hustá tekutina od pevných částí oddělí. Kaši tu nutno ponechat asi 24 hod. tiše státi, načes se přes hrubé plátno vylije. Na matolině naje se 5 l. vody, aby se vše rozpustné využítlo. K vylišané šťávě přidá se potom 15 kg. cukru. Mošť tento dá se do kádě a uzavře víkem; temperatura musí vykasovati 10—12° R. Tak zůstane to 1—2 dny státi, až dostaví se známky kvašení, načes se k zátku naplněn, aby pána mohla odtékat. Když kvašení trochu ustalo, zatluče se zátku a ponechá se ponez provrtná dírkou, do níž se dřevěný kellek přizpůsobí; tento se občas vytáhne, aby se vytvořivší plyny mohly vypustiti. Teprve později se kellek zcela zatluče. Při takovém opatrování může se víno, když se bylo uctičilo, což obyčejně v únoru neb v březnu bývá, do láhví stáhnouti. Předpis tento jest ze spisu M. Falina „Sratka, její pětování a výnosnost“. Nákladem knižkupectví A. Reinwarta v Praze.

Německé mládež gymnastijní. Jak sděluje „Ostravský Denník“ oslovil ředitel německého gymnasia opavského, Schreiner, letošní abiturienty ústavu toho takto: „Až do Velkonoc jste knajpovali, přicházeli jste opilí domů, budova jste celou pobl. . . a neobdili ješ z knajpy enad večer, nýbrž za časného jitra. Vyhledávali jste všechny hostince od Katedinek až na konec Olomoucké ulice, nehtozili jste se ani pajzlu ve Valové ulici a jiné lokály — nechei vám říci, že jste si neutvořili povahy pro život, nýbrž předpovídám vám kriminál a blázinec. První následky se již ukázaly pti maturitě. Viděl jsem, jak někteří stěží lapali po slovech. To je alkohol. Uvidíte. Jeden skončí s plotem, druhý jako stydlivý milovník na kočovném jevišti vydělá si týdně 2—3 groše!“ — Pěkný úsudek ředitele o abiturientech jeho ústavu.

Dobrodružní klerikalismu. Nový časopis, pod názvem „Strás osvěty“ vycházeti bude v Mělnice. Jak denní listy oznamují, má to být list vřadně protiklerikální. Vydavatelem a redaktorem má býti V. B. Pavlík, — který již několikrát buď na Mělnice nebo v Roudnici některé časopisy vydával, které ale — vždy zanikly. Ku kolika stranám se již p. Pavlík hlásil! Měnil neustále barvu — a v celém

vlastností sledoval jedním — křesť. A nyní, když již jeho novinářské „požitky“ nechce nikdo číst — musí mu pomoci klerikalismus na nohy. To snad nějakou pétku vynese, o nic jiného se p. Pavlíkovi nejedná.

Civilní sňatek nese „blahodárné“ ovoce. V Uhrách ještě v r. 1889 bylo 170 rozvodů — a za rok 1900 přes tři tisíce. Ve Francii bylo r. 1898 4786 rozvodů — a v r. 1899 již 7479. Je tedy civilní sňatek také pokrokem?

Protestant o katolické církvi. Profesor protestantské theologie na universitě berlínské dr. Harnack píše v svém nejnovějším díle: „Církev římská jest nejobtížnější a nejmohutnější, nejsložitější a přece nejjednodušší útvar, jaký zplodily dějiny, pokud je známo.“

Láka moderní hrany středověku. Co se nalézá moderní doba v láce středověku, který vylučoval prašivé ovce z láce církve a dnes obléká na sebe rudý háv středověkého inkvizitora starokatolický papež láka, vylučuje se svým generálním štábem „jistého mladíka“ ze své církve. Tento zločin proti svobodě svědomí oznámil láka v „Času“ v čís. 220. a list pro svobodu svědomí u katolíků horajších, nemá ani slova odsouzení pro pokračování středověkého násilí. Či jenom církev katolická nesmí vylučovati prašivé ovce, spravedlivý čas? Či máte v redakci dvojí loket?

Jak se dělají noviny. V pražských denících listech nyní v době kyselých okurek čtete stále „nejnovější“ zprávy, které jsou již třeba — několik let staré. Takový abstrakt „novinek“ to udělá krátce. Vezme staré časopisy, které třeba již několik let jsou uschovány — vybere z nich zprávy — neuvede datum. Pak máš „novinku“ hotovou. V městech, kde se to neb ono někdy odehrává vzbuzují takové zprávy pravou veselost — neboť lidé vědí, že to, o čem již dávno se přestalo mluvit — za několik let se dostane znovu — do novin!

Z celého světa. Loni dostoupilo zadlužení půdy v Německu ohromné výše 42 miliard marek. Roční úrok z této sumy obnáší bezmála dvě miliardy marek. — V Rumunsku a Španělsku objevily se kobylky, které nadělaly velikých škod. — V Německu byne každého roku průměrně 87.600 lidí tuberkulosem. Výkazy berlínských nemocenských pokladů udávají, že každý druhý dělník zemírá souchotinami. — V Čechách v r. 1897 zemřelo poměrně z jednoho tisíce lidí 25 a z těch 15 proc. tuberkulosem.

Ve Spojených Státech jsou již dávno katolíci nejmohutnější církví; čítají na 12 milionů duší; proti nim stojí 17 milionů duší v protestantských sektách druhu nejrozumnějšího zapeaných. Silnější však nad všechny církve je počet — pohanů ve Spojených Státech. Na 50 milionů obyvatel není vůbec započteno do žádné církve, a z těchto 50 milionů ještě 20 jich vůbec není ani křtěno a nevznáší vně ani zevně žádného náboženství. „Věst. kat. duch.“

Papírové pétky počne, jak se oznamuje, v nejbližších dnech finanční ministerstvo s oběhu stahovati a 1. září dá do oběhu nové 10 korunové státní bankovky.

Zprávy hospodářské.

o pojišťování hovězího dobytka.

Podává Václ. Vojnar, farář ve Slavonově.

(Pokračování.)

Úmluva,

kteřou majitelé hovězího dobytka ve Slavonově a přilehlých obcích ke spolku přistoupili zavazují se ku vzájemné pomoci pro případ nemoci, pádu aneb nucené porážky některého jim náležícího kusu dobytka dle následujících ustanovení:

I. Soupis a ocenění dobytka.

1. Kdo ke spolku přistoupiti chce, ať se přihlásí do konce r. 1899. Během roku 1900 se noví členové nepřijímají. Ku pojištění musí pak hospodář přihlásiti všechny hovězí dobytky bez výminky od jednoho roku stáří. Dva členové výboru a jiní dva členové spolku přihlášený dobytek ku pojištění přijímají. Každý kus popíše se dle pohlaví, stáří, barvy a zvláštních znamení a pověse se o něm soupis ve hlavní knize spolkové a pak ještě u jednoho člena výboru, který obec z ní hospodář pochází, ve spolku zastupuje. — Dobytek chorý se ku pojištění nepřijímá; taktéž se může odmítnouti dobytek příliš starý a velice sešlý.

2. Komise dobytek přijímající hned jej ocení. Ocenění toto má platnost na celý rok 1900., jen dobytek mladý může na žádost hospodáře po půl letě znovu oceněn býti. Ocenění toto má však platnost pouze k vyměření zápisného a vybírání ročního příspěvku. Musí-li se kus porazit, dá se náhrada dle ustanovení obsaženého v odstavci VIII. o náhradě jednajícím.

II. Poplatky.

3. Z každého kusu zaplatí se pro rok 1900 jedno procento z odhadnuté ceny předem jako zápisné. Od složení tohoto poplatku začíná se doba členství. Kapitál takto sebraný zůstane jako rezervní fond a výlohy během roku vzešlé budou se vybírat od členů v tom čase a v té výši, jak výbor za potřeby uzná.

III. Hlášení změn ve stavu dobytka.

4. Změní-li si členové spolku během roku mezi sebou některý kus dobytka, musí to členu výboru ve své obci oznámiti, má-li pojištění zůstat v platnosti.

5. Prodá-li člen pojištěný kus, musí to oznámiti, nechce-li, aby na něho vypadal část z toho kusu příspěvku. Musí-li se kus porazit, dá se náhrada dle ustanovení obsaženého v odstavci VIII. o náhradě jednajícím.

6. Poplatek z odprodání kusu se nevrátí; když však místo prodaného nastoupí jiný kus buď koupený aneb doma odchovaný, tu není-li cena vyšší, může se bez poplatku na jeho místo přijmouti: je-li

cena vyšší, ta s obnošením dřívejší cenu převyšujícího zaplatí 1%.

7. Přistoupilý kus může však teprve po šesti dnech ode dne koupě ku pojištění přijat býti, bude-li sdravým shledán.

8. Spolek dodržuje též hospodářství svůj závazek do šesti dne ode dne prodeje, kdyby prodaný dobytek byl mu vrácen pro vadu od svěrolékaře za zákonitou usnanou.

9. Vzhledem k tomu, že na stálý neb vytelý dobytek dává se příspěvek (odst. VIII. 22.) jest věci hospodáře den otelení se dobytka hlásiti, chce-li pro případ jeho pádu na onen příspěvek nároky činiti.

IV. Onemocnění.

10. Onemocní-li pojištěný kus, jest majitel jeho povinen ihned výboru své obce, neb v jeho nepřítomnosti jeho náhradníku te oznámiti. Ten přibere si buď druhého člena výboru neb náhradníka a dva jiné pojištěné hospodáře se rozhodne se, co činiti. S tímto rozhodnutím musí se hospodář spokojiti, nechce-li škodu z neposlechnutí snad povstatou sám nésti. Žádný z těch, kteří k tomuto rozhodnutí jsou voláni, nemá býti v blízkém příbuzenství s hospodářem. Zastihla-li by nemoc dobytka člena výboru, nastoupí na jeho místo náhradník a druhý člen výboru se povolá z vedlejší obce.

11. Je-li nebezpečí v prodlení, může se dáti ihned kus porazit, uzná-li se na léčení, nese náklad s tím spojený spolek. Výboru se ukládá, aby se svěrolékařem se dohodl o odměně od něho za léčení požadovanou.

(Pozn. U nás platíme 2 zl. za jednu cestu, má-li hospodář svůj povoz, má pro svěrolékaře jej poslati.)

12. Kdyby stav onemocnělého dobytce v nejbližších dnech se nezlepšil, jest člen výboru povinen předsednictvu to oznámiti, aby celý výbor se poradil, co s kusem činiti.

V. Porážka.

13. Uzná-li svěrolékař neb někdo jiný výbor, že se má kus porazit, buď to předsedovi ihned oznámí, aby svolal celý výbor ku poradě co s kusem činiti. Se žením se učiní smlouva, za provedení porážky a po případě vysekání. U nás platíme 2 zl. ať se jen porazí neb též vysekává.

14. Svolí-li svěrolékař, jenž porážku oznámí, byla, k vysekání masa, může výbor kus buď v celku prodati, neb jej mezi členy rozděliti. Při porážce a vysekávání masa musí býti aspoň dva členové výboru přítomni. Akcie z vysekání masa platí spolek.

(Poznámka: Výhoda tohoto ustanovení, že kus se může vysekati jest ta, že žením když vědí, že se jim kus prodati nemůže, podají spíše obtojnou cenu, než když vědí, že se kus za každou cenu musí prodati. Jak utiskovali v tomto případě dříve hospodáře, utíkali by nyní spolek, který by z každého kusu poraženého měl značnou strátu.)

(Pokračování.)

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. srpna 1901. 1 hl. pšenice K 18 00—13 60 što K 10 60—11 20, ječmena K 9 40—10 30 ovce K 5 10—6 30, proso K 10 00—10 20 vlna K 10 30—16 00, hrachu K 30 00—28 00, jáhly K 19 00 krup K 16 00—40 00, bramborů K 2 30—2 60, jetelového semínka červeného K 94 00—100 00, jetelového semínka (inkarnát) K 00 00—00 00, máku K 30 00 olejky K 17 80—18 50, lněného semene K 21 00—00 00 100 kg. žitných otrub K 11 00, pšenice, otrub K 10 00, 1 kg. másla K 2 20—2 40, 1 kg. sádla vepřového K 1 44—1 76, tvarohu k 0 32—0 36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 2 40—4 00, jedna kopa cibule K 0 80 0 80 jedna kopa drobné zeleniny K 0 20—0 30.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

v pondělí, dne 21. srpna 1901, o 2 hod. odpo. v diecézním spolkovém domě „Adalbertina“, Jiřkovská třída č. 800 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Mysl,
jednatel.

Listárna redakce.

Videa. Nelze; není čas. Pozdrav!

Přihram. Srdečné díky za získání nových odběratelů. Jak vidět, že nepřátelské listy svými stálými útoky proti nám dělají vlastně „Obnově“ jenom reklamu. Pozdrav!

Hradec, Ledeč, Chrást. Došlo již posel; uveřejníme přístě.

Kuř v markrabství. Nediv se, — doba „kyselých okurek“ jest každý rok. Píš častěji!

Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích krobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějším.

S úctou velkou

Antonín Sucharda.

Divot

vyučovací a vychovávací ústav

Uršulinek v České Skalici.

Ústav obsahuje mimo místnosti vychovávající také osmiletou školu obecnou a vyučovací jazykem německým s právem veřejnosti. (Osnova učební jest v 6., 7. a 8. třídě tatáž, jako na trojletní měšťanské škole.) Chovanky obdrží vedle předepsaných školních předmětů na přání také důkladného vyučování v jazyce českém, francouzském, anglickém a vláckém; v malbě, v hudbě, (ve hře na piano, housle, ceteru, varhany); poučování „o pohybování se ve společnosti“, přiležitost „vyučování v tanci“ a „vedení domácnosti“. Vrostlejší chovanky mají zde také příležitost vzdělání se ve všech jemných ženských ručních pracích, ve vaření, v připravování prádla a v žehlení.

Ústav má velmi krásnou polohu, jest co nejprospěšnější zařízen a vyhovuje všem nynějším požadavkům úplně. Nejlepší doporučení pro ústav jest návštěva ústavu od pánů rodičů neb poručníků. Chovanky platí měsíčně pouze 40 korun; za vyučování v hudbě ale svlášt; přihlášky se přijímají v každý čas.

Nový školní rok počíná 15. zářím b. r.

Blíží správy podává s ochotností

představená Uršulinek.

kola	Premier	Nejlepší	kola
Nejlepší	The Premier Cycle Co. Ltd.		kola
kola	Coventry (Anglie)		kola
kola			kola
kola	Cheb a Vídeň VI. (Čechy). Windmühlgasse 28.3		kola
kola	Zástupce pro Hradec Králové a okolí: František Vodehnal.		kola
kola	Zástupce pro Pardubice a okolí: Vincenc Chomrak.		kola
kola	Premier	Nejlepší	kola

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Nejstarší výroba jemných

Lomnických sucharů,

desertek Karlovarských,

oplatek a mandlových věnečků

v jakoukoli velikost a v lepších kruzích obilných.

1 kg. velejemných sucharů	zl. 1 20
1 kg. mandlových sucharů	zl. — 90
1 kg. dobrých obyč. sucharů	zl. — 60
1 kg. mandlových věnečků	zl. 1 20
1 kg. obyčejných věnečků	zl. — 70
10 kusů trubiček máslových	zl. — 50
10 kusů karlovarských oplatek	zl. — 50
50 kusů vafle velké	zl. 1 —
50 desertek plněných	zl. 1 —

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, likovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle nálohy.	Úplné výbavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněčky.
---	--	---

ADOLF VACHEK,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje zvláštní okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehké a odolné. Svinovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvlášť upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, klenčin do dveří a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výše než se zárukou.

V ústí veškeré

Adolf Vachek,
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,
záved
penaševácký
v Pardubicích

— opravuje —

jabot i nové stěny

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihovárna.

Pěkný domek,

obsahující kupecký krám, pekárnu (pro pekaře se hodící), čtyři byty, komoru, sklep a prostorný dvůr jest na prodej. K domku přináležejí také půl druhého korce polí a dvě zahrádky. Domek ten nalézá se v pěkné zdravé krajině v bezprostřední blízkosti Hradce Králové. Cena jest nízká a tudíž koupě pro každého výhodná.

Blíží sdělí administrace t. l.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvlášť se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kápi.

Práce a objednávky

přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

Jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledok, síran amoniat, soli draselné, kalné, speciální hnojiva pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny).

Pečlivě sleduji záruky superfosfátův ku vzhledu hnojení jetelů a konopí a chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsah

továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM v Břeclavi, Poštorské a v Ládku, Rostokách.

Ústřední píárna: PRAHA, Jindřichská ul. 27.

Na kupectví

přijme se hoch z řádné rodiny do učení u **Josefa Svobody** v Třebouchovicích.

Dva studující

z nižší střední školy v Hradci Králové přijmou se na výhodných podmínkách od začátku nového školního roku na celé zaplacení do pěkného bytu ve středu města v úřednické rodině, kde dostane se jim řádného dohledu a všestranné péče. — Blíží sdělí administrace t. l.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

Na knihařství

se přijme mravný chlapec do učení u **Frant. Kohoutka** na Pražském Předměstí u Hradce Králové.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu svůj vřadec osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní záved

všech kostelních paramentů,

praporů a korového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Těž velejemné

látky na talety,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o pověsti obsluhy mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na škol. chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní medaile 1892. Juror krajinové výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

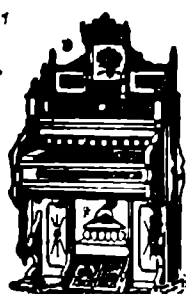
veškerých za nejlepší varhany usazených soustav co nejdokladnější a v cenách nejmírnějších a opravy a přestavby varhan provede za nejmírnějších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení a péřilestou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage Organa) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími cenami vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

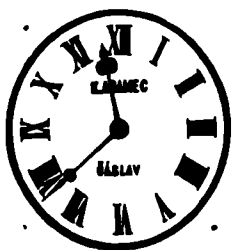
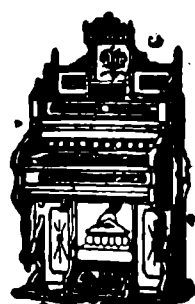
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované cenníky franko a zdarma.

První výroba
věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Ohrudimě
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše althé v ohni zlacené a stříbrené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy snovzalaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stříbrním Jeho biskupské Milost. Starý návod má mluve se vykásat četnými poválenými příklady P. T. zákazník a odporuče se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Slavnému

vrchnímu jednateľstvi

C. k. priv. ASSICURAZIONI GENERALI v Terstu
v Praze.

Jest nám milou povinností vzdáti Vám za velice rychlé a v každém ohledu uspokojivé vyšetření a zaplacení škod, jež jsme následkem požáru ze dne 15. července b. r. utrpěli,

naš nejduořilejší dík.

V NOVÉM BYDŽOVĚ, dne 6. srpna 1901.

Liboslav a Josefa Holub,
Josef a Anna Matouš,
Josef Tvrdý,
Heřman Schnabel,
Richard Brunner,
M. a Karolina Graf,
Albert a Vilhelmina
Pacovský,
Vilhelmina Pacovská,
Antonie Saxrová,
Marie Folgrová,

Josefina Grafova,
Alžběta Myšková,
Marie Fleischerová,
Therese Weissová,
Bedřich Schick,
Adolf Tvrdý,
Magdalena Karlstein,
I. Schick,
Anna Poláková,
Blandina Hlaváčková,
Karel Valenta,

Ludvík Kafka,
Ignác Polak,
A. Kafka,
Rosa Schicková,
M. Kafka,
Regina Weinerová,
Julie Munková,
Cor. me.
L. S.
Obecní úřad.
m. p. Purmann.

Všem, kdož dráheho syna našeho +

P. ENGLBERTA DANIELA,

bývalého kaplana Pouchovského,

ku hrobu doprovodili, tímto srdečně děkujeme. — Zvláště pak díky vzdáváme veled. p. bisk. sekretáři Frant. Ketrbelcevi, faráři z Krucemburku, který dojemnou a útěchy plnou řeč svou u hrobu nás posílil, dále důst. p. faráři na Pouchově, Karlu Ketrbelcevi, čestnému důst. duchovenstvu, velect. p. městitelům z Pouchova, Krucemburku a okolí, všem p. nástupcům farnosti Pouchovské a velect. p. nástupcům katolické jednoty na Slezském Předmostí.

Kéž odplatí všem Pán Bůh!

V Krucemburku, dne 8. srpna 1901.

Josef Františka Danielovi,
rodiče.

Holického učedníka

prijme za výhodných podmínek z řádné rodiny
za plat **Josef. Vaněk,** kadeřník v Náchodě.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou
za zl. 840 metr, jakož i bohatý výběr jiných
druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle
obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,

Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za
vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od
které doby poutivě trvá.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, petičky
týkající se

● **služeb vojenských** ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliášova třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29
nové bíté Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod leubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se šedými rámy, stě-
ními i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatná, koso vší záležitosti
ku definitivní objednávce.

Neobětavá veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor Alois M. Vobejda-Prosebský. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 23. srpna 1901.

Iserty se počítají rovně.
Obnova vychází v pondělí v poledne.

Ročník VII.

Znamení profesori dogmatiky.

Byl jeden mladý muž a studoval na kněze již druhý rok. Jednou psal domů, že potřebuje peníze. Maminka jeho šla na poradu k panu děkanovi, že je to jí a tatíčkovi velice divná věc, že by potřeboval dalmatiku. Předně, že tak velkým pánem duchovním ještě není a pak, že dalmatiku bývají při kostelích. To pan děkan stvrdil. I dostal pan syn na místo peněz domluvu, jaký že to z něho bude „pan pater“, když by jako jiní studenti chtěl rodiče obelhávat a šiditi. Odepsal jim, aby šli k panu děkanovi s jeho psaním. Učinili tak. A když pan děkan svůj zrak brejlemi přistříl, vyšlo z toho, že pan syn — ne dalmatiku — ale dogmatiku potřebuje. — A co že je to ta dogmatika? — Takto je to kniha, z které páni „majestři“ studují. Vlastně však je to věda o tom, co katolíci věří neb věřit mají. — Tím ovšem bylo vše vysvětleno. A já to proto vypravuji, abychom všichni, než o profesorech mluvíme, začneme, dříve vědět, co ta dogmatika vlastně jest. Nerad bych totiž po způsobu mnohých velikánů nynějších mluvil o něčem, čemu nerozumím.

Tak tedy dogmatika je věda o tom, co katolíci věří, a profesor je tolik asi jako, ne-li učenější, aspoň vyššího druhu a platu — učitel. A tak prozradím dnes několik pánů, kteří byli neb jsou výbornými profesory dogmatiky.

Jeden z nejznámějších byl tu v Čechách roku 1866 a jmenoval se — Bismark. Byl to ten „veliký duch“, který z nicotných předsů způsobil válku a tím mnoha tisíců lidí pobil a všechno ostatní zlo, co válka působí, zavínil. A když to jeden pruský důstojník viděl, pravil: Já jsem se až poand mnoho s náboženstvím nezabýval, a obzvláště o peklo nepřemýšlel, ale nyní povídám: Musí peklo být, aby byl potrestán, kdo tohle všechno způsobil. — Víra v život věčný, v odměnu a trest, a tím víra v Boha vševědoucího, spravedlivého a všemohoucího, vyvodil tady z duše důstojníka onoho — Bismark. Co se mnohý profesor dogmatiky nanamáhá, aby tohle všechno vědecky dokázal, a Bismark to provedl — jedinou vojnou. Zajisté! Znameníť to profesor dogmatiky.

Ale víra v Boha a život věčný je jen základ víry katolické. Kdyby Bismark byl jen tomuhle učil, to by nepostačilo, to není ještě celá dogmatika. Chvála Pánu Bohu, že máme profesorů více.

Nechci a nemohu je všechny jmenovati, ale máme jich plnou vyšší a vysoké školy. A musím říci, že i mne samého utvrzují ve víře, že jest zapotřebí zjevení, to jest, že žádný profesor nedává mi záruku, že právě on o Bohu správně učí. Kolik jich je, každý jinak učí, až je z toho takový zmatek, že žádný vlastně neví, komu se má věřit. A poněvadž si myslím o Bohu, že je bytost nejdobrotivější, nemohu připustiti, že by nás těm profesorům byl ponechal, abychom se vůbec nikdy pravdy s jistotou nedověděli. A proto právě páni profesori mne utvrzují v té víře, že Bůh skrze Krista zjevil, jaký je a co od nás žádá, a co jsme my, a k čemu jsme stvořeni. Právě páni profesori výborně mne učí, že právě učení o Bohu přinesl jen — Kristus. Nerozumné mladé lidi ovšem ti páni spletou, ale kdo s rozvahou o té jejich motanici přemýšlí, je tím ochotněji křesťanem věřícím, že Kristus je učitelem světa.

Avšak je tu hned zase jedna námitka: Ale křesťané říkají, že věří v Krista a přece se ve víře různí. To je pravda. Ale mně tu z tohoto opětného zmatku pomáhají — pastori. I oni jsou pro myslícího člověka znamenití profesori dogmatiky. Právě oni mne učí, že se Kristova učení nedodělám jen z písem, které si každý pastor vykládá jak chce, nebo dle svého rozumu. Nemohu totiž věřiti, že by rozum některého pastora

byl mým bezpečným učitelem na místo Krista samého. Bylo by tolik Kristů, kolik je pastord. Proto tím ochotněji přijímám učení, že Bůh nadpřirozeným způsobem vede nástupce apoštolů, aby nesměšili učení, poučili bludu. Tím více jsem k tomu veden tím, že, kde Patrova církev, tam nezměnitelné a věčné totéž učení naleznám. A tak mi každý soudný přisvědčí, že páni pastori katolíci tím více v jeho přisvědčení utvrzují, čím více se o víru hádají. Pro mne jsou právě oni znamenití profesori dogmatiky. Sláva jim!

A jsou li mezi nimi páni, jako n. p. kolínský pan Dušek, který byl dopaden při překrucování a falešném uvádění spisů katolických, a musel přinést opravu, anebo jako pan Šádek, jenž veřejně pronesemou řeč samého biskupa překrontil a falešně citoval: tu tím více je člověk rád katolíkem, a tím nadšeněji takovým Duškám a Šádkům, jakožto profesorům dogmatiky, volá hřimavě „Sláva“!

Ale nejen faleš, nýbrž i upřímnost některého pastora utvrzuje v nás mnohdy přisvědčení katolické. Tak n. p. umřel p. Kozákovi, česlavskému kazateli, matka. I urobil básničku: Nad čerstvým rokem. A v básničce té modlil se ku Kristu za matku, řka: „Vezmi tu duši k sobě“. — Když je „pastorem“, tu učí, že se za mrtvé modliti nemáme, a když je synem, tu jde za přirozeným citem lidské duše, za matku se modlí. Tím se mi stal zajisté velmi právem znamenitým profesorem dogmatiky učitel o očištění.

Nejnověji velice znamenitě působí jako profesor dogmatiky pan Dr. Herben, nebo jistě jeho časopis „Čas“. Kdykoliv přinese něco, co je jen ve spojení s katolictvím, šíří z toho nenávisť, a byl nedávno konsistori hradeckou přinucen přinést opravu své falešné — a proti biskupu a církvi zášť učitelství vzbuzující — zprávy o tajemném jakémsi nařízení. — Takové psaní jest mi opět utvrzením mé katolické víry. Neboť pravil Kristus: Mne nenáviděli, i vás nenáviděti budou. A na jiném místě pravil: Radujte se... budou li všechno slé pro mne o vás mluvit, louce. Nenávisť ověta, lhaní a zlé mluvení jeho, jest známkou pravých učení Kristových. A poněvadž „Čas“ pastory a rabíny chválí, katolické pak biskupy a kněze líživě tupí, jest mi toto jeho jednání utvrzením víry mé a poněkud záním, kde, či na které straně je pravda. I p. Dr. Herben čili jeho „Čas“ stal se pro mne znamenitým profesorem dogmatiky katolické.

Ovšem máme ještě znamenitější profesory předmětu toho. Po ovoci jejich poznáte je, — a nemáte strom zlý dobrého ovoce podávat. — Století devatenácté skončilo a dvacáté začalo všeobecným úpadkem mravnosti a zasnícením pro věci vyšší — pro ideály — v národech. A už i ten dosud jediný ideál — národnost — láska k vlasti — klesá a mezi staré haraburdí se hází. A krom toho všude jen nespokojenost, rozháranost, omrzlost, boj bratří proti bratrům. To je to ovoce toho křesťanství odporého učení, které si dalo krásné jméno liberalismu (svobodomyslnosti). Strom ten nevydal ovoce dobré. A proto utvrzuje nás v tom přesvědčení, že to je strom zlý. A to přemutné jedovaté ovoce, jako se ukazuje v národech, či vlastně hlasatelé liberalismu stali se znamenitými profesory dogmatiky, čili víry naší, že katolicismus — právě křesťanství — jest základem i časného blaha národů.

Jedna věc jest však při tom všem důležitá, totiž ta, že tito jmenovaní profesori dogmatiky jsou velice — drazi. Národové platí jim nejen peníze, ale svou krev, svým blahobytem, ano i svým trváním. Až tohle národové nahlédnou, vrátí se zase k těm lacinějším profesorům dogmatiky — k církvi.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 20. srpna.

(Pro domo sua ve pražských obecních záležitostech a pokud se týče podpisu provolání pro oslavu Husa.)
— Nový týdeník. — Neoprávněné vysvětlení k otváření poštou došlých dopisů.)

Naše pražské dopisy, ať jsou psány hlavně se zřetelem k informování venkova o pražských záležitostech, způsobují zde pravidelně hotový poplach. Časopisy je citují, vykládají, v jistých kruzích se o nich mluví a dychtivě se na ně čeká a až „Obnova“ jenom v poměrně nepatrném počtu do Prahy dochází, předece jest zde listem valice plněm a četně čteným. A k této pražské pozornosti, zejména vůči dopisům z Prahy do „Obnovy“ máme za potřebné pronést několik slov „pro domo sua.“ Kdykoliv napíšeme něco z fakt odehraných se na pražské radnici, nebo dle skutečných poměrů zmíníme se o pražském obecním hospodářství, či právem každému přínaležícím dotkneme se jednání pražského primatora p. dra. Srba, tu ku překvapení všech soudných a vážných lidí nastane pokřik, že tím podporujeme zájmy p. dra. Podlipného. Zajímavé je, že pokřik ten nestruhuje ani časopisy, ani lidé p. dra. Srbovi a jeho straně blízcí. Ti naše vědecky slušné a o pravdu se opírající vývody lojálně přijímají jako oprávněný náš soud a správný objektivní názor na pražské záležitosti. Pana dra. Srba se však pravidelně „ujímají“ listy a osoby mu vzdálené, tak že tato křesťanská snaha nestrannému pozorovateli připadá jako špatně maskovaná nevole nad tím, že královéhradecký katolický list počívá v Praze zvláštní váhy a pozornosti.

Předhůzka, jakoby se posuzováním pražských obecních poměrů a jednání p. primatora dra. Srba stranilo p. dru. Podlipnému, — ač oba tito pánové jsou celkové katolické věci stejně vzdáleni nebo stejně blízcí, jak kdo chce, — ve skutečnosti jest jenom nešťastným manevrem proti dopisovateli „do Obnovy“. Dopisovatel ten, jak každý jeho čtenář ví, dává průchod jenom pravdě. Že dr. Podlipný byl pražským starostou, že se těšil zvláštní přízni kardinála Schönborna, že jest mu nakloněn a i zvláštní návštěvou ho poctil nynější arcibiskup kardinál Skrbenský, že jeho působení jako primatora vénovaly „Katolické Listy“ nadšený a uznání plný úvodní článek, to ani dopisovatel „Obnovy“ popřiti nemůže. Pokud pak se jeho podporování dra. Podlipného na radnici týče, tu prostě poukazuje k tomu, že letos v č. 26. „Obnovy“ při jednání o pražských záležitostech konstatoval, že za stávajících poměrů pražských, kdy se jedná o spojení předměstí s Prahou, největší čáka na zvolení příštím primatorem velké Prahy má p. dr. Herold. To předece podpora dra. Podlipného není! Že dnes pan dr. Srb nachází se se svou stranou na radnici v menšině, která se při blízkých doplňovacích volbách ještě více scvrkne, an po úmrtí dra. Mildy, radního Kopeckého a administrátora potravní daně Parůžka strana ta ztratila své vůdce a hlavy, tak že volby dopadnou zcela jinak, než dopadávaly, když tito pánové je řídili a že nová čtvrt Líbeň bude voliti ve smyslu svého čestného občana dra. Podlipného, za to předece pražský dopisovatel „Obnovy“ nemůže. Pak-li tato fakta jsou někomu nepřijemná, z toho dokonce nenásleduje, že je musí dopisovatel „Obnovy“ před svým čtenářstvem tajiti. Naopak! V tom právě spočívá cena jeho dopisů, že časné list svůj zpravuje a správně na poměry nazírá.

Pan primator dr. Srb podepsal dne 14. června t. r. v pražských listech uveřejněné provolání, vyzývající ku prohloubení oslav

*) Pozn. red. Poptáváme místo obrané svého pražského dopisovatele, jenž sám za správnost svých dopisů ručí, takže nikdo jiný nemůže za ně býti k zodpovědnosti volán.

památky Husovy a také následkem toho proti zásadnímu nasezení byla zasedací síň na staroměstské radnici propůjčena k manifestační oslavě Husově. To oboje jest faktum a pravda jak „Obnova“ o tom psala! A až p. dr. Srb nikde veřejně neprohlásil a v žádných novinách se neohradil a nekonstatoval, že podpis jeho dostal se na ono provolání bez jeho svolení a proti jeho vůli, jak se ve případě tom, stalo-li se tak skutečně, od doktora práv očekávat dalo, když mu na tom záleželo, aby podpis jeho na provolání tom nestál, předece vyskytují se v Praze osoby, které to tvrdí. Nenapadá nám přes to, že příkrým a ve slušné společnosti nepřipustným způsobem na dopisovatele „Obnovy“ i tiskem útočily, proti jejich naivnímu tvrzení a hájení dra. Srba, polemizovati. Jenom máme za svou povinnost konstatovati, že ani pražský primátor p. dr. Srb, ani rektor magnifikus p. prof. dr. Stupecký nikde veřejně neprohlásili a nekonstatovali, že se jejich podpisy bez jejich svolení a proti jejich vůli na provolání ku prohlubování oslav Husových dostaly. Stalo-li se tak skutečně a pak-li tím nesouhlasili, byli povinni veřejnost o tom zpravit v těch listech, v nichž ono provolání s jejich podpisy bylo uveřejněno. Posud toho však neučinili, ano může se říci a dokázati, že ve smyslu toho provolání jednali. Proto do této chvíle jest pravda na straně dopisovatele „Obnovy“, který nic jiného netvrdil, než-li co si každý do dnes v novinách může přečísti. Pak-li jest někdo soukromě jinak poučen, tu mu jeho soukromé poučení rádi ponecháme. Ale pro nejširší veřejnost musíme se držeti pravdy, že pp. dr. Srb a dr. Stupecký provolání k oslavám Husovým podepsali, neboť žádný z nich nepokládal za potřebné veřejně je odvolati a poukázati k tomu, že se podpis jeho dostal na provolání to proti jeho vůli a falšování jeho nestíhal.

Tolik jsme měli za potřebné pronést vůči pánům, jejichž slabou stránkou jest pravdivost pražských dopisů do „Obnovy“ bráti v pochybnost a je podezřívati.

Bude-li potřeba promluvíme o záležitosti této jinak a jinde. Poněvadž cílem naší žurnalistické práce jest vážné přičinění dle pravdy a skutečnosti veřejnost informovati, přestáváme na tomto odbyti, jež nám naši čtenáři zajiště schválí a za naše právo uznají. Vyvolání tohoto sporu pokládáme za zbytečnost vzniknuvší z neznalosti poměrů jeho původců.

* * *

Rozhárané veřejné poměry české, jež mají hlavní svůj původ v bezcharakternosti a zbabělosti činitelů, kteří mají v každém ohledu osvědčovati značně více mužnosti a důslednosti, nutí v Praze k úvahám celou řadu od žádné strany neodvislých mužů, kteří zamýšlí v nejbližší době proti tomuto zmatku a neřetnému hovnění okolnostem a náhodám, dů-

FEUILLETON.

Všední obrázek.

Šel jsem onedhdy kdesi do parku, kde hudba hrála a zástupové lidu všech tříd se procházky. Byli zde důstojníci v lesklých uniformách, kteří sebevědomě rozhlíželi se kolem, snad v tom domnění, že všech ten civilní svět na ně hledí jako na osoby, které stojí daleko výše než obyčejný, neuniformovaný smrtelník. Dále šli úředníci, s tím suchým, na pohled bezvýznamným obličejem, kteří při procházce neměli nic důležitějšího na starosti než sdělovati si kancelářské historky, předbíhati se ve zkušenostech a byrokratických schopnostech. Živnostníci a obchodníci šli zvláště, vážně, na pohled bez velikého zájmu o ostatní společnost, až po očku patřili zda ten či onen má nové šaty, odkud asi je koupil, kdo je šil, kdo jest jim ještě dlužen a. p. Učitelé a profesoři pídili, ovšem nepozorovaně po některém studentovi, aby před celou maloměstskou honoraci ukázali svou důležitost a otcovsky napomenuli jej, jak se má chovati — po případě vyblbli jej, aby šel zase domů. Dámy, jichž bylo zde nejvíce, tvořily jakýsi pestrý střed, kolem nichž se celý mužský svět otáčel. Atlasové, bílé střevíčky, hedvábné šaty, klobouky a la «secesse», toť obrázek, jaký v maloměstském životě dosti často spatřujeme. Ty pohledy v pravo a v levo, zdali se nějaký ten ptáček chytí, ten rozhovor nalvní, bezvýznamný, skýtal jim závalu, ač mnohá z nich raději by viděla, aby se hovořilo o něčem důležitějším — totiž vo snatku. — Dělníci, s tvrdí drsnou, vráskami zdobenou pokouřeni si z krátkých dýmek — a v duchu záviděli těm, kteří vliven poměrů se vyšinuli na stupeň

razné postavit se tiskem. Za tou příčinou jedná se o zřízení týdeníku, který by byl úplně od stran neodvislým a sledoval by nezávislé jednání a počínání si různých osob. Jedná se o zamezení dalšího bezcharakterního a babeského jednání nahorů i dolů a o vyčištění českých poměrů ode všech osob, jež mravní i skutečná jejich cena neoprávněje českou veřejnost zastupovati a dokonce i spravovati. List ten vycházel by bez ohledu na zisk a věnován má býti také povznesení hospodářských poměrů českých, které zabíhají na různá zlobná scesti. Radigován má býti ve smyslu křesťanském a demokratickém. Sledoval by veškeré stránky českého veřejného života a sice ve smyslu přátelské, zdravé nápravy věcí, jejichž postup a cena jsou pochybnými. O zřízení listu toho jednají mužové zámožní a inteligentní, nechovající žádných snah, aby se obohatili. Bylo by žádoucí, aby jednání to setkalo se se zdarem a aby se osoby, které jsou v něm účastné, sešly a dohodly se ve spůsobu sledování a zjednávání záležitostí, které jsou celému národu společnými a platnými. Předem uvéstí dlužno, že hlavní agitační pro list ten stojí na zásadě pěstovati a chrániti zájmy, jež celý národ spojil a síli a brániti štvanicím a pračkám, které jednotný jeho postup po většině z osobních zájmů tříští.

* * *

Přes tu chvíli dočítáme se v novinách, že v Praze nebo na venkově povolány byly buďto poštovními nebo finančními úředníky, osoby, jež byly pak vyzvány, aby pod adresou jejich poštou došlé dopisy otvíraly. Osobám, jež podobnému vyzvání vyhověly, vznikly z toho obyčejné velice spleťné nepřijemnosti a i pokuty. Došlé na jejich adresu dopisy obsahovaly ponejvíce v našich zemích nedovolené věci, jež adresátovi namože bez jeho svolení a souhlasu z ciziny byly zaslány. Nikterak neschvaluje podobné nedovolené styky s cizinou, avšak způsob jejich stíhání, o němž v poslední době noviny často píšou, odporuje základním zákonům naší říše.

Naše zákony každému zabezpečují, že jeho korespondence je nedotknutelná a zaručují mu zachování a šetření listovního tajemství. Podezřelé listy a dopisy dle platných zákonů smejí býti zadrženy pouze na základě soudního výměru. Při tom pak ještě adresát není povinen takové soudem zadržené listy sám otvírati t. j. přijímati a tím důsledky z obsahu jejich plynoucí na sebe uvalovati. Proto odvolávajice se na jasné a nepochybné znění zákona máme za to, že každý kdo by byl bez soudního výměru k otvírání c. k. poštou na jeho adresu došlého listu kýmkoliv vyzván, že jest nejenom oprávněn vyzvání to odmítnouti, ale že jest v zájmu zachování platných zákonů povinen toho, kdo by ho k otvírání dopisů bez soudního výměru vyzýval nebo dokonce nutil, oznámiti c. k. státnímu návladnictví ke stíhání a potrestání.

Horlivost a sdílivost některých lidí zabíhá přes dovolené a oprávněné meze a tomu se musí celá veřejnost nejrozhodněji opřiti, aby zákony zaručená práva byla nešetřena a listovní tajemství rušeno.

V Praze překvapuje, že se proti tomu

vyšší, ač třeba nejméně k tomu měli schopnosti. — Nescházelo zde ani městských klepen, které zásobovaly místní žurnál novinkami, ovšem takovými, které ve veřejném životě zůstanou bez povšimnutí.

Byl to pravý obrázek maloměstského života, kde každý stav tvoří jakýsi zvláštní druh občanstva, separuje se a považuje za nedůstojné mluvit s někým, kdo má nižší postavení, kde všechno se pachtí za slávou a popularitou, která konečně vrcholí v některém tom nadšeném článku v novinách. Každý hledí na pozdrav svého podřízeného — a nestane-li se tak, jest hned záminka k tajným útokům, které pak mohou chudou rodinu v bídu uvrhnouti.

Usednul jsem pod tmelím se krytem bílých bříz, a naslouchal hudbě, která jako by tlumočila smýšlení obecnosti.

Na stromě jednom nalézalo se hnízdo pěnkav. Náhle jedno mládě spadlo dolů — a poněvadž nemohlo ještě létat, úzkostlivě se schoulo v čeravé nasypané pisku. Ale hned zde obletovala ptáčí rodina, sameček v samička a s úzkostlivým cvrlikáním patřily na mládě, které předčasně z hnízda se odhodlalo. Viděl jsem, kterak ti ptáčci až na stoly se odvažovali, jakoby hájily své mládě, aby se jej nikdo nedotknul. Vypadalo to, jako když někdo zachrániti chce to, co mu nejdražším — a v polovičatém zoufalství uchyluje se k prostředkům všelijakým. A co tak ptáčata úpěla pro své mládě, co obletovala místo kde sedělo, smála se celá společnost vesele, snad jak ti ptáčci jsou hloupí . . . Chlapec jeden uchopil se mláděte a chtěl je posaditi na větev břízy. Tu však staré pěnkavy jako v zoufalém zápase dorážely na hlavu chlapce, jakoby se bály, že se mláděte zmocní a do zajetí odnese. Teprv když mládě sešlo na

zemí tisk rozhodně neosavil a neprotestoval. Zajímavé jest, že se v českých krajinách z Německa sem došlé dopisy zadržují a čeští adresáti k jejich otvírání vyzývají, kdesi s krajin německých a od adresátů Němců, kteří si s Německem zajisté daleko více důvěrně dopisují, podobná správa do veřejnosti doposud nepřišla. Kdyby se to děle trpělo, mohl by se z toho vyvinouti bývalý „černý kabinet“, a denunciantství a stíhání, před nímž jist by nebyl nikdo. To zajisté postačí, aby tomuto shusta nyní se vyskytujícímu se úkazu byla učiněna radikální přítrž.

Drobná obrana.

Opět vytlenká okna. Pokrokové list „Osvěta“ vytlenká každoročně katolickým vzdělávacím ústavům okna podezříváním a nízkým topením. Uličníctví své snaží se zakrývat autoritami třeba až americkými, takže náterem „pokrokovosti“ dovete oklamati neškodného čtenáře. Jednání toto však i při „pokrokovém“ náteru musí slušný člověk odsouditi. Letos opět ocitl se židovsko-pokrokový list u oken kláštera školských sester a ohřívá na novo dávno námi obydle žaloby „na nečeskou, nepokrokovou a nemoderní výchovu“ řeholních těchto učitelek.

Málo rytířský svůj výpad zakládá „Osvěta“ na lživém tvrzení, že prý jsme vždy jenom proto hájili jeptišky, protože prý laciněji městským školám slouží. Naproti této lži uvádíme následující odpověď.

Nikdy jsme se „lacinější“ výchovou jeptišek proti dřívějším útokům „Osvěty“ neobháněli, protože víme, že při výchově budoucí generace nesmí se hleděti na láci, nýbrž na správnost výchovy.

Ne my, ale „Osvěta“ to byla, která hleděla vždy obecnostu namluviti, že obec vlastně proto řeholním učitelkám svěřuje dívčí školu, protože je to o pár krejcarů lacinější, aby mohla vzbuditi podezření v obyvatelstvu, že se lacinější vyučování neodděluje tak důkladně a pokrokově jako n. př. ve školách druhých. Proto odmítáme opět i dnes překroucené tvrzení „Osvěty“ a přimlouváme se za spravedlivou úpravu platů řeholních učitelek, jestliže vůbec nebyly honorovány tak jako druzí učitelé a učitelky pro naprostou jejich spůsobilost a pro zdárný úspěch při vyučování. Kongregace působí ve městě našem přes 43 let, byla zavedena do města právě proto, aby přilíh „pokrokové“ zásady vychovatelské byly na dívčí škole v budoucnosti znemožněny, vyučuje silami státně zkoušenými, podřízena jest státnímu dozoru, vyučuje dle osnovy učební pro celé školství platné, požívá dále ve městě největší vážnosti, těší se všeobecné obliby občanstva až snad na několik pokrokové školských křiklounů a chlebařských konkurentů.

Z těchto nepopíratelných důvodů žádáme od zastupitelstva obecního naprostou spravedlnost k tak zasloužilému osvětovému činiteli, který věnuje se výhradně své povinnosti a svému úřadu a neplete se do obecních zále-

větvi, uchopily se jej a odnesly zpět do hnízda . . . Hudba nerušeně hrála a celá společnost veselila se dál . . .

A ještě týž večer procházel jsem se ulicemi, kde žijí lidé, o nichž jest známo, že již dávno zapadli do onoho vlhkého koutka, zarostlého lupením dubů a marného zápolení.

U domku jednoho zaslechl jsem chraplavý hlas: „Jdi, ty s . . . do světa, nebudem tě zadarmo krmit, vydělej si sama chleba, jak chceš, to je nám jedno. — — —“

„Maminko — já mám hlad — prosím vás — — —“ zaúpělo malé děvče, v chatrný šat oblečené, které na chodníku stálo.

„Mlč, dej nám pokoj, slyším za dveřmi opět chraplavý hlas, jdi do světa, když si ničeho nevyděláš. Myslíš když přineseš za den deset krejcarů, že tě budem živit. Ty mrcho lhá, běz, vydělej si — a pak se živ. — — —“

„Ale maminko, vždyť dnes kytičky nikdo nekupoval, nabízela jsem je, prosila, aby něco koupili — ale nikdo nechtěl . . . Přinesla jsem, co jsem utržila — nemohu za to . . .“

„Myslíš že ti to věřím? Ty s . . ., mohl's jít k mladým pánům do hostince u M. . . mohl's mít peněz dost.“

„Ale maminko, když tam tak oáklivě mluvím, a za každou kytičku kterou odprodám musím toho tolik šeredného slyšet . . .“

„Aha, ty fajnová slečinko, myslíš že je to výmluva? Chudý člověk si všechno musí nechat líbit, — — rozumíš, všechno . . .“

Dvěře zapadly — a vyhnáné, opuštěné děvče potácelo se v temnotě noční do neznáma. . .

Mimoděk jsem si tu vzpomněl na ptáčí rodinu v parku. . . .

A. M. V.-Prosecký.

žítosti, jako to činí mnozí jiní. Naše školství nepotřebuje politických agitátorů a stranníků, nýbrž svědomitých vychovatelů, proto byla by to oseta, kdyby obecní zastupitelstvo podlehl komandu židovského listu a kdyby vybíralo pro naše školy jenom kumpány Hajnovy, a ne osvědčené učitelské síly.

Stálé útoky „Osvěty“ na „nepokrokovost“ našich škol vyžadují nejbedlivější pozornosti příslušných dozorních orgánů, aby se nezahnížila také i houba pokrokářství do výchovy školské. My budeme na stráži!

Politický přehled.

Za předsednictví dra. Koebra konala se 18. srpna ve Vídni ministerská porada o běžných záležitostech. O parlamentních záležitostech nebylo jednáno, aspoň neúčiněna rozhodnutí, poněvadž většina poslanců dle dosud na prázdninách a nebylo tudíž možno s jednotlivými stranami zahájiti vyjednávání.

Z Brna se oznamuje, že klub moravských poslanců českých svolán bude v příštím měsíci ke schůzi, v níž rozhodnuto má býti ohledně smířovací akce na Moravě. V tomtož měsíci má býti svolán stálý vyrovnávací výbor moravský.

Pokračováním píték Němců a Němci byla schůze německých pokrokařů odbyvána 15. srpna v Praze o situaci předvolební. Oficiální zpráva o schůzi tepe Všenémce s jejich nejnovějším programem na germanisaci celých Čech, poněvadž je to věc neproveditelná a způsobila, aby zájmy Německa v zemi i v říši poškodila, a staví se důrazně na stanovisko administrativního rozdělení království Českého dle národností. Dále usneseno účastniti se voleb zemských s celou energií a postaveny kandidatury ve 25 okresích. Ve starém sněmu má strana 41 mandátů. Rozdíl těchto dvou počtů připadne při nejbližších volbách hlavně ve prospěch strany všenecké.

Proti novým dům v Německu zahájili sociální demokraté němečtí silnou agitaci, zaměřenou proti dům otevřítí nejrůznější obstrukční boj v parlamentě a doufají, že nový celní tarif nebude moci býti proti jejich hlasům uskutečněn.

Nová starost vyrůstá pro Anglii vzporou na ostrově Maltě ve Středozemním moři. Příčinou nespokojenosti jest vyloučení vládky (obyvatelstvo je ze 2/3 třetin italské) z úřadů a vypsaní nové daně, kteráž jí zástupci vládky obyvatelstva byla odeprána. Na 15.000 osob se účastnilo protestního tábora, po němž provedeny ostré demonstrace proti Anglii. Anglická vlajka před „Union Clubem“ byla stržena a roztrhána, mramorová socha královny Viktorie, postavená u příležitosti jejího panovníckého jubilea, polita žlavarou tekutinou.

Návrh na zastavení ukrutností války v jižní Africe přinesl manifest podepsaný 400 duchovními, jež londýnské listy v posledních dnech uveřejnily. Dle něho má britská vláda nabídnouti Burům amnestii, povolit jim autonomii a poskytnouti náhradu za škody válkou způsobené.

Na proklamaci Kitchenerovu odpověděl generál Botha prohlášením, že všichni angličtí zajatci propadli by smrti, kdyby vyhrážky stran povídání měly býti skutečně provedeny. Rovněž tak prezident Krüger ve svém protestu činí zodpovědnými jen velmoci za to, co by přijíti mohlo, kdyby přípustné bylo, aby Angličané způsobem tak násilnickým rušili právo mezinárodní. — Anglický „Sund“ přináší opět sensační zprávu o všeobecné kapitulaci Boerů pod vůdcovstvím generála Bothy stojících. Vzdání ostatních velitelů prý se očekává. V listech anglických skončila ovšem válka jihoafrická již — několikrát.

Vrchní velitel evropské výpravy do Číny br. Waldersee začíná mluvit. Vyslovil se teprv nyní o výtečných výkonech francouzského vojska a zkušenost svou v této příčině oděl v charakteristický projev: „že nevěří již v možnost nové války francouzsko-německé.“

Z činnosti katol. spolků.

Katolická jednota sv. Václava v Dobrušce konala v neděli velice zdařilou veřejnou schůzi. Ačkoliv v nynějších vedrech snad nikdo spolkový život nejvíce tělo jako v době podzimní neb zimní, přec krátce po 7. hod. naplnil se prostranný sál „u labutě“ obecnatvem všech tříd lidu v městě zastoupených. Všechny účastníků bylo asi půl čtvrtá sta. Schůzi zahájil v. d. děkan Domažlický a udělil slovo p. red. „Obnovy“ Vobejdovi-Proseckému, který v dlouhé, skoro 2 hodiny trávající řeči působivě rozebral thema: „Husitství a svoboda“. Ačkoliv přednáška byla tak dlouhá, přec nikoho to neunavovalo, poněvadž řečník stále novými, zajímavými příklady z dějin udržoval celé shromáždění v ustavičném napjetí, tak že když skončil odměněn byl bouřlivým potleskem. Byli zde přítomni i stoupenci jiných politických stran, ale nikdo z nich se nepřihlásil ku slovu — poněvadž sami a přednáškou souhlasili. Jeden pán se vyjádřil: „Nebyl jsem nikdy stoupencem strany katolické, nechodil jsem do katol. schůzí a přednášel jsem si vše v jiných barvách. Nyní ale vidím, že se zde pro-

mluvilo jak se říká od srdce k srdci, že zde bylo řečeno to, co každý nepředpojatý člověk, ať již je stoupencem té neb oné strany sám cítí a na pravdivé uznání má“. Jaké oblibě se zde těší J. M. ndp. biskup královéhradecký vysvětlá již s toho, že jakmile se řečník ku konci své přednášky o něm směl a na zásluhy jeho poukázal, ihned celé shromáždění bouřlivým potleskem dalo svůj souhlas na jevo. Po přednášce následovala koncertní díla, která se velice samlovala. Někteří členové jednoty mile pobavili obecenstvo spěvem a solovými výstupy. V tom ohledu zvláště vynikal pan Alois Vencelík, jehož krásný tenor vzbuzoval obdiv. Bylo vidět, že pan Vencelík jest již výskolem zpěvákem a i svým obratným vystupováním na jevišti, zvláště ve svých scénách se zaslouhuje plného uznání. Rovněž pp. Hendrych, Kárník, Grulich a Maršálek, kteří s úplným pochopením a citem úlohy své provedli, došli všeobecné pochvaly. Večer tento státně nám všem v milé upomínce.

Z Libče n. C. Dne 11. srpna 1901 se konala v Libči n. C. ustavující schůze, v níž se do-savadní, výhradně jen mužský spolek katolický změnil v „Katolický spolek lidový“. Po zahájení schůze jmenem v. d. předsedy, jenž se nemohl pro obtíže svou chorobu schůze účastniti — a p. místopředsedy, — p. jednatelem, krátce proslou a přebírá stanov ujal se slova p. V. Myslivec z Prahy. Zajímavým způsobem vysvětlil: „Křesťanský socialismus a ženskou otázku“. Celá přednáška byla se zájmem sledována. Členů jest přes 100. Sdělení, že již má spolek svou knihovnu asi o 110 svazcích obětavostí cthpp. bohoslovů Královéhradeckých založenou, jež po přebírá bude vyměňována, tak že se vlastně vyrovná každé sebe větší knihovně jiné, že se dostane spolku darem jisté příznivkyne ještě mnoho krásných knih a pak že také v. d. předseda lecos vzácného ze své knihovny dáti přislíbil — na knihy pak že již jest obstarána krásná skříň — přijato s milým překvapením. Schůze začala, zpěvem modlitby: „Pod ochranu Tvou...“ skončila známou naší písní: „Kde domov můj“. Činnosti jako doplnění spolku, šejnej Bůh.

Zprávy místní a z kraje.

Svěcení nového pensionátu císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové. Za příznivé časové pohody vysvěcen byl v den narození J. V. císaře a krále dne 18. srpna nádherný pensionát horaždovických sester, jenž nese název Jeho Veličenstva, jež zbudován na paměť zlatého vládky jeho jubilea. Hned od časného rána shromážděvalo se četné a vybrané obecenstvo do nové budovy, ozdobené prapory v barvách papežských, císařských a zemských. Krátce před 8. hodinou zavítal J. M. ndp. biskup Edvard Jan, jenž budovu posvětil a svému účelu odevzdal. U vchodu uvítán byl ndp. biskup v. d. kanovník M. Musilem, A. Pogertem a J. Bartákem, stavebním dozorcem a zástupci kongregace, načež odebral se vrchní pastýř do kaple pensionátu, kdež uvítán byl proslavem družičky. Po té promluvil ndp. biskup o významu dívčího pensionátu. Promluva ndp. biskupa byla skvělou obranou života tehelního a nábožensko mravní výchovy. Zvláštní důraz kladl vrchní pastýř na nutnost vzdělání ženy, která bývá první vychovatelkou dítěte, takže velcí mužové mohou býti vychováni od výborných matek. Po řeči své vykonal ndp. biskup svěcení kaple a ostatních místností. Zatím divčí sbor zpíval píseň k sv. Václavu. Po svěcení vzdala díky nejd. světiteli jedna chovanka vzletným, veršovaným proslavem, podávši vrchnímu pastýři pěknou kyticí. K závěru slavnosti ujal se slova superior kongregace, v. d. Ant. Polanský, projevil radost, že bylo mu popřáno při tak radostné pro kongregaci slavnosti slyšeti proslaveného biskupa českého, Edvarda Jana. V další řeči tlumočil zástupce kongregace díky přítomným pp. hodnostářům církevním, si. městskému zastupitelstvu za blahovůli školským sestram projednanou po 43 letech, jež působí školské sestry jako učitelky na školách městských a prohlásil, že školské sestry i nadále hodlají svědomitě plniti úkol svůj, Město se zásadou zakladatele svého, sv. Petra Fereckého: „Nikomu neškoditi, nýbrž všem prospěvati.“ Díky projevil v. d. superior dobrodincům pensionátu, zvláště nejmenovanému knězi, jehož stědrosť vypravna byla skvěle útvaru kaple. Řeč svou končil vzpomínkou na otcovskou ochranu J. V. císaře krále, kterou podporuje blahodárnou činností zvláště ženských řeholí, vyhlášenou přítomně ku zapění císařské hymny, již zazpíval divčí sbor ladně sevířeným trojhlásem. Po vykonání svěcení obětoval v. d. pap. prelat Monsign. Dr. Frýdek měš. sv., při níž divčí sbor zapěl pečlivě nacvičenou mešní skladbu s vložkami chorálními. Slavnosti účastnili se členové nejd. kapitoly, členové městské rady a obecní zastupitelstvo, p. vrchní komisař Pírchan s úřednickým sborem okr. hejtmanský, pan viceprezident krajského soudu Kvěch, pan státní zástupce Matouš, p. subtitut Dr. Hubáček, p. zemský rada Fischer, p. vrchní správce Nermut, pan ředitel Handl, pp. profesori středních škol, p. inspektor Danovský, pp. ředitelé Kulíš, Vachek a Šeda, četné dámy předních zdejších společenských kruhů. Po slavnosti celý den přicházelo obecenstvo z města i z okolí a s obdivem prohlíželo zdravý, vzdušný a světlý dům, jenž vyhovuje všem moderním požadavkům zdravotnickým. Pěkné se zamlouvá velká kaple pensionátu svými umělecky malovanými okny a svou svěží malbou. Všecky sítě svými rozměry a příjemnou malbou odnímají i krátkozrakému člověku běžný předsek o temnotě a nevládnosti školních pensionátů. Budova celá i na chodbách vytápěna jest ústředním topením a řádně jest ventilována nejenom komínovými, ale i ukennými ventilačními. Široké chodby umožňují i za deštivého počasí dostatečný pohyb. Vanové i sprechové

lázně, zimní i letní tělocvična, velká zahrada, prostorné hřiště musí uspokojiti každý požadavek. Ze však svědomitý dozor a bedlivá výchova mravní nebude v pensionátě nikdy scházeti, lze předpokládati již s péčí, jaká byla tělesnému vývoji chovanců pro-jerena. Stavbu projektoval původně inž. Sahrada a prováděl dle pozmeněných plánů p. archit. Weinhaagst. Stavební dozor vedli pan stavitel Bahálek a dp. Dr. Reyl. Pensionát náleží svou nádhernou facadou i vnitřním zařízením k nejpěknějším budovám hradeckým a bude zajisté málo rozumných a nepředpojatých lidí, kteří by toto uznání pensionátu mohli odepřít. Přejme ct. kongregaci, aby náležitě snahy jejich došly náležitěho uznání a ocenění.

Narozeniny J. V. císaře a krále oslaveny byly v Hradci Králové obvyklou slavnostním způsobem. Pontifikální měš. sv. obětoval v kathedrále ndp. biskup Edvard Jan, jenž zavítal k vůli tomu z letního svého sídla do Hradce Králové. Měš. sv. účastnili se nejd. kapitola, zástupcové úřadů samosprávných, zeměpanských i státních. Pro vojenskou posádku sloužena ve chrámu P. Marie měš. sv., při níž zapěl mužský sbor pp. učitelů, na cvičení a pluku zde meškajících, přesně nastudovanou mešní skladbu.

Velký vychovávací ústav v Hradci Králové. Kongregace školských sester de Notre Dame, mateřince horaždovického vystavěla v Hradci Králové hned naproti budově obecných a měšťanských škol veřejných novou rozsáhlou a moderně zařízenou budovu s velkou zahradou. V domě tom umístí kongregace svůj dosavadní pensionát a rozšíří jej značně. Chovanky pensionátu mohou choditi buď do školy obecné, která je svěřena téže kongregaci, nebo do školy měšťanské. Dívky škole odrostlé mohou se dále vzdělávati na domácím soukromém pokračovacím kursu dívčím, zvláště v rozmanitých družích ručních prací ženských, ani šití šatů nevylímaje. Mimo to připravují se zde kandidátky ku zkouškám z ručních prací pro školy obecné i měšťanské, jímž u zdejší komise podrobiti se mohou. Dále cvičí se v řeči (konverzací) české a německé, tak aby chovanky německé naučily se brzy a správně česky a české německy. Jazyku francouzskému a anglickému vyučování budou učitelky zkoušené a těch řečí úplně mocné. Mimo to mohou se chovanky učiti též hudbě, zvláště hře na piano, housle a citeru. Všeho toho vyučování mohou se účastniti též žákyně mimo ústav bydlící. Výchova děje se v duchu nábožensko-mravním, při čemž se přibírá zvláště k tomu, aby se chovanky ušlechtilým způsobem společenským pěstily. Ústav nese jméno „Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I.“ Kdo by si přál bližších zpráv, n. p. stran platů, nechtě obrátiti se na „Správu vychovávacího ústavu císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové“.

Komité pro úpravu a splavnění středního Labe konati bude plenární schůzi v neděli dne 25. srpna 1901 o 11. hod. dopol. ve velkém sále nového záloženského domu v městě Písecku. Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva pokladní. 3. Zpráva revisorů. 4. Návrh na přetvoření se nyní stávajícího komité v sdružení stabilní. 5. Čtení a schválení stanov. 6. Volby funkcionářů. 7. Volné návrhy.

Spolek cukrovarnický východních Čech, konati bude valnou schůzi v neděli, dne 18. září 1901 o 11. hod. dopolední v Králově Hradci v Grandhotelu. Pořad jednání: 1. Zpráva jednatele. 2. Ustanovení místa schůze příští. 3. Zpráva o stavu řepy ve východních Čechách. 4. V jakém stadiu nalézá se otázka regulace středního Labe. 5. O značkování melasy. 6. Rozhovor o příští kampani. 7. Volné návrhy.

Výstava obrazů českých umělců v Hradci Králové těší se veliké oblibě. Jest to sbírka velice cenných, uměleckých děl, jakých v Hradci jsme jen zřídka měli. Odporúčujeme ct. obecenstvu výstavku tu co nejvříve; nechtě nikdo neopomene se tam podívat.

V roztřepení. V úterý odpoledne odehrál se vzrušující výjev v budově záložny královéhradecké na malém náměstí. Záloženská služba pan Fr. Vachek nepohodil se s některými mladými úředníky pro neznámou příčinu a v hněvu uhořel rukou do okna tak prudce, že si sklem přelozal tepnu. První pomoc mu poskytnul p. továrník Ludvík Knepr, který se právě k věci té namanol a vida nebezpečí vykrvácení, tiskl pevně ruku, p. Vachka aby krev nemohla vytékat tak dlouho, než lékařská pomoc přišla. Pan Vachek byl dopraven do nemocnice.

Z dívčího paedagogia v Chrudimí. Vedle dívčího paedagogia a dívčího obchodního učiliště císaře a krále Františka Josefa I. v Chrudimí otevřen bude dne 1. října 1901, jednorozetní kurs pro výchovu dorostu hospodyní stavů všech. Při kursu tomto vyučovány budou dívky, které odbyly školu měšťanskou, v případě i jen školu obecnou, všemu tomu, co řádná hospodyně znáti má jak theoreticky tak prakticky. Rozsáhlá budova ústavu se vším potřebným příslušenstvím umožňuje cíle takového kursu jako žádná jiná. Při škole budou dívky, vyučovány jak v úklidu domácnosti tak v šití prádla i šatů, vaření, praní, žehlení, správě prádla i šatů. Žákyně budou seznámeny s jednoduchým účetnictvím, s prameny nákupu potřebného i všemi jinými pro hospodyní potřebnými věcmi. A poněvadž potřeby různých stavů od sebe se rozcházejí, budou dívky v posledních měsících kursu v mnohých předmětech odděleně vyučovány. Při kursu tom bude věnována přiměřená pozornost i výchově dívek v budoucí hospodyně našeho rolnictva. Ku praktickému cvičení těchto pozvání budou vynikající odborníci i odbornice jak v oboru mlékařství, výřezství, máslařství, tak i v hledění si zahradnictví domácího, ošetřování ovoce, vyrábění ovocných vin atd. Ze budou dívky v ústavu bydlící zároveň dobře uschovány, o tom dává již záruka krátké trvání a pověst stávajících ústavů sester tohoto řádu. Při tom bude věcí správy, aby i o dnešní výchovu dívek sobě světených měla péči největší.

Nový školní rok na státní hospodářské škole v Opocně započal v pondělí, dne 4. listopadu slavnými službami Božími. Do I. ročníku přijímají se žáci, kteří aspoň s dobrým prospěchem vychodili školu obecnou. Školné ani zápisné se neplatí.

Přepínací vlak Podivné zjevy lze spatřiti na dráze severozápadní. Stále docházejí stesky, jak málo o pohodlí pasažérů jest postaráno. Do několika vozů musejí se vejítí všichni pasažéři, ať jich je množství jakékoliv. Tak tomu bylo v pondělí v Týněti. Vozy III. třídy byly až do posledního místa naplněny — ale konduktéři přece vřhávali nové pasažéry do vozů těch, kde museli v prostřední uličce stát a na sedící pasažéry se tlačiti. Pochopitelným způsobem bylo v kupé strážné vedro a když všichni pasažéři hlasitě na to reptali, nenapadlo přec konduktérům — když již nebylo postaráno o dostatečný počet vozů III. tř., otevřítí vozy II. třídy — kde bylo prázdno. Tato nešetřnost vůči obecnému jest opravdu trestuhodnou.

Nová škola měšťanská otevřena bude již počátkem školního roku v Opocně. Prozatím bude dvojtřídní, načež bude utvořena třída třetí.

Sjezd řemeslnictva a živnostnictva v Hradci Králové konal dne 18. t. m. Účastenství bylo velice četné. Z poslanců dostavili se pp.: V. Březnovský, V. Formánek a Fr. Kratochvíl. O zemské organizaci řemeslných a živnostenských společenstev a upravení organizací stupňůch jednal pan posl. Kratochvíl. V přednášce té bylo mezi jiným řečeno, že nejméně 40.000 řemeslníků a živnostníků u nás není dosud vřadeno do společenstev. V Borohradku v Solnici a i jinde existují dosud zastaralé cechy. — Zemská jednota čítá nyní 819 společenstev se 26.000 členy. — Jak účinněji by se dalo pracovat, kdyby zemská jednota měla 160.000 členů. Debaty zúčastnili se pp.: Poel. Březnovský, posl. Formánek, Bartoš z Pardubic, Ort z Jilemnice, V. Matějčík ze Slezského Předměstí, Kosaček z Chrudimi, Federman ze Semil, Souček z Kuklen, Vávra s Hořic a jiní. Všeobecně uznávána nutnost organizace živnostnictva, neboť v těchto těžkých dobách jedinné v tom jest záchrana. Byly také předneseny stížnosti na městské živnostníky od živnostenských úřadů. — Na to pojednal p. Šafr z Prahy o pojišťování živnostnictva vůbec, zejména pak o zřizování obligatorních nemocenských pokladen mistrovských. Nemocenské pokladny měly v r. 1897 přijmú 40.571.088 kor. Třetinu toho, tedy půl čtrnácti milionu zaplatili zaměstnavatelé. Břemenem tímto nejvíce trpí zaměstnavatel malý, který často hůře v tom jest než dělník. Stát by se měl postarat, aby pojišťování bylo tak upraveno, aby tím malý živnostník neudítil citelných strát. Zřizováním obligatorních mistrovských pokladen dalo by se mnohem více docílit a zejména by to živnostnictvu prospělo. Po schválených resolucích byl sjezd skončen. Sjezdu předsedal p. J. Jirásek.

Řada svatochrádečů! V noci dne 28. servence t. r. poškozeny byly svatochrádečské dvě kapličky v Zamberku; dne 12. srpna v noci vloupali se dosud neznámé pachatelé do chrámu Páně v Městě, okresního hejtmanství Nové Město n. M., a ukradli tam ciborium, s něžs Nejevětšíš Svátost vysypali na oltář a monstranci s Nejevětšíš Svátostí; a dne 15. srpna v noci spáchaná podobná svatochrádeč v Libčanech, okresního hejtmanství Královhradeckého s tím toliko rozdílem, že zde ukradena s ciborium také Nejevětšíš Svátost (šest malých částek). Ze způsobu jak provedeny byly tyto dvě svatochrádeče se zdá, že byly spáchané od týchž zločynců, a že se tudíž po diecesi Královhradecké potlukejí drzí a nebezpeční zločinci. Nejdůležitější biskupská konsistorie Královhradecká požádala za intervenci veleslavné c. k. místodržitelství a rozehrála také duchovním správcům příslušný cirkulář; avšak bude dojiata a prospěchem, když pp. duchovní správceové všichni si již této správy povšimnou a upozorní na ní orgány bezpečnosti, zejména c. k. četnictvo, aby svýšenou pozorností a důkladným přezkoumáním takových a podobných hrozných sločinů se předešlo a dle možnosti vypátrání byli zločinci. Provádějí-li tyto svatochrádeče titíž zločynové, neobmezí se dojiata jen na diecesi královhradeckou, nýbrž přijdou i jinam.

Za příčinou císařských narozenin udělena byla milost 23 trestancům, z nichž 2 byli s Kartouzské trestnice. Jsou to dva mladíci, 24letý Josef Písek ze Zámce, který odsouzen byl pro sločin zabítí a 21 letý Antonín Krause z Luxdorfu, odsouzený pro sločin loupeže.

Vzácná perla. Těchto dnů díel v Hradci dvorní klenotník Bachruch z Poříčí, který se vrátil s Karlových Varů. Tam se mu podařilo koupiti krásnou perlu za 8 tisíc stříbrných. Perla ta nalezena byla v jezeru Gardském a jest tak velká jako vlašský ořech. Pan Bachruch tvrdí, že v nynější době perel nebývá a tudíž cena jejich se zvyšuje. Ještě před 10 lety bylo jich př. dvakrát tolik na prodej než nyní.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Václava v Náchodě v době od 15. června 1901 do 19. srpna 1901 věnovali: Po 20 K.: vdp. P. Josef Vojtěch, kaplan v Náchodě, rodina Wejmanova v Náchodě na místo věnce zezulí p. Josef Růžickové a p. Aloisie Šrůtkové, majitelka vinárny v Náchodě na místo věnce na rakev vdp. kanovníka Jon. Šrůtky. Hradci Králové. 12 K. p. Josef Vít na Kramolně č. 15. Jeden stříbrný desetník v ceně 11 K 70 h + sl. Anna Rydlová v Náchodě. Po 10 K.: p. Alois Bureš, st. a ml., pokladník občan. záložny v Náchodě, p. Jan Hanuš, pekař, jako náhradu p. B. Kašpara, továrníka, p. Fr. Mikuláš, správce obecního pivovaru v Náchodě, nejmenovaný, p. Bohdan Švec, městský podlaidek v Náchodě, členové třetího řádu a p. Anna Židová v Náchodě č. 380. Po 5 K.: jistá poukaze do St. Boleslavi, p. Františka Svobodová v Náchodě a p. Marie Vorlová v Náchodě č. 61. Po 4 K.: p. Anna Klimešová z Dolní Radechové č. 86 a pan Karel Letzel, městský radní a továrník v Náchodě, 3 K jistá paní. Po 3 K.: Františka Bílková a C. Čermý č. 97, Anna Bucká v Náchodě č. 705, Anna Čejchanova z Babí č. 63, sl.

Anna Dítětová v Náchodě č. 714, dp. P. Ferdinand Gottwald, katecheta v Náchodě, p. Marie Hanušová v Bratři, dp. P. Vojtěch Kameš, farář v Bohdáně a Ledče, kostelní kasa, p. Bohuslav Košťál, učitel v Náchodě, p. Františka Měškové a Dolní Radechové č. 86, pan Antonín Nehyba v Bělouci č. 74, pan Josef Ruffor v Starém Městě č. 64, pan Antonín Špulák v Lípě č. 9, p. Růžena Trunczková z Náchoda a pan Antonín Vít ve Vysokové č. 11. Všeckým šlechtným dárcům vyslovují se nejvlaději díky.

Slavné lázně Velichovky. Od Jaramě as 6 km. západně, v překrásném údolí, v krásné lesy velmi porostlé, nacházejí se slavné lázně Velichovky, a vesnice stejného jména. V lázeňském údolí nachází se slušné upravený park, budova restaurace a 3 villy pohodlné ku přebývání lázeňských hostů upravené; byty privátní i se též obdržiteli v příjemné hospodě za ceny nepatrné. Lázně Velichovky jsou vyhledávány proti pakostnicí, dně, hostci, iechias a jiným nemilým hostům trpčícího člověčenstva. Rašelina sdejá, ve Vídni chemicky skoušená za velmi působivou uznána. V knize prasečená možno čísti poděkování mnoha vysoce postavených patientů, šlechticů, generalit, vyššího důstojnictva, úředníků, atd. a to i kovaných Němců — kteří by s jistotou české lázně bez přičiny nedoporučovali. Dalo by se proto očekávat, že lázně tyto, v tak krásné krajinné položené a všem možným pohodlím opatřené, budou častěji navštěvovány, sviděť českou elitní společností. Proč my Čechové vyhledáváme drahé a vzdálené lázně, kde býváme často ve svých národních citech těžce uraženi, proč podporujeme svými penzi úhlavní naše protivníky, když ve vlasti své nalésti možno ulehčení a úplného vyléčení svých chorob. Lázeňský lékař ve Velichovkách, p. MUDr. Polunák, s velkou laskavostí přijímá každého chorého, svědomitě jej ošetřuje — lázeňský personál svou úslužností jest znám. V lázeňské koncertuje dvakrát v týdnu vojenská kapela s Josefova. Správe lázní bychom doporučovali, aby tak krásným lázním činila více reklamy ve veřejných listech — málo kdo zná více Velichovky, a přec jak užité to kontak. Mnozí a mnozí by tak rádi nějaký čas popřáli klidu tělu i duchu ve sdejích překrásných hvozdech, kdyby jen věděli o nějakých Velichovkách. Jen více obchodního ducha — kdo neinsereje, škodí nejvíce sobě. Mladé tyto lázně můžeme plným právem doporučiti nejširší české veřejnosti. Přijďte, pte-svěďte se a kdo jednou do Velichovek zavítá, zatouží na rok s vděčností, že jsi nabyl zdraví, abys opět zde nějaký čas pobyl a se duševně i tělesně osvědil.

Kedy máš děm v Opocně, přeská to budova, blížší se k svému dostavění! Dám ten bude sloužit místním spolkům ku pořádání slavností, schůzí a p. Jenom láš litovat, že se stavba započala; ať by byl k tomu ještě potřebný kapitál. To nyní s jistotou učiní citelnou tržinu ve snahách družstva ku postavení domu toho.

Noční tajný výlet pořádal „Sokol“ kolínský se soboty na nedělí. K výletu bylo posváno sviděť hodně d. m. Na vřetišti (asi dvě hodiny od Kolína) se tancovalo, hrálo — a jinak ještě nenuceně bavilo. — Když šli lidé v nedělí ráno do kostela, šlo většina účastníků teprv spát. Úsudek o této specialitě ponecháváme čtenátrvi!

Z Ohoně. Jak účinně zkvěta snaha o reformu církevního spěvu, toho důkazem jest cyrilský sjezd, pořádaný diecesní jednotou a choceňským hostetním sborem dne 19. srpna t. r. Účastníků bylo daleko přes 100. — V 9 hodin byla v děkaněm chrámu Páně slavná spívaná mše sv. kterou celebrowal předseda diecesní jednoty, pan Dr. Josef Mrtík, arciděkan Ohrudimský. Při mši sv. kostelní místní sbor, provedl proměnlivé části a též Gloria chorálně, ostatní části zpívaly dvojhlasně, trojhlasně a v sboru smíšeném. Po mši sv. podána ukážka i spěvu lidového a sice zapěno dle oltáře: „Hospodine, alťaj ná,“ a „Hospodine, všeoh věci Pane!“ Krásné a precizně provedeno bylo „Pange lugna“ pro smíšený sbor od Palaestriny. P. T. pp. ředitelé kůru, Jan Driml a Fr. Balíček mohou vakatru na takový sbor býti hrdými. — Že i obyvatelstvo města Ohoně spěvu milovné jest, toho důkaz podalo tím, že velmi četně přítomno bylo spívané ml. sv., a to bylo ve všední den. Po mši sv. v době na „Paněském domě“ uvítali hosty p. předseda diecesní jednoty Dr. Josef Mrtík a pak předněl p. katecheta reálných škol v Náchodě J. Novák. V řeči své poukázal na důvody, pro které jest potřebí reformy v církevní hudbě a smínil se o všech družích církevní hudby. Po řeči jeho navrženo Hzněm Václava Gjurkovicse chorálně Kyrie, Sanctus a Benedictus. Vše cvičeno a velikým zájmem. Po společném obědě pan děkan s Kosteles n. O., Antonín Kaška, podal některé zajímavé správy a dějin choceňského literárského sboru. Pak opět cvičen spěv lidový, a sice to, co provedlo se pak při sv. požehnání. Byly to litanie k Božskému Srdci Páně, pak „Otče náš“ a „Zdrávas Maria,“ „Anděl Páně,“ a jiné. — Po rozloučení se všech účastníků bylo sv. požehnání, kdež vše řádě a s poroučením předseno. Ndp. biskupovi zaslan telegram. — Kéž tyto denní exercicie cyrilské přinesou hojněho ovoce k zvelebení spěvu církevního.

Z Dehali. Po delší přestávce uspořádala naše Jednota divad. ochotníků ve 14 dnech opět dvě představení za sebou a to veselojhu „Charleyova teta“ a dramatu „báchorka „Medvěď a vila.“ Přstavení druhé sehráno bylo dorostem Jednoty, mládeží věku 14 až 16 let a to nad očekávání dokonale. Výprava celého kusu byla překvapující, obleky, jež si účinkující po většině svým nákladem pořídili, byly velmi vkusné a případné. Hra byla bezvadná, ba některé účinkující ukázali se nadějými herci. Je chvály hodno že Jednota připravuje si tak pousnáhlou nově účinný personál. Chvályhodnější jest však úel představení obou. První uspořádáno ve prospěch pořízení obecních svítilen, druhé pak ve prospěch fondu pro stravování

ohodě. Během mládeže na Dehaličkách. Zalesnění tohoto fondu, jež dosáhne již vřte 200 K, stává se naše Jednota divad. ochotníků pomník, který bude ji vždy ku cti sloužit a bude hlásati humanitní ideály její. Neboť kdo uváží výhody, jaké dětem našim a sviděť rodič chudších kynou s udlíením čerstvé teplé polévky v čase zimním, kdy děti ty ochladny jsou po celý den třeba na kus suchého chleba, kdo uváží, že společně strávený oběd a přiležitost modlitbou před tím mládeží více ku prospěchu bude než obyčejné tékání kolem budovy školní, ten musí s naší Jednotou jistě souhlasiti. Buděť jí na to čest!

Z Třebochovic. Opět jedna nadějná, česká firma podlehla v boji existenčním. Pan J. Vanický, majitel c. k. priv. továrny na plátna, plátna, harmonie a varhany v Třebochovicích ohlásil v úterý u krajského soudu královhradeckého konkurs. Jak se dovídáme, pan Vanický ješř před 2 roky vystavěl novou továrnu za 120.000 K.

V Zámuckých slavil své kněžské drahotiny tamnější vdp. děkan Ant. Skočan, bývalý děkan a vikář Třebochovic, koná rada a majitel slatého záslužného křtce. Celé město ošlo se v slavnostní háv a každý se snažil milému panu děkanovi adolat nějakou radost. Právěd s fary ku chrámu byl věru imponantní. Bylo zde přítomno asi přes 20 kněží, školní mládež, pp. učitelé, spolky atd. Slavnostní kázání měl dp. farář Stýblo z Lošan. Vdp. děkan narodil se 10. ledna 1826., působil nejprve jako kaplan v Dobřichově, pak v Zámuckých, potom jako farář a vikář v Týněti nad Orl. po dlouhá léta. Duchovenstvo tamního vikariátu chová ho a vědomě vzpomíná a také při této příležitosti to osvědčilo. Konečně od r. 1888 působil jako děkan v Zámuckých. Zde založil opatrovan, postaral se o obnovení děkanství budovy a stavbu nového chrámu, které se již k ukončení blíží. Z četných počt uvádíme jen blahopřejný telegram Jeho Eminence a pak diplom čestného členství spolka dam pro podporu chudé mládeže. Kéž Báh popřeje jako dosud i nadále vdp. děkanovi pevného zdraví a zachová jej při dosavadní duševní čilosti ještě mnohá léta.

Z Hlíseva u Krušné Hory. Ve svátek Nanebevstí P. Marie odpoledne po 4. hod. vyjeli zeznamým způsobem v domku p. Ant. Hlávky oheň, který v krátké době se rozšířil na sousední dvě chalupy. K požáru dostavil se neprve místní sbor hasičský, pak se Sedlečské c. k. tabákové továrny, dále dobrovolné spolky hasičů z Mělna, Sedice, St. Kolína, Sv. Kateřiny. Při úsilovném hájení řečených spolků oheň dále se nešířil, ale všechny tři domky většinou celé se dřeva, docela podlehly zhořelému živlu. — Při hašení bylo nápadné chování mnohých diváků, kteří, než by jen málo pomohli ku zmenšení neštěstí spolehlivých, raději zabíhli na útek se dávali před četným a členy hasičského sboru, vyhledávajícími k čerpání. Tak i na venkově mší již účinná láska k bližnímu a ujmá se „moderní“ sobectví.

Z Polné. Město Polná slavilo v těchto dnech velmi vzácnou slavnost 80ti letého jubilea máe svatě svého rodáka, čestného měšťana a svého velikého dobrodince vdp. kněze, Fr. Pojmana. Práběh celé slavnosti byl asi následový: Po 8 hod. večer 14. t. m. veškeré spolky města korporativně mimo „Sokola,“ dostavili se v předlouhém průvodu před obydlí jubilarova a v přetčetném moři lampionů, pochodni třemla se hlava na hlavě; pan purkmistr města, R. Šedil dostavil se v pokoji před churavého oslavence a tu více alsami než slovy upřímné projevilo srdce jeho blahopřání jménem městské rady jako i veškerého občanstva; po té zahlaholily tichým veškerem volebně akkordy vždy krásného blahopřání pěveckého: „Dlouho buď zdráv . . .“ Na to se churavého, ať dnes právě nápadně osvěživšího jubilara s okna poděkoval zástupce místní, vdp. děkan J. Šimek ve smyslu, že právem Polná máše hrdou býti na svého krajana, jenž tolik zásluh si získal jednak ve správě duchovní, na poli práce národní — jest on s vdp. M. Kuldou posledním již s těch nedoceněných prakopníků snovuzrození našeho v Čechách a na Moravě — a sviděť jakožto obětavý dobrodinec svého rodného města Polné, jež tak on miloval a miluje, že veškeren téměř majetek svůj, veškerou činnost svou, jemu nyní věnovává. Dojaté zástapy po dvakrát zahřímaly po prostorném náměstí Soulmovském upřímné „Sláva,“ mezi tím planula volebná, mohutná právě opravená fasáda nádherného chrámu děkaněského vlecerobarevnými zářemi umělých ohňů a čarokrásných ohňostrojů, hudba opakovala několikráte „Kde domov můj,“ a lid velmi svolna roscházel se od přibytí svého milého, v práci národní a církevní v pravdě sešedivělého rodáka, jenž Bohánel, ješ ulepým neměl s povznájejícího tohoto divadla než trochu slzi, slzi však radosti. Drahého dne — na svátek Nanebevstí Panny Marie — v kočáře, v průvodu kněží vdp. Ant. Hrabého, řiditele blsk. tiskárny, vlp. Edv. Kasala, kaplana ve Zamberku, a lékaře p. J. Prokše, dovezen byl churavý stařeček ke bráně děkaněského chrámu, kdež očekáván byl vdp. děkanem Šimkem a místními dpp. kaplany a v noutkách donešen k oltáři; ač zcela bez průvodu církevního, soukromě jubilar jistdu ke chrámu vykonal, svědčavě množství, jež na náměstí pod chrámem se tísnilo, uvítalo objevivšího se jubilara s odkrytými hlavami a v chrámě, když lid s blízka na svého milého kněze popatřil, téměř každé oko sarosilo se slzami; a což když od oltáře vdp. děkan kratičce k významu této tak řídké slavnosti se rozhorčil připomínaje, že i sám dnes slavi svoje 45ti leté jubileum, rozplakal se již kde kdo. Ovšem že

K volbám v Jičíně. Předsednictvo politického sdružení tiskového pod ochrannou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové lituje, že v čísle 23 „Obnovy“, vydané dne 7. června 1901, uveřejněna byla pod nápisem „Jičínské volby“ správa čest dr. Frant. Kloučka advokáta v Jičíně urážející, prohlašuje, že tato správa nesahala se na pravdě a proto ji tímto odvolává. V Hradci Králové, dne 10. srpna 1901 — Já podepsaný redaktor „Obnovy“ lituji, že jsem uveřejnil v čís. 23. „Obnovy“ vydané dne 7. června 1901 správu pod nápisem „Jičínské volby“ kterou hrubě urážela čest p. dr. Františka Kloučka advokáta v Jičíně, prohlašuji, že správa ta nesahala se na pravdě a proto ji odvolávám. V Hradci Králové, dne 10. srpna 1901. Vojtěch-Prosektky.

Dvojitý loket. „Berl. Tagblatt“ osnamuje, že za rok 1900 vystoupalo se z Německa 10.000 lidí do Čch. Jsou to lidé s větší částí chudí, kteří jdou za výdělkem. — Rakovníci přisloužníci jsou bez ustanovení kříže — kázně a dobrých mravů — vyháňání — a světlé šité české dělníci jest tam pronásledováni — ale že Němci salidnější naše kraje, aby zde svou práci

Novinářské. Někteřími českými listy probíhla tyto dny správa, že družstvo „Hlasu Národa“ propustilo ze svých služeb dva nařazené redaktory, Hovorku a pana Projsu. Pan Hovorka snad nepříliš vhod některými svými články — a pan Projsa, kterého jako zodpovědný redaktor dosti hofkosti musel zažít se „provinil“ tím, že poslední dobou vážně onemocněl. Za to bývalý redaktor „Osvěty lidu“ doba známý štvád Hevera, sasedá v redakci „Hlasu Národa“ dále. —

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. srpna 1901. 1 hl. pšenice K 12.80—13.60 žito K 10.60—11.30, ječmena K 9.48—10.00 oves K 5.00—5.00, prosa K 10.00—10.40 vike K 12.00—14.00, brambory K 18.00—22.00, jablky K 19.00—24.00, hrachy K 2.00—2.24, jetelového semínka červeného K 94.00—100.00, jetelového semínka (inkarnát) K 90.00—90.00, máku K 30.00 olejky K 17.80—18.50, lněného semene K 21.00—22.00 100 kg. žitných otrub K 11.00, pšenice otrub K 10.00, 1 kg. másla K 2.40—2.60, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.76, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.30—1.40, jedna kopa cibule K 5.00 5.60 jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—0.80.

Listárna redakce.

Kánina, Kálná, Obelice, Hrádek, Třebošov. Došlo poslé, — uveřejníme v příštím čísle. Vletp. Fr. K. Srdečné díky; pište častěji.

Poděkování.

Všechněm p. t. příznivcům svým, kteří se zúčastnili oslavy na paměť mého 25letého působení co duchovního správce na Klukách, jakož i těm, kdož písemně aneb telegraficky mi blahopřáli, vzdávám nejserdecnější díky a zaplat Pán Bůh.

V dokonale účtá všem oddaný

Josef Malich,
děkan.

Na Klukách, 20. srpna 1901.

Poděkování.

Kongregace školských sester vedena jsouc citem vděčnosti vzdává tímto uctivý dík a upřímné „Zaplat Pán Bůh“ všem účastníkům při svěcení nového pensionátu císaře Františka Josefa I., ať již osobně aneb písemně účast svou projeví, a rovněž všem šlechetným příznivcům, kteří radou i pomocí ku zbudování i výpravě pensionátu přispěli.

V Hradci Králové, dne 22. srpna 1901.

Kongregace
chudých školských sester
de Notre Dame.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní ruky ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.

S úctou velkou

Antonín Sucharda.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou za zl. 2.40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od kteréž doby poutivě trvá.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščinova třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína. Drogerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Největší úroda (8 hl. po míře) dává obrovské v Podkrkonoší akklimat.

žito Bestehornovo.

Nevymrzne, nelehá ani se nevysejpa. 25 kg. za 6 K, 100 kg. 20 K. — Poněvadž silné odnoží seje se jen 60—75 kg. na jtro. Osetí je tudíž velmi levné.

S veškerou úctou

V. F. Hylmar,
Nová Paka 213.

Nejstarší výroba jemných

Lomnických sucharů,

desertek Karlovarských,

oplatek a mandlových věnečků

v jakosti nedostižné a v lepších kruzích oblíbené.

1 kg. velejemných sucharů . . .	zl. 1.20
1 kg. mandlových sucharů . . .	zl. —90
1 kg. dobrých obyč. sucharů . . .	zl. —60
1 kg. mandlových věnečků . . .	zl. 1.20
1 kg. obyčejných věnečků . . .	zl. —70
10 kusů trubiček máslových . . .	zl. —50
10 kusů karlovarských oplatek . . .	zl. —50
50 kusů vafle velké . . .	zl. 1.—
50 desertek plněných . . .	zl. 1.—

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství v Lomelci n. P.

Jan Kryšpin,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blize Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stě-
tými i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nezčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše stíně v ohni zlacené a stříbrené až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zároveň se již sváčené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má může se vykazati četnými povaval-
nými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kadidelnic,
táčků na křest, svícenů, paciálků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Dekorativní malby a poslacování

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohradů a po-
zlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizem v barvách i kresle-
ných, dle zaslanych malých podobizem,
za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejnižší.

Plán na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích a přílo-
nými rozpočty.

Diváci

vyučovací a vychovávací ústav

Uršulinek v České Skalici.

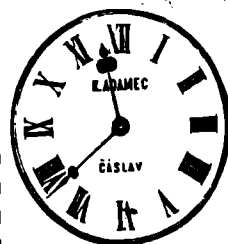
Ústav obsahuje mimo místnosti vychovávací
také osmiletou školu obecnou s vyučovacími ja-
zykem německým s právem veřejnosti. (Osnova
učební jest v 6., 7. a 8. třídě tatáž, jako na
trojtřídní měšťanské škole.) Chovanky obdrží vedle
předepsaných školních předmětů na přání také
důkladného vyučování v jazyce českém, francouz-
ském, anglickém a vlášském; v malbě, v hudbě,
(ve hře na piano, housle, citru, varhany); pou-
čování „o pohybování se ve společnosti“, příležitost
„vyučování v tanci“ a „vedení domácnosti“. V-
zrostlejší chovanky mají zde také příležitost
vzdělání se ve všech jemných ženských ručních
pracích, ve vaření, v přípravování prádla a
v žehlení.

Ústav má velmi krásnou polohu, jest co nej-
prospěšnější zařízen a vyhovuje všem nynějším
požadavkům úplně. Nejlepší doporučení pro ústav
jest návštěva ústavu od panů rodičů neb poru-
čníků. Chovanky platí měsíčně pouze 40 koran; za
vyučování v hudbě ale zvlášť; přihlášky se přijí-
mají v každý čas.

Nový školní rok počíná 15. zářím b. r.

Blíží správy podává s ochotností

představená Uršulinek.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(v. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnému hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější,
než všude jinde.

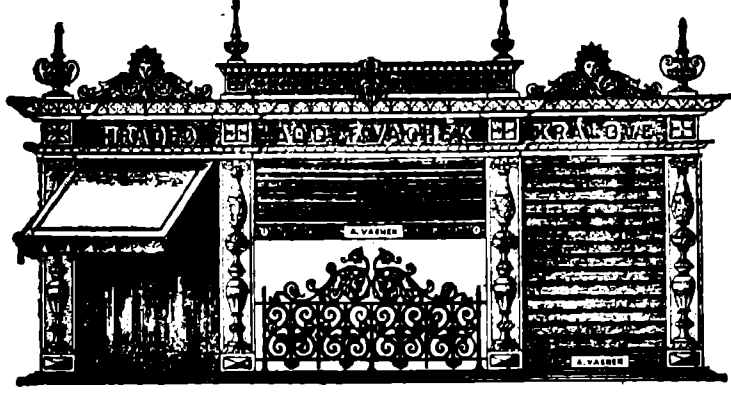
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
--	--	---

ADOLF VACHEK,
 stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu saručené ocelového, velmi lehoučké a všechny nýtované součásti stavební. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dřevě a t. d.

Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalějších vzorů, vlastního vynálezu, kletka do sál a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V účtě veškeré

Adolf Vachek,
 stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
 Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,
 závod
 posilovačský
 v Pardubicích

— opravuje —
 jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Navštívenky
 všech druhů
 nabízí

Biskupská
 knihtiskárna.

Pěkný domek,

obsahující kupecký krám, pekárnu (pro pekaře se hodící), čtyři byty, komoru, sklep a prostranný dvůr jest na prodej. K domku přináležejí také půl druhého korce polí a dvě zahrádky. Domek ten nalézá se v pěkné zdravé krajině v bezprostřední blízkosti Hradce Králové. Cena jest nízká a tudíž koupě pro každého výhodná.

Blíží sdělí administrace t. l.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

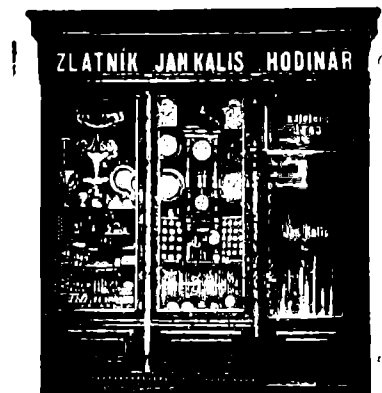
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
 v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř
 bytem v Hradci Králové
 na velkém náměstí č. 36 vedle biok. residence.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS
 hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
 přísední znalec o. k. okresního soudu.
 Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Jan Horák,
 soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní.

Těž velice ceněné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů vešedního duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné
 k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek, síran amonný, soli draselné, kámen, speciální hnojivo pro stébliny a okopaniny (kulovatiny).

Posíláním sadru superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování chlévské mrvy, pění vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělé hnojivo

A. SCHRAM
 v Břeclavi-Postorné a v Ládku-Rostokách.
 Ústřední písařna: PRAHA, Jindřichská ul. 37.

MUDr. L. Řeháček,
 odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,
 Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

Pro hospodáře rozséváče

zavedlo „Družstvo Hospodář“ v Hustopečích a Hranic velmi účelnou novinku. Jest to vkusný plechový koš s popruhem a měkkou poduškou na straně vyduté, k tělu přiléhající. Celý koš váží jen 2 kg. a přetrvá několik pokolení. Lze ho velmi dobře a pohodlně upotřebiti při setbě a rozmetání umělých hnojiv. — Cena jest velmi mírná.

Josef Neškudla,
 c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. velelůst. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

C. k. v. s. továrna

na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
 (založeno r. 1869)

vyrábí a dodává
varhany veškerých za nejlepší uznáních soustav co nejdokladnější a v cenách nejmiřejších a **opravy a přestavby varhan** provede za nejmínejších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepšímu provedení s pečetitou zárukou a za ceny mírné.

také prava **americké harmonia** (Gottage-Organ) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími cenami vyznamenány.

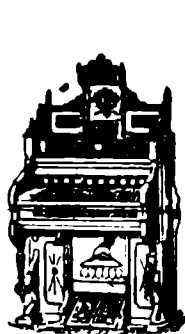
Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Na kupectví

přijme se hoch z řádné rodiny do učení u **Josefa Svobody** v Třebetovicích.

Dva studující

z nižší střední školy v Hradci Králové přijmou se za výhodných podmínek od začátku nového školního roku na celé zaplacení do pěkného bytu ve středu města v úřednické rodině, kde dostane se jim řádného dozoru a všestranné péče. — Blíží sdělí administrace t. l.

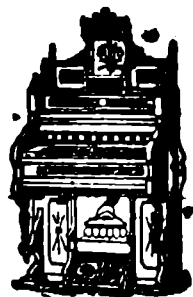
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Budapest: VIII. József körút 15; v Brně, Nová ulice č. 8; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Velký dívčí pensionát

opáče Františka Josefa I.

v Hradci Králové

otevírá ve své nové a moderně zařízené budově kongregace Školních sester d. N. D. mateřince Horažďovického. — Chovanky mohou docházeti do veřejné obecné (též ve Správě Školních sester d. N. D.) neb měšťanské školy městské, nebo mohou vzdělávati se v domácím soukromém pokračovacím kursu dívčím, obzvláště ve všech druhích ženských ručních prací. Mimo to poskytuje se dívkám příležitost, aby ku zkouškám industriálním, jež konati lze při zájezích komisi, jak literárně tak i v ručních pracích připraviti se mohly. — Ovíš se též v jazyce českém a německém, tak aby chovanky německé naučily se dobře česky, a české dobře německy; též mohou se přiučiti jazyku francouzskému a anglickému od učitelů zkušených. Mimo to mohou se učiti též hudbě, zvláště hře na piano, houslích a obojce. Všeho toho soukromého vyučování mohou se účastniti též dívky v městě i v okolí bydlící. Výchova dává se v duchu nábožensko-mravném. Dotasy stran platů i veliké jiné Mzeny budíže na „správu vychovávacích ústavů opáče Františka Josefa I. v Hradci Králové.“

Pronájem skladiště (krámu) a tré bytů.

V domě, č. 36. na velkém náměstí vedle bisk. residence, bisk. konsistoři koupěm se pronajme:

1.) Jedno skladiště (krám) do předu velmi prostorné, a dlouhé po celé délce předního domu od chodníku až na dvoreček. Skladiště to se hodí ku každému obchodu, ovšem tichému a nikoliv hmotnému. Výšep piva a lihovin je vyloučen.

2.) V tomto domě — dva byty, oba v prvním patře v před i v zad; každý byt o dvou prostorných a pohodlných pokojích a kuchyni. Nejraději by bisk. konsistoři celé první patro — v před i v zad — jednomu panu nájemci zadala. Při tom byt je zahrádka upravená.

3.) V tomto domě — jeden byt v druhém patře v zad o dvou pokojích a kuchyni.

Kdokoli by ty které místnosti najímal, hodlal, přihlásiti se u správce domu v č. 37. aneb v kanceláři bisk. konsistoři.

Biskupská konsistoř v Hradci Králové,

dne 20. srpna 1901.

Velečinnému Pánu

Josefu Soužilovi,

řezbáři v Hradci Králové,

vzdává podepsaný jménem obce za jemné a levné vyřezání dvou krásných křížů pro kostel v Praze srdečný dík, i doporučuje jej jako dovedného řezbáře co nejchvalněji.

V Praze, u N. Bydžova dne 18. srpna 1901.

Arnošt Mašek,
t. č. starosta.

kola	Premier	Nejlepší
Nejlepší	The Premier Cycle Co. Ltd.	kola
Premier	Coventry (Anglie)	Premier
		
Premier	Cheb a Vídeň VI. (Čechy). Windmühlgasse 38.	Premier
Nejlepší	Zástupce pro Hradec Králové a okolí: František Vodehnal.	kola
	Zástupce pro Pardubice a okolí: Vincenc Chomrak.	
kola	Premier	Nejlepší

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Ceníky na požádání franko.

ŠKOLNÍ KNIHY

do c. k. gymnasia, realky, učitelského
ústavu, do obchodní akademie, školy
zámečnické, měšť. chlapecké a dívčí
v Hradci Králové a veškerých
škol obecných v místě i celém okrese
chová v největší zásobě na skladě

knihkupectví

B. E. TOLMANA
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Založeno roku 1863.

Kde vydání staršího lze užít, chovají se též opotřebované knihy na
skladě i u vydání nejnovějších. Zásilky na venek poštou vyřizují se obrátem.
Největší sklad všech školních pomůcek, globů, atlantů, psacího a kreslicího náčiní atd.

První sklad c. k. školního knihoskladu v Praze.

Podmínky odběrní velmi mírné a příznivé.

Bez konkurence.

Založeno r. 1897.

Hlavní sklad hudebních nástrojů a strun.

● HOUSE ●

Školní 1/4, 3/4, 1/2, výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15,
20—80 zl. Violy, čela, basy, citary, flétny, klarinetky a t. d. velice levné; na př.:
koncertní citara v pouzdře od 7 zl. flétna s grenadil. dřeva 10 kapek s nov. stříbra
12 zl., klarinet s grenadil. dřeva 14 kapek Fia brejle s nov. stříbra 19 zl. Kytary,
mandoliny, brací stroje. Pouzdro na housle od 1-90 zl., smyčce od 45 kr. do 15 zl.

Bubny pro obecní úřady, hasičské a pomocenské trubky a veškeré
plechové hudební nástroje za cenu výrobní.

Výtečné struny.

Připomínám, že zároveň co zkušený hudebník chovám na skladě jen nástroje
jakostí nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Mnoho pochvalných usnutí
po ruce. Objednávky i správy přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové,

velké náměstí č. 135.

Nejlevnější ceny.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zodp. redaktor Alois M. Vojtěch-Praselský. — Tiskem bisk. knihkruky v Hradci Králové.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 35.

Beseda.

Zlomená vůle.

Pohádkové studie z domu „satrocovaných“. — Abbé Hr.

Jinak jej nikdo nepojmenoval — než-li Sylvestr. Pocházel z Táborakého kraje a rodičů svých nepoznal. Za to však do sirotčího svého podřlu obdržel takový dar řeči, že každý byl ihned přesvědčen o jeho nevině.

Své nešťastné a opuštěné mládí dovedl tak tklivě vyhládky, že poslouchajícím drala se slza z očí; vždyť neměl nikoho, kdo by se naň pouštěl, upřímného slova mateřského s ním promluvil, každý jen jej odstrkával a odkopával.

Ani dvakrát lčil mi své mládí i svůj život a vždy dodával: „Mám divný osud; někdy se mi zdá, jakobych na čele měl znamení Kainovo, ale Bůh ví, že jsem nevinen.“

Opravdu podivné bylo to jeho mládí, v němž s ranečkou prádla putoval od chalupy k chalupě, kamž jej domovská obec na výchovu dávala. Nikde však dlouho nevydržel. Seznal místní poměry, ti jeho „vychovatelé“ poznali zase jej, a proto byl nucen jít o číslu dále. Když se konečně nabažil tohoto cestování „v malém“, jakož i svých pěstounů, kteří jej raději na pastvu nežli do školy posílali, usmyslil sobě nalézt si pěstouny nové. Jeho heslem byly svoboda a svoboda, jež obě poskytovala mu příroda, a kdež si připadal sám jako pán, kterémuž celé okolí slouží a ho poslouchá. Les byl jeho novým domovem, keť k zemi se skláněl jeho příbytkem. Vše dokola kolem bylo jeho majetkem. Když však nadešly chladné noci podzimní a příroda jemu neposkytovala více výživy, tu nezapne již dříve rozdílu mezi „tým a mým“, vydával se nyní i za světla denního na cestu lehkého si zaopatření výživy „stiskem“, po dobře mu známých chalupách domovské obce.

Tento způsob výživy, často se opětuji, přivedl jej nejen k „úřadům“, ale konečně i do pracovní. Byl to pro něho nový život, nové okolí, kterého dovedl využívat pro své poměry. Jako většina ko.egů, tak i on chtěl nějakým způsobem na sebe upozornit, učinit sebe zajímavým, což podařilo se mu pokryteckou zbožností. První klečel v kostele, a posleďní z něho odcházela. Zemřel-li soudruh, sám celou zbožnost obstarával, písně pohřební předzpěvoval a cestou na hřbitov modlitby předkládal. Nejednou ale několikrát nalezen byl klečící a před křížem se modlící. Proto, jakož i pro vzorné chování v ústavě, považován Sylvestr za jednoho ze „spořádaných kránců“. Sotva že však propuštěn byl na svobodu, uvaleno naň podezření z kostelní loupežné krádeže a ne nevině bylo mu pak odpykati trest na Pankráci. Ani tam neostýchal se svoji pokryteckou zbožností na jevo dávat, a když trest jeho se chýlil ku konci, vyžádal si svolení, jíti do ústavní kaple se rozloučiti. Při tomto loučení odcizil však z oltáře drachokamy, jež uložil do slupky po salámu pod slavník. Prozradilo se to, byl trestán ale mírněji, jelikož drachokamy byly nepravé. Při této epizodě říkával: „okradl jsem se, a ještě mě za to zavíleli.“ Ale když mě pan vrchní fidelet propouštěl, tak mi řekl: „Sylvestre, buďte i nadále zbožným, chodte do kostela, ale jenom ve dne, ne v noci!“ — Po tomto sarkastickém propuštění bylo Sylvestrovi zase se navrátní do „pracovny“. Veděl však, že „jeh.“ zbožnost jest již dosti známá, ano i celý život jeho, proto poněkud se změnil. Již dříve naučil se v ústavě tkalcovství, a pracoval dosti pilně. Všem kolem sebe byl vždy „dobrým“ rádcem a učitelem „všestranně“ vzdělaným. V ústavě choval se téměř beztrápně, a často říkával: „musím již přemýšlet o svém „lepší“ životě — vždyť už stárnu.“ Ačkoliv mu bylo 41 let, vyhlížel jistě jako padesátník, což není divem, uvážíme-li, že více jak třetinu svého života „dával se na mříže.“ Zvláštní, té kriminalistické mluvy bojně užíval i v rozhovoru s představenými. O těchto věděl všechny možné podrobnosti a mně samotnému řekl: „vždyť voni takový ouřednický dítě, co můžou vědět o lidské bídě?“ Jeho žádosti, bych mu někde na orlických horách našel místo tkalce, jsem vyhověl. Děkoval mi ještě asi 3 měsíce po propuštění písemně a doložil: „Už snad budu mít rozum, vidím že stárnu a šedivím, svým spořádaným a poctivým životem budu hledět se vám poděkovat.“

Jest tomu již půl druhého roku, co odešel a vřít lidského života jej přikryl, jako hladina rozbouřeného moře přikryje zlomenou žerď. Objeví se ještě nad povrchem té hladiny? Přijde zpět? Anebo bude již tím minulým trestem napravena jeho „zlomená vůle“?

„Je-li mi to souzeno, přijdu na zpět.“ — říkával.

Kdyby to nebylo pravdou, zdálo by se, že je to pohádka.

Co hubí naše venkovské obchody.

(Odpověď na článek v „Ratiboru“ ze dne 9. srpna t. r.)

Nehubí je ani tak zákonitá opatření, jako spíše je hubí sami naši obchodníci. Hubí je nedostatkem kupecké inteligence, ráznosti, poctivosti, přesnosti a zejména nedostatkem péči o způsobilý dorost. Dalo by se jim ještě více nedostatků vyčísti, ale vše to jest jen drásáním našich vlastních ran a proto pouze to nejnapadnější a nejméně škodlivé.

I. Nedostatek inteligence našich obchodníků jeví se v první řadě v tom, že většina chytá se laciného prostředku, besa svůj k svému, co hlavního účelště a místo dobrého zboží prodává obecně různě surogáty vedle nechtutných odvárů politiky a působí svým vlivem k tomu, že i mnohá korporace, které jiných a jiných úkolů by si hleděti měly, propájející se jim ku děláni plané propagandy. — Ovšem že politické hubaření, vedle jiných mimořádných starostí, olepšl našeho obchodníka o drahocenný čas, který by jinak ku zdokonalení svých vědomostí odborných a svého závodu vynaložit mohl a není pak divu, že domnělý soupeř, třeba „nenašinec“ svou nepřítelň hasel politických, solidní obsluhou a dobrým zbožím se vyšine a našeho „vlastního obchodníka“ dvakrát přeskochí. Máme kolem sebe tak mnoho příkladů a prosím jen, aby čtenář posoudil, kolik nám nepřítelů obchodníků jsme museli viděti zmocni se našimi koupěmi, našimi penězi, resp. penězi, které jsme jim dali vydělati. Je to jen dobrým vysvědčením obchodnictva židovského, že mnoho se jich zmohlo právě po ten čas, kdy lid nejvíce proti nim byl štván a kdy mnoho přesvědčených obchodníků domácích ostrouhalo vzdor příznivé době na dobro kolečka.

Vytáčka, která se a takou zálibou udává, že naše obecně nemá pochopení pro hospodářskou očistu, jest planou. Jen dříve dobré zboží a měj se k lidem! Za slušnou cenu jistě každý rád bude kupovat u tebe právě tak jako u jiného! Z lásky se z pravidla nic draze neplatí a naše obecně má dosti zdravého úsudku, aby dovedlo si zboží konsumentů oceniti. O tom by mnoho hovořiti mohly zejména hospodynky naše, jimž by jen ku cti bylo, kdyby svými zkušenostmi pány obchodníky poněkud poučily.

Známkou nevyspělosti jest též ta okolnost, že naši obchodníci nemají dosti střízlivosti a neumí počítati. Když se mu dobře vede, resp. jen začne věsti, již nalézá deset způsobů nového vydání, aby tak rostoucí výdělek byl paralyzován. Tím se stává přirozené, že nemá pořádku vlastně ničeho, že není mu možná přesnost se přes těžký počítáček. Také v tomto směru máme mnoho příkladů na enadě, abychom mohli z vlastního přesvědčení seznati, jak se leckde vede marný luxus rodinný a společenský rozhazováním peněz a utrácením času.

II. Obchodnická ráznost jest pouhým dodatkem ku kapitole předešlé. Naši obchodníci nedovedou vytrvati v boji s nepřítelny okolnostmi. Při prvním nezdaru ztrácejí chuť a sílu, odhazují zbraň. — Řídký jest u nás případ, aby obchodník náš úmornou práci vlastně znovu se vyšinul, což u obchodníků židovských jest akorem pravidlem. — Obchoduje každý z nich se stídným štěstím v peř, obilí, zvěřině, líhovinách, látkách, dobytčím, potravinami, právě tak jako si zabankéři anebo najme panství atd. až konečně přec najde něčeho, co mu jde k duhu. — Vždyť ani úhoř se rázem přes jez nedostane. — Nedostatek ráznosti jeví se i v nezpůsobilosti k sebeoponování. — Jak v předešlé kapitole řečeno, z našeho stýskala stává se rázem přílišný výskal. — Přísloví: gróš drž, aby ti zlatý neutekl, není dosti populárním. — U našeho obchodníka netřeba se berní správě obávnati, že bude něco ztajeno. — Podle vystupování lze ihned situaci jeho přehlednouti. — Jsme snad rození antikapitalisté, bohužel však, jak se zdá, bez vědomí o hospodářské doktriny.

III. Rádnost. Dodávati dobré zboží a vypočítaným, nepřetržitým ziskem, s uporou ve větším, trvalém a pravidelném odbytu. — Dbáti nejen na kvantitativně, ale i kvalitativně uspokojení konsumentů obecně.

IV. Poctivost jest vzácná ctnost, praví přísloví, leč bohužel, že právě našemu obchodnictvu často až příliš vzácnou bytí. Když by neznal ty mnohé a mnohé úskoky a šálby, jimž se říká nblazeným názvem „kupecké finasy“ a jež nejsou ničím jiným než šílením obecně. Horší zboží pode jménem „prima“, — rozličný šmejd pod známkou „veřejnosti“ atd. — O mírách a váhách tu a tam i soudní síla ledacos povídá. — Nu a pokud potravín, nápojů atd. se týče, tu třeba jen míti na mysli, že ne nadarmo ujímá se ochrany obecně zákon. — Jak bohatá jest kriminalistika na výkřety úpadků, insolvencí atd. Zdá se, že obratlo si mnoho obchodníků našich za úkol, když nepodaří se mu nabyti majetku „poctivou prací“, že bývá vždy ještě po dlouholeté solidní působnosti v rezervě nějaký ten úpadeček a pak „chápe se s těžkým srdcem péra“, aby své věřitele za řadu let přeavědšené poctivosti nechal zaplatiti účet svého nekálého hospodaření notou o redukci svých závazků na nepatrné procento. —

V. Přesnost. Když se v něco uvážeš, snaž se také o to, abyš tomu vyhověl, poněvadž u obchodníka jest první podmínkou správnost v závazcích. Jak tomu však rozumí naši obchodníci? Objednané zboží dávají v jiné barvě, v jiné jakosti, v jiné úpravě, v jiném množství, v jiné než podmíněné době atd. a vnucují se vám svými odbornými názory, že to neb ono jest lepší atd. — V tomto ohledu jsou opravdu naši páni přilovení a obecně dožadují až příliš trpělivě.

U nás se nepřispívá obchodník klientům, nýbrž hledí je přiměti, aby oni šli se dle jeho zálib. Že ani hrubost ta a tam není vzácností, jest

známo. Zkusíte, přebírejte se chvíli věcmi, jež vám byly předloženy a o nich obchodník napřed ví, že mezi nimi není to, čeho hledáte — a odejdete ničeho nekoupivše. Ledacos mezi dvěma doslechnete, třeba jen jako poznámku pana chefa ku personálu. — Často se stává, že kupujete věc, která se vám nehodí, jen aby se nevydali nepřijemnostem. Aciže se podobnému krámu pak vyhýbáte. — Pokud pak placení vlastních závazků se týče, nejsou naši obchodníci rovněž dosti rigorózní. Nezaplátí dnes, zaplatí zítra. Málo jest těch, kteří pro pověst přesného placení mají smysl. Žaloby sméneční a fakturní jsou na denním pořádku. — Když musel, platí i se značnými výlohami to, co včera z nepořádnosti a nedbalosti propadnouti dalo.

VI. Péče o dorost obchodníků byla u nás velmi zanedbávána těmi, kteří by měli nejvíce zájmu v tomto ohledu míti a kteří dnes stále ještě nemají pro to pochopení, že třeba, aby jistě vlastnosti a způsobilosti přestěpovaly se z jedné generace na novou pokolení tak, aby nemasil každý od prvopočátku, od základů počínati. — Výchovu dorostu mají na starosti vesměs kruhy nejméně povolané a více méně jen theoreticky obchodem se interesující. — Tatík má dva syny, atd. oba dá na vyšší obchodní učiliště, aby, až odбудou odborná studia, pohrdli obchodem otec — ano prý je to nezajímavé — a šli jeden jako druhý praktičovat do záložny atd., kde ovšem mohou opisovat akta v černých kabátech a v krámě by se mohli umáznouti. — Pošetilosti dětí nelze se divit, ale podiví se člověk, jak naši otcové svým dětem praktické povolání většinou. — A zase je o několik více proletářů, kteří poukazují na to, že při svém studiu atd. nemají se ani tak, jak leccajás cibulář. — Kdyby takový studovaný synáček byl přidržován k praktickému obchodu doma, měli bychom hnedle čile a poměrně rostlé obchodníky, kteří by nevolali vždy pomoc s hůry ku své netečnosti, ale dovedli by se s úspěchem přičinít a pak by se jim zajisté i s hůry pozeňňal dostalo.

Zprávy hospodářské.

● pojistování hovězího dobytka.

Podává Václ. Vojnar, řasť ve Slavohově.

(Pokračování.)

VI. Vysekání masa.

15. Porážení kus se zvážá a nepodaří-li se výhodně jej prodati v celku, rozpočítá se maso mezi členy poměrně k výši jejich pojistky. (Pozn.: U náš. k. př. přijde do 60 zl. 1/4 K, do 90 zl. 1 K, do 120 zl. 1 1/2 K, do 150 zl. 1 1/2 K, do 200 zl. 1 1/2 K, do 250 zl. 2 K, do 300 zl. 2 1/2 K atd. na každých 50 zl. o 1/4 K více; takto vysekáme 175 K masa. Dle toho, je-li masa více neb méně, přidá neb umíní se každému o 1/4 K.

16. Vhodné části vnitřnosti přidají se co při-vážek a na prosekání může se 4—5% odraziti.

17. Členům, kteří hned z předu prohlásí, že maso odeberati nemíní, nechají se jich díly v celku a nezpeněží-li si je sami, zpeněží je výbor za cenu, již možno bude docíliti, ož se však utřít méně, než zač se členům maso počítá, musí doplatiti.

18. Členům maso odebrajícím pošle se po poslu (u náš. v těchto, k tomu zvážá pořízených), který ihned vybere náležitý obnos.

VII. Náhrada.

19. Náhrada za porážení kus se dělá dle těchto pravidel: Z náhrady jest vyloučen dobytek požárem zničený (poněvadž možno proti tomuto pádu u jiných společností jej pojistiti), dobytek padlý neb porážení následkem nemoci, za niž náhradu dává stát. Ojedinelý případ nakažlivé nemoci není z pojistky vyloučen, při hromadném pádu dobytka, neb je-li nákaza úředně vyhlášena, svolá se valná hromada k rozhodnutí, chtějí-li členové náhradu platiti aneb má-li činnost spolku na ten čas býti zastavena.

20. Musí-li se kus porazit vinou hospodáře (ku př. pro kruté zacházení, zaviněnou neopatrností, zanedbáním léčení, tajemím nemoci) dostane pouze tolik, co se za kus utřít, a musí-li se kus zakopat, nedostane ničeho. Při nadmítním padlém kusu následkem neopatrného krmení neb pasení dává spolek náhradu jen do polovice pojistěné ceny.

21. Nenastoupí-li některá z okolností svrchu jmenovaných, vyplátí se odhadnutá cena tehdy, musel-li se kus porazit po delší nemoci od výboru k léčení doporučené.

Netrvala-li nemoc delší dobu, dává spolek náhradu dle váhy masné a sice tak, že se 1 kg. počítá o 10 kr. levněji než zač řečník prodává. Kůže a drob zůstane spolku k dobrému.

22. Byl-li kus stelný od 5 — 7 měsíce, přidá se k ceně masa 5%, odhadnuté ceny, od 7 — 9 měsíce 10%, padne-li dobytče i s teletem 15%, po vyteleení 1 měsíc 10%, od 1 — 3 měsíců 5%.

Nedotřít-li se za maso obnos, který hospodář dle těchto ustanovení náležá, doplatí se z hotovosti. Musí-li se kus celý zakopat, vyplá se přirážka k ubrazení ztráty. Náklad se zakopáním a desinfekcí atd. spojený nese též spolek.

Ostatné se při stanovení ceny masa členům vysekáného může vzíti za měřítka, aby stržen byl obnos, který hospodář se vyplátiti má.

III. Řízení spolku.

23. Spolek řídí výbor a valná hromada.

Výbor volí se z každé obce, kde hospodáři ku spolku se přihlášá; kde z obce ku pojistění bude přihlášeno více než 50 kusů dobytka, volí se do výboru dva; na každého výboru přijde též jeden náhradník. Těmto členům výboru hlásá každý hospodář, co hlásiti jest povinen, tyto poznamenají to ve svém soupise a zašlou o tom ihned zprávu předsedovi neb jednateři. Výbor koná všechny své funkce úplně bez-

platně. Předseda a jednání volí se z výboru prostou většinou hlasů.

24. Předseda, který jest zároveň pokladníkem, zastupuje spolek na venku, svolává a řídí schůze výboru a valných hromad, o jmění spolku, které dle usnesení výboru se na úroky ukládá, vede účty a příjem i vydání dává si schvalovati ve schůzích výborových.

25. Jednatel vede protokol o schůzích výborových a valné hromady, pro předsedu sestaví knihu spolkovou a rozvrhuje na členy dle usnesení výboru povinné příspěvky a dluhy masa.

Výbor schází se na svolání předsedy k občasným poradám a k rozhodnutí o stížnostech neb přání členů a rozhoduje nadpoloviční většinou.

26. Valná hromada řádná t. r. musí se konati nejdříve do konce období, pro něž tato úmluva má platnost, aby po novém roce nová činnost spolku byla započata mohla. V ní přečte se jednatelem správa, vypisující činnost celého roku, předloží se ku schválení účty a dle se usnesení, dle kterého řádu nová činnost spolku pro rok budoucí věsti se má.

Mimořádná valná hromada se svolá, kdykoliv výbor za potřebné to uzná, neb když aspoň 1 pětina členů o to požádá.

V řádné i mimořádné valné hromadě rozhoduje většina hlasů přítomných členů, při čemž majitelé dobytka do 500 korun mají jeden hlas a na každých dalších 500 korun hlas více.

X. Ustanovení o dalším trvání spolku.

27. Přihlásí-li se ke konci r. 1900 k novému pojištění aspoň 50 hospodářů, zůstává spolek v další činnosti a členové vystoupí nemají nárok na vrácení zápisného; pouze tehdy, kdyby těchto 50 hospodářů se nepřihlásilo, spolek se rozejde a vybývající kapitál rozdělí se členům bývalým poměrně dle od nich zaplaceného zápisného.

XI. Ustanovení pověstechná.

28. Kdo ku spolku přistoupí, zavazuje se tím, že stanovami těmito, jichž známost opatřiti si má. (Poznámka: My jsme je hektografované rozdali členům) Míti se bude a že žádnou při se spolkové činnosti vyplývající nepovede. Proti tomu též i spolek své požadavky soudní cestou vymáhati nebude, avšak každý, kdo by po napomenutí výboru do 3 dnů svému závazku nedostál, považuje se za vystouplého.

29. Prokáže-li se o některém členu, že by spolek poškoditi chtěl buď hmotně neb podezříváním a pomluvou, může býti vyloučen. (Pokračování).

Ušchovávaní a zavařování hub. Nejlepší hodí se k uschovávaní na zimu hříbky, žampiony a kuřátka. Houby za tou příčinou koupěné musí býti tvrdé. Vyperou se čistě ve studené vodě a dají se na stinné místo oschnouti. Za 2 hodiny posypou se kuchyňskou solí (na dva litry hub pravidelně 8 lžic soli) a uloží se při tom do nového hliněného hrnce. Hrnci pokrytý pokličkou může stát přes noc ve spíži. Do rána vytáhla sůl z hub vlhkost a naplnila hrnek lepkavou tekutinou. V této slané tekutině se houby na drobounko nakrájené ovaří a uloží se pak k ochlazení do malých nádob, polijí se šťávou až po okraj, a pak uzavrou se pergamenem jako jiné nakládané ovoce. Dobře jest ukládati je jen v malé nádobce, poněvadž otevřeny jednou k potřebě zbylé houby v téže nádobě se lehce kazí. Houby tak naložené a šťáva z nich užívají se k nejmenšímu jídlu.

Známka pravosti medu. Smícháme-li med s trojnásobným množstvím líhu neb kořalky, a nezůstane-li po zamíchání slizká usazenina na dně sklenice, jest med pravým. Zůstane-li však smíšenina, můžeme s jistotou souditi, že med jest smíchán se syrohem, rozředěným cukrem neb podobnými náhražkami.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. srpna 1901. 1 hl. pšenice K 12.00—13.80, žito K 10.80—11.10, ječmene K 9.80—9.90, oves K 5.00—5.40, prosa K 10.00—10.40, vike K 10.00—10.40, hrachu K 17.00—20.00, jáhel K 18.00, kroup K 16.00—24.00, bramborů K 2.40—2.80, jetelového semínka červeného K 80.00—90.00, jetelového semínka (jakrnát) K 90.00—100.00, máku K 34.00, olejky K 17.00—18.50, lněného semene K 31.00—40.00, 100 kg. křídových ořechů K 11.00, pšenice, ořechů K 10.00, 1 kg. másla K 2.40—2.60, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.76, tvarohu K 0.82—0.86, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.30—1.40, jedna kopa cibule K 5.00—5.60 jedna kopa drobné zeleniny K 0.60—0.80.

Literatura.

Zábavy večerní. Redigoje Em. Žák. Roč. XXIII. Č. 3. Milena S. Pokupská: Okovy. Povídka z chorvatského, přeložil Al. Koudelka. Zajímavý, uchvatný jest to obraz z utrpení jianůh „Slovánů“, kteří pod jatkem tureckým úpěli, jsouce vydáni v šano úplné libovůli divých podmanitelů. Majetek, čest i život, vše mnohdy stratili a všechny tyto rány musili snášeti od vyznavačů půlměsíce. V tomto utrpení ujařmených Srbů byla jim jedinou útěchou a posilou víra Kristova. Vše vyličeeno s náležitou barvitostí, s mnohými scénami dle pravdivosti a uchvatnou silou. Doporučujeme všem „zábavy večerní“, které nám již tolik dobrého čtení poskytl. Jeť dílo právě vydané číslem 121. Cena jeho jest 1 Kor. 30 hal.

Otteva lačné knihovny národní. Roč. XXIV. č. 23. a 24. po 20 h. Nová země. Napsal Ivan Vano. Nakladem J. Otty, Karlovo nám.

Rimdičky. Román. Roč. 12. a 13. po 25 h. Napsal J. Klecanda. Nakladatel Jos. R. Vilímek v Praze, Spálená ul.

Lidské vědy. Román od Sofie Podlipské. Roč. 6. za 30 h. Nakladem české grafické společnosti „Unie“ v Praze.

Ohlas. Roč. XXIV. čís. 16. a 17. Redaktor Vladimír Štátního v Brně. Vše doporučujeme.

Dějiny umění národa českého. Napsal Ferd. J. Lehner. Roč. 6. za 70 h. Nakladatel: Česká graf. společnost „Unie“ v Praze. Pro vzdělaného Čecha nepostradatelné.

Právě vyšlo 7. číslo roč. IX. „Českých listů hospodářských“, vydávaných Ústřední společností hospodářskou, redigovaných Drem. Fr. Sitenáským, zemským inspektorem hospodářského vyučování v král. Česk. Číslo toto vykasuje následující zajímavý obsah: Zemský inspektor hospodářských škol dr. Fr. Sitenák: Polní hospodářství v království Českém v letech 1848—1898. (Pokrač.) — Ředitel zemědělské stanice výzkumné v Brně J. J. Vaňha: II. Vegetační pokusy o vlivu různého mechanického složení téže půdy na ječmen. — Advokát JUDr. K. V. Adámek: Panství Rychmburského Calculus revisionis z r. 1654. (Dokon.) — Profesor kr. č. akademie Bohdan Erben a asistent Vojtěch Netík: Zprávy z hospodářsko-botanické výzkumné stanice v Táboře za rok 1900: Srovnávací pokusy se sortami krmné řepy. — Stručné zprávy o výkumech a zkušenostech novějších z oboru zemědělství, hlavně z oboru polního hospodářství. — Literatura. — Zpráva o zasedání ředitelstva Ústřední společnosti hospodářské pro království České. — Hospodářské školy, kurzy a kočovní v. učování. — Výstavy, jezdy a trhy. — Směs. — Osobní.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. spěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. spěvu na bohosloveckém ústředí v Hradci Králové.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování výnosem ze dne 30. října 1899 č. 25.743 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavch učitelských.

Stran 250 velká 8. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletené vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy spěvů, s mší, s rituálem, graduálem, pontifikálem, vesperálem a kantorina marně v jiných příručích hledané, jako při pohřbech, různých svátcích, při gener. kanonické vizitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem sv. t. j., nové posv. sborem obřadů povolenou litanií k nejv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky s pěra odborníků: řed. Nevery, Zelníky, Jirásky, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejv. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notových, číselným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnému hojně zásobný sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roky za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkontrolováno a značeno.

Správy se přijímají a levně sshotovují, též veškeré správy hodiněk se vyřizují.

☛ Vše za levné ceny. ☛

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Učně

přijme do železářského obchodu
Jan Uher v Hradci Králové.

Dekorativní malíř a posilovací

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 73.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a posilování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, se jejich správné provedení se ručí.

Ceny se nejmenší.

Plán na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

☛ Cenníky na požádání franko. ☛

Nejstarší výroba jemných

Lomnických sucharů,

desertek Karlovarských,

oplatek a mandlových věnečků

v jakosti nedostupné i v lepších krucích obilných.

1 kg. velejemných sucharů	. . .	zl. 1.20
1 kg. mandlových sucharů	. . .	zl. —.90
1 kg. dobrých obyč. sucharů	. . .	zl. —.80
1 kg. mandlových věnečků	. . .	zl. 1.20
1 kg. obyčejných věnečků	. . .	zl. —.70
10 kusů trubiček máslových	. . .	zl. —.50
10 kusů karlovarských oplatek	. . .	zl. —.50
50 kusů vafle velké	. . .	zl. 1.—
50 desertek plněných	. . .	zl. 1.—

M. Pekárek,

výroba sucharů a oplatkářství v Lomnici n. P.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný kanovník a řed. ústavu Nejv. Trojice v La Marche. Die III. vydání přeložil **Vejt. Kameš**, farář v Chřenovcích. Nakladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K 40 h, franko 1 K 60 h; o tuhé vazbě celopletené 1 K 80 h, franko 2 K; o káži 2 K 60 h; franko 3 K 80 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorativní knihy viz v červencovém čísle „Řádec duchovního“ r. 1896. Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís. 10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto důsdek akvály. Přet: Jsme vděčni ctěné bisk. knižtiskárně v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po srovnání s *Walsorem* máme knihu tuto za lepší a příhodnější pro členy oltářního klanění nežli onu, poněvadž podává nejen hojně modliteb, ale i myšlenek k rozjímání, čehož se ve *Walsoru* nedostává. Proto ji **doporučujeme všem** při zavádění věčného klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění tento spis, **nepotřebuje dlouho svého modře**.

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hrdí se zvláště pro lid, chovaje pěknu, jasnu a dojemnu poučení o N. S. O., o mši svaté, o sv. přijímání, hojně krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hojnost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt., k sv. přijímání, ke mši svaté; z té příčiny kniha došla i v našich ženských křížích hojně rozšíření.

Biskupská knižtiskárna.

OBNOVA

Číslo 85.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. srpna 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Zpívá se známou notou.

Kdo z nás nepamatuje se na maloměstský „jarmark“, jak býval za dětství našeho! Nezbytným, nyní již mizícím zjevem byl písničkář. Jako bych jednoho takového před sebou viděl. Dříve než začal, rozdělil úlohy vážným napomenutím: „Mámo, spívej diškant, ale ber to „vejš“, Francku, ty máš „alt“ — a já budu bassovat.“ A už to šlo, až uši zalehaly, a poslouchačům oči vlhly, když začali o nevěrném rytíři Fridolinovi, jak opustil svou první milenkou, která se mu však v den svatby jeho mrtvá zjevila, takže taky ihned umřel. Byla to písnička! Nevím už, kolik veršů měla, ale že byla dlouhá, to soudím z toho, že písničkář mezi zpěvem chraptící svou šennu několikrát napomenouti musil: „Stará vejš!“ Anebo zase: „Francku, křič víc!“ Po zpěvu pak se nabízel ku koupě s nápísem: „Rytíř Fridolin a Wilhelmína“ s dodatkem: „Zpívá se známou notou“.

Tohle vše mi tak napadlo, když jsem se dočetl, že bude na Moravě proti sjezdu katolíků sehnán tábor lidu. Vsadil bych se o sto tisíc zlatých nebo o dvě stě tisíc korun, že to půjde tou známou notou. A skutečně! Věhlasný pan poslanec Pokorný, spustil tam dle „Politik“ známou notou o klerikální tmě, o podmanění českého lidu poče jho klerikalismu. Až posud těm pánům ta stará Morava je snad mnoho křesťanská a proto muselo se oproti sjezdu katolíků udělati jí v Prostějově vážné napomenutí: „Ber to vejš!“ A mladému pokolení muselo se říci: „Francku, křič víc!“ My — vůdcové lidu — budeme bassovat. A skutečně. Francek se držel dobře. Křičel, jak se říká, freneticky „sláva“ a „výborné“. A kdo pak dojemem plakal? Nevím, ale dle „Politik“ byl tam, ale nemluvil, tedy jen jako posluchač, Dr. Stránský a Skála poslanci. Zpívá se známou notou! Tma a jho klerikalismu! K tomu se přidá trochu farisejství, že páni proti náboženství nejsou, ale že bojují jen proti těm, kteří předstírají náboženství, dělají politiku.

V starém zákoně již považovali starou písničku za nevhodnou pro veliký svátek a proto vyzývali: „Zpívejte Hospodinu píseň novou“. A tak bychom my pro tak veliký den, jakým byl den protikatolického tábora v Prostějově, byli čekali opravdu něco nového. Takhle n. p. že mladočeši přispěli k snížení daní, že překonali vliv vydíračů lidu moravského na obilních trzích a v obchodu zvlášť, a že i v národním ohledu něco „velikého“ již vymohli, k. p. že vojáci budou moci říkati „zde“. Ale „tma a jho“ to je už náramně stará a otřepaná písnička. Takových písničkářů opravdu jarmarečních jsme slyšeli v Čechách loni na táborech zajisté několik. Pan Klofáč by mohl o tom povídati více, nežli my. A „Francku, křič víc!“ Ach! Toho bylo až nazbyt. Pod Košumberkem n. p. když se udělil šturek katolické církvi, řval helvetický Francek zajisté dosti.

A proto se nám zdá, že právě katolické sjezdy začínají zpívati národu píseň novou, aspoň v jistém smyslu. Je to jako v církevním roce. Kolik set let je stará n. p. píseň vánoční: „Narodil se Kristus Pán“, a každého roku je nová. Kolik set let zpívá katolický Oech: „Vstalt jest této chvíle ctý Vykupitel“, a každého roku jako nová píseň hýbá srdcem. Vědním zaměstnáním po více měsících zvláštním lehoucím mysl i člověka věřícího; život s těmi starostmi a lákadly uspává duši, takže příliš lpí na věcech nižších, hmotných, až i záhubných. Jest to tudíž velice prospěšný a křesťanstvu s báry všípený obyčej, že vždy po několika měsících o svátcích zvláštním způsobem působí na duši člověka, že se odstupuje od toho, co je sevědně, a že novou jakoby píseň povznáší se mysl od země, rozebívá se srdce pro věci božské a naklání se v ní k tomu, co dobré a opravdu prospěšné jest. Či nezahofela srdce naše v nás, když zavzněla o půlnoci vánoční vždy zase nová

píseň „Narodil se Kristus Pán“? Či nesvědčí o dojmů hlubokém to hluboké ticho o „vzkříšení“, když lid očekává z úst kněze svého: „Vstalt jest této chvíle“? Jen spustlík, anebo lhotejník, nebo nevěrec s vyprahlou duší nerozumí této „nové písní svátků našich“ a jest s to zůstat v odporu proti Bohu, Kristu a víře a sháněti i v takové dny věci nejnížší a snad i křičeti a řvati v hospodě proti náboženství.

Podobně děje se v životě národů vůbec i v životě národa našeho. Po dobách horlivosti přišly doby vlažnosti a lhostejnosti náboženské. Století devatenácté bylo jakoby nějakým dlouhým všedním dnem, za kterého se lidé oddávají skoro jen věcem nižším, hmotným. Byla to doba úpadku náboženského a spolu s ním i doba úpadku mravnosti a všeho vyššího snažení. Mamon, rozkoš, zábava, sláva, pýcha, sobectví duší všecek vyšší život v duších přemnohých. Náboženství, to nebeské světlo, ta božská síla ducha lidského, jest uhašena, udušena. A jak sami liberálové často již uznávají, i pravá čistá veselost mizí z duší, takže život sám mnohým již je jen břemenem.

Nějaké velkolepé vánoce anebo velkonoce potřebuje lidstvo, potřebuje národ náš. Zpívejte Hospodinu píseň novou! Zapějte srdci ubohého národa přeradostnou nějakou novou píseň vánoční, zapějte duši jeho nový hymnus (vznešený chválozpěv) velkonoční!

A to jest právě to, o čem starají ti děsní vám klerikálové čili *opravdu věřící katolíci*, neboť těm právě klerikálů přezdívali. To jest to, k čemu se pořádají sjezdy katolické. Po širých krajích vlasti drahé má se v té sevědnělosti, otřlosti a nespokojenosti ozvati mysl, srdcem, vůlí hýbající píseň nová. Píseň: Kristus narodil se nám, Kristus narodil se proto, by i v ohledu časném, aby i v tomto životě nám lépe bylo. Do umořené liberalismem a jeho požívanosti a vášněmi nespokojené duše národa má se sjezdy katolickými velkolepou písní novou: „Vstalt jest!“ vlíti nový život, nová síla a s ní lepší naděje a útěcha. Ovšem, kdyby všechen národ, jako to bývá o svátcích v přeplněném kostele dobré ještě osady, velkolepý hymnus tento zapěl, zmizely by z jeviště veličiny — Stránský, Pokorný atd., ale přestala by taky naše vlast býti „jarmarkem“, o kterém se mu do uší vřeští stará odrhovačka liberálního křiku o tmě a porobě klerikalismu.

Dosud ovšem stojí okolo takovýchto písničkářů zástup lidu. Ale je to právě jako o jarmarce. Jen ten jinak dobrý a proto brzo dojatý lid slzí, když se mu zpívá o tom Fridolinovi, ale vzdělaný cítí, jak triviální (sprostá) je písnička podobného druhu, a ta diskantistka a ten Francek a ten starý, co bassuje, vyluzují mu úsměv, a stojí o to, aby se něco lepšího tomu lidu poskytlo, či aby vzdělanost a s ní i krásouch lidu se zvýšila.

A tak musí ti pánuv z těch protikatolických táborů odpustiti, že právě my katolíci o to stojíme, aby se něco lepšího, než ty staré liberalistické písničky, lidu poskytlo. Musí odpustiti, že právě těmi sjezdy chceme zvýšiti i třebas politickou vzdělanost a krásouch lidu.

Nasývejte si to jak chcete tmon, zpátečnictvím atd. Ale jako uprostřed tmy dnů prosincových vánoce pojednou nové mravní vzpružení přináší, ať se i každého roku vrací, tak uprostřed té tmy náboženské nevědomosti věku našeho jen návrat k tomu, čím se zrodila naše sláva a velikost, jen návrat ku Kristu přinese vzpružení národu našemu. A jako po trudu času postního a žalu velikého pátku velkonoční „Vstalt jest“ přináší — ať se velkonoce každého roku vrací, oživení, pookřání, u mnohých polepšení, tak jen návrat ku křesťanství a tou jeho vírou v nesmrtnost a odplatu po životě tomto přinese polepšení poměrů veřejných a oživení národu našemu.

Doufáme, že se lid přece jednou nasytí vašich písniček s tou známou notou, že se mu otevrou oči, jak nečestno pro něj býti stále

tím Francekem, který má křičeti ve prospěch písničkářů jarmarečních. A jen, jestliže se tato naděje vyplní, dojde slávy své bývalé národ náš.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 28. srpna.

(Místo pro budovu zemské galerie umění. — Úmrtí ministra Kaisla a Praha. — Pražské obecní sdělosti. — K novému zákonu o přímých volbách venkovských obcí do sněmu království Českého.)

Jednou z nových pražských otázek se stává hledání místa pro budovu „zemské galerie umění“, na jejíž zřízení letos císař pán částku 2,000,000 kor. věnoval. Mluví se, že by mohla státi zde či onde, avšak za nejpříhodnější a nejšťastnější volené místo pro ni lze pokládati prostor na Josefském náměstí vedle Pražské brány, kde nyní prázdná, bývalá kadetní škola stojí.

Stavební tato místa jsou majetkem „Živnostenské banky“ a jsou spůsobila sl. její správné radě pokaziti spánek mnohých nocí. Spekulace, již „Živnostenská banka“ s kadetní školou podnikla, není spekulací, jak jsme své doby na těchto místech již šíře napsali, snadnou. Jest otázka, jak se postaví pražská obec ve příčině parcelace tohoto objektu, když dodnes povolení její a upravení nových uličních čar „Živnostenská banka“ v kapse nemá. Druhou otázkou je, jak se postaví veřejné mínění k úpravě okolí Pražské brány, jež musí býti při nastávajícím novém zastavení co nejvědomitější a nejvкусnější luštěno a provedeno, aby Praha nebyla zde na „největší ráně“ na celá století zohyzděna. Třetí otázkou jest, najde-li se dostatek činitelů, aby potom náklady s novou úpravou Josefského náměstí spojené tak hradili, aby z toho podnikatelům škoda nevznikla.

Proto se zdá býti v této spletné záležitosti jako přílovcovým štěstím „Živnostenská banka“, že se začíná rozvířovati mínění a přání, aby stála výše zmíněná galerie na pozemcích po bývalé kadetní škole, čímž Praha může na své kráse, když bude budova pro galerii tu se zřetelem k sousední Pražské bráně stylisována, velice mnoho získati. Nechceme se dále o podrobnostech tohoto přátel a příznivců stále nabývajících projektu šířiti. Všechny mluví pro místo ono a to tím více, že napotom jednou také na prostorách, na nichž bývalý hibernský klášter, nynější zemské finanční ředitelství stojí, může stavitelský vkus provésti Pražské bráně a jejímu okolí slohem odpovídající budovy, tak že Praha a její ladnost mohou na tomto místě, jež leží na hlavní její životní línii, velice mnoho krásna získati. Spolehnáme, že myšlénka postaviti mocnářem založenou galerii umění vedle Pražské brány na pozemcích po bývalé kadetní škole během doby svého uskutečnění dojde.

• • •

Úmrtí bývalého ministra dra. Kaisla bude mít také značné důsledky ve pražských záležitostech. Zesnulý vlastenec ten bonosil se v řadě krásných svých vlastností také tou spanilomyšlností, že byl vůči svým přátelům a citelům za dnešní doby vzácně vděčným a každé prokázané mu službě pamětlivým. Toto ušlechtilé osobní smýšlení Kaislovo vysvětluje sem tam nepochopitelné otázky, proč ten či onen člověk najednou do popředí se dostal a proč byl najednou vysoce vyznamenán. Dr. Kaisl byl mužem bez osobní závislosti a dovedl býti vzácně pozorným přítelem, který nezanedbal žádné příležitosti, aby při ní na ty, o jejichž dobrém mínění o sobě byl přesvědčen, nepamatoval.

Toho především v dějinnější míře užil pražská předměstí Karlína a Smíchov, jejichž byl zasnulý poslancem a skutečně platným a horlivým zástupcem, tak že se to na pražské radnici někdy už i cítilo. Kdyby byla Praha Kaizla svým poslancem zvolila, byl by zajisté všemožně činil pro Prahu na místě ochotného eloučání Karlína a Smíchova, jejichž zájmy a prospěchy vždycky s užítí poplatnictva pražského se nekryjí. Ochota zesnulého k městu, jež zastupoval, jest jenom velice užitečným poučením voličstva, aby bylo ve výběru svých zástupců opatrným.

Nyní se má za to, že pražská předměstí v záležitosti právě zahájené akce ke svému spojení se s Prahou ztratila nejmočnějšího a nejvlivuplnějšího svého patrona, který ve spojení s vinohradským drem. Heroldem byl v této otázce činitelem Prahou nepřemožitelným. Následkem Kaizlova úmrtí se v otázce té mnoho změnilo a předměstí budou nucena ve mnohém přijíti máteři své vstříc a Praha bude mít ve mnohém postavení oproti požadavkům předměstí snadnější, když zákonodárným zástupcem Karlína a Smíchova bude osobnost jiná.

Jako ministr financí dr. Kaizl nebyl u pražských podnikatelů staveb osobností oblíbenou. V době jeho správy říšských finančních prostředků zaveden byl pro Prahu zákon, že při prodeji domů přes 40.000 kor. oceněných ustanoven byl převodní poplatek pro každou koupi na 4 procenta, kterýmžto vysokými poplatky do státní pokladnice byl čilý prodejní ruch domů v Praze zastaven a stavební spekulace ve mnohém směru zaražena. Dr. Kaizlovi se to do očí vytýkalo, že za jeho ministerství rozvoj Prahy byly svázány nohy, ale že následky toho patrný budou později, až se již nyní ve stavební spekulaci pražské jeví; z těch stesků vniklo do veřejnosti jenom málo a to zejména proto, aby na nevýhody nynějších zakupů domů nebyli kupci upozorněni. Opatření toto stalo se za Kaizla zajisté jenom jeho nedopatřením a bez uvážení, jaké následky z toho vzniknou a proto se měli také súčasníci v otázce té činitelé pilněji starati, aby k tomu nedošlo, tak že tíže jeho padá z velké míry na bezstarostnost stavebních podnikatelů, neboť konsiliantní ministr Kaizl, kdyby byl na vše příslušně upozorněn a kdyby mu byly možné následky toho pro stavební ruch v Praze v čas předloženy, při své obratnosti byl by jistotně dovedl se věci té vyhnouti.

FEUILLETON.

K jubileu Jiráskovu.

Píše J. S.—a.

Vskutku si zaslouží náš Jirásek těch vavřínů, jež mu věčný národ svorně na skráň vkládá. Jeho činnost záslužná neobmezuje se na jediný obor literární; leč v pěstění historických románů má náš pilný pracovník ruku nejšťastnější.

Stanovisko historického romanciera jest v jisté příčině zodpovědnější před tvář národa nad stanovisko historika samotného. V pragmatickém dějepise není místa pro umělecké efekty, jimiž by byl čtenář hládek, bez vlastní námahy přiváděn k názorům autorovým. Nestranný dějepis ponechává kritiku psaného z velké části samotnému čtenáři.

Leč románopisci naskytují se vhodná příležitost, aby látku upravili dle tendencí vlastních a čtenářům suggeroval názory vlastní. A historický román jest mezi širšími vrstvami daleko čtenější než historické práce sebe cennější a přesnější. Není-li tedy nutno, aby románopisec před započtím díla bral vážnou poradou se svým svědomím? Román psaný bez podkladu vážné vědeckého, beze snahy po spravedlnosti, zavede mnohé, zvláště psán-li s uměleckou rutinou, ale k výchově národa nepřispěje.

A to nás bláží, že Jirásek nepokálel své péro strannickou škodolibostí; s trpělivostí a při nezdolnou snášel zrnka historických pravd, aby vložil do rukou národa díla, jež by se co nejvíce opírala o poznatky přesné historie. Že v prvních dobách jeho tvoření postřehujeme leckteré markantní střetnutí s historií českou, jak ji nyní známe, rádi mu odpouštíme; vždyť i při těchto příležitostech zřejmě dobrá vůle autora a křesť jeho po pravdě. Sami historikové v oněch letech leccos proslavili, co novější výzkumy historické odvolávají.

Jejich. A sesazení městské rady nemohlo být odbyto, jelikož se sešlo k sezení jejímu nedostatečný počet městských radů. Pražské kompromisní listy to pouze stydlivě suše konstatovaly, až ještě před nemnoha lety byl by z toho rámus, jaký se měl i dnes strhnouti, když v král. hl. městě v Praze se 24 radních pánů sešlo se jich do rady jenom 10. Z tohoto fakta je vidno, jaké vlastně poměry ve kružích obecních zástupců panují a jak tito výtečníci poslání své na radnici pojmají, když připustí, aby takový škandál byl možný! Že oposice Prahu takto o její radničních poměrech poučuje, to je pochopitelné, ale že strana, která je za obecní správu matičky Prahy zodpovědnou, to je k nevíře. Pánové zvolí si primatora a potom ustanovení jeho nedbají a vydávají ho v šanc případům, jako se mu stal předešlý týden, že ani běžné obecní záležitosti vyříditi nemohl, poněvadž se mu městská rada, jeho lidé nesešli. Proč pánové ti ohtějí míti na radnici většinu, když takto jednají a když takto správu obce obstarávají?

Jak jsme na těchto místech již uvedli, nesou se tyto a podobné poměry na pražské radnici nanejvýš těžce a ve kružích vážných mužů budí oprávněné pohoršení. Ukazem jeho je, že k nastávajícím doplňovacím volbám do sboru obecních starších usnešl se neodvislý „Novoměstský občanský klub“ kandidovati pouze ty muže, které bude kandidovati voličstvo samo a již nyní staví se zcela správně v čas proti tak zvaným „kandidaturám kompromisním“, při nichž pánové na radnici zasedající kandidují vzájemně jeden druhého, to jest sami sebe. Zakročení toto sluší v zájmu obecní správy města Prahy radostně vítati a každý zádným stranicetvím nepředpojatý muž musí mu upřímně přáti zdar, aby se na radnici dostali lidé, kteří jsou tam voličstvem poslání. Z tohoto úkazu lze souditi, že nadcházející pražské doplňovací volby budou velice živé a důležitě.

Ve pražských politických kružích, pokud nejsou po venkově rozptýleni, čile uvažuje se o důsledcích právě potvrzeného nového zákona o přímých volbách poslanců za venkovské obce do sněmu království Českého. Následkem sankce tohoto zákona odpadla možnost zvolení celé řady poslanců za venkovské obce, kteří měli dle starého volebního řádu volbu svou zabezpečenou. Nyní čtená již řada kandidátů se nepochybně zdvoj- a ztrojnásobí, tak že první přímé volby venkovských obcí budou velice hluché. Není pochybnosti, že první volební výsledek bude nanejvýš strakatý, že bude potřeba mnoha ne-li nových, tedy alespoň užších voleb, ale to se dá předpovídati, že „agrární sláva“ a nepřemožitelnost idejí pana Alfonse Štastného jest tímto způsobem omezena na nejposlednější možnost.

Nanejvýš zajímavými budou volby ve venkovských skupinách, v nichž volí také některá města a městečka. Tam budou volební výsledky překvapující. Tak n. p. ve skupi-

Vzpomínáme při tom k vůli srovnání na Beneše Třebízského. Tento nadšený vlastenec vystoupil na kolbiště literární se srdcem plným zápalu pro věc národní. Silné efekty, mohutné apostrofy působily v srdci čtenářově neodolatelně, silou magickou na vzpruhu vlastenectví. Leč právě ten mladistvý žár velmi často se přehoupl nepozorovaně přes historickou pravdu — častěji než zápal Jiráskův; a počali oba pracovati téměř současně.

Nemíníme touto poznámkou Třebízskému ubližovati. Vždyť i v jeho tvoření se časem jevil postupný sklon od fantastických efektů k důkladnějšímu přihlížení k historií a od představ pohádkových k důkladnější realnosti. Srovnajte jeho román „Ušlapán“, jenž byl jeho první labutí, s pracemi prvními a dáte nám za pravdu.

Jirásek tedy již v prvním vystupování na zápasné literární byl ve fantasii umírněnější. A při tom vavřiny, jichž nabyl již při pokusech prvních, neukolébaly jej v sobělibou bezstarost; nezapomněl při nich na autokritiku; dle prací nových zřejmě dost, že se dotazuje poctivě nových výzkumů dějepisných; a tak novější jeho díla kráčí svým duchem souběžně s novými poznatky bývalých poměrů historických a sociálních, o jichž seznání má Winter a Zibrt zásluhu tak velikou.

Věru novější romány Jiráskovy těsně přiléhají k historií správně, jak ji nyní známe.

Proto jsou nám postavy v době nejnovější Jiráskem rysované tím milejší.

Prohloubená charakterika Jiráskova nás neunaví všedním, bezbarvým povídáním, jak jsme tomu uvikli u jiných. Naopak v líčení jeho vystupují před oči naše románoví hrdinové plasticky, živě; obrysy postav Jiráskových břítkým, uměleckým vyhraněním jsou nejlepším svědectvím Jiráskova studia paleologického. Že jest Jirásek nejen mužem vzorně píle, ale zároveň jedním z předních našich umělců literárních, o tom tuším mezi kritiky povolanými sporu nebude, až jeden

učiní k nimž slíží města Král. Vinohrady a Žitkov a přičítá do skupiny městských rad. Řádná předměstí pražská. Na českém východě nejzajímavější skupinou jest volební okres novoměstský, kde proti venkům nepochybně státi budou města Opouch, Černá Skalice, Červený Kostelec, Hronov a Štítec, tak že je ohrožený mandát poslanecký dra. Dvořák pro tohoto asi zabezpečen.

Pro mladodetskou stranu znamená tento nový zákon na ten čas sliby spasení, což se nynějších poměrů nemusí dě bráti tragicky, neboť vystřídání její jinými stranami stane se následkem toho přirozené a svolna, čemuž a nás v politice sluší dáti přednost před změnou náhlon. Jiné strany pak budou míti z něho tu vzácnou výhodu, že se budou moci spočísti a sílu svou zvaliti a dle toho „pro přístě“ se zaříditi.

Drobná obrana.

Humeká politika „Osvěty“
Bylo jistě každému katolíku podivno, že se v „Osvětu“ a v jiných ušlechtilých listech podobného zrna neustále praněfují katoličtí kněží. Někteří byli napadáni osobně, jiní panšálně odsuzováni. Neustále tyto útoky mohly vzbuditi ve veřejnosti mínění, že musí přece katolické duchovenstvo býti vadno, poněvadž snad bez příčiny „pokroková“ strana by nedopouštěla se uličnické nízkosti, anať nechávala pastory a rabíny na pokoji, majlo pro ně docela tu a tam sladkou poklonu uznání. Stále útoky jenom proti katolickým kněžím omrzely poselze i stoupence pokrokového směru, protože nemusí pokrokový člověk býti zrovna sprostým a proto „Osvěta“ uznala za vhodné v delších statích vyložití příčiny svého nepřátelství ku katolickému kleru. Články tyto nepocházejí z redakce „Osvěty“, protože nesou se tonem slušným, ale obsahují přece mnoho nepravd, takže je nutno uvéstí na pravou míru. Dnes povšímneme si osnovní myšlenky těchto statí.

Pisatel pan M. tvrdí, že lze bojovati jenom proti katolickému klerikalismu, protože ani u protestantů ani u židů není žádného kleru (kněžstva) a proto prý vůbec ani nelze o klerikalismu u těchto dvou náboženských vyznání mluvit. Na to odpovídáme: Klerikalismem dosud rozumělo se zneužívání náboženství kteréhokoli ku nadvláde politické a a takové špatnosti může se dopustiti třeba i protestantismus, jak o tom svědčí heslo „Pryč od Říma.“ Proto jest možno, ano i nutno bojovati proti každému zneužívání náboženské víry, jak to dokázal i prof. Massaryk nedávno v „Času“. Nesvědčí to tedy nikterak o spravedlnosti, jestliže bude i nadále „Osvěta“ a pan M. vytahovati mrvu z oka katolíků a trámy v oku protestantů a židů přehlédne.

krajinský list z našeho východu jest nějak těžce chápatým a pouští se do hanského kritizování jeho činnosti literární. Dej jen Bůh, aby poznání naší starobylosti čím dále utěšeněji zkvětal a aby přálit historičtí naši romancie mohli sáhnouti do studnice nepřetěrné. Jirásek musil těžce masáku živých svých dějů skládati. Nyní by byla práce již daleko snazší. Kéž jen historikové naši se propracují aspoň v hlavních kusech k jednotnému názírání na chod dějin českých; kéž článkům pojícím historické děje jedny s ději jinými dobře se porozumí! Dosud nedospěl národ náš k dostatečnému seznání prvního spjatého řetězu dějin našich; obdivujeme se článkům jednotlivým, ale příčiny jejich soudržnosti neznamenáme. Kdy dospějeme k svornému ocenění příčin dějinných obrátů našich?

U prostřed strannického záští a nejrůznějších výkladů dějin nelich pracuje tíže několik učenců objektivních, kteří neváhají vynéstí na světlo pravdu celou, buď si vhod čili nic. A Jirásek, váimaje si pilně práce jejich, kypř pódů právě novějšími pracemi svými vřelému přání našemu, jež jsme právě vytkli. Díky budiž mistrovi za to, že břívnu perné získanou dosud nezakopává, a že se můžeme nadíti z jeho pera prací ještě lepších a prohloubenějších. Necht' nás ještě dlouho vodi svými povídkami po luzích naší starobylosti, o níž se každý rád něco doví, komu vlast drahou. Bylo by vřelým naším přáním, aby Jirásek našel bojné následovníků nejenom po stránce své píle ale i poctivosti a touze po pravdě. Se sympatiemi národa, jež mají ráz pravých vděčných ovací, může býti zajisté mistr spokojen. Ne všechny muže alavné, pokud živi jsou, nevděk a zneuznání stihá. Jirásek neodlí osud Smetanův.

Bojovník z „Osvěty“ nechce pod heslem „klerikalismu“ bojovati vůbec proti náboženství, nýbrž chce bojovati jenom proti kněžím katolickým. Jest tedy pan M. přítelem třídního boje a souhlasí s brutálním vyhlazovacím systémem, jaký provádějí právě Angličané mezi Búry. Kanibalská zásada pana M. není srovná ozdobou „pokrokového“ člověka, jenž má přece všem lidem přáti bezpečnost osobní a svobodu svědomí, ale konečné slova jeho jsou upřímná a potvrzují naše dávno tvrzení, že pokrokové listy bují jenom do katolického duchovenstva, kdežto pastory a rabíny nechávají ve svatém pokoji. „Osvěta“ tedy otevřeně se přiznává, že bude i nadále štvát davy proti katolickému duchovenstvu, což snad přece otevře oči i těm avděným katolíkům, kteří kdysi se domnívali, že útoky „Osvěty“ měly účelem umravnění a zlepšení nějakých snad skutečných vad v církvi katolické. Dnes jest jasno, že „Osvětou“ přestávalo se a bude i nadále pěstovati štvání proti osobám kněžského stavu jenom právě proto, že nosí kleriku. Duchovenstvo katolické bude moci i nadále žít v sebezapírání a ve službě trpících, bude moci při skrovném svém zaopatření přisázkou vdovin groš na podniky vlastenecké, bude moci svými občanskými ctnostmi a povšechnými vědomostmi řaditi se k pravé inteligenci národní, ale všechna tato obět, všechny tyto přednosti budou zbytečnými a bezcennými v očích „pokrokové“ generace. Kněžím se pardonu nedá, ani kdyby krve pro národ nacedili!

„Osvěta“ vydala armádní rozkaz svým věrným „Nikoho z kněží neživte!“ a tak v Čechách bude se prováděti i nadále husná politika podle vzoru pruského v Číně. Humanita a lidskost jest rozhodně v táboře pokrokovém!

Čas vášně tvrdí v č. 283: „Znáš-li pro nás německý smrt národní, římanství přináší nám smrt duševní.“ K jaké alianci se konečně tedy Čas rozhodne? Mezi dvě stolice si přece nesedne. A zaváděti učení mistra Husa bylo by velice obtížno i mezi nejjednoduššími cititeli jeho; vždyť by se tak realisté musili přiblížiti v dogmatické i morálce příliš těsně k Římu, třebaž by proti „kněžstvu Antikristovu“ za příkladem Husovým notně bouřili. Byla by to veselá podívaná, až by dr. Masaryk začal v duchu svých zásad s reformou církevní v Čechách. Líp než láka by věru nepochodil. A jestliže by chtěl při reformaci kráčet přesně ve stopách Husových, ta by ho svoji nepřijali, i kdyby do vlastního přišel.

Politický přehled.

Sněm království Českého jest rozpuštěn, brzké volby budou vypsané a po jich skončení sejde se Říšská rada kol 20. října k zasedání, které potrvá asi do začátku prosince. Dle toho sešel by se sněm království Českého teprve po Vánocích.

Mezi stranami českými a německými panuje jakási střízlivost. Mladochéři obávají se o mandáty, ježto budou státi proti nim starochéři, agrárníci, radikálové a j.

A mezi Němci bude také při volbách boj. Německí pokrokové padnou asi úplně; stejný osud očekává německé lidovce. Nejlepší vyhlídky mají Wolf, Schönerer a jejich lidé.

Protiklerikální tábor v Prostějově dopadl celkem dosti chabě. Spolků bylo asi deset. Z okolí Prostějova bylo několik set zvědavců. Předsedou byl poslanec Vychodil. Rečníci: Perek, Koželuha, Bulín, posl. Reichstädter, a j. Věckni se dušovali, že jsou dobrými křesťany a chtějí brániti víru proti klerikálům. Reči vylechnuty byly lhostejně. Bylo slyšeti i dosti výtků nesouhlasu. Na konec přečtena a rozdána mezi lid tisková resoluce. Po schůzi táhlo několik nadšených do akc. pivovaru.

Dle Nár. Listů sešlo se asi 6000 (?) německých pokrovců, lidovců i věnemců v litoměřickém zámeckém pivovaru, aby protestovali proti německému katolickému sjezdu litoměřickému.

Prudce se útočilo proti německým klerikálům a proti Římu. Pro neustálé napadání církve katol. a po projezech protidynastických byla schůze vladním komisařem rozpuštěna. Účastníci za křiku „Fuhrer“, „Los von Rom!“ a za zpěvu písní táhli před místnost, kde byl konán sjezd katolický. Četnictvem odpuzeni brali se hloučce dále. Většina demonstrantů vrátila se do zám. pivovaru, kde byla vešter hostina.

Dle různých zpráv navštíví letos car Mikuláš Francii.

Spor francouzsko-turecký ohledně privilegií francouzských kapitalistů na přístavní nábreží a vybírání jistých poplatků trvá dále.

Statečný boerský generál Dewet vpadl zase do kapaké osady, v níž Boeré hodlají hlavní síly své soustřediti, ježto tam mohou nalézt ještě dosti zásob i své seřídilé řady doplniti.

Mezi severní a jižní Amerikou leží dvě republiky, Columbia a Venezuela, mezi nimiž vypukl

brozivý spor hlavně vinou presidentů. Zdá se však, že k válce nedojde.

Princ Čun na své cestě z Číny do Německa zastavil se asi na 10 dní v Basileji; zdá se, že jsou v tom zase úskoky čínské.

Z činnosti katol. spolků.

Nociální kurs v Hradci Králové. Politické društvo tiskové společnosti ústředním svazem katolických jednot diecése královéhradecké pořádá sociální kurs v Hradci Králové ve dnech 28. a 29. září s tímto pořadem: Dne 28. a 29. září t. r. o 8. hod. odpol. zahájení kursu předsedou društva v. d. p. kanovníkem drem. Soukupem, načež podá přehled o činnosti katolických jednot diecése předseda ústředního svazu dp. dr. Reyl. Po té následuje přednáška jednatele svazu vp. Fr. Jukla „O poměru našem k jiným českým stranám. Ke konci schůze bude volno přítomným účastníkům pronést pozdravy a přednésti dotazy. Večer o 8. hodině pořádá místní jednotka katolických tovaryšů nábožný dyhánek. V neděli dne 29. září dopol. ve 2/3 hod. mše sv. v kathedrálním chrámu Páně pro účastníky sjezdu. O půl 10 hod. začíná dopol. schůze, při níž promluví „O zásadách politiky křesťansko sociální“ p. JUDr. Sojka, chefredaktor z Prahy. O půl 11. hod. pojedná „O československé“ sl. Augusta Rossypalová, literární učitelka. Odpoledne. Ve 3. hod. „O významu katolických spolků vzdělávacích“ promluví n. d. biskup Edvard Jan Brynych. Ve 3. hod. pojedná pan redaktor Myšlivec „O odborových výrobních spolcích.“ Schůze zakončena bude krátkým doslovem, takže účastníci kursu budou moci pouštiti odpoledního vlaku k odjezdu. Poznámka. Sjezd má ráz pracovní, proto manifestaci průvod odpadá. Každý účastník může činiti dotaz, ale debata o předmetu se nedovoluje. Po přednáškách utvoří se výkonné komitěty z účastníků kursu pro zakládání odborových, politických a ženských spolků, aby práce kursu nevysněla naprázdno. Účastníkům kursu opatří se bezplatný nocleh na příslušky aspoň 3 dny předem učiněné. O levné obědy bude postaráno. Jest dáno, aby každá jednotka vyslala uváděné členy ku kursu v počtu pokud možno číselném.

Sjezd katolických jednot v Pardubicích. Na den svátek spolkového praporu katolických jednot v Pardubicích dne 18. září t. r. svolává ústřední sdružení katol. jednot diecése královéhradecké valnou schůzi a sjezd jednot do Pardubic. Pořad valné hromady: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladniční. 4. Volby nového výboru. 5. Volné návrhy. Dr. Fr. Reyl, diecéšní předseda. Fr. Jukl, jednatel. Poznámka. Každá sdružená jednotka má podle stanov § 10. vyslati za každých svých 20 členů jednoho delegata do valné schůze a legitimaci delegační. I nedelegovaní členové mají přístup do valné schůze bez práva hlasovacího.

Z Horního Studence. Jednota kat. mužů a jinochů v Horní Studenci pořádala v neděli odpoledne dne 26. srpna v Podmoklích spolkovou schůzi, na níž promluvil v. d. p. farář Vlček z Nové Vsi „O zhoubných účincích národohospodářského liberalismu v zemědělství.“ Ka čtená shromážděným při druhé hodině mluvil výmluvný pan řečník o příchínách nynější hospodářské tísně a spolu udával prostředky, jimiž by se ten nejděsivější stav — stav rolnický — opět povznést mohl. Vyzval přítomné rolníky, aby k nastávajícím volbám do sněmu volili muže, jimž opravdu zájmy lidu na srdci leží a kteří by stýkající se často s lidem — což se nyní zhusta zanedbává — potřeby lidu znali a také schopni byli zdatně k povznesení stavu rolnického působiti. — Po volných návrzích následovaly dva solové vystupy, při nichž se obecenstvo dosti namáhalo. —

Z Chrásti. Ve schůzi Katolické Jednoty v Chrásti přednášel dne 26. srpna t. r. ředitel škol obecných v Chrásti, p. Vincenc Paulus. Podal životopis kněze lidumila, Václava Lichtenberka, zakladatele chudobince v Chrásti, a zmínil se též o dějinách téhož chudobince. Po přednášce odebral se členové do muzea městského a školního, kdež laskavostí p. ředitelovou vše bylo prohlédnuto.

Zprávy místní a z kraje.

Boj proti škole moderní vidí osvětový hradecký maják ve spravedlivé úpravě platu řeholních učitelů na naší obecné škole. Vůdce jinde anaby učitelstva po spravedlivé úpravě platu jsou svaty a oprávněny, jenom návrh náš na spravedlivou úpravu platu řeholních učitelů jest „úplným uchvácením školy pro klerikalismus a bojem proti škole moderní.“ Povraňujeme občanstvo naše za vyspělejší, nežli ani nevidělo v útoci „Osvěty“ na řeholní učitelky štvání za každou cenu. Nebudeme ani dovolávati se u našeho obecního zastupitelstva „vyspělosti“, pokrokovosti a vzdělanosti úroveň“ při přístupu jednání o aktu spravedlnosti, protože ani jediný člen tohoto zastupitelstva není tak chudý duchem, aby nevěděl, že za nynější doby nelze ve škole nikomu, ani radikálu ani klerikálu, jinak učiti, nežli dle ochválené osnovy učební. „Osvěta“ sbytečně nám slibuje, že učitelé v jiném kabátě nežli řeholním zanesou do školství našeho nějaký radikálismus aneb boucharonství, protože o. k. okresní inspektor na takové experimenty má po ruce studené obklady. V hospodě při půllitru dá se hubovatí o školský systém, na náskou úroveň třeba občanstva, které školy vydrňuje, ale ve škole každý učitel a učitelka drží se hesky v mezích zákona. Či mohla by nám „Osvěta“ osuaditi jménem

ty výtečníky, kteří by si troufali sávesti do našich škol trochu pokrokovosti na tras všem inspekčním a školním platným zákonům? Má-li „Osvěta“ takové lidi v zásobě, nechť s nimi se vytasí a nepodezřívá panáček výchova naší obecné dívčí školy. Dokud „Osvěta“ nebude moci postaviti sjezd nle lepšího, přidáme se dosavadních řeholních učitelů, jímž dosud řádný dozorní orgán a řádný vášný znalec školství nerytkl ani jediné vady. Nepovraňujeme „Osvětu“ za zvláštního znalce ve školství a nebudeme tak dlouho věřiti jejímu panáčku odsuzování. Dokud speciálními příklady nedokáže důvodnost jeho. Dokud nepřinese „Osvěta“ sjezových důkazů, dotud státnou všecky její kletby na zpátečnictví našeho zastupitelstva zcela marnými, protože ve sboru tom zasedají mužové s vlastním úsudkem, jenž řídí se skutečností a ne vylhanými zprávami. Ke konci své odpovědi máme na novo poukázati na překrucování našich slov. Nasadili jsme v předloze stati jistý dávnoleť poborňilý přehmat na dívčí škole větou: „Kongregace působí v městě našem přes 43 léta; byla zavedena do města právě proto, aby přilákala „pokrokové“ zásady vychovatelské byly na dívčí škole v budoucnosti znemožněny.“ Co tato slova znamenají, vědí dobře starší pamětníci, kteří právě ve sboru obecních starších zasedají. Proto nebudeme je vykládati mladší generaci pro poborňení, ačkoliv z nich náš pokrokový odpůrce vytlouká kapitál pro svou stranu. Kdyby dopisovatel „Osvěty“ ani nevěděl o tomto starém případě, mohl přece již s udání času poznati, že před 43 léty v Hradci nebylo jedovatého pokrokářství, takže nebylo třeba ochranných hrází proti ničivému tomuto živlu. Pokrokáři nemusí se tedy báti žen v řeholním rouše, protože jiní činitelé jsou k tomu povoláni, aby v zájmu národního míru postarali se o vyhlazení nesnášenlivého a bořivého plemene pokrokařského z vrstev národa.

Křest dospělého v kostele Panny Marie. Na svátek sv. Augustina dne 28. srpna b. r. přijal v jesuitickém kostele u Panny Marie v Hradci Králové z rukou dp. P. superiora Ant. Rejska T. J. svatost sv. křestu p. Jindřich Augustin, nar. v Slatiňanech dne 24. srpna 1863, vňuk p. Dr. Emanuela Goldschmida, lékaře ve Slatiňanech, který si byl letos na gymnasiu u dpp. PP. Františků v Bosenu — v Tirolích maturitní zkoušku s vyznamenáním odbyl. Čeho si od mladosti přál, konečně po vykonané zkoušce dosáhl. Dozralý v něm úmysl vyplnil se. Hospodin sprovázej bohužel jiného dalšími cestami života!

Úmrtí. Dne 26. srpna 1901 zemřela v Hradci Králové paní Anna Matušová, choť zdejšího aládka, pana Jana Matuše.

Z Vepřové u Přibyslavi. Vždy se potěší katolíci a povzbudí pohledem na sv. kříž, zvláště je-li vyzdobený a v pořádku udržován. Tato myšlenka vedla občany vepřovské k tomu, že na svůj náklad postavili v obci své pěkný kamenný kříž, nímto to dali obnoviti Tělo Kristovo na kříži nad obcí a poříдили Tělo Kristovo na jiné dva kříže, z nichž jeden stojí na místě, kde odbočuje cesta do Borové od silnice k Přibyslavi vedoucí, druhý pak kříž stojí na hranicích vepřovsko-borovských. Letošním pak rokem ukončena byla stavba silnice od Vepřové k Vojnovu Městci a tu pojal dobrý řemeslník rolník p. Jan Novotný, postaviti kříž na svém pozemku u této silnice. Tak postaveny dva kříže z kamene; na dva kříže pořízeno Tělo Spasitelovo a jeden křížův obnoven. Náklad obce na tyto kříže činil kolem 200 K. A když vše bylo uspořádáno, byly kříže dne 15. srpna, na slavnost Nanebevstání Panny Marie, slavnostně posvěceny. V ten den vyjel průvod z kaple Vepřovské ke kříži na hranicích vepřovsko-borovských; průvod byl četný, a slavný sbor dobrovolných hasičů s drážkami přispěl k lesku jeho. U kříže očekával průvod vel. pan Josef Ježek, kaplan z Borové. Po modlitbách u kříže toho hnul se průvod ke kříži druhému u cesty borovské, kde rovněž pobožnost vykonána, načež bral se průvod ke kříži, který svým nákladem postavil p. J. Novotný. Kříž ten posvěcen, načež průvod ubíral se ke kříži čtvrtému, nad obcí postavenému; zde rovněž konány příslušné modlitby. Konečně pak v slavnostním nadšení stanul průvod v obci u pátého kříže, jenž byl nově postaven na místě sešlého již kříže dřevěného. Vid. p. Jos. Ježek posvětil pak kříž ten. U kříže ve stínu lípy postavena byla vkusná kazatelna; na tu vystoupil nyní p. světitel a slovy dojemnými lčil velikou lásku Pána Ježíše k nám lidem. Litaniemi pak k Pánu Ježíši u kříže nově posvěceného celá slavnost ukončena. — Byla to slavnost, jakých málo bývá v obci a proto budou na ni osadníci Vepřovští vždy s radostí vzpomínati. Vždyť oslaven byl Pán Ježíš a bude jistě oslavován i nadále každým, kdo jde kolem oněch křížů, toho sámení naší spásy uctí. Vykonali tedy občané skutek záslužný a bude jim vždy sloužiti ke cti, že dali tímto skvělým způsobem na jevo víru katolickou. Oslavený pak Spasitel káž žehná jim za to a rád prolévá v jejich rodinách!

Svatební pochodeň. V Dolní Kalné slavil dne 20. srpna t. r. svatbu mlynář pán Václav Hruška s Mařenkou Pourrovic, dočasnou p. řídícího. Svatební se náležitě veselili až do večera, kdy na jednou někdo vykřikl: „Hoří!“ Zahlaholily trubky, smutně rozesvácel se zvón. Z počátku se nevědělo, kde hoří, až teprve ukázala záře, že jest v plamenech stodola řídícího, stojící v polích. Asi ze msty někdo zapálil, aby znobencům radost pokazil.

Osobní. Dp. Frant. Knap, katecheta měšťanské školy chlapecké v Holicích u Pardubic, jmenován jest právě aktivním c. a k. vojen. kaplanem 2. třídy v Praze.

Z Hronova. Dne 22. srpna t. r. byl po město Hronov obzvlášť významný. Slavnost rodák jeho a po svých vlastech českých proslulý spisovatel Al. Jirásek své 50té narozeniny a spolu 50leté působení spisovatele. Jak město rodné tak nečetní jiní čtenáři použili této příležitosti, by na jeho mu dali svou úctu a vděčnost za všechny jeho práce, které k duševnímu obrození svého lidu vykonal. Gratulanti všech stavů, místní, okolní i cizí stíhali se celý den v domě oslavenců; na 200 telegramů a více než dvakrát tolik dopisů sešlo se ze všech stran, aby tlučeno lásku, které se oslavencům těší ve všech vrstvách lidu českého. Ku počtu jeho konání téhož dne městem přivedl lampionový, po němž prosvětoval na náměstí řeč, ve které p. učitel měst. školy Jan Soumar vyřídil krátce život a význam oslavence, klád váhu na neumornou práci při pracích jeho, čímž ho postavil za vzor všem těm, kteří v nynější době jen frázemi a boucharonstvím vynášení se snaží a vážné práci se vyhýbají. V sobotu večer uspořádána byla v hotelu „U mostu“ slavnostní akademie, v neděli odpoledne koncert a v pondělí večer ples v hotelu „Slavie“. U příležitosti této slavnosti konán byl též v Hronově sjezd okolního studentstva, který však nedopadl tak skvěle, jak se očekávalo. Účast studentstva byla poměrně velmi slabá, takže p. Alois Hajn, který byl na sjezd tento pozván, aby promluvil na důvěrné schůzi „O úkolech studentstva“, nemohl zásady své tak rozšířiti, jak si doufal. Při této schůzi nemohl se zdržeti hronovský p. dr. Paleček, vůdce adik. pokrokové v Hronově, aby si nezahrýpl dle svého způsobu do klerikálů. Dovolil si totiž prohlásiti, že by bylo daleko lépe pro národ český, kdyby byl politickou mrtvolou, než aby se měl dostati do vleku klerikálů (totiž nejraději by viděl, aby co nejdříve duch křesťansko-katolický z národa českého vymizel.) Má to studentstvo naše krásné učitele! Také bylo na schůzi stážováno do vlivu katechetů na gymnasiích. Snad by mladí páni nejraději katechety z gymnasií viděli odstraněny. Je to však spolu vybitím pro dotyčné pány katechety, aby si vždy taktně počínali a obrnění byli dostatečnými všeobecnými vědomostmi. — Celkem vydařila se slavnost nad očekávání skvěle, jelikož počasí bylo po celou dobu příznivo a proto také výstřek hmotný byl uspokojivý. Nyní je očekávání, k jakému účelu použije se zisku, aby to sloužilo ke cti oslavenců. Přejeme slovněmu panu radovi k doavadním 50ti novým 50 let, aby ještě bojně plodů ducha svého pro národ náš nám zanechal!

Volební ruch. Zástupci farnostnictva a živnostnictva z měst Dobrušky, Kostelce n. Orli, Rychnova nad Kn. a Žamberka, shromáždění na důvěrné schůzi dne 25. srpna 1901 v místnostech „Občanské Besedy“ v Národním domě v Rychnově n. Kn. odbyvané, prohlásili jednohlasně ve svém volebním okrese za kandidáta poslanectví na sněm království Českého p. Frant. Kratochvíla, zámočníka v Žitkově. Pro městskou skupinu královéhradeckou přijat na schůzi v Josefově jako radikálně-pokrokový kandidát MUDr. Ot. Klumpar, městský lékař v Hradci Králové, jenž kandidaturu přijal. A jak se z „Osvěty lidu“ dovídáme, — bude se strany mladoboleslavské podporován pravděpodobně p. Frant. Ulrich, purkmistr královéhradecký a ze strany „klerikální“ p. Dr. Bejl.

Obecní volby v Trhbenicích skončily opět vítězstvím pro Čechy. Němci tentokrát vůbec ani nevolili.

Z Vesle u Dobrušky. V neděli, dne 18. t. m. rozloučil se s námi při službách Božích náš dlouholetý dp. kaplan Václav Zörnig a v úterý na to odebral se do nového svého působení Pardubic. Za dobu pobytu svého u nás svědomitým plněním svých povinností v kostele i ve škole příkladným svým v pravdě kněžským životem, svou upřímností, ochotou, skromností a obětavostí ve stycích s námi získal si srdce všech osadníků, kteří se slzami v očích se s ním loučí, přejíce jemu na novém působení hojnost požehnání Božího i radosti duchovních. My zachováme jej vždy v milé věčné paměti.

Župní odbor Zemské jednoty řemeslných a živnostenských společenství pro království České v Praze, se sídlem v Hradci Králové, pořádá ve dnech 1. až 8. září 1901 pod protektorem sl. okresního zastupitelstva, sl. městské rady a sl. průmyslového muzea pro severovýchodní část království Českého, vešmě v Hradci Králové, první výstavku učednických prací v místnostech budovy c. k. odborné školy pro uměl. zámočníctví v Hradci Králové.

Otevření nové budovy školy reálné v Náchodě. Staroslavné město Náchod chytá se k významné slavnosti. Zdejší reálná škola přesídlí koncem prázdnin do nové monumentální budovy vystavěné nákladem obce. Slavnostní otevření této budovy konati se bude dne 17. a 18. září t. r. s následujícím programem: V úterý dne 17. září o půl 7. hod. večer huaba na náměstí. Ve středu dne 18. září dopol.: 1. O 9. hod. ranní slavné služby Boží a „Veni Sancte“ v děkaněm chrámu Páně. 2. O půl 10 hod. shromáždění spolků na náměstí. 3. Slavnostní průvod s náměstí k nové reálné budově. 4. „Kantáta“ přednese zpěvácký spolek „Hron“. 5. Srčení reálné budovy a školní kaple. 6. Odevzdání klíčů nové budovy starostou města řídícího ústavu. 7. Slavnostní řeč řídícího ústavu. 8. Prohlídka reálné budovy. Odpoledne o 1. hod. banket v městské dvoraně. Ústav zdejší, při němž po prázdninách otevřena bude třída V., založen byl v roce 1897 na oslavu 50letého jubilea panování J. V. císaře a krále. Založení jeho bylo potřebou nutnou, neboť město Náchod svým rychlým vzrůstem (má dnes přes 10.000 obyvatel) ústavu středního skutečně potřebuje. Avšak nejen město samo, ale i okolí založením ústavu bude povzneseno; vědy v nejbližším okolí jsou kvetající města, postrádající vešmě střední školy, jako Nové Město n. M., Hronov, Česká Skalice, Police, Upice, Červený Kostelec, Dobruška, Opocno. Založením tohoto ústavu vykonalo město Náchod čin významu kulturního, vystavením nové krásné budovy podalo důkaz v tom, že o tento ústav svědomitě se stará. I lze se vši jistotou očekávat, že slavnostní otevření nové budovy školy reálné účastní se celé okolí Ná-

choda se všemi městy a dědkami vokolními, aby učilo tohoto krásného kamínka k manifestaci projevu vzdanému vzdělanosti, kterou střední ústav sdejší šířiti bude do celého okolí. Zápis nových žáků do I. třídy této školy reálné císaře a krále Frant. Josefa I. v Náchodě diti se bude po prázdninách v pondělí dne 18. a v úterý dne 17. září t. r. Zapisovatí se bude v uvedený den vždy od 8—10 hod. dopoledne; hned po zápisu konati se budou zkoušky přijímací od 10—12 hod. písemné a o 2. hod. odpoledne ústní. Každého dne po ústních zkouškách bude o přijetí žáka definitivně rozhodnuto. Do II., III., IV. a V. třídy konati se bude zápis žáků z jiných škol veřejných středních (s realky, gymnasia a reálného gymnasia) dne 14. a 15. září od 8—10 hod. dopol. v řídícího. Žáci přijímací si křestní listy předloží k vyřazení semestrální, opatřené řádným propuštěním. Žákům z gymnasií a reálných gymnasií se hlášením podstatnosti bude zkoušku přijímací jen v těch předmětech, ve kterých učebná osnova reální liší se od gymnasiální a reálního gymnasia. Zápis žáků ze škol měšťanských do II., III. a IV. tř. konati se bude dne 13. a 14. září t. r. od 8—10 hod. ráno v řídícího. Žáci této předloží křestní neb rodný list a poslední vyřazení semestrální. Zkoušky přijímací těchto žáků konati se budou dne 13., 14. a 15. září t. r.

Amenské slatiny lázně v Bělohradě dne 22. srpna 1901 čítají 1010 hostů koupelí slatiných používajících.

Měšťanská škola chlapecká v Hradci Králové. Zápis žáků konati se bude v II. poschodí budovy chlapeckých škol v neděli dne 15. a v pondělí dne 16. září od 9 do 11 hodin pro žáky v Hradci Králové bydlící, dále v pondělí od 2 do 4 a v úterý dne 17. září od 9 do 11 a od 2 do 4 pro žáky ze sousedních obcí do školy docházející. Do I. třídy přijmou se žáci, kteří I. třídu opakují, dále žáci, kteří školními zprávami prokáží, že s dostatečným prospěchem vybyli V. ročník obecné školy. Dále žáci, kteří vybyli V. ročník obecné školy a vykazují „sotva dostatečnou“ a „nedostatečnou“ v jednotlivých předmětech, zejména v náboženství, v češtině a počtech, když z těchto předmětů zkoušku s dostatečným prospěchem vykonají, a konečně žáci, kteří nejméně 10. roku věku dosáhli a zkoušku přijímací potvrdí, že přiměřené vědomosti mají. Ku přijetí do II. třídy potřebí je výhradního vyřazení s dostatečným prospěchem ze třídy I. aneb přiměřeného stáří a vykonání přijímací zkoušky s dostatečným prospěchem ze všech předmětů třídy I. Přijímací zkouška koná se vždy od 11 do 12 a od 4 do 5 hodin; po té se dělí se výsledkem. K zápisu dostaví se žáci v průvodu svých rodičů nebo jejich zástupců. Nový rok školní započne službami Božími dne 18. a pravidelné vyučování dne 19. září.

De národní Pangermanie. V Německu vyšla v poslední době celá řada knih a brožur, které slouží za agitace prosteček hnutí „Pryč od Říma“. Autoři těchto spisů jsou z větší části protestantští pastoři, kteří s pravou „evangelickou“ zafixostí vrhají se na Rakousko, které by nejraději viděli již roztrhané. Volfg. Menzel napsal: „Jediný pohled na mapu učí, že Čechy — a s těmi arci Morava i Slezsko — za kraj německý pokládají býti musejí, a že veliký národ německý za národnou cenu zemi těch ponechati nesmí zbytků českých barbarů — — —“ Dr. Otta Delfe v nejnovější své publikaci praví: „Rád habsburský minul se svým přirozeným posláním poměrně čisti Hádunajskou; pokusme se tedy o to my, abychom dokázali, co v té příčině dovedou Hohenzollernové!“ A o něco dále: „Tolik natrhnuli jsme se o opatřené bratra na Ejdofe (rozaměj Slesvik a Holštýn) dokud jsme byli slabochy; máme nyní, když jsme tak nádherně sešlili, nemůžeme opetiti svého bratra na Dunaji a diviti se naň, jak se v slovanském obchodu dusí? Nikdy! Německo dosud neoclo se na své národní pyramidě. Tu bude korunováni ještě při nejmenším Velkoněmeckým, Pangermanií!“ Pro podrobný postup udává se dále recept: „Žádná života schopná velmoc nemůže ve svém vlastním masu strpěti takový klín, jako jej Čechy vráží mezi sever a jih německé říše. Připojení německo-spolkové Rakouska jest pro Německo životní otázkou jako národní jina. To jest jenom otázkou času a stane se to v té či jiné formě prosatím volněji, v každém případě bez zastoupení v našem říšském sněmu. Naším prvním úkolem musí býti, abychom se opět dopracovali ku Středozemnímu moři a habsburskou monarchii podél k Dunaji zatlačili. Dále musíme býti přichystáni, abychom ve příhodnou chvíli (a ta se tam i určitěji udává) mocnou rukou popadli a nastoupili dědictví své na Dunaji.“ Pro budoucnost Evropy a Evroasie (t. j. ruské Asie) stavi se v programu Německa tudým písmem parola: „1. V ohledu mezinárodním: neutralizování sever, vody a všech pokladů přirodních a 2. v ohledu národním: dokončení díla Lutherova a Bismarkova germanizací Evropy a Evroasie.“ Tot ovšem jen několik malých úryvků z celé balady knih a brožur. Lačnost pruských zřevů — na semé naše jeví se zde v rysech nejostřejších. Smutným ale úkazem jest, že brožury takové mohou se v Rakousku rošířovati.

Zápis žáků na c. k. vyšší realku v Hradci Králové. Do I. třídy zápisování budou žáci dne 16. září od 8—10 hod. a dne 17. září od 8—9 hod. dopoledne. Zápis žáků ze škol měšťanských do tříd II.—IV. jest jen dne 18. září od 8—10 hod. dopoledne. Žáci, kteří na ústavě budou ve studijních pokračovati, přihláš se dne 17. září ve 3 hod. odp. Žáci z jiných realek budou mti zápis dne 17. září od 8—10 hod. dop. Blíží správy obsaženy jsou v oznámení v budově ústavu.

Dívčí fer. osada v Cerekvici koná denně do blízkého i vzdáleného okolí vycházky, při nichž dostává se jí kromě posilnění tělesného i zajímavých vykládů neunavným právodem dp. Jos. Soukupem, katechet, dílcem na dovolené v Cerekvici. — Delší vycházka podniknuta 30. t. m. do města Hořic. Na nádraží očekávaly sl. učitelky v zastoupení pana řed. Černého celou kolonii. Uvedeny byvše do města rozděleny jsou kolonistky do jednotlivých rodin, kdež dostalo se jim skvělého pohostění. Zaslubu o to mají pp. Monsignor B. Hák, papež. prelát, MUDr. J. Toman, purkmistr Hořický, p. Černý, řed. měšť. šk. a P. Zajáček,

kaplan zámecký a Cerekvice. Se zářivými sraky vyprávlá jedna družá, jak se měla. Druhý celodenní výlet byl 23. t. m. do lázní Velichovky. Lázeňští hosté pp. B. Havelka, správ. kněž. piv. v Zlončicích, p. Lisal, soukromník z Vinohradů, p. Kostelecký z Josefova, majíce v čele p. t. p. MUDr. Peišku, místního lés. lékaře doprovázelo se, že to děti vyslané spol. čes. far. os. v Prahy, učinili mezi všemi obřiky, s níž skvěle pohostili celou kolonii, obdařili pohlednými listky, které každá ihned domů zaslala. Děti zapěly dvojhlase mnohé národní písně a přednesly básně, za něž dostalo se jim hojné pochvaly. Radost všech dovršena přjezdem obvod. lékaře z Cerekvice p. MUDr. A. Máčka a jeho choti, známých přímivců osady, kteří před odchodem dali každé na posilněnou po sklenici dobrého Smitického. Za veselé nálady vracely se domů provázeny jsouce společností Cerekvickou. Děti mající vzpomínati budou na Hořice a krásné romanticky položené Velichovky. Ke všem shora jmenovaným druí se známí příznivci: vdp. P. J. Kalas, děkan v Hněvčevsi, V. Loos, c. a k. hosp. správce, J. Rolí sládek, již v každém oo nejochotněji vycházejí vstříc celé kolonii. Mějtež všichni zde uvedený směr a upřímný dík!

Různé zprávy.

Katolický sjezd v Kroměříži. V neděli, dne 25. srpna, staroslavná Kroměříž slavnostně vítala účastníky sjezdu katolického, kteří se sjeli ze všech končin Čech, Moravy a Slezska — ba i z jiných zemí. Odpoledne, po sv. požehnání, ješ měl J. M. ndp. biskup brněnský, odebrali se účastníci v imposantním průvodu ku dvoraně katol. sjezdu v Květné zahradě. Nával byl ohromný. Po utišení se, ujal se slova pan dr. Pištěcký, předseda přípravného výboru. Nejdříve přivítal shromážděné, zvlášť pak nejd. velepastýře knížete arcibiskupa Olomouckého Theodora a Jeho M. ndp. biskupa Brněnského Františka Salesia. V další řeči vytknul úbel sjezdu, poukázav k tomu, že třeba pojednati na sjezdu o významu katolictví, katolické církve vůbec, o otázkce národa našeho, o otázce Cyrillo-Methodějské a sociální, o víře a vědě, o škole, o spolecích, o manželství atd. Tím mohou opravdoví katolíci za nynějších rosháraných poměrů najíti snadnější cestu, která vede ke Kristu, jen jediný společnost lidem zachrániti dovede. Na to zvolen předsedou sjezdu pan dr. Jaroslav hrabě Thun z Hohensteina, jenž nejistějším pravidlem lidského života prohlásil, pevně držeti se víry zděděné. Pak zaslány byly holdující telegramy Jeho Sv. papeži Lvu XIII. a Jeho Velic. císaři a králi našemu Frant. Josefovi I. Na to ujal se slova p. hrabě Stollberg, poukázav na lásku a svornost, která má všechny katolíky obou národností spojovati. Po přečtení různých telegramů ujal se slova J. M. ndp. biskup brněnský dr. Fr. Sal. Bauer, jenž shromáždění ptál, aby Duch svatý světlem moudrosti a lásky své řídil a spravoval porady jeho; ku vysvětlení J. M. pomodlili se shromáždění: Váhem v Boha. Na to vystoupil p. dr. Hruban a promluvil o thematu: „Idea Cyrillo-Methodějská.“ V řeči své se zmínil přednášející, že v národě našem jedná se o o boj dvou národů světových, a nichž jedině pravým jest národ křesťanský dle učení církve katolické. Odsoudiv činnost pokrokové, liberální atd., kteří i na vodorotábore prostějovském chtěli ukázati pravost svého učení, vysvětlil, že sjezdem tímto má vzniknouti do nejširších vrstev lidu pravý národ křesťanský, aby zničeny byly nástrahy nepřátel. Národ náš byl by zahynul, kdyby předraší apoštolovery naši, sv. Cyrill a Methoděj, nebyli naslali símé víry křesťanské katolické ve vlastech našich. Slavný biskup Strosmayer pravil, že víra je nejpřednější darem člověka. Víra má všechen život člověka pronikati, má jej přeroditi a napravit. Ne čeští pouze, ze slovanská bohoslužba, nikoliv, to není dědictvím Cyrillo-Methodějským, ale víra katolická v jednotě církevní, tot odkas našich apoštolů, kteří sv. víru kat. spojovali a národnosti slevanekou. Má-li idea cyrillo-methodějská zasáti v čistém světle — patřt k ní i liturgie slovanská. (Katol. Listy.) Vždyť nám veliký panující papež náš Lev XIII., jenž věčná a věčná budiž sláva prohlásil, stotožňuje se patrně s dovoláním Jana VIII. a Benedikta XIV., v encyklice „Grande Munus“, že ve skutečně věrouce není žádného zápasu, aby slovanským jazykem má sv. sloužena nebyla, jako i aby tímže jazykem evangelium, jako i jiná čtení — pokud správně jsou přeložena, nemohla býti přednášena. I sám sv. Otec prohlásil, že ochoten jest za cenu sjezdování všech Slovany v víře katolické obnoviti všem Slovanům liturgii slovanskou. Jáiro idea cyrillo-methodějská hájiti chceme proti každému, zvlášť když nyní kol nás hřmí heslo „Los von Rom!“, směřující k tomu, aby se sláva Německa převalila přes naše hlavy. Ale u nás oslavují nešťastného mistra Husa proto, že se postavil na odpor proti Římu. Až tedy mnozí snaží se vrasiti klín rostráky náboženské do lidu našeho, přece vědomí katolické se u nás probouzí. Naproti heslu „pryč od Říma“, ješ jest zároveň pryč od Boha, ale i „pryč od Rakouska“ volají věrní katolíci „k Římu!“ Po zaslání telegramu Jeho cis. vys. panu arciknížeti Frant. Ferdinandovi chopiv se slova pan dr. Hermann z Prahy, projevil souhlas a radost sjezdu. Za Slezsko promluvil krátce pan Glabazna, rolník z Mokřých Lasců. Jmenem českého učitelstva pozdravil shromážděné pan učitel Grant, jenž také pravil, že českým učitelům a všem vlastencům musí na tom záležeti, aby víra křesťansko-katolická nejen venku, ale i ve školách byla pěstována. Na to řečnil dp. Frant. Valoušek „O sociální otázce.“ Světem hybe nyní dědičná otázka sociální. Náš sv. Otec položil základ k jejímu rozluštění; křst pak k tomu lze jenom nalésti ve Kristu. Právě stojíme a smrtelné postale evobodomyslného sociálního řádu, jenž vytvořil velkokapitál na jedné straně a na druhé straně bídu. A bída tato domáhá se práva. Přičinu této bídě hledati dlužno v přední řadě ve mravním úpadku a v ublžení náboženského cítu. Musíme se vsohopiti, aby velkovýroba byla obmavována a rovněž právo sjednáno bylo pro všechny. Lid toho

vysvětlání má už dost a jest na něm, by zvolal: „Potud a dále ne!“ Po téh této ukončil předseda první schůzi sjednocenou. Druhého dne po mši sv. sešli se účastníci v místnostech ochůse. Tu mluvil prof. Nábdělek „o víře a vědě“, asi v tom smyslu, že věda bez víry v Boha není tou pravou vědou. Vldp. děkan Hanousek s Třebelovic přinesl pozdrav jako delegát družstva sv. Jana Nep. v Hradci Králové. Prof. dr. Neuschl a Brna přednášel „o manželství a křesťanské rodině“. Při počátku odpolední schůze pozdravil sjezd vldp. kanovník Barták jménem Jeho Milosti ndp. biskupa Ed. Bryncha. Na to ujal se slova kanovník dr. Wisnar, jenž mluvil „o výsmau katolictví a katolické církve“, povzbuzuje ku konci přítomné, aby bojovali za církev a to živou vírou a láskou k ní. P. nadučitel Kadřák vykládal „o školské otázce“. Řeč tato ukončil žádostí, aby všechny školy římsy byly v duchu katolickém, aby nám odchovaly katolické muže a učence. Poslední promluvil posl. dr. Štojan „o autoritě v církvi a ve státě“. Autoritě církevní se musíme podrobiti, neboť jejím původcem jest Bůh. Autorita taková je akalon, na ní stojí pevně víra a mravnost; tím upevní se i autorita státní.

V Litoměřicích dne 25. srpna zahájen byl ndp. biskupem Ar. Schooblem sjezd německých katolíků. Řečníky byli p. Josef Pohl, p. Keilmann, professor a rektor dr. Kordáč, jenž mluvil o tisku, a dp. Boisel člen řádu T. J., který se zmínil o liberalismu a o ruchu pryč d Říma. Na to byl sjezd uzavřen.

Peser na staré knihy. Blíží se doba nakupování učebnic pro školní mládež a považujeme za svou povinnost upozorniti rodiče na velké nebezpečí jaké hrozí zdraví dítek jejich nakupováním knih starých. Knihy antiquární jsou sotva o třetinu lacinější nových a pro tuto nepatrnou úsporu neštítí se rodiče dáti miláčkům svým do ruky učebnice, které byly dříve majetkem dítek střežených tuberkulami, těžkými chorobami vyrážkovými, očnými atd. Títo rodiče, kteří by se štítili dáti dítkám svým cizí obnošený kabát, nepomyslí, že není tento daleko tak nebezpečný jako nápiná kniha, v které chorobný jejt majitel naslinován prstem listy obrací. Ve spolků českých knihkupeckých účetních koná se před nedávnem zajímavá přednáška, v které vynikající český lékař varoval před knihou antiquární, která je nejhorším šířitelem infekcí a upozorňoval na opatrné a ní zacházení. Školní hygiena není v ničem tak zanedbaná jako právě v tomto směru a ředitelstva škol měla by nejen dítky ale i rodiče o škodlivosti jejím počínání poučiti. Že by pak hnusné špinavé školní knihy třídily estetický vkus mládeže, o tom sotva bude spor.

Protestantismus v úpadku. Kde? Tam kde by měl svlástí svítit — v Berlíně. Berlínská synoda ve svém výročním výkazu si stěžuje, že evangelici berlínští se církvi odcisují. Do kostela chodí 3—10 procent, o velkých svátcích nanejvýše 35 procent farníků, 89 procent dětí není vůbec pokřtěno, 88 a půl procenta šňatků není církevně požehnáno a jen polovice pohřbu je církevní. Přijímání účastnilo se jen 18 procent farníků; vůbec vládne v Berlíně veliká netečnost náboženská.

Nová ložiska uhlí na českém jihu objevena blíže obce Olešnicku u Čes. Budějovic. Majitel hospodářství p. V. Kabaň v Nákří vyznačil si kutační právo pro staré ložisko, které dlouhý čas ladem leželo a ve hloubce na 12 metrů přišel již na ložisko hnědého uhlí v síle 4 metry. Vrtal hloub a v hloubce na 35 metrů přišel na vrstvu uhlí, několik metrů silnou. Jak znalci uznali, jest jakost uhlí tohoto dobrá, zásoba ohromná, téměř nevyčerpatelná.

K statistice kapitálů v Čechách. V roce 1900 bylo v král. Českém 136 akciových společností a akciovým kapitálem 310,847,308 K; ze společností těchto bylo českých 83 a akciovým kapitálem 99,127,300, německých 53 a akciovým kapitálem 218,430,108 K. Nejmenší česká společnost akciová měla kapitálu 14,000 K, největší 18 mil. K, nejmenší německá 42,000, největší 25,000,000 K. Převaha kapitálu německého jest opravdu obrovskou.

O způsobu života papežů přináší dobře informovaný jeden francouzský časopis tuto zprávu: Lev XIII. nehoší nikoho u svého stolu, a jestliže někdo buď diplomat neb nějaký zahraniční host s nějaké rodiny královské jest od papeže pozván, tu odbyvá se hostina u státního sekretáře Rampolly. Lev XIII. jest vzorem střídmosti, což platí i o přemnohých jeho předchůdcích. Ji toliko jednou denně a poští se častokrátě — Podivem mně býti naplněn každý, kdo nahlédne do knih vatikánských, v nich poznámenává se, co spotřebuje papeš pro svou osobu. Pius IX. právě tak jako Lev XIII. nevydal denně více, než 3 korun. Inocenc XI., ačkoli měl veliké privátní jmění, byl znám pro svou střídmost a nepotřeboval pro svou osobu denně více než 6 korun. Palma střídmosti přináší však Innocencovi X., jenž se potěšilo pro jeho výši 60 haléřů. — Tyto malé požadavky papežů pro svou osobu vysvětlují se tím způsobem, že všichni ponejvíce pili vodu nebo nanejvýše vodu smíchanou s vínem. („Věstník kat. duch.“)

Poplatnost zemí koruny české. Každý obyvatel zemí koruny české jest na přímých daních nucen platiti o 128 kr. více a na nepřímých daních o 538 kr. více než obyvatelé ostatních zemí t. sv. Rakouska. V král. Českém, na Moravě a ve Slezsku jest 9,430,000 obyvatelů, kteří tímto na daních přimých a nepřímých každoročně přicházejí o více než 52,882,300 sl. Když uvážíme, že ku př. roku 1897 odvedly země koruny české na daních 191,041,489 sl., s čehož připadlo na Čechy 136,176,659 sl., na Moravu 50,618,927 sl., na Slezsko 14 mil. 222,907 sl. a stát toliko 27,890,980 sl. na různé své účely semím koruny české opětné vrátil, tak že každoročně přicházejí o velké sumy, kteréž v r. 1897 činily 163,123,528 sl. a s kterážto sumy po odrazení spravedlivé kvoty na společné záležitosti zahraniční, vojenské a pod. zůstalo by nám opětne neméně než 50,000,000 zlat. Těchto několik čísel mluví jasně a více než haldy knih. Vládní systém vídeňský vysává nás ve prospěch svých vlastních a český lid s moudrým má udělovati velmocenské postavení k němu ku vlastní škodě.

Hromadný výstup z církve 2000 osob z evangelické církve rásem vystouplo a to v obci Penziku v pruském Slezsku. Úřady německé jsou touto událostí ohromeny: Hromadně vystoupení vysvětluje se tím, že oblíbený pastor Četátka byl náhle bez důvodů odvolán a přesazen a to snad proto, že těžil se v osadě všeobecné důvěře. Mezi vystoupilými osobami jsou zastoupeny všechny vrstvy obyvatelstva, chudí i bohatí, dělníci i zaměstnavatelé. Nelze ještě říci, zda-li vystoupivší přiléhá se ke katolické církvi, Evangelické konsistoř elzaská pracuje nyní plnou parou, aby pastor Četátka přiměl svou bývalou osadu k návratu do církve evangelické. (V. K. D.)

Evangelická „Kirchenzeitung“ o sebevraždách v Německu. V posledních číslech rozepisuje se oficiální orgán státní německé lutheránské církve o počtu sebevražd v Německu a sjišťuje, že na 100,000 obyvatelstva připadá ročně sebevražd v Braniborsku, Sasku, Holštýně, Gdanskú a Hamburku 30, v Koburku 37, saském Altenburku 30 a při tom nazývá, že země ty jsou většinou protestantské. Přiznává se, že kdyby v tom lidu protestantském bylo více živé víry, že by tolik sebevražd nevykazoval. Naproti tomu země katolické mají sebevražd o mnoho méně.

Staré karlovtýnské obrazy. Zemského výboru království Českého došel příspěv. v něm obsahující obrazy všechny, které v minulém století z hradu Karlova Týna do Vídně byly odvezeny, opět Karlovu Týnu byly vráceny. — Jest si přáti, aby také obrazy, které byly odvezeny z Prahy a jiných míst v Čechách a na Moravě, byly zemím zase vráceny.

Mnoho zbytečného postrachu nadělaly zprávy o nákladných nemocích ve Vambetich. Nyní však nám došla úřední správa od tamního farního, policejního i obecního úřadu, že nebezpečí nákazy jest tento čas úplně zanehnáno. Všecky zprávy, které tvrdily, že tam mnoho lidí na neštovicce zemřelo, jsou stvojenou láží. Jen jeden polský železniční dělník, který do Vambetich náklazu zavezl, na tutěš zemřel. Onomocnění jiných byla většinou lehká. K váli zaopatření sv. svátostmi byl povolán kněz pouze k onomu Polákovi. Mohou tedy naši pouťovníci beze všeho strachu do Vambetich putovati. Přemrštěné strasování od pouťi Vambetických bylo již proto podstatně, že vycházelo nejvíce z listů liberálních.

Mezi tituly Husových nemalý smutek způsobil přívrženec „filosofie“ Nietzschevy, Jaroslav Hilbert. Napeal do „Studentského Sborníku“ článke: Dosti Husa. Odsuzuje Husa a doby husitské jako „věky národního chřadnutí“, jako doby pustoty a nevěstí ke krásě. . . . Článek je nemalé zajímavý a umělecky (důsledně provedená stavba podle filosofie Nietzscheovy), ale stanovisko pána Hilbertovo jest ovšem naprosto nešťastné, nebezpečné, neboť s jistými změnami mohl by zasti tento článek také: Dosti Bohal Nás však zajímá to, jak p. dr. Ant. Haja v „Samostatnosti“ (č. 58.) ten článek potírá. Nemoha pohnouti logikou Hilbertova článku, pomohl si osvědčenou metodou, že odkázal pana Hilberta do — klerikálně-škrdlavské Vlasti. Nietzsche tedy jako nejnovější — klerikál. . .

Archievová poetivým nálezcem Archievová Frant. Salvator meškal sotva několik hodin v Riedu (Hor. Rak.) a již měl to štěstí, že našel zlaté dámské hodinky. Marie Wulnerová, kuchařka u kupce Glechnera, strčila tyto v průjezd hotelu „u arciv. Albrechta“. Archievová Frant. Salvator, který ve zmíněném hotelu jest ubytován, spatřil na zemi blíže kuchyně ležeti hodinky. Zvedl je a otevřev dvéře u kuchyně, zvolal svedeným hlasem: „Která z těch dam ztratila hodinky?“ Wulnerová, která neměla o strátě dosud ani tušení a právě se chystala dům opustiti, sáhne rychle po svých hodinkách — ty byly pryč. Hned se tedy hlásila, že ona jest tou, která je ztratila. Důstojník, jenž jí byl úplně neznám, bylo očividným potěšením jako poetivý nálezcce stracenou věc navrátili. Rádost Wulnerové byla tím větší, když se dozvěděla, kdo tím poetivým nálezcem byl.

Hlasý ze Stena dostávají z liknavého stanoviska Mladobochů větší pruské agitaci protestantské hotové záchvaty. Tolik se nejednou „Národní Listy“ svobodomyšlným evangelickým členům sponověřili, že se do konce obávají z hnutí protestantského docela i škody pro naši národnost — podobně jako katolici. Dle rozumování „Hlasů“ přec jen naši národnosti škodí víc ten vzdálený Řím, než blížící němečtí protestanté, kteří nepokrytě Wolffovi vodu na mlyně nadhánějí. Bylo by záhodno, aby si p. redaktor „Hlasů“ přečetl pozorně Tatrovy „Kulturní styky“, pak „Deník“ a „Pruské usilování o země české“, snad pak lépe prostřehne, odkud hrozí ten pravý mor. Že by do Čech přicházeli prusští náhončí protestantismu s lásky k našemu národu, to snad ani p. Šádek tvrditi nebude. Užil nás národ té přiznání protestantských cizinců dost a dost jak za války tisíciletě tak za doby Marie Terezie a za éry Bismarkovy. A že upletli běloborský karabáš i další biče tisícileté války sami domácí protestanté s Němci se bratřičkují, to nyní uznávají i historikové protestantské. Jak pak kdyby tak „Hlasý“ více nahlédl do doby Karlovy, kdy byl náš národ ultraklerikální? Tehdy nevrátila pouze čest země české jako státu; tehdy byla vyslovována právě jména rodilých Čechů za hranicemi s největší účtou. Tehdy mohl Karel IV. nazírovati, aby všichni křesťané němečtí své dítky dávali vzdělávati v jazyku českém; kdekoliv v Německu říši byla posádka česká, tam hned dosadil císař českého kněze. Píno rodilých Čechů bylo v Německu biskupů, kanovníků a jinými hodnostáři církevními. Nebyla tedy ta římská církev tak nebezpečná naší národnosti, jako protestantismus, jenž posděl pohraniční kraje Německem zaplavil. A že by protestantské hnutí nynější nebylo velikou převahou čistě politickou intrikou? Jestliže, již před Bilou Horou nešlo ráz výhradně politický, čím může býti nyní? Zajisté nynější protestanté sotva víc k víře laon než jejich dávní předkové! Před Bilou Horou se stále vztahovali ruce protestantské po křesťanské majestát, aby př pravda Boží nebyla dále utlačována. Rozklíkávali protestanté,

že jim o jiného nejde než o volnost víry. A když již měli majestát v ruce, najednou jako by na své výhody čistě církevní zapomněli; nedbali ani na řádné zorganizování své církve, poněvadž jim intriky politické všechny čas zabíraly i na dále protidynastické tušby. To by tedy musili býti nynější protestanté o značné procento nábožnější, kdyby chtěli prováděti osle čistě církevní opravdovější než jejich předkové! „Národní Listy“ k váli upokojení většice východočeského nyní cosi koktají o „lidovosti“ protestantismu, že náš „evangelismus“ jest čistě český a že jest představitel ryzí české mravnosti. Pěkně děkujeme za poučení. „Lidovost“ byla zřejmě na českém protestantismu znamenitě před bitvou na Blše Hoře, kdy se v několika krajích utrpaní nevolníci zdvihali zbrojně proti protestantským vrchnostem. A tu „českost“ protestantismu posuzovali dobře sami husité a čeští bratři říkající, že jest lutheránství náboženstvím „novotným“ a „hostinským“. Ale nic platno; svými strojnými výmluvami „Nár. Listy“ si tak hned p. Šádku neodobří. Za to „Radikální Listy“ dosvědčují, že žádný Čech nemůže klidně přihlížeti k připravované germanisaci, jež se chystá pod heslem: „Pryč od Říma“. Důrazně a všem právem vysývají proti vlastirádnému heslu, dodávajíc: „Pánové, vyberte si: buďte s námi, a národem českým, nebo s Všeněmci!“ A může snad p. Šádek tvrditi do opravdy, že nynější agitace protestantská nesee na sobě ráz pravého křesťanského zasnění a že v užívání svých prostředků jde skutečně v stopách apoštolů? Litujeme p. Šádku, že se ocitl v situaci velice trapné; chť se zachováti vlastencům i zahraničním útočným spoluněmcům, to jest těžší věci než váletí s úspěchem Šiaflový balvany. To však zpřima poznamenáváme, že své nemilé rozpaky „Hlasý“ neskrývá hradbou hladkých slov a že krisi svou přec ukončiti musí nějak dle hesla „Radikálních Listů“. Nelze dvěma pádům sloužiti.

Jinak naproti učitelům, jinak naproti — kadetům! V ministerstvu vojenství byl poslední dobou vypracován návrh, aby kadeti řádového vojska a zemské obrany byli zařazeni do XII. dietní třídy. Dle zprávy časopisu „Reichswehr“ má plat kadetů první i druhé třídy obnášeti předně měsíční gáži 120 korun, kromě toho bude kadetovi přislužeti byt o pokoji, kuchyni a předání nebo peněžité náhrada za byt v této výměně. Nově jmenovaní kadeti dostanou nad to příspěvek na uniformování, jež bude obnášeti u husarů 333 kor., u dragounů a hulánů 266 korun, u dělostřelců a vozatajstva 212 kor. a u ostatních oddílů 180 kor. Obnosy tyto rovnají se dvěma třetinám obnosů, jež byli dosud vypláceny poručíkům, absolvovalým akademii. Zvýšující třetina bude kadetům vyplácena při povýšení jejich za poručíky. Jak vidět, má být o 18leté mladíčky, nastupující službu vojenskou, postaráno způsobem přímo skvělým. Ale nejen to. Zajímavé je, jak s celou tou důležitou „reformou“ je na spěch. Jak oznamuje dobře informovaný list nahoře uvedený, „má býti uskutečněna co nejdříve, pokud možno ještě před letošním propuštěním absolventů kadetských škol, tedy před 18. srpnem“. A teď srovnajte s tím, jak dopadla úprava platů učitelů a jak dlouho to trvalo, než k ní došlo. Ze 380 zl. upraven nejmenší plat na 450 sl. neboli 900 K. Tedy učitel po mnohaletém studiu, když nastupuje vzešený svůj úřad, a to ještě je o rok starší než kadet, má mít roční plat o 540 K menší nežli kadet a počítáme-li také volný byt o pokoji, kuchyni a předání, který v Praze pod 460 K stěd se sešene, vidíme, že kadet má míti bez mála o 1000 K větší plat než učitel! A teď srovnajte tu rychlost a ten chvat, s jakým se upravuje plat kadetům. Koncem července proniknou o úpravě první zprávy do listů a do 18. srpna, tedy za necelé tři týdny, má se státi skutkem. Co stálo boje učitelstva, co schůzí, co krví psaných článků, než se „úprava“ dostala do sněmu a jak dlouho to trvalo pak ještě i ve sněmu! Celá dlouhá léta se vlekl boj, a návrh v zemském sněmu schválený posud ještě není zákonem!

(Zasláno.)

Zpráva, že v Žamberku byly svatokrásné poskozeny dvě kapličky, nezaklád se na pravdě.

Děkaný úřad v Žamberku,
dne 27. srpna 1901.

Josef Poláček, děkan.

(Zasláno.)

Provolání ku všekému dělnictvu křesťansko-sociálního ve východních Čechách: Bratři dělní a dělnice! Stále shorňující se poměry dělnictva vůbec nutí jednoho každého z nás k uvážení o prostředcích, jimiž by ku ochraně a zlepšení naší existence mohlo býti zaměstnavatelům členo. Uvažujíc zcela správným způsobem, přicházíme k názoru, že jedině odborovým organizováním nalezen bude klíč ku řešení naléhavých mzdových i pracovních podmínek dělnických. Podepsaní přihlížejíce k tomu, že ve východních Čechách jest jak při továrnách tak při malozivnostech zaměstnán ohromný počet dělnictva a následkem nesouladu o otázkách odborové organizace ních systematicky postup celého dělnictva křesťansko sociálního trpí, avolávají konferenci dělnictva křest. sociálního s východních Čech do Týnště nad Orlicí. Program: 1. Poměry situace. 2. Účel odborové organizace (pro král. Český). 3. Účel tisku, svláště odborového. 4. Volné návrhy. Přátelé dělníci a dělnice, jakož i příznivci dělnictva křesťansko-sociálního! Vážnost situace vyžaduje, by s každého města, ať při továrně neb malozivnostenské výrobě, kde našinci zaměstnání jsou, konference této se účastnili a své sužné, pokud možno, k účasti vyhlídli. Protož přijďte s blízka i s daleka! Jména těch a adresy, kdož hodlají se konference účastniti, jakož i dopisy, týkající se konference zasílány buďtež na adresu Jos. Urban, Kostelec nad Orlicí. Za svolavatele: Václav Čermák, kožešník. Ocelotyn Lokveac, tkadlec. Frant. Černý, obuvník. Josef Urban, obuvník. Václav Bibus, tkadlec.

(Zasláno.)

P. T. otěnému obecnstvu v Hradci Králové a okolí!

Jsem o mně úmyslně rezšifovány nepravdivé zprávy, že jsem se nedávým svým ochuravěním stala nezpůsobilou k svému povolání. Zprávy ty se roztroušily hlavně za účelem tím, abych byla poškozena ve své babické živnosti; zjevně to z toho, že prohlašování této nepravdy vychází ze stran a ohledů konkurenčních. Prohlašuji však tímto, že se nyní těším zase dále pevnému zdraví a proto dále a stále povinnosti své jako dříve zastávati mohu a budu.

S veškerou úctou

Justina Šaarevá,
městská porodní babička.

Ignáce Neškudla syn

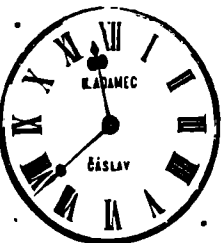
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Vyprachtěch)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Velký dívčí pensionát

císaře Františka Josefa I.

v Hradci Králové

otevírá ve své nové a moderně zařízené budově kongregace Školáky sester d. N. D. matčinice Horašovickeho. — Chovanky mohou docházeti do veřejné obecné (též ve Správě Školáky sester d. N. D.) neb měšťanské školy měšťské, nebo mohou vzdělávati se v domácím soukromém pokračovacím kursu dívčím, obvládně ve všech druhých ženských ručních prací. Mimo to poskytuje se dívkám příležitost, aby ku zkouškám industriálním, jak konati lze při zdejší komisi, jak literárně tak i v ručních pracích připravit se mohly. — Cvičí se též v jazyce českém a německém, tak aby chovanky německé naučily se dobře česky, a české dobře německy; též mohou se přiučiti jazyku francouzskému a anglickému od učitelek zkoušených. Mimo to mohou se učiti též hudbě, zvláště bře na pianu, houslích a citate. Všebo toho soukromého vyučování mohou se účastniti též dívky v městě i v okolí bydlící. Výchova děje se v duchu nábožensko-mravném. Dotasy stran platů i veliké jiné říseny budí na „správa vychovávajícího útvaru císaře Františka Josefa I. v Hradci Králové.“

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská

výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrobí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poplávky
týkající se

• služeb vojenských •

vyhotoví c. a. k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Pronájem skladiště (krámu) a tré bytů.

V domě, č. 36. na velkém náměstí vedle bisk. residence, bisk. konsistoři koupěm se pronajme:

1.) Jedno skladiště (krám) do předu velmi prostorné, a dlouhé po celé délce předního domu od chodníku až na dvoreček. Skladiště to se hodí ku každému obchodu, ovšem tichému a nikoliv hřmotnému. Výčep piva a lihovia je vyloučen.

2.) V tomtož domě — dva byty, oba v prvním patře v před i v zad; každý byt o dvou prostorných a pohodlných pokojích a kuchyni. Nejraději by bisk. konsistoři celé prvé patro — v před i v zad — jednomu panu nájemci zadala. Při tom byt je zahrádka upravená.

3.) V tomtož domě — jeden byt v druhém patře v zad o dvou pokojích a kuchyni.

Kdokoliv by ty které místnosti najímati hodlal, přihlásí se u správce domu v č. 37. aneb v kanceláři bisk. konsistoře.

Biskupská Konsistoř v Hradci Králové,
dne 20. srpna 1901.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích krobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruční, jakou i na řádnou práci při cenách nejmnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Biskupská knihtiskárna

nabízí školní:

1. Střední katechismus

katolického náboženství.

Schodím na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.

Schodím na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerské schválení.

Prodej pro prodávče: knihkupce, kniháře děje se za podmínek těchto jako z c. k. školního knihovníku (sleva 18%, proti hotovému zaplacení předem neb dobírkou.)

Objednávky vyřídí se obratem pošty, drahou pak aspoň druhý den.

Slavným patronátním úřadům a
velečenému duchovenstvu doporučuji se
k malování chrámů

jakoukoliv technikou přesně dle slohu.

Oprava starých obrazů, jakož i
malování nových, křížových cest a p.

Oltáře k Božímu Tělu na plátně
i na dřevě malují v každém slohu.

Plány a rozpočty zdarma.

Závod pro umělé a dekor. malířství

J. St. Ottmar

Ústí nad Orli.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materialium et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 641 — 8°. — Cena broš. K 3 30, poštou
K 3 50.

Kniha se schválením Ordinariátním vydána sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávající knázi bez obtížného hledání poučení bez-
pečné ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytujících, ze všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církevních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochy-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

N á b y t e k.

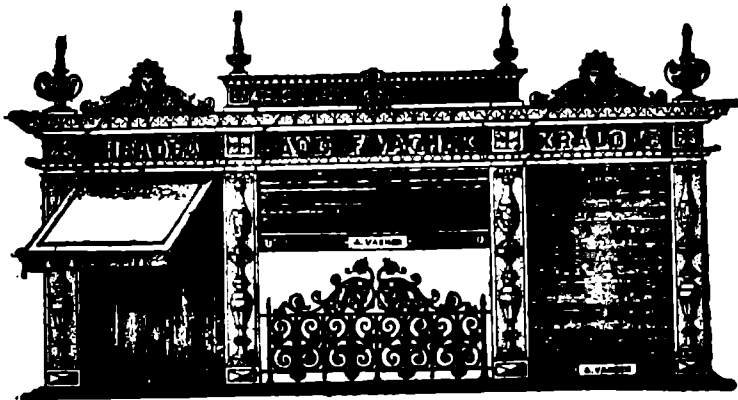
Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Převky.

Ludvík Knepř

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle náleží.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

ADOLF VAČEK,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu saručené ocelového, velmi lehké
jdoucí. Svínovací okenice plátěné, samodinné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých
mříží, zábradlí a zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleslín
do sítí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vaček,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové,
Dlouhá ul. č. 108, naproti sejmčovému nádraží.

Josef Štěpán,
závod
posilovačský
v Pardubicích

— opravuje —

jaké i nové stavi

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky
všech druhů

nabízí

Biskupská
knihotiskárna.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatinanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Veškeré práce z oboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v různých
případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb řádných freskových, maleb
na skle, na dřevě a na kůži.

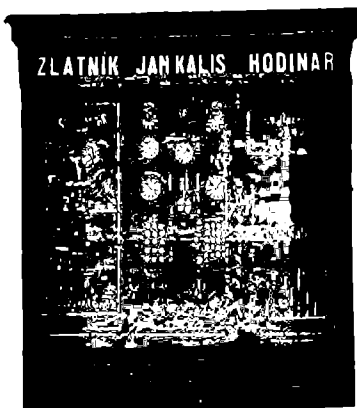
Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na velkém náměstí č. 36 vedle bisk. residence.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísekný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše ošně v ohni zlatené a stříbrné má se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
zmouzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
sálou se již svícen se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj má se vykásat četnými pocoval-
nými přísluší P. T. zákazník a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
táček na křest, svícen, paciškálů, schráněk na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

Jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledok,
sírny amoniat, soli draselné, kyselk,
speciální hnojivo pro stábliny a oke-
paniny (kuloviny).

Podrobnou sadru superfosfátové
ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování
chlévké mrvy, pícní vápna

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na
kyselinu sí-
rovou a umě-
lé hnojivo
Ústřední písařna: PRAHA, Jindřichská ul. 27.

A. SCHRAM

Oltář

poučná i modlitební kniha

i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. velelúst. duchovenstvu
svůj vědecky osvědčený a mnoha dopor-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dolevové úpiné.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Těz velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů velelústoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání většl výhody.

Těz na splátky bez zřetelí cen!

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vysn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1896 a pamětní medaile. Nejv.
vysnam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísekní znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

C. k. v. s. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

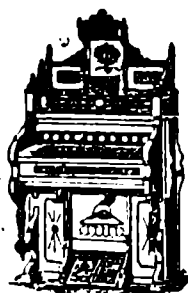
veškerých za nejlepší
varhany unaných soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejmírněj-
ších a opravy a přestavby
varhan provede za nejmírnějších
podmínek,

všech soustav pro
harmonia kostely, školy a
salony v nejlepšímu provedení s pē-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

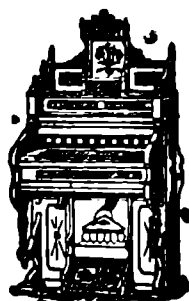
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenaný.

Ceníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.
Ilustrované ceníky franco a zdarma.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumers a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerakým ze dne 19./6 t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různými pojmenováními, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému co škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný
ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečná, borůvková, rybízová, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Premier

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry (Anglie)

Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 39.

Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.

Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

Premier

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d'Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma
J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen touhou cestou a nabízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, punše a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno. Též v Berlíně obdržela firma t. r. diplom zlaté medaille.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se klenutými rámy, stěmi i osazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně. Beze vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Ročník II.

kalendáře „Štit“

na rok 1902 vyjde počátkem září t. r.

s bohatým obsahem a četnými ilustracemi. Rozměr kalendáře oproti ročníku I. značně rozšířen. **Cena krámská 1 koruna.** Prodává se pro prodáváče za ceny obvyklé: 1 tučet za 8 K, při hotovém zaplacení 1 výtisk nádatkem.

Objednávky přijímá již nyní a hned po vyjití přesně vyřídí
Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Látku na kleriky
a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou za sl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vsorky ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od kteréž doby poutivě trvá.

MUDr. L. Řeháček,
odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí
ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.
PRAHA,
Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezanin.

ŠKOLNÍ KNIHY

do c. k. gymnasia, realky, učitelského ústavu, do obchodní akademie, školy zámečnické, měst. chlapecké a dívčí v **Hradci Králové** a veškerých škol obecných v místě i celém okrese chová v největší zásobě na skladě

knihkupectví
B. E. TOLMANA
V HRADCI KRÁLOVÉ.

Založeno roku 1863.

Kde vydání staršího lze užívat, chovají se též opotřebované knihy na skladě i u vydání nejnovějších. Zásilky na venek poštou vyřizují se obratem. Největší sklad všech školních pomůcek, globů, atlantů, psacího a kreslicího náčiní atd.

První sklad c. k. školního knihoskladu v Praze.

Podmínky odběrní velmi mírné a přívětivé.

Speciální závod klatovským prádlem.

Továrni sklad bílého zboží.

Prádlo pro pány i dámy ve velkém výběru, **výbavy pro nevěsty** vlastní výroby, **kněžské kolárky** atd. doporučuje

Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

490. Roční obraty těchto záložen dostoupily výše 14 milionů korun. Hlavní zásluhu o tento neobyčejný rozvoj záložen raiffeisenových v Dol. Rakousích má farář a zemský poslanec Bauchinger. Koncem r. 1897 bylo v Čechách v činnosti 315 záložen raiffeisenových, nyní mají jen české kraje 420 a německé kraje okrouhle 360 záložen raiffeisenových, takže dnes v Čechách jest v činnosti skorem 800 těchto záložen. O sociální působnosti těchto záložen nelze ovšem ještě mnoho mluvit, po nřvadř převážná jich většina není ani 2 neb 3 roky stará. V německých krajích v Čechách zakládá hlavně pověstná „Böhmervaldbund“ a pak „Bund der Deutschen“ záložny raiffeisenovy ne tak z opravdové potřeby, jako spíše za účelem výbojným, německo nacionálním. Tím ovšem ztrácí myšlenka sociální záložen raiffeisenových svou podstatu. Na Moravě bylo koncem r. 1897 v činnosti 180 záložen raiffeisenových. Nyní mají pouze Němci na Moravě 218 záložen raiffeisenových. Záložny ty měly loňského roku peněžní obrat skorem 30 milionů korun. České záložny raiffeisenovy jsou na Moravě hlavně pod vedením katolického duchovenstva českého a to nesmírně páli lidovce moravské, kteří by nejraději každého kněze pověsili na šibenici. Ale lid moravský nemá příliš důvěry k lidovcům a jich generálu, zrzavému židu Dr. Stránskému, a chce, aby záložny raiffeisenovy zůstaly v rukou duchovenstva, v němž má záruku, že v záložnách těch vládne poctivé hospodářství a nikoliv pověstná vinklerovčina. Když na moravském sněmu poslanec farář Ševčík žádal pro záložny raiffeisenovy větší zemskou podporu, tu se na tohoto zasloužilého kněze vši zuřivostí vrhnu lidovce advokát Dr. Perek a začal spílati kněžím, že jen proto zakládají raiffeisenovy záložny, aby tím dostali na lid vliv. A to mají jistí advokáti největší zášť na kněze, když se ten ujímá vesnického lidu, aby se nestal naprostou kořistí právě těch přítelů, kteří na kněze nejvíce spílají. Z toho měl náramnou radost Němec Dr. Zobei, který v zemědělské radě pro Moravu „Centralblatt“ vydávaném zemskými penězi vede německé raiffeisenovy záložny a v listu pro moravské německé rolnictvo, si přichvaloval, takže se na ty kněze patřil, kteří se nemají do záložen raiffeisenových míchat, ať si zůstanou jen pěkně v kostele a sakristii. Ale právě toto zuření našich liberálů na duchovenstvo, že působí v záložnách raiffeisenových, musí býti tím větší pobídkou, aby i u nás v Čechách vlastenecké kněžstvo všimlo si více vedení a vlivu v záložnách raiffeisenových a nájmně by bylo žádoucí, aby v kněžském semináři byli všickni bohoslovci důkladně vyučeni v účetnictví a vedení knih pro záložny raiffeisenovy. K tomu by stačil 14 denní kurs. Škoda, že k časovým těmto potřebám na patřičných místech jeví se dosud zájem pramalý.

(Zasláno.)

Ježto jsou národové pyšní se již velikými orchestry symfonickými, rozhodl se výbor „České Filharmonie“ za přispění některých obcí, korporací i jednotlivců sestaviti veliký samostatný orchestr symfonický, který dnem 1. října t. r. do veřejnosti vstupuje a který složen bude z nejprvnějších umělců českých. Pro velikou však nákladnost podniku tohoto nuceni jsme pro začátek apelovati na všechny spolky, jednoty a na všechny hrdby milovné jednotlivce, aby přispíváním za členy zakládající neb přispívající, nebo vůbec darováním příspěvků umožnili pomoci svou myšlenku tuto. Člen zakládající složí jednou pro vždy 100 zl. a člen přispívající platí ročně 10 zl. Veškeré příspěvky budtež zaslány na účet „České Filharmonie“ do „České průmyslové banky“ v Praze.

Výbor „České Filharmonie.“

(Zasláno.)

Komité pro uspořádání výstavy prací učednických v župě královéhradecké dovoluje si složit toto cestou svůj neskonalej dík velevážené paní A. Jančové, choti městského inženýra v Hradci Králové panu Jaroslavovi Hájkovi, virtuosoovi na housle a panu Emilovi V. Hájkovi, virtuosoovi na varhany za ochotné a nezištné účinkování při slavnostní akademii pořádané 31. srpna 1901.

Jen Vám milostivá paní a ctění pánové děkuje komité, že akademie vůbec nepořádána býti mohla.

Komité Vám dále děkuje za Vaše v pravdě umělecké výkony, kteréž místy přiváděly obecenstvo v nadšený obdiv svoji pracovitostí a dokonalostí.

Neméněj dík náš patří proslulé firmě A. Hugo Lhota v Hradci Králové za laskavé přijetí varhan a koncertního křídla.

Na konec vyslovujeme též dík svůj všem, kdož jakýmkoliv způsobem nezištně přispěli k dovršení dotyčné akademie.

Upozornění administrace.

Upozorňujeme, že bývalý náš redaktor, p. Al. Vobejda nemá žádného práva vybirati v našem jméně ani předplatné ani

poplatky za inserty. Všecky platy musí se diti buď poštou aneb přímo v administraci v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 11. září 1901, o 2. hod. odpo.

v diecéním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská třída č. 800 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl,
předseda. jednatei.

Do Hradce Král. a okolí.

MUDr. Jan Král,
prakt. a zub. lékař

ordinuje pro nemoce zubní,
ušní, nosohltanové a oční od
8—11 hod. a od 2—4 hod.

V neděli a svátky od 8—11
hodin.

Velké nám. č. 136 I. p.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakoosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než vřnde jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodinok se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Pronájem skladiště (krámu) a tré bytů.

V domě, č. 36. na velkém náměstí vedle bisk.
residence, bisk. konsistoři koupeném se pronajme:

1.) Jedno skladiště (krám) do předu velmi
prostranné, a dlouhé po celé délce předního domu
od chodníku až na dvoreček Skladiště to se hodí
ku každému obchodu, ovšem tichému a nikoliv
hřmotnému. Výčep piva a lihovi je vyloučen.

2.) V tomtož domě — dva byty, oba v prvním
patře v před i v zad; každý byt o dvou pro-
stranných a pohodlných pokojích a kuchyni. Nej-
raději by bisk. konsistoři celé prvé patro — v před
i v zad — jednomu panu nájemci zadala. Při tom
bytě je zahrádka upravená.

3.) V tomtož domě — jeden byt v druhém
patře v zad o dvou pokojích a kuchyni.

Kdokoliv by ty které místnosti najímati
hodlal, přihlásí se u správce domu v č. 37. aneb
v kanceláři bisk. konsistoře.

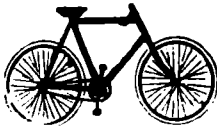
Biskupská konsistoř v Hradci Králové,

dne 20. srpna 1901.

koia Premier Nejlepší

**The Premier
Cycle Co. Ltd.**

Coventry (Anglie)

Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 38.

Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.

Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

koia Premier Nejlepší

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních

PRAHA—I.,
č. 146 st., Malé Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vř závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

MUDr. L. Řeháček,
odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,
Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

V. VACEK,
závod školácký
v Pamětníku u Chlumce

nabízí pro zimní a jarů vysazování stromy
ovocné vysoké a krasky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob., konifery, divoké stromy
pro stromořadí, plátna ard. — Statistice sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný cenník zdarma.

odborný veltzavod pro malbu
chrámových oken.

Umělecký ústav pro malbu na skle.

B. Škarda, Brno.

Otva chrámová každé-
ho slohu i provedení
se sarkutním práce nej-
modernějším poža-
daviům vyhovějí.

7krát prvními cenami
vyznamenán.

Cenníky zdarma.

N á b y t e k.

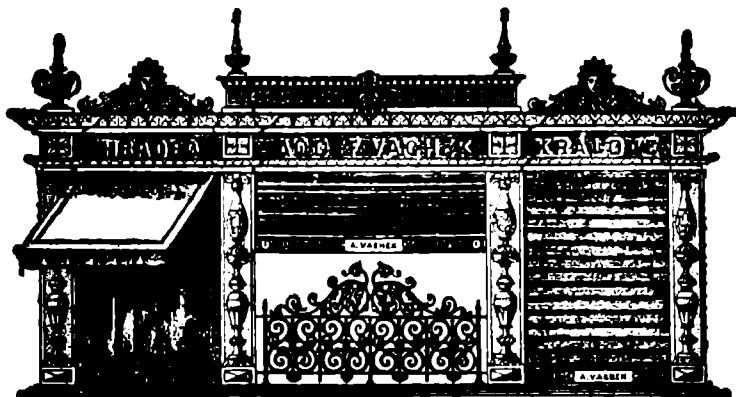
Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

ADOLF VACHEK,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu sručené ocelového, velmi lehoučké a odolné. Svínovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování neslých a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práci stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalějších vzorů, vlastního vynálezu, kličtin do stě a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výborné se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,

závod
poslaccovačský
v Pardubicích

— opravuje —

jako i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Navštívenky

všech druhů
nabízí

Biskupská
knihhtiskárna.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jironš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb faconových freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.

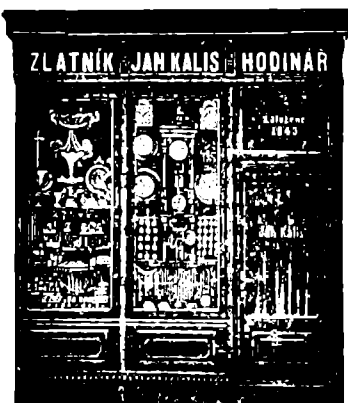
Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, ohlíský ledek, siran amoniat, soli draselné, kaolín, speciální hnojivo pro stábliny a okopaniny (kulovatiny).

Posílnou sadru superfosfátoven ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva

Ústřední píárna: PRAHA, Jindřichská ul. 27.

Oltář

poučná i modlitební kniha

i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihhtiskárna.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská

výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. a dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Učně

přijme do železářského obchodu
Jan Uher v Hradci Králové.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlově úplná.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na tašáry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleduš. duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školsk. chorvatské výstavě v Zářebe: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní medaile 1892. Juror krajinové výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

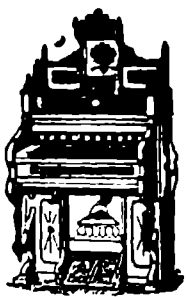
varhany veškerých se nejlepší uznávaných soustav co nejdokladnější a v cenách nejmiřnějších a opravy a přestavby varhan provede za nejmiřnějších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení s pětiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americké harmonia (Gottage-Organe) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tylo na veškerých výstavách nejpřednějšími cenami vyznamenaný.

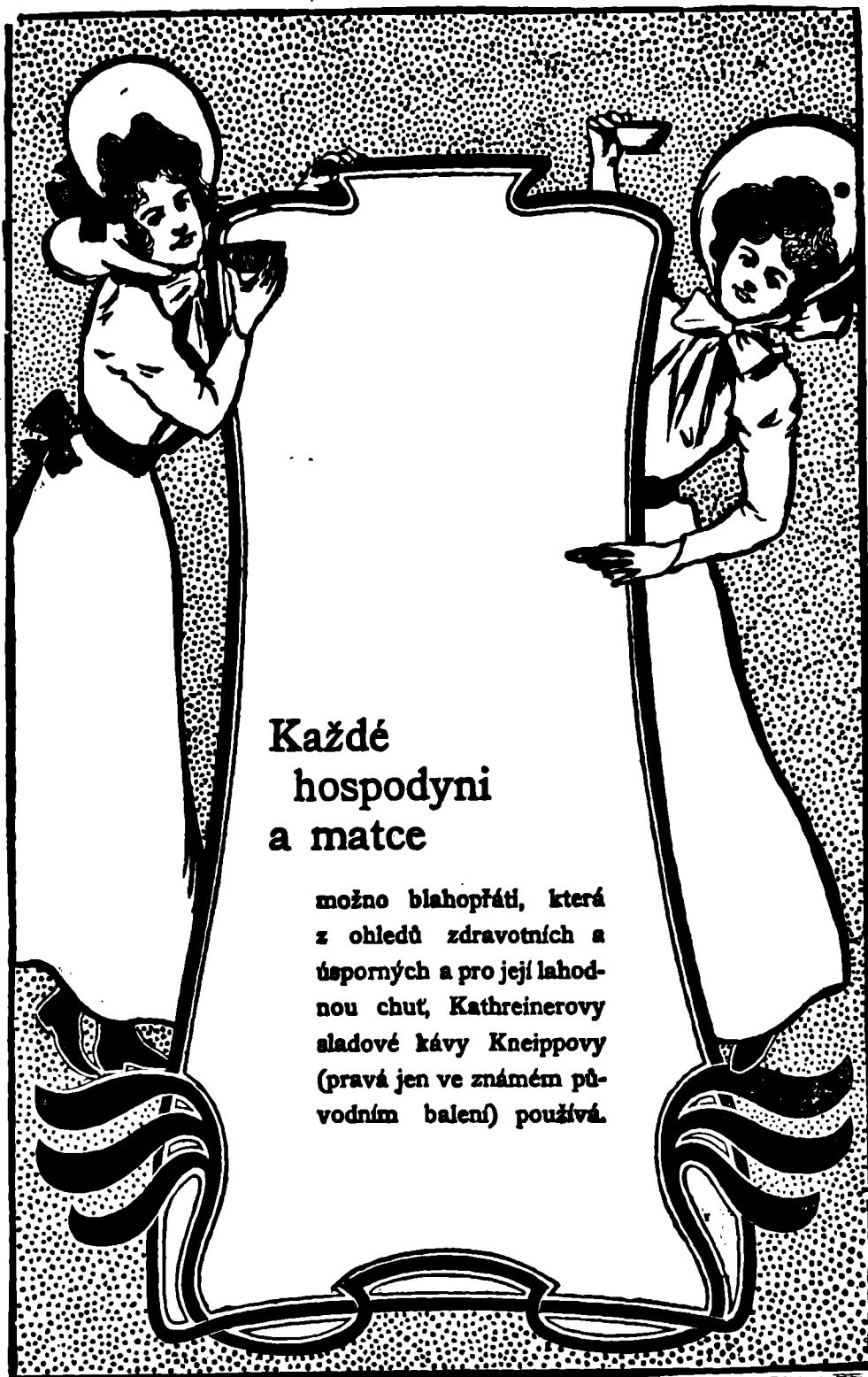
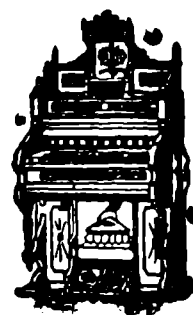
Ceníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filialní sklady: Budapest: VIII. József körút 15; v Brně, Nová ulice č. 8; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.
Illustrované ceníky franco a zdarma.

**Každé
hospodyně
a matce**

možno blahopřát, která
z ohledů zdravotních a
úsporných a pro její lahod-
nou chuť, Kathreinerovy
sladové kávy Kneippovy
(pravá jen ve známém pů-
vodním balení) používá.

První výroba
**Válcových
hodin**
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věšních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1858.

Fotografie a nákrepy u velkého výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se nedědí.
Provedeno ke 300 oltářů.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. veleředátoři duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou
za al. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných
druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlev-
nějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle
obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,

Hradec Králové.

Vyznamenan Obchodní komorou Pražskou za
vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od
které doby poutě trvá.

Ročník II.

kalendáře „Štít“

na rok 1902 vyjde počátkem září t. r.

s bohatým obsahem a četnými ilustracemi. Rozměr kalendáře oproti ro-
čníku I. značně rozšířen. **Cena krámská 1 koruna.** Prodává se pro pro-
dávatele za ceny obvyklé: 1 tučet za 8 K, při hotovém zaplacení 1 výtisk
nádvkem.

Objednávky přijímá již nyní a hned po vyjití přesně vytíří

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveničko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Písní
přimo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterémto případě těží se bojněmu, nehořlivému
uznání P. T. pp. hostů i raby i s kraje.

Václav Vacek, majitel.

Majitel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pechman. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Králové.

OBNOVA

Číslo 86.

Předplatná na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 6. září 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

To je ta svoboda!

Šel jsem jednoukrát navštívit přítele do jisté venkovské obce. Když jsem se k ní již přiblížil, viděl jsem, co tam dříve nikdy nebývalo, na poli u dělníků nějakého pána. Což je tu nějaký dvůr, že by to byl snad nějaký správce? Vždyť ta nikdy žádný dvůr nebýval. V tom přichází mi naproti přítel můj, který mne brzo poučil slovy: To je ta svoboda! Bylo to sice velice tajemně řečeno, ale netrvalo to dlouho a všešlo mi světlo. Pán ten nebyl správce, ale stal se majitelem statku, jehož bývalý majitel jeho dědičkou jest a nyní za dozoru toho milostpána řepu na svých bývalých polích mu okopává. To je ta svoboda! Pohrdání náboženstvím, plácání o osvětě a svobodě, furiantská hrubost proti faráři, „svobodomyšlný“ život bez chodění do kostela! A konec koncům! Ze svobodného a zámožného rolníka křesťanského stal se otrok! Či se stal otrokem, to se bojím říci. Ale soudný čtenář si to domyslí.

To obrázek v malém dle skutečnosti. Ale dejme na místo té venkovské obce Evropu anebo aspoň Rakousko; na místo onoho rolníka liberalismus čili plané mluvení o osvětě a svobodě, bezbožnický tlak a život, surovost proti katolicismu; na místo onoho „milostpána“ u řepy; dejme si ty nynější pány světa, kteří víc a více uchvacují majetek, k němuž jim na mnoze pomáhají novomódní pokřtění otroci a podobnoství mé jest vysvětleno. A nemám, co bych k tomu doložil, než: To je ta svoboda!

A kdo nemá tolik peněz a času, aby objížděl Evropu anebo aspoň Rakousko, může zůstati doma. Leckteré „staroslavné město“ anebo vůbec město „s probudilým a svobodomyšlným“ obyvatelstvem mu podá samo důkaz, jak přesmutnou pravdu obsahují slova: To je ta svoboda! A snad právě doma tím nápadněji se přesvědčí, co z původních křesťanských obyvatelů a majitelů domů nadělala ta protikřesťanská svoboda, to zaslíbené bouření proti katolicismu, čili jak ten náš svobodomyšlný život bez chodění do kostela a ty protikatolické a liberalistické zákony usadily mezi námi milostpány, a kdo jim otročí rukama, a kdo plazením se před nimi. Právě doma se může přesvědčiti, co to je za svobodu, která se osvobodila od náboženství katolického čili od klerikalismu a za to se učinila b.č. tělesnou nebo mravní otrokyní nepřátel svých.

Avšak na tyhle věci jsme v Obnově z čistě a křesťanské lásky upozornili vícekrát, až jsme tím i drahé topivo poskytli jistým místnostem. Ovšem že jsme si nikde mnoho vědku nedobýli. Je to klerikalismus a dost! Raději otročit, než po katolicku smýšlet, žít a svět posuzovat. Nám pak připadá opět a opět ta „útěcha“ mého přítele tam u té vesnice obsažená v slovech: To je ta svoboda.

Ale abychom něco novějšího z té svobody podali, předkládáme dle našeho příkladu jiné a té svobody pocházející otročení, ožebračení a zbídění národů.

Za starých — dle domněnky mnohých, ještě hloupých časů — byl vojákem, kdo chtěl, čili kdo se za peníze k vojančení dal najati, „naverbovat“. Pro státy i jednotlivé lidi bylo to tak lepší. Vojny se taky odbyly, ale vojska byla méně, nestálo to tedy tak ohromné miliony, a pak byl vojákem, jen kdo chtěl. Tím byla *osobní svoboda* ve zvolení stavu a povolání, jak mu po zákonu Božském patří, zachována. Nikdo nebyl nucen vojákem se státi, jen nanejvýš za trest byl někdo proti vůli své do vojska vřazen. Ale verbování čili najímání k vojsku skoro všude přestalo, a nastala „všeobecná branná povinnost“. Dle toho je každý zdravý mladý muž nucen po jistě leta býti vojákem. Ať má k tomu povolání anebo ne; ať se mu tím třeba i celá jeho životní dráha zkasí, musí do kasáren a musí na „execírku“.

Jak se ta execírka s důstojností a svobodou člověka vůbec a vzdělaného zvláště kde provádí, o tom je těžko psát. Byla by z toho třeba urážka pruské armády, a to je ode mne daleko. Ale na execírku v duchu poníženosti a pokory, jak poddaným sluší, se mlčky dívati a co je libo si myslet, nebrání se nikomu.

A od které doby začala ta svoboda tak obmezující „všeobecná branná povinnost“? — Divná, přepodivná to věc, a jen ten zotročující prý klerikalismus se to opovažuje říci. Toto obmezení osobní svobody počalo od *francouzské revoluce*, od té revoluce, která sesadila Boha, zprznila náboženství, stínadlem trestala jeho vykonavatele; od té revoluce, která si obrala za heslo: svoboda, rovnost a bratrství! A je stíže dnes žádný stát si pomoci nemůže a chce-li se ubrániti, každého zdravého vojákem činiti musí, je to opravdu přesmutná podívaná. Pohrdání náboženstvím, plané mluvení o svobodě, obzvláště pak zášť proti církvi katolické přivedilo toto novověké nevolnictví! — To je ta svoboda!

Napadá mi ještě něco. Execírka u vojska má podobné jméno, jako mají jisté katolické pobožnosti, které sluší exercitiemi. Jest to řada zbožných řečí čili úvah, které se konají proto, aby člověk vzpomněl na Boha a svůj věčný cíl a tím k přemýšlení o sobě přiveden, k vyšším věcem, než ty pozemské jsou, povznesen a polepšen byl. Konají li se tyto exercitie lidu, nazývají se missie. Ale ať se konají kněším, studentům, vzdělanějším lidem anebo obecnému lidu, a tak nebo jinak se jmenují, jest to jistě execírka lidské duše a to velice prospěšná. Avšak tato execírka se přemnohým nelíbí, a právě „vzdělání“ a „svobodomyšlní“ ač by jí nejvíce potřebovali, bývají jejími odpůrci. Netuší ovšem, čím méně počalo býti execírky duchovní, náboženské, tím více že nastalo execírky na „execírplacích“; čím více národové přestali poslouchat Boha, tím více že jejich synů musí poslouchat kaprály; čím více se zprznilo chrámů, tím více že se musilo nastavět kasáren; čím více se prolilo krve stínadlem v protibohské revoluci, tím více že potече krve na bojištích. — To je ta svoboda!

Nebylo by lépe pomýšlet na návrat k svobodě ve smyslu katolickém? Nebylo by lépe udělat všem národům a mezi nimi obzvláště těm, kteří jiné učí a vedou, nějaké velkolepé duchovní exercitie, při nichž by poznali Boha a Krista, jakožto jedině pravý pramen svobody, při nichž by se od toho mamonu a požitkářství k vyšším věcem povznegli a — polepšili? Málo by to jistě za následek, že by bylo méně té jiné execírky. Jistě by se odzbrojilo, počet vojska by se zmenšil, *svoboda osobní by se světlila*. A což kdyby ty exercitie národů tak stkvěle dopadly, jako na některých osadách dopadne mnohdy missie? Což kdyby křesťanským, nižším a vysokým školstvím změnila se takměř celá tvářnost Evropy stávající pode jhem, Boha nenávidícího liberalismu, a v duchu křesťanství pravého se zafidil světový soudní dvůr, který by rozepře států rovnal bez kanonů, pušek a zabíjení lidí, jak to i sám Bismarck udělal, když papeže za rozhodčího zvolil. Nebylo by to lepší, než nyní?

Bohužel, že liberalnictvím a materialismem prosáknutí národové, a obzvláště jejich vlády o takovýchto exercitiích ani slyšeti nechť. Bude nejspíše Bůh sám nějaké ohromné exercitie národům dávatí, jako je n. p. dal válkou třicetiletou, až totiž nepravým svobodářstvím svým krví, ohněm a morem poučení a tím, co si na místo Boha oblíbili, ztrestání, poznají tu velikou pravdu, že Bohu a Kristu odporovati jest otročiti, jemu však sloužiti že jest — kralovati čili opravdu svobodou a šťasten býti.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 4. září.

(Česká universita v zimním běhu 1901—1902.)

Za posledních dnů nastalá a dešti pro-
vázená chladna, při níž i v některých kra-
jinách západních Čech v Pošumaví snížek po-
letoval, shánějí do Prahy zpět po celé střední
Evropě rozběhlé zdejší „luftáky“ k domácím
krbům a do škol. Po dva měsíce jakoby z po-
lovíce vyprázdněná Praha začíná se zase plniti
a oživovati, kterýžto proces bude dokončen
počátkem října, až se sejde studentstvo na vy-
soké školy.

Zajisté že bude každého čtenáře, který se
o veřejný život a působící v něm osobnosti
zajímá, baviti, když zvi jména osob, jež na
české universitě jako učitelé působí a když se
doví, jakým předmětům a zástojům vyučují.

Na zimní školní běh 1901—1902 ohlášeny
jsou na české universitě v Praze přednášky
od následujících pánů, a sice na *fakultě boho-
slovcké* bude přednášeti ř. prof. dr. Sedlá-
ček hlavně biblické starozitosti (4 hod. týdně)
a mluvnicki jazyka hebrejského (3 hod.); ř.
prof. dr. Kadeřávek bohosloví základní (4 h.),
metafysiku obecnou, výklad summy sv. To-
máše Akv. a logiku kritickou; ř. prof. dr.
Pachta dogmatiku (8 hod.); rektor magnifi-
cus ř. prof. dr. Sýkora úvod do knih nového
zákona (4 hod.) a 4 hod. ještě jiné výklady;
ř. prof. dr. Vřešťál morálku (5 hod.); ř.
prof. dr. Fr. Kryštofek církevní dějiny (5
hod.); ř. prof. dr. Pecháček pastýřské bo-
hosloví; m. ř. prof. dr. Tumpach právo cír-
kevní (5 hod.) a sociologii křesťanskou (2 hod.)
a docent Tippmann katechetiku.

Na *fakultě právnické* bude přednášeti dv.
rada ř. prof. dr. Hanel soukromé právo ně-
mecké (5 hod.) a právní děje německé (5 hod.);
ř. prof. dr. Hejrovský dějiny a systém říms-
ského práva soukromého (institute práva
římského) (8 hod.) a římský civilní proces
(2 hod.); ř. prof. dr. Jaromír Čelakovský
dějiny práva v zemích českých (5 hod.); ř.
prof. dr. Stupecký římské právo dotální,
rakouské právo občanské a rakouské právo
horní (8 hod.); ř. prof. dr. Henner právo
církevní (7 hod.); ř. prof. dr. Zucker o
právu mezinárodním (4 hod.) a rakouské právo
trestní (5 hod.); dv. rada ř. prof. dr. Randa
rakouské právo občanské (4 hod.) a směnečné
a obchodní (5 hod.); ř. prof. dr. Pražák
všeobecné a rakouské právo státní (5 hod.);
ř. prof. dr. Bráf národní hospodářství (5 hod.)
a vědu finanční (5 hod.); dv. rada ř. prof. dr.
Ott o řízení soudním podle zákonů ze dne
1. srpna 1895 (7 hod.) a o notářství a řízení
pozůstalostním (3 hod.); dv. rada ř. prof. dr.
Talíř o finančním právu rakouském (5 hod.);
m. ř. prof. dr. Herrmann šl. Otavský smě-
nečné a obchodní právo, rakouské právo pa-
tentní a právo pojišťovací (7 hod.); soukr.
docent dr. Horáček nár. hospodářství (5
hod.); dějiny vědy národohospodářské (2 hod.)
a vědu finanční (5 hod.); docent dr. Kadlec
agrární právo bosenské; docent dr. Vančura
římské právo dědické; docent dr. Trakal o
pojmu a rozdělení práva; docent dr. Tilsch
rakouské právo rodinné; docent dr. Prušák
úvod do studia práva trestního; docent dr.
Mířička rakouské řízení trestní vojenské;
docent dr. Slavík nauka o soudním lékař-
ství pro právníky a docent Blomann vše-
obecná účtověda.

Na *fakultě lékařské* bude přednášeti ř. prof.
dr. Janošik systematickou anatomii; ř. prof.
dr. Mareš fisiologii, dv. rada ř. prof. dr.
Spina všeobecnou a experimentální patholo-
gii; ř. prof. dr. Kabrhel nauku o hygieně;
ř. prof. dr. Hlava pathologickou anatomii
a spojenou s ní cvičení; ř. prof. dr. Horba-
czewski chemii pro medicy; dv. rada ř.
prof. dr. Šl. Jirouš farmakologii a nauku o
předepisování léků; dv. rada ř. prof. dr. Ei-
selt má kliniku lékařskou; ř. prof. dr. Mai-

zuer speciální pathologii a theorii vnitřních nemocí; ř. prof. dr. Thomayer praxi poliklinickou a cvičení v rozmanitých methodách vyšetřovacích; ř. prof. dr. Maydl odbornou pathologii a terapii nemocí chirurgických; dv. rada ř. prof. dr. Schöbl speciální pathologii a terapii nemocí očních; ř. prof. dr. Reinsberg nauku o soudním lékařství s praktickým cvičením v soudních obdukcích; ř. prof. dr. Janovský nauku o pathologii a terapii nemocí kožních a o funkčních nemocích orgánů pohlavních; ř. prof. dr. Pavlík výklady o porodnictví a nemocích ženských a operační kurs porodnický; ř. prof. Kuffner povšechnou i odbornou psychiatrii; m. ř. prof. dr. Schrutz úvod ze studiu lékařství a soustavný přehled dějin lékařství; m. ř. prof. dr. Bohon všeobecnou a speciální histologii; m. ř. prof. dr. Chodounský toxikologii a farmakotherapeutické úvahy; m. ř. prof. dr. Kukulka pathologii a terapii nemocí močového; m. ř. prof. dr. Kaufmann pathologii a terapii nemocí ušních, nosních a hltanových; m. ř. prof. dr. Deyl má polikliniku chorob očních a praktický návod k rozpoznání a léčení chorob očních; m. ř. prof. dr. Nessel zubní lékařství; m. ř. prof. dr. Pešina má kliniku dětských nemocí; m. ř. prof. dr. Scherer praktické cvičení v diagnostice a terapii chorob útlého věku dětského; m. ř. prof. dr. Rubeska nauku o gynaekologických operacích; m. ř. prof. dr. Kašpárek o nákazách zvířecích a prohlídku masa; docent dr. Velich experimentální studium chorob infekčních a pathologii krve; docent dr. Formánek nauku o zkoumání potravin; docent dr. Růžička o imunitě a imunizaci proti nakažlivým chorobám; docent dr. Honl bakteriologii lékařskou a technickou a výklady o aetiologické léčbě nemocí infekčních; dr. Matějovský syst. nauku o léčení lázeňským a léčbách dietetických; dr. Hnátek repetitorium diagnostiky nemocí vnitřních; docent dr. Veselý klinické vyšetřovací metody chorob vnitřních a lékařskou techniku; docent dr. Syllaba elektrodiagnostiku a elektroterapii; docent dr. Haškovec neuropathologii; docent dr. Heveroch podrobnou anatomii centrálního nervstva; docent dr. Frankenberg cvičení ve vyšetřování hrtanu, nosu a dutiny nosohltanové; docent dr. Chalupský úvod do lékařství očního; docent dr. Slavík vybrané kapitoly ze soudního lékařství a praktické cvičení v soudních obdukcích; docent dr. Bukovský terapii přilice; docent dr. Švehla o výživě a chorobách traktu zažívacího ve věku dětském a kasistiku chorob dětských.

Na fakultě filosofické budou přednášeti ř. prof. dr. Hostinský všeobecnou estetiku, o stycích mezi hudbou a básnictvím a o stavu teletství starého věku; ř. prof. dr. Masaryk praktickou filosofii; dv. rada ř. prof. dr. Studnička úvod do analytické geometrie v rovině a o integrálech omezených; dv. rada ř. prof. dr. Weyr projektivnou geometrii; dv. rada ř. prof. dr. Strouhal experimentální

FEUILLETON.

Z Babylona do Borromea.

Bývalý Borromeista, teď již starý kněz a mladý bručák, chápe se za volných chvílek školních prázdnin svého psacího náčiní, aby něco málo z toho, co mu utkvělo v myslí, sdělil s jinými a to ohledně Borromea i prvních jeho chovanců v letech padesátých z minulého století. Tehdáž v Čechách, milí páni studující, jinak se to cestovalo nám, nežli nyní vám: a jinaké jsme museli studovat, než jak studujete teď vy!

Postrádající železných drah, chodili jsme z vagací na vagace pravidelně pěšky, majíce často domů velmi daleko, neb gymnasia byla příliš od sebe vzdálena — vždyť na jeden zemský stupeň buď východní délky nebo severní šířky přišly tenkrát asi dvě střední školy; tudíž jen pěšky a to do „nedozírání daleka“ bylo nám na „svých“ jeti; jindy trčeli jsme pod formanskou plachtou těžkopádného řisauku; ba tu a tam zapřáhli si také dva psky do vozíka, naložili sebe i kufíky s rancem peřin — a už to jelo, třebaž až ze Sobotky do Hradce; je to asi 8 mil neb přibližně asi 60 kilometrů.

Tak jezdilval studující X.; a jiný jel zas z Hořic do Hradce v noci, sedě, ježto „štolvogn“ byl již z Jičína cestujícími nabitý, na vrchu vozu — tedy byl v hofením štolu — jsa přitom, by za dřímání nespádl buď na hromádku kamení neb na trávník do příkopa, ukrutně přivázán provazy k tomu loudavému našemu rychlíku. O radostné cestování!

Těž ráz i okolnosti našich studií podstatně se různily od způsobu moderního studování za nynějších osvicených dob. „Za málo peněz málo muziky,“ říkáva se teď; ale dříve mohlo se právem tvrditi: „Za málo peněz mnohá, dlouhá

fysiku a úvod do elektrotechniky; ř. prof. dr. Grass offerickou astronomii; ř. prof. dr. Ladislav Čelakovský speciální botaniku; ř. prof. dr. Velenovský systematickou botaniku; ř. prof. dr. Frič zoologii; ř. prof. dr. Vejvodský biologii všeobecnou; ř. prof. dr. Vrba mineralogii; ř. prof. dr. Voldřich geologii fysiografickou; ř. prof. dr. Brauner chemickou analýsu kvantitativou a praktická cvičení; ř. prof. dr. Rayman chemii anorganickou a organickou; ř. prof. dr. Goll dějiny XV. a XVI. století; ř. prof. dr. Kalousek dějiny české od nastoupení krále Ladislava 1453 a děje ústavy v Čechách a na Moravě od r. 1526; ř. prof. dr. Palacký národopis Evropy, Alpy a zoogeografické rozdělení země; dv. rada ř. prof. dr. Kvíčala srovnávací historii české a římské literatury; ř. prof. dr. Král státní zřízení římské a výklad Plautových menachmů; ř. prof. dr. Novák dějiny římského básnictví lyrického; dv. rada ř. prof. dr. Gebauer vybrané části české literatury doby starší; ř. prof. dr. Jarník historickou mluvnici jazyka francouzského a dějiny staro-francouzského básnictví epického; ř. prof. dr. Mourek historii literatury německé doby staré a historickou mluvnici jazyka německého; ř. prof. dr. Dvořák arabštinu, perštinu a o vzdělanosti čínské; ř. prof. dr. Frida (Jaroslav Vrchlický) dějiny vláské literatury od Tassa k Manzoni, lid v literatuře středověké a renaissance literatury provençalské a katalonské; ř. prof. dr. Zubatý výklad Haršadévovy, Ratnavali a o skladbě jazyků indoevropských; m. ř. prof. dr. Drtina dějiny paedagogiky a dějiny filosofie novověké; m. ř. profesor Frant. Dr. Augustin mathematické a fisisální poměry země, fysiku atmosféry a cvičení v pozorování výjevů meteorologických; m. ř. prof. Dr. Počta palaeontologii všeobecnou; m. ř. prof. dr. Bělohoubek chemii farmaceutickou; m. ř. prof. dr. Niederle slovanské starožitnosti historické; m. ř. prof. dr. Polivka sloveso v jazycích slovanských a písemnictví ruské v druhé polovici 18. stol.; m. ř. prof. dr. Pastrnek mluvnici jazyka staroslovanského a dějiny starého písemnictví slovanského; m. ř. prof. dr. Kraus dějiny německé literatury; tit. prof. dr. Hausgirk o všeobecné fysiologii a biologii rostlin; tit. prof. dr. Zíbrt dějiny pověry ve středověku; docent dr. Čáda nástin psychologie dítěte a logiku; docent dr. Fr. Krejčí psychologii na základě čistě empirické; docent dr. Novák fysiikální praktikum; docent dr. Mrázek přehled typů živočišných; docent dr. Barviř přehled hornin a praktikum petrografické; docent dr. Matiegka centrální nervová soustava člověka; docent dr. Bidlo dějiny národů slovanských; docent dr. Šusta sociální dějiny Anglie; docent dr. Novotný dějiny hnutí hnsitského; docent a suplent dr. Pekař dějiny rakouské; docent a suplent dr. Friedrich encyklopaedii pomocných věd historických; docent dr. Chytil doba pozdní gotiky a ranní renaissance a Velasquez a Murillo; docent dr. Matějka Rafael a Miche-

studia. Když v Čechách stál korec 10—12 zlatých, ne šajnu, ale stříbra, platilo se za stravu synka, studentůčka od bohatých rodičů jen 80 neb 100 zl.; a nyní při nápadné laci všech obiln, hlavně ale pšenice — hektolitr za 6 zl., klopi český otec „stravného“ za syna na studiích ročně nejméně 200 zl.

Chudým pak jest nyní cesta do gymnasia téměř úplně zatarasena. Dříve, jak mnoho bývalo nemajetných studentů! V kapsce Torricelské vacuum — to jest jako nic, učebné knihy u mnohých žádné, boty, kabát před prázdninami . . . i darmo povídat — a při tom však mysl vždy veselá, čili jak teď s Durčkem říkáme „dobrá nálada“, spokojenost s málem, nároky na pohodlné žití skromné, v ústech často járá plesň a málokdy pokoutné vonný doutníček, půllitr českého piva v některé zastrčené, ale přec slušné hospůdce, buď v Plotiátech neb na Novém Hradci nebo někde jinde v Čechách. A nyní? Nejsem já „laudator temporis acti“, chvalořečník starých dob a hance nových časů, jak se říká, ex offio, to jest se řemesla; ale ona zkušenost, natrhaná na luzích studentských včera a dnes, ta at za mne mluví. Můj synovec dotáhl to před několika roky ve studiích až do čtvrté, kdež chudák měl to neštěstí, že jej latinská husa štípila do nohy a řecký kozel trkl do hlavy. Po této řecké tragedii s zároveň nezdařením s Gally útoku na Kapitol římský praštil nás český Fanoušek i latinskou palestrou i řeckým aoristem i hradeckým gymnasiem o zem a dal se zapsati, podrobiv se přijímací zkoušce, při níž nepropadl, do poctivého cechu Merkuřfkův, aby tedy studoval na akademii obchodní. A vte, oč mne nejdříve žádal? Důtklivě prosil, vyhledati mu taký v Hradci byt — dříve zůstal v Borromeum — kde není malých dět ani brnkavého fortepiana, že by ho tovalmi „rozrušovalo,“ ježto on Francem — jest strašně, báječně „nervosní. I aby tě Franto! — To my panečku staří studenti z let předěsedatých byli

langel a malířství v XIX století; docent dr. Vysoký řecké starožitnosti soukromé; docent dr. Groh Platonův život a spisy; docent dr. Machal česká literatura od 1880—1900; docent dr. Vlček od husitství k humanismu a byronství v poesii české; docent dr. Mohl staro-francouzskou mluvnici a docent dr. Jan Krejčí německou literaturu doby přítomné.

Toto vyjmenování osob a vytknutí jejich působení na universitě budou zajisté většinu našeho čtenářstva zajímati.

Drobná obrana.

Ještě slovo o hunske politice! „Náš jediný cíl jest svoboda a pokrok a těm nestaví se v cestu ani církev židovská ani evangelická. Jediní, na které v postupu svém narážíme, jest klerus katolický a proto bojujeme li proti klerikalismu, máme na mysli jedině klerus katolický“. Skrovný tento úryvek z hunskeho armadního rozkazu „Osvěty“ proti kněžím katolickým vykládá světu příčinu klerikálního nepřátelství. Ti kněží katolíci, ti staví se v cestu svobody a pokroku! A kdo vlastně tlačí v potu tváře káru vzdělanosti ku předu? Inu, stoupenci „Osvěty“, kteří jsou rabinům a pastormům za to vděční, že je v jejich lotopné nápaře nezdráží. Tedy ne snad židovské peníze aneb pruské marky, jak tu a tam někdy některý svobodný myslitel neprávem „Osvětu“ podezřívá, nýbrž čistá láska ku vědeckému pokroku káže „Osvětu“ odstraňovati z jasné svíce vzdělanosti škodlivý klerikální troud. Prohlašuje se tedy „Osvěta“ svým potíráním klerikalismu za kratiknot neboli lichtpuc. Jest zajisté záslužnou práce kratiknotu a proto by v dějinách kulturních i pardubický kratiknot činil nárok na vděk potomstva, kdyby „pucoval“ skutečně škodný troud na pochodni obecné vzdělanosti, byt jinak pro zvýšení kultury nepřičinil ani mrvu pozitivní práce. Než ani tento skromný úkol kratiknotu nemůžeme pokrokašskému listu přiznati, protože máme trochu širší obzor o kulturní práci, nežli jaký mají v táboře pokrokovém a protože klerus katolický nebyl nikdy škodným troudem na svici vzdělanosti, nýbrž právě naopak nejzáslužnějším osvěty šířitelem. Zvolila si tedy „Osvěta“ potíráním katolického kleru pro jeho prý neslučitelné stanovisko ku vědě a pokroku úkol naprosto bezpátefný a tudíž směšný. Malá procházka kulturními dějinami mané vykonaná nás o tom přesvědčí.

Vědecké studium považovala církev katolická od svého založení za přední ozdoby svých synů. Již ve 4. století píše sv. Řehoř Nazianský „Nezavrhujeme vědy, protože se některým nelíbí, a pokládáme její nepřátele za lidi hrubé a nevědomé“.

V „temném“ středověku, jenž se proto jmenuje temným, že o něm v hlavě pokrokových žurnalistů bývá velmi temná znalost, za-

jiní kubíci, nevědouce ani, že jest na světě nemoc, již Aeskulapci učení říkájí „nervosa“.

Několik nás v oné době dostalo se na studii až do Babylona — ne ovšem tam, kde před věky studoval Daniel a jeho soudruzi chaldejskou gramatiku, daleko v Asii na řece Eufratu — ale tu v Čechách, v jednom městě na Labi a nad Orlicí.

Babylon Hradecký nic jiného nežli severní křídlo seminářské budovy a snad nepatrný zbytek starého hradu, kde před lety sídlily vdovy bývalých českých králů. Z výšin těch Babylonských sestupovalo nás každého dne po třikráte čtvero studentův v modrých kazajkách do hlubin seminářského refektáře čili jídelny, „prostírat“, to jest upravit stoly pro jídlo pánům „majstrům“ a pak jim donášet „pokrm“, aby za to oni vlastním utrhlí ústům a dali nasytiti se nám, zachovávající újmu postní po celý skoro rok. Navzájem ale také my rádi ze „svého“ udělovali jiným, kteří v semináři neměli stravy, ale toliko jen úkradem sem docházeli. Říkáno jim: Subsýnkové. Takový subsýnek obdržel jednou od nás několik talířků polívky, která právě z kuchyně byla přinesena, ná n ale mnoho svou podstatou se nezamlouvala; ubohý subsýnek, zabarikádovaný takovou „spoustou“ bílých nádob, milou horkou tekutinku pořádně solil, solil, při tom se potil, potil, koštoval a zas koštoval tu z toho, tu z onoho talíře, na „okoř“ nabíral, až konečně lžící o podlahu sekl a nahlas „gromko“, jak říkájí Rusové, řekl: „Hoši, já všechno na světě znám, ale tohle pozřít není možná. Homerický smích po celém refektáři.“

Tu náhle otevrou se dvěře u jídelny a na prahu volání: Nejezte, nejezte nikdo polívku; v kuchyni se stal omyl, místo z hrnce, kde byla uvařena polívka, nabírala služka z jiného, kde se vařil na prádlo škrob. — Nový tu zas mezi studenty smích a za chvílenku na pravé, chutné tekutině pochutnával si s námi ten, jenž všechno na

otčila církev katolická university a vyučovala národy svými syny. Kdo pak učil v Praze na universitě za Husa? Byli to učenci pokrokařství, anebo to byli katoličtí kněží? A Husova doba přece vrhla pochodeň osvěty ve vratvy národní! Či zapomněli jste, pánové, svou řeč z červencových schůzí? V „temném“ středověku tedy kláštery, katolické chrámy a školy byly kulturními ohnišky a jenom katoličtí kněží pěstovali vědu, dodělávše se překvapujících výsledků. Františkánský mnich, Roger Bako (1214—1294) prohlásil dávno před jinými metodou zkušenosti (indukci) za jediný pramen vědy a klíče tohoto chopila se teprv moderní doba, připisuje jej omylem pozdějšímu učenci anglickému lordu Bakonovi (1626). Františkánský mnich upadl v zapomenutí, jakož i jiný katolický veleduch Leonardo da Vinci, za to však protestantský lord ozdoben byl ku větší slávě bludařské sekty cizím peřím. V astronomii způsobil úplný převrat katolický kanovník Koperník svou naukou o pohybu naší země a reformní jeho výzkum pod záštitou osvěceného papeže Pavla III. podnikl vítězný zápas — s protestantskou úskopností, která nechťela přijati nový světový názor, protože pocházel z hlavy nenáviděného papežence. Luther nazýval Koperníka „zřetěsným astrologem“, Melanchton „bláznem“ a protestanté do 18. století vůbec výzkumu Koperníkova neuznali. V astronomii n. p. kněz Picard svým přesným změřením poledníka položil pevný podklad Newtonovi ku vyšetření zákona gravitačního. Moderní fysika spočívá na práci katolických kněží Castellioho, Merseua a Gassendiho, kteří vytvořili mechaniku, hydrostatiku, hydrauliku a hydrodynamiku tak důkladně, že moderním učencům mnoho ku dokončení jejich práce nezbylo. P. Merseu založil akustiku, kapucín de Rheita sestrojil operní kukátko, arcibiskup Spalatro vyložil vědecky vznik duhy, P. Leurochon o 160 let dříve před Wattem uveřejnil dílo o praktickém užití parních motorů, ale „nestranná“ historie přisoudila opětně prvenství anglikánovi. A tak bychom mohli čtenáře své provést zeměpisem, historií, filologií, a přesvědčili bychom je i maně uvedenými doklady, že katoličtí kněží pro vědu vykonali více, nežli pokroková generace tuší. Můžeme tedy s útrpností přijati slibovanou náparu „Osvěty“ v huském potírání kultury škodných klerikálů, protože sama se přesvědčí v tomto boji, že bez klerikálního vedení a poučení duševní obzor pokrokařů by uvázl jenom na papouškovitě naučených historických a konvenienčních lžích, jež vyfabrikovala na ostouzení katolíků protestantská a v naší době protestantská i židovská literatura, jak tvrdí francouzský filosof de Mairastre, řka „historie během posledních tří set let byla velikým spiknutím proti pravdě“. Kdo není zrovna raně duševní slepotou anebo není koupem, nebude rozhlábovati, že se smí bojovati jen proti katolickému klerikalismu ve jménu svobody a pokroku.

Časem se resoluce Kroměřížského sjezdu velmi málo zamlouvají. Věříme rádi; leč svými protidůvody se čas zbytečně kompromituje. Jestliže prý dle resoluce sjezdu mravní vý-

světě snědl. Z Babylona by o nám choditi do „města“ do gymnasia kolem otýnvaného staveníště, kdež v letech šedesátých budovala nám celá diecése velkolepý, nádherný dům, budoucí to naše Borromeuum, kamž jsme se měli dostati i my, kteří jsme v Babyloně, byt ne v zajetí, předce ale jen byli na cizí lavičce. Babylon na Labi; poslední to Mobykán z rozsáhlých druhdy budov královského zámku v Hradci! A studentů Babylonští z r. 1860, poslední zas Mobykáni ze všech těch, kteří tam byli studovali!

Msgr. Dominik Filipp, pap. prelát, spošt. protonotář, kněz jubilar vydal roku 1861 spis o Borromeu, z něhož vysvítá, že náklad na zakoupení a sbourání starých domů č. 183, 184 a 192 a na zbudování v tomž místě nové naší velkobudovy činil více než 70.000 zl.

Na milodarech se sešlo:

Od Jeho c. k. Velič. císaře Ferdinanda Dobrot.	5 000 zl.
Od Jeho Excellencí nejdůst. p. biskupa Hanla	18.000 zl.
Od nejdůstoj. Bisk. Konsistoře	2.000 zl.
Od vysokých patronů farních chrámů Páně	5.000 zl.
Od důstoj. kněžstva a zbožných věřících z 31 vikariátu hradeck. biskupství	20.000 zl.
Rozličných příspěvků též	20.000 zl.

Úhrnem 70.000 zl.

Dozor na stavbu, která dne 26. dubna r. 1858 začala a dne 7. dubna r. 1860 dokonána byla a již prováděl hradecký stavitel Frant. Dobrkovský, měli nejdůst. páni František Pelikán, infulovaný arcijáhen kathedr. kapitoly a Josef Česka, doktor filosofie a rektor bisk. semináře, kteřížto dva hodnotáři byli potom pro své neskolné zásluhy, jichž si byli vydobyli o vznik i úpravu Borromea, jmenování od J. B. M. dohlážiteli ústavu.

(Pokračování).

chova má postupovati na základě křesťanském, tu prý důležo míti na zřeteli, že Tolstoj, protestanté, starokatolíci a Hus také stavi svou reformaci na základech křesťanských. Při tom se ovšem Čas otfel o samospasitelnost církve. Milý Čase, snáš přece přísloví: „Činí-li dva totéž, není to totéž“. Už se hlásilo mnoho spasitelů, kteří tvrdili, že chtějí nadchnouti a obroditi lidstvo tou nejčistší pravdou křesťanskou; jen byla u nich ta chyba, že tu „nejčistší“ pravdu každý viděl v něčem jiném a že lektivari lidských domyslů každý chtěl předkládati jako neomylný lék Boží. Komu z nich dříve věřiti? Ty máš beslo: „S pravdou ven“. „Národní“ i „Radikální“ se také dušují, že jen pravdu předkládají. „Právo lidu“ ovšem nezůstává v tom tvrzení pozadu. A každý jde jinam, každý to skutečně spasení národa vidí v politice jiné. A to snad ani ty, Čase, nebudeš tvrditi, že by každou politikou, jež si dává náter pravdy a upřímnosti, národ náš k skutečnému zdaru dospěl. Co se nahořekuješ nad jinými pravdomluvci politickými! Ale jestliže ty sám vidíš samospasitelnost pozemekou jen v jedné straně politické, nebudeš se nám diviti, že zase my katolíci vidíme samospasitelnost duchovní jen v jediné straně náboženské. Nesmíš míti za zlé katolíka, že chce střežiti ryzí pravdu v příčině věcí nebeských, jestliže se (aspoň dle svého tvrzení) tolik namáhá o uplatnění ryzích pravd politických. To snad uznáš sám, že pravdy křesťanské nemohou býti míčem, jímž by různí liberálové dle své vůle pohazovali, kam by se jim líbilo. Vpašuje-li někdo svévolně do Kristova učení leccjaký padělek, činí dle našeho soudu skutek odvažnější a zodpovědnější, než kloupytneli v politice světské, byt dával stokrát svému „výzkumu“ značku křesťanství. Už nám musíš tedy přisvědčiti, že jako jen jedna politika jest samospasitelná, tak také jedna víra může vésti neomylně k spasení věčnému. Táboři ve jménu křesťanství hlásali ku př., že každý, kdo si neumyje ruce své v krvi protivníků, „jest zlořečený“. Bořili chrámy jako „lidské nálezy“, smrti trestali jiné kněze husitské proto, že sloužili v ornátech. To bylo také „křesťanství“, které bys mity za pravé neuznal. A že Hus neměl velikého podílu na hrozném rozvratu, jenž se po jeho smrti v Čechách dostavil? Dlouhá by byla o tom kapitola. Toliko podotýkáme, že i na fanatismu Táborů má podíl značný. Vtrásoval mezi lid s kazatelnou, že již nadešla doba Antikristova, že jest soudný den blízko, atd. Plody uzrály hned po jeho smrti. Ale přes to vše jeho celou reformační snahu neodsuzujeme, ačkoli nás z toho čas podezřívá. Napsalť Hus mnohé věci pěkné, o nichž by měli pokrokaři naši vážně meditovali. Těm čtenářům Času, kteří jsou dosud na papíře katolíky, předkládáme ku úvaze zatím tento citát z Husa: „Ten hřeší proti čtvrtému přikázání, nectě otce Krista a matky, církve svatě, kterýž vida matku svou v údech hříchem zprzněnou, netoliko neťpe prsty, ale přidá neb rozmaže“. Pozor tedy, Čase; ke kacířům byl Hus nezdvořilejší než kterýkoli nynější katolík. Odsuzoval je k smrti časně i věčné. Radil, aby se každý snažil dobře církev poznati; neboť dle jeho slov „neznáni církev svatě činí v lidu mnoho bludův.“ Do kolika ještě Čas při své znalosti cirkve upadne!

Politický přehled.

Nové volby do sněmu království Českého jsou již vypsaný; a sice budou se konati za venkovské skupiny dne 8. října, za města a průmyslová místa dne 11. října, za obchodní a živnostenské komory dne 14. října a za skupinu světských i nevětských velkostatků dne 15. října 1901. Volby v kurii venkovských obcí konají se přímo tím způsobem, že dnes místo jednoho volitele za 500 osob může jíti k volbám 500 osob přímo, když každý z těchto voličů platí nejméně 8 K přímých daní.

V Čechách scházejí se už důvěrníci jednotlivých volebních skupin, aby jmenovali své kandidáty. Nyní bude závažným každý jednotlivý hlas. Každá politická strana musí dnes počítati se stranou katolickou, ježto tato při přímých volbách bude snad rozhodovati ve prospěch neb neprospěch toho kterého kandidáta. Strana německo-pokroková a německo-lidová požadovala, aby je vláda odškodnila za jistý úbytek jejich poslanců — v českém velkostatku; ale dostalo se jim řádného odbytu, jak se strany vlády, tak se strany konservativní většiny tohoto velkostatku.

Němečtí pokrokaři vydali již jakési volební provolání. A poslanec Prade ukazuje také v denních listech snahy německých lidovců, kteří by nejraději celé království České rozdělili.

V Haliči při volbách volitelů ve volebním okrese horodenském zavražděn byl prý ruský

sedlák. V Krajině zase se potírají strana liberální a katolická, takže jejich boj se podobá vyhlazující bratrovraždné válce.

Vláda má úmysl svolati říšskou radu na den 22. října. Ministrpředseda dr. Körber má již vyhotovený program pracovní po nastávající zasedání, kde chce vláda vyfidiiti zákon o dani z jízdních lístků, o zemědělských družstvech atd.

K říšským volbám v Uhrách dojde v říjnu. K volebnímu zápasu hotoví se všechny strany.

Carští manželé jsou již v Dánsku. Francouzové se chystají uvítati tak vznešené hosty.

Část anglikánského duchovenstva postavila se na stranu Boerů tím, že vydala protest proti válčení v Jižní Africe. Lord Kitchener chce 70.000 svých vojáků poslati zpět do Anglie, ježto vidí, že jsou naprosto vysíljeni jak tělesně tak duševně. Angličtí vojáci a koně padají jako mouchy.

Kolumbijci vpadli prý už na území venezuelské. Spory mezi oběma republikami nejsou dosti známy.

Princ Čun opustil už Bazilej a dojel do Postupimi, kdež byl císařem Vilémem II. slavnostně přijat v audienci, aniž musil třikrát na kolena padnout

Z činnosti katol. spolků.

Z Příbyslaví. Zdejší Jednota katol. pořádá v neděli dne 8. září t. r. po poobědní večeři schůzi v místnostech vlastních, ve které promluví p. Ant. Drápalík, kand. profesory, známý pracovník na poli křesťansko-socialním o předmetu: „Různé snahy a cíle za našich dob“. Hosté jsou vítáni.

Katolická národní jednota mužů a jinochů a katolická jednota paní a dívek v Pardubicích pořádají slavnost svěcení spolkového praporu dne 15. září 1901. Prapor posvětil a slavnostní kázání proslavil Jeho Milost Nejdůstojnější Vrchní Pastýř Edvard Jan Nep. Brynych, biskup kralovohradecký.

Z Horního Stádence. Jednota kat. mužů a jinochů koná svoji spolkovou schůzi v neděli dne 8. září o 4. hodině odpolední a sice v Podmoklanech u pana K. Skokana. Přednáseti bude pan učitel V. Vlk z Jitkova na slova nář. plané „Nepi, synáčku nepi chalupa ti sletí, zabije ti ženu, zabije ti děti.“

Katol. národní jednota v Černilově koná v neděli dne 8. t. m. o 2. hod. odpo. valnou hromadu, při níž přednáseti bude jednatel o tematě: „Nezdočná moc katolické církve“. Vstup mají pouze členové a jimi uvedení hosté.

Katolická jednota v Kostelci nad Orli. pořádá v neděli 8. září t. r. o půl 8 h. večer svou měsíční schůzi s přednáškou dp. Ladislava Kuneho o „radikalismu a konservatismu.“

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. František Lang, farář ve Spindelmühl, za faráře do Bernartic, p. Frant. Hlaváč, l. duchovní správce v trestnici v Kartouzích, za faráře do Ronova, p. Václav Zörnig, kaplan Vosický, za kaplana do Pardubic, p. Jan Bruckner, kaplan Přeloučský, za kaplana do Vosic, p. František Bílek, administr. Teplický, za admin. do D. Libchav, p. Jan Kostkan, administrator ve Svatce, za koop. tamtéž, p. Jos. Filip, kaplan v Luži, za administrátora do Střenic, p. Frant. Janák, kaplan, za administr. v Žiželicích, p. Jan Vašíček, koop. Marešůvský, za kaplana v Koclétově, p. Václav Kvašnička, vikarista kathedrálního chrámu Páně, za katechetu do Čes. Skalice, p. Jos. Kotláš, kaplan Solnický, za katechetu do Hronova. Neomystě: p. Frant. Svoboda, za kaplana do Přelouče, p. Josef Červinka, za koop. do Mlýčů, p. Coelest. Baier, za kapl. do Zdonova (Merkelsdorf), p. Frant. Dostál, za koop. do Solnice, p. Jan Hampl, za koop. do Marešova, p. Jan Roháček, za koop. do Lučice, p. Ant. Kollert, za proz. katechetu do Náchoda, p. Jos. Picha, za proz. katechetu do Nov. Bydžova. V Pánu zeznuli: p. Frant. Hrubý, farář v Žiželicích, † dne 16. srpna 1901 (nar. 1842, vyav. 1868.) Upřázděná místa: Žiželice, fara patron. hrab. Zdenka Kinského, od 17. srpna, Spindelmühl, fara, patron. náboš. od 21. srpna, místo l. duchovního správce v trestnici Kartouzské od 30. srpna b. r.

Upozornění p. t. duchovním správám. Před několika lety spáchána v chrámu Páně v R. podobná krádež jako v Mezifíči a Libčanech a sice z posvěceného pondělí na úterý v noci. I poslední svatochrádeře vykonány dle všeho buď v době pontní neb posvěcené; a to přivádí mi na mysl, že z pravidla na pontě a posvěcení přicházejí všeliká indivia do obcí a dědin, která těchto zločinů jsou schopna. Jsou to zejména pověstní bráti a kostkami (sudý — lichý) a jiný druh všelijakých kramářů — kteří byli pozorováni, jak prohlížejí si zejména votivní dary na soškách Rodičky Boží atd., a kteří tenkrát i nám sošku P. Marie uloupili. Od těch dob dávám vždy ponocnému odměnu nějakou, aby v čas všeobecného veselí a bezstarostnosti o ponti a posvěcení — zvláště času nočního kostela si všiml a možnému zneuctění chrámu Páně zabránil. Nechť p. t. duchovní správce to vezmou na vědomí a zejména v období ponti a posvěcení učiní vhodná zařízení — ve smyslu nařízení N. b. Konsistoře ze dne 17. srpna b. r. E. S. osobní děkan.

Turecké poměry na pardubicko-liberecké dráze. Židovská dráha pardubicko-liberecká.

roční vyřídila s našeho kraje již hezké miliony žitného zrna, ale přes to nepovažuje za vhodné, aby obecenstvu poskytla to pohodlí, které si zaplatí. Každodenně množí se stádky, že nejedná tolik vosa, kolik jest jich nutno ku pojetí cestujících. Zjištěný jeden případ uvádíme ve známost. Dne 2. září ranní vlak k Pardubicům byl již v hradecké stanici naplněn do posledního místa, takže na následujících stanicích přistoupivší cestující do vozu č. 142. musili státi v uličce mezi sedadly. A tatáž nepřístojnost se opakovala na severosápadní dráze ve vlaku jedoucím s Rosic k Ohradím. Opětne ve starých vozích tlansko se v našem voze 6 cestujících na sedadle vyměřeném pouze pro 5 osob. Takové jednání vřede jinde nazvalo by se veřejné okrádání obecenstva. Zaplatím si sedadlo a pak musím státi! Kdybych vsouplil bez lístka do vozu, musím platit pokutu a hle, dráha nemust ani dodržeti smlouvy, ke které se zavazuje prodáváním lístku. Proč stát nás nechrání před evencí? Proč mlčí poslanci k takovému nepřístojnostem? Jestli jich většina kolem ostatného nádraží pardubického a nikdo ještě se nezhroril tohoto pafeníště špiný a nepořádku. Snad nemohou poslanci se ozvat?!

Z Chotěboře. Chotěbořští studující pořádají vřeneček na den 7. září t. r., tedy v sobotu před nedělí a zároveň před zasvěceným svátkem „Narození Panny Marie“. Tím se špatně přispěje ku evencí tak velkého svátku. Bylo by moudřejším náhava tato v jiný den pořádání. A když už studující obcházejí okolní fary, žádajíce při tom kněží o peněžitý příspěvek, měli by mi mti také aspoň trochu ohledu.

Nový školní rok při rolnické-mláčské škole v Hampolci počne 1. října 1901. Vyučování trvá po dva roky. Ku přijetí do I. roč. třeba propouštěcí vysvědčení ze školy obecné neb měšťanské. Do II. roč. přijatí budou ti, kdož prokáží, že navštěvovali s dobrým výsledkem I. roč. této neb jiné školy rolnické, aneb kdož absolvovali některou smírnou školu hospodářskou. Vyučování udílí se bezplatně; školné ani zápisné se neplatí. Pro nemajetné žáky se vřadlenějších okresů jsou stipendia. Hlavní zápis bude se konati 28., 29. a 30. září 1901 vždy od 9—12 hod. dopoledne v řídícího ústavu. Při škole zřizena je internát, v němž za 24 Kč měsíčního platu dostane se chovancem dobré a výživné stravy. Za posluhu a prádlo platí se měsíčně 4 K a za lékařs, léky, topivo atd. třeba hned při zápisu zaplatiti roční paušál 12 K. Škola má školní statek, ovocnou a lesní školku, knihovnu atd., tak že chovanci v krátké době naučiti se mohou tomu, co samostatným hospodářům bude třeba věděti.

Rolnická škola v Plzni, spojená s přiměřeným hospodářstvím a výskumnou stanicí hospodářskou, chemickou i mlékařskou a s úplné zařízenou mlékárnou a sýrárnou, vychovává vedle pracovníků mlékařských především samostatné rolníky, nájemce a zřizence velkostatků atd. — Školní rok začíná 1. říjnem t. r. Zápisné se denně. Do I. roč. mohou býti přijati žáci, kteří odbyli s dobrým prospěchem nejmenší školu obecnou a jsou 16 roků staří; do II. roč. jediní ti, kteří odbyli I. roč. kterékoli školy rolnické a absolvovali smírnou hosp. školu. Školné se neplatí. Při škole pořádá se každoročně hospodyně a mlékařský kurs pro dívky, jenž počíná vždy 1. prosince.

Zápis žáků do pokračovacího kursu, do učené jazyku francouzskému, jakož i hře na piano, houle a ceteru konati budou školské sestry v Hradci Králové letos již v pensionátě císar Františka Josefa I. v pondělí 16. a v úterý 17. září dopoledne od 8 do 11, odpoledne od 2 do 4 hodin.

Zápis do obecné školy dětí, jakož i do mateřské školy v Hradci Králové konati se bude dne 15., 16. a 17. září vždy od 9—11 hod. dopoledne a od 2—4 hod. odpoledne.

Karel Havlíček. V neděli 25. srpna odhalen byl kárlu Havlíčkovi v Borové u Něm. Brodu, kde se dne 31. října 1821 narodil, pomník za hojného účastenství lidu i jeho ctitelů. Pomník zbudován jest dle modelu mistra Strachovského a proveden bratry Ducháčky z hoříckého pískovce. Postava Havlíčkova hrdě vzhlíá v před a pravici pozdvíšenou. Na podstavci jsou hesla Havlíčkova: „Moje barva červená a bílá — moje heslo poctivost a síla!“ a „Přelíbujte si mně, vyhrožujte si mně, předce zrádce nebudu!“

Na jubilejní realce císaře a krále Františka Josefa I. v Kostelci nad Orli. s právem veřejnosti konati se bude zápis a přijímací zkoušky žáků hláscích se do I. třídy dne 16. září t. r. od 8—10 hod. v řídícího ústavu. Zápis žáků přicházejících ze škol měšťanských aneb z jiných škol středních konati se bude dne 12. září od 8—10 hod. Blíží správy lze si vyřádati u řídícího ústavu.

Úmrtí. Dne 4. t. m. zemřel ve Vrchlabí vldp. P. Noyšbert Fr. Hráská, kněz a definitor řádu Augustinů a osob. farář, ve věku 63 roků. Pohřeb koná se dnes v pátek 6. t. m. na hřbitov tamtéž.

Úmrtí. Dne 29. srpna t. r. zemřela v Králově Hradci paní Marie Helvichová, měšťanka královéhradecká a majitelka domu v 70. roce věku svého.

Z Dobrušky. Zápis žáků do měšťanské školy zdají se dne 12., 13. a 14. září od 8—12 hod. dop. v řídícího měšťanské školy. Nově zde nastupující žáci předloží při zápisu poslední školní správu opatřenou poznamenkou, že odchod se své školy řádně ohlásili. Do I. ročníku přijmou se žáci, kteří aspoň s dostatečným prospěchem odbyli pátý školní rok některé školy obecné a ti žáci, kteří nejmenší 10 roků věku dosáhli a přijímací zkouškou prokáží, že mají potřebných vědomostí. Ku přijetí do II. neb do III. ročníku jest potřebí přiměřeného stáří a průkazů o náležitém vzdělání vysvědčením ze školy měšťanské, aneb zkouškou přijímací. Celoroční školné obnáší 4 K 16 h. Jazyku německému a francouzskému vyučuje se bezplatně. Nemajetným žákům půjč se ná-

kladné pomůcky, pokud stačí zásoba. Jest dáležito, aby k zápisu přišli páni rodiče, neb jejich zástupci.

Šestnácté Borromeneum. Chlapecký seminář má skutečně polohu závidění hodnou, protože špitálská ulice jest 18 m široká a tím ku skladišti různých odpadků jako stvořena. Kde který starý barák se ve válečných ulicích bourá, svez se všem rumem a se všemi šváby před Borromeneum, aby zde vácný tento materiál náležitě vyvětral. A když tak při léta na skladišti se uložá a vyvětrá, vyvětrá se teprv za město někde do smetaniště. Za posledních 8 let již s starých baráků vyložilo své droby na obilné místo k velké radosti sousedů, kteří nevědí ani, proč jsou tak vytrvale tento egyptskou ranou pronásledováni. Že se starý rum nekropivá odou, samo sebou se rozumí, protože by nemohl v celých oblacích vystupovat do oken a obecenstvo by ani navědělo o obtížích stavebních. Kdyby byl Dante znal špitálskou ulici, byl by si ji zvolil za sřídání místo ve svém peklu, kam by byl umístil k mukám všechny členy stavitelských i stavebních odborů a ukrutných stavitelů.

Výstavka učňů. Dobrou myšlenku, upomínající na stará bývalá řemesla se státním dnem, pojal řádný odbor zemědělské jednoty řemeslnické v Hradci Králově uspořádáním výstavky učednických prací v místnostech zemědělské odborné školy. Výstavkou tento hájí se myšlenka, že ku provádění řemesla jest třeba cviku i odborné znalosti a nejenom trochu peněz a tovaryšské koncesse. Zároveň v mladším dorostu řemeslnickém řadí se vkus a chuť k ušlechtilému zápolení na poli výrobním. Přáli bychom si v zájmu klasického stavu řemeslnického, aby výstavka nevynášela jen na prádno sevnější leskem, nýbrž zasela v mysl mladšího dorostu první přesvědčení, že ani ve vysoké politice ani v bezradnějších stescích neležá spása řemeslnictva, nýbrž v solidní práci a v náležitě dovednosti odborné. Sluší zde pochvalně se zmíniti o pořadatelské výstavce a příslivcích tohoto podniku. Jest to vřelochotná naše koncertní pě.kyně, pl. A. Jančová, choť městského inženýra, která se známou bravurou zapěla několik pěkných písní při slavnostní akademii v předvečer výstavky. Dále uvádíme oba pp. bratry Hájkové, koncertní umělce na housle a na varhany. Oba mladí umělci představiteli se poprvé hradeckému obecenstvu ve veřejném koncertě a to se vším sdarem. Nebudeme nadázovat chvalou, protože jejich studium není ještě ukončeno, ale ukážky, které podali svým přednecem, zajistily jim jméno vážných umělců. Výstavka byla zahájena v neděli v 11 hodin dopoledne slavnostním způsobem, ale postrádali jsme zahájení službami Božími, aby mladý dorost řemeslnický učil se též původce všeho zdaru lidského ctiti. Báreň Boží jest počátkem vši moudrosti, proto jest chybné zapomínati na základ i řemeslné moudrosti. Zbožnost dosud ještě žádného řemeslníka nepřivedla na zehráckou hůl, proto netřeba se jí obávat. Snad se dosti brzy vrátí se všem posvolna se vracujícími starými řemeslníky obyčejí i bývalá zbožnost řemeslnického stavu. Přirozenost lidská nedá se modou na dlouho potlačovati.

Na e. k. gymnasiu v Hradci Králové jest zápis žáků do I. třídy dne 16. a 17. září od 8—9 hodin ráno; hned pak jsou přijímací zkoušky písemné. Přijímací zkoušky písemné do vyšších tříd jsou dne 16. září v 8 hodin. Zápis žáků z jiných ústavů přicházejících jest dne 16. a 17. září od 9—10 hodin, žáků na ústavě pokračujících jest dne 17. září od 8—10 hodin.

Dary na „Adalbertinum“ darovali p. t. vdpp. děkan Horký v Helm. Město 27 K 58 h, Anonymus 11 K 8 h, děkan Blásek v Kostelci 31 K 31 h, děkan Pfeifer v Žamberku 5 K, farář Applt v Čermné 20 K, farář Hlaváč v Hronově 200 K. Zaplat Pán Bůh! **Záložna královéhradecká** v měsíci srpnu jeví tento peněžní obrát. Od vřítalů přijato vkladů 77886 96 sl. Zpět splacený kapitál 77753 63 sl. Vřítalům splaceno 84031 38 sl. Členům půjčeno 110832 00 sl. Saldo 8418 48 sl. Obrát peněžní 441.858 88 sl.

MUDr. Jan Král, bývalý ext. a hospit. lékař všeobecné nemocnice, dětské nemocnice, král. zemské porodnice, c. k. čes. polikliniky v Praze, operáč. elév chirurg. klin. ve Lvově, priv. asistent profesora subního lékařství Dra. Neesla v Praze, zahájil po 2 a čtvrtleté praxi nemocniční dnem 1. září t. r. praxi lékařskou i sublékařskou v Hradci Králové, v domě č. 186 na Velkém náměstí.

Různé zprávy.

Sjezd českých katolíků v Kroměříži. V třetí den sjezdu, 27. srpna dopoledne, byly při usnášení se valné hromadě schváleny navržené resoluce o sociální otázce, o vědě, škole, láze křesťanské, atd. O půl 12. hod. zahájena byla třetí schůze slavnostní. Dr. E. Horský mluvil o spolicích, vykládaje, že cit společenský jeví se v rodině, obci, národu a v církvi, která jest spolkeu nejstarším a nejsilnějším, jeví ani brány pekelné nepřemohou. Kdo chce mti s toho spolku prospěch, musí zachovávat jeho stanov, musí býti hodným katolíkem a bojovat, bránit se proti nepříteli jeho; pak při svornosti a kámi snadno zvítězíme. Druhous slavností řed přednesl redaktor p. Fr. Štábl o tisku, jenž jest dnes velikou mocí; proto náš lid má podporovati český tisk katolický. Na to předseda dr. Jar. hr. Thun přikročil k ukončení sjezdu. Prohláší, že přítomní sdátním se sjezdu ukázali, že jsou pevnými katol. občany, kteří jsou vždycky nejjistějším pilířem svých rodin, národu a státu, poděkoval všem, kdož ku zdaru sjezdu přispěli a požádal J. M. nřp. kníže arcibiskupa Theodora, aby něco proslavil. J. M. povzbudil přítom-

né slovy katolika Hyma Windemista: „My, katolíci, Boha se bojíme, krále v aktivnosti máme a komejce své povinnosti, nebojíme se žádného na světě.“ Poděkovav všem přítomným, že sjezdu se účastnili, udělil požehnání. Za zpěvu vřelohradecké písně: „Bože, cos' ráčil,“ — a jezd se rozešel.

Blahý samovrah. — V lece u Česká Třebové oběhl se 29. srpna t. r. 18 letý školák Fr. Štorman z Kozlova se strachem před trestem za to, že měl podíl na krádeži, kterou spáchal jeho jeden mladší společník. Chlapci kouřili na pastvě cigarra, které buď ukradli nebo koupili za odcizené peníze. Nešťastný hoch ve škole byl vřelovitý a dravý. Ani při povátém pro každé dítě školu — při sv. přijímání se nesapfel, tak, že pro pohorlivé chování musil býti odstraněn z kostela. — Když jedenkrát kněz vřelovitého chlapce potrestal, činil se to otěb knězi hrubě vřelický, a se nějakou dobu přicházel k támu, aby vyjádřel výkrop syne tak nešťastné smrtelému.

Dr. Hnětl, učený kněz arcid. olomoucké, vrátil se s malířem Mielichem, jenž ho doprovázel, s výpravou, kterou podnikl do Arabie, kdeš se mu podařilo nejen prozkoumati starobylý sámek „Amra“, nýbrž i mnoho jiných památných míst najíti. Směl cestovatelé byli několikrát loupeživými kmeny přepadeni, ale vždy se jim podařilo nepříteli se zbaviti; přivleli s sebou mnoho památností.

Nebespeči klerikalismu. Sobotná „Čas“ přinesl na čelném místě strašnou událost ze Slavkova u Opavy. Tamní p. farář projevil neobstavejné nad tím, že mladší svět slavkovský v Kotabnově hraje „Zmatek nad smatek“ zaměnil při smínce o farář, že hraje v karty místo šachy. Nikdo by se nedivil tomu, kdyby farář netěšil se srovna nad takovou „vřitostí“ vřelického dramaturga, ale „Čas“ a jeho dopisovatel si myslí, že si to měl pan farář nechat líbiti a proto ho vřelil srovna na přední místo svého vlasteneckého pranýře. Konečně tato historie jest tak vřelá, že nestojí ani za řeč, ale „Čas“ ji přičítá národní důležitosti a končí své mravokápné kázání prorockým dnem: „Řikáme-li, že klerikalismus jest smetivání náboženství ku světskému panování, tak máte doklad, jak té definici má se rozuměti. A přece jsou mezi námi lidé, kteří necítí mokro, dokud se nebudou ve vodě topit až po hrdlo.“ Když ani po tomto rozmachu mravní rozhořčenosti nespomeneme národ Masarykovi Hilenara a nedá se do vřadění katolických kněží, pak už skoro sřytčeno vydáváním „Času“ mřiti papíra tiskařskou čerá.

Směh. V minulých právě ohladných dnech padal na Krkonosích, Šumavě a na Tatrách sněh. Ve středu, dne 4 t. m. jevil se s rásu u Kr. Hradce jemný mrazík.

Radikální pokrokaři v 70. číle „Samostatnosti“ rozvinují prapor k sama. volbám. Článek ten stojí za povšimnutí. Dokazují, že těmito volbami nastává „úplný pád a strokotání strany mladočeské“, která ještě r. 1895. bez váháního nepříteli šla do boje volebního. Nyní však jest jinak. 8 mladočechy zápasiti budou agrárníci, k nimž pokrokaři velikých sympatií nejví, poněvadž přý od nich „nemůžeme si ničeho slibovati pro vše obecného a národního pokroku“. Za toto přiznání máš býti rolnictvo rad. pokrokařům vědno — vidí aspoň, jak tyto velcí přítelé lidu chápou zájmy stavovské, jak jedná se jim o zachránění a seelnění hynoucích krahů zemědělských. Co se týče onoho pádu mladočestství, stvrzují se slova naše, že liberalismus jest — současněstí; čím více se rozvíjí, tím jistěji hyne. A co čeká mladočechy — to čeká i rad. pokrokaři — vyhasují se strany své křesťanství a s ním i sílu životní. — Než „Samostatnost“ odhaluje srdce a ledví i jiných stran „mladých“ — zejména je sice, ale každý ví, že jsou to národ, socialisté a státoprávníci. Práví o nich, že sice mladočechů nenávidí, ale že to proti mladočestství jejich jest jen oitová a nikoliv rosumová. P. Kiofáci, který na schůzích tak rád bijete se ve své vlastenecké prsa a síru a oheň chrilte na mladočechy, jenž vychloubáte se svým pokrokovým programem „elovansko-socialním“ — co tomuto odhalení říkáte? Pan dr. Hájka jistě Vás sná dobře — vždyť nescházelo mnoho a byli byste i pro veřejnost „alliance“ — a nyní háší Vás do jednoho kóde s neocialními, nedemokratickými, neakcionátskými mladočechy? Komu má nyní voličstvo důvěřovati? Poněvadž tedy proti mladočestství nikde není upřimé — proto půjdou př rad. pokrokaři do voleb úplně samostatně, bez ohledu na strany ostatní a bojovati budou na svou pět; a stavi si následující volební hesla: 1. povzneseí váhy a výsnamu enému království Českého (jaky spůsobem? bylo by dobře i to voličstvu sdělit) — 2. Změnu volebních řádů zemských sřevěním všeobecného rovného a přímého práva hlasovacího a 3. nejdůležitějš boj proti klerikalismu převěním na půdě naší domáči. K tomu podotýkáme: To co uvedeno sub 1., bude asi jediným předmětem voličských schůzí a všec vřelké volební činnosti radikál. pokrokaři. Písná ústa budou tmařství, zpátečnictví, klerikalismus, Husa, Žižky atd. — ale pozitivního se nepostaví nic. Lid po volební kampani nebude poučen, uvědoměn, ale rozeřtřen, seuroví a mnohý oloupen bude i o účtu k náboženství. Proto žádáme kandidáty rad. pokrokové: když budete mluvití pánové o náboženství, mluvíte jen pravdy dějinné, skutečné — pravdy náboženské, jak je hlásá katechismus — který nechť každý rad. pokr. kandidát si pořídí a prostuduje — nepřekrucujte, netupte, ale ctěte přesvědčení druhého, přesvědčujte jenom důvody a lepší důvody třebaš protivníkovy uznajte! V tom spočívá umravňenost, pokrokovost a poctivost.

Profesori na Moravu. Při českém výšém gymnasiu v Mětku obědš se počátkem školního roku 1901/1902. místo učitele klasické filologie, a to buď definitivně, přihláší-li se řádatel úplně skoušený, aneb provisorně, přihláší-li se řádatel aspoň pro nižší gymnasia skoušený. Žadatelé, kteří by mohli vyučovati propaedeutiku, mají přednost. — Nebude-li chováti ani úplně, ani částečně skoušených, obědš se místo to učitelem supplujícím i nezkoušeným. Ža-

OBNOVA

Číslo 37.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. září 1901.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

To jsme byli hloupí!

Jednoho odpoledne seděl v kuchyni naší demácenosti na stoličce „bratka drotar“ a drátoval rozbitý hrnec. Takové chvíle patřily k nejšťastnějším jeho života. Dostal na zalepení trhlin hrncových krajíc chleba tak veliký, že jím zalepoval spolu i trhliny svého žaludku a krom toho čekalo ho několik krejcarů za drát a jako honorář (čestný plat) za jeho umění. Byl vesel a proto jsem se s ním tím raději dal do hovoru. Ptal jsem se ho, umí-li číst a psát; i přiznal se, že „ne hrubě“, to jest ne mnoho. Ale pravil, ti mladí, že už nyní umí více. Nebylo prý za jeho mládí u nich ani dosti škol. A tážal jsem se ho, jak to tedy u nich bylo bez škol? A ihned mi to vyložil, an řekl: „Nu, bylo všechno hloupé“. A na to já: Tož vy jste taky ještě hlupý? A on: „Ba že su, panáčko“.

Na tento hovor a toto pokorné vyznání bratřky elovana jsem si vzpomněl, když jsem si minulý týden, že se ty večery již začínají natahovat, dopřál zábavu čtením helvetského časopisu česlavského, který „slove“ Hus. Zdálo se mi, že bude z celého čísla nejzajímavější článek „Mladočeši a my evangelici“. A skutečně! Zajímá mne ten nářek pánů pastorů na černý nevděk mladočechů, kterým evangelici prý tlačili jejich káru a rovnali jim silnici; ale mladočeši místo spravedlivého uznání jim prý vypráskali. Jinak méně triviálně (sprostě) ani nelze prý označiti, co si Kramářové a Brzordové na nás dovolují. Kramář totiž řekl, že prospěch národa oproti Prusku žádá, aby zůstal katolickým a Brzord snad, že on nechce bráti lidu víru jeho katolickou. To je pro pány pastory již výprask a konec konců celé té lamentace je páně pastorovo přiznání: To jsme byli hloupí! Co jiného mně mohlo napadnouti, než ono moudré slovo bratřky drotara: Ba že su, panáčko.

Ano páni, jinak to není. Je tomu už hodně let, co neobčítám Vinafický vydal brožurku a v ní jako záblesk světla velebil výrok jednoho známého pastora, že čeští evangelici nebudou moci jíti s Národními Listy, budou-li v českém lidu víru vůbec podrževati. Dobrácky ten muž se domníval, že je možno pány pastory k společnému s katolíky postupu proti nevěře pohnouti a volal ve své knížce! Zmoudřete bratři! A spolu s ním smýšleli i mnozí katolíci. A já sám jsem si myslel, že by to snad tak šlo. Ale to bylo tím, že jsem tenkrát „národu“ pánů pastorů „jimi jak se patří konfirmovaných beránků“ ještě dobře neznal. Dnes je to zcela jinak, dnes vidím v tom blud svého mládí a nezbývá nám nic jiného než vyznání. To jsme byli hloupí! — „Pastor“ a jím sdařile vychovaný „protestant“ nejde nikdy s domácím katolíkem, ale spojí se třeba s Pražákem, jen když to je proti více svatováclavské.

Ale nejen oproti pastorům, nýbrž a to o mnoho více náleží nám katolíkům vyznání toto oproti českým liberálům z nás pocházejícím, ať jsou odrudy kterékoli. Páni ti nanejvýš velkomyslně uznávají, že katolíci kněží jediní probouzí národ, ostatně však dle jejich názoru jsou katolíci k tomu, aby věc národa — ale musí se rozumět místo národa strana, ku které ten neb onen se hlásí — podporovali, čili dle Husa káru jejich tlačili, jim i peněžitými obětmi sloužili. Ale přemnozí z nich místo uznání nám jenom — vypráskávají. A první království Českého takový kaprál, který katolíkům každé chvíle výprasky uděluje, jest novověká bible evangelických „statkářů“ a sluje „Národní Listy.“ — Ó, zlatá slova bratřky drotara: Bylo u nás všechno hloupé. A po dnes nemůže se ani mnohý kněz náš vyznati z těch starých návyků. Kéž by aspoň na stará leta kajicně řekl: Ba že su, panáčko.

A o tom zalepování trhlin chlebem katolických kněží v žaludku mnohých studentů, nyní pak našich vypráskovačů, dalo by se taky všelicos psáti. Nechci to šířeji vykládati, ale právě naše konvikty (domy pro společný

byt a stravování studentů) vynucují nám vyznání: To jsme byli hloupí či raději: Ba že su, panáčko.

Ale nejen my máme takovéto pokání činiti. Nechtějí kají se tak obzvláště ti naši národovci, kteří to s národem upřímně myslí, ale školou s falšovaným dějepisem a písemnictvím protestantismem prosáklým svedeni se domnívali, že katolictví se musí ve vlasti naší potlačovati, za to však evangelictví jako pramen nejčistšího vlastenectví podporovati a velebiti. Poslanci Kramáři to tudíž jen k veliké cti slouží, že měl tolik odvahy a veřejně prohlásil, že právě katolicismus jest naší silou oproti prusáctví. Není těžší věci, jako právě a nelicné pokání, jehož pramenem je poznání a uznání viny a důkazem vyznání hříchu. Jest tedy ovšem: těžko žádati na českých liberálech, aby veřejně tekli: To jsme byli hloupí, že jsme mysleli, že protestanté s námi jdou k vůli národu, anebo dokonce k vůli nám. Šli s námi k vůli sobě, poněvadž v tom viděli prospěch svého vyznání, když jsme přiznkovali anebo mlčeli k potupování církve katolické, církve, která vlastně i nám samým mravní zásady vštěpila. To jsme byli hloupí, že jsme měli za zlé a potupou jsme zasypávali ty, kteří odhalovali nám správným dějepisem pikle a šmejdý protestantů, kteří k vůli svému vyznání hluboké rány zasazovali národu. Povstati proti pastorům bylo nám tolik, jako povstati proti sobě. Dnes vidíme, že mají radost z toho, že se otvírá brána vlasti naší luteránství z ciziny, třebaž to vlastně bylo prusáctví.

A ještě něco! Nedávno slyšel jsem na železnici, jak jeden poslanec náš pravil, že Křibber je lišák. Nevím, zdaž se mu jeho chytře na utišení Čechů vymyšlený plán zdaří. Ale je-li opravdu chytřák, tak je to jako v mém dnešním případě. Celá ta po padesát let vedená vládní vídeňská politika to přivedla tak daleko, že Rakousko vypadá jako starý trhlý hrnec, který se má chlebem rakouských národů slepovat a dobráctvím jejich drátovat. A drotarem má být — bratřka slovan. A proto se mi zdá, že páni mladočeši by měli přestat dělat panu Křibbrovi drátaře, který pravil, že bylo všechno hloupé atd. Slychal jsem od své matky, že se to drátování starých hrnců vůbec nevyplácí, že je lépe koupit nový. Tím by ovšem ubozí drátaři utrpěli Ale pro Rakousko by to bylo opravdu dobrá věc, kdyby Slované konečně jednou řekli: To jsme byli hloupí, že jsme pořádě těmi drotary, co ten hrnec slepují. Ať se raději pořídí nový. Ať se konečně v Rakousku zavede zcela nové jeho zařízení na základě spravedlnosti.

A konečně jako přídavek ještě něco. Volby sněmovní jsou za dvěma. Mladočeská politika stala se taky již takovým hrncem s těmi trhlinami. A nám katolíkům případně na mnohých místech úloha drotara. Dobře na nás! Proč jsme tak neschopní, pohodlní a do bratři! Proč nepodporujeme svůj tisk vydátněji, proč pořádě ještě nechodíme do politické školy svých odpůrců a nenčíme se od nich činností a agitací! Bez takové školy budeme, aby nebylo ještě hůře, drátovat hrnec politiky mladočeské sedíce hezky v kontku, jako ten drátař na stoličce v kuchyni. A ať se nikdo z katolíků pro tohle na mne nehněvá, nýbrž raději o tom přemýšlí, jak zahanbuje! Je to vyznání: Ba že su, panáčko.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 11. září.

(Poslámky k nadcházejícím volbám do sněmu království Českého.

Nadcházející volby do sněmu království Českého začínají již vyvolávat po celé zemi

zimniční ruch, který se důsledky svými soustřeďuje v Praze. Zvláštní charakteristickou známkou ruchu toho jest okolnost, že jest více kandidátů poslaneckých než-li poslaneckých mandátů. Za poměrů zdravých a přirozených bylo by to zjevem nanejvýš potěšitelným. Za okolností však stávajících jest tato nezřízená chtivost mandátů nanejvýš poučným zrcadlem naprostého nepořádku v národě. Lze pozorovati, že úplně zapomenuto bylo u nás toho, co své doby K. Havlíček a co r. 1861 František Palacký, když o volbách poslanců veřejně psali, od kandidátů poslaneckých vyžadovali. Okrouhle řečeno, byla to spůsobilost k zastávání tohoto důležitého úřadu zákonodárského. Avšak dnešní doba na přísné požadování této spůsobilosti zapomíná a již každého, kdo poslancem z jakýchkoliv důvodů býti chce, zcela vážně jako kandidáta poslaneckého uvádí a jmenuje. Faktum to znamená veliké poklesnutí úrovně politického rozumu a rozhledu u nás.

Dnes dospěli jsme v ohledu politickém až k tomu směšnému bodu, že ježom k vůli tomu, aby někteří lidé mohli na poslanca kandidovati, zakládají se u nás stále nové a nové politické strany s programy přímo absurdními, nesmyslnými. Kam to povede, to uvidíme při nadcházejících volbách, jejichž kandidatura bude podobná masopustnímu harlekinovi, jak bude v celku svém etrakatá a komická.

Politický ruch jest známkou síly a zdraví života národa, avšak chorobná chtivost po mandátech bez spůsobilosti k tomu jest známkou jeho politického nezdraví. Úřady poslanců čili zákonodárců jsou pravidelně výrazem toho, co národ v jeden mocný politický celek spojuje, chtění a cíle národa vyznačuje a u nás nastávající volby sněmovní budou zajímavým obrazem, co všechno nás rozděluje. Před desíti lety dělila nás při volbách obyčejně jenom formální taktika politického postupu, avšak nyní vyskytují se v politických chtěních rozdílové, které přes to, že základem jejich jest pouze fráse, zcela vážně se přijímají českým lidem za bernou minci.

Následkem toho, že mladočeská strana následovala své doby chybu strany staročeské, dědí také nyní její osud. Mladočeská strana totiž bez ohledu na to, zdaž náhodou dobytou državu udrží, soustředila do rukou svých veškeré mandáty a nepřiblížila při tom k tomu, jsou-li v držení osob k tomu spůsobilých a toho hodných. Následek toho jest, že dobrá polovice její poslanců se neosvědčila tak, aby mandát její byl nepochybně pokládán za správně zastávaný a konec konců jest již zřejmý. O dobrou polovici mandátů bude muset následkem toho podotoupiti boj, aby je udržela. Pokud se jí to podaří, jest dosud tajemstvím volebních dnů.

Staročesi, radikálové, státoprávníci, národní socialisté, strana lidová, rozhodní socialisté a jak se všechny strany, pod jejichž hesly všelijací lidé poslaneckých diet a pomazanky veřejného vlivu domoci se chtějí, jmenují, nyní proti mladočeské straně horlivě mobilisují a chystají se k ukrutné vojné. Tato vojna, z níž společně české věci docela žádány a platný zisk nevzejde, byla zbytečně a vinou mladočeské strany vyvolána. Strana tato převzala zodpovědnost za politický život národa, o jehož zdokonalení a usprávnění se však nestarala. Předáci její rozdělili se o kořist synekur, jež jim ovládnutím zákonodárského zastoupení národa spadla do klína a bez myšlení na pomíjelnost slávy světové o lid se nestarali a nepečovali o to, aby myšlenkové proudy správně vedli. Místo toho jednáním a vystupováním svým závist i nenávisť rozněcovali. Ještě před rokem přislo-večně štěstí mladočeské strany podalo předákům její ruku k zachránění jednak lepších činitelů strany té, když cestou smíru postoupil příležitost k veřejné politické součinnosti schopným k tomu lidem ze kruhů jiných, které pod praporem mladočeským nestáli.

Sestoupila se totiž ke společnému řízení českých veřejných záležitostí „národní rada“, v níž byly zastoupeni všichni živlové, s nimiž moudrá a prozíravá politika při nejmenším pro dobrou vůli počítati musí.

Politikové mladočeští musili již před dvěma lety viděti, že je dorůstá a přerůstá generace mladší, že přibývá nových otázek a zájmů, což všechno mohlo býti ke všeobecnému uspokojení působením a zakročením „národní rady“ přiměřeně platně zaměstnáno a vhodné rozluštěno a vyřízeno. Avšak „národní rada“ hlavně přičiněním mladočeských pohlavářů byla uspaná ke spánku věčného a když smírný tento činitel neslavně a nehodně skončil, zůstaly české veřejnosti rozmanité hrany smýšlení osob, jež dříve v čas nijak nevyrovnané a neuhlazené musely nyní otlouci ve volebním zápase. A přirozené jest, že všechny ty hrany budou se otloukati o stranu mladočeskou, která během doby značně změkla a stala se křehkou.

Páni, jichž se to týče, dávno to již cítí. A proto jest zjevem přímo komickým, když v tísni své ze strachu před stranami mladými utíkají se pod ochranu a pod křídla strany staročeské. Ta jim má pomoci a předseda výkonného výboru strany mladočeské p. dr. Václ. Škarda, který své doby nazval stranu staročeskou „hlízou na těle českého národa“, čímž stal se populárním tak, že se stal hlavou strany mladočeské, nechtěl, co se to děje proti němu a nemá tolik mužnosti, aby tomu zabránil nebo se vzdal svých mladočeských hodnot. Slyšíme, že mladočeská strana chce dokonce obětovati své muže, aby si přizve strany staročeské ziskala. Dovídáme se, že prý dosavadní její náměstek nejvyššího pana maršálka na sněmu království českého p. Vohánka má učiniti místo staročeskému primátoru měst pražských p. dr. Srbovi, jemuž se má za staročeskou pomoc dostati pomocí mladočeskou mandátu sněmovního a pak má býti působeno k tomu, aby se stal na místě mladočecha sněmovním podmaršálkem.

Staročeská strana jest ovšem oproti těmto námluvám chladnou. Tisk její hledí si více záležitostí národohospodářských, do mladočeské politiky se neplete, nesnáze jejím řiditelům rád přeje a sotva asi se k vůli nim nějak exponuje. Ostatně většina její hlasů náležela obyčejně a nyní zejména stoupencům směru katolického, jimž snad ostatně bude nyní mnohomluvný mladočeský nebo tichý staročeský liberál skoro stejně milým. Proto po uspaní „národní rady“ bude museti mladočeská strana podstoupiti volební boj sama proti všem, kdo se proti ní postaví. A těch bude nepochybně mnoho, zejména když strana ta platí nyní za stranu vládní, tak že všichni opoziční a nespokojení živlové budou voliti proti ní. Nelze upírati, že v lůně mladočeské strany nachází se řada platných a obratných politiků, avšak celek její český lid nespokojil, ač tento se k němu po celá leta shovívavě choval.

Nejmocnější povstání proti mladočechům vede český selský lid, který ještě nedávno byl jejím jádrem a který vlastně ji r. 1899

při sněmovních volbách na štít její slávy a moci pozvedl. Česká strana agrární bude snad všude proti mladočechům kandidovati a s jistotou se očekává, že v kurii venkovských obol získá většinu, čehož nepochybným následkem by bylo, že by mladočeši stratili dvě místa v zemském výboru, tak že by jim tam zbyla pouze místa dvě, pak-li svou většinu ve městech uhájí. A tu bude mítí také pernou práci. Nový volební řád ve venkovských obcích na první pohled zdál se býti mladočechům příznivý, ale dle toho, jak se věci vyvíjejí, nemusí mandáty, jichž tam agráři nedobudou, dostati zrovna mladočeši.

Jak se dnes věci mají, vrátí se tito do sněmu asi tak silně oslabení, že se předpovídá, že příště v zemském výboru budou mítí s p. maršálkem většinu velkostatků spojené s agráři a jako nový selský přisedlí zemského výboru jmenuje se již nyní místopředseda čes. oddělení zemědělské rady p. Nikšeld. To jsou ovšem kombinace dle nynějšího stavu věcí, na jejichž změnu nelze tak snadno počítati. Dle toho, místo nynějších čtyř mladočechů za města a venkovské obce zasedali by příště v zemském výboru vedle dvou Němců (z plněho sněmu) a dvou velkostatkářů pouze dva Mladočeši za města a dva agráři za venkovské obce, čemuž prý velkostatkáři s knížetem drem. Bedř. Schwarzenberkem v čele silně přejí.

Dle tohoto nyní předpovídaného klíče pro selský výbor ztratili by Mladočeši také polovici dosavadních svých míst v řídících zemské a hypoteční banky království českého, jež by připadla agrárníkům. V tomto směru jsou nastávající sněmovní volby důležité, neboť by také i sněmovní komise byly příště mladočechy jenom polovičně obsazeny, což by jejich vlivu a váhu značně umenšilo.

O kandidaturách jednotlivých osob ze kterékoliv strany se tentokrát nešíříme. Naznačili jsme již své politování, že nedošlo působením „národní rady“ k tomu, aby národ byl zbytečných volebních bojů za nynějších vážných dob ušetřen, ku vzájemné snášlivosti přesvědčení druhého veden a jí učen, a aby k veřejné národní a politické činnosti byli vybráni mužové ti nejlepší a nejspůsobilejší z národa celého. Ve skutečnosti nejsou mezi námi náhledy tak nehorázně různé, abychom si vzájemnými ústupky do jisté celku potřebné míry vstříci přijíti nemohli na místě, abychom se od sebe vzdalovali a proti sobě stáli, což evangeliem lásky vlastenecké a národní pospolitosti není. Propast, jež se při nadcházejících volbách mezi námi rozevře, byla vyhrabána zbytečně a kdo do ní padne, padnou tam vlastní vinou, neboť obecný směr byl mezi námi nejen možný, ale i potřebný a bojiště proti heslu „los von Rom“ čili „ku králi pruskému“ mohlo býti polem, na němž se všechny vlastenecké české strany k národní a politické práci bez ujmy cti a přesvědčení mohly dáti i při volbách vynajíti.

v Kruceburku. Tento pán jest tudíž seniorem Borromea.

Ze šesté třídy sedm: Kercl Josef, teď osobní lékař Jeho c. k. Apošt. Veličenstva císaře; Mikš František, nyní c. k. profesor a katecheta v arcidiécesi Vídeňské; Sedlatý František, tou dobou děkan ve Žďánicích; Vitvar Antonín, teď děkan v Novém Hradci Králové; Svatoš Antonín, nyní děkan ve Vysokém Mýtě; Matouš Ignác — v Pánu zveřejněl před rokem jako farář v Hradišti; Jan Saska, teď v Charkovské gubernii v Rusku.

Z páté třídy jedenáct a to: Adámek Karel, nyní advokát v Praze; Hrdlička Josef, teď žurnalista v Praze; Jelen Jiří, skončil brzy svou pozemskou pouť po vysvěcení na kněžství jako Frintaneista z Vídně; Novohradský Josef; Nývlt Heřman, nyní emerit. převor kanonie praemonstrantské v Želivě; Pekař František, teď ředitel městenské školy ve Feldsbergu poblíž Vídně; před několika roky mne navštívil i vypravoval, že se často ve Vídni scházíval s doktorem Kerelem, který rád hovořívá o Borromeu, vzpomínaje na léta tam vesele žitá; Dimter František, Valš Ignác, Buzek Jan, známý svým obvyklým hovorem: Freiheit muss ich haben, sonst geh' ich zur Marin', to jest: Musím mítí úplnou svobodu, jinak se dám k námořnictví; nyní však jest členem jedné divadelní společnosti v Praze; Černoborský Jan, v Borromeu vulgo jmenován „Švaříček“, zemřel jako mladý kněz ve Žďánicích 12. srpna 1871; Pelikán Bohuslav. Ze čtvrté třídy pět; Schuster Jan, psal jako quartan, jak se mně jedinému světil, pod jménem „Lípa“ do divadelního ochotníka, který, trvám, v Karlíně vycházel, malé frašky, jež byly také vytisknuty na příklad: „Vzdory nad vzdory“; Spinka Adolf, nyní M. U. Doctor; Kašpar Alois; Schmoeger Jindřich, skončil jako quintán 1862 — nepředvídaně u svých rodičů v Chrašti; Voldán František.

Ze třetí třídy čtrnáct: Dobráš Antonín,

Drobná obrana.

Církev potírá vědu. Fráze tato vyskytá se tak často v nepřátelských listech, že i lidé bez všeho vzdělání a polovzdělanci pohlížejí povýšeně na tu ubohou satemnou církev katolickou, domnívajíce se, že ihned stoupne jejich vzdělanost o kolik procent, jakmile zasednou na soudnou stoličku proti ní. Takový úsudek jest ovšem mělkost a povrohnost duševního obzoru a nemůže nikoho více poškodzovati, jako ubohé kritiky, vynášející každou chvíli chudoba vlastní na trh. Církev nikdy vědu pravou nepotírala a potírati ani nemůže, protože by tím potírala sama sebe. Církev katolická hlásá bytnost a vlastnosti pravého živého Boha, jenž stejně všemohoucím a nejvyšším moudrým jeví se v přírodě, jako se zjevil nám písmem svatým. Jeden a týž Bůh mluví k nám písmem a přírodou, proto nemůže církev katolická zapíráti Boha v přírodě, když ho hlásá biblí. Jest to zcela nemožné, aby církev bránila poznání pravého Boha, pokud se nám jeví v přírodě Svými zákony. A církev také ve studiu přírodních věd nám nebrání, nýbrž studium toto nám vše odporučuje slovy osvědčeného papeže: „Jest známo, že věda přírodní, řádným způsobem přednášená, jako jest nespůsobilejší ku pochopení v přírodě ukryté slávy svrchovaného Mistra, tak opět může znáti základy zdravé filosofie a dobré mravy, jestliže jest útlým duším nenáležitě vštěpována“ (Encycl. Lva XIII. ze dne 18. listopadu 1893). Věde pravé, na základech písmné a dokázané pravdy, církev nikdy nebude překážeti, ale za to se vši rozhodností musí potírati falešnou vědu čili pavědu, kterou nyní svět jest zrovna tak zaplaven, jako falešným slatem.

Dnes se dachruje nejenom s falešnými potravinami, ale i „vědeckými“ vynálezy a moderními „názory“ na životní úkol člověka. Na základě výzkumů krátkozrakých anebo zcela slepých vědátorů vynoří se najednou na povrch veřejného mínění „nový“ životní názor o původu a cili člověka, aby za krátkých dvacet let mohl zase některý jiný učenec prohlásiti, že jeho předchůdce se zmýlil. On nádhlelo hluku pověstné učení darvinistické o původu člověka z opice! Nikdo na světě dosud nedokázal ani o jediném žijícím člověku, že by byl právě vyloupil se z opičího kožicha, ba ani nedokázal přechodný tvar člověka z opice ani ve zkamenělinách ani v prastarých malbách egyptských, ale přes to vyskytla se celá řada „učených“ lidí, kteří domněnku tuto vyhlášovali vášnivě za svatou pravdu, odsuzující bibli a učení církevní i rozdílné názory jiných učenců. Kdo se nepovažoval před 30 lety za opici, nebyl vzdělanec atd. Dnes se tomuto bláznivému nápadu směje me. Virchow ve svém spise „Svoboda vědy“ píše: „Teď již opičí horečka poněkud mizí“ a orgán mladých přírodopýtců v Berlíně „Biol. Centralblatt“ píše v r. 1896: „Darvinismus patří dějinám, jako jiné kuriosum našeho století, Hegelova filosofie; oba zjevy jsou variací na thema: „Jak se vodí celé pokolení za nos“, a naše kritické století tyto zjevy sotva v očích

Kuřil František — jest to snad nyní důst. p. farář v Chotěšicích u Kopidlna, Matoušek Jan, Kulíš Jan, Hejzman Jan, Blümel Josef, Černoborský František, Martinek Václav, Feltl Viktor; Vachulka Jan, Slanář Max, Mach Václav, Stejskal Josef a Ruml Alois.

Z druhé třídy jedenáct: Vacke Josef, Kopř Jan, Kašpar Jan, teď důst. p. farář v Dřetici poblíž Pardubic; Jelen Karel, Mikýška Josef, Kohout Václav, nyní důst. p. farář v Němčovicích u Jičína, Pechánek Václav, Štěpán Karel, Němeček Innocenc, Kittler František a Strašpytel Theodor.

Z první třídy dvanáct: Ruth Čeněk — nyní vysoc. důst. doktor Sacr. Can. konsist. rada, profesor církevního práva, Marek Jan, tou dobou vys. důstojný kapitulár Nejdůstoj. vždy věrné kapitoly metropolitního chrámu Páně u sv. Víta v Praze, dr. boh. a svát. český kazatel; Kříž Josef, Chaloupka František, Reiter František, Kotland Josef — zemřel v letech sedmdesátých u svých rodičů v Holohlavech; Macháček Karel, teď důst. p. farář v Opatově; Schreiber Antonín, nyní vysoc. důst. bisk. čsl. vikář a farář ve Žlebicích; Voleský Václav, teď ředitel progymnasia (nižšího) ve Voroněžské gubernii v Rusku; Felix Václav, Kříž Josef, Bukovský Josef, nyní důst. p. farář v Brodci na Jizeře — Litom. diécese.

Tak tehdy sešlo se nás více než šedesát in unum, in idipsum, to jest, jako do bromsdy. Bylo nám, majícím své vlastní studentské bytůstky — dobře a na svůj domácí krb byli jsme až brdi. Jeden dříve, druhý později zavítal buď s ranečkem pod paždí, nebo s fešáckou taštičkou po boku do útulných prostor nového konviktu. Já mezi těmi posledními. Bylo od „pánů“ mi pravěno, že v prvním poschodí č. 16. v ložnici, jest pro mne upraveno lůžko s malým přídělníkem vedle, kdež má jméno napsáno; mu-

FEUILLETON.

Z Babylona do Borromea.

(Pokračování.)

Zde dlužno připomenouti, že také tehdejší seminářský domestik, známý všude po Hradci stařeček Konrád, poměrně též mnohé si získal uznání se strany kompetentní za dohlídku při stavbě. Zasvěcení a věnování domu k výchově studující mládeže vykonáno dne 29. září r. 1860 samým vrchním pastýřem u přítomnosti četných, čestných hostů, za hlaholu všech hradeckých zvonů i při radosti celé diécese. Toho dne slavila domácní kaple svou primicií; sloužila totiž tam J. B. M. první máj sv. „I roznesla se radost po vši zemi, po vši zemi ot radostné Prahy“; Stará píseň starých Čechů. S malou toliko změnou oznamuje ona nám také radost, anáž rozléla se r. 1860, byt ne po vši české zemi, tož aspoň po hradeckém biskupství od radostného Borromea. Studující se přihlásilo 90, mohlo ale jich přijato býti jen něco přes 60. První naši představení byli tito vysoc. důst. pánové: I. František Gruss, skončil v Pánu dne 4. srpna 1867 jako sídelní kanovník kathedr. kapitoly. II. Dominik Filipp. III. Josef Arnošt, v Pánu zeanul jako dlouholetý řídící ústavu v září r. 1893, muž srdce zlatého.

Jako prefekti studií k nám denně přicházeli z bisk. semináře tito dva ctih. p. bohoslovci: vldp. Jan Křivohlávek, děkan v Jablonném a Karel Keppert, později církevní kněz sáhy svěcený.

Chovanci, kteří prvý rok v Borromeu I. P. 1861 studovali, jsou tito: Ze sedmé třídy dva: Chotovský Karel, skončil v Pánu asi před rokem jako děkan Žambercký. Kotrbelec František, farář

budoucích věků pozvednou". Dle přesvědčení mladších učenů „tahal nás darvinismus za nos“, ale proto přece platíme n. p. v očích pokrokových „vědců“ za tmaře, že jsme nikdy se nechtěli dáti jím za nos tahati a za chytráky jsou vyhlášováni ti, jejichž nos dosud snáší důkladné zatížení opičáckým učením. A jako s opičím původem, tak i se stářím člověka balamutí nás učení pánové znamenitě. Professor Agassiz odhaduje stáří člověka na 10.000 let, geolog Juzeš na 100.000 let, sir Lubbock na 200.000 let, dr. Hunt vypočítal zcela „přesně“ docela na 9 milionů let. A všichni tito páni mají „pravdu“, jenom bible se mylí, když udává stáří lidstva as na 4000 let! Tak směšným nápadům různých hlav můžeme se usmáti, pokud se ukládají tiskařskou černí na trpělivý papír, ale nápad, tyto musíme co nejostřeji potírati, pokud si osobují neomylnou víru a pokud jsou vymyšleny jenom k tomu, aby vyvracely pravdy náboženské, jako to činil n. p. universitní professor Haeckl, Moleschot a j. Proti darebáctví musí se vystupovati nejenom v obchodě a v průmyslu, ale také i v duchovním životě. Proto před přesně dokázanou pravdou ukláníme hlavu, podvodu však a hlouposti, třeba i náctěrem vědeckosti opatřené, platí náš boj.

Velikou znalost církevních dějin ukázal dr. Koželuha na vzdorotáboru v Prostějově. Prý „podle učení klerikalismu“ jsou Šafařík, Palacký a Marek (!) neznabohy a škůdci lidstva. Kněžstvo to prý nemínilo nikdy do opravdy se svobodou a blahobytem lidí. Kdyby prý padl klerus, pomine moc šlechtě a její výsady. Práv-li někdo, že dnes jde o náboženství, je to lež, je to drzá, sebevědomá lež.

Tohle jsou všechno z brusů nové objevy, za něž musí být vděční dr. Koželuhovi i odborníci na slovo vzati; ti o tom všem dosud nevěděli. Nevzpomíná si tak trochu p. Koželuha na to, jak ku p. před několika lety naši katolíci vše se připojovali k oslavám Palackého, ač jim za to byly házeny od liberálů pod nohy hrubé kyje? Že Palacký sám si musil stěžovati na hrubé útoky tisku protestantského (a nikoli katolického), na to pan řečník zapomněl. A v příčině druhých věcí potřebí jen poněkud pozorně nahlédnouti do listů našich dějin, aby p. řečník vystřízlivěl a nabubřelými frásami lid zbytečně neoslepoval. Tolik v každý poněkud vzdělaný Čech, že právě za největšího vzpjetí moci církevní lid se těšil svobodě a že pokrok vědy i umění dostoupil veliké výše, jsou podporován štedře jak papežskou stolicí tak ostatními zámožnými hodnostáři církevními. Ještě krátce před vypuknutím válek husitských arcibiskupové Jan z Jenšteina a Očko z Vlašimi společně s kapitulou pražskou odmítali důrazně návrhy na potlačení seelské svobody, co šlechtě již pouta všim úsilím kula. A když padla po válkách husitských moc kněžstva, zaslíbil beztrápně karabáč panský na zádech u jarmeného sedláka, poněvadž přišel týž o svou oporu. A jak to s oavěton českou dopadalo u nás po porážce římského „klerikalismu“, o tom by mohla vyprávěti universita husity

seum pak že máme my starší v druhé etáži č. 22. Pokloniv se „představeným“, šel jsem nejprve zhlédnout si novou ložnici svou — v Babyloně jsme tomu říkali „dormitář“. Na první pohled jsem se přesvědčil, že zde asi mandel postelí v geometrickém souřadění; brzy nalezl jsem pradelníček s jménem mým. Schodiv se sebe na zem ranec, který jsem věrně nesl 6 mil od rána jasněho až do večera temného, na chvílenku vilknul (oddechl) jsem sobě. Ložnice byla dosti prostorná, tvořic geometrický pravouhelný obdélník; uprostřed umývadlo, u něho mladíček přizralých vlásků, křhavých očí a šibalsky se usmíval. Jun ten byl úplně cizí. Spatřiv mne, ihned namířil běhy své ke mně a v ústech jeho otázka: „Ty, do kolikátý jdeš? Zaraziv se poněkud, odvětil jsem dosti ostýchavě: Jáť já teprve do „šesty“ a Vy, nebo Ty, do „kolikátý“? „Ty?“ „No, já jenom do „páty“; ale vlt, já se Vašeho Janděčky nebojím — pán onen byl věhlasným professorem matematiky — já mám od Staika v Litomyšli z počtu „ausgezelnhet“; sein Wissen ist unbegreiflich — jako že jeho prospěch v mathematice při neobslých vědomostech jest výtečný. Tu pověděli jsme si navzájem své jména a já seznámil jsem se s tím borromejským chovancem, jenž napotom stal se miláčkem všech roku 1861 v Borromeum žijoucích. Na jméno nezáleží; veliký Brit, světoznámý Shakespeare nebo po česku Šekspir di, že jména „nomina“ jsou odiosa i odorosa, milá i neilá; tehdy nazývej se náš budoucí borromejský hrdina Chlebař, Chmelář, Sekař, Lekař, po případě snad i Klepař, to konečně jedno; větší cenu mají přec „brejle“ nežli „futrále“; ježto však přes to každá věc i osoba musí míti své pojmenování, tož nazývej se náš „zakuklenec“ — „Teksař“!

(Pokračování)

tolik oloupená, že z její důchodů nebylo možno existenci několika málo profesorů udržovati. V těchto dobách by byl nemohl Hus studovati, poněvadž husitské panstvo děti robotných sedláků na studie do Prahy propustiti nechtělo. Z toho patrně, zda pomínula moc šlechtě po pádu kleru.

Než zároveň prosíme, aby pan doktor po pádu nynějších práv kněžských a šlechtických tolik netoužil, neboť by za daných poměrů nadháněl zbytečně peníze do kapes panstva peněžního, jež jest trochu jiného náboženství, než k jakému se zná národ náš. Seberte kněží a šlechtě statky a rozmnožíte wertheimky židovské; lid z toho oloupení nebude mít nic, jako po válce husitské.

A že dnes neběží o náboženství? Mníte-li, že jsou ryzími náboženskými výrony nádivky na katolický klerus, spílání církví před transparenty Husovými, jásavé, falešné podezírání každého volnějšího rozmachu katolického, posměšky s pocty prokazované Matce Kristové a našim svatým patronům — pak ovšem náboženské cítění našeho národa stále pokračuje a katolický klerus nosí dříví do lesa. Pak jsou také lidé seskupení kolem „Červánků“ předními „apoštoly“ takového náboženství. A neviděli-li p. řečník v těchto věcech známky náboženského pokroku, měl podati důkazy skutečného šíření se křesťanského umravňení doby nynější.

Jestliže vykazovali všichni řečníci Prostějovští tak hlubokou znalost církve a doby nynější, jako pan doktor, pak se můžeme nad celým tractátem jen útrpně usmáti. Taci řečníci nám jen prospějí.

Časlavský „Hus“, nařiká v delším článku na špatné hmotné poměry duchovenstva protestantského, dodávaje, že pomalu nebude nikdo bohosloví studovati.

Nesluší se odporovati. Leč napadá nám při tom jiná věc; „Hus“ zapomíná, kdo dali k ochuzení kněžstva první signály. Byl to Hus a Luther; tam ať v první řadě děkují za ožebračení kleru, jež jsou všechny konfesce v naší zemi těsní. Co v Čechách nesebrali „ideální“ pánové husitští, to dopaběrkovali pánové „pod obojí“ k Lutherovi se hlásící. Že ožebračení duchovenstva českého v dobách obojí „reformace“ mělo v zápětí tuhou závislost kleru na libovůli skoupých pánů chleboďarů, to netřeba široce dokládati. Winter dobře praví, že byl-li kněz husitský kolátorovým sluhou, byl kazatel protestantský pánovým otrokem. Sám protestant Denis poznává, že ubohý kněz poddával se všemu ponížení, přistupoval na všechny podmínky, jen aby si pána svého nepohněval. A tak za pastory přijímání nevzdělaní řemeslníci, poněvadž mužové intelligentní nechtěli strkati hlavy do brutálního panského chomoutu. To byly následky Lutherem podporovaného oloupení církve, které zasahovaly žalostně i do politiky světské. Ale o tom „Hus“ nic. Starost církve o zlepšení existence kleru katolického se nazve touhou po mamonu a nadvládě, ač protestanté sami nepřimo se musí přiznati, že ten Luther přece jen notně klopyl; v prvním rozmachu lutherství hmotná bída kněžstvo stáhla daleko víc než těsní nyní. Lutherovi etačilo, že sám žil v nadbytku. Jak by nazval „Hus“ ty protestantské pány, kteří tehdy klidně na hmotnou zbědovanost svého duchovenstva pohlíželi? Snad to ožebračení přec mělo některé dobré stránky; aspoň se nyní může vyrobiti více maplicherovek a vojenských mundurů. Dřív se za ty peníze stavěly chrámy.

Politický přehled.

Dne 10. září vydán byl zem. zákoník pro království České, který obsahuje zařízení místodržitelství, jímž se ustanovují volební místa ve volebních okresích obcí venkovských ve smyslu čl. 1. zákona ze dne 10. srpna t. r., kterým se zavádí přímé volení v obcích. Ve volebních okresích jest dle zákona toho každá obec místní, která dle posledního sčítání má více než 500 obyvatel, místem volebním. Místní obec, čítající pět set anebo méně obyvatel, volí z pravidla společně s nejbližšími venkovskými obcemi téhož soudního okresu ve volebních místnostech pro jednotlivé skupiny nyní místodržitelství ustanovených.

Volební ruch se vzmáhá v Čechách každým dnem. Všecky strany měly už porady, ale ujednání své tají, jako mladočeši, konservativní i ústavověrný velkostatek. Sociální demokraté ve volebním provolání uvedli své požadavky, vyslovujíce se pro rovnocennost obou národních kmenů v Čechách. České strany katolicko-národní jakož i křesťansko-socialní ovšem že nesoustávají ve volebním ruchu pozadu.

Rakouští Váňemecí konali v Aši váňemecský sjezd, na nějž se dostavili vedle jiných Schönerer, Wolf, i mnozí Průšači z říše.

Politickým krubům vídeňským záleží nejvíce na výsledku voleb v kurii velkostatek. Sám ministr-president dr. M. Körber se horlivě přičinuje o dohodnutí se konservativní velkostatku s ústavověrným. Dosud se v té příčině nestalo nic rozhodného.

Při volbách za venkovské obce v Haliči utrpěli citelnou porážku strana polská lidová a Rusini. Nejvíce získali konservativci, t. j. kandidáti národ. polského ústředního výboru.

Uherský říšský sněm byl dne 10. září trůnní řečí uzavřen.

Ruští carští mantelové opustili už Dánsko. Cestou do Francie zastavili se v těchto dnech v Gdaňsku, kamž jsou císařem Vilémem II. pozváni.

Prohlášení Kitchenerovo, že totiž po 15. září bude zastřelen každý zajatý Boer, nemá na Boery účinku; odpovídají prý Kitchenerovi napodobně a ještě s větší chutí chápou se zbraně. Lord Kitchener neustále dává světem hlásati, jaké škody Boerům působí.

Na všeamerické výstavě v Buffalu střílil jakýsi muž, anarchista prý, presidenta Mac Kinleye do prsou a břicha. Stav presidentův jest ještě dosti příznivý.

Válka republiky Venezuely s Kolumbií je prý v proudu, při čemž se oznamuje, že finanční bída v Kolumbii dostoupila nejvyššího vrcholu.

Mír s Čínou je tedy uzavřen, neboť protokol o podmínkách míru byl již podepsán na Španělském vyslanectví v Pekingu za přítomnosti všech vyslanců velmocí, Li-hung-čanga a čínských hodnostářů.

Z činnosti katol. spolků.

Z Vamberka. Křesť. katol. spolek Svornost ve Vamberku pořádá dne 8. září měsíční schůzi v hostinci p. J. Frydrycha v Zářečci za účasti účastníků. Řečníkem byl dp. L. Kunte, kaplan z Třebechovic, jenž svou přednášku „Konservatism a radikalismus“ opět hluboce do duší posluchačstva se vmlávil.

Z Příbyslaví. (Veřejná schůze). Zdejší kat. Jednota uspořádala v neděli 8. t. m. veřejnou schůzi, na které přednášel p. prof. Ant. Drápalík o různých snahách a cílech za našich dob. Schůze se účastnili tentokrát i social. demokraté, kteří si za řeči činili poznámky; alibil jim p. předseda, že mohou po přednášce činiti dotazy, za řeči ale že se musí klidně chovati. Pan řečník započal výrokem Liebknechtovým, že nynější social. poměry dovede rozřešiti toliko katol. církev, nebo social. demokracie, ukázal věcně a důvodně, že to dovede jenom katol. církev, jakož vysvětlil z dob předkřesťanských, kdy lid v tak děsné bídě upl, že na p. otroci byli dávaní rybám za pokrm. Tu přišel na avět dlouho čekáný Kristus Pán a bídu zanechal. Že pak i nyní se jeví zlé poměry social., toho příčinou jest úpadek života křesťanského. Social. demokracie pak pod heslem: „náboženství je věcí soukromou“ šíří tento úpadek ba čirou nevěrou, jakož z jejich jednání i spíš patrné. Pan řečník velmi dobře odbyl výtku, aby se prý náboženství nevtahovalo do politiky; poukázal na protestantské hnutí v Německu, falešný husitismus v Čechách, kde si od Husa vybírali toliko vzor jeho proti církvi, co ale na něm dobrého, toho si nevěnují; ano ani jeho spíš neznají — ukazoval, že stranu social. demokracie přitomní demokracii počali se ješití, když ale nalyšeli, že je vedou židi, tu strhli ráms, jako když do vošho házda stouchne. Přišlo jich totiž mezi řeči několik do síně (mezi nimi onen známý, bledoušový prorok socialský), odkud do místnosti pokřikovali a řeč kaziti se snažili, ale do místnosti vstupiti a potom šádati o slovo to si ti hrdinové netroufali, protož jim nebylo jejich bestaktů jednání trpěno. Pan řečník poukázal dále na liberalismus, jenž jest tátou social. demokracie, dokázal potřebu školy náboženské, aby učivo neodporovalo pravdám křesťanským, ale je potvrdzovalo. Povzbudiv pak všechny, by horlivě četli časopisy strany křesťansko-socialní a zásady její všude plnili zvláště při nastávajících zemských volbách, za hojněho potlesku řeč zakončil. Pan předseda mu vřele poděkoval za poučnou přednášku, jež častěji soubíhla s provázením, načež udělil přítomným socialistům slovo, by mohli dotazy a námítky činiti. Jeden z přítomných vystoupil a ohrožoval se, že oni (socialisté) nejsou proti náboženství — (hlasy křesť. social.): proč se tedy posmíváte, jdeme-li a procesím? proč nám nadáváte svídkových bab? proč tlapíte kněze ve svých novinách? — a zastával se židů, že prý Tito proné t. j. socialisty pracují, což vzbudilo veselý smích v celém shromáždění. Ovšem že mu p. řečník i p. předseda novými doklady posloužili. — Celkem jevíli přítomní socialisté zalepenost a předandky proti nám a hrubou nevědomost, neboť vědí jen to, co jim Právo řídí a Červánky nakukají. Třeba ovšem přiznati, že onen socialista, jenž námítky pronášel, hleděl zachovati ještě mrav lidí slušných, takže daleko zahanbil své druhy občany, kteří za dvěma hulákali. — Schůze tato zajiště přítomné poněkud hojně a v Jednotě zase pro podzimní sezonu zájem větší vzbudila. Zdať Bůh! — Jeden z přítomných.

Z Čermilova. (Valná schůze.) Katolická národní jednota konala dne 8. t. m. svoji pátou řádnou valnou hromadu za velké účasti účastníků. U příležitosti té promluvil oblíbený řečník v. p. Josef Mynářik. Problíral jasně a poutavě o nynějších snahách katolíkům nepřátelských a souběžně o nesolidní síle církve katolické. Účinek řeči byl mocný. Dále tato ve spojení s přehlednou činností jednoty podnět k tomu, že odebíráti bude jednota opět více o 4 výtisky „Obnovy“ a 20 exemplářů „Ducha Obnovy.“ Zprávy funkcionářů

přijaty s pochvalou a umluveno týdně, v neděli, konati poustě sežhá v místnostech spolkových o 6 h. večer. Hlavně bylo projednáno vše, čeho třeba ke slavnosti evcení praporu, jež v den sv. Václava předsevali ráčí J. Blak. Milost. Zpráva o tom naplnila všechny nelčenou radostí. — K jednotě přistoupili noví dva členové. — Není ovšem jednota bez nepřátel, kteří by rádi i mezi katolíky mrstnosti uatropili — ale tito jsou prostraví. Ostatně: „Mnoho nepřátel — mnoho cti.“ Katolíci nikdy od vzájemné křesťanské lásky odvrátí se nedají a proto schytralým odpárcům katolíků úmysly jejich se nesdají. Co katolíci, to bratr budí!

Ze Svidnice u Chlenu. Dne 1. září t. r. pořádala zde Oslavská katol. jednota schůzi, k níž seavala všechny okolní katol. spolky. Dostavili se z Jelení, Častolovic, Vamberka, Počtyňa, Kostelce n. O. Chlenu a j. Zahájiv schůzi, navrhl p. místopředseda Oslavské jednoty, aby si přítomní svolili předsedu. Zvolen byl nejstarší předseda přítomných spolků pan J. Šabata, rolník. Těs v pěkné řeči poukázal na nutnost, aby náboženství Kristovo pronikalo všechen náš život. Pak udělil slovo vip. J. Černému, katechetovi z Králové Hradce, jenž ve 2 hodinové řeči důkladně a velice zajímavě probíral thema: *Náboženství a věř. život.* Proklepal zásady všech nynějších stran od liberálů otců až k jejich dětem, soc. demokratům a jejich poměr ku katol. náboženství. Dokázal, že spořádání společnosti bez náboženství býti nemůže a náboženstvím, jež proniká musí život lidstva, může býti jen Kristovo — katolické, které v pravdě člověka posvěcuje. — Hlavně pochvala přetčetných posluchačů, jakož i zvláštní díky p. předsedy a přítomných byly odměnou panu řečníkovi. — Po krátké přestávce udělil předseda slovo slovnatému p. Drn. Horskému. Těs, hned při svém příchodu uvítán radostným potlesem, s velikým napjetím poslouchnám byl, přednášeje o *vývoji stát. práva česk.* Řečníky věhlas Dra. Horského je už také zárukou i důkazem skvělosti a mohutnosti jeho přednášky. Jasná a pádná řeč jeho důkladně nás poučila. Nyní jistě všichni účastníci schůze Svidnické mají pravý pojem o česk. státním právu. — Nekonečný, opětný potlesk a vřelá poděkování p. předsedovi budí díkem slovnatému p. řečníkovi — Díky buďtež i velect. p. Rad. Klöcklerovi, horlivému místopředsedovi katol. hospodářsk. spolku Chlenského, nájemci dvora v Borovnici, jež poskytl 3 povory, aby nám vzácné řečníky s nádraží přivezl i odvezl. „Zdař Bůh!“

Litice n. C. V neděli, dne 8. září měl „katolický spolek lidový“ svou měsíční schůzi, v níž přednášel vldp. Kladiva, farář ze Šán o „životě rodinném a jeho významu pro život spolkový“. Velice pěkným způsobem upozornil řečník na vředy nynějšího života rodinného na vhodně volených příkladech a podal praktický návod k jich hojení, přidav mnoho krásných a dobrých rad a naučení speciálně členům našeho spolku prospěšných, ardečně je povzbuzuje k svědomité tiché práci dle příkladu sv. rodiny Budeme-li mítí řádné rodiny, budeme mítí také řádné spolky, s nimiž se bude musiti i ve veřejném životě počítati. Pan farář osvědčil důkladné studium sociální otázky a podal krásný příklad, kterak lze i „ridendo dicere verum“.

Zprávy místní a z kraje.

Jan Kubelík před odjezdem svým do Severní Ameriky, kamí angažován jest za ohromný honorář pát milionu korun, uspořádá 28. září jediný koncert v Hradci Králové. Naposledy byl u nás před dvěma lety, kdy v jedné sezoně hrál čtyřikrát. Od té doby slavil Kubelík zcela úspěšně, jako nikdo před tím, triumfy na své cestě Evropon. Kubelík, až teprve 21 roků star, jest komorním virtuosem a významná vysokými řády. V historii umění není téměř příkladu, aby někdo v tak krátkém čase vyspěl do tak závažné výše jako Kubelík. Jan Kubelík bude v Hradci Králové hrát na housle, které mu darovala lady Palmerova. Jest to znamenitý nástroj mistra Antonia Straduarie — jedny z nejkrásnějších houslí, které vyšly s rukou nejslavnějšího tohoto houslaře. Lady Palmerova zaplatila za nástroj ten 50 tisíc franků. Doufáme, že hudebnílovné občanstvo královéhradecké i okolní bude i tentokrát konati svou povinnost.

Upozornění čtenářům „Obnovy“. Aby se zabránilo lichým výkladům ohledně administrativního upozornění v minulém čísle „Obnovy“ oznámujeme, že upozornění to platilo zvláště těm, kteří příspěvky své zasílali přímo na jméno bývalého redaktora p. Vobejdy. Tím nám nastávala nesnáz, neboť p. red. Vobejda není v Hradci přítomen, tudíž peníze bez jeho podpisu nemohly býti vyzvednuty. — Předplatné a insertní nedoplatky buďtež tedy přímo zasílány administraci „Obnovy“ v Hradci Králové. Jest tedy patřání „Osvěty“ po zvláštních příčinách našeho upozornění zcela bezdůvodné a zbytečné, protože jsme se také nestarali o to, zda p. Hajn při nenačalém předsední do Pardubic nezanechal ve městě našem nějakých „památek“. Rovněž zbytečnou starost projevuje hradecký dopisovatel „Osvěty“ o vedení redakce našeho listu a o našem redaktoru, protože redakce nevede se u nás nikterak jinak, nežli všude jinde.

Zápis školy na městanské škole dívčí v Králové Hradci konati se bude v neděli dne 15. září od 9 do 11 hodin dopoledne, v pondělí a úterý dne 16. a 17. září od 9 do 11 hodin dopoledne a od 3 do 4 hodin odpoledne.

Pisemné zkoušky maturitní na a. k. realce v Hradci Králové v období podzimním počnou dne 18. září t. r. o 9. hod. dopoledne, ústní dne 26. září t. r. o 8. hod. ranní.

Pan V. J. Čtvrtečka, osvědčený taneční mistr zdejší, otevře vyučovací kurs 25. září t. r. ve dvoraně Adalbertina.

Ještě něco o klerikální škole. Vrátili jsme již ve dvou lokálkách pořádný štoky šidovského listu „Osvěty“ na fcholní učitelky dívčí školy zdejší. Žádali jsme na paulání tpuení zvláštní konkrétní případy, jež by dokazovaly, že se slyšuje na našich školách dívčích dle platných moderních zákonů školských, řádali jsme dále na „Osvětu“, aby nám tedy jednou již ukázala pionéry té pokrokové výchovy bez ohledu na stávající školské zákony, aby se přece již mohla jednou provždy zásadně změna lepších časů, ale kde nic, tu nic. „Osvěta“ dat šdandých nepřinesla, ale proto přece šve dále a když nemůže již proti výhově jeptišek nic pořídit, obrátila se ku chlebové stránce. Vypočítává navržené platy fcholním učitelkám, které prý si peníze uloží na úkor kulturních zájmů národa. Světáké nak učitelky, příslušnice to města Hradce Králové, musí prý bíděti životi v jiných městech bez rodičů. Ta to máme! Učitelce pořá si stýkají na nedostatečné platy a pokrokové list najednou dokazuje, že si mohou učitelé a učitelky kupovati domy! Tohle se srovna hodí agrárníkům k odporci proti vyřování platů učitelských, a učitelstvo bude se povděčno zasloupenému obháji učitelské bídě. Takovými nesmyly chce „Osvěta“ učiniti náladu v obecním zastupitelstvu proti fcholním učitelkám! Co se tkne oněch hradeckých příslušnic, kterých se najednou „Osvěta“ ujímá, tu dovolujeme si vyjádřiti upřímný podiv nad „pokrokovostí“ zásad tohoto počestného šurnála. Tedy strejcovství odporčuje „Osvěta“ pro naše školství! Nemá se přiblížiti více ku spásoblosti, sdanosti a k úspěchům pedagogickým, nýbrž domácí příslušnost a strejcovství má rozhodovati o kvalifikaci přítich učitelů. To jest tedy ta slibovaná oprava našeho školství! Přehorlivý přítel našeho školství odhalil posléze v Osvětě své nitro a tu se ukázalo, že kapka a prospěch některé snad famílie vyřazuje, aby se obecní školy vzaly sestrám a daly příslušnicím hradeckým. Manévr šikovného obháje „moderní“ výchovy dospěl již k hlavnímu trumfu. Nebylo však potřbi ani takové nápry slovesné a takového snižování zasloužilých fcholních učitelů, nýbrž mohlo se krátce říci: Potřebujeme saopatřiti tu a onu svou příslušnici a každý by hned pochopil, kolik ubohilo. Konečně jsme vyhnali „pokrokového“ pedagoga s houli a proto, pánové, zavěďte si ve svých školách zásadu strejcovství a protekce! Všude jinde jest sice strejcovství pařeníštěm pro výchovu tupých hlav a škarových charakterů, ale u nás se musí osvědčiti, vždyť to odporčuje pokrokový list.

Osobní. Ministr kulta a vyučování jmenoval profesora náboženství při c. k. německé státní realce v Trutnově vldp. V. Flodermanna professorem náboženství při c. k. německém státním gymnasiu v Praze na Starém Městě.

Národní slavnost ve prospěch Ústí. Mat. Školáké“ byla pořádána dne 1. září v Nové Vsi u Chotěboře. Přes deštivé počasí vysněla slavnost velkým úspěchem hmotným a mravním. Celá ves byla dekorována národními barvami a sámecký park rudiny Mixory prostoupen byl četnými pavilony. Slavnost začala hned ranními hodinami. V 10 hod. byly slavné služby Boží, jichž se účastnili a praporem členové banderie hospodářské besídky Heřmaňské a obecenstvo, které přibýlo. V jednu hodinu rouvnul se velkolepý průvod, jehož účastnili se baderium, cyklisté, obězinky a vlastní hudební, pořádané p. říditelem Cervinkou s Malde, selektá svatba vystrojena hospodářskou besídkou „Rieger“ s Malde, hasičské spolky, místní dívky v národních krojích, stará rychta atd. Před sámkem promluvil p. farář Vlček. Představitel protektorky slavnosti pf. Anna Mixovou a uvítav srdečně dra. Riegra, vytkl hlavní úkoly národní práce. Vedle výdatné podpory Ústí. Mat. Školáké musíme sliit hospodářsky, vzděláním a mravností. Všechny tyto obory činnosti musí vzájemně se doplňovati. Výchově lidu musí býti lidé vzdělaní a mravně bezúhonní, aby byli příkladem těm, které vedou. Láskou ku pravdě a láskou křesťanskou ku bližnímu spůsobí se, že politické strany nebudou zápasit falšováním pravdy, nýbrž po rytířsku obraněmi důvěrnými. Všechna lež, jako prostředek agitací, budí zavržena! Takovouto celkovou národní výchovu nejen porosteme, ale též ubráníme se tam, kde nám jest o každou píď české půdy a jazyka namáhavě a nepřítelům zápasit. Slavnost byla zakončena živým obrazem a ohňostrojem. Odvedeno bude Ústí. Mat. Školáké 600 K čistého výtěžku.

Z Ohraší. (Divadelní představení). Již jednou v těchto prásdninách překvapili nás studující naši výborně nastudovanou veselohrou. Povzbuzení dobrým výsledkem nelenili, a sebráli dne 8. září v sále paní Opleštilové veselohru Abrahamovicovu a Rusakovského „Setník s Bosny“, přeloženou od Arnošta Schvaba-Polabského. Souhra byla výborná, příčinám regisseura, p. Bohumila Kaševinklera. Všichni účinkující čestně dostáli úkol svému, ačkoliv zase mnozí poprvé vstupovali na jeviště. Návěštva byla četná a zábava, která po divadle se rozproudila, animovaná. Přejme studenstvu našemu, které nyní rojeje se zase do stánkův umění a věd, aby ten rok rychle mu uplynul, a aby zase brzy mezi nás savřtalo díle a plně ideálův, jako dosud. — Oběsil se. Dne 6. září nalezem byl kolem 11. hod. dopolední u dvora Chrástie na stromě oběšený František Křepčík, 41letý ženatý, tovární obuvník. Zanechal své vdovu a 3 nezapařené dívky po své první manželce.

Sebevraždá. Emanuel Klatočka, 47 roků starý, truhlářský pomocník z Bytč, utopil se dne 8. t. m. v Orlici. Příčina tohoto neštěstí není dosud známa.

Z Čestima. Pod protektorátem výsoco urosného svobodného Pána Josefa Hrubého z Jelení uspořádán byl „Omladinační“ dne 25. srpna t. r. výlet do ústředního zádušního lesa. Podnět ku slavnosti této dala vážená choť pana profesora Nováka, u nás na letním bytě se nalézající a sice za tím účelem, aby založen byl sebe akrovnější základní fond ku sřizení kuchyně, s níž by v době zimní podšlovány byly chudé přespolaí dívky polévkom. Mýšlenka ta nadmíru lidumilná nalezla skutečné ohlasu a zvolené komitě již před výletem zahrnováno bylo se všech stran různými potřebami k výletu, k opatření buffetu atd. Mezi předetnými dárci zejména slušno uvéstí výsoco urosného pana barona Hrubého z Jelení, který daroval 86 K, dále vldp. Hřfmana Hassera, bisk. sekretáře, slovnatě pp. profesory Josefa Nováka a Bohuše Přenosila, al. Anastasia Seidlovu, sledey při buffetu atd. atd. — Kolem 3 hod. odpol. za krásného počasí vyšel průvod a hudební do lesa, kde brzy rozproudila se čilá zábava, podporována nenaučnými divadelními ochotanky. Zábava trvala v lese do posdního večera, kdy vřitelce i osvělenými lampy, sa svaka hadby ubírali se s lesa městěckem. Čistý výtěžek na poměrně chudý náš kraj byl veliký, mal 150 K. 20 h. Všem, kteří i nejspatratnější dármk přispěli k účeli tak šlechetašmu, volám: „Zaplať Bůh!“ Výlet pořádán byl ve prospěch chudé školní mládeže a našli se bohule přemaozi, kteří myšlence té nepřáli a obouvání svým až dosud na jev dávají, jak přetěšce nesou, že výlet se zdařil a ovoce přinesl. Ještě štěstí, že nejsou tak potřebnými, aby i jejich děti z toho fondu uživali; a bespochyby i s toho důvodu jednak Čestim opustili, jednak výlet se neúčastnili. Na konec podotýkám, že vybraných peněz nijak, nikdy a nikdy nebylo a nebude užito leč k účeli výše ustanovenému. Za provedení šlechetaš myšlenky v praxi mnoho zdaru přeje — Č. O.

Z Nových Dverů. Dne 18. srpna konána byla zde velkolepá slavnost, která se potkala s velikou účastí všeho okolního obyvatelstva, znamenitého úspěchu se dodžala a dítkám v usavřeném území finančně prospěla. Bůh odplát všem, kteří jakýmkoli spůsobem na slavnosti té brali účinný podíl. Matka vlast buď na ně hrdou, mládež usavřeného území budí jich pamětliva!

Z Mlázovic. Výroční slavnost Narození Panny Marie byla pro městečko Mlázovice dnem duchovní radostí. Posvěcený byly a veřejnému uctění odevzdány dvě sochy: norá — Panny Marie na velkém a obnovená — sv. Jana Nep. na malém náměstí. V předvečer slavnosti osvětena byla obě náměstí; za hlaholu zvonná a stělbý s hmoždířfí zahrála hudba před oběma sochama nábožní písně. Svěcení vykonáno bylo v den slavnosti odpoledne ve 3 hodiny. Posvátný průvod ubíral se s chrámu l'áně tímto pořadem: V předu kráčela školní mládež celé farnosti se sbory učitelkami, sa nimi živnostenské spolky s prapory — na to sbor dobrovolných basičů s přifašené obce Lhoty Šárovy — pak obecní zastupitelstvo v plném počtu sa p. starostou v čele, hudba se sborem spěváků — pak následovala řada družiček, duchovenstvo, pozvaní hosté a nepřehledný zástup věřících. Před bohatě okrášlenou sochou P. M. zpěl sbor „pěvoč sdáňile „veni creator“ — načež místní dp. farář vystoupil na selení a kvitím osdobenou kametelnu a promluvil o blahodárném vlivu, jaký měla víra katolická vůbec a účta Bohorodičky svlášt na společnost lidskou. Po krásné posvětil Jeho Milost protonotář apoštolský a bisk. vikář v Hořicích monsignor Hahl sa assistance místního a veledůstojného pana faráře Chotěbáského sochu Panny Marie — následovaly litanie loretaňské a po skončení těchto zpěl sbor spěváků „o Sanctissima“. V tomže pořádku hnul se nábožný průvod od posvěcené sochy P. M. k obnovené soce sv. Jana Nep. Tu vykonán posvátný obřad — a po skončených modlitbách a návratu do chrámu Páně intonováno „Te Deum“ a uděleno sv. požehnání. Socha Bohorodičky, spodívající na sloupě s pískovce uměle provedeném, jest mistrovským dílem a darem c. k. chochabké školy v Hořicích. Výsoco zasloužný a proslulý její řídící, c. k. vládčí rada Vilém Dokoupil, millerád a se svláštění ochotou vyhověl prosbám zastupitelstva a dp. faráře Mlázovického ve směru tom. Budí mu tu vzudán veřejně dík nejuctivější! Městy Mlázovic odměnil se slovnatému panu c. k. řídící odevzdáním diplomu čestného měšťanství. Rovněž plného uznání a dík veřejný zasluhuje slavné zastupitelstvo Mlázovické, že nešetřilo výloh; vřavaloť anačný obnos 1.800 korun na postavení sochy P. M. a obnovení sochy sv. Jana a tím dalo na jevo ryze katolické amýšlení. Křá Rodička Boží a sv. náš patron vyproš na Pánu Bohu hojnost požehnání jednotlivcům, rodinám a celému městečku.

Hrabčel Ammonské státní lézně v Bláhradě řítaly dne 8. září t. r. 1088 hostů slatinných koupelí používajících.

Ze Svaté Kateřiny. Dne 11. srpna t. r. konal se v obci naší šupní sjезд hasičstva šupy Kutnohorské. Deset sborů hasičských účastnalo se sjězdu v dosti četném počtu. Před službami Božími dále se vítání sborů hasičských. Pak se sbory účastnili kázání, v němž promluvil dp. Frant. Kratochvíl, administrátor zábořský, o účinné lásce k bližnímu, kterou sbory hasičské pěstují hlavně v době ohně; po kázání byly sbory hasičské přítomny máe sv. v chrámu Páně Svatokateřinském. Po máe svaté měly valnou hromadu. Ve 2 hodiny bylo ovičení, pak koncert v zahradě p. Bobka. Místní statkář, p. Jos. Švejk, přednesl vřelý uvítací oslav v zahradě páns Bobkově. Také pěknými komickými kusky pánu studentů Svatokateřinských byli jsme pobaveni. Slavnost zakončena vřelým v hostinci p. Peroutka a Váží. —

Do Kyšperku. Pan dopisovatel v Osvětě lidu „potírá“ tvrzení Obnovy ohledně útlaku sv. Alšbety v Kyšperku. Idu, každý má své jiné náhled. My však myslíme, že přece jen prospěje dětem, rodinám a městu více, když od mládí se děje výchova vedoucí k Bohu, k mravnosti a k pořádku, než když děti poukávají té volnosti bez dohledu matek, kdy odevzdávají sobě a akademickým dětem jiným navýšejí si všemu, jen dobrému ne. Nemyslíte? Toho klerikalismu se jen tolik nebojte! Každý teď jako moderní don Quichote se ohání mečem proti nepřítelům, které jen jeho fantazie si vybábila, neboť takoví ti klerikálové nejsou, jak je v novinách líbí. Také pro upokojení vám musím sdělit, že hledáte dopisovatele v místě — to máte sbytnou práci — dopisovatel je v sousedním soudním okresu, ale má dle naší organizace i váš kraj přidělen. A ještě něco, jak ušlechtilé písař! Dialektem kyšperským říká se knězi: pane pátere, což kdyby se tak napsalo pane kantore — není jedno ani druhé nic neobestného; ale avyk a trochu společenských ton slušného člověka nutí chovati se důstojně i když je dopisovatel za křem, pokřikuje při tom na kolemjdoucí!

Z Bernardova. Dne 15. srpna konána ve smíšené obci naší dojemná a velkolepá slavnost svatošlého kříže na obci stojícího. Kříž postaven byl dobrovolnými sbírkami katolických Bernardovských a koupěn na 53 zl. Částkou 36 zl. na zakoupení kříže přispěl i Jeho Svěcenost Emerich hrabě z Chotkú, pán panství Novodvorského. K postavení daroval také vlastní svůj pozemek. Odpoledne po 3. hodině vyšla k nám procese ze Zábok, svatě Kateřiny a procese kolaturníků Labětovských, vedených dp. Josefem Tajovským, vlp. katechetou Růžičkou a bohoslovcem p. Pospíšilem. Do Bernardova přibyla obě procese as ve 4 hod. Svěcení vykonal Jeho Bisk. Milost k tomu splnomocněný p. administrátor Zábokský, P. František Kratochvíl. Po svěcení promluvil případnou řeč: Proč stavíme kříže a proč je uctíváme? Po kázání modleny litanie k Pánu Ježíši. Řeči uvítací i na rozhodnou páně promluvy dívky Bernardovské a pan Svoboda z Bernardova. Jako nástupce jeaného patrona našeho dostavili se ku svěcení p. dědřední fidiel panství Chotkovských p. Jan Filipovský, spaní a p. Emanuel Böhm, fidiel panství Novodvorského. Den 15. srpna léta Páně 1901 slústane nám v milé upomínce po celý život náš. Bůh žehnaj všem, kteří k oslavě přispěli!

Z Kobylnic. Dne 25. srpna t. r. v hostinci p. Al. Laciny velice zdařile sehrána byla našim nadějným studentem z obce Kobylnic, Lišic a Habrkovic div. hra „Furiant“ za hojného účastenství obecenstva.

Svěcení sochy v mariánském chrámu Páně. V neděli na slavnost jména Marie P. odpoledne ve 4 hod. se bude v mariánském chrámu Páně slavně světit obnovená socha Panny Marie Kladské v nově upravené kapli a sice následovně: nejprve přibude historické kázání na to odp. kapitolní děkan mgr. Alois Frýdek v pontifikálních sochu a kapli slavně posvěti; litaniami a požehnáním slavnost se zakončí.

Úřednická horlivost. Dne 16. září začne v Chotěbořském hejtmánství nový školní rok, a c. k. okresní školní rada neměla v celých prázdninách času, aby těm kaplánům poukázala tu kilometrovou odměnu za docházku do venkovských škol za minulý rok. Těm se při 700 K velmi dobře vede, a protož nepotřebují — mohou čekát.

Návrat do církve katolické. Na slavnost Jména Panny Marie bude ve farním chrámu Páně v Sopotech skládání vysnání víry katolické Antonie Jančkové ze Stříšova, dosud evangelická Augsburgského vysnání.

Úmrtí. Dne 6. září 1901 zemřel v Modletíně, na faře pod patronátem barona dra. Františka Lad. Regra, farář pan Antonín Mířek.

Různé zprávy.

Sjezd německých katolíků z Moravy a Slezska. Konán byl v kněžském semináři olomouckém v sobotu dne 7. a hlavně v neděli dne 8. září u přítomnosti olomouckého arcibiskupa dr. Kohna a brněnského biskupa dr. Bauera. Na sjezdu jednalo se mezi jiným o požadavku svobody a neovlivnosti římské Stolic, o nedostatku autority v našich dnech a jeho příčinách a konečně o povinnostech katolíků ve veřejném a soukromém životě. Po udělení papežského požehnání byl sjezd ukončen. Sjezd tento měl se dle slibu starosty olomouckého Brandhubera pořádati v městském sále redutním, ale elib byl odvolán a sál propůjčen ku protestnímu shromáždění, jehož se účastnili zvláště Němci ze severní Moravy a ze Slezska. A pořádkání sjezdu v kněžském semináři bylo městskou radou olomouckou a technicko-policejních důvodů zakázáno; než místodržitelství zákas ten srušilo.

Ministerstvo veřejných prací. Proalých se, že bude v Rakousku utvořeno nové ministerstvo veřejných prací, jež prý povede mladočeský poslanec Kašan; desavradní ministerstvo železniční bylo by pak zrušeno.

Ročníkům československým! Výkonný výbor katolicko-národní a křesťansko-socialní strany na Moravě svolávají na den 22. a 23. září t. r., t. j. v neděli a pondělí, velikou, slavnostní selekou pouť na posvátný Velehrad na Moravě, kdež zároveň se seleký sjezd, na němž jednáno bude „o zadržování rolnictva;“ na to koná se hned ustavující valná hromada jednoty katolického rolnictva. Účastníci musí býti opatřeni vstupenkami. Vše bližší sdělí Jos. Samalík, rolník v Ostravě, p. Sloup u Rájce na Mor.

Stomekne nás to? „Právo Lidu“ v 245. čísle ukazuje národním socialistům svoji spolkovou sílu a praví, že „Československému odborovému sdru-

žení“ v Praze, středisku to sociálně demokratických spolků vzdělávacích a odborových přibýlo od nového roku letošního celkem nových 52 spolků s 1755 členy, tak že toto čítá nyní průměrně měsíčně platících 21—23.000 členů. A my? Odborová organizace — žádná — politická tak malá, že vůbec nemá významu a vzdělávací spolky mají hlad duševní — a početné jich téměř nepřibývá — za rok nejvíce 6! Kdy procitneme z lethargického spánku a upřímně chopíme se organizace?

Karlové Vary — v Bulharsku. Nedaleko města Slivna v Bulharsku vytryskuje mocné horké sřídlo o teplotě 52 stupňů Celcia, rovnajíc se sloučením svým naší vodě karlovarské. Bulharská vláda zakazuje nyní s velikým nákladem při prameni lázeňské místo, jež se bude po bok stavěti jiným svatozářným lázním.

První měšťanská škola ve Slezsku povolena jest na Pol. Ostravě. Ministerstvo kultu a vyučování vyhovělo totiž odvolání obce P. Ostravy proti semské školní radě v Opavě, která nedovolila, by v P. Ostravě zřízena byla škola měšťanská, ježto prý by se nenašlo ani dosti dětí, ač jich do obecných škol chodí 2200.

Noví světitel biskupové českí dr. Král a dr. Frind byli v neděli dne 8. září ve velechrámu svatovítském na Král. Hradčanech slavně na biskupy posvěceni. Svěcení vykonal sám J. E. kardinál arcibiskup pražský Lev Skrbenský u přítomnosti českých biskupů Brynychy, Říhy, Schöbla, Kalouse a mnoha jiných hodnostářů a zbožného lidu.

Antonín Dvořák, jeden z nej přednějších hudebních skladatelů našich, slavil dne 8. t. m. v rodné své obci Nelahozevsi svoje 60té narozeniny. Hlavním bodem slavnosti byl krásný koncert Dvořákových skladeb za spolutčinkování nadané dcery mistrovy, slečny Magdy Dvořákové, „Českého tria“ a mnoha jiných.

Pokrokovým učitelům dle rady „Školského Obsoru“ nezbyvá nic jiného, než aby při nastávajících volbách podporovali svým hlasem stranu radikálně pokrokovou, českou stranu lidovou a — stranu sociálně demokratickou, jež prý jsou těmi nepoctivějšími stranami českými. A kam pak asi páni pokrokové učitelé uloží trochu té národnosti a pokrokové mravnosti, až se jejich pokrokovost spojí se zásadami sociálně demokratickými?

Ubíjí své bratry. „Samostatnost“ v 71. čísle přinesla volební úvodník, v němž žádá, aby každý pokrokový volič tákal sv. po charakternosti, počestnosti a čistotě soukromého života kandidátova. „Neboť to je jisto, že v politickém zápase vůbec a v našem zvláště platí mravní neporušenost kandidátova, jeho neposkvrněný štít soukromý, jeho čistě race. Kdo s jakéhokoliv důvodu sklopí ti musí studem srak před tváří odpůrce, kdo před odpůrcem schovávali musí zamazané ruce, ten do veřejného života vůbec a do předních řad politických zápasníků zvláště nepatří a dostane-li se tam, musí býti odstraněn. Tu platí slova Havlíčkova, jenž napsal ve svém „Slovanu“ roku 1856: „O každém, kdo se vám v politických a veřejných záležitostech za rádce nabízí, hleďte se vždy stran jeho domácího a privátního života přesvědčiti, je-li sáchovalý muž. Kdo je ničema sám osobně a nedovedl si mezi těmi, kteří jeho domácí život s předěly jeho a nynějších let snají, ani jméno poctivého a řádného muže zachovati, ten také jistě se nemíchá do politiky s poctivých úmyslů a musí mít nějaké tajné, ale jistě nečisté ohledy. Také jest ještě jiná známka: Kdo sám sebe a rodinu sáchovalým a řádným způsobem živiti neumí, nevěřte mu, že dovede radu dát, jak by se zlepšil stav celé země. A právě mnoho takových se nejvíce rostahuje a potlouká ve veřejném životě jistě jenom ke škáse země a národu.“ Podepisujeme všecko oběma rukama. Ale tážeme se, jakou perspektivu odhaluje tento článek v táboře českém? Ukazuje 1., že mnoho jest bahna a morální zvrhlosti — a to zvláště mezi stranami, jež s pýchou se kovou „mladými“ a jež v prach šílepon zásady křesťanské; 2., že radikální pokrokaři tímto článkem ubíjí své dosavadní tajné spojence, národní socialisty, jejichž vůdce Kiořák dosud se neočistil s obžaloby Fárkem nař veřejně vznesené, jejíž předmětem jsou nemravnosti ty největší a 3., poněvadž národní socialisté prohlásili se za solidární se svým vůdcem Kiořákem a dosud ho nedonutili buď, aby se očistil, anebo aby se vzdal mandátu, padá všecko to i na hlavy jejich a proto český poctivý lid nestrpí, aby ucházeli se o přízeň jeho — ale při každé příležitosti ukáže jim své nejlubší opovržení.

(Zasláno.)

Dělnictvu křesťansko-socialnímu!

Oznamují, že na den sv. Václava, totiž dne 28. září o 12¹/₂ hod. konati se bude v Tyništi nad Orli. konference za příčinou založení všeodborového sdružení. Se soc. kursem, téhož dne v Hradci Králové počínajícím, konference nijak konkurovatí nebude, neboť účastníci budou mocti ještě v 5 hod. odpoledne vlakem jeti do Hradce Králové. Předběžná porada konati se bude dne 15. září v Pardubicích při valné hromadě ústřední jednoty diecéšní. Doufáme, že jak do Pardubic, tak do Tyniště hojně se Vás dostaví, čímž nejlépe dokážete, že znáte důležitost spolků odborových.

Za svolavatele:

Josef Urban,

obuvník v Kotelci nad Orli.

(Zasláno.)

Seznam voličů města Hradce Králové do sněmu království Českého vyložen bude do 14. dnů dnešním dnem počínaje v podacím protokole podepsaného úřadu purkmistrovského, kdež v něj v hodinách úředních bude lze nahlédnouti.

Ve lhůtá této podány budžet též veškeré reklamace proti vyloženému seznamu voličů, podepsanému úřadu purkmistrovskému.

Z úřadu purkmistrovského v Hradci Králově, dne 12. září 1901.

Starosta: Ullrich.

Listárna redakce.

Přestavky, Nechanice, Hněvkovice, Chrást, Náchod. Došlo již pozdě; uveřejní se přístě.

Šafář

řádný, spolehlivý v lokařství a zacházení s koňmi obeznalý se přijme. Nabídky s opisem vysvědčení přijímá do 30. září t. r.

pravovarní měšťanstvo v Hradci Králově

Pozvání

ku

řádné valné hromadě

ústř. diécesní Jednoty,

jež konati se bude

v Pardubicích dne 15. září t. r. o 1 hod. odp. v místnostech katol. nár. Jednoty.

Pořad jednání:

1. Zahájení schůze.
2. Zpráva a) jednatele, b) pokladní, c) revisorů.
3. Volba 8 členů výboru, 4 náhradníků a 2 revisorů.
4. Návrhy výboru.
5. Volné návrhy.

Poslámka. Dle § 10. stanov jest každý katolický spolek povinen k této valné hromadě vyslati delegáty, a sice za každých 20 členů jednoho. Delegát musí mít legitimaci — že skutečně delegátem jest — jinak by neměl práva hlasovacího. Přítomen jednání může býti kterýkoliv člen katol. spolku.

Bratři! Dostavte se čestně!

P. Frant. Jukl,
t. č. jednatele.

Dr. Frant. Reyl,
diécesní předseda.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, at-
tými i vsazením.

Veškeré rozpočty, akviz. i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná umění.
Založeno roku 1836.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerakým se dne 19./6 t. r. veškeré ky seliny dřevné, které pod různým pojmenováním, jako „Vinacet“ atd., na trh a velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož udraví lidákému co škodlivé nánány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby, ovocná vína jako jablečné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, ješ na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Do Hradce Král. a okolí.

MUDr. Jan Král,

prakt. a zub. lékař

ordinuje pro nemoci zubní, ušní, nosohltanové a oční od 8—11 hod. a od 2—4 hod.

V neděli a svátky od 8—11 hodin.

Velké nám. č. 136 I. p.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbřené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy smovalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zadlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý návod máj může se vykásat četnými pocvalnými přípisly P. T. zákazník a odporučuje se tedy k nakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Premier

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry (Anglie)

Premier

Cheb: Vídeň VI.

(Čechy). Windmühlgasse 28.

Zástupce pro Hradec Králové a okolí: **František Vodehnal.**

Zástupce pro Pardubice a okolí: **Vincenc Chomrak.**

Ročník II.

kalendáře „Štít“

na rok 1902 vyjde v měsíci září t. r.

s bohatým obsahem a četnými ilustracemi. Rozměr kalendáře oproti ročníku I. značně rozšířen. **Cena krámská 1 koruna.** Prodává se pro prodávče za ceny obvyklé: 1 tučet za 8 K, při hotovém zaplacení 1 výtisk nádavkem.

Objednávky přijímá již nyní a hned po vyjití přesně vytídí

Politické družstvo tiskové v Hradci Král.

Proč

kupuje každý housle, struny

a veškeré hudební nástroje

ve skladě

Jana Čermáka v Hradci Králové vel. nám. č. 19.

vedle o. k. loterie?

Protože má zboží dobré a prodává levně.

Těž veškeré **správký** spec. houslí přijímá a **přesně vyřizuje.**

Bez konkurence.

Ceny nejlevnější.

Odborný velkovýrobce pro malbu chrámových oken.

Umělecký nářad pro malbu na sklo.

B. Skarda, Brno.

Okna chrámová každé ho slouží i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

7krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky zdarma.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu

odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrové (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkého výběru na přání k nahlednutí franko, kademe.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neděluji.

Provedeno ke 200 oltářů.

Výhodná koupě!

Dům jednopatrový na náměstí, před 2 roky úplně opravený, s obchodem kupeckým a pekárnou (přízemí, kram, pekárna, sklep, skladiště, několik obydelních místností a dvůr). Pec pekárská je nově zřízena a vytápí se uhlím. Vše se prodá se zbožím ihned Cena bez zboží 4000 zl. Bližší sdělí

Antonín Vencálek,

kupec v Přibyslavi.

V. J. Čtvrtečky

koncesovaná

taneční škola

v Hradci Králové.

Nášeptaný dovoluje si ct. P. T. občestvu zvláště vys. ctěným rodičům a zástupcům dorostlé mládeže oznámiti, že letošní kurs vyučování tanci zahájen bude výhradně pro stndující ve střední 26. září o 6 hod. večer a pro pány z obchodu a jinak zaměstnané ve čtvrtek 28. září o půl 8. hod. večer

ve dvoraně Adalbertina.

Zápis a veškeré dotazy, též reklamace z venkova, vyřídí se v bytě nášeptaného — svatojanské náměstí č. 74 I. patro — každého dne.

Na přání sdejšího ct. občestva se též v účtě dokonale oddány

V. J. Čtvrtečka,

učitel tance.

První výroba

věžních hodin

v Čáslavi

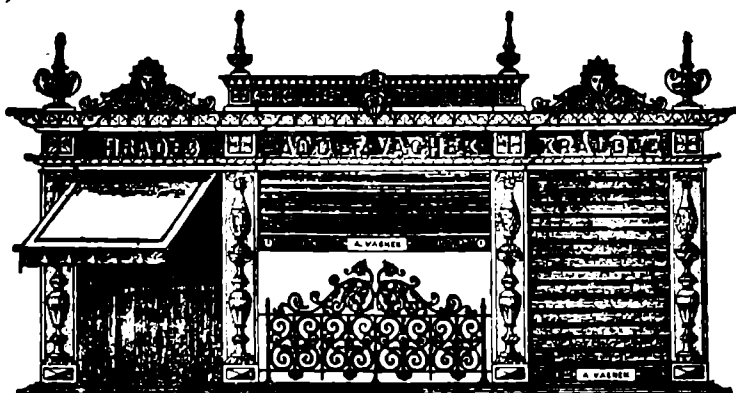
KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vytvoření všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

N á b y t e k.
Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Párovy.

Ludvík Knepr
v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.
Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žlínky.

ADOLF VACHEK,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu sručené ocelového, velmi lehké
jdoucí. Svínovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech vytvářených součástí stavebních. Výroba železných oken řádkových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dřeví a t. d.

Zvláště uposorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalějších vzorů, vlastního vynálezu, kladu
do ní a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V účtě veškeré

Adolf Vachek,
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cechovnímu řádu.

**Josef
Štěpán,**
závod
poslancevačský
v Pardubicích

— opravuje —
jakobí i nové stavi

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

**Navštívenky
všech druhů**
nabízí
**Biskupská
knihhtiskárna.**

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Veškeré práce z oboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb řádkových freskových, maleb
na skle, na dřevě a na křtí.

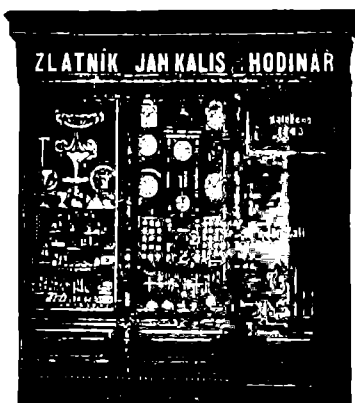
Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísekný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek,
síran amonný, soli draselné, kaolin,
speciální hnojivo pro státní a oke-
paniny (kulovatiny).

Poděrnou nádrží superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konserování
chlévkové mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sí-
rovou a umě-
lé hnojivo

Ústřední píárna: PRAHA, Jindřichská ul. 27.

A. SCHRAM v Břeclavi-
Poštorné
a v Lásku-
Rostokách.

„Veni scte. Spiritus.“

Ku počátku školního roku nabízíme důst.
duchovním správám a pp. katechetám krátký
chorálový sbor (noty chorálové — pětilinkový
systém).

Ve - ni san - cte Spi - ri - tus.

10 výtisků 8° franko 70 haléřů.
100 " " " 5 Kor.

Biskupská knihtiskárna.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská
výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

věškové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Na cukrářství

přijme se učeň u Josefa Fialy
v Hradci Král., vedle hlavní trafiky.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli č. 86

doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu
svůj vřudeš osvědčený a mnoha dopor-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svyžení cen!

Nejvyšší vyznamenaní na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenaní na školak.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. českoslovanaké výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vysnam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajinské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísekní znalec c. k. krajakého soudu na
Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

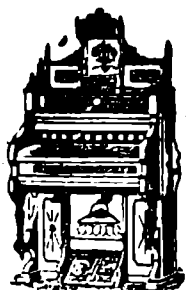
veškerých za nejlepší
varhany usnaných soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejmněj-
ších a opravy a přestavby
varhan provede za nejmnějších
podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepším provedení s pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-
Organa) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenaný.

Ceníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

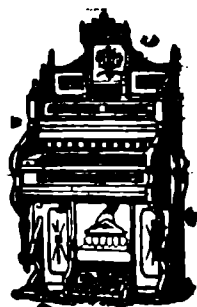
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Kdo reflektuje na solidní a vkusné zboží, nechť navštíví
první královéhradecký
Bazar Čupr.

Zboží modní, galanterie a ozdobné pro pány a dámy.

Pro pány prádlo bílé barevné a trikové, český výrobek, dále šle, knoflíky do manžet a náprsenek.

Nejnovější nákrčníky vkusné vzorky za překvapující levnou cenu.

Kožené zboží, brašny školní a na cesty, tobošky, pouzdra na doutníky, visítka, alba, dámské pásy, řemeny na knihy a pláty.

Deštníky, nová zásilka, žádné přeležené zboží!

Výtečné a moderní rukavice, trikové, pletené a kožené pro pány, dámy a děti. Punčochy, kamaše a ponožky.

Domácí střevíce jakož i dětské botičky, soukenné, plstěné, kůže podšité.

Jediný sklad moderních šňěrovaček osvědčené fašony, v každé velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho pochvalných uznání.

Nouveaute šerpy (šály) a vějíře hodící se do divadla, koncertů, plesů a věnečků.

Čínské a japonské ozdobné předměty, ku okrášení pokojů, písáren a salonních místností.

Celoroční výstava vánočních a novoročních dárků, ku každé příležitosti se hodící, jakož i hraček.

— Vše za ceny nejlevnější a pevné doporučuje —

Frant. Čupr v Hradci Králové,

v Klicperově ulici proti kostelu Panny Marie.

Oznámení.

V neděli dne 22. září t. r. o 2. hodině odpoledne prodají se ve faře v Probluzi

ve veřejné dražbě

veškeré hospodářské stroje a nářadí, zvláště zánovní secí stroj (system Melicharův) a jeden kůň.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmannova třída, široká ulice č. 12 mezzanin.

Pařezy

v metrech srovnané nabízí ve velkém i v malém,

jakož i dříví bukové

na různé kolářské potřeby ve větším množství na stojaté v lese

správa velkostatku v Hoděčíně, pošta a stanice severozáp. dráhy Častolovice.

POZOR!

Velečtému obecnstvu v Hradci Králové a okolí oznamujeme uctivě, že upravené a nejlépe opatřené v Hradci Králové na Velkém náměstí v I. patře domu p. Hutty

Mezinárodní panorama.

Od neděle 15. září do soboty 21. září b. r.

Řím.

Čarokrásné pohledy na Vatikán, chrám sv. Petra a památnosti starého Říma.

Vstupné osoba 30 h.

Vojáko od šikovatele dolů, studující a děti 20 h.

Předprodej (na 8 cest za 3 koruny) obstará a případné dotazy zodpoví p. K. Sigmund, drogistka v Hradci Králové, Malé náměstí.

Otevřeno od 9 hod. ráno do 10 hod. večer.

O hojnou příděl prosi

Ředitelstvo.

Kommutant

na faru se hledá.

Fara nachází se ve východních Čechách, v půvabné krajině u lesů. Beneficium má rozsáhlé hospodářství; z farního domu čarokrásná vyhlídka.

Interessantům bližší zprávy podá administrace tohoto listu.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čisté vlněnou 134/136 cm. širokou za zl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vzorky ochotně ználo obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.

Vyznamenan Obchodní komorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od které doby poctivě trvá.

Ignace Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

OBNOVA

Číslo 88.

Předplatná na čtvrt roku 2 h 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 20. září 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Člověče, nezlob se!

Když člověk stárne, slábne mu paměť. Co se dnes, včera stalo, ihned zapomene, ale události z let třeba dávno minulých si pamatuje. Tak to začíná i se mnou. Vzpomínám jsem si nedávno, jak jsem před léty krácel v Praze Spálenou ulicí. A pojednou jakoby před sebou viděl krám, kde prodávali nádobí. Uprostřed těch všelijakých talířů a konvic vidím pojednou hrnček na kávu s nápisem: Člověče nezlob se! Ten nápis jsem schválil. Nebo, prosím, co z té zlosti vlastně člověk má? A již starý Kodým, nemýlím-li se, napsal ve své zdravotvědě, že obzvláště při jídle se člověk zlobiti nemá. Učenci nejsou sice ještě svorní v úsudku, jestli káva nápoj nebo jídlo. Němci totiž říkají i o bílé kávě, že ji pijí, Čechové však bílou kávu mají spíše za jídlo. A já, kdyby se při tom jednalo o staré panny a paní, byl bych nahladu českého, protože, kdybych jinak smýšlel, bylo by mi tvrditi, že ty ctihodné osoby jsou živý, ať nejedí; a tadyž ať jen se při požívání kávy nikdo nezlobí, jak ten hrnček moudře praví. Ale tím jsem zaběhl daleko. Já jsem si totiž nevzpomněl jen na ten hrnček s tím nápisem, ale spolu s ním na křesťanského druhdy pana pastora. Ten pán se náramně rozněval, když v Praze vyšla knížka o toleranci — to jest o snášlivosti náboženské. V knížce té bylo psáno, že snášlivost nemůže v tom záležeti, aby chom řekli dvakrát dvě jsou čtyři, anebo taky pět. A tak podobně nelze říci, že pravdu měl Luter a také Kalvín. Bylo by a toho vycházelo, že má čisté evangelium luterský pán křesťanský a valčíčtí helveti také. Již tahle věc pana pastora velice pohněvala. Ale ještě více se rozněval, když v knížce bylo psáno, že snášlivost záleží v tom, že jinověrce netupíme, nepronásledujeme pro jejich víru, a když jim svobodu ve vykonávání jich náboženství necháváme. A v tom že mnozí páni pastoři a protestanté velice slabí jsou. Kde jsou v menšině mezi katolíky, tu chtějí snášlivost, ale kdekoliv byli a jsou ve většině, tu že katolíky potlačují a svobodu ve vykonávání jich náboženství jim nepřejí. Ba že i sami mezi sebou — augšburští a helvetskými — se šouchají. To vše velice dopálilo pana pastora křesťanského; i poslal tu knížku celou počmáranou s rozličnými pastorskými „šlógry“ (přibrublými vtipy) spisovateli. Rozlobený pán se sice nepodepsal, ale rukopis jeho byl poznán. Že však se nepodepsal, bylo mu na poslední stránce následující na to knížku psáno, že je škoda, že svého drahocenného jména zatajil, že by mu spisovatel k štědrému večeru byl poslal dáreček — totiž hrnček na kávičko s nápisem: Člověče, nezlob se!

Nevím, zda-li se takové hrnčky s tím spasitelným napomenutím ještě vyrábějí, ale bylo by jich podnes velice zapotřebí. „Páni“ jsou podnes stejní. Tak u. p. v „Husu“ čteme, jak hrůzně nesnášliví byli před padesáti léty katolíci kutnohorští k jednomu „pánovi“, který tenkrát z Libenice do Hory do školy chodil, a jak prý jim tam katolíci kluci zpívali: Berani, berani, kam chodí ná ranní. — Povídám, ten pán již stárne; pamatuje si jen to, co za dávných let tropili kutnohorští uličníci, ale co za novějších dob se děje, to dnes slyší, a zítra o tom neví. Tak ku p. neví, jak v jedné škole mezi Kolínem a Poděbradami evangelickým dětem „pán“ vykládal — je už na pravdě Boží — že slovo katolík pochází od slova kat, jelikož prý katolíci katovali evangelíky. Nebudu lamentujícímu dopisovateli do Husa připomínati dějepis, jak evangelíci katovali katolíky, protože si myslím, to že si pamatuje sám — to je z dávných dob — ale ať se rozpomene na ten hrnček s tím nápisem: Člověče, nezlob se!

Všec myslím, že by si nyní naši obchodníci takové hrnčky měli zase opatřiti. Sli by velice na odbytu. Nejprv by se ovšem hromadně mohli zasílati přemnohým protestan-

tům českým vůbec. Rozněvali se velice na mladočechy, že nechtějí podporovati „Los von Rom“ a Pryč od Říma — vřavu, s kterou páni pastoři, jak „Hus“ v zimě výslovně napsal, „spokojení“ jsou.

Mnoho, přemnoho hrnčeků těch by se pak odbylo, kdyby se uvážilo, jak mnoho pánů „liberálů“ — svobodářů — se zlobí, že jejich svobodářství zplodilo zabíjení lidí vysoce postavených. Že ti pánové se zlobí a mnoho zlobí, to je patrné z toho, jak všechno zlo na tom širém světě strkají na katolicismus pod jménem klerikalismu. Přece každé dítě ví, že katolické náboženství učí nejen, že někoho zabít je do nebe volající — tedy přetěžký — hřích, ale i to, že světské moci podrobeni býti a krále v uctivosti míti máme. Přece dnes již není zapotřebí, aby to páni purkmistři vyhubovati dávali, že katolická víra vede k tomu, abychom Bohem ustanovenou autoritu jako nějakou otcovskou moc a vážnost ctili a jí se podrobovali, kdežto nejprv protestanté a po nich svobodáři autoritu církve, pak i autoritu samého Krista v posměch vydali a ji pohrdli a jen rozum každého jednotlivce za autoritu vyhlásili. A když potom jistým lidem rozum povídá, že každá autorita, moc a vláda je násilím a tyranstvím, a že tedy zavraždění tyрана — to jest takového, jehož autoritu lidé ještě ctili, — jest činem nejen dovoleným, ale i záslužným, tu páni ti — ale já jim mnoho nevěřím — dělají rozložené na takového vraha. Ale aby to se sebe svalili, začnou mluvit o vzdělanosti, která by takové činy zamezila, ale že tomu překážá — náboženství. A když se potom vyskytne nějaký „klerikál“ a nebojí se pánům říci pravdu, že oní vyhubením víry ze srdcí těch zločinů jsou původci, tu se páni opravdu zlobí. A aby zlosti své ulevili, nudaří ve svých listech katolíkům. Ale my jednáme podle Kodýmy; zůstáváme klidni a připomínáme pánům ten hrnček na kávičko s nápisem: Člověče, nezlob se! Právě zavražděný vladař, prezident republikánských států amerických, měl prý o to zásluhu, že si Američané udělali zásluhou: Co možná nejvíce brániti tomu, aby se z Evropy do Ameriky žádné zboží nepřiváželo, zato však co nejvíce o to pečovali, aby Amerika Evropu svými výrobky zaplavovala. Chyťte páni! Ale v něčem prohloupili. Mysleli, že jen v královských a císařských státech se střílí na vysoké hlavy, v republice americké že se to nestane a to proto, že tam je svoboda. Tam se mohou proti náboženství tisknouti ještě horší věci než u nás. Katolické církvi přímo vynadají, patří tam k svobodě. A to obzvláště bylo slávu Ameriky, že každý zločinec — anarchista — darebák tam nalezne útulku. A najednou i jejich prezident zabít! — A jsem jist, že celá svobodomyslná Amerika bude vzhůru, řekne-li se, že si to sama zavinila. Naleznou se tam lidé, kteří to strčí na katolickou církev a to hlavně proto, že prý vrah je Polák. Ale je vidět, že tam v Americe potřebují veliký přívos našich hrnčeků s nápisem: Člověče, nezlob se! — Ale proč jsem zaběhl až do Ameriky? Máme toho doma dost. Řekněte mladočechům, že si to sami svým neobmezeným panováním zavinili, že rolnictvo od nich odpadá, zlobí se. Řekněte pánům, kteří v Rakousku byli a jsou při vesle, že ten úpadek státu našeho a to šílenství do Praska zavinili oni, zlobí se. Řekněte, že vládní svobodářství, kterým se s hůry podkopává náboženství a spousta všeho druhu se působí, zlobí se. Když veliký biskup Rudigier vládě řekl, že páchá násilí na katolících, zlobili se páni tak, že mu statek zabavili a za zločince vyhlásili dali. Když slovanského původu biskup vládě řekl, že jí nemůže přisvědčovati, způsobil jen to, že se páni zlobí. A tak je patrné, že by na místo visitních (návštěvních) lístků mělo se zavést posýlání hrnčeků s nápisem: Člověče, nezlob se!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 18. září.

(Páně Katsovy „vymysly“. — Ke hnutí ve přechodné sdokonalení a zvelebení městanské školy.)

Kdykolivák za posledních asi osm let konána byla na straně české, (dle stávajících poměrů rozuměj mladočeské), nějaká důležitá politická schůze, jejíž ujednání a průběh prohlášeny byly za přísně důvěrné, ke všeobecnému udivení pravidelně objevoval se obsah ujednání těch a zajímavější podrobnosti celé schůze jednak ve pražské „Bohemii“ jednak ve vídeňské „Neue freie Presse“. Oproti pražským českým listům byla zachována přísná důvěrnost obyčejně vždycky a tyto mnohdy nebyly pro české obecnstvo o důležitých jednáních zpraveny ani tehdy, když jednání ona za důvěrná prohlášena nebyla. Ovšem že „Bohemia“ a „Neu frei Presse“ dovedly o nich vyprávěti celé sloupce, následkem čehož stalo se dávno otfepaným pořekadlem, že kdo se chce o české politice a její cílech a cestách její činitelů informovati, ten že musí čísti noviny německé. To jest věc všeobecně známou a není to nijakým tajemstvím.

Vždyť české politické noviny faktum toho vícekrát ostře již odsoudily a samy „Národní Listy“ za posledních let, jak se pamatujeme, nejednou na to žalovaly, že čeští politikové nemístně a zbytečně informují tisk německý, pomějeje informovati tisk český. Soukromě pak čeští novináři co nejostřeji tuto neřest stále odsuzují, poukazujíce k tomu, že čeští politikové ihned nad každým vajíčkem svého snešení běhají kvokati do novin německých, majíce za to, když jejich malicherné politické rozumy dostanou se do „Bohemie“ nebo do „Neu freie Presse“, že tím samým stanou se před celým židovským světem velikánskými politiky. To jest také věc dosti široce povědomou.

Avšak vzdor tomu nedošlo v české veřejnosti nikdy k tomu, aby původcové tohoto donášení českých důvěrných politických záležitostí do německých novin byli příslušně důtklivě napomenuti a k pořádku zavoláni. Když tu a tam se na pravdě podobnou adresu donášeče takového některým v tomto případě velice mírným způsobem uhodilo, vymluvil se vytáčkou, že si to prý pan Katz, politický referent „Bohemie“ a pražský dopisovatel „Neu freie Presse“ — „vymyslel“. Pan Katz nad takovými výčitkami jenom nos ohrnul, rukou mávl a dále pokojně „vymyslel“ z českého tábora sdělení, jichž se mu prý mnohdy odtamtud i písemně dostalo. Stalo se totiž u některých českých politiků přímo nemocí, že chtějí, aby o nich německé noviny psaly.

Ve přítomných pak dnech stojíme opět nad novou politickou indiskretností, již se dotknouti pokládáme za politicky potřebné. Učiníme o ní své poznámky docela objektivně a dle dlouholetého pozorování a sledu této záležitosti. Během minulého týdne konali důvěrníci strany mladočeské prof. dr. Jaromír Čelakovský a předseda výkonného výboru mladočeského dr. V. Škarda se zástupci strany staročeské drem. Matušem a drem. Baštýřem poradu ve příčině nastávajících voleb do zemského sněmu, pokud by totiž jmenované strany mohly si přijíti vstříc. Poněvadž v poradě té jednak nedošlo k určitým usnesením a jednak poněvadž usnesení její vyžadovala schválení výkonných výborů stran, smloueno o jednání porady té zachovati přísné mlčení. Avšak „Bohemia“ najednou dovedla o ní vypravovati celou řadu podrobností, která se skutečnosti kryla a sice týkala se po nejvíce mínění a požadavků staročeských. Večerní list „Hlasu Národa“ faktum toho zcela loyálně konstatoval a dle svého práva vytkl své podivení nad tím, jak se ty podrobnosti do „Bohemie“ mohly dostat. Následkem toho je zcela zřejmo, že zprávy ty ze staročeské strany do „Bohemie“

se nedostaly, neboť cehredaktor „Hlasu Národa“ dr. Bařtř by neimohl riskovati možnost, aby sebe a dra. Matthea nevydal „Bohemii“ na milost a nemilost, kdyby třebas chtěla tentokráte konstatovati, kdo jí správy s důvěrné porady dodal.

Avšak zajímavým zjevem dále jest, že ostatní účastníci porady té prof. Čelakovský a dr. Škarda přímo rozhodně prohlásili, že oni také správy ony „Bohemii“ nedali. Rádi jim na slovo věřime. Zejména prof. Čelakovský tak nade vši pochybnost zajisté neučinil, neboť zrádné zprávy dostávaly se po leta do „Bohemie“ a jiných německých s mladočeských důvěrných porad, v nichž on vůbec nezasedal. Proto nezbude nic jiného, než-li nepřijemnou tuto aferku smazati obvyklým hadrem vytáčky, že si podrobnosti z výše zmíněné důvěrné porady p. Katz zase jako obyčejně „vymyslel“. Pan Katz se tomu po svém způsobu jen zasměje a bude mlčet, aby si mužným konstatováním, odkud se mu z českého tábora důvěrných zpráv přímo nebo bezděčně nepřimo nějak dostává, tyto prameny pro příště nenupal. A stará neřest se povleče dále, že německé noviny budou o nejjistinnějších českých politických záležitostech vždy lépe, dříve a podrobněji zpravene, než-li noviny české. Měli jsme za včasné a potřebné své čtenářstvo o infamním tomto zjevu, který se právě opět opakoval informovati blíže, ovšem v naději, že páně Katzovy „výmysly“ budou žiti dále, dokud se na některé straně při přenášení u džbánečku ucho neutrhne.

Ostatně tato obdobná neřest, mluvit o intimních záležitostech vlastního tábora v novinách cizích, stává se v pražských politických kruzích jako oblíbenou. Když se ku př. někomu „z katolické strany“ v Praze nelíbí něco v „Obnově“, ihned o tom píše třebas do „Vaterlandu“, do „Práva lidu“ a do „Času“, kterýto židovsko-protestantský list stal se posledně době nezištnými, obětavými a ochotnými neckami pro machání špinavého prádla katolického, ve kterémto horlivosti a službovolnosti dokonce ke všeobecné veselosti kandidoval v Chrudimi za poslanca do sněmu jménem katolické strany katolického žurnalistu, pana Vobejdu i přes to, že jmenovaný ani kandidovati nemůže, nejsa 30 let star.

Tolik o tomto nemůžném, nezdravém zjevu dnes.

Důležitým a všeobecné nejenom pozornosti, ale i podpory hodným úkazem přítomné doby jest tu a tam objevující se snaha říditi a učitelů městských škol tato lidu nejprístupnější a tudíž všeobecnému vzdělání a pokroku nejplatnější učiliště postaviti na stanovisko, jež mu právem v našem jak kulturním, tak hospodářském a průmyslovém vyvoji a rozvoji přináleží. Městská škola při svém spoutání a přímo obdivuhodném rozšíření v našich zemích, což nejvýmluvněji svědčí o její úspěších a platnosti, stává se postupem doby popelkou, jež je všude spíše odstrkovaná na místo, aby byla zvelebovaná a zdokonalovaná. Proto sluší hnutí k tomu směřující radostně

vítati a podporovati. Petlačování její a zbytečně zaváděné otěže její absolutněm při vstupování do dalších vyšších škol skoro se zdá souvisiti s nepřiznání jistých kruhů oproti českému národu a jeho lepší budoucnosti na základě obecného vzdělání.

Stoj zde stručný výklad vzniku městské školy a dnešních její poměrů.

Když potřeba doby přiměla před stolety stavy království Českého ke zřízení technických škol v Praze, byl smysl pro praktický směr školského vzdělání v českých zemích již tak rozšířen, že luštění jeho stávalo se nezbytností, aby bohatá naše vlast nebyla ve smyslu praktickém kořisti smyslu tomu hovičích a v něm vzdělaných cizinců. Proto citěna nalahavost vedle humanitních škol latinských zříditi také nějaké školy praktické, reální. A luštění této nalahavosti šťastně ujalo se v Čechách první katolické duchovenstvo, jež novodobé školy tohoto směru, školy reální, svým nákladem zřídilo a učitelstvem ze svých řad obsadilo. Čeští kněží založili první realky v Čechách v Rakovníce, v Žatci a v Liberci. Když školy ty rychle se rozvily a svou platnost a důležitost prokázaly, zřizovány laiky i jinde, avšak podotknouti dlužno, že původně v čelo jejich jako říditele stavení byli ponejvíce kněží. Všude ovšem hned celá realka nebyla ustanovena a ponejvíce nižších reálků zřizeno bylo ve východních Čechách. Vzpomínáme ku př. podreálky v Náchodě, ve Král. Dvoře, v Hlbočce, v Chrudimi, ve Vys. Mýtě, v Kolíně atd. Jejich důležitost a platnost dnes nejlépe dosvědčují ty řady bývalých jejich žáků, kteří za přítomné doby ve veřejném životě nejzávažněji působí.

Avšak počátek let sedmdesátých se svými změnami v obecném školství českém bývalé slavné české podreálky obratem ruky při neprozřetivosti českých politických činitelů proměnily ve školy t. zv. městské a podřídily je novým okres. školním radám na místě, aby je spojil se školami středními, což bylo přirozenější a k dalšímu jejich rozvoji nezbytno. Ponevadž při tom české podreálky, zmizely a na místě nich vznikla namnoze s obecnou školou spojená nová škola občanská (nikoliv městská, tož jest chybným předkladem „Bürger-schule“), staven byl doposud utěšeně se rozvíjející vývoj českého reálného vzdělávání. Novým občanským školám nevěnována ta pozornost, jakou nutno věnovati nižší škole střední, tak že nezbytno po celá tři desetiletí vlastně jenom živořily, místo aby s dobou pokračovaly. Vždyť dokonce byly zbaveny mnohých svých bývalých práv a žáci z nich vyšli musli skoro všude při vstupu do vyšších, a občanskou školou vlastně souvisících škol skládati přijímací zkoušku.

Toto faktum zdá se nasvědčovati tomu, že sama ústřední správa našeho školství pokládá jednak osnovu škol městských pro přímý postup do vyšších a odborných škol za dosti nepostačující a jednak že nemá k učitelstvu škol městských a k jejich klasifikaci dosti důvěry. To pak svědčí, že škola městská povoláním k tomu činiteli ani pokud se učební osnovy, ani pokud se týče vzdělání

a schopnosti učitelských sil nebyla postavena na výši, jež jí nepochybně ve školství náleží a čelí všem, jimž školství má sloužiti. Rozmanitě nesnáze, s nimiž je škola s městských škol na jinou vyšší školu přestupujícího zápasiti, svědčí, že na školu tu a času přiměřený její rozvoj bylo zapomenuto snad hlavně proto, že podreálka a s ní vzniklá škola městská měla sloužiti a sloužila především vzdělání nejnižších vrstev lidu českého. Jistou vědomou tendencí, že škola městská nepokládá se jako druhdy matku její podreálku na nižší školu střední, hledati v tom je svobodno, když se při odchodu z ní do vyšších škol i nejlépeším jejím absolventům zkoušky ukládají, jakoby jejich vysvědčení, úřední to listina, nepostačovala.

Proto vznikající hnutí ve prospěch školy městské pokládáme za zcela časové, obecněmu dobru užitečné a v zájmu státu a vzdělání jeho občanstva nanejvýš důležité a radostné je vítáme. Schvaluje úplně, aby učební osnovu městské školy byla prohloubena, aby učitelstvu jeho dostalo se širšího odborného vzdělání, po němž samo volá a lepších platů. Zkrátka souhlasíme s nejdůkladnější reformou školy městské v tom směru, aby byla upravena a na rovněž postavena nižší škole střední. Opatření toto jest v zájmu celé naší nejenom obecnosti, ale také v zájmu úžasné rostoucího školství odborného a reálného.

Potřeba této reformy oběma pěstma tluče na bránu rozumu a rozhledu k její vykonání povolaných činitelů, neboť každý dozná, že škola městská potřebuje jistých nezbytných nejen jí, ale i školství, jež svými žáky obsílá, reformy, které jsou také především v zájmu její absolventů, budoucích občanů. A když se jednou uznává a veřejně přiznává, že městská škola celou řadu reforem nezbytně potřebuje, proto jest naprosto bezesporným tvrzení, reformy ty mají býti zavedeny co nejdříve.

Zdokonalením školy městské, již tisíce českých žáků, ano dobrá polovice naší lepší budoucnosti navštěvuje, prospěje se také obecnému vzdělání našeho národa a proto musí se zvelebením její souhlasiti každý přítel nejenom školy, ale celé naší národní budoucnosti. Když jednou školu tu máme, když v žádném českém okrese nechybí, tuť jest naší povinností, aby škola ta byla v každém směru co nejdokonalější a aby žákům její co nejvíce bran do dalších škol a v další život bylo ochotně otevřeno, aby se před ní jako žebřáci s nejlépejšími vysvědčeními v rukou o přijetí na základě nejen zkoušek, ale i daremné protekce doprošovati nemusili.

Těšíme se, že hnutí ve prospěch zdokonalení a zvelebení městské školy více neutečne a že hlavně také města a okresy, které se o zřízení její staraly, budou dále pečovat, aby se jí dostalo ve školství postavení, jež jí z ohledů všech náleží.

FEUILLETON.

Z Babylona do Borromea.

(Pokračování.)

Začali jsme choditi na gymnasium do školy. Tam to šlo poměrně dosti uspokojivě; všech žáků roku onoho bylo asi 430; na Borromeum jich připadlo více než 60, z nichž propadl jen jediný, jsa lokací 52. mezi 59. Kdyby Neborromeisté byli tak dobře studovali jako my Borromeisté, obnášel by počet propadlých jen 7; já se ale domnívám, že jich celkem více neobstálo, neboť v samotné páté třídě jich „vykucháno“ — jak se tenkrát obrazně a pod figurou mluvilo — po našem Borromeistovi, který mezi „zastřelenými“ byl aspoň první, ještě jiných 7.

A jaké bylo domácí bytí a žití Protoborromeistů l. P. 1861? Měli jsme se rádi, ovšem občas mezi sebou se škádlice; ale falše, neupřímnosti, hrubosti, licoměrnosti, potutelnosti, přetvářky, jizlivosti a škodolibosti mezi námi — celkem — nebylo. My z vyššího gymnasia táhli — až na malé výjimky — za jeden provaz, držíce do hromady. Druh na druhu nezáloval nikdy, neprozradil nic.

Ephialtes, lékařský, Milota z Lédic a Vuk Brankovič v řadách našich nebyli. Ti z „nižšího“ měli před námi takový respekt, div, že před našincem neposmekli.

V neděli, ve svátek scházeli jsme se v některém museu, kde milovaný náš první ředitel buď na housle hrával — bylť on proslaveným odborníkem na tento nástroj — nebo něco českého někdy i německého nám pro zasmání a ku zábavě předčítával. Ježto náš chlapecký seminář postrádal i zahrady i dvora, tak že neměli jsme „kde“ v létě se procházeti a v zimě se puškovati, cho-

dívali jsme velmi často z města ven, za hradby na procházku, doprovázeni tím kterým představeným neb prefektem. Ze pak jsme „maširovali“ po bromadě v dosti značném houfu, pokřikovali často za námi hradeční výrostkové a kolohnátkové, splajíce nám „špitálníků, arestantův“ atd.

My ovšem jsme si „z toho“ nic nedělali a tak hulákání ono po ulicích hradeckých brzy přestalo. V měsících zimních bylo občas zdržování naše na ledě, na klouzačce, čili jak nyní moderně se mluví, na kluzišti. Pamatuji se, že někdy klouzali se s námi i sám náš první představený.

Že v létě zase naše meškání bylo v svěžích vlnách Orlice — pravda jen na vykázaných, bezpečných místech a v určitých k tomu hodinách — není třeba snad ani připomínati. Ale čím nám jest se před světem pochlubiti, že my Borromeisté v dobách tehdejších, kdy gymnasiaté a realisté nebo jak se také říkalo „sřkáři a prkenkáři“ vůbec žádných nepodnikali výletů, měli jsme výlety dva, a sice první roku 1861 o Velkonocích — jen „kusy“ — do Kuksu a druhý „úplný“ na Hrádek, trvám, že to bylo na sv. Annu v neděli téhož roku.

O té radosti, tobo jásoť a veselí! Slunce nám krásně svítilo a to nás na cestě těšilo. Na Hrádku za přítomnosti nejdůstoj. pana biskupa, který tam schválně onoho dne zavítal a u přítomnosti její Osvíc. p. hraběnky Harrachové, rodem Lobkovicové, my Borromeisté konali na nádvoří hradu malé gymnastické cvičení, při němž jeden chovanec z prvé třídy byl tak nešťastný, že mu při horlivém skákání praskly pantalonky na kolenou.

K pokynu její Osvíc. odvedly dvorní dámy našeho sokolika, který v obličeji jen jen hořel, jak se červenal, do ústraní v zákmu, kdež několik dovedných stehů ránu v kostymu „k nepoznání“ zacítilo. Pakli že mne neklame paměť, jest to tentýž, jenž na otázku, čím jest jeho otec, odvětil nám, že jest „svědk“, načez my, vypunuvše

v smích tázali se dále, jestliže matka jeho jest také „světačka“? — k čemuž on odpověděl, že ne; otec jest svěťák, ale matka není žádná světačka.

Zde třeba přičiniti vysvětlivku, že se tak na Náchodsku nazývá podomní obchodník plátnem, neb čím koliv jiným.

Po „Hrádecké“ produkci slétli jsme se dolů do Nechanic, kdež dr. Felcl pohostil nás ve svých prostranných zahradách pečeni, pivem a rozmanitým pečivem a ovocem. Ó, jak se nám tu líbilo! Daleko lépe, nežli seděti ve studentském „karceru“, neb v gymnasiální třídě anebo v borromejském museu! Nám starším, co jsme již poněkud přivoněli si ke klasikům, do konce se zdálo, jako bychom se procházeli v zahradách Sallustových a byli pozváni na oběd k Luculovi.

Byl již večera čas, kdy nastoupil zpáteční pochod při nejlépeší náladě; na Vysokém Přímku půlhodinová zastávka. Tu zas počtění jsme byli chlebem, máslem a pivem laskavostí tamního velkostatkáře, pána z Riedlů.

Nyní přijde na řadu a přetřes hlavní záležitosti naše studentské: chtěli jsme mítí své divadélko a také svůj novinářský list a obě šťastně provedli.

Z 3. ponebí Borromea všude na nás zela prázdnota — nebylo tu ničeho; tam vyhlídli jsme si komnatu č. 30 a v ní umístili surrogat divadla nejoriginálnějšího. Stařeček Konrád s bisk. semináře zapůjčil nám něco bidélek, parvístům pobrali jsme a postelí plátna a sešívše je — ne totiž parvísty, ale jejich „lajntuchy“ — nadělali si z nich divadelní závěsy, postavili čtyry dlouhé pulty vzhůra nohama, sehnali někde malý zvonek, a divadlo borromejské bylo na světě a — v lesku. Nastudováni dva kusy „Rekrutůvka v Kocourkově“ a „Robovín Čverhohý“, naprádno kalligraficky pozvání „borromejským pánu“ a již se hrálo.

(Pokračování.)

Drobná obrana.

Boj proti nepřítelům vědy. Ku svým husáckým článkům proti katolickému dachovenstvu přidal pan M. v „Osvětu“ nový rozklad, ve kterém přece doznává, že není církev katolická vesměs takou nepřítelkyní věd, za jakou ji ve svých dřívějších statích prohlásil. Pan M. prohlašuje: „Nepopíráme historického významu: církve katolické, neubíráme nic ze zásluh o vědu a umění zasluhujících vynikajících členů kleru katolického a nebojujeme také proti oněm kněžím katolickým, kteří mezi námi a vedle nás na poli míru, lásky a osvěty činní jsou, bojujeme jedině proti oné velké, neviditelné (!) moci, která klerikalismem se nazývá, která Husa upálila, která mnicha Bakona do vězení uvrhla, která spisy Koperníka tisknouti zakázala, která největšího učence Galileiho celě živdyti pronásledovala atd.“ Krátce, pan M. neodmítá celé církve katolické, ale jenom jistých přehmatů některých osob v církvi říjících. Takové přehmaty proti zjištěným vědeckým výzkumům odsuzujeme my také, ale protestujeme proti tomu, aby za chyby předchůzích věků měli býti odsuzováni nynější kněží a protestujeme proti tomu, aby přehmaty podobné odsuzovaly se jenom v táboře katolickém a omlouvaly se blahovlnně v táboře protestantském. Když již pan M. chce ze staré historie vyhrabávati chyby katolíků, má také po právu upozorniti na chyby protestantů, aby bylo patrné, že ne náboženské vyznání, ale vůbec lidská nevědomost zdržovala před časy svobody vědeckého bádání. Vysvětlujeme si ovšem tuto jednostrannost v líčení chyb nespolehlivostí pramenů, ze kterých pan M. své náhledy čerpá, proto chceme mu posloužiti několika ukázkami, že také v jiných táborech vyskytla se „ona velká neviditelná moc, která se klerikalismem nazývá a která ještě po Husovi o 150 let později upálila Serveta, která výzkumy Koperníkovy prohlásila ještě r. 1774 v Tübingách za dílo Antikristovo, která Galileiho „nepronásledovala“ sice doživotním darem ročních 100 skudů z papežské pokladny, nýbrž která ještě filosofem Leibnitzem považovala tohoto největšího učence za básnického snílka atd. Pan M. již asi tuší, že tu běží o protestanty, kterým velkomyslně udělil panšální amnestii a propůjčil řád pro vědu a umění s prominutím všech tax a zásluh. Ku zděšení všech pravověrných pokrokářů musíme odhaliti kousek cípu z tohoto pláště milosrdenství, aby bylo zřetelné dobráctví a toleranci našich osvětců ku konfessi bludařské.

Známý J. W. Draper ve svých dějinách konfliktů vědy s věrou píše o Lutherovi: „Luther prohlásil, že studium Aristotela jest zcela zbytečné, protože Aristoteles jest vtělený ďábel, zlovádilec, nejhrůznější podvodník lidstva, dvojnásob prokletý atd.“ Učence prohlašoval pak vůbec Luther za „kobyliku, housenku, žáby a vši“. Poklony tyto sotva bude pan M. považovati za podporu vědy. University pak vyhlásil Luther za brlohy lupičů, chrámy Molochových a synagogami zkázy a chtěl všechny vysoké školy míti srovnány se zemí. (Srovnej Jansena II., 294 a n.). Nelze se diviti, že výrocky „muže božího“ byly evangeliem nové sekty, která stala se zarpulou nepřítelkyní vědy v době, kdy církev katolická obohacovala vědecké pole skvělými výzkumy.

Reformace protestantská ochromila dle výroku slavného Hettingra vývoj vědy po celá století, neboť reformatoři nejenom zdržovali své vyznávče od studia přírody, nýbrž ve svém fanatismu proklínali a pronásledovali pěstitele věd. Učenec Hallam ve svém díle „Ústavní dějiny Anglie“ prohlašuje: „Persekuce a pronásledování jest původním smrtelným bráchem reformovaných církví, takže ochabuje horlivost pro ně každého počestného muže, čím více o nich čte“.

Když založena byla Královská společnost pro pěstování věd v Londýně, povstalo dle Dropera proti ní takové štvání se strany anglikánských kazatelů, že by byla jistě zničena, kdyby ji nebyl král zjevně podporoval, kdežto francouzskou akademii věd založili a podporovali katoličtí hierarchové. Prvním předsedou francouzské akademie věd byl slavný astronom, kněz Jean Picard a během 18. století vystřídalo se na předsednickém křesle téže učené společnosti neméně než 26 kněží. Tak na které straně jest ten fanatický klerikalismus?

Oprava kalendáře vydána byla papežem Řehořem již r. 1582, ale v Anglii přijata byla oprava teprv r. 1752 a to ještě anglikánskou lůzou byli členové královské společnosti věd za to pronásledováni po ulicích, protože prý lidstvo oloupili o 11 dní života. V protestantském Německu byla oprava kalendáře přijata teprv r. 1774 a to ještě za kleteb protestantských kazatelů. Pravoslavné Rusko opravy kalendáře nepřijalo dosud a raději se „rúzní od přírody, než aby souhlasilo s pravidlem římské církve.“

Astronom Keppler právě pro svůj souhlas s opravou kalendáře i s katolickým Koperníkem byl protestantskými theology tůbing-skými vypuzen ze své vlasti a pronásledován těmito fanatiky po celý život. Štvaného učence protestantského uali se katoličtí panovníci rakouští a učení Jasnité Schreiner a Cysatus. Podobným mučenikem vědy byl slavný dánský učenec, Tycho de Brahe, jenž protestantská lůza, poštvaná vládními protestantskými kruhy, roztráskala a se zemí srovnala proslulou hvězdárnou v Uraniburga, na kterouž učenec věnoval celé své jmění dvě stě tisíc dolarů. Ozebračený učenec Tycho de Brahe našel doživotní útulek — u katolického dvora v Praze.

Fanatismus protestantských kazatelů byl tak pošestlý, že i ve větrných mlýnech, užíváných ve Skotsku počátkem 19. století, spátrával spojenectví s knížetem mocností vzdušných a vylučoval proto z církve všechny větrné mlýnáře. Mohli bychom uvést i ještě filosofa Dessearta, Markýza z Worcesteru, osvěceného lékaře Harveye atd., kterým všem protestantský klerikalismus házel nejenom klacky, ale celá polena pod nohy při vědecké práci; myslím tedy, že jsme panu M. tak otevřeli oči, že již nebude škůdce vědy hledati v táboře katolickém, nýbrž že je shledá v neobyčejném množství zastoupené v protěžovaném dosud táboře protestantském. Po našem vlídném poučení musí uznati pan M. i celá jeho pokroková družina, že si „Osvěta“ zbytečně škodila, když chtěla „vědecky“ dokázati to podivuhodně vytrvalé znečišťování vlastního hnízda a krátkozraké velení protestantů a židů. Jsou-li pokrokáři skutečně přistupni rozumovým důvodům a nejsou-li zakoupeni zahraničními penězi, pak přestanou protěžovati klerikalismus protestantský a židovský na úkor katolického lidu českého. Nechceme žádné blahovlně od pokrokových nevěřů pro své katolické vyznání, ale nedáme si také svou víru tupiti překrucováním historické pravdy.

Redaktor „Hlasů ze Slona“ kráčí nyní cestou trnitou. Na jedné straně se nechce stavěti proti německému „Los von Rom“, ač toto heslo u nás nenese právě plody čistého evangelia; a na druhé straně chce zůstatí ryzí vlastencem. „Čechem jsem a zůstanu“ tak vyznávají jeho úvodní články proti nedůvěřivým Tomášům z táborů cizorodých. Věřme p. šrafi rádi i bez dlouhého jeho dušování; na Raně by jistě nastalo pochopitelné překvapení, kdyby chtěl p. redaktor ovečky své spracovávat na prušáky. Nepodezříváme jeho vlastenectví již z té příčiny, že může setrvati pti národu bez veliké oběti a námahy. Leč p. Šádek při svém vlasteneckém credu si mohl rozhodně ušetřiti neobratné podezřívání národního citu katolíků. Pan farář s odmítavou dlaní se vyslovuje: S lidmi, kteří ochotně zapominají klerikálům velezrádné pletichy proti českému národu od jakživa (!) ve velkém slohu páchané, s lidmi takovými nepůjdeme a nepůjdeme“. S naivní nechapavostí (či zámyslnou?) se táže: „Prospěl klerikalismus Itálii, prospěl Španělsku, prospěl Irsku a Polsku?“

Pan Šádek podle všeho obě oči přivřel nad blahobytem a stálým pokrokem Itálie, pokud v Římě dleli „klerikální“ papežové. Jaké ochuzení Říma, jaké děsné zmatky v něm vlády po odchodu papežů do Avignonu, o tom by mnoho mohl mluviti pověstný tribun Cola di Rienzi a ti všichni Římané, kteří stále v době oné volali papeže zpět. Snad také „Hlas“ zapomněl, že za výboje bezohledného a panovačného Bonaparta byli to na prvním místě kněží katoličtí, kteří dovedli tak rozplameniti vlastenecký cit svého lidu, že silné zástupy dobyvatelovy nečestně ze země se klidily.

Jaký rozdíl byl v příčině vlastenectví mezi Poláky a Iry protestantskými a katolickými, o tom by pan Šádek mohl leccos říci, kdyby měl jen dobrou vůli. K tomu jest věru potřebí značná dávka odvahy, chce-li někdo tvrditi, že protestantism v Irsku lépe působil než katolictví. S ubohými Iry zacházela protestantská královna Alžběta jako s otroky, že se vzpírali jhu protestantství. S katolíky tam bylo nakládáno jako s divokou zvěří; byli ve vlastní zemi psanci jen pro svou katolickou stálost. Přeje-li si p. Šádek bližších údajů o řádění klerikalismu protestantského, milerádi posloužíme. Jak mohlo Irsku katolictví prospívati, jestliže bylo barbarsky policií anglickou šlapáno? A pak: že „protestantism jest německým a poněmčujícím“, to není p. Šádku, žádným „umělé vypěstěným předsudkem“; o tom by Vás poučili dobře novější němečtí historikové, kteří jásají, že protestantství před Bílou Horou v Čechách bující má „veliké zásluby“ o rozšíření a utvrzení Německa v zemi naší. Podle vás prý se katolíkům odpouští, podporují-li ve svém zájmu německý fanatism.

Není v tom mýlka? Katolické časopisy přibíhají svorně na pranýř tak dobře nevlastenecké přemety Opitzů jako Wolfův a Schönererův. Pokračovali bychom dále v kritice

vývodů paně Šádkových, ale odkládáme zatím péro z útrpnosti, abychom horkou lázeň p. redaktora nestupňovali. Vždyť patrné, jakých kotrmelců chudák ve svých rozpacích se dopouští. Kdyby se k nám hnali z Německa kněží katoličtí, psalo by se mu o takovém hnutí a chuti lepší.

Politický přehled.

Volby do sněmu království Českého se blíží; poslanečtí kandidáti všech stran představují se už voličům. Mladočeši nedohodli se ještě se Staročechy; též ohledně dohodnutí v kurii velkostatecké nejví se dosud nic určitého. Česká strana lidová nemíní se voleb účastniti. Strana sociálně demokratická ohlásila své kandidáty pro všechny volební okresy. Agráři čile si počínají; zdá se, že zvítězí na celé čáře.

Při volbách do zemského sněmu krajinského, za venkovské volební skupiny dobyla strana slovensko katolická všech mandátů, až na jeden, jenž zůstal straně liberální.

Volby do říšského sněmu uherského započnou již dne 2. října. Tentokrát účastní se voleb i bratři Slováci; v některých okresích byli už ohlášení slovenští kandidáti.

V minulých právě dnech sešli se na moři u Gdanska, císařové, ruský a německý. Císař Vilém hostil cara, s velikou okázalostí, při čemž pořídány byly manévry německého válečného loďstva. Němci hlásají zatím do světa, že toto přátelskou schůzkou jest evropský mír na dlouhé časy zajištěn.

Dne 18. září přibyl car i s carevnou do přístavního města francouzského Dunkerque, kdež byl slavnostně uvítán. Odtud pak odejel do Compiègne.

President Mac Kinley podlehl už dne 14. září ranám, jež mu způsobil anarchista Czolgocz. Dosavadní vicepresident Roosevelt složil úřadu přísahu, stal se presidentem. Týž prohlásil, že bude pokračovati ve šlepičích předchůdce svého. Roosevelt jest však povahy vznětlivější než Mac Kinley. Jeho idéál jest povznésti Spojené státy na vojenskou i námořní světovou moc.

Dle zpráv z Bloemfontejnu nesložil vůdcové svobodných států boerských zbraň, ani kdyby Botha kapituloval. Boerové jsou opevnění zákopy v nepřístupné krajině na hranicích území portugalského; mají prý dostatek, zásob, nábojů i koní; čekají jen na teplé počasí, aby pokračovali dále ve válce. Možno očekávati, že všichni kapiti Holanďané přidají se k Boerům.

Z činnosti katol. spolků.

Katolické spolky diecése královéhradecké se žádají, aby bedlivě pročítly zprávu o valné hromadě ústř. diecéšní jednoty konané dne 15. září v Pardubicích, usnesení valné hromady aby svědomitě plnily a jimi se řídily.

Z ústř. diecéšní jednoty v Hradci Králové.

P. Frant. Jukl,
jednatel.

Dr. Fr. Reyl,
předseda.

Valná hromada ústřední jednoty diecése královéhradecké konala se 16. září v Pardubicích za přítomnosti 58 delegátů zastupujících 29 spolků. Schůzi zahájil předseda vdp. dr. Reyl, poukazuje na význam schůze katol., jenž záleží v tom, že sílí a utvrzuji sebevědomí katolíků v boji proti nepřítelům, probouzejí a podporují činnost spolků toho místa, kde se schůze koná, ukazují na chyby a nedostatky naše, snaží se je napravit a konečně vlévají do srdcí účastníků nadšení a udatnost. Na to přečten protokol schůze minulé a podána zpráva jednatele, pokladníka a revisora — jež vesměs byly schváleny. Jako direktiva pro činnost spolků nejbližší budoucnosti schválen konec zprávy jednatele: „Každá místní organizace ať pořádá často přednášky, zřídí si vzornou knihovnu a odebírá všechny křesť. soc. časopisy a publikace. Ať ve všech jednotách upraví se stanovy v ten smysl, aby stíživosti se mohly odbory ženské a pokladny nemocenské, pohřební a cestovní. Každý křesť. sociál ať náleží spolku odborovému, jenž co nejdříve se založí. Spolky ať starají se i o zakládání spolků nových. Spolky jednoho okresu nechť zřídí politický okresní klub. Spolky ve volebním okrese V. kurie ať opět se spojí a po případě zřídí místo placeného agitatora. Spolky ať evádomitě konají povinnosti své vůči ústředí. Jednotě“. — Ze zvláštních usnesení uvádíme následující: Jednohlasně usneseno bylo vzdáti veřejný dík p. Polákovi at. z Hradce Králové za nezštné a svědomité vedení „Bursy Práce“. Dále ustanoveno: 1.) aby spolky, jež mají v knihovně své spisy buď ve dvou exemplářích anebo jim se nehodící, aby je dali ústřední jednotě, která rozdá je spolkům knihovny nemajícím. 2.) Členský příspěvek pro rok 1901—1902, — který každý spolek povinen jest ústřední Jednotě zaplatiti nejdéle do konce ledna 1902, stano-

ven byl na 4 K. Jednoty, jež ve smíšené době nezaplátí, budou v únoru upomenuty a výlohy s tím vsedlé budou hraditi samy. 3.) Výboru uloženo, aby obrátil se pšpisy na majetné osoby kat. a prosbou o přispěvek na agitační fond. 4.) Členové místních organizací, jež vydávají se na cesty, se upozorňují, by opatřili si členské knížky (stojí 40 h v bisk. knihárně v Hradci Král.), bez nichž nemohou činiti nikde nároků na podporu a hlavně do Vídně cestující členové knížkou musí se vykázat, chtějí-li od tamnějšího svazu katol. spolků míti po tři dni nocleh i stravu zdarma. 5.) Všichni členové našich organizací se upozorňují na „Bursu práce“ v Hradci Král., která sdarma opatřuje práci i dělníky. Třeba však jest, aby přihlášky dšly se na dvojitém koresp. listku a aby od předsedy spolku bylo stvrzeno, že žadatel jest členem místní organizace a spořádaným dělníkem nebo mistrem. Přihlášky buďtež činné u p. Jos. Poláka st. v Hradci Král., bisk. residence. 6.) S radostí všeobecnou uvítána byla akce za účelem založení všeobdobového sdružení křesť. soc. Našinci se vybízejí, aby četné účastnili se schůze dne 28. září v Týništi n. Orli. konané za přítomnosti sestavení se smíšeného sdružení. Nutno však dříve se přihlásiti u p. Jos. Urbana, obuvníka v Kostelci n. Orli. O ustavení se tohoto svazu odborového bude podána spolkům správa. 7.) Spolkům se odporučuje, aby v čas pamatovali na cestovní vydání delegátům k různým schůzím — a proto, aby shizovali si stálé cestovní fondy. 8.) Za příští místo valné hromady vyhlédnut Hradec Králové — v případě však, že by tam schůze konati se nemohla — C h o c e ň. Výbor zvolen následující: Předseda Dr. Fr. Rayl, řídítel v Hradci Král., místopředsedou, Al. Dvořák, katecheta v Kostelci n. Orli, jednatelem, Frant. Jukl, kaplan v Hradci Král. Za členy výboru: Ant. Adam, katecheta v Červ. Kostelce, Karel Došek, pekař v Kostelci n. Orli., Jos. Kovář, účetní v Hronově, Ladisl. Kuntz, kaplan v Třebouchovicích, Jos. Polák st. a Král. Hradce, Al. Tůma, učitel v Chrudimi, Jan Černý, katecheta v Hradci Králové. Za náhradníky: Václav Jenčovsky, fozbář v Hradci Král., J. Netaka, truhlář na Slez. Předměstí, J. Polák, strojník v Hradci Králové. Za revisory: J. Červinka, barvíř v Pardubicích a J. Řehák, rolník na Slez. Předměstí. Ke konci ještě předseda vyhlásil k hojnému účastenství na soc. kureu v Hradci Král. dne 28. a 29. září k hojnému obsazení schůze odborové v Týništi dne 28. září a k vyslání deputací ke slavnosti svěcení spolkového praporu v Černilově. Na to schůze skončena.

Katel. národní jednoty žinecké a mužů v Černilově pořádá dne 28. září roku 1901 slavnost svěcení spolkového praporu. Prapor posvětil Jeho Milost Nejdůstojnější Vrchní Pastýř Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký. Zdař Bžh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Jmenování jsou: p. Dr. Gustav Domaby, sekretář církevního soudu, profesor theologie, skutečným konsist. radou a assessorem; p. Dr. Jan Jindra, vicerektor v b. semináři kněžském, profesorem pastoralky, katechetiky a metodiky; p. Dr. Josef Novotný, b. ceremoniář, vicerektorem v b. kněžském semináři; ustanoveni jsou: p. J. Vomočil, kaplan v Jičíně, za faráře do Nové Paky, p. Maximil. Škoda, katecheta v Jihlavi, za faráře do Branířova, p. Jos. Dokonal, kaplan v Dobrušce, za administr. do Nového Hradku, p. Václ. Oliva, kaplan v Ranně, za kapl. do Luže, p. Frant. Zrzavecký, koop. ve Svatce, za koop. do Banné, p. Štěpán Bobek, koop. na Novém Hradci, za koop. do Slavohova, p. Jos. Celar, katech. v České Třebové, za koop. do Pouchova. Neomysté: p. Jos. Šimek za kapl. do Zruče, p. Jos. Zelinka za koop. do Nového Hradce, p. Jos. Rössler za koop. do Velkého Úhlava. V Pánu zesnuli: p. Ant. Miffek, farář v Modletíně, † 6. září 1901 (narozen. 1855, vysvěcen 1880). Uprázdňená místa: Holice, fara patron. markrabího Pallavicini, od 1. září, Modletín, fara patron. barona Dr. Fr. Lad. Riegra, od 7. září b. r.; holičský farář p. Fr. Podhajský, vstoupil na odpočinek.

Ku změně v redakci „Obnovy“. „Čas“, „Osvěta lidu“ a snad i některé jiné časopisy přinesly zprávu, že národní dělnici v Chrudimi společně s členy jednoty katol. tovaryšů nesouli se při nastávajících volbách do zemského sněmu kandidovati býv. redaktora „Obnovy“, p. Vobejdu. Proto prý „Obnova“ za Hzení p. Vobejdy hájíla poal. Křesť. Dle některých listů prý s tím také souvisí jeho odchod od „Obnovy“. Jak správy tyto jsou hodnověrnými, vysvětlá nejlépe s té okolností, že pan redaktor Vobejda, nemaje ještě zákonitěho stáří 30 let, kandidovati nemůže. Některé politikové čestí vidí i trávu růsti.

C. k. školská kommisie pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období listopadové opatřené náležitými doklady do dne 10. října t. r. Žádosti za dispens podány buďtež nejdéle do dne 1. října t. r.

Do c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přihlásilo se do ústavu 177 chovanců a to: do I. ročníku 82 chov. (z přihlášených 94 přijato 49), do II. ročníku 38, do III. ročníku 44, do IV. ročníku 46; do cvičné školy 120 žáků a to: do 1. tř. 38, do 2. tř. 29, do 3. tř. 28, do 4. tř. 35 (3 oddělení; úhrnem tedy 297 chovanců a žáků.

V městském Klieperově divadle v Hradci Králové napotádán bude v sobotu dne 28. září 1901. koncert Jana Kubelíka za laskavého spoluúčinkování pana B. Frimla, virtuosa na klavíru, Pořad: 1. Osmý koncert, Spohr. P. Jan Kubelík. 2. Na břehu mořském, Smetana. P. B. Friml. Ruský karneval Wieniawski. P. Jan Kubelík. 4. Fantazie F-mol, Chopin. P. R. Friml. 5. Othello, fantasia, Ernst. P. Jan Kubelík. Průvod na pianu obstará pan L. Šráb s Praby. Koncertní klavír s c. k. dvorní továrny pana Ant. Petrofa v Hradci Král. Začátek o půl 8. hod. Předprode, lístků obstará hnhkupectví p. Jar. Petiny.

Restituční „hradecká přislíbenice“ obviňuje nás, že prý školekou výchovu hradeckých přislíbenic snižujeme, jakoby vedla k otupění hlav a ku vychování špatných charakterů. To jsme nikdy a nikde netvrdili a proto radíme oné domnělé uražené přislíbenici, aby vždy vypila sklenici chladící „plotišťské“, dříve než se dá do polemiky. Tvrdili jsme, že strejcovství a protekcionářství zapoťuje všude jinde tapé hlavy i špatné charaktery a to opakujeme i dnes, byť se to týkalo i oné uražené přislíbenice. Je-li někdo rodákem v obci, nemusí zrovna míti žádoucí kvalifikaci k zastávání některého úřadu. Ostatně dnes přislíbenost se má 10letým pobytem v místě, proto ani ten šlaer „Osvěty“ o přislíbenosti hradeckých učitelů se neovádějí. Všecky řeholní učitelky působí v Hradci přes 10 let, proto jsou hradecké přislíbenice. Vtipné narážky na „strýčka“ jeptišek a jiné náčné roztomilosti neznamená „přislíbenice“ mášeme klidné poznamení mlčením, protože nervosní dámy vyžadují spíše klidu a lékařské rady, nežli novinářského poučení. Ponecháváme brutální výpady na šonu „Osvěty“ a kavalírům s pokrovového tábora, sami však se k podobným zjevům nedáme ani nemotornou provokací strhnouti.

Z Přestavků u Chlém. J. Ex. p. braběnka Ž. Kinská z Kostelce n. O. darovala nám krásnou sochu Marianekou, která minulou neděli byla slavným způsobem posvěcena. Společným velkým průvodem s chrámu Páně. Súčastnili se ho vřp. J. Hänsler, bisk. notář a sám. kaplan, vřtch. V. Seeland, vrchní správce panství, oba z Kostelce n. O. a pan správce místního velkostatku F. Fridrich. V Přestavkách u nové sochy P. Marie jedna s družiček uvítala pana vrchn. správce, jako zástupce J. Ex., jménem všech vzdávaje díky za tak krásný dar, druhá pak velmi případnou řečí prosila duchovenstvo o posvěcení sochy. Po kázání, jež konal dp. farář Chlenský a jehož předmětem bylo: Úcta P. Marie je bezpečným znamením naší spáasy, následovalo odevzdání sochy pp. zástupcům obce a slib těchto, že o důstojné udržování této sochy budou pečovat. Pak vykonáno posvěcení, litanie a přiměřené modlitby. — Slavnost ta byla důkazem, že ve zdejší krajině — jak jiné družička v poděkování uvešla — úcta Marianská roste, a což nejpotešitelnějšího, avšak u mužů, jichž bylo v průvodu snad více nežli žen. Kš Panna Maria vyprosí požehnání všem, kdož k této slavnosti jakkoli přispěli!

Výstava ovoce a zeleniny v Sememích odložena na r. 1902. Ježto se v tamním okolí letošního roku zelenina valně neurodila a ovoce nádrného v některých obcích téměř není, nesel se místní výstavní výbor, aby byla výstava odložena na měsíc září příštího roku.

Z Hněvkovic. Letošní pont av. Bartoloměje zůstane všem našim osadníkům nezapomenutelnou. Dostal se nám chrámu Páně přičiněním našeho dp. faráře a za podpory al. c. k. hejtmantství v Ledči opět krásné ozdoby, totiž nové sv. křesťové cesty, která byla o pouli slavně posvěcena a svému účelu odevzdána. Posvěcení toto před odpoledními službami vykonal velmi ochotně vřdp. Method Nýlt O. S. N., bisk. notář a bibliotéškář, kanonie Želivské, jenž také měl velké služby Boží. Vřdp. světitel promluvil napřed k věřícím, kteří i z věkolí hojně se sešli, přiměřenou řeč o původu, účelu a užitečnosti sv. křesťové cesty, načež za asistence dp. P. Langra, faráře z Čiřostě, vp. J. Profuse, kaplana z Dol. Kralovic a místního duch. správce požehnal obrasy a křesťové vykonal asistenty první pobožnost křesťové cesty. Celá tato dojemná a krásná slavnost skončena chvalozpěvem Ambrosiánským a sv. požehnáním. — Křesťová tato cesta je práce umělecké, pracovaná v závodu p. A. Kindermanna — Amiera a dokončená odborníky; jeť provedena ve vysokém relifu s kamenné masoy, polychromovaná, slázená a v bohatých, gotických rámech jako v kapličkách zasazená. Cena uměleckého díla tohoto jeť v pravdě mírná a jeť si přání, aby umělecký ústav páně Kiderman — Amierův zhvětlal a podpory nalézal. Jest však litovati, že při letošní gen. bisk. visitaci nebyla tato křesťová cesta jeť v chrámu Páně umístěna.

Nešetnost severozápadní dráhy. Předěle jsme upozornili na nedostatečný počet osobních vozů a zkrácování obecnosti, které musí častot státi, jakkoliv si zaplatilo místo k sedění. Dnes zasnamenáváme nový křiklavý případ nešetnosti k obecnstvu. Dne 16. září ranním vlakem č. 227 přijel do Hradce Králové jistý cestující, jenž musil ve městě hledati ihned pomoci lékařské, poněvadž v celém vlaku nebylo stáhodku a na zastávkách nebylo mu dovoleno za potřebou vystoupiti. Onemocněn bylo tak vážně, že musil nemocný 2 dni zůstat v lékařském ošetrování. Tolik přese se může žádati od dráhy, aby při každém vlaku byl vezen průchodící vůz se stáhodkem. Případ byl udán ministerstvu železnic.

Řemeslnická Beseda v Chrudimi za součinnosti Zemské jednoty fmeel. a živnost. společenství pro král. České pořádá pod protektorátem al. městské rady král. věn. města Chrudimi sjezd řemeslnictva a živnostnictva z východních Čech v neděli dne 23. září t. r. ve 2 hod. odpol. v Chrudimi ve velkém sále průmyslového musea.

Dětiškosm radost spřobil Času pardubický dopisovatel nízkým výpočtem křesťanských sociálů při sjezdu pardubickém. Bylo prý pouze se 100 lidí v průvodu a celá slavnost byla prý studená. Ponecháme tuto dětiškosm radost Času, ale ujistěme ho, že by jeho „lidová“ strana nesehnala ani těch 100 katolíků při podobné příležitosti a že by studenost musila se maskovati česnekovým parfmem.

Z Něm. Brodu. (Opozdění.) V prvních dnech měsíce září sešli se v městě našem abiturienti zdejšího gymnasia z r. 1891. Dostavili se: JUDr. Jos. Březina, advokát a starosta města Blovic, Ant. Cakl, bl. učitel na paedagogiu v Soběslavi, Fr. Čapek, správce všeob. nemocnice v Něm. Brodě, Jos. Čapek, profesor v Plzni, Leop. Formánek, soudní adjunkt v Žižkově, MUDr. Norb. Havel, obv. lékař v Něm. Brodě, Edv.

Hubáček, soudní adjunkt v Náchodě, Jos. Jilek, farář ve Vodolce, Vojt. Kameš, farář v Bohdaně, Jan Krájček, c. k. notář v Nepomuku, JUDr. Frant. Kudrna, advokát v Obotšově, JUDr. Josef Mušák, advokát v Praze, Jarosl. Ningar z Chotěboře, Al. Peměkl, farář ve Zruči, Boh. Wackarshausen, radu maltés. kaplan s Horašovic, MUDr. Frant. Veselý, majitel praem. „Šaratic“ v Brně, Ant. Vlček, úředník národní smíchovské. Byla milá ta chvíle, kdy jsme se sešli, druh druhá poznati se snášce. První den večer v Řemeslnické besedě byli jsme srdečně přivítáni od p. posl. JUDra. Edv. Brzobráda. Druhý den byla spívaná mše sv. ve skvěle obnoveném chrámu Páně klášterním, který za našich studií býval anašně sedl. Má avšak dlouhí na přisluby kolegů kněží bývalý náš řídící, vřdp. P. Augustin Duffek s řádu praem.; přítomní byli též bývalí pp. profesori, Svoboda, Vašák, P. Helman Kratochvíl, Kracík a Prokop. Pan řídící křru Unger zapěl akademiky zdejšími krásné vřtch. Mocně dojati byli jsme, když po mši sv. vřdp. profesor konal s námi modlitbu díky a modlil se za zemřelé druby. Zemřeli: P. Isřid Uher, praem. strahovský, Jos. Tecl exposita, Karel Král, profesor a Karel Klumpar aš v dšné Americ. Pak prohlédli jsme si gymnasium a město, obdivujíce se avšak pěkným sadům městským a vůbec jeho patrnému vzrůstu a pokroku. Při společném obědě v hostinci u „Černého orla“ poctili nás pp. profesori svou přítomností. Srdečný přívět jim pronesl kollega JUDr. Březina, jménem jich pak zase nám blahopřál na další pont životní vřp. P. Duffek, profesor. Uctili jsme také památku býv. říditele a výborného profesora dějepisu, P. Fulgenta Ledvinky, s řádu praem. Želeli jsme, že šesti druhm nebylo možno dostaviti se; učinili jsme sbírku pro bývalého spolužáka s náššho gymnasia, který pro chorobu v trdném postavení se nalézá a ujednali jsme, že nyní již dříve — po 5 letech v N. Brodě zase se sejdemo. Tedy na shledanou, a dej Bžh, aby v úplném počtu!

Osobní. V těchto dnech rozloučilo se naše město Chrást s p. Boh. Kainvinklerem, učitelem na zdejší škole obecné a dlouholetým říditelem křru, který přesezen byl na měšťanskou školu v Chrudimi. Přejeme p. učiteli, aby spokojenost a zdar práce, jako zde, i v novém působišti jej provázely.

Z Nevehydčevska. Škola, pokud plál úkol svůj, jest základem budoucnosti národa. Aby však cíle toho dosáhla, musí se bráti směrem vážným, musí učitelstvo jeť plniti v první řadě povinnosti, které jemu jsou přikázány. Každý učitel s ústavu vstupující nese s sebou jistou míru nadšení a ideálnosti k povolání, v něž právě vstupuje. Jest proto povinností nejen starších kolegů, ale i žurnalistiky, aby ideálnost tuto šivili a ne ji otravovali a dušili. Může se nazývati přitelem školy a učitelstva list, který jednostrannými, štváckými články proti inspektorovi učitelstvo demoralisuje? Či takovou výchovu mladší generace má se škola povznésti? Kde učitelstvo nemá slušnosti ani proti představeným, tam nezáká ani vášnosti u lidu. Ptejte se mezi slušnými lidmi, co soudí o článcích v „Osvětě“, „Bydlovských listech“ a v „Obzoru škol.“, ptejte se učitelů povinností svých dbalých, co soudí a seznáte, že šasnou nad tím, že něco podobného může se podávati veřejnosti jako mínění učitelstva. Posvědnoti poctivého blaau znamená, postaven býti na pravý a k tomu třeba dosti odvahy. Bylo by potřebí, aby dopisovatelé do těchto listů sáhli především k svému „já“ a zkonkali svou vinn. Když tak čteme poslední číslu „Obzoru“, tu musé přelově „servilnost“ napadá nám otázka: Kdo první zasal p. inspektorovi visitku k avátku pro dobré oko, když pan inspektor ani ten den svátek nevrtil? Zdá se nám také, že nebylo daleko od pisatele článků ono hrozné doprošování a otrávání klik při obasování jistého místa. Protož zaměť nejprve před svým prahem. Když pak inspektora dojdou udání, že ten a onen pro „povzneseou náladu“ stal se pro příští den ke službě neschopným, když tak ledakdos bře dovolenou s důvodů nepravdivých, když také s „povzneseou náladou“ nalezen býv. ránu v boží přírodě, když přicházejí na jevo i peněžní malverzace, to má se podle radikálního receptu satajiti? To nejde. O to postará se již lid, aby to nešestalo tajností. A když s takových a podobných snad jeť chonlostivějších přičin přeloden někdo, tu strhas se šramot k nevypsání. Nuže, vědí o tom pp. dopisovatelé, ví o tom p. redaktor, který myslí, že je nejlip zpraven? Je to tedy chikanování, když okresní inspektor následkem podobných stádností vykonal, na čem se okresní rada usnese? Tak chos žurnalistika vychovávati, tak světi si neodvleží „Listy Bydlovské“ na školu, tak chrání ten klenot národní? — Věru, smutno o tom uvažovati. Radíme proto listům podobného druhu, záleží-li jim skutečně na škole a ne na kaceřování jednotlivých jim nepohodlných osob, aby uvažovali, jest-li štváckými články prospějí, či školu poškodí. Nejsme povoláni hájiti inspektora, ale kdo zasvěcen jest poněkud do poměrů okresu našeho, ten jistě s úskostí opravdovou trae nad soufalým stavem demoralisace, do které učitelstvo mladší upadá. Jest již věru na čase, aby poslanec Černý pozvědl varuvného blaau před takovým úpadkem a pokud čas, učitelstvo s bludné cesty vyvedl; neb tak si přece jeho škola mladší výchovy nepředstavujeme.

Starší učitel.

Na stinní hospod. škole v Opočně započne vyučování, 4. listopadu t. r. a přijímají se do I. ročníku žáci, kteří vychodili nejméně školu obecnou. Vyučování které trvá od listopadu do konce března, poskytuje se zdarma. Ti chovanci, kteří by každodenně domů docházeti neb dojížděti nemohli, budou bydleti ve vzorné a účelné zařizeném internátě, kde jsou pod stálým dozorem učitelů a dostane se jim v případě onemocnění nejbližšího lékařského ošetření. Poplatky za celé opatření jsou tu velmi nízké; platí se měsíčně pouze 28 korun. Při škole zařizeno je doměcími a okolními okresey i ústavy peněžními celkem 28 stipendií po 50 kor. a věštině žáků může ústav potřeby a knihy školní sdarma zapůjčiti. Přihlášky ústati neb písemně přijímají se kdykoli. Hlavní zápis koná se 13., 20. a 27. října t. r. dopoledne. Blížší dotazy zodpoví a prospekty zdarma a franco naše říditelství školy.

Návrat do církve. V Král. Městě složil dne 16. září b. r. významný katolický věr Josef Volek z Vinic, následující dříve k významu evangelického-helvetického.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Václava v Náchodě v době od 19. srpna do 10. září 1901 věnovali: 100 K posádkalost po p. Františku Kučerovi, mřtštanu a pekaři v Náchodě, 30 K p. Celestina Marškové, 4 K p. Josefa Štěpánkové v Babiš. 25, 3 K dp. P. Václav Sokol, kaplan v České Třebové, po K: p. Václav Dvořák v Kramolně č. 12, pp. manželé Jan a Ludmila Kábrtovi v Jizbici č. 18, p. Frant. Kučera, pekař v Náchodě, p. Frant. Malina v Náchodě č. 17, p. Josefa Marškové v České Čermé č. 1 a dp. P. Jan Vyhřídál, spisovatel a kaplan v Hulině na Moravě. Veškerým šlechtným dárcům vadavaj se nejvšeobecněji díky za snahu o pomoc k ctěné veřejnosti za další dobrovolné příspěvky, jež se přijímají na děkanátěm úřadě v Náchodě a zasílají se mohou též přímo na spolek výše uvedený poštou.

Z Restek u Chrásti. Dne 16. září byl pr obec naší dnem radostí. Památný kostelík náš po dokonání opravě odevzdán byl zase službě Boží. Pořád slavnosti byl tento: u dvěř chrámových shromáždili se občané s p. starostou v čele, školní mládež a družičky, aby vyčkali příchodu vldp. vikáře z Chrásti, Jana Kobra. Když p. vikář přijel, uvítal jej p. starosta Jan Šmahel, načel posvěcen byl svatozánek na novém oltáři a krásná socha sv. Václava, patrona našeho kostelíka. Pak bylo kázání, při němž poukázal vldp. vikář na význam oltáře. Po kázání sloužena slavná mše sv., jejíž hlavní částí oznamovány stělbou. Slavnosti přítomen byl také patronátní komisař, pan Josef Dymas, fidelet velkostatku Rosického. Všem, kteří jakýmkoliv způsobem k opravě našeho kostelíka přispěli, budí sám Bůh odplacitelem!

Z Nového Byčkova. Přáteli neděli 22. t. m. počti město naše Jan Bisk. Milost, Jan Edvard Brynych, biskup královéhradecký, aby posvětil nový hřbitovní kostel, jež, s milodarů postavila zvláštní jednota, která s nevšední pilou a příkladnou obětavostí starala se o důstojné zbudování svatyně, jež by ohloubou byla města. Nejdůstojnější p. biskup přijede k 9. hodině a bude slavnostně uvítán.

Ze Sepetnice. V neděli dne 16. t. m. zavítali páni poslanci také k nám. Každý přivedl svou družinu, aby rozpalovala výmí přizvuky srdce posluchačů, kterých náhodou bylo velmi málo, až až ve vzdáleném Potštýně se bubnovalo. Přišel posl. Hovorka a Štemberka. Skutečného úspěchu nebylo. Trochu smutku utrpěl posl. Hovorka, kterému dobře odpaloval p. Štemberka ne však ve věci, nýbrž jen ve slohových obrazech. Posluchači směchem překypovali, ale to právě je to nejméně, čímž si skutečně pan Štemberka zadal. Učinil vývody v těch posluchačů směšné, tak směšné, že posl. Hovorka jen hořel, když viděl, jak nízká třída bývalé jeho strany se na něho rozechvěla. Posl. Štemberka mluvil o vzdálenosti, ale tím jí nikterak nepřidal, když posluchačům nevyvětili špatnost akce mladobělské a jen náhodným tramfováním je rozesmál a v posměch posl. Hovorku uvedl. Počíná-li si všude tak, pak jeho činnost je skutečně na výsoť zasloužná.

Z Remova u Čáslavi. Dne 16. t. m. zavítal k nám lově ustanovený farář, vldp. Frant. Hlaváč, dosavadní l. duch. správce ve věznicí v Kartousích. Přijel a vysoce důst. bisk. vikářem p. Ant. Schreibernem ze Žlebu. Obecní zastupitelstvo s p. starostou, sbor učitelský s p. fideitem J. Skotčopolem, spolek vojenských vysloužilců s budbou, hasiči, oba živnostenské spolky, katol. spolek „Rovnost“ a množství lidí vyšlo jemu daleko za město vteř. Nejprve vítal jej slovy neřčenými starosta města p. Jos. Bruder přáním, aby si dlouho ku své největší spokojenosti mezi námi pobyl a představil přítomné. Pan farář tak byl překvapen neočekávaným, velkolepým uvítáním a upřímnou srdečností, že mu až slzy vyhrkly. Sedou-pivše s povozu, kráčeli za blabolu svou a zvuku hudby spálivem dítek a spolků do budovy farní, kdež čekali oba vel. páni, K. Nežil a Fr. Opátka, vítající svého nového duchovního správce. Přistoupivše se do rouch církevních, kráčeli do chrámu Páně, který až do posledního místečka byl naplněn. Tam vykonávají předepaně modlitby a předešlým ustanovením dekretu patronátním komisařem, administrátorem nadačního velkostatku, p. Janem Charvátém, jež s veškerým úřednictvem patronátním se dostavil. Po té představitel lidu nového p. faráře předobry náš bisk. pan vikář slovy prozessnými od srdce k srdci, nastívil krátce jeho životopis a dosavadní působení, ukázav na to, že služby p. faráře došly uznání i ne nejvyšším místě, a stupňů trůnu panovníkových, významným zlatým záslužným křížem s korunou a jubilejní medailí a přál mu, aby v úřadě svém učitelském, kněžském i pastýřském ku blahu a spase sobě svěťených a ku prospěchu církve i vlasti dlouhá léta působil, bťmže dne i horka vady anáel, lid pak aby osvědčenou úctu i lásku ku svému duchovnímu pastýři a rádcí vždy zachovával. Na to vystoupil k oltáři nový p. farář a sám hlasem rozechvělým srdečně poděkoval za neočekávané, vřelé uvítání a poukázal k tomu, že vždy s celým srdcem chce všechny síly své věnovati státu sobě svěťenému ve škole, ve zpodobení i ve všech potřebách života a štádu za součinnost. Po tom sapáno: „Te Deum“, které osvědčený, snaživý p. učitel Km. Čulek, zatím fidelet choru, se sborem svým překrásně provedl. Nemaleho ocenění zasluhuje též krásné sevcíčené a přednesené „Pange lingua“. Po modlitbách za zemřelé byly litanie se sv. požehnáním, jímž krásná slavnost dnešní skončena. Místo obvyklé hostiny, věnoval nový p. farář šlechtný dar 600 Korun ve prospěch zde se zafixující školní opatrovny. Káz by ná jen brzy došlo k jejímu neukutečnění! Prostředků neschází, jen více porozumění se strany několika jednotlivců. — Přejeme veled. p. faráři, aby se mu u nás líbilo, aby veškeré práce jeho v náš prospěch konána, provázena a korunována byla zdarem a požehnáním Božím!

Na dobytčí trh v Hradci Králové dne 7. září t. r. konaný přivedeno bylo: 189

koní, 76 volů, 245 krav, 77 býků, 28 telat, 8 koz. Úhrnem 623 kusů. Přítí dobytčí trh v Hradci Králové bude v lednu 1902.

V sekoletvých královéhradeckých se se dne 15. září důvěrníci živnostenských společenstev okresu královéhradeckého a nechanického k poradě n kandidátů poslaneckví za oba okresy. Důvěrníci bylo 8. Do schůze zavítal samostatný kandidát p. Viktor Rašín, starosta „Ústředního spolku jednot učitelských,“ učitel v Brandýse n. L., jež přitomni důvěrníci usnesli se prohlásiti kandidátem poslaneckví za venkovské obce skupiny zdejší.

Různé zprávy.

„Rozvoj“ na soudné stolecí. Časopis, jež si přj předsevzal opravu katolictví, kritikuje jednatelekou správu politického družstva způsobem, jež zaslouží odpovědi. Rozvoj nevěří, že by si mělo mladší duchovenstvo vámati politického družstva. Kdyby byl Rozvoj skutečně listem reformním, odporučoval by právě mladšímu kleru, které přj s ním sympatizuje, aby vámal si časově zřízené organizace k uplatnění náboženských zásad v životě politickém. Že se musí také „platit“ při spolkové práci, to se přece samo sebou rozumí. Vády Rozvoj také za své rozumy vybír předplatní Rozvoj neuznává, že politické družstvo ve volebním ruchu jarním vykonalo kus záslužné práce, protože přj družstvo nevytisklo ve své tiskárně ani volebního letáku. Dopisovatel Rozvoje p. Olím měl snad z jara ohřpku, takže prospal celou jarní volební kampaň. Kdyby byl býval ve zdravé kůži, byl by si všiml, že pouze z listy katolické volební akci fedrovaly. Byl to Lidový list a orgán družstva Obnova. Při normálním stavu byl by se p. Olím též dočetl, že družstvo veřejně vysývalo své členy ku volební agitaci a hradilo částečně agitační výlohy každému, kdo o to požádal. Pan Šidek již byl pozornější a hledel také družstvu vyčelit kupování hlasů atd. Volby do výboru nedějí se též dle barv a titulů, jak si p. Olím myslí, nýbrž právě dle dobrého zvuku a poctivé práce. Zůstává-li přece některý pracovník v zapomenutí a byl-li snad při volbě opomenut, nechť Rozvoj naň poukáže, by mohli již jednou astoupiti v zasazený odpovinsk členové výboru, kteří po několik let obětavě a nezištně pracovali i hodně platili ve prospěch časového podniku, jež aspoň u lidí dle sebechvaly pokročilých měl by doznati spravedlivého ocenění. Ostatně se těšíme, že dík neunavných pokynů Rozvoje, nastane křesná náprava v církevních kruzích. Dost se již Rozvoj a jeho stoupenci nakritisovali, proto čeká se všeobecně, že tito mravokárci vystoupí jednou již z rezervy a njnou se zanedbávané role. Práce jest hojnost, proto ohutě jenom do ní! Napeati novinářský útok jež mnohem lehčí, nežli pouze jediný rok pracovat v zadluženém spolku; proto ukaže, že umíte nejen cizí práci kritisovali, ale také sami něco kloudného a bezvadného ku příkladu budoucích pokolení zbudovati. Tedy škrabošky dořá a ruce k dílu! Vyměníme si na čas úlohy. Vy bude pracovat a my budeme vás kritisovali. Není pochyby, že na toto vyzvání vystoupí tolik horlivců na veřejnost, že jim ani dosud založené spolky nestačí.

Nastává jím vojáčkům. V některých českých, zvláště pak moravských vesnicích panuje dosud ten chvalitebný zvyk, že mladíci před odchodem svým k vojsku posílají duši svou sv. zpravědi a sv. přijímáním. A kdož by neuznával důležitost takového jednání? Či by snad lidem dobré vůle lhostejnou byla ona mravní zkaženost, a jakou se navrátil z vojny už tak mnohý synek, dříve chlouba rodičů a obce? Nechť tedy všichni, jímž na tom záleží, připomenou svým drahým, co by jim nejlépe prospělo před nastoupením sláby vojenské. Tím by se mladíci mohli zároveň vyhnouti různým zábavám na rozloučenou a mnohým pitkám, při nichž člověk klesá často pod něnou tvář.

Dr. Rudolf Horáký, farář v Šarce u Prahy, slavil minulý týden jubileum svého 26. letého kněžství. Pan farář, známý jako nepřekonatelný řečník, jako věhlasný učenec, spisovatel a politik, v ohledu křesťanského socialismu neznal námahy; celý se věnoval lidu dělnickému a řemeslnickému. Jeho přičiněním řady křesťansko-socialních dobrovolníků spořádány byly u velkou křesťansko-socialní stranu, která čítá dnes přes 300 spolků. Ku další záslužné činnosti přejeme p. faráři na Pánu Bohu všeho dobra.

Co stojí střelba z děl. Vytřel z děla 27 milimetrového, počítaje v to náboj, střela a upotřebený, stojí 10 K, a z děla 305 milimetrového, 280? K. Za hodinu, když malé dělo dá v minutě 20 ran, velké pak 600 hodině, vytřel se z malého děla 12.000 K, z velkého 156.000. Když na sebe střílí dvě nepřátelská loďstva, každé o 15 obrněncích, tu dostoupí náklad 24.000.000 K.

President Mac Kinley padl sice rukou Czolgoszovou, avšak vlastní pohankou k zločinnému skutku tomu byly Czolgoszovi episy židovky Goldmannové, jež on štádal a pak domácnost židovské rodiny Isákovy, v níž on často meškával. Židovka Goldmannová hlásala svoje otravné, anarchistické učení volně, pod záštitou pravé americké svobody. Ale nyní mají američtí páni o svobodě jiný rozum; snámější anarchisté jsou před soudem vyslyšáni a u vazby bráni.

Nová svatochrádek. Do farního chrámu sv. Trojice v Král. Poli u Brna vlonupali se v noci ze dne 11. na 12. září t. r. smělí lupičové a odcizili odtud pět kalichů, ciborium i zlaté porty, jež od paramentů odpárali. Zvláštní jest, že nikdo lupičů nezpozoroval, až vedle u kadetní školy jest po celou noc vojenská stráž; k tomu u samého kostela sbíhají se tři eilnice, takže často tudy někdo přejde. Při této příležitosti upozorňujeme na radu brněnského „Hlasu“, jež píše: 1. „Na zajištění posvátných nádob kostelních a pod. doporučuje se posílati proti loupežným králežim. 2. Na ochranu svatozátku doporučují se

societates perpetuae adorationis . . . diu nocturnae! Boj varštá . . . třetí řád a spolky eucharistické na bojiště! K Bohu co nejlíbe a životem svým ochráníme svatyně i duše lidské!“

První česká kolleje v Americe. Dne 2. září 1901 vyvěsena byla budova první české kolleje sv. Prokopa v Lisle u Chicaga, kamž se téhož dne sjelo mnoho amerických Čechů. Svěcení vykonal ndp. biskup Muldoon. Kolleje sv. Prokopa jest jediné české vyšší učiliště pro mládež mužskou v Americe. Kollejni budovu postavili čeští Benediktini, kteří si tím skutkem získali velkých zásluh nejen o vřm, ale i o naši národnost. Budova jest nádherná a co nejmoderněji upravena. Jsou v ní na př. stroje pro vlastní výrobu elektřiny a vytápění, síň pro přtřodniny, knihovna atd. Je vidět, že američtí Čechové si dosud váží české víry katolické.

Česká společnost pro obchod uhlím v Praze, která se loňského roku ustavila, konala svou první valnou hromadu dne 10. t. m. v zasedací síni obchodní a živnostenské komory za hojného účastenství. Přítomno bylo 44 členů, kteří zastupovali 131 podílů. Valná schůze, které předsedal p. císařský rada Frant. Vávra, schválila správu výroční a účetní a udělila po návrhu revisorů účtů, pp. A. Mohla, V. Pavely a J. V. Steinera, správní radě abelatorium. Dle správy účetní docílila společnost v prvním roce svého trvání obrátu 2500 vagonů uhlí a vykazuje čistý výtěžek K 9275.85, ze kterého dle usnesení valné hromady učiněného k návrhu p. A. Šulce, okr. starosty v Poučnicku, se bude vypláceti dividendy 4%, u v obnosu K 77.40. — K 1000.— bylo určeno jako tantiéma pro správní radu a K 800.— jako odměna revisorům účtů, zbytek pr. K 285.85 přenesse se na nový účet. Odastoupivši dle stanov funkcionáři byli při předsevzaté volbě nové opět zvoleni a sice pánové: Bejček Jan, velkoobchodník Smíchov, Cifka Emil, obchodník, Praha, Marjanko Ferdinand, tajemník Ústřední společnosti hospodářské, Praha, Prásek Karel, statkář, Rívno, Ronz Jindřich, císařský rada a mlynář Karlín, JUDr. Steiner Frant., advokát Smíchov, Sýrový Josef, statkář Horky n. Jiz., Urban Josef, sládek a mlynář Úhošť, Vávra František, císař. rada a mlynář Praha. Jako členové správní rady pánové: Mohl Antonín, fidelet hosp. školy Rakovník, Pavolka Vavřín, účetní cukrovaru, Horky n. Jiz., Steiner Jos. V., obchodník Praha jako revisor účtů. Návrh na změnu stanov nemohl býti projednán, poněvadž nebyl přítomen předepaný stanovami počet členů. Z přednesené zprávy výroční, účetní a jednatelejské jde na jevo, že tento mladý český závod přes všechny obtíže a překážky, které se mu stavěly v prvním roce jeho trvání v cestu, pokračuje zdárně k vytknutému cíli, a jestliže výledek jeho činnosti v roce prvním lze nazvati úplné uspokojivým, a to tím spíše, vezme-li se ohled na skutečné kritické poměry obchodu uhelného v roce minulém i letošním, opravňuje obchodní obrat, který obnáší v prvních dvou měsících druhého právě zahájeného roku obchodního červenci a srpnu, téměř 900 vagonů uhlí, k naději na stoupající příznivý výsledek roku druhého. Výroční správa, která valnou hromadu byla jednoblasně schválena, dává na konec výraz pevnému přesvědčení, že se společnosti podaří činností šťastně zahájenou záhy vydatným způsobem rozšířiti a prohloubiti.

(Zasláno.)

Politické družstvo tiskové společné s ústředním svazem katolických jednot diecése královéhradecké pořádá socialní kurs v Hradci Králové ve dnech 28. a 29. září s tímto pořadem: Dne 28. září o 5. hod. odpol. zahájení kursu předsedou družstva vasp. kanovníkem drem. Soukupem, načel podá přehled o činnosti katolických jednot diecése předseda ústředního svazu dp. dr. Rojl.

Po té následuje přednáška jednatele svazu vp. Fr. Jukla „O poměru našem k jiným českým stranám. Ke konci schůze bude volno přítomným účastníkům pronésti pozdravy a přednésti dotazy.

Večer o 8. hodině pořádá mlátní jednota katolických tovaryšů zábavní dýchánek.

V neděli dne 29. září dopol. ve 1/2 9 hod. máe sv. v kathedrálním chrámu Páně pro účastníky sjezdu o půl. 10. hod. začíná dopol. schůze, při níž promluví „O odborových spolkách pan redaktor V Myslivec. O půl. 11. hod pojedná „O ženském otázce.“ sl. Augusta Rozypalova, literární učitelka.

Odpoledne. Ve 2 hod. „O významu katolických spolků vzdělávacích“ promluví ndp. biskup Edvard Jan Brynych. Ve 3. hod. pojedná „O zásadách politiky křesťansko-socialní“ pan Dr. R. Horáký. Schůze zakončena bude krátkým doosevem, takže účastníci kursu budou moci použiti odpoledního vlaku k odjezdu.

Poznámka. Sjezd má ráz pracovní, proto manifestaci průvod odpadá. Každý účastník může činiti dotaz, ale debata o předmětu se nedovoluje. Po přednáškách utvoří se výkonné komitety z účastníků kursu pro zakládání odborových, politických a ženských spolků, aby práce kursu nevyzněla naprázdno. Účastníkům kursu opatří se bezplatně nocleh na přiblížky a po 3 dny předem učiněné. O levné obědy bude postaráno. Jest žádoucné, aby každá jednota vyslala uvědomělé členy ku kursu v počtu pokud možno čtřem. Přiblížky účastníků kursu dajíž se na vp. Fr. Jukla, jednatele ústředního sdružení v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, předseda družstva.

Dr. Fr. Rojl, předseda diecésevního sdružení.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

(Zasláno.)

Hře na housle

a výtečným úspěchem a bravérně lze učit děti již od 6. let dle „Začátkové školy“ od Holoubka. Škola začíná stranou E a pokračuje ku J. Metoda jest nová, velmi praktická; postup přirozený. Na čem hlavně v této škole záleží, jest to, že učeň dle ní velice rád hraje, ježto cvičení jsou melodická, sluchu lahodící, sestavená téměř veskrz z nápěvů národních i chrámových písní. Tisk jest velký, vytý; úprava velmi slušná.

Na zaslání K 204 dva počáteční sešity s methodickou přílohou u

J. Scholle,
knihkárna v Chrudimi.

Právě vyšlo 9. a 10. číslo

„Časových Úvah“,

přinášející étickou úvahu

Zrušíme
pouta mravnosti?

Z pera slavného katol. spisovatele
F. J. Konečného.

Stran 88. — Cena 16 hal.

Úvaha Konečného jest tak důkladným a obsažným spiskem, že by se v samostatném vydání prodával po koruně. Spisek probírá moralku socialistickou, protestantskou a katolickou, podává na základě hojných statistických dat cennou a levnou příručku pro katolický lid. — Spisek Konečného není ovšem lehkou zábavnou četbou, nýbrž vyžaduje klidu a úvahy.

Intelligentnímu katolíku poskytne zajisté vděčnou moderní četbu.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Průmyslové museum

v Hradci Králové.

Po usnesení kuratoria průmyslového musea pro severovýchodní část království Českého v Hradci Králové, obývají se budou i letos následující kursy:

- 1.) **Dámský kurs malířský** (vždy ve středu) počínaje dnem 2. října t. r.
- 2.) **Všeobecný kurs kreslířský** (veřejná kreslárna) nedělní, počínaje dnem 6. října t. r.
- 3.) **Všeobecný kurs kreslířský** v pondělí a ve čtvrtek ode dne 3. října t. r.
- 4.) **Číslečnický kurs** (v pondělí a ve čtvrtek) počínaje jako předešlý.
- 5.) **Modelářský kurs** (nedělní) od 6. října t. r. a
- 6.) **Veřejná čítárna** otevřena bude každý úterý a pátek od 6. do 8. hod. več., ode dne 1. října počínaje.

Malířský kurs dám odbývá se v době odpolední od 2 do 4 hod.; kursy odbývané ve všední dny počínají v 6 hod. a končí v 8 hod. večer, všeobecný kurs kreslířský i modelářský nedělní (veřejná kreslárna i modelovna), vždy od 9. hod. ranní.

Kursy pod čís. 2. až 5. uvedené, jakož i veřejná čítárna jsou přístupny bezplatně.

Kuratorium.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veledduhojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or

(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a nabízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem peřty.

V. VACEK,

závod školářský

v Pamětníku u Ohlumce

nebíží pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké a krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob., konifery, divoké stromy pro stromofa, pláňata atd. — Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný cenník zdarma.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísedný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, stříbrných, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní a nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré slatě a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

V. J. Čtvrtečky

koncesovaná

taneční škola

v Hradci Králové.

Nápisem dovoluje si ct. P. T. občanstvu zvláště vys. ctěným rodičům a zástupcům dorostlé mládeže oznámiti, že letošní kurs vyučování tanci zahájen bude výhradně pro studující ve středu 26. září o 6 hod. večer a pro pány z obchodu a jinak zaměstnané ve čtvrtek 28. září o půl 8. hod. večer

ve dvoraně Adalbertina.

Zápis a veškeré dotazy, též reklamace z venku, vyřídí se v bytě níže uvedeného — svatojanské náměstí č. 74 I. patro — každého dne.

Na příjezd zdejšího ct. obecnstva se těší v úctě dokonale oddaný

V. J. Čtvrtečka,
učitel tance.

První výroba
Vězních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jasky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy v velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Dekorativní malíř a posilovací
JAN BARTA,
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 79.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohradů a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaalauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny se nejmenší.
Plán na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové bláze Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a
stejně i se železnými rámy, slatěmi i vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vázavosti ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou za zl. 2'40 metr, jakož i bohatý výběr jiných druhů a suken ku chrámovým účelům v nejlevnějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,
Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní memorou Pražskou za vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od kteréž doby poctivě trvá.

N á b y t e k .

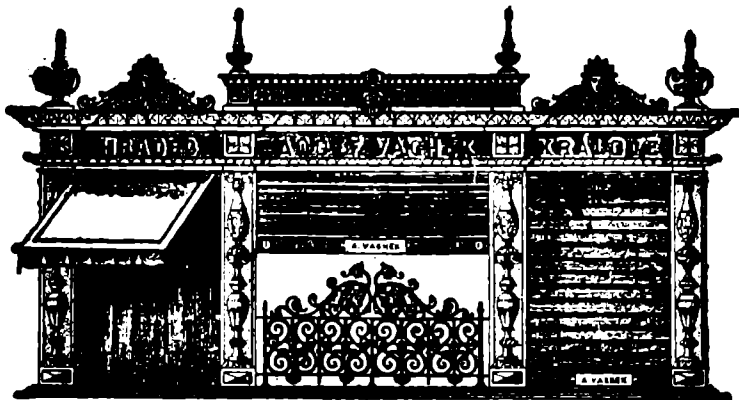
Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pěrovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle nálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

ADOLF VACHEK,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinevací okenice z vlnitého plechu sarděné ocelového, velmi lehké
jdoucí. Svinevací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.

Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleslín
do sál a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef
Štěpán,

závod
posilovačský
v Pardubicích

— opravuje —

jakou i nové stavi

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihhtiskárna.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Veškeré práce z oboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v růz-
ných případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních freskových, maleb
na sklo, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle biok. residence.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

nenahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévký ledek,
sírany amoniaty, soli draselné, kaolín,
speciální hnojivo pro stábliny a oko-
paniny (kulovatiny).

Podrobnou sádku superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování
chlévké mrvy, pícní vápno

dozrává s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sí-
rovou a umě-
lá hnojiva

Ústřední písařna: PRAHA, Jindřichská ul. 27.

A. SCHRAM

v Břeclavi-
Poštorné
a v Lísku-
Restokách.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihhtiskárna.

C. k. státní medailí vyanamenaná

první moravská

výroba věžních i odin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Na cukrářství

přijme se učeň u Josefa Fialy
v Hradci Král., vedle hlavní trafiky.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli č. d. 88

doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu
svůj vaudež oavědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dolevozně úpiná.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Těz velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těz na splátky bez zvýšení cen!

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Neryšší vyznamenání na školsk.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přisežní znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

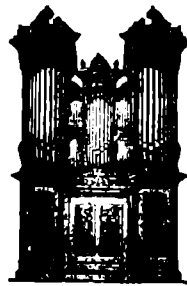
Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmírněj-
ších; opravy a přestavby
varhan provede za nejmírnějších
podmínek,

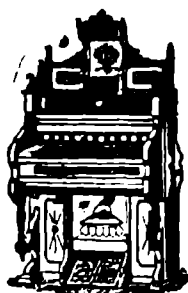
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepším provedení a pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-
Organa) jsou na skladě.

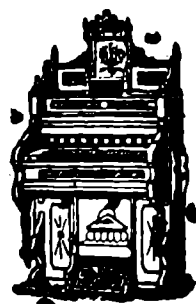
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
sdarma a franko.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.
Illustrované ceníky franko a zdarma.

První
katolický a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

≡ v Humpolci. ≡

Doporučuje veliký výběr cenných a modních látek pro
P. T. veledůst, duchovenstvo.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Vyhláška.

Čís. 65730.

Zemský výbor království Českého hodlá způsobem ofertního řízení zadati na dobu **od 1. ledna do 31. prosince 1902** dodávání různých potřeb pro *zemské úřední budovy* čp. 6, 7, 8, 11 až 15, 176, 259 a 518-III. v *Praze*, pak pro *zemské ústavy*, totiž:

Porodinec a nalezinec, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu (káznicí) v *Praze*, ústavy pro choromyslné v *Kosmonosích*, *Dobřanech*, *Horních Bečkovících* a v *Opořanech*, polepšovnu pro mladistvé kárance v *Opatovicích*, donucovací pracovnu v *Pardubicích* a polepšovnu v *Králikách*.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky *topiva, sukna, plátna a jiných tkanin, přise tkalcovské, výrobků provaznických, potřeb čalounických a obuvnických, potřeb kartáčnických, výrobků voskářských a mydlářských, líhu, petroleje a oleje různých druhů, lučebnin, potřeb lékařských, slámy ložní, zboží železářského, pak jiných různých potřeb, konečně potravin zejména pečiva, masa, mléka a másla, zboží koloniálního, octa a piva.*

Potřeby tyto, jakož i jejich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přibližně množství celoroční potřeby každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 16. září 1896, čís. 56846, týkající se zadání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vyloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokole výboru zemského a v úředních místnostech fideletství (správy) každého z řečených ústavů, i byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v Čechách

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

Každému oferentu pak zůstaveno právo, ucházeti se o dodávky pro jistý ústav neb pro více ústavů určitých, po případě pro všechny, jest mu však spokojiti se s tím, svěří-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blanketů k účelu tomu zvláště vydaných, jež i u fideletství (správy) každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia budíž složena u král. čes. zemské pokladny v *Praze*; oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy pokud třeba též vzorky opatřené (ohledně kterýchž v ofertách výslovně udáno budiž, zda-li oferent navrácení nepřijatých, ovšem na své útraty si přeje čili nic), budíž podány *do 12. října 1901 do 12. hod. polední* u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského království Českého.

V *Praze*, dne 30. srpna 1901.

Výhodná koupě!

Dům jednopatrový na náměstí, před 2 roky úplně opravený, s obchodem kupeckým a pekárnou (přízemek, krám, pekárna, sklep, skladiště, několik obytných místností a dvůr). Pec pekárská je nově zřízena a vytápí se uhlím. Vše se prodá se zbožím ihned. Cena bez zboží 4000 zl. Bližší sdělí

Antonín Venošlek,
kupec v Přibyslavci.

Pravé rukodělné lodenové klobouky zaručené jakosti.
Pravé plstěné a vlněné klobouky nejnovějších vzorů pro pány, chlapce a děti.
Pravé pražské vzory nejnovějších dámských forem.
Pravé hanácké papuče s kotvou, nejlepší to jakost.
Pravé dětské čapky látkové a plyšové.
Pravé ruské galoše chová pro podzim a zimu v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Král.,
na podlaží proti sece Panny Marie.
Staré dámské formy se vkusně a rychle opravují.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v *Chrudimi*
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené až se rutí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umoznačení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zařlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý návod máj může se vykazati četnými poválenými případy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k sa koupě a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Al. Hugo Lhota,

tovární sklad a půjčovna
pian, pianin a harmonií

nalézá se nyní

na **Elištině nábřeží č. 278**
proti labskému mostu.

Po konfiskaci druhé opravené vydání.

OBNOVA

Číslo 89.

Předplatné na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 27. září 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Veřejný sociální kurs pořádá politické družstvo tiskové ve dnech 28. a 29. září t. r. ve dvoraně „Adalbertina“. V kursu pojednají včelští řečníci o časových otázkách politických i sociálních. Kurs začíná dne 28. září v 5 hodin odpoledne a končí drahý den v touž hodinu.

Kompromiss.

Co pak to vlastně jest ten kompromiss? Tak tázal se kdosi tyto dny. Kompromiss? — pravil druhý. To je praobyčejná věc, obzvlášť před adventem a v masopustě. — Ale dejte pokoj! Snad nemyslíte, že to je svatba? — Inu myslím. Slovo kompromiss je totiž odvozeno od slova compromittere, což jest na česko asi tolik, jako vzájemně si něco přislíbiti. A co jiného je svatba, než že si dva čili jeden druhému vzájemně slíbují věrnost a lásku až do smrti, nebo jak důrazněji jedna povídala, až do hrobu tmavého, amen. No, je-li ale — pravil ten první — tohle ten kompromiss, tak do toho mnoho není, aspoň ne vždycky. Nebo kdo viděl, jak si mnohde potom tu lásku prokazují nejen slovy, ale skutky, k. p. jak s jedné strany letí zouvák a s druhé hrnce a že podobně se děje až do hrobu tmavého, tu myslím, že je vlastně s tím kompromissem „amen“.

A k tomu již ne ten první, ani ten druhý v tomto případě, ale jeden, který dal nedávno jistě oznámení do novin, odpovídá, že opravdu do toho kompromissu až do hrobu tmavého nic není. Dal si totiž vyhlásiti v jednom „konservativním“ listě „Rozumový sňatek“, který prý nebude pontem. Aha! Povídám: Je to také kompromiss, ne však až do hrobu tmavého. Kdyby začaly létati zouváky a hrnce, bude „amen“. Jenže žena s uvadlou krásou a s dětmi již žádného nenajde, kdo by s ní chtěl nový kompromiss uzavřít; muž však za jednu třebas deset chytí.

Věc tato však ukázala, jak při té tolik velebané vzdělanosti, tom stkvělém dědictví století devatenáctého klesáme v mravnosti vždy hloub a hloub, jak hniloba bezbožectví rozeřtí nám již rodinu, ten základ společnosti lidské, tu ochranu dětí a ženy. A něco je při tom velice zajímavého. Takovíhle pánové, kteří nechťi mít manželství pontem, spílají socialistům a anarchistům, nazývají je vyvrhelem společnosti lidské a pílí anebo schvalují články novinářské, v kterých se vlády k potření hlavy této smije vyzývají. Pánové zapomínají, když jim samým zákon Boží je pontem, které člověk svévolně rozlomiti může, že nemají práva šlapati na hlavu smije, socialismu a anarchismu. Ano, ještě více! Kde učení a vysoce postavení pánové si myslí, že podrobení se nejvyšší bytosti čili Bohu je jakýsi rozumový sňatek, který se, když vášně a chťiče něco jiného chťi, zase rozvázati může, tam at přestanou horliti na ty, kteří vůbec žádný sňatek duše své s Bohem neuzavírají a „svobodní“ — ještě více než zvířata — sstávají.

A jako je v malém, tak jest to i ve velkém. Jsou státy, které uzavřely kompromiss s církví. Církev slíbila jim něco, k. p. jmenování biskupů, dohled nad církevním jménem atd. a za to stát slíbil upřímnou ochranu náboženství v životě veřejném, v zákonech i ve škole. Byl to také kompromiss až do hrobu tmavého. Ale po několika letech je po kompromissu. Stát vyhlásil, že on sliby církvi učiněné plniti nebude, ale co církev slíbila jemu, to si nechal. „No, je-li tohle ten kompromiss, tak do toho mnoho není“. Jenže stát zapomněl, kde on takovéhle dělá kompromissy, že to v něm pak tak krásně vypadá, jako v té domácnosti, v které létají zouváky a

hrnce. Vášně jsou rozpoutány, pračka stran je čím dále tím prudší, a co je nejlepši, že vláda pak začne dělat kompromissy nové se stranami, ale nejraději s tou, která nejvíce zouvák a hrnců na hlavu její hází.

Tak je to velice nápadně vidět v Rakousku! Kompromiss s církví, s Kristem, s Bohem, zavedením liberalismu je zrušen, ale za to pan Körber udělal kompromiss s Wolfem! Smlouva ta záleží v tom, že si Wolf se soudruhy může církev bořit, jak mu je libo, že však musí dáti pokoj domu a rodu císařskému a nebořiti Rakousko. Ale jako to Rakousko udělalo s náboženstvím, tak to dělá Wolf s Rakouskem. Co se mu líbí, to si ponechává, ale že Rakousko na pokoji nechati má — to neplní.

Obávám se, že to bude podobně s tím kompromissem, jež křesťanství čili konservativní Čechům přející velkostatkáři uzavřeli s liberálními, Čechům nepřejícími. Až posud měli Čechům přízniví a spravedliví velkostatkáři většinu a proto volili do sněmu českého zástupce jen ze sebe. Nyní však slíbili, že mnoho okresů volebních ponechají liberálům, Čechům nepřejícím. Nazývá se to kompromiss. Ale nezdá se, že to je opravdu kompromiss. Spíše to je kompromiss dle způsobu rakouského státu: Výhody přijati, ale slibům nedostáti, nebo ještě lépe, ani nic neslibiti. Národ český je zaražen a zarmoucen nad tímto kompromissem. Zná už Vídeň! Ta je po padesáte let stejná. Kolik už kompromissů udělala s Čechy! Právě měsíc září je toho svědkem. A vždy a vždy ukáže, že má raději Němce, třebas i ty, co již hrnce a zouváky do Vídně házeli a házeli. A tak ani tento Vídní slepený kompromiss velkostatkářů nebude sňatkem srdce Němců s Vídní, neřku-li snad s českým národem. Je to sňatek domnělé chytrácký, jehož družbou byl pan Körber atd. Ale pochybujeme, že to je sňatek — rozumný. Rozvod Němců s Rakouskem nabyt tím jen posily. Ale ani šlechta si neposlouchala. V lidu českém bude tím více vzbuzena touha po zrušení té výsady, že velkostatkáři tvoří sami pro sebe zvláštní skupinu. Tím více nahánějí se na mlýn radikálů anebo i ne právě radikálů, ale těch z křesťanských sociálů, kteří chťi neobmezené všeobecné volební právo. A tak at páni rozvažují, zdálí-li sami nepřispěli k tomu, že i s tímto kompromissem bude „amen“.

I mezi Staročechy a Mladočechy je prý ujednán — kompromiss. Tu mi, jak už Obnova často prý jest ostrá, přišel na mysl jiný osudný, novověký význam slova „kompromittere.“ Řekneme-li totiž, že se někdo kompromittoval, je to v prostě a nezkažené češtině asi tolik, jako že „si škodil“, čili ještě zřetelněji, že si „udělal ostudu.“ Je to, jako když nerozumná žena od muže uteče, že ho nepotřebuje, že ona si dovede živobytí vydělat atd. Ale když potom vášeň schladne a vidí, že si nic nevyvdorovala, naopak, že je jí zle, tu sama hledá cestičky, aby se udělal nový „kompromiss.“ Ale jisto jest, že se kompromittovala, to jest, že si „ufízla notný kus ostudy.“ — Já ovšem Staročechy šmahem nechválím, zavinili také mnoho, ale v lidu českém je slyšeti nyní jeden hlas, že si Mladočeši obzvlášť s Kůrbrem notný kus ostudy ufízli, že je napálil, čili že se kompromittovali. Udělal s nimi, jak se lid domýšlí, opět jeden ten vídeňský „kompromiss“, jenž záleží v té moudrosti, výhody brát, ale slibů neplnit, anebo ještě, lépe vůbec nic neslibovat.

A spěchám ke konci! Chci být spravedliv ke všem, a proto pravím, že se vlastně kompromittovala celá Evropa. Zrušila kompromiss s křesťanstvím vychloubajíc se, že potom teprv nastane pravá vzdělanost, mravnost a blahobyt. Ale pravý opak všeho toho nastal. Veta je po té lásce až do hrobu tmavého čili po tom, co francouzští bezbožci slibovali slovy: Svoboda, rovnost, bratrství. Právě nyní rozmohlo se zase potlačování slabších,

nerovnost práv a nebratrství národů i stran. A proto nesvede mnoho ani pan Körber, ani ten neb onen vídeňský nebo i národní kompromiss. Jediné upřímný kompromiss s křesťanstvím je pramenem svobody, rovnoprávnosti a bratrství.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 26. září.

(Smíry k volbám do sněmu království Českého. — Dekadence pražské české žurnalistiky v ohledu národním.)

Co se v politickém směru v Čechách právě uskutečnilo, to ještě před měsícem po tom, co všechno po celá desetiletí předcházelo, zdálo se býti nemožností.

Český konservativní velkostatek, v obecné mluvě „historická šlechta“ vstoupila ke sněmovním volbám v kompromiss s velkostatkáři ústavověrnými, jimž v českém sněmu 21 poslaneckých mandátů zabezpečeno. Strana mlaďočekská pak ke sněmovním volbám vešla ve směr se stranou staročeskou, již zaručila deset poslaneckých míst a se stranou radikální, řečenou státoprávní, již slíbeny tři mandáty.

Toužíme stále po smíru v našich vřasách, avšak uzavření tohoto smíru viděli bychom rádi při příležitosti, kdy by se všichni smír a trvalé přátelství uzavírající mohli předháněti v osvědčování obětavosti a služebnosti v zájmu a ve prospěch národa a vlasti. Proto také z tohoto stanoviska na uzavření právě kompromissu a smíry pohlížíme. Smíry a kompromisy ty nebyly uzavřeny ze žádné všeobecné potřeby a po předcházejícím příslušném vyslechnutí veškerých činitelů, kteří v záležitosti té měli právo promluvit a bez jejichž souhlasu jsou uzavření ona pouze dohodnutím se několika pány, kteří si při volbách slíbili vzájemně zapůjčiti voliče.

Němečtí velkostatkáři přijeli své voliče velkostatkářům „českým“ historická šlechta za to bude „ze svého politického přesvědčení“ hlasovati pro kavalírův ústavověrný a prusofilek; mlaďočeští voličové budou komandováni voliti kandidáty staročeské, Staročechi budou za to voliti Mladočechy, kteří si také budou vzájemně odevzdávati hlasy s radikály.

Tyto smíry a kompromisy jsou zjevem neočekávaným, ano překvapujícím. Tolik let se ty strany vzájemně třely, potíraly, znevlastenectví a prorady národa se vinily a nyní najednou leží si zcela bez studu a s nadšením v náručí! A český lid má se dle toho nyní také na komando objímati zrovna tak, jako se ještě před měsícem rval a vzájemně na sebe dle barev svých vůdců nevražil.

Tu stůj poznámka a sice sumární o smírech všech: Buďto ti pánové, kteří je uzavřeli, falešně vedli národ, když ho po léta rozstraňovali a ke vzájemným rvačkám a třenicím vedli, anebo vedou falešně národ nyní, když ho najednou smírují. Jednou jednali nesprávně, jednou hráli s národem hru falešnou. Kdy, na to odpovídati nebudeme, neboť otázku tu zodpoví si český lid sám, který z jistě bude o tom přemýšleti, proč vlastně se měl navzájem po celou řadu minulých let potírat a nenáviděti a proč se má zase nyní najednou milovati a svorně jíti k volbám poslanců do sněmů?

Zodpovězení otázky té není nijak nesnadným, ale pro český lid odpověď ta jest bolestnou a sice nanejvýš bolestnou! Jako má

býti nyní k vůli zvolení několika osob svorným, tak musil se v zájmu popularity a slávy několika osob po celá léta rvátí a štvátí.

Z toho plyne pro český lid drahoceenné, těžkými obětmi vykoupené poučení a s ohledu toho si smíry ty také vysoce ceníme, neboť uzavření jejich ukázalo, jaký to byl těžký hřích na českém lidu páchaný, když byl ve strany dělen a proti sobě různým tiskem a rozmanitými osobami jako nějaký nepřítel honěn a štván.

Máme za to, že duch a smysl českého lidu přejde přes tuto dlouhou frašku české politiky končící epizodu klidně k dennímu pořádku. Avšak při tom je důležitým faktem to, že strana mladočeská sama se pochovala, když na sebe nasypala mohyla z mandátů staročeských a radikálních. Strany mladočeské není více, to jsou trosky, které na potápějícím se vraku politické nedůslednosti a falše prosily o smilování a pardon u Staročechů i u radikálů, s nimiž mužný volební boj podstoupiti se bály. Láska to nebyla, co Mladočechy Staročechům a radikálům v náruč vrhlo! To byl strach před — českým lidem, jež svědomí pánům našeptává.

Nebrojíme proti tomu. Naopak s radostí a potěšením na událost tu patříme. Předvídali jsme již před kolika lety, že tímto způsobem bude český lid jednou strannických pout zbaven a od jha samozvaných vůdců osvobozen tím, že oni konečně sami z neopatrnosti a na svou záhubu prohlásí, že všechny ty jimi národu vnucované boje byly vlastně lidu i vlasti věci nanejvýš škodlivou, neúčinnou. Zejména pisatel těchto řádků se zadostiučiněním na ten směr rozváděných českých stran patřil a mne si spokojeně ruce proto, že před šesti lety vida ve mladočeské straně nepochobný, jistým a pevným krokem blížící se rozvrat, zcela rozumně spřátelil se na těchto místech s osobami a směry, jež možná že za nových šest let nyní slavnostně smířené strany budou vyhledávati jako svou záchrannu a své útočiště. A tím smír v národě po dlouhých bojích bude šťastně zjednan a dovršen a stane se všeobecně uznanou politickou potřebou vyhledávati především to, co nás spojuje a varovati se všeho, co nás rozlučuje. Tak konečně octneme se všichni pod jednou politickou střechou vzájemné lásky a šetrnosti.

Nyní je prokázáno, že ty spory a hádky, jež některé strany v národě po léta vzněcovaly, byly jenom osobní spekulací, daremným balamucením lidu, který si dá přistě zajisté dobrý pozor na to, co jest jeho zájmem a co jest něčí osobní pohnutkou. Aby byl na to bedlivým, k tomu ho právě vykonané rozdělení si zákonodárného jeho rodu oprávnjuje. Tyto nejblahovolnější poznámky, jež ku právě uzavřeným smírům přičiňujeme, zajisté po

klidném jejich uvážení podpíše s námi každý náš čtenář.

* * *

Celé čtvrtstoletí již sbíráme krejčáček ku krejčáru, haléř k haléři a starostlivě obhlédneme se po hraničích svých vlastí, kde bychom pro Čechy školu zařídili, kde bychom Čechovi pomohli a s horlivostí nejpilnější přihlíželi k tomu, aby i každý slouha a nádeník konal po českém poměru svou vlasteneckou povinnost. Hledíme všude českému duchu zjednati půdu, pracujeme v tom směru co nejdáleji, s nadšením a vlastenecké naše žurnály téhož dne, kdy na předních svých místech uveřejňují nadšeností kypící provolání ke sbírkám, jichž má být poušito k zvelebení českého ducha a k jeho rozvoji, zcela klidně otiskují také reklamy pro zcela zbytečné, o čas, o peníze a o slavný vkus české obecnosty připravující německé komediantské divadlo v Praze.

Uvádíme tu na denní pořádek, že české pražské časopisy nemají za svou nejpřednější povinnost nejrozhodněji ohraditi se proti tomu, co se již v pražském „Theatre Variete“ českému obecnstvu podává. Loyálně dozráváme, že v ohledu tom jediný „Čas“ někdy se ozve, ale hlas jeho v reklamních hymnách ostatních pražských časopisů zaniká. Je to jedním z nejmůžnějších zjevů, že celá řada všelijakých pochybných komediantských existencí, které si z našeho národa a z našich snah jinde jenom šašky tropí, nachází u nás jeviště, jež české obecnost k nátlaku a odporu českého časopisectva udržuje, aby se nám potom všelijací umělci — vysmáli.

V poslední době se více o tom v Praze nepíše, že „Theatre Variete“ činí dojem a nese ráz divadla německého, jež české obecnost pražským židovským hejskům a šmokům dobrovolně v Praze vydržuje. Je to zjev nanejvýš smutný, jak pražská česká žurnalistika stává se v ohledu národním lhotejnou a necitelnou.

Když letos Barnum se svým cirkem Čechy opouštěl, tu slyšeti bylo všeobecné mínění, že vlastně nic nového nám neukázal, jenom miliony korun sebral. A proč? České noviny nevsylaly se podívati své referenty dříve na to, co chce nám ukazovati, ale lid přímo nabádaly, aby americkou spekulaci mozem svým obohacoval. Jak by se naše literární poměry změnily, kdyby byl český lid ty peníze, jež Barnumovi do kapsy za několik daremných kejklí strčil, na užitečné knihy a spisy věnoval!

A zajímavým zjevem jest to, že od několika posledních let se strany pražského, vlivuplného tisku nevěnuje se dosti pozornosti českými zeměmi probíhajícím dráham, aby všelijací národnost naši provokující a urážející pánové byli ze správy jejich ihned odstraněni.

sem přiveden; tento list budí tu předložen. V Hradci Králové, dne 13. června 1861.

L. s. N. N. vyšetřující soudce. Adámkův list byl stejného znění. Týca byl zdrcen. V kostele, jak pak nám později vypravoval, tak se horlivě modlil, že přes celou má sv. klečel a ani při prvním ani při posledním evangeliu nevstal. Doma pojed jen něco málo polévky a židbec masa, což i p. vicerektorovi, který jej znal jako řádného jedlíka, bylo tak nápadné, že se ho otázal, proč dnes nejí; že prý má malé svírání.

Po obědě, když jsme byli naboře v mu-seu „mezi sebou“ a o tom stále „drtili“ — tu otevrou se dveře a vchází jimi Adámek se svou obsluhou a za ním Kercl s velikými nůžkami od ctih. sester zapůjčenými a za hrobového ticha dí: Týco, nikam zítřka nepůjdeš; to jsme si jen dovolili malý s Tebou žertík; podívejte se — a tu rozstříhal osudný papír na samé malé kusy, chtěje tak učiniti i Tekařové obslce; ten ji ale vydati nechtěl, nevěře této náhlé změně, až konečně přece uvěřil a list nůžkám na žertvu vydal a nám hodně za to vycinkal.

Ovšem byl to drobet ukvapený žert. Jak jsme si opatřili úřední pečeť, která byla pravá, to mlčením pomlčím. — Já to neudělal.

* * *

Řehtání z č. 15 splynulo se smíchem v č. 16 v jeden společný „chechtot“, do něhož někdo bodil poznámku, že vě není tak zlá, jak se na první pohled býti zdá. Tato noční „příšerná“ historka neoctla se sice v Kokrhálu, byla ale známa všem Borromeistům. Tekař rozněval se na nás, tudíž zdálo se býti slušno i upravenlivu, dáti mu náhradu za vyflekaci, kteráž ho moc mrzela. — Představení si často stýkali, že obuv u studentů nebývá v pořádku; velcí i malí málo upotřebovali leštíidla a nejméně snad mezi nimi Tekař; na to on nedržel. — Tu v Kokrhálu článček. „Javí se potřeba zříditi v Borromeu novou prefekturu — dozor řádný na cizích bot — a pro tuto hodnost jako zrovna že jest stvo-

Toho druhdy nebylo, aby tolik různých jazykových nepřístojností na drážděním bylo ze strany českého pražského tisku pomínato mlčením. Zaznamenáváme to proto, poněvadž v ohledu vlasteneckém začíná se v pražských českých listech objevovati povážlivá dekadence, proti níž se musí český lid, který své národní a vlastenecké povinnosti dbale plní, nejrozhodněji ohraditi.

Doufáme, že uvedení těchto několika pravd postačí, aby se pražský český tisk v ohledu národním postavil zase na ono dbalé strážné stanoviště, na němž vždy pilně do nedávnych let stával.

Kristus jest otec náš, a církev svatá nejvyšší matka naše. A toho otce a tu matku nejprve máme ctíti, neb v nouzi musíme a máme toho otce a matky té naučení a pomoci volati, a třeš-tání od nich míle přijíati. A když přede a plně ty rodiče uctíme, tehdy plně nákon křesťanský zachováme, a kterak daleko jich neuctíme, tak daleko přikádní Božího nesachováme.

Hus: Výchled věry.

Drobná obrana.

Hada Jidášova. Zaznamenáváme pro příštího kulturního historika cenný příspěvek ku spravedlivému vyličení pastých stvancí proti počátečné činnosti vlasteneckého biskupa Edvarda Brynycha. Pražský Čas v č. 260. uveřejňuje na předním listě dopis kutnohorského evangelíka Jar. Řepy proti dru. Pacákovi a jeho „Podvyšockým Listům.“ Konec zní doslovně: „Jest na čase něco p. dru. Pacákovi i našim evangelíkům zvláště připomenouti. Při samém vzniku mladočeské strany byli evangelici hned činné mezi prvními účastní. Hlavně však se to ukázalo před 10 lety tam, kde bylo potřeba přesvědčení dokázat skutkem, penězi. Dílo evangelíků — ó té přehotké ironie osuda — jsou i dnes tak smutně proslulé „Podvyšocké Listy“. To p. dr. Pacák dobře ví, našim evangelíkům to tuto zjevně připomínáme. Když se zakládalo tiskové družstvo, nebylo možná sehnati dost lidí; teprv když evangelici podnik svými penězi založili (podíly, půjčkami několika set), mohly „Podvyšocké Listy“ vycházeti. Z katolíků (dr. Pacák byl v tiskovém družstvu jediný z nich) nedal nikdo ani viny. To byli titíž evangelici „helvíti“, kteří za vládařství dra. Pacáka právě odevšad byli vyhazováni, proti nimž dra. Pacáka důvěrní přátelé (klerikální) tak

řeny pan Tekař z V. třídy, miláček všech nás.

Tent. náš návrh a žert pánům se tak zalíbil, že Týca stal se prefektem, dohlížitelem, čili jak teď se v Hradci říká „pozorovákem“, ovšem jen „ševcovským“, jak ti malí z I. třídy k tomu dodali. On se sice zuby nehty proti tomu bránil, konečně ale poslechl; první jeho úřednický čin byla chůze do malého pokojíka č. 12 — kde se obuv „pucovala“. — Od té doby leskly se boty jeho jako zrcadlo. V napomínání hlavně oněch „Kříst.“ (z I. třídy) byl velmi bedlivý a jestliže občas ustal v horlivosti své, tož ta „Kříst.“ zase navzájem napomínala jej, volající za ním: „Páne Tekař, jsou tak dobří a přec nás napomenou, abychom byli hodnějšími.“

Však nejen on, nýbrž i jiní, octli se často v našem žurnálu; časopis byl konečně od samých představených poltačen a zakázán, když se v něm vyskytl ostrý článek oproti stanovám domácího řádu nemocenského a když redaktor zpěchoval se udati jméno jeho autora.

Vedle Kokrhala vycházel v Borromeu ještě druhý list, slušnější a vážnější — ale kratičtější čas — redakcí Hrdličkovou — a slul „Slovano“. — Po zákazu vyšlo ještě jedno číslo Kokrhala, ale tajně, s černým rámečkem a s náležitým jeho náhlého skonu. Když se takto věci měly, že našemu milovanému Kokrhálu hrob záhy byl vykopán, poplakavše si na rovu jeho, vrhli jsme se vši úsilovností mladého svého nadšení na pole jiné činnosti; bráli jsme často divadlo, vypravovali mladým studujícím ve večerních hodinách všelijaké historické povídky, najmě z „ob“, kdy v Čechách panovali král „Dobře“ — král „Kaše“, při čemž to šlo často páté pět deťáté, ba provozovali jsme také politiku. Na prknech proslavili se: Adámek, Hrdlička, Bucek, Svatoš, Vitvar a jiní; pisatel této stati „vystoupil“ jen jednou, více ale ne, ježto jemu samému se zdálo, že se v zákulisí motá a toč jako prkenný Mojžíš; na místě sebe chtěl tam dostati našeho Tekaře, který však bouřevnatě tomu odpíral, že, že jakmile by otevřel hubu, celé Borromeum se bude řebtat. (Dokončení.)

surové brojili, jimž tytéž „Podv. Listy“ odměňovaly se nadávkami a lžemi, titíž evangelici to byli — pro něž v dobách nejhorších dr. Pacák ani prstem nehnul. Zapomněl na to p. dr. Pacák? Evangelici na to nezapomněli. Dnes se evangelici stydí, že takový plátek uvedli v život.

Depis tento potvrzuje naše stálé tvrzení, že jenom zášť jinověrců vidí v biskupa královéhradeckém a v katolické církvi nebezpečný ten klerikalismus a naše tvrzení došlo veřejného potvrzení. Nebudou se jednou katolici kutnohorští za to stydět, že ve slabé chvíli za mždu Jidášovu potírali své nejlepší syny a hanobili vlastní svou víru? A jaké zajímavé odhalení bychom našli v knihách jiných nepřátelských listů, které katolický lid i kněžstvo paušálně hanobí, za to však židy a protestanty velebí! Za kolik stovek se koupili si židovští a evangeličtí chytřáci naše pokrokové a umravňující redaktoři, jako to učinili evangelici kutnohorští?!

Dí někdo: Osmuž takdy jsou obrasy? Odpovím, že proto, aby na nich se sprostní učili a tak vzpomínali na Boha a na svaté, k náboženství popusemi, hotovi a sapdlení byli, a tak Bohu a svatým horlivěji sloužili.

Hus: Výchled vtry.

Politický přehled.

Politické drůstivo tiskové pod ochranou sv. Jana Nepom. v Hradci Králové odporučuje katolickým voličům účast při nastávajících volbách do zemského sněmu. Všude tam, kde vystoupí ve volebním okrese buď samostatný katolický kandidát neb aspoň kandidát nábožensky smýšlející, budiž účinně podporován. Za to však budiž mařena volba kandidátů protinábožensky smýšlejících.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. Frant. Reyl,
jednatel.

Koho budeme voliti? V době patrné rozdráženosti, která se nedá skliditi ani ujednáním smířením staročeké strany s mladou, chystají se ku volebnímu boji s nadějí ve vítězství politické strany, které zřejmě napsaly si na svou korouhev boj proti katolickému náboženství. Strany tyto nepřátelské jsou: socialisté demokratická čili židovsko dělnická, která jest úplně ve vleku židovských šmoků, dále strana národně socialistická čili strana Kiofátova, z nejhorších zločinů veřejně nařknutá a dosud neochlizená; strana helvetskorealistická čili „lidová“, která se proslavila šťastným zahrnutím Hilanera ve svém zakladateli Messarykovi; posléze strana radikální čili pokroková, která skládá se z nezralých a duševně nevypělých křiklounů. Všecky tyto 4 vyjmenované strany netají se svým vztekem proti katolickému náboženství, proto bylo by to katolického muže nedůstojno, aby volil zapřisáhlé odpůrce své víry. Vůde, kde bndou socialistické plátky aneb různé Osvěty kandidáty odporučovati, tam vůde znamená to pro katolické voliče: Takového člověka nevolte!

O kompromisu mezi konservativním a ústavověrným velkostatkem pronesl se hrabě Ervín Nostic na schůzi katolicko-politické jednoty pro království české v Červené Řečici 22. t. m. způsobil nepravé lichotivým. Právil, že konservativní velkostatek ze spravedlnosti, aby i menšina na sněmu zastoupení došla, svolil ku kompromisu. O detaillech však prý je choullostivo hovořiti. Patrně, že česká konservativní šlechta vzhledem ku kompromisu rozdělila se ve dva tábory. A odtud také vyvěstělně, že přání katolických šlechticů (Schwarzenberk, Schönborn atd.) rozhodli se nepřijati žádných mandátů. —

Na Jilemnicku, Vyzocku, Roketnicku a Vrchlabsku na všetrannou žádost křesť. sociální okresu volebního kandidovati bude do sněmu vp. Josef Filler, kaplan v Semilech.

Němci jásejí, že se zdařilo dohodnouti mezi velkostatkem konservativním a ústavověrným; při příštích volbách postaví ústavověrní 21 kandidátů. Ve Vídni prý pokládají nyní toto dohodnutí za stížení politické situace. Německá strana lidová posledním svoláním svým shodla se téměř úplně se zásadami německými.

V Haliči skončili se volby do zem. sněmu; strana konservativní, křesťansko-lidová a demokraticko-lidová posíleny jsou na úkor lidovců, stran skoncentrovaných a Rusínů.

V krajině sněmu bude mlti nyní strana katolicko-národní 16 poslanců, liberální slovinští 9 a něm. liberální 11.

Celý národ francouzský jáseł, když car a rodinou svou meřkal v Compiegne a v Remeti, v jehož okolí prováděny byly velké manévry. Přátelství a společenství Ruska a Francie utuženo ardečnými slovy carovými i presidentovými.

President Mac Kinley pochován jest již v Cantonu, rodném svém městě ve státu Ohio.

Boerové v posledních dnech porazili na dvou místech Angličany úplně. Dle „Daily Expressu“ povstal všechny holandský živel v Kapské osadě. Vojenské úřady na rychlo znova povolávají vojáky, kteří se již navrátili z Jižní Afriky. Boerové vnikají též do Natalu, nejbogatší to anglické osady v Jižní Africe.

U Rin Hacha došlo prý k bitvě, ve které kolumbijské vládní vojsko porazilo kolumbijské povstalce a vládní vojsko venezuelské.

Z činnosti katol. spolků.

Katolická Jednota v Kosteletci n. O. pořádá svou měsíční spolkovou schůzi dne 28. září t. r. o půl 8. hod. večer na Rabštejně. Přednáseti bude sl. Augusta Rossypalová o tematě „Cíl výchovy ženské mládeže“. Na to dp. předseda objasní nové založení a schválení odbor podpůrný při jednotě. O zářadu postaráno.

Živnostenská katol. jednota v Jilemnicích pořádá v neděli, dne 29. září 1901 na jevišti sl. ochotnického spolku „Kolar“ divadelní představení: Pro křtá Kristův. Dějepisná činohra ve třech jednáních s proměnou. Napsal Jos. Flekšček.

Z Červ. Pečok. Spolek katolických učitelů pro Čechy pořádá přednášky a křesťansko-katolický vzdělávací, podporující spolek „Svornost“ se sídlem v Červených Pečkách měsíční schůzi dne 28. a 29. září t. r. vždy o 4. hodině odpoledne ve spolkových místnostech v hostinci pana Josefa Kuchaře.

Zprávy místní a z kraje.

Pánům předplatitelům!

Stojíme již před posledním čtvrtletím a přec na doplatky některých pánů odběratelů marně čekáme. Prosíme tudíž za brzké vyrovnání, abychom i my svým povinnostem mohli řádně dostáti.

Nález. V neděli dne 22. září nalezeny byly v Hradci Králové před Adalbertinem dámské hodinky. Majetník nechť se přihlásí u administrace „Obnovy“.

Na měšťanské dívčí škole v Hradci Králové započalo bylo do I. třídy 87 žákyň, do druhé 108 a do třetí 63, úhrnem 253 žákyň.

K sensační sebovraždě. Kdo který list háá kamením za nešťastné zabilým Drem. Faltnerem. Nemůžeme ani my omlouvatí zjištěnou vinu. Ale divíme se jenom, že se odeznuje pouze dopadený provinilec a že se neodoznuje celá doba, která podobné sjevy svým hmotafakým a nevěreckým životním názorem přímo vychovává, chytré viníky blahovolně okuťuje a jenom dopadené kamenuje. Případ poslední není u nás v městě a vůbec v naší společnosti ojedinelým, proto myslíme, že by bylo moudřejší poohlédnouti se po šířících, nežli pozdě odosuzovati zennulě. Jest čím dále patrné, že ani vzdělání rozumu ani radikální fráse nemohou zachrániti člověka před mravní skázon. Pouze povaha, náboženská bázei náležitě ohněm pokušení a hlada po zlatě neporušena. Svobodomyšlné a zvláště radikální fráse jenom slouží chatrným povahám za zástěru, aby před světem svou korupci ukryly. Čím kdo více bouří a křičí, tím bedlivěji se mu má hleděti na prsty a revidovati v jeho knihách. V Hradci v posledních letech máme mnoho případů, že po protiklerikálních štěvách zůstalý různé neuvěřitelnosti v účtech a v knihách. Neodsuzujeme pouze jednotlivců, ale hledíme očistiti od životního systému, který neuprosí i silné charaktery strhuje v jistou slabinu a hanbu.

Osobní. Pan JUDr. Jaroslav Kavalír, advokát a obhájce ve věcech trestních v Hradci Králové, ustanoven jest dekretem výboru advokátní komory království českého ze dne 21. září 1901 č. 2504 substitutem pana JUDr. Karla Faltnera, advokáta v Hradci Králové, jenž se zastěvil 19. září 1901. — Pan M. U. Dr. Karol Komárek, rodák královéhradecký, operátor na klinice pro choroby ženské prof. Dra. Pavlíka, em oper. slév kliniky chirurg. prof. Dr. Maydla, slév kliniky porodnické prof. Dra. Pavlíka při čes. císa. král. universitě v Praze, byl jmenován sekundárním lékařem okres. nemocnice na Královských Vinohradech.

Vzdal se obchodu. Od pana J. Jeřábka, dlouholetého královéhradeckého obchodníka v dámských látkách, převzal obchod pp. Paldus Pour. Jest to jediná křesťanská firma v tomto oboru a doporučením návod ten píšící náležo obecnostva, by podporovalo snaživé našince katolíky.

Veřejná čítárna a knihovna průmyslového musea zdejšího bude opět jako jiné léta od 1. října t. r. otevřena k bezplatné návštěvě a používání. Knihovna průmyslového musea zdejšího jest jedna z největších knihoven průmyslových na českém venkově. Odporučujeme co nejvíceji bohaté sbírky předlohy, zejména s oboru dekorativního malířství, uměleckého truhlářství, zámečnictví a jiných řemesel, nejen v první řadě našim živnostníkům, ale i veškeré inteligenci, učitelům a všem, kdož se o umění a umělecké výrobky zajímají. Při tom poznamenáváme, že činnost musea nevztahuje se pouze na Hradec a okolí, ale i na celou severovýchodní část království českého a tudíž možno i vzdálenějším intereseem vyzpěťovati sobě předlohy neb spisy odborné. Velký výběr odborných časopisů a uměleckých

měsíčníků počtem přes 40, které jsou stále vyložené, umožňují učiniti si představu o velkém pokroku, jakého moderní umění ruče a uměleckým průmyslem ve všech zemích poslední dobou dosáhlo. Vyloženy jsou časopisy a měsíčníky české, francouzské, anglické i německé a sice vesměs prvního řádu. Vyzpěťovati předlohy neb knihy máme si každý, kdo se řádně legitimuje, i domů, nač zejména naše živaotníky a přátele umění apozorňujeme. Čítárna nalézá se v budově císa. kr. odborné školy pro umělecké zámečnictví v přízemí v levo a jest otevřena každý úterek a pátek od 6ti do 8 hodin večer. Seznam předlobových děl a odborných spisův (na 600 čísel), které během r. 1900 a 1901 do knihovny přibýly, vydá na požádání knihovník.

Sešitela. O pí. Těmové, která následkem duševní choroby nalézá se dosud v pozorování v nemocnici, napsala „Osvěta“, že rozdala takřka celé své jmění kleru a klášteru. Pokud jest nám známo, prodala pí. Těmová společně se svou dárno již zesnulou sestrou svůj dům kongregaci školských sester s tím závazkem, že čistý výnos bude obrácen na výchovu osiřelých dítek hradeckých. Sama pak ponechala si pí. Těmová svobodný byt v domě a roční rentu 900 K. Že by něco též kleru věnovala, není nikomu známo, leč jenom pravdomluvnému dopisovateli „Osvěty.“ Jest štěstí pro choromyslnou ženu, že své jmění za zdravých smyslů určila lidumilnému podniku, neboť by ze byl její majetek poslední dobou stal jistě kořistí různých dobrodruhů, zvláště když nepřítelnost její nemohla hnedle odborným znalcem zjištěna býti.

Schůze lesníků. Následkem vlezajímavé a neméně poučné vycházky, pořádané dne 14. t. m. do lesů panství Chlumického (revír Nepolický), ku kteréž na pozvání sl. lesního říditelství sešlo se asi 50 lesníků z ústředí okolí, obdržána dne 22. t. m. v Hradci Králové v Grandhotelu schůze lesníků, jejíž účelem bylo pojednání o pozorování při vycházce do revíru Nepolického a objasnění zářizovací metody. Do schůze dostavil se též náměstek purkmistrův pan V. Weinhengst, ústřední říditel panství Chlumického p. Jaroschka, c. k. vyšetřující soudce p. A. Dardík, p. Josef Macák a H. Richter. Z lesníků pak zvláště poctili schůzi pt. p. lesníky: B. Heupka z Chvojna, V. John z Přimě, Fr. Hocke z Chlumce nad C., A. Hamann z Týniště; nadlesní: R. Rakušán z Jablonic, Frant. Šilhavíček z Dymokur, J. Strachota z Nového Hradce Králové; lesní inženýři A. Laufke z Chvojna a Ar. Trdlica z Přimě, lesní účetní K. Honke, lesní kontrolor F. Boháček, oba z Chlumce, lesní V. Koucký a Fr. Kotrba z Přimě, Jar. Růžička z Jablonic; příručí lesních úřadů: V. Kratochvíl, L. Novák, K. Kalát a jiní. Přítomné avšak pan nadlesní Strachota, k jehož návrhu zvolen předsedou pan lesní mistr Heupka, jenž pak požádal pana nadlesního Strachotu, aby přednesl referát o vycházce. Těž v obsáhlé zprávě pojednal o zářizovací soustavě velkostatku Chlumického, t. j. o přeměně lesa nízkého (pařezin) v les vysokokmenný, vylíčil postup prací a znázorniv graficky klesání a stoupání výtěžků po čas převodu. Velice pochvalně zmínil se pan referent o stavu cest, lesních školek a kuitur vůbec; ku konci referátu poděkoval panu lesnímu Hockemu za uspořádání vycházky, přeje muoha zdaru k započaté nesnadné práci. Na to zahájen rozhovor, jehož se účastnili pt. p. lesníky John, nadlesní Šilhavíček, lesní Růžička a lesní mistr Hocke, jenž odpovídal dotazy a podal vysvětlení v příčině nového způsobu hospodaření. Po ukončení debaty poděkoval p. předseda za účastenství a zájem při rozhovoru, a vyslovil přání, aby podobné poučné schůze se častěji pořádaly. Účastníci setrvali pak několik hodin v přátelské zábavě.

Pytel se roztřhl s kandidáty poslanectví srovná tak, jako by se jednalo o místo nějakého domovníka. O důvěru voličstva hlásí se lidé beze všeho vzdělání, beze všeho rozhledu. Pro hradeckou skupinu hlásí se mimo vášného kandidáta p. Dra. Ulricha ještě 3 kandidáti strany radikální, demokratické a národně socialist. Strany tyto nemohou sice ve prospěch osobní spěšivosti těchto svých kandidátů povědětí zbolat nic, proto aspoň vykládají nespěšivost soků svého vlastního kandidáta. Zajímavé odeznuje v „Osvětu“ nějaký politik z Jaroměřu p. Dra. Ulricha. Vyčítá mu obětavost pro Hradec, kamž prý vyhlákal dílny nádražní, kamž povolal všechny učitele ke cvičení vojenskému a usiluje o přeložení armádního sboru atd. Krátce, má se Jaroměř a Josefovu nahnati strachu před pracovní činností Dra. Ulricha, jenž zájmy sobě svěřené dovode též uplatňovati. Činnost hradeckého starosty mohla by snad poškozovali Jaroměř a Josef, ale jak to dopadne s hradeckým městským fysikem, p. Drem. Klumparem rovněž kandidátem poslanectví? Jaroměřský politik nemůže mu sice dosud nic vyčítati, že by byl někým Hradci prospěl, ale tolik i nepolitický rozum může pochopiti, že přece hradecký městský fysik nebude provozovati politiku Hradci škodlivou. Radikálům nastává při volebním zápasu mezi oběma hradeckými kandidáty zajímavý tanec mezi vojecmi.

Z Kuklem. Svěcení nové školní budovy: V neděli dne 16. září posvěcena byla nová školní budova pro obecné školy městyse Kuklen. Průvod, sestávající ze šachta, spolků, místních duchovních, zástupců obce a obecnostva, vyšel o 2. hodině z chrámu Páně k nové školní budově, kdež shromážděno bylo čtené obecnostvo, hosté a zástupcové úřadů, mezi jinými p. místodržitel. rada Steinfeld. Na počátku zapěl spěvácké spolky Kuklenské „Vlastimil“ a „Libuše“ krásný sbor, načel vlbp. Frant. Kraus promluvil o důležitosti školy jakožto útava pro výchovu a vzdělání mládeže. Po přednesu nového sboru přikročeno k posvěcení vnitřních místností školy, jež vykonal dp. farář Jan Kaska, načel p. starosta Váštecha poděkoval za

účastenství a odevdal klíče od školy panu řídícímu Prokopovi, jenž poděkoval všem, kteří si získali zásluhu o sbudování školy. K vysvěcení jeho provolána sláva Jeho Veličenstvu, zpěvem pak slavnost ukončena. — Krásná jest tato nová škola, úpravě a vhodné zařízena, takže zajisté bude jednou s nejlepších na okrese. A chválu vadí jest zajisté všem, kteří se postarali o to, aby tak vhodná budova pro vychování mládeže sbudována byla; zvláště pak mimo nynějšího p. starosty zasluhuje chvály bývalý p. starosta Frant. Chmelat a p. řídící Rak. Nechceme zde dotýkati se příčin, proč škola sbudována byla téměř na dolním konci obce; jest to zajisté poněkud vinou občanů v horní části obce, že nepoužili času, dokud měli v zastupitelstvu většinu a nepostarali se o sbudování školní budovy nanejvýš potřebné. Nelze se diviti, že zastupitelstvo, v němž převládá dolní část obce, volilo spíše místo pro sebe příhodnější, ač zajisté měli náležitý zřetel k celé obci a k jejímu prospěchu — jak v mnohých případech se děje — prospěchu horní části Kuklen. Bylo to příčinou mnohých rozepří v obci; nyní již škola postavena a jest třeba smířiti se s tím, co směniti nelze. Nová tato školní budova jest okrášlena mnohými ozdobami (snad až příliš), mezi nimiž nacházejí se dvě postavy, které, jsou-li ozdobou a příměry okrasami školy, jakožto ústavu pro výchovu a vzdělání mládeže, ponecháváme úsudku každého jednotlivce. Ostatně, že tyto dvě postavy nejsou vhodné voleny, zřejmo již z toho, že každý musí se teprve tázati, aby svěřel, že postavy ty mají představitelství žáků a žákyň; spíše dle provedení soudil by každý na vše jiné. Či vinou postavy tyto znevažují školní budovu, nevíme, ale ku prospěchu školy zajisté by bylo, kdyby jinými postavami nahrazeny byly zvláště, uvážíme-li, jak školní úřady bedlivě o to se starají, aby při vychování mládeže ni v nejmenším nebylo dítkám pohoršení dáno. Že úsudek tento správný jest, stěžmo, že potvrzen byl mnohými vážnými osobami slavnosti se účastnivšími. Zmínujeme se o věci této též proto, aby bylo vysvětleno, proč vldp. vikář odepřel vysvěcení školy a proč n. bisk. konsistole avolila pouze k vysvěcení vnitřních místností. Časopis pak „Osvěta“ použil překroucené zprávy k tomu, aby útoci mohli proti n. biskupovi ve svém článku: „Největší biskup“. To jsou ty „pohanské figury“ a ne Amos Komenický, jak se tendenčně nesprávně píše „Osvěta“, neboť dopisovatel její věděl dobře, co těmi pohanskými figurami míněno bylo. Či účel světlí prostředky? Tolik na vysvětlenou. Přejeme obci Kuklenské, aby nová škola blahodárně prospívala; zvláště pak přáli bychom si, aby urovnány byly ty neshody a různice, aby obecní zastupitelstvo pracovalo ku prospěchu celé obce, neboť z rozbrojů neplyne obci prospěch, spíše těm, kteří rádi v kalné vodě loví.

Úmrtí. Dne 24. září t. r. zemřel v Čistěvsi p. Václav Skvrna ml., delegát zeměděls. rady pro král. Česká, předseda družstva rol. skladiště pro okres královéhradecký a mechanický atd., po delší nemoci v 38. roce věku svého.

Z Jeníkovic. Dne 6. října b. r. bude náš nově vystavený kostel Jeho Bisk. Milostí, našim nejvyšším arcipastýřem Eduardem Janem Nepom., biskupem královéhradeckým, slavnostně posvěcen a svému účelu odevdán. Příchod Jeho Biskupské Milosti do Jeníkovic jest určen na 10tou hodinu.

Ženský odbor Sokola v Jaroměři pořádá k uctění památky Julia Zeyera divadelní představení ve dnech 28. a 29. září 1901 v sále Grandhotelu v Jaroměři „Libuň hněd“. Bohatýrak hra ve 3 jednáních, napsal J. Zeyer. Režisér p. K. Štěpán.

Z Nev. Bydžova. Památným zůstane města Bydžovu den 22. t. r., kdy nejdp. biskup Edvard Jan zavítal do středu jeho ku posvěcení nového chrámu na hřbitově. Veškeré obyvatelstvo přijalo srdečné vlasteneckého biskupa, který opět zvláště v dobách posledních ukásl, jak lze k národu, z něhož Bůh jej povolal na stolec apoštolský a jak liché byly pomluvy, které trnitým ašnilly mu počátek jeho apoštolského na východě Čech. — Město oslaveno bylo prapory a sástupy lidu všude se tisíců jasné mluvily k přibázejícímu velepastýři: „Bud nám vítán!“ — Na cestě z Chlumce, kamž jeli naproti p. c. k. okresní hejtman Volkar a p. c. k. okr. šk. inspektorem Coufalem a s výboru kostelní jednoty pp. J. Jedličkou a J. Bromovským, vítán byl ndp. biskup v Zadranech, Zadranech, Vyzovanech a Zubčově. Provázen sástupy lidu přiblížil se k Chudonicům, kde u slavnostní brány přivítali jej starosta města Bydžova p. J. Seidl a náměstkem p. B. Špatným, s městskými radními p. Römrem a p. Hyškem a s pokladníkem kostelní jednoty p. Kohoutem. Spálfrem studujících, provázených al. sborem profesorským a školní mládeží, provázené al. sbory učitelskými — jel J. B. M. k děkanství, kde očekávalo jej úřednictvo, spolky a duchovenstvo. Vldp. děkan Šrámek přivítal ndp. biskupa srdečnou promluvou, po níž dojemnými slovy dělal lásky vítala velepastýře Matěnka Mýšková. — Po krátkém oddechu nastoupila cesta k novému chrámu. Když imponantní průvod dospěl na místo, zahájeny byly obřady hymnem sv. Václava, jež zapěl přesně pěvecký sbor řízený p. učitelem Čiškem. Po té promluvil veleceloužilý jednatel kostelní jednoty p. MUDr. Haněl vše pročitnou řeč, v níž vzpomněl všech, kdož účastnili se sbudování chrámu Páně; ku konci přál s patrným pohnutím, aby chrám ten byl k útěše trpících a ku cti Boha věčného! — Vrcholem slavnostní chvíle byla řeč J. B. M. Počínaje citátem evangelia: „Stála pak podle kříže Matka Ježíšova“ — vyvozoval způsobem úchvatným pravdu povznášející, že jako neďaleko toho místa, kde stálo „Dokouáno jest!“ — savanélo radostně: „Hle, vstal jest!“ — takž i na hřbitovech po slzách žalu a rozloučení zůstává jednou slova života. — Víra v nesmrtelnost duše, víra ve vzkříšení, podepřena faktem vzkříšení Kristova, jest základem akalon, na níž vyrůstá mravní život, blahobyt, láska mezi lidmi a mr. — Po této části v řeči své dospěl ndp. biskup ku závěru, jenž vzbudil hluboký dojem v srdcích všech. Za pohnutí všeobecného pravil: „Jest národ jeden malý, který od věků stojí podle kříže,

jenom dřílem od dávna utrpení, slzy, bespráví a ústřk! Má-li národ ten vytrvati, třeba jest, aby byl mravně silným — aby stál na žulové skále víry otod svých, víry sv. Václava, jed vznešeným úctám svým jest zdrojem ideálů, základem mravnosti a síly! A doufám pevně, že jako mu již voláno bylo „Dokouáno jest!“ — že přijdou chvíle, kdy zavzní nad ním „Hle vstal jest!“ — Po stkvělé řeči J. B. Milostí, jež sanelala hluboký dojem v srdcích posluchačů, počalo svěcení chrámu. — Když otevřely se dveře svatyně a srakám sjevil se nádherně vyzdobený vnitřek chrámu, snáti bylo na všech tvářích mohutné vzrušení. V pravdě, Bydžov vystavěl si ve chrámu hřbitovním pomník, jenž hlásati bude věčným přítím náboženským cit předních mužů jeho, stojících v čele města a v čele jednoty kostelní, jakož i dovednost a vysplost jeho fesealnictva, jemuž s největší částí světoana byla vyzdoba a vnitřní úprava chrámu. Po svěcení chrámu sloužil mši sv. vldp. děkan Šrámek, při níž pěvecký sbor, řízený p. učitelem Čiškem, vyznamenal se krásně přednesenými sbory. — Odpoledne zakončena slavnost slavným poseháním sa veliké účasti obecní. — O 3. hod. odejel ndp. biskup z Bydžova na nádraží do Chlumce, provázen p. c. k. okresním hejtmanem Volkarem, p. c. k. okr. školním inspektorem Coufalem, vldp. děkanem Šrámek, předsedou kostelní jednoty p. O. Jedličkou a jednatelům kostelní jednoty p. MUDr. Hanělem. — Jako krásný sen minula slavnost, v níž Bydžov jasné ukásl, že dosti má srdcí vlasteneckých, ideálních a šlechetných, v nichž víra sv. Václava stkvostem drahocenným. Sv. Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím!

Z Králové Městceka. V kraji našem osývají se vážné hlasy proti mladočeskému kandidátu p. Dr. Fiedlerovi, profesoru české techniky v Praze, jenž dne 22. září v Král. Městci se voličstvu představil. Protikandidátem jest p. Al. Václavík, mlynář a statkář v Žehuni, proslulý dlouholetý sdejčt okr. starosta, vlastenec, muž vzdělaný, skvělý a nesitný, kterému nikdy nelho o slávu osobní, o čest postavení ve společnosti, ale o dobro veškerého občanstva, zvláště rolníků a třídy pracující a který nejlépe ví, co každého v našem kraji tění a kde třeba nejvíce pomoci. Takových mužů dnes na poslaneckém místě potřebujeme. Odmítáme od sebe jakýkoli „handl“ volební, nedejme si diktovati od několika „známých“ pánů, koho máme voliti, volme samostatně, jak sami za nejlepší uznáme, volme dle svého srdce a dle svého přesvědčení! Dbajme, abychom své idealy, pro něž žijeme, při volbě nepoškodili, volme muže ducha a vědomí svého.

Z Dolní Dobrušky. Dne 20. t. m. opustil nás dp. František Šeda, ubíraje se na nové působení své do Hořic. Jmenovaný pán byl po čas působení svého u nás místopředsedou katolické jednoty sdejčt, již se v prádné chvíli celý věnoval, nešetě ani peněz, neboť předplácel pro ni katolické časopisy a brošury. Poněvadž jsme se s ním nemohli pro krátkost času osobně rozloučiti, vzdáváme mu aspoň tímto srdečné díky sa všeho lásku, kterou k nám choval. Kéž Bůh i na novém působení práci jeho sehná! Zároveň prosíme, by nás zachoval v blahé paměti, jakož i my budeme naň ve svých modlitbách pamatovati. Výbor katolické jednoty.

Z Pardubic. „Slavnost klerikálů v Pardubicích“ — tak začíná lokálka Neodvialých Listů svůj referát o sjezdu katolických jednot a o svěcení prapora sdružených jednot v Pardubicích. Opravdový a věrný popis slavnosti vylíčen v posledním čísle Obnovy. Při této příležitosti postali podniknouti panu redaktora Jaklíčkovi, že celé slavnosti přítomni byli i „nestudenti“ — sám dobře ví, a jistě také alyel ten úsudek, že den 15. září byl manifestací katolického občanstva pardubického. Jest s podivem, a jakou trivolt a výměchem dovolaje si pan redaktor Jaklíček psáti o katolické slavnosti. Ptejme se, koma to píše, koma ty své Neodvialé předkládáš? 17 tisícům obyvatelstva katolického, mezi nimiž asi 200 protestantů. — A tito katolíci — k vůli tomu, že pan redaktor tiskne své noviny v helvetické tiskárně, dávají si tapiti svoji víru a své náboženství. Kdybychom se pane redaktore vrátili asi o 2 měsíce zpět — a připomenuli Vám den 6. července, kdy fečnil helveta Dr. Klouda a kterak v pastorské své řeči vyblsel „katolické“ obyvatelstvo města k heulu Los von Rom — a jak tēm 17 tisícům katolíků tapil jejich víru — způsobem nejen netaktickým a nedoktorským, ale i nedůstojným inteligentního člověka, a jak naproti tomu velebil církev protestantskou, to snad by Vám, jako také „tak zvanému katolíku“ mohlo postačiti, byste se, máte-li jen trochu citu spravedlnosti, na něj tak rád appellujete, s celé duše své zarděl a zastyděl. Při tom netřeba připomínati rozdíly analosti historie a pana Dr. Kloudy a věrnost a nefalšovanost dějin u ndp. biskupa. O té protestantské slavnosti a jejím protestantském nádechu sa asistence řídá neodvídil jste se s výměchem psáti. Za to ale slavnost katolická, s nížž žijete a tyjete, jest Vám kamenem úrazu a pohoršení. — A ubož katolíci pardubští — mlčí a plačí — aby pan redaktor ve „veselé své náladě“ — jejich náboženství se vysmíval a sa pomoci jejich peněz nejen hlásal, ale dle slov těch žil: Jez, pij a hoduj. —

Slavnost lázně v Bělehradě čítají na konci sezony (dnem 21. září) 1118 hostů kaspeli pouhřajících.

Z Mělníci. V sobotu večer spáchána byla záhadná vražda 15leté dívky Anny Suchánkové s Měsleš. Učila se žiti v blízké obci Lípí u Náchoda; před večerem byla poslána domů s výsluškou koláčů, poněvadž v neděli se na Lípí slavilo posvícení. Její starší sestra, když v neděli na Lípí po ní se sháněla a dověděla se, že v sobotu večer domů byla vyslána,

avšak nepřihla, vřady po ní cestou se poptávala — a ta ahladala, že poslední byla po ní stopa ve mlýně „Peklo“ nasvaném, kde odvedla šatky, sa něž s koruny jí byly vyplaceny. Na to hledáno v lese a tu sa 30 kroků od lesní pčiny vedoucí hustým houštem do strmého kopce pod tamdrakí našel hajný Valásek již jen skrovně sbytky smělé dívky. Byla spálena! Něco málo kostí, co by sa natalíf vzal, bylo rometáno vůkol nepatrného ohniště. Srdce pak úplně jistě a jako rukou umřlen a těla vyřimuté leželo na blízkém pařezu. Hlí buková, čerstvé afisautá, skrvavená byla nalezena na místě, kde sa nejprve ubohá dívka byla af udeřena; nevelká kalná krva nalezena jehlím do kopečku nahrahaným přikrytá a cesta k spáleníti označena kapkami přischlé hrve na listy opadaném. V spáleníti nalezeno kován od peněženky a zámeček od ručního košíčku. Skrovný rozměr spálenítiště nedá souditi na nic jiného, než že mrtvoia byla roztěsána a po částech pálena. Plamen však šlehal dosti vysoko, jak jest patrné s opálených větví stromků, tak že vzhledu domnění, že snad zvláště bořlavými látkami musil býti živěn. Nalezen také nedopalek svíčky. Kdo rozluští záhadu?

Zabaveno!

Různé zprávy.

Kubelík u papeže. „Politik“ vypravuje o audienzi slavného umělce Kubelíka u sv. Otce. Během audience sv. Otec udělil Kubelíkovi komthurský křtá řádu sv. Řehoře slovy: „Božehdi jsem se uděliti Vám toto vysoké vyznamenání a přejí Vám, abyste vytrval na dráze, kterou jste se dal, ku cti své vlasti a svého vznešeného umění.“ Konečně sv. otec daroval Kubelíkovi dva řádence slovy: „Jeden pro Vás, jeden pro Vaši matičku, kterou, jak jsem slyšel, tak velice milujete“.

Sociální význam zpevědi dotvrdil na novo případ, který se nedávno stal v Chicagu. Přihel tam k jistému knězi inteligentní pán a vyznav se s hříchů, dal mu skřínku sa šperky v ceně přes 40.000 K a prosbou, by odevzdány byly zlatníku Wahabarovi v Andersonu. Tomu byly již v měsíci červenci ukradeny a veškeré pátrání po slodých až dotud zůstalo marné. Zlatník rosnadostně, že opět nalezl, což bylo straceno, odpustil vinníkovi a odvolal další pátrání po něm. Kněz sa jmeno i adresu kajmíkovu, ale neprozradil ni toho nejméněho.

Na se ještě děje. „Hostimil“ píše: „Cukrovár v Kolíně zahájil povády pracovní své období bohoalubami, jichž se musilo účastniti všechno úřednictvo a dělnictvo. Útraty bohoalubů obnášely 30 al. Berni inspektor předepeal dodatečně cukrováru daň 10 $\frac{1}{2}$ %, s těchto 30 al. jako s částky k čistému zisku náležející, poněvadž přý „mno ovně k výrobě cukru není nutná“.

Zásoby veliké lodí na cestu. Největší atlantický parník „Deutschland“ spotřebuje denně sa cestě do Ameriky 5720 metráků uhlí. Jedto cesta s Hamburku do Nového Yorku trvá 6 až 7 dní, musí se parník zásobiti 60.000 metráky uhlí, to jest takovým množstvím, jež má vlak o 40 vagonech. Vedle lodního mušstva, jež čítá 550 hlav, bytá sa lodi i přes tisíc cestujících. Pro ty ukládá se do lednice parníku masa s poražených 15 kusů volů, 10 teleť, 60 skopců a 10 prasat. Mimo to potřebba sňatý počet drábeše, ryb, několik set kop vajec, 800 kg. masa, přes 2000 litrů mléka, množství zeleniny, 90 pytlů mouky a 400 metráků ovoce. Led se připravuje uměle. Pitná voda vyrábí se s mořské filtracími stroji na lodi a sice 2000 litrů denně. Obyčejného vína běže sa na cestu 120 hektolitřů, 150 hektolitřů piva a 9000 lahví s pivem.

Jak pracovati proti klerikalismu? Klofádv orgán pražský „Č. Demok.“ odpovídá k otázce té následovně: „Největší nebezpečí klerikalismu tkví v moci církve, a nutno zasaditi se . . . o odloučení církve od státu. — My musíme žádati, aby církvím (?) bylo odejmuto právo vésti matriky o narození, sňatcích a úmrtí, a aby také odejmuto bylo jim výhradné právo, sňatky manželské potvrzovati. — Také se škol musí býti vnučování náboženství odstraněno a nahrazeno vyučováním nějakého předmětu náitěnájšho“. Takto ani hlas nár.-soc. časopisu „neklrikalního“, který zřejmě dokazuje, že klerikalismus je jistým lidem vším, co se na náboženství a církev vztahuje. A proto marné jest dušování se liberálů českých, ač se jmenují jakkoliv, že proti víře nejsou.

Common děnními. Známo jest, že evangelisté rádi vytýkají katolíkům nevlastenectví anebo aspoň, že o upřímnosti našeho vlastenectví pochybují, sami se vychloubajíce, že u nich a jen u nich najíti lze vřelý cit vlastenecký; neboť to přý nese protestantismus sám s sebou. A ejhle! „Samostatnost“ — list strany rad. pokrokové, která nenávidí katolictví ač ke kotěním a k níž hlásí se i mnoho evangeliků — v č. 76. výslovně píše, že protestantismus jest „národním náboženstvím německým.“ hodičím se pro cíle všenečků, aby vlastenectví lidu německého bylo utvrzeno i po stránce náboženské a lid aby alepě poslouchal diktátu Wolfova. Jsme vědci „Samostatnosti“ sa tuto upřímnost.

Bežena Němceová, dobročinný a vlastenecký spolek paní a dívek v Domašlicích sřídil pod svou záštitou výrobu látkových prokřvaných pokrývek všeho druhu. Odporučujeme nový podnik hojně přisli vlasteneckých rodin našich, aby s důvěrou na spolek se obracely a potřeby své u něho ubražovaly. Jest to předně český

výrobek, podruhé spolek chce s výškou odvádět živnu Ústřední Matici Školské.

Jako protestant nemohu směřovat. V Innsbuku navštívil se do církve katolické k protestantismu odpadlý jakýsi Jan Hofer. Na smrtelné posteli před farářem od sv. Mikuláše a přede dvěma svědky prohlásil, že vrací se kajícím zpět do lůna církve katol. a za pohánku největší k svému přestoupení udával, že nemůže směřovat jako protestant. Jeden z přítomných svědků, božský tezník, dobře poznamenal: „Máš pravdu, že tak činíš, neboť je-li jeden pravý Bůh, nemůže být přece 20 náboženství.“

České děti ve Vídni. Jak oznamují „Christl. paed. Blätter“ je ve Vídni mezi 403,784 školou povinnými dětmi 17,786 dětí českých, z nichž 78 procent se narodilo ve Vídni. Pro ně jest jediná česká soukromá škola ve Favoritech s 844 dětmi. Ze 13,233 dětí ve školách pokračovacích jest 80 procent dětí českých a 44 procent německých.

Domáci průmysl. Značné obnosy peněz vyházel šidovským firmám mnohý rolník za pokryvky na koně a mnohá domácnost za noční přikryvky. Cizácké firmy dodaly jim pak pěkně barvené ale bezcenné padělky s volchovinou neb kosič chlapů. Nyní zavodilo „Družstvo Hospodář“ v Hustopečích u Hranic rukodělné houně a pokryvky s čistě moravskými vlasy. Netřeba dále vyhazovati peněz na hadr cizácký, když dostaneme stejně levné a dobré zboží domácí.

Sepere se? Rad. pokrokaři slobí se na národní socialisty, že staví kandidáty i v těch okresech, kde jsou již ohlášeni kandidatury rad. pokrokové. „Samostatnost“ v čísle 76. píše: „Aby mladý svět politický vyšel z přístěh voleb důkladně skompromitován, čteme najednou, že i strana národ. soc. stavět chce své kandidáty tam, kde jsou již dávno prohlášeni kandidáty rad. pokrokoví.“ — Bude to podivná pro bohy, až budí budou se navzájem ubíjet. Divíme se rad. pokrokařům, že brali kdy národ. socialisty vážně — či přece jen doufali — jak „Právo Lidu“ prosadilo — že pomohou jim národ. socialisté k mandátům? Mili páni, národ. socialisté mají laskominy s Hlasek rady. Vědí, že dělat se na němu nic nemusí — práce přece národ. socialisty nevíří! — Aby se voličstvo opevnilo, udělá se nějaký kraval nebo promluví vlastenecká nařezaná řeč — a desítky denně do kapsy je dobrá! Proto myslí si, nač budeme ten vlastenecký „kšeft“ posílet jinému.

Slavnostní sjezd katolického rolnictva českého na Velehradě. Nadšení nevyložitelné zavládlo v neděli dne 22. září t. r. na posvátném Velehradě, kam sešlo se na tisíce rolníků, jejich žen, synů a dcer, nejen z Moravy, ale i z Čech, Slezska a Dol. Rakous. V neděli a v pondělí vystřídalo se tam přes 17.000 lidí. Dr. Stojan zahájil sjezd v pondělí ráno na nádvoří chrámu velehradského. Předsedou zvolen statečný rolník p. Jos. Šamalik z Ostrova a K. Dohnal, rolník a starosta z Hulína. Prvním řečníkem byl p. Fr. Capita, rolník ze Stávědic a Kyjova, jenž mluvil o sdružování rolnictva na základě katolického. Po něm řečnil p. Frant. Chleba, starosta z Bilovic, jenž promluvil o organizaci rolnictva na základě národním. Na to ujal se slova p. J. Šamalik, mluvě o sdružování rolnictva na základě stavovském. Když pak na nedlouho byl sjezd ukončen, zahájil p. Šamalik ihned ustavující schůzi „Katolického spolku čes. rolnictva“. Zamaký poslanec V. Ševčík v důkladné řeči dovedl nutnost nového spolku. Ustavení spolku bylo schváleno a první výbor zvolen. Předsedou jest p. J. Šamalik. Předseda ukončil schůzi poděkováním všem účastníkům, načež bylo ve svatyni velehradské posezení. Odpovědně v pravodech a zástupcích s nadšením v srdci opouštěli katoličtí rolníci posvátný Velehrad, volajíce druh druhu „na shledanou“!

Kniha moderního prádla, jediná toho druhu, právě vyšla nákladem „První modní akademie“ v Praze, Melantrichova ul. č. 463, v největším to českém útavě k vyučování moderním střihům, a stojí pouze 3 al. V knize této jest vyobrazeno více než 500 druhů nejmodernějšího prádla od nejútlejšího dětského věku počínaje až do nejjemnějšího prádla vůbec, a při každém vyobrazení jest již hotový střih v životní velikosti. Dále jest v knize té stručně pojednání a poučení o šití prádla vůbec, velký výběr všech různých oděb a vyřezání, velký výběr monogramů, různé rady o nákupu a rozeslávání látek, různé poučení ku praní a žehlení a vůbec vše, co prádla se týká od hotovení až po uschování. Kniha tato jest pro každou rodinu zajiště velmi potřebná, pověříme-li, jak velká jest úspora v rolně, kde možno od nejjednodušší utěrky až do nejjemnějšího prádla vše doma hotoviti. Kniha tato dostati lze v Kratinově „První modní akademii“ v Praze, Melantrichova ul. č. 463 st., 16 nové, zaneb v každém fádším knihkupectví za obnos 3 al.

(Zasláno.)

Na sklenku XVII. roku — 1900—1901.

Vstupující v nový, již XVIII. rok své činnosti, obnovujeme opět své zásady, kterými se od I. ročníku „Vlasti“ pevně a nezlomně řídíme.

K „Vlasti“, která byla s počátku jediným časopisem družstva, přibylý postupně: „Vychovatel“, „Dělnické Noviny“, nedávno proměněné v týdeník „Naše Listy“, „Sborník histor. kronáku“, „Hlas Svatozáclavské“, „Vzdělávací četba katolické mládeže“ a kalendář „Svatý Vojtěch“ ve velkém a malém vydání. Mimo to vydali jsme různé knihy a časové brožury. Z fondu pro zakládání katolických knihoven založili jsme v zemích československých přes 100 knihoven, sociální odbor vyslal na venek řeky: Historický kroužek pořádá odborné přednášky a radil se o svých záležitostech; Literární sekce rokovala ve svých schůzkách o současných literárních proudech a

sjezech, bedlivě si všímalje svlékání věci. Tyto katolických a protikatolických; útoky proti církvi a náboženství neschává bez odvěty a v tomto období, pilnou péči máni věnovati agitaci literární protestantů.

S Jednotou katolického učitelstva v království českém jest družstvo v intimním, přátelském spojení; Jednota má své místnosti, schůze a knihovnu ve vlastním domě družstva.

Rovněž i Tisková liga, spolek samostatný, vrostl s půdy družstva Vlasti a má v něm pevnou oporu.

Roku 1897 koupilo si družstvo vlastní dům za 160.000 K, a r. 1900 stědilo si v něm vlastní knižnici a omezenou koncesí a r. 1901 dosáhlo po velkých překážkách, že mu c. k. místodržitelství udělilo samotnou a neomezenou koncesí, což jest věc velkého a důležitého významu.

Máme tedy dosti příčin, děkovati Bohu za všechny tyto milosti, jimiž nás obdařil; srak náš dívá se jasně, jistě a spokojeně v budoucnost.

Charakteristickou známkou „Vlasti“ jest, že si bedlivě všímal života a literární činnosti Slovanů a že její literární spolupracovníci slovanští žijí v různých slovanských zemích, tedy u pramene. Z tohoto oboru chystáme pro XVIII. ročník hojně literárních posudků a správ z Ruska, Bosny, z Černé Hory a od Frant. Štingla a Fr. Zundálka a ostatních literatur slovanských. Nový, nadaný literární spolupracovník v Bosně, Rud. M. Zahradník, přislíbujíc práce: „Bosenští tehotníci sv. Františka a agrární otázka“. — „Literární sbor tehotní mládeže bosenské a jeho kulturní bilance od jeho základu (r. 1866.) až po naše doby.“ — „Bosensko-hercegovští františkáni jakožto organizace, besplatní učitelé a reformátoři veškerého křesťanského školství v oblasti stříbrno-bosenské provincie od prvé jejich působnosti do okupace.“ Pro věci slovanské získali jsme vzácného, mladého a nadaného spolupracovníka, jenž žije na Moravě u hranic slovanských. Jest se slovanskými předáky v písemném spojení a seznal je letos osobně o slavnostech sv. Martinových, i doufáme a přejeme si, aby péro jeho prospělo Slovanskému a utužovalo vzájemnost československou. Ve Vyhliďalově práci o Rakouském Slezsku bude ve „Vlasti“ pokračováno. — Mnohé slovanské práce jsou nám již dříve elšbeny (o literárních Chovatech, o Slovanské, o Moravě), i doufáme, že aspoň některé z nich letos ve „Vlasti“ uveřejníme.

Značný počet kalendáře Štítu jest již roze-slán; dalším objednávkám obratem vyhová:

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Adalbertinum.

(Zasláno.)

Čechové!

Ve vášné chvíli obrácíme zřetel Váš na přední jednotu, jež jest našemu národu chloubou a osadou. V osudné době, kdy veškerá společnost naše národní rozvířena jest zápasem hospodářskými, společenskými a politickými, prosíme a žádáme Vás jakožto zástupcové, kteří bojujíte za právo a spravedlnost českému národu, zejména ve školství, abyste se opět všichni společně sjednotili a seřadili pod vítěznou korunu Ústřední Matici Školské dobývat české školy českému dítěti.

Dávěrou ve Vás, Čechové, podporována, prací dvacetiletou posilena, díky tisíců českých rodičů a zachráněných dětí poctěná, vstoupila Ústřední Matici Školská do XX. století, aby s neochabující vytrvalostí konala apoštolský úřad, jenž jí svěřen Valí láskou k rodným bratřím, úpěcm podle jhem cizoty. Hle, která dělník a místa na místo stvaný, toněbně sraky své k Matce uprá, by ujala se jeho dítěte, která rolník a ustarou tráví prosebné k ní vstahuje pravici mosolnou, by nedala odraditi se synům jeho ve škole nečeské. V Čechách škol českých se nedostává, na Moravě mládež se nám stále a soustavně od rodné mlavy odvádí, a na Slezsku — tam jen slabá šena, vzácně matka, dětem svých zachová, co jim bere škola — řeč českou, jazyk mateřský. Který Čech upltný rozpakoval by se přispěti jim na pomoc? Který Čech opravdový by váhal přinášeti oběti ochránkyni jejich dětí — Ústřední Matici Školské? Od samých počátků probuzení našeho a života národním až po naše dny snahy a tušby veškerého národa našeho a nejlepších jeho synů aměfovaly a směřují k opravdovému vzdělávání myslí a srdce jazykem naším domácím. Tímto opravdu českým duchem proniknutí založili jsme si na obranu statků svých nejdražších a záchranu české mládeže Ústřední Matici Školskou. Radujíce se dnes po 20 letech z úspěšného ovoce její práce, snažíme se při každé příležitosti, kde kdo, dle možnosti přispívati bratřím a sestram svým v místech ohrožených v národně těžké výhově jejich dětí. Necht nyní v pamětných dnech Svatozáclavských město od města, dědinu od dědiny, dům od domu, po všech českých vlastech, ba i v cizině a zámoří, všude kdekoliv se osývá blahol český, nese se jediné svorné heslo:

**Pomáhejme štědrým darem
Svatozáclavským Ústřední
Matici Školské!**

(Následuj podpisy).

(Zasláno.)

Pozvání k volné konferenci

(vikariát):

Kosteleckého n. O., Králíckého, Landákrounského a Rychnovského n. Km., která dle posledního usnesení obývatí se bude na

děkanství v Kostelci n. O.

dne 10. října t. r. o 1. hodině odpo.

Pořad:

1. Asketickou úvahou „de Sa. Eucharistia“ začne vdp. děkan Kaška.
2. O „Protokole snoubenců“ a o „spolcích sv. Josefa a Emeritensverein“ promluví vp. Šimek.
3. Referát o sjezdu kněžském ve Vídni přednese níže-p-aný.
4. Určí se doba a místo budoucí konference.
5. Volné návrhy.

V Rokytnici, dne 23. září 1901.

Václav Hlavsa,
t. č. předseda a farář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. září 1901. 1 hl. pšenice K 12.40—14.—, žito K 11.40—12.—, ječmene K 8.80—10.00, oves K 8.80—9.70, proso K 9.00—10.00, vikev K 9.50—10.00, hrachu K 16.00—20.00, jáhel K 18.40, krup K 16.50—24.00, bramborů K 2.20—2.60, jetelového semínka červeného K —.00—00.—, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 30.00, olejky K —.—.—, lněného semene K 16.50—17.40, 100 kg. žitných otrub K 12.00, pšen. otrub K 11.00, 1 kg. másla K 2.16—2.48, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu k 0.32—0.38, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 01.—3.60, 1 kopa zelí 5—10 K.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu svůj všude osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

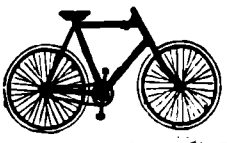
praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franco se zasílají.

Adresa vždy deslovně špiná.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabíjí

Biskupská knihtiskárna.

kola	Premier	Nejlepší	kola
Nejlepší	The Premier Cycle Co. Ltd.		Nejlepší
kola	Coventry (Anglie)		kola
kola			kola
kola	Cheb a Vídeň VI. (Čechy). Windmühlgasse 38.		kola
kola	Zástupce pro Hradec Králové a okolí: František Vodehnal.		kola
kola	Zástupce pro Pardubice a okolí: Vincenc Chomrak.		kola
kola	Premier	Nejlepší	kola

První
katolický a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

v Humpolci.

Doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro
P. T. veledůst, duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Hospodyně

v prostředním věku (35 roků), která po více
roků na větší faře hospodářství vedla, a nej-
lepším vysvědčením vykáží se může, prosti
o podobné místo

nejraději opět na faře.

Laskavé nabídky pod značkou „Spole-
hlivost 12“. Židenice u Brna, pošta restante.

Odborný velkoobchod pro malou
obchodní veřejnost.
Umění a věda pro malou a velkou
veřejnost.

B. Skarda, Brno.

Označková každé
hořící i provedení
se zaručením práce nej-
modernějšího po-
dávku vyhovující.
Zkrát prvního cenami
vysvětlují.
Cenníky zdarma.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísežný znalec o. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

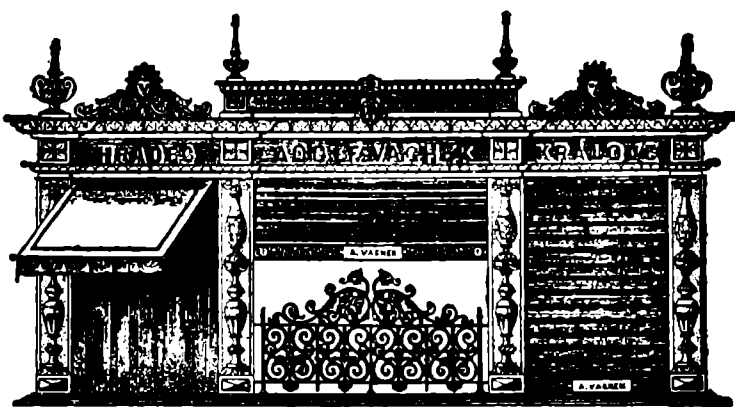
varhany veškerých sa nejlepší
usmání soustav co
nejdokladnější a v cenách nejmiřej-
ších; — opravy a přestavby
varhan provede za nejmiřejších
podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení a p-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravá americká harmonia (Gottage-
Organa) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejprřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

ADOLF VACHEK,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehké
jdoucí. Svínovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.

Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kladu
do sdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V účte veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,

závod

posilovačský
v Pardubicích

— opravuje —

jakob i nové stavit

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihovna.

O. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská
výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
a dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Na cukrářství
přijme se učeň u Josefa Fialy
v Hradci Král., vedle hlavní trafiky.

Al. Hugo Lhota,

tovární sklad a půjčovna
pian, pianin a harmonii

nalézá se nyní

na Eliščině nábřeží č. 278

proti labskému mostu.

Ignace Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

V. VACEK,

závod školkařský

v Pamětníku u Ohlumce

posluzi pro zimní a jarní vysazování stromy
ovocné vysoké a kráky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob, konifery, divoké stromy
pro stromofa, pláňata atd. — Statistika sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný cenník zdarma

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákreby u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Slavným patronátním úřadům a
velečtému duchovenstvu doporučují se
k malování chrámů

jakoukoliv technikou přesně dle slohu.

Oprava starých obrazů, jakož i
malování nových, křížových cest a p.

Oltáře k Božimu Tělu na plátně
i na dřevě malují v každém slohu.

Plány a rozpočty zdarma.

Závod pro umělé a dekor. malířství

J. St. Ottmar
Ústí nad Or.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● služeb vojenských ●
vyhotoví c. a k setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Elišvina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a na-
bíjí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřáb-
ku, punše
a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Látku na kleriky

a letní kabáty, čistě vlněnou 134/136 cm. širokou
za sl. 2-40 metr, jakož i bohatý výběr jiných
druhů a sáken ku chrámovým účelům v nejlev-
nějších cenách nabízí a vzorky ochotně zašle
obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK,

Hradec Králové.

Vyznamenán Obchodní komorou Pražskou za
vlastní výrobky. — Závod založen r. 1834, od
kteréž doby počíná trvá.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledok,
síran amoniat, soli draselné, kalcin.,
speciální hnojivo pro stábliny a oko-
paniny (kulovatiny).

Pečernou sadru superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování
chlévké mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sí-
rovou a umělá hnojiva
Ústřední pilařna: **PRAHA**, Jindřichská ul. 27.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotela Merkur.

Cenníky na požádání franko.

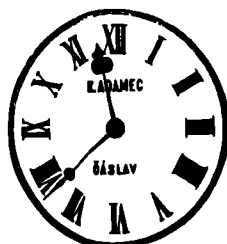
MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Pozor!

Všechny otáčené pp. consumers a odběratele
pravého vlněného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerkým se dne 19./8 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různými pojmenováními,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidákůmu
ce škodlivé užitky jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové

odporučuje výtěčný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemický a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku, atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, si-
tými i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vázavosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na
zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Velečtému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

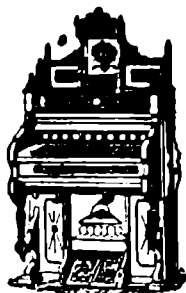
zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stíně v ohni zlatené a stříbrné i se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovulacemi a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
sálou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázat četnými povova-
nými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelů,
táček na křest, svíců, pacíkůlů, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

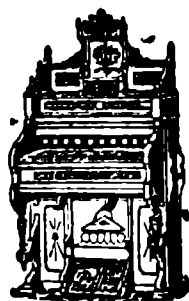
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované cenníky franko a zdarma.

Díkůvzdání.

Všem, kdož dne 12. září t. r. ku pohřbu naší drahé choti a matky

Marie Neumannové

se dostavili a přátelkou soustrast projevili, zejména veleddst. pánu J. Vaníčkovi, děkanovi v Josefově za vykonání smutečních obřadů, dšst. pánu Petru Pohleischovi, faráři v Heřmanicích, dšst. pánu Jaroslavu Horákovi, faráři v Jáseně, dšst. pánu Jos. Váňovi, I. kaplanu v Jaroměři, dšst. pánu Jos. Hříškově, katechetovi z Dubence, dšst. pánu Fr. Kvířerovi, katechetovi ze dvora Králové, dšst. pánu Jos. Matoušovi, fund. kláštera v Kuksu, dšst. pánu Janu Veselému, kaplanu v Josefově, za laskavou assistenci, velečtšnému panu fidieli chóru a zpěváckému sboru za vznešené zpěvy a všem vůbec, kteří jakýmkoliv způsobem soustrast svoji projevili, vzdáváme srdečné

„Zaplať Bůh!“

V Josefově, dne 20. září 1901.

Jménem rodiny a přátel:
Eduard Neumann,
farář v Rohozně.

Všecké práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fašadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na káži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, která již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové
na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jerábek v Hradci Králové, velká podstň.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Úplné garnitury. Šátky na hlavu i převěsné.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Vzory na požádání se zašlou. **Pevné ceny.** Obchod založen roku 1863.

Samety.

Plyše.

Do Hradce Král. a okolí.

MUDr. Jan Král,
prakt. a zub. lékař

ordinuje pro nemoci zubní, ušní, nosohltanové a oční od 8—11 hod. a od 2—4 hod.

V neděli a svátky od 8—11 hodin.

Velké nám. č. 136 I. p.

K době kašle a chrapotu!

Turecký med výborný dietetický ochranný prostředek, co takový i vsude uznán. — parfumuje dech, uklidňuje hlasivky, pro pávce a ředěnyky důležité, pro elegantní svět neocenitelné. Jediné pravé, zákonem chráněné vyrábí

Lu-Sin

A. Maršner, Král. Vinohrady.

K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, droguistů, cukrářů atd.

Sklad: Praha, Ferdinandova třída proti Choděrovům.

Právě vyšel a rozesílá se

katolický

KALENDÁŘ „ŠTÍT“

na rok 1902.

Obsahuje vedle kalendářní části a příslušných udání, času se týkajících, pečlivě sestaveného úplného seznamu jmen křesťanů, následující zábavné a poučné články:

- 1.) Úvodní básně: Na prahu nového roku od Vl. Hornova.
- 2.) **Řecké š návrst de tmy v Klecánkách** od * * *. (S 5 obrázky.)
- 3.) **Vedle cesty** od Vl. Hornova. (S 2 obrázky.)
- 4.) **Báseň: Před obrazem sv. Antonína** od Vl. Hornova (k titulnímu obrázku svátce).
- 5.) **Chléb sv. Antonína.** Napsal Ed. Kasal.
- 6.) **Na strážnické samoty.** Obrásek z bojů o českou zem i český lid. Napsal Frant. Jiří Kořál. (S 3 obrázky.)
- 7.) **Nabudeš pokoušet Pána Boha svého.** Vyňato z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II. Napsal Fr. Míra. (S 1 obráskem.)
- 8.) **Zakládejte mlékárny.** Od Frant. Štábla.
- 9.) **Když si náš dědeček bublčku bral — bral — a vzal.** Napsal Frant. Jiří Kořál. (S 1 obráskem.)
- 10.) **Náhoda nebo trest Boží?** Z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II. Napsal Fr. Míra.
- 11.) **O alkoholismu.** Píše Jos. Koukal.
- 12.) **Chrudim.** Skrásnými obrázky předních budov.
- 13.) **O střemu a ends ovocném.** Napsal V. F. Šálek, pomolog.
- 14.) **U zelené lásky.** Humoreska. Napsal J. Váňa. (S 1 obráskem.)
- 15.) **Ze zvyků našeho lidu na Chrudimsku.** (Stál. — Koupě a prodej. — Cesty, cestování.) Pokračování látky I. ročníku „Štítu“. Sbírá a píše Vinc. Paulus, ředitel škol v Chrudim.
- 16.) **Všelicos ze světa.**
- 17.) **Z domácnosti a hospodářství.**
- 18.) **Kronika.**
- 19.) **Množství anekdot.**
- 20.) **Měsíční trhy.** — Trhy die míst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Kalendář „Štít“ poskytuje četbu zušlechťující všem křesťanským rodinám vzdělaným i prostým. Použí a pobaví každého.

Překrásný titulní obraz sv. Antonína Paduanského.

Cena 1 výtisku ve skvostné lithografické obálce 1 Koruna (50 kr.)

Pro pp. prodáváče, kniháře, knihkupce 1 tučet za 8 K (poštou o 12 h více za nákladní list). Při hotovém zaplacení 1 výtisk na tučet nádvkem. — Pro pp. knihkupce, kniháře příkladáme anonymní plakát.

Objednávky přijímá a obratem pošty (resp. dráhy) vyřídí

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové (Adalbertinum).

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatní na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 4. října. 1901.

Inzeráty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Nález.

Pr. IV. 20/1-2.

Jménem Jeho Veličenstva Císaře!

C. k. krajský soud jako soud tiskový v Hradci Králové nalezl na žalobu c. k. státního zastupitelství v Hradci Králové dne 28. září 1901 pod čísl. Sa. 20/1-2 podanou, takto právně:

Obsah ve zprávě s „Mezilesem“ v čísle 39, v Hradci Králové tisknutého a vydávaného periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 27. září t. r. uveřejněné poslední věty počínající slovy „Byla dívka... v sobotu večer“ zakládá skutkovou povahu přečinu proti veřejnému pokoji a řádu v § 302 t. z. vytknutého.

Podle § 493 tr. ř. potvrzuje se zabavení čísla 39. periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 27. září t. r. c. k. státním zastupitelstvím nařízené, dle § 493 t. ř. zapovídá se další rozšiřování těchto a dle § 37 z. o tisku ze dne 17. prosince 1868 č. 6 f. z. pro rok 1869 nařizuje se zničení zabavených tiskopisů.

D a v o d y:

Obsah uvedeného závadného místa může k zášti proti řádové společnosti náboženské popuditi a zakládá v sobě skutkovou povahu přečinu proti veřejnému pokoji a řádu v § 302 t. z. vytknutého.

Bylo tudíž návrhu c. k. státního zastupitelství na schválení zabavení dle § 493 tr. ř. vyhověno.

Další výroky zakládají se v § 493 tr. ř. a § 37 o tisku.

Přelůstnost soudu tohoto zakládá se na ustanovení §§ 484, 486 tr. ř.

V Hradci Králové, dne 30. září 1901.

Okenfus.

Stará láska nerezaví.

Byl jeden stařec nad hrobem a přišel do fary, že by „jako“ rád svůj stav proměnil. Myslí totiž svůj vdovský stav. A když mu to farář rozmlouvat chtěl, vykládal mu, že to tak jistě je od samého Pána Boha. Když byli mladí, měli se prý rádi, ale rodiče s obou stran jim bránili. A tak on si vzal jinou a ona jiného. Nyní pak po padesáti skoro letech ovdověli oba, a proto on s jinak nemyslí, než že je Pán Bůh dohromady svádí. Tomu výkladu odporoval však pan farář, ale nebylo nic platno. Bylo to podle toho starého přísloví: Stará láska nerezaví. — Ku proměně stavu však přece nedošlo. Děti té staré nevěsty se za to styděly. Táhl se to, až stařec za několik měsíců na to zemřel.

Častěji vzpomínám nyní na tento případ. Skutečně! Stará láska nerezaví. Dávno tomu jest, co čeští evangelisté měli lásku k největším nepřítelům ubohé vlasti naší. Pro doklady není třeba jíti daleko.

Nejzdravějším nepřitelem naší vlasti a domu habeburského byl — jak lid krátce říká — Švejd. Jak řáčil, vysvětluje n. p. z dějin Weissových (Dr. Weiss, 403). Švédové vázali lidi ať vznešené, ať sprosté, silné nebo mdlé ke koním a vládcům za sebou; uvázali provaz za krk a z tuha zadrželi, aneb ovázali provaz okolo hlavy a roubíkem zatáhli, až oči vypadly a mozek z hlavy stříkal; zpřetrželi nohy, ruce a žebra, v pekárnách lidi za živa pekli, nebo do studné metali. — Když chtěli na lidech vynutiti peníze, vzali rodičům dítě, napíchli na bodák a tak před rodiče postavili. Bývalo jim rozkoší dítě vzít, o zeď neb o zem jim mrštit. . . Proti ženám i pannám tak nestydatě si počínali, že se tyto raději se stěch, oken, skal dolů vrhaly a tak umíraly, než aby jim do rukou padly. Obzvláštní hrůzou byl tak zvaný „Schwedentrunk“ — švédský nápoj, vynález prý Bernarda Výmavy. Vlévali totiž lidem všelijakou vodu neb i hnojivku násilně do hrdla tak dlouho, až život jako sud naběhl; pak na člověka vstoupili a šlapali, až vodu neb hnojivku s krví zase krkem zvrátil. Zoufalost lidí byla tak veliká, že od ďábla pomoc hledali.

A s tímto „Švejdem“ spojovali se evangelíci čeští proti — své rodné zemi a krvi. Na

věky památný zůstane z dějin nevyhladitelný dopis, jež na den Všech Svatých roku 1649 napsal muž, — jenž měl jméno po jednom z malých proroků starozákonních a v devadesátých letech století devatenáctého jako vlastenec veleben byl, — tehdejšímu kancléři, jenž onu nešťastnou „švejdskou“ válku a ono děsné drancování vlasti naší a ty přehrozné muky našeho lidu byl zavinil. Bylo o něm psáno: Hrdino nejmoudřejší a nejstatečnější! Neustávej domáhati se díla moudrého, spravedlivého a milosrdného! Ta budiž korunka starého věku tvého, že's provedl skutky, za které koruna života věčného přislíbena jest.

Pěkné to psaníčko! Skoro jako Liebsbrill — zamilované psaníčko, důkaz to horoucné lásky evangelíků českých k hráznému hubiteli vlasti naší — k Švejdovi.

To je tedy láska ze sedmnáctého století. Zjistěte stará láska. Nezrezavěla však ani v století osmáctém. Toho času poslali zase evangelíci kraje chrudimského zamilované psaníčko Průšákovi, žiznicimu po uchvácení krajů českých, aby přišel a království české si podmanil. — Přišlo století devatenácté a stará láska nezrezavěla! Roku 1866 šli evangelíci vlněné vstříč „evangelickému“ králi. A konečně nastalo století dvacáté. Stará láska nerezaví. Celé hejno průšáckých pastorať valí se sem a srdce pastorať českých patří jim. Časopis „Hus“, jež vydává pastor semtážský a čáslavský, vyslovil se — jak jsme nedávno oznámili — že to pány těší.

Ubohé Rakousko — které latinsky „Austria“ se nazývá. Případá mi opravdu jako stará nevěsta. Ještě když byla mladá, ucházel se o ni Průšák ve válce sedmileté. Nedošlo k tomu. Nyní pak po více než stu letech hlásá se do světa, že je sám Pán Bůh dohromady svádí. Je prý to tak ustanoveno od Prozřetelnosti Boží. Bohužel však dnes není téměř už koho, kaoby této stavu proměně bránil. Sami ministři k této svatbě jako nějaký družba pomáhají.

Pan Körber — ač prý je jen k tomu z jistých kruhů hnán — se všemi stranami vyjednával zřejmě, s průšáckými však — tajně. A co tito velezrádci si přejí, k tomu se pracuje, třebaž to vedlo k Prusku blíž a blíž. Památným zůstane v tom ohledu měsíc září l. p. 1901. V Olomouci měli němečtí katolíci sjezd; a poněvadž wolflaunští Němci si to přáli, byl jim veřejný průvod zakázán. Do Litvle, města s českým zastupitelstvím, chtěli Němci v celé slávě přitáhnouti, průvod konati a Litovel matce Germanii (Německu) zpět vydo-býti. Okresní hejtmán i místodržitel to zapověděli, ale pan Körber to dovolil. Že pak tekla krev, — co na tom? Byla to krev pouze slovanská a ta je minderwerthig (méně cenná); ať jí trochu vyteče, jen když se stal krok ku proměně stavu, ku sňatku Průšáka s Austrií.

Pan ministr bohoopecty (kultu) Hartel byl prý upozorněn na ty cizí pastory, ale odvětil: Co máme dělat? Není-li domácích, musíme připustit cizí. Jenže pan ministr zapomněl na maličký rozdíl, který je mezi farářováním u protestantů skutečně se zde již nacházejících a mezi děláním protestantů z katolíků. Tu se ovšem nedíváme, že průšáčtí Němci mají sňatek Průšáka s Austrií za věc již velmi blízkou.

Je pravda, že se ty právě děti Anstrie za to stydí. Ale to jsou jen Slované. Ty má ta ubohá Anstrie beztoho již dávno jen jako nevlastní. Ať se stydí, ať křičí a se zlobí, co na tom? Nevědí, že stará láska nerezaví.

Nebožtík Sušil, katolický vlastenec moravský, pravil, že dvě družky jsou v srdci jeho — církev a vlast. Každá že má srdce jeho půl, a každá že má srdce jeho celé. A v srdci každého jak se patří liberála, dokonce pak svobodného zednáře, jsou také dvě družky, každá má srdce jeho půl, každá celé. A jak se jmenují? Láska a nenávisť. Láska k protestantství — čím více protestantství nevěreckého, tím prudší je ta láska — to je ta první družka. — A ta druhá: nenávisť všeho

katolického, a čím opravdovější je to katolictví tím prudší je ta nenávisť. Což divu, že v srdci Rakouska, které od roku 1868 je státem liberálním, tyto dvě družky sídlí: Láska k protestantství, a nenávisť ku katolictví.

A proto raději slepěvrhá se sestárka Anstrie v náruč Průšákovu, než aby hledala spásu v katolicismu — ovšem v tom pravém. Mámo totiž — Bohužel — ode dávna zvláštní odrudu katolicismu, který se nazývá rakouským katolicismem. Já bych ho nazval kejvalým, protože páni chtějí, aby přikejval Valni. Ten by tak ještě snesl, protože se moc a moc podobá protestantismu. Ale vedle rakouského, vyvíjí se nyní ještě katolicismus „opitzianský“. To je ten, který se opičí po Wolfovi a uvaluje na sebe podezření, že mu více záleží na průšáckém němečtí, než na náboženství. A právě proto dobývá si lásky, kousek místa v srdci stárnoucí Anstrie. Je to také bať vědomý a nebo slepý družba sňatku jejího s Průšákem. Nevídi ubohý, že „stará láska nerezaví“, že se tu objevuje ta již více než sto let stará láska jistých státníků rakouských ke všemu, co není pravým katolicismem. A ani to zřízení nového biskupství v Chebu nic na tom nemění. Není to snad láska vlády k náboženství? Je to opět a opět to, s čím ten sta-roch do té fary přišel, že by „jako“ rád svůj stav proměnil.

Co z toho vzejde? Nebezpečnoství je veliké. Věrné děti Anstrie to zrovna za srdce běže. Ukoučí se to jako v mém příkladě?

Všeliký, kdož chce věčně sloužiti, má se často spovídati: neb bude-li se svých hříchů na spovědi tajiti, Bůh je sjeví; pakli je budeš svjovovati, Bůh je skryje. A protož, kteří dobře číná a nespovídati se Bohu často. jsou ti taková, jako tem, jenž to naplní sud smrdutých věcí, a potom veň nalije dobrého pítí a tak jedno druhým zkaší. A protož jako věrný sluha Boží, jakž koli věk shřešit netoliko smrtelně, ale všedně, ihned se utec na Boží spověď.

Hus: O sedmi smrtelných hříchích.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 3. října.

(Nové katolické chrámy v Praze. — Záležitosti českých menšin. — Volební smír stran usavřemím politiky XIX. a sahájentím politiky XX. věku.

Proti žalobám a steskům na liberálnost a bezbožectví nynější doby u nás smí znatel poměrů skromně namítnouti, že liberálnost a bezbožectví naší doby jsou pouze planou furiantkou frází, neboť naše česká přítomnost jest de facto nábožná a to nábožná horlivě a obětavě. Příklad a doklad toho dává nám především Praha. Nemusili bychom sice pro doklad ten ani tak blízko choditi a mohli bychom k tomu poukázati, že čeští vystěhovalci v Americe, kteří ve vlasti místo kostela jen hospodu hledali, jakmile poněkud si pomohou, ihned zbožné ohlížejí se za mofem po knězi a kostele, což svědčí, že zbožnost hluboko leží v srdci českého lidu, že je silným rysem jeho povahy, kterou ani svobodná Amerika nepřemůže a nepřekoná. Avšak zůstaneme raději blže, v Praze.

V Praze jest bez odporu semeníště liberálnosti a skladiště volnosti smýšlení pro veškeré země korunní české, do nichž se od-tud v různé formě vyvážá a rozvážá. Ve skutečnosti však jest Praha velice zbožné město a býti zde silný, obratný veřejný mluvčí v podobě mocného vlastenecky katolického listu, o který by se každý dle potřeby mohl bezpečně opřít a který by vlivem svým dovedl

vždy v čas a příslušně rozhodně promluvit a vážně dle okolností politicky zakročiti, během roku by odtud všechny fráse o liberalnosti a hraní si na bojovné vojáčky proti klerikalismu vymizely. Vždyť za dnešních poměrů, (kdy rozmanitě vlastně nuly, a všelijaký odpadlík, který nemá žádných důvodů o spasení duší svých blízkých se starati, vnucují se v Praze nejméně za rady nebo alespoň přísedící konsistoře v otázkách všech), přede Prahu reprezentuje a manifestuje se jako nábožné město katolické.

A tu je zajímavé, že Praha toto katolictví své projevuje nejvíce ve svých nových čtvrtích. To jest zjev nanejvýš pozoruhodný, co se v posledním půlstoletí v Praze dělo. Na některé straně její vzniklo rychle jako v pohádce nové město, jež pravidelně osadilo nové, svobodomyšlné obyvatelstvo, kteréž zvolilo si radikální, liberální obecní zastupitelstvo. A sotva že nová obec nabyla jakýchsi určitějších forem, ihned při své svobodomyšlnosti a volnosti smýšlení starala se především o zbudování krásného chrámu. V letech padesátých stalo se tak v Karlíně, kde postaven nádherný kostel zasvěcený sv. Cyrila a Metoději, počátkem let osmdesátých vybudován znamenitý kostel na Smíchově ke cti sv. Václava, počátkem let devadesátých vystavěly si Vinohrady krásný chrám sv. Ludmily. A dále město Žižkov, který pojmenování svých ulic a náměstí vzalo z husitských dějin, staví spanilý kostel zasvěcený sv. Prokopu; v nedávných dnech vysvěcen byl nový chrám Páně ve vsi Bráníku, která jako předměstí ku Praze se hlásí a obec libeňská v posledním svém zasedání, než-li se ku Praze jako VIII. její čtvrt připojila, věnovala zdarma potřebný pozemek pro brzkou stavbu nového chrámu. Jak pak v Praze veškeré kostely byly za posledních dvacet let restaurovány, jak se zde o obnovu chrámu bývalého kláštera sv. Aněžky pečují, jak se kostelík sv. Václava v bývalé trestnici má zachovati, to jest obecně známo; o velkolepé restauraci vyšehradského chrámu svatého Petra a Pavla se nešíříme, poněvadž o to pečují především a hlavně král. kapitola vyšehradská a nikoliv laikové, kteří však také jednají o stavbu nového chrámu v Holešovicích.

Poslední půlstoletí v Praze skutečně prokázalo mysl nanejvýš zbožnou. Před tím po více než-li sto let stavbám chrámů valná p'če zde věnována nebyla. Naopak! Co zde krásného bylo, to buď zašlo, nebo bylo zanedbáno. A kde sluší hledati příčiny toho?

Stavby nových krásných chrámů v Praze prováděny jsou zcela poměrně s novým rozvojem českého ducha. Pokud český duch byl svírán do pout osvěty a kultury německé, tu i nejkrásnější chrámy v Praze když ne zcela mizely, tedy alespoň hynuly, na což se my starší dovedeme ještě pamatovati. A teprve když český duch začal opět pronikati a i v Praze ku plnosti přicházeti, tu nejprve započato s dobudováním metropolitního chrámu sv. Víta na Hradčanech a napotom s pokrokem ducha českého, jak tento Prahu ovládati a rozlohu její rozšiřovati začal, ihned v tomtéž poměru začaly se zde staré chrámy opravovati a nové budovati. To jest tedy faktum skutečnosti doložené, že povaha a rozvoj českého ducha nesou se směrem zbožným, což nejlépe lze dotvrditi tím, že dokud v Praze vládl duch německý, že potřeba kostelů a jejich vzezření omezeny byly na poslední míru přípustnosti. Zajisté že je dobře, když si to vespolek povíme a o tom trochu porokujeme. Je to na nejvš časové.

• •

Za posledních dnů proskočila českými časopisy zpráva, že má býti založen nový, záležitostem českých menšin věnovaný týdeník pod názvem „Vyšehrad“. Redigován má býti od spisovatele a zkušeného žurnalisty p. J. Klecandy. Jakkoliv nejrovnocenněji schvalujeme každou pečlivost a starost o naše české menšiny, právě proto máme za svou povinnost v otázce této promésti mínění, které se snad se zámysly některých vlastimilů, jejichž činnosti a působnosti si upřímně vážíme, nebude kryti. My totiž na základě svých zkušeností, pokud se týče českých menšin, nemáme za takticky dosti politické, pro ně zvláštní list zakládati.

Důvody své opíráme předně o tu možnost, že nový, výhradně záležitostem českých menšin věnovaný český tisk bude nepřátelskému nám tisku vodítkem, kde má naše nejslabší stránky v otázce menšin hledati. Za druhé, list ten nebude mít nikdy tolik síly, aby všem nepřátelským nám listům s úspěchem čelil, neboť bude vždycky jeden proti kolika a tu se nezbytně stane, že nepřátelský odpor proti menšinám spíše vzrůstá než-li přemáhá. Za třetí, ostatní český tisk zcela právem a přirozeně, bude-li zde zvláštní časopis pro

záležitosti menšin, nebude více do krajnosti povinán na všech stranách míti je na zřeteli, tak že následkem toho české menšiny při získání jednoho listu podporu deseti jiných mohou často stratiť. Za čtvrté, náklad na list ten budou museti uhrášovati lidé, kteří čtou jiné listy a proto přibude právě obětavému obecnstvu nová daň. Důvody tyto zatím stačí. Proto nejsme pro zakládání nového časopisu, neboť nevidíme v tom výhody, jež snad jiní v tom spatřují. Poctivě to přiznáváme.

Vzhledem však k osobě, která se v obrátěném, dovedném literátu a zkušeném žurnalistovi a v učiteli, který zdárně kolik let v českých menšinách působil a který se nyní za redaktora listu pro menšiny naskytuje, chováme v této záležitosti toto sprostředkující mínění. České věci nebude nijak na škodu, když některý ze předních pražských časopisů p. Klecandu pro svou redakci získá a svěří mu obor záležitostí menšin, aby je systematicky a pilně, což se nyní neděje, sledoval a žurnalisticky probíral. Aby pak při této práci měl dosti rozhledu a přehledu, máme za to, že by bylo výhodno, aby pražské, prospěchům menšin věnované korporace: Ústřední Matice Školská, Severočeská a Pošumavská Jednota, jednali p. Klecandu za svého generálního sekretáře, který by správu postupu a taktiky v záležitosti menšin řídil a vedl. Jako zkušený učitel, spisovatel a obratný novinář a politik má k tomu poměrně skvělou kvalifikaci. Mimo to mohl by se mu svěříti zemský sněmovní mandát, aby ve všech směrech měl možnost co nejplatněji působiti. To jest naše upřímné mínění v této důležitě otázce a když došlo ke smíru politických stran jenom především vzhledem k rozmachu všenněmeckému, jest systemisování takového úřadu v národě našem zrovna za čase i na místě a k politické akci smířené strany mají vlastně povinnost o úřad takový se postarati a vhodnou k němu osobou ho obsaditi. Pan redaktor Klecanda by se právě k tomu výborně hodil a donfáme, že by se i výborně osvědčil v uvážení všech jeho vzácných zkušeností a spůsoblosti. Toto jest naše mínění v této choulostivé otázce, při čemž se ovšem, nedomyslí-li k vyřízení je- jmu v našem smyslu, proti založení zamyšle- ného listu nijak nestavíme. Mínění své pronášíme pouze proto, aby k něčemu, co dnes navrhujeme, nedošlo po drahých zkušenostech. Žádáme proto o vlivnou shovívavost, pak-li jinde je dnes smýšlení jiné.

• •

Předmětem politických hovorů a jednání poslední doby jsou v Praze ovšem především smíry, jež ke sněmovním volbám spolu uzavřely strany mladočeská, staročeská a radikální, slibivše si, že si při volbách vzájemně zapůjčí voliče. My jsme své mínění v záležitosti té vyslovili poslední, netajíce se potěšením, že smíry ty byly uzavřeny. Nač to dále tajiti, že uzavřením jejich oslabeny byly u nás živly radikální a že hlavně „Národní Listy“ byly stranou mladočeskou na oltář vlasti obětovány, kteroužto obět list ten dle vlastního doznání ochotně a rád přináší. Po uzavření smíru odpadne nyní celá řada otázek, o nichž druhdy „Národní Listy“ psávaly tak samostatně, že i od odpůrců musely býti čteny a hledány. Této své zajímavosti, schválením dobrovolně se sřekli a dnes, kdy uzavřen obecný národní smír, lid pochopitelně bude považovati veškeré listy za stejně zajímavé a za stejně vlastenecké a přirozeně bude vyhledávati z nich ten — nejlevnější. Již dnes jest znáti, že „prapory“ stran stávají se lidu lhostejnými a proto sotva chybně počítáme, že administrace „Národních Listů“ záhy bude moci redakci sděliti výši obětí, jež ony smíru se Staročechy a radikály ochotně věnovaly. Smírem tím získala nejvíce strana staročeská, již se dostalo při něm rehabilitace a povznesení, o nichž se v Čechách nikomu ani nesnilo. Po dlouholetém zrůdcování najednou přišli páni za ní s prosbou o pomoc a smír — — — Slepy dostal buchtu!

V neděli konaly všechny strany schůze svých důvěrníků a tu nejtesklivěji dopadla schůze mladočeská. Z pozvaných dostavilo se sotva deset procent a nálada byla stísněná, tesklivá a „Národní Listy“ ve schůzi té byly bez zastoupení a vlivu, kdežto druhdy vždycky, jak mělnický pan Maloušek, vzpomínaje dra. Sladkovského a dra. Juliea Grégra, zcela správně připomenul, hrávaly ve mladočeských shromážděním prim. Všechny smířené strany vydají vlastní volební provolání, tak že vlastně celý ten smír není ničím jiným, než-li doznáním bývalých společných politických chyb a nyní z toho jevíci se slabosti, když se takto vzájemně podporují a jedna druhé nastavuje prázdný pytel, který sám státi nemůže.

My se ze smíru toho a jeho mravních důsledků jenom upřímně těšíme. Jenom to bychom rádi byli viděli, aby se byl stal při příležitosti takové, při níž by byla rozdílena

práce a nikoliv mandáty a výhody. Prohlašovali, že třeba jest smíru za příčinou odporu proti německým chybám, nehodí se do politických důvodů dnešních dnů. Vždyť přede německá politika nevznikla po posledním vy- psání sněmovních voleb, ta jest dala poněkud staršího a proto vášněho politika zaráží při- znání, jakoby čeští poslanci a český národ o německé vybojnosti dříve nevěděli. Proto jsou lidé, a těch je velmi mnoho, kteří přímo od- suzují odůvodnění, jímž byl sjednaný smír protivován a litají, proč nebyl odůvodněn pravdou, že totiž český lid jest již tak po- kročilý a patrně nedá se více vésti novinami a osobami, ale že instinktivně žádá cíle a účele a nespokojuje se více hesly. Podle toho stojíme na prahu nové doby české politiky, vcházejme v éru XX. věku, která právě uzavřeným smírem uzavřela českou politickou historii věku XIX.

Drobná obrana.

Česká demokracie, takto horlivá ve- lebitelka Husova, dává návrh, aby se vyučování náboženství ze škol odstranilo a nahraze- no bylo některým předmětem „užitečnějším.“

Míní-li to upřímně, pak se jistě Husa odřekne, neboť ten psal zcela „zpátečnický:“ „Kterákolivák péče není potřebná k jednomu konci, jenž jest radost věčná, ta jest péče ne- hodná. — Již Kristova pravda i Kristus málo v lidech svítí, ani již chtí, aby čtení nekázali a Krista nejmenovali. — To věz, že kázáním slova Božího rozum se osvětluje, zatvrzení v zlo- ti se ruší, hřích se puď. — Nižádného záko- na nesluší křesťanu slyšeti a čísti, jedné zá- kon Božích příkázání; neb nižádného jiného zákona nesluší plniti, konati neb zachovati.“ Milý Huse, pozoruj a viz, jaká důsledná četa se kolem tebe kupí. Gratuluj si, můžes-li. Jednou jsi volal s Písmem proti sváděcům: „Lide můj, ti jenť té blaženým nazývají, ti té klamají.“ Ale teď by bylo potřeba ještě mno- hem silnějšího houknutí do uspalého svědomí některých našich vůdců žurnalistů a sotva by to bylo co platno.

Zřízení nových biskupství v království Českém.

Dlouho mlčeli jsme o této věci. Věřili jsme pražským „Katolickým Listům“, že na věci nic není. Věřili jsme, že se povést ta vy- vinula z jmenování dvou nových světcích bi- skupů pražských Němce a Čecha. Ale dnes můžeme zcela vážně čtenářstvo naše i veškeren lid český ujistiti, že *eláda vídeňská k vůli Něm- cům o sřazení biskupství v Chebu stojí a již i vyjednává.*

Ustupují tím opět a opět rozhodující kruhy stranám které na úkor Rakouska mer- momoci chtějí utvořiti z Čech dva kusy, jeden čistě německý a druhý smíšený. Jako praví vlastenci čeští i rakouští musíme užití všech slušných prostředků ku zamezení této práce pro krále pruského. Ale ani jako katolíci k tomu mlčeti nemůžeme. Jest pravda, že jest v Čechách zapotřebí větší počet diecézí. Ale tolik musíme až i Římu pověděti, že „rein- deutsche“, čistě německá, diecése v Čechách jest nemožnou z té příčiny, že žádný rozsá- hlejší kraj vlasti naší bez Čechů není. Bylo by to jen na škodu svatě Stolice a Církve, kdyby se propůjčila k ubíjení Čechů k vůli fanatickým nacionalům aneb dokonce k vůli wolfiantům. Přejeme ovšem Němcům biskupství v Chebu, ale za *tri podmínky.* Předně, aby svatá Stolice sama za sankce vlády vydala spraved- livé, ale i rozhodné rozkazy a instrukce o kázáních, evičeních a podobných bohoslužeb- ných úkonech a službách ohledem na menšiny ne však dle *obcovací*, nýbrž dle *materiálé* řeči spočítané. Za druhé, aby biskup v Čechách obou jazyků byl tak mocen, aby mohl v nich slušně bez chyb a směšné výslovnosti kázati, jak to beztoho sněm tridentský prikazuje. Totéž at platí i o kněžích dle potřeb a osad farních. At se tedy z rozkazu církve ve všech seminářích — tedy i v Chebu a v Litoměřicích — bohoslovci učí drahému jazyku vlasti naší. Za třetí žádáme, at se zřídí oproti Chebu biskupství nové též v českém území. Víme sice z nejbezpečnějšího pramene, že se jedná též o sřazení nového biskupství v Kutné Hoře, ale vídeňské vládě nevěříme. Po těch všech křivdách na nás spá- chaných obáváme se, že by vládá Němcům biskupství zřídila, ale Čechům jen alibila. A nic nenamítáme, zůstane-li při hradeckém

Tolik před časem především pánům polanečům a důstojnému duchovenstvu! Rázné nějaké akce jest zapotřebí. Radíme však akci tuto společně s biskupy českými. *Zásadami naší budiš: vláda viděnáks nevěřili a proti nekřesťanskému nacionalismu — Hřbas i německých kněží — čisté katolickými zásadami lid svůj i církev brániti.*

**Říšská rada svolána jest na čtvrtek dne 17.
Hina.**

V neděli kcnal se též v Praze sjezd důvěrníků strany staročeské za předsednictví dra Riegra. Kompromis ujednáný výkonným výborem staročeským se stranou mladočeskou schválen, rovněž i volební provolání a kandidátní listina.

Jednání agrárníků s Mladočechy nemělo výsledku, poněvadž agrárníci žádali 20 mandátů, kdežto Mladočeši nabízeli jim jen 8.

Němečtí lidé v svolání svém žádají zvláštní postavení pro Halč, hospodářskou jednotu s Německem, zavedení německé státní řeči a k tomu rozdělení království českého dle národnosti.

V Kapsku jsou Angličané bezmocni; Botha postupuje vítězně do Natalu, v Oranžsku a Transvaalu není mnoho nepřátel, ale jak se zdá, netroufají si Angličané odtamtud svoje vojsko odvolat. O Dewetovi Angličané mlčí.

Kitchener vydal proklamaci, oblaňující pod-
mínky o prodeji statků Boerů dosud válčících.
Dle těch pokládá se vydržování takových bur-
gerů, kteří válčí ještě po 15. září, za bílé, které
má se uhradit z majetku těchto burgherů.

Z Černilova. Den sv. Václava, patrona našeho, sčítane všem věrným a upřímným katolíkům černilovským na vždy v milé paměti, a to ze tří příčin: Katolická jednota naše toho dne pořádala sla-

Z Bahylona do Borromea.

(Dokončení).

Proto odchodlali jsme se k vůli tomu brát se živými loutkami. Sehrán romantický kus „Prince Mordulin a princezna Snofonie.“ Týžď Mordulin byl skvělostý výkon dramatického umění; aspoň ti „menší“ stále se smáli, tleskali a na konec, když padla opona, zanotovali známou popěvku: „Potéď se ptajoua.“

Roku následujícího 1862 bylo již 112 cho-
vanců v našem mladém ústavě.

Z nových Borromeistů vytknu jen některé
méně více známé:

Z VIII. třídy: Dejl Josef, nyní dp. farář
Přepýšský, na odpočinku v Jablonném, Zima Au-
gustin, zemřel v Pánu asi před rokem jako děkan
v Cílově arcidiecése pražské.

Z VII. třídy: Hajzler Frant., teď vldp. děkan,
bisk. notář a bisk. vikar. sekretář v Přebouči.

Z VI. třídy: Nedvídek Josef, nyní dp. c. k.
professor, katecheta a bisk. notář v Písku.

Z IV. třídy: Hůlek Jan, ted dp. farář
v Lomnici n. P.

Z III. třídy: Řebák Jan, nyní vldp. děkan
a bisk. notář v Opočně.

vlasti svatosti svého spolkového praporu sv. Václava. Každý nepředpokládá, který přítomen byl, musí doznati, že to byla slavnost krásná, velikolepá, pravá to manifestace katolického lidu v kollektuře naší černošské. Radost byla podřívati se za nepřehlédné skupiny věčného lidu z bliska i z dáli, na bratrské spolky naše katolické, které přišly, aby sdílely s námi radost a prapory svými dodaly lesku slavnosti naší. Byly to hlavně spolky: z Hradce Králové, Slezského Předměstí, Třebochovic, Pardubic, z Kostelce n. Orli., Senecí, Hronova, Velkého Dvorce, jímž všem za jejich ochotu vzdáváme ardebné díky. Drahá pak radost naše dne toho byla ta, že prapor posvětit přijel sám milovaný náš arcipastýř nejdujstojnější p. biskup Eduard Jan Nep. Byla to opravdu radost dětinná, upřímná, když lidový, český biskup přijížděl k nám jako otčím slávě své. A jak hořela srdce naše, když s kazalety slovy přesvědčivými mluvil k nám všemi! Krásná, uchvacující byla to slova, jimiž dokázal nám nejdujstojnější pan svítitel, arcipastýř náš, že prapor svatováclavský jest praporem křesťanství, praporem mravnosti, vzdálenosti a pravé lásky k Bohu. Díle slov tohoto osvědčeného vlastence choeme vždy jako věrní katolíci a upřímní Čechové kráčet pod praporem svým ve slápných větrovy sv. Václava. Káž by jen nejdujstojnější náš arcipastýř došel všude takového porozumění a uznání jako u nás, káž by všichni poznali, že nejedná se mu o nic tak, jako o rozšíření a upravení našeho sv. náboženství. A konečně třetí příčina, pro kterou na vždy den sv. Václava stane nám v milé upomínce, jest ta, že nejdujstojnější pan biskup — nazvan Černilov — své své jednou z nejmladších svých osad v diecési — povýšil faru černošovskou na děkanství a našeho milovaného a horlivého pana faráře Jana Fr. Seidla za provdškana. Povýšení toto srovnáno osámeno bylo Jeho Veličenstvu, jakožto nejvyššímu patronu. Tímto povýšením a vyjádřením se arcipastýře jame velice vysnamení a my katolíci jame na to hrdí. Ze srdce přejeme toto povýšení našemu horlivému a dobrému pastýři duchovnímu, neboť za své práce, za svou horlivost a okrasu chrámu Páně a pro spásu našich duší zaslouží si toho v plné míře, a my katolíci vždy věrné státi budeme kolem něho sedávati, odrážejíce útoky nepřátel. Abychom aspoň poněkud odměnili se mu za to, co pro nás učinil a činí. Káž nám Pán Bůh hodně dlouho prostěd nás zachová a síl našeho milého a dobrého pana děkana. To jsou tři příčiny, pro které se radujeme my katolíci černošovští, a radost tu nikým si vsíti nedáme, třeba o nás — jak jistě čekáme — i hanlivý, ovšem že láhvý článek napsal nějaký nedoučený p. redaktor v plátku svém. V úzkém kroužku křesťanských sociál našich promluvil jistý rolník následující proslov: Velečenské shromáždění, bratři milí! „Svorné bratři stáje k matce, k matce velké jediné ať se a lesem dávané slávy prapor se lvev rozvine; spánek dlouhý dal nám síly, s jítrem kyne oslava, jenom avorné, avorné hájí štít svatého Václava.“ Slovy těmi slavného básníka a vlastence Václava Chry vítám Vás drazí přátelé, jenž sáli jste se sem, bytosti a nápoli oslavili památku svou naší slavnosti, osvěcení spolkového praporu. Krásnými slovy těmi povzbuzuje nás básník k lásce k drahé vlasti naší, vyfízl nás k vytrvalosti v boji za svobodu národní. Kdáž z nás by také nemiloval tu drahou matičku vlast, která nepřátely spustošena, nepohřbila v hroudě svoji eyny své, ale slávu opět jim vrátila, kdáž z nás chtěl by zapřítí svoji teč nedávno z rakve vyproštěnou? Láaska k vlasti dýděl jest každého upřímného Čecha, každého z nás, vždý v tom vznešený příklad dáva nám Jeho biskupská Milost, nejdujstojnější vchní pastýř náš. My však v ohledu duchovním máme jinou ještě, rovněž tak pečlivou a starostlivou matičku, která více než ta první pečje o blaho synů svých, o blaho jednotlivců i celých národů, máme matku církev. A neřeba mi snad ani dokázati, kam vede neláska a nepřiznání k této druhé matce naší, omezují se jen na několik nejstručnějších slov, připomínaje jen krátce slávu českého národa za času otce vlasti, kdy předkové naši zbožní byli; a opuštění matky církve dovedlo je na Bílou horu, onu Kalvarii českého národa; připomínám zpusťování vlasti a klesnutí národa revoluci francouzskou, ano celá řada poborní mohl bych vyjmenovati, jež zavinilo opuštění církve a Boha. A až to historicky dokážeme, přece v nynější ovícené době

Z II. třídy: Šubert František, teď řídí
národ. divadlo v Praze na odpočinku, Šrámek Jan,
nyní vldp. bisk. vikar, sekretář a farář v Nebeské
Rvbné.

Z bývalých našich pánů professorů jsou mezi živými ještě tyto :

Pan Tomáš Vilém Bílek, řídící, teď v Praze
Msgr. Bohumil Frant. Hák, pap. prelát a děkan
v Hořicích a p. Josef Končinský, c. k. gym. ři-
dící na odpočinku.

Dle nedávné nám z Borromea zaslané zprávy bude průběhem několika let na lepším a zdravějším místě zbudováno nové „monumentální“ Borromeum s útulnými zahradami, prostrannými nádvořím a s krásnou kaplí v konviktě, na jejíž výzdobu milodárkem přispěli byli jsme právě vyhlášení my staří Borromeisté.

Tu mi napadá jedna epizoda ze studentských let. Na večer jednoho dne zastaví mne pan viceředitel, abych zítra po ranní modlitbě mu min

ještě quartána Schustra. Na mši svaté byli
ctih. sestry a dvě dámy. Po mši sv. musili jsm
jít do bytu pana místofiditele, kdež vyplatil
nám neznámé dámy — byly to šlechtičny —
deset zlatých od ministrování.

Hluboce se uklonivše a nejapně poděkovavše
odšli jsme rozradostnění.

Nedá mnoho, když zašle během t. 50 zl. na novou kapli bývalý pětizlatový ministran v staré kapli Borromejské I. P. 1862.

stává se ta matička církev opuštěnou, mnoho lidí stýdí se vysaziti své náboženství. Aby pak náboženství a víra v Boha docela nezahynula a na jeho místo nedostavila se mravní spousta, zakládány jednoty a spolky katolické. Není pak spolek takový výbojný, rebelantský, jako mnohý snad se domnívá, nýbrž jen spolkem sborným a vlasteneckým a jen v případě nejnutnějších potřeby spolkem obranným. A spolek takový před čtyřmi roky i u nás založen, ne snad tak na obranu, jako spíše ku vzájemnému sbratření, poučování se čtením dobrých knih a časopisů, utvářením se v víře a lásce k vlasti. Církev a vlast, to tedy heasem členu spolku katolického, toť ony dvě matky každého katolického křesťana, a pod dvojí touto mateřství shromažďuje nás dnešní památná slavnost náš a shromažďovati nás vždy bude tento prapor s obrazem velikého svátce našeho . . . A jasný tento cíl majícína zřeteli, ničeho nečinite si z toho, budete-li snad za týden čísti v některém tom listě o nějakých studených bratřích, a pomněte, že lépe jest jednati se chladnou rozvahou než s horkou vášní . . . Nuže tedy, věrní bratři moji, statečně v šik pod prapor svátého Václava za svatou věc církve i národa! Necheť veliký svátec náš mocnou naší ochranou, necheť vésti národ náš k dávné jeho slávě a chrání vlast naši ode všech pohrom, necheť prapor náš s obrazem jeho nad hlavami našimi rovine se v lásku, míru a přáteleství, necheť rovine se ku vzájemné svornosti, upřímnosti a bratřství mezi členy i nečleny, ku etí osady, ku blahu vlasti a k oslavě národa!!

Z Kostece n. Orli. Katolická Jednota pořádá dne 6. t. m. v sále „na Rašteině“ velký koncert za spolupůsobení p. t. pf. Jančové, chytří inženýra v Hradci Králové, dp. faráře Antonína Boháče virtuosa na flétnu, p. Václava Chmela, operního zpěváka z Prahy, p. Fiditele Alberta Jeřábka, virtuosa na čello a sl. pěveckého sboru. Program bohatý. Začátek plesné v 7 hodin večer.

Z Červ. Feček. Spolek katol. učitelů konal ve dnech 28. a 29. září přednášky při naší měsíční schůzi. Přednášel p. František Jelínek, učitel z Malotic a p. Karel Jelínek, učitel ze St. Kolína. První p. Feček mluvil na den sv. Václava: O počátku vyučování. Jakožto úvod přednesl několik slov o tom čím je spolek katol. učitelů a o přičinách, proč povstal, jakož i o jeho účelu. Přecházeje ku vlastním předmětům své řeči, definoval vychování působením do-
spělých na nedospělé, aby tyto přivedeni byli k tomu-
by sami domohli se jednou svého ustanovení. Křesťan-
ví, že cílem stanoven člověku život věčný a proto vy-
chova má směřovati ku dosažení cíle toho. S vycho-
váním jest započítati již před narozením, což patrně
z toho, že potomci dědí tělesné i duševní vlastnosti
svých rodičů, kteří tudíž mají se snažiti, aby byl
opravdu dobří. Dítky třeba vésti od nejtělejšího mlád-
ku k zbožnosti. Při vychováni je potřeba svornosti otce
matky v jednání s dítkami. — Druhého dne v neděli tře-
p. Feček mluvil „o vychování ženského dorostu“, po-
dával přítomným rodičům praktické pokyny, jak mo-
žná zacházeti se svými odrostajícími dcerami. Pan učitel
Karel Jelínek ve vzletné řeči „o moci otcovské“ v ro-
dině kladl otcům na srdce, jak svědomitě mají ná-
vati své moci nad dítkami, jak ve všem dobrým pří-
kladem jest jim předcházeti, aby z nich byli řádní
lidé. Posluchači věděni byli milým p. Fečkůvkem z
jejich obšťast. věnovanou zdaru dítek.

Z Vídně. „S Bohem zašni v každé době, po-
dať se dlo tobě“. Toť heslo každého křesťánského
sociala. Heslem tím řídí se i katol.-polit. Jednoty
pro Československý ve Vídni a D. R., která slavila v ne-
děli dne 22. září t. r. své třikléto trvání. Slavnost po-
čala slavnými službami Božími v chrámu Páně svatého
Anny, kde dp. Tomáš Blaha, obřísňený to kazatel
velmi správně poukázal na úkol a důležitost této jed-
noty. Odpověděl v 8. nod. nespolečá byla slavnostní
akademie v Národním domě XV. okr. Účastenství byli
tak veliké, že již před započatím hosté odcházeli, ne-
mohouce dostati místa. Sál, galerie i obě postranní
místnosti byly přepělné. Uvnitř přítomno bylo přibližně
700 osob. Na prvním místě dbáno bylo ovšem o pou-
čení, kterého se lidu dostalo v plné míře ve slavnost-
ní otní řeči, již měl zasloužit a obřísňený technik, dr.
Valoušek z Němčice. Promluvil o účelu spolku
nejen srozumitelně, ale i věcně, k. p. povzbuzuje li-
du spolupráti se ve spolecích dobrých, jako je katol.-
pol. Jed. Shromáždění a velikou pozorností sledovavši
jeho řeč, po jejíž ukončení odměnil jej dlouhotrvá-
jícím potleskem. Pak následovaly zpěvy, jež řídil pa-
Frant. Halouska a žertovné přednášky p. Horáková
a na konec taneční výnek. Národní kapela p. Frant.
Halousky mile bývala posluchačstvo. Obecenstvo se
trvalo dlouho při nenucené a milé zábavě. Slavnost
tato nejen že přispěje hmotně spolku, ale i duševně
lidu. Podotknouti sluší, že jako jiady při všech slavnostech
a lidu prospěných podnikcích, tak i tentokrát
zůstala česká katolická inteligence (kromě našich č-
ských kazatelů) — doma.

Tragická dohra ku sebevraždě dra. Fult-

Tragická dohra ku sebevraždě dra. Fultnera. Professor zdejší reality p. J. Pavlík, muž velice vzdělaný, jenž teprve rok zde působí, seznámil se s dcerou dra. Fultnera, již chtěl pojit za chot. Avšak náhlý ekon dra. Fultnera a okolnosti, které ho provázely, velmi rádivě působily na mysl prof. Pavlíka. stal se nadmířlivým a nervosním. Ve čtvrtek dne 28. září t. r. přišel p. professor do Beedy, kdež počínal si velice napádně. Přítomní snášeli se ho bavit, ale marně. Prof. Pavlík zased pak do neosvětlené čítárny, trávil tu nějakou chvíli. Brzy ozval se z čítárny hluk, křik a štekot, a když poděšení hosté tam přispěchali, sledovali ku svému zděšení, že p. professor šílí. Nebožák dopraven v pátek do útavu pro choromyslné v Kosmonosích. Jest prý naděje, že se nebohy zasnklidní.

Koncert klavírní virtuosky sl. Elly Správkové za ochotného spoluúčinkování pí. Antonie Pipnichové z Chrudimi konati se bude v neděli dne 6.

Hřma 1901 o půl 3. hod. več. v městském Klieperově divadle v Hradci Králové. Předprodej lístků převzalo z ochoty knihkupectví B. E. Tolmana.

Oheň. Ve středu dne 3. Hřma t. r. vypukl kol 1 hod. odpol. oheň v dřeváku u p. V. Valdeka, měřana královéhradeckého, na Malém náměstí. Přikvapivší hasiči uhasili záhy oheň; příčina téhož dosud nevyšetřena. Škoda není velikou.

Zadání mýtného poplatku. V chrudimském finančním okrese vydraží se cestou veřejně soutěže výběrání mýtného poplatku při okrajských mýtních stanicích a sice v Novém Hradci Králové, Slezském Předměstí, Kuklenách, Lípě, Třebechovicích, Pardubicích, Dražkovicích, České Skalici, Krouně, Holčicích, v Boudanici (okres Nechanice), Bohdanečích, Trotině, Ostrově, Bylanech, Častolovicích a Litomyšli. — Pronajmutí může se vztahovati buďto na dobu jednoho roku, t. jest od 1. ledna 1902 až do 31. prosince 1902 bezpodmínečně, aneb na další jeden neb dva roky to jest na rok 1903 a 1904 podmínečně. Dražbu provede vybraný úředník c. k. finančního okresního říditelství Chrudimského v následujících dnech: 1.) Ohledně mýtních stanic v Novém Hradci Králové, Slezském Předměstí, Kuklenách, Lípě a Třebechovicích dne 11. Hřma 1901 o 10¹/₂ hodině dopolední v městském úřadu v Hradci Králové za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 3.000 korun; na Slezském Předměstí za 1 silniční délku a vyvolací cenou ročně 700 korun; v Kuklenách za 1 silniční délku při jízdě na poděbradsko-náchodské silnici (od nebo k Roudnici) za 2 silniční délky, při jízdě a sice na Kutnohorské neb Králové Hradecko-čechtické silnici a na pardubické spojovací silnici (od Bohdaneče a Opatovic, jakož i v opačném směru a vyvolací cenou ročně 2820 K, v Lípě za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 1022 K, v Třebechovicích za 1 silniční délku a vyvolací cenou ročně 1420 korun. 2.) Ohledně mýtní stanice v Pardubicích a v Dražkovicích dne 12. Hřma 1901 o 9¹/₂ hodině dopolední v městském úřadu v Pardubicích. Mýtní poplatek se vybírá v Pardubicích za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 8.540 korun; v Dražkovicích za 1 silniční délku a vyvolací cenou ročně 2712 korun. 3.) Ohledně mýtní stanice v České Skalici dne 14. Hřma 1901 o 3¹/₂ hodině dopolední v městském úřadu v České Skalici. Mýtní poplatek se vybírá za 1 silniční délku a vyvolací cenou ročně 1816 korun. 4.) Ohledně mýtní stanice v Krouně dne 16. Hřma 1901 v 11¹/₂ hod. dopolední v městském úřadu v Hlíněku. Mýtní poplatek se vybírá za 1 silniční délku a vyvolací cenou ročně 38 korun. 5.) Ohledně mýtní stanice v Holčicích dne 17. Hřma 1901 v 10 hodin dopoledne v městském úřadu v Holčicích. Mýtní poplatek se vybírá za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 880 korun. 6.) Ohledně mýtní stanice v Roudnici dne 18. Hřma 1901 v 11 hodin dopoledne v obecním úřadu v Roudnici (okres Nechanice). Mýtní poplatek se vybírá za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 308 korun. 7.) Ohledně mýtní stanice v Bohdanečích dne 19. Hřma 1901 v 10 hodin dopoledne v obecním úřadu v Bohdanečích. Mýtní poplatek se vybírá za silniční délku a vyvolací cenou ročně 402 korun. 8.) Ohledně mýtní stanice v Trotině dne 22. Hřma 1901 v 11 hodin dopoledne v městském úřadu ve Smiřicích. Mýtní poplatek se vybírá za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 2206 korun. 9.) Ohledně mýtní stanice v Ostrově dne 24. Hřma 1901 o 10¹/₂ hodině dopolední v městském úřadu ve Vysokém Mýtě. Mýtní poplatek se vybírá za 1 silniční délku a vyvolací cenou ročně 424 korun. 10.) Ohledně mýtní stanice v Bylanech dne 25. Hřma 1901 v 9 hodin dopoledne u c. k. finančního okresního říditelství v Chrudimi. Mýtní poplatek vybírá se za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 2740 K. 11.) Ohledně mýtní stanice v Častolovicích dne 26. Hřma 1901 o 3¹/₂ hodině dopolední u dozorců správy c. k. finanční stráže v Kostece n. Orli. Mýtní poplatek se vybírá za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 1810 korun. 12.) Ohledně mýtní stanice v Litomyšli dne 30. Hřma 1901 o 11¹/₂ hodině dopolední v městském úřadu v Litomyšli. Mýtní poplatek se vybírá za 2 silniční délky a vyvolací cenou ročně 3312 korun. Vyhláška o pronajmutí výběrání mýta jest vyložena k libovolnému nahlédnutí zároveň a dražebními podmínkami u c. k. okresního finančního říditelství v Chrudimi, jakož i u příslušného městského a obecního úřadu, dále u příslušné c. k. správy dozorců okresu finanční stráže. Písemné nabídky dlužno podati buď přednostovi c. k. finančního okresního říditelství v Chrudimi nejpozději 2 dny před dražbou do 11. hod. dopolední neb v den dražby, před počátkem ústního dražebního, vyslanému dražebnímu komisi.

Z Nov. Bydčova. Šlechtná mysl, jež nakladem 50.000 zl. v čistě gotickém slohu dle plánu svědčného architekta J. Mockeru zbudovala překrásný nový kostel hřbitovní, který ndp. biskupem našim Edvardem Jan Nep. ke cti Sedmibolestné Rodičky Boží vysvěcen byl, nezapomněla ani těch, kteří dle vůle Boží nedočkali se slavnostního jeho vysvěcení. Bylať druhého dne po svčcení sloužena mše sv. za všechny v Pánu seznalé dobrodince nové této svatyně. Kde Bůh odmění je věčnou slávou, že milovali okrasu dojou Jeho! — I v přítomné obci Zábědově konána byla v den sv. Václava významná slavnost svčcení nové školní budovy a nového hřbitova, jež oběťtá tato obec s velkým nákladem byla postavila. Před obojím svčcením ardečnou promluvu „o důležitosti nábož. mravní výchovy“ a pak „jak dočkati se můžeme slavného vzkříšení“ měl vdp. J. Šrámek, děkan novobydčovský, jež i obřady svčcení vykonal se asistencí kněží a přítomností o. k. okr. hejtmana p. V. Volzara, c. k. šk. insp. J. Coufala, okr. starosty p. J. Doležala, p. J. M. a Rittsch, učitelstva a j., jakož i velké množství obecenstva. Přejme zachovalé obci zábědovské, aby za všechny oběti dočkala se hodné radosti na svých dětech! —

Z Chlen. Někteří voliči okresu Kosteckého n. O. zvolali na den 23. září voličskou schůzi do Chlen. Zvolají ji p. starosta ze Žďáru, lituje, že rolníci mají nepatrný zájem na tak důležitých věcech jako jsou volby; sešlo se málo voličů. — K návrhu p. Štěpána zvolen byl předsedou této schůze p. Šabata

st. Těš si přeje, aby minulost byla při volbách učitelkou budoucnosti; ukazuje na svornost voleb na doby starobské, kdy cílům svým jeme byli blíž; neboť jeme se mohli pochlubiti aspoň nějakými výsledky činnosti našich poslanců. Proti, aby kandidáti neslibovali věcí, o nichž předem vědí, že jsou nesplnitelné a ukazuje na velikou zodpovědnost poslance. Vyhláší uvědomělé rolnictvo, by do svého vyvolalo muže, jenž by se o zubožené rolnictvo poctivě staral. Pak představuje kandidáta p. Frant. Chaloupku, rolníka v Libli a udílí mu slovo. Pan Chaloupka praví, že chce mluvit prostě, ne naučenou řeč. Bylo již mnoho slibováno a proto těžko něco nového, co by táhlo, slibiti. Po všech těch slibech v národnostní otázce stojíme od cile dále než před 14 roky. Vláda se t. ř. s námi vzájemně neovornosti a vyhovuje jen Němcům. Ještě horší jsou hospodářské poměry. Stav rolnický je přetřesen; oproti všem ostatním stavům nejvíce poplatný. Řečník je proti zřízení průplavů, aby tyto stály ohromné summy, jež by zase hlavně rolnictvo zaplatiti musilo, aniž by mělo s nich jaké výhody. A poněvadž svobodomyšlní poslanci jsou pro zřízení průplavů, nemůže se k nim řečník přidati. Rovněž nesouhlasí úplně s agrárníky; neboť tito příliš se naklonili k socialismu. Kdyby si toho voliči přáli, vstupili by v případu svolení do strany agrární, ale zaujal by více anarvnicko konservativní. — Plyná, otevřená a jak doufáme, upřímná řeč p. kandidáta přijata byla s pochvalou. Pak p. Šabaton ml. čtena byla resoluce: „Ve Chlenech shromáždění venkovští voliči okresu Kosteckého n. O. po řeči kandidáta p. Chaloupky prohlásili, že jak v politických tak i národohospodářských záležitostech s ním souhlasí a žádají, aby i v otázkách náboženských a školáckých přidržel se a hájil zásad svých voličů, kteří si náboženství nade vše váží. Shromáždění rolníci pod tou podmínkou přijímají kandidaturu p. Chaloupky.“ S resolucí touto všichni přítomní projevíli úplný souhlas. Na to p. předseda schůze táže se p. kandidáta, zdali na tuto resoluci přistupuje. P. Chaloupka prohlásil, že i on s ní úplně souhlasí a slibuje, že vždy dle této resoluce bude jednati a že se jí nikdy nepřopne. Proto se přítomní rolníci zavazují, že se o zvolení p. Chaloupky přičiní.

Úmrtí. Dne 29. září t. r. zemřel ve Smiřicích vdp. František Mikš, holický farář ve výslužbě, ve věku 60 roků. Pohřeb konal se dne 3. Hřma na hřbitov smiřický. — P. Jan Ev. Eybl, kněz, arcibiskupský vikář a farář v Křečhoři, arcibisk. notář, ord. komisař c. k. gymnasia v Kolíně, člen o. k. okr. školní rady, spisovatel atd. zemřel v Pánu po dlouhé a těžké nemoci, častým přijetím av. svátosti sbožně k smrti připraven, dne 1. Hřma 1901 v 61. roce věku svého. R. i. p.

Z Babč. Dne 20. září 1901 přistoupila ku sv. církvi římsko-katolické Marie Salavová, manželka Jos. Salavy, rolníka z Malých Losic č. 30, dosud vyznání helvetického, učinivši vyznání víry v chrámu Páně sv. Apokt. Petra a Pavla.

Hospodářská jednota pro Dehalice a okolí bude míti v neděli dne 6. Hřma 1901 o 2. h. dopolední valnou schůzi v hostinci p. Václava Bednáře ve Mžanech. Jednací pořádek: 1. Přijímání členů a výběrání příspěvků. 2. Čtení protokolu minulé valné schůze. 3. Přednáška p. Ad. Eckerta, říditele střední školy hospodářské v Chrudimi: „Jaký vliv budou mít obilnící námečky na naše zemědělství.“ 4. Volné návrhy.

Z Breunovska. Österreichische Volkszeitung“ v číle ze dne 24. září přináší článek jednající o zřízení dvou nových biskupství v Čechách. Nejme kompetentními řešiti otázku tu, ani nám nenapadá polemizovati s katolickým listem, pte ale upozorniti musíme na ukvapenost některých tvrzení řečného časopisu. Tvrdí-li „Ö. V.“, že němečtí absolventi gymnasia proto nevstupují do našich seminářů, poněvadž vedeni jsou duchem národním („čecháckým“), můžeme nejen poukázati na pražskou universitu, kde k vůli několika příslušníkům německé národnosti vydržována jest celá fakulta, nýbrž i polonisti malým obřáskem z naší osady. Máme zde též jednoho absolventa, který chtěl vstupiti do semináře. Však osvěcená kultura zdejší postarala se, by se tak nestalo. Zavedli milého kandidáta do hostince, elibili, že mu se spolku „Bund der Deutschen in Böhmen“ zapůjčí peníze, zaopatří místo atd. „Ö. V.“ vytýká Nár. Listům, aby zametaly před svým prahem — jen ale at se stará, aby zametla, co její rodáci nadrobili, pak s jistotou nebude tisknouti tačným tiskem, že německá osada bude míti kněze, který ani německy neumí. Vždyť je všeobecné známo, jak český kaplan se namáhá, aby vyhověl. Poslejte si tedy německé studenty do seminářů, a když jich nemáte, nestřejte vinnu na jiného. Chcete-li, převeděte se, že v hradeckém semináři zachovává se právo Němců až úzkostlivě, a kážete li morálku jiným, řiďte se dle ní sami. Nechceme bráti v ochranu „Nár. Listy“, ale proto předsa tvrditi musíme, že není logickou tato odpověď „Ö. V.“: „Národní listy volají: „Dejte českým osadám české kněze“ — nechtě tedy i usnají spravedlivost našeho požadavku: „Dejte německému lidu dvě německá biskupství.“ Ka spravedlivému požadavku německé strany: „Dejte nám německé kněze!“ odpovídáme krátce: Poslejte syny své v hojnějším počtu do seminářů!

Dary na Adalbertinum. Vdp. Honík, o. k. voj. kurát 400 K, vdp. děkan Ludvík 120 K, vdp. děkan Dvořák 30 K, dp. kaplan Elišer 10 K. Zaplať Pán Bůh!

Různé zprávy.

Anarchisté. Americký „Národ“ píše: Zánodáštvi proti anarchistům nebylo v této smi nikdy považováno za vážnou otázku. Domnívali jeme se, když jeme poskytl anarchistům tolik práva, a'y mohli své rudé theorie vyjadřovati a šířiti, že provádíme nejlepší ideje svobody slova a útvarů svobody. Budeme-li na okamžik nvažovati o téžké zodpovědnosti, která spočívá na každém jednotlivci, uvidíme, že tato přehnaná oddanost ku svobodě slova nezakládá se na

nákladních národních nákone. Přimami pravidlo nákone jest, aby právo jednotlivce křežb tam, kde počína právo drabého. Často jest někdo sážen na ulici porušením klidu tropením hluku a nikdy nikdo netvrdil, že byla tím porušena nebo skřícena svoboda slova. Člověk, který posílá poštu neodanou literaturu, podléhá velkému trestu a často krotě pyká na svůj přestupek. Leč anarchista praví a píše věci právě tak podvrátě pro sociální integritu jako ten, kdo stě mravnost a k tomu ještě šíří anarchism jako školu myšlenky. My jeme se dali na tuto frási lapit a pobízejíce na anarchism jako na školu myšlenky, také jeme tak a ní zacházeli, až jeme se ocitli ze hranic zákona. Svoboda slova a bezmádnost jsou dvě neodlité věci. Člověk, který hájí nákeřnou vraždu a radí lidem, aby vzdorovali zákonům, rušíli pokoj a ničili apolečnost měl by býti činně neškodným. Ti, kdož odělavali útvaru a zákony, neměli svobodu slova to, aby jí bylo zneužíváno jako bezmádnosti, jíž útvaru a vlády na ní spočívající by snad byly zničeny. Máme zde přece hlasování, které má odstranovati veškeré politické nepřistojnosti a nikoli vražednou zbraň. Ti, kdož nejsou spokojeni se stávajícím stavem, mají privilej appellu na spolnoobčany, aby při hlasování zlo odstranili. Ti, kdož nejsou volni dáti přehoda své ne-spokojenosti při volbě, nýbrž sami berou do rukou moc, která patří většině lidu, hledíce zničit život, zákon a pořádek, sledají, že stojí proti nim lidé všech jiných stran, kteří vidí ve hlasování svoji vlastní ochranu, jsouce občany, podříditi se lidovému všeobecnému anebo většinovému rozhodnutí. Přivrženci těchto pseudofilosofů, když jejich posice byla napadena, ukazují na promáseďování prých křesťanů jako na příklad nepochopeného a špatně si předatavěného vyznání, na přešvácení, které konečně svitěnilo nad králi a říšemi a stalo se vládnoucím náboženstvím civilisovaných národů země. Leč přirovnání toto jest naprosto přešváceným. Křesťané složitě, se kterých byli viněni, nepáchali. Zločiny, z nichž anarchisté jsou žalováni a viněni, jsou jimi páchaný. Anarchista jest proti zákonu a vládcům (představitelům vlády), a aby se zbavil omezení zákona, vraždí vládců národů. Nastane doba, kdy budeme nuceni vymeniti velmi ostře hranice mezi lidem svobodou a džábalekou nevážností, která ohrožuje společnost. Vždy tu byly počáse a vymezování těch hranic, poněvadž každý, kdo je vymezovati chtěl, byl prohlášován nepřítelom svobody. Nyní jest plně uznávána nutnost společné akce proti anarchistům. Jest jisto, že s nynějším ponurá a neblabě zkušenosti vyplne na konec přece něco dobrého.

Nejvyšší moudrost. Před krátkým časem konal se v Paříži sjезд lubebsků. Na sjezdu tom vynikající lubebsk Bertholet pronesl následující posu-rubodná slova: „Na vědě se vidí, že národové jsou jednota a že pravým zákonem lidových je zákon lásky. Konečný cíl všeho bádání vědeckého jest všeobecná vzájemnost a bratrství“. — Jeden z největších a nejrozšířenějších listů francouzských k tomu podotkl: „Vznešená slova, není-li pravda? Hlavoce pravdivá a tím krásnější, poněvadž již před dvěma tisíci lety jistý prostý syn tesařů u mofe Galilejského je pronášel k několika chudým rybářům, kteří jistě nic nevěděli o rozkladu elektřiny (elektrolyse) a o lubebských naučáckých a sloučeninách. Ó, vy učenci, vy podivní učenci! Dobyli jste celý svět. Přemáháte vše rozumem. Kdo ví, neodhalíte-li ještě tajemství života. Ale chcete-li potom mravní vřtěšek své práce sděti sobě i světu, — na dne svých křivál co nalezáte? Slovo, jež promluvil Ježíše“.

Německé mravy ukázaly se v pravém světle v neděli 22. září t. r. v Litvli na Moravě, kam se příčinou otevření německé školky mateřské sehnáno bylo na 8000 Němců arna Wolfova. „Mírumilovní“ Věsnci v rozhorlení, že Litovel zlekná jest národu našemu, stropili brozě demonstrace; pokojné občany, kteří nechťli s nimi řvati, stýrali a okna mnohých domů zvlášť záloženského vytloukli. Povolné vojsko přibýlo teprve tehdy, když už němečtí sativci byli pryč. I v okolních obcích byla okna vytloukána; ani chudobince, nemocnice a kláštera Redemptoristů v Července nešetřili. V předminulou pak neděli v pohraniční obci Zinwaldě byli katoličtí Němci způsobem přímo eurovým popouzení a napadeni od Wolfianů, frvoučů: „Pryč od Říma!“; útok jejich, při němž i krev tekla, byl však osadnity odrazen. Tímto odrazem pobouřeno protestantké Německo.

Lu-Sin a Lu Sin. Je to zvláštní náhoda, že dva tak různé se předměty jako Lu-Sin, čarokrásný ostrov v sátoce quarnerské a Lu-Sin, čláská carkovinka mají stejné jméno i stejné vlastnosti se jim připisují. Lu-Sin znamená prý v čínštině „bojivě“ — přijemný“ a užívá se při všech chorobách hrtanu, průdušek a Lu-Sin ostrov zná jest jako sáma viloctatura pro nemocné postižené chorobou dýchadel, katarry atd. U nás Lu-Sin však užívá se již všeobecně jako regulátorem chuti a jako prostředku ku parfemování dechu. Zvlášť ve Vídni a Budapešti patří Lu-Sin ku oněm drobnostem, jež musí mladý elegantní muž s sebou míti, jde-li do společnosti. Před vstupením do salonu vsáti do úst několik srnek Lu-Sin stalo se ohvalitebným srykem elegantního světa. Mladý kuřák, chce-li samesiti nepřijemný dech po kouření, osvěží po každé cigaretě nějaké srnko Lu-Sinu. Pro lidi, kteří mají chorobně nepřijemný dech není lepšího prostředku nežli Lu Sin. Zpěvákům a řečníkům, advokátům a obháječům jest Lu-Sin neocenitelným konservátorem hlasivky a jest jimi všeobecně užíván. Dnes jest již Lu-Sin zaveden v celé Evropě a málo kdo ví, že jest to výlučně český výrobek mámé firmy A. Mariner na Královských Vinohradech.

†
Probošt
Dr. Antonín Lenz,
jeden z předních apologetů církve naší země.

Anděl smrti schvátí do své ledové náruče velebného kmeta učence, jenž až do posledních dnů s duchem světým stál na stráž proti proudům podlamujícím naše katolické dědictví. Ještě dosud vychází v „Sborníku“ jeho poslední práce. Dlouhá řada jeho historicko-kritických a dogmatických prací, mluví výrazně o neunavné jeho činnosti na poli apologetickém. Ani delší, trpná choroba nedovedla slovného hrobovníka našeho přistoupit k odložení požehnaného pera. Teprve smrtí jeho ruka umdlěla.

Dr. Antonín Lenz, narodil se 20 února, r. 1827 na dvoře Bartlově u Netolice. Odbyl s výborným prospěchem studium gymnasiální v Budějovicích, oddal se r. 1850 studiu bohosloví v téměř městě. Na kněžství byl vysvěcen r. 1854 biskupem Jirskeu. Po svém vysvěcení působil jako kaplan v Jilovicích a pak jako administrator fary Budislavské. R. 1858 byl kaplanem v Deštné, a po pilném studiu privátním stal se r. 1861 professorem dogmatiky v Budějovicích; r. 1866 povýšen na doktora bohosloví. Léta 1882 dostalo se mu zasluženého vyznamenání dosazením na kanonikát Vyšehradský. Pět let na to byl zvolen za probošta téže kapitoly Vyšehradské. Mimo jiné byl členem panské sněmovny, král učení společnosti pražské a výboru České Matice. 2. února zalkal zvon nad jeho mrtvolou.

Z mnohých děl, jimiž se v Pánu zesnulý postavil v přední řadě obránců katolické víry, vyjímáme nejvýznačnější:

„Učení Jana Husi a jeho odsouzení na sněmě Kostnickém.“ „Učení Petra Chelčického o eucharistii.“ „Vzájemný poměr učení Petra Chelčického, starší Jednoty Českých Bratří a Táborů k náuce Valdenských, Jana Husa a Jana Vikliřa.“ „Petra Chelčického učení o sedmeru svátosti a poměr učení tohoto k Janu Vikliřovi.“ „Apologie sněmu Kostnického v příčině odsouzení 45 vět Vikliřových.“ „Soustava učení M. Jana Vikliřa“, atd. Pracoval též s výtečným prospěchem v literatuře asketické a polemické.

Přes padesát znamenitých prací zanechal svému národu, na jehož poučení vynaložil všechny síly své. Kéž zesnulého učence Bůh štědře na věčnosti odmění! Na nás je, abychom památku jeho ctili horlivým čtením jeho děl. O jeho historicko-kritickém studiu přineseme úvahu příště.

Vroucí modlitba se vznáší z úst našich k nebesům za duši neocenitelného a vlasteneckého učence; zasloužil si toho plně od národa celého. Kéž sám Bůh štědře Jeho práci odmění!

Sotva proti objednávky kalendáře „Štitu“ vyřizeny, již objednávají někteří z příjemců podruhé; výrazně to zajisté svědectví, že „Štit“ letošní jest kalendářem hledaným. Text části poučné a zábavné jest proti roku loňskému značně rozšířen; obsah pestrý; trhy označeny nejen na zadních listech, ale i při každém měsíci v části kalendářní; krásný barevný obraz sv. Antonína, hodící se k zarámování. Objednávky vyhoví

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové. Adalbertinum.

(Zasláno.)

Vp. Josef Filler, kaplan v Semilech, činí o své kandidatuře do sněmu na Jilemnicku a Vysocku toto prohlášení:

Na čtené dotazy odpovídám veřejně, že

1.) vystupuji jakožto kandidát poslanectví úplně samostatný, který si nedá vázati ruce žádným klubem ani stranou a tudíž mohu a chci poctivě a spravedlivě pracovati pouze pro zájmy svých voličů ku blahu milého národa našeho.

2.) Tím, že stal jsem se knězem, nijak nezřekl jsem se práv svých politických jakožto věrný syn národa českého a svéprávný občan rakouský, nýbrž myslím, že právě tím jsem oličům svým nejlepší záruku, že slova svým jistě dostojím.

3.) Domáhati se budu ochranných prostředků zákonodárných na záchranu rolnictva, řemeslnictva i dělnictva.

4.) Přeji si co možná nejčestnějšího stavu středního. Vážím si každé práce — tělesné i duševní — pokud přispívá ku blahu společnosti lidské; do jisté míry vážím si i práce našich obchodníků, učitelů,

kněží a úředníků. Stát nechť pečuje ve srovnání se společenskými (rolnickými, řemeslnickými, duchovními atd.), by pro nejdůležitější potřeby životní stanovena byla míra, váha i cena.

5.) Ješto však ke všem těmto opravám jest třeba velikých nákladů peněžních, tyto pak neplošným militarismem jsou u veliké míře pohlcovány, jsem pro to, aby počet vojska a břemena vojenská byla snížena na míru nejmenší a na místě vojska, aby byly zavedeny mezinárodní smírčí soudy.

6.) Co by však byly platny sebe lepší zákony a sebe propracovanější programy, kdyby člověk, který je zachovávat má, byl otrokem různých vášní: sobectví, šýralosti, lenosti, nepoctivosti, násilnictví atd. Není zákonů tak důmyslných, aby se obejít nedaly a proto přeji si, aby člověk již od útlého mládí byl veden k poctivosti, pracovitosti, svědomitosti, aby byl nejen po stránce rozumové učen, ale i vzděláván a náležitě vychováván. Za nejpevnější však a nejbezpečnější podklad pravého vzdělání a zúšlechťení pokládám náboženství Kristovo, jemuž Evropa vděčí vysoký stupeň své vzdělanosti.

7.) Proto nemohu pokládati náboženství to za věc soukromou, za věc jednotlivce — nýbrž za věc veškeré společnosti lidské velice důležitou. Nesmí promíkatí duši jenom těch nižších, ale i těch vyšších, veškeré rodiny, školy. V tomto požadavku shodují se nejenom s velkými apoštoly Slovanstva: sv. Cyrilem a Methodem, Václavem, Karlem IV., otcem vlasti, ale i s muži jako jsou: Jan Žitka, M. Jan Hus, Havlíček, Palacký a Komenský! Nejsem ani pro snížení vzdělání ani pro skracení návštěvy školní, ani pro nedůstojné materiální postavení učitelstva, nýbrž jedině proti zavádění německých systémů školy Hasnerovy a Dittesovy do národních škol našich.

8. Prodechnut jsa láskou k vlasti, chci jakožto syn českého národa k duševnímu i hmotnému povznesení jeho ze všech sil přispívati a práv své vlastní a svého jazyka vědy, i na sněmu hájiti. Prohláduji za svou nejpřednější a nejdůležitější vlasteneckou povinnost, pracovati k uznání nedůlnosti, samostatnosti a svéprávnosti země koruny české.

(Zasláno.)

Do Ronova.

Dne 22. září t. r. ve schůzi rolnictva ujal jsem se jak řemeslník a dělník, tak i rolník. Poukázav k tomu, že jmenované stavy mají mnoho příteřků zvláště tehdy, když jsou vypáány volby, pokáral jsem neupřímnost Mladočechů, kteří lid jen balamutí jak se stránky národní, tak i politické. Tím jsem si však špatně posloužil. Odpárci moji slovy mne očerňují, hledíce mě i na živnosti poškoditi. Přes to doporučuji odporcům svým raději mysliti, než po mně kalem házet. Vždyť jest mou povinností a vůbec každého, kdo je katolickým křesťanem, hájiti spravedlnost a zastávati se bratři rolníků, řemeslníků a dělníků, kteří mezi p. advokáty mají pramálo upřímných přátel. A není tedy divno, když jsem upozornil p. dra. Pacáka, by mluvil správně, že si odkášlal — až konečně přestal mluvit.

Proto volám: Bratři, voličové, vzhůru k volbám! Máte svého kandidáta p. Josefa Švejka, rolníka ze sv. Kateřiny.

Jan Handlíř,
křesťanský social v Ronově n. D.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. září 1901. 1 hl. pšenice K 13.40—13.90, žito K 11.40—11.70, ječmene K 8.50—10.20, oves K 5.50—6.10, proza K 9.40—10.00, vike K 9.00—10.50, hrachu K 18.50—21.00, jáhel K 18.40, krup K 16.00—40.00, bramborů K 2.00—2.40, jetelového semínka červeného K 90.00—102.1 jetelového semínka (jinkarnát) K 90.00—90.00, máku K 30.00, olejků K ———, lněného semene K 16.50—18.00, 100 kg. žitných otrab K 12.00, pšeníc. otrab K 11.0, 1 kg. másla K 2.32—2.40, 1 kg. másla vepřového K 1.40—1.76, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.20—6.60, jedna kopa drobné zeleniny K 0.80—3.80, 1 kopa zelí 5.80—10.— K.

Listárna redakce.

H. K. 43. Díky! Píšte častěji.
Z Velké Jesenice a z Týniště. Pro nával látky přístě.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

8 úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Dekorální malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

Plán na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,

Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na tařáry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleďstojeného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecesi královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dšavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

První
katoličský a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

≡ v Humpolci. ≡

Deporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro
P. T. velelůst, duchovenstvo.

Ku přání poskytní se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějších prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školsk.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vysnam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísežný znalec o. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany všech druhů za nejlepší
umělecké provedení a v cenách nejmněj-
ších; — opravy a přestavby
varhan provede za nejmnějšších
podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepšímu provedení s pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na všech výstavách nejpřednějšími ce-
nami vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franco.

O. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská
výroba věžních hodin
Frant. Moravusa
v Brně, Velké náměstí č. 6.
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

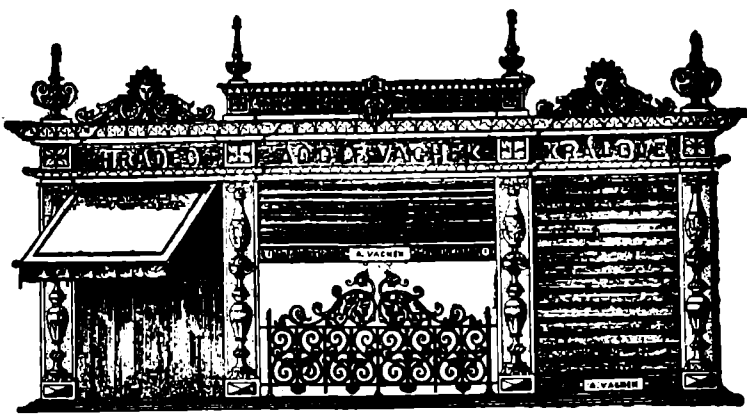
Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu zaručeně ocelového, velmi lehe-
jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken řádkových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kletin
do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Na cukrářství

přijme se učeň u Josefa Fialy
v Hradci Král., vedle hlavní trafiky.

Al. Hugo Lhota,

tovární sklad a půjčovna
pian, pianin a harmonii

nalézá se nyní

na Eliščině nábřeží č. 278

proti labskému mostu.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přímé dle předpisů církevních v každém slohu
odporuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1858.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.

Nejlepší odporučen! Plány a rozpočty se neděluji.

Provedeno ke 200 oltářů.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 84

doporučuje P. T. velelůst, duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha dopor-
beními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní. — Illustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franco se zasílají.

Adresa vždy desílevoe úplná.

**Josef
Štěpán,**

závod

poslacoavačský
v Pardubicích

— opravuje —

jaké i nové stavi

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

**Navštivenky
všech druhů**
nabízi

**Biskupská
knihovna.**

Ignace Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředí ve Východě)

doporučuje P. T. velelůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zašlou.

V. VACEK,

závod školáský

v Pamětníku u Ohlumee

nabízi pro sázení a jarní vysazování stromy
ovocné vysoké a krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob., konifery, divoké stromy
pro stromořadí, pláňata atd. — Stálice sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle nálohy.

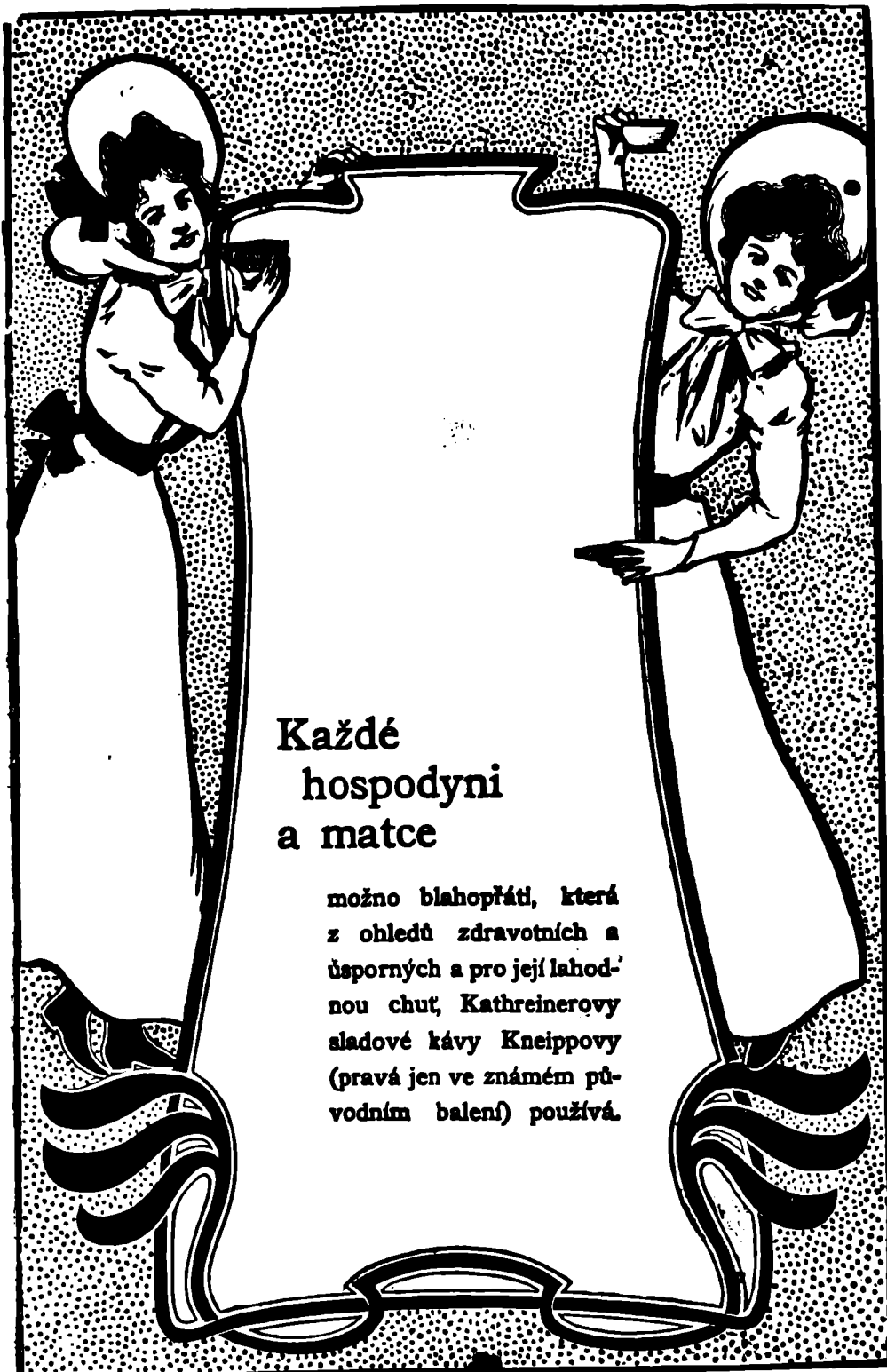
Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mrné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněnky.

**Každé
hospodyně
a matce**

možno blahopřát, která
z ohledů zdravotních a
úsporných a pro její lahod-
nou chuť, Kathreinerovy
sladové kávy Kneippovy
(pravá jen ve známém pů-
vodním balení) používá.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

na nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

nenahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek,
síran amoniat, soli draselné, kaolín,
speciální hnojivo pro stábliny a oke-
paniny (kulovatiny).

Pečernickou sadru superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování
chlévské mrvy, pícní vápno

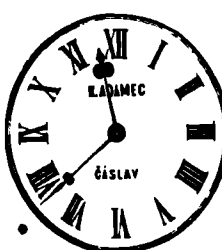
dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sí- v Břeclavi.

rovou a umě- **A. SCHRAM** Poštorné

lá hnojiva a v Litku- Restokách.

Ústřední píárna: **PRAHA**, Jindřichská ul. 27.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jetky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d' Or

(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a na-
bízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše
a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 146 st. Malé Karlova ul. č. 39
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, si-
tění i osazením.

Všecké rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná vetejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Český

křesťanský zastupitelský závod

— firmy —

CABALKA a MIKOTA

Kostelec nad Orli.

uctivě doporučuje veliký výběr

černých a modních látek

pro P. T. veleřádné duchovenstvo.

— Všemě české výrobky. —

Klatovské prádlo.

**Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.**

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

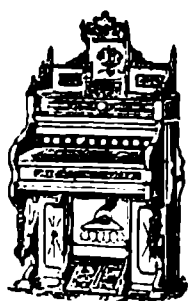
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

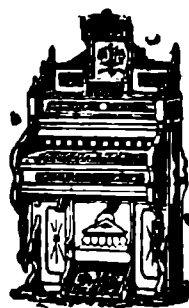
**Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přimo od čepu.**

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni** IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na káři.

Práce a objednávky přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce
Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na Velkém náměstí č. 86, vedle bisk. residence.

Ph. Mg. B. V. Morávek
Kukleny.
Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.
Doporučuje se co nejlépe.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, ruky, postávky
týkající se
● služeb vojenských ●
vyhotoví c. a k setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

kola Premier Nejlepší kola

The Premier Cycle Co. Ltd.
Coventry (Anglie)

Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 88.

Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.
Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

kola Premier Nejlepší kola

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek v Hradci Králové, velká podsiň.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Úplné garnitury. Šátky na hlavu i převržené.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Vzory na požádání se zašlou. **Pevné ceny.** Obchod založen roku 1863.

Následkem výhodné uzavěrky nabízí
nejlepší a nejvýdatnější bosenský
KARBID
za cenu levnější než kdekoli jinde
Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Král.

Dělník
pro stavbu harmonií obdrží stálou práci. Který obou zeměských řetěz jest mocen, má přednost.
Továrna na hudební stroje
V. Lorenz, Trutnov.

K době kašle a chrapotu!
Turecký med výborný dietetický ochranný prostředek, co takový i vsude uznán. — parfumuje dech, uklidňuje hlasivky, pro pátce a ředníky důležité, pro elegantní svět neocenitelné. Jediné pravé, zákonem chráněné vyrábí
A. Maršner, Král. Vinohrady.
K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, drogistů, cukrářů atd.
Sklad: Praha, Ferdinandova třída proti Choděrovům.

Lu-Sin

Právě vyšel a rozesílá se
katolický
KALENDÁŘ „ŠTÍT“
na rok 1902.

Obsahuje vedle kalendářní části a příslušných udání, času se týkajících, pečlivě sestaveného úplného seznamu jmen křesťanů, následující zábavné a poučné články:

- 1.) Úvodní básně: Na prahu nového roku od VI. Hornova.
- 2.) Reakce či návrat do tmy v Klecánkách od * * * (S 5 obrázky.)
- 3.) Vedle cesty od VI. Hornova. (S 3 obrázky.)
- 4.) Básně: Před obrazem sv. Antonína od VI. Hornova (k titulnímu obrázku svátce).
- 5.) Chléb sv. Antonína. Napsal Ed. Kasal.
- 6.) Na strážnické samoty. Obrázek s bojů o českou zem i český lid. Napsal Frant. Jiří Košťál. (S 3 obrázky.)
- 7.) Nebud se pokoušet Pána Boha svého. Vyňato z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II. Napsal Fr. Míra. (S 1 obrázkem.)
- 8.) Založte si mlékárny. Od Frant. Štábla.
- 9.) Když si náš dědeček babičku bral — bral — a vzal. Napsal Frant. Jiří Košťál. (S 1 obrázkem.)
- 10.) Náhoda nebo trest Boží? Z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II. Napsal Fr. Míra.
- 11.) O alkoholismu. Píše Jos. Koukal.
- 12.) Chudím. S krásnými obrázky předních budov.
- 13.) O spřemě a sadu ovocném. Napsal V. F. Šálek, pomolog.
- 14.) U zelené záhy. Humoreska. Napsal J. Váňa (S 1 obrázkem.)
- 15.) Ze zvyků našeho lidu na Chrudimsku. (Stál — Koupě a prodej. Cesty, cestování) Pokračování látky I. ročníku „Štítu“. Sbírka a píše Vinc. Paulus, ředitel škol v Chrástě.
- 16.) Věšicos ze světa.
- 17.) Z domácnosti a hospodářství.
- 18.) Kronika.
- 19.) Množství anekdot.
- 20.) Měsíční trhy. — Trhy dle míst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Kalendář „Štít“ poskytuje četbu zvláště těm všem křesťanským rodinám vzdělaným i prostým. Poučí a pobaví každého.

Překrásný titulní obraz sv. Antonína Paduanského.

Cena 1 výtisku ve skvělé lithografické obálce 1 Koruna (50 kr.)

Pro pp. prodáváče, kniháře, knihkupce 1 tučet za 8 K (poštou o 12 h více za nákladní list). Při botovém zaplacení 1 výtisk na tučet nádvkem. — Pro pp. knihkupce, kniháře přikládáme anonymní plakát.

Objednávky přijímá a obratem pošty (resp. dráhy) vyřídí
Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové (Adalbertinum).

Příloha „OBNOVY“ k číslu 40.

Socialní kurs v Hradci Králové.

První den kursu dne 28. září.

Bez všeho leku potádn byl ve dvoraně „Adalbertina“ ve dnech 28. a 29. září politickým družstvem tiškovým pod ochranou sv. Jana Nepomuckého a ústředním svazem katolických jednot diecése královéhradecké sociální kurs, jenž byl skutečně pracovním podnikem. Pořadatelstvo již předem odmítlo manifestační průvod, posravné telegramy, zastoupení reprezentací osobností, slavnostní schůze, výzdobu síně a vůbec jakoukoliv zevní okázalost, aby kurs mohl se nerušeně věnovati poučení a práci. Poosnujeme-li vnitřní hodnotu přednesených řečí a horlivou i posorlivou účast delegátů jednotlivých jednot, můžeme jenom gratulovati pořadatelstvu ku krásnému úspěchu kursu. Tak si vědecky představujeme vzdělávací schůzi: referenta s časovým rozhledem a účastníka se zápisníkem v ruce.

Město Hradec mnoho ani o kursu nesvědčelo, protože nebylo zúmyslně rozvoláno jednotlivcům pozvání zvláštního, aniž sháněno nějakých protektorátů, ale přes tyto ku zdaru jinak nezbytné formality byla dvorana „Adalbertina“ účastníky kursu naplněna.

Kurs byl zahájen v sobotu odpoledne v 5 hod. vedp. kanovníkem Dr. Soukupem, předsedou družstva, krátkým vítáním a vyváním k volbě předsednictva, protože kurs byl učiněn přístupným i širším kruhům. Do předsednictva byli zvoleni pp. Dr. Soukup předsedou, kotárník Buben a zámečnick Vachek místopředsedy. Zapisovateli zvoleni pp. delegáti Dvořáček, Koleč, Kovář a Šafránek.

Slova se ujal vedp. předseda Dr. Soukup a vzpomínaje s počátku sociálního nennavného působení ndp. biskupa Edvarda Jana, vyzval posluchačstvo ku projevu vědomosti za mravní podporu kursu projevem. Přítomní ochotně vyzvání tomuto vyhověli a projevívali vše sympatie dělnickému biskupu. Pan předseda vykládá přičiny ku svolání sociálního kursu, jenž má rozptýlenou práci organizovati, umdlévající pracovníky povzbuzovati, apoklové práci nové časové směry určovati a posléze nové bojovníky k praporu sociálního volati. Vtelou apostrofou na dědice země české, sv. Václava, končí zahajovací řeč a přistupuje k deamím pořádku.

Slova se ujmá dp. Dr. Rayl, diecéšní předseda ústředního svazu a jednatel družstva, jenž podává situační referát o nynějším stavu organizovaného práce v diecési královéhradecké. Celkem není nyní horlivost ve spolkové práci úměrnou s horlivostí ještě před čtyřty projevovanou. Na zápasisti křesťanského demokratismu stojí stále tiž bojovníci a nových hojnou měrou nepřibývá. Příčiny této strnulosti jsou četné. Hlavně nevědomlost naše a malý rozhled v časových duchových proudech dovoluje tak mnohem zdramu a nadšenému jednotlivci trávit bezstarostně život v klidu, aneb vyplňovati jej pouze chlebovým, úředním povoláním. Teprv nenadálý zjev vpad nepřátelských vod poučuje ho, že se stále neposorovaně chystá veliký převrat v naší životě a cíli člověka. Jiná příčina ve zdlouhavém postupu organizace záleží v tom, že získané stoupence nedovedeme si udržeti účinnou podporou v jejich vesedejších sájmecch. Máme sice dělníky, fomesalníky katolické, máme svou inteligenci, ale při svých nákupech vyhledáváme šim nekatalických, dáváme hlasy liberalním křiklounům atd. Domníváme se, že katolický náš stoupence má trpěti posměch nejenom od cizích, ale i nevěstímatost od nás. Neposlední příčinou naší slabosti jest bezprogramovost a nencelenost v práci. Nauky sociální přednášejí se dosud jenom školácky, mnoho se pořád jenom mluví, mnoho se kritizuje, ale málo se dle přesného programu koná. Vedení našich spolků potřebuje nových směrů a nových kolejí. Ladem lešl důležitá otázka odborových spolků, nepatrná péče věnována hnutí ženskému, přimá nechutí jeví se ku politické činnosti, ačkoliv kde který plátek nás povazuje za strachů chytřácké politiky klerikální. Naháníme v politice strach jenom zásluhou nepřátelského tiisku. Na tyto vady uposorňuje a k těmto novým cestám naší práce má nás povzbuditi sociální kurs. Vývody tyto přijaty byly a uznáním dlouholetého sociálního působení p. ředníka, jenž již přes 15 let jest činným ve spolkovém životě.

Po referátu tomto pojednal vp. Fr. Jukl, jednatel ústředního svazu, „O poměru našem k jiným českým stranám“. Řeč tato byla ovocem svédomité práce a svědčila o smáčném rozhledu referentově v politickém životě. Pan referent probral kulturní, sociální a politický program každé jednotlivé strany české se stanoviska programu křesťanského demokratismu a ukázal objektivně, v čemž se s tou onou stranou rovnáváme a v čem se rúsníme. Instruktivním bylo líčení historického vzniku a rozvoje jednotlivých stran a celá přednáška samlouvala se nám tím, že spočívala na oficiálně vydaných programech jednotlivých stran. Právě proto, že byla přednáška založena na objektivním základě, donal původní program strany staročeské pochvalného uznání, kdežto program strany mladočeské i všech její dítek došel zdrcujícího úsudku. Pan referent vidí v kulturním programu staročeském sjev sympatický a v politickém programu národní demokratismu hledá životní podmínky této strany. Mladočeský program v kulturním ohledu jest liberalní, v sociálním ohledu jednostranně národnostní a v taktice nešťastný. Odnáš mladočeské strany jsou radikální obě strany, které se svým nevěrectvím přímo vychloubají. Naprosto nepodařeným dítkem mladočeské politiky jsou národní socialisté. V ohledu kulturním mohli bychom sympatisovati se stranou agrární, ano i se stranou realistickou, kdyby totiž ve svém horování pro náboženské přesvědčení neměla na mysli nennášílivý klerikalismus protestantský. Podobně kritiky došel program sociálních demokratů, a nímž program sociální máme namnoze společný, ačkoliv se lišíme naprosto programem kulturním. S touto stranou

jenině utká se jednou křesťanský demokratismus ve velkém světovém boji a sájeté že ne bez vítězství.

Řečník končí sa hluboké pochvaly své vývody a pan předseda uzavírá sa povznesené náladou první den kursu.

Večer o 8. hodině uspořádala hradecká jednota katolických tovaryšů pro účastníky kursu přátelský dýchánek, při němž sávlášť p. Beránek svou znamenitou komikou postaral se o příjemné vyrašení po duševní práci. Ondar dýchánku mají dále zásluhu sl. Spýchalova a pp. Červený, Dvořáček a Svatek. Za živé zábavy uteklo nám příjemně několik hodin v pěkné dvoraně „Adalbertina“.

Druhý den kursu dne 29. září.

Pro účastníky kursu byla sloužena tichá mše sv. v katedrálím chrámu Páně sv. Ducha, kamž dostavili se účastníci jednotlivě, bez průvodu. O půl 10. hod. zahájena byla dopolední sekce za četnější ještě účasti nežli dne předchozího, protože dostavili se ke kursu ještě i ti, kteří předchozího dne účastnili se buď svécentí praporu bratrského spolku v Černilové aneb dělnické konference v Týništi.

Pan redaktor Myslivec, slova se ujav, pojednal věcně „O odborových spolcích.“ Pan redaktor Myslivec jest šťastným a duchaplným obhájcem dělnických práv, proto nelze se diviti, že předmět vyžávaný byl solidně a přesvědčivě vyčerpán. Pan ředník pojednal o odborových organizacích středověkých, působením církve na ochranu všech fomesel založených, též o škůdcích této zástity malovfrobky, poukázav na nemravné zásady revolučního liberalismu, jenž ve Francii koncem 18. věku trestem smrti stíhal dělnictvo v odborových spolcích sdruženě. Dále líčí přiběhem nadutého továrníka sábrězkého sarové zotročování a šlapání největějších citů chudého dělnictva. Uváděje pak skválnou odborovou organizaci anglického dělnictva, líčí dvojí úhel odborových spolků, totiž obranný a uvědomující. Organizovaný dělník nalezne v odborovém sdružení oporu ve spravedlivém boji za své práva, ale jest též pokojným živlem společenským. Masay nesorganizované jsou loučkami v rukou štváří a jsou přirozeně revolučním živlem. Spolky odborové poskytují členům svým právní ochranu na základě ochranného zákonodárství, aneb tvoří protistátníka mezi dělnictvem a prácedárci v otázkách, které zákonodárstvím upraveny nejsou. Katolické dělnictvo na českém východě konalo již konference v příčině odborového sdružení a zahájil příslušnou akci. Pan referent odporučuje tuto svépomoc zvlášť v této době, kdy dosud dělník proti liberalním zaměstnavatelům musí si každou píď práva hájiti. Hlubná pochvala a četný souhlas provázely zajímavé vývody ředníkovy.

Po řeči této předčteny s dotazy v příčině všeobecného rovného hlasovacího práva a v příčině vydání programového letáku.

O půl 11. hod. počala přednáška sl. učitelky Aug. Rozsypalové „O ženském otázce.“ Sl. Rozsypalová jest již po leta činná literárně a účastní se hnutí ženského v Čechách, takže tou dobou pro svou znalost zaujímá přední místo na poli sociálním v Čechách. Podrobně své vědomosti sociální dovade slečna vešmés dokonale a uhlazenou formou podati. Slečna vycházela z náhledu profesora Masaryka, že při ženském hnutí neštějí ani tak o zavedení nějakých nových ženských práv, nýbrž o překonání starých předurků, které nepopratelná práva ženě zadržovaly. Slečna referentka líčí blahodárný vliv učení Kristova ve prospěch ujařmení a zotročené ženy pohanské, již vracena evangeliem nejenom lidská důstojnost, nýbrž i rovnocennost s mužem. Kristovo učení tedy odstranilo staré pohanské předurky a získalo pokolení lidskému mravnou ženu a pečlivou matku. Evangelium Kristovo a učení církve nezabráňovaly ženě v působení mimo úzký kruh rodinný, vždyť by jinak horlivé apokstoly sv. Thekia, sv. Melanie a pozdější sv. Katerína Sienáská nemohly si získati zásluhy vérozvěstí obrácením tisíce duší k víře Kristově. Slečna uvádí z historie, že ve 13. stol. byly na ušlístých katolických ženy professorkami filosofie, matematiky a lékařství, takže pouze ignorant dějin může mluvíti o zotročování ženy středověkem. Samostatnou výšivu sjednávala si žena již v dobách Karla Velikého ve společných výrobních spolcích, jež se svaly genecie. A když mužské cechy ženu vyháněly z výrobních spolků, církve přece pod dozorem řeholnic shromažďovala ženy v ústavech, kde mohly poctivě chléb si vydělávati. Žena v církvi katolické byla volnou v působnosti a rovnocennou s mužem. Teprv Luther svou naukou ublížil ženě zavedením dvojí moralky, která ženě ukládala naprostou věrnost, mužů však dovolovala sa jistých okolností nevěru. Následkem názorů Lutherových o nemožnosti sdržlivosti byla žena používána za předmět ukojení této přirozené „nutnosti“, takže dnes v Německu ozývají se všeobecně hlasy oavícených žen, které na tento neblahý sjev poukazují. Žena dle zásad Lutherova učení nacházela zase jenom po příkladě starých pohanských úkol svůj jenom v rodině a v manželství. Násovy protestantské zabloudily i do kruhů katolických, takže dnes působením luteránské nauky každá snaha ženy působiti mimo rodinu byla vykládána sa nemravným. Slečna líčí dále počátky a vývoj ženské otázky v Čechách a s politováním konstatuje, že hnutí ženské bylo organizováno duchem liberalním a nyní namnoze i duchem pokrokovým, až jediné správná cesta byla by na půdě katolických zásad. V politických otázkách vřdících a agitacích radí mužům ponechatí převnatí, ve veřejných otázkách lidumilství, výchovy dítek, atd. ženě přisuzuje stejné právo účasti v mužem a mně, že žena svou obětavostí může platně i ve veřejném životě prospěti hlavně tam, kde mnoho ještě jest práce ladem. Řeč svou ukončila slečna přáním, aby nastávající století splodilo hojnost žen silných a statečných ve smyslu sv. evangelia.

Vývody sl. Rozsypalové byly posorné vyslechnty a s pochvalou přijaty. K přednášce této dostavilo se hojnost hradeckých dam, ačkoliv jich daleko více ohlubilo se novými šaty na kursu. Pro ty ovšem otázku ženskou luší neuspokojivěji modní žurnál.

Jednání dopolední sekce protáhlo se přes poledne, proto bylo ustavení výkonných komitétů pro odborové a ženské spolky odloženo na odpoledne; schůzi ukončil vedp. předseda modlitbou „Anděl Páně“.

Odpoledne o půl 3. hod. nastavily se komitety pro zakládání odborových a ženských spolků.

Ve 2 hodiny plnila se dvorana „Adalbertina“ stále rostoucím posluchačstvem, protože Vrchní Pastýř měl mluvíti „O významu katolických spolků vzdělávacích.“ Krátce po 2. hodině zavřela J. M. do „Adalbertina“, jsouc při vstupu do dvorany uvítána bouřlivým projevem nelíbených sympatií. Vrchní Pastýř ujal se přes patrnou churavost slova, jemž bylo s dychtivou pozorností nasloucháno.

Nejdůstojnější pan ředník podal nejprv výměr pravé vzdělanosti, poukázav vhodnými příklady na to, že pravé vzdělanost jeví se jenom tam, kde duše lidská prochnuta jest naukou pravého náboženství. U pohanských starých národů byla tak jistě míra vzdělanosti, ba v mnohem ohledu stáli národové tyto výše nás, ale vzdělanost tato byla jednostrannou, protože neznala pravého Boha. Z neznalosti této vyplývala celá řada zločinů, jak je sv. Pavel ve svých listech často uvádí. Kde se nedbá, aby obraz Boží v duši lidské byl náboženstvím uštětěn, tam nelze o vzdělání ani mluvíti, protože člověk takový žije jen svým vášním, životem ne lidským, nýbrž zvířecím. Naše doba honosí se nejenom neznalostí, nýbrž přímo zástím k Bohu, proto staré hříchy pohanské bují u nás měrou úžasnou. Lakota bezduché nešťtí se ani krve, ani alch chuděš ve své touze po zlatě. Na straně chudiny závisť naproti boháčům lomenje zástupy. Pohrdání všl autoritou, vraždy pomazaných hlav, bezcitnost k chudině jsou skutečné hříchy hodny starých barbarů. Nemravný tento pohanský odstraňovati jest povinností vzdělávacích spolků. Jen na základě náboženství pravého lze nápravu provésti; lidské výmysly filosofické nás ku pravé vzdělanosti nepřivedou.

Ku šíření pravé vzdělanosti křesťanské nestačí jenom kostely, neboť již sami nepřátelé nás o tom poučují, zatlačujíce nás stále do kostela. Do chrámů již mnoho lidí nechodí, proto jich nutno mimo chrám vyhledávati. Ve chrámě jest přece jenom předním místem oltář, proto prvním úkolem chrámu jest obět, v druhé řadě teprv poučení kazatelnou. Mimo to nelze na kazatelně dotýkati se otázek veřejných, nechceme-li si uvaliti na sebe obžaloby a vyšetřování politických úřadů. Proto spolky jsou nezbytným doplňkem chrámu a činnost spolková doplňkem činnosti pastorační. Jestliže chrám úkolem jest pečovati na základě náboženském o blaho duševní a o život nadpřirozený, jest úkolem spolků vzdělávacích pečovati na těmže základě náboženském o život vesedejší a o blaho časně. Vzdělávací spolky mají veliký význam pro život národní.

Bez mravního podkladu nelze národní bytí uchrániti před národem mravně silnějším. Bez svépomoci na základě křesťanském budovaná a spolkem šířené budeme ztráceti půdu stále pod nohama. Slovnatý ředník uvádí se své zkušenosti příklad z osady Jablonce n. Jiz., kdeš na radu jeho založením záložny postavena byla hráz postupujícímu kapitálu zahraničnímu. Zmíniv se ještě o záslavní činnosti vzdělávacích spolků, ukončil ndp. biskup zajímavou řeč svou vřelým přáním, aby spolky vzdělávací byly hojně zakládány.

Po přednášce odesetoval ndp. tiškup na letní sídlo své do Chrásti, odkudž schválně ku kursu zavřítal, provázen jea nadšenými poudravy delegátů z celé hradecké diecése.

Po krátké přestávce ujav se slova slovnatý sociolog český, vdp. Dr. Radolf Horský, probral „Zásady politiky křesťanské-sociální“. Pan referent odbyl po zásluze nejprv námítky mlkých hlav, které vylučují katolíky a zvlášť katolické kněze z politického života. Na to podal různé názory o cilech politiky, již prohlásil posléze za souhrn prostředků vedoucích ku úkolu státu. Úkol státu vidí pak v blahu veškerého občanstva dle staré zásady: „Salus reipublicae suprema lex“ (Blaho obce jest prvním zákonem). Coata pak ku blahu obce vedoucí jest naprostá spravedlnost: „Justitia fundamentum regni“ (spravedlnost jest základem říše). Vedle státu pečuje též církve o blaho občanů a obě tyto moci mají trvati v dobrém, vzájemném poměru. Nejlepším poměrem tímto byla by „svobodná církev ve svobodném státě“. Politiku považujeme za veřejnou mravouku a žádáme, aby i politika řídila se zákony mravnosti. Ředník vykládá dále názory katolické o svobodě náboženského přesvědčení, o škole, o výchově mládeže dorůstající, o úkolech parlamentu atd. a končí výklady své sa bouřlivého souhlasu obecnatva.

Po přednášce učinil dotaz p. redaktor Myslivec o stanovisku katolickém ku všeobecnému rovnému hlasovacímu právu, o němž p. Dr. Horský v přednášce uvedl mínění Rousseaua a Macaulaye. Na dotaz odvětil p. Dr. Horský, že dle usnesení sjezdu litomyšlského jest pro zájmové zastoupení v parlamentě.

Když již nikdo se k dotazu nehlásil, vyzval vedp. předseda Dr. Soukup shromáždění ku utvoření výkonného komitétu pro zakládání politických spolků a prohlásil kurs sa skončení vřelým proslavem, v němž vzdal všem ředníkům i posluchačům díky za účast a účinnou pomoc, vyslovuje naději, že dobré myšlenky na kursu pronesené přispějí ku sdárnému vývoji spolkového katolického života. Řeč svou zakončil provoláním slávy nejvyššímu reprezentantům autority církevní i státní, Jeho Svatosti Lvu XIII. a Jeho Veličenstvu císaři i králi a Vrchnímu Pastýři diecése, čemž obecnatvo ochotně a nadšeně vyhovělo.

Za povznesené náladu opouštěli delegáti dvoranu „Adalbertina“ a vrátili se do svého domova,

aby dle svých zápisů sdělili svým společením získané zkušenosti a šifličky svých sil zásady proslavené.

K soc. kursu vstoupily násled. jednoty své delegáty, pokud jména jejich členů jsme na listině: Police n. M. (1), Velká Dřevě (4), Praha (1. polit. klub křesť. soc. 1), Bortaky (6), Litomyšl (3), Želiv (1), Přelouč (6), Dolní Město (1), Úpice (4), Nová Paka (3), Choceň (1), Slezské Předměstí (6), Horní Jelení (1), Hronov (1), Náchod (1), Mělník (3), Třebetice (2), Vamberk (4), Mělník (6), Černilov (3), Kostelec nad Orli. (3), Král. Městec (1), Častolovice (1), — Hradec Králové téměř všichni členové. Jednání vzdělávacího kursu účastnili se z duchovenstva tit. p. t. pp.: kons. rada Dr. Šulc, prof. Dr. Jindra, spiritual Dr. Hejdl, děkan Kaňka, ředitel Hrubý, katecheta Sekera, vicerektor Orel, katecheta Dvořák, kaplan Bezdička, kaplan M. Záruha O.P., kaplan Svoboda, katecheta Černý, katecheta Řezníček, praefekt Šahula, kaplan Šetina, ministr. Frydrych, farář Klemeš, vikariát Kopecný, kaplan Brabec. Kdyby kurs byl pořádán ve všední dny, bylo by se zajisté dostavilo duchovenstvo v hojnějším počtu. Se zdarem kursu může být požadatelem úplně spokojeno a proto doufáme, že v práci započatá bude pokračována. Ke konci správy budí s povděkem uvedeno, že vedp. prelat Suchánek poskytl v bisk. kašněm semipráti delegátům nocleh.

Beseda.

Ze života za „sítí“.

Črta z domu „zatracovaných“.

Abbe Hr.

Každý osamělý kout má své řešení, má svůj dialog. Čím více tento kout od hluku světa separován, tím více řešení, více dialogů. Je-li však takovýto kout, nechci říci v zapomenutí, ale v ústraní, které jest údelem minulého života a při tom ještě opatřeno přísným ozbrojeným dohledem, tu těch řešení přibývá vždy více. K tomuto koutu poslednímu čítati lze dům, dle Hounarda zvaný „dům zatracovaných“, kde žijí lidé, jichž práce a povolání „za sítí“, totiž trestanci, mluvící řečí jen vzájemně srozumitelnou, kterou zaslechne-li nezasvěcenec, domnívá se právem, že nalézá se někde na pomezí a rozhraní jazykovém, kde zcela jinak se mluví, nežli naším zvykem bývá. Jest to pomezí a rozhraní ne jazykové, ale rozhraní zlomené lidské vůle, kde nalazete různost povah lidských, se všemi stínami a někdy také i dobrými stránkami, u všech však zlomenou vůli k dobru. Toto vše patrně jak z ohovárání jejich, tak i z dialogů. Tu a tam se soukromého rozhovoru, když některý chovanec se zapomene, doví se zasvěcenec, že mříže zovou se „sítí“, domácí vězení „špek“ — naproti trestanci, již dano apikheton „láj“ atd., až konečně i robotárnu nebo pracovní obmysl vysokomyslné titulem: „Kámen úrazu“ a to ne darmo, jelikož ten, na jehož životní dráze tento „obilený kámen“ již jedenkrát se objevil, má jistojistě k očekávání, že po sebe menším „háku“ (t. j. trestu) tento mu známý „kámen úrazu“ opětně uzří. Ve všech těch a podobných řečích jeví se filosofie, filosofie davu zatracovaného. Právě výlovně davu, jelikož všechna ona pojmenování netvoří dohromady slovník jednotlivce, ale univerzální lexikon pro všechny ty, jichž údelem životním, právě tak jako pavouka, jest se pohybovatí aspoň po většinu života za „sítí“ — mřížemi. V tom také třeba hledati původ vzájemné nadávky „pavouků“, která mezi tímto davem za velkou urážku jest považována. Jest to i filosofie davu — jelikož každé slovo má své místo, má svůj význam, ne nahodilý, ale uvažováním všem okolnostem případný.

Jednomu z těchto fatalistů vyměřen řiditelem při tak zvaném reportu dosti přísný trest. Již odchází, pojednou v cynickém klidu obrátí se slovy: Prosim, pane ředitel — nezdá se jim to být moc? Byv poučen, že by si vlastně ještě více zaaloužil, doložil — „tak můžou mít pravdu“, vědí, to je můj už osud.

Z prvotního nazírání — na drsnost tahů v obličej, na vysedlé lícni kosti, z plachého a zase hned až suřivého pohledu jejich oka, — z dojmu několika prvních slov mohlo by se zdáti, a často také se zdá, že tyto lidé jsou snad surovci a neurvalci. Nikoliv, těch jest malé procento. Většinou jsou to lidé slabší, tvrdá, drsná skořápka — a jádro? — zlomená vůle. Tak byl kdysi jeden vyslýchan — z přechodu — jehož spoluvinník naprosto popřel, až opak byl jistotou. Přímě drze a surově choval se při vyšetřování právě on, kterého jsem viděl dva dny před tím v pláči a ve vzlykotu čísti dopis od odpoutějího otce, pak-li to s polepšením svého života upřímně myslí. — Kdysi zase vzbudila podezření častě se opakující schůzka několika starších ženatců s jedním mladším káranem. Výsledek šetření? Ten mladší jim zpíval, a za píseň, při které alay ronili, tabákem jej odměňovali. A obsah té německé písně? Manželka nádeníka drží ve svém náručí právě probouzející se dítě, které vypravuje — že se mu ve snu zdálo, jak vidělo po dvoře káznice procházeti se otce, který byl tak přinejmenším střežen, že ani své dítě podra-

viti nesměl — jen slzy kanuly na jeho trestnecký oděv. — Neuplynul ani týden, od tohoto posledního „citového“ výstupu, když právě jeden z těch „měkkých“ ženatců zastavil práci, a raději celý týden ve vězení ztrávil, při čemž ještě drzý a hrubý byl, — nežli — aby měkčím byl k předpisům a domácím řádům ústavu. — Hledejte příčinu toho opaku! Zlomená vůle. — Spisovatel Weber ve svém Demokritu definuje tuto lidskou slabost slovy: Ubohý člověče, ty sám největším a nejhorším jsi nepřítelem sebe sama, jsi-li slabochem nad vlastní vůlí. —

Zápisky jednoho chovance, jež do rukou se mi dostaly, poučily mne dosti důkladně o tajném životě těchto „zatracovaných“. Na křižovatce choděb od cel „čumí“ (střeží) píreského (dozorce) — a při tom „válejí se“ (hrají se) „topiny“ (karty). Staré, ošumělé „topiny“ „protáhnou se“ (přinesou se) z města, aneb některý dovednější hlavním aspoň rysem je nakreslí. Když jest po „masnotě“ (t. j. po přilepění z výdělku, při čemž jednotlivec dle libosti obdrží buď tabák, uzeninu, pivo, sirky atd.), seze se na některou celou „pořádnou“ (dobře pověstí potírající) „partii“. Hlavní slovo vedou „parlamentáři“ (falešní hráči). Vyhlednutý „bach“ (káranec pozor dávající) klidně se před celou prochází a pokouje si za tuto věrnou „bachovskou“ službu obdržet „stisk“ (hrst tabáku právě k nácpaní dýmky). Když hrozilo nebezpečí návštěvy dozorcích orgánů — dá „bach“ ihned „áčko“ (znamení) — a karty se „stopí“ (ukryjí); proto také jejich název „topiny“. Za „čistého nebe“ (když nehrozí nebezpečí), jakoby dle pravidel, sejdou se dva „parlamentáři“, z nichž jeden zná „cink“ (falešně hraje) a druhý zná „cundu“ (mícháním a odtahováním falešné hře napomáhá) a nyní „válejí“ (hrají). Počátek hry jest vždy o „hlavičky“ (sirky), potom o „stisk“, ano i o celý „pák“ (balíček). — Při stoupání kursu „o knedlík, neb i maso, ano též o celý oběd. Diváků nepotřebují, jelikož shluknutí jest věci podezřelou, a potom, že mnoho očí také mnoho vidí, též i falešnou hru — a konečně i proto, že tyto „čumáci“ (diváci) nepoživají pražádné důvěry, ježto při hráčské rozchvělosti mnoho atž „hlaviček“, atž „stisku“ — „ometou“ — (ukradnou) pro svoji vlastní kapsu. Když se to „rozsvítí“ (na ně prozradí), tu s klidem pravého Angličana nastupuje ten neb onen cestu do „špeku“ (domácího vězení), ba v nejnějnějším případě pochutná si spokojeně na „pečení“ — (nejpřísnější disciplinární trest — kůl), za nž hned při její ohlášení, svému představenému zcela slušně poděkuje, aniž by své soudruhy udal. Lidé tohoto „klidného druhu“, jichž počet dost veliký, nazvati lze fatalisty, neboť oni tomuto svému „osudu“ naprosto věří, a na něm svoji budoucnost zcela hostejně budují. — Osud — toť jejich útočiště. —

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní vaulcha vždy potrvá, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezmaru, vždy hladkou a čistou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílou vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času docílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu zasazená, stojí 5 K. Dobrou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor. desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Výhodná koupě!

Dům jednopatrový na náměstí, před 2 roky úplně opravený, s obchodem kupeckým a pekárnou (přízemek, krám, pekárna, sklep, skladiště, několik obytných místností a dvůr). Pec pekárská je nově zřízena a vytápí se uhlím. Vše se prodá se zbožím ihned Cena bez sbočí 4000 zl. Bližší sdělí

Antonín Venoálek,
kupec v Přibyslavi.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerkým se dne 19./6 t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různým pojmenováním, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož sdraví lidskému jako škodlivé usmány jsou.

**Podnik na zužitkování ovoc
v Hradci Králové**

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemický a bakteriologicky zkoušený,

jemnou slivovici vlastní výroby, ovocná vína jako jablonočné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství kupují se dle dohodnutí.

Založeno r. 1850.

Veletěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše zlatné v ohni zlatené a stříbrné, na se spálí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými pověrnými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kadidel, táček na křesť. avicnů, paciňků, sochánek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Bursa práce v Hradci Králové

má k zadání místa pro 2 dělníky zámečnické, 1 dělníka pro kostelní paramenty, 1 cestujícího na stálý plat a několik míst učeničských různých řemesel. — Přihlášky přijímá p.

Jos. Polák st. v Hradci Kr.
biskupská residence.

Přihlášky dějte se na dvojitém koresp. lístku, jež budiž podepsán od předsedy křesť. soc. spolku, že žadatel jest členem místní organizace a řádným, spolehlivým dělníkem. Místa opatřují se úplně zdarma.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísečný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(ev.-Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnému hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a českého stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré slaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

lovičatost nebo faleš ovšem že trpěti nebudeme při osobě žádné, neboť dobrému politikovi je v politice milejší poctivý nepřítel, nežli falešný přítel! Co jsme zde dnes pověděli, z toho se nedá ani čárka alušně vyvrátiti a nadávání nebo ignorování toho pravdu nevyvrátí.

Drobná obrana.

Utrhací pastor. „Hus“ se na nás rozlobil pro náš článek na jeho vlastním příznání apocřivajici: To jsme byli hloupí! — Rozhněvaný pan pastor povídá, že oni jen byli hloupí a my že ještě jsme. Na to pak, snad ku všípění lásky k čistému evangeliu, utrhá na cti, že prý články z Obnovy penězi dovede si lidi získati, ale že nikoho nepřesvědčí. Je k tomu zapotřebí hodná porce nestydatosti, mluví o získávání lidí pro věc katolickou, když právě protestanští pastoři to v rozsáhlé míře tropí. Žádáme „Husa“, aby nám pověděl jen jediný důkaz svého tvrzení o převádění lidí za peníze naše. Víme předem, že pan pastor důkazu nepodá, ale zapomíná, že na novo podal důkaz, jak to od počátku reformace bylo, že po dnes přemnohý pastor utrhaním církví katolické šíří čisté evangelium.

Nebezpečnost pokrokové školy. Veliká část učitelstva mladšího hlásí se ku praporu strany radikálně pokrokové. Čítáme to často v „Osvětě“, že jest pokrokovému učitelstvu nejlepší přítel a viděli jsme to na kandidátu poslanectví, učiteli Rašínovi, jenž pod vlajkou pokrokovou vjel do arény politické. Má tedy strana pokroková v našich kruzích pedagogických množství přátel, což znamená ohromné nebezpečnost pro výchovu naší školní mládeže, neboť kulturní program této strany žádá „zbavení školství každého rysu konfesičního, tudíž i vypuštění z něho vyučování náboženského“.

Škola naše tedy nemá již ani tolik péče věnovati vzdělání srdce dětského naukou náboženskou, kolik se věnuje tělocviku a zpěvu. A když redaktor Hájna na voličské schůzi v Hradci Králové byl tázán, kde vlastně má se dítě učiti náboženství, odpověděl krátce, že na to jest dost místa jinde. Teď si již vysvětlujeme, proč různí dopisovatelé do „Osvěty“ prohlašují za klerikální osídla doprovázení dětí ku bohoslužbě, dozor při náboženských průvodech atd. Pánové tito dle programu svého jinak ani jednati nemohou, ale proto přece nevystoupí mužně a otevřeně s těmito svými požadavky, nýbrž balamutí náš lid předstíráním, že bojují jenom proti klerikálním nástrahám školy kladeným. Jest však vskutku na čase, aby se karty pánům odhalily, neboť takové snahy směřují jenom k úplnému rozvratu společnosti. Dnes ozývají se nářky, že již nemáme pravé mládeže a přece se aspoň dvě hodiny týdně náboženství vyučuje; ale jak by to dopadalo, kdyby vyrůstala naše mládež vůbec bez bázně Boží! Snahy tyto jsou nejen přímo revoluční, ale i naprosto nečeské, vždyť odporují pedagogickým zásadám Komenského, jenž prý jest českému učiteli vzorem.

A Komenský ve své didaktice (hlava XXIV) podává o náboženské výchově ve školách 21 pravidel, z nichž nejpozoruhodnější uvádíme:

1. Péče vštěpování nábožnosti at počíná v útlém dětství.
2. Tedy nechť děti od prvého hned oči, jazyka, rukou, noh užívání at se učí k nebi vzhlídati, ruce vzhůru spínati, Boha a Krista oslavovati, před neviditelnou velebností kolena skláněti a ji ctíti.
3. Když pak děti pro věc cvičeny již být mohou, třeba jim především vštěpovati, že pro tento život zde nejeme, nýbrž že k věčnosti směřujeme, vezdejší život jenom že průchod jest, bychom náležitě připraveni jsouce hodně vstoupili v sídla věčná.
5. Potom učení budteš, že dvojit jest život, do kterého odtud berou se lidé, blažený s Bohem, a bludný v pekle; a obojí že věčný.
10. Nechť pak se učí od mladistvého věku co nejvíce zanešeti se tím, co přímo k Bohu vede, čítáním písem sv., cvičeními bohoslužebnými a zevnitřními dobrými skutky.
11. Protož písmo sv. budiž ve křesťanských školách alfoa a omegou (počátkem i koncem).

Kde který rozumný otec podepíše oběma rukama tato výchovateleška pravidla Komenského a bude žádati od radikálního učitelstva, aby se nespokojovalo s obrazem Komenského na škole, nýbrž aby se též řídilo duchem jeho výchovatelství ve škole. Umístovati uchu křesťana Komenského na škole a horovati o pohankou výchovu ve škole, jest ohavným pokrytectvím a musí podlomiti všecku důvěru občanstva ve vážnost učitelského stavu, jenž

svěřují občané ve svých dětech poklad nejdražší.

Ovšem naše stesky na choutky po pohanské škole vztahují se na pokrokové učitelstvo ze řad katolických. O evangelickém učitelstvu to neplatí. Ti konfesní řáz své školy stále si udržují. Dle protestantského časopisu „Husa“ (č. 10.) mezi 81 chovanci učitelského kalvínského semináře v Čáslavi letos jest 7 chovanců, kteří jsou syny učitelů působících na konfesijských školách helvetických. A „Hus“ píše o tomto zjevu:

„To vydává našim učitelům pěkné svědectví, že ač jim na školách konfesijských s mnohými nesnázemi a hmotnými obtížemi bojovati jest, přece v lásce a věrnosti ku své církvi a její škole neumenšují se, věnujíce syny své školství evangelickému v té dobré naději, že nastanou, dá bžh, i evang. učitelům poměry snesitelnější. Tři z oněch učitelů, otců jsou bývalí chovanci semináře. Jest to pěkným znamením, že ti otcové, kteří nabyli svého vzdělání v semináři, přivádějí opět syny své k téže studnici, z níž sami vzdělání své čerpali.“

Helvetský učitel nepovažuje to za chybu pečovati o rozvoj konfesijské školy svého vyznání, kdežto mnozí katoličtí učitelové nechťejí v naší liberální škole trpěti již ani tu ostrákovou popelku náboženského vyučování a chtějí školu „pokrokovou“ a pohanskou. Končíme slovy Komenského: „Pro milosrdenství Boží prosím, nechť at již jednou přece křesťanské věrnosti i představení církve opravdové prohlédnou, by nedopouštěli Molochovi obětovati mládež křesťanské, v Kristu vrozené a křtem posvěcené.“ (Did. XXV.)

Husova pravda. Mnohokrát jsme již poukázali, jakými osuňtělými, lživými frázemi naši liberálové Husa do klamné svatozáře staví; ale těžko poučovati, kde není dobré vůle. „Stráž na Cidlině“ opět zcela vážně v číslé posledním tvrdí: „Hus podlehl, ale zvítězil mravně. Padl proti přesile fyzické, ale učení jeho přetrvalo věky“. A zatím pravdou nefašovanou jest tolik, že učení Husovo uhaslo již s plápolem kostnické hranice.

Kdyby se byl Hus dočkal převrácení, fanatické nauky Táborské, byl by do Táboru hřimal více než do katolíků; vždyť šlapali jeho učení v prach. A na druhé straně učení stoupenci Husovi — mezi nimi samými osobní přátelé Husovi — počali zcela proti duchu Husovu hájiti prvenství a vůdčí moc stolice apoštolské. A čím se tito mistři praští s církví nerozvádili, to byly věci jiné, než kterým v Čechách učil Hus. Rozdíl hnutí od katolíků po skončení válek záležel v těchto věcech: v přijímání podobojí, v podávání svátosti dětkám, v ctění Husa za svatého. To byly ty hlavní rozdíly, kterým Hus v Čechách nikdy neučil. Jak tedy mohlo učení Husovo přetrvati věky?

Jestě dále od Husa se ocitli Čechové, když počali kvapem přijímati nauku Lutherovu a když tím způsobem církev husitská zcela se rozpáda. Zkrátka a dobře učení Husovo přetrvalo a přetrvá věky jen potud, pokud se srovnává s naukou církevní; leda že snad trvá a trvati bude husitská upjatost k Římu. Protičůdná hesla Husova proti stolci papežskému se omílají stále, třebaže jsou jiné nyní v Římě poměry, takže by ani Hus nyní neměl příčiny k podvracení římské autority. Nadávám na Řím ostatně Hus naše liberály učiti nemusil; ti to dovedou znemeniti, takže ani nepotřebují spisy Husovy otevřít, aby se přiučili. Leč jiné Husovy výmaly smetl čas jako plevu; ani osobní přátelé Husovi se nestarali o jich zachování. Toto vše jest věcí známou, ale neškodí často opakovati.

Politický přehled.

Při úterních volbách do zemského sněmu království Českého bylo zvoleno: 21 Mladočechů, 15 agrárnků, 1 čes. radikál, 3 němečtí pokrokáři, 3 něm. lidovci, 11 Všeněmců, 2 něm. agrárníci a 1 něm. křesť. sociál. Mimo to třeba ještě 22 nových voleb užších. Posud měli Mladočtí 44, něm. pokrokovci 21, něm. lidová strana 4, čeští agrárníci 4, Všeněmci 4, Staročtí 1 a německý křesť. sociál. 1 mandát.

Kompromis Staročechům uškodil; buď propadli aneb přijdou do užší volby.

Za Královéhradecko zvolen agrárník Ignác Srdínko, za Rychnecko n. K. agr. Frant. Chaloupka, za Pardubicku agr. Josef Komárek, na Hoficku agr. Ant. Zázvorka, na Jičínku agr. Jos. Kotlár, na Chotěbofsku Mladočech Fr. Nikšfeld, na Chrudimsku Mlad. Jos. Kudrnka, na Vysokomýtsku Ml. dr. Grégr, na Jaroměřsku Mlad. Jan Jaroš, za Náchodsko Mlad. dr. Jan Dvořák, za Novobydžovsko Mlad. Jindř. Doležal; na Strakonicko-Volyňsku zvolen velkou většinou jako aa-

mostatný kand. dp. J. Blabovec, farář z Čachrova, jediný poslanec kněz.

Sjezd německé strany lidové konal se v neděli v Liberci. Hlavní řečník posl. Prade pravil, že spojení mezi Rakouskem a Německem musí se prohloubiti; strana jeho trvá hlavně na zásadě, aby okresy jazykové byly ohraničeny, že prý jenom ohraničením okresů může nastati žádoucí národnostní smír v Čechách.

Volby do říšského sněmu uherského jsou již ukončeny. Vládní strana liberální vyšla z voleb sice oslabena, nicméně zůstane i nadále vůdčí stranou. Tentokrát vstoupili do volebního i Slováci a také na pěti místech zvoleni jako poslanci národní strany slovenské. Mimo to zvítězili ještě dva Slováci, kteří však přidali se ku katolické straně lidové (maďarské). I je en Krb byl zvolen poslancem. Mezi stranami získali nejvíce Košutovci.

Mezi Rakousko-Uherskem a Mexikem obnoveny opět přátelské styky.

Ve Francii chystá se rozpuštění náboženských společností (kongregací), které do 3. října nepožádaly dle nového zákona o spolcích za úřední schválení. Mnohé řehole už se z Francie vystěhovaly.

Král Alexandr srbský prohlásil v Niši, že všechny zprávy poslední doby v záležitostech následnictví na trůn jsou nepravdivy.

Při letošních podzimních manévrech v Portugalsku zdráhalo se vojsko přes přání královo účastniti se jakéhokoli cvičení a prohlásilo, že se ani nedostaví k přehlídce královské.

Ve Španělsku vzrůstá se hnutí karlistické; Karlisté jsou totiž stranou, která nepřeje nynější vládní soustavě, vystupujíc i proti samé rodné královské. Karlisté mají v úmyslu po způsobu Boerů vésti drobnou válku proti vládě španělské.

Oznamuje se, že Boerové sestupují rychle k jihu Kapské osady. Plán generála Frencha, jemuž bylo uloženo vypuditi Boery z Kapské osady, byl zmařen. Okolnost, že Boerové v počtu tak četném objevili se již v krajích, kde dosud nikdy nebyli, svědčí, že porazili kolony anglické v různých šarvátkách, které úřady anglické zatajují.

Z činnosti katol. spolků.

Svatojosefská jednota kat. jinochů a mužů ve Slezském Předměstí konala v neděli dne 6. t. m. výborovou schůzi. Po vyčerpání programu jednatele vlp. Jan Černý v rozhovor uvedl některé otázky na sociálním kursu v Hradci Král. probírané. Zvláště rozebral u volném rozhovoru stanovisko křesť. sociální strany oproti marxismu sociálních demokratů vzhledem k otázce rolnické, probíral poměr křesť. sociální strany lidové ke straně Dra. Horákové, vytkl důležitost odborových organizací vůbec a pro rolníka zvláště, jež uskutečnit jest zálohami Reifeisenovými, vzájemným pojišťováním, prodejními a nákupními družstvy; šfe zmínil se též o t. zv. klerikalismu, a ukázal na neupřímnost našich stran, které něco jiného klerikalismem nazývají ve svých programech a zcela něco jiného ve svých listech. — Rozhovor, ač přes 2 hodiny trval, sájal přitomus členy velice a sloužil jistě všem ku poučení. Rozhovory takové jsou působivější než přednášky a doporučujeme je našim jednotám co nejvíceji.

Svatojosefská Jednota katol. jinochů a mužů pro Slezské Předměstí a okolí pořádá v obecním hostinci na Slezském Předměstí dne 13. října 1901. o 3. hodině odpol. spolkovou přednášku. Přednáškati bude vlp. Jan Černý, jednatele, o otázce: „Proč my katolíci se spolčujeme?“ Vstup členům i uvedeným hostům volný.

Z Týmitě. Dne 28. září sešlo se v našem městě katol. dělnictvo, by pojednalo o nutnosti odborového sdružování. Schůze započala o 1/2. hodině. Za předsedu zvolen p. Hlavetý, za místopředsedu p. Urban. Místopředseda ukázal v krátké řeči, že nadvládě kapitálu odolá dělnictvo jen tehdy, jestliže bude stavovsky zorganizováno. Po té p. Bibus a jiní dělníci podali zprávu o dělnických poměrech v jednotlivých průmyslových místech. — Předseda udělil slovo hlavnímu řečníku p. Myslivci, který ve své řeči hodinu trávící řeči rozvíval následující myšlenky: Nás katolíky v sociálním hnutí předěla v mnohém ohledu strana sociálně demokratická. Tato strana má ve svém programu mnohé spravedlivé požadavky, jež také předkládala dělnictvu katol. slovy: „Hle, chceme věci spravedlivé, a kterými i vy musíte souhlasiti; proto pojďte s námi!“ Dělnictvo katol. bylo by šlo, kdyby soc. demokratická strana nevystupovala s takovým záštitím proti náboženství. To každého věrného katolíka od této strany odpuzovalo, ač jinak se uznávalo, že jest nutná organizace zlepšení poměrů dělnických. Z té příčiny katol. dělníci a jásosem uvítali prvý sjezd katol. v Litomyšli, na němž si řekli: „Chceme sástat katolíky, ale přejeme si též domáhati se svých požadavků“. Ano! Dělnictvu nutno se zorganizovat. Staré cechy, které měly tak mnoho dobrého do sebe, byly zrušeny; — ale nynější spolkovací právo podává dělnictvu možnost eraziti se v mohutný šik ve sdružení odborovém. Heslem tokového sdružení jest: „Jeden za všechny a všichni za jednoho!“ Dělník odborového sdružení nestojí zde sám, na ním stojí pevný šik jeho soudruhů a ti se jej zastanou, aby sem u

nestalo bezpráví. Sdružení jest se nyníjších poměrů nejlepší prostředkem dosti toho, po čem dělnictvo dnes touží: Zvýšení mzdy, zkrácení doby pracovní, právo svoboda při uzavírání pracovní smlouvy, a konečně pojištění dělníka pro případ nemoci, úrazu, nezaviněné nezaměstnanosti, invalidity a stáří. — Sdružení má mít jistě podklad křesťanský, t. j. ono chce do-
stici opravy ne násilím, ale klidnou cestou práva a vy-
jednávání. Dle zásad křesťanských má být brán zá-
stet netoliko ku prospěchu dělníka, ale také ke sprá-
vedlivým nárokům pracodárce. Usneseno založit
sdružení všeobdobové, ačkoliv s jedné strany
bylo poukázáno na obtíže s tímto sdružením spojené.
Bohužel, že se hlubší rokování o této věci pro ne-
dostatek času nemohlo rozvinouti, — neboť mnozí
s účastníky spěchali, aby se ještě účastnili sociál-
ního kursu téhož dne v Hradci Králové pořádaného.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecézní. Jmenování jsou: p. Jan Sebnal, b. vikář, farář v Bělohradu, děkanem, p. Karel Vorlíček, arciděkan v Kutné Hoře a p. Frant. Pecka, děkan v Náchodě, biskupskými vikáři. Ustanovení jsou: p. Karel. Nentil, kaplan Borovský, za faráře do Kos-
telce (u Chrastí), p. Jos. Etrich, katecheta v Dubenci, za faráře do Harrachova, p. Fr. Nentwich, adminis-
trátor Harrachovský, za faráře do Zlaté Olešnice, p. p. Leon. Sychra, kapl. Hořický, za katecheta do Č. Třbové, p. Jos. Jilíček, kapl. v Žiželicích, za kate-
cheta do Polce n. M., p. Vincenc Halama, koop. v Ostřetíně, za katecheta do Holce, p. Frt. Kofínek, kapl. v Borohradku, za koop. do Ostřetína, p. Jos. Stanislav, kapl. v Dubenci, za koop. do Olešnice, p. Vln. Ciner, kop. v Klášterci, za koop. do Zblatav, p. Jarosl. Žďárek, koop. v Sejčích, za kapl. do Du-
bence. Neomyšle: P. Dr. Rudolf Šetina, za kapl. do
Teplíc, p. Frant. Eisler, za kaplana do Proseče, p. Frant. Kračmar, za koop. do Kunštátu, p. Frant. Reiniš, za koop. do Sopotnice, p. Aug. Stránský, za kapl. do Trutnova, p. Jan Klascška za kapl. do Sejč. V Pánu
seznal: p. Frant. Míček (V. Vln.) Holický far. na
odpoč. ve Smiřicích † 29. září 1901. (naros. 1841.
vyv. 1866.)

Druhý koncert Jana Kubelíka po-
řádá se v Hradci Králové ku všestranné projevené
žádosti v neděli dne 20. října 1901. Jelikož bude,
jak jest dle dosavadních přihlášek zjevno, opět nával
veliký, prosí se, by přihlášky o lístky, jež lze dostati
v knihkupectví p. Jar. Peřínky, se neodkládaly, aby
se mohlo každému vyhověti.

Velký vojenský koncert o. a. k. p.á.
pluku č. 42 pořádá se v neděli dne 30. října 1901
v Hradci Králové v sále „Adalbertina“. Koncert po-
činá ve 3 hodiny odpoledne a končí o 7. hodině večer.
Vstupné: osoba 40 h., rodina s členy 80 h. Večer
téhož dne na oslavu poovníení věnoček při téže hudbě.
Začátek v 8 hod. večer.

Jubiléum farářské. V Pusté Kamenici
vikariátu Skutčického, bude dne 17. října b. r. ta-
mější farář dp. Otakar Richter, b. notář a č. děkan
slavit 25leté jubileum jako farář Pustokamenický;
i jest on ve vikariátu vzhledem na přebývání nejstar-
ším knězem, an nejděle tu působí. Prosí se, že
místní obec Pustá-Kamenická i celá kollektura v neděli
na to dne 20. října b. r. toto jubileum svého pastýře
duchovního oslaví.

**Jednota divadel. ochotníků „Kile-
pera“ v Hradci Králové.** vypraví v neděli dne
18. října 1901. v městském Kileperově divadle na
počest 25leté činnosti člena svého p. Jos. Dvořáčka
ve prospěch dalších úprav v divadle: Maloživnostník.
Hra o 4 jednáních. Napsal G. Karlweis, pro české
jeviště upravil Vendelín Badil. Regisseur: Karel Paul.
Začátek o půl 8. hodině večer. Předprodej lístků se
vzácné ochoty obstará p. Josef Rážíčka, obchod pa-
pírnický na Velké poštovní.

**Z ústředního svazu katol. jednot
diecése královéhradecké.** Agitační fond ob-
darován na zvláštní provolání: p. t. duchovenstvo vi-
kariátu kopidlenského 80 K, vesp. vikář Novotný 3
K, vdp. notář Horký 10 K. Zaplať Pán Bůh!

Voličská schůze v Hradci Králové.
Sototní voličská schůze, svolaná kandidáty mandátu
poslaneckého pp. Drem Ulyřchem a Drem Klumparem
do dvorany „Besedy“, byla v jednom ohledu saj-
mavou. Zajímavost tu vidíme nejprve v tom, že se se-
šel neobyčejně hojný počet voličů v přesně stano-
vený čas, takže dvorana „Besedy“ byla k 8. hodině
již přeplněna. Jiná zajímavost této schůze spo-
čívala v tom, že se utkali v řečnickém zápase
přední zástupci různých stran v městě našem zastou-
pených, takže pp. voličové vydrželi ve schůzi od 8.
hodiny večerní až téměř do 3. hodiny ranní. Roko-
valo se s takovým zájmem, jakoby běželo o obsazení
viděňského ministerstva. Zájem tento ovšem voličstva
hradeckému chválíme a pp. kandidati rádi by ho vi-
děli též v den volby.

P. Dr. Ulyřch ujav se první slova, vyložil známý
jisti program mladočeské strany. Pan kandidát mluvil
všeobecně a střídavě, neoliboval nemožnosti, nýbrž upo-
zorhoval na malý význam českého sněmu i sněmovních
pracovníků. Chyby mladočeské strany obhajoval dosti
přesvědčivými důvody a svou nestranost ve výkoně
poslaneckého mandátu oproti druhým městům
Josefov a Jaroměřu zabezpečoval svou dosavadní ve-
řejnou činností, ve kterémž ubespečování nacházel
všeobecnou víru.

Po hod. trvajícího rozkladu tomto ujal se slova pro-
tikandidát p. Dr. Klumpar. Vystoupil jako žalobce
strany mladočeské, již vyčetl mnoho chyb a tvrdil, že
jest vlastně škoda pracovních lidí rásu p. Dra. Ul-

rycha pro stranu tak blížnou a zbláznou. V počínání
strany mladočeské byl p. Dr. Klumpar dosti důstojný,
ale menšího sdaru dosáhl ve vychalování strany ra-
dikálně pokrokové. Nevýložil vůbec programu své
strany buď schválně, aneb s nutnosti, a soudíme, že
stranu svou jenom kompromitoval tvrzením, že po-
krokové jsou dětky Mladočechů, že mají tři program,
jaký měli Mladočeši před 12 lety. Plně víry docí-
sela slova p. dra. Klumpara, že strana jeho neměla
dosud příležitosti vykázat se nějakým úspěchem,
nýbrž že dosud jenom platonicky pracuje tisknutím
různých brošur, novin atd. Každý si při tom vzpomněl,
že strana radikálně pokroková jest vlastně zapotř-
vací živností pp. Hajná, Klouda atd. Co se tkne pak
slibu p. Dra. Klumpara, že hodlá hlavně věnovati svou
pozornost humanitním ústavům, tu přijalo shromá-
ždění ujišťování toto v té dávě, že i bez mandátu
poslaneckého nasetyne se p. primátři hojně přile-
žitosti pracovati ve prospěch okrasení zdejší nemocnice.

Po té přihlásil se k slovu socialista Svěcený,
jemuž prý byl též mandát nabídnut v městské sku-
pině. Socialistický řečník vychaloval nejprve vlaste-
necké smýšlení českých demokratů, jako bychom byli
zaspalí zasedání říšské rady v r. 1897, kde socialis-
tická „pětka“ prohlásila české státní právo za staré
haraburdí a jako by srovná v tyto dny sjезд němeo-
kých socialistů v Lübecku nevyloučil socialisty polské
ze svých podpor, protože kladli váhu na svou slo-
vanskou národnost. Jiné vývody řečnickovy o neupřim-
nosti politických stran ku dělnictvu byly oprávněny,
ale stanovisko jeho proti obmyšlenému svřšení daně
s piva ničí naději učitelstva na úpravu platu. Celkem
mluvil občan Svěcený střídavě a ochránil se obvyklých
útoků proti měšťanstvu, za to však uličnický napadl
působení milosrdných sester v nemocnici a obřival ja-
lové fráze o temnotě klerikalů za veliké radosti svých
přítomných stoupenců, kteří vesměs patřili řídovskému
národu. Neobyčejná tato spousta řídovských komi-
v řadách hradeckých socialistů byla makavým důka-
zem, pro koho vlastně pracují placení agitatori Svě-
cený a Pokorný.

Neoprávněné útoky občana Svěceného byly od-
suzovány hlasitými posunkami přítomných křesťan-
ských socialistů, proto ani na řeč jeho neodpovídal pan
Dr. Ryl, jenž ujal se debaty jménem katolického vo-
ličtva a podobiv program mladočeský i pokrokový
říšské kritice, rozvinul posléze program strany křesťan-
sko-demokratické. Pan Dr. Ryl odsuzuje v kul-
turním programu mladočeském zásady lhostejného li-
beralismu, jenž jest v ohledu náboženském naprosto
vlastní a položitý, takže není ani v souhlase s ro-
hodným náboženským přesvědčením českého lidu, aniž
smlouvá se radikálním pokrokářům. Tento princip
liberalistický snemožňuje však i socialistům činnost mla-
dočeské strany, protože liberalismus hovoří jenom vel-
kým a utískuje malé. Odpověděl si tedy Mladočeši pro
své zásady svobodomyšlné v kulturním ohledu nábožen-
sky větší vrstvy av ohledu hospodářském dělnické vrstvy.
V polit. svém programu národně demokratickém a státo-
právním nalézájí Mladočeši sice hojných sympatií, za to
však provádění tohoto programu poškozují svou tak-
tikou. Vyřídí tedy p. řečník v kritickém rozboru hoj-
nost nepopřatelných překážek ku sblížení a katolic-
kým voličstvem, ale vyslovuje mlaďní, že horká půda
politické areny přesvědčila již Mladočechy o nutnosti
změny programu a proto jen v naději na obrát lze
ve prospěch mladočeského kandidata hlasovati.

Program strany radik. pokrokové objasnil p. Dr.
Ryl mnohem důkladněji, nežli kandidát její p. Dr.
Klumpar. Jenže objasnění toto znamenalo i její od-
suzení. Z kulturního programu (str. 18.) strany této
čte p. Dr. Ryl větu, kterouž usiluje se o oddělení
církve od státu, od vypuštění náboženství ze škol atd.
a dokazuje na základě didaktiky Komenského i na zá-
kladě spisů Husových, že tento program radikální jest
naprosto nečeský, protože odporuje vnitřnímu přesvěd-
čení lidu českého i reformatorem českým. V programu
socialním nalézá řečník sice dosti dobrých bodů, ale
uplatnění jejich jest nemožné, protože vyloučením nábo-
ženství z veřejnosti zapomíná se na umravěnění jednotlivce.

V programu politickém odsuzuje ukvapenou tak-
tiku pokrokářů, kteří rozněcují lid k nerozumným vý-
střednostem a připravují mu tím místo blahobyti na-
ději na tresty ve vojenských věznicích. Řečník varuje
svěřovati osud národa lidem dosud nevykvašeným a
politikům nezkušeným.

Po své kritice obou programů rozvinul p. Dr.
Ryl program strany křesťanské demokratické. Rozklád
tento byl šťastným obhájením zásad křesťansko-demo-
kratických v kulturním, socialním i v politickém ohledu.
Řečník dokazuje, že strana jeho hájí starý osvědčený
svotatí názor křesťanský proti modernímu materialis-
tickému pojmání života. Dokazuje nebespečnost věty,
že náboženství patří jenom do kostela, přesvědčivými
doklady z veřejného života a hájí posvátnost rodin-
ného života i nutnost nábožensko-mravní výchovy ve
škole. Kulturní tento program strany křesťansko-de-
mokratické koření v lidovém duchu a jest v souhlase
a kulturní praocí sv. Cyrilla a Metoděje, Karla IV.
ano i obdobný a nábožensko-mravní anahami Husa
a Komenského. Nepřítí se ani všelidskému programu,
neboť dle Götého hybnou osou dějin jest právě ná-
boženství.

Hospodářské a společenské opravy strany zalo-
ženy jsou na zásadě mravního obrodu každého jedno-
tlivce, neboť bez této reformy jednotlivce nelze očeká-
vati provádění dobrých zákonů.

Politický program křesťanských demokratů jest
starý program Havlíčkův národně demokratický, užle-
štěný náboženskými zásadami a společný se všemi stra-
nami státoprávními.

Řečník odbyl po zásleze výtky klerikalismu ka-
tolického upozorniv, že v Čechách mimo nadání ob-
jevil se místo dávno hledaného klerikalismu katolic-
kého klerikalismus pražského-evangelický. Vytkl českým
vůdčím kruhům bezhlavou taktiku, kterou po léta
snaží se připravit biskupy a knězstvo o všechny vlivy
na lid, čímž sbavuje je také vši vládnosti ve Vídni,
takže vídeňská vláda může nyní zcela svobodně i na
církvevní poli jednati bez ohledu na city národní.
(Hlasý: Německé biskupství v Chebu!) Řečník při-
mlouvá se vše, aby voličové na svých poslaneckých zá-

dati respekt ku náboženským citům lidu a aby sta-
rali se o nápravu poměrů na základě křesťanských.

Účinnou řeč p. Dra. Ryla aspoň se dolehlo p.
redaktor Haja, ale s nevalným úspěchem. Výtky straně
radikální učiněné popřati nemohl, proto si pomáhá
osobními útoky a polemizoval proti výrokům, které
byly docela v jiné souvislosti uvedeny. Obhajování
beznáboženské výchovy školní doznalo neobyčejně prud-
kého odbytí hlasy posluchačstva a tvrzení p. Hajnova,
že hubení pokrokářů neboli materialistickým názorům,
spůsobilo jen úsměv.

V ústku tomto na p. Dra. Ryla přichvátil p.
Hajnovi na pomoc socialistický řečník Pokorný, jenž
vyrazoval s mnohonásobně již omílanými slagry proti
křesťanskému socialismu, o nichž tvrdil čiré neomyšly.
Ku věcné replice obou svých útočníků vyřádal si slovo
p. Dr. Ryl a odbyl p. Pokorného i p. Hajna po zásleze.

Schůze přecházela se přes hodinu půlnoční, ale
proto přece nepřestávala udržovati svým průběhem
posluchačstvo v posroutém napjetí. Ve prospěch své strany
lámal kopí i moravský lidovec Dr. Stránský valetným
sice slovy, ale slabými přece důvody. Po něm ještě
účastnili se debaty socialističtí řečníci, takže teprv
po 3. hodině ranní byla pohnutá tato schůze ekon-
čena. Poznamenati sluší, že jednání řídil obratně pan
říšský poslanec Formánek. Boj o mandát skupiny hra-
decké vede se tedy tahy.

Úmrtí. V úterý dne 8. října zemřel v Králově
Hradci odevzdán do vln Boží pan učitel Stanislav
Řehák v 53 roce věku svého.

Evangelická láska k bližnímu. Ne-
dávno bral si jistý katolický občan za ženu evan-
gelickou helvet. vsa. Při ohláškách, jež se děly v Černí-
lově, podotknul tamní reformov. evangelický farář
snaž s čiré lásky k jinověro, že ženich je stavu
polosvobodného. Samo sebou se rozumí, že tetičky a
střežkové nemohli v kostele všecken pokrm duševní
zažít; proto také nechali něco knotrám pro telegraf.
Nepovázili refor. p. farář, že se tím dopouští urážky
na cti? Či převrátilo se již naučení lásky také snad
evangelické: chyby bližního spíše zatajujati, než ve-
řejně rozhlašovati? Bylo by tedy prospěšno, aby re-
formovaní důkladněji rozjímali o té čistě lásce evan-
gelické a o přilově: Ctěnostný na ctěnosti a slostný
na slosti u jiných se dívá.

Nový obhájce Hilnerův. V neděli,
dne 6. října t. r. byla v Labetě Týnol voličská
schůze, při níž představeno se voličem kandidát Ma-
saříkovy lidové strany, p. učitel Beneš. Nepodařilo
se mu však oklamati voliče. Je až příliš známo, jak
nevlastenskou jest jeho řídovsko-helvetická strana.
Na konec ku všeobecné veselosti učitel pan učitel
ví moci obhajovati Hilnera. Tím ukázal nejlépe
barva. Škoda, že ho neobhajoval při soudu kn-
tnoborském a přeckém, sláva a honorář Oufedníč-
kův by ho nemnul. Podle všeho záleží té straně
více na osvobození Hilnerové, než na osvobození
celého náleho národa. Poda a říše mají větší cenu
u Čechů, než celé státní právo české. Máli asi
radost se svého kollegy přítomní paní učitelové!

Z Velké Jesenice. Den 28. září, svátek
sv. Václava, oslaven v naší osadě zvláštní slavností.
Jmenovaného dne slavnostním způsobem byla posvě-
cena překrásná socha zemského patrona sv. Václava,
kterou občané zdejší svým nákladem postavili. Před
odpolední pobožností vyšel z chrámu Páně průvod,
zahájený školní mládeží, pak sbor dobrovol. hasičů,
drážičky a nepřehlédný zástup lidu se širého okolí;
ubíral se se zpěvu nábožné písně k místu svčeni,
kdež místní kaplan vlp. Jan Adamec měl slavnostní
promluvu. Po krátkém přehledu dějeplánu poukázal
na význam sv. Václava v českém národu a vyřídil
shromážděné knázeledování vanešného patrona českého,
aby hájili a milovali víru katolickou a řeč svato-
václavskou. Po té byla socha posvěcena od dp. Jos.
Kováře, faráře zdejšího, načež zazpívána staročeská
hymna „Sv. Václave“; průvod pak ubíral se zpět do
chrámu Páně, kdež slavnost ukončena požehnáním. —
Podotknouti sluší, že sochu sv. Václava mistrně pro-
vedl sochař p. J. Škoda, jejíž o nejvřeleji doporučuje
umělecké a velice levné provedení.

**Nejmenovanému dobrodinci z Je-
sefova,** jenž na zvelebení Marianské kaple ve
Smrčově zaslal farářnu úřadu v Čibici 100 K a
slibil, že druhých 100 K v nejbližší době zašle,
vdávají se tato díky nejvřeleji; přání jeho v dopise
vyjádřenému jistě vyhověno bude. —

Různé zprávy.

Židáctví „Čas“. Realistický orgán stále
se dušuje, že není podporován řídovskými penězi,
což se máse snadno popřati, ješto peníze všechny
jsou stejné. Ale toho nepopře „Čas“, že redakce
jeho provanuta duchem ne řídovství, nýbrž židáctví
drzého a posupného, jiné kritizuje zvláště katolické
věci. Dokladem takového odporného židáctví, odkon-
kaného vídeňským šmókům, jest ávaha, kterou pro-
vádí náš protest proti sřícení německého biskupství
v Chebu. A pak ještě chce tato nerudná strana, aby
se a ní na voličských schůzích počítalo jako se stra-
nou pracovní. Až se vyprostíte se židáckých masůřů
a budete o věcech katolických psáti slušně, jak se
na vděčence patří, přestaneme Vám připomínati úřa-
dované přijmení, řídovské akcie atd. Jak se do lesa
volá, tak se s něho osývá!

Militarismus a vděčlání. Dle sestave-
ných statistických dat připadá jednotlivě . státy
evropské částo obnovy v korunách na jednoho oby-
vatele svého k jeho vděčlání: Rakousko 1-61 K

Rusko —14 K, Belgie 2-16 K, Prusko 2-66 K, Anglie 2-94 K, Francie 2-97 K, Nizozemsko 3-03 K, Švýcarsko 3-06 K, Dánsko, 4-46 K. Naproti tomu pohlcuje militarismus při jedné hlavě v Rakousku 4-46 K, v Rusku 9-89 K, v Belgii 6-55 K, v Prusku 9-89 K, v Anglii 17-62 K, ve Francii 12 K, v Nizozemsku 17 K, ve Švýcarsku 3-69 K, v Dánsku 3-86 K.

Nám se poráží. Přemoudřelý „Čas“ obírá pro svou šidovsko-helvetickou stranu kde který pochvalný výrok, aby váha její v očích národa stoupla. Klasický přímo citát čteme v č. 177. ve správě o veličské schůzi v Labeké Týnici: „Je to dobrým znamením pro českou stranu lidovou, když proti ní páteři mluví, neboť lid dnes ví, proti čemu mluví klerikálové, to že je dobré a pokrokové“. K tomu posuzujeme: Katedrá mluví též n. p. proti kofalečnickému moru, proto dle logiky „Čas“ jest kofalečnický mor něco dobrého a pokrokového. Což p. Masaryk již svého žurnálu ani neobtě, že takové kotrmelce mu v něm vyvádějí?

Státní dluhy rak.-uherské říše varostly koncem r. 1900 na 8.602,506.183 K. Kromě tohoto společného dluhu obnáší dluh císařstvásky 8.700,703.736 K. Z těchto dluhů jest asi 9 miliard K v rukou císařských kapitalistů, jímž platíme ročně skoro 400 mil. K úroků. Jediný rak. říšský Rothschild má za 1-3 miliard.

Praktická nevička v oboru poštovské spořitelny. Aby i těm nejchudším, avšak ale dětem poskytnuta byla možnost, po malých částkách úspory si ukládati, zavedeny jsou, jak známo, tak zvané úsporné listky s vytištěnou známku škrejcarovou, na který se pak dalších 9 poštovních známek škrejcarových posuznála nalepaje, načest se takto vyplněný listek a kteréhokoliv poštovního úřadu jako úspora 50 krejcarů vložit může. Ta však stává se často, že za dobu, než možno všechny známky si seopatřit, listek tento tak se vyplní, ano i porouchá, že se často stává docela nepotřebným a tak mnohdy místo očekávané úspory nemalou škodu utrpí. Aby se této vadě odpomohlo, zavedl snaživý úředník poštovské spořitelny obálku na úsporné listky, jež se právě v trafikách i papírnických obchodech po 1 krejcaru prodávají. Jest to podlouhlá obálka s pevného papíru, vkusně upravená, na přední straně heským obrázkem, nápisem a předpověďmi, na rubu pak bajkou, spořivosti se týkající, opatřená, do které se listek úsporný uschová a tak dlouho čistý a neporouchený udrží, až se na počt jako vklad ku zapsání do knížky odevzdá. S jistotou dá se očekávat, že zvláště děti již k větší pékne obálce úsporný listek si seopatří; ale i rodičům, poručníkům, učitelům a všem přátelům a dobrodincům mládeže poskytnuta bude příležitost, darování úsporného listku v obálce značnou měrou ku rozšiřování spořivosti napomáhati. Též byly již objednaný obálky na listky úsporné od více úřadů, jak od zeměských, okresních a místních rad školních, tak i od četných správ škol za účelem, aby podělovány byly jimi ústavy podřízené a žáci sami. Obálky tyto objednat lze po 100 kusech za 75 kr. a sice složením listkem poštovské spořitelny, jež na požádání zasílá nakladatel, p. Josef Zahner ve Vídni, I. Postgasse Nro. 7.

Výroční den našeho průmyslu. Dne 23. září t. r. bylo tomu 10 roků, kdy výtečně vynalezený výrobek, pod jménem Kathreinerova sladová káva Kneippova, nastoupil první cestu do světa. Velkou předností Kathreinerovy sladové kávy jest, že se i „čistá“ může pít a dovede v případech, kde zrnková káva lékařsky naprosto zakázána jest, tuto úplně nahraditi. Dítěm měla by se výhradně jen sladová káva podávati, ješto ptišpívá ku kvetoucímu vzešení a utužení zdraví. Též paním, rekonvalescentům a osobám trpícím žaludečními, ardečními a nervovými chorobami, doporučuje se Kathreinerova sladová káva co nejvříveji.

Zprávy hospodářské.

Ročník a jeho čeled.

(Dle Hospodáře československého).

Tázete-li se našich venkovských rolníků, kdo je dnes pánem ve statku, odpoví vám: „Čeledín“.

„Čeledín“ je skutečně pravda je v tom. Pozorujeme jen z blízka příjmy čeledínovy. Hospodář poskytuje mu především byt, ponechává mu použití postele s příslušenstvím, čistí se mu prádlo, v zimě povoluje mu pobyt ve své světnici, zkrátka zachází s ním jako s příslušníkem rodiny. Nazve-li se toto vše slovy „veškeré zaopatření“, tu nesmí hospodář na peněžní cenu tohoto zaopatření zapomínati.

Cena 600 K ročně je na to dosti nízká vzata, povázíme-li, co jest dělníkům v městě za takové zaopatření platiti. Každý musí doznati, že denní strava stojí nejméně 1 K 20 h. O svátcích nebo v neděli obdrží čeledě přídavkem koláče, buchty nebo koblihy, což také hospodáře něco stojí.

Mzda roční 140—160 K stoupá spropitným, oděvem atd. na 200 K. Sedě-li se vše dohromady, shledá se, že jednoduchý čeledín ročně přijde na 720—760 K, t. j. že svého chlebodáře stojí denně přes 2 K. Při tom je čeledín bezstarostně živ, nedbá toho, odkud hospodář bere peníze na jeho mzdu. Jako „dobrý křesťan“ nechce v neděli a ve svátek

pracovati, až odbude mnohdy „služby boží“ třeba v hospodě, a hospodář nemůže si ani v neděli pohovět, neboť musí za čeledína (často i v pondělí) pracovati. Zamraží-li se hospodář jen dost málo, hned je tu, zvláště na jaře, výpověď. Hospodář je proti čeledínovi bezesv. ochrany.

Zlomyslný čeledín může mu poškoditi nářadí, dobytek, a i když se mu zlomyslnost do kráje, nedostane hospodář náhrady, poněvadž na čeledínovi není si co vzít.

Je-li čeledín trestán, hospodář do kapsy nepřibude. Podobné poměry jsou i u ženské čeledi. To jsou zajištěné smutné poměry, a hospodář musí hleděti opět se státi pány ve svých dvorech.

K tomu je zapotřebí především držeti co nejméně čeledi. Kdo musí držeti čeledáky více, hled, aby se nezapřádaly mezi čeledi milostné plotky, neboť vypoví-li čeledín, tu jde za ním i děvče.

Nejllepší jsou ještě ti čeledínové, které jsme si sami vychovali, kteří od mládí v domě byli. Ti mají přece trochu náklonnosti pro náš dům. Držme tedy jen tolik čeledi, kolik nevyhnutelně potřebujeme. V mnohém hospodářství, kde jsou odrostlejší děti, obešli by se úplně bez čeledi. V zimě se práce snadno zastane a v létě najmou se dělníci za 2 K denně neb při stravě za 80—120 h, jen když je zaměstnáme na delší čas.

I mzda pohánkovi, který se na léto k dobytku najímá, může se z větší části uspořiti, krmíme-li dobytek ve stájích, čímž získáme i více hnoje. Aby se dostalo dobytku čerstvého vzduchu, uděláme na blízku ohradu, kamž se dobytek na několik hodin denně vyhání.

V mnohých krajinách zavedeno je při selkých statcích tak zv. družství. Jedné neb dvěma rodinám dá se zdarma byt, mohou si držeti kozu, prase, ano i krávu, hospodář jim ponechává kus pole pro brambory a žito a tu a tam nějakou mez neb břež u louky. Za to musí tito podruzi při každé nutné práci za stravu, někde vedle stravy i za nepatrnou mzdu vypomoci.

Někde jsou v podružských chalupách i řemeslníci, oddávající hospodářům dílny. Takoví podruzi jsou stálými pracovníky, poněvadž jsou bytem i účastenstvím na sklizni na domov vázání. Oproti nim je rolník ve výhodě, protože od něho zcela závisí a v letní době vypověděti nemohou. I čeledi zaopatřují takové rodiny hospodáře a nezpůsobují mu nikdy takových obtíží jako čeledín svobodný.

Při té příležitosti upozorňujeme na uherské Slovaky, kteří v Čechách od jara do zimy pracují už na mnohých místech. Hlavně jsou najímáni do dvorů, kde často nesvědcomitými nájemci jsou vykořisťováni a mravně i tělesně ničeni. Za malý peníz rádi by u hodných hospodářů přes léto pracovali. V Turčanském sv. Martině na Slovensku ochotná poradí těm, kdož by si přáli slovenských dělníků.

Uchování čerstvého ovoce (zimních jablek a hrušek) děje se nejlépe zabalením v hedvábný neb i v obyčejný měkký papír. A nakladou-li se takto zabalená jablka a hrušky do bedny mezi dřevitou vlnu nebo jehličí, vydrží až do dubna čerstvé. Jinde uschovávají ovoce v chladných, ale čistých komorách neb sklepích, kdež se jednotlivé kusy ukládají na dřevěné listy tak, aby se sebe nedotýkaly. Listy se kladou ve způsobě stojanu nad sebe, při čemž ovoce má stále čerstvý vzduch. Nakazené kusy mohou takto hned beze všeho přebírání odstraněny býti. Na jaře pak čerstvé ovoce snadno a dobře se zpeněží.

Komé před chrápečím uchráníme, napájíme-li je zvláště teď na podzim vždy ráno a pak večer po práci směsí, jež se takto připraví: Do puténky dáme as 3—4 litry uvařených bramborů, ty za tepla roztlačeme, přidáme k nim litr pšeničných otrub a hrst kuchyňské soli, polejeme vše vlažnou vodou a směs dobře pak rozmícháme, až se pění. Nápoj ten vždy ještě vlažný vylejme koním do žlabu.

(Zasláno.)

Pozvání

k volné konferenci kněží

vikariátů: Chrastického, Chrudimského a Pardubického, která bude na děkanství v Pardubicích

dne 17. října t. r. o 9 hod. dopol.

P o ř a d :

1. O poměrech kněží v nemoci promluví v. p. Jos. Vaněček.
2. O spěvu církevním dle „Oltáře“ přednese dp. farář Jan Stáňánek.
3. Volné návrhy velmi důležitého obsahu.

P. Tomáš Střebný,
b. vikář.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. října 1901. 1 hl. pšenice K 13-00—13-40, žito K 11-40—12-00, ječmene K 9-20—10-00, oves K 5-40—6-10, prosa K 9-40—10-00, vřes K 9-00—10-50, hrachu K 18-50—21-00, jáhel K 18-40, krup K 18-00—20-00, bramborů K 3-00—3-40, jetelového semínka červeného K 90-00—102, jetelového semínka (inkarnát) K 00-00—00-00, máku K 30-00, olejky K ————, lněného semene K 16-50—19-00, 100 kg. žitných otrub K 12-00, pšenič. otrub K 11-00, 1 kg. másla K 2-32—2-40, 1 kg. sádla vepřového K 1-40—1-78, tvarohu k 0-32—0-36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek K 0-00—0-00, jedna hl. cibule K 4-20—6-60, jedna kopa drobné zeleniny K 0-80—3-80, 1 kopa zelí 5-40—9-50 K.

Listárna redakce.

Jilemnice: Vaše „Prohlášení“ po skončených volbách posbývá významu, proto se neotiskuje.

Třebachovice: Uveřejňujeme přístě.

Německý Brod: Souhlasíme s Vámi v mnohém, než otisknouti pro náležitější věci nelze. Ve příčině spisů Lensových a ostatních poslouží Vám Cyrillo-Methodějské knihkupectví (G. Franci) v Praze I.

F. K. Vp. Frant. Jukl, kaplan v Hradci Král. Kohoutov. Do konce roku.

K dušičkám

nabízím hotové v zásobě se nalézající

náhrobky

s pískovce, různých mramorů, žuly a sienitu za ceny velice mírné, některé i pod cenou výroby.

P. T. pánům truhlářům, řezníkům, uzenářům doporučuji svůj závod k dodání

mramorových desek

na nábytek, stoly a pulty, zařízení pro kavárny, cukráře, koupelny, desky pro koželuhy atd.

Cenníky na požádání zašle kamenická dílna na zboží mramorové a pomníky

Zdenko Ježka v Hradci Králové.

Slavným patronátním úřadům a velečenému duchovenstvu doporučuji se k malování chrámů

jakoukoliv technikou přesně dle slohu.

Oprava starých obrazů, jakož i malování nových, křesťanských cest a p.

Oltáře k Božímu Tělu na plátně i na dřevě malují v každém slohu.

Plány a rozpočty zdarma.

Závod pro umělé a dekor. malířství

J. St. Ottmar

Ústí nad Orl.

Odberný velkozávod pro malbu chrámových oken.

Umělecký závod pro malbu na skle.

B. Skarda, Brno.

Otina chrámová každé ho slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším postávkám vyhovující.

Žádat prvními cenami vyznamenán.

Cenníky zdarma.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pobovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvik Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mrné. Záclony. Opony (draperie). Žitěnky.
--	---	---

PROČ
kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje
ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle c. k. loterie?
Protože má zboží dobré a levně prodává.
Též správký, zvláště houslí přijímá
a přesně vyřizuje.

Klosety pro nemocné
v elegantním provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává
J. Bazoni, Počátky.

Hlaváčkova
patentní
mramorová
valcha
jest nejlepší prací přístroj
neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná a svými vždy hladkými plochami sněho-
bílé vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí.
Proti dobírce 5 K zasílá výhradně
B. Hlaváček,
sochařský závod **Praha, Vinařská ul. 525-VII.**

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
tykající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-III., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma
J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na zpracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.
Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a na-
bízí: Koňak, alivovici, borovičku, jeřábinku, punše
a romy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.
Též v Berlíně obdržela firma t. r.
diplom zlaté medaille.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice s ježelečnými rámy, st-
ěmi i vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Superfosfáty
animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.
Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.
Neuhraditelné
k podzimní setbě
jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.
Dále: koštní moučka, chlévký lodek,
sírnan amonitý, sál draselný, kaínit,
speciální hnojivo pro stěbliny a ok-
paniny (kulovatiny).
Pošternou sadru superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování
chlévké mrvy, pícní vápno
dodávají s přesnou zárukou obsahu
továrna na
kyselinu sí-
rovou a um-
lé hnojivo
Ústřední pískrna: **PRAHA, Jindřichská ul. 37.**
v Břeclavi-
Pokorně
a v Lásku-
Rostokách.

Český
křesťanský zastupitelský závod
— firmy —
CABALKA A MIKOTA
Kostelec nad Orli.
uctivě doporučuje veliký výběr
černých a modrých látek
pro P. T. velečestojné duchovenstvo.
— Všemě české výrobky. —
Klatovské prádlo.
Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

Príležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
(ev.-Janské náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí s nového a čínské stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než vude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.
Správky se přijímají a levně šotavují, též
veškeré správký hodiněk se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Založeno r. 1850.
Velečestnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné, sad se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
umovnění a stříbení starších věcí vykoná se rychle a
zařlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má máše se vykásnati četnými povavai-
nými přísluhy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k na-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táček na křest, aviců, pacifikálů, schráněk na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Jan Horák,
seukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vinných látek
vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů velečestoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.
Při hromadném objednání větších výhod.
Též na splátky bez zvýšení cen!

První
katoličský a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

≡ v Humpolci. ≡

Deporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro
P. T. veleddst, duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějších provedení
a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamen. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá
státní medaile 1893. Juror krajinové výstavy v Kutné
Hole r. 1900. Přísežný znalec o. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

O. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdokladněji a v cenách nejmiřej
ších; - opravy a přestavby
varhan provede za nejmiřejších
podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení s pé
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franco.

O. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská

výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

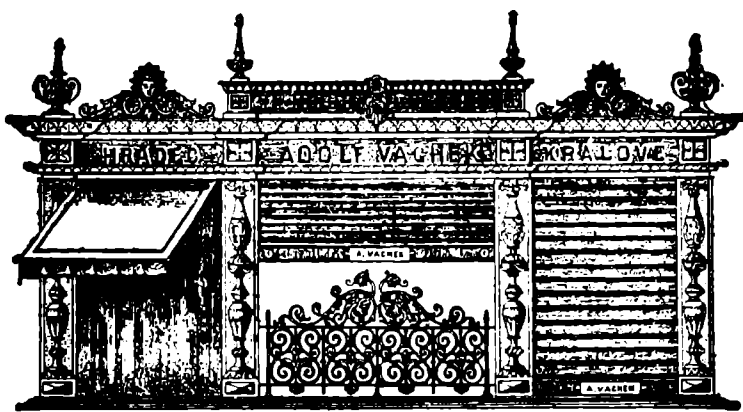
Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehké
jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštů
do stří a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Na cukrářství

přijme se učeň u Josefa Fialy
v Hradci Král., vedle hlavní trafiky.

Al. Hugo Lhota,

tovární sklad a půjčovna
pian, pianin a harmonii

nalézá se nyní

na Eliščině nábřeží č. 278

proti labskému mostu.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syohrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 86

doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franco se zasílají.

Adresa vždy doslovně úplná.

**Josef
Štěpán,**

závod

pozlacovačský
v Pardubicích

— opravuje —

jako i nové stavi

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštivenky
všech druhů

nabízí

**Biskupská
knihovna.**

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

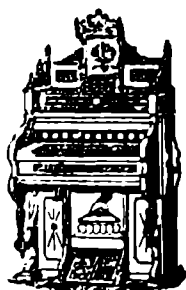
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zašlou.

V. VACEK,

závod školčářský

v Pamětníku u Ohlumce

nabízí pro zimní a jarů vysazování stromy
ovocné vysoké s kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob., konifery, divoké stromy
pro stromoradi, pláňata atd. — Statistice sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

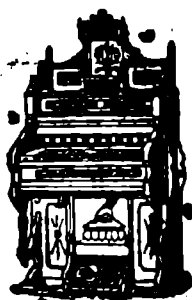
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; **v Brně,** Nová ulice č. 8; **ve Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

kola	Premier	Nejlepší
Nejlepší	The Premier Cycle Co. Ltd.	
Premier	Coventry (Anglie)	
Nejlepší		
kola	Premier	Nejlepší

Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 28.

Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.

Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek v Hradci Králové, velká podstih.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Úplné garnitury. Šátky na hlavu i převěsné.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Vzory na požádání se zašlou. **Pevné ceny.** Obchod založen roku 1863.

Samety.

Plyše.

Následkem výhodné uzavěrky nabízí nejlepší a nejvýdatnější bosenský

KARBID

za cenu levnější než kdekoli jinde

Jindřich Jelínek,

mydlář v Hradci Král.

Dělník

pro stavbu harmonií obdržel státní práci. Který ohon zemských řečí jest mocen, má přednost.

Továrna na hudební stroje

V. Lorenz, Trutnov.

K dobé kašle a chrapotu!

Turecký med výborný dialektický ochranný prostředek, co takový i vauše usnán. —

Lu-Sin parfumuje dech, uklidňuje hlasivky, pro pěvce a řečníky důležitý, pro elegantní svět neocenitelný. Jediné pravé, zákonem chráněné výrobě

A. Maršner, Král. Vinohrady.

K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, droguistů, cukrářů atd.

Sklad: Praha, Ferdinandova třída proti Choděrovům.

Právě vyšel a rozesílá se

katolický

KALENDÁŘ „ŠTÍT“

na rok 1902.

Obsahuje vedle kalendářní části a příslušných udání, časů se týkajících, pečlivě sestaveného úplného seznamu jmen křesťanů, následující zábavné a poučné články:

- 1.) Úvodní básně: Na prahu nového roku od VI. Hornova.
- 2.) Hleďte či návrat do tmy v Klecánkách od * * *. (S 5 obrázky.)
- 3.) Vedle cesty od VI. Hornova. (S 3 obrázky.)
- 4.) Básně: Před obrazem sv. Antonína od VI. Hornova (k titulnímu obrázku světe).
- 5.) Chléb sv. Antonína. Napsal Ed. Kasal.
- 6.) Na strážnické samoty. Obrázek a boje o českou zem i český lid. Napsal Frant. Jiří Košťál. (S 3 obrázky.)
- 7.) Nebudeš pokoušet Pána Boha svého. Vyřáno z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II. Napsal Fr. Míra. (S 1 obrázkem.)
- 8.) Zakládáte mlékárny. Od Frant. Štábla.
- 9.) Když si náš dědeček babičku bral — bral — a vzal. Napsal Frant. Jiří Košťál. (S 1 obrázkem.)
- 10.) Náhodou nebo trošičku? Z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II. Napsal Fr. Míra.
- 11.) O alkoholismu. Píše Jos. Kousal.
- 12.) Chruštín. Skrásnými obrázky předních budov.
- 13.) O síle a sadu ovocném. Napsal V. F. Šálek, pomolog.
- 14.) U zelené řáby. Humoreska. Napsal J. Váňa. (S 1 obrázkem.)
- 15.) Ze zvyků našeho lidu na Chruštíně. (Stůl. — Koupě a prodej. — Cesty, cestování.) Pokračování látky I. ročníku „Štítu“. Sbírá a píše Vinc. Paulus, ředitel škol v Chrušti.
- 16.) Věstec ze světa.
- 17.) Z domácnosti a hospodářství.
- 18.) Krenka.
- 19.) Množství anekdot.
- 20.) Měsíční trhy. — Trhy dle míst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Kalendář „Štít“ poskytuje četná užitečná i všem křesťanským rodinám vzdělaným i prostým. Poučí a pobaví každého.

Překrásný titulní obrázek sv. Antonína Paduanského.

Cena 1 výtisku ve skvělé litografické obálce 1 Koruna (50 hr.)

Pro pp. prodáváče, kniháře, knihkupce i tuoc za 8 K (poštou o 12 h více za nákladní list). Při hotovém zaplacení 1 výtisk na tuoc nádhkem. — Pro pp. knihkupce, kniháře přikládáme samostatný plakát.

Objednávky přijímá a obratem pošty (resp. dráhy) vyřídí

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové (Adalbertinum).

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. října. 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Co by pomohlo?

„Ale dej mu to, ať nekřičí!“ — Tak říkává mnohá nerozumná matka hodnějšímu dítěti, aby vzdorovitý rozpustilec dal pokoj. — Že to nepomáhá, ukazuje denní zkušenost. Čím více se nezbedovi povoluje, tím je horší. Aby nekřičel, aby byl pokoj, stává se matka — ba i celá ostatní rodina — otrokyní rozpustilce. A nemusilo to tak daleko přijít, kdyby matka byla pevně stála na tom, aby kluk nezbeda vůli svou neprováděl, byť i z počátku křičel, a rákoskou se mu na kalhoty bylo naměřiti musilo.

Takovou matkou zdá se nám, že je nyní nější vláda jistého starobylého státu. Ale dej mu to, ať nekřičí — to jak se zdá, jest nyní vrehol moudrosti vlády té. Ale dejte mu tu církev katolickou na pospas, jen ať je pokoj! Anebo: Dejte mu ty české menšiny a zřídte mu diecési „čistě“ německou — ať je pokoj. Autorita (moc a vážnost) státní stává se otrokyní — velezrádce.

Jest však věc jistá, že to nepomůže. A máme to přesvědčení že by pomohl pravý opak toho. Dějiny tomu nasvědčují. Bylo to roku 1619, když brzy v květnu německý hrabě, evangelík Thurn, s vojskem do Rakous vrazil, kdež jej velezrádci jako nějakého messiáše očekávali. Jednou noc ze soboty na neděli, nebo časně z rána v neděli, dorazily pluky jeho až k Dunaji před Vídní. Zrádnou pomocí barona Töufela, převešly se na druhý břeh a porazily tu císařské vojsko, které jim cestu zastoupilo, a ve čtvrtek měly již předměstí vídeňské obsazena. — Jeden český pán Křištof Harant z Polžic, odpadlý katolík, vele postaviti hrubou střelbu a házet koule srovna na hrad císařský tak, že koule císaři do oken litaly. Již již proskakovaly řeči, že tajně přivrženci Thurnovi v městě otevrou mu bránu „Stubenthor“, Ferdinanda II. císaře zajmou, do kláštera zavrou, děti jeho evangelicky vychovají dají, a královské katolické rady postívatí dají. (Srov. Bílek, konfiskace I., 137. a Slavata Paměti I., 62.). Protestantští radikálové vídeňští lajce katolíkům, těšili se již a chlubil: Teď se děti bude podle vůle naší. — Král stál tu před velikým rozhodnutím. Buď — ale dejte velezrádcům, co chtějí, a bude snad pokoj — anebo nevydati jim katolickou víru na pospas a pevně státi. Nedivili bychom se ničemu, kdyby byl v mysli kolísal. Ale v náboženství katolickém nalezl sílu, pevnost a statečnost. Když se totiž s Thurnem erozmění stavové do hradu dostavili a hrozili, že si sami pomoci hledati budou, a s tím ohlášením odešli, král na mysl sklíčen, padl na kolena na klekátka, nad nímž visel kříž s obrazem Krista ukřižovaného, a počal se modliti. — „Pane, je li tobě lího, v této úzkosti a pronásledování mne pokoriti — nezdráhám se, staníz se vůle tvá! Zde mne máš nehodného služebníka svého, jsem ochoten a podroben každému pokynutí tvému!“

Po modlitbě té vstoupil kněz, zpovědník králův, a král podivuhodně posilněn, dí: Brzy přijde pomoc!

Na to hlásila se deputace kalvinistů. Král sám tu stojí proti šestnácti, a vyslechnuv je dí: Vy naříkáte na katolíky? Ale zdaž nemají katolíci větší příčiny stěžovati si na vás?

A když němečtí ti kalvinisté začali o Čechách, kteří je prý utlačují, pravil: Nemluvte mi o Čechách. Nejsou to Češi, kteří povstání způsobili, nýbrž cizinci! V Praze ovšem zvony na poplach zvonili, ale kteří zvony rozhoupali, ti ve Falcí, v Nizozemí a v Savojsku jsou (Janssen V. 698). A ti lidé nic dobrého nesměšlejší ani se zemí českou ani rakouskou. Ale tím více doráželi na krále a Ondřej Thurnade máje žádost napsanou v ruce zvolal: Podpíšeš nám to? (Slavata I., 61.). Ale král stál pevně. Z nenadání zavzní pod samými okny trubka vojenská a dusot koní. Zdálo se, že je to již Thurn v městě. Jeden z vyslaných jde k oknu a šeptá: Zle je —

věta po nás. Král praví: To jest moje vojsko, Bůh mi pomoc poslal.

Až potom byli poslanci plni kuráže a myslili, že vyvezdorují jako vyhejčkaný kluk v rodině, ale jakoby již cítili rákosku na zádech svých, přistoupí pokorně ku králi, odprošují, slibují, že budoucně vzdorovati nebudou a spěšně utíkají z hradu. *Nebyť této s náboženství a výry vyplynulé stálosti*, rodu habsburského nebylo by více.

A to je to, co by pomohlo i dnes. Ustavičné ustupování posiluje jen velezrádný vsdor. Čím více se odpadlíkům nynějším povoluje, tím více chtějí. Žádný ústupek, nejméně pak biskupství chebské, nezlomí jejich velezrádný křik ku zničení rodu habsburského a říše naší. Rákosky nějaké je zapotřebí, k. p. takové, jaké se užilo po zrušení jazykových nařízení proti Čechům, a hned zalezou, jako ti ze století sedmnáctého v hradě vídeňském dovedli se ihned plaziti před králem. Ale je k tomu zapotřebí síly. A ta, jak je vidět, plyne z náboženství. Avšak právě to náboženství, které zachránilo rod habsburský, je nyní něčím, co prý se samo brániti má. Páni nevědí, že oni mají brániti náboženství, aby ubránili sebe. Právě z té chabosti náboženské plyne celá ta nepohoditelná chabost naproti velezrádcům. Osudné chyby rakouských vlád hlavní kořen svůj mají v nepoznání toho, že Rakousko mělo úkol, býti strážcem náboženství katolického. Když však nyní úkolu toho plniti nechce, zdá se, že Bůh sám — nevidá příčiny, proč by Rakousko udržováno býti mělo — dopouští rozklad jeho a jinak se starati bude o dílo své, o církev. A tak, co se dnes ve Vídni považuje za moudrost, kterou se udržuje pokoj, jest — jak se obáváme — dopuštěním Božím a trestem za opuštění Boha. A jen ještě na jednu věc upozorňujeme. Jsou to památná slova Ferdinanda: Nejsou to Češi, kteří povstání způsobili.

Podnes je tomu tak. Všecko zlé v Rakousku strká se po padesáté let na Čechy a dosud jsou v značném počtu při vesle ti, kteří do Vídně stále a stále hučí, že Češi utlačují — Němce. Jako protestanté věku sedmnáctého nebyli spokojeni s „majestátem“, to jest s listem Rudolfa II. císaře, proto že nemo hli katolíky vyhubiti nadobro, nýbrž jim také trochu života dopřáti měli, tak je podnes s jistými Němci a Čechy. Takoví Němci nejsou spokojeni, dokud Čechové ještě trochu dýchají. Dýchání Čechů v jich vlasti jest utlačováním Němců. A ubožáci Čechové jsou dnes nejvčetnějšími občany říše rakouské, a třesou se zrovna při myšlence, že rozhoupají se snad zvony vyvážející hrany — Rakousku. Ale kdo ty zvony rozhoupávají, cizinci jsou! — Nyní zvoní se německými penězi k odtrhování lidí od Rakouska. Jak mi slovně jeden vlastenec a při tom domu císařskému velice oddaný pán řekl, „má to prý jít po dobrém“ — totiž to připojení k Prusku, — ale v Prusku jsou mnozí nedočkaví, kterým to jde pomalu a je prý možno, že začnou hrany vyzváněti pruskými kanony. Bude-li prý jistá vznešená osobnost příliš dlouho živa, jak se při jejím zdraví obávají, přijdou prý sem ještě za jejího života.

A právě pro ten případ jest zapotřebí, aby ten národ, který by obzvláště zase před kanony měl stavěti syny své, byl uspokojen a nadšen. A zase platí to, že ta chabost oproti Prusku, Prusáka tím smělejší činí. I v tom ohledu jest zapotřebí poohlédnouti se po nějaké rákosce ve způsobu lepší aliance. Ale ani aliance nepomůže, je li na výsostech uchystána metla na Rakousko od Nejvyššího Řiditele osudů říše a národů. Hlavní věcí jest a zůstane to nějaké klekání s tím krucifixem Z toho poplyne síla, ale i lepší poznání věcí. A jen to nám pomůže!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 9. října.

(Černý týden. — Pomádky k politické situaci dnešním.)

Minulý právě týden možno nazvati černým! Během jeho v Pánu skonal a k časnému odpočinku uloženi byli tři mužové, jež možno právem oplakávati pro jejich mužné příkladné vlastnosti a pro jejich vážné, poctivé pojmání života a pro jejich čistý názor na svět. Odešli nám vyšehradský probošt mons. dr. Antonín Lenz, professor a věhlasný filolog Ignác Mašek a slavný sochař Bohuslav Schnirch.

Dr. Ant. Lenz, druhdy professor dogmatiky v semináři Budějovickém byl jako odchovancem nezapomenutelného biskupa J. V. Jirsíka, kterýžto vlastenec a velekněz po celou řadu let s ním a se předešlým královéhradeckým biskupem Jos. Haisem denně několik chvil protrávil. Lenz byl v Budějovicích vedle zdárné učitelské činnosti také pilným a proslulým literátem. Zde vzniklo jeho, v české literatuře jediné svého druhu dílo „Učení m. Jana Husa“. Spis tento psán jest duchem přisného a nejsvědomitějšího profesora dogmatiky a sice s takovou znalostí a proniknutím předmětu, o který jde, že vzbudil vážnost a úctu ke svému autoru i ve kruzích v protivném táboře. Liberální spisovatelé a historikové mu doznali, že přednosti jeho jsou takové váhy, že M. Hus doposud u nás neulehl vážnějšího a věcnějšího posuzovatele. Ovšem že Lenz při tom úplně spravedlivě dělí světlo od stínu, jak je v učení Husově nacházel, tak že tento jeho spis je na ten čas neobjektivnějším dílem o tomto choulostivém předmětu, při čemž Hus nalezl v Lenzovi posuzovatele tak střízlivého, že se vyskytly dokonce i hlasy, že mu nadřazuje. Než to bylo mluvením nepodstatným, neboť Lenz jako spravedlivý soudce i při Husovi nacházel to, co hledati při člověku každém: vedle stránek, jež nelíbí se všem, také stránky, proti nimž nemůže ničeho namítati nikdo. On poslednější nezamlčel. Kniha jeho „Učení M. Jana Husa“ jest již mnoho let úplně rozebrána, kterážto vzácné cti zřídka dostane se české knize vědecké. Ke druhému vydání se Lenz neodhodlal, poněvadž stále obíraje se studiem doby husitské a pohusitské a pak podrobným bádáním v soustavě učení Wiclefova, nepokládal se více v posledních svých letech za dosti svěžího, aby na základě dalších svých studií knihu „Učení M. Jana Husa“ rozšířil a proto bádání své uložil v celé řadě menších knih a úvah, ponechávaje další spracování a doplnění učení Husova, jeho příčin i důsledků na jejich základě silám mladším, názorům novějším.

Vedle těchto dogmaticko-historických svých studií pojednal učeně o celé řadě časových otázek se stanoviska katolického dogmatika. Avšak Lenz nebyl pouze přísným učením, nýbrž on dovedl také s největším zdarem polemizovati tak, že se mu dokonce podařilo „ježka pěstí utlouci.“ Když počátkem let sedmdesátých vystoupil padařovský filosof, resp. PhC. sedlák Alfons Štastný, se svými atheisticými spisy, jež zejména tehdejší mládež velice bavily a vyrazely, vypíjčil si Lenz příměti sedláka Jana Brázdý ze Zlamané Lhoty č. 50 a jal se mu odpovídati tak dovedně a pádně, že Alfonse brzy umlčel a od jeho filosofie úplně odehnal tak, že se tento později věnoval již pouze ekonomii a agitacím mezi sedláky, názory své inteligenci předkládati více se neodvažuje.

Pro tuto svou činnost získal si Lenz ovšem že velice mnoho přátel, ale také hojně nepřátel, kteří ho sice s nepravd nebo nesprávností neuvědomili, spokojující se tím, že ho všelijak osobně pronásledovali a pomlouvali. V tomto svém počínání, nazývající Lenze „starým pánem z Vyšehradu“, zaběhli v posledních dobách přes meze slušnosti až tak

daleko, že jedenkrát dokonce vynechali celou větu z jisté důležité jeho sady; již takto skomolenou citovali, chtějí ho udělati směšným. V této smutné záležitosti s největší rozhodností postavil se na obranu Lenzovu pražský měsíčník „Altheja“, který ji podrobně veřejnosti vylíčil a „starý pán z Vyšehradu“ měl napotom již svatý pokoj, neboť pánové uznali, že jednání jejich širšího schválení nedojde. Lenz bude ceněn dlouho ještě i po tom, až i jeho osobní přátelé i nepřátelé vymru, neboť pozůstává po něm výsledky jeho práce a duchovní dokonalosti lidskou podstatu přechájej. Obširný životopis Lenzův na základě mnohých vlastních jeho sdělení a kolikaletých intimních přátelských styků s ním sestavil dr. V. Rezníček a pod pseudonymem uveřejnil ho při příležitosti sedmdesátých jeho narozenin r. 1898 v „Altheji“.

Druhým mrtvým předešlého týdne je vysokomýtský rodák, professor Ignác Mašek. Jmenovaný působil jako gymnasiální učitel v Hradci Králové, napotom dlouhá léta ve Hradci Jindřichově a posléze v Praze na gymnasiu ve Truhlářské ulici. Proslulým a v nejširší veřejnosti váženým stal se svým chabým vědeckým vystoupením na obranu pravosti rukopisu královédvorského. Popírači jeho pravosti měli v něm bystrého poučovatele, avšak kdo se nechce dáti poučiti, toho ovšem poučovati marno. Mašek v horkých dobách rukopisných sporů vytrval při svém přesvědčení pevně a věrně na bojišti. Byl to muž vzácné čisté povahy a nezištnosti, člověk zbožný a šlechtný, učenec pravdy milovný a příkladný, učitel laskavý a dobrotivý. Památka jeho zasluhuje úcty a vážnosti trvalé.

Třetí pak kořistí „černého týdne“ jest slavný český sochař Bohuslav Schnirch, z jehož nej přednějších děl uvádíme trigy na budově Národního Divadla, sochu krále Jiřího v Poděbradech, při čemž on za řečnický blud pronesený při slavnostním její odhalení nemohl a konečně návrh jeho na sochu sv. Václava podaný při konkursu vypsaném na sochu tuto před muzejní budovou na Václavském náměstí v Praze, při čemž Schnirch závodil a soupeřil s mistrem Jos. Myslbekem. Drobnějších uměleckých děl Schnirchových nachází se v Praze celá řada, která jméno jeho po dlouhá staletí v trvalé paměti zachová. Schnirch vyznačoval se skutečně uměleckým pojmáním myšlenek, pečlivostí a svědomitostí provedení jejich a potom krajní vážností svého smýšlení, kteréžto vlastnosti postavily ho v nej přednější řadu českých umělců XIX. století. Schnirch zemřel poměrně mlad, na vrcholu své umělecké tvořivosti a v zenithu své slávy. Kdo jsme se s ním osobně znali a měli příležitost blíže a častěji s ním pojednati, musíme předčasného skonu jeho bolestně želiti jako těžké ztráty na poli umění i jako ztráty v řadách opravdově a vážně smýšlejících vlastenců.

* * *

FEUILLETON.

Lenzovo dílo.

Píse J. S.-a.

V Lenzovi odešel národu našemu duch mohutný, jehož vědecká práce kráčela cestou pevně sčítávanou důsledností a logiky neotřesené. Za každým řádkem jeho děl skryto hutné přemýšlení; každý vědecký vývod Lenzův předchází úvahy a dotazy mnohonásobné! Bez obalu se přiznal, že mu těžko vysloviti soud rozhodný, jestliže se mu zdály některé důvody méně cenné. Při spisování učení Husova skromně doznává, že některým věcem dobře nerozuměl. Zkrátka již osobní skromnost a neúporná píle znesnulého nás dovedou získati tomu přesvědčení, že jeho spisy jsou vědeckými díly třídy první. Však si také byl ctihodný kmet dobře vědom své poctivé a svědomité práce a dovedl si vždy své vědecké pozatky proti nepovolaným kritikům ubrániti; ještě před několika měsíci prohlásil zcela otevřeně, že ani řádku ze spisů svých neodvolá.

Prohlédneme-li kterýkoli větší spis Lenzův, všude mluví k nám neochvějný katolický dogmatik na místě prvního. Žádná, ani nejmenší odchylka věroučná sektářství českého nešla jeho bystrému oku; byl nepřekonatelným mistrem v srovnávání nejpodrobnějších článků sektářských s věroučnými články církve. Jemu nejvíce jest děkovati, že rozdílů různých církví českých nyní tak dokonale postřehujeme. Nauka katolická — ta mu byla zkušeným kamenem všech věr jinorodých; která jeho vědeckou analýsu nepřestála, pro tu neměl omluvy. Ne holdoval nikterak moderní rozbrštělé konvencionalitě náboženské, která mhouří ráda oči obě nad kterýmkoli bludem. Nebyl snášelivcem náboženským v moderním slova smyslu, věda dobře, kam až zavádí nejmenší porušení čisté pravdy

Jak jsme opětovně na těchto místech upřímně doznali, těší nás mezi třemi českými stranami uzavřený smír. Potěšení to opakujeme, avšak při tom také opakujeme své politování, že smír ten nebyl uzavřen na základě nového politického pracovního programu národního, jež by veškeré vratvy českého lidu za svůj přijaly, ale že uzavřen byl při nahodilém rozdávaní mandátů, o něž se vlastně jisté společnosti osob rozdělily. Politování toto nevyslovili jsme ze žádných důvodů, abychom snad zápasíce jeden proti desíti jejich usnesení vyvraceti a zmařiti chtěli. Tak netaktními ani netaktickými nejsme. Ale přenesli jsme je na základě důvodných obav, aby smír ten, jemuž se upřímně těšíme, nepostrádal pod sebou dostatek pevné půdy. Nejsme dosti proti tomu pojištěni, že se jako v letu uzavřený smír po vykonaných volbách zase nerozsune a nerozsype. V mínění tom nejsme samotnými. Budějovické „Jihočeské Listy“ dávají si z Vídně, snad dokonce z okolí ministra Reska, při úvaze o smíru tom psáti: „Se zveře důvěrníky celého národa a bez rozdílu stran, oni nechť určí direktivu, to bude nejzdravější kompromis.“ To jest jinými slovy a bezohledněji řečeno to, co my ke smíru tomu namítali. Když pak z Vídně takto se do Čech volá a sice zajiště že z místa, s jehož intencím počítati sluší, máme za právo i povinnost dalších několik slov k politické situaci pronésti.

Co bude nyní následovati, až příčiny ke smíru, vykonání sněmovních voleb, při nichž ani strana katolická, ani agrární, ani státoprávní, ani demokratická, ani lidová přizvány ke svorné součinnosti nebyly? Budeme míti svorné zvolené poslance sněmovní, ale na den 18. října svolána jest říšská rada k další své činnosti a k tomuto zasedání říšské rady odeberou se čeští poslanci „in statu quo ante“ a poslanci sněmovní zůstanou doma v očekávání dalších věcí a ke slovu přijdou teprve až kdo ví kdy!

Tázáme se, zdaž se neslušelo v parné dnešní době při sjednávání smíru českých stran při volbách do sněmu za součinnosti celého národa také smluviti program a direktivu pro politiku a taktiku českých poslanců na říšské radě? Na tuto otázku nám zajiště každý odpoví, že se v ohledu tom stalo ohromné těžké opomenutí a podstata smíru k volbám sněmovním jest patrnou, jak jest nepopíratelně kusem.

Na jakém základě budou čeští poslanci na říšské radě nyní postupovati, když od národa ve příčině té souhlasné direktivy nemají. Ve sporech Čechů s Němci v zemích českých je jako rozsudím a „ubrmanem“ staročesky řečeno, vláda. Jaké bude české stanovisko proti té vládě, když za jejího trvání se strany české se tvrdí, že se Čechům se strany německé dějí křivdy a když vláda ta v záležitosti té nepokládá za potřebné příčiny k takovému tvrzení odstraniti? Jak si budou počínati říšští poslanci ve Vídni a co budou

Kristovy. Vždyť ostatně víme sami dobře, že ti, kteří nejvíce snášelivost náboženskou vychvalují, obyčejně tak činí z úplné náboženské lhostejnosti. Mnozí nemohou pochopiti, proč Lenz jako dogmatický kritik byl často nucen staviti se na stanovisko onoho věku, o němž psal. A bylo to přec přecasto věcí nutnou. Jestliže ku př. Hus sám měl kacíře za nejhorší plevel na světě, jestliže slovo „kacíř“ považoval za urážku nejpotupnější, pak se nesmíme diviti, že Lenz na věroučnou činnost Husovu tak velikou váhu klade. A odsuzuje-li Husa, odsuzuje ho pouze jeho ústy vlastními. Nad čím mnohý moderní husita pokrčí pohrdlivě rameny, čeho si ani nevšimne, ty věci bývaly dříve semenem rozstrků nejhorších. Proto netřeba se diviti, že Lenz tak pečlivě pátral po stopách rozstrků dogmatických, odsuzuje tytéž bez milosti. Tu dobu, kdy nejsubtilnější věci náboženské brány na zlaté vážky, nelze posuzovati s hlediska nynějších liberálů.

Že Lenz s novými proudy nesmlouval, že nedovedl zdrcující pravdy podávati v eufemistickém obalu, doznal mnoho nepřátelství, které však skutečnou cenu jeho děl nikterak snižiti nedovedlo. Nemohli-li kritikové jinak, haněli jeho prý zastaralý, drsný sloh; leč v skutečnosti jim bylo příliš drsným jádro toho kterého spisu Lenzova, které neumělo nikde pochlebovati a bez ohledu na útlou legendu o naší minulosti šupiny z očí lidem dobré vůle snímat. Lenz nedal nikdy vítěziti citu nad důkladnou rozvahou; a v tom jeho vina před tvářmi našich odpůrců, která v budoucnu přinese požehnání. Věru Lenz nepsal, své články pro věk nynější; věděl, že naleznou čtenářů poskrovnu. V době nynějšího husitského romantismu, kdy každý chce mermomocí hledati v husitství jen konzulo ideálu, v době této se nestranným spisem o husitství nedaří. Ať jsou v románech z doby husitské šířeny sebe větší nesmysly historické, vědy se náš

zatím dísati smířením sněmovní poslanci doma?

Nechceme dále nastalou novou situaci v českých poměrech rozvíjeti na skřípec úvah a pravdy, ale to motivě tvrdíme, že uzavřený smír bude potřebovati ještě mnoho doplňků a mnoho korektur, má-li něco platného vykonati a to tím spíše, poněvadž je v Čechách doposud tolik stran „nesmířených“, jež byly nehodně ignorovány, třeba proto bouřlivě neprotestovaly.

Bylo nám vícekrát předhazováno, že prý tyto dopisy jsou agitacími, kdykoliv se dotkly zájmové politiky některých osob z tábora staročeského. Ano jsou! A my nemáme té nejmenší příčiny toho se stanoviska tohoto listu želiti, že jsme někdy pokládali za politické, dotknouti se skutků některých staročeských osob, jež jsou z politické kritickozrakosti některých katolíků brány v ochranu. Nyní staročeská strana uzavřela smír s Mladočechy a radikály. A tu se tázáme, jaký pak zřetel vzala při smíru tom na stoupence směrů katolických a jejich program a zásady? V čem pak ustoupili jí Mladočeši a radikálové? Neustoupila ona jim? A kdo ústupky ty zaplatí? Jen chladně uvažujme! Staročesi ani jednoho rozhořdného katolíka, ku př. dra. Horského, do svého středu nepřijali, aby ho na sněm uvedli, když již katolíci jako samostatná strana byli při smíru ignorováni.

A nyní blíží se doplňovací volby do sboru obecních starších král. hl. města Prahy. Dnes není pochybnosti, že ke sněmovním volbám skartelované strany dohodnou se opětně při volbách obecních v Praze. A na čí účet? Pokud poměry v Praze známe, náleží dnes, když se židům a evangelikům jako takovým místa na radnici jaksi vyhrazují, rozhodným katolíkům v počtu katolických matricních na radnici když ne třetina tedy jistě čtvrtina míst. A kolik se jich tam dostane? Bude zvoleno několik pánů pouze pro jméno a sice takových, kteří obyčejně náhodou ochuraví, když o nějakou eminentně katolickou věc na radnici běží. Nechceme břítkým mečem bezodporné pravdy v tento uzel nepochopení, o co se jedná, zatínati, neboť „máme dosti času“, abychom počkali si na přirozený rozvoj záležitostí veřejných, v němž uzavřený právě volební smír pokládáme za první etapu. A po povědění řečeného zase mlčíme.

Že smíru tomu vážnou pozornost věnujeme, to svědčí, jak vysoce si ho vážíme a že se všech stran o něm uvažujeme, naznačuje, že máme za potřebné smír ten nutnými doplňky a korekturami upevniti a dále zajistiti. Tím, co jsme zde dnes uvedli, zajiště že jsme světle svým čtenářům přítomnou situaci objasnili. Situace ta jest nanejvýš důležitá a proto důkladného a pilného uvažování zasluhuje. Ona se může státi docela stejně pramenem dlouhé národní jednoty a nedozrálých vlasteneckých úspěchů zrovna tak, jako se může státi pramenem nových trpkých smatků a nevypočítatelných soužení a aby k poslednímu nedošlo, přátelsky uvádíme, k čemu přihlížeti třeba v čas, dokud není pozdě. Po-

mělký moderní čtenář o době husitismu spíše z nich bude poučovatí než z vášně některé úvahy učence odborníka; musilo by se přitom přemýšleti a méně by to bavilo, pročez...

My právě u Lenze pokládáme za pravou známku skutečné snahy vědecké, že prostými větami předkládá vždy bez rukaviček poznání své celé, nesnaže se kryti si ústně slohovými umělostkami a přesládlými frázemi. (Vtom jsou naproti němu naši husitští nadšenci mistři.) Lenzův přímý, obsažný sloh však jest svou povahou spřízněný se slohem Tomkovým a Palackého; a to ho dobře odporučuje.

Díla Lenzova jsou mohutnými kvádry, které k sobě těsně přiléhají, tvoříce stavbu jednolitou. Dosud zdají se mnohemu drsnými; leč základní jejich tvar těžko dovede někdo zdokonaliti. Tato díla stojí dosud v rezervě, čekajíce doby příhodné, doby své, kdy po čase nezářivého a neplodného idealisování pochopí národ prospěch pravdy a kterékoli strany přicházející a počne opravdově ji o své minulosti přemýšleti. V té době přísti neodhodí žádný člověk dobré vůle díla Lenzova jako věc mlichernou, ale bude stavěti na základě jich dále; práce Lenzova stane se výtečnou pomůckou k svornému chápání ducha dějin našich minulých.

Možno říci, že Lenz svůj životní úkol vyplnil. Bůh popřál jeho ruce, aby hlavní linie práce zamýšlené v skutku na papír vnesla. Poslední jeho práce drobnější byly již drobnobledným pilováním, kontrolou a doplňováním děl dříve spracovaných. Kéž nalezne zesnulý učenec důstojné nástupce, kteří by na základě jím položeném se stejnou pílí a poctivostí stavěli dále. Povaha doby sama k tomu vybízí, aby dědictví Lenzovo bylo dalším postupem na prospěch národa ztročeno.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatní na čtvrt roku a k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 18. října. 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Jak se mluvívalo.

Již vymíráme! Totiž ti, kteří znali ještě tu starou češtinu našich měst. Nebude snad škoditi, když o ní něco na památku pro budoucí učence povím, až budou konati filologické (jazykové) studia.

Měl-li někdo rozpálenou, horkou hlavu anebo nějaké píchání, obzvlášť když to byl rodinný maslíček, sešla se z celého domu nebo i ze sousedství na poradu kupa paní — nyní tomu říkají lékařské consilium — a starostlivou matku těšily slovy: Paní Procházková, nepřipouštěj si tolik starostí; dej' jen Francíškovi na hlavíčku studené unčloky, a bude zas dobře. Studené unčloky! (Umschläge, obklady.) Již kolik let se chystám, že prozradím jeden vtíp z nádraží pardubického. Dnes se už přemoci nemohu. Bylo to asi toho času, jak byla ta vojna pánu pastorá. Na jedné straně Císař, Kozák a Pelíšek, čili jejich česlavský časopis „Hus“ a na druhé sám a sám dvojjetihodník rannský Šádek, čili pardubické Hlasy ze Siona. Vystoupil totiž v Pardubicích jeden pán prostřední postavy s prohledivým vousem z vlaku od Kolína, nesa nějakou zvláštní taštičku. Kdo to je? Co to nese? Selma jeden spáchal vtíp a pravil: Je to helvetský superintendent z Velimi. Vesl do Ranné studené unčloky Francíškovi na hlavíčku. Měl ji totiž tenkrát náramně rozpálenou — proti svým. On ji proti katolíkům mívá sice rozpálenou stále, proti této horkosti neuzívá se však unčloky na hlavy pastorá. Ale že to byla horkost proti vlastním a píchání do bratří, mohlo se to zajisté považovati za nemoc a nic bych se byl nedivil, kdyby velimský „veledušojný pán“ ty unčloky skutečně byl vezl. Jenže bych byl pochyboval, že by rannákému panovi hlavíčku schladily. Vyskytl se totiž jeden pan doktor až v Praze, sepsal knížku, hodlaje ji právě studené unčloky dáti na hlavu páne pastorovu. Ale nepomohlo to. Horkost byla ještě větší a píchání do katolíků ještě zuřivější. Je to důkazem, že léčení studené každému neprospívá. U pánu pastorá je to vůbec, že studené unčloky nepomáhají. Kdo je chce schladiti, ještě více je rozpálí. Posledně jsem se o tom opět přesvědčil. Mladočeši stali se k evangelíkům chladnějšími. Měl to být jakýsi studený obkladek, ale v Husu páni ukázali velikou horkost a objevilo se ostré píchání do veličin mladočeských, kterým „páni“ zvláštní čestný titul (název) „nevěrců a pověrců“ udělili. — Jiinou však náuru mají právě ti mladočeští poslanci. Před desíti lety jak horkou měli hlavu! A paní Vídni někdo velice dobře poradil: Nepřipouštěj si tolik starostí, dej' jen Francíškovi studené unčloky a bude zase dobře. — A opravdu. Horkost je pryč a páni dokonce s těmi studenými Staročechy udělali smlouvu. Jenže nás tahle léčebná metoda paní Vídne mrzí. Velice dobře by totiž bylo, kdyby se pan Körber vydal na cestu „via“ (přes) Pardubice s nějakou říšskou taštičkou a přivezl studené unčloky také na hlavu Wolfiánů. Těm boří hlava již do té míry, že si ji léčí prašáckou „piklhaubnou“, píchající neustále do Rakouska. Ale pro ně ve Vídni studených unčloků není.

Tam — abych se vrátil k tomu, jak se drubdy mluvívalo — chová se vláda, jako to dělávaly ctihodné měšťanky z padesátých let devatenáctého století, když vítaly hosta slovy: „Špacírujou dál — vezmou plac!“ Ano, pan Wolf špacíruje dál a dále, víc a více „placu“ bere ve sněmě a říšské radě a není — jak si myslí — daleko ten čas, kde paní Germanie řekne paní Austrii: Špacírujou dál, vezmou plac u nás. Já bych to ovšem byl udělal jinak, kdybych byl po té první všenněmecké obstrukci býval vládou rakouskou. Byl bych totiž sestrojil ústavu, a až by byla Wolfovi někde na schůzi hořela hlava, a až by byl stonal na veliké píchání do Rakouska, byl bych tam poslal několik těch, kdož místo klobouků mají

nyní piklhaubny, aby ho sebrali a hezky uctivě mu řekli: Špacírujou dál, vezmou plac — v chládku. A kdyby byli ještě asi dva k. p. Schönerer a Eisenkolb také „vezali plac“, dávno by byl již pokoj a horkost by nelomcovala celým Rakouskem.

Ale takhle není divu, že se Prusku a Wolfiánům děje, co v měšťanských domech musily dobře vychovávané děti před obědem a po obědě říkati, anebo i páni v hostincích si říkali: Dobřej apetyt vinču — a špajs cu hábn. (To jest wunsche wohl gespeist zu haben: Česky doslovně by znělo: Přeji, abyste byli dobře pojedli). Právě vláda vídeňská dráždí na jedné straně ustavičné apetyt všenněmců a Čechům ho nepřije. Následky tu jsou: Sněmy budou plny výstředníků — radikálů — německých a volby v Čechách ukázaly též, jak povážlivou měrou z nespokojenosti a z bolesti nad útlaky roste náklonnost k radikalismu. Kdybych byl zlomyslný, řekl bych těm jistým pánům: Špajs cu hábn, čili jak se nyní říká: Dobře zažít! Možná, že nastávající již říšská rada velice horkou polévku uvaří panu Körbrovi. Mladočeši nebudou moci nadále národ český a jeho již zase rozpálenou hlavou léčiti dosavadními studenými obklady, Wolfiáni také pokoj nedají; což divu, že již nyní z Čech zasílá se pozdrav do Vídne: Dobrý apetyt vinču a že se obzvlášť mladší pokolení na to těší, až bude moci panu Körbrovi volati: Špajs cu hábn. Rád se na to podívám, jak se budou chovati ti noví poslanci. Co se dříve vytýkalo Staročechům, to přý v poslední době dělali Mladočeši. Je to asi to, čím se v českých městech Češi pozdravovali, totiž: Kšamstr Dýnr (Gehorsamster Diener, nejposlušnější služebník). Rád se tedy podívám, budou-li ti noví panu Körbrovi také „kšamstrovat“, to jest nejposlušněji služebnickovat. — Nechci se do toho plést a nechci nijaké rady těm starým ani těm novým dávat. Vím totiž tu smutnou pravdu, že nám Čechům nedají nikdy nic, anebo ne mnoho. Když jsme to zkusili s nekšamstrováním, byla přý to chyba. Vzdorem a urážkami se přý nedocílí ničeho. Ten způsob vydobývání práv anebo i nepráv hočí přý se pro Němce. Tak jsme to tedy zkusili s kšamster Dýnr; jsme hodni, a nemáme zase nic.

A s církví je to také tak. Nejen snad v republikách, ale spíše v monarchiích (královstvích a císařstvích) mají to páni ministři velice rádi, když biskupové do hlavního města vzkazují: Kšamstr Dýnr. Ti, kteří nechťi kšamstrovat, nebývají oblíbeni a mohou to přivést třeba až do kriminalu, jako to dělal Bismark, a jak se to bezmála stalo biskupu Rudigierovi. A naleznou se páni, kteří povídají zrovna tak církví, jako českému národu: „S odporem to nejde, musí se kšamstrovat“. Jenže dějiny ukazují, že církev vždy zkvétala, když sice zákonnou moc hájila a autorita štábní bránila — ale když bránila vážnost svou nekšamstrovat. Kšamstrování církve do hlavních měst jest konti ponta na církev a nevynes to nic, leč nějaký ten titul nebo metál pro jednotlivé osoby, kdežto celek hyne. Bohužel, že příliš často ukazují dějiny, že státní moc církve užívala k účelům svým, k podporování své moci, ale církví upřímně pomoci neposkytla. Jako to právě nyní v jistém státě je, kde církev z kšamstrování nevychází a s hůry se to od ní žádá, ale stát, když se jedná o církev, ukazuje význam slova druhdy n. p. v Jičíně užívaného, jež znělo — šamstr. Povstalo to snad z toho kšamstr. Říkalo se totiž o služce, která měla vojáka, že má šamstra. Ale obyčejně to bylo jen falešné milování a trvalo potud, pokud voják dostával na pivo, čili dokud on z toho měl výhody. Jakmile však ohtěla sňatek, mohla si stát sama. Takovým šamstrem chce být tak mnohý stát církví. Dokud mu z toho plynou výhody, dělá se milovníkem jejím, ale jakmile má být věrným pomocníkem a ochráncem, nechává církev samu. Jen tak služkou s nějakou tou parádou, to ano, ale upřímný sňatek, — to nejde.

A tak jsem toho tuším napovídal dosti;

„Obnova“ má přý také často horkou hlavu a píchá. Což divu, že přý až ve Vídni jsou páni, kteří by jí rádi dali nějaké ty unčloky. A tomu bych věřil. Je to snad asi tak, jako jsem ještě roku snad 1890 v Praze ve Slnepch starou pražskou češtinou jednu paní slyšel vypravovati, jak přý řekla své sokyni: „Já jsem jí řekla. Poslouchaj! Já se vod nich furt hyn-drovat nedám. Esli mně nepřestanou angrai-fovat, já se pudu na ně pašverovat na pecirk“ — A poněvadž „Obnova“ dosti často bývá „na pecirku“ — tak už mlčím.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 16. října.

(Výsledky volebního smíru českých stran: stráta české vsi Vranova. Kandidatura ministra Reska na Karlín a Smíchov do říšské rady. — K novým volbám do zemského výboru a o nevolitelnosti německých poslanců do sněmu. — Krádeže a ranní výstavy peřin na Vinohradech.)

Volební ruch po Čechách utichl a i ti, kdo politické běhy u nás pozorují, nabyli nové zkušenosti, jak jsou vůdčí kruhové čeští vzdáleni od správného posuzování stávající situace. Nás smír ten těšil pro vlastní svou podstatu jako doklad, že rozstraňování národa v nepřátelské frakce jest zbytečností, již obyčejně podniká pouze osobní zájem jednotlivců, neboť tentýž zájem osobní dovedl národ iluzed sdírat ve smířný, svorný celek, jak jsme viděli. Když však klidně a vážně o smíru tom uvažujeme a když o praktické ceně jeho přemítáme, tu uznáme, že mimo formálního průkazu možnosti svorného postupování vlastní ceny pro širší veřejnost neměl, leda že se ukázalo, jak mylné vůdčí kruhové čeští na stávající poměry patřil.

Že by se Mladočeši se Staročechy a obojí s p. drem. Baxou smířovali z lásky k vlasti a národu v tom náhlém poznání, že přý kolem nás bydlí Němci, tomu uveří snad s početností hraničící naivnost Pány ty ke smíru nenutila žádná láska a národní potřeba, ale strach o vlastní zájmy, jež ve své neprozřetivosti a neznalosti poměrů pokládali za ohrožené. Páni se vzájemně jedni druhých báli a dohromady se podceňovali i přeceňovali, dávajíc tím své-dectví, jak málo panující poměry znají. Mladočeši se strachovali, že by bez pomoci Staročechů a radikálů při volbách neprošli. Když se však ukázalo, jak se mylili, že by totiž bez staročeské a radikální pomoci zrovna tak propadli tam, kde propadli i s ní, tu panuje lítost, proč si tak smírem se Staročechy zadávali. Staročesi pak se drobet napálili, neboť tak, jak jejich kandidáti s pomocí mladočeskou dopadli, t. j. propadli, byli by dopadli také bez ní. Radikálové pak smírem tímto s povrchu zemského zmizeli, neboť je pan dr. Baxa za svůj mandát obětoval všeobecnému posměchu. Tak vlastně smír tento zůstal jak pro strany, tak pro národ bez praktické ceny, maje význam pouze pro osobní zájem jednotlivců a jsa ukázkou, že u nás boje i smíry řídí se potřebou jistých osob. To třeba si dobře pamatovati. Poukázati pak k tomu jest potřeba, že ani vůdcové Staročechů, ani Mladočechů stávajících poměrů neznali, neboť na ně pohlíželi falešně, jak volební cifry prokázaly. Stejně falešně patřil na poměry také jičínský p. dr. Klouček, který jako ve slavomamu kandidoval samostatně a tak se dal přesvědčiti, jak o jeho politice voličstvo eodl. Největší lekce pak dostalo se straně „lidové“, jejíž viditelná hlava p. dr. Herben soustředil na sobě jako kandidát poslanectví na Benešovsku, kde nejprřednější kapacita strany té v osobě p. dra. Taussiga žije, celých 18 hlalsů. Zkrátka, všeobecně manifestovala se neznalost stávající

cích poměrů, již prokázala také strana katolická.

Ta zcela moudře tentokráte se neexponovala, ale kde členové její na svůj vrub a sice pod vlajkou novou, od taktiky pražského vedení se odlišující vystoupili, nejenom že zvítězili, ale také ukázali, jak je revise programu a změna taktiky katolické strany nezbytnou. Vysoce si tohoto napomenutí pražského vedení katolické strany vážíme a svým časem se k němu vrátíme. Počátek nové moudrosti bývá koncem starého rozumu.

Při tom máme za potřebné dotknouti se ještě dvou důležitých věcí. Na místech těchto vyslovili jsme vícekrát nedůvěru ku konservativnímu, nijak neprokázanému smýšlení některých Staročechů. Bylo nám proto zažiti trpkých ústrků se strany pražského vedení strany katolické. Proto máme za potřebné uvést, že brněnský „Hlas“ jest stejného s námi přesvědčení. Dne 11. t. m. ve příčině té píše: „Ze špekulace vtírají se do strany staročeské živlové, kteří ani Staročechy ani konservativci nejsou a tento demoralisující úkaz působí ve straně spíše rozvrat a slabost, než-li sesílení.“ Nikterak nepřeháníme, když zcela rovně díme, že rejtější část Staročechů jest nyní vlastně frakci strany mladočeské, s níž z osobních zájmů stále smíry a kompromisy uzavírá. Tato část Staročechů jest pro stranu katolickou a konservativní bez ceny, ano jest jí obtíž a škodou. Poctivý odpůrce je v boji lepší, než-li falešný přítel!

Dále pak charakteristikou smíru stran, který prý se stal jenom v zájmu odporu proti výbojnosti německé, jest následující žalostný případ: V dnech, kdy si smířené strany v dojemném nadšení v náručí ležely, zrovna v neděli dne 6. října konány byly na germanisací ohroženém českém stříbrském ostrávku v české vesnici Vranově obecní volby, jež slavnostně smířené české strany nechaly zcela bez povšimnutí, tak že ve všech třech sborech ve Vranově zvoleni byli do obecního zastupitelstva — Němci. To jest vlastně praktický introitus ku právě uzavřenému smíru českých stran, že se předáci jejich starali o mandáty pro sebe a klidně nechali potopiti se českou ves v moři germanisace. Před dvěma lety padla na stříbrském ostrávku do rukou německých česká obec Sytná a nyní je na řadě Sulislava. A pražský denní tisk o této hrozné škodě a nebezpečnosti české věci opatrně — mlčí. Quod non est in actis, non est in mundo. My to však konstatujeme jako první důležitou událost, která na stromě nynějšího smíru českých stran uzrála. Dále zajisté nepotřebujeme zatím uváděti, že vůdčí kruhové českých stran nemají o stávajících poměrech ani zdání.

Úmrtím ministra dra. J. Kaizla uprázdnil se mandát poslance do říšské rady za města Karlín

FEUILLETON.

Moderní kacířství a inkvizice.

Píše J. S.—a.

Psáti o hrůzách inkvizice starodávne bylo by zbytečno. Ty hrůzy vylíčili přítelští katolické církve národu nálevo až příliš podrobně a úzkostlivě. Proto míním nyní poukázati na inkvizici modernější, která stíhá kacířství zcela jiného způsobu, než inkvizice stará. Ty ani milý čtenáři nevíš, jak snadným způsobem se můžeš státi kacířem před tvářmi moderních žurnalistů. Kacířství náboženské ti lehce prominou; kdybys se dal i na židovskou víru, nevšímou si toho. Za to však musíš býti ve všem svém jednání zevnějším velice opatrný, aby na tobě trubači novinářští neshledali ani stínu kacířství národného, kacířství vlasteneckého. Kdybys měl srdce láskou k vlasti přeplněné, neobstojíš před inkvizicí novinářskou jako vlastenec pravověrný, nebudeš-li dávat pozor na každé své slovo, na každý svůj posunek. Tisíce detektivů svobodomyslných upírá na tebe pozorné zraky, aby při nejmenším hříchu proti vlastenecké etiketě na pranýř tě postavilo jako odrodilce.

Má to slovo „inkvizice“ sice velmi špatný zvuk, ale přes to i ti, kteří jsou jí na oko nepřátelští, dávají se ochotně verbovati za neuposlechné inkvisitory vlastenectví. Ani bys, milý příteli, nevěřil, jak ta ubohá inkvizice jest rozvětvená; a oči má veliké jako lucerny. Kdybych ti měl poradit, jak uniknouti chápádům jejím na vždycky, musil bych popsati noši papíru. Vždyť ta inkvizice má po ruce soudních paragrafů k nepřehlédnutí; a ty nemáš čas, abys se všem naučil.

Abys se však aspoň hlavních hříchů proti vlastenectví pravověrnému nedopouštěl a trestům nejtěžším unikl, poslyš několik základních pravidel. Předně nikde se neopovazuj říkati, že jsi upřímným katolíkem; neboť to ti poví i šestná-

a Smíchov. Jak jsme informováni, vážné voličstvo smíchovských měst bylo by ochotno mandát tento svěřiti J. E. ministru dru. Rezkovi, který jako bývalý profesor karlínské realky máše právem tento projev občanské důvěry pokládati za sesílení své posice v radě koruny. Není žádné pochybnosti, že by vážně podaný mu tento mandát přijal a tím jako ministr stal se členem českého poselstva na říšské radě.

Tento způsob nového obsazení říšského mandátu karlín. smíchovského sluší pokládati za skutek politické rozřádnosti a nelse proti němu ani toho nejmenšího namítati. Posýlati za dnešních poměrů do Vídně nějakého radikálního mládka nebo nějakou ctižádostivou nulu, bylo by zbytečností. Jednak většina českých poslanců ve Vídni více ostré tonině nehoví a jednak nul má ve svém středu dosti. Poslati tam pak umírněného státníka, který by snil o řádech a významenáních a případně o karleře, bylo by naprosto nepraktickým, když mandát ten může zastupovati muž rozhledu, významu a politické váhy, jakými se honosí ministr Rezek. Proto máme za to, že karlín.-smíchovské voličstvo zajisté nepřipustí, aby kandidatury všelijakých dobrodruhů jednomyšlnost volby ministra Rezka rušily a že se v zájmu vážnosti a prospěchu české věci o to postará, aby ministr Rezek mandát ten nejen přijmouti byl ochoten, ale aby ho také přijmouti mohl jako jednomyšlný projev důvěry celého českého národa. Kandidáta lepšího a vhodnějšího za dnešních dnů není. Záležitost tato bude nepochybně všeobecně zájmatí.

Dle výsledků odbytých právě sněmovních voleb jest nepochybným faktem, že strana mladočeská bude nucena postoupiti jedno místo v zemském výboru za venkovské obce straně agrární. Doposud ovšem nelze s určitostí mluviti o tom, kdo z dosavadních její zástupců ve výboru tom, jimiž jsou dr. Ed. Grégr a dr. Herold, agrárníkovi ustoupí. Jedni mají za to, že dr. Grégr pro starobu více do zemského sněmu kandidovati nebude, druzí pak tvrdí, že strana agrární dra. Herolda nebude chtíti voliti z toho důvodu, že je jinde a jinak mnohonásobně zaměstnán a pak proto, že je jako člen zemského výboru současně v obecním zastupitelstvu města Vinohrad a že je starostou okresního výboru vinohradského, čímž se často stává, že je sám sobě instancí nadřazenou i podřazenou. Strana agrární bude prý proti takovému hromadění funkcí v rukou jedné a téže osoby činiti nejrozhodnější námitky jako proti nepřipustnosti, která ostatně již ve předešlé periodě neměla býti trpěna. Mladočeské straně a jiným činitelům se vyčítá, že v ohledu tom brali se cestou povážlivé shovívavosti, která byla přední příčinou nedůvěry, jež byla Mladočechům při právě odbytých volbách projevena. Není pochybnosti, že tentokráte postaví se proti způsobu obsazení

ctilety žurnalista, že každý věrný katolík jest vlasteneckým kacířem a ztepe té po zásluze.

Ty snad vrtíš hlavou a myslíš, že i katolík to může dobře s prospěchem vlasti mysliti; ale jak jsi blahový a zpátečník! To přece víš, že katolíkovi inkvisitoři liberální nikdy na jeho vlastenectví „punc“ nedají, i kdyby platil na Matici až by se prohýbal. Jen to zkus; jdi někdy do kostela, poznamenej se křížem anebo řekni, že ti kněží katoličtí nejsou horší než jiní lidé; poznamenej někde, že jest náboženství nejdůležitějším předmětem učebním ve škole; dej nějaký krejcar na kostel, neb promluv si někdy vlněné a farářem sebe hodnější; prohod někde, že jako české dítě patří do české školy, tak také že náleží katolické dítě do katolické školy — a uvidíš, jak dopadneš. Bříté bleaky poleť z liberálních redakcí na tvoji vlasteneckou čest, až tě celého popálí. Tu ti nepomůže žádná omluva ani výmluva; neboť to musíš věděti, že každý, kdo jen trochu s některou katolickou zásadou souhlasí, jest zářde věci národní. Snad budeš reptati, že Štítný, Hus, Komenický, Blahoslav, Žerotín a jiní by také měli okusiti ostří inkvizice novodobé; řekneš, že tito také se modlili, náboženství za nejpočetnější všech věcí uznávali. Ale to bys pěkně pochopil! Inkvisitoři ti odpovědí, že tito mužové to myslii s náboženstvím upřímně, ale ty že se jen tak stavíš na oko nábožným. Budeš-li se snad domnívati sám, že to není pravda, budou ti tak důkladně do duše mluvit, až sám budeš o své přímosti pochybovati.

Mravouka katolická sice důrazně napomíná k lásce k vlasti, ale s tímhle argumentem bys mnoho neprospěl. Soudcové vlastenečtí ti řeknou, že jest to jen na papíře pro slanc zevnější napísáno; v skutku však každý kněz dostává „monita secreta“ (tajná připomenutí), dle kterých se řídit v praktickém životě musí; a ta „monita“ jsou protivlastenecká. Řekneš, že již spolky bohoslovců na účely národní těžce ustídané groše sbírají; že pohorělí kaplani statně práva národní

zemského výboru zorganizovaný odpor, kdyby se mělo při něm opakovati to, co bylo trpěno v periodě minulé. Když se k tomu mluví, tu ovšem přešlo se přes to k demoinu pořádku, což se však tentokráte sotva bude opakovati.

K tomu dodatí sluší, že volba jedné německé skupiny bude dle snění zemského zřízení srušena proto, jelikož zvolený nebyl volitelným z toho důvodu, poněvadž neměl v Čechách domovského práva. Některé německé listy k tomu uvádějí, že v minulé periodě byly mezi českými sněmovními poslanci také osoby, jež v Čechách domovského práva neměly a že byly zvoleny nyní opět. Souhlasíme plně se sněmím zemského zřízení v této záležitosti a stojíce na deslovném jeho plnění podotýkáme jenom, že na sněmu království českého bývali druhdy dříve také němečtí poslanci bez domovského práva v Čechách, mezi něž náležel dokonce snad i p. dr. Šl. Plener a jiní mimo Čechy domovem příslušící vysocí úředníci a šlechtici Němci. Bude pro českou věc a pro české státní právo jenom věcí prospěšnou a užitečnou, když tato záležitost se k správnému projednání a vyřízení dostane.

* * *

Čtenáři pražských denních listů zajisté že pozorují nápadně četné zprávy o krádežích a vloupáních, jež jsou v Praze a ve předměstích v poslední době páchány. Zejména časté a odvážné krádeže dějí se na Král. Vinohradech, následkem čehož předměstí toto stává se v ohledu tom smutně pověstným. Hlavní důvody toho hledají se v tom, že povolání strany není dosti vážnosti a přísnosti, aby se příčiny stížností obecnstva odstraňovaly, k čemuž jest v přední řadě správa obce povolána a povinna. Na Vinohradech se vůbec velice „liberálně“ a bezstarostně o pohodlí a bezpečnost obecnstva žije, tak že konce toho bývají často málo utěšené. Vinohradý jsou nejenom pověstným eldorádem zlodějů, ale ráno jest zde v otevřených oknech každodenně výstava rozválených peřin, což obec dost přiané nepokutuje, jako nestihá vyklepávání utírek a koberečů z oken do ulic. Kdyby všechno zákonům a bezpečnosti obecnstva odporující vážně a příslušně se stihalo, není myslitelné, že by došlo zde k aferám, o nichž stále noviny celé kroniky přinášejí.

Drobná obrana.

Mladočeši a kněžstvo. Dle časopiseckých zpráv vystupovali katoličtí kněží při zemských volbách proti pokrokařským a realistickým kandidátům, kdežto mladočeské kandidáty podporovali. Jest to ovšem trochu odchylný zjev proti r. 1899 a 1891, kdy mlado-

v krajinách národnostně smířených hájí, třeba se tím v novinách nevychloubají. Ale inkvizice též zkrátka odbude, že každý klerikál jest arcikacíř v příčině víry vlastenecké. To si dobře zapiš do paměti, že jako katolík nikdy nemůže býti uznán za pravověrného vlastence. Jeden žid si stěžoval soudruhovi: „Jeiku, stále po mně lidé pokřikují „žide!“ Co mám dělati, aby mi dali každý pokoj?“ Odpověď bystrého souvěrce zněla: „Víš co šmule? Dej se pokřtiti.“ Ale ještě bystřejší řekl Jeik málo myslně: „Pak za mnou budou pokřikovati „pokřtěný žide“. Nechceme rozhodovati, zda právem či neprávem šmule tento by výsmělné pokřikování i po křtu snášeti musil. Snad věděl, že by svou povahu stejně nesměnil.

Ale pamatuj si, milý čtenáři: jestliže jsi víře své katolické upřímně oddán, nevyhneš se přibraně kacíře, kdybys se jinak celý dobru vlasti obětoval. Pochval některý článek Obnovy a hned uslyšíš: Tot klerikál (=kacíř) zcela drzý a vyzývavý; a hned tě vlastenecká společnost jako jedem kacířským nakaženého na pobídnutí národní inkvizice ze svého středu vyloučí, abys náklazu nešířil. Řekneš-li však, že jsi přívržencem Rozvoje, nepochodíš lépe. Hned pravověrní vlastenci od tebe odsednou, řkouce v ardcích svých: Tot klerikál zakuklený, který jest horší otevřeného. Jest jen podplacen, aby strojeným pokrokařstvím lákal neuvědomělé pode jho nejhoršího klerikalismu. A tak budeš bičován jako onen Jcik, dělej co dělej. Považ přece dokonale, jaká ten klerikalismus jest přšera: tihle „Radikální Listy“ odsoudily hnutí „Pryč od Říma,“ jako nevlastenecké; a nesmíš při tom zapomenouti, že tento žurnál bije do katolictví v pravdě vlastenecky. Ale jakmile se vyslovil o hnutí onom stejně jako katolíci, již ho listy nejpravověrnější prohlásily za podezřelého z kacířství. Vždyť se opovážil v něčem stejně mínění míti jako katolíci; a co tito řeknou, to jistě musí býti kacířské, třeba pruské peníze sebe více do očí bily. I náš největší žurnál „Národní Listy“ strácí důvěru arcivlastenců

české vítězství bylo považováno za hrob národa, a mladočeská strana ošla se v příkrém poměru s katolickým kněžstvem. Po 10 letech jeví se tedy patrné sblížení, což žádného českého politika nemůže překvapiti, protože v politice neplatí slovíčko „Nikdy“. Klademe důraz na politické sblížení a jsme také přesvědčeni, že politický rozhled a vlastenecký cit veleb kněžstvu katolickému na politickém kolbišti přimknouti se ku straně v politice rozhodující vzhledem k chystanému útoku všeneckému a ohledně povážlivého národního rozkladu na četné strany a straničky.

S politickým programem mladočeským se kněžstvo již smířilo, protože se i jiní činitelé usmířili s ním smířiti, ale s kulturním programem jejich přece nelze jen tak prostě souhlasiti. Jeť kulturní program mladočeský liberalní lhostejností ve věcech, což nelze věřícímu katolíku podepsati. V tomto bodě hlavně vězela před lety pravá příčina napjetí nepřátelského mezi klerem a mladočeskou delegací, a tž bod dosud brání úplnému schválení mladočeské politiky. Jeť ovšem pravda, že svobodomyšlnictví dle výroku vynikajícího předáka a zakladatele mladočeské strany bylo a jest pouze nevinou slovní hříčkou v programu strany uvedenou, o jejíž uplatnění v národě mnoho se Mladočeši nenařadili, pro což si také rozlili oset u protestantů českých a u nevěreckých pokrokářů, ale takové, byť i nevinné hračky nemají býti v programu strany vážné a pracovní. Porážka při posledních volbách a veliký počet nepřátelských stran, okázale se honosících nevěreckými hesly, měly by mladočeskou delegaci poučiti o nutnosti obrodu kulturního programu na zásadách křesťansko-demokratických, aby tím spíše mohla čeliti nevěreckým svým odpůrcům. Lid náš jest hluboce věřící a proto, kdo udeří na tuto stranu náboženského citu, tomu náleží sympatie zdravého jádra lidového. Opakujeme zdravého jádra lidového, protože mravně spustili výrostci nemohou se přece počítati za lid, ačkoliv plci svými ukrfili celé shromáždění. Nevjede-li mladočeská politika na koleje národního smýšlení náboženského a zůstane-li v tak důležité otázce, jakou jest jistě otázka náboženská, v rozporu se smýšlením lidovým, pak ji protivné strany užijou, protože jsou proti položitosti mladočeské ve výhodě svou rozhodností. Že dědictví mladočeské neskládá ani Masarykové ani Hajnovci, nýbrž strana s programem křesťansko-socialním, jest zcela patrnou. Nepíšeme tyto řádky proto, abychom bojovali pro obsazování poslaneckých míst kněžstvi ku získání nadvlády, poněvadž kněžstvu nemůže ani poslanecký mandát přivéstí takových osobních prospěchů, jaké může přinéstí laikovi, nýbrž napsali jsme slova tato proto, že budoucnost národa českého jest budoucností naší a protože nemůžeme nikdy v jenu proušického protestantství shledávati křesťanského Gideona, jako krajané naši protestantští. Když již se Mladočeši zbavili protestantských intrik, ženoucích je do popírání vlastní víry, pak bylo

jen proto, že nemůže pochopiti, jak by prouští pastí v Čechách mohli vlastenecký smysl krajanů našich podporovati. Proto, chce-li uniknouti britkém a hustým špdm naší inkvisice, neopovaž se žádnou neopatrností proti etiketě vlastenecké se prohřešiti. S katolíkem choditi nesmíš, nebo to bys byl hned v podezření vlastizrády. S židem však nebo protestantem (třebas i německým) můžeš naopak uzavřiti i srdečné přátelství; žádát toho nevodobá osvěta, abys byl sněšlivým.

Budeš-li se přátelsky držeti našich „evangeliků“, buď ujistěn, že budeš platiti za pokrokového vědycký. A kdybys napáchal nejhorších hříchů proti vlastenectví, dostane se ti inkvisiči novinářskou bez rozpaků rozhršení, budeš-li mlti na okně v čas Husových slavností transparent. Ale pozor; nutno zde rozlišovati! Husa chváliti můžeš co nejvíce. Čím více ctností jeho vyčteš, kterými ho povýšíš nad všechny světce, tím budeš pravověrnějším a spolehlivějším. Běda však, kdybys chtěl národ pobízeti k následování některých článků Husových. Jak bys se zmínil, že pravý Husita má ctiti Pannu Marii, navštěvovati kostel a přijímati svaté svátosti, hned se ocitneš před nemilosrdným soudem inkvisice; to přece víš, že k těm věcem nutí církev katolická a proto nemohou býti pravé, i kdyby byly hájeny ochrannou autoritou samého Husa. Dej si říci, že jen ta slova Husova jsou pravdivá, která byla mříena proti církvi; ostatní vše je zpátečnické.

Komenského a Žerotína ctiti také můžeš; ale s modlitbou na veřejnost nevycházej, nebo bude zle.

Českému státnímu právu nemusíš rozuměti ani za mák; prozradím ti totiž, že sami mnozí inkvisitoři by je nedovedli vyložiti; ale etiketa vlastenecká žádá, abys hodně mluvil o jeho potřebě a zároveň dokazoval, že katolíci zavinili úpadek tohoto práva a že se k němu nyní jen z potměšilosti hlásí. Musíš sekatí hrubou šíročinou tesáskou do řádů starých a nevíš-li o nových směrech apasitelných, aspoň tak dle oka něco navrhuješ. A

by ohybou zůstatí na poloviční cestě a neznaviti se též vlivu křtěných i nekřtěných židů a nevrátiti se ku dědictví svatováclavskému, které přece i husitským předkům bylo dražším nad život. Mladočeská delegace utrpěla úmrtím ztrátu mnohé bystré hlavy, ale tak zle to s jejím bystrozrakem přece nebude, aby nepoznala k jedenácté své hodině, co by jí a celému národu bylo ku spase. Na poli náboženském srazí se v brsku dva veliké tábory, neboť již nyní se jeví předzvěsti velikého tohoto zápasu světového. Si vis pacem, para bellum! (Chceš-li mír, stroj se k válce.)

Bohatství kaplanů. Času se podařilo vyslíditi znamenitý doklad o veliké zámožnosti kaplanů. Vidět tuhle dva kaplani darovali čičkovskému kostelu kalich v ceně celých 150 korun! Bylo by nošením dříví do lesa, kdybychom chtěli znovu dokazovat, že by p. Herben s příjmem kaplanským nikdy nebyl spokojen. Ví o tom každý! Nám však napadá něco jiného: kdyby ti dva kaplani dali onen obnos na synagogu, nebo na fond Času, psal by realistický orgán: „S potěšením konstatovali můžeme, že i dva nuzní kaplani svou těžce nastřádanou hřívnu věnovali... atd.“

Politický přehled.

Volby do sněmu království Českého budou dnes už dokončeny. Zápolení bylo při nich tuhé, tak že mnozí voličové byli nuceni jíti k volebnímu osudí dvakrát, ba i třikrát. Za městské skupiny: (Král. Hradec, Jaroměř a Josefov) zvolen Mladoček dr. Frant. Ulrych, (Rychnov, Žamberk, Kostelec n. Orli. a Dobruška) Mlad. Fr. Kratochvíl, (Vys. Mýto, Skuč, Hlinsko) Mlad. dr. Jaromír Čelakovský, (Landškroun, Ústí n. O. a Č. Třebová) Mlad. K. Adamek, (Litomyšl, Polička) Ml. Dr. Fořt, (Chrudim, Heř. Městec) Ml. Pippich, (Pardubice, Chlumec a Holice) Mlad. Hráský, (Jičín, N. Bydžov) Ml. dr. Pantůček, (Králové Dvůr, Náchod, Hořice a Nov. Město) Mlad. dr. Sláma; při užších volbách za venk. obce (Vrchlabí, Rokytnice, Jilemnice a Vysoká) zvolen Mlad. Jan Barták a za Litomyšl a Poličku agrárník J. Lenoch. Při volbách za městské skup. zvítězili Mladočeši.

Dosud zvoleno 49 konserv. velkostatkářů, 21 ústavověrných velkost., 65 Mladočechů, 17 čes. agrárnků, 5 Staročechů, 2 čeští radikálové, 25 něm. pokrokářů, 23 Všeněmců, 13 něm. lidovců, 3 něm. agrárníci a 1 něm. křesť. sociál.

Nejvíce dojal každého vlastence výsledek voleb v Čes. Budějovicích, kde zvítězili Němci většinou 2 hlasů. Stalo se tak netečností našich a známou praktikou německou. Ve čtvrtek ráno dne 10. října dle rozhodnutí okres. hejtmanství bylo 17 Němců ze seznamu voleb. vyškrtnuto, večer téhož dne též 17 Němců volební právo opět přiknuto a 56 Čechům ubráno. C. k. rak. stát dráha komandovala v čas voleb 60 čes. strojvůdců a konduktérů do služby, tak že se nemohli

budeš-li mluvití hlasem mocným o mravním povznesení, svobodě a pokroku národa, všichni inkvisitoři ti zatleskají; pak můžeš beze všeho strachu propit poslední groš v židovském hotelu a nic ti to na vlastenecké cti neškodí. Kdyby té některý inkvisitor přišel chtěl stíhati, nabídní mu do listu nějaké dobře placené „zasláno“ nebo velký insert; nebo zjednej mu několik abonentů a budeš mlti pokoj. Ano milý čtenáři, uť se moudrým býti. Kdo chce s vlky býti, musí s nimi vřti. A prosím tě, milý příteli, chceš-li do opravdy dále rázným katolíkem zůstatí, neříkej to nahlas. Nesouhlasíš-li s mými návrhy, pomysli si to pouze, neboť za nynější silné rozvřené inkvisice i zde mají uši.

Ty si myslíš, že na formalitách nezáleží, jen když jádro jest zdravé. Ale kam s tou flintou! Nemysli si, že na obřady drží toliko církev katolická, jak by ti někdo namlouval; naopak musíš předpisy etikety vlastenecké zachovávatí do nejmenších podrobností, nechceš-li upadnouti v podezření kacířství.

Namítneš, že by takovouto inkvisici ani staří husité ani katolíci nechválili. To máš pravdu. Husitští kališníci ku pf. sestavili inkvisici proti bludařským Táborům, ač to byli jejich krajané. Při tom hleděli vce na jejich víru než řeč, ač měli přece více vlastenectví než někteří inkvisitoři novější. Němce, kteří se s kališníky v Praze u víře srovnali, přijali tito do svého středu jako spojence a krajané bludařské pobíjeli. Inkvisici náboženskou rozhodně pokládali tedy za důležitější než inkvisici vlasteneckou. Také Táboři nevěrecké spolupůlce své vodili z říše na pobíjení Čechů kališních a katolíckých. Kdo za to, že se nyní časy změnily? Obnova k tomu podnětu nedala. Nové časy, nová móda. A protož jak jde kroj, tak se stroj a budeš vážen v každé „svobodomyšlné“ společnosti.

súčastniti volby, přes 400 židovských voličů volilo vesměs Němce, atd. Proti volbám podán bude protest.

Němci okresu Královéhvorského prováděli čilou agtaci při poslední volbě za skupinu venkovských obcí politické okresu královéhvorského, domnívajíce se, že by při volbách přímých zvítěziti mohli s něm. kandidátem Karlem Seliskem z Víčkovic. Zvláštní volební komitét vydal provolání, jež podepsali: Jos. Kaiser, majetník pily a dřevařského obchodu, ve Dvoře Král., Ant. B. Umel, ob. starosta v Heřmanicích, Frant. Hetfleisch, správce ob. školy jednotřídní v Komárově (obci se 600 obyvateli) a Josef Metek (asi Čech Metelka), chalupník ze Žitavské Podstráně. — Voliči něm. byli častováni pivem. Veškerá agitace nic nepomohla. Český kandidát Jan Jaroš, statkář z Čáslavky, zvolen byl 2350 hlasy, kdežto něm. kandidát při vši agitaci dostal 1454 něm. hlasů. Marná byla radost trutnovských plátek, jež předem jásaly nad vítězstvím Němců.

Hornorakouský sněm se usnesl na zavedení přímého práva volebního v obcích venkovských a na zřízení t. zv. páté volební kurie.

Volby do tyrolského sněmu konají se počátkem prosince. Ústavověrní velkostatkáři vydali již svůj volební manifest, prohlášující v něm, že zjednáni národnostního smíru v Tyrolsku dosíci možno toliko zřízením národní samosprávy pro obě části země. V Innomosti ustavila se nová t. zv. německá tyrolská strana lidová. —

Obě sněmovny říšské rady sešly se už ve čtvrtek dne 17. října k prvé schůzi. Ježto Prade nedávno prohlásil, že se vzdává místa prvního místopředsedy poslanecké sněmovny, nastane volba nová. Levice se všemožně přičinuje, aby toto místo obsazeno bylo mužem z něm. lidové strany.

V Afganistanu, jenž se rozprostírá mezi ruskou střední Asií a Indií, zemřel nedávno tamější vládce, emir Abdur—Rahman. Nástupcem je syn zemřelého, Habib—Ullah, jenž prý i bratry svými je uznán. Mezi Ruskem a Anglií panuje odtud jakási napjetí, ježto obě říše činí si nárok na Afganistan, hledíce ho úžeji k sobě připoutati.

Mezi Venezuelou a Kolumbií vedou se dále boje. Venezuelští, nemajíce řádného vedení, násilím vymáhají si potřeby k živobytí svému, tak že země je zničena. Z různých míst oznamují se vzpoury proti prezidentu Castrovi.

Na Filipínách bojuje se stále a zdá se, že se Američanům vede tam zrovna tak špatně, jako Anglii v Jižní Africe.

V Kapské osadě vyhlášen už válečný stav. Je zjištěno, že celá jižní Afrika od Kapského Města až na sever Transvaalu chopila se zbraně proti Anglii. Dle zpráv z Laurencu Marquez jest nyní postavení Bothovo tak kritické, že jeho zajiť jeví se býti velice pravděpodobným.

Z činnosti katol. spolků.

Svatojosefská jednota katolických mužů a jiných z Slonském Před-městí a okolí pořádala dne 13. října 1901 o 3. hod. odp. v obecním hostinci na Sl. Předměstí spolkovou přednášku. Dp. Jan Černý, katecheta a jednatel, přednášel o otázce: „Proč my katolíci se spojujeme?“ Pan řečník posuzoval stanovisko, jaké zaujímají strana mladočeská, radikálně pokroková a social. demokratická proti nám křesť. socialům, ukázal na následky odpadnutí od Boha, a odsoudiv takto svobodomyšlnost, netečnost a bezbožství vůbec, vytknul ještě, že jenom humanita vírou v Ježíše Krista proniknuta jest tou pravou humanitou. Přes 2 hodiny trávící přednáškou byli přítomní náležitě poučeni, proč se mají jako katolíci spočívati. Přehojný počet mužů, žen a dívek s účastnictvím sledoval zajímavou přednášku.

Katol. jednota paní a dívek v Pardubicích konati bude v neděli dne 30. t. m. členskou schůzi spojenou s přednáškou: „O významu a povinnostech katol. spolků“. Začátek o 2. hod. odpoledne.

Z Pardubí. Valná hromada katol. jednoty jinochů a mužů v Pardubicích odbyvala se v neděli dne 13. t. m. Z jednatele zprávy vyjímáme: V uplynulém roce konala jednota jednu mimořádnou hromadu, 17 výborových, 10 měsíčních a 9 zvláštních schůzí. Při schůzích měsíčních byly zároveň konány poučné přednášky. Jednota účastnila se všech církevních slavností, pobíhá svých členů, jakož i slavností bratrských spolků v Mikulovicích, v Černílově, v Chrudimi a Heřm. Městci. Mimo to pořádala několik zdařilých zábav, které vesměs členy jednoty, jakož i uvedené hosty v dobré náladě udržovaly. Ze zprávy pokladniční nutno uvéstí toto: Příjmů bylo celkem 2125 K 38 h, výdání pak 1651 K 93 h, zbývá tedy čistého jmění 473 K 45 h. Ze bylo v tomto roce vydání nepochybně větší než minulá léta, vysvětluje se tím, že zakoupen byl nový prapor, a jehož svěcením spojeny byly značné výlohy. Spolek odbíral několik kat. časopisů a pro knihovnu získal několik svazků. Celkem lze říci, že jednota konala vzorně svou povinnost, krácejíc klidně bez hluché reklamy za cílem vytknutým. Jako dříve, tak i v budoucnosti bude zajištěn tapnou katol. života v Pardubicích. Čtení činných bylo 109, přisp. 19 a desátných 2. — V nově zvoleném výboru zasedá opět dp. Krajčáček jako předseda, J. Procházka jako jedna-

tel, pan A. Weinopf jako místopředseda a dp. P. Zörnig jako pokladník. Dálšíma rozvoji spolky: Zdeň Báh!

Z Kostece n. Orli. Koncert, pořádaný dne 6. října t. r. katolickou Jednotou, vydařil se v každém ohledu a připravil p. t. otcenstvu kosteleckému v pravdě umělecký positek. Ovšem, hlavní zásluhu o to mají osvědčené umělecké síly, které spolupůdinkovaly. Slovnatá operní pěvkyně pí. Jančová ukázala v pravé kráse svůj do všech odstínů vybarvený soprán, uchvacující všechny zvláště ve spěvu Agathy z opery „Čarostřelec“. Její spěv zněl plynule, lehce se osyvalící hlas až do nejvyšších poloh hravě přemáhal všechny obtíže spěvu ozdobného. Neméně překvapila nás mistrná technika, a jakou koncertoval dp. farář A. Boháč na flétnu v „Reminiscenci“ s Verdiho opery a ve Smetanově „Prodané nevěstě“. P. V. Chmel z Prahy přikonal hravým způsobem tvrdý oříšek barytonistů, vysoké a, mnohé dojal, ať k pláči dojemným a volebným přednesem Smetanovy písně „Nekamenujte proroky“, všem bez rozdílu zamlouval se jasnou vocalisací. O neuvěřitelném umělci na cello, p. řid. A. Jeřábkov, nelze nic jiného říci než to, že s plnou zásluhou si věnce a přetvárné uznání, jichž se mu v mnohých věších místech dostalo. Všichni znalci applaudovali přesnosti jak pěveckého, tak hudebního kroužku, v němž vynikl zvláště p. učitel Malátek v Adagiu ze Septetta od Beethovena. Zkrátka, koncert tento dle výroku pražského umělce byl by klidil přetvárné ovace i v naší matičce Praze ode všech umělců. Nesbývá než vzdát ještě jednou veřejné díky za laskavou a obětavou ochotu, za umělecké výkony slovnaté pí. Jančové, dp. faráři Boháčovi, p. V. Chmelovi z Prahy a jeho přelaskavé choti, p. řid. Jeřábkově za ochotné řízení česl pěveckých a hudebních, slavnému pěveckému a hudebnímu kroužku za laskavé spolupůdinkování a končíme přáním, by všichni ještě dlouho působili k rozkvětu umění v milém Kostelci. Čeho nedokázal žádný spolek, dokázala katolická Jednota přes všechny lávov agitaci. — Táž Jednota má v neděli dne 20. října měsíční spolkovou schůzi, při níž ochotně přednáší p. t. p. gymnasiální prof. Antonín B. Drápalík o tematě: „Vybrané kapitoly z praktické filosofie pro lid“. Začátek přesně v 7 hod. večer v sále „na Babětojně“.

Zprávy místní a z kraje.

Úmrtí. Hradeckou veřejnost téměř každý týden překvapí znepokojující zpráva o pohromě některého spoluobčana. V neděli ráno vzrušila celé město zpráva o nenadálém úmrtí ve všech kruzích oblíbeného kněze, vdp. profesora Dra. Ferd. Beneše, jenž ještě večer před tím byl zdánlivě úplně zdrav. Bohužel, již delší léta trpěl zesnulý srdeční vadou a nervositou, takže pomýšlel odejít na dočasný odpočinek. Zatím však náhle ochrnutí srdce smatilo naději jeho. Zesnulý pán profesor čtil k večeru v sobotu truchu nevolnost, proto ani hned nespěl, nýbrž připravoval si exhortu pro obchodní školu. K půlnoci však nachvácen byl tak prudkými srdečními křečemi, že v úzkosti počal tlouci na stěnu sousedního bytu p. učitele Rášíčky, jenž ochotně přichvátil nemocnému na pomoc a zabudiv ještě rodinu p. Jeřábka, pospíšil pro lékaře. Nemocný zatím strácel vědomí a přes ošetření, jaké poskytl mu útrpné dámy pí. Rášíčkové a a pí. Jeřábkové, skončil ještě dříve, nežli přichvátli ku pomoci pp. lékaři Dr. Batěk a Dr. Klumpar, kteří mohli konstatovati pouze smrt ochrnutím srdce. V několika minutách sklátila smrt učeného a oblíbeného kněze, jenž těžil se sympatiím veškerého občanstva. Zesnulý narodil se v Hylvátech u Ústí n. O. dne 8. dubna 1860, na kněžství vysvěcen dne 15. dubna 1883. Pohřeb konal se v úterý dopoledne za veliké účasti obecnosti, jež upřímně žlelo stráty milého všem kněze. Pohřební průvod vedl ndp. biskup Edvard Jan, navítav k vůli tomu z Chrasti, za asistence vdp. členů katedrál kapitoly a se 40 cisích duchovních, kdežto domácí duchovenstvo ubíralo se za rakví. Půhbu účastnila se městská rada a p. starostou Úřychem v čele, p. místopř. rada Steinfeld a pp. úředníky okr. hejtmanství, úřednictvo krajského soudu, státního návládnictví, pošty, důstojnictvo zdejší posádky, všechny zdejší školy a vzdělávací ústavy se sbory učitelstvy. Pohřební průvod vedl celým městem ndp. biskup, načež převzal průvod vdp. kanovník Dr. Soukup, senior sboru professorakého, jenž vykonal nad rovem poslední smuteční obřady na pouhovském hřbitově. Poslední modlitba dozněla, poslední služba zesnulému prokázána a stále rostoucí vřavý hlýny na rakev vypáně nás přesvědčovaly, že se loučíme zde na smi s Dr. Benešem navždy. Necht odpovídá v pokoji!

Účast škol při pohřbech. Jest chvalitebným zvykem v městě našem, že při úmrtí člena některého učitelakého aneb professorského sboru účastní se průvodu pohřebního všechny školy bez rozdílu. Při pohřbu p. Dra. Beneše se neúčastnilo jediné c. k. gymnasium průvodu a příčiny nám neznámé, ač by k tomu byla stačila pouze jedna vyučovací hodina. Ostatně, při různých případech skracují se vyučovací hodiny, takže se tím jedna hodina volná ušetří a to mohlo se státi snad i v tomto případě. Škola nemá pouze žáka vyučovat, nýbrž i vzdělávat a buditi úctu k učitelu a vůbec k autoritě. Nemístnou horlivostí pro výcvik rozumový neami se ubíjeti vzdělání srdce.

Špatné referují. „Osvěta lidu“ i „Ratibor“ přinesly zprávu, že se prý dr. Reyl ve své řeči ve voličské schůzi prohlásil „za potomka starých Husitů“. Pokud jsme sledovali vývody p. dra. Reyla, znělo toto prohlášení trochu jinak. Pan dr. Reyl pravil do slova při kritice protináboženského kulturního programu pokrokové školy: „Protináboženské snahy pokrokové jsou neobčanské a lidu českému nepřijatelné, neboť bylo by to smutné, aby potomci starých Husitů, kteří pro náboženskou své přesvědčení krv prolévají, odhazovali

svou náboženskou víru do starého korbardí“. Těto věty snad nerozuměl, aneb nechtěl rozumět p. redaktor Haja a proto ve svém ústku na p. dra. Reyla věty této vynášil ku osobním nájezdům. Na osobní útok p. Hajněv prohlásil v replice p. dr. Reyl: „Pan redaktor Haja mluvil o mé řeči, jako by zde při ní nebyl, ale přes to prohlašuji, ačkoliv jsem „potomka starých Husitů“ se nevzdával, že bych přece raději chtěl býti pokládán za potomka starých Husitů, kteří svými církví schválenými kompaktáty stáli na půdě katolické, nežli za příslušníka strany radikálně pokrokové, která náboženskou víru vůbec zavrhuje“. Tedy překroucenina p. Hajnova posloužila vynálezci jejímu ku osobnímu útoku na nenáviděného klerikála, poskytla dále i pokřtěnému šidlu Stránskému příležitost ku vypravování dojímavé historky o tom jednom hejtmánovi a salibila se poselze i p. Domečkovi, takže jí mystifikoval „Ratibora“. Celá historie jest ovšem malicherností, ale odpověděti jsme na ni jenom s toho důvodu, že p. dr. Reyl nemá přičiny dopomáhati si ku řečnickému efektu laciným husitakým bengalem jako mnozí jiní vlastenci a proto podobných „vtipů“ ani neuváží.

Volby městské skupiny hradcehojnosu ani tak posorubodny vítězstvím p. dra. Ulricha, jako spíše značnou menšinou hlasů radikálně pokrokového kandidáta, jemuž nastoupili kandidáti sociálně demokratický i národně sociální, takže ani jeden hlas se při volbě neroztříštil na sdělacím kandidátu. Vedli tedy strany radikální se sjevně protináboženským programem ve svorné spojení následkem se židovského tmele, jenž nemohl býti při předvolebních přípravách a při samé volbě nenápadným. Na druhé straně ku praporu mladočeskému přidružili se všichni konservativní živlové následkem přirozeného citu po sebeobraně proti výbojnému nepříteli, jenž hroší svými netajenými snahami podvrátiti tisíciletou křesťanskou kulturu. Zápas volební byl u nás veden hlavně na půdě kulturních zásad. Ovšem, nechtělo zde ani voličstvo, které se všeho si dělá legraci. Tak ulicemi procházel v pátek chlapec s cedulí na týči, jako by měl p. Baas ještě zde výprodej. „U podniků“ v hostině byla shromážděná hudební kapela se zdejšími radikálními muzikanty sestavená, aby nějakou „Ajvaj“ polkou oslavili očekávané vítězství pokrokového kandidáta, ale ke produkci nedošlo po prohlášení skrutiní, protože hudebníci neměli s sebou nešťastnou náhodou žádných not pro smuteční pochod. Přítě snad bude i na tuto možnost pamatováno.

Na nezbednost mládeže škol pokračovatelé natáhá se všude; též v Hradci Králové. Měli by jednou pp. rodičové a zaměstnavatelé pozorovat i ukrýta jednání mládeže jich péči svěšené, když se večerní čas u škol vyrojí. Hanba, až úsko je člověku, když vidí, co nadějný dorost obchodní a řemeslnický provádí. Stráničci nedostali v té přičinné udřeti v městě pořádek; k tomu by nestačila ani setnina policajtů. Snad se sčastněná činitelové chopí prostředků, aby v chování učňů nastala náprava.

3 koncerty Jana Kubelika za lask. spolupůdinkování p. R. Frimla, virtuosa na klavíru, pořádaný budou v neděli dne 20. října 1901, v městském Klieperově divadle v Hradci Králové. Odpolední koncert počíná ve 3 hod., večerní pak o půl 8. hod. Předprodej lístků obstará knihkupectví p. Jar. Peřiny.

Velký vojenský koncert c. a k. počáho pluku č. 42 počáde se v neděli dne 20. října 1901 v sále „Adalbertina“ v Hradci Král.; počíná ve 3 hod. odpoledne a končí o 7. hod. večer. Vstupné: osoba 40 h., rodina s členy 80 h. Večer téhož dne na oslavu posvěcení věneček při táže hudbě. Začátek o 8. hod. večer.

Jednota divad. ochotníků „Kliepera“ v Hradci Králové v sobotu dne 19. října 1901 vypraví ve prospěch dalších úprav v městském Klieperově divadle repertoární hru Národního divadla v Praze: Strýček Váha. Oba se života na vsi o 4 jednáních. Napal A. P. Čechov, a ruakého přeložil Dr. Bořivoj Prusík. Regisseur: Karel Paul. Předprodej lístků obstará pan Josef Rášíčka, obchod papírnický na Velké podělní.

„Čtenářsko-hospodářská „Beseda“ v Práskace pořádala dne 6. října 1901 místní oboocnou výstavku, na kterouž při letošním neúrodném roce bylo obeláno neočekávané množství ovoce. Po výstavce při hojně návštěvě měl přednášku velmi poučnou a krásnou „O úžitku ovoce a stromoví zvlášť“ místní pan farář Ant. Zámečník, kterouž a potlesek obecnosti přijalo a za níž vysloven p. faráři velký dík. Po přednášce ovoce se vydránilo za 20 al., jež věnuje „Beseda“ jako dar „Ústřední Matici Školaké“.

Z Jeníkovice u Třebcheovic. (Posvěcení kostela). Den 6. října státně nám nezapomenutelným: toho dne totiž J. B. Milost Eduard Jan Nep. Brynych, biskup královéhradecký, poselhal náš nový, s milodarů abudovaný kostelík sv. Petra a Pavla. O 1/10. hodině, provázen bandierami a Jeníkovice a Jilovice, přibyl nejdříve pan biskup do Jeníkovice, kdež u slavnostní brány uvítán byl šákyní M. Grulichovou. K uvítání dostavili se mimo školní mládež vpp. vikář V. Uhlíř a duchovenstvem, vya. ct. pan místopř. rada Steinfeld, c. k. okresní hejtmán., dražstvo pro vystavění chrámu P. v Jeníkovicičch a panem J. Ludvíkem, státhákem, v čele, dále hasičské spolky z Jeníkovice, Jilovice, Libníkovice, Li-brantice, Nepasie a Třebcheovic, Jednota katol. tov. z Třebcheovic, pěvecké spolky „Oreb“ a „Libuše“ a Třebcheovic a místní zástupci lidu. Ačkoliv dešť každou chvíli hrošíl, přece J. B. M. se zřetelem na množství lidu, jež ovšem kostelík nemohl v sebe pojmáti, kámal venku pod širým nebem. Kés slova, jež jste tu slyšeli z úst vrehního svého pastýře, státnanou navždy v mysli Vaší, zvláště Vy, osadníci Jeníkovicič! — Obsah řeči J. B. M. byl v krátkosti tento: Vzdav dík všem dobrodincům kostela, zvláště p. Jos. Ludvíkovi, který si v té věci získal zásluhu největší, mluvil nejd. pan biskup nejprve o náboženství. Kde náboženství, tu i chrám, a kde chrám, tu také obět. Nejvanešnější však a od času Ježíše Krista jedinou obětí jest ta, kterou Syn Boží ustanovil; ta, jež od

pamatného okamžiku, kdy apoštoloim — prvními kněžími řečena slova: „To činite za mnu památka“, po všechny doby jest obětována Bohu v celém světě katolickém. Sv. Václav, který vlastními rukama připravoval chléb i víno k této oběti, povzbuzuje nás svým příkladem, abychom i my — členové národa svatováclavského — vádili si nejev. oběti, jí zbožně bývali přítomni a při ní sami sebe obětováli Bohu. Rovněž dále přítomní k ochotnému poslouchání slova Božího, mluvil pak ndp. biskup o tom, jak přirozeno jest srdci lidskému vyvíti svatě a modliti se za smělě, jak hluboký mají význam pro myslícího křesťana sv. obřady. Upřímně, se srdce vírou naplněného a láskou k lidu vzrostlého vycházející slova J. B. M. hluboce dojala posluchače. Po té vykonán obřad posvěcení, načež vdp. vikář sloužil slavnou mši sv. „oram episcopo“, při níž zapěl p. spolky „Oreb“, „Libuše“ a místní. Při návratu do domu p. J. Ludvíka poděkovala J. B. M. šákyně L. Kašparova. Při obědě, konaném na počest J. B. M., koncertovala kapela „Škola“ Třebchevického osobním řízením kapelníka pana Jaroměřského. Končíme díkem J. B. M. a přáním, aby Bůh dlouho, dlouho ráčil zachovati J. B. M. lidu svěcenému katolickému, českému; díkem všem, kdo o abudování kostela a o slavnost se zaslovali, na předním místě zejména panu J. Ludvíkovi, bez jehož přičinění sotva by dílo toto bývalo vykonáno.

Z Kostece n. O. Dne 10. října b. r. byla odbyvána volná konference duchovenstva vikariátu: kosteleckého, královického, landškrounského a rychnovského v Kostelci n. O. na děkanství za předsednictví vdp. Václava Hlavsy, bisk. sekretáře. Až počás bylo velice nepřiznivě, sešlo se přes 20 duchovních. Prvním bodem programu byla asketická úvaha „o Eucharistii“, — již měl vdp. biskupský sekretář a děkan Antonín Kaška. Úvaha ta povzbuzuje každého kněze, by měl stále na mysli: víru ve skutečnou přítomnost P. Ježíše v Nejsvět. Svátosti Oltářní v lidu utvrditi a tím odvíti lásku a úctu k Spasiteli Svátostnému. Řečník poukázal na přásepání kněze ve přičinné té ve škole, na kasatelně a u oltáře. Vědme lid před trůn Eucharistického Krále, učme jej znáti pravého Spasitele jeho a dávejme mu dobrý příklad víry, úcty a lásky ke Králi svému. Slova řečníkova učinilivě působila na srdce všech účastníků a zajisté každý vsal si nějaké zrno pravdy pro svůj život. P. bisk. sekretář a farář rokytnický, Václav Hlavsa, podal obřadný a důkladný referát o sjezdu duchovenstva ve Vídni, kdež byl jako delegát výše jmenovaných vikariátů. Podaná správa přijata byla s velkým souhlasem. Velebný Pán Fr. Jimek, kaplan v Ústí n. Orli., pojednal o spolku sv. Josefa a „Emeritensverein“. Poukázav na výhody spolků těchto, probral podmínky členství. Slova jeho nevyzněla nadarmo, neboť s přítomných 5 přítoupilo se členy spolku sv. Josefa. Přítě konference bude v Kyšperku počátkem ledna 1902.

Z Bělá. Krásné slavnosti došli se naše farní osada minulé neděle, dne 13. října t. r. Slavnostním způsobem posvěcen byl rozšířený náš katolický hřbitov. Děkujeme za to našemu velečestojnému pánu faráři Václavu Kudrnovi, který brzy po svém usídlení u nás poznal, čeho nám potřebl a se všech sil svých o provedení všeobecně užitečné myšlenky své se zasadil. Kdo zná jen poněkud sdlonhavý postup při obstarávání katolických náboženských záležitostí, ty různé komise, protokoly, smlouvy, vyjednávání a p., vděčně uzná dovednost, horlivost i obětavost našeho duchovního pastýře, který vše sdárně ku konci přivedl. Máme nyní hřbitov, jemuž v okolí není rovno. Ozdobná i pevná seď ho ohrazuje, nově upravený hlavní kříž mile králí a vyvýšené ceaty i označená pole jímají oko svou pravidelností. Účastenství — dobrému lidu naší osady slouží to ku cti — bylo neočekávané a pořádek při celé slavnosti zachovávaný vši chvály hoděn. V dojemné řeči použil nás náš pastýř duchovní, kterak hřbitov jest zahrada mrtvých a školou živých a málo bylo zajisté posluchačů, kteří by bez pohnutí dovedli naslouchati mistrným jeho slovům. Obřad církevní za přítahy 5 duchovních vykonal vdp. bisk. notář z Kladub, František Klupal. — Páni učitelé, coť s uznáním uvádíme, dojemnými sbory valně přispěli ku sdaru slavnosti, rovněž i bíle oděné dřáhlíky pod vedením slečny učitelky. — Po vykonaném svěcení opět u vzorném pořádku vrátili se všichni účastníci slavnosti do chrámu Páně, kdež udělením požehnání Nejsv. Svátosti a zapěním po jedné sloze hymny papežské a císařské slavnost ukončena. — Dlouho pamatovati budeme na slavný ten den.

V Koclčově u Dvora Králové n. L. konal minulou neděli, 13. října, nejd. vrehní pastýř náš Eduard Jan konsekraci obnoveného farářského kostela sv. Václava. Do Koclčova ubíral se z Chrasti v sobotu, dne 13. října přes Dvůr Král. n. L., provázen jsa svým ceremonátem vp. Doskočilem, dp. vicerektorem E. Orlem a 10 bohoslovci. V nádraží královédvorském uvítán byl nejd. biskup od vikáře státnictví jaroměřského, vdp. Jos. Berana, p. c. k. okr. hejtmána Jos. Jaška a patronátního komissáře p. Jarosche. Za hlaholu všech avoně jelo se povozý městem do něm. obce Huntřova, kde uvítán byl celým obec. zastupitelstvem, místními spolky, hudbou a školní mládeží a sborem učitelstvy. Prohládnou si zde vrehní pastýř stavbu nového kostela, na nějž kryt se dává, ubíral se dále do Koclčova, kde uvítán byl od obec. zastupitelstva, školní mládeže, od sboru učitelakého a od četného obecnstva. Ku svěcení obnoveného chrámu Páně dostavil se v neděli, dne 13. října, předsedný zástup věřících s celó kollatury i obcí sousedních. Obřady s bohoslužbou trvaly od tří čtvrtí na 7. hod. až do půl dvanácté hodiny polední. U dvěř chrámových měl vrehní pastýř sám promluvu, vykládaje věřícím význam jednotlivých obřadů při svěcení kostela. Do chrámu Páně ku svěcení dostavil se opět p. okres. hejtmán královédvorský Jos. Jašek, pí. Marie Etrichová, majitelka velkostatku Žitčického a syn její J. Etrich,

majetků továrna v Jaroměř. Odpoledne stavěl se nejdp. biskup na zpáteční cestě po 4. hod. odpoledne ve Dvoře Král. n. L. prohlédnout obnovený děkanství chrám Páně sv. Jana Křt. Ve Dvoře Králové byl přítvštěn městskou radou a posraven od předstátního nástapů věřících, kteří po odpoledních službách Božích meškali dílem v chrámu Páně, dílem v ulici Palackého a děkanství. I při odjezdu k nádraží byl opět se všech stran srdečně posravován.

Stavba nového chrámu v Náchodě.

Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 10. září do 14. října 1901 věnovali a odvedli: 100 K: Nejmenovaný dobrodinec, po 20 K: jednota sv. Janek v Čes. Čermé, p. J. Kábrt v Náchodě č. 234 a p. Vojtěch Matějka, městský sládek v Náchodě, 10 K: pl. Zofie Mocová od jiné dárkyně, 7 K 20 h: offéra Terciářů, 6 K 40 h: sbírka p. Lisharta při svatbě pp. Josefa Kubce a Pavliny Drejšelové a Kramolny, po 2 K: p. Jos. Čejchan v Kramolně čp. 135 a p. František Mikášek v Malé Pořiči, po 1 K: dp. P. lafried Baldermann, děkan v Teplé, náles v kasatelně a sbírka v kase kostelní, 10 haléřů: náles v natorium č. 2. Všeckým šlechterným dárcům vadávají se nejvroucenější díky se snášenou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrotvivé přispěvky, jež se přijímají na děkanském úřadě v Náchodě a saasylati se mohou též přímo na spolek výše jmenovaný poštou.

Z českomoravské vysočiny. Hněvivě vzhlíejí k vysočině českomoravské všichni nepřítelé náboženství a církve katol., poněvadž vědí, že tam dosud žije lid s hlubokým přesvědčením náboženským. A šo tomu vakutku jest tak, podává důkaz i obec Nedvězí v Poličky. Ačkoliv jest to obec poměrně chudá, přece postavila si krásný kostelík, jenž stojí uprostřed osady, jest takřka jejím srdcem. V neděli pak 6. října konalo se posvěcení tohoto kostelíka. Posvátného úkonu účastnilo se veliké množství lidu okolního — s Čech i s Moravy. — Světitelem byl rodák nedvězáský, vdp. Jan Hejtmánek, vikář v Něm. Bělé, jemuš přísluhovali rovněž rodáci nedvězáti: dp. farář Josef Bednář a vlp. Frant. Jukl spolu s dpp. farářem Leopoldem Vrzákem a Janem Procháskou, kaplanem z Bystrého, farářem Václavem Jelínkem z Korouhve, Václavem Fremuthem, farářem z Jedlové, Václavem Dvořákem, farářem se Šádku, Františkem Ditrichem, kaplanem z Poličky, Jos. Janíčkem, farářem ze Sulkovce a farářem z Jimramova. K slavnosti sávitála i čtyři obrovské procese: z Bystrého, Jimramova, Korouhve a Sulkovce. Část náleží obyvatelům nedvězáským za upřímné jejich přesvědčení nábož., jež skutečně ukazují nejenom slovy, ale i skutky.

Ze Slatin a Jičína.

O 9. hodině večer dne 6. října vypukl ve Slatinách oheň, jenž strávil dvě stodoly spojené při č. 3. a 4. Ohromný víchr, který právě vlá, rodmýchal oheň tou měrou, že proudy jisker a uhlíků jako ohnivé dešť zaplavovaly celou osadu. Jen Báh sná, co by se asi bylo stalo, kdyby předešlo, asi 3 dny trvající přepřky nebyly promoučily doškové a kúndlové střechy v osadě. Ze zdáli jevil se oheň jako strašlivá pochodeň a skleněná lucerna na báni chrámové v odrazu blízkého ohně jevila se jako maják krvavý ve hluboké noci. Ačkolí loni bylo tam 8 a letos už 4 ohně, přece žádný z nich nepoděbil obyvatelstvo tak jako tento — deň Báh! — poslední.

Z Landškrouna. Byly to dnové radosti ode dne 6. října až do 15. t. m. Konala se u nás sv. misale duchovními otci Redemptoristy z Králík. Dne 6. t. m. uvedení byli dást. pp. misioónáři místním duchovenstvem za právodu školních dítek do chrámu Páně přeplněného zbožným lidem, kdež veled. p. děkan srdečnými slovy přivítal dást. pp. misioónáře. Na to yveřtili rector misale dp. Hemmelmeier výmluvnými slovy účel misalí. Návštěva stoupala den ode dne, takže chrám Páně, ač prostranný, nemohl pojmuti všech těch věřících, kteří přišli poslechnouti krásní výtečných řečalků. A výsledek? Buď Bohn dík! 3600 věřících přistoupilo ke stolu Páně! A slyšelo, že Báh dobrotvivý vyslyší ono „Zaplat Pán Báh!“, kteréž zbožný lid Landškrounský se slzami v očích svolal těm nevinným dást. pp. misioónářům. Ano, mějtež srdečné Zaplat P. B. a zaplat P. B. našemu veled. p. děkanu za jeho otcovskou péči o svěcené duše.

Na adresou některých listů. Uznávají-li některé časopisy za dobrou věc obohatiti své čítala celými dlouhými články z Obnovy, každé žurnalistické slušnost, aby se citoval pramen. Vystřihnouti články našeho českého spolupracovníka a podepsati mylně autora francouzského, jest až komické.

Úmrtí. Vdp. kanovník dr. Soukup utrpěl bolestnou ztrátu úmrtím svého staříského otce, jenž ve čtvrté zeznal v Pánu v pošeňnaném věku 88 let v Lochenicích, kdež trávil posledních 14 let svého života na faře u svého druhého syna kněse vdp. faráře Al. Soukupa. Zesnulý kmet byl do poslední chvíle svého života duševně i tělesně čilým, ačkoliv prožil téměř celé minulé století. Byl se zdravého horakého jádra, jež stává se pomalu vzácností v našem věku. Pohřeb zesnulého koná se v neděli dne 20. října v 10 hodin dopoledne na hřbitově lochenického, R. i. p.

Osobní. Prámem nositi expositorium canoniale vyznamenán byl dp. o. a k. vojenský kaplan Richard Černý J. E. ndp. biskupem budějovickým Říhoun. Gratulujeme. — Pan M. U. Dr. Rudolf Zippe, praktický a tovární lékař v Hradci Králové, jmenován byl o. k. krajským soudem v Hradci Králové soudním lékařem.

Z Jičína. V minulých dnech dostalo se vldp. Janu Menčíkovi, biak. vikar. sekretáři, b. komisaři na středních ústavech a děkanu v Jičíně, vysokého vyznamenání. J. V. nejmilostivější panovník propůjčil mu v uznání velikých zásluh jeho „slatý záslužný křtá s korunou“. Vyznamenáním dostalo se nešťastných blahopřání se všech tříd občanstva místního a od známých přátel a přísnivců z blízka i zdáli. Při

snámé akromnosti své odmítl všelikou okazalon oslavu, jaká se při takových příležitostech pořádá a mimoto toho obdaroval snažnými obnosy lidumilné a dobročinné podniky. Rovněž i veškeré vikariátní duchovenstvo přijalo toto vysoké vyznamenání s radostí a upřímně blahopřálo svému vyznamenánému oblíbenému vldp. sekretáři. —

Různé zprávy.

Pent de Lurd. Na dotné dotazy stran zamýšlené pouti do Lurd odpovídáme, že r. 1902 koncem srpna bude vypraven první český poutní vlak do Lurd. Podle přiblíšek, jež se již nyní konají, lze souditi, že účastenství bude veliké. Zároveň upozorňujeme, že sbírka na votivní dar národa českoslovanského do svatyně Lurdské není ukončena, sešlo se dosud 3462.70 K a že další dary přijímá Leopold Kolisek, farář v Předklášteří u Tisnova.

Pent Čechů do Svaté země. Se mnohých stran docházejí dotazy, zdali by bylo možno vypraviti pent českou do Sv. země. Po spolehlivé informaci sdělujeme, že by ji známý a osvědčený podnikatel vypravil, kdyby se sešlo asi 800 přiblíšek. V I. třídě všecko dohromady by stálo asi 500 K a ve II. třídě asi 800 K. Pobyt ve Svaté zemi by trval asi 10 dní. Kdo by se chtěl účastniti, dopiš redakci „Hlasu“ v Brně, Besední dům.

Německý Schulverein měl dne 6. října t. r. v Brně svou 21. valnou hromadu. Ze zprávy o něm yvstá, že za dobu svého trvání, totiž od roku 1880, vydal již 8 milionů korun na ujařmení národa našeho a našich bratrů slovanských v Předlitavsku. Němci berou lidu nejen řeč, šlapající při tom po národním přesvědčení jeho, oni olupují ho též o víru. Tak dle zprávy jistého hamburkského listu vybráno letos v Německu pro účely protestantské církve v Rakousku přes million marek. Tyto skutky nutí každého upřímného vlastence a katolíka k vášnému přemýšlení a jednání.

Nový časopis. Redakci naší došlo z Olomouce 1. číslu „Slovenských národních listů“. List tento, který hodlá býti štítem národnosti slovenské, vítáme vřele. Již první jeho číslu svědčí, že redaktor nového listu bude bojovaví rukou dovednou a že jest výtečným znalcem slovenských poměrů národnostních. Jest ovšem jiná otázka, nalezne-li v kruzích povoláních náležitě podpory. Jsou zde již mnohé smutné zkušenosti; došliť se „Slovenské listy“ častné výjimky? Těšilo by nás.

Největší boháči na světě. Všeobecně je mínění, že jsou v Americe největší boháči. Ale není tomu tak. Největším boháčem celého světa jest Angličan J. Veit, který je majitelem skoro všech dolů v jižní Africe a má asi 3 miliardy K jmění. Po něm přijde na řadu Číňan Li Hung Čang, který má asi tolikéž jmění, co Veit. Třetím je Jihoafričan J. Robinson, který má 1600 milionů K. Pak přijde teprve s 1900 m. K Američan J. D. Rockefeller v Novém Yorku a Ondřej Astor s 800 miliony v Anglii. Mezi 800—880 mil. mají Morgan, Vanderbilt a Vilém Rockefeller — a co nejdívnějšího, všichni z těchto boháčů, bez výjimky, naříkají na špatný žaludek.

Ochrana stromů proti svěří. V každé tušší símě padne mnoho stromů svěří za obět a obvyklé ochrana v podobě nástrah málo nebo pranic pomáhá. Používá se k nástru vápna smíšeného s výkaly, odvaru tabákového, krve a různých jiných přípravků. Veliký hlad, jímž svět trpí, přemáhá konečně veliký odpor proti sebe nechtutnější potravě; stromy jsou ohryzány ptec. Jištěm prostředkem jest pouze pečlivé ovázání neb opletení. Drátěné pletivo jest poněkud drahé a ke všemu tomu, není li pocouováno, za několik zim běže zkáza rzí. Zbyvá tedy pouze používání protivných košť. Tak mnohé místo hodící se ku pěstování košíkářské vrby leží ladem a proto radíme, aby hospodáři vypěstovali na takových pozemcích proutky ku své potřebě. Možná tu sázejí vrby méně jemné, které nepotřebují ani důkladné přípravy půdy, ani valného ošetřování. Tu lze nabýti tolik proutů, aby se nejen koše ku stromům upletly, ale i košíky na řezanku, na brambory, košatiny drubdy tak pro svou lehkost oblíbené a jiné domácí potřeby. Pletení není neznadné, každý se tomu snadno naučí, a konečně jest milou zábavou v době zimní, kdy práce odpovídá a chasa chodí jedna za druhou. Někde ani koše nespomáhají, poněvadž jsou nízké, a proto odporujeme, aby se koše povytáhly výše, když je snáh zaváz tak vysoko, že by svět — a máme na mysli zajíce — mohl a povrchu závějí volného kmene dosáhnouti. Takový koš ku stromu vydrží nejméně 10 roků a nemusíme jej ani na léto odebírat; stojí nějakých 15—20 h, což jest u porovnání s cenou stromu zcela nepatrná obět. (Dle chrad. Hospodář. listu.)

Vyhláška týkající se výkazů, jež zaměstnavatelé za účelem přípravy pro ukládání osobní daně s příjmy na rok 1902 podati mají. Dle ustanovení § 201. zákona ze dne 26. října 1896, ř. s. č. 220, o přímých daních osobních, má každý, kdo v královstvích a zemích na říšské radě zastoupených jest zavázán vypláceti v § 167. citovaného zákona vyčíslené platy roční obnos 1200 K pro jednu osobu převyšující, oznámiti bernímu úřadu vyměřovacímu příjemce takových platů, uveďa jméno, bydliště a zaměstnání jejich, pak výši a druh platů. Na základě tohoto ustanovení a na základě článku 40. prováděcího nařízení ke IV. hlavě citovaného zákona vyzývají se osoby k vyplácení takových služebních platů a penzí zavázané, aby příslušná oznámení podaly nejdéle do 20. listopadu 1901 u vyměřovacích úřadů I. instance (o. k. berních správ, okresních hejtmanství), v jejichž okresu se nachází obydlí osoby k oznámení zavázané, resp. dotčený podnik; při tom se zároveň poukazuje na následky neoprávněných oznámení nebo opominutého podání jich ustanovené v §§ 240., 241., 243. č. 6. a 244. zmíněného zákona. Pro toto oznámení jest zaveden úřední vzorec (vzor. E 2). Vzorec ten budí vyplněn ve smyslu ustanovení bodu 3. článku 40. prov. nařízení k IV. hlavě citovaného zákona. Potřebný počet

toboto vzorce máše býti od stran u příslušných o. k. berních správ, okresních hejtmanství, berních úřadův aneb obecních úřadů vyzvednut. — Vyhláška o podání výkazův od majitelů domů za účelem přípravy pro ukládání osobní daně s příjmy na rok 1902. Na základě § 200. zákona ze dne 26. října 1896, ř. s. č. 220, o přímých daních osobních a na základě článků 39. prováděcího nařízení ke IV. hlavě tohoto zákona vyzývají se všichni držitelé obydlených domů, po případě jejich zástupci, aby předložili berním úřadům vyměřovacím ve lhůtě níže určené a s použitím úředních tiskopisů výkazy všech osob v domě bydlících, spočítané podle bytů, resp. obchodních místností a při pronajatých budovách s uvedením nájemného a po případě podnájemníků, uvedouce zároveň jméno a způsob povolání nebo výdělku, pak i bydliště jednotlivých obyvatelů. Při tom podpronajímátele nechť uvedou své podnájemníky a nájemné od nich placené, přednostové domácnosti pak udejte všechny k jejich domácnosti patřící osoby, které mají nějaké vlastní příjmy. K tomu se blíže podotýká, že držitelé pronajatých budov mají podati „seznam domovní“ (vzorec B) a případnými „seznamy bytovými“ (vzorec C), kteréž poslední od jednotlivých přednostů domácnosti potažno nájemníků mají býti vyplněny, naproti tomu v příčině budov nepronajatých mají držitelé domů podati „seznamy obyvatelů domu“ (vzorec D). Tyto výkazy (vzorce B, C, D) budteš veamě přesně dle stavu ze dne 15. listopadu 1901 v příslušných rubrikách náležitě vyplněny a nejdéle do 20. listopadu 1901 u vyměřovacích úřadů I. instance (o. k. berních správ, okresních hejtmanství) od majitelů domů samých podány, auiš by bylo vyčkáno, až orgány veřejné neb obecní pro tyto výkazy přijdou. Kdo by odepřel podání zmíněných výkazů nebo v nich vedomě neoprávně udaje učinil, máše býti dle § 247. citovaného zákona potrestán peněžitou pokutou až do 400 korun. Potřebný počet tiskopisův budí od stran u o. k. berní správ, okresního hejtmanství, berního úřadu neb obecního úřadu vyzvednut. V Praze, dne 11. září 1901. Tersch.

Ku zřízení nových diecézí.

Naši zprávu o zřízení nových diecézí v Čechách uvádějí K. L. pražské, jichž prý jsme se při tom „dotkli“. — Nebylo to z nepřátelského úmyslu učiněno, nýbrž jen proto, že jsme to nemohli déle již se svým svědomím srovnati, abychom mlčeli, když kněžstvo i obecnstvo nejprvnější o tom zprávy K. L. si tak vykládalo, jakoby na celé věci nic nebylo. S pozdějším tvrzením K. L., že Ordinariát pražský úředně o té věci nejedná, jsme docela srozuměni. Jest to Bohužel pravda, že se vyjednávání děje bez vědomí biskupů a právě to nutí k opatrnosti a k vážné nějaké akci oproti vládě Körbrové, která tak mnoho již proti Čechům tajně provedla. Trvají-li K. L. na svém, trváme i my, a opakujeme, že v nunciatuře a v Římě vědí o té věci víc, než by se dle K. L. zdálo, a od toho tvrzení neustupujeme zase my ani o píď. Náhled K. L., že není zapotřebí nějakých jazykových nařízení od Svatého Otce ohledně služeb Božích, není správný. Jen nejvyšší autorita ta dožene německého biskupa k správnému, nebo dostatečnému v tom ohledu jednání. A kdyby pisatel té včerejší lokálky K. L. věděl, čeho se vláda rakouská dopustila naproti králhradeckému biskupovi, že nařídil české bohoslužby v Trutnově, byl by ten nešťastný odstavec nenapsal. Tak vždy jen po dobrých informacích psáti!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 12. října 1901. 1 hl. pšenice K 13.00—13.40, žito K 11.40—12.00, ječmene K 9.20—10.00, oves K 6.40—6.10, prosa K 9.40—10.00, vřkve K 9.00—10.50, brachu K 18.50—21.00, jáhel K 18.40, krup K 16.00—40.00, bramborů K 2.00—2.40, jetelového semínka červeného K 90.00—102, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 30.00, olejky K —————, lněného semene K 16.50—19.00, 100 kg. žitných otrub K 12.00, pšeníc. otrub K 11.0, 1 kg. másla K 2.32—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.40—1.76, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.20—6.60, jedna kopa drobné zeleniny K 0.80—3.80, 1 kopa zelí 5.40—9.50 K.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

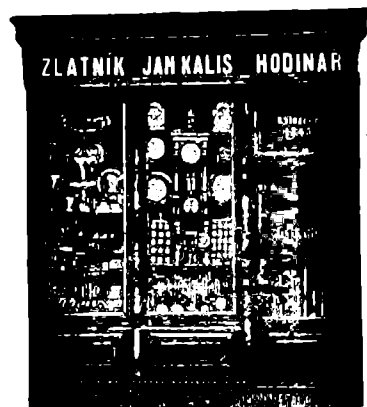
Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mrné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsiň.

Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obohod založen r. 1863.
Samety. Pevné ceny. Plyše.

3 domy

v Choceň,

kteřá slyne pŕavabným
okolím (velká stanice
rak.-uh. stát. dr.), vý-
budné na prodej a sice
čís. 275, 276 a 279.
Prvnější dva nalézají se
na náměstí, v přízemku
s 3 krámy. Dům třetí
je v bezprostřední blí-
zkosti, hodi se více za
stavební místo. Všechny
domy jsou obydlené stá-
lymi nájemníky a nesou
slušný výnos. Nabídky
přijímá
E. Doskočil v Choceň.

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Král.,
na podsiň proti sebe Panny Marie.

Staré dámské formy se vkusně
a rychle opravují.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Jan Horák,

seukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

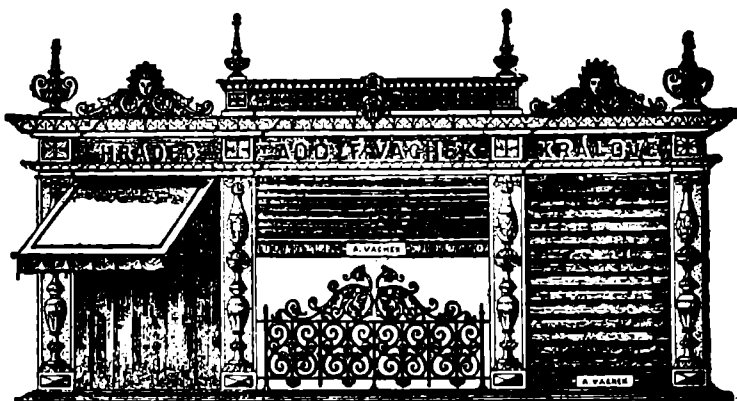
pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku

Při bromaárném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu saručené ocelového, velmi lehe-
jdonci. Svinovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kletin
do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,

závod
posilovačský
v Pardubicích

— opravuje —
jakol i nové stavi

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštivenky všech druhů

nabízí
Biskupská
knihovna.

Oltář

starý, ještě zachovalý se koupí. Nesmí
býti mnoho přes 2 m. dlouhý a 80 cm.
hluboký. Laskavé nabídky do admini-
strace tohoto listu pod známkou „Oltář“.

Al. Hugo Lhota,

tovární sklad a půjčovna
pian, pianin a harmonií

nalézá se nyní

na Eliščině nábřeží č. 278

proti labskému mostu.

Český
křesťanský zaslátelský závod
— firma —

CABALKA A MIKOTA

Kostelec nad Orli.

uctivé doporučuje veliký výběr

černých a modních látek

pro P. T. veledůstojné duchovenstvo.

— Veškeré české výrobky. —

Klatovské prádlo.

Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av. Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, osdobné stolní
nádobí, veškeré slatě a stříbrné hodinky první
jakoosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správký se přijímají a levně sshotovují, též
veškeré správký hodinek se vytisují.

Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Biskupská knihtiskárna
nabízí školní:

1. Střední katechismus

katolického náboženství.
Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.
Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerké
schválení.

Prodej pro prodávatele: knihkupec, knihažka děje se na
podmínek tyčeb, jako s c. k. školního knihokladu
(sleva 18%, proti hotovému zaplacení předem neb do-
bírku.)

Objednávky vyřídí se obratem poštou, drahou pak
aspoň druhý den.

**Zánovní kulečník,
regulační kamna,**
velkou koupací vanu a jiné potřeby
prodá levně za příčinou přesídlení
Franta Draždák,
hostinský „u Sokola“ v Hradci Králové.

Vademecum

seu Brevis Synopsis
materialium et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit
Dr. Antonius Brychta.
Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 320, pešbu
K 350.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána
sestavena je po způsobu abecední, po-
dávající knězi bez obtížného hledání poučení bez-
pečné ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytajících, se všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církvních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

Dělník
pro stavbu harmonii obdrží stálou práci. Který
obou zemských řetěz jest mocen, má přednost.
Továrna na hudební stroje
V. Lorenz, Trutnov.

Oltář
poučná i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou
zasílá se
v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.
Objednávky obratem poštou vyřídí
Biskupská knihtiskárna.

Následkem výhodné usávky nabízí
nejlepší a nejvydatnější bosenský
KARBID
za cenu levnější než kdekoliv jinde
Jindřich Jelínek,
mydlář v Hradci Král.

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.
Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.
Odporučuje netivě své ohlasedné máme:
*Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křeslo,
kazaletny, sportovníce, křesle, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.*
Pávodní nákreasy, ceníky a rozpčty bezplatně a franko.
Nutná cesta za příčinou shlednutí a vymě-
nění místa v kostele vykoná se bezplatně.

**Odberný velkovývod pro malbu
chráněných oken.**
Umělecký útvar pro malbu na skle.
B. Skarda, Brno.
Okna chráněná každé
ho skla i provedení
se sáručením i přímé nej-
modernějším po-
dávám vyhovující.
7krát první cenami
vyznamenán.
Ceníky zdarma.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
umovněním a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zálohu se již svčencé se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pová-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikvířů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táček na křesť, svíců, paciálků, schráněk na Nejevě
tájí, patenek atd. co nejvíce.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržela firma
J. U. C. Jos. Tomášek,
továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.
Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a na-
bízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku, punče
a rummy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.
Též v Berlíně obdržela firma t. r.
diplom zlaté medaille.

Na cukrářství
přijme se učeň u Josefa Fialy
v Hradci Král., vedle hlavní trafiky.

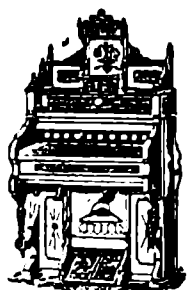
Veškeré práce z odboru maleb umě-
lecko-průmyslových provádí se s přesnou
dokonalostí
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.
Zvláště se doporučuje speciální znalost
u provádění malování kostelů v různých
případných slozích; malování sálů,
salonů, pokojů a divadelních dekorací;
maleb obrazů nových, restaurování obrazů
starých; maleb fačadních frescových, maleb
na skle, na dřevě a na kůži.
Práce a objednávky
přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž
již v roce 1880 založena byla v Hradci
Králové, můj zástupce
Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

ZKÁZE PODLEHNE
během nedlouhého používání každý jiný práci pří-
stroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní
valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nezdol-
ností mramoru jest nezmarná, vždy hladkou a čistou
zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílá
vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času do-
cilí jako žádná jiná pračka aniž práci stroj. Při
tom všem jest též levná, v dřevěném rámu za-
sazená, stojí 5 K. Dobříčkou nebo proti obnosu
předem zasílá přímo
B. Hlaváček Praha-VII.,
sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor.
desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

kola Premier Nejlepší
The Premier
Cycle Co. Ltd.
Coventry (Anglie)
Cheb a Vídeň VI.
(Čechy). Windmühlgasse 38.
Zástupce pro Hradec Králové a okolí:
František Vodehnal.
Zástupce pro Pardubice a okolí:
Vincenc Chomrak.
kola Premier Nejlepší

SUKNA
na taláry a jemné modní látky
pro pány i dámy
k nastávajícímu období
za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle
V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

MUDr. L. Řeháček,
odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí
ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.
PRAHA,
Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

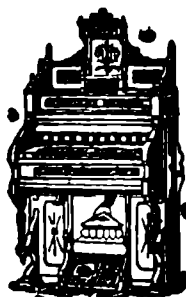

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consumers a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerakým se dne 19./8. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.

**Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové**
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablčonné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **miřné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Ceníky na požádání franko.

Prodám

Zlatou bibli

za výhodných podmínek.

Ct. nabídky zprostředkuje admi-
nistrace t. l.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● **služeb vojenských** ●

vyhotoví c. a k setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošt.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v **Syehrově (Úechy),** založena roku 1858.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v **Jabloneckém nad Orli č. d. 88**

doporučuje P. T. veleředst. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vysazovaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
pořádání franko se zasílají.

Adresa vždy dostavné špiná.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská

výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v **Brně, Velké náměstí č. 6.**

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamenání na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá
státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

veškerých za nejlepší
varhany uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmiřej-
ších; — opravy a přestavby
varhan provede za nejmiřejších
podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení a pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava **americká harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonii na pořádání
zdarma a franko.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nonahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský lodek,
sírany amoniat, soli draselné, kaolín,
speciální hnojivo pro stěbliny a oko-
paniny (kulovatiny).

Pečernskou sadru superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konsorování
chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sí- v Břeclavi-
rovou a umě- Poštorné
lá hnojiva a v Línku-
Restokách.

Ústřední písařna: **PRAHA,** Jindřišská ul. 27.

V. VACEK,

závod školářský

v **Pamětníku u Ohlumce**

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy
ovocné vysoké s krky, sazenice pro živé
ploty, křoviny osadob., konifery, divoké stromy
pro stromofadí, pláňata atd. — Statice sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nově blízko Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
stejně se řeznými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná umění.
Založeno roku 1836.

Dekorativní malíř a posilovací

JAN BARTA,

v **Bychavě n. Kn.**

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

**pro malby ohrádek a po-
zlacování oltářů**

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslaných malých podobizen,
za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejmiřejší.

Plán na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích a přílo-
žnými rozpočty.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 42.

Beseda.

Z úsvitu života.

Napísal J. Váňa.

III.

Starý pan učitel.

„Metla a kárání dává moudrost“.

Přel. 29, 15.

Odpusť mi, ty hlavo šedivá, která už dávno dřímáš sen spravedlivých, odpusť mi, že o tobě dnes veřejně zmínku činím. Vidím tě do dnes zrakem duše své tak jasně jako za dne bílého a tvé posuňky, tvé pokyny a rysy vryly se písmem nesmazatelným v chabou jinak bílou paměti mé. Byl naším druhým učitelem v mládí. Vzdělával, kopal, kypřil zatvrdlou a zanedbanou půdu selských našich duší v potu tváře a za mizerný groš sobotálesu děl se stem dětí v dusné třídě od rána do noci, týden od týdne. A ne reptal, nestěžoval si a nenaříkal ani slovem na trpký los svého života.

Pracoval na národa roli dědičné beznároků na uznání a slávu, vždy tichý, skromný a stále bouřemi života zmítaný jako osamocený dub na pláni. A jen svědomitě konaná a vykonaná práce byla mu odměnou.

Budiž čest památce jeho! — Nezdobí pomník jeho rov, nebláší světu ani prostý nápis, že tam odpocívá pěstitel útlých duší dětských, zapomenut dřímá na smutném vesnickém hřbitově, jako by ho nikdy nebylo bývalo; osud odkopnutých zastihnul jej a jen v několika srdcích vděčných žáků stkví se památka jeho.

Byli jsme ve třídě drubé a pamatuji se na to jako dnes. Starý pan učitel sedl si na roh lavice a začal nám vyprávěti o krásách české země. Jindy nás ani metla nezakročila, ale to jsme hned utichli jako pění. Bývalot takovéto vypravování starého pána učitele jako osou v suchoparné poušti tehdejšího vyučování bez pomůcek, bez názorů, beze změn. Pořád jen samé počty, samá násobika malá a velká, samé mechanické psaní a opisování a nikde nic, na čem by byl těkavý a živý dětský duch aspoň minutku mohl se zálibou utkvěti. Jediným názorným předmětem při vyučování zlomků v počtech byla metla pana učitele, kterou před radostnými našimi zraky na kolik kusů zlomil. Tak byl znázorněn „zlomek“.

Starý pan učitel sednul tedy na lavici a začal: „Na severu vroubí naši českou vlast hory tak vysoké, že hřbety jejich sahají až do nebe. Pustota a prázdnota na nich všude, kam oko dohlédne. Ani pták tam nezavřiká a jen tu a tam houká si nespělý osamělý pastýř uprostřed svých ovců a krav. A po obyčl lidském ani stopy, jen „boudy“ ukrývají pastýře a pocestné ve svém lůně před bouří a mrazem. A v těch výšinách ani rostlinám ani lesu se nedaří, jen nízká kleč plazí se tu a tam a nade vším tím kraluje silný, mocný horský duch, zvaný Krakonoš, jehož vlas prý jako houští v lese a jehož vous prý podivně zbarvený jako mech...“

A starý pan učitel vyprávěl, jak cestoval za svého mládí na Sněžku, jak přenocoval „v boudě“, líčil východ slunce a my ani nedutali. Najednou pan učitel vzal housle, přejel je smyčcem a zanotoval:

„Zasvíť mi ty, slunko zlaté, na poslední z vlasti krok...“

Celá třída vpadla s ním v truchlivý ten nápěv. A mně bylo najednou tak smutno, tak truchlivo, že mi to sevřelo až srdce a já skrytě zaplakal... A cítil jsem, že bych tu drahou, českou zemi nemohl opustiti nadobro ani za nic na světě...

Když později jsem se toulal po divukrásných hřbtech Krkonošských, vzpomněl jsem na tuto příhodu z dětských let a bylo mi tam v těch výšinách najednou také tak smutno, že bych byl málem zaplakal.

Nazlobili jsme se té staré, šedivé hlavy dost a dost. Bývalo často ve třídě jako v úle, ba ještě hůře. A tu vždy starý pán začal choditi zrychlenými kroky stěnu od stěny, rukama živě posuňky dělal a v samomluvě něco si povídal.

„Tichol!“ zvolal najednou, co síly měl a bouchnul metlou do lavice. Ta se však rozlítla na několik kusů, čemuž se nezbedové v zadních lavicích nablas počali smáti.

To bylo znamením pro mne. Vystřčil jsem ruku a hlásil jsem: „Prosím, pane učiteli, já půjdu pro jinou!“

Starý pán zaškaradil, přešel dvakrát beze slova třídu, ale pak dodal: „Tak jdi!“

Šel jsem vybírat metlu na hlaviště za školu a zůstal jsem tam půl hodiny. Konečně vybral jsem z březoví, lešického na hlavišti (zaseté zeli), krásnou metlu, ořezal, na konci spletl v štíplavé pramínky, ale v prostředku jsem ji tajně natřízl. Když pak jsem ji slavnostně vnášel do třídy, nastalo utišení takové, že by bylo bývalo slyšení špendlík upadnouti. Ale ve chvílce

bylo zase jako v úle. Starý pán chytil metlu, bouchnul na lavici a metla se rozlétla zase na kolik kusů...

Šel jsem za chvíli pro novou a zůstal tam zase půl hodiny.

Pan učitel chodilval vždycky ku konci jara v přiškolených obcích po zápisu. Znali ho všude a nebylo panfmámy, aby byla nějakým vajíčkem na pána učitele nepamatovala.

Když jsem chodil druhý rok do jeho třídy, vzal mne s sebou. To jsem obdivoval ty cizí kopce a ty tmavé lesy v dálí! A což ta bujná údolí, daleko krásnější než u nás! Samým údivem jsem se nedíval ani na cestu.

„Dej pozor, ať mi neupadneš!“ stále mne uapomínal pan učitel.

Chvilí jsem dal pozor, ale pak jsem zase zevloval po okolí.

Pochodili jsme celou vesnici a pan učitel dostal vaje, že se mi ani do košíku nemohly vejíti. Až se víko zdvihalo nad tou štedrostí dobrých panfmám.

„To ti povídám, ať dáš pozor!“ přikazoval mi znova, když už jsme se ubírali domů.

„Dám!“ sliboval jsem svatosvatě a nesl jsem košík jako svátost, ale ne dlouho.

Šli jsme po hrázi velkého, krásného rybníka, vroubeného se všech stran rákosím, olšemi a vrbinami. Bílé pásy prostíraly se j.k jemné pavučiny po hladině a roj komárů tančil nad šelestícím rákosím. Paprsky zapadajícího slunce hrály všemi barvami v jemné rozčetené hladině a bílé beránky na obloze letěly tam v hloubi tak nadherně, tak velebně, až se hlava točila...

V tom uprostřed vymrškla se ryba. Jako střela zalesk a se v záplavě sluneční a jako omámená zapadla zpět do vln. A jemné rozčetené hladina rozvlnila se najednou v mohutné kruhy, a ty valily se dál a dále, až tam k šelestícímu rákosí... Ach, jaká to krása, jaká to pohádka! Oči jsem na tom všem mohl nechat...

V tom „brnk!“ přes kámen a už jsem ležel i s košíkem na cestě. Směs bílku a žloutku vystříkla šetrbinami košíka.

Pan učitel obrátil se sice střelou, ale už bylo pozdě. Hněvem opadla mu tvář, ruka s holí se nadzdvihla — ale neubodil. Přeměnil mne jen hněvivě očima a dodal: „Tak vidíš, ty nemotoro, nepovídal jsem ti, abys dal pozor?“...

Oj té doby jsem se starým panem učitelem vícekrát po zápise nešel.

Hospodářský rozvoj Sev. Ameriky.

Severo-americké Spojené státy, ve kterých žije také sta tisíce Čechů, jsou nyní sto let starým státem. Na žádné zemi se neosvědčilo přísloví, že 19. století bylo stoletím páry a železa, jako na Severní Americe. Spojené státy severo-americké mají rozlohy 9,693.143 čtverečních kilometrů, jsou 11krát větší než Rakousko a měly za posledního sčítání 83,942.526 obyvatelstva. Roku 1900. čítaly nynější severo-americké státy 5,300.000 lidí. Roku 1860. byl počet obyvatelstva americké Unie již 31,400 000 hlav. V téže době vzrostlo obyvatelstvo celé Evropy ze 163,400.000 na 370 milionů lidí. Obyvatelstvo severo-amerických států vzrostlo hlavně přistěhovalstvím na útraty Evropy. Od r. 1816 do roku 1898 vystěhovalo se z Evropy do zámořských krajů 27,300 000 osob, z nichž se vystěhovalo do severní Ameriky 14 milionů, to jest 52 procent všech vystěhovalců.

Od r. 1888 do r. 1900 opustilo Evropu dalších 7,200.000 vystěhovalců, z nichž opět přes polovinu, to jest 4 miliony, odebrala se do severní Unie, tak že v 19. století do severo-amerických států se přistěhovalo z Evropy 18 milionů lidí. Nebude to dlouho trvati, a obyvatelstvo severní Unie dohoní počet obyvatelstva Ruska, poněvadž obyvatelstvo Ameriky se množí následkem přistěhovalství ročně o 20 až 25 procent, kdežto obyvatelstvo ruské říše se množí o 14 procent. Můžeme si proto učiniti pojem, ktarak toto obyvatelstvo přímo ze země vydupané se musí starati také o to, aby se uživilo. A do Ameriky přece každý jde za tím účelem, aby zbohatnul. Nedivme se proto, že zde všechno obrovským způsobem roste. Roste zde průmysl, obchod, dráhy, zemědělství, krátce všechny obory lidské práce zde v Americe poslední dobou neobyčejně smotuhněly. Nejlépe vidíme hospodářský rozmach severní Unie na číslicích, udávajících nám rozměr zahraničního obchodu sev. Ameriky.

Dle toho bylo vyvezeno a dovezeno zboží v milionech dolarů:

	Vývoz	Dovoz
r. 1800	71	91
„ 1840	123	98
„ 1880	835	668
„ 1900	1394	849

Čísela ta mluví sama za sebe.

Amerika prodá dnes ročně do Evropy za 350 milionů dolarů zemědělských a hospodářských výrobků; to činí asi 4560 milionů korun našich peněz. Nejvíce padá do očí obrovský vzrůst průmyslu v Americe. Zde jsou průmyslové závody takových rozměrů, jak jich v Evropě ani neznáme, na příklad obrovské železárny v Pittsburku. Roku 1800 bylo na celém světě vyrobeno půl 5. milionu metrů železa. Tehdáž neměla sev. Amerika svého železa vůbec. Roku 1899 bylo na celém světě vyrobeno 370 milionů metrů surového železa, z čehož připadá na Sev. Ameriku 130, to jest 36 procent celé světové výroby železa. Tak se časy mění. Mezi se r. 1898 vytěžilo na celém světě půl 5. milionu q, z čehož jen na Ameriku připadá půl 3. milionu metrů. Měď nabývá čím dál tím větší důležitosti, považíme-li, že všechnen rozvoj elektrotechniky závisí na výrobě a těžbě mědi.

R. 1843 byl ponejprv v Pennsylvanii odkryt pramen petroleje, totiž jistý farmář poznal hořlavou užitečnost ze země prýstícího oleje, nafty. Dnes vytěžl Amerika ročně 60 milionů bazarů nafty a žid Rotšild v Baku 65 milionů bazarů. (1 bazar = 140 litrů). Roku 1850 bylo v S. v. Americe vytěženo 80 milionů metrů kamenného uhlí, dnes se tam vytěžl ročně 2250 milionů metrů uhlí. Nyní pomýšlejí majitelé uhelných dolů v Americe na to, aby zahájili pravidelnou dopravu amerického uhlí do Evropy.

Další rozvoj hospodářských sil Sev. Ameriky možno stopovati v pěstění bavlny. Plantáže bavlníkové, které zabily naše lnářství a tím vydaly hlavně obyvatelstvo našich hor v šanc bíde a hladu, zaujmají rozlohy 10 milionů hektarů. Roku 1793 bylo na celém světě sklizeno 2 miliony metrů bavlny, roku 1899 však už 129 milionů, z čehož připadlo 110 milionů metrů na S. Ameriku. Podle toho rozmnožily se v S. Americe továrny textilní. Roku 1883 čítaly severní americké státy 12,660.000 vřeten, roku 1899 již 18 milionů. Jaké pokroky se jeví v oboru průmyslu a obchodu v Sev. Americe, zrovna takové se jeví i v oboru zemědělství.

Podle sčítání dle povolání z roku 1890 bylo v Sev. Americe sečteno samostatných osob, živičích se provozováním zemědělství, rybářství a dolování, 9,013.201. Rolnických farem bylo tehdáž napočteno něco přes 5 milionů. Dále bylo ohlášeno samostatných živnostníků a továrníků 944.323, osobních služů a úředníků soukromých 4,360.506 osob, obchodníků a zaměstnaných na dráhách a parolodích 3,325.962, v průmyslu zaměstnaných dělníků a úředníků 509.669 osob. Za posledních 10 let přibýlo v Severní Americe 1,135 000 nových rolnických farem. Sklizeň amerických farmářů za r. 1901 odhaduje ministerstvo orby ve Washingtonu na 1861 milionů dolarů ceny, to jest sklizené množství pšenice, zemáků a senna. V našich penězích to činí 8932 milionů korun.

Letos mohou američtí farmáři poslati do Evropy 60 milionů hektolitřů americké pšenice. Letošního roku měli severo-američtí farmáři oseto pšenici 42,495.385 akrů a sklídili 522,229.505 bušů, to jest okrouhle 173 milionů hektolitřů.

Ze sousední Kanady se pak ohlašuje, že letošní sklizeň pšenice tam obnáší 35 milionů metrů, z čehož se bude moci odprodati asi polovina, to jest asi 20 milionů hektolitřů. Při tom jest Kanada teprve v počátcích rolnického rozvoje, máje pod pluhem sotva 5 milionů akrů, kdežto jediná Maniloha má orby schopné půdy v rozměru 40 milionů akrů.

Americký farmář může jeden metr pšenice u své farmy prodati za 6 K našich peněz, v kteréžto ceně má zaplacenou svoji práci a amortisaci hospodářských strojů a budov. Jestliže obdrží americký farmář za metr pšenice na místě u farmy více než 6 K, činí to, co jest přes 6 K, jeho zisk. Jest známo, že v Severní Americe mají v rukou všechnen obilní obchod společnosti elevatorské, jichž hlavou jest známý chikagský milionář, žid Astar.

Zda-li tedy američtí farmaři obdrží na místě u farmy za metr pšenice více než 6 K našich peněz, nevíme. Metr americké pšenice dojde do přístavu hamburského za 10 K našich peněz. Nyní by přišlo ještě clo a doprava k nám. Z toho mohou čtenáři naši sami

posouditi, že se není pranic čemu diviti rolníkům v Německu, že žádají od vlády náležitou ochranu proti návalu cizího obilí do země, aby pod tímto návalem sami nebyli zničeni. Pravda, lidstvo se množí a tím také musí ruku v ruce kráčet zvěšená tvorba zemědělská. Vždyť má neheský Otec na zemi na starosti přes 1550 milionů lidí a žádný z nich nemá trpěti a zahynouti bídou.

Literatura.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Redaktor Th. Dr. Isidor Zahradník a Th. Dr. Robert Neuschl. Roč. VIII., čís. 4. Nákladem R. Prombergera v Olomouci.

Práce ve světle zjevení Božího. Vzdělávací knihovny katolické sv. XXI. Cena 80 h. Pořádají Dr. Jos. Tumpach a Dr. Ant. Podlaha. Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrby v Praze.

Apostoli od Petra Kopala. Seš. 1. Srdce matky. Cena 80 h. Seš. 2. Pryč od Říma. Cena 80 h. Nákladem vlastním.

Vlast. Časopis pro poučení a zábavu. Ročník XVII., čís. 12. a roč. XVIII. čís. 1. Redaktor T. Škrdl. Tiskem a nákladem družstva „Vlast“.

Vychovatel. Roč. XVI., čís. 18., 19. a 20. red. dr. R. Horský. Majitel: Družstvo Vlast.

Obzor. Roč. XXIV. č. 19. a 20., redaktor Vl. Štastný v Brně. Celoroč. předpl. 4. K.

Český Jinech. Redaktor prof. Václav Müller. Roč. VII., čís. 1. Roční předplatné 1 K. Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrby v Praze.

Poklad věřících. Lidový list k uctění Nejsvětější Svátosti oltářní. Řídí V. Roudnický, Roč. III., č. 7.—8. po 5. kr. Tiskem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské v Praze.

Rozhledy po lidumilství. Čís. 8.—9. roč. IX. Redaktor JUC. Fr. Cyr. Vlk. Nákladem spolku „Družina bl. Anežky České“ v Praze.

Náš Domov, obrázkový čtrnáctidenník zábavně poučný pro lid. Roč. X., seš. 18. se zajímavým obsahem. Předplatné 2 K 40 h. pololetně zasílá se administrací v Olomouci, Laudonova ul., čís. 13.

Z nakladatelství J. Otty v Praze: **Lumír**, čís. 45. a 46., jímž se ukončuje roč. XXIX. a č. 1. roč. XXX. Celoroční předp. 10 K. Karoliny Světlé sebraných spisů **Frantína**. — **Upomínky**, seš. 94., 95., 96., 97., 98. a 99. po 30. h. **Nové sonety samotáře a Mythy**, básnických spisů Jar. Vrchlického seš. 220., 221., 222. a 223. po 32 h. **Dobrodružství Frantika Pinna** od Marka Twaina, přeložil K. Kolman. Anglické knihovny seš. 59., 60. a 67. po 24 h. **Ottova laze.** knihovna národní. Nová země od Jos. Vázova. Seš. 38. a 39. po 20 h.

Týdeník „Hospodář Československý“ přináší pokračující hospodářský český výbornou. Roč. XXXI. čís. 39. Nákladem A. Reinwarta v Praze, ve Vodičkově ul. Čtvrtletní předpl. 1 zl. 25 kr.

„Rakouská nauka občanská“ Upravil Vojtěch L. Marzy, učitel na měst. škole. Cena váz 2 K 40 h. Nakladatel A. Písa v Brně. Marzyho „Nauka“ podávající povšechného poučení o všech záležitostech a otázkách veřejného života, jest vítanou pomůckou všem, kdo sledují veřejné záležitosti, ať si náleží kterémukoli stavu.

Z nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze: **Spisů Klecandý** seš. 25. 26. a 27. po 25 h. obsahující dokončení rom. „Bludičky“ a počátek nov. díla „Vojáci v míru.“ **Devatenácté století** slovem i obrazem, seš. 20. a 21. po 60 h.

Kalendář Slezský pro r. 1902 vyšel právě pěčí „Matice osvěty lidové“ v Těšíně.

Právní rádce pro duchovní správu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Systematický soubor církevních a státních zákonů, nařízení, rozhodnutí, norem a příslušných formulářů s praktickým návodem pro duchovní správu. Sepsal Jan Pauly, kandidát doktorátu bohosloví, redaktor „Věstníku katol. duchovenstva“ a kaplan na Smíchovské. V Praze 1902. Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba. — Nákladem „Věstníku katol. duchovenstva“, orgánu kléru československého. Kniha ta bude zajisté vítaná našemu kléru československému a to jak mladšímu svojí praktičností tak staršímu svojí důkladností. Církevní sloh od dr. Borového byl knihou dobrou a praktickou, avšak zdá se, že dílo toto jest prací výše jmenovanou překonáno — alespoň tak souditi můžeme z prvního sešitu, kde právní záležitosti křesťanů jsou velmi důkladně a prakticky probírány, i z té okolnosti, že dílo to bude obsahovati vedle práva církevního přechetné výťahy ze zákona občanského, trestního, školního, poplatkového, volebního, vojenského, tiskového, poštovního a šelezničního, zkrátka bude to cenná příručka všeho církevního a státního práva, která bude nejen kléru, nýbrž i patronátním úřadům, advokátům, a politickým úředníkům ve příčině patronátních, matričních a fundálních věcí cenné služby prokazovati. Zvláštní ceny knize dodává ta okolnost, že zpracována byla na základě četných ptání, adělení z kléru, čímž nabude zajisté zvláštní praktičnosti, též ta okolnost, že kniha jest zpracována pro potřebu kléru v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, což u Slohů Borového nebylo, jest značně ku prospěchu knihy. Úprava je velmi pěkná, cena poměrně k právním spisům, které bývají velmi drahé, mírná. Autorem spisu jest Th. C. J. Pauly, který působí od svého vysvěcení na velikých farních, kde možná nabýtí za rok větší práce než jinde za celý život, což nezůstalo na spis bez vlivu.

Reflexe z katechismu, proslulé dílo Holárkovo, vydáno bude nakladatelem p. B. Kočím v Praze zmenšené za korunu. Tím každý může si opatřit dílo, které nejen je výsoco umělecké, nýbrž které vyniká

těš silou myšlenkovou, podávající pozorovateli hojnou látku k přemýšlení.

Rostlina v dekorativním umění Pod tímto titulem zahajuje nakladatelství B. Kočím v Praze vydání nákladného díla, řadu skvělých uměleckých předloh od prof. Al. Boudy hlavně pro školy střední, pak femalesnické, pokračovací a měšťanské. V prvním sešitu provedeno je pět květinových studií dle přírody a 11 barevnými reprodukcemi. Pro naše školství znamená dílo páně Boudovo významné obohacení.

První výroba
Věžních hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

K dušičkám

nabízím hotové v zásobě se nalézající

náhrobky

z pískovce, různých mramorů, žuly a sienitu za ceny velice mírné, některé i pod cenou výrobní.

P. T. pánům truhlářům, řezníkům, uzenářům doporučuji svůj závod k dodání

mramorových desek

na nábytek, stoly a pulty, zařízení pro kavárny, cukráře, koupelny, desky pro koželuhy atd.

Cenníky na požádání zašle kameníkář dílna na zboží mramorové a pomníky

Zdenko Ježka v Hradci Králové.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

První katolický a zasilatelský závod Josef Poláček & spol.

továrna na sukna

≡ v Humpolci. ≡

Deporučuje veliký výběr černých a modních látek pro P. T. veledůst, duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Právě vyšel a rozesílá se katolický KALENDÁŘ „ŠTÍT“ na rok 1902.

Obsahuje vedle kalendářní části a příslušných udání, času se týkajících, pečlivě sestaveného úplného seznamu jmen křesťanů, následující zábavné a poučné články:

- 1.) Úvodní básně: **Na prahu nového roku** od Vl. Hornova.
- 2.) **Reakce či návrat do tmy v Klecánkách** od * * *. (S 5 obrázky.)
- 3.) **Vedle cesty** od Vl. Hornova. (S 3 obrázky.)
- 4.) Básně: **Před obrazem sv. Antonína** od Vl. Hornova (k titulnímu obrázku svátce).
- 5.) **Chléb sv. Antonína**. Napsal Ed. Kasal.
- 6.) **Na strážnické samotě**. Obrázek z bojů o českou zem i český lid. Napsal Frant. Jiří Košťál. (S 3 obrázky.)
- 7.) **Mebudě pokoušel Pána Boha svého**. Vyňato z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II Napsal Fr. Mírka. (S 1 obrázkem.)
- 8.) **Zakládání mlékárny**. Od Frant. Štábla.
- 9.) **Když si náš dědeček babičku bral — bral — a vzal**. Napsal Frant. Jiří Košťál. (S 1 obrázkem.)

- 10.) **Náhoda nebo trest Boží?** Z obrázků „Ze smíšené osady“ díl II Napsal Fr. Mírka.
- 11.) **O alkoholismu**. Píše Jos. Kousal.
- 12.) **Chrudim**. S krásnými obrázky předních budov.
- 13.) **O stromu a sadu ovocném**. Napsal V. F. Šálek, pomolog.
- 14.) **U zelené žáby**. Humoreska Napsal J. Váňa. (S 1 obrázkem.)
- 15.) **Ze zvyků našeho lidu na Chrudimsku**. (Štíl — Koupě a prodej. Cesty, cestování) Pokračování látky I. ročníku „Štít“. Sbírka a přelož Vinc. Paulus, ředitel škol v Chrástě.
- 16.) **Všelicos ze světa**.
- 17.) **Z domácností a hospodářství**.
- 18.) **Kronika**.
- 19.) **Množství anekdot**.
- 20.) **Misionářský trhy**. — Trhy dle míst v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Kalendář „Štít“ poskytuje četbu zušlechťující všem křesťanským rodinám vzdělaným i prostým. Poučí a pobaví každého.

Prekrásný titulní obraz sv. Antonína Paduanského.

Cena 1 výtisku ve skvělé lithografické obálce 1 Koruna (50 kr.)

Pro pp. prodáváče, kniháře, knihkupce 1 tučet za 8 K (poštou o 12 h více za nákladní list). Při hotovém zaplacení 1 výtisk na tučet nádavkem. — Pro pp. knihkupce, kniháře přikládáme annonční plakát.

Objednávky přijímá a obratem pošty (resp. dráhy) vyřídí

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové (Adalbertinum).

na mysl, posadíme s následujícího: 8. a 14. Mjna
rozemli tamější Sokolové boje „Tužme se“ tak, že
konali přebornictví v běhu — sbíháním voličů a
proto že byl ten den v sousedním městě trh a
„bratři“ záleželo na tom, aby i keval a jiní voli-
čové — jarmareční se volby účastnili, proto hned
po volbě s vědomostí jim konali služby špeditérské
— vozili je zadarmo na jarmark! Tužme se! Jiná
sokolská ctnost je — hrdoť. Tato ctnost tito zmlíně
Sokolové mají proti poctivým lidem, proti českým
spolusobčanům, tedy — sláva! U Sokolstva myslí se však
ctnosti jen hrdoť — národní! Po 8 Mjna z této
ctnosti alevili „bratři“ v K. 100% — několik se
jich vydalo poprosit Němce o těch 118 hlasů Techn-
krtových ... Šli kebrat k Němcům Čechové proti
Čechovi a po zásluze byli — odkepnuti. Rozemli
jete tomu, když při volbě 14. Mjna odevzdali Němci
Technkrtovi ne 118, ale — 170 hlasů? Členové
Sokola to byli, jenž šli prosit? A budou nadále členy
toto národního spolku? Neostyděli se? — Patrně se
domnívali, nať se stydět, vždyť se rdi dost a dost
naše sokolská košile ... Bratři, na sder!!! —

Z Českého Skalska. Ochotnické div. jed-
notě zdejší poděfili se zřeteli ku koncertu dne
9. listopadu t. r. České damské trio z Prahy,
skládající se ze slečen R. Žákové pianistky, M.
Nesslerové houslistky a M. Ptáčkové violoncel-
listky. České damské trio jest sdružení umělecké,
jež získalo si výkony svými chvalné pověsti.

**Zpěvácký spolek „Hlahol“ v Ne-
chanicích** pořádá za laukavého účinkování pana
JUC. Jana Vaníčka na oslavu 60letých narozenin bu-
debního skladatele dra. Ant. Dvořáka v neděli dne
27. Mjna t. r. v Nechanicích v sále na „Hůrce“
Dvořákův večer. Začátek o půl 8. hod. večer.

Různé zprávy.

Poklady našich peněžních ústavů.
V 27 českých spořitelnách a záložnách za mě-
síc září t. r. vloženo 10,890,630,21 K, vy-
bráno vkladů 10,327,429,22 K, zbývá vkladů
464,298,007,45 K; půjček splac. 4,819,236,76
K, vyplaceno 5,289,730,52 K a zbývá platit
75,606,653,90 K. Z těchto peněžních ústavů nej-
větší je Česká spořitelna v Praze, již zbývá v pok-
ladně 214,385,647,73 K, pak Městská spořitelna
pražská s 110,235,587,33 K, První záložna ve
Vys. Mýtě s 15,182,662,03 K a záložna vinohrad-
ská se zbytkem 17,480,899 K. Jak by toto ná-
rodní jmění, které uložila skoro vesměs ruka
česká, prospělo našim obchodníkům a průmyslní-
kům, kdyby byli podnikavější a peněžní ústavy
naše naproti nim ochotnějšími!

Wolf požaduje znalost češtiny
pro uzavírání území. V časop. Ostdeutsche Rundschau
bylo nedávno uveřejněno: „Po německém advokátovi
následkem úmrtí uprázdnilo se výnosné místo, které
jest spojeno se zastupováním spořitelny. Žádá se však,
aby uchazeč byl mocen jazyka českého. Ostatní lze
se doptati u poslance Wolfa“. Váž i jiné listy
všenněmecké při vypisání úřednických míst v různých
peněžních ústavech, úřadech samosprávných atd.,
jakož i kancelář pro sprostředkování práce v uzaví-
rání území, zřizované schönererovským „Spolkem Němců
v Čechách“, často připomíná žadatelům, že znalost
češtiny je nezbytnou. Na jedné straně tedy Wolf a
a spol. požadují znalost češtiny, na druhé pak, kde
s nás nedá se tolik těšiti, ale kde možno panství
světu ukázati, tam jazyk náš z jednání úředního
vylučují.

Záplava vrabů v Tunisu v severní
Africe způsobila letos mnohem větších škod než spousta
šravých kobylek, které bývaly v krajích těch nejzbož-
nější pohromou. Celá ohromná mračna vrabů táhnou
územím tuniským ves ode vsi, zejména podél že-
lezničních tratí — a pustoš pole, ovocné sady i vi-
nice tak strašně, že se celé kraje proměnily v holou
poušť. (Svět Zvířat).

Útulny pro staré ženy a dívky,
které se neprovdaly, budou stavěny a výtěžku daně
starých mládenců, zavedené v americkém státě Pen-
sylvanii; daň činí 400 marek pro každého čtyřiceti
let staršího muže, jenž se neoženil. I výbavy chudých
nověť budou z oněch peněz podporovány.

**Přeložení celé obce za účelem do-
šování.** Těžská horní společnost dolů Austria za-
hájila jednání s obcí Srbici v Teplice v hnědouhelné
pánvi v severních Čechách o postoupení všech po-
zemků kolem obce i místa, na kterém stojí Srbice.
Obec ta rozkládá se právě na samých ložiskách uhlí
a proto odhodlala se jmenovaná společnost k tomu,
aby získala pozemky i se staveními, na jichž místě
hodlá otevřít velice uhelné doly. Následkem toho
bude nutno celou obec na jiné místo přeložiti. Vět-
šina srbických majitelů usledostí rozhodla se již pro
místo poblíž teplické csaťské silnice, menšina, obý-
vajíc v tak zvané Nové Srbici, chce se usídliti proti
Kvítovu.

Bůh nebývá vysmíván. Ve středu 18.
září t. r. pracoval František Beran, sedník z Jeni-
šovic u Turnova, v přídelně pana Blaschkeho
v Hodkovicích. Tu nevyzpytlitelným způsobem byl
hugacím kolem zachycen, po semí a ve vzduchu smý-
šán a do smrti utlučen. Nohy mu byly dvakrát
přesázeny a uraženy, celé tělo hrozně smrzáeno. Než
kolo mohlo být zastaveno, byl již nešťastník mrtev.
Když jej viděli domácí lidé, pravili: Pán Bůh ho
potrestal, že se rozbíhal. — Dne 14. září t. r. na den

povýšení sv. kříže přítel Beran napilý domů. I začal
ihned nadávati slému cesadu a usíř u dveří obraz
Křista Pána, počal se rozbíhat, mnozí se mají peněz
dost a on že nemá, že Bůh jest nepravdivý. Ve
zlosti pak roztřel a zničil obraz.

Literatura.

Dědictví Malíčkových pod ochranou sv. Karla
Borromejského v Hradci Králové v krátkém čase
dvakrát osifelo. Neuplynulo ani půl roku od smrti
zakladatele a prvního redaktora vasp. prelata J. A.
Srátka a již na sv. poli Pouchovském odpocívá i druhý
redaktor těchto Dědictví vasp. dr. Ferd. Beneš, prof.
boboší. Za krátkou dobu působení svého staral se pečli-
vě, aby D. M. udrželo se na své výši a rozdávalo dítčím
cenné povídky vzdělávací. Důkazem toho jest zvláště po-
díl č. 46., vydaný na rok 1901. Obsahuje zřetelou povídku
věhlasné spisovatelky Vlasty Pittnerové „Za chleběš-
kem“. Hory Žďárské, spisovatelce drabě, Chrádim,
Králové Hradec a mnohá místa českého severovýchodu
jsou dejištěm pontavě povídky, jež hluboce poučným
obsahem výborně se hodí do každé knihovny šákové.
Připojen jest výstražný obrázek „Vašíčkova pokuta“.
Vpravuje H. F. Kolisko, učitel. Zkušený vychovatel
mládeže kárá pontavě rozpuštělost a svěrdli dítčec.
Právem můžeme tvrditi, že letošní podíl jest jedním
z nejcennějších v ohledu literárním i vzdělávacím. —
Novým redaktorem D. M. jmenován professor ústavu
učitelského Jan Veverka. Snahou správy D. M. bude
i na dále, aby dávala dítčím knihy krásné a vzdě-
lávací. Prosi snadně dítč. duchovenstvo, vážené učí-
telstvo, rodiče a přátele dítčec, aby hojnými přihlá-
škami za členy starali se, aby dobrá česká kniha podle
zásluhy se rozšiřovala. V posledních letech bylo no-
vých přihlášek tak málo, že v účtech Dědictví jeví se
značný schodek. Dědictví nemělo by scházeti v žádné
české rodině. Za nepatrný vklad 4 K s doplatkem 20
h obdrží dítčec ihned členský diplom a knížku, a knížky
bude dostávat až do 16. roku za pouhou náhradu
porta. Starším dítčím podílly, pokud jsou na sklade,
se nahraňují. Přihlašujeme všichni co nejvíce nových
členů a podporujeme ústav, který téměř půl století pe-
čuje o vzdělání a milou zábavu dítčec i jejich rodičů!

Přítel Domoviny. Roč. XVII., sv. 9., 10., 11.
a 12. obsah. „Malé přičiny“ od m. Colombiové, z ita-
lštiny přelož. Leop. Pötselbaurova; „Zachleběm“
napsal H. Sienkiewicz, přeložil dr. B. Praus; „Bartek
vítěz“ od H. Sienkiewicze, přeložil V. Kradba.

Důležitý spis. Tyto dny vyšel spis „Viedeňský
centralism a český národ“. Napsal Rudolf Vrba. Obsah
spisu jest: 1. Rakousko před 60 lety a nyní. Rozbor
státního rozpočtu z r. 1900. Co platí rolnictvo v Ra-
kousku daní. 4. Následky vídeňského centralismu.
Chudnutí země a zeměké přirážky. 5. Zdanění ma-
jetku nemovitého, v Rakousku s hlavním zřetelem na
země české. 6. Co se prokouří. 7. Příjmy berního
eráru z prodeje koliků a z vybírání právních poplatků.
8. Příjmy státu z kofelečního moru. 9. Daň z piva.
10. Daň z petroleje. 11. Daň živnostenská. 12. Menší
osobní daně. 13. Výnos všech osobních a přímých
daní v Rakousku. 14. Výnos nepřímých daní v po-
ravacích. 15. Osobní daň z příjmů. 16. Úhrnný pře-
hled poplatnosti země českých. 17. Přehled autonom-
ních přirážek na r. 1898. 18. Mnoho-li platily země
české daní r. 1882. 19. Státní hospodářství čelnějších
států. 20. Novodobé poďdanství národů. Doslov. —
Obsah spisu mluví sám za sebe. Cena jeho jest 60
haléřů. Objednati lze v knihkupectví p. G. Francie,
Praha I. Melantrichova ulice, aneb v jiném knihku-
pectví. Také u spisovatele Rud. Vrby, Smíchov č. 330.

**Nákladem J. L. Kobra v Praze: Vytvářel kvě-
tiny.** Výběr nejlepších a nejvhodnějších druhů ku pře-
tvoření v zahrádě a k pracím vazačským. Seřadil V.
Gottwald, seřadil 21. a 22. po 30 kr. Obec právo a
moc Filipa Knopfa Seř. 6. a 7. po 45 kr.

Methodický výklad nového katechismu. Složil
Th. C. Mat. Lhotský, prof. nábož. v Soběslavi. Část
prvá: O křesť. spravedlnosti a čtyřech posled. věcech
člověka. Seř. 1. a 2. po 26 h. Nakl. V. Kraus v Tá-
boře. P. katechetům vítanou pomůckou.

Serafinské Květy Časopis terciářů českoslo-
vanových. Roč. I., čís. 1. Roční předplatné na 12 čís.
2 K. Administrace „Serafinských Květů“ v Olomouci.
Všem terciářům budou milou četbou a vítaným rádcem.

Listárna redakce.

„Siget“ se nenašel. Zaslán až přistě; došlo
pozdě. Přátě častěji!

O. t. Sdělte námi svou plnou adresu; pak Vám
zašleme nějaké objašení.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. Mjna 1901. 1 hl.
plavice K 12:40—14:00, šita K 11:40—12:10, jedmene
K 9:00—10:30, ovsa K 5:80—6:30, pšenka K 9:40—10:00,
vikve K 9:00—10:50, hrachu K 18:60—21:00, jáhel K
18:40, kroup K 18:00—40:00, bramborů K 2:00—2:40,
jetelového semínka červeného K 90:00—102, jetelo-
vého semínka (inkarnát) K 00:00—00:00, máku K 30:00,
olejky K ————, lněného semene K 16:50—19:00,
100 kg. čistých otrub K 12:00, pšenici, otrub K 11:00,
1 kg. másla K 2:16—2:48, 1 kg. sádla vepřového K
1:40—1:76, tvarohu K 0:82—0:86, 1 vejce 8 h. Jedna
kopa okurek K 0:00—0:00, jedna hl. cibule K
4:20—6:60, jedna kopa drobné zeleniny K 1:00—2:00,
1 kopa zelí 10:00—12:00 K.

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Předměstí a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul.
č. 80. Budova sv. Václavské záložny.

Křížová cesta v gotickém slohu, v reliéfu ře-
zaná ve Vaší vchladé dílně zhotovená jest pravou ozdobou
děkanského kostela našeho v královském městě Táboře.
Odpovídajíc vkusným provedením slohu a úpravě našeho
hlavního oltáře, též Vámi navrženého a zhotoveného čtí
s ním jeden souladný celek. Jest to opravdu dílo umě-
lecké, jež odborníky uspokojuje a větší lid vzdělává.
Přihledaje spolu k mírným cenám mohu Váš chvalné
známý závod každému co nejvíceji doporučiti.

Děkanský chrám v Táboře dne 1. února 1900.

František Korecký,
bisk. notář a děkan.

K době kašle a chrapotu!
Turecký med výborný dialektický
ochranný prostředek, co
takový i vauše uznán. —

Lu-Sin parfumuje dech,
uklidňuje hlasiv-
ky, pro píce a
trněnky důležité,
pro elegantní
svět neocenitel-
né. Jediné pravé, zákonem chráněné vyrábí

A. Maršner, Král. Vinohrady.
K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, dro-
guistů, cukrářů atd.

**Sklad: Praha, Ferdinandova třída proti
Choděrovům.**

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Státníanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Hlaváčková

patentní

**mramorová
valcha**

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
zmarná a svými vždy hladkými plochami sněho-
bílě vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí.

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vlnářská ul. 526-VII.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové.

Akciový kapitál K 1.000.000. — Reserovní
fondy K 441.172-55.
Od roku 1891 dividenda 7%.

**Směnárna a eskontní od-
dělení** obstarává co nejvýhodněji
veškeré bankovní a směná-
renské obchody, zejména: eskont smének,
inkassa, úhrady, poukazy, akreditivy na
veškerá místa domácí i zahraniční.

Koupi a prodej cenných papírů
všeho druhu na
bursu i mimo bursu za podmínek pů-
vodních.

Zástavy na cenné papíry.

Úplně bez provise: Uschovávání
a spravování
cenných papírů, pojištění proti ztrátě
kursovní dle tarifu, revise dísel losů z tahů
starých i nejnovějších. Vybírání a výměna
kuponů, tažených hodnot a obstarávání
nových kuponových archů.

Výměna smének na cizinu (devisy)
mincí a cizích peněz vůbec.

Vinkulování cenných papírů k úče-
lům nadačním a
kaučním. — Při papírech naším pro-
střednictvím koupených **zdarma.**

Pancéřové schránky pokladní
s vlastním závěrem strany
k použití za nepatrný poplatek.

Oddělení bankovní povoluje
úvěry všeho
druhu, jako: stavební, podnikatelské,
dodávkové, lombardní, na otevřené kni-
hovní pohledávky a faktury, nákladní
listy, dále úvěry akceptační a osobní.

Garanční úvěry daňové.

Obchody obstaravatelské všeho druhu.

Vklady přijímáme kdykoliv a v každé
výši se zúročením ode dne
vložení až do dne vybrání.

Na knížky se 4% zúročením.

Na pokladniční poukázky po
K 100, K 500, K 1000, K 5000, jež
zúročíme 4% až 4 1/2%.

Na účet běžný dle ujednání.

Daň důchodkovou platíme za ukladatele
sami, aniž bychom ji účtovali.

Skladiště spojené kolejemi s nádra-
žím přijímá dle zvláštního
řádu zboží všeho druhu k uložení proti
mírným poplatkům.

Zálohy na zboží u nás uložené až do
3/4 hodnoty na mírný úrok.

Výhody reexpediční. Vysvět-
lení, ra-
dy a pokyny udílí dotčená oddělení a
řídítelství co nejochotněji.

Úřední hodiny pro strany:

Všedního dne:

Od 8 1/2—12 hod. dop. a od 2—4 hod. odp.

V neděli a ve svátek od 9—10 1/2 hod. dop.

Od 1. května do 1. listopadu se v ne-
dělí a ve svátek neúčtuje.

Nemoha všem, kdož nám za příčinou
zdrucující ztráty naší drahé dcerušky

ANNINKY

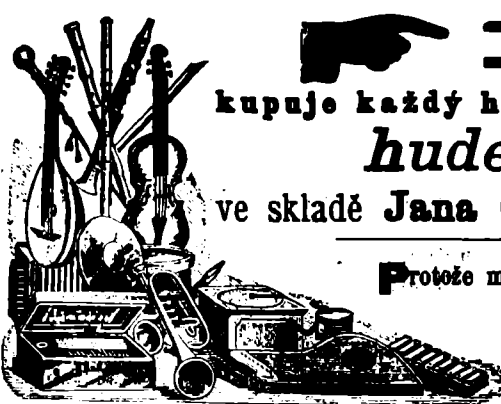
jakýmkoliv způsobem soustrast svou pro-
jevili, děkovati osobně, prosím, aby na těchto
místech přijali

vroucí dík

těžce zasažené naší rodiny.

V Hradci Králové, dne 24. října 1901.

JUDr. Gustav Hubáček.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle c. k. loterie.

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, **zvláště houslí** přijímá

a přesně vyřizuje.

Paris, exposition 1900.
Grand Prix avec Medaille d' Or
(čestný kříž a zlatou medaili)
obdržel firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a na-
bízí: Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše
a rummy, zejména nejlepší likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.

diplom zlaté medaille.

Malinský křen

letešní sklizeň.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5-20
5 " " 25 " "	4-50
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.—

1 kg. Majoranky . . K 2.—

1 kg. Hincian . . . K 1-20

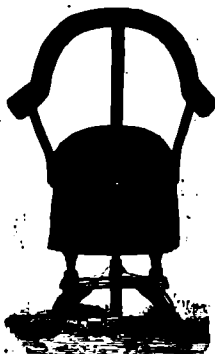
zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

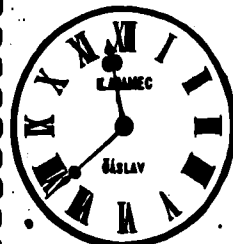
Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
saručeně ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litomě-
řicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

N á b y t o k .

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle náloží.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mrné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Pravé rukodílné lodenové klobouky zaručené jakostí.

Pravé plátěné a vlněné klobouky nejnovějších vzorů pro pány, chlapce a děti.

Pravé pražské vzory nejnovějších dámských forem.

Pravé hanácké papuče s kotvou, nejlepší to jakost.

Pravé dětské čapky látkové a plyšové.

Pravé ruské galoše chová pro podzim a zimu v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Král.,

na podlaží proti soše Panny Marie.

Staré dámské formy se vkusně a rychle opravují.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podlaží.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Na každém období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné. Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samoty. Pevné ceny. Plyše.

Ispahan

Pozoruhodná novinka pro pány na obleky moderního vzoru a barev.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 m.

Vzorek této látky jako i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menšíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zastavatelství závod

Ed. Doskočila v Chebu.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

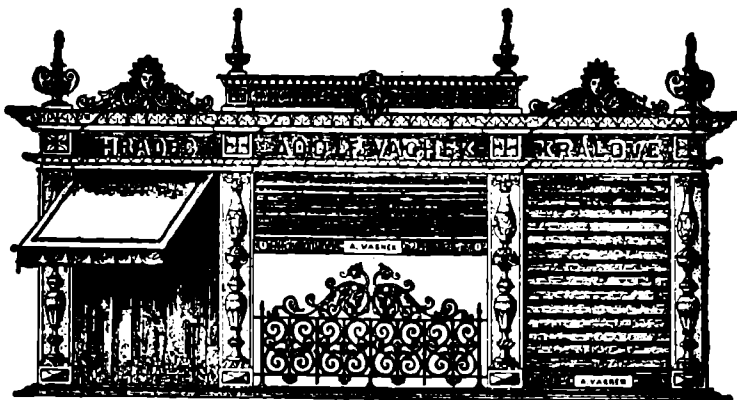
Těž velejemné látky na talíry.

Čestná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Tě se splátky bez zvýšení cen!

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehké a odolné. Svinovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahrádkových, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštěm do stě a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výborné se zárukou.

V účte veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef

Štěpán,

závod

posilovačský

v Pardubicích

— opravuje —

jako i nové stě

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihtiskárna.

Oltář

starý, ještě zachovalý se koupí. Nesmí býti mnoho přes 2 m. dlouhý a 80 cm. hluboký. Laskavé nabídky do administrace tohoto listu pod známkou „Oltář“.

Al. Hugo Lhota,

tovární sklad a půjčovna pian, pianin a harmonií

nalézá se nyní

na Eliščině nábřeží č. 278

proti labskému mostu.

Český křesťanský zastavatelství závod — firmy —

CABALKA A MIKOTA

Kostelec nad Orli.

uctivě doporučuje veliký výběr

černých a modních látek

pro P. T. veledůstojné duchovenstvo.

— Veškeré české výrobky. —

Klatovské prádlo.

Výhodné platební podmínky bez zvýšení cen.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(ev.-Janeké náměstí č. 77.)

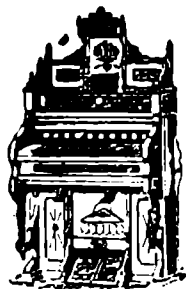
doporučuje ctěnému obecenstvu bojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní nádobí z nového a českého stříbra, ozdobné stolní nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správy se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

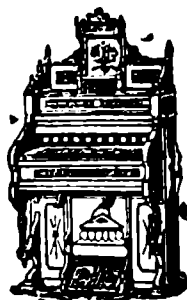
Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy

RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni** IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Vážený!

Objednaná žíněnka pérová došla správně a překvapuje láci, úpravou i pohodlím. Přejí Vašemu podniku zasluženého zdaru i rozšíření po vlastech všech co největšího. Dokonale oddaný
P. Jos. Veselý, II. kooperátor.
M. Křenová, 28. března 1901.

PEŠOUTOVY
pérové žíněnky

těš známé výtečné pohovky velice levně do-
dávají se veledůst. duchovenstvu na dodané míry
a neplatí se dříve, dokud se o jakosti těchto ne-
přesvědčí. — Ilustrované ceníky zasílá zdarma a
franco I. uměl. závod truhlářský a řezbářský pro
práce kostelní

J. A. Pešouta
v Golč. Jeníkově.

Vážený Pane!
Přál bych si do dvou nových postelí žíněnky,
jako jste mi loni dělal. Míra stá. S úctou
Dr. Rieger.
V Malči, 22. června 1901.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Ceníky na požádání franko.

První
katolický a zaslátelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. veledúst.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● **služeb vojenských** ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem počty.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 800 oltářů.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli č. d. 88

doporučuje P. T. veledúst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy dolevo úplně.

C. k. státní medailí vyznamenáná

první moravská

výroba věžních hodin

Frant. Moravusa

v Brně, Velké náměstí č. 6.

vyrobí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd.
s dlouholetou zkušeností v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školské
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivu: státní
medaile 1892. Juror krajinářské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrobí a dodává

veškerých za nejlepší
varhany uznávaných soustav co
nejdůkladněji a v cenách nejmiřej-
ších; — opravy a přestavby
varhan provede za nejmiřejších
podmínek,

harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení s pé-
tiletou zkušeností a za ceny mírné.

také prava **americká harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.

Nonnahraditelné:

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.

Dále: **keřní moučku, chlíský ledek,**
slan amonak, soli draselné, kaolín,
speciální hnojivo pro stěbliny a oke-
paniny (kulovatiny).

Pečernáková sádra superfosfátová
ku vrchnímu hnojení jeteřáků a konzervování
chlíské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na
kyselinu sí-
rovou a umě-
lá hnojiva
v Břeclavi-
Poštorné
a v Lísku-
Restokách.

Ústřední písařna: **PRAHA, Jindřichská ul. 27.**

V. VACEK,

závod školářský

v Pamětníku u Ohlumee

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy
ovocné vysoké s kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob., konifery, dřevoké stromy
pro stromořadí, pláňata atd. — Statistika sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku **dodání oken chrámových,**
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stě-
lemi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

Dekorční malíř a posilovač

JAN BARTA

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrad a po-
zlaacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmiřejší.

Plán na malby kostelů vypracují na
požádání ve všech slozích a přílože-
nými rozpočty.

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 25. října. 1901.

Inzeráty se počítají levo.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Muž bez nosu.

V jednom hostinci povstala učená hádka o tom, zdalíž je člověku opravdu nosu zapotřebí, či je-li nos jen okrasou tváře lidské. V Prusku za Bedřicha II., který české království urvatí usiloval, bylo nosu velice zapotřebí. Král ten, který sám i o vánocích třešně jídal, když byla jedna za tolar, ovalil velikou daň na pití kávy. Chudší lidé hleděli se tomu platu vyhnouti, proto opatřovali si ji a pražili tajně v domácnostech svých. To by se bylo výborně dařilo, kdyby byli policajti berlínští tehdejší bývali — bez nosu. Ale že měli nos, čichali, čili jak se po německu v Berlíně říkalo, „šnyflovali“, kde kdo praží kávu. A kde ji vyšnyflovali, tam vrazili, žádali list čili certifikát svědčící o zaplacení daně. Chudá jedna žena pražila kávu a neměla certifikátu. Byla udána, a král ji odsoudil do Špandavy — na pevnost — na mnoho měsíců k nucené práci. To byly následky toho, že policajti měli nos. Ale i ona chudá žena uměla šnyflovat. Vyšnyflovala totiž, že král, ať k lidem srdce neměl, — má velice rád svou — čubičku. Vyhádala si slyšení, padla prý na kolena před králem, prosila o smilování, ale nebylo nic platno. Ve svém bolu spatřila na „kanapi“ (pohovce) čubičku královu. Povstala a šla čubičku pohladit. A to pomohlo! Dostala milost. Z toho je vidět, jak prospěšno jest ve státě, (když se hlídá vysoka mosené č... ky — ale ne,) když policajti mají nos a umí šnyflovat. Zda-liž ještě v dvacátém století ve státech se šnyfluje, — tu velikou otázku nechci laštit. Jen tolik vím, že se šnyflování užívá v jistém státě proti katolíkům a proti kněžím. Žádá-li zešedivělý kněz o výslužbu, šnyflují četníci, má-li nějaké jmění. Žádá-li o faru, šnyfluje se, má-li jak se patří „politische Haltung“ čili jak se chová jako státní občan. Nejvíce se prý šnyfluje, má-li se někdo státi biskupem. A v tom ohledu mají prý nižší i vyšší „policajti“ — to jest strážci státního pořádku — velice dobrý nos. Sem i tam se ovšem přihodí, že měli při šnyflování rýmu, a tu prý se stává, co Bismark jednou povídal, že prý posvěcením na biskupství vjede do mnohého dříve svatonůkovitého církevního hodnostáře duch — slý. Je-li tomu tak, když státní orgány nejsou bez nosu, což by teprv bylo, kdyby ho neměly? A z toho soudím, že — nemají-li se moderní státy sbořiti — nutno jest, aby lidé nos měli.

Ovšem se stává, že se lidé domnívají, že nos je přece jen více okrasou. Stalo se n. p. v jednom nevelikém městě českém při severozápadní dráze ležícím, že muž jeden přišel v pranic o kousek nosu ostrými zuby svého soupeře. Pan doktor to sice zavázal a náplasti opatřil, ale když ubohý muž za zdravého vyhlášen a náplasti zbaven byl, pravil ženě: „Poslouchej, pan doktor povídá že mně už nic není“. Ale zaražená žena odvětila: Ale, k čemu vypadáš? To ho dopálilo a odsekl: Ale když jsem si posýlal pro tabák, to's říkala, aby ti hrom do toho f... ku uhodil! — Tu máme oba náhledy o nose spojeny. Žena se domnívala, že muž její je nejlepší své okrasy zbaven, ale on, jak je vidět, měl strach, že nebude moci šnupati, a k šnupání že nosu nevyhnutelně zapotřebí jest, nebude nikdo uprati. Již prý sice šnupáků ubývá, ale přece ještě stát nějaký ten miliónek z toho má, že jsou lidé s nosem šnupavým. Kdyby tedy nějaký učenec se vyskytl a vydal spis o tom, že nosu člověku zapotřebí není, musil by pan ministr financí ihned se o to postarati aby spis ten byl zabaven. A doslýchám, že roztomilý náš přítelidek, pan ministr spravedlnosti hodlá říšské radě předložiti nový tiskový zákon. Bylo by dobře tenhle případ do návrhu toho zákona přijati, totiž že šíření učení tiskem, že nos je jen okrasou člověku, nepůjde před porotu, nýbrž před státní pány soudce samy. Já totiž ani na to šnupání tak nemyslím, jako na to, že by bylo těžko dávat „šnupky“ těm

pánům, kteří by měli jiný náhled než pan ministr, jiný náhled vůbec a o Čechách zvláště. Že udělování „šnupek“ s háry, když se do Čechů tak nežene, jak si to Vídeň přeje, dávným obyčejem v Rakousku je, toho mám několik důkazů. Tak je to totiž, když se po českou říká „šnupka“. Němci však v tom případě, kde my říkáme, že někdo dostal šnupku, říkají, že dostal „nos“. Tak mi aspoň před mnohými lety nyní již dávno zesnulý jeden z okresní hejtmán povídal, že má „nos“ — jím šuplík, a že bezpochyby dostane zase jeden, protože nechal voliče přijíti v zástupu a s hubbou. A skutečně brzy na to přišel do pense. Umřel jako věřící křesťan a nevyhladitelnou spravedlností k Čechům v duši. Byl to šlechtic rodem i srdcem. Měl také testament čili poslední vůli. Komu ty „nosy“ z toho šuplíku odkázal, jsem se nedověděl. Bylo by však dobře, kdyby je byl odkázal museu království českého. Byly by to dnes drahocenné listiny a dějepisné důkazy, že se Čechům v Rakousku nikdy ubližovati nesmělo a nesmí; a jak kdo je pravý katolík, lehčeji si zachová cit pro právo a spravedlnost.

Než! Zašel jsem dnes daleko od nápisu článku svého. Mám mluvit o muži bez nosu. Právě tyto dny slaví učený svět třistaletou památku úmrtí slavného hvězdáře Tycho de Brahe. To právě byl muž bez nosu. V nějakém souboji přišel, snad šaví něž, o kousek nosu. Byl šťastnější než ten maloměstský, o němž jsem se zmínil. Ten chodil do své smrti bez nosu. Tycho de Brahe však jsa toho náhledu, že nos je okrasou tváře lidské, nosil nos — stříbrný. Při tom však podal nám důkaz, že nosu k hvězdářství zapotřebí není. Šnyflovat velice krásně bez nosu, jak na obloze nebeské ty hvězdičky své cesty konají. S Koperníkem se sice úplně neshodoval. Tvrdil, že země pevně stojí, že je středem vesmíru, a že se měsíc a slunce okolo ní pohybují, připočítal však, že „planety“ ostatní kolem slunce obíhají. Dnes se ovšem všeobecně věří, že slunce stojí a země se svým věrným milovníkem měsíčkem kolem něho obíhá, ať je tomu asi šest let, kdy novinami proletělo, že ve Francii vyšla knížka, že domnělý zákon gravitační (o tíži těles) není správný, a že tudíž také nesprávně jest, co se na základě toho zákona vypočítalo o pohybu země kolem slunce, a že snad země — stojí. Kdyby to bylo pravda, byl by tedy muž bez nosu dal šnupku samému Koperníkovi a všem těm, kteří se zlobí na kardinály, kteří nechtěli Galileimu hned věřiti, že se země točí.

Ale to ať se mezi sebou vyperou učenci. Já chci na konec jen na to upozorniti, že Tycho de Brahe byl narozen v Dánsku jako protestant mezi protestanty, a že právě protestanté a jejich pastoři na něm, jeho vědě, nástrojích a hvězdárně tak mnoho šnyflovali, až ho jako kacíře proti evangeliu Lutherovu z vlasti se zbytkem jeho jmění vypudili, a že ho katolický císař a král Rudolf II. v Praze přijal. Tím zajisté ti pánové, kteří tolik horlivě křičí o tmě v církvi katolické a o světle Lutherova a jiných reformatů evangelia, dostali — pokud jsou Češi, pořádnou šnupku — a ti, co jsou Němci, „nos“.

Na straně naší zůstává sláva, že velikého učence přijali za svého katolíci, ať protestantem byl, protestanté však, že protestantského velikána z vlasti vyhnali a proti jeho vědě fanaticky zuřili.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 23. října.

(Změna obecného smýšlení. — Ku připojení před
městí ku Praze. — Žalostná data.)

Změna v českých poměrech, na kterouž jsme na těchto místech stále poukazovali a

již „Obnova“ ve předešlém svém čísle ve článku „Mladočeská kněžstvo“ nanejvýš správně posoudila, nedá se více jinak říci, než-li jak ve skutečnosti a pravdě vyhlíží. Až do nedávna hlásila se většina českého lidu dle panující mody a nevínohyní frasem k národní straně svobodomyšlné, anebo alespoň ke svobodomyšlným zásadám. Důvody k tomu byly mnohé a rozmanité a že se tak dělo, toho vinu nese také do značné míry bývalá katolická hierarchie v zemích českých, která se nikterak vydatně a moudře nestavěla oprti liberálním agitacím, jež jednak židovským, jednak protestantským tiskem jako lišáci mezi důvěřivou drábeží působily. Avšak za posledních dob karta se obrátila.

Od časů, co na biskupský královéhradecký stolec nastoupil v každém ohledu příkladný kněz, nynější pan biskup, lze pozorovati změnu ve smýšlení českého lidu a sice rok od roku v poměru kvadratickém. Český lid vítal ze svého středu vyššího muže toho na stolci biskupském s naděverou a etlal mu na cestu i v jeho diecési celé kupy nejbodlavějšího trní. Podezřívá ho ze zpátečnictví, tmářství, nepřátelství k minulosti a budoucnosti českého národa, z nelásky k jeho právům a prospěchům. A právě tyto všechny hořkosti, jež při dosednutí královéhradeckého biskupa na biskupský stolec duši českého lidu v jeho velké části zmlátily, vzbudila snad Prozřetelnost Boží proto, aby se český lid o svých omylech, jež mu celá desetiletí velmi mnoho škod a neprospěchů donesly, přesvědčil. A k tomuto přesvědčení, že se mýlí, ponejvíce přivedl český lid právě od něho druhdy nenáviděnější a nyní nejváženější a nejmilovanější nynější královéhradecký pan biskup: „naš Brynych“, jak se mu nyní obecně říkáti začíná. Královéhradecký pan biskup svými skutky a svým pastýřským působením český lid o mylných jeho názorech, jimiž se ještě nedávno v politickém a veřejném životě svém spravoval, přesvědčil tak, že kdyby se dnes druhdy nenáviděný a pronásledovaný muž tento o neobsazenou právě hodnost vůdce národa ucházel, jistotně že by byl tento katolický biskup „vůdcem národa“ prohlášen. Tak se poměry u nás změnily. Při tom ovšem velice platně ve prospěch změny mínění a náhledů českého lidu působily také české židovské a protestantské listy, z nichž zejména poslední, jsouce v rukou odpadlíků od katolické víry, připravily do nedávna ještě v Čechách nanejvýš vážené protestantské směry o veškerý jejich bývalý kredit. Toto faktum prozřevější čeští rodili evangelici nyní začínají těžce nésti žalující, že vedle ranského pana Sádka a kolínského pana Duška pp. Masaryk a Harben zadali českým protestantským církvím a bývalé dobré pověsti jejich členů ránu, z kterého se snad více nevzpamatují, aby totiž nabyli opět těch vlivů v zemi, jichž protestanté druhdy, když je vedl lounecký rolník a vlastenec Kratochvíl, v českém lidu požívali.

Toho svědky jsme v posledních letech stále, že občané vyznání nekatolických bez agitací a zcela vysvětlitelně pozbývají většiny hlasů při volbách do samosprávných sborů, tak že i nejmínějším z nich více ani kandidovati se neodvažují. Při posledních volbách do sněmu zemského bylo nekatolické vyznání kandidátů mnohdy největší příčinou, proč byli katolíci jejich protikandidáti zvoleni, tak že z české strany zvolen byl tentokráte do sněmu království českého snad jediný protestant a sice řídící mělnického cukrovaru p. Václav Karela, volený pražskou obchodní komorou, muž tolerantní a vůbec vzácný, který pro protestantské agitační veřejné nezhlednosti nemá smyslu. Za spůsobení této situace v českých poměrech sluší vzdáti uznání také ve přední řadě katolické uvědomění na všech stranách budícím redakcím časopisů „Husa“, „Hlasů ze Siona“ a „Času“.

Tuto situaci pak nejlépe dnes charakterisuje opatření, jež ještě před třemi roky bylo nemyslitelným. Klub českých svobodomyšlných

Měských poslanců ve Vídni dával dne 25. t. m. sloužit ve Vídni za zemského svého členu dra. Kaizla — requiem. Faktum toto zdá se býti na první pohled věci zcela pochopitelnou, věci samou sebou se rozumějící, avšak to je- nom proto, poněvadž oetli jsme se během doby ve zcela změněných a v pravdě správných poměrech obecného smýšlení českého lidu, což třeba všude v čas vědět, chápati a tím se spravovati, neboť podle toho nacházíme se na nejlepší cestě k oněm cílům, pro které „Obnova“ stále nehorlivěji pracovala, abychom totiž v ohledu kulturním, politickém a národ- ním vyhledávali všude především to, co nás v jednotný svorný celek spojuje. Jak se zdá, český lid kouzlo a cenu tohoto hesla začíná poznávat a předáci jeho neodvážejí se více proti tomu působiti.

• • •

Spojení král. hl. města Prahy s před- městími Král. Vinohrady, Karlínem, Žižkovem, Smíchovem atd. stále vážne. Brání se mu předměstí a Praha zase sákrčením u zemské- ho výboru a vlády hledí je k tomu z důvodů nepopíratelně vážných přinutiti. Odpor vedou v první řadě Král. Vinohrady, kde především zájem podnikatelů staveb hrozí se některých obětí, jež by předměstí Praze přinést musila. Při tom zdají se míti Král. Vinohrady tu vý- hodnu, že v zemském výboru nachází se člen jejich obec. zastupitelstva p. Dr. Herold, který náleží vlastně mezi otce myšlenky spojení předměstí s Prahou, již r. 1884 nehorlivěji propagoval. Proč Dr. Herold své mínění zmē- nil, to se vykládá různě. Dle vyzvání zemského výboru měla se ve prodoužení již jednou lhůt předměstí o svém připojení s Prahou vysloviti do posledního září, kterážto lhůta byla jim zemským výborem do konce r. 1901 poznovu prodoužena.

Avšak dle miněných poměrů na předměstích znalých osob dnes dosti výhodné své postavení oproti Praze předměstí si oddalováním připo- jení — poškozují. Jest-li ku př. Král. Vино- hrady mohou nyní právem jistě výhody při připojení s Prahou žádati a diktovati, nemůže tak činiti Žižkov, s jehož připojením Praha dvojnásobně tolik ztratí, co při Král. Vино- hradech „snad“ získá. Potravní daň se ve hlavním platí již dnes na předměstích daleko více bez připojení, než-li se bude platiti s připo- jením. Ale nyní jedná se o vyřízení otázky k chudinských, jichž nová předměstí, nema- jíce poměrně skoro žádných chudých pří- slušníků, došed neznaří. Následkem nového zákona o domovském právu, stane se tato zá- ležitost i na předměstích tak palčivou, že pro- tahováním sloučení bude se dávat Praze je- nom možnost, aby mohla svým časem k ne- výhodám z toho ukazovati. Předměstím při- padnou nyní následkem nového zákona o do- movském právu celá sta příslušníků, jež budou musiti podporovati a vůbec se o ně starati. Tohoto minus ve svých rozpočtech předměstí doposud neměla, proto byla oproti Praze ve značné výhodě, která jim oddalováním připo- jení stále mizí a budou-li pánové dlouho odda-

lovati, mohou se náhle dočkat chvíle, že budou sami o připojení — prositi, až nové moderní otázky výši dávek na předměstích výši dávek v Praze nejen dohoní, ale předhoní. Pánové na předměstích počítají s tím, co je dnes, ale otázka připojení je záležitostí bu- doucna a proto mají počítati s tím, co nej- dřívě bude a jim nastane a to je nepochybné, že hospodářská obecní rovnováha na před- městích klesne hluboko pod „normál pražský“, až na obec jejich doposud zde neznámá otázka ohudinská a zdravotní celou svou tíhou a palčivostí dolehne. Již dnes denně prodávají se v exekučních dražbách nemovitosti a domy na předměstích až celou třetinu a i polovici pod soudní odhad. Co nastane později, když poměry nebudou co nejdříve připojením ku Praze urovnány a ustáleny? Jak jde spojení předměstí s Prahou předměstím k duhu, toho nejlepší dokladem jsou sedmá pražská čtvrt Holešovice. Osada tato byla před dvaceti lety ještě rozšířenou, nemajetnou vesnicí, která však po spojení s Prahou jako divem roste v živé, slušné město, jemuž se počátkem školního roku 1902—3 dostane i reálných škol. Co mohly dnes znamenati a čím mohly býti Král. Vinohrady, kdyby se byly před 20 lety s Prahou spojily?

• • •

Hospodářským a majetkovým poměrům měla by se u nás vůbec věnovati poněkud vážnější pozornost! Naše peněžní ústavy snad poněkud jsou na secesi. Ony zdají se spíše na- pomáhati k tomu, aby české nemovitosti byly zbytečně zadlužovány a předlužovány, aby se tím jistěji dostaly na bubnu, než-li aby byly před tím chráněny. Praha v ohledu tom jde ostatní zemi příkladně v čele a zajisté jest důležitou cifrou, již tuto uvádíme.

V prvním půlletí r. 1901 konalo se v Če- chách 2625 dražeb nemovitostí odhadnutých v ceně 43,562,768 korun. A tato účtyhodná poměrná číselice ve druhém půlletí neochabuje, tak že bude jenom za rok v Čechách prodáno za „ste millionů“ nemovitosti v licitaci.

Páni, již dnes řídí národ, mohou se při sdělení tohoto fakta chytiti za hlavu! Jak ho to řídí? Od tisíců ke stu, neboť ani v ohledu vlasteneckém a kulturním nejdeme vážně ku předu. Malý doklad. V září rozeslala „Ústřední Matice Školní“, (jejíž účel snad dnes starosta každé české obce z veřejných záležitostí aná), obecním úřadům větších českých obcí přípis s upozorněním, jak by se za dnešního příboje vln všenesmeckých pro ohrožené české školství v německých krajinách působiti mělo. A ihned druhého dne po rozeslání tohoto upozornění vrátilo je 93 českých starostů nečtené zpět.

To jsou také poněkud zajímavosti, o nichž se dá z Prahy psáti, aby se o nich na venkově příslušně uvažovalo.

FEUILLETON.

Z úsvitu života.

Naposl Josef Váňa.

IV.

Na pastvě z rána.

„Vzduch dechem jara vonný,
pak bílý závoj stoupal z vod —
a jak jen bývá v Boží hod,
tak a věš zvonů zvony
v kraj, celý zatopený světlem“.

Jan Rokyta.

Kdybich o nemožnosti a téměř pošetilosti té víry nebyl na své vlastní oči přesvědčen, věřil bych opravdu, že snad ze mne bude také jednou velmi slavný muž.

A ani byste nefekli proč?

Inu jednoduše a krátce proto, že kdysi v mládí zastával jsem úřad pastýřský a jednou jsem kdysi kdesi četl, že velmi mnozí slavní mužové v mládí svým pásávali, ne-li krávy, tedy aspoň ovce. Jména už si nepamatuji, ale vím, že jest jich celá řada. Od Abela až po Mojžíše, od Mojžíše až po Davida krále, od Davida krále až — no zkrátka až k Novému Zákonu. A v Novém Zákoně? — Sám nebeský Mistr přirovnával se k pastýři a zjevidivěmu rybáři nařizoval: „Pasiž ovce mé, pasiž beránky mé!“

Býval to u nás slavný den, když se z jara poprvé vyháněl dobytek na pastvu. Aspoň mně vždy slavným býti se zdálo. Krávy byly vyběl- covány, vymořeny, rohy měly oškrábány, vemena omyta a každé v ocase zářila červená pentlička. Matka již při snídani vařila vejce v seně a chystala mateřskou, třesalku, lejškovec a diviznu k oku- tování. Pod práh u chléva položila sekýru a

a díže kopist, krávy podkouřila a pokropila vodou svčzenou a už je odvezala od žlabů. Jedné uvázala na krk zvonek, druhé plechový klempák, třetí zvonečky malé a už to vše vyváděla ven z chléva přes kropený práh — první na pastvu.

Krávy zabučely, povyskočily, trhly sebou několikrát v rukou matky, zastřihaly ušima, di- voce zafuněly, ale hned se zase ztrnule zsrázily. Proud silného, jarního vzduchu na dobro je omámil. Trhly sebou zas, sklonily hlavu k zemi, jakoby se chtěly vyrvati, ale pak už šly poslušně dále jako beránky.

Ó, což tohle bývaly slavnostní chvíle i pro mne! Byl jsem obdarován od matky pomazánkou i vejci, abych dobře pásal.

Každá krávka mívala své jméno a v jedné vesnici vystřídala se známá jména všechna. Každý pasák chtěl míti něco zvláštního. „Švýcarka, šimla, stračena, jelena, boubela, pivoňka, plavka, plovka, lyá, ponděla“ ozývalo se stále se všech stran ranním vzduchem.

Ráno jsem honil vždy do lesa do paseky „za zadní“. Krávy znaly cestu už nazpamět a šly poslušně cestou obraženou dlouhými hradbami. Ó, ta krásná jarní rána na pastvě! — Po- hádková — nezapomenutelná!

Míha jako bustý závoj válela se přes tmavé lesy, obklopovala je jako začarovaný svět a krá- šila vrcholy jejich podivnými útvarů. A kam za- lehle, všechno pokrýla tisícerymi rozfíkčnými rosnými perlami a na stéblech travin houpala se jemným nádechem žedého chmýřeni.

Najednou clona mlhy se roztrhla a do žhava roztažené měděné tvář slunce zaleskla se koru- nami stromů.

Zajásal les, rozexpval se, rozehrál se v ne- vyslovitelných melodiích. Tisíce hrdel rozazučelo se v jásavý rytmus akordů a tisíce ohlasů ro- zezumělo se v jemnou, sotva slyšitelnou symfonii, znějící jako z dálky, jako z říše pohádky, z říše

Drobná obrana.

Zpět ku pohanské snovosti. Staro- bylá bašta katolicismu, mocnářství Rakouska, vzdala se v letech šedesátých minulého století svého tradičního poslání v ochraně kato- licismu a odhodlala se ku kapitulaci před nižším proudem svobodářských zásad. Jak- koliv všude liberalismus osvědčil se býti škůdcem lidu a proto v celé Evropě se spu- chřelé liberální hospodářství odstraňuje, začíná právě nyní v Rakousku opět silnější hnůti v poslanceckých kruzích ve prospěch zbankro- tělé nauky svobodářské. Jáme vždy proti všem říším o půl století pozadu a kulháme za ji- nými v každém ohledu. Tak dle novinářských správ chystá německý „pokrokář“ dr. Vogel podati v říšské radě návrh na „opravu“ man- želského práva v duchu liberálního.

Dle jeho návrhu zejména má být zrušena překážka manželství pozůstávající ve slibu čis- toty katolických, duchovních a řeholníků, vy- stoupili-li z církve. Překážka manželství pro rozdílnost náboženského vyznání, má být zrušena nerozlučitelnost man- želského svazku, která dosud měla místo i při sňatcích smíšených, kde jen jedna strana byla katolická atd.

Jak patrně, stýská se pánům snad po králičině a proto musí se základem společnos- ti, t. j. křesťanskou rodinou pohnouti. Rozvod má se usnadniti, aby byla žena „osvobozena“ asi tak, jako jest „svobodnou“ u pohanských nynějších národů, kde muž „sprostí“ i zákoni- tou svou svazku manželského, kdykoliv se mu zlíbí. Ženy u pohanských nynějších ná- rodů, n. př. v Indii a v Číně, jsou následkem tohoto „pokrokového“ názoru o rozlučitelnosti svazku manželského ve stejné as ceně jako domácí zvířata; a k podobným cílům směřuje pokrokové zákonodárství moderní svým ná- zorem o manželství. Nemůžeme ovšem předeu- fici, k jakému blahobytu přivedou nás obmyš- lené opravné návrhy německých pokrokářů, ale můžeme si učiniti úsudek o tomto dobro- diní ze zákonodárství francouzského.

Ve Francii následkem volnosti rozvodů obyvatelstva vůbec nepřibývá, takže francouz- ský národ spíše k neodvratnému osudu — vymření. V Americe r. 1870 bylo 10962 roz- vodů, v roce 1886 již 25535 rozvodů, proto také domorodého obyvatelstva nepřibývá stej- ným poměrem jako před rokem sedmdesátým, ačkoliv příliv přistěhovalců stále do Ameriky vzrůstá.

Pochybujeme, že státníci rakouští v ta- kově „opravě“ manželského zákonodárství budou spatřovati prospěch Rakouska, ale kdyby při osvědčeném svém bystrozraku místo kýžené slevy daní a jiných naléhavých oprav sociálních chtěli tito pánové poplatnictvo ta- kovými „vymoženostmi“ obětastiti, pak sou- díme, že by uvědomělé ženy vyvolaly samy nepřekonatelný odpor proti zamýšlenému svému zotročení.

Katolická universita. „Čas“ páchá ne- mastné vtipy na přání katolíků našich, aby zří- zena byla universita v skutku katolická. Milý

tajemné, mystické, zrakům smrtelníka nedo- stupné —

A drozd rozvřel křídla svá, zatřásl jimi v šif i hloub, rozčepřil kropenatý hřív na těle i na hrdle a již linuly se táhlé i trhané spěvy údo- lím jako zvěst krásy, touhy, nevyslovené poesie a nadpřirozeného citění. A kukačka vpadla v melodie ty jako kovový hlas zvonku, chvějícího se nesmē- lými údery a toužícího po něčem dalekém, ne- známém, tajemném . . .

Najednou celá tříst paprsků slunečních roz- stříkla se po pasece a zahohela tisíce brillianty v nešetných rosných krůpějkách, visících na obnu- tých stoncích travin jak věchy na květech.

Probudil se trávník. Z úkrytů svéš zeleně vyfínil se život jako pod stavidly vodopád a ja- kousi mocí tajemnou zrodil se všude spěch, shon, šum, vír a ruch. Modravý tesáček zahrál dubůu krovkami svými v jasů slunce a roztáhnul dlouhá tykadla jako labužník lapající sytost, opojenou vůní. A pavouk vynořil kulaté své tělo z poro- seného lůžka, protáhnul své kolenaté nohy nahoru a dolů a již se vznášel majestátně přes zamšenou pavutinu jako král, oděn slatohlavem slunce.

Zalehnul v ozářený les tichý větrík, zatřásl korunami veličánů a doplnil velebnou symfonii v tajemný ševl. Rozčeřila se nehybná hladina temné lesní tůně a veliké lekníny rozhoupaly se jako vlny na vlnách. A celý roj vodoměrek prchl báživě v zmet zelených třtin a již na sta vůní neslo se z travin vstříc probouzející se přírodě jako jemné kadidlo.

Slunce povystouplo výš a zatopilo vodopá- dem paprsků a jasů bujnou, kypící zelení protější stráně. Zachvěla se pod tím smělým políbením, zatřásla sebou v tisícovém záchrvěu a rozepěla se s hlubokým lesem v jediný hymnus chvály a já- sání. Pěnky, pěnkavy, lindušky, čermáci, stehlíci, čížkové a sedmihlásci, vše to v neurčitém nastu- pování vpadalo v jedinou tu úchvatnou a velkole-

Čas, lépe jest bojovati věcnými důvody než jalovými hádkami; a pak ti do katolické univerzity mnoho není, poněvadž do ní stejně trojí stoupenci chodí nebudou. Když jsi však již vyrukoval s celým úvodníkem vodnatých frází, neměj za zlé, že tě na všecko upozorníme. Že by měli na pokrokové snahy patent toliko protestanté, to nám dle mnohých zkušeností nejde nijak do hlavy. Víš snad, jak „pokrokové“ si počínala universita česká, když byla slutheranizována? Čteme na protestantské mistry plno nářeček, že dbali víc o svou kapsu než o vzdělání mládeže; stále musili býti k tomu připuzováni, aby nezanedbávali lekci. Nedivme se; vždyť sám Luther se zlobil na filosofii, která prý nutně odporuje theologii. Zvláště Aristoteles mu byl solí v očích. A jak pomáhali protestantští pánové pokroku university na nohy? Své syny tam posílali zřídka; a syny selekých robotníků nechťeli na vyšší vzdělání poslati, až často i sám panovník musil zakročovati. O hmotné potřeby university bylo prabídně postaráno. Pověstný Václav z Budova, který přece tehdy náležel k největším radikálům, zůstal dlužen mistrům za svého chlapce na 19 kop, takže musil býti upomínán. Posluchořů na slutheranizované universitě bývalo kolem 80. A jak si počínala tehdy mladá koleť jesuitská? Nejlepší svědectví jí vydávali husité a rádi svěřovali; od těch by se tedy Čas mohl poučiti, že by nebyla katolická universita tak hroznou příšerou. Sám kalvinský básník Fortunat z Javaly si libuje, že se u jesuitů v Dillinkách mnohemu naučil a že se tito dobře starají o pokrok svých studentů. Historikové současní souhlasně tvrdili, že na universitách katolických bylo v ten čas o pořádek a kázeň zcela jinak postaráno než na protestantských. Ostatně sama pravá ruka Lutherova, sám učení Melancthon nařikal ve Wittenberce na hanebnosti všeho způsobu, jimiž byli jeho posluchači obecně nakaženi. Často při přednáškách plakal, říkáje, že blízkost soudného dne na svévoli studentů patrna. V Lipsku a Heidelbergu nebylo lépe. A myslíš, milý Čase, že by snad byla svoboda myšlení na universitě protestantské tak tuze podporována? Nevíme; p. Herben by snad leckdy některý svobodnější náhled propustil. Ale kdyby se stal rektorem některý evangelik spřízněný svou povahou s Lutherem nebo Kalvinem, pak by bylo hůř. Víme z dějin, s jakou bezohledností Kalvin trestal odpůrce své autority a jak nebezky stíhal Luther jiné novotářské reformátory. Poslednější napsal r. 1623 blánu:

pou hymnu nadšení, radosti, krásy a lásky. A tuto hymnu doplňoval tajemný spád čistých vlnek uprostřed vysokých travin tulícího se potůčku a dušené zvuky zarosněných zvonců a klempáků na hřblech pasoucích se krav.

Vyltla z lesa kukačka. Obrátila se jako blesk v záři sluneční, zaskakala, zaskakala, snešla se střešinou k šepotajícímu potoku, ale zase jakoby vyplašena vyltla vzhůru vstříci mohutné záplavě světelné a jakoby ji proraziti chtěla, zajasala znovu vždy silněji a rychleji: „Kuku, kuku!“

Cit divný, nevyslovitelný, téměř nikdy netušený probudil se nejednou v nitru srdce, a do duše vkrádala se mocná touha po čemsi neznámém a přec tak úchvatném, po čemsi nedostupném a proto tak opojném, po čemsi svatém a proto tak silně touženém.

A v touhu tu hlubokou a mocnou, že až slzy draly se v oči, vpadal táhlý sten doupňáka kdes ve vrchol rozvitéch dubů houkajícího, jako hlas ze světa jiného, bájného, neuskutečnitelného. Srdce se zachvělo, duše zalkala a — — —

V dáli ozval se stříbrný hlas zvonku, neal se krajinou po zrosených stránkách a lučinách, zalehnul v rozsevučené lesy a stráně, rozptýlil se tam ozvěnou tiscerou, zanikal v dálce a zase opět znovu se vracel a šepotal: „Ave Maria!“

Rozhoupaly se rozkvetlé zvonky, zatřásly svými modravými hlavinkami, uchvátily sladké ony zvuky a vpadly s nimi v jedinou melodii tak sladkou, tak dojemnou, v melodii: „Ave Maria!“

Z vesnice vyháněl pastýř ovce. Pohnut sladkými těmi zvuky, smeknul oděný širák, složil osmahlé ruce na sukavatou hůl a sepijal je. Zablesklo se lysé čelo v záři ranního slunce a zahřelo pod tímto políbením pokoje. A ožhlé lice se pohnulo a oprahlé rty se rozvěly a šepotaly vroucně se stříbrnou melodií zvonků: „Ave Maria!“

Slunce vystoupilo výš, rozlilo své světlo po krajině; vniklo i v údolí a úslabiny a nádherný den rozložil se v celém svém majestátu po spánkem osvěžené a prociště přírodě — — —

Zahřely lesy nádherněji, rozehrály svůj koncert veselejší a já v jejich stínu naslouchal té jejich hudbě dále a bloudil pod jejich krytem jako zmámen ještě tehdy, když už dávno ozval se hlas zvonu podruží a zval k modlitbám a k oběti nejsvětější — — —

Ó, zlatá, úchvatná, nevylicitelně krásná jarní rána — na pastvě!

pám: „Dávám vám tímto věděti, že vám dále nebudu tu čest činiti, abych se tak snížil a nechal své učení posuzovati vámi anebo některým andělem s nebe. A jelikož svého učení jist jsem, chci skrze učení to vašim a též andělů soudcem býti, tak že kdo mé učení nepřijme, spaseu nebude“. Věru se neklameme, jestliže se domníváme, že by se panu Dr. Vančurovi pod protektorátem plnokrevného protestanta těžko Denisovy historické spisy překládaly.

Ten by mu tolik nedovolil co Masarik, leč by se oděkl mnohých stránek povahy Lutherovy a Kalvinovy.

A jaké charaktery by katolická universita vychovala? Jen žádnou starost. Universita Karlova za času Otce vlasti přece jen lepší charaktery vychovala, než první university protestantské, kdy protestantské „nadšení“ bylo ještě v plném proudu. „Jesuité vychovali celé zástupy obětavých mučovníků, kteří své přesvědčení dovedli i smrti spěšititi. Škola protestantismu však plně se duchy obojetnými, sobeckými, mučovníky nevychovala. Svědčí o tom sám protestant Denis. Pamataj si dobře, Čase, že Cabera a Mystopol byli mezi prvními průkopníky protestantství českého; líbí se ti jejich charakter? Co v protestantismu všude vyčnují choutky osobní, sobecké, pracovali jesuité nepopíratelně k dobru celku, zapomínajíce rádi prospěchů osobních. V čem se jeví více charakteru?“

Chťe-li by Čas zříditi tedy nějakou universitu úspěšnější a pokrokovější, než jaká by byla katolická, musil by se odříci mnohých zásad Lutherových a Kalvinových. Možná, že o sebevědomí a bezohlednosti prvních zakladatelů universit protestantských ani neví.

Což divu? Luther a Kalvin žili již dávno: kde pak by tedy Masarik a Herben všecko o nich věděli, když nerozumějí ani mnohým věcem modernějším? Nedávno přece Masarik se rozhovořil o neomylnosti papežské a když mu Rozvoj dokázal, že tomu článku nerozumí, ztlčil jako péna. Proto nám snad tedy Čas nezalší, že jsme byli nuceni zase nyní mylecjaké jeho názory opravit.

Má ten Čas buďto paměť dáravou nebo nechápavou, anebo mu schází dobrá vůle k uznání pravdy. Mimochodem připomínáme, že by Čas nemohl býti orgánem universitním, kdyby byla zřizena universita dle smyslu Lutherova. Necht pováží Čas, že byl Luther antisemitou rozhodným. V jiskřivém švaní a odstavění všeho katolického si ovšem Čas za starými protestanty posadu nezastává. S této stránky by byl pro universitu protestantskou listem hledáným.

Necht Čas odpustí, že mu předkládáme věci, před nimiž si oči oběma rukama zakrývá. Dle způsobu volání se řídí i ozvěna.

Politický přehled.

Říšské radě předložen byl státní rozpočet na rok 1902. Úhrnná potřeba jest 1685,117.944 K, tedy o 42,954.600 K více než loni. Úhrada, rozpočtená na 1685,960.357 K, jest o 42,968.722 K větší loňského roku. Jeví se tedy přebytek 888.413 K. V rozpočtu tomto pamatuje vláda na některé nezbytné potřeby českého národa.

Dr. Körber hned v prvé schůzi dožadoval se podpory a pomoci poslanců pro svůj úkol. Upozorňoval poslance na velenutné hospodářské úkoly, které prý nestřípí dalšího odkladu. Poslanci čeští mají na všechna příkoří zapomenouti a v míru věnovati se plodné práci.

České strany v poslanecké sněmovně se soustřeďují; v nejbližších dnech dojde k úmluvě o společné parlamentní komisi. A k tomuto jednání přidruží se také čeští konserv. velkostatkáři s návrhem na ustavení parlam. komise z mladočes. klubem a česk. agrárníky.

První místopředsedou sněm. zvolen vůdce něm. strany lidové posl. Kaiser pouze 120 hlasy. Hrabě Ed. Pálffy, předseda klubu konser. velkostatkářů na říšské radě, vždy rozhodný obháje práv národa našeho, vzdal se předsednictví; na jeho místo zvolen hr. Arnošt Sylva-Taroucca. Návrhy, petice a interpellace jen práší, tak že dr. Körber, nemoha se dostat k jednání o rozpočtu, stává se netrpělivým. Předmětem sněmovního jednání byl zvláště pilný návrh o zrušení čráních mýt, a o postátnění dráhy severozápadní a společnosti státních drah.

Slovanů na říšské radě je: 65 členů polského kola, 53 Mladočechů, 19 konservat. velkostatkářů, 16 čl. slovanského středu, 13 chorvatsko-slovenského sboru, 6 radik. Rusínů, 5 čes. agrárníků, 5 čes. socialistů, 5 členů slovan. klubu pokrokového, 1 bukovinský Polák, 4 čl. polské strany lidové, celkem 192. Němců, k nimž druzí se 18 Vlachů, 5 Rumunů a 10 soc. demokratů, je 200.

Nářízením ministerstva obchodu zřizeno jest říditelství vodních staveb a určen přidělený mu

sbor poradní. Říditelství toto pod nejvyšší správou ministra obchodu neb jeho náměstka obsahuje technické a administrativní oddělení, jímž přislouží společné porady a provádění vodních staveb.

Německý spolek voličů tyrolských, v němž jsou soustředěni hlavně Všeněmci, přijal resoluci proti samosprávě jižních Tyrol.

Chorvatský sněm měl v úterý první schůzi nového svého zasedání.

Dne 16. října s velikou okázalostí slaveno bylo po celém Chorvatsku stoleté jubileum velkého vlastence, slavného bána Jelaičice.

Dne 20. října přijal král Alexandr srbský obě sněmovny a zahájil zasedání trdní fečí a přísahou na ústavu. Dle nové ústavy má nyní Srbsko dvě sněmovny a sice sněm. vyšší čili senát a sněm. poslanců (akupatinu).

Ve Francii vzrůstá se nespokojenost s vládou. Roztrpčení, způsobené vypuzováním řehořů z Francie, rozmnoženo jest velkým schodkem ve státním rozpočtu. K tomu ještě brozí horníci všeobecnou stávkou, nevyhoví-li vláda do 1. listopadu jejich požadavkům.

V Seville ve Španělsku za příčinou velkých nepokojů obsazena vojskem veškerá důležitá místa; zvláště jsou střezeny veřejné budovy, kláštery a továrny.

Nespokojenost v Londýně s vedením války v Africe rozšiřuje se po celé zemi. Zprávy z jižní Afriky stávají se čím dále tím řidčými, neboť cenzura potlačuje nejen dopisy, ale i telegramy. Angličané myslili už, že mají Bothu v pasti; než unikl jim zase. Botha proto vtrhl do Natalu, aby odvrátil pozornost Angličanů od řeky Oranžské, a tak usnadnil postup čet boerských do Kapské osady. Nejnověji rozšiřují Angličané zvěsti, že generál Dewet následkem poranění zemřel.

V táborech koncentračních, ve kterých jsou sehnány hlavně ženy a děti boerské, panuje úžasná umrtlost.

Přede všemi jinými mnichy zasluzovali by chválu Jesuité. Mám radost s toho řádu, že pěstující vědy podporují naši věc (humanismus) a že nás připuzují k snaze a bdělosti. Tak učení paedagog a humanista protestantský Šturma.

Z činnosti katol. spolků.

Svatojosefská Jednota katol. mužů a dímechů pro Slezské Předměstí a okolí pořádá dne 27. t. m. ve Slatíně v hostinci p. Frant. Netušíli spolkovou schůzi o 8. hod. odpolední, při níž přednášeti budou: dp. Frant. Jakl, kaplan královéhradecký, (Křesťansko-sociální program rolnický) a vdp. Jan Černý; (Jest náboženství sbytočné?).

Z Vídně. (České bohosluby). Jednota sv. Methoděje ve Vídni, jejíž hlavním účelem jest vydržovati české bohosluby, má 6 odborů a sice t. v XV. okr. Palg. 17, 2. v XII. okr. Niederhoferstr. č. 2, 3. v X. okr. Vielandpl. č. 1., 4. v XX. okr. Trenatr. č. 74., 5. v Inzersdorfu Ortstr. č. 33. a 6. v XVII. okr. Wichtelg. č. 65. České bohosluby konají se: 1.) V I. okr. v kostele sv. Anny, Annagasse, o půl 10. hod. ráno kázání, pak mše sv. s českým zpěvem. 2.) V X. okr. ve farním chrámu sv. Jana Ev., Humbergerstr., o 8. hod. odpoledne kázání a sv. požehnání. 4.) Ve farním kostele sv. Jana Nep. v XII. okr. v 6. hod. odp. kázání, pak sv. požehnání. 5.) Ve farním chrámu u sv. Brigity v XX. okr. po dobu adventní a postní kázání a sv. požehnání o 4. hod. odpol. Pohledněme blíže na Jednotu sv. Methoděje. Kdo vlastně je tím hlavním činitelem a duší její? Kdo jsou její členové? Kdo zakládá tuto Jednotu a odbory její? Je to snad intelligence? Bůh chraň! Kromě vdp. preláta Dr. Horného, našich českých kazatelů a prapetrného procenta intelligence, kterou by na pratech jedné ruky spočítal, nestará se o české bohosluby ve Vídni nikdo. A kdo tedy? Jest to vesměs lid pracující, chudý, dělníci a malí řemeslníci. Ten chudý lid nelituje žádné vydržaného groše, obětuje jej na české bohosluby, by tím poskytnuta byla jemu příležitost duševně se posiliti. Z výroční zprávy Jed. sv. Meth. za r. 1900 vysvítá, že český lid ve Vídni platí ročně na české bohosluby 6326 K 81 h. Mezi dobrodinci v samotné Vídni jsou pouze dva, z nichž jeden knězem. Jest tedy nejen zásluhou, ale i chlouboou chudého katolického lidu českého, že téměř sám si české bohosluby vydržuje. Rok od roku přibývájí tisíce našich předů Vídne, by si tu našli výšiva; z těch málo kdo umí německy. A že každý lne ku své mateřské řeči, vyhledává po příchodu svém do Vídne českou společnost neb český spolek. Jak se často stává, že mnohý dříve, než se doví o upřímných přátelích v Jednotě sv. Methoděje, dostane se do drápek nevěrců socialistů demokratických neb národních dělníků, již jsou si v ohledu náboženském rovni; pak veta po něm. Bude proto velice prospěšno, když P. T. veleb. duchovenstvo častěji upozorní osadníky své na Jednotu sv. Methoděje a poradí těm, kdož se mní do Vídne odebrat, aby brzy našli místnost některého odboru Jednoty. Necht je i vysave, aby se přihlásili za člena její. V jednotlivých odborech poskytno se každému příležitost nejen nábožensky se vzdělati, ale i náležitě se pobaviti. Po dotknouti sluší, pořádku-li některý odbor buď slavnost svěcení praporu, divadelní představení neb jinou zábavu, že bývá návštěva vždy velká; sami nepřítelé do katolickým čes. závidí. Tak ku př. v neděli dne 6. října měli nář. dělníci schůzi, na níž veřejně přiznali, že návštěva při slavnosti třiletého trvání katolicko-

politické jednoty byla tak velká, že se tam ani on (šéfk) nemohl prodati. Toti pánové svědectví, že českých „klerikálů“ je přece více než „přidružených“, jak národní dělníci rádi tvrdí. Velikou zásluhu o české bohoslužby ve Vídni má královéhradecká diecése; neboť v ní se každého roku konají sbírky na čes. bohoslužby. Milý Pán Bůh zajisté odplatí všem dobrodincům s Čech a Moravy, byť přispěli ku sbírce sebe menším dárkem. Přispěvky přijímá vadv. prelát a kapitul. děkan při metrop. chrámu sv. Štěpána Dr. Ant. Horný, předseda ústředního výboru ve Vídni I., Stephanaplatz 5. A ku pomoci měli by snad také přispěti shromáždění nyní ve Vídni českí poslanci. Když tou vysokou politikou jazykovou a kanálovou přišli daleko nedospěli, mohli by se snad k odatrkovaným bratřím vídeňským přidati a um svý na jeho povznesení bystřiti; nám pomůže jen drobná práce. Třeba ještě připomenouti, že jedním z nejčinnějších členů Jednoty jest p. J. Horák, jenž jí věnuje téměř veškerý svůj prázdny čas.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecése. Ustanovení jsou: pan Ant. Kozák, děkan v Hoříněvsi, za děkana do Holohlav, p. F. Stejskal, kapl. v Ném. Brodě, za faráře do Sv. Kříže, p. Frant. Pöter, koop. ve Velké Úpě, za koop. do Bernartic, p. Jan Štěpánek, koop. Heřmanický, za koop. do Dol. Dobrouče, p. Fr. Šeda, koop. v D. Dobrouči, za kaplana do Hořic, p. J. John, koop. ve V. Úpě, za proz. katechetu do Trutnova, p. J. Vaníček, katecheta v Hořicích, za katechetu do Dobrušky, p. Jarosl. Schovanec, kapl. v Nechanicích, za katechetu do Světlé, p. Ferd. Jeblíčka, kapl. Přibyslavský, za kapl. do Kácova, p. Ant. Bartoš, administr. Branišovský, za administr. do Modletína, p. Antonín Vančura, katech. Chrudimský, za katechetu do Hořic, p. Frant. Dvořák, katecheta v Ledči, za katech. do Chrudimi; z neomyslů: p. Jos. Smíšek za koop. do Klášterce, p. V. Demel za kapl. do Č. Verneřovic, p. K. Černý za kapl. do Žehuně, p. B. Hubáček za kapl. do Borohradku, p. J. Pavel za kaplana do Přibyslavi. V Pánu zesnul: p. dr. Ferdinand Benec, prof. morálky, redaktor Děd. M., rada církev. soudu v Hradci Kr., † 13. října t. r. (naroz. 1860, vysv. 1883.) Na odpočinek vstoupil: p. Jan Otčenášek, farář v Hořicích. Uprádněná místa: Praebenda Ullersdorfská při kathedr. kapitole od 4. října, Hoříněves, fara patron. J. Veličenství, od 9. října, Hořický, fara patron. knížete Schaumburg-Lippe od 1. října t. r.

Měst. zastupitelstvo v Hradci Král. konati bude v pátek dne 25. října 1901 o 4. hod. odpol. v zasedací síni řádnou schůzi s tímto programem: 1. Rozhodne se o žádostech za udělení práva domovského. 2. Doplnovací volba 1 člena měst. rady a 1 člena výboru spojitelný. 3. Návrhy na realizování zápatíček potřebných k zaplacení kupní dobříky za dům č. p. 34 v Hradci Králové dle usnesení ze dne 15. listopadu 1899, kupní dobříky za 1/10 domu č. p. 126 dle usnesení ze dne 28. prosince 1900, na adaptace domu č. p. 230 dle usnesení ze dne 18. března 1901 a na doplatek nákladu za stavbu obec. a městanských škol dle usnesení ze dne 14. července 1896. 4. Obsadí se místo učitele odb. II. při měst. škole chlapecké a def. učitele při obecné škole chlapecké. 5. Návrhy odboru povnostního. 6. Dá se dobrozdání o žádostech za udělení koncesse hostinské p. Václ. Donáta v domě č. p. 353 u p. Václava Rosy v novém jeho domě na nábrží Františka Josefa I. 7. Rozhodne se o žádosti p. B. Hamplové, vdovy po měst. důchod. adjunktu, za penzi, po případě za dar s milostí. 8. Rozhodne se o žádosti p. Anny Mikšové za příspěvek na pohřeb manžela jejího p. Jindř. Mikše a za měsíční příspěvek. 9. Rozhodne se o žádosti p. Anny Zámečníkové, vdovy po městském inženýru, za ponechání ročního příspěvku docti její Marii na dobu studií v ústavě pro vzdělání učitelů. 10. Zadá se nádech W. W. Tomka. 11. Schválení jmenování suppl. učitele při vyšší škole obchodní p. Dra. Frent. Zachoval učitelem skutečným a nově jmenovaných suplujících učitelů při této škole pp. Ad. Mikonska, Frant. Romparta a Jos. Šlejbara. 12. Rozhodne se o žádosti Josefa Andra, polic. strážníka, za povýšení do třídy I. 13. Rozhodne se o žádosti p. Joách Saxla za odepánání obnosu 998 K za káru r. 1898 mu předepsaného. 14. Žádost „Filharmonie“ za subvenci. 15. Stane se usnesení o sřizení nového stojanu pro pitnou vodu pod Kozinkou. 16. Předloží se ku schválení sadání práce klempířské na věžích sv. Ducha a rozhodne se o žádosti měst. assist. p. Ant. Lochmana o remuneraci za dozor při rekonstrukci těchto věží. 17. Sdělení. 18. Verifikace protokolů. 19. Dotazy.

Jednota katol. tevarů v Hradci Králové pořádá v neděli dne 27. října t. r. divadelní představení: Ženská otázka. Veselohra od Al. Klášterského v 1 jednání. Na to: Tři Faraonové. Veselohra v 1 jednání od Kolára. Ceny míst jako obyčejně. Začátek o půl 8. hod. Konec o 10. hod. Předprodej lístků v Adalbertinu číslo čtyři 1.

Dary na agitací fond ústředního svazu diecése. P. t. duchovenstvo vikariátu hořického konalo na podnět svého vikáře Mgr. prelata Hakla zvláštní poradu o mimořádné pastorační činnosti a učinilo při tom sbírku na agitací fond ústředního svazu katol. diecése ních spolků obnosem 24 K. Ke sbírce přispěli p.

t. pp. Mgr. Hakl 4 K, sekretář Kalás 3 K, pp. farář Douda, Vít, Kučej, Hlavas a Kučák po 2 K, pp. farář Hlavas, Vaško, Vít, pp. katecheti Fayka, Melich, Šeda a Vančura po 1 K. Zaplat Pán Bůh!

Úmrtí. Dne 22. října t. r. zemřel v Hradci Králové p. Ant. Vacek, povozník a majitel domu, odevzdán do věle Boží v 59. roce věku svého. Pohřeb konal se ve čtvrtek dne 24. října na hřbitov Ponchovský. — V úterý dne 22. října 1901 zemřela v Hradci Králové po krátké nemoci a věku tří a půl roku Anninka, dcera p. JUDra. Gustava Habáčka, c. k. nám. státního návladního. Pohřeb se konal dne 24. října na hřbitov v Ponchově.

Kubelkové koncerty. Úspěchy koncertního mistra Kubelky nemohou se vůbec již ani stupňovati, nýbrž mohou se jen registrovati. Při obou v týž den pořádaných koncertech byla sň koncertní obecenstvem přepočena, takže hmotný jejich výtěžek rovnal se pomalu americkým honorátům. Hradec jest skutečně po výtečném hudby milovného obecenstva a milým útlukem všech virtuosů. Kubelk dává Hradci přednost přede všemi českými městy. Nadšení mládeže městské bylo tak pro mistra rozohnáno, že vypálila koně a dotáhla povoz až k hotelu. Pochybujeme však, že tito dobrovolní tahouni proslaví město naše v hudební historii.

Spolku sv. Vincence darovala stolní družina v Borromeu 10 K místo věnce na rakev p. Frant. Soukupa v Ločenicích.

K černé kronice hradce. V noci po posvěcení spadli dva vojní zdejší posádky následkem se požitků posvěcených s okna kasáren a zaplatili pád svým životem. Vojná 36. pluku stál na místě mrtve, kdežto vojná 27. dělostřeleckého pluku jevil ještě známky života, ale zemřel ještě též den večer.

Vojenský koncert. V neděli dne 27. října t. r. bude se odbyvati koncert c. k. př. pl. č. 42. v hotelu „Merkur“. Vstupné za osobu 40 h, rodina 1 K. Začátek v 7. hod. večer.

Z Ponchova. O slavnosti Posvěcení chrámu P. posvěcený od dp. faráře našeho za asistence vlp. J. Celara, ctp. bohoslovce J. Novohradského nové varhany o 12 rejstřích od pražské firmy Petrovy zde postavené za 8600 K. Akademický malíř pan Ottmar z Ústí u. O. maluje 2 velké nástropní obrazy na klenbě chrámové (P. J. přítel dítek a sv. Václav) a 8 medailonů v rozích klenutí. Hradecský truhlář pan Nevyhoštěný upevňuje na novém káru nové vusnější zábradlí a p. Jonáš, dokončiv bohatou malbu lodí, okrášloje presbytář (za 2200 K) a obnovuje sloupoví a římsy kol objevené fresky, kteréž sama teprve příštího roku bude restaurována. Vlastný sňob a celá konstrukce fresky jeví velikou podobu s obrazem hlavního oltáře u Panny Marie v Hradci a prozrazuje buď téhož mistra aneb jeho žáka. Zevně jest kostel již obilěn a věže i žlaby natřeny. Dělníci p. Petra natírají ještě dveře chrámové. I ten akordion u sakristie nové poniklovaný třeptá se jako střibraf. O dušičkách užli hradecští přichozí svatyni naši ne-li zcela, tož alespoň z větší části „okrášlenou jako neverátu mužů svému“. Také renovace sešlých oltářů, kazatelny, křížové cesty a staré křtitelnice blahoskloně slíbena od pečlivého nynějšího patron. komise pana rady St. Červeného na budoucí rok. Potom nebude svatyně zdejší mimo Hradec ve vákol mti sobě rovné. Nemalou zásluhu při všelikých těch různých opravách pracích kostelních zjednal sobě nad jiné p. stavitel městský Melcer, jenž po všecken čas ku postupu díla pilně dohlížel.

Z Ločenic. Pohřeb stáříckého p. Fr. Soukupa, otce vadv. kanovníka Dra. Soukupa a vdp. faráře našeho konal se za přehojné účasti veškerého místního občanstva a za nevidaného zde počtu duchovních v neděli dopoledne na hřbitov zdejší. Zesnulý kmet požíval po lopotné své práci na pohorákém statečku v Braně, kde býval dlouhá léta obecním rychtářem, zasloužilý odpočinek u syna kněze a byl pro svou milou a účinnou povahu všude oblíben. Proto také jeho pohřeb byl osvědčením této všeobecné vážnosti a úcty ku hlavě v povětí práci ustálé. Pohřbu účastenilo se celkem 11 kněží a 4 bohoslovci. Mrtvolu vykropil nejprv v domě sám syn vadv. Dr. Soukup a obětoval mti sv. za spásu duše zemřelého, načež pohřební průvod vedl až na hřbitov vadv. kons. rada Dr. Šulc. Pohřbu se účastnili dále pp. kons. rada Dr. Ruth, prof. Dr. Jindra, spirital Dr. Hejčl a vicerektor Novotný s bohoslovci, ředitel Hrubý, katecheta Sekera, ředitel Dr. Reyl s deputací chovanců bisk. Borromae; s okolních duchovních účastnili se p. děkan Hulata a p. farář Brunclík.

Dar. Nově jmenovaný farář v Nové Pace dp. Josef Vomočil daroval u příležitosti své instalace kat. vzdělávací jednotě tamní obnos 80 korun, za něž výbor notivě díky vzdává.

Volná konference vikariátu chrudimského, chrastického a pardubického přes nepřítavě počasí, které bylo dne 17. října, se vydařila. Bylo zastoupeno úhrnem 6 vikariátů: Pardubice, Chrudim, Chrast, Vysoké Mýto, Skuteč a Čáslav, buďto avými pp. vikáři (4) neb pp. vikariátními sekretáři (2). Účastno bylo celkem 34 kněží. Za předsedu volná konference zvolen všeobecným nadšeným souhlasem osvědčený a neuvážený, i pro naši věc vždy obětavý vdp. vikář Tomáš Štěpánek s Mikulovic. Po obyčejné modlitbě a uvítání přikročeno k jednání konference.

P. vikář Štěpánek podává jasny referát o našich petičích, které podány byly, v jakém právě stadiu se nacházejí. 1. Petice katechetická jest v stadiu přípravy dle sdělení ř. poslance p. Jar. Žitkama; bude-li parlament dělný, snad již v tomto zasedání Říšské rady bude příslivě projednána. 2. Petice na vyplacení doplatku kongruy a slušného předem jako u jiných stavů, kterou svého času jménem svých členů podalo Politické društvo tiskové v Hradci Králové, nalézá se nyní u ministerstva a jest třeba krátkými souhlasy s peticí celou akci ku předu pohánět. Souhlas ty, jak již v listech oznámeno bylo, sbírá p. vikář Štěpánek a naše je Nejd. Episkopatu, který v této záležitosti učinil patřičné kroky. 3. Co se týče otázky patronátní, sděluje p. vikář Štěpánek, že petice všechny zaslány byly do Říma, odkud již v brzké době se odpověď, o které spravany budou vikariáty, aby se o dalších krocích mohli uraditi. Ohledně vyřízení této záležitosti v Římě podotýká p. vikář, že cestou soukromou sděleno, že Řím sám iniciativu v této věci neodmítá a ponechává snad vše vzájemně shodě nejdpp. biskupů a pp. patronů v jednotlivých diecésích a zemích. Dále podává p. vikář správu o sjednání duchovenstva ve Vídni, na němž usneseno pro letošek podati Říšské radě žádost, aby duchovenstvu upravena byla aspoň spravedlivá penze a quinquagálky, jakož i aby vyplácelo se slušné antieipendo. Po těchto sděleních přikročeno k otázce programu: „O církevním spěvu dle „Oltáře“, o kteréž důkladně pojednal výborný znatel hudby a spěvu dp. Jan Štěpánek, farář ve Vápenném Podole. V pojednání svém dokazuje, že ku vznesení konání bohoslužby náleží též přiměřený spěv církevní. Během času však dostaly se do chrámu Páně mnohé písně bezcenné buď textem neb nápěvem. Ty třeba poněkud vymýtit a jednotu spěvu zavést. A to je právě úkolem „Oltáře“ jako spěvníku chrámového. Tam vybraný jen písně cenné, přiměřené se ku bohoslužbě. Jen třeba tuto reformu spěvu církv. prováděti posvolna a energicky, aby aspoň v chrámech diecése naší onýval se spěv skutečně náležitý, povznášející duši k Bohu. Debata o tomto předmětu účastnil se nejvíce vdp. Dr. Mřítk, arciděkan v Chradimě, který v mnohém poučil svými zkušenostmi z oboru spěvu církevního. Uvedl zejména výnos c. k. zemské školní rady z 9. října 1899 č. 22.545 pro okres Vrohlabský, že jsou učitelé povinni, aby ovládli písně církevní dle „Oltáře“ a zároveň připomněl, že Nejd. Konstituce v Hradci Král. sdělila c. k. zemské školní radě dne 31. prosince 1899 č. 41.142, že písně v „Oltáři“ i v českých okresích školních mají býti cvičeny a podotýká, že i okresní školní rady české, kýcholi o to bylo žádáno, vyrozuměny byly, že jde-li o užívání „Oltáře“ jako spěvníku, není zvláštní aplikace potřebí. Konečně promluveno i o zamyšleném rozdělení diecése dle národností a všeobecně uznáno, že jednání, směřující k rozdělení nedělního našeho království, by církví i sv. náboženství bylo ku škodě, a jest tudíž vlasteneckou i kněžskou povinností všeho kněžstva českého proti onomu stanovisku zaujmouti. Akce v této záležitosti ustanovena, bude všem českým vikariátům v království Českém sdělena. Ku konci konference vzali pp. účastníci též na vědomí nedávno jednání pp. delegátů při valné hromadě organizovaného učitelstva v Praze, kde předložena byla i otázka k hlasování (sda tajemně neb veřejněmu nevíme), mají-li se organizace býti vyloučeny ti pp. učitelé, kteří přijmou pozvání k obědu na faře. A při tak důležitém bodu hlasovalo dle naší informace 88 hlasů proti vyloučení a 80 pro. Zajímavé, že proti vyloučení hlasoval a mluvil též delegát evang. aug. vyznání. A přičina, proč hlasování tak dopadlo, že přý je dosud mezi učitelstvem mnoho charakterů nevyspělých! Po několika soukromých dotazech konference vzdáním nejednotnějších díků všem pp. přednášejícím, slyšaje p. vikáři Štěpánekmu za nezištnou plii a námahu jeho — skončena.

Usavřené školy. Následkem rozšíření nakažlivých nemocí, spály a osýpek mezi školní mládeží, byly veškeré obecné i měšťanské školy v Pardubicích z natřzení školních úřadů na dobu 14 dní uzavřeny. Vyučování se počne na všech tamějších školách až 4. listopadu.

Z Pusté Kamenice. Dne 17. října před 25 lety skládal přísahu na farnost Pustokamenickou u Skutče dp. P. Otakar Richter. Během čtrnáctiletí zřekl si jmenovaný pán takových zásluh, že došly uznání od posledních dvou Nejdůstojnějších pp. biskupů mnoha vyznamenáními. Byl dekorován záslužným listem, jmenován osobním notářem biskupským a osobním děkanem. I osadníci usnávají jeho veliké zásluhy. Obecní zastupitelstvo obojího vyznání jmenovalo jednomyselně děst. p. faráře P. Ot. Richtera čestným občanem. V neděli dne 30. října projevila kolatura vděčnost svou k důstojnému Pánu uspořádáním dojemné slavnosti na počest 25letého jubilea jeho. Za zvuku hudby vyšli ku faře: družice, školní mládež, učitelé, obecní zastupitelstvo, sbor haničáků, jehož děst. Pán členem zakládajícím jest, a velký zástup kolaturníků; pak pana faráře se čtyřmi kněžskými uvedli do kostela. Pan starosta Pustokamenický, promluviv dojemně, odevzdal děstoj. p. faráři skvělý diplom čestného občanství a notářský prsten, zakoupený od kolaturníků. Na kruchtě zapán slavnostní sbor. Jak ve slavnostním házání důstojný p. farář Krounský se smínil, málokterá obec Pustou Kamenici předešla ve vděčnosti ku svému duchovnímu pastři.

Také — Sokolové! Volby ukončeny, jen tu a tam ještě zavzuji jako dosud některá epizoda s volebního boje. Jeden takový obrázek nám málo podati názor o našich „národních“ poměrech v té neb oné krajině. Tak na př. ve volební skupině Ústí—Žamberk: Pro pokrokáře Dra. Štemberka se silně agitovalo; agitátoři prý měli denně 5 K a co utržili. To celkem není nic proti jejich svědomí — viděl pracovali svědomitě! Ale saráž českého člověka horší korupce u sokolové jedné organizace, která saponuje na velikou myšlenku Tyndala, stává se agentem podvratných živů. Jak se rozumní jednotlivým sokolovým heslům u spolku v K., který máme

OBNOVA

Číslo 44. Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 1. listopadu 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

**„Již konec října, a ty jsi dlužen
posud předplatné na celý ročník**

„OBNOVA“;

tak mnohemu našemu čtenáři svědomí posud marně domlouvá. Kdo tudíž toho červa, který „neustává v hryzení,“ chce ukonejšiti, otevři nitro své tobolky, zaplať a uvidíš, že budeš pokojnější. Nám potom bude lehčeji též.

Dušičky.

Když jsem patřil k ministerstvu bohopocty — je tomu bez mála půl století — rád jsem si na věži zazvonil. Jestliže se zvonily „hrany“ — což vždy o polednách bývalo — velice rychle jsem se hleděl dostat od stolu, u něhož se jen společně a se společnou modlitbou obědvalo, abych aspoň o půl jedné byl na věži, jelikož v jednu na nás čekal již „pan kantor“ ve škole s počtem úkolem na tabuli napsaným, jež jsme ihned luštití musili. Něčemu se podnes při tom divím, že i židovský chlapec rád si zazvonil. Bylo to tím, že duše lidská přirozeností svou jest křesťanská, jak Tertullian pravil, který latinsky napsal: *Anima natura liter est christiana*. Anebo snad tím, že duše je přirozeností svou „klukoviána“ čili, že kluci jsou všude stejní? Tolik však mi uvázlo v paměti, že kolegové moji z ministerstva bohopocty nechtěli židovskému hochovi toho dopřáti, aby si též zazvonil, řkouce: Jdi si zvonit na vaše zvony! To ovšem bylo nemožno, ale že milý Josef Hammerschlag měl duši přirozeností svou obchodní, zazvonil několika krejčárky a jeden z nich nabízel tomu, kdo ho pustí ke zvonu. Co se mne týká, musím se přiznati, že mně ho bylo líto, že byl „židáčkem“, a že mu to dělá bolest, když si s námi zazvoniti nemohl. A tak — to už dobře nevím, zdaž zadarmo, nebo za krejcar, — bylo mým vlivem, který v ministerské radě mnoho platil, an se vědělo, že budu studovati — rozhodnuto, že si milý Josef egypský směl zazvoniti, ale jen nejmenším zvonem.

Tato záliba ve zvonění uvázla mi hluboko v duši. I když jsem již z ministeria bohopocty propuštěn byl a latinu, snad i také již řečtinu studoval, ještě jsem v staroslavném jistém krajském městě občas na věž šel, abych si zazvonil. A nemusil jsem podpláceti. Starý kostelník Šoltys byl rád, že jsem ho zastával.

A jedno takové zvonění mi obzvláště nikdy ze srdce nevyzimá. Bylo to večer na den Všech Svatých. Nejprv jsme „všemi slavili“ — jak to v předvečer svátků bývá — pak zvučel zvon největší, vybízející věřící k oslavení vtělení Páně, při čemž já jsem stál u zvonu nejmenšího. Tím se totiž „po klekání“ vždy třikrát udeřilo „za dušičky“. Dozněl zvon největší, já se chystám, jako jindy umělým způsobem zvonek tak trhnouti, aby jen na jednu stranu „srdce“ jeho udeřilo, ale starý zbožný zvoník pravil mi: „Dnes víc, dnes na to čekají“.

Usmívaj se tomu, kdo chceš a dělej na tu „pověru“ vtipy, kterýkoliv pastor, mně ta slova dojala hluboce a dojem ten každého roku u večer Všech Svatých sladkobolně se ozývá. Já v tom podnes vidím a cítím hlubokou a něžnou tehdejších městských starců víru v nesmrtelnost duše lidské vůbec a katolické učení o stavu duši po smrti těla zvlášť. Já v tom cítím nšlechtilou a něžnou lásku k duším zesnulých čili, jak Čech — Slovan — dobrák vše, co rád má, zmenšeným slovem nazývá, já v tom vidím vznešenou — ideální lásku k „dušičkám“. Ne ovšem, jak by to třebaš Hlasy ze Siona překroutily, že bych byl myslil, že to zvonění, ty rány na kov mají pomáhati duším zesnulých, ale že delším zvoněním má v ten den ze srdce věřícího vyvozena býti tím spíše zbožná modlitba za ubohé „dušičky“.

Dnes je tomu ovšem o mnoho jinak. Dnes už nejme čistými katolickými křesťany. Pohanství znova dere se do srdcí a do života národů a činí je smíšeninou křesťansko-pohanskou. Ještě dnes hlaholí zvony v předvečer i za jitra dne „dušičkového“ s věží katolických, ještě dnes mnohá a mnohá duše vysílá modlitby za své milé zesnulé k Bohu, ještě dnes více než jiný všední den plní se leckde chrám katolický lidem věřícím, který přichvátal, aby vyslechnuv „dušičkové kázání“, spolu s knězem svatou oběť podal a se pomodlil za duše těch, kteří nás na věčnost předešli. — Ale dnes jest viděti i něco jiného. Dnes ne již pouze po katolicku zdobí se hrob světlem, znamením prosby o „světlo věčné“, čili o patření na Boha a kvítím, známkou z mrtvých vstání, dnes věnce s drahými stuhami, dnes navštívenky — listky s jmény živých — často s veršiky zesnulého opěvajícími, kladou se na hroby — bez modlitby! A to je to nové pohanství, které vedralo se i na hřbitovy naše. Víme, že si toho lidé věřící tolik vědomi nejsou, ale jisto jest, že věnec na hrobě jest vychvalování a jakési za dokonaleho, ne-li za svatého vyhlášení. Církev jest tu se svým „Miserere“, Smiluj se Bože! — a svět novopohanský jest tu se svou vítězoslávou čili se svým zbožňováním člověka hříšného; svět tu je se svou lhostejností k Bohu, věčnosti, nesmrtelnosti, ba více, — mnohý je tu s tím věncem a s tím lístkem jako bezbožec — Bohu odporující — „nesmrtelnost“ v památce lidí pouze hledající. A to vše přece se děje v den „dušiček“ církví ustanovený.

Odkud tato smíšenina, odkud to zpo-hanštění křesťanství? První krok učiněn byl k tomu neblahou domnělou opravou náboženství — protestantstvím. Co nenalézám v písmě, to není křesťanské. Tu zásadu vyslovili „opravci“ náboženství, a vymýtili jako pověru, modlitby za mrtvé. Ovšem, je jisto, že písmo nebylo psáno, aby se jím veškerá soustava učení křesťanského podávala, ovšem jisto jest, jak svědčí nejstarší spisovatelové křesťanství a hroby prvotních křesťanů, že se hned na úsvitě církve konala oběť a modlitby za duše zesnulých — svatý Augustin sepsal n. p. celou knihu „o péči o zesnulé“ — ale mluvíme s ním, když je „pastor“ a „protestant“. Povědejme mu, že duše přirozeností svou křesťanská, zrovna nutká, aby se člověk za zesnulé modlil a že jeden jest Původce naší přirozenosti i našeho náboženství, — bylo by to katolické. Raději tupě státi u toho hrobu!

Poněvadž však tato tupost přel se citu, začalo se původní křesťanské pamatování na zesnulé nahrazovati pohanským zbožňováním člověka. Ovšem, i to je proti přirozenosti lidské. Patří k ní totiž svědomí, čili vědomí viny. A proto ne to pohanství, které často i nemravné lidi u hrobů jejich zbožňuje, ale to „Miserere“ je přiměřeno přirozenosti lidské. Ale vedle vědomí viny je v duši lidské hluboce zakořeněná naděje v milosrdenství Boží, a proto i v tom ohledu zcela přirozeně vytřaskuje z duše Miserere — Smiluj se! Byl vinen, to je pravda! Zlel však vin těžkých? Bez skvrn malých a hlubů za viny nikdo není, proto skrze oběť smilování odpusť již!

Tot význam veliký, přirozený toho dne „dušiček“. A i to: Dnes na to čekají — je zcela přirozeno aspoň v tom smyslu, že žijíce v utrpení, a jsouce si všeho úplné — ba lépe než v těle — vědomy — osvobození si přejí.

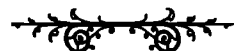
Avšak novináři sluší, aby ve svých článcích na život vezdější, na život národů vždy ohled bral. A tu pravím: Ta něžná víra o těch „dušičkách“ veliký má vliv na život národů. Předně dnes již jen slepému třeba povídati, že tou měrou, kterou klesá víra a naděje v nesmrtelnost, klesá i mravnost i všecko vyšší šlechtěné a obětovné snažení. Jak u přemnohých jest to vlastenčení jen ukájením ješitnosti a naplňování kapsy! Za druhé vírou katolickou o těch „dušičkách“ pěstuje se o mnoho více než jakýmkoli způsobem něžná i utlá svědomitost. Neboť, kde

v hloubce srdce zakotveno jest vědomí, že i každá malá vina znečišťuje a Bohu nemilou činí duši, tam neshledáme ani u sprostého člověka — a u toho právě ne — tu vnitřní sponu mravní, jako jinde. A proto se neobávám říci: *Cím katoličtější slaví národ „Dušičky“, tím lepší, tím šlechtetnější, tím šťastnější jest.*

A národ náš? Není on jako v nějakém očištění za hříchy otců svých i synů jejich? Zdaž není na místě volati: Dnes víc, dnes na to čekají! Zdaž již přes padesát let nečeká národ na vysvobození své, a zdaž právě nyní s bolestí prudší nehledí k Vídni a k poslancům, kteří jak se zdá, dnes více malátní než jindy? Není to tím novopohanstvím, tou neblahou „svobodomyšlností“, která, jsouc bez víry o těch „Dušičkách“, hubí všechnu mravní sílu v duších poslanců a světlo jen z víry plynoucí v nich zhasí?

A kdyby to byl jen očištěc? Což nevidíte, kterak do ministerstev dostávají se lidé, kteří tak rádi hrany vyzvánějí národu českému, ba s těmi se spojují, kteří zvoní je i Rakousku? Což nevidíte, kterak peníze cizími a nekřesťanskými se o to usiluje, aby ti rozliční Hammerschlagové — to jest „kladiví bijící“ — zazvonili si hrany nám i Rakousku? A zdaž nedělají to mnohde právě ti, které jste litovali, že jsou

Volám tedy ještě jednou: Dnes víc, dnes na to čekají. To jest: Čas jest, aby více bylo vyššího, šlechtetnějšího smýšlení a bezzištného jednání. Čekají na to dávno: národ český i jiní národové Rakouska.

Uváží-li se, že císař Karel IV. ve zlaté bulle kurfiřtům říše Římské důrazně na srdce položil, aby syny své řeči české dali učiti, pak s jistotou musí každý uznati, že řeč česká těšila se v době císaře Karla IV. ve všech částech říše německé takové vážnosti a rozšířenosti, jako nikdy před tím, aniž kdy potom. Tada: Kulturní styky Čech s cizinou.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 30. října.

(K volbám do sboru obecních starších kr. hlav. města Prahy. — Poznámky k usnešení o prověření Vyšehradu. — Prof. Masaryk proti dr. F. L. Riegrovi.)

Častěji rozepisovali jsme se na těchto místech o obecních záležitostech a o radničních poměrech pražských. Naneyvš objektivně střízlivě a věcně pojednávali jsme při tom o prospěších a nevýhodách král. hl. města Prahy, pokud tyto měly a mají vztah k celé české veřejnosti. Šlo a jde nám jediné o to, aby se naše matička nekulila dále hloub po nakloněné ploše, po které se v hospodářských, kulturních i reprezentativních otázkách valí. Příčiny toho shledávali jsme zcela správně tam, kde skutečně vězí. Správa obce král. hlav. města Prahy stala se totiž předmětem, který není se všech stran nejlepšími lidmi zvelebován, ale ona se stala předmětem, o který se strany a osoby rvou a tahají bez ohledu na to, jak se obci při tom vede.

Výsledek louských voleb nás nepotěšil. Však nebylo nám třeba důvodů toho uváděti, neboť vyličení pražských radničních poměrů a obecních záležitostí provedeno bylo jinde tak lapidárním způsobem, že za spořádaných okolností buďto by se obecní reprezentace po takovém posouzení či odsouzení poděkovala, anebo by přísné soudce hnala k zodpovídání. Avšak na pražské radnici nemají snad pro veřejný posudek více citu. Vždyť tragická aféra, kdy obecní zřízenec Wurm zastřelil

městského radního Parčíka byla jedním z těch neblahých květů, které z pražských obecních voleb a kompromisů osobních putí. Lonské volby přivodily do obce pražské jenom nových stínů, jež letošní, právě konané nové volení do sboru obecních starších rozmnoží.

Ani nám nenapadá nějak se o nich šítiti. Obecní úsudek o pražském hospodářství a obecním zastoupení jest velice smutný. Na místě, aby Praha na svou radnici vysílala své nejlepší občany, připouští, aby se o zastupování její tahali většinou pánové, kteří ze svých vědomostí nemají na rozdávky a kteří také nejsou hmotně tak situováni, aby třetinu svého času mohli obci bez vlastní újmy obětovati.

Poměry tyto popudily již i nanejvýš klidného a shovívavého muže, jakým jest poslanec dr. Engel, kterýž ve svém benešovském orgánu „Hlasech od Blánka“ lomí nad nimi rukama a káře výkonný výbor strany mladočeské, kteráž jest za pořádek v národě zodpovědnou a vytýká mu v této záležitosti „neurčitost“, z níž vyplývá celá řada zápletek a neshod. Ovoce jejich nemůže být nicím utěšeným, neboť na trní rostou obyčejně jen šípky.

Strana katolická si v Praze o urovnání poměrů zrovna nějakých zásluh také nezjednávala. Mimo vyšehradského kanovníka dra. Buriana a katechety Dudy nezdá se být zde mnoho osob z jejího středu, které by stávající situaci správně chápaly, neboť ku př. kandidatura dobrého katolika inženýra Heraina byla docela zbytečně přetrumfována kandidaturou známého protestanta, jehož zvolení leželo na srdci především vynikajícím knězem na Menším Městě. Jest-li se to stalo z neprozřetivosti nebo z jiné vlastnosti, zůstává pro stranu katolickou stejně smutné. A následek? Když se katolická strana staví tak rozhodně k hynoucí menšině, která chce radnici ovládati, a když nedbá, aby se tam dostalo co nejvíce nejlepších a nejobjektivnějších mužů, pak ovšem nesmí žádati ohledů a šetrnosti od těch, jimž správu pražské obce málo mocně zavírá. My bychom rádi viděli kráčet katolickou stranu ve smyslu panujícího papeže Lva XIII. všude v čele pokroku, shovívavosti, snášlivosti a po boku těch, kdo chtějí napravovati a pracovati. Udržovati a hájiti stojaté vody jest chybou a tu bychom stoupencům toho systému odporučovali, aby si četli výborné úvodní články „Obnovy“, jejichž mistrný pisatel stávající situaci stále nejjasněji osvětluje. To se popřít nedá, že neužitě i užité vlivy katolické strany na nespolečných pražských obecních poměrech nesou značnou vinu. Důkaz pravdy provedeme snadno.

* * *

Jedním z nejnovějších „pražských kousků“ jest usnešení o provrtání Vyšehradu a o vedení silnice a elektrické dráhy vývrtem tří. Proč se to má státi? Aby prý Podol a Braník měly do Prahy blíže? A proč zrovna na tom Praze tolik záleží? Snad proto, že byl ve Braníku postaven lóní pivovar pražských sládků a akcie toho pivovaru mají již dnes značnou

cenn, neboť pivo z něho je výborné a akcionáři byli by zpospílými, aby nehladili získati pro tento svůj podnik co nejvíce výhod. Proto snad má být k němu upravena z Prahy a na útraty Prahy pohodlná cesta. Technické obtíže a překážky hravě se za několik milionů překonají, objedná se v Americe „taková velká díra“, prostře se Vyšehradem, pražští poplatníci to zaplatí a majitelé pátou čtvrt v obecní režii rozbouranou a na Letné celé lány dráze zakoupených stavebních pozemků, z čehož jím plynou z kapes miliony škody, budou se pěkně dívat, jak předemstítí stavitelé a podnikatelé budou po zřízení onoho spojení s Prahou v Podole a Braníku stavěti nová města, do nichž se zbytek nájemníků z Prahy odstěhne. Proto nechybíme, když onu nově ve prospěch Podola a Braníka a ke škodě Prahy projektovanou díru vyšehradskou skalou nazveme dalším pražským obecním hříchem proti Duchu svatému. Proč by dnes kdo draze stavěl a draze bydlil v Praze, když může laciněji stavět a levněji bydlit nejen na Vinohradech, ale také již i v Podole a v Braníku? Akcionáři nového pivovaru v Braníku mohou si právem radostně mnouti ruce, což jim upřímně rádi přejeme. Politika je, když se sejde hloupý a chytrý. Pokud se však týče důvodů, proč má být Vyšehradem provlečena díra se silnicí, aby totiž měl prý Podol a Braník do Prahy blíže, tu jsme toho mínění, že Praha nikdy nezávisela a záviseti nebude na Podolu a Braníku, ale víme, že vesnice ty závisely a závisely od Prahy a proto bylo jejich starostí, jak se do Prahy nejlépe dostanou. Ale proč by nebraly, když se jim výhody vnucejí? Vinohrady byly by dnes také o polovičku menší, kdyby jim byla Praha nevystavěla elektrickou dráhu a své čtvrti při tom obětavě nezanedbala.

* * *

Z politických událostí poslední doby jest vedle uspokojivého zakročení českého poselstva na říšské radě ve Vídni zajímavou aférka, která se právě odehrála v Praze. V nedávné době navštívil zde staříského našeho, jak se veřejně i se strany mladočeské doznalo, „politického tatíčka“ barona Dra. Fr. L. Riegra, kterýsi z čilých spolupracovníků orgánu jisté frakce mladého duchovenstva „Rozkvěta“. Zmíněný spolupracovník byl starým pánem vlídně přijat a Dr. Rieger neváhal dáti se s ním v rozhovor o přítomných českých záležitostech. To jest zcela pochopitelné a přirozené, že mladý muž u zkušeného starce hledal poučení a že vědecké různé jeho náhledy vyslechl. Pan baron Rieger neuzíval při rozmluvě té řeči za tou příčinou, aby jí zakryl to, co si myslí. Přímou pověděl, co soudí o jednání židů oproti českému národu a jak soudí o působení p. prof. Masaryka.

Malý spolupracovník „Rozkvěta“ pochopitelně pokládal sdělení ta za tak závažná, poučná a zajímavá, že je ve svém listě šíře vypsal. Měl-li k tomu svolení p. Dra. Riegra nebo neměl, na tom nezáleží. Sdělení ta stala se vyslechnutím jejich jeho majetkem a plnoletý muž může i u nás se svým vlastnictvím nakládati dle svého uznání. Proto máme uve-

čení. Zkrátka: přesvědčení bez přesvědčování jest sice věc špásovitá, ale nejvýš bezcharakterní. Ted již má pomalu každý učedník své „presvědčení“ v otázkách nejnesnadnějších, jež si nedá vzíti od muže sebe zkušenějšího a učenějšího. Přečte si něco ze socialistických listů, katolický časopis ani neviděl, k hlubšímu studiu se mu času nedostává, ale „presvědčení“ o chybném učení církevního má již pevné. Copak jsou mu takové autority jako náš Tomáš Štítaný, Palacký a jiní? Řekně takovému chlapci, že právě mužové nejbystřejší a nejctnostnější měli přesvědčení katolické; a že pevnost tohoto přesvědčení dokázali smrtí mučnickou. Atsi — odpoví ti — já zas mám přesvědčení jiné, opačné. Kdybys se mu opovážil říci, že nemůže mít skutečné přesvědčení o některých věcech, kterým vůbec ani nerozumí, odkáže tě na to, že nyníjšího času musí být každému svoboda názorů ponechána a že si ruce pouty nesvobodného středověku vázati nedá.

Se svěhlavostí těžko bojovati. — Za císaře Josefa II. přicházelo u nás do módy náboženství deistické. I lidé nehloupější, kteří sotva čísti uměli, počali tu a tam ze směšného opičení po pánech se chlubit, že jsou také deisty; nechťli zůstat po sadu za „pokrokem“. Poněvadž však císař věděl, že málokdo z „deistů“ deismu rozumí, nalezl radikální prostředek na vyhubení tohoto nepřesvědčeného přesvědčení. Vyhlásil, aby se deistům, veřejně své „presvědčení“ vytrubujícím, napravily názory laskavkou. Toto trochu ostré poučení nápadně se osvědčilo, takže deismus zmizel dřív u nás než v kolébce své — Francii.

A tak se mi zdá, že na „presvědčení“ některých nedouk nyníjších by takový lék měl také překvapující účinky. Vždyť by se ho v skutečnosti neužilo proti přesvědčení, ale proti neomluvitelné svěhlavosti. Jestliže změní své „pre-

sejnění sdělení těch za zcela přirozené a i chvalitebné. Zjistě bude daleko více těch, kdo jsou za ně Dra. Riegrovi upřímně vděčnými, než-li je těch, které popudily k slosti.

Nechceme se diviti židovskému tisku, že se mu rozhovor ten nelíbil. Avšak překvapilo nás, že p. prof. Masaryk dal se jím unést tak, že proti Dra. Riegrovi v „Čase“ dne 27. října vystoupil „otevřeným listem“, jehož ton nemá u nás v polemické literatuře tak hned rovného. Základem veřejného působení p. prof. Masaryka bylo a je především souzení jednání a mínění jiných. Sta lidí by mohlo o tom s bolestí povídati a proto překvapuje, že se dal zcela mírným a dávno všeobecným míněním Dra. Riegra tak unést, že se ukvapil a doznal, že sám ani pravdy nesnese. Odpověděti Dra. Riegrovi mohl, ale nemusil mu skoro — vynadat. Jeho otevřený list zní zpátky jenom proti němu samotnému. Není pochybnosti o tom, že Dr. Rieger, je člověkem, ve dlouhém svém věku podroben byl lidským omylům a okolnostem, ale tolik práva při tom vědecky měl, aby směl míti o působení druhého také vlastní mínění.

A na mínění to tak zkušenému, rad zistnost a všechen klam povznešenému starci odpovídá p. prof. Masaryk, že „Dru Riegrovi chybí kvalifikace o vážných problémech našeho národa diskutovati“, vyčítá mu „docela nevěcné názory o divu naší vzdělanosti“, tvrdí, že se „dopouští klevety“, píše „že se soustavně staví proti ideám a ideálům Palackého a Havlíčka, křičí na něho, že „nedovede ocenit, co je vědecká práce a co je vědecká kritika a že neměl nikdy říci k cizím přesvědčením“, dále klade mu za hřích, že „se přispuje k církevní a že se příliš často přispuje k tomu, co je populární, že se poddal šlechtě a katolicismu, že se odřekl demokratismu, že hájí Řím a klerikalism a že šve v duchu populárního antisemitismu proti židům“.

Ani nám nenapadá být dnes advokátem Dra. Riegra, avšak poděsil nás způsob řeči a opomenutí povinného taktu p. prof. Masaryka. Zde mluvil univ. profesor a chief politické strany! Kdybychom byli škodolibými, dokonce by nás těšil, neboť podobně mluví ten, kdo již nemůže dále. Jestli se však p. prof. Masaryk dožije někdy klidné chvíle a přečte si, co tentokrát Dra. Riegrovi napsal, tu při svém měkkém citu snad se sám lekne, kam proti vetchému kmetu zaběhl a potom snad na místě o působení a chybách cizích bude uvažovati také jednou o svém vlastním jednání a o jeho ovoci. Sledujeme p. prof. Masaryka od jeho příchodu do Prahy, a doznáváme, že se mu zde velmi mnoho právem nelíbilo; to je nesporné, že oproti některým osobám musil mít odpor, avšak co sám činil, nesmí ani sám ze sebedásky míti za úplné správné. Pan prof. Masaryk nejméně desetkrát své přesvědčení v Praze změnil a proto nám nesmí zazlívati, že docela vážně čekáme, že na konec vrátí se, dle písmá „zkusiv všeho“, k tomu nejlepšímu, to jest k více svých otčů, jejichž zbožnost často ním prochvívá. Nebude se museti proto nějak hanbiti, nikdo vážný a žádný pravý křesťan nebude mu toho nijak zazlívati, neboť jest větší radost nad jedním

svědčení jako kabát národního socialista nebo sociálního demokrat za nepatrný úplatek, přecházející a lehkou myslí z tábora do tábora, jaká by to byla spousta odložených přesvědčení, kdyby se zakročilo proti prohaným štvárcům tresty. Mnozí náš řvoucí lvové by stichli jako pění. Mnohý náš katolík nabude teprve pravého „presvědčení“ o správné víře, když mu z pruských peněz něco v dlaní uvázne. Hned má nové přesvědčení, ještě dřív než ho protestantův kazatel také slovy začne přesvědčovati. Možná, že by se i nejlépejší slova kazatelovým vysmál, kdyby necinkal kov; za to peníze mu jsou důvodem nejlepším. Spustí-li však doma žena rámus nad jeho novým přesvědčením, uzná, že staré přesvědčení přece jest lepší, třeba by mu strážný svorné domácnosti důvody pravdy katolické nepředkládala.

Studenti mluví různá svobodomyšlná „presvědčení“, obyčejně pokud praktický život nezačlepe na dvě. Již v gymnasiu čtou se „Národní“, „Radikální“ a jiné listy; přesvědčení pak se hned utvoří dle toho, jaký právě list dostane student do rukou; od konservativního listu hledá přesvědčení ovšem málokterý. Takhle se ovšem přichází k „presvědčení“ cestou pohodlnou. Těžší, ale zároveň prospěšnější by bylo vážiti základ k nastávajícímu přesvědčení ze zdrojů nestranných a původních. Více by ku př. prospělo studium Kelouskova „Českého a státního práva“, konsistorních akt konsistoře katolické, českých sněmů atd. než všechny úvodníky stranických listů; ale tato námáhavá cesta k přesvědčení netěší se valně přízni.

A stane se, že některý z horlivých pokro-kářů, který každý den svůj list čte, nezná ani dobře program své strany, natož aby neomylně věděl, v čem spočívá zdárný vývoj národa. Zas tu máme přesvědčení bez přesvědčování náležitého;

FEUILLETON.

Přesvědčení.

Píše J. S.—a.

V nyníjší době jest málo slov, která by se tak nadarmo brala jako slovo „presvědčení“. Největší mudrácké kotrmelce, nehloupější nápady a skutky se omluví, schovají-li se pod široký ochranný plášť slova „presvědčení“. Kolikrát k největším výstřednostem klidně se přiblíží, řeknou-li jen pachatelé, že jednají dle svého přesvědčení. Vždyť musíš, milý brachu, míti stále na zřeteli, že se má dle nových rozumů každé přesvědčení jednotlivce čtíti, ať již jest jakékoli.

Ty snad řekneš, že ku př. soustavné tupení církve listy socialistickými pochází spíš z nevážné jizlivosti než ze skutečného přesvědčení; budeš vésti důvody, že i nejzarytější nepřítelé církve musí ledcos na katolictví pochváliti, chtějí-li jen být pravdomluvnými. Ale věť mi, že nepochodíš. Socialisté ti odpovědí, že bojují proti církvi dle svého nejlepšího přesvědčení a budeš hřotv. Ač bojují proti zásadám tvým, ač máš přesvědčení zcela katolické, musíš čtíti i „presvědčení“ nejkrajnějších jizlivců, třeba by pravdu překrucovali. Odkud se odpůrci naši „presvědčili“ o naprosté zkaženosti církve, na to se jich neptej; sami to nevědí. Vedeni jsouce vášní a majíce radost z randálů proticírkevních, utvořili si své přesvědčení o církvi dřív, než se o její povaze v skutečnosti přesvědčiti mohli.

Pouhé osobní domněnky, které se neopírají o žádný věcný důvod a které by si měl každý oprávněti pilným pozorováním skutečnosti, hned jsou ztotožňovány s důležitým pojmem přesvěd-

pokání činícím, než-li nad devadesáti devíti spravedlivými. A na tu radost se upřímně těšíme. To však je jisté, že Dr. Rieger se za šedesáti let tolikrát „nepřispíboval“, jako se „přispíboval“ p. prof. Masaryk za 30 let!

To lze obecně říci, že pořádek a kázeň na jesuitské škole byla daleko tušší nežli na kterékoli universi protestantské, neboť jesuité si školy hleděli s nepopíratelnou horlivostí, a v konání povinnosti jsouce žákům vsorem, chývali také od žáků, aby sobě vedli dle návodů svých učitelů.

Winter: O životě na vysokých školách Pražských.

Drobná obrana.

Bohatství církve v Rakousku. Naši generaci dosud tanou na myslí „královské“ příjmy katol. kněžstva a dosud při vyplácení služného slychávám závistivou poznámku: „Vždyť ty peníze ani nepotřebujete.“ Na báječné ty poklady „mrtvé ruky“ poukázal veřejně říšský poslanec Mgr. Scheicher nezvratnými číselnými doklady, takže neváháme je sdělit s naším čtenářstvem.

Celé církevní jmění v Rakousku je pod dohledem státním. Tento je tak důkladný, že ani nejmenší změna v podstatě, nebo i v některých neujde zraku dozorního úřadu. Úřady tyto, mající důkladnou znalost základních změn, zhotovují statistické obrazce, které v určitých časových periodách stav církevního jmění udávají, jako také tyto úřady vyšetřují a sestavují statistiku osobního stavu kleru.

Celkové jmění katolické církve v Rakousku obnáší 349,305,384 zl.; z toho pozemkový majetek obsahuje 131,330,775 zl., veřejné obligace 155,512,694 zlatých a privátní kapitály 23,216,541 zl. By bylo možno výši církevního jmění celkového správně posouditi, musí se porovnat s výší národního jmění. Jméni národní sice není tak daleko důkladně známým jako církevní, vždyť nepodléhá takové kontrole. Bohatý židům se tak důkladně nekouká do kapsy, ať mají větší část bohatství.

Obyčejně se odhaduje rakouský národní majetek asi na 11,844,500,000 zlatých. Dle toho obnáší podíl „mrtvé ruky“ asi $\frac{1}{100}$ národního jmění. Kdežto z národního jmění připadá na jednoho obyvatele bez rozdílu vyznání 471 zl., dostalo by se z církevního majetku jednomu katolíku 15 zl. 66 kr. Co se týče příjmu duchovních osob, pozůstává dilem ze jmění církevního, dilem ze státních příplatků, dilem z dávek věřícího lidu. V rozdělení příjmu biskupských, kanovnických, proboštských atd. jeví se v jednotlivých zemích pozoruhodné nerovnosti. Co se týče kleru, pracujícího v duchovní správě, obnášejí příjmy světského kněze v Dolních Rakousích průměrně 952 zl. 40 kr.; v žádné zemi nepřesahuje číslo sumy tisíce zlatých. Ve skutečnosti velmi mnozí ne-

jest tu „přesvědčení“ často v příčině pojmů, kterým „přesvědčení“ nerozumí. Co se mnohý vlastenec navolá po uplatnění českého státního práva! Zeptejte se ho však, v čem záleží hlavní obrysy našeho práva; zeptejte se ho po příčinách, jež právo to vytvořily a tímto způsobem zamknete mnohemu mnohomluvcí nadšená ústa.

Jest pravdivé přísloví: lehce nabyto, lehce pozbyto. Jak se velká část „našich bujarých omádnutí“ svého přesvědčení domůže, tak se ho též v pádu potřeby zhošťuje bez dlouhých rozpoků. Po obyčejných studiích některý radikální bubek zajde v kancelář poštovní nebo soudní a zkrátka v uniformě jako beránek. Místo zracených duší českých počítá kdy postoupí, ať ani ve vládní uniformě nemusí zcela zapomínati na národ. Jiný se stane doktorem medicíny nebo práv a stará se velmi pozorně, aby přesvědčení svých klientů nějakou svérázností neurazil. V té době, kdy národ na základě svého přesvědčení ještě zvelebovati nemůže, potud je má; když je však má v praksi uplatniti, odkládá je.

Maturita a doktorát činí často v odkládání přesvědčení divy. Mnohý již v gymnasiu dělal mladočecha nebo radikála, v pozdějších letech praktického působení nejde ani voliti. Pavučinové přesvědčení, které se jevílo spíše v hluché opozici proti stávajícím poměrům a v bezvýznamných frázích, složí se v letech „rozvahy“ klidně do kufru zapomnutí, kdež nerušené tihl a dokoná. Při tom mi přichází palčivá otázka na mysl. Kdy pak již konečně mužové fráze budou nuceni přestat? Jeví se veřejnosti mužům nestranným, kteří by místo ryčných hesel svědomitě podávali našemu národu a zvláště naší mládeži pouhou pravdu?

Bude-li náš národ svědomitě uvědomován o pravém stavu naší politiky a našich dějin,

mají ani tuto sumu. Vezmeme-li za existenční minimum plat c. k. berních úředníků per 600 zl., tedy jest průměrný příjem duchovního správce menší tohoto. A nyní přejdeme k báječným pokladům záduší a klášterů. Všechny příjmy jejich obnášejí asi 6,237 869 zl. V Rakousku žije 21,324 řeholníků, připadá tedy na jednoho roční příjem 292 zl. 70 kr., nebo denně 80 kr., speciálně v Dol. Rakousích 488 zl. 9 kr., neboli denně 1 zl. 33 kr. Nemůže se drastičtěji znázornit „bohatství“ církve, jako právě těmito číslicemi. Průměrný roční příjem 40 073 duchovních osob v Rakousku jest 564 zl., tedy o 36 zl. méně než existenční minimum.

A sledujme myšlenkový chod oněch obšťastňovatelů lidu, kteří vidí v konfiskaci církevního jmění spásu národa.

Celým církevním jméním kryly by se něco přes rok úroky státního dluhu. V případě, že by se rozdělilo (?), přišlo by na jednoho obyvatele 14 zl. Vojenský rozpočet na půl roku jest zrovna tak velký, jako celé církevní jmění — a pak mluví se o bohatství církve.

Církevní jmění celého Rakouska nedostupuje výše ani jedné miliardy korun, kdežto finanční dynastie čtyř domů Rothschildových vládne jméním 60 miliard korun. Všecky příjmy rakouských 21 324 řeholníků činí ročně 6 milionů zlatých, kdežto jediný vídeňský Rothschild má pouze z dráhy Ferdinandovy, z ostravských dolů, z Landerbanky a vítkovických železáren 13 milionů zl. ročního příjmu. Kdežto rakouský řeholník má příjem 292 zl., obnášejí roční příjmy fideletů a guvernérů židovských bank 40—50 tisíc zlatých ročně. Při takových poměrech se nelze diviti, že nemohou rakouské řehole podpláceti tak vydatně různé noviny a že nemohou si vydržovati placené socialistické řečníky, pročť slychává lid přehnané zprávy o báječném jmění „mrtvé ruky“ a neuslyší nic o zlatém žlabu „živé“ ruky. Jenže zdravý smysl i proti placeným štvárcům uznává, že jest nutno mnohem bedlivěji dávat pozor na kapsu před rukou živou, než-li před rukou mrtvou.

Jak se to rýmuje? Čas si tropil z mladších prondů katolických do nedávna jen jizlivé úštěpky; nepochvátil jim nic. Hned tvrdil, že jejich snahy se omezují na „sféru pohlavní“; jindy posměchem uvítal návrh, aby práce na malířské akademii počala se modelitbou; před několika dny dokonce pronesl poznámku, že Zeyer křesťanství nerozuměl. Zkrátka žádná forma katolictví nedostala od Času pardon; co jen trochu mělo nářer katolictví, to vše bylo Času zhoubným zpátečnictvím. Ale — z nouze Franta dobrý. V nynějším svém sporu s drem. Riegrem přechá Masariček ze slepé uličky těmito kajícími slovy: „Již po delší dobu v katolicismu samém, a tak u nás v Čechách, jest hnutí reformní; svědomí zbožných katolíků samých se probouzí, ale Vy (doktore) o tom nevíte.“ Není nad důslednost Času! Riegrovi vytýká nevědomost toho, čeho sám podle dřívějšího „creda“ svého nevěděl. Kdy konečně poznají přátelé Času, jak nestrannost jejich orgánu v skutečnosti vyhlíží?

dojde touto cestou pravého přesvědčení lépe než když musí poslouchati neustálé nájezdy jedné strany na stranu druhou. Plamennými řečmi, jež se neopírají o věcné důvody, zahojí nadšení pro věc národní jen na chvíli; při důkladném poučování však vytváří se skutečné přesvědčení sice pomalu, ale za to jest trvalejší. A kdo z neumělých se nechce podrobiti tomuto klidnému procesu, ať neříká, že má vlastenecké přesvědčení skutečné. Má-li vlast v lásce, nechť to dokáže ochotným a nestranným poznáváním její skutečných předností i nedostatků. Věru, že jdeme zpět a že naši vůdcové političtí příliš měkké přesvědčení nám většovali.

Před posledními volbami rozejeli se vlastenečtí lvoři po všech důležitějších místech utratiti své názory vlastenecké a volební. Jiskrná slova o našich „nezadajných právech“ jen hřměla — ale účinek tak mdlý! Těžko mohli buditi řečníci zájem pro věci ty, jimž posluchočtvo ani nerozumělo. Celé řady oprávněného voličstva volební lístek pohodily.

Dle úvahy pana Podoláka se ukázalo, že celé čtyři pětiny našeho lidu nemají vůbec politického vzdělání. A naši předáci mladočestí „přesvědčovali a poučovali“ přece lid již tak dlouhou dobu. Bohužel nejvíce ze všeho přesvědčování se jim líbilo mlácení do církve; to bylo nejpohodlnější a nejoblíbenější. Místo vzdělávání rozumu vzdělávali lidové vášně. Mnoho se jim to nyní nevyplácí, poněvadž ty umělé pěstěné vášně obrací lid proti nim. Ale kde jest, probůh, důkaz, že by byli utvrdili v lidu neochvějné přesvědčení vlastenecké? Kde máme doklady, že na základě liberálního poučování náš lid si je dobře vědom svých cílů? Pokud se dává poučovati církví, potud jistě přesvědčení pevného o svých nejvyšších úkolech klidných nabývá. Pokud však se dává

Politický přehled.

Zástupcové českého klubu na říšské radě i klubu čes. konserv. velkostatkářů sešli se 25. října a uradili se jednomyslně, konati společné konference parlamentních komisí k dosažení společného a jednotného postupu. I s agrárníky dohodli se Mladočestí na zásadách součinnosti při společném postupu.

Při hlasování o pilném návrhu Dra. Stránského stran litovelakých událostí v odstavci, žádající přeliv potrestání vinníků, hlasovala bývalá pravice pro, bývalá levice proti. Většinou 17 hlasů pravice levici přehlasovala. Ve sněmovně nastalo na to pohnutí.

Pilné návrhy majednou přestaly a podané odvolány. Neodolali tedy poslanci domlouvám dra. šl. Körbra, dra. Rezka a hrab. Vettera. Za hlučného potlesku celé levice přikročila posl. sněmovna v pátek k prvému čtení rozpočtu; vůbec levice jeví nyní ku práci chuť přenáramnou.

Mluvílo se o krizi, jakoby ministrpresident dr. Körber chtěl odstoupit a p., zvláště když náhle odejel v pátek do Jedlové, kdež byl přijat císařem v audienci, načež odpoledne vyjednával s uherským ministrem předsedou Széllem. Zdá se, že dr. Körber hledal v Jedlové porady, stran nastávajícího odstoupení ministra dra. Rezka a ohledně známek, svědčících o snahách po obnovení dřívější většiny. Dosud panuje ve Vídni nejistota a nedůvěra.

Všeněmci a něm. lidovci interpellovali vládu pro stěhování se řeholí z Francie k nám, ačkoli sami přivádějí do Rakouska pruské pastory a ač stěhuje se k nám množství židů z Ruska.

Sněm chorvatský, vykonav volbu 43 delegátů do říšského sněmu uherského, byl z nenadání rozpuštěn. Volby konati se budou dne 6. 7., 8. a 9. list.

Říšský sněm uherský zahájen byl 28. října trůnní řečí císaře a krále, v níž především poukázáno na nutnost trvalého vyrovnání mezi Rakouskem a Uherskem, pak mezi Uherskem, Charvatskem a Slavonskem.

Spor císaře Viléma s obec. zastupitelstvím berlínským ve příčině nepotvrzení opětné volby Kauffmana druhým purkmistrem berlínským se přirostuje víc a více.

Syndikát (zástupcové) dělníků havířských v St. Etienne ve Francii se přece usnesl současně s dělnictvem důlním zahájit všeobecnou stávkou.

Připravované karlistické povstání ve Španělsku zmařeno následkem včasných opatření vlády.

Na Sicilii posud panují nepokoje. Rolníci zubožení, nemohouce platiti daně, vystupují ozbrojeně proti vojsku.

Ruský ministr války objíždí ruskou střední Asii poblíže Afganistanu, prohlíží vojsko, táboři, kasárny, pevnosti atd. Bylo vyznamenáno spiknutí proti perskému šachovi; hlavní pak spiklenci odsouzeni k doživotnímu vězení.

Generál Buller, vrchní velitel jednoho armádního sboru v Jižní Africe, byl propuštěn a nahrazen gener. Frenchem. Buller byl prý o vedení války proti veřejnosti příliš pravdomluvným. Vláda vidí v něm vůdce strany v Anglii, která jest pro rychlé uzavření míru s Boery. V Londýně je Buller ve veřejných místnostech vřave oslavován. Prohlášení stanného práva v Kapské osadě

zpracovávají svobodomyšlníky, má toliko „přesvědčení“ o „zhoubném“ působení církve; ale o tom neví, jakým neomylným prostředkem do toho, aby víc vlastní prospěl než katolíci.

Co už těch různých „přesvědčení“ naší zemi týralo a v rozvrat ji uvádělo! A mnohý ten „přesvědčený“ žurnalista, který se o svůj výmysl do krve s druhým „přesvědčeným“ pral, z čista jasna počal veslovati opáčně. Zdali se takovému hne poněkud svědomí, vzpomene-li, co to bývalé jeho „přesvědčení“ mezi lidem prostým zla natopilo? Kdyby některý sám Bůh bezprostředně poučiti chtěl o pravdě, schováji se za své „přesvědčení“ a poučení odmítnou; vždyť to činili farizeové Kristu Pánu už dávno. Jenže Kristus Pán zcela správně nepokládá za osvícenost čtíti „přesvědčení“ tohoto druhu a nazval je jmény pravými. A až dá náš národ různým stranickým výmyslům a prolhaným heslům také jména pravá, bude zajisté mnohem lépe.

Co těch různých přesvědčení jest v rozličných listech našich nasekáno! Kdyby chtěl člověk některý naší liberální žurnalistice věnovati důvěru a různá její přesvědčení vštíti za bernou minci, tu by pro samá přesvědčení k žádnému přesvědčení nepřišel. Na to může býti církve hrda, že, zatím co všechna přesvědčení buď za krátko se přetvořují nebo hynou, její přesvědčení přetrvává různé ty domysly již celých devatenáct věků. A to již může býti zváno přesvědčením pravým, které učiní ústupky ani chvilkovým náladám sobeckých rozumářů, ani vrtochům módy. Církev ví, že jako jest jen jedna pravda, tak také že jen jen jedno přesvědčení může býti pravdivé; a to se trniti nemůže.

pokládá veškerý tisk anglický za vážný příznak stavu celkem znepokojujícího.

Angličané zastíleli zajaté Boery oblečené v uniformy anglické, neboť to považují za skutek zrady.

Spojené státy severoamerické učinily opatření za účelem potlačení povstání na ostrově Samoru.

Generál Rosas, vůdce povstalců v Kolumbii byl poražen. I vojsko Castrovo, presidenta republiky venezuelské utrpělo prý porážku.

Podle připravovaného zákona proti anarchismu, nebude moci žádný cizí anarchistů vystoupiti na půdu Severoamerických států.

V Číně bída a hlad vzrůstají úžasně. Ve dvou krajích jest prý na 900.000 lidí na pokraji vyhladovění.

Z činnosti katol. spolků.

Svatojosefská Jednota katol. mužů a jinochů pro Slezské Předměstí a okolí pořádala v neděli dne 27. t. m. veřejnou spolkovou schůzi ve Slatině, při níž přednášel známý řečník a osvědčený pracovník dp. Frant. Jukl, kaplan královéhradecký a člen jednoty, o otázce rolnické se stanoviska programu křesť. socialismu. Lehce, srozumitelně a důkladně probral dp. řečník patřo známých přičin, rolnickou krizi přivádějících, a opíraje se o program křesť. socialismu, udal prostředky k jejich odstranění. Výborná přednáška tato byla od velice četných posluchačů s bedlivou, ba napjatou pozorností vyslechnuta, neboť dp. řečník, v soc. otázce vyškolený, umí látku i těžkou podat zajímavě a populárně. Vzdáváme mu vroucí díky a těšíme se na novou přednášku. Po něm mluvil vp. Jan Černý, jednotel spolku o thematic: „Jest náboženství zbytečno?“ I jeho řeč s povděkem byla přijata. Zdař Bůh!

Sdružené kat. spolky v Pardubicích uspořádaly dne 20. října v neděli odpol. přátelskou schůzku, při níž ochotně a zajímavým způsobem promluvil „O účelu katol. spolků“ p. Vobejda. Nutno říci, že členů se dostavilo tak málo. — Druhou neděli dne 27. října uspořádán zábavní večer, který se pěkně vydařil.

Jednota katolických jinochů a mužů v Horním Studenci koná v neděli dne 10. listopadu svoji spolkovou schůzi a sice v Rovném v hostinci p. Frant. Břízy o půl 4. hodině. Přednášet bude p. Stanislav Schönberg: „O výjevech v přirodě vzhledem k Bohu.“

Zprávy místní a z kraje.

Naším útenářům. S potěšením zasnamenati můžeme, že bezreklamních prostředků jen v tomto měsíci nám přibýlo 25 nových odběratelů. Jest to jistě dobré svědectví, že náš list nabývá vždy větší záliby. Soudíme tedy jistě správně, že by počet abonentů ještě utěšeněji vzrůstal, kdyby přátelé naši lidi dobré vůle na Obnovu upozornili. Mimo to prosíme své ctěné příznivce, aby nám laskavě zaslali adresu, na něž bychom mohli list náš zaslati ukázkou.

Divadelní představení v tovaryšské jednotě. Zimní sezona zahájena byla dvěma aktovkami, vyplňujícími celý večer. „Ženská otázka“ od Klášterského jest časová hra, tepající přeměněnou emancipací žen. Damské role podány byly pl. Rebcovou a sl. Novohradskou ublazenou rutinou. S náležitým zdarem uvedla se sl. Čechovská na jeviště a rovněž zdařilo si vedla sl. Špičchalova ve svých úkolech. Pp. Polák et., Dvořáček, Soudil a Svaták ubájlili náležitou dobrou pověst vyškolených herců. „Tři Faraonové“ od Kolára působí mnoho smíchu již svým dějem a tím více působí, epotřvají-li hlavní úlohy v rukou rozemných komiků, jakým jest p. Beránek. Úspěchu došli i p. Jakubek a p. Červený a sympaticky jsme uvítali poprvé na jevišti p. Karáska a p. Skutila. Představení bylo zdařilé, ale návštěva nebyla tak četnou jako jindy, protože v den představení bylo v Hradci pořádáno současně několik zábavních podniků.

Nepřejí pokroku. Dle zprávy „Ratibora“ podalo obchodní gremium městské radě žádost, aby obmýšlené přeložení pošty z Malého náměstí do budovy, starého Borromea nějakým způsobem zamezila. Žádost tato sotva se byla diktována skutečnou potřebou a časovým bystrozrakem. Každý hradecký občan musí uznati, že nynější místnosti pošty naprosto nedostačují ani účelnosti, ani obecnosti, a každý nepředsedající uzná, že prostorné lokality starého Borromea umožňují nejen v přítomnosti, ale i v budoucnosti žádoucí rozvoj ústavu, na němž má zájem nejen zdejší obchodnictví, ale i širší kruhy občanstva. Někdo namítne, že lze poště nabídnouti vedlejší obecní dům bývalých dívčích škol. Tím by ovšem získala hradecká obec dobrého a velkokapitálem, ale pošta ze stávajících tmavých a nezdárných místností by se nevyprostila, nýbrž dostala by se z deště pod okap. Mimo to vážná by tím byla ohrožena existence řemeslnické tržnice. Co to dalo práce zdejšímu živnostnictví, že vymohlo si na pánec v radě, aby také věnovali blahosklonnou pozornost malým lidem a umožnili jim zřízení tržnice současně s velkokapitálem, jež pro své výrobky může si platiti drahé výkladní krámy. Sotva si obecnost trochu navyklo navštěvovati tržnici, již má býti opět k vůli několika obecním grošům bla hodárny tento podnik zrušen, protože snad některý

obchodník má náhodou o 10 kroků na Malé náměstí blíže, nežli by měl do Tomkovy ulice. Poště se sakrahoje v rozvoji, řemeslnictví se odmítá jediná možnost ku levné výstavě vyrobených předmětů a každému obchodníkovi se přece neumožní, aby měl poшту u svého krámu. Považujeme tedy po předchozí úvaze žádost obchodního gremia za projev malého rozhledu se šovactvím přímo bráničel, což jest tím politování hodnějším zjevem, protože již po několik let působí zde vyšší obchodní škola ku vzdělání obchodnictva. Městská rada snad naloží se žádostí touto dle osvědčené své rozvahy a vyloží objektivně, že nemůže podporovati sájem pouze jisté vrstvy občanstva, nýbrž že musí hájiti sájem celku, byť to nebylo ani některému členu po chuti.

První lidová přednáška české university Karlo Ferdinandovy v Hradci Králové, pořádaná v neděli odpoledne v městském Klicperově divadle, nespokojila valně účastnictvím. Ku přednášce dostavili se ponejvíce studenti a intelligence vůbec. A lid, jemuž vlastně přednáška platila, málo byl zastoupen. Přednáška p. Doc. Dr. Vl. Nováka „O fotografii v přirozených barvách“, provázena světlými obrazy, byla velmi zajímavou. Na několika příkladech poukázáno bylo na důležitost fotografií tohoto nového způsobu při vyučování vůbec a vytknuto rozdíly fotografie jednobarevné a fotografie provedené v přirozených barvách.

Na Ponchevě v sobotu na Dušičky bude odpoledne o půl 3. hodině mši slavnostní kázání vldp J. Jindra, Dr. bohosloví a profesor pastoralky v Hradci Králové. Před tím na Všech Svaté kázati tam bude o 10. hod. dopol. ct. bohoslovec pan J. Konárovský.

Velký oheň v Rychnově. U velikém nebezpečnosti byla v noci dne 21. října celá hoření část „panské ulice“ a i domy na „novém náměstí“ rychnovském. Po deváté hodině v tu neblahou noc vypukl oheň ve stodole za hostincem u „zlatého havrana“. — Vydržení byli všichni, když viděli, jak v jednom okamžiku plameny zhoubné při velikém víchru zasahují hospodářská stavení a stodoly v sousedství! A rozpoutaný šivel větrem hnán schvátí brzo i hospodářská stavení p. A. Minaříčka a také i dům jeho, v němž nalezá se erární počta a hyty správce pošty. Byl to velký a děsný požár! Byť ne co do rozlehlosti, tož hlavně proto, co hrůz způsobili Chytaly domy sousední pod rozhavenými a rozpraskanými taškami, chytaly plachty zvěřence na náměstí a žhavé oharky odnášeny víchem i daleko od místa požáru způsobily, že chytalo i v „chaloupkách“ pod zámek! Oharky nalezeny na druhý den i v polích za městem ano až u lesa na Tisové před Solnicí. Hrůz noci dne 21. října Rychnované tak hned nepomenou! Oheň ledva vypukl, již vše přímo za takového víchru rval! A v praskot ohně mlsily se zvuky požárního zvonku na radnici, temné „šturmování“ velkými pláky továren, v mezezerách řvali nepokojní dravci a kolem výtky lidí vydržených tím, co všechno požárem bylo ohroženo! Hasiči rychnovští věru v prvé chvíli požáru, když jen sami tu stáli proti zuřícímu živlu, konali divy! V největším žáru bez ustání polévání vodou vydrželi statečně po kolik hodin, chvilce v plameny spouští vod a srážejíce je dolů! Nebyti jich houževnaté a obětavé vytrvalosti, kdož ví, co by se dělo a kolik spáleništ by bylo v Rychnově! Ostatní hasiči přispěchavše později, pomáhali už jen dokonat, co rychnovští se zdarem začali! Rychnovský sbor zasluhuje uznání a všeobecně se chválí duchapřítomnost p. velitele Dvořáka, jakou osvědčil ve chvíli, když vande bylo plno zmatku! O záchrannu domu p. J. Havla mají zásluhu stádníci zdejšího gymnasia! Vodou v nádobách chvatně nosenou a mokřými hadry uliti a zdušili oheň již v tomto domě vznikající! Okolních sborů přijelo na pomoc osm. O požáru, o 1/10. hod. vypuknuvším, teprve o 3. hodině po půlnoci bylo možno konstatovati, že se dále šířiti nebude. Škody jim způsobené jsou však i tak značné. Pošta a oborňovací domu p. Minaříčka byla přenesena zatím do zámku. Co je při tom nejsmutnější, je to, že zlá se být oprávněnou domněnka, že oheň byl založen.

Koňské dostihy. V neděli dne 3. listopadu o 1. hod. odpoledne konají se na závodisti pardubickém koňské dostihy. K závodisti vypraveny budou zvláštní vlaky při anějšných cenách. Konati se bude celkem 5 jízd o závod. I. Cena kunětická. Dráha 2000 m. Vítěz obdrží 2000 K. Přihlásilo se 17 jezdců. II. Velká pardubická jízda o závod. Skoky přes ploty, hráze a překopy, t. zv. steeple chase. Dráha 6400 m. Vítěz 18000 K. Přihlášeno 16 jezdců. III. Kladrubská cena. Skoky přes košatinné překážky. Dráha 2800 m. První 4000 K, druhý 600 K, třetí 300 K. Přihlášeno 21 jezdců. IV. Dámská cena. Jízda s překážkami. Vítěz čestná odměna a 1000 K, druhý 400 K, třetí 300 K. Dráha jízdy 2800 m. Přihlášeno 17 jezdců. V. Jesničanská jízda s překážkami. Dráha 4000 m. Vítěz 2000 K, druhý 600 K, třetí 400 K. Přihlášeno 16 jezdců. Při závodech hraje vojenská kapela. Konec kol 5. hod. Závody trvají jen jeden den.

Koncert. Odbor zemské jednoty soukromých úředníků v Hradci v Chrudimi pořádá ve spolkových místnostech svých „na Bídě“ v neděli dne 10. listopadu 1901 o 7. hodině večer první svůj velký koncert za účinkování sešlené kapely sboru ostrosteleckého osobním řemeslníkem p. E. Morávkou se zvlášť vybraným programem. Vzhledem k výhodnému spojení vlaků a k blízké vzdálenosti naskytá se našim soukromým pp. úředníkům příležitost kolegy v Chrudimi navštívit.

Štvanice na jeleny. Štvanice na jeleny, které také letos s obvyklou okázalostí v okolí pardubickém se konají a při nichž účast bere veliké množství kavalírů z nejrůznějších končin, dostoupí dne 4. listopadu svého slavnostního vrcholu. Na ten den vypuštění budou dva velcí paroháci, ozdobení věnci a stužkami v parozích. Vedle množství šlechtý, která

na ten den sviděť čestně do Pardubic zavítá, účastní se zajímavého sportu také množství důstojníků halského a dragounského pluku.

Z Podulíán. Často býváme dotazováni od známých i neznámých, když je zmínka o našem kostelíčku, který byl r. 1901 na národopisnou výstavu do Prahy dopraven, kdež se až dosavadě nachází, co jsme za něj dostali a budeme-li kdy opět stavěti nový chrám Páně. Někdy čas před onou výstavou byl uznán kostelík nebezpečným pro odbývání bohoslužeb a měl býti zbourán. O tom se dověděl výbor národopisné výstavy a ucházeje se o něj, dostal svolení c. k. okr. hejtmanství a patronátního úřadu v Pardubicích k jeho rozebrání a převezení do Prahy, a nevíme jakým právem ještě 500 zl. odměny, nepočítajíc větší částku stavební hmoty. Toliko vnitřní zařízení mělo býti po výstavě naší obci vráceno; to se však ještě nestalo, poněvadž se počalo s námi vyjednávati, zač bychom byli ochotni toto vnitřní zařízení v Praze ponechat. Obec žádala 1000 zl., později toliko 500 zl. a vrácení varhan; bylo nám však pouze 200 zl. nabízeno, k čemuž ovšem nebylo svoleno. Dopusud nevíme, zda-li co dostaneme, aniž se uznává, a jakou ochotou jsme ku slávě výstavy přispěli. A bylo by velmi sobecké, žádati na naši malou obci další oběti. Nyní, kdy veles! sem. výbor převzal výstavní vesnici, doufáme, že zařadí náš nepatrný požadavek do zemského rozpočtu a zajisté že nikdo nebude tak neuznalým, aby proti tomu něco namítal, neb jest spravedlivé, abychom dostali aspoň to nepatrnou náhradu. Rádi bychom vystavili nový chrám Páně. Máme také již většinu hmoty svezzenou, neboť jsme minili počítí se stavbou už loni, avšak zbytečným protahováním obhledené vypracování a opravování nástinnu a jeho stvrzení jsme nuceni stále se stavbou odkládati. Doufáme, že nám veleslavné c. k. místodržitelství již v brzkou nástin potvrdí a že pak i ostatní záležitosti hodon v čas vyřízeny, bychom přišli jaro mohli přikročiti ku novostavbě, nač se už velice těšíme. Také u nás bůžeme vřelě účastenství na novém stavovském hnutí rolnickém a volli jsme agrární většinu, jen jest železi, že naše liberální učitelstvo nejde s námi; časem se ukáže to pravé vlastenectví těch kterých poslanců a zda-li je lepší politika stavovská či liberální. Liberalismus, centralisace a pryč od Říma, to jsou kvítka z pruské zahrádky. Snad přece opanuje všeobecné poznání, kam vede směr tento!

Návrat do církve. František Buta, dosud vyznání anglikánského, složil v neděli dne 27. října t. r. v chrámu Páně v Žitci n. Lab. veřejně při službách Božích katolické vyznání víry.

Katol. jednota v Semilech pořádá dne 1. listopadu 1901 na svátek Všech Svatých v hotelu „Slavie“ divadelní představení „Svatá Alžběta“. Drama ze života jejího se zpěvy o 5 jednáních. K tisku upravil a vydal Josef Filler, kaplan v Semilech. Začátek o 8. hod. Lístky předem prodává br. A. Zach.

Obec Dolany u Jaroměře, čítající 480 obyvatelů, vesměs katolíků, s 2řídlní školou, má nyní ve svém středu krásnou kapli s právem sloužení mše sv. Náklad na tuto prostornou kapli, která pojme 200 osob, vedl veleddst. pan Josef Ludvík, os. děkan a fundatista ve Skalici, který na sobě šetřil a se nekrovoval, aby mohl svému rodišti trvalou památku zanechat. Obětavý dobrodinec, který se letos dočkal zlatého jubilea svého kněžského úřadu, jest Bohu díky na těle i na duchu tak čilý, že sám po srdečné promluvě u dveří svatostánku obřad svčcení (benedikce) vykonal a první mši sv. u oltáře Marianského sloužil za přítomnosti tří sousedních kněží. Zbožný lid četně shromážděný zapěl s patrným nadšením píseň Marianskou, načerá krásná slavnost chvalozpěvem sv. Ambrože ukončena byla.

V České Skalici konati se bude v sobotu, dne 9. listopadu 1901 koncert slav. českého damsého Triu: slečna R. Žáková (piano), M. Nesslerová (housle) a M. Ptáčeková (violoncello) o 1/8. hodině večer v místnostech divadelních. Předprodej vstupenek obstará z ochoty p. Hynek Bil, náměstí čís. 45.

Z Chemutic. (Posvěcení nového hřbitova). Dne 30. října vykonáno bylo ve zdejší osadě slavnostní posvěcení nového obecního hřbitova. Za zvuků hudby odebral se průvod školních dětí, družiček, hasičských sborů, zpěváckého sboru, kněžstva a lidu z blízka i dále na nový hřbitov za osadou. Vldp. Mons. B. F. Hák, pap. proton. a bisk. vik., úvodní řečí vhodně vysvětlil obřad svčcení, načež předepsaným způsobem toto nové svaté pole za zpěvu žalmů posvětil. Místní duchovní správce dp. J. Hlavsa závěrečai řečí pak poukázal na zvláštní a významnou tuto slavnost, kterou osada dnes slaví; 600 let pohřbívalo se na hřbitově starém, po tak dlouhou dobu tedy podobná slavnost se zde nekonala, a kdož by fici dovedl, kdy zase bude! Dále uvedl v řeči, která osada se vynasnažila, aby měla hřbitov pěkný, dala mu ráz náboženský a dbala, aby i posvěcení stalo se způsobem důstojným; podotkl, že i sám vldp. světitel, tohoto roku právě jubilant, neváhal osobním vykonáním obřadu ráz slavnosti zvýšiti. Končil pak přáním, aby těm, kteří na tento hřbitov uloženi budou, odpovídalo se tu sladce, to že přaje všem a jednou i sám sobě! — K tomu my připojujeme jenom, než k tomuto jeho přání poslednímu dojde, aby ku blahu všech prozatím působil ještě mnohá a mnohá léta!

Různé zprávy.

Kalendářní trh. Již jednou Obnova upozornila, že se za kalendáře vydá sbytečně mnoho peněz firmám nevlasteneckým. Ať se již naši vlastenečtí

a katoličtí nakladatelé nemáhají jakkoli kalendáře své zdokonalit a vyjítí vstřícnou formou i obsahem všem potřebám lidu, přece mnozí nakupovači jdou stále vyhlášenou cestou, jako by byli lépe obslouženi firmami cizími. Kdo však prohlédne náš „Štít“, nebo Kotrbovy a Prombergovy kalendáře, musí uznati, že by bylo hříchem klásti jejich formu a obsah káse než u kalendářů, jež vycházejí s rukou německých, třeba by měly čestbu českou. Trochu divně se u jednotlivců rozumných drobné práci národní. Jména redaktorů, pod jejich kontrolou obsah kalendářů Kotrbových pořídán, sama jsou dostatečnou zárukou, že jest v nich česba vybraná. Jsou to literáři ovědčení. Voláme aspoň k Čechům katolického amýlení: Rozšiřujte hlavně kalendáře Kotrbovy, Prombergovy a náš „Štít“. Posloužíte tím jen prospěchu vlastnímu.

Svatokrádek. Borovský chrám u Frýdlantu na Moravě byl dne 28. října v nedlouhé době již po druhé vylopuen. Neznámí pachatelé sebrali ciborium, monstranci a Největšího, reliquiáře a jiné věci, sloužící úkonům bohoslužebným. V osadě panuje veliké rozhořčení a zděšení nad touto novou svatokrádeží.

Čas a Zeyer. V letošním Měsíčníku vyhlíží Josef Kamper zajímavé podrobnosti ze života Zeyera. Práce Kamperova se nám zamlouvá nejvíce ze všech pohrobův vzpomínek na našeho zesnulého básníka. Není zde snaha zatusovat nebo strannicky přibarviti Zeyerův poměr ke katolictví. Zeyera umělce si všimají naši literáři dosti, leč povahopis Zeyera křesťana se však až směšně vyhýbají. A právě proto práce Kamperova jest nám vítanou, že nám líčí nestranně, jak Zeyer v posledních letech těsně přilnul k církvi naší. A tu nejednou přijde Čas s paušálním tvrzením, že ani Zeyer ani jeho životopisec neporozuměli, co je náboženství. Kdyby si byl Zeyer oblíbil kalvinismus, snad by Čas mluvil jinak; Zeyerova vina před soudnou stolicí Času zaleží v tom, že si jemná duše básníková oblíbila právě katolictví. A dle neomylné filosofie Času žádný katolík křesťanství nerozumí — tedy ani ne Zeyer. Leč my soudíme trochu jinak; po skutečích poznávkách u každého, jak pravému křesťanství rozumí. A v těch by se Časisté se Zeyerem měřiti nemohli. Mnoho-li pak lásky „křesťanský“ Čas již rozesel? Jest fanatická nenávisť ke všemu katolickému také úkazem pravého křesťanství? Hanobiti a podezřívati každý krok opfírných katolíků a při tom přehlížeti vášnivou akci pruských pastorů, kteří své ovce opouštějíce, jinde jen zvatek působí, toť zajisté špatným porozuměním duchu křesťanství. Kdybychom chtěli býti křesťany dle vkusu Času, tu bychom musili býti trochu protestanty, trochu židy, trochu socialisty, trochu demokraty. Všecky tyto prvky tolik se různí Čas skryje svorně ve své „křesťanské“ duši. Tak široké srdce Zeyer neměl — a proto neporozuměl, co je náboženství. Bylo již na čase, že se naše „Unie“ odhodlala vydávati spisy Zeyerovy souborně; zajisté bude tato uslechtilá česba na nervy našeho čtenářstva působiti blahodárněji, než jisklivé, sarkastické listy, které lásku rozlévati nemohou, samy jí postrádající.

Na staré kolečko. Muž ve stáří 27 roků a manželkou 21 leton sebezpečí si roční důchod 360 K za vklad 1792 K do Zemského pojišťovacího fondu v Praze. Tato penze stane se splatnou, jakmile manžel dosáhne 66. roku věku svého. Zvlášť novomanžel měli by na takovéto zaopatření ve stáří pomýšleti, aby nemusili jednou horkostí nynějších výminků zakoušeti.

Spalování mrtvol. Saská evangelická luteránská zemská konsistoj zapověděla pastorům každé úřední účastenství u mrtvol, které mají býti spáleny. V takových případech se jenom dovoluje, aby pastor přibuzné, dříve než se mrtvola ku spálení odveze, navštívil, je potěšil a to buď v domě nebo v úmrlčí komoře, ale že se to vždy tak státi má, aby se nezdálo, že by spalování mrtvol schvaloval. (Hlas).

Pokusy s fídelnou vzducholoďí. Inženýr Henri Deutsch v Paříži vypal letošního roku cenu 100.000 franků za fídelný balon, jenž by vzlétl s ohraď vzduchoplaveckého klubu u St. Cloud západně od Paříže, obepnul Eiffelovu věž v Paříži a za 30 minut se navrátil na dřívější místo. O cenu tu ucházeli se zvláště mladý Brazilán Santos-Dumont, kterýž prohlásil, že by obnos ten nepodřel pro sebe, nýbrž že by jej rozděl, kdyby cenu tu získal. Santos-Dumont jest sám tak bohatý, že může podnikati pokusy tak drahé; mimo tu vláda brazilská mu udělila jakožto národní odměnu 250.000 franků. Santos-Dumont dal dosud zříditi sedm vzducholoďí, ty však se ztroskotaly při jeho odvážných pokusech. Nedávno v říjnu t. r. vykonal Santos-Dumont s novou vzducholoďí cestu od St. Cloud kolem věže Eiffelovy a zpět za 30 minut 44 vteřin; komise však mu ceny nepřiklala, poněvadž překročil určenou dobu. Balon jeho má tvar podlouhý jako doutník, jest 34 metrů dlouhý a obsahuje 650 krychlových metrů plynu; loďka tvaru podlouhlého jest z prutů aluminiových, na ní nalézá se motor o 16 konských silách, jenž za minutu 200 krát otáčí šroubem vzadu za loďkou, majícím 4 metry v rozměru; za kormidlo slouží zvláštní plachta, trojúhelný to rám, pootevřený hedvábím, jenž se řídí lanem. Hlavní konkurent Santos-Dumontův jest inženýr Tatin, jehož balon jest 80 metrů dlouhý. Také Angličan Beedle koná pokusy s fídelným balonem, zhotoveným z látky, kteráž prý jest pevnější než hedvábí a pochází z jižní Afriky. V Rakousku koná pokusy s létacím strojem inž. Kress v Tullnu (v Dol. Rakousích), jenž nedávno ocitnul se i se svým strojem ve vodě.

Znamení statistik. V „Osvěty“ nějaký kritik pronášá zdravující ortel nad katolickými kalendáři a brozí se té hrůzné otravě s nich vyplývající. Po tři leta již prý sbírá číselný materiál o čestbě těchto kalendářů a našel ve své obci, že ze 42 odebraných kalendářů bylo 37 Steinbrennerových. V současných obci našel docela z 39 kalendářů 19 kalendářů „Meč a kalich“ s nakladatelství Brynnychova. Znameníť to počítá, tenhle statistik s „Osvěty“! Našel docela 19 kalendářů, které vůbec ve světě neexistují, protože nakladatelství Kotrbových vychází sice kalendář „Meč“, ale nikde „Meč a kalich“. Tři celá leta sbírá statistik „Osvěty“ kalendářní materiál, odsuzuje ho velkopanský a při tom se nepodívá pořádně ani na

jeho desky. Takový učený statistik by lépe si posloužil, kdyby místo materiálu kalendářního obíral raději houby. K ulehčení práce takových krátkozrakých sběratelů navrhujeme duchovním správám a všem uvědomělým katolíkům, aby objednávali diecéšní kalendář „Štít“, jenž dochází všude oblíben a snese snadno kritiku i toho nejkrvelačtějšího pokrokaře. Neslouží to srovná diecése naší ke cti, když ani obezřelý zrak pokrokařského statistika nepalesne v celé obci jediného diecéšního kalendáře „Štítu“ a nalézá různé jiné kalendáře, jichž názvy si pak poplete.

Rieger o straně realistů. Moravský „Rozkvet“ uveřejnil v č. 3. zajímavou rozhovoru svého dopisovatele se staříčkým vůdcem národa, baronem Riegrem. Bystrý a hravý úsudek Riegerův o ničivém vlivu realistů, kteří otrávilí celé řady studentstva a právě nyní na školách působícího professorstva, podřídil zle samozvaného „vůdce“ národa, profesora Masaryka, jenž výtky sobě učiněné „vyvrátil“ osobními urážkami. Kdo nadává, nemívá pravdu, proto jsme právě vystoupením Masarykovým utvrzeni o pravdivosti Riegerových náhledů a uvádíme z rozhovoru některé podrobnosti. „Dopisovatel: Jest nám zápasit s velkou netečností, ba odporem dnešní inteligence. Dr. Rieger: Indiferentnost našich vzdělanců ve věcech náboženských je úžasná. Ani v Německu, ani ve Francii jsem nenašel podobné netečnosti. A přece moderní české kněžstvo tolik utínalo pro vzdělání našeho národa. Dopisovatel: Co ráčíte soudit, pane barone, jaké stanovisko třeba zaujati vůči šlechtě, lépe řečeno vůči feudalismu? Dr. Rieger: Heslo proti feudalismu jako proti klerikalismu vydali židé. Oni vědí, že šlechta drží církev a tam, kde vládne církev, tam že nemohou vládnout oni, tam jsou ničím. A odtud ta liberální hesla. Jest mezi šlechtou velmi mnoho lidí dobrých a upřímně vzdělaných. Dopisovatel: Co ráčíte soudit, p. barone, o straně prof. Masaryka, t. z. české lidové? Dr. Rieger: Směr tento pokládám za nešťastí pro náš národ. Prof. Masaryk je mužem velmi pracovitým, velkým učencem a musí se mu přiznati k zásluze, že vnesl do naší mládeže akademické touhu po širším vzdělání, že ukazoval na prameny to a tam a šílil tak obzor. Ale on si počíná tak, jakoby před ním nebyl pracoval nikdo a sám se tuším vyjádřil, že přišel do vlasti „kácat modly“, jako bychom my před ním byli jen modlami, které nic nepracovaly. Kdo pak tedy vykonal za 60 let ten div v českým národem, že v době tak krátké vyvíhnu se mezi nejvzdělanější národy Evropy? Strana lidová svou nenávisť ke katolicismu vnáší do národa rozklad, což je vlastností židovskou. Dějiny nám dotvzují, že židovstvo nikdy nepůsobilo zcizlivě, nýbrž vždy rozkladně. Dopisovatel: Výtěšné charakteristiku židy jeden mladý inteligentní žid, s nímž jsem hovořil. Právil: Der Jude ist ein Gegenwartsmensch. (Člověk přítomnosti). Jen vysvět, vykořistit přítomnost, a po něm ať přijde potopa. Cizopasník. Vyplenit jeden velkostatek a táhnout do druhého. Dr. Rieger: Proto také si nikdy nepřejí, aby židé židovský splyval s naším národním celkem. V nejhorších dobách pomohli jsme si bez nich, pomůžeme si i na dálle. Co pak se ještě týče prof. Masaryka, pozoruji, že je přímo osobním nepřitelem katolického Boha a katolického kleru. O těch dvou předmětech nedovádě mluvit objektivně. A jeho snahy jdou, pokud jsem informován, k odtržení národa od církve“. Slova Riegerova vystihují tak trefně charakteristiku „lidové“ strany, že budou ještě po letech citována.

Český volební sber pro Úrazovou pojišťovnu dělnickou v Praze vyzývá české podnikatele všech příslušných skupin, aby se do jednoho účastnili doplňovací volby do představenstva a rozhodčího soudu Úrazové pojišťovny dělnické pro království Čas., jež se konati bude v listopadu t. r. Správu této pojišťovny mají v rukou Němci, ať jich menšina.

(Zasláno.)

Kaplan vikariátu polišského, shromáždění dne 23. října na volné konferenci v Bystrém, vyslovují úplný souhlas se „Zasláno“ českého duchovenstva pražského o rozdělení diecése dle národnosti a zároveň projevují díky všem knížatům církevním, kteří vystoupili proti tomuto rozdělení.

V Bystrém, dne 23. října 1901.

Otevřený list

p. prof. dr. Masarykovi v Praze.

Velečtý pane professore!

Napsal jste otevřený list dru. baronovi Riegrovi. Mám právo přičiníti k oně záležitostem také několik poznámek, protože z častých svých styků dra. Riegrova po stránce povahové i vzdělanostní znám a protože v tomto speciálním sporu Vašem jedná se též o katolicismus měrou nemalou.

Nechcete s dram. Riegrem o vážných problémech národních diskutovat, an mu uprátíte k věcem takový kvalifikace. Toto odpřání kvalifikace dru. Riegrovi jest čistě realistické, neboť celý systém Váš, o vážných problémech rozhodovat, kvalifikaci vyhradil jenom sobě. Za tou příčinou výrok Váš o nekvalifikaci Riegrově někoho drtivě neomráčí, protože nikdo od metody Váš nic jiného očekávati nemohl, ač každý vzdělanec nerealistu jinak doznati musí, že s Riegrem tímto způsobem mluví se nemá.

Zladiení psychologické, se spíše v řeči Vášich patrně, jest takového rázu, že i Palacký s Havlíčkem téhož oduduku by zakusili, kdyby, dneš živce, opovážili se míti odchýlný rozum od rozumu Vašeho.

Pravíte, že způsob polemiky dra. Riegrova proti Vám není dokladem k výroku jeho o divu naší vzdělanosti. Já zase jsem přesvědčen, že vzdělanosti nemohou se dávat náhubky, aby nemohla kritizovat počínání jednotlivců a stran a po případě je i odsuzovat, což ostatně činíte sám v otevřeném dopise stranou staročeskou a jinde se stranami jinými. Vytl

Vám Rieger, že si počínáte tak, jakoby před Vámi nikdy nebyl pracoval. Naproti tomu uvádíte, že drahá jsou Vám jména Husa, Komenského, Chelčického, Kolára, Palackého a Havlíčka a že jste za tím účelem pracoval, aby byli posnání a docenění.

Ale dovolte, pane professore, Hus, Komenský a Chelčický nemohou býti zatíženi do oněch 50 let, o kterých mluvil Rieger a mimochodem řečeno, byli mužové ti pozitivními křesťany, v kterémžto ohledu, aby docenění byli, nikdy jste nepracoval. Máme-li pak zřetel u Palackého a Havlíčka k činnosti politické a vzdělávací vůbec, proč u jmen těch nevzpomínáte i Riegrova?

A možno se domnívati, že idee Palackého a Havlíčka v rozvoji národa nepůsobily a že jste je odkryl teprve Vy?

Díste: „Ale ovšem — Vy, pane barone, snesl jste drží výrok o bandě lupičů a zrádů, a teď už přímo soustavně stavíte se proti ideám a ideálům Palackého a Havlíčka“.

Těmito slovy prozradil jste, pane professore, mnoho. Slova o bandě lupičů a zrádů ovšem ve anémovné byla vyřčena o husitské minulosti. Není potřebí tady vykládat, pokud jimi naznačeno bylo to, co v revoluci francouzské pod krásnými hesly pacháno vraždami a barbarskými surovostmi. Rovněž i o straně katolické užíváno výrazů ještě nelichotivějších.

Jsou však lidé, kteří v přítomné době blásají, kterak národ český jest zotuzen a v opovržení u celé Evropy. V Čechách prý jest samé bahno a samý kal. Tak mluví bez přičiny o českém národu ještě nedávno „Naše Doba“ a „Čas“, jež jsou přece, pane professore, orgány Vašimi, a toto bezdůvodné anizování národa snesl jste beze všeho rozčilení.

A že Rieger stavi se proti ideám a ideálům Palackého a Havlíčka? Havlíček a ještě více Palacký mluví o katolické církvi a jejím působení kulturním a naprosto objektivně, jim nikdy na mysl nepřišlo nabádati posluchače, jak by „formální a věcné“ od církve měli odpadnouti. Vy sám, pane professore, jste napal, že Palacký neradil českému národu, aby od katolicismu vrátil se k reformaci. Patrně odsud Palacký předvídal všechnen zhoubný rozklad ve všem vazivu národním.

Na tento rozklad zajisté mířil i Rieger, když mluvil o Vaší lidové straně. Patrně tedy, že podkládá Palackému a Havlíčkovi takové náboženské ideály protikatolické, kterých neměli, a na základě této své říkce kaceřujete Riegrova.

Vytýkáte-li, pane professore, Riegrovi, že neví, co jest vědecká práce, co jest vědecká kritika, činíte tak neprávem a dovoláváte se těchto pojmů velmi nemístně. Ku poznání, že Vy ke katolicismu jste neobjektivní, ba vášnivě strannický, není potřebí žádné vědecké kritiky, tady postačí již soudnější pozorování, kterážto skutečnost jest pro Vás tím smutnějším, čím usilovněji vůde dovoláváte se vědy, neboť vědec — vzdělanec — úmyslnou stranností jest bluboko znehodnocen, ať nic nedím o filosofickém klidu a vyrovnanosti, které vlastni jsou toliko duchům skutečně velikým.

Přiznáváte, že modly musí se skutečně kácet. Ale dle mého mínění nemá se na místo skácené modly postaviti modla nová, jako se to dále Vámi. Jest velikou pověrou a modlářstvím, vyhlásuje-li se, že jste schopni založiti nové náboženství. Zatím však činíte náběhy náboženské na všechny strany. Jest tu jakés filosofické náboženství, evangelické, českobratrské a všechno to mixtum compositum dokoruje se nedefinovaným humanismem. Já v tom vidím lehkovážnou hru, neboť pro správnost života vlastního a pro pochopení života jiných lidí nutno jest, aby tu byla jasná soustava a odlišné pojmy.

Všechny nalomené a nedomyšlené snahy Vaše i Vašich o nové náboženství stáčejí se konečně jen v paušální heslo klerikalismu, pod kterýž klobouk v táboře Vašem nekriticky a nevědecky smačkává se každý projev života katolického.

Modlářství Vaší osoby pozvedlo se zřetelně v procesu Polenském. Ve své domyšlivosti domníval jste se, že autoritativně v Čechách jest již rozhodující a že proti Vám o Hilnerovi nikdo neodváží se jinak mysliti, než jak „vědecky“ budete dokazovat. Zlými následky činu pro svoji osobu byv ponocen, věru velmi neopatrně citujete veřejnou mravnost proti Riegrovi, jehož čistý štít bude zářiti ještě dlouho pokolením budoucím. Nevyracujete ve svém otevřeném listě to, co Rieger Vám vytkl a co Vás asi páli nejvíce.

Mám k Riegrovi velikou úctu, než abych se odvažoval hájiti ho proti zlobným Vaším výpadům.

Nicméně pro veřejnost musím připomenouti ještě něčeho. Mluvil jsem často s Riegrem o našem národním životě a o politice. A hle, tento muž, když mluvil se o jeho protivnících až k tomu „zrádci národa“, nepronesl ani jednoho prudčního slova, a z jeho dobrořečného úsměvu poznal jsem, že není v něm hněvu ani jakékoli trpkosti. Ano, když mluvili jsme o Vás, pane professore, Rieger vždy s veškerým uznáním předem oceňoval Vaši vědeckou činnost a pak mírně naznačil Vaši neobjektivnost proti katolicismu. Rozdil mezi Riegrem a Vámi jest tedy patrný. Tam klidná rozvaha, fídel se zásadou: suum cuique, u Váš pak trháni, které provádíte od začátku svého veřejného listu až do konce. U Riegrova humanismus v životní praxi a u Váš makabejské humanisování jenom v theorii.

Ferd. Vlček,
farář.

Koupili jste si již Štít?

Jestliže dosud nikoli, objednavku učíte; budete obslouženi obratem.

Listárna redakce.

Kyšperk, Jěin, Lomnice n. P. Přišlo pozdě: až přišde.

O. T. Kam se má vše vrátiti?

Mlázovce T. Nehodí se.

F. Orlický. Uveřejní se něco snad přišde.

Šiget. Adresy neznáme.

Literatura.

Vedle našeho kalendáře „Štítu“ zamlouvají se též obsahem i vkusnou úpravou kalendáře, vydané nákladem knihtiskárny Cyrillo-Methodějské (V. Kotrby) v Praze na rok 1902: Redakci V. Špačka: Vlastenecký poutník, ročník 34. za 1 K. Svatováclavský kalendář, roč. 22., cena 60 h. Vlastenecký poutník Svatováclavský. Cena 1 K 40 h. Redakci dra. J. Zítka: Cyrill, ročník 1., cena 1 K. Praha, ročník 1. za 1 K. Říp, ročník 1. za 1 K. — Maria, red. prof. J. Košan, ročník 1. Meš. Obranný kalendář katolický. Roč. XII. Red. Fr. Pohunek. Články poučné, zábavné, vážné i žertovné v kalendářích všech Kotrbových, pocházející z osvědčených per, střídají se v milém uspořádání, ozdobeny jsou pěknými ilustracemi a co hlavně váží: poskytnutí četbu nejen nezavadnou, ale eminentně duchem katolickým proniknutou všem našim rodinám. Titulní barevný obrázek Sv. Rodiny dále nové zřizované litografie v závodech p. Kotrbů všecky čest. Přijeme katolickému nakladatelství p. Kotrbůvův všeho zduar a všeestranné podpory.

Kříž. Katol. kalendář na r. 1902. Nákladem J. Orla v Místku. Cena 70 h.

Chrudimský Hospodářský list, ročník 27., čís. 4., roční předplatné 10 K.

Správa Zl. knihy díl Dědictví sv. Ludmily v Písku rozesílá právě údům spojkovým letošní podíl knihy: obrázkové „Zlaté Lístky“ (pro děti do 12. roku) a „Zlaté Klamy“ (pro mládež dospělou). „Zl. Lístky“ uspořádali Megre. Fr. Pech, kanovník a P. J. Šimek, „Zl. Klamy“ profesor J. Nedvídek. — Každé dítě obdrží hned při zápisu vknusný diplom. — Za vklad 1 zl. dostáváti bude úd po 1 knize po 4 léta (mimo to 1 knihu při zápisu jako premii); za vklad 2 zl. dostáváti bude knihy po 12 let; za vklad 3 zl. až do svého 20. roku. — Kdo zaplatí 1 zl., obdrží franko 6 objemných knížek Zl. Klamy. — Zlaté Lístky prodávají se dle ceníku. — Přihlášky vytřídí a dotazy zodpoví v době nejkratší Správa Zlaté knihy v Písku.

Z nakladatelství J. Otty v Praze: J. Arbes: Sebrané spisy. Romaneta. Svaz. 1., sešit 1. za 30 h. Mark Twain: Dobrodružství Frantika Finna. Přeložil K. Kolman. Anglické knihovny seš. 62., 63. a 64. po 24 h.

Nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze: „Devatenácté století slovy i obrazem. Sešit 22., cena 60 h. J. Klecandý, Vojáci v míru, sešit 3. a 4. po 25 h.

3 domy v Chocni,

kteří slyne půvabným okolím (velká stanice rak.-uh. stát. dr.), výhodně na prodej a sice čís. 275, 276 a 279. První dva nalézají se na náměstí, v příměmku s 3 krámy. Dům třetí je v bezprostřední blízkosti, hodící se více za stavební místo. Všechny domy jsou obydlené stálými nájemníky a nesou slušný výnos. Nabídky přijímá

Ed. Doskočil v Chocni.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 86

doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu svůj vknusný osvědčený a mnoha doporučeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy deslovně špiná.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína. Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

(Zasláno.)

Z Holohlav

dne 25. října.

Při mém odchodu z milé farnosti Hoříněvské dne 20. října b. r. byla mně prokázána neobyčejná pocta. Nucena se proto vidím, dátí příchod citům svým a vyjádřiti nejupřímnější díky svým bývalým kollarníkům vůbec; zvláště pak všem děkují velečestnému panu c. k. správci velkostatku a jeho panu příručím, všem pp. starostům a zástupcům obcí, p. Josefu Pražákovi za jeho křivá slova, ctěnému sboru učitelskému, p. četnickému zádovčímu, nepočtám drážičkám, školní mládeži, pp. banderistům a všem pánům a dámám, kteří mne na mnohých kočárech až na pokraj obce Holohlavské doprovodili a s p. starostou Hoříněvským v čele ještě jednou se mnou se rozloučili a mým novým milým kollarníkům mne odevzdali.

Nejvroucenější však dík budu vzdán dš. p. P. Josefu Tesárovi, mému dobrému kaplanu, nynějšímu far. administrátorovi za všechno, co pro mne při mém odchodu učinil a zvláště za křivou řeč, kterou se v chrámu Páně Hoříněvském jménem celé farnosti se mnou rozloučil. Slova ta kráská mne až ku hrobu doprovázeti budou. Všem volám ještě jednou z plna srdce: „S Bohem buďte, moji draží! Nikdy nezapomenu na Vás a na lásku Vaši; Bůh Vám žehnaj, Bůh Vás opatroj, Bůh buď se všemi Vámi!“

Byl-li můj odchod z Hoříněva slavný, neméně dojemný byl můj příchod do Holohlav. A proto vzdávám dík upřímný za ardečné přivítání veletěnému c. k. panu důchodnímu Smiřickému jako patronátnímu zástupci, p. měšťanostovi Smiřickému a pp. radním této města, c. k. p. správci velkostatku Holohlavského, p. starostovi Holohlavskému za řeč uvítací, všem pp. starostům ostatních obcí přifařených a všem zástupcům jejich; ctěnému sboru učitelskému, drážičkám a školní mládeži, jakož i všem věřícím, kteří mi s takovou láskou vstříci vyšli, a jakou mne občané Hoříněvští vyprovázeli.

Konečně děkuji dš. p. Fr. Frydrychovi za péči, jakou měl po 6 měsících jako administrátor o zdejší osiřelé děkanství a vel. p. Václ. Kozovi, kaplanu a dš. p. J. Vikovi, zámeckému duchovnímu Smiřickému, za laskavé uvítání před chrámem Páně.

V Holohlavech, dne 25. října 1901.

Antonín Kozák,
děkan.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod

pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malé Karlova ul. č. 29 nové blízko Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i vsazením.

Všecky rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Malinský křen

letešní sklizně.

5 kg. asi 15 kořentů K 6.—

5 „ „ 20 „ „ 5.20

5 „ „ 25 „ „ 4.50

5 „ „ 30 „ „ 4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.—

1 kg. Majoranky . . K 2.—

1 kg. Hincian . . . K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

V. VACEK,

závod školkářský

v Pamětníku u Ohlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery, divoké stromy pro stromofaunu, pláňata ard. — Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. — Výborné zboží. — Poučný ceník zdarma

Dekorční malíř a poslacovat
JAN BARTA
v Rybnově a. k.
Staré náměstí č. 79.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrád a pozlacování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se račí.
Ceny co nejmírnější.
Plán na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.
Písárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.
Zaslám Vám přeloučný obnos dle účtu od 12. února 1901 za sochu **Panny Marie Lourdeké**.
Sděluje Vám naši radost nad krásnou sochou, která se obecenstvu velmi líbí.
S úctou veškerou
P. Franje Žic,
farář.
Punat (Krk), Dalmacia, 25. února 1901.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na škol. chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá státní medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává
varhany veškerých za nejlepší
varhany uznávaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmírnějších; — opravy a přestavby
varhan provede za nejmírnějších
podmínek,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení s
přiležitou zárukou a za ceny mírné.
tako prava **americká harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.
V závodech bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů.
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce
namí vyznamenány.
Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Ignace Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha botová na ukázk
se na požádání franko zasílou.

N á b y t e k. Výrobky dokonale. Pobovky. Celé garnitury. Pérovky	Ludvik Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mrné. Záclony. Opony (draperie). Žitnky.
---	--	--

Velký výběr
 zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS
 hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
 přísežný znalec c. k. okresního soudu.
 Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Pravé rukodilné lodenové klobouky zaručené jakostí.
Pravé plstěné a vlněné klobouky nejnovějších vzorů pro pány, chlapce a děti.
Pravé pražské vzory nejnovějších dámských forem.
Pravé banácké papuče s kotvou, nejlepší to jakost.
Pravé dětské čapky látkové a plyšové.
Pravé ruské galoše chová pro podzim a zimu v nejboj-
 nějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,
 kloboučník v Hradci Král.,
 na podlaží proti soše Panny Marie.
 Staré dámské formy se vkusně a rychle opravují.

PALDUS & POUR,
 dříve J. Jeřábek
 v Hradci Králové, velká podlaží.
Jediný křesťanský modní závod
 v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.
 Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
 Úplné garnitury.
 Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.
 Samety. Pevné ceny. Plyše.

Ispahan
 Pozoruhodná no-
 vinka pro pány na
 obleky moderního
 vzoru a barev.
 Metr zl. 4.—.
 Na úplný oblek 3 m.
 Vzorek této látky jakož
 i bohatý výběr moderních
 druhů na obleky, svrchníky
 a menšíkovy jen zaručené
 jakostí a v mírných cenách
 se na požádání k nahléd-
 nutí franko zašlou.
 První český zasilatelský závod
Ed. Doskočila
 v Chocni.

Křestní listy
 (ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
 Biskupská knihtiskárna.

Jan Horák,
 soukeník v Rychnově n. K.
 zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
 nových vzorků pravých vlněných látek
 vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
 Též velejemné
látky na taláry,
 Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
 něho duchovenstva svědčí o poctivé ob-
 sluze mého křesťanského závodu.
 Učiňte prosím, malou objednávku na
 zkoušku
 Při hromadném objednání větší výhody.
 Též na splátky bez zvýšení cen!

ADOLF VACHEK.
 stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lebec
 jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů
 a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken řásoňových, veškerých
 mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
 Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně
 vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštin
 do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
 robní se zárukou.

V úctě veškeré
Adolf Vachek,
 stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
 Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,
 závod
 pozlacovačský
 v Pardubicích
 — opravuje —
 jakož i nové staví
 oltáře, kazatelny,
 všeho druhu sochy
 a veškeré do oboru
 toho spadající práce
 v nejmodernějším
 provedení a v cenách
 velmi levných.

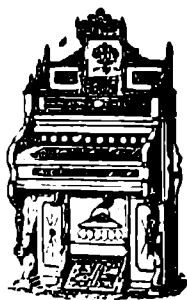
Oltář
 starý, ještě zachovalý se koupí. Nesmí
 býti mnoho přes 2 m. dlouhý a 80 cm.
 hluboký. Laskavé nabídky do admini-
 strace tohoto listu pod známkou „Oltář“.

Navštívenky
 všech druhů
 nabízí
 Biskupská
 knihtiskárna.

Al. Hugo Lhota,
 tovární sklad a půjčovna
 pian, pianin a harmonií
 nalézá se nyní
 na Eliščině nábřeží č. 278
 proti labskému mostu.

Český
 křesťanský zasilatelský závod
 firma
CABALKA A MIKOTA
 Kostelec nad Orli.
 uctivě doporučuje veliký výběr
 černých a modních látek
 pro P. T. veledůstojné duchovenstvo.
 — Veškeré české výrobky. —
Klatovské prádlo.
 Výhodné platební podmínky
 bez zvýšení cen.
 Vzorky na požádání zdarma a franco.

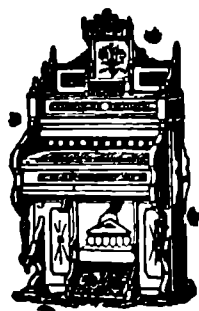
Příležitostné dary.
Václav Šolc,
 zlatník a stříbrník, přísežný soudní
 znalec a odhadce
 v Hradci Králové
 (av. Janské náměstí č. 77.)
 doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený
 sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
 českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
 činy z nového a českého stříbra, ozdobné stolní
 nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
 jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
 druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
 než všude jinde.
 Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
 značeno.
 Správky se přijímají a levně zhotovují, též
 veškeré opravy hodiněk se vyřizují.
 Vše za levné ceny.
 Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.
v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni IX.** Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Sklad hotových dámských žaketů a límců
nejnovějších facon.
Levné ceny.

František Jirout
dámský krejčí
v Hradci Králové
malé náměstí. Tržnice.
I. patro.

Umělé
vyšívaní a plissování.
Látky na skladě.
Objednávky dle míry
se rychle zhotovují.

SUKNA
na taláry a jemné modní látky
pro pány i dámy
k nastávajícímu období
za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle
V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

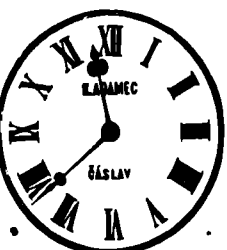
Klosety pro nemocné
v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává
J. Bazoni, Počátky.

ZKÁZE PODLEHNE
během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřeekonatelná Hlaváčková patentní valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezměnná, vždy hladkou a čistou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílý vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času docílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu zasazená, stojí **5 K.** Dobírkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo
B. Hlaváček Praha-VII.,
sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor, desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

První výroba
Věžních hodin
v Časlavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Pešoutova zdravotní pérová zíněnka.
Důležitou podmínkou zdravého spánku je dobrá, hladká, čistá a pružná zíněnka a může si takovou i méně zámožný opatřit, neboť jest levnější než všelijaké ty matrace. I pro odpoleční pohovnění možno tuto při libovolném naklonění polštáře použít.
Upozornění: Nikdo nemá v prodeji mé zíněnky, čím by se také cena jich a výdělek a rekvizita. Zaslalji se přímo s dílem I. uměl. závodu
J. A. Pešouta v Golč. Jeníkově.
Obrázkové ceníky divanů a zíněnek zdarma a franko.
Rozumí se, že vešed. duchov. bez dobírky, až se o jakosti přesvědčí.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí
v malířské dílně
Ludvíka Nejedlého
v Novém Bydžově.
Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění **malování kostelů** v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na sklo, na dřevě a na kůži.
Práce a objednávky
přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce
Rudolf Tomášek, malíř
bytem v Hradci Králové
na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Bryčka
(uzavřený kočár)
ve velice dobrém stavu jest lacino ke koupi pod značkou „Láca“
Nový Bydžov. Restante.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše učině v ohni zlatené a stříbrné, zař se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovulacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zálohou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými povácnými případy P. T. zákazník a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svíců, paciškálů, psaltrů na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Superfosfáty
animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.
Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.
Nenahraditelné,
k podzimní setbě
jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.
Dále: kostní moučku, chilský ledok, síran amoniatý, soli draselné, křemík, speciální hnojivo pro stábliny a okopaniny (kulovatiny).
Poštovníkou zádrů superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konverování chlévské mrvy, pícní vápna
dodávají s přesnou zárukou obsahu
továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva
A. SCHRAM v Břeclavi.
Poštovní a v Lisku. Restokách.
Ústřední píárna: **PRAHA,** Jindřišská ul. 27.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se nešetují.
Provedeno ke 300 oltářů.

K době kašle a chrapotu!
Turecký med výborný diaetetický ochranný prostředek, co takový i vsude uznán. —
parfumuje dech, uklidňuje hlasivky, pro pěvce a řečníky důležité, pro elegantní svět neocenitelné. Jediné pravé, zákonem chráněné vyrábí
A. Maršner, Král. Vinohrady.
K dostání v lékárnách, u kupců, lahůdkářů, drogistů, cukrářů atd.
Sklad: **Praha, Ferdinandova třída proti Chodovým.**

OBNOVA

Číslo 46

Předplatné na čtvrt roku z k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 8. listopadu 1901.

Inzeráty se počítají ležem.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Mrtvá ruka.

Je tomu tak asi osmnácte let, co se v Hradci Králové mnoho lidí hrulo na malý „rynk“ — lépe řečeno na Malé náměstí. Bylo tam totiž znamenité panorama, jehož majitel se jmenoval Kočka. A co že tolik lidí vábilo k té „panoramě“? Inu, není panorama jako panorama. Pan Kočka měl panorama, na němž i venku zadarmo bylo viděti krásné obrazy, k. p. jak jesuité v talárech a biretech vyslychají „kacíře“ a je na mučidla, na skřipce natahují. A bylo mnoho velkých i malých dětí, „vzdělaných“ i nevzdělaných lidí, kteří věřili, že to tak „akorát“ bylo, jak to pan Kočka vyobrazil. Marné bylo mluvení, že to je lež a balamucení lidí. Bylo to na panoramě, pan Kočka to tak vyobrazil — a dost.

Ono je ovšem ještě jiné světové panorama, ale to se nevystavuje na „rynk“ a proto lidé o něm nevědí. Je to panorama dějin, v kterých zapsány jsou události všech věků; a malér je to veliký, že se v té panoramě zase vyobrazují „kacíři“, čili co proti katolíkům dělali protivníci jejich. Panorama to je zvláště znamenité, že ukazuje, jak se proti katolickému náboženství od jakživa bojovalo již, pomlouvou a štváním.

Tak hned v prvních stoletích církve měli „ariáni“ — zlost na katolického biskupa Athanasia, že si své stádce proti nim bránil. Měli velice pěkně vymyšlený plán. Obžalovali Athanasia a veřejně to roznášeli, že zabil biskupa Arsenia a na důkaz přinesli mrtvou ruku jeho před soud, kterou prý mu Athanasius kouzelnictvím jakýmsi od mrtvého těla oddělil. Ale stala se jim nemilá nehoda. Milý Arsenius, kterého oni ve vězení zatím drželi, jim utekl a před soudní shromáždění se náhle k jejich zděšení živ a s oběma rukama dostavil. Ale pomohli si. Řekli a rozhlásili, že tohle vše Athanasius zase stropil svými čarodějnickými kouzly. A našli se lidé, kteří i to zase za pravdu měli. A co bychom se tomu divili, že tenkrát lidé tak lehkověrní byli. Vždyť v devatenáctém století postačilo a v dva cátém postačuje: Bylo to na panoramě, pan Kočka to tak vyobrazil a dost. Nehoda tato s tou mrtvou rukou přivádí mně na mysl jinou „mrtvou ruku“. Nevím proč, ale protestanté, freimauři, židé a nevědomí katolíci říkají, že církevní statky jsou v mrtvé ruce, to jest snad asi tolik, že se pro obecné dobro jimi nic nedělá, že jsou tedy statky ty pro lidstvo — mrtvy.

Ukážeme tedy na panoramě dějin jeden obrázek té mrtvé ruky, bude velice zajímavý.

V Kutné Hoře byli v sedmáctém století jesuité. Měli tam dům, oumoninský statek a gymnasium (latinské školy). Roku 1647 přirazil tam strašný nepřítel katolíků, švédský protestantský generál Karel Gustav Wrangel. Strach veliký povstal v městě. Veřejné modlitby v kostelích se konaly. Gymnasium mělo býti rozpuštěno, studenti k rodičům posláni. Než se tak stalo, ustrojili studenti hudební a pěveckou akademii (hru), pozvali Wrangla a ten skutečně s několika důstojníky svými přišel a hra se mu líbila. I choval se k studentům laskavě a řekl jim: Až budete mít zase akademii, vzkazte nám, bude-li možno, přijdeme zase. Obdarovav studenty, odešel. Ti však měli vyhráno — gymnasium se nezavřelo. Za málo dní byla akademie zase a Wrangel přišel opět. Tentokrát si generál počínal důvěrně i s jesuity; navštívil školy, večeřadlo, ložnice a na všecko se pilně vyptával. I řekl se mu, že mnozí studenti přebývají v městě, ale mnozí v domě klášterním, v koleji, v semináři. Někteří platí za stravu ustanovený plat, jiní však polovici a jiní hodní a chudí žáci dostávají stravu, šaty a vůbec potřeby všecky bez platu od ústavu. A odkud to ústav bere? — tážal se generál. „K tomu jsou nám darovány naše pozemky, že z toho, co nám Bůh nadělí, jsme živi a živíme 40, 60, 80 jinochů.“

„To jsem nevěděl“ — dí generál. — „Vždycky se mi říkalo, že jesuité mají veliké

bohatství“. Myslil, že to mají jen pro sebe. — Na to šel Wrangel podívat se na vlastní příbytky jesuitů a rektor prováděl ho i jeho důstojníky od pokojíka ku pokojíku. I viděli jen prostý, ba chudobný nábytek. Rektor měl sice pokojíky dva, ale tak chudé jako ti ostatní. Na to se šlo do kostela, kde naopak spatřili věci drahé, nádoby z drahého kovu, roucha hedvábná. — „Odkud to bēfete?“ tážal se generál. „Dílem také z pozemků, dílem od dobrodinců.“ — „To jsem já všecko nevěděl“, doložil protestantský generál. I obrátil se k důstojníkům a řekl: „Je-li pravda, dobře, že jsme sem přišli a věci nových se dozvěděli“. I na řídil důstojníkům a vojákům, aby postavili stráž k pozemkům jesuitů a nikdo se neodvážil jim škoditi. Když pak z Hory odcházel, navštívil ještě koleje a zanechal tu veliký dar „těm milým studentům na přilepšenou“.

To je trochu jiné panorama, než ta Kočkova na Malém náměstí v Hradci Králové. Dokud Wrangel podle těch všelijakých — jarmarečních — panoram protestantských lhářů, pomlouvačů a štváčů na jmění církevní hleděl, byla to — „mrtvá ruka“. Ale když se přesvědčil, tu poznal, že to je opravdu ruka živá. —

A tak je to podnes! Kdo se o ničem lepším a o pravém stavu věcí nepřesvědčil, ten věří těm všelijakým Kočkům a křičí s nimi o mrtvé ruce. Panorama dějin i skutečného života nynějšího ukazuje však na něco zcela jiného — opácného. Podívejme se na panoramu, jakou ukazuje nám náš dnešní stát. Přehromný státní dluh a nesnesitelné daně! A jakby nebyly? Počítejme jen, n. p. co stojí gymnasium dnešní — dům, vydržování jeho, potřeby učebné, topivo, platy říditele a profesorů. Ale dokud ta živá ruka — stát — té mrtvé ruce — církvi, řeholi — statek její nevzala, nestálo stát gymnasium ani baléře, ano ještě bral daně ze statku toho — a gymnasium vydržovalo mnoho žáků zadarmo.

A pohlédneme na jiné mrtvé ruce. V. p. gymnasium v Broumově vydrží řeholníci — nejvíce sami z „mrtvé ruky“. A profesoři jsou řeholníci, kteří mají skrovný pokojík, šat a tak málo platu, že se to nazvatí musí hrdinstvím, že někdo za ty peníze tolik studií konal! Pohlédte na ústavy jiné, k. p. na ústavy školských sester a jiných. Za jak málo peněz je tu učitelská síla! Jak mnohý náš velíkán, který při desátém pállitru začíná pozorovat, že je „dobrá“, sápe se „na mrtvou „ruku“, kdyby však měl takový plat, nestačilo by mu to ani na pivo.

Popatřme na velkostatky duchovní vůbec. Jak mnohý držitel velkostatku duchovního — ta mrtvá ruka — sám z toho všeho nemá, než starost, nevděk, zášť a pomluvy, an sám na své živobytí potřebuje — nejméně. Ale počítejme, jak rozhazuje na své bujně živobytí tak mnohá živá ruka pokřtěného i nepokřtěného a co dále ve prospěch obecného dobra, a ukáže se nám zajímavá panorama, jenže trochu jiná, než ta Kočkova. Ovšem že ani dějinné ani přítomné panorama odpůrce církve katolické nepřesvědčí. Jsou stále stejní. Jako ti starověcí ariáni vždy se ze svých lží vykroutili a kouzelnictví svou odhalenou lež přičítali, tak to dělají podnes.

Do smrti nezapomenu n. p. na veselé bojování s p. N., choceňským pastorem. Když se mu ukázalo, že dle logiky — dle správného myšlení — pravdu nemá, že vůbec jeho náhledy o předurčených předlogikou neobstojí, citě se nevolným v kaši, do které zabředl, napsal „in perpetuum rei memoriam“ — na věčnou té věci památku — že se na něj jde s chytráctvím, on že však má slovo Boží. Staří ariáni svou kaši svedli na kouzelnictví, pastor devatenáctého století to na ďábla sice ne, ale na chytráctví strčil.

Jenže „chytráctví“ je na straně odpůrců pravdy, chytráctví nepoctivé, pomlouvачné. A pokud se to týká „mrtvé ruky“, záleží v tom, že ti boháči, kteří své bohatství všelijak sehnali a hromadili, od své mrtvé ruky, která žádnému nic nedá, odvracejí pozornost

štváním proti majetku církve. Největší lupiči a zloději v novověkých státech jsou nejhorlivější štváči proti „mrtvé ruce“. A půjde jim to řemeslo dobře i v našem století. Nevymřeli totiž lidé, jichž moudrostí jest: Bylo to na ponoramě; pan Kočka to vyobrazil — a dost!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 6. listopadu.

(Něco s české university. — Po vykonaných volbách do sboru obecních starších. — Obavy pražského a vůbec českého průmyslu pivovarského).

Česká universita nachází se letos ve znamení „raka“, jak naši páni liberálové mají v obyčeji poznamenávat, když jest jejím rektorem člen professorského sboru bohoslovecké fakulty. Tim chtějí naznačovati nepokrokovost prý proudů, které za rektorátu takového na universitě zavládají. Ovšem že jsou s tím „rakem“ na omylu. „Raka“ měl ve znaku svém také sám tatík Žižka a proto u nás v Čechách bude „rak“ náhodou ode dávna již znamenati opak toho, co by páni ním naznačovati chtěli.

Letos rektorem Magnifikem české university jest vdp. Tu. Dr. Jan Lad. Sýkora, professor bohosloví a kanovník u Všech Svátých na hradě pražském, muž smýšlení spanilého a člověk vzácně šlechetný, jehož charitativní působení jest v Praze všeobecně známo a jehož ušlechtilé jednání jest všeobecně ceněno, tak že jeho rektorát bude znamenati pro uklidnění, ustálení a zvelebení akademických poměrů nepochybně rok příznivý a platný.

Klidných časů pak, kdyby nad naší staroslavnou universit vlál prapor vzájemné účty a šetrnosti, osobní taktuosti a libezných mravů, mají naše vysoké školy velice zapotřebí. Až doposud se příliš často stávalo, že na místě zušlechťujících, povznášejících a platných vznětů provalovaly se z nich do veřejnosti ošklivé neřesti, jejichž rmut, jež a kal kolikráte celou veřejnost otrávil, znepokojily a rozrušily. Tolik vzájemné bezohlednosti, nešetrnosti a mužné neváznosti ve svém středu neprojevalo v posledních dobách ani žádné ševcovské společenstvo, jako dokázala jistě společnost profesorů českých vysokých škol. Rozinané spory, jež mezi profesy českých vysokých škol stále se opakovaly a plamenem záští živým hořely, neměly ani na studentstvo, ani na ostatní českou veřejnost žádných blahých a užitečných vlivů. Boje universitních profesorů o kozl vlnu zdály se býti skoro svévolně vedeny, aby ve vřavě jejich nebylo viděti cenu pána jednoho a malichernost druhého. A třeba že ve blavním následkem odporu a nevole, jimiž se širší veřejnost oproti podobným výstupkům již více netají, boje ty utuchly, předece v menších rozměrech žijí a vlekou se dále. Chopila se jich část dorostu universitního učitelstva.

Pánové ti, na místě aby sami usilovně pracovali, bádali, mladé inteligenci platně na cestu svítily, se zimničným rozčilením čekají na práce cizí, aby se nad nimi na soudnou stolicí usazovali. Sami ničeho kloudného a vážného veřejnosti nepředkládajíce, aby zdáli se býti učenými, odsuzují jenom práce a přičinění jiných, z čehož ovšem že vznikají nové boje, jež jsou pro veřejnost bez ceny a pro své účastníky při nejmenším bez užitku. Tak nyní ve zvláštní brožůře velice rozhodně odpovídá docent právnické fakulty Dr. K. Kadlec docentu filosofické fakulty Dr. J. Pekařovi na kritiku, již poslednějši napsal o Kadlecově „nedilu“. A prof. Dr. Flajšhans usazuje zase ve zvláštní brožůře univ. docenta Dra. V. Novotného, který cítil za potřebné kritizovati Flajšhansovy práce o Husovi. Při tom ovšem

že bránící se pánové nešetří děkasy, kterýmiž prokazují mezery ve vědomostech svých universitních kritiků, jejichž kritiky následkem toho na konec vypadají jako neopatrná vše-
tečnost. Jaké ovoce z toho všeho vzniká? Ne-
dobrá práce sama sebou zmizí, proč tedy
proti ní bojovat? A dobrou práci ani nejkr-
tější kritika nezničí. Snad přátelská shovíva-
nost byla by více na místě a jenom ve pří-
padech, kdy vlídné a účelné upozornění na
nedostatky nebo omyly není přátelsky loyálně
přijato, jest na čase, výtky ty učiniti veřejně
a to zase přímo bez obalu a bez potutelné
jizlivosti. Nač kritická zlomyslnost bez před-
chozího dorozumění? Když někdo druhému
prutem do vrat šlehá, obyčejně se mu dostane
odpovědi sochorem. A aby si universitní do-
cent musil dáti veřejně vypráskati, to se se
zájmem a vážností vysokého učení nesrovnává.
Takovému pánovi to také docela nic nesluší.

Ve přítomné době pak vaří se na filo-
sofické fakultě trpká pro ni záležitost. Vedle
jiných snaživých, snad i účty hodných pánů,
kteří se dali od chvalitebných zámyslů svých,
dostati se za docenty na universitu, hned
předem všelijakými machinacemi zaplašiti,
skutečně podal habilitační práci šíře známý
spisovatel a professor Dr. Justin Prášek. Avšak
většina sboru filosofické fakulty k návrhu pp.
referentů habilitaci páne Práškovu neschválila.
Proti tomu podali prof. Kvíčala a prof. Ro-
bert Novák minoritní votum, prof. Prášek
odvolal se k ministerstvu a to nařídilo filos.
fakultě podání nové zprávy o habilitační práci
páne Práškově. Na konec a výsledek této
afery panuje ovšem že v Praze pochopitelná
zvědavost a to zejména proto, že právě pánové,
kteří pro neschválení páne Práškovy
habilitace hlasovali, nyní o celé té věci neradi
slyší.

Mimo to netají se studentstvo a zejména
kandidáti, ke zkouškám na české universitě
přistupující, oprávněnými stesky, že někteří
zkoušející pánové zrovna gentlemany se ne-
chovají a že nešetří při tom pronášením po-
známek a mínění, jež jsou nejen při universit-
ních a státních zkouškách, ale i ve slušné spo-
lečnosti vůbec nepřipustnými. (V ohledu tomto,
jenom co je pravda, nenese žádné účasti prof.
Masaryk, který je právě hlavně pro své vlídné
a šetrné zacházení se členy university právem
oblíben). Na české technice před několika lety
vyslovovali také někteří professoři oproti po-
sluchačům a kandidátům svá mínění způsobem,
který vyvolal známé bouře studentstva. Na
universitě snad to tak daleko nedojde, ale o
nářcích a stescích studentstva na nešetrnost
některých profesorů, kteří zapomínají, že za
dnešních dnů i policajt s vagabundem musí
s jistým tolstojovským ohledem zacházeti, pro-
níkají povážlivě zprávy do veřejnosti. Snad
některá obhrobná „poznámka“ tu a tam vy-
létla z úst bez jinak zlého úmyslu, ale dospělý
mladý muž i od otce očekává jisté slovní šet-
rnosti ve případě nejchoulostivějších. Proto

FEUILLETON.

Pokroková osvícenost.

Píše J. S.—a.

I.

Pokroková osvícenost jest dle moderních
pojmu hodně zmotaná a nepravdělná věc. Kdo
chce její povýšenosti dostoupiti, musí dobře ro-
zeznáti mezi teorií a praksí; musí pochopiti,
že by bylo chybou, vždycky do všech důsledků
prováděti to, oč se ve jménu pokrokové osvíc-
nosti horuje. To nutno mít na mysli, že nebe-
zpečí „klerikalismu“ a různého jiného zpátečnictví
člhá za každým křem na polapení a spoutání
příliš důsledných a neopatrných pokrokářů. Ani
se nenaděješ, a při nejlepším pokroku ti svobo-
domyslné listy dokáží, že ti uklouzla noha
s cesty osvícenosti do propasti zarostlé býlím
zpátečnictví.

Protož nutno dle zvláštních pravidel pokro-
kových jíti tu v pravo, tu v levo, třebaš by se
ti často zdálo, že jest to proti logice. Ukáží ti
tedy, příteli, předem na příkladech, jak naši svo-
bodomyslníci pokrokové osvícenosti rozumějí.
Tedy dle nich jest ku př. pokrokem, když se
velebí plnými ústy náboženská snášelivost a ctění
přesvědčení každého jednotlivce, ale když se při
tom zároveň dávají návrhy, aby vyučování katol.
dětí ve víře vlastní — bylo ze škol odstraněno. Pokro-
kový člověk se musí smáti obrazům svatých,
jakoby to byly prostředky pověry; ale za to jest
jeho povinností vystavovati o slavnostních dnech
do oken transparentní obrazy Husovy.

Pokrokovou osvíceností jest uvažovati nábo-
ženskou výchovu za dobrou, ale při tom vštěpo-
vati mládeži do hlavy a srdce výlučně ten „zá-
kladní“ článek náboženský, že jest v církvi všecko
špatné. Katolíci sice řekne, že jest to jen pě-
stění vášně a nikoli pravých citů náboženských;
leč svobodomyšlníci soudí jinak. Moderní osvíc-

pro uvarování všech možných nedorozumění
bylo by lépe pro každého profesora, aby se
své povýšenosti ku zkoušenému nesestupoval
žádnými slovy „důvěrnosti nebo upřímnosti“,
jež opakovaná mimo zkušenosti sál znějí zcela
jinak a velice podivně. Na německé universitě,
ač tam professoři s akademiky žijí v užších
stycích než-li se děje na universitě české, o
nějakém příliš „důvěrném tonu“ slyšeti není.
Z povědělých zde věci zajisté krev neteče, ne-
jsou žádným tajemstvím, uahlas se o nich
mluví a proto budou na všech širších stranách
zajímati jako drobné noviny z české university,
již sluší za náš národní klenot považovati a
proto ho jí třeba v každém směru jako klenot
ostříhati. Dospívající inteligenci náš dorost
nemá a nesmí si z ní do života odnášeti ani
žádné nepřikladné pohoršení, neřku-li pak
roztrpčení.

Nad výsledkem v minulém týdnu vyko-
naných voleb do sboru obecních starších kr.
hl. města Prahy pražských tiak jaksi onéměl.
Přešla ho hovornost o nich se šířiti. My ne-
máme příčiny, proč bychom se k nim nevrá-
tili. Výsledek jejich jest celkem takový, jak
jsme ho předpovídali, kdykoliv jsme o poměry
stran na radnici na těchto místech zavádili.
Staročeši odešli z voleb těch zeslabeni a zde-
moralisováni, tak že o nějaké své pevné vět-
šině na radnici více mluvití nemohou. Vládnou
tam pouze pomocí politicky a mravně bezcen-
ného osobního kompromisu s jednou mlado-
českou frakcí, a níž se také k letošním volbám
— spojili. Jak jest tato aliance pro skutečně
staročeské zásady bezcennou, jasně dokázalo,
že chef redaktor staročeského „Hlasu Národa“
p. dr. Ed. Baštyř při volbách těch Staročechům
propadl. A jak se dále staročeským radničním
politikům o skutečně konservativní zásady
jednalo, svědčí dále to, že vyšehradského ka-
novníka dra. J. Buriana nedovedli kandidovati
tam, kde by mohl a musil býti zvolen. Ale
nač mluvití o něčem, co samo se musí ve
vlastní neprozřivosti udusiti? Jak jsme své
doby předpovídali, dobyli si největší váhy nový
„novoměstský občanský klub“, který letos
poprvé zasáhl ve volební vřavu a sice ještě
k tomu s nepopulárním heslem „proti kom-
promisu“ a předce na dvou svých kandidátech
soustředil více hlasů, než li měli skompromi-
tovaní Staročeši a Mladočeši dohromady, tak
že ve případech těch zvítězil a při ostatních
kandidátech svých napočítal vítězství nedaleké
nebo velice slušné číselice hlasů. Na poprvé
je to velice slušný výsledek. Aby nám však
některý o poměrech ani zdání nemající třebaš
katolický list zase nevyčetl, že prostým kon-
statováním fakt o „novoměstském občanském
klubu“ nadřazujeme Mladočechům, poznamená-
váme, že jedním z jeho zvítězivších kandidátů
jest p. Ort, pokladník Svatováclavské záložny
v Praze. To snad postačí, aby si zase někdo
nešlapal na jazyk.

Jednoho pak ještě musíme se dotknouti.
Některé listy totiž po odbytých volbách zálo-

nec musí považovati rakosku ve škole za věc ne-
lidskou a zpátečnickou; při tom však musí vele-
biti kruté skutky Táborů jako snahy pokrokové;
nic mu na cti pokrokové neškodí, užije-li své
pěsti k rozbití některé katolické schůze; a jestliže
týž jako poslanec sepere svého soka v parlamentě,
může býti jist, že za tuto zásluhu bude zvolen
od vděčných svobodomyšlníků podruhé zas. Vzpom-
nám si, jaké bylo ku př. nařčení z facke Vojty
Holanského, jimiž byla obdařena hlava Wolfova.

Pokrokový osvícenec sedí na universitě
církvi založené a v místnostech universitních ze
samé vděčnosti podkopává přesvědčení katolických
posluchačů; týž velebí volnost a svobodu a při
tom člá, jak by mohl udati u soudu šfitele
katolické četby pro nedovolenou kolportáž. Osvíc-
cenost moderní dále záleží v úzkostlivém přihli-
žení, aby jatky byly hodné vzdáleny od města,
aby čmoud továren byl omezen na sféry co
možno nejvyšší; též ještě jinými různými způsoby
pečuje o zdraví občanstva. Kde však se jedná
o dokonalé užití radostí tohoto světa, tam již
jest osvícenost mnohem shovívavější; sotva se
kde dočteš o důrazném vystupování proti kouření
učin, proti častým muzikám, proti „pikantním“
baletům a pohlednicím; tyto pohlednice se mo-
hou bez pohoršení osvícenců vykládati ve skříních
tak, aby si jich mohlo každé malé dítě všimnouti.
Proti takovým věcem se ozyvají klerikálové a
to z pouhé potměšilosti.

Že klesáním mravnosti se kazí zdraví
hříf než opominutím některého výše uvedeného
zdravotního opatření, to sice leží na bllední. Ale
starost o takové věci ponechává pokroková osvíc-
cenost každému jednotlivci. Jak vyhlíží hrdinství
a důslednost této osvícenosti? Při církevním prů-
vodu vzkřikne některý osvícenec davem ukrytý
srdnatě: „Sláva Husovi!“ A když jest volán za
to k zodpovídání před soud, zase srdnatě zapírá.
Moderní osvícenci mají v ústech reformu
náboženskou, klaní se před Husem jako před
reformátorem největším; leč zároveň se smějí
mnohým bodům učení Husova a nepředkládají

valy, že se prý mezi občanstvem jeví veliká
bescharakternost. Vyskytnou se prý lidé, kteří
během jediného týdne náleží všem stranám.
V pondělí jsou Mladočeši, v úterý radikály
a ve středu Staročeši a to opakují posnova
zpátky. Divíme se, že pánové ve pražských
redakcích tomuto zjevu nerozumějí. Výklad
jeho jest nanejvýš jednoduchý! Tato snadnost
přebarvování se znamená, že mezi těmi stra-
nami není dnes vlastně žádných podstatných
rozdílů ani programových ani organizačních.
Střízlivý posuzovatel poměrů jasně v něm
vidí rozklad stran, jak splývají v jeden celek
a při tom podotýkáme, že tento nově jevíci
se celek není nijak zásadně nepřátelským vůči,
v níž byla většina národa českého vychována.
Naopak! Zbožné a vážnější smýšlení stává se
obecným.

• • •

Hlavním předmětem české vlastenecké
špekulace za posledních deset let bylo v Praze
stavění nových velikých pivovarů. Když se
smíchovskému pivovaru začalo po zlých a ne-
snadných dobách poněkud lépe věsti, tak že
akcie jeho drobet stoupaly a „správní radov-
ství“ jeho stalo se velice výnosným „čestným
úřadem“, ihned vznikl vlastně akcionářský
měšťanský pivovar na Král. Vinohradech,
první měšťanský pivovar v Holešovicích, ži-
dovský pasivní prý pivovar nuselský promě-
něn byl také v akciový a konečně vznikl pi-
vovar pražských sládků ve Braníku. Všechny
obrovské pivovary ty, jež jsou v stavu pivem
zásobiti nejen Prahu, ale skoro celé české
království, jsou nyní v činnosti. A tu ovšem
každý z nich musí hleděti, aby co nejvíce
odbyl a největší dividendu vykázal. Proto při-
rozeně nastala v Praze přímo horečnatá „kon-
kurence pivní“ a během posledních deseti let
přibýlo zde a ve předměstích tolik hospod a
výčepů, jejichž majitelé přijdou obyčejně na
žebrotu, že jich jsou dobré tři čtvrtiny zby-
tečny.

Nyní začínají se objevovati rozmanité
stíny těchto pivovarských špekulací, hrozící
účastníkům velice drahým poučením. Některé
z pivovarů těch drží se při jakéms takém
životě, (o smíchovském zde ovšem nemluvíme),
jenom především blahovůli obecních správ,
jež jim jdou na největší přátelsky vůči,
avšak přemnožení jejich jest citelným, tak že
i oblíbený smíchovský pivovar netají se znač-
ným úbytkem ve své výrobě. Proto vzlet pi-
vovarských akcií valně utuchl a na místě toho
dostavují se mrazící úvahy, jest li v tomto
směru naše vlastenecká špekulace nepřehnalá.
Na její vzmah zdá se býti Praha poněkud
malá.

K úvahám těmto pak přistupuje nyní
další starost. Když se totiž v posledních letech
jednalo o zlepšení zamských finanční království
Českého a to především ku polepšení platů
učitelstva obecných a měšťanských škol, pro-
nášeny návrhy, že by se tak mohlo státi po-

stoupencům svým ani hlavní rys nového nábo-
ženství, jež by jejich chuti odpovídalo. Brojí-li
proti zlořádům nekřesťanským na základě citátů
z Pisma? To by již bylo podezříváno jako snaha
spojovati se s klerikalismem. Spíše se starají
otcovsky o to, aby se mohli katoličtí kněží
ženiti.

Osvícení rekové nelíbě nesou nádhru rouch
kostelních, jimiž kněz chce uctiti Pána Krista,
když stoupá na stupně oltáře; za to
je méně píchá do očí, když se hall marnivé ženy
do nejnádhernejších látek ke cti a slávě vlastní a
když tytéž látky brzy odhazují, aby si koupily
ještě nákladnější. Dle jejich logiky by zcela dobře
mohl přistoupiti kněz k oběti nejsvětější v osu-
tělém kabátku; ale kdyby si vzal obyčejný oblek
k slavnostem světským, byla by to urážka sluš-
nosti.

Neši osvícenci za velikou zásluhu si poklá-
dají, dokazují-li, že jest církev veskr zpátečnická;
apolu však považují za nezbytnou povinnost snah
osvětových, aby se podtrhávaly noby katolíkům,
kdykoli tito chtějí něco k vzdělání národa vy-
konati. Budto proudy osvětové v katolictví se je-
viconati. Budto mlčením přecházejí, nebo je vykládají pře-
vráceně. Vždyť se musí každý osvícenec nyní
chrániti, aby neupadl v podezření, že koketuje
s klerikály.

Či četli jste někdy ku př. v „Osvětě lidu“
pochvalný referát o některé produkci Cyrillaké
jednoty? Také o katolických ústavech pro blucho-
némé, slepé atd. málo kde se dočtete nějaké zprá-
vičky. Chvála by byla hříchem páchaným na mo-
derní osvícenosti a haněti — není co.

Vezmi si, milý čtenáři, třebaš celé dva roč-
níky Času a pátrej s hledej, kde bys mohl čísti
jakékoli uznání některého záslužného skutku kato-
lického. Nalezneš-li nějaké to příznivé posouzení,
budeš chlapík; já jsem hledal aspoň marně. Za
to posměšků a podezřívání se tam sype na
katolický ruch každodenně nadbytek. A přece se
tento list dušuje, že kráčí za nejvyšší osvětou
a že jest zcela nestranný.

moci svedení nové daně z piva. A toho se český pivovarský průmysl nlekl, neboť tato nová daň sáhla by mu hluboko do kapsy a akcie jeho by tím pochopitelně utrpěly. Ovšem že není žádných vážných obav, že by daň z piva, uložená ve prospěch financí království Českého, byla pro pivovarský průmysl pohromou. Avšak další důsledky z ní nahnějí pro- sávějším našim politikům nyní zcela odůvod- něné strachy. Jest totiž otázka, zdaž se co nej- dříve nevyskytne nějaký obratný ministr fi- nancí, který skvostnou mladočeskou myšlenku vyššího zdanění výroby piva radostně neuvítá a který ochotně království Českému z ní fidičí díl mléčka popřeje a hustší smetánku sebere pro zvelebení financí říšských. Mladočesí mají již se svými finančními nápady smůlu, jako onen chytrý čert se sedlákem, který jednou čertovi popřál z polní úrody to svrchní, t. j. nať a brambory si ponechal pro sebe a po- druhé zase to spodní a pšeničku sklídiv sám, uštědřil mu strniště. To se jim stalo při úpravě platů státních úředníků. Aby bratce českých podřízených činovníků, kteří by si v každém jiném praktickém povolání stáli mnohem lépe, polepšili několika stovkami, štědře opatřili za to zástupy německé, českému národu nevidné byrokracie tisíci tučných přídavek. Proto se nyní český pivovarský děs příštích dob, co mu přinesou, když se o nové daně z piva mlu- viti začalo.

K charakteristice Otce vlasti. „*Až po mně panovati budete vy, kteří se zdobíte dá- aděmem králů, pomněte, že i já jsem vládl před vámi a že v prach jsem se obrátil i v potravu červů: podobně vy klesnete, zajdouce jako stín a jako květ polní. Co platí vzne- šenost rodu, anebo hojnost bohatství, jestliže schází čisté svědomí s pravou věrou a na- dějí na své vzkříšení? Nenechte život svůj jako besbožní, nesprávně smýšlejte, ježto jste bytostmi skrovnými; a poněvaď od Boha jste stvořeni a z něčeho narození, brzy se v nic obrátíte, jako byste nebývali. Věste, že máte Otce věčného a Syna jeho, který vás chce účastnými učiniti království svého, jestliže příkazy jeho zachováváte. Jestliže touží srdce vaše po povýšení, ponížujte se, a nechtě nevejde do nitra vašeho noha pýchy.*“

Karel IV. ve svém životopise.

Drobná obrana.

Českou vlast nám nevezmete. V jisté společnosti čten byl nahlas z Času veřejný list tří židovských doktorů, svědčící baronu Riegrovi za jeho výrok o rozkladné rušivém

Ty snad si myslíš, že také židé někdy by zasloužili pokárání; ale to nerozumíš po- vaze pokrokové osvícenosti. Vezmi tyž Čas a pročteš každou stránku; a pak shleď, že dle úsudku pokrokové osvíceného jsou židé daleko většími vlastenci než katolíci. Čas je aspoň nikde nekárá a dokazuje, že mají nejlepší vůli. Že mluví židé spolu výhradně po německu, to nevadí; vždyť za to vyvážili o slavnostech Husových také trans- parenty a tím dokázali vlastenecké city dostatečně. Dokáže takovou osvícenost někdy katolík? Kdyby se za některého slavného muže českého sloužilo rekviem, zasměje se Čas ve své osvícenosti tomu zpátečnictví; za to velice rád otiskuje ohlášení, kdy a kde se bude konati pobožnost pokročilé církve židovské. Co je pokrok, synu milý, nepoví ti rozum kusý; ale kdo jej z Času pozná, logiku proň ménit musí.

Pokrokoví osvícenci velmi rádi se hásí právě k těm předkům našim, kteří náhodou kladli náboženství ve všech potřeb národních na místo první; ta zásada jest však pokrokové osvícenosti věcí cizí.

Ano osvícenost některých listů našich do- spěla k dokonalosti až neuvěřitelné. Četl jsem totiž v jednom pokrokovém listě několikrát tu obzvláštní spasitelnou zásadu, že vše, co kněží odsuzují, jest znamenité; není prý pro některou věc lepšího vyvážení, jako když ji haní kněz. Přestávám zatím na několika těchto ukázkách pokrokové osvícenosti. Necht si čtenář nemyslet, že titul pokrokové osvícence těžko se zjednává a že by vyžadoval v nynějším čase velkých obětí. Jdi jen s proudem, otáče; logikou a důsledností jako to pokrokové listy činí a budeš přijat s ra- dostí do jejich cechu; po tvých skutečných vě- domostech, po tvém vzdělání se tě ptáti nebudou.

vlivu židovstva na život národní. Když došel předčítatel tohoto listu až ke větě „*Můžete neuznávat nás, ale české srdce a českou vlast nám nevezmete*“, nemohl se již zdržeti jistý bo- drý občan, aby si neulevil jádrnou poznámkou: „*To věřím, poněvaď ji (vlast) mají židé dávno v kapse*“. Jádrná tato poznámka působila svým zdravým smyslem takový efekt, že nabubřelý list se dále nečetl, nýbrž rozpředl se rozho- vor o vlastenec kým významu „*českých*“ židů. Jednomyslné mínění vyznívalo, že Rieger pro- jevil politický bystrozrak, když v soukromém rozhovoru upozornil na ničivý vliv židovského plemene v rozvoji národním.

Krátkozrací politikové, kteří chtějí do- moci se nějakého úspěchu, aby předstihli vy- moženostmi své politické odpůrce, lákají ovšem židovstvo do svých řad, domnívajíce se, že by židovský kapitál mohl dobře posíliti naše mělké pokladny proti velikému kapitálu německému. Tací politikové potírají zdravý hospodářský antisemitismus, pokládají se za šťastny, mohou- li nctivě stisknouti podanou ruku židovského boháče, vyžebraují a přijímají peněžitě pod- pory od židů pro své noviny, rozčilují se až do krajnosti, běží-li jenom zdánlivě o nějakou křivdu židovskému národu, kdežto zcela lho- stejné zažijí tupení ano i zřejmé poškozování vlastního národa. Známe n. př. jedno pokro- čilé město, kdež starosta při ustavující schůzi „*českých*“ židů blýskal se v novém černém kabátě, kdežto při manifestačním sjezdě kato- lických mužů scházel. Jak patrnou, slibují si naši politikové mnoho od židovského živlu.

Očekávání toto však dojde sklamání. Malý rozhled po okolních národech nás poučí, že židovstvo pro národní život není žádnou po- silou, nýbrž že ze složení tohoto vzniká úpadek národa. Židé ve Francii a v Německu jistě mluví jazykem národním, a přece antisemitis- mus francouzský a německý dosahuje neoby- čejné prudkosti a vášnivosti. Mají tedy tyto ná- rodové jisté vážné příčiny k tomu, aby se přímo ohradili proti vnikání židovského živlu do národního kmene. Stejně příčiny mívají stejné následky, proto by také u nás musil vzniknouti podobně sorganisovaný plemenný boj proti židovskému živlu, kdyby v Čechách dle přání „*lidových*“ politiků židovstvo vystou- pilo ze řad našich národních odpůrců a stavělo se do našeho národního šiku. Náš boj proti židovstvu jest po většině politický a jen tu a tam národohospodářský, ale změnil by se najisto v boj plemenný, kdyby skutečně bylo pravdivo tvrzení oněch tří židovských doktorů, že „*české srdce a českou vlast jim nikdo nevezme*“. Chováme pevné přesvědčení, že v boji za svá národní práva zvítězíme i bez pomoci semitského národa a proto nevezme ho do svého šiku, abychom se nemusili s ním dělití snad jednou o své vítězství. Nebylo by křesťanské, židy pronásledovati, ale nebylo by politické, pro židy se namáhati. Kdo potřebuje židovské peníze, aby mohl vydávati žurnál a udržeti k vůli lesku svého jména „*lidovou*“ širokou stranu, přejme mu toho, ale sami se řiďme slovy Riegrovými: „*V nejhorších dobách pomohli jsme si bez židů a pomůžeme si bez nich i na dále.*“

Časem ze samých starostí protikatolických počinů již měknouti mozek. Hází paušálně pa- mátku sv. Cyrilla a Metoděje do starého braku, protože prý bychom se vzpomínáním na bratry Soluňské učili zapomínat na den Husův. A Husovo jméno jest prý přece „vý- razem našeho boje proti Římu, jehož výsled- nost a úspěšnost je životní otázkou našeho národa“.

Milý Karle, Otče vlasti, jehož sám Hus nazýval mužem svaté paměti, co bys tomu všemu řekl? Ty's pracoval zcela ve šlépě- jích velikých věrozvěstů slovanských a došel's za několik desítekletí v pokroku dále než hu- sité za dvě století. Národ svůj jsi tak ušlechtil, že jméno Čecha bylo vyslovováno s úctou v celé Evropě. Při dvoře papežském v Římě, na cizích universitách profesorů Čechů; arcibiskupové, biskupové, kanovníci a jiní vysozí hodnostáři v Německu, Uhrách a jiných zemích z velké části Češi; při dvoře anglickém a jiných dvorech Češi; kurfiřtům se nařizuje, aby dávali své syny učiti češtině; kdekoli v Německu jest posádka česká, tam posluhuje svátoatmi český kněz; sám slavný Petrarcha se vyjadřuje velice lichotivě o vzdělanosti českých předáků a přirovnává je ke klassickým vzdě- lancům; týž a Cola di Rienzi si s pochutí do- pisuje se slovatným Arnoštem, Janem ze Šíředy, Janem Očkem. Ač Řekové Němce v tehdejší době považují za barbaru, má jméno české u nich tak dobrý zvuk, že volají naše horníky na ostrovy Egejské, aby Tito svou zručností zvelebili výtěžky dolů. Poláci utužují přátelský svaz s Čechy a dychtivě přenášejí české knihy do své vlasti; cizí university, které teprve po založení Pražské ve střední Evropě vznikají, vděčně přijímají z university naší professory a knihy. K tomu všemu při- počtáme svobodu stavu seelského, zadržování

germanisace a jaré nadšení náboženské. Milý katolický Karle, ty'a dobře věděl, že by bez spojení s Římem tyto všechny úspěchy Tvého národa bývaly nemožny. Ale nyní již Tvé ná- zory nic neplatí. Pan dr. Herben na základě rozkladného husitismu přinese vlasti své jinší požehnání. Zda by měl to své husitství opřítí o Berlín, o tom se ještě definitivně nerozhodl; zatím je opírá o židovský živel, ačkoli nedávno židé dokázali v Budějovicích při volbách věrné milování s kandidátem Vollgruberem. Že za husitství universita Pražská svou nízkou úrovní intelligentní budila všude útrpný úsměv, to nic nevadí; však byli husité aspoň tím pokrokoví, že mnoho na Řím nedbali. A že husitské panstvo ujařmilo lid nevolnictvím, to není závadou. Aspoň tento lid byl veden svými husitskými pány později k vyšší osvětě protestantské. Kdyby nebyli měli páni tak ve- likou nad lidem moc, možná že by byl nechtěl lid ani okusiti blahodárných plodů pokroku protestantského, korunovaného řeží bělohor- skou. Sedláci tam sice táhnouti nechtěli, ale panstvo chtělo mermomocí aspoň na nich do- kázati, že „*evangelický*“ křesťan může býti mučedníkem. Karlovy snahy sice prospěly tedy mnoho, — ale husitské ještě více. Jaký to byl rozdíl, když byly uváděny v praksi ná- vrhy svatých bratří Soluňských, dále Karlovy a Arnoštovy — a na druhé straně Husovy! Na nepravdivostech, bonflivých episodách a rozvratech se, milý Čase, nepoučíme tak o tom, co bude národu k pokoji a spáse, jako na po- xorování pravidelného vývinu národního, jenž právě zdárně kvetl za apoštolů slovanských a Karla IV.

Příspěvek k „*fanatické obmezenosti*“ Je- suitů. *Jesuita Pubička napsal roku 1798 o Jiřím z Poděbrad: „Býval by nepopíratelně jedním z nejlepších králů českých v Čechách, kdyby byl mohl svému království vládnouti v pokoji; byl moudrý, dbal ohledů, byl srdečný a měl jiné dobré vlastnosti. Balbín ovšem o jeho kacířství nechtěl ničeho věděti. Také já ho nechci právě obviňovati z kacíř- ství, jež mu bylo přičítáno. Byl by sám na- lezl prostředky, jak by se velikých nesnází zbavil, kdyby se byl nenechal vésti Rokycanou, Haimburgem a jinými zapřísnělými utrakvisty.*

Chronologische Geschichte Böhmens VI., 11. 272-273.

Politický přehled.

Vlastní příčina, proč tak náhle poslanci na říšské radě pustili se do rozpočtu, bylo pohro- žení krisí a prohlášení, že, bude-li protivnými stranami vyřízení rozpočtu nějak protahováno, ony velké příspěvky ve prospěch finančních, hospodářských a kulturních účelů, jež obsaženy jsou v rozpočtu, nebudou moci býti uskutečněny.

Ve schůzi 29. října dr. Körber zevrubně vypočítal, mnoho-li a za jaký obnos stát zadal práce a mnoho-li ještě zadá, by se odpomohlo trudnému stavu průmyslu.

Při rozpočtové debatě 30. října vystoupili Dr. Kramář a Dr. Žáček vysvětlující, jaké chtějí mlíti Rakousko, by bylo silné a spravedlivé. Lr. Körber pak podrážděn a za souhlasu něm. stran obhajoval dosavadní politiku. Čeští poslanci prohlásili, že jsou odhodláni křižovati veškeré zá- měry a plány vlády, již se nyní jedná o rychlé vyřízení rozpočtu. A tu hned v něm. listech straší Čechy, že znepřítelí sobě ostatní strany pravice, mluví o absolutismu, který jistě se dostaví, nebu- dou-li v parlamentě klidně pracovati.

Dne 4. listopadu konala se ministerská rada, v níž byl i Rezek. Šl. Körber a dr. Rezek dlouhou dobu toho dne vyjednávali s Mladočechy, již za klidné projednání rozpočtu žádají nějakou záruku, kterou jim min. předseda může jenom slíbíti. Vyjednává se i s ostatními stranami.

Rakouská sociální demokracie zahájila 2. list. sjezd za účasti asi 160 delegátů všech ra- kouských národností. Na sjezdu dotkli se páni jazykových nářezí, jednalo se pak o revisi pro- gramu, o celní a obchodní politice, o starobním a invalidním pojištění, o zaopatření vdov a si- rotků atd.

Na německé universitě v Innsbrucku pano- valy minulý týden demonstrace něm. nacionálních studentů proti italským přednáškám prof. dra. Menestriv. Nyní zase demonstrují italsí studující.

V Charvatsku nastávají volby a s nimi i volební násilí na národních kandidátech a jich přívržencích se strany maďaronské vlády.

Šňatek arcivévodkyně Marie Alžběty, dcery hraběnky Lónyové s nadporučíkem princem Ottou Windischgrätzem bude v sobotu dne 25. ledna 1902 v Hietzenloifu. Císař rozhodl, že

princezna bude míti i na dále titul císařská královská Výsost.

Dle polských listů počínají si nyní úřady ruské proti Polákům velice přátelsky. Vláda ruská zřídí prý ve Varšavě obchodní akademii a vystaví velké polské divadlo.

V Poznani ustavila se polská kolonizační komise na způsob německé, jejíž účelem bude skupovati statky z rukou polských a opět je sedláckým polským pronajímatelům neb prodávati.

Vláda francouzská, aby na sultánu vynutila splnění již známých požadavků, vyslala do tureckých vodčíst svého lodstva. Sultán nato hned slíbil, že vše vyplní, ale vláda francouzská žádá ještě splnění podmínek ohledně škol nábož. společností, franc. nemocnic a jiných ústavů.

Ve vých. Transvaalu u Bethelu byl zadní voj plukovníka Bensona Boery vedením gener. Bothy poražen, při čemž i Benson padl. Boerové ukořistili dvě děla, střílivu atd. a zajali asi 500 mužů, z nichž jenom důstojníky sobě podrželi. V Anglii panuje následkem toho velké rozčilení.

Dle misijnářských zpráv byl na císařovnu čínskou podniknut vražedný útok; nestalo se jí však nic. — Ujednané už odevzdání Mandžurska od Rusů Číně zase vázne.

Z činnosti katol. spolků.

Z Nového Bydžova. (Národní katolická jednota). Po prázdninové přestávce zahájena činnost spolková svoláním valné hromady. Do nového výboru zvoleni následující pánové: za předsedu p. Janeček, za místopředsedu p. Králíček, za jednatele p. Bartoš, za knihovníka p. Perlík, za členy výboru: dp. ThDr. Kašpar, vlp. Matouš, vlp. Hornov, p. Balcar, Vízek, Seidl a Šenk, za náhradníky: vlp. Čížák a p. Kodydek. Za přčinou vzpružení spolkového života usneseno ve výborové schůzi k návrhu vlp. Matouše, aby ustanoven závavný odbor, zřízeno vlastní javiště a aby měsíčně pořádána byla schůze členská a přednáška a závavným programem. — Schůze měsíční zahájena minulou nedělí přednáškou vlp. Vladimíra Hornova „O vnitřním životě katolických jednot.“

Politický klub křesť. sociální pro okresy Jičínský, Jilemnický a semilský odbyvá dne 10. t. m. o 3 hod. klubovní schůzi a valnou hromadu v hostinci p. Řeháčka v Lomnici n. P. a tímto pořádkem: 1.) o politické situaci, řeč předsedy vdp. faráře Jos. Koukala. 2.) politické dotazy a návrhy. 3.) volby. 4.) přijímání nových členů.

Katolická národní jednota v Často-levicích pořádala v tomto podzimním období dvě schůze. Při první dne 20. října t. r. promluvil chvalně známý řečník dp. Ladislav Kunte, kaplan z Třebouchovic: „O době Karla IV.“ Poutná a zajímavá tato přednáška byla vyslechnuta od posluchačů s horlivou pozorností a odměněna potleskem. Pak promluvil ještě několik poučných a povzbuzujících slov k přítomným dělníkům p. J. Urban, dělník z Kostelce n. O.: „O odborovém sdružování“. Druhá schůze odbyvána dne 3. listopadu t. r., na níž vyloučil dp. Jukl, kaplan z Hradce Králové, velice krásné a srozumitelné rolnácké křesťansko-sociální program. Praktická přednáška tato odměněna pochvalou a potleskem přítomných. — Při obou těchto schůzích, přes nepříznivé okolnosti dosti ještě navštívených, pobavili nás sdílými vystupy dva pánové z kostelecké katol. jednoty, jakož i člen jednoty naší p. B. Ješina, jimž budiž vzdán tato za jejich ochotu velký dík. Pánům řečníkům při těchto schůzích za jejich námahu a ochotnost zaplat Pán Bůh! Další činnosti naší jednoty voláme Zdař Bůh!

Z Lomnice n. Pop. Spolek náš zahájil svou podzimní činnost slavnostní schůzí ku počtu svého patrona sv. Václava. Na ten den účastnili se všichni členové slavných služeb Božích a odpoledne sešli se ve spolkové místnosti ku schůzi členské. Schůze zahájena proslavou „Falešným prorokům“, jež zdatile přednesl p. Hareuba. Po té promluvil předseda spolku vdp. Křížek ku uctavě tak památného dne, a udělil slovo tvárné dělníci, slečně Fr. Jakubcové z Tahaně, jednatele dámského odboru jednoty Semilské. V pěkné, častým souhlasem a místy bouřlivou veselostí provázené řeči vložila hlavní požadavky katolických žen a vyvířela k ženské organizaci. Prostranný sál byl přeplněn, řeč vyslechnuta s velkým nadšením a usneseno založiti dámský odbor. Zatím jednatelekou zvolena Filomenka Pekárková. — V neděli dne 27. října přednášel při členské schůzi vdp. Fr. Křížek „O pravdě písmá“ a demonstroval přednášku četnými, k tomu cíli zvlášť provedenými obrazy. Pak nás mile pobavil bratr V. Rada přednesem dvou pěkných šertových vystupů. Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Oprava. V úvodníku předešlého čísla v druhém sloupce byla omylem přerušena věta chybou interpunkční seze. Věta má zníti takto: Želé však vin těžkých, a bez skvrn malých a hlubů za viny nikdo není, proto skrze obět smilování odpust již!

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: p. Vinc. Juzl, farář v Libici, jmenován II. vikariátním sekretářem; p. Em. Balcar, katecheta v Přelouči, obdržel farní synodalie. Ustanovení jsou: P. Hugo Dorkočil, kaplan úřadní, za bisk. ceremonáře, p. Jan Simberský, kaplan v Pece, za kaplana do Jičína, p. Jarosl. Malý, administr. za kaplana v Nové Pace, p. Josef Hoke, administr. za kapl. do Pecký, p.

Jan Lonský, koop. Čestínský, za katech. do Ledče, p. Frant. Lexa, kop. Olešnický, za kapl. a katechetu do Dubence, p. Karel Havran, koop. chodslavský, za kapl. do Čestína, p. Jindř. Kolář, kapl. Petrovický, za kapl. do Nečanic, p. Leop. Opletal, kapl. Jablomecký, za kapl. do Petrovic, p. Frant. Egert, kapl. ve Branně, za kapl. do Jablonce, p. Al. Schembera, admin. v Zlaté Olešnici, za koop. do V. Úpy, p. Jan Sůšek, admin. ve Sv. Kříži, za kapl. do Něm. Brodu, p. Jos. Tesar, koop. za administr. v Hoříněvsi, p. Jos. Kulda, kapl., za administr. v Hoříněvsi. V Pánu seznal p. Frant. Malý, senior diecése, (V Valn. D. J. Ch.) čestný kanovník, konsist. rada, rytíř řádu Františka Josefa, děkan v Smidarech, † 2. listop. (naroz. 1813., vys. 1838). Uprázdnila se fara Smidarská, pod patron. Jos. Čížka, ode dne 3. listopadu b. r.

Výkaz účtů záložny Kralohradecké za měsíc říjen 1901. Vkladů přijato K 84.315, vydáno K 96.205. V půjčkách přijato K 138.630, vydáno K 137.140. Počet členů 613, počet vkladatelů na knížky 1369, počet vkladatelů na běžný účet 147. Pokladni obrát K 518120.

Dary ústřednímu svazu kat. jednot diecése kralohradecké. Dar v pravdě knížecí 300 K věnoval J. J. Fr. kníže Anersberg. Dále přispěli vdp. kanovník dr. Soukup 5 K, vdp. farář Soukup 2 K. — Bisk. vikariátní úřad chrudimský 26 K 10 h. Zaplat Pán Bůh!

Sportovní klub pro Hradec Král. a okolí zahájil letošní zimní období závavným večerem dne 13. listopadu 1901 ve své spolkové místnosti v Grandhotelu. Pánům členům budou podrobné programy v nejbližších dnech rozeslány.

Odhacení pomníku M. Viktorina Kernela ze Všehrd, slavného právníka, vlastence a rodáka chrudimského, konáno bylo 27. října za velikého účastenství obecnosti, jakož i věhlasných zástupců vědy právní i reprezentantů vědeckých ústavů a korporací. Pomník postaven obětavostí rodného města a českého právníctva, především ale slavné Právnícké jednoty v Praze, pak vye. ministerstva spravedlnosti.

Z Vyšehovic u Bělé. — Den 3. listopadu byl pro rolnáky sdejší dnem významným. Dověřeno totiž dílo velké, po němž již dávno toužili — dostavba novy luhovaz. Smutné poměry hospodářské nutí rolníka hledati všemožné prostředky, aby co možná výhodně sušil plodiny své a tak existenci svoji zlepal. K tomu přispívá ovšem zvlášť společná práce všech. A tomu právě dobře porozuměli čili rolníci sdejší; společným úsilím sdílili sobě tovarnu na výrobu luhu. Nevelká, ale vkusná a úhledná budova tato nemá jímá oko každého chodce krádejšího stromu řadím oživující raz. V neděli, dne 3. listopadu, po slavné mši sv. v chrámu Páně v Bělé pověřil budou tito vdp. děkan Václ. Kudrna. V krátké, ale případné řeči povzbudil družstvo k další společné práci, k vzájemné upřímnosti a pevné důvěře v Boha. Dejá Bůh, aby podnik tento stal se skutečným zdrojem blaha a lepších poměrů rolníků sdejších.

Z Jičína. — Hlasům ze Sionu! Zemský výbor království českého dal provésti inspekci našeho okresního sirotčince. Prohlídka provedl koncipista pan J.U.Dr. Lukáš dne 4. října 1901., a když všechno vnitřní zařízení a vedení útvaru důkladně prohlédl — tak píše náš „Okresní věstník“ — vyslovil své uznání a nejlepší chválu a útvar náš pojmenoval vzorným. Usneslo se tedy kuratorium okresního sirotčince na tom, aby požádán byl zemský výbor království českého za udělení subvence pro sirotčinec jičínský. Ale jakými „Hlasům ze Sionu“ toho bylo líto a proto tyš časopis zosoudil náš sirotčinec tím, že nazval v něm výchovu dětí pod vší kritikou atd. Náš „okresní věstník“ si redakce „Hlasu ze Sionu“ slušně ujasňuje, že ji po našem sirotčinci nic, není že totiž všechno, co ve vnitřní administraci útvaru našeho až dosud se stalo, učiněno bylo na základě nasezení kuratoria ve schůzích okresního zastupitelstva a se schválením téhož. Také osmazuje okresní věstník „Hlasu ze Sionu“, že jest jedině okresní zastupitelstvo směrodatnou a nejvyšší instancí pro okr. sirotčinec, že jiná kritika pro vedení útvaru neplatí a také zvlášť ne kritika redakce, která na útvar neplatí. A proto radíme „Hlasu ze Sionu“, aby každý nesešly neuvěřitelně, každému hloupému dopisovateli nevěřili, zvlášť ne tomu lživému z Jičína a katolický spolkový útvar nechaly na pokoji. Až bude výchova našeho sirotčince v rukou pastoračních paníček, pak snad bude „Hlasu ze Sionu“ dovoleno tak psáti, ale za stávajících poměrů ne!

Na hospodyněské škole v Německém

Brodě počíná IV. školní rok 1. prosince 1901. Škola tato jest k tomu, aby dívky, které navštěvovaly školu obecnou neb měšťanskou, vzdělaly se theoreticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ku spravování domácnosti vůbec a rolnické zvlášť. Jest jednorozná a spojena s internátem, kdež dostane se chovankám veškerého zaopatření. Vyučuje se theoreticky: Mravce, vzhledem k přikázáním Božím a církevním, jazyku českému, počítání a účetnictví hospodářskému, nauce o vychování, přirodopisu a přirodopysu, chovu hospodářských zvířat, mlékařství, zelinářství a zahrádnictví, zeměpisu a dějepisu, zdravotědě a domácímu hospodářství. Praktická cvičení jsou: Ženské ruční práce, práce v kuchyni, při úklidu, při prádle, v chlévě a zahrádě. Ku přijetí je zapotřebí: 1.) vysvědčení propouštěcí ze školy, 2.) vysvědčení lékařské o úplném zdraví, 3.) o těch dívkách, které delší dobu školy ne navštěvovaly, vysvědčení obecního úřadu o mravní zachovalosti. Zápisné 4 K. Za celé opatření v internátě 28 K měsíčně. Školné 48 K ročně. Za používání nábytku, slavníku a pokrývek 4 K za celou dobu. Na školní potřeby, ženské ruční práce a jiné asi 40 K. Přihlášky ústní neb písemní přijímají se u říditelství hospod. školy v Něm. Brodě do 1. prosince 1901.

Při c. k. hlavním berním úřadě v Hradci Králové obdržel se místo berního exekutora. Těmž přiležitosti bude denní pauza ve výši 70 K měsíčně, jenž po dvouleté bezúhonné službě na 80 K

a po další dvouleté době na 90 K se zvýší. Mimo toho bude míti nároky případně na poplatek za přemocování per 1 K 68 h denně. Podmínky přijetí jsou: Přiležitost tuzemská, státi od 24. do 40. let a průkaz o tělesné způsobilosti a dosavadní zachovalosti. Vlastnoručně psané a doklady opatřené žádostí přijímány budou u c. k. okresního hejtmanství v Hradci Králově do 20. listopadu 1901. V době od 15. do 20. t. m. lze u berního referenta osobně se představit.

Z Dobrušky. Obecennu přání, by divadlo bylo také ve městě, vyhověla křesťanská jednota, která sdílila svým nákladem divadlo v sále hotelu „u Labutě“, kdež má i své místnosti spolkové. Na den Všech Svatých pořádáno na vlastním novém jevišti první představení: „Mlynář a jeho dítě“. Až mnozí si přáli špatný výsledek, dosáhla jednota dojemnou hrou úspěchu neotekávaného, stkvělého. Sál divadelní obecní, jednotě přejícím, přeplněn. Úlohy převzaly síly odevzdání a stkvěle je provedly. Úlohu Marie výborně podala sl. Rozemová, mlynářka p. Hrdá, Konráda p. Hendrych, J. Marketa (sl. Husková), vdova Záleská (sl. Štěpánková), Marta (sl. Siglová), Blažej (p. Páncíř), Jonáš (p. Ant. Ekrť), Jakub (p. Novotný) všeobecně se líbili, jak dovedli hojný potlesk koncem každého jednání. Při mnohých scénách málokteré oko stálo nezareceno. Gratulujeme vlt. slečnám i páňm účinkujícím, jakož i obětavému režisérovi dp. Smetanovi k stkvělému výsledku a těšíme se, že nám jednota opět co nejdříve připraví krásný večer v novém divadle.

Z Pusté Kamenice. Jak jsme se už zmínili, byla oslava farářského jubilea vdp. Ot. Riechra, b. notáře a č. děkana v Pusté Kamenici, dne 30. října pro farnost svátkem velikým. Kde kdo snažil se, aby milovanému duchovnímu otci radost způsobil. Slavnostní kazatel dp. F. Mimra, farář s Krouny, ve smyslu listu, jež J. B. Milost vrchní Pastýř náš Eduard Jan N. k témuž slavnostnímu dni račil farníkům vlastnoručně napsati, dojemnými slovy vyprávěl všechny ku láce a vděčnosti k vdp. děkanu. Při jubilejní mši sv., kterou vdp. děkan za asistence čtyř kněží sloužil za kollektury, provedl řídící choru p. Vaněk s ochotnými aparáky pěkné mešní skladby. — Slavnost tato slouží ke cti celé farnosti. Vdp. oslavenci přejeme z celého srdce, by mu Pán Bůh byl hojným a štědrým odměnitel. F. Č.

Na cestě z cukrovaru. Dne 28. října vezl čeledín p. J. Šary z Dvakačovic, Hašek, Haky z cukrovaru brochovotýneckého. Za štěstím smekl se nešťastně do úvozu a dostal se pod vůz, tak že kolo přejelo jeho hrud. Bez vlády stáhl na cestě ležeti a odvezen byl ve stavu beznadějném do domu svého hospodáře; utrpěl vnitřní pr. ranění. Druhý den byl nešťastný mladík zaopatřen sv. svátostmi; a když rodiče o neštěstí svého nejstaršího syna se dověděli, chtěli si jej zarmoucení odvésti domů do Bláhovic. Ale nedovězli jej domů svého, zemřel jim na cestě. —

Nová kaple v Dolanech provedena jest ve sluhu románském dle plánu věhlasného architekta J. Mochra v Praze. P. V. Mráz, řezbář v Praze, v porozumění s křesťanskou akademií zhotovil do kaple přiměřený oltář. Pěkný den 27. října, den to posvěcení kaple, které vykonal vdp. Jos. Ludvík, deficient a osobní děkan v Čes. Skalici, přivábil ke kapli mnoho lidí. Dp. V. Dědek, spirituál v klášteře v M. Skalici, před mši sv., již sloužil vdp. světitel, řekl: „Dnes v domě Tvém musím zůstat“. Luk. 19, 16. Dojemnými slovy dp. řečníka mnohé oko zaslezo. Odpoledne byla pobožnost růžencová a litanie a požehnání. U večer opět růženc, litanie a zpěv při účastenství velikém.

Národní uvědomění. V době, kdy národ náš musí za každou píď práv svých jazykových bojovati všim úsilím, je smutným úkazem, když přiležitostně mnohý Čech, jakoby se za svou řeč stydl aneb z otrocké ponížnosti, bledí se zalibiti jistým páňm. Takový obrazek „národního uvědomění“ ukázal se při kontrolním shromáždění v Nové Pace. Pan starosta z ryse české vesnický, ležící blíže rovalin Kumburku, při obvyklém hlášení se pp. starostě, kteří při kontrol. shromáždění zastupují obec, hlásil se slovem hie r, ačkoliv ostatní pp. starostové (mimo dvou, již zastupovali obec něm.) hlásili se svým mateřským jazykem s d e. Snad tak učinil proto, aby si udělal u páňm dobré oko. Nechceme zde jednati proti předpí, který vojna káže hlásiti se německy, avšak takové jednání Čecha, jenž nepodléhá předpisu vojenským, rozhodně odsuzujeme a smíšenému p. starostovi radíme, aby přístě jednal čestněji, by o něm neplatila slova našeho přísloví: Kdo se na svůj jazyk stydl, hoden potupy všech lidí.

Dvořákov koncert pořádají dne 17. listopadu 1901 Vesna, Dalibor a Raibor v Hořicích. Spoluúčinkovati bude koncertní pěvecký sl. Magd. Dvořáková, dcera slavného hudeb. skladatele mistra Dra. Antonína Dvořáka. Zápasmy na sedadla přijímá p. Fr. Maixner, pokladník záložny.

Z Bělohradu. Slavnostní zvonění osnamovalo dne 29. října t. r. veškerému občanstvu, že se přiblížil památný okamžik, kdy před 35ti lety nastoupil všeobecně vážený a milovaný důst. p. P. Jan Sehnal úřad svůj jako farář bělohradecký. Za tou přčinou odebrali se do farní budovy korporace a deputace spolků místních a okolních obcí. Nejdříve předneslo děvčátko z obecné a chlapec z měšťanské školy upřímné blahopřání za všechny školní dítky a odevzdali kytice, na to p. Vil. Kolář, starosta městečka Bělohradu, v čele obecního zastupitelství odevzdal vdp. jubilantu diplom čestného měšťanství a přednesl a panem radním Vlachem přání neupřímnější celého zastupitelstva. Pan MUDr. Al. Mindl, místopředseda Obč. záložny, uveřl celý výbor s dozorčí radou a odevzdal jménem tohoto útvaru svému vysoce ctěnému předsedovi na paměť významného dne dnešního a za veliké zásluhy o rozkvět záložny ekvostný kalich s přáním, by dlouhá léta tohoto u stolu Páně užívati mohl. Svá, z hloubi srdce pocházející, upřímná blahopřání projevíli. Účitelstvo z Bělohradu a přifařených obcí, obecní zastupitelstva obcí Dolní, Prostřední a Hořní Nové Vsi, Brtví, Lánu, Lukavce, Přibyslavi a Oujezda Sv. Jáněkého, přednoata

V Hradci Králové, dne 2. listop. 1901. 1 hl.
pšenice K 13 40—14 40, žita K 11 70—12 30, ječmene
K 8 80—10 00, ovesa K 5 80—6 40, prosa K 9 00—10 00,
vívke K 8 50—10 00, hrachu K 18 50—20 50, jáhel K
18 40, kroup K 18 40—40 00, bramborů K 2 00—2 40,
jetelového semínka červeného K 69 00—81, jetelo-
vého semínka (inkarnát) K 00 00—00 00, máku K 30 50,
olejky K ———, lněného semene K 16 00—19 00,
100 kg. žitných otrub K 12 00, pšenič. otrub K 11 00
1 kg. másla K 2 00—2 20, 1 kg. sádla vepřového K
1 44—1 76, tvarohu k 0 28—0 36, 1 vejce 6 h. Jedna
kopa okurek K 0 00—0 00, jedna hl. cibule K
4 00—4 80, jedna kopa drobné zeleniny K 1 00—1 50,
1 kopa zelí 13 00—00 00 K.

**Pešoutova zdravotní
pérová zíněnka.**

Důležitou podmínkou zdravého spánku je dobrá, hladká, čistá a pružná zíněnka a může si takovou i méně zámožný opatřit, neboť jest levnější než všelijaké ty matrace. I pro odpoleční pohovku možno tuto při libovolném naklonění polštáře použiti.

Upozornění: Nikdo nemá v prodeji mé zíněnky, tím by se také cena jich a výdělek a režie zvýšila. Zaslají se přímo z dílen I. umělé závodu

J. A. Pešouta v Golč. Jeníkově.

Obrázkové ceníky divanů a zíněnek zdarma a franko.

Rozumí se, že veled. duchov. bez dobírky, až se o jakosti přesvědčí.

Právě vyšlo číslo 11.
„Časových Úvah“,
přinášející historickou a národopisnou studii
**Žena pohanská
a křesťanská.**

Cena 8 h.

Při větších objednávkách 50% slevy.

Spisek hojnými doklady z minulé i přítomné doby dokazuje, že žena nabyla pouze v církvi Kristově svých lidských i společenských práv. Spisek hodí se za agitací brožurku pro ženské spolky, proto nakladatelství povolilo tak značnou slevu.

Objednávky vyřídí obratem
Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Klosety pro nemocné

v elegantním provedení, zaručeně nezapáchající

dodává
J. Bazoni, Počátky.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již avéce se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými povábnými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křesť. svícenů, paciňků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

**Hlaváčková
patentní
mramorová
valcha**

jest nejlepší prací přístroj
neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest nezmarná a svými vždy hladkými plochami sněhobílě vyprání a úsporu na času, mydla atd. docílí.

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně
B. Hlaváček,
sochařský závod Praha, Vinařská ul. 525-VII.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné
k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kalafat, speciální hnojivo pro stábliny a ekspaniny (kulovatiny).

Poštárnou záruku superfosfátovému
ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu
továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva **A. SCHRAM** v Břeclavi. Poštorné a v Ládku. Restokách.

Ústřední písařna: PRAHA, Jindřišská ul. 27.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlépe odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky
pro pány i dámy
k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k setník

Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Elišvina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak. chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá státní medaile 1892. Juror krajinické výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší uznávaných soustav co nejdokladnější v cenách nejmiřejších; — **opravy a přestavby** varhan provede za nejmiřejších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení s pětiletou zárukou a za ceny mírné.

také pravá **americká harmonia** (Gottage-Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími cenami vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Pozor!

Všechny ctěné pp. consuenty a odběratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerským ze dne 19./8. t. r. veškeré kyseliny dřevné, které pod různým pojmenováním, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřabinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jež na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohody.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

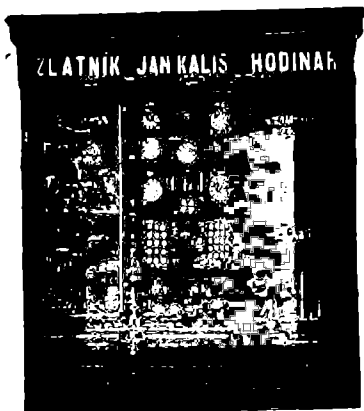
Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle nálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mrné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsiň.

Jediný křesťanský modní závod v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné. Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863. Samety. Pevné ceny. Plyše.

Ispahan

Pozoruhodná novinka pro pány na obleky moderního vzoru a barev.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 m.

Vzorek této látky jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zaslátelský závod

Ed. Doskočila

v Chebu.

Pravé rukodilné lodenové klobouky zaručené jakosti.

Pravé plstěné a vlněné klobouky nejnovějších vzorů pro pány, chlapce a děti.

Pravé pražské vzory nejnovějších dámských forem.

Pravé hanácké papuče s kotvou, nejlepší to jakost.

Pravé dětské čapky látkové a plyšové.

Pravé ruské galoše chová pro podzim a zimu v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,

kloboučník v Hradci Král.

na podsiň proti soše Panny Marie.

Staré dámské formy se vkusně a rychle opravují.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těd na splátky bez zvýšení cen!

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Písárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Vyrovnávám tímto Vašnostin účet ze dne 17. prosince 1900 a vádávám Vašnostem díky za řádné dodání vkusných a solidních ješif pro náš chrám Páně.

S úctou veškerou

Ferdinand Jehlička,

23. prosince 1901.

kaplan u Přibyslavi

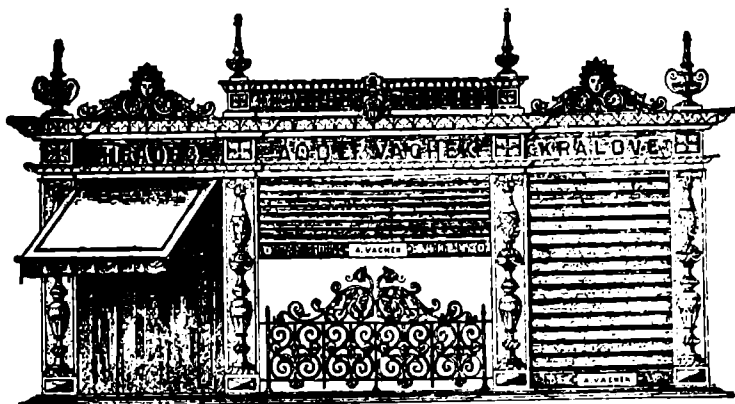
Al. Hugo Lhota,

tovární sklad a půjčovna pian, pianin a harmonii

nalézá se nyní

na Eliščině nábřeží č. 278

proti labskému mostu.

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelové, velmi lehece jdoucí. Svínovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken řásoňových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštin do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král., Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,

závod

pozlacovačský

v Pardubicích

— opravuje —

jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Navštivenky

všech druhů

nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Český

křesťanský zaslátelský závod

— firmy —

CABALKA A MIKOTA

Kostelec nad Orli.

uctivě doporučuje veliký výběr

černých a modních látek

pro P. T. veledůstojné duchovenstvo.

— Vešměs české výrobky. —

Klatovské prádlo.

Výhodné platební podmínky bez zvýšení cen.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce

v Hradci Králové

(ev. Janské náměstí č. 77.)

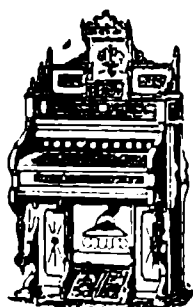
doporučuje všickému občanstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z ruzvého a čínskému stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.

Správký se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správký hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

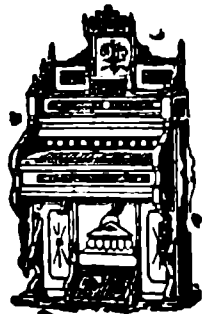

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: **Budapest:** VIII. József körút 15; v **Brně,** Nová ulice č. 8; ve **Vídni** IX. Harmoniegasse 8.

➡ Ilustrované ceníky franko a zdarma. ➡

Malinský křen

letovní sklizeň.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5.20
5 " " 25 " "	4.50
5 " " 30 " "	4.—
franco poštou.	
100 kg. Malinské cibule	K 8.—
1 kg. Majoranky . .	K 2.—
1 kg. Hincian . . .	K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,
vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

První
katolický a zasilatelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. veledůst.
duchovenstvo.

Ku přání poskytnu se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Na číšnictví

přijme se chlapec do učení.

➡ K doptání v hotelu „Merkur“. ➡

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v **Jablonec nad Orli** č. d. 88

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlově úplná.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

➡ Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu. ➡

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterážto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Pozvání k upisování akcií

akciové společnosti

„ORION“

první česká továrna na nábojnice a zápalky.

Výroba nábojnic (patron) a zápalek (kapslí) patří, jak z bilancí podobných továren patrné, mezi nejvýhodnější podniky.
Dosud žádného českého závodu takového není. Vzhledem k tomu usnesl se podepsaný výbor založit akciovou společnost,
která by českou továrnu na nábojnice a zápalky zřídila.

Všecké přípravné práce k zařízení závodu jsou hotovy.

V závodu účastníci jsou zkušení odborníci, kteří odbor. svými znalostmi ve prospěch společnosti spolupůsobiti přislíbili.

Zařizovací a provozovací akciový kapitál skládá se ze 750 akcií po 400 K, čili z 300.000 K.

Upisování děje se za následujících podmínek:

Na každou upsanou akcií složí upisovatel při úpisu 10%

nominální její hodnoty.

Do 14 dnů po vyrozumění zmocněncem výboru o dojití koncesse 40%

Do měsíce po dalším vyzvání zmocněncem výboru, zbytek 50%

Akcii možno upsati počet libovolný; poněvadž však podnik hned ve svých počátcích došel takové přítěže, že značná
část akciového kapitálu soukromě již jest upsána, vyhraňuje si výbor přidělení akcií jednotlivým pp. upisovatelům.

Aby podnik širšímu obecenstvu se stal přístupným a provozovací kapitál na shora uvedený obnos byl rozšířen, zveme
k upisování akcií.

Subskripce končí dnem 20. listopadu t. r.

Upisování akcií přijímají:

1. v Praze: **Pražská úvěrní banka;**
2. **JUDr. E. Krützner** v Praze, **Hybernská ul. 1010-II.;**
3. v Hradci Králové: **Záložní úvěrní ústav;**
4. v Kolíně: **Filiálka Pražské úvěrní banky;**
5. v Písku: **Spořitelna král. města Písku.**

V PRAZE, dne 2. listopadu 1901.

Vladimír Cifourek, městský radní a mlynář v Písku, **Josef Černý,** lesmistr král. města Berouna, **Emil Eggerth,**
velkoobchodník se zbraněmi v Písku, **Jan Kodl,** městský radní a civilní inženýr v Písku, **JUDr. Edvard Krützner,**
advokát v Praze, **Ph. Dr. Vilém Karz,** profesor, říšský a zemský poslanec v Praze, **Čeněk Langhans,** nájemce velko-
statku v Sovinkách, **Karel Lukáš,** starosta král. města Písku, **Rudolf Mačat,** inženýr na Zírhomě, **Otto Roesler,**
soukromník v Praze, **JUDr. Bedřich kníže Schwarzenberg,** okresní starosta, říšský poslanec a velkostatkář na Orlíku,
JUDr. Antonín Štěpán, advokát a náměstek okresního starosty v Písku.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 45.

Beseda.

Materiál „kamene úrazu“.

IV. Črta z domu „zatravovaných.“ Abbé Hr.

Nemít otce, nemít máti,
ženě, dítkám s Bohem dáti,
od všech srdce odtrhnout,
které není ocelové.
Vždyť i věžba přijdou dnové,
že si musí vzpomenout.

Tato sloha písně, kterou zpíval kdysi jeden náš chovanec, tane mi vždy na mysl, když otevrou se těžké železné dveře a jimi vkročí přírůstek — všeobecně zvaný cuvox. Zda-li pak i ty budeš vzpomínat? Zda-li pak to tvé srdce není ocelové? A cuvox, není-li repetent, rozhlíží se plaše ústavním dvorem, bystrým zrakem měří vysoké zdě — a nejspíše očekává všechna nařízení, jimiž jest mu se řídit. Navštíví lázně, a řádně očištěn předveden jest v ústavním obleku do kanceláře, kde obdrží ještě podrobně všechny instrukce k domácímu řádu směřující. Pak nastává jeho přijetí od soudruhů — spolutrpiteľů. Často jsem zaslechl při takovémto přijímání nového člena: „vítám tě, — co děláš rozhlédna?“, anebo „co děláš lípková akademie?“. Pátráním a vyzvídáním dospěl jsem konečně k tomu výsledku, že to byli „dobří známí“ — a sice že se viděli — v prvním případě — v Pankrácké trestnici, která polohou jako „rozhlédna“ vévodí, — anebo že „náhodou“ se sešli v Kartouzích, k nimž lípkové stromofadí vede, a odtud ten název „lípková akademie“.

Jací jsou to lidé? Jaké jejich názory? Jaké jednání? Čili jedním slovem jaký je to materiál, kterým jest zásobována donucovací pracovna, v terminologii těch nešťastníků „kamenem úrazu“ zvaná? Nejvhodnější odpověď, bez dlouhého filosofického uvažování, jsou různé posudky, někdy i vtipně stylisované od domovských obecních úřadů, — které jednotlivce nejen doprovázejí v tato místa, ale někdy i výtečně kvalifikují. Z ohromného množství podobných posudků uvádím aspoň některé:

O jednom mladém chovanci, který svým vzezřením dělal „dosti dobrý dojem“ a zdál se býti jinak slušným, zněl následující posudek: Co se mravů dotýče, není zde vše podrobně známo. Ale jasné svědectví o špatných mravech podává 26 trestních činů, mezi nimiž jmenovaný pro stlčení policajta 10 měsíčním vězením byl obdarován. Na takového mladíka jest to slušná porce. — Jiný obecní úřad byv dožádán o vysvědčení mravů našeho příslušníka, zkrátka odpověděl: Poněvadž N. N. ve zdejší obci jako hlavní tulák, poběhlík a zloděj dostatečně jest znám, nemůže jemu s politováním dle podepsaný žádný vysvědčení mravů vystaviti. — Charakteristická diagnosa našeho materiálu podána byla následujícím posudkem: Kde se N. N. nalézá, těžko asi říci, po případě napsati. Nejspíše však bude se nalézati v N. v trestnici, jelikož odtamtud silná poptávka naň přišla. Jinak jest život jeho dosti spustlý, an dle výpovědi znalců tři dny v týdnu pije a zabíjí, dva dny pracuje, a ostatní prospí.

Málo pochvalný list doprovázel zase jiného: Jmenovaný jako učen dosti mravně působil a po svém vyučení v širém světě se pozdržoval. Proti jeho mravnému chování z těch dob nenalézá se žádné příčiny ve zdejší obecní knihovně. Avšak později chytil se špatných lidí a knih ještě horších. Přivylk zabíje a hlavně krádeží. V poslední době navštěvuje nejvíce kostelní poutě a veřejné jarmarky a při té příležitosti vezme vše, co se vzít dá. Proto tedy plným právem zasluhuje pracovní a hlavně hůl!

O jiném chovanci pochvalný úsudek jest dán, pokud byl školákem, učněm, dělníkem, — až když se oženil, teprve spustnul: Na to vstoupil do stavu manželského. Žena přinesla věnem několik zlatých. Myslí si — lehce nabyt, takto všecko v kofalce propil. Potom od ženy odešel a od té doby světem se toulá, obci výlohy činí a vede život člověka spustlého a surového. Polepší-li se? To jest otázka nevysvětlitelná, neboť jest pro všecko špatné na světě více nakloněn, nežli pro dobré. —

Tyto a podobné posudky, třebaž byly někdy až žertovného tónu, zasluhují úvahy a povšimnutí. Oproti těm jest dosti posudků vážných, celý život do detailů kritizujících, jichž doslov bývá výronem bolu a touhy po nápravě. Tak jedno podobné „posouzení života“ líčí, jakého původu jest dotyčník a kde hledati příčinu jeho záhuby. Otec byl občanem a majetníkem domu. Matka z lepší rodiny, dcera stavitele. Syn, pečlivě vychován, stal se obchodníkem. Krásné zařízení obchod

obdržel věnem. Po krátké době byl však nucen obchod prodati a přijal místo komptoiristy v jednom velkém závodě hlavního města. Byl zvyklý jak on, tak i rodina lepšímu životu, kterému neodpovídaly jeho příjmy. Dopustil se podvodu a krádeže. Po dvou letech — opětně pro ten samý delikt uvězněn. Na to zanechal manželku i syna ve veliké bídě a od té doby toulá se světem a svoji minulost zapíjí alkoholem. — Tento posudek ukončen slovy: „Démon Alkohol!“ —

Obzvláště pak jeden posudek německý zasluhuje zmínky; neboť o něm lze říci, že jest psán péroem znalce povah lidských a zároveň může býti základem vážného románu. Velice podrobně, více jak na půldruhém, archu líčen jest život nešťastníka, jehož cílem dům zatravovaných aspoň krátký obsah uvádím: Otec byl mistrem v tkalcovně a dobře se mu vedlo. To bylo snad příčinou, že oddal se pití a nedbal ani prosby ženy, ani pláče dětí, syna a dvou dcerušek. Nespolečnost pak, jaké si navykl, byla příčinou, že byl zbaven svého místa. Stal se břemenem ženě i rodině, kterou vyssával, a od níž žádal peněz na alkohol. Konečně dodán do pracovny. Této okolnosti použila matka, a odstěhovala se s rodinou do jiného místa, by po návratu manželka nebyla více týrána.

Syn stal se pilným dělníkem aťprce zkoušené matce pomáhal živiti rodinu, o kterou otec se byl nestaral. Zatím byl propuštěn otec z pracovny, a v podnapilém stavu našel konečně svoji rodinu. Jiné žádosti neměl, než peněz — na lehké živobytí. Manželka líčila bídu dětí i celé rodiny, ale marně. — I vrhl se jednou otec jako dravé zvíře na ženu a rdousil ji. V tom přišel syn z práce — a v horlivé snaze poctivého života, podporujícího rodinu otcem zanedbanou a opuštěnou, — udeřil otce holí do hlavy. A následek? Pro těžké ublížení na těle — odsouzen na 2 roky do žaláře. Nepříčetné jednání otcovo bylo zkázou synovou. Přišel z trestnice. To nebyl již ten hodný Josef, to nebyl pracovitý dělník, podporující matku — ale byl to lenoch, jemuž zahálka byla heslem a sklenka pálenky vůní růže, omamující a zaplašující starost o živobytí. Byl odveden, a buď Bohu chvála, vrátil se z vojny jako řádný a příčinlivý muž. Lidé o něm říkali, že jest k nepoznání. V sousedství žila hodná dívka, sirotek, majitelka chalupy a zahrádky. Ta stala se jeho manželkou, a po nedlouhé době matkou dcerušky. Byli blažení a šťastni. Než bohužel štěstí jejich netrvalo dlouho. Démon alkohol se ozýval poznenáhlu, až konečně zvítězil. Prchlo blaho a štěstí. Sklenka pálenky to vše zničila a přivedla syna na cesty otcovy. Surový hlas, nevlídné a nelaskavé slovo ozývalo se z příbytku lidí, dříve tak šťastných. Násilí, hněv ano i rány bylo snáseti ženě trpělivě, když nechtěla mohlím nastřádaný peněz obětovati na oltář alkoholu pro svého manžela. — Tot posudek života, který ukončen slovy významnými, nad nimiž jistě i Lombroso by se pozastavil: „a kdyby se byl místo toho děvčete narodil v této druhé rodině syn, mohl by se ono divadlo, které se odehrávalo v rodině otce, odehrávati v rodině syna. — Koho by nezajímalo tento divný „osud“ — člověka? Všiml jsem si tohoto ubožáka více než ostatních. Jako každý alkoholik byl měkký, otlivý. Ale zloba alkoholu zanechala na něm příšerné stopy. Ozvala se tuberkulóza. Chřadl — až dokonale běh života v pracovně.“

Zprávy hospodářské.

Jak poznáváme dobrou dojnici?

(Dle Československého hospodáře.)

Každý hospodář ví, že dobrá dojnice bývá zdrojem značných příjmů a proto jest také na něm, aby dobytek jen tohoto druhu do stáje sobě zaváděl, k čemuž je zapotřebí, aby hospodář dobrou dojnici poznal. K tomuto účelu slouží nám jistě zevnější vlastnosti, dle nichž dá se s jakousi pravděpodobností na dojnost krávy souditi.

Každá dobrá dojnice mívá velké, do předu i do zadu se rozprostírající vemeno, které jemnou, jemně ochlupkovatélou koží potaženo bývá. Kůže ta bývá někdy tak jemná, že možno promodrávající podkožní žíly spatřiti. Silně chlupaté vemeno nebývá tedy dobrou známkou dojnosti. Vemeno dobré dojnice bývá dále po vydojení splasklé, pročež vemeno i po vydojení plné jest rovněž špatnou známkou dojnosti. Struky jsou obyčejně velké, dlouhé a

dosti širokými otvory opatřené. Nadpočetné struky ukazují na dobrou dojnost.

Další vlastnosti dobré dojnice jsou silně vystupující, tlaku vzdorující, mnohonásobně se vinoucí mléčné žíly s hlubokými „mléčnými jamkami“; tyto nalézají se tam, kde mléčné žíly, odvádějící krev z vemene a jdoucí po obou stranách břicha, náhle do vnitř těla se obracejí a s povrchu se ztrácejí.

Za dobrou známku dojnosti považuje se dále mléčné zrcadlo, které nalézá se v zadu od vemene vzhůru. Rozsah mléčného zrcadla poznáme dle světlejší jeho barvy nebo dle protilehlé srsti, na níž přijdeme, jedeme-li prstem po srsti od předu do zadu. Čím větší mléčné zrcadlo, tím lépe kráva dojí. Podoba mléčného zrcadla jest vedlejší.

Dobrá dojnice mívá dále: tenkou, jadrnou, snadno pošunutelnou kůži, jemnou, hladkou, lesklou srst, spíše jemnou nežli hrubou postavu, lehkou hlavu s mírným pohledem a jemnými, lesklými roby, útlý krk s malým lalokem, táhlý trup, široká prsa, žebra dále od sebe, takže mezi oběma posledními bývá prostor tří prstů nebo 4-5-5 cm., hluboké břicho, široký kříž, tenký a jemný ohon, široký zadek. Opačné vlastnosti, jako na př. býčí vzhled, přílišná tučnost, po vydojení plné vemeno („masité vemeno“) mluví pro malou dojnost.

Podotýkáme, že při prohlížení dojnice třeba tuto uvedené vlastnosti na paměti míti a nestačí tedy jen k některé z nich přihlížeti.

Kdy je nejlépe stromy a křoviny prořezávat? Ovočné stromy nemají se prořezávat a čistiti až z jara, když už v nich proudí míza, neboť tehdy činíme jim zbytečné a otevřené rány, po nichž často chřadnou. Kdo neprořezává na podzim, má to učiniti aspoň časně z jara, dokud míza ještě není hojná.

Krmnou řepu požírá dobytek s chutí mnohem větší a zužitkuje tuto také lépe, po dává-li se mu nastrouhaná. Krouhačka řepná neměla by proto scházeti v žádném hospodářství. Kdo nemůže, nebo nechce obětovati větší obnos na krouhačku strojní, tomu vyhoví úplně silná krouhačka ruční z ocelového plechu, strouhající na obou stranách, již zavvedlo „Družstvo Hospodář“ v Hustopečích u Hranic. Žádejte ceník! —

Literatura.

Rádce duchovní. Časopis kněžstva českoslov. Rediguje Dr. Jos. Burián. Ročník VIII., seš. 11. Roč. předplatné 4 zl. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Rajská zahrádka. Časopis pro mládež. Red. V. Špáček. Roč. XI., čis. 2., předplatné roční 80 kr. Nákladem V. Kotrby v Praze.

Náš Domov, oblíbený čtrnáctidenník, ročník I., seš. 19. a 20. Celoroční předplatné 4 K 80 h zasílá se na adresu: „Náš Domov“ v Olomouci, Laudonova ulice, č. 13.

Nákl. Hejdy a Tučka v Praze II.: O podivínech a lidech nápadných od Dr. A. Haverucha. Bibliotéky lékařských spisů populárních sv. VII. Cena 1 K 80 h. JUDr. Fr. Joklík: Katechismus rakouského práva obchodního a směnečného svaz. 4. Cena 2 K 20 h. Kniha tato je tím cennější, že vedle výkladu theor. a praktické aplikace na obchodní poměry hemží se v ní neocenitelnými radami a pokyny. V. Flajšhans: Slovník český. Rukověť českého pravopisu, mluvnické a fraseologie. Ilustrovaných katechismů naučných svaz. III. Cena 3 K. Neocenitelná příručka pro každého, kdo očitá se časem v pravopisných neb mluvnických pochybách.

Válka prusko-rakouská r. 1866. Dle spolehlivých pramenů a soukromých studií na bojištích českých líčí E. Chaura. Cena 1 K. Nakladatel A. Píša, knihkupec v Brně.

Z nakladatelství České grafické společnosti „Unie“ v Praze: Sofie Podlipské Lidské vědy, román. Sešit 8. za 30 h. Spisů Julia Zeyera Ondřej Černýšev, román. Sešit 1. a 2. po 40 h.

Praha ve své slávě i utrpení od J. Dolenského. Náklad. B. Kočího v Praze. Sešit 1. za 60 h. Celé dílo vyjde ve 20 sešitech a bude zajímavé nejen mládeži, ale i dospělým.

Z nakladatelství J. Otty v Praze: Ottova laciná knihovna národ.: Nová země od Iv. Vazova. Seš. 40. a 41. po 20 h. Serie XXIV. Vychází týdně. Kofir. Mléčné víno kavkazských hor. Podává MUDr. V. Mrázek. Lidových rozprav lékařských roč. II., č. 10. za 60 h.

Lidová učebnice ruského jazyka podle metody nejlepší věd. Napsal Fr. Vymazal. Cena 1.80 K. Nakladatel J. Kotík, Praha-Smíchov.

Ríma, román R. J. Kronbauera, bohatě ilustrovaný, nákladem Hejdy a Tučka v Praze. Sešit 1. za 40 h. Celý román vyjde v 18 seš.

Čítárna českého lidu. Prokopa Chocholouška historické romány a povídky. I. Spisy humoristické II. Drobné články. Sešit 85., 86., 87. a 88. po 20 h. Nakladatelé Buraš a Kohout v Praze.

Přítel Domoviny roč. XVIII., sv. 1. Na návštěvě u Turků. Humoristický popis cesty. Napsal N. A. Lejkin, přeložil A. Straka. Vydav. Přítel Domoviny v Praze, Jungmanova tř. Roční předpl. na 12 sv. 1:60 zl.

Nad propasti od B. Brodského. Seš. 7. a 8. po 30 b. Nákladem Em. Šolce v Telči.

Život starého kantora J. Ev. Kosiny, sešit poslední. Cena celého díla, svaz. I.-III. 6:70 K. Náklad. knihkupectví R. Prombergra v Olomouci.

Z nakladatelství Cyrillo Method. knihtiskárny V. Kotrby v Praze: Lidová knihovna. Dílo II., seš. 4. Inkvizice ve světle pravdy. Napsal V. Oliva. Cena 32 h. Katolická filosofie dějln. Napsal L. Leroy, přel. V. Kameš. Vzdělávací knihovny kat. sv. XXII.

Dějiny literatury anglické. Napsal H. Taine, přeložil prof. O. Sýkora. Díl I. Kritické knihovny sv. XVIII. Vyd. Jos. Pelci v Praze.

(Zasláno.)

Katol. spolkům diecése královéhradecké sdělujeme, že získali jsme 20%, slevy na výtečně poučné knize V. Marzy „Rakouská nauka občanská“, kterou všem spolkům vřele doporučujeme prostudovati a jí obohatiti své knihovny. Zasláme ji na požádání i jednotlivcům (nutno však přiložiti 10 h známku) za 2 K vázanou. Zakoupili jsme větší počet exemplářů a domníváme se že nebude spolku, jenž by si ji neobjednal. Objednávky čiňte na vlp. Frant. Jukla, kaplana v Hradci Král. Ústřední jednota diecése.

(Zasláno.)

Bratři Rieger v Krňově a „prýc od Říma“.

V poslední době ozvaly se proti naší firmě neoprávněné a neoprávněné útoky, vinící naši firmu na protikatolický účastenství.

Vzhledem k tomu dovolujeme si sdělit s veřejností vyvážení dp. děkana v Krňově, který více než dvacet let v Krňově působil a který tudíž jest nejkompetentnější osobou svědectví naší firmě vydati. Dopis tento jest:

Blahorodým páním P. T. bratřím Riegrům,
majitelům dvorní továrny na varhany
v K r ň o v ě.

Vzhledem ku článku „Orgel-Rieger und los von Rom“, který v č. 38. dne 30. září 1901 přinesl „Mähr. Volkabote“ a který jak čest tak i nejlepší pověst firmy bratři Riegrů téžce poškoditi jakož i nemalou škodu jmenované firmě způsobiti může, pokládám se za oprávněna ve jménu pravdy a práva nejen své nejlíbejší politování nad učiněnou urážkou vysloviti, nýbrž také otevřeně prohlásiti, že páni bratři Riegrové na hnutí „prýc od Říma“ žádného podílu nemají a že zvláště p. Otto Rieger jako starosta města Krňova se všemožně snažil odvrátiti protest proti olomouckému sjezdu katolickému.

Obvinění v jmenovaném článku jsou docela nesprávná a falešná a zdají se býti plodem dávno chované pomsty a závisti.

Přál bych si ze srdce, aby tento neoprávněný útok nejen ctěné firmě žádné škody nespůsobil, nýbrž jen na její prospěch byl.

Farní úřad v Krňově dne 28. září 1901.

Farní peč. J. Bittner,
děkan a farář.

Nechceme sice veřejně tímto prohlásiti, že všechny články, poslední dobou proti nám uveřejněné, které úplně jsou smyšleny, toliko z úmyslu konkurenční intriky se rodí, než přece tvrdíme, že veliké výsledky ve přičině stavby varhan, kterých se naše firma dodělala, jakož i ta okolnost, že konkurenční firma za tak levné ceny jako naše pracovati nemůže, byla příčinou toho, že tu sáhnuo bylo k prostředkům, které každý poctivý člověk co nejostřeji odsouditi musí.

Odvolaavajíc se na vyvážení našeho vldp. děkana, kojíme se naději, že veledůstojné duchovenstvo vzhledem k tomuto našemu prohlášení zlomyslným pomlouvám na naši firmu vrženým žádné víry nedá a uám svoji přízeň vzácnou i na dále zachová.

V Krňově, v měsíci Hjnu 1901.

Bratři Riegrové,
c. k. dvorní továrníci varhan.

Majitelé:

Otto Rieger, Gustav Rieger,
rytíř řádu Božího hrobu a rytíř řádu Božího hrobu.
rytíř řádu Fr. Josefa.

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Plánárna a dílny na Letné č. 619.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje motivy své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, spovnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní návrhy, ceníky a rozpočty bezplatně a franco.

Nutná cesta za přičinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

Čtvrtý školní rok na hospodyňské škole v Brodě Německém

začne dne 1. prosince 1901.

Škola ta umístěna jest v nové, moderně vystavené budově, k níž přiléhají stavení hospodářské, zahrada a pozemky. Prospekty zašle a veškeré dotazy zodpoví Řídící ústav,

Kuratorium hospodyňské školy v Brodě Německém,
dne 30. Hjna 1901.

Božena Turková, ředitelka.

Václav Kabeláč, předseda kuratoria.

3 domy v Chocni,

kteřá slyne púvabným okolím (velká stanice rak.-uh. stát. dr.), výhodné na prodej a sice čís. 275, 276 a 279. Prvnější dva nalézají se na náměstí, v přízemku s 3 krámy. Dům třetí je v bezprostřední blízkosti, hodící se více za stavební místo. Všechny domy jsou obydlené stálými nájemci a nesou slušný výnos. Nabídky přijímá

Ed. Doskočil v Chocni.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

OBNOVA

Číslo 46.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 h — h

V Hradci Králové, dne 15. listopadu 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Puntíky.

Bylo to roku 1858 asi v lednu, jednou v pátek odpoledne. Byl jsem toho času přes jedenácte let star a studoval jsem „druhou latinskou“. Měli jsme právě z té latiny „komposici“ (školní práci, překlad z němčiny do latiny). Veliký strach z ní naplňoval srdce mnohých mých spolužáků. Pan professor, který nás též němčině učil, předpověděl, že až bude diktovati (do pora napovídati) to německé, co budeme muset do latiny přeložiti, nebude nám více povídati, kde máme dělat puntíky, čárky mezi větami atd.; tolik že už máme z mluvnice německé vědět. Jediný, kdo neztrácel mysl, byl jsem já; ano těšil jsem i ostatní slovy: „Hoši, nebojte se, já už vám vždycky povím, kdy bude puntík“, čili jak pan professor po německu říkával — „šlůspunkt“, a když brzo zase po krátké větě následoval — šlůspunkt wídr (závěrečný puntík zase). Nedůvěřovali mi, ale přesvědčili se. Pan professor si totiž, kdykoliv byl šlůspunkt, šňupl. A tak, jakmile si šňupl, šeptám já — „šlůspunkt“. Hoši se pousmáli — a udělali si puntík. Na to zase šňupec a já zase — „šlůspunkt“. Smích byl značnější a pan professor se již tázal: „Co se to tam děje?“ Ono, že jako nic. Na to však velice brzo následoval šňupeček a já nešťastník dím — „šlůspunkt wídr“. Smích byl větší. Pan professor uhořel na jednoho, ku kterému jsme již tenkrát jako děti k otci zvláštní úctu měli a který jak patrně i u pana profesora veliké vážnosti požíval; a ten že tedy musel povědět, co se tam děje. Neprozradil sice nic o tom šlůspunktu ani o tom šňupci, ale přece jen vyšlo na jevo, že já tam povídám „něco k smíchu“. A za to následovalo něco k pláči. Já za svou lásku k bližnímu musel jsem z trestu komposici dělat u stolečku vedle kathedry. — Nebude mi to snad nikdo za zlé mlti, že tohle vypravuji. Vždyť i svatý Augustin vypravuje v knize svých vyznání, že jako student ještě s jedním oklátil lakomému otce souseda — hrůšku. — A nic mu toto přiznání nevdá. Je po celém světě ctěn jako velký učenec a svatý biskup katolický.

Ale že já tohle o tom puntíku právě dnes vypravuji, toho jest příčinou c. k. místodržitelství království Českého. Ono totiž v tyto dny zapovědělo spolek k vystavení katolického kostela pro Čechy v Trutnově, že v žádosti byly kdesi na místo slov nebo číslic ... puntíčky. Tak vysvětluje c. k. hejtmanství trutnovské.

O, přenešťastné puntíky! Tak zalikal jsem v hloubce duše své. Jak k smíchu a k pláči byly jste tenkrát při té komposici! Kdo by si byl pomyslel, že po 43 letech budete opět k smíchu a k pláči, až se bude jednat o to, aby si Čechové ve své vlasti mohli svým jazykem na počest Boží zaspívat i ve své řeči učení Kristovo slyšati, by ze všech, jako již z mnohých, nestali se — beznáboženští socialisté. Při známé nestrannosti vlády Křibrov, místodržitelství království Českého a c. k. okresních hejtmánů v poněmčeném území jsem jist, že prusáci pastori a vlastizrádci Němci, když své luteránsko novopohanské kostely staví, všech zapovězených puntíků se varují.

O, opravdu neblahé puntíky! Vy jste i jinak mnoho nesnázi ve vlasti naší způsobily. Dlouho totiž Čechové nevěděli, jak to latinské slovo „punktum“ přeložiti mají. V jedné staré bibli jsem četl, že punktum přeloženo jest slovem — „kyltáb“. V jiné pak „v starém městě pražském vytištěné“ a to „Leta Panie Tisecyho Pietisteho XXXVII“ čtu „puňktík“, a tak to má i bible maličká, již Angličané zadarmo aneb lacino Čechům nyní dávají. roku 1893 tištěná. V katolické bibli, svatojanským dědictvím vydané, už toho „uňk“ neshledávám, nýbrž jen, jak lid mluvil, slovo „puntík“ tam vidím. S bibli a církví nesouhlasí však páni professoři. Hleděli to slůvko nějak přechestiti, a nejvíce se nyní užívá slova „tečka“. Ale když se v šedesátých

letech gymnasia v česká měnila, říkalo se „bod“. A to bylo dobře. Dnes to teprve poznávám.

V době, ve které se protestantsko-pruské chrámy zrovna rojí, dostávají totiž nejlepší občané rakouští body. Vzpomněl jsem si na onoho pana profesora, jenž říkával „šlůspunkt“, a nemohu se ubrániti té myšlence, že by jistě náramně rakouští páni nejraději o všech Čechích a katolících řekli „šlůspunkt“ — konec. Jen že by si Prusák velice spokojeně vzal šňupeček a následoval by „šlůspunkt wídr“, to jest i za Rakouskem by se udělal šlůspunkt, a byla by konečně provedena politika Bismarkova, která záležela v bodání do srdce Rakouska. Ovšem, těm jistým pánům je darmo mluvit. Povídejte jim, jako n. p. Kramář, že ty body do srdce Čechů a do katolické církve tím podporováním toho „Los von Rom“ jsou bodáním do Rakouska, mluvíte sebe dojemněji, že až k pláči jsou ty křivdy na českém dobrém národě páchané, a že až k pláči jest ta slepota, která dovoluje pastorské prusácké řádění v Rakousku, kdežto církvi katolické všelijak překáží, těm pánům je to k smíchu. A tak i ty nejnovější puňktíky vlády Křibrov třeba vám desetkrát byly k pláči, jsou jim k smíchu. A je vidět, že by ti pánové, kdyby uměli česky, nijak se nesprátekli s náhledem profesorů, kteří punktum překládají slovem „tečka“. Pan Křiber a jeho mazlíci jsou rozhodnými přivrženci „bodů“.

Avšak, že slovo punktum lépe slovem bod se překládá, ukazuje i jiný důvod. Když totiž někdo něco nešlechtného anebo nemoudrého byl učinil, neříká se, že to je černá tečka v jeho životě, nýbrž černý bod. Kdo pak by n. p. řekl, že to pronásledování katolické církve a Čechů v Rakousku je černou tečkou? Já aspoň ne. A kdyby někdo odporoval a tvrdil, že se to také ani černým bodem nesmí nazývat, ustoupil bych hned a nabídl bych na místo tečky neb bodu slůvko kaňka. A myslím, že bych u velice mnohých lidí v Rakousku došel souhlasu. Rakousko má opravdu na čistém druhdy listu svých dějin ohromnou kaňku od té doby, co pronásleduje Čechy a církev, a kaňka ta je den ode dne větší, proto že den ode dne roste špinění církve a nespravedlnost — často až i nestydatá — proti Čechům. A na místo aby šli komposici ke stolečku dělat velezrádci a štváčeři protestantů, strká vláda ku stolečku, kterémuž se říkávalo Katzentischel, kam muselo dítě za trest jít obědvat — Čechy a katolíky. Což divu, že čím dále tím více se smějí nepřátelé Rakouska a dynastie, a že pláčí Čechové a že i při patriotických — rakouských — slavnostech bolestí se svírá srdce katolíků.

Ale mluví se i o „světých bodech“. Katolíci v Rakousku a Čechové mají ke své úště mnoho světých bodů. Jsou to ty zářící puntíky tam na nebesích, ty „Boží hvězdičky“. Ty nám jsou v našich bolestech bezděčnými těšitelkami. Jejich řád, kterým se pohybují, jejich množství a velikost, když s tichou myslí za jasné noci k nim se vzhůru pohledne, mluví dojemně k srdci mému, že pravda jest, co dí starý Bohem nadšený básník: „Nebesa vypravují slávu Boží a dílo rukou jeho zvěstuje obloha.“ Ano ty zářící puntíky tam na výsostech hlásají nám, že jest a žije nejvyšší bytost, ten věčný, moudrý, všemohoucí Bůh. A pohledneme-li od těch hvězd do své duše, tam je též jeden světý bod naší přirozenosti. Jest to zákon Boží sváděcí se jevíci a hlásající, že ten všemohoucí Bůh miluje dobro a nenávidí zlo. A proto přese všechna bezpráví, jež se páchají na katolickém náboženství a právech lidu českého, nejsvětějším bodem v těch zmatcích, do kterých nespravedlivě a zaslepené vladaření stát náš uvedlo, jest víra naše, ať na chvíli jako moudrý vychovatel kárá a utrpením probouzí a otužuje nás Bůh, že přece, jak lid náš věřící říká, nikomu nic dlužen nezůstává, a že na zpupný, zákony jeho pyšně a slepě pohrdající pány

také dojde. A v takových případech, kdy spravedlnost Boží účtuje s mocnými tohoto světa, kde pak zůstávají ti, kteří se dělali hvězdami a slunci na tomto světě? Zhynou, zhasnou; ale jako ty světlé body tam na výsostech zazáří opětne pravda a právo.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 13. listopadu.

(Při příležitosti rozpuštění obecního zastupitelstva města Karlína. — Z kroniky stran, jež nám nepřekáží, ale jež nás baví. — Stará naše žádost na známé adresy.)

Z událostí, jež za posledních dnů v Praze veřejnosti nejvíce zachvěly, jest nepopíratelné rozpuštění obecního zastupitelstva pražského předměstí města Karlína, kteréž místodržitelství k návrhu zemského výboru předsevzalo. Nejednodušším zjevem při tom jest, že nyní pražské noviny dle stran malichernými klepy svalují příčiny toho na jednotlivé osoby, k jejichž prý zakročení rozpuštění to stalo se skutkem. Podle našeho náhledu jest rozpuštění to zcela přirozené a správné. A proč? To bylo úředně zjištěno, že se na karlínské radnici defraudovalo a že podle toho panovaly tam nepořádky, jež v žádném zájmu občanstva nebyly. Proto jest rozpuštění zcela na místě. A kdo se o ně postaral, ten si získal o veřejnost vlastně platných zásluh. A jest-li mu dnes někdo vyčítá „denunciantsství“, přes to může přejíti klidně k dennímu pořádku.

U nás dnes obyčejně při nějakém darebáctví přistížení a za ruku chycení volají hned o „denunciantsství“. Avšak tímto slovem se více netrpění a odkrývání všelijakých neplech zabrániti nedá. Jestli někdo důvodně poukáže na nemravný život nebo zlodějství, na nepořádek nebo daremné jednání některé veřejné osoby, ten nezaslужuje za tento svůj veřejný mravnostní a bezpečnostní majetek užitečný čin žádné výtky. Proto u nás zahnižděné a od všech lidí nečistých rukou horlivě propagované krokodilí mluvení o denunciantsství dnes vychází z mody, přestává již naháněti strachu a na místě jeho s pochvalou se uznává mužná odvaha, která důvodně všelijaké neřesti neúprosne z našeho veřejného života vymrskává.

Ovšem že nejrozhodněji a naprosto od-suzujeme, aby snad jeden občan druhého špehoval; avšak kde se na skutečnou neplechu kteréhokoli druhu přijde, jen s ní hezky ven a s původcem její na světlo. To není žádné denunciantsství, když se předchází tomu, aby lumpové a darebáci za počestné muže neplatili. U nás rozšířené strachy před „obviněním“ z denunciantsství a následující jim shovívavost s rozmanitými, trasty a odsouzení hodnými neřestmi v posledních dobách veřejný náš život velice znečistila a zbahnila. Kdyby té nemístné a hříšné shovívavosti nebylo, jak by dnes český veřejný život jinak vyhlížel! Moudrému napověz!

Rozpuštění obecního zastupitelstva karlínského vítá se v Praze a ve předměstích od všech mužů „čistých rukou“ s radostným dostiučiněním. Místodržitelství provedlo je zajisté důvodně a ne pro nějaké malichernosti a zajisté že spočívá v něm také vážné napomenutí a výstražný příklad pro všechny činitele, kteří ve veřejných záležitostech nemají svědomí a ještě méně ruce čisté. Při zprávě o rozpuštění a úředním odůvodnění rozpuštění toho ve mnohém pánu silně hrklo. Proč, o tom netřeba psáti.

Jest to sice velice smutné vysvědčení o naší samosprávě, když se může říci, že státní úřady musí nad její čistotou s metlou v ruce bděti, že ji vlastně následkem její nečistoty mají v rukou. Avšak když je to pravda, jenom

nechťme pravdu tu zcela klidně vyjít na světlo, až jenom pod tíhou její ti, kdo zhrěšili, pykají a jsou odstaveni tam, kam patří.

V Praze a ve předměstích její ve příčině této vysloveno velice mnoho řízných přání. Jest zde slyšeti i od vlastenců a přátel samosprávy upřímných mínění, že by se českým obcím mělo také vážně pokynouti, aby pod zástěrou zvelebování nedělaly dluhy, jež ani vnukové nynějšího pokolení nesaplají, až za ně buď nic se nevykoná, anebo něco obyčejně špatně se provede. Kdyby pak se tohoto užitečného napomenutí dostalo i nynějším hospodářství na pražské radnici, nebylo by potřeba viděti v tom žádný útlisk. Někteří Aristidové jdou dokonce tak daleko, že touží, aby vláda rozpustila nejenom zastupitelstva všech předměstí, ale pražské také, aby zde přímě a nestranně vyšetřila a odhadla veškerá obecní aktiva a pasiva, ve zvláštní občanské anketě upravila „komunální program“ Velké Prahy a aby potom Prahu s nynějšími předměstími spojila v jednu obec bez ohledu, komu se to líbí nebo nelíbí. Jak nynější poměry v Praze a ve předměstích se jeví, jak hospodářsky se zbahňují, byl by to pro naši matičku jenom skutek dobrý, z něhož by snad vyplynula náprava, po které se zde touží. Ostatnímu království dán by tak poučný příklad a ubezpečení, že nelze zde nikomu s cizím jménem hospodařiti dle zvlá. Za nějaký nepřátelský čin k národu našemu by se opatření to nesmělo a nemusilo pokládati. Proč? Když do podobné hospodářské situace dospěla před desíti lety Vídeň a její předměstí, stalo se tam za příčinou urovnání všech choulostivých poměrů totéž, co by nyní někteří výše zmínění Aristidové, kteří to zajiště s Prahou jenom dobře myslí, rádi viděli. Co bylo pro Vídeň štěstím, nebylo by pro Prahu pohromou!

* * *

Kdo od dvaceti let den ze dne běh českých veřejných a politických záležitostí sledujeme, pamatujeme se, jak před desíti lety, kdy strana mladočeských proudů nacházela se v největším rozmachu, přetrumfnta byla hloučkem pánů, kteří se prohlásili za stranu radikální. Ze pánům těm šlo ponejvíce o zaplacení svých osob, to bylo postupem doby nad slunce jasněji prokázáno. Pro národ nedokázali nic, než-li trochu zbytečných zmatků. Na konec pak se mezi sebou znesvářili, rozstoupili se na nové strany, jež dávno nikdo vážně nebere. Dočkali jsme se neslavného konu na povyku a křiku založené té radikální společnosti. Měli jsme za to, že zmizí tiše.

FEUILLETON.

Z úsvitu života.

Napsal Josef Váňa.

V.

Na pastvě u večer.

„Tot čas, s něj jindy s rozkoš tesknou jsem dýchal dlouhé umírácí barev a světla a naslouchal hudbě blásků se stínů. Tajemný smysl mluvilo ke mně s téně blásků noci, oddech věčného snění.“

Ot. Břesina.

Sobota bývala pro mne slavnostním dnem. Matka tloukla, čili jak u nás říkají „vrtěla“ maslo a tu vždy jsem dostal na pastvu pomazánku, abych prý zas celý týden dobře pásli. Měli jsme jen dvě kravky a tudíž pomazánka bývala pro mne něčím slavnostním, ježto se s bílou tlouklou jednou za týden. Ani kousek toho másla, ba ani trochu toho mléka neužije obyvatel českomoravské krabatiny. Tak bídné jsou tam luciny.

Ó, kde jsou ty doby sladkého onoho labužnictví a nevylláčetelných laskomin, s jakými jsem vždy černý krajíc v úběli kravského užitku k lačným ústům vznášel! Královská tabule nemůže mítí větších půvabů, jako pro mne mívá tento sobotní krajíc.

A byl jsem v té chudobě šťasten, tak šťasten! Příroda byla mým královstvím, pastva mým domovem. A když jsem na obě ve studiích zavřen v dušných třídách vzpomenu, hořce vždy jsem zaplakal, venkovské svobody synek!

Na večer honil jsem pravidelně na úhor. Široký rozhled v šíř i dál lemoval krajinu a rozšířal v dětské srdce touhu tak divnou, jen dítěti vlastní, touhu tak mocnou, že se až zdálo, že se útroby v těle obračejí. A v těch teskných touhách zrakem upřeným hledával jsem v blankytu Blaník a upřeně díval se v obrubu nebes, kdy české kníže na bujném oři statečným junákům tam v púchod zavlehl, aby utvrdili po vlastech našich klid a bratrství, mír a blahobyt.

A když nadarmo v dálku jsem oko upíral, tesknou přemožen lehl jsem naznak a hleděl v nedohledné dimense blankytové a pozoroval let a tvar oblaků. A zdál jsem se býti takovým červem, že mi bývalo ještě teskněji, než když jsem toužil po zjevení se knížecího světce. Až

Avšak najednou vyvalila se na veřejnost její smutná — pozůstalost.

Nedávno ve pláňanském místním listě vytištěny byly jedovaté zprávy, jak prý k účelům této radikální strany byly v tamním finančním ústavě presentovány falešné směnky. Špinavá tato sferka, o níž šíře se raději mlučelo a zejména v Praze jevena k ní zvláštní nevělmavost, minula bez dalšího valného hřmotu. Nikomu ostatně nezáleželo na tom, co panstvo mezi sebou tropilo a provádělo. Až v poslední době najednou byla celá česká veřejnost volána za soudce v nové špinavé radikální aferě. V pražských denních listech bylo totiž uveřejněno podepsané obvinění, že radikální předáci v jistém pražském peněžním ústavě, jenž mimochodem řečeno spravován jest vlivy protestantů, presentovali také falešné, ku př. falešnými podpisy opatřené směnky. Proto nyní nastal mezi bývalými přáteli krutý boj, vyhrožují si soudy atd.

Pro nás tato ostudná pohrobá aféra radikální strany nemá docela žádného zájmu. My stranu tu nikdy nijak nepřeceňovali, t. j. vždycky jsme ji správně posuzovali. Ale jest pro nás velice zajímavou proto, že se činitelé její ve finančních záležitostech strany té obraceli s obzvláštní svou důvěrou, o níž nyní čteme, na ústav, jehož správa spočívala v rukou vlivů protestantských. Nečiníme z toho žádných vývodů, jenom to prostě zaznamenáváme, že nová radikální strana měla v povážlivých případech dle veřejného tvrzení a nabízených důkazů pravdy ku protestantům zvláštní neobyčejnou důvěru.

A to nás také zajímá, že jiná „mladá“ česká strana, která zejména rolnictvu všemožné straky na vrbě maluje a i mnoho jeho příslušníků omámila, jest vlastně majetkem osoby, která prý pokládala za potřebu ku protestantismu přestoupiti. Dále o tom šířiti se netřeba. Jenom to uvéstí dlužno, že před nedávnou dobou bylo v novinách tvrzeno, jakoby se této nové straně chtěl postavit v čelo princ Dr. Bedřich kníže Schwarzenberg. Tvrzení to objevilo se jako falešná hra na oklamání konservativní povahy českého seláka ob lidu, který slyše jméno Schwarzenberg, neviděl dále, že je to léčka a zástěra, aby v rozbrojných tendencích strany té ihned nepostehl skrývajících se v nich vlivy bojovného ducha protikatoického. A hra ta se strážedm její výborně povedla! Dr. Bedřich Schwarzenberg podle všeho raději ani do sněmu království Českého vůbec nekandidoval, aby s podobnými směry, jejichž jeden novinář, jak někteří fideleté cukrovarů s opovržením šeptají, od jisté společnosti prý dostává 4000 korun

slzy vedraly se v oči a bolest sevřela duši do kleští.

Vylétnul v blankyt skřivánek a třepetavé melodie roztrásal jako déšť po krajině.

Šířelou jsem vyskočil a již řinuly se z mladého hrdla písně ozávod se skřivany. A v dále na druhém úhoru ozval se pasák druhý, za ním třetí, čtvrtý, pátý a tak zněl kraj samými písněmi brzy unisono, brzy v duettu, ba docela i v celých sborech.

A zpívali jsme o všem. Na každý předmět, na každou příhodu znali jsme písně a bylo jich do nekonečna, bez oddechu, bez vyčerpání. A bylo jich mnoho obsahu milostného a zpíval jsem je bez porozumění proto jen, že byly krásné. A nikdy ani ve snu mi při tom nenapadlo něco pohoršlivého, něco špatného.

Na pastvě jsem znal důkladně okolí se všemi znamenitostmi. Kde jaký ptáček měl hnízdo, kde byly vosy, kde v mezi čmeláci, kde vedl syse, to vše bylo v náležité evidenci. A nemohl jsem se vždy ani dosti vynadivati na ta skřiváncí písklata, jak hltavě rozvírala široké jícny lemované žlutým ozobím. A jak teplo bývalo mezi těmi psklaty, jak každou hodinu téměř jich přibývalo! Rostla travou.

Slunce mezitím schýlilo se k západu. Ohnivá koule jeho vznášela se na okraji nebes jak měděný štít vytažený z hořící výhně a tryskající žhavé jiskry na vše možné strany.

Rozštěbalo se ptactvo v korunách zlatem politých stromů, jako by vše, o čem snilo a co v hrdélku ještě mělo, najednou vyzpívati chtělo. A listí vánkem zmítané třáso se jak pozlátka a doplňovalo nepostihlým tremolováním sladký sykot komárů a tipků.

Hořící barvy v rozmanitých odstínech rozlily se po polích a po osení a dlouhé stíny žumčících stromů a němých, strmicích skal a balvanů kreslilo k nim hluboké pozadí.

Znovu vylétnul skřivan nad jetelinu a v jásejích melodických zabojil se v záplavu barev a odevitů a v nekonečném trilkování pěl zhasínajícímu slunci ukolébavku. A tisíce cvrčků ve stránkách a mezích doplňovalo jásejivé ty zvuky v nerozeznatelných přechodech a v nekonečné jemných modulacích. A v kalužinách v slíci ozvaly se žaby a vpádly disharmonicky u velenby koncertu a vpadly chraplavě a drnčícími hlasy rušily povznesenou náladu večera.

národního daru ročal, aby v zájmu rolnictva proti jistým kartelům nepsal, nějak stotožňován nebyl. Zajímavé je, že zejména pražská žurnalistika dává se šibalskými předstíráními všelijakých lehkovážných pádů voditi za nos a zcela vážně na ně pohlíží obyčejně až dotad, dokud se sami dohromady nepoperou a veřejně příslušícími jim jmény sami se neoutí s náležitým toho odůvodněním.

Nás ovšem kutění rozmanitých pochybných veličin za dnešních poměrů neboli a nijak nám neprekáží, avšak baví nás faktum, že si s tou společností lidé, jimž je obtížná, nevědí rady. V některých volebních skupinách při posledních volbách do sněmu byla situace správně vystižena, avšak železi jest, že není v těchto poměrech jasno tak, aby se zřetelně vidělo, o co vlastně při nich běží. Naši povinnosti ovšem není poučovati o tom stranu, která jest sama povinna poměry ty znáti, aby se fikslováním a politickými podskoky nedala připraviti o svou váhu jak oproti vládě, tak oproti lidu, jako se to při posledních volbách jistě velké straně stalo. Slavný její výkonný výbor by mohl ve svých schůzích raději dráti peří a vypravovati si při tom o starých lepších časech, když se děti ještě bály komínka. Tolik dnes k informaci našich čtenářů.

* * *

Působením některých vlád, jejichž nesprávný a neblahý státnický um byl tím nejlepe posouzen a odsouzen, že byly s netajením toho odstraněny, doháněn byl k novému politickému a hospodářskému životu vstávající český národ do takové úzkosti a sklíčenosti myslí, že v beznadějnosti a zoufalství vzpomínal nejkrvavějších a nejohrožnějších period dějin své vlasti. Vzpomínky na bouře husitské a na doby souvislé s bitvou na Bílé Hoře nebyly v duši českého lidu vyvolány žádným moudře státnickým s ním zacházením dle pravidel osvíceného věku našeho. Vzpomínky ty znamenají bolest a tiseň, jaké český lid častokrát za některých vlád, jejichž škorpiony však šťastně přečkal, musil snášeti.

Oddav se bolnému citu, trvale zachoval v mysli své v dobách soužení všelijak zbarvené představy oněch vážných událostí v historii své vlasti a dnes netřeba, než-li na cit ten zaklepati a on ihned při vzpomínce na ně vzplane žárem, jehož bývá napotom zneužíváno rozmanitou spekulací, která s prospěchy národa českého obyčejně nesouvisí. Proto bez výčitek nebo nějakého odsuzování dob těch, jež dnes nikdo více nemůže změnit, stále se přimlouváme, aby husitské hnutí a bělohorské

Ohnivá koule na obzoru nořila se v hloub a hloub.

Zahořel západ intenzivněji, polil ještě jednou večerní přírodu celým vodopadem světla, jako by ji naposledy v barvách zatopiti chtěl a už hořící barvy zmíraly, bledly, mizely. Stíny se dloužily, natáhly se v dálku nekonečnou a rozláhly se v šíř i dál bez omezení, bez ohraničení . . . Večer snášel se na krajinu . . .

Zatesknul ještě v dále kos, zarazil se najednou, jakoby ho někdo vyplašil a zmlkl docela. A skřivan bleskem z oblaků sjel k zemi, přitisknul se bázlivě ke hrozdě a pak mlčky plazil se k místu, kde teplé hnízdo holých mláďat zvalo ho k nočnímu pobytu.

Tišil se les, tišilo se pole, jen větřík v zamklém šumotu pobíral travinami a cosi teskného viselo v šířícím se soumraku a plakalo v osamělém tlukotu křepelky. A večerní zvony rozhlaholily se krajinou, rozeštěkaly se a pěly v zádumčivých akordech polibnému slunci tklivé a dojemné „miserere“. A schladlý vzduch roznášel píseň jejich v tlumených resonancích v nekonečno, v kraje odvátých světél, barev a tvarů . . .

Schnal jsem kravky a úhoru do cesty a poháněl je k volnému návratu ke kouřícím a dýmajícím chatám.

Rozkvetly nad čerstvým rovem západu červánky, zahořely odleskem královské nádhery a zulfaly růžovým dechem znavenou tvář rodící země. Zachvěla se až pod polibkem tím a jako hýčkané děčko skládala údy své k nočnímu odpočinku.

Najednou však květ červánků poblednul, život barev zmírala, růžový úsměv v lících obzoru mizel a přival soumraku padal v mlhavé dálky.

Dechnutí par potáhlo zemi jako stříbrný závoj, temnost šířila se prostorem, letěla v šíř i dál, letěla až v klenbu nebes a tam v závratné výši rozžehla blížící plameny hvězd.

I vtr pod tíhou tmy se uklidnil a zpěv leaů v umírajícím šelestu zapadnul v hluboké propasti k nočnímu odpočinku.

A k odpočinku sklonila hlavu celá příroda a znavená víčka její sklízil sladký sen. Slíci noc rozprostřela se vesměrem a zastřela černou peruti radost a veselí, žal i nátek, úsměv i slzy, naději i zoufání . . . Oddech věčného snění!

neštěstí bylo českému lidu správně dle pravdy a ve smyslu dnešních dob z povolaných k tomu kruhů vyloženo.

Jest pravidlem, že 8. listopadu ve výroční den bitvy na Bílé Hoře a 6. července v den upálení M. J. Husa jest lid český všelijak rozčilován a sice mnohdy schválně a zámyslně, aby byly jisté kruhy o jeho nedobrych vlastnostech přesvědčeny. Události dnů těch z české historie vymazati nelze, chtít tak učiniti byla by stejná bláhovost jako marnost, avšak správného osvětlení jejich jest potřebí, aby se na ně pohlíželo tak, jak se na ně za dnešních dnů patřiti má.

Letos přešel výroční den bělohorské bitvy poměrně klidně. Střízlivý názor na předchozí ji politikou německými agenty v Čechách provozovanou a předky dnešního českého národa t. j. tehdejší českým lidem nesdílenou, nabývá půdy. Přes to toužíme po výkladu příčin bělohorské bitvy a dále poznovu se dovoláváme o postarání se o správné vylíčení významu M. Jana Husa v české historii, toužíme po rozboru husitského hnutí, které bralo se značně jinými cestami, než-li duch kázání a prací Husových. Dovoláváme se obstarání toho v čas a apelujeme na všechny ty činitele, kteří obyčejně týden před 6. červencem se z různých stran sběhnou, aby se pokřikem o upálení Husa sami blýskali, aby se nyní bezky sešli a aby památku Husovu uctili opatřením správného výkladu jeho působení a významu v dějinách našich.

Jednou k tomu dojít musí. A proto co má býti vykonáno, nechť jest provedeno raději dříve, aby v otázkách těch nastalo a zavládlo žádoucí světlo. A přejeme si, aby osvětleny byly co nejjasněji a sice světlem elektrickým, jak moderní naše doba žádá, neboť za přítmi a zápachu lojové svíčky doposud běžné populární, více poetické než-li historické výklady událostí těch, před dávnými lety v nejlepšímu úmyslu rozbolnělým citem sběsně, dnes více nikomu nepostačují. Revise jejich jest nezbytnou a o tu prosíme, aby výklad dávných, dávno docitěných brožných oněch časů české duše naší doby neměl a nerozteskňoval, ale aby jim byl vřelým poučením, odkud trampoty na český lid se od věků valily a kdo z nich těžil, když český lid opustil půdu tvrdé skutečnosti a dal se unést naličené na něho agitaci.

Drobná obrana.

Nemávnost k inteligenci (ku vzdělanosti). Velikou, ba snad největší vinu na rozervanosti a nespokojenosti moderních lidí se stávajícími poměry nese falešná věda. Tato pavěda podryla pravdy zjeveného náboženství, popřela osobního Boha a lepší duchovou bytost v člověku. Tím také podryt byl společenský a hospodářský řád, jenž v předešlých stolecích na základě náboženského světového názoru byl vybudován. Filosofie první začala revoluci proti náboženství a vybudovala zcela nový životní názor o úkolech a cíli člověka, o právech a povinnostech lidí, o rodině, státě a církvi. Revoluční filosofové našli souhlas u přírodopysců, lékařů, právníků i státníků a tak pozvolna ve všech odvětvích lidské práce shledáváme nyní nový názor životní a nový společenský řád, jenž liší se od starého řádu křesťanského nejenom svou nevěrou, ale svou nepravdivostí a škodlivostí. Filosofové sami se přiznávají, že starobylý řád byl sice vyvrácen, ale nový správný že nebyl nalezen. Ve Falckenbergově dějinách novověké filosofie hnedle v úvodu čteme toto přiznání: „Středověký směr myšlení se odmítá, vytvořený nový dosud není nalezen“. Na zjevení Božím založená mravouka oláscu ku bližnímu byla svévolně zavržena jen k vůli tomu, aby se zavedlo něco nového, byť se to zakládalo jen na výmyslech lidského mozku. Myslíme a žijeme nyní dle nesprávných a chybných zásad moderních filosofů a toto osudné poblouzení pocítujeme ve zdívočilosti a úpadku vzdělanosti. Tento úpadek byl již před stoletím předvídan a proto revolučními filosofům dostávalo se i výstrah. Jednu ukázkou takové výstrahy uveřejňujeme.

Filosofu Kantovi, zbožňovanému filosofu moderní inteligence, vydala berlínská královská kancelář 1. října r. 1794 následující kabinetní rozkaz: Naše nejvyšší osobnost pozoruje s největší nelibostí, kterák zneužíváte své filosofie ku překroucení a ku snížení mnohých základních pravd písmu sv. a křesťanského učení. Žádáme za předchozí jednání svědomitě zodpovídání a přejeme si od vás, abyste v budoucnosti nic takového se nedopouštěli, nýbrž dle své povinnosti používali raději svého postavení a svého nadání k tomu, by naše otcovská péče o blaho země dochá-

zela stále většího úspěchu. Jinak další vzdorovitost bude mít nepřijemné následky.“ Kant se podrobil vůli králové a písemně prohlásil, že v budoucnosti zdrží se v přednáškách všech narážek na náboženství. Sám mohl se Kant zaručiti, že nebude podřívati náboženství, ale za své stoupence se ovšem zaručovati nemohl, neboť rozsuté byli stalo se duševním majetkem celé tehdejší a nyní nynější inteligentní společnosti. Ba dnes jsme v nevěře již tak pokročili, že by se sotva která vláda odvažila Kantovi vyslovovati důtku, nýbrž ozdobila by ho vysokým řádem a dala by mu na vybranou kteroukoliv universitní stolicí. Jakkoliv v uplynulém právě století přibýlo na stoupencích moderní falešné vědy, přece opět na druhé straně shledáváme nyní v širokých již kruzích mnohem větší odpor k těmto vědeckým výmyslům nežli před lety. Bolštné následky pavědy, jevíci se ve zvířecí požívavosti zástupů a v eurovém utlačování slabých a menších, přivedly filosofii spílé národy opět ku rozumu a ku křesťanskému Bohu. „Mnohé duše, nanejvýš znechucené vítězstvím materialismem (hmotařstvím) a zklamané jinými naukami filosofickými, které snad chovají jakous pravdu a moudrost, ale z nichž i ta nejlepší není dobrou, leda pro nepatrnou elitu (vybranou společnost), jsou dnešním dnem vábeny v rozervané ramena křicifků. Většina z nich, zdržení jsouce zbytkem falešné pýchy, zastavují se ještě na prahu církve“ (Fr. Coppée). Obrat k staré víře nedá na sebe dlouho čekat. Již v té nechtí lidu českého k inteligenci o letošních volbách lze pozorovati, že nevěrecká a sobecká inteligence ztrácí půdu pod nohama. Přivede-li ji tento zjev ku vystřízlivění a ku staré víře, ukáže budoucnost.

Protestantské kácení pověr. Rozvoj času dokazuje na základě úsudků Wintrových, že protestanté kteří se chlubili a chlubit mabením „řmských pověr“, nebyli právě nad pověry příliš povznešení. My chceme posloužiti aspoň jedním faktem k objasnění pokřokovosti protestantské. Pavel Skála, jeden z nejbystřejších protestantů českých vypravuje o tomto divu: „V pokoji oběšeného (Kašpara Ruckého) i jiné ukazovaly se hrozné příšery a obludy času nočního a mezi jinými podoba osoby jeho, ana sem i tam jezdí, jednak na ohnivém kozlu maje okolo sebe divně lašknoucí a křičící kočky, kozy a jiné obludy ohavné, jednak na rychlém mimochodníku, jakýchž koní při lovu užívával.“

Dobře napsal (méně osvěcený) katolík Tomáš Štítný: Nemám věřiti v čáry, ani mám státi na věštbě, ani vědmě (vidění) kterém, ani snech, aby má víra nebyla porušena.

Politický přehled.

Jednání o rozpočtu na říšské radě stále vážne, ač vláda všemožně se snaží v tom ohledu odstraniti všechny překážky. Z demonstrací něm.-nacionálních studentů proti italským přednáškám na universitě innsbrucké vyvinula se otázka universitní. Ministr Hartel pro upokojení s šel rak. Vlachům ital. universitu, jež prý má býti založena v Terstu. Proti tomu demonstrativně vystoupili Slovinci, Chorvaté a Srbové ve Vídni studující, odmítajíce s důrazem, aby Terst, Istrie a Gorice nazývány byly italskými, a tím aby odůvodňována byla potřeba italské university; neboť v přímořských zemích rakouských je 849.587 Slovanů a pouze 310.580 Italů. V pamětním spise žádají hlavně za slovinskou universitu v Lublani. K tomu i slovinskí poslanci na říšské radě přičinují ruku. A v Praze 11. listopadu v budově české techniky mělo slovanské studentstvo pražské manifestační schůzi pro zřízení university slovinské v Lublani a české na Moravě. Této schůze účastnili se také poslanci a profesoři.

Na pozvání všenněmeckého sdružení konala se 12. listopadu ve Vídni schůze, již se účastnili členové lidové strany něm., pokřokoví Němci a agrárníci něm., hlavně však Všeněmci. Ve schůzi té předsedou posl. dr. Baertherem podán návrh, aby položky rozpočtu české techniky v Brně se týkající vyloučeny byly z jednání o rozpočtu a ze schválení. Budou-li položky rozpočtu ve prospěch české techniky v Brně, slovinského gymnasia v Celji a polského gymnasia v Těšíně schváleny, odeprou prý levičácké strany vládě schválení dispozičního fondu.

Berní výbor posl. sněmovny přijal osnovu zákona týkající se odepisování pozemkové daně při živelních pohromách.

Národohospodářský výbor posl. sněmovny zabýval se otázkou zrušení terminového obchodu v obilí. Ministr orby prohlásil, že vláda nemíní terminový obchod zrušiti, ale že zjedná nápravu důkladnou jeho reformou.

Plně návrhy objevují se zase na obzoru poslanecké sněmovny. 12. listopadu podány plně

návrhy proti zem. volbám v Haliči a proti kongregacím.

Na všech stranách se opět vyjednává, zvláště s českými poslanci; nejčileji si vede dr. Rezek.

Volby v Chorvatsku provedeny známým už způsobem maďaronským. Z 88 volených poslanců připadá na spojenou opozici (národní stranu) jedna desatina.

V četných katalonských volebních okresech španělských strhly se za příčinou obecních voleb krvavé srážky.

Spor francouzsko-turecký urovnán. Sultán přijal všechny podmínky a proto francouzské loďstvo, které zatím už obsadilo ostrov Mytilene odvoláno.

Ve výroční den nastolení cara Mikuláše II. položeny poslední koleje na trati mandžurské, tak že světová dráha sibiřsko-mandžurská má nyní spojení po celé ohromné délce od Uralu až k Tichému oceánu.

Ve Spojených státech severoam. jedná se o snížení přebytku státního pokladu.

Li-Hung Čang, kancléř říše čínské, zvaný „čínský Bismarck“, zemřel 7. list.

Do Kapska vyslaná z Anglie komise objevil ve správě vojenské veliké podvody.

Schalk—Burger a Stein se usnesli, že dají od nynějška každého zajatého anglického důstojníka zastřeliti, budou-li Angličané ve svých popravách pokračovati. Nedávno vyslovil se Salisbury, náčelník britské vlády, o naprostém a nezbytném pokolení a podmanění Boerů.

Instrukce, jež dána jesuitům do Ingolstadtu r. 1556, káže aby k haeretikům (kacířům) mluvílo se bez urážek a vždy tak, aby poznávali křesťanskou lásku a skromnost, blud jejich aby byl vyvrácen pravdou katolickou a ne útokem, a kdyby i chtěl panovník, aby se děl útok na jinověrce, nechal děje se skromně a vždy s ukazováním lásky k bloudícím.

Winter: Život na vysokých školách Pražských.

Z činnosti katol. spolků.

Výborová schůze ústředního diecézního svazu katol. spolků konala se za účasti téměř všech členů výborů i některých hostů v neděli dne 10. t. m. Od valné hromady v září konané mohl se ústřední svaz vykázati slušnou činností. Pořádán zdařilý kurs sociální v Hradci Král., připravuje se založení 3 katolických nových jednot. V Kosteletce n. Orl. založen při jednotě odbor žen a podpůrná pokladna. Diecéznímu předsedovi vdp. Dra. Reylovi byla svěřena ndp. biskupem docentura sociologie v bohosloveckém semináři. Budou se nyní sociální vědy přednášeti ve 3 ročnících po 1 hodině týdně. Při denním pořádku přijato bylo provedení organizace v diecési ve smyslu II. sjezdu pražského. Podrobnosti organizačního řádu z taktických důvodů zachovávají se do provedení v důvěrnosti. O cílech a požadavcích křesťansko-sociální strany bude vydán leták v počtu 10.000 výtisků a za výrobní cenu prodáván. Ústřední svaz přidružil se k petici zemského pražského svazu o starobním a invalidním pojištění dělnictva a vydá petici o zavedení stupňové (progressivní) daně a o zrušení daně pozemkové. Petice tato bude zaslána sociálním jednotám a budou pořádány poučné schůze o tomto předmětu. Jednotě katolické v Pardubicích povoluje se 20 K na ubrání výloh, vzniklých pořádáním diecézního sjezdu při její slavnosti evěření spolkového praporu. Ústřední svaz na základě společlivé informace přerušil styky s bývalým redaktorem „Obnovy“ p. Vobejdom a nebude ho sdruženým jednotám doporučovati za řečníka. Při volných návrzích žádá p. katecheta Dvořák, aby ústřední svaz zakládal odborové spolky a žádal od předsednictva svazu, aby působilo na svolání společné konference všech 3 katolických stran ku zvolení společného výkonného komitétu pro všechny zorganizované katolíky. Tím byl obsažen pracovní materiál této schůze vyčerpán a jest žádoucí, aby snahy ústředního svazu došly náležitě podpory ve sdružených jednotách. Zdař Bůh!

Z Kosteletce n. Orl. Katolická Jednota odbyvala tohoto roku již 14. měsíční schůzi dne 3. listopadu, v níž se zvláštní ochotou přednášel vdp. konsistoriální rada Dr. Fr. Šule o předmětu: „Co souditi o hesle „Přýč od Říma“ se stanoví k rozumu, víry a vlastenectví“. Vdp. řečník upoutav jak svým zjevem, tak i vnoem všechny posluchače, mluvil jasné beze všech frází ze srdce všech přítomných, když ukázal nejprve, že heslo toto znamená přýč od Rakouska. Jistý dobře známý státník pruský řekl, že Rakousko bude zralé pro Prusko, až bude protestantské. Tomu dobře rozumějící stoupenci jeho bo-ročné chtí poprotestantizaci všechny a zapominají, že tak zneužívají náboženství k účelům politickým a stávají se klerikály ovšem dle svého výkladu. Heslem tím

dále vrhají zástupy lidí ve věčné neštěstí. Oírky tím ovšem neunikají, jako neunikají zaslepení lidé jámě tím, že do ní skákalí aneb tvrdě sdi, na které neobávají své mozky. Heslo to odsouditi musí i každý vlastenec český. Češi nenajdou pravého útulku a Raši pravoslavných, jak krásné vesp. řečník ukázal se své cesty a zkušenosti na Rusi, nenajdou ho tím méně a Němců, ku kterým je má heslo toto přivést. Jediné Rakousko zajišťuje rozvoj a klid Čechům (je-li ovšem vše spravedlivé), a proto dle Palackého každý Čech musí býti o tom přesvědčen, že kdyby říše této nebylo, musla by se utvořiti. Provoláním slávy sv. Otci a císaři vesp. řečník poučnou a krásnou přednášku ukončil. Na to předneseny bezvadné dvě písně sborem dívek z ženského odboru a básně „Almužna lásky“. Po té dp. katecheta Al. Dvořák promluvil o fondu podpůrném. Ukázal, jak církev kat. vždy první buď spolky k dobrovolnému podporování chudých zakládala, buď takové spolky, kde si členové sami ukládali na dobu nemoci. I naše Jednota po dlouhém namáhání toho letos dosáhla a vypracovala jednací řád, jehož jednotlivé body velmi dobře dp. řečník objasnil. Na to odpověděli na četné dotazy a námítky a za souhlasu ukončili. Zdařilá tato schůze několika slovy vřdp. děkana jako předsedy a zdařilým sborem dívek ukončena za nejlepší nálady. V neděli dne 17. t. m. pořádá táž Jednota zábovní večírek se sóly na cello a housle. Přístup bezplatný mají členové a jimi uvedení hosté.

Zprávy místní a z kraje.

Zřízení německých diecézí. České duchovenstvo hodlá podati sv. Otci pamětní spis prostřednictvím vídeňské nunciatury, by sv. Stolicí zamezila vládou zamýšlené tržby Čech na čisté německé diecése. Pamětní spis, jež uveřejníme v příštím čísle, jest již téměř veškerým duchovenstvem podepsán a bude uveřejněn ve všech českých listech českých. Duchovenstvo katolické tím dokazuje, že si jest vědomo apoštolského svého úřadu, jenž velí poslušnosti slovom Božím všem národům. Vítáme akci českého duchovenstva vřele, neboť odpovídá úplně našemu v této věci stanovisku, jež jsme od počátku mužně a otevřeně hájili. V této akci půjde o duchovenstvem českým zajištění celý národ.

Akademie ve prospěch národního domu trutnovského. Při svém návratu z výletu na hřbet krkonošský zastavil jsem se v Trutnově zrovna několik dní po známém výbuchu německé svobilsti před českým národním domem. Zároveň se mnou vystoupilo z vlaku několik moravských učitelů, kteří byli zvědaví, seznati středisko trutnovských Čechů. Neznajíce města, tázali jsme se na ulicích po českém domě. Otázkám našim bylo vyhověno ochotně, až na mnohé tváři bylo znáti jakási úžas, že se hlásíme též k tomu nízkému národu. Jeden pán nás také napomínal: „Nemluvte česky nahlas, dostanete bití“. Prorocství toto se ovšem nesplnilo a my přišli posléze ku pěknému dvoupatrovému domu, u něhož stála čestná stráž v podobě c. k. četníka. Hlídal plody vyšší německé kultury, která zednickou štětkou nanasla černé jakési secesní výtvary na čistou facadu besedního domu. Pomyslili jsme si, je to rádozt štíti mezi tak vzdělaným národem! Občerstvili jsme se a prohlédli se s jímem klenot české kolonie v Trutnově. Pěkná dvorana, zařízená účelně ku potřebám sokola i divadelního kroužku, útulná spolková síň s bohatou knihovnou, čisté hostinské pokoje, solidní restaurace atd., toť vše zve touristu, aby ubytoval se v českém domě. Snaha trutnovských Čechů po vlastním krbu zaslouží účinné podpory, proto jsme uvtíali povděčné myšlénku, pořádati akademii v městě našem místo výletního vlaku do Trutnova. Cestou se utrácejí peníze, jimiž prospěje se „vlastenecké“ dráze a manifestacními průvody dráždí se nízké vášně sběsilé luzy ku násilnickým skutkům. Výtěkem akademie může se však poskytnouti hmotná podpora trutnovským Čechům, aby nemusili snad jednou dát svůj opět prodati. Akademie naše také splnila v plné míře očekávané úspěch, díky obětavosti našich dam. Divadlo bylo hojně obsazeno a docleň též slušný morální úspěch. Reč p. Řezníčka našla vřelý ohlas v citlivém srdci posluchačstva, když líčil útrapy svých krajanů, pronásledovaných jenom proto, že chtějí zůstatí národu svému věrni. Zamlouvalo se nám, že p. řečník poukázal na zásluhy ndp. biskupa Edvarda Jana, jenž, pamětliv jsa slov Kristových: „Učte všechny národy“, postaral se přese všechny hrozby o českou bohoslužbu pro trutnovské Čechy. Stálými křivkami jest vypěstován v trutnovských Čechích cit pro spravedlnost, proto také p. Řezníček spravedlivě ocenil vlasteneckou zásluhu ndp. biskupa. Dobře že si nedal p. řečník censurovati svou řeč zdejšími pokrokovými vlastenci; možná, že by pak modrá tužka potlačila tento projev spravedlivého uznání. Nejcenějším číslom akademie byly jistě zpěvy pí. doktorové Musilové z Chrudimi, proto také obecenstvo neskrbilo nadšenou pochvalou. Závěreční aktovka „Hořelí Listy“ jsou jemným dramatickým produktem, pravý kabinetní kousek, o jehož zdárné provedení zasloužili se pí. Paulová a p. Macák. Akademie byla pořádána ve znamenitě úspěšnosti, což chválíme až na tu úsporu v topení, poněvadž vnitřní vlastenecký oheň přece nestačí na vytopení tak veliké divadelní síně, a posezení ve studené místnosti za nynějšího počasí není zrovna milým. Doufáme, že tato akademie ve prospěch českého domu v Trutnově nebyla poslední.

Úmrtí. Dnes v noci zemřel v Pánu vřdp. Boh. Kubát, archivář bisk. kanceláře, po delší trápěné nemoci nedlouho se svým dlouholetým přítelem drem. Benedekem stejnou chorobou ochrnutím srdce. Zemřelý p. archivář narodil se v Branně r. 1863. Po vysvěcení působil několik let v Náchodě a potom v Hradci Králové jako kaplan a konsistoriální úředník. Bisk. kancelář strávil v zemaném výborného pracovníka. Odpověď v pokoji i.

Z městského průmyslového musea. V pátek dne 8. listopadu o páté hodině večerní od bývalé kuratoria průmyslového musea řádnou svoji schůzi ve sborovně zdejší c. k. odborné školy za přítomnosti 13 členů kuratoria. Nejdůležitějším odstavcem programu byla změna stanov a to hlavně § 6., odstavec 3., kteraužto se mělo docílití snížení poplatku ročního a členů přispívajících z původní výše K 35— na K 2— K návrhu této změny přivedla užší výbor musejní hlavně ta okolnost, že právě poměrně vysoký příspěvek K 35— jest toho asi nejzávažnější příčinou, že jest počet členů přispívajících tak nepatrný, což se ovšem do jisté míry dá vysvětliti okolností tou, že bývá obětavost širších kruhů obecnstva našeho různými sbírkami přepínána. Tak nápadným snížením ročního příspěvku doufá však docílití kuratorium musejní větší popularnosti tohoto mnohoslibného útvaru vzdělávacího, který, jak o tom ani v nejmenším nepochybujeme, v doširné době blahodárně ponese ovoce, jak pokud se rozvoje uměleckého průmyslu celého kraje dotýče, tak i pokud se týče vytknutí vkusu v nejbližších vrstvách obecnstva kupujícího, vlastnost to, která náleží rozhodně k nejdůležitějším podmínkám rozvoje a zdaru všeho uměleckého průmyslu zvláště a každého řemesla vůbec. Kuratorium uznalo důvody p. starostou drem. Ulrichem, jako předsedou kuratoria, přednesené za úplné správné a přijalo také návrh užšího výboru musejního na snížení ročního příspěvku na míru nejnižší jednohlasně a to v plné důvěře, že nepatrným tímto přfplátkem umožněno bude jednak i širším vrstvám našeho živnostenstva, v jehožto zájmu průmyslové museum v první řadě působí, hojně přistupování za členy přispívající, a že tím vádně vzroste i zájem o ústav významu tak důležitého, jež země i sama, nám ne vždy valně přející, vlada soustavně a dosti účinně podporuje. A že tím vádně vzroste i zájem o ústav významu tak důležitého, jež země i sama, nám ne vždy valně přející, vlada soustavně a dosti účinně podporuje. A že tím vádně vzroste i zájem o ústav významu tak důležitého, jež země i sama, nám ne vždy valně přející, vlada soustavně a dosti účinně podporuje. A že tím vádně vzroste i zájem o ústav významu tak důležitého, jež země i sama, nám ne vždy valně přející, vlada soustavně a dosti účinně podporuje.

V městském Kleperově divadle v Hradci Králové zahájí v sobotu 16. list. 1901 umělecká družina výstavního divadla „Urania“ v Praze vedení řiditelem Vil. Suka divad. sezónu. Prvním představením jest Trýzeň. Drama ve 4 dějstvích, uaspal Spážíneký. Z ruského upravil B. Prusík. Záznamy předplatného se přijímají, jakož i denní předprodej lístků bude v knihkupectví p. Jar. Petíny.

Ku splavnění Labe. Stanovy Středolabského komitétu, povstalého přeměnou z „Komitétu pro úpravu a splavnění Středního Labe“, byly výnosem vys. c. k. místodržitelství ze dne 9. října 1901 č. 191.391 na vědomí vzaty. Na místo oficiálního svazu zástupců autonomních sborů polabských a korporací odborných vstupuje tedy volně sdružení, k němuž může přistoupiti i v němž také toužebně vítán bude každý, komu úprava a splavnění Středního Labe na srdci leží. „Středolabský komitét“, věrně dosavadnímu programu svého předchůdce, bude se všech sil pečovat o to, aby zákonem ze dne 11. června 1901 č. 66 nařízená úprava a splavnění Labe od Mělníka do Jaroměře a případnou kanalizaci až po Králové Dvůr záhy byly provedeny a bude pečovati i o dopravu po Středním Labi. Každý kdo sdílí věcně a nevýhradně přesvědčení, že úprava a kanalizace Středního Labe je vspružinou hospod. pokroku celého král. Českého, nalezne v Středolabském komitétu nejen upřímné přijetí, ale také nadbytek přiležitosti, celou potenci svých schopností, svého vzdělání a postavení prospěti veřejnému blahu. Již jméno předsedy „Středolabského komitétu“ p. JUDr. Fr. Ulricha, zem. poslance a starosty města Hradce Králové, dává svědectví, že se nebude pouze mluvit, ale též skutečně a opravdově pracovati. Členové spolku jsou: a) čestní, b) zakládající, c) činní. Za člena zakládajícího může býti přijat pouze ten, kdo věnuje spolku najednou aspoň 100 korun. Členové činní jsou povinni platiti ročně příspěvek a sice: a) osoby fyzické nejméně 6 kor., b) samosprávné okresy nejméně 300 kor., c) samosprávné obce, v nichž bydlí více než 3000 osob, nejméně 200 kor., d) ostatní samosprávné obce, jakož i korporace nejméně 20 kor. Příspěvky vybírají se za rok slunečný. Přihlášky za členy buďtož laskavě zaslány na adresu: V. Pilař, majitel mlýna ve Valech u Přelouče.

Úmrtí. Pí. Anna Jelínková, roz. Poncova, měšťanka a choť mydláře v Hradci Králové, zemřela ve čtvrtek dne 7. listopadu 1901 v 48. roce svého života. Pohřeb se konal 10. list. na hřbitov Poncowský.

Jednota katel. mužů a žinochů pro Slenské Předměstí a okolí pořádá v neděli 17. listopadu v hostinci p. J. Sprýhara na Slez. Předměstí divadelní představení: Písmákova dcera. Obraz ze života o 3 dějstvích od Fr. Rutha. Začátek v 7 hod. večer.

Z Čestína. Duchovní pastýř náš starší se aby osadníci jeho četili dobré knihy; proto otvírá každému svou knihovnu a do hostince p. K. pfeřlá „Obnovu“, „Braňský Hlas“, „Katolické Listy“, „Hlas Národa“ a jiné. A do tohoto hostince donášá jeden pán, kterému jest též svěřeno vychování mládeže, ti-dovský „Čas“ a sociálně „Právo lidu“; a aby hosté byli lépe upozorněni na protináboženské věty, podtrhává je červenou a modrou tuškou. Když náš veselejší pan Lonský vystoupil a jednání toto káral, strpčován mu byl od mnohých pobyt v Čestíně, tak že raději, až s farou nerad se loučil, Čestín opustil. Snad se najde někdo mezi sousedy, jenž se přičiní, aby různé špatné listy, tupci naše sv. náboženství a kněžstvo, odstraněny byly z hostince p. K. Ten pán, který odbírá „Rašpi“ a ten, který „Červánky“, ať vzpomene, že od každé je mu práce dobrá, třeba i pro kostel, jen když vydělá. Velebnému panu Lonskému přejeme ardečně, aby v novém působení byl spokojen, by nezapomněl, že vedle nepřátel, kteří se mu za dobrodiní tak podlým spřeobením odměnili, má mnoho, mnoho v Čestínské kolářské přátel upřímných, kteří s úctou a vděčností na něj vzpomínají. M. P.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 18. října do 10. listopadu t. r. věnovali a odvzdali: 600 korun: Slavná městská obec Náchodská jako člen zakládající jménem příspěvku základního a jménem splátky na jubilejní dar, pak 100 korun: z odkazu po zvěčnění pí. Frant. Kysarové z Bělouše, 6 korun: Josef Balcar v Č. Čermé, po 4 korunách: pí. Frant. Kysarová a p. Jan Kysar v Bělouši čp. 31., pak p. Jan Ptáček v Č. Čermé čp. 9. a p. Václ. Rubes, strážník v Bělouši čp. 91., po 2 kor.: p. Václav Marák v Starém Městě, a dp. P. Jan K. Jesuňák, katecheta ve Vamberku a 1 kor.: kostelní kasa v Náchodě. Veškerým šlechetným dárcům vyslovují se nejvroucnější díky se snažnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrovolné příspěvky, jež se přijímají na děkanekém úřadě v Náchodě, a zaslání se mohou též přímo na spolek výše jmenovaný poslat.

Z Jitčína. Za zemřelým velečestným panem děkanem. Mane erat stella rutilans: vespere conversus est in carbonem: ráno byl hvězdou zářící, na večer však černým jak uhel. V úterý ráno, dne 28. října byl ještě zdrav, byl naposledy u oltáře sv. Jakuba, byl hvězdou zářící, ale než den se ukončil, vážně onemocněl a nikdo nemyslí, že výtečně zdraví vysocedůst. pana děkana tak náhle se obrátí ve tmou a smrt. Vysocé důstojný pan děkan Jan Menčík narodil se 30. listopadu 1826, v Helkovicích u Žamberka. Gymnasiační studia započal v Rychnově n. K., pokračoval v nich v Praze a dokončil je v Hradci Králové. Po maturitě zkoušku vstoupil v Hradci Králové do semináře a tam také byl 25. července r. 1854 posvěcen na kněze. V Nové Pace byl kaplanem a brzo na to jmenován farářem Srbským u Horšova Týna v diecési budějovické. Potom byl farářem v Brkovicích a Krakovicích. Několik let zasedal v tamější okresní školní radě. Zvláštní shodou okolností byl jmenován děkanem v Jitčíně v měsíci září r. 1892. Ve věku již pokročilém přišel do Jitčína; ale přece vždy se snažil, aby byl knězem vzorným a nevědním. Za to byl jmenován Jeho Blahopřáním Milostí sekretářem. Byl členem zdejšího obecního zastupitelství, biskupským komisařem středních škol zdejších a nevážno obdržel od císaře a krále Františka Josefa I. zlatý záslužný kříž s korunou. V době jeho onemocnění bylo slyšeti často „jak pak se vede panu děkanovi?“. A vedle se čím dál hůř, až vysocé důstojný pan děkan v úterý večer o 9. hod. svůj pozemský život dokončil. Pohřeb se konal dnes v pátek o 10. hod. dupoledne.

Velký koncert mistra Em. Ondříčka, císaře ruského komorního virtuosa a Ed. Stopnického, virtuosa na klavír s Varšavy, odbývá se v pondělí 18. listopadu 1901 v sále „u Slunce“ v Josefově. Začátek přesně o 7 hodin večer.

Z Chotěbořska. Dne 10. listopadu konána veřejná schůze rolnictva na Chloumku, kde shromáždilo se překvapující množství posluchačů. O svépomoci rolnictva hovořil jednatel okresního hosp. spolku dp. farář Vlček. Hlavní podmínkou a podkladem svépomoci jest sdružování, bez něhož žádných prospěchů pro rolnictvo nelze si mysliti. Sdružené rolnictvo nejen provádí svépomoc v okruzích dosažitelných, nýbrž význam a sílu svých požadavků převádí též různými tempem na sbory zákonodárné a vlada, kteréž instituce nemohou zavíratí oči před naléhavými potřebami zemědělců. A tento mravní nátlak nazvali bychom svépomocí přenesenou. Jako konkrétní výrazy svépomocného sdružování vyvěřili řečník především obilní skladiště a družstva meliorační, která zejména na českomoravské vysočině zlepšující píci, jsou nutnou předchozí podmínkou zdárného chovu skotu. Mimo to dotčeno zákonodárství zemědělského sem spadajícího. Dále podán návod a povzbuzení, kterak zařizovati ve větších vesnicích svépomocné pojišťování v nezaviněných pádech dobytka. Po řeči rozptlela se debata, již účastnili se p. t. učitel Linhart, Horák, lesní Rádál a přednášející. Schůze tím ovšem odvěna a dej Bůh, aby dobrá zrna se uchytila a přinesla úrodu v životě praktickém.

Z Jaroměře. (Sbírka na kapli v bosenské Krupě): dp. Ant. Stěpánek, děkan 10 K, pí. M. Brunická 2 K, pí. Tonnerová 10 K, nejmenované 4 K, alš. Fr. Stárková 3 K, Anna a Jan Strnad 1 K, nejmenované 1 K, sbírka kostelní 21 K. Celkem 61 K. —

Včelařský spolek pro politický okres Chotěbořský konati bude dne 31. listop. o 10. hod. dopol. v Borové u Přibyslavi v hostinci p. Stránského schůzi s tímto pořadem: 1. Zahájení schůze a sdělení předsednictva. 2. „Včela a její užitek“, přednese starosta spolku dp. V. Havlík, far. v Sopotech. 3. „O jarním přášení včel“ promluví pokladník spolku p. J. Halada, učitel v Ondolenci. 4. Přijímání nových

členů a vybraných příslušníků. 5. Volné návrhy. 6. Bo-
seda všeobecně. — P. T. hosté obojího pohlaví jsou vítáni.

Z Vamberka. Janas Filip, předseda evan-
gelické církve v Potštýně, odjel ve farním chrámu
Páně ve Vamberku dne 5. list. slavně vyznání víry.

Musica sacra: V Hrochově Týnci prove-
deny budou o slavnosti posvěcení chrámu Páně dne
17. listopadu tyto církevní skladby: Dr. Fr. Witt
opus 33.: Missa in honorem s. Raphaelis Archangeli
— s hlasem bez průvodu. Offertorium: „Veritas mea“
od dr. F. Witta pro smíšený sbor. Po offertoriu
vložka: „Jesu dulcis memoria“ pro smíšený sbor.
Skladatel neznámý. Introit, Graduale, Communie a
Pange lingua chorální. Po mši sv.: Hospodine, ušluj
náš! Nápěv die „Oltáře“.

Hledá se pastor, jenž napsané kázání o
posvěcení ve Vilémově konané ve vlaku strčil a jenž
dáváním způsobem v něm dokazuje, kde fanaticismus
a štvání na katekizaci: zda na té katolické anebo na
té evangelické. Z tohoto kulturního dokumentu dobře
pak pochopíme nenávisť a nevěrohodnost našich evan-
gelistů proti katolíkům. Tím zároveň hledá se ka-
tolický kněz, jenž by tak řádně proti církvi evange-
lické a jenž by, úplně opomenuv slova Božího, po-
táhl se v stranických zájmech světských!

Ovace nejdp. biskupovi Eduardu Brynychovi
uděleny byly 3. t. m. v Pelhřimově ve spolku křesť-
demokratickém. Když při schůzi přednášel řečník dp.
P. Milo Záruba zmínil se o vlasteneckých snahách
hradeckého p. biskupa, četné shromáždění propuklo
ve volání slávy a potlesk nebral konce. Je vidět, že
patriotická práce našeho p. biskupa dochází ocenění
a uznání i za hranicemi naší diecese.

Zadání mýtného poplatku. V Chru-
dimském finančním okresu vydraží se cestou veřejně
soutěže vybraný mýtný poplatek a sice: 1) Ohled-
ně mýtných stanic v Pardubicích a v Dražkovicích
dne 18. list. 1901 o 9. hod. dop. v měst. úřadu v Par-
dubicích. Mýtní poplatek se vybírá v Pardubicích za
2 silniční délky a vyvolací cenou roč. 8540 K, v Draž-
kovicích za jednu silniční délku a vyvolací cenou roč.
2712 K. 2) Ohledně mýtní stanice v Bylanech dne
19. listop. 1901 v 9. hod. dopol. u c. k. okres. finanč.
ředitelství v Chrudimi. Poplatek vybírá se za 2 sil.
délky a vyvolací cenou roč. 2740 K. 3) Ohledně
mýtní stanice v Holicích 20. listop. 1901 v 10. hod.
dopol. u měst. úřadu v Holicích. Poplatek se vybírá
za 2 sil. délky a vyvolací cenou roč. 880 K. 4) Ohled-
ně mýtní stanice v Bohdanečích 21. listop. 1901 v 10
hod. u obec. úřadu v Bohdanečích. Mýtní poplatek vybírá
se za 1 sil. délku a vyvolací cenou roč. 402 K. 5) Ohled-
ně mýtní stanice v Litomyšli 23. listop. 1901 o
11¹/₂ hod. dopol. u měst. úřadu v Litomyšli. Mýtní
poplatek se vybírá za 2 sil. délky a vyvolací cenou
roč. 3312 K. Při těchto dražbách mohou s výhradou
schválení c. k. zemského finančního ředitelství v Praze
též podání pod fiskální cenou učiněná přijata býti.
Blíží se u c. k. okres. finanč. ředitelství v Chrudimi,
jakož i u příslušného měst. úřadu onoho místa, kde
se dražba odvíjí a u příslušné c. k. správy dozor-
čího okresu finanční stráž. — Písemné nabídky dlužno
podati buď přednostovi c. k. okres. finanč. ředitelství
v Chrudimi nejpozději 2 dny před dražbou do 11. hod.
dopoledne, neb den dražby před počátkem ústního dra-
žení vyslanému dražebnímu komisi.

Různé zprávy.

Náboženství Kornela ze Všehrd.
Viktor Kornel ze Všehrd nebyl římským katolíkem.
To připomíná po slavnosti „Osvěta lidu“, litující, že
lékárník p. Labler na to ve svém článku nepoukázal.
Těší nás, že počíná i radikální list klásti váhu na ná-
boženské vyznání toho kterého slavného muže, alespoň
se nám nebude moci vyčítati, že se též někdy dota-
zujeme po náboženství nejenom historických, ale i ži-
jících osobností. O Kornela ze Všehrd jsme se ovšem
nezajímali, jaké byl konfesse, protože nebyl stranickým
protivníkem církve katolické, ale když běží n. p. o p.
Herbena aneb Masaryka, hledíme vždy na křesťanů list.

Pát do Jeruzalema pojede z horných
Uher. Odchod z Budapešti 5ho jannára cez Belehrad,
Sophiu, Konstantinopol, Smyrnu, Athény, Alexandriu,
Jaffu, — Jeruzalem—Jaffa, Portsaid, Pireus—Athény,
Konstantinopol, Belehrad, Budapešť, navrat 28ho jan-
nuára. Ceny spolu s úplným zaopatřením na mori, a
za 7 dní v Jeruzaleme i trida 430 zlatých (římských)
II 340. III 186. — Vyleti kdo chce může urobiť do
Kaira, a ku Jordannu, Jericho a do Bethlehemu. Po
mori se pojede z jedním z nejchytřejších šifrov. en-
glických. Cestovný program je u Jána. Šimončič, ka-
plána v Trenčin-Toplej v Uhrách.

Školní přírůstek 20% ní předepsána
byla k ekvivalentu zákonem z 8. června 1898. Pří-
růstek tuto vybral by berní úřady bezpochyby všude a
zvláště kostely byly ji dosti citelně stíženy, platíce
10 a více zl. zcela zbytečně. Kde se tak dělo, tam
buď podán nekvalitovaný rekurs cestou berního úřadu
příslušnému okres. finančnímu ředitelství s tímto šrou-
bovaným odůvodněním: Lt. Beilage zum Verordnungs-
blatt für den Dienstbereich des k. k. Finanzmini-
steriums dto. 1899 Nro. 9. betrifft Gesetz v. 8. Juni
1898. Nr. 38. betreffend die Einführung eines Schul-
beitrages v. Gebührensäquivalentpflichtigen Vermögens
§ 2. Ist von dem Schulbeitrage befreit: das Vermögen
der Geistlichen, Gemeinden, Kirchen, Synagogen,
Bethäuser, so wie der Benefizien. Poněvadž ekviva-
lent musí se platiti čtvrtletně předem, nedá se pro
tento rok ničeho vyslekat, ale třeba pamatovati na
budoucnost.

Santos-Dumont vyznamenán cenou.
Komisař vzduchoplaveckého spolku v Paříži udělila
třinácti blasy proti devíti cenou Deutschovu 100.000
franků Santos-Dumontovi, o jehož pokusech a fide-
litym balonem Obnova přinesla zprávu; tři členové ko-
mise nehlasovali. — K charakteristice tohoto odváž-

ného vzduchoplavce přidáme, že tým velice si váží
svěcené medaile, kterou mu darovala hraběnka s
Eu (6), dcera bývalého brazilského císaře Pedra II.,
provdaná za francouzského hraběte z Es.

**Kruhy živnostenské, průmyslové
i zemědělské** upozorňujeme na jihočeskou hospo-
dářskou, průmyslovou a národopisnou výstavu v Tá-
boře, která bude se odvíjati od 3. do 31. srpna 1902.
Přihlášek jest již dnes tak značné množství, že lze
s něho souditi o úplném zdaru celého podniku, jenž
bude toho druhu jediným v příštím roce. Výstavu tá-
bořskou oběhlo průmyslníci, živnostníci i hospodáři
ze všech částí Čech i z druhé Moravy. Který z pp.
živnostníků, průmyslníků a rolníků by se o výstavu
tábořskou zajímal, nechtě dopíše si o podrobný program
a přihlasovací list výkonnému výboru výstavu v Tá-
boře. Přičítáme se, aby český národ a česká práce
ve výstavě tábořské slavila nový triumf a byla sa-
stoupena co nejčestněji!

Neslýchaná láze. Nedávno časté zprávy
v „Obnově“ o svěcení hřbitova nebo kostela a kaple
upamatovaly mne na zápisky archeologické, v nichž
se též připomíná svěcení kostela a hřbitova u sv.
Marka v městě Soběslavi r. 1869. Světitelem byl kar-
dinál arcibiskup hrabě Harrach. Kostel ten dal vy-
stavěti tehdejší primátor soběslavský Markovský.
V den svěcení dával p. primátor hostinu, která dle
účtu byla velmi slavnou. Při hostině té spotřebovalo
se 320 liber masa hovězího, 238 lib. telecího, 40 lib.
skopového, 2 jehňata, 7 prasat, 3 krocani, 6 krůt, 21
kapounů, 4 kohouti, 43 kuřat, 18 slepic, 9 holubů,
33 kaprů, 21 štik, 3 úhoři a pstruzi, půl jelena a k
tomu 99 šejdlů sádla, 85¹/₂ libry másla, 12 lib. sla-
niny atd. Piva účtováno jest 8 sudů, vína mozeckého
vědro, 6 věder obyčejného vína a pětčtvrta sudu uher-
ského. Koření a různých pamlek spotřebovalo se za
33 zl. 6 kr. Aby si čtenář o této hostině mohl uči-
niti úsudek, u dávám i cenu zmíněných chvil. Libra masa
hovězího byla za 2¹/₂ kr., kr. libra telecího a skopového
za 3 kr., jehně za 15 kr., prase za 19 kr., krocen za
45 kr., krůta za 24 kr., kapoun za 12 kr., kuře za 1
až 2 kr., šejdlík sádla, libra másla, libra slaniny po
6 kr., štika za 6 kr., kapr za 8 kr., libra švčků za
8 kr., sud piva za 7 zl., vědro vína za 6 zl. 45 kr.,
mozeckého vína vědro za 7 zl. 30 kr., za salát pla-
ceno 27 kr. (Fr. Orlický).

„Čas“ o evangelickém hřbitově.
V Chrudimi zamřel chovanec hospodářské školy vy-
znání pravoslavného. Na katolickém hřbitově vyk-
záno bylo hrobu jeho oddělené místo, protože do ob-
vyklého pořadí ukládají se jenom mrtvolky katolíků.
Nikdo rozumný nemůže se diviti opatření duchovní
správy, že pro pravoslavné zřizuje zvláštní místo na
hřbitově. Rovněž nikdo se nediví Času, že toto od-
vodnění opatření katolické duchovní správy provází
helvetickými překrouceninami, vždyť taková manýra
vůči katolíkům jest vlastně vnitřní podstatou protes-
tantismu. Zarážejí nás však poslední slova lokální
Časovy: „Mrtvola u božského Srba byla pochována na
hřbitově evangelickém, když arciděkan Mrštík
přes rozkaz hejtmanství chtěl dovoliti mrtvolu zako-
pat jen v odlehlejší části“. Nikdy jsme si nepomysleli,
že by mohl býti pravoslavný Srb nazýván proto ubo-
hým, že pohřben byl na hřbitově evangelickém. Tím
méně mohli jsme se nadíti toho od Času, že tak ba-
gatelsky pohlebdí evangeliků.

Přátelům českých dětí. Ubohým českým
dětem v oněch krajích nehostinných, kde nenávisť k
jménu českému vítězně slaví triumfy, kde za blich se
pokládá hovoreti našim jazykem evatovčlavsčým,
chceme stromkem štědrovečerním ulehčiti strádání,
skytouti útěchy a jejich rodičům podati ruku po-
mocnou v těžkém zápasu o věsilidské věčné právo
svého rodu. Obrácíme se proto ku všem dobrodincům
českých menšin, zvláště k českým matkám a dívkám,
v jejich hruď bije opravdové slovanské srdce soucitné,
aby dárky vlastními i mezi známými zřeknutí umož-
nily, by aspoň ve dnech vánočních také českým dětem
v místech obložených zasnívá spasná hvězda neo-
chvějně víry v lásku, obětavost, pomoc i sílu našeho
národa. Národní Jednota Severočeská každého roku o
vánočních poděluje svými odbory na 104 školách asi
9.000 dětí nákladem přes 18.000 K a Národní Jednota
Pošumavská pečuje pak o vánoční stromky na 76 ško-
lách nákladem 18.876 K. I prosíme všech příznivců,
by dárky pro vánoční stromek vánočním komisiem Ná-
rodní Jednoty Severočeské a Nár. Jed. Pošumavské
odevzdávali. Kde pak se utvořily místní komitety, jež
hodlají vánoční stromek na některé škole vystrojiti,
nechtě odváděti dárky své vánočním komisiím jednot
národních a kde by výměněčně se tak státi nemohlo,
nechtě dárkové těmto komisiím aspoň oznámi, na které
škole a jakým nákladem hodlají vystrojiti vánoční
stromek.

Nový zdroj příjmů pro Matici vzejíti
by mohl pokladná matiční z prodeje staniolu (cínového
folia). Žádáme proto všech příznivců škol našich men-
šinových, aby staniolový obal z čokolády, bombonů,
šyřa a t. d. achovávali a do kanceláře Ústřed. Matice
Škol. v Praze, Spálená ul. č. 24. pokud možno oči-
stěný v balíčcích aspoň o 5 kg. zasílali.

**„Orion“ první česká továrna na
nábojnice a kapalky.** Výroba loveckých ná-
bojnic (patron) a zápalů (kapal) jest jedním z nej-
výnosnějších podniků, jak o tom svědčí roční bilance
podobných továren, které vyplácejí 10—15% dividendy.
Dosed nemáme v českých rukou podniků podobného
a jsme odkázáni na výrobky cizí. Aby tímto se od-
pomohlo a českému obyvatelstvu dala možnost spo-
třebu svou uhrazovati z českých závodů, utvořil se
za účastenství knížete Dra. Bedřicha ze Schwarzen-
bergu komitét, který si vzal za úkol, zříditi českou
akciou továrnu na výrobu nábojnic (patron), zápalů
(kapal) atd. a získati již vynikající odborníky pro
svůj podnik. Vzhledem na značnou spotřebu patron
loveckých atd. v domácních českých kruzích bude pod-
nik nejen v ohledu národním záslužným, nýbrž i fi-
nančně výhodným.

Upozornění!

Ústřední svaz katolických spolků di-
cese královéhradecké přerušil styky s bý-
valým redaktorem „Obnovy“ p. Vobejdou,
proto ho nedoporučuje sdruženým jednotám
za řečníka.

V Hradci Král., dne 10. listopadu 1901.

Dr. Fr. Rojl,
předseda.

Fr. Jukl,
jednatel.

(Zasílno.)

Bratři Rieger v Krňově a „prý od Říma“.

V poslední době ozvaly se proti naší firmě ne-
spravedlivé a neoprávněné útoky, vinící naši firmu
na protikatolickém účastenství.

Vzhledem k tomu dovolujeme si sdělit i ve-
řejnosti vysvětlění dp. děkana v Krňově, který více
než dvacet let v Krňově působí a který tudíž jest
nejkompetentnější osobou svědectví naší firmě vydati.
Dopis tento jest:

Blahorodným pánům P. T. bratřím Riegrům,

majitelům dvorní továrny na varhany

v Krňově.

Vzhledem ku článku „Orgel-Rieger und los
von Rom“, který v č. 38. dne 20. září 1901
přinesl „Mähr. Volkabote“ a který jak čest tak
i nejlepší pověst firmy bratří Riegrů těžce po-
škoditi jakož i nemalou škodu jmenované firmě
způsobiti může, pokládám se za oprávněna ve
jménu pravdy a práva nejen své nejlíbejší polito-
vání nad učiněnou urážkou vysloviti, nýbrž také
otevřeně prohlásiti, že páni bratři Riegrové na
hnatí „prý od Říma“ žádného podílu nemají a
že zvláště p. Otto Rieger jako starosta města
Krňova se všemožně snažil odvrátiti protest proti
olomouckému sjezdu katolickému.

Obvinění v jmenovaném článku jsou docela
nesprávná a falešná a zdají se býti plodem
dávno chované pomsty a závisti.

Přál bych si ze srdce, aby tento neoprávněný
útok nejen ctěné firmě žádné škody nezpůsobil
nýbrž jen na její prospěch byl.

Farní úřad v Krňově dne 28. září 1901.

Farní pečet.

J. Bittner,
děkan a farář.

Nechceme sice veřejně tímto prohlásiti, že
veškeré články, poslední dobou proti nám uveřejněné,
které úplně jsou smyšleny, toliko z úmyslu konku-
renční intriky se rodí, než přece tvrdíme, že veliké
výsledky ve přičině stavby varhan, kterých se naše
firma dodávala, jakož i ta okolnost, že konkurenční
firma za tak levné ceny jako naše pracovati nemůže,
byla přičinou toho, že tu sáhnuť bylo k prostředkům,
které každý poctivý člověk co nejostřejší odsouditi musí.

Odvolávajíc se na vysvětlení našeho vldp. dě-
kana, kojíme se naději, že veledůstojné duchovenstvo
vzhledem k tomuto našemu prohlášení zlomyslným
pomlouvám na naši firmu vrženým žádné víry nedá a
nám svoji přízeň vzácnou i na dále zachová.

V Krňově, v měsíci říjnu 1901.

Bratři Riegrové,

c. k. dvorní továrníci varhan.

Majitelé:

Otto Rieger,

Gustav Rieger,

rytíř řádu Božího hrobu a rytíř řádu Božího hrobu.
rytíř řádu Fr. Josefa.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. listop. 1901. 1 hl.
pšenice K 13:00—14:40, žito K 11:60—12:00, ječmene
K 8:80—10:00, oves K 5:40—6:50, pšenka K 9:00—10:00,
vívka K 8:50—11:00, hrachu K 20:00—22:00, jáhel K
18:00, krup K 16:00—40:00, bramborů K 1:90—2:40,
jetelového semínka červeného K 72:00—88, jetelo-
vého semínka (inkarnát) K 00:00—00:00, máku K 32:00,
olejky K ————, lněného semene K 16:20—20:00,
100 kg. žitných otrab K 12:00, pšenič. otrab K 11:00
1 kg. másla K 1:92—2:08, 1 kg. sádla vepřového K
1:48—1:76, tvarohu k 0:32—0:36, 1 vejce 7 h. Jedna
kopa okurek K 0:00—0:00, jedna hl. cibule K
4:00—6:00, jedna kopa drobné zeleniny K 1:00—3:00,
1 kopa zelí 13:00—00:00 K.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Politické družstvo tiskové prodává
13 kusů za 8 korun, (poštou o 12 haléřů více).

„STAN“

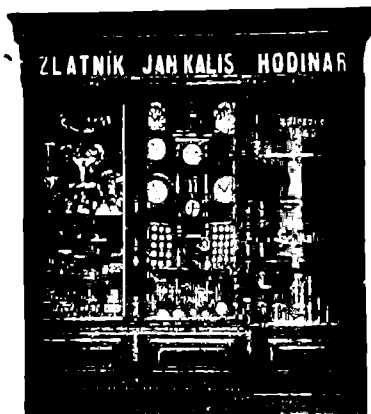
jste si již kalendář

KOUPIT

N á b y t e k.
Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr
v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.
Ceny mrné.
Záclony. Opony (draperie). Zíněnk.

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.,
přísežný znalec o. k. okresního soudu.
Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Jediné PEŠOUTOVA
zdravotní
pérová zíněnka

činí látko skutečně pohodlné, vyniká nad veškeré dosavadní matrace čistotou, trvalostí, odpadá každodenní přestýlání, natírání zíněnek neb slavnků, které jsou vltaným útočištěm hmyzu a prachu. Přes to jsou více jak o polovinu levnější než všechny dosavadní. — Ceníky těchto pérových zíněnek, jakož
vkusných pohovek
franko. — Vyrábí jediné
J. A. Pešout v Golč. Jeníkově.

PALDUS & POUR,
dříve J. Jeřábek
v Hradci Králové, velká podsiň.
Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.
Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.
Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.
Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.
Samety. Pevné ceny. Plyše.

Ispahan
Pozoruhodná vlnka pro pány na obleky moderního vzoru a barev.
Metr zl. 4.—.
Na úplný oblek 3 m.
Vzorek této látky jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.
První český zaslátelský závod
Ed. Doskočila
v Chebn.

Pronajme se
1.) byt v II. poschodí o 3 pokojích, kuchyni, předpokojí a koupelně s veškerým přísluř.
2.) byt v II. poschodí o 4 pokojích, kuchyni, předpokojí a koupelně s veškerým přísluř.
a dílna v southerainu.
Blíží k doptání u **Záložního úvěrního ústavu** v Hradci Králové.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Písárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.
V účtá podepsaný zasílá tímto uctivé přelušný obnos za krásnou sochu **Panny Marie s dítětem.**
S vřocními díky
P. Jan Dostál,
farář v Slaném Sedle u Vorlika.

Al. Hugo Lhota,
tovární sklad a půjčovna pian, pianin a harmonií
nalézá se nyní
na **Eliščině nábřeží č. 278**
proti labskému mostu.

ADOLF VACHEK.
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové
doporučuje **svinovací okenice z vlnitého plechu** zaručené ocelového, velmi lehece jdoucí. **Svinovací okenice plátěné,** samočinné, vlastního vzoru. **Montování nosičů** a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, **veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.**
Zvláště upozorňuji **P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky** nejpraktičtějších a nejdokonalějších vzorů, vlastního vynálezu, kletčin do sdi a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých **vše za ceny výrobní se zárukou.**
V účtá veškeré
Adolf Vachek,
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,
závod
poslacoačský
v Pardubicích,
— opravuje —
jakož i nové staví
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihovna.

Český
křesťanský zaslátelský závod
— firm —
CABALKA a MIKOTA
Kostelec nad Orli.
uctivě doporučuje veliký výběr
černých a modních látek
pro P. T. veledůstojné duchovenstvo.
— **Vesměs české výrobky.** —
Klatovské prádlo.
Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv.-Janové náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré opravy hodin se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 86

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu svůj všudež osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

První

katolický a zaslátelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a modrých látek pro P. T. veleduš. duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízi

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředí ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleduš. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Malinský křen

letovní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů K 6.—

5 " " 20 " " 5.20

5 " " 25 " " 4.50

5 " " 30 " " 4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.—

1 kg. Majoranky . . K 2.—

1 kg. Hincian . . . K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Nejvyšší vyznamenání na zemědělsk. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školsk. chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. na vystavené varhany na Národop. českoslovanaké výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní státní medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přisezení znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší uznávaných soustav co nejdůkladnější a v cenách nejmiřejších; opravy a přestavby varhan provede za nejmiřejších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení s pětiletovou zárukou a za ceny mírné.

také prava **americká harmonia** (Gottage-Organ) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejprřednějšími cenami vyznamenány.

Ceníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

nenahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chilský ledek, siran amoniatý, soli draselné, káiní, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny).

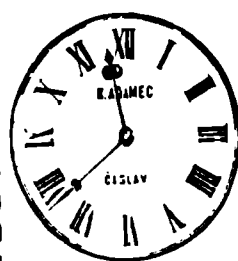
Poštovníkem nádr. superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

Ústřední písařna: PRAHA, Jindřišská ul. 27.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

ZKÁZE PODLEHNE

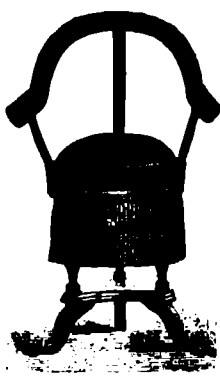
během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní valcha vždy potrvá, neboť tvrdostí a nezdolností mramoru jest nezměnná, vždy hladkou a čistou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílě vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času dočill jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu zasazená, stojí 5 K. Dobírkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor. desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Klosety pro nemocné

v elegantním provedení, zaručeně nezapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, uš se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již avěčené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými poválenými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných nádobek na křest, avicnů, paciškálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obrátom pošty.

Čtvrtý školní rok na hospodyňské škole v Brodě Německém

zapečeno dne 1. prosince 1901.

Škola ta umístěna jest v nové, moderně vystavěné budově, k níž přiléhají stavení hospodářská, zahrada a pozemky. Prospekty zašle a veškeré dotazy zodpoví ředitelství ústavu.

Kuratorium hospodyňské školy v Brodě Německém,

dne 30. října 1901.

Božena Turková, ředitelka.

Václav Kabeláč, předseda kuratoria.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

umělý závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a náčrtky v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnostem

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží
zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na
vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla
ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve
stříkacích kasetách, hodící se k vánočním
dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a
Schaving columbia na místo mýdla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jejichž výbornost jako odborník ruším, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu slevu.
Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokoje-
nosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Drogerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Sklad hotových
dámských žaket
a límců
nejnovějších facon.
Levné ceny.

F. Jirout,

dámský krejčí

v Hradci Králové

Malé náměstí, Tržnice.

I. patro.

Umělé

vyšívaní a plissování.

Látky na skladě.

Objednávky dle míry
se rychle zhotovují.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stí-
němi i vsazením.

Veškeré rozpočty, akvizity i odborná
rada bezplatně, bez věcí závaznosti
ku definitivní objednávce.

Neobtěžná veřejná i písemná poštovní úmíst.

Založeno roku 1886.

Mikulášské dárky

lze obdržeti od 2 h. výše.

BAZAR ČUPR

Divadelní ulice

proti kavárně p. Flaly.

Pro sl. spolky značná sleva.

Žádají se P. T. páni pořadatelé, by
k vůli sestavení objednávky udělili ně-
kolik dní předem.

František Čupr,

obchod galanterií a modní propány
a dámy v Hradci Králové.

Díkůvzdání.

Jakkoliv palčivý bol ve dnech ztráty předražené naší manželky, matky atd., paní

Anny Jelínkové, roz. Poncovy,

projímal srdce naše, přece přehojné a láskyplné účastenství, jehož se nám ze všech kruhů vysocectěného spolu-
občanstva dostalo, zmírnilo krutost žalu nevyslovitelného.

A za tuto vlídnost, rodině celé prokázanou, jest povinností naší vysloviti

díky své nejvřelejší

J. B. M. Nejdůst. p. p. Ed. Janu Nep. Brynychovi, biskupu Královéhradeckému, slavným zástupcům sborů
samosprávných i úřadů státních, slovutnému panu Dr. Fr. Ulrichovi, poslanci na sněmě zemském a starostovi
města Hradce Králové, slovutným pánům doktorům Klumparovi, Bačkoví a Tvřzkému, pečlivým ošetřovatelům,
velebnému duchovenstvu z Hradce Králové, Pouchova a Městce Heřmanova, vysocectěnému učitelstvu i sborům
pěveckým z Hradce Králové a Pouchova, slavnému výboru podpůrného spolku II. živnostenského společenstva
v Hradci Králové, milým a váženým spoluobčanům Malšovským, pánům majitelům dobrotivě zapůjčených povozů,
všemu nám tak přátelsky nakloněnému obyvatelstvu našeho venkova, dárčům překrásných věnců a všem
příbuzným i přátelům, kdož buď slovem, nebo písmem, nebo soustrastnou vzpomínkou potěšili nás —
k smrti zarmoucené.

Bůh sám odplatí Vám skutky tyto milosrdné, Bůh sám z hojnosti darů splatí Vám dluh za nás
a rozmnoží k rodině naší vzácnou přízeň tuto, o jejíž zachování srdečně se doprošujeme.

V HRADCI KRÁLOVÉ, 11. listopadu 1901.

Jménem celé rodiny:

Jindřich Jelínek,
manžel.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatná na čtvrt roku 4 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. listopadu 1901.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

To můžete.

Pořád slyším, že jsou v Rakousku velice smutné poměry a to prý vinou těch rozličných vídeňských vlád. Jen aby to nebylo naopak. Aspoň mně se mnohdy zdá, že Rakousko je nejveselejším státem na světě. Podám důkaz. Minulý týden mne sám pan ministr upravenosti velice obveselil. Jeho zásluhou totiž bylo, že jsem si vzpomněl na oblíbenou druhdy anekdotu. Muž jeden často přicházel domů pozdě v noci a veselou opičkou, čili jak Němci říkají — im angeheiterten Zustande. Jedné noci rozlétostnila se žena nad tím tolik, že řekla: „Poslouchej! Tohle já už snášet nebudu. Jdu a oběsím se“. Na to muž: „Dělej Baruško, jak rozumíš“.

Každé podobeství pokulhává, říkali latínici, a tak to bude i s touto anekdotou, užijí-li jí za podobeství toho, co nedávno odpověděl J. E. pan ministr Spens Boden katolickým kněžím, o ochranu náboženství a duchovenstva proti útokům židovsko-liberálního tisku jej žádajícím. Pan ministr se vytáčil, že prý konfiskace — zabavování — časopisů nic nepomáhá, ještě horlivěji prý se zabavená čísla shánějí a čtou. Na to řekl mu kněz Breitachopf: „Nenaleznete-li ochrany vlády, budeme nuceni protestovati veřejně proti tomu v našem tisku a poučiti veřejnost o tom, že není pro nás katolické kněze, jak se zdá, žádná ochrana. Na to odpověděl pan ministr rakouské spravedlnosti: „To můžete“.

To můžete! Dělej Baruško jak rozumíš! Tu je jistě jakási podobnost mé anekdoty se slovy páne ministrůvými. Ovšem je tu také nepodobnost. Pan ministr nebyl totiž při tom vesel — im angeheiterten Zustande — ale jak noviny píš, rozčilen. To mu nemám za zlé. Jako „opičky“ nejsou u všech lidí stejné, an někdo v takovém stavu je rozčilen čili mrzut, mnohdy až rozrušen, a jiný, jako ten v mé anekdotě, je vesel a dělá vtípy, tak což divu, že ani ministři „katolických“ říší nebývají vždy veseli, přijde-li k nim deputace katolíků, nýbrž — jak se libozvučněji místo mrzutí říká — rozčileni.

Ale ať už pan ministr byl mrzut nebo rozčilen, my jsme se tou celou událostí rozveselili. Máme totiž, jak J. E. pan Körber říká, vládu nestrannou čili ke všem stranám spravedlivou. A proto se oddávám naději, že od nynějška bude rakouská spravedlnost jako ku katolíkům, zrovna tak spravedlivá i k „israelitům“. Jakmile se totiž jen dost málo napíše o těchto „rovněš tak jako o jiných z ochrany státu se těšících občanech“, hned bývá list takový a zvláště Obnova konfiskována. A to má pak za následek — aspoň dle názoru pana ministra spravedlnosti — že se to zabavené číslo tím více čte a že se po něm lidé tím více shánějí. A proto, jak doufáme, nebude se nyní nic více, co by proti „israelitům“ psáno bylo, konfiskováno. Bylo by to totiž strannické. Co by proti katolické církvi a jejím sluhům psáno bylo, to se nekonfiskuje a lidé se po tom neshánějí a neškodí jim to tedy; co by však proti „israelitům“ se psalo, to by se konfiskovalo a tím více by se to čtlo a velice by jim to škodilo. Tak jsem tedy o té řeči strážce spravedlnosti rakouské svým klerikálním rozumem a myslím, že zcela správně, uvažoval. Což divu, že jsem se rozveselil. Což divu, tvrdíme-li dodatkem, že nemusíme na mnohé věci a na ty velké daně v Rakousku naříkat, když je nejhůře a když smutek bolem srdce svírá, naše spravedlnost ihned nás obveselí. A poněvadž jsem se v žádných novinách nedočel, že by i někde jinde takovouto důslednou a nestrannou spravedlností občané obveselováni byli, což divu, že se mi mnohdy zdá, že Rakousko je nejveselejším státem na světě. Ano čekám, že se obveselíme ještě více. Až se budou lidé tím více po tom shánět, co proti nepřátelům křesťanství a křesťanského lidu psáno bylo a až bude ubohá věrná choť našeho liberálního státu brečet, že to už není možno vydržet a

že se oběsí, dostane se jí, poněvadž stále ve veselé náladě jsme, odpovědi: Dělej Baruško, jak rozumíš.

U pana Masaríka, který také úžasnou nestranností ku katolíkům a jich odpárcům se proslavil, by to aspoň nebylo nic divného, kdyby s takovou vyhrázkou na národ vyjel. On totiž učil o sebevraždě asi tak, jako že by člověk, když by ho svět moc dopálil, se zavražditi směl. A poněvadž čím dále tím méně křesťanství v srdcích a v rozumu jest, mohlo by se mu státi, že by jemu bolestně nad nevděčností českého národa lkajícím a rozhorlené, že se oběsí, volajícím, z tisíců a tisíců hrdel vštříc zavznělo: To můžete. Ale kdyby i jeho miláček se měl takhle zapomenouti, já bych se nad ním, že jsem katolík, nezapomněl a zvolal bych: Pane professore to si nedělej!

A to bych učinil, ačkoliv vím, že on i celému národu českému k sebevraždě, čili po professorsku řečeno, k přimknutí se českého národa k Němcům radil. O, jak libezná byla by to asi hudba pro mnohé pány ve Vídni a jinde! Jak mnoho jich totiž jest, kteří národu tomu až nestoudně ubližují! Zpití jsouce pýchou svou bezbožcko-velkoněmeckou, dráždí český národ, aby dělal revoluci, což by bylo jeho sebevraždou. A kdyby nějakým odbojem přece pohrozil, tu by ta známá spravedlnost se nerozčílila, ale velice vesele by odvětila: To můžete.

Rovněž tak by to bylo, kdyby národ náš od staletí proti církvi katolické štvaný k nějakému rozkolu náboženskému se strhnouti dával. Jak rádi by to viděli prusští veležrádci! Vždyť dle „Politik“ budou prý co nejdříve k luteránství od církve katolické odstupovati c. k. státní úředníci a to v hojném počtu. Dle pověsti Wolfova čekají prý jen na tu dobu, až bude vhodno najednou, tedy v celém zástupu tak učiniti. Čechové budou, jak prý Bismarck řekl, pro Prusko zrali, až budou evanjelíky. Kdyby tedy mezi Čechy nějaké „prýč od Říma“ povstalo, tu by jim od jistých pánů i ve Vídni se nalézajících radostně vstříc znělo: To můžete.

Bohu díky, že Čechové v téhle věci mají rozum. I samy „Radikální Listy“ pustily se do evanjelíků českých, kteří výslovně vyhlásili, že s tím „Prýč od Říma“ jsou spokojeni. A kdybychom byli tak vychováni, jako děti protestantské bývají „konfirmováni“, tu bychom mohli slepým pastorům českým „spokojenost“ takovouto vyjadřujícím, volati: To můžete.

Tolik totiž dnes jisto jest, že s tvářemi toho evanjelického vlastenectví dnešního stržena jest škraboška. Ukázali se v tom světle, v jakém jsme je před lety líčili, ať se tehdy „katolíci“ vlastenci proto na nás hněvali. Naříkají ovšem dnes pastorské listy na nevděk Mladočechů. Ale tyto to, jak se zdá, tak jako rakouskou spravedlnost, nerozčílně.

Na Časlavsku se stalo, že přišel statek evanjelický sňatkem a úmrtím jistého evanjelika do rukou katolíků. Pan pastor Pelíšek ze Semtůše naříkal velice a kázal při pohřbu tom o „trním korunované ženě“. Až do nedávna věřili zfalšovanými dějinami svedení katolíci, že páni pastoři a jejich ovečky opravdu jsou „trním korunovanou matronou“ (vášnou paní). A český liberalismus miloval ji jako věrný choť. Dnes se věci mění. A kdyby dnes pan Pelíšek spustil a brozil, že si ta trním korunovaná „něco udělá“, myslím, že by ze svého opojení k střízlivosti se probouzející český liberalismus zcela chladně řekl: Dělej Baruško, jak rozumíš.

V koleji Karolinské mistři protestantské „staré rukopisné knihy z biblioteky (ne ze soukromé, professorské, ale z koleji) prodávali sami. Tak čteme při roku 1605, že odprodali panu Hoffmanovi několik

svazků starožitných knih. Že to napsali pro paměť, z toho lze usuzovati, klerak nevině brali tu věc. Asi též tak lze vysvětliti návrh Adama Zalužanského a jiných komissarů, aby byly „z knih na větším díle psaných na pergameně písmem starodávným, tak že se solva čísti mohou, málo některé vyberouce, zbytek prodány, a za to jiné knihy užitečnější (?) k doplnění koupěny; ještě při roku 1617 psáno, že Tomáš knihař chce koupiti „pergaménové knihy“, a mistři mu povolují snesše, „pokud by se našly illegibiles libri (nečitelné knihy) a měli by je žráti moli, aby se uprodaly“. (Koníši, nečerveně se).

Winter: Život na vys. školách Pražských.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 20. listopadu.

(K pověstem o nové persekuci českého národa. — Politické chameleonství na staroměstské radnici. — Poznámky o národopisných sbírkách v Praze.)

Kde se vzaly, tu se vzaly, ale faktum to jest, že se Prahou plíží pověsti, jakoby se prý za stávajících politických, národních a hospodářských poměrů chystala proti národu českému doba nové kratší persekuce. Někteří pánové prý k tomu činí již přípravy a jenom čekají na pokyn, aby začali. Černé tyto pověsti utajiti a mlčením prominouti nelze. Nevíme sice z jaké příčiny a proti komu má býti nějaká persekuce zahájena, avšak pověsti o ní se roztrácejí nemůžeme vyvracet nebo za nepravdu prohlašovati. Jest totiž skutečností všeobecně citěnou a viděnou, kterak českému národu nepřátelský tisk směle a svobodně si proti nám vede, jak všenněmecká propaganda v německých krajích Čech řádí, jak na Moravě dokonce přepadením českého města Litovle přímo zahájena byla již skoro válka občanská. Nevěříme, že by se tomu všemu, pokud to zákonům neodpovídá a pokud se to i zájmům rakouské říše přiči, nedal učiniti během čtyřřicetihodin rázný konec! A když bychom již chápali, že naklonění nám kruhové český lid neunavně jenom z lásky k němu v ohledu národním „otužovati“ připouštějí, toho nechápeme, že se trpí v českých zemích dnes již i nedotknutelné osoby zeměpána našeho a jeho domu dotýkati se tak, jak se to importovanými sem z Němce knihami děje.

Již v měsíci červenci jsme na těchto místech poukázali k tomu, co se v českých, Němci obývaných krajinách tropí za agitace ve Drážďanech tištěnou knihou „Kronprinz Rudolf“ a spisem L. Stratenusovým: „Fürstin und Märtyrerin“, vydaným v Berlíně. K těmto pamfletům pak, za které by domácí autor i s tiskařem byl z fleku zavřen, přibyl v poslední době v lipkové Reclamově Universální bibliotece jako č. 4241 a 4242 z pera jakési Clary Tschudi vyšlý spisek „Elisabeth, Kaiserin von Österreich“, který se ve přítomných dnech i v Praze veřejně prodává a jde na dračku.

Na německé muže působí se ve schůzích pastory atd. a německé ženy a mládež získávají se pro všenněmeckou věc spisy podobnými, jaké jsme zde uvedli. V naší říši za stávajících poměrů nejsou všenněmeckou propagandou pronásledováni jenom Čechové, ale zde jest zahájeno a z nepochopitelných nám příčin trpěno snižování a urážení dokonce již i dynastie a samotného zeměpána. Německá mládež, německé dámy a vůbec německý lid spisy ty přímo hltají. Jak se kolportují a kdo tak činí, o tom zde se šířiti ani nechceme.

Proto nám vyhrážky s persekucí českého národa připadají jako počátek konců, které v českých zemích za nynějších poměrů co nejdříve nastati musí, aby nenadešla najednou chvíle, kdy by byli z nejvyšších míst ke zodpovědnosti přímě voláni ti, kdo poměry ty zavinují a trpí, aby se mohly tak směle a troufale nad českými zeměmi rozšiřovati.

Český národ persekuce nějaké báti se nemusí. Předkal jich již i v poslední době kolik a vždycky při tom konečně šťastně pochodil. Něco nepřijemného musil sice zakusiti, těžké oběti přiněsti, ale pravidelně potom, když se ve Vídni uznalo, jaká to byla chyba, předce alespoň některé rozšíření práv svých dostal. Proto ať se dnes Prahou se plížící pověsti o nadcházející nějaké nové persekuci českého národa osvědčí jako pravda, anebo ať zůstane jenom zbožným přáním našich nepřátel, český lid zajisté půjde si svou cestou dále, nedá se ze své duševní rovnováhy vyplašiti a konec konců bude stará pravda, že ježka pěstí zabítí nelze. O to se pokoušelo již lidí více, mocnějších a chytřejších než-li jsou ti všeneštětí pánové, kteří by nás nejraději na světě neviděli.

Ostatně jest nemyslitelné, aby po poslední slavné nedávné návštěvě J. M. císaře a krále v Praze mohlo státi se něco takového skutkem. To jsou zajisté jenom touhy naší vlast milujících a cenných osob, které by zde rády lehké a dobré živobytí měly a které jsou tak lenivé, nemoderní a přejí, že se nechťejí naučiti český mluvit a vidouce, že bez znalosti češtiny všem lenochům u nás dnes kariéra jest uzavřena, touží, aby pod sluncem sebevdomého českého národa nebylo. Podotýkáme, že směry ty daleko více, než-li český národ, pronásledují dnes jeho královský dům, panující rod, jak se každý, kdo se opravdu o tom chce poučiti, přesvědčiti může, sledem toho, kterak se u nás německá mládež, německé dámy a vůbec německý lid za hranicemi tištěnými, nedíme tam též sepsanými knihami k vážnosti, účtá a lásece k zeměpánovi a Jeho rodu vychovává.

To jsme měli za potřebné poznamenati při zmínce o pronásledených vyhrážkách novou persekuci českému národu.

Mužná důslednost a pevnost přesvědčení není dnes žádnou silnou stránkou českého veřejného života. V českém lidu ku př. panuje bolný pocit, vyvolávaný neblahým shonem veřejných okolností a pocitu tomu se dává průchod ve výroční dny bitvy bělohorské a upálení M. Jana Husa, jak jsme předešle vyložili. Ke zmírnění pocitu toho v duši lidu má z ohledu na budoucnost a v politické prověrnosti působiti každý, kdo zlepšení poměrů národa našeho spatřuje v činnorodě, platné práci a ve skutečném poměru užitečné odpovídající politice. Zejména pak k tomu zavázání jsou ti, kdo nějaký bolný, z těžkých veřejných poměrů vyplývající pocit mítí ne-

FEUILLETON.

Noční příhoda.

Píše J. S.—a.

Bylo to kdysi v lednové noci k páté hodině. Noc ta plnila celou spící i nespící zemi a ovšem i naši chalupu hustě nanesenou barvou komína. Tma jako v kufru, ba skoro jako byvš nočního času od nádraží do Hradce. Ani jedna zvědavá hvězdička se nedívala na zdravý spánek dvou malých robátek: totiž mne a bratříčka Petra, kteří jsme tmu v jedné postýlce přespávali. Jakmile však staré hodiny paterým zakuckáním oznámily pokročilost času, hned nás, čilé sokolky ze spánku vyrušily. Co dělati? Abychom si krátily dlouhou chvíli spřádáním hlubokomyslných nočních dumek, na to jsme byli ještě příliš mládi; proto jsme šá-li-li noční nudu rozličnými dětskými líbeznostmi. I bez lucerny dlouhých výkladů každý snadno uhodne, že jsme ve své prostomyslné kratochvíli nezkřikli ani jarým jásotem ani gestikulací v rozličných variacích. Tím jsme ovšem snadno zahnali Morfeu našeho tatínka, jenž si za námi na lůžku druhém hověl. Že nám nechťel po svém vyrušení k zdu našeho plesu gratulovati, to jsme poznali z málo sympatické poznámky, jejíž stručný obsah byl: „Milé dítky, buďte tak dobří a nechťe mne spát.“ Kdybych však chtěl opoziční poznámku milého tatínka do slova opakovati, musil bych se přiznati, že v protestu otcově se v skutečnosti nevyskytla ani slova „milé dítky“, ani „buďte tak dobří“. Příslost ta seslabila naši bujnou energii ovšem o značné procento; a ačkoli jsme s přáním otcovým v malých svých duškách úplně nesouhlasili, přerušili jsme na chvíli líbezný ples.

Morfeus, který odskočil jen nedaleko od otcových víček, sklížil je brzo zas. Pohřichu na naše oči se mu kliču již nedostalo. A v několika

jenom nemohou, ale také mítí nejsou oprávnění.

Mezi tyto šťastné u nás osoby náleží dnes presidium a pak většina členů rady král. hl. města Prahy. Pánové ti byli při příležitosti jubilea padesátiletého panování a pak po letošní návštěvě Prahy jako loyální opory trůnu vyznamenáni vysokými řády, za něž se jeli ke stupňům trůnu do Vídně poděkovati. Z toho lze právem souditi na jejich smýšlení a přesvědčení. To jest zřejmé a jasné.

Avšak v českém národě žije také řada mužů, kteří byli buď sami anebo jejich přátelé za různých okolností a poměrů politicky stiháni a i věznění a kteří jsou následkem toho dnes ve zcela jiné evidenci, než-li pánové, kteří byli za svou loyálnost vysoce vyznamenáni. A čeho jsme byli v posledním měsíci svědky?

Když blížil se výroční den bitvy bělohorské, pokládali mužové, kteří žijí v trvalé opozici proti vládám J. M. císaře a krále, dáti svému politickému smýšlení výraz a veřejně je vysloviti. Z daleka city a smýšlení žádného spoluměstana podceňovati a odsuzovati nechceme, zejména když pro sebe stejnou šetrnost vyžadujeme. Proto činíce každého za jeho jednání zodpovědným jeho samotného, ohražujeme se proti němu jenom potud, pokud by jedním tím bylo znásilňováno smýšlení a city naše. Nevadí nám tudíž, když se někdo třebas v trní vyvážeti chťel. Z toho důvodu také nemáme nic proti tomu, když někdo chová jinaké názory, než-li jakých jsme my. Jako máme my důvody ke svým náhledům, zajisté že i on má příčiny kiti mínění své. Ovšem že cizí mínění na místě svého diktovati a vnučovati si nedáme. Na tolik svobody a šetrnosti máme právo. Nepřekážá nám tudíž docela nic, jak kdo na některou historickou událost patřil a co z ní vyvozuje, pokud tím nezabíhá v oprávněnost názorů našich a nechce je snižovati, zlehčovati a tupiti. Ať si své mínění vykládá slušně a přesvědčivě, jako máme právo činiti a činíme my. Proto jest nám lhotejným, když v mezích své oprávněnosti někdo historické události vykládá, aniž by při tom se snažil jinak smýšlejší provokovati, k falešným závěrům věci neznalé sváděti a připadně i omýly a neznalosti své jim vnučovati. Z toho důvodu rozbor sporných otázek od povolaných k tomu objektivních činitelů na všeobecné přístupaém místě rádi vítáme, avšak city a osobními důvody zbarvené agitace a projevy nezdaří se nám na oficiálním místě naší době nějak platně sloužiti.

Proto jsme byli tím překvapeni, když najednou presidium a městská rada král. hl. města Prahy zasedací síň na staroměstské radnici, již Severočeské jednotě k obdávání valné hromady odepřely vymlouvajíce se, že ji propůjčí jenom schůzím se blahovolným programem, propůjčily k obdávání agitační schůze politické při příležitosti výročí bitvy bělohorské. Stalo se opět zrovna to, co se stalo při výročí upálení Husova, což potom bylo basky popíráno.

Nijak onomu vlastenecky a „pokrokově“

minutách zapomněla srdčka naše na příliš určitou vůli otcovu a pohněla přerušenou zábavu opět v čilý ruch. Tím jsme dobrého tatínka, připravili již o sny na dobro a nám byla vyslovena nelibost důraznější.

Než za nedlouhou chvíli se rozčelil po třetí pokojný vzduch útulné světničky plesem našeho bdění; ale než mladická nerozváznost se mohla jen poněkud rozvinouti, uzrál v hlavě otcově prospěšný reformační plán. Jakým způsobem by měl proti nevázané krizi reakci podstoupiti, měl hned promyšleno. Jako muž z lidu sice nikdy nad listy vyšší fysiky nesedával; ale z praxe přece už dávno věděl, jaký vliv má na lidský organismus ráz koulí pružných i nepružných. Byl dovedný v zpětném táhání i kroucení; vždyť byl provazníkem.

Hned si v hlavě srovnal, že může zkoušiti své zkušenosti na našich mladých hlavičkách se zvláštním zřetelem na umravnění. Nemohl-li po dvakrát vývoody praktické filosofie mínění naše na správnou dráhu uvést, chtěl uvést v pohyb aspoň vlny citu. Inu cit, vlny a boltce mohou býti u malých robátek k ledačemu dobré. Otec sice ne-uzíval často osvědčené metody již vymřelých paedagogů, ale nyní jej k tomu vedla krajní nutnost. Všecko měl ovšem promyšleno na ráz; a již jsme cítili podezřelý šustot v noční tišně.

Kdybych byl znal už tehdy Šekspíra, byl bych snad prosil jeho slovy: „Přijďte ke mně zitra a uvidíte, že jsem člověk tichý.“ Ale byli jsme oba zcela ticho; a v trapném očekávání katastrofy jsme nepustili přes ohradu zubů ani potřebný dech. Nepotřebovali jsme dlouho uvažovati, že na nás kvač b lada, jež dvěma tragickými akty mohutný rozruch v duších našich způsobí.

Matčí ruka hned tápala po našich hlavičkách, černou skvrnou nevázanosti stížených.

Prvním trpitelem byl Petřík, čekající na první akt truchlivého děje s úplnou resignací. Z šustí-

nejradikálnějšímu křídla našich politických plavců na sklenici vody nezasmíváme, že chtělo mítí shromáždění své v tak významném místě, jako je staroměstská radnice. Svědčí to jenom o pronikavé jeho podnikavosti. Ale překvapuje nás, že s nejvyšších míst vysoce vyznamenání pánové, kteří letos vícekrát svou loyálnost projevili, najednou na to vše zapomněli a že nenalezli slušného důvodu, pro který by byli svou zasedací síň mohli odříci politikům zcela opačného smýšlení a projevů, než-li jaké vyžaduje nosení vysokých řádů. Ke schůzi oné mohli pánům velice snadno propůjčiti jinou vhodnou místnost, ale oni ochotně vyhověli řečníkům, jejichž řeči se nijak nekryjí s řečmi, jež oni letos vůči zeměpánu pronesli.

To překvapuje, to svědčí o nedůslednosti a veliké slabosti přesvědčení, která hraničí již skoro s falší. Jest-li jsou téhož mínění, jako nejradikálnější křídlo našich státoprávníků, proč to otevřeně neřeknou, proč to jako mužové nepřiznají a proč také všichni, kdo pro propůjčení zasedací síně na staroměstské radnici k agitačně politickému pojednání o bělohorské bitvě hlasovali, na schůzi tu nešli? Nechceme se dále o tom šfíti. Naši radikálové projevili své city a vykonali při tom záslužnou věc, když ukázali, jaký „duch“ na staroměstské radnici dnes panuje. Dnes se tam pánové ohýbají loyálností a zitra ochotně připouštějí mluvit ve smyslu zcela opačném. Kde je důslednost? Jak potom vypadá mínění rozhodných kruhů o takovéto společnosti, která vždycky jedná jenom tak, aby zůstala pořád pěkná? Kam takovéto veřejné jednání povede? Leda ke zmatkům mezi námi a k opovrhování námi ve kruzích, jejichž vážnost a respekt vůči nám zástupcové naši zjednávají a udržují jsou povinni předešlým mužnou důsledností. Bez obalu máme za povinnost na takovéto chameleonství poukázati, když to žádný pražský list „neviděl“.

* * *

Jedním z bolestinů přítomných dnů jest způsob, jakým chťejí někteří pánové v Praze pěstovati československý národopis. Poněvadž toto jejich působení vymyká se z hranic osobních hraček a kratochvílí a veřejnost vede k nesprávným závěrům, máme za časové o otázce té promluvit.

Z české chalupy na jubilejní výstavě r. 1891 vznikla nová celá národopisná výstava československá, konaná r. 1895. S potěšením nejpříjemnějším jsme tehdy v Praze vystavený obraz svérázného života, a jeho jevů v lidu československém sledovali. Pohled naň byl českému oku líbeznou, povznášející pastvou a srdci českému utěšením. Světél stránky výstavy té daleko vyvážily tu a tam také vyskytující se její stíny. Avšak mysliti, že bylo pěstování českého národopisu vymyšleno teprve v devadesátých letech minulého století, bylo by nesprávným.

Pro každého vlastimila potěšitelným bude sdělení, že pěstování národopisu mělo jako

vých zvuků a dutého dvojho plesnutí pochopila mladost moje i v příšerné tmě, že se skamarádilo ráme otcovo dosti intimně s ježatými kučerami Petrovými.

Nečekal jsem ovšem dlouho na druhý akt tragoedie; ale jak jsem byl překvapen! Znám, že předvídaní nehody často hřt páli, než když ji má již člověk na krku. A proto není divu, že jsem se při zmíněném pěstování a česání v bezděčném pudu sebezáchrany při hrůze nastávající schoulil na lůžku do nohou a isoloval se — pokud čas stačil — peřinou před možným úrazem.

Uplatnil jsem tak prakticky dvě velepotřebné zásady, že totiž moudřejší ustoupí a tonoucí i stěbla se chytá. Také jsem se ho chopil, a k nemalému překvapení pomohlo. Když totiž asi osmivteřinová mimika na Petrovi skončila, následovala kratičká pauza, v níž trestající ruka lovila po paměti po hlavě druhé.

Leč Petřík zmátl v brozné tmě otci všecku orientaci. Z velikého sebezapření a z chvalitebné trpělivosti nevydal se stíněných prsou ani hlásku, takže trestající se ani dle hlasu nepřesvědčil, koho postihl nejdříve. K tomu všemu bratříček hlavu svou trestem očistěnou a zemlenou posunul po svém podaru stranou právě na ono místo, jež v šťastnějších chvílích předešlých mě hlavě útulek bylo poskytovalo. A tak když sáhl otec až ke stěně po „tom druhém“, aby také jemu mluvou posunkovou svou nelibost projevil, nahnátl opět čilko Petrovo. Ze bítí není žádný med, v tom zajisté všichni hluboce myslitelé souhlasí; že však dvojnásobná porce tohoto hořkého koření jest ještě horší a že se ještě nesnadněji ztráví, to mohl pochopiti i šestiletý Petr a také to hlasitě uznal.

V prvních čtyřech vteřinách druhého aktu sic myslil ve své naivní prostotě, že jest to jen nějaká oprava nebo nutný doplněk dílu prvního a nenamítal ničeho. Když však se trest prodlužoval na vteřiny další, vnikl do týrané hlavičky paprsek

jeden z nejdůležitějších bodů svého programu muzeum království Českého již v letech třicátých, tedy před více než-li sedmdesáti lety, shrátka před dvěma lidskými věky. A otcem národopisné části programu toho nebyl nikdo jiný, nežli slavný český historik Fr. Palacký. Muzeum království Českého pak program tento pěstovalo tak, že jeho československé národopisné sbírky nemají sobě rovných. O tom se může každý bez brejli a dalekohledu přesvědčiti. Ve středu a v sobotu odpoledne je to v Praze možno provésti zadarmo. Jest-li tedy se dnes někdo domnívá, že národopis u nás před desíti lety „vymyslel“ jenom do-
svědčuje si sám, jak málo ho znal, neboť každý takový výtečník by měl také vědět, že vedle zemského muzea národopis také na-
nejvíše pilně a systematicky pěstoval již před čtyřiceti lety zvěšený Vojta Náprstek ve svém průmyslovém muzeu. Jeho sbírky v ohledu tom jsou vzácnými poklady. Kdo nevěří, ať tam běží, všechno to tam ještě leží!

Když pak byla pořádána r. 1895 národopisná výstava a národopisci od loňska nevěděli si rady, co dále s vystavenými věcmi, aby je zide do ciziny nevyvezli, když nevěděli, co má jaký význam, co jakou cenu, tu hezky tiše za jejich zády, aby k nějaké blamáži čestných národopisných autorit nedošlo, zřekli úředníci muzea království Českého skoro všechno vzácnější a cennější pro sbírky zemské. A sice stalo se tak v oborech všech, pokud vystavené památky byly povahy museální. Konsekvence toho jsou otištěny v muzejníku.

Napotom ovšem že proti zřízení nového národopisného muzea nikdo ničeho nenamítal. U nás vážnému slovu rozumí se teprve obyčejně až za deset let a proto jest mnohdy lépe nechat působiti zkušenost. A ta se nyní dostavuje. Všeobecná móda pěstování národopisu ustoupila modám jiným, národopisem obírají se zase jenom odborníci jako před výstavou několik ochotníků. Jak obecný smysl a přízeň veřejnosti oproti dalšímu zařizování národopisného muzea stojí, to nejlépe charakterizuje nejšumavost českého lidu k loterii, vypsané v jeho prospěch. Tak musil býti poznovu odložen tah, poněvadž její losy nebyly rozprodány.

Ani nám nenapadá v neprospěch muzea toho psáti. Jenom ať si působí, jak mu možno a jak páni bez přehánění všelijakých předstírání dovedou. Avšak znalci poměrů předpovídají, že během času dojde k tomu, že se národopisné muzeum vlastenecky rozejde. A mají za to, aby se tak stalo raději dříve, bez menších útrat a nákladů a aby odevzdalo sbírky své jednak muzeu zemskému, (jehož budoucnost doporučuji, aby se nezbytně rozdělilo v oddělení přírodovědecké a historické, každé do zvláštní budovy), a jednak muzeu průmyslovému a pak muzeu krajskému. Celý pak národopis československý může najíti znameuitý a jednotný útulek svůj v historickém oddělení muzea zemského, kde také památky literární a umělecké jsou uloženy. S tím se má pro budoucnost počítati a tak by byla dnes otevřená otázka národopisného

moudrosti a pochopení situace; vždyť přece cítil, že se mu udílí nad zásluhu a nad potřebu. A k čemu ta předchozí pauza? Měl mě sice dosti rád, ale myslil si, že nemusí právě nyní býti mým bromosvodem, když ho už bez toho bříme trestu prvního dosti tlačilo. Proto se bradil hlasitým protestem, proč má trpěti za sourozence.

Já jsem byl při tom ovšem v Jiříkovu vidění, ale i při pochopení omylu u mne bledá bázeň zvláštně nad láskou bratrskou. Proč se hlásit o vyplacení účtu, když už bez toho byl vyplacen z polovice jinému? Proto jsem mluvil a filosofem jsem zůstal. Na reklamaci bratříčkovu tatínek zadklamoval hněvivě: „Budeš ticho? Ten „druhý“ už svůj díl dostal. A nepřestane-li křičet, začnu ještě jednou, abys měl proč křičet. Celou noc abych nespala.“

Ač měl Petr do cvikru učenců daleko, přece si hned na prstech vypočítal, že nebývá vždycky do třetice všeho dobrého a proto snesl i finale furioso, zatím co má kající dušička ani nedutala. Když tedy od oka „tomu druhému“ v ošemetné šálivé noci stejnou dósiolec daroval, skončil nemilý program a šel zas přivolat poslední trochu spánku. I my jsme libě usnuli.

Když pak se již slunko trošitovo vrhnouti trochu úsměvného jasu do noční temnoty, byli jsme již vzhůru a tu se vše po nové interpellaci Petrově znamenitě vysvětlilo. „Však to máš schováno“, prorokoval mi nyní již usmířený otec; a já se ani nepamatuji, při jaké příležitosti mi byla uschovaná záloha hotově vyplacena a zda to bylo s úroky. Ale z oné tragické noci jsem si odnesl přece mnohou zkušenost; poznal jsem, že noc nebývá přítelkyní člověka a že neradno dráždit mocné; ale zároveň jsem nabyl poznání, jak i člověk zkušený se v noci může mýlit, jestliže si nerozsvítí.

muzea nejlépe rozřešena. Není třeba nějak s tím chvátati nebo zlou vůli vyvolávati, avšak nenúskodí, vážné a věcné veřejné před-
néstí, co by bylo v záležitosti té nejlepší a k čemu také nepochybně dojde, nenažde-li se zvláštní mecenáš, který by památný podnik národopisný několika miliony podepřel. To bylo potřebno v otázce této povědět.

Drobná obrana.

Nemávisť k inteligenci. Především jsme upozornili na zneužití vědeckého bádání, kteréž splodilo falešný názor životní i světový a tím vydalo slabší a zvláště pracující lidi v bídné otroctví bezohlednému materialismu. Poroba tato falešnou vědou zaviněná vzbudila odpor a přímo nenávisť ku pěstitelům vědy každé a ku každému inteligentovi, jenž nepracuje zrovna motykou aneb lopatou. Nenávisť ku vědě a vzdělání vůbec jest chorobný zjev, protože bje stejné nevinného s vinníkem. Falešnou vědu, založenou na výmyslech a zaprodanou kapitalistickým otrokářům, ovšem nutno vši bezohledností potírat, ale vědecké práce nutno vysoce si vážiti, protože pravá věda ulehčuje ruční práci a zpřijemňuje nám život vešlejší. Nejsou také všichni badatelé bez víry v Boha a bez lásky k bližnímu. Ba vyslovujeme přesvědčení, že největší učenci byli lidmi hluboce věřícími a pro blaho lidstva horujícími. Jedním z předních zakladatelů moderní fysiky jest francouzský učenec Ampère († 1836), jehož lidumilnost vyplývala z víry, jak o tom svědčí úryvek z listu soukromého: „Můj Bože, Ty's dovolil, abych sem přišel seznat, jak jest zkaženým tento svět, jenž se mně ze vzdáli zdál býti tak stkvělým. Cím jsou všichni ti to na svou vědu pyšní učenci oproti duši, již se zjevil Bůh! Modlete se přátelé, abych se vždy cítil zde nespokojeným a nestal se tím, čím jsou jiní“ (Ampère z Paříže 1/4. 1805 u Valona str. 284.).

A nebyl snad učenec Ampère vědcem druhého, nýbrž prvního řádu. Jeho vědecká metoda nebyla jenom vrstevníkem jeho obdivuhodnou, ale dodnes i naší době zdá se býti nepřekonatelnou. Ještě r. 1872. kladl J. Bertrand, stálý sekretář francouzské akademie, Ampère po bok Newtonovi, tvrdě o práci Ampérovy: „Ampérovy výzkumy jsou dosud v matematické fysice nejobdivuhodnějším dílem po výzkumech Newtonových“. Náboženská hluboká víra oduševňovala a řídila všechno vědecké bádání velikého tohoto ducha a hle, výsledky bádání ducha zbožného nejenom se vyrovnávají, nýbrž i předstihují výzkumy mnohých nevěreckých badatelů. Zbožnému Ampéru nikterak nevadila úcta ku nevypytatelným tajemstvím víry ve svobodném vědeckém bádání, čímž vyvracuje se paušální tvrzení nevěreckých novinařů, jako by víra a věda nedala se sloučiti. Českým realistům, mluvícím tak velkopánsky opovržlivě o katolické víře, věda Ampérova se nehodí do programu, protože je usvědčuje z malého obzoru duševního. Ovšem nějaký rozdíl byl přece mezi zb. žným vědcem Ampérem a nevěřícími mnohými rozřešovatelí vědy Ampérovy. Ampère při všech svých výzkumech zůstal skromným, pokorným a lidumilným, kdežto mnozí ochotníci vědeckí jsou sobotí, domýšliví a směšně nadutí i na čiperné rozřešování cizích výzkumů. Zakrývají svou arroganci nedostatek původnosti i novosti své práce a předstíranou humanitou zakrývají své sobectví. Velká a slavná jména hlubokých vědců nalezáme vlastně jenom v táboře nábožensky věřících lidí, proto výsledky jejich učené práce prospěly lidstvu. Učenci Leonardo da Vinci, Koperník, Galilei, Pascal, Volta, Ampère, Secchi, Pasteur a j. budou vždy těšiti se věčné vzpomínce potomstva jakožto dobrodinci člověčenstva a práce jejich nebude moci nikdy upadnouti v zapomnění. Za to však ničivá a prodajná pavěda Haackelů, Vogtů, Büchnerů, Strausů, Darwinů a Tyndalů bude časem vymytána z vědeckého bádání jako bezcenný brak, jenž zbytečně zdržel falešnou svou theorií postup vědy. Jenom kletbou budou provázeny vzpomínky na tyto škůdce lidstva, kteří nadháněli vodn na mlýn vysávácího kapitalu a kteří vybudovali nynější soustavu bezohledného, brutálního sobectví. Všecky oslavy a jalové chvály, kterými zvláště židácký tisk vynášá tuto škodlivou vědu, zmizí časem jako dým a zdravý úsudek lidstva dojde k poznání, že všecky ty útoky židáckých novin na tak zvanou temnotu katolických křesťanů byl jenom kalení vody ve prospěch nesvědomitých chytráckých sobců. Falešnou vědou opovrhujeme, pravé vědy si vážme!

K rozdělení diecézí. V tomto čase, kdy by rádi Wolfovci viděli v Čechách diecézi čistě německého vedení, napadá nám jedna vzpomínka. Arcibiskup Arnošt z Pardubic byl

za Karla IV. metropolitou celé české provincie a nic mu při tom nevadilo jeho český původ; při tom máme na mysli, že práva metropolitova nad biskupy české korany byla tehdy daleko větší než nyní a že uváděla biskupy v skutečnou závislost na arcibiskupovi.

Roku 1365. vymohl Karel IV. na papeži tu milost, aby český arcibiskup vykonával na všecky časy práva stálého legáta apoštolského v biskupství Řezenském, Bamberkém a Míšenském; tak se dostalo českým metropolitům práva kontroly nad biskupstvími německými.

Roku 1371. dokonce Pražský arcibiskup uváděl osobně v úřad a statky nového arcibiskupa Mohučského dle nařízení Karlova, čím se mělo zpečetiti, že Jan Očko z Vlašimi jest vyšším hodnostářem než arcibiskup Mohučský. Jakého lesku a jakého politického důrazu Čechové tím nabývali, pochopí snadno ten, kdo zná tehdejší mocný vliv církve v celém společenském životě křesťanstva. A dalo se to tehdy zcela hladce bez nacionalistických bouří říšských Němců. Nic platno, ten „klerikalismus“ přece jen poddaností Čechů odměňoval znamenitě.

Jak byli Čechové v poslašenství svém velikými! Nyní by ovšem málokterý náš národní velíkánovič vedl při vjezdu papežově do Říma koně papežova za úřdu jako to učinil z úcty k hlavě církve náš Karel IV. Ale patřme na to, co tento skromný panovník vše pro Čechy vykonal a srovnajme to s vlasteneckými vý-
možnostmi našich „neklerikálních“ lvů. Otázka církevní, pevně zak otení ducha katolického v našem národě — to bylo do nedávna mnohým směšnou hloupostí. Snad v nynějším nebezpečení poněkud zmoudří; vždyť již nyní mohou seznati a uznati, že převraty v přičině církevní nejsou jen tak věci ledabylou pro naši národnost. Rozdělení diecézí by utrpěl národ náš bolestnou ránu. A rozdělení to si přeje Wolf a mimo německé protestantstvo též němečtí „taky katolíci“; proti tomu se však v rýze vlastenecké snaze staví čeští knoží. Budou li ještě dosud od lidí zaslepených z řad vlasteneckých vylučováni? Jestliže se budou našemu kněžstvu i při nejlepších úmyslech od oficiálních vlastenců nohy podrážeti nadále, kdo z toho bude mít škodu největší? Národe, prohlédni a poznej své přátele!

Husité a Čas. Když kardinál Karvajal z Říma přijel r. 1448 do Prahy, tu dle zprávy letopiscovy husitští Pražané „proti němu s slavnou processí vyšli s takovou, jako kdyby nového krále měli přijíti; a tak s jeho pod nebem přijali, i šli s ním do Prahy, spívající latinské knkto: „Zavítal jsi otče nejmilejší, kteréhož jsme očekávali v zármutcích našich.“

Když roku 1447 universitě potvrdil papež Mikuláš její privileje, „z toho bylo jest veliké potěšení mistrům i studentům učenie Pražského.“

Za to Čas: „Husovo jméno jest výrazem našeho boj proti Římu, jehož výslednost a úspěšnost je životní otázkou našeho národa.“

Politický přehled.

Říšská rada zase už nemůže nikam. Nové českoněmecké konference na obzoru, nové vyjednávání. Čeští poslanci obviňováni jsou z bezdůvodného maření činnosti parlamentu.

Císař sám se vyjádřil, že to tak dále nemůže jíti, mnohým poslancům že se nedostává dobré vůle a odvahy.

Se strany vlády činí se všemožné pokusy, aby se přece k něčemu užitečnému parlament dopracoval. A v té těžkosti přispěchali německé strany dr. Kürbrovi ku pomoci. Předsedové klubů levice na schůzi se uradili a světu také projevíli, aby za účastenství vlády začalo se vyjednávatí mezi stranami. Čechové mají slušnou ochotou přispěti k odklizení národních neshod. Jedinký den nesmí přý se ztratiti, aniž by se o rozpočtu nepracovalo.

Jak jest upřímným tento projev, ukázalo se 17. list. v Brně a Olomouci, kde za vedení tamních starostů na protestních schůzích usnesli se páni Němci, že všemi silami budou jednati proti zřízení české university na Moravě.

Mluví se též o změně jednacího řádu v poslanecké sněmovně a mezi poslanci se s určitostí tvrdí, že říšská rada bude rozpuštěna, nenastane-li brzy vyjasněná situace.

Posl. Wolf ve svém časopise vyzval státní úřednictvo, aby hromadně vystoupilo z církve. Již se celé řady úředníků poslaly u Wolfa ohlášily.

V Záhřebě konala se 17. list. schůze všech slovan. posluchačů univer. za předsednictví rektora ve prospěch zřízení slovinské university v Lublani. A ve Lvově demonstrovalo několik set rusínských studujících ve prospěch zřízení rusínské university.

Konference zástupců vlády rakouské a uherské v záležitosti autonomního celního tarifu jsou právě v proudu.

Studentké nepokoje v Barceloně ve Španělsku rozšířily se i na Madrid.

Ve Francii utvořily paní z třídy šlechtických a měšťanských ligu (spolek), která vzala si za heslo: hájiti „sjetek, vlast a svobodu. Na venkově přiblížilo se k spolku tomu již na 500.000 členků.

Rusko sesiluje dále své vojenské postavení na jelném východě asijském.

Vůdce Boerů Maritz ukotřil prý 6000 koní a několikrát objevil se před branami Kapského města. Dewet už je zase na světě; sám Kitcheners se přiznal, že vyslal několik kolon proti Boerům, již se objevili pod vůdcovstvím Deweta. Žáť obyvatelstva v Kapské osadě proti Angličanům se vzdmáhá. Za to Boerům kapíť Holanďané vždy účinněji pomáhají.

Mezi Venezuelci a Kolumbijány následkem povodní uzavřeno třínedělní příměří.

Neobyčejná úcta Karlova (Otce vlasti) netoliko k dějepřavě ale i ku předmětům jejím a ke všem památkám dávných časů jest jedním z nejcharakterističtějších rysů v celé jeho povaze. Staral se nejvíce o vzdělání dějin českých. K jeho žádosti Plichta, děkan Pražský, třikrát přepsal na pergamentu kroniku Kosmovu se starého exempláře, který již byl strouchnivělý a od molů prožraný.

Dr. Kalousek: Karel IV.

Z činnosti katol. spolků.

Sv.-josefská Jednota katol. jinochů a mužů pro Slezské Předměstí a okolí pořádá v neděli dne 27. t. m. o půl 3. hod. odpol. veřejnou spolkovou schůzi v hostinci p. Valseka ve Svinářkách a tímto programem: 1. Přednáška jednatele vp. J. Černého. 2. O záložnách dle vzoru Raiffeisena pojedná redaktor „Obnovy“ p. Ant. Puchmon. 3. Zápis nových členů a přijímání příspěvků. —

Z Černilova. (Přednáška). V katol. národní Jednotě naší bude vldp. Dr. Fr. Reyl z Hradce Králové v neděli dne 24. listopadu 1901 o 3. hod. odpol. přednášeti o tematě: „O smerech v nynějším hnutí rolnickém“. Prostranný sál spolkových místností dojísta bude naplněn při přednášce tolik u nás oblíbeného p. řečníka. K závěrce přidána bude i část zábavná. — Vstup členům a uvedeným hostem volný.

Z Chrásti. (Přednáška). V neděli dne 24. t. m., o 3. hodině odpolodní, přednášeti bude v katolické Jednotě v Chrásti, v sále u České Koruny, nejdůstojnější pan biskup, Eduard Jan Brynych. Vstup jest všem, i nečlenům, volný.

Ze Skutče. Lidový spolek křesťansko-socialní ve Skutči pořádá dne 1. prosince 1901 v hostinci p. Svěráka mikulášskou zábavu se zábavným programem a rozdělením dárků. Vstupné osoba 20 h, rodina 40 h. Začátek o půl 8. hodině večer. Čistý výnos ve prospěch spolkové pokladny.

Z Lomnice n. Pop. Dne 10. listopadu odbyval zde katol. polit. klub pro okresy Jičín, Semily, Jilemnice veřejnou členskou schůzi a spolu valnou hromadu. Účastenství bylo četné a průběh schůze klidný. Předseda dšst. p. J. Koneal, farář ze Mlýnské, pronesl řeč o politické situaci, v níž slovy přesvědčivými a jasnými vyličil poměry na fšské radě a naše k nim stanovisko. Vysvětlil také průběh volby zemského poslance na Jilemnicku. Po řeči p. předsedy přiblížili se k slova velebný p. J. Filler, jednatel klubu a zvlášť vše ujmál se strany agrární, v níž vidí nám vzrůstati novou pomocnici ze řad katolického rolnictva. Pan předseda míní, že netřeba se ukvapovati — a poukazuje na dosavadní jednání agrárnků v fšské radě, kteří v několika případech hlasovali s našimi úhlavními nepřáteli. Rozvinula se zajímavá debata, v níž celkem konstatováno, že strana agrární jest velice blízka našemu národohospodářskému programu — že mnoho může přispěti k národnostnímu smíru, že mezi zvolenými poslanci jsou mužové velice řádní a katolíci upřímní, — ale třeba vyčkati, nedají-li se také oni svést na cesty bludné, jako jejich kolegové v radě fšské. Někteří pánové přejí si, aby klubové schůze odbyvaly se aspoň čtyřikrát v roce. Uvažováno o tom, namítáno, že u nás v horách pro neschůdné v zimě cesty bylo by to obtížno. Rozhodnutí zatím nestalo se v tom ohledu žádné a poukázáno jen k tomu, že předseda může svolati schůzi, kdyby toho zvláštní vyžadovala potřeba. Pak přikročeno k volbám. Ač pan předseda přál si, aby zvolen byl laik, a navrhoval některého z místopředsedů, právě na vřelou příměluv jejich předsednictví zase přijal a spolu s ním a malou změnou i ostatní pánové znovu zase na svá místa volbou povoláni. Na to zapřáno mnoho nových členů. Zdař Bůh!

Polit. klub křesť.-socialní pro okr. Král. Hrástec v Kněžicích. Dne 17. t. m. o 3. hod. odpol. konána v Kněžicích v místnosti klubovní velmi hojně navštěvovaná veřejná schůze lidí, kterou klub svolal, aby na ní pojednáno bylo: 1.) o úpravě veřejných míst v obci a 2.) o tom, co budeme nyní pěstovati místo tepy. Obojí thema krásně probral velebš. pán Hynek Barian, řídící hospodářské školy v Nov. Bydžově, který se vzácnou ochotou úlohy té se podjal a v srdečném tonu mnoho

dobrých rad s bohatého pokladu svých vědomostí a zkušeností nám podal. Dej Bůh, aby ku zdaru! Laskavostí volečného pana říditele ještě jednou vzdáváme své upřímné díky. —

Ze Škeroně. V neděli dne 17. listopadu pořádala u nás katolická jednota Cuslavská veřejnou spolkovou schůzi, aby povzbudila i občanstvo zdejší k založení spolku podobného. Schůze účastnilo se mužů množství veliké — i pp. učitelové a starostové přítomni byli. Schůzi zahájil dp. Fr. Beran, kaplan z Cuslavi, předseda jednoty. Po krátké promluvě udělal slovo vlp. Frant. Juklovi, kaplanu z Hradce Král., který promluvil o „významu křesť. socialismu“ pro celou společnost lidskou a krátce poukázal i na nejdůležitější požadavky, jichž strana křesť. soc. domáhá se pro rolnictvo. Na řeč tuto navázal místní dp. farář Fr. Hrátek, který poukázal na důležitost spolku křesť. soc. pro místní obec a okolí a vyzval přítomné, aby hned přihlašovali se za členy spolku, jehož stanovy budou co nejdříve k vládnímu schválení předloženy a pak spolek založen. Členů přihlásilo se hned hojně. Když pak někteří členové Cuslavští přednesli ještě několik šertových výstupů, byla schůze s povzneseně náladou ukončena. „Zdař Bůh!“

R. 1370 Karel IV. za sto hřiven sto čtrnáct knih zakoupil; ty knihy náležely dřív děkanu Vyšehradskému blahé paměti, toho roku zesnulému, které týž v Avignoně a v jiných dílech světa byl nakoupil.

Beneš z Weitmile.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: p. J. Jos. Šrámek, bisk. notář v Novém Bydžově, jmenován správcem vikariátního úřadu, p. Adolf Honig, c. k. vojenký kuráž v Josefově, bisk. notářem. Ustanovení: p. Jos. Mejnar, farář ve Vepřku, za faráře do Záboto, p. Frant. Bakoš, farář ve Rtyni, za faráře do C. Skalice, p. Karel Adam, farář v Křižlicích, za faráře do Moravan, p. Jan Řsb, neomysta, za vikariatu v Hradci Králové, p. Frant. Velebný, neomysta, za kaplana do Červ. Janovic, p. Jos. Kratochvíl, admin. za kaplana v Záboto, p. Jos. Pfof, kaplan, za admin. ve Smidarech, p. Karel Brandeš, za kaplana do Žehuně, p. Jarosl. Šourek, kaplan v Červ. Kostelci, za administr. do Rtyně, p. Karel Hrdina, kaplan v Něm. Prunici, za kaplana do Červ. Kostelce, p. Jan Groh, kaplan, za administr. do Jičína. V Pánu zesnuli: p. Jos. Radimský, kněz na odpoc. v Ouhyslavicích † 9. listopadu, (naroz. 1847, vysv. 1871.), p. J. Menčík, majitel zlatého zásl. křídla s kor., vik. sekretář, děkan v Jičíně, † 12. listopadu, (naroz. 1836, vysv. 1854.), p. Bohumil Kubát, archivář a registrátor bisk. konsistoře † 15. listopadu, (naroz. 1853, vysv. 1884.) Uprázdnila se: Farar ve Rtyni, patron. kněz, Schaumburg-Lippe, od 11. listopadu; děkanství v Jičíně patron. kněz, Trautmanndorf Weinsberg, od 13. listop.; fara v Křižlicích, patron. nábož. matice, od 19. listopadu p. b.

Pohřeb vdp. archiváře Kubáta. Když jsme pobřívávali před měsícem náhle skonalého dra Beneše, byl zdravotní stav nerozdílného jeho dlouholetého přítele vldp. archiváře Kubáta tak povážlivý, že se mu smrt dra. Beneše musila utajiti a odcestováním jeho zakryti. Ale ani tato opatrnost, ani obětavá péče p. MUDra. Batka nebyly s to, aby mohly zachrániti státněnou a silnou konstruktivní tělesnou před zákeřnou chorobou, jejíž zhoubný výsledek dal se napřed přesně určit. A tak srovná ve měsíc v den pohřbu dra. Beneše skončil v hradeckých kruzích oblíbený kněz Bohumil Kubát, jenž po 13 let působil před svým nynějším úřadem v duchovní správě v Hradci Král. Žesnulý vyslovil za živa přání, aby byl pohřben v rodné vsi Branné, proto v městě našem měla býti mrtvola pouze vykropena, ale výkrop tento stal se účastí obecnostva a církevními obřady slavnějším, nežli mnohý slavný pohřeb. Obřady smuteční vykonal, průvod pohřební vedl, jakož i zádušní mši sv. obětoval vdp. kapitulní děkan Mgr. Frýdek a asistenti 14 kněží za veliké účasti obyvatelstva hradeckého. Průvodu účastnily se všechny obecné i měšťanské školy a obchodní škola se sbory učitelskými; za rakví v průvodu ubírali se členové vdp. kapitolu a místního duchovenstva, p. místodrž. rada Steinfeld, p. fin. rada Šimek, p. subtitut Hubáček, p. náměstek Weinbengat, p. patronatní komissar St. Červený a j. v. Smuteční sbory a requiem zapěl precizně pěvecký sbor pp. bohoslovců a pp. choralisty katedrálního chrámu. Po posledním církevním obřadu vnoval na hranicích města vdp. kapit. děkan Mgr. Frýdek několik vřelých slov památce zesnulého a již loučili jsme se opět s jedním milým druhem. Rakve s mrtvolou zavezli si přibuzní vozem do rodné obce, kdež v neděli vykonal pohřební obřady a promluvil pohřební řeč vdp. kanovník dr. J. Soukup, krajan a spolurodák zesnulého za účasti 4 kněží, všech místních spolků a celé farní obce. Odpověď je v pokoji!

Dar. Pau Jindřich Jelínek, měšťan a mydlář v Hradci Králové, daroval za přčinou úmrtí chotě své pl. Anny Jelínkové 30 K ve prospěch místních chudých v Hradci Králové.

Kleperovo divadlo. Sakova společnost za posledního svého pobytu v Hradci Králové vydebyla si uměleckou snahou a svědomitou plní uznání všech přátel umění dramatického. Ovšem, že spole-

čenahé sympatie platily i jiným společnostem, které po Sakově ensembu k nám zavítaly, ale byly to díky více osobní náklonnosti, nežli aktivní kritickou diktované. Společnost Sakova si však uznání zasloužila na základě skutečně sdalilých výkonů a uměleckého vkusu, protož lze doufati, že tyto snahy budou i nyní plně obecnostva podporovány. První dni byla však návštěva divadla slabou, což lze přičísti as na vrub dokončujícím tanečním hodinám. Návštěva Maryá se již polepšila. Maryša také byla pěkně sebrána. Hlavní dílo bylo pl. Kožnerovou, p. Lachmanem, Sukem a Šipkem s plným zdarem podány, takže společnost neschází na dobrých silách. Doufáme, že i volba repertoaru bude vždy tak šťastnou, aby zvlášť každodenní návštěvníci, studující mládež, mohli každé představení navštívit.

Osudebna sagady pensionatu školských sester získala značné umístěním 2 velikých soch Spasitele a Matky Boží ve výklencích hlavních risalitů po obou stranách malovaných oken. Sochy byly věnovány jistým dobrodincem a shotoveny v Paříži. Socha Spasitele jest jubilejní sochou, jest na rozhraní obou století vztýčována, byly na povýšených místech. Výraz obličejů jest velmi něžný, celková práce dokonale, jen poněkud sytón polychromii abladiti musel zůb času.

Šmátek. P. Ant. Gröschl, c. k. poštovní asistent v Hradci Králové a sl. Olga Slavíková, dcera majitele knihkupectví v Novém Bydžově, slavili 14. listopadu sňatek svůj v děk. chrámu v Nov. Bydžově.

Z jednoty katolických tovaryšů. V pondělní členské schůzi přednášel vdp. předseda Dr. Reyl „O přčinách nynější krise společenské a femesnické“. V neděli dne 24. listopadu bude přednášeti vp. kaplan Jukl „O křesťanské demokracii“. Začátek o 5. hodině odpolodne. Vstup volný. Rozdávání dárků o sv. Mikuláši bude letos pořádáno ve dvoraně „Adalbertina“ v neděli dne 1. prosince. Dárky přijímá mícelivě p. Jakubský v „Adalbertinu“. —

Lidová přednáška univerzitního prof. Dr. Frant. Scherera o věku dětáctem po stránce sdravotní přivábila v neděli 17. list. do dvorany vyšší obch. školy v Hradci Králové přemnoho obecnostva; dvorana byla přeplněna S účastenstvím vyslechli účastelci tuto časovou přednášku, o níž p. profesor pojednal hlavně o výživě přirozené a umělé a o významu onemocnění vzniklých z nesprávné výživy. Druhá přednáška o též předmětu bude v neděli 24. list. v téže místnosti.

Přátelé myslivosti z Hradce Králové a okolí pořádají 26. ledna 1902 v Hradci Králové v „Adalbertinu“ „polední leč“ ve způsobu let předělých. Nový program a nové překvapení očekává účastníky.

Poplatníkům osob. daně s příjmů. Za účelem provedení dodatečných voleb do komise odhadní pro osobní daň s příjmů pro polit. okres Hradec Králové bylo sařazení poplatníků dle výše daně ve 3 volební sbory ve smyslu § 181. zákona o osobních daních ukončeno a jest ve smyslu § 184. /: tamtéž /: poplatníkům osobní daně s příjmů podléhajícím volno, v době 8 dnů od 21. listopadu 1901. počínajíc v úředních hodinách od 8—12 hod. dopolodne a od 2—5 hod. odpolodne v místnostech berního referátu c. k. okresního hejtmantství v Hradci Králové po předložení průkazu o povinnosti osobní daně s příjmů v přslušné seznamy volební nahlédnouti.

Ze Slez. Předměstí Katol. Jednota zdejší pořádala v neděli dne 17. listopadu v hostinci pana Josefa Sprýhara na Slezském Předměstí Rathův obraz ze života: Písmákova dcera. Hrání bylo bezvadné — ba dle všeobecného úsudku i přineslých kritiků výborné. Sl. Mařenka Němečková v titulní úloze Kristy rozvinula svůj v pravdě umělecký talent v plné síle — hrála s opravdovým záplem a uchvátila hrou posluchače — což platí též o otcí Kristy, Rabeši, kterého mistrně podal p. Jakubský. Výborně podány byly všechny ostatní úlohy. Sl. Fr. Hejzmanem v úloze Veroniky Žitkové zasloužila si plnou měrou pochvaly. Roztomile podala stařenku Tupon sl. Jakubská. Rovněž velmi hezky hrály slečny Havlíková a Řeháková. Mužské úlohy byly též vesměs zdařile podány pp. Havlíkem, Zilvarem, Stejskalem, Schánělem, Sprýharem, Barvon, Hejzmanem, Duškem a Mířetinským. Souhra byla znamenitá.

Z kruhů rolnických. Přípravné práce ku provedení zákona o úpravě řek Labe a Vltavy jsou v plném proudu. V ohledu tom střízen při místodržitelství království Českého poradní sbor a takový i ve Vídni při ministerstvu se právě zakládá. Ješto se úpravou řek těsně souvisí otázka úpravy pozemků při březích jejich ležících, a poněvadž zemědělství je základem veškeré národohospodářské společnosti, jest si co nejvíce přáti, by veškeré kruhy zemědělské zasazovaly se o náležitě zastoupení své v poradním sboru vídeňském, jakož i by zemědělci stali se členy právě tvořícího se Středolabského komitétu. Jenz bude se záplem i zájmy nás zemědělců hájiti a který bude hleděti naše přání na kompetentních místech uplatňovati.

Dary. Vys. ctp. Felix Buchner, c. k. místodrž. rada a okresní hejtman v Jičíně, aby uctil památku zesnulého vdp. děkana Jana Menčíka, věnoval místo věnce na rakev 20 K místním chudým, ač tomu není dávno kdy daroval na osdobu zdejšího chrámu Páně sv. Ignáce 120 K. — Vp. Vojtěch Lebduška, kaplan v Chotěboři, daroval jednotě katolických jinochů a mužů v Sopotech 5 K. Zaplat Bůh!

Z Jičína. V posledním čísle „Jičínských Novin“ čtame pod nadpisem „Našim matkám a vychovatelům“ následující: „Jest známo, že výchova dětí v různých pensionátech a internátech jest škodlivá; zde ubíjí se duše dětská v době, kdy jest nejvinnější a nejpřístupnější a tím dani se dobrá povaha“. Na to odpovídáme v otázkách: Byl pisatel těch řádků

v takovém útavu? Žil tam sepeř nějakou dobu a měl dobrou vůli říci tak, jak šel domácí řád podobných útavů? Uptímná odpověď by byla jistě záporná. Pak ale podobné psaní jest zcela pouličním nerovinným výpadem. Ba sdá se nám docela, jakoby psatelem těch slov byl známý dodavatel „Hlasů ze Slona“, který nedávno se odvážil zastaditi náš vzorný sirotčinec, ale nepovedlo se mu to. — Zajímavý a chvály hodný bývá v našem městě rozhovor o děkanském chrámu Páně sv. Jakuba. Tento kostel jest totiž o službách Božích málo navštěvován, kdežto v překrásném kostele sv. Ignáce bývá lidí dosti. Co jest toho příčinou? Zajisté to, že chrám sv. Jakuba jest sčedovan, ošumělý. A neslouží to ku cti, že ve výstavném a krásném Jičíně jest chrám Boží v tak polítorání hodném stavu. Dobrý katolík se zachvěje, když se rozhlédne kostelem sv. Jakuba. „Jest to smutné v zdejším děkanském kostele“, řekl mnohý z 42 kněží na pohřbu velod. p. děkana Jana Menčíka, a myslil si to zajisté také výsoce důstojný pan kanovník katedrání kapitoly v Hradci Králové Jan Barták, který vykonal pohřební obřady. Občanstvo zdejším očekává, že nástupce zemřelého vdp. děkana bude šťastnější, že snad pohnu J. J. Karlem knížetem z Trauttmansdorffů, aby na jeho patronátu po dlouhém očekávání opraven byl nejdělitější chrám Páně. Ale to hladové očekávání již příliš dlouho trvá, volají lidé a nás těší, že sám pan místodržitelský rada si přeje, aby opravování jmenovaného kostela konečně započalo, a proto myslíme, že by bylo dobré sestaviti komitét, který by se vši silou zasadil o opravu kostela a jeho okolí.

Velký vojenský koncert c. k. pěšího pluku č. 42 bude se odvívati v neděli 24. listopadu v Hradci Králové v hotelu „Merkur“. Vstupné za osobu 40 h, rodina 1 K. Začátek o 7. hod. večer.

Cecileký hudební večer pořádá diecézní jednota cyrilická v Hradci Králové v sobotu dne 23. listopadu 1901 o půl 8. hod. več. ve dvoraně Adalbertina v Hradci Králové za láskavého účinkování sl. Aloisie Holubové, koncertistky na harfu z Prahy, p. c. a k. kapelníka Viléma Riepla a úplně kapely c. a k. pěšího pluku č. 42. Dirigenti: Pan c. a k. kapelník Vilém Riepl a důst. pan Dobroslav Orel. U klavíru: Pan JUDr. Adolf Šimek a pan c. k. profesor Hubert Doležil. Vstupné za osobu 40 haléřů, za rodinu 1 koruna. Ve dvoraně se topí. Zařízení restaurační při stolech.

Ze Žirce n. L. V úterý dne 12. listopadu v 11 hodin dopoledne vzala se na jednom stroji v jutové přádelně p. Josefa Ericha v Žirci jata; oběi rychle zasáhli na blízku ležící zásoby jutové, připravené k zprásování, byl však záhy, dříve ještě než se dostaví sbor dobrovolných hasičů, od tvárních zřízených pomocí hydrantů ubažen, tak že škoda obnáší jenom a 200 K. Při vzniku ohně dělnictvo vyléto z továrny a stálo na dvoře; ta dělnice Marie Patzaková se Stanovic vběhla zase do továrny pro skrovný svůj oběd, jež tam byla zapomenula, byla však zasažena plameny, tak že s hoficmi laby vyběhla z tovární budovy; oběi při sice na ní ihned udušen, než neobhá utrpěla na celém těle mnoho popálenin, zvláště na hlavě, v obličejí a na rukou; ubohá dopravena byla do blízkého továrního přístavku, kdež jí poskytnuta byla první pomoc a kdež také zaopatřena ev. svatostmi; zatím povolán telefonický lékař, který našel, by zraněná byla dopravena do nemocnice ve Dvoře Králové, což se i se vši možnou opatrností stalo. Když její manžel, který, jsa k práci neschopen, byl v nadačním hospitéle v Kuksu, obdržel zprávu o tomto neštěstí, odebral se do svého domku ve Stanovicích, by tam přenocoval se svým as 15letým synem; ten ve středu ráno našel otce — mrtvého na podlaže ležeti; ranila jej mrtvice. V pátek ráno, dne 15. listopadu skonala v nemocnici jeho manželka. Tragický tento případ vzбудil zde všeobecné účastenství.

Jaroslav Vrchlický o Douchevi. Dne 17. listopadu přednášel v Jičíně o poesii prof. Dr. Jar. Vrchlický. Mluvil tak vroucně, ale když rozhovořil se o poesii kněze Fr. Douchy a jeho životě, v posluchuštvu bylo časté pohnutí, zvláště když líčil velké jeho myšlénky, obnažené v různých básních a když také poukázal na jeho zneuznání. Zajímalo nás nesmírně, když mistr líčil boj tohoto kněze o existenci, když popisoval onemocnění a činnost jeho v klášteře u sv. Jakuba v Praze, kde za barikádováni knihami psal věci vznešené, až dře chloubu krve. A když nám vypravoval p. Dr. Vrchlický, kterak Doucha viděl choditi rozedraného po Praze, v obličejí s výrazem součotínáče a jak ho našel na rohu ulice s nožem v ruce v tom okamžiku, kdy chtěl plakáty seškrabat a prodati, aby se uživil, tu v posluchuštvu byl vrchol pohnutí. Zajímalo nás, že přál si mistr, aby kněz Fr. Doucha byl vyvolán ze zapomenutí, aby stal se přístapným lidu a všem Čechům. Nechal Doucha jen pro děti, psal pro všechny stavy národa našeho. Musíme ho ctíti, neboť mluví prostě, otevřeně, srdce k srdci. Z jeho básní mluví Slovan, myslící opravdový člověk. Tak pravil o knězi Fr. Douchevi mistr Jar. Vrchlický. Bylo by žádoucí, aby prof. Dr. Jar. Vrchlický i jinde a často byl zván, aby poukázal, jako v Jičíně, na opravdové básníky české a velkého jména, jimž ale dostalo se v odměnu — zapomenutí. Jest zapotřebí, aby lid náš místo reklamou, klepem, sensací a posměchem, byl haven věcmi vážnými a také zajímavými od mužů opravdového vzdělání a nebyl oklamáván od mužů, povahou a vzděláním agentů.

Spolek absolventů hospodářské školy v Opocně pořádá dne 1. prosince 1901 o půl druhé hod. odpo. veřejnou mimořádnou valnou schůzi v místnosti p. Kuchaře v Kamenici.

Z Kalné. Dne 18. t. m. konal se zde pohřeb výsoce důst. p. Monsignora Jos. Dádka, tajemného komořího Jeho Svátosti papeže Lva XIII., nesedelného kanov. kolleg. kap. Staroboleslavské, kancléře kníž. arcib. konist. Pražské a skutečného rady téže konistofe. Zemřel po trapné nemoci v Praze, ale na své vlastní přání byl převezen do svého rodiště, aby tam ve hrobě své nezapomenutelné, drahé a milé matičky na jejím milém srdci byl pochován. Účastenství bylo hojné, neboť zemřelý vdp. kanovník pro svou skromnost a milou povahu těšil se veliké oblíbě. Průvod z rodného domku vedl vdp. vikář Jan Kuhn, farář ve Studenci a pak též zednář. mši sv. sloužil za asist. 13 kněží z vikariátu. Ze chrámu P. ku hrobu doprovodil jej, vykropil a obřady vykonal a dojemnými slovy se rozloučil jeho s mladých let rádcem a starým důvěrníkem vdp. Jos. Sedláčkem, děkan v Kalné. — U lidí zvláště budil pozornost vdp. kanovníka aluba, který mu po 18 let věrně sloužil i v trapné nemoci a jediný jež nyní s Prahy do rodiště provázal.

Různé zprávy.

Klerikalismus Času. V Oarychu se zastřelil jakýsi pastor následkem procesu pro cizoložství. O případě tomto listy liberalní nezmínují se ani slovem, ačkoli by tento případ mohl dobře poučiti odporce bezženství katolického duchovenstva, že ani ženatci není pojištěn proti hříchu, nemá-li mravní síly v sobě. Čas docela vykládá přičinu, proč zprávu tato nepřinesl: „O evangelických duchovních podobné zaznamenávati hodné často, je věru těžko, poněvadž se jim něco „lidského“ velice zřídka kdy přirodí a pak nechtějí se zdáti něčím jiným, než lidmi a lidskými slabostmi, proto nelze ani na ně bráti než průměrně lidské měřítko“. Pastoři se prý nechtějí zdáti něčím jiným, nežli lidmi s lidskými slabostmi, proto máte při jejich slabostech zamhouřiti obě oči i národní moralista Čas. Čas uděluje patrně pastorem odpustky v tom špatném smyslu, v jakém je připsalova církvi katolické a tím zavesloval silně do kalných vod helvetského klerikalismu. Měřitko pro posouzení morality musí býti pro každého stejné v pozitivní redakci a ani abonentům nesmí se již předem pod výtáčkou „průměrného“ měřítka odpověděti nepravost, jestliže praněfuje ji u protivníka. My ovšem jsme toho náhledu, že lokální pobořlivé případy v jakémkoliv stavu a jakémkoliv náboženském vyznání spáchané nemají veřejným působiti pobořlivé ještě na širší kruhy čtenářstva, proto z pravidla takového druhu zprávy neotiskujeme, ačkoli bychom mohli se dosti často protisloužbou odvděčiti p. Šádkovi i Herbenovi za svědomitě registrování katolických chyb.

České obchodnictví nebude dávatí letos štědrovečerní a novoroční dárky svému odběratelstvu, nýbrž jako jiná léta věnuje raději příspěvek Ů. Matice Školské; i obdržel o tom každý závod potvrzení ve způsobě diplomku, jaký již nyní lze objednat. Upozorňujeme obchodnictví i odbory matiční na tento zdroj příjmů a doporučujeme, aby obecnostvo všimlo si závodů, v nichž bude vánoční diplomek Ů. Matice Školské.

Učený nesmysl. Socialistická knižtiskárna Zmatlík a Strachota v Nymburce zaplazuje celé okolí křiklavě tištěným nesmyslem za 10 haléřů, jenž zní: „Zapřete raději Pána Boha, pochybujte raději o nesmrtnosti duší svých, jenom nezapřete to, že roven jste jeden druhému“. K frási této, jež se píše u Bolzanovi a kterou mají potvrditi jako 4 evangelistě obrazy Komenského, Havlíčka, Baráka a Palackého, poznamenáváme: Právě proto, že falešná věda materialistická, socialisty zbožňovaná, popřela osobního Boha a začala pochybovati o nesmrtnosti duše, přestali bohatí a mocní tohoto světa ctíti v chudšasovi obraz Boží a rovnocennost každé duše nesmrtelné před Bohem. Proto, nechce-li firma Zmatlík a Strachota plýtvati zbytečně barvou, nechť si svou jalovou myšlénku upraví v novém vydání s tímto textem: „Nezapřete Boha, nepochybuje o nesmrtnosti duší svých a pak nezapřete nikdy, že jste roven jeden druhému“ —

Tmaří. Jos. Šmidinger, jeden z řady buditelů z let třicátých, zaslouží si dnes naší vzpomínky. Nebyl ani umělcem, ani politickým řečníkem, ani žurnalistou — a přece vynikl v hloučku neznávaných křtitelů národních, jsa nedostížitým buditelom národního uvědomění, zakladatelem čtenářských spolků, sběratelem peněžitých příspěvků na národní podniky a zvláště neúporným šířitelem české knihy ve všech společenských vrstvách národa, počínaje knihovnami šlechtý a konče skrovnou domácností chudého venkovana v nejdělejších vískách mezi Prahou a Pošumavím. Josef Šmidinger narodil se 24. října 1801 v Strakonici. Jako student pro své činné vlastenecké nadšení zatazen do vojska. Pro plícní chorobu propuštěn z povinností vojenských, vstoupil na bohosloveckou fakultu a r. 1832 byl vysvěcen na kněze. Zemřel jako výpomocný kněz v Hostomícih 2. února 1862. Jeho rukama rozšířeny tisíce českých spisů, vybraný a do Prahy posílány desetitisíce zlatých za české knihy a na národní ústav, v posledních letech jeho života hlavně na Národní divadlo. „Matice České“ získal přes 400 členů. Sám vybral pro ni přes 20.000

zl., tedy pětinu jejího základního fondu. A při konání krásných těch služeb apoštolských přivodil si také smrt, nachladiv se v únorovém zimním počasí, kdy přinášel do Hostomic z Prahy opět vak naplněný knihami. Jeho chatrné zdraví, plícním neduhem schvácené a slabé tělesné soustava nemohly stačiti na pohled sepatrně a skryté, ale nadlidské jeho vlastenecké, práciapodlehly. (Zlatá Praha). — Dp. Fr. Hrdlička farář na odpočinku v Brně, odkázal ve své poslední vůli na stipendia při II. českém gymnasiu v Brně 10.000 K, Matici školské v Brně 1000 K, spolku sv. Vincence v Brně 1000 K, pro chudé v Mor. Kamenici u Jihlavi 1000 K, pro chudé v Olšanechu Telče 1000 K atd.

Jak se verbuje pro heslo „prýč od Říma“. Vídeňská Reichspost častěji již poukázala, jak podle se verbuje ku protestantismu. Nedávno nveřejnila opět podobný případ ze Štyrského Hradce. Zprávu podává protokol sepsaný na farním úřadu Karla ve Štyrském Hradci dne 10. listopadu 1901. Přítomní podepsaní. Předmět. Proba Jana Buchmanna, továrního dělníka, bytem v Terstské ulici č. 14. a jeho manželky Anny rozené Kapfensteiner, tovární dělnice, aby do církve katolické opět přijali byli. Oba přišli o 11. hod. ku podepsanému kaplanovi a dávají v jeho přítomnosti a v přítomnosti podepsaných svědků následující vyjádření: oba byli v hostinci u „Kominika“ Jan Buchmann byl hodně podnapilý. Protestantky agitator k němu přišel a pravil, že protestanti chudé a práce neschopné lidi měsíční podporou i několika zlatých podporují. Agitator vyplnil list k odpadnutí od víry a podepsal ho, ač p. Buchmannova živě protestovala. Ani ona, ani její muž nic nepodepsali. Úřadomní městskou radou, nepřijala paní Buchmannová toto oznámení odpadnutí od víry a praví, že sama i její muž nic o odpadnutí věděti nechtějí. Uzavřeno a podepsáno ve Štyrském Hradci dne 10. listopadu. Antonín Mader, kaplan, Jan Buchmann, Anna Buchmannová, Karel Deichmann svědek, Josef Plosnjak svědek, Josef Straner svědek.

V Kolíně nad Rýnem zemřel 16. listopadu Monsignore Schäffer, generální předseda světového svazu katolických tovaryšských jednot. Pohřeb zasloužilého katol. pracovníka konal se ve čtvrtek dne 21. listopadu za ohromné účasti sdružených jednot, které z Rakouska vyslaly své zástupce ku smuteční slavnosti.

K 1800. ročníci mučen. smrti sv. Klimenta. V sobotu dne 23. listopadu slaví církev sv. výroční památku sv. Klimenta, papeže a mučnicka. A jelikož dle podání se za to má, že roku 101 sv. Kliment mučnickou korunou si vydobyl, jest tudíž letos 1800. ročníce; a proto tím vzácnější budíž všem pravověrcím Slovanům památka tohoto ochrance vlasti našich. Svátý sv. Klimentu zasvěcené slouží podnes za doklad jak Čechům, tak Polákům, Rusům, Slovínům a j., že jich naši slovanští apoštolé Cyril a Metoděj a to buď jeden z nich, buď oba dva svým vznešeným apoštolováním posvětili a místa tato jako starobylou pamětnost požehnané věrozvěsti zanechali. Známa jest cesta, kudy se sv. Metoděj z Velehradu na Levý Hradec a do Prahy ubíral; neboť právě tu podnes nejstarší chrámy a kaple sv. Klimentské se spatřují. Svátý pak tyto jsou v Litomyšli, v Králově Hradci, v Dobřenicích mezi Chlumcem a Král. Hradcem, v Sadské a v Praze. I na Vyšehradě stávala prastará kaple sv. Klimenta. Mimo to podnes máme v Čechách na počest sv. Klimenta svatyně v Staré Bolešlavi, v Bubnech u Prahy, na Vodolce, ve Chlumčanech u Loun, v Chrčíně u Velvar, v zaslé obci Murách u Doksan, v Hradišti nedaleko Potčic Sázkavského, v Mirovicích a na Přáchni. Podnes hlásá sv. Kliment, že víra naše sv. v římsko-katolické církvi na skále nedobytné zbudována jest, že národ náš českoslovaneký oproti všem útokům nepřátelským ve sv. víře a v římsko-katolické církvi nejbezpečnější ochranu má. A proto jako svatý Cyril a Metoděj vnuknutím Božím ostatky sv. papeže Klimenta poznal v tom prst Prozfetelnosti Boží pro sebe a svůj apoštolský úřad, tak i nám pokřesťaněním skrze svatého Cyrilla a Metoděje za uctívání sv. Klimenta ukázána cesta spásy. Než usouzeno-li nám, abychom jako v kamenolomu ve vlasti naší těžkou práci konali za to, že jsme věřící křesťané Slované: nebojme se; zasloužíme si tím život věčný, ba přijmeme vďečnou mysl vše jako na dobré znamení budoucnosti lepší. Vidíme na poloostrově Chersonu na blízku Černého moře samého papeže, viditelnou hlavu církve sv. sv. Klimenta, odeouzeného pro sv. víru do skal mramorových na lámání jich a spolu na tisíce křesťanů, kteří v potu tváří k témuž dílu odsouzeni byli. A práce na nich se vyplnilo slovo Pavlovo: „Kdo Boha milují, těm slouží vše k dobrému“ A podobně zajisté se vyplní i nám. Podnes hlásají nám naši sv. apoštolové slovanští, sv. Cyril a Metoděj, přední to ctitelé sv. Klimentští, abychom jednou již otevřeli oči a poznali dosah onoho více jak tisíciletého boje o víru a národnost, který neustále usiluje oloupiti nás o nejdražší poklady Bohem uštědřené. Podnes hlásají nám svatý Cyril a Metoděj se sv. Klimentem, abychom zchránili co máme, aby nám mrazivý vítr severozápadní nespálil požehnané osení vlasti naší. Sv. Cyril a Metoděj se sv. Klimentem zapřisáhají naši inteligenci, aby konečně ustala opičiti se po těch, kteří nevrnou a odporem proti Bohu a Jeho božskému Synu Ježíši Kristu otravují sebe a svou neznabožskou učnost a rouhavými episy otravují naši společnost. A právě nyní, kdy brozí nám nové nebezpečí na vinici Páně ve vlasti naší, obražujeme se a odrážejme všim usilím útoky na nás činěné; výhradně pak k sv. našim dědicům českým, k sv. apoštolům slovanským, zároveň k sv. Klimentu, papeži a mučnicku, se utíkáme, aby sv. apoštolská Stolica otcovsky ujala se stádece svého v Čechách, čehož najisto, nebudou-li překážeti hříchy naše mnohé, se nám dostane.

(Zasláno.)

My podepsaní starostové přifařených obcí farnosti Mlýnské činné tímto milou svou povinností a veřejně dáváme pravdě svědectví, že náš op. farář František Vintora jest v pravdě knězem vzorným, zbožným, obětavým a v každém ohledu zachovalým, v celé osadě po všechen čas neobmezené úcty a důvěře se těšícím a dům jeho se jest opravdu křesťanským a společenstvem a proto prohlásujeme každé jakékoliv dotýkání se jeho cti za lež a drzou pomluvu.

V Mlýnské, dne 15. listopadu 1901.

František Vaníček, starosta obce Mlýnské, Václav Struna, starosta obce Vel. Kotic, František Časák, starosta obce Lukové, Václav Fišera, majitel velko-
statku Mal. Barchova.

(Zasláno.)

Kapesní kalendář křesť. soc. „Spravedlnost“ již vyšel

pěti křesť. soc. strany lidové. První krok jeho do světa se zdařil. O tom přesvědčuje obsah. První článek věnován starému a nejzasloužilejšímu pracovníku křesť. soc. J. M. ndp. Eduardu Janu Brynychovi, jehož neuvěřitelná obětí plná činnost sociální — již rozvinul v Praze i v Hradci Králové. — se oceňuje. Pak následují tři články „Ze slabikářské křesť. demokracie“ pod názvy: Mé jméno, Náš úkol a Bílá vlajka. Sociální balustráda našeho pěstitele v p. Jindřichu Baarovi, který v povídce „Měšťanská odhaluje slabiny komunální politiky mnohých „svobodomyšlných“ českých měst, které pro svou „svobodomyšlnost“ hynouti nechávají v bludu a bídě zástupů schudlých svých měšťanů. P. Koleč ve „Vzpomínce na sjezd litomyšlský“ volá po svolání sjezdu celé strany křesť. soc. z Čech, Moravy a Slezska — což jistě jest návrh časový a provedení jeho nutné. Rolník — redaktor Samalík podává čtyři obrázky pod názvem: „Co sedláci — co děláte?“ Upozorňuje tam na nepřátel rolnictva a volá všechny přátele jeho, aby pomáhali tento pýr z pole rolnického odstraňovati. P. Šrámek odkrývá „Slabiny naší širší organizace sociální.“ Jest to článek tak poučný, že by každý si ho měl všípiti v paměť. Ani hnutí ženské nezbývá nepovšimnuto. Ve článku „Z hnutí ženského“ podán historický vývoj otázky ženské. Pak následují „anekdoty“ a konečně — což všem vítáme — celý „Zákon spolčovací a shromažďovací“ a „seznam všech křesť. sociálních spolků v Čechách, na Moravě a ve Slezsku“. Úprava kalendáře jest vkusná a cena mírná: stojí nevazný jen 60 h, vázaný 90 h. Každý uvědomělý křesť. soc. ať si ho koupí! Zvláště spolkům doporučujeme, ať hromadně kalendář objednávají pro své členy!

(Zasláno.)

Katol. spolkům diecése královéhradecké sděluje, že získali jsme 20 procent slevy na výtečné poučné knize V. Marzy „Rakouská nauka o občanské“, kterou všem spolkům vřele doporučujeme prostudovati a ji obohatiti své knihovny. Zasláme ji na požádání i jednotlivcům (nutno však přiložit 10 h známku) za 2 K vázanou. Zakoupili jsme větší počet exemplářů a domníváme se, že nebude spolku, jenž by si ji neobjednal. Objednávky činite na vlp. Frant. Jukla, kaplana v Hradci Králové. Ústř. jednota diecése.

3 domy v Chocni,

kteří slyše půvabným okolím (velká stanice rak.-uh. stát. dr.), výhodně na prodej a sice čis. 275, 276 a 279. Prvnější dva nalézají se na náměstí, v přízemku s 3 krámy. Dům třetí je v bezprostřední blízkosti, hodičí se více za stavební místo. Všechny domy jsou obydlené stálými nájemníky a nesou slušný výnos. Nabídky přijímá

Ed. Doskočil v Chocni.

K dnešnímu insertu p. Karla Zavadila, zlatníka a pasíře v Chrudimi, uveřejňujeme tyto projevy uznání a díků P. T. pp. zákazníků:

Zaslám 139 K a děkuji za pěkné provedení zboží kostelního.
10/6 1901.

Zaslám 100 K, přeji hojného zdaru Vašemu závodu.
8/7 1901.

S prací jsem úplně spokojen a děkuji.
24/5 1901.

Josef Fr. Lásek,
farář v Boudě.
Fr. Pospíšil,
administrator fary, V. Jesenice.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecése královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevazány za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro boboslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor blak. student. semináře, učitel církv. zpěvu na
bobosloveckém údelišti v Hradci Králové.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování v
nosem se dne 20. října 1899 č. 25 743 jako pomocná
kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských.

Stran 250 velké 8. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v odevěbné celopletené vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, s mísou a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a kantorina marné v jiných příručkách hledané, jako při pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické vizitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nové posv. sborem obřadů povolenou litanii k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Nebvery, Zelníky, Jirásky, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejč. Ordinariátu královéhradeckého, budojovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, číselným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

Vhodné vánoční a novoroční dárky

odporučuje nejlevněji

Stanislav Jirásek v Hradci Králové.

speciální obchod klatovským prádlem a tovární sklad bílého zboží.

Prádlo pánské,
límce, manžety a moderní nákrčníky.
Triketové prádlo.

Šifony, plátna, véby,
damašky, ručníky, kapesníky a veškeré ručníkové zboží pod zárukou nejlepší jakosti.

Prádlo dámské
vlastní výroby.
Celé vybavy pro nevěsty.

Kněžské kolárky a náprsenky.
Gumové kolárky.

Sukna a modní dámské látky.
Flanelly a barchendy.

Jídelní a kávové garnitury
v obrovském výběru.

Prosím velectěné obecnstvo, aby dříve než nakoupí, mňj sklad si prohlédlo. Koupí výhodněji než všude jinde.

Malý zisk — velký obchod.

Do Hradce Králové a okolí!

V účtě podepsaný dovoluje si velect. obecnstvu oznámiti, že otevřel v Hradci Králové, Jiřikova
třída, v domě p. K. V. Skuherského (proti hotelu Merkur)

dílnu knihařskou a obchod papírnický.

Zaopatřen nejmodernějšími stroji, doporučuji svoji dílnu ku vzornému a čistému provedení všech prací knihařských. Vazby knih všeho druhu, od nejjednodušší až do nejskvostnější úpravy. Vazby lipské a francouzské. Vazby knih pro sl. spolky, knihovny a kanceláře. — Slavným c. k. státním, vojenským a farním úřadům, záložnám, spořitelnám, továrnám, průmyslovým závodům nabízím pevnou a důkladnou vazbu knih obchodních. — Zlacení nápisů na stuhách pohřebních.

V obchodě papírnickém budu míti na skladě veškeré druhy papíru, psacích a kreslicích potřeb pro pisárny a stavitelské kanceláře. Potřeby pro školní ústavy. Knihy obchodní. Kalendáře. Knížky modlitební. Velký výběr pohledových a gratulačních listků a uměleckých dopisnic. Ceny mírné, obsluha řádná.

Prose o vzácnou přízeň P. T. obecnstva,

znamenám se k službám nejochotnější

JOSEF HÁJEK.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprašticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel
v Jablonném nad Orlicí č. d. 86
doporučuje P. T. veleddst. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný
c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a korového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.
Adresa vždy došlezně spíná.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení
v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové
Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.
Cenníky na požádání franko.

Vademecum
seu Brevis Synopsis
materialium et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
macerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit
Dr. Antonius Brychta.
Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3.20, poštou
K 3.50.
Kniha se schválením Ordinariátu vydána
sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávající kněží bez obtížného hledání poněkud bez-
pečná ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytujících, ze všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiklefo-
vých, Husových a Lutrových, dáležkou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církevních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.
Biskupská knihtiskárna.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st. Malé Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku **dozdání oken chrámových,**
od **nejjednoduššího až k boha-
tému figurálnímu provedení a**
**sice i se složitými rámy, stě-
ními i vsazením.**
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1886.

**Veleddst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům
a P. T. obecnstvu**
uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží
zasílám: **Kartáčky** na zuby, **kartáče** na
vlasy, **houby** k mytí, **žínky**, **toiletní mydla**
ve velkém výběru, **ústní vody**, **vůně** ve
stříkacích kasetách, **hodinky** se k vánočním
dárkům a j.
Výborné **creamy** ku holení **Saton** a
Schaving **columbia** na místo mydla zasílám
rovněž za velmi levné ceny.
Pravé angl. vyzkoušené břitvy,
za jejichto výbornost jako odborník ručním, za-
sílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se**
břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo
peníze vrátím.
Vůbec veškeré **toiletní zboží** nabízím od
3 kusů počínaje za ceny tuctové.
Při velkém objemném poskytnu slevy.
Zasílky na venek rychle a správně vyřizují.
Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že
jedinou snahou mojí jest, počítají ku spokojenosti
všem milým P. T. zákazníkům posloužit.
V dokonalé účtě
Václav Dvorský,
sklad voňavek a toiletních potřeb ve velkém i malém
Pražská I., Eliščina tř. 1 a.

Superfosfáty
animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.
Zajišťuji rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.
Nonahraditelné
k podzimní setbě
jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.
Dále: **kostní moučku**, **chilský ledek**,
slánu amonnou, **soli drascinaté**, **kámen**,
**speciální hnojivo pro stěbliny a oko-
paniny** (kulovatin).
Poštovním zápisem superfosfátové
ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování
chlévké mrvy, **pícní vápno**
dodávají s přesnou zárukou obsahu
továrna na
kyselinu sí-
rovou a umě-
lá hnojiva
A. SCHRAM v Břeclavi.
Poštovní
a v Lásku-
Restekách.
Ústřední píárna: **PRAHA**, Jindřichská ul. 27.

SUKNA
na taláry a jemné modní látky
pro pány i dámy
k nastávajícímu období
za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle
V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, **poptávky**
týkající se
● **služeb vojenských** ●
vyhotoví c. a k setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené **kanceláři** jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem poštou.

Hlaváčkova
patentní
mramorová
● **valcha** ●
jest nejlepší prací přístroj
neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest ne-
smárná a svými vždy hladkými plochami sněho-
bílě vyprání a úsporu na času, mydla atd. docílí.
Proti dobírce 5 K zasílá výhradně
B. Hlaváček,
sochařský závod **Praha**, Vinařská ul. 525-VII.

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerským se dne 19./6 t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různým pojmenováním,
jako „Vinacet“ atd. na trh s velkými reklamami
uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.
Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný
ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.
Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.
Jablika vešker. druhů a každé množství
kupuji se dle dohodnutí.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školsk.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. českoslovanaké výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přísežní znalec c. k. krajinaké soudu na
Horách Kutných.
C. k. výs. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)
vyrábí a dodává
varhany veškerých za nejlepší
ustanovených soustav co
nejjednodušší a v cenách nejmírněj-
ších; **opravy a přestavby**
varhan provede za nejmírnějších
podmínek,
harmonia všech soustav pro
salony v nejlepší provedení a pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.
také **prava americká harmonia** (Gottage-
Organe) jsou na skladě.
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.
Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, sá se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyřízení. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umozulaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
námlou se již zveřejně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykásat četnými povaval-
nými příslu P. T. zákazník a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
těžké na křesť, svíců, padělků, ochránek na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

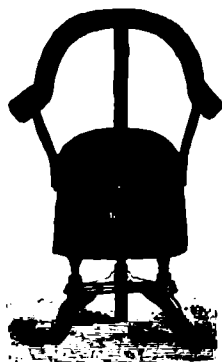
První výroba
věžních
hodin
v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
garancované ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Výhodné krámy.

V Pražské ulici v domě č. 83. pronajme se jeden malý krám, jeden velký krám a jeden velký krám se zadními místnostmi, které lze za byt nebo za skladiště použít. — Dále se pronajme zařízení truhlářská továrna na Slezském Předměstí i s veškerými stroji buď jednomu podnikateli, aneb na více živnostníků se rozdělí. V těchto továrních místnostech se pronajmou dva byty o dvou pokojích a kuchyni. Též jedna stáj pro pár koní i s kůlnou a komorou pro píce.

Blíží sdělí, jakož i vše projedná

Ed. Řezáč v Hradci Král.

K vánocům

se doporučuji

cukrářství

JOS. FIALY.

Tam lze dostati čerstvé,
chutné a jemné pečivo.

Kleperova ulice hned za hlavní
tražkou.

První

katolický a zaslátelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. veleddst.
duchovenstvo.

Na přání poskytnu se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Prodám

nově upravený právozárečný dvou-
poschodový dům, číslo 199 v Hradci
Králové za 18.000 zl.

Kupující může složit při koupi jen 3000 zl.,
zbytek na 10 roků na splátky proti 4 1/2 %
úrokům.

Várečné právo vyneslo v roce 1901
300 zl., a bude následkem rozšíření města
dále ještě a značně stoupati. —

Dům tento jest jeden z nejlevnějších
právozárečných domů v celém městě.

F. Chrudimský,

majitel.

Spíte?

Důležitou podmínkou zdravého spánku jest
dobrá postel. Hladká, čistá, pružná a při tom
trvanlivá a levná matrace jest jediné

Pešoutova zdravotní

pérová žiněnka.

Nikde jinde k dostání! — Též

pohovky a kobercové divany

výtečné patentní soustavy vyrábí jediné L. uměl.
závod

J. A. Pešouta

v Gelé, Jeníkově.

O polovici levnější než jinde! Obrázkový
ceník na požádání zdarma a franco. Veleddst.
duchovenstvu vše bez dobírky neb na splátku
zasílá, ba i na udanou míru objednané zboží
přijme bez námitek zpět.

Malinský křen

leteční sklizeň.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.-
5 „ „ 20 „ „	5.20
5 „ „ 25 „ „	4.50
5 „ „ 30 „ „	4.-

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule	K 8.-
1 kg. Majoranky	K 2.-
1 kg. Hincian	K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. n. poterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

Sklad hotových
dámských žaketů
a límců
nejnovějších facon.
Levné ceny.

F. Jirout,

dámský krejčí

v Hradci Králové

Malé náměstí, Trávník.

I. patro.

Umělé

vyšívání a plissování.

Látky na skladě.

Objednávky dle míry
se rychle zhotovují.

Čtvrtý školní rok na
hospodyňské škole v Brodě Německém

započne dne 1. prosince 1901.

Škola ta umístěna jest v nové, moderně vystavěné budově, k níž přiléhají stavení
hospodářská, zahrada a pozemky. Prospekty zašle a veškeré dotazy zodpoví říditelství ústavu,

Kuratorium hospodyňské školy v Brodě Německém,

dne 30. Hjna 1901.

Božena Turková, ředitelka.

Václav Kabeláč, předseda kuratoria.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Majitel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochmou. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král

Příloha „OBNOVY“ k číslu 47.

Zprávy hospodářské.

Sjezd bavorského rolnictva.

Dne 22. října sešlo se do Řezna z celého Bavorska přes 6000 rolníků, aby zde ve veřejném shromáždění dali projev vládě a celé veřejnosti, že má rolnický stav nárok, aby vláda jej chránila jako jiné výrobní stavy, hlavně jak to činí dosud průmyslu. Mezi jiným promluvil poslanec Prieger takto:

Německo jest s to obilí, které potřebuje, samo těžiti a nebylo by třeba do Německa cizí obilí dovážeti. Obchodní smlouvy mají zapotřebí v přední řadě páni továrníci, kdežto rolnictvo obchodních smluv s cizími státy ani valně nepotřebuje. Jestliže ale obchodní smlouvy se uzavírají, pak mají býti umluveny tak, aby rolníci nebyli nuceni na úkor jiných výrobních tříd nésti břemena těchto úmluv. Stejným právem musí býti měřeno rolnictvu a průmyslu. Poslanec Heim pravil mezi jiným toto: Majitelé velikých pivovarů se opřeli proti clu ze sladu a ječmene, my však rolníci žádáme tam, aby ze všeho cizího obilí bylo placeno clo. Nepřátelé rolnictva spekulovali, že rolníci budou mezi sebou nesjednoceni a rozhaštěni, ale přepočítali se. Bavorsko musí zůstati zemí rolnickou a kdyby zemědělství mělo v Bavorsku hynouti, pak zhyne celá země. Kdyby nebyly zavedeny celní ochranné dávky na cizí obilí, nezbyvalo by nic jiného, než že by Bavorsko se vyvíjelo ve stát průmyslový. Tím by zničena byla všechna povaha bavorského lidu a velmocní páni, kteří se dnes ještě zdráhají vši rozhodností hájiti zájmy zemědělského lidu, pozdě by pak nablédli, že chybili, a pozdě by litovali své krátkozrakosti. Za každou cenu musí dnes rolnictvo vytrvati v boji silou sjednocenou, aby zachránilo vlastní svůj stav, který jest a zůstane na vždy základem a oporou vlasti a panovnícké rodiny Wittelsbachů. Ku konci pak debat byla jednohlasně přijata následující resoluce:

Pro rolnictvo jest otázkou životní, jakým způsobem upraví německé spojené vlády otázku obilního cla.

Rolníci bavorští očekávají od vlád německých, především od vlády bavorské, že dostojí daným slibům, že jest zapotřebí vydatným ochranným obilním clem domácí rolnictvo před cizí soutěží chrániti. Rolníci v Řezně shromáždění žádají, aby na dovoz jednoho metráku jakéhokoliv cizího obilí bylo v Německu vybráno 6 marek cla nejméně. Podle toho budíž také stanoveno clo na mouku, slad, dobytek, tabák, ovoce, víno a veškeré ostatní zemědělské plodiny z ciziny dovážené.

Tímto způsobem dali shromáždění rolníci v Řezně německým vládám na jevo, jak si přejí k záchraně vlastních zájmů míti rozřešenu otázku obilního cla a jiných celních sazeb na dovoz zemědělských plodin z ciziny do Německa. Že jest rolnictvo oprávněno žádati na vládě, aby chráněno bylo před cizí soutěží, o tom nemůže býti ani sporu. Musíme uvážiti, že Německo a tyto spojené státy vybírají ročně úhrnem na 9000 milionů marek daní, to jest břemeno i pro 56 milionů obyvatelstva, které dnes Německo čítá, přímo obrovské. Dále nesmíme zapomenouti, že na majetku nemovitém v Německu jest vtěleno na 42000 milionů marek gruntovních dluhů. Když počítáme jen 4 procenta úroků, musí se ročně na tento dluh platit 1680 mil. marek úroků.

Spočívá tedy na bedrách poplatnictva v Německu roční výdaj na státní, zemská a obecní veřejná břemena a na úroky za dluhy v gruntovních knihách zanešené v obnosu 11000 milionů marek, tedy okrouhle 12000 milionů korun našich peněz. A valnou část tohoto obrovského břemene musí platit rolnictvo. Není proto divu, že hnutí rolnictva roste v Německu jako lavina. Není divu, že vše rolnictva v Německu nabývá rázu všeobecně národního, poněvadž se tu jedná o zájmy více než poloviny všeho obyvatelstva. Avšak musí vůdcové tohoto hnutí vystříhati se ve veřejných svých řečích všech nepravd a strannické náruživosti.

Výroky, které se nezakládají na pravdě a skutečnosti, a jenom celému hnutí rolnickému škodí, jako to mají u nás někteří vůdcové české strany agrární ve zvyku, že ve svých řečích příliš přestřelují a tím vlastně jen sobě škodí. Tvrzení poslance Priegera, že Německo jest samo s to vytěžiti potřebné množství obilí pro výživu obyvatelstva Německa a že není tedy potřeba, aby do Německa bylo dováženo obilí cizí, jest naprosto nepravdivé a strannicky vášnivé. Považme jen, že obyvatelstvo nynějšího Německa vyrostlo následovně:

r. 1870 40,816.249 hlav,
r. 1900 56,345.014 hlav.

Během 30ti let vzrostlo obyvatelstvo Německa o 16 milionů hlav, ale rozměr Německa, čítající 600.747 čtverečných kilometrů, se nerozšířil ani o píď. Zde tedy hraje velikou úlohu stále rostoucí počet hladových žaludků a proto nemůže domácí rolnictvo stačiti a není s to, aby těžba zemědělská rovněž tak se množila, jak by toho výživa rostoucího obyvatelstva vyžadovala.

Německo sklídilo letošního roku následovně:

pšenice:	24,700.000 metráků
žito:	81,450.000 „
ječmene:	30,218.600 „
ovsa:	71,050.000 „

Toto sklizené množství obilí na výživu Německa do žní r. 1902 daleko nestačí. Německo bude do té doby na výživu svého lidu nuceno koupiti z ciziny při nejmenším alespoň 30 milionů metráků pšenice a 10 milionů metráků žita. Mimo to ještě koupí alespoň 20 milionů metráků kukuřice, bude-li totiž jen na prodej, a pak příslušné množství ječmene, sladu, chmele a jiných zemědělských výrobků. Aby rolnictvo Německa bylo s to tak obrovské mezery vyplniti, to jest hola nemožno.

Zavedením vyšších ochranných celních sazeb docílí však rolnictvo v Německu alespoň toho, že bude chráněno proti nestoudnému vyděračství mezinárodními obilními bursami, které neslýchaným způsobem uměle stlačují ceny obilí. Jest přece známo, že letošní světová sklizeň pšenice jest asi o 50 milionů metráků menší, než jest zapotřebí k řádnému zásobení kulturních národů k výživě a pak k výsevu až do příštích žní r. 1902.

Ačkoliv jest tedy na světovém tržišti obilí velmi na mále, přece vidíme, že bursiáni na světových plodinových bursách uměle stlačují ceny obilí. Tak na příklad platí jeden bušl pšenice v Nov. Yorku pro říjen 74 a pro květen 1902 jen 79 cents. V Paříži znamenal jeden metrák pšenice pro říjen 21.55 franků a na květen 1902 jen 21.95 franků. V Berlíně platil metrák pšenice v říjnu 15.95 a na květen jen 16 1/2 marek.

Zde vidíme, že světové plodinové bursy již několik měsíců napřed ustanovují ceny obilí a to hodně nízko bez ohledu na zásoby nebo nedostatek obilí.

Kdyby nebylo obilního cla, který dovoz cizího obilí zdražuje, tu by bursiáni na plodinových bursách tropili tak divoké spekulace a stlačovali by ceny obilí tak hluboko, že by rolnictvo v západní Evropě muselo šmahem zanechatí polního hospodaření a chopiti se nějaké rázné protirevoluce. Bohužel nevěnují naše vlády patřičnou pozornost zhoubné činnosti obilních spekulantů shromážděných na bursách plodinových. Rozhodující kruhy si příliš lebkomyšlně zahrávají s osudy rolnictva a nahlédnou své chyby až bude pozdě. Čím více bude rolnictvo chudnouti, tím dříve bude urychlena sociální všeobecná revoluce.

Literatura.

Z nakladatelství J. Ottvy v Praze. Sebrané spisy Karoliny Světlé: Upomínky. Seš. 100, 101, 102. a 103. po 30 h. Anglická knihovna: Dobrodružství Frantika Finna a Cesty Toma Sawyera. Seš. 65., 66., 67. a 68 po 24 h. Básnické spisy Jarosl. Vrchlického. Myty. Seš. 224., 225. po 32 h. Sebrané spisy J. Arbesa: Díl I. Romaneta. Seš. 1., 2. a 3. po 30 h. Národní květena zemí koruny české. Sepsal Fr. Polívka, c. k. prof. Sv. IV. seš. 1-4 po 60 h. Rostliny bezkorunné. Nakladatel R. Promberger v Olomouci.

České Listy Hospodářské, roč. IX, č. 9. Vydává Ústřední společnost hospodářská pro království české; redaktor Dr. Fr. Sitenský, zemský inspektor hosp. vyučování v království českém. Pro členy Ústř. společnosti hosp. zdarma, pro nečleny ročně za 12 korun.

Náš Domov, oblíbený a nejčtenější český obrázkový čtrnáctidenník zábavně poučný pro lid. Roč. X., seš. 21. Roční předplatné 4 K 80 h zasílá se na adresu: „Náš Domov“ v Olomouci, Laudonova ul. číslo 23.

Obzor, roč. XXIV, čís. 22. Celoroční předplatné 4 K přijímá administrace „Obzoru“ v Brně.

J. Klecanda: Vojáci v míru. Obrázky z kašárenské romantiky. Seš. 4., 5., 6. a 7. po 23 h. Naklad. J. R. Vilímek v Praze.

Vlast, roč. XVIII., čís. 2. Časopis pro poučení a zábavu; redak. Tomáš Skrdlo. Roč. předplatné 10 K zasílá se administraci v Praze, Žitná ul., č. 670—II. Odporučujeme.

Vychovatel, časopis věnovaný zájmům křesť. školství. Roč. XVI., čís. 22. Předplatné 6 K ročně. Majitel a vydavatel: Družstvo Vlast v Praze.

Právní rádce pro duchovní správu v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Roč. I., sešit 2. Sepsal ThC. Jan Pauly, kaplan na Smíchově. Nákl. Věstařka kat. duchovenstva.

Serafinské Květy, časopis terciářů československých. Roč. 1. č. 2. Předplatné na rok 2 K zasílá se administraci Seraf. Květů v Olomouci. Časopis tento nemá scházeti u žádného terciáře.

Alois Tuček: Alois Jirásek. Kapitoly literární kritické. „Duch a práce“ sv. II. Cena 1 K 20 h. Nakladem Hejdy a Tučka v Praze.

Methodický výklad nového katechismu. Složil ThC. Matěj Lhotáky, prof. náboženství v Soběslavi. Část I.: O křesťanské spravedlnosti a čtyřech posledních věcech člověka. Cena 1 K 40 h. Nakladatel V. Kraus v Táboře.

Stavební řád pro král. České, upravený p. M. Lepašem, c. k. soudním adjunktem v Blansku, a vydaný nákl. dra. Ed. Grěgra v Praze bude důležitou pomůckou pro stavitele, advokáty a vůbec pro každého majitele reality.

Sebrané spisy Jos. Ehrenberga, svazek II., seš. 23. až 26. po 32 h. Nákl. Cyr. Methodějského knihkupectví (G. Franc) v Praze. Výborná četba pro lid.

Filipa Knopfa Obce právo a moc. Seš. 8. za 45 h. Spis tento je nezbytnou pomůckou pro starosty obcí, členy obecních zastupitelství, úřady hospodářské atd.

Devatenácté století slovem i obrazem. Sešit 23. za 60 h.

Čítárna českého lidu. Prokopa Chocholouška histor. romány a povídky. Sešit 89. a 90. po 20 h. Nakladatelé Bursák a Kohout v Praze.

Hospodář československý. Týdenník ilustrovaný, věnovaný zájmům zemědělství, hosp. průmyslu atd. Majitel a vydavatel A. Reinwart v Praze. Celoroční předplatné 10 K.

Hospodářský list. Týdenník věnovaný rolnictví, hospod. průmyslu, národ. hospodářství a samosprávě. Vydavatel Ad. Eckert v Chrudimi. Roční předplatné 10 korun.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. listop. 1901. 1 hl. pšenice K 13.60—14.40, žito K 11.90—12.40, ječmene K 9.00—10.00, oves K 5.70—6.60, prosa K 9.00—10.00, vikev K 8.50—10.50, hrachů K 18.00—22.00, jáhel K 18.40, krup K 16.00—24.00, bramborů K 1.80—2.40, jetelového semínka červeného K 68.00—90, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 92.00, olejky K ————, lněného semene K 16.20—18.00, 100 kg. žitných otrub K 11.50, pšenič. otrub K 10.00, 1 kg. másla K 1.80—2.08, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.76, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—4.00, 1 kopa zelí 13.00—00.00 K.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje specialní znalost u provádění **malovaných kostelů** v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kříži.

Práce a objednávky

přijímá pro mou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Novinka!

Vzorná kázání.

Cestou křížovou.

I. O nevědě. II. Opuštění starota. III. Potupa a zneuctění. IV. Práce. V. Chudoba. VI. Nemoc. VII. Smrt.

Postní kázání Dra. J. Zahradníka.

Cena 2 K.

Nakladatel **R. PROMBERGER** v Olomouci.

N á b ý t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle zálohy.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mrné. Záclony. Opony (draperie). Žíněny.
--	---	--

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.,
přísežný znalec c. k. okresního soudu.
Obrázkové cenníky na požádání zašle.

PALDUS & POUR,
dříve J. Jeřábek
v Hradci Králové, velká podsíň.
Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.
Samoty. Pevné ceny. Plyše.

Ispahan

Pozoruhodná novinka pro pány na obleky moderního vzoru a barev.

Metr zl. 4.—.
Na úplný oblek 3 m.

Vzorek této látky jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, avšak jen a menšíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočila
v Chocni.

Pravé rukodilné loženové klobouky zaručené jakosti.
Pravé plstěné a vlněné klobouky nejnovějších vzorů pro pány, chlapce a děti.
Pravé pražské vzory nejnovějších dámských forem.
Pravé hanácké papuče s kotvou, nejlepší to jakost.
Pravé dětské čapky látkové a plyšové.
Pravé ruské galoše chová pro podzim a zimu v nejhojnějším výběru na skladě

Jos. Dvořáček,
kloboučník v Hradci Král.,
na podsíni proti soše Panny Marie.
Staré dámské formy se vkusně a rychle opravuji.

Křestní listy
(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné
látky na taláry,
Četné uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.
Písárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.
Příslušný obnos zasílám Vám za zaslaný křesť. Jest velmi krásný a líbí se každému, kdo jej viděl.
S veškerou úctou
J. Krejčík, farář.
V Lukavci, 22. února 1901.

Al. Hugo Lhota,
tovární sklad a půjčovna pian, pianin a harmonií
nalézá se nyní
na Eliščině nábřeží č. 278
proti labskému mostu.

ADOLF VACHEK

ADOLF VACHEK.
stavební a umělecký závod v Hradci Králové
doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehece jdoucí. Svínovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleští do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výborní se zárukou.
V úctě veškeré
Adolf Vachek,
stavební a umělecký závod v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,
závod
posilovačský
v Pardubicích,
— opravuje —
jaké i nové stavit
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská knihtiskárna.

Český křesťanský zasilatelský závod
— firmv —
CABALKA A MIKOTA
Kostelec nad Orli.
uctivě doporučuje veliký výběr
černých a modních látek
pro P. T. veledůstojné duchovenstvo.
— Vesměs české výrobky. —
Klatovské prádlo.
Výhodné platební podmínky bez zvýšení cen.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv.-Janácké náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínské stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též veškeré správy hodin se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

OBNOVA

Číslo 48. Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 29. listopadu 1901.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Dva soupeři.

(Dle přednášky.)

Celý svět hledí nyní na dva proti sobě bojující, na dva soupeře. Jest to Angličan a Búr v jižní Africe. Jest jisto, že kramářský Angličan bojuje, aby měl zlato, jež se v končinách búrských nalézá. Ba vypravuje se, že hlavní původce této války Chamberlain má kdesi továrnu na zbraně, a proto hledí udržeti válku, aby vydělával peníze. Angličan bojuje tedy o *hmotu*. Búr pak se brání, aby si zachránil svobodu. Svoboda je něco, čeho očima tělesnými viděti, ani vůbec nějakým smyslem tělesným postřehnouti nelze. Svoboda je něco zcela duševního, či raději duchovního. Jen duch lidský, jen mysl to jaksi vidí. Jest to, čemu učení říkáji vidina čili idea. Búrové tedy bojují o *ideu*.

A tak tito dva soupeřové jsou obrazem dvou jiných soupeřů na bojišti světovém. Jeden zná jen hmotu; nic jiného, jak on praví, vůbec není, na ničem jiném mu nezáleží než na hmotě, která latinským slovem sluje materia. Jest to tudíž ten náhled, ta domněnka, která sluje *materialismus*, hmotářství. A druhý soupeř bojuje o věci, kterých hmatati nelze, které nejsou hmotou; bojuje o věc čistě duševní, o ideu, a sluje tudíž *idealismus*.

Kdo má pravdu? V kalendáři „Štít“ na rok 1902 v první povídce je také věc o materialismu, kterým Jiříka, mladého rolnického synka, dříve studenta, sváděl doktor Hrdý. Ale přišel do vsi věřící a zbožný doktor, z celé duše katolík, ač světský pán. A ten milého Jiříka vyváděl z toho materialismu. Mluvil mu asi tak, jak zde následuje. Kdyby byla jen hmota a nic jiného, byl by i celý člověk jen hmota. Ale to není pravda. V duši člověka je totiž zákon, který jí sám sebou hlásá, co je dobré a co zlé, a že dobré činiti a zlého se varovati máme. Ale ve hmotě tohoto zákona není. Ta neví ničeho o zlému, ani o dobrém, ta neví o žádném právu a bezpráví, ta neví o spravedlnosti ani o nespravedlnosti a nejedná či vlastně nepůsobí dle spravedlnosti a nespravedlnosti, ale dle síly a slabosti. N. p. velká voda běže sebou vše, co zachvátí, přibytky lidí i nejchudších, lidí staré i děti, té je vše jedno. Bolest nebolost, právo neprávno. Já mám větší sílu a ty jsi slabší, to je můj zákon; já jsem silnější a ty jsi slabší, ty musíš zahynouti, tebe zničím, tebe pohltnu a právo tvé, má násilnost, čili čemu snad říkáš hřích, to všechno není nic.

To je tedy materialismus! Celá naše přirozenost zrovna křičí: takovoutle není nezkažená lidská duše! Té platí právo, spravedlnost a milosrdenství. A proto duše lidská není hmotou. Naopak! Duše je něco zcela opačného a vyššího než hmota. Duše je jiná zvláštní bytost. Duše není hmota, duše je duch, a materialismus není pravda!

Ale dobře je naznačen Angličanem, který se vydal do Afriky, domnívaje se, že je silnější a že zničí slabšího. Právo a neprávno, násilí a nemilosrdenství vše jedno. Já jsem silnější a chci zlato a jiného nedbám.

A Búr — aspoň v tom boji o svobodu — jest obrazem *idealismu*. A na kterou stranu dá se opravdu šlechetný člověk? Kde kdo, každý dnes je při Búrech a věda nevěda přijímá tím za pravdu idealismus a zavrhuje jako blud — materialismus.

Ano kdo chce býti důsledným, musí zavrhovati materialismus, který právě k takovým důsledkům vede.

Pohledneme na jiné soupeře ve světě nynějším. Chudý, třebas sebe více poctivý a pilný řemeslník, neb malý rolník bojuje s bezohledným křtěným nebo nepokřtěným bohatcem kapitalistou. Kapitalista materialistický jedná dle pravidla: Já jsem silnější, ty řemeslníku, rolníku, dělníku jsi slabší. Tebe pohltnu, zničím, až tě využiji, pohodím tě. Tak to je dle zásad materialismu zcela správné. A kam, čili na kterou stranu dám se já, vida

tyto dva soupeře? Dám-li se, kam mne nezkažená duše, čili zákon do ní Stvořitelem vrytý vede, na stranu slabšího, který má právo živu býti, nemohu býti materialistou.

Četli jsme (v přednášce pro ostých to řečeno nebylo) v listech, pro rolníky moravské v katolickém duchu p. Samalíkem psaných, ohavný čin jistého pána ze Svitav, o kterém platí jistě dětinné slovo: Takový veliký a ještě není pokřtěn. Ten přiměl dělnice té továrny k tomu, že se v celé skupině dali fotografovati v oděvu Evině. To je také podle materialismu. Ve hmotě není studu, hmota neví nic o důstojnosti panenské cudnosti. Ale dle hmotářství, dle materialismu jest tu jednáno. Já jsem silnější, vy jste slabší. Hřích nehřích, ohavnost neohavnost, nejsilnějšímu musíte vydati i svůj statek nejdražší, svou cudnost! Pěkný to příklad, jak ohavno jest býti důsledným materialistou.

V Rakousku vidíme také rozličné soupeře. Na jedné straně prusácký Němec a na druhé straně Čech. Prusák vyhrál dvě veliké vojny! Je silnější. Co mu do práva a neprávno! Co mu do lásky Čechů a jejich jazyků a svobod! To je idea. Ale Prusáci na to jdou dle zákona hmoty. Já jsem silnější, ty jsi slabší. Pohltnu tě, zničím tě. Právo neprávno! Síla rozhoduje. Na čí stranu se dáme? Prusák chce zničiti nyní také Poláky v Poznani. Ani náboženství nesmí se již ve školách polských učiti polsky. Děti jistě školy nechťají prusáckému učiteli odříkávati katechismus německy. Staly se mučenky. Polsky říkaný Otčenáš se trestá bitím. Matky polské vidouce to, vrhají se na pochopy Prusáckovy. A jak to dopadlo? Matky jsou strašně ztrestány; jedna matka — snad vdova — sedmi dětmi bude v žaláři půl třetího roku! Vzpouzí se v tobě duše proti Prusákovi? Děsíš se toho, že by mohl i království české zabrat i jazyk dětem českým, ne-li křesťanství z úst, tož mučením dětí z duší rváti? Zavrhuješ to? Zajisté! Ale považ! Prusák jedná dle materialismu! Nechceš-li se však dáti na stranu jeho, musíš býti přívržencem idealismu.

Bohužel, že to však i u nás chodí v tom ohledu přepodivně. O právech království našeho, o lásce k vlasti, o bezpráví a násilí prusáckých Němců se mluví, ale idealismus z duší mizí. To čistě duševní: Bůh, nesmrtelná duše, hřích, to úprkem mizí ze života veřejného. Jen ty sám co nejvíce hled míti, užítí a co nejvýš se dostat. Tak žije se dnes. Je to materialismus života. Idealismus strká se již jen do kostela a ponechává se starým babičkám. Což divu, že slabší — lid a národ — prohrává v tom boji, jaký se ve světě vůbec a v Rakousku zvláště vede!

A čeho tedy zapotřebí? Idealismu co možná nejvíce do duší dostatí třeba. A co by k tomu pomohlo? Jen a jen křesťanství. V duši lidské ovšem přirozeností její samou jest idealismus s tím svým zákonem práva a spravedlnosti i pro slabšího. Ale zkušenost učí, že křesťanství jej udržuje, sílí a k jedné dle něho pobízí a přivádí. Proto právě tolik zdivočlosti, tolik posměchu z práva i na samé říšské radě, že zmizelo křesťanství a s ním všechen idealismus z duší. Bohužel! Vlády vídeňské posledních dob nechávají vítězit — materialismus a pak se diví, že to v říšské radě nikam nejde. Nářek vlády na národy, že se nechťí srovnati, jest neoprávněný. Národové se naučili materialismu dle návodu liberálních vlád. Na vládách je řada, aby zvolala: Mea culpa! Má vina! A dokud s celou rozhodností vláda neobrátní se na stranu idealismu a pěstitele jeho křesťanství, nedočká se mnoho radosti.

Ale i když o křesťanství mluvíme, jsou tu zase soupeři. V Poděbradech se jedenkrát stalo, že pan učitel vstoupiv do třídy, spatřil dva malé soupeře vězící si ve vlasech. Co se stalo? Tenhle — helvet — řekl tam tomu, že katolíci dávají hadr na kalich. A ten zase jemu, že oni mají víno od žida v kalichu. A proto vzplanul ten boj. A takoví dva soupeři vystoupili právě za dnů našich na jeviště Ra-

kouska! Katolicismus, ten pěstitel idealismu v boji s nevěreckým prusáckým luteránstvím, kteráž jest původem materialismu — úplné nevěry v Evropě. A na čí straně je vláda? Na čí straně jsou někteří aspoň Čechové? Slepý Klofáč s novou zufitostí bije do katolicismu stav se spojencem Wolfovým a v tom ohledu „spokojených“ pastorů českých! Kdo zvítězí? Běda, zvítězí-li nejsprostší materialismus Klofáčův! Pak by přišel konec Slabší národ český bude tím ještě slabším! Neboť jak Němci rádi říkají, mehrwertig, více cenným jest jen národ mravně silnější. Ale materialismus jest nemravný.

Proto také, kdo má rozum a lásku k národu, nedávaje se svěstí křikem a záští proti „klerikalismu“ to jest proti katolickému náboženství, nehleď tupě na jeho podrývání, ale podporuj šlechetnou snahu katolíků o zmohutnění idealismu v naší vlasti. A to nám nebude tak těžkou věcí, vime-li z dějin, že národ náš byl nejideálnější, když nekatolický byl, a nejsilnější, když nejideálnější byl.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 27. listopadu.

(Válečné vytažení proti vsmáhajícímu se katolicismu. — K odstranění mladočeského roszolu na pražské radnici. — Pomník Franti. Palackému v Praze. — Oprava tiskového zákona.)

Před několika dny bavili jsme se tím, že v „Čase“, ve „Právě lidu“ a v těch podobně výtečných novinách čtli jsme vypovězení války proti „rostoucímu a vsmáhajícímu se katolicismu.“ Toto „hrůzostrašné“ vypovězení války katolicismu od několika novinářů pojednou bylo pro poměrů znalé zábavným ze příčin dvou.

Předně panstvo již veřejně doznává samo, že nedávno ještě znepokojený a rozdozvěděný duch českého lidu šmahem vrací se ku klidnému svému životu, aby ho vedl způsobem, jež většina v ohledu náboženství a víry za svůj přijala. To doznání znamená potvrzení z nepřátelské strany, že smýšlení katolické skutečně sílí a utěšeně mohutní.

Za druhé pokřik oněch novin značí na druhé straně přiznání, že směrům jejich přitažlivosti ubývá, že jim zkrátka vzrůst a vsmáhání se katolicismu citelně překáží. Proto strojí se proti němu vojny. Nechceme se o těch pánech šíře zmínovati, kteří jako chlapčkové obkročmo na vypůjčené holi s čepicí zrobenou z archu papíru osobních svých novin na hlavě a s dětinským pokřikem na rtech vyrazili do boje, aby boje toho zase nechali.

U nás, když někomu jeho podnik se nedaří, když jeho cíle v mize mu unikají, obyčejně začne se málomocně a zlobně spílati tomu, komu se vede lépe. Proto také z křikotlivého pokřiku protikatolického lze souditi, že pánům začínají býti boty krátké a že při své válečné kuráži mají nejvíce strachu sami. Proč jim hnutí katolické najednou překáží? Kam pánové dali své zásady svobody a volnosti smýšlení?

Ani z daleka nám nenapadá s jejich hraním si na politiku, přes níž život národa, jak sami vidí a přiznávají, valí se bez povšimnutí svou přirozenou cestou ku předu, polemizovati. Jenom to jako poměrů znali poznamenáváme, že při své vojné popadli meč za čepel. Což kdyby se do shromáždění od nich vlastně proti svobodě a volnosti smýšlení svolávaných nahrnula většina katolický smýšlejících účastníků a kdyby slavné jejich zpačnické řečníky odtud krátce vyhvízala? Tímto způsobem byl v Praze velice dobře vykurčován své doby i sbor obecních starších, když v něm chtěli parádovati mluvkové, kteří

si neviděli do úst. A což kdyby konečně vážní činitelé naší společnosti řekli: „teď dost a ve svých finančních ústavách přetrháme veškeré styky se závody, které úvěrem umožňují tisk, jenž lid zbytečně a jalově znepokojuje a pobuňuje?“

Proto kdo chce mít vojnu, musí především být jistý, že z ní neodejde jako poražený. Jinak pokládá se za hlupáka! A ve případě, o němž právě mluvíme, skončí tažení proti „vzmáhajícímu se a vzrůstajícímu katolicismu“, aniž by bylo potřeba tímto na svou obranu přstem hnouti, jenom následkem přirozeného rozvoje stávajících poměrů, docela obyčejnou blamáží, již si pánové mohli docela dobře ušetřiti, kdyby se obírali tím, co doveďou a čemu rozumějí a nepletli se do kunštů, na něž se ani dívati nedokážou. A mezi ty slabé jejich stránky patří politika.

Pánové ze štábu, jenž pole proti duchu přítomné doby, který se horlivostí u víře jeví, zdvihl, nám zajisté odpustí, že o jejich snahách máme tak malinké mínění a přiznají, že je velice dobře známe. Ani jeden z nich, kdyby je někdo posadil do kočáru, nešel by pěšky k vůli těm, jimž chtějí svým planým povykováním nyní prý pomoci, aby se však především sami dobře měli.

Jest-li naše „pokrokové“ strany nic jiného nebolí a netísní, než-li jak jiní, vzdálení jim lidé smýšlí, žijí a o své spasezení se starají, pak je toho na moderní politický program tuze málo a to málo jest ještě jenom všetečnost, vyplývající z nesnášlivého a zpátečnického ducha, který za dnešních dnů v českém lidu pudy nenalezne a nic jiného neprovede, než-li několik nezbedností, jejichž provádění brzy i vlastní své původce omrzí.

Nápadným zjevem poslední doby v Praze jest, že odtud náhle vymizeli všichni dráteníci. Nikde žádného není od čtrnácti dnů více ke spatření. Policejné vypovězení nebyli, obecní úřad jim přáti nepřestalo. Kam se tedy poděli? To bylo doposud tajemstvím pánů, kteří se snaží docílit na staroměstské radnici mezi mladočeskými členy sboru obecních starších smír. Pánové ti vědouce, že mladočeská strana jest dnes na staroměstské radnici zastoupena z největší části pány, kteří se zdají nemít ani zdání o své zodpovědnosti v tomto postavení a kterým se snad ani nesnilo o komunálním programu, jenž se má na staroměstské radnici prováděti, chtějí to alespoň maskovati předstíráním svornosti, aby se nezdálo, že na kolik frakcí rozházení mladočeští obecní starší sedí na radnici pražské buďto ve službách svého vlastního programu osobního anebo z marnivosti.

Jak jsme před rokem předpovídali, nachází se letos na pražské radnici zodpovědná purkmistrovská strana ve značné menšině, která by byla již nyní přímo k pláči rozprášena, kdyby mezi Mladočechy nepanoval rozkol tak bezhlavý, že sami Staročechy na radnici na základě kompromisu volí. Situaci tuto,

FEUILLETON.

Z úsvitu života.

Napsal Josef Váňa.

VI.

Za uměním.

„Co ctili jsme jednou, to je věčné
to bouří dále nadšeně,
to upřádá se dál v rytmy nekonečné...“

J. Vrchlický.

Bůh ví, po kom jsem to zdědil. Stále v mých nadrech cosi zvonilo, stále mne hnalo k něčemu, o čem doma říkali, že nestojí za nic. Zaslýchout kus melodie, zavřestí trubky, uhlídat intenzivní zabarvení nebes, uslyšet zdáli akkordy zvonů, už jsem byl u vytržení a už mi vše padalo z rukou.

„Ó, kéž bych takhle dovedl hrát, kéž bych tohle dovedl tak namalovat!“

Podobné touhy mučily mne k nevypovědní. A mluvit o nich jsem nesměl. Byl jsem vždy otcem hrubě odbyt a co stálo krejcar peněz aneb co nemělo praktickou stránku pro selský život, nestálo nikdy za nic. Jen co bylo zadarmo, zářilo krásou a mělo všechny přednosti, třebaž má duše se proti tomu vzpírala do krajnosti. Matka měla však rozuměla épe srdci dětskému a vyhověla častěji úpělivým prosbám.

Syn pana učitele maloval hochům ve vsi vojáky. — Ó, jak krásně se mi zdáli ti zkrivení synové Ma.sovi v pošmolkovaném kabátě a v červeném inkoustu se topících kalhotách! Mít aspoň jednoho toho vojáka!

Tak dlouho jsem matku mořil, až jednoho večera šla do síně k jarmáče, vytáhla bochník

černého chleba, zavalila krajíc jako pro formana, strčila mi ho do rukou a řekla: „Tu máš, na, doneš si ho do školy, ať ti zaň namaluje vojáka.“ Pod záštitou tetý jsem šel. Dělal mi tlučičku. Ale buďto že neměla veliký dar řeči, aneb že ten honorár zdál se být umělci malíři moc prostý, čekal jsem a čekám na vojáky do dnes — m mně.

Zavířilo to jednoho krásného letního odpoledne naší jinak tichou vesnicí. Jako když divá bouř žene se přes vrcholky mohutných skal. Lidé vyběhali před chalupy a před vrata a zvědavě natahovali krky, co se děje.

Najednou tré křiklavé oděných komediantů objevilo se před kostelem. A v rachot malého bubnu stále vpadal veliký bez oddechu, bez ustání, až dech v prsou se tajil.

„omedie! Óh, jaká to musí být krásá! — Kéž bych aspoň jen jednou viděl komedii!“

Ó silo extasí a snů, z níž umění plá barev vějířem a v tónech burácí. Tvým kouzlem z myšlének se záře pramení jak z etheru se světlo nítí vibrací!

Byl jsem sám doma ono odpoledne. Měl jsem uloženo nakopat bramborů k večeri. S dušou plnou hořkých starostí, jak se dostat na komedii a s blýdými paprsky naděje začal jsem kopat.

„Hošíčku, nedal bys mi trochu bramborů?“ ozvalo se najednou vedl mne.

Pozdvihnul jsem hlavu a vedle mne stála kněžna Thalina od komediantů. A usmívala se na mne tak sladce, že jsem se až zarděl.

„Dej mi a pustím tě večer na komedii.“

Málem bych byl vytknul. V oku mi záplálo a v prsou mi zaburácelo, až jsem se započel. Mžíkem chytil jsem košík a bleskem vyklopil jsem obsah jeho strážkyni krbu potulných umělců do klína.

Přiblížil se večer. Touhou a očekáváním

Bez dbalosti a pozornosti může se stát a to za panujících poměrů velice snadno, že českému národu budou novým tiskovým zákonem jako těžkou dlaní ústa uzavřena i v těch případech, kdy dnes poměrně volně může své mínění pronést a kdy se může alespoň ozvat.

Proto se velice těžce nese, že se pražská inteligence vůbec a žurnalistické kruhy zvláště chovají v této záležitosti s nevšímavostí daleko nepatrnější věci hodnou. Až to překvapuje, jak veřejný náš život poklesl, když nedba, jak první opora jeho ústavních práv, veřejný tisk, se mění, když ve příčině té mlčí a celou veřejnost na palubu nevolá, aby se zákonem nestalo něco, co v praxi bylo by pohromou v našem pokroku a politickém rozvoji.

Stojíme rozhodně na stanovisku, že i opotřebovaný zákon třeba změnit, době přispůsobiti, zneužívání jeho zabrániti, avšak provedení reformy těch rádi bychom viděli nejenom v omezení osvědčených slabých stránek, jež při zavádění jeho byly neznámy, ale daleko více v rozšíření jeho svobod, které ukázaly se být platnými a užitečnými.

Avšak za stávajících poměrů chováme obavy, abychom my Čechové při zavádění nového tiskového zákona nepřišli hodně z krátka a to jenom vinou vlastní nedbalosti, nepokrokovosti a nemodernosti. Žurnalisté, kteří jsou živi z ostouzení svých bližních, ovšem že o zákoně vůbec neradi mluví, ale snad novináři a spisovatelé, kteří vážně na své práce a na své postavení ve veřejnosti patří, mohli by si nejbližší jim otázky všimnouti, když jim třebaš péro z ruky může vyraziti a celou řadu českých zájmů umlčet.

To se doznati musí, že většina veřejnosti se škodolibým potěšením čeká, aby někdo nynějšímu způsobu psaní některých novin, jež svobodně i do trouby jednotlivců, co k obědu chystají, nakukují, začal žít. Ale to mohlo dávno odsouzení jednoho či dvou redaktorů za jejich neomalenosti napravit, kdyby se páni porotci novin nebáli. Avšak proto tiše přáti si změnu zákona tiskového vůbec a nepřihlížeti, neuvažovati, co by se v něm mohlo tajiti; komu by se soud, moc a vliv nad tiskem pomoci jeho do rukou dostaly, to nemáme za dosti politické. To také znamená veliké unavení našeho veřejného mínění a naší veřejné soudnosti zrovna v době, kdy jejich čilosti a prozíravosti jest nanejvýš zapotřebí.

Proto nestavíme se v otázce této, která by tichým vyřízením případně zdánlivě osobám a přátelům nám nejbližším jistě výhody, bezpečnost a pokoj přinesla, do koutka, ale rozhodně toužíme, aby se jí z české strany nejdůležitější péče a pozornost věnovaly. Vždyť by se mohly ostatně všechny zdánlivé výhody změnou osob proměnit v těžké nevýhody. Z toho důvodu pokládáme veřejně důkladné promyslení tak důležitého zákona, jako je nový zákon tiskový, za nanejvýš potřebné, aby se nám ním neuložilo třebaš chytře navlečené „perpetuum silentium“. Musíme s tím počítati, že osnovu jeho sestavovali lidé chytří a jdoucí obyčejně proti nám.

Jsem ani nejedl. Vytratil jsem se z chalupy jako duch a k hospodě jsem netěžel, nýbrž zrovna letěl. A zástupy zvědavých kluků před hospodou dral jsem se sebevědomě ku předu a díval jsem se po nich s hrdostí a pýchou.

„Hošíku, kde pak máš peníze? zadrželo mne najednou silné rámě komediantovo.“

„Já — já — začal jsem koktat, — „já vám dal brambory a mám prý si přijít zadarmo.“

„Eh to by mohl každý říci. — Nepůjdeš nikam!“

Kdyby mi byl někdo nůž do srdce vrazil, nebyl by mne tolik zranil, jako tato ledová slova bezohledného umělce.

A komedii jsem skutečně neviděl. Zaslýchl jsem jen z dálky ztemněné zvuky niněry zabavující veliké ono umělecké představení.

Ó silo extasí a snů, z níž umění plá barev vějířem a v tónech burácí!

Matka šla do Humpolce prodávat maslo a přinesla mi — písťalu. Tak krásnou jako klarinet a dlouhou o sedmi dírkách! — Ten den jsem hnal na pastvu o celou hodinu dříve.

Neumíte si ani pomyslet, co všechno jsem na tom vrtaném dřevě hrál a zkoušel! A zdálo se mi, že všechno kolem mne tichne a že jen poslouchá, jak sladkou písní písťala má ve hladkém dřevě o sedmi otvorech zavznívá.

Už jsem druhý rok byl na studijích, když jsem na tatkově vymořil housle. Koupil je za dva zlaté. Scházely na tom božském nástroji i struny i kolíky. Ale uměl jsem si pomoci. Šel jsem k přelíkáři a ten mi kolíky za skleničku kofalky, již jsme doma měli pro zedníky, udělal. Pak jsem vlezl na půdu, vyšťoural tam mamincin kolovrat, snal mu z kula strunu a natáhl ji na housle. Ostatní jsem dokoupil munificenci babičky.

A nyní od rána do večera jezdil milosrdné smyčec přes hrubé struny, jež drnčely a skřípaly,

Drobná obrana.

Nepřítel na obzoru. Sociální demokracie vede se v Čechách poslední dobou zle přes vši podporu a blahovůli, kterou je Masarykova družina a bratři Hajnové zasypávají. Čeští nevězďelani sociální demokracie, neznající vědeckého podkladu své strany, drží se svých vůdců jenom z naděje na brzké dělení. Vzdělání sociální demokracie vyznávali a šířili svou nauku z toho důvodu, že věřili ve správnost Marxových vývodů. Dnes však nevězďelani socialisté pozorují, že to s tím dělením není tak snadné, protože schází k tomu u bohatších chutí a vzdělání socialisté Bernsteinem byli poučeni, že Marxovy základní pončky jsou pochybnými, takže celá soustava učení socialistického jest hradem na písku. Z toho ovšem veliké sklamání a patrná rozmrzelost k celé straně jeví se v hořejších i dolních vrstvách socialistů českých, což vysvítá patrně ze slov redaktora Němce, jenž na letošním vídeňském sjezdu pravil: „U nás za poslední těžké krise rozmohl se mezi soudruhy značně pesimismus (omrzelost) a mnoho jich říká, že se stranou nic není a že máme od bojův (o pravosti zásad Marxových) upustiti.“ Redaktoři, řečníci a sběratelé různých fondů, jichž jest celá kopa, — vždyť sbírají socialisté i svým odpůrcům na provaz, — pocítují nejlépe, že se zmocňuje soudruhů omrzelost, protože sbírky málo sypou a proto se musilo něco ve prospěch dělnického zuboženého lidu podniknouti. Pořádána byla letos dne 17. listopadu v Praze schůze, kde se po dlouhých řečích žida Daszyňského, bývalého učitele Krejčího a jiných vypátral poslední pravý nepřítel a škůdce úspěšnějšího a patrnějšího zduaru socialistických zásad. Jest to zase ten zarytý nepřítel všeho dobra — klerikalismus, jenž odívá se poslední leta pláštěm milosrdenství zkrachované a nepodařené politické veličiny, když nemůže ničím kloudným se vykáhati. Čtenáři se již domyslí, že ani helvetický, ani židovský, ale jen katolický klerikalismus jest socialismu škodlivým, proto ohlásili slavnostně počátek systematického nelibostného boje proti katolickému náboženství a proti katolickému kleru po celých Čechách.

Docházíme se tedy opět surových útoků zfanatisovaných zástupů na kněžstvo a urážek náboženství, proto to horování Času a jiných socialistických novin pro odstranění § 303, zabezpečujícího každému vyznání úplnou svobodu a nedotknutelnost. Pánové věděli, že se musí něco udělati, aby netrpělivému lidu nebylo to placení na stranu příliš obtížným, proto chtěli se dříve zbaviti nepohodlného paragrafu, aby mohli pak po chuti svou pekelnou záští k náboženství se veřejně pochlubiti. Že není socialismu náboženství věcí soukromou a jen tak lhostejnou, nýbrž věci nenáviděnou, a že opovržení boj neplatí neviditelnému a smyšlenému klerikalismu, nýbrž viditelné církvi katolické a náboženské víře vůbec, vysvítá ze spisů a řečí socialistických předáků. Bebel ve spise „Žena“ píše: „Bůh to nebyl, jenž učinil člověka k svému obrazu,

hvízdali a kvílely, sténaly a nařikaly, až si každý uší zapálal. — A já byl rád, že mám housle!

Ó sile extasí a snů, z níž umění
plá barev vějířem a v tónech buráel!

* * *

Zvláštní přitažlivost míval pro mne dědečkův sváteční kožíšek. Byl tak čistounký, jak čerstvě padlý sníh a měl tak krásně pletené šňůry k zavazování a v zadu na širokém poli v zádech tak krásný tulipán, že když si ho dědeček obléknul, oči jsem na tom tulipánu mohl nechat. Ale pořád se mi zdálo, že přece jen ten tulipán není takový, jaké kvetou na naší ohrádce. Aspoň ty listy byly nápadně malé.

Jednou jsem byl opět samotný doma. I dědeček byl v lese pro chvoj na boudu. A tu mi zas ten tulipán na jeho kožíšku začal vřít mokem. Šel jsem tedy do špýchárku, vyňal z jamy kožíšek, přinesl ho do světnice, rozložil po stole a k tulipánu, hrajícímu v záři sluneční barvami duhovými jsem listy přimaloval — inkoustem . . .

Když v neděli se dědeček do kožíšku oblékl, dostal jsem za své umění honorář. Až do dnes si pamatuji, že má tulipán listy zelené a nikoli — černé. Byla to důkladná lekce o harmonii barev a symetrii tvarů.

Ó umění! Trnité jsou stezky tvoje, zamženy kraj tvůj cíl! Tisícekrát člověk zbloudí, tisícekrát k smrti znaven klopytý a bezduch téměř leží u pšiny do tvých jasných, rajských zahrad. A přec se zas zdvihne a zápasí dál nedbaje ústrků a posměchů . . .

Ó sile extasí a snů, z níž umění
plá barev vějířem a v tónech buráel!

nýbrž člověk učinil Boha ku podobnosti svému. Přírodní věda učinila z Boha pouhou báčorku“. (Str. 319.) Liebknecht ve sněmovně berlínské dne 11. ledna 1883 zvolal: „Ať sociální demokracie zavládne, bude církev katolická pohádkou minulosti.“ Proti katolickému kněžstvu děsnou záští vyjádřil tento vůdce ve své řeči v Norimberku: „Především odkládáme katolické kněze. Nabrousíme si na ně po afríkánsku nože a odřeme je bez mýdla a bez vody.“ Realising socialista pravil v Gentu roku 1877: „Bude pro nás radostí, až budeme při tomni smrtelnému zápasu kněží, měšťáků a kapitalistů.“ Rouhavými a bestialními přímými názory mohli bychom vyplniti celé sloupce, protože četné spisy socialistické se jimi jenom hemží, ale malá tato ukázka stačí odhaliti českým licoměrným zástěru předstírané lhostejnosti k náboženství a ukázati v plné nahotě jejich pekelnou záští k němu.

My se opovrženího boje nelekáme a hozenou rukavici klidně zvedneme. Útoky socialistů semknou jenom v pevný šik naše řady, které v době příměří utrácely zbytečně svou sílu v osobních malicherných sporech. Útoky tyto vyburcují z dřímoty mnohou nadanou hlavu, která lenivě oddávala se hnilobnému klidu místo soustavné práce. Boj vždycky církev posílil, proto i z nynějšího boje vzejde pro nás jenom prospěch. Signalisujeme katolickému lidu vypořádání válku nepřáteli kříže a voláme šiky své do zbraně na ochranu křesťanské civilizace. Nebudiž ani jediná schůze socialistická v obcích ponechána bez odvety!

Nejnovější manévř „Času“. Za krále Václava IV. tropili si židé často hlasitý posměch z kněží, kteří šli kolem jejich domů s Nejsvětějším k nemocnému. R. 1389 dle zprávy Tomkova docela počali kněze kameňovat, až mu vyrazili svátost z rukou. Lid se bouřil proto v Praze zle a počal sám trestati vinné i nevinné. V zmatku nastavším dva židé šikovným způsobem si zachránili život. Udělali si pleše, jakoby náleželi k stavu duchovnímu, a v tomto inkognito, které se přilíš s jejich zásadami nerozvádělo, oklamali pronásledovníky a ujeli na koních bez pohromy.

Tabule přihoda nám napadla, když jsme četli v čísle 324. Času dušování, že vlastně realisté proti katolictví nic nemají, že potírají pouze „klerikalismus“. Moravská „Hlídká“, vědecký časopis katolický, v jednom svém kritickém článku ukázala též na některé světlejší stránky Masarykovy programu, a z toho všeho se Čas tak radostí náhlou zapomněl, že proti svým zásadám jmenuje stranu katolickou docela jejím pravým jménem. To už se dávno nestalo; Obnova, Kat. Listy, Naše Listy byly mu prostě „klerikální“, Rozvoj, Nový Život, Rozkvět zase „mladoklerikální“. Kdyby se měl katolicismus přizpůsobiti názorům Času tak, aby byl aspoň „k vystání“ a aby jej realisté vážně ze náboženství čítali, musil by přetvořiti a zcela zkomoliti i nejpodstatnější články svého učení; jízlivé šlehy Časistů jsou nám toho svědectvím. Z katolických věroučných článků, slavností i obětovné práce kněží našich si natropil Čas nezbedného smíchu dost a dost; a kde nemohl haněti, aspoň podezřívati, bez příčiny podezřívati. Obnova jej často poučila důkladně, jak v slepé vášni zabíhá na seestí. Čas jí na to zůstal vždycky odpověď dlužen, ale rýpl ji za to vždy s jiné strany, ač i při tom nezůstával bez naší opravy. Odrazili jsme pouze úskočné políčky, tak že padaly jen na plano; ale zlomyslná vymyšlivost Času zůstávala až do dnešního dne nevyčerpateľnou. A jako proti Obnově, tak se stavěl se stejnou jízlivostí proti Novému Životu, Rozvoji atd. Vše mu bylo tuze „klerikální“; nikde neviděl v katolictví upřímnost. Z mladších proudů katolických se mu zamlouvalo pouze to, čím mohl tnouti katolické pracovníky konservativní. Kritika katolických plodů literárních nebyla nikde tak jízlivou jako v Čase; vytržení několika málo vět ze souvislosti práce celé a nezbedný výsměch z nich bez přihlížení k celku — to bylo ocenění kulturních snah našich. A kde ani po horečnatém pátrání nebylo lze nalézti látku ku kritickému čtvrtáctví, tam byl Čas z ticha; to raději vyplnil místo ohlášením rabínského kázání, nebo dokazováním, že jsou sociální demokracie a židé daleko lepšími vlastenci než „klerikálové“. A teď najednou přichází Čas k náhledu, že jsou v Čechách mimo — „klerikály“ také ještě nějací katolíci.

To má své jisté pozadí. Čas totiž dostal v posledním čísle „mladoklerikálního“ Rozkvětu důkladnou, alespravedlivou vyflekaci, na kterou jako obyčejně zůstal odpověď dlužen. Ale aby aspoň poněkud z nemilé situace vybědli, počíná se náhle lisati k Hlídce, chtěje tímto lastivým manévrem zatěžovati dojem z článků uložených v „Rozkvětu“. Bylo by zajisté daleko lépe na místě, aby porazil ostré výtky „Rozkvětu“ a pak teprve mluvil o svém „neustranném

stanovisku“ ke katolicismu. Při okolnostech a zkušenostech dosavadních nemůžeme věřiti, že to „Čas“ myslí s tím uznáváním pravého katolictví upřímně. Ve své těsní nyní, kdy ostatně těch abonentů není zrovna tolik jako při aséře Hilnerové, chce Čas lidem chudým duchem trochu písku hoditi do očí, aby vidouce neviděli. Vyholil si aspoň kousek pleše katolické, aby mohl na koni hladkých vytáček uniknouti trestající kritice, jež mu právem vytýká strannický fanatism protikatolický. Ale vzal to trochu za špatný konec. Masarykovi v „Naší Době“ ovšem vystupují a částečnou umírněností; a dle toho listu je také „Hlídká“ posuzována. Kdo je však chce viděti v domácím županu, kdo chce poznati nejzřetelněji pravé snahy jejich, nechť uhlédne do Času.

I v nehladších slovech Času nalezneme čtenář ukrytý jed proti katolictví. A kdo s Masarykem ve všem nebude souhlasiti, tomu bude vpálena značka „klerikála“ na vždycky. Způsob, jakým se Čas ospravedlňuje, zabíhá leckde až do bezděčného humoru. Ku př. prý s počátku „kritika katolická posuzovala práce Masarykovy věcně“, ale později „lze datovat nájezdy, které se z tábora klerikálního na Masaryka štvácky daly“. Odporem proti Masarykovi tedy se rázem stali z katolíků „klerikálové“.

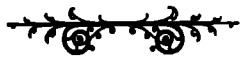
V skutku bychom byli vděční Času, kdyby nám vymezil přesné hraniční, kde dle jeho kritického soudu „klerikál“ se mění v čistokrevného katolíka. Ale musilo by se to státi, jak již praveno, přesně; a při tom bychom si vyprosili stvrzení, že katolíkové odpor proti některým zásadám Masarykovým nic na poctivosti škoditi nemá, jak předkové říkali.

Nejnovější manévř Času zůstane neplodným, třebaš jest dosti chytře promyšlen. Čas tím nezíská větší přízně ani u nás ani u Hlídky, která jeho vlastnosti ze starších zkušeností také dobře zná.

Pastýřský list.

Rakouští biskupové, shromáždění tohoto měsíce na biskupských konferencích ve Vídni, v pastýřském listu svém díky zdávají věřícím za všechno dobré smýšlení, jež se i v tomto roce milostivě ukázalo, radující se spolu křesťanské lásce jich, podkladu to pokoje a dohodnutí. V obavě o budoucnost dorůstající mládeže napomínají biskupové křesťanské rodiče, by doma doplňovali a napravovali, v čem snad veřejná výchova chybyla a co zanedbala. Ve příčině rozháranosti duchovní v životě veřejném mají se věřící říditi okružním listem o křesťanském ruchu, jež vydal sv. Otec Lev XIII. 18. ledna 1901. Pravý katolík musí víru svou veřejně vyznávat, dle ní žiti, lásku ku Spasiteli lidstva a k bližnímu šířiti, aby Kristus byl ode všech uznáván nejvyšším učitelem, zákonodárcem, vládcem a soudcem. Šířitelé hesla „prýč od Říma“ chtějí katolíky rakouské odciziti víře i vlasti. Poněvadž heslo to přes upozornění a poučení věřících šíří se dále, usnesli se biskupové společně vystoupiti na ochranu spásy věřících a zájmu vlasti. Katolíci nedávají příčiny k útočnému vystupování jinověrců. Církev však se viní z nepřátelství k národnímu rozvoji; kněží prý jsou k jiným národnostem nespravedliví. A přece církev katolická přeje všem národům štěstí na zemi a blaženost věčnou, pracující k tomu všemožně. Biskupové napomínají věřících, aby na paměti majíce poučení od duchovních správců, nedali se od víry svést. I na obranu křesťanské pravdy nutno vystoupiti a špatného tisku se varovati. Čistý život a plnění příkázání Páně, toť odpovědi na potapy a pomlavy církve. Biskupové přejí si, by všechny školy provanuty byly duchem křesťanským. Zásady křesťanské vniknouti mají do všech oborů veřejného i společenského života. Proto při volbách třeba voliti muže v pravdě křesťanské. Dobrý katolík bude také pěstovati dobročinnost a milosrdenství a věnuje pozornost svou i dělnictvu. Ku konci vybízí biskupové věřících ku křesťanskému životu rodinnému. Pastýřský list končí velepastýřským požehnáním.

Politický přehled.

Bavorské „Hist. politische Blätter“ přinásejí v 8. sešitě pojednání o poměrech českých z pera některého německého duchovního, jež lze dosti snadno uhádnouti dle výlevu bolu nad zastavením rozdělení Čech dle jazykových diocésí. Článek tento snaží se dokazovati nutnost zřízení čisté ně-

meckých diecézí, protože prý jest v německém obyvatelstvu nedůvěra k českým kněžím následkem politiky mladočeské, která prohlašuje Němce v Čechách za cizince a dle toho s nimi jedná. Němci musí mít zase jenom německé kněze a ty prý si mnohem snáze zaopatří diecése čistě německá nežli jazykové smíšené. Neznámý autor odvolává se docela na legendu o sv. Volfgangu, jenž prý propustil Čechy též ze své pravomoci a dal jim samostatnost. Pomáhá si tedy zmíněný politik legendami jak z dějin církevních, tak i z přítomné doby, ale nalezne u soudných lidí stěží víry, protože legendy jsou vybájené, na pravdě nespočívající věci. Jak známe my poměry české, snáze by se našel pro čistě německou diecési německý biskup nežli dostatek čistě německých kněží.

Naproti projevu německé levice prohlásili 20. listopadu zástupci českého národa, že nevyhýbají se žádné poradě o nápravě obtížných poměrů. Musí ale dříve odčiněno býti bezpráví, které bez příčiny národu českému učiněno bylo. Tedy jenom obnova vnitřní účední čistiny a pak ještě zřízení české university na Moravě přispěti může k okamžitému ulehčení situace na říšské radě.

Panu šl. dr. Körbrovi však ve schůzi klubovních předsedů podařilo se zase zažehnati obstrukční duchy. Parlament pro okamžik zachráněn bez splnění českých přání. Všenemci porad se neúčastnili, dříve že musí býti z rozpočtu škrtuto vydání na českou techniku v Brně.

Pilnost návrhu dr. Einsenkolba, Křofáče a jiných konečně zamítnuta. O vánocích prý za počnou českoněmecké konference v Brně.

V Krakově a ve Lvově propukly demonstrace. Pruské ukrutnosti hnězenské a wrzešeňské, mučení polských dětí a žalařování polských matek a otců, dítek svých se ujmajících, bouří Poláky proti spolku rakousko-německému.

Finanční ministr Lukács v uher. poslanecké sněmovně předložil státní rozpočet na r. 1902, a vyjádřil se, že hospodářský stav Uher je neutešený.

Městská rada pařížská, majíc podati své dobré zdání o schválení duchovních kongregací ve Francii, většinou 44 proti 33 hlasům usnesla se tuto věc škrtnouti s denního pořádku.

Turecko opět vyvolává spor. Porta nechce totiž dovoliti, aby druhá francouzská loď staniční proplula Dardanelami.

V Řecku udály se v posledních dnech velké výtržnosti studentské. Bylo totiž v kruzích vládních rozhodnuto, aby evangelia byla přeložena ze staré řečtiny do novořečtiny, a aby při službách Božích se četla. Studentstvo athenské vidělo v tom porušení úcty ku starým Řekům a počalo demonstrovati. Došlo k pouličním bojům. Studentstvo obsadilo universitu a techniku a vzdorovalo vojsku. Nepokoje jsou už potlačeny, ale dosavadní ministerstvo musilo odstoupiti.

Boerové svádějí s Angličany stále menší potyčky. Dne 20. t. m. zajali Boerové celý oddíl majora Fischera; koně prý se mu splasili a proto nucen byl vzdáti se.

Ke sporu venezuelsko-kolumbijskému připojuje se nyní zápletka německo-venezuelská z té příčiny, že prezident Castro propustil prý na svou bodu beztržestně jistého Venezuelce, jenž pro zavraždění jakéhos Němce byl zatčen. Povstání v Kolumbii se šíří, boje neutuchají.

Z činnosti katol. spolků.

Z Chrastí. Dne 24. t. m. přednášel v katolické jednotě v Chrastí nejdůstojnější pan biskup Eduard Jan Brynych. Prostranný aál „u České koruny“ byl posluchači, mezi nimiž viděli jsme i vzácné hosty z okolí, úplně vyplněn. Před přednáškou zapěli členové jednoty Slávkův mužský sbor: „O vlasti má.“ Nejdůstojnější pan řečník obral si za thema materialismus a idealismus, což obě způsobem nejpouličníjším vyvěřil. Zejména poukázal na dva světové soupeře, Anglii a Boery, boj to mezi materialismem-hmotářstvím a idealismem-svobodou. Ukázal též na následky materialismu, věřil-li se do vlády. Viděti to jasně na ubohém Polaku, jež upí pod materialismem pruským, který hlásá: „Jsi-li silnější, potí slabého.“ A tentýž materialismus pruský dře se v naší říši i v naší vlasti. Žel, že tak mnozí vrhají se tomu hmotářství věřící, nevidouce v tom svou i vlastní své záhubu. — Jediným štítem, jedinou oporou proti materialismu bylo a bude vždy to ideální náboženství křesťanské, ta víra svato-Václavská, již vždy věrnými zůstati musíme. Zajisté, že slova a zvláště toto vybitnutí nejdůstojnějšího pana biskupa všem hluboko v srdcích utkávalo. — Po přednášce oslovil pana biskupa předseda jednoty v p. Václav Hvéda a provolal Jeho Milosti „Sláva,“ což s nadšením opětováno. Na rozchodnou zapěna pak píseň „Bývali Čechové“.

Sv. Josefská Jednota kat. Jinochů a mužů na Slezském Předmostí pořádala dne 24. t. m. veřejnou spolkovou schůzi ve Svinárkách, která byla hojným posluhačstvem navštěvována. Při schůzi promluvil jednatel v p. Jan Černý o thematě: „Náboženství pozhánáním lidstva“, kdež odmítl surové útoky nepřátel tvrdících, že náboženství jest zcela zbytečno, neptiřívající ku blahu hmotnému člověčenstvu (Právo lidu). — Na to redaktor „Obnovy“ p. Antonín

Pochmon pojednal „o záložnách Raiffeisenových“, ukázal na jejich výhody, sřazení a velikou důležitost, vyvrátil některé možné obavy (na př. neobmezené ručení a pod.) Obě přednášky s upravedným nadšením a vděčně byly přijaty — a učiněny kroky k založení Raiffeisenovy, jež jest již co do počtu členů zajištěna. — V neděli koná se výborová schůze, při níž se bude projednávati směna stanov a spolku v „křesťansko-socialní spolek lidový“. — Zdař Bůh!

Z Černilova. (Přednášky). Katolická nár. Jednota naše, hledíc ku potřebám časovým, konala dvě schůze. Při první přednášel na slovo vsatý učelec a odborník p. Dr. Fr. Šulc z Hradce Králové, a sice o Husovi a spisech jeho. Poukázav na šlechtěné snahy a činy našeho nejđ. p. biskupa, probíral p. řečník s přiláunými výklady jednotlivé spisy Husovy, jež s sebou in origináli přinesl. Celé množství posluchačů obklopujíc p. řečníka, lpělo na něm a dosad se vypravuje: Mnoho se toho v Černilově již napřednášelo o Husovi, ale nyní teprve se nám otevírají oči. Má každý mluvit o tom, co zná. A věru p. Dr. Šulc jest neobyčejným znalcem, jenž dovede přesvědčiti, a také přesvědčiti! Ke všeobecné prosbě sřbil p. řečník i budoucné přednášky v Černilově. Druhou přednášku dne 24. t. m. konal blížně v osadě naší řečník p. Dr. Fr. Reyl z Hradce Králové. Přednášel o směrech ve stavu rolnickém za dnů našich. Poukázal jasně na přímly stavu nedobrého a podával zároveň i prostředky k odporu. Vděčných posluchačů bylo opět přehojně. Při těchto dvou schůzích — jež slavnostně nazvati dležno — přihlásilo se nových 8 členů. Pánům řečníkům „Opřítí Bůh!“ Milá byla přítomnost matky prapora s chotím p. stavitelem Černým z Hradce Králové.

Z Chocně. Dne 24. t. m. konal v Katolické jednotě v Chocni přednášku dp. Fraat. Brýdl kaplan z Cerekvice o thematě: „Vlastenectví protestantů a katolíků k české zemi a rakouské říši“. V přednášce ptes 1. h. trvajíc doveláváje se autorit historických, dokazoval slovy nadšenými, jak chorým a bludným bylo vždy vlastenectví protestantů u porovnání s nadšenou láskou k vlasti katolíků. — Přednáška vyslechnuta a velikým zájmem. Dp. řečník dostalo se upřímného díky. — Na dobu adventní cvičí členové jednoty báchoru se zpěvy od Fr. Jankeho: „Krakonoš, aneb srdce z kamene“.

Katol. národní Jednota v Částele- vlech pořádala minulou neděli dne 24. listop. večer zdařilou schůzi v Řibínách za velmi hojného účastenství z okolních vesnic. Dp. Josef Bezdiček, kaplan z Kostece n. O. spůsobem poutavým a populárním promluvil o tom, je-li náboženství věcí soukromou. Řeč jeho odměněná bludným potleskem. Při volné zábavě pobavili nás potom členové katelecké i naši jednoty pěknými a zdařilými zpěvy, šerty a deklamacemi. Zdař Bůh!

Z Nev. Bydčova. (Kat. národní jednota). Spolkový život počíná se u nás nášeně rozvíjeti. Po letošní valné hromadě utvořil se zábavný odbor, který se má čile k životu. Dosvědčila to měsíční schůze, pořádaná dne 24. listopadu. Byla velice zdařilá. Zahájena byla přednáškou vldp. ThDr. J. Kašpara „Přýd od Říma“, v níž p. přednášející poutavým spůsobem poukázal na styky papešů s českým národem a na nebezpečí, hrozící českému národu i Rakousku z propagandy protikatolické. Ku konci vybízel přítomné, aby ve vážné době přítomné, kdy opět od Berlína hrozí mraky „pruského usilování“ o víru a jazyk sv. Václava, řídili se heslem Havlíčkovým: „Přilíbujzte si mně, vyhrádkte si mně, zrádce nikdy nebudu!“ — Po přednášce rozprondila se přičiněním zábavného odboru animovaná zábava. Pánové Balcar, Bartoš, Perlík a Šenk závodili v pobavení obecenstva. Velice zdařilým byl solový výstup sl. Balcarové. Slečna osvědčila se býti alibnou silou pro naše jeviště. Po vyčerpání programu zakončena schůze zpěvem národních písní. Pracujme dál! Zdař Bůh! — v—

Z Lomnice n. Pop. V neděli dne 24. listopadu odbyvala naše Katolická jednota svou členskou schůzi. Přednášel p. J. Kozák „o Adolfu Kolpingovi“, původci a šifiteli jednot katolických tovaryšů. Pěkná přednáška sledována s napjatou pozorností, jak toho také právem zasluhovala. Bylo viděti, že pan Kozák pracoval přednášku svou nejenom s plí, ale i také s láskou a úctou k muži, o němž „mluvil. Po malé přestávce promluvil předseda vel. p. Kaříšek o tom, co a jak máme čísti. Zajímavou byla řeč jeho zvláště proto, že za podklad řeči vzal úlohu, kterou jako gymnasieta před 16 lety pracoval na théma „Jak zafiditi si máme domácí četbu?“ Vyzval pak ku konci zvláště mladé členy, zby utvořili řečnícký kroužek. Pan Sucharda pobavil nás veselou přednáškou „o manželství“. Schůze byla četně navštěvována, a zdá se, že za krátko nám ani prostorný sál snad nestačí; zájem pro jednotu roste. Přítí členská schůze bude na den sv. Štěpána. Zdař Bůh!

Z Dolejšího Města u Lipnice. Spolek náš křesťansko-socialní „Svornost“ pořádal 22. t. m. schůzi v místnostech p. Marka, zdejšího rolníka. Ke schůzi se dostavilo mnoho žeu a mužů. Po zahájení schůze dp. předsedou Maximilianem Smrčkom, kaplanem v Lipnici, řečuil P. Milo Záruba, kněz ze Želiva: „o směření a poměru druhých stran ke straně křesťansko-socialní. Řeč byla s nadšením vyslechnuta. Na to byla volná debata. Teprve po 2 hod. končil schůzi p. předseda, vybízejce členy k horlivé práci a vytrvalosti, čtení dobrých kněb, s nadějí, že křesťansko-socialní myšlenka, jelikož avj záklád má v Bohu, musí zvítěziti.

Zprávy místní a z kraje.

Cecilijský večírek v Adalbertinu. Cyrillská jednota diecéšní, pěstujíc staré tradice hudební, uspořádala všem přátelům hudby a spěvu hudební dýchánek po svátku sv. Cecílie, patronky hudby chrámové. Hudební tento dýchánek měl býti pouze přátelskou schůzkou ctitelů sv. Cecílie, ale programem svým a návštěvou vybraného obecenstva stal se atkvělou slavností. Cyrillská jednota podala zdařilý důkaz, že stojí na výši uměleckých snah. Pěvecká číla vykazovala samé novinky od autorů svačného jména, jakými jsou skladatelé Novák, Foerster a Mysliveček. Skladba Foerstova „Směs národních písní“ pro smíšený sbor objevila se teprv před několika dny na trhu knihkupeckém. Pečlivě p. vice-rektorem Orlom nastudované sbory vsadily uhlašenou precizností bouřlivý souhlas obecenstva. Dvojzpěv sl. Kulhánkové a sl. Pětioké v pojetí i přednesu byl mistrným. Průvod na pianě i ve svých neznadných místech našel šťastné interprety v umělcích p. prof. Doležilovi a p. kapelníku Rieplovi. Působivou atrakcí večera bylo vystoupení sl. Holabové z Prahy, koncertistky na harfu. Slečna okouzila královským svým nástrojem celé shromáždění, že se musila přidáním několika piec vykoupiiti. Hymnu na sv. Cecílii přednesl virtuózně na housle p. kapelník Riepl, jímž řízený orchestr c. a k. psáho pluku č. 42. podal svým přednesem důkaz o znamenitém cviku a umělecké zdatnosti. Neuvěřící ochota hudební kapely byla velmi vděčně obecenstvem přijímána. Celkový zdar hudebního dýchánku cecilijského sloužil jednotě cyrilské ke cti a bude jistě povzbuzením ku další práci v pěstění krásného ale nevděčného umění pěveckého a hudebního.

Rorate v kostele Panny Marie v Hradci Králové. Duchovní správa mar. evatyné aktivě na vědomí dává, že budou počínati Rorate letos o 7/8. hod., aby sbožný spěv volněji se neal, jakož aby se vzal přiláuný ohled na pozdvihování při mši sv. a požehnání.

Z jednoty katolických tovaryšů. V neděli dne 1. prosince pořádá se rozdílení svatomikulášských dárek ve dvoraně Adalbertina o půl 8. hodině večer. Před rozdílením bude sebrána aktovka 1848! od Klášterského a cyrilskou jednotou budou zapěny některé sbory. Hudební část programu obstará domácí kroužek jednoty. Zřízená restaurační. Vstupné za osobu 20 h, za rodinu 60 h. — V řečníckém kroužku jednoty uspořádá cyklus přednášek ze sociologie pan předseda Dr. Reyl. Přednášky konají se vždy v pondělí večer o 8. hodině. Předěšlý pojednání bylo o přitínách nynější socialní a feministické krise. Přítí pondělí dne 2. prosince bude přednáška „O hospodářském liberalismu“.

MUDr. Ladislav Tvrzský bydlí nyní v č. 36. vedle biskupské residence. Ordinuje ráno od 8—9 hod. a odpoledne od 2—4 hod.

Úmrtí. Pl. Marie Štandera, choť malíře a majitele domu v Hradci Králové, zemřela v pondělí dne 25. listopadu 1901 v 46. roce věku svého. Pohřeb se konal ve středu dne 27. listopadu t. r. na hřbitov Kukulenský.

Klíperovo divadlo. Z repertoiru Sukovy společnosti vsadil značný zájem Flachman svou zřejmou tendencí proti byrokratickému systému školním. Návštěva této hry byla zakázána na reálné škole, jinde byla škákům povolena. Nestojná pedagogika! Flachman není ovšem mravností žactva nebezpečným, ale vážnost ku učitecké autoritě srovná nepovzbuzuje. Mladší žáci smáli se nejvíce „slabostem“ pp. učitelů; a Hzného inspektora, jež podal zdařile p. Kovář, si mnoho nevěřímali, protože inspektoři netíší tak škáky jako učitele. Vypělému škáku nebude tendence Flachmana závadou, ale nevyspěšného poškozuje. Zkostonatělou byrokracií školní ovšem nezne. Toť jest náš náhled o Flachmanovi.

Spolek ku podpoře chudých studujících v Hradci Králové pořádati bude v přítím miasopustě jako minulá léta ples, jehož čistý výtěšek rozděli se mezi c. k. gymnasium, c. k. reálku a c. k. učiteleský ústav na podělení nemajetných studujících. Ples, k němuž přípravné práce jsou již většinou vykonány a k němuž počne se subskribovatí již počátkem přítího měsíce, bude se konati ve dvoraně Bešedy a jejich vedlejších místnostech dne 7. ledna 1902 za hudby c. k. psáho pluku č. 42. Vzhledem k tomu, že přítím rokem vstupuje Spolek na podpora chudých studujících do svého 25letého jubilea a že podporovati jest mu tti velmi četné ústavy, lze se nadíti, že bude účast při subskripci i plesu ještě hojnější než minulá léta. Veškerý dotazy a reklamace přijímá jednatel spolku p. prof. Dr. Hruška.

Osobní dan z příjmů. Lbůta k podání přiznání k osobní dani z příjmů pro rok 1902 stanovi se do 31. ledna 1902. Podati přiznání povinen jest každý poplatník, jehož roční příjem 2000 K převyšuje, aneb kdo vyzván byl zvláště, aby je podal; doporučuje se však, aby i ti, kdož mají příjem menší než 2000 K, ale větší než 1200 K, ve vlastním zájmu přiznání podali, byt i zvláště vyzvání nebyli. Přiznání buďtes podána buď písemně neb ústně u berních úřadů I. instance, v jejichž obvodu dan předepesati se má. — Ku písemnému přiznání budí užito úředních formulářů, které lze bezplatně obdržeti u berních a obecních úřadů. Nebude-li přiznání v předepsané lhůtě podáno, může dan z moci úřední odhadnati komisí uložena býti. Kdo dále ve lhůtě předepsané nepodá povinného přiznání, může očekávati, že bude vzat do vyšetřování pro zatajení daně. Konečně se upozorňuje zvláště na to, že povinnost podávati přiznání a následky opominutého snad podání nejsou závislé na tom, bylo-li doručeno osobní vyzvání podle § 204. čili nic. Osoby, které se stanou během berního roku 1902 poplatníky tím, že se přistěhují do území, kde zákon platí, nebo že nabudou stálých platů služebních v obnosu dani podrobeném, mají ve smyslu § 228. zákona ve 14 dnech po tom, co nastala okolnost, která za-

kládá povinnost berní, učiníti příslušnému bernímu úřadu I. instance (berním správám, okresním hejmanstvím) oznámení u přípoje patřičné vyplněního přiznání.

Požár továrny na písku. Dne 22. listopadu v pátek v 8 hod. večer vypukl z neznámé dosud příčiny oheň v c. k. dřevní továrně na písku p. Ant. Petrofa „na Brně“ a Nov. Hradce Král. Oheň vznikl v kotelně v příměstí, odkud šířil se velmi rychle. Pořádě bylo v dílnách množství rozdělané práce a jinak hořlavých látek, našel oheň dosti potravy ku zhoubné své činnosti. Nejdříve a nejzřejměji řádil v sušárně, kde byly uloženy veliké zásoby dříví k sušení, částečně již suchého. Nečetné množství jisek i oharků létalo až na čtvrt hodiny cesty. Horlivým přičiněním místních, hradeckých, třebešských a kuklenských hasičů podařilo se oheň omeziti, takže bylo obytné stavení zachráněno. — Rovněž smlela a neobrobená, s nasazením vlastního života počínalo si továrna dlelnictvo. S nezvyklou smělostí a vytrvalostí vrhali se v jednotlivé části továrny dosud nezachráněné dravým živlem a vynášeli, co se vynésti dalo. Oheň byl uhašen až v sobotu odpoledne. Škoda velmi značná kryta je částečně pojištěním. Veškeré stroje jsou zničeny, i ony dynamoelektrické, které byly teprve loni velikým nákladem zřízeny. Přehrný je pohled na jednotlivé části strojů sem tam pokosených, všelijak sobybaných a nyní vůbec bezcenných. Přes tuto pohromu továrna práci nezastavila, pracuje se horlivě dále.

Výstraha před podvodníkem. Jakýsi Řek, Alexandr Eutykhides, vydávající se za generalního představeného nějaké kongregace, přý se objevil v některých krajích, aby sbírky neoprávněně konal dobrý podnik předstíraje. Varujeme před ním, kdyby se i u nás ukázal.

Z Chrastí. Dne 8. prosince bude pořádán v Chrastí v „Panském domě“ koncert s vybraným programem. Výtěk věnován bude katol. Jednotě v Chrastí.

Z Chotěboře. Dne 25. t. m. v zdejším kostele sv. Jakuba oslavili slatou svatbu manželé František a Františka Kubánková u přítomnosti svých 5 dětí a 12 vnuček. Před mší sv. oslovil druhosvatebníky jejich syn vp. Frant. Kubánek, kaplan z Rychnova, poukázav na význam této tak řídké rodinné slavnosti; na to při mši sv. přistouplili i se všemi svými dětmi ku stolu Páně. Druhosevatebníkům přejeme ještě mnoho štěstí!

Umrtí. Dne 26. t. m. uložen k věčnému odpočinku na hřbitově v Chrastí pan Jan Štáhl, řídící učitel na odpočinku. Zemřel 23. t. m. v obci Hlíně, zaopatřen byv svátostmi umírajících, ve stáří 80 let. Narodil se v Bezděkově, a 40 let prožil jako učitel v Kostelci u Chrastí, načež leto odpočinku trávil v osadě Hlíně, příslušné k svému bývalému působišti. Pro milou svou povahu všude byl ctěn a vážen. K poslednímu odpočinku doprovodili zesnulého spolu učitelé z okolí a též více kuřáků. — Odpočívaj v pokoji!

Ze Smíle. Výbor „Občanské besedy“ oznamuje, že přednáška cestovatele p. Vráze, na den 1. prosince v r. stanovená, se pojednává. Vysvětlení přístě.

Katolická jednota v Kostelci n. O. pořádá v neděli dne 1. prosince b. r. určitě v 7. hod. večer divadelní představení „Sv. Julii“. Všechny úlohy jsou obsazeny osvědčenými silami. Ceny míst jak obyčejné.

Šedesátileté mazaroviny slaví v pondělí dne 16. prosince vldp. Fr. Tomáček, zasluhující farář a bisk. notář ve Velkém Opatově.

Z Chotěbořska. V Nové Vsi byla dne 24. listopadu veřejná schůze hospodářské besídky novoveské, v níž přikročeno k založení záložny Raiffeisenovské a usneseno konečně vzájemné pojišťování v uzavřených pádech dobytka. Pan řídící Mayer přednášel o pokusech, o vědecké základy a účinnosti střílení do mračen. Pan farář Vlček přednášel o podmínkách, významu a účelu Raiffeisenovky, k jejímuž založení hned zvoleno bylo dvanáctčlenné komitě. Schůze byla velmi četně navštívena a s porozuměním od posluchačů sledována.

Z Pastě Kamenice. (Návrat do sv. církve.) O poslední neděli po sv. Duchu dne 24. listopadu t. r. skládala v našem chrámu Páně při službách Božích veřejně vyznání sv. víry římsko-katolické evangelická helv. vyzn. Anna Štorkova, 18letá dcera Františka Štorka, ev. b. v. rolníka v Rychnově. Vldp. děkan Ot. Richter, kterýž letos slavil 25leté jubileum jako farář náš, řekl ve své věroučné promluvě, když byl novou katolickou též pochválil, jak velmi pilně ku cvičením spěchala a s bedlivostí naslouchala, mezi jiným také: „Ty jsi za tu dobu, co jsem v Pastě Kamenici, sto třináctkrát ve farářské zasedavárně, která do církve sv. přijata byla. Při mši sv. přistouplila s radostí, majíc v rukou hořící svíci, jako družice k prvnímu přijímání Nejsvětějšího Těla Pána Ježíše. — Díky Panu Bohu! Kéž by duchovní pastýř uš ještě mnoho radostí takových mezi námi zažil!“

Z Kejhálovce u Lipnice. Zdejší křesťansko-sociální spolek „Svornost“ pořádá divadelní představení „Dobrá dcera“ ve prospěch vystavění kapličky k uctění Božského Srdce Páně. Divadlo bylo dobře sebráno, ač mnozí s ochotností a ochotně poprvé na jevišti vystoupili. Veliké zásluhy v této věci má zdejší pan řídící Emil Kunat, který nedbaje nepřátel svých kráčí v před srdnatě, máje za úkol lid vzdělávati býti mu dobrým rádcem. Panu řídícímu a všem ochotníkům „Zaplat Pán Bůh!“

Vevechram sv. Panny Barbory v Kutné Hoře bude bohdá r. 1903 svému účelu odevzdán. Restaurace a dostavba sv. P. Barbory blízí se již svému zakončení. Aby ale vzácná tato památka úplně byla obnovena, abyv celá řada prací nevyhnutelně potřebných, které natno ještě provésti a to: a)

dlažbu v celém vevechramu; b) zasklení oken vysokého křtu; c) výměna vnitřních kordonových řím v bočních lodích; d) hlavní oltář a e) konečná úprava terénu kolem chrámu, což vše na obnos 100.000 K rozpočteno bylo. Aby žádost sboru „Vocel“, Bohu díky poslední, došla příznivého vyřízení, nelenil správní výbor dáravých příznivců svých jak ve vys. c. k. ministerstvu, tak ve sl. zemském výboru království Českého za prostřednictví požádati. A dobrých těchto přátel nalezní všude i v c. k. ústřední komisi pro zachování starobylých a uměleckých památek ve Vídni, která záležitost sboru co nejrychleji c. k. ministerstva duchovních záležitostí a vyhovování k provedení doporučení. C. k. ministerstvo, opíraje se o toto dobré zdání, souhlasilo a dotčenými návrhy, směřujícími k ukončení prací ještě nevyhnutelných a povolilo k témuž účelu výnosem ze dne 28. dubna 1899 polovinu nákladu částkou 50.000 K v 10ti letech splatnou a také dvě lůžky částkou 10.000 K splatilo. Správní výbor, dovědév se o tak příznivém vyřízení, neváhal sděliti je se sl. zemským výborem král. Českého za subvenci zemskou per 50.000 K žádaje. Že ministerstvo petici sboru schválilo, přijala i rozpočtová komise vys. enému král. Českého dne 30. dubna 1899, osvědčující opětně vzácnou svou přízeň k památce naší, petici naši za povolení II. polovice nákladu toho ze zemských prostředků per 50.000 K blahovolně do rozpočtu na rok 1900 splatné v 10ti ročních lůžkách. Jelikož však rozpočet zemský od té doby projednán nebyl, postrádala položka naše 50.000 K, ač úplně jistá — přece jen schválení vys. enému král. Českého — a lůžky rozpočtovou komisí navržené se nevyplácejí a tím sbor „Vocel“ v nemalou tíseň přišel. Poněvadě ale dle poukazu jak státního tak dle návrhu rozpočtové komise měly by práce zařízení vnitřního našeho vevechramu na 10 let býti rozděleny, mělo by ukončení sverhu uvedených prací ještě 8 roků trvati, což z důvodů technických a ekonomických nelze odporučiti. A v této tísi obrátil se správní výbor k slav. obecnímu zastupitelstvu král. hor. našeho města, jež vzácnou svou přízeň a obětavost k drahocenné naší památce povždy na jeho dávalo a tím dokazovalo, jak velice záleží mu na opravě a dostavbě vevechramu sv. P. Barbory, tohoto výmluvného svědka bývalé slávy města našeho, s prosbou, aby zabezpečené kredity dobrovolně financovalo, aby práce při našem vevechramu urychleny a r. 1902 dokončeny býti mohly. Sl. obecní zastupitelstvo ve schůzi dne 12. listopadu t. r., konané za účelem umožnění urychleného ukončování restaurace vevechramu sv. Panny Barbory, usneslo se jednomyslně na tom, 1) aby městská obec Kutnohorská u městské spojitelné kutnohorské na vlastní jméno uzavřela výpůjčku až do 90.000 K na 4 1/2% úrok a bez úroku, při čemž by úroky z tohoto dluhu hradila obec ze svého; 2) s podmínkou, že archeologický sbor „Vocel“ vydlužený kapitál splatí splátkami, které od státu a země na onu restauraci povoleny jsou a budou; 3) s tím, že obec Kutnohorská částky dle potřeby vybrané odevzdávati bude na účel vytyčený. Správní výbor koná milou povinnost vyslovuje nejen souhlas s usnesením sl. obecního zastupitelstva královského hor. našeho města, jež mu jest milým a povzbuzujícím úkazem, jelikož ocenění a podpory dostalo se ním snahám sborovým, ale i díky vroucí za tak blahovolné rozřešení záležitosti pro starostlivé naše město na výsost důležitě, přistějí se ze vzácné přízně a obětavosti k drahocenné naší památce. Jen takým způsobem přáno nám bude té radosti, že po dlouholeté, úsilovné a nezanedbatelné práci naděje nám žádaná doba, kdy ideál náš, obnova a dostavba vevechramu sv. P. Barbory, co nejrychleji a to v roce 1902 bude ukončena.

Evangelická svatá jako létáky! Přivrženci průběhů po Čechách chtějí asi rozdmáhati myšlenku „Přýč od Říma“ i mezi našim českým lidem! V tom ohledu zneužití bývá i svatých evangelii, jež se našemu lidu předhazují i na cesty a křižovatky! V jedné dědině v podhoří orlickém našly některé dívky 8 až 12 brožovaných evangeiů, v každém jednotlivé evangelium buď toho neb onoho sv. evangelisty. Jsou to ovšem evangelia protestantská — z nákladu Gust. A. Vereinu! Jest viděti, jak si přeluhovatelé průběhů agitací slova Božího váží! Pohnuť jimi už i po cestách!

Manifestační jezd rolnictva českého východu do Pardubic na den 15. prosince t. r. na 10. hodinu dop. do sálu Městanské Besedy v radnici svoláván jest hospodářským spolkem pro okresy Pardubický, Přeloučský a Holický. Program: 1. O poměrech našeho hosp. průmyslu. Referent pan ředitel Ad. Eckert. 2. O nucených hospodář. společenstvích. Referent p. Fr. Dostál. 3. O novém celním tarifu v Německu. Referent p. professor J. Střítecký. Nebude jediné hospodářské korporace, jediné obce na východě českém, kteréž by nevyslaly ke jezdě pověřené své zástupce.

První český akcelový závod na sušitkování ovoce ve Žlunicích na Nevošeděvsku. Účelové sušitkování a konservování veškerého ovoce ve vzorových závodech jest u nás dosud zanedbáno, ač přmysl tento v cizozemsku znamenitě prospívá. V českých rukou máme v tom ohledu pouze jedinou vzornou továrnu v Třebenicích; jsme tedy namnoze odkázáni na výrobky cizí, které bohužel též z našeho ovoce k nám se dovážejí. Co by se dalo vyzískati v nynější tísi hospodářské, kdyby ony tisíce metrůků ovoce, jež od nás lacino prodané do ciziny se vyvážejí, mohly se zpracovati v domácích závodech! Co ovoce zvlášť v letech „rodných“ přijde na zmar! Z té příčiny utvořil se komitě, který hodlá zříditi český akcelový závod na sušitkování ovoce, doufaje, že bude na patřičných místech podporován. Ustavující schůze usťauována na den 23. února 1902. Po případě přijal by se ku podniku tomu společník. Blížší vysvětlení podává a přihlášky přijímá Bohumil J. Kohout ve Žlunicích, pošta Vysoké Veselí.

Z čerak Kromky. V noci z úterý na středu zastřelil se v Hradci Králové v kasárnách „34. kavalier“ voják Kaněra, jenž právě po skončení

8hodělního cvičení měl se „téte středy“ vrátiti do svého domova. Zastřelil se na svém lůžku pod pokrývkou, tak že ani jeho soudruzi ranou nebyli na sebevraždu hned upozorněni. Proč si ubožák život vzal, určitě se neví.

Po venkově na Králověstecku potluje se jakýsi člověk, (zda sám, či & Co., nevíme), a kolportuje krvavé romány jako: „Zmizelá dítk“ atd., kteréž vydává ve Vídni jakési knihkupectví Jos. Rubinstein — patrně z pokolení židů „minerologických“. Kolportáž koná tím způsobem, že do každého takřka stavení, výjma fary, školy atd., donese po 1 sešitu ku přečtení, zítřkem pak se tam zase dostaví a přijímá přihlášky ku předplacení. Již první sešity dráždí a lákají svým obsahem nezkušený namnoze lid a už názvy jednotlivých kapitol, jako „Únos“, „Pod zemí“, „Nevěrec“, „Dábeleká žena“ atd. zřetelně dávají svědectví, jak zajímavou ta četba bývá alibuje. A podmínky pro odběratele? Sešity po 20 h (24 stránek), 2 sešity týdně a za prémie „obraz svatých“ po 15. sešitě a konečně po odebrání celého „díla“ modlitby v ovčí kůži vázané s křídlovou cestou „červené a zlaté“ provedenou. Kromě povolaných orgánů měli by i všichni ostatní rozumní lidé takovýchto židovských „kulturtrágrů“ dobře si všimnouti a s nimi podle zásluhy zatočit a vedle toho pak náš lid upozorňovati na otevřené knihovny lidové na farách nebo ve slušných spolecích, kde dost často knihy v knihovnických odpočívají.

Různé zprávy.

Ku statistice mravnosti. Polaké matky byly odsouzeny v Prusku do káznice na mnoho měsíců, poněvadě se ohradily proti týrání svých dětí, jež kázel školní inspektor tělesné trestati pro nezalost německého otčenáše. Kriminální statistika tyto nešťastné katolické ženy připočte jednou na vrub slabosti katolické moralky, kdežto surovost protestantských katů neškodí zřehovalosti dobrých mravů protestantských. Pan Šádek jistě neopomene časem podati nepřiznivě procento katolických trestanců v pruském Polsku, aby tím v lákavějším světle objevila se Čechům neočekávaná síla protestantské mravnosti.

„Čas“ bojí se o studenty. Studentstvo maďarské a řecké učinilo bouřlivé projevy na obranu náboženské své víry. Tohoto hnutí obává se Čas u nás, protože si dobře pamatuje bouře pražského studentstva proti Masarykovi ve věci polenské. Tenkrát otavřeny byly oči mnohého jinocha, jenž přece stydl se otročké jho zlatého telea na se bráti a proto protestoval proti náhončím židovstva. Což aby jednou české mládeži katolické znechtivilo se stále odporne tupení vlastní víry a vesební nevěry aneb protestantismu! Proto projevy mládeže uherské a řecké Čas kaseňuje a pomlouvá. Kdyby tak projevy tyto platily židům aneb protestantům, to by byla hnedle uvědomělá a umračená mládež!

Největší nákupní družstvo jest v Anglii. Družstvo má 7 parrků. Roční dovoz pro družstvo cení se na 120 mil. korun. Hlavní podíl na dovozu má Dánsko, jež dováží másla a slaniny za 48 mil. korun. Másla odebrá družstvo z Kodaně a z Hamburku za 48 mil. a z Irska za 12 mil. Společnost má 60 podniků ku výrobě másla. Amerika dovádá za 19.20 mil. K. Kanada za 8.40 a rovněž tolik Švédsko, Řecko a Německo 7.20, Francie 6, Holandsko 4.2, Austrálie 3, Finsko 1.8, Španělsko 1.2, Belgie, Švýcars, Rakousko, Itálie a Norsko dohromady za 6 mil. Společnost začala činnost svou r. 1863 a právem honosí se, že v její říši slunce nezapadá. Věstník.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. listop. 1901. 1 hl. pšenice K 13.60—14.80, žito K 11.90—12.40, ječmene K 9.00—10.00, oves K 5.70—6.60, prosa K 9.00—10.00, vikev K 8.50—10.50, hrachy K 18.00—22.00, jáhel K 18.40, krup K 16.00—24.00, brambor K 1.80—2.40, jetelového semínka červeného K 68.00—90, jetelového semínka (inkarnát) K 00.00—00.00, máku K 92.00, olejky K ———, lněného semene K 16.20—18.00, 100 kg. žitných otrub K 11.50, pšeníc. otrub K 10.00—11.44—1.76, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—4.00, 1 kopa zelí 13.00—00.00 K.

(Zasláno.)

Abychom usnadnili agitaci a rozšířili známost křesť.-soc. programu, vydali jsme ve velikém nákladu leták s jasným, stručným a každému srozumitelným výkladem křesť.-soc. programu. Má 16 stránek a stojí jen 2 h — poštovné platí objednatel a síce za každých 25 ex. 10 haléřů. Doufáme, že přičiníte se všichni: spolky i jednotlivci, aby ználost programu našeho pronikla do všech osad a míst i těch nejodlehlejších! Povinností každého uvědomělého křesť.-sociála jest, aby zásady křesť. soc. znal, je šířil, vykládal a obhajoval. Objednávejte tu díz zmíněný leták po stěch a tisících! Objednávky přijímá: Frant. Jukl, kaplan v Hradci Králové.

V. Maršyho: „Rakouské občanské nauky“ jest ještě několik exemplářů na skladě. Prodávají se s 20% slevou 1 ex. za 2 K 10 h.

Ústřední Jednota diecéšní.

Odběrateli 1 tučtu „ŠTÍTU“ přikládáme ode dneška, pokud zásoba stačí, 1 výisk zprávy o katol. sjezdu r. 1897 (240 stran) nášda v kom.

Lístárna redakce.

E. T. Sv. Emilie je 17. února a 2. června. O obrázku nevíme, ale snad Vilém Pick a synové, chromolitografie Praha-Smíchov, Přemyslova ulice č. 530 svým velkým skladem Vám poslouží.
Nová Ves. Pro nával látky po druhé.
Čes. Třebová. Sych. Zapláceno do 31. prosince 1901.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového
pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 4. prosince 1901, o 2. hod. odpo. v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská třída č. 300 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl,
předseda. jednatele.

Superfosfáty

animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné
k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kalní, speciální hnojivo pro stěbliny a ekspaniny (kulovatiny).

Poštovníkou sádku superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

dozrávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva
A. SCHRAM v Břeclavi-
Poštorné a v Ládku-
Restokách.
Ústřední píárna: PRAHA, Jindřišská ul. 27.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá státní medaile 1892. Juror krajinaké výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přiseční znalec c. k. krajského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých na nejlepší uznaných soustav co nejdokladnější a v cenách nejmírnějších; - opravy a přestavby varhan provede za nejmírnějších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení s pětiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage-Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími cenami vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

K vánocům

se doporučují

cukrářství

JOS. FIALY.

Tam lze dostati čerstvé, chutné a jemné pečivo.

Kleperova ulice hned za hlavní trafikou.

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

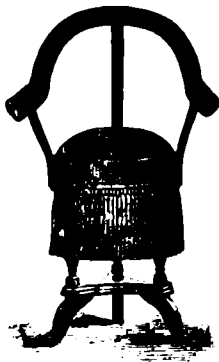
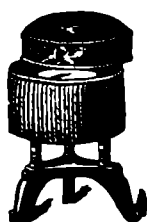
za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

Klosety pro nemocné

v elegantním provedení, zaručeně nezapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčinů bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřízení. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umoznlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stvrazením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázat četnými poválenými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k soupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křest, svíců, paciškálů, schránka na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 39 nové blíže Malého náměstí (dříve přes 60 roků na Malém náměstí pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových, od nejjednoduššího až k bohatému figurálnímu provedení a sice i se železnými rámy, stěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná rada bezplatně, bez vší závaznosti ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veleřduřtojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk se na požádání franko zašlou.

Levně, ihned, správně

veškerý reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen Praha-II., Eliščina třída 1060.

Na venek obratem pošty.

Veleduřt. duchovenstvu, sl. řeholím, úřadům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Saton a Schaving columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jejichto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytuji smládkní slevy.

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Malinský křen

letešní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů K 6.-
5 " " 20 " " 5.20
5 " " 25 " " 4.50
5 " " 30 " " 4.-
franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.-
1 kg. Majoranky . . K 2.-
1 kg. Hincian . . . K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Prodám

nově upravený právoavárečný dvonpocheřový dům, číslo 199 v Hradci Králové za 18.000 zl.

Kupující může složit při koupi jen 3000 zl., zbytek na 10 roků na splátky proti 4 1/2% úrokům.

Várečné právo vyneslo v roce 1901. 300 zl., a bude následkem rozšíření města dále ještě a značně stoupati. —

Dům tento jest jeden z nejlevnějších právoavárečných domů v celém městě.

F. Chrudimský,

majitel.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína. Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pobovky. Celé garnitury. Pěrovky.

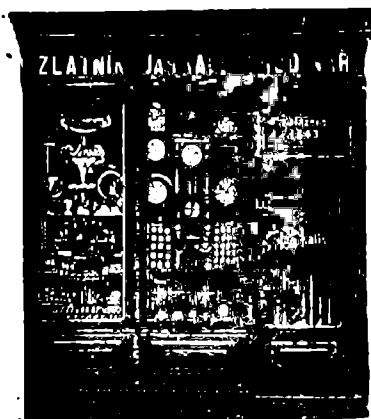
Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mrné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.,
přísežný znalec c. k. okresního soudu.
Obrázkové ceníky na požádání zašle.

První katolický a zaslátelský závod Josef Poláček & spol.

továrna na oukna v Humpoleci

doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. veleduš.
duchovenstvo.

Ku přání poskytl se výhody platební.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

PALDUS & POUR,

dříve J. Jeřábek

v Hradci Králové, velká podsíň.

Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.

Samety. Pevné ceny. Plyše.

Ispahan

Pozoruhodná novinka pro pány na
obleky moderního
vzoru a barev.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 m.

Vzorek této látky jakož i
bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a mentikovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zaslátelský závod

Ed. Doskočila
v Chebu.

Rozkošná novinka!

Čtete!

Z pole i lesa.

Druhé vyd. ilustrované Ad. Kašparem.

Vyjde v 11 sešitech po 40 h.

Právě vydán sešit 1.

Obsahovati bude 16 povídek: Pro srnce.
Sen a skutečnost. Po stopě. U starého Kobra.
Zaptylačil si. Tajemný nález. Prozrazení. Slavný
střelec. Dva soupeři. Katina. V hlubokém lese.
Pravda i lež. Nebezpečný výstřel. Lesáci doma.
Červené paraple. Ráno v lese.

Nakladatel

R. Promberger, knihkupec v Olomouci.

MUDr. Lad. Tyrzský

bydlí nyní v č. 36. vedle biskupské
residence.

Ordinuje ráno od 8—9 hodin a odpo-
ledne od 2—4 hodin.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zašle na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné

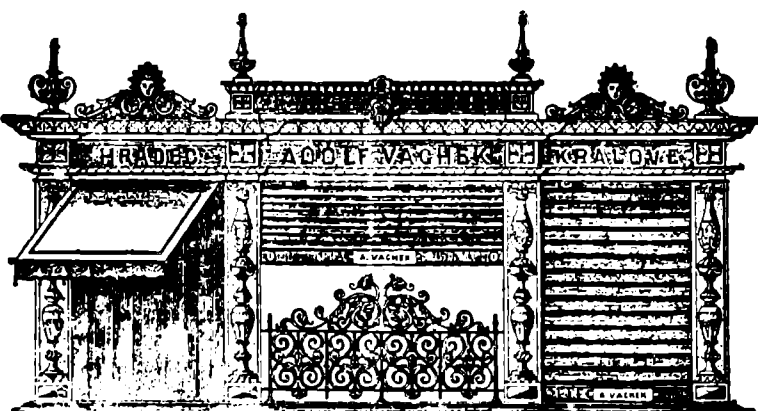
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleduš-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehké
jádrou. Svinovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Řízení nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitelů na práce stavební, výhradně
vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kletin
do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V účte veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové, Biskupská
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,

závod

pozlacovačský

v Pardubicích,

— opravuje —

jakož i nové stavit

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihkupecna.

Z Bystřice nad Pernštýnem!

Naše varhany s 22 rejstříky i manuále s nád-
hernou skříní, které již nutně velkou opravu vyža-
dovaly, jsou konečně

p. Bedřichem Čápkem,
varhanářem z Poličky,

opravené.

Konk. hostelní výbor dav odborníky pšoukou-
mati opravené, zméněné a doplněné 6 novými rejstříky
varhany, shledal, že celá přestavba těchto seřých,
jakož i zaměnění a doplnění druhých varhan s novým
rejstříkem a přístavbou nového pedálu v pobočném
kostele vykonáno bylo velmi správně, spolehlivě, do-
vedně, mistrovsky, ano i umělecky, a že hlas varhan,
dříve vřikavý, docílil se ladný, zvucný, plný, mo-
hutný, velebný, v pravdě chrámový, nad čímž vyslo-
vuje plnou chválu, uznání a spokojenost. Zjistilo se,
že všemu do nejmenších podrobností věnováno bylo
všácné pečlivosti, přesnosti a svědomitosti, která za
nynější doby tak po řídce se ukazuje.

S obavou, neznajíce závod p. Čápků, avšak
jeme jemu těškou a zodpovědnou práci tu a byli jsme
skvělým výsledkem až překvapeni. I požadovaný plat
za celou přestavbu uznán byl za naprosto mírný.
Proto budeme bládní závod p. Čápků, který si tu
zvučného jména získal, co nejvíceji doporučovati.

Český

křesťanský zaslátelský závod

— úrmv —

CABALKA A MIKOTA

Kostelec nad Orli.

uctivě doporučuje veliký výběr

černých a modrých látek

pro P. T. veledušné duchovenstvo.

— Vesměs české výrobky. —

Klatovské prádlo.

Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Příležitostné dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

(av.-Janské náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
čin z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné b dinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než vřáde jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správký se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správký hodinek se vřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Josef Neškudla,

c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. velešl. duchovenstvu svůj vůdce osvědčený a mnoha doporučením nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr. ceníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy desílehně úplná.

ZKÁZE PODLEHNE

během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nedolností mramoru jest nezmarná, vždy hladkou a čistou zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílé vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času do cílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při tom všem jest též levná, v dřevěném rámu zasazená, stojí 5 K. Dobříkou nebo proti obnosu předem zasílá přímo

B. Hlaváček Praha-VII.,

sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor, desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Pešoutova zdravotní pérová zíněnka.

Důležitou podmínkou zdravého spánku je dobrá, hladká, čistá a pružná zíněnka a může si takovou i méně zámožný opatřit, neboť jest levnější než všelijaké ty matrace. I pro odpolední pohovnění možno tuto při libovolném naklonění polštáře použiti.

Upozornění: Nikdo nemá v prodeji mé zíněnky, čím by se také cena jich a výdělek a rektie zvýšila. Zasílají se přímo z dílen I. uměl. závodu

J. A. Pešouta v Golč. Jenkovic.

Obrázkové ceníky divanů a zíněnek zdarma a franko.

Rozumí se, že velešl. duchov. bez dobírky, až se o jakosti přesvědčí.

VÝSTAVU

má nyní pouze první Královéhradecký

Bazar Čupr

a též v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vánoční a novoroční dárky jakož i hračky.

Vázy, dekorační talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo, trojdílná zrcadla, **kuřácké a psací náčiní**, stolky, paravany, alba, náčesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a visítka, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích košíků.

Čínské a japonské ozdobné předměty.

Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.

Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.

Velký výběr vějířů, pravých pštrosích, z želoviny a z perletě.

Jediný sklad moderních šněrovaček osvědčené fačony, v každé velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho pochvalných uznání.

— Vše za ceny nejlevnější a pevné doporučuje —

Frant. Čupr v Hradci Králové,

v Klicperově ulici proti kavárně pana Flaly.

Nábytek, výbavy pro nevěsty, úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též na **mírné měsíční splátky.**

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.

Ceníky na požádání franko.

Výhodné krámy.

V Pražské ulici v domě č. 88. pronajme se jeden malý krám, jeden velký krám a jeden velký krám se zadními místnostmi, které lze za byt nebo za skladiště použiti. — Dále se pronajme zařízení truhlářská továrna na Slezském Předměstí i s veškerými stroji buď jednomu podnikateli, aneb na více živnostníků se rozdělí. V těchto továrních místnostech se pronajmou dva byty o dvou pokojích a kuchyni. Též jedna stáj pro pár koní i s kůlnou a komorou pro píce.

Blíží sdělí, jakož i vše projedná

Ed. Řezáč v Hradci Král.

Sklad hotových
dámských žaketů
a límců
nejnovějších fačon.
Levné ceny.

F. Jirout,
dámský krejčí
v Hradci Králové
Malé náměstí. Trávníce.
I. patro.

Umělé
vysívání a plissování.
Látky na sklade.
Objednávky dle míry
se rychle zhotovují.

Do Hradce Králové a okolí!

V účtě podepsaný dovoluje si velect. obecnstvu oznámiti, že **otevřel v Hradci Králové, Jiříkova třída, v domě p. K. V. Skuherského (proti hotelu Merkur)**

dílnu knihařskou a obchod papírnický.

Zaopatřen nejmodernějšími stroji, doporučuji svoji dílnu ku vzornému a čistému provedení všech prací knihařských. Vazby knih všeho druhu, od nejjednodušší až do nejskvostnější úpravy. Vazby lipské a francouzské. Vazby knih pro sl. spolky, knihovny a kanceláře. — Slavným c. k. státním, vojenským a farním úřadům, záložnám, spořitelnám, továrnám, průmyslovým závodům nabízím pevnou a důkladnou vazbu knih obchodních. — Zlacení nápisů na stuhu pohřební.

V obchodě papírnickém budu míti na skladě veškeré druhy papíru, psacích a kreslicích potřeb pro pisárny a stavitelské kanceláře. Potřeby pro školní ústavy. Knihy obchodní. Kalendáře. Knížky modlitební. Velký výběr pohledových a gratulačních lístků a uměleckých dopisnic. Ceny mírné, obsluha řádná.

Prose o vzácnou přízeň P. T. obecnstva,

znamenám se k službám nejochotnější

JOSEF HÁJEK.

OBNOVA

Číslo 49. Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 6. prosince 1901.

Inserty se počítají ležet.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Ošklivá jména.

Poslední měsíc v roce nazývá se nyní ve všech kalendářích prosinec. Ale není to původní jeho jméno, mívajíť zajisté ošklivější; říkali mu prasinec. Beckovský, český kronikář, píše stále, vypravuje-li nějakou adalost z posledního měsíce v roce — prasinec. A vidíme-li, že všechny ostatní měsíce mají jméno dle toho, co se toho času — aspoň je-li rok pravitelný — v přírodě děje, jsem nakloněn dáti za pravdu Beckovskému, že měsíc ten má své původní jméno od toho zvířátka, které zvláště svými útroby (špatně řečeno droby), přidá-li se k nim něco zelí a piva — chudáček, po své smrti — právě v tomto měsíci obveseluje rodiny, společnosti a hospody. A slovo prosinec chytí odvádět od toho, že se v tom čase slaví svátky vánoční, o kterých se více modlíti čili prositi máme, se mi pranic nelíbí. Naopak! I to, že v ten čas připadají svátky vánoční, svědčí spíše pro ošklivější pojmenování toho měsíce, rozvážíme-li, že mnozí evangelisti hospodáři právě na štědrý den tímto zvířátkem nejrůzněji se obveselují; ano — jak jistě vím — i služebníky osobám katolickým útroby a vnitřnice (špatně řečeno jitrnice) do út takřka cpou, že prý je proto č... t nevezme.

A nic se nedivím, že se tomu měsíci nějaké lepší jméno dáti hledělo. Vždyť máme jeden dům a sbor, na který mnoho a mnoho platíme; a pan Wolf a jeho páni Němci dělali z něho nedávno prasinec, pomníme-li, že lid náš nestydatosti rád tím slovem nazývá, které odvozeno jest od jména toho jistého zvířátka. Ale jméno to, že je tak ošklivé, není ještě v obyčejí, prozatím se tomu říká jen — říšská rada. A jsem tomu rád, protože vím, že ostatní slušní členové toho sboru nemohou za ty, kterým sami Němci na místo Alldeutsche—Stalldeutsche (čili Němci z chlívka) říkají. Pan Wolf by se však po tom přeslavném svém „ze Šauplacu“ (z místa, na kterém se lidé dívají na komedii) zmizení nesměl pranic hněvat i kdyby se mu jeho — už také ne právě příjemné jméno Wolf (vlk), — v ono ošklivé změnilo, za které se i ten ubohý poslední měsíc styděl. Chudák Wolf! Křičel v říšské radě při jednání o mravouce svatého Alfonse: Dejte si pozor na své dcery a paní! A nyní před samým prasinem nedal prý v tom ohledu pozor sám na sebe a — jak slyším — obveselil nejen svého soupeře Schönerera, ale i mírnější Němce v Trutnově, kterým též velice škodil.

A tu mi napadá jiné ošklivé jméno, a to ne jméno měsíce, ale jméno člověka. Byl prý totiž jeden pán v Praze, který si své, aspoň v českém jazyku nelibě znějící jméno změnil v „Traube“. Nebylo k tomu zapotřebí změny mnoho, postačila změna jen jedinké písmenky. Zrovna jako ve jménu toho posledního měsíce, když se změnilo a v o, hned to zcela jinak vypadá. A tak si i pan Trauba udělal na konec z a jenom e; a bylo to. Víme totiž my starší, že se v češtině au vyslovovalo jako ou, jak to Palacký až do smrti psával. Tak tedy z trauby povstalo Traube (hrozen viný).

A proč že se ten pán za to „trauba“ čili trouba tolik styděl? Inu to je proto, že řekneme-li ta trouba, není to právě nic tak zlého, je to pro města, chtě-li mít pitnou vodu, pro vojsko, chtě-li mít trumpety a mušiky, pro hospodyňky, chtě-li mít buchtičky; věc je velmi užitečná, ale řekne-li se v češtině ten trouba, hned je to člověk a to takový, kterému se — jak kdosi povídal — ze Salamonovy „pikely“ (tabatěrky) ani šňupědku nedostalo, čili že mu schází — moudrost.

A proto mi při tom do toho chlívka pádu páně Wolfova napadlo něco velmi jízlivého. Wolf — Wolf! Jak se mu všechno kořilo! V Trutnově mu udělali slávu, jako kdyby přijel sám císař pán. A co všeho ostatního bylo, to ani povídati nechci. Ale nemohu za to, že mně napadla ta myšlenka, že by všechno

ten rozeštváný německý lid nyní měl všechnu příčinu zvolati: Ale to jsem byl Traube! A nejen lid, ale tak mnohý vzdělaný a vysoký pán měl by honem zadat ozněnu svého jména. — A co páni pastoři čeští, kteří jsou s tím odpadáním od Říma „spokojeni“! O těch mně napadlo místo z písma svatého, na které oni tolik drží, a které — nápadnou shodou — falešně proroky nazývá vlky a o nich dle, že po ovoci jejich poznáme je, a že nelze sbírat z trní hrozny. Páni se totiž těšili, že se to — jako suché trní v Německu již zmírající — protestantství oživuje, a že vydá v Čechách hrozny, německy Trauben a zatím mám strach, aby se nestalo něco podobného tomu, co se přihodilo jednomu kazateli, který začal řeč svou slovy Isaiášovými: „Jako trouba povyš hlasu svého“ a posluchači se usmívali. Patrně si mysleli na troubu rodu mužského.

V Oest. Rundschau — novinách wolfvských — čtlo se v čísle od 17. ledna 1899, „že smilstvo a cizoložstvo je nejposvátnější úkon ve službě ušlechťení budoucího lidstva“. — Když tohle člověk čte, napadá tu jiné ošklivé jméno, které se také během času změnilo.

Nebylo k tomu také mnoho zapotřebí, vynechala se jen — jak to Němci s českými jmény vůbec činí — dvě znaménka a bylo tu jako zcela nové jméno — Nerad. A nikdo to tomu, kdo to jméno s těmi znaménky měl, za zlé nemá, že si je pozměnil. Vždyť se, ani když to jménem osoby není, v novější češtině slova toho neuvírá a píše se raději zlořád. Ale otcové naši tak nepsávali, ani neříkali. Čteme n. p. že žádali, aby v církvi „neřádkové byli staveni“ (odstraňováni, zamezováni).

A to mne přivádí na myšlenku, že i dnes je zapotřebí, aby neřádkové byli staveni. Ovšem, jak se to řekne, vidí přemnozí jen a jen zlořádky na církvi a kněžích. Žádný katolík ne upírá, že bylo vždy, jest a bude, co by v tom ohledu „staveno“ či raději napravováno býti mělo! Vždyť i mezi apoštoly byl Jidáš, který strašné pohoršení dal a Petr slabý a bázlivý tak mnoho, až ze strachu zapřel Krista. A čím lepší katolík, tím více nejprv sám svým životem a pak, pokud mu možno, působením na jiné k tomu přispívá, aby takoví „neřádkové byli staveni“. — Ale jeden tisíckrát horší „neřád“ ukázal se právě v tyto dny. Největší nemrava a spustil nejraději a nejvíce špiní církve a náboženství. Smilník a cizoložník dělá se k tomu jako od osvěty a pokroku povoláním, aby skrze něj „neřádkové byli staveni“. A nedělá to snad jen nějaký Němec Wolfán. Ne, mezi Čechy je jich také dosti, kteří tak křičí a píší, ačkoliv by měli s tím „neřádků stavením“ začít sami u sebe.

A není snad povinností naší, abychom zamířili, že se toutle věcí vyznamenávají také ti, kteří se chlubí křesťanstvím lepším, než-li je katolické. S jakou radostí přinášívali až i vymyšlené „neřádky“ listy protestantské o katolické! Ale zapomínají, že právě u nich je zapotřebí, aby „neřádkové byli staveni“. O tom však páni mlčí. „Času“ je to slabostí lidskou, když to spáchá pastor. Ale velikou útěchou může nám býti to, že toutle ohavnou zbraní bojovali nekatolíci „křesťané“ vždy a tudíž ihned na počátku církve. Tak n. p. ve čtvrtém století dělali se Manicheové nejčistšími lidmi a věřili jím v tom ohledu tehdejší ještě nepokřtěný professor řecnictví — Augustin. Ale jak se z manichejství vyléčil? Poznal, že právě v manichejské „církvi“ bylo zapotřebí, aby neřádkové byli staveni. Přesvědčil se, že jejich „kněží“ až i násilně páchají to, co dle Wolfových novin má ušlechťovati lidstvo a vida, že právě mezi katolíky u přemnohých kvete čistota, patře n. p. na čistotu milánského katolického biskupa Ambrože, počal tím více oblibovati sobě katolictví. Ale na tom není dost. Zajímavý případ toho druhu se stal, když Augustin — tehdejší již katolický kněz — měl býti vysvěcen na biskupa a to po přání jeho dosavadního biskupa a všeho lidu. Ale hle! Megalios, arcibiskup v Calamě čili primas

Numidie, nechtěl jej na biskupství posvětit i A proč? Dostal psaní od nekatolického „křesťana“ sekty Donatistů, proti kterým Augustin svými kázáními a spisy katolictví bránil. Petilián se jmenoval ten toho tehdejšího „čistého“ a přísnějšího prý donatistického evangelia přívrženec, který Megaliovi o Augustinovi psal, že jistě osobě dal „laskavce“ (amatoria maleficia), aby ji k hříchu naklonil. Ale na anémá církevním se vyšetřilo a dokázalo, že to je bídná meta a pomluva ve sboru „čistého“ křesťanství vymyšlená. A tak milý arcibiskup Augustin veřejně odprosil a to zvláště k vůli tomu na sněm sepsaným spisem a pak Augustina sám na biskupství posvětil.

Tak se stalo leta Páně 395. Již tenkrát staral se nekatolík darebáckým a ďábelským způsobem o „stavení neřádků“ v církvi katolické. A uplynulo od té doby patnácte set let a odpůrci katolictví jsou podnes stejní. Obzvláště kdo se jim na odpor postaví, toho hledí co možná nejvíce pošpinit. Ani leckterého pastora z jich počtu nelze vyníti. Jsou to páni, kterým vše a vše i nejvroucnější naše víra a nejčistší z naší víry plynoucí mrav je — neřád. Ale najde-li se u nich, často mnohem ošklivější a pravdivý neřád, tu to píšou po německu a je z toho nerad, to jest o tom „pán“ a k. p. i pan dr. Herben mluví — nerad. Tu z ošklivého jména dělají hezké. Sami ale i ze jmen původně nehezkých dělají ošklivá svými štvanicemi, což obzvláště se jim podařilo se slovem „klerikál“, což původně značí člověka, jemuž Kristus jest kleros — podíl — jediný poklad. A poněvadž z klerikála udělali padoucha, jímž katolík pravého míní, leckterý katolický pan Traube stydí se za to ošklivé jméno a za nic na světě nechce být klerikálem. Ale pravdou zůstane, že těm pravým klerikálům, kterým opravdu Kristus je nade všechno, ti pomlouvající v mravním ohledu tak mnoho jsou nepodobní jako — prasinec vánočním, a jako Wolf svatému Alfonsu.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 4. prosince.

(Několik slov o zbytečnosti předstírání staročeství a mladočeství. — K otázce nezaměstnanosti lidu v Praze. — Jak sociální demokraté v Praze proti zájmům dělnictva a podpore chudých a ubožáků pracují. — Sněm království Českého).

Jedna věc v českém veřejném a politickém životě jeví se dnes jako dále již neudržitelný přežitek a jako velká zbytečnost. Brzké její zapomenutí a odstranění může mít pro české poměry jenom platný užitek. Touto velká zbytečností býti jeví se dodnes předstírané „Staročeství“ a „Mladočeství“. Toto rozlišování smýšlení některých lidí, kteří dohromady tvoří nepochybnou většinu českého národa, pokládáme za zbytečnost, která se v naší veřejnosti jenom na berlách povídání potácí. Nikdo totiž nechce přiznati, že Mladočeši dávno zmizeli ve Staročesích a že Staročesí zanikli ve Mladočesích. Máme za to, že je nejvyšší čas tuto pravdu, tuto nepochybnou skutečnost bezky upřímně doznati. A to proto jest k tomu nejvyšší čas, poněvadž následkem stávajících odkladů toho dochází ke tvoření všelijakých zbytečných nových frakcí a skupin, které vznikají z neupřímných a nezdravých okolností, jež předstírání, jakoby Staročesí a Mladočeši skutečně dosud jako různosti existovali, plodí.

Staročeství a Mladočeství vymizelo u nás stejně. Toutéž chvílí.

Když totiž voličstvo české na základě mladočeského programu, kterýž byl vlastním synem programu staročeského, odevzdalo většinu mandátů poslanců kandidátům mla-

dočeským, ihned kde jaký veřejného života ohtivý Staročech kandidoval na program mladočeský. Mladočeská strana každého takového staročeského pána ochotně přijímala do svých řad. A přirozený následek toho byl? Že mladočeská strana stala se staročeskou a staročeská mladočeskou. Názor jednotlivců je tak promíchaly, že o nějaké čisté straně mladočeské ani staročeské mluvíti dnes více nelze. A proč? Protože od více než-li dvou let mladočeská a staročeská strana kandidují dokonce již do různých korporací i pod společným programem, čili jsou ve věci jedno a totéž. Staročeši nejsou o nic více konservativnější než-li Mladočeši a Mladočeši nejsou o nic více radikálnější a liberálnější než-li Staročeši. Z toho se nedá umazati ani čárka.

To každý soudný muž dávno bez dalekohledu vidí, že ve věci mezi Staročechy a Mladočechy není žádného rozdílu již dávno. Rozdíl ten dnes činí pouze řeči a předstírání některých osob, které v tom spatřují svůj privátní zájem bez ohledu a studu, že své přesvědčení při každé příležitosti ochotně a svorně „kompromitují“ a vždycky v osobním zájmu, neboť každý takový „kompromis“ mezi Staročechy a Mladočechy znamená vždycky leda jenom nové potvrzení, že ve věci mezi nimi rozdílu není.

Že to obě strany upřímně nedoznají, toho příčinou je obava, aby té či oné osobě nebylo vyčítáno něco, co vlastně skutkem dávno provádí. Sledujeme toto splývání Staročechů s Mladočechy již deset let. A kdo s námi úkazy jeho sledovali, každý přizná, že jedna strana druhou dávno pohltila. Dnešní Mladočeši jsou vlastně bývalí Staročeši a bývalí Staročeši jsou dnešní Mladočeši. Původní Mladočeši a zbylí Staročeši znamenají vlastně jenom nominální frakce, které se obrovskému středu fakticky smíchané masy podrobují.

Proto jsme měli za časové k tomu poukázat z toho důvodu, že pak-li někdo podporuje „vše“ staročeskou proti mladočeské a mladočeskou proti staročeské, nepodporuje vlastně vše, ale drží palec jenom některé osobě a jejímu zájmu. S tím třeba dnes všeobecně počítati, neboť bývalé staročeské a mladočeské spory lze dnes uložiti mezi věci bývalé, zašlé. Dozrály samy a proto ať odpočívají v pokoji a hlavně „pokoj nám“. Co se nyní za mladočeské nebo staročeské záležitosti vydává, to jsou jenom docela privátní zájmy některých osob, neboť ve skutečnosti je tomu tak, jak jsme měli za časno naznačiti.

* * *

S prvním mrazem a s prvním sněhem současně objevuje se v Praze od několika let „palčivá otázka“. Na pražskou radnici dostavují se počátkem zimy pravidelně deputace nezaměstnaných mužů, kteří volají po práci. Nechceme zkoumati, mnoho li z těch neza-

městnaných by skutečně nabídnutou jim práci přijalo. Stalo se totiž nedávno, když jedenkrát taková deputace na pražskou radnici, kde ji p. dr. P. přijal, práci žádati přišla, že týž dr. P. ve právě zasedajícím sněmu král. Českého povstal a žádost tu zde jménem pražské obce přednesl a naléhal na vládu, aby nezaměstnaný lid byl zaměstnán tím způsobem, aby vláda pražské obci kus obyčejných hradeb postoupila, že pražská obec je dá ihned bourati, aby nezaměstnaní žádanou práci našli a výdělek měli.

A jak se nezaměstnaní za to dru. P. odvděčili? Ihned večer druhého dne na to, kdy ve sněmu na opatření práce pro nezaměstnané naléhal, svolali vůdcové jejich schůzi, v níž dru. P. důkladně vynadali a prohlásili, jest-li má býti jim opatřena práce tímto způsobem, ať si jde šance kopati dr. P. sám, oni že nepřijdou.

Ovšem že z tohoto smýšlení jistě části nezaměstnaných nelze souditi o neochotě ku práci všech, kdo práce nemají. Uvedli jsme jenom faktum, jako ukázkou, jak se musí na pražské sociální poměry opatrně pohlížeti. A faktum to není ojedinělé. Když v prosinci r. 1899 stihla Prahu pohroma ohromných vání a padání sněhu, že veškerá komunikace i ve pražských ulicích přestala, tu se pražská obec a obce předměstské obrátily s vyzváním na nezaměstnané, kteří se ještě den před započetím vání o práci a zaměstnání blásili, aby za dobrou mzdu přišli uklízet sněh z ulic. A vyzvání to mělo v Praze a ve předměstích ten úspěch, že se dělníci na onen úklid musili zjednat i hledati dokonce po venkově. Z Prahy totiž dvě třetiny nezaměstnaných zmizely ihned, jakmile se pro ně práce vyskytla.

Nevpravujeme zde žádné anekdoty, ale uvádíme skutečné příhody, které kážou v otázce nezaměstnanosti jistý klid. Avšak letos upříti se nedá, že v Praze jest velmi zle. Následkem stísněných poměrů výrobních a průmyslových, ana vlna část a spojených s nimi výdělků přirozeným svým pohybem jde dolů, celá řada průmyslových a řemeslných závodů v Praze a v okolí musila se omeziti na nejmenší výrobu, tak že tisíce dělníků ztratilo na zimu výdělek úplně, anebo z polovice. Mimo to stavební ruch také letos utuchl, tak že skutečně nyní není v Praze tak živo a chlebo jako leta jiná. Tisíce lidí, jenž se sem z venkova za výdělkem nahnul, ztratili zaměstnání a ocitnuli se v situaci smutné a těžké.

Není pochybnosti, že se v nesnázích tonoucím všemožné pomoci musí, avšak jenom potud, aby se mohli zase z Prahy pryč dostat i jinde na venkově si živobytí vyhledati. Dnes nastal v Praze poměry dokazují, že zde není dostatek obživy pro tolik lidí důlného, který odlidniv venkov, sem se za výdělkem a živobytím nahnul. To bude brzy seznáno a zpá-

boženské. Ale to se neděje nikdy z pohnutky čistě náboženské a z nějaké starosti o spásu věčnou; pouze z ohledu časových, pozemských se časem o té neb oné události církevní rozhovoří. Ale ve fanatismu proticírkevním si statně vypomáhají i jinak rozvadení bratři. Na jakost prostředků se při tom nehledí; a čím boj tuší, tím lépe. A takové jednání se fanatismem nyní nazývá nesmí. Jestliže se svátíli ve středověku lidé prudce o formu víry, v tom byl fanatism; jestliže se však nyní víra všemi způsoby podkopává, jest v tom viděti známku pokrokové mysli. A tak v příčině toho nábožensví jest poražen fanatism pouze jednostranně. Pokrokáři mu utali sice křídla, ale nasadili mu hned jiná, která nejsou slabší než ta usečená.

A k tomu všemu ještě zavedli fanatism jiný, fanatism národnostní. Jest to zvláštní: žijeme v století pokrokovém, kdy přece učeným vůdcům různých národů mohou býti dokonale známa práva národa každého. A přece výkřev národních společenství, sami poslanci nemohou se nějak sebou dohodnouti o právech národů, ať se vzájemně již dlouho v parlamentech o všem tom poučují. Vždycky se po všem dorozumívání rozejdou celý zpocení beze všeho dohodnutí. Jaká tedy jest příčina toho, že jsou tak dlouhou dobu stále nechápaví, ať se všichni prohlašují za pokrokové osvícence? Inu, jest v tom největší závodou veliký fanatism národnostní, jakého temný středověk nikdy nebyl svědkem. Kde panuje fanatism nacionalistický, tam padají všechny rozumové úvahy na tvrdou skálu; kde není dobré vůle k pochopení práv bližního, tam jest marným všechno dokazování. Dřív z fanatismu náboženského byla prolévána krev na bojistiích a padaly „hrubé pohubky“ (jak předkové říkali) v křtácích mezi prostým lidem.

Nyní však naskakují namodralé boule na učených tvářích poslanců v parlamentech, ať tyto prohlašují, že jdou bojovati důvody rozumnými a nikoli pěstí. Táboři byli ovšem náboženští fanatikové v pravém slova smyslu, takže někdy sám Žižka musil některého příliš horlivého kněze tábořského nějakým tím políčkem přiváděti k ro-

teční emigrace těch, kdo v Praze stále a bezpečně zaměstnání nenaleznou, velmi brzy výdělkuchtivými přistěhovanci přetíženo poměry přivede do rovnováhy.

Stalo se totiž u nás modou, že komu se na venkově stkvěle nevede, kdo nucen jest venku tíse pracovati, že ohrne na to nos, sebere se, a hajdy do Prahy, jakoby zde pečení holubi do úst lítali. Z tohoto klamného domnění musí lid vyléčiti vlastní jeho zkušenosti, které ho pončí, že Praha na nikoho nečeká, že se zde také pracovati musí, že i sem bída má přístup a to daleko větší, než-li na venkov. Proto sluší každého, kdo do Prahy jen tak na zdařbůh lehčí živobytí hledati táhne, varovati před tím. Většinu takových ubožáků se stalo, že v Praze poslední trosky svého majetku protrávili a vrátili se zpět, odkud přišli, jako žebráci.

Praha je dnes přelidněna a venkov odlidněn, to jest hlavní příčina, proč jest zde tak zle. A náprava toho spočívá jediné v tom, že ti, kdo v Praze stálého výdělků nenacházejí, nesmí se zde marným dalším jeho hledáním meškati a soužití, ale musí klidně chléb svůj hledati opět na venkově a to třeba při zaměstnání zemědělském, jež neprávem jest za dnešních dnů povrhováno, an se lid žene do měst za bludičkou nijk oprávněné naděje, která se mu obyčejně změnil v těžké utrpení a zklamání.

Na to třeba na venkově lid důkladně upozorniti.

* * *

Avšak v Praze a ve předměstích výdělek a živobytí hledající dělný lid o chléb připravuje také smečka lidí, kteří pod firmou „sociálních demokratů“ pracují k tomu, aby lid výdělků zde nenacházel a aby podnikavost, obětavost, štedrost a blahovůle své kapsy upjaly. Poukazujeme k tomu, že někteří pražští vůdcové sociálních demokratů postavili se v poslední době na stanovisko lidu nanejvýš nepřátelské, obecné dobro hubící a jenom zpátečnictví a bídu rozmnožující.

Chytáme pány ty při tom za ruku, aby si je lid za jejich jednání sám za pačesy popadl a podle zásluhy vykřáal.

Od řady let obec král. hl. města Prahy a obce předměstské z obecních dávek, na něž sociální demokraté a lid nejméně přispívají, každoročně věnují na stavby chrámů, zbožných závodů, dobročinných ústavů, atd. jistě značné částky, jež by zůstaly v kapsách bohatých poplatníků, kdyby je uvedené obce svými vysokými přírážkami odtamtud nevyklepaly. A komu se dostanou ty částky peněz? Dělnému a chudému lidu!

Proto každého sondného člověka nanejvýš překvapuje, že proti těmto blahovolným darům obcí, z nichž má užitek jenom a jediné dělný a chudý lid, protestují právě prý jeho vůdcové a zastanci: sociální demokraté! Co

zumu. Ale na snemech, kde rokovali Táboři s jinými stranami náboženskými, přece takové „přestovávání“ neprováděli jako obrylení zástupci národů pokrokových. Byli to jen muzové prostí, ale rozuměli práci snemovní přece poněkud lépe než pokrokové fanatikové političi.

A při tom „nadivno nám sluchu!“ mnozí pokrokové osvícenci, kteří by rádi vtloukali své přesvědčení mužům dospělým pěstí, starají se co nejpečlivěji, aby dítky nedospělé nepocítily nikdy šleh rákosky. Když se nezbedné dítko šlehne, jest to barbarstvím; když se však některý poslanec pokrokový utká s kolegou beze všeho opovězení souborem na huby, považují to mnozí jeho osvícení stoupenci za spravedlivý výron srdnatého nadšení.

Pokroková osvícenost unyle natíká nad trestem smrti, volajíc po jeho zničení; při tom však příliš málo pracuje o to, aby odvrátila poslušné své žáky od náchylnosti k sebevraždám. Jestliže se ji již nelíbí poprava zkonaná, měla by důsledně tím více bojovati proti popravám dobrovolným; žádný paragraf státní jí v tom nepřekážá.

Pokud byla sebevražda u křesťanských národů považována za těžký hřích, byla v praksi zjevem téměř neznámým. Než nyní pro malichernou hloupost i nedospělé děti končívají sebevraždou. Málo otužen pro zemské svízele ta pokroková osvícenost přinesla; větším jest zajiště hrdinstvím některou svízel pozemskou se sebezáporem přetřpěti než se jí náhlým ukrácením vlastního života vyhnouti. A jaké přiznání se často dostává schoulostivělému sebevrahu od žurnálů pokrokových! A bída bývá farář, jestliže některému nedospělému sebevrahovi, který se stěhl „z nešťastné lásky“, slavného pohřbu dopřáti nechce.

Ať se má důrazně odsouditi vlastně mládíkova lehkomyslnost, tepe se farář, který se zdráhá církevními obřady pochybnou gloriolu sebevrahovu zvelebovati. A když tak vidí naivní dušičky, jaké zvláštní pozornosti a přiznání se těší romantičtí sebevrahové, hned je to láká, aby si

FEUILLETON.

Pokroková osvícenost.

Píše J. S.—a.

II.

Pokroková osvícenost se vychloubá, že učinila konec fanatismu náboženskému. Ale kdyby chtěla mluvíti upřímně, musila by říci, že způsobila ochladnutí náboženského citu vůbec. Kde se zájem pro náboženství seslabuje, tam ovšem náboženský fanatism lehce mizí. Jestliže naši osvícenci vydatně obracejí zřetel českého lidu víc k všemožným věcem světským než k náboženství, pak se ovšem náboženské spory přirozeně utlumují. Nač by se hádali a svátíli o pravdy náboženské ti osvícenci, kteří je považují za věc malichernou?

Socialisté jsou ku př. přesvědčeni, že zájmy všeho proletářstva jsou povýšeny nad zájmy národnosti a proto v jejich táboře lehce mizí fanatismus národnostní.

A tak se to má také s tím hlásaným koncem fanatismu náboženského. Jeden studios táal se svého otce: „Tatínku, co soudíte: je-li pak v básnictví lepší směr Macharův nebo Zeyerův?“ A tatínek továrník, který právě prohlížel jakési účty, odbyl ideálního syna zkrátka: „Dej mi pokoj; já mám na starosti důležitější věci nežli naše básnictví.“ U toho továrníka bychom ovšem marně hledali fanatické hájení některého směru v básnictví.

A podobně jako onen továrník v příčině básnictví počínají si naši osvícenci v otázce náboženské; ti mají plno jinších starostí, než aby se pravdami Kristovými vážně mohli zabývati. Proto se u nich fanatické spory náboženské z těžka ujmou. To si spíš potrpí na fanatism protináboženský, který jde tak daleko, že ku př. k větší cti a slávě Husové se kácejí ty náboženské pravdy, které sám Hus hlásal.

Někdy se také ozve z jejich středu jakási žablonovitě volání po rozluštění naší otázky ná-

se tím děje? Lid obírá se o příležitost k zaměstnání, k výdělkům, k podporám. — Kdyby se proti těm darům obcí ozvali přední poplatníci, kteří na ně musí platit, až se prohýbají, to by bylo pochopitelné. Ale když proti nim protestují lidé, kteří staví se za vůdce lidu, aby lid ten o statistice výdělků a podpory připravili, to je přece k nevíře.

A zástupcové těch, kdo na dary ty platit musí, aby je obec činit mohla, musí se bránit a až ve Vídni vymáhati, aby je v zájmu lidu učiniti směli?

Tobojáme právě svědky nyní.

Sociální demokraté v Praze a na Žižkově podali protest proti tomu, aby bylo z obecních prostředků učiněno věnování na stavbu chrámu sv. Víta a chrámu na Žižkově. Komu tím škodí? Lidu, který by si na stavbách peníze ony vydělal. A komu prospívají? Těm bohatcům, kteří peníze ty v obecních dávkách mají platiti.

Sociální demokraté v Praze také protestují proti darům z obecního měšce, jež rozmanitým dobročinným ústavům jsou věnovány. Komu tím škodí? Těm chudákům, jimž se z oučích peněz pomoci dostane. A komu prospívají? Těm, kdo z bohatství svého musí na dary ty přispívati.

Kdyby obce dary ty nečinily, z rakou soukromníků by se peníze ty mezi lid nikdy nedostaly! Zde je nejlépe viděti, co vlastně za nerozumné skutky sociální demokraté na dělném a chudém lidu pášou. Oni nutí bohatce, aby nejenom nemusili, ale dokonce nesměli potřebným lidem z prostředků svých nic věnovati, aby neměli příležitost k výdělků dělnému lidu přispěti.

Pokládali jsme za potřebné k tomuto zjevu, který dělný a chudý lid v Praze těžce poškozují, poukázati. Doufáme, že ti, kdo se dávají od sociálních demokratů vésti, nyní konečně poznají, v jakých rukou se vlastně nacházejí. Na jedné straně se volá o práci a na druhé se příležitost k ní máti a dobročinnosti z obecní pokladny, při čemž každý zámožný přispívati musí, se brání.

Je-li něco takového politika, pak jest politika každé uličnictví. Ale poněvadž žádné uličnictví politikou není a zůstává tím, čím je, proto se také více o posledních skutečích pražských sociálních demokratů, jež proti dělnému a chudému lidu v Praze svými protesty za poslední doby podnikli, nešitíme. Jenom podotýkáme, že bohatí poplatníci se jim smějí a lakomci mnou si ruce.

* * *

Za jiných let počátkem měsíce prosince mluvívalo se v Praze o zahájení sněmu království Českého, pak-li totiž již nezasedal. Avšak letos, kdy se ke svému ustavení a zasedání má sejíti sněm nový, nedávno zvolený, panuje ve příčině této hrobové ticho, jakoby státoprávní vědomí českého národa bylo pocho-

při vhodné příležitosti také kus té účelné př zně světa zkrácením vlastního života ulovili. Jeden náš velký básník napsal asi před pěti lety básně, v níž horoucně lká nad mladým sebevrahem. Prý at ta rána v jeho čele pochází z nešťastné lásky či z lehkomyšlnosti, vždýcky by ji zlíbal. A jak pak, pane básníku, nad nešťastnými rodiči toho lehkomyšlníka jste necítil zármutek žádný? Při tom považte, soucitný pčvče, že touto Vaší básní mohou býti mladé duše lehce uváděny k téže lehkovážnosti, kterou měl onen opěvovaný mladík. Opakujeme ještě jednou: má-li pokroková osvícenost odpor k popravám zaslouženým, nechť bojuje též proti sebevraždám a vraždám vůbec se rozhodností největší. A osklivé tyto zjevy těžko se zastaví, jestliže se bude v lidu našem otřásati základy naší víry, která ruku křesťanskou od ohavných těch násilností zdržuje.

Pokrokoví osvícenci, aby boj proti církvi mohli důrazněji vésti, ohánějí se rádi vytrženými větami z knih slovutných učenců, pokud ty věty svědčí proti církvi. Leč při tom zamlčují, v jaké souvislosti a při které příležitosti citáty ony byly napsány; místo co by vysvětlili, za jakým účelem věci ty byly napsány, přidávají jim strannický výklad vlastní, který rozhodně odporuje smyslu celé úvahy. Ku př. na základě citátů z Tomka a Palackého odvažují se takové hříchy církvi vyčítati, že se ocitnou v hotovém rozporu s jinými myšlenkami pronesenými od téchže učenců. Zneužívají jednotlivých myšlének učenců na porážení jejich úvah jiných, ač se k tomu před veřejností nepřiznávají. Z lišácké chytrosti prodávceji náhledy nestranných učenců pouze nepřímou, bojice se před tváří národa jmenovati osoby, jichž názory zkomolují a podkopávají. Vždyt by mohl učenec napadený při hájení své vědecké cti snadno rozmetati přízi šalby, kterou osvícenci důvěrně myslí svých žáků chytře obetkávají. Lstivá taktika osvícenců nese ovšem ovoce značné; a proti církvi každá praktika jest jim vítána.

váno, jakoby země české svých sněmoven, svých vlastních záležitostí vůbec ani neměly.

Letos při posledních volbách do sněmu království Českého zvolena byla celá nová strana, od níž se čekalo, jest-li nic platného nevykoná, že alespoň při nejmenším něco řekne. Ale agrárníci mlčí také!

Snad se vůdcům jejich za 10 zl. denních diet na říšské radě ve Vídni lépe sedí, než-li by se jim sedělo za pouhých 7 zl. 50 kr. v Praze na sněmu.

A mladočeští státoprávníci jakoby se nám vůbec ztratili! Nechceme se o tom šifiti, nechceme bol a lítost nad ubohostí nynější české politiky mezi českým lidem šifiti, ale těchto několik slov jsme musili přece pronésti, neboť jest to skutečně hanba, co se u nás děje. Ve Vídni jsou naši lidé skoro pro smích, nikdo na ně nic nedá a o zahájení domácího parlamentu se nestarají, ač celý národ, všechny jeho vrstvy mají spousty důležitých otázek, jež tam na své rozřešení čekají.

A příčiny toho? Česká politika se dnes se smýšlením lidu, s jeho potřebami, se skutečným stavem poměrů v českých zemích nekryje, pravdy nedbá a hraje si z osobní ješitnosti několika osob na něco, čím za nynějších poměrů není a proto také nebude. A kam to povede? Není pochybnosti, že náhle nastane chvíle, kdy český lid bude na tuto otázku chtít slyšeti odpověď!

Drobná obrana.

200 fanatických náboženských. Dle zprávy „Osvěty Lidu“ odešlo při instalaci nového rektora universitního, Th.Dra. Sýkory, as 200 studentů demonstrativně z universitního slavnostního sálu. „Demonstrace tato platila nejen bohoslovecké fakultě, jejíž duch je ve zjevném odporu s vědeckostí university, ale namířena byla osobně proti rektoru Th. Dru. Sýkorovi za to, že použil při promoci jednoho posluchače svého postavení k tomu, že vybi- zel ve slavnostním tom okamžiku doktoranta, aby byl pamětliv katolictví a veřejně a bez ostychu aby znal se k „pravdám“ pozitivního náboženství“. Netaktní tento skutek nedospělých lidí nás mnoho ne překvapil, poněvadž dalo se očekávati již dle veřejného listu několika „posluchačů“ universitních v Času proti Dru. Sýkorovi, že se ukáže helvetská nesnášlivost vůči katolickému učenci při nejbližší příležitosti. A jemnému pokynu Času také porozumělo helvetské klerikální studentsko a provedlo demonstraci. Jak patrně, odkoukal žurnal realistů všechny nectnosti, které kdysi vytýkal „Národním Listům“. Měl ještě naznačiti ulici a okna bytu nového rektora universitního a úspěch novinářského štvání by byl snad ještě efektnější. Nehodláme se ani déle zabývati tímto projevem nesnášlivosti protestantské mládeže, ku katolickému učenci, ačkoliv bychom mohli s úspěchem otisknouti káravá slova Času, jimiž před lety odsuzoval demonstrace studentské proti židomilu Massarykovi, ale chceme ukázati vůbec na povážlivý zjev klerikálně protestantské rozpínavosti v nynější době. Úspěchy prusáckých zbraní u Sádové a u Sedanu přivádí protestantský evět na vrchol zpuště domýšlivosti nejenom v říši německé, ale i v Rakousku. V říši německé přestálý protestantský učenec Momsen, jenž vydal svého času válečné heslo proti tvrdým českým lebkám, obražoval se nedávno veřejně v novinách proti povýšení katolického učence na universitní profesuru. V Praze obražuje se helvetský Čas a po něm 200 klerikálně helvetských akademiků proti povýšení katolického kněze na rektorat universitní.

Proti Momsenově úzkoprsmému stanovisku náboženské nesnášlivosti vystoupila celá řada německých universitních profesorů, kteří ukazují právem na tu zvláštní okolnost, že nikde na žádné universitě katolické nevy- lučuje se protestantský učenec z učitelské stoli- ce jenom pro své náboženské vyznání, za to však na protestantské universitě v Rostoku musí každý profesor před svým jmenováním podepsati osvědčení, že mu nic nebrání býti údem církve luteranské. Proti nesnášlivosti českých universitních profesorů kolem Massaryka skupených a proti české sváděné mládeži universitní nevystoupil ovšem dosud žádný český profesor, ale neomluvitelný jejich fa- natický předsudek proti harmonii víry s vědou řízně odděl právě tyto dva univer- sitní profesory v Mnichově dr. Grauert, jenž ve svém veřejném listě prohlašuje: „My ka- toličtí učenci sloužíme vědám s nepředpo- jatostí, nestranností a poctivostí, jaké může býti učenec jen schopem. Při tom máme to potěšení a jsme hrdými na to, že nám naše katolická víra nebrání při nplatňování našich

sil. My z víry své čerpáme mocnou pobídku ku práci přísně vědecké. Každý učenec potře- buje jakéhosi rozhledu filosofického ve světě jej obklopujícím, musí zaujati určité stano- visko k otázkám světovým, čili jest mu třeba světového názoru, jímž jest zajisté i křesťan- ský názor světový. A kdo k názoru křesťan- skému dospěje, ale při tom osvědčil se dů- kladným badatelem, má býti pro tento křesťan- ský názor světový z universitních hodností vyloučen? To by znamenalo upírati mu ob- čanská práva a ústavou zaručené státní ochra- ny všem náboženským vyznáním“.

Německý učenec nevěda, odsoudil české universitní nesnášlivce, kteří místo vzdělá- vání svádějí mládež svými novinami ku zpá- tečnictví a k znásilňování náboženské svobody. Že ta vychvalovaná „česko-bratrská“ humanita na naší universitě dospěje v osvěcenou sto- letí k takovému úzkoprsmému, klerikální za- barvenému projevu, nikdy bychom neřekli. A tato nesnášlivá koterie realističtých kohoutů rozhoduje v zemské školní radě, do- sazují zemské inspektory, rozhoduje o způso- bilosti profesorů při státních zkouškách, ovládá professory středních škol, fanatisuje studující universitní mládež a terrorisuje ce- lou českou veřejnost.

Vydržuje li si katolický lid svými penězi takové příznivce své víry, pak nelze se diviti, že katolík považuje se za člověka poněkud obmezeného a protestant za chytráka.

Císař Josef II. — proti odpadlictví.

Skoro ve všech německých městech království Českého postaveny jsou na hlavních náměstích sochy císaře Josefa II. a panovník ten veleben jest jako „císař německo lidový.“ Všeněmci jsou nyní v Čechách šifiteli a hlasateli odpa- dlictví od církve katolické a velebiteli doby josefinské. Berlínský list jeden připomíná Vše- němcům dvorský dekret, od císaře Josefa II. vydaný proti odpadlictví dne 15. prosince r. 1782. V dekretu tom se praví: „Jakkoliv Jeho Veličenstvo dovoluje, aby ti, kdož již k ji- nému náboženství přísluší nebo v jiném ná- boženství se zrodili, na základě vydaných zá- konů tolerančních je osvědčovali, přece J. V. nechce a nikterak nestrpí, aby rození katolíci a po katolicku vychovaní poddaní libovolně, často nedostatečně jsouce poučení, z lehkomyšlnosti, byvše fanatickými a nepo- kojnými lidmi svedeni, nabo předstírajíce časné výhody: jako že nebudou již musiti žádnou štolu a žádný desátek odváděti farářů atd., své pravé náboženství, k němuž se hlásili od narození, kdykoliv se jim zlíbí, opouštěli a jiné přijímali. Ostatně a poněvadž z těchto mnohých pozdějších zpráv nikoliv bezdůvodně nutno míti za to, že jsou v zemi mnozí fana- tikové, kteří lehkověrně a málo uvědoměle sedláky svěsti a ku svému vyznání je dostati se pokoušejí, musí ovšem tomuto zlu býti za- bráněno. A tudíž na rozkaz J. V. budíž každý, kdo důvodně z takového svádění a vyhledá- vání přívrženců může býti usvědčen, přísně potrestán a ze země odstraněn. Tento dekret sotva asi otiskne p. Šádek.

Politický přehled.

Dne 29. listopadu jednalo prý se v korunní radě za předsednictví císaře o zvýšení počtu re- krutů a o nových dělech.

Téhož dne usnesla se sněmovna poslanecká vyzvati vládu, by svoji osnovu zákona, týkajícího se opravy bursovní, odvolala; a užšímu sboru národohospod. se ukládá vypracovati osnovu výboru zákona, jímž se všechny obchod termínový na burse i mimo ni zapovídá a přestupek zákona toho se trestá vězením.

V posl. sněmovně mělo se jednati o rolnic- kých družstvech. Ale vláda zase obměkčila pány poslance; a sedláckové musili opet do kouta se svými požadavky. Ježto řádný rozpočet nemůže býti do vánoc vyřízen, předložila vláda sněmu prozatímní rozpočet na 3 měsíce roku příštího; první jeho čtení je skončeno. Při rokování o rozpočtu protestoval dr. Pacák dle usnesení mla- dočeského klubu proti hrozbám o rozpustění říšské rady a zavedení absolutismu.

Velký Němec Wolf složil mandát jak do říšské rady, tak i zemského sněmu. Byl krátce vyloučen ze středu svých soudruhů poslaneckých proto, že zneuctil cizí rodinný krb. Ten, před nímž se mnozí třáslí, leží nyní v prachu. Všeho do času! Wolfovi zdála se morálka sv. Alfonse býti nebezpečnou německým ženám a zatím sám byl tím nepřítelem.

V neděli 1. prosince byly v Brně a Lublani neobyčejně četné navštívené schůze, na nichž usneseno domáhati se co nejrychlejšího zřízení university české v Brně a slovenské v Lublani. I právnická jednota moravská v Brně podala vládě memorandum, aby zřížena byla v Brně česká universita.

V říšském sněmu německém jedná se už o celní sazby. Sociální demokraté budou na sněmu protestovat proti zvýšení obilních cel.

Ač sv. Synod v Athenách zavrhl přetvoření původního znění evangelia, studující řečtí přece se neutiili žádající, by sv. Synod vyhlásil klatbu také nade všemi již vydanými překlady evangelia.

Angličané používají nyní v bojích větších zástupů kaferských černochů proti Boerům, kteří, ačkoli létatci kolony anglické i četné sruby jim překážejí, vždy se ještě mohou soustředovati, kde jim libo a podnikati útoky s úspěchem.

Z Londýna a Bruselu se oznamuje, že v nejbližších dnech má dojít k novému vyjednávání o mír mezi Kitchenerem a gen. Bothou; oba prý už dostali příslušné instrukce.

Dle zprávy z Tencínu vydán císařský výnos, jímž se nástupce trůnu Pučun prohlašuje za zbytečně práva na dědictví trůnu.

V Kolumbii dosud to vše. Nedávno poražení byli liberálové; vláda pak zmocnila se města Colónu.

V době předhusitské. „Karel přiblížil k tomu, aby se spravedlnost dala rovně chudým jako bohatým.“
Dr. Kalousek: Karel IV.

V době husitské. „Aby člověk, anebo pachelek, anebo slušebník měl svého pána poháněti (u soudu žalovati), všem se nesluší i nepodobné zdá a naprosto nespravedlivé.“
Kornel se Všehrđ: O právních semských.

Z činnosti katol. spolků.

Sv. Josefská Jednota pro Slezské Předměstí a okolí pořádá 8. prosince t. r. o půl 8. hod. odpol. v hostinci p. F. Netušila ve Slatině spolkovou schůzi. Program: 1. Přednáška jednatele vp. J. Černého. 2. „O záložnách Raiffeisenových.“ Promluví dp. Frant. Řezníček, katecheta z Vamberka. 3. Přihlášky nových členů a vybírání příspěvků. Členům a uvedeným hostům vstup volný.

Sdružené katolické spolky v Pardubicích konaly v neděli dne 1. prosince t. r. členskou svoji měsíční schůzi, při níž ochotně přednášel p. Jos. Hováděk, knihař a známý křesťansko-sociální řečník z Prahy. Zajímavým způsobem promluvil o the matě: „Proč se organizujeme?“ Účastenství zvláště se strany mužů bylo přece poměrně slabé. Jest pravdou, že i při schůzích ostatních politických stran jeví se za dnů našich všeobecná chabost a únava, ale vážná doba naše vyžaduje u naší strany větší čilosti a horlivosti. Proto mužové křesťanští buďte dbali své povinnosti a do příští schůze přijďte všichni! Zdař Bůh!

Z Dol. Města. V neděli 24. listopadu 1901 konala se u nás veřejná spolková schůze vzdělávacího křesť.-sociálního spolku „Svornost“. Schůze o 2. hod. odp. zahájil předseda spolku dp. P. Max. Smrčka, kaplan v Lipnici, několika vřelými slovy, načež udělil slovo zavítavšímu k nám řečníku dp. P. Milonu Zárubovi, řádu sv. Norberta ze Želiva, který v řeči své přes hodinu trvající rozebíral thema: „Jame vlastenci?“ Řeč jeho byla ze hlubokého ticha od četného shromáždění zvláště křesť. žen pozorně vyslechnuta a na konec odměněna byl dp. řečník srdečnou pochvalou. Po něm ujal se slova vlp. Smrčka z Lipnice, který k výročnímu předání řečníka nadvázal svou řeč, v níž nadšeně vyhlásil přítomné, by pevně a věrně stáli pod praporem sv. kříže a nadšeně pod stínem jeho za práva svá, práva svého národa a sv. naší víry bojovali, čemuž provolal srdečně Zdař Bůh! P. Milo Záruha opět ujal se slova a ličil neupravenost nynější pozemkové daně a všech daní nepřímých, které nejvíce tíží třídy pracující, načež zmínil se o hnutí petičním na zavedení progresivní daně z příjmů a zrušení daní nepřímých. Když pak nikdo více k slovu se nehlásil, dp. předseda několika vřelými slovy zakončil schůzi. Další činnosti Zdař Bůh!

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní: Jmenování jsou: p. P. Cyrill Fr. Kaněra, duchovní správce v Polici n. M., prvoim, a p. Jan Dvořák, děkan v Úpici, druhým sekretářem vikariátu náhodského. Ustanovení jsou: p. Jos. Martinek, zám. kapl. v Květové, za administr. do Zbýšova, p. Vinc. Blažek, za katech. na pedagogii v Poličce, p. Al. Šembera, kapl. velkoúpský, za katech. do Zlaté, p. Em. Alger, admin. moravanský, za administr. do Křižlic, p. Vinc. Jandík, kapl. úpický, za kapl. do Něm. Prusnice, p. Vinc. Ciner, koop. zblavský, za kapl. do Úpice. Zemřel: p. Jos. Schrotek, far. ve Vlčicích 23. listopadu. (nar. 1845, vysv. 1869.) Uprázdňená místa: Vlčice, fara patron. H. Wicherda, ode dne 4. listopadu, Zbýšov, fara patron. kníž. Schwarzenberga, od 1. prosince b. r. Na odpočinek vstoupil: p. Matěj Mára, farář ve Zbýšově.

Dary. Ústřednímu svazu katol. jednot diecése královéhradecké věnoval J. M. ndp. biskup Eduard Jan 60 K, vikariát ledečský 33 K, vikariát novobydžovský 60 K, vp. kaplan Kubánek 2 K. — Jednotě katol. tovaryšů v Hradci Králové daroval opětně vdp. kanovník Dr. Soukup 10 K.

Přednáška. V neděli dne 8. prosince bude přednášeti v jednotě katolických tovaryšů vdp. kanovník Dr. Soukup „O zdrojích blahoty“. Začátek o půl 3. hod. odpolodne. Uvedeným hostům vstup volný.

Mikulášský večírek v tovaryšské jednotě uspokojil každého návštěvníka náležitě. Mnohým sv. Mikuláš nadělil pěkných dárků, mnohým aspoň líbil, že přišel se na ně také dostane. Ale asi kdo nic nedostal, nelitoval návštěvy, protože pěvecký sbor cyrilské jednoty svými výbornými sbory a dramatický odbor jednoty tovaryšské svými zábavnými produkcemi dovedl pozornost upoutati svrchovanou měrou. Všeobecného vědění získal si hudební kroušek i se svým dirigentem vp. praefektem Sablonem pro znamenitý výevik a pro neuvěřitelnou hra. Úspěch tento bude jistě hudebnímu kroušku povzbuzením pro častější vystoupení. Večírek navštívili mnozí hosté poprvé a litovali, že tak dlouho vyhládali se zábavám v „Adalbertinu“. Mnozí hosté přiblížili se za členy jednoty. Při večíрку pamatováno bylo též na Ústřední Matici školskou a vybráno 6 K 60 h, kterýž obnos byl odveden místnímu matičnímu odboru.

Klieperovo divadlo. Sukova umělecká družina se skutečně dobře drží a snahy její docházejí též stále většího uznání u obecenstva. Ovšem všeobecná peněžní krize jeví patrné stopy i v návštěvě divadla. V lepších dobách býválo divadlo plnějším. Z repertoaru byly pozoruhodny Svatojanské ohně.

Přátelé volnosti. Několik listů kacířovalo řiditelství realky, že zakázalo jedině ze všech ústavů zdejších žactvu návštěvu divadelní hry Flachmana, protože hra tato má reformní směr — ve školství. Jáme toho názoru, že reforma školství nedá se provésti divadelní hrou a že divadlo, navštěvované mládeží, nejméně jest povoláno ku nějaké opravě školského byrokratismu. Je-li skutečně potřeba reformy školství, jakož jí potřeba jest, pak neznechucujte mládež pohledem na křiklavé vady nucený pobyt ve špatných školách, jestliže jich nedovedete opravit. Lépe jest vadu nechati bez povšimnutí, než-li obnažovati bez naděje v brzké polepšení. Z toho důvodu projevilo řiditelství realky svým zákazem nejlepší pedagogický takt a jenom u povrchních lidí budí jeho výchovný bdělost pobouření. Úsudek takový lze klidně ignorovati.

Spolek na podporu chudých studentů v Hradci Králové koná valnou hromadu dne 7. prosince v 5 hodin odpol. v místnosti besední knihovny. Na denním pořádku jsou zprávy funkcionářů, volba nového výboru, studentský ples a oslava 25letého jubilea spolku. Vzhledem k těmto důležitým předmětům lze se nadíti hojného účastenství při valné hromadě. Nejde-li se v ustanovenou dobu dostatečný počet členů, bude se konati o půl hodiny později schůze druhá, jež se může platně usnášeti bez ohledu na počet členů přítomných.

Záložna královéhradecká vykazuje za měsíc listopad 1901 následující stav: Vloženo 104.408 61 K, vybráno 73.045 20 K, zůstatek 1.294.297 88 K. Přijato 128.360 90 K, splaceno 77.779 40 K, zůstatek 1.294.297 88 K. Počet úctů 2213. Pohladní obrát 613.864 61 K.

Pro Ústřední Matici školskou na uctění památky p. řiditele J. Vávry ve výročí úmrtí jeho zaslal redakci náš p. J. Scholle z Chrudimi 6 K, jež zaslány Ú. M. Š. do Prahy.

Dan důchodový. Přiznání o všech důchodech daní důchodové podrobených, vyjímaje ty, z kterých daní důchodová dlužníkem se sráží, buďtež za rok 1902 podána nejpozději do 31. ledna 1902. Přiznání k daní důchodové mohou býti podána buď písemně u použití úředních formulářů nebo ústně u berních úřadů I. instance (berních správ, okres. hejtmánství).

Legitimační listky pro obchodní cestující k dosažení snížení sazby zavazadlové a kufří se vzorky na r. 1902 vydávány budou obchodní a živnostenskou komorou v Praze ve vědních dnech od 8. hod. ráno do 2. hod. odpol. počínaje dnem 16. prosince 1901. Obchodní cestující, kteří se o listky takové chtějí ucházeti a jímž byla stvrzenka totožnosti již v roce 1901, podejtež písemnou žádost v podacím protokole komorním a přiložte k ní listek legitimační na r. 1901 zároveň se stvrzenkou totožnosti, dále kolek za 1 K, poplatek 60 h za každý legitim. listek. Ti pak obchodní cestující, kteří stvrzenky totožnosti dosud nemají, musí ještě k tomu předložiti svou nejnovější zřetelnou podobiznu v rozměrech 61/2 X 101/2 cm. na kartonu, na níž se stvrzenka totožnosti připevní.

Dítky opatřeny v Novém Hradci Králové provedou v úterý dne 10. prosince o 10. hod. dopol. vánoční hru: „Dítky kolovrátkový.“

Na četné dotazy odpovídá redakce téhož listu, že 6. sešit „Ducha katolické Obnovy“ pro četná zaneprázdnění vyjde teprve v lednu roku příštího.

Stavba nového chrámu v Náchodě Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 11. listopadu do 2. prosince 1901 odvedli: 300 korun sl. c. k. finanční prokuratura v Praze na splátku odkazu t. pí. Anny Stollinové, měšťanky v Náchodě, 60 korun: p. Fr. Špreňar, městský radní a obchodník v Náchodě na Plhově, 20 korun: slečna Josefina Šťáflová, hospodyně na děkanství v Náchodě, po 10 K: sl. obec Dolní Radechov a pí. Josefa Toldova v Studnicích; po 5 K: pí. Kateřina Benešova v Náchodě, po 4 K: pí. Josefa Borávková, p. Josef Čiháček, truhlář, pí. Julie Fibrová, měšťanka a p. Roman Plodek, učitel měšťanských škol, vesměs v Náchodě; 3 kor. 60 hal. pí. Marie Novotná, majitelka modrúho závodu na náměstí v Náchodě; po 3 K: kostelní kasa, p. Čeněk Kalda, obchodník v Náchodě a vdp. P. Jan Schuh, konsistoriální rada a arciděkan v Chebu; po 2 K: p. Antonín Čejp, bednář v Náchodě, p. Jakub Novotný, učitel v Náchodě, p. Viktor Novák, hostinský na náměstí v Náchodě, p. JUDr. Otakar baron Prašák, advokát v Brně, pí. Františka Svoboda v Náchodě

a p. František Škoda, čis. 270 v Náchodě. — Všecky rým šlechtočným dárčím vyslovují se díky nejvšelejší se snahou prosbou ku ct. veřejnosti za další dobrotné příspěvky, jež se přijímají na děkanském úřadě v Náchodě a zasílají mohou též přímo na spolek výše jmenovaný počtou.

Ze Skutče. Lidový spolek křesťansko sociální pořádá dne 1. prosince mikulášskou zábavu s bohatým programem, která se převaliký počet ošitě účastníků, což svědčí o živém zájmu pro spolek tento. — Čistý výnos věnován ve prospěch spolkové pokladny a z K. „Ústřední Matici školské“.

Z Kostece n. Orli. V neděli dne 1. prosince b. r. mnohý z nás, vida ještě večer silný déšť a hroznou cestu, a obavou uvažoval, jak bude asi účastenství při divadelním představení „St. Julie“. Avšak sotva uplynula šestá hodina, počal se sál plnit a o 7. hodině nebylo více místa ani k sedění, ani k stání v prostorném sále a galerii „na Rabštejně“. A šedý trochu té námahy nelitoval, ano bylo slyšeti po představení: I kdyby bylo ještě hůře, byli bychom šli, neboť takový divadelní kus a tak přesné provedení jeho si to v plné míře zaslouhují. Tak sněh úsudek znalců i méně znalých, prostých i inteligentů. Odbor ženaský katolické Jednoty může být na to hrd, že téměř na počátku své činnosti nás tak překvapil. Všechny slečny hrály s citem, v pohybech i řeči ukázaly pochopení svých úloh především Julie, Konstancie, Egerie, Sabina i Prisca. Zpěvy zvláště duetto Julie a Konstancie byly tak krásny, že vyvolaly bouři potlesku a hluché volání „výborné, opakovati“. Při posledním jednání, kdy se objevil živý obraz sv. Julie na kříži, přijel anděl s palmami a věnci, Charitas a obrácená pohanka Konstancie, zavládlo sálem velebné ticho, z úst mužů jinak mnoho Jednotě nepřelých vydral se utajený povdech, z předních řad finuly se slzy dojetí a v tvářích všech bylo čisti „kdy by to jen déle trvalo“. Druhý den v městě z mnoha stran bylo slyšeti přání, by se představení opakovalo, ano i dopisy a týma přáními došli. Všem, kteří spoluúčinkovali, cvičili hru a zpěvy, nelitovali času a námahy, buďž veřejně vzdáno co nejrodechěji „Zaplať Pán Bůh!“ Další činnosti Jednoty Zdař Bůh!

Do Smilčie zavítá v sobotu dne 7. prosince t. r. slovatný cestovatel E. St. Vráz a uspořádá ve spolkové dvoraně občanské besedy o 8. hod. večer vlepoutavou přednášku o cestě Čínou. Přednášku provází světlými obrazy.

Na Opečně pořádána dne 24. list. t. r. zpěváckými spolky opočenkými akademie na paměť 100letých narozenin kněze J. V. Vorla, hudebního skladatele a rodáka opočenského. Slavnost sama, konaná v nové vystavěném národním domě, krásně se vydařila; dvorana byla naplněna vědným obecenstvem opočenským, které rálo oslavilo svého rodáka a vlastence českého. Zábava byla živá, nenucená, čísla programu jak od sl. spolků, tak i od vzácných hostů vp. prof. J. Nováka, K. Bourdona a A. Bělohoubka precizně přednesena a od obecenstva hluchým potleskem odměněna. Po akademii holdováno tanci do ranních hodin. Pp. prof. Novák, K. Bourdon a A. Bělohoubek, jakož i sl. spolky zpěvácké se svým sbormistrem p. L. Tichmanem zaslouhují všeho uznání za svou práci a přednes. Zábava tato zajisté utkví všem účastníkům dobré vůle v milé paměti.

Z Hořic. „Technická komise pro zřízení českých vysokých škol na Moravě“ koná pod protektorátem sl. městské rady v Hořicích v neděli dne 8. prosince t. r. velkou manifestační schůzi lidu pro zřízení české university na Moravě v divadelním sále obecního domu o 2. hod. odp. Na schůzi přednášeti bude pan J. U. Dr. Josef Lukáš, docent české vysoké školy technické v Praze: „O sociální politice kommunální“. Referent Techn. komise promluví: „O potřebě české university na Moravě“. Zveme tedy každého, kdo má pochopení pro dalekosáhlý význam druhé české university, aby důstojně vyzněla manifestace národa! Čtené spolky žádáme o vyhlášení svých delegátů.

Ze Zábřeží. Dne 27. listopadu t. r. přistěhoval se k nám nový náš p. farář Jos. Mejznar, bývalý p. farář vepřevky a kozelský, bratr nezapomenutelného slaviaty a professora Mejznara, překladaatele Homerovy Iliady a Odyseje. Přijetí a uvítání nového našeho pana faráře bylo slavné. Při výstupu svém z vlaku o 10. h. dopol. osloven byl přednostou stanice labsko-týnecké p. Josefem Hronem, pak starostou zábořským p. Tomáškem. Na to v průvodu pana starosty Tomáška a pana radního Skalníka za průvodu banderie špalírem hasičstva zábořského, svato-kateřinského, habrkovického a lišického přiveden ke škole zábořské, kde osloven byl p. řidícím Janem Zadražilem, p. statkářem Švejkem a uvítán drážičkou Jaroslavou Vondrákovou, jež mu podala nádhernou kyti. Při vchodu do chrámu přivítán byl nový pan farář místním kaplanem P. Františkem Kratochvílem. Slavnost uvítací zakončena litaniemi ke všem Svatým a požehnáním v starobylém chrámu sv. Prokopa.

Hledá se dědic. V r. 1899 zemřela na Vinohradech pí. Marie Suková, která učinila svými dědici několik příbuzných, mezi nimi také Ad. Čížka, pomocníka teznického, který pracoval v různých místech v Čechách a také snad ve Slezsku. Podíl, který Čížkovi připadl, činí téměř 15.000 zl. a po srážce poplatků asi 13.000 zl., avšak dědic tento je oprávněn požívat pouze úrok z této summy až do své smrti. Potom mají připadnouti 1/2, příbuzným pí. Sukové a 1/2, tedy asi 6000 zl. Ústř. Matici školské. Nezvestný Adolf Čížek dostal kurátora a bylo by třeba vyškrti po pí. uplynutí 30 let, než by mohl býti prohlášen za mrtva a než by dědictví Ú. Matici školské připadlo. Je tedy třeba zjistiti v zájmu Ad. Čížka, je-li živ, kde je a v zájmu Ú. M. Š. zda snad není mrtav, by právní poměr tento mohl býti urovnán. I žádají se jak přátelé Ú. M. Š. tak známí Čížkovi, zejména

jeho soudruzi v povolání aby podali správu o Ad. Čížkovi kanonikovi U. M. S. v Praze. K tomu dokládá, že bratr Čížkav jest osobou vyplácen 30 K odměny tomu, kdo podá o Adolfa Čížkovi bezpečnou správu.

Vojenský koncert c. k. pátého pluku č. 42. bude se odbývat v neděli 8. prosince v hotelu „Merkur“ v Hradci Králové. Vstupné sa osobu 40 h, rodina 1 K. Začátek o 7. hod. večer.

Různé zprávy.

K učenímu neomylu. K naší lokalce v č. 47. uveřejněné zasílá se nám dle § 10. oprava: „Není pravda, že knihtiskárna Zmatlíka a Strachoty jest knihtiskárnou socialistickou, jest ale pravda, že při objednávkách vyhověl vždy každé straně bez rozdílu smýšlení jakéhokoliv, tak jako jest povinností každé jiné knihtiskárny.“ — Oprava tato vlastně obsah naší lokálky nevyvrací, nýbrž jen doplňuje.

Nová svatekrděk. V noci ze dne 28. na 29. listopadu vlámal se lupiči oknem do chrámu Páně v Zubří na Moravě. Z tabernakula na hlavním oltáři vzali monstranci a ciborium, největší Svátost z ciboria rozmetavše. Kříž s tabernakula potupně pohorš. V sakristii vylámány u skříně všechny přibíráky a uloupen odtud kalich a staré ciborium. Po rotě ani stopy. Divná věc, že po tolikých svatekrděcích nebyli lupiči dosud vypátráni.

Vlastenecká obětavost. Ve Vimperku zemřel 23. listopadu t. r. tamní obchodník a majitel domu p. Václav Narovec, jenž poslední svou vůli odkázal Ústf. Matici škol. dům se zahradou ve Vimperku v ceně asi 30.000 K. Výdělek domu určen na vydržování české školy ve Vimperku. Ač Vimperk jest převážně německým městem, přece zasloužil si svého českého původu nezapřít. — K němu droží se pan Josef Kandert, zastavitel a majitel realit v Praze, jenž zemřel 26. list. t. r. V závěti své ustanovil hlavní dědičkou svou Ústf. Matici školskou, odkázav jí asi 250.000 K. Z toho má se 100.000 zl. zachovati a utvořiti Fond Jos. Kanderta. Polovice úroků z fondu toho obrátí se na obecné české školy ve Vídni a druhá polovice na české školy v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v území ohroženém. — Rada vlastenců, šlechticů duchem, kteří odkazy svými pamatují na národ náš, se množí. Národní vědomí se šíří, rosteme. Tlačení jsouce se všech stran, sami si už s pomocí Boží také pomůžeme. A kdo by se nerozhodl láskou k vlasti, když už i ten ubohý drotar nedávno dal na českou školu ve Frýdku korunu?

Sv. Jan Nepomucký v poslanecké sněmovně. Na dotazy, týkající se sv. Jana Nepomuckého od poslance Kiofáče ve sněmovně pronesené, odpověděl dle přání od něho vyjádřeného krátce poslanec dr. Stojan při opravách posledního sezení následovně: Vysoká sněmovno! Ani ve snách mně ne- napadlo, že by kdy zde ve sněmovně se jednati mohlo o účt sv. Jana Nepomuckého, jehož účta a pouk k jeho hrobu v těžkých dobách jediným pojátkem a prostředkem byly vzájemnosti mezi Čechami a Moravou. Odpovím krátce na některé z uvedených otázek, aeb zodpovídám-li některé, odpadne sama sebou odpověď na ostatní. 1. Je pravda, že papež Benedikt XIII. toho Jana z Nepomuku za svateho prohlásil jakožto mučenika pro zpovědní tajemství, jehožto tělesné ostatky nalezeny byly v hrobě s nápisem v kameni: „Joannes de Pomuk“ (Jan z Pomuku) a dvojí mříží opatřeném dne 15. dubna 1719 u sv. Víta od komise pozůstávající z pražského arcibiskupa, vyšebradského kanovníka, faráře svatovítského a více lékařů. Kdy tento mučeník smrt mučnickou podstoupil, není rozhodující. Pro katolíky křesťany je rozhodující a závazná část věroučná kanonizační bully a tu v definici o roce není ani řeči. 2. Není pravda, že v kanonizační bulle se výslovně vyjadřuje, že by jiný Nepomuk, který r. 1393 z jiných příčin utopen byl, a Janem za svateho prohlášeným totožným nebyl. Není pravda, že papež jednoho Jana z Nepomuku výslovně od avatofčení vyjmul, neb v bulle kanonizační ani písmenky není o nebudně. O jakémsi vyjmutí ani slova, ani čárky v bulle není. Mám zde knihu nadepsanou: „Dějiny o životě, mučnicku a zázracích sv. Jana Nepomuckého atd. Vytisťeno 1729.“ Kniha tedy v roce svatofčení vytištěná. Zde bulla kanonizační otiskána a každý, jenž se jedná o pravdu, za několik minut

se může přesvědčiti, jak udaje posl. Kiofáče jsou mylné. Náš patron a dědic není výmyslem letité fantasie jesuitské, jakž se posl. Kiofáče na stránce 6010 těsnopisného zápisníku vyjadřuje, na potlačení mučnicka Husa a na snižení jeho věhlasné památky. Tato námitka a tento vynález vyhlíží se teprve v novějším čase. Tak sepsal dr. Otto Abel legendu o sv. Janu Nepomuckém — vydanou v Berlíně r. 1856, po němž naši spisovatelé vše toto paponšují. O tomto Abelovi praví Höfler (Geschichts. I. str. XLIX): „Jest to zajisté velmi nevhodné počínání, píše-li se o sporu dějepisem — vycházeti od nejdaremnějšího obviňování z podvodu nejpodlejšího a při tom nedati si ani práce, podivati se na akta — apisy, a jich se otázati.“ Co se hlavně a především účty sv. Jana Nep. týká, tu Abel a jeho uohledové buď nevěděli aneb také asi zapomněli, že první, jenž z Tovaryšstva Ježíšova na přání Ferdinanda I. od Pavla dne 27. září 1640 potvrzeného do Čech přišel, byl blahosl. Petr Kanisius, jenž do Prahy roku 1655 přibyl, tedy v době, kde účta hrobu a osoby mučenika Božího a svateho, jakž ho mnozí záhy nazývali, již přes půldruhé století, tedy už za časů Husových známa a hojně rozšířena byla. Má-li Abel za nejpádnejší důvod pro svou domněnku, že účta Husova se měla potlačit, že svátek ustanoven na den 16. května, na který i svátek Husův připadal, je to hrubý omyl — aspoň platí v Čechách, pro než hlavně musil by katolický svatý nastřčen býti. Vždyť původní husitské misály a kancionály, jež se zachovaly z doby té, dokazují, že svátek Husův se slavil vždy dne 6. července, v den jeho smrti. I obrazy z 15. a 16. století, tedy před jesuity, zaručují nám tehdejší přesvědčení o existenci — bytí takového mučenika. Tak byl na pražské staroměstské radnici obraz, opravený roku 1632 dle obrazu s r. 1481 a nápisem: „Sv. Jan Nepomucký“. V sakristii metropolitního chrámu ještě za časů Balbínových byl z roku 1490 nástanný obraz patronů českých, mezi nimiž i sv. Jan Nepomucký s palmou čili ratolestí mučnickou. V novoměstském k stole Božího Těla, jehož dlouhý čas universita podobojích posílala, byl obraz sv. Jana Nepomuckého, kdež vyobrazen byl sv. Jan Nep. jako zpovědník královnin; na obraze byl též most, s něhož hozen do Vltavy, s nápisem: „Sv. Jan Nepomucký 1652.“ Kromě toho i dějepisci bez rozdílu vyznání a národnosti, jichž při kanonizačních procesech uvedeno na 30, totéž potvrzují. Nejlepším důkazem je hrob sv. Jana Nep. a jeho neporušený jazyk.

Co vymáší okeanový parník. Nedávno doplnil do Nového Yorku veliký parník „Oceanic“, který při této plavbě přes okeán měl všechna místa obsazena. První třídou jelo 367 cestujících s 38 služebníky, druhou třídou 259 osob a v kajutě třetí bylo 1300 lidí. Pasažéři I. třídy, kteří po 800 markách platili, zaplatili celkem 285.600 marek (1 marka 1 K 20 h), za služebné platili po 240 markách, za 38 služebných tedy 9120 marek. V II. třídě stála kabina 200 marek, tedy se celkem vybralo 61.800 marek, a III. třída, kde se platilo 120 marek, vynesla 166.000 marek. Cestující platili tedy celkem 602.620 marek. K tomu dlužno připočísti výdělek, který plynul z prodeje nápojů a doutníků. Výlohy parníků „Oceanic“ obnášejí asi 140.000 marek, dle toho byl čistý výdělek 362.620 marek. (Hlas.)

Rotschild a státní dluhy. Jakou měrou roste jmění domu Rotschildova, takovou měrou rostou i dluhy evropských států. Roku 1815 páčilo se jmění téhož domu na 312 milionů franků a vzrostlo do r. 1875 na 5000 milionů. Od té doby se jmění to více než zčtvěrnásobilo. Státní dluh v Německu obnášel roku 1846 pouze 900 milionů marek, vzrostl však během 50 let na 11.504 milionů. V Rakousku vzrostl státní dluh v téže době s 2490 na 13375 milionů marek, ve Francii s 3300 na 24.384 milionů a v Itálii s 1200 na 11.456 milionů marek. Z toho je nejlepe patrné, na koho se národové evropské dluží.

(Zasláno.)

Chudému farnímu kostelu věnuje živý růženc bohoslovců královéhradeckých stříbrnou, dobře zlačenou paténku pro Největší k zaopatřování nemocných; žádosti o ni přijímá

Dr. Jan Hejčl,
apiritual.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. listop. 1901. 1 hl. pšenice K 13.00—15.70, žito K 11.80—12.40, ječmene K 8.80—9.40, oves K 6.20—6.80, pšenka K 9.50—10.00, vřes K 9.50—12.00, hrach K 19.00—22.00, jáhel K 18.00, krup K 16.00—24.00, brambor K 2.00—2.40, jetelového semínka červeného K 74.00—94, jetelového semínka (inkarnát) K 84.00—96.00, máka K 31.00, olejky K —, lněného semene K 16.50—18.40, 100 kg. křídových otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50, 1 kg. mála K 2.08—2.32, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu K 0.24—0.36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 1.00—3.00, 1 kopa zelí 05.00—10.00 K.

Odborný velkoobchod pro malbu obrazových oken.
Umělec ústředí pro malbu na skle.
B. Skarda, Brno.
Okna chráněná krásně ho slouží a provedení se zaručují práce nejmodernějšími post. dle vkusu vyhovující. Zvlášť prvními cenami vyznamenána. Cenníky zdarma.

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze: čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školsk. chorvatské výstavě v Zářežbě: čestný diplom. Nejv. vyan. za vystavené varhany na Národop. československé výst. v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv. vyanam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: státní státní medaile 1892. Juror krajinářské výstavy v Kutné Hoře r. 1900. Přisekání znalec c. k. krajinářského soudu na Horách Kutných.

C. k. výs. továrna

na stavbu varhan a harmonii

Jana Tučka v Kutné Hoře

(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává

varhany veškerých za nejlepší usazených soustav co nejdokladnější a v cenách nejmiřejších; — opravy a přestavby varhan provede za nejmířejších podmínek,

harmonia všech soustav pro kostely, školy a salony v nejlepší provedení s pětiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava americká harmonia (Gottage- Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů, a byly tyto na veškerých výstavách nejednotnějšími cenami vyznamenány.

Cenníky varhan a harmonii na požádání zdarma a franko.

Paldus & Pour, dříve J. Jeřábek,

první křesťanský

zasílatelský závod modním zbožím v Hradci Králové čis. 146.,

doporučují svůj hojně zásobený sklad

vhodných dárků k vánočnímu období.

Na úplné šaty, čistá vlna, od zl. 180 výše. — Hedvábné látky, moderních vzorů, na úplnou blůzu od zl. 150 výše. — Velký výběr koberců a záclon, odměřených i na metry. — Atlasové přikrývky. — Úplné garnitury. — Vlněné přikrývky.

Snížené ceny.

Pevné ceny.

Snížené ceny.

Odběrateli 1 tuetu „ŠTÍTU“ přikládáme ode dneška, pokud zásoba stačí, 1 výisk zprávy o katol. sjezdu r. 1897 (240 stran) náda v kom.

VŠEM,

kdož při požáru c. a k. dvorní továrny na pianu práce hasičské i záchranné ochotně a vytrvale konali, jakož i všem těm, kteří nám slovy i skutky své účastnosti projevili, vyloouvujeme tímto

upřímný dík

a prosíme spolu Všemohoucího, by každého od podobné rány chránil.

Rodina Petrofova.

Hlaváčková
patentní
mramorová
valcha

Jest nejlepší prací přístroj neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest nezmaru a svými vřdy hladkými plochami sněhobílé vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí.
Proti dobírce 5 K zasílá výhradně
B. Hlaváček,
sochařský závod Praha, Vinohradská ul. 525-VII.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, nástupce)
odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I.,
č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se
ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
síce i se železnými rámy, střešními
i vsazením.
Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně, beze vší závaznosti
ku definitivní objednávce.
Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.
Založeno roku 1836.

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení
a levných cenách se zárukou

JAN KALIS,
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.,
přísežný znalec c. k. okresního soudu.
Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Praktické
dárky vánoční
za příčinou přeplnění skladu za ceny
značně snížené nabízí
výroba a sklad nábytku
K. V. Skuherský.
Sklady skla, porcelánu, zrcadel, obrazů
a petrolejových lamp.
Račte si povšimnouti výkladních skříní.

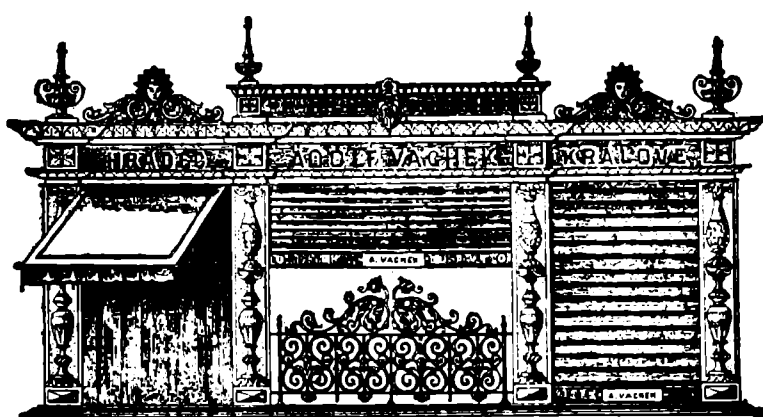
MUDr. Lad. Tyrzský

bydlí nyní v č. 36. vedle biskupské
residence.
Ordinuje ráno od 8—9 hodin a odpoledne
od 2—4 hodin.

Pro každou rodinu a výbavu pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,
které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti jest třeba.
Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky
povolujeme zvláštní výhody.

K vánocům
se doporučují
cukrářství
JOS. FIALY.
Tam lze dostati čerstvé,
chutné a jemné pečivo.
Klicperova ulice hned za hlavní
trafikou.

ADOLF VACHEK.
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové
doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu zaručeně ocelového, velmi lehce
jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samostatné, vlastního vzoru. Montování nosičů
a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých
mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitelů na práce stavební, výhradně
vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštů
do stří a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny
výrobní se zárukou.
V úctě veškeré

Adolf Vachek,
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové,
Dlouhá ul. č. 108, naproti vojenskému úřadu

Josef Štěpán,
závod
poslancovačský
v Pardubicích,
— opravuje —
jakož i nové staví

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky
všech druhů
nabízí

Biskupská
knihovna.

Český
křesťanský zasilatelský závod
— firma —
CABALKA A MIKOTA
Kostelec nad Orli.
uctivě doporučuje veliký výběr
černých a modrých látek
pro P. T. veleřádné duchovenstvo.
— Vesměs české výrobky. —
Klatovské prádlo.
Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

(Zasláno.)

Veleřádnému Pánu

p. Janu Uherkovi, řezbáři
v Náchodě.

Milerádi doporučujeme, že oltáře sv. Josefa a
Pauly Marie Lourdeké, pro náš chrám Páně nejv.
Trojice ve Vašem závodě zhotovené, vynikají jak slo-
hem, tak uměleckými řezbami, též vkusným a čistým
provedením. Můžeme proto Vaši firmu pro podobné
práce co nejvíceji doporučit a přejeme Vám všeho
zdaru.

Děkanství úřad v Novém Městě nad Met.
dne 2. prosince 1901.

Jan Novotný. Polhřím Novák,
kaplan. čestný kanovník a děkan.

Klosety pro nemocné
v elegantním
provedení,
zaručeně ne-
zapáchající

dodává
J. Bazoni, Počátky.

První
katolický zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.
továrna na sukna v Humpolci
doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. veleřádné
duchovenstvo.
Na přání poskytují se výhody platební.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

SUKNA
na taláry a jemné modní látky
pro pány i dámy
k nastávajícímu období
za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zašle
V. J. ŠPALEK,
obchodní dům se sukny v Hradci Králové.
Závod založen roku 1834.

Založeno r. 1850.
Veleřádnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše aliné v ohni zlatené a stříbrné, za se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můžeme se vykázati četnými pová-
nými příklady P. T. záznamů a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic,
táček na křesť, svícnic, pacišků, schránek na Nejevě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumers a odběratele
pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že vý-
nosem ministerstvem se dne 19. 6. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různými pojmenováními,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidskému
ako škodlivé usazeny jsou.

Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,
chemicky a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablečné, borů-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.
Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Pan Josef Krejčík,
umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Písárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul.
č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

K ct. Vašem přání milerádi doporučujeme Vám, že
dodané Vámi vnitřní zařízení nového farního kostela
v Dobrušce, pozůstávající z velmi krásného hlav-
ního oltáře a postranního, kazatelny, zpo-
vovědnice, kostelních lavic a skříní v sakristii,
vesměs se jeví co dle čistě slohová, umělecky provedená,
uspokojující jak v provedení, tak i zlatením a polychromii.
Tentýž úsudek v příčině prací Vašich, v předu
jmenovitě uvedených, projeví též komise při úřední ko-
laudaci stavby kostela v Dobrušce, dne 16. ledna 1898
odbyvané.

Dávajíc Vám s potěšením o tom vědět, přejeme
Vám, by práce Vaše všestranně záložnického nanáší došli.
Patron. úřad velkostatku Sádová v Stračově,
Jeho Osv. p. Jana hraběte Harracha.

Dne 28. března 1898. Patronátní komisař:
Fr. Panzner.

Superfosfáty
animální a minerální
nejlevnější fosforečné hnojivo pro
všechny půdy.
Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší
výnosnost.
Nenahraditelné
k podzimní setbě
jež nelze žádnou jinou kyselinou fos-
forečnou nahraditi.
Dále: kostní moučku, chlévský ledek,
síran amoniat, soli draselné, kalnit,
speciální hnojivo pro stábliny a oko-
paniny (kulovatiny).
Poštovníkou sádku superfosfátovou
ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování
chlévské mrvy, pícní vápno
dodávají s přesnou zárukou obsahu
továrna na kyselinu sí-
rovou a umě-
lá hnojiva
Ústřední písárna: **PRAHA, Jindřišská ul. 27.**
A. SCHRAM
v Břeclavi-
Poštorné
a v Lísku-
Restokách.
Ústřední písárna: **PRAHA, Jindřišská ul. 27.**

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. T. veleřádné duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zašlou.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franco zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv. Janové náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecenstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a českého stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.
Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Čtěte! **Novinka!**
Z hanáckých
dědin a měst.
Črty zábavné a národopisné
J. Vyhřídala, kaplana v Hulíně.
Cena K 1-50.
Nakladatel
R. Promberger, knihkupec v Olomouci.

Spíte?
Důležitou podmínkou zdravého spánku jest
dobrá postel. Hladká, čistá, pružná a při tom
trvanlivá a levná matrace jest jediné
Pešoutova zdravotní
pérová žiněnka.

Nikde jinde k dostání! — Též
pohovky a kobercové divany
výtečné patentní soustavy vyrábí jediné I. uměl.
závod
J. A. Pešouta
v Golč. Jeníkově.
O polovici levněji než jinde! Obrázkový
cenník na požádání zdarma a franco. Veleřádné
duchovenstvu vše bez dobírky neb na splátku
zašle, ba i na udanou míru objednané zboží
prijme bez námítky zpět.

Politické družstvo tiskové prodává
13 kusů za 8 korun, (poštou o 12 haléřů více).
„ŠTÍP“
jste si již kalendář

Paříž 1900
„GRAND PRIX“
nejvyšší vyznamenání.

Nejužitečnější vánoční dárky.

Singerovy šicí stroje jsou vzorem co do soustavy a provedení.
Singerovy šicí stroje jsou nepostrádatelný pro domácnost a průmysl.
Singerovy šicí stroje jsou nejrozšířenější v továrních závodech.
Singerovy šicí stroje jsou nedostižny co do výkonnosti a trvání.
Singerovy šicí stroje jsou pro moderní umělé vyšívání nejzpůsobilejší.

Bezplatné vyučovací kursy též modernímu umělému vyšívání.

Sklad vyšívacího hedvábí ve velkém výběru barev.

Elektromotory k jednotlivým strojům pro domácí potřebu.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, Jiřikova třída 270.

Sklad hotových dámských žaket a límců nejnovějších facon. Levné ceny.	F. Jirout, dámský krejčí v Hradci Králové Malé náměstí. Tránsce. I. patro.	Umělé vyšívání a plissování. Látky na skladě. Objednávky dle míry se rychle zhotovují.
--	---	--

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré
hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19
vedle o. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správy, **zvláště houslí** přijímá

a přesně vyřizuje.

K vánoční a novoroční době

odporučuje se ku zhotovení veškerých prací řezbářských

Josefa Soudila

závod řezbářský

v Hradci Králové.

Též mám stále na skladě různé řezané věci, hodící se za vkusné dárky vánoční, jako: jemné řezané kříže, věšáky na ručníky, klobouky a klíče, desky na noviny a kartáče, kuřácké a hrací stolky, pěkně ozdobené souvaky a pod.

Objednávky se rychle a levně vyřizují.

Pronajmutí bytů a krámu.

Na velkém náměstí v domě č. 36, jehož majitelem jest bisk. Konsistorium, lze najmouti krám, jehož délka sahá ode dveří až ke dvorečku. V zadní části toho krámu je zároveň zřízen byt. Krám jest nově upraven.

Též v tom samém domě lze dva byty v druhém patře do předu i do zadu najmouti.

Byty jsou nově upraveny a vším příslušenstvím opatřeny a mohou hned obývány býti.

Poptávky v bisk. konsistorní kanceláři, neb v kanovníckém domě č. 52.

Díkůvzdání.

V nemoci, při smrti i pohřbu naší nezapomenutelné matky, paní

ANNY ŠRŮTKOVÉ,

vdovy po měšťanu Náchodském,

dostalo se nám tolik milého účastenství a projevů soustrastí se strany velectěného obcenstva zdejšího i v Novém Hradci Král., kterýmiž byl náš značně zmírněn byl, že pokládáme za povinnost vzdáti

díky nejsrdečnější

všem vůbec a každému zvlášť za dobrotivé tyto projevy účasti a přízně k nám.

Zvláštní dík vyslovujeme tímto Jeho Milosti Vysoce Důstojnému Pánu Msgru Dru **Al. Frýdkovi**, kapitálnímu děkanu a generalnímu vikáři, vysocedůst. p. kanovníku **J. Bartákovi**, vldp. děkanu Novohradeckému **A. Vitvarovi** a jeho dp. kooperatoru **J. Zelinkovi** za poslední službu lásky zemřelé prokázanou, obětavým ošetřovatelům nemocné, lékařům pp. Dru **Spitznerovi** a Dru **Baskovi**, velectěným pp. **sousedům** z Nového Hradce Králové, kteří zesnulou k poslednímu odpočinku donesli a **všem přátelům a známým** v Pánu zesnulé, kteří tak čestně k hrobu ji doprovodili. — Všem služby lásky jejich k zemřelé i k nám odplatit hojně sám Bůh!

V Hradci Králové, dne 3. prosince 1901.

Jménem příbuzenstva

truchlící synové.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 49.

Zprávy hospodářské.

Utváření obilních cen.

Každý dělník hledí, aby dostal práci dobře zaplacenou. Smlouvá s pracedárcem a povoluje, když ho nutí bládnou, nouze a přílišný nával jiných pracovníků. Také řemeslník hledí, aby dostal od práce dobře zaplacen. Obchodník vychvaluje zboží, aby ho mohl dvakrát a třeba vícekrát draze prodat, než ho koupil. Z těchto zisků žije každý. Rolník nepracuje u nikoho za mzdu, nepřijímá práci na zakázku jako řemeslník, nebře fixní plat jako úředník nebo učitel, neprodává tovární výrobky jako obchodník, nýbrž sklízí jednou za rok s pole a to, co sklízí, musí hledět, pokud sám nepotřebuje na krmivo dobytka a drůbeže, pak na stravování rodiny a čeledě výhodně odprodat.

Pro rolníka znamenají dobré vysoké ceny polních plodin dobré časy a nízké ceny polních plodin špatné časy; ovšem rozhoduje i tu, co kdo na poli sklízí. Je-li dobrá žně a sklízí-li se na jednom hektaru 20 hektolitrů obilí, vydá toto množství i při levnějších cenách zrovna tolik, jako když je špatná sklizeň řekneme na hektaru 15 hektolitrů a platí-li plodiny na trhu více. Než buď jak buď, pro rolnictvo jest věcí výhodnou, jestliže na trhu jest čilá poptávka po obilí a jiných plodinách a pak-li obilí a zemědělské plodiny mají dobré a vysoké ceny. Jaký je asi hrubý příjem našeho rolnictva? To se dá přibližně odhadnouti, když prohlédneme statistiku sklizně. Máme před sebou nejnovější úplnou statistiku zemědělské těžby za rok 1899. Dle této bylo sklizeno v zemích českých obilí následovně:

	v Čechách	na Moravě	ve Slezsku
	m e t r á k ů		
pšenice	3,597.329	1,635.417	170.809
žito	6,466.644	3,355.521	438.669
ječmene	5,983.736	3,787.068	357.761
ovsa	5,737.314	2,492.542	637.154

Nyní musíme ještě připojit sklizeň nejdůležitějších plodin. Tak bylo téhož roku sklizeno v Čechách 725.376, na Moravě 403.158 a ve Slezsku 48.241 metrických centů luštěnin.

Dále máme zde chléb chudiny totiž zrnáky. Těch bylo sklizeno jmenovaného roku v Čechách 26,832.570, na Moravě 21,919.412 a ve Slezsku 3,357.582 metrických centů. Velikou pak úlohu hraje v krajích těžké půdy pěstění cukrové řepy. Těto bylo sklizeno roku 1899 v Čechách 42,247.500, na Moravě 19,599.536 a ve Slezsku 898.605 metrických centů. Pravda ovšem jest, že sklizeň řepy cukrové padá do rozpočtu na váhu hlavně u velkostatkářů a nájemců dvorů, kteří pěstění řepy provádí mnohdy měrou rozsáhlou, kdežto velká část malého rolnictva tuto plodinu pro přílišný náklad pracovní a pak malý plat za přivezenou řepu do cukrovaru v malém množství pěstovat nemůže. Za to padá na váhu i v každém menším hospodářství sklizeň řepy krmné pro dobytek. Řepy té bylo sklizeno v Čechách 4,877.604, na Moravě 3,898.514 a ve Slezsku 631.425 metrických centů.

Velikou položkou v příjmech polního hospodářství jest sklizeň jetelů a sena. Jetelů bylo sklizeno v Čechách 8,219.426 metrických centů, na Moravě 5,084.662 a ve Slezsku 1,034.457 metráků. Menší množství se sklízí zelené píse jako směs nebo zelené kukuřice a jiných píce, nebo se seká žito a obilí, pak-li sklizeň jeho nestojí ani za vyčkáni zralosti. Sena sklizeno roku 1899 v Čechách 13,074.904, na Moravě 6,217.287 a ve Slezsku 552.659 metráků.

Tímto jsme podali souhrn všeho, co naše rolnictvo na hlavních polních plodinách sklízelo. To co za ně na trhu strží, pokud totiž odprodati může, jest mzdou našeho rolnictva. Čím více stoupají ceny těchto plodin, tím také více rolnictvo za ně tržlí a rostou tedy jeho příjmy. To můžeme snadno dokázat. Na příklad roku 1895 platil metrál pšenice na plodinu bursy ve Vídni za měsíc září 7 zl. 12 kr. Dle toho byla by peněžní hodnota sklizené pšenice r. 1899 v Čechách 25.49 mil. zl. Nyní ale vezmeme skutečnou cenu pšenice z roku 1899. Tehdáž se platilo za metrál pšenice na plodinu bursy ve Vídni v měsíci září 9.38 zlatých. Dle této ceny byla peněžní hodnota sklizené pšenice v Čechách 33.17 mil. zl. Zde máme hned příklad, jaký vliv mají obilní ceny na příjmy rolnictva a jak utvářejí výnos polního hospodářství, pokud ovšem se zabývá pěstěním obilnin.

Kdyby roku 1899 byla cena pšenice zůstala na tak nízké úrovni jako roku 1895, bylo by rolnictvo v Čechách jen na pšenici

tratilo osm milionů zlatých. Kdo vlastně dnes rozhoduje o cenách obilí, nemůže nikdo říci. Naš rolník je většinou odkázán na to, co mu dá obilní žid. Naš rolník marně se může odvolávat na cenník plodiny bursy v Praze. V každé vsi rozhoduje ten nejbližší obilní kšeftář, pak-li není v okresu rolnické obilní družstvo, které samo hledí zásoby obilí svých členů výhodně prodati mlýnům, pekařům, erárům a podobným konsumentům. Dnes rozhodují všeobecně dosud plodiny bursy. U nás je to v přední řadě plodina bursy v Pešti, podle Pešti se řídí Vídeň a podle obou pak se řídí plodina bursy v Praze. Dle cenníků, které každého dne výjímou neděl plodiny bursy vydává, řídí se pak ostatní venkovské krajské trhy. Zde pak na těchto trzích vládnou obyčejně dva neb tři větší obilní židovské firmy, které opanují celý kraj. Všimněme si, jak v posledních pěti letech se utvořily obilní ceny. Máme zde směrodatnou statistiku obilních cen z plodiny bursy ve Vídni. Právili jsme, že roku 1895 platilo obilí nejvíce a sice platilo se v měsíci září téhož roku na plodinu bursy vídeňské za jeden metrál pšenice 7.12 zl., žito 6.40 zl., ječmene 9 zl., oves 6.45 zl. Roku 1896 počaly ceny obilí pozvolna stoupati. Roku 1897 ulehčila po celém světě všeobecná neúroda, obilních zásob z r. 1896 nebylo a proto po žních v měsíci září 1897 vyskočily ceny obilí rázem do výše. Platilo se téhož měsíce r. 1897 na plodinu bursy ve Vídni za 1 metrál pšenice 13 zl. 15 kr., žito 9 zl. 15 kr., ječmene 10 zl. 80 kr., oves 6 zl. 75 kr. Ceny ty stoupaly až do prosince a dostoupily v květnu r. 1898 svého vrcholu. Platilo se v tomto měsíci za metrál pšenice 15 zl. 47 kr., ceny to, jaké nebylo již od 30 let. Po žních r. 1898 počaly mezinárodní bursy plodiny bursy znesnáhla ceny obilí tlačovat dolů, až dosáhly r. 1900 nízkého stupně, tak že v září toho roku platilo se za 1 metrál pšenice 8 1/2 zl., žito 7.68 zl., ječmene 9.40 zl., oves 5.95 zl. Rolnictvo se těšilo, že ceny obilí udrží se dole na výši z r. 1897, ale moc obilních židů jest větší než moc rolníků.

Užití slunečnic. Kdo chová včely, ten má pro ně výsazeti dostatečný počet slunečnic, které poskytují včelám tu nejvýdatnější pastvu. Zralá jádra slunečnic jsou nejlepším krmivem pro slepice, které je přímo hltají. Jádra slunečnic podporují vydatně snášení vajec. Lísty slunečnice a šťavnaté stonky jsou velmi dobrým krmivem kravám. Z jader slunečnice lisuje se znamenitý olej, kterého možno užívat jak k jídlu tak ku svítivu. Podivno je, že mimo Rusko a Čínu nikde najedeme rozsáhlejšího pěstění slunečnic, ačkoli by se její pěstění i na poli velmi dobře vyplácelo.

Krystalisaci (zucukernatění) medu považují dosud mnozí za špatnou známku jeho. Ale není tomu tak. Každý pravý med po jisté době ztuhne a posléze zkrystaluje (srazí se v krupky). Tím stává se trvalejší a nepozbývá docela na jakosti. Postaví-li se láhev takového medu do teplé vody, med se znovu rozpustí, t. j. stane se kapalným a průhledným. Tím liší se med pravý od padělaného, jenž nekystaluje.

Český žid.

Moravský „Rozkvět“ v čís. 4. přináší ve článku „Marné volání“ úvahu o součinnosti „českých“ židů na poli národním. Úvaha souhlasí s našimi názory o „českých“ židech, jak jsme pověděli nedávno v drobné obraně. Pro zajímavost uveřejňujeme k posudku i úvahu Rozkvětu.

Který je světský důvod židovství? Praktická potřeba, egoism. Který je světský kult židů? Čachr. Který je jeho světský Bůh? Peníze. Nuže tedy! Emancipace od čachru a od peněz, tudíž od praktického, reálného židovství, byla by sebeemancipace naší doby. Marx.

Názory Dr. Riegra, o plemenu židovském před několika dny pronesené, nelíbily se některým lidem a proto začaly hřmít kanony novinářské na pláncích vinohradských i staré housnice židů vídeňských. Proti těmto útokům brání se Dr. Rieger v „Českožidov. Listech“ a odmítá, jakoby projev jeho byl výronem plemenné zášti a volá židy do tábora českého, právě, že by naše politické postavení mocně posílili, kdyby aspoň v té míře, v jaké podporují svým talentem a svými prostředky snahy našich Němců, zastávali se našich práv a zájmů národních.

Tolik Dr. Rieger. Vida zuřivost proti sobě, brání se a židy hladí, volaje je do našeho tábora. Volání to je však marným, neboť za nynějších poměrů židy do našeho tábora nedostaneme, čehož příčiny tuto sine ira et studio vyložití chceme.

Postavení židovstva v zemích českých stalo se choullostivým jednak chvácáním se Židů samých, jednak dal choullostivost tu boj dvou národností, při kterémž boji Židé jsou tím třetím, čekajícím na výsledek.

Na území německém hráli si Židé vždy na radikální Němce, na území českém sice již Židé netvoří při volbách „pozoruhodné německé většiny“, poněvadž nynější vláda ani takových služeb nepotřebuje, ani — nehonoruje i volí třeba české kandidáty, ale mládež svou posud vychovávali po německu. A výsledek? Mladík se naučil německy psát a čísti a dobře se mu vedlo, dokud nepovstala česká konkurence. Tu byl podnikavý žid, chtěje držeti se hospodářského rozmachu národa, nucen všimati si také kulturních potřeb našich a povstal typ žida, odkojeného vědomostmi na škole české nabytými, než vědomostí nabyt jen proto, aby mohl s Čechem konkurovat.

A tak zkoumáme-li to dosavadní přilnutí židovstva k národu českému, vidíme, že, až na několik jednotlivců idealistů, žid český vychovaný právě tak vzdálen je pochopení národnosti naší, jako žid německý.

Peníze oloupily o svou vlastní cenu celý svět, lidstvo i přírodu. Peníze jsou bytostí, jež se člověku, jeho práci a podstatě odcizila a tato cizí bytost nad ním panuje a on ji uctívá. Peníze oloupily žida o to, co nám je nejdražší, oloupily ho o národnost. Národnost žida, toť národnost peněžníka, kupce. Kde peníze, tam národnost. Židovstvo se cítí dnes národem vlastním, národem zvláštním a proto nesplyne se žádným jiným plemenem národním. Je národem obchodním, mamonářským a tomuto povolání věnuje vše. U žida pojmy Bůh, vlast jsou nahrazeny kovem a peníze právě to byly, jež u židů pojem národnosti, touhu a potřebu sdružení vyvolaly. Mohou tedy židé cítiti pro židovstvo, býti národovci židovskými, ale tyto národnostní city mohou býti vždy jen takové, že směřují k někomu, jež má tutéž modlu jako žid, totiž peníze. Ovšem připomínáme, že i židé byli velcí vlastenci — ale to byli tehdy, dokud měli vlast — dokud byli v Palestině, a leckterá místa z knih proroků mohla by i nám ku povznesení vlastenectví býti citována.

Než to již minulo a citů tak povznášejících, vlasteneckých, jaké měli židé v Palestině, židé nynější, jsouce bez vlasti, mítí nemohou.

Abý city podobné měli pro naši vlast, v níž oni cítí se cizinci, není možným, což ostatně nikdo na nich nežádá, a žádati nemůže, a může se nám jednati jen o to, aby byli s námi, když ne spojení, tedy aspoň v míru, a aby nepracovali proti nám.

To však židé neudělají a sice proto, že jsme národem malým. Oni s námi nepřijdou proto, že jsme národem dobrým, tichým a skromným. Mezi německým národem zůstanou, ježto jest to národ veliký, kdež je dosti prostředků ku provozování obchodu a zbohatnutí, kdež mnohem lepší je půda pro boha vlastenectví židovského, kdež jsou peníze.

Toto jednání židů nemůžeme nazvat ani zvláštním, ani bezcharakterním, ani jakýmkoli jiným; jednání to vyplývá z povahy lidu samého, z jeho náboženského a plemenného přesvědčení, jednání to diktuje židovstvu jeho prospěch vlastní a pak snad také kletba, již národ židovský jest stížen.

Proti těmto činitelům velmi chabým jeví se býti volání k židům, aby pracovali s námi a pro nás. Toť hlas volajícího na poušti. Židé na hlas ten jistě nepřijdou. Až židé k nám se sami obrátí, tehdy budeme moci říci o sobě, že jsme mocným, že národ náš je silným, neboť jako krysy táhnou za lodí, tak židé táhnou se za mocným kapitálem a budeme-li mítí my židovského boha, přijdou židé k nám, aby se mu klaněli. „Našinec“.

Ještě o talmovém Katonovi.

(Liga + 16).

Vracíme se ještě k otavřenému listu, jež Masaryk napsal proti Riegerovi. Známky nelogičnosti a zmatečnosti jeho čtení před očima se kupí a nutí přemýšlet i oceňovati tu vyfiktovanou vědeckost Masarykovu. Ozývá se v něm opět ustálená realistická fráze o vlastencím blažování rukopisném v otázce čistě vědecké. „Vy, pane barone,“ píše Masaryk, „neměl jste nikdy úcty k cizím přesvědčením, a proto

jste dovolil v otázce čistě vědecké (rukopisné) vlastností hlasování, a podobným způsobem vedete si také teď, dovolávaje se tušeného povídání, na místě, abyste, co odsuzujete, sám poznal a posoudil." Poděkují poslední slova, protože jsou svědectvím proti Masarykovi právě v otázce rukopisné, které se dovolává a protože jsou nejspřávnějším pravidlem jednání, kdykoli o něčem jest nám projevit úsudek. Právě v době, kdy dr. Máchal na gymnasiu největší nadšení pro rukopisy v nás rozněcoval, z čista jasna udeřilo. Prof. Máchal jednoho dne se smutkem ve tváři a třesoucím se hlasem nám oznamoval, že přední autorita v staré češtině, prof. Gebauer, uvádí v Atheneu vážné námitky protirukopisné. I šel jsem do bytu páne profesora a dotčené číslo Atheneu jsem si vypůjčil. My sextáni prof. Gebauera přičiněním svého učitele vysoce jsme cenili jako filologa ve staré češtině na slovo vzatého. Ale nastala okolnost, která způsobila, že vedle něho najednou postavili jsme i Masaryka. Ve vypůjčeném čísle Atheneu totiž byl také otištěn list, ve kterém Masaryk projevuje své pochybnosti a vybízí Gebauera, aby své pochyby nveřejnil. A v našem debattujícím kroužku se počalo ozývat: „Ach, ten Masaryk, to jest chlapík, má své pochybnosti proti rukopisům ze staré češtiny a nyní vybízí ještě Gebauera." A domnívám se posud, že naše tehdejší usuzování bylo správné. Že Masaryk má své důvody grammatické ze staré češtiny, tedy důvody vědecké, podle jeho vystoupení domnívati se musila celá tehdejší veřejnost. Z nedávné brožury redaktora „Osvěty" Václava Vlčka může se však přesvědčiti každý, že Masaryk v té době neznal správně ani nové češtiny, natož aby byl znal češtinu starou. Zásada Masarykova, na Riegrovi žádaná: „poznati totiž a posouditi," jest tedy proroce realistickému pouhým kapsným štátkem, který možno kdykoli vytáhnouti a zastrčiti. Mimo to však v záležitosti rukopisné tážeme se s celou jistotou: jaké to byly příčiny, pro které Masaryk, nemaje a neznaje důvodů vědeckých, proti rukopisům vytáhl polem válečným? Masaryk v otevřeném listě vytýká Riegrovi též proměny v nazírání. Tato výtky jest přímou chlepecká, vždyť i nevzdělanec dnes snadno usoudí, že přesvědčení člo.eka podléhá proměnám. Pak zbytečně také „Besedy Času" napsaly: „řekne li kdo, že nemění přesvědčení, jest to tolik, jako nemilovati pravdu". Jako onen král řekl, že zákony nejsou pro něho, vybrž pro poddané, tak i realističtí predikanti krásné sentence káží s mravní závazností pro jiné, a nikoli pro sebe. Jen ať Masaryk vyvrací slova o židovském spojení ať o rozkladné vlastnosti své strany! Planým křikem a nadto troulalostí pozornost veřejnosti od vrátili marně se snaží kolonizátor židovstva. I „Čas" podružné cíle své existence snaží se zaměnití cílem celého národa. A tato cizímu životu propadlá strana chce potom hlásat ideální snažení, tonouc až po krk v zájmech materiálních, které ze spojení s židovstvem kde komu patří jsou.

Literatura.

Světlo andělů. Napsal V. Žižka v Praze. Nákladem vlastním. Cena 1 K.

Ch. Dickens: Zlé časy. Přeložil A. Hofmeister. Seš. 1. za 15 kr. Vydal J. Pelcl v Praze.

Abeceda zdraví a nemoci. Napsal prof. Dr. M. Jovanovič-Batut. Přeložil Dr. K. Bulíř. Bibliotéky lék. spisů populárních svaz. VIII. Nakladatelství Hejdy a Tučka v Praze. Cena 1 K 60 h. Spisek tento jest sbírkou hlavních pravidel a zásad lékařství a zdravotnictví. Vše jest čtenáři hravě pochopitelné. Doporučujeme.

Nákladem české graf. společnosti „Unie" v Praze. Spisy Julia Zeyera. Ondřej Černýšev. Seš. 3. za 40 h. **Spisy Sofie Podlipské.** Lidské včely. Seš. 9. za 30 h.

Česká knihovna zábavy a poučení. Pořádá red. Frant. Bílý. Ze záhybů dob. Povídky a vzpomínky z pera slavného románpisce Al. Jiráka. Seš. 94., svaz. XIII. za 24 h. Nákladem J. Otty v Praze.

IV. slet všesokolský v Praze r. 1901. Upomínky na krásné dni zažité při IV. sletu všesokol., péči „Svazu českosokolského" a za redakce br. Dr. Jos. Scheinera. Seš. 1. za 60 h. Objednávky vytisuje Ed. Warau, Praha I. Stará Rychta.

Poklad věřitelů. Lidový list k uctění Nejv. Svátosti oltární. Řídí V. Roudnický. Roč. III., seš. 9. —10. Předplatné na rok 60 kr. Nákladem spolku kněžských adoratorů. Expedice obstarává knihtiskárna V. Kotrby v Praze, Pátrsova ul. 200.—II.

Zábavy večerní. Red. Em. Žák. Roč. XXII., č. 5. Dílo 123. Pět povídek Julie Laverneové. Z francouziny přeložil J. Kosina. Tyto povídky jsou všechny poutavé. Doporučujeme.

Vytrvalé květiny. Výběr nejlepších a nejvhod. druhů ku pěstování v zahradě a k pracím vazačským. Pro majitele zahrad, zahradníky a přátele květin vytečná pomůcka. Napsal V. Gottwald. Seš. 23. za 30 kr. Nákladem J. L. Kobra v Praze.

Rajská zahrádka. Red. Václav Špaček. Roč. XI., seš. 3. Jediný u nás v Čechách vycházející časopis pro mládež zasluhuje pro pečlivý obsah a bohatou část obrazovou co nejvyššího rozšíření. Doporučujeme Rajskou zahrádku co nejlépe i našemu duchovenstvu i učitelstvu. Jest to čtená jak umravňující, tak zúšlechťující. Předplácí se 80 kr. ročně.

Rozhledy po lidumilství, jediného slantropického našeho měsíčníku, vycházejícího redakcí JUC Fr. Cyr. Vika (v Praze, 369.—VII) ve prospěch „Jub. českého veku cís. a král. Alžbáty" v Praze na Kampě, vydáno bylo právě 11. č. IX. roč. a bohatým obsahem. Obrázková příloha. Fr. Klimeš: Nalezenec. Předplatné

(ročně 4 K) přijímá Lotty Trakalová-Kheilová, choť říditele akademie hr. Straky v Praze—III.

Novou divadelní hru pro představení školní mládeže napsal spisovatel Fr. Jiří Košťál, farář ve Skuhrově, a názvem „Obecní sirotek". Hra, jejíž děj propleten je pěknými zpěvy a i hudbou, má čtyři oddělení: I. „Jak sirotci usínají". II. „Ráno sirotek". III. „Slavnost u pazderyn". IV. „Blahé vánoce". Celým dějem vane ušlechtilá tendence! Nešťastní sirotci, již přijdou na obec, budtež obstaráni a vychováni tak, aby z nich, až dospějí, nepovstala obcím tím větší obtíž! Myslénka ta je ve hře zmíněné tím přitažlivější, že ji provádějí děti! Tiskem vyjde jako vhodná hra k blahým vánočním, také i jako kolední hra velikonoční. —

Rádce duchovní. Časopis kněžstva českoslovanského. Rediguje dr. Burian, sídelní kanovník v šehrad. Nákl. V. Kotrby v Praze. Roč. VIII. seš. 12 a ročníku IX. sešit I. Časopis, který pěstuje pečlivě jak homiletiku, tak i katechetiku a část vědeckou, nastupuje právě ročník devátý. Kdo zná předešlé osm ročníků, ví jistě, co tu jest sneseno látky, již dobře lze upotřebiti. Předplatné na Rádce duchovního ročně 8 K. Upozorňujeme na Rádce duchovního naše duchovenstvo při počátku nového ročníku, jasně přesvědčení, že najde v něm mnoho pro těžký úřad svůj potřebného.

Ludmila. Sbírka zábavné četby pro český lid. Red. ThC. J. Pauly. Ročník předp. 2 K. Nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrby v Praze, č. 200-II. Roč. IV. Sv. 2. Boh. Brodský: Paní pokladníková. Pan spisovatel tu načrtává obrázek tak mnohé domácnosti a šleha nectnosti, které nič blaho rodinné. Některé scény jsou úchvatné.

Mše sv. Die franc. spisku. Prodej obstarává „Růžencová výroba" (sirotčinec) v Praze—I. Seš. za 4 h., 60 výt. franko za 1 K 80 h. Knížka tato mile poučí každého o užtku částého a zbožného obcování má svatě.

Zabijačky. Kuchařská kniha pro zimní kuchyni. Cena 1 K. Nákladem R. Prombergera, knihkupce v Olomouci. 161 starých receptů dosud nikde netištěných! Knížka tato bude našim hospodynkám dobrým rádčem, kterak účelně využívat všeho, čeho skýtají „zabijačky" (vepřové hody) a co mnohdy z neznalosti na zmar přichází. Pokyny a recepty v ní sebrány jsou osvědčenou, zkušenou hospodyní kuchařkou a jame jisti, že tato užitečná knížka uvítána bude našimi hospodynkami co nejvšeleji.

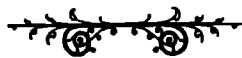
Ženské listy. Roč. XXIX., čs. 10. a 11. Nákladem ženského výrobního spolku českého. Expedice v Praze, Resslova ulice č. 1940. Předplatné pro členy spolku a žáky roč. 1 zl. 60 kr. poštou; pro nečleny 2 zl.

Česká žena. Časopis křesť.-socialních žen a dívek. Roč. IV., čs. 3. a 4. Vychází 10. a 26. každého měsíce redakcí Marie Hasmanové a nákladem dr. Jos. Buriana. Redakce a administrace v Praze 90—VI. Expedice v Praze 200—II. Předplatné na rok pošt. 2 K.

Vzdělávací čtena katolické mládeže. Roč. I., čs. 1. Vychází šestkrát do roka. Předplácí se na celý rok 40 h. Jednotlivá čs. 7 h. Vydává „Jednota českého katol. učitelstva v království českém." Redaktor Fr. Jelinek, učitel v Maloticích u Kouřimi. Administrace v Praze, č. 570—II., v Žitné ul. Nákladem družstva „Vlast".

Cyklos postních kázání: „Secunda post nautragium tabula" dra. Rob. Neuschla jest dílem velice cenným a vzácným příspěvkem v oboru české literatury homiletické i co do obsahu i co do formy. První kázání tvoří úvod a pojednává o velikosti díla vykupitelského; druhé a třetí popisuje děj umučení Páně, ostatní pak tři jednají o svátosti pokání. Jednotlivá kázání jsou velice obsáhrná, tak že poskytují kazatelé podle jeho individuality hojný výběr látky; také by se daly utvořiti z této sbírky snadno dva cykly postních kázání: o umučení Páně — a o svátosti pokání. Kázání jsou založena na všestranném a důkladném vzdělání apologeticko—teologickém, odkud jejich veliká cena pro naši dobu všeobecně nevěry, v níž zvláště jest si přáti, aby kazatelé náboženské pravdy odhovořovali, aby pravdy, stavě se části osobního přesvědčení, měly i patřičný vliv na život křesťanský. — Kázání o umučení Páně opírají se vošem o nejnovější výzkumy exegeticko—historické a při tom propleteny jsou aplikacemi nejlepších spisovatelů ascetických. Zvláštních však díků zaslužil si pan spisovatel důkladným pojednáním o svátosti pokání, bez níž veškeren život náboženský chradne a proti níž právě v naší době tolik útoků se podniká. Pan spisovatel sleduje též důsledně cíl, aby přímě posluchače k dobré sv. zpodobě i sv. přijímání. — Důkladná znalost dogmatu a živá obrazovost umožňují p. spisovateli, že nalézá příhodný obraz a podobenství, aby posluchačům pravdu objasnil a kázání i zajímavým učinil. Řečník ovládá jazyk český úplně a proto vždy má po hotové zásohu slov a obrátů příhodných, aby i nejméně odtěny vnitřních duševních stavů vyjádřil, což neobyčejné působnosti kázání napomáhá. Roč jest plynou, jasná, předmětu přiměřená, místy i úchvatná. — Některé ostřejší výrazy třeba považovati za výraz rozhorlenosti proti moderním fariseům a ďábelské prolnosti. Kázání Neuschlova vyšla v Brně v tiskárně benediktinů rajhradských a stojí pouze 1 K 20 h.

Božetěch, ilustrovaný měsíčník věnovaný umění církevnímu. Roč. I., č. 1. a 2. Roční předplatné 2 K. Vydává a rediguje Jos. Hübsch, Praha—Královské Vinohrady, Krameriova ul. 10.

Ph. Mg. B. V. Morávek Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína. Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Malinský křen

letovní sklizně.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5.20
5 " " 25 " "	4.50
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.—

1 kg. Majoranky . . K 2.—

1 kg. Hincian . . . K 1.20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton** a **Schaving** columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu **zvláštní slevy.**

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

Josef Neškudla,

c a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 86

doporučuje P. T. veledůst. duchovenstvu svůj vůdeš osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Illus'r. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 13. prosince 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Pletou si západ s východem.

Nejvíce z českých měst zakoušela druhdy Přelouč. Ať to bylo veselé nebo smutné, malér (nehoda) nebo „chytrost“, říkalo se tomu „přeloučský kousek.“ A nejraději si při tom zlí jazykové smlsli na „panu pulmistrovi“. Takový jeden přeloučský kousek či vlastně malér stal se prý kdysi — nevím kterému — panu pulmistrovi se — „sluníčkem“. Přišel — tehdyž se ještě neříkalo od vlastenecké práce, ale zcela prostě — z hospody domů, když bylo málo hodin. A věrná manželka pomohla mu naložit. A tam odpočíval, odpočíval, až bylo zase málo hodin. Konečně se probudil. Sotva však se tak stalo, počal volati: „Ženo, ženo, pojď sem! Co se to jen dnes děje?“ — Paní celá ustrašená přikvápí a táže se, co se mu stalo. A on v náramném rozčilení křičí: „Koukej! „Sluníčko“ dnes vychází na druhé straně“. Opravdu! Sluníčko bylo na protější straně, ale zapadalo již. Ale „pan pulmistr“, že se teprv probudil, myslil, že vychází. Spletl si západ s východem. Bylo to veselé spletení a nikomu neškodilo.

Horší pozorujeme u přemnohých Čechů dnešních. Pletou si také západ slávy naší s východem, čili nazývají úpadek našeho národa slávou. Dějepis o tom svědčí, ba zrovna křičí.

V šestnáctém století žil v Němcích — ve Falci — falekrabě Jan Kazimír, kalvinista. A ten vyzýval roku 1577 starší z bratří českých ku kalvínskému sjezdu do Frankfurtu, „jeli-kož prý víra jeho jest vírou bratří a že je třeba proti satanskému papeži se spojit.“ — Byl to člověk opravdu krve a peněz žíznlivý. Sebrav mnoholi mohl dobrodruhův, počal „svatou válku na vyhubení antikrista římského.“ Dříve však než se na tu svatou vojnu do Francie vydal, vyhradil si, že budou vyhnáni biskupové z Met, Tulu a Verdunu a důchody jejich že dostane on. Když se však tak nestalo, vyhradil si 40.000 franků ročně a devatero panství. A sotva že hranice francouzské překročil, počínal si jako pravý tyran. Píše o tom jeho vlastní důstojník Schweinicken: „Všude, kde vojsko naše leželo a ráno na pochod se dalo, kázal falekrabě místa, kde jsme nocovali, zapáliti, takže, když jsme vstávali, deset i dvanáct vesnic hořeti jsme viděli, vesnice výstavné, kraj pilně vzdělaný.“ A krom jiných úmyslů měl také jeden pro nás velice zajímavý: *Ctsaře vyženem z Čech a to celé království svým kamarádům rozdám.* (Hurter II. VIII., 184) — A tomuto člověku, který i svou ženu otrávil, dali čeští nekatolíci svůj kancionál (zpěvník bohoslužebný) do němčiny přeložiti a poslali mu s prosbou, „by Jeho knížecí Milost ráčila býti našim milostivým knížetem a pánem.“ (G. B. u. D. 434).

Byl tohle východ nebo západ slávy české? My myslíme, že západ, ale nenávisť všeho katolického opojení Čechové dnešní mají vše, co protestanté činili — za východ.

Nástupcem tohoto člověka, který měl v úmyslu roztrhati české království, stal se Fridrich IV. (Bedřich). Zajímavý jsou tohoto pána a „budoucího tehdyž krále českého“ zápisky. Uvedeme některé: Dne 9. srpna 1599 prohrál jsem 56 zl.; 16. srpna 14 zl. a 60 zl., 18. srpna 85 zl. a tak to šlo po celý měsíc. — Podívejme se trochu na září: Dne 5. září hudebníkovi 20 zl.; dne 10. září zaznamenány jsou čtyry prohry, dohromady za den 149 zl.; 16. září 39 zl., 17. hudebníkům 10 zl. a prohra 39 zl. Dne 17. t. m. prohra 49 zl., hudebníkům 15 zl. a takto jde zase dále. V říjnu prohrává zase, ale krom toho dal za jeden klenot 300 zl., za kytici do vlasů 128 zl., za skřín na prsteny 2025 zl., za boudu na volavky 111 zl. atd. Na den všech Svatých a dušiček prohrál na tisíc zl. Povážíme-li, jak o mnoho více tehdy platily peníze než nyní, vidíme, že „kníže pán“ byl veliký darebák. Almužny za říjen dal tři toлары, za listopad též. K svému obsluhování choval 658 lidí a na

zámku samá hostina a sam. tausc. — Sám jeho sekretář Kolbiuger o něm napsal, že svou šlechtou manželku po hovadsku sužuje a trýzní. Poddaný lid jeho jest vymoučený, a pro samé daně zchudlý, země vymrskaná. Svým kalvínským pastorům pobral důchody, takže se musili přizpůsobiti, jak mohli; jeden byl vedle kazatelství také ševcem nebo krejčím, druhý lazebníkem, třetí tkalcem, jiný chodil zvat na svatby, jiný s muzikou po hospodách chodil. (Janseen V. 130—134).

A tenhle opravdu zajímavý „odpůrce antikristův“ se také českého království domáhal. A čeští evangelici poslali k němu do Falce a k jeho přívržencům do Schwäbischhallu vyslance — Karla z Wartenberga, Václava Viléma z Roupova, Václava Pátipeského, Jiřího z Vřesovce, Eustacha z Weitmühle a Jana Kachla z Hollensteina. A pánové ti podávali zprávu, že již vojsko proti císaři a králi svému verbují a Fridrich IV. sám také sebral vojsko a osobně proti českému králi se vypravil.

Byl tohle východ nebo západ slávy české? — Mnozí nenávisť všeho katolického zpíjí Čechové mají všecko šmahem, co protestanté činili — za východ. Na štěstí zemřel vinou svého zpuštěného života i tento církve tak krásně opravující kalvínský kandidát českého království v 36. roce věku svého.

Ale syn anáštopce jeho Fridrich V. — při smrti otcově 14letý — sotva že mu sedmnáct let bylo, již zase pomýšlel na korunu českou, svatováclavskou, snad z návodů jiných. — Za tři leta sliboval nevěstě své Alžbětě, dceři krále anglického, že bude českou královnou. Při svatbě vyházel se více než 100 000 liber šterlinků, to jest více než milion zlatých. Ohromná to tehdy summa peněz! Do Falce se odebrala mladá kněžna, majíc komonstva 374 osob a při nádherných slavnostech po příjezdu odbyvaly se hody, tance s smaškarami, a vypilo se denně 200 věder vína. A píše o tom jeden tehdejší dějepisec: „K takovým hodům rozléhá se bédování vymoučeného poddaného lidu, až by i kamenná srdce se hnula. A každý ví, že každý jsou prázdný a nové dluhy se dělají.“ (F. V. 630.) Zprávy takové přišly i do Čech a zvláště to, že Fridrich V. je sprostý opilec, který žádného dne není střízliv a také svou svou nutí, aby s ním popíjela.

To byl tedy třetí kandidát království českého, člen církve opravou. A Čech — nekatolík — pan z Roupova, hlásal veřejně, že Fridrich V. přiveze do Čech veliké bohatství. Pravda byla, že z Anglie peníze přišly, ale na podplácení „pánů stavů evangelických“ v Čechách vládnoucích. A právě pan z Roupova a jeho přívrženci, kteří bořili v Čechách „říši antikristovu“ t. j. církve katolickou, mohli mluvit o penězích do Čech jdoucích. Bohatli jeden přes druhého a nabývali velko-statků čili panství.

Byl tohle východ nebo západ slávy české? Přesmutný nastal západ, když Fridrich volbou evangeliků opravdu česky mluvití neumějícím králem českým se stal a od kalvínských pastorů, jindy všemu „špikování“ se smějících, na království v chrámě svatovítském u hrobu otce vlasti Karla IV. (!) olejem pomazan a „posvěcen“ byl! — Když byla za branami města na Bílé hoře bitva, hodoval král, a než od oběda vstal, byl poražen, bledě ze země uprchl — a slunce slávy naší ocitlo se na západě.

Ani nejuživější nepřátelé víry katolické netroufali si říci, že to byl východ. Ale jako ten jistý „pán pulmistr“ svůj malér místo na opičku na sluníčko strkal, tak tu hrozou — nejen nehodu — ale ránu, kterou tím český národ utrpěl, strkají „dvojitěhodní“ a jiní slovní i neslovní páni na církve katolickou. Ano ve své zášti tak daleko jdou, že tvrdí, že katolictví zakazilo povahu českého lidu. Zase si pletou západ s východem. To drancování statků katolických, ty podplatky pro velehrabné činy, to obohacování se těch rozličných pánů „z Roupova“, tu mizerii povah

nezavinilo katolictví. A že sluníčko nad českým národem přece zase vyšlo, toho jedinou příčinou — i dle Tomka — bylo mravní oslavení jeho na základě katolického. Bohužel, že josefinství podrylo vliv katolické víry na život lidu, a bohužel, že od husitských časů zavedené nevolnictví a robotování vesnického a maloměstského lidu působilo jakousi nedůvěru, mnohdy až potměšilá chytráctví proti pánům všem. A tato chyba povahy lidu českého, v některých krajích se dosud vyskytující, přemáhá se právě zase obětovným a láskyplným působením pravých duchovních katolických. A proto mnohdy bláznivě štka lid nad hrobem kněze katolického. Kolik pokřtěných a nepokřtěných bude plakati nad hrobem pana Masaříka, ukáže budoucnost. My však tvrdíme, že právě po smrti jeho bude se psáti v dějinách života národa našeho — že to, co pan Masařík atd. měl za východ, chystlo západ českému lidu.

A jestli dnes český Wolf pan Klofáč nově „Pryč od Říma“ mezi českým lidem způsobiti hodlá, nedopadne to jinak, než jako to od čtyř století vždy dopadlo, když se národ český od víry otců svých, od víry sv. Václava a Karla IV. odtrhoval a od cizáků — z Anglie, Švýcar a Němce od Viklífa, Kalvína a Lutera se učil. Nemyslíme však, že Klofáč něco většího tomu, co „reformace“ způsobila, podobného provede jako zapadlo slunce Wolfovo, ač jeho štvaniče za východ měli, tak a ještě méně slavněji zapadne Klofáč. A jako ten pan pulmistr na konec se za svou opičku stydět musil, tak stydět se již nyní mnozí Němci za Wolfa a tak stydět se budou i mnozí Čechové, že myslili, že Klofáč je nějaké slunce.

Již i svobodomyšlní Mladočeši vidí, že v pánech pastorech nezvešlo nám slunce, což divu, že to tím lépe vidí čeští katolíci. Ti si Bohudíky západ s východem nepopletli ještě nikdy. Bohdá, že se jim dá brzy za pravdu, že jen sesílením zásad katolických vyjde nám slunce bývalé slávy.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 11. prosince.

(K porádku českých kandidátů do „Úrazové pojišťovny.“ — Pokroky ženské emancipace v Praze. — Modní předměty najednou o polovici levnější. Zdražení piva pohne snad otázkou zavedení pitné vody do Prahy.)

Pražské denní listy jako stydlivě a rozpačitě s českou veřejností minulý týden sdělily, že výsledek voleb do „úrazové pojišťovny“ byl pro české kandidáty — porážkou. A s několika frásami a lacinými stesky celou tu smutnou věc doprovodivše, dále o ní mlčí. Německý tisk ovšem že konstatoval pro svou stranu radostné vítězství, poněvadž při volbách do „úrazové pojišťovny“ neprošel ani jeden český kandidát. Je to velice povážlivým zjevením, že při těchto volbách v zemi, kde český národ má dvoutřetinovou většinu a kde úrazem chrození jsou skoro jenom čeští lidé, čeští kandidáti při volbách do „úrazové pojišťovny“ propadli, zůstavše v ohromujících menšinách.

Pražské denní listy omlouvají to německou agilností, proto příčiny toho zcela logicky hledati sluší v české nedbalosti, která tuto německou agilnost nepřekonala. Máme za povinnost k této záležitosti pronést několik slov.

Žalostný pro české kandidáty výsledek voleb do „úrazové pojišťovny“ svádí se především na provedenou změnu stanov, dle níž se dostává zaměstnávatelé tolik hlasů, kolik má závod jeho plně zaměstnaných dělníků. Avšak k tomu podotýkáme, že tato změna stanov byla provedena za souhlasu českých

členů správy „úrazové pojišťovny.“ A když znamenala neprospekč české strany, z toho je patrné, že zástupcové čeští buďto neprohlédli, o co směnou tou šlo. Proto neměli tam býti tak okázale krátkozrací a neprozíraví pánové voleni. Anebo celou tu změnu lehkovážně podceňovali a nedbali, aby nebyla umožněna. A proto tam dbale české zájmy nezastupovali. Jenom jedno nebo druhé jest možností, ale pro výsledek jest obojí stejné. Česká strana ve předešlé periodě, když pro ni nepřiznivá změna stanov stala se skutkem za přítomnosti a souhlasu její zástupců, šťastně v „úrazové pojišťovně“ zastoupena nebyla.

Další příčinu neblahého výsledku voleb, o němž mluvíme, sledujeme v tom, že německá strana postavila k volbám tým z kandidátů osoby poměrně k tomu spůsobilejší, vhodnější a obratnější, než-li se stalo se strany české. Aniž bychom se chtěli v tom nejmenším spanilomyslnosti a vlastenectví českých kandidátů, kteří nám při volbách těch propadli, dotýkati, máme za právo míti mínění, že by byly jiné osoby třebaš zvítězily. Proto pokládáme zkušenost při těchto nešťastných volbách získanou za draze zaplacené naučení nejenom pro ochotníky, kteří bez uvážení, o co běží, všude dávají se neústupně kandidovati a delegovati, aby pak odpůrci naši z jejich slabých stránek proti nám kořistili, ale ještě větší naučení mají z něho vůdčí čeští kruhy, kteří připouštějí, aby bez námitek a rozvahy kandidování byli někteří lidé i tam, kam to není možno, aby tím česká věc neutrpěla.

To byla také další příčina české porážky při těchto volbách, že se jim ze strany vůdčích kruhů nevěnovala příslušná vážná péče a proto také si jich nejširší veřejnost nevšimla tak, jak toho bylo zapotřebí, aby k žalostnému pro českou věc výsledku jejich nedošlo. Aby německé kruhy za dnešních dnů české straně nadřizovaly, aby své zájmy a prospěchy přehlížely, to může čekati leda politický blázen, když ne nedbalec. Jest-li dnes německá strana něco opanuje, co česká strana pevně a vážně nedrží, to není německou výbojností, ale to znamená českou daremnost.

Namítne se snad, že konečně na tom nezáleží, kdo o podpoře k úrazu příšlých rozhoduje, že spravedlivým býti jest ve případech těch povinností každého. To jest pravda. Ale pravda to jest také, že o tom, na co se z české strany platí, co se v české zemi především českého lidu a jeho zájmů týká, má také nejen právo ale svou svatou povinnost český národ rozhodovati a s tím hospodařiti. A když si něco takového dává vlastní vinou odejmouti, sluší také dle toho souditi a přiznati, že nijak nepřehánějí a nenadsezují ti, kdo volají, že

FEUILLETON.

TO SRDCE.

Černá tma halila závojem svým klidnou vesničku Zálesí. Váude ticho, jen tu a tam pes zastěkal a chvílemi i leckdes kobout zakokřhal.

Teta Brázdílkna na loži se převracela, nemohla už spát — radostí. Čekali totiž u Brázdíků syna Václava, jenž se měl vrátiti z vojny domů. Tři leta sloužil u dragounů až kdesi v Polsku; za ten čas se doma ani neukázal.

„Muži, vstávejte, volala Brázdílkna, třeba nakrmit koně, abys v čas dojel pro Václava!“

O 7. hod. vyjel Brázdílek ze dvora. Zatím už slunko vyhouplo se nad hřbety horské a ozlatilo paprsky svými dědinu Zálesí. V úzkém údolí, lemovaném se tří stran nízkými pahorky, tulily se chaloupky k sobě, provázejíce klikatý tok potoka, jenž se vinul celým Zálesím.

V té září sluneční zastřevla se i chaloupka Brázdílova. Nebyla sice velká — jen dvě okénka hleděla na nával — ale čistě obfiené zdi a červená stříška, po boku dvorek se zahrádkou v předu, a ten pořádek všude — jakoby panenka k svatbě vystrojena.

A byli u Brázdíků hodní a pracovití lidé. Když se vzali, neměli mnoho, ale neúmornou plíř zmohli se na chalupu se 30 měrami. Váš se také jevila sedfenost na nich. Brázdílek už těžko ohýbal záda a zvedal nohy. Žena byla sice křepčejší, než přece zůstávala také v něčem pozadu. Jediná dcera jejich, 12letá Anínka, musila již matce nápomocnou býti.

Proto těšili se všichni na Václava, že jim též výpomůže. Jen starost svírala jich srdce, jaký asi bude, nezkazil-li se snad.

V blízkém městě vystoupil kol 9. hod. ráno z vlaku mladík, zrostlý jako jedle, upřímných očí, a už objeti vřelě sloučilo syna a čekajícího otce.

Tě radosti pak doma při shledání s matkou a sestrou! „Jsem rád maminko“, děl Václav, „že jsem už doma. Na vojně se mi po práci stýskalo. Snad bych se stal lenochem, kdybych tam musil býti ještě několik let.“

„Teď si to tedy vynahradíš“, řekl otec,

česká věc za dnešních dnů lehkovážně a nedbale se spravuje a opatruje. Když sama vůdčí „česká politika“ české dělnictvo v nejvážnějších a v nejtěžnějších jeho otázkách, při úrazovém pojištění, vydala rozhodování německému, které českému dělnému lidu z českých peněz bude při úrazech vyměřovati náhrady a pense, toto faktum přece české dělnictvo k nadšení pro takovou politiku a pro její provozovatele vznítiti nemůže.

Smutný výsledek voleb do „úrazové pojišťovny“ podal nový důkaz, že jedním z velikých škůdců české věci jest především česká nedbalost, která se v ohledu politickém a národním u nás v poslední době šíří, jsouc propagována a umožňována zaháněním vážné a svědomité inteligence z veřejného života, jehož se chtějí zmocniti lidé poloučení a nedoučení, nebo spekulanti.

• • •

Ženská emancipace u nás roste tak, že se dnes stává nebezpečnou postavou mužů na celé čáře. V Praze přerůstá již mužům přes hlavy. Kde ještě před desíti lety nacházelo tisíce mužů zaměstnání a obživu, pracují dnes ženy. V obchodech, kancelářích, dílnách všude zjednáva se dnes levnější ženská síla na místě mužů, s nimiž prý měli zaměstnavatelé jenom soužení. Stálo by za to dnes spočísti, kolik tisíc žen zaujímá dnes v Praze a ve předměstích místa úřednická, písařská, obchodních příručích, dělníků, kde všude nedávno ještě pracoval muž. Z toho by bylo viděti, kolik mužů tím o zaměstnání přišlo a jak tím byl inteligentní proletariát rozmnožen.

Choulostivá tato otázka vyvolána byla uěkoliika příčinami. Jednak vychovávají ženy u nás vede se obyčejně nad poměry vysoko, tak že potom není možno, aby se takto nad své poměry výše vychovaná dívka poměrům svým přiměřeně níže vdala. Proto hledá si existenci samostatnou sama. Mužové bojí se ženiti jednak pro požadavky nynějších nevěst a potom pro požadavky své vlastni, které za posledních dob stoupily do míry, která jest skoro přílišná. Při dnešních služebních a výdělkových poměrech není možno, aby si muž v manželství dopřával toho, čeho může užívati jako svobodný. Denní dva doutníky nejlacinější kvality a denní dvě sklenice piva posledního druhu, jichž si přeje dnes jen nejskromnější a nejšetrnější muž, již stojí ročně 250 K, tedy skoro 20% ročního příjmu mladého kandidáta ženitby, který si obvyklý „gábi“ ze šetrnosti odpirá. Proto rostoucí mužská požívačnost a pak strach před podobnými nároky ženy, ana dnes prodávají se služka ihned ohlíží se po posluhovačce, ne-li dokonce po kuchařce, odhání vypočítavou nynější

„zastaneš nás leckdes; vidíš, že už pomalu k něčemu nebudu.“

Ten den byl u Brázdíků svátkem. V neděli na to navštívil Václav s rodiči farní kostelíček. Po službách Božích stávil se na faře. Zaklepal u známých dveřka na zvolání „volno“ vešel s pozdravem. „Vítám tě Václave“, zazněl hlas p. faráře. „Slyšel jsem, že's už doma. Vidíš, jak jsi vyrostl a zmužněl. Sedni si přece a vypravuj, jak se Ti na vojně vedlo.“

„Kdo má jen trochu dobré vůle a při tom Boba se nespustí“, odvětil Václav, „snadno přechá tu obtížnou službu vojenskou.“

Po delší rozmluvě poroučel se panu faráři, by navštívil i bývalého svého p. učitele a potěšil se též s ostatními známými a přáteli.

Potkal-li pak někdo staré Brázdílovy, říkával: „To máte radost ze syna svého. Synek jak panenka a upřímnost každému ho získá.“

Po svém příchodu z vojny nelenošil Václav, ale hned se pustil do práce, již měl do zimy dosti.

A večer po práci bylo Václavovi slasti, zabrat se ve čtení. V neděli pak čekávali naň p. farář a p. učitel s mnohými občany; a už věnoval své síly blahu jiných.

Tak uplynula Václavovi dvě leta. Zmužněl a zvažněl. Hospodářství na rodném domě zkvětal, ale staří nospodáři hynuli — nemohli už nikam.

„Václave“, pravil jednou otec, „pozoruj se snad, že se již s matkou v práci motáme; nic platno, musíš se poohlédnouti po nějaké nevěstě.“

Václavovi, jenž na nic podobného dosud nepomýšlel, zkoumati bylo nyní srdce dívčí. Měl na vybranou. Mnohá matka přála si míti jej synem.

„Maminko“, začal Václav jednou v neděli odpoledne, „na své pozorovací cestě zastavil jsem se u Kutlíků, co tomu říkáte?“

„Myslíš snad na jejich Františku?“

„Ano, maminko!“

„No, neslyšela jsem o ní nic špatného; holka zdá se býti pořádná a do práce je též. Neukvapuj se však zatím!“

Ale Kutlíkovi nelenil a Václava se již nespustili. Františka Kutlíková opanovala srdce Václavovo i rodičů jeho docela. Chystalo se ku svatbě.

mužskou generaci od ženění v mladých letech. Mladí muži děsí se příkladů, jak ten a onen dopadl, když do manželského přístavu vepnul.

A když si někdo ve mladých letech na bezstarostný život a hospodské lajdání zvykne, potom později, ja živ ve městě plném příležitostí k fešáckému životu, na ženění ani nepomyslí a proto tolik děvčátek našich vadne v marném očekávání šepačků. Proto nelze se diviti, když se energičtější z nich stavi na vlastní nohy a muže z jejich posic vytlačují. Dnes stává se již obyčejem, že rodiče na ženichy ani nečekají, ale starají se o samostatnou existenci svých dcer dříve, než-li sestárnou na ocet. A při tom jest veselá to, že mužové, kteří svou mladost, gázi i výdělky jako „mládenčí“ veselé probíjejí, poněvíc mají za svou největší starost, aby zrušen byl kněžský celibát.

Ženská emancipace dnes u nás začíná vnikati i tam, kde nedávno byli muži ještě bezpečni. Tisíce míst opatřoval jim příkaz maturitního vysvědčení. Avšak za dnešních dnů i tato ochranná hráz mužské existence padá. Zemskému výboru království Českého byla v poslední době podána žádost ženy, která prokázala všechny podmínky, jež se při přijetí do zemských služeb jistého oboru od žadatele vyžadují.

Sl. zemský výbor žadatelku tentokráte odmítl, že jest obyčejem přijímati do zemských služeb muže. Což jest-li ženy podají nyní na sněm petici, aby přijímány byly také v jistých případech za stejné kvalifikace do zemských služeb také ženy? Nebudeme se o tom dále šířiti, ale upozorňujeme, že stojíme v ženské otázce na prahu nové u nás doby, která ve společenské poměry přinese mnohé změny. Otázka ta za stávajících poměrů dá se snad sice trochu odkládati, ale konečně musí se vyříditi, když i universita veškerým jejím požadavkům vyhověla.

Někteří přátelé trvalosti společenských zřízení spínají nad tím ruco a hlásají, že prý ústupky ženské emancipaci budou míti v zápětí celé legie mužských lajdáků. Na to odpovídají přátelé pokroku, ať prý ti všelijací pánové, jimž následkem jejich mládeneckého rozkošnictví osud lajdáků hrozí, vedou spřádáný a pracovitý život a ať se ožení, čímž prý ženskou emancipaci ihned znemožní.

Do luštění těchto problémů se zde pouštěti nebudeme, neboť zatím postačuje, když jsme zřetelně naznačili, jak žena stává se jako samostatný činitel mužům u nás zjevem nebezpečným, když tisíce jich z jejich dosavadních existenčních postavení vytlačuje a nové tisíce co nejdříve vytlačí.

• • •

Kutlík určil dceři věno a Brázdílovi odvezdali synovi hospodářství, ponechavše sobě nějaký kus pole k doživotnímu užívání s některými ještě výminkami. Určen den svatby, první úterý masopustní.

Najednou, týden před svatbou, počal si Václav naříkati na bolesti v hlavě. Nedbal toho však příliš a pracoval jako jindy. Přemáhal se, až konečně ulehl.

Přivolaný lékař zakroutil hlavou. „Nevím, nevím,“ řekl po straně otci, „uzdravil-li se Váš syn. Nastává u něho zánět mozku. Buďte na vše připraveni!“

Radost proměnila se v žalost. Staří rodiče a sestra s nevěstou závodili v láskyplném ošetřování nemocného.

Přišel i p. farář a zaopatřil milého žáka svého na cestu do věčnosti.

„Neplačte maminko a tatínku“, těšil je ubohý, „snad se ještě uzdravím. Smrti se nebojím, nejsem si vědom neřechetnosti. Ale přece jakýsi smutek usedá na srdce mé, že musím tak mlád ode všech milých se odloučiti. Tolik plánů jsem si osnoval, jež jsem chtěl provésti. Klesám jako voják v šířím poli. Jdu však poslušně za vůlí Boží. — Za vše dobré, jež jste mi prokázali, vroucně Vám děkuji. Nenaříkejte, v Anince Vám dá Bůh za mne náhradu.“

Se všemi rozloučil se i s nevěstou. Brzo nastalo u nemocného několikadenní bezvědomí a — smrtelný zápas chýlil se ku konci.

Smutný hlas umíráku zalkal, že už šlechtná duše Václavova vzlétla do výšin nadhvězdňích. Kde komu zaleskla se slza v oku při té zvěsti.

Ustrojena leží mrtvola na tvrdém lůžku v komoře. A Františka nevěsta? — Snad rukama lomí u mrtvého svého ženicha?

V Zálesí právě je „muzika“. Vřiskavé zvuky klarinetu mísí se s výkřiky tancujících mladíků. V dováděvém reji točí se i — nevěsta Františka.

„Vždyť přece musí hledati náhrady! A co by pomohla plácem mrtvému? Jmeť jenom jednou na světě“, omlouvali ji někteří.

Právě v den původně ku svatbě určený měl Václav pohřeb.

Když nebožáka ukládali do hrobu, rozplakal se každý. A nevěsta — rovněž. Srdce, srdce, kdo ti porozumí?

A. P.

Ještě nedávno bylo v Praze sasilváno těm prosíravým a světa znalým lidem, když si objednávali častky svého oděvu a prádla z Paříže. Bylo jim vyčítáno nevlastenectví, pýcha, strojivost a nic nedbáno na jejich rozumné výklady, že z Paříže i přes vysoké clo dostanou šat a prádlo nejlepší jakosti, nejčerstvější mody a při nejochotnější obsluze o polovičku laciněji, než-li takové věci horší a zastaralejší k dostání jsou v Praze. Nikdo jim to ve pražské zabeđenosti nevěřil, až najednou nyní pravdivost jejich vývodů potvrdili sami pražští obchodníci se střížím a modním zbožím.

Když v posledních letech začaly v Praze některé závody pod titulem „occasi“ a „příležitostných výprodejů“ snižovati běžné zde vysoké ceny látek a prádla, veden byl proti tomu boj a vyhlašováno to za švindl. Ale jenom nedlouho.

Letos najednou nejprřednější pražské závody se střížím a modním zbožím snížily dosavadní své ceny o celých 50%, totiž hned o polovici. Vítáme to, jako správnou věc. Ale z toho je viděti, jak moda u nás kořistila, když ceny její předmětů byly ještě nedávno jednou tak vysoké, než-li zač je zajisté že s výdělkem pro obchodníka lze dostati dnes.

Toto faktum vysvětluje pohádky hodné bohatnutí některých majitelů závodů s modním a střížím zbožím u nás a je z něho viděti, jak obchodníci a komisionáři tohoto oboru využili štědré modychtivosti českého lidu. Sluší na to upozorniti, aby příště každý byl při nákupu těchto věcí opatrným a nehonil zlaté proudy nehorázných výdělků do kapes nepřátel českého a křesťanského lidu.

Kdo v Praze předražené modní věci ne kupovali, byli zajisté lidé rozumní, neboť se ukázalo, že jednak nepodporovali rozmnožení bohatství těch, kdo ze slabosti českého lidu kořistili a jednak působili k tomu, že přemrštěné ty ceny byly konečně ušvédčeny jako vysávání českých kapes.

* * *

Jak známo, mají býti finance českého království ozdraveny novou daní z piva. Daň ta není doposud předepsána, ale pražští hostinští zcela moudře a rozumně již se všemi pivomily sdělují, že proti tomu nic nenamítají, jelikož se to prý velice snadno provede. Daň ta bude prostě uvalena na konsumenty a proto již nyní se pražská veřejnost zvolna jako k operaci připravuje na zdražení piva o dva haléře na půllitru.

Ve kruzích milovníků Gambrinova nápoje budí tyto zvěsti ovšem že nevoli a většina z nich se zapřísáhá, že dražší pivo pít přestane a vrátí se k — vodě. Kdyby tyto vyhrůžky byly uskutečněny a v Praze nastala zase po vodě poptávka, došlo by konečně k tomu, že by se Praha a předměstí „zase začaly opět starati“ o zavedení zdravé pitné vody a že by „Česká spořitelna“ byla donucena provésti svůj slib, na který již snad — zapomněla. R. 1898 při příležitosti padesátiletého panování J. V. českého krále císaře Františka Josefa prohlásila, že pro Prahu zaopatří pitnou vodu. Za tři leta však v ohledu tom nečinila platného nic.

Proto se očekává, nastane-li zdražení piva, že bude „Česká spořitelna“ na tento zapomenutý svůj slib upozorněna a to důrazně. Vypravuje se totiž, že prý pijáci piva, kteří se jeho pítí při zdražení odřeknou a spokojí se s vodou, chystají před „Českou spořitelnou“ demonstrace voláním „vodu chceme, vodu chceme“. „U Fleků“, u Choděry, v černém pivovaru, „u Primasů“, „u Šenflůků“, u Piskáčka, u Brejšky atd. konají se prý proto již přípravné práce a zvolen „zvláštní vodní výbor“, který se bude o to starati, aby Praha konečně měla co nejdříve zdravou pitnou vodu. Bez té muselo by se zde pít pivo dále i po jeho zdražení, k čemuž však asi dojde, neboť zavedení zdravé pitné vody v Praze bude i v nynějším nastávajícím století prohlášeno na radnicích za úkol některého ze století příštích, zejména když většina obecních reprezentantů Prahy a předměstí jsou největšími akcionáři různých pivovarů a kavalírsky štědrá „Česká spořitelna“ podle dosavadní své horlivosti: „splniti dané slovo“, sotva jiné cesty nastoupí.

Věda.

Obrana knížete Václava Svatého.

Proti smyšlenkám a křivým úsudkům o jeho povaze.

Sepsal Dr. Josef Kalousek.

„Nevědomost hříchu nečiní!“ zní starodávné přísloví a proto sluší chladně, klidně a shovívavě posuzovati skutky a řeči z nevě-

domosti páchané. Zejména v našich českých poměrech třeba v ohledu tom trpělivosti obzvláštní, neboť s nevědomostí, která hříchu nečiní, setkáváme se zde co den. Proto jest především nutno ochotně a obětavě přičiněti všech nevědomostí, jež bez spáchání hříchu hřeší, odstraňovati.

Zejména v názorech našeho lidu i intelligence, pokud se týkají českých dějin, žádoucně jest buď nepřátelským jedem otrávené, nebo špekulací a agitací politickou zkalené, nebo vlasteneckým nadšením či bujnou fantasií přehnané historické pojmy a představy uváděti vážně a přesvědčivě na pravou míru.

V našich českých dějinách nezůstala takřka ani jedna důležitá událost a skoro žádná vynikající osobnost bez poruchy, aby nebyla křivě zkreslena buď ve svůj prospěch nebo v neprospekch, anebo přehánána na příběh zcela opačného významu, jaký vlastně má. Pravda, skutečnost obyčejně musily ustoupiti tendenčním míněním doby nebo špekulace, bolu nebo zlosti, nevědomosti nebo zlovůle, poesie nebo agitace.

František Palacký, otec českého moderního dějepisu a vedle něho V. V. rytíř Tomek, nejprřednější jeho žák, již mnoho na očistění české historie od poesie i zlovůle vykonali. Avšak daleko více v ohledu tom jest ještě třeba vykonati, aby nejdůležitější historické události a osoby české nebyly z generace na generaci pojímány a tradovány nejen bez užitku historie, která má býti učitelkou národů, ale spíše se škodou, jež českému lidu mnohé jeho křivé historické názory donášejí.

Zde ponejvíce „nevědomost hříchu nečiní“, proto jest tím zasloužilejším, kdo pracně a obětavě proti běžným proudům se staví a s riskem vlastní obliby, popularity a laciného věhlasu správné historické názory šíří a historické balady na pravou míru uvádí.

Ve práci této za poslední doby nemalých a nehybnoucích zásluh zjednal si slovatný český historik, profesor českých dějin na české universitě v Praze p. Dr. Josef Kalousek, nejblíže žák Palackého a přítel Tomkův. Bez hluku a reklamy pracuje horlivě k vyčištění různých historických otázek, jejichž mnohé správné výklady již české veřejnosti podal. V zemích českých není zajisté intelligentní, který by jeho knihy „České státní právo“ neznal a kdo snad přece doposud spisu toho neznal, ať se ihned běží stýdět a ať si ho opatří a přečte. V nynější době jest toho zejména každému Čechu zapotřebí.

Jeho jímavý a přesvědčivý způsob historických výkladů jest nejlépe dostatečně znám také z jeho pojednání o otcí vlasti Karlu IV. Proto bude zajisté že všeobecně s účastí a radostí uvítána zvěst, že prof. Kalousek veřejnosti právě podal rozšířené vydání své „Obrany knížete Václava Svatého“, kterýmžto spisem objasnil nám nejenom doposud křivě posuzovanou osobu tohoto českého knížete, ale osvětlil nám také poměry jeho doby způsobem doposud v české literatuře scházejícím, tedy novým.

České názory o tomto dědici a vojvodovi českém byli doposud ponejvíce nesprávné a nepřiznivé. Slyšíme, jako nedávno pravil i jistý poslanec, že „byl slaboch a zbabělec, že co se měl brániti nepříteli, že raději dobrovolně mu platil, že se hodil za mnicha a ne za knížete atd.“ Tyto názory (před Palackým) šířeny byly o knížeti Václavu i spisovateli domácími, světskými i duchovními, čímž český lid a zejména intelligence bez vlastní viny získali o knížeti tom nikoli správného obrazu jeho, ale nepěkné karikatury vladáře.

Chyběť knížete Václava líčící spisovatelé činili tak většinou bez zlého úmyslu, proto nesprávné nazírání samotného českého lidu na jeho památku bylo dosud nezaviněnou nevědomostí, která do vydání Kalouskovy knihy, o níž dnes zde píšeme, hříchem nebyla, avšak příště po jejím vydání nyní by hřích činila.

Proto poukazujeme na ni obzvláště obšírně hlavně proto, že za dva měsíce ještě se o ni jisté pražské listy nedověděly, aby na ni kruhy svého čtenářstva po zásluze a důtklivě dle své povinnosti upozornily, a odporučujeme ji nejširší pozornosti a přízni čtenářstva a přátel tohoto listu. České vlastenecké křesťanské kruhy všech věků vyznání jsou zvláštní pozorností této práci Kalouskové povinny. Proč, vyložíme jeho vlastními slovy:

„Úcta sv. Václava bývala v dávných Čechách mnohem větší než jest nyní. Nejprve poněkud poklesla proměnou ve víře, nastalo v 15. věku; kalíšníci zachovávali ještě sv. Václava ve cti, ačkoli svatých vůbec méně si vážili, než-li církev obecná; mnohem méně byla potom úcta svatých u bratří a lutheránů. Po bitvě Bělohorské i někteří katolíci pojalí nechť k sv. Václavu jakožto k samodílnému prý svatému; bylť Václav, tak jako Lidmila a Vojtěch, ctěn od Čechů za svatého bez předepsaného později svatořečení, t. j. bez předcho-

zího uznání a nařízení papežského. K žádosti arcibiskupů Pražských a dvora císařského teprv papež Kliment X. r. 1670 nařídil, aby církevní hodinky na počest sv. Václava byly vloženy ke dni 28. září do Římského breviáře, a papež Benedikt XIII. dekretem ze dne 14. března 1729 uložil kněžím za povinnost, aby říkali hodinky na počest sv. Václava, čímž teprv dosaženo rovnocenného svatořečení tohoto svatého. Ale nesrovnale větším vzrušením myslí byly tehdaž doprovázeny současné snahy v Čechách, kteréž vedly k vyhlášení Jana Nepomuckého za blahoslaveného (31. května 1721) a pak za svatého (19. března 1729); nový svatý hned zastínil světce staršího úctou, která se mu prokazovala. Krom toho valnou část významu svého pozbyl sv. Václav povšechnou nepřizní politických poměrů po bitvě Bělohorské. Bývalá úcta jeho prvotně netoliko větší, než které on požívá za našich dnů, ale i umnohostrannější, než-li jest ta, která nyní spojuje se s jménem sv. Jana Nepomuckého. V dobách starších slaven byl sv. Václav netoliko pobožnostmi a valnými pouti, ale i skutky světskými v životě veřejném a státním, v míru i ve válce. Bylť on Čechům netoliko prvním a nejprřednějším patronem zemským vůbec, ale po vítce také patronem politickým a válečným. Spravedlivě může se říci, že sv. Václav byl s n i ž en zároveň s národem svým, jehož dědicem se nazývá.“

Napotom na základě nejnovějšího historického bádání způsobem jímavým a bezesporným vykládá prof. Kalousek historii sv. Václava, o pramanech k jeho životopisu, o povaze sv. Václava a dovozuje, jak Čechové ctili ve Václavovi knížete mohutného a líčí další vývoj a rozvoj a povahopisný význam úcty sv. Václava.

Poněvadž ctění sv. Václava jest doposud v českých zemích trvalým pramenem mnohých spanilých vznětů, jest historické pojednání o jeho příčinách a jeho průběhu otázkou moderní, která zajímati může a mile poučí každého Čecha.

Při vyjití pouťavého a pro změnu názorů historických důležitého tohoto historického spisu Kalouskova dalo se očekávati, že nevelký jeho náklad rozprchne se po českých zemích v několika dnech. Kdyby si ho opatřili jenom ti, kdo jsou povinni obsah jeho znáti, musilo by býti uspořádáno několik takových jeho vydání. Avšak týden miji za týdnem a v českých zemích i v tisku, který v přední řadě byl povinen své čtenářstvo zpravit o této důležité pro něho literární události, panuje hrobové ticho a klidně se připoňsti, aby nevědomost měla právo bez spáchání hříchu hřešiti dále.

Za takových poměrů jest ovšem vysvětlitelno a pochopitelno, proč se skoro nikdo z laiků nenamáhá, aby nevědomost v historických názorech českého lidu a intelligence hleděl měniti v názory správné. Je to žalostno, že si práci takových nevědomostí ani ti, za něž vlastně byly vykonány, když oni k tomu nejsou způsobili nebo jsou k tomu pohodlni. Kdyby se jenom trochu slušné pozornosti ze příslušné strany věnovalo poctivě, nesnadné a nevděčné práci tohoto druhu, není pochybnosti, že by brzo hlásilo se k ní ze řad laiků obratných a pilných pracovníků hojnost.

Abyste nevšimavost a nevděčnost k zajímavé, důležité a nanejvýš moderní práci Kalouskové nezdála se býti tak přílišnou, jakou vlastně skutečně je, proto v tomto listě neobvyklým způsobem na ni nejširší vrstvy jeho čtenářstva upozorňujeme a stručně s účelem a obsahem její je seznamujeme. Těšíme se, že tyto naše zprávy budou s povděkem přijaty ode všech, kdo touží, aby u nás trapné nevědomosti a proto také rozmanitých hříchů ubývalo. Doufáme, že vydání spisu Kalouskova, o němž jsme zde promluvíli, bude co nejrychleji podle jeho zásluhy, ceny a důležitosti rozebráno.

To bude slovatnému autorovi nejlepší a nejslušnější poklonou a vděkem za jeho dnes nikoliv v českých učencích kruzích hojně ušlechtilé a zaslechující smýšlení a za činnost, platnou, účelnou a užitečnou jeho práci historickou. Pro jiné učence a badatele to bude nejen pobudkou, ale také poučením.

Knihu, o níž zde mluveno, slícným způsobem vydalo universitní knihupectví Bursík a Kohout v Praze, Václavské náměstí. Krámská cena je poměrně nízká. Veritas.

Drobná obrana.

Historické obrázky k § 303. Minulý měsíc vedla se dráž debatta v parlamentě vídeňském proti cízím řeholim. Celá ta štvá nice, namířená vlastně proti katolické cíkvi

stála rakouské poplatníky 70 000 korun a po-
něvadž většina rakouských poplatníků jest ka-
tolického vyznání, zaplatili si tedy katolíci
tyto své nadávky povětšinou sami ze své kapsy.
Máme zajisté znamenitou svobodu vyznání,
když si musíme ze svých kapes vydržovati
surové štváče proti vlastnímu náboženskému
přesvědčení! Dějou se v parlamentě pod
pláštěm poslancecké nedotknutelnosti smutné
projevy náboženské nesnášlivosti ku jino-
věrcům a ještě horší projevy lze očekávati
v budoucnosti, neboť nevěrecká intelligence a
nevěrecké massy dělnické domáhají se zrušení
§ 303. trestního zákona. Paragraf tento stihá
vznesení od 1-6 měsíců každého, jenž by
tiskem tupil učení některé státem uznané ná-
boženské společnosti, kdo by urazil církevního
sluhu úkonem bohoslužebný vykonávajícího a
jenž by posléze při veřejném úkonu nábožen-
ském spůsobil svým chováním pohoršení. Pa-
ragraf tento zabezpečuje všem státně uzna-
ným vyznáním svobodu náboženskou a chrání
náboženské přesvědčení před výbuchy mravní
zdívočilosti. Jest tedy paragraf tento ovšem
náboženské snášlivosti, na níž si moderní
století naše tolik zakládalo! Ale některým
pánům začíná býti líto, že pouze poslanci mo-
hou beztrestně katolickou víru urážeti a proto
namáhají se ze všech sil (většinou si Massary-
kova Času), aby byl nepohodlný § 303 zrušen
a aby byla každému zpustlíku popřána plná
nezávislost, osvědčují svou nenávist ku
náboženské víře.

Jak by to dopadalo s katolíky, můžeme
si učiniti obrázek jak z nynějšího parlamen-
tárního jednání, tak i z české historie.

V době rozkvětu protestantského bludu
v Čechách byly přestupky proti nynějšímu
§ 303. na denním pořádku. R. 1584 přišel do
Kadaně želmský pastor Lasiger se zřejmým
úmyslem, aby provedl výtržnost při processi
Božího Těla. Posadil se před jeden dům na
náměstí a čekal až půjde průvod kolem. Do-
zorce, před průvodem kráčíci, napomenul ho
ku projevu úcty k nejsv. Svátosti a sám pri-
mas města Klenor žádal pastora, aby buď Svá-
tosti se poklonil, aneb do domu vešel. Ale
upozornění nespomohlo. Lasiger celému prů-
vodu hlasitě vynadal a vykřikuje, že se při
processi nenosí Bůh, nýbrž ďábel, plival před
Velebnou Svátostí. Primas pastora žaloval u
cís. rychtáře, ale bez výsledku. (Medek str.
175). V roce 1620 krátce před bitvou na Bílé
Hoře, chomutovští občané Lunzer a Kolb
uspořádali s mladým lidem posměšný průvod
na den Božího Těla. V ohavné nádobě nosili
po městě kus řepy, místo nebes nesli nad tím
slamník na čtyřech bidlech, místo kvítí sypali
si na cestu hnůj a při tom zpívali rouhavé
písně o nejsv. Svátosti. (Místodrž. archiv.)

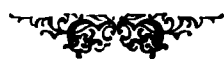
Rytíř Jan Chrt z Ertinu v Podbořanech
zakázal svému knězi Řehořovi konati processi.
Když kněz zákazu pána svého nedbal, zavola-
l ho Chrt do hospody, kdež ma nadal lotrů,
zpoličkoval ho a pak ho zkracoval na desátku,
takže musel z fary odejít. (Winter, Život cír-
kevní 162.) Protestanti občané v Chrudimi
schovali katolíkům mouchy na radnici,
Velvarští ji prodali do Drážďan, Kutnohorští
rozbili nádhernou monstranci a zlatem přispěli
na českou válku v r. 1620.

Několik těchto mané zachycených obrázků
z české historie osvětluje velmi poučné ná-
sledky zrušení paragrafu 303. Lidstvo dle
náhledu apoštolů humanity těšilo se dlouho
již náboženskému klidu, proto jest nutno ro-
zeštvati opět bouře náboženské a zahájit
dobu náboženských mučeníků. Kdo by při
zrušení § 303. byl nejvíce pronásledován, lze
z historie a z parlamentární debaty uhodnouti.
Hrozí katolickému lidu veliké nebezpečí od
nevěrecké intelligence, ale jedna naděje nám
přece zbývá. Zrušený paragraf zabezpečuje
svobodu náboženskou též židovskému vyznání
a proto chováme naději, že všemocný vliv
židovstva nedopustí, aby rakouský stát na-
prосто zbavil se povinnosti, chránit občanům
zaručenou svobodu náboženskou.

**Svoboda náboženská v Meklembur-
ce.** Jakým potěšením jest katolíku v Meklembur-
ku žiti aneb docela duchovní nějaký úřad
spravovati, ukázalo se nejnověji v pravém
světle. Roztocký katolický farář Ludvík Brin-
kwirth zemřel po 25letém působení, znesnad-
ňovaném neustálými přikroky od vládých jino-
věrců. Zastával také duchovní vojenskou
správu u katolické posádky roztocké, proto
pohřbu účastnil se důstojnický sbor a mnoho
i protestantských občanů, kteří si svědomi-
tého katolického kněze vážili. Za tento pohřeb
musili přibuzní zaplatiti pastoru roztockému
80 marek, ačkoliv týž při pohřbu neměl žádné
účasti. Platí dodnes v Meklemburku zákon,
jenž protestantskému duchovnímu zabezpečuje
právo vykonávati všechny katolické křty
oddávky a pohřby.

Poněvadž ovšem katolíci církevní tyto
úkony dávají vykonávati svým katolickým
duchovním, musí zaplatiti pastorům aspoň

poplatky stolární při těchto úkonech. Takové
znásilňování svobody přesvědčení a přímé
vydírání katolického lidu děje se dodnes před
tvář vzdělaného světa, takže by bylo těžko
této zprávě uvěřiti, kdyby ji „Kölnische Zei-
tung“ neuveřejnila. Kde lze naléztí podobného
případu tak brutálního znásilnění osobního
přesvědčení na straně katolické? A pak se
ještě opovažují Šádkové a Herbenové dekla-
movati o nesnášlivosti církve římské a va-
lebiti svobodomyšlnost víry evandélické! Co
tomu řekne pionér svobody „Právo lidu“?

Politický přehled.

Páni poslanci jako školáci naučili se už
poslouchati. Dle vládního přání zahájeno ve sně-
movně i druhé čtení rozpočtové a rozpočet
ve výboru vyřízen. A najednou pan Körber
— že vláda bude nucena sáhnouti i na ústavu,
nepolepší-li se poslanci a nebudou-li pracovati
tak, jak si ona přeje. Tato vláda že prý je pro
všecky časy zbavena zodpovědnosti, zajištěna před
soudem dějin. Hrozba účinkovala. — Rozpočet
ve druhém a třetím čtení i v podrobném jednání
hladce schválen. Zahájeno rokování o rolnických
společenstev.

Ve schůzi zemského výboru království
Českého pojednáno o zems. rozpočtu na r. 1902.
Celková potřeba 51,573,774 K. Ku úhradě ne-
dostává se 4,361,894 K; a tu odnese to asi
chystaná zem. spotřební dávka z piva.

Až dosud vystoupilo 402 ruských studen-
tů z lvoňské university. Činí tak z rozhořče-
nosti proti Polákům.

Ve Varsavě a Lvově opakují se časté demon-
strace proti Němcům. Zvlášť významnou byla
demonstrace 8. prosince při odhalení pomníku
básníka Ujejského ve Lvově, jíž se účastnilo
na 10,000 lidí všech tříd.

Po vyřízení rozpočtu prozatímního a roz-
počtu pro Chorvatsko začal uherský říšský sněm
jednati o podaných petičích.

Dosavadní velvyslanec u Vatikánu hrabě
Revertera odevzdal papeži odvolací svůj list.
Nový velvyslanec Maďar hrabě Szécsen v nej-
bližší době nastoupí úřad.

Německý kancléř na sněmu říšském ohledně
náslitnosti na Polácké v Prusku spáchaných pro-
hlásil, že bude všemožně činiti na obranu ně-
meckví proti Polákům.

Vojenská komise francouzského senátu skon-
čila porady o návrhu Rollandové na zavedení
dvoudleť služební doby vojenské a schválila
všechny články tohoto návrhu.

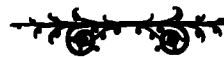
Císařským úkazem zrušena v těchto dnech
samostatná finská armáda. Finové truchlí.

Mezi Ruskem a Japonskem učiněny jakési
úmluvy stran otázek v Mandžursku a Číně.

President Roosevelt v poselství svém
vyzval kongres ku přijetí zákona proti anarchistům.
Prohlásil též, že práce americká musí býti chrá-
něna nejen celním tarifem, nýbrž i stížením přis-
těhovalectví.

Boerský vůdce Theron 2. prosince překvapil
tábor angl. kopinníků, projel jimi a způsobiv jim
značné ztráty, obrátil se k Cedrovým horám.
Delarey obrožuje město Johannesburg. President
Krüger prohlásil, že od počátku války nikdy ne-
choval tak plnou naději ve vítězství boerské jako
nyní. Dle zprávy generála Bothy je Boerů ve
zbraní na 18,000 mužů.

Botho anglické důstojníky a vojiny v pos-
lední době nepropouští na svobodu, ale drží je
na určitých místech v zajetí, aby měl v nich pro
každý případ rukojmí.

Z činnosti katol. spolků.

Přednáška J. B. M. V neděli, dne 16. t.
m. o 8. hod. odpol. přednáška bude v katol. Jednotě
v Chrauti u České Koryny ndp. biskup. Vstup jest
všem volný.

V jednotě katolických tovaryšů
zdejších přednášel vesp. Dr. J. Soukup o „zdroji bla-
hobytu“. Slovatný pan řečník vytknul hlavně tři pra-
vidla k dosažení blahobytu potřebná, totiž: zbožnost,
pilnost, šetrnost. Ačkoli panovala tobo dne značná
nepohoda, shromáždil se k vyslechnutí přednášky
slušný počet obecnstva, které hluboce promyšlená
slova pana řečníka odměnilo potleskem. Za jednotu
poděkoval p. Jenčevský, starší spolku. Těšíme se, že
uslyšíme v brzkou opět vesp. dra. Soukupa přednášeti.

Z Chrudimi. Paní a dívky chrudimské měly
v neděli dne 8. t. m. v místnostech muzejní čítárny
ustavující schůzi katolicko-národní jednoty. Schůzi po-
četily svou milou přítomností zvláště pl. měšťanostova
Havelkova, slečna z Neklsbergů, pl. říditelova Uhlí-
řova a m. j. Všech účastnic bylo 50. Dp. Jan Šan-
dera, katecheta a dosavadní předseda jednoty katol.
tovaryšů, zahájil o pól 4. hod. schůzi. Promluvil o
důli a důležitosti katol. spolků římských, vyložil při-

tomným stanovou, jež byly s malými změnami jedno-
hlasně přijaty. Do schůze navštívil později i vldp. Dr.
Th. Jos. Mrátík, arciděkan chrudimský, jenž vřele pro-
citěnými slovy dotknul se též důležitosti katolických
spolků. Srdečně pak díky vzdav dámám, které se
ujaly myšlenky afizní spolku katol. žen a dívek a
jej k životu přivedly, schůzi ukončil. Projeme novému
spolku „Zdař Bůh!“

Z Polčky. Zdejší katol. jednotu slaviti bude
v roce 1902 památku 10letého trvání spolku. S bo-
lestí očekávali horliví členové jednoty, že též se snad
ani toho roku nedočká. Veškerou činnost a tudíž i
býti spolkové obrozovaly nedostatečné její místnosti
v nichž strop padal členům nad hlavou a hrozil
pádem zničití jednotu úplně, neboť v celém městě
nikde naprosto místnosti spolkové dosti nelze. Na
dluh, na splátky koupila jednotu dům, a dům ten
měl ve svých sutinách jednotu pohřbiti navždy.
V úkostech svých obrátila se jednotu o pomoc ku
všem dobrodincům naší věci. Rozeslala prosby, jak
čtenářům Obnovy známo, po celé diecézi a prosila po
městě o peněžité příspěvky na důkladnou opravu
koupěného domu a nebyla díky Bohu ve své důvěře
sklamána. Dne 29. t. m. vykoná oteření důkladné
opravených místností spolkových. Po příměšeném pro-
lovu ku pozvaným přátelům jednoty sehraje zábavní
kroužek případnou k té slavnosti ebvili činobru
„Rikáčekův Návrh“. I použijeme příležitosti té a dō-
kujeme opětně všem, kteří větším nebo menším darem
k uhrazení na chudou jednotu tak značného nákladu
stavěbního 1600 K přispějí. Předem děkujeme J. B. M.
Štůdrá ruka nejdř. biskupa darem všechny ostatní
daleko převyšujícím největší má zásluha o nový stā-
nek náš. Nelze též ardečně nevzdáti díky cih. kou-
gregaci školských sester slatiňanských v příčině umo-
žnění koupi domu a vldp. děkanovi J. Letošníkovi za
dar 100 K. Těm a všem ostatním šlechetným dobro-
dincům vřele voláme „Zdař Bůh!“

Jednota katol. jinechů a mužů
v Her. Studenci koná spolkovou svoji schůzi
v neděli dne 22. prosince o 8. hod. odpol. v hostinci
pana Frant. Břízy v Rovném. Přednášeti bude vldp.
prof. Ant. R. Drápalík o ústavě obecní.

Svatojosefská Jednota na Slatinském
Předměstí pořádala dne 8. t. m. ve Slatině ve-
řejnou schůzi spolkovou, která, ač počasí bylo velice
nepříznivé, hojně navštěvena byla. Jednatel vp. Jan
Černý pokračoval ve svém cyklu řečí: „Poměr nábo-
ženství k majetku“; řeč s povděkem přijata. Pak pro-
mluvil dp. Jan Řezníček, katecheta z Vamberka, „o
záložnách Raiffeisenových“, který podav nejprve struč-
nou historii svépomocných družstev podobného rázu,
šle pobovítil o významu a stizení záložen dle systému
Raiffeisenova. Poučná přednáška jeho velice poutala
přítomné, jsouc zábavně podána a zaslonila plnou
měrou hojného potlesku a pochvaly, které se jí dostalo.
Po zodpovězení některých dotazů sdělila tato schůze
byla ukončena. — Příští neděli dne 15. t. m. ustaví
se záložna Raiffeisenova, přibobením jednoty založená.
— Činnosti jednoty a záložny srdečně: Zdař Bůh!

Z právy místní a z kraje.

Upozornění. Připomínáme ku konci
tohoto roku znovu, že p. t. členové družstva,
kteří odbírají po jednom výtisku Obnovy
plně placeném, obdrží každý následující
exemplář za polovici. V tom případě však
prosíme za zaslání příslušného obnosu zá-
roveň s objednávkou. Spolu vznášíme prosbu
na své přátele, aby nám udávali adressy,
kam možno zaslati Obnovu na ukázkou: a
aby nám plně sdělovali ze svého okolí
zprávy, jež by katolickou veřejnost naši
sajímaly.

Osobní. Vldp. ThC. Jos. Novotný, vicetřídil
bisk. semináře v Hradci Králové, bude ve čtvrtek 19.
prosince na české universitě v Praze promován na
doktora bohosloví.

Na vánoční stromek chudých dětí blū-
choněmých v „Rudolfinu“ sebral místní dámský ko-
mitét 338 K. Plného uznání zasluhuje toto vánoční
pochopení lidumilných snah tohoto ústavu. Kde v sto-
pách dobročinných dam našich kráčí hojnost nále-
dovníků!

Nadace Palackého. Na oslavu stých na-
rozenin Frant. Palackého založena byla měst. zastu-
pitelstvem v Hradci Králové r. 1898 nadace s ročním
požitkem 200 K pro studující české techniky v Praze.
Na nadaci tu mají nárok v první řadě rodáci, v druhé
řadě příslušníci Královéhradečtí. Kdo se o ni uchá-
zeti chce, nechť podá do 31. prosince t. r. žádost opa-
třenou křestním listem, nebo dokladem o příslušnosti,
vysvědčením o majetku a o dobrém prospěchu ve stu-
diích purkmistrovskému úřadu v Hradci Král.

Mládeže na školách obec. a měst.
měli by si lépe všimati na patřičných místech. Na
chodáncích dělají děti klouzačky, aby si lidé polámali
nohy nebo ruce; a na veřejné ulici, aby se každý
chránil pancířem proti litajícím kouřím aněhovým.

Kliperovo divadlo. Umělecká družina
Sukovy společnosti v posledním týdnu svými předsta-
veními opravdu obecenstvo několikrát překvapila.
Damasův Kean, a titulní úlohou pohostinský vy-
stoupivšího p. Jos. Strouhala, všeobecně se líbil.
Sonbra pl. Košnerové, p. Suka, Čekanského a j. při
Fromont jun. & Raiser sen na některých místech
přímou uchvacovala. Fráška Plukovník Pemperton
v úloze p. Kováře smíchem překypovala. Umělecky
si též při frašce té vedli šach se Singory (p. Če-
kanský), Jonathan (p. Viesner), p. Šípková, a j. p. Je-

řádkovo drama, Slušeboň svého pána s pohostinskou broz regineara p. K. Liera, znamenitě sebráno. Při některých hrách bylo divadlo obecenstvem přeplněno. Bylo by si jen přáti, by studentstvo každému představení bez závedy mohlo býti přítomno.

Z pošty. Od 1. prosince t. r. používá se nových podacích knížek poštových ve příčině zjednodušení v přijímání větších pošt doporučených a cenových psaní, poštovních poukazek a balíků. Tím bude obecenstvo při podávání zásilek dříve obezpečeno. Povolení ku používání podací knihy poštovní dá se jen tehdy, podává-li strana z pravidla 5 zásilek najednou.

Vojenský koncert c. k. pěšího pluku č. 42. bude se odbyvat v neděli 16. prosince v hotelu „Merkur“ v Hradci Králové. Vstupné za osobu 40 h, rodina 1 K. Začátek o 7 hod. večer.

Jmenování. Jeho Excellence pan c. k. ministr financí jmenoval výnosem ze dne 31. listopadu 1901. č. 67.860. p. Adolfa Bařtipána, hoteliera v Králové Hradci, členem komise pro všeobecnou výdělkovou daň III. třídy polit. okresu Hradec Králové; pp. Josefa Ludvíka, majitele krabovky v Jeníkovicích a J. U. Dr. Josefa S. mma, advokáta v Hořicích, náhradníky členů, též komise, napotom Arnošta Dvořáka, rukavičkáře v Králové Hradci, Jana Prašáka, obchodníka v Kratonohách, členy pro všeobecnou výdělkovou daň IV. třídy polit. okresu Hradec Králové, a konečně p. Josefa Hozu, sklenáře v Kuklenách a Jaroslava Stuchlíka, pekaře v Plotištích, náhradníky členů komise posléze uvedeně.

Obnova kostela v Chrástě. (Píše „Český Východ“). Starobylý kostelík v Chrástě (na hřbitově chrastecském), v jehož stínu odpovídají biskupové královéhradečtí a jiní staří vlastenci, jest ve velmi sešlém stavu. Ačkoliv J. B. Milost svým nákladem restauruje právě vše katolického chrámu Páně sv. Duchu v Hradci Králové (věnuje prý p. biskup dle dolehu na tuto stavbu výnos velkého Podlažického rybníka), což již opět odhodlal se vlastním dosti velkým nákladem provésti v příštím roce obnovu kostela chrastecského. Co nevykonala celá řada předků na stolci biskupském za dob lapších, to dohání nezištnost ndp. biskupa Edv. Jana Bryncha nyní za poměrů méně příznivých kvapem, který budí přímo úžas. — Stavitecké práce při opravě kostela zadány jsou chrastecskému staviteli p. Štovičkovi.

Ze Zaječie u Slatkán dochází nás nátek katolíků, kteří k službám Božím do Chrásti chodí, že potkávají celou řadu kněžích — prý — potahů se řízky rovněž z kněžského cukrovary v neděli v čas služeb Božích. Nechceme tomu ani věřiti, že by proti vůli kněze pána tahle sponsta možná byla. Bude nás těšiti třeba i oprava této zprávy, jen za to prosíme, aby se na nás nechovalo s nějakým výkladem o autosti takové práce. Lepší v tom případě bude náprava zarmucujícího a lid kazícího zlořádu.

Z Chrásti. Koncert, pořádaný dne 8. prosince ve prospěch katolické Jednoty v Chrásti, vydařil se dobře. Ačkoliv bylo počasí nepříznivé, byla návštěva četná z města i z okolí. Všichni P. T. účastníci odměňování byli potleskem a masili čela nad program přidávati. Všeobecně zamlouvala se precizní a procítěná hra na housle p. učitele Vojtěcha Vokřínka. A hlavní sbor Chrásteckých tamburášů ukázal zejména při „Turské strážce“, že v technice daleko již pokročil. Proto tak hlučně byl vždy applaudován a stále musil čela přidávati. Celkem úspěch koncertu morální i hmotný byl značný.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolka pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 3. do 9. prosince 1901 odvedli: 100 frankový erbický los: dobrodinec, jenž nechce býti jmenován, 40 K: firma J. F. Doubek v Brněnci; po 20 K: p. Jan Fibr ml., řezník v Náchodě, dp. P. Cyrill Kaněra, farář v Polici n. M. a pl. Kateřina Snajdrová, vdova po mlynáři v Náchodě; 19 K: kostelní kasa; 14 K: pp. manželé Šotolovi v Náchodě; po 10 K: pl. Josefa Borávková v Kramolně, p. MUDr. Vojtěch Fischer, obvodní lékař v Náchodě a dp. P. Josef Kulda, administrator na Hořicích; 7 K: pan František Pozděna se slečnou Ludmilou a Annou v Náchodě, 4 K: vdp. Dr. Jan L. Sýkora, univerzitní profesor v Praze, po 2 K: p. Václav Celba ve Vysokové, slečna Anna Dítětová, hostinská na náměstí v Náchodě, p. Josef Buben, rolník v Lipi, slečna Anna Fousová, učitelka měšťanských škol v Náchodě, pl. Marie Langrová v Slaném v Pruském Slezsku, slečna Anna Libosvárová, učitelka měšťanských škol v Náchodě, slečna Filoména Mášlová, industriální učitelka v Náchodě, pl. Kateřina Matoušková v Žerčicích, pl. Marie Masáčková v Č. Čermě, p. Stanislav Řebák Kamenický, učitel a spisovatel v Náchodě, p. Alois Winters, c. k. soudní official v Semilech a p. Antonín Zelený v Č. Čermě; po 1 K: pl. Marie Macková v Plhově, Anna Masáčková a Marie Záboková obě v Náchodě a 60 h: pl. Anna Dvořáčková v Kramolně. Veškerým šlechetným dárcům projevují se nejvšeobecněji díky se snažnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobročinné příspěvky, jež se přijímají na děkanekém úřadě v Náchodě a zasílají mozon též přímo na spolek výše jmenovaný poštou.

Z Borev u Poličky. Bohem požehnaný byl první krok farní osady naší do nového roku církevního. Konal se zde po celý první týden adventní obnovu sv. misie veleúspěšně Otcové z T. J. P. Fr. Zimmerhaki, superior a P. O. Sapp s posvátného Hostýna. Oživující milost Boží blahodárně spočinula na jejich obětavém a láskyplném díle apoštolském. Chrást Páně denně hostil tisíce se zástup zbožných věřících, jež s dětinou vděčností ukáje duševní hlad svůj výmluvným a přesvědčivým slovem božím z úst velebožných Otců svých. Janou korunou požehnaného úspěchu sv. misie bylo více než 1400 upřímných kajícníků, kteří přijali sv. svátosti. — Bůh odplácá dpp. misijníkům!

Obnova sv. misie v Rovně. Minulý týden od 1.—8. prosince dostalo se nám obětavosti

vid. našeho p. děkana zvláštních hodů duchovních; konána byla totiž u nás obnova sv. misie. Tentokrát přijali jsme velebné pány misijnáře bez všech předpokladů proti sv. misii, vždyť již jsme misii před 2 roky prodělali, proto víme, že není zblá pravdy na těch výtkách, které se misii a misijnářům předhazují. Tupiti misii může jenom ten, kdo o ni ani ponětí nemá, kdo ji neprodělal! Páni misijnáři z T. J. P. Jemelka a P. Rejsek vynasnažili se co nejvíce, aby základní pravdy nám podali a srdce k pokání pohnuli. A opravdu slova jejich, jdoucí ze srdce, šla nám k srdci. Neboť, přes 1300 bylo nás u stolu Páně. Že dovedeme býti vděčnými, to jsme ukázali tím, že jsme pp. misijnáře s velikou slávou (kněží, hudba, banderium, hasiči z Dolní Rovně, z Litětín, sv. Josef-ká Jednota, přes 100 družiček a nepřehlédný zástup vděčného, slzícího lidu) na nádraží vyprovodili. — Bylo to opravdu dojemné loučení, na něž tak snadno nezapomeneme! Na konec voláme zapp. misijnáři: Zaplať Vám Pán Bůh, co jste pro nás učinili. S Pánem Bohem!

Ze Semil. Jednota katol. v Semilech pořádá v neděli 16. a 22. prosince 1901 v hotelu „Slavie“ divadelní představení „Chudý Ježíšek“ ve prospěch vánočního stromčku dítek členů Jednoty kat. Začátek o 3. hod. odp. Lístky předem prodává hr. A. Zach. — V neděli 22. pros. po div. představení pořádá Jednota slavnost ván. stromku.

Osobní. Slečna Karla Adamcová, učitelka na obecné škole u Uršulinek v Praze, ustanovena jest učitelkou na měšťanské škole ve Vys. Mýtě.

Úmrtí. Paní Anna Erlbecková, vdova po nadlesním Jeho Jasnosti knížete Karle ze Schwarzenbergů, zemřela v sobotu 7. prosince 1901 ve Filipově u Čáslavi v 80. roce věku svého. Pohřeb se konal 9. prosince t. r. na hřbitov čáslavský.

Konkurs na konzumníka vypisuje administrace téhož listu, který by některé přišli ideální naše čtenáře přecaroval na skutečné předplatitele. Doufáme ostatně, že i bez konzumníka tato proměna se dá snadno provést, bude-li jen dobrá vůle. Kdo z neplatících schopnost té proměny na sobě cítí, oznám nám to ihned na poštovní poukázce. Bude nás srdečně těšiti, stanou-li se ze všech našich titulárních abonentů předplatitelé skuteční.

Různé zprávy.

MUDr. Václav Pařík, starosta města Třebenic, pravý vlastenec a lidumil, zemřel 9. prosince t. r. Bez hluku, ale neúporně pracoval v Třebenicích. Ač jako lékař byl dosti zaměstnán, vámal si všeho, čím by mohl spoluobčanům svým prospěti. Jeho působením získal Třebenice národu českému, zřízena česká škola, záložna, továrna na zužitkování ovoce a j. Dům jeho otevřen byl každému. Zkrátka, byl každému věrný. Přilnul k lidu, vždyť pocházel z rodu seleského. Pařík zářil nám příkladem, co může jednotlivec v obci vykonati. Čest budí památce jeho!

O hospodářství Ústřední Matice Školské. Matice Školská pomocí svých odborů dnem 30. listopadu 1901 vydržovala 2 školy střední samostatně a 2 podporovala. Obecných škol vydržovala 46 o 113 třídách, opatroven 45 o 57 odděleních. Při školství matičním bylo zaměstnáno 336 různých osob (3 řídící, 11 profesorů, 44 řídících učitelů a správců škol, 72 učitelů a učitelek, 40 katechetů, 32 industr. učitelů, 3 říd. přetounky, 54 přetounek, 18 správců opatroven a 40 opatrovníků. Kdybychom čítali, že průměrně každá jednotlivá osoba by měla obdržeti denně jen 3 K za svou činnost, činil by denní náklad pouze na služné 1008 K, čili ročně téměř 369.000 K. Mimo slušné však musí platiti Matice školám otop, inventář a věcné potřeby, školní pomůcky a knihy školním dětkám, jichž je přes 11.000, na mnohých místech platí nejmenší ze školních budov. Nemažtosti, které mají cenu inventární přes pět milionů korun, udržovati v pořádku vyžaduje též značného nákladu. Do fondu obytného učitelstva matičního vkládá se každý měsíc letos 3000 K — Neří divu, že denní náklad Ústřední Matice Školské páčí se na 1600 až 1700 K. Kdyby Matice měla peníze z úroků náklad svůj hraditi, musil by výtěžek úroků činiti 600.000 K ročně a kapitál, jakého by bylo na to potřebí, činil by 15.000.000 K — Jen kdyby takovýto kapitálem Ústřední Matice Školské vládla, nebylo by potřebí dalších sbírek. Jelikož však Matice toho kapitálu nemá, a přece každý rok ze sbírek a dobrovolných příspěvků uhradí své potřeby, jest na jeví, že láska lidu českého k Ústřední Matici Školské, z níž Matice podporý plynou, má nemenší cenu, nežli kapitál milionový.

Břevno v oku. Svého času vyslovili jsme se proti návštěvě nedospělé mládeže divadelní hry Flackmana, ale nikterak jsme tím neodsoudili tendenci hry. Jsme též nepřáteli školského byrokratismu, jenž pěstuje jen škatulkářskou formu a zabývá při tom ducha. Považovali jsme však za zcela rozumné neodhazovati vady školy před mládeží, která nemá nic v systému napraviti, ale která může takovým nevčasným obrázkem naprosto školu si znechutiti. Vyzývali jsme svými řádky nepřiměřeně přátele školské nezávanosti, ať vystoupí mužným protestem proti vadám školství a nespokojenosti se pouhým vedením mládeže na reformní hru. Náhled náš nedošel u školského referenta „Osvěty lidu“ milosti a proto byli jsme obdařeni z příručního slovníčka jeho několika obvyklými frázemi zalepenosti, o pokrytectví atd. Podle „pedagoga“ Osvěty jednáji všichni lékaři svráceně, když neudají těžce nemocnému člověku hodinu smrti, aneb když rodiče nepoví svěřavým dětem zcela plnou pravdu o pohyblivých krevních. Rovněž do této svrácenosti upadl referent Osvěty, když dosud otevřenou otázku hradeckých pohlednic nevy-

řešil podrobně, nýbrž naznačil jenom pouhými vzdechy na Mrva. Lépe jest hledati mrva v oku bližního, nežli tráti v oku vlastním.

Jan Szcepanik. Býval chudým, vždy strádajícím venkovským učitelem. Nemažetných rodičů syn, seznámil se již v mládí s tkalcovinou a příslušnými stroji v dílně svého otce. Nyní jest elegantním šéfem velkého ateliéru na vynálezy. Rád doprovází návštěvovatele po svých dílnách, ukazuje a vysvětluje osobně své vynálezy. Má jich nyní toliko 38 patentových. — Tu na stole zřímé celý aparát k zamezení srážky vlaků. Velmi jednoduché! Na každé lokomotivě a v zadu na posledním voze každého vlaku připevněn jest přístroj zvící obyčejné lucerny, sestrojen tak, aby, jest třeba z dálky osvětlen, přivedl energii světelných paprsků v energii elektrickou, pomocí kteréž dává pak strojvedoucímu výstražné signály, ba zastaví samočinně vlak. Blíží-li se dva vlaky buď za sebou neb proti sobě na 1 km., počne již aparát účinkovati. Podobný přístroj sestavil i pro lodě. Zase jiná zvláštnost! Máme před sebou malou skříňku, pomocí které slibuje Szcepanik přes hlavy nepřítelů přivoditi výbuch jeho vlastních stěel a vše to jen na základě telegrafie bez drátu. V druhém pokoji uchozí Szcepanik 7 mm revolver a střílí po figurině oděné v jeho neprostřelný pancíř. Tento pancíř jest zvláštní, bedvábí podobné tkanivo, které ani dýka neprobodne ani koule z Manlicherovky na 300 kroků neprorazí. Celý pancíř váží as 2 kg. Než vrátme se k telegrafii bez drátu. Tu má vynálezce vztýčených několik stěžnů a pracuje právě na relais, jímž chce umožniti rozhovoru mezi Evropou a Amerikou bez drátu. Snad si zaslouží ten výmysl milion dolarů. — Teď demonstruje aparát pro rychlotelegrafii, tu přístroj k samočinnému regulování spotřeby uhlí, tu udává způsob, jakým možno zachovat vejce po 6 měsících čerstvá a hned vedle ukazuje zajištění proti úrazu elektrickou, přetrhne-li se kde telefonový drát nad horním vedením elektrických drah a konečně fotografický a projekční aparát pro barevné obrazy. Na bílé pozadí v jevišti bude možno vyčarovat lehce kteroukoli dekoraci v přirozených barvách. — A tak ukazuje dále páte přes deváté, neb není oboru, v kterém by nepracoval. Hlavním a nejdokonalejším vynálezem jeho jest „elektro fotografické tkání“, totiž tkání barevných vzorků pomocí prosekávaných kartonů, jichžto vyrobí 26.000 za 10 hod. a k jejichž dohotovení bylo dříve třeba dvě—tři léta. Tím způsobem vytvářej podobizna jeho Veličenstva vypadá zcela jako zafalší křídomalba.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. prosin. 1901. 1 hl. pšenice K 13.50—14.80, žito K 11.60—12.20, ječmene K 8.90—9.20, oves K 5.80—6.20, prosa K 9.40—10.00, vikve K 9.00—11.40, hrachy K 19.00—22.00, jáhel K 18.00, krup K 16.00—24.00, brambory K 2.00—2.20, jetelového semínka červeného K 76.00—94, jetelového semínka (jínar.) K 100.00—130.00, máku K 33.00, olejků K —————, lněného semene K 19.00—18.00, 100 kg. žitných otrub K 12.00, pšenič. otrub K 11.50, 1 kg. másla K 2.20—2.40, 1 kg. sádla vepřového K 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek K 0.00—0.00, jedna hl. cibule K 4.00—6.00, jedna kopa drobné zeleniny K 0.00—0.00, kopa zelí 12.00—00.00 K.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleúspěšně duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenávaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Pravý Malinský křen
5 kg. 15 kořenů 6 K
5 kg. 20 kořenů 5 K
5 kg. 25 kořenů 4.50 K
5 kg. 30 kořenů 4 K
Kutnohorskou majoránku 1 kg. 2 K
zasílá franko každou stanicí
A. Jakubec, Kutná Hora.

Větší zásoba
zdravého
švestkového dříví
na potřebám průmyslovým se prodá.
Blíží sdělí administrace „Obnovy.“

N á b y t e k.

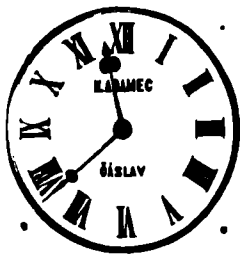
Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Luďvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle náleží.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mrné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

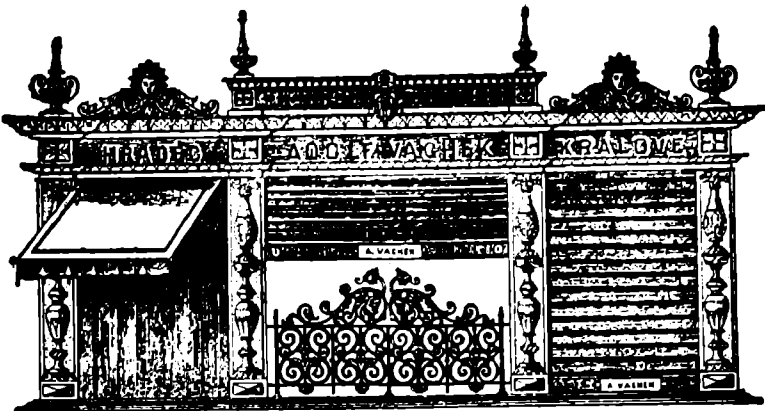

První výroba
věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

ADOLF VAČEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svínovací okenice z vlnitého plechu zaručené ocelového, velmi lehké jdoucí. Svínovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výroby nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kletin do sítí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vaček,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef
Štěpán,

závod
pozlaccovačský
v Pardubicích,

— opravuje —
jakož i nové stoly

oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky

všech druhů

nabízí

Biskupská
knihovna.

K době vánoční a velikonoční!

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Beloré-
dského štádu 612—VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské sálony.

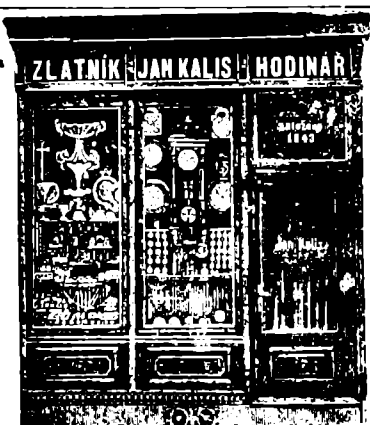
doporučuje uctívě: Ještě, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry,
pultíky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení velečestného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a
franko. Ceny levné a přísně platební podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.,

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

VÝSTAVU

má nyní pouze první Královéhradecký

Bazar Čupr

a též v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vánoční a novoroční dárky jakož i hračky.

Vázy, dekorační talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo,
trojdielná zrcadla, kufácké a psací náčiní, stolky, paravany, alba,
náčesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a
visitky, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích koňů.

Čínské a japonské ozdobné předměty.

Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.

Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.

Velký výběr vějířů, pravých pštrosích, z želoviny a z perletě.

Jediný sklad moderních šněrovaček osvědčené facony, v každé
velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho
pochvalných uznání.

Vše za ceny nejlevnější a pevné doporučuje

Frant. Čupr v Hradci Králové,

v Kileperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Sáně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vysnemená na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Do-
brušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr.
Hradci nejvyšší vysnemená čestný diplom s právem
razení zlaté medailie s korunou.

Český

křesťanský zasilatelský závod

firmy

CABALKA A MIKOTA

Kostelec nad Orli.

uctivě doporučuje veliký výběr

černých a modrých látek

pro P. T. velečestné duchovenstvo.

— Vesměs české výrobky. —

Klatovské prádlo.

Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, libotivému
uznání P. T. pp. hostů z Fraby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Sklad hotových dámských zaketů a límců
nejnovějších facon.
Levné ceny.

F. Jirout,
dámský krejčí
v Hradci Králové
Malé náměstí. Tránsce.
I. patro.

Umělé
vyšívání a plissování.
Látky na skladě.
Objednávky dle míry
se rychle zhotovují.

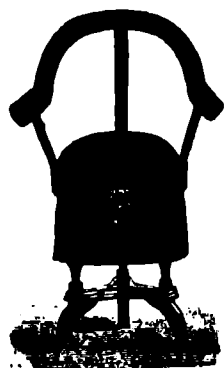
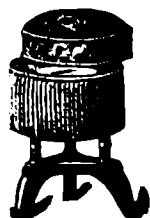
Domek

v Novém Hradci Králové u silnice, půl hodiny od města, nový, zděný, mající 9 obytných místností, pak chlév, sklep, 2 chlévky, 5 dřevníků, jednu zahradu menší a druhou velkou, ze které mohou býti dvě velká stavební místa, jest z volné ruky levně na prodej.

Bližší správu podá administrace t. 1.

Klosety pro nemocné

v elegantním provedení, zaručeně nezapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení Satem a Schavíng columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy, za jichžto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. Nehodící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větších objednávkách poskytnu svlažitelné slevy. Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 a.

K vánoční a novoroční době

odporučuje se ku zhotovení veškerých prací řezbářských

Josefa Soudila

závod řezbářský
v Hradci Králové.

Těž mám stále na skladě různé řezané věci, hodící se za vkusné dárky vánoční, jako: jemné řezané kříže, věšáky na ručníky, klobouky a klíče, desky na noviny a kartáče, kuřácké a hrací stolky, pěkné řezané zoubáky a pod.

Objednávky se rychle a levně vyřizují.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Pronajmutí bytů a krámu.

Na velkém náměstí v domě č. 36, jehož majitelem jest bisk. Konsistorium, lze najmouti krám, jehož délka sahá ode dveří až ke dvorečku. V zadní části toho krámu je zároveň zřízen byt. Krám jest nově upraven.

Těž v tom samém domě lze dva byty v druhém patře do předu i do zadu najmouti

Byty jsou nově upraveny a všim příslušenstvím opatřeny a mohou hned obývány býti.

Poptávky v bisk. konsistorní kanceláři, neb v kanovníckém domě č. 52.

Právě vyšlo číslo 11.

„Časových Úvah“,

— jehož obsahem jest pojednání: —

Moderní choroba a její protilek.

Vyšetřuje **Fr. Janovský.** Odporučuje X. + Y.
Cena 8 h.

Při větších objednávkách přiměřená sleva.

Toto nejvyšší časové dílo probírá bystře vady nynější společnosti, podáváje při tom prospěšné rady, jakým způsobem dlužno proti nim vystupovati.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy anovzalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykásat četnými povázanými přísply P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k sa koupání a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křest, svícen, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Pro každou rodinu a výbavy pro nevěsty
jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodělného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš. zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“,

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem pošty zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních

PRAHA—I.,

č. 145 st. Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se železnými rámy, stěmi
i usazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada bezplatně bere v úvahu
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1836.

Josef Neškudla,

c a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orli. č. d. 88

doporučuje P. T. veledúst. duchovenstvu
svůj všudež osvědčený a mnoha doporučenými nejčastěji vyznamenáný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
cenníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franko se zasílají.

Adresa vždy došlovně úplná.

Praktické

dárky vánoční

za příčinou přeplnění skladu za ceny
značně snížené nabízí

výroba a sklad nábytku

K. V. Skuherský.

Sklady skla, porcelánu, zrcadel, obrazů
a petrolejových lamp.

Račte si povšimnouti výkladních skříní.

První

katolický a zasilatelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. veledúst.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Politické družstvo tiskové prodává
13 kusů za 8 korun, (poštou o 12 haléřů více).

„SMILN“

jest si již kalendář

KOUPIL

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez srážení cen!

Patř 1900
„GRAND PRIX“
nejvyšší vyznamenání.

Nejužitečnější vánoční dárky.

Singerovy šicí stroje jsou vzorem co do soustavy a provedení.
Singerovy šicí stroje jsou nepostradatelné pro domácnost a průmysl.
Singerovy šicí stroje jsou nejrozšířenější v továrních závodech.
Singerovy šicí stroje jsou nedostižny co do výkonnosti a trvání.
Singerovy šicí stroje jsou pro moderní umělé vyšívání nejpřístupnější.

Bezplatné vyučovací kursy též modernímu umělému vyšívání.

Sklad vyšívacího hedvábí ve velkém výběru barev.

Elektromotory k jednotlivým strojům pro domácí potřebu.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové, Jiřikova třída 270.

DOMEK

v Novém Hradci
Králové,

v živé ulici, v němž
nalézá se 7 bytů,
z nichž příjem rovná
se úrokům ze 6000
zl. se za zvláště vý-
hodných podmínek
prodá. Blíže v re-
dakci t. l.

Novinka!
Burský cheviot.
Novinka!

Výtečná vlněná látka
pro pány na obleky

Metr zl. 2-20.

Na úplný oblek 3 m.
zl. 660.

Vzorek této látky jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menšíkovy jen zaručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahléd-
nutí franko zašlou.

**První český zaslá-
tecký závod**

Ed. Doskočila
v Chebu.

Stoletý hostinec

Jana Fišery na Slezském Předměstí

čepuje pouze

královéhradecké pivo za 6 kr. půllitr.

Kulečník.

Obsluha vzorná

Nabízím nejlevněji P. T. veselejšímu občerstvení výtečné jakosti vánoční,
likérové, fondánové, pěnové, čokoládové, mandlové, pasianové, me-
dové koláče, pumponíky, marcipány a medový perník 2 bal. a 4 h.
Divadelní, občerstvující a proti kašli bonbony.

Pánům překupníkům značné výhody.

Med zasílám v 5ti krabicích franko.

Čeněk Malý, perníkář.

Hradec Králové, Velká podlaž č. 148-176.

Vánoce

1901

Knihkupectví B. E. TOLMANA v Hradci Král.

(založeno r. 1863.)

vedle p. Hubáčkovy lékárny.

Bohaté, vkusné arrangeované skříně usnadňují snadný a účelný výběr díle oborů brzký výběr.

Skvostné vánoční romány, básnické spisy domácí a cizojazyčné.
Globy, atlanty. — Předlošky k malbě.

Překrásná alba na pohledy, obrazy předních českých
mistrů, novotiny dámského papíru v nádherných
krabicích.

**První sklad obrázkových knih pro děti každého věku. Pro dospělější skvostné knihy povíd-
kové. — Při udání věku zašle se ochotně více knih k výběru.**

**Zakázky na venek vyřizují se se známou přesností a rychle. Nehodící se vymění a každému
přání přijde se vstříc. — Bohatý výběr modlitebních knih, kalendářů knižních, útržkových
i nástěnných atd.**

Illustrované ceníky na požádání zdarma a franko.

Oltáře, kazatelny, a t. d.

nabízí

František Jirouš,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

K vánocům

se doporučili

cukrářství

JOS. FIALY.

Tam lze dostati čerstvé,
ohutné a jemné pečivo.

Klíperova ulice hned za hlavní
trafikou.

Paldus & Pour, dříve J. Jeřábek,

první křesťanský

zasílatelský závod modním zbožím v Hradci Králové čís. 146.,

doporučují svůj hojně zásobený sklad

vhodných dáreků k vánočnímu období.

Na úplné šaty, čistá vlna, od zl. 180 výše. — Hedvábné látky, moderních vzorů, na úplnou blůzu
od zl. 150 výše. — Velký výběr koberců a záclon, odměřených i na metry. — Atlasové přikrývky. —

Úplné garnitury. — Vlněné přikrývky.

Snížené ceny.

Pevné ceny.

Snížené ceny.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. prosince 1901.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Vánoce.

(Částečně dle přednášky).

Jednou, když jsem slavil vánoce v Praze, zajímalo mne Karlovo náměstí, které se stalo zvláštním tržištěm. Celé haldy smrčků bývaly tam na prodej pro vánoční stromky. Čím více se blížil štědrý večer, tím více mizely ty veliké a zůstávaly tam ty maličké. S dojmem bylo možno patřiti, jak na štědrý den již po poledni přicházela také matka chudá, dělnice, aby i ona koupila stromeček pro své děti. Jen jako z daleka pohlédla na ten nějaký veliký, ale co platno, musila sáhnouti jen k maličkému, vždyť, když i ten malý koupiti chtěla, musila několikrát na dlani obrátiti nějaký ten krejcar, než se rozhodla. A já jsem se zamyslel. Kde asi bude větší a čistší radost dnes? Tam, kde ten velký stromek s drahými dary a mnohými světlými státi bude, anebo tam, kde ten maličký se skrovnými svíčkami, s nějakým tím oříškem a jablíčkem jen kolem sebe rodinu shromáždí? Neumí zapotřebí toho velikého, myslím si, i ten malý může vylouditi z oka otce, matky slzu radosti, aneb aspoň na chvíli setřiti s něho slzu trudu; i před tím malým mohou radostí zářiti oči a plesati srdce malých. Tolik však jisto, že nerozhoduje ten stromek ani ten velký, ani ten malý. Kde s vroucnější vírou, kde s čistším srdcem státi budou u stromku, tam bude radost lepší, větší.

To tak byly ty mé myšlenky o vánočních takto slavených. Ale tážu se. Jsou to celé, pravé vánoce? Jen malá částka toho to je, čím vlastně vánoce jsou. Více, mnohem více jsou opravdu křesťanské vánoce. Více, mnohem více obsaženo jest v jásavých slovech vánoční písně křesťanského lidu: „Narodil se Kristus Pán!“ Bůh přijal na sebe přirozenost lidskou, duši i tělo. Bůh stal se člověkem! Toť ta převeliká, nade všecko pomýšlení vznešená událost, kterou vánoce křesťanské slaví.

A proč jásati má člověk? To naznačil slovatný učenec svatý Augustin slovy: „Bůh stal se člověkem, aby člověk se stal Bohem!“ — Jest to ovšem řečnická přílišnost, — hyperbola — ale tolik je jisto, že Bůh přišel spojen s přirozeností lidskou, aby člověk — obraz Boží rozumem a vůlí opatřený — proniknul Bohem stal se mu co možná nejpodobnějším.

Obraz na skle v okně chrámovém neukazuje se v kráse své v noci. Teprv když sluncem proniknut stkví se v lesku svém a tváří světlou vyobrazených září božskou jakousi velebností.

Tak je to i s duchem lidským. Sám sobě byv ponechán, byl tento obraz jeho Stvořitele bez dokonalejší podoby a krásy Boží. Teprv když Kristem, Sluncem spravedlnosti, jest proniknut, stkví se podobou Boží. Čím více totiž duch lidský proniknut Kristem, tím více ukazuje na sobě vlastnosti samého Boha. Bůh n. př. sám sebe nejdokonaleji poznává, a jen ten duch stvořený dokonaleji poznává Boha, jenž Kristem proniknut. S Kristem sklání se do duše svatost Boží, čili zavrhování zlého a milování dobrého, s ním sklání se do ní i ostatní vlastnosti Boží, totiž dobrotivost, milosrdenství a láska. Zkrátka, Kristem proniknutý obraz Boží, lidský duch, stává se v ušlechtilém slova smyslu jakoby Bohem, máje podíl v božských vlastnostech jeho. A podíl míti ve vlastnostech Božích jest zajiště ušlechtilosti, vzdělání člověka. A proto jásot církev: „Narodil se Kristus“, má býti jásotem lidstva: S Kristem narodilo se nám naše ušlechtilost, naše vzdělání. Bůh stal se člověkem, aby člověk byl „jako Bůh!“

Ale jak daleko od těchto vánočních vzdálení jsou lidé dnů dnešních. Což divu, že mizí z duchů podoba Boží, což divu, že to, co jest v člověku nižší, bře převahu, a proto člověk jsa čím dále tím méně podoben Bohu, ztrácí jeho vlastnosti, ztrácí tím své ušlechtilosti, své vzdělání a padá v sesurování čili cizím slovem v barbarství.

Uznává se to již všelikdes, a jen slepota a umíněnost nechce viděti úpadek ušlechtilosti lidského. A kteří to uznávají, touží po opravě nějaké, po obnově.

Ale jak chci obnoviti obraz a podobu Boží v člověku?

V jednom českém městě byl v kostele zašlý obraz s málo znalou postavou světovou. Idaly se jistě osoby do jeho obnovení. Vodou, vlhkým hadrem či snad houbou obmývali obraz, až na místo obnovení vše bylo ještě horší, ba obraz byl vlastně zničen.

Lépe byl v jedné vesnici obnoven obraz svatého Václava. Dobře byv prachu zbaven, byl ze zadu napuštěn olejem. A tu, olejové barvy ožily. „Svatý Václav“ — to jest obraz jeho — objevil se v nové kráse k radosti všeho lidu.

Co jest ta voda, co ten olej? Tou vodou jest to, co přemnoží od Krista odpadlí mudrci chci dáti na místo Krista k opravě obrazu Božího, ducha Vodou nějaké nové lidskosti — humanity — chce n. p. pan Masařík obmyti a obnoviti ducha lidského. A neví, co činí! Stírá tím více tu vlastní podobu Boží, to poznání Boha, ty vlastnosti Boží s ducha lidského. Ne co evangelium praví, že Bůh — člověk ušlechťuje člověka, ale co já, filosof, mudrc pravím, obnoví vás. Jenže přímo vypravuje také o jednom, který učil známou osobnost filosofii a začal slovy: Nevěřte, budete jako Bůh. A pravý opak toho se stal. A co jest ten olej? Olejem vyznačen Kristus. Řecké jest toto slovo Christos — Pomazaný Páně, a slovo křížmo — olej s balsámem — jest od toho odvozeno. Napustiti olejem obraz, proniknouti jej Kristem — jeho učením, jeho milostí, jeho lidským životem, to jest jediné a pouze to, co obnovuje obraz Boží. Vše ostatní jest marné. Kde to není, tam vzdělanost nedokonalá, tam až i barbarství.

Ale jsou tu rozličné námitky. Aspoň jednu uvedu. Chťti jen a jen křesťanství, jest tolik, jako pohrdati vědou.

Nikoliv! Vratme se k přemému podobnosti o obraze na skle a slunečním světle. V noci není světla slunečního, nahrazujeť se světlem lamp a luceren; a právě nyní velká o to disputace, jaké světlo — zdaž plyn, zda elektrika atd. — má nám v noci nahrazovati slunce. Nuže! Kdo pak z nás, když a kde slunce nesvítí, bude pohrdati lampou, chce-li čisti, chce-li po městě jíti atd. Proto však, že v noci svítí lampy, neřekne nikdo moudrý, že není třeba slunce! Naopak! Obě nám prospívá, slunce i lampy. Jisto jest, že bez slunce obraz na skle jest, jakoby nebyl a sebe větší osvětlení kostela neb města lampami upevněje obraz k jeho kráse. Tak jest to i s duší a Kristem! Ať hoří sebe více lamp, to jest, ať je v rozumu sebe více světla vědy, bez Krista zůstane obraz Boží v člověku ve tmě, Bohu nepodoben. Ale Kristus naučil n. p. zeměpisu, dějepisu, fysice atd. Tu nás nechává jako v nějaké noci. A k tomu tedy si rozsvítíme lampy vědy. Ano budeme hleděti to světlo vědy zdokonalovati, jako n. p. se nyní pokročilo od světla louči až k elektrice. Tak právě to dělali a dělají největší a nejslavnější křesťané. Slunce Kristus zdokonaluje jim obraz Boží, duši obzvláště poznáním Boha, lampy vědy pomáhá jim k poznání věcí stvořených. A tím — co právě chceme ukázati — tím přispívá se také k podobě ducha lidského duchu Božímu, neboť i Bůh poznává věci stvořené A to právě přese všechnen ten křik o tmě v církvi jest chloubou její. Každé století, po která ona žije a na lidstvo působí, ukazuje nám na výtečné syny její proniknuté Kristem, proniknuté vědou. Právě tyto velikáni naši, že s nimi sjednocen byl Kristus, Bůh, stali se „jako Bůh“, čili dokonalejšími obrazy Božími.

Vánoce! Páni poslanci říšíti na prázdninách. Ani by to člověk neřekl, že naše beznáboženská — bezkonfessní — Rakousko má také ještě vánoce. Má, ale nějaké ty vodnaté. Proniknutí našeho státu Kristem zmizelo již dávno.

On se prohlásil za bezkřesťanského. A proto je také tak krásným obrazem Božím, že nám často samým diváním se na něj teče z očí. Nedávno napomínal pan Körber poslance čili vlastně strany v říšské radě, aby dělali do brotu, sice že je rozežena a užil k tomu slov z naší bohoslužby. Pravil, že páni poslanci, neposlechnou-li jeho otcovských slov a mateřské péče vlády o dobro národů si vážíti nebudou, že oni budou musiti říci: „Mea culpa.“ (Má vina). Pan Körber je nyní ministrem a snad také dokonce za dětství svého ministroval u oltáře, že ještě umí, co ministrant ve jménu lidu říká, totiž to „mea culpa“. Ale já, když jsem to tak o pana Körbrovi četl, vzpomněl jsem si, že dříve než lid to „mea culpa“ říká u našeho oltáře — kněz a to sám a sám. A tak mi napadla bezbožná myšlenka: „Excellenci! Jak pak, aby s tím mea culpa začali sám, a my ubozí hříšní občané té veleříše bychom, že dobráci jsme, potom už s nějakým tím mea culpa také jejich příkladu následovali“. Ano, toho je zapotřebí. Ti, kteří od dávných let řídí říši naši, ti nejprv mají a to nějaké pořádné mea culpa volati. Ti totiž, kteří se diví, že Rakousko není obrazem Boha — pokoje a blaženosti poživajícího, ti, kteří se hněvají na národy, že nejsou podobni Bohu láskou, ti, kteří zapomínají, že vypudivše ze sebe a z národů Krista mají to, co musilo přijíti, temný, velice temný obraz bez slunce spravedlnosti. A proto každý z nás zajiště z celého srdce dí: Kéž by právě ti páni nahoře se postarali o nějaké velkolepé vánoce Rakousku, vánoce ve smyslu čistě křesťanském, obnovení Rakouska křesťanstvím.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 18. prosince.

(Ku splývání Mladočechů se Staročechy. — Několik slov o poměrech ve straně agrární. — Česká hospodářská zaslíbenost. — Pravdu v otázce nezaměstnanosti. — O pražské krátkosrakovosti při nastrání na ruskou otázku v Haliči.)

Splývání Mladočechů se Staročechy začíná se jeviti okázalým způsobem. Splývání zabíjili mladočeskí radikálové jaksi projevem důvěry ke staročeské tiskárně „Hlasu Národa“, v níž se nyní tisknou „Radikální Listy“, které prý od nového roku začnou vycházeti pod titulem „České Právo“. Pak by ovšem radikální strana, která za deset let svého působení v Čechách jenom trochu rámsa a povyku natropila, řadě lidí zbytečně kriminal a plno nesnází na záda uvalila, tímto způsobem i dle jména skonala. Zanikla by v láně staročeské tiskárny! Když uvážíme, co všelijaké výmysly a nápady této umírající radikální strany stály českou veřejnost času, nákladů a trampot a když uvážíme, že to všechno jest na konec ničím, tu máme za to, že ti, kdo celou tuto radikální hračku nazývali těžkým hříchem jistých lidí, soudili docela správně.

Splývání Mladočechů se Staročechy jeví se dále tím, že „klub národní strany svobodomyšlné“ a tím také její výkonný výbor přeložil své místnosti do „Městanské Besedy“, nedávno ještě slavné a pevné tvrze staročeské. Pouěvadž jest nám odstraňování všech věcí, jež nás dvojí, nanejvýš sympatickým, vítáme rádi nastávající shodu a vzájemnou šetrnost, jaká začíná pražskou českou společnost ovládati na místě surových hádek a jedovatých nepřátelství, jež nedávno, o kozí vlnu vedené naše domácí spory provázely. Vzájemnou slušností a uplatněním taktního jednání získají také zásady a stanovisko, jimž tento list slouží. Avšak při tom nemůžeme přece spolknouti všetečnou otázku, zdaž pražská „Městanská Beseda“ pohltí klub národní strany svobodomyšlné, anebo jest-li klub národní strany

svobodomyšlné opanoval „Městanskou Besedu“. O tom, že by se něco takového státi mohlo, před desíti lety se nikomu ani nezdálo! Ve faktu tom jeví se veliký pokrok k lepšímu, že Staročech a Mladočech zcela klidně, ano přátelsky snesou se pod jednou střechou, což také znamená, že u nás snášelivost ke smýšlení drabého kvadratickým způsobem přibývá a to rádi zasnamenáváme.

• • •

V agrární straně to vše a bublá. Nikdy jsme se nemohli na těchto místech pro tato stranu a její vystupování rozehrát. Útoky její na mladočeskou stranu tu a tam někoho sice těšily, avšak útoky ty neplatily mladočeské straně: to byly útoky na všechnu slušnou inteligenci a na zdravý rozum. Nejrozhodněji se nám protivilo, když lidé, kteří svou mladost promarinovali dáváním skřipců psům na ohony a vázáním měchýřů s hrachem kočkám na zadní nohy, když nic horšího neuvádíme, začali problašovat za nespůsobilé k zastupování veřejných zájmů i ty selaké synky, kteří stali se kněžími, doktory a professory a k zastupování a hájení selských záležitostí byli v různých sborech ochotnými! Čeští sedláci na místo aby se tím právem honosili, kolik dokonalých, vysoce vzdělaných a důležitých mužů z českých selských chalup vyšlo a ve veřejné správě se uplatnilo, právě na tuto ozdobu, chloubu a květ svého stavu a své krve dali se novinářskými vagabundy štvát do té míry, že nejlepší syny svého stavu konečně i tupili a podceňovali a ze svého středu jako prašivinu a neřest zaháněli. Něco podobného pokládáme za smutné znamení neznamení a nerozumu těch, kdo to činili.

Zajisté že ta vážná část selakého stavu, která stávající poměry pojmá dle jejich skutečné podstaty, s námi souhlasí a že dnes s hrůzou pozoruje důsledky toho furiantství, jež na sebe čeští sedláci sami přivolali. Na místo, aby se dali zákonodárně zastupovati nejlepšími syny svého stavu, k nimž se ostatně o radu a pomoc ve všech těžkých případech svého života utíkají, navolili si čeští sedláci poslance, kteří nyní nevědí co a jak dále. Pánové, kteří ve svých domovech mají stále tusta od ucha k uchu jenom pro tlustý výraz otvřená, jsou jako pěny, když doléhá na ně povinnost, aby pro svůj stav něco platného vykonali a navrhli. Nechceme v ohledu tom do smutné skutečnosti a do osobností podrobněji zabíhati.

Jenom konstatujeme, že agrární strana, na místě aby byla připravena ke vstoupení do nového sněmu s celým podrobně vypracovaným programem, který by znamenal počátek obrození neudržitelných dnešních poměrů, strká a tahá se o to, kdo z jejího středu má být zvolen do zemského výboru a kdo do kterých placených funkcí. Pánové jsou si ve vlasech a intelligence má se nyní na to divati, jak se selští poslanci strkají a třepou a jak jí na sebe žalují. Hněte nás to, že k vůli řadě

všelijakých nehodných osob byli z veřejného působení vytlačeni mužové, kteří jest odtamtud škoda, neboť dnes zdá se býti zcela zřejmé potvrzeno, že vůdcem agrárního hnutí nešlo o docela nic jiného, než-li aby se zmocnili mandátů a výhod pro své osoby. O selaký stav, jeho zájmy a potřeby, když soudíme dle toho, jak si nyní vedou, šlo jim starého kosla. Pánům těm byl kostel, škola, kněz, učitel, doktor, professor všechno pleva a zatím se ukáže, že vlastně jejich dovednost a mravní smýšlení jest plevel, který zajisté že při nejbližší příležitosti bude odstraněn, neboť čeští sedláci brzy poznají, jak se napálili, když z furie a pychy své nejlepší rodáky odmítli, aby se dali voditi za nos lidmi, jimž mnozí z nich již nyní na jméno přijíti nemohou. A pravem! Co se nyní ve straně agrární děje, to jsme předvídali a nejslušnějším způsobem to předpovídali. Rámus není práce a kraval není politika, jak se brzy přesvědčí vedle agrárníků také ještě jiné, zejména dělnické strany.

• • •

Jest až neuvěřitelné, že ra nyníjší doby, jejíž směry jsou i slepým zcela jasné a proto všeobecně deklamuje se o potřebách provádění hesla „svůj k svému“, učinila prý obec naší matičky Prahy smlouvy na dodávky pro obecní závody potřebného uhlí s pány Abelessem a Sachsem, kteří uhlí to odebírají prý od pana Weimanna, o němž se v době loňského nedostatku uhlího paliva velice důrazně v české veřejnosti mluvilo.

Proto „Živnostenská banka“ převzala uhlího doly, aby v první řadě pražská obec svou potřebu paliva obstarávala si dokonce snad u firem, z nichž český lid má leda ten užitek, že rozmnoží řady jeho odpůrců! Veřejně se o tom v Praze mluví a skoro tomu nevěříme, že by něco podobného bylo možno. Českoněmeckou tabulku nechceme v Praze strpěti a statisíce výdělků cpon se do nečeských kapes! Takové hospodářství povede k tomu, že brzy nejenom Příkopy a Ferdinandova třída, ale celá Praha octne se ze dvou třetin v rukou nečeských, které si potom dále v Praze již dulší zařídí dle svého vkusu, což také i nepřátelaké nám listy již předpovídají. Kolik nečeských obchodů, kolik nečeských pojišťoven, kolik nečeských peněžních závodů, kolik nečeských firem v Praze udržuje české obecnstvo, jež jest německým tiskem od let boykotováno? Vždyť se i o jednom peněžním českém pražském ústavě tvrdilo, že přijal a vyplatil směnky pověstného expozance Wolfa!

Naši lidé zápasí s nouzí o peníze a úvěr, naše závody hynou nedostatkem objednávek a při tom pro naše odpůrce jest ochota a výdělek všude mezi námi po ruce a to snad proto, aby potom mohli a směli tvrditi, že jsme inferiorní rasa a méně cenná pakáž. Jen si to hezky přímo povězte, jak proti Duchu avatému se u nás hřeší. A to jsou hříchy velice těžké!

• • •

vesnici. A teď, když mám jen dva „nové“ v kapse, to jsem nic, vidí! — Nu, když jsi dovedl brát stovky, nestyď se také brát krejcarey!“

A opilý Krupička stále a stále se odporně chechtal. A když mu konečně Abraham nali, jedním tahem vyprázdnil zaspíněný plechový čtvrták sprosté kofaly. Pak se otfál jako pes, když ho polije studenou vodou, nadzvil ruku a prudkým rozmachem hodil plechový čtvrták zrovna židovi mezi oči.

„Zloději, ty's mne přivedl tam, kde nyní jsem!“ dodal, při tom blábolaže těžkým jazykem.

To bylo Abrahamu Herrmannovi přece jen mnoho. Jako blesk se rozehnal, chytil opilého Krupičku za límec, otevřel dveře a jedním rázem vyhodil ho do tmavé, mrazivé štedrovecerní noci.

Zadřněl zvoneček, dvě zapadly a opilý Krupička brabal se před kofalnou ve sněhu se strany na stranu a nemohl nikterak povstat. Konečně přece se vzpřimil a šel vrávoravým krokem stále nadávaje vesnici dolů, nevěda ani kam . . .

Po celé návsi nebylo ani živé duše. Obyvatelé vesnice dávno už zasedli ve vytopených světnicích k večeri a pochutnávali si na houbové bramboračce, na lívanečkách, na jahelníku, na černém kubovi atd. Váude v oknech plápolala světla a v každém stavení tuřily se okolo širokého stolu i čeledi i dítky a každý z nich téměř očima hlíal ruku hospodyně, až ji ponoří do hlubokého hrnce a začne rozdávati jablka a ořechy.

Krupička došoural se k jednomu statku. Byl vystavěn jako klec a tak vkusně urovaný jako zámeček. A čerstvé obilné zdi v hluboké tmě zrovna jsem se odrážely. A veliká okna zamrzlá světlem se třpytila jako drahokamy a za spuštěnými záclonami bylo slyšeti hovor a smích, radost a povídání.

„Tenhle statek býval kdysi můj, tady já hospodařil!“ mluvil k sobě samému a zadíval se na osvětlená, jiskřící okna.

„To všechno jsem vystavěl já a teď . . . ?!“

Jak jsme omešdy na těchto místech dovedli, aluší na otázku nezaměstnanosti v Praze pohlížeti klidně. Akutnost její vyvolána byla několika osobami, jež se stále na cizí útraty obtěžují svými jmény ve veřejnosti blýskati, aby činily sebe důležitými. Nyní se ukazuje, jak palčivost otázky nezaměstnaných okamžitě vyohladla, jakmile se k ní blíže přihlédlo.

Pražská a předměstská obce na novinářský povyk ihned hleděly opatřiti nezaměstnaným práci. A co se stalo? Když o práci se hlásícím bylo sděleno, kde ji naleznou, odpověděli bodří ti pánové, že se dostaví — až zítra a nepřišli více vůbec. Když se rozdílil mezi ně chléb v bochnících, tu „hladoví“ ti občané, jak bylo zjištěno, lámali a trhali bochníky na kusy, jimiž pak po sobě nezbedně házeli. Když byli „hladovíci nezaměstnaní“ podíljeni známkami na oběd, ihned známky ty pod cenou jejich prodávali.

Mimo to velká část nezaměstnaných nalezla také zaměstnání v tom, že se chodí dívat na ty, kdo do obstarané práce pro nezaměstnané chodí a posmívá se jim, že se za zlatku denní mzdy drou.

Tak celkem vlastně otázka nezaměstnanosti v Praze okrouhle vyhlíží. Většina nezaměstnaných jsou vlastně pražští pepíci a lajdáci z profese, jež žijí děti buď žebrotou, nebo matky a ženy prádlem a posluhováním. Ze to rovně uvádíme, tím jistě nikomu nekrivíme. Kdo skutečně pracovati chce, ten práci nalezl a kdo jenom se toulá a shluky tropí, toho ani tyto fádky nepolepší.

Avšak novinářské starosti o nezaměstnané měly v zápětí také dlouhé a vážné stíny. Kolem Prahy po všech na kolik hodin bydlí různý lid, který obyčejně přes zimu zahálí. A lid ten se začal do Prahy ihned hrnouti, jakmile se rozneslo, že se zde chléb a jídlo rozdávají. Tento příliv všelijakých živlů vzbudil starosti zejména v obchodních kruzích, které se obávají, aby za řádek honorované novinářské výklady o nezaměstnanosti nevyvolaly v Praze třebaš bezděčné shluky a nahodilé výtržnosti navábeného sem venkovského lidu, což by mohlo klidné poměry vzrušiti a zejména obchodní život a proud zastaviti. To jest jisto, že již pouhé zprávy o nevinných taženích a bezvýznamných shromážděních nezaměstnaných mnoho venkovanů srazily od jízdy do Prahy, aby zde své vánoční nákupy obstarali. Proto v této záležitosti jest třeba veliké opatrnosti, zejména se strany hojněji čtených novin, aby zbytečně nedošlo k tomu, že snad při dobré vůli jednomu prospěti, druhí by byli těžce poškozeni. Faktum jest, že kdo z pražských a předměstských příslušníků a usedlých dnes práci potřebuje a pracovati chce, že výdělek nalezne.

• • •

Opuštění lvovecké university od několika set ruských studujících mělo v zápětí, že pánové ti širší české veřejnosti neznámými osobami byli zváni do Prahy a že česká veřejnost byla ihned při tom připravována na to, že tyto

— Ten zloděj tam! — zavolal trpce a zahrozil pěstí proti kofalně.

„Což mohl jsem za to, že jsem dvakrát bez assekurace vyhořel? Mohl jsem za to, že mi ani benky ani záložny nechtěly půjčiti? — He, banky, ústavy pro ty, kteří mají . . . a já neměl . . . já potřeboval — nutně potřeboval . . . A seděl jsem ženu . . . seděl jsem sebe . . . děti mi utekly . . . a teď?!“

Krupička zabušil váš silou na vrata svého bývalého majetku. Pes na dvoře divoce zaštěkal, zařval a vrazil jako divý ke vratům.

Dvěte cvakly a na zápraží ozvaly se kroky!

„Kdo to? —“

„Já, Krupička, otevřte! Jdu si do svého statku. — Dnes je štědrý den, chci býti doma, ve světlé!“

„Jste opilý, jděte raději dál. To jest teď statek můj a nikoli váš. Co mi po tom, komu dříve náležel, teď jsem tu pánem já. — Jděte s Bohem a přijďte si až budete střízliví!“

A kroky na zápraží ozvaly se zas, klika u dveří cvakla, zapadla a bylo ticho opět. Jen ledový vítr hučel jako dunění vzdáleného hromu a v celé vesnici rozbouřili se psi a kňučeli a vyli a skučeli, až se nad tím i lidé pozastavovali.

Krupička chvíli stál před státem, jakoby tam byl přimraznut. Pak se přece hnul a šel volným krokem dál. Noby mu klouzaly a ostrý mráz chrupal pod obuví.

„Do vlastního jsem přišel a oni mne tam neptjali, nechtěli!“ stále si jen pobručoval a lítostí div se do pláče nedal.

„A kam půjdu tedy teď na štědrý večer? Vždyť nikde domova nemám? — Mám jíti zase k těm ubožákům tam v pazderně? —“

A Krupička stále mumlaje šoural se ku předu za ves. Tam u křižovatky stál dřevěný kříž. Vítr hučel stále silněji a mrazivěji a lomcoval plechovým tělem Ukřižovaného a tloukl jím o dřevo jednou silněji a po druhé slaběji a zdlouha, jakoby kostlivec tančil.

FEUILLETON.

Štědrý večer ztraceného.

Napsal Josef Váňa.

„Ještě za dva, he slyšíš, Abrahame, ještě za dva! Mám je poslední!“

Tak se rozkřikl hlasem už vyteptalým, chrochtajícím v dusné, tabákovým kouřem načichlé kofalně Filip Krupička.

Zavrzly dvěte a do kofalny vstoupil obstarlý, trochu už nahrbený žid Abraham Herrman. Na hlavě měl špinavou, kdysi snad zelenou čepičku a na zkriveném nose obrovské brejle, přes jejichž ocelovou obrubu dvě tmavé zřetelnice jako dva žhavé blesky vobdnuły se do tváře mluvčího.

„No, jen zvolna, zvolna Krupičko. Máš už bez toho sas dnes až na vrchovatlo!“

„Eh, co ti po tom,“ odsekl hrubě oslovený, naliť a mlč! — Dříve, dokud jsem seděl na statku, to jsi se nad tím nepozastavoval, mám-li dost čili nic. To jsem měl pořád málo a ty také, vidí?“

Tu se opilec rozchechtal, až bliskavý plamínek smrduté, petrolejové lampy začal skákati a prskati.

„Povídám, já měl stále málo a ty také, vidí?“ chechtal se opilec čím dále tím odporněji a při tom židovi mlal před nosem palcem o ukazováček, jako kdyby odpočítával peníze.

„Mlč, nebo tě vyhodím!“ rozlobil se Abraham. „Budeš mi tu něco ty vyčítat!“

„Hebe, podívejme se pána“ breptal Krupička těžkým jazykem dále. „Dokud jsem měl grunt, to mne nevyhazoval. To byl pořád jen samá služnost a stále jen mne laskavě zval: „Krupičko, jen přijď, to víš, u mne jsi jako doma.“ A když jsem podpisoval směnky na sto a on mi vyplácel osmdesát, to byl Krupičko nejhodnější člověk ve

dobrovolné ruské exulanty musí hmetně pod porovati.

K tomu jest zapotřebí několika důtklivých slov.

Jako lid a národ, který z nejstísněnějších poměrů probírá se k lepší budoucnosti, všichni vše sympatizujeme s každým, kdo si na křivdu stýská a koho jakékoliv nedostatky tíží. Avšak při tom musíme mít vždycky na zřeteli, jest-li, hledíce jinému pomoci, jednáme při tom rozumně.

My chceme, my ubožáci a skoro žebráci, jimiž v celistvém světě nikdo nepomáhá a jejich vlastní polovice studentů odkázána jest na pomoc veřejnosti, pomáhati svým národům, nad jehož říši slunce nezapadá a který celému světu dnes mocí a poklady svými vlastní diktuje. My však máme při své lásce k bratrskému národu ruskému zároveň tolik úcty a šetrnosti k němu, že to pokládáme skoro za beztaktčnost, když se někteří lidé z našeho středu bez všech důvodů k tomu chtějí vydávati za dobrodince ruského kolosa. Jest tomu již čtyřicet let, co jsme chtěli býti rozsudími v ruskopolských záležitostech. Jak jsme při tom pochodili, to jest všeobecně známo a proto máme dnes za nezralé a nepolitické jednání, aby se chudíčký, se všech stran šubananý český národ kdekoli stavěl jako ochránce národa ruského a jeho práv.

To vůči Rusům pokládáme za sbytečnost a toto naše mínění také plně potvrzuje jednání samotných, ze Lvova odešlých ruských studentů, kteří zajisté že o pražské české universitě dobře vědí, ale přes to rovnou cestou v celém davu odešli na universitu do Vídně. To přece každý soudný člověk ihned pochopí, že to byla demonstrace a sice ruská demonstrace, která zajisté po rozmyslu, a dobře zorganizovaná a také i povoláním k tomu činiteli příslušně řízena a podporovaná, byla provedena zrovna ve Vídně schválně.

Zmiňujeme se o tom, aby se mnohým nářincům v hlavě rozběsklo a abychom je přinutili k úvaze, jejíž výsledkem nemůže býti nic jiného, než-li vědomí, že Praha není povolána k tomu, býti rozsudím v ruskopolských sporech z celé řady vážných důvodů, z nichž poslední jest ten, že jest to nynějšímu světu směšné, když bychom se za svých ubohých poměrů velkomyslně chtěli vydávati za mece náše — ruského národa. Ten milovati smíme, ako smíme milovati Poláky, ale nesmíme ho činiti před světem komickým, což by se ihned stalo, kdybychom se ho chtěli snad ujímati a nabízet mu k dispozici svou — prázdnotu kapsu. Haličtí Rusové mají ve světě více mocnějších přátel, než-li my nepřátel! Proto nijak nesdílíme a neschvalueme hračky, jimiž bychom činili Rusy i sebe komickými a jimiž bychom na sebe štváli Poláky a při tom vlastně nikomu nepomohli, jenom sobě uškodili.

„Můj Spasiteli, který jsi také neměl kam hlavu sklonit a naroditi jsi se musil ve chlévě, ty vši, zdaž opravdu jsem já vinen“ zvolal na jedinou Krupičku užřev křížem a vrhl se na kolena na kamenné kletátko.

„Zápasil jsem, rval jsem se, dřel jsem, stíral jsem se, modlil jsem se, ale všechno marno, všechno nic . . .“

A Krupička se dál náhle v opilosti do pláče. Usedl na kletátko, hlavu dal do dlaní a hojné slzy jako hráchky tekly mu po lících, tekly do rozčuchaných vousů a tam mrzly v drobné perličky. A najednou zdálo se mu, že jest mu jaksi volněji, jaksi blaze, že takové příjemné teplo rozlévá se v těle, zdálo se mu, že někdo skřížte jakoby naň volal, jakoby skláněl ústa k uchu jeho a jakoby šeptal: „Douse, synu, odpovížeš se ti hříchy . . . ještě dnes budeš se mnou . . .“

V tom rozblabolil se večerní tmou zvony a ponurými hlasy svými zvaly lidi dobré vůle k modlitbám, zvaly je k oslavení oné věčné památné chvíle, když na luzích betlémských anděl oznamoval udiveným pastýřům: „Zvěstuji vám radost velikou . . . narodil se vám dnes v městě Davidově Spasitel . . .“

Ráno, když lidé šli z pastýřské mše svaté, našli u kříže na rozcestí Krupičku zmrzlého. Seděl na kletátku, měl hlavu ve dlaních a na zmodralém obličejí jakoby si byl ustlal dsměv, jakoby tam trůnilo políbení pokoje . . .

„Tebdy řekl král služebníků svým: Protož jdete na rozcestí a kterážkoli naleznete, pozvete na svatbu. I vyhledá služebníci jeho na cesty, shromáždili všechny, kteréž našli, zlé i dobré . . .“ (Mat. 22, 10.)

Drobná obrana.

Základ prvenství našeho národa.
Časlavský „Hus“ prorokuje zcela vážně, že kdyby Čechové nevěleli jafno klerikalismu, byli by brzo v Rakousku pány politické situace. Tážeme se pana Pelíška, zda ti, kteří Čechům na říšské radě k právům „dopomáhají“, kteří ve Vídni národ zastupují, nesou jeho klerikalismu? A jde jim to v tom uplatňování práv českých přec jen tuze zvolna, až jim katolíci ani překážeti nemohou. Nevynohli, pane Pelíšku, liberálové národu našemu nic ani tehdy, když je bratrskou pomocí podírali naši kalvinci a lutheráni. Nám se zdá, že právě naopak pod vlajkou ryziho katolicismu by Čechové získali daleko víc, než pod protektorátem „horlivých“ svobodomyšlníků a víry v Heideggerce sestavené.

Nezavírejte tolik oči před slavnou historií naší z doby Karla IV., kdy náš národ „jafno klerikalismu“ nesl co nejposlušněji. Tehdy čeští „klerikálové“, jako Karel IV., Arnošt z Pardubic, Jan Očko z Vlašimi, Jan ze Středy a jiní měli mimo papeže první hlas v celém tehdejší katolickém světě. Za upřímnou oddanost ke katolicismu klidili takovou slávu a moc, jako nikdy potom.

Jaký to byl jasot, když byl Otec vlasti v Římě korunován, obklopen jsa Čechy, od hlavního světského správce celého křesťanstva! Snad ještě větší hrdostí národní se vypjalo srdce Čechů, když arcibiskup Jan Očko uváděl nového arcibiskupa Mohučského Jana v jeho úřad a statky, čímž se spečetila závislost německého arcibiskupa na moci metropolitě českého. Těž arcibiskup český obdržel od římské stolice právo visitovati německé diecése Řezenskou, Bamberskou a Míšeňskou, což znamenalo v tehdejší době velké rozšíření české moci nejen církevní, ale i státní.

V roce 1379 Čech Páta z Potenštejna se stal biskupem Zvěřinským, ač ani neuměl německy. A co jiných českých biskupů, kanovníků i světských hodnostářů žilo v cizině tehdy v veliké vážnosti! A myslíte, že by byl Hus tak lehce vyhnal Němce z university Pražské, a že by byl tak snadně Žižka vybil německé obyvatele z Čech, kdyby byl Karel již dávno před tím nepracoval všemi silami na národním uvědomění? Vlastenecké vzplanutí za doby Husovy bylo pouze nutným důsledkem předchozí tiché, ale vytrvalé práce Karlovy.

Také Vám k lepší informaci sdělujeme, že Karel ve spolku s papežem pečoval zdatně na počestění zemských klášterů, které trvaly do jeho vlády nedbalostí Přemyslovců v rukou německých.

Ač byla do vlády Karlovy Praha výhradně německou, vykazovala v ní za Karla česká národnost celé dvě třetiny obyvatelstva. Císařské korunovační klenoty převzal Karel z Čech do Čech a každý rok za veliké slávy je dával ukazovati českému lidu, aby si uvědomili Čechové svou povýšenost nad jinými zeměmi.

Tehdy, pane Pelíšku, putovali ze všech stran cizinci do Prahy, aby si uctivě vyprosili různé milosti na Karlovi a jeho českých rádčích. Příchod dvora papežského učinila Čechy ještě většími pány, než by se stali nyní, kdyby uchvátili prvenství v Rakousku. Ale teď už asi stará pravidla neplatí. Teď nás pozvedne snad spíše Klofáč než následovníci Karlovi; má aspoň tu dobrou vlastnost, že boří „klerikalismus“. — Také jste napsal, že Luther jest největším Němcem. Za tuhle poklonu by se Vám poděkovali nejen Němci katolíci, ale i rozvášněnější protestanté. Inu, ta soudnost páne Pelíškova nějak nápadně pelichá a ten bič p. Kozáka, jeho spolupracovníka na katolíky upletený, jest častým šviháním též valně rozřepený.

Z Hlasů ze Slona se ozývá místo bývalého pronikavého diskantu už jen malomocný chrapot. Aby přitupěl ostny páne Šádkových útoků na katolíci aspoň poněkud byly účinnější, otiskují Hlasy všechny protikatolické lokálky Času. Který katolík chce spočítati, kolikrát za týden útočí Čas proti nám, může čísti místo Času zcela dobře Hlasy. Tam jest vždy svědomitě týdenní útočení Času na církev do podrobné opsáno. Původní články Hlasů jsou až příliš ubohé; mouřenina Průšáckého ostatně umjti nelze sebe chytřejšími úvodníky, zvláště berou-li se na pomoc názory demokratů a — Klofáče. P. Šádek v advokátském hájení besla „Pryč od Říma“ praví, že naše nejskvělejší doba jest čas boje za svobodu, kterýž nalezl v době kališnictví a česko-bratrství.

Ale my sdělujeme, že by v době, kdy kališnictví kvetlo, ani jedno číselo Hlasů ne mohl pan Šádek beztréstně vydati. Či měl by předce p. Šádek tolik kuráže, aby se dal natáhnouti na skřípce, jako to činili po rozsudku Rokycanové kališníci bratřím?

Pan redaktor snad neví, že byli bratři stíháni a vyhledáváni od kališníků k potrestání

jako zvěř a že se utíkali o přímělu ke katolíkům.

A co zase svobodomyšlní Táboři potloukli a popálili kněží kališných, když se s Pražany znesvářili! Kdyby býval za květa kališnictví vystoupil nějaký Hus protikališný, nebývali by s ním kališníci nadělali ani tolik okolků jako církev s Husem protiřímským. Ti Táboři, kteří byli na oplátku od kališné inkvisice upalováni a stíháni, mohli by to dosvědčiti.

Tolik by už měly hlasy jednou svým čtenářům pověděti, že kališnictví ve svém jádru nebylo žádným zjevem pokrokovým, ale že bylo pouze nešťastně znetvořeným katolictvím, až se kališným copářům smál kde kdo. Protestant Denis je zve massou nepřemýšlející.

A myslí p. Šádek, že bořivá činnost demokratů a Klofáčova pochází z lásky k jeho kladným výkladům víry?

Nejdřív jste se, kalvinští páni, drželi zuby nehty Mladočechů, nyní se chytáte demokratů a Klofáče. Inu, z nouze každý spojenec dobrý.

Politický přehled.

K česko-německému vyrovnání se vše chystá. Pan Körber neustává v poradách se stranami; vřídýť prý na chystaném vyrovnání závisí rozpuštění říšské rady neb i zastavení ústavy. Ale do toho zahřměl Schönerer jménem Všeněmců, že německý lid si nepřije žádných konferencí, naopak přejí si německou státní řeč a rozlišení jakož i rozmnožení německých universit.

Dr. Körber zase uchlácholil poslance zvláště Němce stran výroku císařova proti Němcům a ohledně vyhrůžek vlády státním převratem.

Vládní předloha o rolnických společenstvech ve sněmovně zcela už projednána. Němci prosadili, že při přetvoření zemědělských rad ve společenstva musí býti zachováno rozdělení jich dle národnosti. K návrhu dr. Fiedlera přijato, aby zachovány byly také sbory ústřední, a aby zemské zákonodárství nebylo vázáno při takovéto přeměně celou řadou ustanovení říšského zákona. Mimo jiné vyřízena sněmovnou předloha týkající se pensí katol. duchovních na ústavách všeob. prospěšných, kněžů úředníků při konsistociích, pak předlohy o služném a pensí profesorů na bisk. kněžských seminářích atd.

Sněm český svolán jest na 28. prosinec, moravský a slezský na 27. prosinec. Důvěrníci všenněmečtí z okresu trutnovského na schůzi v Praze vyzvali přítomného Wolfa, aby znovu kandidoval; on, že se později rozhodne.

Protipruské demonstrace v Haliči a ruském Polsku neustávají. Zboží pruské nejen Poláky ale i Rusy jest odmítáno.

Německo-lidová strana na Moravě radila se na nedělní schůzi v Olomouci o příštích volbách zemských a zřídila si něm. lidovou radu.

Charvátská oposice jménem národa promluvila sněmovní adresou k trůnu, v níž poukazuje zvláště na volební řád s jeho falšemi, násilnostmi a nezákonnostmi.

680 evang. farářů podalo protest proti ukrutnostem, které páchají Angličané v Africe na Boerech.

Papež rozhodl již, že se nedá zastupovati při korunovaci krále anglického, ježto týž neoznámil mu, že dosedl na trůn.

V době, kdy se o Dewetovi nevědělo, prošel prý on provázen 6 soudruhů celý Transvaal, Oranžsko a část Kapské osady, všude organizuje novou válečnou výpravu. Angličané chlubí se vítězstvími nad menšími četami Boerů. Botha je prý do nohy raněn a stěž nedávno ušel zajetí. Kitchener snaží se Boery přinutiti k otevřené bitvě.

Poplašné zprávy ozývají se o hrozící válce mezi jihoamerickými republikami Argentinskou a Chilekou.

Z činnosti katol. spolků.

Z Chrastí. Dne 15. t. m. přednášel v katolické naší jednotě za četného účastenství posluchačů ndp. biskup Edvard Jan. Mluvil o významu svátků vánočních a obnově člověka akřze Krista Pána. Zmínil se o svobodomyšlnosti křesťanské, ukázal, že vzdělanost křesťanská činí člověka velkým, a že nebrání pokroku v žádném oboru. Vzdělanost bez Krista zřetavuje stopy násilí. Za volání slávy a na shledanou opustil J. B. M. místnosti jednoty.

Přednáška v Nebouřech. V neděli dne 22. t. m. bude přednášeti v katolické jednotě vdp. Dr. Rayl „O záchraně rolnictva“.

Svatojosefská jednotka na Slenském Předměstí pořádá dne 22. t. m. veřejnou spolkovou schůzi v obecním hostinci a přednáškou dp. Jana Černého: „Světový názor křesťanského sociála“.

Z Nov. Bydčova. (Katol. národní jednoty). V neděli dne 15. prosince konána měsíční schůze jednoty. Pan předseda Janček zahájil schůzi, udělil slovo dp. Vlad. Hornofovi. Týž poukázal na to, jak malý hlouček mužů kupí se kolem praporu křest.-socialního oproti zástúpům, které stojí proti nám aneb mimo nás. Hlavní příčinou tohoto smutného zjevu jest neznalost programu křest.-socialního. Z této neznalosti prýští línáost v jednotách, ochablost spolkového života. Poznejte svůj program a půjdete za ním s láskou, neboť poctivějšího není. Na to rozvinul v hlavních rysech požadavky programu křest.-socialního a přecházeje ku jednotlivým jeho částem, promluvil „o kapitalismu“ (o rozvoji kapitalu, o burách, bankách, pojišťovnách) a kterať křest.-socialní strana chce chrániti slabší před nespravedlivým vykořisťováním se strany kapitalu. — Ku konci poukázal na brožurku „O programu křestansko-socialním“, která vyšla péčí „Ústředního sdružení“ a vyzval přítomné, aby si ji pilně pročítali. Vysvětlil a důkladněji objasnil jednotlivé odstavce programu, bude předmětem dalších přednášek. Přijďte opět, hleďte se vzdělávat, ze vzdělání poroste naše uvědomění a síla. — Po přednášce podal dp. P. Matouš zprávu o činnosti spolkové za uplynulý měsíc a člen výboru p. Balcar sdělil výsledek schůze delegátů v Nové Pace. Za delegáta do „Ústředního sdružení“ zvolen vldp. Dr. Kašpar. Pan předseda zakončil schůzi vyzývaje přítomné, aby hleděli i méně horlivé členy povzbuditi ku návštěvě příštích schůzí. Za pohutých dob přítomných třeba součinnosti všech upřímně smýšlejících mužů katolických, nemá-li liknavost naše býti zradou křestanských zásad v životě soukromém i veřejném. — v.

Z Nové Páky. Dne 1. prosince zavítala k nám sl. Františka Jakubcová, aby v nově ustaveném „ženském odboru“ naší Jednoty přednášela: „Proč se organizují ženy křestanské?“ Vylíčením postavení ženy pobanské a změnu náboženstvím Kristovým nastalon, poukázala na rozdíly jak ve společnosti české ženy se jeví a vyvrátila trefné námitky proti spolčování žen činné, k pilné činnosti žen vybízějíc. Přednáška velmi poučila i pobavila, za což řečníci poděkoval jménem výboru vp. J. Malý a sl. Šramlova. Přeš osklivé počasí, které toho dne panovalo, sešlo se 40 členek a 30 členů. Po té jednatel promluvil krátce: „O povinnostech ženy křestanské“ a vyhlásil členky k vespolné horlivé práci na poli křestansko-socialním. — Na Vánoce cvičí se vánoční hra „Poutí sirotky.“ —

Katolická Jednota v Kostelci n. O. konala 15. t. m. valnou hromadu. Vdp. předseda Ant. Kaška zahájil ji pozdravem, uvítáním a krátší, jadrnou však řečí „O trojím účelu katolických spolků.“ Na to jednatel vp. Novotný podával obšírnou zprávu za poslední správní rok, z níž vyjímáme toto: Bylo pořádáno 14 měsíčních schůzí s přednáškami vynikajících řečníků, výstupy a zpěvy při účastenství 300 — 500 mužů a žen. Výbor měl 18 schůzí, v nichž s obětavostí velikou pracoval na programu určeném pro tento rok. Na děkanství po celý rok konány týdne schůzky mladíků, v nichž luštěny námitky časové, cvičeny zpěvy, probírány důležité otázky pro život a pěstěna náležitá zábava. Počet členů mužských dostoupil letos čísla 204. (přibýlo 31 členů). Založen 1. října t. r. odbor ženský, který se horlivě činí, neboť má již 95 členek; sebral 1 divadelní představení a konal tři schůze. Rovněž 1. října založen odbor podpůrný pro případ nemoci a úmrtí přičleněním horlivého účetního dp. katechety A. Dvořáka vede a čile, má 70 členů a všechny knihy a seznamy v tak kratinkém čase v pořádku. Pořádán 1 taneční večer v masopustě, zahradní zábava, večírky pro členy, velký koncert, sehraha 2 vánoční představení pro mládež, 2 představení pro dospělé „Pasačka z Lord“ a „sv. Julie“, jejichž cvičení za pomoci jiných páni ochotně konal vlp. Bezdiček. O hudbu a cvičení sborů dívek s nevědní píli pečoval p. fideleť Jerábek. Členové spolku účastnili se hromadné s praporem slavnosti druhých katolic. spolků, slavných služeb Božích, právotů církevních a přistoupili v hojné počtu na květnou neděli ke stolu Páně. Spolek byl zastoupen na sjezdu křest.-soc. žen v Praze, ve všech schůzích Politického družstva a ústředního sdružení v Hradci Králové. Postaráno o podporu členů nemocných, zaslány značné dary místním školám, Ústřední Matici Školaké a dělníkům zábrěžským. Odebíráno 22 ex. různých novin mimo četné ty, které si někteří členové předplácejí sami. Bibliotéka rozšířena o 53 svazků v ceně 200 K, šatna divadelní a jiné za 40 K. Zdar spolku nejlépe vystihl pokladník pan Kučera pečlivě vypracovanou zprávou pokladní, z níž vidno, že obrát poučení tento rok činil 4567.92 K, a že čistého jmění přibýlo o 692.34 K. Všichni přijali jsme s radostí na vědomí rozkvět spolku a odměnili potleskem vdp. předsedu, výbor a všechny, kteří se přičinili jakýmkoli způsobem o zdar Jednoty; vědouce však, že se vše dařilo jen požehnáním Božím, poděkovali jsme téhož dne nejprve všemohoucímu slavnými službami Božími. S důvěrou v pomoc Boží hledíme neohroženě a srdnatě budoucnosti vstříc přesvědčení, že vše do času, avšak Pán Bůh a Jeho nejvyšší cíle na věky.

Křest. katol. vzděl. spolek Svornost ve Vamberku pořádal dne 15. prosince za četného účastenství v hostinci p. Jana Frydrycha v Zářečí svou měsíční schůzi. První řečník p. V. Jenčovsky, řečbář z Hradce Král., promluvil o úkolu katolických spolků. Ukázal, že musíme se povznést nad různé stranické a osobní zájmy a sledovati svůj hlavní cíl: uplatnění zásad křestanských ve všem životě soukromém i veřejném. Po té vylíčila sl. M. Pánková dějiny české od smrti Božího do nastoupení Boleslava I. Řečnice ukázala nám hlavně na činnost kněžíte sv.

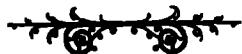
Václava, že byl vskutku vzorem křestanského, vlasteneckého a hrdinného panovníka. — Obě pěkné přednášky vylechnuty a velkým zájmem, z čehož čerpáme naději, že námaha přednášejících bude odměněna tím, že posluchačstvo slova jejich učiní předmětem přemýšlení a jednati podle nich bude. Zdar Bůh!

Jednota katol. jinechů a mužů v Sepotech konati bude na sv. Štěpána o půl 3. hod. odpol. v místnostech spolkových veřejnou schůzi, ve které přednáseti bude vdp. Ferd. Viček, farář v Nové Vsi, „O chybných teoriích socialismu“ a vctp. Ant. Drápalík, c. k. gymn. profesor v Brně, ukáže „Ideální fotografii parlamentu“. Schůze té účastní se mimo jiné též bratrská jednota katol. z Horního Stodence.

Z Libíce n. C. V neděli, dne 15. prosince přednášel v katolickém spolku lidovém v Libici n. C. vdp. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze, o tom, „Kdo jsou a co chtějí křestanstí socialisté“. Věcná, jadrná přednáška jeho byla s velkým zájmem sledována. Právil — krátce — asi toto: „Křestanstí socialisté jsou především křestané, kteří se chtějí snažiti, by jediné správný a lidstvo všech tříd a stavů spokojeným učiniti schopný — křestanský názor světový — byl uplatněn oproti vzrůstajícímu se pohanskému názoru světovému — všemi ostatními stranami podporovanému a šířenému, zvláště socialistmi demokraty, jak z jejich časopisů patrné — který byl — a podařilo-li se ho nepřátelům našim uplatniti — zase bude neštětím a záhubou jednotlivců i celých národů. Na jediné správné a blahodárné křestanské názoru světovém chtějí pak křestanstí socialisté rozřešiti palčivou otázku sociální, jež povstala jen tím, že křestanský názor světový se bojí.“ Na to stručně a zajímavě vysvětlil a odůvodnil program křestanských sociálů a dokázal nedůslednost, nesprávnost a zhoubné následky snah socialistích demokratů. Ano, leccos se nedá ani vůbec provést. — etník odměněn souhlasem a potleskem všech přítomných. Tolik posluchačů tu ještě neměl žádný jiný řečník. Povzbuzeni jasnými a zřetelnými důvody vraceli se posluchači domů.

Z jednoty českého katol. učitelstva. Jednota konati bude dne 27. prosince t. r. občasnou schůzi v Praze ve Svatováclavské záložně (vchod z Karlovy a Řetězové ulice) o 9. hod. ranní s následujícím programem: Formalie. — Přednáška p. K. Skultětyho: „O vzájemném služování jednotlivých odborů učebných.“ — Rozhovor o našich záležitostech. — Volné návrhy. — Zádají se všichni členové, aby se schůze této účastnili, neboť více než půltřetího sta jsme dosud ve schůzích neviděli. Takováto liknavost poškozujíc jenom naše zájmy. Máme ve schůzích vždy viděti tváře téhož nepatrného hloučku, mají vždy veškeré břímě dne i horka snášeti pouze někteří členové? To by pak byla slabá jednota! Kdo jsi dal své jméno v legii naší zaněsti, musíš také v určitý čas ruku k dílu přiložiti. Šťastné shledaně ve schůzi voláme srdečně: Zdar Bůh!

Z Kostelce n. O. Konference sv. Vincence měla 4. slavnostní schůzi 19. listopadu t. r., v níž byl podán stručný nástin činnosti její. Schůze byly konány v Kostelci každý týden (61), v Doudleboch 13, celkem 64, členů činných bylo 16. Podpory uděleny 92 rodinám, celkem 1081 almužek, což činí 22.36 metr. centů chleba, 22.72 m. c. mouky, 10.49 m. c. krupice, 75 kg. rýže, 29.25 m. c. uhlí, 35 porcí polévky, 21.60 K na léky, 14 K na nájem, 48 párů velkých ženských punčoch, 24 p. ponožek velkých, 13 p. punčoch pro děti, 5 mužských teplých košil, 2 velké teplé a 4 malé sukně, 5 teplých kabátů pro děti, 8 teplých čepců, 1 chlapecké kalhoty, 1 pár ženských botek, vše v ceně 1852.43 K. Mnoho alž ušetřeno, mnoho černých myšlenek zabráněno útechou a pomocí, kterou skýtali všichni členové při návštěvách. Hlavním přijmem byl chléb sv. Antonína, tak že můžeme směle říci, že naše konference jako všechno ostatní je dílem prozřetel-nosti Boží. Všem těmto neznámým i známým dobrodincům děkujeme jsme každého týdne a nyní tím vroucněji se slzou dojetí v očích voláme: „Zaplať Vám to vše Pán Bůh!“

Z právy místní a z kraje.

Hoj, ty štědrý večere, ty nadějný svátku, ada přineseš obstojnou na »Obnovu« splátku»

Administrace.

Ústřední diecéšní jednota s díky stvrzuje příjem následujících příspěvků na agitační fond: Katolická jednota v Libici n. C. 4 K; katolická jednota v Cuslavi 4 K; dp. J. Huátek, farář ve Skoreněčích 4 K, vdp. vikář J. Novotný 3 K; vd. duchovenstvo vikariátu novobydžovského 50 K, vd. duchovenstvo vikariátu ledečského 33 K, katolická jednota v Náchodě 4 K, dp. F. Kubánek z Rychnova 2 K, katol. jednota v Častolovicích 4, vdp. Magr. Frant. Hampel, kanovník 4 K, katolická jednota v Třebouchovicích 3 K, katolická jednota ve Mlýně 1 K, katolická jednota ve Studenci u Jil. 1 K, katol. jednota v Lomnici 4 K, katolická jednota v Čeruilově (na r. 1902 — 1903) 9 K, katol. jednota v Hradci Král. 4 K, katolická jednota v Polčce 4 K. Prosíme snažně o zaslání dalších příspěvků.

Pochvalné uznání za dlouholeté zásluhy o výchovu nábožensko-mravní na dívčí škole uděleno bylo bisk. Ordinariátem ct. setře Pankracii Rosenkrancové, řídící učitelce obecné dívčí školy v Hradci Králové.

Nález. Na Velkém náměstí nalezl chovanec bisk. Borromea jistý peněžitý obnos. Nález byl ohlášen na policii, kdež se vyplácí tomu, kdo se strátou prokáže.

Městské zastupitelstvo královéhradecké konati bude dnes v pátek 20. prosince 1901 o 4. hod. odpol. mimořádnou schůzi v zasedací síni. 1.) Udělí se nadace ndp. biskupa Eduarda Brynyscha. 2.) Udělí se nadace V. M. Červeného. 3.) Udělí se nadace Lud. barona Malovce. 4.) Udělí se ženská porce špitálská. 5.) Vyšádá se svolení, aby pl. Aug. Malé pro stavbu domu čp. 176 v Tomkové ulici odprodala se část uličního pozemku ve výměře 2.718□¹□¹ po 100 K, celkem za 271 K 60 h. 6.) Rozhodne se o žádosti kuratoria vyšší školy obchodní, aby škola tato přeměněna byla školním rokem 1902, 1903 počínajíc na čtyřletou obchodní akademii, aby schválen byl díle toho změněný organizační statut téže školy a aby schváleno bylo jmenování p. E. Maloubiera provis. učitelem. 7.) Pronajme se vybírání trásného o traších dobytčích. 8.) Sdělení o prodeji kmenového dříví v měst. lesích pro hospodářský rok 1901—1902. 9.) Obsadí se místo policejního strážníka. 10.) Návrhy disciplinární komise. 12.) Verifikace protokolů. 12.) Dotazy.

Klieperovo divadlo. Společnost p. Sukova upoutala 17. prosince pozornost obecenstva uměleckým provedením dramatické práce „Král Harlekyn“. Pan Lachman jako Harlekyn, ppf. Košnerová (Kolumbina) a Šípková (Gisa), sl. Bitrmanova a j. znamenitě si počínali. Též pohotivá hra p. Ed. Vojana, člena Národního divadla v Praze, v úloze „Nad naší silou“ za účinkování všech předních členů společnosti náležitě oceněna návštěvníky. — V sobotu 21. prosince uvedeno tude na jevišti J. Konětopského — „Malý Lord“ dle anglického románu dětem tak známého. Titulní úlohu hraje malá Betta Konětopská, známá už se „Zasy“, která v Praze ve hře Malý Lord vystoupila již 7krát. Mládeži i dospělým připraví se tímto představením skutečně umělecký počitek.

Velký koncert spojenými plukovními hudbami c. a k. pěšího pluku č. 36. a 42. pořádan bude v neděli 22. prosince t. r. o půl 4. hodině odpoleně v měst. Klieperově divadle v Hradci Králové s bohatým programem. Čistý výnos připadne penzijnímu fondu vdov a sirotek po vojenských kapelnících. Před-prodej lístků převzal p. Jaroslav Peřina, knihkupec v Hradci Králové.

Z pošty. Vzhledem k nastávajícímu obloží vánočnímu, v němž jeví se vždy silnější doprava zásilek pošty povozné, připomíná se následující: 1. Zásilky musí opatřeny býti úplně zřetelnými adresami. 2. Udati poslední poštu jak na právovní adresy, tak na zásilce jest nevyhnutelným. 3. Adresy budtež napsány na obalu samém. Kde tak není možno, musí býti adresa na zásilce pevně nalepena. U zásilek, které lze zaslati bez zabalení jako zvěřinu a pod., dlužno připevniti adresní štítek zhotovený ze dřeva neb silné lepenky tak na zásilku, by s ní nemohl býti odtržen. Při zásilkách do větších měst musí býti na adresách udán byt dle okresu, ulice, čísla domu atd. U zásilek, určených do Vídně, Prahy a Badapešti, jichž obsah podléhá potravní dani, budíž udáno množství a druh obsahu. *V neděli dne 22. prosince t. r. účtuje se ohledně podávání a doručování nákladních zásilek jako vředeňho dne.* Toliko přijímání a vydávání psaní s penězi, pak přijímání a výplata poštovních poukázek a spořitelních vkladů se omezuje řečené neděle na dobu od 8 do 12 hod. dopoledne.

Raiffeisenova záložna pro Slezské Předměstí a okolí ustavena dne 15. t. m. se starostou p. J. Netukou v čele přičiněním svatojosefské jednoty na Slezském Předměstí. Zdar Bůh!

Krádež. V nádražní restauraci královéhradecké odcizil neznámý pachatel z kredence 6 zlatých prstýnků, 6 řetízků a jiné věci v ceně 166 K.

Z Chrásti. Dne 26. prosince na den svatého Štěpána o 4. hod. odpol. v sále „Panského domu“ sehraji dítky škol Chrástských spěvohru „Jesličky“. Vzhledem k tomu, že čistý výnos věnován bude chudému žactvu našich škol, doufáme, že návštěva bude četná.

Vděčnost děti. — Školní dítky obce Suchovrážské, okresu Úpického přišly dne 15. t. m. navštívit svého bývalého milého katechety, vlp. Vinc. Jančíka na jeho nové místo do Německé Brunsee a přinesly mu na památku krásný obraz Panny Marie Spomocnice. Toť krásný důkaz lásky, jaké se vel. pán u oněch dítek těší a zároveň důkaz vděčnosti oněch dítek ku panu katechetovi, které vzdávajíc úctu jemu počtily zároveň sebe samy.

K manifestační schůzi rolnické v Pardubicích. Schůze byla přechtně navštívena rolnictvem z okolí a delegáty jednotlivých hospodářských spolků. Nebylo v ní však šetřeno nutné ekonomie času. Po předchozí úradě resolucní následovala valná hromada, jejíž program měl býti vyčerpán panem fideletem ěkrtem (o obchodní politice a budoucí celní úmluvě), p. Dostálem (o nucených rolnických společenstvech) a p. prof. Stříteckým (o chovu skotu a mlékařství). Po p. fideleťi, jenž v řeči půlhodinové stručně a velmi informativně o předmětu svém promluvil, najednou program proťřen, a uděleno slovo p. fideleťi Jarkovskému, jenž přes netrpělivost a nepokoj posluchačů mluvil více než půlhrabě hodiny o krisi cukerní a obhajoval cukerní kartely. Nepopíráme, že řeč jeho byla důkladně zpracována obsahem i formou, ale délkou svojí spůsobila, že schůze celá v chdu byla zřícena a zájmové psko-

sona, protože mnozí delegáti, zejména z Chotěbořska, Hlinska a Skutčavska museli pospíchat k odpoledním vlakům, aniž mohli odpovědět na vývozy, které p. ředitel Štěpánek přednášel proti nuceným rolnickým společenstvům. Po řeči p. referenta Dostála, jenž vytkl stanovisko státoprávní a odůvodnil resoluci, v níž žádá se projednání a vyplnění rámcového zákona zemskými sněmy. Pokud jsme do odjezdu vlaku naslouchali, mluvil p. ředitel Štěpánek proti společenstvům nuceným v tomto směru: obmezují osobní svobodu, jest to otroctvé, nepřinesou užítku, sám prof. Fiedler prorokuje sklamání, budou je říditi osoby tytéž, které řídí družstva svobodná. Při tom poukazuje řečník na spolek chrudimský, v němž funkcionáři působí výtečně, takže takových spolků jest velmi málo. Řečník pro organizaci jest, ale nikoli nucenou; na to vypočítává poplatky na společenstva a jiné okolnosti, jdoucí až do podrobností. Neslyševše dalších vývodů řečníkových pro nedostatek času a nemohouce na slyšené odpovědět hned ve schůzi, činíme to na místě tomto. Veliká většina našeho rolnictva si nucených společenstev přejí a obmezení osobní svobody v nich nevidí. Mluví-li kdo o obmezení osobní svobody, přenáší měřítko politické a občanské svobody na poměry hospodářské, které jsouc jiné řádu, měřítka toho nesnesou. Jest to pouhé bezmyšlenkovitě opakování hesel, jež zejména v mladočeském obecnětvu těší se výsadě setrvačnosti. Jsou mnohá ve státě obmezení majetková, na př. řád lesní, stavební expropriace atd. A což nucená návštěva školy? Svobodná konkurence byla vyhlásována za spasný prostředek k rozpoutání hospodářských sil a ku zvýšení blahobytu, a přece bylo potřebí k obmezení jejímu jistých zákonných ustanovení. Jestliže se tak stalo v soutěži, tu zájmy a potřeby našich rolníků zajisté jsou tak důležité, aby o ně též zákonně bylo staráno. Není nikoho, kdo by neuznával naprosté nutnosti organizace našeho rolnictva v době co možno nejbližší, ale jak se může provést na základě svobodného, když v nejvyšší krizi hospodářské jest posud 88 procent rolnictva neorganizováno? Nuže, ať nám p. ředitel Štěpánek oznámí prostředek, jímž by bez zákona naše rolnictvo se zorganizovalo dříve, než přijde čas, kdy již žádná organizace nepomůže! Pan prof. Fiedler na Hláské radě pravil jen, že od společenstev příliš mnoho se očekává a že všech nadějí nesplní. Kdyby vědu počalo se s pochybnostmi, pak vůbec nepořídí se nic. Právě pochybnosti a nedůvěra i před organizací svobodnou u našeho rolnictva jsou překážkami vývoje k lepšímu. Nesmí se tedy tato nedůvěra ještě více živiti, ale třeba v rolnictvo vstoupit větší sebedůvěrou a energii k sebezáchraně. Právě nedůvěra ke každé nové instituci pomocné jest ten mrtvý bod, který musí rolnictvo překročit. Je-li takových spolků málo, jako chrudimský, jak p. řečník dokazoval, pak právě jest to důvodem pro nucenost, aby takové spolky byly vědu. O poplatcích na společenstva, o jejich zařízení nelze nic předpovídati, protože vše na sněmě zemském bude dopodrobna uváženo a ustanoveno.

Z Rovně do Rovně. K poslednímu dopisu v „Neodvialých listech“ nadepsanému „Z Rovně“ odpovídáme jen tolik: „Panu pisateli nedostávalo se látky a proto ohlíží staré věci a satahuje do své správy osoby, které a misii nemají co činiti. V celém tom dopisu „Z Rovně“ jest tolik lží nahromaděno, že bychom k tomu potřebovali celé sloupce „Obnovy“, abychom to vše na pravou míru uvedli; poněvadž by to však šířilo veřejnost nezajímalo, nebudeme tím trápit čas! Lid náš ví, že na tom všem, co všechno p. dopisovatel do Neodvialých listů napsal, jest v celku pravdivý jen podpis pana pisatele, který se podepsal vlastním jménem a příjmením: „Jeden z holomků dáblových“. — Ku zprávě o misii v Rovni v posledním čísle Obnovy dodáváme, že pp. misijnáře vyprovodil také slavný sbor literátský s praporem.

Dodatečné volby do komise pro osobní daň s příjmy v hejtmantství královéhradeckém konají se v I. sboru dne 27. prosince, ve II. sboru 28. prosince a ve III. sboru 30. prosince t. r. v Hradci Králové v Besedě vždy od 10. do 12. hod. polední. Volebním komisařem jest pan V. Draslar, c. k. berní. Z nyníjší komise vystupují a mohou býti opět zvoleni: Členové II. sboru pp. Jul. Ruse, fotograf a Boh. Červený, prokurista v Hradci Králové. Členové III. sboru pp. JUDr. Boh. Klíka, okres. tajemník v Hořicích a Ferd. Flum, cukrář v Nechanicích. Dále vystupují následující náhradníci: pp. J. Urban, ředitel strojířny a J. Janeček, majitel domu v Hradci Králové; v II. sboru p. Al. Hora, správce v Holovousch; ve III. sboru pan Václav Machek, učitel v Novém Hradci Král. Voliti se může buď osobním odevzdáním legitimace a obou hlasovacích listů (podepsaných a na úředních tiskopisech vepsaných) anebo zasláním těchto poštou na adresu volebního komisaře do místností besedních.

Různé zprávy.

Za příčinou vánočních svátků vyjde příští číslo „Obnovy“ v sobotu odpol. 28. prosince.

Vsazené dary. J. Ex. nejdp. biskup česko-budějovický Dr. Martin Josef Říha krásným a jasným způsobem dokázal, jak leží mu na srdci vzdělání bohoslovců nejen theologické, ale i z oboru věd sociálních. Daroval bohoslovcům 166 exemplářů spisů Vrbových. — Podobně cenný dar pp. bohoslovcům IV. ročníku semináře královéhradeckého učinil J. M. ndp. Ed. Jan Brynych, biskup jenž rozdál celkem 186 exemplářů Vrbových spisů. Skutkem tím dokázali nejdp. biskupové, že podobně jako sv. Otec i oni uznávají důležitost otázky sociální a že přejí si, aby duchovenstvo diecése jejich horlivě v oboru tomto působilo.

O léčení rakoviny Röntgenovými paprsky píše londýnská „Morning-Post.“ Jakýsi Heard, jehož brada a dolní ret rozežrán byl již úplnou rakovinou a jenž lékařem prohlášen byl nehojitelným, podrobil se léčebným pokusům dra Hutchina pomocí Röntgenových paprsků. Tento lékař namířil paprsky na onemocnělé místo, což trvalo vědy deset minut v přestávkách dvoudenních. S počátku nejvíce se změna, ale po desátém ošetření počala se místa hojiti. Za pět neděl byl nemocný vyléčen. Dr. Hutchin od té doby vyléčil už jiné tři rakovinou nemocné.

Židovské námluvy. Židovský advokát Dr. Lederer obšírným informačním článkem v Čase láká „české“ židovstvo do tábora realistů. Vývozy své končí slovy: „Českým židům nezbyvá přece nic jiného než rozluka a vlasteneckou českou společnost. Chtějí-li čeští židé, aby se jednou vyjasnilo mezi nimi a národem, musejí se sami odhodlati ke kroku pro ně nezbytnému, odtrhnout se od těch, kteří mají národ v pachtu a přidat se ke straně, které to poctivě a rovnoprávností všech vyznání a vstev společenských myslí. Za dnešních poměrů jsou to česká strana „lidová“ (realistická), sociálně demokratická a částečně pokroková“. Není pochyby, že tyto námluvy se uskuteční a že si po dlouhém zapírání padnou svrchu zmíněné strany do náručí s „českými“ židy. Zaludek k tomu mají dosti dobrý. Dobré zažití!

Matice Česká, sbor musea království Českého pro řeč a literaturu českou, plně své národní poslání šířením českých, poučných a vědeckých spisů v našem čtenářstvu již přes sedmdesát let, vydal vedle „Časopisu Musea Česká,“ v němž zvláště pontají pozornost šířiti veřejnosti obšírlé studie o Ladislavu Stroupežnickém, Juliu Zeyerovi a Aloisu Jiráskovi, více spisů než v jiných letech a to monumentálního Tomkova „Dějepis města Prahy“ díl XII. a vyličením dějin českých r. 1647–1608, Wintřův veliký, zajímavý spis „Život a učení na školách partikulárních v XV. a XVI. století“ a druhou část prvního dílu Pětova rozsáhlého, značným počtem obrazových příloh významného díla „Starožitnosti země české“, oddíl „Čechy předhistorické v době kamenných mohyl.“ Také na rok pětiti jest připraveno pro zakladatele „Matice Česká“ několik spisů na výběr. Zakladatelové „M. Č.“ platí jednou pro vždy 106 K v pěti ročních lhůtách a dostávají doživotně každého roku zdarma knihy v ceně 20 K. Kdo ještě do konce roku zašle první vklad 21 K, dostane letošní podíl, na nějž může si vybrati knihy starší nebo novější dle libosti. Stanovy a seznam spisů pošle každému na požádání zdarma „Matice Č.“ v Museu král. českého. Rodičové, přihlašující studující syny své za zakladatele matiční, dávají jim členskou knížkou v době jmenin, narozenin, o novém roce a svátcích, místo jiných dárek jen chvilkové ceny, dar trvalý a doživotní.

Oprávněné rozhořčení Času. V Přemysla odezdili židovského vojáka na 5 měsíců na pavozet za socialistické rejdy přes výslovný zákaz páchané. Tohle jest velká rána do „humanity“, proto volá „Čas“: „Nejvyšší čas, aby se vojenské soudnictví už reformovalo!“ Chápeme rozhořčení Času. Dosed zavírali křesťanské vojáky pro přestupky a nyní docela se odvažují zavírat i židovské. Tohle vyžaduje nápravy! Ve jménu humanity nemohl by se snad opět nalézt nějaký Esterhazy, pane Becku?

Federelý „projev díků“ propustil na světlo v „Katolických Listech“ p. redaktor dr. Sojka ve prospěch knihtiskárny p. Václava Kotrby v Praze. Projev „díků“ zní doslovně: „Několik vikariátů královéhradecké diecése zaslalo firmě Václav Kotrba v Praze projev díků za v pravdě vlasteneckou obětavost a upřímnou lásku ku věci katolické a podotknutím, že „katolický ten závod (paně Kotrbův) skutečně zaslouhuje, aby českým klerem věstranně a jedinec podporován byl.“ Následují podpisy. — K lokálce této poznamenávají „Naše Listy“: „Pochybujeme o tom velice, že by celé vikariáty tak byly učinily a to tím více, uvážíme-li, že by provedením tohoto přání především byla ubita vlastní knihtiskárna katolická v Hradci Králové, která přece výtěžek svůj cele obrací na věc katolickou“. My lokálku „Katol. Listů“ považujeme za podvrženou, neboť nepovažujeme duchovenstvo ani jediného vikariátu diecése královéhradecké za tak málo prozíravé, aby mohlo učiniti svrchu uvedené prohlášení. Dokud „Katol. Listy“ nepřinesou ony „následující podpisy“ budeme považovati lokálku tuto za osobní projev p. dra. Sojky, jenž jeví vždy závodu p. Kotrbě důvěrně pozorový zájem. Ostatně je věcí dotčených vadpp. vikářů královéhradecké diecése, aby proti zprávě té se ohradili, není-li pravdou.

O hospodářství Ústř. Matice škol. Hlavním zdrojem příjmů jsou příspěvky odborů, jichž je na 360, a příspěvky a dary členů přímo přihlášených. Korrespondence: Do kanceláře matiční dodáno bylo do 1. prosince 11.596 spisů a vypraveno 17.142 spisů. Svatováclavských archů bylo vypraveno 10.720. Položek příjmových do pokladny započáno 5.154, ve vydáních pak 1557, v těchto však jsou některé položky sborníkové. 36 členů výboru matičního rozděleno jest v odbory a komise i není téměř ani dne, aby nebyla konána nějaká schůze. Jednotliví členové výboru věnují Matici též 2 hodiny denně nezištné práce. V kanceláři matiční jest zaměstnáno 6 definitivních úředníků; 2 jsou úředníci konceptní, s nichž jeden jest zároveň chefem kanceláře, jeden pokladník, jeden likvidátor, jeden účetní a jeden registrátor. Všem těmto stálým úředníkům dohromady platí se měsíčně 458 zl. služného. Případě tedy průměrně na jednoho něco přes 76 zl. měsíčně. Ostatní práci vykonávají stenografové a sly manipulací, jichž počet řídí se podle množství práce. O tom, jaká práce se v kanceláři matiční počtem sil poměrně malým má zdotati, svědčí úřední povolaný odborník na př. v Batovcově polit. kalendáři. Ostatně se o tom může přesvědčiti každý osobně, koho věc zajímá.

(Zasláno.)

Panu pisateli v „Osvětu lidu“ oplácíme velikou starostí jeho o živnost. spolek náš tou užitečnou radou, by si raději hleděl svých „panáček“, na nožičky by neschromli“. Šalamounského rozumu jeho, když dosud od pánů ani za vyučenou nedostal, nepotřebujeme, záležitosti své jmenovitě finanční dovedeme si už sami vésti. V celém našem společenstvu téměř půldruhého sta členů čítajícím nenašel by se ani jediný, který by zákeřnický se skrýváje za anonymitu proti svému společenstvu a předsedovi vystoupil a jej tupil, neboť každému členu je volno své smýšlení a dobrozdání spolku se týkající přednásti ve valné schůzi. Ať pan dopisovatel dá se prohlásiti uhlířem; k živnosti té bude jistě způsobilý a může se pak státi naším členem. Je vidět, že onen známý „neznámý“ snaží se mezi členy živnost. společenstva pro Libčany a okolí jenom neuváry rozšiřovati, aby již beztoho tak nešťastné Libčany neměly oddechu.

Josef Dus,
t. č. starosta živnost. spolku
pro Libčany a okolí.

(Zasláno.)

Snažná prosba.

Marianský pontní chrám Páně v H. je docela chudý a zadlužený. V zimním období bylo by potřebí as 36 metrů lýkových koberců na kamennou podlahu, jelikož školním dětem a pontníkům zimou velice trpěti jest. Prosí se dobrodinci, kteří by k Ježíšku rádi dobrý skutek učinili, aby ony koberece aneb část našemu milostnému kostelu darovali. Za dobrodince se každou neděli a svátek při veřejné bohoslužbě modlitby konají. Kde to jest, povi administrace t. l.

(Zasláno)

Ku volbě člena do komise pro osobní daň s příjmy odporučujeme pro III. sbor vdp. Jana Víta, faráře v Jeřicích. Na kandidáta tohoto při volbě dne 30. prosince soustředěte hlasy!

Několik kněží hejtm. královéhradeckého.

Listárna redakce.

Do Jeřic. Při odpisu daní odpisují se též v příslušném poměru příspěvky.

Do Krkonoš. Nemá pro závěje sněhové poštovního spojení, že jsi nadobro v dopisování ustal?

Dp. Běský předpl. do 31. prosince 1902. Dp. Pavelek předpl. do 1. dubna 1902.

Ze zaslanych věcí se uveřejní některé přístě.

Výhodná koupe nábytku.

V konkursu p. Ladislava Knypla v Hradci Králové prodávány budou různé kusy nábytku uměleckého i jednoduchého, zařízení pokojů, kompletní zařízení ložnic, zásoby prken, veliké zásoby různých laků a potřeb truhlářských a t. d. **veřejnou dražbou** a to i pod cenou odhadní ve dnech

20. a 21. prosince po případě 23. a 24. prosince 1901 od 9 hod. dopol.

v domě č. p. 83 a v továrně č. p. 320 v Hradci Králové.

V Hradci Králové, dne 12. prosince 1901.

JUDr. Hodoval,
správce podstaty konkursní.

Vyhláška.

Na základě usnesení c. k. krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. prosince 1901 č. j. S 11/1 69 budou se

dne 10. ledna 1902

a ve dnech následujících v Hradci Králové v č. p. 79. a 135.

ve veřejné dražbě

prodávati svršky do konkursní podstaty zemřelého JUDra Karla Fultnera náležející, jako: různé prádlo a oděv, boty, kuřácký stojan, rámy z obrazů, obrazy, housle, cello, viola, ohnivzdorná pokladna, různé nábytek, hodiny, různé knihy poučné, zábavné a vědecké, různé hudebniny, ponožník, kožichy, zlaté hodinky, zlatý řetizek, velociped, lampa atd.

V Hradci Králové, 14. prosince 1901.

JUDr. František Ulrich,
správce konkursní podstaty.

Vánoce 1901

(založeno r. 1863.)

vedle p. Hubáčkovy lékárny.

Bohaté, vkusné, vkusně aranžované skříně usnadňují snadný a účelný výběr dle osobní brzký výběr.

Skvělé vánoční romány, povídky, díla cestopisná, básnické spisy domácí a cizojazyčné. Globy, atlanty. — Přílohy k malbě.

Překrásná alba na pohledy, obrazy předních českých mistrů, novotiny dámského papíru v nádherných krabíčkách.

První sklad obrázkových knih pro děti každého věku. Pro dospělější skvělé knihy povídkové. — Při udání věku zašle se ochotně více knih k výběru.

Zakázky na venek vyřizují se se známou přesností a rychle. Nehodící se vymění a každému přání přijde se vstříc. — Bohatý výběr meditačních knih, kalendářů knižních, útržkových i nástěnných atd.

Ilustrované ceníky na požádání zdarma a franko.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění **malování kostelů** v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fasádních freskových, maleb na skle, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky

přijímá pro svou malířskou dílnu, která již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 36, vedle bisk. residence.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu

odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Ústí), založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k uhlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Malinský křen

letešní sklizeň.

5 kg. asi 15 kořenů	K 6.—
5 " " 20 " "	5-20
5 " " 25 " "	4-50
5 " " 30 " "	4.—

franco poštou.

100 kg. Malinské cibule K 8.—

1 kg. Majoranky . . K 2.—

1 kg. Hincian . . . K 1-20

zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz mal. křenu v Kutné Hoře.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčinů bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

všechné v ohni zlatené a stříbrené, což se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy obnovování a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj má se vykazoval četnými povodňovými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sa koupání a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Nejevě též, patenek atd. co nejvíce.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

Nenahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: **kostní moučka, chilský ledek, síran amoniat, soli draselné, kaolín, speciální hnojivo pro stábliny a okepaniny (kulovatiny).**

Pečernskou sadru superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konzervování chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva

A. SCHRAM

v Braclově. Poštovní a v Ládku. Restokách.

Ústřední píárna: **PRAHA, Jindřichská ul. 27.**

Hlaváčková

patentní

mramorová

valcha

jest nejlepší prací přístroj

neboť trvanlivostí a nezdolností mramoru jest nezastaralá a svými vždy hladkými plochami anebo bílé vyprání a úsporu na času, mýdle atd. docílí.

Proti dobírce 5 K zasílá výhradně

B. Hlaváček,

sochařský závod Praha, Vinarská ul. 525-VII.

Pozor!

Všechny stěny pp. consumers a odbáratele pravého vinného ovoc. octa upozorňujeme, že výnosem ministerkým se dne 19/6 t. r. veškeré ky seliny dřevné, které pod různým pojmenováním, jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami uvedeny byly, jsou zakázány, jelikož zdraví lidákému jako škodlivé uznány jsou.

Podnik na zužitkování ovoc v Hradci Králové

odporučuje výtečný a vydatný

ocet ovocný vinný,

chemický a bakteriologický zkoušený, jemnou slivovici vlastní výroby, ovocná vína jako jablečné, borůvkové, rybízové, ovocný cognac, višňovku, jeřábinku atd.

Různé druhy likérů, marmelád, kompotů, jeť na skladě máme od české akciové továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.

Jablka vešker. druhů a každé množství kupují se dle dohodnutí.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. dopl. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošt.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecenstvu

uctivě oznamuji, že za tovární ceny zboží zasílám: Kartáčky na suby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žínky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné creamy ku holení **Saton a Schavling** columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy, za jichžto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zl. 20 kr. výše. **Nehodící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při velk. objednávkách poskytují slevy.

Zasílky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonalé účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém

Praha I., Eliščina tř. 1 a.

Klosety pro nemocné

v elegantním provedení, zaručené nezapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Prodá se z volné ruky

různé staré zboží, jako:

partie regálů, nábytek, bedna pun-
doch, 5 beden divadelních rekvizit
(obleky, ozdoby, výbroje, obrazy, man-
doliny, noty atd.) — Bližší sdělí

**„Správa skladu Zálazního úvěrního ústavu
v Hradci Králové.“**

K vánocům
se doporučí

cukrářství
JOS. FIALY.

Tam lze dostati čerstvé,
chutné a jemné pečivo.

Klíperova ulice hned za hlavní
trafikou.

Príležitostné dary.

Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové
(av. Janek náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnému hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí a nového a českého stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než všude jinde.

**Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.**

Správy se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správy hodin se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízí

František Jironš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.

Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Pro každou rodinu a výdavy pro nevěsty
ještě nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup ruko-
vlnného, lněného, vlněného, bavlněného a damaš-
ského zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného
lidového podniku

„VZAJEMNOST“
tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž
v domácnosti je třeba.

Vzorky a ceník zasílají se obratem poštou
zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky po-
volujeme zvláštní výhody.

Josef Neškudla,
c. a kr. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí č. d. 86

doporučuje P. T. veleldůst. duchovenstvu
svůj všude osvědčený a mnoha doporu-
čeními nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod
všech kostelních paramentů,
praporů a kovového náčiní. — Ilustr.
ceníky, vzory a předměty k výběru na
požádání franco se zasílají.

Adresa vždy deslovně úplná.

Jan Kryšpín,
(J. Syvalterův synovec, ná-
stupce)

odborný umělecký závod
pro
malbu oken kostelních
PRAHA—I,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
přes 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k boka-
temu figurálnímu provedení a
sice i se šelachými rámy, st-
ěmi i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bez vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nečetná veřejná i písemná pochvalná usnutí.
Založeno roku 1886.

Praktické
dárky vánoční
za příčinou přeplnění skladu za ceny
smacně snížené nabízí
výroba a sklad nábytku
K. V. Skuherský.

Sklady skla, porcelánu, zrcadel, obrazů
a petrolejových lamp.

Račte si povšimnouti výkladních skříní.

První
katolický a zasilatelský závod
Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modrých látek pro P. T. veleldúst.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro podzimní a zimní dobu.

Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleldústoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Těd na splátky bez svýšení cen!

Nejvyšší vyznamenání na zemské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1895 a pamětní medaile. Nejv.
vyznam. na zemské bulharské výstavě v Plovdivě: zlatá
státní medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hoře r. 1900. Přisežný znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

C. k. v. s. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hoře
(založeno r. 1869)

vyrábí a dodává
varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmněj-
ších; — **opravy a přestavby**
varhan provede za nejmírnějších
podmínek,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení s pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.

také prava **americká harmonia** (Gottage-
Organs) jsou na skladě.

V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.

**Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franco.**

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádce ve Vyprachtělech)

doporučuje P. T. veleldústojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod
všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franco zasílou.

Novinka!
Burský cheviot.
Novinka!

Výtečná vlněná látka
pro pány na obleky.
Metr zl. 2.20.
Na úplný oblek 3 m.
zl. 6.60.

Vzorok této látky jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menšíkovy jen saručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahléd-
nutí franco zasílou.

První český zasilatelský závod
Ed. Doskočila
v Chebn.

DOMEK
v Novém Hradci
Králové,

v živé ulici, v němž
nalézá se 7 bytů,
z nichž příjem rovná
se úrokům ze 6000
zl. se za zvláště vý-
hodných podmínek
prodá. Bližší v re-
dakci t. l.

Ph. Mg. B. V. Morávek
Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vína.
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Politické družstvo tiskové prodává
13 kusů za 8 korun, (poštou o 12 haléřů více).

KOUPIL jste si již kalendář

Děkuvzdání.

Hluboce dojat a u velikém bolu svým potěšen jsem byl upřímným účastnictvím a přá-
telekou soustrastí při smrti a pohřbu v Pánu zesnulé předrahé matky mé

Anežky Kašťákovy,

za kterýžto důkaz lásky ku v Pánu zesnulé tímto vroucí vzdávám díky.

Zvláště cítím se býti povinným vysloviti hluboký dík Jeho Milosti, vysocí důstojnému panu prelátu a bisk. vikáři, Monsignoru Bohumilu Haklovi, jenž nedbaje vysokého svého věku ze zvláštní laskavosti ku v Pánu zesnulé neobtěžoval sobě ku pohřbu zavítati, pohřební průvod vésti, mši sv. zádušní sloužiti, a dojemnými slovy u hrobu přítomné potěšiti.

Dále vzdávám díky vroucí drabým spolubratřím: dp. Aloisu Dolkovi, faráři v Lískovicích, za upřímnost dyšící dojemnou řeč pohřební, dp. Janu Ramešovi, faráři v Ohnišťanech, za dobrotivou návštěvu a svátostní útěchu v nemoci v Pánu zesnulé prokázanou; taktéž velel, panu Ignáci Lho-
tovi, faráři a spirituálu v Oboře, dpp.: Josefu Hlavšovi, faráři v Chomutovicích, Josefu Synáčkovi, král. kazateli a katechetovi v Jičíně, Josefu Gabrielovi, I. duchovnímu správci trestnice v Kar-
tousích, Antonínu Vikovi, faráři v Chodovicích, Fr. Matoušovi, kaplanu sen. v Novém Bydžově, Fr. Melichovi, kaplanu sen. v Hořicích a Janu Grohovi, administrátoru děkanství v Jičíně, za laskavé účastnictví.

Týmž díkem jsem povinen ct. sborům a jednotám: ct. sboru učitelskému ze Soběic a z Ostroměře, ct. sboru hasičskému ze Soběic, ct. spolku sv. Prokopa v Soběicích, zvláště pak oti-
hodnému bratrstvu sv. růžence za zbožné modlitby a spěvy, ctěným pp. učitelům za laskavé pro-
vedené zpěvy pohřební.

U zvláštní vděčné upomínky mé zůstane vzácná účast, jakou tklivým způsobem projevila
velevádná rodina pana Aloise Erbena mlynáře v Hlášce, se spanilomyslnou chotí jeho v nemoci
i smrti matky mé.

Ale slzy bolu mého v slzy radosti změnila přítomnost přemilých mých bývalých oveček
farnosti Slavohovské, kteréž po šesti letech odloučení nezapomenuly lásky ku drabé matce mé, a ko-
nečně přátel z Nov. Bydžova, kteří po 11 letech osvědčili své vřelé, nezapomínající přátelství.

Posléze Vám, přemilí osadníci farnosti Soběické, kteří jste v Pánu zesnulé za života její
jakonkoli službu laskavě prokázali, zvláště pak při pohřbu její tak přehojným účastnictvím živou
svou účast projeví, vzdávám za upřímného srdce zasloužené díky, a čeho mně odplatiti nemožno,
toho Vám u mne nejbojněji

Zaplat Pán Bůh!

Fr. Kašťák,
farář.

V Soběicích, 16. prosince 1901.

K době vánoční a velikonoční!

Jos. Krejčík v Praze

(založeno r. 1890.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Pisárna a dílny: na Letné, Belvé-
diho třída 613—VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vác-
lavské sálůny,

doporučuje uctivě: jesle, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpe-
vňnice, křtitelny, kanzely, svícny, lustry,
putňky atd., dle alch. kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení veledůstojného duchovenstva.

**Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.**

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů,
vády k volnému prohlédnutí v místnostech závodů.

Přesné náčrtky, ceníky a rozpočty besplatně a
franko. Ceny levné a přímé platby podmínky.

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MUDr. Lad. Tvrzský

bydlí nyní v č. 36. vedle biskupské
residence.

Ordinuje ráno od 8—9 hodin a odpo-
ledne od 2—4 hodin.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SUKNA

na taláry a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější **pevné ceny** nabízí a vzorky
na požádání zašle

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Pronajmutí

bytů a krámu.

Na velkém náměstí v domě č. 36,
jehož majitelem jest bisk. Konsistorium,
lze najmuti krám, jehož délka sahá ode
dveří až ke dvorečku. V zadní části toho
krámu je zároveň zřízen byt. Krám jest
nově upraven.

Též v tom samém domě lze dva byty
v druhém patře do předu i do zadu naj-
mouti.

Byty jsou nově upraveny a vším pří-
slušenstvím opatřeny a mohou hned oby-
vány býti.

Poptávky v bisk. konsistorní kanceláři,
nebo v kanovníckém domě č. 52.

PROČ

kupuje každý housle, struny jakož i veškeré

hudební nástroje

ve skladě **Jana Čermáka** v Hradci Králové č. 19

vedle c. k. loterie?

Protože má zboží **dobré a levně** prodává.

Též správký, zvláště houslí přijímá

a přesně vyřizuje.

Nádherné a praktické dárky!

Obrazy a zrcadla každého druhu v nejrozmani-
tějších výběru, solidně pra-
cované rámece, vlastní výroby, lišty, tisky,
kříže, sochy a nejkrásnější

umělecké předměty

doporučuje v cenách levných
mnohokrát vyznamenaný

umělecký závod

Josefa Kiesliche
v Hradci Králové, Jiřkova třída, blízko Grand hotelu.

**Obchod
papírnický.**

Na skladě veškeré druhy pa-
píru, peací a kreslicí potřeby,
alba, kasety, knihy obchodní,
kalendáře, obrázkové knížky, jesle,
hry, kalamáře, téžítka atd.

Největší výběr dopisnic,

jak místních a uměleckých tak vánočních a novoročních.

Patentní krabice

k poštovním zásilkám ve všech velikostech.

Paldus & Pour, dříve J. Jeřábek,

první křesťanský

zasílatelský závod modním zbožím v Hradci Králové čís. 146.,

doporučují svůj hojně zásobený sklad

vhodných dárků k vánočnímu období.

Na úplné šaty, čistá vlna, od zl. r80 výše. — Hedvábné látky, moderních vzorů, na úplnou blůzu
od zl. r50 výše. — Velký výběr koberců a záclon, odměřených i na metry. — Atlasové přikrývky. —

Úplné garnitury. — Vlněné přikrývky.

Snížené ceny.

Pevné ceny.

Snížené ceny.

Majitel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Vydavatel a zodpovědný redaktor Antonín Pochmon. — Tiskem bisk. knihtiskárny v Hradci Král.

Příloha „OBNOVY“ k číslu 51.

Národohospodářský článek.

Co by pomohlo?

Že rolnictvo základem národa a státu vůbec, uznati musí každý rozumný. Uznává to i vláda naše, která předlohou svou o „nucených družstvech hospodářských“ snaží se zemědělství pomoci na nohy. Jde nyní o to, přispějí-li nucená společenstva opravdu ku povznesení stavu rolnického, mají-li v sobě onu sílu obrodnou. Při „dobré vůli“ vlády a rolníků naděje v nucená společenstva skládána by nikoho nesklamala. Ale té dobré vůle se na obou stranách nedostává.

Kdo přítelem lidu selského, ten musí přáti zavedení nucených společenstev, volají jedni, dokládají, že my Čechové k dobré věci dáme se jenom přinutit. Jiní však, zvláště v nejdůležitějších krajích Čech a Moravy, vzpírají se uzákonění hospodářských družstev.

Kdo má pravdu? Částečně obě strany.

Nařikáme však stále na to obmezování samostatnosti vlastní naší a přece si přejeme, bychom si chystanými družstvy rolnic ještě blíže Vidni dostali. Převelmi toužíme zavedením společenstev nucených novou daňku si uložit, ať leckterý rolník na schůzích do těch pánů a vlády bije, že pan berní nemá smilování. Z jednoho konce vlastní naší na druhý běháme a voláme „nedejme se“ a zatím zase prosíme poníženo o nějaký ten bičík na záda svá. Moc mluvíme, ale nic neděláme. Necítíme v sobě síly, pořád jen čekáme, až vláda se o nás postará zapomínající, že svépomoc volná, na základě lásky založená jest nade vše!

Marno však mluvíti koni, že je ušlechtilým a silným zvířetem A přece tu a tam vyšetne ve vlastní naší plamen lidumilnosti a vlastenectví, který vyvážá mnohé ochranné zákony. Plamen svítí nám na cestu a přece nejdeme za jeho světlem. Či nehnula se srdce naše bolestí nad smrtí šlechtického V. Paříka a hrdostí nad jeho působením? Ovšem, Pařík nejezdil po Čechách, nerozpaloval srdce posluchačů plamennými slovy. Třebenice byly jeho celým světem, jím žil a za ně umřel. A skutky jeho — na jednotlivce obrovské.

Takých následovníků více, v každé dědině, pak se nemusíme chvětí o život rolnictva, národa našeho. Třeba však každému následovníku do srdce si vryti slova třebenického p. faráře, když se s Paříkem u hrobu loučil: Nebožtíku, drahý Václave, děkuji ti za to, že jsi mě, duchovního správce podporoval, chrám Páně ozdoboval, jiným dobrý příklad dával, vzorný křesťanský život vedl, své náboženské povinnosti konal.

Z lidu našeho vzešla nám pomoc v dobách, kdy nepřátelé se domnívali, že se národ náš už do hrobu uložil. V těch chaloupkách doškových i nyní dřímá síla obrodná, již nutno probudit. — Nemá-li rolnictvo lásky ku školám hospodář., neodsuzuje ho hned z obmezenosti atd., ale snižte se a jděte k němu, prosti jsouce vši škrobenosti a vyvššenosti, jinak nikdy nebude mítí valné chuti ku vzdělání. V tomto směru snaží se aspoň částečně působiti hosp. spolky svými besídkami.

Ale což, kdybychom zavedli to besedování na venkově ve velkém? Učinili tak roku 1896 v jedné vesnici a k dobrému výsledku aspoň pro začátek dospěli, ač v obci panovala strana židovská, pokroku nepřející. Přátelé lidu vyvolili si za místnost besední ne hospodu, ale byt soukromý. Tam shromažďovali se zimního času 3krát v týdnu od 6 do 9 hod. večer mladíci škole odrostlí i starší hospodáři, jichž byla většina. Přečetlo se něco z hospodářského listu nebo knihy, načež následovalo posouzení v rozmluvě. A už sypaly se názory, jak to vyhlíželo a vyhlížeti má u nás, jak ty chaloupky uvnitř, jak na dvoře, v zahradě, na poli. Budil se smysl pro krásno a dobro. Přišlo na řadu hospodářství obecní. Znalost samosprávy bez toho v lidu tak chudická se rozšiřovala, vykládány různé zákony a práva, samostatnost lidu se zvětšovala. Zde by se právě hodilo, by ti, kdož stále poukazují na to, jak advokáti týjí z mozolů rolnictva, aby ukázali a poradili těm chudákům selským, jak se co napíše a vůbec jak si proti úřadům počínat. Četly se a vykládaly noviny politické. Ovšem zábavné a žertovné čtení také nescházelo. Příkladem ze života výstražným i následování hodným působilo se na mravy. Hudba pak a zpěv národních písní dovršily zábavu besední. A nenudili se účastníci, přicházeli vždy, aniž byl kdo nucen. Takovými besedami by se pěstovala vzájemnost, vespolečná láska a chuť ku práci. Besedy ty mohly by býti jako malé sněmovny i v té nejmenší dědině. Tu rada a útěcha pro každého. Ale především musí zde býti osoba, která by způsobem zábav-

ným beze všeho školského náteru ndávala směr jednání, osoba, které lid je nakloněn, která svým myšlením a jednáním ukazuje ne zisknou lásku k lidu.

A není to práce tak příliš obtížná, spíše zábavná a osvěžující. V zimě mohlo by se besedování prováděti častěji, v létě pouze v neděli. Na dívky a ženy a pak čeleď obojího pohlaví nesmi se při tom zapomínati. Zde široké pole činnosti křesťansko-sociální, které leží ladem.

Vzchopme se k naznačené činnosti a výsledky nás poučí, že v povznesení zanedbaného lidu je daleko větší síla, než-li v oněch tak úzkostlivě žádaných nucených společenstvech. (Tímto míněním svým neodsuzujeme snad článek přítele našeho uveřejněný ve zprávách z kraje tohoto čísla pod názvem „K manifestační schůzi rolnické v Pardubicích.“ Pozn. red.)

Beseda.

Vanum est vobis

V. čta o idej polepšovaci z domu zatracovaných.

Abdó Hr.

Četl jsem kdysi spis pojednávající o kriminalitě, kdež mezi jiným jsem se dověděl, že prý italský nadšenec polepšovaci myšlenky Fassoletti kázal nadepsati nade dvěře všech trestních ústavů ona známá slova Danteova: *Lasciate ogni speranza!* (Vzdejte se veškeré naděje.) — Kdo měl by se vzdáti veškeré naděje? Tak uvažoval jsem: Ti, jichž povinnost polepšovati, nebo ti, kteří za účelem polepšení v ústavech podobných jsou drženi? V době našeho posavadního polepšovacího systému jest hlas všech zasloučených jednosvorný, že obojí výklad jest přípustný. Procento polepšených jest nepatrné. Starý „materiál“ stále a stále se vrací. Opravdu charakteristické jsou některé figurky, nad nimiž vznášeti by se mohla ona slova: *Lasciate . . .* Uvádím toho doklady.

Jeden z chovanců díval se oknem třetího patra na uhánějící v dálce vlak a při tom měl jeho pohled prazvláštní výraz. Stannul jsem u něho a otázal se: „Kam se díváte?“ „Jen tak na to „vlakno“, a myslím si, kdybych ho mohl aspoň tak chytout a „odraziti“ tam, kde mě nikdo nezná, a kde nikdo o mně neví, jaký jsem byl a jaký jsem“. Ihned jsem doložil: „A což, kdyby se to stalo, byl byste tam, kde vás nikdo nezná, lepším? Vedl byste tam lepší život?“ Na to on: „To vědí, to maj tak, jestli je to můj osud, pak bych ani tam nebyl lepším“.

Jistý bývalý chovanec byl synem bohatého nájemce velkostatku. Dlouho a dlouho neměl o něm otec žádných zpráv, domnívaje se, že jest někde ve Svýcarech obchodním příručím, až konečně zdrcující zvěstí byl přikvapen o „novém obydlí“ svého syna. Přišel ho navštívit, a dle způsobu chování a řeči zdál se býti velice inteligentní. Tomu smutnému setkání byl jsem tenkrát přítomen, a to opravdu se zdrcujícím dojmem. V kanceláři vrchního dozorce, u přítomnosti ještě několika dozorců — přecházel onen pán nervosně a očekával rozechvěně svého syna.

Otevrou se dvěře a jimi vchází dozorce, přivádějící trestance. Pán propukl v hlasitý, usedavý pláč a nebyl schopen a mocen jediného slova.

Smutné bylo to setkání, a obměkčilo syna tak, že klesl na kolena a prosil, zebrať o odpuštění. Tu po dlouho trávající pomlčce, kterou jen vzlykotem a vzdechem přerušoval, pravil otec: „Tak tady jsem se musil s tebou shle dati! Tak až semhle to přivedl můj syn!“ A plakal znova. To byla scéna, která se nedá zachytiti ani štětcem malíře, ani slovem řečníka, ani perem básníka. Syn sliboval modré na nebi. A když prvý dojem zmizel — vyptával se na matku, příbuzné, známé a konečně na omluvu svoji uváděl, že proto se nehlásil k domovu, poněvadž vedl v poslední době život zpustlíka. Dopustil se totiž nejdříve podvodu a pak trest byl stíhán trestem. Byl propuštěn. A jako to modro na nebi zůstalo stejné, nezměněné, takým zůstal i on. Měl býti dodán nazpět. Avšak právě v těchto dnech zemřel někde v Německu. Smrt usoudila zcela jinak.

Podobná scenerie odehrála se jindy, když žena a její dvě malé dítky přišly navštívit manžela a otce. Aby kontrast byl patrný, jest zapotřebi vztít se do duše těch dvou dítek, pěti a šestileté. Byly z venkova, z té zlaté širé volnosti a svobody. Pojednou vydá se s nimi matka na dlouhou, neobvyklou cestu mezi cizí lid. Přijdou k vysokým budovám, jichž okna

zamřížovaná, kol do kola vysoká zeď — a matka upozorňuje dítky slovy: „Tam v tom vysokém domě jest náš otec.“ Konečně otevrou se železná vrata, vejdou do vnitř, vrata s hromovým rachotem se uzavrou. — Děti ubožátka čekají, kdy se co sesune, zřítí na jejich hlavy, — když v tom drsný hlas dozorce, v němž děti vidí přísného venkovského policajta táže se po jich přání: Navštívit muže a otce — zní odpověď. Upozorní, že ty a ty dvěře jest jim minouti, než k cíli přijdou. Kráčeji všickni ústavním dvorem, kde těch „policajtů“ se hemží a kde tu a tam objeví se i muž v bílém rezném obleku. Těm ubožátkům se zdá — že všechno na ně padá — a což teprv, když vkročí do té kanceláře vrchního dozorce, kde okna samá mříž, všude samá zbraň. Konečně přijde do té světnice jeden muž v takové rezné trestanecké šaty oděný a přivádí jej zase „ten policajt“. Sotva že ten v rezné kazajce do vnitř vkročil, poznal své děti i ženu. Ihned k dětem se sklání, by je políbil a obejmul se slovy: „Moje milé děti“. Avšak děti jako kuřátka před jestřábem choulily se k matce, skrývaly své hlavičky v její šat a v děsném pláči volaly: „Maminko, já se bojím“. Muž políbil tedy aspoň ženu, stiskl si beze slov ruce, vyměnili pohled plný bolu. Muž zadíval se na svůj oděv — a z tahu jeho tváře bylo zřítí, že chce zvolati: „Ani nevíš, jak mne to trápí, že se takhle shledáváme“. Děti se utíhly a matka jim řekla, „nebojte se, vždyť je to Váš tatínek.“ A sotva že otec k dětem znova se přiblížiti chtěl, pláč a nářek se ozval opět. Tento výjev opakoval se několikrát bez výsledku — až se vyjeveným obličejem pronesl trestanec k vrchnímu dozorce tato slova: „Tak se podívej, je to k neuvěření. Teď teprv vidím, jak jsem špatný, i vlastní děti se mne bojí a mne neznají“. A opravdu jej znáti nechtěly. Snad tento výjev — tak jsem uvažoval, bude mocným a působivým dojmem na jeho polepšení. Nedlouho po svém propuštění, přišel zase zpět —

Mladík asi 22letý dodán byl do ústavu, zevnějšku velice slušného, jinak zdvořilý a příčinlivý. Po pěti měsících od jeho dodání navštívila jej matka a slovy opravdu mateřskými, když byla dříve oplakala osud syna svého, napomínala jej k dobrému, tak jak jen nejlépe mohla a dovedla. Odevzdala něco peněz na jeho přilepšenou a vyhověla jeho přání, šla do města a koupila mu dýmku. Syn sliboval hory doly. Než sliby ty se rozprchly a zmizely — jako mizí ranní pára. Rychle. Neboť již během týdne přešel zeď a utekl. V krátké na to době, byv četníkem zpět přiveden, litoval svého nepředloženého činu.

Ke konci uvedu případ, opeřený humorem, o neklidné a vrátké povaze našich lidí. Několika nadešla doba „drahotinky“ — svobody. Byli propuštěni. Jednomu z nich, dovednému a pilnému zahradníkovi, kladl jsem na srdce polepšení opravdové a dodal jsem, „když se lidé loučí, říkávají na shledanou. Tato však slova pro nás neplatí. Všude jinde, jen ne zde na shledanou“. Odešel. — Po několika měsících objevil se však zas. Ihned jsem jej upamatoval na slova našeho rozchodu, k nimž zcela cynickým klidem, v největší „dobrotě srdce“ svého odpověděl: „Prosimich se na mě nehněvej. Ale vono se mi tak silně po tomhle domě zastesklo. Tak jsem raděj přišel dřív“.

Literatura.

Z nakladatelství J. Otty v Praze: *Lucina knihovna národní* Z rozmarů života. Novely Boh. Brodeského. Roč. XXIV., seš. 45, 46., 47. a 48. po 20 h. *Sebrané spisy Karolíny Světlé*: Upomínky. Seš. 7., 8., 9. a 10. po 30 h. *Anglická knihovna*: *Cesty Toma Sawyera* od M. Twaina, přeložil Kar. Kolman. Seš. 69., 70. a 71. po 24 h.

Nákladem „Unie“ v Praze: *Spisy Julia Zeyera*. Ondřej Černýšev. Román. Seš. 4. a 5. po 40 h. *Sofie Podlipské spisy*. Anna. Román. Seš. 10. a 11. po 30 h. *Dějiny umění národa českého*. Napsal F. Lehner. Seš. 7. za 70 h. *Deset pohádek o sv. Petrovi* Napsala Božena Němcová, vykreslil Karel L. Klusáček.

Z Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrby v Praze: *Český jlnoch*. Redaktor prof. V. Müller. Ročník VII., čís. 3. Předplatné na rok 1 K. *Zábavy vederní*. Rediguje E. Žák. Roč. XXII., čís. 6. *Venkov od F. J. Anrlrika*. Cena 50 h. *Method. výklad nov. katechismu*. Napsal V. Daviděk, katecheta c. k. státní realky v Ml. Boleslavi. Díl. II., seš. 12. za 60 h. *Rajská zahrádka* Časopis pro mládež. Redaktor V. Špaček. Ročník XI., seš. 4. Předplatné na rok 80 kr.

Nákladem J. R. Vilímka v Praze: *Devatenácté století slovem i obrazem*. Seš. 23., 24. a 25., pří-

nášej pokračování líčení let čtyřicátých osmých. Seš. za 60 h. J. Klecandy spisy: Vojáci v míru. Obrázky z kasárenské romantiky. Seš. 9. a 10. po 26 h.

Čítárna českého lidu. Prokopa Chocholouška historické romány a povídky. Sv. XV., seš. 90., 91. a 92. po 20 h. Nakladatel Buraš a Kohout v Praze.

Přítele Domoviny, roč. XVIII., sv. 2. obsahuje veselým humorem líčený cestopis N. A. Lejkina „Návštěva u Turků“. Přeložil Albín Straka. Svazek za 18 kr., ročně 12 sv. za 1-60 zl. Nakladem E. Beauforta v Praze.

Řízy, velkého, širokou pozornost vzbudivšího románu R. J. Kronbauera, vycházejícího nakladem Hejdy a Tučka v Praze, seš. 2. - 5. S ilustracemi V. Olivy. Vyjde 18 seš. v ceně 7-20 K. Zvlášť dámy naleznou oblibu v této knize.

Náš Domov, zábavně poučný čtrnáctidenník. Poloroční předplatné 2 K 40 h. zasílá se na adresu: „Náš Domov“ v Olomouci, Laudonova ul. 13.

Českých listů hospodářských čís. 9., roč. IX. Vydává Ústřední společnost hospodářská v království Českém. Rediguje Dr. Fr. Siteneký, zam. inspektor hospodář. vyučování v Čechách. Číslo toto má zajímavý obsah.

Čechle, obrázkový a zábavně poučný měsíčník pro českou domácnost, v němž je mnoho a různé látky obsaženo způsobem krátce pojatým a jadrným. Vydává a řídí Jan Pauly. Administraci a expedici vede Jan Kotlík, knihkupec na Smíchově. Roční předplatné 6-40 K. Seš. 1., ročník I.

Kazatel. Homiletický čtvrtletník. Roč. IX., čís. 1. Redaktor Ph. Dr. Is. Zahradník v Praze. Nakladem knihkupectví B. Prombergra v Olomouci. Předplatné na rok 7 K.

Právní rádce pro duchovní správu. Roč. I., seš. 3. a 4. Sepsal Th. C. Jan Pauly, kaplan na Smíchově. Administrace u Jana Kotlíka na Smíchově.

Václav Stech: Strniska. Humoresky. Nakladem Hejdy a Tučka v Praze. Cena brožovaného svazku 2 K 40 h. skv. váz. 4 K. Je to sbírka povídek při veškeré jemnosti slohu hluboce rozveselujících.

Vytrvalé květiny. Výběr nejlepších a nevhodnějších druhů ku pěstování v zahradě i k pracím vazebným. Napsal Václav Gottwald. Nakladem J. L. Kobra v Praze. Seš. 24. ukončeno celé dílo se 48 nádhernými barvotiskovými přílohami. Seš. po 60 h. Pro majitele zahrad, zahradníky a přátele květin.

Obzor. Roč. XXIV., čís. 24. Předplatné na rok 4 K u administrace Obzoru v Brně.

Pravý Malinský křen

5 kg. 15 kořenů 6 K

5 kg. 20 kořenů 5 K

5 kg. 25 kořenů 4-50 K

5 kg. 30 kořenů 4 K

Kutnohorskou majoránku 1 kg. 2 K

zasílá franko každou stanicí

A. Jakubec, Kutná Hora.

Stoletý hostinec

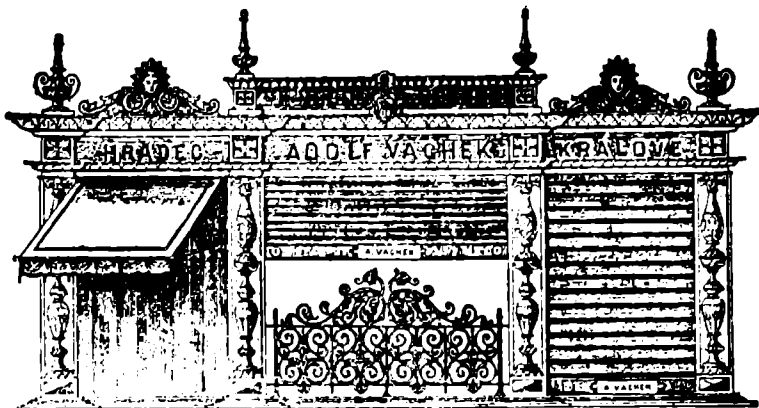
Jana Fišery na Slezském Předměstí

čepuje pouze

královéhradecké pivo za 6 kr. půllitr.

Kulovník.

Obsluha vzorná

ADOLF VACHEK.

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové

doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu saručené ocelového, velmi lehce jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d. Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitele na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kleštin do zdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny výrobní se zárukou.

V úctě veškeré

Adolf Vachek,

stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS,

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.,

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

VÝSTAVU

má nyní pouze první Královéhradecký

Bazar Čupr

a též v neděli odpoledne k volnému prohlédnutí.

Vánoční a novoroční dárky jakož i hračky.

Vázy, dekorační talíře, figurky, desertní talíře, patentní džbány na pivo, trojdielná zrcadla, **kuřácké a psací nádobí**, stolky, paravany, alba, nácesairy (zařízené krabice na šití a na šperky), pouzdra na doutníky a visitky, sáčky na peníze atd. atd.

Obrovský sklad kloubových loutek a houpacích koňů.

Čínské a japonské ozdobné předměty.

Nejnovější nákrčníky a prádlo bílé a barevné.

Výtečné a moderní rukavice, trikové a pletené.

Velký výběr vějířů, pravých pštroších, z želoviny a z perletě.

Jediný sklad moderních šněrovaček osvědčené facony, v každé velikosti. Objednávky dle míry se rychle a levně vyřizují. — Mnoho pochvalných uznání.

— Vše za ceny nejlevnější a pevné doporučuje —

Frant. Čupr v Hradci Králové,

v Kileperově ulici proti kavárně pana Fialy.

Sáně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné. doporučuje

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměti stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr. Hradci nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ražení státní medailie s korunou.

Český

křesťanský zaslátelský závod

— firma —

CABALKA A MIKOTA

Kostelec nad Orli.

uctivě doporučuje veliký výběr

černých a modrých látek

pro P. T. veleddůstojné duchovenstvo.

— **Vesměs české výrobky.** —

Klatovské prádlo.

Výhodné platební podmínky bez zvýšení cen.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knopr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněny.

Príloha „OBNOVY“ k číslu 52.

Beseda.

Dárek štědrého večera. (Napsal J. Jirsa.)

Jakoby kouzlo štědrého večera obetkávalo celý svět, vislé ve vzduchu snášelo se zlehounka ve třeptných vločkách sněhových, obráželo se v oknech poslední chaloupky jako nádherných paláců, pozláceno červánky západu. Všude šum a ruch, posvátné nadšení a z očí jiskrami sráší neznámá touha a radost. Sféry veškerenstva zdají se hrát mocnou hymnu a odevšad k sluchu zavznívá: Veselte se národové... Kouzlo štědrého večera proudem svým dotýká se srdcí — ona se rozvírá jako růže, a útrpnost, soustrast, láska k bližnímu rozlévá se z něho kol; dotýká se zatfáté dlaně — a ona povoluje, aby z přebytku zlata udílela chudým, připravila radost trpícím, ujala se toho, který ve světě nikoho neměl. Povznášejí jej výše, — k světlu planoucím na pozlaceném stromku, k světlu velikému, nebes Pánu, ozářujícímu celý svět; zahlazuje bol, stírá slzy, vzbuzuje na rtech úsměv blaha, vyluzující slova důků. — Duše uvažuje, přemýšlí, proč všechno tvorstvo plesá; chce být šťastna, chce vidět štěstí okolo sebe, — dobrodiním zahrnuje trpící. —

Právě bylo dopoledne, když zbožný lid vrátil se se svatého pole, kam doprovodil ku věčnému odpočinku matku, opuštěnou ženu, která po sobě zanechala dva sirotečky, chlapce sotva tříletého a dívčinku dvouletou! Jak těžko umíral!... Téměř hladý, vysílený a bolestí nad sklamaním. Okem strhaný dívala se na ty své miláčky, hrající si na podlaze malé ale čistounké světničky. Zemřela v bídě — slabá, opuštěná. Muž, který jí sliboval blaho, zanechal ji v nouzi a sám prchl v dalek nezvěstnou, — opustil ji i její dvě děti, — aby necitelné srdce své utápěl v radostech světa, — jinde, — ve větru velkého města. Nedočkala mu žena tichá, zbožná a pilná, — nenáviděl ji pro zbožnost její, vysmíval se jí, týral ji, až konečně prchl, — zapřev vlastní svou krev. Kde žil, — kdo ví, žil však hýřivě, bídě, v kalu, jakým naplněna už dříve duše jeho, — zapomněl, — nevrátil se!

Žena jeho strádala, pracovala, do noci bděla, jen aby nutnost denní opatřila, — uděla se, — unavila k smrti. Byla tuze hrdá, než aby šla hledat u bohatých podpory, a bohatí tuze nevšímaví, než aby jí pomoci třeba rozšafně byli poskytl. Nestála slabá její ruka, aby se uživila, odepřela si, jen aby její děti měly co jísti; uštvaná, vysílená předčasně hynula, až brob učinil strádání jejímu konec. Umírala jen žehnala hrajícím si dětem a prosila malého Ježíška o lásku a slitování pro opuštěné děti, — sirotky. Poslední vzdech její byl posledním jim pozdravem.

V paláci bohatého továrníka bylo dnes slavnostně živo. Plno ruchu a spechu, jen aby večer — štědrý večer, byl co nejnádhernější. Továrník, zaměstnaný skoro celý den ve své továrně, propustil dříve pracující lid, vyplatil mu mzdu, aby měl pěkné svátky, a vrátil se ke své ženě, kterou neznal a vřele miloval. Přáním jeho jen bylo, aby milené bytosti co nejdříve radosti způsobila; vždyť beztoho byla stále smutná a jakási touha zadržovala její srdce. Byli spolu již na desátý rok. Bůh žehnal jim na státcích, ale nebe neusmívalo se na ně očkem ni líčkem roztomilého dítěte, po kterém tolik toužili. Trápili se oba, že Bůh zavřel jim ruku svou; muž čel v zraku své milé ženušky touhu po dítěti, ale nikdy ni slůvkem se nezmínil, by nerozlítil ještě více citlivé její srdce a ženuška činila a zapírala se před mužem, jen aby nedala na jevo, co jí trápí, šetříc tak i svého muže. Jak se mazlivali rádi s cizími dětmi, jak je zvali do nádherných svých pokojů! Děti přijímaly sice laskání, pamlisky, ale vracelo se s touhou každé ke své vlastní matce.

Desetkrát slavili pospolu vánoce, desetkrát již strojili stromek, ale desetkrát byli u něho — sami. Ohlédli se jeden po druhém — ohlédli se kolem, ale nebylo tu toho, komu by vlastně ten čarovný stromček patřil. Dnes však pan továrník spěchal, jakoby sám ještě mnoho měl vykonati; ani se nezastavil u milé ženy své, aby ji poceloval, spěchal do zadních pokojů. Dnes sám strojil stromek — okrašloval, zavěšoval, rozsvěcel, dárky podkládal, dnes jen jakoby se služebníkem svým tajemství uzavřel, jen jemu vše sdělil, s ním hovořil, šeptal, pro jiného nemaje zájmu. Konečně rozčilen v srdci, očekával okamžik vhodný, okamžik štědrého večera. Před večerem konečně vloudil se do pokoje své milé ženušky, která již netrpělivě čekala a divila se, proč mužiček její tak dlouho otáčí, — ach snad ji chce překvapit, — ale věděla, že budou zase sami. Konečně šli spolu zavěšení v rámě, on jakoby se již těšil, — spěchal, dychtiv vidět odraz překvapení v oku své ženy. Rozhrnula se záclona u dveří, skrývajících ozářený stromček! Paní na prahu stanula, unesena krásnou pohledem na stromček zářící, na dárky rozložené, jak to bylo vše úchvatné; ani hned nepozorovala,

koho jí její muž předvádí — dvě děti, chlapec a dívčinku v krásných nových šatečkách. „Ježíška“ ti dávám moje drahá, — nehneváš se na mne? Dovolíš, abychom si směli vzít tyto dva sirotky — opuštěné, jimž matku dnes pochovali? Bud' jim matinkou... ani nedoček — a v obětí těsném, v obětí lásky a důků spočívala v náručí jeho — milená žena. Slova neproněsala, ale slzy, které vytryskly jí z očí, byly mu mluvou, jak nežné překvapení připravil své ženě. Ruku v ruce kráčeli k večeru, — ona dívčinku, on chlapečka si veda.

Zprávy hospodářské.

Aby ptáci neobtěžovali včelím. Za bítí ptáky není rozumné. Raději vezmi provázek, připevni na jednom jeho konci syrový brambor, zastrkej do něho vodorovně a stejnoměrně čtyři velké husí nebo slepičí brkam přivaž celek na hůl, která se druhým koncem a před včelím zastrčí tak, aby se brambor s brky účinkem větru neustále pohyboval. Toto „strašidlo“ zapudí od včelína všechny ptáčky.

Hnojení ovocných stromů po úrodném roce je velmi prospěšné. Tři švestkové stromy, jež měly hojnou úrodu, byly loni na podzim prořezány a jeden z nich pohnojen zetlelým hovězím hnojem. A příštího jara všechny tři opět kvetly, nasadily ovoce, jen že s nehnojených brzo spadlo všechno, kdežto pohnojený přinesl hojnou krásných zralých plodů.

Pěstování zemiaků ze semene. (Dle Obzoru hosp.) Zemek jest velmi důležitou plodinou hospodářskou. Bez zemiaků by se dnes takřka lidstvo ani neobešlo, neboť jest velmi důležitou potravou lidskou, vzácným krmivem pro zvířata a důležitou surovinou pro průmyslové závody. Zemek při přiměřeném pochybě jest také plodinou velmi úrodnou. Avšak stálým pěstováním téhož druhu brambor, nejsou-li zlepšovány neb za novou odrůdu vyměněny, ztrácejí časem pozvolna svoji úrodnost a stávají se méně výnosnými. Zakoupení nové odrůdy zemiaků od původních pěstitelů, vyžaduje obyčejně značného nákladu, neboť takové novinky jsou vždy nepoměrně drahé, a při tom často jakosti dosti pochybné. Výhodnější a doporučitelnější pro rolníka jest, když sám se přičiní o zlepšení zemiaků a nové odrůdy sobě vypěstuje, aby nemusil za pochybné novinky peníze posílati i do ciziny. K tomu postačí jen trochu práce a trpělivosti. Jak může rolník novou odrůdu zemiaků vypěstiti, povíme v následujících řádcích:

Každý rolník zná na nati bramborové po odkvětu vytvořené se kuličky semenné. Na podzim spadlé kuličky se seberou a nechají několik dní na výslunném místě ležeti, aby změkly. Z měkkých se seménko vybere a řádně ve vodě propere, nechá se vyschnouti, a pak se uschová na suchém místě, aby neztratilo na klíčivosti. Na jaře, počátkem května, nebo již koncem dubna zase se seménko na výslunný, malý záhonek, a je-li dosti teplé počasí, zalévá se, neboť seménko to potřebuje ku vyklíčení značné množství vláhy. Počátkem června, když rostlinky již povyroستly, přesazují se na připravené pro ně políčko. Po přesazení počnou rostlinky bujně růsti a je třeba nyní hojně země jim přihrnovati, aby mohly dosti podzemních odendků tvořiti a hlizulky nasazovati. Přijde podzim a jsme zvědaví, jakou první sklizeň budeme mít. Vybrané hlízy jsou malounké, zvící hrachu, až vlašského ořechu. Docílil jsem sám také mnohem větších hlíz, avšak velmi vodnatých a k požívání nezpůsobilých. Hlízy sklizené uschovávají se přes zimu v přiměřeně chladném sklepě. Druhého roku vysazují se hlizulky na pole do řádků a nechá se jim dosti prostoru, aby mohly dobře vyrůstati. Na podzim téhož roku sklízíme zemiaky již dosti velké, ale k požívání ještě nevhodné. Jsou ještě velmi vodnaté a působí dávení. Příštího jara vysadí se tyto hlízy do dobrého, úrodného půdy, ošetřují se jako roku předešlého a na podzim konečně obdržíme to, po čem jsme toužili. Obdržíme zemiaky většinou nové odrůdy, velmi často zlepšené a výnosné. Já na př. dodělal jsem se tak odrůdy skytající 30—34 dosti velikých hlíz pod jednou sazenicí. Co do chuti předěly dřívější zemiaky značně, jsou proto na trhu hledány, a co hlavního — nepodléhají hnilobě. Sám jsem učinil pokus, bych se přesvědčil, jest-li vzdorují. Důkaz o vzdorovitosti proti hnilobě získal jsem tím způ-

sobem, že měl jsem nové ty zemiaky sazeny v dolku, kam přivalem deštovým naběhlo tolik vody, že po více než 14 dnů byly zemiaky pod vodou; trvalo to značně dlouho, než místo to vyschlo a přece při sklizni nebyl ani jediný brambor nakažený hnilobou.

Doporučuji proto po vlastní zkušenosti, aby rolníci sami k vypěstování nových, pro jejich půdy a podnebí zajiště nejzpůsobilejších odrůd zemiaků se odhodlali. Výsledek jim trochu té vynaložené práce skvěle zaplatí.

Superfosfáty

animální a minerální

nejlevnější fosforečné hnojivo pro všechny půdy.

Zajišťují rychlý účinek a nejvyšší výnosnost.

nenahraditelné

k podzimní setbě

jež nelze žádnou jinou kyselinou fosforečnou nahraditi.

Dále: kostní moučku, chlévský ledok, siran amoniat, soli draselné, kaolín, speciální hnojivo pro stěbliny a okopaniny (kulovatiny).

Posílnou sadru superfosfátovou ku vrchnímu hnojení jetelů a konservování chlévské mrvy, pícní vápno

dodávají s přesnou zárukou obsahu

továrna na kyselinu sírovou a umělá hnojiva
A. SCHRAM
Ústřední písařna: PRAHA, Jindřišská ul. 27.

Veledůst. duchovenstvu, sl. řeholím, ústavům a P. T. obecnstvu

uctivě oznamuji, že za **tovární ceny** zboží zasílám: **Kartáčky** na zuby, kartáče na vlasy, houby k mytí, žinky, toaletní mýdla ve velkém výběru, ústní vody, vůně ve stkvostných kasetách, hodící se k vánočním dárkům a j.

Výborné **creamy** ku holení **Maton** a **Schaving** columbia na místo mýdla zasílám rovněž za velmi levné ceny.

Pravé angl. vyzkoušené břitvy,

za jichžto výbornost jako odborník ručím, zasílám od 1 zt. 20 kr. výše. **Nehodící se břitvy přes vyzkoušení vyměním nebo peníze vrátím.**

Vůbec veškeré toaletní zboží nabízím od 3 kusů počínaje za ceny tuctové.

Při větší objednávce poskytnu **svlaštní slevy.**

Zásilky na venek rychle a správně vyřizují.

Prose za dobrotivou přízeň ujišťuji, že jedinou snahou mojí jest, poctivě ku spokojenosti všem milým P. T. zákazníkům posloužiti.

V dokonale účtě

Václav Dvorský,

sklad voňavek a toaletních potřeb ve velkém i malém
Praha I., Eliščina tř. 1 n.

odborný velkoobchod pro jímání chráněných oken.
Umělecký ústav pro malbu na skle.
Okna chráněná každého slohu a provedení se zaručením práce nejmodernějšími prostředky výroby.
Těžití prvními cenami a výnamy.
Cenníky zdarma.

Volký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějších provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS,

hodinář a zlatník, v Rychnově n. K.,
přísežný znalec o. k. okresního soudu.
Obráz kové cenníky na požádání zašle.

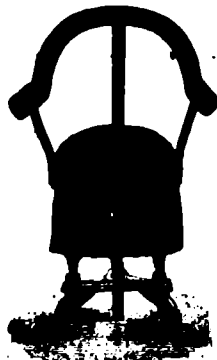

Každé
hospodyně
a matce

možno blahopřát, která
z ohledů zdravotních a
úsporných a pro její lahodnou chuť, Kathreinerovy
sladové kávy Kneippovy
(pravá jen ve známém původním balení) používá.

Klosety pro nemocné

v elegantním
provedení,
zaručené ne-
zapáchající

dodává

J. Bazoni, Počátky.

Pro každou rodinu a výbavu pro nevěsty

jest nejlepší, největší a nejvýhodnější nákup rukodílného, lněného, vlněného, bavlněného a damaškového zboží u ryze českého, křesťanského, svépomocného lidového podniku

„VZÁJEMNOST“

tkalcovské výrobní společenstvo
v Hronově nad Metují,

které vyrábí a levně dodává všechny druhy, jichž v domácnosti jest třeba.

Vzorky a cenník zasílají se obratem poštou zdarma a franco. — Pro naše katol. spolky povolujeme zvláštní výhody.

Josef Neškudla,

c. a k. dv. dodavatel

v Jablonném nad Orlicí, č. d. 86

doporučuje P. T. velešl. duchovenstvu svůj všude osvědčený a mnoha doporučení nejčastěji vyznamenaný

c. a k. dv. výrobní závod

všech kostelních paramentů,

praporek a kovového náčiní. — Ilustr. cenníky, vzory a předměty k výběru na požádání franco se zasílají.

Adresa vždy dostlovně úplná.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Písařna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Vel. Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské sálůny.

Zasílaje povinný obnos, vyslovuji největší spokojenost. Socha Panny Marie Lourdské, jež v pořádku došla, jest vakučnou dílem uměleckým. V naději své jsem se neklamal. Vše, zvláště však, což bylo mým velkým přáním, obličej Bohorodičky jest vakučnou zdatným i milostným. Ceny Vaše jsou ovšem něco málo vyšší než u jiných dílen, na př. tyrolských, nelituji však nepatrného rozdílu toho a v případě podobném obrátím se k Vám opět. Český výrobek najde zajisté i zde, jak doufám uznání a Vy přimlouvám. S upřímným pozdravem a s díky srdečnými známým se oddávám

P. Bohumil Němec,
vítěz.

V Pečíně (Příměstí), dne 31. května 1897.

Veškeré práce z odboru maleb umělecko-průmyslových provádí se s přesnou dokonalostí

v malířské dílně

Ludvíka Nejedlého

v Novém Bydžově.

Zvláště se doporučuje speciální znalost u provádění malování kostelů v různých případných slozích; malování sálů, salonů, pokojů a divadelních dekorací; maleb obrazů nových, restaurování obrazů starých; maleb fačadních freskových, maleb na sklo, na dřevě a na kůži.

Práce a objednávky:

přijímá pro svou malířskou dílnu, kteráž již v roce 1880 založena byla v Hradci Králové, můj zástupce

Rudolf Tomášek, malíř

bytem v Hradci Králové

na Velkém náměstí č. 86, vedle bisk. residence.

Jan Kryšpín,

(J. Syvalterův synovec, nástupce)

odborný umělecký závod
pro

malbu oken kostelních
PRAHA—I.,

č. 145 st., Malá Karlova ul. č. 29
nové blíže Malého náměstí (dříve
před 60 roků na Malém náměstí
pod loubím) doporučuje se

ku dodání oken chrámových,
od nejjednoduššího až k bohatému
figurálnímu provedení a
sice i se klenbovými rámy, střešními i vsazením.

Veškeré rozpočty, skizy i odborná
rada besplatně, bezé vší závaznosti
ku definitivní objednávce.

Nesčetná veřejná i písemná pochvalná uznání.

Založeno roku 1886.

P. T. obecnstvu

se doporučí

cukrářství

JOS. FIALY.

Tam lze dostati čerstvé,
ochutné a jemné pečivo.

Klieperova ulice hned za hlavní
tražkou.

Z Golčova Janíkova. Pan Richard Fiedler, majitel velkostrádku v Golčově Janíkově, jako předseda láta tak i letos daroval k vánocům oběm školním dětem 300 K.

Z Nechanic. Zpěvácký spolek „Hlahol“ v Nechanicích pořádá v úterý dne 31. prosince 1901 v sále na „Hárcu“ v Nechanicích sylvestrovský večer za účinkování prvního českého recitátora p. Josefa J. Horáka a jeho choti p. Hedviky Horákové, ohovanky operní školy Pivodovy v Praze. Začátek v 8 hod. večer.

Různé zprávy.

Speciality „Času“. V č. 354. čteme: „Dnes neslyšíme a nečteme o jiném než o rozhraničování diecézí; kněžstvo obou národností vystupuje tu jako obránce národnosti a jazyka, tedy na pole, které přísluší jen stranám politickým“. Nedávno promínil Čas evangelickým duchovním mravní bezúhonnost, dnes promíjí katolickému duchovenstvu snahy vlastenecké. Na všechny snahy kulturní, mravní i vlastenecké v Čechách vymůže si nyní patent lidová strana realistů, která dle inzerátu v téže čísle vede obehod krví. Ke prodeji krve bychom my sotva dosáhli konce, protože by byla obava, že šifíme pověru o židech, čehož o Času nikdo se nebude domýšlet.

Socialní demokracie proti rovnému právu hlasovacímu. Přímo senně působilo sdělení českých zástupců Úrazové pojišťovny, že socialní demokracie hlasovali v Úrazovně proti rovnému právu hlasovacímu při volbách do Úrazovny. Naopak se vyslovili pro hlasovací právo pluralní dle velikosti jmění jednotlivce. Tento čin zástupců socialní demokracie zabíjí na dobro veškerý jejich dosavadní snahy po všeobecném rovném právu hlasovacím. Všechno jejich učení o rovnosti občanské, o rovnosti práva hlasovacího, o právu proletáře ukázalo se falešnou frází! Oni dávají tomu, kdo má větší podnik, více hlasů, než tomu obyčejnému proletáři. Tak dovedou v praxi hájiti práva prostého občana! Cenu člověka počítají dle jmění. Tedy až tam dospěli se svojí morálkou! Lidé, kteří dovedou rovné právo hlasovací zraditi v jednom případě — ti se odcoudili sami a nejsou hodni, aby byli bráni do společnosti těch, kteří se upřímně zasazují o všeobecné rovné právo hlasovací!

Jak vysokého stáří mohou ptáci dožítí? Pokud je známo, vydržel dosud v zajištění jen jediný slavík 15 let na živu, drozd 17 let, 20 a půl roku starý kos snad ještě žije, jediný stehlík byl 28 a polní skřivan 24 let starý. Krkavec a papoušek šedý dožili 50, havran indický dožal 64 let stáří, jedna sova 63 a jiná 66 let byla na živu, volavka dočkala se 40 let, labuť 70 a husa 80 let stáří. Kterého nejvyššího stáří mohou dožítí ptáci na svobodě, nelze sice udati, že však vydrží takto na živu mnohem déle nežli v zajetí, jest samozřejmo. U ptáků, dokud jsou zdraví, nemění se stáří zevnějšek tak jako u lidí; jsou-li třeba 50 let starí, mají peří co do barvy i vzezření takové, jako kdyby jim bylo 5 let. Skvrnitě a rozštěpené peří, ohyzdné běháky, nesouměrné zobáky atd., kterážto vlastnost, pokud jim nejsou přirozeny, se obyčejně účinně stáří přičítají, nelze u nich za známky choroby považovati. Zajímavý článek tento vyjímáme z právě vydaného čísla 52. týdeníku „Hospodář československý“, jež obsahuje kromě toho i množství jiných zajímavých statí. Nakladatelství A. Reinwarta v Praze ve Vodičkově ul. č. 23. zašle každému na ukázkou číslo výběrného tohoto týdeníku, na nějž předplatí se celoročně pouze 10 Kor., zdarma, kdo o to požádá.

Jakého byl Shakespeare náboženství? Již Guizot a po něm Baich dokázali, že Shakespeare byl vyznání katolického. Nicméně vznikaly o věci té různé pochybnosti, až teprve nyní vše nadobro rozhodnuto jest objevem pravé závěti Shakespearovy, jež po dlouhém a namáhavém pátrání učinil megr. Rougemont. Závěť ta počíná slovy: „Ve jménu Otce, Syna i Ducha sv. prohlašuji já, William Shakespeare, nehodný úd svatě apoštolské římské církve atd.“

Skádlivé povětrí. V několika dnech před stádním dnem bylo tak teploučko, že na naši zahrádku již počaly na keřích ležet zvědavě vyhlížeti zelené pupence, je-li již čas. Také nám zašel v pouzdra dp. Jurkovič živého slůvka v Chrásti chyceného; šelma hned po otevření pouzdra ukazoval probuzenou energii čilosti poletováním po redakci. Zmátl se v čase ještě notně. Nenahradí nám „ledová muškov“ nynější svou zdršlivost spoustami sněhu o velikonočních?

Spisem blubekého významu jest Kalouskovo České státní právo, k jehož sepsání byla spisovateli především praktická potřeba vzniklá zápasem národa našeho za státní svéprávnost zemí koruny české. Spis pro upřímného Čecha v novější fázi našich politických zápasů naprosto nepostradatelný! Politik i vlastenec, jenž neprostudoval spis Kalouskův, mohl by o sobě jen říci, že „české státní právo“ jest v jeho ústech pouze fráze a bluhým hešem, jež nemůže podepřítí platnými důvody, které a nevědná píř sneseny jsou ve spisu Kalouskově. Vědomí jejich čtenosti a historické bezpečnosti musí proniknouti do nejhlubších vrstev našeho lidu a státi se důvěrným majetkem každého vzdělaného a upřímného Čecha. Spis vydalo nakladatelství Borek a Kohout v Praze, Václavské nám. č. 24. Cena vzhledem k objemu a obsahu jeho jest mírná, stojí výtisk nevážný pouze 8 K., skvost. vázaný, hodící se výborně za novoroční darek, 10 K.

Výtečný plot šivý, jalovecový je nejkrásnější obrubou zahrady, sadu, luk a dvorů selekých, obrábí lépe než kterýkoliv jiný plot před nepovolenými hosty, a nad to mnohým ptákům skýtá velmi

hledaný útluk a v símě i potravu. Nejlépe daří se na svahu a v polích vyšších; třeba i v písečné jílovině ještě se zachytne a bují. Sazenice třeba si vypěstovati doma, neboť u sahradníků jsou velmi drahé. Na vhodný záhonek vysadí se bobule velmi časně s jara. Semeníště se často kypří a pleje, aby útlé rostlinky rychle se rovněly v silné sazenice. Na místo zkypřené vysazují se 30—40 cm. vysoké keřky 2—3 letě za vlhkého počasí z jara, jakmile půda rozmrzla. V druhém roce po vysazení třeba již plůtek stříhati.

Pro každou domácnost. Úspora času a prádla byla vědeckou myšlenkou, již Hdilo se „Družstvo Hospodář“ v Hustopečích, zaváděje mramorové pračky a prací stroje. Pračky mramorové docílí se krásného prádla a šetří se látky. Prací stroje pro domácnost jsou pak dnes takřka nezbytnými. Týdenní prádlo vyperu se za 1—2 hodiny; při tom jest domácnost nešetřena páry a šonem. Den prádla nemusí býti více postrachem. Nepatrný výdaj uhradí se nejdéle do roku.

Má-li se Rusko zřici Slovanů? (Píše Kurýr). Touto otázkou zabývá se ve své nedávno pod titulem „Zamorozki“ vyšlé knížce ruský publicista Šarapov a odpovídá na ni záporně. Neboť řekneme, praví Šarapov, že se vyplní pangermánský sen. Rakousko pohltilo rakouské Slované, a Německo opět Rakousko. To by se dle náhledu Šarapovova stalo, jakmile by se Rusko zřeklo Slovanů. Změna tato počtí by nejdříve ruský mužik, jenž by musil platiti dvojnásobnou a snad i trojnásobnou daň na vojaka. Slovanství jest tedy, pokud se opírá pangermanismu, přirozeným epojencem Ruska. Bolharské, arbaké a černohorské vojáky jest levým křídlem ruské vojenské moci, a země ty neřadí od Ruska něčeho, než politickou moudrost a rozumnost. Rusko nesmí zapomenouti také svého světového úkolu. Jest před ním Německo s 50,000,000 obyvatelů, slabé Rakousko, více méně závlé Srbsko, Bulharsko a Černá Hora a paralitické Turecko. Který Rus by si přál, mti před sebou Německo se 80—130 miliony obyvatelstva? A taková vyhlídka není nepravděpodobnou, jakmile Rusko ochabne. Němci se již nyní vtláčejí do Rakouska, na Balkán, Malou Asii a — Rusko. Rusové neocenili dosud správné německou kulturní sílu v Rusku, a již nyní objevují se příznaky málo potěšitelné. Jak by se tedy Rusko mohlo zřici slovanské otázky, když jest tato ve své jsoucnosti nejhlavnější a nejdrahocennější zbraní Ruska? Jak on však má býti ta ruská slovanská politika? Myslíme, že více slovanskou a méně než dosud ruskou.

Pánům dopisovatelům

odporujeme na začátek nového ročníku laskavě pozornosti pravidla, jimiž aby se laskavě řídili, prosíme:

1. Co listu sděliti chceš, sděl hned: nebo jen co nové se líbí.
2. Buď stručný ve zprávách. Tím ušetříš času redakci, sazeči, korektoru i sobě. Zásadou tvou buď: věc, a nikoli slohový úkol; proto pryč s dlouhými frásami.
3. Piš jasně; proto piš čitelně zvláště cifry a jména.
4. Nepiš „dues“, „zítra“, nýbrž udej den a měsíc.
5. Rozděluj věty více tečkami než čárkami. Varuj se dlouhých vět.
6. Neopravuj slova, zvláště ne jména a cifry. Škrtni raději chybné slovo a napiš správné nad ně, vedle nebo na okraj.
7. Hlavní, důležitá věc: Nepiš nikdy, nikdy, nikdy rukopis po obou stranách papíru. Rukopis po jedné straně papíru psaný snadno dle potřeby zvlášť při spěchu dá se přestřihnouti a různým sazečům rozdělit. Rukopis psaný na obou stranách sázeti může jen jediný sazeč. Na rukopise ponechej okraj papíru prázdný, aby bylo místa pro opravy a přídávky.
8. Pročti, co do listu zasíláš, po napsání ještě jednou sám. Nalezneš vždy, co opravit.
9. Vždy udej redakci své jméno. Jen tak má zpráva Trá ceny. Jména Tvého redakce nezneužije.
10. Nevyhýbej se při zvlášť důležitých zprávách telegramu. Výlohy redakce ráda zapraví. Krátce avšak jasně uprav znění telegramu. Jméno zaslátelů nutno připojit.
11. Zasilej zprávy počtu na na osoby jednotlivé činné v redakci, tiskárně a p., nýbrž na redakci samu. Nepřítomnost osob zavíhuje zpoždění.

Všem dopisovatelům přejeme v novém roce hojně chuti k dopisování. Prosíme pak, aby s námi měli trpělivost, jako trpělivost snažíme se s dopisovateli míti i my.

Literatura.

Názorná květena zemí koruny české. Napsal Fr. Polívka. Sešit 46—48. Cena seš. 60 h. Nakladatel R. Promberger, knihkupec v Olomouci. Potěšitelno je u díla Polívkovy a zároveň dokladem vzrůstajícího zájmu pro dílo to, že nyní rychle spěje ku konci. Ilustrace jako v celém díle předchozím, ne

obyčejně názorná, text poutavý a poudný — jest pravou pochoutkou probíratí listy díla tak vzácného. Odporujeme.

Serafinské Květy. Roč. I., č. 3. Administrace Seraf. Květů v Olomouci. Předplatné na rok 3 K. Seraf. Květy se za krátkou dobu svého trvání velice mezi terciáři rozšířily.

Method. výklad nového katechismu. Složil ThC. Matěj Lhotský, profesor náboženství v Soběslavi. O naději a modlitbě. Seš. 5. a 6. po 36 h. Nakladatel V. Kraus v Táboře.

Z pole i lesa. Pravda i lež z mysliveckého života. Napsal Boh. Brodský. II. ilustrované vydání. Nakladatel R. Promberger v Olomouci.

Báseňské spisy Jar. Vrehlického. Myth. Seš. 5., 6. a 7. po 32 h. Nakladem J. Otty v Praze.

Jos. Ehrenbergra sebrané spisy. Svazek II. Seš. 27.—28. Nakladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví G. Franci v Praze. Cena 64 h.

Dějiny literatury anglické. Sepsal H. Taine, přeložil prof. O. Škora. Kritické knihovny sv. XVIII. Díl I., seš. 4. za 48 h. Vydává Josef Pecl v Praze.

Foma Gjordžjev. Román. Napsal Maxim Gorký. Z ruštiny přeložil Jan Wagner. Moderních autorů slovanských díl I., seš. 1. za 30 h. Vydává Frant. Hovorka, knihkupec v Praze, v Žitné ulici.

Bible a nejnovější objevy v Palestině, Egyptě a Assyrii. Sepsal F. Vigouroux, řídící semináře v Páří. Přeložil prof. Dr. Ant. Podlaha. Seš. 48. za 20 h. Nakladem Cyr.-Meth. knihtiskárny V. Kotrba v Praze.

Časopis Musea království Českého. Roč. 76. Svazek 1., 2., 3. a 4. Redaktor Ant. Truhlář. Nakladem Musea království Českého.

Spolek sv. Vincence z Paula pro dobrovolné ošetřování chudých v král. Českém. Na oslavu 25letého jubilea napsal Tomáš Škrdl. Nakladem spolku sv. Vincence z Paula.

Československý Hospodář. Roč. XXXI., čís. 48., 49., a 50. Celoroční předplatné 10 K. Majitel a vydavatel A. Reinwart v Praze.

Hospodářský list. Roč. XXVII., čís. 9., 10. a 11. Roční předplatné 10 K zasílá se administraci do Chradimi.

Milotický Hospodář. Ročník XII., čís. 12. Roční předplatné 2 K 40 h posílá se administraci do Milotic u Hranic.

Listérna redakce.

J. J. v H. předplaceno do 31. prosince 1901. P. T. čtenáři „Obnovy“ prosíme o udání adresy, kde vyráběj lítkové koberce na dlažbu chrámovou pro dobu zimní.

(Zasláno.)

Programový leták

vydaný v 10.000 výtiscích byl během měsíce rozebrán namnoze jen spolky hradecké diecése. Kdyby se přece některé spolky o leták hlásily, zaznamenají se tyto přihlášky a přikročí se ke II. vydání, bude-li slušný počet zaznamenán. Výtisk jsme prodávali za 2 haléře.

Marzyho „Rakouské nauky občanské“

— výtečné to knížky pro politické vzdělání členstva našich spolků — jest ještě několik exemplářů na skladě a prodávají se po 2 K 10 h — v čemž již jest poštovné započítáno.

Objednávky číňte na

vlp. Františka Jukla,
kaplana v Hradci Králové.

(Zasláno.)

Vysvětlení.

„Obnova“ v minulém čísle přinesla zprávu nadepsanou „Poděkový projev díků“, v níž prohlašuje se po příkladě „Našich listů“ dík, jež několik vikariátů králohradecké diecése zaslalo firmě Václav Kotrba v Praze za osobní projev p. dr. Sojky. Aby byl dán průchod pravdě, konstatuji zde jménem ostatních, že skutečně firmě pana Václava Kotrby byl dán projev díků od šesti vikariátů králohradecké diecése, těch totiž, jež účastnily se svými delegáty volné konference v Pardubicích dne 17. října 1901 a to za vpravdě vlasteneckou obětavost a upřímnou lásku ku věci katolické, již si tato firma získala nejen bezplatným vytisknutím pamětního spisu katol. duchovenstva ku Apošt. Stolicí proti rozdělení diecézí dle národností, ale i zdarma poskytnutím všech k tomu potřebných rekvizit. Vina nedorozumění spočívá na „Katol. listech“, jež projev ten pouze registrovaly, slovně neuvdaly a rovněž příčinu a pohnutky jeho uveřejniti za dobré neuznaly.

Jménem ostatních:

Jan Vlach,
b. vikář.

V Luži, 28. prosince 1901.

První výroba
věžních hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syhrově (Ústí), založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 200 oltářů.

Český
křesťanský zaslátelský závod
firma
CABALKA A MIKOTA
Kostelec nad Orlicí.
uctivě doporučuje veliký výběr
černých a modrých látek
pro P. T. veleřádné duchovenstvo.
Všemě české výrobky.
Klatovské prádlo.
Výhodné platební podmínky
bez zvýšení cen.
Vzorky na požádání zdarma a franco.

Domek
v Novém Hradci Králové u silnice, půl
hodiny od města, nový, zděný, mající 9
obytných místností, pak chlév, sklep, 2
chlívky, 5 dřevníků, jednu zahradu menší
a druhou velkou, ze které mohou být dvě
velká stavební místa, jest z volné ruky
levně na prodej.
Blíží správa pod administrací t. l.

Příležitostné dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní
znalec a odhadce
v Hradci Králové
(sv.-Janské náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecenstvu bojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
čin z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější
než včera jinde.
**Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.**
Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinky se vyřizují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

Pravý Malinský křen
5 kg. 15 kořenů 6 K
5 kg. 20 kořenů 5 K
5 kg. 25 kořenů 4.50 K
5 kg. 30 kořenů 4 K
Kutnohorskou majoránku 1 kg. 2 K
zasílá franko každou stanicí
A. Jakubec, Kutná Hora.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby
pro podzimní a zimní dobu.
Též velejemné
látky na taláry.
Četná uznání zvláště z kruhů veleřádného
duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

ZKÁZE PODLEHNE
během nedlouhého používání každý jiný prací přístroj, pouze nepřekonatelná Hlaváčková patentní
valcha **vždy potrvá**, neboť tvrdostí a nedol-
ností mramoru jest nezmaru, vždy bládkou a čistotou
zůstane a nejbezvadnější a nejrychlejší sněhobílá
vyprání, tím i úsporu na prádle, mýdle i času do-
cílí jako žádná jiná pračka aniž prací stroj. Při
tom všem jest též levná, v dřevěném rámu za-
sazená, stojí 5 K. Dobrou nebo proti obnosu
předem zasílá přímo
B. Hlaváček Praha-VII.,
sochařský závod, sklad pomníků, soch, mramor.
desk nábytkových, Belcrediho třída, 525.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleřádného duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Nejvyšší vyznamenání na zeměské jub. výstavě v Praze:
čestný diplom, 1891. Nejvyšší vyznamenání na školak.
chorvatské výstavě v Záhřebě: čestný diplom. Nejv. vyzn.
za vystavené varhany na Národop. československé výst.
v Praze: čestný diplom 1896 a pamětní medaile. Nejv.
vyznamen. na zeměské bulharské výstavě v Plovdivě: státní
medaile 1892. Juror krajské výstavy v Kutné
Hore r. 1900. Přísežní znalec c. k. krajského soudu na
Horách Kutných.

C. k. v. s. továrna
na stavbu varhan a harmonii
Jana Tučka v Kutné Hore
(založeno r. 1869)
vyrobí a dodává
varhany veškerých za nejlepší
uznaných soustav co
nejdůkladnější a v cenách nejmiřej-
ších; - **opravy a přestavby**
varhan provede za nejmiřejších
podmínek,
harmonia všech soustav pro
kostely, školy a
salony v nejlepší provedení s pé-
tiletou zárukou a za ceny mírné.
také prava **americká harmonia** (Gottage-
Organe) jsou na skladě.
V závodě bylo vyhotoveno již okolo 4000 nástrojů,
a byly tyto na veškerých výstavách nejpřednějšími ce-
namí vyznamenány.
**Cenníky varhan a harmonii na požádání
zdarma a franko.**

Pozor!
Všechny ctěné pp. consumenty a odběratele
pravého vianého ovoc. octa upozorňujeme, že vy-
nosem ministerkým se dne 19./6. t. r. veškeré ky-
seliny dřevné, které pod různými pojmenováními,
jako „Vinacet“ atd., na trh s velkými reklamami
uváděny byly, jsou zakázány, jelikož sdraví lidskému
jako škodlivé uznány jsou.
Podnik na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
odporučuje výtečný a vydatný
ocet ovocný vinný,
chemický a bakteriologicky zkoušený,
jemnou slivovici vlastní výroby,
ovocná vína jako jablčkové, borův-
kové, rybízové, ovocný cognac,
višňovku, jeřábinku atd.
Různé druhy likérů, marmelád, kom-
potů, jež na skladě máme od české akciové
továrny na zužitkování plodin v Třebenicích.
Jablka vešker. druhů a každé množství
kupují se dle dohodnutí.

Oltáře, kazatelny, a t. d.
nabízi
František Jirouš,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech.
Plány, fotografie a rozpočty na požádání.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
služeb vojenských
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

Oltář
poučná i modlitební kniha
i zpěvník
pro diecési královéhradeckou
zasílá se
v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.
Objednávky obratem pošty vyřídí
Biskupská knihtiskárna.

Malinský křen
letovní sklizně.
5 kg. asi 15 kořenů K 6.-
5 " " 20 " " 5.20
5 " " 25 " " 4.50
5 " " 30 " " 4.-
franco poštou.
100 kg. Malinské cibule K 8.-
1 kg. Majoranky . . . K 2.-
1 kg. Hincian . . . K 1.20
zasílá
Josef Mikulecký,
vývoz mal. křenu v Kutné Hore.

Právě vyšlo číslo 12.

„Časových Úvah“,

— jehož obsahem jest pojednání: —

Moderní choroba a její protilek

Vyšetřuje Fr. Janovský. Odporučuje X + II.
Cena 8 h.

Při větších objednávkách přiměřená sleva.

Toto nejvážnější časové dílko probírá bystře vady nynější společnosti, podávajíc při tom prospěšné rady, jakým způsobem dlužno proti nim vystupovati.

Objednávky vyřídí obratem

Administrace „Čas. Úvah“
v Hradci Králové.

Ph. Mg. B. V. Morávek

Kukleny.

Výroba likérů, lihovin, sodové vody. Sklad vín,
Droguerie. Materiální obchod.

Doporučuje se co nejlépe.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena brož. K 3 20, poštou
K 3 50.

Kniha se schválením Ordinariátu vydána
sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávajíc knězi bez obtížného hledání poněkud bez-
pečně ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytujících, se všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiklefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církvevních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

SUKNA

na talíře a jemné modní látky

pro pány i dámy

k nastávajícímu období

za nejlevnější pevné ceny nabízí a vzorky
na požádání zale

V. J. ŠPALEK,

obchodní dům se sukny v Hradci Králové.

Závod založen roku 1834.

Jos. Krejčík v Praze

(založen r. 1880.)

umělecký závod sochařský
a řezbářský pro práce ko-
stelní odborně zařízený.

Předná a dílny: na Letné, Běloh-
rádského ul. 612—VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova Sv. Vá-
clavské záložny,

doporučuje uctívát: Jeze, křížové cesty, Boží
hroby, oltáře, sochy, kazatelny, kříže, zpo-
vědnice, křtitelny, konsoley, svícny, lustry,
putňky atd., dle slohu kostelů a dle liturg. předpisů
solidního provedení, čehož dokladem jest množství vy-
svědčení velečestného duchovenstva.

Renovace starých oltářů a kostelních
zařízení.

Sbírka 600 modelů soch od nej přednějších mistrů,
vždy k volnému prohlédnutí v místnostech závodu.

Přehled nábrusů, cenový a rozpočty bezplatně a
franko. Ceny levné a přísné platební podmínky. I

Cesty k poradám konají se na vlastní náklad.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Výroba a sklad nábytku

Hradeo Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.

Veletěným pánům odběrate-
lům a příznivcům mého závodu
přeji

šťastný a veselý
nový rok.

Děkuji za přízeň a důvěru vě-
novanou a prosím by mně i na
dále zachována byla.

Alžběta Šandová,

(Fr. Šanda)

výroba sodové vody a šum. limonád
v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna

nabízí školní:

1. Střední katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerské
schválení.

Prodej pro prodáváče: knihkupce, kniháře děje se za
podmínek těchto, jako z c. k. školního knihoskladu
(sleva 18%, proti hotovému zaplacení předem neb do-
bírku.)

Objednávky vyřídí se obratem poštou, drahou pak
aspoň druhý den.

Jedině PEŠOUTOVA
zdravotní

pérová zíněnka

čím látko skutečně pohodlné, vyniká nad veškeré
dosavadní matrace čistotou, trvanlostí, odpadá
každodenní přestýlání, natírání kůže neb
slamníků, které jsou vitány útocištěm hmyzu a
prachu. Přes to jsou více jak o polovinu
levnější než všechny dosavadní. — Cenníky
těchto pérových kůží, jakož

vkusných pohovek

franko. — Vyrábí jediné

J. A. Pešout v Golč. Jeníkově.

První

katolický a zaslátelský závod

Josef Poláček & spol.

továrna na sukna v Humpolci

doporučuje veliký výběr černých a
modních látek pro P. T. velečest.
duchovenstvo.

Ku přání poskytují se výhody platební.

Vzorky na požádání zdarma a franco.

Sáně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

ČENĚK BUBEN,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Do-
brušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr.
Hradci nejvyšší vyznamenání čestný diplom a právem
razení slatě medailie s korunou.

KŘESTAN

Největější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil Abbé A. Henry, čestný kanovník a řed.
stavu Nejsv. Trojice v La Marche. Die III. vydání
přeložil Vojt. Kameš, farář v Chřenovicích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletěné
1 K 80 h, franko 2 K; v kůži 2 K 60 h; franko
2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu „Řádec duchovního“ r. 1896.
Casopis: SS. Eucharistia (roč. I. 1896) čís.
10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Píše: Jsme vděční ctěné bisk. knihtiskárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po
srovnání s Walsem máme knihu tuto za lepší a
přihodnější pro členy věčného klanění nežli onu,
poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i my-
šlenek k rozjímání, čehož se ve Walsu nedostává.
Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného
klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění
tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí
se zvláště pro lid, chovaje pěkně, jasně a dojemně
poučení o N. S. O., o naší svatě, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se
kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím
a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke naší svatě; z té příčiny kniha
došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na
bohosloveckém učilišti v Hradci Králové.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování vý-
nosem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná
knihy při vyučování hudbě na ústavách učitelských.

Stran 250 velké 8°. — Cena výtisku brož-
ovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletěné vazbě
3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, s mi-
sálů a rituálů, graduálů, pontifikálů, vesperálů a
kantorina marně v jiných příručkách hledané, jako při
pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické
visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem sva-
tým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanii
k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Ne-
very, Zelinky, Jiráka, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejd. Ordinariátu královéhradeckého,
budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, čestným ilustracím
starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

Politické družstvo tiskové prodává
13 kusů za 8 korun, (poštou o 12 haléřů více).

„ŠTÍP“

jste si již kalendář

KOUPIL

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117. vedle sádky.	Úplné vybavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žiněny.
---	---	--

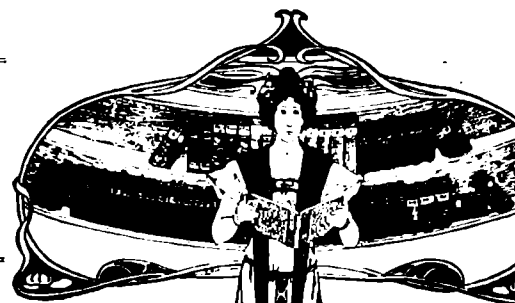
Dra. JOS. KALOUSKA
důležité historické spisy:
České státní právo.
Cena brož. K 8.—, skv. váz. K 10.—.

České státní právo je spis hlubokého významu pro každého upřímného Čecha, jemuž „české státní právo“ není pouze frází a hluchým heslem.

Hodí se výborně za
novoroční dárek:
● Obrana ●
knížete Václava svatého
proti smyšlenkám a krivým úsudkům o jeho povaze.

Vydání druhé, rozmnožené.
S titulním obrazem Schnirchova návrhu jezdeckého pomníku sv. Václava a s 28 vyobrazeními v textu.

Cena K 3.40.

Nový rok

1902.

Knihkupectví B. E. TOLMANA v Hradci Král.
(založeno r. 1863.)
vedle p. Hubáčkovy lékárny.

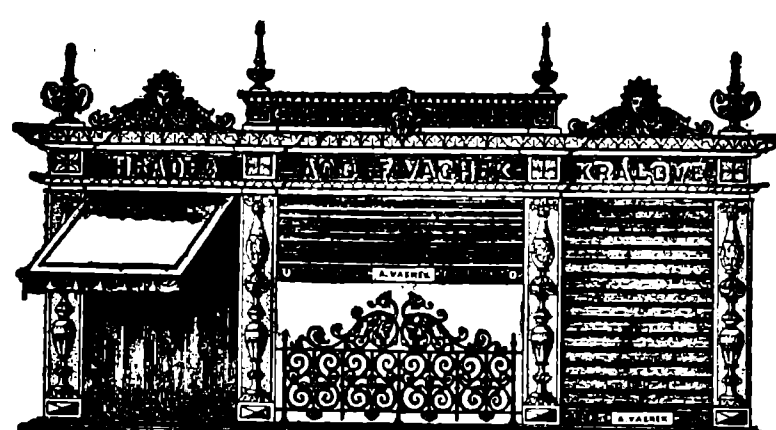
Bohaté, vkusné arrangeované skříně usnadňují snadný a účelností vyloučení dle osobní brzký výběr.
Skvělé vázané romány, povídky, díla cestopisná, básnické spisy domácí a cizojazyčné. Globy, atlanty. — Předločky k malbě.

První sklad obrázkových knih pro děti každého věku. Pro dospělejší skvělé knihy povídkové. — Při udání věku začne se ochotně více knih k výběru.

Zakázky na vesele vyřizují se se známou přesností a rychle. Nehodící se vymění a každému přání přijde se vstříc. — Bohatý výběr modlitebních knih, kalendářů kaluzních, útržkových i nástěnných atd.

Ilustrované ceníky na požádání zdarma a franko.

Stoletý hostinec Jana Fišery na Slezském Předměstí
čepuje pouze
královéhradecké pivo za 6 kr. půllitr.
Kulovník. Obsluha vzorná.

ADOLF VACHEK.
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Králové
doporučuje svinovací okenice z vlnitého plechu sručené ocelového, velmi lehké jdoucí. Svinovací okenice plátěné, samočinné, vlastního vzoru. Montování nosičů a všech nýtovaných součástí stavebních. Výroba železných oken faconových, veškerých mříží, náhrobních i zahradních, vrat, plotů, balkonů, výplní do dveří a t. d.
Zvláště upozorňuji P. T. pány stavitelů na práce stavební, výhradně vlastní výrobky nejpraktičtějších a nejdokonalejších vzorů, vlastního vynálezu, kladu do sdí a vůbec veškerých prací jak stavebních tak i uměleckých vše za ceny vý-
robní se zárukou.

V úctě veškeré
Adolf Vachek,
stavební a umělecké zámečnictví v Hradci Král.,
Dlouhá ul. č. 108, naproti cejchovnímu úřadu.

Josef Štěpán,
sávod
pozlačovačský
v Pardubicích,
— opravuje —
jakož i nové stavi
oltáře, kazatelny,
všeho druhu sochy
a veškeré do oboru
toho spadající práce
v nejmodernějším
provedení a v cenách
velmi levných.

Navštívenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihkupectví.

Při nastávajícím novém roce do-
voluji si
blahopřáti
všem svým pánům přímluvám v městě
i okolí a prositi o další vřelou přání,
kterou mi až dosud odpovídali.

V dokončité úctě
Josef Morávek,
hudebník v Grandhotelu v Hradci Král.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše odmě v ohni zlateně a stříbrně, což se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
mouvalacím a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý sávod můj má se vyškolenými detaily pová-
nými přísluší P. T. zámečníků a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
látek na křesť, svícen, paciňkálů, schráněk na Nejvá-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Novinka!
Burský cheviot.
Novinka!

Výtečná vlněná látka
pro pány na obleky
Metr zl. 2-20.
Na úplný oblek 3 m.
zl. 6-60.

Vzorek této látky jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníků
a menčíkovy jen zaručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k uhléd-
nutí franko zašlou.

**První český zašila-
teleský závod**
Ed. Doskočila
v Choceň.

PALDUS & POUR,
dříve J. Jeřábek
v Hradci Králové, velká podsiň.
Jediný křesťanský modní závod
v dámských látkách.

Ku každému období ve velkém výběru nejprvnější novinky
hedvábné, vlněné a prací tu- i cizozemské.

Hedvábné a vlněné pokrývky. Šátky na hlavu i převěsné.
Úplné garnitury.

Vzory na požádání se zašlou. Obchod založen r. 1863.
Samety. Pevné ceny. Plyše.

Důkladný
nábytek,
úplné zařízení bytů, vybavy pro nevěsty
nabízí a levně dodá
J. Matějček,
truhlář.
Skladiště v div. ulici. Dílna na Slezském Předm.

OBNOVA

Číslo 52.

Předplatné na čtvrt roku z k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 28. prosince 1901.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VII.

Čtete!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

OBNOVU!

Předplatné obnáší:

čtvrtletné 2 k 50 h

pololetné 5 k

celoroční 10 k

do Německa celoročně . 10 k 52 h

do semí balkánských . 11 k

do Ruska 11 k

do Ameriky 11 k 56 h

Předplatiti možno počínaje kterýmkoliv číslem.

Redakce a OBNOVY v Hradci Králové, Adalbertinum.

Konec.

Před padesáti lety, když národ český začal z rakve mu chystané zase vylézat, hráli v jednom mně velice drahém a milém městě divadlo o Rosině Ruthardově Nevím, v kolika aktech (odděleních) hra ta byla, ale když již půlnoci blízko bylo a konec hry daleko, tu oznámilo se obecnstvu, aby za týden — v neděli — zase přišlo, že to „dohrajou“.

To mi tak napadlo, když onehdy páni poslanci říšské rady se odebrali. Vánoce byly blízko, ale konec té hry, kterou si pan Körber přál, byl daleko. A tak páni šli domů, že tu komedii dohrajou po svátcích.

Nevím ovšem, bude-li tomu tak. Spíše se zdá, že celé říšské radě bude konec. Nám katolíkům a Čechům se po ní nemusí právě stýskati. Pronásledování — ovšem jemnější než jinde — a utlačování náboženství našeho a svobody církve dle vůle „svobodomyšlných“ jest dílem této říšské rady a poslední skandály proti vůli našeho císaře a krále a naší děly se v říšské radě. A jako Čechové máme z říšské rady jen to, že na ni hezky platíme a ostatně nic, než zadržování práv i zákonem nám přiknutých. Jest sice dovoleno povědět tam všecko, co nás tlačí a bolí. Ale co to vše platno? Jsme i na dále Rosinou Ruthardovou, spontanou a uzavřenou krásnou pannou, která sice naříkala a kvílela, ale ani otce jejího srdcem to nehnulo. Páni ministři nechají nás naříkat, a punta naše zůstává.

Ale co potom? — Potom přijde prý absolutismus, to jest neomezená vláda panovníka bez říšské rady. Nejlépe to naznačil císař německý, když kdesi do pamětní knihy napsal: Regis voluntas suprema lex esto! Králova vůle nejvyšším budiž zákonem. To by byl tedy konec těch bojů a zápasů o svobodu naší. Práv jsem, že celá ta říšská rada byla komedií. Komedií myslí lid náš hru, při které se obecnstvo směje, a na konec to musí všecko „dobře dopadnout“. Ale hra, při které spravedlivěc podlehne a zmirá, nazývá se tragedií — truchlohrou, čili hrou se „smutným koncem“.

Bude-li pak tedy ta hra se svobodou národů tragedií, hrou se smutným koncem? Zdá se tak skutečně. Absolutismus jest totiž smrt svobody, tak myslí jistě kde kdo. Bývalo to tak bohužel. Víme, co jsme zkusili za absolutismu v letech padesátých za vlády Bachovy. Ale nemusilo by to tak být. Práv absolutismus by mohl být nejmoudřejší, nej-spravedlivější vládou. Vládne-li totiž panovník tak, že může dávat zákony bez svolení sněmů,

může dávat zákony nejspravedlivější, jelikož mu v provedení spravedlnosti sněm nepřekáží. A mohly by to být i zákony nejmoudřejší, kdyby se svědomitě radili s občany nejlepšími. Mezi divochy africkými jsou jejich „panovníci“ čili pohlaví neomezení a nejsou tam nejlepší státy. Tyranství, svévole, vášně pohlavářů až létají hlavy poddaných, jsou tam ta suprema lex, nejvyšší zákon. To je tedy zase rub absolutismu.

A tak snad je republika lepším státem? Mohla by jím být, když by lidem zvolený poslanci — zákonodárci — byli lidé nejlepší. Ale vášně a zaslepenosti voličů ustanovují zákonodárce a tak pak velmi často osvědčuje se obrácené slovo: Vášně zaslepenců jsou nejvyšším zákonem v zemi. Nejlépe to je vidět na Francii, kde právě svoboda a právo je spontanou pannou, Rosinou Ruthardovou.

A tak snad smíšenina vlády panovníkovy a vládou lidu, čili stát konstituční, jako to je u nás, v Anglii, Německu, ve Španělsku, v Itálii, dělá nejlepší stát. — Právě takhle zřízené státy nejlépe ukazují, jak to kde vypadá. Následující případ to názorně ukazuje. Hošík, synek pana poslance, povídá: Strýčku, co pak mi koupíš k Ježíšku? — Co pak bys si přál, Jaroušku? — Co bych si přál? Říšskou radu, strýčku. — Říšskou radu — diví se strýc — a proč? — Víš, já bych rád viděl tatínka, jak tam sedí. — Strýc neřekl nic a na štědrý den ve čtyry hodiny přihnál se opravdu se říšskou radou. Ach já, to je krásná! Strýčku, kde pak je tatínek? — Tuhle. — Ach já! A všichni hýbají hlavami nahoru a dolů a nejsou živi. — To máš takhle, Fanouši. Tuhle nahoře je pán — říkájí mu ministr — a má ke všem hlavám šňůrky v ruce. Jak zatáhne, tak jde každá hlava nahoru i dolů. — A tatínková také? — Také — koukej — vidíš? Vidím. — Strýček zmizel, nechtěje se dočkati tatínka, který měl o půlpátě z kanceláře přijíti. Přišel skutečně! Jaroušek volá: Tati, tati, koukej, co mi „strejček“ dal k Ježíšku. — A co to je? — Říšská rada, tati koukej! Když se tamhle zatáhne, všickni páni hýbají hlavou. A ty jsi tuhle; vidíš? A také hýbáš hlavou. Hoch měl radost. Byla to veselohra, komedie, ale vzala špatný konec. Tatík řekl: Tuhle si mohl strýc nechat. A popadl to a okamžikem bylo to v kamnech, v ohni. Pláč, zkažený štědrý večer, tragedie, truchlohra. —

Možná, že tímhle vypravováním nepřijdu vhod, jako ten „strýček“ špatně ten dárek volil, a kdo ví, nepoletí-li Obnova do ohně, ale pravda pravdoucí to je. V mnohých státech je „konstituce“ komedie s pimpraty, s loutkami.

Někde však to je při té konstituci naopak. Někde páni lordové (v Anglii se tak říká „pánům“) v sněmovně vládnou sami a nejvyšší hlava státu je jen „představitelkou“ (representantkou) státu, čemuž právě katolíci v takových zemích nejvíce brání. Frajmanři mají hlavu státu nejraději — jak se jeden vyjádřil — za mašinku na podpisování ba — jako to ve Francii udělali — nápodobí tyrany africké a hrajou si „na koulení hlavou“ zákonného panovníka. Ale ačkoliv takto sobě všelikou svobodu dopřávají, přece právě oproti společenství jinak smýšlejícím jsou bezohlední. Většina takových pánů jsou skoro jako divoši v Africe nejabsolutnější pány na světě.

A to vše je tedy také jeden ten „konec“, o němž mluvím. Konec, na který to skoro u všech států dnešních, ať jsou jakékoliv, došlo, jest smutný čili evropské státy hrají — truchlohry. Žádný jejich druh nebo způsob se neosvědčuje.

Jedenkrát jsem byl při divadelní hře, která neměla vůbec žádného konce. Bylo to za těch „šťastných“ pro vlády vídeňské dob, za kterých se v českých městech hrávalo ještě německy a my chlapi — ve třetí asi škole — jsme již i německé hře zcela dobře rozuměli.

Hráli tenkrát německí „aktéři“ (herci) hru velice veselou „Lumpaci — Vagabundus“. Přišli ve hře až k tomu místu, kde se trojlístku lumpů zdála „numera.“ Když pak byli v nejlepším snění o budoucím bohatství svém, osvěcena nenadále celá místnost nějakou září, jako bengálem. Hoří, hoří! zvoláno a vše se tlačilo ven. V městě skutečně hořelo a ačkoliv jsem studentský „šestáček“ poctivě zaplatil, konce hry té jsem nespátřil.

Mnohý stát za dnů našich je jevištěm, na kterém se, jak se mi zdá, taková nějaká komedie hraje, které by opravdu slušel název Lumpaci — Vagabundus. Nejhorší lidé — nechci říci „lumpové“ — uchvátí tam všecku státní moc a vidí „numera“, čili hledí zbohatnouti. Ne-li pak to, tož aspoň tolik je pravda, že se v mnohém státu hraje hra, která by jména Lumpaci — Vagabundus zasluhovala proto, že se tam vládne asi tak, jako když bezstarostný „lumpáček“ na nic nedbá, nejméně pak na Boha, jen je spokojen, když dnes se protluče bez starosti o zítřek.

Bude ta hra bez konce? Obávám se, an tak mnohý na řízení státu neb národa vliv mající jak v libém snění, že stát neb národ jest veliký, se kolébá, že najednou zavzní osudný výkřik: Hoří, hoří! — Hrůzným bengálem kanónů může pojednou zazářiti jeviště států. Nebo to je všude pozorovati, že kanóny jsou jedinkou a poslední nadějí. A nedoufá se v ně jen jako v osvoboditele od nepřítelů cizích, ale ti, kteří nyní státní moc drží, spoléhají na kanóny i proti bengálu, jímž by snad chtěli osvětliti jeviště i „národové“.

Kdyby z toho povstala aspoň hra bez konce, t. j. kdyby aspoň po tom vzplanutí toho ohně ustálo se od té hry s tím názvem „Lumpaci — Vagabundus!“ Kdyby aspoň po tom otevřely se oči státníkům a kdyby poznali, že stát, ať je jakkoliv zřízen, špatným je, když se lidé vůbec dělají absolutními, neomezenými, nezávislými na Bohu! Neboť právě tato nezávislost, tento absolutismus hraje s národy ty hry se smutným koncem. Tento absolutismus i naše dosud neabsolutní, konstituční Rakousko učinil jevištěm komedie německo-liberálních prusáckých aktérů, která mění se ve hru s koncem smutným. Nemá-li ten konec nastati, nepostačí pouhý absolutismus státní nebo nějaká změna ústavy. — *Usnutí Boha za absolutního panovníka* jest jedinou pomocí. Oheň, kterým srdce lidské zanítlo právě křesťanství, může jedině způsobiti, aby ti nynější „aktéři“ nedohráli až do konce.

A jinak to není ani s českým národem. Dokud se s ním bude bráti hra Lumpaci — Vagabundus, při které mnozí touží viděti jen „numera“, — kdo čteš rozuměj — dotud budou mít odpůrci jeho nadějí, že padne jako spravedlivý hrdina v truchlohře. Jen uznání absolutismu Božího ve smyslu křesťanském způsobí, že se tato hra až do konce nedohraje.

Což vymřeli všickni otcové vaši druhdy svatě církvi římské věrní, kteří přede všemi křesťany světa k vůle nepodobnou úctou lnuli? Kde ona zbožnost jejich při službách Božích, které v tomto slavném království s takovým leskem se konaly? Kde jsou od vašich slavných předků vystavěné a hojně nadané chrámy? Kde, urození pánové, jsou ony proslavené vysoké školy Pražské s tolika slavnými doktory a žáky, jež netoliko Prahu a celé přelávané království České zdobily, nýbrž i veškerému křesťanstvu byly okrasou? Z těchto, jako se z Dunaje

voda veletokem roslod, tak podivné a spasilné světlo všech věd ku křesťanským národům plynulo.

Dr. Jan Kapistrán k husitským pánům Českým.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 24. prosince.

(Odtáka zemského pojišťování v Čechách. — O slabých stránkách výtečnicků, kteří začínají překládat a škodit.)

Z nehodného zapomenutí přivádíme na denní světlo jednu záležitost, již výborný hospodář a důsledný politik nebožtík dr. Vašatý každoročně sněmu království Českého důtklivě kladl na paměť a výhody z ní plynoucí přibližně vypočítával. Poněvadž však domnělý zájem některých osob i v okolí dra Vašatého žádal, aby vše zůstalo při starém, volal Vašatý marně.

Jmenovaný politik neunavně a horlivě přimlouval se za zavedení zemského pojišťování. A důvody k tomu uváděl vždy pádné, rozumné, věcné. Avšak v době malicherných osobních pútek a třenic, kdy on své návrhy na zavedení zemského pojišťování přednášel, nebylo pro užitečnou, platnou a moudrou věc u nás smyslu. Nechceme vypočítávat, jaké škody mravní i hmotné českému království a jeho obyvatelstvu za deset let to doneslo, že tyto návrhy dra Vašatého vyzněly na prázdno; nechceme uvádět, kdo z poslanců a vlastenec-kých předáků neradi je slyšeli, ale majíce za to, že dnešní generace jsou zdravé myšlenky a všeobecně užitečné věci daleko přístupnější, než-li byli lidé století minulého, přivádíme na denní pořádek starou otázku, zdaž by nebylo na čase uvažovati o zavedení pronikavého zemského pojišťování.

Prozatím, aniž bychom se národním našemu stanovisku plynoucích z toho příznivých momentů dotýkali, upozorňujeme, že zavedení zemského pojišťování u nás zvelebilo by během několika let dnes žalostný stav financí království Českého, kdyby z Čech vytlačilo jenom a jedině pojišťovny unimočeské, zahraniční.

Ve království Českém za přítomné doby obchoduje více než-li sto pojišťoven, které mají své domovy mimo Čechy. V rozmanitých oborech pojišťování pracují zde závody větši-

nou cizí a všechny s ohromnými zisky. To přece každému rozum dá, že zahraniční finanční ústavy neposílají své agenty a úředníky, aby zde pod formou pojišťování rozdávali peníze, ale každý ví, že tyto pásové pod formou pojišťování v Čechách obrovské peníze vydělávají a hrozné miliony, každoročně takto vyzískané, za hranice vyváží. A tyto do ciziny vyvezené, v Čechách vydělané a to velice snadno vydělané miliony jsou pro českou zemi na věky ztraceny! To jest „poplatek“, který české království cizincům dnes docela zbytečně a hříšně odvádí a za to dává se úředníky cizích pojišťovacích společností ještě všelijak obtěžovati a štváti. Tyto do ciziny ročně přímo vyhozené miliony mohly by zůstatí doma, kdyby bylo zavedeno zemské pojišťování, jak již před lety moudřími politiky bylo navrhováno a drem Vašatým vícekrát opakováno.

Naše české domácí pojišťovací ústavy by tím docela ničeho neztratily, ano ty by tím leda získaly, když by při zavádění organizace zemského pojišťování jako jeho základ a kořen byly sezemšeny. Tím by získali nejenom větší jistoty pojištěnci, ale úřednictvo a i dozorcí orgány měly by najednou pod sebou jako zeměti zřízenci půdu mnohem bezpečnější, než-li jakou jim poskytuje stav nynější. Poukážeme k tomu a vřele se přimlouváme, aby tato stará otevřená česká otázka byla opět uvedena na denní pořádek, neboť v jejím provedení spočívá také mocný a trvalý pramen příjmů, který by velice brzy trudné finanční poměry království Českého zvelebil a přivedl do žádoucí rovnováhy. Doufáme, že si této záležitosti všimne české voličstvo, když jeho zástupcové po leta a leta ji nehodně zanedbávali.

* * *

V posledních letech objevilo se u nás všelijakých theoretických národních hospodářů a sociálních politiků jako v lese po dešti hlemýžďů. Pánové ti splodili také celou zvláštní literaturu. Jak skuteční znalci tvrdí, dělají pánové ti ze dvou německých rozumů tři nerozumy české, neboť ze stanoviska českého sluší na hospodářské a sociální poměry české pohlížeti zcela jinak, než-li činí theoretikové němečtí. Proto také tištěná nová národohospodářská a sociální česká politika zůstává většinou bez povšimnutí a bez ceny, jsouc mrtvým narozeným dítětkem pánů, kteří při její provozování mají v nejprvnější řadě na zřeteli především sami sebe a své osoby, z nichž chtějí tímto zdánlivě uženým způsobem před-

A hle! Posledního sárí
„v Babyloně“, v semináři
je zde hochů třicet as,
Tomíček tu s námi sas.

Nebyli nám všichni známi,
odjinud tu jsouce s námi
A tak mnohý bez kuráže
na jméno se druhých táž.
Kdo pak tam ten vášný jest?
Otec, díím já, vsdej mu čest!

S otcovskou pak důstojností
spojuje pilnost, všechny rnosti,
vdávností byl vždy nám vsorem,
ba i svatým byl by skorem;
byl prý mu však chybičkou
jeho snátek s fajfličkou.

Tou že svatost jeho sbledla,
důkazem jest, že ho svedla
od přednášky do „Walkaly“,
tam kde majstři kouřovali.
Huší lid v pokoji;
Lhotský učil o knozi.

Na svatého Antonína
Páni měli hojnost vína.
„Milostpán“¹⁾ pak s refektářku
v třetí ročník k svému nářku
místo ve dvě ve tři šel;
seděl tam již Gabriel.

Že tak oslavili „Strýce“²⁾
slyší náh v harmonice.
Ať má katechese býti,
Otec ať má vystoupiti,
přece klukům výhost dán,
nepřijde dnes milostpán.

Neš hle! Otvírá kdos dveře.
Milostpán to k nám se běže;
v mraky jeho tvář se háh.
Radost naše sle se kál.
Před komissí bude stát,
kdo že dnes měl vykládat.

Když pak bylo po hodině,
mluvím já tu o novíně;
Milostpána vypročadím,
o nevim co s ním se sárím:

¹⁾ Professor Stárek
²⁾ Název jednoho představeného.

stírací všelijakých a nás marností lacino nadělati výtečnicků.

Ze někteří z našich snažili vůbec ani tomu, o čem a do čeho chtějí důležitě mluvití, vůbec nezdaří se rozměti a že se honí pouze za pověstností a lacinou popularitou, toho důkaz podal jeden z nich v těchto dnech v sociální komisi král. hl. města Prahy.

V jednom z posledních zasedání této komise ve průběhu jeho jednání pražský farář p. Dr. K. Vondruška, (který již na 20 let v Praze jako kněz působí a proto následkem svých denních a velice poučných styků s lidem všech vrstev něco o národohospodářských a sociálních poměrech, jež v Praze panují, povědětí dovede,) pronesl mínění, že by se měli dělníci ve svých pracovních knížkách od zaměstnávatelů kvalifikovati a že by se čeledi do služebních knížek měly závaží poznamenávat.

Tím p. farář Vondruška ovšem že nepověděl docela nic nového, nýbrž opakoval věc, kterou dávno před ním stejně důtklivě pronesali četní činitelé jak ze řad dělnictva a čeledi, tak ze řad zaměstnávatelů i službodárců. To bylo jenom uvedení staré otázky do nové sociální komise.

Proto všeobecně nanejvýš překvapilo, když jiný „odborný“ člen její patrně snad z neznalosti, co v této záležitosti bylo již kde mluveno a jednáno a z neznalosti poměrů v dílnách a ve všedním životě, proti těmto míněním se opřel. Zdá se, že tak učinil proto, poněvadž neočekával, že jeho odpor proti tomu na žádné straně nesetká se s pochvalou a se souhlasem.

Dnes všecko pořádné a skutečné dělnictvo touží po tom, aby bylo kvalifikováno dle své zásluhy a dovednosti, neboť jest to především a jenom v jeho zájmu, aby později nemusilo čas trátití dokazováním, co umí. To patrně pannu odpůrci této kvalifikace není povědomo, že také zaměstnávatelé se vzájemně na dělníky dotazují, nehledíce na to, co stojí o nich ve pracovních knížkách a to také pannu nepříteli dělnické kvalifikace patrně není známo, že velká většina dělnictva dává si při odchodu z práce vedle zápisu do pracovní knížky vystavovati zvláštní vysvědčení t. j. kvalifikaci. A to by odpadlo, kdyby se kvalifikace vůbec zavedla, neboť v řemesle je nemožno někomu popřítí to, co on skutečně udělati dovede.

Pokud pak se čeledi týče, tu jest vytčeni její vlastností do služebních knížek dávno všeobecně žádanou potřebou. Pana odpůrce toho jest nám líto, že ani neví, kterak se snad i

On že má co lítovat,
my že pjdem šalovat.

Že pan Rais mu něco poví.
„Jděte třebas k biskupovi!“
tak nás odbyl. Fortnou smisel.
Oče! jakov's to měl svásel!
Co to v onu sobotu
snášel jsi jen sa psotu!

Když jsme potom po neděli
milostpána uviděli:
Ke středdě, řku, dosajista
Vandura ať výstup chystá.
Tomíček buď potrestán!
Tak to řekl milostpán.

Avšak co se to jen děje?
Milostpán se líbí smje.
Ve tmách mysl má že vstá
o té cold katechese:
Hoši, hoši — dítve se —
Tomíček ji přednese.

Potom drsy otce, diti
biskup na kněždství již světl.
Ach, už bylo po legraci!
Každý spěchá na svou šlaci.
A tak v řadě kněždských let
uplynulo pětkrát pět.

Sláva velká tehdeš byla;
lásky všech se obnovila.
Některé nám vsaly máry!
Mnozí měli skrovné fary.
Otec náš, to s chloubou díím,
Jemnostpán in Auerchsm!

Byl jsem tenkrát velmi blažen.
Otec ctím, jak vždy byl vážen.
A on s srdce převroucilo
miluje též nejmladšího;
uždyt mu v lásky halupu
největší dal chalupu.

Protož, ať ta šedesátka
připomíná sadní vrátka,
prošm vřadycky, co jen moha,
sa něj vroucně Pána Boha,
aby dlouho ještě bíl,
Otcem dobrým nám všem byl.

FEUILLETON.

Hymnus in laudem Patris.

Na počest 60. narozenin vdp. Fr. Tomíčka,
faráře v Oufřimi.

Napeal nejmladší kollega.

V Poniklém u Vysokého
světlo světa falešného
spatřil hoštk krásný, milý
a je posud ještě čilý;
než ať má dnes šedesát,
nic to není na něm snát.

Když nám mládím kvetly líce,
dělal jsem s ním komposice.
Dím mu jednou: Milý brachu,
o ten sláspunkt neměj strachu;
jeho jistě přišel čas,
když pan Groh¹⁾ vsal šnupec sas.

A tak vsukku při diktandu
dělá sláspunkt hochům švandu.
Avšak náhle po šnupečku
musím já jít ke stolečku.
Plátem končí ten můj vtip!
V komposici mnoho chyb.

Po čtyř letech jdeme cestou
slovanskou oděni cestou.
Německá, řku, moje práce
bude hotova již krátce,
takto že ji udělím,
a jak on, se prostně ptám.

A když potom onu práci
„Doktor“²⁾ jednotlivým vrací,
já prý, ať ne do slovička,
mnoho že mám od Tomíčka.
Křivda to! díím: Ach, ach, ach!
Já mu to řek' na lukách.
Za dvě leta jsouce sralí
Jidnu jsme vale dali.

¹⁾ Professor Groh býval svojích pti diktandu u kalážku pantičku vsí šnupec, takže vždy jeden se šáké při psaní dělal pozor na šnupec p. profesora a dle toho konec věty a sláspunkt osnamoval.

²⁾ Dr. Kotrbalec, bývalý třídnt.

jeho milostpaní choť, nevěřící služební knižka, při přijímání nové kuchařky jde ptáti na její kvalifikaci ku předešlému panstvu. Jest to dnes všeobecným obyčejem, že bez ohledu na služební knížky jdou se službodárci ptáti na kvalifikaci nově přijímané čeledi na předchozí jejich místo. A to také překvapuje, že nepřítel kvalifikace jakosti čeledi neví, že dnes kuchařka, kočí, šafář, lokaj a vůbec každý služebník žádá při opouštění služby zvláštní vysvědčení. O tom může se každý člen pražské sociální komise poučiti denně z novin, kde při nabídkách a hledání služeb mluví se o písemných vysvědčeních, tak že může každý, když v této záležitosti chce mluvit, míti sám vůči sobě tolik ohledu, aby se neproušel proti něčemu, co dáváno skutečně existuje a co potřebuje pouze jistého nového formálního upravení, neboť při hotové a všeobecné užívání a běžné věci ani p. farář dr. Vondruška nemohl míti nic jiného na mysli.

To předce jest tak známo, že za nynějšího způsobu vyplňování pracovních a čeledních knížek může zaměstnavatel dostati do dílny lenocha, nepoctivce a nedoučenca a že rodina může dostati do domu zlodějku, podvodnici, defraudantku, a proto nejen každý pořádný dělník a služebník má vedle knížky, na níž se zřídka co dá, také svá vysvědčení a zaměstnavatelé pravidelně si navzájem kvalifikaci sdělí. Alespoň takovéto povrchní vědomosti každý člen sociální komise s oboru živnostenské a sociální praxe míti může.

Ale ono se to dělávalo tuze krásně v novinách, když farář X. dal návrh a p. Z. ho za to sesekal. To se ještě nedávno líbivalo, ale dnes snaba, tonto cestou nabyti vřhlasu, ztratila kurs a vyšla z módy. V nové, na moderním stanovisku t. j. pravdě a skutečnosti zřízené sociální komisi potírání správného mínění a zkušenosti druhého vlastní neznalostí věci a voláním oknem na ulici, jest nepřipustno. Proto jsme nahodivěmu se tam podobnému případu ihned věnovali příslušnou pozornost, s níž dále jednání sl. pražské sociální komise sledovati nepřestaneme. Právo k tomu máme, činiti k nim své poznámky.

Litujeme, že jsme tímto způsobem musili o důležitém a váženém sboru tom učiniti první zmínku v tomto listě, jehož obsah zejména v Praze těší se nejváženější pozornosti a silnému vlivu. Avšak z toho, to jsme uvedli, zajisté že každý soudný člověk, ať dělník nebo pán, ať služebník nebo službodárcé seznal, že hájili jsme jenom pravdu a skutečnost. Jest li jich někdo nezná nebo znáti nechce, jest škodou jeho. Při tom poznamenáváme, že každé bezdůvodné výtečnickování nejrozhodněji chytíme za jeho slabé stránky, aby nám veřejnost nezaplavili pánové, s jejichž scientifikými a faktickými nedostatky byla by potom lada jenom obtíž. To se někdo sám oslaví, prohlásí za odborníka, krátkozraká veřejnost troufalosti té uvěří a za krátko je z toho všeobecné hlavy bolení. Tak ku př. podobný samodílý vlastnoruční výtečník jako zvláštní odborná kapacita jest povolán do Vídně na jisté důležité a vynikající místo. A konec toho? Že jest na místě, aby ve Vídni české jméno oslavil a české vlivy rozmnožil, posláu z Vídně národu českému zpátky domů. Ovšem, že ten a onen řekne, že přj se to děje k vůli jeho češství, jímž on však nikdy naplýtval, tak že kdyby skutečně byl takovým, jakým se vlastnoručně býti zdál, jistě by se uplatnil na místě, na něž měl dekret ne jako Čech, ale jako odborník. Aby k podobným trapným aferám nedocházelo, musí česká veřejnost přiblížiti především sama. Lépe jest míti méně dokonalých kapacit, než-li celý zástup hovorků, s nimiž jsou na konec jen trampoty, poněvadž obyčejně brzy vědomosti jejich prozrazují jenom vlastně jejich slabé stránky. To se důtklivě pověděti u nás muelo.

Nerozumíš-li něčemu z víry, olaž se moudřejších, a dokudž tě nenaučí, vezdy rci sobě na mysli: Ať já tomu nerozumím, však moji představení církevní tomu rozumějí a jakž oni rozumějí, tak já věřím; a to vím, že všemu tomu mám věřiti, což jest církví svatou potvrzeno, aby má víra celá byla. Nebo kdož víře křesťanské celé, neporušené, věrně a pevně věřiti nebude, také spasen nebude býti moci.

Tomáš Štítný.

Obrana.

Katolictví skanilo prý národní povahu. Zažili jsme opět několik blahých chvílí a ješlí betlemských v uplynulých Vánocích. Mohli jsme my, katolíci čeští, oddati se bez výčitek svědomí posvátné nerušené radosti při všeobecném veselí v křesťanském světě nad štědrotou a láskou Otce nebeského, jenž Vykupitele poslal na svět ku prospěchu všech národů? Otázku tuto položili jsme si z toho důvodu, protože protestantské a nevěrecké noviny vyčítají katolické víře, že jako kazí všechny národy, tak skazila prý i povahu národa českého. Kdyby výtky tato byla pravdivou, pak skutečně slavení Vánoc, slavení příchodu zakladatele katolické víry bylo by vždy obnovováním otevřené palčivé rány. Zpytujeme své ledví! Odkud se pramení tato výtky katolické víře? Když již si odmyslíme obvyklou proľhanost a nestoudnost, jakou se nepřátelský tisk ke katolictví vyznamenává, mohli bychom nějakou záminku k tak těžké výtce shledávati v neutěšených poměrech českých. Ve veřejném životě českém setkáváme se s celým zástupem dobrodruhů a zrůdných povah, které honí se jenom po kořisti, a národ nemá té síly, aby se příživníků těchto zbavil. Malátnost tato jest známkou choroby, neboť každý chorobný organismus jest vítaným pařeníštěm škodlivých bacillů a jedovatých květů. A poněvadž národní kmen povážlivě churaví a nedovede se očistiti od sílu střebajících příživníků, nedovede ani na venek před nepřitelem zjednati si respekt ku svým oprávněným požadavkům. Zjištěnon a zcela patrnou tuto národní chabost připisují protestantské a nevěrecké listy na účet katolické víry a předpisují chorobnému tělu národní neomylně prý jistý recept v heslu „Pryč od Říma“.

Na tyto křivé obžaloby můžeme zcela klidně odvěstí: Ne katolické přesvědčení, ale právě nedostatek tohoto přesvědčení a zmatky ve víře přivedly nás k nynější malomoci! Schází nám pevný podklad ku obětavé vlastné práci, protože pro svou náboženskou vnitřní rozervanost nezaložili jsme si dosud ani ku své vlastní individuální činnosti spolehlivou a pevnou půdu. Kdo není sám se sebou hotov, nemůže se starati úspěšně o prospěch bližního. Vnitřní rozervanost jeví se v malátnosti a chabosti na venek. Něco tedy jiného než-li katolictví jest tím, jež kazí povahu jednotlivce a tím i celý národ, protože právě pevné náboženské přesvědčení uceluje povahu a povzbuzuje k účinné práci ve prospěch národního celku. Dokud Čechové byli skutečnými katolíky u víře i v životě, budili obdiv ciziny svou chabostí i osvětovou prací.

Jakmile wíklefianský a kalvínský blud otrávil duši českou, stali se z bývalých hrdin skety a sobci. Dějiny nás o tom poučují. Chrabří krále Břetislava I., Přemysla Otakara II. a výtečného státníka Karla IV. zplodila doba katolická. Ano i šťastné války husitské vedl lid ve škole katolické vychovaný. Za to však náslínnickou a lakotnou šlechtu zplodila luteránská nauka o vládě pánů i nad svědomím poddaného lidu. Revoluční prvky německé nauky sváděly českou šlechtu ku stálým piklům proti mocí královské a ku zesilování moci stavovské na úkor celého království. Blud německý zkazil tak českou povahu, že na Bílé Hoře nechtěli čeští rebelové ani nutný pokus učiniti, aby čestnou smrtí na bojišti vyhnuli se šibenici aneb puchu žalářního. Při konci české samostatnosti byly 3/4 království českého morem německých bludů nakaženy a proto shledáváte se v době této se samým sobectvím, jízlivou nesaňselivostí, lakotou, pokrytectvím a zbabělostí.

Proto tak málo tehdejších direktorů království českého padlo na pláňích bělohorských za svobodu vlasti a proto tolik mnoho zahynulo jich pro zbabělost na popravišti staroměstském.

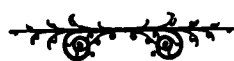
Tak to líčí dějepis českého národa, vykládaje nestranně, kdo vlastně zkazil povahu českého národa po válkách husitských. Chorého Lazara českého ujal se katolicismus, když mnozí přední synové národa raději chtěli setrvati v bludu nežli ve své vlasti. Katolicismus vyléčil též choré rány a položil jednotu ve víře národu českému pevný základ ku dalšímu životu. Život národa našeho v nynějších dobách vyrovnal by se úplně slavné minulosti, kdybychom měli více katolíků věřících a méně katolíků pouze matričních, a kdyby povahu českou neotravovali různí potulní učenci, kteří otravují mládež, budoucí podporu národa, nevěreckým učením. Dějiny i denní zkušenost nás přesvědčují, že pevné přesvědčení katolické národu našemu právě vytvořilo zlatou dobu, proto radostně slavili vánoční svátky a naše radost se vy se byla zvýšila, kdybychom se byli setkali u ješlích betlemských s rozhodujícími kruhy českými v hojnějším ještě počtu

Loupeže katolických misíonářů v Číně. Ve francouzském parlamentě rozžilovali se socialističtí poslanci nad loupeživostí prý francouzských misíonářů. Jest to velmi nápadné, že se socínkové rozčilovali pro pouhé podezření na katolické misíonáře, ačkoli sami hlásají svým stoupencům nutnost rozdělení majetku, protože majetek jest prý krádež. Činili tak patrně francouzští socialisté ze strachu, aby snad jim někdo jejich plán na všeobecnou loupež před časem nepřetrhal. V tom ohledu mohli zůstatí francouzští i čeští socialisté a jejich příznivci realisté úplně bez starosti, protože katolický misíonář nechodí olupovati do zamořských krajín obyvatelstvo o majetek, nýbrž přináší mu v obět statek nejdražší, své vzdělání a svůj život.

Misíonáři katoličtí těší se pro svou nezištnost a obětavost úctě a oblíbě nejenom u domorodců, ale i u přistěhovaých cizinců. Liberalní purkmistr brusselský Bula píše o katolických misíonářích: „Celé zřízení katolických misíí jest čisté, jednoduché a klášterní beza všeho pohodlí. Otcové Jesuité jsou především kolonizátorové, pracovníci, kteří se každému řemeslu vyučí, jako Robinson na svém ostrově. Oni nesledují vůbec osobních a politických zájmů. Tím se vysvětluje onen výtečný poměr mezi nimi a osadníky. Všichni pracují v téže duchu svornosti a lásky k bližnímu na vinici Páně. Protestanté však misie nezadají se mně býti spůsobilými k takovým úspěchům, jako katolíci“ (viz H. P. Bl. 1900, str. 898). Očitý svědek líčí katolické misíonáře jako obětavé pracovníky bez zisťných cílů, proto spíše budeme věřiti spravedlivému liberálu, než-li špinavému tisku židovskému, jenž od počátku bouří člnských svaloval na bedra nevinných misíonářů vinn židovských vyděračných spekulantů, jimiž se Čína přitomnou dobou jenom hemží. Herben a Šádek jásalí již nad židovskými penězi zaplaceným rozhořčením socialistů v parlamentě francouzském doufajíce, že pro svou pravověrnost opět získají nějaký důvod ze „špatnosti katolické“, ale ušlechtilým těmto duším opět sklaplo. Vláda francouzská zahájila vyšetřování domnělého případu loupeže a výsledek vyšetřování dopadl pro misíonáře skvěle. Časopis francouzský „Echo de Paris“ píše: „Byl úmysl misíonáře potupiti, ale po provedené zkonšce objevili se títo v očích všech nepředpojatých lidí ještě vznešenějšími.“

Pan Šádek otiskl proloženým písmem svým lehkověrným ovečkám povídání žida Clemenceau-a o loupeživosti katolických misíonářů. Měl by svým ovečkám též sděliti výsledek vyšetřování, neboť dobrý pastýř má podati plnou pravdu. Ale s takovými opravami si pastor Šádek ani nezačne. To by musil odvolati celou řadu lží a pomluv, které proti katolíkům úmyslně z Času, Osvěty a z Práva lidu po léta již vybírá, ale nikdy neopravuje. Kdyby „Hlasy ze Siona“ měly každou lež odvolávati, musily by vycházeti ve dvojím vydání. Jedno číslo by přinášelo obvyklé pastorské zkrouceniny a časopisecké klepy a hnedle následující číslo by přineslo pravdu a opravy perfidních klepů. A kdyby p. Šádek nedovedl ta „druhá“ vždy čísla redigovati pro svou již zvyklost na nynější směr „Hlasů ze Siona“, mohl by to světití někomu ze sboru. Snad přece mezi protestanty českými nalezl by se slušný člověk, který by se nestyděl nakupené lži a pomluvy o jinověrcích odstraňovati. Kdyby pan Šádek na náš návrh přistoupil, milerádi bychom mu poslouchali úplné bezplatným spolupracovníctvím při těch „druhých“ číslech třeba od Nového roku.

Hlavní příčina náboženské lhostejnosti. V jedné, nákladné „svobodného křesťana“ vydané brožuře uvažují evanjelíci příčiny nynější náboženské lhostejnosti. Ovšem, první příčinou jsou kněží katoličtí, neboť oni to jsou, kteří čisté učení Ježíšovo znešvarili ustanovením, směřujícími k vlastnímu jich obohacení. Krásně řečeno! Na to však páni zapomenu, že jim dvojnásobné příjmy, ne-li větší, plynou do kapes. Kdyby tak některý farář vzal od křtu 30 K, od ohlášek 40 K, o pohřbu 200 K, to by už věděl celý svět.

Politický přehled.

Dne 18. prosince vyřídila sněmovna poslanecká zákon o upravení platu a opatření diurnistů, zákon o platech auskultantů a j. Téhož dne nastaly pro poslance vánoční prázdniny.

Poslanecká sněmovna sejde se až 20. ledna, kdežto rozpočtový výbor v jednání o rozpočtu bude pokračovati již od 8. ledna.

Do toho ticha vánočního zalehl výkřik bolesti, že Kateřinky, největší česká obec ve Slezsku,

dostaly se do rukou německých. Hrozný nátlak Němců a pak netečnost Čchů, zvláště však intelligence naší, jsou příčinou porážky té.

Při posledních zemských volbách v Dalmácii před vánočními zvítězili Charvaté. Z 41 zvolených poslanců náležel jim 29 Srbská národní strana dosáhla 6 mandátů a zbytek Italové.

Nový místopředseda tyrolský baron Schwarzenau, ujav se v sobotu 21. prosince t. r. svého úřadu, mimo jiné pravil vítajícím ho úřednictvu: „Povinností moderního úředníka jest, aby psychologicky vnikl v duši lidu, s potřebami jeho po stránce národohospodářské a sociální politické podrobně se seznámil a je i podporoval. . . . Všechna správa . . . kde jsou zvláštní hospodářské nebo kulturní poměry, musí jim býti přiměřeně přizpůsobena. A konečně musí býti uplatněna zásada: Důkladně zkoumati a rychle jednati.“ Škoda, že zásady takové zůstávají u nás jenom na papíře.

Státní běžný dluh bulharský vzrostl dnes na 50 milionů lvů (korun). Nejhorší položky rozpočtové sobráni, (sněmu) sdělené jsou úroky z dosavadních dluhů a vydání na vojsko.

Vláda ruská sama jde vstříc sociálnímu hnutí dělníků hlavně strojnících; poučuje jich professoři a slibuje jim zavedení 8 hodinové práce.

V Itálii hospodářsky tak zubožené zvyšují nyní přírůstky k daní pozemkové, některé daně ze spotřeb a živnostenskou. Potravní daň na mouku a chléb bude odstraněna.

Armenské nepokoje v asijském Turecku se množí. Kurdové ukrutně si proti Arměním počínají. Olupují je a vraždí dále.

Přední voj kolony plukovníka Damontu v Oranžsku byl Boery až na 4 muže úplně poraženi. Boerové neklesají na mysl, ale jdou s novými plány Angličanům vstříc. Nejnověji prorážejí do světa zprávy, jak ubohé ženy a dívky boerské jsou Angličany v Africe hanobeny, mravně a tělesně ničeny.

Čilsko-argentinský spor v Jižní Americe se dále přirostuje. A ve Venezuele ke sporu s Německem přidružila se i vzpoura v zemi.

Čínské úřady uspořádaly v Tingču slavnostní pohřeb křesťanů r. 1900 povražděným. Na hřbitově úředníci velebili křesťany a podepsali listinu, ve které křesťanům, již se vrátí do svých domů, slibují ochranu. Podobné průvody budou se konati i v jiných městech.

Z činnosti katol. spolků.

Svatojosefská Jednota v Slezském Předměstí pořádala v neděli dne 22. t. m. veřejnou spolkovou přednášku v obecním hostinci. Přednášel jednatel spolku p. J. Černý „O světovém názoru kř. so. církve“, počal tím cyklus přednášek, v nichž pokračovali bude v masopustním období. Za napjaté pozornosti četného obecenstva položil základ světového názoru křesťanského, existenci Boží na rozdíl od materialistického monismu, který je základem světového názoru nevěreckého ateismu. Populární výklady fečnickovy přesvědčivé působily i na přítomné myslící hosty, kteří dosud třeba i v odporu stáli se zásadami v přednášce vyslovenými.

Z Vamberka. Křesťansko-katol. vzdělávací spolek „Svornost“ připravil zásluhou a péči svého předsedy dp. p. Jana Řezníčka dítčím členů slavnost zde dosud neviděnou, — stromek vánoční. Dp předseda oslovil v místnostech spolkových shromážděné rodiče i dítka, vložil význam stromku vánočního, načel malá ta drobotina. říkala případné básničky a veršiky. Po té byly děti hojně školními potřebami a cukrovinkami podělovány. Radost zářila a oči dětí i rodičů. Výbor spolkový volá jak milovanému panu předsedovi svému za námahu, tak i šlechtným dárcům všem srdečně: Zaplať Bůh!

Ustavující schůze nového katol. spolku v Týništi koná se v neděli dne 29. prosince. O výz namu katolických spolků promluví p. diecéšní předseda Dr. Rayl.

Z právy místní a z kraje.

Všem milým přátelům volá Obnova k nastávajícímu novoročí: „Zdař Bůh!“ Zároveň srdečně vítá nové odběratele, kteří se v hojném počtu již na příští ročník předplatili a prosí, aby ji všichni dosavadní čtenáři i na dále svou přízeň věnovali.

Dar. J. B. Milost ráčila darovati 20 K Okrašovacím spolku v Pouchově, jenž právě se ustavil, přijav za hlavní úkol úpravu a výsadbu pusté planiny před hřbitovem a obnovením kostelem. Všeobecnému Dárci steré: „Zaplať Pán Bůh!“

Vánoční stromky v Hradci Králové. Stárost Otce nebeského o vánočních narozením Spasitele projevem nalézá ohlasu v každé citlivé duši a proto zámožnější snaží se spořit v tyto dny ulehčiti podporu těžké osud ohudiny. Ze sbírek v městě našem konaných stroj se vánoční stromky s nadílkami v Rudolfinu, v městské opatrovné, živnostenské jednotě a v okresní nemocnici. Utěšenou slavností jest vánoční stromek v městské opatrovné, protože poskytuje malíčkým zpěváčkům a divadelním ochotníkům příležitost pochutit se svým uměním vzácným hostům, mezi nimiž vždy sledujeme J. M. ndp. biskupa Ed. Jana, p. místopředsedu radu Steinfelda, p. měst. děkana Musila a dobrodinné dámy. Tělovou jest vánoční slavnost u bludoněmých dítěk v Rudolfinu, kdež dobrodinný komitét každoročně s podniknutých sbírek odtáť všechny chovance, a rovněž dojemnou jest slavnost v okresní nemocnici, kdež ctihodné sestry za přispění nečetných dobrodinců zpřijímají na několik hodin utrpení chorých ošetřovanců. Kéž stále zůstává srdce bohatých otavřeno ku lidské bídě a kéž po celý rok každý ve zmlnění lidského utrpení nalézá nejkrásnější cíl svého života!

O vodních drahách čelili jsme v Rati-boru, jak p. profesor a poslanec Hrázský přimlouval se za vyústění průplavu labsko oderského v Pardubicích místo v Hradci Králové. Proti názoru p. správoce dovolujeme si na tomto místě podotknouti, že není názor tento odůvodněn žádným věcným podkladem, nýbrž že jest diktován stranickým zájmem. Již roku 1866 byla v okresním zastupitelství vyjádřena touha kraje hradeckého po splavnění Labe od města Hradce Králové a když po dlouholetých tužbách a snahách měla by se myšlenka tato uskutečnit, má zase město naše vyjít na prázdno pro teovnost jiných měst. Tážeme se, budou snad tím Pardubice poškozeny, když průplav vyústí též v Hradci Králové? Může skutečně býti Labe v Pardubicích spřisobiléjším ku zřízení přístavu? Vždyť labský tok po celé cestě z Hradce do Pardubic nepřijímá žádných přítoků až teprve Lučnou a Chrudimku v Pardubicích; proto nosnost Labe u nás není mnohem menší nežli u Pardubic. Průplav bude prý mnohem delší, vyústí-li u Hradce, pravil p. profesor, ale nevím si snad, že od Chocně lze použiti ku průplavu vodního toku Orlice a že na této cestě leží přemyslná města Týniště, Třebetovice, Hradec Králové s blízkými Smiřicemi, Jaroměř, Josefovem a Dvorem Králové. Nevystupí-li průplav oderský u Hradce Králové, budou všechna tato jmenovaná města a celý horní labský pruh citelně poškozen, protože nebudou mít žádného užitku z výhod průplavu, na jehož zřízení budou musiti důkladně platiti. Několik kilometrů nemůže rozhodovati, běží-li o tak vážné zájmy. Kdyby se páni vůbec báli dálky, nemusili by ani průplavu stavěti. Nečetli jsme, že by se byl někdo ujal ve schůzi obrozených zájmů našeho města, ačkoliv máme dosti zástupců v labském výboru. Doufáme pevně, že se nedá město naše odtržiti z výhod, které nikomu jinému neškodí a že na přístě valné hromadě otázky naše budou uspokojivě zodpovězeny. (Vr. —)

Politování hodné neštěstí. Stránil p. J. Jirásek, muž velice spofádaný, trpěl již delší dobu záchvaty od svého posledního vojenského cvičení, kdež nastýdl. Právě o trhu posledním dne 21. t. m. dopol., když měl dozor na obilném trhu, byl najednou padoucnici zachvácen, takže musil býti od přikvapivších soudruhů od svého bytu dopraven. Událost tato o živém trhu způsobila u těch, kdož nevěděli, oč se jedná, pochopitelný rozruch.

Sukova společnost v Klieperově divadle. „Malý Lord“ přivábil v sobotu 21. prosince do Klieperova divadla mnohou dětskou hlavičku. Malá Betta Konětopská jako Malý Lord svým jistým vystupováním až překvapovala. A souhra p. Konětopského a ostatních účinkujících umělecky doplňovala celek. Pan Suk v době vánoční pamatoval též na obecné dobro, věnovav výtěšek jednoho představení ve prospěch místních chudých. Studentské prázdniny jsou patrný též v přízemí divadla. V takové době jest skutečně dosti těžkou volba repertoaru, proto vánoční týden nebyl příliš bohat novinkami.

Zábavy. Podpůrné spolky II. a IV. živnost. společenstva v Hradci Králové pořádají ve dvoraně živnostensko-čtenářské Jednoty v neděli 11. ledna 1902 o půl 8 hod. věneček. Vstupné 2 K. Hudba Divišova. — Spolek členů z Hradce Králové a okolí odbývá ples ve dvoraně Besedy v úterý dne 14. ledna 1902. Začátek o půl 8 hod. Hudba Sokola královéhrad. Vstupné 2 K. — Povzbuzení jsouce stkvělým výsledkem poslední „léč“ roku minulého, pořádají přátelé myslivosti z Hradce Král. a okolí i letos ohlubenou zábavu tuto a to dne 26. ledna v místnostech Adalbertina. Zábavní pořad slibuje býti velice zajímavým. Množství dotazů svědčí již o zájmu, jaký jest pro poslední „léč“ v Hradci i na venkově a pořadatelé se zajisté přičiní, aby účastníci nebyli sklamáni.

Výroční a dobytčí trhy v král. v. n. městě Hradci Králové. V roce 1902. Výroční trhy: I. v sobotu dne 11. ledna. II. v sobotu dne 1. března. III. v sobotu dne 14. června. IV. v sobotu dne 18. září. Dobytčí trhy: I. v pondělí dne 27. ledna. II. v úterý dne 26. února. III. v pondělí dne 24. března (dne 26. svátek). IV. v úterý dne 14. května. V. v pondělí dne 26. května. VI. v sobotu dne 6. září (v pondělí svátek N. p. M.)

Zvláštní rodinné požehnání. V obci Březhradě u Hradce Králové. v čp. 12 bydlí chudá dělnická rodina Peškova, která obdařena byla během 12 letého manželství 12 dítčami. — V těchto dnech se měla nejmladší ze zcela rok stará dceračka a mezi tím, co malá mrtvola v rakvičce očekávala pohřbení svojo, — narodila se ku všeobecnému a nemalému překvapení dvojčátka zdravá a čilá. Rodina tímto přílišeným pošeňšením nalézá se u veliké bídě a nouzi, neb otec při vší pilnosti není set, vše potřebné opatřiti. Lidemilným dámám a rodinám usauytá se přf-

lešitost v čas pomoci. Vše bude se srdečným „zaplať Bůh“ vítáno. Každý příspěvek buď v hotovosti, přídle, neb šatstvu ochotně přijímá a kvituje: Obecní úřad v Březhradě, pošta Kukleny u Hradce Králové.

Z Předměstí n. L. Firma J. Pospíšil & spol. v Předměstích n. Lab. podělila letos opět o Středem dne přes 80 dítěk dělníků v závodě jejím pracujících a chudých v obci látkou na oděv a jiné, začal jí podělení volají: „Zaplať Bůh!“

Z Vamberka. Pan František Chaloupka, rolník v Libli, a nově zvolený poslanec zemský za venkovský okres rychnovsko-kostelecký, odvezdál dne 4. t. m. ve Vamberku v hostinci Jindř. Kubiasse příspěvek na postavení pomníku Husova ve Vamberku. Katolické voličstvo, jež odvezdalo podstatnou část hlasů ve prospěch pana Chaloupky, sobě tento projev smýšlení pana poslance dobře zapamatuje.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě v době od 10. do 18. prosince 1901 uvedli: 392 K 48 h: legat p. Marie Dostálová, výměnnice v Malé Poříčí, 50 K: dobrodince a chotí, jenž nechce býti jmenován, 40 K: Terciáři v Náchodě, po 20 K: vdp. P. Václav Bartoš, farář v Zdechovicích, vdp. P. Jan Novák, profesor na jubilejní realce v Náchodě a p. Anna Semeráková v Náchodě, 3 K: paní Františka Svobodová v Náchodě, 2 K 80 h: p. David Mervart, mistr krejčí v Náchodě, po 2 K: p. Jan Bilek v České Čermé a p. Václav Matouš, knihař na Kamenici v Náchodě a po 1 K: p. Václav Dyntera, mistr krejčí a p. Antonie Samková, oba v Náchodě. — V době od 18. d 23. prosince uvedli: 100 K. p. Marie Kábrtová, vdova v Náchodě, pak 78 K: sbírka v kostelních kasách, pak 10 K: rodina, která nechce býti jmenována. Po 4 K: p. Bohumír Dítě, c. k. vrehní poštovní official v Náchodě, pak p. Leopold Leifer, c. k. místopředsedský účetní ředitel v Praze a p. Anna Rettová, choť přednosty železniční stanice v Chlumci n. C. 3 K: p. Josef Mazák, rolník v České Čermé. Po 2 K: p. Antonín Bilek, rolník v Dobrošově, ct. firma Bradanovič a Řeticha, velkoobchod vínem na Král. Vinohradech, p. Jan Petr v Bělovsi, dp. Ferdinand Gutwald, katecheta v Náchodě, p. Antonín Junkr, rolník v Dobrošově, pan Adolf Špríhar v Brači a p. Jos. Volhejn v Náchodě. Po 1 K: p. Jan Brejcha, nadučitel v Karlíně a p. Frant. Čepelková. — Všakerým šlechtným dárcům projevují se nejvřelejší díky se snažnou prosbou ku ctěné veřejnosti za další dobrovolné příspěvky, jež se přijímají na děkaněm úřadě v Náchodě a zasylati se mohou též přímo spolku výše jmenovanému poštou.

Z Národní Jednoty Severočeské. Za příčinou utužení a prohloubení organizace Národní Jednoty Severočeské byly rozděleny odbory a okresy severočeské na sbory, v jejichž předsednictvu zasedají důvěrníci důležitých korporací samosprávných i spolkových dotčených okresů. Do 5. sboru byly zařazeny zastupitelské okresy: Železný Brod, Vysoká, Semily, Lomnice, Jablonec n. N., Tanvald a Rokytnice. Ustavující schůze sboru toho koná se jako schůze důvěrná v Železném Brodě dne 6. ledna 1902 o 10. hod. dopol. v městské radnici v Žel. Brodě. —

Ze Zábřeží. Den 22. prosince byl pro obec naší a starobylý chrám Páně svatého Prokopa dnem památným a radostným. Nový pan farář náš Josef Mejnár toho dne slavil svou instalaci. Vldp. vikář Karel Vorlíček, arciděkan kutnohorský, za asistence pěti duchovních představil nám nového pana faráře a pronesl při tom dojemnou krásnou a vzletnou řeč, přirovnav instalaci páne farářovu ku svatbě v Káni Gallilejské. Presentační (ustanovovací) listinu jménem milostivého patrona zdejšho, vysokorodého pana hraběte Emericha z Chotků a Vojnaňů, přečetl pan patronátní komisař Emanuel Böhm, fidelit panství novodvorského. Také pan důchodní Augustin Tichna přítomností svou přispěl ku zvýšení radostného dne. Při slavně mái svatě dojemným hlasem uchvátily srdce všech přítomných sietny Freynovy. Pan fidelit křtu Antonín Zdražil opět dokázal svůj hudební vkus a oveděl své hudební nadání jak v průvodu tak i v řízení. Starobylý kostel svatého Prokopa sotva postačil prostorou svou velikému množství věřících, kteří k instalaci slavnosti se dostavili. Bůh žehnaj novému našemu panu faráři a každý šlechtný podnik jeho hojným zdarem odmění! Zdař Bůh!

Z Kutné Hory. Polévková nadace učitele Havlíčka, z níž povstane jednou útav pro stravování chudé mládeže školní sám se vydráží, dostala od P. T. hraběte Emericha z Chotků 200 K., od dp. převora Kočárníka z Chicagu 20 K., od p. J. Kavaliera, majitele sklárny 20 K., od p. barona ze Schaffrů 10 K. a od sam. maršálka kněžete Jiřího z Lobkovic 200 K.

Z Červených Pečtek. Na poslední neděli adventní pořádala čilá naše katolická jednota odpodně členskou schůzi s přednáškou a večerní divadelní představení „Era Kubánková“ ve prospěch stavby chrámu Páně. Schůzi zahájil o život spolkový zaslonilý vdp. děkan Ant. Dvořák krátkým proslavem, načež po podané zprávě o minulé schůzi udělil slovo chvalné známému fečniku, vdp. dru Raylovi z Hradce Králové. Pan fečník obral si za thema „Časové směry v nynějším hnutí rolnickém“, nastřiv v delší přes hodinu trvajícím řeči zajímavý pohled nynější krise hospodářské a reformních snah ku zlepšení agrárních poměrů. Poutavá přednáška těšila se plně pozornosti a došla veřejného uznání i přítomných odborníků. Škoda, že se nedostavili ku přednášce mnozí z těch rolníků, kteří právě by měli trochu větší péči věnovati národohospodářským otázkám. Současné a přednáškou katolické jednoty pořádali pp. učitelé lidovou přednášku „O moderní škole“ v sousední obci. Naše poměrně malá osada může si takový luxus dovoliti, aby se současně pořádaly dvě přednášky! Či jest v tom něco více nežli luxus? Katolickou jednotu takové truořednášky ovšem neodstraší od další vzdělávací činnosti.